

PRESBYTERIAN COLLEGE
No
MONTREAL

Incipit epistola sancti Hieronymi ad Pau linum presbyterum: de omnibus diuine histo rie libris. Capitulum I

Frater ambrosius tua mi bi munuscula perferens.

detulit simul ⁊ suauissimas litteras: que a prin cipio. amicitiarum fidem. probate iam fidei. ⁊ veteris amicitie noua preferebant. Vera enim illa necessitudo est: ⁊ christi glutino copulata. quã nõ vtilitas rei familiaris. nõ presentia tm̃ corporum: nõ subdola ⁊ palpans adulatio: sed dei timor ⁊ diuinarum scripturarũ studia con/ ciliant. Legimus in veteribus historijs quos/ dã lustrasse prouincias nouos adijsse populos. maria transisse. vt eos quos ex libris nouerãt. corã q3 viderent. Sic pithagoras mẽphiticos vates. sic plato egyptum ⁊ archytam tarentinũ eãq3 oram italie que quondã magna grecia di/ cebat. laboriosissime peragrauit: vt qui athenis magister erat ⁊ potens. cuiusq3 doctrinas acha demie gymnasia personabãt. fieret peregrinus atq3 discipulus malens aliena verecũde disce/ re q3 sua impudenter ingerere. Deniq3 cũ lit/ teras quasi toto orbe fugientes persequitur. ca ptus a piratis ⁊ venundatus tyrãno crudelissi mo paruit. ductus captiuus vinctus ⁊ seruus. tñ q: philosophus. maior emente se fuit. Ad titũ liuium lacteo eloquentie fonte manantẽ. de vl timis hispanie galliarumq3 finibus quosdã ve/ nisse nobiles legimus: ⁊ quos ad contẽplatio nẽ sui roma nõ traxerat: vnius hoĩs fama perdu xit. Habuit illa etas inauditũ oĩbus seculis. ce lebrandũq3 miraculũ. vt vrbem tantam ingres si: aliud extra vrbem quererent. Apollonius si/ ue ille magus: vt vulgus loquitur siue philoso phus vt pythagorici tradunt. intrauit persas. ptransiuit caucasum. albanos. scytas. massage/ tas. opulentissima indie regna penetrauit: ⁊ ad extremũ latissimo physon amne trãsmisso per uenit ad bragmanas. vt hiarcham in throno se dentẽ aureo: ⁊ de tantali fonte potantẽ inter pau cos discipulos. de natura. de moribus. ac de cur su dierum ⁊ siderũ audiret docentẽ. Inde per elamitas. babylonios. chaldeos. medos. assy rios. parthos. syros. phenices. arabes. pale/ stinos. reuersus ad alexandriã. perrexit ad ethio piam: vt gymnosophistas ⁊ famosissimam so/ lis mensam videret in sabulo. Inuenit ille vir vbiq3 quod disceret. ⁊ semper proficiens. sem per se melior fieret. Scripsit super hoc plenissi me octo voluminibus philostratus. II

Quid loquar de seculi hominibus. cũ apostolus Paulus vas electionis ⁊ magister gentium. qui de cõscientia ti in se hospitis loquebatur dicens. an experi/ mentũ queritis eius qui in me loquitur christus post damascũ arabiamq3 lustratã: ascendit hie rosolymã vt videret Petrum. ⁊ mansit apud eũ diebus quindecim. Hoc. n. mysterio heb doadis ⁊ ogdoadis futurus gentiũ predicator instruẽdus erat. Rursũq3 post annos quattu/ ordecim assumpto barnaba ⁊ tito. exposuit cũ apostolis euangelium: ne forte in vacuũ curre ret aut cucurrisset. Habet nescio quid latentis energie viue vocis actus: ⁊ in aures discipuli de auctoris ore transfusa fortius sonat. Vnde ⁊ eschines cum rhodi exularet ⁊ legeretur illa demosthenis oratio quam aduersus eum ha/ buerat. mirantibus cunctis atq3 laudantibus suspirans ait. Quid. si ipsam audissetis bestiã sua verba resonantem. III

Nec hoc dico. q2 sit aliquid in me tale. quod vel possis a me audire vel velis discere: sz quo ardor tuus ⁊ discẽdi stu dium etiam absq3 nobis per se probari debeat. Ingenium docile ⁊ sine doctore laudabile est. Non quid inuenias: sed quid queras conside ramus. Mollis cera ⁊ ad formandum facilis etiam si artificis ⁊ plaste cessent manus: tamẽ virtute totum est quicquid esse potest. Paulus apostolus ad pedes gamalielis legem moysi et prophetas didicisse se gloriatur: vt armatus spiritualibus telis. postea doceret confidenter Arma enim nostre militie non carnalia sunt: sed potentia dei ad destructionem munitionũ. et cogitatiões destruentes. et oẽm altitudinem extollentẽ se aduersus sciam dei. ⁊ captiuantes

oēm intellectū ad obediendū xp̄o. ⁊ parati sub
iugare omnē inobedientiā. Timotheuꝫ scri/
bit ab infantia sacris litteris eruditum. ⁊ hor/
taṫ ad studiū lectionis ne negligat grām q̄ da/
ta sit ei p̱ impositionē manꝰ p̄sbyteri. Tito p̄ci/
pit. vt iter ceteras virtutes ep̄i: q̄s breui sermo
ne depinxit: sciam quoqꝫ nō negligat scriptura
rū obtineᷓtē inquit eū q̱ ſm doctrinā est: fidelē
sermonē vt potens sit exhortari in doctrina sa/
na. ⁊ ꝯdicentes reuincere. IIII

Ancta quippe rusticitas solū sibi ꝓdest
⁊ quantū edificat ex vite merito ecclesi
am xp̄i: tantū nocet si destruentibꝰ non
resistat. Malachias ꝓpheta imo per malachiā
dn̄s interrogauit sacerdotes legē. In tantū sa
cerdotis officiū est: interrogatū respondere de
lege. Et in deutronomio legimus. Interroga
[illegible]em tuum ⁊ annunciabit tibi. maiores tu/
[illegible] dicent tibi. In psalmo quoqꝫ centesi/
mo decimooctauo. Cātabiles mihi erant iusti/
ficatiōes tue: i loco p̱egrinatiōis mee. Et in de
scriptiōe iusti viri. cū eū arbori vite dauid: que
est i paradiso ꝯparet inter ceteras virtutes hoc
ēt intulit. In lege dn̄i voluntas eius: ⁊ in lege
eius meditabiṫ die ac nocte. Daniel in fine sa/
cratissime visionis ait. iustos fulgere q̄si stellas
⁊ intelligētes. i. doctos quasi firmamentū. Vi
des quantū iter se distāt iusta rusticitas. ⁊ doc/
ta iustitia. Alij stellis: alij celo cōparanṫ. Q̄q̄ꝫ
iuxta hebraicā veritatē. vtrūqꝫ de eruditis pos
sit intelligi. Ita. n. apud eos legimꝰ. Qui aūt
docti fuerint fulgebūt q̄si splendor firmamenti
⁊ qui ad iustitiam erudiunt multos: q̄si stelle in
perpetuas eternitates. Cur dꝛ Paulus apo/
stolus vas electionis. Nempe q̄ꝛ vas legis ⁊
scripturaꝝ sanctarū erat armarium. Pharisei
stupent i dn̄i doctrina. ⁊ mirantur in petro ⁊ io
anne quō legem sciant: cū litteras non didice/
rint. Quicquid. n. alijs exercitatio ⁊ quotidia/
na i lege meditatio tribuere solet: illis hoc sp̄us
scūs suggerebat. Et erant iuxta qđ scriptum est
docibiles deo. Duodecim annos saluator im
pleuerat. ⁊ in templo sedens de q̄stionibus le/
gis interrogās: magis docet dū prudēter iter/
rogat. Nisi forte rusticū petrū. rusticū ioānem
dicimus. q̄ꝝ vterqꝫ dicere poterat. ⁊ si iperitꝰ ser
mone. nō tn̄ scia. Ioānes rusticus. piscator in
doctus. Et vnde illa vox obsecro. In princi/
pio erat verbū. ⁊ verbū erat apud deū. ⁊ deus
erat verbum. Logos grece. multa significat.
Nā ⁊ v̄bū ē. ⁊ ratio ⁊ supputatio: ⁊ cā vnius/
cuiusqꝫ rei. per quā sunt singula que subsistūt:
q̄ vniuersa recte intelligimus in xp̄o. V

Oc doctus plato nesciuit hoc: demo/
sthenes eloquēs ignorauit. Perdam
inquit sapiam sapientiū. ⁊ prudentiam
prudentiū reprobabo. Vera sapia perdet fal/
sam sapiam. ⁊ q̄ꝫq̄ꝫ stulticia predicatiōis in cru
ce sit. tamen paulus sapientiā loquiṫ in[illegible]fe/
ctos. Sapientiā aūt nō seculi istius que d[illegible]tru/
tur: nec principiū huius seculi: sed loquitur dei
sapiam in mysterio absconditam: quā pr[illegible]desti
nauit deus ante secula. Dei sapia xp̄s est. Xp̄s
eniꝫ dei virtus ⁊ dei sapientia. Hec sapientia in
mysterio abscondita est: de q̄ ⁊ noni p[illegible]
lus p̄notatur. ꝓ occultis filij: i quo [illegible]s the
sauri sapientie ⁊ scientie dei abscon[illegible]t q̱ in
mysterio abscōditus erat p̄destinat[illegible]te se/
cula: p̄destinatus aūt ⁊ p̄figuratꝰ in lege ⁊ pro
phetis. Vn̄ ⁊ ꝓphe appellabāṫ vidētes. q̱a vi
debāt euꝫ quē ceteri nō videbāt. Abraham vi
dit viā eiꝰ. ⁊ letatꝰ est. Aperiebanṫ celi ezechie
li: q̱ pplo peccatori clausi erant. Reuela inquit
dauid oculos meos: ⁊ considerabo mirabilia
de lege tua. Lex. n. sp̄ualis est: reuelatione opꝰ
est vt intelligatur. ac reuelata facie dei gloriam
contemplemur. Liber in apocalypsi septem si/
gillis signatus ostenditur: queꝫ si dederis hō
scienti litteras vt legat. rn̄debit tibi: Nō possū
Signatus est eni. Quāti hodie putant se nosse
litteras: tenēt signatū librum: nec apire p̄nt: ni
si ille reserauerit qui habꝫ claueꝫ dauid. qui ap
it ⁊ nemo claudit: claudit ⁊ nemo apit. In acti
bus aploꝝ: sanctus eunuchus imo sanctus vir
sic eni euꝫ scā scriptura cognominat. cum lege/
ret isaiaꝫ ꝓphetā: interrogatus a philippo. pu
tas ne intelligis q̄ legis: rn̄dit. Quomō possuꝫ
nisi aliquis me docuerit. Ego vt de me loquar
interim nec sanctior sum hoc eunucho: nec stu
diosior: q̱ de ethiopia idest de extremis finibus
mundi venit ad templum. reliquit aulam regi
am. ⁊ tantus amator legis fuit diuine atqꝫ scie
vt etiaꝫ in vehiculo litteras legeret sacras. Et
tamē cū librū teneret. ⁊ verba dn̄i in cogitatōe
conciperet lingua volueret. labijs personaret
ignorabat eum quē in libro nesciēs venerabaṫ
Venit philippus: ostēdit ei ihesum qui clausus
latebat in lr̄a. O mira doctoris virtus. Eadeꝫ
hora credidit eunuchus: baptizatur. fidelis ⁊
scūs mḡr efficiṫ de discipulo. plꝰ in deserto fōte
ecclesie q̄ꝫ in aurato synagoge tēplo repit.

Ec a me pstricta sūt breuiter: VI
neqꝫ eni epistolaris angustia euagari
longius patiebaṫ: vt intelligeres te in

scripturis sacris sine preuio ⁊ mõstrãte semitã
nõ posse igredi. Taceo de grãmaticis rhetori/
cis. phis. geometris. dialecticis. musicis. astro
nomicis. astrologis. medicis. quoꝝ scia mor/
talibus satis vel vtilissima est. ⁊ in tres partes
scindit. in doctrinã. rationẽ. ⁊ vsum. Ad mi/
nores artes veniã. ⁊ que nõ tã lingua q̃3 manu
administrant. Agricole. cementarij. fabri me
talloꝝ. lignorũq3 cesores. lanarij q̃3 ⁊ fullones
⁊ ceteri q variã ⁊ supellectilẽ ⁊ vigilia opuscu/
la fabricant: absq3 doctore esse nõ pñt. qđ cupi/
unt. Qđ medicoꝝ ẽ, pmittũt medici tractant fa
brilia fabri. Sola scripturaꝝ ars est: quam sibi
passim oẽs vẽdicãt. Scribim⁹ indocti: doctiq3
poemata passim. Hãc garrula anus. hãc deli/
rus senex. hãc sophista verbosus hãc vniuersi
presumunt. lacerant. docent añq3 discant. Alij
abducto supcilio grandia ỽba trutinantes. int
mulierculas de sacris litteris philosophãt. Alij
discunt proh pudor a feminis qđ viros doceãt
⁊ ne parũ hoc sit. quadã facilitate verborũ. imo
audacia edisserũt alijs. qđ ipsi non intelligunt.
Taceo de meis silibus. q si forte ad scripturas
sanctas post seculares lrãs venerint ⁊ sermõe
composito aures ppl'i mulserint: qcqd dixerint
hoc legem dei putãt. Nec scire dignant qd p/
phete. qd apl'i senserint: sed ad sensũ suũ incon
grua aptãt testimonia. q̃si grande sit ⁊ nõ vitio
sissimũ dicẽdi gen⁹. deprauare snias. ⁊ ad vo/
lũtatẽ suam sacrã scripturã trahere repugnãtẽ.
Quasi nõ legerim⁹ homerocẽtonas ⁊ virgilio
centonas: ac nõ sic ẽt ⁊ maronẽ sine xp̃o possi/
mus dicere xp̃ianum. q2 scripserit. Jam redit
⁊ virgo redeũt saturnia regna. Jam noua pro
genies: celo demittit alto. Et patrẽ loquentem
ad filiũ. Nate mee vires: mea magna potentia
solus. Et post verba saluatoris in cruce. Talia
perstabat memorãs: fixusq3 manebat. Pueri
lia sunt hec. ⁊ circulatorũ ludo silia. docere qđ
ignores: imo vt cũ stomacho loquar: nec hoc q
dem scire quod nescias. VII

Jdelicet manifestissima est genesis i q
de creatura mũdi: de exordio generis
humani: de diuisione terre: de cõfusio
ne linguaꝝ: de descensiõe vsq3 ad egyptũ scri/
bitur hebreoꝝ. Patet exodus cũ decẽ plagis:
cũ decalogo: cũ mysticis diuinisq3 pceptis. Jn
promptu ẽ leuiticus liber: in quo singula sacri
ficia. imo singule pene syllabe ⁊ vestes aaron
⁊ tot⁹ ordo leuitic⁹ spirãt celestia sacra. Numeri
ỽo nõne toti⁹ arithmetice ⁊ pphetie balaam ⁊
quadragintaduarũ p heremũ mãsionũ myste/
ria cõtinẽt. Deutronomiũ ỽo secũda lex ⁊ euã
gelice legis pfiguratio: nõne sic ea habet q̃ po/
ra sunt: vt tñ noua sint oia de veterib⁹. Huc/
usq3 moyses: hucusq3 pentateuch⁹. quibus qn
q3 verbis loqui se velle apl'us in ecclesia glo
tur. Job exemplar patiẽtie: q̃ nõ mysteria suo
sermone cõplectit. Prosa incipit. versu labit.
pedestri sermone finit. omnesq3 leges dialecti
ce. ppositione. assũptione. ɔfirmatiõe. conclu/
sione determinat. Singula in eo verba plena
sunt sensib⁹. ⁊ vt de ceteris sileã. resurrectionẽ
corporũ sic pphetat. vt null⁹ de ea manifestius
vel cauti⁹ scripserit. Scio inqt q redẽptor me⁹
viuit. ⁊ i nouissimo die de terra resurrectur⁹ sũ
⁊ rursũ circũdabo pelle mea. ⁊ in carne mea vi
debo deũ: quẽ visurus sũ egoipse ⁊ oculi mei ɔ
specturi sũt ⁊ nõ ali⁹. Reposita ẽ hec spes mea
i sinu meo. Veniã ad iesũ naue: q typũ dñi nõ
solũ i gestis: verũ ẽt i noie pfert. Transit iorda
nem. hostiũ regna subuertit. diuidit terram vi
ctori pplo. ⁊ p singulas vrbes. viculos mon/
tes. flumina. torrentes atq3 confinia eccl'e cele/
stisq3 irl'm spũalia regna descripsit. Jn iudicuꝫ
libro quot principes ppl'i. tot figure sũt. Ruth
moabitis isaie explet vaticiniũ dicentis: emitte
agnũ dñe dñatorẽ terre: de petra deserti ad mõ
tẽ filie syon. Samuel in heli mortuo ⁊ i occisio/
ne saul veterẽ legẽ abolitã mõstrat porro in sa/
doc atq3 dauid noui sacerdotij: nouiq3 impe/
rij. sacramenta testatur. Malachim. i. terti⁹ et
quart⁹ regũ liber. a salomone vsq3 ad ieconiaꝫ
⁊ a ieroboam filio nabath vsq3 ad osee qui
ductus est in assyrios regnum iuda ⁊ regnũ de
scribit isrl'. Si historiã respicias ỽba simplicia
sunt: si in litteris sensũ latentẽ inspexeris eccle
sie paucitas ⁊ hereticoꝝ ɔ ecclesiam bel'a nar/
rant. Duodecim pphe in vni⁹ voluminis an/
gustias coartati. multo aliud q̃3 sonãt i lrã pre
figurant. Osee crebro noiat effraim. samariaꝫ
ioseph. iezrabel. ⁊ vxorem fornicariam. ⁊ forni
cationis filios. ⁊ adulterã cubiculo clausã mari
ti. multo tempore sedere viduam. ⁊ sub veste lu
gubri mariti: ad se reditum prestolari. Johel fi
lius fatuel describit terram duodecim tribuum
eruca: bruco. locusta. rubigine vastante cõsum
ptam. ⁊ post euersionẽ prioris ppl'i effusum iri
spm̃ sanctũ sup seruos dei ⁊ ancillas. i. super cẽ
tũ viginti credentium noia. ⁊ effusũ iri in cena
culo syon. Qui centuꝫ viginti ab vno vsq3 ad
quindecim paulatim ⁊ per incrementa surgen
tes quindecim graduum numerum efficiunt.
qui in psalterio mystice cõtinentur. Amos pa/

stor ⁊ rusticus ⁊ ruborū mora distringens pau
cis verbis explicari non pōt. Quis eni digne
exprimat tria ⁊ quattuor scelera damasci gaze
tyri ⁊ idumee ⁊ filioꝝ āmon ⁊ moab. ⁊ in septi
mo ⁊ octauo gradu iude ⁊ isrl'. Hic loquit̄ ad
vaccas pingues que sunt i samarie mōte. ⁊ rui
turam domū maiorē minorēq₃ testat̄. Ipe cer
nit victorē locuste. ⁊ stantē dn̄m sup murū litū
vel adamantinū. ⁊ vncinū pomorū attrahentē
supplicia peccatoribus. ⁊ famē in terra: non fa
mē panis: nec sitim aque: sed audiēdi vbū dei
Abdias q iterp̄tat̄ seruus dn̄i pertonat contra
edom. ⁊ sanguineū terrenūq₃ frēm. fris q̊₃ ia/
cob semp emuluȝ hasta ꝑcutit spiritali. Jonas
pulcherrima colūba naufragio suo passionem
dn̄i p̄figurās: mundū ad pniam reuocat. ⁊ sub
noīe niniue gentibꝰ saluteȝ nunciat. Micheas
de morasthi. coheres xp̄i: vastationē annūciat
filie latronis. ⁊ obsidionē ponit contra eam: qr
maxillam percusserit iudicis isrl'. Naū consola
tor orbis increpat ciuitatē sanguinū. ⁊ pꝰ euer/
sionē illius loquitur: ecce super montes pedes
euangelizantis ⁊ ānunciantis pacē. Abachuc
luctator fortis ⁊ rigidus stat super custodiā suā
⁊ figit gradū super munitionē vt xp̄m in cruce
contemplet̄. ⁊ dicat: opuit celos gl'a eius. ⁊ lau
dis eiꝰ plena ē terra: splēdor eiꝰ vt lux erit: cor/
nua in manibꝰ eiꝰ. ibi abscōdita ē fortitudo eiꝰ.
Sophonias speculator ⁊ archanoꝝ dei cogni/
tor. audit clamorē a porta pisciū ⁊ eiulatū a se /
cūda. ⁊ contritionē a collibus. Indicit q̊₃ vlu/
latū habitatoribus pile: qr cōticuit oīs ppl's cha
naan: dispersi sunt vniuersi qui inuoluti erant
argento. Aggeus festiuꝰ ⁊ letꝰ q seminauit in
lachrymis vt i gaudio meteret. destructū tēplū
edificat: deūq₃ p̄rem inducit loquētem: adhuc
vnū modicūq₃. ⁊ ego ꝯmouebo celū ⁊ terraȝ ⁊
mare ⁊ aridā. ⁊ mouebo oēs gētes ⁊ veniet de
sideratꝰ cunctis gētibꝰ. Zacharias memor dn̄i
sui multiplex in ꝓphetia. iesum vestibus sordi/
dis indutū. ⁊ lapidē oculoꝝ septē candelabrū/
q₃ aureū cū totideȝ lucernis quot oculis. duas
q̊₃ oliuas a sinistris lampadis cernit. ⁊ a dextris
vt post equos rufos nigros varios ⁊ albos. ⁊
dissipatas quadrigas ex effraim ⁊ equū de irl'ȝ
pauperē regē vaticinet̄. ⁊ predicet sedentē sup
pullū filiū asine subiugalis. Malachias aper/
te ⁊ in fine oīum prophetarū de abiectione isrl'
⁊ vocatiōe gentium. non est mihi. ait volūtas i
vobis dicit dn̄s exercituū. ⁊ munus non susci/
piā de manu vestra. Ab ortu .n. solis vsq₃ ad
occasum magnū est nomen meum in gentibus
⁊ in oī loco sacrificatur ⁊ offert̄ nomini meo ob
latio mūda. Isaiā. hieremiā. ezechiel. ⁊ daniel.
qs potest vel intelligere vel exponere. Quorū
primus nō ꝓphetiā videt̄ mihi texere: sed euā
geliū. Secūdus virgā nuceam ⁊ ollā succensaȝ
a facie aquilonis. ⁊ pardū spoliatū suis colori/
bus. ⁊ q̄druplex diuersis metris nectit alpha/
betū. Tertiꝰ principia ⁊ finē tantis hȝ obscuri/
tatibꝰ inuoluta: vt apud hebreos ipse ꝑtes cuȝ
exordio geneseos an̄ annos triginta nō legant̄
Quartꝰ vo qui ⁊ extremus inter quattuor pro
phetas. tēpoꝝ cōscius. ⁊ totius mūdi philohi/
storicus lapidē p̄cisum de monte sine manibus
⁊ regna oīa subuertentē. claro sermone pronū
ciat. Dauid simonides nr̄. pindarus ⁊ alcheus
flaccus q̊₃ catulus atq₃ serenꝰ xp̄m lira ꝑsonat
⁊ in decachordo psalterio ab inferis excitat re/
surgentē. Salomō pacificus ⁊ amabilis dn̄i.
mores corrigit. naturā docet. ecclesiaȝ iungit ⁊
xp̄m: sanctarūq₃ nuptiaꝝ dulce canit epithala
miū. Hester in ecclesie typo ppl'm liberat d' pi
culo. ⁊ interfecto aman q interpretatur iniqtas
partes cōuiuij ⁊ diem celebrem mittit in poste
ros. Paralypomenon liber. i. instrī veteris
epitomē. tantꝰ ac talis est. vt absq₃ illo si quis
sciam scripturarū sibi voluerit arrogare. seip̄ȝ
irrideat. Per singula qppe noia iuncturasq₃
verboꝝ. ⁊ pretermisse in regū libris tangunt̄
historie. ⁊ inumerabiles explicantur euangelij
q̄stiōes. Esdras ⁊ neemias: adiutor videlȝ ⁊ ꝯ
solator a dn̄o. i vno volumine artant̄: instau/
rāt tēplū. muros extruunt ciuitatis. Omnisq₃
illa turba ppl'i redeuntis in patriā. ⁊ descriptō
sacerdotū. leuitaꝝ. israhelis. proselitoꝝ. ac per
singulas familias muroꝝ ac turiū opa diuisa.
aliud i cortice preferunt. aliud i medulla retinēt
Cernis me scripturaꝝ amore raptuȝ excessisse
modū ep'le. ⁊ tn̄ nō implesse qd' volui. Audiui/
mus tn̄ qd nosse qd cupere debeamꝰ vt ⁊ nos
q̊₃ possumꝰ dicere: cōcupiuit aīa mea desidera/
re iustificatiōes tuas i oī tp̄e. Ceteꝝ illud socra
ticū iplet̄ in nobis. Hoc tm̄ scio q̄ nescio. Tā
gā ⁊ nouū breuit̄ testamentū. Matthēꝰ. Mar
cus. Lucas. ⁊ Joānes. q̄driga dn̄i. ⁊ veꝝ che
rub. qd' interpretat̄ scie plenitudo ꝑ totū corpꝰ
oculati sunt: scintille emicāt. discurrūt fulgura.
pedes hn̄t rectos. ⁊ i sublime tēdētes: terga pē
nata ⁊ vbi q₃ volātia tenēt se mutuo sibiq₃ per
plexi sunt. ⁊ q̄si rota in rotā voluūt̄. ⁊ pergunt
quocūq₃ eos flatus spūs sci ꝑduxerit. Paulꝰ
apl'us ad septē scribit ecclesias. octaua. n. ad he
breos. a plerisq₃ extra numeꝝ pōit̄. Timothe

nm instruit ac titū. et philemonē pro fugitiuo famulo deprecat: sup q̄ meli⁹ tacere puto: q̄ʒ pauca scribere. Act⁹ aplo͛ nudā qdē vident sonare historiā. et nascētis eccl'e ifantiā texere: sed si nouerim⁹ scriptorē eo͛ lucā eē medicū: cui⁹ la⁹ est i euāgelio: aiaduertim⁹ pari' oia vba illius aie languētis eē medicinā. Jacob⁹. petr⁹. ioānes. iudas. septē eplas ediderunt tā mysticas q̄ʒ succinctas. et breues pari' ac lōgas: breues i vbis. lōgas in sentētijs: vt rarus sit q nō in ea͛ cecutiat lectiōe. Apocalypsis ioānis tot hʒ sacra: q̄t vba. Parū dixi. et p merito volumi/nis la⁹ ois iferior ē. In vbis singulis. multi/plices latēt itelligētie. O ro te frat carissime int hec viuere. ista meditari. nihil aliud nosse: ni/hilq̄ʒ aliud q̄rere. nōne videt tibi iam hic i ter/ris regni celestis habitaculū. Nolo vt offendaris in scripturis sanctis simplicitate et q̄si vilitate vbo͛: q̄ vel vitio intpretū vel d̄ idustria sic plate sūt. vt rusticā ɔtionē facili⁹ istruerēt. et i vna eadēq̄ʒ snia alii doct⁹. alii sentiret idoct⁹. Nō sū tā petulās et hebes. vt hec me nosse pollicear: et eo͛ fruct⁹ capere in tra. q͛ radices in celo fixe sūt: sed velle fateor. sedenti me p̄fero. magistrū: renuēs comitē spōdeo. Petēti dat: pulsanti apit: q̄rens iuenit. Discam⁹ i tris q͛ scia nobis pseueret i celo. O bui⁹te manib⁹ ex/cipiā: et vt iepte aliqd ac de hermagore tumiditate effūdā. qcqd q̄sieris tecum scire conabor.

VIII

Habes hic amantissimū tui frēm eusebiū q litteras tuas mihi gratiā duplicauit: referens honestatē mo͛rū tēpo͛ ɔtemptū seculi. fidē amicitie. amorē xpi. Nā prudentiā et eloquij venustatē: ēt absq̄ʒ illo: ipsa epl'a p̄ferebat. Festina q̄so te. et herēti in salo nauicule funē magis p̄cide q̄ʒ solue. Nemo renūciatur⁹ seculo bn̄ pōt vendere. que ɔtēpsit vt venderet. Quicqd i sūpt⁹ de tuo tuleris: pro lucro cōputa. Antiquū dictū ē. Auaro deest tā qd̄ hēt q̄ʒ qd̄ nō hēt. Credenti totus mundus diuitia͛ est. Infidelis aūt ēt obolo i diget. Sic viuamus q̄si nil hn̄tes. et oia possidētes. Victus atq̄ʒ vestit⁹ diuitie xpiano͛ sunt. Si hēs in ptāte rē tuā. vēde: si non hēs, pijce. Tollenti tunicā. et palliū relinquēdū ē. Scilicʒ nisi tu semp recrastinās et diem de die trahens caute et pedetentim tuas possessiunculas vēdideris non hʒ christus vnde alat pauperes suos. Totū deo dedit: q se obtulit. Apl'i tm̄ nauē et re tia reliquerūt. Vidua duo era misit i gazophilatiū. et p̄fert cresi diuitijs. Facile ɔtēnit oia: q se semp cogitat esse moriturum.

Explicit epl'a sancti Hieronymi presbyteri ad Paulinū presbyterum. Incipit p̄fatio sci Hieronymi in pētateuchum.

Desiderij mei desideratas accepi eplas. q q̄dā p̄sagio futuro͛: cuʒ daniele sortitus ē nomē obsecrantis vt translatū in latinā linguam de hebreo sermone pentateuchuʒ nr̄o͛ auribus traderē. Periculosū opus certe et obtrectato͛ meo͛ latratibus patēs. q me asserunt in septuaginta interpretū suggillationē noua p veteribus cudere. et ita ingeniū q̄si vinū pbantes: cū ego sepissime testatus sim me p virili portiōe in tabernaculo dei offerre q̄ possim: nec opes alterius alio͛ paupertate fedari. Qd̄ vt auderē origenis me studiū puocauit q editioni antiq̄ trāslationē theodotionis miscuit asterico et obelo. i. stella et verū oē opus distinguēs: dū aut illucescere facit q̄ min⁹ añ fuerant aut supflua queq̄ʒ iugulat et cōfodit. et maxime que euangelista͛ et aplo͛ auctoritas pmulgauit. In qbus multa de veti testō legim⁹ q̄ i nostris codicibus nō habent: vt est illud ex egypto vocaui filiū meū. et qm̄ nazareus vocabitur et videbūt in quē cōpūxerunt. et flumia de ventre eius fluent aque viue. et q̄ nec oculus vidit nec auris audiuit nec i cor hois ascendit. que p̄parauit deus diligentibus se. et multa alia q̄ pprium syntagma desiderāt. Interrogemus ergo eos vbi hec scripta sūt. et cū dicere nō potuerint de libris hebraicis, pferamus. Primū testimonium est i osee. Secūdū i isaia. Tertiū i zacharia Quartū i puerbijs. Quintū eq̄ i esaia qd̄ multi ignorātes. apocrypho͛ deliramēta sectāt. et hyberas nenias libris autēticis p̄ferūt. Cās erroris nō est meū exponere. Judei prudenti factum dicunt esse consilio. ne ptolemeus vnius dei cultor ēt apud hebreos duplicem diuinitatē deprehenderet. Qd̄ maxime iccirco faciebant: q2 in platonis dogma cadere videbatur. Deniq̄ʒ vbicūq̄ʒ sacratū aliquid scriptura testatur de patre et filio et spiritu sancto. aut aliter interpretati sunt: aut oio tacuerunt: vt et regi satisfacerēt et archanū fidei nō vulgarent. Et nescio qs p̄mus auctor septuagita cellulas alexādrie mēdacio suo extruxerit: quibus diuisi eadē scriptitarint. cū aristeus eiusdem ptolemei hyperaspistes. et nō multo post tpe iosephus nihil tale retulerint: sed in vna basilica ɔgregatos contulisse scribāt. nō pphetasse. Aliud est enī eē vatem: aliud ē eē interp̄tē. Ibi sp̄us vētura p̄dicit: hic eruditio et verbo͛ copia ea que intelli/

git transfert. Nisi forte putandus est tulli⁹ yco
nomicū xenofontis ⁊ platonis pythagoram. ⁊
demosthenis pro ethesifonte: afflatus rhetori/
co spiritu transtulisse. Aut aliter de eisdem li/
bris per septuaginta interpretes. aliter per apo
stolos spiritus sanctus testimonia texuit. vt qđ
illi tacuerunt. hi scriptū esse mentiti sūt. Quid
igitur. Damnamus veteres. Minime: ꝫ post
priorū studia in domo dñi qđ possumus labo/
ramus. Illi interpretati sunt ante aduentū xp̄i
⁊ qđ nesciebant: dubijs ꝓtulere sententijs. nos
post passionē ⁊ resurrectionem eius nō tam ꝓ
phetiā qȝ historiā scribimus. Aliter enim audi
ta: aliter visa narrantur. Quod melius intel/
ligimus: melius ⁊ proferimus. Audi igit̄ emu
le: obtrectator ausculta. Non damno: non re/
prehendo septuaginta: sed confidenter cūctis
illis apostolos prefero. Per istorum os mihi
xp̄s sonat quos ante ꝓphetas inter spiritalia
charismata positos lego: in quib⁹ vltimū pene
gradū interpretes tenēt. Quid liuore torque/
ris. Quid imperitoꝝ animos cōtra me conci/
tas. Sicubi in trāslatione tibi videor errare in
terroga hebreos: diuersarū vrbiū magistros cō
sule. Quod illi habēt de xp̄o: tui codices nō ha
bent. Aliud est si ꝯtra se postea ab ap̄lis vsur/
pata testimonia ꝓbauerūt. ⁊ emēdatiora sūt ex
emplaria latia qȝ greca: greca qȝ hebraica. Ve
rū hec ꝯtra inuidos. Nūc te depcor desideri ca
rissime: vt qr me tantuȝ opus subire fecisti. ⁊ a
genesi exordiū cape: orōnib⁹ iuues: quo possiȝ
eodē spū quo scripti sūt libri: in latinū eos trās
ferre sermonē. Explicit pfatio.

¶ Incipit liber genesis qui dicit̄ hebraice
bresith. Capl'm I

In principio
creauit deus celū ⁊ terrā.
Terra aūt erat inanis ⁊
vacua: ⁊ tenebre erāt su
per facieȝ abyssi. ⁊ spūs
domini ferebat̄ sup aq̄s
Dixitqȝ de⁹. Fiat lux.
Et facta ē lux. Et vidit
de⁹ lucē q̄ esset bona. ⁊
diuisit lucem a tenebris
appellauitqȝ lucē diē. ⁊
tenebras noctē. Factūqȝ
est vespere ⁊ mane dies
vn⁹. Dixit quoqȝ deus
Fiat firmamētum i me
dio aquarū ⁊ diuidat aquas ab aquis. Et fecit
de⁹ firmamentū: diuisitqȝ aquas que erant sub
firmamēto ab his que erāt super firmamentū.
Et factum est ita. Vocauitqȝ deus firmamen/
tum celum. ⁊ factuȝ est vespere ⁊ mane dies se
cundus. Dixit vero deus. Congregent̄ aque
que sub celo sunt in locum vnū. ⁊ appareat ari
da. Et factum est ita. Et vocauit deus aridam
terram: congregationesqȝ aquaruȝ appellauit
maria. ⁊ vidit deus q̄ esset bonum. ⁊ ait. Ger
minet terra herbam virentem ⁊ facientē semē
⁊ lignum pomiferum faciēs fructum iuxta ge
nus suum: cuius semen in semetipso sit sup ter
ram. Et factum est ita. Et ꝓtulit terra herbam
virentem ⁊ afferentem semen iuxta genus suū
lignūqȝ faciens fructum. ⁊ habens vnūquod/
qȝ sementem ꝺm speciem suam. Et vidit deus
q̄ esset bonum. ⁊ factum est vespere ⁊ mane di
es tertius. Dixit autem deus. Fiāt luminaria
in firmamento celi. ⁊ diuidāt diem ac noctem.
⁊ sint in signa ⁊ tempora ⁊ dies ⁊ annos vt lu
ceant in firmamento celi. ⁊ illuminent terram.
Et factū ē ita. Fecitqȝ deus luminaria duo ma
gna. luminare maius vt preesset diei: ⁊ lumi/
nare min⁹ vt preesset nocti. ⁊ stellas. Et posu
it eas in firmamento celi vt lucerent super ter/
ram. ⁊ preessent diei ac nocti. ⁊ diuiderent lucē
ac tenebras. Et vidit deus q̄ esset bonum: ⁊ fa
ctum est vespere et mane dies quartus. Dixit
etiam deus. Producant aque reptile aie viuē
tis et volatile super terrā: sub firmamento celi
Creauitqȝ deus cete grandia. et omnem aiam
viuentē atqȝ motabilē quā ꝓduxerāt aq̄ i spēs
suas et oē volatile ꝺm gen⁹ suū. Et vidit deus
q̄ esset bonū. benedixitqȝ eis dicēs. Crescite et
multiplicamini. et replete aquas maris: auesqȝ
multiplicent̄ sup terrā. Et factū ē vespe et ma/
ne dies quint⁹. Dixit qȝ de⁹. Producat terra
aiaȝ viuētē in genere suo: iumēta et reptilia et
bestias terre ꝺm spēs suas. Factūqȝ est ita. Et
fecit de⁹ bestias terre iuxta spēs suas: iumēta ⁊
oē reptile terre i genere suo. Et vidit de⁹ q̄ eēt
bonū et ait. Faciam⁹ hoieȝ ad imaginē et silitu
dinē nr̄aȝ. et psit piscib⁹ mar' et volatilib⁹ celi
et bestijs vniuersqȝ terre: oiqȝ reptili qđ mo/
uet̄ i terra. Et creauit de⁹ hoieȝ ad imaginē et
silitudinē suā: ad imaginē dei creauit illū: mas
culū et feminā creauit eos. Benedixitqȝ ill' de
us et ait. Crescite et multiplicamini et replete
terrā et subijcite eam. et dn̄amini piscibus ma
ris et volatilibus celi et vniuersis aiantibus q̄
mouent̄ sup terrā. Dixitqȝ de⁹. Ecce dedi vo

bis oēꝫ herbā afferentē semē sup terrā. et vni
uersa ligna q̄ hn̄t i semetipis semētē gener' sui
vt sint vobis i escā ꝛ cūct' aīantibꝰ terre: oīqꝫ
volucri celi et vniuersis q̄ mouent' i terra et in
qbꝰ ē aīa viuēs: vt habeāt ad vescēdum. Et fa
ctū ē ita. Viditqꝫ deꝰ cūcta q̄ fecerat et erāt val
de bona. Et factū ē vespe et mane dies sextus.

IGit' pfecti sūt celi et terra et oīs II
ornatꝰ eoꝝ. Cōpleuitqꝫ deus die septi
mo opus suum qđ fecerat. et requieuit
die septimo ab vniuerso opere qđ patrarat. Et
benedixit diei septimo et sctificauit illū: q2 i ipso
cessauerat ab oī ope suo qđ creauit deꝰ vt face/
ret. Iste sūt generatiōes celi et terre: qn̄ create
sūt i die quo fecit deꝰ celū et terrā et oē virgultū
agri anteqꝫ orire' i terra. oēmqꝫ herbā regio/
nis pusqꝫ germinaret. Non eni pluerat dn̄s
deꝰ sup terrā. et hō nō erat qui operaret' terrā.
Sꝫ fons ascēdebat e terra irrigās vniuersam
supficiē terre. Formauit igit' dn̄s deꝰ hoīeꝫ de
limo terre. et inspirauit in faciē eiꝰ spiraculum
vite. ꝛ factꝰ ē hō in aīaꝫ viuentē. Plantauerat
aūt dn̄s deꝰ paradisū voluptatis a pncipio: in
quo posuit hominē queꝫ formauerat. Produ
xitqꝫ dn̄s deus de humo omne lignū pulchrū
visu ꝛ ad vescendū suaue: lignū etiā vite in me
dio paradisi. lignūqꝫ scie boni ꝛ mali. Et flu/
uius egrediebat' de loco voluptat' ad irrigan
dū paradisum q inde diuidit' in quattuor capi/
ta. Nomen vni phison. Ipse ē qui circuit oēꝫ
terrā euilath. vbi nascit' aurū. ꝛ aurū terre illiꝰ
optimū ē. Ibiqꝫ inuenit' bdelliū. ꝛ lapis ony/
chinꝰ. Et nomē fluuij secūdi gyon. Ipse est q
circuit oēm terrā ethiopie. Nomē vo fluminis
tertij tigris. Ipse vadit ꝯ assyrios. Fluuiꝰ āt
quartꝰ ipse ē eufrates. Tulit ḡ dn̄s deꝰ hoīem.
ꝛ posuit eū in paradisū voluptat' vt operaret' et
custodiret illū: pcepitqꝫ ei dicens. Ex oī ligno
paradisi comede: de ligno aūt scie boni ꝛ mali
ne comedas. In quacūqꝫ eni die comeder' ex
eo morte morieris. Dixit qꝫ dn̄s deꝰ. Non est
bonū hoiem esse solū: faciamꝰ ei adiutoriū simi
le sibi. Formatis igit' dn̄s deus de humo cun/
ctis aīantibꝰ terre ꝛ vniuersis volatilibus celi
adduxit ea ad adaꝫ: vt videret quid vocaret ea
Omne enim qđ vocauit adā aīe viuētis: ipm
ē nomē eius. Appellauitqꝫ adā noībꝰ suis cū/
cta aīantia. ꝛ vniuersa volatilia celi. ꝛ oēs be/
stias terre. Ade vero nō inueniebat' adiutor si/
milis eiꝰ. Immisitqꝫ dn̄s deꝰ soporē in adam.
Cūqꝫ obdormuisset. tulit vnā de costis eiꝰ ꝛ re
pleuit carnē ꝓ ea. Et edificauit dn̄s deus costā
quaꝫ tulerat de adaꝫ in mulierē. ꝛ adduxit eaꝫ
ad adam. Dixitqꝫ adaꝫ. Hoc nunc os ex ossi
bus meis. ꝛ caro de carne mea. Hec vocabit'
virago. qm̄ de viro sumpta ē. Quāobrē relin
quet hō patrē suū ꝛ matreꝫ. ꝛ adherebit vxori
sue ꝛ erūt duo i carne vna. Erat aūt vterqꝫ nu
dus adā. s. ꝛ vxor eiꝰ. ꝛ nō erubescebāt. III

SEd ꝛ serpens erat callidior cūctis ani/
mantibꝰ terre q̄ fecerat dn̄s deꝰ. Qui
dixit ad mulierē. Cur precepit vobis
deus vt non comederetis ex oī ligno paradisi.
Cui rn̄dit mulier. De fructu lignorum q̄ sunt
in padiso vescimur: de fructu vero ligni qđ ē i
medio padisi pcepit nobis deus ne comedere
mus. ꝛ ne tāgeremus illđ. ne forte moriamur
Dixit aūt serpens ad mulierem. Nequaq̄ mor/
te moriemini. Scit enim deus qꝫ i quocūqꝫ die
comederit' ex eo: apient' oculi vestri. ꝛ eritis si
cut dij sciētes bonū ꝛ malū. Vidit igit' muli/
er qꝫ bonū eēt lignū ad vescendum. ꝛ pulchruꝫ
oculis aspectuqꝫ delectabile. ꝛ tulit de fructu il
lius ꝛ comedit. deditqꝫ viro suo. Qui come/
dit ꝛ apti sūt oculi amboꝝ. Cūqꝫ cognouisset
se esse nudos. cōsuerūt folia ficus. ꝛ fecerūt sibi
perizomata. Et cū audissent voceꝫ dn̄i dei de am
bulant' i padiso ad aurā post meridiē: abscō
dit se adaꝫ ꝛ vxor eius a facie dn̄i dei in medio
ligni paradisi. Vocauitqꝫ dn̄s deꝰ adā ꝛ dixit
ei. Vbi es. Qui ait. Vocē tuaꝫ dn̄e audiui in
paradiso. ꝛ timui eo qꝫ nudus essem. ꝛ abscon
di me. Cui dixit dn̄s. Quis. n. idicauit tibi qꝫ
nudus esses: nisi qꝫ ex ligno de quo pceperam
tibi ne comederes comedisti. Dixitqꝫ adam.
Mulier quā dedisti mihi sociam dedit mihi đ
ligno ꝛ comedi. Et dixit dn̄s deus ad mulie/
reꝫ. Quare hoc fecisti. Que rn̄dit. Serpēs đ
cepit me. ꝛ comedi. Et ait dn̄s ad serpentem.
Quia fecisti hoc. maledictus es inter oīa aīan/
tia ꝛ bestias terre. Sup pectꝰ tuū gradieris. ꝛ
terrā comedes cūctis diebꝰ vite tue. Inimiciti
as ponā int' te ꝛ mulierē. ꝛ semen tuuꝫ ꝛ semē
illius. Ipsa cōteret caput tuū. ꝛ tu insidiaberis
calcaneo eius. Mulieri quoqꝫ dixit. Multi/
plicabo erūnas tuas ꝛ cōceptus tuos. In dolo
re paries filios. ꝛ sb viri ptāte eris: ꝛ ipse do/
minabit' tui. Ade vero dixit. Qr audisti vocē
vxoris tue ꝛ comedisti de ligno ex quo pcepe/
rā tibi ne comederes: maledicta terra in opere
tuo. In laboribꝰ comedes ex ea cūctis diebꝰ vi
te tue. Spinas ꝛ tribulos germinabit tibi. ꝛ co
medes herbas terre. In sudore vultus tui ve
sceris pane tuo. donec reuertaris i trā de q̄ sū

pt⁹ es: qa puluis es. ꝛ ī puluerē reuerterꝭ. Et vocauit adā nomē vxoris sue eua. eo ꝙ mater eē cūctorū viuentiū. Fecit quoqꝫ dn̄s de⁹ ade ꝛ vxori ei⁹ tunicas pelliceas. ꝛ induit eos. Et ait. Ecce adā q̄si vnus ex nob factus ē sciēs bonū ꝛ malū. Nūc ergo ne forte mittat manū suā ꝛ sumat etiā de ligno vite. ꝛ comedat. ꝛ viuat in eternū. Emisit euꝫ dn̄s deus de padiso voluptatꝭ vt operaretur terrā de q̄ sumptus est. Eiecitqꝫ adā. ꝛ collocauit an̄ paradisū voluptatis cherubin ꝛ flāmeū gladiuꝫ atqꝫ versatilē ad custodiendam viā ligni vite. IIII

Adaꝫ vero cognouit vxorem suā euam q̄ ꝯcepit ꝛ reperit cayn dicēs. Possedi hoiem p deū. Rursūqꝫ peperit fratrē eius abel. Fuit aūt abel pastor ouiū. ꝛ cayn agricola. Factū est aūt post multos dies. vt offerret cayn de fructib⁹ tre munera dn̄o. Abel quoqꝫ obtulit de primogenitis gregis sui. ꝛ de adipib⁹ eoꝝ. Et respexit dn̄s ad abel ꝛ ad munera eius: ad cayn autē ꝛ ad munera illius nō respexit. Iratusqꝫ est cayn vehemēter. ꝛ concidit vultus ei⁹. Dixitqꝫ dn̄s ad euꝫ. Quare iratus es ꝛ cur concidit facies tua. Nōne si bene egeris recipies. Sin aūt male statim in forib⁹ pctm̄ tuuꝫ aderit. Sed sub te erit appetitus ei⁹ ꝛ tu dn̄aberis illius. Dixitqꝫ cayn ad abel fratrē suum. Egrediamur foras. Cūqꝫ essent in agro. consurrexit cayn aduersus fratrem suuꝫ abel. ꝛ interfecit eum. Et ait dominus ad cayn Vbi est abel frater tuus. Qui respondit. Nescio. Nūquid custos fratris mei sum ego. Dixitqꝫ ad euꝫ. Quid fecisti. Vox sāguis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc igitur maledictus eris super tram. q̄ aperuit os suū. ꝛ suscepit sanguinē fratris tui de manu tua. Cuꝫ operatus fueris eā: nō dabit tibi fruct⁹ suos. Vagus ꝛ ꝓfugus eris super trām oībus diebus vite tue. Dixitqꝫ cayn ad dn̄m. Maior est iniqtas mea q̄ꝫ vt veniaꝫ merear. Ecce eijcis me hodie a facie tre. ꝛ a facie tua abscondar. ꝛ ero vagus ꝛ ꝓfugus in tra. Ois igit q inuenerit me occidet me. Dixitqꝫ ei dn̄s. Neqq̄ꝫ ita fiet. sed ois q occiderit cayn septupluꝫ punietꝛ. Posuitqꝫ dn̄s i cayn signū. vt nō interficet eū ois q inuenisset eum. Egressusqꝫ cayn a facie dn̄i habitauit ꝓfugus in tra. ad orientalē plangā edē Cognouit aūt cayn vxorē suā q̄ ꝯcepit ꝛ peperit enoch. Et edificauit ciuitatē. vocauit nomē eius ex nomie filij sui enoch. Porro enoch genuit Irad. Et Irad genuit Mauiael: ꝛ Mauiael genuit Mathusael ꝛ Mathusael genuit lamech. Qui accepit duas vxoreſ. Nomē vni ada. ꝛ nomen alteri sella. Genuitqꝫ ada iabel qui fuit pater habitantium in tentorijs atqꝫ pastorum ꝛ nomen fratris eius tubal. Ipse fuit pater canentium cithara ꝛ organo. Sella quoqꝫ genuit tubalcayn qui fuit mellcator ꝛ faber: in cuncta opera eris ꝛ ferri. Soror vero tubalcayn. noemma. Dixitqꝫ lamech vxoribus suis ade ꝛ selle. Audite vocem meam vxores lamech: auscultate sermonem meum. Quoniaꝫ occidi virum in vulnus meum. ꝛ adolescentulum in liuorem meum. Septuplum vltio dabitur de cayn: de lamech vero septuagiessepties. Cognouit quoqꝫ adhuc adam vxorem suam ꝛ peperit filium: vocauitqꝫ nomen ei⁹ seth dicens. Posuit mihi deus semen aliud ꝓ abel quem occidit cayn. Sed ꝛ seth natus est filius: quem vocauit enos. Iste cepit inuocare nomē domini. V

Hic est liber generationis adam: in die qua creauit deus hominem. Ad similitudinem dei fecit illum: masculum et feminam creauit eos. ꝛ benedixit illis. ꝛ vocauit nomen eorum adam in die qua creati sūt. Vixit autem adam centuꝫ triginta annis. ꝛ genuit filium ad imaginem ꝛ similitudinem suaꝫ vocauitqꝫ nomen ei⁹ seth. Et facti sūt dies adā postq̄ꝫ genuit seth octingenti anni: genuitqꝫ filios ꝛ filias. Et factū est omne tempus qd̄ vixit adā āni nōgēti trigita. ꝛ mortu⁹ ē. Vixit q̄ꝫ seth cētū qnqꝫ ānis. ꝛ genuit enos. vixitqꝫ seth postq̄ꝫ genuit enos octigētꝭ septē ānis: genuitqꝫ filios ꝛ filiaſ. Et facti sūt omnes dies seth nongentorum duodecim annorum ꝛ mortuus est. Vixit vero enos nonaginta annis. ꝛ genuit caynan. Post cuius ortum vixit octingentis quindecim annis. ꝛ genuit filios ꝛ filias. Factiqꝫ sunt oēs dies enos nongentiquinqꝫ anni ꝛ mortuus est. Vixit quoqꝫ caynan septuaginta annis. ꝛ genuit malalehel. Et vixit caynan postq̄ꝫ genuit malalehel octingentis quadraginta annis: genuitqꝫ filios ꝛ filias. Et facti sunt omnes dies caynan nōgenti decē anni. ꝛ mortuus est. Vixit autem malalehel sexagintaquinqꝫ ānis. ꝛ genuit iared. Et vixit malalehel postq̄ꝫ genuit iared octingentis trigita ānis. ꝛ genuit filios ꝛ filias. Et facti sūt omnes dies malalehel octingenti nonagintaqnqꝫ anni. ꝛ mortuus est. Dixitqꝫ iared centum sexagintaduobus annis. ꝛ genuit enoch. Et vixit iared postq̄ꝫ genuit enoch octingentis annis. ꝛ genuit filios ꝛ filias. Et facti sunt omnes dies iared

nongēti sexagintaduo anni. ⁊ mortuꝰ ē. Por ro enoch vixit sexagintaquinqꝫ annis. ⁊ genuit mathusalem. Et ambulauit enoch cum deo. Et vixit enoch postqꝫ genuit mathusalem trecētis annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt omnes dies enoch trecēti sexagintaquinqꝫ anni. ambulauitqꝫ cum deo ⁊ nō apparuit: quia tulit eum deus. Vixit quoqꝫ mathusalem centum octogintaseptem annis: ⁊ genuit lamech. Et vixit mathusalem postqꝫ genuit lamech septingentis octogintaduobus annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt omnes dies mathusalem nongenti sexagintanouem anni. ⁊ mortuus est. Vixit autem lamech centum octogintaduobus annis. ⁊ genuit filiū: vocauitqꝫ nomen eius noe dicēs. Iste consolabitur nos ab operibus ⁊ laboribus manuū nostrarū in terra cui maledixit dn̄s. Vixitqꝫ lamech postqꝫ genuit noe quingentis nonagintaquinqꝫ annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt omnes dies lamech septingenti septuagintaseptē āni. ⁊ mortuꝰ ē. Noe vero cū quingentoꝝ eēt āno rū genuit sem ⁊ cham ⁊ iaphet. VI

Cumqꝫ cepissent homines multiplicari super terram. ⁊ filias procreassent: videtes filij dei filias hominū qꝫ eēnt pulchre: acceperunt sibi vxores ex omnibꝰ quas elegerant. Dixitqꝫ deꝰ. Non permanebit spiritus meus in homine in eternū: quia caro est. Eruntqꝫ dies illius centum viginti annorum. Gigantes autem erant super terram in diebꝰ illis. Postqꝫ enim ingressi sunt filij dei ad filias hominum: illeqꝫ genuerunt. isti sunt potentes a seculo. viri famosi. Videns autem deꝰ qꝫ multa malitia hominum esset in terra. ⁊ cuncta cogitatio cordis intenta esset ad maluꝫ omni tēpore. penituit eum qꝫ hominem fecisset in terra. Et precauens in futurum: ⁊ tactus dolore cordis intrinsecus: delebo inquit hominē quē creaui a facie terre: ab homine vsqꝫ ad animātia: a reptili vsqꝫ ad volucres celi. Penitet eni me fecisse eos. Noe vero inuenit gratiam corā domino. He sunt generationes noe. Noe vir iustus atqꝫ perfectus fuit in generationibꝰ suis: cum deo ambulauit. ⁊ genuit tres filios sem. cham. ⁊ iaphet. Corrupta est autem terra coram domino. ⁊ repleta est iniquitate. Cūqꝫ vidisset deus terram esse corruptaꝫ: omnis qp pe caro corruperat viam suam super terrā: dixit ad noe. Finis vniuerse carnis venit coram me. Repleta est terra iniquitate a facie eorum. ⁊ ego disperdam eos cuꝫ terra. Fac tibi archā de lignis leuigatis. Mansiunculas in archa facies. ⁊ bitumine linies intrinsecus ⁊ extrinsecus. ⁊ sic facies eam. Trecentorum cubitorum erit longitudo arche: quinquaginta cubitorum latitudo. ⁊ triginta cubitorum altitudo illius. Fenestram in archa facies. ⁊ in cubito ꝯsūmabis summitatem eius. Ostium autē arche pones in latere deorsum. Cenacula ⁊ tristega facies in ea. Ecce ego adducam aquas diluuij super terram vt interficiaꝫ omnem carnē in qua spiritus vite est subter celum. ⁊ vniuersa que ī terra sunt consumentur. Ponāqꝫ fedus meum tecū. ⁊ igredieris archam tu ⁊ filij tui vxor tua. ⁊ vxores filiorum tuorum tecum. ⁊ ex cunctis animantibus vniuerse carnis bina induces in archam: vt viuant tecum masculini sexꝰ ⁊ feminini. De volucribus iuxta genus suum ⁊ de iumentis in genere suo: ⁊ ex oī reptili terre. ſm genus suū bina de omnibus ingredientur tecū vt possint viuere. Tolles igit̄ tecuꝫ ex omnibus escis que mandi possūt. ⁊ cōportabis apud te. ⁊ erūt tā tibi qꝫ illis in escā. Fecit igit̄ noe oīa q̄ ꝑceperat illi deꝰ. VII

Dixitqꝫ dn̄s ad eū. Ingredere tu ⁊ oīs domꝰ tua in archā. Te eniꝫ vidi iustū corā me in generatōe hac. Ex omnibꝰ animantibus mundis tolles septena ⁊ septena masculū ⁊ feminā: de aīantibus vero imūdis duo. ⁊ duo masculū ⁊ feminā: sed ⁊ de volatilibus celi septena ⁊ septena. masculū ⁊ feminam vt saluet̄ semen super faciē vniuerse terre. Adhuc eni ⁊ post dies septē ego pluā sup terrā q̄draginta diebꝰ ⁊ quadraginta noctibꝰ. ⁊ delebo omnē substātiā quā feci ꝺ̄ supficie terre. Fecit ergo noe oīa q̄ mandauerat ei dn̄s. Eratqꝫ sexcētoꝝ annoꝝ: qn̄ diluuij aque inundauerūt sup terrā. Et ingressus est noe ⁊ filij eiꝰ. vxor eiꝰ ⁊ vxores filioꝝ eiꝰ cū eo ī archā: ꝓpt aquas diluuij. De aīantibus qꝫ mūdis ⁊ imundis. ⁊ de volucribus. ⁊ ex oī qꝺ̄ mouet̄ sup terrā duo ⁊ duo ingressa sunt ad noe in archaꝫ masculus ⁊ femina: sicut preceperat dn̄s noe. Cūqꝫ trāsissent septem dies: aque diluuij inundauerūt super terrā. Anno sexcētesimo vite noe mēse secūdo. septimodecimo die mēsis. rupti sūt omnes fontes abyssi magne. ⁊ cataracte celi aperte sunt. ⁊ facta est pluuia super terrā quadragita diebꝰ ⁊ quadraginta noctibꝰ. In articulo diei illius ingressus ē noe. ⁊ sem cham ⁊ iaphet filij eius. vxor illius ⁊ vxores filioꝝ eiꝰ cum eis in archam. ipi ⁊ oē aīal ſm genus suū. vniuersaqꝫ iumēta in genere suo. ⁊ oē qꝺ̄ mouet̄ sup

terrā in genere suo. cūctūqʒ volatile ſm genus suum. Uniuerse aues oēsqʒ volucres ingresse sunt ad noe in archam: bina ⁊ bina ex oi carne in qua erat spūs vite. Et que igressa sunt. masculus ⁊ femina ex oi carne itroierūt. sicut pceperat ei deus. ⁊ inclusit eū dñs de foris. Factū qʒ est diluuiū quadraginta diebꝰ ⁊ q̄dragita noctibꝰ sup terrā. ⁊ multiplicate sunt aq̄. ⁊ eleuauerūt archā in sublime a t̄ra. Vehemēter eniʒ iundauerūt. ⁊ oia repleuerūt in supficie terre. Porro archa ferebat̄ sup aq̄s. ⁊ aq̄ pualuerūt nimis sup terrā: optiqʒ sūt oēs montes excelsi sub vniuerso celo. Quindeci cubitis altior fuit aq̄ sup mōtes q̄s opuerat. Cōsūptaqʒ ē ois caro q̄ mouebat̄ sup terrā. volucrū. aiantiū. bestiarum oiumqʒ reptiliū q̄ reptant sup terram. Uniuersi hoies ⁊ cūcta in qbꝰ spiraculū vite ē i t̄ra mortua sūt. Et deleuit deus oēm subām q̄ erat sup terrā ab hoie vsqʒ ad pecus. tā reptile q̄ʒ volucres celi. ⁊ deleta sūt de terra. Remansit aūt solus noe ⁊ q cū eo erāt in archa. Obtinuerūtqʒ aq̄ t̄rā centūqnq̄ginta diebꝰ. VIII

Recordatꝰ aūt dñs noe cunctorūqʒ aiantiū. ⁊ oium iumentoꝝ que erant cū eo in archa. adduxit spūm super terraʒ. et iminute sunt aque. ⁊ clausi s̄t fontes abyssi ⁊ cataracte celi. ⁊ prohibite sunt pluuie de celo. Reuerseqʒ sunt aque de terra euntes ⁊ redeuntes ⁊ ceperunt minui. post centū quinquaginta dies. Requieuitqʒ archa mense septimo vicesimo septimo die mēsis super montes armenie. At vo aque ibant ⁊ decrescebāt vsqʒ ad decimū mensem. Decimo. n. mēse prima die mensis apparuerūt cacumina montiū. Cūqʒ transissent q̄draginta dies. aperiēs noe fenestrā arche quā fecerat dimisit coruū: qui egrediebat̄ ⁊ nō reuertebat̄ donec siccarent̄ aq̄ sup terram. Emisit quoqʒ colūbā post eū vt videret si iam cessassent aque sup faciē t̄re. Que cū nō iuenisset vbi requiesceret pes eiꝰ. reuersa ē ad eū in archā. Aque. n. erāt sup vniuersaʒ terrā. Extenditqʒ manū suā. ⁊ apprehensā itulit in archam Expectatis aūt vltra septē diebꝰ alijs: rursū dimisit columbā ex archa. At illa venit ad eū ad vesperā. portans ramū oliue virentibꝰ folijs i ore suo. Intellexit ergo noe ꝙ cessassent aq̄ sup terrā. Expectauitqʒ nihilominꝰ septeʒ alios dies. ⁊ emisit columbam: que non est reuersa vltra ad eum. Igitur sexcentesimo primo anno vite noe. primo mense prima die mensis iminute sunt aq̄ sup terrā. Et aperiens noe tectū arche aspexit. viditqʒ ꝙ exsiccata esset superficies terre. Mense secundo septimo ⁊ vicesimo die mensis arefacta est terra. Locutus est aūt dñs ad noe dicens. Egredere de archa tu ⁊ vxor tua: filij tui ⁊ vxores filioꝝ tuoꝝ tecū: cūcta animantia que sunt apud te: ex omni carne tam in volatilibus q̄ʒ in bestijs ⁊ vniuersis reptilibus que reptant super terrā educ tecum: ⁊ egredimini super terrā. Crescite ⁊ multiplicamini super eam. Egressus est ergo noe ⁊ filij eiꝰ vxor illius ⁊ vxores filiorū eius cū eo: sed ⁊ oia animantia. iumēta ⁊ reptilia que reptant sup t̄raʒ ſm genus suū. egressa sunt de archa. Edificauit aūt noe altare dño. ⁊ tollēs de cūctis pecoribus ⁊ volucribꝰ mūdis: obtulit holocausta sup altare. Odoratusqʒ est dñs odorem suauitatis ⁊ ait ad eum. Nequaq̄ʒ vltra maledicā terre ꝓpter homines. Sensus enim ⁊ cogitatio humani cordis in malum ꝓna sunt ab adolescentia sua. Non igitur vltra percutiam oēm animaʒ viuentem sicut feci. Cūctis diebus terre. semētis ⁊ messis. frigus ⁊ estus. estas ⁊ hyems. nox ⁊ dies non requiescent. IX

Benedixitqʒ deus noe ⁊ filijs eius. ⁊ dixit ad eos. Crescite ⁊ multiplicamini. ⁊ replete terram. ⁊ terror vester ac tremor sit super cūcta animalia terre. ⁊ super oēs volucres celi cum vniuersis que mouentur super terram. Oēs pisces maris manui vestre traditi sunt. ⁊ oē quod mouet̄ ⁊ viuit. erit vobis in cibū. Quasi olera virentia tradidi vobis oia excepto ꝙ carnē cū sanguine nō comedetis Sanguinē. n. aiaꝝ vestraꝝ requiram de manu cunctaꝝ bestiaꝝ. ⁊ de manu hois. De manu viri ⁊ de manu fratris eiꝰ requirā aiaʒ hois Quicūqʒ effuderit humanū sanguinē: fundet̄ sanguis illiꝰ. Ad imaginē dei qppe factꝰ ē hō Vos aūt crescite ⁊ multiplicamini: ⁊ ingredimini super terram. ⁊ implete eam. Hec quoqʒ dixit dꝰ ad noe ⁊ ad filios eiꝰ cū eo. Ecce ego statuā pactū meū vobiscū. ⁊ cū semine vr̄o pꝰ vos ⁊ ad oēm aiam viuentē q̄ est vobiscū tam i volucribus q̄ʒ in iumentis ⁊ pecudibus terre. cūctisqʒ que egressa sunt de archa ⁊ vniuersis bestijs terre. Statuam pactum meum vobiscum ⁊ nequaq̄ʒ vltra interficietur omnis caro aquis diluuij: neqʒ erit deinceps diluuium dissipans omnem terram. Dixitqʒ deus. Hoc est signū federis quod do inter me ⁊ vos. ⁊ ad omnem animā viuentē que est vobiscū in generatiōes sempiternas. Arcum meum ponā in nubibus celi. ⁊ erit signū federis iter me ⁊ inter terram Cūqʒ obduxero nubibꝰ celū. apparebit arcus

meus in nubibus ⁊ recordabor federis mei qd̄
pepigi vobiscū. ⁊ cum oī aīa viuēte q̄ carnē ve
getat. ⁊ non erunt vltra aque dil'uuij ad delen
dā vniuersam carnē. Eritq₃ arcus meus i nu
bibus. ⁊ videbo il'um ⁊ recordabor federis sē
piterni: qd̄ pactū est inter deū ⁊ omnē animam
viuentē vniuerse carnis que ē sup terrā. Di/
xitq₃ dn̄s ad noe. Hoc ē signū federis qd̄ con
stitui inter me ⁊ oēm carnē sup terrā. Erāt er
go filij noe qui egressi sūt de archa. sem. cham
⁊ iaphet. Porro cham ipse ē pr̄ chanaā. Tres
isti filij sunt noe ⁊ ab his disseminatū est oē ge/
n⁹ hoīum sup vniuersā terrā. Cepitq₃ noe vir
agricola exercere terrā. ⁊ plantauit vineā. Bi
bensq₃ vinū inebriat⁹ est. ⁊ nudat⁹ iacuit in ta/
bernaculo suo. Qd̄ cū vidisset cham pr̄ chana
an. verēnda. s. p̄ris sui esse nudata: nunciauit
duob⁹ fratrib⁹ suis foras. At vo sem ⁊ iaphet
palliū imposuerūt humeris suis. ⁊ incedentes
retrorsū. operuerūt verēda p̄ris sui. Facieſq₃
coꝝ auerse erāt ⁊ p̄ris virilia nō viderūt. Eui
gilans aūt noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat ei
fili⁹ su⁹ minor ait. Maledict⁹ chanaan. seruus
seruoꝝ erit fribus suis. Dixitq₃. Bn̄dict⁹ dn̄s
deus sem sit chanaan seruus eius. Dilatet de⁹
iaphet ⁊ habitet in tabernaculis sem: sitq₃ cha/
naan seruus eius. Vixit autem noe post dilu
uium trecentis quinquaginta annis. ⁊ impleti sūt
omnes dies eius nongentoꝝ quinquaginta
annorum. ⁊ mortuus est. X

HEe sunt generationes filioꝝ noe. sem
cham. ⁊ iaphet. Natiq₃ sūt eis filij p⁹
diluuiū. Filij iaphet: gomer ⁊ magog
⁊ madai ⁊ iauan ⁊ thubal ⁊ mosoch ⁊ thyras.
Porro filij gomer: assenez ⁊ riphat ⁊ thogor/
ma. Filij autē iauan: helisa ⁊ tharsis cethim ⁊
dodanim. Ab his diuise sunt insule gentiū in
regionibus suis vnusquisq₃ s̄m linguā suā ⁊
familias suas in nationib⁹ suis. Filij aūt cham
chus ⁊ mesraim ⁊ phut ⁊ chanaan. Fili autem
chus: saba euila ⁊ sabata ⁊ regma ⁊ sabatacha
Fili regma: saba ⁊ dadan. Porro chus genu
it nemroth. Ipse cepit esse potens in terra. ⁊
erat robustus venator coram dn̄o. Ab hoc exi
uit puerbium. Quasi nemroth robustus vena
tor corā dn̄o. Fuit aūt principium regni ei⁹ ba
bylon. ⁊ arach ⁊ achat. ⁊ chalanne. in terra sen
naar. De terra illa egressus ē assur. ⁊ edifica/
uit niniuen ⁊ plateas ciuitatis ⁊ chale. Resen
quoq₃ inter niniuen ⁊ chale. Hec ē ciuitas ma
gna. At vo mesraim genuit ludim ⁊ anamim
⁊ laabim ⁊ neptuim ⁊ phetrusim ⁊ celluim: de
quib⁹ egressi sunt philistijm. ⁊ capturim. Cha
naan aūt genuit sidonē primogenitū suū: ethe/
um ⁊ iebuseum ⁊ amorreū ⁊ gergeseum ⁊ eue
um ⁊ aracheum cyneum ⁊ aradiū samari hen
⁊ amatheum. Et per hos disseminati sunt ppl'i
chananeoꝝ. Factiq₃ sunt termini chanaan ve
nientib⁹ a sidone ierarām vsq₃ gazan donec in
grediaris sodomā ⁊ gomorrā ⁊ adamā ⁊ sebo
im vsq₃ iesa. Hi sunt filij cham in cognationi
bus ⁊ linguis ⁊ generationib⁹ terrisq₃ ⁊ genti
bus suis. De sem quoq₃ nati sunt patres oīuꝫ
filioꝝ heber: fratre iaphet maiore. Filij sem:
helam ⁊ assur ⁊ arphaxat ⁊ lud ⁊ aram. Filij
aram hus ⁊ hul ⁊ gether ⁊ mes. At vo arpha
xat genuit sale. de quo ortus est heber. Natiq₃
sunt heber filij duo. Nomen vni phaleg: eo q̄
in diebus eius diuisa sit terra. ⁊ nomē fratris
eius iectan. Qui iectan genuit elmodad ⁊ sa/
leph ⁊ asarmoth. iare ⁊ aduram ⁊ iazal ⁊ deda
⁊ hebal ⁊ abimahel saba ⁊ iophir ⁊ euila ⁊ io/
bab. Oēs isti filij iectan. Et facta est habitatio
eorum de messa pergentibus vsq₃ sephat mon
tem orientalem. Isti sunt filij sem s̄m cognatiō
nes ⁊ linguas ⁊ regiones in gentibus suis.
He familie noe iuxta populos ⁊ nationes su/
as. Ab his diuise sunt gentes in terra post di/
luuium. XI

ERat autē terra labij vnius ⁊ sermonū
eorundē. Cūq₃ pficiscerent de orien/
te inuenerūt cāpū i terra sennaar. ⁊ ha
bitauerūt in eo. Dixitq₃ alter ad proximū suū
Venite faciam⁹ lateres. ⁊ coq̄m⁹ eos igni. Ha
buerūtq₃ lateres p saxis. ⁊ bitumen p cemēto.
⁊ dixerūt: Venite faciamus nobis ciuitatem ⁊
turrem cuius culmen pertingat vsq₃ ad celum
⁊ celebremus nomē nostrū anteq₃ diuidamur
in vniuersas terras. Descendit aūt dn̄s vt vi/
deret ciuitatē ⁊ turrē quā edificabāt filij adam
⁊ dixit: Ecce vn⁹ ē ppl's. ⁊ vnū ē labiū oībus.
Cepērūtq₃ h facere: nec desistent a cogitatiōi/
bus suis donec eas ope cōpleant. Venite igit̄
descēdam⁹ ⁊ cōfundam⁹ ibi linguā coꝝ vt nō
audiat vnusquisq₃ vocē primi sui. Atq₃ ita di
uisit eos dn̄s ex illo loco in vniuersas terras. ⁊
cessauerūt edificare ciuitatē. Et iccirco vocatū
ē nomē loci illius babel: q2 ibi cōfusum ē labiū
vniuerse terre. Et inde dispersit eos dn̄s super
faciē cunctarū regionum. He sunt generatio/
nes sem. Sem erat centum annorū qn̄ genuit
arphaxat biēnio post diluuium. Dixitq₃ sem
postq₃ genuit arphaxat quingentis ānis. ⁊ ge
nuit filios ⁊ filias. Porro arphaxat vixit trigi

taquinqꝫ annis ⁊ genuit sale. Vixitqꝫ arpha/
xat postq̄ꝫ genuit sale trecentistribꝰ annis. ⁊ ge
nuit filios ⁊ filias. Sale quoqꝫ vixit triginta
annis. ⁊ genuit heber. Vixitqꝫ sale postq̄ꝫ ge
nuit heber quadringentistribus annis. Et ge
nuit filios ⁊ filias. Vixit aūt heber trigintaq̄t/
tuor ānis. ⁊ gēuit phalech. Et vixit heber post
q̄ꝫ genuit phalech quadringentistriginta ānis
⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit q̊ꝫ phalech trigin
ta annis ⁊ genuit reu. Vixitqꝫ phalech post/
q̄ꝫ genuit reu ducētisnouē annis. ⁊ genuit fili
os ⁊ filias. Vixit aūt reu trigintaquinqꝫ annis
⁊ genuit saruch. Vixitqꝫ reu postq̄ꝫ genuit sa
ruch ducentisseptē annis. ⁊ genuit filios ⁊ fili/
as. Vixit autem saruch triginta annis. ⁊ genu
it nachor. Vixitqꝫ saruch postq̄ꝫ genuit na/
chor ducentis annis. ⁊ gēuit filios ⁊ filias. Vi
xit aūt nachor vigintinouē annis. ⁊ genuit tha
re. Vixitqꝫ nachor postq̄ꝫ genuit thare centū/
decē ⁊ nouē annis. ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vi
xitqꝫ thare septuaginta ānis ⁊ genuit abram ⁊
nachor ⁊ aram. He sunt aūt generationes tha
re. Thare genuit abram. nachor ⁊ arā. Por/
ro aram genuit loth. Mortuusqꝫ est aram an
te thare patrem suum in terra natiuitatis sue i
hur chaldeorū. Duxerūt aūt abram ⁊ nachor
vxores. Nomen vxoris abrā. sarai. Et nomē
vxoris nachor. melcha filia aram pr̄is melche
⁊ patris iesche. Erat aūt sarai sterilis: nec ha/
bebat filios. Tulit itaqꝫ thare abrā filiū suū ⁊
loth filium aran. filium filij sui. ⁊ sarai nurum
suam. vxorem abram filij sui: ⁊ eduxit eos de
hur chaldeoꝝ vt irēt i t̄rā chanaā. Venerūtqꝫ
vsqꝫ aran. ⁊ habitauerūt ibi. Et facti sūt dies tha
re ducētorūquinqꝫ ānorū ⁊ mortuꝰ ē i arā. XII

Dixit autē dn̄s ad abram. Egredere d̄
terra tua ⁊ de cognatione tua. ⁊ de do/
mo pr̄is tui. ⁊ veni in terram quā mon
strauero tibi. Faciāqꝫ te in gentē magnā ⁊ be
nedicam tibi. ⁊ magnificabo nomen tuum eris
qꝫ benedictus. Benedicam benedicētibꝰ tibi.
⁊ maledicā maledicentibꝰ tibi: atqꝫ in te benedi
cent̄ vniuerse cognationes terre. Egressus ē
itaqꝫ abrā sic̄ p̄ceperat ei dn̄s. ⁊ iuit cū eo loth
Septuagintaquinqꝫ annoꝝ erat abrā cū egre
deretur de aran. Tulitqꝫ sarai vxorem suam ⁊
loth filium fratris sui. vniuersamqꝫ substantiā
quam possederant. ⁊ animas quas fecerant in
aran: ⁊ egressi sunt vt irent in terram chanaan
Cumqꝫ venissent in eam pertransiuit abrā ter
ram vsqꝫ ad locum sychem. ⁊ vsqꝫ ad conual/
lem illustrem. Chananeus autem tunc erat in
terra. Apparuit autem dominus abram ⁊ di/
xit ei. Semini tuo dabo terram hanc. Qui edi
ficauit ibi altare domino qui apparuerat ei. Et
inde transgrediens ad montem que erat cōtra
orientem bethel. tetendit ibi tabernaculum su
um ab occidente habēs bethel. ⁊ ab oriēte hay
Edificauit ibi quoqꝫ altare dn̄o. ⁊ inuocauit no
men eiꝰ. Perrexitqꝫ abram vadens. ⁊ vltra
ꝓgrediens ad meridiem. Facta est autem fa/
mes in terra. Descenditqꝫ abram in egyptum
vt peregrinaret̄ ibi. Preualuerat. n. fames i ter
ra. Cūqꝫ ꝓpe esset vt ingrederet̄ egyptū. dixit
sarai vxori sue. Noui ꝙ pl̄chra sis mulier: ⁊ ꝙ
cū viderit te egyptij dicturi sūt. vxor illiꝰ ē. ⁊ in
terficiēt me. ⁊ te reseruabūt. Dic ergo obsecro
te ꝙ soror mea sis. vt bene sit mihi ꝓpter te. ⁊
viuat aīa mea ob gratiam tui. Cūqꝫ ita ingres
sus esset abrā egyptū. viderūt egyptij mulierē
ꝙ esset pulchra nimis. Et nunciauerunt p̄nci/
pes pharaoni. ⁊ laudauerūt eā apud illum. Et
sublata est mulier in domū pharaonis. abram
vero bene vsi sūt ꝓpter illā. Fuerūtqꝫ ei oues
⁊ boues ⁊ asini ⁊ serui ⁊ familie ⁊ asine ⁊ came
li. Flagellauit āt dn̄s pharaonē plagis maximis
⁊ domū eiꝰ ꝓpter sarai vxorē abraꝫ. Vocauitqꝫ
pharao abram. ⁊ dixit ei. Quid nā est h̄ quod
fecisti mihi. Quare non indicasti mihi ꝙ vxor
tua esset. Quaꝫ ob causam dixisti esse sororem
tuā: vt tollerē eaꝫ mihi in vxoreꝫ. Nunc igitur
ecce coniunx tua. accipe eaꝫ ⁊ vade. Precepit
qꝫ pharao super abrā viris. ⁊ deduxerunt eū ⁊
vxorem eius. ⁊ omnia q̄ habebat. XIII

Ascendit ergo abram de egypto ipse ⁊
vxor eiꝰ. ⁊ oīa q̄ habebat. ⁊ loth cuꝫ eo
ad australē plagā. Erat aūt diues val/
de in possessiōe auri ⁊ argenti. Reuersusqꝫ est
per iter quo venerat a meredie in bethel. vsqꝫ
ad locū vbi p̄us fixerat tabernaculū iter bethel
⁊ hay. in loco altaris qd̄ fecerat priꝰ. ⁊ inuoca/
uit ibi nomen dn̄i. Sed ⁊ loth q erat cū abram
fuerūt greges ouium ⁊ armēta ⁊ tabernacula:
nec poterat eos cape t̄ra vt habitarēt sil'. Erat
qppe suba eoꝝ multa. ⁊ nequibāt habitare cōi/
ter. Vn̄ facta est rixa iter pastores gregū abraꝫ
⁊ loth. Eo aūt tp̄e chananeꝰ ⁊ pherezeꝰ habita
bant in t̄ra illa. Dixit ergo abrā ad loth. Ne q̄
so sit iurgiū inter me ⁊ te. ⁊ iter pastores meos
⁊ pastores tuos. fr̄es. n. sumus. Ecce vniuer/
sa t̄ra corā te est. recede a me obsecro. Si ad si
nistrā ieris. ego dexterā tenebo. si tu dexteram
elegeris. ego ad sinistrā pergā. Eleuatis itaqꝫ
loth oculis vidit oēm circa regionem iordanis

que vniuersa irrigabatur añq̃ʒ subuerteret do
minus sodomam ⁊ gomorram sicut paradisus
domini. ⁊ sicut egyptus venientibus in segor.
Elegitq̃ʒ sibi loth regionem circa iordanem et
recessit ab oriente. Diuisiq̃ʒ sunt alterutrum a
fratre suo. Abram habitauit in terra chanaan
Loth vero moratus est in oppidis que erãt cir
ca iordanem ⁊ habitauit in sodomis. Homi/
nes autem sodomite pessimi erãt ⁊ peccatores
coram domino nimis. Dixitq̃ʒ dñs ad abram
postq̃ʒ diuisus est ab eo loth. Leua oculos tu/
os in directum. ⁊ vide a loco in quo nunc es.
ad aquilonem ⁊ meridiem. ad orientem ⁊ occi
dentem. Omnem terram quam cõspicis. tibi
dabo ⁊ semini tuo vsq̃ʒ in sempiternum. Fa/
ciãq̃ʒ semen tuũ sicut puluerem terre. Si quis
potest hominũ numerare puluerẽ terre. semẽ
quoq̃ʒ tuum numerare poterit. Surge ergo ⁊
pambula terram in longitudine ⁊ in latitudie
sua. quia tibi daturus sum eam. Mouens igit̃
tabernaculum suum abram venit ⁊ habitauit
iuxta cõuallem mãbre. que est in hebron. Edi/
ficauitq̃ʒ ibi altare dño.

XIIII

Factum ẽ autem in illo tempore vt am
raphel rex sennaar. ⁊ arioch rex ponti
⁊ chodorlaomor rex elamitarum. ⁊ tha
dal rex gentiũ. inirent bellum contra basa regẽ
sodomorum ⁊ contra bersa regem gomorre. ⁊
contra sennaar regem adame. ⁊ contra seme/
ber regem seboym: contraq̃ʒ regem bale: ipsa
est segor. Omnes hi conuenerũt in vallem sil
uestrem. que nunc est mare salis. Duodecim
enim annis seruauerant chodorlaomor. ⁊ ter/
tiodecimo anno recesserũt ab eo. Igitur quar
todecimo anno venit chodorlaomor ⁊ reges q
erant cum eo ⁊ percusserunt raphaym in asta/
roth ⁊ carnaym ⁊ zuzim cum eis. ⁊ enim in sa
be cariathaym ⁊ chorreos in montibus seyr.
vsq̃ʒ ad campestria pharan que est in solitudi/
ne. Reuersiq̃ʒ sunt ⁊ venerunt vsq̃ʒ ad fontẽ
mephat. ipsa est cades ⁊ percusserunt omnem
regionem amalechitarum ⁊ ammorreorum q
habitabant in asasonthamar. Et egressi sũt rex
sodomorum ⁊ rex gomorre rexq̃ʒ adame ⁊ rex
seboym: necnon ⁊ rex bale que est segor. ⁊ di/
rexerunt aciem contra eos in valle siluestris. s.
aduersus chodorlaomor regem elamitarum ⁊
thadal regem gentium amraphel regem senna
ar ⁊ arioch regem ponti. quattuor reges aduer
sus quinq̃ʒ. Vallis autem siluestris habebat
puteos multos bituminis. Itaq̃ʒ rex sodomo
rum ⁊ rex gomorre terga verterunt ceciderũt
q̃ʒ ibi: ⁊ qui remanserant fugerunt ad montẽ.
Tulerunt autem omnem substantiaʒ sodomo
rum ⁊ gomorreorum ⁊ vniuersa que ad cibum
pertinent. ⁊ abierunt. Necnon ⁊ loth ⁊ substã
tiam eius. filium fratris abram qui habitabat ĩ
sodomis. Et ecce vnus qui euaserat. nunciauit
abram hebreo qui habitabat in conualle mãbre
ãmorrei. fratres eschol ⁊ fratris aner. Hi eni
pepigerant fedus cum abram. Quod cũ audisset
abram captum videlicet loth fratrem suuʒ: nu
merauit expeditos vernaculos suos trecentos
decem ⁊ octo. ⁊ persecutus ẽ eos vsq̃ʒ dan. Et
diuisis socijs irruit super eos nocte. Percus/
sitq̃ʒ eos ⁊ persecutus ẽ vsq̃ʒ soba ⁊ phenicen.
que est ad leuam damasci. Reduxitq̃ʒ omnem
substantiam. ⁊ loth fratrem suuʒ cũ substantia
illi⁹: mulieres quoq̃ʒ et pplm. Egressus ẽ aũt
rex sodomorũ in occursum eius: postq̃ʒ reuer/
sus est a cede chodorlaomor et regũ qui cuʒ eo
erant in valle sabe que est vallis regis. At vo
melchisedech rex salem. proferẽs panem et vi
nũ. erat enim sacerdos dei altissimi: benedixit
ei. et ait. Benedictus abram deo excelso q cre
auit celũ et terrã et bñdict⁹ de⁹ excelsus: quo p
tegente. hostes in manibus tuis sunt. Et dedit
ei decimas ex omnibus. Dixit aũt rex sodomo
ruʒ ad abram. Da mihi aias: cetera tolle tibi.
Qui respondit ei. Leuo manũ meam ad dñm
deũ excelsũ possessorẽ celi et terre: q a filo sub
tegminis vsq̃ʒ ad corrigiã caligenõ accipiã ex
oib⁹ q tua sunt. ne dicas. ego ditaui abrã exce/
ptis his q̃ comederũt iuuenes. ⁊ ptib⁹ virorũ q
venerunt mecũ aner. eschol ⁊ mãbre. Isti ac/
cipiẽt ptes suas.

XV

His itaq̃ʒ trãsactis. factus est sermo do
mini ad abram per visionem dicens.
Noli timere abram. Ego protector tu
us. ⁊ merces tua magna nimis. Dixitq̃ʒ abrã
Domine deus quid dabis mihi. Ego vadam
absq̃ʒ liberis ⁊ filius procuratoris dom⁹ mee.
iste damascus eliezer. Addiditq̃ʒ abram. Mi
hi autem non dedisti semen. ⁊ ecce vernaculus
meus. heres meus erit. Statimq̃ʒ sermo do/
mini factus est ad eum dicens. Non erit hic he
res tuus. sed qui egredietur de vtero tuo. ipm
habebis heredẽ. Eduxit eũ foras ⁊ ait illi. Su
spice celuʒ. ⁊ numera stellas si potes. Et dixit
ei. Sic erit semen tuum. Credidit abram deo.
⁊ reputatum est illi ad iustitiã. Dixitq̃ʒ ad eum
Ego dominus qui eduxi te de hur chaldeorũ:
vt darẽ tibi terrã istã ⁊ possideres eam. At ille
ait. Dñe de⁹ vñ scire possũ q possessur⁹ sim eã.

Et respõdit dñs. Sume inquit mihi vaccã tri
ennẽ. ⁊ caprã trimã. ⁊ arietẽ annoꝝ triũ. turtu
rẽ quoqꝫ ⁊ colũbã. Qui tollis vniuersa hec di
uisit ea ꝑ mediũ. ⁊ vtrasqꝫ ptes ꝯ se altrinsecus
posuit. Aues aũt nõ diuisit. Descẽderũtqꝫ vo
lucres sup cadauera. ⁊ abigebat eas abrã. Cũ
qꝫ sol occũberet sopor irruit sup abrã. ⁊ horror
magnus ⁊ tenebrosus inuasit eũ. Dictũqꝫ est
ad eũ. Scito ꝓnoscẽs q̄ ꝑegrinũ futurũ sit se/
mẽ tuũ in terra nõ sua. ⁊ subijciẽt eos seruituti
⁊ affligẽt quadringẽtis annis. Verũtñ gentem
cui seruituri sũt. ego iudicabo. ⁊ post hec egre
dient̃ cũ magna suba. Tu aũt ibis ad p̃res tuos
in pace sepultꝰ in senectute bona. Generatiõe
aũt quarta reuertent̃ huc. Necdũ. n. ꝯplete sũt
iniq̃tates ãmorreoꝝ vsqꝫ ad p̃ns tp̃s. Cum ergo
occubuisset sol. facta ẽ caligo tenebrosa: ⁊ appa
ruerit clibanus fumãs. ⁊ lãpas ignis trãsiens
inter diuisiões illas. In illo die pepigit dñs fe
dus cũ abrã dicẽs. Semini tuo dabo terrã hãc
a fluuio egypti vsqꝫ ad fluuiũ magnũ eufraten
Cineos ⁊ cenezeos. cedmoneos ⁊ etheos ⁊
pherezeos. raphaim q̃qꝫ ⁊ amnorreos. eueos ⁊
chananeos ⁊ gergeseos ⁊ iebuseos. XVI

Igitur sarai vxor abrã non genuerat
sibi liberos: sed habẽs ancillã egyptiã
noie agar. dixit marito suo. Ecce con/
clusit me dñs ne parerẽ: ingredere ad ancillã
meã si forte saltẽ ex illa suscipiã filios. Cũqꝫ il/
le acquiesceret deꝑcanti: tulit agar egyptiã an
cillã suã. post annos decẽ q̃ꝫ habitare ceperant
in terra chanaan. ⁊ dedit eam viro suo vxorẽ.
Qui ingressus est ad eam. At illa cõcepisse se
vidẽs: despexit dominã suã. Dixitqꝫ sarai ad
abrã. Inique agis cõtra me. Ego dedi ancillã
meam in sinũ tuũ. q̃ vidẽs q̄ cõceperit. despe/
ctui me habet. Iudicet dñs inter me ⁊ te. Cui
rñdit abrã. Ecce ait ancilla tua in manu tua ẽ:
vtere ea vt libet. Affligẽte igit̃ eã sarai: fugam
iniit. Cũqꝫ inuenisset eã angelus dñi iuxta fon
tẽ aque in solitudine que ẽ in via sur in deserto
dixit ad illã. Agar ancilla sarai. vnde venis ⁊
quo vadis. Que rñdit. A facie sarai dñe mee
ego fugio. Dixitqꝫ ei angelꝰ dñi. Reuertẽ ad
dñam tuã. ⁊ humiliare sub manu illiꝰ. Et rur
sum. Multiplicãs inq̃t multiplicabo semẽ tuũ
⁊ nõ numerabit̃ pre multitudine. Ac deinceps
ecce ait cõcepisti ⁊ paries filium: vocabisqꝫ no
mẽ eiꝰ ismahel. eo q̄ audierit dñs afflictionem
tuã. Hic erit ferꝰ hõ. manꝰ eiꝰ ꝯ oẽs. ⁊ manus
omniũ ꝯ eũ. ⁊ e regione vniuersoꝝ fratrũ suo
rũ figet tabernacula. Vocauit aũt agar nomẽ
dñi q̃ loquebat̃ ad eã: tu deꝰ q̃ vidisti me. Dixit
enim. Profecto hic vidi posteriora vidẽtis me.
Propterea appellauit puteũ illũ puteũ viuen/
tis ⁊ videntis me. Ipse ẽ inter cades ⁊ barad.
Peperitqꝫ agar abre filiũ: qui vocauit nomẽ
eiꝰ ismahel. Octoginta ⁊ sex annoꝝ erat abrã
q̃ñ peperit ei agar ismahelem. XVII

Postq̃ꝫ vero nonaginta ⁊ nouẽ anno/
rũ eẽ cepat: apparuit ei deus. Dixitqꝫ
ad eũ. Ego dñs oipotẽs. Ambula co/
rã me. ⁊ esto ꝑfectꝰ. Ponãqꝫ fedus meũ inter
me ⁊ te. ⁊ multiplicabo te vehementer nimis.
Cecidit abrã ꝓnus in faciem. Dixitqꝫ ei deus
Ego sũ. ⁊ ponã pactũ meũ tecũ. erisqꝫ p̃r mul/
taꝝ gentiũ. Nec vltra vocabit̃ nomẽ tuũ abrã
sed appellaberis abrahã: q2 patrem multaꝝ gẽ
tiũ ꝯstitui te. Faciãqꝫ te crescere vehementissi
me ⁊ ponã te i gentibꝰ. regesqꝫ ex te egredient̃
⁊ statuã pactũ meũ int̃ me ⁊ te: ⁊ int̃ semẽ tuũ
post te in generatiõibꝰ suis federe sempiterno:
vt sim deus tuꝰ. ⁊ seminis tui post te. Daboqꝫ
tibi ⁊ semini tuo terrã ꝑegrinationis tue omnẽ
terram chanaan in possessionẽ eternam: eroqꝫ
deꝰ eoꝝ. Dixit iterũ deꝰ ad abraham. Et tu er/
go custodies pactũ meũ. ⁊ semen tuũ post te in
generatiõibꝰ suis. Hoc ẽ pactũ meũ qđ obs̃ua
bitis inter me ⁊ vos. ⁊ semẽ tuũ post te. Circũ/
cidet̃ ex vobis oẽ masculinũ. ⁊ circũcidetis car
nẽ ꝑputij vr̃i. vt sit in signũ federis inter me ⁊
vos. Infans octo dierum circũcidet̃ in vobis
Oẽ masculinũ in generatiõ.bꝰ vr̃is tã vernacu
lus q̃ꝫ empticiꝰ circũcidet̃. ⁊ q̃cũqꝫ nõ fuerit de
stirpe vr̃a: Eritqꝫ pactũ meũ i carne vr̃a in fe/
dus eternũ. Masculus cuiꝰ ꝑputij caro circũ/
cisa nõ fuerit. delebit̃ aia illa de pp̃lo suo: quia
pactũ meũ irritũ fecit. Dixit q̃ꝫ deꝰ ad abrahã
Sarai vxorem tuã nõ vocabis sarai: sed sarã.
Et benedicã ei. ⁊ ex illa dabo tibi filiũ cui bene
dicturꝰ sum. Eritqꝫ in natiões. ⁊ reges pp̃loꝝ
orient̃ ex eo. Cecidit abrahã in faciẽ suã. ⁊ risit
in corde suo dicẽs. Putasne centenario nascet̃
filiꝰ. ⁊ sara nonagenaria pariet. Dixitqꝫ ad dñm
Utinam ismahel viuat corã te. Et ait dñs ad
abraham. Sara vxor tua pariet tibi filium vo/
cabisqꝫ nomen eiꝰ isaac. Et constituam pactũ
meũ illi in fedus sempiternũ. ⁊ semini eiꝰ post
eũ. Sup ismael q̃ꝫ exaudiui te. Ecce benedicã
ei. ⁊ augebo ⁊ multiplicabo eũ valde. Duode/
cim duces generabit. ⁊ faciã illũ crescere in gẽ
tem magnam. Pactum vero meũ statuam ad
isaac quem pariet tibi sara tp̃e isto. in anno alte
ro. Cũqꝫ finitus eẽt sermo loquentis cum eo:

ascendit deus ad abrahā. Tulit autē abraham ysmahel filiū suū. ⁊ oēs vernaculos domus sue vniuersosqȝ quos emerat. ⁊ cunctos mares ex omnibus viris domus sue. ⁊ circūcidit carnē preputij eoꝝ. statim in ipsa die sicut preceperat ei deus. Abrahā nonaginta ⁊ nouem erat annoꝝ quando circūcidit carnem preputij sui. ⁊ ysmahel filius suus tredecim annos ipleuerat tpe circūcisiōis sue. Eadē die circūcisus ē abrahā. ⁊ ysmahel filius ei⁹. ⁊ oēs viri dom⁹ illius tam vernaculi qȝ empticij ⁊ alienigene pariter circūcisi sunt. XVIII

Apparuit autem ei dominus in cōuallemābre. sedente in ostio tabernaculi sui in ipso feruore diei. Cūqȝ eleuasset oculos. apparuerunt ei tres viri stantes prope eum. Quos cum vidisset: cucurrit in occursuȝ eoꝝ de ostio tabernaculi sui. ⁊ adorauit i terrā ⁊ dixit. Domine si inueni gratiam in oculis tuis ne transeas seruū tuum: sed afferam pauxillum aque. ⁊ lauentur pedes vestri. ⁊ requiescite sub arbore. Paruāqȝ buccellaȝ panis. ⁊ cōfortetur cor vestrum: postea transibitis. Iccirco enim declinastis ad seruum vestrum. Qui dixerunt: Fac vt locutus es. Festinauit abraham in tabernaculum ad sarā: dixitqȝ ei. Accelera: tria sata simile cōmisce. ⁊ fac subcinericios panes. Ipse vero ad armentum cucurrit. ⁊ tulit inde vitulum tenerrimum ⁊ optimum. deditqȝ puero. Qui festinauit. ⁊ coxit illum. Tulit quoqȝ butyrum ⁊ lac ⁊ vitulum quem coxerat ⁊ posuit coram eis. Ipse vero stabat iuxta eos sub arbore. Cūqȝ comedissent dixerunt ad eum. Ubi est sara vxor tua. Ille respōdit. Ecce in tabernaculo est. Cui dixit. Reuertēs veniam ad te tempore isto. vita comite. ⁊ habebit filiū sara vxor tua. Quo audito. sara risit post ostium tabernaculi. Erant autem ambo senes prouecteqȝ etatis. ⁊ desierant sare fieri muliebria. Que risit occulte dicens. Postqȝ consenui ⁊ dominus meus vetulus ē. voluptati operam dabo. Dixit autem dominus ad abrahaȝ Quare risit sara vxor tua dicens: nū vero paritura sum anus. Nunquid deo quicqȝ ē difficile. Iuxta conditūȝ reuertar ad te hoc eodem tempore. vita comite. ⁊ habebit sara filiuȝ. Negauit sara dicens: non risi. timore perterrita. Dominus autem non est inquit ita: sed risisti. Cum ergo surrexissent inde viri. direxerūt oculos contra sodomam. ⁊ abraham simul gradiebat̃. deducens eos. Dixitqȝ dominus. Nū celare potero abrahā que gesturus sum. cū futurus sit in gentem magnam ac robustissimaȝ ⁊ benedicende sint in eo omnes nationes terre Scio enim ꝙ precepturꝰ sit filijs suis ⁊ domui sue post se. vt custodiant viam domini. ⁊ faciant iudicium ⁊ iusticiam. vt adducat dominus ꝓpter abraham omnia que locutus est ad eum Dixit itaqȝ dominus. Clamor sodomorum ⁊ gomorreorum multiplicatus est. ⁊ peccatum eorum aggrauatum est nimis. Descēdam ⁊ videbo. vtrum clamorem qui venit ad me opere cōpleuerint. an non est ita: vt scientia. Cōuerteruntqȝ se inde. ⁊ abierunt sodomam. Abrahā vero adhuc stabat coram domino. ⁊ appropinquans ait. Nunquid perdes iustū cum impio. Si fuerint quinquaginta iusti in ciuitate peribūt simul. ⁊ non parces loco illi ꝓpter quinquaginta iustos si fuerint in eo. Absit a te vt rem hanc facias. ⁊ occidas iustum cū impio. fiatqȝ iustus sicut impius. Non est hoc tuū qui iudicas omnem terram. Nequaqȝ facies iudicium hoc. Dixit domin⁹ ad eū. Si inuenero sodomis quinquaginta iustos in medio ciuitatis: dimittam omni loco ꝓpter eos. Respondit abrahā ⁊ ait. Quia semel cepi: loquar ad dominū meum cū sis puluis ⁊ cinis. Quid si minus quinquaginta iustis quinqȝ fuerint: delebis ꝓpter quadragintaquinqȝ vniuersam vrbem. Et ait Non delebo si inuenero ibi quadragintaquinqȝ. Rursūqȝ locutus est ad eum. Si autē quadraginta ibi inuenti fuerint qd facies. Ait Nō percutiā ꝓpter quadraginta. Ne queso inqt inligneris domine si loquar. Quid si ibi inuenti fuerint triginta. Respondit. Non faciam. si inuenero ibi triginta. Quia semel ait cepi: loquar ad dominum meum. Quid si ibi inuenti fuerint viginti. Ait. Non interficiā ꝓpter viginti. Obsecro inquit ne irascaris domine: si loquar adhuc semel. Quid si inuēti fuerint ibi decem. Dixit. Non delebo ꝓpter decē. Abijt dñs postqȝ cessauit loqꝫ ad abrahā. ⁊ ille reuersus est in locū suū. XIX

Uenerūt duo angeli sodomam vespere sedente loth in foribus ciuitatis. Qui cū vidisset eos surrexit. ⁊ iuit obuiā eis adorauitqȝ pronus in terraȝ. ⁊ dixit. Obsecro domini. declinate in domū pueri vestri. et manete ibi. Lauate pedes vestros. et mane ꝓficiscimini i viā vestrā. Qui dixerūt. Minime sed in platea manebimꝰ. Compulit illos opido vt diuerterent ad eū. Ingressisqȝ domū ei⁹ fecit cōuiuiū: coxit azima. et comederūt. Pri⁹ aūt qȝ irent cubitū. viri ciuitatis vallauerūt do

nuz illi⁹ a puero vſq3 ad ſenem. oīs populus ſimul. Vocauerūtq3 loth. ⁊ dixerūt ei. Ubi ſūt viri q introierūt ad te nocte. Educ illos huc vt cognoſcam⁹ eos. Egreſſus ad eos loth p⁹ ter/gū ac claudēs oſtiū3. ait. Nolite q̃ſo frēs mei nolite malu3 hoc facere. Habeo duas filias. q̃ nec dū cognouerūt viꝛ. Educā eas ad vos. ⁊ abutimini eis ſicut vob placuerit. dūmō viris iſtis nihil mali faciat'. q̄a ingreſſi ſunt ſub vmbra culmis mei. At illi dixerūt. Recede illuc. Et rurſus. Ingreſſus es inquiunt vt aduena nunqd vt iudices. Te ḡ ipm magis q̄3 hos af/fligem⁹. Vimq3 faciebāt loth vehementiſſime Jāq3 ꝓpe erāt vt effringerēt fores. ⁊ ecce miſe/runt manum viri. ⁊ introduxerunt ad ſe loth clauſeruntq3 oſtium. ⁊ eos qui foris erāt pcuſ ſerūt cecitate: a minimo vſq3 ad maximum. ita vt oſtium inuenire nō poſſent. Dixerunt autem ad loth. Habes hic quépiā tuoꝝ geneꝝ. aut filios aut filias. O ēs q tui ſunt educ de vrbe hac Delebimus eni locum iſtū. eo ꝙ increuerit clamoꝛ eoꝝ coram domino. q̄ mifit nos vt pda/mus illos. Egreſſus itaq3 loth. locutus eſt ad generos ſuos. qui accepturi erāt filias ei⁹. ⁊ dixit. Surgite ⁊ egredimini de loco iſto. quia delebit dñs ciuitatē hāc. Et viſus eſt eis quaſi ludens loqui. Cūq3 eēt mane. cogebant eum angeli dicētes. Surge. tolle vxoꝛē tuā ⁊ duas filias q̄s habes. ne ⁊ tu pìter peas i ſcelere ciuitatis. Diſſimulante illo appꝛehēderunt manum ei⁹ ⁊ manū vxoꝛ' ac duaꝝ filiaꝝ eius. eo ꝙ parceret dñs illi. eduxerūtq3 eum poſuerunt ex̄ ciuitatē. ibiq3 locuti ſūt ad eum dicentes. Salua aiam tuā. Noli reſpicere p⁹ tergu3. nec ſtes in oī circaregiōe. ſed in monte ſaluū te fac. ne ⁊ tu ſimul peas. Dixitq3 loth ad eos. Queſo dñe mi. q2 iuenit ſeru⁹ tuus grām coꝛam te. ⁊ ma/gnificaſti gl'iam ⁊ miſ'coꝛdiā tuā quā feciſti me cū vt ſaluares aiam meā. nec poſſu3 in monte ſaluari. ne foꝛte appꝛehēdat me malū ⁊ moꝛiar Eſt ciuitas hic iuxta. ad quam poſſum fugere parua ⁊ ſaluaboꝛ in ea. Nunqd nō modica eſt ⁊ viuet aia mea. Dixitq3 ad eum. Ecce etiā id hoc ſuſcepi pces tuas. vt nō ſubuertā vrbē pro qua locut⁹ es. Feſtina ⁊ ſaluare ibi. q2 nō poterο facere qcq̄3 donec igrediaris illuc. Jccirco vocatū eſt nomē vrbis illi⁹ ſegoꝛ. Sol egreſſ⁹ eſt ſup t'ra3. ⁊ loth ingreſſus ē ſegoꝛ. Igit' dñs pluit ſup ſodomā ⁊ gomoꝛrā ſulphur ⁊ ignem a dño de celo ⁊ ſubuertit ciuitates has ⁊ oē3 circaregionem. ⁊ vniuerſos habitatoꝛes vrbium ⁊ cuncta terre virētia. Reſpiciēſq3 vxoꝛ ei⁹ p⁹ ſe verſa ē in ſtatuā ſalis. Abꝛaham aūt ꝯſurgēs mane. vbi ſteterat ꝑus cū dño: intuitus ē ſodomā ⁊ gomoꝛrā. ⁊ vniuerſā terrā regiōis illius Viditq3 aſcēdentē fauillā de terra quaſi foꝛnacis fumū. Cū eni ſubuerteret dñs ciuitates regiōis illi⁹. recoꝛdat⁹ ē abꝛahe. ⁊ liberauit loth de ſubuerſiōe vrbiū in q̄b⁹ habitauerat. Aſcenditq3 loth de ſegoꝛ ⁊ māſit in mōte: duę q̄3 filie ei⁹ cū eo. Timuerat eni manere i ſegoꝛ. Et māſit i ſpelūca. ipē ⁊ duę filie ei⁹ cū eo. Dixitq3 maioꝛ ad minoꝛē. Pat' nr̄ ſenex eſt. ⁊ null⁹ viroꝝ remāſit i terra q poſſit igredi ad nos iuxta mo/rē vniuerſe terre. Veni iebꝛiem⁹ cū vino. doꝛmiamuſq3 cū eo: vt ſeruare poſſim⁹ ex p̄re nr̄o ſemē. Dederūt itaq3 p̄ri ſuo bibē vinū nocte illa. Et igreſſa ē maioꝛ doꝛmiuitq3 cū p̄re. At ille ñ ſenſit: nec qñ accubuit filia nec qñ ſurrexit Altera q̄3 die dixit maioꝛ ad minoꝛē. Ecce doꝛmiui heri cū p̄re meo. Dem⁹ ei bibere vinū ēt hac nocte ⁊ doꝛmies cū eo: vt saluem⁹ ſemen d̄ p̄re nr̄o. Dederūtq3 ēt ⁊ illa nocte p̄ri ſuo bi/bere vinū. Ingreſſaq3 minoꝛ filia doꝛmiuit cū eo. Et nec qdē tūc ſenſit qñ ꝯcubuerit: vl' qñ illa ſurrexit. Cōceperūt ḡ duę filie loth de patre ſuo. Pepitq3 maioꝛ filiū. ⁊ vocauit nomē eius moab. Ipſe ē pat' moabitarū vſq3 i pꝛeſentem diē. Minoꝛ q̄3 pepit filiū ⁊ vocauit nomē eius ammon: id ē filius populi mei. Ipſe ē pat' ammonitarū vſq3 hodie.

XX

Profectus inde abꝛaham in terram auſtralem. habitauit inter cades ⁊ ſur. ⁊ peregrinat⁹ ē in geraris. Dixitq3 de ſara vxoꝛe ſua: ſoroꝛ mea ē. Miſit ergo abimelech rex gerare: ⁊ tulit eā. Venit aūt de⁹ ad abimelech per ſomnū nocte. ⁊ ait illi. En moꝛie/ris ꝓpter mulierē quā tuliſti. Habet eni virū Abimelech vero nō tetigerat eam. Et ait. Domine nō gentē ignorantem ⁊ iuſtū interficies. Nōne ipē dixit mihi ſoroꝛ mea ē. ⁊ ipā ait: frater me⁹ eſt. In ſimplicitate coꝛdis mei ⁊ mūdicia manuū mearū feci hoc. Dixitq3 ad eū deus Et ego ſcio ꝙ ſimplici coꝛde feceris. ⁊ ideo cu/ſtodiui te ne peccares in me. ⁊ nō dimiſit vt tāgeres eam. Nūc ergo redde viro ſuo vxoꝛē ⁊ oꝛabit ꝓ te: q2 ꝓpheta ē. ⁊ viues. Si aūt nolueris reddere: ſcito ꝙ moꝛte moꝛieris. tu ⁊ oīa q̄ tua ſūt. Statimq3 de nocte conſurgēs abime/lech vocauit oēs ſeruos ſuos. ⁊ locutus ē vni/uerſa v'ba hec i aurib⁹ eoꝝ. Timuerūtq3 oēs viri valde. Vocauit aūt abimelech etiā abꝛahā ⁊ dixit ei. Quid feciſti nobis. Quid peccaui/mus in te. q2 induxiſti ſuper me ⁊ ſup regnum

meū peccatū grande. Que non debuisti facere
fecisti nobis. Rursusq; expostulās ait. Quid
vidisti vt hoc faceres. Rn̄dit abrahā. Cogita/
ui mecū dicēs. Forsitā nō est timor dei in loco
isto ꝛ interficiēt me ꝓpt vxorē meā. Alias aūt
ꝛ vere soror mea ē. filia pr̄is mei. ꝛ nō filia ma
tris mee. ꝛ duxi eā in vxorē. Postq̄ aūt edu/
xit me de⁹ de domo pr̄is mei: dixi ad eā. Hanc
misericordiā facies mecū. In oī loco ad quē in
grediemur dices q̄ frater tu⁹ sim. Tulit igitur
abimelech oues ꝛ boues ꝛ seruos ꝛ ancillas ꝛ
dedit abrahā. Reddiditq; illi sarā vxorē suā. ꝛ
ait. Terra corā vobis ē. vbicūq; tibi placuerit
habita. Sare aūt dixit. Ecce mille argēteos de
di frī tuo. hoc erit tibi i velamē oculoꝝ ad oēs
q̄ tecū sūt. ꝛ quocūq; perrexer̄ memēto te dep̄hē
sam. Orāte aūt abrahā sanauit de⁹ abimelech
ꝛ vxorē. ancillasq; ei⁹: ꝛ pepērūt. Cōcluserat
eni dn̄s oēm vuluā dom⁹ abimelech ꝓpter sa
ram vxorē abrahe. XXI

Visitauit aūt dn̄s sarā sicut ꝓmiserat ꝛ
impleuit que locutus est. Cōcepitq; ꝛ
peperit filiū in senectute sua. tpe quo p̄
dixerat ei de⁹. Vocauitq; abrahā nomen filij
sui quē genuit ei sara isaac. ꝛ circūcidit eū octa/
uo die. sicut preceperat ei deus cū esset centum
annoꝝ. Hac quippe etate patris natus ē isaac
Dixitq; sara. Risū fecit mihi deus. ꝛ qcūq; au
dierit corridebit mihi. Rursūq; ait. Quis au/
ditur⁹ crederet abrahā q̄ sara lactauit filiū quē
peperit ei iam seni. Creuit igit̄ puer. ꝛ ablacta
tus ē. Fecitq; abraham grande cōuiuiū in die
ablactationis ei⁹. Cūq; vidisset sara filiū agar
egyptie ludentē cū isaac filio suo dixit ad abra/
ham. Eijce ancillam hanc ꝛ filiū eius. Nō. n.
erit heres filius ancille cū filio meo isaac. Du/
re accipit hoc abraham ꝓ filio suo. Cui dixit de
us. Nō tibi videat̄ asperū sup puero ꝛ sup an
cilla tua. Oīa que dixerit tibi sara. audi vocem
eius. q2 in isaac vocabit̄ tibi semē. Sed ꝛ filiū
ancille faciē in gentē magnā: q2 semen tuū est.
Surrexit itaq; abrahā mane ꝛ tollens panem
ꝛ vtrē aque iposuit scapule ei⁹. tradiditq; pue
rū ꝛ dimisit eā: Que cū abisset. errabat in soli
tudine bersabee. Cūq; ɔsūpta esset aqua i vtre
abiecit puerū subt̄ vnā arborē q̄ ibi erat ꝛ abijt
Seditq; e regiōe ꝓcul. quātum pōt arc⁹ iacere
Dixit eni. Nō videbo morientem puerū. Et
sedens ɔ: leuauit vocē suā ꝛ fleuit. Exaudiuit
aūt de⁹ vocē pueri. Vocauitq; angelus domi
ni agar de celo dicens. Quid agis agar. Noli
timere. Exaudiuit eni de⁹ vocē pueri: de loco i
quo ē. Surge ꝛ tolle puerū. ꝛ tene manū illius
q2 in gentē magnā faciā eū. Aperuitq; oculos
ei⁹ de⁹. Que vidēs puteū aque. abijt ꝛ imple/
uit vtrē: deditq; puero bibere. ꝛ fuit cum eo.
Qui creuit ꝛ morat⁹ est i solitudine. factusq; ē
iuuenis sagittari⁹. Habitauitq; i deserto pha
ran. Et accepit illi mr̄ sua vxorē de terra egy
pti. Eodē tpe dixit abimelech ꝛ phicol p̄nceps
exercit⁹ ei⁹ ad abrahā. De⁹ tecū ē in vniuersis
q̄ agis. Iura ergo p dn̄m ne noceas mihi ꝛ po
steris meis stirpiq; mee. sed iuxta mīam quā
feci tibi. facies mihi ꝛ terre i qua versat⁹ es ad/
uena. Dixitq; abrahā. Ego iurabo. Et incre/
pauit abimelech ꝓpt̄ puteū aq̄. quē vi abstule/
rāt serui ei⁹. Rn̄ditq; abimelech. Nesciui q̄s
fecerit hāc rē. Sed ꝛ tu nō idicasti mihi. ꝛ ego
nō audiui p̄ter hodie. Tulit itaq; abrahā oues
ꝛ boues. ꝛ dedit abimelech. Percusseruntq;
ambo fed⁹. Et statuit abrahā septē agnas gre
gis seorsū. Cui dixit abimelech. Quid sibi vo
lūt septē agne iste quas stare fecisti seorsū. At il
le. Septē inquit agnas accipies de manu mea
vt sint mihi in testimoniū qm̄ ego fodi puteum
istū. Idcirco vocat⁹ ē locus ille bersabee: q2 ibi
vterq; iurauit. ꝛ inierūt fedus pro puteo iura
mēti. Surrexit aūt abimelech ꝛ phicol p̄nceps
exercit⁹ ei⁹: reuersiq; sūt i terram palestinoꝝ.
Abrahā vero plātauit nem⁹ in bersabee. ꝛ iuo
cauit ibi nomē dei eterni. ꝛ fuit colon⁹ terre pa
lestinoꝝ dieb⁹ multis. XXII

Que postq̄ gesta sunt. temptauit deus
abraham. ꝛ dixit ad eum. Abraham
abrahā. At ille respondit. Adsū. Ait
illi. Tolle filium tuum vnigenitum quem dili/
gis isaac ꝛ vade in terram visionis: atq; ibi of
feres eum in holocaustum. super vnum mon/
tium quem monstrauero tibi. Igitur abrahā
de nocte consurgens. strauit asinum suum: du
cens secum duos iuuenes ꝛ isaac filium suum.
Cūq; concidisset ligna i holocaustum abijt ad
locum quem preceperat ei deus. Die aūt tertio
eleuatis oculis vidit locū procul: dixitq; ad pu
eros suos. Expectate hic cū asino: ego ꝛ puer
illuc vsq; ꝓperantes: postq; adorauerimus re
uertemur ad vos. Tulit quoq; ligna holocau
sti: ꝛ imposuit super isaac filiū suū. Ipse vero
portabat in manibus ignem ꝛ gladium. Cūq;
duo pgerent sil̄. dixit isaac pr̄i suo. Pater mi.
At ille rn̄dit. Quid vis fili. Ecce inquit ignis
ꝛ ligna. vbi ē victima holocausti. Dixit autem
abraham. De⁹ ꝓuidebit sibi victimā holocau
sti fili mi. Pergebāt ergo parī. ꝛ venerūt ad

locū quem ostenderat ei deus. in quo edificauit altare et desuꝑ ligna cōposuit. Cūqꝫ alligasset isaac filiū suū: posuit eū in altare super struem lignoꝝ. Extenditqꝫ manū et arripuit gladiuꝫ vt imolaret filiū suū. Et ecce angelus dñi de celo clamauit dicens. Abraham abrahã. Qui respōdit. Adsū. Dixitqꝫ ei. Non extēdas manū tuam super puerū. neqꝫ facias illi qcq̄ꝫ. Nunc cognoui ꝙ timeas dñm. et non pepcisti vnigenito filio tuo ꝓpter me. Leuauit abrahã oculos suos viditqꝫ post tergū arietē inter vepres herentē cornibꝰ. Quē assumens. obtulit holocaustū ꝓ filio. Appellauitqꝫ nomen loci illius dñs videt. Vnde vsqꝫ hodie dicit̃: in monte. dñs videbit. Vocauit aūt angelꝰ dñi abraham secūdo de celo dicens. Per memetipm̄ iuraui dicit dñs qꝛ fecisti hãc rē. et nō pepcisti filio tuo vnigenito ꝓpter me: benedicã tibi et multiplicabo semē tuū sicut stellas celi. et velut harenã q̃ ē in littore maris. Possidebit semē tuū portas inimicoꝝ suoꝝ. et benedicent̃ i semine tuo oēs gētes terre: qꝛ obedisti voci mee. Reuersus ē abrahã ad pueros suos: abierūtqꝫ bersabee simul. et habitauit ibi. His itaqꝫ gestꝭ nūciatū ē abrahã ꝙ melcha q̊ꝫ genuisset filios nachor fratri suo: hus ꝑmogenitū. et buꝫ fratreꝫ eius et chamuel p̄rem syroꝝ. et caseth et azau pheldas q̊ꝫ yedlaf et batuhel. de q̃ nata ē rebecca. Octo istos genuit melcha nachor frī abrahã. Cōcubina vero illiꝰ noie roma pepit thabec et gaon et thaas et maacha.

XXIII

Vixit aūt sara centū vigintiseptem ānis ⁊ mortua est in ciuitate arbee que ē hebron in terra chanaan. Venitqꝫ abrahã vt plangeret ⁊ fleret eam. Cūqꝫ surrexit ab officio funeris. locutus est ad filios heth dicēs Aduena sum ⁊ peregrinus apud vos. date mihi ius sepulchri vobiscū: vt sepeliam mortuum meum. Responderūt filij heth dicentes. Audi nos dñe. Princeps dei es apud nos. in electꝭ sepulchris nr̄is sepeli mortuū tuum. nullusqꝫ te ꝓhibere poterit. qn i monumēto eiꝰ sepelias mortuū tuū. Surrexit abrahã ⁊ adorauit pplm̄ terre. filios videlicet heth. Dixitqꝫ ad eos. Si plꝫ aie vr̄e vt sepeliã mortuū meū. audite me. ⁊ itercedite ꝓ me apḋ ephrō filiū seor vt det mihi speluncã duplicē quã hꝫ in extrema pte agri sui. Pecūia digꝰ tradat eã mihi corã vobꝭ i possessionē seplchri. Habitabat ãt ephrō i medio filioꝝ heth. Rn̄ditqꝫ ephron ad abrahã: cūctꝭ audiētibꝰ q igrediebãt portã ciuitatꝭ illiꝰ dicēs. Nequaq̄ꝫ ita fiat dñe mi: ſꝫ tu magꝭ ausculta qḋ loquor Agruꝫ trado tibi ⁊ speluncã q̄ in eo est p̄n̄tibꝰ filijs ppl̄i mei. Sepeli mortuuꝫ tuū. Adorauit abraam corã dño ⁊ ppl̄o terre. ⁊ locutus est ad ephron. circūstante plebe eiꝰ. Queso vt audias me. Dabo pecuniã ꝓ agro suscipe eã. ⁊ sic sepeliã mortuū meum in eo. Rn̄ditqꝫ ephron. Dñe mi audi me. Terra quã postulas q̄drin/gētos siclos argenti valet. Istud est p̄ciuꝫ iter me ⁊ te. Sed quãtū est h̄. Sepeli mortuū tuum Quod cū audisset abraam appendit pecuniam quam ephron postulauerat. audientibus filijs heth q̄dringentos siclos argenti ꝓbate monete publice. Cōfirmatus est ager quōdaꝫ ephronis i quo erat spelunca duplex respiciēs mãbre taꝫ ip̄e q̄ꝫ speluca. ⁊ oēs arbores eiꝰ i cūctis terminis eiꝰ ꝑ circuitū abrahe in possessionē vidētibꝰ filijs heth. ⁊ cūctis q intrabãt portã ciuitatis illiꝰ. Atqꝫ ita sepeliuit abraam saraꝫ vxorē suam in speluca agri duplici q̄ respiciebat mãbre. hec est hebron in t̄ra chanaã. Et cōfirmatus est ager. ⁊ antrū qḋ erat in eo abrahe i possessionē monumēti a filijs heth.

XXIIII

Erat aūt abraam senex dierūqꝫ multorum. ⁊ dñs in cūctis bn̄dixerat ei. Dixitqꝫ ad seruū seniorē domꝰ sue qui p̄erat oibus q̄ habebat. Pone manū tuam subter femur meū vt adiurē te ꝑ deū celi ⁊ terre vt nō accipias vxoreꝫ filio meo de filiabꝰ chananeorum inter quos habito. sed ad t̄rã ⁊ cognationē meã ꝓficiscaris. ⁊ inde accipias vxorē filio meo isaac. Rn̄dit seruꝰ Si voluerit mulier venire mecū in terrã hanc. nūqd reducere debeo filium tuū ad locū de quo tu egressus es. Dixitqꝫ abraam. Caue ne quando reducas filiuꝫ meū illuc. Dñs celi qui tulit me de domo p̄ris mei. ⁊ de terra natiuitatis mee qui locutus est mihi. ⁊ iurauit dicens. semini tuo dabo terraꝫ hanc. ipse mittet angelum suū corã te. ⁊ accipies inde vxoreꝫ filio meo. Sin aūt mulier noluerit sequi te. nō teneberis iuramēto. filiuꝫ tantū meum ne reducas illuc. Posuit ergo seruꝰ manum sub femore abraaꝫ dñi sui. ⁊ iurauit illi super sermone hoc. Tulitqꝫ decē camelos degrege dñi sui. ⁊ abijt ex oibus bonis eiꝰ portans secū. ꝓfectusqꝫ ꝑrexit in mesopotamiam ad vrbem nachor. Cūqꝫ camelos fecisset accumbere extra oppidū iuxta puteū aque. vespe. eo t̄pe q̊ solēt mulieres egredi ad hauriendã aquã. orauit dñm dicens. Dñe deus dñi mei abraaꝫ. occurre obsecro mihi hodie. ⁊ fac misericordiã cuꝫ dño meo abraam. Ecce ego sto ꝓpe fonteꝫ aq̄ ⁊ filie habitatorū huiꝰ ciuitatis egredientur ad

hauriendā aquā. Igit᷑ puella cui dixero: incli/
na hydriā tuā vt bibam. ⁊ illa responderit bibe
quin ⁊ camelis tuis dabo potū: ipa est quem ꝑ
parasti seruo tuo isaac. ⁊ ꝑ hoc intelligā ꝙ fece
ris miam cū dño meo abrahā. Nec dū intra se
verba cōpleuerat: ⁊ ecce rebecca egrediebat᷑ fi
lia bathuelis filij malche vxoris nachor fratris
abraham: habens hydriā in scapula sua: puel/
la decora nimis. virgoq₃ pulcherrima. ⁊ inco
gnita viro. Descenderat aūt ad fontem ⁊ iple/
uerat hydriam aqua: ac reuertebat᷑. Occurrit
q₃ ei seruus ⁊ ait. Paurillū aque mihi ad bi/
bendū prebe de hydria tua. Que respōdit. Bi
be domine mi. Celeriterq₃ deposuit hydriam
super vlnam suam. ⁊ dedit ei potū. Cumq₃ ille
bibisset. adiecit. Qui ⁊ camelis tuis hauriam
aquam: donec cuncti bibant. Effundensq₃ hy
driam in canalibus recurrit ad puteū vt hauri
ret aquam. ⁊ haustam omnibus camelis dedit
Ipse aūt contemplabatur eam tacitus: scire vo
lens vtrū ꝓsperū iter suum fecisset de⁹ an non.
Postq₃ autem biberūt cameli ꝓtulit vir in au
res aureas. appendentes siclos duos. ⁊ armil
las totidem pōdo sicloꝝ decem. Dixitq₃ ad eā
Cuius es filia. Indica mihi. Est in domo pa
tris tui locus ad manendum. Que respondit.
Filia sum bathuelis. filij nachor. quem pepe/
rit ei melcha. Et addidit dicens. Palearū quo
q₃ ⁊ feni plurimū est apud nos. ⁊ locus spacio
sus ad manendū. Inclinauit se hō. ⁊ adorauit
dominū dicens. Benedictus dominus deus
domini mei abraham. qui non abstulit miseri/
cordiam ⁊ veritatem suam a domino meo. ⁊ re
cto itinere me perduxit in domū fratris domi/
ni mei. Cucurrit itaq₃ puella. ⁊ nūciauit in do
mū matris sue omnia que audierat. Habebat
aūt rebecca fratrem nomine laban. Qui festi/
nus egressus est ad hominē vbi erat fons. Cū
q₃ vidisset inaures ⁊ armillas in manibus so/
roris sue. ⁊ audisset cūcta verba referentis. hec
locutus est mihi hō. venit ad virū qui stabat iu
xta camelos. ⁊ ꝓpe fontem aque. dixitq₃ ad eū
Ingredere benedicte dñi. Cur foris stas: pre
paraui domū ⁊ locū camelis tuis. Et introdu
xit eū in hospitiū. ac destrauit camelos deditq₃
paleas ⁊ fenū. ⁊ aquam ad lauandos pedes ca
meloꝝ. ⁊ viroꝝ qui venerant cū eo. Et apposi
tus est in conspectu eius panis. Qui ait. Non
comedā: donec loquar sermōes meos. Rñdit
ei. Loquere. At ille. Seru⁹ inqt abrahā sū. Et
dñs benedixit dño meo valde. ⁊ magnificat⁹ ē
⁊ dedit ei oues ⁊ boues. argentū ⁊ aurū seruos
⁊ ancillas. camelos ⁊ asinos. Et peperit sara
vxor domini mei filiū dño meo in senectute sua
deditq₃ illi oīa que habuerat. Et adiurauit me
dñs meus dicens. Non accipies vxorem filio
meo de filiabus chananeoꝝ. in quoꝝ terra ha
bito. sed ad domū pris mei ꝑges. ⁊ de cogna/
tiōe mea accipies vxorē filio meo. Ego vo re/
spōdi dño meo. Quid si noluerit venire mecū
mulier. Dñs ait in cui⁹ ꝯspectu ambulo. mittet
angelū suū tecū. ⁊ diriget viā tuam: accipiesq₃
vxorē filio meo de cognatiōe mea. ⁊ de domo
patris mei. Innocēs eris a maledictione mea
cū veneris ad ꝓximos meos. ⁊ nō dederint ti
bi. Veni ergo hodie ad fontē aq̄. ⁊ dixi. Dñe
de⁹ dñi mei abrahā. si direxisti viam meā i qua
nūc ambulo. ecce sto iuxta fontē aque. ⁊ virgo
que egredief ad hauriendam aquā. audierit a
me da mihi paurillū aque ad bibēdū de hydria
tua. ⁊ dixerit mihi. ⁊ tu bibe. ⁊ camel' tuis hau
riam: ipsa est mulier quam preparauit dñs fi/
lio dñi mei. Cūq₃ hec tacitus mecū voluerem.
apparuit rebecca veniens cū hydria quā por/
tabat in scapula: descenditq₃ ad fontem. ⁊ hau
sit aquā. Et aio ad eam. Da mihi paululū bi/
bere. Que festinās deposuit hydriā de hume/
ro. ⁊ dixit mihi. Et tu bibe. ⁊ camelis tuis tri/
buā potū. Bibi. ⁊ adaquauit camelos. Inter
rogauiq₃ eam. ⁊ dixi. Cui⁹ ē filia. Que rñdit.
Filia bathuelis sū. filij nachor quem peperit ei
melcha. Suspendi itaq₃ inaures ad ornādā fa
ciem eius. ⁊ armillas posui in manibus eius.
Pronusq₃ adoraui dñm benedicens dño deo
dñi mei abrahā. qui perduxit me recto itiner᷑ vt
sumerē filiā fratris dñi mei filio ei⁹. Quāobrē
si facitis miām ⁊ veritatē cū dño meo: indicate
mihi: sin aūt aliud placet. ⁊ hoc dicite mihi: vt
vadā ad dexterā siue ad sinistrā. Rñderunt la
ban ⁊ bathuel. A dño egressus ē sermo. Non
possumus extra placitū ei⁹ qcq₃ aliud loq tecū.
En rebecca corā te ē: tolle eā ⁊ ꝓficiscere. ⁊ sit
vxor filij dñi tui: sicut locut⁹ est dñs. Qd cū au
disset puer abraham: ꝓcidēs adorauit in terra
dñm. Prolatisq₃ vasꝭ argēteis ⁊ aureis ac ve/
stib⁹ dedit ea rebecce ꝓ munē. Fratrib⁹ q̄₃ ei⁹
⁊ matri dona obtulit. Initoq₃ cōuiuio: vescen
tes pariē ⁊ bibētes māserūt ibi. Surgens aūt
mane locut⁹ ē puer. Dimittite me: vt vadā ad
dñm meū. Rñderūtq₃ frat᷑ ei⁹ ⁊ mr. Maneat
puella saltē decē dies apud nos. ⁊ postea ꝓfi/
ciscet᷑. Nolite ait me retinere. qr dñs direxit vi
am meā. Dimittite me vt pergā ad dñm meū.
Et dixerūt. Vocemus puellā. ⁊ queram⁹ ipsi⁹

volūtatē. Cūq3 vocata venisset. sciscitati sunt.
Vis ire cū hoīe isto. Que ait. Vadā. Dimise
rūt ergo eā ⁊ nutricē illiꝰ: seruūq3 abrahā ⁊ co
mites eius impcātes ꝓspera sorori sue. atq3 di
cētes. Soror nr̄a es. Crescas in mille milia: ⁊
possideat semen tuum portas inimicoꝝ suoꝝ.
Igit̄ rebecca ⁊ puelle illius: ascent̄ camelis se
cute sūt virū: qui festinus reuertebat̄ ad domi
nū suū. Eo aūt tp̄e deambulat isaac ꝑ viā que
ducit ad puteū cuiꝰ nomē ē viuentis ⁊ vidētis
Habitabat eni terra australi. ⁊ egressus fue/
rat ad meditādū i agro inclinata iā die. Cūq3
eleuasset oculos. vidit camelos veniētes ꝓcul
Rebecca quoq3 ꝯspectu isaac descendit de ca/
melo. ⁊ ait ad puerū. Quis ē ille hō q venit ꝑ
agrū i occursū nobis. dixitq3 ei. Ip̄e ē dn̄s me
us. At illa tollēs cito palliū suū oꝑuit se. Ser/
uus āt cūcta q̃ gesserat narrauit dn̄o suo isaac.
Qui introduxit eā in tabernaculū sare matris
sue ⁊ accepit eā vxorē. ⁊ intantū dilexit eam vt
dolorē q ex morte matris acciderat temꝑaret

XXV

Abrahā vero aliā duxit vxorē
noīe cethurā: que peperit ei zamram ⁊
iecsan. ⁊ madan. ⁊ madiā. ⁊ iesboch et
Sue. Iecsan q̊3 genuit saba ⁊ dadan. Filij da
dan fuerunt assurim ⁊ lathusim ⁊ laomim. At
vero ex madian ortus ē epha ⁊ epher ⁊ enoch
⁊ abida. heldaa. Omnes hi filij cethure. De/
ditq3 abraham cūcta que possederat isaac. filijs
autem concubinarū largitꝰ ē munera. ⁊ seꝑauit
eos ab isaac filio suo dum adhuc ip̄e viueret ad
plagā orientalem. Fuerūt aūt dies vite abrahe
cētū septuagintaquinq3 anni. ⁊ deficiēs mortu
us ē i senectute bona ꝓuecteq3 etat̄ ⁊ plenꝰ di
erū: ꝯgregatusq3 ē ad ppl'm suū. Et sepelierūt
eū isaac ⁊ ysmahel filij sui i spelūca duplici q̃ si/
ta ē in agro ephron. filij seor ethei: e regiōe mā
bre: quē emerat a filijs heth. Ibi sepultꝰ ē ipse
⁊ sara vxor eiꝰ. Et post obitū illiꝰ bn̄dixit deus
isaac filio eius. q habitabat iuxta puteū noīe vi
uentis ⁊ vidētis. He sūt gn̄atiōes ismahel fi/
lij abrahe quē3 peperit ei agar egyptia famula
sare. ⁊ hec noīa filioꝝ eiꝰ in vocabulis ⁊ gn̄atio
nibꝰ suis. Primogenitꝰ ismahelis. nabaioth.
deinde cedar. ⁊ abdehel. ⁊ mabsanmasma q̊3 ⁊
duma ⁊ massa. adad ⁊ thema ⁊ iachur ⁊ na/
phis ⁊ cedma. Isti sūt filij ismahel'. ⁊ hec noīa
ꝑ castella ⁊ oppida coꝝ. duodecī p̄ncipes tribu
um suarū. Et facti sūt āni vite ismahelis centū
trigintaseptē: deficiēsq3 mortuꝰ ē. ⁊ appositus
ad ppl'm suū. Habitauit aūt ab euila vsq3 sur:
que respicit egyptum introeuntibus assyrios.
Coram cunctis fratribus suis obijt. He quo
q3 sūt gn̄atiōes isaac filij abrahā. Abraham ge
nuit isaac. Qui cū quadraginta eēt annoꝝ: du
xit vxorē rebeccā filiā bathuelis syri ꝺ mesopo
tamia sororē laban. Dep̄catusq3 ē isaac dn̄m ꝓ
vxore sua eo ꝙ esset sterilis. Qui exaudiuit eū
⁊ dedit conceptū rebecce: sed collidebant̄ i vte
ro eius paruuli. Que ait. Si sic mihi futurum
erat: qd necesse fuit concipere. Perrexitq3 re/
becca vt cōsuleret dn̄m. Qui rn̄dens ait. Due
gētes sūt in vtero tuo. ⁊ duo ppl'i ex vētre tuo
diuident̄: ppl'usq3 ppl'm suꝑabit. ⁊ maior serui
et minori. Iam tempus pariendi aduenerat. ⁊
ecce gemini in vtero eius reperti sunt. Qui p̄/
mus egressus est rufus erat. ⁊ totus in morem
pellis hispidus vocatūq3 est nomen eius esau.
Protinus alter egrediens plantam fratris te
nebat manu. ⁊ iccirco appellauit eū iacob. Se/
xagenarius erat isaac quādo nati sunt paruuli.
Quibus adultis factus est esau vir gnarus ve
nandi ⁊ homo agricola. iacob autem vir sim/
plex habitabat in tabernaculis. Isaac amabat
esau. eo ꝙ de venatiōibꝰ illius vesceret̄. ⁊ rebec
ca diligebat iacob. Coxit aūt iacob pulmentu3
Ad quem cum venisset esau de agro lassus ait
Da mihi de coctione hac rufa: quia opido as/
sus sum. Quā ob cā3 vocatū ē nomē eiꝰ edom
Cui dixit iacob. Vende mihi p̄mogenita tua.
Ille rn̄dit. En morior. Quid mihi proderunt
primogenita. Ait iacob. Iura ergo mihi. Iu/
rauit ei esau. ⁊ vendidit p̄mogenita. ⁊ sic acce/
pto pane ⁊ lētis edulio comedit ⁊ bibit: ⁊ abijt
ꝑuipendens ꝙ primogenita vendidisset.

XXVI

Orta autem fame super
terram post eam sterilitatem que acci/
derat i diebus abraham: abijt isaac ad
abimelech regem palestinorum in gerara. Ap
paruitq3 ei dominus. ⁊ ait. Ne descendas in
egyptum: sed quiesce in terra quam dixero tibi
⁊ peregrinare in ea. eroq3 tecum ⁊ benedicam
tibi. Tibi eni3 ⁊ semini tuo dabo vniuersas re
giones has. complens iuramentum qꝺ spopō
di abraham patri tuo. ⁊ multiplicabo semen tu
um sicut stellas celi. Daboq3 posteris tuis vni
uersas regiōes has. ⁊ benedicent̄ in semīe tuo
oēs gētes terre: eo ꝙ obedierit abraham voci
mee. ⁊ custodierit precepta ⁊ mandata mea. ⁊
cerimonias legesq3 seruauerit. Mansit itaq3
isaac in geraris. Qui cū interrogaret̄ a vir̄ lo
ci illius super vxore sua. rn̄dit. Soror mea est.
Timuerat eni cōfiteri ꝙ sibi esset sociata conīu
gio: reputans ne forte interficerent eu3 ꝓpter

illi⁹ pulchritudinē. Cūq₃ ptransissent dies plu rimi et ibidē moraref, pspiciens abimalech rex palestinoꝝ p fenestrā. videt eū iocantē cū rebec ca vxore sua. et accersito eo ait. Perspicuū est q vxor tua sit. Cur mentitus es eā sororē tuā esse. Rn̄dit. Timui ne morerer ꝓpter eā. Di xitq₃ abimelech. Quare imposuisti nob. Po tuit coire qspiā de pplo cū vxore tua. ⁊ induxe ras sup nos grāde pctm̄. Precepitq₃ oi pplo dicens. Qui tetigerit hois huius vxorē morte moriet. Seuit aūt isaac in terra illa. ⁊ iuenit in ipso anno centuplū. Bn̄dixitq₃ ei deus ⁊ locu pletatus est hō. ⁊ ibat ꝓficiēs atq₃ succrescens donec magnus vehemēter effect⁹ est. habuitq₃ possessiōes ouiū ⁊ armētoꝝ ⁊ familie plurimū Ob hoc iuidētes ei palestini. oēs puteos quos foderāt fui pris illi⁹ abrahā. illo tpe obstruxe rūt iplentes humo. itantū vt ipse abimelech di ceret ad isaac. Recede a nobis. qm̄ potētior no bis factus es valde. Et ille discedens vt veni ret ad torrentē gerare habitaretq₃ ibi. rursū fo dit alios puteos. quos foderant serui pris sui abrahā. ⁊ quos illo mortuo olim obstruxerāt philistijm. Appellauitq₃ eos eisdē noibus q bus añ pr vocauerat. Foderūtq₃ in torrētē ⁊ reppererūt aquā viuā. Sed ⁊ ibi iurgiū fuit pa storꝝ gerare. aduersus pastores isaac dicentiuꝫ. Nostra ē aqua. Quāobrē nomē putei ex eo qd̄ acciderat vocauit calūniā. Foderat aūt ⁊ aliuꝫ ⁊ ꝓ illo quoq₃ rixati sūt. appellauitq₃ eū inimi citias. Profectus inde fodit aliū puteū. ꝓ quo nō ɔtēderūt. Itaq₃ vocauit nomē ei⁹ latitudo dicēs. Nunc dilatauit nos dn̄s. ⁊ fecit crescere sup trā. Ascendit aūt isaac ex illo loco in bersa bee. vbi apparuit ei dn̄s in ipsa nocte dicens. Ego sum deus abrahā pris tui. Noli timere. qa ego tecū sum. Bn̄dicaꝫ tibi ⁊ multiplicabo semen tuū ꝓpter seruuꝫ meum abrahā. Itaq₃ edificauit ibi altare dn̄o. ⁊ inuocato nomie dn̄i extendit tabernaculū. precepitq₃ seruis suis vt foderēt puteū. Ad quē locū cū venisset d̄ gera ris. abimalech. ⁊ ochoçath amici illi⁹. ⁊ phicol dux militū locutus est isaac. Quid venistis ad me hoiem quem odistis. ⁊ expulistis a vobis. Qui rn̄derūt. Vidimus tecū esse dn̄m. ⁊ icc ir co nos diximus. Sit iuramentū inter nos. ⁊ in eam⁹ fedus. vt nō facias nob qcq₃ mali sicut ⁊ nos nihil tuoꝝ attigim⁹. nec fecimus qd̄ te lede ret. sed cū pace dimisim⁹ auctū bn̄dictione dn̄i. Fecit ergo eis cōuiuiū. Et post cibuꝫ ⁊ potum surgentes mane. iurauerūt sibi mutuo. dimisit q₃ eos isaac pacifice in locum suum. Ecce autē venerunt in ipso die serui isaac: annunciantes ei de puteo quem foderant. atq₃ dicentes. In uenimus aquam. Unde appellauit eū abundā tiam. ⁊ nomē vrbi impositū est bersabee vsq₃ i p̄sentē diē. Esau vo quadragenari⁹ duxit vxo res duas: iudith filiā beeri ethei ⁊ basemath fi liā elon eiusdem loci: que ambe offenderāt ani mum isaac ⁊ rebecce. XXVII

Senuit autem isaac. ⁊ caligauerunt ocu li eius. ⁊ videre non poterat: vocauit q₃ esau filium suum maiorem. ⁊ dixit ei. Fili mi: Qui respondit. Adsuꝫ. Cui pater Vides inquit q senuerim. ⁊ ignorem diē mor tis mee. Sume arma tua ⁊ pharetram ⁊ arcuꝫ ⁊ egredere foras. Cūq₃ venatu aliquid appre henderis fac mihi inde pulmentum sicut velle me nosti. ⁊ affer vt comedam: ⁊ benedicat tibi anima mea anteq₃ moriar. Qd̄ cuꝫ audisset re becca ⁊ ille abijsset in agrum vt iussionem pa tris impleret. dixit filio suo iacob. Audiui pa trem tuum loquentem cum esau fratre tuo. ⁊ di centem ei. Affer mihi de venatiōe tua. ⁊ fac ci bos vt comedā. ⁊ benedicā tibi coram dn̄o an teq₃ moriar. Nūc ergo fili mi acqesce consilijs meis. ⁊ pgēs ad gregē affer mihi duos hedos optimos. vt faciam ex eis escas pri tuo. quibus libenter vescit: quas cū intuleris ⁊ comederit. bn̄dicat tibi pusq₃ moriat. Cui ille rn̄dit. No sti q esau frater me⁹ hō pilosus sit. ⁊ ego lenis. Si attrectauerit me pat me⁹ ⁊ senserit. timeo ne putet sibi voluisse me illudere. ⁊ inducat super me maledictionem ꝓ benedictiōe. Ad quē mr in me sit ait ista maledictio fili mi: tm̄ audi vo cem meam. ⁊ pergēs affer q̄ dixi. Abijt ⁊ attu lit: deditq₃ mātri. Parauit illa cibos sicut vel le nouerat patrē illi⁹. ⁊ vestibus esau valde bo nis quas apud se habebat domi. induit eū. pel liculasq₃ hedoꝝ circūdedit manib⁹. ⁊ colli nu da ꝓtexit. Deditq₃ pulmentuꝫ. ⁊ panes quos coxerat tradidit. Quib⁹ illatis dixit. Pater mi At ille rn̄dit. Audio. Quis es tu fili mi. Di xitq₃ iacob. Ego sum primogenitus tuus esau Feci tibi sicut p̄cepisti mihi. Surge sede ⁊ co mede de venatione mea: vt benedicat mihi aia tua. Rursūq₃ isaac ad filiū suū. Quō inquit tā cito inuenire potuisti fili mi. Qui rn̄dit. Vo luntas dei fuit. vt cito occurreret mihi qd̄ vole bā. Dixitq₃ isaac. Accede huc vt tangaꝫ te fili mi. ⁊ probē vtrū tu sis filius meus esau. an nō Accessit ille ad patrē. ⁊ palpato eo. dixit isaac. Vox quidem. vox iacob est: sed manus. man⁹ sūt esau. Et nō cognouit eū: quia pilose manus

filitudinē maioris exp̄sserāt. Bn̄dicēs ergo il
li ait. Tu es filiꝰ meꝰ esau. Rn̄dit: Ego sū. At
ille. Affer inquit mihi cibos de venatione tua
fili mi: vt bn̄dicat tibi aīa mea. Quos cū obla/
tos comedisset. obtulit ei etiā vinū. Quo hau
sto. Dixit ad eū: Accede ad me. ⁊ da mihi oscu
lum fili mi. Accessit ⁊ osculatus est eū. Statim
qꝫ vt sensit vestimentoꝝ eius fragrantiam: be
nedicens ait: Ecce odor filij mei sicut odor agri
pleni: cui bn̄dixit dn̄s. Det tibi deus de rore ce
li. ⁊ de pinguedine terre ⁊ abūdātiā frumenti
vini ⁊ olei. ⁊ seruiant tibi ppl'i. ⁊ adorēt te tribꝰ
Esto dn̄s fratrū tuoꝝ. ⁊ incuruent ante te filij
matris tue. Qui maledixerit tibi. sit ille maledi
ctus. ⁊ qui bn̄dixerit tibi. bn̄dictionibꝰ repleat.
Vix isaac sermonem impleuerat. ⁊ egresso ia/
cob foras. venit esau: coctosqꝫ de venatione ci
bos intulit patri dicens. Surge pater mi ⁊ co/
mede de venatione filij tui: vt benedicat mihi
aīa tua. Dixitqꝫ illi isaac. Quis. n. es tu. Qui
respondit. Ego sum filius tuus primogenitus
esau. Expauit isaac stupore vehementi. ⁊ vltra
q̄ꝫ credi pōt āmirans ait: Quis igitur ille est q
dudū captā vēationē attulit mihi. ⁊ comedi ex
omnibus priusqꝫ tu venires. Benedixiqꝫ ei
⁊ erit benedictꝰ. Auditis esau sermonibꝰ pris.
irriguit clamore magno. ⁊ consternatꝰ ait. Be
nedic etiā ⁊ mihi pater mi. Qui ait: Venit ger
manus tuus fraudulenter. ⁊ accepit benedictio
nem tuam. At ille subiunxit. Iuste vocatū est
nomen eius iacob. Supplantauit. n. meen alte
ra vice. Primogenita mea añ tulit. ⁊ nūc secū/
do surripuit benedictionē m[illegible]am. Rursūqꝫ ad
pr̄ē: nūgd nō reseruasti ait ⁊ mihi bn̄dictionē
Rn̄dit isaac: Dn̄m tuū illū constitui ⁊ oēs fra
tres suos seruituti eiꝰ subiugaui. Frumento et
vino ⁊ oleo stabiliui eum. ⁊ tibi pꝰ hec fili mi vl
tra qd faciā. Cui esau. Nū vnā inqt tm̄ bn̄dic/
tionē hēs pr̄. Mihi q̊ꝫ obsecro vt benedicas.
Cūqꝫ eiulatu mag̊ fleret. motꝰ isaac dixit ad eū.
In pinguedine terre ⁊ i rore celi desup erit bn̄
dictio tua. Viues in gladio. ⁊ fri tuo seruies:
tēpusqꝫ veniet cū excutias ⁊ soluas iugū eiꝰ de
ceruicibꝰ tuis. Oderat g̊ semp esau iacob ꝓ bn̄
dictiōe q̄ bn̄dixerat ei pr̄. Dixitqꝫ in corde suo.
Venient dies luctꝰ pris mei. ⁊ occidā iacob fra
trē meū. Nūciata sūt hec rebecce. Que timēs.
⁊ vocans iacob filiū suū. dixit ad eū. Ecce esau
frater tuus minat vt occidat te. Nūc g̊ fili audi
vocē meā. ⁊ ꝯsurgēs fuge ad laban frēm meū
in arā habitabisqꝫ cū eo dies paucos donec re/
quiescat furor fris tui. ⁊ cesset idignatio eiꝰ. obli
uiscaturqꝫ coꝝ q̄ fecisti i eū. postea mittā ⁊ ad/
ducā te ide huc. Cur vtroqꝫ orbabor filio i vno
die. Dixitqꝫ rebecca ad isaac. Tedet me vite
mee ꝓpter filios heth. Si acceperit iacob vxo
rem de stirpe hꝰ tre: nolo viuere.

XXVIII

Vocauit itaqꝫ isaac iacob ⁊ bn̄dixit eū.
p̄cepitqꝫ ei dicens. Noli accipere con
iugē de genere chanaā: sed vade ⁊ ꝓfi
ciscere in mesopotamiā syrie. ad domū bathue
lis patris matris tue: ⁊ accipe tibi inde vxorē
de filiabus laban auunculi tui. Deus autē oi/
potens benedicat tibi. ⁊ crescere te faciat atqꝫ
multiplicet vt sis in turbas populorum: ⁊ det ti
bi benedictiones abrahe ⁊ semini tuo post te:
vt possideas terram peregrinationis tue quā
pollicitꝰ est auo tuo. Cūqꝫ dimisisset eū isaac, ꝓ/
fectꝰ peruenit i mesopotamiā syrie: ad laban fi
lium bathuelis syri. fratrem rebecce mr̄is sue.
Videns aūt esau q̄ benedixisset pr̄ suus iacob
⁊ misisset eū in mesopotamiā syrie vt inde vxo
rē duceret. ⁊ q̄ post bn̄dictionē p̄cepisset ei di
cēs. nō accipias vxorē de filiabus chanaan: qd̾
qꝫ obediēs iacob parētibꝰ suis isset in syriā: ꝓ
bans q̊ꝫ q̄ non libenter aspiceret filias chanaā
pater suus: iuit ad ismahelem ⁊ duxit vxorem:
absqꝫ his quas prius habebat. melech filiam is
mahelis filij abrahā sororē nabaioth. Igitur
egressus iacob d̾ bersabee. pergebat aran. Cū
qꝫ venisset ad quendam locū. ⁊ vellet in eo re/
quiescere post solis occubitū tulit de lapidibꝰ
qui iacebant. ⁊ supponens capiti suo. dormiuit
in eodem loco. Viditqꝫ in somnis scalam stan
tē super terrā. ⁊ cacumē illius tangens celū:
angelos quoqꝫ dei ascēdētes ⁊ descendentes ꝑ
eam. ⁊ dn̄m innixū scale dicentem sibi. Ego
sum dn̄s deꝰ abraham patris tui ⁊ deus isaac.
Terrā in qua dormis tibi dabo ⁊ semini tuo
eritqꝫ semen tuum quasi puluis terre. Dilata/
beris ad orientē ⁊ occidētē ⁊ septētrionē ⁊ me
ridiē. ⁊ bn̄dicent i te ⁊ i semīe tuo cūcte tribus
terre. Et ero custos tuꝰ q̊cūqꝫ ꝑrexeris. ⁊ redu
cā te i terrā hāc. nec dimittā nisi ꝯpleuero vni
uersa q̄ dixi. Cūqꝫ euigilasset iacob de somno
ait: Vere dn̄s ē in loco isto. ⁊ ego nesciebam.
Pauēsqꝫ: q̄ꝫ terribilis ē inqt locus iste. Nō ē
hic aliud nisi domus dei. ⁊ porta celi. Surgēs
g̊ iacob mane: tulit lapidē quem supposuerat
capiti suo. ⁊ erexit in titulū fundens oleū desup.
Appellauitqꝫ nomē vrbis bethel: que priꝰ lu/
za vocabat. Vouit ēt votum dicens. Si fuerit
dn̄s mecū ⁊ custodierit me i via ꝑ quā ambulo
⁊ dederit mihi panē ad vescēdū. ⁊ vestimētū

ad induēdū. reuersusq3 fuero ꝓspere ad domū
pr̄is mei: erit mihi dn̄s i deū. ⁊ lapis iste quem
erexi i titulū. vocabit̄ dom⁹ dei cūctorūq3 q̄ de/
deris mihi. decimas offerā tibi. XXIX

Profect⁹ ergo iacob venit in terrā oriē
talē: ⁊ vidit puteū in agro: tres quoq3
greges ouiū accubantes iuxta eū. Nā3
ex illo adaquabant̄ pecora. ⁊ os ei⁹ grandi lapi
de claudebat̄. Mosq3 erat. vt cūctis ouib⁹ con
gregatis deuoluerent lapidē. ⁊ refectis gregi/
bus rursum sup os putei ponerēt. Dixitq3 ad
pastores. Frēs vnde estis. Qui rn̄derunt de
aran. Quos interrogās: nūqd ait nostis labā
filiū nachor. Dixerunt: Nouim⁹. Sanus ne ē
inquit. Valet inquiūt. ⁊ ecce rachel filia ei⁹ ve/
nit cū grege suo. Dixitq3 iacob. Adhuc multū
diei superest: nec ē tēp⁹ vt reducant̄ ad caulas
greges. Date aū potū ouibus. ⁊ sic eas ad pa/
stū reducite. Qui respōderūt non possum⁹. do
nec oia pecora congregentur ⁊ amoueamus la
pidē3 de ore putei vt adaquemus greges. Ad
hec loquebant̄. ⁊ ecce rachel veniebat cum oui
bus patris sui. Nā gregē ipsa pascebat. Quā
cū vidisset iacob. ⁊ sciret consobrinā suā ouesq3
laban auunculi sui. amouit lapidē quo puteus
claudebat̄. ⁊ adequato grege osculat⁹ est eam.
Et eleuata voce fleuit. ⁊ indicauit ei ꝙ frat̄ esset
patris sui. ⁊ filius rebecce. At illa festinans nū
ciauit patri suo. Qui cū3 audisset venisse iacob
filiū sororis sue. occurrit obuiā ei: ꝯplexusq3 eū
⁊ in oscula ruens: duxit in domū suā. Auditis
aūt causis itineris. respondit. Os meum es ⁊
caro mea. Et postq3 impleti sunt dies mensis
vnius dixit ei. Nun qr frater meus es: gratis
seruies mihi. Dic quid mercedis accipias. ha/
bebat vo duas filias. Nomen maioris lya: mi
nor vo appellabat̄ rachel. Sed lya lippis erat
oculis. rachel decora facie ⁊ venusto aspectu.
quā diligens iacob ait: Seruiā tibi ꝓ rachel fi/
lia tua minore septē ānis. Rn̄dit laban. Meli
us ē vt tibi eā dem q3 alteri viro. Mane apud
me. Seruiuit ergo iacob ꝓ rachel septē ānis: ⁊
videbant̄ illi pauci dies pre amoris magnitu/
dine. Dixitq3 ad laban: Da mihi vxorē meā.
qr iā temp⁹ impletū est vt ingrediar ad illā. qui
vocatis multis amicor̄ turbis ad conuiuiū fe/
cit nuptias. ⁊ vespere lyā3 filiam suā itroduxit
ad eū: dans ancillā filie zelphan noie. Ad quā
cū3 ex more iacob fuisset ingressus. facto mane
vidit lyam. ⁊ dixit ad socerū suum. Quid ē qd̄
facere voluisti. Nonne pro rachel seruiui tibi.
Quare imposuisti mihi. Rn̄dit laban. Nō est
in loco nr̄o ꝯsuetudinis vt minores an̄ trada/
m⁹ ad nuptias. Imple ebdomadā dier̄ hui⁹ co
pule ⁊ hanc q3 dabo tibi. ꝓ ope q̄ seruiturus es
mihi septē ānis alijs. Acquieuit placito ⁊ ebdo/
mada trāsacta rachel duxit vxorē. Cui pat̄ ser/
uā balam tradiderat. Tandēq3 potit⁹ optatis
nuptijs amorē sequētis priori pretulit. seruiēs
apud eū septē annis alijs. Videns aūt dn̄s ꝙ
despiceret lyam. apuit vuluam eius sorore steri
li permanēte. Que conceptū genuit filiū. vo/
cauitq3 nomen ei⁹ rubē dicēs. Vidit dn̄s hu/
militatē3 meam. Nunc amabit me vir meus.
Rursūq3 concepit ⁊ pepit filiū. ⁊ ait: Qm̄ au/
diuit me dn̄s haberi contēptui: dedit ēt istū mi
hi. Vocauitq3 nomē ei⁹ symeon. Concepitq3
tertio. ⁊ genuit aliū filiū: dixitq3. Nunc quoq3
copulabit̄ mihi marit⁹ meus eo ꝙ peperim ei
tres filios. Et iccirco appellauit nomē ei⁹ leui.
Quarto concepit ⁊ pepit filiū. ⁊ ait. Mō confi
tebor dn̄o. Et ob hoc vocauit eum iudam. ces/
sauitq3 parere. XXX

Cernens aūt rachel ꝙ infecunda esset:
iuidit sorori sue ⁊ ait marito suo. Da
mihi liberos alioqn moriar. Cui irat⁹
rn̄dit iacob. Nū pro deo ego sum. qui priuauit
te fructu vētris tui. At illa. Hēo inqt famulā
balam. ingredere ad illā vt pariat super genua
mea. ⁊ habeā ex illa filios. Deditq3 illi balam
in coniugiū. Que ingresso ad se viro: concepit
⁊ pepit filium. Dixitq3 rachel. Iudicauit mihi
dn̄s. ⁊ exaudiuit vocē meā dās mihi filiu3. Et
iccirco appellauit nomen ei⁹ dan. Rursūq3 ba
la concipiens pepit alter̄ ꝓ q̄ ait rachel. Cōpa
uit me dn̄s cū sorore mea. ⁊ inualui. Vocauit/
q3 eū neptalim. Sentiens lya ꝙ parere desisset
zelphā ancillā suā3 marito tradidit. Qua post
conceptū edēte filiū dixit: Feliciter. Et iccirco
vocauit nom̄ ē ei⁹ gad. Peperitq3 zelpha alte
rū dixitq3 lya. Hoc ꝓ btitudine mea. Beatā3
quippe me dicēt oēs mulieres. Propterea ap
pellauit eū aser. Egressus aūt ruben tpe messis
tritice i agrum repperit mādragoras: q̄s mr̄i
lye detulit. Dixitq3 rachel. Da mihi partē de
mādragoris filij tui. Illa rn̄dit. Par ne tibi
videt̄ ꝙ p̄ripueris maritū mihi: nisi etiā man/
dragoras filij mei tuleris. Ait rachel. dormiat
tecū hac nocte ꝓ mādragoris filij tui. Redeūti
q3 ad vesperā iacob de agro. egressa ē i occur/
sū eius lia. ⁊ ait: Ad me inqt intrabis: qr merce
de conduxi te pro mandragoris filij mei. Dor
miuitq3 cum ea nocte illa. ⁊ exaudiuit de⁹ p̄ces
eius. Concepitq3 ⁊ pepit filiū quītū. ⁊ ait: De

dīt deus mercedē mihi: qꝛ dedi ancillā meā vi
ro meo. Appellauitqꝫ nomē eiꝰ isachar. Rur
sū lya cōcipiens peperit sextū filium. ⁊ ait: Do/
tauit me deus dote bona. Etiam hac vice me/
minerit maritꝰ meus: eo ꝙ genuerim ei sex fili
os. Et iccirco appellauit nomē eius zabulon.
Post quē peperit filiā noīe dinā. Recordatus
qꝫ dñs rachelis. exaudiuit eā ⁊ apuit vuluā eiꝰ
q̄ ꝯcepit ⁊ pepit filiū dicēs. Abstulit deꝰ oppro
briū meū. Et vocauit nomē illiꝰ ioseph dicens.
Addat mihi dñs filiū alterū. Nato autē ioseph
dixit iacob socero suo: Dimitte me vt reuertar
in patriam meā ⁊ ad terrā meā. Da mihi vxo/
res ⁊ liberos meos pro quibꝰ seruiui tibi vt ab/
eam. Tu vͦ nosti seruitutem qua seruiui tibi.
Ait illi laban. Inueniā gratiā in ꝯspectu tuo.
Experimēto didici: qꝛ bñdixerit mihi deꝰ ꝓpt
te. Cōstitue mercedē tuā quā dem tibi. At ille
respondit. Tu nosti quō seruierim tibi. ⁊ quan
ta i manibꝰ meis fuit possessio tua. Modicū ha
buisti anteq̄ꝫ venirē ad te. ⁊ nūc diues effectꝰ es
benedixitqꝫ tibi deꝰ ad introitū meū. Iustum ē
igit̃ vt aliqñ ꝓuideā domui mee. Dixit laban.
Quid tibi dabo. At ille ait. Nihil volo: sed si
feceris qđ postulo: iterū pascā ⁊ custodiā peco
ra tua. Gyra oēs greges tuos. ⁊ separa cun/
ctas oues varias ⁊ sparso vellere. ⁊ qđcūqꝫ ru
fum ⁊ maculosum variūqꝫ fuerit. tam in ouibꝰ
q̄ꝫ in capris. erit merces mea. Rñdebitqꝫ mi/
hi cras iusticia mea. qñ placiti tēpus aduenerit
corā te. ⁊ oia que nō fuerint varia ⁊ maculosa
⁊ rufa tā in ouibꝰ q̄ꝫ in capris. furti me argues
Dixitqꝫ laban. Gratū habeo qđ pet'. Et sepa
uit in die illa capras ⁊ oues ⁊ hircos ⁊ arietes
varios ⁊ maculosos. Cunctū aūt gregem vni
colorē. i. albi ⁊ nigri velleris. tradidit in mānu
filiorū suorū. ⁊ posuit spaciū itineris triū dierū
inter se ⁊ generum: qui pascebat reliquos gre/
ges eius. Tollēs ergo iacob virgas populeas
virides ⁊ amigdalinas. ⁊ ex platanis. ex parte
decorticauit eas. Detractisqꝫ corticibꝰ in his q̄
spoliata fuerant. cādor apparuit: illa vero que
integra fuerant. viridia ꝑmāserūt. atqꝫ in hūc
modū color effectꝰ ē variꝰ. Posuitqꝫ eas in ca
nalibꝰ vbi effūdebat̃ aqua: vt cū venissent gre
ges ad bibendū: ante oculos haberent virgas
⁊ in aspectu earū cōcipent. Factūqꝫ est vt i ipso
calore coitus oues intuerent̃ virgas. ⁊ parerēt
maculosa ⁊ varia ⁊ diuerso colore respersa. Di
uisitqꝫ gregem iacob. ⁊ posuit virgas in cana
libus añ oculos arietum. Erant autem alba ⁊
nigra queqꝫ laban. cetera vͦ iacob: sepatis in
ter se gregibꝰ. Igit̃ qñ primo tpe ascēdebātur
oues ponebat iacob virgas i canalibꝰ aq̄rū ante
oculos arietū ⁊ ouiū. vt i earū cōtēplatiōe ꝯcipe
rēt. Qñ vͦ serotina admissura erat. ⁊ ꝯceptꝰ
extremꝰ nō ponebat eas. Factaqꝫ sūt ea q̄ erāt
serotina. laban. ⁊ q̄ primi tpis iacob. Ditatus/
qꝫ est hō vltra modū. ⁊ habuit greges multos
ancillas ⁊ seruos. camelos ⁊ asinos.

XXXI

Ostq̄ꝫ aūt audiuit verba filiorū laban
dicentium: tulit iacob oia q̄ fuerūt pr̄is
nostri: ⁊ de illius facultate ditatꝰ. factꝰ
est inclytꝰ: aīaduertit qꝫ faciē laban ꝙ non esset
erga se sicut heri ⁊ nudiustertiꝰ: maxime dicen
te sibi dño: reuertere in terram patrū tuorū ⁊
ad generationē tuam. eroqꝫ tecū: misit ⁊ voca/
uit rachel ⁊ lyam in agrū vbi pascebat greges.
dixitqꝫ eis. Video faciē patris vestri ꝙ non sit
erga me sicut heri ⁊ nud ustertius. Deus aūt
pr̄is mei fuit mecū. ⁊ ipse nostis ꝙ totis viribꝰ
meis seruierim pr̄i vestro. Sed ⁊ pater vester
circūuenit me. ⁊ mutauit mercedē meā decem
vicibꝰ. ⁊ tñ non dimisit eū deus vt noceret mi/
hi. Si qñ dixit. varie erunt mercede tue: parie/
bant oēs oues varios fetus: qñ vͦ ecōtrario
ait: alba queqꝫ accipies ꝓ mercede. oēs greges
alba pepererunt. Tulitqꝫ deus subām pr̄is ve
stri. ⁊ dedit mihi. Postq̄ꝫ. n. conceptus ouiū
tempus aduenerat. leuaui oculos meos ⁊ vidi
in somnis ascendentes mares super feminas.
varios ⁊ maculosos ⁊ diuersorū colorū. Dixit/
qꝫ angelus dñi ad me in somnis. Iacob. ⁊ ego
rñdi. Adsum. Qui ait: Leua oculos tuos ⁊ vi
de vniuersos masculos ascendentes sup femi/
nas varios maculosos atqꝫ respsos. Vidi. n.
omnia que fecit tibi laban. Ego sum deus be/
thel. vbi vnxisti lapidem. ⁊ votum vouisti mi/
hi. Nūc ergo surge ⁊ egredere de terra hac re
uertens i terrā natiuitatis tue. Rñderuntqꝫ ra
chel ⁊ lya. Nunqd habemus residui quicq̄ꝫ in
facultatibꝰ ⁊ hereditate domꝰ pr̄is nr̄i. Nōne q̄
si alienas reputauit nos ⁊ vendidit comeditqꝫ
preciū nr̄m. Sed deus tulit opes pr̄is nostri. ⁊
eas tradidit nobis ac filijs nr̄is. Vñ oia que p̄
cepit tibi dñs. fac. Surrexit aūt iacob ⁊ imposi
tis liberis ac cōiugibꝰ suis super camelos abijt
tulitqꝫ oēm subām suā ⁊ greges. ⁊ qcqd in me
sopotamia acquisierat. pergēs ad isaac patrem
suū in terra chanaan. Eo tpe ierat laban ad ton
dendas oues. ⁊ rachel furata est idola pr̄is sui.
Noluitqꝫ iacob cōfiteri socero suo ꝙ fugeret.
Cūqꝫ abisset tam ipse q̄ꝫ oia que iuris sui erant
⁊ amne transmisso pergeret cōtra mōtē galaad:

nunciatum est laban de tertio q fugeret iacob. Qui assūptis frib⁹ suis. psecut⁹ ē eū diebus se/ptem. et cōprehendit eū in monte galaad. Vi/ditq3 in somnis dicentē sibi dñm. Caue ne qc/q3 aspe loqris cōtra iacob. Iā q3 iacob extende rat i mōte tabernaculū. Cūq3 ille psecut⁹ fuiss3 cū cū frib⁹ suis in eodē mōte galaad fixit tēto/rium. Et dixit ad iacob. Quare ita egisti: vt clā me abigeres filias meas quasi captiuas gladio Cur ignorāte me fugere voluisti: nec indicare mihi vt prosequerer te cum gaudio et canticis et tympanis et citharis. Non es passus vt oscula res filios meos et filias. Stulte operat⁹ es. Et nunc quidem valet man⁹ mea reddere tibi ma lum. sed deus pr̄is tui heri dixit mihi. Caue ne loquaris ꝯ iacob qcq3 durius. Esto. Ad tuos ire cupiebas. et desiderio erat tibi domus pr̄is tui. Cur furatus es deos meos. R̄ndit iacob. Q: insciō te profect⁹ sum: timui ne violenter au ferres filias tuas. Q: aūt furti me arguis apud quecūq3 inueneris deos tuos. necef corā frībus nr̄is. Scrutare qcqd tuoꝝ apud me inueneris aufer. Hec dicens ignorabat q rachel furata esset idola. Ingressus itaq3 laban tabernaculū. iacob et lye et vtriusq3 famule: non inuenit. Cū/q3 intrasset tentorium rachelis: illa festinās ab scondit idola subter stramenta cameli et sedit de super: scrutantiq3 omne tentoriū et nihil inueni enti. ait: Ne irascatur dñs meus q coram te as surgere nequeo: q2 iuxta consuetudinē femina rum nūc accidit mihi. Sic delusa sollicitudo q̄/rentis ē. Tumēsq3 iacob cū iurgio. ait. Quam ob culpā meā et ob qd peccatum meū sic exarsi/sti post me. et scrutat⁹ es oēm supellectilē meā. Quid inuenisti de cuncta substantia dom⁹ tue. Pone hic corā fratribus meis et fribus tuis: et iudicent iter me et te. Idcirco viginti annis fui tecū: oues tue et capre steriles non fuerunt: arie tes gregis tui nō comedi: nec captū a bestia ot̄ di tibi. Ego dānum oē reddebam. Quicquid furtim peribat a me exigebas die noctuq3 estu vrgebar et gelu: fugiebatq3 somnus ab oculis meis. Sicq3 per viginti annos i domo tua ser uiui tibi: quatuordecim pro filiabus. et sex p gre gibus tuis. Immutasti q3 mercedez meā decē vicib⁹. Nisi deus patris mei abraham et timor isaac fuisset mihi: forsitan modo nudu3 me di/misisses. Afflictionē meā et laborem manuum meaꝝ respexit dñs: et arguit te heri. R̄ndit ei la ban. Filie mee et filij et greges tui et oīa que cer nis mea sunt. Quid possum facere filijs et ne/potibus meis. Veni ḡ et ineam⁹ fed⁹: vt sit te/stimoniū iter me et te. Tulit itaq3 iacob lapide3 et erexit illū in titulum. Dixitq3 fratribus suis. Afferte lapides. Qui ꝯgregantes fecerunt tu mulū. Comederuntq3 super eum. Quē voca/uit laban tumulū testis. et iacob aceruū testimo nij. vterq3 iuxta ꝓprietatē lingue sue. Dixitq3 laban. tumulus iste testis erit inter me et te ho/die. Et iccirco appellatū est nomē eius galaad. i. tumulus testis. Et adiecit laban. Intueatur et iudicet dñs inter nos qñ recesserimus a nobis si afflixeris filias meas. et si introduxeris alias vxores sup eas. Nullus sermonis nr̄i testis ē absq3 deo qui presens respicit. Dixitq3 rursus ad iacob. En tumulus hic et lapis quē erexi int̄ me et te testis erit. Tumul⁹ inq3 iste et lapis sint in testimonium: si aut ego transiero illum per/gens ad te: aut tu preterieris malum mihi cogi tans. Deus abraam et deus nachor iudicet int̄ nos: deus patris eoru3. Iurauit ergo iacob p timorē patris sui isaac imolatisq3 victimis i mō te vocauit fratres suos vt ederent pane3. Qui cum comedissent manserunt ibi. Laban vo de nocte consurgens. osculatus est filios et fili/as suas. et benedixit illis: reuersusq3 est in lo/cum suum.

XXXII

Iacob aūt abijt in itinere ꝗ cepat: fue/runtq3 ei obuiā angeli dei. Quos cu3 vidisset ait. Castra dei sunt hec. Et ap pellauit nomē loci illi⁹ manaim. i. castra. Misit aūt et nuncios añ se ad esau frēm suum in terra seyr. in regione edom: pcepitq3 eis dicens. Sic loquimini dño meo esau. Hec dicit frater tuus iacob. Apud laban pegrinat⁹ sū. et fui vsq3 i p̄ sentē diem. Hēo boues et asinos et oues et ser uos et ancillas: mittoq3 nunc legationē ad dñ3 meum vt inueniam gratiam in conspectu tuo. Reuersiq3 sunt nuncij ad iacob dicentes. Ve nimus ad esau frēm tuū: et ecce ꝓperat in occur su3 tuū cū q̄dringētis viris. Timuit iacob val de. et pterritus diuisit pplm q secū erat: greges q3 et oues et boues et camelos i duas turmas di cens. Si venerit esau ad vnā turmā et pcusse/rit eā: alia turma q̄ reliqua est saluabit. Dixitq3 iacob. Deus pr̄is mei abraham. et deus patris mei isaac. dñe qui dixisti mihi: reuertere in ter ram tuā et in locū natiuitatis tue. et bñfaciā tibi minor sum cūctis miserationib⁹ tuis et veritate tua qua3 explesti seruo tuo. In baculo meo trā siui iordanem istum. et nunc cum duabus tur/mis regredior. Erue me de manu fratris mei esau. q2 valde eum timeo: ne forte veniens per cutiat matres cum filijs. Tu locutus es q be/

ne faceres mihi. ⁊ dilatares semen meum sicut arenã maris. q̃ p multitudine numerari nõ potest. Cũq; dormisset ibi nocte illa: sparauit de his q̃ habebat munera esau fratri suo. capras ducẽtas. hircos viginti. oues ducẽtas. arietes viginti. camelos fetas cũ pullis suis triginta. vaccas quadraginta. ⁊ tauros viginti. asinas viginti. ⁊ pullos earum decẽ. Et misit per manus seruorum suorum singulos seorsum greges. dixitq; pueris suis. Antecedite me. ⁊ sit spatium inter gregẽ ⁊ gregẽ. Et pcepit priori dicẽs. Si obuiũ habueris frẽm meũ esau. ⁊ interrogauerit te. cui⁹ es aut quo vadis: aut cui⁹ sunt ista q̃ sequeris. rñdebis. Serui tui iacob. Munera misit dño suo esau. ipse quoq; post nos venit. Similit̃ dedit mãdata secundo ⁊ tertio ⁊ cunctis q sequebant̃ greges dicẽs. Hisdẽ verbis loquimini ad esau cũ inueneritis eũ. ⁊ addetis. Ipse quoq; seru⁹ tuus iacob. iter nostrũ insequit̃. Dixit. n. Placabo illũ muneribus que pcedũt. ⁊ postea videbo illũ. Forsitan ppitiabit̃ mihi. Precesserũt itaq; munera an̄ eũ. ipse vero mansit nocte in illa i castris. Cumq; mature surrexisset tulit duas vxores suas ⁊ totidẽ famulas cũ vndecim filijs: ⁊ transiuit vadũ iaboch. Traductisq; oibus q̃ ad se ptinebãt. mansit solus. ⁊ ecce vir luctabat̃ cũ eo vsq; mane. Qui cũ videret q cũ superare nõ posset. tetigit neruũ femoris ei⁹ ⁊ statim emarcuit. Dixitq; ad eũ. Dimitte me. Iã n. ascẽdit aurora. Rñdit. Nõ dimittam te nisi bñdixeris mihi. Ait ergo. Quod est nomen tibi. Rñdit Iacob. At ille. Neq̃q̃ inquit iacob appellabit̃ nomen tuum: sed isrl'. Qm̃ si ꝯtra deũ fortis fuisti quãtomagis ꝯ̃ hoies. pualebis. Interrogauit eũ iacob. Dic mihi quo appellaris noie. Rñdit. Cur q̃ris nomẽ meũ qđ ẽ mirabile. Et bñdixit ei in eodem loco. Vocauitq; iacob nomẽ loci illi⁹ phanuel. dicens. Vidi dominum facie ad faciem. ⁊ salua facta est aia mea. Ortusq; est ei statim sol post q̃; trãsgressus est phanuel. Ipse vero claudicabat pede. Quã ob cãm nõ comedũt neruũ filij isrl' q emarcuit i femore iacob vsq; in pñtẽ diẽ. eo ꝙ tetigerit neruũ femoris ei⁹ ⁊ obstupuerit. XXXIII

Eleuans autẽ iacob oculos. vidit venientẽ esau. ⁊ cum eo quadringẽtos viros. Diuisitq; filios lye ⁊ rachel ambarumq; famularũ. ⁊ posuit vtrãq; ancillam ⁊ liberos earũ in pncipio. lyam vero ⁊ filios eius in secũdo loco. rachel autẽ ⁊ ioseph nouissimos. Et ipse pgrediẽs adorauit pnus in terrã septies donec appropinquaret frater ei⁹. Currens itaq; esau obuiã fratri suo ãplexat⁹ est eũ. stringensq; collum eius ⁊ osculans cũ fleuit. leuatisq; oculis vidit mulieres ⁊ paruulos earum. ⁊ ait Quid sibi volunt isti: ⁊ si ad te ptineant. Respondit. paruuli sunt quos donauit mihi deus seruo tuo. Et appropinquãtes ãcille ⁊ filij earũ incuruati sunt. Accessit q; lya cum pueris suis ⁊ cũ silr adorassent. extremi ioseph ⁊ rachel adorauerunt. Dixitq; esau. Que nã sunt iste turme quas obuiam habui. Rñdit. Vt inuenirem grãm corã dño meo. At ille ait: habeo plurima frater mi: sint tua tibi. Dixitq; iacob. Noli ita obsecro: sed si inueni gratiã in oculis tuis accipe munusculũ de manibus meis. Sic enim vbi faciẽ tuã: quasi viderim vultũ dei. Esto mihi propitius. ⁊ suscipe benedictionem quã attuli tibi. ⁊ quã dõauit mihi deus tribuẽs oia. Vix fratre cõpelliẽte suscipiens ait: Gradiamur simul eroq; soci⁹ itineris tui. Dixitq; iacob. Nosti dñe mi ꝙ paruulos habeã teneros. ⁊ oues ⁊ boues fetas mecũ. quas si plus i ambulãdo fecero laborare: morient̃ vna die cuncti greges. Precedat dñs meus ante seruũ suũ. ⁊ ego sequar paulatim vestigia ei⁹. sicut videro paruulos meos posse donec veniã dñm meũ in seyr. Respondit esau. Oro te vt de pplo q mecũ ẽ. saltẽ socij remaneant vie tue. Non ẽ inquit necesse hoc vno tm̃ indigeo vt inueniam grãm in conspectu tuo dñe mi. Reuersus est itaq; illo die esau itinere quo venerat in seyr. Et iacob vẽit in sochot: vbi edificata domo ⁊ fixis tentorijs appellauit nomen loci illius sochot. i. tabernacula. Trãsiuitq; in salem vrbẽ sichimorũ q̃ ẽ in terra chanaan. postq̃; reuersus ẽ de mesopotamia syrie. ⁊ habitauit iuxta oppidũ. emitq; ptẽ agri i qua fixerat tabernacula. a filijs emor prĩs sichem centum agnis. ⁊ erecto ibi altari inuocauit super illud fortissimum deum israhel.

XXXIIII

Egressa est aũt dina filia lye vt videret mulieres regionis illius. Quam cum vidisset sichem filius emor euei pnceps terre illi⁹. adamauit eã ⁊ rapuit. ⁊ dormiuit cũ illa: vi opprimẽs virginem. Et cõglutinata ẽ aia ei⁹ cũ ea: tristẽq; deliniuit blanditis ⁊ pgens ad emor prẽm suũ: accipe inquit mihi puellã hãc ꝯiugẽ. Qđ cũ audisset iacob absentib⁹ filijs ⁊ in pastu pecorum occupatis: siluit donec redirent. Egresso autem emor patre sichem vt loqueret̃ ad iacob. ecce filij eius veniebant de agro: auditoq; quod acciderat. irati sunt valde: eo ꝙ fedã rem opat⁹ eẽt i isrl'. ⁊ violata filia iacob rem illicitam perpetrasset

Locutus e itaqz emor ad eos. Sichem filij mei adhesit aia filie vestre. Date ea illi vxore et iungamus vicissim conubia. Filias vestras tradite nobis. et filias nras accipite. et habitate nobiscum: Terra in ptate vra est: exercete. negociamini: et possidete ea. Sed et fichem ad prem et ad fres eius ait: Inueniã gram corã vobis et quecuqz statueritis dabo. Augete dote et munera postulate. et libenter tribuã qd petieritis: tm date mihi puellam hanc vxore. Responderunt filij iacob: fichem et patri ei in dolo: seuientes ob stuprũ sororis. Nõ possumus facere qd petitis: nec dare sorore nostrã hoi incircunciso qd illicitũ et nepharium est apud nos. Sed i hoc valebimus federari. Si volueritis ee fites nri et circuncidat in vobis ois masculini sexus: tuc dabim accipiem mutuo filias vras ac nras et habitabimus vobiscũ. erimusqz vn pplˀs. si aũt circũcidi nolueritis: tollem filiã nram et recedemus. Placuit oblatio eor emor et fichem filio eius: nec distulit adolescens qn statim qd petebatur expleret. Amabat. n. puellam valde et erat inclitus in oi domo pris sui. Ingressiqz portã vrbis locuti sunt ad pplm. Viri isti pacifici sunt. et volunt habitare nobiscum. Negocientur in terra et exerceant eã: q spaciosa et lata cultoribus indiget. Filias eor accipiem vxores: et nras illis dabim. Vnũ est q differt tantũ bonũ. Si circuncidamus masculos nros ritũ gentis imitãtes. et subã eor et pecora et cũcta q possident nra erũt. Tm i h acqescam. et habitãtes sil. vnũ efficiam pplm. Assensiqz sunt oes circũcisis cũctis marib. Et ecce die tertio qn grauissimus vulnerũ dolor est. arrepti duo filij iacob. symeon et leui fratres dine gladijs. ingressi sunt vrbe cõfidenter: interfectisqz oibus masculis. emor et fichem pariter necauerũt tollẽtes dinã de domo fichem sorore suã. Quibus egressis irruerunt sup occisos ceteri filij iacob. et depopulati sunt vrbem in vltionem stupri: oues eor et armenta et asinos. cuncta qz vastantes que in domib et in agris erãt. paruulos qz eor et vxores duxerunt captiuas. Quibus ppetratis audact. iacob dixit ad symeon et leui. turbastis me. et odiosum fecistis me chananeis et pherezeis hitatorib trc hui. Nos pauci sumus: illi cõgregati percutiet me. et delebor ego et dom mea. Rñderunt. Nunqd vt scorto abuti debuere sorore nostra: XXXV

Iterea locutus e deus ad iacob. Surge et ascende bethel et habita ibi. Facqz altare dño qui apparuit tibi quãdo fugiebas esau fratrem tuum. Jacob vo cõuocata oi domo sua ait: Abijcite deos alienos q i medio vri sunt et mundamini: ac mutate vestimenta vestra. Surgite et ascẽdam i bethel vt faciamus ibi altare dño qui exaudiuit me i die tribulatõis mee. et socius fuit itineris mei. Dederunt ergo ei oes deos alienos qs hẽbant: et inaures que erant in aurib eor. At ille infodit eas subter terebinthũ: q est post vrbe fichem. Cũqz pfecti essent: terror dei inuasit oes p circuitũ ciuitates. et nõ sunt ausi psequi recedẽtes. Venit igitur iacob luzam: q est in tra chanaan cognomẽto bethel: ipse et ois ppls cũ eo. Edificauitqz ibi altare. et appellauit nomẽ loci illi domus dei. Ibi enim apparuit ei deus cum fugeret frẽz suũ. Eodẽ tpe mortua est delbora nutrix rebecce. et sepulta est ad radices bethel subter quercum: vocatũ qz e nomẽ loci illius qrcus fletus. Apparuit aũt iterum deus iacob postqz reuersus est de mesopotamia syrie: et venit i bethel: benedixitqz ei dicens. Non vocaberis vltra iacob: sed israhel erit nomẽ tuũ. Et appellauit cũ isrl. Dixitqz ei: Ego deus oipotẽs: Cresce et multiplicare: gentes et populi nationũ ex te erunt. Reges de lumbis tuis egredientur: terrã qz quã dedi abraham et isaac. dabo tibi et semini tuo post te. Et recessit ab eo. Ille vo erexit titulum lapideuz. in loco quo locutus fuerat ei deus libans super eũ labamina. et effundens oleum: vocansqz nomẽ illi loci bethel. Egressus aũt inde venit verno tpe ad terrã q ducit effrathã. In qua cum parturiret rachel. ob difficultatem partus periclitari cepit. Dixitqz ei obstetrix. Noli timere: q et hunc habebis filium Egrediente aũt aia pre dolore et iminente iam morte. vocauit nomen filij sui bennoni. i. filius doloris mei. Pater vo appellauit eum beniamin. i. filius dextre. Mortua est ergo rachel et sepulta est in via que ducit effrathaz. hec e bethleem. Erexitqz iacob titulum super sepulchruz eius. Hic est titulus monumẽti rachel vsqz in presentẽ diẽ. Egressus ide fixit tabernaculum trans turrẽ gregis. Cũqz habitaret in illa regione: abijt ruben. et dormiuit cũ bala concubina pris sui. Qd illũ minime latuit. Erant autẽ filij iacob duodecim. Filij lye primogenit ruben: et symeon et leui: iudas et isachar et zabulõ Filij rachel: ioseph et beniamin. Filij bale ãcille rachelis: dan et neptalim. Filij zelphe ãcille lye. gad et aser. Hi sunt filij iacob: qui nati sũt ei in mesopotamia syrie. Venit etiam ad isaac patrẽ suum in mambre ciuitatis arbee hec est

ebron. in qua peregrinatus est abrahaz ⁊ isaac
Et cōpleti sunt dies isaac centū octoginta āno/
rum: consumptusqꝫ etate mortuus est. ⁊ appo
situs ē populo suo senex ⁊ plenus dierum. ⁊ se
pelierunt eū esau ⁊ iacob filij sui. XXXVI

h Hec aūt sunt generatiōes esau. ipse ē e/
dom. Esau accepit vxores de filiabus
chanaan. ada filiam elom ethei ⁊ ooli/
bama filiam ane filij sebeon euei. Basemath q̊
qꝫ filiā ismahel sororem nabaioth. Peperit āt
ada eliophaç. Basemath genuit rahuel. O oli
bama genuit iehus ⁊ ihelon ⁊ chore. Hi filij
esau qui nati sunt ei in terra chanaan. Tulit au
tem esau vxores suas filios ⁊ filias ⁊ omnem
animā domus sue ⁊ substantiam ⁊ pecora ⁊ cū
cta que habere poterat in terra chanaā. ⁊ abijt
in alteram regionem. recessitqꝫ a fratre suo ia/
cob. Diuites enim erant valde. ⁊ simul habi/
tare non poterant: nec sustinebat eos terra pe/
regrinationis eorum pre multitudine gregum
Habitauitqꝫ esau in monte seyr ipse est edom
He autem sunt generationes esau patris edō
in monte seyr. ⁊ hec nomina filiorum eius. Eli
phaç filius ada: vxores esau. Rahuel quoqꝫ fi
lius basemath vxoris eius. Fueruntqꝫ elicon
haç filij: theman. omar. sephua. ⁊ gathan. ⁊ ce
neç. ⁊ chore. Erat autem thamna concubina
eliphaç filij esau: que peperit ei amalech. Hi
sunt filij ada vxoris esau. Filij autem rahuel:
naath ⁊ zara semma ⁊ meza. Hi filij basemath
vxoris esau. Isti quoqꝫ erant filij oolibama fi/
lie ane filij sebeon vxoris esau. quos genuit ei
iehus ⁊ ihelon ⁊ chore. Hi duces filiorū esau
Filij eliphaç primogeniti esau: dux themā. dux
omar. dux sephua. dux ceneç. dux chore. dux
gatham. dux amalech. Hi filij eliphaç in terra
edom: ⁊ hi filij ada. Hi quoqꝫ filij rahuel filij
esau. Dux naath: dux zara. dux sema. dux me
za. Hi autem duces rahuel: in terra edō. Isti
filij basemath vxoris esau. Hi autē filij ooliba
ma vxoris esau. Dux iheus. Dux ihelon. dux
chore. Hi duces oolibama filie ana vxoris esau
Isti sunt filij esau ⁊ hi duces eorum. ipse ē edō
Isti sunt filij seyr horrei habitatores terre: lo/
than ⁊ sobal ⁊ sebeon ⁊ anan ⁊ dison ⁊ eser ⁊
disan. Hi duces horrei filij seyr: in terra edō:
Facti sunt autem filij lothan. horrei ⁊ eman.
Erat autem soror lothan thamna. Et isti filij so
bal: aluhan ⁊ maneeth ⁊ ebal sephi ⁊ onan. Et
hi filij sebeon: achia ⁊ anan. Iste est anan qui
inuenit aquas calidas in solitudine: cum pasce
ret asinas sebeon patris sui. Habuitqꝫ filium
disan ⁊ filiam oolibama. Et isti filij disan: ab/
daç ⁊ iesban ⁊ iethran ⁊ charan. Hi quoqꝫ filij
eser: balaannan: ⁊ zeuan ⁊ achan. Habuit au
tem filios disan hus ⁊ aran. Hi duces horreo
rum. Dux lothan: dux sobal. dux sebeon. dux
ana. dux dison. dux eser. dux disan. Isti duces
horreorū: qui imperauerunt in terra seyr. Re/
ges autem qui regnauerunt in terra edom: an
teqꝫ haberent regē filij israel. fuerunt hi: Ba
lach filius beor: nomenqꝫ vrbis eius denaba.
Mortuus est autē balach: ⁊ regnauit pro eo io/
bab filius zare de bosra. Cūqꝫ mortuus eēt io
bab: regnauit pro eo husan de terra themano/
rū. Hoc quoqꝫ mortuo: regnauit pro eo ad/
ad filius badadi qui percussit madian in regio
ne moab. ⁊ nomē vrbis eius auith. Cūqꝫ mortu
us esset adad: regnauit pro eo semla de masere
cha. Hoc quoqꝫ mortuo regnauit pro eo saul
de fluuio rooboth. Cumqꝫ ⁊ hic obisset. succes/
sit in regnum balanan filius achobor. isto quo
qꝫ mortuo: regnauit pro eo adad. nomenqꝫ vr
bis eius phou. Et appellabatur vxor eius mee
zabel filia matreth. filie mizaach. Hec ergo no
mina ducū esau in cognationibus ⁊ locis ⁊ vo
cabulis suis: dux thamna. dux aluha. dux ie/
theth. dux oolibama. dux ela. dux phinon. dux
ceneç. dux themā. dux mabsar. dux mabdihel
dux hirā. Hi duces edom habitantes in terra
imperij sui: ipse est esau pater idumeorū. Ha/
bitauit autem iacob in terra chanaan in qua pa
ter suus peregrinatus est. ⁊ he sunt generatio/
nes eius. XXXVII

I Oseph cum sedecim esset annorū pa
scebat gregem cum fratribus suis ad/
huc puer. Et erat cū filijs bale ⁊ zelphe
vxorū patris sui: accusauitqꝫ fratres suos apd
patrem crimine pessimo. Israel aūt diligebat
ioseph super omnes filios: eoqꝫ in senectute ge
nuisset eum. Fecitqꝫ ei tunicam polymitā. Vi
dentes aūt fratres eius qꝫ a patre plus cunctis
filijs amaretur. oderant eum: nec poterant ei
quicq̄ꝫ pacifice loqui. Accidit quoqꝫ vt visū so
mnium referret fratribus suis: que causa maio/
ris odij seminariū fuit. Dixitqꝫ ioseph fribus
suis. Audite somniū meū quod vidi. Putabā
nos ligare manipulos in agro. ⁊ q̄si consurge
re manipulū meū ⁊ stare: vestrosqꝫ maniplos
circūstātes adorare manipulū meū. Rūderūt
frēs eius. Nūqd rex noster eris: aut subijcie/
mur ditioni tue. Hec ergo causa somniorū at/
qꝫ sermonum: inuidie ⁊ odij fomitem ministra
uit. Aliud quoqꝫ vidit somniū qd narrans fra

tribus ait: Vidi per somniū: q̄si solem ⁊ lunā ⁊ stellas vndecim adorare me. Quod cum pr̄i suo ⁊ fratribus retulisset: increpauit eū pr̄ suꝰ ⁊ dixit. Quid sibi vult hoc somniū qd̓ vidisti. Nū ego ⁊ mater tua ⁊ fratres tui adorabimus te super terram. Inuidebant ei igit̄ fratres sui pater vero rē tacitꝰ considerabat. Cūq̄ȝ fratres illius in pascendis gregibꝰ pr̄is morarent̄ in si chem. dixit ad eū isrl̄: Fratres tui pascūt oues in sichimis. veni mittam te ad eos. Quo rn̄dē te. presto sum ait: Vade ⁊ vide si cuncta ꝓspe ra sint erga fr̄es tuos ⁊ pecora. ⁊ renuncia mi hi qd agat̄. Missus de valle ebron venit in si chem. Inuenitq̄ȝ eū vir errantē in agro. ⁊ in terrogauit quid q̄reret. At ille rn̄dit. Fratres meos quero. Indica mihi: vbi pascant greges Dixitq̄ȝ ei vir. Recesserūt de loco isto. Audi ui aūt eos dicentes. Eamꝰ in dothaim. Perre xit ita q̄ȝ ioseph post fr̄es suos ⁊ inuenit eos in dothaim. Qui cū vidissent eū procul: an̄q̄ȝ ac cederet ad eos cogitauerūt illū occidere. ⁊ mu tuo loquebant̄. Ecce somniator venit. Venite occidamꝰ eū. ⁊ mittamus in cisternā veterem. Dicemusq̄ȝ: fera pessima deuorauit eū. ⁊ tunc apparebit quid illi prosint somnia sua. Audiēs aūt hec ruben. nitebat̄ liberare eū de manibus eoꝝ. ⁊ dicebat: Nō interficiamꝰ aiam eius. nec effundamꝰ sanguinē: sed ꝓijcite eū in cisternā hanc veterē que est in solitudine: manusq̄ȝ ve stras seruate inoxias. Hoc aūt dicebat volens eripere eū de manibus eoꝝ. ⁊ reddere pr̄i suo. Confestim igit̄ vt peruenit ad fr̄es suos. nuda uerunt eū tunica talari ⁊ polymita: miserunt q̄ȝ eū in cisternā veterē que nō hēbat aquā. Et se dentes vt comederēt panē viderūt ismahelitas viatores venire de galaad. ⁊ camelos eoꝝ por tantes aromata ⁊ resinam ⁊ stacten in egyptū. Dixit ergo iudas fratribus suis. Quid nobis prodest si occiderimus fratrem nostrum. ⁊ ce lauerimus sanguinem ipsius. Melius ē vt ve nundet̄ ismahelitis. ⁊ manus nostre non pol luant̄. Frater enim ⁊ caro nostra est. Acquie uerunt fratres sermonibꝰ illius. ⁊ pretereunti bus madianitis negociatoribus: extrahentes eū de cisterna vendiderunt eum ismahelitis vi ginti argenteis: qui duxerunt eum in egyptū. Reuersusq̄ȝ ruben ad cisternam non inuenit puerum: ⁊ scissis vestibus pergens ad fratres suos ait. Puer non comparet. ⁊ ego quo ibo. Tulerunt autem tunicam eius. ⁊ in sanguine hedi quem occiderant tinxerunt: mittentes qui ferrent ad patrem. ⁊ dicerēt. Hanc inuenimꝰ vide vtrum tunica filij tui sit an non. Quā cū cognouisset pater ait. Tunica filij mei est. Fe ra pessima comedit eū: bestia deuorauit ioseph Scissisq̄ȝ vestibus: indutus est cilitio: lugens filium suum multo tempore. Cōgregatis autē cūctis liberis eius: vt lenirent dolorem patris noluit consolationem accipere. sed ait. Descen dam ad filiū meū lugens in infernū. Et illo ꝑ seuerante in fletu: madianite vendiderunt io seph in egypto. phutifari eunucho pharaonis magistro militum.

XXXVIII

Eo dē tēpore descendens iudas a fratri bus suis. diuertit ad virum odollami ten noīe hiram: viditq̄ȝ ibi filiā homi nis chananei vocabulo. Sue. Et accepta vxo re ingressus est ad eam. Que cōcepit ⁊ peperit filium. ⁊ vocauit nomen eius her. Rursūq̄ȝ ꝯ cepto fetu natū filiū vocauit onan. Tertiū quo q̄ȝ peperit quem appellauit sela. Quo nato pa rere vltra cessauit. Dedit autem iudas vxorem primogenito suo her. noīe thamar. Fuit quo q̄ȝ her primogenitꝰ iude. nequā in cōspectu dn̄i ⁊ iō ab eo occisus est. Dixit ergo iudas ad onā filiū suū. Ingredere ad vxorē fr̄is tui ⁊ socia re illi vt suscites semen fratri tuo. Ille sciēs nō nasci sibi filios. introiens ad vxorē fratris sui. semen fundebat in terram: ne liberi fratris no mine nascerentur. Et iccirco percussit eū dn̄s. eo q̄ rem detestabilē faceret. Quāobrem dixit iudas thamar nurui sue. Esto vidua in domo patris tui: donec crescat sela filius meus. Ti mebat enim ne ⁊ ipse moreret̄ sicut fratres eiꝰ. Que abijt ⁊ habitauit ī domo pr̄is sui. Euolu tis aūt multis annis. mortua est Sue vxor iu de. Qui post luctū cōsolatiōe suscepta ascende bat ad tonsores ouium suarum ipse ⁊ hiras opi lio gregis odollamita in thānas. Nūciatūq̄ȝ ē thamar q̄ socer illius ascenderet in thānas: ad tondendas oues. Que depositis viduitat̄ ve stibus. assumpsit teristrū. ⁊ mutato habitu se dit in biuio itineris qd̓ ducit thānam: eo q̄ cre uisset sela ⁊ non eum accepisset maritū. Quam cū vidisset iudas: suspicatus est esse meretricē. O peruerat. n. vultum suum ne agnosceretur. Ingrediēsq̄ȝ ad eā. ait: Dimitte me vt coeam tecū. Nesciebat enim q̄ nurus sua esset. Qua rn̄dēte. qd dabis mihi vt fruaris ꝯcubito meo dixit. Mittam tibi hedū de gregibus. Rursū q̄ȝ illa dicente patiar. qd̓ vis si dederis mihi ar rabonem donec mittas quod polliceris. ait iu das. Quid tibi vis pro arrabone dari. Respon dit. Annulum tuū ⁊ armillam. ⁊ baculū quem

manu tenes. Ad vnum igitur coitum mulier
ꝯcepit. ⁊ surgens abijt: depositoq; habitu quē
sumpserat induta est viduitatis vestib⁹. Misit
autem iudas hedum per pastorē suum odolla/
miten: vt reciperet pignus qđ dederat mulieri
Qui cū non inuenisset eā interrogauit hoīes
loci illius. Vbi est mulier q̄ sedebat in biuio.
Respondentibus cunctis non fuit in loco isto
meretrix. reuersus est ad iudā. ⁊ dixit ei. Non
inueni eā. Sed ⁊ hoīes loci illius dixerunt mi
hi: nunq̄ sedisse ibi scortū. Ait iudas. Habe/
at sibi. Certe mendacij arguere nos nō potest
Ego misi hedū quē promiseram. ⁊ tu non in/
uenisti eam. Ecce autē post tres menses nun/
ciauerunt iude dicentes. Fornicata est thamar
nurus tua. ⁊ videt vterus illius intumescere.
Dixitq; iudas. Producite eā vt comburatur
Que cum duceret ad penā: misit ad socerū suū
dicens. De viro cuius hec sunt concepi. Co/
gnosce cuius sit annulus ⁊ armilla ⁊ baculus.
Qui agnitis munerib⁹ ait. Iustior me est: qa
nō tradidi eam sela filio meo. Attamē vltra nō
cognouit eam. Instante aūt partu: apparuerūt
gemini in vtero: atq; i ipsa effusiōe infantium
vnus ꝓtulit manū: in qua obstetrix ligauit coc
cinū dicens: Iste egredietur prior. Illo vo re/
trahente manū egressus est alter. Dixitq; mu/
lier. Quare diuisa est ꝓpter te maceria. Et ob
hanc cām vocauit nomē eius phares. Postea
egressus est frater eius. in cuius manu erat coc
cinum. quem appellauit zaram XXXIX

IGitur ioseph ductus est in egyptum.
emitq; eū phutifar eunuchus pharao
nis princeps exercitus sui. vir egypti
us de manu ismahelitarum: a quibus ꝑductus
erat. Fuitq; dñs cū eo. ⁊ erat vir in cunctis ꝓ/
spere agens. Habitauitq; i domo dñi sui: qui
optime nouerat dñm esse cū eo. ⁊ oīa q̄ gereret
ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph
grām corā dño suo. ⁊ ministrabat ei. A quo ꝑ/
positus oīb⁹ gubernabat creditā sibi domū. ⁊
vniuersa que ei tradita fuerant. Bñdixitq; do
minus domui egyptij ꝓpter ioseph. ⁊ multipli
cauit tam in edib⁹ q̄ in agris cunctā ei⁹ subām
Nec quicq; aliud nouerat. nisi panē quo vesce
bat. Erat aūt ioseph pulchra facie ⁊ decorus as
pectu. Post multos itaq; dies. iniecit dña sua
oculos suos in ioseph. ⁊ ait: Dormi mecū. qui
nequaq̄ acquiescēs operi nephario. dixit ad eā
Ecce dñs meus oībus mihi traditis. ignorat
quid habeat in domo sua: nec quicq; est q̄ non
in mea sit potestate: vel non tradiderit mihi. p̄
ter te que vxor ei⁹ es. Quō ergo possū hoc ma
lū facere. ⁊ peccare in dñm meū. Huiuscemo/
di verbis per singulos dies loquebatur. ⁊ muli
er molesta erat adolescenti. ⁊ ille recusabat stu/
prum. Accidit aūt quadā die vt intraret ioseph
domū ⁊ operis quippiā absq; arbitris faceret.
⁊ illa apprehensa lacinia vestimenti eius dice/
ret: Dormi mecū. Qui relicto in manu ei⁹ pal
lio fugit. ⁊ egressus est foras. Cumq; vidisset
mulier vestē in manibus suis. ⁊ se esse contem
ptam: vocauit ad se hoīes domus sue. ⁊ ait ad
eos. En introduxit virum hebreum vt illude/
ret nobis. Ingressus est ad me vt coiret mecū
Cūq; ego succlamassem. ⁊ audisset vocē meā
reliquit palliū qđ tenebam: ⁊ fugit foras. In ar
gumentū ergo fidei retentū palliū ostendit ma
rito reuertēti domū. ⁊ ait: Ingressus est ad me
seruus hebreus. quē adduxisti. vt illuderet mi
hi. Cūq; audisset me clamare: reliquit pallium
qđ tenebā: ⁊ fugit foras. His auditis dñs ⁊ ni
mium credulus verbis coniugis iratus est val
de. tradiditq; ioseph in carcerē vbi vincti regis
custodiebantur. ⁊ erat ibi clausus. Fuit aūt dñs
cum ioseph: ⁊ misertus ē illius. ⁊ dedit ei grām
in ꝯspectu principis carceris. Qui tradidit in
manu illius vniuersos vinctos q in custodia te
nebantur. ⁊ quicquid fiebat sub ipso erat: nec no
uerat aliqđ cūctis ei creditis. Dñs. n. erat cū il
lo ⁊ oīa opera eius dirigebat. XL

His itaq; gestis: accidit vt peccarēt duo
eunuchi. pincerna regis egypti ⁊ pistor
dño suo. Iratusq; contra eos pharao
nam alter pincernis preerat alter pistorib⁹ mi/
sit eos in carcerem principis militū in q̄ erat vi
nctus ⁊ ioseph. Et custos carceris tradidit eos
ioseph: ⁊ qui ministrabat eis. Aliquantulū tē/
poris fluxerat. ⁊ illi in custodia tenebantur. Vi/
deruntq; ambo somniū nocte vna: iuxta inter
pretationem congruā sibi. Ad quos cū introis
set ioseph mane ⁊ vidisset eos tristes. sciscitat⁹
est dicēs: Cur tristior est hodie solito facies ve
stra. Qui respōderunt: Somniū vidim⁹ ⁊ nō
est qui interpretetur nobis: Dixitq; ad eos io/
seph: Nunquid nō dei est interpretatio. Refer
te mihi qđ videritis. Narrauit prior preposit⁹
pincernarū somniū suum. Videbam corā me
vitē in qua erant tres propagines crescere pau
latim in gēmas. ⁊ post flores vuas maturesce
re: calicemq; pharaōis in manu mea. Tuli er
go vuas ⁊ expressi in calicem quē tenebā: ⁊ tra
didi poculum pharaoni. Rñdit ioseph. Hec
est interpretatio somnij. Tres ꝓpagines. tres

adhuc dies sūt post quos recordabitur pharao ministerij tui. ⁊ restituet te in gradum pristinū dabisq̧ ei calicem iuxta officium tuum sicut an te facere consueueras. Tantum memento mei cum tibi bene fuerit. ⁊ facies mecū misericordiam: vt suggeras pharaoni: vt educat me ď isto carcere. quia furtim sublatus sum de terra hebreorum. ⁊ hec innocens in lacum missus sum Videns pistorum magister ꝙ prudenter somnium dissoluisset. ait. Et ego vidi somnium ꝙ tria canistra farine haberem super caput meū. ⁊ in vno canistro qđ erat excelsius portare me putabam omnes cibos qui fiunt arte pistoria: auesq̧ comedere ex eo. Respōdit ioseph. Hec est interpretatio somnij. Tria canistra. tres adhuc dies sūt post quos auferet pharao caput tuum: ac suspendet te in cruce. ⁊ lacerabunt volucres carnes tuas. Exinde dies tertius natalitius pharaonis erat. Qui faciēs grāde cōuiuiū pueris suis recordatus est inter epulas magistri pincernarū ⁊ pistorum pncipis: restituitq̧ alterū in locū suū vt porrigeret ei poculū. alterū suspēdit in patibulo: vt cōiectoris veritas pbaretur Et tñ succedentibus psperis ppositus pincernarū oblitus est interpretis sui. XLI

Post duos annos vidit pharao somnium. Putabat se stare super fluuium. de quo ascendebant septem boues pulchre ⁊ crasse nimis. ⁊ pascebant in locis palustrib⁹. Alie q̧ septē emergebant de flumine fede confecteq̧ macie. ⁊ pascebant in ipa amnis ripa in locis virentib⁹: deuorauerūtq̧ eas quarū mira spēs ⁊ habitudo corporum erat. Et pgefact⁹ pharao rursū dormiuit. ⁊ vidit alterū somnium. Septem spice pullulabant i culmo vno plene atq̧ formose: alie q̧ totidē spice tenues ⁊ pcusse vredine oriebantur: deuorantes omnem priorū pulchritudinem. Euigilans pharao post quietē. ⁊ facto mane pauore pterrit⁹. misit ad oēs cōiectores egypti: cūctosq̧ sapientes ⁊ accersitis. narrauit somniū. nec erat qui interp̄taret. Tūc demū reminiscēs magister pincernarū ait. Cōfiteor peccatū meū. Irat⁹ rex seruis suis me ⁊ mgr̄m pistorum retrudi iussit in carcerē pncipis militum: vbi vna nocte vterq̧ vidimus somniū: presagiū futurorum. Erat ibi puer hebreus eiusdem ducis militū famulus: cui narrantes somnia. audiuimus qcqd postea rei probauit euentus. Ego enim redditus sum officio meo. ⁊ ille suspensus ē in cruce. Protinus ad regis iperiū eductū de carcere ioseph totonderūt ac veste mutata obtulerunt ei. Cui ille ait. Vidi somnia nec ē qui edisserat. q̄ audiui te sapientissime conijcere. Rndit ioseph. Absq̧ me de⁹ rñdebit psperā pharaoni. Narrauit ergo pharao q̄ viderat. Putabā me stare sup ripā fluminis. ⁊ septē boues ď amne conscendere. pulchras nimis ⁊ obesis carnibus: q̄ in pastu paludis directa carpebāt. Et ecce has sequebātur alie septē boues intantū deformes ⁊ macilēte: vt nunq̄ tales i terra egypti viderim. Que deuoratis ⁊ cōsūptis priorib⁹. nullū saturitatis dedere vestigiū: sed simili macie ⁊ squalore torpebant. Euigilans. rursus sopore depressus vidi somniū. Septem spice pullulabāt in culmo vno plene atq̧ pulcherrime. Alie q̧ septem tenues ⁊ percusse vredine oriebant e stipula que priorū pulchritudinem deuorauerunt. Narraui cōiectoribus somniū. ⁊ nemo ē qui edisserat Rndit ioseph. Somniū regis vnū ē. Que facturus ē de⁹ ondit pharaoni. Septē boues pulchre ⁊ septem spice plene. septē vbertatis anni sūt: eandēq̧ vim somnij cōprehendūt. Septē quoq̧ boues tenues atq̧ macilente q̄ ascenderūt post eas ⁊ septē spice tenues ⁊ vento vrente pcusse. septē anni vēture sūt famis. q̄ hoc ordine cōplebunt. Ecce septē anni venient fertilitatis magne in vniuersa terra egypti: quos sequent septē anni alij tāte sterilitatis: vt obliuioni tradat cūcta retro abundantia. Consūptura ē enim fames omnē terrā. ⁊ vbertatis magnitudinē pditura ē inopie magnitudo. Qđ autem vidisti secūdo. ad eandem rē ptinens somniū firmitatis indiciū ē: eo ꝙ fiat sermo dei ⁊ velocius impleat. Nūc ergo puideat rex virū sapientē ⁊ industriū ⁊ pficiat eū terre egypti q̄ cōstituat ppositos p cūctas regiōes. ⁊ quintam ptē fructuū. per septē annos fertilitatis q̄ iam nūc futuri sunt. cōgreget in horrea. ⁊ omne frumentum sub pharaonis ptāte cōdat. seruetur q̧ in vrbib⁹ ⁊ pparet future septē annorum fami. que oppressura ē egyptū. ⁊ nō cōsumet terra inopia. Placuit pharaoni cōsiliū. ⁊ cūctis ministris eius Locutusq̧ ē ad eos. Nō inuenire poterim⁹ talē virū q̄ spū dei plenus sit. Dixit ḡ ad ioseph. Quia ondit tibi de⁹ oia q̄ locut⁹ es: nūqd sapiētiorē ⁊ cōsilem tui iuenire potero. Tu eris sup domū meā. ⁊ ad tui oris imperiū cūct⁹ populus obediet. Vno tm̄ regni solio precedam te. Dixitq̧ rursū pharao ad ioseph. Ecce constitui te super vniuersam terram egypti. Tulitq̧ ānulum de manu sua ⁊ dedit eū in manu ei⁹. vestiuitq̧ eū stola byssina. ⁊ collo torquem auream circūposuit. Fecitq̧ eū ascendere super currum

suū secundū clamante pcone: vt oēs coram co
genuflecterēt. τ prepositū esse scirent vniuerse
terre egypti. Dixit quoq3 rex egypti ad ioseph
Ego sū pharao. Absq3 tuo impio non moue/
bit qsq3 manū aut pedē in oī tra egypti. Ver/
titq3 nomē ei9. τ vocauit cū lingua egyptiaca:
saluatorē mūdi. Deditq3 illi vxorē. asseneç filiā
phutifaris sacerdotis eliopoleos. Egressus est
itaq3 ioseph ad trā egypti. Triginta annorum
erat qn̄ stetit in ɔspectu regis pharaonis. τ cir
cuiuit oēs regiōes egypti. Venitq3 fertilitas se
ptē annorū. τ in manipulos redacte segetes cō
gregate sunt in horrea egypti. Omnis etiam fru/
gū abundātia. in singulis vrbib9 ɔdita ē Tan
taq3 fuit abundātia tritici: vt arene maris coe/
quaret. τ copia mēsurā excederet. Natiq3 sunt
ioseph filij duo anteq3 veniret fames. quos pe
perit ei asseneç filia phutifaris sacerdotis elio/
poleos. Vocauitq3 nomē pmogeniti manasses
dicens. Obliuisci me fecit deus oium laborum
meoꝝ. τ domus pris mei. Nomē quoq3 secū/
di appellauit effraī dicēs: Crescere me fecit de
us in terra paupertatis mee. Igit trāsactis septē
vbertatis annis q fuerāt in egypto: ceperunt ve/
nire septē anni inopie. quos pdixerat ioseph. τ
in vniuerso orbe fames pualuit. In cūcta etia3
tra egypti fames erat. Qua esuriēte. clamauit
ppls ad pharaonē alimenta petēs. Quibus il
le rn̄dit. Ite ad ioseph. τ qcqd ipse vobis dixe/
rit. facite. Crescebat aūt quotidie fames in om
ni terra: apuitq3 ioseph vniuersa horrea. τ ven
debat egyptijs. Nā τ illos oppresserat fames
Oēsq3 puincie veniebāt i egyptū vt emerent
escas: τ malū inopie temperarēt.

XLII

Audiēs aūt iacob q alimēta vēderent
in egypto. dixit filijs suis. Quare negli
gitis. Audiui q triticū venundetur in
egypto. Descendite τ emite nobis necessaria:
vt possim9 viuere. τ nō cōsumamur iopia. De
scēdentes igit frēs ioseph decē vt emerent fru
mēta in egypto. bēiamin domi retento a iacob
q dixerat fribus ei9 ne forte in itinere qcq3 pa/
tiat mali: ingressi sunt terrā egypti cū alijs qui
pergebāt ad emendū. Erat aūt fames in terra
chanaan. τ ioseph erat pnceps in terra egypti
atq3 ad eius nutū frumēta ppl̄s vendebantur
Cūq3 adorassent eū frēs sui τ agnouisset eos:
q̄si ad alienos durius loqbat. interrogās eos:
Unde venistis. Qui rn̄derūt. de terra chana/
an: vt emamus victui necessaria. Et tn̄ fratres
ipse cognoscēs. nō est cognit9 ab eis. Recorda
tusq3 somniorum que aliqn̄ viderat: ait ad eos.
Exploratores estis: vt videatis infirmiora ter
re. venistis. Qui dixerūt. Nō est ita dn̄e. s3 ser
ui tui venerūt vt emerent cibos. Omnes filij
vni9 viri sumus. Pacifici venimus: nec qcq3
famuli tui machinant mali. Quibus ille rn̄dit
Aliter ē. Immunita terre huius ɔsiderare ve
nistis. Et illi. Duodeci inquiunt frēs serui tui
sum9: filij viri vni9 i terra chanaan. Minim9
cū pr̄e nr̄o ē. alius nō ē sup. Hoc ē ait qd locu
tus sū. Exploratores estis. Iā nūc experimentū
vr̄i capiā. Per salutē pharaonis non egredie
mini hinc: donec veniet frater vester minim9
Mittite ex vobis vnū τ adducat eū: vos autē
eritis in vinculis donec pbent q̄ dixistis vtrū
vera an falsa sint. Aliogn p salutē pharaonis
exploratores estis. Tradidit g illos custodie tri
bus diebus. Die autē tertio eductis de carcere
ait. Facite q̄ dixi. τ viuetis. Deum enim timeo
Si pacifici estis. frat vester vnus liget in car/
cere vos aūt abite. τ ferte frumēta q̄ emistis in
domos vr̄as. τ fratrē vestrū minimum ad me
adducite: vt possim vestros pbare sermōes. τ
nō moriamini. Fecerūt vt dixerat. τ locuti sūt
adinuicē. Merito hec patimur: q3 peccauimus
i fratrē nr̄m vidētes angustias aie illi9. dū de/
pcaret nos τ nō audiuim9: iccirco venit super
nos ista tribulatio. E quibus vnus ruben ait.
Nūqd nō dixi vobis. nolite peccare i puerū. τ
nō audistis me. En sanguis eius exqrit. Ne/
sciebāt eni q itelligeret ioseph: eo q p interptē
loqret ad eos. Auertitq3 se parūp τ fleuit: τ re
uersus locutus ē ad eos. Tollēsq3 symeon τ li
gās illis pn̄tibus. iussit ministris vt iplerēt eo
rū saccos tritico. τ reponerēt pecunias singu/
loꝝ in sacculis suis: datis supra cibarijs in via
Qui fecerūt ita. At illi portantes frumenta in
asinis: pfecti sunt. Apertoq3 vnus sacco vt da
ret iumēto pabulū in diuersorio. contemplatus
pecuniā in ore sacculi. dixit fratrib9 suis. Red
dita est mihi pecunia. En habetur in sacco. Et
obstupefacti turbatiq3 mutuo dixerunt. Quid
nā ē hoc qd fecit nobis deus. Venerunt q3 ad
iacob patrē suum in terra chanaan. τ narraue
rūt ei oia q̄ accidissent sibi dicentes. Locut9 est
nobis dn̄s terre. dure. τ putauit nos explora/
tores eē puincie. Cui rn̄dimus. Pacifici su/
mus. nec vllas molimur insidias. Duodecim
frēs vno pr̄e geniti sumus: vnus nō ē sup: mi
nimus cū pr̄e versat i terra chanaan. Qui ait
nobis. Sic pbato q pacifici sitis. Frem vr̄m
vnū dimittite apud me. τ cibaria domibus ve
stris necessaria sumite τ abite. Fratrēq3 vr̄m

minimū adducite ad me. vt sciam q̄ nō sitis ex/
ploratores. ⁊ istuʒ q tenet in vinculis recipere
possitis. ac deinceps q̄ vultis. emēdi habeatis
licentiā. His dictis cū frumenta effunderent
singuli reppererūt i ore saccoꝝ ligatas pecuni
as. exterritisqꝫ filijs oibus. dixit pr̄ iacob. Absqꝫ
liberis me esse fecistis. Joseph nō ē sup: syme
on tenet in vinculis. ⁊ beniamin auferetis. Jn
me hec oīa mala reciderunt. Cui rn̄dit ruben.
Duos filios meos interfice: si nō reduxero il/
lū tibi. Trade illū in manu mea. ⁊ ego eum ti/
bi restituā. At ille. Nō descendet inquit filius
meus vobiscū. Frater eius mortuꝰ ē. ⁊ ipse so/
lus remāsit. Si qd ei aduersitatis acciderit in
terra ad quā pergitis: deducetis canos meos
cū dolore ad inferos. XLIII

Interim fames omnē terrā vehemen
ter pmebat. cōsumptisqꝫ cibis quos ex
egypto detulerāt. dixit iacob filijs suis
Reuertimini ⁊ emite nobis paurillū escarum
Rn̄dit iudas. Denunciauit nobis vir ille sub
attestatione iurisiurandi. dicēs. Nō videbitis
faciē meā: nisi fratrē vr̄m minimū adduxeritis
vobiscū. Si ḡ vis eū mittere nobiscū pergemꝰ
pariter: ⁊ ememꝰ tibi necessaria. si aūt nō vis: nō
ibimus. Vir enim vt sepe diximꝰ. denūciauit
nobis dicens. Non videbitis faciē meā absqꝫ
fr̄e vr̄o minimo. Dixit eis isrl̄. Jn meam hoc
fecistis miseriā. vt indicaretis ei ⁊ aliū h̄re vos
fratrē. At illi rn̄derunt. Jnterrogauit nos hō
p ordinē nr̄am pgeniē. si pater viueret. si ha/
beremus fratrē. Et nos rn̄dimus ei ɔsequēter
iuxta id qd fuerat sciscitatus. Nūquid scire po
teramus q̄ dicturus eēt. adducite fratrē vr̄m
vobiscū. Judas q̄ʒ dixit pr̄i suo. Mitte puerū
mecū vt pficiscamur ⁊ possimꝰ viuere: ne mo
riamur nos ⁊ puuli nr̄i. Ego suscipio pueꝝ de
manu mea require illū. Nisi reduxero ⁊ reddide
ro eum tibi: ero peccati reus in te oī tpe. Si nō
intercessisset dilatio iā vice altera venissemus.
Jgitur israel pater eoꝝ dixit eis. Si sic necesse ē
facite qd vultis. Sumite de optimis terre fructi
bus in vasis vestris. ⁊ deferte viro munera: mo
dicum resine ⁊ mellis ⁊ storacis stactes ⁊ tere/
binthi ⁊ amigdalarū. Pecuniāqꝫ duplicē fer
te vobiscū. ⁊ illā quā inuenistis in sacculis: re/
portate: ne forte errore factū sit. Sed ⁊ fratrem
vestrū tollite: ⁊ ite ad viꝝ. Deus autem meus
omnipotēs faciat vobis eū placabilē. ⁊ remit/
tat vobiscū fratrē vr̄m quē tenet in vinculis et
hunc beniamin. Ego aūt q̄si orbatus absqꝫ li/
beris ero. Tulerūt ergo viri munera ⁊ pecu/
niā duplicē ⁊ beniamin. descenderūtqꝫ in egy
ptū ⁊ steterūt corā ioseph. Quos cū ille vidisset
⁊ beniamin simul: pcepit dispensatori domus sue
dicēs. Jntroduc viros domum ⁊ occide victi
mas ⁊ instrue conuiuiū qm̄ hodie mecum sunt
comesturi meridie. Fecit ille qd sibi fuerat im
peratū. ⁊ introduxit viros domū. Jbiqꝫ exter
riti dixerūt mutuo. Propter pecuniā quā retu
limꝰ pus in saccis nr̄is. itroducti sumus: vt de
uoluat in nos calūniā. ⁊ violenter subijciat ser
uituti ⁊ nos ⁊ asinos uostros. Quāobrē i ipis
foribus accedētes ad dispensatorem. locuti sūt.
Oramus domine vt audias nos. Jam ante
descendimus vt emeremus escas: qbus emptis
cū venissemus ad diuersoriū. apuimus saccos
nostros. ⁊ inuenimus pecuniam i ore saccoꝝ:
quā nūc eodē pōdere reportauimus. Sed ⁊ ali
ud attulimꝰ argentū: vt emamus q̄ necessaria
sunt. Nō ē in nr̄a ɔscia: qs posuerit eā in mar
supijs nr̄is. At ille rn̄dit. Pax vobiscū: nolite
timere. Deus vester ⁊ deus patris vestri. de/
dit vobis thesaurū i saccis vr̄is. Nam pecu/
niā quā dedistis mihi. pbatā ego habeo. Edu
xitqꝫ ad eos symeon. Et introductis domū at/
tulit aquā ⁊ lauerunt pedes suos: deditqꝫ pabu
lū asinis eoꝝ. Jlli vero parabant munera: do
nec ingrederetur ioseph meridie. Audierāt eni
q̄ ibi comesturi essent panē. Jgitur ingressus ē
ioseph domum suam: obtuleruntqꝫ ei munera
tenentes in manibus. ⁊ adorauerunt pni i ter
ram. At ille clementer resalutatis eis. interro/
gauit eos dicens. Sanus ne est pater vester se
nex: de quo dixeratis mihi. Adhuc viuit. Qui
responderunt. Sospes est seruus tuus pater nr̄
Adhuc viuit. Et incuruati adorauerunt eum.
Attollens autem ioseph oculos vidit beniami
fratrem suum vterinum ⁊ ait. Jste est frater ve
ster paruulus de quo dixeratis mihi. Et rursū
Deus inquit misereatur tui fili mi. Festinauit
qꝫ. quia cōmota fuerant viscera eius super fra
tre suo. ⁊ erumpebant lachrẏme ⁊ introiēs cu/
biculum fleuit. Rursumqꝫ lota facie egressus:
continuit se ⁊ ait. Ponite panes. Quibus ap
positis. seorsum ioseph. ⁊ seorsū fratribus. egy
ptijs quoqꝫ qui vescebantur simul seorsū. Jllicitū
ē eni egyptijs comedere cū hebreis: ⁊ pphanū
putant huiuscemodi cōuiuiū sederūt corā eo pri
mogenitus iuxta pmoginita sua. ⁊ minimꝰ iuxta
etatem suam. Et mirabantur nimis sumptis
ptibꝰ quas ab eo acceperant. Maiorqꝫ ps venit
beniamin. ita vt qnqꝫ ptibus excederet. Bi/
berūtqꝫ ⁊ inebriati sunt cum eo. XLIIII

PRecepit aūt ioseph dispensatori domꝰ sue dicens. Imple saccos eorum frumento quantū pn̄t capere. ⁊ pone pecuniā singuloꝝ in sūmitate sacci. Cyphuꝫ autem meū argenteū ⁊ preciū qđ dedit tritici: pone in ore sacci iunioris. Factūq; est ita. Et orto mane. dimissi sunt cum asinis suis. Iāq; vrbē exierant. ⁊ ꝓcesserant paululū. Tūc ioseph accersito dispensatore domus. Surge inquit ⁊ persequere viros. ⁊ apprehēsis dicito. Quare reddidistis malum ꝓ bono. Cyphus quem furati estis: ipe ē in quo bibit dn̄s meꝰ. ⁊ i quo augurari solet. Pessimā rē fecistis. Fecit ille vt iusserat. ⁊ apprehensis ꝑ ordinē locutꝰ ē. Qui rn̄derūt. Quare sic loquit̄ dn̄s nr̄ vt serui tui tantū flagitij cōmiserint. Pecuniā quā inuenimꝰ in sūmitate saccoꝝ reportauimus ad te de terra chanaan. Et quō ꝯsequens ē vt furati simꝰ de domo dn̄i tui aurū vel argentū. Apud quēcūq; fuerit inuentū seruoꝝ tuoꝝ qđ queris. moriatur. ⁊ nos erimus serui dn̄i nr̄i. Qui dixit eis Fiat iuxta vestrā sniam. Apud quēcūq; fuerit inuentū. ipe sit seruus meus. vos aūt eritis innoxij. Itaq; festinato. deponētes in terrā saccos: aperuerūt singuli. Quos scrutatus. incipiens a maiore vsq; ad minimū: iuenit cyphū in sacco beniamin. At illi scissis vestibꝰ. oneratisq; rursū asinis. reuersi sūt in oppidū. ꝑmusq; iudas cū fribꝰ. ingressus ē ad ioseph. Necduꝫ enim de loco abierat. Oēsq; ante eū parit̄ i terrā corruerūt. Quibꝰ ille ait. Cur sic agere voluistis. An ignorat꞉ ꝙ nō sit sil'is mei in augurādi scia. Cui iudas. Quid rn̄debimus inquit dn̄o meo. vel qđ loquemur: aut iuste poterimꝰ obtēdere. Deus inuenit iniqtatē seruoꝝ tuoꝝ En oēs serui sumꝰ dn̄i mei. ⁊ nos ⁊ apud quē iuentus est cyphus. Rn̄dit ioseph. Absit a me vt sic agam. Qui furatus ē cyphū ipse sit seruꝰ meus: vos autem abite liberi ad patrem vr̄m Accedens autem ꝓpius iudas. confidenẗ ait. Oro dn̄e mi. loquatur seruus tuus verbum i auribus tuis. ⁊ ne irascar꞉ famulo tuo. Tu es enim post pharaonē dn̄s meus. Interrogasti ꝑus suos tuos. habetis patrē aut fratrē. ⁊ nos respondimus tibi dn̄o meo. Est nobis pat̄ senex. ⁊ puer ꝑuulꝰ q in senectute illiꝰ natꝰ ē cuius vterinꝰ frat̄ ē mortuꝰ. ⁊ ip̄m solū hꝫ mater sua pater ꝓo tenere diligit eū. Dixistiq; seruis tuis. Adducite eū ad me. ⁊ ponam oculos meos suꝑ illū. Suggessimꝰ tibi dn̄o meo: non potest puer relinquere patrē suū. Si eni illū dimiserit morieẗ. Et dixisti seruis tuis. Nisi venerit frater vester minimus vobiscū. nō videbit꞉ amplius faciē meā. Cū ergo ascēdissemꝰ ad famulū tuū prēꝫ nr̄m narrauimus ei omnia q̄ locutꝰ est dn̄s meus. Et dixit pater nr̄. Reuertimini. et emite nob̄ paꝝū tritici. Cui diximus. Nō possumus ire. Si frat̄ nr̄ minꝰ descenderit nobiscū ꝓficiscemur sil': aliogn illo absente nō audemus videre faciē viri. At ille rn̄dit. Vos scit꞉ ꝙ duos genuerit mihi vxor mea. Egressus est vnus. et dixistis: bestia deuorauit eū. et hucusq; nō cōparet. Si tuleritis et istū et aliqđ ei in via ꝯtigerit: deducetis canos meos cū merore ad inferos. Igit̄ si intrauero ad seruum tuū patrē nostrū et puer defuerit. cū aīa illiꝰ ex huius aīa depēdeat. videritq; euꝫ non esse nobiscum morieẗ. et deducēt famuli tui canos eius cū dolore ad inferos. Ego ꝓprie suus tuus sim q in meā hunc recepi fidē. et spopondi dicens. Nisi reduxero eū pcti reus ero i patrē oi tp̄e. Manebo itaq; suus tuus ꝓ puero i ministerio domini mei et puer ascendat cū fribus suis. Non n. possuꝫ redire ad patrē absente puero. ne calamitatis q̄ oppssura est patrē meū testis assistā

XLV

NOn se poterat vltra cohibere ioseph mult꞉ corā astātibꝰ. vnde p̄cepit vt egredereẗ cūcti foras. et nullꝰ iteresset alienus agnitioni mutue. Eleuauitq; vocē cū fletu quā audierunt egyptij: omnisq; domus pharaōis. et dixit fribus suis. Ego suꝫ ioseph. Adhuc pater meus viuit. Nō poterāt rn̄dere frēs nimio terrore ꝑterriti. Ad quos ille clementer accedite ingt ad me. Et cū accessissent ꝓpe. ego sum ait ioseph frater vester quē vendidistis in egyptum. Nolite pauere. neq; vobis durum esse videaẗ ꝙ vendidistis me in his regionibꝰ. Pro salute. n. vr̄a misit me deus ante vos in egyptū. Biēnium est. n. ꝙ cepit fames in t̄ra esse. et adhuc qnq; anni restāt qbꝰ nec arari poterit nec meti. Premisitq; me deus vt reseruemini suꝑ t̄rā. et escas ad viuendum habere possit꞉. Non vestro ꝯsilio sed dei volūtate huc missus sum. q fecit me q̄si patrem pharaōis et dn̄m vniuerse domꝰ eiꝰ ac principē in oi t̄ra egypti. Festinate et ascēdite ad patrē meū et dicetis ei. Hec mādat filiꝰ tuus ioseph Deus fecit me dn̄m vniuerse terre egypti. Descende ad me ne moreris et hitabis in terra iessen. Erisq; iuxta me tu et filij tui et filij filioꝝ tuoꝝ. oues tue et armēta tua et vniuersa q̄ possides. ibiq; te pascaꝫ. Adhuc. n. quinq; anni residui sūt fames. ne et tu pereas ⁊ omnis domus tua. ⁊ omia q̄ possides. En oculi vestri ⁊

oculi fris mei beniamin videt q os meum loq
tur ad vos. Nunciate patri meo vniuersã glo
riam meam et cũcta q̃ vidistis in egypto. Festi
nate et adducite eum ad me. Cũqz amplexatus
recidisset in collũ beniamin fris sui: fleuit: illo
quoqz siliter flente sup collũ eius. Osculatusqz
est ioseph oẽs suos: et plorauit super singulos.
Postqz ausi sunt loq ad eũ. Auditũqz est et ce/
lebri sermone vulgatũ i aula regis: venerũt fra
tres ioseph. Et gauisus est pharao atqz ois fa/
milia eius. Dixitqz ad ioseph vt imperaret fra
tribus suis dicẽs. Onerantes iumenta ite i ter
rã chanaan. et tollite inde prẽm vestrũ et cogna
tionem. et venite ad me. et ego dabo vobis oia
bona egypti. vt comedatis medullam terre.
Precipe etiam vt tollãt plaustra de terra egy/
pti ad subuectionẽ puulorum suorum ac coniugum. Et
dicito. Tollite prẽm vestrũ et pperate quanto
citius venientes: nec dimittatis qcqz de supelle
ctili vrã. qa oẽs opes egypti vestre erunt. Fe/
ceruntqz filij isrl vt eis mandatũ fuerat. Qui
bus dedit ioseph plaustra secundũ pharaonis
impiũ et cibaria i itinere. Singulis quoqz pfer
ri iussit binas stolas beniamin vero dedit tre/
cẽtos argẽteos cũ qnqz stolis optimis. tantun
dem pecunie et vestiũ mittẽs patri suo. addens
eis asinos decem. q subueherent ex oibus diui
tijs egypti. et totidem asinas. triticũ in itinere
panesqz portantes. Dimisit ergo frẽs suos. et
pficiscentibus ait. Ne irascamini in via. Qui
ascendẽtes ex egypto. venerũt in terram cha/
naan ad patrẽ suũ iacob. et nũciauerunt ei dicẽ
tes. Joseph fili9 tuus viuit. et ipe dñat i oi ter/
ra egypti. Quo audito iacob. qsi de gui somno
euigilãs. tñ nõ credebat eis. Illi ecõtra refere/
bant oẽm ordinẽ rei. Cũqz vidisset plaustra et
vniuersa q̃ miserat. reuixit spiritus eius et ait.
Sufficit mihi si adhuc ioseph filius meus viuit
vadã et videbo illũ anteqz moriar. XLVI

PRofectusqz israel cum omnibus q̃ ha/
bebat. venit ad puteum iuramẽti et ma
ctatis ibi victimis deo patris sui isaac.
audiuit eum per visionem nocte vocantem se et
dicentem sibi. Jacob iacob. Cui respõdit. Ec/
ce adsum. Ait illi deus. Ego sũ fortissimus: de
us pris tui. Noli timere: sed descẽde in egyptũ
qz in gentẽ magnã faciã te ibi. Ego descẽdã te/
cũ illuc: et ego inde adducã te reuertentem. Jo/
seph quoqz ponet manus suas sup oculos tuos.
Surrexit iacob mane a puteo iuramẽti tulerũt
qz eum filij eius paruul' et vxoribus suis i plau
stris q̃ miserat pharao ad portandum senem. et
oia que possederat in terra chanaan. Venitqz
in egyptũ cũ oi semine suo. filij eius et nepotes
filie et cũcta sil' pgenies. Hec sũt aũt noia filio
rũ israel q ingressi sũt in egyptũ ipse cũ liberis
suis. Primogenit9 rubẽ. Filij ruben: enoch
et phallu et esrom et charmi. Filij symeõ: iamu
el et iamin et iami et abod et iachin et saber et sa/
ul filius chananitidis. Filij leui: gerson et ca/
ath et merari. Filij iuda: her et onan et sela et
phares et zara. Mortui sũt aũt her et onan i ter
ra chanaan. Natiqz sunt filij phares: esrom et
amul. Filij ysachar: thola et phua et iobab et
semron. Filij zabulon: sareth et chelon et iaha
lel. Hi filij lye quos genuit in mesopotamia sy
rie: cũ dina filia sua. Oẽs aie filiorum ei9 et filiarum
trigintatres. Filij gad: sephon et aggi et esebõ
et suni et beri et arodi et areli. Filij aser: iemna
et iesua et iesui et beria sara q̃z sororum earum. Filij
beria: heber et melchiel. Hi filij zelphe quã de
dit laban lye filie sue. et hos genuit iacob: sede
cim animas. Filij raphel vxoris iacob: ioseph
et beniamin. Natiqz sũt ioseph filij i terra egy
pti quos genuit ei assenec. filia phutipharis sa
cerdotis eliopoleos: manasses et effraim. Filij
beniamin: bela et bechor et albel et gera et naa/
mã et iechu et iethros et rese mophim et osim et
ared. Hi filij rachel quos genuit iacob omnes
anime quatuordecim. Filij dan: vsan. Filij ne
ptalim. iasiel et guni et ieser et salem. Hi filij ba
le. quam dedit laban racheli filie sue. et hos ge/
nuit iacob. oẽs aie septem. Cũcteqz anime q̃ i
gresse sunt cũ iacob in egyptũ. et egresse sunt de
femore illius absqz vxoribus filiorum ei9. sexagi
tasex. Filij autẽ ioseph q nati sũt ei in terra egy
pti: aie due. Oẽs aie domus iacob que ingresse
sunt in egyptũ: fuere septuaginta. Misit autem
iacob iudã ante se ad ioseph i egyptũ vt nũcia/
ret ei et ille occurreret i iessen. Quo cũ peruenissz
iũcto ioseph curru suo. ascẽdit obuiam patri ad
eundẽ locũ: vidensqz eũ. irruit sup collũ ei9. et
inter amplexus fleuit. Dixitqz pat ad ioseph.
Jã letus moriar. qz vidi faciẽ tuã. et superstitẽ
te relinquo. Et ille locutus ẽ ad fratres suos. et
ad oẽm domũ pris sui. Ascẽdam et annũciabo
pharaoni. dicãqz ei. Frẽs mei et dom9 patris
mei q erãt i terra chanaã: venerũt ad me. et sũt
viri pastores ouiũ: curãqz hñt alendorum gregũ
Pecora sua et armẽta et oia q̃ habere potuerũt
adduxerũt secũ. Cũqz vocauerit vos et dixerit
qd est opus vestrum: rñdebitis. Viri pastores
sumus serui tui. ab infantia nostra vsqz in pñs
et nos et prẽs nostri. Hec aũt dicetis vt habi/

tare possitis in terra iessen: quia detestant̃ egy/
ptij omnes pastores ouium. XLVII.

INgressus ergo ioseph nuncianit pha/
raoni dicẽs. Pater meus ⁊ frẽs. oues
eoꝝ ⁊ armẽta ⁊ cũcta q̄ possidẽt vene/
rũt de t̃ra chanaan. ⁊ ecce ꝯsistũt in terra iessen.
Extremos quoq; fratrũ suoꝝ q̄nq; viros cõsti
tuit corã rege. Quos ille interrogauit. Quid
habetis opis r̃nderũt. Pastores ouiũ sumus
serui tui. ⁊ nos ⁊ p̃res nr̃i. Ad ꝑegrinãdũ ĩ ter
raʒ tuã venim⁹. qm̃ nõ est herba gregibus ser
uoꝝ tuoꝝ: ingrauescẽte fame in t̃rã chanaan.
Petimusq; vt esse nos iubeas seruos tuos in
terra iessen. Dixit itaq; rex ad ioseph. Pater
tuus ⁊ frẽs tui venerũt ad te. Terra egypti in
ꝯspectu tuo est in optimo loco fac eos habitare
⁊ trade eis terrã iessen. Quod si nosti ĩ eis esse
viros idustrios: ꝯstitue illos magr̃os pecoruʒ
meoꝝ. Post hec introduxit ioseph patrẽ suuʒ
ad regẽ. ⁊ statuit eũ corã eo. Qui benedicẽs il/
li. ⁊ introgatus ab eo: quot sũt dies annoꝝ vi/
te tue. r̃ndit. Dies peregrinationis vite mee cẽ
tũtriginta annoꝝ sunt. parui ⁊ mali: ⁊ nõ ꝑue/
nerũt vsq; ad dies patrũ meorũ q̄bus peregri/
nari sũt. Et benedicto rege: egressus est foras
Joseph. Vo patri ⁊ f̃ribus suis dedit' possessio
neʒ in egypto ĩ optimo t̃re loco ramasses vt p̃/
ceperat pharao. ⁊ alebat eos. oẽmq; domũ pa/
tris sui p̃bẽs cibaria singulis. In toto. n. orbe
panis deerat. ⁊ oppresserat fames terrã. maxie
egypti ⁊ chanaan. E q̄bus oẽm pecuniam con
gregauit ꝓ venditione frumenti. ⁊ intulit eam
in erariũ regis. Cũq; defecisset ẽptoribus p̃ciũ
venit cuncta egyptus ad ioseph dicẽs. Da no/
bis panes. Quare morimur corã te deficiẽte pe
cunia. Quibus ille r̃ndit. Adducite pecora ve
stra. ⁊ dabo vobis pro eis cibos si p̃ciũ nõ ha/
betis. Que cũ adduxissent dedit eis alimẽta ꝓ
equis ⁊ ouibus ⁊ bobus ⁊ asinis: sustentauitq;
eos illo anno ꝓ cõmutatione pecorum venerũt
queq; anno secundo. ⁊ dixerunt ei. Non cela
mus dño nostro ꝙ deficiente pecunia pecora si
mul defecerũt. nec clam te est ꝙ absq; corꝑibus
⁊ t̃ra nihil habeam⁹. Cur ergo morimur te vi
dente. Et nos terra nr̃a tui erimus. Eme nos
in seruitutẽ regiã. ⁊ p̃be semina: ne ꝑeunte cul
tore redigat̃ terra in solitudinẽ. Emit igit̃ io/
seph oẽm terrã egypti: vendentibus singulis
possessiones suas pre magnitudie famis. Sub
iecitq; eã pharaoni ⁊ cũctos ppl'os eius a nouis
simis terminis egypti vsq; ad extremos fines
eius p̃ter terrã sacerdotuʒ q̄ a rege tradita fu
erat eis: quibus et statuta cibaria ex horreis pu
blicis p̃bebant̃. et iccirco non sunt cõpulsi ven
dere possessiones suas. Dixit ergo ioseph ad
populos. En vt cernitis et vos et terram ve/
stram pharao possidet. Accipite semina et seri
te agros vt fruges habere possitis. Quintam
ptẽ regi dabitis: quattuor reliquas ꝑmitto vo
bis in sementẽ. et in cibũ familijs et liberꝭ vr̃is.
Qui responderũt. Salus nr̃a in manu tua est
Respiciat nos tm̃ dñs noster. et leti seruiemus
regi. Ex eo tp̃e vsq; in p̃sentẽ diẽ in vniuersa
terra egypti regib⁹ q̄nta ps soluit̃. et factum est
quasi ĩ legẽ. absq; terra sacerdotali. que libera
ab hac ꝯditiõe fuit. Habitauit ergo isrl' in egy
pto. i. ĩ terra iessen et possedit eã: auctusq; est et
multiplicat⁹ nimis. et vixit ĩ ea decẽ et septẽ an
nis. Factiq; sũt oẽs dies vite illi⁹ cẽtũ quadra
gintaseptẽ ãnoꝝ. Cũq; appropinquare cerne
ret diẽ mortꝭ ei⁹. vocauit filiũ suũ ioseph. et di/
xit ad eũ. Si inueni grãm ĩ cõspectu tuo. pone
manũ tuã sub femore meo. et facies mihi miaʒ
et veritatẽ. vt nõ sepelias me in egypto: sʒ dor
miã cuʒ p̃rib⁹ meis. et auferas me de terra hac
condasq; in sepulchro maioꝝ meoꝝ. Cui r̃n/
dit ioseph. Ego faciã quod iussisti. Et ille. Ju
ra ergo inquit mihi. Quo iurante adorauit is/
rael dominum conuersus ad lectuli caput.

XLVIII

HIs ita transactis nunciatum est ioseph
ꝙ egrotaret pater suus. Qui assum/
ptis duobus filijs manasse et effraim
ire perrexit. Dictũq; est seni. Ecce filius tuus
ioseph venit ad te. Qui ꝯfortatus sedit in lectu
lo. Et ingresso ad se ioseph. ait. De⁹ omnipo/
tens apparuit mihi in luʒa. q̄ ẽ ĩ terra chanaan
benedixitq; mihi. et ait. Ego te augebo et mul
tiplicabo: et faciã te in turbas ppl'oꝝ. Daboq;
tibi terrã hanc. et semini tuo post te ĩ possessio/
nẽ sempiternã. Duo ergo filij tui q̄ nati sunt ti
bi in terra egypti. anteq̃ʒ huc venirẽ ad te. mei
erũt effraim et manasses. sicut ruben et symeõ
reputabunt̃ mihi. Reliquos ãt quos genuerꝭ
post eos tui erũt. et noie fratrũ suoꝝ vocabunt̃
ĩ possessiõib⁹ suis. Mihi eni qñ veniebã d' me
sopotamia: mortua ẽ rachel in terra chanaan ĩ
ip̃o itinere. Eratq; vernũ temp⁹. Et ingredie
bar effratam. et sepeliui eam iuxta viam effrate
que alio noie appellat̃ bethleẽ. Videns ãt filios
eius. dixit ad eum. Qui sunt isti. R̃ndit. Filij
mei sũt: quos donauit mihi dñs in h̃ loco. Ad
duc inquit eos ad me. vt benedicã illis. Oculi
eni isrl' caligabant pre minia senectute. et clare

videre nõ poterat. Applicitoſqꝫ ad ſe deoſculat⁹ et circũplex⁹ eos. dixit ad filiũ ſuũ. Non ſũ fraudat⁹ aſpectu tuo: inſuper oñdit mihi de⁹ ſemẽ tuum. Cũqꝫ tuliſſet eos ioſeph de gremio patris. adorauit ꝓnus in terrã. et poſuit effraim ad dexterã ſuã. i. ad ſiniſtrã iſrael manaſſen vero in ſiniſtra ſua. ad dexteram. ſ. patris. applicuitqꝫ ambos ad eũ. Qui extendens manũ dexteram. poſuit ſuper caput effraim iunioris fratris. ſiniſtrã aũt ſup caput manaſſe q maior natu erat: cõmutãs man⁹. Benedixitqꝫ iacob filios ioſeph. et ait. Deus i cui⁹ ꝯſpectu ambulauerũt patres mei abrahã et iſaac. deus qui paſcit me ab adoleſcentia mea vſqꝫ in p̄ntẽ diem angelus q eruit me de cũctis malis. benedicat pueris iſtis: et inuocetur ſuper eos nomẽ meũ noĩa q̄ꝫ patrũ meoꝝ abrahã et iſaac. et creſcant in multitudinẽ ſup terrã. Videns aũt ioſeph ꝙ poſuiſſet pater ſuus dexterã manum ſup caput effraim: grauiter accepit. Et apprehenſam manũ patris leuare conat⁹ eſt de capite effraim. et tranſferre ſup caput manaſſe. Dixitqꝫ ad patrẽ. Nõ ita cõuenit pat̃: qꝛ hic ẽ ꝓmogenitus. Pone dexterã tuã ſuper caput ei⁹. Qui renuens ait. Scio fili mi ſcio. Et iſte qppe erit i populos et multiplicabit̃: ſed frater ei⁹ iunior maior erit illo. et ſemẽ illi⁹ creſcet in gẽtes. Benedixitqꝫ eis in tp̃e illo. dicẽs. In te benedicetur iſrl̃ atqꝫ dicet̃. Faciat tibi de⁹ ſicut effraim et ſicut manaſſe. Conſtituitqꝫ effraim ante manaſſen. Et ait ad ioſeph filiũ ſuũ. En ego morior et erit deus vobiſcum. reducetqꝫ vos ad terrã patrũ vr̃oꝝ. Do tibi p̃tẽ vnã ex̃ fr̃es tuos quã tuli de manu ãmorrei in gladio et arcu meo.

XLIX

Vocauit aũt iacob filios ſuos. et ait eis. Congregamini vt annunciẽ que vẽtura ſũt vobis in dieb⁹ nouiſſimis. Congregamini et audite filij iacob audite iſrl̃ patrẽ vr̃m. Ruben ꝓmogenit⁹ me⁹. Tu fortitudo mea et principiuꝫ doloris mei. Prior in donis maior i iperio. Effuſus es ſicut aqua. Nõ creſcas. qꝛ aſcendiſti cubile patris tui: et macula ſti ſtratũ eius. Symeon et leui fr̃es vaſa iniqtat̃ bellãtia. In ꝯſiliũ eoꝝ nõ veniat aĩa mea. et in cetu illoꝝ nõ ſit gloria mea: qꝛ in furore ſuo occiderũt virũ. et i voluntate ſua ſuffoderũt murũ. Maledict⁹ furor eoꝝ qꝛ ꝑtinax. et idignatio eoꝝ. qꝛ dura. Diuidam eos in iacob: et diſpdã eos in iſrl̃. Iuda: te laudabũt fr̃es tui. Man⁹ tue in ceruicib⁹ inimicorũ tuoꝝ: adorabunt te filij patris tui. Catulus leonis iuda. Ad p̃dã fili mi aſcendiſti: requieſcẽs accubuiſti vt leo. et quaſi leena. Quis ſuſcitabit eũ. Non auferetur ſceptrum de iuda. ⁊ dux de femore ei⁹: donec veniat q mittendus eſt. ⁊ ip̄e erit expectatio gentiũ. Ligãs ad vineam pullũ ſuũ. ⁊ ad vitẽ o fili mi aſinam ſuam. Lauauit in vino ſtolã ſuam ⁊ in ſanguine vue palliũ ſuũ. Pulchriores ſunt oculi eius vino ⁊ dentes eius lacte cãdidiores. Zabulon in littore maris habitabit. ⁊ in ſtatione nauiũ pertingens vſqꝫ ad ſidonẽ. Yſachar aſinus fort̃: accubãs inter terminos. Vidit requiem ꝙ eẽt bona et terrã ꝙ optima. ⁊ ſuppoſuit humerũ ſuũ ad portandũ: factuſqꝫ ẽ tributis ſeruiẽs. Dan iudicabit populũ ſuũ: ſicut ⁊ alia tribus in iſrael. Fiat dan coluber in via. ceraſtes in ſemita mordens vngulas equi: vt cadat aſcenſor eius retro. Salutar̃ tuũ expectabo dñe. Gad accinctus p̃liabit̃ ante eũ. ⁊ ip̄e accinget̃ retrorſũ. Aſer pinguis panis eius. ⁊ p̄bebit delitias regibus. Neptalim ceruus emiſſus. ⁊ dans eloquia pulchritudinis. Fili⁹ accreſcẽs ioſeph: filius accreſcens ⁊ decorus aſpectu. Filie diſcurrerũt ſup murũ: ſed exaſperauerũt eũ. ⁊ iurgati ſũt inuiderũtqꝫ illi habentes iacula. Sedit in forti arcus ei⁹. ⁊ diſſoluta ſũt vincula brachioꝝ ⁊ manuũ illius. ꝑ manus potẽtis iacob. Inde paſtor egreſſus eſt: lapis iſrl̃. Deus patris tui erit adiutor tuus. ⁊ omnipotens benedicet tibi benedictionib⁹ celi deſup. benedictiõib⁹ abyſſi iacẽtis deorſum: benedictionib⁹ vberũ ⁊ vulue Benedictões p̄ris tui. ꝯfortate ſũt benedictiõibus patrũ ei⁹. donec veniret deſideriũ collium eternoꝝ. Fiant in capite ioſeph ⁊ in vertice nazarei int̃ fr̃es ſuos. Beniamin lup⁹ rapax. mane comedet p̄dã. ⁊ veſpere diuidet ſpolia. Oẽs hi in tribub⁹ iſrl̃ duodeci. Hec locut⁹ ẽ eis pat̃ ſuus: benedixitqꝫ ſingulis bñdictiõib⁹ ꝓprijs ⁊ p̄cepit eis dicẽs. Ego ꝯgregor ad populum meũ. Sepelite me cũ p̄ribus meis i ſpelũca duplici q̄ ẽ in agro ephron ethei. ꝯ mãbre in terra chanaan: quã emit abrahã cũ agro. ab ephron etheo i poſſeſſionem ſepulchri. Ibi ſepelierunt eũ ⁊ ſaram vxorẽ eius. Ibi ſepultus ẽ iſaac cuꝫ rebecca cõiuge ſua. Ibi ⁊ lya condita iacet. Finitiſqꝫ mandatis qb⁹ filios inſtruebat. collegit pedes ſuos ſuper lectu luꝫ ⁊ obijt: appoſituſqꝫ eſt ad populũ ſuũ.

L

Quod cernens ioſeph. ruit ſup faciẽ patris flens ⁊ deoſculans eum: p̄cepitqꝫ ſeruis ſuis medicis. vt aromatib⁹ condirent patrem. Quib⁹ iuſſa explentibus: tranſierũt quadraginta dies. Iſte quippe mos erat

cadauerꝝ cōditoꝝ. Fleuitqꝫ eū egyptus septua
ginta diebꝰ. Et expleto planctꝰ tpe: locutus est
ioseph ad familiā pharaonis. Si inueni grām
in cōspectu vestro. loquimini in auribꝰ pharao
nis. eo ꝙ pater meus adiurauerit me dicens:
En morior. in sepulchro meo qd̄ fodi mihi i ter
ra chanaan. sepelies me. Ascēdā igitur ⁊ sepe/
liaꝫ patrē meū: ac reuertar. Dixitqꝫ ei pharao
Ascende ⁊ sepeli prēm tuū sicut adiuratus es.
Quo ascendente. ierunt cū eo omnes senes do
mus pharaonis. cūctiqꝫ maiores natu t̄re egy
pti: domꝰ ioseph cū fratribꝰ suis absqꝫ paruulis
⁊ gregibꝰ atqꝫ armētis: que dereliquerūt i ter/
ra iessen. Habuit quoqꝫ in comitatu currus ⁊
equites. ⁊ facta est turba nō modica: venerunt
qꝫ ad areā achad que sita est trans iordanē: vbi
celebrātes exequas plāctu magno atqꝫ vehemē
ti ipleuerūt septē dies. Qd̄ cū vidissent habita
tores terre chanaā dixerunt. Planctꝰ magnus
est iste egyptijs. Et iccirco vocatū est nomē lo
ci illius. planctus egypti. Fecerunt ergo filij ia
cob sicut preceperat eis. ⁊ portātes eū in terraꝫ
chanaan sepelierunt eū in spelunca duplici quā
emerat abrahā cū agro in possessionē sepulchri
ab ephron etheo. contra faciē mambre. Reuer
susqꝫ est ioseph in egyptū cū fratribus suis ⁊ oi
comitatu: sepulto patre. Quo mortuo timentes
fratres eius ⁊ mutuo colloquētes. ne forte me/
mor sit iniurie quaꝫ passus est. ⁊ reddat nobis
omne malū quod fecimus. mandauerūt ei di/
cētes. Pr̄ tuꝰ p̄cepit nobis ān̄qꝫ moreretur vt
hec tibi vbis illiꝰ diceremus. Obsecro vt obli
uiscaris sceleris fratrū tuoꝝ. ⁊ pcti atqꝫ malitie
quā exercuerūt i te. Nos qꝫ oramꝰ vt seruo dei
pr̄i tuo dimittas iniquitatē hanc. Quibꝰ audi/
tis fleuit ioseph: venerūtqꝫ ad eū fr̄es sui. ⁊ ꝓ/
ni adorātes in terrā dixerunt. Serui tui sumus
Quibꝰ ille respondit. Nolite timere. Non dei
possumus resistere voluntati. Vos cogitastis
de me malū. sed deꝰ vertit illū i bonū: vt exalta
ret me sicut i p̄sentiaꝝ cernitis: ⁊ saluos faceret
multos ppl'os. Nolite timere. Ego pascā vos
⁊ puulos vr̄os. Cōsolatusqꝫ ē eos ⁊ blāde ⁊ le
niter est locutꝰ. ⁊ hītauit in egypto cū oi domo
pr̄is sui. Vixitqꝫ cētūdecē ānis. ⁊ vidit effraim
filios vsqꝫ ad tertiā generationē. Filij qꝫ ma/
chir filij manasse. nati sunt i gēibꝰ ioseph. Qui
bꝰ trāsactꝰ locutꝰ ē fr̄ibꝰ suis. Post mortē meaꝫ
deus visitabit vos ⁊ ascēdere vos faciet de ter
ra ista. ad terrā quā iurauit abraham. isaac ⁊ ia
cob. Cūqꝫ adiurasset eos atqꝫ dixisset: deꝰ visi
tabit vos. asportate ossa mea vobiscum de loco
isto: mortuꝰ ē expletꝭ cētūdecē vite sue annis. ⁊
ꝯditꝰ aromatibꝰ. repositus ē i loculo i egypto.

Explicit liber genesis. Incipit liber helles/
moth quē nos Exodi dicimus. Caplm I

Hec sunt nomina fi
lioꝝ israel. q ingressi sunt i egyptuꝫ
cū iacob. Singuli cū domibus suis
introierūt Ruben. symeō. leui. iudas. isachar
zabulon ⁊ beniamin. dan ⁊ neptali. gad ⁊ aser
Erāt igit̄ oēs aie eoꝝ q egressi sunt de femore
iacob septuaginta. Ioseph aūt in egypto erat.
Quo mortuo ⁊ vniuersis fr̄ibus eius oiqꝫ co
gnatiōe sua: filij israel creuerunt ⁊ q̄si germinā
tes multiplicati sunt. ac roborati nimis imple/
uerūt terrā. Surrexit interea rex nouꝰ sup egy
ptū: qui ignorabat ioseph. Et ait ad ppl'm suū.
Ecce ppl's filioꝝ israel multus: ⁊ fortior nobis
est. Venite sapiēter opprimamꝰ eum. ne forte
multiplicet̄. ⁊ si ingruerit cōtra nos bellum. ad
datur inimicis nostris. expugnatisqꝫ nobis:
egrediatur de terra. Preposuit itaqꝫ eis magi
stros operū: vt affligerent eos oneribꝰ. Edifi
cauerūtqꝫ vrbes tabernaculoꝝ pharaoni. phi
ton ⁊ ramesses. Quātoqꝫ opprimebāt eos: tan
to magis multiplicabant̄ ⁊ crescebāt. Oderāt/
qꝫ filios israel egyptij. ⁊ affligebant illudentes
eis atqꝫ ad amaritudinē perducebant vitaꝫ eo/
rum operibus duris luti ⁊ lateris: oiqꝫ famu/
latu quo in terre operibus premebantur. Di
xit autem rex egypti obstetricibus hebreoꝝ: q̄/
rum vna vocabatur sephora. altera phua. pre/
cipiens eis. Qn̄ obstetricabitis hebreas. ⁊ par
tus tempus aduenerit. si masculus fuerit inter
ficite eū. si femina reseruate. Timuerunt auteꝫ
obstetrices deū ⁊ non fecerunt iuxta p̄ceptū re/
gis sed conseruabant mares. Quibꝰ accersitis
ad se rex. ait: Quid nā est hoc qd̄ facere volui/
stis: vt pueros seruaretis. Que responderunt
Non sunt hebree sicut egyptie mulieres. Ipse
enim obstetricandi habent scientiam. ⁊ priusqꝫ
veniamꝰ ad eas pariūt. Bn̄ ḡ fecit deus obste
tricibus. ⁊ creuit ppl's: cōfortatusqꝫ est nimis.
Et qꝛ timuerunt obstetrices deū: edificauit eis
domos. Precepit ergo pharao oi ppl'o suo di
cens. Quicqd masculini sexus natuꝫ fuerit: in
flumen ꝓijcite: qcqd feminini reseruate. II

Egressus ē post hec vir de domo leui.
⁊ accepit vxorē stirpis sue. q̄ cōcepit ⁊
peperit filiū. ⁊ videns eū elegantē ab/
scondit tribꝰ mēsibꝰ. Cūqꝫ iā celare non posset
sumpsit fiscellam scirpeā. ⁊ liniuit eā bitumine

ac pice: posuitqꝫ intus infantulum. ⁊ exposuit
eum in carrecto ripe fluminis: stante ꝓcul soro
re eiꝰ: ⁊ considerante euentū rei. Ecce autē de
scendebat filia pharaonis vt lauaret̄ in flumie.
⁊ puelle eiꝰ gradiebāt̄ ꝑ crepidinē aluei. Que
cū vidisset fiscellā in papyrione. misit vnam e
famulabꝰ suis. ⁊ allatā aperiēs cernensqꝫ in ea
paruulū vagiētē. miserta eius ait: De infanti/
bus hebreoꝝ est hic. Cui soror pueri. Vis in/
quit vt vadā ⁊ vocē tibi mulierē hebreā que nu
trire possit ifantulū. Rn̄dit: Vade. Perrexit
puella. ⁊ vocauit matrē suā. Ad quā locuta fi/
lia pharaonis: accipe ait pueꝝ istuꝫ. ⁊ nutri mi
bi. ego dabo tibi mercedē tuā. Suscepit muli/
er ⁊ nutriuit puerū: adultūqꝫ tradidit filie pha
raonis. Quē illa adoptauit in locum filij: voca
uitqꝫ nomen eius moyses dicens: qꝛ de aqua tu
li eum. In diebus illis postq̄ꝫ creuerat moyses
egressus est ad fratres suos: viditqꝫ afflictiōeꝫ
eoꝝ. ⁊ virū egyptiū percutientē quendā de he/
breis fratribꝰ suis. Cūqꝫ circūspexisset huc at/
qꝫ illuc ⁊ nullū adesse vidisset: ꝑcussū egyptiuꝫ
abscondit sabulo. Et egressus die altero. cōspe
xit duos hebreos rixantes: dixitqꝫ ei qui facie/
bat iniuriā. Quare percutis ꝓximū tuuꝫ. Qui
respondit. Quis cōstituit te principem ⁊ iudi/
cem super nos. Non occidere me tu vis sic he
ri occidisti egyptium. Timuit moyses. ⁊ ait:
Quō palā factū ē verbū istud. Audiuitqꝫ pha
rao sermonem hunc. ⁊ querebat occidere moy
sen. Qui fugiens de ꝯspectu eius. moratus est
in terra madian. ⁊ sedit iuxta puteū. Erāt autē
sacerdoti madiā septē filie. que venerāt ad hau
riendam aquā. ⁊ impletis canalibus adaquare
cupiebant greges p̄ris sui. Superuenere pasto/
res. ⁊ eiecerunt eas. Surrexitqꝫ moyses ⁊ de
fensis puellis adaquauit oues eaꝝ. Que cū re
uertissent ad raguel patrē suū dixit ad eas. Cur
velocius venistis solito. Responderunt. Vir
egyptiꝰ liberauit nos de manu pastoꝝ. Insup
⁊ hausit aquā nobiscū: potūqꝫ dedit ouibꝰ. At
ille. Vbi est inquit. Quare dimisistis hominē
Vocate eū vt comedat panē. Iurauitqꝫ ergo
moyses ꝙ habitaret cū eo. Accepitqꝫ sephoraꝫ
filiā eius vxorē: que peperit ei filiū: quem voca
uit gersan: dicens. Aduena fui in terra aliena
Alterū vo peperit quē vocauit eliezer. dicens.
Deus. n. p̄ris mei adiutor meꝰ. ⁊ eripuit me d̄
manu pharaonis. Post multū vo tp̄is mortu
us est rex egypti. Et ingemiscētes filij israel ꝓ
pter opera vociferati sunt. Ascenditqꝫ clamor
eoꝝ ad deū ab operibꝰ ⁊ audiuit gemitū eorum
ac recordatus est federis qd̄ pepigerat cū abra/
ham isac ⁊ iacob. ⁊ respexit dn̄s filios israel. ⁊
cognouit eos.

III

Moyses aūt pascebat oues ietro soceri
sui sacerdotis madian. Cūqꝫ minasset
gregeꝫ ad iteriora deserti: venit ad mō
tē dei oreb. Apparuitqꝫ ei dn̄s in flāma ignis
de medio rubi. ⁊ videbat ꝙ rubus arderet ⁊ n̄
cōbureret̄. Dixit ergo moyses. Vadā ⁊ vide/
bo visionē hanc magnā: quare nō cōburat̄ ru
bus. Cernens aūt dn̄s ꝙ pergeret ad videndū
vocauit eū de medio rubi. ⁊ ait: Moyses moy
ses. Qui rn̄dit. Adsum. at ille. Nō appropies
inquit huc. Solue calciamentū de pedibꝰ tuis.
Locus. n. in quo stas terra scā est. ⁊ ait. Ego
sum deus patris tui. deus abrahā ⁊ deus isaac
⁊ deus iacob. Abscondit moyses faciem suaꝫ.
Non. n. audebat aspicere ꝯ deū. Cui ait dn̄s.
Vidi afflictōnē populi mei in egypto. ⁊ clamo
rē eiꝰ audiui: ꝓpter duritiā eoꝝ qui p̄sunt opi/
bꝰ. Et sciens dolorē eius. descēdi vt liberē euꝫ
de manibus egyptiorū ⁊ educā de terra illa ī ter
rā bonā ⁊ spaciosam in terram que fluit lacte ⁊
melle: ad loca chananei ⁊ ethei ⁊ amorrei ⁊ phe
rezei ⁊ euei ⁊ iebusei. Clamor ergo filioꝝ israel
venit ad me. vidiqꝫ afflictionē eoꝝ qua ab egy
ptijs opprimūt̄. Sed veni ⁊ mittā te ad phara
onē: vt educas ppl'm meum filios isrl' de egyp
to. Dixitqꝫ moyses ad deū: Quis sum ego vt
vadā ad pharaonem ⁊ educam filios israel de
egypto. Qui dixit ei. Ego ero tecū. ⁊ h̄ hēbis
signū ꝙ miserim te. Cū eduxeris ppl'm meum
de egypto: imolabis deo super montē istū. Ait
moyses ad deū. Ecce ego vadā ad filios israel
⁊ dicā eis. Deꝰ patrū vestroꝝ misit me ad vos
Si dixerint mihi. qd̄ est nomē eius: qd dicā eis
Dixit dn̄s ad moysen: Ego sū q sū. Sic dices
filijs israel. Qui est misit me ad vos. Dixitqꝫ
iterꝝ deus ad moysen. Hec dices filijs israel.
Dn̄s deus patrū vestroꝝ deus abrahā ⁊ deus
isaac ⁊ deus iacob: misit me ad vos. Hoc no/
men mihi est in eternum. ⁊ hoc memoriale me
um in generatione ⁊ generationem. Vade. cō
grega seniores isrl'. ⁊ dices ad eos. Dn̄s deus
patrū vestroꝝ apparuit mihi. deus abraham ⁊
deus isaac ⁊ deus iacob. dicens. Visitans visi
taui vos ⁊ vidi oīa que acciderunt vobis i egy
pto: ⁊ dixi vt educam vos de afflictione egypti
in terram chananei ⁊ ethei ⁊ āmorrei ⁊ phere/
zei ⁊ euei ⁊ iebusei ad terram fluētē lacte ⁊ mel
le. ⁊ audient vocē tuam. Ingredierisqꝫ tu ⁊ se
niores israel ad regem egypti. ⁊ dices ad eum.

Dñs deus hebreoꝝ vocauit nos. Ibimus vi
am triū dierum in solitudinem: vt imolemus
dño deo nostro. Sed ego scio ꝙ non dimittet
vos rex egypti vt eatis: nisi per manū validā.
Extendā qꝫ manū meā ⁊ percutiam egyptū in
cunctis mirabilibus meis que facturus sū i me
dio eoꝝ: post hoc dimittet vos: daboqꝫ gratiā
populo huic coram egyptijs. Et cū egredie-
mi ni: non exhibitis vacui: sed postulabit mulier a
vicina sua ⁊ ab hospita sua vasa argentea ⁊ au/
rea ac vestes. pōnetisqꝫ eas sup filios ⁊ filias ve
stras ⁊ spoliabitis egyptum. IIII

Respondēs moyses ait. Nō credēt mi
hi: neqꝫ audient vocem meā: sed dicēt
non apparuit tibi dñus. Dixit ergo ad
eum. Quid est qđ tenes in manu tua. Rñdit.
Virga. Dixitqꝫ dñs. Proijce eam in terram
Proiecit. ⁊ versa est in colubrum: ita vt fuge/
ret moyses. Dixitqꝫ dñs. Extende manū tuā
⁊ apprehende caudam eius. Extendit ⁊ tenuit
versaqꝫ est in virgam. Vt credant inquit ꝙ ap
paruerit tibi dñs deus patrū tuorum: de⁹ abra
ham ⁊ deus isaac ⁊ deus iacob. Dixitqꝫ domi/
nus rursum. Mitte manū tuam in sinū tuū.
Quā cum misisset in sinū protulit leprosam in/
star niuis. Retrahe ait manū tuā in sinū tuum
Retraxit ⁊ protulit iterū ⁊ erat similis carni re
lique. Si non crediderint inquit tibi. neqꝫ au/
dierint sermonē signi prioris credent verbo si
gni sequentis. Qꝫ si nec duobus quidem his si
gnis crediderint. neqꝫ audierint vocem tuam:
sume aquā fluminis ⁊ effunde eā super aridā:
⁊ quicquid hauseris de fluuio. vertet in sangui
nem. Ait moyses. Obsecro domine. non sum
eloquens ab heri ⁊ nudiustertius. ⁊ exquo lo/
cutus es ad seruum tuū. impeditioris ⁊ tardio
ris lingue sum. Dixit dominus ad eū. Quis
fecit os hominis. Aut quis fabricatus est mu/
tū ⁊ surdum. videntem ⁊ cecum. Nōne ego.
Perge igitur ⁊ ego ero i ore tuo: doceboqꝫ qđ
loquaris. At ille. obsecro domine inquit mitte
quem missurus es. Iratus dominus in moy/
sen. ait: Aaron frater tuus leuites. scio ꝙ elo/
quens sit. Ecce ipse egredietur in occursum tu
um: vidensqꝫ te letabitur corde. Loqre ad eū
⁊ pone verba mea in ore eius. ⁊ ego ero in ore
tuo ⁊ in ore illius. ⁊ ostendam vobis quid age
re debeatis. Et ipse loquetur pro te ad populū
⁊ erit os tuum: tu autem eris ei i his que ad de
um pertinent. Virgam quoqꝫ hanc sume i ma
nu tua: in qua facturus es signa. Abijt moy/
ses ⁊ reuersus est ad ietro socerum suum. Di/
xitqꝫ ei. Vadam ⁊ reuertar ad fratres meos in
egyptum: vt videam si adhuc viuant. Cui ait
ietro. Vade in pace. Dixit ergo dominus ad
moysen in madian. Vade ⁊ reuertere in egyp
tum. Mortui enim sunt omnes qui querebant
animam tuam. Tulit ergo moyses vxorem su
am ⁊ filios suos: ⁊ imposuit eos super asinum
reuersusqꝫ est in egyptum: portans virgā dei
in manu sua. Dixitqꝫ ei dominus reuertenti i
egyptum. Vide vt omnia ostenta que posui in
manu tua facias coram pharaone. Ego indu/
rabo cor eius: ⁊ non dimittet populum. Dices
qꝫ ad eum. Hec dicit dominus: Filius meus
primogenitus isrl'. Dixi tibi. Dimitte filiū me
um vt seruiat mihi. ⁊ noluisti dimittere eū. Ec/
ce ego interficiā filium tuum primogenitū. Cū
qꝫ esset in itinere in diuersorio occurrit ei domi
nus. ⁊ volebat occidere eū. Tulit illico sepho
ra acutissimā petram. ⁊ circūcidit preputium fi
lij sui. Tetigitqꝫ pedes eius: ⁊ ait sponsus san
guinum tu mihi es. Et dimisit eum. Postqꝫ
dixerat: sponsus sanguinum tu mihi es ob cir
cūcisionem. Dixitqꝫ dominus ad aaron. Va
de in occursum moysi in desertum. Qui perre
xit obuiam ei in montem dei. ⁊ osculatus ē eū.
Narrauitqꝫ moyses aaron oīa verba domini
pro quibus miserat eum. ⁊ signa que mandaue
rat. Venerūtqꝫ simul ⁊ congregauerūt cūctos
seniores filioꝝ isrl'. Locutusqꝫ est aarō oīa ver
ba que dixerat dñs ad moysen. ⁊ fecit signa co/
rā pplo ⁊ credidit ppls. Audierūtqꝫ ꝙ visitas
set dñs filios israel ⁊ ꝙ respexisset afflictionē il
loꝝ: ⁊ proni adorauerunt. V

Post hec ingressi sunt moyses ⁊ aaron
⁊ dixerunt pharaoni. Hec dicit domi
nus deus israel. Dimitte populū me
um vt sacrificet mihi in deserto. At ille respon
dit. Quis est dominus vt audiam vocem eius
⁊ dimittā israel. Nescio dominū. ⁊ israel non
dimittā. Dixeruntqꝫ. Deus hebreorum voca
uit nos: vt eamus viā triū dierum in solitudi/
nem. ⁊ sacrificemus domino deo nostro. ne for
te accidat nobis pestis aut gladius. Ait ad eos
rex egypti. Quare moyses ⁊ aaron sollicitatis
populum ab operibus suis. Ite ad onera ve/
stra. Dixitqꝫ pharao. Multus est populus ter
re. Videtis ꝙ turba succreuerit: quanto magis
si dederitis eis requiem ab operibus. Prece/
pit ergo in die illo prefectis operum ⁊ exactori
bus populi dicens. Nequaqꝫ vltra dabitis pa
leas populo ad conficiendos lateres sicut pri/
us. sed ipsi vadant ⁊ colligant stipulas. ⁊ men

suram laterum quam prius faciebant: impone
tis super eos: nec minuetis quicꝙ̃. Uacant
enim τ iccirco vociferantur dicentes. Eamus
τ sacrificemus deo nostro. Opprimantur ope
ribus τ expleant ea: vt non acquiescant verbis
mendacibus. Igitur egressi prefecti operuꝫ τ
exactores ad populum dixerunt. Sic dicit pha
rao. Non do vobis paleas. Ite τ colligite sicu
bi inuenire poteritis: nec minuet᷑ qcꝙ̃ de ope/
re vestro. Dispersusqꝫ ē pplus in oēm terram
egypti ad colligendas paleas. Prefecti quoqꝫ
operū instabant dicentes. Complete opus ve
strum quotidie: vt prius facere solebatis qñ da
bant᷑ vobis palee. Flagellatiqꝫ sunt q̄ preerant
operib⁹ filiorum israel: ab exactorib⁹ pharaōis di
centib⁹. Quare nō implestis mēsurā laterū si/
cut prius: nec heri nec hodie. Uenerūtqꝫ ppo
siti filiorum israel. τ vociferati sunt ad pharaonē
dicentes. Cur ita agis cōtra seruos tuos. Pa
lee nō dant᷑ nobis. τ lateres sil'r imperant᷑. En
famuli tui flagellis cedimur. τ iniuste agit᷑ con
tra populū tuū. Qui ait: Uacatis ocio: τ iccir/
co dicitis. Eamus τ sacrificem⁹ dño. Ite ergo
τ operamini. Palee non dabunt᷑ vobis: τ red/
detis consuetū numerū laterum. Uidebantqꝫ
se prepositi filiorum israel in malū eo q̄ diceretur
eis. nō minuet᷑ qcꝙ̃ operis de lateribus p sin/
gulos dies. Occurrerūtqꝫ moysi τ aaron q̄ sta
bant ex aduerso. egredientes a pharaone. τ di
xerunt ad eos. Uideat dñs τ iudicet: qm̄ fetere
fecistis odorē nostrum coram pharaone τ ser/
uis eius. τ prebuistis ei gladiū vt occideret nos
Reuersusqꝫ est moyses ad dominū. τ ait: Do
mine. cur afflixisti populum istum. Quare mi
sisti me. Ex eo enim quo ingressus suꝫ ad pha
raonē vt loq̄rer ex nomine tuo. afflixit populū
tuum. τ non liberasti eos. VI

Dixitqꝫ dominus ad moysen. Nunc vi
debis que facturus sum pharaoni. per
manum enim fortem dimittet eos. τ
in manu robusta eijciet illos de terra sua. Lo/
cutusqꝫ est dominus ad moysen dicens: Ego
dominus qui apparui abraham isaac τ iacob i
deo omnipotente. τ nomen meum adonay nō
indicaui eis. Pepigiqꝫ fedus cum eis vt da/
rem eis terram chanaan: terram peregrinatio
nis eorum in qua fuerunt aduene. Ego audiui
gemitum filiorum israel quo egyptij oppresse/
runt eos. τ recordatus suꝫ pacti mei. Ideo dic
filijs israel. Ego dominus qui educam vos de
ergastulo egyptiorum: τ eruam de seruitute. ac
redimam in brachio excelso τ iudicijs magnis
τ assumam vos mihi in populum. τ ero vester
deus. Et scietis quia ego sum dominus deus
vester qui eduxerim vos de ergastulo egyptio
rum. τ induxerim vos in terram super quaꝫ le
uaui manum meam vt darem eaꝫ abrahā isaac
τ iacob: daboqꝫ illam possidendam vobis. ego
dominus. Narrauit ergo moyses omnia fili/
is israel: qui non acquieuerunt ei. propter āgu
stiam spirit⁹ τ opus durissimū. Locutusqꝫ ē do
minus ad moysen dicens. Ingredere τ loque
re ad pharaonem regem egypti vt dimittat fili
os israel de terra sua. Respondit moyses corā
domino. Ecce filij isrl' non audiunt me: τ quo
modo audiet pharao. presertim cū incircūcisus
sim labijs. Locutusqꝫ est domin⁹ ad moysen τ
aaron: τ dedit mandatū ad filios isrl' τ ad pha/
raoneꝫ regem egypti vt educerent filios israel
de terra egypti. Isti sunt principes domoruꝫ p
familias suas. Filij ruben primogeniti israel:
enoch τ phalu. esron τ charmi. He cognatio/
nes ruben. Filij symeon: iamuel τ iamin τ ia/
mi τ abod τ iachin τ sabel τ saul filius chanani
tidis. He progenies symeon. Et hec nomina
filiorum leui per cognationes suas gerson τ ca
ath τ merari. Anni autem vite leui fuerunt cē
tum triginta septē. Filij gerson: lobni τ semei
per cognationes suas. Filij caath: amram τ ys
uar τ hebron τ oziel. Anni quoqꝫ vite caath cē
tū trigintatres. Filij merari: mooli τ musi. He
cognationes leui per familias suas. Accepit aūt
amram vxorem iochabeth patruelem suā: que
peperit ei aaron τ moysen τ mariam. Fuerūt/
qꝫ anni vite amram centū trigintaseptem. Fi/
lij quoqꝫ ysuar: chore τ napheg τ zechri. Filij
quoqꝫ oziel misael τ elisaphan τ sechri. Acce/
pit autem aaron vxorem elisabeth filiam ami/
nadab. sororem naason: que peperit ei nadab τ
abiu τ eleazar τ ythamar. Filij quoqꝫ chore:
aser τ helchana τ abiasab. He sunt cognatio/
nes choritarū. At vo eleazar filius aaron acce
pit vxorē de filiabus phutiel: que peperit ei phi
nees. Hi sunt principes familiarum leuiticarum
per cognationes suas. Iste est aaron τ moy/
ses quibus precepit dominus vt educerent fili
os israel de terra egypti per turmas suas. Hi
sunt qui loquuntur ad pharaonem regē egyp
ti vt educāt filios israel de egypto. Iste ē moy
ses τ aaron. in die qua locutus est dñs ad moy
sen in terra egypti. Et locutus est dñs ad moy
sen dicens: Ego dominus. Loquere ad pha/
raonē regeꝫ egypti. oīa que loquor tibi. Et ait
moyses corā dño. En incircūcisus labijs sum

Quod audiet me pharao. VII

Dixitque dominus ad moysen. Ecce constitui te deum pharaonis. et aaron frater tuus erit propheta tuus. Tu loqueris ei omnia que mando tibi. et ille loquetur ad pharaonem vt dimittat filios israel de terra sua. Sed ego indurabo cor eius. et multiplicabo signa et ostenta mea in terra egypti. et non audiet vos. Immittamque manum meam super egyptum: et educam exercitum et populum meum filios israel de terra egypti: per iudicia maxima. Et scient egyptij. quod ego sum dominus qui extenderim manum meam super egyptum: et eduxeri filios israel de medio eorum. Fecit itaque moyses et aaron: sicut preceperat dominus. ita egerunt. Erat autem moyses octoginta annorum et aaron octogintatrium quando locuti sunt ad pharaonem. Dixitque dominus ad moysen et aaron. Cum dixerit vobis pharao: ostendite signa: dices ad aaron. Tolle virgam tuam et proijce eam coram pharaone: ac vertatur in colubrum. Ingressi itaque moyses et aaron ad pharaonem. fecerunt sicut preceperat dominus. Tulitque aaron virgam coram pharaone et seruis eius: que versa est in colubrum. Vocauit autem pharao sapientes et maleficos. et fecerunt etiam ipsi per incantationes egyptiacas et archana quedam similiter. Proiecerunt que singuli virgas suas. que verse sunt in dracones. Sed deuorauit virga aaron virgas eorum. Induratumque est cor pharaonis. et non audiuit eos sicut preceperat dominus. Dixit autem dominus ad moysen. Ingrauatum est cor pharaonis et non vult dimittere populum. Vade ad eum mane. Ecce egredietur ad aquas. Et stabis in occursum eius super ripam fluminis. et virgam que conuersa est in draconem. tolles in manu tua. dicesque ad eum Dominus deus hebreorum misit me ad te. dicens. Dimitte populum meum vt sacrificet mihi in deserto. et vsque ad presens audire noluisti. Hec igitur dicit dominus. In hoc scies quod sim dominus. Ecce percutiam virga que in manu mea est aquam fluminis. et vertetur in sanguinem. Pisces quoque qui sunt in fluuio morientur. et computrescent aque. et affligentur egyptij bibentes aquam fluminis. Dixit quoque dominus ad moysen. Dic ad aaron. Tolle virgam tuam et extende manum tuam super aquas egypti. et super fluuios eorum et riuos et paludes et omnes lacus aquarum vt vertantur in sanguinem. et sit cruor in omni terra egypti tam in ligneis vasis quam in saxeis. Feceruntque moyses et aaron sicut preceperat dominus. Et eleuans virgam percussit aquam fluminis coram pharaone et seruis eius que versa est in sanguinem. et pisces qui erant in flumine mortui sunt. Computruitque fluuius et non poterant egyptij bibere aquam fluminis. et fuit sanguis in tota terra egypti. Feceruntque similiter malefici egyptiorum incantationibus suis. Et induratum est cor pharaonis nec audiuit eos sicut preceperat dominus. Auertitque se et ingressus est domum suam: nec apposuit cor etiam hac vice. Foderunt autem omnes egyptij per circuitum fluminis aquam vt biberent. Non enim poterant bibere aquam fluminis. Impletique sunt septem dies postquam percussit dominus fluuium. VIII

Dixit quoque dominus ad moysen. Ingredere ad pharaonem. et dices ad eum. Hec dicit dominus. Dimitte populum meum vt sacrificet mihi. Si autem nolueris dimittere ecce ego percutiam omnes terminos tuos ranis: et ebulliet fluuius ranas que ascendent. et ingredientur domum tuam et cubiculum lectuli tui. et super stratum tuum et in domos seruorum tuorum. et in populum tuum. et in furnos tuos et in reliquias ciborum tuorum. et ad te et ad populum tuum et ad omnes seruos tuos intrabunt rane. Dixitque dominus ad moysen. Dic ad aaron. Extende manum tuam super fluuios et super riuos et paludes. et educ ranas super terram egypti. Et extendit aaron manum super aquas egypti et ascenderunt rane. operueruntque terram egypti. Fecerunt autem et malefici per incantationes suas similiter. eduxeruntque ranas super terram egypti. Vocauit autem pharao moysen et aaron. et dixit eis. Orate dominum vt auferat ranas a me et a populo meo: et dimittam populum vt sacrificet domino. Dixitque moyses ad pharaonem. Constitue mihi quando deprecer pro te et pro seruis tuis et pro populo tuo: vt abigantur rane a te: et a domo tua. et a seruis tuis. et a populo tuo: et tantum in flumine remaneant. Qui respondit. Cras. At ille iuxta inquit verbum tuum faciam: vt scias quoniam non est sicut dominus deus noster. et recedent rane a te: et a domo tua et a seruis tuis. et a populo tuo: et tantum in flumine remanebunt. Egressique sunt moyses et aaron a pharaone. et clamauit moyses ad dominum pro sponsione ranarum quam condixerat pharaoni. Fecitque dominus iuxta verbum moysi: et mortue sunt rane de domibus et de villis. et de agris. Congregaueruntque eas in immensos aggeres: et computruit terra. Videns autem pharao quod data esset requies. ingrauauit cor suum et non audiuit eos sicut preceperat dominus. Dixitque dominus ad moysen. Loquere ad aaron. Extende virgam tuam et percute puluerem terre. et sint cynifes in vniuersa terra egypti. Feceruntque ita Et extendit aaron manum. virgam tenens. percussitque puluerem terre: et facti sunt cynifes in hominibus et iumentis. Omnis puluis terre versus est in cynifes per totam

terram egypti. Feceruntqȝ similiter malefici in cantationibus suis vt educerent cynifes: ⁊ nõ potuerũt. Erantqȝ cynifes tam in hoib⁹qȝ i iumentis. Et dixerunt malefici ad pharaonem. Digit⁹ dei est hic. Induratũqȝ ẽ cor pharaõis ⁊ nõ audiuit eos sicut ꝑceperat dñs. Dixit quoqȝ dñs ad moysen. Consurge diluculo ⁊ sta coram pharaone. Egredietᷣ.n. ad aquas. Et dices ad eũ: Hec dicit dñs: Dimitte populũ meum vt sacrificet mihi. Qḋ si nõ dimiseris eũ: ecce ego mittã in te ⁊ in seruos tuos ⁊ in populũ tuũ ⁊ in domos tuas oẽ genus muscaꝝ. ⁊ implebunť oẽs domus egyptioꝝ muscis diuersi generis. ⁊ vniuersa terra in qua fuerint. Faciãqȝ mirabile in die illa terrã iessen in qua pplꝰs meus est vt non sint ibi musce. ⁊ scias qm̃ ego dñs in medio terre. ponãqȝ diuisionẽ int̃ pplꝫ meũ ⁊ ppl'm tuũ. Cras erit signũ istud. Fecitqȝ dñs ita. Et venit musca grauissima i domos pharaonis ⁊ seruoꝝ eius ⁊ in oẽm terrã egypti corruptaqȝ est terra ab huiuscemodi muscis Vocauitqȝ pharao moysen ⁊ aaron. ⁊ ait eis. Ite ⁊ sacrificate deo vestro in terra hac. Et ait moyses. Non põt ita fieri. Abhominatões.n. egyptioꝝ imolabim⁹ dño deo nostro. Qḋ si mactauerimus ea que colunt egyptij corã eis lapidib⁹ nos obruent. Viã triũ dieꝝ pergemus i solitudinẽ ⁊ sacrificabimus dño deo nostro sicut precepit nobis. Dixitqȝ pharao. Ego dimittam vos vt sacrificetis dño deo vr̃o in deserto. verũtñ longius ne abeatis. Rogate pro me. Et ait moyses: Egressus a te orabo dñm: ⁊ recedet musca a pharaone ⁊ a seruis suis ⁊ a populo eius cras. Verũtñ noli vltra fallere: vt nõ dimittas populũ sacrificare dño. Egressusqȝ moyses a pharaone orauit dominũ. Qui fecit iuxta verbũ illius. ⁊ abstulit muscas a pharaone ⁊ a seruis suis ⁊ a populo eius. Non superfuit nec vna quidem. Et ingrauatum ẽ cor pharaonis ita vt nec hac quidem vice dimitteret populum.

IX

Dixit aũt dñs ad moysẽ. Ingredere ad pharaonẽ ⁊ loquere ad eum. Hec dicit dñs deus hebreoꝝ. Dimitte populum meũ vt sacrificet mihi. Quod si adhuc renuis ⁊ retines eos: ecce manus mea erit super agros tuos: ⁊ super equos. ⁊ asinos. ⁊ camelos. ⁊ oues. ⁊ boues. pestis valde grauis. Et faciet dñs mirabile int̃ possessiones israel ⁊ possessiones egyptioꝝ: vt nil oĩo pereat ex his q̃ ꝑtinent ad filios israel. Constituitqȝ dñs tẽpus dicens: Cras faciet dñs verbum istud in terra

Fecit ergo dñs verbũ hoc altera die: ⁊ mortua sunt oĩa aĩantia egyptiorum. De aĩalib⁹ vo filiorũ israel nihil oĩo perijt. Et misit pharao ad videndũ nec erat quicqȝ mortuũ de his q̃ possidebat israel. Ingrauatũqȝ est cor pharaonis ⁊ nõ dimisit populũ. Et dixit dñs ad moysen ⁊ aaron: Tollite plenas manus cineris de camino: ⁊ spargat illũ moyses in celũ corã pharaõe sitqȝ puluis super oẽm terram egypti. Erunt enim in hoibus ⁊ iumẽtis vlcera ⁊ vesice turgentes in vniuersa terra egypti. Tulerũtqȝ cinerẽ de camino ⁊ steterunt coram pharaone. ⁊ sparsit illum moyses in celum. Factaqȝ sũt vlcera vesicarũ turgentiũ in hoibus ⁊ iumentis: nec poterant malefici stare corã moyse ꝓpt̃ vlcera que in illis erant. ⁊ in oĩ terra egypti. Indurauitqȝ dñs cor pharaonis. ⁊ nõ audiuit eos sicut locut⁹ est dñs ad moysen. Dixit quoqȝ dominus ad moysen: Mane cõsurge ⁊ sta coram pharaone: ⁊ dices ad eũ: Hec dicit dñs de⁹ hebreoꝝ. Dimitte populũ meũ vt sacrificet mihi: qr in hac vice mittã oẽs plagas meas super cor tuũ ⁊ super seruos tuos. ⁊ super populũ tuum vt scias qꝛ non sit similis mei in oĩ terra. Nũc enim extendens manũ. ꝑcutiã te ⁊ populũ tuũ peste peribisqȝ de terra. Idcirco aũt posui te vt ostendã in te fortitudinẽ meã ⁊ narretᷣ nomen meũ in omni terra. Adhuc retines populũ meum. ⁊ non vis eũ dimittere. En pluã cras hac ipsa hora grandines multã nimis: qualis non fuit in egypto a die qua fundata est vsqȝ in pñs tp̃s. Mitte ergo iã nũc ⁊ cõgrega iumẽta tua: ⁊ oĩa q̃ hẽs in agro. Hoies.n. ⁊ iumẽta ⁊ vniuersa que inuenta fuerint foris. nec cõgregata de agris: cecideritqȝ super ea grando: morietᷣ. Qui timuit verbũ dñi de seruis pharaonis. fecit cõfugere seruos suos ⁊ iumenta in domos: qui aũt neglexit sermonẽ dñi: dimisit seruos suos ⁊ iumenta in agris. Et dixit dñs ad moysen Extende manũ tuã in celũ: vt fiat grando i vniuersa terra egypti sup hoies ⁊ sup iumẽta ⁊ super oẽm herbã agri in terra egypti. Extenditqȝ moyses virgã in celũ. ⁊ dñs dedit tonitrua ⁊ grandinẽ ac discurrentia fulgura super terrã Pluitqȝ dñs grandinem super terrã egypti ⁊ grando ⁊ ignis mixta pariter ferebantur. Tãteqȝ fuit magnitudinis. quanta ante nunqȝ apparuit in vniuersa terra egypti ex quo gens illa condita est. Et percussit grando in oĩ terra egypti cuncta que fuerunt in agris ab hoie vsqȝ ad iumentũ. Cunctaqȝ herbam agri percussit grando. ⁊ omne lignum regionis confregit

Tm̃ in terra iessen vbi erant filij israel. grãdo
nõ cecidit. Misitq₃ pharao ⁊ vocauit moysen
⁊ aaron: dicens ad eos. Peccaui etiam nunc.
Dñs iustus ⁊ ego ⁊ populus meus impij. Ora
te dñm vt desinant tonitrua dei ⁊ grãdo: vt di
mittam vos. ⁊ nequaq₃ hic vltra maneatis. ait
moyses. Cum egressus fuero de vrbe. extẽdã
palmas meas ad dominum. ⁊ cessabunt toni-
trua ⁊ grando non erit: vt scias q₂ domini ẽ ter
ra. Noui aũt q ⁊ tu ⁊ serui tui necdu₃ timeatis
dominũ deum. Linũ ergo ⁊ ordeũ lesum ẽ. eo
q₃ ordeũ esset virens: ⁊ linũ iam folliculos ger
minaret. Triticũ autẽ ⁊ far non sunt lesa. quia
serotina erant. Egressusq₃ moyses a pharao-
ne ex vrbe. tetendit manus ad dominũ. ⁊ cessa
uerunt tonitrua ⁊ grãdo. nec vltra stillauit plu
uia super terram. Videns aũt pharao q cessas
set pluuia ⁊ grando ⁊ tonitrua. auxit peccatum
⁊ ingrauatũ est cor ei⁹ ⁊ seruorum illius ⁊ indu-
ratũ nimis: nec dimisit israel sicut p̃ceperat do
minus per manũ moysi.

X

Et dixit dñus ad moysen. Ingredere
ad pharaonem. Ego eni induraui cor
eius ⁊ seruorum illius vt faciam signa
mea hec in eo: ⁊ nares in aurib⁹ filij tui ⁊ nepo
tũ tuorum. quotiens contriuerim egyptios ⁊
signa fecerim in eis. ⁊ sciatis q₂ ego dñs. In-
troierunt ergo moyses ⁊ aaron ad pharaonem
⁊ dixerunt ei. Hec dicit dñs deus hebreorum.
Vsq₃quo non vis subijci mihi. Dimitte popu
lũ meũ vt sacrificet mihi. Sin aũt resistis ⁊ nõ
vis dimittere eũ: ecce ego inducã cras locustas
i fines tuos q̃ operiet sup̃ficiẽ t̃re. ne quicq₃ ei⁹
appareat sed comedatur qd̃ residuũ fuit grandi
ni. Corrodet. n. oĩa ligna q̃ germinant i agris
⁊ implebunt domos tuas ⁊ seruorũ tuorũ ⁊ oĩu₃
egyptiorũ: quantam non viderunt patres tui ⁊
aui ex quo orti sunt super terrã vsq₃ in p̃ntẽ diẽ
Auertitq₃ se ⁊ egressus est a pharaone. Dixe-
runt autẽ serui pharaonis ad eũ. Vsq₃quo pa
tiemur hoc scandalũ. Dimitte hoĩes vt sacrifi
cent dño deo suo. Nõne vides q perierit egy-
ptus. Reuocaueruntq₃ moysen ⁊ aaron ad pha
raonem. Qui dixit eis. Ite sacrificate dño deo
vestro. Qui nã sunt qui ituri sunt. Ait moyses
Cũ paruulis nostris ⁊ senioribus pergemus:
cũ filijs ⁊ filiabus cũ oĩb⁹ ⁊ armentis. Est. n.
solẽnitas dñi dei nostri. Et respondit pharao.
Sic dñs sit vobiscũ. Quõ ego dimittã vos ⁊
puulos v̄ros cui dubiũ est qd̃ pessime cogitetis
Non fiat ita: sed ite tm̃ viri ⁊ sacrificate dño
Hoc eni ⁊ ipsi petistis. Statiq₃ eiecti sũt de cõ
spectu pharaonis. Dixit aũt dñs ad moysen:
Extende manũ tuã super terrã egypti ad locu-
stã vt descendat super terrã ⁊ deuoret oẽs her-
bam que residua fuit grãdini. Et extẽdit moy
ses virgã super terrã egypti. ⁊ dñs induxit vẽ
tũ vrentẽ tota die illa ⁊ nocte. Et mane facto:
ventus vrens leuauit locustas. Que ascẽderũt
super vniuersã terrã egypti. ⁊ sederunt in cun
ctis finib⁹ egyptiorũ innumerabiles: quales an
te illud tempus non fuerant nec postea future
sunt. Operueruntq₃ vniuersã superficiẽ terre
vastantes oia. Deuorata ẽ igit̃ herba terre. ⁊
quicquid pomorũ in arborib⁹ fuit q̃ grando di-
miserat. Nihil q₃ oio virens relictũ est i lignis
⁊ in herbis terre: i cũcta egypto. Quãobrem.
festinus pharao vocauit moysen ⁊ aaron. ⁊ di
xit eis. Peccaui in dominũ deũ vestrũ ⁊ i vos
Sed nunc dimittite peccatũ mihi ẽt hac vice: ⁊
rogate dominũ deũ vestrũ vt auferat a me mor
tẽ istam. Egressusq₃ est moyses de conspectu
pharaonis ⁊ orauit dñm. Qui flare fecit ven-
tũ ab occidente vehementissimũ ⁊ arreptam lo
custã proiecit in mare rubrũ Nõ remansit nec
vna qdẽ in cunctis finib⁹ egypti. Et indura-
uit domin⁹ cor pharaonis. nec dimisit filios is-
rael. Dixit aũt dñs ad moysen: Extẽde manũ
tuã in celũ: ⁊ sint tenebre sup terrã egypti: tam
dense vt palpari q̃ant. Extenditq₃ moyses ma
nũ in celum. ⁊ facte sunt tenebre horribiles in
vniuersa terra egypti. Tribus dieb⁹ nemo vi
dit fratrem suu₃: nec mouit se de loco in q̃ erat
Vbicunq₃ aũt habitabant filij isrl̃ lux erat. Vo
cauitq₃ pharao moysen ⁊ aarõ. ⁊ dixit eis. Ite
sacrificate domino. Oues tm̃ vestre ⁊ armen-
ta remaneant: paruuli vestri eãt vobiscu₃. Ait
moyses: Hostias q̃q₃ ⁊ holocausta dabis no-
bis: que offeramus domino deo nostro. Cun
cti greges pergent nobiscũ. Nõ remanebit ex
eis vngula que necessaria sunt in cultũ domini
dei nostri: presertim cũ ignoremus quid debe-
at imolari donec ad ipsum locum perueniam⁹
Indurauit aũt dominus cor pharaonis ⁊ no-
luit dimittere eos. Dixitq₃ pharao ad moysen
Recede a me. ⁊ caue ne vltra videas faciem
meam. Quocũq₃ die apparueris mihi. morie
ris. Respondit moyses: Ita fiat vt locutus es
Non videbo vltra faciẽ tuã.

XI

Et dixit dominus ad moysen. Adhuc
vna plaga tangã pharaonem ⁊ egyp-
tum ⁊ post hec dimittet vos ⁊ exire cõ-
pellet. Dices ergo omni plebi vt postulet vir
ab amico suo ⁊ mulier a vicina sua vasa argen

tea ⁊ aurea ⁊ vestẽ. Dabit autem dominꝰ gratiam populo suo coram egyptijs. Fuitqꝫ moyses vir magnus valde in terra egyptij corã servis pharaonis ⁊ omni populo. Et ait. Hec dicit dominus. Media nocte ingrediar in egyptum. ⁊ morietur omne primogenitum in terra egyptiorum: a primogenito pharaonis qui sedet in solio eius vsqꝫ ad primogenitũ ancille que ẽ ad molã. ⁊ omnia primogenita iumentorum. Eritqꝫ clamor magnus in vniuersa terra egypti: qualis nec ante fuit: nec postea futurus est. Apud omnes aũt filios israel non mutiet canis ab homine vsqꝫ ad pecus. vt sciatis quanto miraculo diuidat dominꝰ egyptijos ⁊ israel. Descendentqꝫ omnes serui tui isti ad me ⁊ adorabunt me dicentes. Egredere tu ⁊ omnis populus qui subiectus ẽ tibi. Post hec egrediemur Et exiuit a pharaone. iratus nimis. Dixit autem dñs ad moysen. Non audiet vos pharao vt multa signa fiant in terra egypti. Moyses autem ⁊ aaron fecerunt omnia signa: ⁊ ostenta que sunt coram pharaone. ⁊ indurauit dominus cor pharaonis: nec dimisit filios israel de terra sua.

XII

Dixit qꝫ dñs ad moysen ⁊ aaron in terra egypti. Mensis iste vobis principium mensium: primus erit in mensibus anni. Loquimini ad vniuersum cetũ filiorum israel. ⁊ dicite eis: Decima die mensis huiꝰ tollat vnusquisqꝫ agnũ per familias ⁊ domos suas. Sin aũt minor est numerus vt sufficere possit ad vescendum agnũ assumet vicinum suum qui cõiunctus ẽ domui eiꝰ iuxta numerum aiarum que sufficere possint ad esũ agni. Erit ãt agnus absqꝫ macula masculus ãniculus. Juxta quem ritũ tolletis ⁊ hedum: ⁊ seruabitis eum vsqꝫ ad quartãdecimam diem mensis huius. Immolabitqꝫ eum vniuersa multitudo filiorũ israel ad vesperã. ⁊ sument de sanguine eius ac ponent super vtrũqꝫ postem. ⁊ in superliminaribꝰ domorũ in quibus comedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni: ⁊ azimos panes cũ lactucis agrestibus. Nõ comedetis ex eo crudũ quid. nec coctum aqua: sed assum tm̃ igni. Caput cum pedibus eius ⁊ intestinis vorabitis: nec remãebit quicqꝫ ex eo vsqꝫ mane. Si quid residuum fuerit igne comburetis. Sic autẽ comedetis illũ. Renes vestros accingetis. ⁊ calciamenta habebitis in pedibus. tenentes baculos in manibus: ⁊ comedetis festinãter. Est enim phase. i. transitus domini. Et transibo per terram egypti nocte illa percutiãqꝫ omne primogenitũ in terra egypti. ab hoĩe vsqꝫ ad pecus. ⁊ in cunctis dijs egypti faciam iudicia. ego dominus. Erit aũt sanguis vobis in signum i edibꝰ in quibus eritis. ⁊ videbo sanguinem ⁊ transibo vos: nec erit i vobis plaga disperdẽs quãdo percussero terrã egypti. Habebitis aũt hunc diẽ in monimentũ ⁊ celebrabitis eũ solẽnem dño in generationibꝰ vestris. cultu sempiterno. Septẽ diebꝰ azima comedetis. In die primo nõ erit fermẽtũ in domibꝰ vr̃is. Quicũqꝫ comederit fermẽtatũ. peribit aĩa illa de israel. a primo die vsqꝫ ad diẽ septimũ. Dies prima erit sancta atqꝫ solẽnis: ⁊ dies septima eadẽ festiuitate venerabilis. Nihil operis facietis i eis. exceptis que ad vescendũ pertinent: ⁊ obseruabitis azima. In eadem enim ipsa die educã exercitum vestrum de terra egypti. ⁊ custodietis diem istum in generationes vestras ritu perpetuo Primo mense quartadecima die mẽsis ad vesperam. comedetis azima. vsqꝫ ad diem vicesimã primã eiusdem mensis ad vesperam. Septem diebus fermentatũ non inuenietur in domibus vestris. Qui comederit fermentatũ. peribit aĩa eius de cetu israel: tam de aduenis qꝫ de indigenis terre. Oẽ fermentatũ non comedetis. In cũctis habitaculis vestris edetis azima. Vocauit aũt moyses oẽs seniores filiorum israel. ⁊ dixit ad eos. Ite tollentes aĩal per familias vestras: ⁊ imolate phase. Fasciculũqꝫ hysopi tingite in sanguine qui est in limine ⁊ aspergite ex eo superliminare ⁊ vtrũqꝫ postem. Nullus vestrũ egrediatur ostiũ domus sue vsqꝫ mane. Transibit. n. dñs percutiens egyptios Cũqꝫ viderit sanguinẽ in superliminari ⁊ i vtroqꝫ poste transcendet ostiũ domꝰ. ⁊ non sinet percussorem ingredi domos vr̃as: ⁊ ledere. Custodi verbũ istud legitimũ tibi ⁊ filijs tuis vsqꝫ in eternum. Cũqꝫ introieritis terrã quam dñs deus daturus est vobis vt pollicitꝰ est: obseruabitis cerimonias istas. Et cũ dixerit vobis filij vr̃i. que ẽ ista religio. Dicetis eis. Victima transitus dñi est: qñ transiuit super domos filiorũ israel i egypto. percutiẽs egiptios. ⁊ domos nr̃as liberans. Incuruatusqꝫ ppl̃us adorauit. Et egressi filij israel fecerũt sicut preceperat dominus moysi ⁊ aaron. Factum est autem i noctis medio. percussit dñs oẽ primogenitũ i terra egypti: a primogenito pharaonis q in solio eius sedebat vsqꝫ ad primogenitum captiue que erat in carcere: ⁊ omne primogenitum iumentorum. Surrexitqꝫ pharao nocte ⁊ omnes serui eius cunctaqꝫ egyptꝰ: ⁊ ortꝰ est clamor magnꝰ

in egypto: Neqꝫ eni erat domus in qua nō ia
ceret mortuus. Vocatisqꝫ pharao moyse ⁊ aa/
ron nocte. ait: Surgite egredimini a pplo me
vos ⁊ filij isrl. Ite ⁊ imolate dño sicut dicitis.
Oues vestras ⁊ armenta assumite vt petiera/
tis: ⁊ abeuntes benedicite mihi. Vrgebantqꝫ
egyptij pplm isrl de terra exire velociter dicen
tes. Omnes moriemur. Tulit igit ppls cōsp
sam farinā anteq̄ꝫ fermentaret: ⁊ ligans in pal
lijs posuit super humeros suos. Feceruntqꝫ fi
lij isrl sicut preceperat dñs moysi: ⁊ petierūt ab
egyptijs vasa argentea ⁊ aurea vestēqꝫ pluri/
mā. Dñs aūt dedit gratiā populo coram egyp
tijs vt cōmodarent eis ⁊ spoliauerūt egyptios.
Profectiqꝫ sunt filij isrl de ramasse in sochot
sexcenta fere milia peditū viroꝝ: absqꝫ paruu/
lis ⁊ mulieribus. Sed ⁊ vulgus promiscuū in
numerabile ascendit cū eis: oues ⁊ armenta ⁊
animantia diuersi generis multa nimis. Coxe
runtqꝫ farinam quā dudum de egypto consper
sam tulerant. ⁊ fecerūt subcineritios panes azi
mos. Neqꝫ enim poterat fermentari cogētibus
exire egyptijs. ⁊ nullā facere sinentibus moraꝫ
nec pulmenti quicq̄ꝫ occurrerat pparare. Ha/
bitatio aūt filioꝝ isrl qua manserunt in egypto
fuit quadringentorū triginta annoꝝ. Quibus
expletis: eadē die egressus est oīs exercitus do
mini de terra egypti. Nox est ista obseruabilis
dñi: qñ eduxit eos de terra egypti. Hāc obser
uare debent oēs filij israel in generationibus su
is. Dixitqꝫ dñs ad moysen ⁊ aaron. Hec ē re
ligio phase. Ois alienigena nō comedet ex eo
Ois autem seruus emptitius circūcidet. ⁊ sic
comedet. Aduena ⁊ mercennarius non edent
ex eo. In vna domo comedet: nec efferetis de
carnibus eius foras: nec os illius confringetis
Ois cetus filioꝝ isrl faciet illud. Qꝫ si quis pe
regrinoꝝ in vrām voluerit transire coloniā et
facere phase dñi: circuncidet prius oē masculi
nūcius. ⁊ tunc rite celebrabit: eritqꝫ sicut indi/
gena terre. Si quis aut circūcisus nō fuerit: nō
vescet ex eo. Eadē lex erit indigene ⁊ colono q
peregrinatur apud vos. Feceruntqꝫ oēs filij
israel sicut preceperat dñs moysi ⁊ aaron ⁊ ea/
dem die eduxit dñs filios israel de terra egypti
per turmas suas. XIII

Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicens:
I Sanctifica mihi oē primogenitum qd
aperit vuluā in filijs israel tā de homi
nibus qꝫ de iumentis. Mea sūt. n. oīa. Et ait
moyses ad pplm. Memētote diei huius ī qua
egressi estis de egypto ⁊ de domo seruitutis:
qm̄ in manu forti eduxit vos dñs de loco isto:
vt nō comedatis fermentatuꝫ panem. Hodie
egredimini mēse nouaꝝ frugū. Cūqꝫ introdu
xerit te dñs in terram chananei ⁊ ethei. ⁊ āmor
rei. ⁊ euei. ⁊ iebusei. quā iurauit patribus tuis
vt daret tibi terrā fluentē lacte ⁊ melle: celebra
bitis hūc morē sacrorum mense isto. Septē die
bus vesceris azimis: ⁊ in die septimo erit solen
nitas dñi. Azima comedetis septē diebus. nō
apparebit apud te aliquid frementatū. nec ī cū/
ctis finibus tuis. Narrabisqꝫ filio tuo in die il
lo dicens. Hoc est qd fecit mihi dñs qñ egres/
sus sum de egypto. Et erit quasi signum ī ma/
nu tua: ⁊ quasi monimentū añ oculos tuos: ⁊
vt lex dñi semper sit in ore tuo. In manu enim
forti eduxit te dñs de egypto. Custodies huius
cemodi cultū statuto tpe a diebus in dies. Cūqꝫ
introduxerit te dñs in terram chananei. sicut iu
rauit tibi ⁊ fratribus tuis. ⁊ dederit tibi eam. se/
parabis oē quod aperit vuluam dño. ⁊ qd pri/
mitiuū est in pecoribus tuis. Quicquid habue
ris masculini sexus: consecrabis dño. Primo
genitū asini mutabis oue quod si nō redemeris
interficies. Oē aūt primogenitum hoīs de fili
is tuis precio redimes. Cumqꝫ interrogauerit
te filius tuus cras. dicens: quid est hoc. respon
debis ei. In manu forti eduxit nos dñs de egy
pto de domo seruitutis. Nā cū induratus esset
pharao ⁊ nollet nos dimittere: occidit dñus oē
primogenitū in terra egypti. a primogenito ho
minis vsqꝫ ad primogenitū iumentoꝝ. Iccir/
co imolo dño oē quod aperit vuluam masculi/
ni sexus. ⁊ oīa primogenita filiorū meoꝝ redi/
mo. Erit igitur quasi signū in manu tua ⁊ qua
si appensum quid. ob recordationē añ oculos
tuos: eo ꝙ in manu forti eduxit vos dñs d' egy
pto. Igitur cū emisisset pharao populū. nō eos
duxit dñs per viam terre philistijm que vicina
est: reputans ne forte peniteret eum. si vidisset
aduersum se bella consurgere. ⁊ reuerterentur
in egyptū sed circūduxit per viā deserti. que est
iuxta mare rubrū. Et armati ascenderunt filij
israel de terra egypti. Tulit quoqꝫ moyses os/
sa ioseph secum: eo ꝙ adiurasset filios israel di
cens. Visitabit vos deus: efferte ossa mea hinc
vobiscum. Profectiqꝫ de sochot castramenta
ti sunt in ethan: in extremis finibus solitudinis
Dñs aūt pcedebat eos: ad ostendendā viam p
diem in colūna nubis: ⁊ per noctem in colūna
ignis. vt dux esset itineris vtroqꝫ tēpore. Nū
q̄ꝫ defuit colūna nubis per diē nec colūna ignis
per noctem coram populo. XIIII

LOcutus ē aūt dñs ad moysen dicens. Loquere filijs isrl'. Reuersi castramētentur e regiōe phiarioth: que est inter magdalū ⁊ mare ꝯtra beelsephon. In conspectu ei⁹ castra ponetis sup mare. Dicturusq; est pharao sup filijs israel. Coartati sunt in terra. conclusit eos desertū. Et indurabo cor ei⁹. ac ꝑsequet͛ vos: ⁊ glorificabor in pharaone. ⁊ in oī exercitu eius: scientq; egyptij. q: ego sum dñs Feceruntq; ita. Et nunciatū ē regi egyptiorum q fugisset populus. Immutatūq; est cor pharaonis ⁊ suorum eius sup populū. ⁊ dixerūt. Quid voluim⁹ facer: vt dimitterem⁹ isrl' ne seruiret nobis. Iūxit ergo currū. ⁊ oēm populū suū assūpsit secū. Tulitq; sexcentos curr⁹ electos: ⁊ quicquid in egypto curruū fuit: ⁊ duces totius exercitus. Indurauitq; dñs cor pharaonis regis egypti. ⁊ persecutus est filios israel. At illi egressi erāt in manu excelsa. Cūq; persequerent͛ egyptij vestigia p̄cedentiū: repperérūt eos i castris sup mare. Omisq; equitatus ⁊ curr⁹ pharaonis ⁊ vniuersus exercitus erāt i phiairoth ꝯ beelsephon. Cūq; appropinquasset pharao. leuantes filij israel oculos. viderūt egyptios post se et timuerūt valde. Clamaueruntq; ad dñm. et dixerunt ad moysen. Forsitan nō erāt sepulchra in egypto. ideo tulisti nos vt moreremur i solitudine. Quid hoc facere voluisti. vt educeres nos ex egypto. Nonne iste est sermo quem loqbamur ad te in egypto. dicentes: recede a nobis vt seruiamus egyptijs. Multo enim melius erat seruire eis: q̄ mori i solitudine. Et ait moyses ad populum. Nolite timere. State et videte magnalia dñi. que facturus est hodie. Egyptios enim quos nūc videtis. nequaq; vltra videbitis vsq; in sempiternū. Dñs pugnabit ꝓ vobis: et vos tacebitis. Dixitq; dñs ad moysen. Quid clamas ad me. Loquere filijs israel vt ꝓficiscant͛. Tu aūt eleua virgā tuā et extende manū tuā super mare et diuide illud: vt gradiant͛ filij israel i medio mari p siccū. Ego aūt indurabo cor egyptiorum vt ꝑsequantur vos. et glorificabor in pharaone: et in oī exercitu eius et in curribus et in eqtib⁹ illius. Et scient egyptij q: ego sū dñs: cū glorificat⁹ fuero i pharaone: et in currib⁹ atq; in eqtibus eius. Tollēsq; se angelus dñi qui p̄cedebat castra israel. abijt post eos. ⁊ cū eo parit͛ colūna nubis p̄ora dimittēs. post tergū stetit inter castra egyptiorum ⁊ castra israel. Et erat nubes tenebrosa. ⁊ illuminās noctē: ita vt ad se inuicē toto noctis tpe accedere nō valerēt. Cūq; extēdisset moyses manū super mare. abstulit illud dñs flante vento vehementi ⁊ vrente tota nocte. ⁊ vertit i siccū. Diuisaq; est aqua: ⁊ ingressi sūt filij isrl' p mediū sicci maris. Erat eni aqua quasi mur⁹ a dextera eorum ⁊ leua. Persequētesq; egyptij ingressi sūt post eos: ⁊ oīs eqtat⁹ pharaonis. curr⁹ ei⁹ ⁊ eqtes p mediū maris. Iāq; aduenerat vigilia matutina. ⁊ ecce respiciēs dñs super castra egyptiorum per colūnam ignis ⁊ nubis: interfecit exercitū eorum. ⁊ subuertit rotas curruū. ferebantq; i ꝓfūdū. Dixerūt ergo egyptij. Fugiamus israhelē. dñs eni pugnat ꝓ eis ꝯtra nos Et ait dñs ad moysen. Extende manū tuā sup mare. vt reuertant͛ aque ad egyptios sup currus ⁊ eqtes eorum. Cūq; extendisset moyses manū ꝯtra mare. reuersū est p̄mo diluculo ad p̄orem locū. Fugiētibusq; egyptijs occurrerunt aque ⁊ inuoluit eos dñs i medijs fluctib⁹. Reuersęq; sūt aque: ⁊ operuerunt currus ⁊ quites cūcti exercitus pharaonis. q sequentes ingressi fuerāt mare: nec vnus qdē supfuit ex eis. Filij aūt israel preterunt per mediū sicci maris: ⁊ aq̄ eis erāt quasi ꝓ muro a dextris ⁊ a sinistris Liberauitq; dñs i die illo isrl' de manu egyptiorū: ⁊ viderūt egyptios mortuos sup litt⁹ maris. ⁊ manū magnā quā exercuerat dñs contra eos. Timuitq; ppl's dñm. ⁊ crediderūt dño. ⁊ moysi seruo eius.

XV

TUnc cecinit moyses ⁊ filij isrl'. carmen hoc domino. ⁊ dixerunt. Cantem⁹ domino gloriose enim magnificatus est. equū ⁊ ascensorem deiecit in mare. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs ⁊ factus est mihi in salutē Iste deus meus ⁊ glorificabo eū: deus patris mei ⁊ exaltabo eum. Dñs quasi vir pugnator: omnipotēs nomē eius: currus pharaōis ⁊ exercitū eius ꝓiecit in mare. Electi p̄ncipes eius submersi sunt in mari rubro: abyssi operuerūt eos: descēderūt in ꝓfundū quasi lapis. Dextera tua dñe magnificata ē in fortitudine: dextera tua dñe percussit inimicū: ⁊ in multitudine glorie tue deposuisti aduersarios meos. Misisti iram tuam que deuorauit eos sicut stipulā: ⁊ in spū furoris tui congregate sūt aque. Stetit vnda fluens: congregati sūt abyssi in medio mari Dixit inimicus. persequar ⁊ ꝯprehēdam: diuidā spolia: iplebit͛ aīa mea. Euaginabo gladiū meū: interficiet eos manus mea. Flauit spūs tuus ⁊ operuit os mare: submersi sūt quasi plūbū in aquis vehemētibus. Quis similis tui in fortibus dñe: quis similis tui magnific⁹ i scitate terribilis atq; laudabilis ⁊ faciens mirabilia.

Extendisti manū tuam τ deuorauit eos terra:
dux fuisti i mĩſicordia tua. pplo quē redemisti
Et portasti eū in fortitudine tua: ad habitaculū
scm̃ tuum. Ascenderūt ppl'i τ irati sunt dolores
obtenuerunt habitatores philistijm. Tunc con
turbati sunt pricipes edom: robustos moab ob
tinuit tremor: obriguerunt omnes habitatores
chanaan. Irruat super eos formido τ pauor: i
magnitudine brachij tui. Fiant immobiles q̄/
si lapis. donec pertranseat populus tuus domi
ne: donec pertranseat ppl's tuus iste quē posse
disti. Introduces eos τ plantabis in mōte he
reditatis tue: firmissimo habitaculo tuo qd̓ ope
ratus es dn̄e. Sanctuarium tuum domine: qd̓
firmauerunt manus tue: dn̄s regnabit i eternū
τ vltra. Ingressus est eniz eques pharao cum
curribus τ equitibus eius i mare: τ reduxit su
per eos dn̄s aquas maris. Filij autē israel am
bulauerūt p siccū i medio ei⁹. Sūpsit ergo ma
ria pphetissa: soror aaron. tympanuz in manu
sua: egressecq̃z sūt oēs mulieres post eā cū tym/
panis τ choris. qbus p̃cinebat dicēs. Cātem⁹
dn̄o. gloriose. n. magnificat⁹ ē: equū τ ascenso/
rem deiecit in mare. Tulit aūt moyses israel de
mari rubro: τ egressi sunt in desertuz sur: Am
bulaueruntq̃z tribus dieb⁹ p solitudinem τ nō
īueniebant aquam. Et venerūt in marath. nec
poterant bibere aquas de marath. eo q̄ essent
amare. Unde τ congruum loco nomen impo
suit. vocās illum marath. i. amaritudinem. Et
murmurauit ppl's ɔtra moysen dicens. Quid
bibemus. At ille clamauit ad dominum. Qui
ostēdit ei lignum. qd̓ cū misisset in aquas: i dul
cedinem verse sunt. Ibi ɔstituit ei p̃cepta atq̃z
iudicia. τ ibi temptauit eū dicens. Si audieris
vocem dn̄i dei tui. τ qd̓ rectū est corā eo feceris
τ obedieris mandatis eius. custodierisq̃z om/
nia p̃cepta illius: cunctum languorē quem po/
sui in egypto nō inducam super te. Ego enim
dn̄s sanator tuus. Venerūt aūt in helim filij is
rael vbi erāt duodeciz fōtes aquaꝝ τ septuagi
ta palme. τ castrametati sūt iuxta aq̃s. XVI

Profectiq̃z de helim venit omnis multi
tudo filioꝝ israel in desertuz syn: quod
est inter helim τ synai: qntadecima die
mensis secundi postq̃z egressi sunt de terra egy
pti. Et murmurauit omnis congregatio filio/
rum israel contra moysen τ aaron in solitudie.
Dixeruntq̃z filij israel ad eos. Utinaz mortui
essem⁹ p manū domini i terra egypti. quādo se
debam⁹ sup ollas carniū: τ comedebam⁹ panē
in saturitate. Cur induxistis nos in desertum
istud vt occideretis omnem multitudinem fa/
me. Dixit autem dominus ad moysen. Ecce
ego pluam vobis panes de celo. Egrediat̄ po
pulus τ colligat que sufficiunt per singulos di
es: vt temptem eum: vtꝝ ambulet in lege mea
an non. Die autem sexto parent q̄ inferant. τ
sit duplum q̄z colligere solebāt per singulos di
es. Dixeruntq̃z moyses τ aaron ad omnes fi
lios israel. Vespere scietis q̄ domin⁹ eduxerit
vos de terra egypti. τ mane videbitis gloriaz
domini. Audiui enim murmur vestrū contra
dominum. Nos vero quid sumus quia musi/
tastis contra nos. Et ait moyses. Dabit vobis
dominus vespere carnes edere τ mane panes
in saturitate. eo q̄ audierit murmurationes ve
stras quibus murmurati estis contra eū. Nos
enim quid sumus. Nec contra nos ē murmur
vestrū: sed contra dominū. Dixit quoq̃z moy
ses ad aaron. Dic vniuerse congregatiōi filio
rū israel. Accedite corā domino. Audiuit eni
murmur vestrum. Cūq̃z loqueretur aaron ad
omnem cetū filioꝝ israel: respexerūt ad solitudi
nem. Et ecce gloria domini apparuit in nube.
Locutus ē aūt dominus ad moysen dicēs. Au
diui murmuratiōes filioꝝ israel. Loquere ad
eos. Vespere comedetis carnes. τ mane satu/
rabimini panibus: scietisq̃z q̄ ego sum domi/
nus deus vester. Factū ē ergo vespere τ ascē
dens coturnix cooperuit castra. mane quoq̃z ros
iacuit per circuitū castroꝝ. Cūq̃z operuisset su
perficiē terre: apparuit in solitudine minutum
τ quasi pilo tusū in similitudinē pruine sup ter
ram. Qd̓ cū vidissent filij israel. dixerūt adin/
uicem. Manhu. Qd̓ significat: quid est hoc.
Ignorabant enim quid esset. Quibus ait moy
ses. Iste ē panis quem dominus dedit vobis
ad vescendū. Hic est sermo quem precepit vo
bit dominus. Colligat vnusquisq̃z ex eo quan
tum sufficit ad vescendum: gomor per singula
capita. Iuxta numerū animarū vestrarū q̄ ha
bitant in tabernaculo. sic tollet̄. Fecerūtq̃z ita
filij israel. τ collegerūt alius plus. alius minus
τ mensi sunt ad mensuram gomor. Nec q pl⁹
collegerat habuit amplius. nec qui minus pa/
rauerat repperit minus: sed singuli iuxta id qd̓
edere poterant ɔgregauerūt. Dixitq̃z moyses
ad eos nullus relinquat ex eo i mane. Qui nō
audierūt eū: sed dimiserūt qdā ex eis vsq̃z ma/
ne: τ scatere cepit vermibus atq̃z ɔputruit. Et
iratus est ɔ̄ eos moyses Colligebāt aūt mane
singuli quantū sufficere poterat ad vescendum
Cūq̃z incaluisset sol: liquefiebat. In die autem

sexta collegerunt cibos duplices. i. duo gomor
per singulos hoies. Venerūt aūt oēs pncipes
multitudinis ꝛ narrauerūt moysi. Qui ait eis
Hoc ē qđ locutus ē dñs. Reqes sabbati san/
ctificata ē dño. Cras qđcūq3 opandū ē facite. ꝛ
que coquēda sūt coquite. Quicquid āt reliquū
fuerit. reponite vsq3 in mane. Fecerūtq3 ita vt
pceperat moyses: ꝛ nō ɔputruit: neq3 vermis
inuent⁹ ē in eo. Dixitq3 moyses. Comedite il
lud hodie: q2 sabbatū est dño. non inuenief ho
die in agro. Sex diebus colligite: in die autem
septimo sabbatū ē dño: iccirco nō īuenief. Ve
nitq3 septima dies. ꝛ egressi de pplo vt collige
rēt non inuenerūt. Dixit aūt dñs ad moysen.
Vsq3quo non vultis custodire mandata mea
ꝛ legē meā: Videte ꝙ dñs dederit vobis sab/
batū. ꝛ ꝓpter hoc die sexta tribuit vobis cibos
duplices. Maneat vnusquisq3 apud semetipz
ꝛ nullus egrediaf de loco suo die septimo. Et
sabbatizauit populus die septimo. Appellauit
q3 dom⁹ israel nomē ei⁹ man. Qđ erat quasi se
mē coriādri albū. gustusq3 eius quasi simile cū
melle. Dixit aūt moyses. Iste ē smo quē pre/
cepit dñs. Imple gomor ex eo ꝛ custodiatur in
futuras retro gnātiones vt nouerint panē quo
alui vos i solitudīe qñ educti estis de terra egy
pti. Dixitq3 moyses ad aarō. Sume vas vnū
ꝛ mitte ibi man. quātū pōt cape gomor. ꝛ repo
ne corā dño ad suandū in generatiōes vestras
sicut pcepit dñs moysi. Posuitq3 illud aaron
in tabernaculo reseruandū. Filij aūt israel co/
mederūt man quadraginta annis: donec veni
rēt in terrā habitabilē. Hoc cibo aliti sūt vsq3
quo tāgerēt fines terre chanaan. Gomor autē
decima pars ē ephi.

XVII

I Gitur ꝓfecta omnis multitudo filio/
rū israel đ deserto syn. ꝑ māsiōes suas
iuxta sermonē dñi castramentati sunt i
raphidim. vbi non erat aqua ad bibendum po
pulo. Qui iurgatus ɔ moysen ait. Da nobis
aquā vt bibamus. Quibus respondit moyses
Quid iurgamini ɔtra me: ꝛ cur tēptatis dñm
Sitiuit ergo ibi populus pre aque penuria. ꝛ
murmurauit ɔtra moysen dicens. Cur fecisti
nos exire de egypto: vt occideres nos ꝛ libe/
ros nostros ac iumēta siti. Clamauit aūt moy
ses ad dñm dicens. Quid faciam populo huic
Adhuc paululum ꝛ lapidabit me. Et ait domi
nus ad moysen. Antecede populuz. ꝛ sume te
cū de seniorib⁹ israel. ꝛ virgā qua pcussisti flu/
uiū tolle in manu tua ꝛ vade. En ego stabo ibi
corā te supra petrā oreb. pcutiesq3 petram. ꝛ
exibit ex ea aqua vt bibat populus. Fecit moy
ses ita corā senioribus israel. Et vocauit nomē
loci illius. tēptatio. ꝓpter iurgiū filioꝝ israel.
ꝛ q2 tēptauerūt dñm. dicētes. Est ne deus i no
bis. an nō. Venit aūt amalech ꝛ pugnabat cō
tra filios isrl in raphidim. Dixitq3 moyses ad
iosue. Elige viros. ꝛ egressus pugna ɔ ama/
lech cras. Ego stabo in vertice collis: habens
virgam dei in manu mea. Fecit iosue vt locu
tus erat moyses. ꝛ pugbit ɔ amalech. Moy/
ses aūt ꝛ aaron ꝛ hur. ascēderūt sup ṽticē col/
lis. Cūq3 leuaret moyses man⁹. vincebat isra
el. Sin aūt paululum remisisset: supabat ama/
lech. Man⁹ aūt moysi erāt graues. Sumētes
igif lapidē posuerūt subter eū in quo sedit. Aa
ron aūt ꝛ hur sustentabāt manus eius ex vtra/
q3 pte. Et factū ē vt man⁹ illius nō lassarentur
vsq3 ad occasū solis. Fugauitq3 iosue amalech
ꝛ populū eius in ore gladij. Dixit autē dñs ad
moysen. Scribe hoc ob monimentū in libro ꝛ
trade aurib⁹ iosue. Delebo eni memoriā ama
lech sub celo. Edificauitq3 moyses altare. ꝛ vo
cauit nomen eius. dominus exaltatio mea di/
cens. Quia manus solius domini ꝛ belluz dei
erit contra amalech: a generatione in generati
onem.

XVIII

C Umq3 audisset iethro sacerdos madi/
an. cognatus moysi omnia que fecerat
dñs moysi i israel populo suo. ꝛ ꝙ edu
xisset dñs israel de egypto. tulit sephorā vxorē
moysi quam remiserat. ꝛ duos filios eius quo
rum vnus vocabatur gersan. dicente patre ad
uena fui in terra aliena: alter vero eliezer: de/
us eni ait patris mei adiutor meus: ꝛ eruit me
de gladio pharaōis. Venit ergo iethro cogna/
tus moysi ꝛ filij eius ꝛ vxor eius ad moysen in
desertū: vbi erat castrametat⁹ iuxta montē dei
ꝛ mandauit moysi dicēs. Ego iethro cognat⁹
tuus venio ad te: ꝛ vxor tua: ꝛ duo filij tui cum
ea. Qui egressus in occursum cognati sui ado
rauit ꝛ osculatus ē eum. Salutauerūtq3 se mu
tuo verbis pacificis. Cūq3 intrasset tabernacu
lū: narrauit moyses cognato suo cuncta q̄ fece
rat dñs pharaoni ꝛ egyptijs ꝓpter isrl: vniuer
sūq3 laborē q ascēdisset eos in itinere: ꝛ ꝙ libe
rauerat eos dñs. Letatusq3 ē iethro sup oībus
bonis q̄ fecerat dñs israheli. eo ꝙ eruisset eum
de manu egyptioꝝ. Et ait. Benedict⁹ dñs qui
liberauit vos de manu egyptiorum ꝛ de manu
pharaonis. q eruit populū suū de manu egypti
Nunc cognoui q2 magnus dñs sup oēs deos
eo ꝙ supbe egerint ɔ eos. Obtulit ḡ iethro co

gnatus moysi holocausta et hostias dño: venerúntqz aaron et omnes seniores filiorum israel vt comederent panē cū eo corā dño. Altera aūt die sedit moyses vt iudicaret pplm: qui assistebat moysi a mane vsqz ad vesperam. Qd cū vidisset cognatus eius oia. s. q̄ agebat in populo. ait Quid est qd facis in plebe. Cur solus sedes: et ois ppls prestolat de mane vsqz ad vesperam. Cui rñdit moyses. Venit ad me ppls querens sententiā dei. Cūqz acciderit eis aliqua disceptatio. veniunt ad me vt iudicem inter eos et ostendam pcepta dei et leges eius. At ille. Non bonā inqt rem facis. Stulto labore consumeris: et tu et ppls iste qui tecū est. Ultra vires tuas est negocium. Solus illd nō poteris sustinere sz audi vba mea atqz csilia: et erit dñs tecum. Esto tu pplo in his que ad deū ptinent vt referas q̄ dicunt ad eū: ondasqz populo cerimonias et ritū colendi. viāqz per quā ingredi debeāt. et opus qd facere debeāt. Prouide aūt de oi plebe viros sapiētes et timētes deū in qbus sit vitas. et q oderit auaritiā et cstitue ex eis tribunos et cēturiones. et qnquagenarios. et decanos qui iudicent pplm oi tpe. Quicqd autē maius fuerit referant ad te. et ipsi minora tm̄modo iudicent leuiusqz sit tibi. partito in alios onere. Si hoc feceris: iplebis impiū dñi: et pcepta eius poteris sustentare: et ois hic populus reuertetur ad loca sua cū pace. Quibus auditis. moyses fecit oia q̄ ille suggesserat. Et electis viris strenuis de cūcto isrl. constituit eos principes populi tribunos. et centuriones et qnquagenarios: et decanos. q iudicarent plebē dñi oi tēpore. Quicqd aūt grauius erat referebāt ad eum. faciliora tā tūmō iudicantes. Dimisitqz cognatū suuz: qui reuersus abijt in terrā suam. XIX

M Ense tertio egressionis isrl de terra egypti: in die hac venerunt in solitudinez synai. Nā pfecti de raphidim. et peruenientes vsqz in desertū synai. castrametati sunt in eodem loco: ibiqz isrl fixit tentoria e regione montis. Moyses aūt ascendit in montē ad deum. Vocauitqz eum dñs de monte: et ait. Hec dices domui iacob. et annūciabis filijs isrl. Vos ipsi vidistis q̄ fecerim egyptijs. quō portauerim vos sup alas aqlarū. et assumpserim mihi. Si ergo audieritis vocē meam: et custodieritis pactū meū. eritis mihi in peculiū de cunctis populis. Mea est. n. ois terra et vos eritis mihi in regnū sacerdotale: et gēs scā. Hec sūt vba que loqris ad filios isrl. Venit moyses et conuocatis maioribus natu populi exposuit omnes sermones quos mādauerat dñs. Respōditqz ois populus simul. Cūcta q̄ locutus ē dñs faciemus Cūqz retulisset moyses verba populi ad dñm ait ei dñs. Iam nunc veniam ad te in caligine nubis: vt audiat me populus loquentem ad te et credat tibi in ppetuum. Nūciauit ergo moyses verba populi ad dñm. Qui dixit ei. Vade ad populum. et scifica illos hodie et cras. lauētqz vestimēta sua: et sint parati in diē tertiū. In die eni tertio descendet dñs corā oi plebe super montem synai. Cōstituesqz terminos populo p circuitū: et dices ad eos. Cauete ne ascendatis in montem: nec tangatis fines illius. Oēs q tetigerit montē. morte morietur. Manus non tangēt eū: sed lapidibus opprimetur: aut cōfodietur iaculis. Siue iumentū fuerit siue hō non viuet Cū ceperit clāgere buccina. tūc ascēdāt in mōtē. Descēditqz moyses de monte ad populū: et sanctificauit eū. Cūqz lauissent vestimenta sua ait ad eos. Estote parati in diē tertiū: et ne appropinquetis vxoribus vestris. Iāqz aduenerat tertius dies et mane inclaruerat: et ecce ceperunt audiri tonitrua. ac micare fulgura: et nubes densissima operire montem. Clangorqz buccine vehementius pstrepebat. et timuit ppls qui erat in castris. Cūqz eduxisset eos moyses in occursum dei de loco castrorum. steterūt ad radices montis. Totus autem mons synai fumabat. eo q descendisset dominus super eū i igne et ascenderet fumus ex eo quasi de fornace. Eratqz ois mons terribilis: et sonitus buccine paulatim crescebat in maius: et prolixius tendebatur. Moyses loquebatur et dñs respondebat ei. Descenditqz dñs super montē synai in ipso mōtis vertice: et vocauit moysen in cacumē eius. Quo cū ascendisset. dixit ad eū. Descēde et cōtestare populū: ne forte velit transcēdere terminos ad vidēdū dñm: et pereat ex eis plurima multitudo Sacerdotes qz q accedūt ad dñm sanctificentur ne pcutiat eos. Dixitqz moyses ad dñm. Nō poterit vulgus ascendere in mōtem synai. Tu enim testificatus es. et iussisti dicēs. Pone terminos circa montem et sanctifica illuz. Cui ait dñs. Vade et descende. ascendesqz tu et aaron tecū. Sacerdotes aūt et populus nō trāsceāt terminos: nec ascendant ad dñm: ne forte interficiat illos. Descenditqz moyses ad populum: et omnia narrauit eis. XX

L Ocutusqz ē dñs cūctos sermones hos. Ego sum dominus deus tuus. q eduxi te de terra egypti: de domo seruitutis. Nō habebis deos alienos coram me. Nō faci

es tibi sculptile: neq3 omnẽ similitudinẽ que ẽ in celo desup. ⁊ que i terra deorsũ: nec eoꝝ que sũt in aquis sub terra. Nõ adorabis ea neq3 co les. Ego eni sũ dñs de⁹ tu⁹ fortis zelotes: visi/ tãs inıqtatẽ patrũ i filios. in tertiã ⁊ quartã ge/ neratiõnẽ eoꝝ q oderũt me. ⁊ faciẽs miã3 i mi lia. bis q dıi igũt me ⁊ custodiũt precepta mea. Nõ assumes nomẽ dñi dei tui i vanũ. Nec. n. habebit insontem dñs eũ: qui assũpserit nomẽ dñi dei sui frustra. Memento vt diem sabbati sanctifices. Sex dieb⁹ opaberis. ⁊ facies omnia opa tua. Septimo aũt die sabbatũ dñi dei tui ẽ Nõ facies oẽ opus in eo. tu ⁊ fili⁹ tu⁹ ⁊ filia tua seruus tuus ⁊ ancilla tua: iumentũ tuũ ⁊ adue/ na. qui est itra portas tuas. Sex eni diebus fe/ cit deus celũ ⁊ terrã. mare ⁊ oia que in eis sunt ⁊ regeuit in die septimo. Idcirco benedixit dñs diei sabbati. ⁊ sanctificauit eũ. Honora patre3 tuũ ⁊ matrẽ tuã: vt sis longeu⁹ super terrã quã dñs deus tuus dabit tibi. Non occides. Non mechaberis. Non furtũ facies. Nõ loqueris ꝯ ꝓximũ tuũ falsũ testimoniũ. Non concupisces domũ ꝓximi tui. Nec desiderabis vxorẽ eius nõ seruu. nõ ancillã. nõ bouẽ. nõ asinum. nec omnia que illius sũt. Cũct⁹ aũt populus vide/ bat voces ⁊ lampades ⁊ sonitũ buccine. montẽ q3 fumantẽ: ⁊ perterriti ac pauore cõcussi. stete rũt ꝓcul dicentes moysi. Loquere tu nobis et audiemus. Non loquatur nobis dñs: ne forte moriamur. Et ait moyses ad ppl'm. Nolite ti/ mere. Vt enim ꝓbaret vos venit de⁹. ⁊ vt ter ror illi⁹ esset in vobis: ⁊ nõ peccaretis. Stetitq3 populus de lõge: moyses aũt accessit ad caligi/ nẽ i qua erat de⁹. Dixitq3 pterea dñs ad moy sen. Hec dices filijs israel. Vos vidistis q̄ de celo locutus sim vobis. Nõ facietis deos argẽ teos: nec deos aureos facietis vobis. Altare d̃ terra facietis mihi. ⁊ offeretis super eo holocau sta. ⁊ pacifica vestra. oues vestras ⁊ boues i oi loco in quo memoria fuerit nois mei. Veniam ad te ⁊ benedicã tibi. Q̄d si altare lapideũ fece/ ris mihi: nõ edificabis illud de sectis lapidibus Si eni leuaueris cultrũ tuũ super eo polluetur Nõ ascendes per gradus ad altare meũ: ne re uelet' turpitudo tua. XXI

Hec sũt iudicia q̄ ꝓpones eis. Si eme/ ris seruũ hebreũ: sex annis seruiet tibi in septimo egredietur liber gratis. Cum quali veste intrauerit: cũ tali exeat. Si habens vxorẽ: ⁊ vxor egredietur simul. Sin aũt dñs dede rit illi vxorem. ⁊ peperit filios ⁊ filias: mulier ⁊ liberi eius erunt dñi sui: ipse vero exibit cum vestitu suo. Q̄d si dixerit seruus diligo domi/ nũ meũ ⁊ vxorem ac liberos. nõ egrediar liber offerat eũ dñs dijs ⁊ applicabitur ad ostium ⁊ po stes: perforabitq3 aurem eius subula. ⁊ erit ei seruus in seculũ. Si qs vendiderit filiã suã i fa mulã. nõ egredietur sicut ancille exire ꝯsueuerũt Si displicuerit oculis dñi sui cui tradita fuerit dimittet eã. populo autem alieno vendendi nõ habebit potestatẽ. si spreuerit eam. Si aũt filio suo desponderit eam: iuxta morem filiarum fa ciet illi. Q̄d si alterã ei acceperit. prouidebit pu elle nuptias ⁊ vestimẽta: ⁊ preciũ pudicitie nõ negabit. Si tria ista non fecerit. egredietur gra/ tis absq3 pecunia. Qui percusserit hominẽ vo lens occidere. morte moriatur. Qui autem nõ ẽ insidiatus. sed deus illum tradidit in man⁹ ei⁹ ꝯstituã tibi locũ in quo fugere debeat. Si quis per industriam occiderit ꝓximũ suũ ⁊ per insi/ dias: ab altari meo auelles eu3 vt moriatur. Qui percusserit patrẽ suũ aut matrẽ. morte moriatur. Qui maledixerit patri suo vel matri. morte mo riatur. Qui furatus fuerit hominem ⁊ vẽdiderit eũ: cõuictus noxe. morte moriatur. Si rixati fu erint viri ⁊ percusserit alter ꝓximũ suũ lapide vel pugno: ⁊ ille mortuus non fuerit sed iacue rit i lectulo. si surrexerit ⁊ ambulauerit foris su per baculũ suũ: innocẽs erit qui percusserit. ita tamen vt operas ei⁹ ⁊ impensas in medicos re stituat. Qui percusserit seruũ suũ vel ancillam virga. ⁊ mortui fuerint in manib⁹ ei⁹: criminis re⁹ erit. Si aũt vno die vel duob⁹ superuixerit nõ subiacebit pene: q2 pecunia illius est. Si ri/ xati fuerint viri ⁊ percusserit qs mulierẽ ꝓgnã tẽ ⁊ abortiuũ quidẽ fecerit: sed ipsa vixerit sub/ iacebit dãno quantũ marit⁹ mulieris expetierit ⁊ arbitri iudicauerint. Si autem mors ei⁹ fue/ rit subsecuta: reddet animã ꝓ anima. oculũ ꝓ oculo. dentem ꝓ dente. manum ꝓ manu. pedẽ ꝓ pede. adustionẽ ꝓ adustione. vuln⁹ ꝓ vul/ nere. liuorẽ ꝓ liuore. Si percusserit quispiam oculũ serui sui aut ancille ⁊ luscos eos fecerit: di mittet eos liberos ꝓ oculo quem eruit. Dentẽ quoq3 si excusserit seruo vel ancille sue: similiter dimittet eos liberos. Si bos cornu percusserit virũ aut mulierẽ ⁊ mortui fuerint. lapidib⁹ ob ruetur ⁊ nõ comedentur carnes ei⁹. dñs quoq3 bo uis inocẽs erit. Q̄d si bos cornupeta fuerit ab heri ⁊ nudiustertius: ⁊ contestati sũt dominum eius: nec recluserit eum. occideritq3 viru3 aut mulierem. ⁊ bos lapidibus obruetur. ⁊ dñm ei⁹ occident. Q̄d si preciũ fuerit ei impositũ. dabit ꝓ aia sua qcqd fuerit postulatus. Filiu3 quoq3

⁊ filiā ſi cornu pcuſſerit: ſiłi ſnīe ſubiacebit. Si
ſeruū ancillāq; iuaſerit: triginta ſiclos argenti
dn̄o dabit: bos ꝟo lapidibus opprimet᷑. Siqs
apuerit ciſternā ⁊ foderit ⁊ nō opuerit eā; ceci
deritq; bos aut aſinus in eā: reddet dn̄s ciſter
ne precium iumētoꝝ. qđ autē mortuū eſt: ipſi⁹
erit. Si bos alienus bouem alterius vulnera/
uerit ⁊ ille mortuus fuerit: vendent bouem vi/
uū ⁊ diuidēt pciū: cadauer autē mortui inter ſe
diſpartient. Si autē ſciebat ꝙ bos cornupeta eſ
ſet ab heri ⁊ nudiuſtertius. ⁊ non cuſtodiuit eū
dominus ſu⁹. reddet bouem pro boue. ⁊ cada/
uer integrum accipiet.

XXII.

SI qs furatus fuerit bouem aut ouem.
⁊ occiderit vel vēdiderit. qnq; boues
ꝓ vno boue reſtituet. ⁊ quattuor oues.
ꝓ vna oue. Si effringens fur domū ſiue ſuffo
diēs fuerit inuent⁹. ⁊ accepto vulnere mortu⁹
fuerit: pcuſſor non erit reus ſanguinis. Quod
ſi horto ſole hoc fecerit. homicidiu; perpetrauit
⁊ ipſe moriat᷑. Si non habuerit qđ ꝓ furto red
dat. ipſe venūdabit᷑. Si inuentū fuerit apud eū
quod furatus eſt viuens ſiue bos ſiue aſin⁹ ſi/
ue ouis. duplū reſtituet. Si leſerit qſpiam agrū
vel vineam. ⁊ dimiſerit iumentū ſuum vt depa
ſcat᷑ aliena: qcqd optimū habuerit in agro ſuo
vel in vinea pro dān̄i eſtimatione reſtituet. Si
egreſſus ignis inuenerit ſpicas ⁊ comprehen/
derit aceruos frugū ſiue ſtantes ſegetes i agriſ
reddet dānū q ignem ſuccenderit. Si qs cōmē
dauerit amico pecuniam aut vas in cuſtodiam
⁊ ab eo q ſuſceperat furto ablata fuerint: ſi inue
nit᷑ fur. duplū reddet. Si latet fur: domin⁹ do/
mus applicabit᷑ ad deos: ⁊ iurabit ꝙ non extē/
derit manū in rem proximi ſui ad perpetrandā
fraudem tam in boue q̄; in aſino ⁊ oue ac veſti
mento. ⁊ qcqd damnū inferre poteſt. Ad deos
vtriuſq; cauſa perueniet. ⁊ ſi illi iudicauerit. du
plū reſtituet proximo ſuo. Si qs cōmendaue/
rit proximo ſuo bouem. aſinū. oue;. ⁊ oē iumē
tū ad cuſtodiā. ⁊ mortuū fuerit. aut debilitatum
vel captū ab hoſtib⁹. nulluſq; hoc viderit iuſ/
iurandū erit in medio ꝙ non extenderit manū
ad rem proximi ſui: ſuſcipietq; dn̄s iuramentū
⁊ ille reddere non coget᷑. Qđ ſi furto ablatum
fuerit reſtituet dānū domio. Si comeſtū a be
ſtia. deferat ad eū qđ occiſū eſt: ⁊ non reſtituet.
Quia ꝓximo ſuo qcq; hoꝝ mutuo poſtulaue/
rit: ⁊ debilitatū aut mortuū fuerit dn̄o non pſen
te: reddere ꝯpellet᷑. Qđ ſi impn̄tiarū dn̄s fuerit
nō reſtituet. maxie ſi ꝯductū venerat ꝓ merce/
de opis ſui. Si ſeduxerit qs ꝟginē needū de/
ſponſatā. dormieritq; cū ea. dotabit eā: ⁊ habe
bit eam vxorem. Si pater virginis dare nolu
erit: reddet pecuniam iuxta modū dotis quam
virgines accipere cōſueuerūt. Maleficos nō
patieris viuere. Qui coierit cū iumento morte
moriat᷑. Qui immolat dijs occidetur: preter do
mino ſoli. Aduenam nō cōtriſtabis: neq; affli
ges eū. Aduene eni ⁊ ipi fuiſtis in terra egy/
pti. Vidue ⁊ pupillo nō nocebitis. Si leſeritiſ
eos. vociferabunt᷑ ad me. ⁊ ego audiam clamo
rē eoꝝ ⁊ idignabit᷑ furor me⁹: percutiāq; vos
gladio ⁊ erūt vxores veſtre vidue: ⁊ filij veſtri
pupilli. Si pecuniam mutuam dederis popu/
lo meo pauperi q habitat tecū. nō vrgebis eum
quaſi exactor: nec vſuris opprimes. Si pign⁹
a ꝓximo tuo acceperis veſtimētū: ante ſolis oc
caſū reddes ei. Ipm̄ eni ē ſolū quo opit᷑ indu/
mētū carnis ei⁹: nec habet aliud in quo dormi
at. Si clamauerit ad me exaudiā eū: q2 miſeri/
cors ſū. Dijs nō detrahes. ⁊ pncipi populi tui
nō maledices. Decimas ⁊ primitias tuas non
tardabis offerre. Primogenitū filioꝝ tuorum
dabis mihi. De bobus q̄; ⁊ ouib⁹ ſimiliter fa/
cies. Septem dieb⁹ ſit cū matre ſua: die octaua
reddes eū mihi. Viri ſancti eritiſ mihi. Carnē
q̄ a beſtijs fuerit pregustata. nō comedetis: ſed
ꝓijcietis canib⁹.

XXIII.

NOn ſuſcipies vocem mendacij: nec iū
ges manū tuā vt ꝓ impio dicas falſu;
teſtimoniū. Non ſequeris turbam ad
faciendū malū: nec in iudicio plurimoꝝ acqui/
eſces ſententie. vt a vero deuies. Pauperiſ q̄;
non miſereberis in iudicio. Si occurreris bo
ui inimici tui. aut aſino errāti: reduc ad eū. Si
videris aſinū odientis te iacere ſub onere. non
pertrāſibis ſed ſubleuabis cū eo. Nō declina/
bis in iudiciū paupis. Mendaciū fugies. In
ſontē ⁊ iuſtū nō occides: q2 aduerſator impiū.
Nec accipies munera: que etiam excecant pru/
dentes. ⁊ ſubuertūt verba iuſtoꝝ. Peregrino
moleſtus non eris. Scitis enim aduenarū ani
mas: q2 ⁊ ipi peregrini fuiſtis in terra egypti.
Sex annis ſeminabis terram tuam ⁊ congre/
gabis fruges ei⁹. Anno autē ſeptimo dimittes
eam ⁊ requieſcere facies: vt comedāt pauperes
populi tui. ⁊ quicquid reliquū fuerit. edant be/
ſtie agri. Ita facies in vinea ⁊ in oliueto tuo.
Sex diebus operaberis. ſeptima die ceſſabis
vt requieſcat bos ⁊ aſinus tuus. ⁊ refrigeretur
filius ancille tue ⁊ aduena. Omnia que dixi vo
bis cuſtodite. ⁊ per nomen externoꝝ deoꝝ nō
iurabitis: neq; audietur ex ore veſtro. Tribus

vicibus per singulos annos mihi festa cele/
bratis. Solẽnitatem quoqȝ azimorum custo/
dies. Septem diebus comedetis azima sicut p̃
cepit tibi tẽpore mensis novorum: quando egres
sus es de egypto. Non apparebis in conspe/
ctu meo vacuus. Et solẽnitatem mensis primi
tivorum operis tui. quecũqȝ seminaveris i agro
solẽnitatem quoqȝ in exitu anni quando cgre
gaveris omnes fruges tuas de agro. Ter i an
no apparebit omne masculinum tuũ coram do
mino deo tuo. Non immolabis super fermen
to sanguinem victime tue: nec remanebit adeps
solẽnitatis mee vsqȝ mane. Primitias frugũ
terre tue deferes in domũ domini dei tui. Nõ
coques hedũ in lacte matris sue. Ecce ego mit
tam angelum meũ qui precedat te ⁊ custodiat i
via: ⁊ introducat in locũ quem preparavi. Ob
serva eum ⁊ audi vocem eius. nec contẽnẽdũ
putes: quia non dimittet cum peccaveris. ⁊ est
nomen meũ in illo. Quod si audieris vocem eiꝰ
⁊ feceris omnia que loquor. inimicus ero ini/
micis tuis. ⁊ affligam affligentes te. Precedet
qȝ te angelus meus. ⁊ introducet te ad amor/
reũ ⁊ etheũ ⁊ phereseum. chananeũqȝ ⁊ eveum
⁊ iebuseũ: quos ego conteram. Non adorabis
deos eorũ: nec coles eos. Non facies opera eo
rũ sed destrues eos. ⁊ confringes statuas eorũ.
Servietisqȝ domino deo vestro: vt benedicaȝ
panibus tuis ⁊ aquis. ⁊ auferã infirmitatẽ de me
dio tui. Non erit infecũda nec sterilis in terra
tua. Numerũ dierũ tuorũ implebo. Terrorem
meũ mittã in precursũ tuũ. ⁊ occidã omnẽ po/
pulũ ad quẽ ingredieris. Cũctorũqȝ inimico/
rũ tuorũ coram te terga vertam: emittens sca/
brones prius qui fugabũt eveũ ⁊ chananeum
⁊ etheũ anteqȝ introeas. Nõ eijciã eos a facie
tua anno vno ne terra in solitudinem redigat
⁊ crescant contra te bestie. Paulatim expellã
eos de conspectu tuo: donec augearis ⁊ possi/
deas terram. Ponam autem terminos tuos a
mari rubro vsqȝ ad mare palestinorum. ⁊ a de
serto vsqȝ ad fluvium. Tradam in manibꝰ ve
stris habitatores terre. ⁊ eijciã eos de conspectu
vestro. Nõ inibis cũ eis fedus. nec cũ dijs eo/
rũ. Nõ habitẽt in terra tua: ne forte peccare te
faciant in me si servieris dijs eorũ. qd tibi certe
erit in scandalũ. XXIIII

Moysi quoqȝ dixit. Ascẽde ad dñm. tu
⁊ aaron. nadab ⁊ abiu. ⁊ septuaginta
senes ex israel. ⁊ adorabitis procul. So
lusqȝ moyses ascendet ad dñm: ⁊ illi nonꝰ ap/
propinquabũt: nec populus ascẽdet cũ eo. Ve
nit ergo moyses: ⁊ narravit plebi omnia verba
dñi atqȝ iudicia. Respõditqȝ ois ppl's vna vo
ce. Omnia verba dñi q̃ locutꝰ ẽ. facię́mꝰ. Scripsit
aũt moyses vniversos sermones dñi. ⁊ mane cõ
surgẽs edificavit altare dño ad radices mõtis
⁊ duodecim titulos per duodecim tribꝰ isrl'. Misit
qȝ iuvenes de filijs israel. ⁊ obtulerũt holocau
sta. immolaveruntqȝ victimas pacificas domino
vitulos duodecim. Tulit itaqȝ moyses dimidi
am partem sanguinis ⁊ misit in crateras. partẽ
aũt residuã fudit super altare. Assumensqȝ vo
lumen federis. legit audiente populo. Qui di/
xerũt. Omnia q̃ locutꝰ ẽ dñs faciemꝰ. ⁊ erimꝰ obe
dientes. Ille vero sũptũ sanguinẽ respersit in
populũ. Et ait. Hic ẽ sanguis federis qd pepi
git dñs vobiscũ: super cunctis sermonibus his.
Ascenderũtqȝ moyses ⁊ aaron nadab ⁊ abiu ⁊
septuaginta de senioribus israel. ⁊ viderũt deũ
isrl'. Sub pedibꝰ eiꝰ quasi opꝰ lapidis sapphy
rini. ⁊ quasi celũ cũ serenũ ẽ. Nec sup eos q procul recesserant de filijs israel. misit manũ suam
Viderũtqȝ deũ. ⁊ comederũt ac biberunt. Di
xit aũt dñs ad moysen. Ascende ad me in mon
tem ⁊ esto ibi: daboqȝ tibi tabulas lapideas et
legem ac mandata que scripsi: vt doceas filios
israel. Surrexerũt moyses ⁊ iosue minister eiꝰ
ascendensqȝ moyses in montem dei senioribus
ait. Expectate hic donec revertamur ad vos.
Habetis aaron ⁊ hur vobiscũ: si quid natũ fu
erit questionis. ⁊ referetis ad eos. Cũqȝ ascen
disset moyses. operuit nubes montem ⁊ habi/
tavit gloria dñi sup synai tegens illũ nube sex
diebꝰ. Septimo aũt die vocavit eũ dñs de me
dio caliginis. Erat autẽ spẽs glorie dñi quasi
ignis ardẽs sup verticẽ montis. in conspectu fi/
liorũ israel. Ingressusqȝ moyses mediũ nebu/
le. ascẽdit in mõtẽ. ⁊ fuit ibi quadraginta diebꝰ
⁊ quadraginta noctibus. XXV

Locutusqȝ est dñs ad moysen dicens.
Loquere filijs israel vt tollãt mihi pri
mitias. Ab oĩ hoĩe q offert vltroneus
accipietis eas. Hec sũt aũt que accipe debetis.
Aurũ ⁊ argẽtũ ⁊ es ⁊ hyacinthũ ⁊ purpuram
coccũqȝ bis tinctũ et byssũ et pilos caprarum et
pelles arietum rubricatas pellesqȝ hyacinthi/
nas et ligna sethim: oleũ ad luminaria concinnã
da. aromata in vnguentũ et thymiamata boni
odoris: lapides onychinos et gemmas ad or/
nandũ ephot et rationale. Facietqȝ mihi scũa/
riũ et habitabo i medio eorũ. iuxta oẽm silitudi
nẽ tabernaculi qd ostẽdã tibi. et oium vasorũ in
cultũ eiꝰ. Sicqȝ facietis illud. Archã de lignis

sethim cõpingite: cuius longitudo hẽat duos
⁊ semis cubitos. latitudo cubitum ⁊ dimidium
altitudo cubitum silr̃iter ac semissem. ⁊ deaura/
bis eã auro mundissimo intus ⁊ foris. Faci/
esqꝫ supra. coronã aureã ꝑ circuitũ. ⁊ quattuor
circulos aureos q̊s pones per quattuor arche
angulos. Duo circuli sunt in latere vno ⁊ duo
in altero. Facies q̊ꝫ vectes de lignis sethim. ⁊
opies eos auro. Inducesqꝫ ꝑ circulos qui sũt
in arche lateribus. ut portẽt i eis. Qui sp̱ erũt
i circulis: nec vnq̃ꝫ extrahent̃ ab eis. Pones
qꝫ in archa testificationẽ quam dabo tibi. Fa/
cies ⁊ ꝓpitiatoriũ de auro mũdissimo. Duos
cubitos ⁊ dimidium tenebit longitudo eius: ⁊
cubitum ac semissem latitudo. Duos q̊ꝫ cheru
bin aureos ⁊ productiles facies ex vtraqꝫ par/
te oraculi. Cherub vnus sit in latere vno. ⁊
alr̃ in altero. Vtrũqꝫ latus propitiatorij tegant
expandentes alas ⁊ operrientes oraculũ: respi
ciantqꝫ se mutuo versis vultibus i ꝓpitiatoriũ.
q̊ opienda ẽ archa: in q̃ pones testimonium qđ
dabo tibi. Inde p̃cipiã ⁊ loquar ad te: supra ꝓ/
pitiatoriũ. s. ac de medio duoꝝ cherubin q erũt
super archã testimonij. cuncta que mandabo ꝑ
te filijs israel. Facies ⁊ mẽsaꝫ de lignis sethim
habentẽ duos cubitos longitudinis: ⁊ in latitu
dine cubitũ. ⁊ in altitudine cubitũ ac semissem:
⁊ inaurabis eaꝫ auro purissimo. Faciesqꝫ illi
labium aureũ per circuitũ: ⁊ ipsi labio coronaꝫ
interrasilem altam quattuor digitis: ⁊ super il/
lam alterã coronam aureolã. Quattuor q̊ꝫ cir/
culos aureos preparabis. ⁊ pones eos in quat
tuor angulis eiusdẽ mẽse per singulos pedes.
Subter coronã erũt circuli aurei: vt mittantur
vectes per eos: ⁊ possit mensa portari. Ipsos
quoqꝫ vectes facies de lignis sethim ⁊ circũda
bis auro ad subuehendam mensam. Parabis
⁊ acetabula ac phialas. thuribula ⁊ cyathos in
quibꝰ offerenda sunt libamina ex auro purissi/
mo. ⁊ pones supra mensam panes propositio/
nis in cõspectu meo semp̱. Facies ⁊ cãdelabrũ
ductile de auro mũdissimo: hastile eius ⁊ cala/
mos cyphos ⁊ sperulas ac lilia ex ipso ꝓcedẽtia
Sex calami egredient̃ de laeribꝰ. tres ex vno
latere: ⁊ tres ex altero. Tres cyphi quasi in nu
cis modũ per calamos singulos. sperulecqꝫ si/
mul ⁊ lilia ⁊ tres similiter cyphi instar nucis in
calamo altero. sperulecqꝫ simul ⁊ lilia. Hoc erit
opus sex calamorum: que producendi sũt de ha
stili. In ipso aũt candelabro erunt quattuor cy
phi in nucis modum: sperule qꝫ per singulos ⁊
lilia. Sperule sub duobus calamis per tria lo/
ca. qui simul sex fiunt ꝓcedentes de hastili vno
⁊ sperule igitur ⁊ calami ex ipso: erunt vniuer
sa ductilia ex auro purissimo. Facies ⁊ lucer/
nas septem: pones eas super candelabrum vt
luceant ex aduerso. Emũctoria quoqꝫ ⁊ vbi ea
que emuncta sunt extinguantur. fiant de auro
purissimo. Omne pondus candelabri cũ vni/
uersis vasis suis habebit talentũ auri purissimi
Inspice ⁊ fac sm̃ exemplar qđ tibi in mõte mõ
stratum est.

XXVI

Tabernaculũ vero ita facies. Decem cor/
tinas de bysso retorta ⁊ hyacintho ac
purpura coccoqꝫ bis tincto variatas o/
pere plumario facies. Longitudo cortine vni
us habebit vigintiocto cubitos: latitudo quattu
or cubitorum erit. Vnius mensure fient vni/
uersa tentoria. Quinqꝫ cortine sibi iungentur
mutuo. ⁊ alie quinqꝫ nexu simili coherebunt.
Ansulas hyacinthinas in lateribus ac sũmita/
tibus facies cortinarum. vt possint inuicem co
pulari. Quinquagenas ansulas cortina habe/
bit in vtraqꝫ parte ita insertas: vt ansa cõtra an
sam veniat: ⁊ altera alteri possit aptari. Facies
⁊ quinquaginta circulos aureos qbꝰ cortinarũ
vela iungenda sunt. vt vnũ tabernaculuꝫ fiat.
Facies ⁊ saga cilicina vndecim. ad operiendũ
tectum tabernaculi. Longitudo sagi vniꝰ habe
bit triginta cubitos. ⁊ latitudo quattuor. Equa
erit mensura sagorũ omniũ. E quibus quinqꝫ
iuges seorsum. ⁊ sex sibi mutuo copulabis. ita
vt sextum sagũ in fronte tecti. duplices. Faci/
es ⁊ quinquaginta ansas in ora sagi vniꝰ vt cõ
iungi cũ altero queant. ⁊ quinquaginta ansas i
ora sagi alterius. vt cum altero copuletur. Fa/
cies ⁊ quinquaginta fibulas eneas quibus iun
gantur anse: vt vnũ ex omnibꝰ operimẽtũ fiat.
Quođ aũt superfuerit in sagis que parant̃ tecto.
i. vnũ sagũ qđ amplius est: ex medietate eiꝰ ope
ries tabernaculi posteriora. ⁊ cubitus ex vna ꝑ
te pendebit. ⁊ alter ex altera qui plus ẽ in sago/
rũ longitudine. vtrũqꝫ latꝰ tabernaculi ꝓtegẽs
Facies ⁊ operimentũ aliud tecto de pellibꝰ arie
tum rubricatis. ⁊ super hoc rursum aliud ope/
rimentũ de hyacinthinis pellibus. Facies ⁊ ta
bulas stantes tabernaculi de lignis sethim: que
singule denos cubitos in longitudine habeãt.
⁊ in latitudine singulos ac semissem. In lateri
bus tabule due incastrature fient quibus tabu/
la alteri tabule cõnectat̃. Atqꝫ in hũc modũ cũ/
cte tabule parabuntur. Quarũ viginti erunt in
latere meridiano qđ vergit ad austrũ: quibus
quadraginta bases argenteas fundes: vt [illegible]

bases singulis tabulis per duos angulos subij ciant. In latere quoque secundo tabernaculi quod vergit ad aquilonem. viginti tabule erunt: quadraginta habentes bases argenteas. bine bases singulis tabulis supponentur. Ad occidentalem vero plagam tabernaculi facies sex tabulas: et rursum alias duas que in angulis erigantur post tergum tabernaculi. Eruntque sibi coniuncte a deorsum usque ad sursum. et una omnes compago retinebit. Duabus quoque tabulis que in angulis ponende sunt: similis iunctura seruabitur. Et erunt simul tabule octo: bases earum argentee sexdecim. duabus basibus per unam tabulam supputatis. Facies et vectes de lignis sethim quinque ad continendas tabulas in uno latere tabernaculi. et quinque alios in altero. et eiusdem numeri ad occidentalem plagam. qui mittentur per medias tabulas: a summo usque ad summum. Ipsas quoque tabulas deaurabis. et fundes in eis annulos aureos per quos vectes tabulata contineant. quos operies laminis aureis. Et eriges tabernaculum iuxta exemplar quod tibi in monte monstratum est. Facies et velum de hyacintho et purpura. coccoque bis tincto et bysso retorta. opere plumario. et pulchra varietate contextum: quod appendes ante quattuor columnas de lignis sethim: que ipse quidem deaurate erunt. et habebunt capita aurea. et bases argenteas. Inseretur autem velum per circulos: intra quod pones archam testimonij: quo et sanctuarium et sanctuarij sanctuaria diuidentur. Pones et propitiatorium super archam testimonij in sancta sanctorum: mensamque extra velum et contra mensam candelabrum in latere tabernaculi meridiano. Mensa enim stabit in parte aquilonis. Facies et tentorium in introitu tabernaculi de hyacintho et purpura coccoque bis tincto et bysso retorta opere plumario. et quinque columnas deaurabis lignorum sethim. ante quas ducetur tentorium. quarum erunt capita aurea et bases enee. XXVII

Facies et altare de lignis sethim: quod habebit quinque cubitos in longitudine. et totidem in latitudine. id est quadrum. et tres cubitos in altitudine. Cornua autem per quattuor angulos ex ipso erunt. et operies illud ere. Facies que in usus eius lebetes ad suscipiendos cineres et forcipes atque fuscinulas. et ignium receptacula. Omnia vasa ex ere fabricabis. Craticulamque in modum rethis eneam: per cuius quattuor angulos erunt quattuor annuli enei quos pones subter arulam altaris. Eritque craticula usque ad altaris medium. Facies et vectes altaris de lignis sethim duos. quos operies laminis eneis et induces per circulum. eruntque ex utroque latere altaris ad portandum. Non solidum sed inane et cauum intrinsecus facies illud: sicut tibi in monte monstratum est. Facies et atrium tabernaculi: in cuius australi plaga contra meridiem erunt tentoria de bysso retorta. Centum cubitos unum latus tenebit in longitudine. et columnas viginti cum basibus totidem eneis: que capita cum celaturis suis habebunt argentea. Similiter et in latere aquilonis per longum erunt tentoria centum cubitorum columne viginti. et bases enei eiusdem numeri: et capita earum cum celaturis suis argentea. In latitudine vero atrij quod respicit ad occidentem erunt tentoria per quinquaginta cubitos. et columne decem. basesque totidem. In ea quoque atrij latitudine que respicit ad orientem quinquaginta cubiti erunt. in quibus quindecim cubitorum tentoria lateri uno deputabuntur. columneque tres et bases totidem. et in latere altere altero erunt tentoria cubitos obtinentia quindecim. columne tres. et bases totidem. In introitu vero atrij fiet tentorium cubitorum viginti ex hyacintho et purpura. coccoque bis tincto et bysso retorta. opere plumario. Columnas habebit quattuor cum basibus totidem. Omnes columne atrij per circuitum vestite erunt argenteis laminis: capitibus argenteis et basibus eneis. In longitudine occupabit atrium cubitos centum: in latitudine quinquaginta: altitudo quinque cubitorum erit. Fietque de bysso retorta: et habebit bases eneas. Cuncta vasa tabernaculi in omnes usus et cerimonias tam paxillos eius quam atrij. ex ere facies. Precipe filijs israel ut afferant tibi oleum de arboribus oliuarum purissimum. piloque contusum ut ardeat lucerna semper in tabernaculo testimonij extra velum quod oppansum est testimonio. et collocabunt eam aaron et filij eius. et usque mane luceat coram domino. Perpetuus erit cultus per successiones eorum coram filijs israel. XXVIII

Applica quoque ad te aaron fratrem tuum cum filijs suis de medio filiorum israel ut sacerdotio fungantur mihi. aaron. nadab et abiu. eleazar et ithamar: faciesque vestem sanctam aaron fratri tuo in gloriam et decorem. Et loqueris cunctis sapientibus corde quos repleui spiritu prudentie: ut faciant vestes aaron in quibus sanctificatus ministret mihi. Hec autem erunt vestimenta que facient. Rationale et superhumerale tunicam et lineam strictam. cydarum et baltheum. Facient fratri tuo aaron et filijs eius vestimenta sancta: ut sacerdotio fungantur mihi. Accipientque aurum et hyacinthum et purpu

ram. coccūq3 bis tinctum ꝛ byssum. Faciēt autem superhumerale de auro ꝛ hyacintho ꝛ purpura. coccoq3 bis tincto ꝛ bysso retorta. opere polymito. Duas oras iunctas habebit in vtroq3 latere sūmitatū: vt in vnum redeant. Ipsa quoq3 textura ꝛ cuncta operis varietas erit ex auro ꝛ hyacintho ꝛ purpura. coccoq3 bis tincto ꝛ bysso retorta. Sumesq3 duos lapides onychinos. ꝛ sculpes in eis nomina filiorū israel: sex nomina in lapide vno. ꝛ sex reliqua i altero iuxta ordinem natiuitatis eorum. Opere sculptoris ꝛ celatura gēmarij sculpes eos nominibus filiorum israel. inclusos auro atq3 circūdatos: ꝛ pones in vtroq3 latere superhumeralis. memoriale filijs israel. Portabitq3 aaron nomina eorū coram dn̄o super vtrunq3 humerum: ob recordationem. Facies ꝛ vncinos ex auro: ꝛ duas cathenulas auri purissimi sibi inuicem coherentes: quas inseres vncinis. Rationale q3 iudicij facies opere polymito iuxta texturam superhumeralis: ex auro hyacintho ꝛ purpura. coccoq3 bis tincto ꝛ bysso retorta. Quadrangulū erit ꝛ duplex. Mensuram palmi habebit. tam in longitudine q3 in latitudine. ponesq3 in eo quattuor ordines lapidū. In primo versu erit lapis sardius ꝛ thopacius ꝛ smaragdus. In secundo carbunculus ꝛ saphyrus ꝛ iaspis. In tertio ligurius achates ꝛ amethistus. In quarto chrysolit⁹ onychinus ꝛ berillus. Inclusi auro erunt per ordines suos. habebūtq3 nomina filiorum israel. Duodecim nominib⁹ celabunt singuli lapides nominibus singulorū per duodecim tribus. Facies in rationali cathenas sibi inuicem coherentes ex auro purissimo: ꝛ duos annulos aureos quos pones in vtraq3 rationalis summitate cathenasq3 aureas iunges annulis qui sunt in marginibus eius: ꝛ ipsarū cathenarum extrema duobus copulabis vncinis in vtroq3 latere superhumeralis qđ rationale respicit. Facies ꝛ duos ānulos aureos quos pones i summitatibus rationalis. ꝛ in oris que e regione sunt superhumeralis ꝛ posteriora ei⁹ aspiciunt. nec non ꝛ alios duos annulos aureos qui ponendi sunt in vtroq3 latere superhumeralis deorsum: qđ respicit contra faciē iūcture inferioris vt aptari possit cum superhumerali. ꝛ stringatur rationale annulis suis cū annulis superhumeralis. vita hyacintina vt maneat iunctura fabrefacta. ꝛ a se inuicem rationale ꝛ superhumerale nequeant separari. Portabitq3 aaron nomina filiorum israel in rationali iudicij super pectus suum quando ingredietur sanctuarium: memoriale corā domino i eternū. Pones autē in rationali iudicij doctrinā ꝛ veritatē que erunt in pectore aaron quādo ingredietur corā domino. ꝛ gestabit iudiciū filiorū israel in pectore suo. in conspectu dn̄i semper. Facies ꝛ tunicam superhumeralis totam hyacinthinam in cuius medio supra erit capitium ꝛ ora per gyrū eius textilis: sicut fieri solet i extremis partiū vestibus ne facile rumpant. Deorsum 𝔳o ad pedes eiusdem tunice per circuitum quasi malapunica facies ex hyacitho ꝛ purpura ꝛ cocco bis tincto: ꝛ bysso retorta. mixtis i medio tintinabulis. ita vt tintinabulū sit aureū ꝛ malū punicū: rursūq3 tintinnabulū aliud aureum ꝛ malū punicum. Et vestietur ea aaron in officio ministerij vt audiatur sonitus quādo ingreditur ꝛ egreditur sanctuarium in conspectu domini. ꝛ non moriatur. Facies ꝛ laminam de auro purissimo in qua sculpes opere celatoris sanctū domino. Ligabisq3 eam vitta hyacinthina. ꝛ erit super thyaram imminens fronti pontificis. Portabitq3 aaron iniquitates eorū que obtulerunt ꝛ sanctificauerunt filij israel. in cunctis muneribus ꝛ donarijs suis. Erit autē lamina semper in fronte eius vt placatus sit ei dominus. Stringesq3 tunicam bysso ꝛ thyarā byssinam facies ꝛ baltheum opere plumarij. Porro filijs aaron tunicas lineas parabis ꝛ baltheos ac thyaras in gloriam ꝛ decorem: vestiesq3 his omnibus aaron fratrem tuum ꝛ filios eius cum eo. ꝛ cunctorum consecrabis manus: sanctificabisq3 illos vt sacerdotio fungantur mihi. Facies ꝛ feminalia linea vt operiant carnem turpitudinis sue. a renibus vsq3 ad femora. ꝛ vtentur eis aaron ꝛ filij eius. quando ingredientur tabernaculum testimonij: vel qn̄ appropinquant ad altare vt ministrent in sanctuario: ne iniquitatis rei moriantur. Legitimum sempiternum erit aaron ꝛ semini ei⁹ post eum.

XXIX

Sed ꝛ hoc facies vt mihi i sacerdotio ꝯsecrent. Tolle vitulū de armēto ꝛ arietes duos imaculatos: panesq3 azimos ꝛ crustulam absq3 fermento que conspersa sint oleo. lagana quoq3 azima. oleo lita. De simila triticea cuncta facies. ꝛ posita in canistro offeres: vitulū aūt ꝛ duos arietes ꝛ aaron ac filios eius applicabis ad ostium tabernaculi testimonij. Cūq3 laueris patrē cum filijs suis aqua indues aaron vestimentis suis. i. linea ꝛ tunica. ꝛ superhumerali ꝛ rationali qđ cōstringes baltheo. ꝛ pones thyaram in capite ei⁹ ꝛ laminā

ſanctam ſuper thyaram. ⁊ oleū vnctionis fun/
des ſuper caput eius. atq; hoc ritu conſecrabit
Filios q; illius applicabis ⁊ indues tunicis li/
neis. cingeſq; baltheo aaron .ſ. ⁊ liberos eius.
⁊ impones eis mitras. erūtq; ſacerdotes mihi
religione perpetua. Poſtq; initiaueris man⁹
eoꝝ. applicabis ⁊ vitulū corā tabernaculo teſti
monij. Imponētq; aaron ⁊ filij eius manus
ſuper caput illius. ⁊ mactabis eū i cōſpectu dn̄i
iuxta oſtium tabernaculi teſtimonij: ſumptūq;
de ſanguine vituli. pones ſuper cornua altaris
digito tuo: reliquū aūt ſanguinem fundens iux
ta baſim eius. Sumes ⁊ adipem totū qui ope/
rit inteſtina ⁊ reticulū iecoris ac duos renes ⁊
adipem qui ſuper eos eſt ⁊ offeres incenſum ſu
per altare. carnes vero vituli ⁊ coriū ⁊ fimū com
bures foris extra caſtra: eo ꝙ pro peccato ſit.
Vnū quoq; arietē ſumes ſuper cui⁹ caput po/
nent aaron ⁊ filij eius manus. quem cū macta
ueris. tolles de ſanguine eius ⁊ fundes circa al
tare: ipſū aūt arietem ſecabis in fruſtra: lotaq;
inteſtina eius ⁊ pedes pones ſuper cōciſas car
nes ⁊ ſuper caput illius. ⁊ offeres totū arietē i
incenſū ſuper altare. Oblatio eſt dn̄o odor ſua
uiſſimus victime dn̄i. Tolles quoq; arietē al
terū ſuper cuius caput aaron ⁊ filij eius ponēt
manus. Quem cū imolaueris. ſumes de ſan/
guine eius ⁊ pones ſuper extremū auricule dex
tre aaron ⁊ filiorum eius. ⁊ ſuper pollices ma/
nus eorum ac pedis dextri. fundeſq; ſanguinē
ſuper altare per circuitū. Cūq; tuleris de ſāgui
ne qui eſt ſuper altare. ⁊ de oleo vnctiōis: aſp/
ges aaron ⁊ veſtes eius filios ⁊ veſtimenta eo
rū. Conſecratiſq; ipſis ⁊ veſtibus. tolles adipē
de ariete ⁊ caudā ⁊ aruinā que operit vitalia. ac
reticulū iecoris ⁊ duos renes atq; adipē qui ſu/
per eos eſt. armūq; dextrū eo q; ſit aries conſe
crationis: tortāq; panis vnius cruſtulam con/
ſperſam oleo. laganum de caniſtro azimorum
qd̄ poſitū eſt in conſpectu domini. poneſq; oīa
ſuper manus aaron ⁊ filioꝝ eius ⁊ ſanctifica/
bis eos: eleuās corā dn̄o. Suſcipieſq; vniuer/
ſa de manib⁹ eoꝝ: ⁊ icēdes ſuper altare in holo
cauſtū odorem ſuauiſſimū in cōſpectu dn̄i. quia
oblatio eius eſt. Sumeſq; pectuſculū de ariete
quo initiatus eſt aaron: ſanctificabiſq; illud ele
uatū coram dn̄o. ⁊ cedet in partem ſuā. Sāctifi
cabiſq; ⁊ pectuſculū conſecratū ⁊ armū quem
de ariete ſeparaſti quo initiatus eſt aaron ⁊ filij
eius. cedentq; in partem aaron ⁊ filiorum ei⁹
iure perpetuo a filijs iſrael: quia primitiua ſunt
⁊ initia de victimis eorum pacificis que offe/
runt dn̄o. Veſtem aūt ſcām q̄ vtetur aaron. ha
bebūt filij ei⁹ p⁹ eū ut vngantur in ea: ⁊ conſe/
crent manus eoꝝ. Septē diebus vtet illa qui
pōtifex pro eo fuerit cōſtitutus de filijs eius. ⁊ q
ingredietur tabernaculū teſtimōij vt miniſtret i
ſāctuario. Arietem aūt cōſecratiōis tolles. ⁊
coques carnes ei⁹ in loco ſcō: qb⁹ veſcet aarō
⁊ filij eius. Panes q; q ſunt i caniſtro in veſti
bulo tabernaculi teſtimonij comedent. ut ſit
placabile ſacrifitiū. ⁊ ſanctificent offerentium
manus. Alienigena nō veſcet ex eis: qa ſancti
ſunt. Qd̄ ſi remāſerit de carnib⁹ cōſecratis ſiue
de panib⁹ vſq; mane. cōbures reliquias igni.
Non comedent: qa ſcificata ſūt. Oīa q̄ precę/
pi tibi facies ſup aaron ⁊ filijs eius. Septem
dieb⁹ cōſecrabis manus eoꝝ ⁊ vitulum pro pctō
offeres p ſingulos dies ad expiandū. Mun/
dabiſq; altare cū immolaueris expiationis ho/
ſtia ⁊ vnges illud i ſcificationē. Septem dieb⁹
expiabis altare ⁊ ſanctificabis. ⁊ erit ſcm̄ ſcōꝝ
Oīs qui tetigerit illud. ſcificabit. hoc eſt qd̄ fa
cies in altari. Agnos anniculos duos per ſin
gulos dies iugit. vnum agnū mane ⁊ alterum
veſpe decimā ptē ſimile cōſperſe oleo tuſo qd̄
hēat mēſurā q̄rtā ptē hin. ⁊ vinū ad libandū
eiuſdem mēſure i agno vno. Alterū vero agnū
offeres ad veſperā. iuxta ritum matutine obla/
tionis: iuxta ea q̄ diximus in odorē ſuauitatis
Sacrificium eſt dn̄o deo oblatione ppetua i ge
nerationes veſtras: ad oſtium tabernaculi
teſtimonij coram dn̄o: vbi cōſtituā ut loq̄r ad
te. Ibiq; pcipiā filijs iſrl̄: ⁊ ſcificabit altare
in gl'ia mea. Scificabo ⁊ tabernaculū teſtimo/
nij cum altari ⁊ aaron cum filijs ſuis: ut ſacer/
dotio fungant mihi. Et habitabo in medio fi/
lioꝝ iſrl̄. eroq; eis deus. ⁊ ſcient quia ego dn̄s
de⁹ eoꝝ q eduxi eos de t'ra egypti. ut manerē
inter illos: ego dn̄s deus ipſoꝝ. XXX

Facies q; altare ad adolendū thymia/
ma de lignis ſethim: habens cubitum
lōgitudinis ⁊ alterum latitudinis. i. q̄/
drāgulum. ⁊ duos cubitos in altitudine. Cor
nua ex ipſo pcedent. veſtieſq; illud auro puriſ
ſimo tā craticulā eius q; parietes per circuitū
⁊ cornua. Facieſq; ei coronam aureolam per
gyrum. ⁊ duos ānulos aureos ſub corona per
ſingula latera: ut mittantur in eos vectes ⁊ alta
re portetur. Ipſos q̄q; vectes facies de lignis
ſethi ⁊ iaurabis. Poneſq; altare cōtra velū quod
āte archā pendet teſtimonij corā ppitiatorio
q̄ tegit teſtimonium: vbi loq̄r tibi: ⁊ adolebit
incenſum ſup eo aaron. ſuaue fragrās. Mane

qñ cōponet lucernas incendet: illud τ quando collocat eas ad vesperꝫ vret thymiama sempitꝰ/ num coram dño in generatiōes vr̄as. Nō offe retis sup eo thymiama ꝯpositōis alteriꝰ nec ob latione τ victimam. nec liba libabitis. Et dep/ cabitur aaron sup cornua eius semel per annū in sanguie qd̄ oblatuꝫ est ꝓ pctō. τ placabit sup eo in generatiōibus vr̄is. Scm̄ scōꝝ erit dño. Locutusq̄ꝫ est dñs ad moysen dicens. Qñ tule ris sūmā filioꝝ isrl' iuxta numeꝝ. dabunt singu li p̄cium ꝓ aiābus suis dño. τ nō erit plaga in eis cū fuerit recēsiti. Hoc aūt dabit ois q trāsit ad nomen: dimidium sicli iuxta mensurā tēpli. Siclus viginti obolos habꝫ. Media pars sicli offeret dño. Qui habet i numero a viginti an nis τ supra dabit p̄ciū. Diues nō addet ad me dium sicli. τ pauper nihil minuet. Susceptāq̄ꝫ pecuniam que collata est a filiis israel trades in vsus tabernaculi testimonij. vt sit monimentū eoꝝ corā dño. τ ꝓpitiet aiābus eoꝝ. Locutus/ q̄ꝫ est dominꝰ ad moysen dicēs. Facies τ labi/ um eneū cū basi sua ad lauandū: ponesq̄ꝫ illud inter tabernaculum testimonij τ altare. Et mis sa aqua. lauabunt in eo aaron τ filij eiꝰ manus suas ac pedes: qñ ingressuri sunt tabernaculuꝫ testimonij: τ qñ accessuri sunt ad altare: vt offe rant in eo thymiama domino: ne forte moriant. Legitimū sempiternū erit ipsi τ semini eiꝰ per successiōes. Locutusq̄ꝫ est dñs ad moysē dicēs Sume tibi aromata prime myrrhe τ electe qn gentos siclos τ cinamomi medium. i. ducentos quinquaginta siclos. calami silr' ducētos qnqua ginta siclos. casie aūt qngentos siclos in ponde re scūarij. oleum de oliuetis mensurā hin. Fa ciesq̄ꝫ vnctionis oleū scm̄. vnguentū ꝯpositum ope vnguentarij. τ vnges ex eo tabernaculum testimonij τ archam testamenti: mensāq̄ꝫ cum vasis suis. candelabruꝫ τ vtensilia eius altaria thymiamatis τ holocausti: τ vniuersam supel/ lectilem q̄ ad cultum eoꝝ ꝑtinet: sanctificabisq̄ꝫ oia. τ erūt scā scōꝝ. Qui tetigerit ea sanctifica/ bit. Aaron τ filios eius vnges: sanctificabisq̄ꝫ eos vt sacerdotio fungant mihi. Filijs quoq̄ꝫ isrl' dices. Hoc oleū vnctiōis scm̄ erit mihi i ge neratiōes vr̄as. Caro hois nō vnget ex eo. τ iuxta ꝯpositiōeꝫ eius nō facietis aliud. qꝛ sancti ficatū est. τ scm̄ erit vobis. Homo qcūq̄ꝫ tale cō posuerit: τ dederit ex eo alieno. exterminabitur de pplo suo. Dixitq̄ꝫ dominꝰ ad moysen. Su/ me tibi aromata stacten. τ onycham. galbanen boni odoris. τ thus lucidissimum. equalis pō/ deris erunt omnia. Faciesq̄ꝫ thymiama cōpo/ situm opere vnguentarij mixtum diligenter et purum τ sanctificatione dignissimum. Cūq̄ꝫ i tenuissimum puluerē vniuersa contuderis. po nes ex eo coram tabernaculo testimonij in quo loco apparebo tibi. Sanctum sanctoꝝ erit vo/ bis thymiama. Talem cōpositionem non faci etis in vsus vestros: qꝛ sanctuꝫ ē dño. Homo qcūq̄ꝫ fecerit simile. vt odore illiꝰ ꝑfruat: peri/ bit de populis suis.

XXXI

Locutusq̄ꝫ est dñs ad moysen dicens. Ecce vocaui ex nomine beselcel filiuꝫ huri filij hur de tribu iuda: τ impleui eū spū dei. sapientia τ intelligentia τ scientia i om ni opere ad excogitandum quicquid fabre fieri potest ex auro τ argento τ ere. marmore τ gē/ mis. τ diuersitate lignorum. Deditq̄ꝫ ei sociuꝫ ooliab filium achisamech de tribu dan. Et in corde hominis eruditi posui sapientiam vt faci ant cuncta que precepit tibi tabernaculum fede ris. τ archam testimonij. τ propitiatorium qd̄ super eam est. τ cuncta vasa tabernaculi men/ samq̄ꝫ τ vasa eius. candelabrum purissimū cū vasis suis. τ altaria thymiamatis τ holocausti τ omnia vasa eorum: labium cum basi sua: ve stes sanctas in ministerio aaron sacerdoti τ fili is eius: vt fungantur officio suo in sacris: oleuꝫ vnctionis τ thymiama aromatum in sanctua/ rio. Omnia que precepi tibi facient. Et locutꝰ est dominus ad moysen dicēs. Loquere filijs israel: τ dices ad eos. Videte vt sabbatum me ium custodiatis: quia signū est inter me τ vos in generationibus vestris: vt sciatis quia ego dñs q sanctifico vos. Custodite sabbatū meū. Sā ctū ē eni vobis. Qui pollucrit illud morte mo riet. Qui fecerit i eo opus peribit aia illiꝰ de me/ dio populi sui. Sex diebꝰ facietis opꝰ: i die septi mo sabbatū ē. requies scā dño. Omis q fecerit opꝰ in hac die. morietur. Custodiāt filij israel sabba/ tū τ celebrēt illud in generatiōibꝰ suis. Pactū ē sempiternū inter me τ filios israel: signūq̄ꝫ ꝑ petuū. Sex enim diebus fecit dñs celū τ terrā. τ in septimo ab omni opere cessauit. Deditq̄ꝫ dñs moysi cōpletis huiuscemodi sermonibus in mōte synai. duas tabulas testimonij lapide/ as: scriptas digito dei.

XXXII

Videns aūt populꝰ q̄ morā faceret moy ses descendendi de monte. ꝯgregatus aduersus aaron: dixit. Surge fac no/ bis deos q nos precedāt. Moysi enim huic vi ro q nos eduxit de terra egypti: ignoramꝰ quid acciderit. Dixitq̄ꝫ ad eos aaron. Tollite inau/ res aureas de vxoꝝ filiorūq̄ꝫ τ filiaꝝ vr̄aꝝ an

ribus. et afferte ad me. Fecit popul⁹ q̄ iusserat deferēs in aures ad aaron. Quas cū ille acce/pisset: formauitq; opere furioso et fecit ex eis vitulū conflatilē. Dixit: Hi sunt dij tui israel qui te eduxerunt de terra egypti. Quod cum vidisset aaron edificauit altare corā eo. et precōis voce clamauit dicens: Cras solēnitas dn̄i ē. Surgentesq; mane obtulerunt holocausta et hostias pacificas. et sedit popul⁹ māducare et bibere et surrexerūt ludere. Locut⁹ ē aūt dn̄s ad moysen dicens. Vade descende. peccauit popul⁹ tuus quem eduxisti de terra egypti. Recesserunt cito de via quam ostendisti eis. Fecerūtq; sibi vitulū conflatilē et adorauerunt. atq; imolātes ei hostias dixerunt: Isti sunt dij tui israel: qui te eduxerunt de terra egypti. Rursūq; ait dn̄s ad moysen: Cerno q᷑ populus iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt irascatur furor meus cōtra eos et deleam eos. faciāq; te i gētē magnaz Moyses aūt orabat dn̄m deum suum dicens: Cur dn̄e irascitur furor tuus ꝯ ppl'm tuū quez eduxisti de terra egypti: in fortitudine magna: et in manu robusta. Ne q̄so dicant egyptij: callide eduxit eos vt interficeret in montib⁹: et deleret e terra quiescat ira tua. Et esto placabilis super nequitia populi tui. Recordare abrahaz et isaac et israel seruoꝝ tuoꝝ: quibus iurasti per temetipsum dicens. Multiplicabo semen vestrū sicut stellas celi. et vniuersam terrā hanc de qua locut⁹ sum dabo semini vestro. et possidebitis eā semp. Placatusq; est dn̄s ne faceret malū qd̄ locutus fuerat aduersus populuz suum. Et reuersus est moyses de monte portans duas tabulas testimonij in manu sua. scriptas ex vtraq; parte. et factas opere dn̄i. Scriptura q̄q; dei erat sculpta in tabulis. Audiēs aūt iosue tumultū populi vociferātis dixit ad moysē. Vlulat⁹ pugne auditur in castris. Qui rn̄dit. Non est clamor adhortantiū ad pugnā: neq; vociferatio compellentium ad fugam: sed vocē cantātium ego audio. Cūq; appropinquasset ad castra. vidit vitulū et choros iratusq; valde. proiecit de manu tabulas. et confregit eas ad radicē montis. Arripiensq; vitulum quē fecerant. combussit et contriuit vsq; ad puluerem quē sparsit in aquā. et dedit ex eo potum filijs israel. Dixitq; ad aaron. Quid tibi fecit hic popul⁹: vt induceres super eū peccatum maximū. Cui ille respondit. Ne indignetur dn̄s meus. Tu. n. nosti populū istū q᷑ pronus sit ad malū. Dixerūt mihi. Fac nobis deos qui nos precedant. Huic. n. moysi qui nos eduxit de terra egypti: nescimus quid acciderit. Quib⁹ ego dixi. Quis vestrum habet aurū. Tulerunt et dederunt mihi. et proieci illud in ignem: egressusq; est hic vitulus. Videns ergo moyses populū q᷑ eēt nudatus. spoliauerat enim cū aaron ꝓpter ignominiam sordis et inter hostes nudū cōstituerat et stans in porta castroꝝ ait. Si quis est dn̄i iungat mihi. Congregatiq; sūt ad euz omnes filij leui. Quib⁹ ait: Hec dicit dn̄s deus isrl'. Ponat vir gladiū super femur suū. Ite et redite de porta vsq; ad portā per mediū castroꝝ. et occidat vnusquisq; frēm suū et amicum et proximū suū. Feceruntq; filij leui iuxta sermonem moysi: cecideruntq; in die illo quasi vigintitria milia hominum. Et ait moyses. Cōsecrastis manus vestras hodie domino. vnusquisq; i filio et in fratre suo vt det vobis benedictio. Facto aūt altero die locutus est moyses ad populum. Peccastis peccatū maximū. Ascēdā ad dn̄m: si quo mō quiuero eū deprecari pro scelere vr̄o Reuersusq; ad dn̄m ait: Obsecro. peccauit populus iste peccatū maximū: feceruntq; sibi deos aureos. Aut dimitte eis hanc noxam: aut si non facis dele me de libro tuo quem scripsisti. Cui respondit dn̄s. Qui peccauerit mihi delebo eū de libro meo. Tu aūt vade. et duc populū istū quo locutus sum tibi. Angelus meus precedet te. Ego aūt in die vltionis visitabo et hoc peccatū eoꝝ. Percussit aūt dn̄s populū ꝓ reatu vituli quem fecerat aaron.

XXXIII

Locutusq; est dn̄s ad moysen dicens: vade ascende de loco isto tu et ppl's tuus quē eduxisti de terra egypti. in traz quā iuraui abrahā isaac et iacob. dicens semini tuo dabo eam. et mittam percussorē tui angelū: vt eijciā chananeū et āmorreū et etheū et pherezeum et eueū et iebuseū. et intres i terrā fluētē lacte et melle. Nō. n. ascendā tecū: q2 ppl's dure ceruicis ē. ne forte disperdā te i via. Audiēsq; ppl's sermonē hūc pessimum luxit. et nullus ex more indut⁹ est cultu suo. Dixitq; dn̄s ad moysen: Loquere filijs israel. Populus dure ceruicis es. semel ascendā i medio tui et delebo te. Iā nūc depone ornatū tuū vt sciam quid faciaz tibi. Deposuerūt ergo filij israel ornatū suuz a monte oreb. Moyses q̄q; tollēs tabernaculū. tetendit extra castra procul: vocauitq; nomen ei⁹ tabernaculū federis. Et oīs ppl's q habebat aliquā qōnem: egrediebat̄ ad tabernaculū federis extra castra. Cūq; egrederet̄ moyses ad tabernaculū. surgebat vniuersa plebs et stabat vnusquisq; in ostio papylionis sui: respiciebantq;

tergũ moysi donec ingrederet tẽtoriũ. Ingres
so aũt illo tabernaculũ federis: descendebat co/
lũna nubis ⁊ stabat ad ostiũ: loquebaturqꝫ dñs
cũ moyse: cernentibus vniuersis ꝙ colũna nu
bis staret ad ostiũ tabernaculi. Stabãtqꝫ ⁊ ipsi
⁊ adorabant per fores tabernaculoꝝ suoꝝ. Lo
quebat aũt dñs ad moysen a facie ad faciem: si/
cut solet loqui homo ad amicũ suũ. Cũqꝫ ille re
uerteret in castra: minister eius iosue fili⁹ nun
puer non recedebat de tabernaculo. Dixit aũt
moyses ad dñm. Precipis vt educam populũ
istũ ⁊ nõ indicas mihi quẽ missurus sis mecũ: ꝑ
sertim cũ dixeris. noui te ex nomie. ⁊ inuenisti
grãm corã me. Si ergo inueni grãm in ꝯspec/
tu tuo: ostendã mihi faciẽ tuã vt sciam te ⁊ inue
niã grãm añ oculos tuos. Respice populũ tuũ
gentẽ hanc. Dixitqꝫ dñus: Facies mea ꝑcedet
te. ⁊ requiem dabo tibi. Et ait moyses: Si non
tu ipse ꝑcedas. ne educas nos de loco isto. In
quo. n. scire poterim⁹ ego ⁊ ppl's tuus inuenis/
se nos grãm in conspectu tuo. nisi ambulaue/
ris nobiscũ: vt glorificemur ab omnib⁹ popu/
lis qui habitant super terram. Dixit autem dñs
ad moysen: Et verbũ istud quod locut⁹ es faci
am. Inuenisti. n. gratiã coram me. ⁊ teipsum
noui ex noie. Qui ait: Ostende mihi gloriã tu
am. Rñdit. Ego ostendam omne bonũ tibi. ⁊
vocabo in nomine dñi corã te. ⁊ miserebor cui
voluero. ⁊ clemens ero in quem mihi placuerit
Rursũqꝫ ait. Nõ poteris videre faciem meã.
Nõ enim videbit me hõ ⁊ viuet. Et iterũ. Ec/
ce inquit est locus apd me. ⁊ stabis supra petrã
Cũqꝫ transibit gloria mea ponã te in foramine
petre. ⁊ protegã dextera mea donec trãseã. Tol
lãqꝫ manũ meã ⁊ videbis posteriora mea. faci
em aũt meã videre nõ poteris. XXXIIII

Ac deinceps ꝑcide ait tibi duas tabulas
lapideas instar prioꝝ. ⁊ scribam super
eas verba que habuerũt tabule q̃s fre/
gisti. Esto paratus mane. vt ascendas statim i
montẽ synai: stabisqꝫ mecũ super verticẽ mon
tis. Nullus ascendat tecum: nec videatur quis
piam per totũ montẽ: boues q̃qꝫ ⁊ oues non pa
scantur econtra. Excidit ergo duas lapideas q̃
les antea fuerant. ⁊ de nocte consurgẽs ascẽdit
in montẽ synai sicut preceperat ei dñs: portans
secum tabulas. Cũqꝫ descendisset dñs ꝑ nubẽ
stetit moyses cũ eo inuocans nomẽ dñi. Quo
transeũte corã eo. ait: Dñator dñe deus miseri
cors ⁊ clemens. patiens ⁊ multe miseratiõis ac
verax: qui custodis misericordiã in milia. q au
fers iniqtatem ⁊ scelera atqꝫ peccata. nullusqꝫ
apud te per se inocens est. qui reddis iniqtatem
patrũ filijs ac nepotib⁹ in tertiã ⁊ quartã proge
niẽ. Festinusqꝫ moyses curuat⁹ est pron⁹ i ter
ram. ⁊ adorans ait: Si inueni grãm i conspectu
tuo dñe: obsecro vt gradiaris nobiscũ. popul⁹
enim dure ceruicis ẽ: vt auferas iniqtates nr̃as
atqꝫ peccata nosqꝫ possideas. Rñdit domin⁹:
Ego inibo pactũ videntib⁹ cũctis: signa faciam
que nũq̃ visa sunt super terrã: nec in vllis gen
tib⁹. vt cernat popul⁹ iste in cui⁹ es medio. op⁹
dñi terribile qđ factur⁹ sum. Obserua cuncta q̃
hodie mandaui tibi. Ego ipse eijciam añ faciem
tuam ãmoreũ ⁊ chananeũ ⁊ etheũ: pherezeum
quoqꝫ ⁊ eueũ ⁊ iebuseum. Caue ne vnq̃ cũ ha
bitatorib⁹ terre illi⁹ iungas amicitias. q̃ sint tibi
in ruinam: sed ⁊ aras eoꝝ destrue. cõfringe sta
tuas: lucosqꝫ succide. Noli adorare deũ alienũ
Dñs zelotes nomẽ eius: de⁹ est emulator. Ne
ineas pactũ cũ hominib⁹ illaꝝ regionũ: ne cum
fornicati fuerint cũ dijs suis ⁊ adorauerit simu
lacra eoꝝ: vocet te quispiã vt comedas de imo
latis. Nec vxorẽ de filiab⁹ eoꝝ accipies filijs tu
is ne postq̃ ipse fuerint fornicate: fornicari fa/
ciant ⁊ filios tuos in deos suos. Deos conflati
les nõ facies tibi. Solẽnitatem azimoꝝ custo/
dies. Septẽ dieb⁹ vesceris azimis sicut precepi
tibi in tempore mensis nouoꝝ. Mense. n. ver
ni temporis egressus est đ egypto. Oẽ qđ ape
rit vuluã generis masculini. meũ erit. De cun
ctis animantib⁹ tam de bobus q̃ de ouib⁹. me
um erit. Primogenitũ asini redimes oue. Si
aũt nec precium pro eo dederis. occidet. Pri/
mogenitũ filioꝝ tuoꝝ redimes: nec apparebis
in conspectu meo vacuus. Sex diebus opera/
beris: die septimo cessabis arare ⁊ metere. So
lẽnitatem hebdomadarum facies tibi in primi/
tijs frugum messis tue triticee. ⁊ solẽnitatem q̃n
redeunte anni tempore cuncta condunt. Tri/
bus temporibus anni apparebit oẽ masculinũ
tuum. in cõspectu oĩpotẽtis dñi dei israel. Cum
enim tulero gentes a facie tua ⁊ dilatauero ter
minos tuos. nullus insidiabitur terre tue: ascẽ
dente te ⁊ apparente in cõspectu dñi dei tui ter
in anno. Non imolabis super fermẽto sangui
nem hostie mee. neqꝫ residebit mane de victi/
mis solẽnitatis phase. Primitias frugum ter
re tue offeres in domo domini dei tui. Nõ co/
ques hedum in lacte matris sue. Dixitqꝫ domi
nus ad moysen. Scribe tibi verba hec: quibus
⁊ tecum ⁊ cũ israel pepigi fedus. Fuit ergo ibi
cum dño moyses quadraginta dies ⁊ quadra/
ginta noctes. panẽ non comedit ⁊ aquam non

bibit. ⁊ scripsit in tabulis verba federis decē.
Cūq; descenderet moyses de monte synai. te/
nebat duas tabulas lapideas testimōij. ⁊ igno
rabat q cornuta esset facies sua. ex consortio ser
monis domini Videntes aūt aaron ⁊ filij isra/
el cornutā moysi faciem: timuerūt ppe accede/
re. Vocatiq; ab eo reuersi sunt: tā aaron q̄ pn
cipes synagoge. Et postq̄ locutus est ad eos:
venerūt ad eū etiam omnes filij israel. Quib⁹
precepit cuncta que audierat a domino in mon
te synai. Impletisq; sermonibus posuit vela/
men super faciem suam. Qui ingressus ad do
minū ⁊ loquens cū eo auferebat donec exiret.
⁊ tunc loquebatur ad filios israel oīa q̄ sibi fue
rant impata. Qui videbant facie; egredientis
moysi esse cornutā: sed operiebat ille rursus fa
ciē suā: si qn̄ loquebatur ad eos. XXXV

Igitur congregata oī turba filiorū isra
el. dixit ad eos. Hec sunt que iussit do
minus fieri. Sex dieb⁹ facietis opus.
Septim⁹ dies erit vobis scūs: sabbatū ⁊ requi
es dn̄i. Qui fecerit opus in eo. occidetur. Nō
succendetis ignem in oīb⁹ habitaculis vr̄is per
diem sabbati. Et ait moyses ad oēm caterua
filiorū israel. Iste est sermo quem precepit do/
minus dicens. Separate apud vos primitias
dn̄o. Ois voluntarius ⁊ pno aīo offerat eas
dn̄o. Aurum ⁊ argentū ⁊ es: hyacinthū ⁊ pur
puram. coccūq; bis tinctum ⁊ byssum pilos ca
prarū: pellesq; arietum rubricatas ⁊ hyacinthi
nas ligna sethim. ⁊ oleum ad luminaria cōcin
nanda. ⁊ vt conficiatur vnguentum ⁊ thymia
ma suauissimū. lapides onychinos ⁊ gemmas
ad ornatū superhumeralis ⁊ rationalis. Quis
quis vestrū sapiens est. veniat ⁊ faciat qd̄ dn̄s
imperauit tabernaculū. s. ⁊ tectū eius atq; opi
mentū annulos ⁊ tabulata cum vectib⁹. paxil/
los ⁊ bases. archam ⁊ vectes. propitiatorium.
⁊ velum qd̄ ante illud oppandit: mensam cum
vectib⁹ ⁊ vasis ⁊ propositionis panib⁹. cande/
labrum ad luminaria sustentanda. vasa illius ⁊
lucernas ⁊ oleum ad nutrimenta igniū: altare
thymiamatis ⁊ vectes ⁊ oleum vnctiōis ⁊ thy
miama ex aromatib⁹: tentorium ad ostium ta/
bernaculi. altare holocausti ⁊ craticulā ei⁹ ene
am cū vectib⁹ ⁊ vasis suis: labrum ⁊ bases ei⁹.
cortinas atrij cum colūnis ⁊ basibus. tentoriū
in foribus vestibuli. paxillos tabernaculi atrij
cum funiculis suis: vestimenta quorū vsus est i
ministerio sanctuarij: vestes aaron pōtificis ac
filiorū eius vt sacerdotio fungant mihi. Egres
saq; oīs multitudo filiorū isrl̄ de cōspectu moy/
si. obtulerunt mente promptissima atq; deuota
primitias dn̄o. ad faciēdū opus tabernaculi te/
stimonij. Quicquid ad cultū ⁊ ad vestes scās
necessarium erat. viri cum mulieribus prebue
runt. armillas ⁊ in aures annulos ⁊ dextralia.
Omne vas aureum in donaria dn̄i separatū
est. Si quis habebat aurū hyacinthum ⁊ pur/
puram. coccūq; bis tinctū. byssum ⁊ pilos ca/
prarū. pelles arietum rubricatas ⁊ hyacinthi/
nas. argenti ⁊ auri erisq; metalla obtulerūt do
mino: ligna q; sethim in varios vsus. Sed et
mulieres docte que venerāt dederunt hyacin/
tum purpuram ac vermiculū ac byssū ⁊ pilos
caprarū. sponte propria cuncta tribuētes. Prī
cipes xō obtulerūt lapides onychinos. ⁊ gem
mas ad superhumerale ⁊ rationale. aromataq;
⁊ oleū ad luminaria concinnanda ⁊ ad preparan
dum vnguentū ac thymiama odoris suauissi/
mi componendū. Oēs viri ⁊ mulieres mente
deuota obtulerūt donaria vt fierent opera que
iusserat dn̄s per manū moysi. Cunctiq; filij is/
rael voluntaria dn̄o dedicauerūt. Dixitq; moy
ses ad filios israel. Ecce vocauit domin⁹ ex no/
mine beseleel filium huri. filij hur de tribu iuda
impleuitq; cum spiritu dei. sapientia ⁊ itelligē
tia ⁊ scientia ⁊ omni doctrina. ad excogitandū
⁊ faciendū opus in auro ⁊ argento ⁊ ere ⁊ fer/
ro. sculpendisq; lapidib⁹ ⁊ opere carpentario.
Quicquid fabre adinueniri potest: dedit i cor/
de eius. Ooliab quoq; filiū achisamech de tri/
bu dan ambos erudiuit sapia: vt faciant opera
abietarij polymitarij ac plumarij de hyacintho
⁊ purpura: coccoq; bis tincto ⁊ bysso. ⁊ texant
oīa. ac noua queq; reperiant. XXXVI

Fecit ergo beseleel ⁊ ooliab ⁊ oīs vir sa
piens. quibus dedit dominus sapien/
tiam ⁊ intellectum vt scirent fabre ope/
rari que in vsu sanctuarij necessaria sūt. ⁊ que
precepit dominus. Cūq; vocasset eos moyses
⁊ omnem eruditum virum cui dederat domi/
nus sapientiam. ⁊ qui sponte sua obtulerāt se
ad faciendum opus. tradidit eis omnia dona/
ria filiorum israel. Qui cum instarent operi q̄
tidie: mane vota populus offerebat. Vnde ar/
tifices venire compulsi. dixerunt moysi. Plus
offert populus q̄ necessarium est. Iussit ergo
moyses preconis voce cantari. Nec vir nec
mulier quicq; offerat vltra in opere sanctua/
rij. Sicq; cessatum est a muneribus offeren/
dis: eo quod oblata sufficerent ⁊ superabun/
darent. Feceruntq; omnes corde sapientes
ad explendum opus tabernaculi. corti/

nas decem. de bysso retorta et hyacintho et purpura. coccoqꝫ bis tincto. ope vario: et arte polymita: Quarū vna habebat in longitudine viginti octo cubitos. et in latitudine quattuor. Vna mēsura erat oium cortinaꝝ. Coniūxitqꝫ cortias qnqꝫ alterā alteri. et alias qnqꝫ sibi iuicē copulauit. Fecit et ansas hyacinthinas in ora cortine vnius ex vtroqꝫ latere. et in ora cortine alteri⁹ similr ut ɔtra se inuicē venirēt anse et mutuo iūgerēt. Vnde et quinqꝫginta fudit circulos aureos qui morderēt cortinaꝝ ansas et fieret vnum tabernaculum. fecit et saga vndeci de pilis capraꝝ: ad opiendū tectū tabernaculi. Vnum sagum in longitudine habebat cubitos triginta. et in latitudine cubitos quattuor. Vni⁹ mēsure erāt oia saga. Quoꝝ qnqꝫ iūxit seorsum. et sex alia separatim. Fecitqꝫ ansas qnqꝫginta i ora sagi vnius. et qnqꝫginta i ora sagi alterius ut sibi inuicem iungerentur. et fibulas eneas qnqꝫginta quibus necterēt tectū: ut vnū pallium ex oibus sagis fieret. fecit et optorium tabernaculi de pellibus arietū rubricat aliudqꝫ desup velamē de pellibus hyacinthinis. Fecit et tabulas tabernaculi de lignis sethim stantes Decez cubitoꝝ erat longitudo tabule vnius et vnum ac semis cubitū latitudo retinebat Bine incastrature erant p singulas tabulas. ut altera alteri iūgerēt. Sic fecit i oibus tabernaculi tabulis. E quibus vigiti ad plagā meridianā erāt ɔ austrū cū qdragita basib⁹ argenteis. Due bases sub vna tubula ponebant ex vtraqꝫ parte angulorū Vbi incastrature laterū in angulis terminant. Ad plagā qꝫ tabernaculi q respicit ad aqlonē: fecit viginti tabulas cum qdragita basibus argenteis: duas bases p singulas tabulas contra occidētē Vo. i. ad caꝫ ptē tabernaculi que mare respicit: Fecit sex tabulas. et duas alias per singulos angulos tabernaculi retro q iūcte erāt a [illegible] vsqꝫ sursum. et i vnam cōpagē pariter fere[illegible]. Ita fecit ex vtraqꝫ pte p angulos: ut oct[illegible] [illegible]mul tabule et haberent bases argenteas [illegible]: binas. s. bases sub singulis tabulis. [illegible]cit et vectes de lignis sethim qnqꝫ ad ptinendas tabulas vnius lateris tabernaculi. et quinqꝫ alios ad alterius lateris coaptandas tabulas. et [illegible] hos qnqꝫ alios vectes ad occidentalē plagā tabernaculi ɔ mare. Fecit qꝫ vectem alium q p medias tabulas ab angulo vsqꝫ ad angulum pueniret. Ipsa aūt tabulata deaurauit: fusis basibus caꝝ argēteis. Et circulos coꝝ fecit aureos. per qs vectes induci possent: qs et ipsos lamis aureis operuit.

Fecit et velum de hyacintho et purpura. vermiculo ac bysso retorta opere polymitario. variū atqꝫ distinctum: et qttuor colunas de lignis sethim qs cū capitibus deaurauit fusis basibus caꝝ argēteis. Fecit et tētorium i itroitu tabernaculi ex hyacitho purpura vermiculo byssoqꝫ retorta ope plumarij. et colūnas qnqꝫ cū capitibus suis qs opuit auro: basesqꝫ carū fudit eneas quas et opuit auro.

XXXVII

Fecit autē beseleel et archam de lignis sethim habentē duos et semis cubitos in longitudine. et cubitum ac semissem in latitudine: altitudo quoqꝫ vnius cubiti fuit et dimidij. vestiuitqꝫ eam auro purissimo intus et foris. Et fecit illi coronā aureā per gyrū conflans quattuor ānulos aureos per quattuor angulos eius duos annulos in latere vno. et duos in altero. Vectes quoqꝫ fecit de lignis sethi quos vestiuit auro et quos misit in annulos q erant in lateribus arche ad portandum eā. Fecit et propitiatorium. i. oraculū de auro mundissimo duorum cubitorum et dimidij in longitudine. et cubiti ac semis in latitudine. Duos etiaꝫ cherubin ex auro ductili quos posuit ex vtraqꝫ parte propitiarij. cherub vnū i sūmitate vnius partis. et cherub alterū in sūmitate partis alterius. Duos cherubin in singulis sūmitatib⁹ propitiatorij: extendentes alas et tegentes propitiatoriū. seqꝫ mutuo et illud respicientes. Fecit et mensā de lignis sethim in lōgitudine duorum cubitorum. et in latitudine vnius cubiti q habebat in altitudine cubitum et semisem. Circūdeditqꝫ eam auro mundissimo: et fecit illi labium aureū per gyrum: ipsiqꝫ labio coronam aureā intrasilē quattuor digitoꝝ: et super eādē alterā coronā auream. Fudit et quattuor circulos aureos quos posuit in quattuor angulis p singulos pedes mense contra coronā: misitqꝫ in eos vectes vt posset mensa portari ipos quoqꝫ vectes fecit de lignis sethim. et circūdedit eos auro. Et vasa ad diuersos vsus mense: acetabula: phialas et cyathos: et turibula ex auro puro. in quibus offerenda sunt libamina. Fecit et candelabrū ductile de auro mūdissimo. De cuius vecte calami. cyphi. sperulecqꝫ ac lilia procedebant sex in vtroqꝫ latere. Tres calami ex parte vna. et tres ex altera. Tres cyphi i nucis modum per calamos singulos. sperulecqꝫ simul et lilia. et tres cyphi instar nucis in calamo altero sperulecqꝫ simul et lilia. Equū erat opus sex calamorū qui procedebant de stipite candelabri. In ipso autem vecte erant quattuor cyphi i nu

qs inocat. sperulecq3 per singulos τ lilia. τ spe/
rule sub duobꝰ calamis per loca tria. qui simul
sex fiūt calami ꝓcedentes de vecte vno. Et spe
rule igitur τ calami ex ipso erant: vniuersa du
ctilia ex auro purissimo. Fecit τ lucernas septē
cū emunctorijs suis. τ vasa vbi ea que emūcta
sunt extinguantur de auro mundissimo. Talē
tum auri appendebat candelabrū cū omnibus
vas suis. Fecit τ altare thymiamatis de lignis
sethim per quadrū singulos habens cubitos.
τ in altitudine duos: e cuius angulis procede/
bant cornua: vestiuitq3 illud auro purissimo cū
craticula ac parietibus τ cornibus. Fecitq3 ei
coronam aureolam per gyrum: τ duos annu/
los aureos sub corona ꝑ singula latera. vt mit
tanī in eos vectes. τ possit altare portari. Ipos
autem vectes fecit de lignis sethim. τ operuit la
minis aureis. Composuit τ oleū ad sanctifica/
tionis vnguentum. τ thymiamata de aromati
bus mundissimis opere pigmentarij.

XXXVIII

FEcit τ altare holo
causti de lignis sethim: quinq3 cubito
rū per quadrū. τ triū in latitudine cuiꝰ
cornua de angulis ꝓcedebāt. opuitq3 illud la/
minis eneis. Et in vsus eius parauit ex ere va
sa diuersa: lebetes. forcipes. fuscinulas. vnci/
nos τ igniū receptacula. Craticulāq3 eiꝰ in mo
dū rethis fecit eneam. τ subter eā in altaris me
dio arulā fusis quattuor annulis ꝑ totidē retia
culi sūmitates. ad imittendos vectes ad portan
dū. Quos τ ipos fecit de lignis sethim τ ope/
ruit laminis eneis: induxit q3 in circulos q in la
teribus altaris eminebant. Ipm aūt altare nō
erat solidū sed cauū ex tabulatis. τ intus vacuū
Fecit τ labrū eneū cū basi sua de speculis muli
erū. que excubabāt in ostio tabernaculi. Fecit
τ atriū i cuiꝰ australi plaga erāt tētoria de bysso
retorta cubitoꝝ centū: colūne enee viginti cum
basibus suis: capita colūnaꝝ τ tota operis cela
tura argentea. Eque ad septētrionalem plagā
tentoria colūne basesq3. τ capita colūnarū eius/
dem mensure τ operis ac metalli erant. In ea
Vo plaga q̄ ad occidentē respicit. fuerūt tento
ria cubitoꝝ quinquaginta: colūne decem cū ba
sibus suis enee. τ capita colūnarū τ tota operis
celatura argentea. Porro ↄtra orientē qnqua
ginta cubitoꝝ pauit tētoria e qbꝰ quindecim cu
bitos colūnarū triū cum basibus suis vnū tene
bat latus τ in pte altera. q2 inter vtraq3 introi/
tū tabernaculi fecit. quindecim eque cubitoru3
erāt tētoria colūneq3 tres τ bases totidē. Cun
cta atrij tentoria byssus retorta texuerat. Ba/
ses colūnarū fuere enee. capita aūt earū cū cun
ctis celaturis suis argētea: sed τ ipas colūnas
atrij vestiuit argento. Et in introitu eius ope/
re plumario fecit tētoriū ex hyacintho. purpu/
ra. vermiculo ac bysso retorta. qd habebat vi/
ginti cubitos in longitudine. altitudo vero qn
q3 cubitoꝝ erat iuxta mēsurā quā cūcta atrij ten
toria habebant. Colūne autē in ingressu fuere
quattuor cū basibus eneis: capita q3 earū τ cela
ture argentee. Paxillos q̄3 tabernaculi τ atrij
ꝑ gyrū fecit eneos. Hec sūt instrumēta taber
naculi testimonij q̄ enumerata sūt iuxta ꝓceptum
moysi in cerimonijs leuitarum per manū ytha
mar filij aaron sacerdotis q̄ beseleel filius huri
filij hur de tribu iuda. dn̄o ꝑ moysen iubēte cō
pleuerat iūcto sibi socio ooliab filio achisamech
de tribu dan. qui τ ipe artifex lignoꝝ egregius
fuit. τ polymitarius atq3 plumarius ex hyacin
tho. purpura. vermiculo τ bysso. Omne aurꝫ
qd expensū est in opere sanctuarij. τ qd oblatū
est in donarijs. viginti τ nouem talentorum fu
it. τ septingentorum triginta sicloꝝ: ad mensu
ram sanctuarij. Oblatū est aūt ab his q transie
rūt ad numerū a viginti ānis τ supra: de sexcē
tis tribus milibus τ quingentis quinquaginta
armatoꝝ. Fuerūt preterea centū talenta argen
ti: e qbꝰ cōflate sūt bases sanctuarij. τ introitus
vbi velū pendet. Centū bases facte sūt de talen
tis centu3 singulis talentis per bases singulas
supputatis. De mille aūt septingētis: τ septua
gintaqnq3 siclis fecit capita colūnaꝝ q̄s τ ipas
vestiuit argēto. Erisq3 oblata sūt talēta septua
gintaduo milia. τ quadringēti supra sicli: ex q
bus fuse sūt bases in introitu tabernaculi testi/
monij. τ altare eneū cū craticula sua. oīa q3 va/
sa q̄ ad vsū eiꝰ ptinent. τ bases atrij tā in circui/
tu q3 in ingressu eiꝰ. τ paxilli tabernaculi atq3
atrij ꝑ gyrū.

XXXIX

DE hyacintho vero τ purpura vermi/
culo ac bysso fecit vestes: qbꝰ indueret
aaron qn̄ ministrabat in sanctis sicut ꝓ
cepit dn̄s moysi. Fecit igiī superhūerale de au
ro hyacintho τ purpura coccoq3 bis tincto et
bysso retorta ope polymitario. Incidit q3 bra/
cteas aureas: τ extenuauit in fila vt possent tor
queri cū prioꝝ coloꝝ subtegmine: duasq3 oras
sibi inuicem copulatas in vtroq3 latere sūmita
tū. τ baltheū ex eisdem coloribus: sicut precepe
rat dominus moysi. Parauit τ duos lapides
onychinos astrictos τ iclusos auro. τ sculptos
arte gēmaria nominibꝰ filioꝝ israel. Sex noīa
in lapide vno. τ sex in altero. iuxta ordinē nati

nitatis eoꝝ. Posuitq̃ eos ĩ lateribus suphũe/
ralis in monumentũ filioꝝ isrl': sicut preceperat
dñs moysi. Fecit ⁊ rationale ope polymito iux̃
opus suphumeralis. ex auro hyacintho pur/
pura. coccoq̃ bis tincto ⁊ bysso retorta. quadrã
gulũ duplex. mensure palmi. ⁊ posuit in eo gẽ/
maruz ordines quattuor. In primo versu erat
sardius. thopaci⁹. smaragdus. In scdo carbũ
culus. sapphyrus. iaspis. In tertio liguri⁹ acha
thes. amethistus. In quarto chrysolithus. ony
chinus ⁊ berillus: circũdati ⁊ inclusi auro p or
dines suos. Ipsiq̃ lapides duodeci sculpti erãt
noibus duodeciz tribuũ isrl': singuli per nomia
singuloꝝ. Fecerũt in rationali ⁊ cathenulas si/
bi inuicem coherentes de auro purissimo ⁊ duos
vncinos. totidemq̃ annulos aureos. Porro
annulos posuerunt in vtroq̃ latere rationalis
ex quibus penderent due cathene auree quas ĩ
seruerũt vncinis q in superhumeralis angulis
eminebant. Hec ⁊ ante ⁊ retro ita ꝯueniebant
sibi: vt superhumerale ⁊ rationale mutuo ne/
cterent: stricta ad balthéũ ⁊ annulis fortius co/
pulata. quos iungebat vitta hyacinthina ne la/
xa flueret ⁊ a se inuicez mouerent sicut p̃cepit dñs
moysi. Fecerũt quoq̃ tunicã suphumeralis: to
taz hyacinthinã. ⁊ capitiũ ĩ supiori pte ꝯtra me
diũ: orãq̃ p gyrũ capitij textilẽ: deorsuz aũt ad
pedes malapunica ex hyacintho. purpura. ver
miculo ac bysso retorta. ⁊ tintinnabula de auro
purissimo. q̃ posuerũt inter malogranata in ex
trema parte tunice p gyrũ: tintinnabulũ autem
aureũ ⁊ malũpunicũ: qbus ornatus incedebat
põtifex qñ ministerio fungebat: sicut p̃cepit dñs
moysi. Fecerunt ⁊ tunicas byssinas opere tex/
tili aaron ⁊ filijs ei⁹. ⁊ mitras cũ coronulis suis
ex bysso. feminalia quoq̃ linea byssina. cingu
lum vo de bysso retorta: hyacintho. purpura
ac vmiculo distinctum arte plumaria sicut p̃ce
perat dñs moysi. Fecerũt ⁊ laminã sacre vene/
ratiõis de auro purissimo: scripserũtq̃ ĩ ea ope
re gẽmario sanctũ dñi. ⁊ strinxeruut eam cũ mi
tra vitta hyacinthina. sicut preceperat dominus
moysi. perfectũ ẽ igit oẽ opus tabernaculi ⁊ te
cti testimonij. Fecerũtq̃ filij isrl' cũcta q̃ p̃cepe
rat dñs moysi. ⁊ obtulerũt tabernaculum ⁊ te/
ctum. ⁊ vniuersam suppellectilẽ. annulos. ta/
bulas. vectes. colũnas ac bases. opertorium de
pellibus arietũ rubricatis. ⁊ aliud operimentũ
de hyacinthinis pellibus: velũ archam. vectes
ꝓpitiatoriũ. mensam cũ vasis suis ⁊ ꝓpositio/
nis panibus. candelabrum. lucernas. ⁊ vtensi
lia earũ cũ oleo. altare aureum ⁊ vnguentum ⁊
thymiama ex aromatibus. ⁊ tentorium in in/
troitu tabernaculi. altare eneum. retiaculũ ve/
ctes ⁊ vasa eius omnia labrum cum basi suo: tẽ
toria atrij ⁊ columnas cum basibus suis. tento
rium in introitu atrij funiculosq̃ illius ⁊ paxil
los. Nihil ex vasis defuit que in ministerium
tabernaculi ⁊ in tectum federis iussa sunt fieri.
Vestes quoq̃ quibus sacerdotes vtuntur in
sanctuario. aaron. s. ⁊ filij eius. obtulerunt filij
israel. sicut preceperat dominus. Que postq̃
moyses cuncta vidit completa. benedixit eis.

XL

Locutusq̃ est do
minus ad moysen dicens. Mense pri
mo prima die mensis. eriges taberna/
culum testimonij. ⁊ pones in eo archaz. dimit
teq̃ ante illam velum. ⁊ illata mensa pones su
per eam que rite precepta sunt. Candelabrum
stabit cum lucernis suis. ⁊ altare aureum ĩ quo
adoletur incensũ: coram archa testimonij. Tẽ/
torium in introitu tabernaculi pones. ⁊ ante il
lud altare holocausti. Labruz int altare ⁊ taber
naculum: quod implebis aqua. Circundabis/
q̃ atrium tentorijs ⁊ ingressum eius. Et assũ/
pto vnctionis oleo vnges tabernaculum cum
vasis suis: vt sanctificentur altare holocausti ⁊
omnia vasa eius: labrum cum basi sua. Om/
nia vnctiõis oleo consecrabis vt sint sancta san
ctorum. Applicabisq̃ aaron ⁊ filios eius ad fo
res tabernaculi testimonij. ⁊ lotos aqua indu/
es sanctis vestibus vt ministrẽt mihi: ⁊ vnctio
eorum in sacerdotium sempiternum proficiat.
Fecitq̃ moyses omnia que preceperat domi/
nus. Igitur mense primo anni secundi. prima
die mensis. collocatum est tabernaculum. Ere
xitq̃ moyses illud ⁊ posuit tabulas. ac bases ⁊
vectes: statuitq̃ columnas ⁊ expandit tectũ su
per tabernaculum. imposito desuper operimẽ
to: sicut dominus imperauerat. Posuit ⁊ testi
monium in archa. subditis infra vectibus. et
oraculum desuper. Cumq̃ intulisset archam in
tabernaculum testimonij. appendit ante eã ve
lũ vt expleret domini iussionem. Posuit ⁊ mẽ
sam in tabernaculo testimonij ad plagam septẽ
trionalem extra velum: ordinatis coram ꝓpo/
sitionis panibus: sicut preceperat domin⁹ moy
si. Posuit ⁊ candelabrum in tabernaculo testi
monij e regione mense in parte australi: locatis
per ordinem lucernis iuxta preceptũ domini.
Posuit ⁊ altare aureũ sub tecto testimonij con
tra velũ. et adoleuit super eo incensũ aromatũ:
sicut iusserat dominus moysi. Posuit et tento
rium in introitu tabernaculi et altare holocau/

sti in vestibulo testimonij: offerens in eo holo
caustum et sacrificia vt dominus imperauerat
Labrum quoqz statuit inter tabernaculuz testi
monij et altare implens illud aqua: laueruntqz
in eo moyses et aaron ac filij eius manus su/
as et pedes cum ingrederentur tectū federis.
et accederent ad altare: sicut preceperat domi/
nus moysi. Erexit et atrium per gyrum taber
naculi et altaris: ducto in introitu eius tētorio
Postqz omnia perfecta sunt operuit nubes ta
bernaculum testimonij: et gloria domini imple
uit illud. Nec poterat moyses ingredi tectū fe/
deris nube operiēte omnia: et maiestate domi
ni coruscante quia cuncta nubes operuerat. Si
quando nubes tabernaculū deserebat: ꝓficis/
cebant filij israel per turmas suas. Si pende/
bat desuper: manebāt in eodem loco. Nubes
quippe domini incubabat per diē tabernaculo
et ignis in nocte: videntibꝰ cunctis pplis israel
per cūctas mansiones suas.

¶ Explicit liber exodi. Incipit vaie
cra. i. liber leuiticus. Capitulū I

VOcauit autem
moysen. et locutus ē ei domi
nus de tabernaculo testimo/
nij dicēs. Loquere filijs isra
el. et dices ad eos. Homo q
obtulerit ex vobis hostiam domino de pecori/
bus. i. de bobus et ouibus offerens victimas:
si holocaustum fuerit eius oblatio ac de armē
to. masculum immaculatum offeret ad hostiuz
tabernaculi testimonij ad placandum sibi do/
minuz. Ponetqz super caput hostie manus et
acceptabilis erit: atqz in expiationem eius ꝓfi
ciens. Immolauitqz vitulum coram domino
et offerent filij aaron sacerdotis sanguinem eiꝰ
fundentes per altaris circuitum: quod est ante
ostiuz tabernaculi. Detractaqz pelle hostie. ar
tus in frustra concident: et subijcient in altari.
ignem strue lignorum ante composita et mem
bra que sunt cesa desuper ordinantes. caput vi
delicet et cuncta que adherent iecori. intestinis
et pedibus lotis aqua: adolebitqz ea sacerdos
super altare in holocaustuz et suauem odorem
domino. Qd si de pecoribus oblatio est de oui
bus siue de capris holocaustum: agnū annicu
luz et absqz macula offeret: immolabitqz ad la
tus altaris qd respicit ad aquilonem coram do
mino. Sanguinez vero illiꝰ fundēt sup altare
filij aaron p circuitū: diuidentqz mēbra. caput
et omnia q̄ adherēt iecori. et imponēt super li/
gna qbꝰ subijciendus est ignis. Intestina vo
et pedes lauabūt aqua. et oblata oīa adolebit sa
cerdos sup altare i holocaustū ꝛ odorē suauissi
mū dn̄o. Si āt de auibꝰ holocausti oblatio fue/
rit dn̄o. de turturibꝰ et pull' colūbe offeret eā sa
cerdos ad altare et retorto ad collū capite. ac ru
pto vulner' loco. decurrē faciet sanguinē sup
crepidinē altar'. vesiculam vo guttur' ꝛ plu
mas ꝓijciet ꝓpe altare ad orīetalē plagā. in lo
co i q̄ cineres effūdi solēt. Cōfringetqz ascellas
eiꝰ: et nō secabit: neqz ferro diuidet eā. et adole
bit sup altare lignis igne supposito. Holocau
stū ē ꝛ oblatio suauissimo odoris dn̄o. II

ANima cū obtulerit oblationē sacrificij
dn̄o: simila erit eiꝰ oblatio. Fundetqz
sup eā oleū. ꝛ ponet thus ac deferet ad
filios aaron sacerdot'. Quoꝝ vnꝰ tollet pugil
lū plenū simile ꝛ olei ac totū thus. ꝛ ponet me/
moriale sup altare in odorē suauissimum dn̄o.
Qd aūt reliquū fuerit de sacrificio. erit aaron ꝛ
filioꝝ eiꝰ scm̄ scōꝝ de oblatiōibꝰ dn̄o. Cū autē
obtuleris sacrificiū coctum in clibano de simila
panes. s. absqz fermēto ꝯspsos oleo: ꝛ lagana
azima oleo lita: si oblatio tua fuerit de sartagie
simile ꝯsperse oleo ꝛ absqz fermēto: diuides eā
minutatim ꝛ fūdes sup eā oleū. Si aūt de crati
cula fuerit sacrificiū: eq simila oleo ꝯspget: quā
offerēs dn̄o. trades manibꝰ sacerdot'. Qui cū
obtulerit eam. tollet memoriale de sacrificio: ꝛ
adolebit super altare in odorem suauitatis dn̄o
Quicquid aūt reliquū ē. erit aaron ꝛ filioꝝ eiꝰ
sanctū scōꝝ de oblatiōibꝰ dn̄i. Ois oblatio quī
offert' dn̄o absqz fermēto fiet. nec qcq̄ fermen
ti ac mellis adolebit' i sacrificio dn̄i. Primitias
tm̄ eoꝝ offeretis ac munera: sup altare vo nō
imponent' in odorē suauitatis. Quicqd obtu/
leris sacrificij sale cōdies: nec auferes sal fede/
ris dei tui de sacrificio tuo. In oī oblatiōe offe
res sal. Si autem obtuleris munus p̄mitiaruz
frugū tuarū dn̄o. de spicis adhuc virentibus:
torrebis eas igni: ꝛ confringes in morē farris
ꝛ sic offeres p̄mitias tuas dn̄o. fūdēs super ea
oleū. ꝛ thus imponēs: quia oblatio dn̄i est: de
qua adolebit sacerdos in memoriam muneris
ptē farris fracti: ꝛ olei ac totū thus. III

QVod si hostia pacificorum fuerit eius
oblatio: ꝛ de bobus voluerit offerre.
marem siue feminam: imaculata offe/
ret coram domino. Ponetqz manū super ca/
put victime sue. que imolabit' in introitu taber
naculi. Fūdentqz filij aaron sacerdotis sangui
nē p altaris circuitū. ꝛ offerent de hostia pacifi

corum in oblatiōe dño adipem qui operit vita/
lia. ⁊ qcqd pinguedinis est intrinsecus. duos re
nes cū adipe quo tegunt ilia: ⁊ reticulū iecoris
cū renunculis: adolebuntq̄ ea sup altare i holo
caustum lignis igne supposito in oblationē sua
uissimi odoris domino. Si vo de ouibus fue/
rit eius oblatio ⁊ pacificoꝝ hostia: siue masculū
obtulerit siue feminam: imaculata erūt omnia.
Si agnū obtulerit corā dño: ponet manum suā
super caput victime sue: que immolabit in ve/
stibulo tabernaculi testimonij. Fundentq̄ filij
aaron sanguinē eius per circuitū altaris. ⁊ offe
rent de pacificorū hostia sacrificiū domino. adi
pē ⁊ caudā totā cū renibus. ⁊ piguedinē q̄ ope
rit ventrē atq̄ vniuersa vitalia. ⁊ vtrūq̄ renū
culū cū adipe q̄ ē iuxta ilia: reticulūq̄ iecoris cū
renūculis. ⁊ adolebit ea sacerdos super altare i
pabulum ignis ⁊ oblationis dñi. Si capra fue/
rit eius oblatio ⁊ obtulerit eam domino: ponet
manum suam super caput ei⁹: imolabitq̄ eam
in introitu tabernaculi testimonij: ⁊ fundēt filij
aaron sanguinē eius p altaris circuitū: tollētq̄
ex ea in pastū ignis dominici adipem q̄ opit vē
trem ⁊ q̄ tegit vniuersa vitalia. duos renuncu/
los cū reticulo qd est super eos iuxta ilia. ⁊ arui
nam iecoris cum renunculis: adolebitq̄ ea sup
altare sacerdos i alimoniam ignis ⁊ suauissimi
odoris. Omnis adeps dñi erit iure ppetuo i gene
ratiōib⁹ ⁊ cūctis habitaculis vr̄is: nec sanguinē
nec adipē omnino comedetis. IIII.

Locutusq̄ est dñs ad moysen dicens:
Loquere filijs israel. Aia q̄ peccauerit
p ignorantiā. ⁊ de vniuersis mandatis
dñi q̄ pcepit vt nō fierent. qppiam fecerit. si sa/
cerdos q̄ vnctus est peccauerit delinquere faci/
ens pplm. offeret p pctō suo vitulum imacula
tū dño. Et adducet illū ad ostiū tabernaculi te
stimonij corā dño: ponetq̄ manū super caput
eius. ⁊ imolabit eū dño. Hauriet quoq̄ de sā
guine vituli inferēs illū in tabernaculū testimo
nij. Cūq̄ intinxerit digitū in sanguinē. aspget
cū septies corā dño. ↄtra velū scuarij. Ponet
q̄ de eodem sanguine super cornua altaris thy
miamatis gratissimi dño. qd est in tabernaculo
testimonij. Omnē aūt reliquū sanguinem fun/
det in basim altaris holocausti in itroitu taber/
naculi. Et adipē vituli offeret p pctō. tam eū q̄
vitalia opit q̄ oia q̄ intrinsecus sūt. duos renū
culos ⁊ reticulū qd est supra eos iuxta ilia. ⁊ adi
pem iecoris cū renunculis. sicut offert de vitu
lo hostie pacificoꝝ. ⁊ adolebit ea super altare ho
locausti. Pellem vero ⁊ oēs carnes cū capite
⁊ pedibus ⁊ intestinis ⁊ fimo ⁊ reliquo corpo/
re. efferet extra castra in locū mundū vbi cine/
res effundi solent: incendetq̄ ea sup lignorum
struem: q̄ in loco effusoꝝ cinerū cremabuntur
Qd si ois turba filioꝝ israel ignorauerit ⁊ pi/
pitiā fecerit qd ↄ mādatū dñi ē. ⁊ postea itelle/
xerit peccatū suū: offeret p pctō suo vitulū. Ad
ducetq̄ eū ad ostiū tabernaculi. ⁊ ponēt senio
res populi man⁹ sup caput ei⁹ corā dño. Im/
molatoq̄ vitulo i ↄspectu dñi. inferet sacerdos
q̄ vnctus ē de sanguine ei⁹ in tabernaculū testi
monij: tincto digito aspgens septies ↄtra velū
Ponetq̄ de eodē sanguine i cornibus altaris
qd ē corā dño in tabernaculo testimonij. Reli
quū aūt sanguinē fūdet iuxta basim altaris ho/
locaustoꝝ. qd ē in ostio tabernaculi testimonij
Omnēq̄ ei⁹ adipē tollet ⁊ adolebit super alta/
re sic faciēs ⁊ de hoc vitulo quō fecit ⁊ prius. ⁊
rogāte p eis sacerdote ppiti⁹ erit ei dñs. Ipm
aūt vitulū efferet extra castra atq̄ cōburet sicut
⁊ priorem vitulū. q2 ē p peccato multitudinis.
Si peccauerit pnceps ⁊ fecerit vnū e pluribus
p ignorantiā qd dñi lege phibet. ⁊ postea intel
lexerit peccatū suū: offeret hostiā dño hircum d
capris imaculatum: ponetq̄ manū suā super
caput eius. Cūq̄ imolauerit eū in loco vbi so/
let mactari holocaustū corā domino q2 p pecca
to est. tinget sacerdos digitū in sanguine hostie
p peccato tangens cornua altaris holocausti ⁊
reliquū fundens ad basim eius: adipē vo ado
lebit supra. sicut in victimis pacificoꝝ fieri so/
let. Rogabitq̄ p eo sacerdos ⁊ p peccato eius
⁊ dimittet ei. Qd si peccauerit aia p ignorātiā
de populo terre vt faciat qcq̄ de his q̄ dñi lege
phibent atq̄ delinquat ⁊ cognouerit pctm̄ suū
offeret caprā imaculatā: ponetq̄ man⁹ sup ca/
put hostie q̄ p pctō ē. ⁊ imolabit eā in loco ho/
locausti. Tolletq̄ sacerdos de sanguine in di/
gito suo: ⁊ tangēs cornua altaris holocausti re
liquū fundet ad basim ei⁹. Omnē aūt adipē au/
ferēs. sicut auferri solet de victimis pacificoꝝ.
adolebit sup altare in odorē suauitatis dño: ro
gabitq̄ p eo ⁊ dimittet ei. Si aūt de pecoribus
obtulerit victimā p pctō. ouē. s. imaculatā. po
net manū sup caput eius ⁊ imolabit eā in loco
vbi solēt cedi holocaustoꝝ hostie. Sumetq̄ sa
cerdos de sanguine ei⁹ digito suo. ⁊ tangēs cor
nua altaris holocausti. reliquū fūdet ad basim
eius. Omnē quoq̄ adipē auferēs. sicut auferri
solet adeps arietis q̄ imolat p pacificis: crema
bit sup altare incensū dñi. rogabitq̄ p eo ⁊ p
peccato ei⁹ ⁊ dimittet ei. V

SI peccauerit anima ⁊ audierit vocē iu
rantis. testisq̄ʒ fuerit: ꝙ ipse vidit: aut
conscius est: nisi indicauerit portabit i
niquitatem suam. Anima que tetigerit aliquid i
mundū. siue quod occisuʒ a bestia est aut per se
mortuū aut quodlibet aliud reptile. ⁊ oblita fu
erit imundicie sue. rea est. ⁊ deliquit. ⁊ si tetige
rit qcq̄ʒ de imūdicia hoīs iuxta omnē ipuritatē
q̄ pollui solet. oblitaq̄ʒ cognouerit postea subia
cebit delicto. Anima q̄ iurauerit ⁊ ꝓtulerit la/
bijs suis vt vel male quid faceret. vl' bene ⁊ nō
fecerit. ⁊ idipm̄ iuramento ⁊ ſmone firmaue/
rit oblitaq̄ʒ postea intellexerit delictū suū: agat
pniam ꝓ peccato. ⁊ offerat de gregib⁹ agnā si/
ue caprā: orabitq̄ʒ ꝓ ea sacerdos ⁊ ꝓ peccatis
eius. Sin aūt nō potuerit offerre pec⁹: offerat
duos turtures vel duos pullos colūbarū dn̄o.
vnū ꝓ peccato. ⁊ alterū in holocaustū. dabitq̄ʒ
eos sacerdoti: qui ꝑmū offerēs ꝓ pctō. retorq̄
bit caput ei⁹ ad pēnulas. ita vt collo adhereat ⁊
nō penitus abrumpat᷑. ⁊ asperget de sanguine
eius parietem altaris. Quicqd aūt reliquū fue
rit faciet distillare ad fundamentū eius: q2 pro
pctō est. Alterū vero in holocaustum adolebit
vt fieri solet: rogabitq̄ʒ ꝓ eo sacerdos ⁊ ꝓ pec
cato ei⁹ ⁊ dimittet᷑ ei. Qd' si nō querit man⁹ ei⁹
duos offerre turtures: aut duos pullos colum
barū: offeret ꝓ pctō suo simile ꝑtē ephi decimā
Nō mittet in eā oleum nec thuris aliquid im/
ponet. quia ꝓ pctō est: tradetq̄ʒ eā sacerdoti. q
plenuʒ ex ea pugillū hauriens cremabit super
altare in monimentum ei⁹ q obtulerit. rogās ꝓ
illo ⁊ expiās. reliquā vero partem ipse habebit
in munere. Locutusq̄ʒ ē domin⁹ ad moysen di
cens. Anima si preuaricās cerimonias ꝑ erro
rē in his q̄ dn̄o sunt sanctificata peccauerit offe
ret ꝓ delicto suo arietem imaculatū de gregib⁹
q emi potest duob⁹ siclis iuxta pōdus sanctua/
rij. ipmq̄ʒ qd' intulit dāni restituet. ⁊ qntā pteʒ
ponet supra tradēs sacerdoti q rogabit ꝓ eo of
ferens arietē. ⁊ dimittet᷑ ei. Aia q̄ peccauerit ꝑ
ignorantiā feceritq̄ʒ vnū ex his q̄ dn̄i lege ꝓhi
bent᷑. ⁊ peccati rea itellexerit iniqtatē suā: offe
ret arietē imaculatū de gregib⁹ sacerdoti iuxta
mensuram estimationēq̄ʒ peccati: q orabit ꝓ eo
q2 nesciens fecerit. ⁊ dimittet᷑ ei q2 per errorem
deliquit in dominū.

VI

LOcutusq̄ʒ est dn̄s ad moysen dicens.
Anima q̄ peccauerit. ⁊ ɔtēpta dn̄o ne
gauerit primo suo depositum. qd' fidei
eius creditū fuerat vel vi aliquid extorserit: aut
calūniā fecerit. siue rem perditam inuenerit. ⁊
inficiās insuper peierauerit. ⁊ quodlibet aliud
ex pluribus fecerit in quibus solent peccare ho
mines reddet omnia q̄ per fraudem voluit ob
tinere integra. ⁊ qntā insuper partē dn̄o cui dā
nū intulerat. Pro peccato aūt suo offeret arie/
tē imaculatū de grege. ⁊ dabit cū sacerdoti iux
estimationeʒ mensuramq̄ʒ delicti: qui regabit
ꝓ eo coram domino. ⁊ dimittet᷑ illi ꝓ singulis
que faciēdo peccauit. Locutusq̄ʒ ē dn̄s ad moy
sen dicens. Precipe aaron ⁊ filijs eius. Hec
est lex holocausti. Cremabit᷑ in altari tota nocte
vsq̄ʒ mane. Ignis ex eodē altari erit. Vestiet᷑
tunica sacerdos ⁊ feminalib⁹ lineis. tolletq̄ʒ ci
neres quos vorans ignis exussit. ⁊ ponens iu
xta altare spoliabit᷑ ꝑoribus vestimentis. indu
tusq̄ʒ alijs efferet eos extra castra. ⁊ in loco mū/
dissimo vsq̄ʒ ad fauillā cōsumi faciet. Ignis au
tē in altari semꝑ ardebit quē nutriet sacerdos:
subijciens ligna mane per singulos dies. ⁊ i/
posito holocausto desuꝑ. adipes adolebit paci/
ficoꝝ. Ignis est iste ꝑpetuus: q nunq̄ʒ deficiet
i altari. Hec ē lex sacrificij ⁊ libamētoꝝ q̄ offe
rent filij aaron corā dn̄o ⁊ coram altari. Tollet
sacerdos pugillū simile q̄ cōspersa est oleo. ⁊ to
tū thus qd' suꝑ similā est: adolebitq̄ʒ illud in al
tari in monimentū odoris suauissimi domino.
Reliquā aūt partē simile comedet aaron cū fi/
lijs suis absq̄ʒ fermento. ⁊ comedet in loco san
cto in atrio tabernaculi. Ideo aūt nō fermenta
bit᷑. q2 ps ei⁹ i dn̄io offert᷑ incensū. Sāctū sctōꝝ
erit sicut ꝓ pctō atq̄ʒ delicto. Mares tm̄ stirpis
aaron comedēt illud. Legitimū ac sempiternū
erit in generatiōib⁹ vr̄is d' sacrificijs dn̄i. Ois
q tetigerit illa sanctificabit᷑. Locutusq̄ʒ est dn̄s
ad moysen dicens. Hec ē oblatio aaron ⁊ filio
rū ei⁹: quā offerre debēt dn̄o i die vnctiōis sue
Decimaʒ partē ephi offerēt simile in sacrificio
sempiterno. Mediū ei⁹ māe ⁊ mediū ei⁹ vesꝑe
q̄ i sartagine oleo cōsꝑsa friget᷑. Offeret aūt eā
calidā in odorē suauissimū dn̄o. sacerdos q iu/
re patri successerit: ⁊ tota cremabit᷑ i altari. Oē
enī sacrificiū sacerdotū igne cōsumet᷑. nec qsq̄ʒ
comedet ex eo. Locutus est aūt dn̄s ad moysen
dicēs. Loquere aaron ⁊ filijs eius. Ista est lex
hostie ꝓ peccato. In loco vbi offert᷑ holocau/
stū: imolabit᷑ corā dn̄o. Sanctū scōꝝ ē. Sacer
dos q offert comedet eam in loco scō in atrio ta
bernaculi. Quicqd tetigerit carnes ei⁹ sanctifi
cabit᷑. Si de sanguine illi⁹ vestis fuerit aspꝑsa la
uabit᷑ in loco scō. Vas aūt fictile in quo cocta ē
cōfringet᷑. Qd' si vas eneū fuerit. defricabit᷑ et
lauabit᷑ aqua. Ois masculus de genere sacer/

dotali vescet de carnibus eius: q2 scm̄ sanctorū est. Hostia. n. q cedit p pctō: cuius sanguis infert in tabernaculū testimonij ad expiandū i sāctuario: nō comedet. sed 9buret igni. VII

hEc quoqꝫ est lex hostie p delicto. Scā scōꝝ ē. Iccirco vbi imolabit holocaustū: mactabit ꝛ victima pro delicto. Sāguis eius per gyrum altaris fundet. Offerent ex ea caudā ꝛ adipeꝫ qui operit vitalia: duos renūculos ꝛ pinguedinē q iuxta ilia est reticulum qꝫ iecoris cū renunculis: ꝛ adolebit ea sacerdos super altare. Incensum est dñi p delicto. Ois masculus de sacerdotali genere i loco scō vescetur his carnibus: q2 scm̄ scōꝝ est. Sicut p pctō offert hostia: ita ꝛ pro delicto. Vtriusqꝫ hostie lex vna erit. Ad sacerdotē q eā obtulerit ptinebit. Sacerdos q offert holocausti victimam: habebit pellē ei9. Et oē sacrificiū simile qd coquit in clibano. quicqd in craticula vel in sartagine pparat. eius erit sacerdotis a quo offertur: siue oleo 9spsa siue arida fuerit. Cūctis filijs aaron mēsura eq p singulos diuidet. Hec est lex hostie pacificoꝝ q offert dño. Si p grāꝝ actione oblatio fuerit: offerēt panes absqꝫ fermēto. cōspsos oleo: ꝛ lagana azima vncta oleo. coctāqꝫ similam ꝛ collyridas olei admixtione 9spersas panes quoqꝫ fermētatos cū hostia grāꝝ que immolat p pacificis: ex qbus vnus p pmitijs offert dño. ꝛ erit sacerdotis q fundet hostie sāguinem. Cuius carnes eadē comedent die: nec remanebit ex eis qcq̄ vsqꝫ mane. Si voto vł spōte qspiam obtulerit hostiam: eadē filiter edetur die. Sed ꝛ si qd in crastinū remanserit. vesci licitū est. Quicqd aūt itius inuenerit dies. ignis absumet. Si quis de carnibus victime pacificorū die tertio comederit: irrita fiet ei9 oblatio nec proderit offerenti. qn poti9 q̄cūqꝫ anima tali se edulio contaminauerit. preuaricatiōis rea erit Caro que aliquid tetigerit imundū non comedet: sed combüret igni. Qui fuerit mūdus vescet ex ea. Anima polluta q ederit de carnibus hostie pacificoꝝ que oblata est domino. pibit d ppl'is suis: ꝛ que tetigerit imunditiam hominis vel iumenti siue oīs rei que pollüere potest. ꝛ comederit de huiuscemodi carnibus: interibit de ppl'is suis. Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicēs Loquere filijs israel. Adipē ouis ꝛ bouis ꝛ capre non comedetis. Adipē cadaueris morticini ꝛ eius aīalis qd a bestia captū est: habebitis in varios vsus. Si quis adipē q offerri debet i censum dñi comederit. pibit de ppl'o suo. Sanguinē quoqꝫ ois aīalis nō sumetis in cibo. tā d auibus qꝫ de pecoribus. Omnis anima q ederit sanguinem. peribit de populis suis. Locutusqꝫ est dominus ad moysen dicens. Loquere filijs israel dicens. Qui offert victimam pacificorum domino: offerat simul ꝛ sacrificiū. i. libamenta eius. Tenebit manibus adipem hostie. ꝛ pectusculum. Cūqꝫ ambo oblata domino 9secrauit: tradet sacerdoti. q adolebit adipē sup altare: pectusculum autem erit aaron ꝛ filiorum eius. Armus quoqꝫ dexter de pacificorum hostijs. cedet in primitias sacerdotꝭ. Qui obtulerit sanguinem ꝛ adipem filiorum aaron ipē habebit ꝛ armum dextrum in portione sua Pectusculum enim eleuationis ꝛ armum separationis tuli a filijs israel de hostijs eoꝝ pacificis. ꝛ dedi aaron sacerdoti ꝛ filijs eius lege perpetua ab omni populo israel. Hec ē vnctō aaron ꝛ filiorum ei9 in cerimonijs domini: die quo obtulit eos moyses vt sacerdotio fungerētur. ꝛ que precepit eis dari domin9 a filijs israel religione perpetua in generationibus suis. Ista ē lex holocausti ꝛ sacrificij p peccato atqꝫ delicto. ꝛ p consecratiōe ꝛ pacificoꝝ victimis: quā cōstituit dñs moysi in monte synai qū mādauit filijs israel vt offerēt oblatiōes suas dño in deserto synai. VIII

LOcutusqꝫ est dominus ad moysen dicens. Tolle aaron cum filijs suis. vestes eorum ꝛ vnctionis oleū. vitulū p peccato. duos arietes. canistrum cum azimis. ꝛ congregabis omnem cetum israel ad ostium tabernaculi. Fecit moyses vt dominus imperauerat: cōgregataqꝫ oi turba ante fores tabernaculi ait. Iste est sermo quem iussit domin9 fieri. Statiqꝫ obtulit aaron ꝛ filios eius. Cūqꝫ lauisset eos. vestiuit pontificem subucula linea accingens eum baltheo. ꝛ induens eum tunica hyacinthina. ꝛ desuper humerale imposuit: qd astringēs cingulo aptauit rationali in quo erat doctrina ꝛ veritas. Cydari quoqꝫ texit caput. ꝛ super eam contra frontem posuit laminā auream consecratam in sanctificatione. sicut preceperat ei dominus. Tulit ꝛ vnctionis oleum quo liniuit tabernaculum cū omni suppellectili sua. Cūqꝫ sanctificans aspersisset altare septeꝫ vicibus. vnxit illud ꝛ omnia vasa eius: labiūqꝫ cū basi sua sanctificauit oleo. Quod fūdens super caput aaron: vnxit cū ꝛ consecrauit. Filios quoqꝫ eius oblatos. vestiuit tunicis lineis ꝛ cinxit baltheis: iposuitqꝫ mitras vt iusserat dominus. Obtulit ꝛ vitulū p peccato. Cūqꝫ super caput eius posuisset aaron ꝛ filij eius ma-

nus suas: inmolauit eum hauriens sanguinē
⁊ tincto digito tetigit cornua altaris per gyrū.
Quo expiato ⁊ sanctificato: fudit reliquum san
guinem ad fundamenta eius. Adipem vero q
erat super vitalia ⁊ reticulū iecoris: duosqꝫ re/
nunculos cum aruinulis suis adoleuit super al
tare. vitulum cum pelle ⁊ carnibus ⁊ fimo cre/
mans extra castra. sicut preceperat dominus.
Obtulit ⁊ arietem in holocaustum. Super cu
ius caput cum imposuisset aaron ⁊ filij eiꝰ ma/
nus suas. immolauit eum. ⁊ fudit sanguinem
eius per circuitum altaris. Ipm̄qꝫ arietem in
frustra concidens. caput eius ⁊ artus ⁊ adipeꝫ
adoleuit igni: lotis prius intestinis ⁊ pedibus.
Totūqꝫ simul arietem incendit super altare. eo
ꝙ esset holocaustuꝫ suauissimi odoris domino.
sicut preceperat ei. Obtulit ⁊ arietem secūdum
in consecrationem sacerdotum: posuerūtqꝫ su/
per caput eius aaron ⁊ filij eius manus suas.
Quem cū immolassent moyses sumens de san
guine eius. tetigit extremū auricule dextre: aa/
ron ⁊ polliceꝫ manus eius dextre similiter ⁊ pe
dis. Obtulit ⁊ filios aaron. Cūqꝫ de sangui/
ne arietis immolati tetigisset extremū auricule
singuloꝝ dextri ⁊ pollices manus ac dextre pe
dis: reliquū fudit super altarĕ per circuitū. Adi
pem vero ⁊ caudam omnēqꝫ pinguedinē que
operuit intestina: reticulūqꝫ iecoris ⁊ duos re/
nes cū adipibus suis ⁊ armo dextro seperauit.
Tollens aūt de canistro azimoꝝ quod erat co/
rā domino panes absqꝫ fermento ⁊ collyridaꝫ
cōspersam oleo laganūqꝫ. posuit super adipes
⁊ armū dextrū tradens simul omnia aaron ⁊ fi
lijs eius. Qui postq̄ꝫ lauauerūt ea corā domi/
no rursū suscepta de manibus eoꝝ. adoleuit su
per altare holocausti: eo ꝙ consecratiōis eēt ob
latio in odorē suauitatis sacrificij domino. Tu
litqꝫ pectusculū eleuans illud coram domino d̄
ariete consecrationis in partem suam sicut pre/
ceperat ei dominus. Assumensqꝫ vnguentū ⁊
sanguinem qui erat in altari aspersit suꝑ aaron
⁊ vestimēta eius ⁊ super filios illius ac vestes
eoꝝ. Cūqꝫ sanctificasset eos in vestitu suo. pre
cepit eis dicens. Coquite carnes ante fores ta/
bernaculi ⁊ ibi comedite eas. Panes q̊ꝫ con/
secrationis edite q positi sūt in canistro. sicut p̄
cepit mihi dominus dicens. Aaron ⁊ filij eius
comedent eos. Quicquid aūt reliquū fuerit de
carne ⁊ panibus. ignis assumet. De ostio quo
qꝫ tabernaculi nō exibitis septem diebus. vsqꝫ
ad diem quo complebit tempus consecratiōis
vestre. Septem enim diebus finit consecratio
sicut in p̄sentiarū factū ē. vt ritꝰ sacrificij cōple
ret. Die ac nocte manebitis i tabernaculo. ob
seruātes custodias dn̄i ne moriami. Sic enim
mihi p̄ceptū ē. Feceruntqꝫ aaron ⁊ filij eius cū
cta q̄ locutꝰ ē dn̄s ꝑ manū moysi.

IX

Facto autem octauo die. vocauit moy/
ses aaron ⁊ filios eius ac maiores na/
tu isrl': dixitqꝫ ad aarō. Tolle de armē
to vitulum ꝓ peccato ⁊ arietem in holocaustuꝫ
vtrūqꝫ imaculatū. ⁊ offer illos corā domino. ⁊
ad filios israel loqueris. Tollite hircū ꝓ pecca
to. ⁊ vitulum atqꝫ agnum anniculū ⁊ sine ma
cula in holocaustum: bouem ⁊ arietem ꝓ paci
ficis. ⁊ imolate eos coram domino in sacrificio
singulorum similam conspersam oleo offeren
tes. Hodie enim dominus apparebit vobis.
Tulerunt ergo cuncta que iusserat moyses ad
ostium tabernaculi: vbi cuꝫ omnis multitudo
astaret ait moyses. Iste est sermo quem prece
pit dominꝰ: facite ⁊ apparebit vobis gloria eiꝰ
Et dixit ad aaron. Accede ad altare: ⁊ imola
ꝓ peccato tuo. Offer holocaustuꝫ ⁊ deprecare
ꝓ te ⁊ ꝓ populo. Cūqꝫ mactaueris hostiā po/
puli. ora ꝓ eis sicut precepit dominus. Stati/
qꝫ aaron accedens ad altare imolauit vitulū ꝓ
peccato suo. cuius sanguinem obtulerūt ei filij
sui. In quo tingens digitum tetigit cornua al/
taris. ⁊ fudit residuum ad basim eius. Adipē
qꝫ ⁊ renunculos ac reticulum iecoris que sunt
ꝓ peccato adoleuit super altare: sicut precepe/
rat dn̄s moysi. Carnes vo ⁊ pellē eiꝰ extra ca/
stra cōbussit igni: immolauit ⁊ holocausti victi
mā. Obtulerūtqꝫ ei filij sui sanguinē eiꝰ: quē
fudit per altaris circuitū. Ipsam etiā hostiā in
frustra cōcisam cū capite ⁊ mēbris singulis ob
tulerunt: que oīa suꝑ altare cremauit igni: lotis
aqua p̄us intestinis ⁊ pedibꝰ. Et ꝓ peccato po
puli offerēs. mactauit hircū: expiatoqꝫ altari fe
cit holocaustū: addēs in sacrificio libamēta que
parit offerunt. ⁊ adolens ea suꝑ altare: absqꝫ
cerimonijs holocausti matutini. Immolauit ⁊
bouem atqꝫ arietem hostias pacificas populi.
Obtulerūtqꝫ ei filij sui sanguinē quē fudit suꝑ
altare in circuitu: adipem aūt bouis ⁊ caudam
arietis renūculosqꝫ cū adipibꝰ suis ⁊ reticuluꝫ
iecoris posuerunt super pectora. Cūqꝫ cremati
essent adipes suꝑ altare: pectora eoꝝ ⁊ armos
dextros seꝑauit aaron eleuans coram dn̄o: si/
cut p̄ceperat moyses. Et extēdēs manū ad po
pulū benedixit ei: sicqꝫ cōpletis hostijs ꝓ pecca
to ⁊ holocaustis ⁊ pacificis. descēdit. Ingressi
aūt moyses ⁊ aaron in tabernaculū testimonij

⁊ deinceps egressi bñdixerunt pp̄lo. Apparu/
itqꝫ gl'a dñi oĩ m'ltitudini: ⁊ ecce egressus ignis
a dño. deuorauit holocaustũ ⁊ adipes q̄ erãt su
per altare. Quod cũ vidissent turbe: laudaue/
runt dñm ruentes in facies suas. X

Arreptisqꝫ nadab ⁊ abiu filij aaron thu
ribulis imposuerũt ignẽ ⁊ icensũ desu
per offerẽtes corã dño ignẽ alienũ: qđ
eis preceptũ nõ erat. Egressusqꝫ ignis a domi
no deuorauit eos. ⁊ mortui sũt corã dño. Dixit
qꝫ moyses ad aaron. Hoc ẽ qđ locutus ẽ dñs.
Scĩficabor in his qui appropinquant mihi: ⁊ i
conspectu oĩs populi glorificabor. Qđ audiẽs
tacuit aaron. Vocatis aũt moyses mysabele ⁊
elisaphan. filijs oziel patrui aaron. ait ad eos.
Ite ⁊ tollite frẽs vr̃os de ꝯspectu sanctuarij: ⁊
asportate extra castra. Cõfestimqꝫ ꝑgentes tu/
lerũt eos sicut iacebãt vestitos lineis tunicis: ⁊
eiecerunt foras vt sibi fuerat impatũ. Locutusqꝫ
est moyses ad aaron ⁊ ad eleazar ⁊ ithamar
filios eius. Capita vr̃a nolite nudare: ⁊ vesti/
menta nolite scindere. Ne forte moriamini: ⁊ su
per oẽm cetũ oriat̃ indignatio. Frẽs vr̃i ⁊ oĩs
dom^{9} israel plangãt incẽdiũ qđ dñs suscitauit:
vos aũt nõ egrediemini fores tabernaculi: alio
qn̄ peribitis. Oleũ quippe scẽ vnctõis ẽ super
vos. Qui fecerũt oĩa iuxta p̄ceptũ moysi. Di/
xitqꝫ dñs ad aaron. Vinũ ⁊ oẽ qđ inebriare po
test nõ bibetis tu ⁊ filij tui qñ intrabis in taber
naculũ testimonij ne moriamini: qꝛ p̄ceptũ sem
piternũ est in generatiões vr̃as: ⁊ vt habeatis
sciam discernẽdi inter scm̃ ⁊ ꝓphanũ. interpol
lutũ ⁊ mundũ doceatisqꝫ filios israel oĩa legiti/
ma mea que locut^{9} sum ad eos ꝑ manum moysi
Locutusqꝫ est moyses ad aaron ⁊ ad eleazar ⁊
ithamar filios eius qui erãt residui. Tollite sa
crificiũ qđ remansit de oblatione dñi: ⁊ comedi
te illud absqꝫ fermẽto iuxta altare. qꝛ scm̃ scõꝝ
est: comedetis aũt in loco sancto qđ datũ est tibi
⁊ filijs tuis de oblationib^{9} dñi. sicut preceptuꝫ ẽ
mihi. Pectusculũ q̊ꝫ qđ oblatũ est. ⁊ armũ qui
separat^{9} ẽ. edetis in loco mũdissimo tu ⁊ filij tui
⁊ filie tue tecum. Tibi enim ac liberis tuis re/
posita sunt de hostijs salutarib^{9} filioꝝ israel: co
qꝫ armũ ⁊ pectus ⁊ adipes qui cremantur in al
tari. eleuauerũtqꝫ corã dño: ⁊ pertineãt ad te ⁊
ad filios tuos lege perpetua. sicut precepit dñs
Inter hec hircũ qui oblatus fuerat ꝓ pctõ cum
quereret moyses: exustũ repperit. iratusqꝫ ꝯtra
eleazar ⁊ ithamar filios aaron qui remãserant
ait. Cur nõ comedistis hostiã ꝓ pctõ in loco sã
cto. que sancta scõꝝ est. ⁊ data vobis vt portetis
iniquitatẽ multitudinis ⁊ rogetis pro ea in con
spectu dñi: p̄sertim cũ de sanguie illi^{9} nõ sit illa/
tũ intra sancta. ⁊ comedere debueratis eã i san
ctuario. sicut p̄ceptũ ẽ mihi. Respondit aaron:
Oblata est hodie victima ꝓ pctõ ⁊ holocaustuꝫ
corã domino: mihi aũt accidit qđ vides. Quo/
potui comedere eã: aut placere dño in cerimo/
nijs mente lugubri. Qđ cũ audisset moyses re
cepit satisfactionem. XI

Locutus ẽ dñs ad moysen ⁊ aaron di/
cens. Dicite filijs israel. Custodite oĩa
que scripsi vobis: vt sim deus vester.
Hec sunt aĩalia que comedere debetis de cun/
ctis aĩantib^{9} terre. Oẽ qđ hꝫ diuisam vngulaꝫ
⁊ ruminat in pecorib^{9} comedetis. Quicqd aũt
ruminat ⁊ hꝫ vngulã sed non diuidit eaꝫ. sicut
camelus ⁊ cetera. nõ comedetis illud. ⁊ iter im
mũda reputabitis. Cyrogrillus q̄ ruminat vn
gulãqꝫ nõ diuidit. imundus ẽ. lepus quoqꝫ nã
⁊ ipse ruminat sed vngulã non diuidit. ⁊ sus q̄
cũ vngulã diuidat non ruminat: horũ carnib^{9}
nõ vescemini nec cadauera ꝯtingentis: qꝛ imũ
da sũt vobis. Hec ẽt sunt que gignunt̃ i aquis
⁊ vesci licitũ est. Oẽ qđ hꝫ pẽnulas ⁊ squamas
tã in mari qꝫ in fluminib^{9} ⁊ stagnis. comedetis
Quicquid aũt pẽnulas ⁊ squamas nõ hꝫ eoruꝫ
que i aquis mouent̃ ⁊ viuũt. abhominabile vo
bis execrandũqꝫ erit. Carnes eoꝝ nõ comede
tis. ⁊ morticina vitabitis. Cuncta q̄ non habẽt
pẽnulas ⁊ squamas i aquis. polluta erũt. Hec
sunt q̄ de auib^{9} comedere nõ debetis. ⁊ vitãda
sunt vobis. Aquilã ⁊ gryphũ ⁊ halyetũ ⁊ mil/
uũ ac vulturẽ iuxta genus suũ. ⁊ oẽ coruini ge
neris i silitudinẽ suã: strutionẽ ⁊ noctuã ⁊ laꝶ
⁊ accipitrẽ iuxta genus suũ: bubonem ⁊ mergu
lũ ⁊ ibin ⁊ cygnũ ⁊ onocrotalum ⁊ porphirio/
nem. herodioneꝫ ⁊ caradrion iuxta gen^{9} suum
vpupam q̊ꝫ ⁊ vespertilionẽ. Oẽ de volucrib^{9}
qđ graditur super quattuor pedes. abhomina/
bile erit vobis. Quicquid autẽ ambulat q̄dem
suꝑ quattuor pedes: sꝫ hꝫ longiora retro crura
ꝑ q̄ salit suꝑ terrã comedere debetis. vt ẽ bruc^{9}
i gnẽ suo. ⁊ atthacus atqꝫ ophimach^{9} atqꝫ locu
sta. singula iuxta genus suũ. Quicqd aũt ex vo
lucrib^{9} q̄ttuor tm̃ hꝫ pedes. execrabile erit vobis
⁊ quicũqꝫ morticina eoꝝ tetigerit. polluetur. ⁊
erit imundus vsqꝫ ad vesperaꝫ. ⁊ si necesse fue
rit vt portet quippiã hoꝝ mortuum: lauabit ve
stimenta sua. ⁊ imundus erit vsqꝫ ad occasũ so
lis. Oẽ aĩal qđ hꝫ quidẽ vngulã sed non diui/
dit eã nec ruminat. imundũ erit. ⁊ quicquid te/
tigerit illud contaminabitur. Qđ ambulat suꝑ

manus ex cunctis aiantibus q̄ icedunt q̄drupedia. imundum erit. Qui tetigerit morticina eorum. polluetur vsq3 ad vesperū. ⁊ qui portauerit huiuscemodi cadauera lauabit vestimenta sua. ⁊ imundus erit vsq3 ad vesperū: q2 oia hec imunda sunt vobis. Hec quoq3 int polluta reputabunt de his que mouent in terra mustela ⁊ mus ⁊ cocodrillus. singula iuxta gen⁹ suum. migale. cameleon. ⁊ stellio. ⁊ lacerta. ⁊ talpa. oia hec imūda sunt. Qui tetigerit morticina eorum. imundus erit vsq3 ad vesperū. ⁊ sup q̄d ceciderit quicq̄3 de morticinis eo2. polluetur. Tam vas ligneū ⁊ vestimentū q̄3 pelles ⁊ cilicia. ⁊ in quocūq3 fit op⁹. tingent aqua: ⁊ polluta erunt vsq3 ad vesperū. ⁊ sic postea munda bunt. Vas aūt fictile in quod ho2 quicq̄3 intro ceciderit polluet. ⁊ iccirco frangendū ē. Ois cibus quem comedetis si fusa fuerit sup eū aqua. imundus erit. ⁊ oē liq̄ns q̄d bibitur d̄ vniuerso vase. imundū erit. Et qcq̄d de morticinis huiuscemodi ceciderit super illud imundū erit. siue clibani siue cytropedes destruent. ⁊ imundi erūt. Fontes vo ⁊ cisterne ⁊ ois aqua2 cōgregatio. mūda erit. Qui morticina eo2 tetigerit: polluet. Si ceciderit sup sementē nō polluet eā Si aūt quispiā aqua sementē pfuderit ⁊ postea morticinis tacta fuerit illico polluetur. Si mortuum fuerit animal q̄d licet vobis comedere. Qui cadauer eius tetigerit. imundus erit vsq3 ad vesperū. Et qui comederit ex eo quippiā3 siue portauerit lauabit vestimenta sua. ⁊ imūdus erit vsq3 ad vesperū. Oē q̄d reptat sup terram abhominabile erit: nec assumet in cibū. Quicq̄d sup pect⁹ q̄drupes gradit. ⁊ multos hēt pedes. siue per humū trahit. nō comedetis: q2 abhominabile ē. Nolite ptamiare aias v̄ras: nec tangatis qcq̄3 eo2 ne imundi sitis. Ego su3 dominus deus vester. Sci estote. q2 ego scūs su3. ne polluatis aias v̄ras i oi reptili q̄d mouet super terrā. Ego. n. sū dn̄s q eduxi vos de terra egypti: vt essem vobis i deū. Sci eritis. q2 ego scūs sum. Ista est lex aiantiū ac volucru3 ⁊ ois aie viuētis q̄ mouet in aqua ⁊ reptat in terra ut differentias noueritis mūdi ⁊ imūdi ⁊ sciatis q̄d comedere ⁊ respuere debeatis.

XII

Locutusq3 est dn̄s ad moysen dicens: Loquere filijs israel. ⁊ dices ad eos: Mulier si suscepto semine peperit masculū: imunda erit septē diebus iuxta dies separationis mēstrue. ⁊ die octauo circūcidet infantulus. ipsa vo trigintatrib⁹ dieb⁹ manebit in sanguine purificatōis sue. Oē scm̄ non tanget nec ingrediet in sanctuariu3 donec impleant dies purgationis sue. Sin aūt feminā pepererit immunda erit duab⁹ ebdomadibus iuxta ritū fluxus menstrui. ⁊ sexagintasex dieb⁹ manebit in sanguine purificationis sue. Cūq3 expleti fuerint dies purificatiōis sue pro filio siue pro filia deferet agnū anniculū in holocaustu3 ⁊ pullūq3 columbe siue turturē p peccato ad ostiū tabernaculi testimonij: ⁊ tradet sacerdoti qui offeret illa corā dn̄o ⁊ orabit p ea. ⁊ sic mundabitur p fluxu sanguinis sui. Ista est lex parientis masculū aut feminā. Q si non iuenerit man⁹ eius nec potuerit offerre agnū: sumet duos turtures vel duos pullos columba2: vnū in holocaustū ⁊ alte2 pro peccato. Orabitq3 p ea sacerdos. ⁊ sic mundabitur.

XIII

Locutusq3 ē dn̄s ad moysen ⁊ aarō dicens: Hō in cuius cute ⁊ carne ortus fuerit diuersus colo2 siue pustula aut q̄si lucens quippiā. i. plaga lepre. adducet ad aaron sacerdotē. vel ad vnū quēlibet filio2 eius. Qui cum viderit lepā in cute ⁊ pilos in albu3 mutatos colorē. ipsamq3 spēm lepre humiliorē cute ⁊ carne reliqua. plaga lepre ē. ⁊ ad arbitrium eius sperabit. Sin aūt lucis cando2 fuerit i cute. nec humilio2 carne reliqua. ⁊ pili coloris pristini: recludet eū sacerdos septē dieb⁹ ⁊ considerabit die septimo. Et si quidē lepra vltra nō creuerit nec transierit in cute priores terminos rursum recludet eū septe3 diebus alijs. ⁊ die septimo contemplabit. Si obscurio2 fuerit lepra ⁊ non creuerit in cute. mundabit eu3 q2 scabies est: lauabitq3 homo vestimēta sua. ⁊ mūd⁹ erit Q si postq3 a sacerdote visus est ⁊ reddit⁹ mūditie ite2 lepra creuerit. adducet ad eū. ⁊ imunditie cōdēnabit. Plaga lepre si fuerit in hoie. adducet ad sacerdotē. ⁊ videbit eum. Cūq3 colo2 albus in cute fuerit. ⁊ capillo2 mutauerit aspectum. ipsa quoq3 caro viua apparuerit: lepra vetustissima iudicabit: atq3 inolita cuti. Contaminabit itaq3 eū sacerdos ⁊ non recludet: q2 pspicue imunditie est. Sin aūt effloruerit discurrens lepra in cute. ⁊ operuerit omnē carnem a capite vsq3 ad pedes quicquid sub aspectu oculorum cadit: considerabit eum sacerdos. ⁊ tenere lepra mundissima iudicabit. eo q omnis in cando2em versa sit. ⁊ iccirco homo mund⁹ erit Qn̄ vo caro viuens in eo apparuerit. tunc sacerdotis iudicio polluetur. ⁊ inter imundos reputabit. Caro enim viua si lepra aspergit: immunda est. Q si rursum versa fuerit i albo2em ⁊ totū hoiem operuerit: considerabit eum sacer

dos. ⁊ mundū eē decernet. Caro aūt ⁊ cutis i
qua vlcus natum est ⁊ sanatū. ⁊ in loco vlceris
cicatrix alba apparuerit siue subrufa. adduce/
tur homo ad sacerdotē. Qui cum viderit locū
lepre humiliorem carne reliqua: ⁊ pilos versos
in candorem contaminabit eū. Plaga enim le
pre orta est in vlcere. Qd si pilus coloris est pri/
stini. ⁊ cicatrix subobscura ⁊ vicina carne non ē
humilior: recludet eū septem diebus. Et si qui/
dē creuerit. adiudicabit eū lepre sin aūt steterit i
loco suo. vlceris ē cicatrix. ⁊ homo mundꝰ erit.
Caro aūt ⁊ cutis quam ignis exusserit. ⁊ sana/
ta albam siue rufam habuerit cicatricē: conside
rabit eam sacerdos. Et ecce si versa est in albo
rē. ⁊ locus eius reliqua cute est humilior: conta
minabit eum. qꝛ plaga lepre in cicatrice orta ē.
Qd si piloꝝ color nō fuerit imutatꝰ. nec humilior
plaga carne reliqua. ⁊ ipsa lepre spēs fuerit sub
obscura: recludet eū septem diebus. ⁊ die septi
mo contemplabitur. Si creuerit in cute lepra.
contaminabit eum: sin aūt in loco suo cādor ste
terit non satis clarus. plaga combustionis ē. ⁊
iccirco mundabitur. qꝛ cicatrix est combusture
Vir siue mulier in cuiꝰ capite vel barba germi
nauerit lepra. videbit eos sacerdos. Et si qdē
humilior fuerit locus carne reliqua. ⁊ capillus
flauus. solitoqꝫ subtilior. contaminabit eos: qꝛ
lepra capitis ac barbe est. Sin autē viderit lo/
cum macule equalem vicine carni ⁊ capillū ni/
grum: recludet eos septem diebus. ⁊ die septi/
mo intuebitur. Si non creuerit macula ⁊ capil
lus sui coloris est. ⁊ locus plage carni reliqꝫ eq
lis. radet̄ homo absqꝫ loco macule. ⁊ r̄cludetur
septē diebꝰ aliis. Si die septimo visa fuerit ste
tisse plaga in loco suo. nec humilior carne reliq̄
mundabit eum: lotisqꝫ vestibus suis: mundus
erit. Sin autem post emundationē rursus cre
uerit macula in cute. non queret amplius vtrū
capillus in flauum colorem sit cōmutatus: quia
aperte īmundus est. Porro si steterit macula ⁊
capilli nigri qui fuerint: nouerit hominē sana
tum esse. ⁊ confidenter eum pronunciet mūdū
Vir siue mulier in cuius cute candor apparue
rit: intuebitur eos sacerdos. Si deprehenderit
subobscurum alborem lucere in cute. sciat non
esse lepram. sed maculam coloris candidi. ⁊ ho
minem mundum. Vir de cuius capite capilli
fluunt. caluus ⁊ mundus est. Et si a fronte ce/
ciderint pili: recaluaster ⁊ mundus est. Sin au
tem in caluitio siue in recaluatione albus vel ru
fus color fuerit exortus. ⁊ hoc sacerdos viderit
condēnabit eum: aut dubie lepre que orta est i

caluitio. Quicūqꝫ ergo maculatus fuerit lepra
⁊ separatus est ad arbitrium sacerdotis. habe/
bit vestimenta dissuta. caput nudum. os veste
contectum. contaminatum ac sordidum se cla/
mabit. Omni tempore quo leprosus est ⁊ im/
mundus. solus habitabit extra castra. Vestis
lanea siue linea que lepram habuerit in stamine
atqꝫ subtegmine. aut certe pellis: vel quicquid
ex pelle confectum est: si alba vel rufa macula
fuerit infecta. lepra reputabitur. ostendeturqꝫ
sacerdoti. Qui consideratam recludet septē die
bus: ⁊ die septimo rursus aspiciens. si deprehē
derit creuisse. lepra perseuerans est: pollutum
iudicabit vestimentum. ⁊ oē in quo fuerit iuen
ta. ⁊ iccirco comburetur flāmis. Qd si eam vi
derit non creuisse: precipiet ⁊ lauabunt id i quo
lepra est: recludetqꝫ illud septem diebus aliis.
Et cum viderit faciem quidē pristinam non re
uersam. nec tamē creuisse leprā: imundum iu/
dicabit ⁊ igne comburet. eo qꝫ infusa sit in sup/
ficie vestimenti vel per totum lepra. Sin autē
obscurior fuerit locus lepre postqꝫ vestis est lo
ta: abrumpet eum ⁊ a solido diuidet. Qd si vl/
tra apparuerit in his locis que prius imacula/
ta erant lepra volatilis ⁊ vaga. debet igne com
buri. Si cessauerit. lauabit aqua ea que pura sit
secundo. ⁊ munda erunt. Ista est lex lepre ve/
stimenti lanei ⁊ linei. staminis atqꝫ subtegmis
oīsqꝫ supellectilis pellicee: quō mundari debe/
at vel contaminari.

XIIII

Locutusqꝫ est dn̄s ad moysen dicens:
Hic est ritꝰ leprosi quando mundan/
dus ē. Adducetur ad sacerdotē. Qui
egressus de castris cum inuenerit leprā eē mū
datam precipiet ei qui purificatur vt offerat du
os passeres viuos pro se quos vesci licitum est
⁊ lignum cedrinum vermiculūqꝫ ⁊ hysopum.
Et vnum ex passeribus imolari iubebit in va/
se fictili super aquas viuentes: alium autem vi
uum cum ligno cedrino ⁊ cocco ⁊ hysopo. tin/
get in sanguine passeris imolati quo asperget il
lum qui mundandus est septies vt iure purget̄
⁊ dimittet passerem viuum in agrum auolet.
Cūqꝫ lauerit homo vestimenta sua. radet oēs
pilos corporis ⁊ lauabit̄ aqua. purificatusqꝫ i
gredietur castra: ita dūtaxat vt maneat extra ta
bernaculum suum septem diebus. ⁊ die septi/
ma radet capillos capitis. barbāqꝫ ⁊ superci/
lia: ac totius corporis pilos. Et lotis rursuꝫ ve
stibus ⁊ corpore: die octauo sumet duos agnos
imaculatos. ⁊ ouē āniculā absqꝫ macula. ⁊ tres
decimas simile in sacrificiū q̄ cōspersa sit oleo.

⁊ seorsum olei sextariū. Cū𝗾; sacerdos purifi-
cans hoīem statuerit eū. ⁊ hec oīa coraꝫ dn̄o in
ostio tabernaculi testimonij, tollet agnū ⁊ offer
ret eū ꝓ delicto. oleiq; sextarium. Et oblatis añ
dn̄m oībus imolabit agnū vbi solet imolari ho
stia pro pctō. ⁊ holocaustū. i. in loco sctō. Sicut
n. ꝓ pctō: ita ⁊ pro delicto ad sacerdoteꝫ ꝑtinet
hostia. Scā scōꝝ est. Assumensq; sacerdos de
sanguine hostie que imolata ē ꝓ delicto: ponet
super extremū auricule dextre eius q̄ mundaꝛ.
⁊ super pollices manus dextre ⁊ pedis. ⁊ d̄ olei
sextario mittet in manū suā sinistrā. tingetq; di
gitū dextrum ī eo. ⁊ asperget corā dn̄o septies.
Qd̄ autē reliquū ē olei in leua manu. fundet su
per extremū auricule dextre eius q̄ mundaꝛ. ⁊
sup̄ pollices manus ac pedis dextri. ⁊ sup̄ san-
guinē qui effusus est ꝓ delicto. ⁊ sup̄ caput eiꝰ.
Rogabitq; ꝓ eo corā dn̄o: ⁊ faciet sacrificiuꝫ ꝓ
peccato. Tunc imolabit holocaustū. ⁊ ponet il-
lud in altari cū libamentis suis. ⁊ hō rite mun-
dabiꝛ. Qꝫ si pauper ē ⁊ nō pōt manus eiꝰ inue-
nire que dicta sunt. pro delicto assumet agnum
ad oblationē vt roget ꝓ eo sacerdos: decimāq;
ꝑtē simile ꝯsperse oleo ī sacrificiū. ⁊ olei sextari
um: duosq; turtures siue duos pulos columbe
quoꝝ vnus sit ꝓ pctō. ⁊ alter in holocaustū of-
ferretq; ea die octauo purificatiōis sue sacerdo
ti ad ostiū tabernaculi testimōij corā dn̄o. Qui
suscipiens agnum ꝓ delicto ⁊ sextariū olei leua
bit simul. imolatoq; agno. de sanguine eiꝰ po-
net super extremum auricule dextre eius q̄ mū
datur. ⁊ super pollices manus eiꝰ ac pedis dex
tri. Olei ꝟo partē mittet in manū suā sinistrā:
in quo tingēs digitū dextre manus asperget se
pties cōtra dn̄m. tangetq; extremū dextre auri
cule illius q̄ mūdaꝛ ⁊ pollices manus ac pedis
dextri: ī loco sanguinis qui effusus ē ꝓ delicto.
Reliquā autē partē olei q̄ est in sinistra manu:
mittet sup̄ caput purificati vt placet ꝓ eo dn̄m:
⁊ turturem siue pullū columbe offeret vnum ꝓ
delicto: ⁊ alterum in holocaustū cum libamen-
tis suis. Hoc est sacrificiū leprosi qui habere n̄
pōt oīa in emundationē sui. Locutusq; ē dn̄us
ad moysen ⁊ aaron dicens: Cūq; ingressi fue-
ritis terrā chanaan quam ego dabo vobis in
possessionē si fuerit plaga lepre ī edibus: ibit cu
ius est domus nuncians sacerdoti. et dicet:
Quasi plaga lepre videtur mihi esse in domo
mea. At ille precipiet vt efferantur vniuersa d̄
domo priusq; ingrediatur eam ⁊ videat vtruꝫ
leprosa sit: ne immunda fiant omnia q̄ ī domo
sunt. Intrabitq; postea vt consideret leprā do-
mus. ⁊ cum viderit in parietibus illius quasi
valliculas pallore siue rubore deformes. ⁊ hu-
miliores superficie reliqua: egredietur ostium
domus. ⁊ statim claudet illam septē diebus: re
uersusq; die septimo considerabit eam. Si in-
uenerit creuisse lepram: iubebit erui lapides in
quibus lepra est. ⁊ proijci eos extra ciuitateꝫ in
locum imundum. domū autem ipsam radi in-
trinsecus per circuitum ⁊ spargi puluerem ra-
sure extra vrbem in locū imundū. lapidesq; ali
os reponi pro his qui ablati fuerant: ⁊ luto alio
liniri domū. Sin autē postq; eruti sunt lapides
⁊ puluis elatus ⁊ alia terra lita. ingressus sacer
dos viderit reuersam leprā ⁊ parietes resper-
sos maculis: lepra est perseuerans ⁊ imūda do
mus. Quam statim destruent ⁊ lapides eiꝰ ac
ligna atq; vniuersum puluerem proijcient ex-
tra oppidum in locum imundū. Qui intraue-
rit domū quando clausa est. imundus erit vsq;
ad vesperum. ⁊ qui dormierit in ea ⁊ comede-
rit quippiam. lauabit vestimenta sua. Qd̄ si in
troiens sacerdos viderit lepram non creuisse ī
domo postq; denuo lita fuerit. purificabit eam
reddita sanitate. ⁊ in purificatiōe eius sumet du
os passeres lignūq; cedrinum ⁊ vermiculū at
q; hysopum ⁊ imolato vno passere in vase ficti
li super aquas viuas. tollet lignum cedrinuꝫ ⁊
hysopum ⁊ coccum ⁊ passerem vnum. ⁊ tinget
oīa in sanguine passeris immolati atq; in aquis
viuentibus ⁊ asperget domuꝫ septies purifica-
bitq; eam tam in sanguine passeris q̄ in aquis
viuentibus. ⁊ in passere viuo. lignoq; cedrino
⁊ hysopo atq; vermiculo. Cūq; dimiserit pas-
serem auolare in agrum libere: orabit pro do-
mo ⁊ iure mundabitur. Ista est lex omnis le-
pre ⁊ percussure lepre vestium ⁊ domoꝝ cica-
tricis ⁊ erumpentium papulaꝝ. lucentis macu
le ⁊ in varias species coloribus immutatis: vt
possit sciri quo tempore mundum quid vel im
mundum sit.

XV

Locutusq; est dominus ad moysen ⁊
aaron dicens: Loquimini filijs israel. ⁊
dicite eis: Vir qui patitur fluxum se-
minis. imundus erit ⁊ tūc iudicabitur huic vi
tio subiacere cum per singula momenta adhe-
serit carni eius atq; concreuerit fedus [illegible].
Omne stratū in quo dormierit imundū erit. ⁊
vbicunq; sederit. Si quis hominum tetigerit
lectum eius. lauabit vestimenta sua. ⁊ ipse lo-
tus aqua. immundus erit vsq; ad vesperum.
Si sederit vbi ille sederat. ⁊ ipse lauabit vesti-
menta sua. ⁊ lotus aqua immundus erit vsq;

ad vesperū. Qui tetigerit carnem eius. lauabit vestimēta sua. ⁊ ipse lotus aqua imūdus erit vsqꝫ ad vesperū. Si saliuā huiuscemodi hō iecerit sup eū q imūdus est. lauabit vestimenta sua ⁊ lotus aq̄ imūdus erit vsqꝫ ad vespū. Sagina sup qd̄ sederit imundū erit. ⁊ qcqd sub eo fuerit q fluxū seminis patit̄ pollutū erit vsqꝫ ad vesperū. Qui portauerit horum aliqd lauabit vestimēta sua. ⁊ ipse lotus aqua immundus erit vsqꝫ ad vespū. Ois quē tetigerit q talis est nō lotis añ manib⁹. lauabit vestimēta sua. ⁊ lot⁹ aq̄ imundus erit vsqꝫ ad vespū. Vas fictile qd̄ tetigerit confringet̄. vas aūt ligneū lauabit̄ aqua Si sanatus fuerit q huiusmodi sustinet passionem numerabit septem dies post emundatiōeꝫ sui. ⁊ lotis vestib⁹ ⁊ toto corpore in aqs viuentibus erit mūdus. Die auteꝫ octauo sumet duos turtures aut duos pullos columbe. ⁊ veniet in conspectu dn̄i ad ostiuꝫ tabernaculi testimonij. dabitqꝫ eos sacerdoti. Qui faciet vnum ꝓ peccato. ⁊ alterū in holocaustum: rogabitqꝫ pro eo coram domino vt emūdet̄ a fluxu seminis sui. Vir de q̄ egredit̄ semen coit⁹. lauabit aq̄ oē corpus suū ⁊ imund⁹ erit vsqꝫ ad vespeꝝ. Vestē ⁊ pellē quā habuerit lauabit aq̄ ⁊ imūda erit vsqꝫ ad vespeꝝ. Mulier cuꝫ q̄ coiret lauabit̄ aqua. ⁊ imūda erit vsqꝫ ad vespeꝝ. Mulier q̄ redeūte mense patit̄ fluxuꝫ sanguis: septē diebus separabit̄. Ois q̄ tetigerit eā. imundus erit vsqꝫ ad vespeꝝ. ⁊ loc⁹ in q̄ dormierit vel sederit diebus separationis sue. polluet̄. Qui tetigerit lectum suū. lauabit vestimenta sua. ⁊ ipse lot⁹ aq̄ imūdus erit vsqꝫ ad vespeꝝ. Oē vas super qd̄ illa sederit: quisqs attigerit: lauabit vestimenta sua. ⁊ ipse lotus aq̄ pollutus erit vsqꝫ ad vesperū. Si coierit cū ea vir tempore sanguinis menstrualis: imundus erit septē diebus. ⁊ oē stratū in q̄ dormierit polluet̄. Mulier q̄ patit̄ multis dieb⁹ fluxū sanguis nō in tpe mēstruali. vl' que post mēstruū sanguinē fluere nō cessat: q̄diu subiacet huic passioni: imunda erit q̄si sit in tpe mēstruo. Oē stratū i q̄ dormierit ⁊ vas i q̄ sederit pollutū erit. Quicūqꝫ tetigerit eam lauabit vestimenta sua. ⁊ ipse lotus aqua imundus erit vsqꝫ ad vespeꝝ. Si steterit sanguis ⁊ fluere cessauerit. numerabit septem dies purificationis sue. ⁊ die octauo offeret pro se sacerdoti duos turtures aut duos pullos columbarū ad ostium tabernaculi testimonij: qui vnum faciet pro peccato. ⁊ alterū in holocaustum. rogabitqꝫ pro eo coram domio. ⁊ pro fluxu' imunditie ei⁹ Docebitis q̄ filios isrl' vt caueant imunditias ⁊ nō moriant̄ in sordibus suis cū polluerint tabernaculū meū qd̄ ē int eos. Ista ē lex ei⁹ q patit̄ fluxū seminis. ⁊ q̄ polluit̄ coitu. ⁊ q̄ mēstruis temporibus separat̄. vel q̄ iugi fluit sanguine ⁊ hoīs q dormierit cū ea.

XVI

Locutusqꝫ ē dn̄s ad moysen post mortem duoꝝ filioꝝ aaron: qn̄ offerentes ignē alienū interfecti sūt. Et precepit ei dicens. Loquere ad aaron fratrem tuū ne omni tempore ingrediat̄ sanctuariū qd̄ ē intra velū corā ꝓpitiatorio quo tegit̄ archa vt non moriat̄: quia in nube apparebo super oraculū: nisi hec ante fecerit. Vitulū ꝓ peccato offeret. ⁊ arietem in holocaustū. Tunica linea vestiet̄: feminalibus lineis verenda celabit. Accinget̄ zona linea: cydarim lineaꝫ imponet capiti. Hec enim vestimenta sūt sancta. quibus cūctis cum lot⁹ fuerit induet̄. Suscipietqꝫ ab vniuersa multitudine filioꝝ isrl duos hircos ꝓ peccato. ⁊ vnū arietem in holocaustū. Cūqꝫ obtulerit vitulū ⁊ orauerit ꝓ se ⁊ ꝓ domo sua. duos hircos stare faciet corā domino in ostio tabernaculi testimonij: mittensqꝫ super vtrūqꝫ sortem. vnaꝫ domino. ⁊ alterā capro emissario: cuius exierit sors domino: offeret illū ꝓ peccato. cuius autē in caprū emissariū. statuet eū viuū coram domino vt fundat preces super eū. ⁊ emittat eū in solitudinem. His rite celebratis offeret vitulū. ⁊ rogās ꝓ se ⁊ ꝓ domo sua immolabit eū. Assūptoqꝫ thuribulo qd̄ de prunis altaris impleuerit. ⁊ hauriens manu compositū thymiama in incensū. vltra velū intrabit in sancta vt positis super ignem aromatibus nebula eoꝝ ⁊ vapor operiat oraculū qd̄ est supra testimoniū. ⁊ non moriat̄. Tolletqꝫ de sanguine vituli. ⁊ aspget digito septies contra ꝓpitiatoriū ad orientem. Cūqꝫ mactauerit hircū ꝓ peccato populi: inferet sanguinem eius intra velum sicut preceptū ē de sanguine vituli: vt aspergat e regione oraculi. ⁊ expiet sanctuariū ab imūditijs filioꝝ isrl' ⁊ a puaricationibus eoꝝ. cūctisqꝫ peccatis. Juxta hūc ritum faciet tabernaculo testimonij qd̄ fixū est inter eos in medio sordiū habitatiōis eorū. Nullus hominū sit in tabernaculo qn̄ pontifex sanctuariū igredit̄ vt roget ꝓ se ⁊ ꝓ domo sua ⁊ ꝓ vniuerso cetu israel: donec egrediat̄ tabernaculū. Cū aūt exierit ad altar̄ qd̄ corā dn̄o ē oret ꝓ se. ⁊ sūptū sanguinem vituli atqꝫ hirci fundat sup cornua ei⁹ p gyrū: aspgensqꝫ digito septies. expiet ⁊ sanctificet illud ab imunditijs filioꝝ israel. Postqꝫ emundauerit sctūariū ⁊ tabernaculū ⁊ altare. tūc offerat hircū viuen/

tē. et postea vtrasq manus super caput ei᷒. cōfi/teatur oēs iniqtates filiorum israel. et vniuersa de licta atq pctā eorum: q̄ iprecās capiti e᷒ emittet illū per hoiem paratū in desertū. Cūq portauerit hircus oēs iniquitates eorum in terrā solitariam. et dimissus fuerit in deserto. reuertet in taber/naculū testimonij. et depositis vestibus. quib᷒ prius indut᷒ erat cū intraret sanctuariū. relictis q ibi lauabit carnē suā in loco scō. indueturq vestib᷒ suis. Et postq egressus obtulerit holo caustū suū ac plebis. rogabit tam pro se q pro po/pulo. et adipē q oblat᷒ ē pro pctis. adolebit sup al tare. Ille vo q dimiserit caprū emissariū laua/bit vestimenta sua et corpus aqua. et sic igredie tur in castra. Vitulū aūt et hircum qui pro pec/cato fuerant imolati. et quorum sanguis illatus est in sanctuarium vt expiatio compleret. aspor tabūt foras castra. et comburēt igni tam pelles q carnes eorum ac fimū. et quicūq combusse/rit ea. lauabit vestimenta sua et carnē aqua. et sic ingrediet castra. Eritq vobis hoc legitimum sempiternū. Mēse aūt septimo. decima die mē sis. affligetis aias vestras. nullūq op᷒ facietis siue indigena siue aduena qui pegrināt int vos In hac die expiatio erit vrī atq mūdatio ab oi b᷒ peccatis vrīs corā dño mūdabimini. Sabba tū. n. requietionis est. et affligetis aias vestras religione perpetua. Expiabit aūt sacerdos qui vnct᷒ fuerit et cui᷒ man᷒ initiate sunt vt sacerdo tio fungat pro prē suo. Indueturq stola linea et vestib᷒ scis et expiabit sanctuariū et tabernaculū testimonij atq altare: sacerdotes quoq et vni/uersū populū. Eritq hoc vobis legitimū sem/piternū: vt orētis pro filijs israel: et pro cunctis peccatis eorū semel in anno. Fecit igitur sicut preceperat dñs moysi. XVII

Et locutus est dñs ad moysen dicens: Loquere aaron et filijs eius et cunctis filijs israel dicens ad eos: Iste est ser/mo quē mandauit dñs dicens. Homo quilibet de domo israel si occiderit bouē aut ouē siue ca pram in castris vel extra castra. et nō obtulerit ad ostiū tabernaculi oblationē dño. sanguinis reus erit. Quasi si sanguinē fuderit: sic peribit de medio populi sui. Ideo sacerdoti offerre de bent filij israel hostias suas quas occidūt i agro vt sanctificentur dño ante ostiū tabernaculi te/stimonij. et immolent eas hostias pacificas do/mino. Fundetq sacerdos sanguinem super altare domini ad ostium tabernaculi testimonij et adolebit adipem in odorem suauitatis dño. et nequaq vltra imolabunt hostias suas demoni bus cū quib᷒ fornicati sūt. Legitimū sempiternū erit illis et posteris eorum. Et ad ipsos dices. ho/mo de filijs israel et de aduenis qui peregrināt apud vos q obtulerit holocaustū siue victimā. et ad ostiū tabernaculi testimonij nō adduxerit eam vt offerat dño. interibit de populo suo. hō quilibet de domo israel et de aduenis qui pere/grinant inter vos si comederit sanguinē. ob/firmabo faciē meā cōtra aiam illius. et disper/dam eam de populo suo. quia aia carnis in sāgui ne est. et ego dedi illum vobis. vt super altare i eo expietis pro aiabus vestris et sanguis pro aie piaculo sit. Idcirco dixi filijs israel. Ois aia ex vobis nō comedet sanguinem. nec ex aduenis qui peregrinant apud vos. Hō quicūq de fi/lijs israel et de aduenis qui peregrinant apud vos. si venatione atq aucupio ceperit ferā vel auem quibus vesci licitum est: fundat sangui/nem ei᷒ et operiat illū terra. Aia enim ois car/nis in sanguine est. Vnde dixi filijs israel Sā guinē vniuerse carnis nō comedetis: quia anima carnis in sanguine est. Quicūq comederit il/lum interibit. Aia que comederit morticinū vl captum a bestia. tam de indigenis q de aduc/nis. lauabit vestimenta sua et semetipsum aqua et ptaminat᷒ erit vsq ad vesperum. et hoc ordi ne mundus fiet. Qz si nō lauerit vestimēta sua vel corpus portabit iniquitatē suā. XVIII

Locutusq est dñus ad moysen dicēs: Loquere filijs israel. et dices ad eos. Ego sum dñs de᷒ vester. Iuxta cōsue tudinem terre egypti in qua habitastis. non fa cietis. et iuxta morē regionis chanaan: ad quā ego introducturus sū vos. non agetis. nec i le gitimis eorū ambulabitis. Facietis iudicia mea et precepta mea seruabitis: et ambulabitis i eis. Ego dñs deus vester. Custodite leges meas atq iudicia: q̄ faciens homo viuet in eis. Ego dñs deus vester. Ois homo ad proximā san/guinis sui non accedet vt reuelet turpitudinem eius. Ego dñs. Turpitudinē patris tui et tur/pitudinē matris tue non discooperies. Mater tua est: non reuelabis turpitudinem eius. Tur pitudinē vxoris patris tui non discooperies. Turpitudinē enim patris tui est. Turpitudinē sororis tue ex patre siue ex matre que domi vel foris genita est. non reuelabis. Turpitudinem filie filij tui vel neptis ex filia non reuelabis: quia turpitudo tua est. Turpitudinē filie vxoris pa tris tui quā peperit patri tuo et est soror tua. nō reuelabis. Turpitudinem sororis patris tui nō discooperies: quia caro est patris tui. Turpitudi

nem sororis matris tue non reuelabis: eo q̃ ca ro sit matris tue. Turpitudinē patrui tui nō re uelabis: nec accedes ad vxorē eius que tibi affi nitate coniungit̄. Turpitudinē nurus tue non reuelabis: q2 vxor filij tui est: nec discooperies ignominiā eius. Et vxorem fratris tui nullus accipiat. Turpitudinē vxoris fratris tui nō re uelabis: q2 turpitudo fratris tui est. Turpitudi nem vxoris tue ⁊ filie eius non reuelabis. Fili am filij eius ⁊ filiam filie illius nō sumes: vt re ueles ignominiam eius: q2 caro illius sunt ⁊ ta lis coitus incestus est. Sororem vxoris tue in pelicatū illius non accipies: nec reuelabis tur pitudinē eius adhuc illa viuente. Ad mulierē que patitur mēstrua nō accedes: nec reuelabis feditatem ei⁹. Cū vxore proximi tui non coibis nec seminis cōmixtione maculaberis. De semi ne tuo non dabis vt consecretur idolo moloch nec pollues nomē dei tui. Ego dn̄s. Cū mascu lo non ꝯmiscearis coitu femineo: q2 abbomina tio est. Cū oī pecore non coibis: nec maculabe ris cum eo. Mulier nō succumbet iumēto nec miscebitur ei: q2 scelus est. Nec polluamini in omnib⁹ his quibus cōtaminate sunt vniuerse gentes quas ego eijciam ante conspectū vestrū ⁊ quibus polluta est terra cui⁹ ego scelera visita bo: vt euomat habitatores suos. Custodite le gitima mea atq3 iudicia. vt non faciatis ex oi bus abbominationib⁹ istis tam indigena q̃3 co lonus qui peregrinat̄ apud vos. Omēs enī exe crationes istas fecerunt accole terre qui fuerūt ante vos ⁊ polluerūt eā. Cauete ergo ne ⁊ vos similiter euomat cū paria feceritis: sicut euomit gentem que fuit ante vos. Omnis aīa q̃ fecerit de abbominationibus his quippiam: peribit d̄ medio populi sui. Custodite mandata mea. no lite facere que fecerunt hi qui fuerunt ante vos. ⁊ ne polluamini in eis. Ego dominus de⁹ ve ster.

XIX

Locutus est domin⁹ ad moysen dicens Loquere ad omnem cetū filiorū israel ⁊ dices ad eos. Sācti estote: q2 ego sā ctus sum dn̄s deus vester. Vnusquisq3 patrē suum ⁊ matrem suam timeat. Sabbata mea cu stodite. Ego dn̄s deus vester. Nolite conuerti ad idola: nec deos conflatiles facietis vobis. Ego dn̄s deus vester. Si imolaueritis hostiā pacificorū dn̄o vt sit placabilis: eo die quo fue rit imolata comedetis eam. ⁊ die altero. Quic quid aūt residuum fuerit in diem tertium: igne comburetis. Si quis post biduum comederit ex ea. prophanus erit ⁊ impietatis reus: porta bitq3 iniquitatem suam: q2 sanctū dn̄i polluit. ⁊ peribit aīa illius de populo suo. Cūq3 messue ris segetes terre tue nō tondebis vsq3 ad solū superficiem terre: nec remanentes spicas colli ges: neq3 in vinea tua racemos ⁊ grana decidē tia congregabis: sed pauperibus ⁊ peregrinis omittēda dimittes. Ego dn̄s deus vester. Nō facietis furtū: nō mētiemini: nec decipiet vnus quisq3 proximū suum. Nō periurabis i nomie meo: nec pollues nomē dei tui. Ego dominus Nō facies calūniam proximo tuo: nec vi oppri mes eū. Nō morabit̄ opus mercēnarij tui apd̄ te vsq3 mane. Non maledices surdo: nec corā ceco pones offendiculū: sed timebis dominum deū tuū: q2 ego sum dominus. Non facies qd̄ iniquū est: nec iniuste iudicabis. Non conside res personā pauperis: nec honores vultū potē tis. Iuste iudica proximo tuo. Non eris crimi nator nec susurro i ppl̄'is. Nō stabis ꝯ sangui nē ꝓximi tui. Ego dn̄s. Nō oderis frēm tuū i corde tuo: sed publice argue eū ne habeas sup̄ illo peccatū. Nō queras vltionem: nec memor eris iniurie ciuiū tuorum. Diliges amicū tuū sicut teipsum. Ego dn̄s. Leges meas custodi te. Iumenta tua non facies coire cum alterius generis animantib⁹. Agrū tuū nō seres diuer so semine. Veste q̃ ex duob⁹ texta est: nō indue ris. Hō si dormierit cū muliere coitu seminis: q̃ sit ancilla ēt nobilis. ⁊ tn̄ precio non redēpta nec libertate donata: vapulabunt ambo ⁊ non morient̄: q2 non fuit libera. Pro delicto autē suo offeret domino ad ostium tabernaculi testi monij arietē: orabitq3 pro eo sacerdos ⁊ ꝓ pec cato ei⁹ coram dn̄o. ⁊ repropitiabitur ei: dimit teturq3 peccatū. Qn̄ ingressi fueritis terram ⁊ plantaueritis i ea ligna pomifera. auferetis p̄ putia eoꝝ. Poma que germināt. imūda erunt vobis nec edetis ex eis. Quarto aūt anno oīs fructus eoꝝ sanctificabitur: laudabilis dn̄o Quinto aūt anno comedetis fruct⁹: cōgregan tes poma q̃ proferunt. Ego dn̄s deus vester. Non comedetis carnē cū sanguie. Nō augu rabimini: nec obseruabitis somnia. Neq3 in rotondū attondebitis comā: nec radetis barbā ⁊ super mortuo nō icidetis carnes vr̄as. neq3 figuras aliquas aut stigmata facietis vobis. Ego dn̄s. Ne ꝓstituas filiā tuā ne cōtaminet terra ⁊ impleat̄ piaculo. Sabbata mea custodite ⁊ sanctuariū meū metuite. Ego dn̄s. Nō decli etis ad magos: nec ab ariolis aliqd̄ sciscitemini vt polluamini per eos. Ego dn̄s deus vester. Coram canocapite consurge. ⁊ honora perso

nā semis. ⁊ time dn̄m deū tuū. Ego sum dn̄s. Si habitauerit aduena in terra vr̄a. ⁊ moratus fuerit int̄ vos. non exprobretis ei: sed sit inter vos quasi idigena. ⁊ diligetis eum q̄si vosmet/ipsos. Fuistis. n. ⁊ vos aduene i terra egypti. Ego dn̄s deus vester. Nolite facē iniquū ali/qd. i iudicio. i regula. in pondere. in mensura. Statera iusta. ⁊ equa sint pondera: iustus mo/dius: equusq; sextarius. Ego dn̄s deus vester q̄ eduxi vos đ t̄ra egypti. Custodite omnia pre cepta mea ⁊ vniuersa iudicia. ⁊ facite ea. Ego dominus.

XX

Locutusq; ē dn̄s ad moysen dicens: Hec loq̄ris filijs israel: hō de filijs israel ⁊ de aduenis q̄ habitant in israel: si q̄s dederit de semine suo idolo moloch: morte/moriat̄. Populus t̄re lapidabit eū. ⁊ ego po/nam faciē meā ꝯ illū. succidamq; eū de medio populi sui: eo ꝙ dederit de semine suo moloch. ⁊ cōtaminauerit sc̄uariū meū: ac polluerit no/men sc̄m̄ meū. Q̄ si negligēs ppl's terre ⁊ q̄si paruipēdens impiū meū: dimiserit hominem qui dedit de semine suo moloch. nec voluerit eū occidere: ponā faciē meā sup hominē illū ⁊ cognationē eius: succidāq; ⁊ ipsū ⁊ oēs q̄ con/senserunt ei. vt fornicarent̄ cū moloch de me/dio ppl'i sui. Aīa que declinauerit ad magos ⁊ ariolos. ⁊ fornicata fuerit cum eis: ponam fa ciē meā ꝯ eā. ⁊ iterficiā illā de medio ppl'i sui. Sc̄ificamini ⁊ estote sc̄i: q̄a ⁊ ego sc̄us sum dn̄s deus vester. Custodite p̄cepta mea ⁊ facite ea Ego dn̄s qui sc̄ifico vos. Qui maledixerit pr̄i suo aut matri. morte moriat̄. Patri matriq; qui maledixerit sanguis eius sit sup eū. Si me/chatus q̄s fuerit cū vxore alterius: ⁊ adulteriū perpetrauerit cū cōiuge ꝓximi sui: morte mo/riat̄ ⁊ mechus ⁊ adultera. Qui dormierit cū no uerca sua: ⁊ reuelauerit ignominiam pr̄is sui: morte moriant̄ ambo. Sanguis eoꝝ sit super eos. Si q̄s dormierit cū nuru sua. vterq; mo/riat̄. q̄a scelus opati sūt. Sanguis eoꝝ sit super eos. Qui dormierit cum masculo coitu femi/neo: vterq; opatus ē nephas: morte moriātur Sit sanguis eoꝝ super eos. Qui supra vxorē filiam. duxerit matrem ei⁹ scelus opatus ē. Vi uus ardebit cum eis: nec p̄manebit tantum ne phas in medio vr̄i. Qui cū iumento ⁊ pecore coierit. morte moriat̄: pecus q̄q; occidite. Mu/lier que succubuerit cuilibet iumento. sil' interfi ciet̄ cum eo. Sanguis eorum sit sup eos. Qui accepit sororē suam. filiā pr̄is sui vel filiā mr̄is sue. ⁊ viderit turpitudinem ei⁹. illaq; conspexerit fr̄is ignominiā: nephariā rem operati sunt occident̄ in conspectu ppl'i: eo ꝙ turpitudinē suā mutuo reuelauerint. ⁊ portabūt iniqtatem suam. Qui coierit cum muliere in fluxu men/struo. ⁊ reuelauerit turpitudinem eius: ipsaq; apuerit fontem sanguinis sui: interficient̄ ambo de medio ppl'i sui. Turpitudinem matertere ⁊ amite tue non discoopies. Qui h̄ fecerit. igno miniā carnis sue nudauit: portabūt ambo ini quitatē suā. Qui coierit cum vxore patrui vel auūculi sui. ⁊ reuelauerit ignominiam cogna/tionis sue: portabunt ambo pct̄m suū. Absq; li beris morient̄. Qui duxerit vxorē fr̄is sui. rē facit illicitam: turpitudinem fr̄is sui reuelauit. absque filijs erit. Custodite leges meas atq; iudicia ⁊ facite ea: ne ⁊ vos euomat t̄ra quam intraturi estis ⁊ habitaturi. Nolite ambula/re in legitimis nacionum: quas ego expulsur⁹ sū ante vos. Oīa eni h̄ fecerūt. ⁊ abhominat⁹ sū eas. vobis aūt loq̄r. Possidete terrā eoꝝ quā dabo vobis in hereditatem. terrā fluentē lacte ⁊ melle. Ego dn̄s deus vester: q̄ separa/ui vos a ceteris ppl'is. Separate ḡ ⁊ vos iu/mentū mundū ab imūdo. ⁊ auē mundam ab imunda. Ne polluatis aīas vr̄as in pecore ⁊ auib⁹ ⁊ cūctis q̄ mouent̄ in t̄ra. ⁊ q̄ vob osten di eē polluta. Eritis sc̄i mihi: q̄r sc̄us ego sum dn̄s. ⁊ separaui vos a ceteris ppl'is ut essetis mei. Vir siue mulier in q̄b⁹ phitonic⁹ uel di/uinacionis fuerit spiritus: morte moriantur la pidib⁹ obruēt eos. Sanguis eoꝝ sit sup illos.

Dixit quoq; dn̄s ad moysen: XXI

Loquere ad sacerdotes filios aaron ⁊ dices ad eos: Ne cōtaminetur sacer dos i mortib⁹ ciuiū suoꝝ. nisi tm̄ i cōsanguine is ac ꝓpinquis. i. super patrē ⁊ matrē ⁊ filium ⁊ filia frēm q̄z ⁊ sororem v̄ginē. q̄ nō ē nupta viro: s; nec in principe populi sui ꝯtamiabitur Nec radent caput nec barbā: neq; i carnibus suis faciēt incisuras. Sci erūt deo suo. ⁊ non polluēt nomē eius. Incensū eni dn̄i ⁊ panes dei sui offerūt. ⁊ iō sc̄i erūt. Scortum ⁊ uile ꝓstibulū nō ducet vxorē: nec eā q̄ repudiata ē a marito. quia consecratus ē deo suo. ⁊ panes ꝓpositiōis offert. Sit ḡ sc̄us: quia ⁊ ego sāct⁹ sū dn̄s qui sc̄ifico vos. Sacerdot̄s filia si de/p̄hēsa fuerit i stupro. ⁊ violauerit nomē pr̄is sui: flammis exuretur. Pontifex. i. sacerdos maximus inter fratres. super cuius caput fusū est vnctionis oleum. ⁊ cuius manus in sacer/dotio consecrate sunt: vestitusq; est sanctis ve/stibus: caput suū non discooperiet: vestimēta

non scindet: ꝛ ad omnē mortuū non ingredie-tur oīo. Super patre quoqꝫ suo ꝛ matre nō cō-taminabit: nec egredietur de sanctis ne pollu-at sanctuariū domini: qꝛ oleuꝫ sancte vnctionis dei sui super eum est. Ego dñs. Virgineꝫ du-cet vxorem. Viduam aūt ꝛ repudiatam ꝛ sor-didam atqꝫ meretricē nō accipiet sed puellā de populo suo. ne ꝯmisceat stirpē generis sui vul go gentis sue. qꝛ ego dñs qui sanctifico eum. Locutusqꝫ ē dñs ad moysen dicens. Loquere ad aaron. Homo de semine tuo ꝑ familias qui habuerit maculā nō offeret panes deo suo: nec accedet ad ministerium eius. Si cecus fuerit. si claudus. si vel paruo vel grandi ꝛ torto naso: si fracto pede. si manu. si gibbus. si lippꝰ. si al-buginē habens in oculo. si iugem scabiem. si i-petiginē in corpore. vel herniosus: oīs qui ha-buerit maculā de semine aaron sacerdotis. nō accedet offerre hostias dño nec panes deo suo. Vescetur tñ panibꝰ qui offerunt in sanctuario ita dūtaxat. vt intra velū non ingrediatur: nec accedat ad altare qui maculam habet. ꝛ cōtami-nare non debet sanctuariū meū. Ego dñs qui sanctifico eos. Locutus est ergo moyses ad aa-ron ꝛ ad filios eius ꝛ ad omnem israel: cuncta que sibi fuerant imperata. XXII

Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicens: Loquere ad aaron ꝛ ad filios eius. vt caueant ab his que consecrata sunt filio-rum israel. ꝛ non contaminēt nomē sanctifica-torꝫ mihi que ipsi offerūt. Ego dominꝰ. Dic ad eos ꝛ ad posteros eorū. Omnis homo qui accesserit de stirpe vestra ad ea que ꝯsecrata sūt ꝛ que obtulerūt filij israel domino in quo ē im-mūditia: peribit corā dño. Ego sum dñs. Hō de semine aaron qui fuerit leprosus: aut patiens fluxum seminis nō vescetur de his que sanctifi-cata sunt mihi donec sanetur. Qui tetigerit im-mundū super mortuo. ꝛ ex quo egreditur semē quasi coitus. ꝛ qui tangit reptile ꝛ quodlibet im-mundū cuiꝰ tactus est sordidus. immundus erit vsqꝫ ad vesperū. ꝛ non vescetur his que sancti-ficata sunt. sed cum lauerit carnem suaꝫ aqua ꝛ occubuerit sol tunc mūdatus vescet̃ de sanctifi-catis: qꝛ cibus illius est. Morticinū ꝛ captuꝫ a bestia nō comedent. nec polluent̃ in eis. Ego sum dñs. Custodiant precepta mea. vt nō sub-iaceant peccato. ꝛ moriant̃ in sanctuario cū pol-luerint illud. Ego dominus qui sanctifico eos. Omnis alienigena non comedet de sanctificatis. Inquilinus sacerdotis ꝛ mercenarius non ve-scent̃ ex eis. Quem autem sacerdos emerit ꝛ q vernaculus domus eius fuerit. hi comedent ex eis. Si filia sacerdotis cuilibet ex populo nup-ta fuerit. de his que sanctificata sunt ꝛ de primi-tijs non vescetur. Sin aūt vidua vel repudia-ta ꝛ absqꝫ liberis reuersa fuerit ad domū patris sui: sicut puella consueuerat. aletur cibis patris sui. Omnis alienigena comedendi ex eis non ha-bet potestatem. Qui comederit de sanctifica-tis per ignorātiam. addet quintā partem cū eo qđ comedit. ꝛ dabit sacerdoti in sanctuariū: nec contaminabunt sanctificata filiorum israel que offeruntur dño. ne forte sustineant iniquitateꝫ delicti sui cū sanctificata comederint. Ego dñs qui sanctifico eos. Locutusqꝫ est dñs ad moy-sen dicens. Loquere ad aarō ꝛ filios eius. ꝛ ad oēs filios israel. dicesqꝫ ad eos. Homo de do-mo israel ꝛ de aduenis qui habitant apud vos qui obtulerit oblationem suam. vel vota soluēs vel sponte offerens. quicquid illud obtulerit in holocaustum dñi vt offeratur per vos. masculꝰ immaculatus erit ex bobus ꝛ ouibꝰ ꝛ ex capris. Si maculam habuerit nō offeretis: neqꝫ erit ac-ceptabile. Hō qui obtulerit victimā pacificoꝝ dño vel vota soluens vel sponte offerens tam de bobus qꝫ de ouibus. imaculatū offeret vt ac-ceptabile sit. Omnis macula nō erit in eo. Si cecū fuerit si fractum. si cicatricem habens. si papu-las aut scabiem aut impetiginē non offeretis ea dño: nec adolebitis ex eis super altare dñi. Bo-uem ꝛ ouem aure ꝛ cauda amputatis volunta-rie offerre potes. votū aūt ex his solui non pōt. Omne animal qđ vel contritis vel tonsis vel sec-tis. ablatisqꝫ testiculis est non offeretis dño. ꝛ i terra vestra hoc omnino ne faciatis. De manu alienigene nō offeretis panes deo vestro ꝛ qc-quid aliud dare voluerit: qꝛ corrupta ꝛ macula-ta sunt oīa: non suscipietis ea. Locutusqꝫ ē do-minꝰ ad moysen dicens. Bos oues ꝛ capra cū genita fuerint septem diebꝰ erūt sub vbere ma-tris sue: die auteꝫ octauo ꝛ deinceps offerri po-terunt domino. Siue illa bos siue oues nō im-molabuntur vna die cum fetibꝰ suis. Si imola-ueritis hostiaꝫ pro graꝝ actione dño: vt possit esse placabilis: eodē die comedetis eam. Non remanebit quicqꝫ in mane alteriꝰ diei. Ego do-minus. Custodite mandata mea. ꝛ facite ea. Ego dominus. Ne polluatis nomen meū san-ctū vt sctificet i medio filioꝝ israel. Ego domi-nus qui sanctifico vos. ꝛ eduxi de terra egypti vt essem vobis in deum. Ego dñs. XXIII

Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicens: Loqre filijs israel. ꝛ dices ad eos. He

sunt ferie dñi quas vocabit' scãs. Sex diebus facietis op⁹: dies septimus q2 sabbati requies ẽ. vocabit' sanctus. Omne opus nõ facietis in eo. Sabbatũ dñi ẽ in cũctis habitatioib⁹ vestri'. Hec sunt ergo ferie dñi scẽ quas celebrare debetis tpibus suis. Mẽse pmo quartadecima die mensis ad vesperũ. phase dñi ẽ. et quintadecia die mens' hui⁹ solẽnitas azimoꝝ dñi ẽ. Septez diebus azima comedetis. Dies pmus erit vobis celeberrimus. sanctusq3. Omne op⁹ seruile nõ facietis in eo: sed offeret' sacrificiũ i igne dño septẽ diebus. Dies aũt septimus erit celebrioꝛ ⁊ sanctioꝛ nullũq3 seruile opus faciet' i eo. Locutusq3 ẽ dñs ad moysen dicẽs. Loquere filijs israel: ⁊ dices ad eos. Cũ ingressi fueritis terrã quã ego dabo vobis: ⁊ messueritis segetẽ: feretis manipulos spicarũ pmitias messis vestre ad sacerdotẽ. Qui eleuabit fasciculũ corã domino vt acceptabile sit p vobis altero die sabbati. ⁊ sanctificabit illũ. Atq3 in eodem die quo manipulus ↄsecrat'. cedet' agn⁹ imaculat⁹ anniculus i holocaustũ dñi. ⁊ libamẽta offeret' cũ eo. due decime simile ↄspse oleo in incensũz dñi odoreq3 suauissimũ. liba quoq3 vini. quarta pars hin. Panẽ ⁊ polentã ⁊ pultes nõ comedetis ex segete. vsq3 ad diez qua offeretis ex ea deo vestro. Preceptũ ẽ sempiternũ i generationib⁹ cũctisq3 habitaculis vestris. Numerabitis ergo ab altero die sabbati in quo obtulistis manipulũ pmitiaꝝ. septẽ ebdomadas plenas vsq3 ad alterã diẽ expletioĩs ebdomade septie. i. qnquaginta dies. ⁊ sic offeretis sacrificiũ nouum dño ex oib⁹ habitaculis vrĩs. panes pmitiarũ duos de duab⁹ decimis simile fermentate quos coquetis in pmitias dñi. Offeretisq3 cuz panib⁹ septẽ agnos imaculatos ãniculos. ⁊ vitulũ de armento vnum ⁊ arietes duos. ⁊ erũt i holocaustũ cũ libamẽtis suis in odorẽ suauissimũ dño. Facietis ⁊ hircum p peccato. duosq3 agnos anniculos hostias pacificoꝝ. Cũq3 eleuauerit eos sacerdos cũ panib⁹ pmitiaꝝ coram domino. cedũt in vsum eius. Et vocabi' hunc diẽ celeberrimũ atq3 sanctissimũ. O ẽ op⁹ seruile nõ facietis in eo. Legitimũ sempiternũ erit i cũctis habitaculis ⁊ generatioib⁹ vestri'. Post ꝙ autem messueritis segetem terre vestre. nõ secabitis eã vsq3 ad solũ: nec remanẽtes spicas colligetis. sed pauperib⁹ ⁊ peregrinis dimittetis eas. Ego sũ dñs deus vester. Locutusq3 ẽ dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israel. Mẽse septimo: pma die mens' erit vobis sabbatũ memoꝛiale clangentibus tubis: ⁊ vocabit' sanctũ. Omne opus seruile nõ facietis in eo. ⁊ offeretis holocaustũ dño. Locutusq3 ẽ dñs ad moysen dicens. Decimo die mensis huius septimi dies expiationũ erit celeberrim⁹. ⁊ vocabit' sanctus. affligetisq3 animas vestras in eo. ⁊ offeretis holocaustũ dño. Omne op⁹ seruile nõ facietis in tempoꝛe diei hui⁹. q2 dies ppitiatiõis est vt ppitiet' vobis dñs de⁹ vester. Omis anima que afflicta nõ fuerit die hac. pibit de populis suis. ⁊ que operis qppiam fecerit: delebo eã de populo suo. Nihil ergo opis faciet' i eo. Legitimũ sempiternũ erit vobis in cũct' generatioib⁹ ⁊ habitatioib⁹ vrĩs. Sabbatũ req̃etionis ẽ. ⁊ affligetis aĩas vrãs. Die nono mens' septimi a vespo vsq3 ad vespeꝝ celebrabit' sabbata vestra. Et locut⁹ ẽ dñs ad moysen dicens Loquere filijs israel. A qntodecimo die mens' hui⁹ septimi. erũt ferie tabernaculoꝝ septẽ diebus domino. Dies prim⁹ vocabit' celeberrim⁹ atq3 sanctissim⁹. Omne op⁹ seruile nõ facietis in eo ⁊ septem dieb⁹ offeretis holocausta dño. Dies q3 octau⁹ erit celeberrim⁹ atq3 sanctissim⁹. ⁊ offeret' holocaustũ dño. Est. n. cet⁹ atq3 collecte. Omne opus seruile nõ facietis in eo. He sũt ferie dñi quas vocabitis celeberrimas atq3 sanctissimas: offeretisq3 in eis oblationes dño holocausta ⁊ libamẽta iuxta ritũ vniuscuiusq3 diei exceptis sabbatis dñi donisq3 vestris. ⁊ q̃ offeretis ex voto. vel q̃ sponte tribuetis dño. A qntodecimo ergo die mens' septimi qñ congregaueritis oẽs fructus terre vestre. celebrabit' ferias dñi septẽ dieb⁹. Die pmo ⁊ die octauo erit sabbatũ. i. reqes. Sumetisq3 vobis die pmo fructus arboꝛis pulcherrime. spatulasq3 palmarũ ⁊ ramos ligni densarũ frondiũ. ⁊ salices de toꝛrente. ⁊ letabimini corã dño deo vr̃o celebrabitisq3 solẽnitatem ei⁹ septem dieb⁹ per annũ. Legittimũ sempiternũ erit in generationib⁹ vrĩs. Mense septimo festa celebrabitis ⁊ habitabitis in vmbraculis septẽ diebus. Omis q generе est israel. manebit in tabernaculis. vt discant posteri vestri q' in tabernaculis habitare fecerim filios israel cuz educerẽ eos de terra egypti. Ego dñs deus vr̃. Locutusq3 est moyses super solemnitatibus domini ad filios isrl'.

Et locutus est dominus XXIIII ad moysen dicens. Precipe filijs israel vt afferant tibi oleũ de oliuis purissimũ ac lucidũ ad ↄcinnãdas lucernas iugit' extra velũ testimonij i tabernaculo federis. Ponetq3 eas aaron a vespere vsq3 in mane coraz dño cultu rituq3 ppetuo i gñatioibus vestris.

Super candelabꝛū mūdissimū ponent̄ semꝑ in
ꝯspectu dñi. Accipies q̊ꝫ similā ⁊ coques ex ea
duodeci panes q singuli habebūt duas decimas
Quoꝝ senos astrinsec⁹ super mensam purissi
mam corā dño statues. ⁊ pones super eos thus
lucidissimū vt sit panis in monumentū oblatio
nis dñi. Per singula sabbata mutabunt̄ coraꝫ
dño. suscepti a filijs isrl̄ fedē sempiterno: erunt
qꝫ aaron ⁊ filioꝛum eius vt comedant eos in lo
co scō: q2 scm̄ scōꝝ est de sacrificijs domini iure
ꝑpetuo. Ecce aūt egressus filius mulieris isra/
helitidis quē peꝑerat de viro egyptio inter fili
os isrl̄: iurgatus est in castris cū viro israheli
te. Cūqꝫ blasfemasset nomen dñi. ⁊ maledixis/
set ei. adductus ē ad moysen. Vocabat̄ aūt ma
ter ei⁹ salumith filia dabꝛi: de tribu dan. Mise
runtqꝫ eū in carcerē: donec nosceret qd iuberet
dñs. Qui locutus est ad moysen dicens. Educ
blasfemuꝫ extra castra. ⁊ ponāt oēs q audierūt
manus suas super caput eius. ⁊ lapidet euꝫ po
pulus vniuersus. Et ad filios isrl̄ loq̄ris. Hō
qui maledixerit deo suo poꝛtabit peccatum suū.
⁊ q blasfemauerit nomē domini: moꝛte moriat̄
Lapidibus oppꝛimet eū oīs multitudo populi
Siue ille ciuis siue peregrin⁹ fuerit. q blasfema
uerit nomē domini. moꝛte moꝛiatur. Qui per
cusserit ⁊ occiderit hoiem. moꝛte moꝛiat̄. Qui
percusserit animal reddat vicariuꝫ. i. aiam pro
aia. Qui irrogauerit maculā cuilibet ciuiū suo
rum: sicut fecit. sic fiet ei. Fracturaꝫ pꝛo fractu
ra. oculum ꝓ oculo. dentem ꝓ dente restituet.
Qualē inflixerit maculā. talē sustinere cogetur
Qui ꝑcusserit iumentū. reddat aliud. Qui per
cusserit hoiem punief. Equū iudicium sit inter
vos. siue ꝑegrinus siue ciuis peccauerit. quia
ego suꝫ dñs deus vester. Locutusqꝫ est moyses
ad filios isrl̄. ⁊ eduxerūt euꝫ qui blasfemauerat
extra castra: ac lapidibus oppꝛesserunt. Fece/
runtqꝫ filij israel sicut pꝛeceperat dñs moyses.

L

Ocutusqꝫ est dñs ad moysen. XXV
in monte synai dicens. Loquere filijs
isral̄. ⁊ dices ad eos. Quando ingressi
fueritis terrā quā ego dabo vobis: sabbatiçet̄
sabbatū dño. Sex annis seres agrū tuuꝫ. ⁊ sex
annis putabis vineā tuaꝫ. colligesqꝫ fruct⁹ ei⁹.
Septio aūt anno sabbatū erit terre reqetionis
dñi. Agrum nō seres. ⁊ vineam non putabis.
Que sponte gignet humus non metes. ⁊ vuas
ꝑmitiarū tuarū nō colliges q̄si vindemiā. An
nus. n. reqetōis terre est. Sed erūt vobis in ci
bū tibi ⁊ seruo tuo. ancille ⁊ mercēnario tuo. ⁊
aduene q peregrinat̄ apud te. Jumentis tuis ⁊
pecoꝛibus omnia que nascunt̄ pꝛebebūt cibum
Numerabis quoqꝫ tibi septē ebdomadas an/
noꝝ. i. septies septem. que simul faciūt quadra
gintanouem. ⁊ clanges buccina mēse septimo
decima die mens̄ pꝛopitiationis tempoꝛe i vni
uersa terra vestra. Sanctificabisqꝫ annū quin
quagesimū. ⁊ vocabis remissionem cūct̄ habi
tatoꝛibus terre tue. Jp̄e est enim iubileus. Re
uertet̄ homo ad possessionem suam. ⁊ vnusqs/
qꝫ rediet ad familiam pꝛistinam. quia iubileus
est ⁊ quinquagesimus annus. Non seretis at/
qꝫ metetis. sponte in agro nascentia. ⁊ pꝛimiti/
as vindemie non colliget̄: ob sanctificationē
iubilei: sed statim ablata comedet̄. Anno iu/
bilei redient omnes ad possessiōes suas. Quā
do vendes quippiam ciui tuo vel emes ab eo
ne contristes fratrem tuum: sed iuxta numerū
annoꝛum iubilei emes ab eo. ⁊ iuxta supputa/
tionem frugum vendet tibi. Quanto plus an
ni remanserint post iubileuꝫ: tanto crescet et ꝑ
cium: et quanto minus tempoꝛis numerauer̄
tanto minoꝛis et emptio constabit. Tempus
enim frugum vendet tibi. Nolite affligere cō/
tribules vestros: sed timeat vnusquisqꝫ deum
suum: quia ego dominus deus vester. Facite
pꝛecepta mea. et iudicia custodite. et implete ea
vt habitare possit̄ in terra absqꝫ vllo pauoꝛe.
et gignat vobis humus fructus suos quib⁹ ve
scamini vsqꝫ ad saturitatē: nullius impetū foꝛ/
midantes. Qđ si dixeritis quid comedemus
anno septimo si non seuerimus neqꝫ collegeri
mus fruges nostras: dabo benedictionē meā
vobis anno sexto. et faciet fructus triū annoꝝ
seretisqꝫ āno octauo. ⁊ comedetis veteres fru/
ges vsqꝫ ad nonū annuꝫ. donec noua nascant̄
edetis vetera. Terra quoqꝫ non vendet̄ in ꝑ/
petuū quia mea est et vos aduene et coloni mei
estis. Vnde cūcta regio possessiōis vestre sub
redemptionis conditione vendetur. Si atte/
nuatus frater tuus vendiderit possessiunculaꝫ
suam. ⁊ voluerit ꝓpinquus ei⁹. poteſt redime
re quod ille vendiderat. Sin autem non habu
erit ꝓximū. ⁊ ip̄e pꝛecium ad redimendum po
tuerit inuenire: computabuntur fruct⁹ ex eo tē
poꝛe quo vendidit. ⁊ qđ reliquū est. reddet em
ptoꝛi. sicqꝫ recipiet possessionem suam. Qđ si
non inuenerit manus eius vt reddat pꝛecium
habebit emptoꝛ qđ emerat vsqꝫ ad annū iubile
um. Jn ip̄o enim omnis vēditio redibit ad do
minū ⁊ ad possessoꝛem pꝛistinum. Qui vendi
derit domū intra vꝛbis muros: habebit licētiā
redimendi donec vnus impleat̄ annus. Si nō

redemerit ⁊ anni circulus fuerit euolutus. emptor possidebit eam ⁊ posteri eius in perpetuũ ⁊ redimi non poterit etiam in iubileo. Sin autem in villa fuerit domus que muros non habet. agroꝝ iure vendet̃. Si ante redempta nõ fuerit. i iubileo reuertet̃ ad dominũ suũ. Edes leuitaruꝫ que in vrbibus sunt: semper possunt redimi. Si redempte non fuerint. in iubileo reuertentur ad dominos: quia domus vrbiũ leuitarũ ꝓ possessionibus sunt inter filios israel. Suburbana autẽ eoꝝ nõ veniant: q2 possessio sempiterna est. Si attenuatus fuerit frater tu⁹ ⁊ infirmus manu. ⁊ susceperis eum quasi aduenam ⁊ peregrinũ ⁊ vixerit tecum: ne accipias vsuras ab eo. nec amplius q̃ꝫ dedisti. Time deũ tuum. vt viuere possit frater tuus apud te. Pecuniam tuam non dabis ei ad vsurã. ⁊ frugum superhabundantiam nõ exiges. Ego dominus deus vester qui eduxi vos de terra egypti. vt darem vobis terrã chanaan ⁊ essem vester deus. Si paupertate compulsus vendiderit se tibi frat tu⁹. nõ cũ opprimes seruitute famuloꝝ: sed quasi mercenarius ⁊ colonus erit Vsqꝫ ad annũ iubileũ operabit̃ apud te. ⁊ postea egrediet̃ cũ liberis suis. ⁊ reuertetur ad cognationem ⁊ ad possessionẽ patrũ suoꝝ. Mei enim serui sunt. ⁊ ego eduxi eos de terra egypti. Non veneant conditione suoꝝ. Ne affligas eũ ꝑ potentiã: sed metuito deũ tuũ. Seru⁹ ⁊ ancilla sint vobis de natiõib⁹ q̃ i circuitu vr̃o sunt ⁊ de aduenis q peregrinant̃ apud vos vl̃ q ex his nati fuerint in terra vr̃a. Hos habebitis famulos. ⁊ hereditario iure transmittetꝭ ad posteros. ac possidebitis in eternũ. Fr̃es autẽ vr̃os. filios israel: ne opprimatis ꝑ potẽtiam. Si inualuerit apud vos man⁹ aduene atqꝫ peregrini. ⁊ attenuatus frat tuus vẽdiderit se ei. aut cuiqꝫ de stirpe eius. post vẽditionẽ põt redimi Qui voluerit ex fr̃ibus suis redimet eum. ⁊ patruus ⁊ patruelꝭ ⁊ ꝯsanguineus ⁊ affinis. Sin aũt ⁊ ipse potuerit: redimet se: supputatis dũtaxat annis a tpe vẽditiõis sue vsqꝫ in annũ iubileũ. ⁊ pecunia qua vẽditus fuerat iuxta annoꝝ numeruꝫ. ⁊ ratione mercenarij supputata. Si plures fuerint anni q remanẽt vsqꝫ ad iubileũ ẜm hos reddet ⁊ pciũ: si pauci ponẽt rationem cũ eo iuxta annoꝝ numeruꝫ. ⁊ reddet emptori qd̃ reliquũ est annoꝝ: qbus ante seruiuit mercedibus imputatis. Nõ affliget cũ violent̃ i cõspectu tuo. Qd̃ si ꝑ hec redimi nõ potuerit. anno iubileo egrediet̃ cũ liberis suis. Mei enim sũt serui filij israel. quos eduxi de terra egypti.

Ego dñs deus vester XXVI Non facietis vobis idolum ⁊ sculptile nec titulos erigetis. nec insignem lapidem ponetis in terra vestra vt adoretis eum. ego enĩ suꝫ dñs deus vester. Custodite sabbata mea. ⁊ pauete ad sanctuariũ meuꝫ. Ego dñs Si in ꝑceptis meis ambulaueritis. ⁊ mandata mea custodieritis ⁊ feceritꝭ ea: dabo vobis pluuias tp̃ibus suis. ⁊ terra gignet germen suum ⁊ pomis arbores replebunt̃. Apprendẽt messium tritura vindemiam. ⁊ vindemia occupabit sementem. ⁊ comedetis panem vestrum in saturitate: ⁊ absqꝫ pauore habitabitis i terra vestra. Dabo pacem in finibus vestris: dormietis. ⁊ nõ erit q exterreat. Auferã malas bestias. ⁊ gladius nõ trãsibit t̃minos vr̃os. Persequemini inimicos vr̃os. ⁊ corruẽt corã vob. Persequent̃ qnqꝫ de vr̃is centũ alienos. ⁊ centũ de vobis decẽ milia. Cadent inimici vr̃i gladio i ꝯspectu vr̃o. Respiciam vos ⁊ crescere faciam multiplicabimini. ⁊ firmabo pactum meuꝫ vobiscũ. Comedetis vetustissima veterum. ⁊ vetera nouis superuenientibus ꝓijcietis. Ponam tabernaculum meũ in medio vr̃i. ⁊ nõ abijciet vos aĩa mea. Ambulabo inter vos ⁊ ero deus vester. vosqꝫ eritis ppl̃s meus. Ego dñs deus vester q eduxi vos de t̃ra egyptioꝝ ne seruiretis eis. ⁊ qui ꝯfregi cathenas ceruicũ vr̃arũ vt incederetis erecti. Qd̃ si nõ audieritis me: nec feceritis oĩa mãdata mea. sed spreueritis leges meas. ⁊ iudicia mea ꝯtempseritis vt non faciatis ea q̃ a me cõstituta sunt. ⁊ ad irritum perducetis pactũ meũ. ego quoqꝫ h faciã vobis. Visitabo vos velociter i egestate ⁊ ardore q ꝯficiat oculos vr̃os. ⁊ cõsumat aĩas vr̃as. Frustra seretis sementẽ. que ab hostibus deuorabitur. Ponam faciem meã ꝯtra vos. ⁊ corruetis corã hostib⁹ vestris. ⁊ subijciemini his q oderũt vos. Fugietis nemĩe ꝑsequẽte. Sin autẽ nec sic obedieritis mihi. addam correptiones vr̃as septuplũ ꝓpter pctã vestra: ⁊ ꝯterã supbiã duritie vestre. Daboqꝫ vobis celũ desup sicut ferrũ. ⁊ t̃rã eneã. Cõsumet̃ in cassum labor vester nõ ꝓferet terra germẽ: nec arbores poma prebebũt. Si ambulaueritis ex aduerso mihi: nec volueritis audire me: addã plagas vestras vsqꝫ in septuplum ꝓpter peccata vestra. Emittãqꝫ in vos bestias agri: que ꝯsumant vos ⁊ pecora vestra: ⁊ ad paucitatẽ cũcta redigant: desertaqꝫ fient vie vestre. Qd̃ si nec sic volueritꝭ recipe disciplinã. sꝫ ambulaueritꝭ ex aduerso mihi: ego quoqꝫ ꝯtra vos aduersus incedã. ⊄ p/

cutiā vos septies ꝓpter pctā vr̄a: inducāqꝫ sup vos gladiū vltorē federis mei. Cūqꝫ ꝯfugeri/ tis i vrbes. mittā pestilētiā i medio vestri ⁊ tra demini i manibus hostiū postq̄ꝫ cōfregero ba/ culū panis vestri. ita vt decē mulieres in vno clibano coquāt panes. ⁊ reddāt eos ad pōdus ⁊ comedetis ⁊ nō saturabimini. Sin aūt nec ꝑ hec audieritis me. sed ambulaueritis cōtra me ⁊ ego incedā aduersus vos in furore cōtrario ⁊ corripiā vos septē plagis ꝓpt peccata vestra ita vt comedatis carnes filioꝝ vestroꝝ ⁊ filia/ rū vr̄aꝝ. Destruam excelsa vestra ⁊ simulacra cōfringā. Cadetis inter ruinas idoloꝝ vr̄oꝝ. ⁊ abhominabit̃ vos aīa mea: intantū vt vrbes vestras redigam in solitudinem. ⁊ deserta faci am sanctuaria vestra: nec recipiā vltra odorē suauissimū: dispdāqꝫ terrā vestrā. ⁊ stupebunt sup ea inimici vestri cū habitatores illiꝰ fuerit. Vos aūt disperdā in gētes. ⁊ euaginabo post vos gladiū: eritqꝫ terra vestra deserta. ⁊ ciuita tes vestre dirute. Tūc placebunt terre sabbata sua cūct̄ diebꝰ solitudinis sue. Qn̄ fueritis in terra hostili: sabbatizabit ⁊ requiescet i sabbat̄ so litudinis sue: eo ꝙ nō requieuerit in sabbatis ve stris. qn̄ habitabatis in ea. Et q̄ d̄ vobis remā serint: dabo pauorē in cordibꝰ eoꝝ in regioni/ bꝰ hostiū. Terrebit eos sonitꝰ folij volantis: ⁊ ita fugiēt quasi gladiū. Cadēt nullo sequēte. ⁊ corruent singuli sup fr̄es suos quasi bella fugi entes. Nemo vestꝝ inimicis audebit resistere Peribit̄ int̄ gētes. ⁊ hostilis vos terra cōsu/ met. Qd̄ si ⁊ de his aliq̄ remāserint: tabescēt in iniqtatibꝰ suis in terra inimicoꝝ suoꝝ. ⁊ ꝓpter peccata patrū suoꝝ ⁊ sua affligent̃. donec ꝯfite ant̃ iniqtates suas ⁊ maioꝝ suoꝝ q̄bꝰ preuari/ cati sūt in me. ⁊ ambulauerūt ex aduerso mihi. Ambulabo igit̃ ⁊ ego ꝯtra eos. ⁊ inducā illos i terrā hostilē. donec erubescat incircūcisa mēs eoꝝ. Tūc orabūt ꝓ impietatibꝰ suis. ⁊ recorda bor federis mei qd̄ pepigi cū abrahā isaac ⁊ ia/ cob. Terre quoqꝫ memor ero: que cū relicta fu erit ab eis. complacebit sibi in sabbat̄ suis. pa tiēs solitudinē ꝓpter illos. Ipsi vero rogabūt ꝓ peccatis suis: eo ꝙ abiecerint iudicia mea: ⁊ leges meas despexerint. Attamē etiā cū essent in terra hostili. nō penitus abieci eos: neqꝫ sic despexi vt ꝯsumerent̃. ⁊ irritū facerē pactū me um cū eis. Ego enī sū dn̄s deꝰ eoꝝ. ⁊ recorda/ bor federis mei pristini: qn̄ eduxi eos de terra egypti i ꝯspectu gentiū vt essem deꝰ eoꝝ. Ego dn̄s deꝰ. Hec sunt iudicia, atqꝫ p̄cepta ⁊ leges quas dedit dn̄s int̃ se ⁊ int̃ filios israel in mōte synai ꝑ manū moysi.

XXVII

Locutusqꝫ est dn̄s ad moysen dicens. Loquere filijs israel. et dices ad eos. Hō qui votū fecerit et spopōderit deo animā suā: sub estimatiōe dabit p̄ciū. Si fuerit masculus a vicesimo anno vsqꝫ ad sexagesimū annū. dabit quinquaginta siclos argenti ad mē surā sanctuarij: si mulier triginta. A quinto āt anno vsqꝫ ad vicesimū. masculus dabit vigin ti siclos femina decē. Ab vno mense vsqꝫ ad annū q̄ntū: ꝓ masculo dabunt̃ q̄nqꝫ sicli. ꝓ fe mina tres. Sexagenarius ⁊ vltra masculus da bit quindecim siclos: femina decē. Si pauper fuerit ⁊ estimationē reddere nō valebit: stabit coram sacerdote. ⁊ quantū ille estimauerit ⁊ vi derit eū posse reddere: tantū dabit. Animal aūt qd̄ imolari potest dn̄o si q̄s vouerit. sanctū erit ⁊ mutari nō potest. i. nec meliꝰ malo nec peius bono. Qd̄ si mutauerit. ⁊ ip̄m quod mutatū ē. ⁊ illud ꝓ quo mutatū ē ꝯsecratū erit dn̄o. Ani mal imūdū qd̄ imolari dn̄o nō potest. si q̄s vo uerit adducet̃ ante sacerdotē: q̄ diiudicās vtrū bonū an malū sit. statuet p̄ciū. Qd̄ si dare volue rit is q̄ offert: addet super estimationem quin/ tā partē. Homo si vouerit domū suā ⁊ sanctifi cauerit dn̄o: ꝯsiderabit eā sacerdos vtrū bona an mala sit. ⁊ iuxta preciū qd̄ ab eo fuerit consti tutū venundabit̃. Sin autem ille q̄ vouerat vo luerit redimere eā. dabit q̄ntā partē estimatio/ nis supra. ⁊ habebit domū. Qd̄ si agrū possessi onis sue vouerit ⁊ cōsecrauerit dn̄o. iuxta men surā sementis estimabit̃ p̄ciū. Si triginta mo/ dijs ordei serit̃ terra. q̄nquaginta siclis venun det̃ argenti. Si statim ab anno incipient̄ iube lei vouerit agrū: quanto valere potest. tāto esti mabit̃. Sin aūt post aliquantulū t̄pis: supputa bit sacerdos pecuniā iuxta annoꝝ q̄ reliqui sūt numerū vsqꝫ ad iubileū. ⁊ detrahetur ex p̄cio. Qd̄ si voluerit redimere agrū ille qui vouerat addet q̄ntā partē estimate pecunie. ⁊ possidebit eam. Sin aūt noluerit redimere. sed alteri cuil̄ bet fuerit venundatꝰ: vltra eū qui vouerat re/ dimere nō poterit. quia cū iubilei venerit dies sanctificatꝰ erat dn̄o. ⁊ possessio ꝯsecrata ad ius pertinet sacerdotū. Si ager emptꝰ est ⁊ non de possessiōe maioꝝ sanctificatꝰ fuerit dn̄o: suppu tabit sacerdos iuxta annoꝝ numerū vsqꝫ ad iu bileū preciū. ⁊ dabit ille qui vouerat eū domino In iubileo aūt reuertet̃ ad priorē dn̄m q̄ vēdi/ derat eū. ⁊ habuerat in sortem possessionis sue Omnis estimatio siclo sanctuarij pōderabit̃. Si clus viginti obolos hꝫ. Primogenita que ad

deū ptinet nemo sanctificare poterit ⁊ vouere. Siue bos siue ouis fuerit dn̄i sūt. Q̄d si immundū ē aial. redimet q obtulit iuxta estimationē suam: ⁊ addet qntā ptē pcij. Si redimere noluerit vēdet alteri. quantūcūq3 fuerit ante estimatū. Oē qd dn̄o consecrat siue hō fuerit siue aial siue ager: nō vēiet nec redimi poterit. Quicqd semel fuerit consecratum. scm̄ scōꝝ erit dn̄o. Et ois consecratio q̄ offert ab hoie nō redimetur sed morte morietur. Oēs decime terre siue d' pomis arborꝝ: siue de frugibus dn̄i sunt. ⁊ illi sanctificant. Si qs aūt voluerit redimere decimas suas: addet qntā ptē earū. Omniū decimarū3 bouis ⁊ ouis ⁊ capre q̄ sub pastoris virga transeūt: qcqd decimū venerit. sanctificabit domino. No eliget nec bonū nec malum: nec altero cōmutabit. Si qs mutauerit. ⁊ qd mutatū ē. ⁊ p quo mutatū ē sanctificabit dn̄o. ⁊ nō redimetur. Hec sūt pcepta q̄ mandauit dn̄s moysi ad filios israel in mōte synai.

Explicit liber Leuiticus. Incipit vaiedaber. i. liber Numeri. Caplm̄ I

Locutusque est dn̄s ad moysen in deserto synai in tabernaculo federis pma die mensis secundi anno altero egressiōis coꝝ ex egypto dicēs Tollite sūmā vniuerse ꝯgregatiōis filioꝝ israel per cognationes ⁊ domos suas. ⁊ noia singuloꝝ. quicquid sexus est masculini a vicesimo anno ⁊ supra. omniū viroꝝ fortium ex israel: ⁊ numerabitis eos per turmas suas tu ⁊ aaron eruntq3 vobiscū pncipes tribuū ac domoꝝ in cognationibus suis: quoꝝ ista sunt nomina. De tribu ruben. elysur filius sedeur. De tribu symeon: salamihel filius surisaddai. De tribu iuda. naason filius aminadab. De tribu ysachar nathanael filius suar. De tribu zabulon: eliab filius helon. Filioꝝ aūt ioseph de tribu ephraim: elisama filius ammiud. De tribu manasse gamalihel filius phadassur. De tribu beniamin abidan filius gedeōis. De tribu dan: abiezer filius amisaddai. De tribu aser: phegiel filius ochran. De tribu gad: eliasaph fili⁹ duel. De tribu neptalim: abira filius enan. Hi nobilissimi principes multitudinis per tribus ⁊ cognationes suas ⁊ capita exercitus israel: quos tulerūt moyses ⁊ aaron cū oi vulgi multitudine. ⁊ congregauerūt pmo die mensis secundi recensentes eos per cognationes ⁊ domos ac familias. ⁊ capita ⁊ nomina singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra. sicut preceperat dn̄s moysi. Numeratiq3 sunt in deserto synai de ruben pmogenito israhelis per cognationes ⁊ familias ac domos suas ⁊ noia capitū singuloꝝ. omne qd' sexus est masculini a vicesimo anno ⁊ supra pcedentiū ad bellū: quadragintasex milia qngenti. De filijs symeon per generationes ⁊ familias ac domos cognationū suarū recēsiti sūt p noia ⁊ capita singuloꝝ. oē qd sexus ē masculini a vicesimo anno ⁊ supra pcedentiū ad bellū: quinquagintanouē milia trecenti. De filijs gad per generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū3 suarū. recēsiti sūt p noia singuloꝝ a viginti annis ⁊ supra oēs q ad bella pcederēt: quadragintaqnq3 milia sexcēti qnquaginta. De filijs iuda p generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra oēs q poterāt ad bella pcedere. recēsiti sūt: septuagitaquattuor milia sexcēti. De filijs ysachar per generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra. oēs qui ad bella pcederent. recēsiti sūt qnquagintaquattuor milia quadringēti De filijs zabulon per generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū. recēsiti sūt p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra. oēs q poterant ad bella pcedere: qnquagintaseptē milia quadringenti. De filijs ioseph filioꝝ ephraim per generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū. recēsiti sūt per noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra. oēs q poterāt ad bella pcedere quadraginta milia qngenti. Porro filiorū3 manasse per generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū. recensiti sūt p noia singulorū a viginti ānis ⁊ supra. oēs q poterāt ad bella pcedere: trigintaduo milia ducenti. De filijs beniamin p generatiōes ac familias ac domos cognationū suarū. recensiti sūt nominib⁹ singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra. oēs q poterant ad bella pcedere: trigintaqnq3 milia quadringenti. De filijs dan p generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū3. recēsiti sunt noib⁹ singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra. oēs q poterāt ad bella pcedere: sexagintaduo milia septingēti. De filijs aser p generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū: recēsiti sūt p noia singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra: oēs q poterāt ad bella pcedere: quadraginta milia et mille qngēti. De filijs neptalim p generatiōes ⁊ familias ac domos cognationū suarū. recēsiti sunt noib⁹ singuloꝝ a vicesimo anno ⁊ supra oēs qui poterāt ad bella pcedere: qnquaginta

tria milia quadrigenti. Hi ſūt quos numeraue
rūt moyſes ⁊ aaron ⁊ duodecim p̄ncipes iſrl' ſin
gulos ꝑ domos cognationū ſuaꝝ. Fueruntqꝫ
oēs filij iſrl'. ꝑ domos ⁊ familias ſuas a viceſi/
mo āno ⁊ ſupra q̄ poterāt ad bella ꝓcedere. ſex
cētatria milia viroꝝ qngenti qnquaginta. Le/
uite aūt in trib⁹ familiaꝝ ſuarū nō ſunt numera
ti cū eis. Locutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen dicens.
Tribū leui noli numerare neqꝫ pones ſummā
eoꝝ cū filij s iſrl'. ſed cōſtitues eos ſuper taber/
naculū teſtimonij ⁊ cūcta vaſa ei⁹. ⁊ qcqd ad ce
rimonias ꝑtinet. Ipſi portabūt tabernaculū ⁊
oīa vtenſilia eius: erunt in miſterio ac ꝑ gyrū
tabernaculi metabunt. Cū ꝓficiſcendū fuerit
deponēt leuite tabernaculum: cū caſtra metāda
erigent. Quiſqs externoꝝ acceſſerit occidetur
Metabunt autē caſtra filij iſrael. vnuſqſqꝫ ꝑ
turmaſ ⁊ cuneos atqꝫ exercitū ſuū. Porro leui
te per gyrum tabernaculi figent tentoria ne fiat
indignatio ſuper multitudinem filioꝝ iſrael. ⁊
excubabūt in cuſtodij s tabernaculi teſtimonij.
Fecerunt ergo filij iſrael iuxta omnia que p̄ce/
perat dominus moyſi. II

LOcutuſqꝫ eſt dn̄s ad moyſen ⁊ aaron
dicēs. Singuli per turmas ſigna atqꝫ
verilla ⁊ domos cognationum ſuarum
caſtra metabunt filij iſrael. per gyrum taberna
culi federis. Ad orientem iudas figet tentoria
per turmas exercitus ſui: eritqꝫ princeps filio/
rū eius naaſon fili⁹ aminadab. ⁊ oēs de ſtirpe
eius ſūma pugnantiū ſeptuagintaq̄ttuor milia
ſexcenti. Iuxta eū caſtrametati ſunt de tribu iſa
char. quoꝝ princeps fuit nathanael filius ſuar
⁊ oīs numerus pugnatoꝝ eius qnquagintaq̄t/
tuor milia quadringenti. In tribu ʒabulon pri
ceps fuit heliab filius helon: oīſqꝫ de ſtirpe ei⁹
exercitus pugnatorum qnquaginta ſeptem mi/
lia quadringenti. Uniuerſi qui in caſtris inde
annumerati ſunt. fuerūt centū octogintaſex mi
lia q̄dringenti. ⁊ per turmas ſuas p̄mi egrediē
tur. In caſtris filioꝝ ruben ad meridianā pla
gam erit princeps eliſur filius ſedeur. ⁊ cūctus
exercitus pugnatoꝝ ei⁹ q numerati ſunt q̄dra/
gintaſex milia quingenti. Iuxta eū caſtrameta
ti ſunt de tribu ſymeon: quoꝝ princeps fuit ſala
mihel filius ſuriſaddai. ⁊ cunctus exercitus pu
gnatorum ei⁹ q numerati ſunt qnquaginta no
uē milia trecēti. In tribu gad princeps fuit elia
ſaph filius duel: ⁊ cūctus exercitus pugnatorū
eius q numerati ſunt q̄draginta qnqꝫ milia ſex
cēti qnq̄ginta. Oēs q recēſiti ſūt ī caſtris ruben
cētū qnquaginta milia. ⁊ mille q̄dringēti quin/
quaginta: ꝑ turmas ſuas in ſecūdo loco ꝓficiſcē
tur. Leuabit aūt tabernaculū teſtimonij ꝑ offi
cia leuitarū ⁊ turmas eoꝝ. Quō eriget ita ⁊ d
ponet. Singuli per loca ⁊ ordines ſuos ꝓfici/
ſcent. Ad occidentalē plagā erūt caſtra filiorū
ephraim: quoꝝ p̄nceps fuit heliſama filius am
miud. Cūctus exercitus pugnatoꝝ eius q nu/
merati ſunt: quadraginta milia qngenti. Et cū
eis tribus filioꝝ manaſſe: quoꝝ p̄nceps fuit ga
maliel filius phadaſſur: cūctuſqꝫ exercitus pu/
gnatoꝝ eius q numerati ſūt trigintaduo milia
ducenti. In tribu filioꝝ beniamin p̄nceps fuit
abidam filius gedeonis. ⁊ cūctus exercitus pu
gnatoꝝ eius qui recenſiti ſūt: trigintaqnqꝫ mi
lia quadrigenti. Oēs q numerati ſūt in caſtris
ephraim centū octo milia centū per turmas ſu/
as tertij ꝓficiſcent. Ad aquilōis partē caſtra
metati ſūt filij dan. quoꝝ p̄nceps fuit abieʒer fi
lius amiſaddai. Cunctus exercitus pugnatoꝝ
ei⁹ q numerati ſūt ſexagintaduo milia ſeptingē
ti. Iuxta eū fixere tentoria de tribu aſer: quoꝝ
p̄nceps fuit phegiel filius ochran. Cūctus ex/
ercit⁹ pugnatoꝝ ei⁹ q numerati ſūt quadragin/
ta milia ⁊ mille qngēti. De tribu filioꝝ neptali
p̄nceps fuit abira filius enan. Cūctus exercit⁹
pugnatoꝝ eius qnquagintatria milia quadrin
genti. oēs qui numerati ſūt in caſtris dan fue/
rūt centū quinquaginta ſeptem milia ſexcēti. ⁊
nouiſſimi ꝓficiſcent. Hic numerus filioꝝ iſra
el per domos cognationū ſuarū ⁊ turmas di/
uiſi exercitus ſexcētatria milia qngenti qnqua/
ginta. Leuite aūt non ſūt numerati inter filios
iſrael. Sic eni p̄cepat dn̄s moyſi. Fecerūtqꝫ fi
lij iſrael iuxta oīa q̄ mādauerat dn̄s. Caſtrame
tati ſūt ꝑ turmas ſuas. ⁊ ꝓfecti per familias ac
domos patrū ſuoꝝ. III

hEc ſūt generationes aaron ⁊ moyſi in
die qua locut⁹ ē dn̄s ad moyſen in mō
te ſynai. ⁊ hec noīa filioꝝ aaron. Pri/
mogenitus ei⁹ nadab: deinde abiu ⁊ eleaʒar et
ythamar. Hec noīa filioꝝ aarō ſacerdotū qui
vncti ſunt. ⁊ quoꝝ repleti ⁊ conſecrati man⁹ vt
ſacerdotio fungerent. Mortui ſūt eni nadab ⁊
abiu cū offerent ignē alienū in ꝯſpectu domini
in deſerto ſynai. abſqꝫ liberis: functiqꝫ ſunt ſa
cerdotio eleaʒar ⁊ ythamar coram aaron patre
ſuo. Locutuſqꝫ ē dn̄s ad moyſen dicens. Ap
plica tribū leui. ⁊ fac ſtare ī ꝯſpectu aarō ſacer/
dotis vt miniſtrēt ei ⁊ excubēt ⁊ obſeruēt qcqd
ad cultū ꝑtinet multitudinis corā tabernaculo
teſtimonij: ⁊ cuſtodiāt vaſa tabernaculi ſeruiē
tes in miniſterio eius. Dabiſqꝫ dono leuitas

aaron ⁊ filijs eius qbus tradidi sũt a filijs isra el. Aaron autem ⁊ filios eius ↄstitues sup cul tũ sacerdot̃ij. Externus qui ad ministrandum accesserit. morief. Locutusq; ẽ dñs ad moysen dicens. Ego tuli leuitas a filijs israel ꝓ omni ꝑmogenito q aperit vuluã in filijs israel: erũt/ q; leuite mei. Meũ est eni oẽ ꝑmogenitũ. Ex quo ꝑcussi ꝑmogenitos in terra egypti: sancti/ ficaui mihi qcqd ꝑmũ nascif in israel. Ab hoie vsq; ad pec° mei sũt. Ego dñs. Locutusq; est dñs ad moysen i deserto synai dicẽs. Numera filios leui p domos patrũ suoꝝ ⁊ familias. om nẽ masculũ ab vno mẽse ⁊ supra. Numerauit moyses vt ꝑceꝑat dñs. ⁊ inuẽti sũt filij leui per noia sua gerson ⁊ caath ⁊ merari. Filij gerson lebni ⁊ semei. Filij caath: amram ⁊ iessaar. he bron ⁊ oziel. Filij merari: mooli ⁊ musi. De gerson fuere familie due: lebnitica ⁊ semeitica: quarũ numeratus ẽ populus sexus masculini. ab vno mẽse ⁊ supra: septẽ milia quingẽti. Hi post tabernaculũ metabunf ad occidentem sub ꝑncipe eliasaph filio iael. ⁊ habebũt excubias i tabernaculo federis. ipm tabernaculũ ⁊ operi mentũ eius. tentoriũ qd trahif ante fores tecti feder̃ ⁊ cortinas atrij. tentoriũ quoq; qd appẽ dif in introitu atrij tabernaculi. ⁊ qcqd ad ritũ altar̃ ꝑtinet: funes tabernaculi ⁊ oia vtensilia eius. Cognatio caath habebit populos amra/ mitas ⁊ iessaaritas: ⁊ hebronitas ⁊ ozielitas. He sũt familie caathitarũ. recensite p noia sua omnes generis masculini ab vno mense ⁊ sup octo milia sexcenti. Habebũt excubias sanctua rij. ⁊ castrametabunf ad meridianam plagam Princepsq; coꝝ erit elisaphan fili° oziel. ⁊ cu/ stodiant archã. mensamq; ⁊ candelarũ: altaria ⁊ vasa sanctuarij in qb° ministraf. ⁊ velũ. cũctã q; huiuscemodi suppellectilẽ. Princeps autẽ ꝑncipũ leuitarũ eleazar filius aaron sacerdot̃ erit sup excubitores custodie sanctuarij. At ve ro de merari erũt populi moolite ⁊ musite. recẽ siti per noia sua. oẽs generis masculini ab vno mẽse ⁊ supra: sex milia ducẽti. Princeps eoꝝ suriel fili° abiaiel. in plaga septẽtrionali castra. metabunf. Erũt sub custodia eoꝝ tabule taber naculi ⁊ vectes ⁊ colũne ac bases earum ⁊ om/ nia q̃ ad cultũ huiuscemodi pertinẽt: colũneq; atrij p circuitũ cũ basibus suis. ⁊ paxilli cũ funi bus. Castrametabunf ante tabernaculũ fede/ ris. i. ad orientalẽ plagam moyses ⁊ aaron cũ filijs suis. hñtes custodiã sanctuarij i medio fi lioꝝ israel. Quisqs alienus accesserit. morief. Oẽs leuite quos numerauerũt moyses ⁊ aarõ iuxta ꝑceptũ dñi p familias suas in genere ma sculino a mense vno ⁊ supra: fuerũt vigintiduo milia. Et ait dñs ad moysen. Numera ꝑmoge nitos sexus masculini de filijs israel ab vno mẽ se ⁊ supra. ⁊ habebis sũmã eoꝝ. Tollesq; leui/ tas mihi ꝓ oi ꝑmogenito filioꝝ israel. Ego sũ dñs. Et pecora eoꝝ ꝓ vniuersis primogenitis pecoꝝ filioꝝ israel. Recensuit moyses sicut ꝓ/ ceperat dñs ꝑmogenitos filioꝝ israel. ⁊ fuerũt masculi p noia sua a mense vno ⁊ supra vigin tiduo milia ducenti septuagintatres. Locutus q; est dominus ad moysen dicens. Tolle leui/ tas pro primogẽitis filiorum israel. ⁊ pecora le uitarum pro pecorib° eorum. erũtq; leuite mei Ego sum dominus. In precio autem ducen/ toꝝ septuagintatriũ q excedũt numerũ leuitarũ de ꝑmogenitis filioꝝ israel. accipies quinq; si clos per singula capita. ad mensuram sanctua/ rij. Siclos habet viginti obolos. Dabisq; pe/ cuniam aaron ⁊ filijs eius preciũ eoꝝ qui supra sunt. Tulit igif moyses pecuniam eoꝝ qui fue rant amplius. ⁊ quos redemerat a leuitis ꝓ ꝑ/ mogenit̃ filioꝝ israel: mille trecentoꝝ sexagin taqnq; sicloꝝ iuxta pondus sanctuarij. ⁊ dedit eã aaron ⁊ filijs eius iuxta verbũ qd ꝑceperat sibi dominus.

IIII

Locutusq; ẽ dominus ad moysen ⁊ aa ron dicens. Tolle summam filiorũ ca ath de medio leuitarum per domos et familias suas a tricesimo anno ⁊ supra vsq; ad qnquagesimũ annũ: omniũ q ingrediũf vt stẽt ⁊ ministrẽt in tabernaculo federis. Hic ẽ cul/ t° filioꝝ caath. Tabernaculũ federis ⁊ sanctuꝫ sanctoꝝ igredienf aaron ⁊ filij ei° qñ mouẽda sunt castra. ⁊ deponent velũ qd pendet ante fo res. inoluentq; eo archam testimonij ⁊ operi ent rursum velamine hyacinthinarũ pelliũ: ex tendentq; desuper palliũ totũ hyacinthynũ. ⁊ i ducẽt vectes. Mẽsam q; ꝓpositiõis inoluẽt hyacinthino pallio. ⁊ ponent cũ eo thuribula ⁊ mortariola. cyathos ⁊ crateras ad liba funden da. Panes semp in ea erũt. Extendentq; de/ sup palliũ coccineũ qd rursũ operiẽt velamẽto hyacinthinarũ pelliũ. ⁊ iducẽt vectes. Sumẽt ⁊ palliũ hyacinthinũ quo operient candelabrũ cũ lucernis ⁊ forcipibus suis ⁊ emunctorijs et cunctis vas̃ olei que ad concinandas lucernas necessaria sunt. ⁊ sup oia ponẽt opimentũ hya cinthinarũ pelliũ ⁊ inducent vectes. Necnõ et altare aureũ inoluent hyacinthino vestimen to. ⁊ extendent desuper operimentũ hyacinthi narũ pelliũ. inducentq; vectes. Oia vasa qb°

ministratur in scīuario īuoluēt hyacinthino pal-
lio. ⁊ extendent desuꝑ opimētum hyacinthina
rum pelliū: inducētqꝫ vectes. Sed ⁊ altare mū
dabunt cinere ⁊ inuoluent illud purpureo ve-
stimento: ponentqꝫ cū eo oia vasa quibꝰ in mi-
nisterio eius vtunᷣ. id est igniū receptacula fus
cinulas ac tridentes vncinos ⁊ batillia. Cūcta
vasa altaris opient siḿ velamine hyacinthinaꝝ
pelliū. ⁊ inducēt vectes. Cūqꝫ inuoluerit aarō
⁊ filij eius scīuariū ⁊ oia vasa eius in cōmotione
castroꝝ. tunc intrabūt filij caath vt portēt inuo
luta: ⁊ nō tangent vasa sanctuarij ne moriantur
Ista sunt onera filioꝝ caath in tabernaculo fe-
deris sup quos erit eleaçar filius aaron sacerdo
tis: ad cuius ꝑtinet curaꝫ oleū. ad concinnandas
lucernas ⁊ cōpositionis incensum ⁊ sacrificium
qđ semꝑ offertur ⁊ oleum vnctionis. ⁊ quicqd
ad cultum tabernaculi ꝑtinet: oiumqꝫ vasoꝝ q̄
in sanctuario sunt. Locutusqꝫ ē dn̄s ad moysen
⁊ aaron dicens: Nolite ꝑdere populū caath de
medio leuitaꝝ: sed hoc facite eis vt viuant ⁊ nō
moriantur si tetigerint sancta scōꝝ. Aaron ⁊ fi-
lij eius intrabunt ipsiqꝫ disponent oꝑa singulo
rum ⁊ diuident quid portare quis debeat. Alij
nulla curiositate videant que sunt in scīuario pri
usqꝫ inuoluantur: alioquin morienᷣ. Locutus-
qꝫ est dn̄s ad moysen dicens: Tollite sūmā etiā
filioꝝ gerson per domos ac familias ⁊ cognatio
nes suas a triginta ānis ⁊ supra vsqꝫ ad annos
quinquaginta. Numera oēs qui ingrediuntur
⁊ ministrāt in tabernaculo federis. Hoc est of-
ficium familie gersonitaꝝ: vt portent cortinas
tabernaculi ⁊ tectū federis opimentū aliud: ⁊ su
per oia velamen hyacinthinū: tentoriūqꝫ qđ pē
det in introitu tabernaculi federis cortinas atrij
⁊ velū in introitu qđ est ante tabernaculū. Oia
que ad altare ꝑtinēt funiculos ⁊ vasa ministerij
iubente aaron ⁊ filijs eius portabūt filij gerson
⁊ sciant singuli cui debeāt oneri mācipari. Hic
est cultus familie gersonitaꝝ in tabernaculo fe-
deris. Eruntqꝫ sub manu ythamar filij aaron
sacerdotis. Filios quoqꝫ merari per familias ⁊
domos patꝝ suoꝝ recensebis a triginta annis
⁊ supra vsqꝫ ad annos quinquaginta: oēs qui
ingrediunᷣ ad officiū ministerij sui ⁊ cultū fede
ris testimonij. Hec sunt onera eorum. Porta
bunt tabulas tabernaculi ⁊ vectes eius colum-
nas ⁊ bases eaꝝ. columnas quoqꝫ atrij per cir
cuitū cū basibus ⁊ paxillis ⁊ funibus suis. Oia
vasa ⁊ suppellectilē ad nūerum accipient sicqꝫ
portabunt. Hoc est officiū familie meraritaꝝ
⁊ ministerium in tabernaculo federis: eruntqꝫ
sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. Re-
censuerunt igitur moyses ⁊ aaron ⁊ principes
synagoge filios caath ꝑ cognationes ⁊ domos
patrū suoꝝ a triginta ānis ⁊ supra vsqꝫ ad an-
nū qnquagesimū: oēs q ingrediunᷣ ad ministe
rium tabernaculi federꝭ: ⁊ inuenti sūt duo mi-
lia septingēti qnquaginta. Hic ē numerꝰ ppl̄i
caath q ītrāt tabernaculū federꝭ. Hos nūera
uit moyses ⁊ aaron iuxta sermonē dn̄i ꝑ manū
moysi. Numerati sūt ⁊ filij gerson ꝑ cognatō-
nes ⁊ domos patꝝ suoꝝ a triginta annis ⁊ suꝑ
vsqꝫ ad qnquagesimū ānū oēs q ingrediuntur
vt mīstrēt in tabernaculo federꝭ. ⁊ inuēti sunt
duo milia sexcenti triginta. Hic ē ppl̄s gerso
nitaꝝ: q̊s nūerauerūt moyses ⁊ aaron iuxta v̄
bū dn̄i. Numerati sūt ⁊ filij merari per cogna
tiones ⁊ domos patꝝ suoꝝ a triginta annis et
supra vsqꝫ ad ānū qnquagesimū: oēs q ingre-
diunᷣ ad explendos ritus tabernaculi federis.
⁊ inuēti sūt tria milia ducēti. Hic ē numerus fi
lioꝝ merari: q̊s recēsuerūt moyses ⁊ aarō iux-
ta imperiū dn̄i ꝑ manū moysi. Oēs q recensiti
sūt de leuitꝭ ⁊ quos recēseri fecit ad nomē moy
ses ⁊ aarō ⁊ ꝓncipes israel ꝑ cognationes ⁊ do
mos patrū suoꝝ a triginta annis ⁊ supra vsqꝫ
ad annū qnquagesimū: igrediētes ad ministe-
riū tabernaculi ⁊ onera portāda: fuerunt simul
octomilia qngenti octoginta. Iuxta v̄bū dn̄i
recensuit eos moyses vnūquēqꝫ iuxta officiū
suū et onera sua: sicut ꝓcepat ei dn̄s. V

LOcutusqꝫ est dn̄s ad moysen dicens.
Precipe filijs israel: vt eijciant de ca-
stris oēm leprosū ⁊ q semie fluit pollu-
tusqꝫ est suꝑ mortuo. Tam masculū q̄ꝫ feminā
eijcite de castris: ne cōtaminent ea cū habitaue
rit vobiscū. Feceruntqꝫ ita filij israel: ⁊ eiecerūt
eos extra castra sicut locutus erat dn̄s moysi.
Locutusqꝫ ē dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re ad
filios israel. Vir siue mulier cū fecerint ex oībꝰ
pctis q̄ solent hoībus accidere. ⁊ ꝑ negligentiā
transgressi fuerint mādatū dn̄i atqꝫ deliquerit
ꝯfitebūᷣ pctm̄ suū ⁊ reddēt ipsū caput: qntāqꝫ
ꝑtē desuꝑ ei in quē peccauerit. Sin aūt nō fue
rit q recipiat: dabunt dn̄o et erit sacerdotis ex-
cepto ariete qui offertur ꝓ expiatione vt sit pla
cabilis hostia. Omnes quoqꝫ ꝓmitie quas of
ferunt filij israel: ad sacerdotem pertinent: ⁊ qc
quid in sanctuariū offertur a singulis et tradiᷣ
manibus sacerdotis: ipsius erit. Locutusqꝫ est
dn̄s ad moysen dicēs. Loq̄re ad filios israel. ⁊
dices ad eos. Vir cuius vxor errauerit. mari-
tūqꝫ contēnens dormierit cū altero viro. ⁊ hoc

maritus deprehendere nō querit sed latet adul/terīū ⁊ testib⁹ argui nō potest. q2 nō ē inuēta in stupro si spūs zelotipie cōcitauerit virū ꝯ vxo/rē suā q̄ vel polluta ē. vel falsa suspitione appe tit̄ adducet eā ad sacerdotē. ⁊ offeret oblationē ꝓ illa decimā partē sati farine ordeace. Nō fū det sup eā oleū nec iponet thus. q2 sacrificiū ze/lotipie ē. ⁊ oblatio inuestigās adulteriū. Offe ret igitur eam sacerdos ⁊ statuet corā domino assumetq3 aquā sanctā in vase fictili. ⁊ paurillū terre de pauimento tabernaculi mittet in eam. Cūq3 steterit mulier in cōspectu dn̄i. discoope riet caput eius. ⁊ ponet super manus illi⁹ sacri ficiū recordationis ⁊ oblationē zelotipie. Ipse aūt tenebit aquas amarissimas: in qb⁹ cum exe cratione maledicta cōgessit: adiurabitq3 eā. ⁊ dicet. Si non dormiuit vir alienus tecū. ⁊ si nō polluta es deserto mariti thoro: nō te nocebūt aque iste amarissime in quas maledicta ꝯgessi. Sin aūt declinasti a viro tuo atq3 polluta es. ⁊ concubuisti cū altero: his maledictionibus sub iacebis. Det te dominus in maledictionem ex emplūq3 cūctoꝝ in populo suo. Putrescere fa ciat femur tuū. ⁊ tumens vterus tuus dirūpat̄ Ingrediant̄ aque maledicte in ventrē tuū. ⁊ vtero tumescente putrescat femur. Et respon/debit mulier. Amen amē. Scribetq3 sacerdos in libello ista maledicta. ⁊ delebit ea aquis ama rissimis in quas maledicta congessit. ⁊ dabit ei bibere. Quas cum exhauserit. tollet sacerdos de manu eius sacrificiū zelotipie: ⁊ eleuabit il/lud coram domino. imponetq3 super altare: ita dūtaxat vt prius pugillum sacrificij tollat de eo quod offert̄ ⁊ incendat super altare. ⁊ sic potum det mulieri aquas amarissimas. Quas cum bi berit: si polluta est ⁊ cōtēpto viro adulterij rea pertransibunt eā aque maledictionis: ⁊ inflato ventre computrescet femur: eritq3 mulier i ma ledictionē ⁊ in exemplum omni populo. Qđ si polluta non fuerit. erit innoxia. ⁊ faciet liberos Ista est lex zelotipie. Si declinauerit mulier a viro suo. ⁊ si polluta fuerit. maritusq3 zelotipie spiritu concitatus adduxerit eā in cōspectu dn̄i ⁊ fecerit ei sacerdos iuxta oia que scripta sunt: maritus absq3 culpa erit. ⁊ illa recipiet iniqtatē suam.

VI

Locutusq3 est dn̄s ad moysen dicens. Loquere ad filios isrl̄. ⁊ dices ad eos. Vir siue mulier cū fecerit votū vt san/ctificent̄ ⁊ se voluerint dn̄o consecrare: a vino ⁊ oī qđ inebriare pōt abstinebūt. Acetum ex vi no ⁊ ex qualibet alia potione. ⁊ qcqd de vua ex/primit̄ nō bibent: vuas recentes siccasq3 nō co medent: cunctis diebus qbus ex voto dn̄o con secrant̄. Quicqd ex vinea esse pōt ab vua passa vsq3 ad acinū. non comedēt. Oī tpe separatio/nis sue nouacula non transibit per caput ei⁹ vs/q3 ad cōpletū diē quo dn̄o cōsecratur. Scūs erit crescente cesarie capitis ei⁹. Oī tpe ꝯsecratiōis sue sup mortuū non ingrediet̄: nec super patris qdem ⁊ matris ⁊ fratris sororisq3 funere conta minabit̄: q2 cōsecratio dei sui sup caput ei⁹ est. Oībus diebus separatōis sue sanctus erit dn̄o Sin aūt mortuus fuerit subito qspiam corā eo: polluet̄ caput cōsecratiōis ei⁹. qđ radet illico ⁊ in eadem die purgatiōis sue. ⁊ rursum septima In octaua aūt die offeret duos turtures vel du os pullos columbe sacerdoti in introitu federis testimonij: facietq3 sacerdos vnū pro peccato ⁊ alterum in holocaustum. ⁊ dep̄cabit̄ pro eo. qa peccauit super mortuo: sc̄ificabitq3 caput eius i die illo. ⁊ cōsecrabit dn̄o die separationis illi⁹ of ferens agnum anniculū pro pctō. ita tamē vt di es p̄ores irriti fiant: qm̄ polluta est sc̄ificatio ei⁹ Ista est lex cōsecratiōis. Cū dies quos ex voto decreuerat complebunt̄: adducet eum ad ostiū tabernaculi federis: vt offerat oblationem eius dn̄o agnū anniculū imaculatū in holocaustum ⁊ ouem anniculā imaculatā pro pctō. ⁊ arietem imaculatū hostiam pacificā. canistrū quoq3 pa/nū azimoꝝ q ꝯspersi sunt oleo: ⁊ lagana absq3 fermēto vncta oleo: ac libamina singuloꝝ. q̄ of feret sacerdos corā dn̄o: ⁊ faciet tam pro pecca/toq3 in holocaustum. Arietē vero imolabit ho stiam pacificā dn̄o. offerens sil' canistrū azimo/rū ⁊ libamenta q̄ ex more debent̄. Tūc radetur nazareus ante ostiū tabernaculi federis cesarie cōsecrationis sue: tolletq3 capillos eius ⁊ ponet super ignē q est suppositus sacrificio pacificorū ⁊ armū coctum arietis: tortāq3 absq3 fermento vnā de canistro ⁊ laganum azimū vnum. ⁊ tra det in manus nazarei postq3 rasum fuerit caput eius susceptaq3 rursū ab eo eleuabit in cōspectu dn̄i. ⁊ sanctificata sacerdotis erunt: sicut pectu/sculum qđ separari iussū est ⁊ femur. Post hec pōt bibere nazareus vinū. Ista est lex nazarei cū vouerit oblationē suā dn̄o tpe consecratiōis sue: exceptis his que inuenerit manus ei⁹. Iuxta qđ mente deuouerat: ita faciet ad perfectionem sc̄ificationis sue. Locutusq3 est dn̄s ad moysen dicens. Loquere aaron ⁊ filijs eius. Sic bene dicetis filijs isrl̄. ⁊ dicetis eis. Benedicat tibi dn̄s: ⁊ custodiat te. Ostendat dn̄s faciem suā ti bi ⁊ misereat̄ tui. Conuertat dn̄s vultū suū ad te

et det tibi pacē. Inuocabuntq; nomē meū super filios isrl'. et ego benedicā eis. VII

Factū est aūt in die qua cōpleuit moyses tabernaculum et erexit illud: vnxitq; et scificauit cū oib⁹ vasis suis altare similiter et omnia vasa ei⁹: obtulerunt principes israel et capita familiaꝝ. q̄ erāt p singulas trib⁹ pfecti eoꝝ qui numerati fuerant mūera coram dn̄o sex plaustra tecta cum duodecim bob⁹. Vnū plaustrum obtulere duo duces: et vnum bouem singuli: obtulerūtq; ea in ꝯspectu tabernaculi Ait autē domin⁹ ad moysen: Suscipe ab eis vt seruiant in misterio tabernaculi. et trades ea leuit' iuxta ordinem misterij sui. Itaq; cum suscepisset moyses plaustra et boues: tradidit ea leuit' Duo plaustra et quattuor boues dedit filijs gerson. iuxta id qd' habebant necessarium. qttuor alia plaustra et octo boues dedit filijs merari ꝑm officia et cultum suum: sub manu ythamar filij aaron sacerdotis. Filijs aūt caath nō dedit plaustra et boues: quia i scūario seruiunt. et onera ꝓprijs portant humeris. Igitur obtulerūt duces in dedicationē altaris. die qua vnctum est oblationem suam ante altare. Dixitq; dominus ad moysen. Singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicationem altaris. Primo die obtulit oblationem suam naason filius amminadab de tribu iuda: fueruntq; in ea acetabulum argentum pondo centum triginta sicloꝝ phiala argētea hn̄s septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarij. vtrunq; plenū simila ꝯspersa oleo in sacrificium. mortariolū ex decem siclis aureis plenum incenso. bouem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum. hircumq; pro peccato et in sacrificio pacificoꝝ boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec est oblatio naason filij āminadab. Secūdo die obtulit nathanael filius suar dux de tribu ysachar aceptabulū argenteū appendens centum triginta siclos: phialam argenteā hn̄tem septuaginta siclos iuxta pondus sanctuarij: vtrunq; plenū simila ꝯspersa oleo in sacrificiū: mortariolum aureum hn̄s decem siclos plenum incenso: bouem de armento et arietem: et agnum anniculū in holocaustum hircumq; pro peccato: et in sacrificio pacificoꝝ boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio nathanael filij suar. Tertio die princeps filioꝝ çabulon heliab filius helon obtulit aceptabulum argenteum appendens centū triginta siclos. phialam argenteam hn̄tem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrūq; plenum simila ꝯspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureum appendens decem siclos plenū incenso: bouem de armento et arietem et agnū anniculum in holocaustum: hircumq; pro peccato: et in sacrificio pacificorū boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos āniculos quinq;. Hec ē oblatio heliab filij helō. Die quarto princeps filiorum ruben elisur filius sedeur: obtulit acetabulum argenteum appendens centumtriginta siclos: phialam argenteam hn̄tem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrūq; plenum simila conspersa oleo in sacrificium mortariolum aureum appendens decē siclos plenum incenso: bouem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum: hircūq; pro peccato et in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio elisur filij sedeur. Die quinto princeps filiorum symeon salamiel filius surisaddai obtulit acetabulum argēteum appendens centumtriginta siclos: phialam argenteam hn̄tē septuaginta siclos ad pōdus sanctuarij: vtrunq; plenum simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureū appendens decem siclos plenum incenso: bouem de armento et arietem et agnum anniculū in holocaustum: hircumq; pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio salamihel filij surisaddai. Die sexto princeps filiorum gad heliasaph filius duel obtulit acetabulum argenteum appendens centū triginta siclos: phialam argenteā hn̄tem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrūq; plenum simila ꝯspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureum appendens decem siclos plenum incenso: bouem de armento et arietem et agnum anniculum in holocaustum: hircumq; ꝓ pctō: et in hostias pacificoꝝ: boues duos: arietes quinq;: hircos quinq;: agnos anniculos qnq;. Hec fuit oblatio heliasaph filij duel Die septimo princeps filiorum ephraim elisama filius āmiud obtulit acetabulū argenteum appendens centūtriginta siclos: phialam argēteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrūq; plenum simila cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolū aureum appendens decem siclos plenū incenso: bouem de armēto et arietem et agnū anniculū in holocaustum hircumq; pro peccato. et in hostias pacificoꝝ boues duos: arietes qnq;: hircos quinq;: agnos

anniculos quinq3. Hec fuit oblatio elisama fi/
lij ammiud. Die octauo princeps filiorum ma
nasse gamaliel filius phadassur obtulit aceta/
bulum argenteu3 appendens centumtriginta
siclos: phialam argenteā habentē septuaginta
siclos ad pondus sanctuarij: vtrūq3 plenu3 si/
mila cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolū au/
reum appendens decem siclos plenum incen/
so: bouem de armento ⁊ arietem ⁊ agnū anni/
culū in holocaustum: hircumq3 pro peccato. ⁊
in hostias pacificorum boues duos: arites qn
q3: hircos quinq3: agnos anniculos quinq3.
Hec fuit oblatio gamaliel filij phadassus Die
nono princeps filiorum beniamin abidan fi/
lius gedeonis obtulit acetabulum argenteum
appendens centumtriginta siclos: phialam ar
genteam habente3 septuaginta siclos ad pon/
dus sanctuarij vtrumq3 plenu3 simila consper
sa oleo in sacrificium: mortariolum aureu3 ap
pendens decem siclos plenum incenso: boue3
de armento ⁊ arietem ⁊ agnu3 anniculu3 in ho
locaustum: hircumq3 pro peccato. ⁊ in hostias
pacificorum boues duos: arietes quinq3. hir/
cos quinq3: agnos anniculos quinq3. Hec fu
it oblatio abidan filij gedeonis. Die decimo
princeps filiorum dan abiezer filius amisad/
dai obtulit acetabulum argenteu3 appendens
centumtriginta siclos: phialam argentea3 ha/
bentē septuaginta siclos ad pondus sanctuarij
vtrumq3 plenum simila conspersa oleo sacrifi
cium: mortariolum aureum appendens dece3
siclos plenum incenso: bouē de armento ⁊ arie
tem ⁊ agnum anniculu3 in holocaustum: hir/
cumq3 pro peccato. ⁊ in hostias pacificoru3 bo
ues duos: arietes qnq3: hircos quinq3: agnos
anniculos quinq3. Hec fuit oblatio abiezer fi/
lij amisaddai. Die vndecimo princeps filioru3
aser phegiel filius ochran obtulit acetabulum
argenteum appendens centumtriginta siclos
phialam argēteā habentem septuaginta siclos
ad pondus sanctuarij: vtrūq3 plenum simila
conspersa oleo in sacrificium: mortariolum au
reum appendens decem siclos plenum incen/
so: bouem de armento ⁊ arietem ⁊ agnum an/
niculum in holocaustum: hircumq3 pro pecca/
to ⁊ in hostias pacificorum boues duos: arie/
tes quinq3: hircos quinq3: agnos anniculos
quinq3. Hec fuit oblatio phegiel filij ochran.
Die duodecimo princeps filiorum neptalim:
ahira filius henan obtulit acetabulum argen/
teum appendens centumtriginta siclos: phia/
lam argenteam habentē septuaginta siclos ad
pondus sanctuarij: vtrūq3 plenum simila oleo
conspersa in sacrificium mortariolum aureum
appendens decem siclos plenum incenso: bo/
uem de armento ⁊ arietem ⁊ agnum anniculū
in holocaustum: hircūq3 pro peccato. ⁊ in ho/
stias pacificorum boues duos: arietes quinq3:
hircos qnq3: agnos anniculos quinq3. Hec
fuit oblatio ahira filij henan. Hec in dedicati
one altaris oblata sūt a principibꝰ israel in die q̄
cōsecratū ē: acetabula argētea duodecim: phia
le argētee duodecim: mortariola aurea duode
cim: ita vt centūtriginta argenti siclos hēret vnū
acetabulū. ⁊ septuaginta siclos vna phiala. i. in
cōmune vasorū oiu3 ex argēto: sicli duo milia
quadringēti pondere santuarij: mortariola au
rea. Duodecim plena incēso. denos siclos ap/
pendētia pondere sanctuarij. i. simul auri sicli
centū viginti boues de armēto in holocaustum
duodeci: arietes duodecim: agni anniculi duo
decim ⁊ libamēta eorū: hirci duodecim ꝓ pctō
ī hostias pacificoꝝ: boues vigītiquattuor: arie
tes sexaginta hirci sexaginta: agni āniculi sexa
ginta. Hec oblata sūt in dedicatione altaris qū
vnctum est. Cūq3 ingrederetur moyses taber
naculū federꝭ vt ꝯsulēt oraculū: audiebat vocē
loquētꝭ ad se de ꝓpitiatorio: qđ erat sup archā
testimonij intᵉ duos cherubin: vñ ⁊ loqbaᵗ ei.

VIII

Locutusq3 ē dñs ad moysen di
cens. Loquere aaron. ⁊ dices ad eum
Cu3 posueris septem lucernas. cande
labrum in australi parte erigatur. Hoc igitur
precipe vt lucerne contra boream e regione re
spiciant ad mensam panum propositionis: cō/
tra eam partem quam candelabrum respicit lu
cerne debebunt. Fecitq3 aaron ⁊ imposuit lu/
cernas super candelabrum. vt preceperat do/
minus moysi. Hec autem erat factura cande
labri. ex auro ductili tam medius stipes q̄cun
cta que ex vtroq3 calamorum latere nasceban/
tur. Iuxta exemplum quod ostendit dominus
moysi: ita operatus est candelabrum. Et locu
tus est dominus ad moysen dicens. Tolle le/
uitas de medio filiorū israel. ⁊ purificabis eos
iuxta hunc ritum. Aspergantur aqua lustrati/
onis ⁊ radant omnes pilos carnis sue. Cum/
q3 lauerint vestimenta sua ⁊ mundati fuerint.
tollent bouem de armentis ⁊ libamentum eius
similam oleo conspersam: bouem autem alte/
rum de armento accipies pro peccato. ⁊ appli/
cabis leuitas coram tabernaculo federis con/
uocata omni multitudine filiorum israel. Cū/
q3 leuite fuerint corā domino ponent filij israel

manus suas super eos. ⁊ offeret aaron leuitas munus in ꝯspectu dñi a filijs isrl': vt seruiant i ministerio eius. Leuite quoqꝫ ponnet manus suas sup capita boū: e qbus vnū facies ꝓ pctō. ⁊ alteꝝ i holocaustū dñi. vt depcerꝭ ꝓ eis. Statuesqꝫ leuitas i ꝯspectu aaron ⁊ filioꝝ ei⁹. ⁊ cōsecrabis oblatos dñō. ac sepabis de medio filiorū isrl' vt sint mei ⁊ postea igrediant̄ tabernaculū federis vt seruiāt mihi. Sicqꝫ purificabis ⁊ consecrabis eos in oblationē dñi: qm̄ dono donati sunt mihi a filijs isrl'. Pro primogenitis q̄ apiunt oēm vuluam in israel. accepi eos. Mea sūt eni oīa pmogenita filioꝝ isrl'. tam ex hoib⁹ qꝫ ex iumentis. Ex die quo pcussi oē pmogenitū i terra egypti. scificaui eos mibi. ⁊ tuli leuitas ꝓ cūctis pmogenitis filioꝝ isrl'. tradidiqꝫ eos dono aaron ⁊ filijs eius de medio ppli: vt seruiant mibi ꝓ israel in tabernaculo federis. ⁊ orēt ꝓ eis ne sit in pplo plaga. si ausi fuerint accedere ad scūariū. Feceruntqꝫ moyses ⁊ aaron ⁊ ois multitudo filioꝝ israel sup leuitis que p̄ceperat dñs moysi. purificatiqꝫ sunt ⁊ lauerūt vestimēta sua. Eleuauitqꝫ eos aaron in cōspectu domini ⁊ orauit pro eis: vt purificati ingrederentur ad officia sua i tabernaculū federis coraꝫ aaron ⁊ filijs ei⁹. Sicut p̄ceperat dñs moysi de leuitis ita factū est. Locutusqꝫ ē dñs ad moysen dicēs. Hec est lex leuitaꝝ. A vigintiquinqꝫ ānis ⁊ sup igredient̄: vt mistrēt in tabernaculo federis. Cūqꝫ qnquagesimū annū etatis iplenerint seruire cessabūt: eruntqꝫ mistri fratrū suorum in tabernaculo federis: vt custodiant q sibi fuerit cōmendata opera aūt ipsa non faciant. Sic disπones leuitis in custodijs suis. IX.

Locutus est dñs ad moysen i deserto synai. anno secūdo postqꝫ egressi sunt de terra egypti. mēse pmo dicēs. Faciant filij isrl' phase in tpe suo. quartadecima die mensis huius ad vesperaꝫ. iuxta oēs cerimonias ⁊ iustificationes eius. Precepitqꝫ moyses filijs israel vt facerēt phase. Qui fecerunt tpe suo q̄rtadecima die mensis ad vesperā in mōte synai. Iuxta omnia q̄ mādauerat dñs moysi fecerūt filij israel. Ecce autem qdam imundi super aīa hois q non poterant facere phase in die illo. accedentes ad moysen ⁊ aaron dixerunt eis. In mundi sum⁹ super aīa hois. quare fraudamur vt nō valeam⁹ oblationē offerre dñō in tpe suo inter filios isrl'. Quib⁹ rñdit moyses. State vt consulā qd p̄cipiat dñs de vobis. Locutusqꝫ ē dñs ad moysen dicēs. Loquere filijs isrl'. Hō q fuerit imundus sup aīa. siue in via ꝓcul i gēte vestra. faciat phase dño in mense secūdo q̄rtadecima die mensis ad vesperā: cū azimis ⁊ lactucis agrestib⁹ comedent illud. Nō relinquēt ex eo quippiā vsqꝫ mane: ⁊ os eius non cōfringent oēm ritū phase obseruabunt. Si quis aūt ⁊ mundus est: ⁊ in itinere non fuit. ⁊ tamē non fecit phase extermiabitur aīa illa de populis suis. q꞉ sacrificiū dño nō obtulit tpe suo. Pctm̄ suū ipse portabit. Peregrinus quoqꝫ ⁊ aduena si fuerint apud vos: facient phase dño iuxta cerimonias ⁊ iustificatiōes suas. Preceptum idē erit apud vos tā aduene qꝫ indigene. Igit̄ die qua erectū est tabernaculū. opuit illud nubes. A vespere aūt super tentoriū erat q̄si spēs ignis vsqꝫ mane. Sic fiebat iugiter. Per dieꝫ opiebat illud nubes ⁊ p nocte q̄si spēs ignis. Cūqꝫ ablata fuisset nubes q̄ tabernaculū ptegebat. tunc proficiscebant̄ filij israel. ⁊ in loco vbi stetisset nubes. ibi castramentabant̄. Ad ipiuꝫ dñi pficiscebant̄ ⁊ ad impiū illius figebāt tabernaculū. Cūctis dieb⁹ qb⁹ stabat nubes sup tabernaculū: manebāt in eodē loco. ⁊ si euenisset vt multo tpe maneret sup illud. erant filij israel in excubijs dñi. ⁊ nō pficiscebant̄ quotq̄t dieb⁹ fuisset nubes super tabernaculū. Ad imperiuꝫ dñi erigebant tentoria. et ad iperiū illius deponebant. Si fuisset nubes a vespere vsqꝫ mane ⁊ statim diluculo tabernaculum reliquisset. pficiscebantur. ⁊ si post diem ⁊ noctem recessisset dissipabant tentoria. Si vero biduo aut vno mense vel longiori tempore fuisset super tabernaculum. manebant filij israel in eodem loco ⁊ non proficiscebātur: statim autem vt recessisset mouebant castra. Per verbum domini figebant tentoria. ⁊ per verbum illius pficiscebantur: erantqꝫ in excubijs dñi iuxta imperiū eius per manū moysi. X

Locutusqꝫ est dominus ad moysen dicens. Fac tibi duas tubas argenteas ductiles: quibus conuocare possis multitudinem quando mouenda sunt castra. Cūqꝫ increpueris tubis: congregabitur ad te omnis turba ad ostium tabernaculi federis. Si semel clangueris: venient ad te principes ⁊ capita multitudinis israel. Si auteꝫ plixior atqꝫ cōcisus clangor increpuerit mouebunt castra. pmi qui sunt ad orientalem plagam. In secundo autem sonitu ⁊ pari vlulatu tube leuabūt tētoria qui habitant ad meridieꝫ. ⁊ iuxta hūc modum reliqui facient vlulātibus tubis in pfectione. Qñ aūt cōgregādus ē populus. simplex turbarum clangor erit. ⁊ non concise vlulabit

Filij aũt aaron sacerdotis clangẽt tubis: eritq̃ hoc legitimũ sempitnu͡z in gnationibus vr̃is. Si exieritis ab bellũ de terra vr̃a ꝯ hostes qui dimicant aduersũ vos: clangetis vlulantibus tubis. ⁊ erit recordatio vr̃i corã dño deo vr̃o vt eruamini de manib⁹ inimicoꝝ vestroꝝ. Si qñ habebitis epulũ ⁊ dies festos ⁊ calendas: canetis tubis super holocaustis ⁊ pacificis victi/mis: vt sint vobis i recordationẽ dei vr̃i. Ego dñs deus vester. Anno secundo mẽse secundo vicesima die mensis. eleuata est nubes de tabernaculo federis. Profectiq̃ sunt filij isrl̃ p tur/mas suas de deserto synai. ⁊ recubuit nubes i solitudine pharan. Mouerũtq̃ castra primi iuxta imperiũ dñi p manu͡z moysi. Filij iuda p turmas suas. quoꝝ princeps erat naason filius aminadad. In tribu filioꝝ isachar fuit pꝛiceps nathanael filius suar. In tribu zabulõ erat princeps eliab. filius helon. Depositũq̃ est taber/naculum: qđ portantes egressi sunt filij gerson ⁊ merari. Profectiq̃ sunt ⁊ filij ruben p tur/mas ⁊ ordinem suum quoꝝ pꝛinceps erat elisur filius sedeur. In tribu autẽ filioꝝ symeon princeps fuit salamihel filius surisaddai. Porro in tribu gad erat princeps heliasaph filius duel. Profectiq̃ sunt ⁊ caathite portantes scũarium Tãdiu tabernaculũ portabaꝫ donec veniret ad erectionis locum. Mouerũt castra ⁊ filij ephraim per turmas suas: in quoꝝ exercitu princeps erat elisama filius ãmiud. In tribu autẽ filioꝝ manasse princeps fuit gamaliel filius phadas/sur. ⁊ in tribu beniamin erat dux abidan filius gedeonis. Nouissimi castroꝝ oĩum profecti st̃ filij dan per turmas suas: in quoꝝ exercitu princeps fuit ahiezer filius amisaddai. In tribu ãt filioꝝ aser erat princeps phegiel filius ochran. Et in tribu filioꝝ neptalim princeps fuit ah[illegible]a filius henan. Hec sunt castra ⁊ profectiões filiorum israel per turmas suas qñ egrediebãtur. Dixitq̃ moyses obab filio raguel madianite cognato suo. Proficiscimur ad locũ que͡z dñs daturus est nobis: veni nobiscũ vt bñfaciamus tibi: q2 dñs bona promisit israeli. Cui ille respõdit. Non vadã tecũ: sed reuertar in terrã mea͡z in qua natus sum. Et ille: Noli inquit nos re/linquere. Tu.n. nosti in quibus locis p deser/tum castra ponere debeam⁹. ⁊ eris ductor nr̃. Cũq̃ nobiscum veneris: quicquid optimũ fuerit ex opib⁹ q̃s nobis traditurus est dñs. dabi/mus tibi. Profecti sunt ergo de mõte dñi via͡z triũ dierum: archaq̃ federis dñi pcedebat eos per dies tres prouidens castroꝝ locũ. Nubes quoq̃ dñi super eos erat per diẽ cũ icederent. Cũq̃ eleuaretur archa dicebat moyses. Surge dñe ⁊ dissipentur inimici tui. ⁊ fugiãt qui oderũt te a facie tua. Cum autem deponeretur. aiebat Reuertere domine ad multitudinem exercitus israel.

XI

Interea ortum est murmur ppl'i: quasi dolentiũ pro labore ꝯ dñm. Qđ cum audisset iratus est. ⁊ accensus i eos ignis dñi deuorauit extremã castroꝝ partem. Cumq̃ clamasset popul⁹ ad moysen: orauit moyses ad dñm ⁊ absortus est ignis. Vocauitq̃ nomẽ loci illius incensio. eo q2 succensus fuisset contra eos ignis dñi. Vulgus qppe pmiscuu͡z quod ascẽderat cũ eis flagrauit desiderio sedẽs ⁊ flẽs iunctis sibi pariter filijs israel. ⁊ ait: Quis da/bit nobis ad vescendũ carnes. Recordamur piscium quos comedebamus in egypto gratis: i mentem nobis veniũt cucumeres ⁊ pepones. porriq̃ ⁊ cepe ⁊ allea. Aia nr̃a arida est. nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi man. Erat autẽ man quasi semẽ coriãdri coloris bdellij. Circuibatq̃ popul⁹. ⁊ colligẽs illud frangebat mola siue terebat in mortario: coquẽs in olla ⁊ faciens ex eo tortulas saporis quasi panis oleati. Cũq̃ descenderet nocte supra castra ros. descẽdebat pariter ⁊ man. Audiuit g̃ moyses flentẽ populũ per familias: singulos per ostia tento/rij sui. Iratusq̃ est furor dñi valde. sed ⁊ moysi intolerãda res visa ẽ. ⁊ ait ad dominũ. Cur afflixisti seruu͡z tuum. Quare nõ inuenio gratiam coram te. Et cur imposuisti pondus vni/uersi populi huius super me. Nunqd ego cõcepi oẽm hanc multitudinẽ vel genui eam: vt dicas mihi: porta eos in sinu tuo sicut portare so/let nutrix infantulũ ⁊ defer in terram, p q̃ iura/sti patrib⁹ eoꝝ. Vnde mihi carnes vt dem tante multitudini. Flent cõtra me dicentes. da nobis carnes vt comedamus. Non possum sol⁹ sustinere oẽm hunc populũ q2 grauis est mihi. Sin aliter tibi videtur: obsecro vt itersicias me ⁊ inueniam grãm in oculis tuis ne tantis afficiar malis. Et dixit dñs ad moysen. Congrega mihi septuaginta viros de seniorib⁹ israel quos tu nosti q2 senes populi sint ac magistri. ⁊ du/ces eos ad ostium tabernaculi federis: faciesq̃ ibi stare tecum vt descendam ⁊ loquar tibi ⁊ auferam de spiritu tuo tradãq̃ eis. vt sustentẽt tecum onus populi. ⁊ nõ tu solus graueris. Populo quoq̃ dices. Sanctificamini. Cras comedetis carnes. Ego.n. audiui vos dicere. Quis dabit nobis escas carnium. Bñ nobis erat in

egypto. Ut det vobis dñs carnes ⁊ comedatis nõ vno die nec duob⁹ vel quinqꝫ aut decẽ. nec viginti quidẽ. sed vsqꝫ ad mẽsem dierꝫ: donec exeat per nares vr̃as ⁊ vertat in nauseaꝫ. eo ꝙ repuleritis dñm qui i medio vr̃i est. ⁊ fleueritis corã eo dicẽtes. Quare egressi sum⁹ ex egypto vt perirem⁹ in solitudine. Et ait moyses ad dominũ. Sexcenta milia peditũ huius populi sũt Et tu dicis: dabo eis esum carniũ mẽse itegro. Nũqd ouiũ ⁊ boũ multitudo cedet vt possit suf ficere ad cibũ. vel oẽs pisces maris in vnũ congregabunt vt eos satient. Cui rñdit dñs. Nũ quid man⁹ dñi iualida ẽ. Iã nũc videbis. vtrũ meus sermo ope cõpleat. Uenit igit moyses ⁊ narrauit populo verba dñi. congregãs septuaginta viros de seniorib⁹ israel: quos stare fecit circa tabernaculũ. Descenditqꝫ dñs ꝑ nubeꝫ. ⁊ locutus est ad eum. auferens de spũ qui erat in moyse ⁊ dans septuaginta viris. Cũqꝫ requie uisset in eis spũs prophetauerunt nec vltra cessauerunt. Remanserãt aũt in castris duo viri quorꝫ vnus vocabat heldad ⁊ alter medad. sup quos requieuit spũs: nã ⁊ ipse descripti fuerant ⁊ nõ exierãt ad tabernaculũ. Cũ ꝓphetarent in castris: cucurrit puer ⁊ nunciauit moysi dicens Heldad ⁊ medad ꝓphetãt in castris. Statim iosue fili⁹ nõ minister moysi ⁊ electus: e pluribus ait: Dñe mi moyses, ꝓhibe eos. At ille: qd inquid emularis pro me. Quis tribuat vt oẽs ppl's ꝓphetet: ⁊ det eis dñs spm̃ suũ. Reuersusqꝫ ẽ moyses ⁊ maiores natu israel i castra. Uẽtus aũt egrediẽs a dño arreptas transinare coturnices dedit ⁊ dimisit in castra itinere ꝗ̃tum vno die ꝯfici põt ex oi pte castrorꝫ per circuituꝫ volabantqꝫ in aere duobus cubitis i altitudine sup terrã. Surgens ergo ppl'us toto die illo ⁊ nocte ac die altero: ꝯgregauit coturnicũ multitudinẽ: qui parꝫ decẽ choros: ⁊ siccauerũt eas ꝑ gyrũ castrorꝫ. Adhuc carnes erant in dentibus eorꝫ nec defecerat huiuscemodi cib⁹ ⁊ ecce furor dñi ꝯcitatus in populũ ꝑcussit eum plaga magna nimis. Uocatusqꝫ est ille loc⁹ sepulchra ꝯcupiscẽtie: ibi. n. sepelierũt ppl'm qui desiderauerat carnes. Egressi aũt ð sepulchris ꝯcupiscẽtie venerũt in aseroth ⁊ mãserunt ibi. XII

Locutaqꝫ est maria ⁊ aaron ꝯ̃ moysen ꝑp vxorẽ eius ethiopissam: ⁊ dixerunt Nũ per solũ moysen locutus est dñs? Nõne ⁊ nobis similiter ẽ locut⁹? Quõ cũ audisset dñs iratus ẽ valde. Erat. n. moyses vir mitissimus sup oẽs hoĩes qui morabãtur in terra Statim locutus est dñs ad eũ ⁊ ad aaron ⁊ mariam. Egredimini vos tm̃ tres ad tabernaculum federis. Cũqꝫ fuissent egressi descẽdit dñs in colũna nubis ⁊ stetit in itroitu tabernaculi vocans aaron ⁊ mariã. Qui cũ issent dixit ad eos Audite sermones meos. Si quis fuerit inter vos ꝓpheta dñi in visione apparebo ei vel per somnũ loquar ad illũ. At nõ talis fu⁹ me⁹ moyses qui in oi domo mea fidelissim⁹ est. Ore. n. ad os loquor ei. Palã ⁊ nõ ꝑ enigmata ⁊ figuras deũ videt. Quare ergo nõ timuistis detrahere fuo meo moysi? Iratusqꝫ ꝯ̃ eos abijt. Nubes qꝫ recessit que erat sup tabernaculũ. Et ecce maria apparuit cãdẽs lepra quasi nix. Cũqꝫ respexisset eã aarõ ⁊ vidisset ꝑfusam lepra ait ad moysen. Obsecro domine mi. ne iponas nobis hoc peccatum quod stulte commisimus: ne fiat hec quasi mortua: ⁊ vt abortiuum quod ꝓijcitur de vulua matris sue. Ecce iam medium carnis eius deuoratum est a lepra. Clamauitqꝫ moyses ad dominum dicens. Deus obsecro sana eam. Cui respondit dominus. Si pater eius spuisset in faciem illius: nonne debuerat saltem septem diebus rubore suffundi. Separetur septem diebus extra castra ⁊ postea reuocabit. Exclusa est itaqꝫ maria extra castra septẽ diebus. ⁊ populus nõ ẽ motus de loco illo donec reuocata ẽ maria. XIII

Profectusqꝫ est populus de aseroth fixis tentorijs in deserto pharan. Ibique locutus est dominus ad moysen dicens. Mitte viros qui considerent terram chanaan quam daturus sum filijs israel: singulos de singulis tribubus ex principib⁹. Fecit moyses quod dominus imperauerat ð deserto pharan mittens principes viros: quorum ista sunt nomina. De tribu ruben semmua filium zechur. De tribu symeon: saphat filiuꝫ vri. De tribu iuda: caleb filium iephone. De tribu ysachar: igal filiuꝫ ioseph. De tribu effraim: osee filium nun. De tribu beniamin: phalti filium raphu. De tribu zabulon: geddihel filium sodi. De tribu ioseph sceptri manasse: gaddi filium susi. De tribu dan: amihel filium gemalli. De tribu aser. sthur filium michael. De tribu neptalim: naabi filium napsi. De tribu gad. guhel filium machi. Hec sunt nomina virorum quos misit moyses ad considerandam terram. vocauitqꝫ osee filiuꝫ nun iosue. Misit ergo eos moyses ad considerandum terram chanaan. et dixit ad eos. Ascendite per meridianam plagam. Cumqꝫ veneritis ad montes. cõsiderate terram qualis sit ⁊ populum qui inha

bitator est eius. vtrum fortis sit an infirmus. pauci numero an plures. ipa terra bona an mala: vrbes quales. murate an absq3 muris. humus pinguis an sterilis. nemorasa an absq3 arboribus. Confortamini τ afferte nobis de fructibus terre. Erat autem tempus quando iam pcoque vue vesci possunt. Cumq3 ascendissent explorauerunt terram a deserto syn. vsq3 roob intrantibus emath. Ascenderuntq3 ad meridiem τ venerunt in hebron vbi erant abiman τ sisai τ tolmai filij enach: nam hebron septem annis ante thanim vrbem egypti cōdita est. Pergentesq3 vsq3 ad torrentem botri absciderunt palmitem cum vua sua quem portauerunt in vecte duo viri. De malis quoq3 granatis τ de ficis loci illius tulerunt qui appellatus est nehelescol. i. torrens botri. eo q botrum portassent inde filij isrl. Reuersiq3 exploratores terre p9 quadraginta dies omni regione circuita. venerunt ad moysen τ aaron. τ ad omnem cetum filiorum israel in desertum pharan: quod est in cades. Locutiq3 eis τ oi multitudini oñderunt fructus terre. τ narauerunt dicentes. Venim9 in terram ad quam misistis nos que reuera fluit lacte τ melle: vt ex his fructibus cognosci pōt sed cultores fortissimos habet: τ vrbes grādes atq3 muratas. Stirpem enach vidimus ibi. Amalech habitat in meridie etheus τ iebuseus τ amoreus in montanis. Chananeus vero moratur iuxta mare τ circa fluenta iordanis. Inter hec caleb compescens murmur populi qui oriebatur cōtra moysen ait: Ascendamus τ possideamus terram: quoniam poterimus obtinere eam. Alij vero qui fuerant cum eo dicebant nequaq3 ad hunc populum valemus ascendere quia fortior nobis est. Detraxerūtq3 terre quā inspexerant apud filios israel dicentes. Terra quam lustrauimus deuorat habitatores suos. Populus quem aspeximus procere stature ē Ibi vidimus monstra quedam filiorum enach de genere giganteo quibus comparati quasi locuste videbamur.

XIIII

Igitur vociferans ois turba fleuit nocte illa τ murmurati sunt contra moysen τ aaron cuncti filij israel dicentes: Vtinam mortui essemus in egypto: τ nō i hac vasta solitudine. Vtinam pereamus τ non inducat nos dñs in terram istaz ne cadamus gladio: τ vxores ac liberi nostri ducantur captiui. Nōne melius est reuerti in egyptū. Dixerūtq3 ali ad alteꝝ. Cōstituam9 nobis ducē. τ reuertamur i egyptum. Quo audito moyses τ aarō ceciderūt proni in terram coram oi multitudine filioꝝ israel. At vo iosue fili9 nun τ caleb filius iephone q τ ipsi lustrauerāt terram. sciderunt vestimenta sua. τ ad oēm multitudinē filioruz israel locuti sūt. Terra quam circuiuim9 valde bona ē. Si ppiti9 fuerit dñs. inducet nos i eā τ tradet humum lacte τ melle manātē. Nolite rebelles eē ꝯ dñm. neq3 timeatis populū terre hui9: qa sicut panem ita eos possum9 deuorare. Recessit ab eis oē p̄sidiū: dñs nobiscum est nolite metuere. Cūq3 clamaret ois multitudo τ lapidib9 eos vellet opprimē: apparuit gloria dñi sup tectū federis: cūctis vidētib9 filijs israel Et dixit dñs ad moysen: Vsq3q̄ detrahet mihi ppls iste: Quousq3 non credēt mihi in oibus signis q̄ feci corā eis: Feriā igit eos pestilentia atq3 cōsumā. te autem faciam pncipem sup gentē magnā τ fortiorē q̄3 h est. Et ait moyses ad dñm. Vt audiant egypti de q̄rum medio eduxisti ppl'm istum. τ habitatores terre huius qui audierunt q tu dñe in populo isto sis. τ facie videaris ad faciem. τ nubes tua ptegat illos. τ i colūna nubis p̄cedas eos p diem. τ in colūna ignis p noctē: q occideris tantam multitudinē quasi vnū hoiem. τ dicant. Non poterat introducere ppl'm in trā, p q̄ iurauerat: iccirco occidit eos in solitudine. Magnificetur g fortitudo dñi sicut iurasti dicens. Dñs patiēs τ multe miē. auferens iniqtatem τ scelera nullūq3 inoxiū derelinquens. qui visitas pctā patꝝ i filios in tertiā τ quartā gnātionem. Dimitte obsecro pctm ppli tui hui9 fm magnitudinē miē tue: sicut ppitius fuisti egredientibus de egypto vsq3 ad locū istū. Dixitq3 dñs. Dimisi iuxta vbum tuū. Viuo ego τ implebitur gloria dñi vniuersa terra. Attñ omnes homies qui viderūt maiestatem meā τ signa que feci in egypto τ in solitudine. τ tentauerunt me iam p decē vices nec obedierunt voci mee: non videbūt terram p q̄ iuraui prib9 eoꝝ: nec qsq3 ex illis qui detraxit mihi intuebit eam. Seruum meū caleb qui plen9 alio spū secutus est me. inducā in terrā hāc quam circuiuit: τ semen eius possidebit eam. qm amalechites τ chananeus habitant in vallib9. Cras mouete castra. τ reuertimini in solitudinē p viā maris rubri. Locutusq3 ē dominus ad moysen τ aaron dicens: Vsq3q̄ multitudo h pessima murmurat ꝯ me Querelas filioꝝ isrl audiui. Dic g eis: Viuo ego ait dñs: sicut locuti estis audiente me: sic

faciã vob. In solitudine hac iacebunt cadaue/
ra vr̃a. Omnes q nũerati estis a viginti annis
& supra. & murmurastis ꝯ me. nõ intrabitis trã
sup quam leuaui manũ meam ut habitare vos
facerẽ preter caleb filiũ iephone. & iosue filium
nun. Paruulos aũt vr̃os de quibus dixistis
ꝙ prede hostibus forẽt: itroducã ut videãt trã
q vob displicuit. Vr̃a cadauera iacebunt in so/
litudine. Filij vr̃i erũt vagi i deserto annis qua
draginta. & portabũt fornicationẽ vestram do/
nec ꝯsumant cadauera patrum in deserto iuxta
nũerũ q̃draginta dierũ qbus cõsiderastis terram
Annus ꝓ die iputabit. Et q̃draginta ãnis reci
pietis iniqtates vr̃ãs. & scietis vltionẽ meam.
Qm̃ sicut locutus sum. ita faciã oi multitudini
huic pessime. q̃ cõsurrexit aduersũ me. In soli
tudine hac deficiet & morietur. Igitur oẽs viri
q̃s miserat moyses ad ꝯtẽplandã terram. & q
reuersi murmurare fecerãt ꝯ eum oẽm multi
tudinem. detrahẽtes terre ꝙ eẽt mala. mortui
sunt atq; ꝑcussi i ꝯspectu dñi. Iosue aũt filius
nun & caleb filius iephone vixerunt ex oibus qui
ꝑrexerãt ad ꝯsiderandã terram. Locutusq; est
moyses vniuersa v̈ba hec ad oẽs filios isrl': &
luxit ppl'us nimis. Et ecce mane primo surgẽ/
tes. asenderunt v̈ticẽ mõtes atq; dixerũt: Pa
rati sumus ascẽdere ad locũ de q̊ dñs locutus est:
quia peccauimus. Quibus moyses: Cur inquit
trãsgredimini v̈bũ dñi. qd vob nõ cedet i pro
spũm: Nolite ascẽdere: nõ. n. ẽ dñs vobiscum
ne corruatis corã inimicis vr̃is. Amalechites
& chananeus añ vos sunt q̊rũ gladio corruetis:
eo ꝙ nolueritis acqescẽ dño: nec erit dñs vo/
biscũ. At illi ꝯtenebrati. ascenderunt in v̈tice
montis. Archa aũt testamenti dñi & moyses nõ
recesserunt de castris. Descenditq; amalechi
tes & chananeus q habitabat i monte. & ꝑcutiens
eos atq; ꝯcidens. persecutus ẽ eos vsq; horma.

Locutus ẽ dñs ad moysen XV
dicẽs: Loquere ad filios isrl'. & dices
ad eos: Cũ igressi fueritis trã habita/
tionis vr̃e quã ego dabo vob. & feceritis obla/
tionẽ dño in holocaustũ. aut victimam pacifi/
cã. vota soluentes uel sponte offerentes mune
ra. aut in solennitatibus vr̃is adolẽtes odorem
suauitatis dño. de bobus siue de ouibus offeret
qcũq; imolauerit victimam. sacrificium simile
decimã partẽ ephi cõspsam oleo. qd mensurã
habebit quartã partẽ hin. & vinũ ad liba fũden
da eiusdem mensure dabit in holocaustũ siue i
victimam. Per agnos singulos & arietes erit
sacrificiũ. simile duarũ decimarũ. que cõspersa
sit oleo tertie ꝑtis hin. & vinũ ad libamẽtum ter
tie partis eiusdẽ mensure offeret in odorẽ sua/
uitatis dño. Qñ vero de bobus feceris holo/
caustũ aut hostiã vt ipleas votum vel pacificas
victimas: dabis ꝑ singulos boues simile tres
decimas cõsperse oleo: qd habeat mediũ men
sure hin. & vinũ ad liba fundenda eiusdẽ mẽ/
sure in oblationẽ suauissimi odoris dño. Sic
facies per singulos boues & arietes & agnos &
hedos. Tã indigene q̃ꝫ ꝑegrini codẽ ritu offe
rent sacrificia. Vnũ preceptũ erit atq; iudiciũ
tam vobis q̃ꝫ aduenis terre. Locutus est dñs
ad moysen dicẽs. Loquere filijs israel. & dices
ad eos. Cũ veneritis in terrã quã dabo vobis
& comederitis de panibus regiõis illius. sepa
bitis ꝓmitias dño de cibis vestris. Sicut de are
is ꝓmitias sepabitis: ita & de pulmẽtis dabitis
ꝓmitiua dño. Qd si ꝑ ignorãtiã ꝓterieritis qcq̃
horũ q̃ locutus ẽ dñs ad moysen. & mãdauit ꝑ
eũ ad vos. a die qua cepit iubere & vltra. oblita
q; fuerit facere multitudo: offeret vitulum de ar
mento holocaustum in odorem suauissimũ do
mino. & sacrificium eius ac liba vt cerimonie po
stulãt. hircum ꝓ pctõ. & rogabit sacerdos pro
oi multitudine filiorũ isrl'. & dimittetur eis. qm̃
nõ sponte pecauerũt: nihilominus offerentes.
incensum dño pro se & ꝓ pctõ atq; errore suo &
dimittetur vniuerse plebi filiorũ isrl' & aduenis
q ꝑegrinãtur inter eos. qm̃ culpa est omnis ppl'i
per ignorantiam. Quod si aia vna nesciens pecca
uerit offeret caprã anniculam pro pctõ suo. & de
precabitur ꝓ ea sacerdos ꝙ inscia peccauerit co
ram dño: impetrabitq; ei veniam & dimittetur
illi. tam indigenis q̃ꝫ aduenis vna lex erit oiũ
qui peccauerint ignorantes. Aia vo que ꝑ su/
perbiam aliquid cõmiserit. siue ciuis sit ille siue
peregrinus: qm̃ aduersus dominũ rebellis fu
it: peribit de populo suo. Verbum enim domi
ni contempsit. & preceptũ illius fecit irritum: ic
circo delebitur. & portabit iniquitatem suã. Fa
ctũ est aũt cũ essent filij israel in solitudine & in/
uenissent hoiem colligentem ligna in die sabba
ti: obtulerunt eũ moysi & aaron & vniuerse mul
titudini. Qui recluserunt eũ in carcerem nesciẽ
tes quid super eo facere deberent. Dixitq; do/
minus ad moysẽ. Morte moriatur hõ iste: ob
ruat eũ lapidibus ois turba extra castra. Cũq;
eduxissent eũ foras obruerunt eũ lapidibus. &
mortuus est sicut ꝓceperat dñus. Dixit quoq;
dominus ad moysen. Loquere filijs israel: &
dices ad eos: vt faciant sibi fimbrias per angu
las quattuor palliorum ponentes in eis vittas

hyacinthinas. Quas cum viderint recordent omniuȝ mandatorum domini: nec sequātur cogitationes suas. et oculos per res varias fornicantes: sed magis memores preceptorum domini faciant ea: sintqȝ sancti deo suo. Ego dominus deus vester: qui eduxi vos de terra egypti vt essem deus vester. XVI

Ecce aūt chore filius isuar filij caath filij leui: et dathan atqȝ abiron filij eliab hon quoqȝ filius pheleth de filijs ruben. surrexerunt contra moysen: aliijqȝ filiorū israel ducenti quinquaginta viri proceres synagoge. et q tpe ɔcilij p noia vocabāt. Cūqȝ stetissent aduersū moysen et aarō. dixerūt: Sufficiat vobis: q2 ois multitudo scōꝝ ē et in ipsis ē dn̄s Cur eleuamini sup ppl'm dn̄i: Quod cū audisset moyses: cecidit ꝓn⁹ in faciē. locutusqȝ ad chore et ad oēm multitudinē: mane inquit notum faciet dn̄s qui ad se pertineāt. et scōs applicabit sibi: et q̄s elegerit appropinq̄būt ei. Hoc igit facite. Tollat vnusquisqȝ thuribulū suum: tu chore et oē cōsiliū tuū. et hausto cras igne ponite desuper thymiama coram dn̄o. et quemcūqȝ elegerit ipse erit sanctus. Multū erigimini filij leui. Dixitqȝ rursum ad chore. Audite filij leui. Nū parū vobis est q2 separauit vos de⁹ isrl' ab oi pplo. et iunxit sibi vt seruiretis ei in cultu tabernaculi. et staretis corā frequētia ppl'i et ministraretis ei? Jccirco ad se fecit accedere te et oēs fratres tuos filios leui: vt vobis etiā sacerdotiū vendicetis. et ois globus tuus stet contra dn̄m? Quid ē eni aaron vt murmuretis cōtra eum? Misit ergo moyses vt vocaret dathan et abiron filios eliab. Qui rn̄derunt: Non venimus. Nūqd paꝝ ē tibi q2 eduxisti nos de terra que lacte et melle manabat vt occideres in deserto: nisi et dn̄at⁹ fueris nr̄i? Reuera induxisti nos in terram que fluit riuis lactis et mellis et dedisti nobis possessiones agroꝝ et vineaꝝ? An et oculos nr̄os vis eruere? Non venim⁹. Jratusqȝ moyses valde: ait ad dn̄m: Ne respicias sacrificia eorum. Tu scis q2 nec asellum qdē vnq̄ȝ acceperim ab eis nec afflixerim quēpiā eoꝝ. Dixitqȝ ad chore. Tu et ois congregatio tua state seorsū corā dn̄o. et aaron die crastino separatim. Tollite singuli thuribula vestra et ponite super eū incēsū offerentes dn̄o ducenta qnquagintaqȝ thuribula: aaron q̄ȝ teneat thuribulū suū. Quod cū fecissent stantib⁹ moyse et aaron et coaceruassent aduersum eos omnem multitudinē ad ostium tabernaculi: apparuit cūctis gloria dn̄i. Locutusqȝ dn̄s ad moysen et aaron: ait: Separamini de medio ɔgregationis hui⁹ vt eos repēte disp̄dā. Qui ceciderunt ꝓni in faciē atqȝ dixerunt. Fortissime de⁹ spirituū vniuerse carnis: nū vno peccante: contra oēs ira tua deseuiet? Et ait dn̄s ad moysen. Precipe vniuerso populo vt separet a tabernaculis chore et dathā et abirō. Surrexitqȝ moyses et abijt ad dathan: et abiron. et sequentib⁹ eum senioribus israel dixit ad turbam. Recedite a tabernaculis impiorū. et nolite tangere que ad eos ptinēt: ne inuoluami in pctis eoꝝ. Cūqȝ recessissent a tētorijs eoꝝ q̄ per circuitū: dathan et abiron egressi stabāt in introitu papilionū suorū cū vxorib⁹ et liberis oiqȝ frequētia. Et ait moyses. Jn hoc scietis q2 dn̄s miserit me vt facerē vniuersa que cernitis. et nō ex proprio ea corde ꝓtulerim. Si cōsueta hoiū morte interierint et visitauerit eos plaga qua et ceteri visitari solent nō misit me dn̄s. Sin aūt nouā rem fecerit dn̄s vt aperiēs terra os suū deglutiat eos et oia q̄ ad illos ptinēt: descēderintqȝ viuētes i infernū: scietis q2 blasphemauerint dn̄m. Cōfestim igit vt cessauit loq: dirupta ē terra sub pedib⁹ eorū et aperiens os suū deuorauit illos cum tabernacul' suis et vniuersa substātia eoꝝ. Descēderūtqȝ viui in infernū operti humo et pierunt de medio multitudinis. At vo ois isrl' qui stabat per gyrū fugit a clamore pereuntiū dicens: Ne forte et nos terra deglutiat. Sed et ignis egressus a dn̄o interfecit ducētos qnq̄ginta viros qui offerebāt incēsū. Locutusqȝ est dn̄s ad moysen dicens: Precipe eleazaro filio aaron sacerdotis vt tollat thuribula que iacēt in incēdio et ignē huc illucqȝ dispergat: qm̄ sanctificata sunt in mortib⁹ peccatorū: producatqȝ ea in laminas. et affigat altari: eo q2 oblatum sit in eis incensum dn̄o. et sanctificata sint: vt cernant ea ꝓ signo et monimēto filij isrl'. Tulit ergo eleazar sacerdos thuribula enea: in quib⁹ obtulerant hi quos incēdiū deuorauit. et ꝓduxit ea in laminos affigēs altari: vt haberēt postea filij israel qb⁹ cōmemorarent: ne quis accedat alienigena. et q nō ē de semine aaron ad offerendū incensū dn̄o: ne patiat sicut passus est chore et ois congregatio eius loquente dn̄o ad moysen Murmurauit autē ois multitudo filioꝝ isrl'. sequēti die cōtra moysen et aaron dicēs. Vos interfecistis ppl'm dn̄i. Cūqȝ oriret seditio et tumultus incresceret: moyses et aaron fugerunt ad tabernaculum federis: Quod postq̄ȝ ingressi sunt: operuit nubes: et apparuit gloria dn̄i. Dixitqȝ dn̄s ad moysen et aaron. Recedite de me

dio hui⁹ multitudinis: ecā nunc delebo eos. Cū
qʒ iacerēt i terra. dixit moyses ad aaron. Tolle
thuribulū. ⁊ hausto igne de altari mitte incensū
desuper. pergens cito ad populum vt roges ꝓ
eis. Iam. n. egressa est ira a dño. ⁊ plaga dele/
uit. Q̄d cū fecisset aaron ⁊ cucurrisset ad mediā
multitudinē quā iā vastabat icendiū. obtulit thy
miama. ⁊ stās iter mortuos ac viuētes ꝓ pplo
depcatus est. ⁊ plaga cessauit. Fuerūt aūt q per
cussi sūt qttuordeciʒ milia hoiuʒ ⁊ septingēti abs
qʒ his q pierāt i seditione chore Reuersusqʒ est
aaron ad moysen ad ostiū tabernaculi federis:
postqʒ qeuit interitus. XVII.

Et locutus est dominus ad moysen di/
cens. Loquere ad filios isrl'. ⁊ accipe ab
eis virgas singulas p cognatiōes suas
a cūctis pncipibus tribuū virgas duodecim ⁊
vnius cuiusqʒ nomē supscribes vge sue. No
men aūt aaron erit in tribu leui. ⁊ vna virga cū
ctas eoruʒ familias ptinebit. ponesqʒ eas in ta/
bernaculo federis corā testimonio: vbi loquar
ad te. Quem ex his elegero germinabit virga
eius. ⁊ cohibebo a me querimonias filiorum is
rael. qbus ptra vos murmurāt. Locutusqʒ est
moyses ad filios israel. ⁊ dederūt ei oēs princi
pes vgas p singulas trib⁹ fuerūtqʒ vge duo
decim absqʒ virga aaron. Quas cum posuisset
moyses corā dño in tabernaculo testimonij se/
quenti die regressus iuenit germinasse virgam
aaron i domo leui. ⁊ turgentib⁹ gemis. erupe/
rāt flores q folijs dilatatis in amigdalas defor
mati sunt. Protulit ergo moyses oēs vgas d̄
cōspectu dñi ad cūctos filios israel. viderūtqʒ
⁊ receperūt singuli vgas suas. Dixitqʒ dñs ad
moysen. Refer virgā aarō i tabernaculū testi
monij. vt seruet ibi in signū rebelliū filiorū isrl'
⁊ quiescāt querele eorū a me ne moriant. Fecit
qʒ moyses sicut pceperat dñs. Dixerūt autem
filij isral' ad moysen. Ecce psumpti sumus. oēs
peribim⁹. Quicūqʒ accedit ad tabernaculū dñi
moritur. Nū vsqʒ ad internitionē cūcti delendi
sumus. XVIII

Dixitqʒ domin⁹ ad aarō. Tu ⁊ filij tui ⁊
domus pris tui tecū portabitis iniqta/
te scuarij. ⁊ tu ⁊ filij tui simul sustinebi/
tis pctā sacerdotij vri. Sed ⁊ fres tuos d̄ tribu
leui ⁊ sceptro pris tui sume tecum. pstoqʒ sint ⁊
ministrēt tibi. Tu aūt ⁊ filij tui ministrabitis i
tabernaculo testimōij. Excubabūtqʒ leuite ad
precepta tua ⁊ ad cuncta opera tabernaculi: ita
dūtaxat vt ad vasa scuarij ⁊ altare non accedant
ne ⁊ illi moriantur ⁊ vos pereatis sil'. Sint aūt
tecū ⁊ excubēt in custodijs tabernaculi ⁊ in oi/
b⁹ cerimonijs ei⁹. Alienigena nō miscebit vo
bis. Excubate in custodia sanctuarij. ⁊ i miste
rio altaris: ne oriat indignatio sup filios israel
Ego dedi vobis fres vros leuitas de medio fi
lioꝝ israel: ⁊ tradidi donū dño vt seruiāt in mi
nisterijs tabernaculi ei⁹. Tu aūt ⁊ filij tui custo
dite sacerdotiū vrm. ⁊ oia q̄ ad cultū altaris p/
tinēt ⁊ intra velū sūt. p sacerdotes amministra
bunt. Siqs extern⁹ accesserit. occidet. Locu/
tusqʒ ē dñs ad aaron. Ecce dedi tibi custodiaʒ
pmitiaꝝ meaꝝ. Oia q̄ sanctificant a filijs isrl'
tibi tradidi ⁊ filijs tuis ꝓ officio sacerdotali: le
gitima sempiterna. Hec ergo accipies de his
q̄ sanctificant ⁊ oblata sūt dño. Ois oblatio et
sacrificiū ⁊ qcqd ꝓ pctō atqʒ delicto reddit mi/
hi ⁊ cedet in scā scoꝝ: tuū erit ⁊ filioꝝ tuoꝝ. In
sanctuario comedes illud. Mares tm̄ edent ex
eo: quia cōsecratū ē dño. Primitias aūt qs vo
uerint ⁊ obtulerint filij israel: tibi dedi ⁊ filijs
tuis ac filiabus tuis iure perpetuo. Qui mun/
dus est in domo tua. vescet eis. Oēm medul/
lā olei ⁊ vini ac frumenti: qcqd offerūt pmitia/
rū dño tibi dedi. Vniuersa frugū initia que gi
gnit humus ⁊ dño deportant: cedēt in vsus tu
os. Qui mūdus ē in domo tua. vescet eis. Oē
quod ex voto reddiderint filij israel. tuum erit
Quicqd pmū erūpet e vulua cūcta carnis quā
offerūt dño. siue ex hoibus siue de pecorib⁹ fue
rint. tui iuris erit. ita dūtaxat vt ꝓ hominis pri
mogenito pciū accipias. ⁊ oē aial qd̄ imūdū est
redimi facias. cuius redemptio erit post vnuʒ
mensem: siclis argenti qnqʒ pōdere sanctuarij
Siclus vigiti obolos habet. Primogenita au
tē bouis ⁊ ouis ⁊ capre nō facies redimi. q: san
ctificata sūt dño. Sanguinē tm̄ eoꝝ fundes su
per altare. ⁊ adipes adolebis in suauissimum
odorē dño. Carnes vero i vsū tuū cedēt: sicut
pectusculū cōsecratū ⁊ armus dexter tua erunt.
Oēs pmitias sanctuarij quas offerūt filij isra
el dño. tibi dedi ⁊ filijs ac filiabus tuis iure p/
petuo. Pactū salis ē sempiternū corā dño. tibi
ac filijs tuis. Dixitqʒ dñs ad aaron. In terra
eoꝝ nihil possidebitis: nec habebitis partē int
eos. Ego pars ⁊ hereditas tua in medio filio/
rū israel. Filijs aūt leui dedi oēs decimas isra/
helis in possessionē ꝓ ministerio quo seruiunt
mihi in tabernaculo federis: vt nō accedant vl
tra filij israel ad tabernaculū. nec cōmittāt pec/
catū mortiferū: solis filijs leui mihi in taberna/
culo seruientib⁹ ⁊ portātibus pctā ppli. Legiti
mū sempiternū erit in generatiōib⁹ vris. Filij

bit aliud possidebūt. decimarū oblatiōe contēti quas in vsus eoꝝ ⁊ necessaria separaui. Locutusq; ē dñs ad moysē dicēs. Precipe leuit̄ atq; denūcia. Cū accepitis a filijs israel decimas quas dedi vobis: ꝑmitias eoꝝ offerte dño. i. decimā ptē decime. vt reputet̄ vobis in oblationē ꝑmitiuoꝝ: tam de areis q̄z de torcularib⁹ ⁊ vniuersis quoꝝ accipit̄ ꝑmitias offerte dño. ⁊ date ea aarō sacerdoti. Oīa q̄ offeret̄ ex decimis ⁊ in donaria dñi sepabitis: optima ⁊ electa erūt cūcta. Dicesq; ad eos. Si preclara ⁊ meliora q̄q; obtuleritis ex decimis: reputabit̄ vobis q̄si de area ⁊ torculari dederitis ꝑmitias. ⁊ comedetis eas in oībus locis vr̄is. tam vos q̄z familie vr̄e. q2 pciū ē ꝓ ministerio quo seruitis i tabernaculo testimonij. ⁊ nō peccabitis sup hoc. egregia vobis ⁊ pinguia reseruātes. ne polluatis oblatiōes filioꝝ isrl̄ ⁊ moriamini. XIX

LOcutusq; ē dñs ad moysen ⁊ aarō dicens. Ista est religio victime quā ꝯstituit dñs. Precipe filijs israel vt adducāt ad te vaccā rufam etatis integre in qua nulla sit macula nec portauerit iugū: tradesq; eam eleazaro sacerdoti. Qui eductam extra castra immolabit in cōspectu omniū. ⁊ tingens digitū in sanguine eius. aspget ꝯtra fores tabernaculi septē vicibus: cōburetq; eā cūctis videntibus tā pelle ⁊ carnibus eius q̄z sanguie ⁊ fimo flāme traditis. Lignū quoq; cedrinū ⁊ hysopū coccūq; bis tinctuz. sacerdos mittet in flāma q̄ vaccā vorat. Et tūc demū lotis vestibus ⁊ corpore suo. ingredief in castra: cōmaculatusq; erit vsq; ad vesperū. Sed ⁊ ille q cōbusserit eā lauabit vestimenta sua ⁊ corpus. ⁊ imundus erit vsq; ad vesperū. Colliget aūt vir mūdus cineres vacce. ⁊ effūdet eos extra castra in loco purissimo: vt sint multitudini filioꝝ israel i custodiā ⁊ in aquā aspersionis. q2 ꝓ pctō vacca cōbusta ē. Cūq; lauerit q vacce portauerat cineres vestimentua sua. imundus erit vsq; ad vesperū. Habebūt quoq; hoc filij israel ⁊ aduene q habitant int eos sanctū. iure ꝑpetuo. Qui tetigerit cadauer hoīs. ⁊ ꝓpt hoc septē diebus fuerit imūdus: aspergef ex hac aqua die tertio ⁊ septimo. ⁊ sic mūdabif. Si die tertio aspsus nō fuerit septimo nō poterit emundari. Oīs q tetigerit humane aīe morticinū. ⁊ aspersus hac cōmixtiōe nō fuerit. polluet tabernaculū dñi: ⁊ pibit ex israel. Quia aqua expiatiōis nō ē aspsus: imūdus erit. ⁊ manebit spurcitia eius sup eū. Ista ē lex hoīs q morif i tabernaculo. Oēs q ingrediunf tentoriū illius. ⁊ vniuersa vasa q̄ ibi sunt. polluta erūt septē diebus. Vas qd nō habuerit operculū nec ligaturā desuper: imundū erit. Si qs in agro tetigerit cadauer occisi hoīs aut per se mortui. siue os illius vel sepulchrū: imūdus erit septē diebus. Tollētq; de cineribus cōbustiōis atq; peccati. ⁊ mittēt aquas viuas sup eos in vas: i qbus cū hō mūdus tinxerit hysopū. aspget ex eo oē tentoriū. ⁊ cunctā suppellectilem. ⁊ homines huiuscemodi contagione pollutos. Atq; hoc mō mundus lustrabit imūdū tertio ⁊ septimo die: expiatusq; die septimo. lauabit ⁊ se ⁊ vestimenta sua. ⁊ imūdus erit vsq; ad vesperū. Si qs hoc ritu non fuerit expiatus: pibit aīa illius de medio ecclesie. q2 sanctuariū dñi polluit. ⁊ nō ē aqua lustrationis aspsus. Erit hoc ꝑceptū legitimū sempiternū. Ipse q̄z q aspgit aquas. lauabit vestimēta sua. Oīs q tetigerit aquas expiatiōis: imūdus erit vsq; ad vesperū. Quicqd tetigerit imūdus. imūdū faciet. ⁊ aīa q̄ hoꝝ qppiā tetigerit imunda erit vsq; ad vesperū. XX

VEneruntq; filij israel ⁊ omnis multitudo in deserto syn. mēse pmo. ⁊ mansit populus in cades. Mortuaq; ē ibi maria ⁊ sepulta in eodē loco. Cūq; idigeret aqua populus cōuenerūt aduersū moysen ⁊ aaron. ⁊ versi in seditionē dixerūt. Vtinā pijssemus inter fratres nr̄os corā dño. Cur eduxistis ecclesiā dñi i solitudinē. vt ⁊ nos ⁊ nr̄a iumēta moriamur. Quare nos fecistis ascendere de egypto ⁊ adduxistis in locū istū pessimū qui seri nō potest: qui nec ficū gignit. nec vineas. nec malogranata: insup ⁊ aquā nō habēt ad bibendū. Ingressusq; moyses ⁊ aaron dimissa multitudine i tabernaculū federis. corruerūt ꝓni i terrā: clamauerūtq; ad dñm. atq; dixerūt. Domine deus audi clamorē populi hui⁹: ⁊ aperi eis thesaurū tuū fontem aque viue: vt satiati cesset murmuratio eoꝝ. Et apparuit gloria dñi sup eos. Locutusq; ē dñs ad moysen dicens. Tolle virgā ⁊ ꝯgrega populū tu ⁊ aaron frat tuus ⁊ loquimini ad petrā corā eis: ⁊ illa dabit aquas. Cūq; eduxeris aquā de petra: bibet oīs multitudo ⁊ iumēta eius. Tulit igif moyses virgā q̄ erat in ꝯspectu dñi sicut preceperat ei: cōgregata multitudine ante petrā. dixitq; eis. Audite rebelles ⁊ icreduli. Nō de petra hac vobis aquā poterimus eijcere. Cūq; eleuasset moyses manum percutiens virga bis silicez. egresse sunt aque largissime. ita vt ppl's biberet ⁊ iumenta Dixitq; dñs ad moysen ⁊ aaron. Quia nō credidistis mihi vt sanctificaretis me coram filijs

israel. nō introducetis hos populos in terram
quā dabo eis. Hec ē aqua ↄtradictiōis vbi iur
gati sūt filij israel ↄtra dn̄m ⁊ sanctificat⁹ ē i eis
Misit interī ea nūcios moyses de cades ad regē
edom q diceret. Hec mādat frat tu⁹ isrl'. No/
sti oēm laborē q apprehēdit nos: quō descēde
rint patres nostri in egyptū. ⁊ habitauerimus
ibi multo tpe: afflixeruntqʒ nos egyptij ⁊ pr̄es
nostros. ⁊ quō clamauerim⁹ ad dn̄m ⁊ exaudie
rit nos: miseritqʒ angelum qui eduxerit nos d'
egypto. Ecce in vrbe cades q̄ ē in extremis fi/
nibus tuis positi: obsecram⁹ vt nobis trāsire li
ceat p terrā tuā. Nō ibim⁹ p agros nec p vine
as nō bibem⁹ aquas de puteis tuis. sed gradie
mur via publica nec ad dexterā nec ad sinistrā
declinātes donec trāseam⁹ terminos tuos. Cui
r̄ndit edom. Non trāsibis per me. Alioqn ar
mat⁹ occurrā tibi. Dixerūtqʒ filij israel. Per
tritā gradiemur viā. ⁊ si biberim⁹ aquas tuas
nos ⁊ pecora nostra. dabim⁹ qđ iustū est. Nul
la erit in p̄cio difficultas: tm̄ velocit transeam⁹
At ille r̄ndit. Nō trāsibitis. Statiqʒ egressus
est obui⁹ cū infinita multitudine ⁊ manu forti:
nec voluit acquiescere deprecanti vt concederet
transitū per fines suos. Quāobrē diuertit ab
eo israel. Cūqʒ castra mouissent de cades. ve/
nerūt in montē hor. q ē in finibus terre edom
vbi locut⁹ ē dn̄s ad moysen dicens. Pergat i
quit aaron ad populos suos. Nō eni intrabit
terrā quā dedi filij israel: eo q incredulus fue
rit ori meo: ad aquas ↄtradictiōis. Tolle aarō
⁊ filiū ei⁹ cū eo. ⁊ duces eos in montē hor. Cū
qʒ nudaueris patrē veste sua: indues eleazarū
filiū ei⁹. ⁊ aaron colliget ⁊ morietur ibi. Fecit
moyses vt p̄cepat dn̄s. ⁊ ascēderūt in montem
hor corā oī multitudine. Cūqʒ aaron spoliassʒ
vestibus suis: induit eis eleazar filiū ei⁹. Illo
mortuo in montis supcilio descendit cū eleaza/
ro. Omnis aūt multitudo videns occubuisse
aaron. fleuit super eo triginta diebus per cun/
ctas familias suas. XXI

Quod cū audisset chananeus rex arad
qui habitabat ad meridiem venisse. s.
israel p exploratoꝝ viā: pugnauit con
tra illū. ⁊ victor existēs: duxit ex eo pdam. At
israel voto se dn̄o obligans. ait. Si tradideris
populū istū in manu mea: delebo vrbes eius.
Exaudiuitqʒ dn̄s p̄ces israel. ⁊ tradidit chana
neū: quē ille interfecit subuersis vrbibus eius.
⁊ vocauit nomen loci illi⁹ horma. i. anathema.
Profecti sūt aūt de mōte hor per viā que ducit
ad mare rubrū vt circuirent terrā edom. Et te
dere cepit populū itineris ac laboris: locutusqʒ
cōtra dominū ⁊ moysen. ait. Cur eduxisti nos
de egypto: vt moreremur in solitudine. Deest
panis. non sūt aque: aīa nostra iam nauseat su
per cibo isto leuissimo. Quāobrem misit domi
n⁹ in populū igneos serpētes: ad quoꝝ plagas
⁊ mortes plurimoꝝ. venerunt ad moysen atqʒ
dixerūt. Peccauim⁹: q: locuti sum⁹ contra do
minū ⁊ te. Ora vt tollat a nobis sꝑpentes. Ora
uit moyses p populo. Et locut⁹ ē dn̄s ad eum
Fac serpentē eneū. ⁊ pone cū p signo. Qui p
cussus aspexerit eū. viuet. Fecit ergo moyses
serpentē eneū. ⁊ posuit cū p signo. Quem cū
pcussi aspicerēt. sanabant. Profectiqʒ filij isra
el castrametati sūt in oboth. Vnde egressi fixe
re tentoria in ieabarim i solitudine que respicit
moab ↄtra orietalē plagā. ⁊ inde mouētes ve/
nerūt ad torrentē zareth. Quē relinquētes ca/
strametati sūt ↄtra arnon que ē in deserto. ⁊ p/
minet in finib⁹ āmorei. Siqdē arnon termin⁹
est moab: diuidēs moabitas ⁊ āmorreos. Vn
de dicit in libro belloꝝ dn̄i. Sicut fecit in mari
rubro: sic faciet in torrentib⁹ arnō. Scopuli tor
rentiū inclinati sunt vt requiescerent in arnō ⁊
recumberent in finibus moabitarū. Ex eo lo/
co apparuit pute⁹: sup quo locut⁹ ē dn̄s ad moy
sen. Congrega populū ⁊ dabo ei aquā. Tūc ce
cinit israel carmē istud. Ascēdat pute⁹. cōcine/
bant. pute⁹ quē foderūt p̄ncipes. ⁊ parauerunt
duces multitudinis in datore legis ⁊ in baculis
suis. Profectiqʒ sunt de solitudine mathana.
De mathana in nahalibel. De nahalibel i ba/
moth. Bamoth vallis est in regione moab in
vertice phasga: quod respicit contra desertum.
Misit autem israel nūcios ad seon regem am/
moreoꝝ dicens. Obsecro vt transire mihi lice
at per terrā tuā. Nō declinabim⁹ in agros ⁊ vi
neas. non bibem⁹ aquas ex puteis. Via regia
gradiemur: donec transeamus terminos tuos
Qui cōcedere noluit vt transiret israel p fines
suos. qn poti⁹ exercitu congregato egressus ē
obuiā in desertum. ⁊ venit in iasa: pugnauitqʒ
ↄtra eū. A quo pcussus ē in ore gladij. ⁊ posses
sa est terra ei⁹ ab arnon vsqʒ ieboc ⁊ fili⁹ āmon
quia forti p̄sidio tenebant termini āmonitarū.
Tulit ergo israel oēs ciuitates ei⁹. ⁊ habitabit i
vrbib⁹ āmorei. in esebon. s. ⁊ vicul' ei⁹. Vrbs
esebon fuit seon regis āmorei. q pugnauit cō/
tra regē moab. ⁊ tulit omnē terrā q̄ ditiōis illi
us fuerat vsqʒ arnon. Iccirco dicitur in puer
bio. Venite in esebon: edificet ⁊ construat ci/
uitas seon. Ignis egressus ē de esebon: flāma

de oppido ſeon. ⁊ deuorauit arnon moabitaꝝ
⁊ habitatores excelſorum arnō. Ve tibi moab
periſti popule chamos. Dedi filios eiꝰ in fugā
⁊ filias in captiuitatem regi āmorreorum ſeon.
Jugum ipoꝝ diſperijt ab eſebon vſqꝫ dibon:
laſſi ꝑuenerūt in iophe ⁊ vſqꝫ medaba. Habi
tauitqꝫ iſrael ī terra āmorrei. Miſit itaqꝫ moy
ſes q̄ exploraret iaçer. Cuiꝰ ceperūt viculos: ⁊
poſſiderūt habitatores. Verterūtqꝫ ſe ⁊ aſcen/
derunt ꝑ viā baſan. ⁊ occurrit eis og rex baſan
cū oī populo ſuo pugnaturus in edrai. Dixit/
qꝫ dñs ad moyſen. Ne timeas eū. q2 in manu
tua tradidi illū ⁊ oēm populū ac terrā eiꝰ. faci/
eſqꝫ illi ſicut feciſti ſeon regi āmorreorū habita
tori eſebon. Percuſſerūt igitˀ ⁊ hūc cū filijs ſu/
is. vniuerſūqꝫ populū eius vſqꝫ ad internitio
nē. ⁊ poſſederūt terrā illius. XXII

P
Rofectiqꝫ caſtrametati ſunt in campe/
ſtribus moab. vbi trans iordanē hieri
cho ſita ē. Videns aūt balac filiꝰ ſephor
omnia que fecerat iſrael āmorreo. ⁊ ꝙ ꝑtimuiſ/
ſent eū moabite. ⁊ impetū eius ferre nō poſſent
dixit ad maiores natu madian. Jta delebit hic
populus omnes qui in noſtris finibus cōmo/
rantur. quomodo ſolet bos herbas vſqꝫ ad ra/
dices carpere. Jpe aūt erat eo tꝑe rex in moab
Miſit ergo nūcios ad balaā filiū beor ariolū q̄
habitabat ſuꝑ flumē terre filioꝝ āmon. vt vo/
carent eum ⁊ diceret. Ecce egreſſus ē populus
ex egypto q̄ operuit ſuꝑficiē terre ſedēs ꝯtra me
Veni igitˀ ⁊ maledic populo huic q̄ fortior me
ē ſi quo mō poſſim percutere ⁊ eijcere eū de ter
ra mea. Noui eni ꝙ benedictus ſit cui benedi/
xeris ⁊ maledictꝰ in quē maledicta congeſſeris
Perrexerūtqꝫ ſeniores moab ⁊ maiores natu
madian. hn̄tes diuinationis p̄ciū in manibus.
Cūqꝫ veniſſent ad balaan. ⁊ narraſſent ei om
nia verba balac. ille r̄ndit. Manete hic nocte.
⁊ reſpōdebo q̄cq̄d mihi dixerit dñs. Manenti
bus aūt illis apud balaam: venit deus ⁊ ait ad
eū. Quid ſibi volūt homines iſti apud te. Re
ſpondit. Balac filius ſephor rex moabitarum
miſit ad me dicens. Ecce populus q̄ egreſſus
ē de egypto operuit ſuperficiē terre. veni ⁊ male
dic ei: ſi quo modo poſſim pugnās abigere eū.
Dixitqꝫ deus ad balaā. Noli ire cum eis neqꝫ
maledicas populo: q2 benedictꝰ ē. Qui mane
cōſurgēs. dixit ad ꝑncipes. Jte in terrā veſtrā
q2 ꝓhibuit me deus venire vobiſcuꝫ. Reuerſi
ꝑncipes. dixerūt ad balac. Noluit balaā veni/
re nobiſcū. Rurſum ille multo plures ⁊ nobili
ores q̄ꝫ ante miſerat miſit. Qui cum veniſſent
ad balaam. dixerūt. Sic dicit balac filiꝰ ſephor.
Ne conteris venire ad me. paratuꝫ habeo ho
norare te. ⁊ quicquid volueris dabo tibi. Ve/
ni ⁊ maledic populo iſti. R̄ndit balaā. Si de/
derit mihi balac plenā domū ſuā argenti ⁊ au/
ri nō potero immutare verbū dñi dei mei: vt vel
plus vel minus loquar. Obſecro vt hic manea
tis etiā hac nocte. vt ſcire queā q̄d mihi rurſum
reſpōdeat dñs. Venit ergo deꝰ ad balaā nocte
⁊ ait ei. Si vocare te venerūt hoīes iſti. ſurge ⁊
vade cū eis: ita dūtaxat vt qđ tibi p̄cepero faci/
as. Surrexit balaam mane: ⁊ ſtrata aſina ꝓfe
ctꝰ ē cū eis. Et iratus ē deꝰ. Stetitqꝫ angelꝰ do
mini ī via ꝯtra balaam q̄ ſedebat aſine. ⁊ duos
pueros habebat ſecū. Cernēs aſina angelū ſtā
tē ī via euaginato gladio. auertit ſe de itinere. ⁊
ibat ꝑ agrū. Quā cū verberaret balaā ⁊ vellet
ad ſemitaꝫ reducere. ſtetit angelus in anguſtis
duarū maceriarū q̄bus vinee cingebantˀ. Que
vidēs aſina iūxerit ſe parieti. ⁊ attriuit ſedētis
pedē. At ille iterū verberabat eam. ⁊ nihilomi
nus angelus ad locū anguſtū trāſiēs. vbi nec
ad dexterā nec ad ſiniſtrā poterat deuiari. obui
us ſtetit. Cūqꝫ vidiſſet aſina ſtātē angelū cōci/
dit ſub pedibus ſedētꝭ. Qui iratus. vehemēti
us cedebat fuſte latera eius. Aperuitqꝫ dñs os
aſine. ⁊ locuta ē. Quid feci tibi. Cur ꝑcutꝭ me
ecce iam tertio. Reſpondit balaam. Quia com
meruiſti. ⁊ illuſiſti mihi. Vtinā haberem gla/
dium vt te percuterē. Dixit aſina. Nōne aīal
tuū ſum cui ſꝑ ſedere cōſueſti. vſqꝫ in preſentē
diē. Dic q̄d ſimile vnq̄ꝫ fecerim tibi. At ille ait
Nunq̄ꝫ. Protinus apuit dñs oculos balaā. ⁊
vidit angelū ſtantem in via euaginato gladio.
adorauitqꝫ eū ꝓnus ī terrā. Cui angelꝰ. Cur
inquit tertio verberaſti aſinā tuā. Ego veni vt
aduerſarer tibi: q2 peruerſa eſt via tua. mihiqꝫ
cōtraria. Et niſi aſina declinaſſet de via dās lo
cū reſiſtenti: te occidiſſem ⁊ illa viueret. Dixit
qꝫ balaam. Peccaui: neſciens ꝙ tu ſtares con
tra me. Et nūc ſi diſplicet tibi vt vadam reuer
tar. Ait angelus. Vade cū iſtis. ⁊ caue ne ali/
ud q̄ꝫ p̄cepero tibi loquarꝭ. Juit igitˀ cuꝫ ꝑnci
pibus. Qđ cū audiſſet balac: egreſſus ē in oc/
curſum eius in oppido moabitarū qđ ſitū ē in
extremis finibus arnon. Dixitqꝫ ad balaam.
Miſi nūcios vt vocarēt te. Cur nō ſtatim ve
niſti ad me. An q2 mercedē aduētui tuo redde
re nequeo. Cui ille r̄ndit. Ecce adſū. Nūquid
loqui potero aliđ niſi quod deus poſuerit ī ore
meo. Perrexerunt ergo ſimul. ⁊ venerunt in
vrbē q̄ in extremis regni eiꝰ finibꝰ erat. Cūqꝫ

occidisset balac boues et oues: misit ad balaam et principes qui cum eo erant munera. Mane autem facto: duxit eum ad excelsa baal. et intuitus est extremam partem populi: XXIII:

D(d)Ixitque balaam ad balac. Edifica mihi hic septem aras. et para totidem vitulos eiusdemque numeri arietes. Cumque fecisset iuxta sermonem balaam: imposuerunt simul vitulum et arietem sup aram. Dixitque balaam ad balac. Sta paulisper iuxta holocaustum tuum donec vadam: si forte occurrat mihi dominus. et quodcumque imperauerit loquar tibi. Cumque abijsset velociter: occurrit illi deus. Locutusque ad eum balaam septem inquit aras erexi: et imposui vitulum et arietem desuper. Dominus autem posuit verbum in ore eius et ait. Reuertere ad balac. et hec loqueris. Reuersus inuenit stantem balac iuxta holocaustum suum et omnes principes moabitarum: assumptaque parabola sua. dixit. De aram adduxit me balac rex moabitarum de montibus orientis. Veni inquit et maledic iacob. propera et detestare israel. Quomodo maledicam: cui non maledixit deus. Qua ratione detester: quem dominus non detestatur. De summis silicibus videbo eum: et de collibus considerabo illum. Populus solus habitabit. et inter gentes non reputabitur Quis dinumerare possit puluerem iacob. et nosse numerum stirpis israel. Moriatur anima mea morte iustorum: et fiant nouissima mea horum similia. Dixitque balac ad balaam. Quid est hoc quod agis. Ut maledicere inimicis meis vocaui te. et tu econtrario benedicis eis. Cui ille respondit. Num aliud possum loqui. nisi quod iusserit dominus. Dixit ergo balac. Veni mecum in alterum locum. vnde partem israel videas. et totum videre non possis. inde maledicito ei. Cumque duxisset eum in locum sublimem super verticem montis phasga. edificauit balaam septem aras. et impositis sup vitulis atque arietibus. dixit ad balac. Sta hic iuxta holocaustum tuum donec ego obuius pergam. Cui cum dominus occurrisset. posuissetque verbum in ore eius. ait. Reuertere ad balac. et hoc loqueris ei. Reuersus inuenit eum stantem iuxta holocaustum suum. et principes moabitarum cum eo. Ad quem balac. Quid inquit locutus est dominus. At ille assumpta parabola sua ait. Sta balac et ausculta. audi fili sephor. Non est deus quasi homo vt mentiatur: nec vt filius hominis vt mutetur. Dixit ergo et non faciet. locutusque est et non implebit. Ad benedicendum adductus sum benedictionem prohibere non valeo. Non est idolum in iacob: nec videtur simulacrum in israel. Dominus deus eius cum eo est. et clangor victorie regis in illo. Deus eduxit illum de egypto. cuius fortitudo similis est rhinocerotis. Non est augurium in iacob: nec diuinatio in israel. Temporibus suis dicetur iacob et israeli quid operatus sit deus. Ecce populus vt leena consurget. et quasi leo erigetur. Non accubabit donec deuoret predam et occisorum sanguinem bibat. Dixitque balac ad balaam. Nec maledicas ei nec benedicas. Et ille: nonne ait dixi tibi. quod quicquid mihi deus imperaret hoc facerem. Et ait balac ad eum. Veni et ducam te ad alium locum: si forte placeat deo vt inde maledicas eis. Cumque duxisset eum sup verticem montis phogor qui respicit solitudinem. dixit ei balaam. Edifica mihi hic septem aras: et para totidem vitulos: eiusdemque numeri arietes. Fecit balac vt balaam dixerat. imposuitque vitulos et arietes per singulas aras. XXIIII

C(c)Umque vidisset balaam quod placeret domino vt benediceret israheli: nequaquam abijt vt ante perrexerat vt augurium quereret. sed diriges contra desertum vultum suum. et eleuans oculos vidit israel in tentorijs commorantem per tribus suas et irruente in se spiritu dei assumpta parabola ait. Dixit balaam filius beor. dixit homo cuius obturatus est oculus. dixit auditor sermonum dei qui visionem omnipotentis intuitus est. qui cadit et sic aperiuntur oculi eius. Quam pulchra tabernacula tua iacob et tentoria tua israel: vt valles nemorose vt horti iuxta fluuios irrigui: vt tabernacula que fixit dominus: quasi cedri prope aquas. Fluet aqua de situla eius. et semen illius erit in aquas multas Tolletur propter agad rex eius: et auferetur regnum illius. Deus eduxit illum de egypto: cuius fortitudo similis est rhinocerotis. Deuorabunt gentes hostes illius. ossaque eorum confringent. et perforabunt sagittis. Accubans dormiuit vt leo: et quasi leena quam suscitare nullus audebit. Qui benedixerit tibi erit et ipse benedictus: qui maledixerit tibi in maledictione reputabitur. Iratusque balac contra balaam complosis manibus ait. Ad maledicendum inimicis meis vocaui te: quibus econtrario tertio benedixisti. Reuertere ad locum tuum. Decreueram quidem magnifice honorare te: sed dominus priuauit te honore disposito. Respondit balaam ad balac Nonne nuncijs tuis quos misisti ad me dixi si dederit mihi balac plenam domum suam argenti et auri non potero preterire sermonem domini dei mei: vt vel boni vel mali quid proferam ex corde meo: sed quicquid dominus dixerit. hoc loquar. Verumtamen pergens ad populum meum dabo tibi consilium: quid populus tuus populo huic faciet extremo tempore. Sumpta igitur parabola. rursum ait. Dixit balaam filius beor. dixit homo cuius obturatus est oculus. dixit auditor sermonum dei: qui nouit doctrinam altissimi. et visio

nes omnipotentis videt. qui cadens aptos hz oculos. Videbo eũ sed nõ modo. intuebor illũ sed nõ ꝓpe. Orietur stella ex iacob ⁊ ꝯsurget virga de isrl'. ⁊ percutiet duces moab. vastabitq; oẽs filios seth. ⁊ erit idumea possessio eius. Heredi tas seyr cedet inimicis suis. isrl' vero fortiter aget. De iacob erit q dñet. ⁊ pdat reliqas ciuitatis. Cũq; vidisset amalech: assumẽs pabolam ait. Principiũ gentiũ amalech: cuius extrema pdent. Vidit q; cyneũ. ⁊ assumpta parabola ait Robustũ quidẽ est habitaculũ tuũ: sed si in petra posueris nidum tuum. et fueris electus de stirpe cyn. q;diu poteris permanere. Assur eni capiet te. Assumptaq; parabola iterum locutus ẽ. Heu qs victurus ẽ qñ ista faciet deus. Venient i trierib' de italia supabũt assyrios vastabuntq; hebreos. et ad extremũ etiam ipsi pibunt. Surrexitq; balaã. et reuersus est i locum suũ: balac q; via qua venerat redijt. XXV

Morabatur autẽ eo tpe israel in sethim: et fornicatus ẽ populus cũ filiab' moab: que vocauerunt eos ad sacrificia sua. At illi comederunt et adorauerunt deos eorum. Initiatusq; ẽ israhel beelfegor. Et iratus dñs ait ad moysen. Tolle cũctos pncipes populi. ⁊ suspẽde eos ɔtra solẽ in patibulis. vt auertatur furor meus ab israel. Dixitq; moyses ad iudices isrl' Occidat vnusquisq; ꝓximos suos qui initiati sunt beelfegor. Et ecce vnus de filijs israel intrauit corã fratrib' suis ad scortuz madianiten. vidente moyse et omni turba filiorum israel. qui flebãt ante fores tabernaculi. Quod cũ vidisset phinees filius eleazari filij aarõ sacerdotis. surrexit de medio multitudinis: et arrepto pugione ingressus est post virũ irahelitẽ in lupanar. et pfodit ambos simul viruz. s. et mulierẽ in locis genitalibus. Cessauitq; plaga a filijs isrl' et occisi sũt vigitiquattuor milia hominũ. Dixitq; dñs ad moysen. Phinees filius eleazari filij aaron sacerdotis auertit irã meã a filijs israel. q2 celo meo cõmotus ẽ ɔ eos. vt nõ ipe delerẽ filios isrl' i zelo meo. Idcirco loquere ad eum. Ecce do ei pacẽ federis mei et erit tam ipi q; semini eius pactum sacerdotij sempiternũ. q2 zelatus est ꝓ deo suo. ⁊ expiauit scelus filiorum israel Erat aũt nomẽ viri israhelite q occisus est cum madianitide zambri filius salumi dux de cognatione ⁊ tribu symeonis. Porro mulier madianitis que pariter interfecta ẽ vocabatur cozbi: filia sur principis nobilissimi madianitarũ. Locutusq; est dñs ad moysen dicẽs. Hostes vos sentiant madianite ⁊ percutite eos; q2 ⁊ ipsi hostiliter egerunt contra vos. ⁊ decepere insidijs per idolũ phogor. ⁊ cozbi filiã ducis madiã sororẽ suã. que percussa est in die plage ꝓ sacrilegio phogor. XXVI

Postq; noxiorum sanguis effusus est dixit dominus ad moysen ⁊ eleazarum filium aaron sacerdotem. Numerate omnem summam filiorum israel a viginti annis ⁊ supra per domos ⁊ cognationes suas: cũctos qui possunt ad bella ꝓcedere. Locuti sunt itaq; moyses ⁊ eleazar sacerdos in campestribus moab super iordanem contra hiericho ad eos qui erant a viginti annis ⁊ supra sicut dñs imperauerat. quorum est iste numerus. Ruben primogenitus israel. Huius filius enoch. a q familia enochitarum. ⁊ phallu. a q familia phalluitarum: ⁊ esrom a quo familia esromitarum: ⁊ charmi a quo familia charmitarum. He sũt familie de stirpe ruben. quarum numerus inuẽtus est quadragintatria milia ⁊ septingenti triginta. Filius phallu eliab: huius filij namuhel ⁊ dathan ⁊ abiron. Isti sunt dathan ⁊ abiron. principes populi qui surrexerunt contra moysen ⁊ aaron in seditione chore quãdo aduersus dominum rebellauerunt. ⁊ aperiens terra os suum deuorauit chore morientib' plurimis qñ combussit ignis ducẽtos quinquaginta viros. Et factũ est grande miraculũ: vt chore pereunte filij illius nõ perirent. Filij symeon p cognationes suas. namuhel: ab hoc familia namuhelitarum: ⁊ iamin. ab hoc familia iaminitarum: iachin. ab hoc familia iachiniturũ: zare. ad hoc familia zareitarũ: saul ab hoc familia saulitarum He sunt familie de stirpe symeon: quaruz ois numerus fuit vigintiduo milia ducenti. Filij gad per cognatiões suas. sephon. ab hoc familia sephonitarũ: aggi. ab hoc familia aggitarũ. suni. ab hoc familia sunitarum. ozni. ab hoc familia ozinitarum: her. ab hoc familia heritarum: arod. ab hoc familia aroditarum: aribel. ab hoc familia aribelitarum. Iste sunt familie gad: quaruz ois numerus fuit quadraginta milia quingẽti Filij iuda: her ⁊ onan: qui ambo mortui sunt i terra chanaan. Fueruntq; filij iuda p cognatiões suas: sela. a quo familia selaitarũ: phares a quo familia pharesitarum: zare a quo familia zareitarũ. Porro filij phares: esron. a quo familia esromitarũ: ⁊ amul. a quo familia amulitarum. Iste sũt familie iuda: quarum ois numerus fuit septuagintasex milia quingẽti. Filij ysachar p cognatiões suas: thola. a quo familia tholaitarũ: phua. a quo familia phuaitarũ: iasub. a q

familia iasubitaꝝ : semran. a quo familia sem/
ranitaꝝ. He sūt cognationes ysachar: q̄ꝝ nu/
merus fuit sexagintaq̄ttuor milia trecenti. Filij
zabulon per cognatiões suas: sared. a quo fa/
milia sareditarum : helon. a q̄ familia helonita
rū: ialel. a quo familia ialelitarū. He sūt cogna
tiões zabulon: q̄ꝝ numerus fuit sexaginta milia
quingenti. Filij ioseph per cognationes suas
manasse ⁊ ephraim. De manasse ortus est ma/
chir. a quo familia machiritaꝝ. Machir genu
it galaad. a q̄ familia galaaditaꝝ. Galaad ha/
buit filios iezer. a q̄ familia iezeritaꝝ. ⁊ elech. a
quo familia elechitarū : ⁊ asribel. a quo familia
asribelitarum: ⁊ sechem. a quo familia sechemi
tarū: ⁊ semida. a quo familia semidaitarum : ⁊
epher. a quo familia epheritaꝝ. Fuit aūt epher
pater salphaad. q filios nō habebat sȝ tm̄ filias
quaꝝ ista sūt nōia: maala ⁊ noa ⁊ egla ⁊ melcha
⁊ thersa. He sunt familie manasse ⁊ numerus
eaꝝ qnquagintaduo milia septingenti. Filij āt
ephraim per cognatiões suas fuerunt hi. Su/
thala. a quo familia suthalaitaꝝ: becher. a q̄ fa/
milia becheritaꝝ: tehen. a quo familia teheni/
tarū. Porro filius suthala fuit heran. a quo fa
milia heranitarū. He sūt cognationes filiorū
ephraim : quaꝝ nūerus fuit trigintaduo milia
qngenti. Isti sūt filij ioseph per familias suas.
Filij beniamin in cognationibus suis : bale. a
quo familia baleitarū: azbel. a quo familia azbe
litarū: achiram. a quo familia archiramitaꝝ: su
pham. a quo familia suphamitarū : vpham. a q̄
familia vphamitarū. Filij bale : hered ⁊ noe/
man. De hered. familia hereditarum: de noe/
man. familia noemanitaꝝ. Hi sunt filij benia
min per cognatiões suas: quoꝝ numerus fuit
q̄dragintaqnqȝ milia sexcēti. Filij dan per co/
gnationes suas: suhan. a q̄ familia suhanitarū.
He sunt cognationes dan per familias suas.
Oēs fuere suhanite: q̄ꝝ numerus erat sexagin
taquattuor milia quadringēti. Filij aser per co
gnationes suas: iemna: a quo familia iemnai/
tarū: iesui. a quo familia iessuitarum : brie. a q̄
familia brieitarum. Filij brie: haber. a quo fa/
milia haberitarum : ⁊ melchiel. a quo familia
melchielitarum. Nomen autē filie aser. fuit sa
ra. He cognationes filiorum aser: ⁊ numerus
eoꝝ qnquagintatria milia quadringenti. Filij
neptalim ger cognationes suas: iessihel. a quo
familia iessihelitarū: guni. a quo familia guni/
tarū: iaser. a quo familia iaseritarum : sellem. a
quo familia sellemitarū. He sunt cognatiões
filioꝝ neptalim p familias suas: quorū nume/
rus quadragintaqnqȝ milia quadringēti. Ista ē
sūma filioꝝ isrl' qui recensiti sunt. sexcenta mi:
lia ⁊ mille septingenti triginta. Locutusqȝ ē do
minus ad moysen dicēs Istis diuidet terra iu
xta nūerū vocabuloꝝ in possessiões suas. Plu
ribus maiorē ptē dabis. ⁊ paucioribus minorē:
singulis sicut nunc recensiti sunt tradet posses
sio. ita dūtaxat vt sors terrā tribubus diuidat ⁊
familijs. Quicqd sorte cōtigerit : hoc vel plu/
res accipiant vel pauciores. Hic quoqȝ est nu
merus filioꝝ leui per familias suas. Gerson
a q̄ familia gersonitarū : caath. a q̄ familia caa/
thitarum: merari. a quo familia meraritarum
He sunt familie leui. Familia lobni. familia
hebroni. familia mooli. familia musi. familia
chori. At vero caath genuit amram: qui ha/
buit vxorē iocabeth filiā leui. que nata est ei in
egypto. Hec genuit amram viro suo filios a/
aron ⁊ moysen ⁊ mariā sororē eoꝝ. De aaron
orti sunt nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊ ythamar.
Quorū nadab ⁊ abiu: mortui sunt cū obtulis/
sent ignem alienum corā dn̄o. Fueruntqȝ oēs
qui numerati sūt vigintria milia generis ma/
sculini ab vno mense ⁊ supra: qui nō sūt recen/
siti inter filios israel: nec eis cū ceteris data pos
sessio ē. Hic ē numerus filioꝝ isrl'. q descripti
sunt a moyse ⁊ eleazaro sacerdote in campestri
bus moab supra iordanē ꝯ hiericho: inter qs
nullus fuit eorum q añ numerati sūt a moyse ⁊
aaron in deserto synai. Predixerat enim dn̄s
q oēs morerēt in solitudine. Nullusqȝ reman
sit ex eis nisi caleb filius iephone ⁊ iosue filius nun

XXVII

Accesserūt aūt filie sal/
phaad. filij epher. filij galaad filij ma
chir. filij manasse. qui fuit filius ioseph
quarū sunt nōia. maala ⁊ noa ⁊ egla ⁊ melcha
⁊ thersa : steteruntqȝ coram moyse ⁊ eleazaro
sacerdote ⁊ cunctis principibus ppl'i ad ostiū
tabernaculi federis. atqȝ dixerūt. Pr̄ nr̄ mor
tuus ē in deserto. nec fuit in seditiōe que cōcitata
ē ꝯ dn̄m sub chore: sed in pctō suo mortuus ē.
Hic non habuit mares filios. Cur tollitur no
men illius de familia sua: quia nō habet filium
Date nobis possessionē inter cognatos patris
nr̄i. Retulitqȝ moyses cām eaꝝ ad iudiciū dn̄i
Qui dixit ad eum. Iustā rē postulāt filie sal/
phaad Da eis possessionē inter cognatos pr̄is
sui. ⁊ ei in hereditatē succedāt. Ad filios autē
isrl' loqris hec. Hō cū mortuus fuerit absqȝ filio
ad filiā eius trāsibit hereditas: si filiā nō habue
rit habebit successores frēs suos. Quod si ⁊ frēs
non fuerint: dabitis hereditatem fratribus pr̄is eius

Sin autē nec patruos hūerit: dabitur heredi/
tas his qui ei pximi sūt. Eritq3 h̄ filijs isrl' scīm
lege ppetua: sicut pcepit dñs moysi. Dixit q3
dñs ad moysen. Ascende in montē istum aba
rim. ⁊ ɔtemplare ide trā quā daturus sū filijs
isrl'. Cūq3 videris eam. ibis ⁊ tu ad pplm tuū
sicut iuit frater tuus aarō: quia offendisti me in
deserto syn in contradictione multitudinis. nec
scificare me voluisti corā ea super aq̄s. Hec sūt
aq̄ contradictiōis in cades deserti syn. Cui re/
spondit moyses. Prouideat dñs de⁹ spūm ois
carnis hoīem qui sit super multitudinē hanc. ⁊
possit exire et intrare añ eos. ⁊ educere eos vel
introducere ne sit ppl's dñi sicut oues absq3 pa
store. Dixitq3 dñs ad eum. Tolle iosue filium
nun virū in quo est spūs dei: ⁊ pone manū tuā
sup eum. Qui stabit coram eleazaro sacerdote
et oī multitudine: ⁊ dabis ei precepta cunctis
videntibus ⁊ partē glīe tue: vt audiat eū ois sy
nagoga filioꝝ isrl'. Pro h̄ si quid agendū erit
eleazar sacerdos cōsulet dñm. Ad verbū eius
egrediet̄ ⁊ igrediet̄ ipē ⁊ oēs filij isrl' cum eo ⁊
cetera multitudo. Fecit moyses ut preceperat
dñs. Cūq3 tulisset iosue statuit cum coram elea
zaro sacerdote ⁊ oī frequētia ppl'i. ⁊ iposit' ca/
piti ei⁹ manib⁹ cuncta replicauit que manda/
uerat dominus.

XXVIII

Dixit q3 dñs ad moysen. Precipe fi/
lijs isrl'. ⁊ dices ad eos. Oblationem
meā ⁊ panes ⁊ incensū odoris suauis
simi offerte ptpa sua. hec sunt sacrificia que of
ferre debetis. Agnos anniculos imaculatos
duos q̄tidie i holocaustū sempiternū: vnū of/
feretis mane. ⁊ alterū ad vespū: decimā3 ptem
ephi simile q̄ con sp̄sa sit oleo purissimo: et ha/
beat q̄rtā partem hin. Holocaustū iuge est qd̄
obtulistis i mōte synai in odorem suauissimu3
incēsi dñi. Et libabitis vini quartā ptē hin per
agnos singl'os in scūario dñi. Alterūq3 agnū
sil'r offeretis ad vesperā iuxta oēm ritum sacri
ficij matutini et libamentorum eius. oblationē
suauissimi odoris dño. Die autem sabbati offe
retis duos agnos anniculos imaculatos. ⁊ du
as decimas simile oleo consperse in sacrificio. ⁊
liba que rite fundunt̄ p singula sabbata in ho/
locaustū sempiternū. In calēdis aūt. i. in men
siū exordijs offeret' holocaustū dño. vitulos d̄
armento duos. arietē vnu3. agnos anniculos
septem imaculatos. ⁊ tres decimas simile oleo
cōspsē in sacrificio p singulos vitulos. ⁊ duas
decimas simile oleo ɔspsē per singulos arietes
⁊ decimā3 decime simile ex oleo in sacrificio per
agnos singulos. Holocaustū suauissimi odo/
ris atq3 incēsi est dño. Libamenta aūt vini q̄ p
singulas fundenda sūt victimas. ista erūt. Me
dias pars hin p singulos vitulos. tṫia p arietē.
quarta per agnū. Hoc erit holocaustum p oēs
menses: q sibi anno vertēte succedūt. Hircus
quoq3 offeret̄ dño pro pctis in holocaustū sem/
piternū cū libamētis suis. Mēse aūt primo q̄r/
tadecima die mēsis. phase dñi erit. ⁊ q̄ntadecia
die solēnitas. Septem diebus vescent̄ azimis.
quaꝝ dies pma venerabilis ⁊ scā erit. Omne
opus seruile nō facietis in ea. Offeretisq3 incē
sum holocaustum dño. vitulos de armento du
os. arietem vnū. agnos annicu los imaculatos
septem. ⁊ sacrificia singuloꝝ ex simila que con
spersa sit oleo: tres decimas p singulos vitulos
⁊ duas decimas p arietem ⁊ decimā decime per
agnos singulos. i. per septem agnos. ⁊ hircu3
p pctō vnū vt expiet̄ p vobis. preter holocau/
stum matutinū. qd̄ semp offeretis. Ita facietis
per singulos dies septē dierū. in fomite3 ignis
⁊ in odorem suauissimu3 domino. qui surget d̄
holocausto ⁊ de libatiōibus singulorum. Dies
quoq3 septim⁹ celeberrimus ⁊ scūs erit vobis.
Oē opus seruile nō facietis i eo. Dies etiā pri
mitiuorū q̄n offeretis nouas fruges dño exple/
tis ebdomadib⁹. venerabilis ⁊ scā erit. Omne
opus seruile nō facietis i ea. Offeretisq3 holo/
caustum i odorē suauissimū dño. vitulos de ar
mento duos. arietē vnu3. agnos anniculos im
maculatos septē. atq3 in sacrificijs eoꝝ simile
oleo cōspere. tres decimas p singulos vitulos.
per arietes duas. per agnos decimam decime
q sil' sūt agni septē. hircū q3 q mactat̄ p expiatio
ne. pter holocaustū sēpiternū ⁊ liba ei⁹. Imma
culata offeret' oia cū libatiōib⁹ suis.

XXIX

Mensis etiā septimi prima dies venera/
bilis ⁊ scā erit vob. Oē opus suile nō
facietis in ea. q2 dies clāgoris ē ⁊ tuba/
rū. Offeretisq3 holocastū i odorē suauissimum
dño vitulū de armēto vnū: arietē vnū ⁊ agnos
āniculos imaculatos septē. ⁊ i sacrificijs eorū si
mile oleo ɔspse tres decias p singulos vitulos
duas decimas p arietē. vnā decimā per agnu3
q sil' sūt agni septē. ⁊ hircū p pctō q offert̄ in ex
piatiōe populi pter holocaustū calēdarū cum sa
crificijs suis. ⁊ holocaustū sempiṫnū cum liba/
tiōib⁹ solitis. Hisdē cerimonijs offeret' i odo
rē suauissimū icensū dño. Decia quoq3 dies mē
sis hui⁹ septimi erit vob scā atq3 venerabilis. ⁊
affligetis aīas vrās. Oē op⁹ suile nō facietis i
ea. Offeretisq3 holocaustū dño in odorem sua

nissimū: vitulū de armento vnum: arietē vnū. agnos āniculos imaculatos septē. ⁊ in sacrifi/cijs eorum simile oleo cōspersę tres decimas p singulos vitulos: duas decimas per arietem. decimaꝫ decime per agnos singulos. q̄ sunt fil' agni septē. ⁊ hircū ꝓ pctō: absqꝫ his q̄ offerri pro delicto solent in expiationē. ⁊ holocaustum sempiternū in sacrificio ⁊ libaminibus eorum. Quintadecima vo die mēsis septimi q̄ vobis scā erit atqꝫ venerabilis: oē opus seruile non facietis in ea: sꝫ celebrabitis solēnitatē dño se/ptem dieb9. Offeretisqꝫ holocaustum in odorē suauissimū dño: vitulos de armento tredecim. arietes duos: agnos anniculos imaculatos. q̄ttuordecim. ⁊ in libamētis coꝝ: simile oleo cō spersę tres decimas p vitulos singulos: q sunt fil' vituli tredecim. ⁊ duas decimas arieti vno .i. fil' arietib9 duob9 et decimā decime agnis sin gulis: q sūt simul agni quattuordecim. ⁊ hircū ꝓ pctō absqꝫ holocausto sempiterno ⁊ sacrificio ⁊ libamine ei9. In die altero offeretis vitulos de armēto duodecim arietes duos: agnos an niculos immaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singulorum per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis. ⁊ hircum ꝓ pctō absqꝫ holocausto sempiterno: sacrificioqꝫ ⁊ libamine ei9. Die tertio offeret' vitulos vndecim arie/tes duos: agnos āniculos imaculatos quattu/ordecim: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloꝝ per vitulos ⁊ arites ⁊ agnos rite celebrabit'. ⁊ hir cū ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sempiterno: sacrifi cioqꝫ ⁊ libamine ei9. Die quarto offeret' vitu/los decem: arietes duos: agnos āniculos ima culatos quattuordecim: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singulorum per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis. ⁊ hircuꝫ ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sempiterno. sacrificioqꝫ ei9 ⁊ libamīe. Die qn/to offeretis vitulos nouē: arietes duos agnos āniculos imaculatos q̄ttuordecim: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina singuloruꝫ per vitulos et arietes et agnos rite celebrabit'. et hircum ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sempiterno: sacrificioqꝫ ei9 et liba/mine. Die sexto offeretis vitulos octo: arites duos: agnos anniculos imaculatos quattuor decim: sacrificiaqꝫ et libamina singuloꝝ p vi/tulos et arietes et agnos rite celebrabit'. et hir cum ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sempiterno: sa/crificioqꝫ ei9 et libamine. Die septimo offeret' vitulos septē: et arietes duos: agnos āniculos imaculatos q̄ttuordecim. sacrificiaqꝫ et libami na singuloꝝ per vitulos et arites et agnos rite celebrabitis. et hircū ꝓ pctō absqꝫ holocausto sempiterno: sacrificioqꝫ ei9 ⁊ libamīe. Die octa/uo qui est celeberrim9: oē opus seruile nō facie tis offerētes holocaustum in odorē suauissimū dño: vitulū vnū: arietē vnū: agnos anniculos imaculatos septē: sacrificiaqꝫ ⁊ libamina sin/guloꝝ per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite cele/brabitis ⁊ hircū ꝓ pctō: absqꝫ holocausto sem/piterno: sacrificioqꝫ ei9 ⁊ libamine. Hec offe/retis dño i solēnitatibus vr̄is: p̄ter vota ⁊ obla tiones spontaneas in holocausto: in sacrificio: in libamine: ⁊ in hostijs pacificis.

XXX

Narrauitqꝫ moyses filijs isrl' omnia q̄ ei dñs imperarat: et locutus est ad pn/cipes tribuum filioꝝ isrl'. Iste ē sermo quē pcepit dominus. Si qs viroꝝ votum dño vouerit: aut se cōstrinxerit iuramēto: nō faciet irritū vbū suū: sed omne qd ꝓmisit implebit. Mulier si quippiam vouerit ⁊ se constrinxerit iuramēto: q̄ ē in domo patris sui. ⁊ in etate ad huc puellari: si cognouerit pater votū qd polli/cita ē: ⁊ iuramentū q̄ obligauit aiam suā: ⁊ ta/cuerūt: voti rea erit. Quicqd pollicita ē et iura uit opere cōplebit. Sin autē statim vt audierit cōtradixerit pater. et vota et iuramēta eius irri ta erunt: nec obnoxia tenebit' sponsioni: eo q cōtradixerit pater. Si maritū habuerit et voue rit aliqd. et semel de ore eius vbū egrediens: aiam eius obligauerit iuramēto: q̄ die audierit vir et nō cōtradixerit voti rea erit: reddeqꝫ qd cunqꝫ ꝓmiserat. Sin āt audiēs statim ɔtradi xerit. et irritas fecerit pollicitatiōes eius: ver/baqꝫ qbus obstrinxerat aiam suā: ꝓpitius erit ei dominus. Vidua ⁊ repudiata quicqd voue rint: reddent. Vxor in domo viri cum se voto cōstrinxerit iuramēto: si audierit vir et tacue/rit nec cōtradixerit spōsioni: reddet qdcunqꝫ ꝓ miserat. Sin autē exēplo ɔtradixerit: nō tene/bitur ꝓmissionis rea: quia maritus ɔtradixit et dñs ei ꝓpiti9 erit. Si vouerit et iuramēto se cō strinxerit: vt per ieiuniuꝫ vel ceteraꝝ reꝝ absti nentiā affligat aiam suā: in arbitrio viri erit si faciat siue nō faciat. Qd si audiens vir tacue/rit: et in alteram diem distulerit sniam: quicqd vouerat atqꝫ ꝓmiserat. reddet: quia statim vt audiuit. tacuit. Sin autē cōtradixerit postqꝫ re sciuit: portabit ipse iniquitatē eius. Iste sunt le ges quas ɔstituit dñs moysi inter viruꝫ et vxo rē: inter patrē et filiā q̄ in puellari adhuc etate est: vel q̄ manet in parentis domo.

XXXI

Locutusqꝫ ē domin9 ad moysen dicēs Vlciscere pus filios isrl' de madianit' ⁊ sic colligeris ad ppl'm tuū. Statimqꝫ

moyses armate inqt ex vobis viros ad pugnā qui possint vltionē dñi expetere de madianitis Mille viri de singulis tribub⁹ eligātur ex isrl' qui mittāt ad bellū. Dederunt qz millenos de singulis tribubus. i. duodeci milia expeditoꝝ ad pugnā quos misit moyses cuz phinees filio eleazari sacerdotis. vasaqz scā ꝛ tubas ad clangendum tradidit ei. Cumqz pugnassent ꝯ madianitas atqz vicissent. oēs mares occiderunt ꝛ reges eorum eui et recem et sur et vr et rebe: qnqz pncipes gētis balaā quoqz filiū beoꝛ infecerūt gladio: ceperūtqz mulieres eorum ꝛ paruulos oiaqz pecoꝛa ꝛ cunctam suppellectilem. Quicquid habē poterāt depopulati sunt. tam vrbes qz vitulos. ꝛ castella flamma cōsumpsit. Et tulernut pdā ꝛ vniuersa que ceperant taz ex hoib⁹ qz ex iumētis. ꝛ adduxerunt ad moysen ꝛ eleazarū sacerdotez. ꝛ ad oēm multitudinem filioꝛum isrl'. Reliq aūt vtēsilia poꝛtauerunt ad castra in cāpestribus moab. iuxta ioꝛdanem cōtra hiericho. Egressi sunt autez moyses et eleazar sacerdos ꝛ oēs pncipes synagoge in occursū eoꝝ extra castra. Iratusqz moyses principibus exercit⁹ tribunis ꝛ centurionib⁹ qui venerant de bello. ait. Cur feminas reseruastis: Nōne iste sūt que deceperūt filios isrl'ad suggestionē balaā. ꝛ puaricari vos fecerūt i domino sup pctō phogoꝛ. vnde ꝛ percussus est popul⁹: Ergo cunctos interficite: quicquid est generis masculini etiaz in paruulis. ꝛ mulieres que nouerunt viros in coitu. iugulate: puellas autem ꝛ omnes feminas virgines reseruate vobis et manete extra castra septem diebus. Qui occiderit hominē vel occisum tetigerit: lustrabitur die tertio ꝛ septimo. Et de omni pꝛeda siue vestimentū fuerit siue vas. ꝛ aliquid in vtensilia pꝛeparatū de caprarū pellibus ꝛ pilis ꝛ ligno: expiabitur. Eleazar quoqz sacerdos ad viros exercitus qui pugnauerant sic locutus ē. Hoc est pꝛeceptū legis qđ mandauit domin⁹ moysi. Aurū ꝛ argentum ꝛ es ꝛ ferrum ꝛ plumbuz et stannū ꝛ omne qđ potest trāsire per flammas igne purgabit: quicquid aūt ignem non potest sustinere: aqua expiationis sanctificabit. ꝛ lauabitis vestimenta vestra die septimo. ꝛ purificati postea castra itrabitis. Dixitqz quoqz dominus ad moysen: Tolle summā eoꝛuz que capta sunt. ab homine vsqz ad pecus tu ꝛ eleazar sacerdos. ꝛ omnes principes vulgi: diuidesqz ex equo pꝛedaz inter eos qui pugnauerūt egressiqz sunt ad bellum. ꝛ inter omnē reliquā multitudinem. ꝛ separabis partem dño ab his qui pugnauerūt ꝛ fuerunt in bello vnam animam quingentis tam ex hominib⁹ qz ex bobus ꝛ asinis ꝛ ouibus. et dabis eam eleazaro sacerdoti: quia pꝛimitie dñi sunt. Ex media quoqz parte filioꝝ israel accipies qnquagesimuz caput hominū ꝛ boum ꝛ asinoꝝ ꝛ ouiū cunctoꝝqz animantiū. ꝛ dabis ea leuitis qui excubant in custodijs tabernaculi dñi. Feceruntqz moyses ꝛ eleazar sicut pceperat dñs. Fuit aūt pꝛeda quā exercitus ceperat: ouiū sexcenta septuaginta qnqz milia: boum septuaginta duo milia: asinoꝝ sexaginta milia ꝛ mille: anime hominū sexus feminei que nō cognouerant viros triginta duo milia. Dataqz est media pars his qui in pꝛelio fuerāt: ouiū trecēta trigintaseptē milia qngente e quib⁹ in partē dñi supputate sūt oues sexcēte septuagintaquinqz. ꝛ de bobus trigintasex milibus: boues septuaginta ꝛ duo. de asinis triginta milib⁹ quingentis: asini sexaginta vnus De aiabus hoiuz sedecim milibus cesserunt in partē dñi trigintadue aie. Tradiditqz moyses numerū pꝛimitiaꝝ dñi eleazaro sacerdoti: sicuti fuerat ei imperatū ex media parte filioꝝ isrl': quā separauerat his q in pꝛlio fuerāt. De media vo parte q ꝯtigerat reliquę multitudini. i. de ouibus trecentis triginta septem milib⁹ qngentis. ꝛ de bobus trigintasex milibus ꝛ de asinis triginta milib⁹ qngentis. ꝛ de hoib⁹ sedeci milibus tulit moyses quinquagesimū caput. ꝛ dedit leuitis qui excubabāt in tabernaculo dñi sicut pceperat dñs. Cūqz accessissent principes exercitus ad moysen ꝛ tribuni centurionesqz dixerunt: Nos serui tui recensuimus numerū pugnatoꝝ quos habuimus sub manu nostra. ꝛ ne vnus quidē defuit. Ob hanc causam offerimus in donarijs dñi singuli quod in pꝛeda auri potuimus inuenire. periscelides ꝛ armillas annulos ꝛ dextralia ac murenulas: vt depceris pꝛo nobis dominū. Susceperūtqz moyses ꝛ eleazar sacerdos omne aurū in diuersis speciebus pondere sanctuarij sedecim milia septingētos qnqginta siclos a tribunis ꝛ centurionibus. Vnusqsqz eni qđ in pda rapuerat: suū erat. Et susceptū intulerūt in tabernaculū testimonij: in monimentum filioꝛum israel coꝛam domino.

XXXII

Filij autem ruben ꝛ gad habebāt pecora mlta. ꝛ erat illis in iumētis infinita substātia. Cūqz vidissent iazer ꝛ galaad aptas aialibus alendis terras: venerunt ad moysen ꝛ ad eleazarū sacerdotem ꝛ principes multitudinis atqz dixerunt: Astaroth ꝛ di/

bon ⁊ iazer ⁊ nemra esebbon ⁊ elcale et saban
⁊ nebo ⁊ beon terra quã percussit dñs in ꝯspe
ctu filioꝝ israel. regiõis vberrime ẽ ad pastum
aialiũ. ⁊ nos serui tui habemus iumẽta pluri/
ma ꝑcamurqꝫ si inuenimus grãm coꝛam te vt
des nobis famulis tuis eaꝫ in possessionẽ. nec
facias nos transire ioꝛdanẽ. Quibus respõdit
moyses. Nũquid fratres vestri ibũt ad pugnã
⁊ vos hic sedebitis. Cur subuertitis mẽtes filio
rũ israel. ne trãsire audeãt in locũ quẽ eis datu/
rus ẽ dñs. Nõne ita egerũt patres vestri. qñ
missi de cadesbarne ad exploꝛandã terrã. Cũqꝫ
venissent ad vallẽ botri lustrata oĩ regiõe sub/
uerterũt coꝛ filioꝝ israel vt nõ intrarẽt fines q̊s
eis dñs dedit: qbus iratus iurauit dicẽs. Si vi
debũt hoĩes isti q ascẽderũt ex egypto a vingiti
annis ⁊ supꝛa terram quam sub iuramenta pol
licitus sum abꝛahã isaac ⁊ iacob. ⁊ noluerũt se/
qui me pꝛeter caleb filium iephone cenezeum ⁊
iosue filiũ nun. Isti impleuerũt voluntatẽ me
am. Iratusqꝫ dñs aduersum israel circunduxit
eũ ꝑ desertũ quadragita annis. donec ꝯsume/
ret vniuersa generatõ q̃ fecerat malũ i ꝯspectu
eius. Et ecce inqt vos surrexistis ꝓ pñibus ve
stris icremẽta ⁊ alũni oiuꝫ pctõꝝ. vt augeretis
furoꝛẽ dñi ꝯ isrl̃. Qꝫ si nolueritis seq eũ. i solitu
dine ppl̃m derelinqt. ⁊ vos cã eritis necis oiuꝫ
At illi ꝓpe accedẽtes. dixerunt. Caulas ouiũ
fabꝛicabimus ⁊ stabula iumẽtoꝝ. paruulis q̊ꝫ
nr̃is vꝛbes munitas: nos aũt ipi armati ⁊ acci
cti ꝑ genus ad ꝑliũ ante filios isrl̃. donec intro
ducamus eos ad loca sua. Paruuli nr̃i ⁊ qcqd
habere possumus erunt in vꝛbibus munitis ꝑꝑ
habitatoꝝ insidias. Nõ reuertemur i domos
nostras vsqꝫ dũ possideãt filij isrl̃ hereditatem
suã: nec quicq̃ꝫ queremus trãs ioꝛdanẽ qꝛ iam
habemus possessionẽ nostraꝫ in oꝛientali eius
plaga. Quibus moyses ait. Si facitis qð ꝓmit
titis expediti ꝑgite corã dño ad pugnã ⁊ oĩs vir
bellatoꝛ armatus ioꝛdanem transeat donec sub
uertat dñs inimicos suos. ⁊ subijciatur ei om/
nis terra: tũc eritis iculpabiles apud deũ ⁊ apð
israel. ⁊ obtinebitis regiões quas vultis coꝛam
dño. Sin aũt qð dicitis nõ feceritis: nulli dubiũ
est quin peccetis in deum. ⁊ scitote qm̃ pctm̃ ve
strum appꝛehẽdet vos. Edificate ergo vꝛbes
paruulis vestris: ⁊ caulas ⁊ stabula ouibus ac
iumentis: ⁊ qð polliciti estis iplete. Dixerũtqꝫ
filij gad ⁊ ruben ad moysen. Serui tui sumus
Faciemus qð iubet dñs nr̃. Paruulos nr̃os
⁊ mulieres ⁊ pecoꝛa ac iumenta relinquemus i
vꝛbibus galaad: nos autem famuli tui omnes
expediti pergemus ad bellum sicut tu domine
loqueris. Precepit ergo moyses eleazaro sacer
doti ⁊ iosue filio nun ⁊ pꝛincipibꝰ familiarum
tribꝰ israel: ⁊ dixit ad eos. Si trãsierit filij gad
⁊ filij ruben vobiscum ioꝛdaneꝫ. omnes arma
ti ad bellum coꝛam domino. ⁊ vobis fuerit ter
ra subiecta: date eis galaad in possessionẽ. Sin
autem noluerint transire vobiscuꝫ in terrã cha
naan: inter vos habitandi accipiant loca. Re/
sponderũtqꝫ filij gad ⁊ filij ruben. Sicut locu/
tus est dominus seruis suis: ita faciemus. Ipsi
armati pergemus coꝛam domino in terrã cha/
naan. ⁊ possessionem iam suscepisse nos confi/
temur trans ioꝛdanem. Dedit itaqꝫ moyses fi
lijs gad ⁊ ruben ⁊ dimidie tribui manasse filij
ioseph regnum seon regis ãmoꝛꝛei. ⁊ regnum
og regis basan. ⁊ terrã eoꝝ cum vꝛbibus suis
per circuitum. Igitur extruxerunt filij gad di/
bon ⁊ astaroth ⁊ aroer ⁊ roth ⁊ sophan ⁊ iazer
iecbaa ⁊ bethnemra ⁊ betharam vꝛbes muni/
tas. ⁊ caulas pecoꝛibus suis. Filij vero ruben
edificauerũt esebon ⁊ eleale ⁊ cariathaim ⁊ na
bo ⁊ baalmeon versis nominibus: sabama q̊ꝫ
imponentes vocabula vꝛbibus quas extruxe/
rant. Poꝛꝛo filij machir filij manasse perrexe
rũt in galaad: ⁊ vastauerũt eam interfecto am/
moꝛꝛeo habitatoꝛe eiꝰ. Dedit ergo moyses ter
rã galaad machir filio manasse: qui habitauit i
ea. Iair aũt filius manasse abijt ⁊ occupauit vi
cos eiꝰ: quos appellauit anothiair. i. villas ia/
ir. Nobe q̊ꝫ perrexit ⁊ appꝛehendit chanath cũ
viculis suis: vocauitqꝫ eam ex noie suo nobe.

XXXIII

H(h)E sũt mãsiones filioꝝ
israel qui egressi sũt de egypto per tur/
mas suas in manu moysi ⁊ aarõ. quas
descripsit moyses iuxta castoꝝ loca q̃ dñi iussio
ne mutabant. Profecto igitur de ramesse mẽ
se pꝛimo quintadecima die mensis ꝑmi: altera
die phase filij israel in manu excelsa videntibus
cũctis egyptijs ⁊ sepelientibus pꝛimogenitos
quos percusserat dñs. Nam ⁊ in dijs eoꝝ ex/
ercuerat vltionẽ. Castrametati sunt in sochoth
de sochoth venerũt in etham que ẽ in extremis
finibus solitudinis. Inde egressi venerũt con
tra phiairoth que respicit beelsephon. ⁊ castra/
metati sũt ante magdalũ. Profectiqꝫ de phiai/
roth. transierũt ꝑ mediũ mare in solitudinem.
⁊ ambulantes tribꝰ diebꝰ ꝑ desertum etham. ca
strametati sunt in mara. Profectiqꝫ de mara.
venerunt in helim vbi erant duodecim fontes
aquarũ ⁊ palme septuaginta: ibiqꝫ castrameta
ti sunt. Sed ⁊ inde egressi: fixerũt tentoꝛia supꝛ

mare rubrum. Profectiq; de mari rubro. ca/
stramentati sunt in deserto syn: vnde egressi ve
nerũt in depta. Profectiq; de depta castrame/
tati sunt in halus: egressiq; de halus. raphidim
fixere tentoria: vbi populo defuit aqua ad bibẽ
dum. Profectiq; de raphidim: castramentati
sunt in deserto synai. Sed & de solitudine synai
egressi venerũt ad seplchra ɔcupiscẽtie. Profe
cti de sepulchris concupiscentie: castramentati
sunt in asaroth: et de asaroth venerunt in
rethma profectiq; d' rethma castrametati sunt
in remomphares: vnde egressi venerunt in leb
na: De lebna castrametati sunt in ressa: egressi
q; de ressa venerunt in ceelatha: Unde ꝓfecti
castrametati sunt in mõte sepher: egressi de mõ
te sepher venerunt in arada. Inde proficiscen/
tes: castrametati sunt in maceloth. Profectiq;
de maceloth venerunt in thaath. De thaath ca
strametati sunt in thare: vnde egressi fixere ten
toria i methca. Et de methca castrametati sunt
in esmona. Profectiq; de esmona venerunt in
moseroth. Et de moseroth castrametati sunt in
baneiachan. Profectiq; de baneiachan vene/
runt in montez gadgad. Unde profecti castra
metati sunt in iethebatha: & de iethebatha ve/
nerunt in ebrona. Egressiq; de ebrona castra/
metati sunt in asiongaber: inde profecti vene/
runt in desertum syn. Hec est cades. Egressi
q; de cades castrametati sunt in monte hor: in
extremis finibus terre edom. Ascẽditq; aaron
sacerdos in montẽ hor: iubente dño: & ibi mor
tuus est anno quadragesimo egressionis filiorum
israel ex egypto mense quinto: primo die men
sis cum eet annorum cẽtũ vigintitriũ. Audiuitq;
chananeus rex arad: q habitabit ad meridiem: i
terram chanaan venisse filios israel. Et ꝓfecti
d' monte hor: castrametati sunt in salmona: vn
de egressi venerunt in phinon. Profectiq; de
phinon. castrametati sunt in oboth: & de oboth
venerunt in ieabarim. que est in finibus moa/
bitarũ. Profectiq; de ieabarim. fixere tento/
ria in dibongad: vnde egressi castrametati sũt i
elmondeblathaim. Egressi de elmondeblatha
im. venerunt ad montes abarim contra nabo
Profectiq; de montibus abarim transierunt
ad campestria moab supra iordanem cõtra hie
richo. Ibiq; castrametati sunt de bethsimõ vs
q; ad belsathim in planioribus locis moabita/
rum: vbi locutus est dominus ad moysen. Pre
cipe filijs israel. & dic ad eos. Qñ trãsieritis ior
danem intrantes terrã chanaan: disperdite cũ
ctos habitatores terre illius: cõfringite titulos
& statuas comminuite. atq; oia excelsa vastate:
mundantes terrã & habitantes in ea. Ego eni
dedi vobis illã in possessionẽ: quã diuidetis vo
bis sorte. Pluribus dabitis latiorẽ. & paucior/
bus angustiorẽ. Singulis vt sors ceciderit: ita
tribuetur hereditas. Per tribus & familias posses
sio diuidetur. Sin aũt nolueritis interficere ha/
bitatores terre q remãserint. erũt vobis q̃si cla
ui i oculis & lãcee in lateribus. & aduersabuntur
vobis in terra habitationis vre. & quod illis co/
gitaueram facere. vobis faciã. XXXIIII

Locutusq; est dñs ad moysen dicens:
Precipe filijs israel. & dices ad eos.
Cũ ingressi fueritis terrã chanaan & i
possessionẽ vobis sorte ceciderit: his finibus ter
minabitur. Pars meridiana icipiet a solitudine
syn q̃ ẽ iuxta edõ. & habebit termios ɔ orientẽ
mare salsissimũ: q circuibũt australem plagã p
ascensũ scorpionis: ita vt transeant in senna &
perueniãt ad meridiẽ vsq; ad cadesbarne: vn
de egredientur cõfinia ad villam noie adar. & tẽ
dent vsq; asemona. Ibiq; per gyrũ terminus
ab asemona vsq; ad torrentem egypti. & ma/
gni maris littore finietur. Plaga autẽ occiden/
talis a mari magno incipiet. & ipso fine claude
tur. Porro ad septentrionalẽ plagam a mari
magno termini incipient peruenientes vsq; ad
montẽ altissimũ: a quo venient in emath vsq;
ad terminos sedada. ibuntq; confinia vsq; ad
ebrona & villã henan. Hi erũt termini in pte
aquilonis. Inde metabuntur fines ɔtra orienta
lẽ plagã de villa henã vsq; sephama. & d' sepha
ma descendent termini in reblatha contra fon
tẽ daphnim. Inde puenient ɔtra orientẽ ad ma
re cenereth. & tendent vsq; ad iordanẽ. & ad vl
timũ salsissimo claudentur mari. Hãc habebitis
terrã p fines suos in circuitu. Precepitq; moy
ses filijs israel dicẽs. Hec erit terra quã possi/
debitis sorte. & aquã iussit dñs dari nouẽ tribu/
bus & dimidie tribui. Tribus eni filiorum ruben per
familias suas. & tribus filiorum gad iuxta cogna
tionũ numerum: media q; tribus manasse. i. due se
mis tribus acceperũt pte suã trãs iordanẽ contra
hierico ad orientalẽ plagã. Et ait dominus ad
moysen: Hec sũt noia virorũ qui terrã vobis
diuident. Eleazar sacerdos & iosue filius nun
& singuli pncipes de tribubus singulis: quorum
ista sunt vocabula. De tribu iuda: caleb filius
iephone. De tribu semeon: samuel filius ami/
ud. De tribu beniamin: helidad filius chaselõ
De tribu filiorum dan: bocci filius iogli. Filiorum
ioseph de tribu manasse: hannihel filius ephot

De tribu ephraim camuhel filius septhā. De tribu zabulon: helisaphan filiꝰ pharnath. De tribu ysachar: dux phaltihel filius ozan. De tribu aser: abiud filius salomi. De tribu nepthalim phedahel filius amiud. Hi sunt quibus precepit dominꝰ vt diuiderent filijs israel terram chanaan. XXXV

Hec quoqꝫ locutus ē dñs ad moysen in cāpestribꝰ moab supra iordanē ꝯ hiericho. Precipe filijs isrl' vt dent leuitis de possessionibus suis: vrbes ad habitādū ⁊ suburbana earum per circuitū: vt ipsi in oppidis maneant. ⁊ suburbana sint pecoribus ac iumētis: que a muris ciuitatū forinsecꝰ per circuitū mille passuum spatio tendenť. Cōtra orientē duo milia erunt cubiti. ⁊ cōtra meridiē similiter erūt duo milia. Ad mare q̄ꝫ qď respicit occidentē: eadem mensura erit. ⁊ septēptrionalis plaga eq̄li termino finieť. Erūtqꝫ vrbes in medio: ⁊ foris suburbana. De ipsis aūt oppidis q̄ leuitis dabitis: sex erūt in fugitiuoꝝ auxilia sepata: vt fugiat ad ea q fuderit sanguinē ⁊ exceptis his alia quadragintaduo oppida. i. simul quadragintaocto cum suburbanis suis. Ipseqꝫ vrbes que dabūť ď possessiōibꝰ filiorū isrl'. ab his q plꝰ hñt: plures auferenť. ⁊ q minus: pauciores. Singuli iuxta mēsurā hereditatis sue dabūt oppida leuitis. Ait dñs ad moysē Loq̄re filijs isrl'. ⁊ dices ad eos. Qñ trāsgressi fueritis iordanē i' terrā chanaan: decernite q̄ vrbes eē debeāt in p̄sidia fugitiuoꝝ: q nolētes sanguinē fuderint: in qbꝰ cū fugerit ꝓfugꝰ cognatꝰ occisi nō poterit eū occidere: donec stet in ꝯspectu mltitudinis. ⁊ cā illiꝰ iudiceť. De ipsis aūt vrbibꝰ q̄ ad fugitiuoꝝ subsidia sepanť: tres erūt trās iordanē. ⁊ tres in terra chanaan: tā filijs isrl': q̄ꝫ aduenis atqꝫ ꝑegrinis: vt ꝯfugiat ad eas q nolēs sanguinē fuderit. Si qs ferro ꝑcusserit. ⁊ mortuꝰ fuerit: q ꝑcussus ē: reꝰ erit homicidij. ⁊ ipse morietur. Si lapidē iecerit. ⁊ ictus occubuerit sil'r punieť. Si ligno ꝑcussus interierit: percussoris sanguine vendicabitur. Propinquus occisi homicidā interficiet: stati vt appr̄hēderit eū: interficiet. Si per odiū quis hoiem impulerit vel iecerit quippiā in eū ꝑ insidias: aut cū eēt inimicꝰ manu ꝑcusserit: ⁊ ille mortuus fuerit: percussor homicidij reus erit. Cognatus occisi statim vt inuenerit eū: iugulabit. Q̄ si fortuitu ⁊ absqꝫ odio ⁊ inimicitijs: q̄c q̄ꝫ horū fecerit. ⁊ hoc audiēte populo fuerit conprobatū: atqꝫ inter ꝑcussorē ⁊ ꝓpinquū sanguinis q̄stio ventilata: liberabiť innocēs de vltoris manu. ⁊ reduceť ꝑ s'niam in vrbē ad quam cōfugerat: manebitqꝫ ibi donec sacerdos magnus q oleo scō vnctꝰ ē moriať. Si interfector extra fines vrbiū q̄ exulibus deputate sūt fuerit inuētꝰ. ⁊ ꝑcussus ab eo q vltor ē sanguinis. absqꝫ noxa erit q eū occiderit. Debuerat enim ꝓfugus vsqꝫ ad mortē pōtificis in vrbe residē. Postq̄ꝫ aūt ille obierit: homicida reuerteť in terram suā. Hec sempiterna erūt ⁊ legitima in cūctis habitatiōibus vr̄is. Homicida sub testibus punieť. Ad vnius testimoniū nullꝰ cōdēnabiť. Nō accipietis p̄ciū ab eo q reꝰ ē sanguinis: statim ⁊ ipse morieť. Exules ⁊ ꝓfugi añ mortē pontificis nullo modo in vrbes suas reuerti poterunt: ne polluatis terrā habitationis vr̄e q̄ insontiū cruore maculať: nec aliter expiari potest nisi ꝑ eiꝰ sanguinē q alteriꝰ sanguinē fuderit. Atqꝫ ita emūdabiť vestra possessio me cōmorante vobiscū. Ego eni sum dñs qui habito inter filios israel. XXXVI

Accesserūt autē ⁊ principes familiarū gallaad filij machir filij manasse de stirpe filiorum ioseph: locutiqꝫ sunt moysi coram principibꝰ israel: atqꝫ dixerūt: Tibi domino nr̄o p̄cepit dñs vt terrā sorte diuideres filijs isrl'. ⁊ vt filiabꝰ salphaad fratris nr̄i dares possessionē debitā patri: quas si alteriꝰ tribꝰ homines vxores acceperint: seq̄ť possessio sua ⁊ trāslata ad aliam tribū de nr̄a hereditate minuetur: atqꝫ ita fiet vt cū iubileꝰ. i. quinquagesimꝰ annꝰ remissionis aduenerit cōfūdať sortium distributio. ⁊ aliorum possessio ad alios transeat. Rñdit moyses filijs isrl' ⁊ dño precipiente ait: Recte tribus filiorū ioseph locuta est. ⁊ hec lex super filiabus salphaad a dño ꝓmulgata est. Nubāt quibꝰ volūt: tm̄ vt sue tribus hoibꝰ ne cōmisceatur possessio filiorū israel de tribu i tribum. Omnes. n. viri ducēt vxores de tribu ⁊ cognatione sua. ⁊ cūcte femine de eadem tribu maritos accipiēt: vt hereditas ꝑmaneat in familijs: nec sibi misceanť tribus: sꝫ ita maneāt vt a dño sepate sunt. Feceruntqꝫ filie salphaad vt fuerat imperatum: ⁊ nupserūt maala ⁊ thersa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ noa filijs patrui sui de familia manasse qui fuit filius ioseph. ⁊ possessio que illis fuerat attributa mansit in tribu ⁊ familia patris earum. Hec sunt mandata atqꝫ iudicia que mandauit dominꝰ per manum moysi ad filios israel in campestribꝰ moab supra iordanem contra hiericho.

¶ Explicit liber Numeri. Incipit liber elleaddaberim q deuteronomiū p̄notať. Caplm I

H Ec sunt verba
que locut⁹ ē moyses ad oēm
israel trāsiordanē in solitudi
ne cāpestri ɔtra mare rubrū
inter pharan ⁊ thofel ⁊ labā
⁊ aseroth: vbi auri est pluri
mū: vndecī diebus de oreb:
per viam montis seyr vsqꝫ cadesbarne. Qua
dragesimo anno vndecimo mēse. ꝑmo die mē
sis locutus ē moyses ad filios israel oīa que p̄
ceperat illi dn̄s: vt diceret eis postq̄ꝫ percussit
seon regem ammoreorū: qui habitauit in ese
bon. ⁊ og regem basan: qui māsit in aserot ⁊ in
edrai trāsiordanē i terra moab. Cepitqꝫ moy
ses explanare legē ⁊ dicere: Dn̄s deus nr̄ locu
tus ē ad nos in oreb dicēs: Sufficit vobis q̄ i
hoc mōte mansistis. Reuertimini ⁊ venite ad
mōtē āmoreoꝝ. ⁊ ad cetera q̄ ei ꝓxima sūt cā
pestria atqꝫ mōtana ⁊ hūiliora loca ɔ̄ meridieꝫ
⁊ iuxta littus maris: terrā chananeoꝝ ⁊ libani
vsqꝫ ad flumē magnū eufratē. En inq̄t tradidi
vobis. Ingredimini ⁊ possidete eā: sup quam
iurauit dn̄s p̄ribus vr̄is abrahā ysaac ⁊ iacob:
vt daret illā eis ⁊ semini eoꝝ post eos. Dixitqꝫ
vobis illo in t̄pe: Nō possū solus sustinē vos:
q² dn̄s deus vester multiplicauit vos: ⁊ estis ho
die sicut stelle celi plurimi. Dominus deus pa
trū vr̄oꝝ addat ad hūc numerū multa milia: ⁊
bn̄dicat vobis sicut locutus ē. Nō valeo solus
negocia vr̄a sustinē ⁊ pōdus ⁊ iurgia. Date ex
vobis viros sapiētes ⁊ gnaros: q̄ꝝ cōuersatio
sit ꝓbata in tribubus vestris: vt ponā eos vo
bis p̄ncipes. Tūc r̄ndistis mihi. Bona res est
quā vis facere. Tuliqꝫ de tribubus vr̄is viros
sapiētes ⁊ nobiles. ⁊ cōstitui eos p̄ncipes tri
bunos ⁊ centuriones ⁊ q̄nquagenarios ac de
canos: q̄ docerēt vos singula: p̄cepiqꝫ eis di
cens: Audite illos. ⁊ qd̄ iustū ē iudicate. Siue
ciuis sit ille siue ꝑegrinus: nulla erit distantia
ꝑsonaꝝ. Ita paruū audietis vt magnū: nec ac
cipietis cuiusq̄ꝫ personā: q² dei iudiciū ē. Q̄d
si difficile vobis visum aliq̄d fuerit: referte ad
me. ⁊ ego audiā. Precepiqꝫ oīa que facere de
beretis. Profecti autē de oreb transiuimus ꝑ
heremū terribilē ⁊ maximā solitudinē quā vi
distis per viā mōtis ammorei sicut preceperat
dn̄s deus nr̄ nobis. Cūqꝫ venissemus i cades
barne. dixi vobis: Venistis ad mōtē āmorei:
quē dn̄s deus vester daturus ē vobis. Vide
terrā: quā dn̄s deus tuus dabit tibi. Ascende
⁊ possidē eā: sicut locutus ē dn̄s deus nr̄ patri
bus tuis. Noli timere: nec q̄c̄q̄ꝫ paueas. Et ac
cessistis ad me oēs atqꝫ dixistis. Mittam⁹ vi
ros q̄ ɔsiderēt terrā. ⁊ renūciēt per qd̄ iter de
beam⁹ ascēdere. ⁊ ad q̄s ꝑgere ciuitates. Cūqꝫ
mihi sermo placuisset: misi ex vobis duodecim
viros singulos de tribub⁹ suis. Qui cū ꝑrexis
sent ⁊ ascēdissent in mōtana venerunt vsqꝫ ad
vallē botri. ⁊ cōsiderata terra: sumētes de fru
ctib⁹ ei⁹ vt ōnderēt vbertatē: attulerūt ad nos
atqꝫ dixerūt. Bona ē terra quā dn̄s deus no
ster daturus ē nobis. Et noluistis ascēdere sꝫ
increduli ad sermonē dei nr̄i murmurastis in
tabernaculis vr̄is: atqꝫ dixistis. Odit nos do
minus. ⁊ iccirco eduxit nos de terra egypti vt
traderet in manu ammorei atqꝫ deleret. Quo
ascēdemus? Nūcij terruerūt cor nr̄m dicētes:
Maxima multitudo ē. ⁊ nobis statura ꝓcerior
Vrbes magne. ⁊ ad celū vsqꝫ munite. Filios
enachim vidimus ibi. Et dixi vobis nolite me
tuere: nec timeatis eos. Dn̄s deus q̄ ductor est
nr̄. ꝓ vobis ipse pugnabit: sicut fecit in egypto
cūctis videntibus ⁊ in solitudine ipsi vidistis.
Portauit te dn̄s deus tuus vt solet hō gestare
paruulū filiū suū in oī via per quā ambulastis:
donec veniretis ad locū istū. Et nec sicquidem
credidistis dn̄o deo vr̄o q̄ p̄cessit vos in via. ⁊
metatus ē locū in q̄ tētoria figere deberetis no
cte ōndēs vobis iter per ignē. ⁊ die per colūnā
nubis. Cūqꝫ audisset dn̄s vocē sermonū vr̄oꝝ
iratus iurauit. ⁊ ait: Nō videbit quispiā de ho
minibus generatōis huius pessime terrā bonā
quā sub iuramēto pollicitus sū p̄ribus vr̄is: p̄
ter caleb filiū iephone. Ipse eni videbit eā. ⁊
ipsi dabo terrā quā calcauit. ⁊ filijs eius q² secu
tus ē dn̄m. Nec mirāda indignatio in populū
cū mihi q̄ꝫ iratus deus ꝓpter vos dixerit. Nec
tu ingredieris illuc: sꝫ iosue filius nun minister
tuus ipse intrabit ꝓ te. Hūc exhortare ⁊ robora
⁊ ipse sorte terrā diuidet israeli. Paruuli vr̄i
de q̄bus dixistis q̄ captiui ducerent: ⁊ filij qui
hodie boni ac mali ignorant distantiā: ipsi in
gredient. ⁊ ipsis dabo terrā ⁊ possidebūt eam
vos aūt reuertimini ⁊ abite in solitudinē ꝑ viā
maris rubri. Et respōdistis mihi: Peccaui
mus dn̄o. Ascēdemus ⁊ pugnabimus sicut p̄
cepit dn̄s deus noster. Cūqꝫ instructi armis ꝑ
geretis in montem. ait mihi dominus: Dic ad
eos. Nolite ascēdere neqꝫ pugnet. Nō.n. sū
vobiscū: ne cadatis corā inimicis vr̄is. Lo
cutus sū ⁊ nō audistis: sꝫ aduersantes imperio
dn̄i ⁊ tumentes superbia ascendistis in mon
tem. Itaqꝫ egressus ammoreus q̄ habitabat

in mõtibus ⁊ obuiã veniẽs ꝑsecutus est vos si
cut solẽt apes ꝑseq. ⁊ cecidit de seyr vsq; horma
Cũq; reuersi ploraretis corã dño non audiuit
vos: nec voci vr̃e voluit acquiescere. Sedistis er/
go in cadesbarne multo tp̃e. II

P
Rofectiq; inde venimus in solitudinẽ
q̃ ducit ad mare rubrũ sicut mihi dixe/
rat dñs. ⁊ circuiuimus montẽ seyr lon
go tp̃e. Dixitq; dñs ad me. Sufficit vobis cir/
cuire montẽ istuz: ite ꝯtra aquilonẽ ⁊ pp̃lo ꝑcipe
dicẽs. Trãsibitis ꝑ terminos fratrũ vr̃oꝝ esau
filiorũ q habitãt in seyr ⁊ timebũt vos. Vide/
te ergo diligenter ne moueamini ꝯtra eos. Ne
q; enim dabo vobis de tra eoꝝ quãtũ pōt vnius
pedis calcare vestigiũ: q2 in possessionẽ esau de
di montẽ seyr. Cibos emetis ab eis pecunia ⁊
comedetis: aquã emptã haurietis ⁊ bibetis. Do
minꝰ deus tuus benedixit tibi in oi tp̃e manuũ
tuarũ. Nouit iter tuũ. quõ trãsieris solitudinez
hanc magnã per q̃draginta ãnos. habitans te/
cũ dñs deus tuus. ⁊ nihil tibi defuit. Cũq; tra/
sissemus fr̃es nr̃os filios esau q habitabãt in se
yr per viã campestrẽ de helath ⁊ de asiongaber
venimus ad iter qd̃ ducit in desertũ moab. Di
xitq; dñs ad me. Non pugnes contra moabi/
tas: nec ineas aduersus eos ꝑlium. Non eniz
dabo tibi q̄cq̄; de terra eoꝝ: q2 filijs loth tradi/
di eam in possessionẽ. Emim primi fuerunt ha
bitatores eius: pp̃ls magnus ⁊ validus ⁊ tam
excelsus vt de enachim stirpe q̃si gigantes cre/
derentur. ⁊ essent similes filioꝝ enachim. De/
niq; moabite appellant eos emim. In seyr aũt
prius habitauerũt horrei: q̄bus expulsis atq; d̃
letis habitauerunt filij esau sicut fecit israel i ter
ra possessionis sue quam dedit illi dñs. Surgẽ
tes ergo vt transiremus torrentem çareth veni
mus ad eũ. Tempus aũt q̃ ambulauimus d̃ ca
desbarne vsq; ad transitũ çareth triginta ⁊ octo
annoꝝ fuit: donec consumeret omnis ꝯgrega
tio hoium bellatoruz de castris. sicut iurauerat
dñs: cuius manus fuit aduersus eos vt interi/
rẽt de castrorũ medio. Postq̄; aũt vniuersi ce/
ciderunt pugnatores. locutus est dñs ad me di
cens. Tu trãsibis hodie terminos moab vrbẽ
nomine ar. ⁊ accedens in vicinia filiorũ ãmon.
caue ne pugnes ꝯtra eos: nec mouearis ad pre
lium. Non. n. dabo tibi de terra filioruz ãmon
q2 filijs loth dedi eam in possessionem. Terra
gigantum reputata est. ⁊ in ipsa olim habitaue
runt gigantes. quos ammonite vocant çõmim
populus magnus ⁊ multus ⁊ procere longitu/
dinis: sicut enachim quos deleuit dominꝰ a fa/
cie eorũ. ⁊ fecit illos habitare ꝓ eis: sicut fecerat
filijs esau qui habitãt in seyr: delens horreos.
⁊ terra eorũ illis tradẽs: quam possident vsq;
in presens. Eueos quoq; q habitabãt in aseriz
vsq; gazã cappadoces expulerunt: q egressi de
cappadocia deleuerũt eos ⁊ habitauerũt ꝓ illis
Surgite ⁊ transite torrentẽ arnon. Ecce tradi
di in manu tua seon regem esebon ammoreum
⁊ terrã eiꝰ incipe possidere ⁊ cõmitte aduersus
eũ ꝑliũ. Hodie incipiã mittere terrorem atq;
formidinẽ tuã in pp̃los q habitant sub oi celo.
vt audito noie tuo paueant. ⁊ in morem partu
rientiũ contremiscant. ⁊ dolore teneant. Misi
ergo nuncios de solitudine cademoth ad seon
regẽ esebon verbis pacificis dicẽs. Trãsibimꝰ
ꝑ terrã tuã: publica gradiemur via. Nõ decli
nabimꝰ neq; ad dexteraz neq; ad sinistram ali
menta precio vende nobis vt vescamur: aquã
pecunia tribue: ⁊ sic bibemꝰ. Tm̃ est vt nobis
cõcedas transitũ: sicut fecerũt filij esau qui habi
tant in seyr ⁊ moabite qui morant in ar: donec
veniamus ad iordanẽ. ⁊ transeamus ad terraz
quã dñs deꝰ noster daturꝰ ẽ nobis. Noluitq;
seon rex esebon dare nobis transitũ: quia indu
rauerat dñs deus tuꝰ spm̃ eiꝰ. ⁊ obfirmauerat
cor illius ita vt traderet in manꝰ tuas sicut nũc
vides. Dixitq; dñs ad me: Ecce cepi tibi tra/
dere seon ⁊ terram eius: incipe possidere eam.
Egressusq; est seon obuiã nobis cũ omni po/
pulo suo ad ꝑliũ in iasa: ⁊ tradidit eũ dñs deus
noster nobis: ꝑcussimusq; eũ cũ filijs ⁊ oi po/
pulo suo: cũ cũctasq; vrbes in tp̃e illo cepimus
interfectis habitatoribꝰ earũ viris ac mulieri/
bus ⁊ paruulis. Nõ reliquimus in eis quicq̄;
absq; iumentis: que in partẽ venere predãtiũ:
⁊ spolijs vrbiũ quas cepimꝰ ab aroer q̃ ẽ super
ripam torrẽtis arnon oppido: qd̃ in valle situ
ẽ vsq; galaad. Nõ fuit vicus vel ciuitas q̃ no/
stras effugeret manus. Oẽs tradidit dñs deꝰ
noster nobis: absq; terra filiorũ ãmon ad quã
nõ accessimꝰ. ⁊ cũctis q̃ adiacent torrẽti ieboc ⁊
vrbibus montanis: vniuersisq; locis a quibꝰ
nos ꝓhibuit dñs deus noster. III

I
Taq; cõuersi ascendimus ꝑ iter basan
Egressusq; ẽ og rex basan in occursuz
nobis cũ pp̃lo suo ad bellãdũ in edrai.
Dixitq; dñs ad me. Ne timeas eũ: q2 i manu
tua traditꝰ ẽ cum oi populo ac terra sua faciesq;
ei sicut fecisti seon regi ammoreorũ qui habita/
uit in esebon. Tradidit ergo dñs deꝰ nr̃ in ma
nibꝰ nr̃is etiã og regẽ basan ⁊ vniuersũ popu/
lum eiꝰ: ꝑcussimusq; eos vsq; ad internitionẽ

vastantes cunctas ciuitates illius vno tpe. Nō fuit oppidū qđ nos effugeret. Sexagita vrbes τ omnē regionē argob regni og in basan. Cū cte vrbes erant munite muris altissimis: portisqꝫ τ vectibꝰ: absqꝫ oppidis inumeris q̄ nō habebāt muros. Et deleuimꝰ eos sicut feceramꝰ seon regi esebon. disperdētes omnē ciuitatem virosqꝫ ac mulieres τ paruulos: iumenta autē τ spolia vrbiū diripuimus. Tulimusqꝫ illo i tēpore terrā de manu duoꝝ regū āmoreoꝝ qui erant trans iordanem a torrēte arnon vsqꝫ ad montē hermon. quē sidonij sarion vocāt τ ammorei sanir: omnes ciuitates que site sūt i planitie. τ vniuersam terram galaad τ basan vsqꝫ ad selcha et edrai ciuitates regni og in basan. Solus quippe og rex basan restiterat de stirpe gigantiū. Et monstraꝛ lectus eiꝰ ferreꝰ qui ē in rabath filioꝝ āmon: nouē cubitos habens longitudinis. τ quattuor latitudinis ad mensuraꝫ cubiti virilis manus. Terrāqꝫ possedimus tēpore illo ab aroer que ē super ripā torrentis arnon: vsqꝫ ad mediā ptē mōtis galaad τ ciuitates illiꝰ dedi ruben τ gad. Reliquā aūt ptē galaad τ omnē basan regni og. tradidi medie tribui manasse. oēm regionē argob. Cūctaqꝫ basan vocabaꝛ terra gigantū. Jair filiꝰ manasse possedit omnem regionē argob vsqꝫ ad terminos gessuri τ machati. Vocauitqꝫ ex noīe suo basan anothiair. i. villas iair vsqꝫ in p̄ntē diem Machir qꝫ dedi galaad. τ tribubꝰ rubē. τ gad dedi de terra galaad vsqꝫ ad torrentē arnō mediū torrentis τ ꝯfiniū vsqꝫ ad torrentem ieboc: q est terminꝰ filioꝝ āmon: τ planitiē solitudis atqꝫ iordanē. τ terminos cenereth vsqꝫ ad mare deserti qđ est salsissimū ad radicē mōtꝭ phasga contra orientem. Precepiqꝫ vobis in tēpore illo dicens. Dn̄s deꝰ vester dat vobis terrā hanc in hereditatē: expediti p̄cedite fratres vestros filios israel ois viri robusti absqꝫ vxoribus τ paruulis atqꝫ iumentꝭ. Noui eni ꝙ plura habeatis pecora τ in vrbibꝰ remanere debebūt quas tradidi vobis. donec requiem tribuat dn̄s fratribꝰ vestris sicut vobis tribuit. τ possideant ipi etiā terrā quā daturꝰ ē eis trās iordanē. tūc reuerteꝛ vnusquisqꝫ in possessionē suaꝫ quā dedi vobis. Josue qꝫ in tpe illo precepi dicens. Oculi tui viderūt q̄ fecit dn̄s deꝰ nr̄ duobꝰ his regibꝰ. sic faciet oibꝰ regnis ad que transituꝛꝰ es. Ne timeas eos. Dn̄s eni deꝰ vester pugnabit ꝓ vobis. Precatusqꝫ sum dn̄m i tēpore illo dicēs. Dn̄e deꝰ tu cepisti ostendere seruo tuo magnitudinem tuā manuqꝫ fortissimā.

Neqꝫ eni est alius deus vel in celo vel in terra q possit facere opa tua τ cōpari fortitudini tue. Transibo igiꝛ τ videbo terrā hāc optimā trās iordanē. τ montem istū egregiū τ libanū. Jratusqꝫ ē dn̄s mihi ꝓpter vos. nec exaudiuit me sed dixit mihi. Sufficit tibi: nequaqꝫ vltra loq̄ris de hac re ad me. Ascende cucumen phasge τ oculos tuos circūfer ad occidentem τ ad aquilonē. austrūqꝫ. τ orientem. τ aspice. Nec enim transibis iordanē istū. Precipe iosue τ conforta cum atqꝫ cōforta. quia ipe precedet populū istū τ diuidet eis terrā quā visituꝛꝰ es. Mansimusqꝫ in valle contra phanū phogor. IIII

Et nunc israel audi precepta τ iudicia q̄ ego doceo te vt faciens ea viuas. τ ingrediens possideas terrā quā dn̄s deꝰ patrū vestroꝝ daturꝰ ē vobis. Nō addetis ad verbū qđ vobis loquor: nec auferetꝭ ex eo. Custodite mādata dn̄i dei vestri q̄ ego p̄cipio vobꝭ Oculi vestri viderūt oia q̄ fecit dn̄s contra beelphegor: quō contriuerit oēs cultores eius de medio vestri. Vos aūt q adheretꝭ. dn̄o deo vestro. viuitis vniuersi vsqꝫ i p̄sentē diē. Scitis ꝙ docuerim vos p̄cepta atqꝫ iusticias. sicut mādauit mihi dn̄s deus meus. sic facietis ea in terra quā possessuri estis. τ obseruabitis τ iplebitis ope. Hec ē eni vr̄a sapiētia τ itellectus corā pplīs. vt audiētes vniuersi p̄cepta hec dicāt En ppl's sapiēs τ itelligēs gens magna. Nec ē alia natio tā grādis q̄ habeat deos appropinquātes sibi: sicut deus nr̄ adest cūctis obsecratiōibus nr̄is. Que eni ē alia gēs sic inclyta vt habeat cerimonias iustaqꝫ iudicia: τ vniuersā legē quā ego ꝓponā hodie ante oculos vr̄os. Custodi igiꝛ temetipm̄ τ animā tuam sollicite. Ne obliuiscaris verboꝝ que viderūt oculi tui: τ ne excidāt de corde tuo cūctis diebus vite tue Docebis ea filios ac nepotes tuos: die quo stetisti corā dn̄o deo tuo in oreb. qn̄ dn̄s locutus ē mihi dicens. Congrega ad me populū vt audiant sermones meos. τ discāt timere me oi tpe quo viuūt i terra: doceantqꝫ filios suos. Et accessistis ad radices montis qui ardebat vsqꝫ ad celū: erātqꝫ in eo tenebre τ nubes τ caligo. Locutusqꝫ est dn̄s ad vos de medio ignis. Vocē verboꝝ eius audistis. τ formā penitus nō vidistis. Et ondit vobis pactū suuꝫ qđ p̄cepit vt faceretis. τ decē verba q̄ scripsit in duabus tabulis lapideis. Mihiqꝫ mādauit in illo tpe vt docerem vos cerimonias τ iudicia. que facere deberetis in terra quā possessuri estis. Custodite igiꝛ sollicite aias vr̄as. Nō vidistꝭ aliquā

similitudinem in die q̄ locutus est vobis dn̄s in
oreb de medio ignis: ne forte decepti faciatꝭ vo
bis sculptā similitudinē. aut imaginem masculi
vel femine. similitudinē oīuz iumentoꝝ q̄ sunt
super terrā. vel auiū sub celo volantiū atqꝫ re/
ptiliū q̄ mouenť in ťra siue pisciū q sub ťra mo/
ranť in aqs: ne forte eleuatis oculis ad celū vi/
deas solem ⁊ lunam ⁊ oīa astra celi. ⁊ errore de
ceptus adores ea ⁊ colas. q̄ creauit dn̄s deꝰ tuꝰ
in ministeriū cūctis gentibꝰ q̄ sub celo sūt. Vos
autē tulit dn̄s ⁊ eduxit de fornace ferrea egypti
vt habent ppl'm hereditariū sicut est in pn̄ti die
Iratusqꝫ ē dn̄s ꝯtra me ꝓpter sermones vr̄os
⁊ iurauit vt non transirez iordanem nec ingre/
derer terrā optimam quam daturus est vobis.
Ecce morior in hac humo. nō transibo iordanē
vos trāsibitis ⁊ possidebitis terrā egregiam.
Caue ne qn̄ obliuiscaris pacti dn̄i dei tui qd̄ pe
pigit tecum. ⁊ facias tibi sculptam similitudinē
eoꝝ q̄ fieri dn̄s ꝓhibuit. Quia dn̄s deus tuus
ignis ꝯsumens est: deus emulator/ Si genueri
tis filios ac nepotes ⁊ morati fueritis in terra: d̄
ceptiqꝫ feceritis vobis aliquā similitudinē patrā
tes malum corā dn̄o deo vestro vt cū ad iracun
diam ꝓuocetis. testes inuoco hodie celum ⁊ ter
rā, cito perituros vos esse de terra. quā transito
iordane possessuri estis. Nō habitabitis in ea lō
go tp̄e: sed delebit vos dn̄s atqꝫ disperget in oēs
gentes: ⁊ remanebitis pauci in nationibus ad q̄s
vos ducturus est dn̄s. Ibiqꝫ seruietis dijs q ho/
minū manu fabricati sunt. ligno ⁊ lapidi q non
vident nec audiūt. nec comedūt. nec odorantur
Cumqꝫ q̄sieris ibi dn̄m deum tuum inuenies cū
si tn̄ toto corde q̄sieris ⁊ tota tribulatiōe aīe tue
postqꝫ te inuenerint oīa q̄ p̄dicta sunt. Nouissi
mo autem tp̄e reuerteris ad dn̄m deum tuum ⁊
audias vocē eius. qr deus misericors dominus
deus tuꝰ est: Nō dimittet te nec oīo delebit: ne
qꝫ obliuiscetur pacti in quo iurauit prībus tuis
Interroga de diebꝰ antiqs qui fuerūt an̄ te ex/
die quo creauit dn̄s deus hoiem super terraz a
sūmo celi vsqꝫ ad sūmuz eius: si facta est aliquā
do huiꝰcemodi res. aut vnqꝫ cognitū est. vt au
diret ppl's vocē dn̄i dei loquētꝭ d̄ medio ignis
sicut tu audisti ⁊ vidisti: si fecit deus vt ingrede
reť ⁊ tolleret sibi gentez de medio nationū p tē
ptationes. signa atqꝫ portenta. per pugnā ⁊ ro
bustā manū. extentūqꝫ brachium ⁊ horibiles vi
siōes: iuxta oīa q̄ fecit ꝓ nobis dn̄s deꝰ noster.
in egypto videntibus oculis tuis. vt scires qm̄
dn̄s ipse est deꝰ. ⁊ nō est alius pter vnum. De
celo te fecit audire vocē suam vt doceret te. ⁊ in
terra ostendit tibi ignē suū maximuz. ⁊ audisti
verba illiꝰ de medio ignis. qr dilexit patres tu/
os. ⁊ elegit semen eoꝝ post eos. Eduxitqꝫ te p̄
cedens in virtute sua magna ex egypto vt de/
leret nationes maximas ⁊ fortiores te in introi
tu tuo. ⁊ introduceret te. daretqꝫ tibi terrā eaꝝ
in possessionē. sicut cernis in pn̄ti die. Scito er
go hodie ⁊ cogitato in corde tuo q dn̄s ip̄e est
deꝰ in celo sursū ⁊ in terra deorsū ⁊ nō sit alius.
Custodi p̄cepta eiꝰ atqꝫ mādata q̄ ego p̄cipio ti
bi: vt bene sit tibi ⁊ filijs tuis post te: ⁊ pmane
as multo tp̄e sup terrā quā dn̄s deꝰ tuus datu/
rꝰ est tibi. Tūc separauit moyses tres ciuitates
trans iordanē ad orientalē plagaz vt confugiat
ad eas q occiderit nolens ꝓximū suū. nec fuerit
inimicꝰ ante vnum ⁊ alterū diem. ⁊ ad harū ali
quā vrbiū possit euadere: bosor in solitudine q̄
sita ē in terra cāpestri d̄ tribu ruben. ⁊ ramoth
in galaad que ē in tribu gad. ⁊ golam in basan
que ē in tribu manasse. Ista ē lex quā ꝓposuit
moyses corā filijs israel. ⁊ hec testimonia ⁊ ceri
monie atqꝫ iudicia que locutꝰ est ad filios israel
quando egressi sūt de egypto trās iordanem in
valle ꝯtra phanū phogor i terra seon regꝭ am
morrei q habitauit in esebon quē percussit moy
ses. Filij qꝫ israel egressi ex egypto possederūt
terrā eiꝰ ⁊ terrā og regis basan. duoꝝ regū am
morreoꝝ q erāt trās iordanē ad sol' ortū ab aro
er q̄ sita ē sup ripā torrentꝭ arnon vsqꝫ ad mō/
tē sanir q ē et hermō. omnē planitiē trans ior/
danē ad orietalē plagā vsqꝫ ad mare solitudis.
⁊ vsqꝫ ad radices mōtꝭ phasga. V

Vocauitqꝫ moyses omnem israhelem.
⁊ dixit ad euz. Audi israel cerimonias
atqꝫ iudicia que ego loquor in auribus
vestris hodie. Discite ea. ⁊ opere cōplete. Do
minꝰ deus noster pepigit nobiscū fedus in oreb
Nō cū prībus nr̄is inijt pactū sed nobiscū. q i
p̄sentiarū sumus ⁊ viuimus. Facie ad faciē lo
cutus ē nobis i mōte de medio ignis. Ego seq
ster ⁊ medius fuit inter deū ⁊ vos in tp̄e illo: vt
annūciarē vobis verba eius. Timuistis enim
ignē ⁊ nō ascēdistis in mōtē. Et ait. Ego dn̄s
deus tuus qui eduxi te de terra egypti d̄ domo
seruitutꝭ. Nō habebis deos alienos i ꝯspectu
meo. Non facies tibi sculptile. nec similitudinem
omniū q̄ i celo sūt desup ⁊ q̄ in terra deorsū. et
q̄ versanť in aqs sub terra. Nō adorabis ea: ⁊
nō coles. Ego eni sū dn̄s deꝰ tuꝰ. deꝰ emulator
reddēs iniqtatē patrū sup filios i terciā ⁊ quar
tā generationē. his q oderūt me. ⁊ faciēs mise
ricordiā in multa milia: diligentibus me ⁊ cu/

stodictibus pcepta mea. Nō vsurpabis nomē
dñi dei tui frustra: qr nō erit īpunitus q sup re
vana nomē eius assumpserit. Obserua diem
sabbati vt sanctifices eū: sicut pcepit tibi dñs de
us tu⁹. Sex diebus opaberis ⁊ facies oia opa
tua. Septim⁹ dies sabbati ē.i. requies dñi dei tui
Non facies in eo qcq̄ operꝭ: tu ⁊ filius tuus et
filia. seruus ⁊ ancilla. bos ⁊ asinus. ⁊ oē iumētū
tuū. ⁊ peregrinus q est intra portas tuas: vt req
escat seruus ⁊ ancilla tua sicut ⁊ tu. Memento
qꝫ et ipse fuerꝭ in egypto. ⁊ eduxerit te inde do
min⁹ deus tuus in manu forti ⁊ brachio extento
Iccirco precepit tibi vt obseruares diem sabba
ti. Honora patrē tuū ⁊ matrē. sicut precepit ti
bi dñs deus tuus: vt longo viuas tempore: ⁊ bñ
sit tibi in terra quā dñs deus tuus daturus ē ti/
bi. Non occides: neqꝫ mechaberꝭ: furtūqꝫ nō
facies. nec loquerꝭ contra pximū tuū falsū testi
monium. Non cōcupisces vxorem pximi tui.
non domum. non agrum. non seruum. nō an
cillā nō bouē. nō asinū. ⁊ vniuersa q̄ illius sūt.
Hec verba locutus ē dñs ad oēm multitudi/
nē vestrā in mōte. de medio ignis. et nubis et
caliginis: voce magna. nihil addens amplius s
et scripsit ea in duabus tabulꝭ lapideis, quas tra
didit mihi. Vos aūt postq̄ audistis vocem de
medio tenebrap. et montē ardere vidistis. ac/
cessistꝭ ad me oēs principes tribuū et maiores
natu. atqꝫ dixistis. Ecce ostēdit nobis dñs de
us noster maiestatē ⁊ magnitudinē suā. Vocē
eni ei⁹ audiuimus de medio ignis. ⁊ pbauim⁹
hodie qꝫ loquente deo cum hoīe vixerit homo.
Cur ergo moriemur ⁊ deuorabit nos ignis h
maximus. Si eni audierim⁹ vltra vocē dñi dei
nr̄i moriemur. Quid est omnis caro vt audiat
vocē dei viuentis: qui de medio ignis loquitur
sicut nos audiuim⁹. ⁊ possit viuere. Tu magꝭ
accede. ⁊ audi cūcta q̄ dixerit dñs de⁹ nr̄ tibi lo/
querisqꝫ ad nos. ⁊ nos audientes faciemus ea
Qd cum audisset dñs. ait ad me. Audiui vo/
cē verbop populi hui⁹ que locuti sūt tibi. Be/
ne oia sunt locuti. Quis det talē eos hr̄e mētē
vt timeāt me ⁊ custodiāt vniuersa mādata mea
ī oī tpe. vt bñ sit eis ⁊ filijs eop ī sempiternum
Vade ⁊ dic eis. Reuertimini in tētoria vr̄a
Tu vo hic sta mecū. ⁊ loquar tibi oia mādata
⁊ cerimonias atqꝫ iudicia q̄ docebis eos vt fa
ciant ea in terra quā dabo illis in possessionem
Custodite igit ⁊ facite q̄ pcepit dñs de⁹ vobis.
Nō declinabitꝭ neqꝫ ad dextrā neqꝫ ad sinistrā
ꝫ p viā q̄ pcepit dñs de⁹ vr̄ ābulabitꝭ vt viua
tis. ⁊ bene sit vobis ⁊ ptelent dies vestri in ter
ra possessionis vestre.

VI

Hec sunt precepta ⁊ cerimonie atqꝫ iudi
cia que mandauit domin⁹ deus vester
vt docerem vos: vt faciatis ea in terra
ad quam transgredimini possidendā: vt time
as dominum deum tuum. ⁊ custodias omnia
mandata ⁊ precepta eius que ego precipio tibi
⁊ filijs ac nepotib⁹ tuis cunctis diebus vite tue
vt plongentur dies tui. Audi israel ⁊ obserua
vt facias que precepit tibi dominus. ⁊ bene sit
tibi. ⁊ multipliceris amplius. sicut pollicitus ē
dominus deus patrum tuorum tibi terrā lacte
⁊ melle manantē. Audi israel. Dñs de⁹ vr̄ de
us vn⁹ ē. Diliges dñm deū tuum ex toto corde
tuo. ⁊ ex tota anima tua. ⁊ ex tota fortitudie tua
Eruntqꝫ verba hec que ego pcipio tibi hodie in
corde tuo: ⁊ narrabis ea filijs tuis. ⁊ meditabe
ris sedens in domo tua. ⁊ ambulans in itinē dor
miens atqꝫ psurgens. ⁊ ligabis ea quasi signū
in manu tua. eruntqꝫ ⁊ mouebunt inter oculos
tuos: scribesqꝫ ea in limine ⁊ hostijs dom⁹ tue
Cūqꝫ introduxerit te dñs de⁹ tuus in terrā p
q̄ iurauit prīb⁹ tuis abrahā isaac ⁊ iacob. ⁊ dede
rit tibi ciuitates magnas ⁊ optias q̄s nō edifica
sti. domos plenas cunctap opū q̄s nō extruxisti.
cisternas q̄s nō. fodisti vineta ⁊ oliueta q̄ n plā
tasti ⁊ comederꝭ ⁊ saturat⁹ fueris: caue diligēt
ne obliuiscarꝭ dñi dei tui q eduxit te de tra egy
pti de domo seruitutis. Dñm deum tuū time
bis ⁊ ipi seruies: ac per nomen illius iurabis.
Non ibitis post deos alienos cunctarum gen
tium que in circuitu vestro sunt: quoniam deus
emulator dominus deus tuus in medio tui: ne
qn̄ irascat furor dñi dei tui contra te ⁊ auferat te
de superficie terre. Non tēptabis dominū deū
tuū: sicut tēptasti in loco tēptatiōis. Custodi p
cepta dñi dei tui ac testimonia ⁊ cerimonias q̄s
pcepit tibi. ⁊ fac quod placitum est ⁊ bonū ī cō/
spectu dñi vt bene sit tibi. ⁊ ingressus posside/
as terram optimā de qua iurauit dñs patribus
tuis. vt deleret oēs inimicos tuos corā te. si/
cut locut⁹ ē. Cū iterrogauerit te fili⁹ tu⁹ cras di
cens: quid sibi volunt testimonia hec ⁊ cerimo
nie atqꝫ iudicia q̄ pcepit dñs deus nr̄ nobis. di
ces ei. Serui eramus pharaonis in egypto: et
eduxit nos dñs de egypto in manu forti: fecit/
qꝫ signa atqꝫ pdigia magna ⁊ pessima in egy/
pto contra pharaonem. ⁊ oēs domū illi⁹ in cō/
spectu nostro. ⁊ eduxit nos inde. vt introductꝭ
daret terrā sup q̄ iurauit prīb⁹ nr̄is. Precepit
qꝫ nobis dñs vt faciamus oia legitima hec. ⁊ ti
meam⁹ dñm deū nr̄m vt bñ sit nobis cūctis die

bus vite nostre sic est hodie. Eritqꝫ nostri mi/
sericors. si custodierimꝰ ⁊ fecerimus oia p̄cepta
eiꝰ corā dño deo nr̄o sic mādauit nobis. VII

Um introduxerit te dominꝰ deus tuꝰ
in terrā quam possessurus ingredieris
⁊ deleuerit gentes multas corā te et hetū
⁊ gergeçeum ⁊ ãmorreum ⁊ chananeum ⁊ phe
reçeum ⁊ eueū ⁊ iebuseum: septē gentes multo
maioris numeri q̄ʒ tu es ⁊ robustiores te tradi
deritqꝫ eas dñs deus tuꝰ tibi. ꝑcuties eas vsqꝫ
ad internitionē. Non inibis cuʒ eis fedus. nec
misereberis earū: neqꝫ sociabis cum eis coniu/
gia. Filiā tuā nō dabis filio eius: nec filiā illius
accipies filio tuo. qꝛ seducet filium tuū ne sequa
tur me: ⁊ vt magis seruiat dijs alienis. Irascet̄
qꝫ furor dñi. ⁊ delebit te cito. Quin potius hec
facietis eis. Aras eorum subuertite. ⁊ ꝯfringite
statuas lucosqꝫ succidite. ⁊ sculptilia comburite
qꝛ ppl'̄s scūs es dño d̄o tuo. Te elegit dominꝰ
deus tuus vt sis ei ppl's peculiaris de cūctis po
pulis q̄ sūt sup terrā. Nō qꝛ cūctas gentes nu/
mero vincebatis. vobis iūctus est dñs ⁊ elegit
vos cū oibus sitis ppl'is pauciores. sed qꝛ dile/
xit vos dñs: ⁊ custodiuit iuramentū quod iura
uit pr̄ibus vr̄is. Eduxitqꝫ vos in manu forti ⁊
redemit de domo seruitutis: de manu pharaōis
regis egypti. ⁊ scies qꝛ dñs deus tuꝰ ipse est de
us fortis ⁊ fidelis: custodiēs pactum ⁊ mīficor
diā diligentibꝰ se. ⁊ his q̄ custodiūt p̄cepta eius
in mille generatiōes. ⁊ reddens odiētibꝰ se sta
ti. ita vt disꝑdat eos ⁊ vltra nō differat. ꝓtinus
eis restituēs qd̄ merent̄. Custodi ergo p̄cepta
⁊ ceremonias atqꝫ iudicia q̄ ego mando tibi ho
die vt facias. Si postq̄ʒ audieris hec iudicia. cu
stodier̄ ea ⁊ feceris: custodiet dominꝰ deus tu
us pactū tibi ⁊ misericordiā quā iurauit patribꝰ
tuis: ⁊ diliget te ac multiplicabit: benedicetqꝫ
fructui ventris tui. ⁊ fructui terre tue frumēto
tuo atqꝫ vindemie: oleo ⁊ armentis. gregibus
ouiū tuarū sup terrā ꝓ qua iurauit patribꝰ tuis
vt daret eam tibi. Benedictus eris inter om/
nes populos. Non erit aput te sterilis vtrius/
qꝫ sexus. tā in hoibus q̄ʒ in gregibꝰ tuis. Au
feret dñs a te oēʒ languorē. ⁊ infirmitates egy
pti pessimas quas nouisti nō inferet tibi. sed cū
ctis hostibus tuis. Deuorabis oēs pop'los q̊s
dñs deus tuus daturus est tibi. Nō parcet eis
oculus tuus: nec seruies dijs eoꝝ: ne sint i rui/
nā tui. Si dixeris i corde tuo. plures sūt gentes
iste q̄ʒ ego. quō potero delere eas: noli metuere
sed recordare q̄ fecerit dñs deus tuus pharaōi
⁊ cūctis egyptijs. plagas maximas q̄s viderunt
oculi tui ⁊ signa atqꝫ portenta manūqꝫ robustā
⁊ extentum brachiū: vt educeret te dñs deꝰ tuꝰ
Sic faciet cūctis ppl'is quos metuis. Insuper
⁊ crabrones mittet dñs deus tuus i eos donec
deleat oēs atqꝫ disꝑdet q̄ te fugerint ⁊ latere nō
poterint. Nō timebis eos qꝛ dñs deus tuus in
medio tui ē. deus magnus ⁊ terribilis. Ipe cō
sumet nationes has in ꝯspectu tuo paulatim at
qꝫ per ꝑtes. Nō poter̄ eas delere pariter: ne for
te multiplicent̄ ꝯ te bestie terre. Dabitqꝫ eos do
minus deus tuus i ꝯspectu tuo. ⁊ interficiet il/
los donec penitus deleant̄. Tradetqꝫ reges eo/
rū i manus tuas. ⁊ disꝑdes noia eoꝝ sub celo.
Nullus poterit resistē tibi: donec ꝯteras eos.
Sculptilia eoꝝ igne ꝯbures. Nō ꝯcupisces ar
gentū ⁊ auꝝ de q̄bus facta sūt/ neqꝫ assumes ex
eis tibi q̄cq̄ʒ: ne offendas ꝓpterea: qꝛ abhomi
natio ē dñi dei tui: nec inferes q̄ppiā ex idolo in
domū tuam: ne fias anathema: sicut ⁊ illud est
Quasi spurcitiam detestaberis: ⁊ velut inqui/
namentum ac sordes abhominationi habebis
quia anathema est. VIII

Mne mandatum qd̄ ego precipio tibi
hodie caue diligēter vt facias vt pos/
sitis viuere ⁊ multiplicemi: ingressiqꝫ
possideatis terrā ꝓ q̄ iurauit dñs pr̄ibus vr̄is
Et recordaberis cūcti itineris ꝑ qd̄ adduxit te
dñs deus tuus q̄dragita ānis ꝑ desertū vt affli
geret te atqꝫ tēptaret. ⁊ nota fierēt q̄ in tuo aio
versabāt̄. vtrꝝ custodires mādata illius an non
Afflixit te penuria. ⁊ dedit tibi cibū manna qd̄
ignorabas tu ⁊ pr̄es tui vt ostenderet tibi q̄ nō
in solo pane viuit hō: sʒ in oi v̄bo q̄ egredit̄ de
ore dñi. Vestimētū tuū q̊ opiebaris neq̄q̄ʒ ve/
tustate defecit. ⁊ pes tuus nō ē subtritus. En q̄
dragesimus ānus ē: vt recogites in corde tuo
qꝛ sicut erudit filiū suū hō: sic dñs deus tuꝰ eru
diuit te: vt custodias mādata dñi dei tui ⁊ ābu
les in vijs eius ⁊ timeas eū. Dñs. n. deus tuꝰ
introducet te in terrā bonā: terrā riuorū aqua/
rūqꝫ ⁊ fontiū: in cuius campis ⁊ mōtibus erū/
punt fluuiorū abyssi: terram frumenti ordei ac
vinearū: in q̄ ficus malog̃nata ⁊ oliueta nascūt̄
terram olei ac mellis: vbi absqꝫ vlla penuria co
medes panē tuum. et rerū omniū abūdantia ꝑ
frueris: cuius lapides ferrū sunt. et de monti/
bus eius eris metalla fodiunt̄ vt cum comede
ris ⁊ saciatus fueris: bn̄dicas dño tuo ꝓ terra
optima quaʒ dedit tibi. Obserua ⁊ caue ne q̄n
obliuiscaris dñi dei tui. et negligas mādata eiꝰ
atqꝫ iudicia ⁊ cerimonias quas ego p̄cipio ti/
bi hodie: ne postq̄ʒ comederis ⁊ saciatus fueris

domos pulchras edificaueris et habitaueris i eis habuerisq; armēta boū. et ouiū greges argenti et auri. cūctarūq; rerū copiā3. eleuet cor tuū: et nō reminiscaris domini dei tui qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: et ductor tuus fuit in solitudine magna atq; terribili: in q̄ erat serpēs flatu adurens et scorpio ac dipsas et nul le oio aq̄: qui eduxit riuos de petra durissima. ⁊ cibauit te manna in solitudine quod nescierunt patres tui. Et postq̄ afflixit ac ꝓbauit. ad extre mū misertus ē tui. ne diceres in corde tuo: for titudo mea ⁊ robur manus mee. hec mihi om/ nia ꝑstiterūt: sed recorderis dñi dei tui ꝙ ipe vi res tibi ꝓbuerit: vt ipleret pactū suū sup quo iu rauit prib⁹ tuis sicut presens indicat dies. Sin aūt oblitus dñi dei tui. secutus fueris deos alie nos. colueris q; illos ⁊ adoraueris: ecce nūc ꝑ/ dico tibi ꝙ oio dispeas. Sicut gētes quas dele uit dñs in introitu tuo: ita ⁊ vos pibitis si ino/ bediētes fueritis voci dñi dei vr̄i. IX

Audi israel. Tu transgredieris hodie iordanē. vt possideas natiōes maiores ⁊ fortiores te. ciuitates ingētes ⁊ ad ce lū vsq; muratas: populū magnū atq; sublimē filios enachim quos ipe vidisti ⁊ audisti: qbus nullus potest ex aduerso resistere. Scies ḡ ho die ꝙ dominus deus tuus ipe transibit ante te ignis deuorans atq; consumens: qui conterat eos: ⁊ deleat atq; disperdat ante faciē tuā velo/ citer: sicut locut⁹ est tibi. Ne dicas in corde tuo cū deleuerit eos dñs deus tuus in cōspectu tuo ꝓpter iusticiā meā introduxit me dñs vt terrā hanc possiderē. cū ꝓpter ipietates suas iste de lete sint natiōes. Neq; eni ꝓpter iusticias tuas ⁊ equitatē cordis tui ingredieris vt possideas terras earū: sed quia ille egerūt impie. introeū te te delete sunt. ⁊ vt cōpleret verbū suū dñs qđ sub iuramento pollicitus ē prib⁹ tuis abraham isaac ⁊ iacob. Scito ergo ꝙ nō ꝓpter iusticias tuas dñs deus tuus dederit tibi terrā hāc opti mā in possessionē cū durissime ceruicis sis po pulus. Memento ⁊ ne obliuiscaris quō ad ira cūdiā ꝓuocaueris dñm deū tuū i solitud ie. ⁊ ex eo die quo egressus es ex egypto vsq; ad locū3 istū. semp aduersū dñm ꝯtendisti. Nā ⁊ i oreb ꝓuocasti eū. ⁊ iratus delere te voluit. qñ ascen di in mōtem vt acciperem tabulas lapideas pa cti quod pepigit vobiscum de⁹. Et ꝑseueraui i monte quadraginta diebus ac noctib⁹ panē nō comedens ⁊ aquam non bibens. Deditq; mi/ hi dominus duas tabulas lapideas scriptas di gito dei. ⁊ cōtinētes oia verba q̄ vobis locutus ē in mōte de medio ignis qñ contio populi con gregata ē. Cūq; transissent quadraginta dies ⁊ totidē noctes. dedit mihi domin⁹ duas tabu/ las lapideas. tabulas federis. dixitq; mihi. Sur ge ⁊ descende hinc cito. q2 populus tuus quē3 eduxisti de egypto deseruerunt velociter viam quā demonstrasti eis: feceruntq; sibi conflatile. Rursūq; ait dñs ad me. Cerno ꝙ popul⁹ iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt conteram eū. ⁊ deleā nomen ei⁹ de sub celo. ⁊ cōstituam te su per gentē que hac maior ⁊ fortior sit. Cūq; de monte ardente descenderē. ⁊ duas tabulas fe/ deris vtraq; tenerē manu: vidissemq; peccasse vos domino deo vr̄o. ⁊ fecisse vobis vitulū cō flatilē ac deseruisse velocit' viā ei⁹ quā vob ostē derat: ꝓieci tabulas de māib⁹ meis. cōfregiq; eas in conspectu vr̄o. Et ꝓcidi ante dñm sicut ꝑus quadraginta dieb⁹ ⁊ noctib⁹. panē non co medēs ⁊ aquā nō bibēs ꝓpter oia peccata vr̄a q̄ gessistis ꝯtra dñm. ⁊ eū ad iracūdiam ꝓuoca stis. Timui eni indignationē ⁊ irā illi⁹. qua ad uersū vos cōcitatus delere vos voluit. Et exau diuit me dñs etiā3 hac vice. Aduersū aaron q̄3 vehementer iratus voluit eū cōterere. ⁊ ꝓ illo sil'r depcatus sū. Peccatū aūt vr̄m qđ fecera/ ris. i. vitulū: arripiēs igne cōbussi ⁊ in frustra cōminuens oio q̄3 in puluerē redigens. ꝓieci in torrentē q de mōte descēdit. In incēdio q̄3 ⁊ in tēptatiōe ⁊ in sepulchris cōcupiscētie ꝓuoca stis dñm. ⁊ qñ misit vos de cadesbarne dicens ascendite ⁊ possidete terram quā dedi vobis. ⁊ cōtēpsistis imperiū dñi dei vestri ⁊ non credidi stis ei: neq; vocē ei⁹ audire voluistis: sed semp fuistis rebelles a die qua nosse vos cepi. Et ia cui corā dño quadraginta dieb⁹ ac noctib⁹: qui b⁹ eū supplicit' depcabar. ne deleret vos vt fue rat cōminatus. ⁊ orās dixi. Dñe de⁹ ne disper das populū tuū ⁊ hereeditatē tuā quā redimisti in magnitudine tua: quos eduxisti de egypto i manu forti. Recordare seruoꝝ tuoꝝ abraham isaac ⁊ iacob. Ne aspicias duritiā populi huius ⁊ impietatem atq; peccatum: ne forte dicant ha bitatores terre de qua eduxisti nos: non pote/ rat dominus introducere eos in terrā quā pol licitus est eis. ⁊ oderat illos. ideirco eduxit vt i terficeret eos in solitudine. qui sūt populus tu us ⁊ hereditas tua quos eduxisti in fortitudine tua magna ⁊ in brachio tuo extento. X

In illo tpe dixit dñs ad me. Dola tibi duas tabulas lapideas sicut priores fu erūt. ⁊ ascende ad me in montē: facies q; archā ligneā ⁊ scribā i tabulis vba q̄ fuerūt

in his quas añ ꝯfregisti: ponesqꝫ eas in archa.
Feci igit̃ archā de lignis sethi. Cūqꝫ dolassem
duas tabulas lapideas instar prioꝝ. ascendi in
montē hñs eas in manibꝰ. Scripsitqꝫ in tabu
lis iuxta id qđ prius scripserat. Vba decē q̄ locu
tus est dñs ad vos in mōte de medio ignis quā
do ppl's ꝯgregatus ē: ⁊ dedit eas mihi. Reuer
susqꝫ de mōte descendi. ⁊ posui tabulas i archā
quam feccrā: q̄ hucusqꝫ ibi sunt sicut mihi pre/
cepit dñs. Filij aūt israel mouerūt castra ex be/
roth filiorū iachan i mosera. vbi aaron mortuꝰ
⁊ sepultus est: ꝓ quo sacerdotio functus ē elea/
zar filius eiꝰ. Inde venerūt in gadgad: de quo
loco ꝓfecti. castrametati sunt in ietbabatha i tra
aquarū atqꝫ torrentiū. Eo tempore sepaui tribū
leui: vt portaret archā federis dñi: ⁊ staret corā
eo in ministerio ac bñdiceret in noie illius vsqꝫ
in pñtem diē. Quāobrem nō habuit leui ꝑtem
neqꝫ possessionē cū fribus suis. qr ipse dominꝰ
possessio eius est: sicut ꝓmisit ei dñs deus tuus
Ego aūt steti in mōte sicut p̄us q̄draginta die/
bus ac noctibus. exaudiuitqꝫ me dñs etiam hac
vice. ⁊ te ꝑdere noluit. Dixitqꝫ mihi. Vade ⁊
p̄cede ppl'm vt ingrediat̃ ⁊ possideat terraꝫ quā
iuraui pr̃ibus eorū: vt traderē eis. Et nunc is
rael qđ dñs deus tuus petit a te. nisi vt timeas
dñm deuꝫ tuuꝫ. ⁊ ambules i vijs eiꝰ. ⁊ diligas
eum: ac seruias domino deo tuo: in toto corde
tuo: ⁊ in tota anima tua. custodiasqꝫ mādata do
mini et cerimonias eius quas ego hodie preci
pio vt bene sit tibi. En domini dei tui celum est
⁊ celum celi: terra ⁊ omnia q̄ in ea sunt ⁊ tamē
pr̃ibus tuis cōglutinatus est dñs ⁊ amauit eos
elegitqꝫ semen eoꝝ post eos. i. vos de cūctis gē
tibus. sicut hodie comprobat̃. Circūcidite igit̃
preputium cordis vr̃i: ⁊ ceruicem vr̃am ne idu
retis ampliꝰ: qr dñs deus vester ipse est deꝰ do
rum. ⁊ dñs dñantium. deus magnus ⁊ potēs ⁊
terribilis. q ꝑsonā nō accepit nec munera. Fa/
cit iudiciū pupillo ⁊ vidue: amat ꝑegrinū ⁊ dat
ei victum atqꝫ vestitum. Et vos ergo amate pe
regrinos. qr ⁊ ipsi fuistis aduene in terra egy/
pti. Dñm deum tuum timebis. ⁊ ei soli seruies
Ipsi adherebis: iurabisqꝫ i noie illius. Ipse ē
laus tua ⁊ deus tuus qui fecit tibi hec magnalia
⁊ terribilia q̄ viderūt oculi tui. In septuaginta
aiabus descender̃t pr̄es tui i egyptū: ⁊ ecce nūc
multiplicauit te dñs deus tuꝰ sicut astra celi.

XI

Ama itaqꝫ dñm deū tuum
⁊ obserua p̄cepta eius ⁊ cerimonias iu
dicia atqꝫ mandata oi tp̄e. Cognoscite
hodie q̄ ignorant filij vestri q nō viderunt disci
plinā domini dei vestri. magnalia eius ⁊ robu
stā manū. extētūqꝫ brachiū. signa. ⁊ opa q̄ fecit
i medio egypti pharaoni regi ⁊ vniuerse terre
eius. oiqꝫ exercitui egyptioꝝ ⁊ eqs ac curribꝰ
quō operuerint eos aq̄ maris rubri. cū vos ꝑ/
sequerent̃. ⁊ deleuerit eos dominus vsqꝫ in p̄
sentē diē: vobisqꝫ q̄ fecerit in solitudine donec
veneretis ad hūc locū ⁊ dathan atqꝫ abiron fi/
lijs eliab qui fuit filius ruben quos aperto ore
suo terra absorbuit cū domibꝰ ⁊ tabernacul' et
vniuersa suba eoꝝ quā habebāt i medio israel.
Oculi vr̃i viderūt oia opa domini magna q̄ fe
cit: vt custodiatis vniuersa mādata illius que
ego hodie p̄cipio vobis ⁊ possitis itroire ⁊ pos
sidere terrā. ad quā igredimini: multoqꝫ in ea
viuatis tp̄e. quā sub iuramēto pollicitus ē domi
nus pr̃ibus vr̃is ⁊ semini eoꝝ lacte ⁊ melle ma
nantē: Terra eni ad quā igredieris possidēdā
nō est sicut terra egypti de q̄ existi. vbi iacto se
mine in hortoꝝ morem aq̄ ducunt̃ irrigue: sed
mōtosa ē ⁊ cāpestris. de celo expectās pluuias
quā dominus deus tuus sp̄ inuisit. ⁊ oculi illiꝰ
i ea sūt a p̄ncipio āni vsqꝫ ad finem eius. Si g̊
obedieritis mādatis meis que ego hodie p̄cipio
vobis. vt diligatis dñm deū vr̃m. ⁊ seruiatis ei
in toto corde vestro ⁊ i tota aia vr̃a: dabit plu/
uiā terre vr̃e tēporaneā ⁊ serotinā. vt colligatis
frumentū ⁊ vinū ⁊ oleū fenūqꝫ ex agris ad pa/
scenda iumenta. ⁊ vt ip̄i comedatis ac saturemi
ni. Cauete ne forte decipiat̃ cor vestrū ⁊ receda
tis a dño. seruiatisqꝫ dijs alienis ⁊ adoretis eos
iratusqꝫ dominus claudat celū: ⁊ pluuie nō de/
scendant. nec terra det germen suū: pereatisqꝫ
velociter de terra optima quā dñs daturus est
vobis. Ponite hec verba mea in cordibus ⁊ i
animis vestris. ⁊ suspēdite ea ꝓ signo in ma/
nibus. ⁊ inter oculos vr̃os collocate. Docete
filios vr̃os vt illa meditent̃. Qñ sederis in do
mo tua ⁊ ambulaueris in via. ⁊ accubueris at
qꝫ surrexeris scribes ea sup postes ⁊ ianuas do
mus tue vt multiplicent̃ dies tui ⁊ filioꝝ tuoꝝ
in terra quā iurauit dñs pr̃ibꝰ tuis: vt daret eis
q̄zdiu celū iminet terre. Si eni custodieritis mā
data que ego p̄cipio vobis: ⁊ feceritis ea vt dili
gatis dñꝫ deum vr̃m. ⁊ ambuletis in oibꝰ vijs
eius adherētes ei. disꝑdet dñs oēs gētes istas
ante faciē vestrā. ⁊ possidebitis eas que maio/
res sūt ⁊ fortiores vobis. Omnis locus quē calca
uerit pes vester. vester erit. A d'serto ⁊ libano
⁊ flumine magno eufrate vsqꝫ ad mare occidē
tale erūt termini vestri. Nullus stabit ꝯtra vos
Terrorem vestrū ⁊ fortitudinem dabit domi/

mus deus vester sup omnē terrā quā calcaturi estis: sicut locutus ē vobis. En ppono in conspectu vestro hodie benedictionem & maledictionē. benedictionē si obedieritis mādatis domini dei vestri q̄ ego hodie p̄cipio vobis. maledictionē si nō obedieritis mādatis dñi dei vestri: sed recesseritis de via quā ego nūc ostēdo vobis. & ambulaueritis post deos quos ignoratis. Cū vero introduxerit te dñs deus tuus i terrā ad quā pergis habitandā: pones benedictionē sup montē garizim. maledictionē super montē hebal q̄ sūt trāsiordanē post viā q̄ vergit ad solis occubitū: in terra chananei q̄ habitat in cāpestrib⁹ ɔtra galgalā que ē iuxta vallē tendentē & intrantē pcul. Uos eni transibitis iordanē vt possideatis terrā quā dñs deus vester datur⁹ ē vobis: vt habeatis & possideatis illā. Uidete ḡ vt ipleatis cerimonias atq̄ iudicia q̄ ego hodie ponā in ɔspectu vr̄o. XII

Hec sūt p̄cepta atq̄ iudicia q̄ facere debetis in terra quā dñs deus patrū tuorum daturus est tibi: vt possideas cā cūctis diebus quib⁹ sup humū gradieris. Subuertite oia loca i quib⁹ coluerūt gētes quas possessuri estis deos suos: super mōtes excelsos & colles et subter oē lignū frōdosū. Dissipate aras earū & confringite statuas: lucos igne comburite. & idola cōminuite. disperdite noia eoꝝ de locis illis. Non facietis ita dño deo vestro: sed ad locū quem elegerit dñs deus vester de cunctis tribub⁹ vestris vt ponat nomē suū ibi & habitet in eo. venietis & offeretis in loco illo holocausta & victimas vestras. decimas & primitias manuū vestraꝝ & vota atq̄ donaria p̄mogenita boum & ouiū. & comedetis ibi in ɔspectu dñi dei vestri. ac letabimini in cūctis ad que miseritis manū vos & domus vestre in qbus benedixerit vobis dñs deus vester. Nō facietis ibi q̄ nos hic facimus hodie. singuli qd̄ sibi rectū videt. Neq̄ eni vsq̄ in p̄sens tp̄s venistis ad requiē & possessionē quā dñs deus datur⁹ ē vobis. Trāsibitis iordanē & habitabitis in terra quā dominus deus vester daturus ē vobis vt requiescatis a cūctis hostib⁹ p circuitū: & absq̄ vllo timore habitetis in loco quē elegerit dñs deus vester vt sit nomen eius in eo. Illuc oia q̄ p̄cipio cōferetis. holocausta & hostias ac decimas & p̄mitias manuū vestraꝝ: & q̄cqd p̄cipuū est in munerib⁹ que vouistis dño. Ibi epulabimini coram dño deo vr̄o. vos et filij & filie vestre. famuli & famule. atq̄ leuites q̄ in vestris vrbibus cōmorant̄. Neq̄ eni habet aliā ptem & possessionē inter vos. Caue ne offeras holocausta tua in oi loco quē videris. sed in eo quē elegerit dñs. in vna tribuū tuaꝝ offeres hostias. & facies quecūq̄ p̄cipio tibi. Si aūt comedere volueris. & te esus carniū delectauerit. occide & comede iuxta benedictionē dñi dei tui quā dedit tibi in vrbibus tuis: siue imūdū fuerit h̄ est maculatū & debile. siue mundū. hoc est integrū & sine macula qd̄ offerri licet: sicut capreā & ceruū. comedes absq̄ esu dumtaxat sanguis quē super terrā quasi aquā effundes. Non poteris comedere in oppidis tuis decimā frumēti & vini & olei tui. p̄mogenita armentoꝝ & pecoꝝ. & oia que voueris & sponte offerre volueris & p̄mitias manuum tuaꝝ: sed corā dño deo tuo comedes ea in loco quē elegerit dñs de⁹ tuus. tu & filius tuus & filia & seruus & famula atq̄ leuites q̄ manet in vrbibus tuis. & letaberis & reficieris coram dño deo tuo in cūctis ad que extenderis manū tuā. Caue ne derelinquas leuiten in oi tp̄e quo versaris in terra. Qñ dilatauerit dñs deus tuus terminos tuos sicut locutus ē tibi. & volueris vesci carnibus quas desiderat aia tua: locus aūt quē elegerit dñs de⁹ tuus vt sit nomen ei⁹ ibi: si procul fuerit. occides de armentis & pecorib⁹ q̄ habueris sicut p̄cepit tibi & comedes i oppidis tuis vt tibi placē. Sicut comeditur caprea & ceruus. ita vesceris eis. & mūdus & imundus in cōe vescent̄: hoc solū caue ne sanguinem comedas. Sanguis enim eoꝝ p aia est. & iccirco non debes animam comedere cū carnibus: sed super terrā fūdes quasi aquā vt bene sit tibi & filijs tuis post te: cū feceris qd̄ placet in ɔspectu dñi. Que aūt sanctificaueris & voueris dño. tolles & venies ad locū quē elegerit dñs & offeres oblationes tuas carnē & sanguinē super altare dñi dei tui. Sanguinē hostiaꝝ fundes in altari: carnib⁹ aūt ip̄e vesceris. Obserua & audi oia que ego p̄cipio tibi vt bene sit tibi & filijs tuis post te i sempiternū cū feceris qd̄ bonū est & placitū in ɔspectu dñi dei tui. Qñ disperdiderit dñs deus tu⁹ ante faciē tuā gētes ad quas ingredieris possidendas & possederis eas atq̄ habitaueris in terra eaꝝ caue ne imiteris eas postq̄ te fuerint introeunte subuerse. & requiras cerimonias eaꝝ dicens Sicut coluerūt gētes iste deos suos. ita & ego colā. Nō facies similit̄ dño deo tuo. Oēs eni abhominatiōes quas auersat̄ dñs. fecerūt dijs suis offerētes filios & filias. & cōburētes igni. Qd̄ p̄cipio tibi hoc tm̄ facito domino: nec addas q̄cq̄ nec minuas. XIII

SI surrexerit in medio tui ꝓphetes aut qui somniū vidisse se dicat. ⁊ predixerit signū atqꝫ portentū. ⁊ euenerit qđ locutus ē ⁊ dixerit tibi: eamus ⁊ seqm̄ur deos alienos quos ignoras ⁊ seruiamꝰ eis: non audies verba ꝓphete illius aut somniatoris: qꝛ tēptat vos dn̄s deus vester vt palam fiat vtrū diligatis eū an nō in toto corde ⁊ in tota aīa vr̄a. Dominū deū vr̄m seqm̄ini ⁊ ipsū timete ⁊ mādata illius custodite. ⁊ audite vocē eius. Ipsi seruietis: ⁊ ipsi adherebitis. ¶Propheta aūt ille aut fictor somnioꝝ interficietur: qꝛ locutus ē vt vos auerteret a dn̄o deo vestro q eduxit vos de terra egypti ⁊ redemit vos de domo seruitutis vt errare te faceret de via quā tibi p̄cepit dominꝰ deus tuus. ⁊ auferes malū de medio tui. Si tibi voluerit ꝑsuadere frater tuus filiꝰ mr̄is tue aut filius tuus vel filia siue vxor que est in sinu tuo: aut amicus quē diligis vt aīam tuā clā dicens: eamus ⁊ seruiamus dijs alienis q̊s ignoras tu ⁊ patres tui cūctaꝝ in circuitu gētiū que iuxta vel ꝓcul sunt ab initio vsqꝫ ad finē terre nō acquiescas ei nec audias: neqꝫ parcat ei oculus tuus vt miserearis ⁊ occultes eū: sed statim interficies. Sit primū manus tua super eum. ⁊ post te oīs populus mittat manū. Lapidibꝰ obrutus necabit̄: qꝛ voluit te abstrahere a domino deo tuo q eduxit te de terra egypti de domo seruitutis: vt ⁊ oīs israel audiēs timeat. ⁊ neq̄q̄ꝫ vltra faciet qppiā huiꝰ rei simile. Si audieris ī vna vrbiū tuarū quas dominus deus tuus dabit tibi ad habitandū dicētes aliquos. egressi sūt filij belial de medio tui. et auerterūt habitatores vrbis tue atqꝫ dixerūt: eamus et seruiamus dijs alienis quos ignoratis: quare sollicite et diligenter rei veritate perspecta si inueneris certū esse qđ dicit̄. ⁊ abhominationē hanc opꝫ ꝑpetratā statī ꝑcuties habitatores vrbis illius in ore gladij. ⁊ delebis eā. oīaqꝫ q̄ in illa sūt vsqꝫ ad pecora. Quicqd etiā suppellectilis fuerit ꝯgregabis in medio plateaꝝ eius. ⁊ cū ipsa ciuitate succendes: ita vt vniuersa cōsūmas domino deo tuo. ⁊ tumulus sempiternus. Nō edificabitur amplius: ⁊ nō adherebit de illo anathemate qcq̄ꝫ in manu tua: vt auertat̄ dominus ab ira furoris sui ⁊ misereat̄ tui: multiplicetqꝫ te sicut iurauit pr̄ibus tuis quādo audier̄ vocem domini dei tui: custodies oīa p̄cepta eius q̄ ego p̄cipio tibi hodie: vt facies qđ placitū est in cōspectu domini dei tui.

XIIII

FIlij estote domini dei vr̄i. Nō vos incidet̄ nec faciet̄ caluitiū sup mortuo: qm̄ populꝰ sanctꝰ es domino deo tuo: ⁊ te elegit vt sis ei in populū peculiarē de cūctis gentibus que sūt super terrā. Ne comedatis q̄ immūda sūt. Hoc ē aīal qđ comedere debetis bouem ⁊ ouem ⁊ capram: ceruū ⁊ capreā: bubalū tragelaphū pygargū orygem camelopardaluꝫ. Omne aīal qđ in duas partes findit vngulam ⁊ ruminat comedetis: de his aūt q rumināt et vngulā nō findūt: hec comedere nō debetis camelū leporē cyrogrillū. Quia ruminant ⁊ nō diuidunt vngulam: imūda erunt vobis. Sus quoqꝫ qm̄ diuidit vngulā ⁊ non ruminat: immūda erit. Carnibꝰ eoꝝ nō vescemini. ⁊ cadauera nō tāgetis. Hec comodetis ex oībꝰ q̄ morant̄ in aqs. Que habent pēnulas ⁊ squamas comedite: que absqꝫ pennulis ⁊ squamis sunt ne comedatis: qꝛ imūda sūt. Oēs aues mundas comedite. Immūdas ne comedatis: aquilam. s. ⁊ gryphem ⁊ halyetū: ixon ⁊ vulturē ac miluū iuxta genus suū. ⁊ oē coruini generis ⁊ strutionem ac noctuā ⁊ larū atqꝫ accipitrem iuxta genus suū: herodiū ac cygnū ⁊ ibin ac mergulum porphyrionē ⁊ nycticoracē: onocrotalum ⁊ caradryon singula in genere suo: vpupam quoqꝫ ⁊ vespertilionē. ⁊ oē qđ reptat ⁊ pēnulas hꝫ. imūdū erit ⁊ nō comedet̄. Oē quod mūdū ē comedite. Quicqd aūt morticinū ē ne vescamini ex eo. ¶Peregrino qui intra portas tuas ē. da vt comedat aut vende ei: qꝛ tu populus sanctꝰ dn̄i dei tui es. Non coques heduꝫ in lacte matris sue. Decimā partem separabis de cūctis frugibus tuis q̄ nascunt̄ in terra ꝑ ānos singulos. ⁊ comedes in cōspectu dn̄i dei tui in loco quē elegerit: vt in eo nomē illiꝰ inuocetur decimā frumenti tui ⁊ vini ⁊ olei. ⁊ primogenita de armētis ⁊ ouibꝰ tuis: vt discas timere dominū deū tuū in oī tp̄e. Cum aūt longior fuerit via ⁊ locus quē elegerit dn̄s deꝰ tuus. tibiqꝫ bn̄dixerit: nec poteris ad eum hec cuncta portare: vēdes oīa ⁊ in p̄ciū rediges: portabisqꝫ manu tua ⁊ ꝓficisceris ad locū quē elegerit dn̄s deus tuus. ⁊ emes ex eadē pecunia quicqd tibi placuerit siue ex armētis siue ex ouibus: vinuꝫ q̊ꝫ ⁊ siceram ⁊ oē qđ desiderat anima tua. ⁊ comedes coram dn̄o deo tuo. ⁊ epulaberis tu ⁊ domus tua ⁊ leuita q intra portas tuas ē. Caue ne derelinq̄s eū: qꝛ nō hꝫ aliā partē in possessione tua. Anno tertio sepabis aliā decimā ex oībus que nascūt̄ tibi eo tp̄e. ⁊ repones intra ianuas tuas: venietqꝫ leuites q aliā nō hꝫ partem nec possessionē tecū. ⁊ peregrinꝰ ac pupillus et vidua q intra portas tuas sūt: ⁊ comedent ⁊ satu

rabūť: vt benedicat tibi dn̄s deus tuus in cun
ctis opibꝰ manuū tuaꝝ que feceris. XV

Septimo anno facies remissionē: que
hoc ordine celebrabiť. Cui debeť aliq̄d
ab amico vel ꝓximo ac fratre suo. repe
tere nō poterit: q2 annus remissiōis est domini
A peregrino ⁊ aduena exigeſ: ciuē ⁊ ꝓpinquū
repetēdi nō habebis potestatē. Et oino indi/
gens et mēdicus nō erit inter vos vt bn̄dicat
tibi dn̄s deus tuꝰ in terra quā traditurꝰ ē tibi in
possessionē: si tn̄ audieris vocē dn̄i dei tui. ⁊ cu
stodieris vniuersa que iussit ⁊ que ego hodie p̄
cipio tibi: bn̄dicet tibi vt pollicitꝰ est. Fenera/
bis gentibꝰ multis: et ipse a nullo accipies mu
tuum. Dominaberis nationibus plurimis. ⁊
tui nemo dn̄abiť. Si vnꝰ de fratribꝰ tuis q mo
ranť intra portas ciuitatis tue in terra quā dn̄s
deus daturꝰ ē tibi: ad pauꝑtatē deuenerit: non
obdurabis cor tuū: nec cōtrahes manū ſ3 ape/
ries eā pauꝑi. ⁊ dabis mutuū q̊ cū indigere ꝑ/
specxeris. Caue ne forte subrepat tibi ipia cogi/
tatio et dicas in corde tuo: approping̃t septimꝰ
annus remissionis: et auertas oculos tuos a
paupere fratre tuo nolēs ei qđ postulat mutuū
commodare: ne clamet ꝯtra te ad dn̄m et fiat ti
bi in pctm̄: ſ3 dabis ei. Nec ages quippiā calli
de in eis necc̄itatibꝰ subleuādis: vt bn̄dicat tibi
dn̄s deꝰ tuꝰ in oi tp̄e: et in cūctis ad q̄ manum
miseris. Nō deerūt pauꝑes i terra habitatiōis
tue icc irco ego precipio tibi: vt aperias manū
fr̄i tuo egeno ⁊ pauꝑi q tecū versať i terra. Cū
tibi venditꝰ fuerit frater tuꝰ hebreus aut hebrea
⁊ sex annis seruierit tibi: in septio āno dimitteſ
eū libeꝝ. Et quē libertate donaueris nequaꝗ̄
vacuū abire patieris: ſ3 dabis viaticū de gregi
bus et de area et torculari tuo quibꝰ dn̄s deus
tuꝰ bn̄dixerit tibi. Memēto ꝙ et ipse seruieris
in terra egypti. et liberauerit te dn̄s deus tuus
et icc irco ego nūc precipio tibi. Sin aūt dixerit
nolo egredi: eo ꝙ diligat te et domū tuam et be
ne sibi apud te eē sentiat: assumes subulam et ꝑ
forabis aurem eius in ianua domus tue: et ser
uiet tibi vsq3 in eternū. Ancille quoq3 siliter fa
cies. Non auertes ab eis oculos tuos quando
dimiseris eos liberos: qm̄ iuxta mercedē mer
cēnarij ꝑ sex ānos seruiuit tibi: vt bn̄dicat tibi
dn̄s deus tuꝰ in cūctis opibus q̄ agis. De pri/
mogenitis q̄ nascūť in armētis et ouibus tuis
q̄cq̄d ē sexus masculini scificabis dn̄o deo tuo.
Nō oꝑaberis in p̄mogenito bouis. et nō ton
debis p̄mogenita ouiū. In cōspectu dn̄i dei tui
comedes ea ꝑ ānos singulos in loco quē elege
rit dn̄s tu et domꝰ tua. Sin aūt habuerit macu
lam et vel claudu3 fuerit vel cecum: aut in aliq̄
parte deforme vel debile: nō immolabiť domi
no deo tuo: sed ītra portas vrbis tue comedes
illud. Tam mūdus q̄3 imūdus siliter vesceńť
eis q̄si caprea et ceruo. Hoc solu3 obseruabis
vt sanguinem eoꝝ non comedas: sed effūdes
in terram quasi aquam. XVI

Obserua mensem nouaꝝ frugū et ver/
ni p̄mū tēporis vt facias phase domio
deo tuo: qm̄ in isto mense eduxit te do/
minus deꝰ tuus de egypto nocte. Jmmolabiſ
q3 phase dn̄o deo tuo de ouibꝰ et de bobꝰ in lo
co quem elegerit dn̄s deus tuus vt habitet no/
men eius ibi. Nō comedes in eo panē fermen
tatū. Septem diebus comedes absq3 fermen/
to afflictionis panē: qm̄ in pauore egressus es
de egypto: vt memineris diei egressiōis tue de
egypto oibuſ diebꝰ vite tue. Nō apparebit fer
mentatū in oibꝰ terminis tuis septē diebꝰ: ⁊ nō
remanebit de carnibus eiꝰ qđ imolatū ē vespe i
die primo vsq3 mane. Non poteris immolare
phase in qualibet vrbiū tuaꝝ quas dn̄s deꝰ tuuſ
daturus ē tibi: sed in loco quē elegerit dominꝰ
deꝰ tuus vt habitet nomen eius ibi. Jmmola/
bisq3 phase vespe ad solis occasu3 qn̄ egressus
es de egypto. ⁊ coques ⁊ comedes in loco quē
elegerit dn̄s deꝰ tuus: maneq3 cōsurgēs vadeſ
in tebernacula tua. Sex diebꝰ comedes a3ima
⁊ in die septima q2 collecta ē dn̄i dei tui. nō faci
es opus. Septem ebdomadas numerabis ti/
bi ab ea die qua falcē in segetem miseris. ⁊ cele
brabis diē festū ebdomadaꝝ dn̄o deo tuo. obla
tionē spontaneā manus tue qua3 offeres iuxta
benedictionē domini dei tui. ⁊ epulaberis corā
domino deo tuo. tu ⁊ filiꝰ tuus ⁊ filia tua ⁊ suꝰ
tuus ⁊ ancilla tua: ⁊ leuites q ē intra portas tu
as. ⁊ aduena ac pupillus ⁊ vidua q moranť vo
biscū in loco quē elegerit dominus deus tuꝰ vt
habitet nomen eius ibi. ⁊ recordaberis qm̄ ser
uus fueris in egypto: custodiesq3 ac faciesq3 que
p̄cepta sūt. Solēnitatem q̄3 tabernaculoꝝ cele
brabis per septem dies qn̄ collegeris de area et
torculari fruges tuas. ⁊ epulaberis in festiuita
te tua. tu ⁊ filius tuus ⁊ filia ⁊ seruus tuus ⁊ an
cilla: leuites q̊3 et aduena et pupillus et vidua
que intra portas tuas sūt. Septē diebꝰ domno
deo tuo festa celebrabis in loco quē elegerit do
minus. benedicetq3 tibi dn̄s deus tuꝰ in cūctis
frugibus tuis. ⁊ in oi ope manuū tuaꝝ: erisq3
i leticia. Tribꝰ vicibꝰ ꝑ annū apparebit oē ma
sculinū tuū in ꝯspectu dn̄i dei tui in loco quem

elegerit in solēnitate azimorum. ⁊ in solēnitate
ebdomadaꝝ. ⁊ i solēnitate tabernaculoꝝ. Nō
apparebit ante dñz vacuꝰ sed offeret vnusqſqꝫ
ꝓm ꝙ hūerit iuxͣ benedictionē dñi dei sui quam
dederit ei. Judices ⁊ magistros ꝯstitues in oi
bꝰ portis tuis q̄s dominꝰ deus tuꝰ dederit tibi ꝑ
singulas tribꝰ tuas vt iudicēt pplm iusto iudi/
cio: nec in alterā partē declinēt. Nō accipies ꝑ
sonam nec munera: qꝛ munera exceant oculos
sapientū. et mutant verba iustoꝝ. Juste quod
iustū ē ꝓsequeris vt viuas et possideas terram
quā dñs deus tuus dederit tibi. Nō plātabis
lucum et omnē arborē iuxta altare domini dei
tui: nec facies tibi atqꝫ ꝯstitues statuā: que odit
dñs deus tuus. Nō imolabis domio deo tuo
bouē et ouē in q̄ ē macula aut quippiam vitij:
qꝛ abhominatio ē domino deo tuo. XVII

Omnqꝫ repti fuerint apud te intra vnā
portaꝝ tuaꝝ q̄s dominꝰ deus tuus da/
bit tibi: vir aut mulier qui faciant ma/
luz in ꝯspectu domini dei tui et trāsgrediāt pa
ctū illius: vt vadāt et seruiāt dijs alienis ⁊ ado
rent eos: solē et lunā et omnē militiā celi q̄ non
precepi. et hoc tibi fuerit nūciatū: audiensqꝫ in
quisieris diligenter. et verū esse reppereris ⁊
abhominatio facta ē in israel: educes virum ac
mulierē qui rem sceleratissimā perpetrarunt:
ad portas ciuitatis tue. et lapidibꝰ obruētur. In
ore duorū aut triuz testiū peribit qui interficiet
Nemo occidat: vno cōtra se dicente testimo/
niū. Manus testiū prima interficiet eū. et ma/
nus reliq populi extrema mittetur: vt auferas
malum de medio tui. Si difficile et ambiguum
apud te iudiciū eē ꝓspexeris: inter sanguinē et
sanguinē: causam et causam. leprā et nō lepraz
et iudiciū intra portas tuas videris verba varia
ri surge et ascēde ad locū quē elegerit dñs deus
tuꝰ veniesqꝫ ad sacerdotes leuitici generis. et
ad iudicem q fuerit illo tēpore. queresqꝫ ab eis
qui iudicabūt tibi iudicij veritatē. et facies qd/
cūqꝫ dixerint: qui presunt loco quē elegerit do/
minus et docuerint te iuxta legē eius: sequeris
qꝫ sententiā eoꝝ: nec declinabis ad dextrā neqꝫ
ad sinistrā. Qui aūt suꝑbierit nolens obedire
sacerdotis imperio q eo tēpore mīstrat domino
deo tuo: ex decreto iudicis morietur homo ille. et
auferes malum de israel: cūctusqꝫ populus au/
diens timebit vt nullus deinceps intumescat
suꝑbia. Cū ingressus fueris terrā quā dominꝰ
deus tuus dabit tibi. et possideris eā habitaue
risqꝫ in illa ⁊ dixeris: constituā suꝑ me regē sic
habēt oēs ꝑ circuitū natiōes: eū cōstitues quē
dñs deus tuus elegerit de nūero fratrū tuorum
Nō poteris alterius gētis hoiez regē facere: q
nō sit frat tuus. Cūqꝫ fuerit ꝯstitutus nō mlti/
plicabit sibi eq̄s: nec reducet pplm in egyptum
eqtatus nūero subleuatus: p̄sertim cū dñs p̄ce
perit vobis vt neq̄q̄ꝫ amplius ꝑ eādē viā reuer
tamini Nō habebit vxores plurimas q̄ alliciāt
aiuz eius: neqꝫ argēti et auri imēsa pondera.
Postq̄ꝫ aūt sederit in solio regni sui: describet
sibi deuteronomiū legis huius in volūie: acci
piēs exēplar a sacerdotibꝰ leuitice tribꝰ et habe
bit secū: legetqꝫ illud oibus diebus vite sue: vt
discat timere dñm deū suū. ⁊ custodire verba ⁊
cerimonias eius q̄ in lege p̄cepta sūt. Nec ele
uetur cor eius in suꝑbiā suꝑ frēs suos: neqꝫ de/
clinet in ꝑtē dexterā vel sinistraz: vt longo tp̄e
regnet ipse et filij eius suꝑ isrl. XVIII

Non habebūt sacerdotes et leuite ⁊ oēs
q de eadē tribu sūt: ꝑtē et hereditatē cū
reliq̄ israel: qꝛ sacrificia dñi ⁊ oblatio/
nes eius comedēt. ⁊ nihil aliud accipiēt de pos
sessiōe fratꝝ suoꝝ. Dñs eni ipse est hereditas
eoꝝ: sicut locutus ē illis. Hoc erit iudiciū sa/
cerdotū a pplo ⁊ ab his qui offerunt victimas
siue bouē siue ouē imolauerint: dabūt sacerdo
ti armū ac ventriculuz: p̄mitias frumēti vini ⁊
olei ⁊ lanaꝝ ꝑtē ex ouiū tonsiōe. Ipsū eni ele/
git dñs deus tuus de cunctis tribubus tuis vt
stet ⁊ mīstret nomini domini ipse et filij eius in
sempiternū. Si exierit leuites ex vna vrbium
tuaruz ex oi isrl in q̄ habitat. ⁊ voluerit venire
desiderās locū quē elegerit dñs: ministrabit in
noie dñi dei sui sicut oēs frēs eiꝰ leuite q stabūt
eo tp̄e corā dño. Partē ciboꝝ eādem accipiet
quā ⁊ ceteri: excepto eo qd in vrbe sua ex pr̄na
ei successiōe debet. Qñ ingressus fueris terrā
quā dñs deꝰ tuꝰ dabit tibi: caue ne imitari velis
abhoiatiōes illaꝝ gētiū: nec inueniat in te q lu
stret filiū suū aut filiā ducēs per ignē aut q ario
los sciscitet: aut obseruet somnia atqꝫ auguria
ne sit maleficus: nec incātator: neqꝫ phitones
consulat nec diuinos. ⁊ querat a mortuis veri
tatē. Oia eni hec abhoiat dñs. ⁊ ꝓpter istius/
modi scelera delebit eos in introitu tuo. Per/
fectus eris ⁊ absqꝫ macula cū domio deo tuo.
Gētes iste q̄ꝝ possidebis terrā: augures ⁊ di
uinos audiūt: tu aūt a dño deo tuo aliter insti/
tutus es. Prophetā de gēte tua ⁊ de frībꝰ tuis
sicut me suscitabit tibi dñs deꝰ tuus. ipsum au/
dies vt petisti a dño deo tuo i oreb qñ cōtio con
gregata ē atqꝫ dixisti. Vltra nō audiā vocē do
mini dei mei. ⁊ ignē hūc maximū ãpliꝰ nō vi/

debo ne moriar. Et ait dñs mihi. Bñ oia sūt locuti. Prophetā suscitabo eis de medio fratrū suoꝝ silēm tui ⁊ ponā ꝟba mea i ore eiꝰ: loquetur qꝫ ad eos oia q̄ ꝑcepo illi. Qui āt ꝟba eiꝰ q̄ loqt in noie meo audire noluerit: ego vltor existā. Propheta āt q arrogātiā deprauatꝰ voluerit loq in noie meo q̄ ego nō ꝑcepi illi vt diceret: aut ex noie alienoꝝ deoꝝ. interficieꝶ. Qd si tacita cogitatōe rñderis. quō possū intelligere verbū qd dominꝰ nō est locutꝰ. hoc habebis signū. Quod in noie dñi ꝓpheta ille ꝓdixerit ⁊ nō euenerit. hoc dominꝰ nō est locutꝰ sed per tumorē animi sui ꝓpheta cōfinxit. ⁊ idcirco nō timebis eum. XIX

Cum disꝑdiderit dominꝰ deꝰ tuꝰ gētes quꝝ tibi traditurꝰ ē trā ⁊ possideris eas habitaueris qꝫ i vrbibꝰ eiꝰ ⁊ i edibꝰ tres ciuitates separabis tibi i medio tre quā dñs deus tuꝰ dabit tibi i possessionē sternēs diligēter viā ⁊ in tres eq̄lr ptes totā tre tue ꝓuinciā diuides vt habeat e vicino q ꝓpter homicidiū ꝓfugus ē q̄ possit euadere. Hec erit lex homicide fugiētis cuiꝰ vita seruāda ē. Qui ꝑcusserit proximū suū nesciēs. ⁊ qui heri ⁊ nudiustertius nullū ꝯ eum odium habuisse cōprobaꝶ: ſꝫ abisse cū eo simpliciter in siluā ad ligna cedenda. ⁊ in succisione lignorum securis fugerit manu: ferrūqꝫ lapsum de manubrio amicū eius ꝑcusserit ⁊ occiderit: hic ad vnā supradictaꝝ vrbiū cōfugiet ⁊ viuet: ne forsitan ꝓximꝰ eius cuius effusus est sanguis dolore stimulatus ꝑsequaꝶ ⁊ apprehēdat eū si longior via fuerit: ⁊ percutiat aiam eius q nō ē reus mortꝭ: qꝛ nullū ꝯtra eū q occisus ē odiū priꝰ habuisse mōstraꝶ. Idcirco precipio tibi vt tres ciuitates equalis intra se spatij diuidas. Cū aūt dilatauerit dominꝰ deus tuus terminos tuos sicut iurauit patribus tuis. ⁊ dederit tibi cunctā terrā quā eis pollicitus est: si tamē custodieris mādata eius ⁊ feceris q̄ hodie ꝑcipio tibi vt diligas dominū deū tuū ⁊ ambules in vijs eius oi tpe: addes tibi tres alias ciuitates. ⁊ supradictaꝝ triū vrbiū numeꝝ duplicabis: vt nō effundaꝶ sanguis innoxiꝰ in medio tre quā dominꝰ deus tuus dabit tibi possidēdā: ne sis sanguinis reus. Si qs aūt odio habēs ꝓximū insidiatus fuerit vite eiꝰ: surgēsqꝫ ꝑcusserit illū ⁊ mortuꝰ fuerit: fugeritqꝫ ad vnā de supradictis vrbibus mittēt seniores ciuitatis illius ⁊ arripiēt eū de loco effugij: tradētqꝫ i manu ꝓximi cuius sanguis effusus ē: ⁊ morieꝶ. Nō misereberis eius ⁊ auferes noxium sanguinē de isrl': vt bene sit tibi. Nō assumes ⁊ trāsferes tminos ꝓximi tui qs fixerūt ꝑores in possessiōe tua quā dominus deus tuus dabit tibi i terra quā accepis possidēdā. Nō stabit testis vnus ꝯ aliquem qcqd illud pcti ⁊ facinoris fuerit: ſꝫ in ore duoꝝ aut triū testiū stabit oē ꝟbū. Si steterit testis mēdax ꝯ hoiē accusans eū ꝑuaricatiōis: stabūt ambo qꝝ cā ē ante dominū i ꝯspectu sacerdotū ⁊ iudicū q fuerint in diebus illis. Cūqꝫ diligētissime ꝑscrutātes inuenerint falsū testē dixisse ꝯ fratrē suū mendaciū: reddēt ei sicut fratri suo facere cogitauit. ⁊ auferes malum de medio tui: vt audiētes ceteri timorē habeāt. ⁊ nequaqꝫ talia audeant facere. Nō misereberis eius: sed animā ꝓ anima oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dente: manū ꝓ manu: pedem ꝓ pede exiges. XX

Si exieris ad bellū ꝯ hostes tuos. ⁊ videris eqtatus ⁊ currus ⁊ maiorē qꝫ tu habeas aduersarij exercitus multitudinē. nō timebis eos: qꝛ dominus deus tuus tecū ē q eduxit te de tra egypti. Appropinquante aūt iā ꝑlio: stabit sacerdos ante aciē: ⁊ sic loqueꝶ ad ppl'm. Audi isrl'. Vos hodie ꝯ inimicos vr̄os pugnā cōmittitis: non ptimescat cor vr̄m. Nolite metuere: nolite cedere: nec formidetis eos: quia dominus deus vester in medio vr̄i ē. ⁊ ꝓ vobis ꝯ aduersarios dimicabit vt eruat vos de piculo. Duces qꝫ p singulas turmas audiēte exercitu ꝓclamabūt Quis ē hō q edificat domū nouā. ⁊ nō dedicauit eā? Vadat ⁊ reuertaꝶ in domū suā: ne forte moriaꝶ in bello ⁊ alius dedicet eā. Quis est hō q plantauit vineā. ⁊ necdū fecit eam esse cōem de q̄ vesci oibus liceat? Vadat ⁊ reuertaꝶ in domum suā ne forte moriaꝶ in bello ⁊ alius hō eius fungaꝶ officio. qs ē hō q despōdet vxorē: ⁊ nō accepit eam? Vadat ⁊ reuertaꝶ in domū suā: ne forte moriaꝶ in bello ⁊ alius hō accipiat eam. His dictis addent reliqua. ⁊ loqueꝶ ad ppl'm Quis ē hō formidolosus ⁊ corde pauido? Vadat ⁊ reuertaꝶ in domū suam: nec pauere faciat corda fratrū tuoꝝ: sicut ipse timore pterritus ē. Cūqꝫ siluerint duces exercitus ⁊ finem loquēdi fecerint: vnusquisqꝫ suos ad bellādū cuneos preparabit. Siquādo accesseris ad expugnandam ciuitatē. offeres ei primū pacem: Si receperit ⁊ apuerit tibi portas: cunctus ppl's q in ea est saluabiꝶ. ⁊ seruiet tibi sub tributo. Sin autē fedus inire noluerit. ⁊ ceperit contra te bellum oppugnabis eam. Cūqꝫ tradiderit dñs deus tuus illā in manu tua: pcuties oē qd in ea generis masculini est in ore gladij: absqꝫ mulieri-

bus τ ifantibus: iumentis τ ceteris q̄ in ciuitate
sunt. O ēm p̄daꝫ exercitui diuides. τ comedes
de spolijs hostiū tuoꝝ q̄ dn̄s deus tuus dederit
tibi. Sic facies cūctis ciuitatib⁹ q̄ a te ꝓcul val/
de sūt τ nō sunt de his vrbibus quas in posses
sionē accepturus es. De his aūt ciuitatib⁹ que
dabunt tibi. nullū oio permittes viuere: sed in
terficies i oꝛe gladij: etheū videlicet τ amoꝛreū
τ chananeū phereçeū τ eueū τ iebuseū: sicut p̄ce
pit tibi dn̄s de⁹ tuus: de forte doceāt vos facere
cūctas abhoiatiōes q̄s ipi opati sunt dijs suis τ
peccetis in dn̄m deū vr̄m. Qn̄ obsederis ciuita
teꝫ multo tp̄e: τ munitiōib⁹ circūdederis vt ex/
pugnes eā: nō succides arboꝛes de quib⁹ vesci
pōt: nec securibus p circuitū debes vastare re/
gionē. qm̄ lignū est τ nō hō: nec pōt bellantiū
ꝯtra te augere numerū. Si que autem ligna nō
sūt pomifera. sed agrestia τ in ceteros apta vsus
succide τ extrue machinas donec capias ciuita
tem que contra te dimicat. XXI

Quando inuentū fuerit in terra quā dn̄s
deus tu⁹ daturus est tibi. hois cadauer
occisi τ ignoꝛabit cedis reus. egredien
tur maioꝛes natu τ iudices tui. τ metient a loco
cadaueris: singularū per circuitum spatia ciui/
tatum: τ quam viciniorē ceteris esse perspexe/
rint: senioꝛes ciuitatis illius tollent vitulā de ar
mento q̄ nō traxit iugū: nec terram scidit vome
re. τ ducent eā ad vallem asperam atq; saxosaꝫ
q̄ nunq̄ arata est. nec sementē recepit: τ cedent
in ea ceruices vitule. Accedētq; sacerdotes filij
leui quos elegerit dn̄s deus tu⁹ vt ministrent ei
τ bn̄dicant in noie ei⁹. τ ad verbū eoꝛum omne
negociū. τ quicqd mundū vel imundū est iudi
cetur. Et veniēt maioꝛes natu ciuitatis illi⁹ ad
interfectū. lauabūtq; manus suas sup vitulaꝫ q̄
in valle ꝑcussa est. τ dicent. Manus nr̄e nō ef/
fuderūt sanguinē hūc: nec oculi viderūt. Pro
pitius esto pplo tuo israel quem redemisti dn̄e.
τ nō reputes sanguinē innocentē in medio po
puli tui israel. Et auferet ab eis reatus sangui/
nis tu aūt alienus eris ab innocētis cruoꝛe q fu
sus est cū feceris qd̄ p̄cepit dn̄s. Si egressus fue
ris ad pugnā ꝯtra inimicos tuos. τ tradiderit
eos dn̄s deus tu⁹ i manu tua. captiuosq; duxe/
ris. τ videris in numero captiuoꝛuꝫ mulierem
pulchꝛam: τ adamaueris eam. voluerisq; habe
re vxoꝛē. introduces eā in domū tuā. Que ra/
det cesariē τ circūcidit vngues τ deponet vestē
in qua capta est. sedensq; in domo tua flebit pa
trem τ matrem suā vno mēse. τ postea itrabis
ad eam doꝛmiesq; cum illa. τ erit vxoꝛ tua. Si
autem postea non sederit animo tuo. dimittes
eam liberam: nec vendere poteris pecunia. nec
opprimere per potentiam: quia humiliasti eam
Si habuerit homo vxores duas. vnam dilectā
τ alteram odiosam genuerintq; ex eis liberos: τ
fuerit filius odiose p̄mogenit⁹. volueritq; sub
stantiam inter filios suos diuidere. nō poterit
filium dilecte facere primogenitum τ preferre
filio odiose: sed filium odiose agnoscet p̄moge
nitū. dabitq; ei de his que habuerit cūcta dupli
cia. Iste est enim principiū liberoꝝ ei⁹. et huic
debent p̄mogenita. Si genuerit homo filiū cō
tumacem τ ꝓteruum qui non audierit patris
ac matris imperium. et coherciti⁹ obedire cōtē
pserit. apprehendent eum et ducēt ad senioꝛes
ciuitatis illi⁹ et ad poꝛtā iudicij. dicentq; ad eos
Filius noster iste ꝓteru⁹ et contumax ē. monita
nostra audire ꝯtēnit. cōmessatiōib⁹ vacat et lu
xurie atq; cōuiuijs. lapidib⁹ eū obruet populus
ciuitatis. et moꝛietur: vt auferatis maluꝫ de medio
vestri. et vniuersus israel audiens pertimescat
Qn̄ peccauerit hō qd̄ moꝛte plectendū ē. et ad/
iudicat⁹ moꝛti appēsus fuerit in p tibulo: nō p
manebit cadauer ei⁹ in ligno. sed in eadē die se
pelietur. q2 maledict⁹ a deo ē q pendet in ligno. et
nequaq̄ cōtaminabis terrā tuā quā domin⁹ de
us tu⁹ dederit tibi in possessionē. XXII

Non videbis bouem fratris tui. aut ouē
errantem. et p̄teribis. sed reduces fra
tri tuo: etiā si non est ꝓpinquus frater
tu⁹ nec nosti eū. duces in domū tuā et erūt apud
te q̄zdiu q̄rat ea frater tuus et recipiat. Simili/
ter facies de asino et de vestimento et de omni
re fratris tui q̄ perierit: si iueneris eā ne negligas
quasi alienā. Si videris asinū fratris tui aut bo
uē cecidisse in via. nō despicies. sed subleuabis
cū eo. Nō induetur mulier veste virili: nec vir
vtetur veste feminea. Abhominabilis enī apud d
um ē q facit hec. Si ambulās p viaꝫ. in arboꝛe
vel in terra nidū auis iueneris et matrem pullis
vel ouis desup icubantē: nō tenebis eā cū filijs
sed abire patieris. captos tenēs filios. vt bene
sit tibi. τ longo viuas tp̄e. Cū edificaueris do
mū nouā. facies murū tecti per circuitū ne effū
datur sāguis in domo tua. et sis reus labēte alio
et in p̄ceps ruente. Nō seres vineā tuaꝫ altero
semine. ne et sementis quā seuisti et que nascitur
ex vinea parit sanctificentur. Nō arabis in boue
simul et asino. Non indueris vestimēto qd̄ ex
lana linoq; cōtextū ē. Funiculos i fimbrijs fa/
cies p quattuoꝛ angulos pallij tui q̄ opiris. Si
duxerit vir vxoꝛē: et postea odio habuerit eam

q̄sieritq̄ʒ occasiões qbus dimittat eā obijciens ei nomē pessimū et dixerit: vxorē hanc accepi ⁊ ingressus ad eā nō inueni ꝟginē: tollēt eā pater et mater eius. et ferēt secū signa ꝟginitatis eius ad seniores vrbis q in porta sūt. et dicet pr̄ Filiā meā dedi huic vxorē quā q꞉ odit imponit ei nomē pessimū vt dicat nō inueni filiā tuam ꝟginē. et ecce hec sūt signa ꝟginitat⁹ filie mee Expandēt vestimētū corā senioribus ciuitatis apphendētq̄ʒ senes vrbis illius vir et ꝟberabūt illū. cōdēnātes insup centū siclis argēti q̄s dabit patri puelle: q̄m diffamauit nomen pessimū sup ꝟginē isrl̄: habebitq̄ʒ eam vxorē et nō poterit dimittere oibus diebus vite sue. Q̄ȳ si verū ē qd̄ obijcit. et nō ē in puella inuēta virginitas: eijciēt eā extra fores domus patris sui. et lapidibus obruēt viri ciuitatis illius. et morietur q̄m fecit nephas isrl̄ vt fornicaretur i domo patris sui. et auferes malum de medio tui. Si dormierit vir cū vxore alteri⁹. vterq̄ʒ morief. i. adulter ⁊ adultera ⁊ auferes malū de isrl̄ Si puellā ꝟginē despōderit vir. ⁊ inuenerit eā aliqs in ciuitate ⁊ cōcubuerit cū ea. educes vtrūq̄ʒ ad portā ciuitat⁹ illi⁹ ⁊ lapidibus obruentur puella q꞉ nō clamauit cū eēt in ciuitate vir quia humiliauit vxorē ꝓximi sui. ⁊ auferes malum de medio tui. Sin aūt i agro repperit vir puellam q̄ despōsata ē. ⁊ apphēdēs cōcubuerit cum ea: ipse morief solus: puella nihil patief nec est rea mortis: q̄m sicut latro ꝯsurgit ꝯ frēm suum ⁊ occidit aiam eius: ita ⁊ puella perpessa ē. Sola erit in agro: clamauit. ⁊ nullus affuit q liberaret eam: Si inuenerit vir puellā virgineʒ q̄ nō habet sponsū ⁊ apprehēdēs cōcubuerit cum illa: ⁊ res ad iudiciū venerit: dabit qui dormiuit cū ea patri puelle quinquaginta siclos argēti ⁊ habebit eā vxorē: q꞉ humiliauit illā. Non poterit dimittere eā cūctis diebus vite sue. Nō accipiet hō vxorē patris sui: nec reuelabit operimentum eius.

XXIII

Non intrabit eunuchus. attrit⁹ vel amputatis testiculis ⁊ absciso veretro ecclesiam dn̄i. Nō ingredief mā̄ʒer hoc ē de scorto natus in ecclesiā dn̄i vsq̄ʒ ad decimā generationē. Ammonites ⁊ moabites etiā post decimā generationē nō itrabūt ecclesiam dn̄i in eternū: q꞉ noluerūt vobis occurrere cuʒ pane ⁊ aq̄ in via q̄n egressi estis de egypto. et q꞉ cōduxerūt ꝯtra te balaā filiū beor de mesopotamia syrie vt maledicēt tibi. ⁊ noluit dominus de⁹ tuus audire balaam: vertitq̄ʒ maledictionē eius in benedictionē tuā eo q̄ʒ diligeret te. Nō facies cū eis pacē: nec q̄ras eis bona cūct⁹ diebus vite tue i sempiternū. Nō abhominaberis idumeū: q꞉ frater tu⁹ ē: nec egyptiū: q꞉ aduena fuisti i terra ei⁹. Qui nati fuerint ex eis tertia generatiōe, itrabūt i ecclesiā dn̄i. Q̄n egressus fueris aduersus hostes tuos i pugnā custodies te ab oi re mala. Si fuit iter vos hō q nocturno pollut⁹ sit sōno: egredief extra castra. ⁊ non reuertef p̄usq̄ʒ ad vesperā lauef aq̄. ⁊ post solis occasū regredief. in castra. Habebis locum extra castra ad quē egrediaris ad reqsita nature: gerēs: paxillū in baltheo. Cūq̄ʒ sederis fodies p circuitū ⁊ egesta humo operies q̄ releuat⁹ es. Dn̄s eni deus tu⁹ ambulat i medio castroꝝ vt eruat te ⁊ tradat tibi inimicos tuos: vt sint castra tua scā. ⁊ nihil i eis appareat feditatis: ne derelinq̄t te. Nō trades seruū dn̄o suo q ad te cōfugerit. Habitabit tecū in loco qui ei placuerit. ⁊ in vna vrbiū tuaꝝ reqescet: ne contristes eum. Nō erit meretrix de filiabus isrl̄ nec scortator de filijs isrl̄. Non offeres mercedem ꝓstibuli: nec p̄ciū canis in domo dn̄i dei tui quicquid illud ē qd̄ vouerint: q꞉ abhoiatio ē vtrūq̄ʒ apud dn̄m deū tuum. Nō fenerabis fr̄i tuo ad vsurā pecuniā nec fruges nec q̄ʒlibet aliā rem: sʒ alieno. Fratri aūt tuo absq̄ʒ vsura. id q̄ indiget comodabis: vt benedicat tibi dominus deus tu⁹ in oi ope tuo in terra ad quā ingredieris possidēdā. Cū votū voueris domino deo tuo: nō tardabis reddē: q꞉ reqret illd̄ dn̄s deus tu⁹. ⁊ si moratus fueris: reputabif tibi i pctm̄. Si nolueris polliceri: absq̄ʒ pctō eris. Quod aūt semel egressū ē de labijs tuis obseruabis. ⁊ facies sic ꝓmisisti domino deo tuo. ⁊ ꝓpria voluntate ⁊ ore tuo locutus es: Ingressus vineam ꝓximi tui comedes vuas quātū tibi placuerit: foras āt ne efferas tecū. Si itraueris segetē amici tui. franges spicas ⁊ manu cōteres: falce aūt non metes.

XXIIII

Si accepit hō vxorē ⁊ habuerit eā ⁊ nō inuenerit grām ante oculos eius ꝓpt aliquā feditatē: scribet libellū repudij. ⁊ dabit in manu illius: et dimittet eā de domo sua. Cunq̄ʒ egressa alteꝝ maritū duxerit. et ille q̄ʒ oderit eam: dederitq̄ʒ ei libellū repudij et dimiserit de domo sua: vel certe mortuus fuerit: nō poterit prior maritus recipe eā in vxorē: q꞉ polluta ē ⁊ abhominabilis facta corā domino: ne peccare facias terrā tuā quā dominus deus tuus tradiderit tibi possidēdam. Cū accepit hō nuper vxorē: nō ꝓcedet ad bellū: nec ei q̄ppiā necessitatis iniungef publice: sʒ vacabit absq̄ʒ

culpa domui sue: vt vno anno leteṫ cum vxore
sua. Nō accipies loco pignoris inferiorē ⁊ su-
periorē molā: q2 aīam suā apposuit tibi. Si de
prehēsus fuerit hō sollicitans fratrē suum de fi
lijs israel. ⁊ vendito eo accepit preciū: interficie
tur. et auferes malū de medio tui. Obserua di
ligēter ne incurras plagam lepre: s3 facies que
cūq3 docuerint te sacerdotes leuitici generis iu
xta id qđ p̄cepi eis. ⁊ imple sollicite. Memēto
te que fecerit dn̄s deus vester marie in via cum
egrederemini de egypto. Cū repetes a pximo
tuo rē aliquā quā debet tibi: nō ingredieris do
mū eius vt pign⁹ auferas: s3 stabis foris. ⁊ ille
tibi pferet qđ habuerit. Si aūt pauper ē. nō p
noctabit apud te pignus: s3 stati reddes ei ante
solis occasū: vt dormiēs in vestimēto suo bene
dicat tibi. ⁊ habeas iusticiā corā dn̄o deo tuo
Nō negabis mercedē indigētis ⁊ paupis fra
tris tui: siue aduene q tecū moraṫ in terra et in-
tra portas tuas ē: s3 eadē die reddes ei pciū la-
boris sui ante solis occasū: q2 pauper ē et ex eo
sustentat aīam suā: ne clamat ɔtra te ad dn̄m et
reputeṫ tibi in peccatū. Non occidenṫ patres
p filijs nec filij p patribus: s3 vnusq̄sq3 p pec-
cato suo morieṫ. Nō puertes iudiciū aduene et
pupilli: nec auferes pignoris loco vidue vesti-
mentum. Memento q2 seruieris in egypto. et
eruerit te dn̄s deus tuus inde. Iccirco precipio
tibi vt facias hāc rem. Qn̄ messueris segetē in
agro tuo. et oblitus manipulū reliqueris: non
reuerteris vt tollas illū: s3 aduenā et pupillum
et viduā auferre patieris: vt benedicat tibi do-
minus de⁹ tuus in oī ope manuū tuarū. Si fru
ges collegeris oliuarū: qcqd remāserit in arbo
ribus nō reuerteris vt colligas: sed relinques
aduene pupillo ac vidue. Si vindemiaueris
vineā tuā: nō colliges remanentes racemos: s3
cedent in vsus aduene pupilli ac vidue. Memē
to q2 et tu seruieris in egypto. et iccirco pcipio
tibi vt facias hanc rem.

XXV

Si fuerit causa inter aliquos et interpella
uerint iudices: quē iustū eē pspexerint
illi iusticie palmā dabūt: quē impiū cō-
dēnabūt impietatis. Si aūt eū qui peccauit di-
gnū viderint plagis: psternent et corā se faciēt
verberari. Pro mēsura pcti erit ⁊ plagarū mo-
dus: ita dūtaxat vt quadragenariū numerū nō
excedāt: ne fede lacerat⁹ ante oculos tuos ob-
eat frater tuus. Nō ligabis os bouis terent̄ in
area fruges tuas. Quādo habitauerint fratres
simul et vnus ex eis absq3 liberis mortuus fuerit
vxor defūcti nō nubet alteri: sed accipiet eā fra-
ter eius. et suscitabit semen fratris sui. et pmoge
nitū ex ea filiū noīe illius appellabit: vt non de
leatur nomē eius ex israel. Sin aūt noluerit ac-
cipere vxorē fratris sui que ei lege debeṫ perget
mulier ad portā ciuitatis. et interpellabit maio-
res natu. dicetq3. Non vult frater viri mei su-
scitare semen fratris sui in isrl: nec me in coniu-
gium sumere. Statimq3 accersiri eū facient. et
interrogabūt. Si responderit nolo eā vxorem
accipere: accedet mulier ad eū corā senioribus
et tollet calciamētū de pede eius spuetq3 i facie3
eius. et dicet: Sic fiet homini qui nō edificat do
mū fratris sui. Et vocabiṫ nomē illius in israel.
domus discalciati. Si habuerint inter se iurgiū
viri duo. et vnus ɔ alterū rixari ceperit: volens
q3 vxor alterius eruere virū suū de manu fortio
ris. miseritq3 manū et apphēderit verēda eius
abscides manū illius: nec flecteris sup eā vlla mi
sericordia. Nō habebis i sacculo diuersa pōde
ra maius et minus: nec erit in domo tua modi⁹
maior ⁊ minor. Pondus habebis iustū ⁊ ve-
rum. ⁊ modi⁹ equalis ⁊ verus erit tibi: vt mul
to viuas tpe super terrā quā dominus deus tu⁹
dederit tibi. Abhoīabiṫ eni dn̄s eū q facit hoc
⁊ auersaṫ oēm iniusticiā. Memēto que fecerit
tibi amalech in via qn̄ egrediebaris ex egypto
quō occurrerit tibi: ⁊ extremos agminis tui q
lassi residebant ceciderit: quādo tu eras fame ⁊
labore cōfectus. ⁊ nō timuerit deum. Cū ergo
dn̄s deus tuus dederit tibi requiē. ⁊ subiecerit
cunctas per circuitū nationes in terra quā tibi
pollicitus est: delebis nomen eius sub celo ca-
ue ne obliuiscaris.

XXVI

Cumq3 intraueris terrā quā dn̄s deus
tuus tibi datur⁹ est possidendā. ⁊ obti-
nueris eā: atq3 habitaueris in illa: tol
les de cūctis frugibus tuis primitias ⁊ pones i
cartallo: pergesq3 ad locū quē dn̄s de⁹ tuus ele
gerit: vt ibi inuoceṫ nomē ei⁹: accedesq3 ad sa-
cerdotē q fuerit in dieb⁹ illis. ⁊ dices ad eum:
Profiteor hodie corā dn̄o deo tuo q2 ingres-
sus sū in terrā p q iurauit patrib⁹ nr̄is vt daret
eā nobis. Suscipiensq3 sacerdos cartallum de
manu tua ponet ante altare dn̄i dei tui. ⁊ loque
ris in cōspectu dn̄i dei tui. Syrus psequebatur
patrē meū: q descēdit in egyptū. ⁊ ibi pegrina
tus ē in paucissimo numero: creuitq3 in gentē
magnā ac robustā ⁊ infinite multitudinis. Af
flixerūtq3 nos egyptij ⁊ psecuti sūt imponētes
onera grauissima. ⁊ clamauim⁹ ad dn̄m deum
patrū nostrorū qui exaudiuit nos ⁊ respexit hu
militatē nostrā ⁊ laborē atq3 angustiā. ⁊ edu-

xit nos de egypto in manu forti et brachio exten to: in ingenti pavore: in signis atq; portentis et introduxit ad locu istu. et tradidit nobis terram lacte et melle manante. Et iccirco nunc offero primitias frugum terre: qua dns dedit mihi. Et dimittes eas in cospectu dni dei tui. et adorato domino deo tuo: epulaberis in oib' bonis que domin' deus tu' dederit tibi et domui tue: tu et levite et advena qui tecu est. Qn compleveris decima cuctarum frugum tuarum anno decimarum ter tio: dabis levite et advene pupillo et vidue vt co medant intra portas tuas. et saturent: loqueris q; in cospectu domini dei tui. Attuli qd sancti/ ficatu est de domo mea et dedi illud levite et ad vene pupillo ac vidue sicut iussisti mihi. Non preterivi madata tua nec sui oblitus imperij tui Non comedi ex eis in luctu meo: nec separavi ea in qlibet imudicia: nec expendi ex his quic/ q in re funebri. Obedivi voci dni dei mei. et feci oia sicut precepisti mihi. Respice de sanctua rio tuo. et de excelso celorum habitaculo: et bndic pplo tuo isrl. et terre qua dedisti nobis sic iura sti patrib' nris: terre lacte et melle manati. Ho die dns de' tu' precepit tibi: vt facias mandata hec atq; iudicia: vt custodias et impleas ex to/ to corde tuo et ex tota aia tua. Dominu elegisti hodie vt sit tibi deus et ambules in vijs ei': vt custodias cerimonias illi' et mandata atq; iu/ dicia. et obedias ei' imperio. En dns elegerit te hodie vt sis ei ppls peculiaris sicut locut' est tibi. et custodias oia precepta illius. et faciet te ex celsiore cuctis getibus quas creavit in laudem et nome et gloria suam: vt sis ppls scus domini dei tui sicut locutus est.

XXVII

Precepit aute moyses et seniores: pplo israel dicentes. Custodite oe manda/ tum qd precipio vobis hodie. Cunq; trasieris iordane in tra qua domin' de' tu' da/ bit tibi: eriges ingentes lapides et calce leviga bis eos vt possis in eis scribere oia verba le/ gis huius iordane trasmisso: vt introeas terra qua domin' de' tu' dedit tibi: terra lacte et mel le manate: sicut iuravit patrib' tuis. Quado g trasieris iordane erige lapides qs ego hodie pre cipio tibi in monte hebal. et levigabis eos calce et edificabis ibi altare dno deo tuo de lapidibus quos ferrum non tetigit. et de saxis informibus et impolitis. et offeres super eo holocausta dno deo tuo. et immolabis hostias pacificas. et come des q; ibi et epulaberis coram domino deo tuo Et scribes super lapides oia verba legis hui' plane et lucide. Dixerut q; moyses et sacerdo/ tes levitici generis ad omne israhele. Attende et audi israel. Hodie fact' est populus dni dei tui. Audies voce ei'. et facies madata atq; iu/ sticias quas ego precipio tibi. Precepitq; moy ses pplo i die illo dices. Hi stabut ad benedice du domino sup mote garizim iordane trasmis so: symeo. levi. iudas. ysachar. ioseph. et benia min. Et e regioe isti stabut ad maledicendu in monte hebal. ruben. gad. et aser. çabulon. dan et neptalim. Et pronuciabut levite dicentq; ad oes viros israel excelsa voce: Maledictus ho qui facit sculptile et coflatile abhominatione do mini: op' manuu artificu: ponitq; illud in ab/ scondito. Et respodebit ois ppl's et dicet ame Maledictus q no honorat patre suu et matrem sua. Et dicet ois ppl's amen. Maledict' qui trasfert terminos proximi sui. Et dicet ois ppl's ame. Maledict' q errare facit cecu in itinere. Et dicet ois ppl's ame. Maledict' qui perver tit iudiciu advene pupilli et vidue. Et dicet ois ppl's amen. Maledictus q dormit cum vxore patris sui. et revelat operimetu lectuli eius. Et dicet ois populus ame. Maledictus q dormit cum omni iumeto. Et dicet ois populus ame Maledictus q dormit cu sorore sua filia patris sui vel matris sue. Et dicet ois populus amen Maledictus q dormit cum socru sua. Et dicet ois populus ame. Maledictus q cla percusserit proximu suu. Et dicet ois popul' ame. Maledi ctus q dormit cu vxore proximi sui. Et dicet ois ppl's ame. Maledictus qui accipit munera vt percutiat anima sanguinis innocetis. Et dicet omnis populus amen. Maledictus q no perma net in sermoibus legis huius: nec eos ope pfi cit. Et dicet ois ppl's ame.

XXVIII

Si aute audieris vocem domini dei tui vt facias atq; custodias omnia manda ta eius que ego precipio tibi hodie: fa ciet te dominus deus tuus excelsiore cuctis gen tibus que versant in terra. Venientq; sup te vniverse bndictioes iste et apphendet te: si ta/ men precepta eius audieris. Benedictus tu i ci vitate. et benedictus in agro. Benedictus fru ctus ventris tui et fructus terre tue: fructusq; iumentoru tuoru: greges armentoru tuorum. et caule ovium tuaru. Benedicta horrea tua. et benedicte reliquie tue. Benedictus eris ingre diens et egrediens. Dabit dominus inimicos tuos qui cosurget adversu te corruetes in conspectu tuo. Per vna viam venie cotra te. et p septem fugient a facie tua. Emittet dominus benedi/ ctione sup cellaria tua et super oia opa manuu

Dne Deus omnipotens

marũ: benedicetqꝫ tibi in terra quã acceperis.
Suscitabit te dñs sibi in populũ sanctũ sicut iu
rauit tibi: si custodieris mandata dñi dei tui. ⁊
ambulaueris in vijs eius. Videbũtqꝫ oẽs ter
rarũ populi ꝙ nomen dñi inuocatũ sit super te
⁊ timebũt te. Abundare te faciet dñs oĩbus bo
nis fructu vteri tui. ⁊ fructu iumentoꝝ tuorum
fructu terre tue quã iurauit dñs patribus tuis.
vt daret tibi. Aperiet dñs thesaurũ suum opti
mũ celũ: vt tribuat pluuiã terre tue in tempore
suo: benedicetqꝫ cũctis opibus manuũ tuarũ.
Et fenerabis gẽtibus multis. ⁊ ipẽ a nullo fe-
nus accipies. Cõstituet te dñs in caput ⁊ nõ in
caudã. ⁊ eris semꝑ suꝑ ⁊ non subt̃: si audieris
mãdata dñi dei tui q̃ ego ꝑcipio tibi hodie: ⁊ cu
stodieris ⁊ feceris. ac non declinaueris ab eis
nec ad dexterã nec ad sinistrã. nec secutus fue-
ris deos alienos neqꝫ colueris eos. Qđ si au-
dire nolueris vocẽ domini dei tui vt custodias
⁊ facias omnia mãdata eius. ⁊ cerimonias q̃s
ego precipio tibi hodie. veniẽt super te omnes
maledictiones iste ⁊ apprehendent te. Male-
dictus eris in ciuitate: maledictus i agro. Ma
ledictum horreum tuum. ⁊ maledicte reliquie
tue. Maledictus fructus ventris tui ⁊ fructus
terre tue: armenta boum tuorum ⁊ greges oui
um tuarum. Maledictus eris ingrediens: et
maledictus egrediens. Mittet dominus suꝑ
te famem ⁊ esuriem. ⁊ increpationem i omnia
opera tua que tu facies donec conterat te ⁊ per
dat velociter ꝓpter adinuentiones tuas pessi
mas in qbus reliqsti me. Adiũgat tibi dñs pe-
stilentiã: donec cõsumat te de terra ad quam in
gredieris possidẽdã. Percutiat te dñs egesta
te. febre ⁊ frigore. ardore ⁊ estu ⁊ aere corrupto
ac rubigine. ⁊ persequatur: donec pereas. Sit
celũ qđ supra te est eneũ. ⁊ terra quã calcas fer-
rea. Det dñs imbrem terre tue puluerẽ. ⁊ đ ce
lo descendat super te cinis donec ꝯteraris. Tra
dat te dñs corruentẽ ante hostes tuos. ⁊ ꝑ vnã
viã egrediaris contra eos. ⁊ per septem fugias
⁊ dispergaris ꝑ oĩa regna terre. Sitqꝫ cadauer
tuũ in escã cunctis volatilibus celi ⁊ bestijs ter
re ⁊ nõ sit qui abigat. Percutiat te dñs vlcere
egypti. ⁊ partẽ corporis ꝑ quã stercora digerũ
tur. scabie qꝫ ⁊ prurigine: ita vt curari neq̃as.
Percutiat te dñs amẽtia ⁊ cecitate ac furore mẽ
tis. ⁊ palpes in meridie sicut palpare solet cecꝰ
in tenebris: ⁊ nõ dirigas vias tuas. Omni tẽ
pore calũniã sustineas ⁊ opprimaris violentia
nec habeas qui liberet te. Vxorem accipias et
alius dormiat cum ea. Domũ edifices. ⁊ nõ ha
bites in ea. Plantes vineaꝫ. ⁊ non vindemies
eam. Bos tuus imolet̃ coraꝫ te. ⁊ nõ comedat
ex eo. Asinus tuus rapiat̃ in ꝯspectu tuo. ⁊ nõ
reddatur tibi. Oues tue dentur inimicis tuis:
⁊ nõ sit qui te adiuuet. Filij tui ⁊ filie tue tradã
tur alteri populo videntibus oculis tuis. ⁊ defi
cientibus ad cõspectũ eoꝝ tota die. ⁊ nõ sit for-
titudo in manu tua. Fructus terre tue ⁊ omnes
labores tuos comedat ppl's quẽ ignoras. ⁊ sis
semper calũniã sustinẽs. ⁊ oppressus cũctis die
bus ⁊ stupẽs ad terrorẽ eoꝝ que videbũt oculi
tui. Percutiat te dñs vlcere pessimo in genibꝰ
⁊ in suris: sanariqꝫ nõ possis a plãta pedis vs
qꝫ ad verticẽ tuũ. Ducetqꝫ te dñs ad regẽ tuũ
quẽ cõstitues super te: in gentẽ quã ignoras tu
⁊ p̃res tui. ⁊ seruies ibi dijs alienis ligno ⁊ la-
pidi: ⁊ eris perditꝰ in ꝓuerbiũ ac fabulã oĩbus
populis ad quos te introduxerit dñs. Semẽtẽ
multã iacies in terrã ⁊ modicũ cõgregabis: qꝛ
locuste deuorabũt oĩa. Vineã plãtabis ⁊ fodi-
es. ⁊ vinũ nõ bibes. nec colliges ex ea quippiã
qm̃ vastabit̃ vermibꝰ. Oliuas habebis in om
nibꝰ terminis tuis ⁊ nõ vngeris oleo: qꝛ deflu
ent ⁊ deperibunt. Filios generabis ⁊ filias. ⁊
nõ frueris eis: qm̃ ducent̃ in captiuitatẽ. Oẽs
arbores tuas ⁊ fruges terre tue rubigo consu-
met. Aduena q tecũ versat̃ in terra. ascẽdet su-
per te eritqꝫ sublimior. tu aũt descẽdes ⁊ eris i
ferior. Ipẽ fenerabit tibi. ⁊ tu nõ fenerabis ei.
Ipẽ erit in caput. ⁊ tu eris in caudã. Et veni-
ent super te oẽs maledictiões iste. ⁊ persequen
tes apprehendet te donec intereas. qꝛ nõ audi
sti vocẽ dñi dei tui. nec seruasti mãdata eiꝰ ⁊ ce
rimonias quas precepit tibi. Et erũt in te signa
atqꝫ ꝓdigia ⁊ in semine tuo vsqꝫ in sempiter-
num: eo ꝙ nõ seruieris dño deo tuo in gaudio
cordisqꝫ leticia ꝓpter rerũ omniũ abundantiã
Seruies inimico tuo quẽ imittet tibi dñs in fa
me ⁊ siti ⁊ nuditate ⁊ omni penuria. ⁊ ponet iu
gum ferreum super ceruicem tuam donec te cõ
terat. Adducet dñs super te gentem de longin
quo ⁊ de extremis terre finibꝰ in similitudineꝫ
aquile volantis cũ ipetu: cuiꝰ linguam intellige
re nõ possis. gentẽ ꝓcacissimã q̃ nõ deferat se
ni. nec misereat̃ paruuli. ⁊ deuoret fructũ iumẽ
toꝝ tuoꝝ ac fruges terre tue donec intereas ⁊ nĩ
relinquat tibi triticũ vinũ ⁊ oleũ armenta bouꝫ
⁊ greges ouium donec te disperdat ⁊ conterat
in cunctis vrbibus tuis. ⁊ destruant̃ muri tui
firmi atqꝫ sublimes. in quibꝰ habebas fiduciaꝫ
in omni terra tua. Obsideberis intra portas tu
as in oĩ terra tua quã dabit tibi dñs deus tuus

et comedes fructū vteri tui et carnes filioꝝ tuo
rum et filiarū tuarum quas dederit tibi dominꝰ
deꝰ tuꝰ in angustia et vastitate qua opprimet te
hostꝭ tuꝰ. Hō delicatꝰ in te et luxuriosus valde
inuidebit fratri suo et vxori q̄ cubat in sinu suo
ne det eis de carnibꝰ filioꝝ suoꝝ quas comedet
eo ꝙ nihil aliud habeat in obsidiōe et penuria
qua vastauerint te inimici tui intra oēs portas
tuas. Tenera mulier et delicata q̄ super terrā i/
gredi non valebat. nec pedis vestigiū figere ꝓ
pter mollicieм et teneritudinē nimiam: inuide
bit viro suo qui cubat in sinu eiꝰ super filij et fi
lie carnibꝰ. et illuuie secundinarū que ingredi/
unꝭ de medio feminū eiꝰ et super liberꝭ q cadē
hora nati sunt. Comedēt eni eos clā ꝓpter reꝝ
omniū penuriā: in obsidiōe et vastitate qua op
primet te inimicꝰ tuꝰ intra portas tuas. Nisi cu/
stodierꝭ et fecerꝭ oia verba legꝭ huiꝰ q̄ scripta
sūt in hoc volumine. et timueris nomen eiꝰ glo
riosū et terribile. hoc ē dn̄m deū tuum: augebit
dominꝰ plagas tuas ⁊ plagas semis tui. plagas
magnas ⁊ perseuerantes. infirmitates pessimas
et perpetuas. et cōuertet in te oēs afflictiōes egy
pti. quas timuisti et adherebūt tibi. Insuper et
vniuersos languores et plagas q̄ nō sūt scripte i
volumine legꝭ huiꝰ. inducet dominꝰ sup te: do
nec te cōterat. Et remanebitis pauci numero q
priꝰ eratis sicut astra celi p̄ multitudine: quoni
am non audistis vocē dn̄i dei vr̄i. Et sicut an/
te letatus est dn̄s sup vos. bene vobis faciens
vosqꝫ multiplicās. sic letabiꝭ dispdens vos at
qꝫ subuertēs: vt auferamini de terra ad quā i/
gredieris possidendaꝫ. Dispget te dn̄s in oēs
populos a sūmitate terre vsqꝫ ad terminos eiꝰ
⁊ seruies ibi dijs alienis quos ⁊ tu ignoras et
p̄res tui. lignis et lapidibꝰ. In gentibꝰ q̊ꝫ illis
nō qesces neqꝫ erit requies vestigio pedis tui.
Dabit eni tibi dn̄s ibi cor pauidū ⁊ deficientes
oculos. ⁊ aiam consūptā merore. ⁊ erit vita tua
quasi pēdēs ante te. Timebis nocte ⁊ die ⁊ nō
credes vite tue. Mane dices. qs mihi det ve/
sperū. ⁊ vespe qs mihi det mane. ꝓpter cordis
tui formidinē qua terreberis. ⁊ ꝓpter ea q̄ tuis
videbis oculis. Reducet te dn̄s classibꝰ in egy
ptū p viā de qua dixit tibi vt eā ampliꝰ nō vide
res. Ibi venderis inimicis tuis in ꝭuos ⁊ an
cillas. ⁊ nō erit q emat.

XXIX

Hec sunt verba federis qd̄ p̄cepit domi
nus moysi vt feriret cū filijs israel i ter
ra moab: p̄ter illud fedus qd̄ cū eis pe/
pigit in oreb. Vocauitqꝫ moyses omnē israel.
⁊ dixit ad eos. Vos vidistis vniuersa que fecit
dn̄s corā vobis in terra egypti pharaoni ⁊ om
nibus seruis eius vniuerseqꝫ terre illiꝰ: tēpta
tiones magnas quas viderūt oculi tui: signa il
la portentaqꝫ ingentia. ⁊ nō dedit vobis domi
nus cor intelligēs ⁊ oculos vidētes. ⁊ aures q̄
possint audire vsqꝫ in p̄sentē diē. Adduxit vos
quadraginta annis p desertū: nō sūt attrita ve/
stimēta vestra: nec calciamēta pedū vr̄oꝝ vetu
state ꝯsūpta sūt. Panē nō comedistis. vinuꝫ ⁊
siceram nō bibistis: vt sciretis qr ip̄e ē dn̄s deꝰ
vester. Et venistis ad hūc locū: egressusqꝫ ē se
on rex esebon ⁊ og rex basan occurrētes nobis
ad pugnā. ⁊ percussimus eos ⁊ tulimus terraꝫ
eoꝝ: ac tradidimus possidendā ruben ⁊ gad et
dimidie tribui manasse. Custodite ergo verba
pacti huius ⁊ implete ea: vt intelligatis vniuer
sa que facitis. Vos statis hodie cūcti corā domi
no deo vestro. p̄ncipes vestri ⁊ tribus ac maio
res natu atqꝫ doctores ois populus israel. libe
ri ⁊ vxores vr̄e ⁊ aduene q tecum moranꭞ in ca
stris exceptis lignoꝝ cesoribꝰ ⁊ his q cōportant
aquas: vt transeas in federe dn̄i dei tui. ⁊ in iu
reiurādo qd̄ hodie dn̄s deꝰ tuꝰ pcutit tecū: vt su
scitet te sibi in populū. ⁊ ip̄e sit dn̄s deꝰ tuꝰ sicut
locutus ē tibi. ⁊ sicut iurauit patribꝰ tuis abra/
hā isaac ⁊ iacob. Nec vobis solis ego hoc fedꝰ
ferio. ⁊ hec iuramēta cōfirmo. sed cūctis p̄senti
bus ⁊ absentibꝰ. Vos enim nostis quō habita
uerimꝰ in terra egypti. ⁊ quō trāsierimꝰ p me/
diū nationū quas trāseūtes vidistis abhomina
tiones ⁊ sordes. i. idola eaꝝ lignū ⁊ lapidē. ar
gentū ⁊ aurū q̄ colebāt. Ne forte sit inter vos
vir aut mulier familia aut tribꝰ cuiꝰ cor auersuꝫ
ē hodie a dn̄o deo vr̄o vt vadat ⁊ seruiat dijs il
larū gentiū. ⁊ sit inter vos radix germinās fel
⁊ amaritudinem. Cūqꝫ audierit verba iuramē
ti huius: benedicat sibi in corde suo dicēs: pax
erit mihi. ⁊ ambulabo in prauitate cordis mei:
⁊ assumat ebria sitientē ⁊ dn̄s nō ignoscat ei: sꝫ
tūc qꝫ maxime furor eius fumet. ⁊ zelus contra
hominē illū. ⁊ sedeāt sup eū oia maledicta que
scripta sūt in hoc volumine. ⁊ deleat dn̄s nomē
eius sub celo. ⁊ cōsumat eū in pditiōe ex oibus
tribubꝰ israel: iuxta maledictōes que in libro le
gis huiꝰ ac federis cōtinēꭞ. Diceťqꝫ sequēs ge
neratio ⁊ filij q nascenꭞ deinceps ⁊ pegrini qui
de longe venerint vidētes plagas terre illiꝰ ⁊ i
firmitates qbꝰ eā afflixerit dn̄s sulphure ⁊ solis
ardore cōburens ita vt vltra non seraꭞ. nec vi
rens quippiā germinet in exemplū subuersio/
nis sodome ⁊ gomorre. adame ⁊ seboim quas
subuertit dn̄s in ira ⁊ in furore suo. ⁊ dicēt oēs

gentes. Quare sic fecit dñs terre huic. Que est
hec ira furoris eius i mensa. Et respondebunt
Qui dereliquerunt pactū dñi qḋ pepigit cū prībus
eoꝝ qñ eduxit eos de terra egypti. ⁊ seruierunt
dijs alienis ⁊ adorauerunt eos quos nesciebāt
⁊ quibus nō fuerāt attributi: iccirco irat⁹ est fu
ror dñi ꝯtra terrā istā vt induceret sup eam oia
maledicta que i hoc volumie scripta sūt: ⁊ eiecit
eos de terra sua i ira ⁊ i furore ⁊ i indignatione
maxima: ꝓiecitq; in terrā alienā sicut hodie cō
probat. Abscondita a dño deo nostro qui ma/
nifesta sūt nobis ⁊ filijs nrīs vsq; i sempiternū
vt faciam⁹ vniuersa legis huius. XXX

Cum ergo venerint sup te oēs ſmones
isti benedictio siue maledictio quas pro
posui in cōspectu tuo: ⁊ ductus penitu
dine cordis tui in vniuersis gentib⁹ in quas di
spersit te dñs deus tu⁹. ⁊ reuersus fueris ad
eū: ⁊ obedieris eius iperijs sicut ego hodie ꝑci
pio tibi cū filijs tuis in toto corde tuo ⁊ in tota
aia tua: reducet te dñs deus tuus de captiuitate
tua. ac miserebitur tui. ⁊ rursū congregabit te
de cunctis populis in quos te ante dispersit. Si
ad cardines celi fueris dissipatus. inde te retra
het dñs deus tu⁹. ⁊ assumet atq; introducet in
terram quā possederunt patres tui ⁊ obtinebis
eam. ⁊ benedicens tibi maioris numeri te esse
faciet q̄ʒ fuerunt patres tui. Circūcidet domin⁹
deus tu⁹ cor tuum ⁊ cor seminis tui vt diligas
dñm deū tuū ex toto corde tuo ⁊ in tota anima
tua vt possis viuere. Oēs autem maledictiōes
has conuertet super inimicos tuos: ⁊ eos q ode
runt te persequunt. Tu aūt reuerteris ⁊ audies
vocem dñi dei tui. faciesq; vniuersa mandata q̄
ego precipio tibi hodie. ⁊ abundare te faciet dñs
deus tu⁹ in cūctis opibus manuū tuarum i so/
bole vteri tui. ⁊ in fructu iumentoꝝ tuorum: in
vbertate terre tue. ⁊ in rerū oium largitate. Re
uertet. n. dñs vt gaudeat super te in oibus bo/
nis sicut gauisus est i prib⁹ tuis. si tñ audieris
vocē dñi dei tui ⁊ custodieris ꝑcepta eius ⁊ ce/
rimonias q̄ in hac lege conscripta sunt. ⁊ reuer
taris ad dñm deum tuū in toto corde tuo ⁊ in to
ta aia tua. Mandatū hoc qḋ ego ꝑcipio tibi ho
die non supra te est neq; procul positum nec in
celo situ: vt possis dicere: quis nostrū valet ad
celū ascendere: vt deferet illud ad nos vt audia
mus atq; opere ꝯpleamus. neq; trāsmare po/
situ vt causeris ⁊ dicas: qs e nobis poterit ma/
re transfretare ⁊ illud ad nos vsq; deferre vt
possim⁹ audire ⁊ facere qḋ ꝑceptū est: sʒ iuxta
te est ſmo valde in ore tuo ⁊ i corde tuo vt faci/
as illū. Considera q̄ hodie ꝓposuerim in cōspe
ctu tuo vitam et bonū et ecōtrario mortē et ma
lū vt diligas dñm deū tuum et ambules in vijs
ei⁹ et custodias mādata illius et cerimonias at
q; iudicia et viuas: atq; multiplicet te benedi/
catq; tibi in terra ad quam ingredier̄ possidē
dā. Si aūt auersū fuerit cor tuū et audire nolue
ris atq; errore deceptus adoraueris deos alie
nos et seruieris eis: ꝑdico tibi hodie q̄ pereas
⁊ puo tpe moreris i terra ad quā iordane trans
misso ingredier̄ possidēdā. Testes inuoco ho
die celū et terrā q̄ ꝓposueri vobis vitā et bonū
benedictionē et maledictionē. Elige ḡ vitā vt
et tu viuas et semē tuū. et diligas dñm deū tuū
atq; obedias voci eius. et illi adhereas. Ipe ē
eni vita tua et longitudo dierū tuoꝝ vt habites
in terra ꝓ q̄ iurauit dñs prībus tuis abraham
isaac et iacob vt daret eā illis. XXXI

Abijt itaq; moyses et locutus ē omnia
verba hec ad vniuersum israel. et dixit
ad eos. Centū viginti annoꝝ sū hodie
nō possū vltra egredi et ingredi. ꝑsertī cū ⁊ dñs
dixerit mihi. non transibis iordanē istū. Dñs
ergo deus tu⁹ trāsibit ante te. Ipe delebit oēs
gentes has in conspectu tuo et possidebis eas.
Et iosue iste trāsibit ante te: sicut locutus ē dñs
Facietq; dñs eis sicut fecit seon et og regibus
ammoreoꝝ et terre eoꝝ delebitq; eos. Cū er
go et hos tradiderit vobis. silr facieṫ eis sicut
ꝑcepi vobis. Viriliṫ agite et cōfortami. Noli/
te timere nec paueaṫ ad ꝯspectū eoꝝ. q̄r domi
nus de⁹ tu⁹ ipe ē ductor tuus. et nō dimittet nec
derelinquet te. Vocauitq; moyses iosue. et dixit
ei corā oī israel. Confortare. et esto robustius.
Tu eni introduces ppl'm istū i terrā quā datu/
rū se prīb⁹ eoꝝ iurauit dñs. et tu eā diuides sor
te. Et dñs q ductor ē vester. ipe erit tecū: nō di
mittet nec derelinquet te. Noli timere nec pa/
ueas. Scripsit itaq; moyses legem hanc et tra
didit eam sacerdotibus filijs leui qui portabāt
archā federis dñi. et cunctis senioribus israel.
Precepitq; eis dicens. Post septē annos an
ni remissiōis i solēnitate tabernaculoꝝ cōueni
entibus cūctis ex israel vt appareāt in ꝯspectu
dñi dei tui in loco quē elegerit dñs. leges vba
legis hui⁹ corā oia israel: audientibus eis ⁊ in
vnū oi pplo cōgregato tam viris q̄ʒ mulierib⁹
paruulis ⁊ aduenis q sunt intra portas tuas vt
audientes discant. ⁊ timeant dominum deū ve
strū: ⁊ custodiant impleantq; oēs sermones
legis hui⁹. Filij q̄ʒ eoꝝ q nūc ignorāt. vt audi
re possint ⁊ timeāt dñm deū suū cūcṫ dieb⁹ qb⁹

bus versāt in terra: ad quā vos iordanē transmisso pgitis obtinendā. Et ait dñs ad moysen Ecce ,ppe sūt dies mortꝭ tue. Voca iosue. ⁊ sta te in tabernaculo testimonij vt pcipiā ei. Abierūt ergo moyses ⁊ iosue ⁊ steterūt in tabernaculo testimonij: apparuitqꝫ dñs ibi in colūna nubis q̄ stetit in introitu tabernaculi. Dixitqꝫ dominus ad moysen. Ecce tu dormies cū patrib⁹ tuis. ⁊ populus iste cōsurgens fornicabit̄ post deos alienos in terra ad quā ingredit̄ vt habitet in ea ibi derelinquet me. ⁊ irritū faciet fedus qd̓ pepigi cum eo. Et irascet̄ furor meus cōtra eum in die illo. ⁊ derelinquā eū ⁊ abscōdam faciem meam ab eo. ⁊ erit in deuorationē. Inuenient eū oia mala ⁊ afflictiōes: ita vt dicat i illo die. Vere q: nō est deus mecū. inuenerunt me hec mala. Ego aūt abscondā ⁊ celabo faciē meam in die illo ,ppter oia mala q̄ fecit. q: secut⁹ ē deos alienos. Nūc itaqꝫ scribite vobis canticū istud ⁊ docete filios israel vt memoriter teneāt ⁊ ore decantent. ⁊ sit mihi carmen istud ,p testimonio inter filios israel. Introducam eni cuꝫ in terraꝫ pro qua iuraui patribus eius lacte ⁊ melle manantem. Cūqꝫ comederint ⁊ saturati crassiqꝫ fuerint. cōuertentur ad deos alienos ⁊ seruient eis: detrahentqꝫ mihi ⁊ irritū faciēt pactū meū. Postqꝫ inuenerint cuꝫ mala multa ⁊ afflictiones: rn̄debit ei canticū istud ,p testimonio quod nulla delebit obliuio ex ore seminis tui Scio eni cogitationes eius que facturus sit hodie anteqꝫ introducā eū in terrā quā ei pollicitus sū. Scripsitqꝫ moyses canticū. ⁊ docuit filios israel. Precepitqꝫ iosue filio nun ⁊ ait. Confortare. ⁊ esto robustus. Tu eni introduces filios israel in terrā quā pollicitus suꝫ. ⁊ ego ero tecū. Postqꝫ ergo scripsit moyses verba legis hui⁹ in volumine atqꝫ cōpleuit. pcepit leuitis q portabāt archā federis dñi dicēs. Tollite librū istū ⁊ ponite eum in latere arche federis dñi dei vestri. vt sit ibi ꝯtra te in testimoniū. Ego eni scio contentionē tuā. ⁊ ceruicē tuā durissimam Adhuc viuente me ⁊ ingrediente vobiscū sem per ꝯtētiose egistis ꝯtra dñm: quāta magis cū mortu⁹ fuero. Cōgregate ad me oēs maiores natu p trib⁹ vr̄as atqꝫ doctores. ⁊ loquar audientibus eius sermones istos. ⁊ inuocabo ꝯtra eos celū ⁊ terrā. Noui eni q: post mortē meaꝫ inique agetis ⁊ declinabitis cito de via quā pcepi vobis. ⁊ occurrēt vobis mala in extremo tēpore qn̄ feceritꝭ malū i cōspectu dñi vt irritetis eū p opa manuū vr̄aꝝ. Locut⁹ ē ḡ moyses audiēte vniuerso cetu isrl̓ v̓ba carminis hui⁹. ⁊ ad finē vsqꝫ cōpleuit.

Audite celi que loquor: audiat terra v̓ba oris mei. Concrescat vt pluuia doctrina mea: fluat vt ros eloquiū meum Quasi imber super herbam ⁊ quasi stille super gramina: q: nomē dñi inuocabo. Date magnificētiā deo nr̄o: dei perfecta sunt opa: ⁊ oēs vie eius iudicia. Deus fidelis ⁊ absqꝫ vlla iniquitate: iustus ⁊ rectus. Peccauerūt ei: ⁊ non filij eius in sordibus. Generatio praua atqꝫ peruersa: heccine reddis dño popule stulte ⁊ insipiēs Nūquid nō ipe ē pater tuus q possedit te: ⁊ fecit ⁊ creauit te. Memēto dieꝝ antiquoꝝ: cogita generatiōes singulas. Interroga patrē tuū ⁊ ānūciabit tibi: maiores tuos ⁊ dicēt tibi. Qn̄ diuidebat altissimus gētes: qn̄ separabat filios adā. Constituit terminos pplōꝝ: iuxta numerū filioꝝ israel. Pars aūt dñi ppl's eius: iacob funiculus hereditatis ei⁹. Inuenit eū in terra deserta i loco horroris ⁊ vaste solitudinis Circūduxit eū ⁊ docuit: ⁊ custodiuit quasi pupillā oculi sui. Sicut aquila ,puocans ad volanduꝫ pullos suos: ⁊ super eos volitans. Expandit alas suas: ⁊ assumpsit eum atqꝫ portauit in humeris suis. Dñs solus dux eius fuit ⁊ nō erat cū eo deus alienus. Constituit eam super excelsam terrā: vt comederet fruct⁹ agroꝝ. Vt sugeret mel de petra: oleumqꝫ de saxo durissimo Butyrū de armēto ⁊ lac de ouibus: cuꝫ adipe agnoꝝ ⁊ arietē filioꝝ basan. Et hircos cū medulla tritici: ⁊ sanguinē vue biberēt meracissimū. Incrassatus est dilectus ⁊ recalcitrauit: incrassatus ipinguatus dilatatus. Dereliquit deum factorem suum: ⁊ recessit a deo salutari suo Prouocauerūt eū in dijs alienis ⁊ in abhominatiōibus ad iracūdiā cōcitauerūt. Immolauerūt demonijs ⁊ nō deo: dijs quos ignorabant. Noui recētesqꝫ venerūt: quos nō coluerūt patres eoꝝ. Deū q te genuit dereliquisti: ⁊ oblit⁹ es dñi creatoris tui. Vidit dñs ⁊ ad iracūdiam cōcitat⁹ ē: q: ,puocauerunt eū filij sui ⁊ filie. Et ait: abscondaꝫ faciē meā ab eis: ⁊ considerabo nouissima eoꝝ. Generatio eni puersa ē. ⁊ infideles filij. Ipi me ,puocauerūt in eo qui non erat deus. ⁊ irritauerunt in vanitatib⁹ suis. Et ego ,puocabo eos in eo q nō ē ppl's. ⁊ in gente stulta irritabo illos. Ignis succensus ē in furore meo. et ardebit vsqꝫ ad inferni nouissima. Deuorabitqꝫ terrā cū germine suo: ⁊ montiuꝫ fundamenta cōburet. Congregabo super eos mala: ⁊ sagittas meas cōplebo i eis. Cōsumēt fame: ⁊ d̓uorabūt eos aues morsu amarissimo

Dentes bestiarũ immittã in eos: cum furore tra
hentiũ sup terrã atq3 serpentiu3. Foris vasta/
bit eos gladius ⁊ intus pauor: iuuenẽ sil' ac vir
ginẽ lactentẽ cũ hoïe sene. Et dixi: vbi nã sunt
cessare faciã ex hoïbus memoriã eoꝝ. Sed ꝓ/
pter irã inimicoꝝ distuli: ne forte supbirẽt ho/
stes eoꝝ. et dicerẽt. Manus nr̃a excelsa. et nõ
dominꝰ fecit hec oïa. Gens absq3 cõsilio est et
sine prudẽtia: vtinã saperẽt et intelligerent ac
nouissima ꝓuiderẽt. Quõ persequebať vnus
mille. et duo fugarẽt decẽ milia: Nõne ideo q2
deꝰ suꝰ vendidit eos. ⁊ dñs cõclusit illos. Non
eni ẽ deꝰ nr̃: vt dij eoꝝ: et inimici nr̃i sunt iudi
ces. De vinea sodomoꝝ vinũ eoꝝ. et de sub/
urbanis gomorre. Vua eoꝝ vua fellis. et bo/
trus amarissimꝰ. Fel draconum vinum eoꝝ et
venenũ aspidũ insanabile. Nõne hec condita
sũt apud me. et signata in thesauri' meis. Mea
ẽ vltio et ego retribua3 eis in tpe: vt labať pes
eoꝝ. Iuxta ẽ dies perditiõis: et adesse festinãt
tẽpora. Iudicabit dominꝰ ppl'm suũ: et in ser/
uis suis miserebitur. Videbit qꝫ infirmata sit
manus. ⁊ clausi quoq3 defecerũt: residuiq3 con
sũpti sũt. Et dicẽt: vbi sũt dij eoꝝ in quibꝰ ha/
bebãt fiduciã: De quoꝝ victimis comedebãt
adipes. ⁊ bibebãt vinũ libaminũ. Surgant et
opitulenť vobis: ⁊ in necessitate vos ꝓtegant
Videte qꝫ ego sim solus. ⁊ nõ sit alius deꝰ pre/
ter me. Ego occidã ⁊ ego viuere faciam l percu
tiam ⁊ ego sanabo. ⁊ non est qui de manu mea
possit eruere. Leuabo ad celum manũ meã. et
dicã: viuo ego in eternũ. Si acuero vt fulgur
gladiũ meũ. ⁊ arripuerit iudiciũ manus mea.
Reddã vltionẽ hostibus meis. ⁊ his q oderũt
me retribuã. Inebriabo sagittas meas sangui
ne: ⁊ gladiꝰ meꝰ deuorabit carnes. De cruore
occisoꝝ. ⁊ de captiuitate nudati inimicoꝝ ca/
pitis. Laudate gẽtes populũ eius: qu a san/
guinem seruoꝝ suorum vlciscet. Et vindicta3
retribuet in hostes eoꝝ. ⁊ ꝓpitius erit tre po/
puli sui: Venit ergo moyses ⁊ locutꝰ ẽ oia ver
ba cantici huiꝰ in auribus ppl'i. ipse ⁊ iosue filiꝰ
nun. Cõpleuitq3 oẽs sermones istos loquens
ad vniuersũ isrl'. ⁊ dixit ad eos. Ponite corda
vestra in oïa vba q̃ ego testificor vobis hodie
vt mandetis ea filijs vestris custodire ⁊ facere
⁊ implere vniuersa que scripta sũt in volumine
legis huiꝰ: q2 nõ in cassũ p̃cepta sũt vobis: sed
vt singuli in eis viuerẽt: que faciẽtes longo ꝑ
seueretis tpe in terra ad quã iordane trãmisso
ingredimini possidendã. Locutusq3 ẽ dñs ad
moysen in eadem die dicẽs: Ascende in mon
tem istum abarim in montẽ nebo qui ẽ in ter/
ra moab cõtra hiericho. ⁊ vide terrã chanaan
quã ego tradã filijs isrl' obtinẽdã. ⁊ morere in
monte. Quẽ cõscendẽs iũgeris ppl'is tuis. sic
mortuus ẽ aaron frater tuus in monte hor et
appositus ppl'is suis: q2 p̃uaricati estis contra
me in medio filioꝝ isrl' ad aq̃s cõtradictionis i
cades deserti syn. ⁊ non sanctificastis me inter
filios israel. Ecõtra videbis terram. ⁊ non in/
gredieris in eã: quam ego dabo filijs israel.

XXXIII

Hec ẽ benedictio qua be/
nedixit moyses hõ dei filijs israel ante
mortẽ suã. Et ait: Dñs de syna venit
⁊ d' seyr ortꝰ ẽ nobis. Apparuit de monte pha
ran. ⁊ cũ eo sanctoꝝ milia In dextera eiꝰ ignea
lex: dilexit populos. O ẽs sci in manu illiꝰ sunt
⁊ q appropinquãt pedibꝰ eius: accipiẽt de do/
ctrina illius. Legẽ p̃cepit nobis moyses: here
ditatẽ multitudinis iacob. Et erit apud rectis/
simũ rex: cõgregatis principibꝰ populi cu3 tri/
bubus israel. Viuat ruben ⁊ non moriať: et sit
paruus in numero. Hec est iude benedictio.
Audi dñe vocẽ iude: ⁊ ad populũ suũ intro/
duc eũ. Manus eiꝰ pugnabãt ꝓ eo. ⁊ adiutor
illius ꝯtra aduersarios eius erit. Leui q3 ait.
Perfectio tua ⁊ doctrina tua a viro sancto tuo
quẽ ꝓbasti in tẽptatiõe: ⁊ iudicasti ad aq̃s con
tradictiõis. Qui dixit pr̃i suo ⁊ mr̃i sue nescio
vos: ⁊ frĩbus suis ignoro illos. ⁊ nescierũt fi/
lios suos. Hi custodierũt eloquiũ tuũ ⁊ pactũ
tuũ seruauerũt: iudicia tua o iacob. ⁊ legẽ tuam
o israel. Ponent thymiama in furore tuo: et
holocausta super altare tuũ. Benedic dñe for/
titudini eius ⁊ opa manuũ illius suscipe. Per
cutite dorsa inimicoꝝ eiꝰ: ⁊ q oderũt eũ nõ ꝯsur
gãt. Et beniamin ait: Amãtissimꝰ dñi habita
bit ꝯfidẽter in eo: q̃si in thalamo tota die mora
biť. ⁊ inter humeros illius requiescet. Joseph
quoq3 ait: De bñdictiõe dñi terra eius: de po/
mis celi ⁊ rore atq3 abysso subiacente. De po/
mis fructuũ solis ac lune: de vertice antiquoru3
mõtiũ: de pomis colliũ eternoꝝ. ⁊ de frugibus
terre: ⁊ de plenitudine eiꝰ. Bñdictio illiꝰ q ap/
paruit in rubo veniat sup caput Joseph: ⁊ sup
verticẽ nazarei inter frẽs suos. Quasi p̃moge
niti tauri pulchritudo eiꝰ: cornua rhinocerotis
cornua illius. In ipis vẽtilabit gẽtes vsq3 ad
terminos tre. Hec sũt multitudines ephraim:
⁊ hec milia manasse. Et zabulon ait: Letare za
bulon in exercitu tuo: ⁊ ysachar in tabernaculis
tuis: populos vocabũt ad mõtẽ: ibi imolabũt
victimas iusticie. Qui inundationẽ maris q̃si

lac sugget: et thesauros absconditos arenarum. Et gad ait. Benedictus in latitudine gad. Quasi leo requieuit: cepitque brachium et verticem. Et vidit principatum suum quod in parte sua doctor esset repositus. qui fuit cum principibus populi et fecit iusticias domini: et iudicium suum cum israel. Dan quoque ait. Dan catulus leonis: fluet largiter de basan. Et neptalim dixit. Neptalim abundantia perfruetur. et plenus erit benedictionibus domini. Mare et meridiem possidebit. Asser quoque ait. Benedictus in filiis aser. Sit placens fratribus suis: et tingat in oleo pedem suum. Ferrum et es calciamentum eius. Sicut dies iuuentutis tue: ita et senectus tua. Non est alius ut deus rectissimi. Ascensor celi auxiliator tuus. Magnificentia eius discurrunt nubes: habitaculum eius sursum. et subter brachia sempiterna. Ejiciet a facie tua inimicum. dicetque conterere. Habitabit israel confidenter et solus. Oculus iacob in terra frumenti et vini: celique caligabunt rore. Beatus tu israel. Quis similis tui. popule qui saluaris in domino. Scutum auxilij tui. et gladius glorie tue. Negabunt te inimici tui. et tu eorum colla calcabis.

XXXIIII

Ascendit ergo moyses de campestribus moab super montem nebo in verticem phasga contra hiericho. ostenditque ei dominus omnem terram galaad usque dan. et uniuersum neptalim terramque ephraim et manasse et omnem terram iuda usque ad mare nouissimum. et australem partem et latitudinem campi hiericho ciuitatis palmarum usque segor. Dixitque dominus ad eum. Hec est terra pro qua iuraui abraham isaac et iacob dicens. Semini tuo dabo eam. Vidisti eam oculis tuis. et non transibis ad illam. Mortuusque est ibi moyses seruus domini in terra moab iubente domino. et sepeliuit eum in valle terre moab contra phogor. et non cognouit homo sepulchrum eius usque in presentem diem. Moyses centum et viginti annorum erat quando mortuus est. Non caligauit oculus eius: nec dentes illius moti sunt. Fleueruntque eum filij israel in campestribus moab triginta diebus. et completi sunt dies planctus lugentium moysen. Iosue vero filius nun repletus est spiritu sapientie. quia moyses posuit super eum manus suas. Et obedierunt ei filij israel: feceruntque sicut precepit dominus moysi. Et non surrexit propheta ultra in israel sicut moyses quem nosset dominus facie ad faciem in omnibus signis atque portentis que misit per eum ut faceret in terra egypti pharaoni et omnibus seruis eius uniuerseque terre illius. et cunctam manum robustam magnaque mirabilia que fecit moyses coram uniuerso israel.

¶ Explicit deuteronomium. Incipit prologus beati hieronymi presbyteri in librum Josue.

Tandem finito pentateucho moysi velud grandi fenore liberati: ad iesum filium naue manum mittimus quem hebrei iosue ben nun. id est iosue filium nun vocant. et ad iudicum librum quem sopthim appellant: ad ruth quoque et hester quos hisdem nominibus efferunt. Monemusque lectorem ut siluam hebraicorum nominum. et distinctiones per membra diuisas. diligens scriptura conseruet: ne et noster labor et illius studium pereat. Et ut in primis quod sepe testatus sum sciat me non in reprehensionem veterum noua cudere sicut amici mei criminantur sed pro virili portione offerre lingue mee hominibus quos tamen nostra delectant: ut pro grecorum hexaplis que et sumptu et labore maximo indigent. editionem nostram habeant. Et sicubi in antiquorum voluminum lectione dubitarint: hec illis conferentes inueniant quod requirunt. Maxime cum apud latinos tot sint exemplaria quot codices. et unusquisque pro arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit quod ei visum est: et utique non possit verum esse quod dissonat. Unde cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpius. et sanctum opus venenata carpere lingua desistat: vel suscipiens si placet vel contemnens si displicet: memineritque illorum versuum. Os tuum abundauit malitia. et lingua tua concinnabat dolos. Sedens aduersus fratrem tuum loquebaris. et aduersus filium matris tue ponebas scandalum: hec fecisti et tacui. Existimasti inique quod ero tui similis: arguam te et statuam contra faciem tuam. Que enim audientis vel legentis utilitas est nos laborando sudare. et alios detrahendo laborare: dolere iudeos quod calumniandi eis et irridendi christianos sit oblata occasio. et ecclesie homines id despicere immo lacerare unde aduersarij torqueantur. Quod si vetus eis tantum interpretatio placet: que et mihi non displicet: et nihil extra recipiendum putant: cur ea que sub astericis et obelis vel addita sunt vel amputata. legunt et negligunt. Quare danielem iuxta theodotionis traditionem ecclesie susceperunt. Cur origenem mirantur et eusebium pamphili: cunctas editiones similiter differentes. Aut que fuit stulticia: postquam vera dixerint, proferre que falsa sunt. Unde autem in nouo testamento probare poterunt assumpta testimonia que in libris veteribus non habentur. Hec dicimus ne omnino calumniantibus tacere videamur. Ceterum post sancte paule dormitionem cuius vita virtutis exemplum est. et hos libros quos eustochio virgini christi negare non potuit: decreuimus dum spiritus hos regit artus prophetarum explanationi incumbere

et omissum iã diu opus quasi quodã postliminio repetere: presertim cũ et ãmirabilis scusqз vir pã machius hoc idẽ litteris flagitet: et nos ad patriam festinantes mortiferos syrenarũ cantus surda debeamus aure transire.

Explicit prologus. Incipit argumentũ.

Iesus filius naue. typum dñi nõ solum in gestis verũ etiam in noie gerẽs: trãsit iordanẽ hostiũ regna subuertit. diuidit terram victori pplo et p singulas vrbes: vicus montes. fluia. torrẽtes atqз ɔfinia: ecclesie celestisqз irl'm spiritualia regna describit.

Incipit liber Josue. Caplm. I

Et factum est post mortem moysi serui dñi: vt loqueretur dñs ad iosue filium nun ministrum moysi. et diceret ei. Moyses seruus meus mortuꝰ est. Surge et trãsi iordanẽ istum tu et omnis populus tecũ: in terrã quam ego dabo filijs israel. Omnem locũ quẽ calcauerit vestigium pedis vestri. vobis tradã sicut locutus sum moysi. A deserto et libano vsqз ad fluuium magnum eufraten omnis terra etheorum vsqз ad mare magnum contra solis occasum erit terminus vester. Nullus poterit vobis resistere cũctis diebus vite tue. Sicut fui cũ moyse. ita ero tecum: nõ dimittã nec derelinquam te. Confortare. et esto robustus. Tu. n. forte diuides pplo huic terrã: p qua iuraui patribꝰ tuis vt traderẽ eã illis. Confortare igit et esto robustus valde. vt custodias et facias oẽз legẽ quã pcepit tibi moyses seruꝰ meus. Ne declines ab ea ad dextrã vel ad sinistram vt intelligas cuncta que agis. Non recedat volumẽ legis huius ab ore tuo sed meditaberis in eo diebus ac noctibus: vt custodias et facias omnia q̃ scripta sunt in eo. Tunc diriges viam tuã et intelligas eam. Ecce precipio tibi. confortare et esto robustus. Noli metuere et noli timere. quoniã tecũ est dñs deus tuus in oĩbus ad q̃cũqз perrexeris. Precepitqз iosue principibꝰ ppl'i dicẽs Trãsite per medium castrorũ: et imperate pplo ac dicite. Preparate vobis cibaria: qm post diem tertiũ trãsibitis iordanẽ: et intrabitis ad possidendã terrã quã dñs deus noster daturus est nobis. Rubenitis quoqз et gadditis et dimidie tribui manasse ait. Mementote sermonis quẽ precepit vobis moyses famulus domini dicẽs Dñs deus vester dedit vobis requiẽ et oẽm terram. Vxores vrẽ et filij vrĩ ac iumenta manebunt in terra quã tradidit vobis moyses trans iordanem. Vos aũt trãsite armati ante fratres vestros oẽs fortes manu et pugnate p eis. donec det requiem dñs fratribꝰ vestris sicut et vobis dedit. et possideãt ipi qз terrã quã dñs deꝰ vester daturꝰ ẽ eis. et sic reuertemini in terraз possessionis vestre. et habitabit' in ea quã vobis dedit moyses famulus dñi trãs iordanẽ cõtra solis ortũ. Rñderuntqз ad iosue. atqз dixerũt. Omia q̃ precepisti nobis faciemꝰ et quocũqз miseris. ibimus. Sicut obediuimus in cũctis moysi. ita obediemus et tibi: tm̃ sit dñs deus tecum sicut fuit cũ moyse. Qui contradixerit ori tuo et non obedierit cunctis sermonibus quos preceperis ei moriat. Tu tm̃ confortare. et viriliter age. II

Misit igitur iosue filiꝰ nun de sethim duos viros exploratores in abscondito et dixit eis. Ite et considerate terram vrbẽqз hiericho. Qui pergentes ingressi sũt domũ mulier' meretric' nomine raab. et quieuerunt apud eam. Nunciatũqз est regi hiericho. et dictũ. Ecce viri ingressi sũt huc per noctẽ de filijs israel. vt explorent terrã. Misitqз rex hiericho ad raab dicẽs. Educ viros qui venerũt ad te. et ingressi sunt domũ tuã. Exploratores quippe sunt. et omnẽ terram considerare venerunt. Tollẽsqз mulier viros. abscondit et ait. Fateor venerũt ad me. sed nesciebam vñ eẽnt Cũqз porta clauderetur in tenebris. et illi pariter exierunt. nescio quo abierũt. Persequimini cito et cõprehẽdet' eos. Ipa aũt fecit ascẽdere viros in solarium domus sue: operuitqз eos stipula lini que ibi erat. Hi aũt q missi fuerant secuti sunt eos per viam que ducit ad vadum iordanis: illisqз egressis statim porta clausa ẽ. Nec dũ obdormierant q latebant. et ecce mulier ascendit ad eos. et ait. Noui qз dñs tradiderit vobis terrã. Etenĩ irruit in nos terror vester et elanguerũt oẽs habitatores terre. Audiuimꝰ qз siccauerit dñs aquas mar' rubri ad vestrũ introitũ quando egressi estis de egypto. et q̃ feceritis duobꝰ ãmoreorũ regibꝰ qui erãt trãs iordanem. seon et og quos interfecist'. Et hec audientes pertimuimꝰ et elanguit cor nr̃m. nec remansit in nobis spũs ad introitũ vrm. Dñs enim deꝰ vester ipe est deꝰ in celo sursum: et in terra deorsũ. Nũc ergo iurate mihi p dñm vt quõ ego miam feci vobiscũ: ita et vos faciatis cũ domo patr' mei: detisqз mihi verum signũ vt saluetis patrẽ meũ et matrẽ. frẽs ac sorores meas et oia q̃ illorũ sunt. et eruat' aias nr̃as a morte. Qui respõderunt ei. Aia nr̃a sit p vo

bis in mortē. si tamē nō ꝓdiderꝭ nos. Cumqꝫ
tradiderit nob̄ dominꝰ terrā faciemꝰ in te miaꝫ
et veritatē. Demisit ḡo eos ꝑ funē de fenestra.
Domꝰ enim eiꝰ herebat muro. Dixitqꝫ ad eos
Ad montana cōscendite. ne forte occurrāt vo/
bis reuertentes: ibiqꝫ latitate tribꝰ diebꝰ donec
redeant. et sic ibitꝭ ꝑ viā vestrā. Qui dixerunt
ad eā. Innoxij erimꝰ a iuramento hoc quo ad/
iurasti nos si ingrediētibꝰ nobis terrā signum
nō fuerit funiculus iste coccineus. et ligaueris
eū i fenestra ꝑ quā demisisti nos. et patrē tuuꝫ
ac matrē frēsqꝫ ⁊ oēm cognationem tuā cōgre
gauerꝭ in domū tuā. Qui ostiū domꝰ tue egres
sus fuerit: sanguis ip̄ius erit i caput eiꝰ. ⁊ nos
erimꝰ alieni. Cūctoꝝ autē sanguis q tecū in do
mo fuerit: redūdabit in caput nostrū. si eos ali
quis tetigerit. Qȝ si nos prodere voluerꝭ ⁊ ser
monē istū ꝓferre in mediū. erimus mundi ab
hoc iuramēto quo adiurasti nos. Et illa rn̄dit
Sicut locuti estis. ita fiat. Dimittensqꝫ eos vt
pergerent: appendit funiculū coccineum in fe
nestra. Illi vero ambulantes peruenerunt ad
montana. ⁊ manserunt ibi tres dies donec re/
uerterenẗ qui fuerāt ꝑsecuti. Querentes eni ꝑ
oēm viā nō reppererūt eos. Quibꝰ vrbem in
gressis reuersi sunt et descenderunt explorato/
res de monte. et transito iordane venerunt ad
iosue filiū nū. narrauerūtqꝫ ei oīa q̄ acciderāt si
bi atqꝫ dixerūt. Tradidit dn̄s oēm terrā hanc
in manus nostras. ⁊ timore ꝓstrati sūt cuncti
habitatores eius. III

Igitur iosue de nocte consurgens mo
uit castra. egredientesqꝫ de sethim. ve
nerūt ad iordanē ip̄e ⁊ oēs filij isrl̄. et
morati sūt ibi ꝑ tres dies. Quibꝰ euolutis tran
sierūt p̄cones ꝑ castroꝝ mediū. ⁊ clamare cepe
runt. Qn̄ videritis archā federis dn̄i dei vr̄i ⁊
sacerdotes stirpis leuitice portantes eā. vos qꝫ
ꝯsurgite ⁊ sequimini precedētes: sitqꝫ iter vos
⁊ archam spaciū cubitoꝝ duū miliū vt ꝓcul vi/
dere possitis: ⁊ nosse per quā viā ingrediami/
ni. quia prius non ambulastis per eā. ⁊ cauete
ne appropinquetis ad archā. Dixitqꝫ iosue ad
populū. Sanctificamini. cras eni faciet dn̄s in
ter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tolli/
te archam federꝭ. ⁊ p̄cedite populū. Qui iussa
cōplentes tulerūt. ⁊ ambulauerūt ante eos. Di
xitqꝫ dn̄s ad iosue. Hodie incipiam exaltare te
corā oī israel. vt sciāt ꝙ sicut cū moyse fui: ita et
tecū sim. Tu aūt p̄cipe sacerdotibus qui portant
archam federis. ⁊ dic eis. Cū ingressi fueritis
partem aque iordanis: state i ea. Dixitqꝫ iosue
ad filios israel. Accedite huc ⁊ audite verbum
domini dei vestri. Et rursū in hoc inquit scietꝭ
ꝙ dominus deus viuēs in medio vestri ē. ⁊ di
sperdet in cōspectu vestro chananeū ⁊ etheum
eueū ⁊ phereseū. gergeseū qꝫ ⁊ iebuseū ⁊ āmor
reū. Ecce archa federis dn̄i oīs terre antecedet
vos per iordanē. Parate duodecim viros de
duodeci tribubꝰ israel: singulos ꝑ singulas tri
bus. Et cū posuerint vestigia pedū suoꝝ sacer
dotes qui portāt archā federis dn̄i dei vniuerse
terre in aquis iordanis. aque q̄ inferiores sunt
decurrēt atqꝫ deficiēt: q̄ aūt desuper veniūt. in
vna mole cōsistēt. Igiẗ egressus ē populus de
tabernaculis suis vt trāsirēt iordanē. ⁊ sacerdo
tes qui portabāt archā federis ꝑgebāt ante eū.
Ingressisqꝫ eis iordanē ⁊ pedibus eoꝝ in p̄te
aque tinctis: iordanis aūt ripas aluei sui tēpore
messis impleuerat: steterunt aq̄ descēdentes in
loco vno. ⁊ ad instar mōtis intumescētes appa
rebāt ꝓcul ab vrbe q̄ vocaẗ edō vsqꝫ ad locū sar
than: que autem inferiores erant in mare solitu
dinis qđ nūc vocaẗ mortuuꝫ descenderūt vsqꝫ
quo oīo deficerent. Populus aūt incedebat cō
tra iordanem: ⁊ sacerdotes q portabāt archam
federis dn̄i stabūt sup̄ siccā humū in medio ior
dāis accincti. oīsqꝫ ppl̄s ꝑ arētē alueū trāsibat.

Quibꝰ trāsgressis dixit dn̄s IIII
ad iosue. Elige duodeci viros singu/
los per singulas tribꝰ. ⁊ precipe eis vt
tollant de medio iordanis alueo vbi steterūt pe
des sacerdotū: duodecim durissimos lapides:
quos ponetis in loco castroꝝ vbi fixeritis hac
nocte tentoria. Vocauitqꝫ iosue duodecim vi
ros quos elegerat de filijs isrl̄ singulos de sin
gulis tribubus: ⁊ ait ad eos. Ite ante archā do
mini dei vestri ad iordanis medium. ⁊ portare
inde singuli singulos lapides in humeris vr̄is
iuxta numerumílioꝝ israel: vt sit signuꝫ inter
vos. Et qn̄ interrogauerint vos filij vr̄i cras
dicentes: quid sibi volūt isti lapides: rn̄debitis
eis. Defecerunt aque iordanis ante archā fede
ris dn̄i cū transirēt eū. iccirco positi sūt lapides
isti in monimentū filioꝝ israel vsqꝫ in eternum
Fecerūt ergo filij israel sicut precepit eis iosue
portātes de medio iordanis alueo duodecim la
pides vt dn̄s ei iperauerat iuxta numeꝝ filioꝝ
israel vsqꝫ in locū in quo castrametati sūt. ibiqꝫ
posuerūt eos. Alios qꝫ duodecim lapides po/
suit iosue i medio iordanis alueo vbi steterunt
sacerdotes qui portabāt archā federis. ⁊ sūt ibi
vsqꝫ in p̄ntē diē. Sacerdotes aūt qui portabāt
archā stabāt in iordanis medio: donec oīa com

plerent q̄ iosue vt loqueret̄ ad populū p̄cepat
dñs. ⁊ dixerat ei moyses. Festinauitq₃ popul⁹
⁊ trāsijt. Cūq₃ trāsissent oēs: transiuit ⁊ archa
dñi: sacerdotes quoq₃ p̄gebāt ante populū. Fi
lij quoq₃ ruben ⁊ gad ⁊ dimidia trib⁹ manasse
armati precedebāt frēs suos filios israel: sicut
eis p̄cepat moyses. ⁊ quadraginta pugnatorū
milia p turmas ⁊ cuneos incedebāt per plana
atq₃ cāpestria vrbis hiericho. In illo die ma/
gnificauit dñs iosue corā oī isrl': vt timerēt eū
sicut timuerant moysen dum adhuc viueret.
Dixitq₃ ad eum. Precipe sacerdotibus q por
tant archam federis vt ascendant de iordane.
Qui precepit eis dicēs: Ascendite de iordane
Cūq₃ ascendissent portantes archam federis
domini ⁊ siccā humū calcare cepissent: reuerse
sūt aq̄ in alueū suū. ⁊ fluebāt sicut ante cōsueue
rant. Populus aūt ascēdit de iordane decimo
die mēsis p̄mi ⁊ castrametati sūt in galgalis cō
tra orietalē plagā vrbis hiericho. Duodecim
quoq₃ lapides q̄s de iordanis alueo sūpserant
posuit iosue in galgalis ⁊ dixit ad filios israel.
Qū introgauerint filij vr̄i eras patres suos ⁊
dixerint eis: qd sibi volūt lapides isti: docebit̄
eos atq₃ dicetis: Per arentem alueū transiuit
isrl' iordanē istū: siccāte dño deo nr̄o aq̄s ei⁹ in
conspectu nr̄o: donec trāsirem⁹ sic fecerat p̄us
in mari rubro qd̄ siccauit donec trāsiremus: vt
discāt oēs terrarū ppl'i fortissimā dei manū vt ⁊
vos timeatis deū vr̄m oī tempore. V

P(p)Ostq₃ ergo audierūt oēs reges amor
reorū q habitabāt trans iordanē ad oc/
cidentalē plagam ⁊ cuncti reges cha/
naan q p̄pinqua possidebāt magni maris lo/
ca: q siccasset dñs fluēta iordanis coram filijs
israel donec trāsirēt: dissolutū est cor eorū ⁊ nō
remansit in eis spūs: timentiū introitū filiorū
israel. Eo tp̄e ait dñs ad iosue. Fac tibi cultros
lapideos. ⁊ circūcide secūdo filios israel. Fecit
q̄ qd̄ iusserat dñs. ⁊ circūcidit filios isrl' in col
le preputiorū. Hec aūt causa ē secunde circūci/
sionis. Ois ppl's q egressus est de egypto ge/
neris masculini vniuersi bellatores viri mortui
sunt in deserto per longissimos vie circuitus q
oēs circūcisi erant popul⁹. aūt qui natus ē in de
serto per quadraginta ānos itineris latissime
solitudinis incircūcisus fuit donec cōsumerent̄
qui nō audierūt vocē domini. ⁊ quibus aū iu/
rauerat vt ostēderet eis terrā lacte ⁊ melle ma/
nantē. Horū filij in locū successerūt patrum.
circūcisi sūt a iosue q sicut nati fuerant in p̄pu/
tio erant: nec eos in via aliquis circūciderat.

Postq₃ aūt oēs circūcisi sūt: manserūt in eodē
castrorū loco donec sanarent̄. Dixitq₃ dñs ad
iosue. Hodie abstuli opprobrium egypti a vo
bis. Vocatūq₃ est nomen loci illius galgala
vsq₃ in p̄sentē diem. Manseruntq₃ filij isrl' in
galgalis ⁊ fecerūt phase quartadecima die mē
sis ad vesperū in campestribus hiericho. ⁊ co
mederūt de frugib⁹ terre die altero. ⁊ azimos
panes ⁊ polentā eiusdē anni. Defecitq₃ man/
na postq₃ comederūt de frugib⁹ terre: nec vsi
sunt vltra cibo illo filij isrl': sed comederunt de
frugibus p̄sentis āni terre chanaan. Cū autē
eēt iosue in agro vrbis hiericho leuauit oculos
⁊ vidit virū stantē cōtra se euaginatū tenentē
gladiū: perrexit ad eū. ⁊ ait: Noster es: an ad/
uersariorū? Qui respōdit: Nequaq₃: sed sum
princeps exercitus dñi. ⁊ nunc venio. Cecidit
iosue p̄nus in terrā. ⁊ adorans ait: Quid do/
minus meus loquitur ad seruum suū? Solue
inquit calciamentū de pedibus tuis. Loc⁹ eni
in q̄ stas sāctus est. Fecitq₃ iosue vt sibi fuerat
imperatum. VI

H(b)Iericho aūt clausa erat atq₃ munita ti
more filiorū israel. ⁊ null⁹ egredi au/
debat: aut ingredi. Dixitq₃ dñs ad io
sue: Ecce dedi i manus tuas hiericho ⁊ regem
eius: oēsq₃ fortes viros. Circuite vrbē cuncti
bellatores semel per diem. Sic facietis sex die/
bus. Septimo aūt die sacerdotes tollent septē
buccinas quarū vsus est in iubileo. ⁊ precedēt
archam federis. Septiesq₃ circuibitis ciuitatē
⁊ sacerdotes clangēt buccinis. Cūq₃ insonue
rit vox tube longior atq₃ cōcisior: ⁊ in aurib⁹
vestris increpuerit: conclamabit oīs populus
vociferatione maxima. ⁊ muri funditus cor/
ruent ciuitatis: ingredienturq₃ singuli per lo/
cū cōtra quē steterint. Vocauit ergo iosue fili⁹
nun sacerdotes. ⁊ dixit ad eos: Tollite archā
federis. Et septē alij sacerdotes tollant septem
iubileorū buccinas. ⁊ incedāt ante archā dñi.
Ad ppl'm quoq₃ ait: Ite ⁊ circuite ciuitatē ar/
mati p̄cedētes archā dñi. Cūq₃ iosue verba fi
nisset. ⁊ septē sacerdotes septē buccinis clan/
gerēt aū archā federis dñi: oīsq₃ popul⁹ p̄cede
ret armati exercitus: reliquū vulgus archam
seq̄bat̄ ac buccinis oīa cōcrepabāt. Precepe/
rat aūt iosue ppl'o dicēs. Nō clamabitis: nec
audiat̄ vox vr̄a: neq₃ vllus sermo ex ore vr̄o
egrediet̄: donec veniat dies in q̄ dicā vobis:
Clamate ⁊ vociferamini. Circuiit ergo archa
domini ciuitatē semel per diē. ⁊ reuersa in ca/
stra māsit ibi. Igit̄ iosue de nocte consurgente

tulerūt sacerdotes archam dñi. ⁊ septem ex eis
septem buccinas quarū in iubileo vsus est. pce
debantq; archam dñi ambulātes atq; clangen
tes. ⁊ armat⁹ populus ibat ante eos. vulg⁹ aūt
reliquū sequebat archā. ⁊ buccinis personabat
Circuierūtq; ciuitatē semel secūdo die semel. ⁊
reuersi sūt in castra. Sic fecerūt sex dieb⁹. Die
aūt septimo diluculo ɔsurgētes: circuierunt vr
bē. sicut dispositum erat septies. Cūq; septimo
circuitu clangerēt buccinis sacerdotes. dixit io
sue ad oēm israel. Vociferamini. Tradidit. n.
vobis dñs ciuitatē. Sitq; ciuitas hec anathe/
ma. ⁊ oia q̄ in ea sunt dño. Sola raab meretrix
viuat cū vniuersis q̄ cū ea in dño sunt. Absco/
dit eni nūcios quos direxim⁹. Vos aūt cauete
ne de his q̄ pcepta sunt qppiā cōtingatis. ⁊ sitis
puaricationis rei. ⁊ oia castra israel sub pecca/
to sint atq; turbent. Quicqd aūt auri ⁊ argen
ti fuerit ⁊ vasoꝝ eneoꝝ ac ferri. dño cōsecretur
repositū i thesauris ei⁹. Igit oi populo vocife
rante ⁊ clangentibus tubis postq; in aures mlt
titudinis vox sonitusq; increpuit. muri illico cor
ruerunt. ⁊ ascendit vnusquisq; per locū qui cō
tra se erat. Ceperūtq; ciuitatē. ⁊ interfecerunt
oia q̄ erant in ea a viro vsq; ad mulierē: ab in/
fante vsq; ad senē. Boues quoq; ⁊ oues ⁊ asi
nos in ore gladij percusserūt. Duob⁹ aūt viris
q exploratores missi fuerāt. dixit iosue. Ingre
dimini domum mulieris meretricis ⁊ pducite
eam. ⁊ oia que illi⁹ sunt. sicut illi iuramento fir
mastis. Ingressiq; iuuenes eduxerunt raab ⁊
parentes eius. fratres q̄q; ⁊ cunctam suppellecti
lē ac cognationē illius. ⁊ extra castra israel ma/
nere fecerunt. Vrbē aūt ⁊ oia q̄ inuēta sunt in
ea. succenderūt absq; auro ⁊ argēto ⁊ vasis eneis
ac ferro: q̄ in erariū dñi ɔsecrarūt. Raab vero
meretricē ⁊ domū pris ei⁹. ⁊ oia q̄ habebat. fe
cit iosue viuere. ⁊ habitauerūt i medio isrl vsq;
i pñtē diē. eo q abscōderit nuncios quos mise
rat vt explorarēt hiericho. In tpe illo iprecat⁹
ē iosue dicēs. Maledict⁹ vir corā dño q suscita
uerit ⁊ edificauerit ciuitatē hiericho. In pmo/
genito suo fundamēta illius iaciat: ⁊ in nouissi
mo liberoꝝ ponat portas eius. Fuit ergo dñs
cū iosue. ⁊ nomen eius vulgatū ē in oi terra.

VII

Filij aūt israel puaricati sunt
mādatū. ⁊ vsurpauerunt de anathema
te. Nā achan filius charmi filij çabdi
filij çare de tribu iuda tulit aliquid d anathema
te. Iratusq; est dominus ɔtra filios israel. Cū
q; mitteret iosue de hiericho viros cōtra hay q̄
est iuxta bethauen ad orientalē plagam oppidi
bethel. dixit eis. Ascendite ⁊ explorate terram.
Qui precepta complentes explorauerūt hay.
Et reuersi dixerunt ei. Nō ascendat ois popu
lus sed duo vel tria milia viroꝝ pergant. ⁊ de/
leant ciuitatem. Quare ois populus frustra ve
xabit cōtra hostes paucissimos. Ascenderūt er
go tria milia pugnatoꝝ. Qui statim terga ver
tentes percussi sunt a viris vrbis hay. ⁊ corrue
rūt ex eis triginta ⁊ sex homines. Persecutiq;
sūt eos aduersarij de porta vsq; ad sabarim. ⁊
ceciderunt p prona fugiētes. Pertimuitq; cor
populi ⁊ ad instar aque liquefactū ē. Josue vo
scidit vestimenta sua. ⁊ pronus cecidit in terrā
coram archa dñi vsq; ad vesperā: tam ipe q̄z
omnes senes israel. Miserūtq; puluerem sup
capita sua. ⁊ dixit iosue: Heu dñe deus. Quid
voluisti traducere populū istū iordanē fluuium
vt traderes nos in manus amorrei ⁊ perderes
Vtinam vt cepimus mansissem⁹ trās iordanē
Mi dñe deus qd dicā: videns israhelem hosti
bus suis terga vertentē. Audient chananei et
oēs habitatores terre. ⁊ pariter cōglobati circū
dabunt nos. atq; delebūt nomē nostrū d terra
Et qd facies magno nomini tuo. Dixitq; dñs
ad iosue. Surge: cur iaces pnus i terra. Pec
cauit israel ⁊ puaricatus ē pactū meū. tulerunt
q; de anathemate ⁊ furati sunt atq; mētiti. ⁊ ab
sconderunt inter vasa sua. Nec poterit isrl sta/
re ante hostes suos: eosq; fugiet. q: pollut⁹ est
anathemate. Non ero vltra vobiscū: donec cō
teratis eū qui hui⁹ sceleris reus est. Surge san
ctifica populū. ⁊ dic eis. Sanctificamini in cra
stinū. Hec eni dicit dñs deus israel. Anathe/
ma in medio tui ē israel. Nō poteris stare corā
hostib⁹ tuis: donec deleat ex te q hoc cōtamina
tus ē scelere. Accedetisq; mane singuli p trib⁹
vestras ⁊ quācūq; tribū sors inuenerit. accedet p
cognationes suas. ⁊ cognatio per domos. do
musq; per viros. ⁊ qcunq; ille in hoc facinore
fuerit dephēsus. cōburet igni cū oi suba sua:
qm̄ puaricatus ē pactū dñi. ⁊ fecit nephas i isrl
Surgens itaq; iosue mane. applicuit israel per
trib⁹ suas. ⁊ inuēta est trib⁹ iuda. Que cū iuxta
familias suas esset oblata: inuēta ē familia çare
Illam q̄q; per domos offerens repperit çabdi.
cuius domū in singulos diuidēs viros. inue/
nit achan filiū charmi filij çabdi filij çare d tri
bu iuda. Et ait iosue ad achan. Fili mi. da glo
riā dño deo israel ⁊ cōfitere: atq; indica mihi
qd feceris. ne abscōdas. Rñditq; achan iosue
et dixit ei. Vere ego peccaui dño deo isrl. et sic
et sic feci. Vidi eni inter spolia palliū coccineū

valde bonū ⁊ ducētos siclos argēti: regulāqȝ
aureā quinquaginta siclorū. ⁊ cōcupiscens ab/
stuli. ⁊ abscondi in terra ꝯtra mediū taberna/
culi mei: argentūqȝ fossa humo operui. Misit
ergo iosue ministros: qui currētes ad taberna
culū illiꝰ repperrerūt cūcta abscōdita in eodē lo
co ⁊ argētū siẟ. Auferētesqȝ de tētorio tulerunt
ea ad iosue ⁊ ad oēs filios israel ꝓiecerūtqȝ añ
dominū. Tollēs itaqȝ iosue achan filium ȝare
argentūqȝ ⁊ palliū ⁊ aureā regulam: filios q̊qȝ
⁊ filias eius: boues ⁊ asinos ⁊ oues: ipsūqȝ ta/
bernaculū ⁊ cunctā suppellectilē ⁊ oīs israel cū
eo: duxerunt eos ad vallem achor: vbi dixit io
sue. Quia turbasti nos: exturbet te dominꝰ in
die hac. Lapidauitqȝ eū omnis israel: ⁊ cuncta
que illius erant igne cōsumpta sunt. Cōgrega
uerūtqȝ sup̱ eū aceruū magnū lapidū: qui per/
manet vsqȝ in presentē diē. Et auersus est fu/
ror dñi ab eis. Vocatūqȝ est nomē loci illius
vallis achor vsqȝ hodie. VIII

Dixit autem dñs ad iosue: Ne timeas:
neqȝ formides. Tolle tecū omnē mul/
titudinē pugnatorū ⁊ cōsurgens ascen
de in oppidū hay. Ecce tradidi in manū tuam
regē eius ⁊ pplm: vrbēqȝ ⁊ terram. Faciesqȝ
vrbi hay ⁊ regi eius: sicut fecisti hiericho ⁊ re/
gi illius. Predā vero ⁊ oia animātia diripietis
vobis. Pone insidias vbi post eā. Surrexit/
qȝ iosue. ⁊ oīs exercitus bellatoꝝ cū eo: vt ascē
derēt in hay. Et electa triginta milia virorum
fortiū misit nocte: p̃cepitqȝ eis dicēs: Ponite
insidias post ciuitatē. Nec longius recedatis:
⁊ eritis oēs parati. Ego aūt ⁊ reliqua multitu
do que mecū ē: ascēdemꝰ ex aduerso ꝯ vrbem
Cūqȝ exierint ꝯtra nos: sicut ante fecimꝰ fugie
mus ⁊ terga vertemꝰ donec ꝑsequētes ab vrbe
longiꝰ ꝓtrahāẟ. Putabūt eni nos fugere sicut
priꝰ. Nobis ergo fugiētibꝰ ⁊ illis ꝑsequētibꝰ
cōsurgetis de insidijs ⁊ vastabitis ciuitatem:
tradetqȝ eaȝ dñs deus vester in manꝰ vestras
Cūqȝ ceperitis succendite eā. ⁊ sic oia facietis
vt iussi. Dimisitqȝ eos ⁊ perrexerūt ad locum
insidiaꝝ: sederūtqȝ inter bethel ⁊ hay ad occi/
dentalē plagā vrbis hay. Josue aūt nocte illa
in medio māsit ppli. Surgēsqȝ diluculo recen
suit socios. ⁊ ascēdit cū senioribus in fronte ex/
ercitus: vallatus auxilio pugnatoꝝ. Cūqȝ ve/
nissent ⁊ ascendissent ex aduerso ciuitatis: ste/
terunt ad septētrionalē vrbis plagā: inter quā
⁊ eos: vallis erat media. Quinqȝ autem milia
viros elegerat ⁊ posuerat in insidijs inter be/
thauen ⁊ hay ex occidētali ꝑte eiusdē ciuitatis.

Oīs vo reliquus exercitꝰ ad aquilonē aciē di
rigebat: ita vt nouissimi multitudinis occiden
talem plagā vrbis attingerent. Abijt ergo io/
sue nocte illa. et stetit in vallis medio. Quod
cū vidisset rex hay festinauit mane: et egressus
est cuȝ oī exercitu ciuitatis: direxeritqȝ aciē ꝯtra
desertum: ignorans ꝙ post tergum laterēt in/
sidie. Josue vo et oīs isrl cesserunt loco: simu
lantes metū ⁊ fugiētes ꝑ solitudinis viam. At
illi vociferātes ꝑiter se mutuo cōhortātes: ꝑse/
cuti sunt eos. Cūqȝ recessissent a ciuitate. ⁊ ne
vnꝰ quidē in vrbe hay ⁊ bethel remansisset qui
nō ꝑsequereẟ israel: sicut erupant aperta oppi/
da relinquentes: dixit dominꝰ ad iosue. Leua
clypeū q in māu tua ē ꝯ vrbē hay: qm̄ tibi tra
dam eā. Cūqȝ eleuasset clypeū ex aduerso ciui
tatis: insidie que latebāt: surrexerūt cōfestim et
pergētes ad ciuitatē ceperūt. ⁊ succēderūt eā.
Viri aūt ciuitatis q ꝑsequebāẟ iosue: respiciē/
tes ⁊ vidētes fumū vrbis ad celū vsqȝ cōscen
dere: nō potuerūt vltra huc illucqȝ diffugere.
p̃sertim cū hi qui simulauerāt fugam. ⁊ tende/
bant ad solitudinē: cōtra ꝑsequētes fortissime
restitissent. Vidēsqȝ iosue ⁊ oīs israel ꝙ capta
esset ciuitas ⁊ fumus vrbis ascenderet: reuer/
sus ꝑcussit viros hay. Siquidē ⁊ illi q ceperāt
⁊ succēderāt ciuitatē egressi ex vrbe ꝯtra suos
medios hostiū ferire ceperūt. Cū ergo ex vtra
qȝ ꝑte aduersarij cedereẟ: ita vt nullꝰ de tanta
multitudine saluareẟ: regē q̊qȝ vrbis hay app̃/
henderūt viuentē. ⁊ obtulerūt iosue. Igiẟ om
nibꝰ interfectis q israhelē ad deserta tendenteȝ
fuerāt ꝑsecuti. ⁊ in eodē loco gladio corruenti
bus: reuersi filij isrl percusserūt ciuitatē. Erāt
aūt q in eodē die cōciderāt a viro vsqȝ ad mu/
lierem: duodecim milia hoīuȝ oēs vrbes hay.
Josue vero nō cōtraxit manū quaȝ in sublime
porrexerat tenēs clypeū: donec interficerentur
oēs habitatores hay. Jumēta aūt ⁊ predā ciui
tatis diuiserūt sibi filij israel: sicut p̃cepat domi
nus iosue. Qui succendit vrbē. ⁊ fecit eam tu/
mulū sempiternū. Regē quoqȝ eiꝰ suspēdit in
patibulo vsqȝ ad vesperā ⁊ solis occasū: prece/
pitqȝ iosue ⁊ deposuerūt cadauer eius de cruce
ꝓiecerūtqȝ in ipso introitu ciuitatis: cōgesto su
per eo magno aceruo lapidū q ꝑmanet vsqȝ in
p̃sentē diē. Tūc edificauit iosue altare domino
deo israel in mōte hebal: sicut p̃cepat moyses
famulꝰ dñi filijs isrl. ⁊ scriptū ē in volumine le
gis moysi: altare de lapidibꝰ impolitis q̊s fer/
rū nō tetigit. ⁊ obtulit sup̱ eo holocaustū dño:
imolauitqȝ pacificas victimas. Et scripsit sup̱

lapides deuteronomiū legis moysi: quod ille
digesserat corā filijs israhel. Qis autem popu
lus ⁊ oēs maiores natu: ducesqꝫ ac iudices sta
bant ex vtraqꝫ parte arche in conspectu sacer/
dotum qui portabāt archam federis domini vt
aduena ita ⁊ indigena. Media pars eoꝝ iuxta
montē garizim. ⁊ media iuxta montē hebal: si
cut p̄ceperat moyses famulꝰ dn̄i. Et primū qui
dē benedixit pplo isrl': post hoc legit oīa verba
bn̄dictiōis ⁊ maledictiōis. ⁊ cūcta q̄ scripta fue
rant in legis volumine. Nihil ex his que moy
ses iusserat reliq̄t intactū: sed vniuersa replica/
uit corā oī multitudine isrl' mulierībꝰ ac puulis
⁊ aduenis q̄ inter eos morabāť. IX

Quibus auditis: cūcti reges trāsiordā
nē q̄ v̄sabanť in montanis ⁊ cāpestri/
bus: in maritimis ac littore magni ma
ris: hi quoqꝫ q̄ habitabāt iuxta libanū: ethęꝰ et
ammoreus: chananeꝰ: phereçeus: ⁊ eueꝰ ⁊ ie
buseus cōgregati sūt pariter: vt pugnarēt ꝯtra
iosue ⁊ israel vno aīo eadēqꝫ sentētia. At hi q̄
habitabāt in gabaon: audiētes cuncta que fe/
cerat iosue: hiericho ⁊ hay: callide cogitantes tu
lerunt sibi cibaria: saccos veteres asinis impo
nētes: ⁊ vtres vinarios scissos atqꝫ consutos:
calciamētaqꝫ per antiqua que ad iudiciū vetu/
statis pitacijs cōsuta erāt induti veteribꝰ vesti
mētis: panes quoqꝫ quos portabāt ob viaticū
duri erāt ⁊ in frustra cōminuti. Perrexeruntqꝫ
ad iosue q̄ tūc morabať in castris galgale: ⁊ di/
xerūt ei atqꝫ sil' oī israeli. De terra longinq̄ ve
nimus: pacē vobiscū facere cupiētes. Rn̄de/
rūtqꝫ filij israel ad eos: atqꝫ dixerūt. Ne forte
in terra que nobis sorte debeť habitetis ⁊ non
possimꝰ fedꝰ inire vobiscū. At illi ad iosue ser/
ui inquiūt tui sumus. Quibus iosue ait: Qui
nam estis vos: aut vnde venistis? Rn̄derunt
de terra longinqua valde venerunt serui tui in
noīe domini dei tui. Audiuimꝰ enī famam po
tentie eius: cūcta q̄ fecit in egypto ⁊ duobꝰ regi
bus āmorreoꝝ trāsiordanē: seon regi esebon
⁊ og regi basan qui erāt in astaroth: dixerūtqꝫ
nobis seniores ⁊ oēs habitatores terre nostre.
Tollite in manibꝰ vestris cibaria ob longissi/
mā viā. ⁊ occurrite eis ⁊ dicite: Serui vestri su
mus: fedus inite nobiscum. En panes quādo
egressi sumꝰ de domibus nr̄is vt venirēmꝰ ad
vos: calidos sūpsimus: nūc sicci facti sūt. et ve
tustate nimia cōminuti. Vtres vini nouos im
pleuimus nūc rupti sunt ⁊ soluti. Vestes ⁊ cal
ciamenta quibus induimur ⁊ q̄ habemus i pe
dibus ob longitudinē lōgioris vie trita sunt ⁊
pene cōsumpta. Susceperūt igitur de cibarijs
eorū: ⁊ os dn̄i nō interrogauerūt. Fecitqꝫ io/
sue cū eis pacē. ⁊ inito federe pollicitus ē vt nō
occiderenť. Principes quoqꝫ mltitudinis iu/
rauerūt eis. Post dies aūt tres initi federis: au
dierūt ꝙ in vicino habitarēt ⁊ inter eos futuri
eēnt. Mouerūtqꝫ castra filij isrl' ⁊ venerunt in
ciuitates eoꝝ die tertio: quaꝝ hec vocabula sūt
gabaon et caphira et beroth et cariathiarim.
Et non percusserunt eos eo quod iurassent eis
principes multitudinis in noīe dn̄i dei israel.
Murmurauit itaqꝫ oē vulgus ꝯtra principes
israel. Qui rn̄derūt eis. Jurauimꝰ eis in noīe
dn̄i dei israel. ⁊ iccirco nō possumꝰ eos ꝯtinge/
re. Sed hoc faciemꝰ eis. Reseruenť q̄dē vt vi
uāt ne ꝯtra nos ira dn̄i cōciteť. si peierauerimꝰ
sed sic viuāt: vt in vsus vniuerse multitudinis
ligna cedāt. aquasqꝫ cōportēt. Quibus hec lo
quētibus vocauit gabaonitas iosue. ⁊ dixit eis
Cur nos decipere fraude voluistis. vt dicere/
tis ꝓcul valde habitamus a vobis: cū i medio
nostri sitis. Jtaqꝫ sub maledictiōe eritis. ⁊ non
deficiet de stirpe vr̄a ligna cedens. aquasqꝫ cō/
portans in domū dei mei. Qui rn̄derūt. Nun
ciatū ē nobis seruis tuis ꝙ ꝓmisisset dn̄s deus
tuus moysi seruo suo: vt traderet vobis omnē
terrā. ⁊ disperderet cunctos habitatores eius.
Timuimꝰ igiť valde. ⁊ ꝓuidimꝰ aīabꝰ nostris
vestro terrore cōpulsi. ⁊ hoc consiliū iniuimus
Nūc aūt in manu tua sumꝰ: qd̄ tibi bonū ⁊ re/
ctum videť. fac nobis. Fecit ergo iosue vt dixe
rat. ⁊ liberauit eos de manu filioꝝ israel vt nō
occiderenť. Decreuit ꝗꝫ in illo die eos eē in mi
nisterio cuncti populi ⁊ altaris dn̄i. cedentes li
gna ⁊ aquas cōportātes: vsqꝫ in pn̄s tempus i
loco quē dn̄s elegisset. X

Que cū audisset adonisedech rex hirl'm
ꝙ. s. cepisset iosue hay ⁊ subuertisset eā
sicut enim fecerat hiericho ⁊ regi eius
sic fecit hay ⁊ regi illius. ⁊ ꝙ transfugissent ga/
baonite ad israel. ⁊ essent federati eorū. timuit
valde. Vrbs enim magna erat gabaon ⁊ vna
ciuitatum regalium: ⁊ maior oppido hay oēsqꝫ
bellatores eius fortissimi. Misit ergo adonide
sech rex hirl'm ad oham regē hebron ⁊ ad pha
rā regem hierimoth: ad iaphie q̊qꝫ regē lachis ⁊
ad dabir regem eglon. dicens: Ad me ascen/
dite ⁊ ferte presidium vt expugnemus gabaon
quare transfugerit ad iosue ⁊ ad filios israhel.
Cōgregati igiť ascenderunt q̄nqꝫ reges āmor
reorū: rex irl'm rex hebron: rex hierimoth: rex
lachis: rex eglon. sil' cum exercitibus suis: ⁊ ca

ſtrametati ſunt circa gabaon oppugnãtes eam.
Habitatores aũt gabaon vrbis obſeſſe. miſe/
runt ad ioſue q tunc morabat̃ in caſtris apd̾ gal
galam. ⁊ dixerunt ei. Ne retrahas manus tuaſ
ab auxilio ſeruorum tuoꝝ. Aſcende cito ⁊ libe/
ra nos: ferqꝫ p̃ſidium. Cõuenerunt.n. aduer/
ſuꝫ nos oẽs reges ãmorreorũ qui habitãt i mõ/
tanis. Aſcenditqꝫ ioſue de galgalis. ⁊ ois exer
citus bellatorum cuꝫ eo viri fortiſſimi. Dixitqꝫ
dñs ad ioſue. Ne timeas eos. In manus eniꝫ
tuas tradidi illos. Nullus enim ex eis tibi reſi
ſtere poterit. Irruit itaqꝫ ioſue ſuper eos repẽ
te tota nocte aſcendens de galgalis. Et contur/
bauit eos dñs a facie iſrael: ꝯtriuitqꝫ plaga ma
gna in gabaon: ac perſecutus ẽ eos ꝑ viã aſcen
ſus bethoron. ⁊ percuſſit vſqꝫ azecha ⁊ maceda
Cũqꝫ fugerent filios iſrael. ⁊ eſſent in deſcenſu
bethoron. dñs miſit ſuper eos lapides magnoſ
de celo vſqꝫ ad azecha. Et mortui ſũt multo plu
res lapidibus grandinis: qꝫ quos gladio per/
cuſſerant filij iſrael. Tunc locutus eſt ioſue do
mino i die qua tradidit ãmorreũ in conſpectu fi
lioꝝ iſrael. dixitqꝫ coram eis. Sol ꝯtra gabaon
ne mouearis: ⁊ luna ꝯ vallẽ haylon. Steterunt
qꝫ ſol ⁊ luna donec vlciſceret̃ ſe gẽs de inimicis
ſuis. Nõne ſcriptum eſt hoc i libro iuſtoꝝ. Ste
tit itaqꝫ ſol in medio celi: ⁊ nõ feſtinauit occum/
bere ſpatio vnius diei. Non fuit ante ⁊ poſtea
tam longa dies obediente dño voci hois ⁊ pu/
gnante ꝓ iſrael. Reuerſuſqꝫ eſt ioſue cũ omni
iſrl' in caſtra galgale. Fugerãt eni qnqꝫ reges:
⁊ ſe abſcõderant i ſpeluncã vrbis maceda. Nũ
ciatũqꝫ eſt ioſue ꝙ inuenti eſſent qnqꝫ reges: la
tentes in ſpelũca vrbis maceda: qui precepit ſo
cijs. ⁊ ait. Voluite ſaxa ingentia ad os ſpelun
ce. ⁊ ponite viros induſtrios q clauſos cuſtodi
ant. Vos aũt nolite ſtare: ſed pſeqmini hoſtes
⁊ extremos quoſqꝫ fugientiũ cedite. Ne dimit
tatis eos vrbiũ ſuarũ intrare p̃ſidia: quos tradi
dit dñs deus in man⁹ vr̃as. Ceſis ergo aduer
ſarijs plaga magna. ⁊ vſqꝫ ad intentionẽ pene
ꝯſumptis: hi qui iſrael effugere potuerũt: igreſ
ſi ſũt ciuitates munitas. Reuerſuſqꝫ ẽ ois exer
citus ad ioſue in maceda vbi tunc erant caſtra.
ſani ⁊ integro numero. Nulluſqꝫ ꝯtra filios iſ
rael mutire auſus eſt. Precepitqꝫ ioſue dicens
Aperite os ſpelunce. ⁊ ꝓducite ad me quinqꝫ
reges q in ea latitant. Feceruntqꝫ miniſtri vt ſi/
bi fuerat imperatũ: ⁊ adduxerũt ad cuꝫ qnqꝫ
reges de ſpelunca: regẽ irl'm. regẽ hebron. re/
gẽ hierimoth. regẽ lachis. regẽ eglon. Cumqꝫ
educti eſſent ad eũ: vocauit omnes viros iſrael
⁊ ait ad p̃ncipes exercitus q ſecum erant. Ite ⁊
ponite pedes ſuper colla regum iſtoꝝ. Qui cũ
perrexiſſent ⁊ ſubiectoꝝ colla pedibus calcarẽt
rurſũ ait ad eos. Nolite timere nec paueatis: cõ
fortamini ⁊ eſtote robuſti. Sic enim faciet dñs
cũctis hoſtibus veſtris aduerſũ quos dimicabi
tis. Percuſſitqꝫ ioſue ⁊ interfecit eos: atqꝫ ſu/
ſpendit ſuper qnqꝫ ſtipites: fuerũtqꝫ ſuſpẽſi vſ
qꝫ ad veſpeꝝ. Cũqꝫ occũberet ſol. p̃cepit ſocijſ
vt deponerent eos de patibulis: qui depoſitos
ꝓiecerũt in ſpeluncã in qua latuerant. ⁊ poſue
rũt ſuper os ei⁹ ſaxa ingẽtia q̃ ꝑmanẽt vſqꝫ in
pñs. Eodẽ die macedã q̊ꝫ cepit ioſue. ⁊ ꝑcuſſit
in ore gladij: regẽqꝫ illi⁹ interfecit. ⁊ oẽs habi/
tatores ei⁹. Nõ dimiſit in ea saltẽ ꝑuas reliqui
as. Fecitqꝫ regi maceda ſicut fecerat regi hieri
cho. Tranſiuit aũt cũ omni iſrael de maceda in
lebna ⁊ pugnabat ꝯtra eã: quã tradidit dñs cũ
rege ſuo in manu iſrael. Percuſſerũtqꝫ vrbeꝫ
in ore gladij ⁊ oẽs habitatores ei⁹. Nõ dimiſe
rũt in ea vllas reliquias. Fecerũtqꝫ regi lebna
ſicut fecerant regi hiericho. De lebna tranſiuit
in lachis cũ oi iſrael. ⁊ exercitu ꝑ gyrũ diſpoſi/
to oppugnabat eã: tradiditqꝫ dñs lachis i ma/
nus filioꝝ iſrahel. ⁊ cepit eã die altero: atqꝫ per
cuſſit in ore gladij oẽm aiam que fuerat in ea ſi
cut fecerat lebna. Eo tpe aſcendit hiram rex ga
zer vt auxiliaret̃ lachis. quẽ ꝑcuſſit ioſue cũ om
ni populo ei⁹ vſqꝫ ad internitionẽ. Trãſiuitqꝫ
de lachis in eglon. ⁊ circũdedit atqꝫ expugna/
uit eã eadẽ die: ꝑcuſſitqꝫ in ore gladij oẽs aias
que erãt in ea. iuxta oia q̃ fecerat lachis. Aſcen
dit q̊ꝫ cũ oi iſrael de eglon in hebron. ⁊ pugna/
uit contra eam: cepitqꝫ ⁊ percuſſit in ore gladij
regẽ q̊ꝫ ei⁹. ⁊ oia oppida regionis illi⁹ vniuer/
ſaſqꝫ aias q̃ in ea fuerãt cõmorate. Nõ reliquit
in ea vllas reliquias. Sicut fecerat eglon. ſic fe
cit ⁊ hebron: cũcta q̃ in ea repperit ꝯſumẽſ gla
dio. Inde reuerſus in dabir. cepit eã atqꝫ va/
ſtauit. regẽ q̊ꝫ ei⁹ atqꝫ oia ꝑ circuitũ oppida ꝑ/
cuſſit in ore gladij. Nõ dimiſit in ea vllas reli/
quias. Sicut fecerat hebron ⁊ lebna ⁊ regibus
eaꝝ. ſic fecit ⁊ dabir ⁊ regi illi⁹. Percuſſit ita/
qꝫ ioſue oẽm terrã montanã ⁊ meridianã atqꝫ
cãpeſtrẽ. ⁊ aſeroth cũ regib⁹ ſuis. Nõ dimiſit i
ea vllas reliqas. ſed oẽ qd̾ ſpirare poterat inter
fecit: ſicut p̃cepat ei dñs deus iſrl'. a cadeſbarne
vſqꝫ gazam. Oẽm terram goſen vſqꝫ gabaon
vniuerſoſqꝫ reges ⁊ regiões coꝝ vno impetu
cepit atqꝫ vaſtauit. Dñs eni de⁹ iſrael pugna/
uit ꝓ eo. Reuerſuſqꝫ eſt cũ oi iſrael ad locũ ca/
ſtroꝝ in galgala.

XI

Que cum audisset iabin rex asor: misit ad iobab regē madan ꝛ ad regē semeron atq; ad regē acsaph: ad reges quoq; aqlonis q habitabāt in montanis ꝛ in planitie cōtra meridiē cenereth: in campestribus quoq; et regiōibus dor iuxta mare: chananeū q̄q; ab oriēte ꝛ occidēte. ꝛ āmoreū atq; ethēū ac phereseū ꝛ iebuseū in mōtanis: eueū quoq; q habitabat ad radices hermō in terra maspha Egressiq; sūt oēs cū turmis suis: popul⁹ multus nimis sicut harena q̄ ē in littore maris: eq̄q; ꝛ currus imense multitudinis. Cōuenerūt q; oēs reges isti in vnū ad aq̄s meron vt pugnarēt ꝯ israel. Dixitq; dñs ad iosue. Ne timeas eos. Cras eni hac eadē hora ego tradā oēs istos vulnerādos i ꝯspectu israel. Equos eoꝝ subneruabis: ꝛ curr⁹ igne ꝯbures. Venitq; iosue ꝛ ōis exercitus cū eo aduersus illos ad aquas meron subito. ꝛ irruerūt super eos. tradiditq; illos dñs in man⁹ israel. Qui percusserūt eos ꝛ persecuti sūt vsq; ad sidonē magnam ꝛ aquas masserephot: campūq; masphe qui est ad orientalē illius partē. Itaq; pcussit oēs vt nullas dimitteret ex eis reliq̄as. Fecitq; sicut pceperat ei dñs. Equos eoꝝ subneruauit: curr⁹ q; cōbussit. Reuersusq; statim cepit asor. ꝛ regem eius pcussit gladio. Asor eni antiquit⁹ int oia regna hec pncipatū tenebat. Percussitq; oēs aīas q̄ ibidē morabant̄. Nō dimisit in ea vllas reliq̄as: ſʒ vsq; ad internitionē vniuersa vastauit: ipsamq; vrbē peremit incēdio. ꝛ oēs p circuitū ciuitates. Reges q̄; earū cepit: percussit atq; deleuit: sicut pceperat ei moyses famulus dñi. Absq; vrbib⁹ q̄ erāt in collibus ꝛ tumulis site: ceteras succēdit israel: vnā tm̄ asor munitissimā flāma consumpsit. Omnēq; pdā istarū vrbiū ac iumenta diuiserūt sibi filij israel cūctis hoībus interfectis. Sicut pceperat domin⁹ moysi seruo suo: ita pcepit moyses iosue. ꝛ ille vniuersa cōpleuit. Non pterijt de vniuersis mādatis: nec vnū quidē verbū qd̄ iusserat dñs moysi. Cepit itaq; iosue omnē terrā montanā et meridianā: terrāq; gosen et planitiem et occidentalem plagā. montēq; israel et cāpestria ei⁹ et ptē montis q̄ ascendit seyr vsq; baalgath p planitiē libani subter montē hermon: oēs reges eoꝝ cepit. percussit et occidit. Multo tēpore pugnauit iosue contra reges istos. Non fuit ciuitas que se nō traderet filijs israel: pter eueum q habitabat in gabaon. Oēs eni bellando cepit. Dñi eni sentētia fuerat vt indurarēt corda eoꝝ et pugnarēt ꝯtra israel et caderēt et nō mererent̄ vllā clementiā: ac pirent sicut pceperat dñs moysi. In tempore illo venit iosue et interfecit enachim de montanis hebron et dabir et anab et de oī monte iuda et israel. vrbesq; eoꝝ deleuit. Nō reliqt vllū de stirpe enachim in terra filioꝝ israel absq; ciuitatibus gaza et geth et azoto. in qb⁹ solū relicti sūt. Cepit ḡ iosue oēm terrā. sicut locut⁹ ē dñs ad moysen. et tradidit eā in possessionē filijs israel ſm ptes et trib⁹ suas. qeuitq; terra a plijs.

XII

Hi sūt reges quos percusserūt filij israel et posséderūt terrā eoꝝ trās iordanē ad solis ortū. a torrente arnon vsq; ad montem hermon. et omnē orientalē plagā que respicit solitudinem. Seon rex āmoreoꝝ q habitabat in esebon. dñatus ē ab aroer q̄ sita ē super ripam torrentis arnon. et medie ptis i valle. dimidieq; galaad vsq; ad torrentē ieboc qui ē terminus filioꝝ āmon. ꝛ a solitudine vsq; ad mare cenereth ꝯtra orientem. et vsq; ad mare deserti qd̄ ē mare salsissimū. ad orientalē plagā per viā q̄ ducit bethsimoth. et ab australi parte que subiacet aseroth vsq; phasga. terminus og regis basan. de reliquijs raphaim qui habitauit in astaroth et in edrai. ꝛ dñatus ē in monte hermon et in salecha atq; in vniuersa basan vsq; ad terminos gessuri et machati et dimidie ptis galaad ad t̄minos seon reḡ esebon. Moyses famulus dñi ꝛ filij israel pcusserūt eos. tradiditq; terrā eoꝝ moyses in possessionē rubenitis et gadditi. et dimidie tribui manasse. Hi sunt reges terre quos pcussit iosue et filij israel trās iordanē ad occidētalē plagā a baalgad in cāpo libani vsq; ad montem libani: cuius pars ascendit in seyr. Tradiditq; eā iosue i possessionem tribubus israel. singulis partes suas. tā in mōtanis q̄; in planis atq; campestrib⁹. In aseroth et in solitudine ac in meridie. ethe⁹ fuit et āmoreus. chananeus et pherezeus. eueus et iebuseus. Rex hiericho vnus. Rex hay que est ex latere bethel vnus. Rex ir̄lm vn⁹. Rex hebron vnus. Rex hierimoth vnus. Rex lachis vnus. Rex eglon vnus. Rex gazer vn⁹ Rex dabir vnus. Rex gader vnus. Rex herma vnus. Rex bereth vnus. Rex lebna vn⁹ Rex odallam vnus. Rex maceda vnus. Rex bethel vn⁹. Rex taphana vn⁹. Rex ofor vn⁹ Rex affec vnus. Rex saron vnus. Rex madan vn⁹. Rex asor vn⁹. Rex sameron vnus. Rex acsaph vn⁹. Rex tenach vnus. Rex mageddo vnus. Rex cedes vnus. Rex iachanen carmeli vnus. Rex dor et puincie dor vnus.

Rex gentiū galgal vnus. Rex thersa vnus.
Omnes reges triginta vnus. XIII

I O sue senex ꝓuecteqꝫ etatis erit ⁊ dixit
dominꝰ ad eū. Senuisti ⁊ lōgeuꝰ es:
terraqꝫ latissima derelicta ē: que necdū
sorte diuisa ē: oīs videlicet galilea philistijm et
vniuersa gessuri: a fluuio turbido qui irrigat
egyptum vsqꝫ ad terminos accaron cōtra aq/
lonē: terra chanaan que in quinqꝫ regulos phi
listijm diuidit: gaçeos ⁊ açotios ascalonitas ge
theos ⁊ accaronitas. Ad meridiem vero sunt
euei: omnis terra chanaan. ⁊ maara sidonioꝝ
vsqꝫ afeca ⁊ terminos ammorei eiusqꝫ cōfinia
libani quoqꝫ regio contra orientem abaalgad
sub monte hermon donec ingrediaris emath
Omniū qui habitabāt in monte a libano vsqꝫ
ad aq̄s masserephot vniuersiqꝫ sidonij. Ego
sum qui delebo eos a facie filiorum israel. Ve
niant ergo in partem hereditatis israel: sicut p̄
cepi tibi ⁊ nunc diuide terram in possessionem
nouē tribubꝰ ⁊ dimidie tribui manasse. cum q̄
ruben ⁊ gad possiderunt terrā quā tradidit eis
moyses famulus dn̄i transfluenta iordanis ad
orientalē plagā ab aroer que sita ē in ripa torrē
tis arnon ⁊ in vallis medio vniuersaqꝫ campe
stria medaba vsqꝫ dibon. ⁊ cūctas ciuitates seō
regis āmorrei q regnauit in esebon vsqꝫ ad ter
minos filioꝝ āmō ⁊ galaad: ac terminū gessuri
⁊ machati. ⁊ oēm montē hermon ⁊ vniuersaꝫ
basan vsqꝫ salecha: oē regnū og in basan q re/
gnauit in astaroth ⁊ edrai ipse fuit de reliquijs
raphaim: percussitqꝫ eos moyses atqꝫ deleuit.
Noluerūtqꝫ disꝑdere filij isrł gessuri ⁊ macha
ti ⁊ habitauerūt in medio isrł vsqꝫ in p̄sentē diē
Tribui aūt leui nō dedit possessionē: sꝫ sacrifi/
cia et victime dn̄i dei israel: ipsa ē eius heredi/
tas sicut locutꝰ ē illi. Dedit ergo moyses posses
sionē tribui filioꝝ ruben iuxta cognatiōes suas
Fuitqꝫ terminꝰ eoꝝ ab aroer q̄ sita est in ripa
torrentis arnon ⁊ in valle eiusdē torrentis me/
dia. vniuersam planiciēqꝫ ducit medaba. ⁊ ese
bon cūctosqꝫ viculos earū q sūt in cāpestribus
dibon. quoqꝫ ⁊ abamothbaal ⁊ oppidum ba/
almaon. et gessa et cedimoth et mephet et cari/
athaim ⁊ sabama et sarathasar: in monte cōual
lis bethphogor et aseroth phasga et bethaisi/
moth oēs vrbes cāpestres vniuersaqꝫ regna
seon regis āmorrei q regnauit in esebon quē ꝑ
cussit moyses cū ꝓncipibꝰ madian: eueū et re/
cen et sur et vr et rebee duces seon habitatores
terre. et balaam filiū beor ariolū occiderūt filij
israel gladio cuꝫ ceteris interfectis: factusqꝫ est
terminꝰ filioꝝ ruben iordanis fluuius. Hec ē
possessio rubenitaꝝ ꝑ cognationes suas vrbiū
⁊ viculoꝝ. Deditqꝫ moyses tribui gad et filijs
eiꝰ per cognationes suas possessionē: cuiꝰ hec
diuisio ē. Terminꝰ gaçer ⁊ oēs ciuitates gala/
ad. ⁊ dimidiā ꝑtem terre filioꝝ āmon vsqꝫ ad
aroer que ē ꝯtra rabba: ⁊ ab esebon vsqꝫ ra/
moth: masphe ⁊ bethanim. ⁊ a manaim vsqꝫ
ad terminos dabir. In valle q̄qꝫ betharan et
bethnemra ⁊ soccoth ⁊ saphon reliquā partem
regni seor regis esebon. Huiꝰ quoqꝫ finis ior
danis ē vsqꝫ ad extremā partē maris cenereth
transiordanē ad orientalē plagā: Hec est pos
sessio filiorū gad ꝑ familias suas ⁊ ciuitates ⁊
ville earū. Dedit ⁊ dimidie tribui manasse fi/
lijsqꝫ iuxta eiꝰ cognatōes suas possessionē cuiꝰ
hoc ꝓncipiū ē. A manaim vniuersam basan et
cūcta regna og regis basan: oēsqꝫ vicos iabir
q sūt in basan sexaginta oppida. ⁊ dimidiā ꝑteꝫ
galaad. ⁊ astaroth ⁊ edrai vrbes regni og ī ba
san filijs machir filij manasse dimidie parti fi/
lioꝝ machir iuxta cognatiōes suas. Hāc pos/
sessionē diuisit moyses in cāpestribꝰ moab trās
iordanē ꝯ hiericho ad orietalē plagā. Tribui
aūt leui nō dedit possessionē qm̄ dn̄s deꝰ israel
ipse ē possessio eiꝰ: vt locutus ē illi. XIIII

H Oc ē quod possederūt filij israel in ter
ra chanaan quā dederūt eis eleaçar sa/
cerdos ⁊ iosue filius nun: ⁊ principes
familiaꝝ per tribꝰ israel: sorte oia diuidētes: sic̄
precepat dn̄s in manu moysi: nouem tribubꝰ
⁊ dimidie tribui manasse. Duabus eni tribu/
bus ⁊ dimidie dederat moyses trās iordanem
possessionē absqꝫ leuitis q nihil terre acceperūt
inter frēs suos: sꝫ in eoꝝ successerāt locum filij
ioseph: in duas diuisi tribꝰ manasse ⁊ effraim.
Nec acceperūt leuite aliā in terra partē nisi vr
bes ad habitādū ⁊ suburbana eaꝝ ad alēda iu
mēta ⁊ pecora sua. Sicut p̄cepat dn̄s moysi ita
fecerūt filij israel ⁊ diuiserūt terrā. Accesserunt
itaqꝫ filij iuda ad iosue in galgada: locutusqꝫ ē
ad eum caleph filius iephone ceneçeus. Nosti
qd locutꝰ sit dn̄s ad moysen hoīeꝫ dei de me et
te i cadesbarne Quadraginta annoꝝ eram qn̄
misit me moyses famulus dn̄i de cadesbarne
vt ꝯsiderarē trā: nūciauiqꝫ ei qd̄ mihi veꝝ vi/
debat. Frēs āt mei q ascenderāt mecū dissolue
rūt cor populi. ⁊ nihilominꝰ ego secutꝰ sū dn̄m
deū meū. Iurauitqꝫ moyses in die illo dicens
Terra quā calcauit pes tuus erit possessio tua
⁊ filiorū tuoꝝ in eternū: quia secutꝰ es dominū
deū tuū. Cōcessit ergo dn̄s vitā mihi sicut pol/

licitus ē vsq3 in p̄sentē diem. Quadraginta ⁊ qnq3 anni sūt ex q̄ locut⁹ est dn̄s verbum istud ad moysen qn̄ ambulabat israel per solitudinē: hodie octogintaqnq3 annoꝝ sū sic valēs vt eo valebā tpe qn̄ ad explorādū missus sū illi⁹ī me tēporis fortitudo vsq3 hodie pseuerat tā ad bellandū q̄3 ad gradiēdū. Da ergo mihi montem istū quē pollicit⁹ ē dn̄s te q̄3 audiēte: in quo ena chim sūt ⁊ vrbes magne atq3 minute: si forte sit dn̄s mecū ⁊ potuero delere eos sicut ꝓmisit mihi. Bn̄dixitq3 ei iosue: ⁊ tradidit ei hebron in possessionē: atq3 ex eo fuit hebron caleph filio iephone cenezeo vsq3 in p̄sentē diē: q2 secutus ē dn̄m deū isrl̄. Nomē hebron antea vocabaṫ cariatharbe. Adā maxim⁹ibi iter enachim situs ē. ⁊ terra cessauit a p̄lijs. XV

Bitur sors filioꝝ iuda per cognationes suas ista fuit: a termino edo vsq3 ad desertū syn cōtra meridiē ⁊ vsq3 ad extremā parte australis plage. Initiū ei⁹ a summitate maris salsissimi ⁊ a lingua eius que respicit meridiē: egrediturq3 ꝯ ascensū scorpionis ⁊ pertrāsit in syna: ascēditq3 in cadesbarne ⁊ puenit in esrom: ascendēs ad darā ⁊ circuiēs cariathaa: atq3 inde pertrāsiens in asemona ⁊ pueniens ad torrentem egypti: erūtq3 termini eius mare magnum. Hic erit finis meridiane plage. Ab oriēte vero erit initiū mare salsissimū vsq3 ad extrema iordanis: ⁊ ea que respiciunt aquilonē: a lingua maris vsq3 ad eūd in iordanis fluuiū: ascēditq3 terminus in beth / gla ⁊ transit ab aquilone in betharaba: ascendēs ad lapidē boen filij ruben ⁊ tēdēs vsq3 ad terminos debera de valle achor ꝯ aqlonē respiciēs galgala q̄ ē ex aduerso ascēsionis adommim ab australi pte torrentis: transitq3 aquas q̄ vocaṫ fons solis. ⁊ erūt exit⁹ eius ad fontē rogel: ascēditq3 per cōuallē filij emon ex latere iebusei ad meridiē hec ē hirl'm. ⁊ inde se erigēs ad verticē mōtis q̄ ē ꝯ iebennon ad occidentē in sūmitate vallis raphaim cōtra aquilonem: ptrāsitq3 a vertice mōtis vsq3 ad fontem aque nepthoa ⁊ puenit vsq3 ad vicos mōtis ephron inclinaturq3 i bala q̄ ē in cariathiarim .i. vrbs siluaꝝ: ⁊ circuit de bala ꝯ occidētē vsq3 ad mōtem seyr: trāsitq3 iuxta latus montis iarim ad aqlonē in cheslon. ⁊ descēdit in bethsames trāsitq3 in thāna. ⁊ puenit ꝯ aqlonē ptis accaron ex latere: inclinaṫq3 secrona ⁊ trāsit mōtē baala: puenitq3 in gebneel: ⁊ magni maris ꝯtra occidētē fine cōcludiṫ. Hi sūt termini filioꝝ iuda p circuitū in cognatiōib⁹ suis: Caleph vero filio iephone dedit partē in medio filioꝝ iuda: sicut p̄ceperat ei dn̄s: cariatharbe patris enach ipsa ē hebron: deleuitq3 ex ea caleph tres filios enach: sesai ⁊ baymā ⁊ tholmai de stirpe enach atq3 inde cōscēdēs venit ad habitatores dabir que prius vocabatur cariathsephec. id est ciuitas litteraru3. Dixitq3 caleph. Qui percusserit cariathsepher ⁊ cepit eam: dabo ei axam filiam meā vxorē. Cepitq3 eam othoniel fili⁹ cenez frater caleph iunior: deditqque ei axam filiā suā vxorē. Que cū pgeret simul: suasa est a viro suo vt peteret a p̄re suo agrū: suspirauitq3 vt sedebāt in asino. Cui caleph: quid habes inqt: At illa rn̄dit: Da mihi bn̄dictionē. Terrā australē ⁊ arentē dedisti mihi: iūge ⁊ irriguam. Dedit itaq3 ei caleph irriguū superi⁹ ⁊ inferius. Hec ē possessio tribus filioꝝ iuda per cognatiōes suas: eratq3 ciuitates ab extremis partib⁹ filioꝝ iuda: iuxta terminos edom a meridie: cabseel ⁊ eder ⁊ iagur et cina ⁊ dimona et adada et cedes et asor et ietnā çiph et telē et baloth asor noa et carioth esrom. hec est asor: aman same et meloda et aser gadda et assemoth et bethseleth ⁊ asersual et bersabee. et batçiothia et abala et bumesem et betholad et exul et erma et sicelech et medemena et sensena lebaoth et selim et ahem rēmon: omnes ciuitates vigintinouē et ville earum. In campestribus vero estaol et sarca et asena et açone et enganiz et taphua et enaym et hierimoth ⁊ adulā socho et açecha et sarim et adithuym et gedera et giderothaim: vrbes quattuordecim et ville eaꝝ Sanan et adasa et magdalgad delean et masepha et iecthel lachis et baschat et eglon tebbon et leemas et cethis et giderotb et bethdagon et neama et maceda: ciuitates sedecim et ville' earum. Labana et ether et asan iepta et esna ⁊ nesib et ceyla et achçib et maresa: ciuitates nouem et ville earum. Accaron cū vicis et villulis suis. Ab accaron vsq3 ad mare oia q̄ vgūt ad açotū et viculos ei⁹. Açot⁹ cū vicis et villulis suis. Gaça cū vicis et villulis suis vsq3 ad torrentē egypti et mare magnū terminus eius et in monte samir et iether et soccboth et edemna cariathsenna. Hec est dabir: anab et histhemo et anym gosen et olon et gylo: ciuitates vndecim et ville earum. Arab et roma et esaan et ianū et bethafua et afeca amatha et cariatharbe. hec est hebron et sior. ciuitates nouem et ville earum. Maon et chermel et çiph et loche iesrahel et iucadam et çanoe accaym gabaa et thamna: ciuitates decē et ville carū. Alul et

bethsoꝛ ⁊ biedoꝛ mareth ⁊ bethanoh ⁊ belthecē
ciuitates sex ⁊ ville earum. Cariathbaal. Hec
est cariathiarim vrbs siluarum ⁊ arebba: ciui/
tates due ⁊ ville earum. In deserto betharaba
meddyn ⁊ sacha ⁊ nepsan ciuitates salis ⁊ en/
gaddi: ciuitates sex ⁊ ville earum. Fiunt simul
centum quindecim. Jebuseum autem habita/
torem irl'm non potuerūt filij iuda delere. habi
tauitqꝫ iebuseꝰ cū filijs iuda in irl'm vsqꝫ in pre
sentem diem.

XVI

Cecidit quoqꝫ sors filioꝝ ioseph ab ioꝛ
dane contra hiericho. ⁊ ad aquas eius
ab oriente solitudo que ascendit de hie
richo ad montem bethel. ⁊ egreditur de bethel
luzam. transitqꝫ terminū archiatharoth. ⁊ de/
scendit ad occidētem iuxta terminū iefleti vsqꝫ
ad terminos bethoꝛon inferioris ⁊ gazer: fini/
unturqꝫ regiones eiꝰ mari magno: quas posse/
derūt filij ioseph manasses ⁊ effraim. Et factus
est terminꝰ filioꝝ effraim per cognationes suas
⁊ possessio eoꝝ contra orientem astarot addar
vsqꝫ bethoꝛon superioꝛem: egrediunturqꝫ confi
nia in mare. Machmethath vero aquilonē re
spicit. ⁊ circuit terminos cōtra orientē in thana
thselo: ⁊ ptrāsit a toꝛrente ianoe: descēditqꝫ de
ianoe in atharoth ⁊ noaratha. ⁊ puenit in hieri
cho. egrediturqꝫ ad ioꝛdanē de taphua. ptransit
qꝫ ꝯtra mare in vallē harūdineti: suntqꝫ egres
sus eiꝰ in mare salsissimū. Hec est possessio tri
bꝰ filioꝝ effraim p familias suas: vrbesqꝫ sepa
te sūt filijs effraim in medio possessionis filioꝝ
manasse ⁊ ville earum. Et nō interfecerūt filij
effraim chananeū q habitabat in gazer: habita
uitqꝫ chananeꝰ in medio effraim vsqꝫ in diem
hanc tributariꝰ.

XVII

Cecidit autem sors tribui manasse: ipse
enim est primogenitus ioseph: machir
primogenito manasse patri galaad qui
fuit vir pugnatoꝛ: habuitqꝫ possessionem gala
ad ⁊ basan. ⁊ reliquis filioꝝ manasse iuxta fa/
milias suas. filijs abiezer ⁊ filijs helech ⁊ filijs
hesrihel ⁊ filijs sichen ⁊ filijs epher: ⁊ filijs se/
mida. Isti sūt filij manasse filij ioseph. mares
per cognationes suas. Salphaath vero filio
epher filij galaad filij machir filij manasse: nō
erant filij sed sole filie. quarū ista sunt nomina
maala et noa et egla et melcha et thersa. Vene
rūtqꝫ in conspectu eleazari sacerdotis et iosue fi
lij nun et principū dicētes: dñs pcepit per ma
nū moysi vt daretur nobis possessio in medio fra
trū nostroꝝ. Deditqꝫ eis iuxta iperiū dñi pos/
sessionē i medio fratrū patris eaꝝ: et ceciderunt
funiculi manasse decē absqꝫ terra galaad ⁊ ba/
san trās ioꝛdanē. Filie. n. manasse posséderūt
hereditatē in medio filioꝛum eius terra autē ga
laad cecidit in soꝛtem filioꝛū manasse q reliqui
erant. Fuitqꝫ terminꝰ manasse ab aser machma
ta q̄ respicit sychem. ⁊ egreditur ad dexterā iuxta
habitatoꝛes fontis taphne. Etenim in soꝛte ma
nasse ceciderat terra taphue. q̄ est iuxta tminos
manasse ⁊ filioꝝ effraim. Descenditqꝫ terminꝰ
vallis harundineti i meridiē toꝛrentis ciuitatū
effraim: q̄ in medio sunt vrbiū manasse. Ter/
minus manasse ab aquilone toꝛrentis ⁊ exitus
eius pergit ad mare: ita vt possessio effraim sit
ab austro ⁊ ab aquilone manasse: ⁊ vtrāqꝫ clau
dat mare: ⁊ ꝯiunguntur sibi in tribu aser ab aqui
lone: ⁊ in tribu ysachar ab oriente. Fuitqꝫ he/
reditas manasse in ysachar ⁊ i aser. bersan ⁊ vi
culi eius. ⁊ iebblaan cum viculis suis. ⁊ habita
toꝛes doꝛ cum oppidis suis: habitatoꝛes quoqꝫ
endoꝛ cum viculis suis: similiterqꝫ habitatoꝛes
thenach cum viculis suis. ⁊ habitatoꝛes maged
do cum viculis suis. ⁊ tertia ps vrbis nopheth
Nec potuerunt filij manasse has ciuitates sub/
uertere: sꝫ cepit chananeus habitare in tra sua.
Postqꝫ autem ꝯualuerunt filij israel. subiece/
runt chananeos ⁊ fecerunt sibi tributarios nec
interfecerunt eos. Locutiqꝫ sunt filij ioseph ad
iosue: ⁊ dixerunt. Quare dedisti mihi terraꝫ in
possessionē soꝛtis ⁊ funiculi vnius: cuꝫ sim tāte
multitudinis ⁊ benedixerit mihi dñs. Ad quos
iosue ait. Si populus multus es: ascende in sil
uā. ⁊ succide tibi spatia in tra pherezei ⁊ raphaī
qꝛ angusta est tibi possessio montis effraiꝫ. Cui
responderunt filij ioseph. Non poterimus ad
montana ꝯscendere: cum ferreis curribus vtā
tur chananei qui habitant in terra campestri: in
qua site sunt bersan cuꝫ viculis suis. ⁊ iezrahel
mediam possidens vallē. Dixitqꝫ iosue ad do/
mum ioseph ⁊ effraim ⁊ manasse ppl's multus
es. ⁊ magne foꝛtitudinis non habebis soꝛtem
vnam sed transibis ad montem. ⁊ succides tibi
atqꝫ purgabis ad habitādū spatia. ⁊ poteris vl
tra pcedere cū subuerteris chananeū quē dicis
ferreos hr̄e currꝰ ⁊ eē foꝛtissimū.

XVIII.

Congregatiqꝫ sunt omnes filij israel in
sylo. ibiqꝫ fixerunt tabernaculum testi/
monij. ⁊ fuit eis terra subiecta. Remā/
serat autem filioꝛum israel septem tribus q̄ nec
dū acceperant possessiões suas. Ad quos iosue ait
Vsqꝫ q̄ marcetis ignauia. ⁊ nō intratis ad pos/
sidendā terram quā dñs deꝰ patrū vroꝝ dedit
vobis. Eligite de singulis tribubus ternos vi

ros vt mittā eos ⁊ pergāt atq͡ȝ circueāt terram ⁊ describāt eā iuxta nūerū vniuscuiusq͡ȝ multitudinis referantq͡ȝ ad me qđ descripserint. Diuidite vobis terrā in septē partes. Judas sit in terminis suis ab australi plaga. ⁊ dom⁹ ioseph ab aqlone: mediā int̄ hos terrā in septē partes describite. ⁊ huc venietis ad me vt corā domino deo vr̄o mittā vobis hic sortē: q2 nō ē inter vos pars leuitaꝝ: ſȝ sacerdotiū dn̄i ē eoꝝ hereditas. Gad aūt ⁊ ruben ⁊ dimidia tribus manasse: iā acceperāt possessiōes suas trās iordanē ad orientalē plagā: quas dedit eis moyses famul⁹ dn̄i. Cūq͡ȝ surrexissent viri vt pergerēt ad describendā terrā: p̄cepit eis iosue dicens: Circuite terrā ⁊ describite eam: ac reuertimini ad me vt hic corā dn̄o deo vr̄o in sylo mittam vobis sortē. Itaq͡ȝ prexerūt. ⁊ lustrātes eaȝ in septē ptes diuiserūt: scribētes in volumine: reuersiq͡ȝ sunt ad iosue in castra sylo. Qui misit sortes corā dn̄o in sylo: diuisitq͡ȝ terrā filijs isrl' in septē ptes. Et ascēdit sors p̄ma filioꝝ beniamin p familias suas vt possiderent terrā inter filios iuda ⁊ filios ioseph. Fuitq͡ȝ termin⁹ eoꝝ ꝯtra aqlonē a iordane pgēs iuxta lat⁹ hiericho septētrionalis plage. ⁊ inde ꝯtra occidētem ad mōtana ꝯscēdēs ⁊ pueniēs ad solitudinē bethauen atq͡ȝ ptrāsiēs iuxta luçā ad meridiem: ipsa est bethel: descēditq͡ȝ in astaroth addar in montē q ē ad meridiē bethoron inferioris ⁊ inclinat̄ circuiēs ꝯtra mare ad meridiē montis q respicit bethoron ꝯtra africū. Suntq͡ȝ exitus ei⁹ in cariathbaal q̄ vocat̄ ⁊ cariathiarim: vrbē filiorū iuda. Hec est plaga ꝯ mare ad occidētē A meridie aūt ex parte cariathiarim egreditur termin⁹ ꝯtra mare. ⁊ puenit vsq͡ȝ ad fontē aqꝝ nepthoa. Descenditq͡ȝ in partē montis qui respicit vallem filiorū ennon ⁊ est ꝯ septētrionalem plagam in extrema parte vallis raphaim. Descēditq͡ȝ in iehennon. i. vallis ennon iuxta latus iebusei ad austrū. ⁊ peruenit ad fontē rogel transiens ad aquilonē. ⁊ egrediens ad ensemes. i. fontē solis. ⁊ pertransit vsq͡ȝ ad tumulos qui sūt e regione ascensus ad ōmim: descēditq͡ȝ abenboem. i. lapidem boem filij ruben ⁊ pertransit ex latere aquilonis ad campestria: descenditq͡ȝ in planitiē ⁊ p̄tergredit̄ ꝯtra aquilonē bethagla: sūtq͡ȝ exitus ei⁹ ꝯtra linguā maris salsissimi ab aquilone in fine iordanis ad australē plagā q ē termin⁹ illi⁹ ab oriētē. Hec ē possessio filioꝝ beniamin p terminos suos i circuitu ⁊ familias suas. Fuerūtq͡ȝ ciuitates ei⁹ hiericho ⁊ bethagla ⁊ vallis casis betharaba ⁊ samaraim ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara ⁊ affora villa hemona ⁊ offni ⁊ gabee: ciuitates duodecim ⁊ ville earum. Gabaon ⁊ rama ⁊ beroth ⁊ mesphe caphara ⁊ amosa ⁊ recem iarephel ⁊ tharela ⁊ sela beleph ⁊ iebus que est irl'm. gabaad ⁊ cariath: ciuitates quattuordecim ⁊ ville earū. Fuerūt oēs ciuitates vigintisex. Hec ē possessio filioꝝ beniamin iuxta familias suas.

Et egressa ē sors secūda filioꝝ symeon p cognationes suas: fuitq͡ȝ hereditas eoꝝ in medio possessiōis filioꝝ iuda: bersabee ⁊ sabee ⁊ molada ⁊ asersua baala ⁊ asem ⁊ beltholad bethularma et sicelech et bethmarchaboth ⁊ asersua ⁊ bethlepaboth ⁊ sarohem: ciuitates tredecim: ⁊ ville earuȝ. Aym ⁊ rēmon ⁊ athar ⁊ asan: ciuitates q̄ttuor ⁊ ville eaꝝ. Oēs viculi p circuitū vrbiū istarū vsq͡ȝ ad balaad berchameth cōtra australē plagam. Fuerūt oēs ciuitates decē ⁊ septē. Hec ē hereditas filioꝝ symeon iuxta cognationes suas in possessiōe ⁊ funiculo filioꝝ iuda. q2 maior erat ⁊ iccirco filij symeon posséderūt in medio hereditatis ei⁹. Ceciditq͡ȝ sors tertia filioꝝ zabulon p cognatiōes suas. ⁊ fact⁹ ē termin⁹ possessiōis filioꝝ zabulon vsq͡ȝ sarith. Ascēditq͡ȝ de mare ⁊ medalaa. ⁊ peruenit in debbaseth vsq͡ȝ ad torrentem qui est contra ieconan: ⁊ reuertit̄ de sarith contra orientem in finem ceseleth thabor. et egreditur ad dabereth: ascenditq͡ȝ contra iafie ⁊ inde pertransit vsq͡ȝ ad orientalem plagā gethefer ⁊ thacasin. ⁊ egredit̄ in rēmon amphar ⁊ noa. ⁊ circuit ad aquilonem ⁊ nathon. Suntq͡ȝ egressus eius vallis ieptahel ⁊ catheth ⁊ naalol ⁊ semron ⁊ iedaba ⁊ bethlehē. ciuitates duodecim ⁊ ville earuȝ. Hec est hereditas trib⁹ filiorum zabulon per cognationes suas: vrbes ⁊ viculi earum. Ysachar egressa est sors quarta per cognationes suas. Fuitq͡ȝ eius hereditas iezrahel ⁊ casaloth ⁊ sunem ⁊ affraim ⁊ senon ⁊ naaroth ⁊ rabboth: ⁊ cesien haemes et rameth ⁊ enganni ⁊ henadda ⁊ bethfeses. ⁊ peruenit terminus ei⁹ vsq͡ȝ thabor ⁊ sesenna ⁊ bethsemes: erantq͡ȝ exitus eius iordanis: ciuitates sedecim ⁊ ville earum. Hec est possessio filioꝝ ysachar per cognationes suas. vrbes ⁊ viculi earuȝ. Ceciditq͡ȝ sors quinta tribui filioꝝ aser per cognationes suas. Fuitq͡ȝ terminus eorū alchat et cali et bethen ⁊ axab ⁊ elmeleth ⁊ amaad ⁊ messal. ⁊ peruenit vsq͡ȝ ad carmelum maris et sior et labanath: ac reuertitur contra orientem bethdagon: et pertransit vsq͡ȝ zabulō et vallem ieptahel ꝯtra aquilonem in bethemeth

⁊ neiel: egrediturqꝫ ad leuam cabul ⁊ aeram ⁊ roob ⁊ amon ⁊ chana vſqꝫ ad ſydonem magnā reuertiturqꝫ in horma vſqꝫ ad ciuitatem muni/ tiſſimam tyrū ⁊ vſqꝫ oſam. eruntqꝫ exitus eius ī mare ď funiculo acçiba ⁊ amma ⁊ afeg ⁊ roob ciuitates vigintidue ⁊ ville earum. Hec eſt poſ ſeſſio filiorū aſer per cognationes ſuas: vrbeſ ⁊ viculi earū. Filiorum neptalim ſexta ſors ce cidit per familias ſuas. ⁊ cepit terminus de he/ leb ⁊ helon ſannanim. ⁊ adami que eſt neceb ⁊ iebnahel vſqꝫ ad lecun. ⁊ egreſſus eorum vſqꝫ ad iordanē reuertiṫqꝫ terminus contra occidē/ tem ⁊ açauoth thabor. atqꝫ inde egrediṫ in vcu ca ⁊ pertranſit in çabulon ꝯtra meridiem ⁊ in aſer ꝯtra occidentē. ⁊ in iuda ad iordanē ꝯtra ortū ſolis: ciuitates munitiſſime. aſſedim ſer ⁊ ammad ⁊ rechath ⁊ cenereth ⁊ edema ⁊ arama aſor ⁊ cedes ⁊ edrai naſor ⁊ ierō ⁊ magdihel ho reç ⁊ bethanath ⁊ bethſemes: ciuitates decem ⁊ nouem ⁊ ville earū. Hec eſt poſſeſſio tribus fi liorum neptalim per cognatiōes ſuas. vrbes et viculi eaꝝ. Tribui filioꝝ dan per familias ſuaſ egreſſa eſt ſors ſeptima. et fuit terminus poſſeſ ſiōis eius ſaraa ⁊ heſtaol. et hair ſemes. i. ciui/ tas ſolis: ſelebin et ahialon et iethela helō ⁊ thē na et achron helcheten iebtō et baaladiud ⁊ ba/ ne et barach et iethrēmon atqꝫ hiericon et are/ chon: cū termino q reſpicit ioppen. et ipſo fine concluditur. Aſcenderūtqꝫ filij dan et pugna/ uerūt ꝯtra leſen. ceperūtqꝫ eā et ꝑcuſſerunt eam in ore gladij. et poſſederunt ⁊ habitauerūt in ea vocātes nomen eiꝰ leſen dan ex noīe dan pr̄is ſui. Hec eſt poſſeſſio tribus filiorum dan ꝑ co gnationes ſuas: vrbes et viculi eaꝝ. Cūqꝫ cō/ pleſſet ſorte diuidere terrā ſingulis per tribꝰ ſu as dederunt filij iſrl̄ poſſeſſionē iosue filio nun in medio ſui iuxta p̄ceptū dn̄i: vrbem quam po ſtulauit temnathſarha in mōte effraim. Et edi ficauit ciuitatem: habitauitqꝫ in ea. He ſūt poſ ſeſſiones quas ſorte diuiſerunt eleaçar ſacerdoſ et ioſue filius nun. et principes familiarum ac/ tribuū filioꝝ iſrl̄ in ſylo. corā dn̄o ad oſtium ta bernaculi teſtimonij. partitiqꝫ ſūt terra. XX

Et locutus eſt dn̄s ad ioſue dicens. Lo quere filijs iſrl̄. et dic eis. Separate vr bes fugitiuoꝝ de quibꝰ locutus ſū ad vos per manū moyſi: vt confugiat ad eas qui/ cūqꝫ aīam ꝑcuſſerit neſciꝰ. et poſſit euadere irā ꝓximi q vltor eſt ſanguinis: cū ad vnā harū cō fugerit ciuitatū: ſtabitqꝫ ante portam ciuitatis ⁊ loqueṫ ſenioribus vrbis illiꝰ ea q̄ ſe cōprobent i nocentem: ſicqꝫ ſuſcipient eum. et dabūt ei locū ad habitandū. Cūqꝫ vltor ſanguinis eū fuerit ꝑſecutꝰ. nō tradēt in manꝰ eiꝰ. qꝛ ignorans per cuſſit ꝓximū eiꝰ: nec ante biduū triduūue eius ꝓbaṫ inimicus. Et habitabit in ciuitate illa do nec ſtet ante iudiciū cauſam reddens facti ſui. ⁊ moriaṫ ſacerdos magnꝰ qui fuerit in illo tp̄e. Tūc reuerteṫ homicida. ⁊ ingredieṫ ciuitatē et domū ſuā de qua fugerat. Decreuerūtqꝫ cedeſ in galilea montis neptalim. ⁊ ſychem in mōte effraim. ⁊ cariatharbe. ip̄a ē hebron in monte iuda. ⁊ trās iordanē ꝯtra orientalē plagā hieri cho ſtatuerūt boſor que ſita ē in cāpeſtri ſolitu/ dine de tribu ruben. ⁊ ramoth in galaad de tri bu gad. ⁊ gaulon in baſan de tribu manaſſe. He ciuitates conſtitute ſūt cūctis filijs iſrael et aduenis qui habitabant inter eoſ vt fugeret ad eas qui aīam neſcius ꝑcuſſiſſet ⁊ nō moreret i manu ꝓximi. effuſum ſanguinē vindicare cu/ pientis: donec ſtaret ante populū expoſiturus cauſam ſuā. XXI

Acceſſerūtqꝫ p̄ncipes familiarū leui ad eleaçarū ſacerdotē ⁊ ioſue filium nun. ⁊ ad duces cognationum per ſingulas tribus filioꝝ iſrael. locutiqꝫ ſunt ad eos in ſylo terre chanaan. atqꝫ dixerūt. Dominus p̄cepit ꝑ manū moyſi vt darenṫ nobis vrbes ad habi tandū. ⁊ ſuburbana eaꝝ ad alenda iumēta. De derūtqꝫ filij iſrael de poſſeſſionibꝰ ſuis iuxta i/ periū dn̄i ciuitates ⁊ ſuburbana eaꝝ. Egreſſa qꝫ eſt ſors in familiam caath filioꝝ aaron ſacer dotis. de tribu iuda ⁊ ſymeon ⁊ beniamin ciui tates tredecim. ⁊ reliquis filioꝝ caath. i. leuitis qui ſuperfuerant. de tribubꝰ effraim ⁊ dan ⁊ di midie tribus manaſſe ciuitates decem. Porro filijs gerſon egreſſa eſt ſors vt acciperēt de tri bubus yſachar ⁊ aſer ⁊ neptalim dimidiaqꝫ tri bu manaſſe in baſan: ciuitates numero tredeci Et filijs merari per cognatiōes ſuas de tribu/ bus ruben ⁊ gad ⁊ zabulon: vrbes duodecim. Dederūtqꝫ filij iſrael leuitis ciuitates ⁊ ſubur bana earū. ſicut precepit dn̄s per manū moyſi ſingulis ſorte tribuentes. De tribubus filioꝝ iuda ⁊ ſymeon dedit ioſue ciuitates: quarū iſta ſunt nomina· filijs aaron per familias caath le uitici generis. prima enim ſors illis egreſſa eſt cariatharbe patris enach. que vocaṫ hebron in monte iuda. ⁊ ſuburbana eiꝰ ꝑ circuitū. Agroſ vo ⁊ villas eius dederat caleph filio iophone ad poſſidendum. Dedit ergo filijs aaron ſacer dotis hebron confugij ciuitatem ac ſuburbana eius. ⁊ lobnam cum ſuburbanis ſuis. ⁊ iether ⁊ iſtimon ⁊ helon ⁊ dabir ⁊ ain ⁊ iethan ⁊ beth

sames cũ suburbanis suis. ciuitates nouem. de tribubus vt dictũ est d uabus. De tribu aũt filioꝝ beniamin. gabaon ⁊ gabae ⁊ anathot ⁊ almon cum suburbanis suis. ciuitates quattuoꝛ. Oẽs simul ciuitates filioꝝ aaron sacerdotũ tredecim cũ suburbanis suis. Reliquis vero per familias filioꝝ caath leuitici generis. hec ẽ data possessio. De tribu effraim vrbes confugij. sychem cũ suburbanis suis in mõte effraim. et gaçer ⁊ iebsam ⁊ bethoron cũ suburbanis suis ciuitates qttuoꝛ. De tribu q̃ꝫ dan helteco⁹ ⁊ gabathon ⁊ haialon et iethremon cũ suburbanis suis. ciuitates quattuoꝛ. Porro de dimidia tribu manasse tenacb et iethremon cũ suburbanis suis. ciuitates due. Omnes ciuitates decem. ⁊ suburbana earum date sunt filijs caath inferioris gradus. Filij q̃ꝫ gerson leuitici generis dedit de dimidia tribu manasse confugij ciuitates gaulon in basan et bosram cum suburbanis suis: ciuitates duas. Porro de tribu ysachar. cesion et dabereth et iaarmoth et engannim cum suburbanis suis: ciuitates quattuoꝛ. De tribu autem aser, masan et abdon ⁊ elcath et roob cũ suburbanis suis: ciuitates quattuoꝛ. De tribu quoq̃ꝫ neptalim ciuitates confugij. cedes i galilea et amothdoꝛ et carthari cum suburbanis suis. ciuitates tres. Omnes vrbes familiarũ gerson tredecim cum suburbanis suis. Filijs aũt merari leuitis inferioris gradus p familias suas. data est de tribu çabulon iecnal et cartha et damna et naalol: ciuitates quattuoꝛ cum suburbanis suis. De tribu gad ciuitates cõfugij: ramoth in galaad et manaim et esebon ⁊ iaçer: ciuitates qttuoꝛ cum suburbanis suis. De tribu ruben vltra ioꝛdanẽ ꝯtra hiericho: ciuitates refugij. bosoꝛ in solitudine misoꝛ et iaçer et iethson et masphа: ciuitates quattuoꝛ cum suburbanis suis. Omnes vrbes filioꝝ merari p familias et cognatiões suas duodecim. Itaq̃ꝫ ciuitates vniuerse leuitarũ in medio possessionis filioꝝ israel. fuerũt q̃dragintaocto cum suburbanis suis. singule per familias distribute. Deditq̃ꝫ dñs de⁹ israel oẽm terrã quã traditurũ se patribus eoꝝ iurauerat. et possederũt illã atq̃ꝫ habitauerũt i ea. Dataq̃ꝫ ẽ ab eo pax i oẽs p circuitũ natiões: nullusq̃ꝫ eis hostiũ resistere ausus ẽ: sed cũcti in eoꝝ ditionem redacti sunt. Ne vnũ qdẽ verbũ qd illis ꝓstiturũ se eẽ ꝓmiserat. irritũ fuit: sed rebus expleta sũt oia.

XXII

Eodem tempoꝛe vocauit iosue rubenitas et gadditas. et dimidiam tribũ manasse. dixitq̃ꝫ ad eos. Fecistis oĩa que ꝓcepit vobis moyses famulus dñi mihi q̃ꝫ i oib⁹ obedistis: nec reliquistis fratres vestros lõgo tpe vsq̃ꝫ in ꝓsentẽ diẽ: custodientes imperiũ dñi dei vestri. Quia igit̃ dedit dominus de⁹ vester fratrib⁹ vestris quietẽ ⁊ pacem sicut pollicit⁹ ẽ. reuertimini ⁊ ite in tabernacula vrã ⁊ in terrã possessiõis quam tradidit vobis moyses famulus dñi trãs ioꝛdanẽ: ita dũtaxat vt custodiatis attẽte ⁊ ope cõpleatis mandatũ ⁊ legẽ quã ꝓcepit vobis moyses famulus dñi: vt diligatis dñm deũ vestrũ. ⁊ ambuletis in oibus vijs ei⁹. ⁊ obseruetis mãdata illi⁹: adhereatisq̃ꝫ ei: ac seruiatis in oi coꝛde. ⁊ in oi aĩa vrã. Benedixitq̃ꝫ eis iosue. ⁊ dimisit eos. Qui reuer si sũt i tabernacula sua. Dimidie aũt tribui manasse possessionẽ moyses dederat in basan. ⁊ iccirco medie que supfuit dedit iosue soꝛtẽ inter ceteros fratres suos trãs ioꝛdanẽ ad occidentalẽ eius plagam. Cũq̃ꝫ dimitteret eos in tabernacula sua ⁊ benedixisset eis: dixit ad eos. In multa substantia atq̃ꝫ diuitijs reuertimini ad sedes vestras cũ argento ⁊ auro: ere ac ferro ⁊ veste multiplici. Diuidite predã hostiũ cum fratrib⁹ vestris. Reuersiq̃ꝫ sũt ⁊ abierũt filij ruben et filij gad et dimidia tribus manasse a filijs israel. de sylo q̃ sita ẽ in chanaan: vt intrarẽt galaad terrã possessionis sue: quã obtinuerãt iuxta imperiũ dñi in manu moysi. Cumq̃ꝫ venissent ad tumulos ioꝛdanis in terrã chanaan: edificauerũt iuxta ioꝛdanẽ altare infinite magnitudinis. Qd cũ audissent filij israel. et ad eos certi nũcij detulissent edificasse filios ruben et gad ⁊ dimidie tribus manasse altare in terra chanaan sup ioꝛdanis tumulos ꝯtra filios israel. cõuenerũt oẽs in sylo: vt ascẽderẽt et dimicarent ꝯtra eos. Et interim miserũt ad illos in terrã galaad phinees filium eleaçari sacerdotis ⁊ decẽ ꝓncipes cũ eo singulos de singulis tribub⁹. Qui venerũt ad filios ruben et gad et dimidie tribus manasse in terram galaad: dixerũtq̃ꝫ ad eos. Hec mandat omnis populus dñi. Que ẽ ista trãsgressio. Cur reliquistis dñm deũ israel edificantes altare sacrilegũ. et a cultu illi⁹ recedẽtes. An parũ vobis ẽ q̃ peccastis i beelphegoꝛ et vsq̃ꝫ in ꝓsentẽ diẽ macula hui⁹ sceleris i vobis permanet. multiq̃ꝫ de populo corruerũt. Et vos hodie reliquistis dñm. et cras in vniuersũ israel ira ei⁹ deseuiet. Q̃ si putatis immundã eẽ terrã possessiõis vrẽ: trãsite ad terrã in q̃ tabernaculũ dñi ẽ. et habitate int̃ nos: tm̃ vt a dño et a nostro cõsoꝛtio nõ recedatis. edificato altari preter altare dñi dei nr̃i. Nõne achan fi

lius çare ꝑterijt mandatū dñi. ⁊ super oēm po
pulū israel ira eiꝰ incubuit. Et ille erat vnꝰ ho/
mo atqꝫ vtinā solus ꝑijsset in scelere suo. Rñde
rūtqꝫ filij ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribꝰ manasse
ꝓncipibꝰ legatiōis israel. Fortissimus dñs deꝰ
ipse nouit: ⁊ isrl' fil' intelliget si preuaricationis
aīo hoc altare ꝯstruximꝰ: nō custodiat nos sed
puniat nos in ꝑsenti. Et si ea mēte fecimus vt
holocausta ⁊ sacrificiū ⁊ pacificas victimas suꝑ
eo īponeremus: ipse querat ⁊ iudicet. ⁊ non ea
magis cogitatiōe atqꝫ tractatu: vt diceremus:
cras dicēt filij vr̃i filijs nostris. Quid vobis ⁊
dño deo isrl'? Terminū posuit dñs inter nos ⁊
vos o filij ruben ⁊ filij gad iordanē fluuium: ⁊
iccirco partē nō habetis in dño. ⁊ ꝑ hāc occasi/
onē auertent filij vestri filios nr̃os a timore do
mini. Putauimꝰ itaqꝫ melius ⁊ diximus: Ex
truamꝰ nobis altare: nō in holocausta neqꝫ ad
victimas offerēdas: sꝫ in testimoniū inter nos
⁊ vos. ⁊ sobolē nr̃am: vr̃amqꝫ ꝓgeniē vt ser/
uiamꝰ dño. ⁊ iuris nr̃i sit offerre ⁊ holocausta
⁊ victimas ⁊ pacificas hostias. ⁊ neq̄q̄ dicant
cras filij vr̃i filijs nr̃is: nō vobis pars in dño.
Qꝫ si voluerit dicere: rñdebūt eis: Ecce altare
dñi qđ fecerūt pr̃es nostri: nō in holocausta ne
qꝫ in sacrificiū: sꝫ in testimoniū nostrū ac vr̃m
Absit a nobis hoc scelus vt recedamus a dño
⁊ eiꝰ vestigia relinquamus: extructo altari ad
holocausta ⁊ sacrificia ⁊ victimas offerendas:
preter altare dñi dei nostri quod extructum est
ante tabernaculum eius. Quibus auditis phi
nees sacerdos ⁊ principes legationis israel qui
erāt cū eo placati sūt. ⁊ vba filiorꝝ ruben ⁊ gad
⁊ dimidie tribꝰ manasse libentissime susceperūt
Dixitqꝫ phinees filius eleaçari sacerdos ad
eos: Nūc scimus ꝙ nobiscū sit dñs: qm̄ alieni
estis a ꝑuaricatiōe hac: ⁊ liberastis filios israel
de manu dñi: Reuersusqꝫ ē cū principibꝰ a fi/
lijs ruben ⁊ gad de terra galaad finiū chanaan
ad filios israel. et retulit eis. Placuitqꝫ sermo
cunctis audiētibus. Et laudauerunt deum fi/
lij israel. ⁊ nequaq̄ꝫ vltra dixerunt vt ascende/
rent cōtra eos atqꝫ pugnarent. ⁊ delerent terrā
possessionis eorum. Vocaueruntqꝫ filij ruben
⁊ filij gad altare qđ extruxerāt testimoniū nr̃m
ꝙ dñs ipse sit deus.

XXIII

Euoluto autē multo tēpore postq̄ꝫ pa/
cem dederat dñs israheli. subiectis i gy
ro nationibus vniuersis ⁊ iosue iā lon
geuo ⁊ ꝑsenilis etatis: postq̄ꝫ diuiserat terram
filijs israel scđm ꝙ dñs imperauerat: vocauit
iosue oēm israhelē: maioresqꝫ natu ⁊ principes
ac duces ⁊ magistros: dixitqꝫ ad eos: Ego se/
nui ⁊ ꝓgressioris etatis sū: vosqꝫ cernitis oia q̄
fecerit dñs deus vester cūctis per circuitū nati
onibus quomō ꝓ vobis ipse pugnauerit. Et
nūc, qr vobis sorte diuisit oēm terrā: ab orien/
tali parte iordanis vsqꝫ ad mare magnū: multe
qꝫ adhuc supersunt nationes: dñs deus vester
disperdet eas et auferet a facie vestra. et possi/
debitis terrā sicut vobis pollicitus est. Tantuꝫ
cōfortamini et estote solliciti vt custodiatis cun
cta q̄ scripta sūt in volumine legis moysi. et nō
declinetis ab eis: nec ad dexterā neqꝫ ad sini/
stram. ne postq̄ꝫ intraueritis ad gentes q̄ inter
vos future sūt: iuretis in nomine deorū earum
et seruiatis eis et adoretis illos: sꝫ adhereatis
dño deo vr̃o qđ fecistis vsqꝫ in diem hanc. Et
tūc auferet dñs in ꝯspectu vr̃o gentes magnas
et robustissimas: et nullus vobis resistere po/
terit. Unus ex vobis persequet̃ hostium mille
viros: qr dñs deus vester ꝓ vobis ipse pugna
bit: sicut pollicitus est: hoc tm̄ diligentissime ꝓ
cauete: vt diligatis dñm deū vestrū. Quod si
volueritis gentiū harꝝ q̄ inter vos habitāt er/
roribꝰ adherē. et cū eis miscē cōnubia atqꝫ ami
citias copulare: iā tūc scitote ꝙ dñs deus vester
nō eas deleat añ faciē vr̃am: sꝫ erūt vobis i fo
ueā ac laqueū et offendiculū ex latere vestro. et
sudes i oculis vr̃is: donec vos auferat atqꝫ di
sperdat de t̄ra hac optima quā tradidit vobis.
En ego hodie ingrediar viā vniuerse t̄re. ⁊ to
to aīo cognoscetis ꝙ de oibꝰ vbis q̄ se dñs ꝑsti/
turꝝ vobis eē pollicitꝰ ē: vnū nō ꝑterierit i cas
sum. Sicut ergo impleuit ope qđ ꝓmisit. et ꝓ/
spera cuncta venerūt: sic adducet suꝑ vos qcqd
malorꝝ cōminatꝰ ē: donec vos auferat atqꝫ di/
sperdat de t̄ra hac optima quā tradidit vobis eo
ꝙ ꝑterieritis pactū dñi dei vr̃i qđ pepigit vobi/
scū. et seruieritis dijs alienis et adoraueritis eos.
Cito atqꝫ velociter ꝯsurget vos furor domini
et auferemi ab hac t̄ra optia quā tradidit vob.

XXIIII

Congregauitqꝫ iosue
omnes tribꝰ israel in sychem. et vocauit
maiores natu ac ꝓncipes et iudices et ma
gistros: steterūtqꝫ in ꝯspectu dñi. et ad populuꝫ
sic locutꝰ est. Hec dicit dñs deꝰ israhel. Trans
fluuium habitauerunt pr̃es vr̃i ab initio: thare
pater abrahā et nachor: seruierūtqꝫ dijs alienis
Tulit ergo pr̃em vr̃m abrahā de mesopotamie
finibꝰ. et adduxi eū in terram chanaan: multi/
plicauiqꝫ semen eius. et dedi ei isaac. illiqꝫ rur/
sū dedi iacob et esau. E quibꝰ esau dedi montē
seyr ad possidendū: iacob vero et filij eiꝰ descen

derūt in egyptū. Misiq; moysen ⁊ aaron. ⁊ ꝑcussi egyptū multis signis atq; portētis: eduxiq; vos ⁊ patres vestros de egypto. ⁊ venistis ad mare: persecutiq; sunt egyptij patres vr̄os cū curribus ⁊ equitatu vsq; ad mare rubrum. Clamauerūt aūt ad dn̄m filij israel: q posuit tenebras inter vos ⁊ egyptios. ⁊ adduxit super eos mare ⁊ operuit eos. Viderūt oculi vestri cūcta que in egypto fecerim. ⁊ habitastis in solitudine multo tempore. ⁊ introduxi vos i terram āmorrei q habitabat trans iordanē. Cūq; pugnarent ꝯtra vos: tradidi eos in manus vestras. ⁊ possedistis terrā eoꝝ atq; interfecistis eos. Surrexit aūt balach filius sephor rex moab. ⁊ pugnauit ꝯtra israhelē. Misitq; ⁊ vocauit balaam filium beor vt malediceret vobis. ⁊ ego nolui audire eū: sed ecōtrario ꝑ illū benedixi vobis ⁊ liberaui vos de manu eiꝰ. Transistisq; iordanē ⁊ venistis ad hiericho: pugnaueruntq; ꝯ̄ vos viri ciuitatis eiꝰ. āmorreus ⁊ pherezeꝰ ⁊ chananeꝰ ⁊ etheꝰ ⁊ gergeseꝰ ⁊ eueus ⁊ iebuseꝰ ⁊ tradidi illos in manꝰ vr̄as. Misiq; ante vos crabrones. ⁊ eieci eos de locis suis duos reges āmorreoꝝ nō in gladio ⁊ in arcu tuo: dediq; vobis terrā in qua nō laborastis. ⁊ vrbes quas non edificastis. vt habitaretis in eis. vineas ⁊ olivueta que non plantastis. Nūc ergo timete dn̄m ⁊ seruite ei perfecto corde atq; ꝟverissimo. ⁊ auferte deos qbus seruierunt patres vestri in mesopotamia ⁊ in egypto. ac seruite domino. Sin aūt malū vobis videt̄ vt dn̄o seruiatis: optio vobis dat̄. Eligite hodie qd̄ placet cui seruire potissimū debeatis: vtrū dijs qbus seruierunt patres vr̄i in mesopotamia. an dijs āmorreoꝝ in quoꝝ terra habitat̄. Ego autē et domꝰ mea seruiemus dn̄o. Rn̄ditq; ppl̄s ⁊ ait. Absit a nobis vt relinquamꝰ dn̄m. ⁊ seruiamus dijs alienis. Dn̄s deꝰ nr̄ ipe eduxit nos ⁊ patres nostros de terra egypti ⁊ de domo seruitut̄ fecitq; vidētibꝰ nobis signa ingētia. ⁊ custodiuit nos in oī via ꝑ quā ambulauimꝰ. ⁊ in cūct̄ populis ꝑ quos transiuimꝰ. ⁊ eiecit vniuersas gētes āmorreū habitatorē terre quā nos intrauimꝰ. Seruiemꝰ igit̄ dn̄o: q2 ipe est deꝰ nr̄. Dixitq; iosue ad ppl̄m. Nō poteritis seruire dn̄o: deꝰ eni scūs ⁊ fortis emulator est: nec agnoscet scelerib9 vestris atq; pctīs. Si dimiserit̄ dn̄m ⁊ seruierit̄ dijs alienis. ꝯuertet se ⁊ affliget vos atq; subuertet: postq; vobis prestiterit bona. Dixitq; ppl̄s ad iosue. Nequaq̄; ita vt loq̄ris erit. sed dn̄o seruiemꝰ. Et iosue ad ppl̄m: testes inq̄t vos estis: q2 ipsi elegeritis vobis dn̄m vt seruiatis ei. Respōderūtq; testes. Nunc ergo ait auferte deos alienos de medio vr̄i. ⁊ inclinate corda vr̄a ad dominū deū isrl̄. Dixitq; populꝰ ad iosue. Dn̄o deo nr̄o seruiemus. ⁊ obediētes erimꝰ p̄ceptis eius. Percussit ergo iosue i die illo fedus. ⁊ ꝓposuit ppl̄o p̄cepta atq; iudicia i sychē. Scripsit quoq; oia verba hec i volumie legis domini. ⁊ tulit lapidē ꝑgrādē. posuitq; eū subter q̄rcū q̄ erat i scūario domini. ⁊ dixit ad oēm ppl̄m. En lapis iste erit vobis i testimoniū q̄ audieritis oia ꝟba dn̄i q̄ locutus est vobis: ne forte postea negare velitis ⁊ mētiri dn̄o deo vestro. Dimisitq; ppl̄m. singulos i possessionez suā. Et post hec mortuus ē iosue filius nun seruus domini cētū decē annoꝝ: sepelierūtq; eū i finibus possessiōis sue i thānathsare: q̄ sita est i mōte effraim. a septētrionali ꝑte montis gaas. Seruiuitq; israel domino cūctis diebus iosue ⁊ senioꝝ qui lōgo vixerant tempore post iosue ⁊ qui nouerant omnia opera domini que fecerat in israel. Ossa quoq; ioseph que tulerant filij israel de egypto sepelierunt in sychem i parte agri quem emerat iacob a filijs emmor prīs sychem centum nouellis ouibus. ⁊ fuit in possessionem filiorum ioseph. Eleazar quoq; filius aaron mortuus est. ⁊ sepelierunt eum in gabaath phinees filij eius: que data est ei in monte effraim.

Explicit liber Josue. Incipit liber sopthim quē nos Judicū appellamus. Capl̄m I

Post mortem iosue. ꝯsuluerūt filij isrl̄ dominū dicētes. Quis ascēdet ante nos ꝯ̄ chananeum. ⁊ erit dux belli. Dixitq; dn̄s. Judas ascēdet. Ecce tradidi terrā i manu eiꝰ. Et ait iudas symeoni frī suo: Ascēde mecū i sortē meam. ⁊ pugna ꝯ̄ chananeū vt ⁊ ego ꝑgā tecū i sortē tuam Et abijt cū eo symeon. Ascēditq; iudas ⁊ tradidit dn̄s chananeū ac pherezeū i manus eoꝝ ⁊ ꝑcusserūt i bezech decē milia viroꝝ. Inuenerūtq; adonibezech i bezech. ⁊ pugnauerunt ꝯ̄ eū ac ꝑcusserūt chananeū ⁊ pherezeū. Fugit autē adonibezech quē ꝑsecuti ꝯp̄hēderūt cesis summitatibus manuū eius ac pedū. Dixitq; adonibezech. Septuagita reges āputatis manuū ac pedū sūmitatibus colligebant sub mēsa mea ciboꝝ reliqas: sicut feci. ita reddidit mihi deus. Adduxeruntq; eū i irl̄m. ⁊ ibi mortuus ē. Oppugnātes ergo filij iuda irl̄m ceperūt eā. ⁊ ꝑcusserūt i ore gladij tradētes cunctā incēdio ciuitatē

Et postea descendētes pugnauerūt ꝯtra chana
neū q habitabat in mōtanis. ⁊ ad meridiē in cā
pestribus. ¶Pergensqꝫ iudas ꝯtra chananeum
q habitat i hebron cui⁹ nomē fuit antiqtus caria
tharbe. ꝑcussit sesai ⁊ hayman ⁊ tholmai: atqꝫ i
de ꝓfectus abijt ab habitatores dabir. cuius no
men vetus erat cariathsepher. i. ciuitas litteraꝝ.
Dixitqꝫ caleph. Qui percusserit cariathsepher
⁊ vastauerit eam: dabo ei axam filiam meā vxo
rem. Cūqꝫ cepisset eam othoniel fili⁹ cenez fra
ter caleph minor: dedit ei axam filiam suam con
iugem. Quā pgentem in itinere monuit vir su
us vt peteret a patre suo agrum. Que cum su-
spirasset sedens in asino. dixit ei caleph. Quid
habes. At illa respondit. Da mihi benedictio-
nem: qꝛ terram arentem dedisti mihi. da ⁊ irri-
guam aquis. Dedit ergo caleph irriguū supi⁹
⁊ irriguū inferi⁹. Filij aūt cinei cognati. moysi
ascenderunt de ciuitate palmaꝝ cum filijs iuda
in desertum sortis eius qđ est ad meridiē arath.
⁊ habitauerūt cū eo. Abijt aūt iudas cuꝫ symeo
ne fratre suo. ⁊ percusserūt simul chananeū: qui
habitabat i sephat. ⁊ iterfecerūt euꝫ. Vocatūqꝫ
est nomen vrbis horma idest anathema. Ce-
pitqꝫ iudas gaçan cū finibus suis: ⁊ ascalonem
atqꝫ accaron cū terminis suis. Fuitqꝫ dn̄s cuꝫ
iuda. ⁊ montana possedit. Nec potuit delere ha
bitatores vallis: qꝛ falcatis curribus abunda-
bant. Dederuntqꝫ caleph hebron sicut dixerat
moyses: q deleuit ex ea tres filios enach. Iebu
seum aūt habitatorem ierusalē nō deleuerūt filij
beniamin. Habitauitqꝫ iebuseus cum filijs be
niamin i ierusalē vsqꝫ in pn̄tem diem. Domus
qꝫ ioseph ascendit in bethel. fuitqꝫ dn̄s cum eis
Nā cū obsideret vrbē q prius luça vocabatur.
viderūt hoiem egredientē de ciuitate. dixerunt
qꝫ ad eū. Ostende nobis introitū ciuitatis. ⁊ fa
ciemus tecū mīam. Qui cū ondisset eis. percus
serunt vrbē in ore gladij: hoiem aūt illū ⁊ oēm
cognationē eius dimiserūt. Qui dimissus abijt
in terram ethim ⁊ edificauit ibi ciuitatem. voca
uitqꝫ eā luçā q̄ ita appellat̄ vsqꝫ in p̄sentem diē.
Manasses quoqꝫ nō deleuit bethsan ⁊ chanath
cum viculis suis. ⁊ habitatores dor ⁊ ieblaam ⁊
maieddo cum viculis suis. cepitqꝫ chananeus
habitare cum eis. ¶Postqꝫ aūt confortatus est is
rael fecit eos tributarios ⁊ delere noluit. Effra
im etiam nō interfecit chananeum q habitabat i
gaçer: sed habitauit cum eo. Zabulon non dele
uit habitatores tethron ⁊ naalon: sed habitauit
chananeus in medio eius. factusqꝫ est ei tribu-
tarius. Aser quoqꝫ non deleuit habitatores ac
cho ⁊ sidonis alab ⁊ achaçib ⁊ āma ⁊ aphech ⁊
roob: habitauitqꝫ in medio chananei habitato
ris illius terre: nec interfecit eū. Neptalim qꝫ
nō deleuit habitatores bethsemes ⁊ bethanath
⁊ habitauit inter chananeū habitatorē terre: fu
erūtqꝫ ei bethsemite ⁊ bethanite tributarij. Ar
tauitqꝫ āmoneus filius dan in mōte: nec dedit
eis locū vt ad planiora descēderēt: habitauitqꝫ
in mōte hares qđ interp̄tat̄ testatio in hailon et
salabim. Et aggrauata ē manus dom⁹ ioseph.
factusqꝫ ē ei tributari⁹. Fuit aūt terminus am
morrei ab ascensu scorpionis petra ⁊ superiora
loca.

II

Ascēditqꝫ angel⁹ dn̄i de galgalis ad lo
cū flentiū. ⁊ ait. Eduxi vos de egypto
⁊ introduxi in terrā pro qua iuraui pa
trib⁹ vestris. ⁊ pollicitus sum vt nō facerē irri-
tū pactū meū vobiscū in sempiternū: ita dūtaxat
vt nō feriretis fedus cū habitatorib⁹ terre hui⁹
⁊ aras coꝝ subuerteretꝭ. ⁊ noluistis audire vo
cem meam. Cur hoc fecistis. Quāobrem no-
lui delere eos a facie vestra. vt habeatis hostes
⁊ dij eorum sint vobis in ruinam. Cūqꝫ loque
ret̄ angelus dn̄i hec verba ad oēs filios isrl.
eleuauerūt vocem suā ⁊ fleuerūt. Et vocatum
est nomen loci illi⁹ loc⁹ flentiū siue lachrymarū
imolauerūtqꝫ ibi hostias domino. Dimisit er
go iosue populū. ⁊ abierūt filij israel vnusqsqꝫ
in possessionē suā vt obtinerēt eā. seruierūtqꝫ
dn̄o cūctis diebus eius ⁊ senioꝝ. qui lōgo post
eū vixerūt tp̄e. ⁊ nouerāt oia opa dn̄i q̄ fecerat
cū israel. Mortuus est aūt iosue filius nun fa-
mulus dn̄i centū ⁊ decem annoꝝ. ⁊ sepelierunt
eū in finibus possessionis sue in thamnathsare
in monte effraim a septētrionali plaga montis
gaas. Omisqꝫ illa generatio cōgregata est ad pa
tres suos. ⁊ surrexerūt alij qui nō nouerūt do-
minū: ⁊ opera q̄ fecerat cuꝫ israel. Feceruntqꝫ
filij israel malū in cōspectu dn̄i ⁊ seruierūt baali
ac dimiserūt dn̄m deum patrū suorum qui edu
xerat eos de terra egypti. ⁊ secuti sūt deos alie-
nos. deos qꝫ populoꝝ q habitabant in circuitu
coꝝ. ⁊ adorauerūt eos. ⁊ ad iracundiam cōcita
uerunt dn̄m. dimittentes eū. ⁊ seruientes baal
⁊ astaroth. Iratusqꝫ dn̄s ꝯtra isrl' tradidit eos
in man⁹ diripientiuꝫ: q ceperūt eos ⁊ vendide
rūt hostib⁹ qui habitabant per gyrū: nec potue
runt resistere aduersarijs suis: sed quocūqꝫ p-
gere voluissent: man⁹ dn̄i sup eos erat. sicut lo
cut⁹ ē ⁊ iurauit eis. ⁊ vehement̄ afflicti sūt. Su
scitauitqꝫ dn̄s iudices q liberarēt eos de vastā
tiū manib⁹: sed nec eos audire voluerunt: for-

nicantes cum dijs alienis τ adorãtes eos. Ci/
to deseruerunt viã p quã ingressi fuerãt patres
eoꝝ. τ audiẽtes mãdata dñi oia fecere ꝯtraria
Cũq3 dominus iudices suscitaret. i diebus eo
rũ flectebaꝉ mia τ audiebat afflictoꝝ gemitus.
τ liberabat eos de cede vastantiũ. Postq3 aũt
mortuus eẽt iudex reuertebanꝉ. τ multo facie
bant maiora q3 fecerant pr̃es eoꝝ sequẽtes de/
os alienos seruiẽtes eis τ adorãtes illos. Nõ
dimiserunt adinuentiones suas. τ viã durissi/
mã p quã ambulare cõsueuerãt. Iratusq3 ẽ fu
ror dñi in israel τ ait. Quia irritũ fecit gẽs ista
pactum meum qd̃ pepigerã cum prĩbus eoꝝ τ
vocẽ meã audire cõtẽpsit. τ ego nõ delebo gen
tes quas dimisit iosue. τ mortuus ẽ. vt in ipsis
experiar isrl' vtrũ custodiãt viã dñi. et ambulẽt i
ea. sicut custodierũt pr̃es eoꝝ. an nõ. Dimisit
ꝰ dñs oẽs natiões has. et cito subuertere nolu
it: nec tradidit i manus iosue. III

Hẽ sunt gẽtes quas dñs dereliqͣt vt eru
diret in eis israhelẽ. et oẽs q nõ noue
rãt bella chananeoꝝ: et postea discerẽt
filij eoꝝ certare cum hostibus. et habere cõsue
tudinem preliandi. qnq3 satrapas philistinoꝝ
omnẽq3 chananeum et sidonium. atq3 eueum
q habitabat in monte libano de monte baal her
mon vsq3 ad introitum emath. Dimisitq3 eos
vt in ipis experireꝉ israhelem vtrum audirent
mandata dñi que pceperat patribus eoꝝ p ma
num moysi. an non. Itaq3 filij israel habitaue
runt in medio chananei et ethei et ammorei et
pherezei et euei et iebusei. et duxerunt vxores
filias eoꝝ ipsiq3 filias suas filijs eoꝝ tradide/
rũt et seruierunt dijs eoꝝ. Feceruntq3 malũ i
cõspectu dñi. τ obliti sunt dei sui seruientes ba
alim τ astaroth. Iratusq3 ꝯtra israel dñs tradi
dit eos in manꝰ chusanrasathaim regis meso/
potamie seruierũtq3 ei octo annis. Et clamaue
rũt ad dñm qui suscitauit eis saluatorẽ: τ libera
uit eos: othoniel videlicet filiũ cenez fratrez ca
leph minorem: fuitq3 in eo spũs dñi. τ iudica/
uit isrl'. Egressusq3 ẽ ad pugnã. τ tradidit dñs
in manꝰ eius cusanrasathaim regẽ syrie: τ op/
pssit eũ. Quieuitq3 terra quadraginta annis τ
mortuus est othoniel filiꝰ cenez. Addiderũt au
tẽ filij israel facere malũ in ꝯspectu dñi: q ꝯfor
tauit aduersũ eos eglon regẽ moab: q2 fecerũt
malũ in cõspectu eiꝰ. Et copulauit ei filios am
mon τ amalech: abijtq3 τ percussit israel. atq3
possedit vrbẽ palmaꝝ. Seruierũtq3 filij israel
eglon regi moab decem τ octo annis. τ postea
clamauerũt ad dñm. Qui suscitauit eis saluato
rẽ vocabulo aioth filiũ gera filij gemini q vtra
q3 manu ꝓ dextra vtebatur. Miseruntq3 filij
israel per illum munera eglõ regi moab. Qui
fecit sibi gladiũ ancipitem habentem in medio
capulũ longitudinis palme manus. τ accinctꝰ
est eo subter sagũ in dextro femore. Obtulitq3
munera eglon regi moab. Erat autem eglon
crassus nimis. Cũq3 obtulisset ei munera ꝓse
cutus est socios qui cũ eo venerant. τ reuersus
de galgalis vbi erant idola. dixit ad regẽ. Ver
bum secretum habeo ad te o rex. Et ille impe/
rauit silentiũ. Egressisq3 oibus q circa eũ erãt
ingressus est aioth ad eũ. Sedebat autẽ in esti
uo cenaculo solus. Dixitq3. Verbũ dei habeo
ad te. Qui statim surrexit de throno. Extendit
q3 aioth sinistrã manũ. τ tulit sicã de dextro fe
more suo. infixitq3 eam in ventrẽ eius tã vali/
de vt capulus sequereꝉ ferrũ in vulnere: ac pin
guissimo adipe stringereꝉ. Nec eduxit gladiũ
sed ita vt percusserat reliquit in corpore: statim
q3 p secreta nature alui stercora ꝓruperũt. Ai/
oth aũt clausis diligentissime ostijs cenaculi et
obfirmatis sera per posticũ egressus ẽ. Serui
q3 regis ingressi viderũt clausas fores cenacu
li atq3 dixerũt. Forsitan purgat aluũ in estiuo
cenaculo. Expectantesq3 diu donec erubesce/
rent τ videntes ꝙ nullus apiret. tulerũt clauẽ
τ aperientes inuenerũt dñm suũ in terra iacen
tem mortuũ. Aioth aũt dũ illi turbarenꝉ. effu/
git τ pertransijt locũ idoloꝝ vnde reuersus fu
erat. Venitq3 in seyrath. τ statim insonuit buc
cina in monte effraim: descẽderũtq3 cũ eo filij
israel ipo in fronte gradiẽte. Qui dixit ad eos
Sequimini me. Tradidit enim dñs inimicos
nostros moabitas in manꝰ nostras. Descẽde
rũtq3 post eũ τ occupauerunt vada iordanis q̃
trãsmittũt in moab. τ non dimiserunt transire
quẽq3: sed pcusserũt moabitas in tpe illo circiꝉ
decẽ milia oẽs robustos τ fortes viros. Nul/
lus eoꝝ euadere potuit. Humiliatusq3 est mo
ab i die illo sub manu isrl'. τ qeuit terra octogi
ta annis a prelijs. Post hũc fuit sangar filius
anath: qui pcussit de philistijm sexcẽtos viros
vomere. Et ipe q3 defendit israel. IIII

Addiderũtq3 filij israel facere malum i
cõspectu dñi post mortẽ aioth. τ tradi/
dit illos dñs in manus iabin regis cha
naan q regnauit in asor. Habuitq3 ducem ex/
ercitus sui noie sysaram. Ipe aũt habitabat in
aroseth gentiũ. Clamaueruntq3 filij israhel ad
dñm. Nongentos eni habebat falcatos currꝰ
τ per viginti ãnos vehemẽt oppresserat eos.

Erat aūt delbora ꝓphetes vxor lapidoch: que
iudicabat pplm̄ in illo tp̄e. ⁊ sedebat sub palma
que nomine illius vocabat̄ inter rama ⁊ bethel
in monte effraim: ascēdebātqꝫ ad eā filij israel
in oē iudiciū. Que misit ⁊ vocauit barach filiū
abinoem de cedes nepthalim: dixitqꝫ ad eum.
Precepit tibi dominus deꝰ israel. Vade ⁊ duc
exercitum in montē thabor: tollesqꝫ tecū decem
milia pugnatorūꝫ de filijs neptalim et de filijs
çabulon. Ego aūt adducā ad te in loco torren/
tis cyson sysaram principem exercitus iabin et
currus eius atqꝫ omnē multitudinē. et tradam
eos in manu tua: Dixitqꝫ ad eam barach: Si
venis mecū: vadam: si nolueris venire: nō ꝑ/
gam. Que dixit ad eum: Ibo quidē tecuꝫ: sed
in hac vice victoria nō reputabitur tibi: quia in
manu mulieris tradet̄ sysara. Surrexit itaqꝫ
delbora. ⁊ perrexit cum barach in cedes. Qui
accersitis çabulon ⁊ neptalim. ascendit cum de
cem milibus pugnatorū habēs delborā in co/
mitatu suo. Aber aūt cineus recesserat quondā
a ceteris cineis fratribꝰ suis filijs obab cognati
moysi ⁊ tetēderat tabernacula vsqꝫ ad vallem
que vocat̄ sennim. ⁊ erit iuxta cedes. Nuncia/
tūqꝫ ē sysare ꝙ ascēdisset barach filius abino/
em in montē thabor. Et cōgregauit nōgentos
falcatos currꝰ. ⁊ oēm exercituꝫ de aroseth gen/
tium ad torrentem cyson. Dixitqꝫ delbora ad
barach. Surge. hec ē. n. dies in q̄ tradidit dn̄s
sysaram in manus tuas. En ipse ductor ē tuꝰ
Descendit itaqꝫ barach de monte thabor. ⁊ de
cem milia pugnatorum cum eo. Perterruitqꝫ
dominus sysaram ⁊ oēs currus eiꝰ: vniuersaꝫ
qꝫ multitudinē in ore gladij ad cōspectum ba/
rach intātū vt sysara de curru desiliēs: pedibꝰ
fugeret: ⁊ barach ꝑseq̄ret̄ fugientes currus et
exercitū vsqꝫ ad aroseth gentiū. ⁊ ois hostium
multitudo vsqꝫ ad internitionē caderet. Sy/
sara aūt fugiēs ꝑuenit ad tentoriū iabel vxoris
aber cinei. Erat aūt pax inter iabin regem asor
⁊ domū aber cinei. Egressa igit̄ iabel in occur
sū sysare: dixit ad eū. Intra ad me dn̄e mi: ne
timeas. Qui ingressus tabernaculū eiꝰ. ⁊ oper
tus ab ea pallio. Dixit ad eam. Da mihi obse/
cro paululū aque: quia sitio valde. Que apuit
vtrem lactis. ⁊ dedit ei bibere. ⁊ operuit illum
Dixitqꝫ sysara ad eā Sta ante ostiū tabernacu
li. ⁊ cū venerit aliquis interrogans te ⁊ dicēs:
nūquid hic ē aliquis: rn̄debis. Nullus ē. Tu/
lit itaqꝫ iabel vxor aber clauū tabernaculi assu/
mens pariter ⁊ malleum. ⁊ ingressa abscondite
⁊ cū silentio: posuit supra tympus capitis eius
clauū: ꝑcussūqꝫ malleo defixit in cerebrum vsqꝫ
ad terrā: q soporē morti sociās defecit. ⁊ mor/
tuus ē. Et ecce barach sequēs sysarā veniebat
egressaqꝫ iabel in occursū eius: dixit ei. Veni
⁊ ostendā tibi virū queꝫ queris. Qui cum in/
trasset ad eam: vidit sysaram iacentē mortuum
⁊ clauū infixum in tympore eius. Humiliauit
ergo deꝰ in die illo iabin regē chanaan corā fi/
lijs isrl': q crescebāt q̄tidie. ⁊ forti manu oppri/
mebāt iabin regē chanaan donec delerēt eum.

Ceciner ūtqꝫ delbora ⁊ barach. V
filius abinoem in illo die dicētes. Qui
sponte obtulistis de israel animas ve/
stras ad ꝑiculum: bn̄dicite dn̄o. Audite reges
aulibꝰ ꝑcipite ꝓncipes. Ego sū ego sū q̄ domi
no canā: psallā dn̄o deo isrl'. Dn̄e cū exires de
seir: ⁊ trāsires per regiōes edom. terra mota ē
celiqꝫ ac nubes stillauerūt aquis. Montes flu
xerūt a facie domini. ⁊ sinai a facie dn̄i dei isrl'.
In diebꝰ sangar filij anath in diebꝰ iabel quie/
uerūt semite. ⁊ qui ingrediebāt̄ per eas ambu/
lauerūt per calles deuios. Cessauerūt fortes in
israel ⁊ q̄euerūt donec surgeret delbora: surge
ret mater in isrl'. Noua bella elegit dn̄s: ⁊ por/
tas hostiū ipse subuertit. Clypeus ⁊ hasta si ap
paruerūt in q̄draginta milibꝰ isrl'. Cor meū di
ligit ꝓncipes isrl'. Qui ꝓpria volūtate obtuli/
stis vos discrimini benedicite dn̄o: q ascēditis
sup nitētes asinos. ⁊ sedetis supra in iudicio ⁊
ambulatis in via loquimini. Vbi collisi sūt cur
rus. ⁊ hostiū suffocatꝰ est exercitꝰ ibi narrentur
iusticie dn̄i. ⁊ clemētia i fortes isrl'. Tūc descen
dit populꝰ domini ad portas. ⁊ obtinuit princi
patū. Surge surge delbora: surge surge et lo/
quere canticū. Surge barach. ⁊ apꝓhende ca/
ptiuos tuos fili abinoem. Saluate sunt reli/
quie ppl'i. Dn̄s i fortibꝰ dimicauit. Ex effraim
deleuit eos in amalech. ⁊ post eū ex beniamin i
populos tuos o amalech. De machir ꝓncipes
descēderūt. ⁊ de çabulon q exercitū ducerēt ad
bellandū. Duces ysachar fuere cum delbora ⁊
barach vestigia sūt secuti: q quasi in preceps ac
baratrū se discrimini dedit. Diuiso ꝯ se rubē
magnanimoꝝ repta ē cōtētio. Quare habitas
inter duos terminos: vt audias sibilos gregū
Diuiso cōtra se ruben: magnanimorū reper/
ta ē ꝯtētio. Galaad trans iordanē quiescebat ⁊
dan vocabat navibꝰ. Aser habitabat in littore
maris. ⁊ in portubus morabat̄. Zabulon vero
⁊ neptalim obtulerūt aīas suas morti in regi/
one merome. Venerūt reges ⁊ pugnauerunt
pugnauerūt reges chanaan in thane iuxta aq̄s

mageddo: ⁊ tñ nihil tulere p̄dantes. De celo dimicatū ē contra eos: stelle manētes i ordine ⁊ cursu suo aduersus sysarā pugnauerūt. Torrens cyson traxit cadauera eoꝝ torrēs cadumi torrens cyson. Conculca anima mea robustos Vngule equoꝝ ceciderūt: fugiētibꝰ impetu. ⁊ p p̄ceps ruētibꝰ fortissimis hostiū. Maledicite terre meroç dixit angelꝰ dñi: maledicite habitatoribꝰ eius: q̄r nō venerūt ad auxiliū domini in adiutoriū fortissimoꝝ eiꝰ. Benedicta inter mulieres iahel vxor aber cinei: ⁊ benedicatur in tabernaculo suo. Aquā petēti lac dedit ⁊ in phiala principū obtulit butyrū. Sinistrā manū misit ad clauum. ⁊ dexterā ad fabroꝝ malleos: p̄cussitq̄ȝ sysarā querens in capite vulneri locū. ⁊ timpꝰ valide p̄forans. Inter pedes eius ruit: defecit ⁊ mortuus ē. Voluebat̄ ante pedes eius: ⁊ iacebat exanimis ⁊ miserabilis. Per fenestrā respiciens vlulabat mater eius ⁊ de cenaculo loq̄bat̄. Cur morat̄ regredi currꝰ eius: q̄re tardauerūt pedes q̄drigaꝝ illiꝰ. Vna sapientior ceteris vxoribꝰ eius hec socrui verba respōdit: Forsitā nūc diuidit spolia. ⁊ pulcherrima feminaꝝ eligit̄ ei. Vestes diuersorū colorū sysare tradūt̄ in predā. ⁊ suppellex varia ad ornāda colla cōgerit̄. Sic pereant oēs inimici tui domie: qui aūt diligūt te: sicut sol i ortu suo splendet: ita rutilent. Quieuitq̄ȝ terra per quadraginta annos.

VI

Fecerūt aūt filij israel malū in cōspectu domini: q tradidit illos in manu madian septem annis. ⁊ oppressi sunt valde ab eis. Fecerūtq̄ȝ sibi antra ⁊ spelūcas i montibus ⁊ munitissima ad repugnādū loca. Cūq̄ȝ seuisset israel: ascendebat madian ⁊ amalech ceteriq̄ȝ orientaliū nationū. ⁊ apud eos figentes tentoria: sicut erāt in herbis cūcta vastabāt vsq̄ȝ ad introitū gaçe: nihil q̄ȝ oino ad vitā pertinens relinquebāt in israel: nō oues: nō boues nō asinos. Ipsi eni ⁊ vniuersi greges eorū veniebāt cū tabernaculis suis. ⁊ instar locustarū vniuersa cōplebāt innumera multitudo hominū ⁊ cameloꝝ: q̄cquid tetigerant deuastantes. Humiliatusq̄ȝ ē israel valde in cōspectu madian. Et clamauit ad dominū postulās auxilium ꝯ madianitas. Qui misit ad eos viꝝ p̄phetā ⁊ locutꝰ est. Hec dicit dñs deꝰ isrl': Ego vos feci cōscēdere de egypto. ⁊ eduxi vos de domo seruitutis. ⁊ liberaui de manu egyptioꝝ. ⁊ omniū inimicoꝝ q affligebāt vos. Eieciq̄ȝ eos ad introitū vr̄m. ⁊ tradidi vobis terrā eoꝝ. et dixi. Ego dominus deꝰ vester. Ne timeatis deos āmorreoꝝ in q̄ꝝ terra habitat̄. Et noluistis audire vocē meā. Venit aūt angelus domini. et sedit sub quercu q̄ erat i effra. ⁊ p̄tinebat ad ioas patrē familie ezri. Cūq̄ȝ gedeon filiꝰ eius excuteret atq̄ȝ purgaret frumēta i torculari vt fugeret madian: apparuit ei āgelus domini. ⁊ ait Dominus tecū viroꝝ fortissime. Dixitq̄ȝ ei gedeon. Obsecro mi dñe si dominus nobiscū est cur ḡ app̄hēderūt nos hec oia? Vbi sūt mirabilia eius q̄ enarrauerūt p̄res nr̄i: atq̄ȝ dixerunt. de egypto eduxit nos dominus. Nūc āt dereliq̄t nos. ⁊ tradidit i manu madian. Respexitq̄ȝ ad eū dominꝰ ⁊ ait: Vade i hac fortitudine tua ⁊ liberabis isrl' de manu madian. Scito q̄ miserim te. Qui respōdēs ait. Obsecro mi domine i q̄ liberabo isrl'? Ecce familia mea infima ē i manasse. ⁊ ego minꝰ i domo p̄ris mei. Dixitq̄ȝ ei dñs. Ego ero tecū. ⁊ p̄cuties madian q̄si vnuȝ viꝝ. Et ille: si inueni inq̄t grām coram te: da mihi signuȝ q̄ tu sis q loq̄ris ad me. Ne recedas hinc donec reuertar ad te: portās sacrificiū ⁊ offerēs tibi. Qui respōdit: Ego prestolabor aduētuȝ tuū. Ingressus ē itaq̄ȝ gedeon et coxit heduȝ. ⁊ de farina modio açimos panes carnesq̄ȝ ponens in canistro ⁊ ius carniū mittens in ollam: tulit omnia sub quercu. et obtulit ei. Cui dixit angelus domini: Tolle carnes ⁊ azimos panes. ⁊ pone supra petrā illam ⁊ ius desup funde. Cūq̄ȝ fecisset ita. extendit angelus domini summitatē v̄ge quā tenebat i manu ⁊ tetigit carnes ⁊ panes azimos: ascēditq̄ȝ ignis d' petra ⁊ carnes azimosq̄ȝ panes consumpsit: angelus āt domini euanuit ex oculis eius. Vidēsq̄ȝ gedeon q̄ eēt angelus domini ait. Heu mi domine deus. q̄r vidi angeluȝ domini facie ad faciē. Dixitq̄ȝ ei dominus. Pax tecuȝ. Ne timeas nō morier̄. Edificauit ḡ ibi gedeon altare domino vocauitq̄ȝ illud: domini pax vsq̄ȝ i p̄sentē diē. Cūq̄ȝ adhuc esset in effra q̄ ē familie ezri. nocte illa dixit dominꝰ ad eum. Tolle tauꝝ p̄ris tui ⁊ alteꝝ tauꝝ annoꝝ septē. destruesq̄ȝ arā baal q̄ ē p̄ris tui. ⁊ nemus q̄d circa arā ē succide. ⁊ edificabis altare domino deo tuo i sūmitate petre huiꝰ sup quam ante sacrificium posuisti: tollesq̄ȝ tauꝝ secunduȝ. ⁊ offeres holocaustum sup struē lignoꝝ q̄ de nemore succider̄. Assumpt̄ ḡ gedeon decē vir̄ d' s̄uis suis: fecit sicut p̄cepat ei dñs. Timēs āt domuȝ p̄ris sui ⁊ hoies illius ciuitat̄. p diē noluit facere. sed oia nocte ꝯpleuit. Cūq̄ȝ surrexissent viri oppidi eius mane: viderunt d'structā arā baal lucūq̄ȝ succisū. ⁊ tauꝝ alteꝝ iposi-

tū sup altare q̄d tunc edificatū erat: dixeruntq̧ ad inuicē: Quis hoc fecit. Cūq̧ perqrerēt au/ ctorē facti. dictū ē: Gedeon filius ioas fec̄ hec oīa. Et dixerūt ad ioas: Produc filiū tuum vt moriat̄: q2 destruxit aram baal ꝛ succidit nem⁹ Quib⁹ ille rn̄dit. Nūqd vltores estis baal vt pu gnetis pro eo: Qui aduersari⁹ est eius: moriat̄ anteq̧ lux crastina veniat. Si deus ē: vindicet se de eo q suffodit arā eius. Ex illo die vocatus ē gedeon hierobaal: eo q̧ dixisset ioas: vlciscat̄ se de eo baal qui suffodit araʒ eius. Igitur oīs madian ꝛ amalech et orientales populi cōgre/ gati sūt simul. et trāseuntes iordanē: castrame/ tati sūt in valle iezrahel. Spūs autē dn̄i induit gedeon: q clangēs buccina cōuocauit domum abiezer vt sequeret̄ se. Misitq̧ nūcios in vni/ uersuʒ manassen: q ꝛ ipse secut⁹ ē eū. Et alios nūcios in aser ꝛ ȥabulon et neptalim q occurre runt ei. Dixitq̧ gedeon ad dominuʒ. Si saluū facis per manuʒ meā ppl'm isrl' sicut locut⁹ es: ponam hoc vellus lane in area. Si ros in solo vellere fuerit. et in oī terra siccitas: sciam q̧ per manū meā sicut locutus es liberabis isrl'. Fa/ ctūq̧ ē ita. Et de nocte cōsurgēs expresso vel/ lere conchā rore impleuit. Dixitq̧ rursus ad dn̄m. Ne irascat̄ furor tuus cōtra me: si adhuc semel tēptauero signuʒ querēs in vellere Oro vt solū vellus siccū sit: et oīs terra rore madēs Fecitq̧ dn̄s nocte illa vt postulauerat. et fuit siccitas in solo vellere. et ros in oī t̄ra. VII

Igitur hierobaal q et gedeon de nocte cōsurgēs ꝛ oīs popul⁹ cū eo: venit ad fontē q vocat̄ arad. Erāt autem castra madian in valle ad septentrionalē plagā collis excelsi. Dixitq̧ dn̄s ad gedeon: Multus tecuʒ ē populus: nec tradet̄ madian i manus ei⁹: ne gloriet̄ ꝯ me israel et dicat meis virib⁹ liberat⁹ sū. Loq̄re ad populū. et cūctis audiētib⁹ p̄dica Qui formidolosus et timidus ē: reuertat̄. Re cesserūtq̧ de monte galaad. ꝛ reuersi sūt ex po/ pulo viginti duo milia viroꝝ. ꝛ tm̄ decē milia remāserunt. Dixitq̧ dn̄s ad gedeon: Adhuc popul⁹ mult⁹ ē. Duc eos ad aq̄s. ꝛ ibi ꝓbabo illos. ꝛ de q̄ dixero tibi vt tecū vadat: ipse p̄gat quē ire ꝓhibuero. reuertat̄. Cūq̧ descendisset populus ad aquas: dixit dn̄s ad gedeon: Qui manu ꝛ lingua lābuerit aquas sicut solēt canes lambere sepabis eos seorsum: qui aūt curuatis genibus biberint: in altera parte erūt. Fuit ita q̧ numerus eoꝝ q mān ad os ꝓiciente aquas lambuerāt treceti viri. oīs aūt reliqua multitu/ do flexo poplite biberat. Et ait dn̄s ad gedeon In trecentis viris q lambuerūt aquas liberā/ bo vos. ꝛ tradā in manu tua madian: oīs autē reliqua multitudo reuertat̄ in locū suū. Sum/ ptis itaq̧ ꝓ nūero cibarijs ꝛ tubis: omnē reli/ quā multitudinē abire precepit ad tabernacula sua. ꝛ ipse cū trecentis viris se certamini dedit. Castra aūt madian erāt subter in valle. Eadeʒ nocte dixit dn̄s ad eum: Surge ꝛ descēde in ca stra: q2 tradidi eos in manu tua. Sin aūt solus ire formidas: descendat tecū phara puer tuus. Et cū audieris qd loquant̄ tūc cōfortabunt̄ ma nus tue: ꝛ securior ad hostiū castra descendes. Descēdit ergo ipse ꝛ phara puer eius in partē castroꝝ: vbi erant armatoꝝ vigilie. Madian aūt ꝛ amalech ꝛ oēs orientales populi fusi iace bāt in valle vt locustaꝝ multitudo: cameli autē innumerabiles erant sicut arena que iacet in lit tore maris. Cūq̧ venisset gedeon narrabat ali quis somniū ꝓximo suo. ꝛ in hunc modū refe/ rebat quod viderat. Vidi somniū ꝛ videbatur mihi quasi subcinericius panis ex ordeo volui ꝛ in castra madian descendere: cūq̧ peruenis/ set ad tabernaculū: percussit illud atq̧ subuer/ tit. ꝛ terre fūdit⁹ coequauit. Rn̄dit is cui loque bat̄. Nō ē hoc aliud nisi gladius gedeonis filij ioas viri israhelite. Tradidit eni dn̄s in man⁹ eius madian. ꝛ oīa castra ei⁹. Cūq̧ audisset ge deon somniū ꝛ interpretationē eius adorauit. ꝛ reuersus est ad castra israel. ꝛ ait: Surgite: tra didit enim dn̄s in manus nr̄as castra madian. Diuisitq̧ trecētos viros in tres partes ꝛ dedit tubas in manib⁹ eoꝝ: lagenasq̧ vacuas ac lam pades in medio lagenarum. Et dixit ad eos: Qd̄ me facere videritis hoc facite. Ingrediar partē castroꝝ. ꝛ qd̄ fecero sectamini. Qn̄ p̄so/ nuerit tuba in manu mea: vos q̄q̧ p castroꝝ cir cuitū clangite. ꝛ cōclamate dn̄o ꝛ gedeoni. In gressusq̧ ē gedeon ꝛ treceti viri q erāt cū eo in partē castroꝝ incipiētib⁹ vigilijs noctis medie ꝛ custodib⁹ suscitatis ceperūt buccinis clāgere ꝛ ꝯplodere inter se lagenas. Cūq̧ per gyrum castroꝝ in trib⁹ p̄sonarēt locis. ꝛ hydrias cōfre gissent: tenuerūt sinistris manibus lampades. ꝛ dextris sonātes tubas: clamaueruntq̧ gladi⁹ dn̄i ꝛ gedeonis: stantes singuli in loco suo per circuitū castroꝝ hostiliū. Oīa ita ꝙ castra tur/ bata sunt. ꝛ vociferātes vlulātesq̧ fugerūt. Et nihilominus insistebāt trecenti viri buccinis p̄ sonantes. Immisitq̧ domin⁹ gladiū in oībus castris ꝛ mutua se cede truncabāt: fugiētes vs/ q̧ ad bethsecca ꝛ crepidinē abelmeula in theb/ bath. Cōclamantes aūt viri israel de neptalim

⁊ aser ⁊ omni manasse persequebãt madian.
Et dedit domin⁹ victoriã populo israel in die il
la. Misitq; gedeon nũcios in oẽm montẽ ef/
fraim dicens: Descẽdite in occursũ madian. et
occupate aquas vsq; bethbera atq; iordanem.
Clamauitq; oĩs effraim. ⁊ pꝛeoccupauit aquas
atq; iordanẽ vsq; bethbera. Apphẽsosq; du/
os viros madian: oreb et zeb: interfecit oreb i
petra oreb: zeb vero in torculari zeb. Et psecu/
ti sũt madian: capita oreb et zeb portãtes ad ge
deon trãsfluẽta iordanis. VIII

Dixerũtq; ad eũ viri effraim: Quid est
hoc qđ facere voluisti vt nos nõ voca/
res cũ ad pugnã pergeres ꝯ madian:
Jurgãtes fortiter. et ꝓpe vim inferẽtes. Qui
bus ille rñdit: Quid eni tale facere potui qua/
le vos fecistis: Nõne melior ẽ racem⁹ effraim
vindemijs abiezer: In man⁹ vr̃as dñs tradidit
principes madian: oreb et zeb. Quid tale face/
re potui: quale vos fecistis: Quod cũ locutus
esset: requieuit spũs eoꝝ quo tumebãt ꝯtra eũ.
Cũq; venisset gedeon ad iordanẽ: trãsiuit euz
cũ trecẽtis viris q secũ erãt. et p̄ lassitudine. fu/
gientes persequi nõ poterãt. Dixitq; ad viros
soccoth: Date obsecro panes populo q mecum
est. q2 valde defecerũt: vt possim⁹ persequi ze/
bee et salmana reges madian. Responderunt
pncipes soccoth: Forsitan palme manuũ zebee
et salmana in manu tua sũt. et iccirco postulas
vt dem⁹ exercitui tuo panes. Quibus ille ait:
Cũ ergo tradiderit dñs zebee et salmana i ma
nus meas. et cũ reuersus fuero victor in pace
ꝯterã carnes vr̃as cũ spinis tribulisq; deserti.
Et inde cõscẽdẽs venit in phanuel: locutusq;
est ad viros loci illius similia. Cui et illi respon
derũt sicut respõderãt viri soccoth. Dixit itaq;
eis: Cũ reuersus fuero victor in pace: destruã
turrim hãc. Zebee aũt et salmana requiescebãt
cũ omni exercitu suo. Quindecim enim milia
viri remãserant ex omnib⁹ turmis oriẽtaliũ po
puloꝝ: cesis centũ vigintimilib⁹ bellatoꝝ ⁊ edu
centium gladiũ. Ascendẽsq; gedeon per viam
eoꝝ qui in tabernaculis morabãt ad orientalez
partem nobe: et iecbaa percussit castra hostiuz
qui securi erant. ⁊ nihil aduersi suspicabantur.
Fugerũtq; zebee et salmana: quos psequẽs ge/
deon ꝯprehendit: turbato oĩ exercitu eoꝝ. Re
uertensq; de bello ante solis ortum. apprehen/
dit pueꝝ de viris soccoth: interrogauitq; eum
noĩa pncipum ⁊ senioꝝ soccoth. ⁊ descripsit se
ptuagintaseptẽ viros. Venitq; ad soccoth ⁊ di
xit eis. En zebee ⁊ salmãa sup qb⁹ exprobrasti
mihi dicentes: forsitan manus zebee ⁊ salma/
na in manibus tuis sunt. ⁊ iccirco postulas vt
demus viris qui lassi sunt ⁊ defecerunt panes.
Tulit ergo seniores ciuitatĩ ⁊ spinas deserti ac
tribulos. ⁊ cõtriuit cũ eis atq; cõminuit viros
soccoth. Turrim quoq; phanuel subuertit. oc/
cisis habitatoribus ciuitatis. Dixitq; ad zebee
⁊ salmana. Quales fuerũt viri quos occidistis
in thabor. Qui responderunt. Similes tui et
vnus ex eis quasi filius regis. Quibus ille rñ
dit. Fratres mei fuerũt filij matris mee. Viuit
dñs q2 si seruassetis eos non vos occiderem.
Dixitq; iether pmogenito suo. Surge ⁊ inter
fice eos. Qui nõ eduxit gladiũ. Timebat enim
q2 adhuc puer erat. Dixeruntq; zebee ⁊ salma
na. Tu surge ⁊ irrue in nos: q2 iuxta etatẽ ro/
bur ẽ hoĩs. Surrexit gedeon ⁊ interfecit zebee
⁊ salmana. ⁊ tulit ornamenta ac bullas quibus
colla regaliũ cameloꝝ decorari solent. Dixerũt
q; omnes viri israel ad gedeon. Dñare nr̃i tu
⁊ filius tuus ⁊ filius filij tui: quia liberasti nos
de manu madian. Quibus ille ait. Non domi
nabor vestri: nec dñabit in vos filius me⁹: sed
dñabit vobis dñs. Dixitq; ad eos. Vnã peti
tionez postulo a vobis. Date mihi inaures ex
p̄da vr̃a. Inaures eni aureas ysmahelite hr̃e
cõsueuerant. Qui rñderũt. Libẽtissime dabi/
m⁹. Expandẽtesq; sup terrã palliũ, pꝛoiecerũt in
eo inaures de p̄da. ⁊ fuit põdus postulataꝝ in
auriũ mille septingẽti auri sicli. absq; ornamẽ
tis ⁊ monilibus ⁊ veste purpurea qbus reges
madian vti soliti erant. ⁊ preter torques aureas
cameloꝝ. Fecitq; ex eo gedeon ephot. ⁊ posu/
it illud i ciuitate sua ephra. Fornicatusq; ẽ oĩs
israel in eo. ⁊ factum ẽ gedeoni ⁊ omni domui
eius in ruinã. Humiliat⁹ ẽ aũt madian coram
filijs israel: nec potuerũt vltra ceruices eleua/
re: sed qeuit terra p quadraginta annos qbus
gedeon p̄fuit. Abijt itaq; hierobaal fili⁹ ioas ⁊
habitauit in domo sua: habuitq; septuaginta fi
lios q egressi sũt de femore ei⁹: eo q plures ha
beret vxores. Concubina aũt illi⁹ quam habe/
bat in sychem genuit ei filium noĩe abimelech.
Mortuusq; ẽ gedeon fili⁹ ioas in senectute bo
na. ⁊ sepult⁹ ẽ i sepulchro ioas pr̃is sui i ephra
de familia ezri. Postq̃ autẽ mortu⁹ ẽ gedeon
auersi sũt filij israel. ⁊ fornicati sunt in baalim.
Percusseruntq; cũ baal fedus vt ẽẽt eis in de
um: nec recordati sunt dñi dei sui q eruit eos d̃
manibus inimicoꝝ suoꝝ oĩum p circuitu: nec
fecerunt miam cũ domo hierobaal gedeon iux̃
oĩa bona q̃ fecerat israheli. IX

Abijt autē abimelech filius hierobaal i sy
chem ad frēs matris sue. τ locutus est
ad eos et ad oēm cognationem domus
patris matrisq3 sue dicens. Loquimini ad oēs
viros sychem. Quid vobis est meli⁹. vt dñenť
vři septuaginta viri oēs filij hierobaal. an vt do
minet̃ vobis vnus vir. Simulq3 ꝯsiderate: qa
os vřm et caro vřa su3. Locutiq3 sūt frēs mřis
eius de eo ad oēs viros sychem: vniuersos ser
mones istos. et iclinauerūt cor coꝝ post abime
lech dicētes. Frater noster ē. Dederūtq3 illi se
ptuaginta pōdera argēti de phano baal berith.
Qui ꝯduxit sibi ex eo viros inopes et vagos:
secutiq3 sunt eū. Et venit in domum patris sui
in ephra. et occidit frēs suos filios hierobaal se
ptuaginta viros sup lapidem vnu3. Remansit
q3 ioathā filius hierobaal mīm⁹. et absconditus
est. Cōgregati sunt aūt oēs viri sychem et vni
uerse familie vrbis mello: abieruntq3 et consti
tuerūt regē abimelech iuxta quercu3 q̄ stabat in
sychem. Quod cū nunciatū esset ioathan iuit et
stetit in vertice montis garizim: eleuataq3 voce
clamauit et dixit. Audite me viri sychem ita vt
audiat vos dñs. Ierunt ligna vt vngerent su
per se regē. Dixeruntq3 oliue. Impera nobis
Que rñdit. Nūqd possum deserere pinguedi
nem meā qua et dij vtunť et homīes: et venire
vt inter ligna ꝓmouear. Dixeruntq3 ligna ad
arborem ficū. Veni et super nos regnū accipe.
Que rñdit eis. Nunqd possum deserere dulce
dinē meā fructusq3 suauissimos. et ire vt iter ce
tera ligna ꝓmouear. Locutaq3 sūt ligna ad vi
tem. Veni et impera nobis. Que respōdit eis
Nūquid possu3 deserere vinū meu3 qd letificat
deum et hoīes. et inter ligna cetera promoueri.
Dixerūtq3 oīa ligna ad rhānū. Veni τ impera
sup nos. Que rñdit eis. Si vere me rege3 vo
bis cōstituitis. venite et sub vmbra mea requie
scite. Si aūt nō vultis. egrediatur ignis de rhā
no. et deuoret cedros libani. Nunc igitur si re
cte et absq3 pctō ꝯstituistis super vos regem abi
melech et bene egistis cū hierobaal et cū domo
eius. et reddidistis vicē beneficijs eius qui pu
gnauit ꝓ vobis. et aīam suā dedit periculis: vt
erueret vos ð manu madian qui nūc surrexisť
ꝯtra domum přis mei. et interfecistis filios ei⁹
septuaginta viros super vnū lapidē. et ꝯstitui
stis regē abimelech filiū ancille ei⁹ super habita
tores sychem eo q frater vester sit. Si ğ recte τ
absq3 vitio egistis cū hierobaal et domo ei⁹ ho
die letemini in abimelech. et ille leteť in vobis.
Sin aūt peruerse: egrediatur ignis ex eo. et cō
sumat habitatores sychē τ oppidū mello. egre
diaturq3 ignis de viris sychē τ de oppido mel
lo. τ deuoret abimelech. Que cum dixisset fu
git τ abijt in bera. habitauitq3 ibi ob metū abi
melech fratris sui. Regnauit itaq3 abimelech
super israel tribus annis. Misitq3 domin⁹ spi
ritū pessimū inter abimelech τ habitatores sy
chem qui ceperūt eū detestari. τ scelus interfe
ctionis septuaginta filioꝝ hierobaal. τ effusio
nē sanguinis eoꝝ cōferre in abimelech fratre3
suū. τ in ceteros sychimoꝝ principes q eū adiu
uerāt. Posuerūtq3 insidias aduersū eū in sum
mitate montiū. τ dū illi⁹ ꝓstolabanť aduentum
exercebant latrocinia agentes pdas de ptereū
tib⁹. Nūciatūq3 est abimelech. Venit aūt gaal
filius obed cū fratribus suis. τ transiit in sychi
mā. Ad cuius aduētū erecti habitatores sychē
egressi sunt in agros vastātes vineas. vuasq3
calcantes. τ factis cantantiū choris. ingressi sūt
phanū dei sui. τ inter epulas τ pocula maledi
cebāt abimelech clamāte gaal filio obed. Quis
est iste abimelech. τ que est sychem vt seruiam⁹
ei. Nunquid non est ipse filius hierobaal τ con
stituit principem zebul seruum suum super vi
ros emor patris sychem. Cur ergo seruiemus
ei. Vtinā daret aliqs ppl'm istū sub manu mea
vt auferrē de medio abimelech. Dictūq3 ē abi
melech. Congrega exercitus multitudinē τ ve
ni. Zebul eni pnceps ciuitatis auditis sermoni
bus gaal filij obed iratus est valde. τ misit cla3
ad abimelech nuncios dicens. Ecce gaal filius
obed venit in sychimā cū fratrib⁹ suis. τ oppu
gnat aduersu3 te ciuitatem. Surge itaq3 nocte
cū populo q tecū est. τ latita in agro. τ pmo ma
ne oriente sole irrue super ciuitatē. Illo autem
egrediente aduersū te cu3 populo suo. fac ei qd
potueris. Surrexit itaq3 abimelech cū oī exer
citu suo nocte. τ tetendit insidias iuxta sychimā
in quattuor locis. Egressusq3 ē gaal fili⁹ obed.
τ stetit in introitu porte ciuitatis. Surrexit aūt
abimelech τ oīs exercitus cū eo de insidiarū lo
co. Cūq3 vidisset populum gaal. dixit ad zebul
Ecce de montibus multitudo descendit. Cui
ille rñdit. Vmbras montiū vides quasi capita
hominū. τ hoc errore deciperis. Rursūq3 gaal
ait. Ecce ppl's ð vmbilico terre ðscēdit. τ vn⁹
cune⁹ venit p viā q̄ respicit quercum. Cui dixit
zebul. Vbi ē nūc os tuū quo loqbaris: qs ē abi
melech vt seruiam⁹ ei. Nōne hic ppl's ē quē de
spiciebas. Egredere τ pugna ꝯ eū. Abijt ğ ga
al expectante sychimoꝝ pplo τ pugnauit ꝯ abi
melech: qui ꝓsecutus est eū fugientē τ i vrbē co

pulit. Cecideruntq; ex parte eius plurimi vsq;
ad portā ciuitatis. τ abimelech sedit in ruma.
Zebul autē gaal τ socios eius expulit de vrbe.
nec in ea passus ē cōmorari. Sequēti ergo die
egressus ē ppl's in campū: qđ cum nunciatum
esset abimelech: tulit exercitum suum τ diuisit
in tres turmas: tendens insidias in agris. Vi
densq; q egrederet populꝰ de ciuitate surrexit
τ irruit in eo cū cuneo suo oppugnans. τ obsi/
dēs ciuitatē: due aūt turme palantes per cam/
pum aduersarios psequebāt. Porro abimelech
oī die illo oppugnabat vrbē: quam cepit inter
fectis habitatoribꝰ eius: ipsa q; destructa ita vt
sal in ea dispergeret. Qđ cū audissent q habi/
tabāt in turre sychimoꝝ: ingressi sūt phanum
dei sui berith vbi fedus cū eo pepigerant: τ ex
eo locꝰ nomē acceperat: qui erat munitꝰ valde
Abimelech quoq; audiēs viros turris sychi/
moꝝ pariter cōglobatos: ascendit in montē sel
mon cū oī populo suo τ arrepta securi precidit
arboris ramū: impositūq; ferens humero: di/
xit ad socios. Qđ me vidistis facere: cito faci/
te. Igit certatī ramos de arboribus pcidentes
sequebāt ducē. Qui circūdātes psidiū succen/
derunt: atq; ita factū est vt fumo τ igne mille
hoīū necarēt viri pariter τ mulieres habita/
toꝝ turris sychē. Abimelech aūt inde pficiscēs
venit ad oppidū thebes: quod circundans ob/
sidebat exercitu. Erat aūt turris excelsa in me/
dia ciuitate: ad quam cōfugerant simul viri: ac
mulieres τ oēs pncipes ciuitatis clausa firmis/
sime ianua. τ sup turris tectū stantes per pro/
pugnacula. Accedensq; abimelech iuxta tur/
rim pugnabat fortiter: τ appropinquans ostio
ignem supponere nitebat. Et ecce vna mulier
fragmē mole desuper iaciēs illisit capiti abime
lech. τ cōfregit cerebrum eius. Qui vocauit ci
to armigerū suū. τ ait ad eum. Euagina gla/
diū tuum τ pcute me: ne forte dicat q a femina
interfectus sim. Qui iussa perficiēs: interfecit
eū. Illo q; mortuo oēs q cū eo erāt de israel: re
uersi sūt in sedes suas. τ reddidit deus malum
qđ fecerat abimelech ꝯ patrē suū interfectis se/
ptuaginta fratribꝰ suis. Sychimitis q; qđ ope
rati erāt retributū ē. τ venit sup eos maledictio
ioathan filij hierobaal.

X

Post abimelech surrexit dux in isrl' tho
la filius phua patrui abimelech vir de
ysachar qui habitauit in sanir montis
effraim. τ iudicauit israel viginti τ tribꝰ annis
mortuusq; ē ac sepultꝰ in sanir. Huic successit
iair galaadites: q iudicauit israel per viginti et
duos annos: habens triginta filios sedētes sup
triginta pullos asinarū. τ principes triginta ci/
uitatū q ex noīe eiꝰ sūt appellate anothiair idest
oppida iair vsq; in psentem diem i terra galaad.
Mortuusq; est iair ac sepultus in loco cuius est
vocabulū camon. Filij aūt isrl' pctis veteribus
iungētes noua fecerūt malū in conspectu domi
ni: τ seruierūt idolis baalim τ astaroth τ dijs sy
rie ac sidonis τ moab τ filiorum āmon τ phili/
stijm: dimiseruntq; dn̄m τ non coluerunt eum
Cōtra quos dn̄s iratus tradidit eos i manus
philistijm τ filioꝝ āmon. afflictiq; sunt τ vehe/
mēter oppssi p ānos decē τ octo oēs q hitabāt
trāsiordanē i terra āmorrei q est i galaad: intan
tū vt filij āmon iordane trāsmisso vastarent iu
dā τ beniamin τ effraim. Afflictusq; est isrl' ni/
mis. Et clamātes ad dn̄m dixerūt. Peccauimꝰ
tibi q dereliquimus te deū nr̄m τ seruiuimꝰ baalim
Quibꝰ locutus est dn̄s. Nūqd nō egiptij τ am
morrei filij q; āmon τ philistijm. sidonij quoq;
amalech τ chanaan opp̄sserunt vos. τ clamastis
ad me. τ erui vos de manu eoꝝ. Et tn̄ reliqistis
me τ coluistis deos alienos. Iccirco nō addam
vt vltra vos liberē. Ite τ inuocate deos quos ele
gistis. Ipsi vos liberēt i tpe āgustie. Dixerūt/
q; filij isrl' ad dn̄m. Peccauimꝰ: redde tu nobis
qcqd tibi placet tm̄ nūc libera nos. Que dicen/
tes: oīa de finibus suis alienoꝝ deoꝝ idola pro
iecerūt. τ seruierūt dn̄o: q doluit super miserijs
eoꝝ. Itaq; filij āmon ꝯclamantes i galaad fixe
re tētoria ꝯtra quos ꝯgregati filij isrl' i maspha
castrametati sunt. Dixerūtq; principes galaad
singuli ad proximos suos. Qui primus ex no
bis ꝯtra filios āmon ceperit dimicare: erit dux
populi galaad.

XI

Fuit itaq; illo in tēpore iepthe galaadi/
tes vir fortissimus atq; pugnator filius
mulieris meretricis: qui natus ē de ga
laad. Habuit aūt galaad vxorē de qua suscepit
filios qui postq; creuerāt eiecerūt iepthe dicen/
tes. Heres in domo pr̄is nr̄i esse non poteris
q de adultera matre natus es. Quos ille fugi/
ens atq; deuitās habitauit in terra thob. Con/
gregatiq; sūt ad eū viri inopes τ latrocinātes
τ q̄si pncipē sequebant. In illis diebus pugna
bāt filij āmon ꝯtra isrl'. qbus acriter istantibus
perrexerūt maiores natu de galaad vt tollerēt i au
xiliū sui iepthe de terra thob. Dixeruntq; ad eū
Veni τ esto priceps noster. τ pugna ꝯtra fili/
os āmon. Quibꝰ ille rn̄dit. Nōne vos estis q
odistis me τ eiecistis de domo pr̄is mei. τ nūc
venistis ad me necessitate cōpulsi. Dixeruntq;

pncipes galaad ad iepthe. Ob hanc igit causã nunc ad te venimus vt pficiscaris nobiscum ꝛ pugnes ꝯtra filios ãmon: sisq dux oium q habitant in galaad. Jepthe qz dixit eis: Si vere venistis ad me vt pugnẽ p vobis ꝯ filios ammon: tradideritqz eos dñs in manꝰ meas: ego ero vester pnceps Qui rñderũt ei. Dñs q hec audit ipse mediator ac testis ẽ q nrã pmissa faciemꝰ. Abijt ita qz iepthe cũ pncipibus galaad fecitqz eũ ois ppl's pncipẽ sui. Locutusqz ẽ iepthe oẽs sermones suas corã dño in maspha. Et misit nuncios ad regem filioꝝ ãmon qui ex psona sua diceret. Quid mihi ꝛ tibi est: qꝛ venisti cõtra me vt vastares terrã meã? Quibus ille rñdit: Quia tulit isrl' terrã meã quãdo ascẽdit de egypto: a finibus arnon vsqz ieboc atqz iordanẽ. Nũc ergo cũ pace redde mihi eã Per quos rursũ mãdauit iepthe: ꝛ imperauit eis vt dicerẽt regi ammon. Hec dicit iepthe. Nõ tulit isrl' terrã moab nec terrã filioꝝ ãmon sed qñ de egypto cõscenderũt ambulauit per solitudinẽ vsqz ad mare rubrũ. ꝛ venit in cades. Misitqz nuncios ad regem edom dicẽs: Dimitte vt trãseã terrã tuã. Qui noluit acquiescere pcibus eius. Misit quoqz ad regẽ moab: q ꝛ ipse trãsitũ pbere cõtẽpsit. Mansit itaqz in cades et circuiuit ex latere terram edom ꝛ terrã moab. Venitqz ad orientalẽ plagã terre moab. ꝛ castrametatus ẽ trans arnon: nec voluit intrare terminos moab. Arnon qppe cõfiniũ est terre moab. Misit itaqz israel nũcios ad seon regez ãmoneoꝝ qui habitabat in esebon. ꝛ dixerunt ei. Dimitte vt trãseã p terrã tuã vsqz ad fluuiũ Qui ꝛ ipse isrl' vba despiciens nõ dimisit eum trãsire per terminos suos: sed infinita multitudine cõgregata egressus ẽ ꝯ eũ in iasa: ꝛ fortiter resistebat. Tradiditqz eũ dñs i manu isrl' cũ oi exercitu suo ꝛ pcussit eũ. ꝛ possedit omnẽ terrã ammorei habitatoris regiones illius: ꝛ vniuersos fines eius de arnon vsqz ieboc ꝛ de solitudine vsqz ad iordanẽ. Dñs ergo deꝰ isrl' subuertit ãmoneũ pugnante ꝯtra illũ ppl'o suo isrl'. Et tu nũc vis possidere terrã eiꝰ? Nonne ea q possedit chamos deꝰ tuus tibi iure debenẽ Que aũt dñs deꝰ noster victor obtinuit: in nostram cedent possessionez. Nisi forte meliores balac filio sephor rege moab: aut docere potes q iurgatus sit ꝯ israel ꝛ pugnauerit ꝯ eum qñ habitauit in esebon ꝛ viculis eius ꝛ in aroer ꝛ villis illius vel i cũctis ciuitatibꝰ iuxta iordanẽ per trecẽtos ãnos? Quare tanto tpe nihil sup hac repetitione tẽptastis? Igit nõ ego pecco i te: s tu ꝯ me male agis: indicẽs mihi bella non iusta. Judicet dñs arbiter huiꝰ diei inter isrl' ꝛ filios ãmon. Noluitqz acquiescere rex filioꝝ ãmon verbis iepthe que p nũcios mãdauerat. Factꝰ ẽ ergo sup iepthe spũs dñi. ꝛ circuiẽs galaad ꝛ manasse maspha qz galaad. ꝛ inde transiens ad filios ammon votũ vouit dño dicens Si tradideris filios ãmon in manꝰ meas qcũqz pmus fuerit egressus de foribus domꝰ mee: mihiqz occurrerit reuertẽti cũ pace a filijs ammon: eũ holocaustũ offerã dño. Transiuitqz iepthe ad filios ãmon vt pugnaret cõtra eos: qs tradidit dñs in manꝰ eius. Percussitqz ab aroer vsqz dũ venias in mennith viginti ciuitates ꝛ vsqz ad abel que ẽ vineis ꝯsita plaga magna nimis: humiliatiqz sũt filij ammon a filijs isrl'. Reuertenti aũt iepthe in maspha domum suaz occurrit ei vnigenita filia sua cum tympanis et choris. Nõ eni habebat alios liberos Qua visa scidit vestimenta sua ꝛ ait. Heu me filia mi decepisti me: ꝛ ipsa decepta es. Aperui eni os meũ ad dominũ: ꝛ aliud facere nõ potero. Cui illa respondit: Pater mi si aperuisti os tuum ad dñm: fac mihi qdcũqz pollicitus es: cõcessa tibi vltione atqz victoria de hostibus tuis. Dixitqz ad patrẽ. Hoc solũ mihi presta quod deprecor. Dimitte me vt duobus mensibus circueã mõtes. ꝛ plãgã ꝟginitatẽ meã cũ sodalibus meis. Cui ille rñdit: Vade. Et dimisit eã duobus mẽsibus. Cũqz abisset eũ socijs ac sodalibus suis: flebat ꝟginitatẽ suã i montibus Expletisqz duobus mẽsibus: reuersa ẽ ad patrẽ suũ. ꝛ fecit ei sicut vouerat. Que ignorabat virũ. Exinde mos increuit israel ꝛ cõsuetudo seruata est vt post annũ circulũ conueniant in vnũ filie isrl'. ꝛ plangãt filiam iepthe galaadite diebus quattuor.

XII

Ecce aũt in effraim orta ẽ seditio. Nam transeuntes ꝯtra aqlonẽ dixerũt ad iepthe. Quare vadẽs ad pugnã ꝯ filios ammon vocare nos noluisti. vt pgeremus tecum? Igit incẽdemus domũ tuã. Quibꝰ ille rñdit: Disceptatio erat mihi ꝛ ppl'o meo cõtra filios ãmon vehemens: vocauiqz vos vt pberetis mihi auxiliũ. ꝛ facere noluistis. Quod cernens: posui animã meã in manibus meis: trãsiuitqz ad filios ãmon. ꝛ tradidit eos dominus in manꝰ meas. Quid cõmerui: vt aduersũ me cõsurgatis in pliũ? Vocatis itaqz ad se cũctis viris de galaad pugnabat ꝯ effraim. Percusseruntqz viri galaad effraim: qꝛ dixerat fugitiuꝰ ẽ galaad de effraim. ꝛ habitat in medio effraim

⁊ manasse. Occupaueruntq; galaadite vada iordanis p q̄ effraim reuersurus erat. Cumq; venisset ad ea de effraim nūero fugiēs: atq; dixisset: obsecro vt me trāsire pmittas: dicebāt ei galaadite: Nūqd effrateus es: Quo dicēte: nō sum interrogabāt eū. Dic ergo scibboleth: qd̄ interptat̄ spica. Qui rn̄debat chebboleth: eadē lr̄a spicā exprimere nō valēs: statimq; apphēsum iugulabāt in ipso iordanis trāsitu. Et ceciderunt in illo tp̄e de effraim q̄draginta duo milia. Judicauit itaq; iepthe galaadites israel sex annis ⁊ mortuus est ac sepult⁹ in ciuitate sua galaad. Post hūc iudicauit isrl̄ abessan de bethleē qui habuit trigīta filios ⁊ totidē filias. Quas emittens foras maritis dedit. ⁊ eiusdē numeri filijs suis accepit vxores. introducēs in domū suam Qui septem annis iudicauit israel: mortuusq; est ac sepultus in bethleē. Cui successit abialon zabulonites. ⁊ iudicauit israel decē annis mortuusq; ē ac sepultus in zabulon. Post hūc iudicauit israel abdon filius hellel pharatonites qui habuit quadraginta filios ⁊ triginta ex eis nepotes ascendētes sup septuaginta pullos asinarum. ⁊ iudicauit israel octo annis mortuusq; est ac sepult⁹ in pharaton terre effraim in monte amblech.

XIII

Rursūq; filij israel fecerūt malū in cōspectu dn̄i: qui tradidit eos in manus philistinorum quadraginta annis. Erat aūt quidā vir de saraa ⁊ de stirpe dan nomine manuē habēs vxorē sterilē: cui apparuit angelus dn̄i ⁊ dixit ad eā. Sterilis es ⁊ absq; liberis. sed cōcipies ⁊ paries filiū. Caue ergo ne bibas vinū ac siceram: nec imūdū qc̄q; comedes. q2 cōcipies ⁊ paries filiū: cui⁹ nō tanget caput nouacula. Erit enim nazareus dei ab infantia sua et ex matris vtero. ⁊ ipse incipiet liberare isrl̄ de manu philistinorum. Que cū venisset ad maritū suum: dixit ei. Vir dei venit ad me habēs vultum angelicū: terribilis nimis. Quē cū interrogassem qs eēt ⁊ vn̄ venisset ⁊ q̄ noie vocaret̄ noluit mihi dicere: sed hoc rn̄dit: Ecce cōcipies ⁊ paries filiū. Caue ne vinū bibas nec siceram ⁊ ne aliquo vescaris imūdo. Erit enim puer nazareus dei ab infantia sua. ⁊ ex vtero matris vsq; ad diem mortis sue. Orauit itaq; manue dominū ⁊ ait: Obsecro dn̄e vt vir dei quē misisti veniat iterū. ⁊ doceat nos quid debeam⁹ facere de puero qui nasciturus est. Exaudiuitq; dominus deprecātē manue. ⁊ apparuit rursum angelus dn̄i vxori eius sedēti in agro. Manue aūt marit⁹ eius non erat cū ea. Que cū vidisset angelū: festinauit ⁊ cucurrit ad virum suū nūciauitq; ei dicens. Ecce apparuit mihi vir quē ante videram. Qui surrexit ⁊ secutus ē vxorē suam: veniensq; ad virum dixit ei. Tu es qui locutus es mulieri: Et ille respōdit. Ego sum Cui manue. qn̄ inquit sermo tuus fuerit explectus quid vis vt faciat puer. aut a quo se obseruare debebit. Dixitq; angel⁹ domini ad manue. Ab oib⁹ q̄ locutus sum vxori tue abstineat se. et qcqd ex vinea nascit̄ non comedat: vinū et siceram non bibat: nullo vescat̄ imūdo. et qd̄ ei precepi impleat atq; custodiat. Dixit itaq; manue ad angelum domini. Obsecro te vt acquiescas precibus meis. et faciamus tibi hedū de capris. Cui rn̄dit angelus. Si me cogis non comedā panes tuos: si aūt vis holocaustū facere offer illud dn̄o. Et nesciebat manue q angel⁹ domini eēt. Dixitq; ad eū. Qd̄ ē tibi nomē vt si sermo tu⁹ fuerit explet⁹ honorem⁹ te. Cui ille respondit. Cur q̄ris nomē meū qd̄ ē mirabile Tulit itaq; manue hedū de capris et libamenta. et posuit sup petrā offerēs domino qui facit mirabilia. Ipse aūt et vxor eius intuebant̄. Cū q; ascenderet flāma altaris in celum: angel⁹ dn̄i pariter in flāma ascendit. Qd̄ cum vidisset manue et vxor ei⁹. proni ceciderūt in terram. et vltra eis nō apparuit angel⁹ dn̄i. Statimq; intellexit manue angelū domini eē. et dixit ad vxorē suā. Morte moriemur: q2 vidim⁹ dominū. Cui rn̄dit mulier. Si dn̄s nos vellet occidere de māib⁹ n̄ris holocaustū ⁊ libamēta nō suscepisset nec ostēdisset nobis hec oia: neq; ea que sūt ventura dixisset. Pepit itaq; filiū ⁊ vocauit nomen ei⁹ samson. Creuitq; puer. ⁊ bn̄dixit ei dn̄s: cepitq; spūs dn̄i esse cum eo in castris dan inter saraa estbaol.

XIIII

Descendit ergo samson in thamnata: vidensq; ibi mulierem de filiabus philistijm. ascendit ⁊ nunciauit patri suo et matri sue dicens. Vidi mulierē in thānata d̄ filiabus philistinorum: quā queso vt mihi accipiatis vxorē. Cui dixerūt pater ⁊ mater sua. Nunqd nō ē mulier in filiab⁹ fratrū tuorū ⁊ in oī populo tuo. q2 vis accipere vxorem de philistijm q incircūcisi sūt: Dixitq; samson ad patrē suum Hāc mihi accipe: q2 placuit oculis meis. Parentes autē ei⁹ nesciebant q res a dn̄o fieret. ⁊ quereret occasiōes ꝯ philistijm. Eo. n. tp̄e philistijm dominabāt̄ israheli. Descēdit itaq; samson cū patre suo ⁊ matre in thānata. Cūq; venissent ad vineas oppidi apparuit catulus leonis seuus ⁊ rugiēs ⁊ occurrit ei. Irruit autem

spūs domini in samson. et dilacerauit leonē q̄si hedū in frustra decerpet. nihil oīo habens in manu. et hoc patri et matri noluit idicare. Descēditq3 et locut⁹ ē mulieri q̄ placuerat ocul' ei⁹. Et post aliquot dies reuertēs vt accipet eā. declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce examen apum in ore leonis erat: ac fauus mellis. Quē cū sumpsisset in manibus. comedebat in via: veniensq3 ad patrē suū et matrē dedit eis partē q̄ et ipi comederūt nec tñ eis voluit indicare q mel d' corpore leonis assūpserat. Descēdit itaq3 pater ei⁹ ad mulierem et fecit filio suo samson cōuiuiū. Sic eni iuuenes facere consueuerant. Cū ergo ciues loci illi⁹ vidissent eū. dederūt ei sodales triginta q̄ essent cū eo. Quib⁹ locut⁹ ē samson. Proponā vobis ꝓblema. qd' si solueritis mihi intra septē dies cōuiuij: dabo vobis triginta syndones et totidem tunicas. Sin aūt nō potueritis soluere. vos dabit' mihi triginta syndones. et eiusdē numeri tunicas. Qui rñderūt ei. Propone ꝓblema vt audiam⁹. Dixitq3 eis. De comedente exiuit cib⁹ et d' forti egressa est dulcedo. Nec potuerunt p tres dies ꝓpositionem soluere. Cumq3 adesset dies septim⁹. dixerūt ad vxorem samson. Blandire viro tuo. et suade ei vt indicet tibi qd significet ꝓblema. Qd' si facere nolueris: incēdem⁹ te et domū patris tui. An iccirco vocastis nos ad nuptias vt spoliaretis. Que fundebat apd' samson lachrymas. et q̄rebat' dicēs. Odis me et non diligis: iccirco ꝓblema quod ꝓposuisti filijs populi mei nō vis mihi exponere. At ille respondit. Patri meo ⁊ matri nolui dicere. et tibi indicare potero. Septē igit' dieb⁹ conuiuij flebat ante eū. tandēq3 die septimo cū ei eēt molesta exposuit. Que statim indicauit ciuibus suis. Et illi dixerūt ei die septimo ante sol' occubitū. Quid dulcius melle: et qd fortius leone. Qui ait ad eos. Si non arasset' in vitula mea nō inuenisset' ꝓpositionē meā. Irruit itaq3 i eū spūs dñi: descēditq3 ascalonē. ⁊ percussit ibi triginta viros: quoꝝ ablatas vestes dedit his qui ꝓblema soluerāt. Iratusq3 nimis ascēdit i domū patris sui: vxor aūt ei⁹ accepit maritū vnū3 de amicis eius et ꝓnubis. XV

Post aliquantulū aūt tpis cū dies triticee messis instarēt: venit samson inuisere volens vxorē3 suā. et attulit ei hedum de capris. Cūq3 cubiculū eius solito vellet intrare ꝓhibuit illū pater illi⁹ dicens. Putaui q odisses eā. et ideo tradidi illā amico tuo Sed habet sororē q̄ iunior et pulchrior illa ē. sit tibi ꝓ ea vxor. Cui samson respondit. Ab hac die non erit culpa in me contra philisteos. Faciā eni vobis mala. Perrexitq3 et cepit trecentas vulpes: caudasq3 eaꝝ iunxit ad caudas. et faces ligauit in medio. quas igne succēdens dimisit vt huc illucq3 discurrerēt. Que statim perrexerūt in segetes philistinoꝝ. Quib⁹ succēsis et cōportate iam fruges. et ad huc stantes in stipula cōcrematе sūt: intantū vt vineas q̄3 et oliueta flāma cōsumeret. Dixeruntq3 philistijm. Quis fecit hanc rē. Quib⁹ dictū est. Samson gener thānatei: q2 tulit vxorem ei⁹ et alteri tradidit hec opat⁹ ē. Ascēderūtq3 philistijm. et cōbusserūt tam mulierē q̄3 patrē ei⁹. Quibus ait samson. Licet hec feceritis. tñ ad hec ex vobis expetā vltionē. ⁊ tūc quiescā. Percussitq3 eos ingenti plaga. ita vt stupentes suram femori imponerent. Et descendens habitauit in speluca petre etham. Igit' ascendentes philistijm i terram iuda. castrametati sūt in loco q̄ postea vocat⁹ est lechi. i. maxilla: vbi coꝝ fusus est exercitus. Dixerūtq3 ad eos de tribu iuda. Cur ascēdistis aduersum nos. Qui respōderunt. Vt ligemus samson venimus: et reddamus ei q̄ in nos opatus ē. Descēderunt ergo tria milia viroꝝ de iuda ad specū silicis etham. Dixerūtq3 ad samson. Nescis q philistijm iperent nobis Quare hoc facere voluisti. Quib⁹ ille ait. Sicut fecerūt mihi. sic feci eis. Ligare inquiunt te venimus et tradere in man⁹ philistinoꝝ. Quib⁹ samson: iurate ait ⁊ spōdete mihi q non occidat' me. Dixerūt. Nō te occidem⁹. sed vinctū tradem⁹. Ligauerūtq3 eū duob⁹ nouis funib⁹ et tulerūt eū de petra etham. Qui cū vidisset ad locu3 maxille. et philistijm vociferantes occurrissent ei. irruit spūs dñi in eū. et sicut solent ad odorem ignis ligna consumi. ita vincula quibus ligatus erat. dissipata sunt et soluta. Inuentāq3 maxillā. i. mādibulā asini que iacebat arripiēs. interfecit in ea mille viros. et ait. In maxilla asini in mandibula pulli asinaꝝ deleui eos. et percussi mille viros. Cūq3 hec verba canens cōplesset. ꝓiecit mandibulā de manu. et vocauit nomen loci illi⁹ ramathlechi: qd' interꝑtat' eleuatio maxille. Sitiensq3 valde. clamauit ad dñm. et ait. Tu dedisti in manu serui tui salutem hanc maximam atq3 victoriam: et en siti morior. incidamq3 in manus incircūcisorum Aperuit itaq3 dñs molarē dentē in maxilla asini. et egresse sūt ex eo aque. Quib⁹ haustis refocillauit spm̄. et vires recepit. Iccirco appellatū ē nomē loci illi⁹. fons inuocāt' de maxilla.

vsqꝫ in p̄sentem diē. Judicauitqꝫ israel diebꝰ philistijm viginti annis.

XVI

Abijt quoqꝫ in gaçam. ⁊ vidit ibi mulierē meretricem: ingressusqꝫ ē ad eam. Quod cū audissent philistijm ⁊ percebuissēt apud eos intrasse vrbē samson. circūdederūt cū positis in porta ciuitatis custodibꝰ. ⁊ ibi tota nocte cū silentio prestolantes vt facto mane exeuntem occiderēt. Dormiuit autem samson vsqꝫ ad medium noctis. ⁊ inde consurgēs apprehendit ambas porte fores cū postibus suis ⁊ sera: ipositasqꝫ humeris suis portauit ad verticē mōtis que respicit hebron. Post hec amauit mulierem que habitauit i valle soreth. ⁊ vocabatur dalida. Veneruntqꝫ ad eam principes philistinoꝝ. atqꝫ dixerunt. Decipe eum ⁊ disce ab illo in quo habeat tantam fortitudinē. ⁊ quō eū superare valeamus. ⁊ vinctū affligere. Quod si feceris. dabimus tibi singuli mille centum argēteos. Locuta ē ergo dalida ad samson. Dic mihi obsecro in quo sit tua maxima fortitudo. ⁊ qd sit quo ligatꝰ erūpere nequeas. Cui rn̄dit samson. Si septē neruiceis funibꝰ necdū siccis ⁊ adhuc humentibꝰ ligatus fuero: infirmꝰ ero vt ceteri hoīes. Attuleruntqꝫ ad eā satrape philistinoꝝ septem funes vt dixerat. quibus vinxit eū latentibus apud se insidijs ⁊ in cubiculo finē rei expectantibꝰ. Clamauitqꝫ ad eū. Philistijm super te samson. Qui rupit vincula quō si rūpat qs filū de stuppa tortū sputamine cum odorem ignis acceperit. ⁊ nō ē cognitū in quo eēt fortitudo eiꝰ. Dixitqꝫ ad eū dalida. Ecce illusisti mihi. ⁊ falsum locutus es. Saltē nunc indica mihi quo ligari debeas. Cui ille respōdit. Si ligatus fuero nouis funibus q nunq̄ꝫ fuerūt in ope infirmꝰ ero. ⁊ alioꝝ hominū similis. Quibus rursū dalida vinxit eū. ⁊ clamauit philistijm sup te samson. in cubiculo insidijs p̄paratis. Qui ita rupit vincula quasi fila telarum. Dixitqꝫ dalida rursū ad eū. Vsqꝫ q̄ decipis me ⁊ falsū loqueris. Ostēde de quo vinciri debeas. Cui rn̄dit samson. Si inqt septē crines capitis mei cū licio plexueris. ⁊ clauū his circūligatum terre fixeris infirmꝰ ero. Quod cū fecisset dalida dixit ad eū. Philistijm super te samson. Qui consurgens de somno extraxit clauū cū crinibꝰ ⁊ licio. Dixitqꝫ ad eum dalida. Quomodo dicis q̄ amas me. cū animꝰ tuus non sit mecum. Per tres vices mentitꝰ es mihi. ⁊ noluisti dicere in quo sit maxima fortitudo tua. Cūqꝫ molesta eēt ei ⁊ p multos dies iugiť adhereret. spaciū ad qetē nō tribueꝭ. defecit aīa eiꝰ. ⁊ ad mortem vsqꝫ lassata ē. Tūc aperiens veritatem rei dixit ad eā. Ferrū nunq̄ꝫ ascendit super caput meū qd naçareꝰ. i. consecratus dn̄o sū de vtero matris mee. Si rasū fuerit caput meū. recedet a me fortitudo mea ⁊ deficiaꝫ. eroqꝫ sicut ceteri homines. Vidensqꝫ illa q̄ cōfessus ei eēt oēm animū suū: misit ad p̄ncipes philistinoꝝ ac mādauit. Ascendite adhuc semel. q̄ nūc mihi aperuit cor suum. Qui ascenderunt: assumpta pecunia quam p̄miserant. At illa dormire eū fecit super genua sua. ⁊ i sinu suo reclinare caput. Vocauitqꝫ tonsorem. ⁊ rasit septē crines eius. ⁊ cepit abigere eū ⁊ a se repellere. Statim eniꝫ de eo fortitudo discessit. Dixitqꝫ. Philistijm super te samson. Qui de somno consurgēs dixit in aīo suo. Egrediar sicut ante feci ⁊ me excutiā nesciens q̄ recessisset ab eo dn̄s. Quē cū apprehendissent philistijm. statim eruerūt oculos eius. ⁊ duxerūt gaçaꝫ vinctum cathenis. ⁊ clausum in carcere molere fecerūt. Iāqꝫ capilli eiꝰ renasci ceperant. ⁊ p̄ncipes philistinoꝝ cōuenerūt in vnū vt imolarent hostias magnificas dagon deo suo. ⁊ epularent̄ dicentes: tradidit deus noster inimicū nr̄m samson in manus nostras. Quod etiā populus vidēs laudabat deū suū. eadēqꝫ dicebat. Tradidit deus noster aduersariū nr̄m in manꝰ nostras: q deleuit terrā nostrā. ⁊ occidit plurimos. Letātesqꝫ p conuiuia sūpt̄s iā epulis p̄ceperūt vt vocaret̄ samson. ⁊ ante eos luderet. Qui adductꝰ de carcere ludebat ante eos: feceruntqꝫ eū stare int̄ duas colūnas. Qui dixit puero regēti gressus suos. Dimitte me vt tangam colūnas quibꝰ oīs imīnet domus. ⁊ reclinē super eas ⁊ paululū requiescam. Domus aūt erat plena viroꝝ ac mulierū ⁊ erant ibi omnes principes philistinoꝝ. ac detecto ⁊ solario circit̄ tria milia vtriusqꝫ sexus spectantes ludentem samson. At ille inuocato domino ait. Dn̄e deus memento mei. ⁊ redde mihi nunc fortitudinem pristinā deus meus vt vlciscar me de hostibꝰ meis. ⁊ p̄ amissiōe duorum luminū vnam vltionem recipiā. ⁊ apprehendens ambas colūnas qbus innitebat̄ domꝰ alterāqꝫ eaꝝ dextera ⁊ alteram leua tenens. ait Moriatur aīa mea cū philistijm. Concussisqꝫ fortiter colūnis. cecidit domꝰ super oēs principes ⁊ ceterā multitudinē q̄ ibi erat. Multoqꝫ plures iterfecit moriēs: q̄ꝫ ante viuꝰ occiderat. Descēdētes aūt fratres eius ⁊ vniuersa cognatio tulerūt corpus eiꝰ. ⁊ sepelierūt inter sara et esthaol in sepulchro patris sui manue: iudicauitqꝫ srael viginti annis.

XVII

F Uitqꝫ eo tp̄e vir qdam de mōte effraiʒ nomie michas: q dixit matri sue. Mille centum argenteos quos separaueras ⁊ super qbus me audiente iuraueras: ecce ego habeo. ⁊ apud me sūt. Cui illa rn̄dit. Benedictus filius meus domīo. Reddidit ḡ eos matri sue. q̄ dixerat ei. Consecraui ⁊ voui hoc argentum domīo: vt de manu mea suscipiat filiꝰ meꝰ ⁊ faciat sculptile atqꝫ ꝯflatile: ⁊ nunc trado illud tibi. Reddidit igiᵗ eos matri sue. Que tulit ducentos argenteos: ⁊ dedit eos argentario: vt faceret ex eis sculptile atqꝫ ꝯflatile: qđ fuit i domo miche. Qui ediculam quoqꝫ in ea deo sepauit. ⁊ fecit ephot ⁊ theraphim .i. vestem sacerdotalē ⁊ idola. Impleuitqꝫ vnius filioꝝ suorum manuʒ. ⁊ factus est ei sacerdos. In diebus illis nō erat rex in israel: sed vnusqsqꝫ quod sibi rectum videbatur hoc faciebat. Fuit quoqꝫ alter adolescens de bethleem iuda ex cognatione eiꝰ erat qꝫ ipse leuites ⁊ habitabat ibi. Egressusqꝫ de ciuitate bethleem: peregrinari voluit ibicūqꝫ sibi cōmodum repperisset. Cūqꝫ venisset in montē effraim iter faciens. ⁊ declinasset parump i domo miche. interrogatus est ab eo vnde venissʒ Qui respondit. Leuita sum de bethleem iuda. ⁊ vado vt habitem vbi potuero ⁊ vtile mihi esse ꝓspexero. Dixitqꝫ micha. Mane apud me i quit. ⁊ esto mihi parens sacerdos. daboqꝫ tibi p annos singulos decem argenteos ac vesteʒ duplicem. ⁊ que ad victum sunt necessaria. Acqeuit ⁊ mansit apud homineʒ fuitqꝫ illi quasi vnꝰ de filijs. Impleuitqꝫ micha manum eius. ⁊ habuit puerum sacerdotem apud se. nunc scio dicens ꝙ benefaciet mihi deus habenti leuitici generis sacerdotem.

XVIII.

I N diebus illis nō erat rex i israel. ⁊ tribus dan q̄rebat possessioneʒ sibi vt habitaret in ea. Vsqꝫ ad illū eni diē inter ceteras tribus sorte nō accepat. Miserūt ḡ filij dan stirpis ⁊ familie sue qnqꝫ viros fortissimos de saraa ⁊ esthaol vt explorarēt terrā ⁊ diligēter inspicerēt. Dixerūtqꝫ eis. Ite ⁊ cōsiderate terram. Qui cū ꝑgentes venissent i mōte effraim ⁊ intrassent domū miche: reqeuerūt ibi Et agnoscentes vocē adolescentis leuite: vtentesqꝫ illius diuersorio. dixerunt ad eum. Quis te huc adduxit. Quid hic agis. Quam ob causā huc venire voluisti. Qui respōdit eis. Hec ⁊ hec prestitit mihi michas. ⁊ me mercede conduxit vt sim ei sacerdos. Rogauerunt autē euʒ vt ꝯsuleret dominum: ⁊ scire possent an ꝓspero itinere ꝑgerent. ⁊ res haberet effectuʒ. Qui respondit eis. Ite cū pace. Dn̄s respicit viam vestrā ⁊ iter quo pergitis. Eūtes igiᵗ qnqꝫ viri venerūt lais: viderūtqꝫ ppl'm habitātem in ea absqꝫ vllo timore iuxta cōsuetudinē sidonioꝝ securū ⁊ quietū nullo eis penitus resistente magnarūqꝫ opū. ⁊ ꝓcul a sidone atqꝫ a cūctis hoibus separatū. Reuersiqꝫ ad fratres suos in saraa ⁊ estaol. ⁊ qd egissent sciscitantibꝰ rn̄derūt. Surgite ⁊ eamus ad eos. Vidimꝰ eni terram valde opulentā ⁊ vberē. Nolite negligere: nolite cessare. Eamꝰ ⁊ possideamꝰ eā. nullus erit labor. Intrabimus ad securos in regionem latissimā: tradetqꝫ nobis dn̄s locū i q̄ nullius rei ē penuria eoꝝ q̄ gignūᵗ in terra. Profecti igitur sūt de cognatiōe dan đ saraa ⁊ esthaol sexcēti viri accincti armis bellicis: ascendētesqꝫ mānserūt in cariathiarim iude. q locus ex eo tempore castroꝝ dan nomē accepit. ⁊ ē post tergū cariathiarim. Inde transierunt in mōtē effraim Cūqꝫ venissent ad domum miche. dixerūt qnqꝫ viri q ꝑus missi fuerant ad ꝯsiderandā terrā lais ceteris fratribꝰ suis. Nostis ꝙ in domibꝰ istis sit ephot ⁊ theraphim ⁊ sculptile atqꝫ cōflatile. Videte qd vobis placeat. Et cū paululū declinassent ingressi sunt domum adolescētis leuite q erat in domo miche: salutaueruntqꝫ eū verbis pacificis: sexcēti aūt viri ita vt erāt armati stabāt ante ostium. At illi q īgressi fuerāt domū iuuenis: sculptile ⁊ ephot ⁊ theraphim atqꝫ ꝯflatile tollere nitebanᵗ. ⁊ sacerdos stabat ante ostium: sexcētis viris fortissimis haud ꝓcul expectātibꝰ. Tulerunt igiᵗ q intrauerāt sculptile ephot ⁊ idola atqꝫ ꝯflatile. Quibus dixit sacerdos. Quid facitis. Cui rn̄derunt. Tace ⁊ pone digitum sup os tuum: veniqꝫ nobiscum vt habeamus te patrem ac sacerdotem. Quid tibi melius est. vt sis sacerdos in domo vniꝰ viri an in vna tribu ⁊ familia in israel. Qđ cum audisset acqeuit s̄monibus eoꝝ. ⁊ tulit ephot ⁊ idola ac sculptile. ⁊ ꝓfectꝰ ē cum eis. Qui cum ꝑgerēt ⁊ ante se ire fecissent paruulos ac iumenta. ⁊ oē qđ erat ꝑciosū. iāqꝫ a domo miche eēnt ꝓcul: viri qui habitabāt in edibꝰ miche conclamantes secuti sunt. ⁊ post tergū clamare ceperunt. Qui cum respexissent. dixerūt ad michā Quid tu vis. Cur clamas. Qui rn̄dit. Deos meos quos mihi feci. tulistis. ⁊ sacerdotē ⁊ oia q̄ habeo. ⁊ dicitis: qd tibi ē. Dixeruntqꝫ ei filij dan. Caue ne vltra loquaris ad nos. ⁊ veniāt ad te viri aio concitati. ⁊ ipse cum oī domo tua peas. Et sic cepto itinere ꝑrexerunt. Vidēs aūt micha ꝙ fortiores se eēnt: reuersus ē in domū

suā. Sexcēti autē viri tulerunt sacerdotem τ q̄ supra dixim⁹. veneruntq₃ in lais ad ppl'm qui escentē atq₃ secur. τ pcusserunt eos in ore gladij. vrbēq₃ incēdio tradiderunt: nullo penitus ferēte psidium: eo q̄ pcul habitarēt a sidone τ cum nullo hoium haberēt qcq₃ societatis ac negocij. Erat āt ciuitas sita in regione roob quā rursum extruentes habitauerunt in ea. vocato noie ciuitatis dan. iuxta vocabulum patris sui quē genuerat isrl'q̄ prius lais dicebat. Posueruntq₃ sibi sculptile. τ ionathā filium gersan filij moysi ac filios eius sacerdotes in tribu dan vsq₃ ad diē₃ captiuitatis sue. Mansitq₃ apud eos idolum miche oi tpe q̄ fuit domus dei i sylo. In dieb⁹ illis nō erat rex in isrl'. XIX

Fuit quidā vir leuites habitans latere montis effraim: qui accepit vxorem de bethleem iuda. Que reliquit eum τ reuersa ē in domum pris sui in bethleē: mānsitq₃ apud eum q̄ttuor mēsib⁹. Secutusq₃ ē eā vir su⁹ volēsq₃ recōciliari ei atq₃ blādiri τ secu₃ reducere: habēs in comitatu puerum τ duos asinos. Que suscepit eū. τ introduxit i domū patris sui. Qd' cū audisset socer ei⁹: eūq₃ vidisset occurrit ei letus. τ amplexat⁹ ē hoiem. Mansitq₃ gener in domo soceri trib⁹ dieb⁹ comedens cū eo τ bibēs familiarit': die aūt quarto d' nocte cōsurgens pficisci voluit. Quē tenuit socer. τ ait ad eū. Gusta prius pusillū panis. τ conforta stomachū. τ sic pficisceris. Sederuntq₃ simul ac comederunt τ biberūt. Dixitq₃ pater puelle ad generum suum. Queso te vt hodie hic maneas: pariterq₃ letemur. At ille psurgēs cepit velle pficisci. Et nihilominus obnixe cum socer tenuit. τ apud se fecit manere. Mane autē facto parabat leuites iter. Cui socer rursū. Obsecro ingt vt paululū cibi capias. τ assūptis viribus donec increscat dies. postea pficiscaris. Comederūt ergo sil'. surrexitq₃ adolescēs vt pgeret cū vxore sua τ puero. Cui rursum locut⁹ ē socer. Considera q̄ dies ad occasu₃ decliuior sit. τ ppinquat ad vesperā. Mane apud me etiam hodie τ duc letū diem. τ cras pficisceris vt vadas in domū tuam. Noluit gener acqescere sermonib⁹ ei⁹: sed stati prexit. τ venit ꝯ iebus q̄ altero noie vocat' irl'm: ducens secum duos asinos onustos τ cōcubinā. Jāq₃ adderant iuxta iebus τ dies mutabant' in noctē. Dixitq₃ puer ad dñm suū. Veni obsecro declinem⁹ ad vrbē iebuseor. τ maneamus in ea. Cui rñdit dominus. Nō igrediar oppidū gētis aliene q̄ non ē de filijs israel. sed trāsibo vsq₃ gabaa. τ cū illuc puenero manebimus in ea: aut certe in vrbe rama. Trāsierūt ergo iebus. τ ceptū carpebāt iter. occubuitq₃ eis sol iuxta gabaa q̄ est in tribu beniamin: diuerterūtq₃ ad eam vt manerēt ibi. Quo cū intrassent sedebāt in platea ciuitatis. τ nullus eos recipere voluit hospitio. Et ecce apparuit hō senex reuertens de agro τ de ope suo vesperi: q τ ipe d' mōte erat effraim τ pegrinus habitabat in gabaa. Hoies aūt regiōis illi⁹ erant filij gemini. Eleuatisq₃ oculis vidit senex sedentē hoiem cū sarcinulis suis in platea ciuitatis. τ dixit ad eu₃. Vnde venis. τ quo vadis. Qui respondit ei. Profecti sumus de bethleē iuda. τ pergim⁹ ad locū nr̄m q est in latere mōtis effraim vnde ieram⁹ in bethleem. Et nūc vadimus ad domū dei. nullusq₃ sub tectū suū nos vult recipere. habētes paleas τ fenū in asinox pabulū. τ pane₃ ac vinū in meos τ ancille tue vsus τ pueri q mecū ē. Nulla rei digemus nisi hospitio. Cui rñdit senex. Pax tecū sit. Ego pbeo oia q̄ necessaria sunt. tm̄ q̄so ne in platea maneas. Introduxitq₃ eū i domū suā. τ pabulū asinis prebuit: ac postq₃ lauerūt pedes suos recepit eos i cōuiuiū. Illis epulantibus: τ post laborē itineris cibo τ potu reficientibus corpora. venerunt viri ciuitatis illius filij belial. i. absq₃ iugo. τ circūdantes domum senis. fores pulsare ceperūt clamātes ad dñm dom⁹ atq₃ dicētes. Educ vir q egressus est domum tuam vt abutamur eo. Egressusq₃ ē ad eos senex. τ ait. Nolite fratres. nolite facere malū hoc: q2 ingressus ē homo hospitiū meum. τ cessate ab hac stulticia. Habeo filiā virginē. τ h hō h₃ cōcubinā. educam eas ad vos vt humilietis eas. τ vr̄am libidinē cōpleatis: tm̄ obsecro ne scelus hoc ꝯ nām opemini in vir. Nolebāt acqescere s'mōibus illi⁹. Qd' cernens hō. eduxit ad eos cōcubinā sua₃. τ eis tradidit illudēdam. Qua cū tota nocte abusi eēnt: dimiserūt eam mane. At mulier recedentibus tenebris venit ad ostium domus vbi manebat dñs suus. τ ibi corruit. Mane facto surrexit homo τ apuit ostiū vt ceptā expleret viā. τ ecce cōcubina eius iacebat ante ostiū sparsis i limie manib⁹. Cui ille putās eā qescere loq̄bat'. Surge vt ambulemus. Qua nihil rñdēte itelligēs q̄ erat mortua. tulit eā τ iposuit asino. reuersusq₃ ē i domū suā. Quā cū eēt igressus arripuit gladiū. τ cadauer vxoris cū ossibus suis in duodecim ptes ac frustra ꝯcidēs misit i oēs terminos israel. Qd' cū vidissent singuli conclamabant. Nunq̄ res talis facta ē in isrl' ex eo die q̄ ascen

derunt patres nr̃i de egypto vsq; i p̃sens tp̃us. Ferte sniam: et in cõe decernite qd fc̃o op⁹ sit.

XX

Egressi itaq; sũt oẽs filij israel et pariter ɔgregati q̃si vir vnus de dan vsq; bersabee ⁊ terra galaad ad dñz in masphа. oẽs quoq; anguli pplo⁊ et cuncte tribus israel i ecclĩa populi dei ɔuenerũt q̃dragin ta milia peditũ pugnato⁊. Nec latuit filios beniamin q̃ ascẽdissent filij isrl̃ i maspha. Interrogatusq; leuita maritus mulieris iterfecte quõ tantũ scelus ppetratũ esset rñdit. Veni i gabaa beniamin cum vxore mea: illucq; diuerti. Et ecce hoĩes ciuitatis illius circũdederunt nocte domuz in qua manebam volentes me occidere. et vxorẽ meam incredibili furore libidinis vexantes. deniq; mortua est. Quã arreptã in frustra concidi: misiq; ptes in oẽs terminos possessionis vr̃e. q2 nunq̃ tantũ nephas et tã grãde piaculũ factũ est in isrl̃. Adestis oẽs filij isrl̃. decernite quid facere debeatis. Stãsq; oĩs ppl̃s ⁊ q̃si vnius hoĩs sermõe rñdit. Nõ recedemus in tabernacula nr̃a: nec suã quisq; intrabit domũ: sz hoc ɔtra gabaa i cõe faciemus. Decẽ viri eligãtur e centũ ex oĩbus tribubus isrl̃. et centũ ď mille et mille de decẽ milibus vt cõportẽt exercitui cibaria: et possimus pugnare ɔ̃ gabaa beniamin et reddere ei p scelere qd̃ meret̃. Cõuenitq; vniuersus israel ad ciuitatẽ q̃si hõ vnus eadẽ mente vnoq; ɔsilio. et miserũt nuncios ad oẽm tribuz beniamin qui dicerẽt. Cur tm̃ nephas i vobis repertũ est. Tradite hoĩes de gabaa q̃ h̃ flagitiũ perpetrarũt vt moriant̃: et auferat̃ maluz de isrl̃. Qui noluerũt fratrũ suo⁊ filio⁊ israel audire mãdatum: sz ex cunctis vrbibus q̃ sortis sue erãt. ɔuenerũt i gabaa vt illis ferrẽt auxilium ⁊ ɔtra vniuersũ pplm israel dimicarẽt. Inuẽtiq; sunt vigintiquiq; milia de beniamin educẽtiuz gladiuz pter habitatores gabaa: qui septingenti erãt viri fortissimi ita sinistra vt dextra prelian tes. ⁊ sic fundis lapides ad certũ iacentes vt capillũ quoq; possent pcutere. ⁊ nequaq; in alteram ptem ictus lapidis deferret̃. Viro⁊ quoq; isrl̃ absq; filijs beniamin iuenta sunt q̃draginta milia educẽtium gladios ⁊ parato⁊ ad pugnaz. q surgentes venerunt i domũ dei: hoc ẽ in sylo. ɔsuluerũtq; dñm atq; dixerũt. Quis erit i exercitu nr̃o pnceps certaminis ɔtra filios bẽiamin. Quib⁹ rñdit dñs. Iudas sit dux vester. Statimq; filij israel surgẽtes mane castrametati sũt iuxta gabaa: ⁊ inde pcedentes ad pugnã cõtra beniamin. vrbẽ oppugnare ceperunt. Egressi q; filij beniamin ď gabaa. occiderũt ď filijs isrl̃ die illo vigintiduo milia viro⁊. Rursum filij israel ⁊ fortitudine ⁊ numero confidentes i eo dẽ loco in quo pus certauerũt. aciẽ dixerũt: ita m̃ vt pus ascenderent ⁊ flerent coram domino vsq; ad noctẽ. ɔsulerẽtq; eũ ⁊ dicerẽt. Debem⁹ vltra pcedere ad dimicandũ ɔtra filios beniamin fratres nostros. an non. Quib⁹ ille rñdit Ascẽdite ad eos ⁊ inite certamẽ. Cũq; filij isrl̃ altera die ɔtra filios beniamin ad pliũ pcessisset eruperũt filij beniamin de portis gabaa. ⁊ occurrentes eis tanta in illos cede bacchati sunt. vt decem ⁊ octo milia viro⁊ educentiũ gladiũ psternerẽt. Quaobrẽ oẽs filij israel venerũt i domũ dei. ⁊ sedentes flebãt corã dñо. Ieiunaueruntq; die illo vsq; ad vesperã. ⁊ obtulerũt ei holocausta atq; pacificas victimas: ⁊ sup statu suo interrogauerũt. Eo tempore ibi erat archa federis domini. ⁊ phinees filius eleazari filij aaron prepositꝰ domꝰ. Cõsuluerũt igit̃ dñz atq; dixerũt. Exire vltra debemus ad pugnaz ɔtra filios beniamin fratres nostros. an qescere. Quibus ait dñs. Ascẽdite. Cras enim tradã eos in manus vr̃as. Posuerũtq; filij israel insidias p circuitũ vrbis gabaa. ⁊ tertia vice sicut semel ⁊ bis ɔtra beniamin exercitũ pduxerũt. Sed ⁊ filij beniamin audacť eruperũt ď ciuitate ⁊ fugientes aduersarios lõgius psecuti sũt. ita vt vulnerarẽt ex eis sicut pmo die ⁊ secũdo. ⁊ cederẽt p duas semitas vertẽtes terga quaz vna ferebat̃ in bethel: et altera i galaa: atq; psternerẽt triginta circiter viros. Putaue rũt eni solito eos more cedere. Qui fugaz arte simulantes inierunt cõsiliũ vt abstraherẽt eos de ciuitate et quasi fugientes ad supradictas semitas pducerẽt. Oẽs itaq; filij israel surgẽtes de sedibus suis. tetenderũt aciẽ in loco q̃ vocat̃ baalthamar. insidie q; q̃ circa vrbẽ erant. paulati se apire ceperunt. et ab occidẽtali vrbis pte pcedere. Sed et alia decẽ milia viro⁊ de vniuerso israel habitatores vrbis ad certamina puocabãt: igrauatũq; ẽ belluz ɔ̃ filios beniamin et nõ itellexerunt q̃ ex oĩ pte illis istaret interitus. Percussitq; eos dñs i ɔspectu filio⁊ isrl̃. et iterfecerunt ex eis i illo die vigintiq̃q; milia et cẽtum viros. oẽs bellatores et educẽtes gladium. Filij autẽ beniamin cum se iferiores eẽ vidissent. ceperunt fugere. Quod cernẽtes filij isrl̃ dederunt eis ad fugiẽdum locum vt ad pparatas isidias deuenirẽt q̃s iux vrbẽ posuerãt. Qui cum repẽte de latibul' surrexissent. et beniamin terga cedẽtib⁹ daret: igressi sunt ciuitatẽ ⁊ pcusserunt eã i ore gladij. Signum at

dederant filij israel his q̄s in insidijs collocaue
rant vt postq̄ꝫ vrbem cepissent. ignem accēde/
rent. vt ascendēte in altū fumo captam vrbem
demonstrarent. Quod cū cernerent filij israel in
ipo certamie positi. putauerūt eni filij beniamī
eos fugere ⁊ instantiꝰ persequebant̄: cesis d̄ ex
ercitu eoꝝ triginta viris: vt viderūt quasi colū
nā fumi de ciuitate cōscēdere: beniamin q̄ꝫ re
spiciēs retro. cū captā cernerēt ciuitatē ⁊ flam/
mas in sublime ferri: q̄ ṗus simulauerāt fugā.
versa facie fortiꝰ resistebāt. Qd̄ cū vidissent fi/
lij beniamin. in fugā versi sūt. ⁊ ad viā deserti
ire ceperūt: illuc q̄ꝫ eos aduersarijs ꝑsequenti/
bꝰ. Sed ⁊ hi q̄ vrbē succēderāt occurrerūt eis.
atq̄ꝫ ita factū ē vt ex vtraq̄ꝫ pte ab hostibꝰ cede/
rent̄: nec erat vlla reges morientiū. Ceciderūt
atq̄ꝫ ꝓstrati sūt ad oriētalē plagā vrbis gabaa
Fuerūt autem q̄ in eodem loco interfecti sūt de
cē ⁊ octo milia viroꝝ: omnes robustissimi pu/
gnatores. Qd̄ cū vidissent q̄ remanserāt de be
niamin fugierunt in solitudinem: ⁊ pergebant
ad petram cuius vocabulū ē remmon. In illa
q̄ꝫ fuga palantes ⁊ in diuersa tendētes. occide
rūt qnq̄ꝫ milia viros. Et cū vltra tēderēt ꝑsecu
ti sunt eos. ⁊ interfecerūt etiam alia duo milia.
Et sic factū ē vt oēs q̄ ceciderant de beniamin
in diuersis locꝭ eēnt vigintiqnq̄ꝫ milia pugna
tores ad bella ꝓmptissimi. Remanserūt itaq̄ꝫ
d̄ oī numero beniamin q̄ euadere potuerant ⁊
fugere in solitudinē sexcēti viri: sederūtq̄ꝫ i pe
tra rēmon mensibꝰ quattuor. Regressi aūt filij
israel oēs reliq̄s ciuitatꝭ a viris vsq̄ꝫ ad iumē
ta gladio ꝑcusserūt. cunctasq̄ꝫ vrbes ⁊ viculos
beniamin vorax flāma ꝯsūpsit. XXI

Iurauerant quoq̄ꝫ filij israel i maspha
⁊ dixerunt. Nullus nostrū dabit filijs
beniamin de filiabus suis vxores. Ve
nerūtq̄ꝫ omnes ad domū dei in sylo. ⁊ in con/
spectu eius sedentes vsq̄ꝫ ad vesperam leuaue
rūt vocem. ⁊ magno vlulatu ceperūt flere dicē
tes. Quare domine deus israel factum est hoc
malū in populo tuo: vt hodie vna tribus aufe
ret̄ ex nobis. Altera aūt die diluculo consurgē
tes extruxerūt altare: obtulerūtq̄ꝫ ibi holocau/
sta ⁊ pacificas victimas. ⁊ dixerūt. Quis non
ascendit in exercitū domini de vniuersis tribu
bus israel. Grandi enim iuramento se ꝯstrin
xerant cū essent in maspha. interfici eos qui de
fuissent: ductiq̄ꝫ penitentia filij israel super fra
tre suo beniamin. ceperūt dicere. Ablata est tri
bus vna de isrl̄. Vnde vxores accipient. Om
nes eni in cōmune iurauimꝰ non daturos nos
bis filias nostras. Iccirco dixerūt. Quis ē de
vniuersis tribubus israel qui non ascendit ad
dominū in maspha. Et ecce inuenti sūt habita/
tores iabis galaad in illo exercitu nō fuisse. Eo
quoq̄ꝫ tempore cuꝫ essent in sylo. nullus ex eis
ibi repertus est. Miserūt itaq̄ꝫ decem milia vi
ros robustissimos. ⁊ preceperūt eis. Ite ⁊ per
cutite habitatores iabis galaad i ore gladij. taꝫ
vxores q̄ꝫ paruulos eoꝝ. ⁊ hoc erit qd̄ obser
uare debebitis. Omne generꝭ masculini ⁊ mu
lieres que cognouerūt viros interficite. virgi/
nes aūt reseruate. Inuenteq̄ꝫ sunt de iabis ga
laad quadringente virgines que nescierūt viri
thoꝝ: ⁊ adduxerunt eas ad castra in sylo in ter
ram chanaā. Miserūtq̄ꝫ nūcios ad filios beni
amin qui erant in petra remmon. ⁊ preceperūt
eis vt eas susciperent in pace. Veneruntq̄ꝫ filij be
niamin in illo tp̄e. ⁊ date sūt eis vxores de filia
bus iabis galaad: alias aūt nō repperērūt quas
simili modo traderēt. Vniuersusq̄ꝫ israel val/
de doluit ⁊ egit pn̄iam sup interfectiōe vniꝰ tri
bꝰ ex israel: dixerūtq̄ꝫ maiores natu. Quid faci
emꝰ reliq̄s q̄ nō acceperūt vxores. Oēs i beni
amin femine cōciderūt. ⁊ magna nobis cura i
gētiq̄ꝫ studio ꝓuidēdū ē ne vna tribus deleat̄
ex filijs israel. Filias eni nostras eis dare non
possumus ꝯstricti iuramēto ⁊ maledictiōe qua
diximus. maledictꝰ qui dederit de filiabus suis
vxorē beniamin. Ceperūt ꝯsiliū atq̄ꝫ dixerunt
Ecce solēnitas dn̄i est in sylo āniuersaria q̄ sita
ē ad septētrionē vrbis bethel: ad orientalē pla
gā via q̄ de bethel tēdit ad sichimā. ⁊ ad meri/
diē oppidi lebona. Preceperūt q̄ꝫ filijs benia
min. atq̄ꝫ dixerūt. Ite ⁊ latitate in vineis. Cū
q̄ꝫ videritis filias sylo adducendos choros ex
more ꝓcedere: exite repēte de vineis. ⁊ rapite
ex eis singuli vxores singulas. ⁊ pergite in ter
rā beniamin. Cūq̄ꝫ venerint patres eaꝝ ac fra
tres ⁊ aduersum vos q̄ri ceperint atq̄ꝫ iurgari
dicemꝰ eis. Misereminí eoꝝ. Nō enim rapue
rūt eas iure bellantiū atq̄ꝫ victoꝝ: sed roganti/
bꝰ vt acciperēt nō dedistis. ⁊ a vr̄a pte pctm̄ est
Feceruntq̄ꝫ filij beniamin vt sibi fuerat impera
tū. ⁊ iuxta numeꝝ suū rapuerūt sibi de his que
ducebant choros vxores singulas: abierūtq̄ꝫ i
possessionemꝭ suaꝫ edificantes vrbes. ⁊ habitā
tes in eis. Filij q̄ꝫ israel reuersi sūt ꝑ tribꝰ ⁊ fa
milias in tabernacula sua. In diebus illis non
erat rex in israel: sed vnusq̄sq̄ꝫ qd̄ sibi rectū vi/
debat̄ hoc faciebat.

¶ Explicit liber Judicū. Incipit
liber Ruth. Capl̄m I

IN diebus unius
iudicis qñ iudices ꝑerãt. fcã est
fames ĩ tra. Abijtqꝫ hõ de be/
thleẽ iuda: vt ꝑegriaret̃ ĩ regio
ne moabitide cum vxore sua ac
duobꝰ liberis. Ipe vocabat̃ elimelech. ⁊ vxor
eiꝰ noemi. ⁊ duo filij alt̃ maalõ ⁊ alt̃ chelĩõ effra
tei de bethleẽ iuda. Ingressiqꝫ regiõeꝫ moabi/
tidẽ morabãt̃ ibi. Et mortuꝰ ẽ elimelech mari/
tus noemi. remãsitqꝫ ipa cũ filijs. Qui accepe
rũt vxores moabitidas: q̃ꝝ vna vocabat̃ orpha
altera qꝫ ruth. Mãserũtqꝫ ibi decẽ ãnis. ⁊ am/
bo mortui sunt. maalon videlicet ⁊ chelion. re/
mansitqꝫ mulier orbata duobus liberis ac ma/
rito. Et surrexit vt in patriã ꝑgeret cuꝫ vtraqꝫ
nuru sua de regione moabitide. Audierat eniꝫ
ꝙ respexisset dñs populum suum ⁊ dedisset eis
escas. Egressa est itaqꝫ de loco ꝑegrinatõis sue
cũ vtraqꝫ nuru. ⁊ iã in via reuertendi posita in
terrã iuda: dixit ad eas. Ite ĩ domũ matris vr̃e
Faciat vobiscũ dñs miam sicut fecistis cũ mor/
tuis ⁊ mecum. Det vobis inuenire requiẽ ĩ do
mibus viroꝝ quos sortiture estis. Et osculata
est eas. Que eleuata voce flere ceperũt: ⁊ dice/
re: Tecũ ꝑgemus ad pplm tuũ. Quibꝰ illa re/
spõdit. Reuertimini filie mi. Cur venitis mecũ.
Nũ vltra habebo filios in vtero meo: vt viros
ex me sperare possitis. Reuertimini filie mi ⁊
abite. Iã. n. senectute confecta sũ: nec apta vin
culo cõiugali. Etiã si possem hac nocte concipe
re et parere filios: si eos expectare velitis donec
crescant et annos pubertatis ĩpleant: ante eritis
vetule q̃ꝫ nubatis. Nolite q̃so filie mi facere h̃:
quia vestra angustia magis me premit. et egres
sa est manus domini ꝯ me. eleuata igitur voce
rursũ flere ceperunt. Orpha osculata est socruꝫ
ac reuersa est: ruth adhesit socrui sue. Cui dixit
noemi. en reuersa est cognata tua ad populum
suũ et ad deos suos. vade cũ ea. Que respõdit.
Ne aduerseris mihi. vt relinquaꝫ te et abeam.
Quocũqꝫ. n. perexeris. ꝑgã. et vbi morata fue/
ris et ego pariter morabor. Ppl's tuꝰ ppl's me
us ⁊ deus tuꝰ deus meus. Que te terra suscepit
moriẽtẽ. ĩ ea moriar ibiqꝫ locũ accipiã sepultur̃
Hec mihi faciat deus. Et hec addat si non sola
mors me ⁊ te sepauerit. Videns ergo noemi ꝙ
obstinato ruth aĩo decreuisset secuꝫ pergere ad
uersari noluit. nec ad suos vltra reditum ꝑsua
dere. Profecteqꝫ sunt simul. ⁊ venerunt in be
thleem. Quibus vrbem ingressis. velox apud
cunctos fama percrebruit. dicebãtqꝫ mulieres
Hec ẽ illa noemi. Quibus ait ne vocetis me
noemi. i. pulchrã: sed vocate me mara. i. ama/
rã qr amaritudine valde repleuit me omnipo/
tens. Egressa sũ plena. ⁊ vacuam reduxit me
dñs. Cur ergo vocatis me noemi quã dñs hu
miliauit ⁊ afflixit oĩpotẽs. Venit ergo noemi
cũ ruth moabitide nuru sua de terra ꝑegrinatio
nis sue. ac reuersa ẽ in bethleem: qñ ꝓmum or
dea metebant̃. II

ERat aũt viro elimelech cõsanguineus
homo potẽs ⁊ magnaꝝ opũ noĩe booz
Dixitqꝫ ruth moabitis ad socrũ suam
Si iubes vadã in agrũ. ⁊ colligã spicas q̃ fuge
rint manus metentiũ: vbicũqꝫ clementis ĩ me
patrisfamilias reppercro gratiam. Cui illa re
spõdit. Vade filia mi. Abijt itaqꝫ ⁊ colligebat
spicas post terga metentiũ. Accidit aũt vt ager
ille haberet dñm noĩe booz: q erat de cognatio
ne elimelech. Et ecce ipe veniebat de bethleẽ.
dixitqꝫ messoribus. Dominus vobiscũ. Qui
responderũt. Benedicat tibi dominus. Dixit
qꝫ booz. iuueni q messoribus ꝑerat. Cuius est
hec puella. Cui rñdit. Hec ẽ moabitis que ve
nit cũ noemi de regiõe moabitide. ⁊ rogauit vt
spicas colligeret remanentes: sequens messoꝝ
vestigia. Et de mane vsqꝫ nunc stat in agro. ⁊
nec ad momentũ quidẽ domuꝫ reuersa est. Et
ait booz ad ruth. Audi filia. Ne vadas in alte
rũ agrũ ad colligẽdũ: nec recedas ab hoc loco:
sed iũgere puellis meis. ⁊ vbi messuerint seq̃re
Mandaui eni pueris meis vt nemo molestus
sit tibi: sed etiaꝫ si sitieris vade ad sarcinulas ⁊
bibe aquas de qbꝰ ⁊ pueri mei bibunt. Que ca
dens in faciem suam ⁊ adorans sup terrã. di/
xit ad eũ. Vnde mihi hoc vt inuenirẽ gratiam
ante oculos tuos. ⁊ nosse me dignareris pere/
grinã mulierẽ. Cui ille rñdit. Nũciata sũt mi/
hi oĩa q̃ feceris socrui tue post mortẽ viri tui. ⁊
ꝙ reliqueris parẽtes tuos. ⁊ terrã ĩ qua nata es
⁊ veneris ad pplm quẽ antea nesciebas. Red
dat tibi dñs ꝓ opere tuo ⁊ plenã mercedẽ recipi
as a dño deo israheli ad quẽ venisti. ⁊ sub cuiꝰ
cõfugisti alas. Que ait. Inueni gratiam apud
oculos tuos dñe mi. q consolatꝰ es me. ⁊ locu/
tus es ad cor ancille tue: q̃ nõ sũ similis vnius
puellaꝝ tuaꝝ. Dixitqꝫ ad eam booz. Qñ hora
vescendi fuerit veni huc ⁊ comede panem. ⁊ i
tinge buccellam tuam in aceto. Sedit itaqꝫ ad
messoꝝ latus ⁊ congessit polentam sibi: come/
ditqꝫ ⁊ saturata est. ⁊ tulit reliquias. Atqꝫ inde
surrexit vt spicas ex more colligeret. Prece/
pit aũt booz pueris suis dicẽs. Etiã si vobiscũ

metere voluerit ne ꝓhibeatis eã. ⁊ de vr̃is q̃z
manipulis ꝓijcite de industria. ⁊ remanere p
mittite vt absq̃z rubore colligat. ⁊ colligentẽ ne
mo corripiat. Collegit ergo in agro vsq̃z ad ve
sperã. ⁊ que collegerat virga cedens ⁊ excutiẽs
inuenit ordei quasi ephi mẽsuram. i. tres modi
os quos portans reuersa est in ciuitatẽ. ⁊ ostẽdit
socrui sue. Insup ꝓtulit ⁊ dedit ei de reliquijs
cibi sui quo saturata fuerat. Dixitq̃z ei socr⁹ sua
Vbi hodie collegisti. ⁊ vbi fecisti op⁹. Sit be
nedictus q misert⁹ est tui. Indicauitq̃z ei apud
quẽz esset operata. et nomen dixit viri q̄ booz
vocaret̃. Cui respondit noemi. Benedict⁹ sit
a domino qm̃ eandem grãz quã p̄buerat viuis
seruauit et mortuis. Rursumq̃z ait. Propin/
quus noster ẽ hõ. et ruth hoc q̃z inqt p̄cepit mi
hi vt tãdiu messorib⁹ ei⁹ iũgerer donec oẽs se/
getes meterent̃. Cui dixit socrus. Melius ẽ fi
lia mi vt cũ puellis eius exeas ad metẽdũz ne i
alieno agro qspiã resistat tibi. Iũcta ẽ itaq̃z pu
ellis booz et tãdiu cũz eis messuit donec ordea
et triticum in horreis ɔderent̃. III

POstq̃z aũt reuersa est ad socrum suam
audiuit ab ea. Filia mi querã tibi req
em. et ꝓuidebo vt bene sit tibi. Booz
iste cuius puellis in agro iuncta es ꝓpinquus
noster est. et hac nocte aream ordei vẽtilat. La
uare igit̃ et vngere. et induere cultioribus ve/
stimentis. et descende in aream. Non te vide/
at hõ: donec esum potũq̃z finierit. Qñ aũt ierit
ad dormiendum: nota locum in quo dormiat.
Veniesq̃z et discooperies palliũz quo operit̃ a
pte pedũ. et ꝓijcies te et ibi iacebis. Ipe autẽz
dicet tibi qd agere debeas. Que rñdit Quicqd
p̄ceperis faciãz. Descenditq̃z in aream. et fecit
oĩa que sibi iperauerat socr⁹. Cũq̃z comedisset
booz ⁊ bibisset. ⁊ factus eẽt hilarior: issetq̃z ad
dormiendũ iuxta aceruũ manipuloꝝ venit ab/
scondite. ⁊ discooperto a pedibus eius pallio se
proiecit. Et ecce nocte iaz media expauit homo
⁊ conturbatus est: viditq̃z mulierem iacentem
ad pedes suos. ⁊ ait illi. Que es. Illaq̃z respõ
dit. Ego sum ruth ancilla tua. Expandi palli/
um tuum super famulã tuam. q꞉ ꝓpinquus es
Et ille. benedicta inquit es a domino filia. ⁊ p̄/
orẽ miam posteriore superasti. q꞉ non ẽ secuta
iuuenes pauperes siue diuites. Noli ergo me
tuere: sed qcqd dixeris mihi faciã tibi. Scit. n.
oĩs populus q habitat intra portas vrbis mee
mulierẽ te esse virtutis. Nec abnuo me ꝓpin
quum: sed ẽ alius me ꝓpinquior. Quiesce hac
nocte ⁊ facto mane. si te voluerit ꝓpinquitatis
iure retinere: bñ res acta ẽ: sin aũt ille noluerit
ego te absq̃z vlla dubitatiõe suscipiã: viuit dñs
Dormi vsq̃z mane. Dormiuit itaq̃z ad pedes
eius vsq̃z ad noctis abscessũ. Surrexit itaq̃z an
teq̃z hoies se cognoscerẽt mutuo. ⁊ dixit booz.
Caue ne qs nouerit q̄ huc veneris. Et rursũ:
expande inqt palliũ tuũ quo operiris. ⁊ tene vtra
q̃z manu. Qua extendente ⁊ tenente. mensus
est sex modios ordei ⁊ posuit super eam. Que
portans ingressa ẽ ciuitatẽ. ⁊ venit ad socrum
suã. Que dixit ei. Quid egisti filia. Narrauit/
q̃z ei oĩa q̃ sibi fecisset hõ. Et ait. Ecce sex mo/
dios ordei dedit mihi. ⁊ ait. nolo vacuam te re
uerti ad socrum tuam. Dixitq̃z noemi. Expe/
cta filia donec videamus quem res exitũ habe
at. Neq̃z enim cessabit homo. nisi compleuerit
qđ locut⁹ ẽ. IIII

AScendit ergo booz ad portã. ⁊ sedit ibi
Cũq̃z vidisset ꝓpinquũ p̄terire đ quo
p̄us sermo habitus ẽ. dixit ad eũ. De/
clina paulisper ⁊ sede hic: vocãs eum nomine
suo. Qui diuertit ⁊ sedit. Tollens aũt booz de
cem viros de senioribus ciuitatis: dixit ad eos
Sedete hic. Quibus residentibus locutus est
ad ꝓpinquũ. Partẽ agri fratris nr̃i elimelech
vẽdet noemi q̃ reuersa est de regiõe moabitide
qđ audire te volui ⁊ tibi dicere coram cũctis se
dẽtibus ⁊ maioribus natu de populo meo. Si
vis possidere iure ꝓpinquitatis. eme ⁊ posside
si aũt displicet tibi. hoc ipm indica mihi vt sciaz
qd facere debeã. Nullus eni ẽ ꝓpinquus exce
pto te q p̄ores. ⁊ me q secũdus sũ. At ille rñdit
Ego agrũ emam. Cui dixit booz. Qñ emeris
agruz de manu mulieris. ruth q̃z moabitidẽ q̃
vxor defũcti fuit debes accipere: vt suscites no
men ꝓpinqui tui in hereditate sua. Qui rñdit
cedo iuri ꝓpinqtatis. Neq̃z eni posteritatẽ fa
milie mee delere debeo. Tu meo vtere priuile
gio quo me libenter carere ꝓfiteor. Hic autẽ
erat mos antiq⁹ i israel int̃ ꝓpinquos: vt si qñ
alt alteri suo iuri cedebat: vt eẽt firma ɔcessio:
soluebat hõ calciamentũ suũ. ⁊ dabat ꝓpinquo
suo. Hoc erat testimoniũ cessiõis i isrl'. Dixit
ergo ꝓpinquo suo booz. Tolle calciamentum
Qđ stati soluit de pede suo. At ille maioribus
natu ⁊ vniuerso populo. testes vos inqt estis
hodie q̄ possideri oĩa q̃ fuerũt elimelech ⁊ che
lion ⁊ maalon tradente noemi. ⁊ ruth moabiti
dẽ vxorẽ maalon in cõiugiũ sũpserim vt susci/
tẽ nomen defuncti i hereditate sua. ne vocabu
lũ ei⁹ đ familia sua ac frib⁹ ⁊ pplo deleat̃. Vos
inquã hui⁹ rei testes estis. Rñdit oĩs ppl's qui

erat in porta τ maiores natu. Nos testes sumꝰ
Faciat dominꝰ hanc mulierē que ingredit᷑ do/
mū tuam sicut rachel τ lyam que edificauerunt
domū israhel: vt sit exemplū virtutis in effrata
τ habeat celebre nomē in bethleē. Fiatqȝ do/
mus tua sicͭ domꝰ phares quē thamar pepit iu
de. de semine qd̓ tibi dederit dn̄s ex hac puella.
Tulit itaqȝ booz ruth τ accepit vxorē: ingres/
susqȝ est ad eā τ dedit illi dn̄s vt cōciperet τ pa
reret filium. Dixeruntqȝ mulieres ad noemi.
Benedictus dn̄s q non est passus vt deficeret
successor familie tue. τ vocaretur nomen eiꝰ in
israel. τ habeas q cōsolet᷑ animā tuā τ enutriet
senectutē. De nuru eni tua natus est qui te di/
liget. τ multo tibi melior est ꝙ si septē haberes
filios. Susceptūqȝ noemi puerꝝ posuit in sinu
suo: τ nutricis ac gerule fungebat᷑ officio. Di/
cine aūt mulieres cōgratulātes ei et dicētes: na
tus ē filius noemi: vocauerūt nomē eiꝰ obed:
Hic ē pater isai p̄ris dauid. He sūt gn̄atiōes
phares Phares genuit esrom: Esrom genuit
aram: Aram genuit aminadab: Aminadab ge
nuit naason: Naason genuit salmon Salmon
genuit booz: Booz genuit obed: Obed genu
it isai: Isai genuit dauid regem.

¶ Explicit liber Ruth. Incipit prologus sci
Hieronymi in libros Regum.

Viginti τ duas litteras eē apud he/
breos: syrorꝝ ꝗ lingua et chaldeorꝝ
testatur que hebree magna ex parte
cōfinis est. Nam τ ipsi viginti duo
elemēta habent: eodē sono: sȝ diuersis chara/
cteribꝰ. Samaritani etiā pentateuchū moysi to
tidē litteris scriptitāt: figuris tm̄ τ apicibus di
screpātes. Certūqȝ est esdram scribam legisqȝ
doctorē post captā hierosolymā et instauratio/
nem templi sub zorobabel alias litteras reppe
risse: quibus nunc vtimur: cū ad illud vsqȝ tē/
pus iidem samaritanorꝝ et hebreorꝝ characte/
res fuerint. In libro quoqȝ numerorꝝ hec ea/
dē supputatio: sub leuitarū ac sacerdotū censu
mystice ostendit᷑. et nomē domini tetragram/
maton in quibusdā grecis voluminibus vsqȝ
hodie antiqs expressū lr̄is inuenimꝰ. Sȝ τ psal/
mi tricesimus sextꝰ et cētesimusdecimꝰ et cētesi/
musvndecimꝰ: et centesimusdecimusoctauꝰ et
centesimusquadragesimusquartus: ꝙꝙ diuer
so scribant᷑ metro: tamē eiusdē numeri texunt᷑
alphabeto. Et hieremie lamentationes et orō
eius: salomonis quoqȝ in fine ꝓuerbia: ab eo
loco in q̄ ait Mulierē fortē quis inueniet: eisdē
alphabetis vel incisionibꝰ supputant᷑. Porro
qnqȝ lr̄e duplices apud hebreos sūt: caph: mem
nun. phe. sade. Aliter eni scribūt per has p̄n/
cipia medietatesqȝ vborꝝ. aliter fines. Unde
τ qnqȝ a plerisqȝ libri duplices estimantur: sa/
muel: malachim: dabreiamin: esdras: hieremi
as cum cinoth. i. lamentationibus suis. Quō
igit᷑ vigintiduo elemēta sūt per q̄ scribimus he
braice oē qd̓ loquimur. et eorꝝ initiis vox huma/
na cōprehendit᷑: ita vigintiduo volumina sup/
putant᷑: qbus q̄si lr̄is et exordiis in dei doctri/
na tenera adhuc et lactens viri iusti eruditur in
fantia. Primus apud eos liber vocat᷑ bresith:
quē nos genesim dicimꝰ. scd̓s ellesmoth: q exo
dus appellat᷑. tertiꝰ vagecra. i. leuiticꝰ. q̄rtꝰ va
gedabar: quē numerꝝ vocamꝰ. qntꝰ elleadda/
barim: q deuteronomiū p̄notat᷑. Hi sūt qnqȝ
libri moysi q̄s ꝓprie thorat. i. legem appellāt.
Scdm ꝓphetarꝝ ordinē faciūt: τ incipiūt ab ie/
su filio naue: q apud illos iosue bennū dicitur.
Deinde subterūt sopthim. i. iudicū librū. et in
eūdē cōpingūt ruth: qz in diebꝰ iudicū facta eiꝰ
narrat᷑ historia. tertiꝰ sequit᷑ samuel: quem nos
regnorꝝ p̄mū τ secūdū dicimus. q̄rtꝰ malachim
. i. regū: q tertio τ quarto regnorꝝ volumine cō
tinet᷑. Meliusqȝ multo ē malachim. i. regū: qȝ
malachot. i. regnorꝝ dicere. Non eni multarū
gentiū describūt regna: sȝ vnius israhelitici po/
puli q tribubus duodeci cōtinet᷑. qntus ē isaias
sextus hieremias. septimꝰ ezechiel. octauꝰ liber
duodeci ꝓphetarꝝ: q apud illos vocat᷑ thareas/
ra. Tertiꝰ ordo: agiographa possidet: Et p̄mꝰ
liber incipit ab iob. scd̓s a dauid: quē qnqȝ inci
sionibus τ vno psalmorꝝ volumine cōphēdūt
tertius ē salomon: tres libros habēs: ꝓuerbia
q̄ illi pabolas. i. masloth appellāt. q̄rtꝰ ecclesia/
sten. i. coeleth. qntus ē cāticū cāticorꝝ quē titulo
syrasyrim p̄notāt. sextus ē daniel. septimꝰ da/
breiamin. i. verba dierꝝ qd̓ significantiꝰ chroni
con totius dīne historie possumus appellare: q
liber apud nos paralypomenon p̄mus τ scd̓s
inscribit᷑. octauus esdras: q τ ipse filr apud gre
cos τ latinos in duos libros diuisus ē. nonus
hester. Atqȝ ita fiūt pariter veteris legis libri
vigitiduo. i. moysi qnqȝ τ ꝓphetarꝝ octo: agio
graphorꝝ nouē Quāqȝ nōnulli ruth τ cynoth
inter agiographa scriptitēt. τ hos libros i suo
putēt numero supputādos: ac p hoc eē p̄sce le/
gis libros vigintiqttuor q̄s sub nūero viginti/
quattuor seniorꝝ apocalypsis iohānis inducit.
adorātes agnū. τ coronas suas ꝓstratis vulti/
bus offerētes: stātibus corā quattuor aialibus
oculatꝭ an̄ τ retro. i. in p̄teritū τ in futurꝝ respi/

84

dentibus. ⁊ indefessa voce clamātibus sanctus scūs: scūs: dñs deus oīpotēs q erat ⁊ q ē ⁊ qui venturus ē. Hic plogus scripturarū q̄si galeatū pncipiū oībus libris qs de hebreo vertimus i latinū ꝯuenire pōt: vt scire valeamus qcqd extra hos ē inter apocrypha eē ponēdū. Igit' sapia q̄ vulgo salomonis inscribit'. ⁊ iesu filij syrach liber. ⁊ iudith. ⁊ tobias. ⁊ pastor nō sūt in canone. Machabeorū primū librū hebraicū reppi. Secūdus grecus ē: qđ ex ipsa phrasin probari pōt. Que cum ita se habeāt: obsecro te lector ne laborem meum reprehensionem estimes antiquorū. In templo dei offert vnusquisqꝫ quod potest. Alij aurum ⁊ argentū et lapides preciosos: alij byssum ⁊ purpuram ⁊ coccū offerunt et hyacinthum. Nobiscū bene agitur: si obtulerimus pelles ⁊ caprarum pilos. Et tamē apostolus contēptibiliora nostra magis necessaria iudicat. Unde ⁊ tota illa tabernaculi pulchritudo ⁊ per singulas species ecclesie presentis futureqꝫ distinctio pellibus tegitur ⁊ cilitijs: ardoremqꝫ solis ⁊ iniuriam imbriū ea que viliora sunt phibent. Lege ergo primum samuel et malachim meum. Meū inquā meum. Quicquid enī crebrius vertendo ⁊ emendando sollicitius ⁊ didicimus ⁊ tenemus. nostrū est. Et cum intellexeris quod antea nesciebas: vel interpretem me estimato si gratus es: vel parafrasten si ingratus: q̄q̄ mihi omnino cōscius nō sim: mutasse me quippiā de hebraica veritate. Certe si incredulus es: lege grecos codices ⁊ latinos. ⁊ confer cum his opusculis que nuper emēdauimus. ⁊ vbicunqꝫ discrepare inter se videris: interroga quēlibet hebreorū cui magis accomodare debeas fidem. ⁊ si nostra firmauerit: puto ꝙ eum nō estimes cōiectorem vt in eodem loco mecū similiter diuinarit. Sed et vos famulas christi rogo que dñi discūbentis preciosissima fidei mirrha vngitis caput: que nequaq̄ saluatorē queritis in sepulchro qbus iam ad patrē christus ascendit: vt contra latrātes canes qui aduersū me rabido ore deseuiunt ⁊ circueunt ciuitatē: atqꝫ in eo se doctos arbitrantur. si alijs detrahant: orationū vestrarum clypeos opponatis. Ego sciens humilitatem meā: illius semper sententie recordabor. Dixi custodiā vias meas: vt nō delinquā in lingua mea. Posui ori meo custodiam: cū consisteret peccator aduersū me. Obmutui ⁊ humiliatus sum: ⁊ silui a bonis.

¶ Explicit prologus. Incipit liber Samuelis primus. Capitulū. I

FUit uir unus de ramathaim sophi de monte effraim. ⁊ nomē eius helchana. filius hieroboam filij heliu. filij thau: filij suph: effrateus. ⁊ habuit duas vxores: nomen vni anna ⁊ nomen secūde fenenna. Fuerūtqꝫ fenenne filij, anne aūt nō erant liberi. Et ascendebat vir ille de ciuitate sua statutis diebus vt adoraret ⁊ sacrificaret dño exercituū in sylo. Erant autē ibi duo filij heli: ofni ⁊ phinees sacerdotes dñi. Uenit ergo dies ⁊ imolauit helchana: deditqꝫ fenenne vxori sue ⁊ cūctis filijs eius ⁊ filiabus partes. Anne aūt dedit partem vnā tristis: qr annā diligebat. Dñs aūt cōcluserat vuluā eius. Affligebat quoqꝫ eam emula eius ⁊ vehemēter angebat: intātū vt exprobraret ꝙ dñs ꝯclusisset vuluā eius. Sicqꝫ faciebat per singulos annos cū redeūte tpe ascenderent ad templū dñi. ⁊ sic ꝓuocabāt eam. Porro illa flebat. ⁊ non capiebat cibū: Dixit ergo ei helchana vir suus: Anna cur fles. ⁊ quare nō comedis: ⁊ quāobrē affligit' cor tuū? Nūqd non ego melior tibi sū q̄ꝫ decē filij? Surrexit autem anna postqꝫ comederat ⁊ biberat i sylo. Et heli sacerdote sedente super sellā ante postes domus dñi: cum esset anna amaro aīo: orauit ad dñm flens largiter ⁊ votum vouit dicēs: Dñe exercituū si respiciēs videris afflictionē famule tue. ⁊ recordatus mei fueris: nec oblitus ancille tue. dederisqꝫ serue tue sexum virilem: dabo eum dño oībus diebus vite eius. ⁊ nouacula nō ascendet sup caput eius. Factū est aūt cum illa multiplicaret preces corā dño: vt heli obseruaret os eius. Porro anna loquebat' in corde suo: tm̄qꝫ labia eius mouebāt'. ⁊ vox penit' nō audiebatur. Estimauit g ēā heli temulentā dixitqꝫ ei: Usqꝫq̄ ebria eris? Digere paulisper vinū quo mades. Rñdēs anna: nequaq̄ ingt dñe mi. Nā mulier infelix nimis ego sum: vinūqꝫ ⁊ oē qđ inebriare pōt non bibi: sed effudi aīam meā in cōspectu dñi. Ne reputes ancillā tuā quasi vnā de filiab' belial: qr ex multitudine doloris ⁊ meroris mei locuta sū vsqꝫ in pñs. Tunc heli ait ei: Uade in pace. ⁊ deus israhel det tibi petitionē tuā quam rogasti eum. At illa dixit: Utinā inueniat ancilla tua grām in oculis tuis. Et abijt mulier in viā suam ⁊ comedit vultusqꝫ illius nō sūt āplius in diuersa mutati. Et surrexerūt mane: ⁊ adorauerunt corā domino: reuersiqꝫ sunt. ⁊ venerūt in domū suam ramatha. Cognouit aūt helchana annā vxorē

suā. ⁊ recordat⁹ ē ei dñs. Et factū ē post circu/
lū dierꝝ: cōcepit anna ⁊ peperit filiū: vocauitqꝫ
nomē eius samuel eo ꝙ a dño postulasset eum.
Ascēdit aūt vir eius helchana ⁊ oīs dom⁹ eius
vt imolaret dño hostiā solēnē ⁊ votum suum:
⁊ anna nō ascendit. Dixit eni viro suo. Non
vadā donec ablactef infans. ⁊ ducā eum vt ap
pareat ante cōspectū dñi. ⁊ maneat ibi iugiter.
Et ait ei helchana vir su⁹: Fac qđ bonū tibi vi
detur. ⁊ mane donec ablactes euꝫ: precorqꝫ vt
impleat dñs vbū suū. Mãsit ergo mulier ⁊ la
ctauit filiū suū: donec amoueret eum a lacte. Et
adduxit cū secuꝫ postqꝫ ablactauerat in vitulis
trib⁹. ⁊ tribus modijs farine. ⁊ amphora vini
⁊ adduxit eū ad domū dñi in sylo. Puer autē
erat adhuc infantulus. Et imolauerunt vitulū
⁊ obtulerūt puerꝝ heli. Et ait anna: Obsecro
mi dñe: viuit anima tua. Ego sum illa mulier
que steti coram te hic orans dñm ꝓ puero isto.
Oraui. ⁊ dedit mihi dñs petitionē meam quaꝫ
postulaui eum. Jcirco ⁊ ego cōmodaui eū do
mino: cūctis dieb⁹ qbus fuerit accōmodat⁹ dño
Et adorauerūt ibi dñm. Et orauit anna. ⁊ ait.

Exultauit cor meū in dño: ⁊ II
exaltatū est cornu meū in deo meo. Di
latatū est os meū super inimicos meos
q2 letata sum in salutari suo. Non ē sanctus vt
ē dñs: neqꝫ. n. ē ali⁹ extra te: ⁊ nō ē fortis sicut
de⁹ noster Nolite multiplicare loqui sublimia
gloriātes. Recedāt vetera de ore vestro: quia
de⁹ sciaꝝ dñs ē. ⁊ ipsi ꝑparāf cogitatiōes. Ar/
cus fortiū supat⁹ ē: ⁊ infirmi accincti sūt robore
Repleti ꝑus ꝓ panibus se locauerūt: et fame/
lici saturati sunt. Donec sterilis peperit pluri/
mos: ⁊ q̄ multos habebat filios infirmata est.
Dñs mortificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos
⁊ reducit. Dñs pauperē facit ⁊ ditat: humiliat
⁊ subleuat. Suscitat de puluere egenū ⁊ de ster
core eleuat pauperē. Vt sedeat cū principibus
⁊ solium glorie teneat. Dñi enim sūt cardines
terre: ⁊ posuit super eos orbē. Pedes scōrum
suoꝝ seruabit: et ipij in tenebris cōticescent: q2
nō in fortitudine sua roborabif vir. Dñm for/
midabūt aduersarij eius: ⁊ sup ipsis in celis to
nabit. Dñs iudicabit fines terre. ⁊ dabit impe
riū regi suo: et sublimabit cornu christi sui. Et
abijt helchana in ramatha in domū suā. Puer
aūt erat minister in cōspectu dñi ante faciē heli
sacerdotis. Porro filij heli: filij belial nescien
tes dñm neqꝫ officiū sacerdotū ad populuꝫ. sed
qcūqꝫ imolasset victimā: veniebat puer sacer/
dotis dū coqrēf carnes. et habebat fuscinulam
tridentē in manu sua. et mittebat eā in lebeteꝫ
vel in caldariā: aut in ollam siue in cacabum.
et oē qđ leuabat fuscinula: tollebat sacerdos si/
bi. Sic faciebant vniuerso israheli venientiuꝫ
in sylo. Etiam anteqꝫ adoleret adipē: venie/
bat puer sacerdotis. et dicebat immolanti: Da
mihi carnē vt coquā sacerdoti. Non eni acci/
piam a te carnē coctā sed crudā. Dicebatqꝫ illi
imolans. Incendaf primū iuxta morem hodie
adeps. ⁊ tolle tibi quantumcunqꝫ desiderat aia
tua. Qui respōdēs aiebat ei: Neqꝙ. Nūc eni
dabis: aliogn tollā vi. Erat ergo pctm̄ puero/
rū grāde nimis corā dño: q2 detrahebāt hoīes
sacrificio dñi. Samuel aūt mistrabat añ faciem
domini puer accinct⁹ ephot lineo. Et tunicam
paruā faciebat ei mr̄ sua: quā afferebat statutis
diebus ascendens cū viro suo: vt imolaret ho
stiam solēnē ⁊ votuꝫ suū. Et benedixit heli hel
chane vxori eius. dixitqꝫ ei: Reddat tibi domi
nus semē de muliere hac ꝓ fenore qđ cōmoda
sti domino. Et abierūt in locū suū. Visitauit ḡ
domin⁹ annā. ⁊ cōcepit ⁊ peperit tres filios et
duas filias. Et magnificatus est puer samuel
apud dñꝫ. Heli āt erat senex valde: ⁊ audiuit
omnia que faciebāt filij sui vniuerso israheli. ⁊
quō dormiebāt cū mulierib⁹ que obseruabant
ad ostiū tabernaculi. ⁊ dixit eis: Quare facitis
res huiuscemodi: quas ego audio res pessi/
mas ab oī pplo: Nolite filij mei. Nō. n. ē bo/
na fama quā ego audio: vt trāsgredi faciatī po
pulū dñi. Si peccauerit vir in virū: placari ei
pōt deus: si aūt in deū peccauerit vir: qs orabit
pro eo: Et nō audierūt vocem patris sui: quia
voluit dñs occidere eos. Puer aūt samuel ꝓfi
ciebat atqꝫ crescebat. ⁊ placebat tam deo qꝫ ho/
minibus. Venit aūt vir dei ad heli. ⁊ ait ad eū
Hec dicit dñs. Nūquid nō aperte reuelat⁹ suꝫ
domui patris tui cū eēt in egypto in domo pha
raonis: Et elegi eum ex oibus tribub⁹ isrl' mi/
hi in sacerdotē: vt ascēderet ab altare meum. ⁊
adoleret mihi incēsū: te portaret ephot corā me
⁊ dedi domui patris tui oīa de sacrificijs filioꝝ
israel: Quare calce abiecistis victimā meam ⁊
munera mea que p̄cepi vt offerrenf in tēplo. ⁊
magis honorasti filios tuos qꝫ me: vt comede
retis primitias oīs sacrificij israel populi mei.
Propterea ait dñs de⁹ isrl'. Loquens locutus
sum vt domus tua ⁊ dom⁹ pr̄is tui ministraret
in cōspectu meo vsqꝫ in sempiternū. Nūc autē
dicit dñs. Absit hoc a me. Sꝫ qcūqꝫ honorifica
uerit me glorificabo eū: qui aūt cōtemnunt me
erūt ignobiles. Ecce dies veniunt ⁊ precidam

brachiū tuū. ꝛ brachiū dom⁹ pr̄is tui: vt non sit
senex in domo tua. Et videbis emulū tuum in
tēplo in vniuersis ꝓsperis israel. ꝛ nō erit se/
nex in domo tua oībus dieb⁹. Verūtñ nō aufe
rā penit⁹ vir ex te ab altari meo: ſ; vt deficiant
oculi tui. ꝛ tabescet anima tua. ꝛ pars magna
domus tue morieť cū ad virilem etatē venerit.
Hoc aūt erit tibi signū qđ venturum ē duob⁹
filijs tui ofni ꝛ phinees. In die vno morienť
ambo. Et suscitabo mihi sacerdotē fidelē; qui
iuxta cor meū ꝛ aiam meā faciet. ꝛ edificabo ei
domū; fidelem. ꝛ ambulabit corā christo meo
cūctis dieb⁹. Futuꝝ ē aūt vt qcūq; remanserit
i domo tua. veniet vt oreť ꝓ eo. ꝛ offerat num
mū argenteū ꝛ tortā panis: dicatq;: dimitte me
obsecro ad vnam partē sacerdotalē: vt come/
dam buccellam panis. III

Puer aūt samuel ministrabat dño corā
heli. ꝛ sermo dñi erat ꝑciosus. In die
bus illis nō erat visio manifesta. Fa/
ctum est ergo in die quadā heli iacebat in lectu
lo suo: ꝛ oculi eius caligauerāt: nec poterat vi/
dere. Lucerna dei anteq; extingueret. samuel
dormiebat i templo domini vbi erat archa dei
Et vocauit dnīn⁹ samuel Qui rn̄dēs ait Ec
ce ego: Et cucurrit ad heli. ꝛ dixit: Ecce ego.
Vocasti.n.me. Qui dixit: Nō vocaui te fili.
Reuertere ꝛ dormi. Et abijt ꝛ dormiuit. Et
adiecit dominus rursū vocare samuel. Cōsur
gēsq; samuel abijt ad heli. ꝛ dixit: Ecce ego qr
vocasti me. Qui rn̄dit. Non vocaui te fili mi.
Reuertere ꝛ dormi. Porro samuel necdum
sciebat dominū: nec reuelatus fuerat ei sermo
dñi. Et adiecit dñs. ꝛ vocauit adhuc samuel
tertio. Qui cōsurgens abijt ad heli ꝛ ait. Ecce
ego: quia vocasti me. Intellexit ergo heli quia
dñs vocaret puerum. ꝛ ait ad samuel. Vade ꝛ
dormi. ꝛ si deinceps vocauerit te. dices. Loq̄
re dñe. qr audit seruus tuus. Abijt ergo samu
el ꝛ dormiuit in loco suo. Et venit dñs ꝛ stetit
ꝛ vocauit sicut vocauerat secundo. Samuel sa
muel. Et ait samuel. Loquere dñe: qr audit ser
uus tuus. Et dixit dñs ad samuel. Ecce ego fa
cio verbū in israel. qđ qcūq; audierit. tinnient
ambe aures eius. In die illa suscitabo aduersū
heli oia q̄ locut⁹ sū sup domū ei⁹. Incipiā ꝛ cō
plebo. Predixi eni ei q indicaturus essem do
mū ei⁹ in eternū ꝓpter iniqtatē. eo q nouerat i
digne agere filios suos. ꝛ non corripuerit eos
Iccirco iuraui domui heli q nō expieť iniqui/
tas domus eius victimis ꝛ muneribus vsq; i
eternum. Dormiuit autem samuel vsq; mane
aperuitq; ostia domus dñi. Et samuel timebat
indicare visionē heli. Vocauit ergo heli samu
elem. ꝛ dixit. Samuel fili mi. Qui rn̄dens ait
Presto sum. Et interrogauit eū. Quis est ser
mo quem locutus ē dñs ad te. Oro te ne cela/
ueris me. Hec faciat tibi de⁹ ꝛ hec addat. si ab
sconderis a me sermonē ex oib⁹ verbis que di
cta sunt tibi. Indicauit itaq; ei samuel vniuer
sos sermones ꝛ nō abscōdit ab eo. Et ille rn̄dit
Dñs ē. Qđ bonū ē in oculis suis faciat. Cre/
uit aūt samuel. ꝛ domin⁹ erat cū eo. ꝛ nō cecidit
ex oib⁹ vbis ei⁹ in terrā. Et cognouit vniuer
sus israel a dan vsq; bersabee. q fidelis samu/
el ꝓpheta esset dñi. Et addidit dñs vt appare/
ret in sylo: qm̄ reuelat⁹ fuerat dñs samuel in sy
lo iuxta verbū dñi. Et euenit sermo samuelis
vniuerso israheli. IIII

Et factū est in diebus illis. cōuenerunt
philistijm in pugnam. egressus est nā/
q; israel obuiam philistijm in prelium
ꝛ castrametatus ē iuxta lapidē adiutorij. Por
ro philistijm venerunt in affec: ꝛ instruxerunt
aciē ɔtra israel. Inito aūt certamine terga ver
tit israel philisteis. ꝛ cesa sunt in illo certamine
passim ꝑ agros quasi quattuor milia viroꝝ. et
reuersus ē ppl's ad castra. Dixerūtq; maiores
natu de isrl'. Quare ꝑcussit nos dñs hodie cō/
rā philistijm. Afferam⁹ ad nos de sylo archa;
federis dñi. ꝛ veniat i mediū nr̄i vt saluet nos
de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ. Misit ḡ ppl's in sy/
lo ꝛ tulerunt inde archā federis domini exerci
tuū sedētis sup cherubin. erantq; duo filij heli
cū archa federis dñi ofni ꝛ phinees. Cūq; ve/
nisset archa federis dñi in castra. vociferat⁹ est
oīs isrl' clamore grādi et ꝑsonuit terra. Et au/
dierūt philistijm vocem clamoris. dixeruntq;
Quenā est hec vox clamoris magni in castris
hebreoꝝ. Et cognouerūt q archa dñi venisset
in castra. Timueruntq; philistijm dicētes Ve
nit deus in castra. Et ingemuerūt dicētes. Ve
nobis. Non eni fuit tanta exultatio heri ꝛ nu/
diustertius. Ve nobis. Quis nos saluabit de
manu deoꝝ sublimiū istoꝝ? Hi sūt dij q ꝑcus/
serūt egyptū oi plaga in deserto. Cōfortamini
ꝛ estote viri philistijm: ne seruiatis hebreis si/
cut ꝛ illi seruierūt nobis. Cōfortamini et bella
te. Pugnauerūt ergo philistijm: ꝛ cesus ē isrl'
ꝛ fugit vnusq̄sq; in tabernaculū suū. Et facta ē
plaga magna nimis. ꝛ ceciderūt de isrl' trigin/
ta milia peditū. ꝛ archa dei capta est. Duo q̄;
filij heli mortui sunt ofni ꝛ phinees. Currens
autē vir de beniamin ex acie venit in sylo i die

ria: scissa veste et conspersus puluere caput. Cumqz ille venisset: heli sedebat sup sellaz contra viam expectans. Erat aut cor eius pauens pro archa domini. Vir aut ille postqz ingressus est nunciauit vrbi et vlulauit ois ciuitas. Et audiuit heli sonitu clamoris. dixitqz. Quis est hic sonitus tumultus huius. At ille festinauit et venit. et nunciauit heli. Heli aut erat nonaginta et octo annoruz et oculi eius caligauerant. et videre no poterat. Et dixit ad heli. Ego sum q veni de plio. et ego qui de acie fugi hodie. Cui ille ait. Quid actum est fili mi. Rndens aut ille qui nunciabat fugit inquit israel coram philistijm et ruina magna facta e i populo. Insup et duo filij tui mortui sut ofni et phinees. et archa dei capta est. Cuqz ille noiasset archam dei. cecidit de sella retrorsu iuxta ostium. et fractis ceruicibus mortuus est. Senex. n. erat vir et grandeuus: et ipse iudicauit israel quadraginta annis. Nurus aut eius vxor phinees: pregnas erat vicinaqz partui. Et audito nucio q capta esset archa dei. et mortuus esset socer suus et vir suus: icuruauit se et peperit. Irruerant. n. in ea dolores subiti. In ipso aut momento mortis eius dixerut ei q stabant circa ea. Ne timeas. qr filium pepisti. Que non respodit eis: neqz aiaduertit. Et vocauit puerum icaboth dicens. Translata est gloria dni de isrl quia capta est archa dei. Et p socero suo et pro viro suo ait. Translata est gloria ab israel eo q capta esset archa dei.

V.

Philistijm aut tulerut archa dei: et asportauerunt eam a lapide adiutorij in azotum. Tuleruntqz philistijm archa dei. et intulerunt eam in teplu dagon. et statuerut ea iuxta dagon. Cuqz surrexissent diluculo azotij altera die: ecce dagon iacebat pnus in terra an archa dni. Et tulerunt dagon et restituerut eum in locum suum. Rursuqz mane die altera consurgentes iuenerut dagon iacente super faciem sua in terra cora archa dni. Caput aut dagon et due palme manuu eius abscise erant sup limen porro dagon solus truncus remanserat in loco suo. Propter hac causam non calcant sacerdotes dagon: et oes q ingrediunt templuz eius super limen dagon in azoto vsqz in hodiernu die. Aggrauata est aut manus dni sup azotios. et demolitus est eos. Et percussit in secretiori pte natiu azotum et fines eius. Et ebullierunt ville et agri in medio regiois illius: et nati sunt mures et facta est cofusio mortis magne i ciuitate. Videtes aute viri azotij huiuscemodi plagam. dixerunt. No maneat archa dei isrl apud nos: qm dura est manus eius sup nos et sup dagon deum nostrum. Et mittentes cogregauerut omnes satrapas philistinorum ad se. et dixerunt. Quid faciemus de archa dei israel. Respoderutqz gethei. Circunducatur archa dei israel. Et circuduxerut archam dei israel. Illis autez circuducetibus eam. fiebat manus domini dei per singulas ciuitates interfectionis magne nimis. et percutiebat viros vnius cuiusqz vrbis a paruo vsqz ad maiore. et coputrescebant prominentes extales eor. Inierutqz gethei consiliu. et fecerut sibi sedes pelliceas. Miserunt ergo archa dni in accharon. Cuqz venisset archa dni dei in accharon. exclamauerut accharonite dicetes. Adduxerut ad nos archa dei israel. vt interficiat nos et populu nrm. Miserut itaqz et cogregauerut oes satrapas philistinor. Qui dixerut. Dimittite archa dei israel. et reuertat i locu suu. vt no iterficiat nos cu populo nostro. Fiebat eni pauor mortis in singulis vrbib et grauissima valde manus domini. Viriqz qui mortui no fuerant pcutiebant in secretiori parte natiu et ascendebat vlulatus vniuscuiusqz ciuitatis in celu.

VI

Fuit ergo archa dni in regione philistinor septem mesibus. Et post hec vocauerut philistijz sacerdotes et diuinos dicentes. Quid faciemus de archa dei. Indicate nobis: quo remittam ea in locu suu. Qui dixerut. Si remittitis archa dei israel: nolite dimittere eam vacua: sed qd debetis ei reddite p peccato. et tuc curabimini. et scietis quare no recedat manus ei a vobis. Qui dixerut. Quid e quod p delicto reddere debeamus ei. Rndentqz illi. Iuxta numer puinciar philistinor qnqz anos aureos facietis. et qnqz mures aureos: qr plaga vna fuit oib vobis et satrapis vestris. Facietisqz similitudines anor vestror. et similitudines muriu q demoliti sut terra. et dabitis deo isrl gloria. si forte releuet manu suam a vobis et a dijs vris et a terra vra. Quare grauatis corda vra sicut aggrauauit egypt et pharao cor suu. None postqz pcussus e tunc dimisit eos. et abierut. Nuc g arripite et facite plaustru nouu vnu. et duas vaccas fetas qbus non e impositu iugu iungite in plaustro: et reducite vitulos earum domi. Tolletisqz archa domini et ponetis i plaustro. et vasa aurea q exsoluistis ei p delicto ponetis in capsellam ad latus eius et dimittite eam vt vadat. et aspicietis. Et si quidem p via finiu suor ascederit contra bethsames ipe fecit nobis hoc malu grade. sin at minime.

sciemus q̄ neq̄q̄ȝ manus eius tetigit nos: sȝ ca
su accidit. Fecerūt ergo illi hoc mō. ⁊ tollentes
duas vaccas q̄ lactabant vitulos iunxerunt ad
plaustrū: vitulosqȝ eaꝝ concluserunt domi. Et
posuerūt archā dei sup plaustrū et capsellā que
habebat mures aureos ⁊ similitudinē anoꝛuȝ.
Ibant aūt in directū vacce per viam que ducit
bethsames ⁊ itinere vno gradiebant̄ pergētes
⁊ mugiētes. ⁊ non declinabāt neqȝ ad dexterā
neqȝ ad sinistrā. Sed ⁊ satrape philistijm seq̄-
bantur vsqȝ ad terminos bethsames. Porro
bethsamite metebāt triticū in valle. Et eleuan-
tes oculos viderunt archam. ⁊ gauisi sūt cum
vidissent. Et plaustrum venit in agnum iosue
bethsamite. ⁊ stetit ibi. Erat autē ibi lapis ma-
gnus. Et cōciderūt ligna plaustri: vaccasqȝ im
posuerunt super ea holocaustū dn̄o. Leuite aūt
deposuerunt archam dei. ⁊ capsellā que erat iu
xta eā in qua erāt vasa aurea. ⁊ posuerūt super
lapidē grandē. Viri aūt bethsamite obtulerūt
holocausta. ⁊ immolauerūt victimas in die illa
domio. Et quinqȝ satrape philistinoꝝ viderūt
et reuersi sunt in accharon in die illa. Hi sunt
aūt ani aurei quos reddiderūt philistijm ꝓ de-
licto dn̄o. Azot⁹ vnū: gaça vnū: ascbalon vnū
geth vnū: accharon vnū: ⁊ mures aureos ſm
numerum vrbiū philistijm quinqȝ prouinciaꝝ
ab vrbe murata vsqȝ ad villam que erat absqȝ
muro. ⁊ vsqȝ ad abel magnuȝ super quem po
suerūt archā domini que erat vsqȝ in illa die in
agro iosue bethsamitis. Percussit autē domi-
nus de viris bethsamitibus: eo q̄ vidissent ar
cham domini. ⁊ pcussit de populo septuaginta
viros. ⁊ quinquaginta milia plebis. Luxitqȝ
ppl's: eo q̄ dn̄s pcussisset plebē plaga magna.
Et dixerunt viri bethsamite. Quis poterit sta
re in cōspectu domini dei sancti huius? Et ad
quē ascendet a nobis? Miseruntqȝ nūcios ad
habitatoꝛes cariathiarim dicētes. Reduxerūt
philistijm archam domini: descendite ⁊ reduci
te eam ad vos.

VII

Venerunt ergo viri cariathiarim et re-
duxerunt archā domini. et intulerūt eā
in domuȝ aminadab in gabaa. Eleaça
rum autē filium ei⁹ scificauerunt: vt custodiret
archā dn̄i. Et factuȝ ē ex q̄ die māsit archa dn̄i i
cariathiarim: multiplicati sunt dies. Erat qppe
iā annus vicesim⁹. Et requieuit oīs dom⁹ isrl'
post dn̄m. Ait autē samuel ad vniuersā domuȝ
israel dicens: Si in toto coꝛde vestro reuertimi
ni ad dn̄m: auferte deos alienos de medio vr̄i
baalim ⁊ astaroth. ⁊ ꝑparate coꝛda vestra dn̄o
⁊ seruite ei soli. et eruet vos de manu philistijm
Abstulerunt ergo filij isrl' baalim et astaroth.
et seruierunt dn̄o soli. Dixit autē samuel: Con
gregate vniuersuȝ israel in masphat vt oꝛem ꝓ
vobis dn̄m. Et cōuenerunt in masphat. Hau
seruntqȝ aquā ⁊ effuderunt in cōspectu domini
et ieiunauerunt in die illa: atqȝ dixerunt. Tibi
peccauim⁹ dn̄e. Judicauitqȝ samuel filios isrl'
in masphat. Et audierunt philistijm q̄ cōgre-
gati essent filij israel in masphat. et ascenderunt
satrape philistinoꝝ ad israel. Quod cuȝ audis-
sent filij israel: timuerunt a facie philistinoꝛuȝ.
Dixeruntqȝ ad samuelē: Ne cesses pꝛo nobis
clamare ad dn̄m deum nostꝝ vt saluet nos de
manu philistinoꝝ. Tulit autē samuel agnuȝ la
ctantē vnuȝ. et obtulit illuȝ holocaustū itegruȝ
dn̄o. Et clamauit samuel ad dn̄m pꝛo israel. et
exaudiuit euȝ dn̄s. Factuȝ ē autē cuȝ samuel of
ferret holocaustum domio philistijm inire pꝛe
liuȝ ꝯtra israel. Intonuit autē dn̄s fragoꝛe ma
gno in die illa sup philistijm. et exterruit eos. ⁊
cesi sūt a filijs israel. Egressiqȝ filij israel ꝺ̄ mas
phat ꝑsecuti sunt philisteos. ⁊ percusserūt eos
vsqȝ ad locū q̄ erat subter bethchar. Tulit autē
samuel lapidē vnū. ⁊ posuit eū inter masphat ⁊
inter sen. Et vocauit nomen loci illius: lapis
adiutoꝛij. Dixitqȝ. Hucusqȝ auxiliatus ē no-
bis dominus. Et humiliati sunt philistijm nec
apposuerūt vltra vt venirēt in terminos israel
Facta ē itaqȝ manus domini super philisteos
cūctis diebus samuelis. ⁊ reddite sūt vrbes q̄s
tulerant philistijm ab israel israeli ab accharon
vsqȝ geth ⁊ terminos suos. Liberauitqȝ israel
de manu philistinoꝛum: eratqȝ pax inter israel
⁊ ammoꝛeū. Judicabat quoqȝ samuel israhel
cūctis diebus vite sue ⁊ ibat per singulos ānos
circuiens bethel ⁊ galgala ⁊ masphat. ⁊ iudica
bat israhelem in supꝛadictis locis. Reuerteba
turqȝ in ramatha ibi eni erat domus eius ⁊ ibi
iudicabat israhelem. Edificauit etiam ibi alta-
re domino.

VIII

Factū est aūt cū senuisset samuel: posuit
filios suos iudices in israhel. Fuitqȝ
nomen filij eius primogeniti iohel. ⁊
nomē secundi abia: iudicū in bersabee. Et non
ambulauerūt filij illi⁹ in vijs eius: sȝ declinaue
rūt post auaritiā: acceperūtqȝ munera. ⁊ puer-
terūt iudiciū. Cōgregati ergo vniuersi maioꝛes
natu israel. venerūt ad samuelē i ramatha: di-
xerūtqȝ ei: Ecce tu senuisti: ⁊ filij tui nō ambu
lant in vijs tuis. Cōstitue nobis regem: vt iu-
dicet nos: sicut ⁊ vniuerse habēt natiōes. Di-

splicuitq3 sermo in oculis samuelis eo ꝙ dixis/
sent: da nobis regē vt iudicet nos. Et orauit sa
muelē ad dn̄m. Dixit aūt domin⁹ ad samuelē3
Audi vocē populi i oib⁹ q̄ loquūť tibi. Nō.n.
te abiecerūt s3 me: ne regnē sup eos. Iuxta oia
opera sua que fecerūt a die q̄ eduxi eos de egy/
pto vsq3 ad diē hāc: sicut dereliquerūt me ⁊ ser
uierunt diis alienis: sic faciunt etiā tibi. Nunc
ergo vocē eoꝝ audi. Verūtamē ꝑtestare eos
ꝑdic eis ius regis q regnatur⁹ ē sup eos. Di/
xit itaq3 samuel oia ꝟba domini ad ppl'm q pe
tierat a se regē ⁊ ait: Hoc erit ius regis q impe
ratur⁹ est vobis. Filios vr̄os tollet ⁊ ponet in
currib⁹ suis: facietq3 sibi eqtes ⁊ ꝑcursores q̄/
drigaꝝ suaꝝ. ⁊ cōstituet sibi tribunos ⁊ cēturio
nes. ⁊ aratores agroꝝ suoꝝ. ⁊ messores sege/
tū ⁊ fabros armoꝝ ⁊ curruum suoꝝ. Filias q̄3
vestras faciet sibi vnguētarias ⁊ focarias ⁊ pā
nificas. Agros q̄3 vestros ⁊ vineas ⁊ oliueta
optima tollet. ⁊ dabit seruis suis. S3 ⁊ segetes
vestras ⁊ vineaꝝ redditus addecimabit: vt det
eunuchis et famulis suis. Seruos etiā vestros
et ancillas et iuuenes optimos et asinos aufe/
ret. et ponet in opere suo. Greges quoq3 ve/
stros addecimabit vosq3 eritis ei serui Et cla/
mabitis in die illa a facie regis vestri quē elegi
stis vobis. et nō exaudiat vos domin⁹ in die il
la: q2 petistis vobis regē. Noluit aūt populus
audire vocē samuelis: sed dixerunt: Nequaq̄3
Rex eni erit rex super nos et erimus nos quo
q3 sicut oēs gentes. et iudicabit nos rex noster
et egredieť ante nos. et pugnabit bella nr̄a pro
nobis. Et audiuit samuel oia verba ppl'i. et lo/
cutus ē ea in aurib⁹ domini. Dixit aūt domi/
nus ad samuelē. Audi vocē eoꝝ et cōstitue su/
per eos regē. Et ait samuel ad viros isrl'. Va
dat vnusquisq3 in ciuitatē suā.

IX

ET erat vir de beniamin noie. Cis fi/
lius abiel: filii seor: filii bechor: filii sa/
reth: filii aphia: filii viri gemini fortis
robore. Et erat ei fili⁹ vocabulo saul elect⁹ ⁊ bo
nus. et non erat vir de filiis israel melior illo.
Ab humero et sursu3 eminebat sup oēm popu
lum: perierāt autē asine cis pr̄is saul. Et dixit
cis ad saul filium suū. Tolle tecu3 vnu3 de pue
ris. ⁊ cōsurgens vade et q̄re asinas. Qui cum
transissent per montē effraim et ꝑ terrā salisa ⁊
nō inuenissent: trāsierūt etiā per terrā salim et
nō erāt: s3 et ꝑ terrā gemini. et minime reppe/
rūt. Cu3 aūt venissent in terrā suph: dixit saul
ad pueꝝ q erat cū eo. Veni et reuertamur: ne
forte dimiserīt pater me⁹ asinos et sollicit⁹ sit ꝑ
nobis. Qui ait ei: Ecce vir dei ē in ciuitate hac
vir nobilis: omne qd̄ loquiť sine ambiguitate
venit. Nunc ergo eam⁹ illuc: si forte indicet no
bis de via nostra ꝑpter quā venim⁹. Dixitq3
saul ad pueꝝ suu3. Ecce ibim⁹. Quid ferem⁹
ad viꝝ dei? Panis defecit in sitarciis nostris:
et sportulā nō habem⁹ vt dem⁹ hoi dei: nec q̄c/
q̄3 aliud. Rursu3 puer rn̄dit sauli. ⁊ ait: Ecce
inuēta ē in manu mea q̄rta pars stateris argē/
ti: dem⁹ hoi dei: vt indicet nobis viam nostra3
Olim in israel sic loq̄bať vnusq̄sq3: vadēs con
sulere deū. Venite ⁊ eam⁹ ad vidētē. Qui eni
ꝑpheta dr̄ hodie: vocabať olim vidēs. Et di/
xit saul ad pueꝝ suū: Optimus sermo tu⁹. Ve
ni eamus. Et ierunt in ciuitatē in qua erat vir
dei. Cūq3 ascenderēt cliuū ciuitatis inuenerūt
puellas egredientes ad hauriendā aquā. ⁊ dixe
runt eis: Nū h est vidēs? Que respondentes
dixerūt illis: Hic ē. Ecce ante te. Festina nūc
Hodie. n. venit in ciuitatē: q2 sacrificiū est ho
die ppl'i in excelso. Ingredientes vrbem statim
inuenietis eū: anq̄3 ascēdat excelsū ad vescēdū.
Neq3 eni cōmessurus ē popul⁹ donec ille ve/
niat: q2 ipse benedicet hodie. ⁊ deinceps come/
dent q vocati sunt. Nunc ergo cōscēdite: q2 ho
die reperietis eū. Et ascenderūt in ciuitatem.
Cūq3 ambularēt in medio vrbis: apparuit sa
muel egrediens obuiam eis vt ascenderet in ex
celsum. Domin⁹ aūt reuelauerat auriculā sa/
muelis an̄ vnā diē q̄3 veniret saul dicēs: Hac
ipsa hora que nunc ē. cras mittam virum ad te
de terra beniamin. ⁊ vnges eum ducem sup po
pulū meū israel. Et saluabit populū meū d̄ ma
nu philistinoꝝ: q2 respexi populū meū. Venit
eni clamor eoꝝ ad me. Cūq3 aspexisset samuel
saulē dn̄s dixit ei Ecce vir quē dixerā tibi. Iste
dn̄abiť populo meo. Accessit aūt saul ad samue
lē in medio porte. ⁊ ait: Indica oro mihi vbi est
domus vidētis Et respōdit samuel sauli dicēs
Ego sum vidēs. Ascēde ante me in excelsum
vt comedas mecū hodie. ⁊ dimittam te mane. ⁊
oia que sūt in corde tuo indicabo tibi. Et de asi
nis quas nudiustertio perdidisti ne sollicit⁹ sis
q2 inuente sunt. Et cui⁹ erunt optima q̄cq3 israel
Nōne tibi ⁊ oi domui patris tui? Respōdens
aūt saul ait: Nunqd nō filius gemini ego sum
de minima tribu israel. ⁊ cognatio mea nouis/
sima inter omnes familias de tribu beniamin.
Quare ergo locut⁹ es mihi sermonē istū. Assu
mēs itaq3 samuel saulē ⁊ pueꝝ ei⁹: introduxit
eos in tricliniū. ⁊ dedit eis locū in capite eorum
qui fuerant inuitati. Erant enim quasi triginta

viri. Dixitq₃ samuel coco: Da partē quā dedi tibi ⁊ pcepi ne reponeres seorsum apud te. Leuauit aūt cocus armū. ⁊ posuit ante saul. Dixitq₃ samuel: Ecce qđ remāsit: pone ante te ⁊ comede q: đ idustria seruatū ē tibi qñ populū vocaui. Et comedit saul cū samuele in die illa: Et descenderunt de excelso in oppidum ⁊ locutus est cum saule in solario: strauitq₃ saul in solario ⁊ dormiuit. Cūq₃ mane surrexissent ⁊ ia₃ dies lucesceret vocauit samuel saulē in solario dicēs Surge vt dimittam te. Et surrexit saul. Egressi sūt ambo. ipse videlicet ⁊ samuel. Cunq₃ descenderēt in extrema parte ciuitatis samuel dixit ad saul: Dic puero vt antecedat nos ⁊ transeat. Tu aute₃ subsiste paulisper vt indicē tibi verbum domini.

X

Tulit autē samuel lenticulā olei. ⁊ effudit super caput eius. ⁊ deosculatus est eum. ⁊ ait: Ecce vnxit te dominꝰ super hereditatē suā in principē: ⁊ liberabis populū suum de manibꝰ inimicoꝝ eius qui in circuitu eius sunt. Et hoc tibi signum: q: vnxit te dñs i principem. Cūq₃ abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta sepulchrum rachel in finibus beniamin in meridie. dicentq₃ tibi. Inuēte sūt asine ad quas ieras pgrēdas ⁊ intermissis pat tuus asinis solicitus ē pro vobis. ⁊ dic. Quid faciam de filio meo? Cunq₃ abieris inde et vltra transieris: et veneris ad quercū thabor: inuenient te tres viri ascendētes ad deum in bethel: vnus portās tres hedos: ⁊ alios tres tortas panis: ⁊ alius portās lagenā vini. Cunq₃ te salutauerint dabunt tibi duos panes. et accipies de manu eoꝝ. Post hec venies in collem dñi vbi est statio philistinoꝝ. Et cu₃ ingressus fueris ibi vrbem: obuium habebis gregē prophetarū descendētiū de excelso. ⁊ ante eos psalterium ⁊ timpanum ⁊ tibiam ⁊ citharam ipsosq₃ pphetantes. ⁊ insiliet in te spūs domini. et pphetabis cū eis. ⁊ mutaberis in virum aliū. Qñ ergo euenerint signa hec oīa tibi: fac qcūq₃ inuenerit manus tua: q: dñs tecum est. Et descendes ante me in galgala. Ego quippe descendam ad te vt offeras oblationē. ⁊ immoles victimas pacificas. Septe₃ diebus expectabis donec veniam ad te. ⁊ ostendam tibi que facias Itaq₃ cum auertisset humeꝝ suum vt abiret a samuele immutauit ei deꝰ cor aliud: et venerunt oīa signa hec in die illa. Veneruntq₃ ad pdictu₃ collē. ⁊ ecce cuneꝰ pphetaꝝ obuiꝰ ei. Et insiluit sup eū spūs dñi. ⁊ pphetauit i medio eoꝝ. Videntes aūt oēs qui nouerāt eū heri ⁊ nudiustertius q̄ esset cū pphetꝭ ⁊ pphetaret: dixerūt ad inuicem: Que nam res accidit filio cis? Nū ⁊ saul inter pphetas? Rñditq₃ aliꝰ ad alteꝝ dicēs: Et qs pr̄ eiꝰ? Propterea vsū ē i puerbiū Nū ⁊ saul int pphetas? Cessauit āt pphare: ⁊ venit ad excelsū. Dixitq₃ patruꝰ saul ad eum ⁊ ad puerū eiꝰ: Quo abistis? Qui responderūt Querē asinas. Quas cū nō reppertissemꝰ: venimus ad samuelē. Et dixit ei patruꝰ suus: Indica mihi qđ dixerit tibi samuel. Et ait saul ad patruum suu₃. Indicauit nobis: quia inuente eēnt asine? De sermone aūt regni non indicauit ei: que locutus fuerat ei samuel. Et cōuocauit samuel populū ad dñm i masphat. ⁊ ait ad filios isrl. Hec dicit dñs deꝰ israel. Ego eduxi israel de egypto et erui vos de manu egyptioꝝ et de manu oīum regū q affligebāt vos. Vos aūt hodie piecistis dñm deū vr̄m: q solus saluauit nos de vniuersis malis et tribulationibꝰ vr̄is. ⁊ dixistis. Nequaq₃: sed regem cōstitue super nos. Nūc ergo state corā dño p tribꝰ vestras ⁊ per familias. Et applicauit samuel oēs tribus israel. ⁊ cecidit sors super tribū beniamin Et applicuit tribū beniamin ⁊ cognatiōes eiꝰ ⁊ cecidit super cognationem methri: ⁊ peruenit vsq₃ ad saul filium cis. Quesierunt ergo eum ⁊ nō est inuentus. Et psuluerūt post hec dñm vtꝝ nā venturus eēt illuc. Rñditq₃ dñs. Ecce abscōditus ē domi. Cucurrerūt itaq₃ ⁊ tulerūt eum inde. stetitq₃ in medio populi: ⁊ altior fuit vniuerso populo ab humero ⁊ sursu₃. Et ait samuel ad omnem populū. Certe videtis quē elegit dominus. qm non sit similis illi in omni populo. Et clamauit omnis populꝰ. ⁊ ait. Viuat rex. Locutus est aūt samuel ad populū legem regni. ⁊ scripsit in libro: ⁊ reposuit coram domino. Et dimisit samuel oēm populum. singulos in domū suā. Sed ⁊ saul abijt in domu₃ suam in gabaa. Et abijt cū eo pars exercitus. quoꝝ tetigerat deꝰ corda. Filij vero belial dixerūt. Nū saluare nos poterit iste. Et despexerūt eū. ⁊ nō attulerūt ei munera. Ille vo dissimulabat se audire.

XI

Et factū ē quasi post mensem. ascendit naas ammonites. et pugnare cepit aduersū iabes galaad. dixerūtq₃ omnes viri iabes ad naas. Habeto nos federatos et seruiemus tibi. Et rñdit ad eos naas ammonites. In hoc feriā vobiscū fedus. vt eruā oīum vr̄m oculos dextros. ponāq₃ vos opprobriu₃ in vniuerso isrl. Et dixerūt ad eum seniores iabes. Cōcede nobis septē dies. vt mittamꝰ nun

cios ad vniuersos terminos isracl. ⁊ si nō fue/
rit qui defendat nos egrediemur ad te. Vene/
rūt ergo nūcij in gabaa saulis. ⁊ locuti sūt vba
hec audiēte pplo. Et leuauit ois ppls vocē suā
⁊ fleuit. Et ecce saul veniebat sequēs boues de
agro. ⁊ ait. Quid hꝫ ppls ꝙ plorat? Et narra
uerunt ei verba viroꝝ iabes. Et insiluit spūs
dñi in saul cū audisset hec vba: ⁊ iratꝰ est furor
eius nimis. Et assumēs vtrūqꝫ bouē concidit
in frustra: misitqꝫ in oēs terminos isrl in ma/
nū nūcioꝝ dicēs: Quicūqꝫ nō exierit. ⁊ secutꝰ
fuerit saul ⁊ samuel: sic fiet bobus eius. Inua/
sit ergo timor dñi pplm. ⁊ egressi sūt quasi vir
vnꝰ ⁊ recēsuit eos in beçeth. Fueruntqꝫ filioꝝ
israel trecēta milia viroꝝ aūt iuda triginta mi/
lia. Et dixerūt nūcijs q venerāt. Sic dicetis vi
ris qui sūt in iabes galaad. Cras erit vobis sa
lus cum incaluerit sol. Venerūt ergo nuncij et
nūciauerūt viris iabes. Qui letati sunt ⁊ dixe/
runt: Mane exibimus ad vos. ⁊ facietꝭ nobis
oē qd placuerit vobis. Et factū ē cū dies crasti
nus venisset: cōstituit saul populū in tres ptes
Et ingressus ē media castra in vigilia matuti/
na. ⁊ percussit āmon vsqꝫ dū incalesceret dies
reliq aūt sunt dispersi ita vt nō relinqrētꝫ ex eis
duo pariter. Et ait ppls ad samuelē. Quis est
iste q dixit: saul nō regnabit sup nos? Date vi
ros ⁊ interficiemꝰ eos: Et ait saul. Nō occidetꝫ
qsqꝫ in die hac: qr hodie fecit dñs salutē in isrl.
Dixit aūt samuel ad populū. Venite et eamus
in galgala. ⁊ innouemus ibi regnū. Et prexit
ois ppls in galgala ⁊ fecerūt ibi regē saul corā
dño in galgala. Et imolauerūt ibi victimas pa
cificas corā dño. Et letatus est ibi saul ⁊ cuncti
viri israhel nimis.

XII

Dixit autē samuel ad vniuersū israhel.
Ecce audiui vocē vestrā iuxta omnia
que locuti estis ad me. ⁊ cōstitui super
vos regē. Et nunc rex gradiꝫ ante vos. Ego
aūt senui ⁊ incanui. Porro filij mei vobiscum
sūt. Itaqꝫ cōuersatꝰ corā vobis ab adolescentia
mea vsqꝫ ad hāc diē ecce psto sū. Loqmini de
me corā dño ⁊ corā xpo eiꝰ: vtrū bouē cuiusqꝫ
tulerim aut asinū: si quēqꝫ calūniatus sū: si op/
pressi aliquē: si de manu cuiusqꝫ munus accepi
⁊ cōtemnā illud hodie restituāqꝫ vobis: Et di
xerūt: Nō es calūniatus nos: neqꝫ oppressisti
neqꝫ tulisti de manu alicuius quippiā. Dixitqꝫ
ad eos: Testis ē dominꝰ aduersum vos et te/
stis christus eius in die hac: qr non inueneritis
in manu mea quippiam. Et dixerūt: Testis.
Et ait samuel ad populum: Dominꝰ qui fecit
moysen ⁊ aaron. ⁊ eduxit pres nros de terra
egypti. adest. Nūc ergo state vt iudicio cōten
dam aduersū vos corā dño: de omnibꝰ miseri/
cordijs dñi qs fecit vobiscū ⁊ cū patribꝰ vestris
quomō iacob ingressus est in egyptū. ⁊ clama
uerūt patres vestri ad dñm. ⁊ misit dñs moy/
sen ⁊ aaron. ⁊ eduxit pres vestros de egypto.
⁊ collocauit eos in loco hoc. Qui obliti sūt dñi
dei sui ⁊ tradidit eos in manus sysare magistri
militie asor. ⁊ in manu philistinoꝝ. ⁊ in manu
regis moab. ⁊ pugnauerūt aduersū eos. Po
stea aūt clamauerūt ad dñm ⁊ dixerūt. Pecca/
uimus: qr dereliquimꝰ dominū. ⁊ seruiuimus
baalim ⁊ astaroth. Nūc ergo erue nos d manu
inimicoꝝ nostroꝝ. ⁊ seruiemꝰ tibi. Et misit do
minus hierobaal ⁊ badan ⁊ barach ⁊ iepte ⁊ sa
muel. ⁊ eruit vos de manu inimicoꝝ vestroꝝ
per circuitū. ⁊ habitastis cōfidēter. Videntes
aūt ꝙ naas rex filioꝝ ammon venisset aduer/
sum vos: dixistis mihi. nequaqꝫ: sꝫ rex impa/
bit nobis cū dñs deꝰ vester regnaret in nobis
Nūc ergo psto ē rex vr quē elegistis ⁊ petistis
Ecce dedit vobis dñs regē. Si timueritꝭ dñm
⁊ seruieritis ei. ⁊ audieritis vocē eius: ⁊ nō ex
asperaueritis os dñi: eritis ⁊ vos ⁊ rex q impe
rat vobis sequētes dñm deū vrm. Si aūt non
audieritis vocē dñi: sed exasperaueritis sermo
nes eiꝰ. erit manus dñi sup vos ⁊ sup patres
vestros. Sed ⁊ nūc state ⁊ videte rem istā grā
dem quam facturꝰ ē dñs i cōspectu vestro. Nū
qd nō messis tritici est hodie. Inuocabo domi
nū ⁊ dabit voces ⁊ pluuias. ⁊ scietis ⁊ videbitꝭ
qr grande malū feceritis vobis in cōspectu dñi
petentes super vos regem. Et clamauit samu
el ad dominū. ⁊ dedit dñs voces ⁊ pluuias in il
la die. Et timuit ois populus nimis dominum
⁊ samuelem. Et dixit vniuersus populus ad sa
muelem. Ora p seruis tuis ad dñm deū tuum
vt non moriamur. Addidimus eni vniuersis
peccatis nostris malū. vt peteremus nobis re
gē. Dixit aūt samuel ad populū. Nolite timerꝫ
Vos fecistis vniuersum malum hoc. Verūtn
nolite recedere a tergo dñi. sed seruite dño i oi
corde vestro. ⁊ nolite declinare post vana que
non pderūt vobis: neqꝫ eruent vos. qr vana
sūt ⁊ non derelinquet dñs populū suū pter no
men suū magnū: qr iurauit dñs facere vos sibi
pplm. Absit aūt a me hoc pctm i dño vt cessem
orare p vobis. ⁊ docebo vos viā bonā ⁊ rectā
Igiꝫ timete dñm ⁊ suite ei in veritate. ⁊ ex to/
to corde vro. Vidistꝭ eni magnifica q i vobis
gesserit dñs. Qꝫ si pseueraueritis in malitia: ⁊

vos ⁊ rex vester pariter peribitis. XIII

Filius vnius anni erat saul cũ regnare cepiſſ;: duobus autem annis regnauit super israel. Et elegit sibi saul tria milia de israel. Et erant cũ saul duo milia in machmas ⁊ in mõte bethel. mille aũt cũ ionatha i gabaa beniamin. Porro ceteꝝ populũ remisit vnũquẽq; in tabernacula sua. Et pcussit ionathas stationem philistinoꝝ que erat in gabaa. Qđ cũ audissent philistijm. saul cecinit buccina in omni terra dicens. Audiant hebrei. Et vniuersus israel audiuit huiuscemodi famã: pcussit saul stationẽ philistinoꝝ. Et erexit se israel aduersus philistijm. Clamauit ergo popul⁹ post saul in galgala. ⁊ philistijm cõgregati sũt ad pliandũ ꝯtra israel. triginta milia curruum ⁊ sex milia eqtũ. ⁊ reliquũ vulg⁹ sicut arena q̃ ẽ in littore maris plurima. Et ascendẽtes castra metati sunt in machmas ad oriẽtem bethauen. Qđ cum vidissent viri israel se in arto positos afflictus eni erat populus. absconderũt se i speluncis ⁊ in abditis. in petris quoq; ⁊ in antris ⁊ in cisternis. Hebrei aũt trãsierũt iordanem in terrã gad ⁊ galaad. Cũq; adhuc esset saul i galgala. vniuersus ppl's pterrit⁹ est q sequebatur eũ. ⁊ expectauit septẽ diebus iuxta placitu; samuelis. ⁊ non venit samuel in galgala. Dilapsusq; est populus ab eo. Ait ergo saul. Afferte mihi holocaustũ ⁊ pacifica. ⁊ obtulit holocaustũ. Cũq; cõplesset offerens holocaustum. ecce samuel veniebat. ⁊ egressus est saul obuiam ei vt salutaret eũ. Locutusq; est ad eũ samuel. Quid fecisti. Rñdit saul. Quia vidi q; populus dilaberet a me. ⁊ tu non veneras iuxta placitos dies. Porro philistijm cõgregati fuerant in machmas. dixi. Nũc descendent philistijm ad me in galgala. ⁊ faciẽ domini non placaui. Necessitate cõpulsus: obtuli holocaustu; domino. Dixitq; samuel ad saul. Stulte egisti nec custodisti mandata domini dei tui q̃ pcepi tibi. Qđ si non fecisses: iã nũc pparasset dominus regnũ tuũ super israel in sempiternu;. Sed nequaq̃; regnũ tuũ vltra consurget. Quesiuit dñs sibi viꝝ iuxta coꝛ suum. ⁊ pcepit ei dñs vt eẽt dux sup ppl'm suũ. eo q; nõ seruaueris que pcepit dñs. Surrexit aũt samuel. ⁊ ascendit de galgalis in gabaa beniamin. ⁊ reliq ppl'i ascẽderũt post saul obuiã populo qui expugnabãt eos venientes de galgala in gabaa in colle beniamin. ⁊ recensuit saul ppl'm q inuẽti fuerãt cũ eo quasi sexcẽtos viros. ⁊ saul ⁊ ionathas filius ei⁹ ppl'usq; q inuẽt⁹ fuerat cũ eis erat in gabaa beniamin. Porro philistijm consederãt i machmas. ⁊ egressi sũt ad pꝛeliandũ de castris philistinoꝝ tres cunei. Vnus cuneus pergebat contra viam effraim ad terram saul. Porro alius ingrediebatur p viam bethoꝛon. Tertius autem verterat se ad iter termini in terra sabaa: iminentis vallis seboim contra desertum. Porro faber ferrarius non inueniebat in omni terra israel. Cauerãt enim philistijm: ne forte facerent hebrei gladium aut lanceam. Descẽdebat ergo omnis israel ad philistijm vt acueret vnusquisq; vomerem suum ⁊ ligonem ⁊ securim ⁊ tridentem ⁊ sarculũ. Retuse itaq; erãt acies vomeꝝ ⁊ ligonũ ⁊ tridentiũ ⁊ securiũ vsq; ad stimulũ coꝛrigẽdũ. Cũq; venisset dies plij nõ ẽ inuent⁹ ensis ⁊ lãcea in manu totius populi q erat cũ saul ⁊ ionatha. excepto saul ⁊ ionatha filio ei⁹. Egressa est aũt statio philistijm vt trãscẽderet in machmas. XIIII

Et accidit in quadã die vt diceret ionathas filius saul ad adolescentem armigeꝝ suũ. Veni ⁊ transeamus ad stationem philistinoꝝ que est trans locũ illũ. Patri aũt suo hoc ipm nõ indicauit. Porro saul moꝛabat i extrema parte gabaa sub malogranato que erat in agro gabaa. Et erat populus cũ eo quasi sexcẽtoꝝ viroꝛum. Et achias fili⁹ achitob fratris ichabod filij phinees q oꝛtus fuerat ex heli sacerdote dñi in sylo poꝛtabat ephot. Sed ⁊ populus ignoꝛabat quo isset ionathas. Erãt aũt inter ascẽsus p quos nitebat ionathas trãsire ad stationem philistinoꝝ eminẽtes petre ex vtraq; parte. ⁊ quasi in modum dentiũ scopuli hinc inde pꝛerupti. Nomẽ vni boses. ⁊ nomẽ alteri sene. Vnus scopulus pminẽs ad aquilonẽ ex aduerso machmas. ⁊ alter ad meridiẽ cõtra gabaa. Dixit aũt ionathas ad adolescẽtẽ armigeꝝ suũ. Veni trãscam⁹ ad stationem incircũcisoꝝ hoꝝ. si foꝛte faciat dñs p nobis. q: nõ ẽ dño difficile saluare vel in multis vel in paucis. Dixitq; ei armiger su⁹. Fac oĩa q̃ placent aĩo tuo. Perge quo cupis. ⁊ ero tecũ vbicũq; volueris. Et ait ionathas. Ecce nos transim⁹ ad viros istos. Cũq; apparuerim⁹ eis. si talit locuti fuerint ad nos. manete donec veniamus ad vos stemus in loco nostro: nec ascẽdamus ad eos. Si aũt dixerint ascẽdite ad nos: ascendam⁹ ad eos: q: tradidit eos dñs in manib⁹ nostris. Hoc erit nob signũ. Apparuit igit vterq; stationi philistinoꝝ. Dixeruntq; philistijm En hebrei egrediunt de cauernis in qb⁹ abscõditi fuerãt. Et locuti sũt viri de statiõe ad iona

than ⁊ ad armigerũ eius. dixerũtq;. Ascendite
ad nos: ⁊ ondemus vobis rē. Et ait ionathas
ad armigerũ suũ. Ascendamus. Sequere me.
Tradidit. n. dñs eos i manus isrl'. Ascēdit aũt
ionathas manibus ⁊ pedib⁹ reptãs. ⁊ armiger
eius post eũ. Itaq; cũ vidissent faciem ionathe
alij cadebãt añ ionathan: alios armiger eius in
terficiebat. sequens eũ. Et facta est plaga prima
quã pcussit ionathas ⁊ armiger eius q̄si viginti
viroꝝ: in media pte iugeris: quam par boũ. in
die arare consueuit. Et factuȝ est miraculum in
castris ⁊ p agros. Sed ⁊ ois ppl's stationis eo
rum q̄ ierant ad p̄dandũ obstupuit. ⁊ ꝯturbata
sunt castra. Et accidit q̄si miraculum a deo. Et
respexerũt speculatores saul q̄ erãt in gabaa be
niamin. ⁊ ecce multitudo prostrata. ⁊ huc illuc/
q; diffugiens. Et ait saul populo qui erat cum
eo. Requrite ⁊ videte quis abierit ex nobis. Cũ
q; requisissent. repertũ est non adesse ionathan ⁊
armigerũ eius. Et ait saul ad achiam. Applica
archam dñi. Erat. n. ibi archa dñi in die illa cũ
filijs israel. Cũq; loq̄ref saul ad sacerdotem. tu
multus magn⁹ exortus ē in castris philistinoꝝ
Crescebatq; paulatim. ⁊ clarius resonabat. Et
ait saul ad sacerdotem. Cõtrahe manum tuam.
Cõclamauit ergo saul ⁊ ois ppl's qui erat cũ eo
⁊ venerunt vsq; ad locum certaminis. Et ecce
v̄sus fuerat gladius vniuscuiusq; ad ꝓximuȝ
suũ. ⁊ cedes magna nimis. Sed ⁊ hebrei q fue
rant cum philistijm heri ⁊ nudiustertius ascen
derantq; cũ eis in castris. reuersi sunt vt essent
cum israel ⁊ his qui erant cum saul ⁊ ionathan
Oēs quoq; israhelite qui se absconderãt i mõ/
te effraim audiẽtes q̄ fugissent philistei: socia/
uerũt se cũ suis in p̄lio. Et erant cũ saul quasi d̄
cem milia virorum: ⁊ saluabit dñs deus israel.
in die illa. Pugna autē ꝑuenit vsq; ad betha/
uen. Et viri isrl' sociati sunt sibi in die illa. Ad
iurauit aũt saul ppl'm dicēs. Maledictus vir q
comederit panē vsq; ad vesperam donec vlci/
scar de inimicis meis. Et non manducauit vni
uersus populus panē. Omnisq; terre vulgus
venit in saltũ: i quo erat mel sup faciẽ agri. In
gressus est itaq; ppl's saltum. ⁊ apparuit fluēs
mel: nullusq; applicuit manũ ad os suũ. Time
bat eni populus iuramentuȝ. Porro ionathas
nõ audierat cũ adiuraret pater eius populũ. Ex
tenditq; sũmitatē v̄ge quã habebat in manu ⁊
intinxit in fauũ mellis. Et conuertit manũ suaȝ
ad os suũ. ⁊ illuminati sunt oculi eius. Respon
densq; vn⁹ d̄ populo ait. Iure iurando cõstrin
xit pater tuus populum dicens. Maledict⁹ vir
q̄ comederit panē hodie. Defecerat ãt popul⁹
Dixitq; ionathas. Turbauit pr̄ meus terram
Vidistis ipsi q̄ illuminati sunt oculi mei. eo q̄
gustauerim paululũ de melle isto: quãto mag' si
comedisset ppl's de p̄da inimicoꝝ suoꝝ quam
repperit. Nõne maior plaga facta fuisset i phi
listijm. Percusserunt ḡ in die illa philisteos a
machmis vsq; i hailon. Defatigat⁹ ē aũt ppl's
nimis. ⁊ versus ad p̄dã tulit oues ⁊ boues ⁊
vitulos. ⁊ mactauerũt i terra. Comeditq; po/
pul⁹ cũ sanguine. Nũciauerũt aũt sauli dicẽtes
q̄ ppl's peccasset dño comedēs cum sanguine.
Qui ait. Preuaricati estis. Voluite ad me iã
nũc saxũ grande. Et dixit saul. Dispgamini in
vulg⁹ ⁊ dicite eis vt adducat ad me vnusquisq;
bouē suũ ⁊ arietē. ⁊ occidite super istud ⁊ vesci
mini ⁊ nõ peccabitis domino comedẽtes cum
sanguine. Adduxit itaq; ois ppl'us vnusquisq;
bouē in manu sua vsq; ad noctē. ⁊ occiderunt
ibi. Edificauit aũt saul altare domino. Tũcq;
primuȝ cepit edificare altare domino. Et dixit
saul. Irruamus super philisteos nocte. et va/
stemus eos vsq; dũ illucescat mane: nec relin/
quamus ex eis viꝝ. Dixitq; populus. Omne
quod bonũ tibi videf in oculis tuis. fac. Et ait
sacerdos. Accedamus huc ad deũ. Et consulu
it saul dominũ dicens. Nũ p̄sequar philistijm
Si trades eos in manu israel. Et nõ respõdit
ei in die illa. Dixitq; saul. Applicate huc vni/
uersos angulos populi ⁊ scitote ⁊ videte p q̄ē
acciderit hoc pctm̄ hodie. Viuit dñs saluator is
rael. q̄ si per ionathan filiũ meũ factũ ē. absq;
retractatõe morief. Ad q̄d null⁹ ꝯtradixit ei d̄
oi populo. Et ait ad vniuersũ israel. Separa/
mini vos in partē vnaȝ: ⁊ ego cũ ionatha filio
meo ero in parte altera. Rñditq; populus ad
saul. Qd̄ bonum tibi videf in oculis tuis. fac.
Et dixit ad dominũ deũ israel. Domine deus
isrl' da iudiciũ: q̄d ē q̄ non rñderis ꝓuo tuo ho
die. Si in me aut in ionatha filio meo ē iniqui/
tas hec da ostensionē. Aut si hec iniq̄tas ē i po
pulo tuo. da sanctitatē. Et depr̄hensus est iona
thas ⁊ samuel: ppl's ãt exiuit. Et ait saul. Mit
tite sortem inter me ⁊ inter ionathan filiũ meũ.
Et captus est ionathas. Dixit aũt saul ad iona
thã. Indica mihi q̄d feceris. Et indicauit ei io
nathas ⁊ ait. Gustans gustaui in summitate
virge que erat in manu mea paululum mellis
Et ecce ego morior. Et ait saul. Hec faciat mi
hi de⁹. ⁊ hec addat: q̄ morte morieris ionatha
Dixitq; populus ad saul. Ergo ne ionathas
morief. q̄ fecit salutem hanc magnam in israel

Hoc nephas ē. Uiuit dominꝰ: si ceciderit capillus de capite eiꝰ i terrā: qꝛ cū deo opatꝰ ē hodie. Liberauit ḡ ppl's ionathan vt nō moreret. Recessitq; saul: nec ꝑsecutꝰ ē philistijm. Porro philistijm abierūt in loca sua. Et saul confirmato regno super israel pugnabat ꝑ circuitum aduersū oēs inimicos eius. ꝯtra moab ⁊ filios āmon ⁊ edom ⁊ reges soba ⁊ philisteos. ⁊ quocūq; se verterat supabat. Cōgregatoq; exercitu pcussit amalech. et eruit isrl' de manu vastatoꝝ. eiꝰ. Fuerūt aūt filij saul: ionathas ⁊ iesui ⁊ melchisua. Et noīa duaꝝ filiaꝝ eiꝰ nomen ꝓmogenite merob. ⁊ nomen minoris michol. ⁊ nomen vxoris saul achinoem filia achimaas. Et nomen pricipis militie eius abner filiꝰ ner patruelis saul. Porro cis fuit pater saul. ⁊ ner pater abner filius abiel. Erat aūt bellū potēs aduersū philisteos: oibus diebus saul. Nam quēcūq; viderat saul viꝝ fortē ⁊ aptū ad ꝓliū: sociabat eū sibi.

XV

ET dixit samuel ad saul. Me misit dñs vt vngerem te in regem super populū eius isrl'. Nūc ergo audi vocē domini Hec dicit dñs exercituū. Recēsui q̄cūq; fecit amalech israheli quomodo restitit ei in via cū ascenderet de egypto. Nūc ergo vade ⁊ percute amalech. ⁊ demolire vniuersa eiꝰ. Nō parcas ei ⁊ nō ꝯcupiscas ex rebꝰ ipius aliqd. sꝫ interfice a viro vsq; ad mulierem. ⁊ paruulum atq; lactantem. bouē ⁊ ouē. camelū ⁊ asinū. Precepit itaq; saul populo. ⁊ recensuit eos q̄si agnos ducenta milia peditum. ⁊ decem milia viroꝝ iuda. Cūq; venisset saul vsq; ad ciuitatē amalech: tetendit insidias in torrente. Dixitq; saul cineo. Abite. recedite. atq; discedite ab amalech: ne forte inuoluam te cum eo. Tu enim fecisti misericordiam cū oibus filijs israel: cum ascenderent de egypto. Et recessit cineus d' medio amalech. Percussitq; saul amalech ab euila: donec venias sur que est e regione egypti. Et apprehendit agag regem amalech viuum. Omne aūt vulgus interfecit in ore gladij. Et pepercit saul ⁊ ppl's agag. ⁊ optimis gregibus ouiū ⁊ armentoꝝ ⁊ vestibꝰ ⁊ arietibꝰ ⁊ vniuersis que pulchra erant. nec voluerūt disperdere ea. Quicqd ergo vile fuit ⁊ reprobū: hoc d'moliti sūt. Factū ē aūt verbū dñi ad samuel dicens Penitet me q' cōstituerim saul regē. qꝛ dereliqt me. ⁊ verba mea ope nō ipleuit. Cōtristatusq; ē samuel. ⁊ clamauit ad dñm tota nocte. Cūq; d' nocte surrexisset samuel vt iret ad saul mane: nūciatū est samueli eo q' venisset saul in carmelū. ⁊ erexisset sibi fornicem triūphalem. ⁊ reuersus transisset: descēdissetq; in galgala. Venit ergo samuel ad saul. ⁊ saul offerebat holocaustum dño de initijs predaꝝ que attulerat ex amalech. Et cum venisset samuel ad saul. dixit ei saul. Benedictus tu domino. Impleui verbū domini. Dixitq; samuel. Et que ē hec vox gregū q̄ resonat i auribꝰ meis. ⁊ armētoꝝ quā ego audio. Et ait saul. De amalech adduxerūt ea. Pepercit eni ppl's melioribꝰ ouibus ⁊ armentis vt imolarent dño deo tuo: reliqua vo occidimus. Ait aūt samuel ad saul. Sine me ⁊ indicabo tibi que locutus sit dominꝰ ad me nocte. Dixitq; ei. Loquere. Et ait samuel. Nonne cū paruulus esses i oculis tuis. caput in tribubus israel factus es. Vnxitq; te dñs in regē sup israel ⁊ misit te dñs in viā. ⁊ ait. Vade ⁊ interfice peccatores amalech ⁊ pugnabis contra eos vsq; ad internitionē eoꝝ. Quare ḡ nō audisti vocē dñi. sed versus ad predā es. ⁊ fecisti malū in oculis dñi. Et ait saul ad samuelē. Immo audiui vocē dñi. ⁊ ambulaui in via ꝑ quā misit me dominus. ⁊ adduxi agag regem amalech. ⁊ amalech interfeci. Tulit aūt de ꝓda populus oues ⁊ boues ꝓmitias eoꝝ que cesa sunt vt imolet dño deo suo in galgalis. Et ait samuel. Nūqd vult dominus holocausta aut victimas ⁊ nō potius vt non obediat voci domini. Melior ē enim obediētia q̄z victime. ⁊ auscultare magis q̄z offerre adipē arietū: quoniā quasi pctm̄ ariolandi est repugnare. ⁊ quasi scelus idolatrie nolle acquiescere. Pro eo ergo q' abiecisti sermonem domini: abiecit te dñs ne sis rex. Dixitq; saul ad samuelem. Peccaui. qꝛ ꝓuaricatus sū sermonē domini. ⁊ verba tua. timens ppl'm. ⁊ obediens voci eoꝝ. Sed nunc porta queso pctm̄ meū. ⁊ reuertere mecū vt adorē dñm. Et ait samuel ad saul. Nō reuertar tecū. qꝛ ꝓiecisti sermonē dñi: ⁊ ꝓiecit te dñs. ne sis rex sup israel. Et ꝯuersus est samuel vt abiret. Ille aūt apprehendit sūmitatē pallij eiꝰ que ⁊ scissa est. Et ait ad eū samuel. Scidit dñs regnū israel a te hodie. ⁊ tradidit illud proximo tuo meliori te. Porro triūphator in israel non parcet. ⁊ penitudine non flectet. Neq; eni homo ē vt agat pniam. At ille ait. Peccaui. Sꝫ nūc honora me corā senioribꝰ ppl'i mei ⁊ corā israel ⁊ reuertere mecū vt adorē dñm deū tuum. Reuersus ergo samuel. secutus ē saulē. Et adorauit saul dñꝫ. Dixitq; samuel. Adducite ad me agag regem amalech. Et oblatus est ei agag pinguissimꝰ tremens. Et dixit agag. Siccine

separat amara mors. Et ait samuel. Sicut fecit
absqz liberis mulieres gladius tuus: sic absqz
liberis erit inter mulieres mater tua. Et in fru/
sta concidit eum samuel corā domino in galgalis
Abijt aūt samuel in ramatha: saul vero ascen/
dit in domum suā in gabaa. Et nō vidit samuel
vltra saul vsqz in diē mortis sue. Verūtamen
lugebat samuel saul: qm̄ dominus penitebat q
cōstituisset regē saul super israel. XVI.

Dixitqz dn̄s ad samuelē. Vsqzquo tu lu
ges saul: cū ego proiecerim eū ne regnet
super israel. Imple cornu tuum oleo: ⁊
veni vt mitā te ad isai bethleemiten. Prouidi
enim in filijs eius mihi regem. Et ait samuel.
Quō vadam. Audiet enim saul. ⁊ interficiet
me. Et ait dominus: Vitulum de armento tol
les in manu tua ⁊ dices. Ad imolandū domino
veni. Et vocabis isai ad victimā. Et ego ostē/
dam tibi qd facias: ⁊ vnges quecūqz mōstraue
ro tibi. Fecit ḡ samuel sicut locutus est ei domi/
nus. Venitqz in bethleē. Et ām̄irati sūt senio/
res ciuitatis. occurrentes ei. Dixeruntqz. Pa
cificus ne est ingressus tuus. Et ait. Pacific⁹
Ad imolandū domino veni. Sanctificamini: ⁊
venite mecū vt imolē. Scificauit ergo isai ⁊ fi/
lios eius. ⁊ vocauit eos ad sacrificiū. Cūqz in
gressi essent. vidit heliab ⁊ ait. Nū corā domino
est christ⁹ eius. Dixit domin⁹ ad samuelē. Ne
respicias vultū eius. neqz altitudinē stature ei⁹
qm̄ abieci eū: nec iuxta intuitū hois ego iudico.
Homo eni videt ea q̄ parēt. dominus aūt i u. t
cor. Et vocauit isai aminadab ⁊ adduxit eū co/
rā samuel. Qui dixit. Nec hunc elegit domin⁹
Adduxit aūt isai samma. de quo ait. Etiā hunc
nō elegit domin⁹. Adduxit itaqz isai septē filios
suos corā samuel. Et ait samuel ad isai. Nō ele
git domin⁹ ex istis. Dixitqz samuel ad isai. Nū
qd iam cōpleti sunt filij. Qui respōdit. Adhuc
reliquus ē puulus. ⁊ pascit oues. Et ait samu/
el ad isai. Mitte. ⁊ adduc eū. Nec enim discū
bemus priusqz huc ille veniat. Misit ergo ⁊ ad
duxit eum. Erat aūt rufus ⁊ pulcher aspectu de
coraqz facie. Et ait dn̄s. Surge ⁊ vnge eum.
Ipse ē eni. Tulit ergo samuel cornu olei. ⁊ vn
xit eū in medio fratrū ei⁹. Et directus est spirit⁹
dn̄i a die illa in dauid. ⁊ deinceps. Surgēsqz sa
muel abijt in ramatha. Spūs aūt domini reces
sit a saul: ⁊ exagitabat eum spiritus nequā a do
mino. Dixeruntqz serui saul ad eum. Ecce spi
ritus dn̄i malus exagitat te. Iubeat dn̄s nr̄ rex.
⁊ serui tui q corā te sunt. querēt hoīem scientem
psallere cithara vt qñ arripuerit te spūs domini
malus. psallat manu sua. ⁊ leuius feras. Et ait
saul ad seruos suos. Prouidete ergo mihi ali
quē bene psallētē. ⁊ adducite eū ad me. Et re/
spōdēs vn⁹ de pueris ait: Ecce vidi filium isai
bethleemitē sciētē psallere. ⁊ fortissimū robore
⁊ virū bellicosū. ⁊ prudētē in verbis. ⁊ virum
pulchrū ⁊ dn̄s ē cū eo. Misit ergo saul nūcios
ad isai dicēs: Mitte ad me dauid filiū tuū qui ē
in pascuis: Tulit itaqz isai asinum plenū pani/
bus ⁊ lagenā vini. ⁊ hedū de capris vnū. ⁊ mi
sit per manū dauid filij sui sauli. Et venit da/
uid ad saul. ⁊ stetit corā eo. At ille dilexit eū
nimis ⁊ factus est eius armiger. Misitqz saul
ad isai dicens: Stet dauid in cōspectu meo In
uenit eni grām in oculis meis. Igit̄ qñcunqz
spūs domini mal⁹ arripiebat saul dauid tolle/
bat citharam ⁊ percutiebat manu sua: ⁊ refocil
labatur saul: ⁊ leuius habebat. Recedebat eni
ab eo spirit⁹ malus. XVII

Congregantes aūt philistijm agmina
sua in preliū: cōuenerūt in sochor iude
⁊ castrametati sūt inter sochot ⁊ azecha
in finibus domim. Porro saul ⁊ viri israhel
congregati: venerunt in valle terebinthi ⁊ di/
rexerūt aciem ad pugnandū contra philistijm
Et philistijm stabāt super montē ex parte hac:
⁊ israel stabat supra mōtē ex altera ptē: vallisqz
erat inter eos. Et egressus ē vir spurius de ca
stris philistinoꝝ noīe goliath degeth: altitudi/
nis sex cubitoꝝ ⁊ palmo. ⁊ cassis erea super ca
put ei⁹ ⁊ lorica hamata induebat̄. Porro pon/
dus lorice ei⁹ qnqz milia sicloꝝ eris erat ⁊ ocre
as ereas habebat in crurib⁹. ⁊ clype⁹ ereus te/
gebat humeros ei⁹. Hastile aūt haste ei⁹ erat
quasi liciatoriū texentiū. Ipsū aūt ferrum haste
eius sexcētos siclos habebat ferri. Et armiger
eius antecedebat eū. Stāsqz clamabat aduersū
phalangas isrl̄. ⁊ dicebat eis. Quare venistis
parati ad preliū: Nūqd ego nō sū philisteus et
vos serui saul: Eligite ex vobis virum: ⁊ de/
scendat ad singulare certamē. Si quiuerit pu/
gnare mecū. ⁊ percusserit me: erim⁹ vobis serui
Si aūt ego preualuero ⁊ pcussero eum: vos serui
eritis. ⁊ seruietis nobis. Et aiebat philisteus
Ego exprobaui aminib⁹ israel hodie. Date
mihi viꝝ. ⁊ ineat mecum singulare certamen.
Audiens aūt saul ⁊ omnes israhelite sermones
philistei huiuscemodi: stupebant ⁊ metuebant
nimis. Dauid autē erat fili⁹ viri effratei d̄ quo
supra dictū est de bethleē iuda cui nomen erat
isai: q habebat octo filios. ⁊ erat vir in diebus
saul senex ⁊ grādeu⁹ inter viros. Abierūt autē

tres filij eius maiores post saul in prelium. Et noia triũ filioꝝ eius q̇ precerũt ad bellũ: heliab pmogenitus. et secũdus aminadab. tertius q̃z samma. Dauid aũt erat minimꝰ. Tribus ergo maioribus secutis saulẽ: abijt dauid et reuersus ẽ a saul vt pasceret gregẽ pr̃is sui i bethleẽ. Pro cedebat vero philisteus mane et vespe et stabat quadraginta diebus. Dixit aũt isai ad dauid filium suũ. Accipe fr̃ibus tui ephi polẽte et decẽ panes istos. et curre in castra ad fratres tuos. et decẽ formellas casei. has deferes ad tribunũ Et fr̃es tuos visitabis si recte agãt et cũ qbꝰ ordinati sunt disce. Saul aũt et illi et oẽs filij israel in valle terebinthi pugnabant aduersũ philistijm. Surrexit itaq̃z dauid mane. et cõmendauit gregem custodi et onustus abijt sicut preceperat ei isai. Et venit ad locuz magala et ad exercitum. qui egressus ad pugnam vociferatus erat in certamine. Direxerat enim aciem israel sed et philistijm ex aduerso fuerãt pparati. Derelinquẽs ergo dauid vasa q̃ attulerat sub manu custodis ad sarcinas. cucurrit ad locũ certaminis. et interrogabat si omnia recte agerent erga fratres suos. Cũq̃z adhuc ille loqueretur eis apparuit vir ille spuriꝰ ascẽdẽs goliad noie philisteus de geth: de castris philistinoꝝ. Et loquẽte eo hec eadẽ verba audiuit dauid. Oẽs aũt israhelite cum vidissent viꝝ fugerunt a facie eius. timẽtes eũ valde. Et dixit vnusq̇spiã de israel. Nũ vidisti viꝝ hunc q̇ ascendit. Ad exprobrandum eni israel ascendit. Viꝝ ergo q̇ percusserit eũ. ditabit rex diuitijs magnis. ⁊ filiam suã dabit ei. et domũ pr̃is eius faciet absq̃z tributo in israel. Et ait dauid ad viros q̇ stabant secũ dicens. Quid dabit viro q̇ pcusserit philisteũ hunc. et tulerit opprobriũ de israel. Quis ẽ eni hic philisteus incircũcisus q̇ exprobrauit aciẽ dei viuẽtis. Referebat aũt ei ppl's eundez smonez dicens. Hec dabunt viro q̇ pcusserit eum. Q̃d cũ audisset heliab frater eius maior loquente eo cũ alijs: iratus ẽ cõtra dauid. et ait Quare venisti et q̃re dereliq̇sti pauculas oues illas in deserto. Ego noui superbiam tuam et nequitiam cordis tui: q2 vt videres pliũ descendisti. Et dixit dauid. Quid feci. Nungd non verbũ est. Et declinauit paululũ ab eo ad aliũ. Dixitq̃z eundem smonẽ. Et r̃ndit ei populus verbum sicut prius. Audita sunt autem verba q̃ locutus ẽ dauid. et annũciata in ꝯspectu saul Ad quẽ cũ fuisset adductus locutus ẽ ei. Non ꝯcidat cor cuiusq̃z i eo. Ego seruus tuus vadã et pugnabo aduersus philisteũ. Et ait saul ad dauid. Nõ vales resistere philisteo isti nec ꝓpugnare aduersus eum: quia puer es. Hic autẽ vir bellator est ab adolescentia sua. Dixitq̃z dauid ad saul. Pascebat seruus tuꝰ patris sui gregem. ⁊ veniebat leo vel vrsus ⁊ tollebat arietẽ de medio gregis. ⁊ persequebar eos ⁊ percutiebam. eruebãq̃z de ore eoꝝ. Et illi cõsurgebant aduersum me. ⁊ apprehendebam mentum eorum ⁊ suffocabã interficiebãq̃z eos. Nã ⁊ leonẽ ⁊ vrsũ interfeci ego seruus tuus. Erit igitur ⁊ philisteus hic incircũcisus quasi vnus ex eis. Nũc vadã ⁊ auferã opprobrium populi. Quoniam qs ẽ iste philisteꝰ incircũcisus: q̇ ausus ẽ maledicere exercitui dei viuentis. Et ait dauid. Dominus q̇ eripuit me de manu leonis ⁊ de manu vrsi ipse me liberabit de manu philistei huiꝰ Dixit aũt saul ad dauid. Vade ⁊ dominꝰ tecuz sit. Et induit saul dauid vestimentis suis. ⁊ imposuit galeam ereã super caput eius. ⁊ vestiuit eũ lorica. Accinctus ergo dauid gladio eiꝰ sup vestẽ suam: cepit tẽptare si armatus posset incedere. Nõ eni habebat ꝯsuetudinẽ. Dixitq̃z dauid ad saul. Nõ possũ sic incedere: q2 nõ vsũ habeo. Et deposuit ea. Et tulit baculum suum quẽ semp habebat in manibꝰ. ⁊ elegit sibi quinq̃z lympidissimos lapides de torrente. ⁊ misit eos i perã pastoralem quam habebat secũ. ⁊ fũdam manu tulit. ⁊ processit aduersum philisteum. Ibat aũt philisteus incedens. ⁊ appropinquans aduersum dauid. ⁊ armiger eiꝰ ante eũ. Cũq̃z inspexisset eũ philisteus ⁊ vidisset dauid despexit eum. Erat aũt adolescens rufus ⁊ pulcher aspectu. Et dixit philisteus ad dauid. Nũquid ego canis sum q2 tu venis ad me cũ baculo. Et maledixit philisteus dauid in dijs suis. Dixitq̃z ad dauid. Veni ad me: ⁊ dabo carnes tuas volatilibus celi ⁊ bestijs terre. Dixit autẽ dauid ad philisteum. Tu venis ad me cuz gladio ⁊ hasta ⁊ clypeo: ego autem venio ad te in nomine domini exercituũ dei agminũ israel q̇bus exprobrasti hodie. ⁊ dabit te dñs in manu mea. ⁊ percutiam te. ⁊ auferam caput tuuz a te Et dabo cadauera castroꝝ philistijm hodie volatilibus celi ⁊ bestijs terre. vt sciat omnis terra: q2 ẽ dominus deus in israel. ⁊ nouerit vniuersa ecclesia hec q2 non in gladio nec in hasta saluat dñs. Ipsius eni ẽ bellũ. ⁊ tradet vos in manus nostras. Cũ ergo surrexisset philisteꝰ ⁊ veniret ⁊ appropinquaret cõtra dauid: festinauit dauid. ⁊ occurrit ad pugnam ex aduerso philistei. Et misit manũ suã in perã. tulitq̃z lapidẽ ⁊ fũda iecit. ⁊ pcussit eũ i frõte. ⁊ infixꝰ ẽ la-

pis in fronte eius: et cecidit in faciē suā sup terraʒ
Preualuitq; dauid aduersum philisteum i fun
da et lapide. percussumq; philisteū interficit. Cū
q; gladium non haberet in manu dauid: cucur
rit et stetit super philisteum: et tulit gladium ei⁹
et eduxit eum de vagina sua: et iterfecit euʒ. pre
ciditq; caput eius. Videntes autē philistijm q
mortuus esset fortissimus eorū fugerunt. Et co
surgens viri israel et iuda vociferati sunt et per/
secuti sunt philisteos vsq; dum venirent in val
lem et vsq; ad portas accharon. Cecideruntq;
vulnerati de philistijm i via sarij et vsq; ad geth
et vsq; ad accharon. Et reuertentes filij israhel
postq; persecuti sunt philisteos inuaserūt castra
eorum. Assumens auteʒ dauid caput philistei.
attulit illud in irlm: arma vero eius posuit in ta
bernaculo suo. Eo autē tpe quo viderat saul da
uid egredientem contra philisteuʒ. ait ad abner
principem militie. De qua stirpe descendit hic
adolescēs. Dixitq; abner. Viuit anima tua rex
si noui. Et ait rex. Interroga tu cuius filius sit
iste puer. Cūq; regressus esset dauid percusso
philisteo tulit eum abner et introduxit corā sau
le: caput philistei hñtem in manu. Et ait ad euʒ
saul. De qua progenie es o adolescēs. Dixitq;
dauid. Fili⁹ serui tui isai bethleemite ego sum.

Capitulum. XVIII

Et factū est cū cōplesset loqui ad saul. aia
ionathe cōglutinata est aie dauid: et di/
lexit eū ionathas q̄si aiam suaʒ. Tulitq;
eum saul in die illa. et nō cōcessit ei vt reuerteret
in domum patris sui. Inierunt autem dauid et
ionathas fedus. Diligebat enim eū q̄si animaʒ
suā. Nā expoliauit se ionathas tunica qua erat i
dutus. et dedit eam dauid et reliqua vestimenta
sua vsq; ad gladiū et arcum suuʒ. et vsq; ad bal/
theum. Egrediebat q; dauid ad oia quecunq;
misisset eū saul. et prudenter se agebat. Posuit
q; eum saul super viros belli. et acceptus erat i
oculis vniuersi populi: maximeq; in cōspectu fa
mulorum saul. Porro cū reuerteret pcusso phili/
steo dauid: et ferret caput eius i hierusalē: egres
se sunt mulieres de vniuersis vrbibus israel cā
tantes chorosq; ducentes in occursum saul re/
gis in tympanis leticie et in sinistris. et pcinebāt
mulieres ludentes: atq; dicētes. Percussit sa/
ul mille. et dauid decem milia. Iratus est auteʒ
saul nimis. et displicuit in oculis eius iste sermo
Dixitq;. Dederunt dauid decem milia. et mihi
mille dederunt. Quid ei superest nisi solum re
gnuʒ. Nō rectis ergo oculis saul aspiciebat da
uid: a die illa et deinceps. Post diē autē alteraʒ
inuasit spiritus dei malus saul. et pphetauit in
medio domus sue. Dauid autem psallebat ma
nu sua sicut per singulos dies. Tenebatq; saul
lanceā et misit eam: putans q cōfigere posset da
uid cū pariete. Et declinauit dauid a facie ei⁹ se
cūdo. Et timuit saul dauid. eo q eēt dñs cū eo
et a se recessisset. Amouit ergo eū saul a se. et fe/
cit eū tribunū super mille viros. Et egrediеba
tur et intrabat in conspectu populi. In omnib⁹
q; vijs suis dauid prudenter agebat. et domi/
n⁹ erat cū eo. Vidit itaq; saul q prudens esset
nimis et cepit cauere eū. Ois aūt israel et iuda
diligebat dauid. Ipse aūt ingrediebat et egre/
diebat ante eos. Dixitq; saul ad dauid. Ecce
filia mea maior merob. ipam dabo tibi vxoreʒ
tātūmodo esto vir fortis. et pliare bella domini
Saul aūt reputabat dicēs. Nō sit man⁹ mea in
eo: sed sit super eū man⁹ philistinorum. Ait autē
dauid ad saul. Quis ego sū. aut q̄ est vita mea
aut cognatio patris mei in israel: vt fiam gener
regis. Factū est aūt temp⁹ cū deberet dari me/
rob filia saul dauid: data est hadrieli molachite
vxor. Dilexit aūt dauid michol filiam saul alte
ram. Et nūciatū est saul. et placuit ei. Dixitq;
saul. Dabo eam illi vt fiat ei in scandaluʒ. et sit
super eū man⁹ philistinorum. Dixitq; saul ad da
uid. In duab⁹ gener me⁹ eris hodie. Et man/
dauit saul seruis suis. Loquimini ad dauid clā
me dicētes. ecce places regi. et omnes serui ei⁹
diligūt te. Nūc ergo esto gener regis. et locuti
sūt serui saul in aurib⁹ dauid omnia verba hec
Et ait dauid. Num parum videtur vobis generum
esse regis. Ego autē sum vir pauper et tenuis.
Et renūciauerūt serui saul dicentes. Huiusce/
modi verba locutus est dauid. Dixit autem sa
ul. Sic loquimini ad dauid. Non habet rex spō/
salia necesse nisi tm̄ centū preputia philistinorum
vt fiat vltio de inimicis regis. Porro saul co/
gitabat dauid tradere in manus philistinorum
Cūq; renūciassent serui ei⁹ dauid verba que di/
xerat saul. placuit sermo in oculis dauid vt fie/
ret gener regis. Et post paucos dies surgens
dauid. abijt in accharon cum viris qui sub eo
erāt et pcussit ex philistijm ducētos viros. et at
tulit eorum pputia et ānumerauit ea regi: vt esset
gener ei⁹. Dedit itaq; saul ei michol filiā suam
vxorē. Et vidit saul. et intellexit q dñs esset cū
dauid. Michol aūt filia saul diligebat eū. Et sa
ul magis cepit timere dauid. Factū ē saul inimi
cus dauid cūctis diebus. Et egressi sūt pncipes
philistinorum. A pncipio aūt egressionis eorum pru
dentius se gerebat dauid q; oēs viri saul. et ce/

lebz: factū ē nomē ei⁹ nimis. XIX

LOcutus est autem saul ad ionathan filium suum ⁊ ad omnes seruos suos vt occiderent dauid. Porro ionathas filius saul diligebat dauid valde. Et indicauit ionathas dauid dicens. Querit saul pater meus occidere te. Qua ꝓpter obserua te queso mane. ⁊ manebis clam ⁊ absconderis. Ego autē egrediens stabo iuxta patrem meū in agro vbicūqꝫ fuerit. ⁊ ego loquar de te ad patrem meū. ⁊ qđcūqꝫ videro nūciabo tibi. Locutus ē ergo ionathas de dauid bona ad saul patrem suum. Dixitqꝫ ad eum. Ne pecces rex in seruū tuum dauid: quia non peccauit tibi. ⁊ opera eius bona sunt tibi valde. ⁊ posuit animā suā in manu tua ⁊ percussit philisteū. ⁊ fecit dñs salutē magnam vniuerso israheli. Vidisti ⁊ letatus es. Quare ergo peccas in sanguine innoxio. interficiens dauid q est absqꝫ culpa. Qđ cū audisset saul: placatus voce ionathe iurauit. Viuit dñs q: nō occidet. Vocauit itaqꝫ ionathas dauid. ⁊ indicauit ei oīa vba hec. Et introduxit ionathas dauid ad saul. ⁊ fuit ante eū sicut erat heri ⁊ nudiustertius. Motū ē aūt rursū bellum. ⁊ egressus dauid pugnauit aduersum philistijm percussitqꝫ eos plaga magna. ⁊ fugerūt a facie eius. Et factus est spūs dñi malus in saul. Sedebat aūt in domo sua. ⁊ tenebat lanceā. Porro dauid psallebat in manu sua. Nisusqꝫ est saul configere dauid lācea in pariete. Et declinauit dauid a facie saul. Lancea autem casso vulnere perlata est in pariete. ⁊ dauid fugit. ⁊ saluat⁹ est nocte illa. Misit ergo saul satellites suos nocte in domū dauid vt custodirent eū ⁊ interficeret mane. Qđ cū annūciasset dauid michol vxor sua dicens. nisi saluaueris te de nocte hac cras morieris deposuit eū per fenestrā Porro ille abijt ⁊ aufugit: atqꝫ saluatus est. Tulit autē michol statuam. ⁊ posuit eā super lectū. ⁊ pellē pilosam capraꝝ posuit ad caput eius. ⁊ operuit eam vestimentis. Misit aūt saul apparitores q raperent dauid. ⁊ respōsū ē q egrotaret. Rursusqꝫ misit saul nūcios vt viderent dauid dicēs Afferte eū ad me in lecto vt occidat. Cūqꝫ venissent nūcij. inuentū est simulacrū super lectū. ⁊ pellis capraꝝ ad caput eius. Dixitqꝫ saul ad michol. Quare sic illusisti mihi ⁊ dimisisti inimicū meū vt fugeret. Et respondit michol ad saul. Quia ipe locutus est mihi dicens. Dimitte me: alioquin interficiā te. Dauid aūt fugiēs saluatus est. Et venit ad samuel in ramatha. ⁊ nūciauit ei omnia que fecerat sibi saul. Et abierūt ipe ⁊ samuel. ⁊ morati sunt in naioth. Nūciatū est aūt sauli a dicentibus. Ecce dauid i naioth in ramatha. Misit ergo saul lictores vt raperent dauid. Qui cū vidissent cuneū ꝓphetarū vaticinantiū. ⁊ samuelem stantem super eos factus est etiam spūs domini in illis. ⁊ ꝓphetare ceperūt etiam ipsi. Qđ cū nūciatū esset sauli: misit ⁊ alios nūcios. Prophetauerūt aūt ⁊ illi Et rursū misit saul tertios nūcios. q ⁊ ipsi prophetauerūt. Et iratus iracūdia saul. abijt etiā ipe i ramatha. ⁊ venit vsqꝫ ad cisternā magnā que est in socbot. Et interrogauit. ⁊ dixit. In quo loco sūt samuel ⁊ dauid. Dictūqꝫ ē ei. Ecce in naioth sūt in ramatha. Et abijt in naioth in ramatha. Et factus est etiam super eum spiritus domini. ⁊ ambulauit ingrediens. ⁊ prophetabat vsqꝫ dū veniret in naioth in ramatha Et expoliauit etiā ipe se vestimentis suis ⁊ prophetauit cū ceteris corā samuel. ⁊ cecinit nud⁹ tota die illa ⁊ nocte. Vnde ⁊ exiuit ꝓuerbium Nū ⁊ saul inter ꝓphetas. XX

FVgit aūt dauid de naioth que est in ramatha. veniensqꝫ locutus ē corā ionatha. Quid feci. Que est iniquitas mea ⁊ qđ peccatū meū in patrē tuū: q: q̄rit animam meam. Qui dixit ei. Absit a te. non morieris. Neqꝫ eni faciet pater me⁹ qcqꝫ grāde vel paruum nisi prius indicauerit mihi. Hūc ergo celauit a me pater me⁹ sermonē tm̄modo. Nequaqꝫ eni erit istud. Et iurauit rursū dauid. Et ait ille. Scit ꝑfecto pater tu⁹ q inueni gratiam in ocul' tuis. ⁊ dicet. Nesciat hoc ionathas ne forte tristet. Quinimo viuit dñs ⁊ viuit aīa tua. q: vno tm̄. vt ita dicā. gradu ego morsqꝫ diuidimur. et ait ionathas ad dauid. Quodcunqꝫ dixerit mihi anima tua. faciā tibi. Dixit aūt dauid ad ionathan. ecce calēde sūt crastino. ⁊ ego ex more sedere soleo iuxta regem ad vescendū Dimitte ergo me vt abscōder in agro vsqꝫ ad vesperam diei tertie. Si respiciēs requisierit me pater tuus. rñdebis ei. Rogauit me dauid vt iret celeriter in bethleē ciuitatē suā. q: victime solēnes ibi sūt vniuersis contribulibus suis. Si dixerit bene. pax erit seruo tuo. Si autē fuerit iratus: scito q: cōpleta ē malicia ei⁹. Fac ergo miam in seruū tuū: q: fedus domini me famulū tuū tecū inire fecisti. Si aūt ē iniquitas aliqua in me. tu me interfice. ⁊ ad patrem tuū ne introducas me. et ait ionathas. Absit hoc a me. Neqꝫ. n. fieri pōt: vt si certe cognouero cōpletā eē patris mei maliciā ɔtra te: nō annūciē tibi. Rñditqꝫ dauid ad ionathan. Quis renū/

ciabit mihi: si quid forte rñderit tibi pater tuus
dure de me: Et ait ionathas ad dauid. Veni et
egrediamur foras in agrũ. Cũq3 exissent am/
bo in agrũ: ait ionathas ad dauid. Dñe deus
israhel si inuestigauero sñiam patris mei crasti
no vel perēdie. et aliqd boni fuerit super dauid
et nõ statim misero ad te et notum tibi fecero:
hec faciat deus ionathe et hec augeat. Si aũt p/
seuerauerit patris mei malicia aduersũ te: reue
labo aurē tuam et dimittã te vt vadas in pace.
et sit dominꝰ tecũ sicut fuit cu3 patre meo. Et si
vixero facies mihi misericordiã dñi: si vo mor
tuꝰ fuero nõ auferes misericordiã tuã a domo
mea vsq3 in sempiternum. Aut si nõ fecero qñ
eradicauerit dñs inimicos dauid vnũquēq3 de
terra auferat ionathan de domo sua. et reqrat
dñs de manu iimicoꝝ dauid. Pepigit ḡ iona
thas fedus cũ domo dauid. Et reqsiuit dñs de
manu iimicoꝝ dauid. Et addidit ionathas de
ierare dauid: eo ꝙ diligeret illũ. Sicut. n. aia3
suã ita diligebat eũ. Dixitq3 ad eum ionathas
Cras calēde sũt. et reqreris. Reqret. n. sessio
tua vsq3 perendie. Descēdes ergo festinus et
venies in locũ vbi celãdus es in die qñ opera/
ri licet: et sedebis iuxta lapidē cui nomē ē ezel.
Et ego tres sagittas mittã iuxta eũ. et iaciã qua
si exercēs me ad signũ. Mittam q3 et pueꝝ di
cens ei. Vade et affer mihi sagittas. Si dixe/
ro puero ecce sagitte intra te sũt tolle eas: tu ve
ni ad me: qꝛ pax tibi est et nihil est mali: viuit
dominꝰ. Si aũt sic locutus fuero puero ecce sa
gitte vltra te sũt. vade in pace: qꝛ dimisit te do/
minus. De verbo aũt qđ locuti fuimus ego et
tu: sit dñs inter me et te vsq3 in sempiternũ. Ab
scõditus ē ergo dauid in agro et venerũt calen
de et sedit rex ad comedēdũ panē. Cũq3 sedis/
set rex sup cathedrã suã scđm cõsuetudinē que
erat iuxta parietē: surrexit ionathas et sedit ab
ner ex latere saul: vacuusq3 apparuit locus da
uid. et nõ est locutꝰ saul qcq3 in die illa. Cogi/
tabat. n. ꝙ forte euenisset ei vt non esset mũdus
nec purificatꝰ. Cũq3 illuxisset dies secũda post
calendas rursus apparuit vacuꝰ locus dauid.
Dixitq3 saul ad ionathã filiũ suũ. Cur non ve
nit filius isai nec heri nec hodie ad vescendum
Respondítq3 ionathas sauli: Rogauit me ob
nixe vt iret in bethleem. et ait: Dimitte me qm̃
sacrificiũ solēne est in ciuitate mea vnꝰ de fra/
tribus meis accersiuit me: Nũc ergo si inueni
grãm in oculis tuis: vadã cito et videbo frēs
meos. Ob hanc cãm nõ venit ad mensam re/
gis. Iratus aũt saul aduersum ionathan dixit
ei: Fili mulieris vltra virũ rapiētis nũqd igno
ro quia diligis filiũ isai in confusionem tuã et
in confusionē ignominiose matris tue: Omibꝰ
eni diebus qbꝰ filiꝰ isai vixerit super terrã: nõ
stabilieris tu neq3 regnũ tuũ. Itaq3 iã nũc mitt
te et adduc eũ ad me: qꝛ filius mortis ē. Respõ
dens aũt ionathas sauli prĩ suo ait: Quare mo
ritur? Quid fecit. Et arripuit saul lanceam vt
percuteret eum. Et intellexit ionathas ꝙ diffi/
nitũ esset a patre suo vt interficeret dauid. Sur
rexit ergo ionathas a mēsa in ira furoris. et nõ
comedit in die calēdaꝝ secũda panē. Contrista
tus est eni super dauid: eo ꝙ cõfudisset eum prĩ
suus. Cumq3 illuxisset mane. venit ionathas in
agrũ iuxta placitũ dauid. et puer paruulus cu3
eo. Et ait ad puerũ suũ: Vade et affer mihi sa/
gittas quas ego iacio. Cumq3 puer cucurrisset
iecit aliã sagittã transpueꝝ. Venit itaq3 puer
ad locũ iaculi qđ miserat ionathas. Et clama/
uit ionathas post tergũ pueri. et ait: Ecce ibi ē
sagitta porro vltra te. Clamauitq3 iterũ iona/
thas post tergũ pueri dicens. Festina veloci/
ter ne steteris. Collegit aũt puer ionathe sagit
tas. et attulit ad dominũ suũ. et quid ageret pe/
nitꝰ ignorabat. Tantũmodo enim ionathas et
dauid rem nouerant. Dedit ergo ionathas ar
ma sua puero. et dixit ei: Vade et defer in ciuita
tē. Cumq3 abisset puer surrexit dauid de loco q
vgebat ad austrũ. et cadēs pnus in terrã ado
rauit tertio. Et osculantes se alterutrũ: fleue/
rũt pariter: dauid aũt ampliꝰ. Dixit ergo iona
thas ad dauid. Vade in pace. Quecũq3 iura/
uimus ambo in noie dñi dicētes: dñs sit inter
me et te et int semē tuũ et semē meũ vsq3 in sem/
piternũ. Et surrexit dauid et abijt: s3 et ionathas
ingressus est ciuitatem.

XXI

Venit aũt dauid in nobe ad achimelech
sacerdote3. Et obstupuit achimelech:
eo ꝙ venisset dauid et dixit ei: Quare
tu solus. et nullus est tecum? Et ait dauid ad
achimelech sacerdotem: Rex precepit mihi ser
monem. et dixit: Nemo sciat rem propter quã
missus es a me. et cuiusmodi precepta tibi dede
rim. Nam et pueris meis condixi in illum et
illũ locum. Nũc ergo si quid habes ad manu3
vel quinq3 panes da mihi: aut qcqd inueneris.
Et rñdēs sacerdos ad dauid. ait illi: Nõ ha/
beo laicos panes ad manũ: s3 tm̃ panē sanctũ
Si mundi sũt pueri maxime a mulieribꝰ: man
ducent. Et rñdit dauid sacerdoti. et dixit ei: et
quidē si de mulieribꝰ agit continuimꝰ nos ab
heri et nudius tertius quãdo egrediebamur: et

fuerunt vasa puerorum sancta. Porro via hec
polluta est: sed ⁊ ipsa hodie sanctificabit̃ in va
sis. Dedit ergo ei sacerdos sanctificatū panem
Neqꝫ enim erat ibi panis nisi tantū panes ꝓ
positionis qui subleuati fuerant a facie domini
vt ponerent̃ panes calidi. erat aūt ibi vir qui/
dā de seruis saul in die illa intus in tabernacu/
lo dñi et nomen eius doech idumeus potentissi
mus pastorum saul. Hic pascebat mulas saul.
Dixit aūt dauid ad achimelech. Si habes hic
ad manū hastam aut gladium: da mihi: q: gla
dium meū ⁊ arma mea nō tuli mecum. Ser/
mo enim regis vrgebat. et dixit sacerdos. ecce
hic gladius goliath philistei queꝫ percussisti in
valle terebinthi: est inuolutꝰ pallio post ephot.
Si istum vis tollere. tolle. Neqꝫ enim hic est
alius absqꝫ eo. et ait dauid: Non est huic alter
similis: Da mihi euꝫ. Surrexit itaqꝫ dauid. et
fugit in die illa a facie saul: et venit ad achis re
gem geth. Dixeruntqꝫ serui achis cum vidis/
sent dauid: Nūquid nō iste ē dauid rex terre:
Nonne huic cantabant per choros dicentes: ꝑ
cussit saul mille. ⁊ dauid decem milia: Posuit
autem dauid sermones istos in corde suo ⁊ exti
muit valde a facie achis regis geth. et mutauit
os suum coram achis: et collabebatur inter ma
nus eorum. ⁊ impingebat in ostia porte: deflue
bantqꝫ saliue eius in barbaꝫ. et ait achis ad ser
uos suos: Vidistis hominem insanuꝫ: quare
adduxistis eum ad me: An desunt nobis fu/
riosi: quia introduxistis istū vt fureret me pre/
sente: Dimittite illuꝫ hinc ne ingrediatur do
mum meam.

XXII

Abijt ergo dauid inde: ⁊ fugit in spelū/
cam odolla. Qđ cū audissent frēs eiꝰ ⁊
oīs domꝰ pr̄is eiꝰ. descenderūt ad euꝫ
illuc. et cōuenerūt ad eū oēs q̄ erāt in angustia
cōstituti. ⁊ oppressi ere alieno ⁊ amaro aīo ⁊ fa
ctus ē eoꝝ ꝑnceps. Fuerūtqꝫ cū eo quasi qua/
dringēti viri. et ꝓfectꝰ ē dauid inde ī masphat
q̄ ē moab. et dixit ad regē moab: Maneat oro
pr̄ meꝰ ⁊ mater mea vobiscū: donec sciam quid
faciat mihi deus. et reliquit eos ante faciem re
gis moab. Manserūtqꝫ apud eū cunctꝭ diebꝰ
quibus dauid fuit in presidio. Dixitqꝫ gad ꝓ/
pheta ad dauid: Noli manere in p̄sidio. Pro
ficiscere ⁊ vade in terrā iuda. et profectꝰ est da/
uid et venit in saltū areth. et audiuit saul ꝙ ap/
paruisset dauid. ⁊ viri qui erant cum eo. Saul
aūt cum maneret in gabaa ⁊ eēt in nemore qđ
ē in rama: hastā manu tenēs: cūctiqꝫ serui eiꝰ
circūstarent eū ait ad seruos suos q̄ assistebant
ei: Audite me nūc filij gemini. Nunqđ oībus
vobis dabit filiꝰ isai agros ⁊ vineas. ⁊ vniuer
sos vos faciet tribunos ⁊ centuriones: qm̄ cō/
iurastis oēs aduersū me ⁊ non est qui mihi re/
nūciet. maxime cū et filiꝰ meus fedus iunxerit
cū filio isai: Nō ē qui vicē meā doleat ex vobis
nec q̄ annūciet mihi. eo ꝙ suscitauerit filius me
us seruum meum aduersū me insidiantē mihi
vsqꝫ hodie. Rūdens aūt doech idumeus q̄ as/
sistebat. et erat ꝑmꝰ inter seruos saul: vidi inq̄t
filiū isai in nobe apud achimelech filiū achitob
sacerdotem. Qui consuluit ꝓ eo dominuꝫ: ⁊ ci
baria dedit ei. Sed ⁊ gladium goliath phili/
stei dedit illi. Misit ergo rex ad accersiendum
achimelech sacerdotem filiū architob. ⁊ omnē
domū patris eiꝰ sacerdotū q̄ erat in nobe. Qui
vniuersi venerūt ad regem. et ait saul ad achi/
melech. Audi fili achitob. Qui respōdit. Pre
sto sū dñe. Dixitqꝫ ad eum saul: Quare coniu
rastis aduersum me tu et filius isai. et dedisti ei
panes et gladiū. et cōsuluisti ꝓ eo dñm vt con/
surgeret aduersum me insidiator vsqꝫ hodie ꝑ
manens: Rūdensqꝫ achimelech regi ait: Et
q̄s in oībꝰ seruis tuis sicut dauid fidelis et ge/
ner regis. et ꝑgens ad iperiū tuū et gl'iosus in
domo tua: Nū hodie cepi pro eo cōsulere dñm
Absit hoc a me. Ne suspicet̃ rex aduersū seruū
suū rem huiuscemodi i vniuersa domo patris
mei. Nō eni sciuit seruꝰ tuꝰ q̄cq̄ꝫ suꝑ hoc nego
cio: vel modicū vel grāde. Dixitqꝫ rex. Mor
te morieris achimelech: tu et oīs domus patrꝭ
tui. Et ait rex emissarijs qui circunstabant eū.
Conuertimini. ⁊ interficite sacerdotes domi/
ni. Nam manus eorum cum dauid ē: scientes
ꝙ fugisset. ⁊ non indicauerunt mihi. Nolue/
runt autem serui regis extendere manus suas
in sacerdotes domini. ⁊ ait rex ad doech. Cō/
uertere tu ⁊ irrue in sacerdotes domini. Con
uersusqꝫ doech idumeus irruit in sacerdotes. ⁊
trucidauit in die illa octoginta quinqꝫ viros ve
stitos ephot lineo. Nobe autēꝫ ciuitatem sacer
dotuꝫ percussit in ore gladij. viros ⁊ mulieres
⁊ paruulos ⁊ lactantes. bouemqꝫ et asinum et
ouē in ore gladij. euadens aūt vnus filius achi
melech filij achitob cuiꝰ nomē erat abiathar fu
git ad dauid. ⁊ annunciauit ei ꝙ occidisset sa/
ul sacerdotes domini. et ait dauid ad abiathar
Sciebam eni in die illa ꝙ cū ibi eēt doech idu/
meus. ꝓculdubio annūciaret sauli. ego suꝫ reꝰ
omniū aīaꝝ patris tui. Mane mecū ne timeas
Si q̄s q̄sierit aīam meā: queret et aīam tuam.
mecūqꝫ seruaberis.

XXIII

Et annūciauerūt dauid dicentes: Ecce philistijm oppugnāt ceilā. ⁊ diripiunt areas Cōsuluit ergo dauid dn̄m dicēs Nū vadam ⁊ percutiā philisteos istos? Et ait dominꝰ ad dauid. Vade ⁊ ꝑcuties philisteos ⁊ saluabis ceilam. Et dixerūt viri q erant cum dauid ad eū. ecce nos hic in iudea consistentes timemus: quāto magis si ierimꝰ in ceilam aduersum agmina philistinoꝝ? Rursū ergo dauid cōsuluit dn̄m. Qui rn̄dens ait ei: Surge ⁊ vade in ceilā. ego enī tradā philisteos in manu tua. Abijt ergo dauid ⁊ viri eiꝰ in ceilam. ⁊ pugnauit aduersū philisteos. et abegit iumenta eoꝝ ⁊ percussit eos plaga magna. ⁊ saluauit dauid habitatores ceile. Porro eo tp̄e q̊ fugiebat abiathar filiꝰ achimelech ad dauid in ceilaz ephot secū habens: descenderat. Nunciatū est aūt sauli q̄ venisset dauid in ceilam. et ait saul. Tradidit eū dominꝰ in manꝰ meas: cōclususq̄ est introgressus vrbem: in q̄ porte et sere sunt. et precepit saul omni pp̄lo vt ad pugnam descēderet in ceilam. ⁊ obsideret dauid ⁊ viros eius Qd̄ cū dauid rescisset q2 prepararet ei saul claz maluz: dixit ad abiathar sacerdotem. Applica ephot. et ait dauid: Domine deꝰ israhel: audiuit famam seruus tuus q̄ disponat saul venire in ceilam vt euertat vrbem propter me. Si tradent me viri ceile in manꝰ eiꝰ ⁊ si descendet saul sic̄ audiuit seruus tuꝰ: domine deꝰ israel indica seruo tuo. et ait dominꝰ: Descendet. Dixitq̄ rursū dauid: Si tradēt me viri ceile ⁊ viros q sūt mecū in manꝰ saul? et dixit dominꝰ. Tradent. Surrexit ergo dauid ⁊ viri eiꝰ q̄si sexcenti. ⁊ egressi de ceila huc atq̄ illuc vagabant̄ incerti. Nūciatumq̄ est saul q̄ fugisset dauid de ceila: q̄obrem dissimulauit exire. Morabatur aūt dauid in deserto in locis firmissimis: mansitq̄ in monte solitudinis çiph in monte opaco Querebat eū tamen saul cūctis diebꝰ et nō tradidit eū dominꝰ in manus eius. et vidit dauid q̄ egressus esset saul vt q̄reret animā eiꝰ. Porro dauid erat in deserto çiph in silua. et surrexit ionathas filiꝰ saul ⁊ abijt ad dauid in siluam et confortauit manꝰ eiꝰ in deo: dixitq̄ ei. Ne timeas. Neq̄ enim inueniet te manꝰ saul p̄ris mei. Et tu regnabis super israel et ego ero tibi secūdus. Sed ⁊ saul pater meus scit hoc. Percussit ergo vterq̄ fedus corā domino. Mā sitq̄ dauid in silua: ionathas aūt reuersus est in domū suam. Ascenderūt autē çiphei ad saul in gabaa dicētes: Nonne ecce dauid latitat apud nos in locis tutissimis silue in colle achille: que est ad dextram deserti? Nūc ergo sic̄ desiderauit anima tua vt descenderes: descende nostrū aūt erit vt tradamꝰ eū in manꝰ regis. Dixitq̄ saul: Benedicti vos a dn̄o: q2 doluistis vicem meā. Abite g̊ oro ⁊ diligētiꝰ p̄parate. ⁊ curiosius agite. ⁊ ꝯsiderate locū vbi sit pes eius vel qs viderit eū ibi vbi dixistis. Recogitat enim de me q̄ callide insidier ei. Cōsiderate ⁊ videte oia latibula eius in q̄bus ascondit̄. ⁊ reuertimini ad me ad rē certā vt vadā vobiscū. Qd̄ si etiā in terrā se obstruxerit ꝑscrutabor eū in cunctis milibus iuda. At illi surgentes abierūt in çiph ante saul. Dauid aūt ⁊ viri eius erant in deserto maon in cāpestribꝰ ad dextrā iesimuth Juit ergo saul ⁊ socij eiꝰ ad q̄rēdū eū. Et nūciatū ē dauid: statimq̄ descēdit ad petrā. ⁊ v̄sabatur in deserto maon. Qd̄ cū audisset saul: persecutꝰ ē dauid in deserto maon Et ibat saul ⁊ viri eiꝰ ad latus mōtis ex parte vna: dauid aūt ⁊ viri eius erant in latere montis ex parte altera. Porro dauid desp̄abat se posse euadere a facie saul. Itaq̄ saul ⁊ viri eius in modū corone cingebant dauid ⁊ viros eiꝰ vt caperēt eū. Et nūcius venit ad saul dicēs: Festina ⁊ veni q̄m infuderūt se philistijm super terrā. Reuersus est ergo saul desistens ꝑsequi dauid. ⁊ perrexit in occursū philistinoꝝ. Propter hoc vocauerunt locū illū petram diuidentē.

XXIIII

Ascendit ergo dauid inde. ⁊ habitauit in locis tutissimis engaddi. Cūq̄ reuersus esset saul postq̄ ꝑsecutꝰ ē philisteos: nūciauerūt ei dicētes: Ecce dauid in deserto est engaddi. Assumēs ergo saul tria milia electoꝝ viroꝝ ex oī israel: perrexit ad inuestigandū dauid ⁊ viros eiꝰ. etiā sup abruptissimas petras q̄ solis ibicibus ꝑuie sūt. Et venit ad caulas ouiū q̄ se offerebāt vianti: eratq̄ ibi spelūca quā ingressus est saul vt purgaret ventrem. Porro dauid ⁊ viri eiꝰ in interiore parte spelūce latebāt. Et dixerūt serui dauid ad eū Ecce dies de q̄ locutꝰ ē dn̄s ad te. ego tradam tibi inimicum tuū vt facias ei sicut placuerit in oculis tuis Surrexit ergo dauid ⁊ p̄cidit oram chlamydis saul silēter. Post hec percussit cor suū dauid: eo q̄ abscidisset oraz chlamidis saul Dixitq̄ ad viros suos Propitius sit mihi dominus ne faciam hāc rem dn̄o meo christo dn̄i vt mittā manū meā in eū: q2 christꝰ dn̄i ē. Viuit dn̄s: q2 nisi dn̄s ꝑcusserit eū: aut dies eiꝰ venerit vt moriat̄: aut descendēs in preliū perierit: propitius sit mihi dominus vt non mittam manū meā in christū dn̄i. Et cōfregit dauid vi

ros suos sermonibus istis. ⁊ non permisit eos
vt cõsurgerẽt in saul. Porro saul exurgens de
spelũca pergebat cepto itinere. Surrexit autẽ
dauid post eũ. ⁊ egressus de spelunca clamauit
post tergũ saul dicens: Domine mi rex. Et re
spexit saul post se. ⁊ inclinans se dauid pronus
in terrã adorauit. Dixitqꝫ ad saul: Quare au/
dis verba hominũ loquentiũ: dauid q̃rit malũ
aduersũ te. Ecce hodie viderũt oculi tui ꝙ tra/
diderit te dominꝰ in manu mea in spelũca. ⁊ co
gitaui vt occiderem te: sed pepercit tibi oculus
meꝰ. Dixi enim: Non extendã manũ meã in
dominũ meũ: q2 christꝰ domini est. Quin po/
tius pater mi vide ⁊ cognosce orã chlamidis
tue in manu mea: quomõ cũ precidere summita/
tem chlamydis tue nolui extendere manũ meã
in te. Aiaduerte ⁊ vide qm̃ nõ est in manu mea
malũ neqꝫ iniquitas: neqꝫ peccaui in te. Tu
aũt insidiaris anime mee: vt auferas eam. Iu
dicet: dominꝰ inter me ⁊ te. ⁊ vlciscat̃ me domi
nus ex te: manꝰ aũt mea nõ sit in te: sicͭ ⁊ in pro
uerbio antiq̊ dicit̃. Ab impijs egredieť impie/
tas. Manꝰ ergo mea nõ sit in te. Quẽ p̃seq̃ris
rex israel quẽ perseqũris. Canẽ mortuũ perse/
q̃ris ⁊ pulicẽ vnũ. Sit dñs iudex ⁊ iudicet iter
me ⁊ in te. ⁊ videat ⁊ iudicet cãm meã. ⁊ eruat
me de manu tua. Cũ aũt complesset dauid lo/
quens sermões huiuscemodi ad saul: dixit saul
Nũqd vox hec tua est fili mi dauid. Et leuauit
saul vocem suã. ⁊ fleuit: dixitqꝫ ad dauid. Iu/
stior tu es q̃ȝ ego. Tu enim tribuisti mihi bo/
na: ego autẽ reddidi tibi mala. Et tu indicasti
hodie q̃ feceris mihi bona quomodo tradide/
rit me dominꝰ in manu tua. ⁊ nõ occideris me
Quis enim cũ inuenerit inimicũ suũ: dimittet
eũ in via bona. Sȝ dominꝰ reddat tibi vicissi/
tudinẽ hanc p̃ eo qd̓ hodie operatꝰ es in me.
Et nũc quia scio ꝙ certissime regnaturꝰ sis et
habiturꝰ in manu tua regnũ israel: iura mihi
in domino ne deleas semen meũ post me neqꝫ
auferas nomen meũ de domo patris mei. Et
iurauit dauid sauli. Abijt g̊ saul in domũ suam
⁊ dauid ⁊ viri eius ascenderũt ad tutiora loca.

Mortuꝰ ẽ aũt samuel. XXV

M ⁊ congregatꝰ est vniuersus israhel. et
planxerũt eũ nimis. ⁊ sepelierũt eũ in
domo sua in ramatha. Consurgensqꝫ dauid
descendit in desertũ pharan. Erat autem vir
quispiam in solitudine maon ⁊ possessio eiꝰ in
carmelo. ⁊ homo ille magnꝰ nimis: erantqꝫ ei
oues tria milia ⁊ mille capre. Et accidit vt ton
deret̃ grex eiꝰ in carmelo. Nomen aũt viri il/
lius erat nabal. ⁊ nomen vxoris eius abigail.
Eratqꝫ mulier illa prudentissima et speciosa.
Porro vir eiꝰ durus ⁊ pessimꝰ et malitiosus.
Erat aũt de genere caleph. Cũ aũt audisset da
uid in deserto ꝙ tonderet nabal gregem suum
misit decem iuuenes. ⁊ dixit eis: Ascendite in
carmelũ. ⁊ venietis ad nabal. ⁊ salutabitis eũ
ex noĩe meo pacifice. ⁊ sic dicetis. Si fratribꝰ
meis ⁊ tibi pax. ⁊ domui tue pax: ⁊ oibꝰ q̃cũqꝫ
habes sit pax. Ex multis annis saluos faciens
tuos ⁊ omnia tua. Audiui ꝙ tonderẽt pasto/
res tui greges tuos q erant nobiscũ in deserto
Nũq̃ȝ eis molesti fuimꝰ: nec aliquando defuit
q̄cq̃ȝ eis de grege omni tempore q̃ fuerunt no/
biscũ in carmelo. Interroga pueros tuos. ⁊ in
dicabũt tibi. Nũc ergo inueniãt pueri tui gra/
tiã in oculis tuis. In die eni bona venimꝰ ad
te. Qd̓cũqꝫ iuenerit manꝰ tua da seruis tuis et
filio tuo dauid. Cũqꝫ venissent pueri dauid lo
cuti sunt ad nabal omnia verba hec ex nomine
dauid. ⁊ siluerũt. Respõdens aũt nabal pueris
dauid ait: Quis est dauid. ⁊ qs est filius isai.
Hodie increuerũt serui q fugiũt dominos su/
os. Tollã g̊ panes meos ⁊ aq̃s meas ⁊ carnes
pecoꝝ q̃ occidi tonsoribus meis. ⁊ dabo viris
quos nescio vnde sint. Regressi sũt itaqꝫ pueri
dauid p̱ viã suã: ⁊ reuersi venerũt ⁊ annuncia
uerũt ei oĩa verba que dixerat nabal. tũc ait da
uid pueris suis. Accigat̃ vnusq̇sqꝫ gladio suo
Et accincti sũt singuli gladijs suis. Accinctus
qꝫ est ⁊ dauid ense suo: ⁊ secuti sũt dauid qua/
si quadringẽti viri. Porro ducenti remãserũt
ad sarcinas. Abigail aũt vxori nabal nuncia/
uit vnus de pueris suis dicens: Ecce dauid
misit nũcios de deserto vt benediceret domino
nr̃o. ⁊ auersatus ẽ eos. Hoies isti boni satis fu
erũt nobis ⁊ nõ molesti: nec q̄cq̃ȝ aliqñ perijt
oi tp̱e quo fuimꝰ conuersati cũ eis i deserto. Pro
muro erãt nobis tã in nocte q̃ȝ in die oibꝰ die/
bus qbꝰ pauimus apud eos greges. Quãob/
rẽ cõsidera ⁊ recogita qd facias: qm̃ completa
est malicia aduersũ viꝝ tuũ ⁊ aduersũ domum
tuam. ⁊ ip̃e est filius belial ita vt nemo possit ei
loqui. Festinauit igit̃ abigail. ⁊ tulit ducẽtos
panes ⁊ duos vtres vini ⁊ quinqꝫ arietes co
ctos. ⁊ qnqꝫ sata polente: ⁊ centum ligaturas
vue passe: ⁊ ducentas massas caricarũ ⁊ posuit
sup̱ asinos. Dixitqꝫ pueris suis: Precedite me
⁊ ecce ego post tergum seq̃r vos. Viro aũt suo
nabal nõ indicauit. Cũ ergo ascẽdisset asinũ ⁊
descẽderet ad radicẽ montis: dauid ⁊ viri eius
descẽdebãt in occursũ eiꝰ. Quibꝰ ⁊ illa occur/

rit. Et ait dauid. Vere frustra seruaui oia q̄ hu
ius erant in deserto. ⁊ nō perijt qc̄q̄ de cunctis
q̄ ad eū ꝑtinebant. ⁊ reddidit mihi malū ꝓ bo/
no. Hec faciat dn̄s inimicis dauid. ⁊ hec addat
si reliquero de oibus q̄ ad ipsuz pertinent vsq̄
mane mingentē ad parietē. Cum autem vidis/
set abigail dauid: festinauit ⁊ descendit de asino
⁊ ꝓcidit coram dauid super faciem suam: ⁊ ado
rauit sup terraz. ⁊ cecidit ad pedes eius. ⁊ dixit
In me sit dn̄e mi hec iniquitas. Loquatur ob/
secro ancilla tua in auribus tuis. ⁊ audi verba
famule tue. Ne ponat oro dn̄s meus rex cor su
um sup virū istū iniquū nabal: qm̄ ſm nomē su
um stultus est: ⁊ est stulticia cū eo. Ego autē an
cilla tua non vidi pueros tuos dn̄e mi quos mi
sisti. Nūc ergo dn̄e mi viuit dn̄s ⁊ viuit anima
tua q ꝓhibuit te ne venires in sanguinem ⁊ sal
uauit manum tuaz tibi. Et nunc fiāt sicut nabal
inimici tui. ⁊ q querunt dn̄o meo malum. Qua
ꝓpter suscipe benedictionez hanc quam attulit
ancilla tua tibi dn̄o meo. ⁊ da pueris q sequūtur
te dominum meum. Aufer iniquitatez famule
tue. Faciens eniz faciet dn̄s tibi domio meo do
mū fidelem: q2 ꝑlia domini domie mi tu ꝑliaris
Malitia ḡ non inueniat in te oibus diebus vite
tue. Si. n. surrexerit aliqn̄ hō ꝑsequēs te vl' que
rēs aiam tuaz: erit aia domini mei custodita q̄si
in fasciculo viuētiū apd dominū deū tuū. Por
ro inimicoꝝ tuoꝝ aia rotabit: q̄si i impetu ⁊ cir
culo funde. Cū ergo fecerit tibi domin9 domio
meo oia hec q̄ locutus est bona de te. ⁊ ꝯstitue/
rit te ducē sup israel. nō erit tibi hoc in singultū
⁊ in scrupulum cordis domio meo q effuderis
sanguinez innoxiū: aut ipe te vltus fueris. Et
cū benefecerit domin9 domio meo recordaberis
ācille tue: ⁊ tu benefacies ei. Et ait dauid ad abi
gail. Benedict9 dominus deus israel: qui misit
te hodie in occursū meū. ⁊ benedictū eloquiuz
tuum ⁊ benedicta tu que ꝓhibuisti me hodie ne
irem ad sanguinem: ⁊ vlciscerer me manu mea
Alioqn viuit dominus deus israel qui ꝓhibuit
me ne malū facerē tibi: nisi cito venisses i occur
sum mihi. non remansisset nabal vsq̄ ad lucem
matutinam mingēs ad parietē. Suscepit ergo
dauid de manu eius oia q̄ attulerat ei. dixitq̄ ei
Vade pacifice in domum tuaz. Ecce audiui vo
cem tuam ⁊ honoraui faciem tuam. Venit autē
abigail ad nabal. Et ecce erat ei ꝯuiuium in do
mo eius quasi ꝯuiuium regis. ⁊ cor nabal iocū
dum. Erat enim ebrius nimis: ⁊ non indica/
uit ei ꝟbum pusillū aut grāde vsq̄ mane. Di/
luculo aūt cum digessisset vinum nabal: indica
uit ei vxor sua verba hec. Et emortuum est cor
eius intrinsecus. ⁊ factus ē quasi lapis. Cūq̄
pertransissent decem dies: ꝑcussit dn̄s nabal:
⁊ mortuus est. Qd' cū audisset dauid mortuuz
nabal. ait. Benedictus dn̄s q iudicauit causaz
opprobrij mei de manu nabal. ⁊ seruū suū cu/
stodiuit a malo: ⁊ malitiam nabal reddidit do/
minus in caput eius. Misit ergo dauid ⁊ locu
tus ē ad abigail vt sumeret eā sibi in vxorē. Et
venerūt pueri dauid ad abigail in carmelum.
⁊ locuti sunt ad eaz dicentes. Dauid misit nos
ad te vt accipiat te sibi in vxorē. Que ꝯsurgēs
adorauit ꝓna in terraz. ⁊ ait. Ecce famula tua
sit in ancillam vt lauet pedes seruoꝝ dn̄i mei.
Et festinauit ⁊ surrexit abigail ⁊ ascēdit super
asinum. ⁊ quinq̄ puelle ierūt cuz ea pedissequę
eius. Et secuta est nuncios dauid. ⁊ facta ē illi
vxor. Sed ⁊ achinoem accepit dauid de iezra/
hel ⁊ fuit vtraq̄ vxor eius. Saul autem dedit
michol filiam suam vxorē dauid falthi filio lais
q erat de gallim.

XXVI

Et venerūt ziphei ad saul in gabaa di/
centes. Ecce dauid absconditus est in
colle achille que est ex aduerso solitudi
nis. Et surrexit saul. ⁊ descendit i desertū ziph
⁊ cū eo tria milia viroꝝ de electis israel vt que
reret dauid in deserto ziph. Et castrametat9 est
saul in gabaa achille: que erat ex aduerso solitu
dinis in via. Dauid aūt habitabat in deserto.
Videns aūt q venisset saul post se in desertum
misit exploratores ⁊ didicit q illuc venisset cer
tissime. Et surrexit dauid clam. ⁊ venit ad lo/
cū vbi erat saul. Cūq̄ vidisset locū in quo dor
miebat saul. ⁊ abner filius ner ꝑnceps militie
eius ⁊ saulē dormientē in tentorio: ⁊ reliquum
vulgus per circuitum ei9. ait dauid ad achime
lech etheū. ⁊ abisai filiū saruie fratrē ioab dicēs
Quis descendet mecū ad saul in castra. Dixit
q̄ abisai. Ego descendam tecum. Venerūt er
go dauid ⁊ abisai ad populum nocte: ⁊ inuene
rūt saul iacentem ⁊ dormientē in tentorio. ⁊ ha
stam fixā in terra ad caput eius. abner aūt ⁊ po
pulū dormientes in circuitu ei9. Dixitq̄ abisai
ad dauid. Cōclusit de9 inimicū tuū hodie i ma
nus tuas. Nūc ergo ꝑfodiā cū lācea in terra se
mel. ⁊ secūdo op9 nō erit. Et dixit dauid ad abi
sai. Ne interficias eū. Quis eni extēdet manū
suā in xp̄m dn̄i. ⁊ innocēs erit. Et dixit dauid.
Viuit dn̄s. q2 nisi dn̄s percusserit eū. aut dies
eius venerit vt moriat. aut in preliū descēdēs
perierit: ꝓpitius mihi sit dn̄s ne extēdā manū
meā in xp̄m dn̄i. Nūc igit tolle hastā que ē ad

caput eius ⁊ cyphũ aque: ⁊ abeam⁹. Tulit igiť
dauid hastam ⁊ cyphũ aque qui erat ad caput
eius. ⁊ abierũt. Et nõ erat quisq̃ qui videret ⁊
intelligeret ⁊ euigilaret: sed omnes dormiebãt
qꝛ sopor domini irruerat sup eos. Cũq̃ trãsis/
set dauid ex aduerso. ⁊ stetisset in vertice mõtis
de lõge. ⁊ eẽt grãde interuallũ inter eos: clama
uit dauid ad ppl'm. ⁊ ad abner filiũ ner dicens
Nõne respõdebis abner? Et respõdẽs abner
ait: Quis es tu q clamas. ⁊ inqetas regem? Et
ait dauid ad abner: Nunquid nõ vir tu es? Et
quis ali⁹ silis tui in israel? Quare ergo nõ cu/
stodisti dñm tuũ regẽ? Ingressus ẽ eni vn⁹ de
turba vt interficeret regẽ dñm tuũ. Nõ est bo
nũ hoc qđ fecisti: Viuit dñs qm̃ filij mortis estis
vos: qꝛ nõ custodistis dñm vestrum christum
dñi. Nũc ergo vide vbi sit hasta regis: et vbi
sit cyphus aque q erat ad caput eius. Cogno/
uit aũt saul vocẽ dauid. ⁊ dixit. Nũqd vox hec
tua fili mi dauid. Et ait dauid. Vox mea domi
ne mi rex. Et ait. Quã ob cãz domin⁹ me⁹ pse
quiť seruũ suũ. Quid feci. aut qđ ẽ malũ in ma
nu mea. Nũc ergo audi oro domie mi rex ver
ba serui tui. Si domin⁹ incitat te aduersum me
odoreť sacrificiũ. Si aũt filij hoium. maledicti
sũt i ↄspectu dñi q eiecerũt me hodie vt nõ habi
tẽ in hereditate dñi. dicẽtes: vade serui dijs ali
enis. Et nũc nõ effundať sanguis me⁹ in terra
corã dño. qꝛ egressus ẽ rex isrl' vt q̃rat pulicem
vnũ. sicut persegť pdix in mõtib⁹. Et ait saul.
Peccaui. Reuertere fili mi dauid. Nequaq̃
eni vltra tibi male faciã eo q pciosa fuerit aia
mea i oculis tuis hodie. Apparet eni q stulte
egeri. ⁊ ignorauerim multa nimis. Et respõdẽs
dauid ait. Ecce hasta regis. trãseat vn⁹ de pue
ris regis ⁊ tollat eã. Dñs aũt retribuet vnicui
q̃ sm iusticiã suã ⁊ fidẽ. Tradidit eni te domi
n⁹ hodie in manũ meã. ⁊ nolui extẽdere manũ
meã in xp̃z domini. Et sicut magnificata ẽ aia
tua hodie in oculis meis. sic magnificeť anima
mea in oculis domini. ⁊ liberet me de oi angu/
stia. Ait ğ saul ad dauid. Benedict⁹ tu fili mi
dauid. Et qdẽ faciẽs facies. ⁊ potens poteris.
Abijt aũt dauid in viam suã. ⁊ saul reuersus ẽ
in locũ suũ.

XXVII

Et ait dauid in corde suo. Aliquãdo in
cidaz vna die in manus saul. Nonne
melius est vt fugiam: ⁊ saluer in terra
philistinoꝝ vt desperet saul: cessetq̃ me quere
re in cunctis finibus israel. Fugiam ğ manus
eius. Et surrexit dauid. ⁊ abijt ipe ⁊ sexcẽti vi
ri cũ eo ad achis filium maoch regem geth. Et
habitauit dauid cũ achis in geth ipe ⁊ viri eius
⁊ domus eius ⁊ due vxores eius. achinoem ie
zrahelites ⁊ abigail vxor nabal carmeli. ⁊ nun
ciatum est saul q fugisset dauid in geth. ⁊ non
addidit vltra querere eum. Dixit autem dauid
ad achis. Si inueni gratiam in oculis tuis: de
tur mihi locus in vna vrbium regionis huius
vt habitem ibi. Cur enim manet seruus tu⁹ in
ciuitate regis tecum. Dedit itaq̃ ei achis i die
illa sicelech. Propter quam causam facta est si
celech regum iuda vsq̃ in diem hanc. Fuit aũ
tẽ numerus dieꝝ quibus habitauit dauid in re
gione philistinoꝝ quattuor mensiũ. ⁊ ascendit
dauid ⁊ viri eius. ⁊ agebant pdas de gesuri et
de gezre ⁊ de amalechitis. Hi eni pagi habita
bãt in terra antiqtus eũtib⁹ sur vsq̃ ad terram
egypti. ⁊ pcutiebat dauid oẽm terrã illoꝝ: nec
relinquebat viuentẽ virũ ⁊ mulierẽ: tollensq̃
oues ⁊ boues ⁊ asinos et camelos et vestes re/
uertebať ⁊ veniebat ad achis. Dicebat autẽ ei
achis. In quem irruisti hodie. Respondebat
dauid. Cõtra meridiẽ iude et contra meridiez
gieramel ⁊ contra meridiẽ ceni. Virũ ⁊ mulie
rem non viuificabat dauid: nec adducebat in
geth dicens: ne forte loquanť aduersum nos.
Hec fecit dauid. Et hoc erat decretũ illi oĩbus
diebus qb⁹ habitauit in regione philistinorum
Credidit ğ achis dauid: dicens: Multa ma/
la opatus ẽ ↄtra populum suũ israel erit igitur
mihi seruus sempiternus.

XXVIII

Factũ est aũt in dieb⁹ illis. congregaue
rũt philistijm agmina sua vt pparareť
ad bellũ ↄ isrl'. Dixitq̃ achis ad dauid
Sciens nũc scito: qm̃ mecum egredieris in ca/
stris tu et viri tui. Dixitq̃ dauid ad achis.
Nũc scies q̃ factur⁹ ẽ seru⁹ tuus. Et ait achis
ad dauid. ⁊ ego custodem capitis mei ponã te
cũctis diebus. Samuel aũt mortu⁹ ẽ: planxitq̃
eũ ois israel. ⁊ sepelierunt eũ in ramatha vrbe
sua. Et saul abstulit magos ⁊ ariolos de terra
⁊ interfecit eos qui phitones habebãt in vẽtre
Cõgregatiq̃ sũt philistijm. ⁊ venerunt et ca/
strametati sunt in sunã. Cõgregauit aũt ⁊ saul
vniuersũ israel. ⁊ venit in gelboe Et vidit saul
castra philistijm et timuit. et expauit cor eius
nimis. Consuluitq̃ dñm. ⁊ non rñdit ei: neq̃
p somnia. neq̃ p sacerdotes. neq̃ p pphetas
Dixitq̃ saul seruis suis: Querite mihi mulie
rem habentem phitonẽ. ⁊ vadã ad eam ⁊ sciscí
tabor p illã. et dixerunt serui eius ad eũ: est mu
lier phitonem habẽs i endor. Mutauit ğ habi
tũ suum. vestitusq̃ est alijs vestimentis. ⁊ abijt

ipse ⁊ duo viri cuꝫ eo: venerũtqꝫ ad mulierem
nocte. ⁊ ait illi: Diuina mihi in phitone. et su/
scita mihi quem dixero tibi. Et ait mulier ad eũ
Ecce tu nosti quanta fecerit saul. et quomõ era
serit magos et ariolos de terra Quare ergo in
sidiaris anime mee vt occidar. et iurauit ei saul
in domino dicens Viuit dominꝰ: quia nõ eue
niet tibi quicqꝫ mali ꝑpter hanc rem. Dixitqꝫ
ei mulier Quẽ suscitabo tibi? Qui ait Samue
lem mihi suscita. Cũ autem vidisset mulier sa/
muelẽ: exclamauit voce magna. et dixit ad saul
Quare imposuisti mihi? Tu es enim saul: Di
xitqꝫ ei rex. Noli timere. Quid vidisti? Et ait
mulier ad saul. Deos vidi ascendẽtes de terra
Dixitqꝫ ei. Qualis est forma eius? Que ait:
Vir senex ascendit. ⁊ ipse amictus ẽ pallio. Et
intellexit saul ꝙ samuel eẽt. ⁊ iclinauit se sup fa
ciẽ suã i terra. ⁊ adorauit. Dixit aũt samuel ad
saul. Quare inquietasti me vt suscitarer? Et ait
saul. Coartor nimis. Siquidẽ philistijm pu/
gnant aduersũ me. ⁊ deus recessit a me. et exau
dire me noluit: neqꝫ in manu ꝓphetaruꝫ: neqꝫ
per somnia. Vocaui ergo te: vt ostenderes mi
hi quid faciam. Et ait samuel: Quid interro/
gas me cum dominꝰ recesserit a te. ⁊ transierit
ad emulũ tuũ? Faciet enim tibi dominꝰ sicut lo
cutꝰ est in manu mea. et scindet regnum tuum
de manu tua. et dabit illud proximo tuo dauid
q2 non obedisti voci domini: neqꝫ fecisti iram
furoris eius in amalech. Idcirco quod pateris
fecit tibi dominꝰ hodie. ⁊ dabit dominꝰ etiã isrl'
tecũ in manu philistijm. Cras aũt tu et filij tui
mecũ eritis: sed ⁊ castra israel tradet dominꝰ in
manꝰ pstilistijm Statimqꝫ saul cecidit porrectꝰ
in terrã. Extimuerat. n. vba samuelis. et ro/
bur nõ erat in eo: q2 nõ comederat panem tota
die illa. Ingressa est itaqꝫ mulier illa ad saul.
Cõturbatꝰ enim erat valde. Dixitqꝫ ad eũ: Ecce
obediuit ancilla tua voci tue. et posui animam
meam in manu mea. et audiui sermones tuos
quos locutus es ad me. Nũc igit audi et tu vo
cem ancille tue. ⁊ ponam coram te bucellam pa
nis vt comedens cõualescas: et possis iter age
re. Qui renuit. et ait: Non comedam. Coege
erũt ãt eũ serui sui ⁊ mulier et tandẽ adita voce
orum surrexit de terra. et sedit super lectum.
Mulier autem illa habebat vituluꝫ pascualem
in domo et festinauit et occidit eum. Tollẽsqꝫ
farinam miscuit eam. et coxit açima. et posuit
ante saul et ante seruos eius. Qui cum come/
dissent. surrexerunt et ambulauerunt per to/
am noctem illam. XXIX

Congregata sunt ergo philistijm vni/
uersa agmina in aphec Sꝫ ⁊ isrl' castra
metatus ẽ super fontẽ q erat i ieçrabel
Et satrape quidẽ philistijm incedebãt in cẽtu/
rijs ⁊ milibꝰ: dauid aũt ⁊ viri eius erãt in no/
uissimo agmine cũ achis. Dixerũtqꝫ principes
philistijm ad achis: Quid sibi volunt hebrei
isti? Et ait achis ad principes philistijm. Nun
qd ignoratis dauid q fuit sũ saul regis isrl'. ⁊ ẽ
apud me multis diebꝰ vel annis? Et non inue
ni in eo qcq̃ꝫ ex die q̃ transfugit ad me vsqꝫ ad
diẽ hãc. Irati sunt autẽ aduersus eũ principes
philistijm ⁊ dixerunt ei. Reuertat vir ⁊ sedeat
in loco suo in quo cõstituisti eũ. ⁊ nõ descendãt
nobiscũ in preliũ: ne fiat nobis aduersariꝰ cum
p̃liari ceperimꝰ. Quõ. n. aliter poterit placare
dñm suũ nisi i capitibꝰ nr̃is. Nõne iste ẽ dauid
cui cãtabãt in choris dicẽtes: percussit saul i mi
libꝰ suis. ⁊ dauid in decẽ milibꝰ suis? Vocauit
ergo achis dauid. ⁊ ait ei: Viuit dominꝰ: q2 re
ctus es ⁊ bonus in cõspectu meo ⁊ exitꝰ tuus ⁊
introitꝰ tuus mecũ ẽ in castris. Et nõ iueni in
te qcq̃ꝫ mali: ex die q̃ venisti ad me vsqꝫ in dieꝫ
hãc: sꝫ satrapis nõ places. Reuertere g̊ ⁊ vade
in pace. ⁊ nõ offendas oculos satrapaꝝ phili/
stijm. Dixitqꝫ dauid ad achis Quid enim feci ⁊
quid inuenisti in me seruo tuo a die qua fui i cõ
spectu tuo vsqꝫ in diẽ hãc vt non veniã et pu/
gnem cõtra inimicos dñi mei regis? Rñdens
aũt achis locutꝰ ẽ ad dauid: Scio q2 bonus es
tu in oculis meis sic angelꝰ dei: sꝫ ꝑncipes phi
listinoꝝ dixerũt: Non ascẽdet nobiscũ in p̃liũ.
Igit cõsurge mane tu ⁊ serui dñi tui q venerũt
tecũ. ⁊ cũ de nocte surrexeritis ⁊ cepit dilucesce
re: pergite. Surrexit itaqꝫ de nocte dauid ipse
⁊ viri eius vt proficiscerent mane. ⁊ reuerterẽ
tur ad terram philistijm. Philistijm aũt ascen
derũt in ieçrabel. XXX

Cumqꝫ venissent dauid ⁊ viri eiꝰ in si
celech die tertia: amalechite impetũ fe/
cerant ex parte australi in siceleeh. ⁊ ꝑ/
cusserant siceleeh. ⁊ succenderãt eã igni. Et ca
ptiuas duxerãt mulieres ex ea a minimo vsqꝫ
ad magnũ. ⁊ nõ interfecerãt quẽq̃ꝫ: sꝫ secũ du/
xerant ⁊ pergebãt itinere suo. Cum g̊ venisset
dauid ⁊ viri eius ad ciuitatẽ. ⁊ iuenissent eam
succensam igni ⁊ vxores suas ⁊ filios suos. et
filias ductas eẽ captiuas: leuauerunt dauid et
populus qui erat cũ eo voces suas. ⁊ plãxerũt
donec deficerẽt in eis lachryme. Siqdẽ et due
vxores dauid captiue ducte fuerant achinoem
ieçrabelites. ⁊ abigai vxor nabal carmeli. Et

cōtristatus est dauid valde. Volebat enī eum ppl's lapidare: q2 amara erat aīa vniuscuiusq3 viri super filijs suis τ filiabus. Cōfortatus est aūt dauid in dño deo suo. τ ait ad abiathar sacerdotē filiū achimelech Applica ad me ephot Et applicauit abiathar ephot ad dauid τ consuluit dauid dominū dicēs. Persequar latrūculos hos. τ cōprehendā eos: an non Dixitq3 ei domin⁹. Persequere: absq3 dubio.n.cōphendes eos τ excuties predam. Abijt ergo dauid ipse et sexcenti viri qui erant cū eo. τ venerunt vsq3 ad torrentem besor. τ lassi quidā substiterunt. Persecutus est aūt dauid ipse τ quadringenti viri cū eo: substiterant enī ducenti q lassi transire nō poterant torrentē besor. Et inuenerunt virum egyptiū in agro. τ adduxerunt cū ad dauid. Dederūtq3 ei panem vt comederet τ biberet aquā: sed et fragmē massecaricaru3. τ duas ligaturas vue passe. Qui cū comedisset: reuersus est spiritus eius. τ refocillat⁹ est. Non enī comederat panē neq3 biberat aqua3 tribus dieb⁹ τ tribus noctibus. Dixit itaq3 ei dauid: Cuius es tu: vel vnde: τ quo pergis? Qui ait: Puer egyptius ego sum: seru⁹ viri amalechite: Dereliquit aūt me domin⁹ meus: q2 egrotare cepi nudiustertiō Siquidē nos cru pimus ad australē plagā cerethi τ cōtra iuda3 τ ad meridiem caleph. τ sicelech succendimus igni. Dixitq3 ei dauid: Potes me ducere ad istum cuneū? Qui ait: Jura mihi per deu3 q2 nō occidas me. τ nō tradas me in manus dñi mei. τ ego ducam te ad cuneū istu3. Et iurauit ei dauid. Qui cū duxisset eum: ecce illi discūbebant super faciē vniuerse terre: comedētes et bibentes. τ quasi festū celebrātes diem. p cuncta preda τ spolijs q̄ ceperāt de terra philistijm τ de terra iuda. Et pcussit eos dauid a vespera vsq3 ad vespā alterius diei. τ non euasit ex eis q̄sq3 nisi tm̄ q̄dringēti viri adolescētes q ascenderāt camelos τ fugerāt. Eruit ergo dauid oia q̄ tulerāt amalechite τ duas vxores suas eruit Nec defuit q̄sq3 a puo vsq3 ad magnū tā de filijs q3 de filiabus τ de spolijs τ quecūq3 rapuerant oia reduxit dauid. τ tulit vniuersos greges τ armēta. τ minauit ante faciē suā. Dixerūtq3. Hec ē pda dauid. Venit aūt dauid ad ducētos viros q lassi substiterāt nec sequi poterant dauid. τ residere eos iusserat in torrēte besor. Qui egressi sūt obuiā dauid. τ populo qui erat cū eo. Accedēs aūt dauid ad populū salutauit eos pacifice. Rñdensq3 ois vir pessimus τ iniqu⁹ de viris q erant cū dauid. dixit. Quia non venerūt nobiscū non dabimus eis quicq3 de preda quam eruimus: sed sufficiat vnicuiq3 vxor sua et filij: quos cu3 acceperint recedant. Dixit autē dauid. Non sic facietis fratres mei d̄ his q̄ tradidit nobis dñs. τ custodiuit nos. τ dedit latrūculos q erumpāt aduersū nos i manus nr̄as: nec audiet vos q̄sq3 sup s̄mōe hoc. Equa enī ps erit descēdentis ad pliū. et remanētis ad sarcinas. τ silr̄ diuidēt. Et factū est hoc ex die illa. et deiceps ɔstitutū et p̄finitū. et quasi lex in israel vsq3 in diē hāc. Venit g̃ dauid i siceleeh. τ misit dona de p̄da seniorib⁹ iuda, proximis suis dicēs. Accipite benedictionē d̄ p̄da hostiū dñi. His q erāt in bethel τ qui i ramoth ad meridiē. τ q i gether. τ q i aroer. τ q i sephamoth. τ q i esthama. τ q i rachal. τ q i vrbib⁹ hierameli. τ q in vrbib⁹ ceni. τ q in rama τ q in lacu asan. τ q in atach. τ q in hebron. et reliqs q erāt in his locis in qb⁹ cōmoratus fuerat dauid τ viri ei⁹.

XXXI

Philistijm aūt pugnabāt aduersū israel. Et fugerūt viri israel ante faciē philistijm: τ ceciderūt interfecti in monte gelboe. Irruerūtq3 philistijm i saul τ in filios ei⁹. τ percusserūt ionathā τ abinadab τ melchisue filios saul: totūq3 pōd⁹ p̄lij versū est in saul Et ɔsecuti sūt eū viri sagittarij. τ vulneratus ē vehemēter a sagittarijs. Dixitq3 saul ad armigex suū. Euagina gladiū tuū τ percute me: ne forte veniāt incircūcisi isti τ iterficiāt me illudētes mihi. Et noluit armiger ei⁹: fuerat enim nimio terrore pterrit⁹. Arripuit itaq3 saul gladium suū τ irruit sup eū. Qd̄ cū vidisset armiger ei⁹ videlicet q2 mortuus esset saul: irruit etiā ipe super gladiū suū τ mortuus ē cū eo. Mortuus ē ergo saul τ tres filij ei⁹ τ armiger illi⁹. τ vniuersi viri ei⁹ in die illa pariter. Vidētes aūt filij israel q erāt trās vallem τ trās iordanem q2 fugissent viri israhelite. τ q2 mortuus esset saul τ tres filij ei⁹: reliquerūt ciuitates suas τ fugerūt Venerūtq3 philistijm τ habitauerunt ibi Facta autem die altera venerūt philistijm vt expoliarent interfectos. τ inuenerūt saul τ tres filios eius iacentes in mōte gelboe. Et pciderunt caput saul. τ expoliauerūt eū armis. τ miserūt i terrā philistinox per circuitū vt annūciaret in tēplo idolox τ i ppl's. Et posuerūt arma ei⁹ i tēplo astaroth: corpus vō ei⁹ suspēderūt i muro bethsan. Qd̄ cū audissent habitatores iabes galaad q̄cūq3 fecerāt philistijm saul. surrexerūt oēs viri fortissimi. τ ambulauerūt tota nocte. τ tulerūt cadauer saul τ cadauera filiox eius de muro bethsan. Venerūtq3 viri iabes galaad. et cōbusserūt ea igni. et tulerūt ossa eorum. et se

pellierunt in nemore iabes. et ieiunauerunt septem diebus. ¶ Explicit primus liber Samuelis Incipit secundus. Capitulum. I

Factum est autem postquam mortuus est saul ut dauid reuerteretur a cede amalech. et maneret in siceleth duos dies. In die autem tertia apparuit homo veniens de castris saul: veste conscissa et puluere conspersus caput. Et ut venit ad dauid cecidit super faciem suam et adorauit. Dixitque ad eum dauid: Unde venis? Qui ait ad eum. De castris israel fugi. Et dixit ad eum dauid: Quod est verbum quod factum est? Indica mihi. Qui ait: fugit populus ex prelio: et multi corruentes e populo mortui sunt: sed et saul et ionathas filius eius interierunt. Dixitque dauid ad adolescentem qui nunciabat ei. Unde scis quia mortuus est saul et ionathas filius eius? Ait adolescens qui nunciabat ei. Casu veni in montem gelboe. et saul incumbebat super hastam suam: porro currus et equites appropinquabant ei. et conuersus post tergum suum: vidensque me vocauit. Cui cum respondissem adsum: dixit mihi: Quis nam es tu? Et aio ad eum: Amalechites ego sum. Et locutus est mihi: Sta super me et interfice me: quoniam tenent me angustie. et adhuc tota anima mea in me est. Stansque super eum occidi illum. Sciebam. n. quod viuere non poterat post ruinam. Et tuli diadema quod erat in capite eius. et armillam de brachio illius: et attuli ad te dominum meum huc. Apprehendens autem dauid vestimenta sua scidit: omnesque viri qui erant cum eo. et planxerunt et fleuerunt et ieiunauerunt usque ad vesperam super saul et super ionathan filium eius. et super populum domini. et super domum israel: eo quod corruissent gladio. Dixitque dauid ad iuuenem qui nunciauerat ei: Unde es tu? Qui respondit: Filius hominis aduene amalechite ego sum. Et ait ad eum dauid: Quare non timuisti mittere manum tuam ut occideres christum domini? Vocansque dauid unum de pueris suis ait: Accedens irrue in eum. Qui percussit illum et mortuus est. Et ait ad eum dauid: Sanguis tuus super caput tuum. Os enim tuum locutum est aduersum te dicens: ego interfeci christum domini. Planxit autem dauid planctum huiuscemodi super saul et super ionathan filium eius. et precepit ut docerent filios iuda arcum sicut scriptum est in libro iustorum. Et ait: Considera israel pro his qui mortui sunt: super excelsa tua vulnerati. Inclyti israel super montes tuos interfecti sunt. Quomodo ceciderunt fortes? Nolite annunciare in geth neque annuncietis in compitis ascalonis: ne forte letentur filie philistijm: ne exultent filie incircumcisorum. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniant super vos. Neque sint agri primitiarum: quia ibi abiectus est clypeus fortium clypeus saul quasi non esset vnctus oleo a sanguine interfectorum ab adipe fortium. Sagitta ionathe numquam rediit retrorsum: et gladius saul non est reuersus inanis Saul et ionathas amabiles et decori valde in vita sua: in morte quoque non sunt diuisi. Aquilis velociores: leonibus fortiores. Filie israel super saul flete qui vestiebat vos coccino in delitijs qui prebebat ornamenta aurea cultui vestro. Quomodo ceciderunt fortes in prelio? Ionathas in excelsis tuis occisus est. Doleo super te frater mi ionatha decore nimis. et amabilis super amorem mulierum. Sicut mater vnicum amat filium suum ita ego te diligebam. Quomodo ceciderunt robusti. et perierunt arma bellica. II

Igitur post hec consuluit dauid dominum dicens. Num ascendam in vnam de ciuitatibus iuda? Et ait dominus ad eum: Ascende. Dixitque dauid: Quo ascendam? Et respondit ei: In hebron. Ascendit ergo dauid et due vxores eius achinoem iezrahelites et abigail vxor nabal carmeli: sed et viros qui erant cum eo duxit dauid singulos cum domo sua. et manserunt in oppidis hebron. Veneruntque viri iuda. et vnxerunt ibi dauid ut regnaret super domum iuda. Et nunciatum est dauid quod viri iabes galaad sepelissent saul. Misit ergo dauid nuncios ad viros iabes galaad: dixitque ad eos: Benedicti vos a domino qui fecistis misericordiam hanc cum domino vestro saul. et sepelistis eum. Et nunc retribuet vobis quidem dominus misericordiam et veritatem. et ego reddam gratiam eo quod fecistis verbum istud. Confortentur manus vestre. et estote filij fortitudinis. Licet enim mortuus sit dominus vester saul: tamen me vnxit domus iuda in regem sibi. Abner autem filius ner princeps exercitus saul: tulit isboseth filium saul. et circumduxit eum per castra: regemque constituit super galaad. et super gessuri. et super iezrahel. et super effraim. et super beniamin. et super israel vniuersum Quadraginta annorum erat isboseth filius saul cum regnare cepisset super israel. et duobus annis regnauit. Sola autem domus iuda sequebatur dauid Et fuit numerus dierum quos commoratus est dauid imperans in hebron super domum iuda septem annorum et sex mensium. Egressusque est abner filius ner et pueri isboseth filij saul de castris in gabaon. Porro ioab filius saruie. et pueri dauid egressi sunt: et occurrerunt eis iuxta piscinam gabaon Et cum in vnum conuenissent e regione sederunt hi in vna parte piscine. et illi ex altera. Dixitque abner ad ioab: Surgant pueri. et ludant coram nobis

Et rñdit ioab. Surgant. Surrexerūt ergo ⁊ transierūt numero duodecim de beniamin ex parte isboseth filij saul: ⁊ duodeci de pueris dauid. Apprehensoqꝫ vnusqsqꝫ capite cōpar꞉ sui defixit gladiū in latus cōtrarij. ⁊ ceciderunt sil'. Vocatūqꝫ ē nomen loci illius ager robustoꝝ i gabaon. Et ortū est bellū durū satis in die illa. fugatusqꝫ est abner ⁊ viri israel a pueris dauid Erant autē ibi tres filij saruie. ioab ⁊ abisai ⁊ asahel. Porro asahel cursor velocissimus fuit quasi vnus de capreis q̄ morant̃ in siluis. Persequebat̃ aūt asahel abner. ⁊ non declinauit ad dexteram siue ad sinistrā. omittens perseq abner. Respexit itaqꝫ abner post tergū suū. ⁊ ait. Tu ne es asahel. Cui rñdit. Ego sum. Dixitqꝫ ei abner. Vade ad dexterā siue ad sinistram ⁊ apprehende vnū de adolescentibus. ⁊ tolle tibi spolia eius. Noluit aūt asahel omittere quin vrgeret eū. Rursūqꝫ locutus est abner ad asahel. Recede ⁊ noli me seq. ne forte cōpellar cōfodere te in terrā. ⁊ leuare nō potero faciē meā ad ioab fratrē tuū. Qui audire cōtēpsit. ⁊ noluit declinare. Percussit ergo eum abner auersa hasta in inguine ⁊ transfodit. ⁊ mortu⁹ ē i eodē loco. Oēsqꝫ q trāsiebāt p locū illū i q̊ ceciderat asahel ⁊ mortu⁹ erat. subsistebāt. Persequentib⁹ āt ioab ⁊ abisai fugientē abner. sol occubuit Et venerūt vsqꝫ ad collē aq̄duct⁹ q ē ex aduerso vallis ⁊ itineris deserti i gabaon. Cōgregatiqꝫ sūt filij beniamin ad abner. ⁊ cōglobati in vnū cuneū steterūt i sūmitate tumuli vni⁹. Et exclamauit abner ad ioab ⁊ ait. Nū vsqꝫ ad internitionē tu⁹ mucro deseuiet. An ignoras ꝙ piculosa sit desperatio. Vsqꝫ q̊ nō dicis populo vt omittat pseq fr̄es suos. Et ait ioab. Viuit dñs si locut⁹ fuisses mane recessisset ppl's psequens fr̄em suū. Insonuit ḡ ioab buccina. ⁊ stetit oīs exercit⁹: nec psecuti sūt vltra isrl': neqꝫ inire certamē. Abner aūt ⁊ viri ei⁹ abierūt p cāpestria moab tota nocte illa. ⁊ transierūt iordanē. ⁊ lustrata oī bethoron venerunt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner cōgregauit omnē pplm. ⁊ defuerūt de puer꞉ dauid decē ⁊ nouē viri excepto asahele. Serui autē dauid pcusserūt de beniamin ⁊ de viris q erāt cū abner trecētos sexagita: q ⁊ mortui sunt. Tulerūtqꝫ asahel. ⁊ sepelierūt eū in sepulchro patris sui i bethleem. Et ambulauerūt tota nocte ioab ⁊ viri q erāt cū eo. ⁊ in ipo crepusculo peruenerunt in hebron.

III

Facta est ergo longa concertatio int̄ domum dauid ⁊ inter domum saulis: dauid ꝓficiens ⁊ semper seipo robustior: domus autem saul decrescens quotidie. Natiqꝫ sunt filij dauid in hebron. Fuitqꝫ primogenitus eius āmon de achinoem iezrahelite. ⁊ post eum cheleab đ abigail vxore nabal carmeli. Porro tertius absalon filius maacha filie tholomai regis gessur. Quartus autem adonias filius agith. ⁊ quintus saphacias filius abithal. Sextus q̊ꝫ iethraam de egla vxore dauid. Hi nati sunt dauid in hebron. Cum ergo esset prelium int̄ domum saul ⁊ domum dauid: abner filius ner regebat domum saul. Fuerat autem sauli concubina nomine respha filia achia. ingressusqꝫ est ad eā abner. Dixitqꝫ isboseth ad abner. Quare ingressus es ad concubinā patris mei. Qui iratus nimis ꝓpter verba isboseth. ait. Nūqd caput canis ego sum aduersum iudam hodie q fecerim misericordiā super domū saul pr̄is tui ⁊ super fratres ⁊ ꝓximos ei⁹. ⁊ nō tradidi te i manu dauid. ⁊ tu reqsisti in me ꝙ argueres ꝓ muliere hodie. Hec faciat de⁹ abner. ⁊ hec addat ei: nisi quō iurauit dñs dauid sic faciam cū eo vt transferat̃ regnū de domo saul. et eleuet̃ thronus dauid super israel ⁊ super iudā a dan vsqꝫ bersabee. Et non potuit respondē ei qcq̄ꝫ qꝛ metuebat illū. Misit ergo abner nūcios ad dauid in hebron ꝓ se dicentes. Cui⁹ est terra. Et vt loquerent̃. Fac mecum amicitias. ⁊ erit manus mea tecū. ⁊ reducā ad te vniuersū isrl'. Qui ait. Optime. Ego faciam tecū amicitias. sed vnā rē peto a te dicēs. Non videbis faciē meā anteq̄ꝫ adduxeris mihi michol filiā saul. ⁊ sic venies ⁊ videbis me. Misit aūt dauid nūcios ad isboseth filiū saul dicens. Redde vxorē meā michol quam despondi mihi cētū ꝑputijs philistijm. Misit ergo isboseth. ⁊ tulit eā a viro suo phatiel filio lais. Sequebat̃ eā vir suus plorans vsqꝫ baurim. Et dixit ad eam abner. Vade ⁊ reuertere. Qui reuersus est. Sermonē q̊ꝫ intulit abner ad seniores israel dicēs. Tā heri q̊ꝫ nudiustertius q̄rebatis dauid vt regnaret sup vos. Nūc ergo facite: qm̄ dñs locut⁹ est ad dau id dicens. In manu serui mei dauid saluabo pplm meū israel de manu philistijm ⁊ oium inimicoꝝ eius. Locutus est autem abner etiam ad beniamin. Et abijt vt loqueret̃ ad dauid in hebron oia q̄ placuerant israheli ⁊ vniuerso beniamin. venitqꝫ ad dauid i hebron cū viginti viris. Et fecit dauid abner ⁊ viris ei⁹ q venerāt cū eo cōuiuiū. Et dixit abner ad dauid Surgā vt cōgregē ad te dñm meū regē omnē israel. ⁊ ineam tecū fed⁹ ⁊ iperes oib⁹ sicut desi

derat aīa tua. Cū ergo deduxisset dauid abner
⁊ ille isset in pace. stati pueri dauid ⁊ ioab vene
runt cesis latronibus cum p̄da magna nimis.
Abner autē nō erat cū dauid in hebron. q2 iam
dimiserat eū: ⁊ ꝓfectus fuerat in pace. ⁊ ioab ⁊
oīs exercitus qui erant cuꝫ eo postea venerant.
Nūciatū est itaqꝫ ioab a narrantibꝰ. Venit ab
ner filius ner ad regē: ⁊ dimisit eū. ⁊ abijt in pa
ce. Et ingressus est ioab ad regeꝫ. ⁊ ait. Quid
fecisti. Ecce venit abner ad te. Quare dimisisti
eū. ⁊ abijt ⁊ recessit. Ignoras abner filiū ner
qm̄ ad hoc venit vt deciperet te. ⁊ sciret exitum
tuū ⁊ introitum tuum. ⁊ noscit omnia que agis.
Egressus itaqꝫ ioab a dauid misit nūcios post
abner. ⁊ reduxit eū a cisterna syra ignorante da
uid. Cūqꝫ redisset abner in hebron seorsum ad
duxit eū ioab ad medium porte vt loq̄ret̄ ei i do
lo: ⁊ ꝑcussit illum ibi in inguine ⁊ mortuus ē in
vltionem sanguinis asabel fratris eius ꝙ cum
audisset dauid rem iam gestam ait. Mundus
ego sum. ⁊ regnū meū apud deum vsqꝫ in sem/
piternū a sanguine abner filij ner. ⁊ veniat suꝑ
caput ioab ⁊ super oēm domum patris eiꝰ nec
deficiat de domo ioab fluxum seminis sustinēs
⁊ leprosus ⁊ tenens fusum: ⁊ cadens gladio ⁊ i
digens pane. Igit̄ ioab ⁊ abisai frater eius in/
terfecerunt abner. eo ꝙ occidisset asabel fratrem
eoꝝ in gabaon in prelio. Dixit auteꝫ dauid ⁊ io
ab. ⁊ ad oēm pplm̄ q̄ erat cum eo. Scidite ve/
stimenta vestra ⁊ accingimini saccis: ⁊ plangi/
te ante exeq̄as abner. Porro rex dauid seq̄bat̄
feretrū. Cūqꝫ sepelissent abner in hebron: leua
uit rex dauid vocem suam. ⁊ fleuit super tumu/
lum abner. Fleuit autem ⁊ oīs pplus. Plan/
gensqꝫ rex ⁊ lugens abner. ait. Neq̄q̄ꝫ vt mori
solent ignaui: mortuus es abner. Manus tue
ligate nō sunt. ⁊ pedes tui nō sunt ꝯpedibus ag
grauati: sed sicut solēt cadē coram filijs iniq̄ta
tis sic corruisti. Congemināsqꝫ oīs ꝑpls: fleuit
super eū. Cūqꝫ venisset vniuersa multitudo ci/
bū capere cū dauid clara adhuc die. iurauit da/
uid dicens. Hec faciat mihi deus. ⁊ hec addat
si ante occasum solis gustauero panem vl̄ aliud
quicq̄ꝫ. Oisqꝫ pplus audiuit: ⁊ placuerunt eis
cūcta que fecit rex in cōspectu oīs populi. Et co/
gnouit omne vulgus ⁊ vniuersus isrl̄ in die il/
la qm̄ nō actū fuisset a rege vt occideretur abner
filius ner. Dixit quoqꝫ rex ad seruos suos. Nū
ignoratis qm̄ ꝑnceps ⁊ maximus cecidit hodie
in isrl̄. Ego autē adhuc delicatus ⁊ vnctus rex.
Porro viri isti filij saruie duri mihi sunt. Re/
tribuat dn̄s facienti malū iuxta malitiam suam.

IIII

Audiuit aūt isboseth filius
saul ꝙ cecidisset abner i hebrō. ⁊ disso/
lute sūt manus eius: oisqꝫ israel pertur
batus est. Duo aūt viri ꝑncipes latronū erant
filio saul: nomen vni banaa: et nomen alteri re
chab filij rēmon berothite de filijs beniamin.
Siquidem ⁊ beroth reputata est in beniamin.
Et fugerūt berothite in gethaim: fuerūtqꝫ ibi
aduene vsqꝫ ad tempus illud. Erat aūt iona/
the filio saul filius debilis pedibus Quinquēnis
eni fuit qn̄ venit nūcius de saul ⁊ ionatha ex ie/
zrabel. Tollens itaqꝫ eū nutrix sua fugit Cūqꝫ
festinaret vt fugeret: cecidit. ⁊ claudus effecꝰ
est: habuitqꝫ vocabulū miphiboseth. Venien
tes igitur filij remmon berothite rechab ⁊ ba/
naa: egressi sunt feruente die domum isbo/
seth. Qui dormiebat super stratum suum meri
die. ⁊ ostiaria domus purgans triticum obdor
miuit. Ingressi sūt autem domū latenter assu/
mentes spicas tritici. ⁊ percusserūt eū in ingui
ne rechab et banaa frat̄ eiꝰ. ⁊ fugerūt. Cū aūt i
gressi fuissent domū. ille dormiebat suꝑ lectum
suū in conclaui. ⁊ percutientes interfecerūt eū.
Sublatoqꝫ capite eius abierūt per viam deser
ti tota nocte. ⁊ attulerūt caput isboseth ad dauid
in hebron. Dixeruntqꝫ ad regem. Ecce caput
isboseth filij saul inimici tui q̄ querebant animā
tuam. ⁊ dedit dn̄s dn̄o nostro regi vltionē ho/
die de saul ⁊ de semine eius. Respondens aūt
dauid rechab ⁊ banaa fratri eius filijs rēmon
berothite. dixit ad eos. Viuit dominus q̄ eru/
it animā meā de omni angustia: qm̄ eū q̄ annū
ciauerat mihi ⁊ dixerat mortuus est saul. q̄ pu/
tabat se ꝓspera nūciare. tenui ⁊ occidi eum in si
celech: cui oportebat me mercedem dare pro
nūcio. Quanto magis nūc cū hoīes impij in/
terfecerūt viꝝ innoxiū in domo sua super lectū
suū non queram sanguinē eius de manu vr̄a.
⁊ auferam vos de terra. Precepit itaqꝫ dauid
pueris suis. ⁊ interfecerūt eos. p̄cidētesqꝫ ma
nꝰ ⁊ pedes eoꝝ. suspēderūt eos suꝑ piscinaꝫ in
hebron. Caput aūt isboseth tulerūt ⁊ sepelierūt
in sepulchro abner in hebron.

V

Et venerūt vniuerse tribꝰ israel ad da/
uid in hebron dicentes. Ecce nos os
tuū ⁊ caro tua sumus. Sed ⁊ heri ⁊ nu
diustertius cuꝫ esset rex saul super nos: tu eras
educens ⁊ reducens israel. Dixit aūt dominus
ad te. Tu pasces pplm̄ meū isrl̄. ⁊ tu eris dux
super israel. Venerūt qꝫ ⁊ seniores israel ad re
gē in hebron: ⁊ ꝑcussit cū eis rex dauid fedꝰ in
hebron corā dn̄o: vnxerūtqꝫ dauid in regē suꝑ

israel. Filius triginta annoꝝ erat dauid cū re/
gnare cepisset. ⁊ quadraginta annis regnauit.
In hebron regnauit sup iudā septem annis ⁊
sex mensibꝰ. in irlm aūt regnauit trigintatribꝰ
annis sup oēm israel ⁊ iudā. Et abijt rex ⁊ oēs
viri q erant cū eo in irlm ad iebuseū habitato/
rē terre. Dictūqꝫ ē dauid ab eis. Nō ingredie/
ris huc nisi abstuleris cecos ⁊ claudos. dicen/
tes. Nō ingredieť dauid huc. Cepit autē dauid
arcē syon. hec est ciuitas dauid. Proposuerat
eni dauid i die illa p̄miū q pcussisset iebuseū et
tetigisset domatū fistulas. ⁊ abstulisset cecos et
claudos odiētes aiam dauid. Iccirco dicitur i
pūerbio. Cecꝰ ⁊ claudus nō intrabūt in tēplū
Habitauit aūt dauid in arce syon ⁊ vocauit eā
ciuitatē dauid. ⁊ edificauit p gyꝝ a mello ⁊ in/
trinsecus. Et ingrediebať pficiēs atqꝫ succres
cens ⁊ dn̄s deus exercituū erat cū eo. Misit qꝫ
hirā rex tyri nūcios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊
artifices lignoꝝ: artificesqꝫ lapidū ad parietes
⁊ edificauerūt domum dauid. Et cognouit da
uid qm̄ confirmasset eū dominus regē sup isra
el. ⁊ quoniā exaltasset regnū eius sup populū
suū israel. Accepit ḡ dauid ad hec cōcubinas ⁊
vxores de irlm postq̄z venerat de hebron. Na
tiqꝫ sūt dauid ⁊ alij filij ⁊ filie. ⁊ hec noīa eoꝝ q
nati sūt ei in irlm. Samua ⁊ sobab ⁊ nathā ⁊ sa
lomon ⁊ iabaar ⁊ helisua ⁊ nepheg. ⁊ iaphia et
helisama ⁊ helida ⁊ helifeleth. Audierunt ergo
philistijm q vnxissent dauid in regē sup israel
⁊ ascenderūt vniuersi vt quererēt dauid. Qd̄
cū audisset dauid. descendit in presidiū. Phili
stijm aūt venientes diffusi sūt in valle raphai.
Et consuluit dauid dn̄m dicens. Si ascendam
ad philistijm. ⁊ si dabis eos in manu mea. Et
dixit dn̄s ad dauid. Ascende: qꝛ tradens dabo
philistijm in manu tua. Uenit ergo dauid i ba
alpharasim. ⁊ percussit eos ibi. ⁊ dixit. Diuisit
dominus inimicos meos coram me. sicut diui
dunť aque. Propterea vocatū ē nomen loci il
lius baalpharasim. Et reliquerūt ibi sculptilia
sua que tulit dauid ⁊ viri eiꝰ. Et addiderūt ad/
huc philistijm vt ascenderēt. ⁊ diffusi sūt in val
le raphaim. Consuluit autem dauid dominuz.
ascēdā ꝯ philisteos. ⁊ tradas eos i manꝰ meas
Qui rn̄dit. Nō ascēdas ꝯ eos. ſꝫ gyra post ter
gū eoꝝ. ⁊ venies ad eos ex aduerso piroꝝ. Et
cū audieris sonitū gradiētis i cacumine piroꝝ
tūc inibis pliū: qꝛ tūc egredieť dn̄s ante faciē tu
am vt pcutiat castra philistijm. Fecit ita qꝫ da/
uid sicut p̄ceperat ei dn̄s. ⁊ pcussit philistijm d̄
gabaa vsqꝫ dū venias gezer. VI

Congregauit āt rursum dauid omnes
electos ex israel triginta milia. Surre/
xitqꝫ dauid ⁊ abijt et vniuersus popu
lus q erat cū eo de viris iuda vt adducerent ar
cham dei. super quam inuocatū est nomen dn̄i
exercituū sedentis in cherubin super eam. Et i
posuerūt archam dei super plaustrꝝ nouū. Tu
lerūtqꝫ eā de domo aminadab q erat in gabaa
Oça āt et haio filij aminadab minabant plau/
strꝝ nouum. Cūqꝫ tulissent eam de domo ami/
nadab q erat in gabaa custodiens archam dei:
haio p̄cedebat archā dei: dauid aūt et oīs israel
ludebant corā domino in oībꝰ lignis fabrefacť
et citharis et liris et tympanis et sistris et cym
balis. Postq̄z āt venerūt ad aream nachor ex
tendit oça manū ad archam dei. et tenuit eam:
qm̄ calcitrabant boues. et declinauerunt eam.
Iratusqꝫ est indignatiōe dn̄s ꝯtra oçā. et per/
cussit eū sup temeritate: q mortuus est ibi iuxta
archā dn̄i. Contristatus est āt dauid. eo q per
cussisset dn̄s oçam. et vocatū est nomen loci illi
us pcussio oçe vsqꝫ in diē hāc. Et extimuit da/
uid dn̄m in die illa dicens. Quō ingredieť ad
me archa dn̄i. Et noluit diuertere ad se archaz
dn̄i i ciuitatē dauid. sed diuertit eā i domū obe
dedom gethei. Et habitauit archa dn̄i i domo
obededom gethei tribꝰ mensibꝰ ⁊ benedixit do
minꝰ obededom. et oēm domū eius. Nuncia
tumqꝫ ē regi dauid q benedixisset dn̄s obede
dom. et oīa eiꝰ. ppter archā dn̄i. Dixitqꝫ dauid
Ibo. et reducā archā cuz benedictiōe i domuz
meā. Abijt ḡ dauid. et adduxit archā dei d̄ do
mo obededom i ciuitatē dauid cum gaudio. et
erant cū dauid septem chori. et victima vituli.
Cūqꝫ trāscēdissent qui portabant archā domi/
ni sex passus. imolabant bouē et ouē et arietē.
et dauid pcutiebat in organis armigatis. et sal
tabat totis viribꝰ ante dn̄m. Porro dauid erat
accinctus ephot lineo. et dauid et omnis domꝰ
israel ducebant archam testamenti domini i iu
bilo ⁊ in clāgore buccine. Cūqꝫ intrasset archa
domini in ciuitatem dauid. michol filia saul ꝓ/
spiciens per fenestram: vidit regem dauid sub
silientem atqꝫ saltantē corā domino. ⁊ despexit
eū in corde suo. Et introduxerūt archā domini
⁊ iposuerūt eā in loco suo in medio tabernacu/
li qd̄ tetenderat ei dauid. ⁊ obtulit dauid holo/
causta corā dn̄o ⁊ pacifica. Cūqꝫ cōplesset offe/
rens holocausta ⁊ pacifica: benedixit populo i
noīe dn̄i exercituum. Et partitus est vniuerse
multitudini israel. tā viro q̄z mulieri singulis
collyridam panis vnam. ⁊ assaturā bubale car

nis vnam. et similã frixã oleo. Et abijt omnis populus vnusquisque in domũ suã. Reversusque ẽ dauid vt benediceret domui sue. et egressa michol filia saul in occursum dauid. ait. Quã gloriosus fuit hodie rex israel discoopiẽs se ãte ancillas suorum suorum. et nudatus ẽ quasi si nudetur vnus de scurris. Dixitque dauid ad michol. Viuit dominus quia ludã ãte dominũ qui elegit me potius quam patrẽ tuũ et quam oẽm domũ eius. et precepit mihi vt eẽs dux super ppl'm dñi in israel. Et ludã et vilior fiã plusquam factus sũ. et ero humilis in oculis meis. et cum ancillis de quibus locuta es gloriosior apparebo. Igitur michol filie saul non est natus filius vsque in diem mortis sue. VII

Factũ est aũt cũ sedisset rex in domo sua. et dñs dedisset ei requiẽ vndique ab vniuersis inimicis suis: dixit ad nathan prophetã. Vides neque quod ego habitem in domo cedrina. et archa dei posita sit in medio pelliũ. Dixitque nathan ad regem. Omne quod est in corde tuo. Vade fac: quia dominus tecũ est. Factũ est aũt in illa nocte. et ecce sermo domini ad nathan dicẽs. Vade et loquere ad seruũ meũ dauid. Hec dicit dominus. Nũquid tu edificabis mihi domũ ad habitandũ. Neque eni habitaui i domo ex die illa qua eduxi israel de terra egypti vsque in diẽ hanc sed ambulabã in tabernaculo et in tẽtorio per cuncta loca que trãsiui cũ oibus filijs israel. Nunquid loquẽs locutus sũ ad vnã de tribubus israel cui precepi vt pasceret pplm meũ israel. dicẽs. quare nõ edificasti mihi domũ cedrinã. Et nũc hec dices seruo meo dauid. Hec dicit dñs exercituũ. Ego tuli te de pascuis sequentem greges vt esses dux super populũ meũ israel. et fui tecum in omnibus vbicunque ambulasti: et interfeci vniuersos inimicos tuos a facie tua: fecique tibi nomẽ grande iuxta nomen magnorum qui sunt in terra. Et ponam locũ pplo meo israel. et plantabo eũ. et habitabo cũ eo. et nõ turbabitur amplius. nec addet filij iniquitatis vt affligant cum sicut prius. ex die qua cõstitui iudices super ppl'm meũ israel. Et requiẽ dabo tibi ab oibus inimicis tuis: predicitque tibi dñs quod domũ faciat tibi dñs. Cũque cõpleti fuerint dies tui et dormieris cũ patribus tuis. suscitabo semen tuum post te quod egredietur de vtero tuo et firmabo regnũ eius. Ipse edificabit domũ nomini meo. et stabiliam thronũ regni eius vsque i sempiternum. Ego ero in patrem. et ipse erit mihi in filium. Qui si inique aliquid gesserit arguam eũ in virga virorum. et in plagis filiorum hominum. Misericordiam aũt meã nõ auferam ab eo: sicut abstuli a saul quem amoui a facie mea. Et fidelis erit domus tua. et regnũ tuũ vsque in eternũ ante faciẽ meã. et thronus tuus erit firmus iugiter. Secũdũ oia verba hec. et iuxta vniuersam visionẽ istam: sic locutus est nathan ad dauid. Ingressus ẽ aũt rex dauid et sedit corã dño. et dixit. Quis ego sũ dñe deus et que domus mea: quia adduxisti me huc usque. Sed et hoc parum visũ ẽ i conspectu tuo dñe deus: nisi loqueris etiã de domo serui tui in longinquũ. Ista est enim lex adam domine deus. Quid ergo addere poterit ad hec dauid vt loquatur ad te. Tu eni scis seruũ tuũ domine deus. Propter verbũ tuũ et secundum cor tuũ fecisti oia magnalia hec. ita vt notũ faceres seruo tuo Iccirco magnificatus es dñe deus. quia nõ est similis tui. neque ẽ deus extra te in oibus que audiuimus auribus nostris. Que ẽ aũt vt ppls tuus isrl' gẽs in terra propter quã iuit deus vt redimeret eã sibi i pplm et poneret sibi nomẽ. faceretque eis magnalia et horribilia super terrã a facie ppli tui quẽ redemisti tibi ex egypto. gentẽ et deũ eius. Firmasti eni tibi ppl'm tuũ israel in ppl'm sempiternũ. et tu dñe deus factus es eis i deũ. Nũc ergo dñe deus verbũ quod locutus es super seruũ tuũ et super domũ eius suscita in sempiternũ. et fac sicut locutus es vt magnificetur nomẽ tuũ vsque in sempiternũ. atque dicatur. Dñs deus exercituũ deus super isrl'. Et domus serui tui dauid erit stabilita corã dño: quia tu domine exercituũ deus israel reuelasti auriculam serui tui. dicens: domũ edificabo tibi. propterea inuenit seruus tuus cor suũ vt oraret te oratione hac. Nunc ergo dñe deus tu es deus. et verba tua erũt vera. Locutus es enim ad seruũ tuũ bona hec. Incipe ergo et benedic domui serui tui vt sit in sempiternũ corã te: quia tu dñe deus locutus es hec. et benedictiõe tua benedicetur domus serui tui in sempiternũ. VIII

Factũ est aũt. post hec percussit dauid philistijm. et humiliauit eos. et tulit dauid frenũ tributi de manu philistijm. et percussit moab. et mensus ẽ eos funiculo coequãs terre. Mensus est aũt duos funiculos: vnũ ad occidendũ et vnũ ad viuificandũ. Factusque est moab dauid seruiens sub tributo. et percussit dauid adadezer filiũ roob regem soba: quãdo profectus est vt dominaretur super flumẽ eufratẽ et caputis dauid ex parte eius mille septingentis equitibus. et viginti milibus peditum subneruauit oẽs iugales curruum. Dereliquit aũtẽ ex eis centum currus. Venit quoque syria damasci vt presidium ferret adadezer regi soba. et percussit dauid de syria vigintiduo milia virorum. et posuit dauid presidium i syria damasci. Factaque

est syria dauid seruiens sub tributo. Seruauit
q3 domin⁹ dauid i oib⁹ ad q̄cūq3 ꝓfect⁹ ē. Et
tulit dauid arma aurea q̄ habebant serui adadeçer.
ꝛ detulit ea i ir̄lm. Et de bethe ꝛ ď beroth.
ciuitatibus adadeçer tulit rex dauid es multuz
nimis. de quo fecit salomon omnia vasa erea.
in templo. ꝛ mare eneum ꝛ columnas et altare
Audiuit autem thou rex emath q̄ percussisset
dauid omne robur adadeçer. Et misit thou io
ram filium suū ad regem dauid vt salutaret euz
congratulās. ꝛ gratias ageret. eo q̄ expugnas
set adadeçer et percussisset eum. Hostis quip/
pe erat thou adadeçer. Et in manu eius erant
vasa aurea et vasa argentea et vasa erea que et
ipa sanctificauit rex dauid domino cum argen
to et auro que sanctificauerat de vniuersis gen
tibus quas subegerat de syria et moab et filijs
ammon ꝛ philistijm ꝛ amalech. ꝛ de manubijs
adadeçer filij roob regis soba. Fecit quoq3 si/
bi dauid nomen cum reuerteretur capta syria
in valle salinaꝝ cesis decem ꝛ octo milibus. et
in gebelem ad vigintitria milia. ꝛ posuit i idu/
mea custodes. statuitq3 p̄sidiū. Et facta est vni
uersa idumea seruiens dauid. ꝛ seruauit domi
nus dauid in oibus ad q̄cūq3 ꝓfectus ē. Et re
gnauit dauid super omnē israel. faciebat q3 da
uid iudiciū ꝛ iusticiam oi pp̄lo suo. Joab āt fili
us saruie erat sup exercitū. Porro iosaphat fi/
lius achilud erat a cōmentarijs. et sadoch fili⁹
achitob. ꝛ achimelech filius abiathar erant sa/
cerdotes. et saraias scriba: banaias autē filius
ioiade super celethi et felethi. Filij aūt dauid sa
cerdotes erant.

IX

Et dixit dauid. Putas ne est aliqs q
remanserit de domo saul vt faciā cū eo
misericordiā ꝓpter ionathan. Erat au
tē de domo saul seru⁹ noīe siba. Que cū vocasset
rex ad se. dixit ei. Tu ne es siba. Et ille respon
dit. Ego sū seru⁹ tu⁹: et ait rex. Nūqd superest
aliquis de domo saul vt faciam cū eo misericor
diam dei. Dixitq3 siba regi. Superest fili⁹ io/
nathe debilis pedibus. Ubi inqt est. ꝛ siba ad
regem. ecce ait in domo est machir filij amihel
in lodabar. Misit ergo rex dauid. et tulit eum
de domo machir filij amihel de lodabar. Cum
aūt venisset miphiboseth filius ionathe filij sa/
ul ad dauid: corruit in faciem suam. et adorauit
Dixitq3 dauid. Miphiboseth. Qui respōdit.
Adsū seruus tuus. et ait ei dauid. Ne timeas.
q2 faciēs faciam i te miam ꝓp̄ ionathan p̄rē3
tuū et restituam tibi oēs agros saul p̄ris tui. et
tu comedes panē in mēsa mea semp. Qui ado
rans eū dixit. Quis ego sum seruus tuus. q̄m
respexisti sup canē mortuū similē mei. Voca/
uit itaq3 rex sibā puer saul. et dixit ei. O ia q̄
cūq3 fuerūt saul et vniuersam domū ei⁹ dedi fi/
lio dn̄i tui. O pare igit̄ ei terram tu et filij tui ꝛ
serui tui. et iferes filio dn̄i tui cibos vt alat̄. Mi
phiboseth aūt fili⁹ dn̄i tui comedet sp panē sup
mēsam meaz. erant aūt sibe qndeci filij et vigi
ti serui. Dixitq3 siba ad regē. Sic iussisti domi/
ne mi rex seruo tuo. sic faciet seru⁹ tu⁹. et miphibo/
seth comedet sup mēsam meam q̄si vn⁹ de fi/
lijs regis. Habebat aūt miphiboseth filiū par
uulū noīe micho. O is vo cognatio domus si
be seruiebat miphiboseth. Porro miphiboseth
habitabat i ir̄lm: q2 de mēsa regis iugit̄ vesce/
bat̄. et erat claud⁹ vtroq3 pede.

X

Factū ē aūt post hec vt moreret̄ rex fili
orum ammon. et regnauit anon filius
eius ꝓ eo. Dixit dauid. Faciam mise
ricordiam cū anon filio naas. sicut fecit p̄r ei⁹
mecū miam. Misit ergo dauid consolans eū ꝑ
seruos suos super patris interitu. Cū autē ve
nissent serui dauid in terrā filioꝝ āmon. dixe/
rūt p̄ncipes filioꝝ āmon ad anon dominū suū.
Putas q̄ ꝓpter honorē patris tui miserit da/
uid ad te cōsolatores. ꝛ nō ideo vt inuestigaret
ꝛ exploraret ciuitatē. ꝛ euerteret eā. misit dauid
seruos suos ad te. Tulit itaq3 anon seruos da
uid: rasitq3 dimidiam partem barbe eoꝝ. ꝛ p̄/
cidit vestes eoꝝ medias vsq3 ad nates. ꝛ dimi
sit eos. Q̄d cū nūciatū esset dauid: misit i occur
sū eoꝝ. Erant eni viri cōfusi turpit̄ valde. Et
mandauit eis dauid. Manete in hiericho do/
nec crescat barba vr̄a. ꝛ tunc reuertimini. Vi
dentes aūt filij āmon q̄ iniuriā fecissent dauid:
miserūt ꝛ conduxerūt mercede syrū roob. ꝛ sy/
rū soba viginti milia peditū3. ꝛ a rege maacha
mille viros: ꝛ ab histob decem milia viroꝝ. Cum
Quod cum audisset dauid. misit ioab ꝛ omnē
exercitū bellatoꝝ. Egressi sūt ergo filij āmon ꝛ
dixerūt aciem ante ip̄m introitū porte. Syr⁹ au
tem soba ꝛ roob ꝛ histob ꝛ maacha seorsū erant
in campo. Videns ergo ioab q̄ p̄paratū esset
aduersū se preliū. ꝛ ex aduerso ꝛ post tergū. ele
git sibi ex omnib⁹ electis israel: ꝛ instruxit aciē
contra syrū: reliquā aūt p̄tē populi tradidit abi
sai fratri suo. Qui direxit aciē contra filios am
mon. Et ait ioab. Si p̄ualuerit aduersū me sy
ri. eris mihi in adiutoriū: si aūt filij āmon p̄ua/
luerint aduersū te. auxiliabor tibi. Esto vir for
tis. ꝛ pugnem⁹ ꝓ populo nostro ꝛ ciuitate dei
nostri. Dn̄s aūt faciet qd̄ bonum ē in cōspectu

suo. Inijt itaq3 ioab ⁊ populus q erat cū eo cer tamen ꝯ̄ syrios. q statim fugerūt a facie ei⁹. Filij autē āmon videntes q2 fugissent syri fugerūt ⁊ ipsi a facie abisai. ⁊ ingressi sunt ciuitate3. Reuersusq3 est ioab a filijs āmon. ⁊ venit hierusalem. Videntes igitᷣ syri. qm̄ corruissent cora3 israel. congregati sunt pariter. Misitq3 adadeçer ⁊ eduxit syros qui erant transfluuium ⁊ adduxit eorum exercitum. Sobach autē magister militie adadeçer erat princeps eoru3. Quod cū nunciatum esset dauid. contraxit oēm israhele3 ⁊ transiuit iordanem. venitq3 in helema. Et dixerūt aciē syrie ex aduerso dauid. et pugnauerūt ꝯtra israel. Fugerūtq3 syri a facie isrl'. ⁊ occidit dauid de syris septingentos currus: ⁊ quadraginta milia eqtum. ⁊ sobach principem militie percussit q statim mortu⁹ est. Videntes aūt vniuersi reges q erant in ꝓ̄sidio adadeçer se victos esse ab israel. expauerunt et fugerunt qnq̄ginta et octo milia coram israel. Et fecerūt pacē cum israel: et seruierūt eis. timuerūtq3 syri auxilium prebere filijs āmon. XI

Factū ē aūt vertēte āno eo tpe quo solēt reges ad bella ꝓcedere. misit dauid ioab ⁊ seruos suos cum eo ⁊ vniuersu3 israel. ⁊ vastauerūt filios āmon ⁊ obsederūt rabba. Dauid autem remāsit in irl'm. Dū hec agerentᷣ accidit q̄dam die vt surgeret dauid de stratu suo post meridiem: ⁊ deambularet in solario domus regie: viditq3 mulierē se lauante3 ex aduerso super solarium suu3. Erat autem mulier pulchra valde. Misit ergo rex ⁊ requiuit q̄ esset mulier. Nūciatūq3 est ei q2 ipa esset bersabee filia heliam vxor vrie ethei. Missis itaq3 dauid nuncijs tulit eā. Que cū ingressa esset ad illum dormiuit cu3 ea. Statiq3 scificata est ab imunditia sua ⁊ reuersa est domu3 suam concepto fetu. Mittensq3 nunciauit dauid. ⁊ ait. Cōcepi. Misit autē dauid ad ioab dicens. Mitte ad me vriam etheu3. Misitq3 ioab vriā ad dauid. Et venit vrias ad dauid. Quesiuitq3 dauid q̄3 recte ageret ioab ⁊ populus: ⁊ quomodo āministraretᷣ bellum. Et dixit dauid ad vria3. Vade i domū tuam ⁊ laua pedes tuos: Et egressus ē vrias de domo regis: secutusq3 est eū cib⁹ regius. Dormiuit aūt vrias añ portā domus regie cu3 alijs fuis dñi sui. ⁊ nō descēdit ad domū suam. Nūciatūq3 est dauid a dicētibus. Nō iuit vrias in domū suam. Et ait dauid ad vriam. Nunqd nō de via venisti Quare nō descendisti in domū tuam. Et ait vrias ad dauid. Archa dei ⁊ israel ⁊ iuda habitant in papilionibus: ⁊ domin⁹ meus ioab ⁊ serui dñi mei sup faciem terre manent. ⁊ ego ingrediar domū meā vt comedā ⁊ bibā ⁊ dormiā cū vxore mea. Per salutē tuā ⁊ p salutē aie tue nō faciā rē hāc. Ait g dauid ad vriā. Mane hic etiā hodie. ⁊ cras dimitta3 te. Mansit vrias i irl'm i die illa ⁊ altera ⁊ vocauit eū dauid vt comederet corā se ⁊ biberet. ⁊ inebriauit eū. Qui egressus vespe dormiuit i stratu suo cum seruis dñi sui. ⁊ i domū suā non descēdit. Factū ē g mane. ⁊ scripsit dauid epl'am ad ioab. misitq3 p manū vrie. scribēs in epl'a. Ponite vriā ex aduerso belli vbi fortissimū ē ꝓliū. ⁊ derelīqte eū vt pcuss' s intereat. Igitᷣ cū ioab obsideret vrbē posuit vriā i loco vbi sciebat viros eē fortissimos: egressiq3 viri de ciuitate bellabāt aduersū ioab. ⁊ ceciderūt de pplo seruoꝝ dauid ⁊ mortu⁹ ē etiā vrias ethe⁹. Misit itaq3 ioab ⁊ nūciauit dauid oia v̄ba ꝓlij: ꝑcepitq3 nūcio dicēs. Cū cōpleueris vniuersos sermones belli ad regē. si cū videris indignari. ⁊ dixerit quare accessistis ad muꝝ vt ꝓliaremini: an ignorabatis q2 multa desup ex muro tela mittantᷣ: qs pcussit abimelech filiū hierobo al nōne mulier misit super eū fragmen mole d̄ muro. ⁊ interfecit eū in thebes. quare iuxta murū accessistis. dices. Etiam seruus tuus vrias ethe⁹ occubuit. Abijt g nūcius. ⁊ venit ⁊ narrauit dauid oia que ei p̄cepat ioab. ⁊ dixit nūcius ad dauid. Preualuerūt aduersū nos viri. ⁊ egressi sūt ad nos in agrū. Nos aūt facto ipetu psecuti eos sumus vsq3 ad porta3 ciuitatis ⁊ direxerūt iacula sagitarij ad seruos tuos ex muro desuper: mortuiq3 sūt de seruis reg'. Quin etiā seruus tuus vrias ethe⁹ mortuus ē. Et dixit dauid ad nūciū. Hec dices ioab. Nō te frāgat ista res. Varius enim euentus est belli et nūc hūc ⁊ nūc illum consumit gladius. Cōforta bellatores tuos aduersus vrbem vt destruas eam. ⁊ exhortare eos. Audiuit aūt vxor vrie q2 mortuus esset vrias vir suus. ⁊ planxit eum. Transactoq3 luctu misit dauid ⁊ introduxit eā in domū suam. ⁊ facta ē ei vxor: peperitq3 ei filiū. Et displicuit verbū hoc qd̄ fecerat dauid coram domino. XII

Misit ergo dñs nathā ad dauid. Qui cū venisset ad eū. dixit ei. Responde mihi iudicium. Duo viri erāt i ciuitate vna vn⁹ diues ⁊ alt̄ pauper. Diues habebat oues ⁊ boues plurimos valde. pauper autem nihil habebat omnino preter ouem vnam paruula3 quam emerat ⁊ nutrierat: ⁊ que creuerat apud eū cū filijs eius. simul de pane illi⁹ comedens ⁊

de calice eius bibens. τ in sinu illius dormiens
eratq3 illi sicut filia. Cū aūt peregrinus quedā
venisset ad diuite3: parcēs ille sumere d' ouib⁹
τ de bob⁹ suis vt exhiberet cōuiuiū pegrino illi
q venerat ad se. tulit ouē viri pauperis τ p̄pa/
rauit cibos hoi q venerat ad se. Iratus aūt idi
gnatiōe dauid aduersus hominē illū nimis. di
xit ad nathā. Viuit dn̄s. q: filius mortis ē vir
q fecit hoc. Ouē reddet in quadruplū: eo q fe/
cerit verbū istud τ nō pepcerit. Dixit autē na/
than ad dauid. Tu es ille vir q fecisti hanc rem
Hec dicit dn̄s deus israel. Ego vnxi te i regē
super israel: τ ego erui te de manu saul. τ dedi
tibi domū domini tui. τ vxores dn̄i tui in sinu
tuo. dediq3 tibi domū israel τ iuda. τ si pua sūt
ista adijciam tibi multo maiora. Quare g̃ con/
tēpsisti verbu3 dn̄i vt faceres malū in cōspectu
meo. Vriam etheum percussisti gladio: τ vxo
rē illius accepisti in vxorē: τ interfecisti eū gla
dio filioꝝ āmon. Quāobrē non recedet gladi⁹
de domo tua vsq3 in sempiternū: eo q despere
ris me. τ tuleris vxorē vrie ethei vt esset vxor
tua. Itaq3 hec dicit dn̄s. Ecce ego suscitabo su
per te malū de domo tua. τ tollā vxores tuas i
oculis tuis τ dabo p̄ximo tuo. τ dormiet cum
vxoribus tuis in oculis solis huius. Tu eni fe
cisti abscondite. ego aūt faciā verbū istud in cō
spectu ois israel. τ in cōspectu solis hui⁹. Et di
xit dauid ad nathā. Peccaui dn̄o. Dixitq3 na
than ad dauid. Dn̄s q3 transtulit peccatū tuu3
Non morieris. Verūtn̄ qm̄ blasphemare feci
sti inimicos nomen dn̄i, p̄pter verbū hoc. fili⁹
qui natus ē tibi morte morief. Et reuersus est
nathan in domū suā. Percussitq3 dn̄s paruu/
lū quē peperit vxor vrie dauid. τ desperatus est.
Desperatusq3 est dauid dn̄m p̄ puulo. τ ieiuna
uit dauid ieiunio. τ ingressus seorsum iacuit su
per terram. Venerūt aūt seniores dom⁹ ei⁹ co/
gentes eū vt surgeret de terra. Qui noluit: nec
comedit cū eis cibū. Accidit aūt die septima vt
moreref infans: timuerūtq3 serui dauid nūcia
re ei q mortuus esset paruulus. Dixerūt enim
Ecce cum paruulus adhuc viueret loq̄bamur
ad eum. τ nō audiebat vocem nostra3: quanto
magis si dixerimus mortuus ē puer se affliget
Cū ergo dauid audisset seruos suos musitātes
intellexit q mortuus esset infantulus. Dixitq3
ad seruos suos. Nū mortu⁹ ē puer. Qui r̄nde
rūt ei. Mortuus ē. Surrexit g̃ dauid de terra.
τ lot⁹ vnctusq3 ē. Cūq3 mutass3 vestē. igressus
ē domū domini τ adorauit. τ venit in domum
suam petiuitq3 vt ponerent ei panem. τ come
dit Dixerunt autem ei serui sui. Quis est ser/
mo quem fecisti. Propter infantē cum adhuc
viueret ieiunaui τ fleui. Dicebam enim. Quis
scit si forte donet eum mihi dn̄s τ viuat infans
Nūc aūt q: mortuus est. quare ieiuno. Nūq̄d
potero reuocare eū ampli⁹. Ego vadam mag'
ad eū: ille vero nō reuertef ad me. Et consola
tus est dauid bersabee vxorē suam. ingressusq3
ad eā dormiuit cū ea. Que genuit filiū τ voca/
uit nomen ei⁹ salamon. τ dn̄s dilexit eū. Mi/
sitq3 eū in manu nathan p̄phete. τ vocauit no
men ei⁹ amabilis domino. eo q diligeret eū do
min⁹. Igif pugnabat ioab ꝯ rabbath filiorum
āmon τ expugnabat vrbē regiā. Misitq3 ioab
nūcios ad dauid dicēs. Dimicaui aduersū rab
ba. τ capiēda ē vrbs aquaꝝ. Nūc igif congre
ga reliquā p̄tē populi τ obside ciuitatē. τ cape
eā: ne cū a me vastata fuerit vrbs: nomini meo
ascribaf victoria. Cōgregauit itaq3 dauid oēm
populū τ p̄fectus est aduersū rabba. Cūq3 di
micasset cepit eā. Et tulit diadema regis eoꝝ d'
capite eius. pondo auri talentū. habēs gēmas
p̄ciosissimas. τ impositū est super caput dauid
Sed τ p̄dā ciuitatis asportauit multam valde:
pplm q3 ei⁹ adducens serrauit. τ circūegit sup
eos ferrata carpēta. Diuisitq3 cultris τ trāsdu
xit in typo laterū. Sic fecit vniuersis ciuitatib⁹
filioꝝ āmon. Et reuersus ē dauid τ omnis ex/
ercitus in irl'm.

XIII

Factū est aūt post hec vt absalon filij da
uid sororē speciosissimā vocabulo tha
mar adamaret ānon fili⁹ dauid. τ depi
ret i eā valde: ita vt p̄p amorē ei⁹ egrotaret: q:
cū eēt Virgo difficile ei videbaf vt q̄ppiā ihone
ste ageret cū ea. Erat aūt ānon amic⁹ noīe iona
dab fili⁹ semmaa f̄ris dauid vir prudēs valde
Qui dixit ad eū. Quare sic attenuaris macie fi
li regis p singulos dies. Cur nō indicas mihi
Dixitq3 ei ānon. Thamar sororē f̄ris mei ab/
salō amo. Cui r̄ndit ionadab. Cuba sup lectū
tuū τ languorem simula: cūq3 venerit p̄r tu⁹ vt
visitet te. dic ei. Veniat oro thamar soror mea
vt det mihi cibū. τ faciat pulmentū vt comedā
d' manu eius. Accubuit itaq3 ānon. τ q̄si egro
tare cepit. Cūq3 venisset rex ad visitandū eum
ait ānon ad regem. Veniat obsecro thamar so
ror mea vt faciat in oculis meis duas sorbitiun
culas. τ cibum paratum capiam de manu eius
Misit ergo dauid ad thamar domum dicens.
Veni in domū ānon f̄ris tui. τ fac ei pulmentū

Venitqȝ thamar in domū ānon frīs sui ille aūt
iacebat. Que tollēs farinā cōmiscuit. ⁊ liquefa
ciens in oculis eius coxit sorbitiūculas tollēsqȝ
qd̄ coxerat effudit ⁊ posuit corā eo. ⁊ noluit co/
medere. Dixitqȝ ānon Ejicite vniuersos a me
Cumqȝ eiecissent oēs: dixit amnon ad thamar.
Infer cibū in conclaui vt vescar de manu tua.
Tulit ergo thamar sorbitiūculas quas fecerat.
⁊ intulit ad ānon fratrē suū in cōclaui. Cumqȝ
obtulisset ei cibū apprehendit eam ⁊ ait: Veni
cuba mecū soror mea. Que respōdit ei. Noli
frater mi. noli opprimere me: neqȝ eni hoc fas
est in israel. Noli facere stulticiā hanc Ego.n.
ferre nō potero opprobriū meū. ⁊ tu eris quasi
vnus de insipiētibus in israel: qn potius loqre
ad regē. ⁊ non negabit me tibi. Noluit aūt am
non acquiescere p̄cibus eius sȝ p̄ualēs virib⁹
oppressit eā. ⁊ cubauit cū ea. Et exosam eā ha/
buit odio magno nimis: ita vt maius eēt odiū
quo oderat eā: amore quo añ dilexerat Dixitqȝ
ei ānon: Surge ⁊ vade. Que rñdit. Mai⁹ est
hoc malū qd̄ nūc agis aduersū me qȝ q̄ añ feci/
sti expellēs me. Et noluit audire eam: sȝ voca/
to puero q ministrabat ei dixit: Ejice hanc a me
foras ⁊ claude ostiū post eā: Que induta erat
talari tunica: huiuscemodi eni filie regis virgi
nes vestibus vtebanť. Eiecit itaqȝ eā minister
illius foras: clausitqȝ fores post eā. Que asper
gens cinerē capiti suo scissa talari tunica: impo
sitisqȝ manibus sup caput suū: ibat ingrediens
⁊ clamans. Dixit autē ei absalon frater suus.
Nunqd amnon frať tu⁹ ꝯcubuit tecū? Sȝ nūc
soror tace: frať tuus ē. Neqȝ affligas cor tuū ꝓ
hac re. Mansit itaqȝ thamar cōtabescēs in do/
mo absalon fratris sui. Cū aūt audisset rex da/
uid verba hec ꝯtristatus ē valde. ⁊ noluit ꝯtri/
stare spm̄ ānon filij sui: qm̄ diligebat eū: q: pri
mogenitus erat ei. Porro nō ē locutus absalō
ad ānon nec malū nec bonū. Oderat eni absa/
lon amnon: eo q̄ violasset thamar sororē suam
Factū est aūt post tēpus biēnij vt tonderentur
oues absalon in balasor que ē iuxta effraim Et
vocauit absalon oēs filios regis: venitqȝ ad re
gem. ⁊ ait ad eum: Ecce tondenť oues serui tui
veniat oro rex cū seruis suis ad seruum suum
Dixitqȝ rex ad absalon: Noli fili mi: noli roga
re vt veniamus oēs. ⁊ grauemus te. Cū autē
cogeret eū ⁊ noluisset ire bñdixit ei. Et ait absa
lon ad dauid: Si nō vis venire veniat obsecro
nobiscū saltē ānon frater me⁹. Dixitqȝ ad eum
rex: Non ē necesse vt vadat tecū. Coegit itaqȝ
absalon eū. ⁊ dimisit cū eo amnon ⁊ vniuersos
filios regis. Feceratqȝ absalon cōuiuiū quasi
cōuiuiū regis. Preceperat aūt absalon pueris
suis dicens: Obseruate cū temulentus fuerit
amnon vino. ⁊ dixero vobis percutite eū ⁊ in/
terficite: nolite timere. Ego enim sū q precipio
vobis. Roboramini. ⁊ estote viri fortes. Fece
rūt ergo pueri absalon aduersū amnon sicut p̄
ceperat eis absalon. Surgētesqȝ oēs filij regis
ascenderūt singuli mulas suas. ⁊ fugerūt. Cū
qȝ adhuc pergerēt in itinere fama peruenit ad
dauid dicēs: Percussit absalon omnes filios
regis. ⁊ nō remāsit ex eis saltem vn⁹. Surre/
xit itaqȝ rex dauid. ⁊ scidit vestimēta sua ⁊ ceci/
dit super terrā ⁊ oēs serui illius q assistebant ei
sciderūt vestimenta sua. Rñdens aūt ionadab
filius semmaa fratris dauid. dixit: Ne estimet
domin⁹ me⁹ rex q̄ oēs pueri regis occisi sint.
Amnon solus mortu⁹ est. qm̄ in odio absalon
erat positus ex die q̄ oppressit thamar sororē ei⁹
Nūc ergo ne ponat dñs meus rex sup cor suū
verbū istud dicēs: oēs filij regis occisi sūt: qm̄
ānon solus mortuus ē. Fugit aūt absalon. Et
eleuauit puer speculator oculos suos ⁊ aspexit
⁊ ecce populus multus veniebat p̄ iter deuium
ex latere montis. Dixit aūt ionadab ad regem
Ecce filij regis adsūt: iuxta verbū serui tui sic
factū est. Cūqȝ cessasset loqui apparuerūt ⁊ filij
regis. Et intrātes leuauerūt vocē suā. ⁊ fleue/
rūt. Sȝ ⁊ rex ⁊ oēs serui eius fleuerunt ploratu
magno nimis. Porro absalon fugiēs abijt ad
tholomai filiū amiur regē gessur. Luxit ergo
dauid filiū suū ānon multis diebus. Absalō aūt
cum fugisset ⁊ venisset in gessur. fuit ibi tribus
ānis: cessauitqȝ rex dauid ꝑseq absalon eo q̄ cō
solatus eēt sup ānon interitu.

XIIII

INtelligēs aūt ioab filius ioab sarme q̄
cor regis v̄sū eēt ad absalon misit the/
cuā ⁊ tulit inde mulierē sapientē: dixit
qȝ ad eā. Lugere te simula. ⁊ induere veste lu/
gubri. ⁊ ne vngaris oleo vt sis q̄si mulier iam
plurimo tp̄e lugēs mortuū. Et ingredieris ad
regē ⁊ loq̄ris ad eū s̄mones huiuscemodi Po
suit aūt ioab v̄ba in ore ei⁹. Itaqȝ cū ingressa
fuisset mulier thecuites ad regē: cecidit corā eo
super terrā. ⁊ adorauit ⁊ dixit. Serua me rex.
Et ait ad eā rex. Quid cause habes? Que re/
spōdit: Heu mulier vidua ego sū. Mortu⁹ est
eni vir me⁹. ⁊ ancille tue erāt duo filij q rixati
sunt aduersū se in agro: nullusqȝ erat q eos pro
hibere posset ⁊ ꝑcussit alter alter̄. ⁊ interfecit eū
Et ecce ꝯsurgēs vniuersa cognatio aduersum
ancillā tuā. dicit: Trade eū qui percussit fratrē

suū vt occidamus eū ꝓ aīa fris sui quē interfe-
cit. ⁊ deleamus heredē. ⁊ q̄rūt extinguere scin
tillā meā q̄ relicta ē: vt nō supsit viro meo no-
men ⁊ reliquie sup terrā. Et ait rex ad mulierē
Vade in domū tuā ⁊ ego iubebo ꝓ te. Dixitq̧
mulier thecuites ad regē. In me dn̄i mi rex sit
iniqtas. ⁊ in domo patris mei: rex aūt ⁊ thro-
nus ei⁹ sit innocēs. Et ait rex: Qui cōtradixe-
rit tibi: adduc eū ad me. ⁊ vltra nō addet vt tan
gat te. Que ait: Recordet̃ rex dn̄i dei sui vt nō
multiplicent̃ ꝓximi sanguinis ad vlciscendū.
⁊ nequaq̧ interficiāt filiū meū. Qui ait: Viuit
dn̄s: quia nō cadet de capillis filij tui sup terrā
Dixit ergo mulier Loq̄tur ancilla tua ad dn̄m
meū regē vbū. Et ait: Loq̄re. Dixitq̧ mulier
Quare cogitasti huiuscemodi rē ꝯ ppl'm dei et
locut⁹ est rex vbū istud vt peccet. ⁊ nō reducat
eiectū suū: Oēs morimur. ⁊ quasi aque dilabi
mur in terrā q̄ nō reuertūt̃. Nec vult de⁹ peri-
re animā: sed retractat cogitās ne penitus pe-
reat q abiect⁹ ē. Nūc igit̃ veni vt loquar ad do
minū meū regē verbū hoc p̄sente ppl'o. Et di-
xit ancilla tua. Loq̄r ad regē: si q̄ mō faciat rex
verbū ācille sue. Et audiuit rex vt liberaret an
cillā suā de manu oīū qui volabāt de heredita
te dn̄i delere me. ⁊ filiū meū sil'. Dicat ergo an
cilla tua vt fiat vbū dn̄i mei regis sic sacrificiū.
Sicut eni angelus dn̄i: sic ē dn̄s me⁹ rex vt nec
bn̄dictiōe nec maledictiōe moueat̃. Vn̄ ⁊ dn̄s
deus tuus ē tecū. Et r̄ndēs rex dixit ad mulie-
rē. Ne abscōdas a me verbum qd̄ te iterrogo.
Dixitq̧ ei mulier Loq̄re dn̄e mi rex Et ait rex
Nūqd manus ioab tecū est in oīb⁹ istis: Re-
spōdit mulier. ⁊ ait: Per salutē aīe tue dn̄e mi
rex: nec ad sinistrā: nec ad dexterā ē ex oīb⁹ his
q locut⁹ ē dn̄s meus rex. Seruus eni tu⁹ ioab
ipse p̄cepit mihi. ⁊ ipse posuit in os ancille tue
oīa verba hec vt verterē figurā sermōis h⁹. Ser
uus enim tu⁹ ioab p̄cepit istud. Tu aūt dn̄e mi
rex sapiēs es: sic h̄z sapiam āgelus dei vt intel-
ligas oīa sup terrā. Et ait rex ad ioab Ecce pla
catus feci verbū tuū. Vade g̃ ⁊ reuoca pueruz
absalon. Cadēsq̧ ioab sup faciē suā i t̃rā ado-
rauit ⁊ bn̄dixit regi. Et dixit ioab. Hodie intel
lexit seruus tuus q̧ inueni grām in oculis tuis
domine mi rex. Fecisti eni sermonē dn̄e mi rex
serui tui. Surrexit ergo ioab ⁊ abijt in gessur. ⁊
adduxit absalon in irl'm. Dixit aūt rex. Reuer
tat̃ in domū suā. ⁊ faciē meam nō videat. Re-
uersus ē itaq̧ absalon in domū suā. ⁊ faciē re-
gis nō vidit. Porro sicut absalon: vir nō erat
pulcher i oī israel. ⁊ decoris nimis. A vestigio
pedis vsq̧ ad verticē non erat i eo vlla macula
Et qn̄ tondebat capillū. semel aūt in anno ton-
debat̃ q2 grauabat eū cesaries: ponderabat ca-
pillos capitis sui ducentis siclis pondere publi
co. Nati sūt aūt absalon filij tres. ⁊ filia vna no
mine thamar elegantis forme. Mansitq̧ absa-
lon in irl'm duob⁹ annis. ⁊ faciē regis nō vidit
Misit itaq̧ ad ioab vt mitteret eū ad regem.
Qui noluit venire ad eū. Cūq̧ secūdo misisset
⁊ ille noluisset venire ad eum. dixit seruis suis
Scitis agrū ab ioab iuxta agrū meū habentez
messez ordei. Ite igit̃. ⁊ succidite eū igni. Suc
cederūt ergo serui absalon segetē igni. Et ve-
nientes serui ioab scissis vestibus suis dixerūt
Succēderūt serui absalon ptē agri igni. Sur
rexitq̧ ioab ⁊ venit ad absalon in domū eius.
⁊ dixit. Quare succenderūt serui tui segetē me
am igni. Et r̄ndit absalon ad ioab. Misi ad te
obsecrans vt venires ad me ⁊ mitterē te ad re
gem. ⁊ diceres ei. Quare veni de gessur. Me
lius mihi erat ibi esse. Obsecro ergo vt videā
faciē regis. Q2 si memor est iniqtatis mee. int-
ficiat me. Ingressus itaq̧ ioab ad regem nūci
auit ei oīa. Vocatusq̧ est absalon ⁊ intrauit ad
regē. ⁊ adorauit sup faciē terre corā eo. Oscu-
latusq̧ ē rex absalon.

XV

Igitur post hec fecit sibi absalon curr⁹
⁊ eqtes ⁊ qnquaginta viros q precede
rēt eū. Et mane ꝯsurgens absalon sta
bat iuxta introitū porte in via. ⁊ oēm vir q ha
bebat negociū vt veniret ad regis iudiciū vo-
cabat absalon ad se ⁊ dicebat. De qua ciuitate
es tu. Qui r̄ndens aiebat. Ex vna tribu israel
ego sum seruus tu⁹. R̄ndebatq̧ ei absalō. Vi
dent̃ mihi sermones tui boni ⁊ iusti: sed nō est
q te audiat cōstitutus a rege. Dicebatq̧ absa-
lon. Quis me cōstituat iudicē sup terraz vt ad
me veniant oēs q habēt negociū ⁊ iuste iudicē
Sed ⁊ cū accederet ad eū hō vt salutaret illum
extendebat manū suam. ⁊ apprehendens oscu
labat̃ eū. Faciebatq̧ hoc oī israel venīēti ad iu
diciū vt audiret̃ a rege. ⁊ sollicitabat corda vi-
roꝝ israel. Post quadraginta aūt annos dixit
absalon ad regē dauid. Vadā ⁊ reddam vota
mea q̄ voui dn̄o i hebron. Vouēs enim vouit
seruus tuus cū esset in gessur syrie dicēs. Si re-
duxerit me dn̄s in irl'm: sacrificabo dn̄o. Dixit
q̧ ei rex dauid. Vade i pace. ⁊ surrexit ⁊ abijt
in hebron. Misit autē absalon exploratores in
vniuersas tribus israel dicēs. Stati vt audieri
tis clangorē buccine. dicite. Regnabit absalō
in hebron. Porro cū absalon ierūt ducenti vi

quatuor

ri de irlm vocati. eūtes simplici corde. ⁊ causā
penitus ignorātes. Accersiuitq₃ absalon achi
tofel gilonitē ꝯsiliariū dauid de ciuitate sua gi/
lo. Cūq₃ imolaret victimas facta ē ꝯiuratio va
lida: pplusq₃ cōcurrēs augebaꝛ cū absalō. Ve
nit igiꝛ nūci⁹ ad dauid dicēs: Toto corde vni/
uersus isrl̄ sequiꝛ absalon. Et ait dauid s̄uis suis
q erāt cū eo in irlm: Surgite fugiamus: neq₃
enī erit nobis effugium a facie absalon. Festi/
nate egredi ne forte veniens occupet nos ⁊ im
pellat sup nos ruinā. ⁊ percutiat ciuitatē in ore
gladij. Dixerūtq₃ serui regis ad eū. O ia q̄cū/
q₃ p̄cepit dn̄s nr̄ rex ⁊ libēter exequmur s̄ui tui.
Egressus ē ḡ rex ⁊ vniuersa dom⁹ ei⁹ pedibus
suis. Et reliq̄t rex decē mulieres cōcubinas ad
custodiēdā domū. Egressusq₃ rex ⁊ ois isrl̄ pe
dib⁹ suis stetit ꝓcul a domo. ⁊ vniuersi s̄ui ei⁹
ambulabāt iuxta eū. ⁊ legiōes celethi ⁊ felethi ⁊
oēs gethei pugnatores validi sexcēti viri q secu
ti eū fuerāt de geth pedites p̄cedebāt regē. Di
xit aūt rex ad ethai getheū. Cur venis nobiscū?
Reuertere ⁊ habita cū rege: q2 peregrinus es
⁊ egressus es de loco tuo. Heri venisti. ⁊ ho/
die cōpelleris nobiscū egredi: Ego aūt vadā q̄
iturus sū. Reuertere ⁊ reduc tecū frēs tuos. ⁊
dn̄s faciet tecū misericordiā ⁊ veritatē: q2 ōndi
sti grām ⁊ fidē. Et rn̄dit ethai regi dicēs: Vi/
uit dn̄s ⁊ viuit dn̄s meus rex: qm̄ in q̄cūq₃ loco
fueris domine mi rex siue in morte siue in vita
ibi erit seru⁹ tuus: Et ait dauid ethai. Veni et
trāsi. Et trāsiuit ethai gethe⁹ ⁊ rex ⁊ oēs viri q
cū eo erāt. ⁊ reliq̄ multitudo. O ēsq₃ flebant vo
ce magna. ⁊ vniuersus ppl's trāsibat. Rex q₃
trāsgrediebaꝛ torrentē cedron. ⁊ cūctus pplus
incedebat ꝯ viā oliue q̄ respicit ad desertū. Ve
nit aūt ⁊ sadoch sacerdos ⁊ vniuersi leuite cum
eo portantes archam federis dei. ⁊ deposuerūt
archam dei. Et ascendit abiathar: donec exple
tus esset ois populus q egressus fuerat de ciui
tate: Et dixit rex ad sadoch: Reporta archā dei
in vrbem. Si inuenero gratiā in oculis domi
ni: reducet me ⁊ ostendet mihi eā ⁊ tabernacu/
lū suū: si aūt dixerit mihi. non places: presto sū
faciat quod bonū est corā se Et dixit rex ad sa
doch sacerdotē. O videns reuertere in ciuita/
tem in pace ⁊ achimaas fili⁹ tu⁹ ⁊ ionathā filius
abiathar duo filij vestri sint vobiscū. Ecce ego
abscōdar in campestrib⁹ deserti: donec veniat
sermo a vobis indicās mihi. Reportauerūt er
go sadoch ⁊ abiathar archā dei i hirl̄m. ⁊ māse
rūt ibi. Porro dauid ascēdebat cliuū oliuaru₃
scandēs ⁊ flens: nudis pedib⁹ incedēs ⁊ oper
to capite. Sz ⁊ ois ppl's q erat cū eo operto ca/
pite ascendebat plorās. Nūciatum est dauid q̄
achitofel eēt in cōiuratiōe cū absalon. Dixitq₃
dauid: Infatua q̄so dn̄e cōsiliū achitofel. Cū/
q₃ ascenderet dauid sūmitatē mōtis in quo ado
ratur⁹ erat dn̄m: ecce occurrit ei chusi arachites
scissa veste ⁊ terra pleno capite. Et dixit ei da/
uid: Si veneris mecū eris mihi oneri si autem
in ciuitatē reuertaris: ⁊ dixeris absalon seruus
tuus sum rex: patere me viuere: sicut fui seru⁹
patris tui: sic ero seru⁹ tuus: dissipabis cōsiliu₃
achitofel. Habes autē tecu₃ sadoch ⁊ abiathar
sacerdotes: ⁊ omne verbū quodcūq₃ audieris
in domo regis indicabis sadoch ⁊ abiathar sa/
cerdotibus. Sunt enim cū eis duo filij eorum
achimaas filius sadoch ⁊ ionathan filius abia/
thar: ⁊ mittetis per eos ad me omne verbū q̄d
audieritis. Veniente ergo chusi amico dauid
in ciuitatē absalon quoq₃ ingressus ē hierusa/
lem. ⁊ achitofel cum eo.

XVI

Cumq₃ dauid transisset paululū mon/
tis verticem: apparuit siba puer miphi
boseth in occursū eius cū duobus asi/
nis qui onerati erant ducētis panib⁹. ⁊ centum
alligaturis vue passe. ⁊ centū massis palataru₃
⁊ duob⁹ vtribus vini. Et dixit rex sibe. Quid
sibi volunt hec? Respondítq₃ siba: Domine
mi rex asini domestici regis vt sedeāt. ⁊ panes
⁊ palate ad vescēdū pueris tuis: vinū aūt vt bi
bat si qs defecerit in deserto. Et ait rex: Ubi ē
fili⁹ dn̄i tui? Rn̄ditq₃ siba regi: Remāsit in hie
rusalē dicēs: Hodie restituet mihi dom⁹ israel
regnū p̄ris mei.: Et ait rex sibe: Tua sint ōia
q̄ fuerūt miphiboseth. Dixitq₃ siba Oro vt i/
ueniā grām corā te dn̄e mi rex. Venit ḡ rex da
uid vsq₃ bahuri Et ecce egrediebatur inde vir
de cognatiōe dom⁹ saul noie semei filius gera
ꝓcedebatq₃ egrediens. ⁊ maledicebat: mittte/
batq₃ lapides ꝯ dauid ⁊ cōtra vniuersos s̄uos
regis dauid. O is aūt popul⁹ ⁊ vniuersi bella/
tores a dextro ⁊ a sinistro latere regis incede/
bant. Ita aūt loq̄baꝛ semei cū malediceret regi
Egredere egredere vir sanguinū. ⁊ vir belial.
Reddidit tibi domin⁹ vniuersū sanguinē do/
mus saul: qm̄ inuasisti regnū ꝓ eo. ⁊ dedit domi
n⁹ regnū in mān⁹ absalō filij tui. ⁊ ecce p̄mūt te
mala tua qm̄ vir sanguinū es. Dixit aūt abisai
filius saruie regi. Quare maledicit canis hic
moritur⁹ dn̄o meo regi? Vadā ⁊ amputabo ca
put eius. Et ait rex: Quid mihi ⁊ vobis ē filij
saruie? Dimittite eū vt maledicat. Dn̄s enim
p̄cepit ei vt malediceret dauid. Et quis ē q au/

deat dicere: quare sic fecerit? Et ait rex abisai ꝛ
vniuersis seruis suis. Ecce filiꝰ meus q egres/
sus ē de vtero meo q̄rit aīam meā: q̄to magis
hic filius gemini maledicet mihi? Dimittite eū
vt maledicat iuxta p̄ceptum dn̄i si forte respiciat
dn̄s afflictionē meā: ꝛ reddat mihi dominꝰ bo/
nū p̄ maledictione hac hodierna. Ambulabat
itaq3 dauid ꝛ socij eius per viā cū eo: semei aūt
per iugū montis ex latere ꝯ illū gradiebat̄ ma/
ledicens: ꝛ mittēs lapides aduersū eū terrāq3
spargens. Uenit itaq3 rex dauid ꝛ vniuersus
populꝰ cū eo lassus. ꝛ refocillati sūt ibi. Absalō
aūt ꝛ oīs ppl's eiꝰ ingressi sūt irl'm: s3 et achito/
fel cū eo. Cū aūt venisset chusi arachites ami/
cus dauid ad absalon: locutꝰ est ad eum. Salue
rex: salue rex. Ad quē absalon Hec ē inqt gr̄a
tua ad amicū tuū: Quare nō iuisti cum amico
tuo. Rn̄ditq3 chusi ad absalon. Nequaq̄3: q2 il
lius ero quē elegit dn̄s. ꝛ oīs hͥ ppl's ꝛ vniuer
sus isrl'. ꝛ cū eo manebo. S3 vt ꝛ hoc iferā: cui
ego seruiturꝰ sū? Nōne filio regis? Sic͂ parui pr̄i
tuo. ita parebo ꝛ tibi. Dixit aūt absalon ad achi
tofel. Inite ꝯsiliū qd agere debeamus. Et ait
achitofel ad absalon. Ingredere ad ꝯcubinas
pr̄is tui q̄s dimisit ad custodiēdū domū: vt cū3
audierit oīs israel q̄ fedaueris patrē tuū: ꝛ ro/
borent̄ tecū manꝰ eoꝝ. Tetēderūt ergo absalon
tabernaculū in solario: ingressusq3 ē ad ꝯcubi
nas pr̄is sui corā vniuerso israel. Cōsiliū autē
achitofel q̄d dabat in diebꝰ illis: q̄si si qs ꝯsule/
ret deū. Sic erat oē ꝯsiliū achitofel. ꝛ cū eēt cū3
dauid. ꝛ cū eēt cū absalon: XVII

Dixit ḡ achitofel ad absalon: Eligā mi/
hi duodecim milia viroꝝ. ꝛ ꝯsurgens
p̄sequar dauid hac nocte. ꝛ irruēs sup
eū quippe q lassus ē: ꝛ solutis manibꝰ p̄cutiam
eū. Cūq3 fugerit oīs ppl's q cū eo ē. percutiam
regē desolatū. ꝛ reducā vniuersū3 populū quō
vnꝰ hō reuerti solet. Unū. n. viꝝ tu q̄ris ꝛ oīs
populꝰ erit in pace. Placuitq3 sermo eiꝰ absalō
ꝛ cūctis maioribꝰ natu israel. Ait autē absalon.
Uocate chusi arachitē. ꝛ audiamꝰ qd etiā ipse
dicat. Cūq3 venisset chusi ad absalon ait absa/
lon ad eū: Huiuscemōi s̄monē locutꝰ ē achito
fel. Facere debemꝰ an nō? Qͦd das cōsiliū. Et
dixit chusi ad absalon. Nō ē bonū ꝯsiliū quod
dedit achitofel hac vice. Et rursū intulit chusi.
Tu nosti patrē tuū ꝛ viros q cū eo sunt eē for/
tissimos ꝛ amaro aīo: veluti si vrsa raptis catu
lis in saltu seuiat. S3 ꝛ pater tuꝰ vir bellator est
nec morabit̄ cū populo. Forsitan nūc latitat in
foueis aut in vno q voluerit loco. ꝛ cū ceciderit
vnꝰ quilibet in p̄ncipio: audiet q̄cūq3 audierit: et
dicet. Facta est plaga in populo q sequebat̄ absa/
lon. Et fortissimꝰ quisq3 cuiꝰ cor est q̄si leonis. pa
uore soluet̄. Scit eni oīs populꝰ israel fortē eē
patrē tuū ꝛ robustos oēs q cū eo sūt. Sed hoc
mihi videt̄ rectū eē cōsiliū. Cōgregēt̄ ad te vni
uersus populꝰ israel a dan vsq3 bersabee quasi
arena maris inumerabilis ꝛ tu eris in medio
eoꝝ. ꝛ irruemꝰ sup eū in q̄cūq3 loco inuēt̄ fue/
rit ꝛ opiemꝰ eū sicut cadere solet ros sup terrā
ꝛ nō relinquemꝰ de viris q cū eo sūt: nec vnum
q̄dē. Qͦ si vrbē aliquā fuerit ingressus circū/
dabit oīs israel ciuitati illi funes. ꝛ trahemꝰ eā
in torrentē vt nō repiat̄ nec calculꝰ q̄dē ex ea.
Dixitq3 absalon ꝛ oēs viri israel. Meliꝰ ē cōsi
liū chusi arachite ꝯsilio achitofel. Dn̄i āt nutu
dissipatū ē ꝯsiliū achitofel vtile vt induceret do
minus sup absalō malū: Et ait chusi sadoch et
abiathar sacerdotibus. Hoc ꝛ hoc mō cōsiliū3
dedit achitofel absalon et seniorib' israel. et ego
tale et tale dedi cōsiliū. Nūc ergo mittite cito. et
nunciate dauid dicentes: Ne moreris nocte
hac in campestribus deserti. sed absq3 dilatiōe
transgredere. ne forte absorbeat̄ rex ꝛ oīs ppl's
q cū eo est. Jonathas aūt ꝛ achimaas stabāt iu
xta fontem rogel. Abijt ancilla ꝛ nūciauit eis.
ꝛ illi profecti sunt vt referrent ad regem dauid
nuncium. Non enim poterant videri. aut in/
troire ciuitatem. Uidit autem eos quidam pu/
er. ꝛ indicauit absalon. Illi vero concito gra/
du ingressi sunt domum cuiusdam viri in ba/
hurim qui habebat puteum in vestibulo suo.
ꝛ descenderunt in eum. Tulit autem mulier. ꝛ
expandit velamen sup os putei quasi siccans
tipsanas. ꝛ sic latuit res. Cūq3 venissent serui ab
salon in domū ad mulierē dixerūt. Ubi ē achi
maas ꝛ ionathas. Et rn̄dit eis mulier. Transi
erūt festinanter gustata paululū aqua. At hi q
querebant eū nō reppissent. reuersi sūt in irl'm
Cūq3 abissent: ascenderūt illi de puteo. ꝛ p̄gen
tes nūciauerūt regi dauid. ꝛ dixerunt. Surgi/
te ꝛ transite cito fluuiū: quoniā huiuscemodi de
dit cōsilium ꝯtra vos achitofel. Surrexit ḡ da
uid ꝛ oīs ppl's qui cū eo erat. ꝛ transierūt iorda
nē donec dilucesceret anteq3 denudaret̄ v̄bū.
ꝛ nec vnus q̄dē residuꝰ fuit q nō transiret fluui
um. Porro achitofel vidēs q̄ nō fuisset factū3
cōsiliū suū. strauit asinū suū. surrexitq3 ꝛ abijt
in domū suā ꝛ in ciuitatē suā. ꝛ disposita domo
sua suspendio interijt. ꝛ sepultus ē in sepulchro
pr̄is sui. Dauid aūt venit i castra. ꝛ absalō trā
sijt iordanē ipē ꝛ oēs viri isrl' cū eo. Amasā vo

constituit absalō ꝑ ioab super exercituꝫ. Amasa
aūt erat filius viri q vocabaꝛ iethra de hieꝣreli q
ingressus est ad abigail filiam naas sororem sar
uie q̄ fuit mater ioab. Et castrametatus est isrl'.
cum absalon in terra galaad. Cūqꝫ venisset da
uid in castra. sobi filius naas de rabbath filioꝝ
āmon ⁊ machir filius āmihel de lodabar. ⁊ ber
ꝣellai galaadites de rogeli obtulerunt ei strato/
ria ⁊ tapetia ⁊ vasa fictilia frumentum ⁊ ordeū
⁊ farinam ⁊ polentam ⁊ fabam ⁊ lentem ⁊ fri/
xum oleo. cicer ⁊ mel ⁊ butyrū: oues ⁊ pingues
vitulos: dederuntqꝫ dauid ⁊ populo qui cuꝫ eo
erat ad vescendum. Suspicati eni sunt ppl'm fa
me ⁊ siti fatigari in deserto. XVIII.

IGit̄ ꝯsiderato dauid ppl'o suo. ꝯstituit
sup cū tribunos ⁊ centuriones. ⁊ dedit
ppl'i tertiā ptē sub manu ioab. ⁊ tītiā ptē
sub manu abisai filij saruie fris ioab. ⁊ tertiā p/
tem sub manu ethai q erat de geth. Dixitqꝫ rex
ad populū. Egrediar ⁊ ego vobiscuꝫ. Et rn̄dit
populus. Nō exibis. Siue eni fugerimus: nō
magnope ad eos de nobis ptinebit: siue media
ps ceciderit e nobis. nō satis curabunt. quia tu
vnus solus ꝑ decē milibus ꝯputaris. Melius
est igit̄ vt sis nobis in vrbe presidio. Ad q̄s rex
ait. Qđ vobis videt̄ rectū. h̄ faciā. Stetit ergo
rex iuxta portā. Egrediebat̄qꝫ ppl'us p turmas
suas cēteni ⁊ milleni. Et p̄cepit rex ioab ⁊ abisai
⁊ ethai dicēs. Seruate mihi puerū absalon. Et
oīs ppl's audiebat p̄cipientē regē cūctis p̄ncipi
bus ꝑ absalon. Itaqꝫ egressus est ppl's i cāpuꝫ
ꝯ israel. ⁊ fcm̄ est p̄liū i saltu effraiꝫ. Et cesus ē
ibi ppl'us israel ab exercitu dauid. fcā qꝫ ē plaga
magna i die illa viginti miliū. Fuit aūt ibi p̄liuꝫ
dispsū sup faciē oīs t̄re. ⁊ multo pl'res erāt quos
saltꝰ ꝯsūpserat de populo q̄ꝫ hi q̄s vorauerat gla
diꝰ in die illa. Accidit auteꝫ vt occurrēt absalon
suis dauid sedēs mulo. Cūqꝫ ingressus fuisset
mulus subter ꝯdensā quercū ⁊ magnā adhesit
caput eiꝰ quercui ⁊ illo suspēso inter celū ⁊ terrā
mulus cui insederat ptransiuit. Vidit autē hoc
q̄spiā. ⁊ nūciauit ioab dicēs: Vidi absalon pē/
dere de quercu. Et ait ioab viro q nunciauerat
ei. Si vidisti q̄re nō cōfodisti eū cū terra. ⁊ ego
dedissem tibi decem argenti siclos ⁊ vnum bal/
theū. Qui dixit ad ioab. Si appenderes in ma
nibus meis mille argenteos. neq̄qꝫ mitterē ma
num meā in filiū regis. Audiētibus .n. nobis
p̄cepit rex tibi ⁊ abisai ⁊ ethai dicens. Custodi/
te mihi pueꝝ absalon. Sed ⁊ si fecissem ꝯ aiam
meā audact̄ neq̄q̄ꝫ hoc regē latere potuisset. ⁊ tu
stares ex aduerso. Et ait ioab. Non sicut tu vis
sed aggrediar eū corā te. Tulit ergo ioab tres
lanceas in manu sua. ⁊ infixit eas in corde absa
lon. Cūqꝫ ad hec palpitaret herens in quercu.
cucurrerūt decem iuuenes armigeri ioab: ⁊ p/
cutiētes interfecerūt eū. Cecinit aūt ioab bucci
na. ⁊ retinuit ppl'm ne psequeret̄ fugientē isra
el: volēs parcere multitudini. Et tulerūt absa/
lon ⁊ ꝑiecerūt eū in saltu in foueā grādē ⁊ cō/
portauerūt sup eū aceruū lapidū magnū nimis
Oīs aūt israel fugit in tabernacula sua. Por/
ro absalon erexerit sibi cū adhuc viueret titulū
q ē i valle regis. Dixerat eni. Nō habeo filiū
⁊ hoc erit monumētū noīs mei. Vocauitqꝫ titu
lū noīe suo. ⁊ appellat̄ manus absalon vsqꝫ ad
hāc diē. Achimaas aūt filiꝰ sadoch ait. Curraꝫ
⁊ nūciabo regi. qđ iudiciū fecerit deꝰ de manu
inimicoꝝ eiꝰ. Ad quē ioab dixit. Nō eris nū/
cius in hac die sed nūciabis i alia: Hodie nolo
te nūciare. Filiꝰ eni reg' ē mortuꝰ. Et ait ioab
chusi. Vade. ⁊ nūcia regi q̄ vidisti. Adorauit
chusi ioab. ⁊ cucurrit. Rursus aūt achimaas fi
lius sadoch. dixit ad ioab. Quid impedit si etiā
ego curro post chusi. Dixitqꝫ ei ioab. Quid
vis currere fili mi. Veni huc. Non eris boni
nūcij baiulus. Qui rn̄dit. Quid eni si cucurre
ro. Et ait ei. Curre. Currens ergo achimaas
per viā cōpendij transiuit chusi. Dauid aūt se
debat iter duas portas. Speculator vo q erat
in fastigio porte super muꝝ. eleuans oculos vi
dit hominē currentē solū. ⁊ exclamans indica
uit regi. Dixitqꝫ rex. Si solus ē. bonꝰ ē nūciꝰ
in ore eius. Properante aūt illo ⁊ accedēte ꝓpiꝰ
vidit speculator hoīem alteꝝ currentē ⁊ vocife
rans in culmie ait. Apparet mihi alter hō. cur
rēs solus. Dixitqꝫ rex. Et iste bonus ē nūcius
Speculator āt ꝯtēplor ait cursū p̄oris quasi cur
sū achimaas filij sadoch. Et ait rex. Vir bonꝰ
ē. ⁊ nūciū portans bonū venit. Clamans autē
achimaas dixit ad regē. Salue rex. Et adorās
regē corā eo ꝓnꝰ in terrā ait. Benedictus dn̄s
deꝰ tuꝰ q cōclusit hoīes q leuauerūt manꝰ suas
ꝯtra dn̄m meū regē. Et ait rex. Est ne pax pue
ro absalon. Dixitqꝫ achimaas. Vidi tumultū
magnū cuꝫ mitteret ioab seruus tuus o rex me
seruū nescio aliud. Ad quē rex: transi ait. ⁊ sta
hic. Cūqꝫ ille transisset ⁊ staret: apparuit chusi
Et veniens ait. Bonū apporto nūciuꝫ dn̄e mi
rex. Iudicauit eni ꝑ te dn̄s hodie de manu oī
um q surrexerunt ꝯ te. Dixit aūt rex ad chusi.
Est ne pax puero absalon. Cui rn̄dēs chusi: fi
ant igt sic̄ puer inimici dn̄i mei reg'. ⁊ vniuer
si q cōsurgūt aduersus eū in malū. Cōtristatus

itaqꝫ rex: ascēdit cenaculū porte ⁊ fleuit. Et sic loquebat᷑ vadens. Fili mi absalon: absalon fi/li mi. Quis mihi tribuat vt ego moriar pro te: Absalon fili mi: fili mi absalon. XIX

Nunciatū ē aūt ioab q᷑ rex fleret ⁊ lugeret filiū suū. ⁊ versa ē victoria in luctū in die illa oī pplo. Audiuit. n. ppl's i die illa dici: dolet rex sup filio suo Et declinauit populus in die illa ingredi ciuitatē quō declinare solet ppl's versus ⁊ fugiēs de plio. Porro rex opuit caput suū. ⁊ clamabat voce magna. Fili mi absalon: absalon fili mi. Ingressus ḡ ioab ad regē in domū dixit Cōfudisti hodie vultus oiūʒ seruoꝝ tuoꝝ q saluā fecerūt aiam tuam. ⁊ aiam filioꝝ tuoꝝ. ⁊ filiaꝝ tuaꝝ. ⁊ aiam vxoꝝ tuaꝝ. ⁊ aiam cōcubinaꝝ tuaꝝ. Diligis odientes te ⁊ odio habes diligētes te. Et ondisti hodie q: nō curas de ducibꝰ tuis ⁊ d' seruis tuis. et vere cognoui modo: q: si absalō viueret ⁊ oēs nos occubuissemus: tūc placeret tibi. Nūc igit᷑ surge et ꝓcede. ⁊ alloquēs satisfac seruis tuis. Iuro. n. tibi p dn̄m q᷑ si nō exieris: ne vnus q dē remāsurꝰ sit tecū nocte hac. ⁊ peius erit hoc tibi q̄ʒ oia mala q̄ venerūt sup te ab adolescētia tua vsqꝫ in p̄sens. Surrexit ergo rex. ⁊ sedit in porta. Et oī pplo nūciatū ē q᷑ rex sedēt i porta. Venitqꝫ vniuersa multitudo corā rege. israel aūt fugit i tabernacula sua. O is q̄ʒ ppl's certabat i cūctis tribubꝰ israel dicēs: Rex liberauit nos de māu iimicoꝝ nr̄oꝝ: ipe saluauit nos de manu philistinoꝝ. ⁊ nūc fugit d' t'ra ꝓpt absalon Absalō aūt quē vnximus sup nos mortuus ē i bello. Vsqꝫq̄ siletis. ⁊ nō reducitis regē: Et ꝯsiliū totius isrl' venit ad regē. Rex vero dauid misit ad sadoch ⁊ abiathar sacerdotes dicēs: Loquimini ad maiores natu iuda dicētes: Cur venit nouissimi ad reducendū regē in domū suaʒ Sermo aūt ois israel puenerat ad regē in domo eius: q: dixerat rex. Hec dicetis ad populū Frēs mei vos: os meū ⁊ caro mea vos. Quare nouissimi reducitis regē: Et amase dicite: Nōne os meū es ⁊ caro mea: Hec faciat mihi deus. ⁊ hec addat. si nō mḡr militie fueris corā me oī tpe ꝓ ioab. Et inclinauit cor oiūʒ viroꝝ iuda q̄si viri vnius. Miseruntqꝫ ad regē dicētes Reuertere tu ⁊ oēs serui tui. ⁊ reuersus ē rex. Et venit vsqꝫ iordanē. ⁊ ois iuda venit vsqꝫ i galgala vt occurreret regi ⁊ trāsduceret eū iordanē Festinauit aūt semei filius gera filij gemini de bahuri. ⁊ descēdit cū viris iuda in occursuʒ regis dauid cū mille viris de beniamin. et siba puer de domo saul ⁊ q̄ndecīʒ filij eius ac viginti serui erāt cū eo. Et irrūpētes iordanē ante regē transierūt vada vt transducerēt domuʒ regis ⁊ facerēt iuxta iussionē eius. Semei autē filius gera ꝓstratus corā rege cū iam transisset iordanē. dixit ad eū. Ne reputes mihi dn̄e mi, iniq̄tatē neqꝫ memineris iniuriarū serui tui in die qua egressus es dn̄e mi rex de irl'm neqꝫ ponas rex i corde tuo. Agnosco eni fuꝰ tuꝰ pctm̄ meū. ⁊ iccirco hodie p̄mus veni de oī domo ioseph: descēdiqꝫ in occursū dn̄i mei regis. Rn̄dēs vero abisai filius saruie dixit. Nūq̄d ꝓ his vbis nō occidet᷑ semei q maledixit xp̄o dn̄i. Et ait dauid. Quid mihi ⁊ vobis filij saruie. Cur efficimi mihi hodie i sathā. Ergo ne hodie interficiet᷑ vir i isrl'. An ignoro hodie me factū regē sup israel. Et ait rex semei. Nō morieris. Iurauitqꝫ ei. Miphiboseth q̄ʒ filius saul descēdit in occursū regis illotis pedibus ⁊ intonsa barba. vestesqꝫ suas non lauerata a die q̄ egressus fuerat rex vsqꝫ ad diē reuersiōis eius in pace. Cūqꝫ occurrisset regi. dixit ei rex. Quare non venisti mecū miphiboseth. Et rn̄dēs ait. Dn̄e mi rex seruꝰ meus cōtēpsit me. Dixitqꝫ ei: ego famulus tuus vt sterneret mihi asinū ⁊ descendēs abirē cū rege. Claudus eni sū seruus tuus Insup ⁊ accusauit me suū tuū ad te dn̄m meū regē. Tu āt dn̄e mi rex sicut angelus dei es. fac qd' placitū ē tibi. Neqꝫ eni fuit domus patris mei nisi morti obnoxia dn̄o meo regi: tu āt posuisti me seruū tuum inter cōuiuas mense tue. Quid ergo habeo iuste q̄rele: aut q̄d possū vltra vociferari ad regeʒ. Ait ergo ei rex. Quid vltra loq̄ris. Fixū est qd' locutus sū. Tu ⁊ siba diuidite possessiōes. Rn̄ditqꝫ miphiboseth regi. Etiā cūcta accipiat. postq̄ʒ reuersus est dn̄s meus rex pacifice i domū suā. Berçellai q̄ʒ galaadites senex valde descēdēs de rogelim trāduxit regē iordanē paratus etiā vltra fluuiū ꝓsequi eū. Erat aūt berçellai galaadites senex valde. i. octogenarius. ⁊ ipe prebuit alimenta regi cū moraret᷑ i castris. Fuit quippe vir diues nimis. Dixit itaqꝫ rex ad berçellai. Veni meçuʒ vt requiescas securus in hirl'm. ⁊ ait berçellai ad regē. Quot sūt dies annoꝝ vite mee vt ascēdā cū rege in irl'm Octogenarius sū hodie Nūq̄d viget sensus mei ad discernendum suaue aut amaꝝ: aut delectare potest suū tuum cibꝰ aut potꝰ. vel audire possū vltra vocē cātoꝝ atqꝫ cātatricum: Quare seruus tuus fit oneri dn̄o meo regi. Paululū ꝓcedā famulus tuus ab iordane tecū. Nō indigeo hac vicissitudine sed obsecro vt reuertar seruus tuus. ⁊ moriar i

ciuitate mea: ⁊ sepeliar iuxta sepulchꝛuꝫ patris mei ⁊ matris mee. Est aūt seruꝰ tuus chamaā: ipse vadat tecū dn̄e mi rex. ⁊ fac ei qcqd bonuꝫ tibi videt̄. Dixit itaqꝫ ei rex: Mecum transeat chamaā. ⁊ ego faciā ei qcqd tibi placuerit ⁊ oē qđ petieris a me impetrabis. Cumqꝫ transisset vniuersus populꝰ ⁊ rex iordanē. restitit. ⁊ osculatus ē rex berçellai ⁊ benedixit ei: ⁊ ille reuersus ē in locū suū Transiuit ergo rex in galgalā ⁊ chamaā cū eo. Ois aūt populꝰ iuda trāsduxerat regem ⁊ media tm̄ pars affuerat de populo israel. Itaqꝫ oēs viri israel ꝯcurrētes ad regē dixerūt ei: Quare te furati sūt frēs nr̄i viri iuda. ⁊ trāsduxerūt ei regē ⁊ domū eiꝰ iordanem oēsqꝫ viros dauid cū eo? Et rn̄dit ois vir iuda ad viros israel. Quia mihi ꝓpioꝛ est rex. Cur irasceris sub hac re: Nūqd comedimꝰ aliqd ex rege: aut munera nobis data sūt. Et rn̄dit vir israel ad viros iuda ⁊ ait. Decē partibꝰ maioꝛ ego sū apud regē magisqꝫ ad me ꝑtinet dauid q̄ꝫ ad te. Cur fecisti mihi iuriā. et nō mihi nūciatū ē prioꝛi vt reducerē regē meū? Duriꝰ aūt rn̄derūt viri iuda viris israel. XX

Accidit qͦꝫ vt ibi eēt vir belial noie siba filius bochꝛi vir geminꝰ ⁊ cecinit buccina. ⁊ ait. Nō ē nobis pars in dauid neqꝫ hereditas in filio isai. Reuertē i tabernacula tua israel. Et sepatus ē ois israel a dauid secutusqꝫ est siba filiū bochꝛi: viri autē iuda adheserūt regi suo a iordane vsqꝫ hierusalē Cūqꝫ venisset rex in domū suā in hierusalē: tulit decē mulieres cōcubinas q̄s dereliq̄rat ad custodiēdā domū: ⁊ tradidit eas in custodiam: alimēta eis p̄bēs. Et nō ē ingressus ad eas ſꝫ erāt clause vsqꝫ in diē mortis sue in viduitate viuentes: dixit aūt rex amase. Cōuoca mihi oēs viros iuda in diē tertiuꝫ. ⁊ tu adesto p̄sens. Abijt ergo amasa vt cōuocaret iudā ⁊ moꝛatꝰ ē extra palaciū qđ ei cōstituerat rex. Ait aūt dauid ad abisai. Nūc magis afflicturꝰ ē nos siba filiꝰ bochꝛi q̄ꝫ absalon. Tolle ergo suos dn̄i tui ⁊ perseqūre eum ne forte inueniat ciuitates munitas ⁊ effugiat nos. Egressi sūt ergo cuꝫ eoꝰ viri ioab: celethi quoqꝫ ⁊ felethi. ⁊ oēs robusti exierūt de hierusalē ad persequēduꝫ siba filiuꝫ bochꝛi. Cūqꝫ illi eēnt iuxta lapidē grādē q ē in gabaon: amasa veniēs occurrit eis. Porro ioab vestitꝰ erat tunica stricta ad mēsurā habitus sui. ⁊ desuper accinctus gladio depēdēte vsqꝫ ad ilia in vagina: q fabricatus leui motu egredi poterat ⁊ percutere. Dixit itaqꝫ ioab ad amasam. Salue mi frater. Et tenuit manu dextra mentū amase q̄si osculās eū Porro amasa nō obseruauit gladiū quē habebat ioab. Qui ꝑcussit euꝫ in latere. et effudit intestina eius in terrā. ⁊ mortuus ē nec scđm vulnus apposuit. Ioab aūt ⁊ abisai frat eiꝰ ꝑsecuti sūt siba filiū bochꝛi. Interea qdā viri cuꝫ stetissent iuxta cadauer amase de socijs ioab dixerunt: Ecce q esse voluit ꝓ ioab comes dauid. Amasa autē ꝯspersus sanguine iacebat in media via. Vidit hoc qdā vir ꝙ subsisteret ois ppl's ad vidēdū eū ⁊ amouit amasā de via in agrū: operuitqꝫ eū vestimēto ne subsisterēt trāseūtes ꝓpter eū. Amoto ergo illo de via transibat ois vir sequēs ioab ad persequēdū siba filiū bochꝛi. Porro ille trāsierat ꝑ oēs tribꝰ isrl' vsqꝫ in abelaꝫ ⁊ in bethmacha: oēsqꝫ viri electi cōgregati fuerāt ad eū. Venerūt itaqꝫ ⁊ oppugnabāt eū in abela ⁊ in bethmacha. ⁊ circūdederūt munitiōibꝰ ciuitatē. ⁊ obsessa ē vrbs. ois aūt turba q̄ erat cum ioab moliebat̄ destruere muros. Et exclamauit mulier sapiēs de ciuitate. Audite audite. dicite ioab: appropinq̄ huc ⁊ loquar tecū. Qui cum accessisset ad eam: ait illi Tu es ioab? Et ille respōdit: Ego. Ad quē sic locuta est. Audi sermones ancille tue. Qui respōdit: Audio. Rursūqꝫ illa: sermo inq̄t dicebat̄ in veteri ꝓuerbio. Qui interrogāt interrogent in abela ⁊ sic ꝑficiebāt. Nōne ego sū q̄ rn̄deo veritatē in isrl'. ⁊ tu q̄ris subuertē ciuitatē ⁊ euertē matrē in isrl'? Quare p̄cipitas hereditatē dn̄i? Rn̄dēsqꝫ ioab ait. Absit absit hoc a me. nō p̄cipito neqꝫ d̄molioꝛ. Nō se sic hꝫ res Sꝫ hō de mōte effraim siba filiꝰ bochꝛi cognomine leuauit manū suā ꝯ regē dauid. Tradite illū solū. ⁊ recedemꝰ a ciuitate. Et ait mulier ad ioab. Ecce caput eiꝰ mittet̄ ad te per murū. Ingressa ē ergo ad oēm populū: ⁊ locuta ē eis sapiēter. Qui abscisū caput sibe filij bochꝛi proiecerūt ad ioab. Et ille cecinit tuba. ⁊ recesserunt ab vrbe vnꝰqsqꝫ in tabernacula sua. Ioab aūt reuersus ē hierusalē ad regē. Fuit ergͦ ioab suꝑ oēm exercitū israel banaias aūt filiꝰ ioiade super ceretheos ⁊ feletheos: aduraꝫ ꝟo suꝑ tributa. Porro iosaphat filiꝰ abilud a cōmētarijs. Siba aūt scriba: sadoch ꝟo ⁊ abiathar sacerdotes hirā aūt hiraites erat sacerdos dauid. XXI

Facta est quoqꝫ fames in diebus dauid tribꝰ ānis iugiter. Et ꝯsuluit dauid oraculū dn̄i: dixitqꝫ dn̄s: Propter saul et domū sanguinū: qꝛ occidit gabaonitas. Vocatis ergo gabaonitis rex. dixit ad eos. Porro gabaonite nō erant de filijs israel: sed reliquie ammoꝛreoꝝ. Filij quippe israel iurauerāt eis

⁊ voluit saul pcutere eos zelo q̄si ꝓ filijs israel
⁊ iuda. Dixit ġ dauid ad gabaonitas. Quid fa
ciam vobis: ⁊ qđ erit vestri piaculū vt bṅdica/
tis hereditati dñi? Dixeruntq; ei gabaonite: Nō
ē nobis sup argēto ⁊ auro q̄stio: sed ꝯ saul ⁊ cō
tra domū ei⁹: neq; volum⁹ vt interficiat̃ hō de
israel. Ad q̄s rex ait: Quid ġ vultis vt faciam
vobis? Qui dixerūt regi: Virū q attriuit nos
⁊ opp̄ssit iniq̄ ita delere debem⁹: vt nec vn⁹ q/
dē residu⁹ sit de stirpe ei⁹ in cūctis finib⁹ israel
Dent̃ nobis septē viri de filijs ei⁹ vt crucifiga
mus eos dño in gabaa saul quōdā electi domi
ni. Et ait rex. Ego dabo. Pepercitq; rex mi/
phiboseth filio ionathe filij saul ꝓpter iusiuran
dū qđ fuit int̃ dauid ⁊ ionathan filiū saul. Tulit
itaq; rex duos filios respha filie abia. quos pe
perit saul: armoni ⁊ miphiboseth ⁊ q̄nq; filios
michol filie saul q̄s genuerat hadrieli filio ber
zellai qui fuit de molathi: ⁊ dedit eos in man⁹
gabaonitaꝝ q crucifixerūt eos in monte coram
dño. Et ceciderūt hi septē simul occisi in dieb⁹
messis prime incipiēte messiōe ordei. Tollēs
aūt respha filia abia ciliciū substrauit sibi supra
petrā ab initio messis donec stillaret aqua sup
eos de celo ⁊ nō dimisit aues lacerare eos per
diē neq; bestias per noctē. Et nūciata sunt da/
uid q̄ fecerat respha filia abia cōcubina saul. Et
abijt dauid ⁊ tulit ossa saul ⁊ ossa ionathe filij ei⁹
a viris iabes galaad q furati fuerant ea de pla/
tea bethsan in qua suspenderant eos philistijm
cū interfecissent saul in gelboe. ⁊ asportauit inde
ossa saul ⁊ ossa ionathe filij ei⁹ ⁊ colligētes ossa
eoꝝ q affixi fuerāt sepelierūt ea cū ossibus saul
⁊ ionathe filij ei⁹ in t̄ra beniamī in latere in se/
pulchro cis patris ei⁹. Feceruntq; oīa q̄ p̄cepe/
rat rex. ⁊ repropitiat⁹ ē de⁹ terre post hec. Fa/
ctū ē aūt rursū p̄liū philistinoꝝ aduersū israhel.
⁊ descēdit dauid ⁊ s̄ui ei⁹ cū eo. ⁊ pugnabāt cō
tra philistijm. Deficiēte aūt dauid: iesbidenob
q fuit de genere arafa cui⁹ ferrū haste trecentas
vncias appendebat. ⁊ accinct⁹ erat ense nouo
nis⁹ ē percutere dauid. p̄sidioq; ei fuit abisai
filius saruie ⁊ p̄cussū philisteū interfecit. Tūc
iurauerūt viri dauid dicētes: Jā nō egredie/
ris nobiscū in bellū ne extinguas lucernā israel
Secūdū quoq; fuit bellū i gob ꝯtra philisteos
Tūc p̄cussit sobochai de vsathi: saph de stirpe
arafa de genere gigātū. Tertiū q; fuit bellū in
gob ꝯtra philisteos in q̄ p̄cussit adeodat⁹ filius
salt⁹ polymitari⁹ bethleemites goliath gethēū
cui⁹ hastile haste erat quasi liciatoriū texentium
Quartū bellū fuit in geth quo vir fuit excelsus
q̄ senos ī manib⁹ pedibusq; habebat digitos. i.
viginti ⁊ q̄ttuor. ⁊ erat de origine arafa. ⁊ blas/
phemauit israel. Percussit aūt eū ionathas fili⁹
sāmaa fr̄is dauid. Hi q̄ttuor nati sūt de arafa
in geth. ⁊ ceciderūt in manu dauid ⁊ s̄uoꝝ ei⁹.

XXII

Locut⁹ ē aūt dauid dño vba
carmis hui⁹. in die q̄ liberauit eū dñs
de manu oīuz inimicoꝝ suoꝝ. ⁊ de mānu
saul. ⁊ ait: Dñs petra mea ⁊ robur meū: ⁊ sal/
uator meus. De⁹ dñs fortis meus: sperabo in
eū. Scutū meū ⁊ cornu salut̃ mee eleuator me⁹
⁊ refugiū meū saluator me⁹: de iniq̄tate libera
bis me. Laudabilē inuocabo dñm. ⁊ ab inimi
cis meis saluus ero. Quia circūdederūt me cō
tritiōes mortis: torrentes belial terruerunt me
Funes inferi circunderunt me: p̄uenerunt me
laquei mortis. In tribulatione inuocabo dñm
⁊ ad deū meuz clamabo. Et exaudiet de templo
sancto suo vocē meā: ⁊ clamor meus veniet ad
aures eius. Cōmota est ⁊ cōtremuit terra: fun
damenta montiū cōcussa sūt ⁊ conquassata: q̄m
irat⁹ ē eis. Ascēdit fum⁹ de narib⁹ ei⁹. et ignis
de ore eius vorauit: carbones succēsi sūt ab eo.
Et inclinauit celos et descēdit: et caligo sub pe
dib⁹ ei⁹. Et ascēdit sup cherubin et volauit: et
lapsus est sup pennas venti. Posuit tenebras
in circuitu suo latibulū: cribrans aquas de nu/
bib⁹ celoꝝ. Pre fulgure in cōspectu ei⁹: succen
si sunt carbones ignis. Tonabit de celo domi/
nus. et excelsus dabit vocē suā. Misit sagittas
suas et dissipauit eos: fulgura et consūpsit eos.
Et apparuerūt effusiōes maris: et reuelata sūt
fūdamēta orbis ab increpatiōe dñi: ab inspira
tiōe sp̄us furoris eius. Misit de celo et assūpsit
me: et traxit me de aq̄s m̄ltis. Liberauit me ab
inimico meo potētissimo: et ab his qui oderant
me: q̄m robustiores me erant. Preuenit me i
die afflictiōis mee: et fact⁹ ē dñs firmamentum
meū. Et eduxit me in latitudinē: liberauit me
q̄r cōplacui ei. Retribuet mihi dñs s̄m iusticiā
meam: et s̄m mundiciam manuū meaꝝ reddet
mihi. Quia custodiui vias dñi: et non egi ipie
a deo meo. Oia eni iudicia ei⁹ i ꝯspectu meo. ⁊
p̄cepta eius nō amoui a me. Et ero perfect⁹ co
rā eo: ⁊ custodiā me ab iniq̄tate mea. Et resti/
tuet mihi dominus s̄z iusticiā meā. ⁊ s̄m mun
diciā manuuz meaꝝ in conspectu oculoꝝ suoꝝ
Cū scō scūs eris: ⁊ cū robusto perfectus. Et cū
electo electus eris: ⁊ cū peruerso peruerteris. Et
populū paupē saluū facies: oculisq; tuis excel
sos humiliabis. Quia tu lucerna mea dñe: et
tu domine illumiabis tenebras meas. In te. n.

currā accinct⁹ in deo meo trāsiliā murū. Deꝰ imaculata via eiꝰ: eloquiū domini igne examiatū scutū est oīuꝫ sperantiū in se. Quis est deꝰ pter dn̄m. ⁊ qs fortis pter deū nr̄m? Deꝰ q accinxit me fortitudine. ⁊ cōplanauit perfectā viā meā Coequās pedes meos ceruis: ⁊ super excelsa mea statuens me. Docēs man⁹ meas ad preliū ⁊ cōponēs q̄si arcū ereū brachia mea. Dedisti mihi clypeū salutis tue: ⁊ māsuetudo mea multiplicauit me. Dilatabis gressus meos subtus me: ⁊ nō deficiēt tali mei. Persequar inimicos meos ⁊ cōterā: ⁊ nō cōuertar donec cōsumam eos. Cōsumā eos ⁊ cōfringā vt nō cōsurgant cadēt sub pedibus meis. Accinxisti me fortitudine ad pliū: incuruasti resistētes mihi subtus me. Inimicos meos dedisti mihi dorsū: odientes me: ⁊ disperdā eos. Clamabūt ⁊ non erit q saluet ad dn̄ꝫ. ⁊ nō exaudiet eos Delebo eos vt puluerē terre: q̄si lutū plateaꝝ cōminuā eos atqꝫ confringā. Saluabis me a ꝯtradictiōibus ppl'i mei: custodies me in caput gentiū. Populus quē ignoro seruiet mihi: filij alieni resistent mihi. auditu auris obedient mihi. Filij alieni defluxerūt: ⁊ ꝯtrahent̄ in angustijs suis Viuit dn̄s ⁊ bn̄dict⁹ deus meꝰ. ⁊ exaltabit̄ deꝰ fortis salutis mee. Deus q das vindictas mihi ⁊ deijcis ppl'os sub me. Qui educis me ab inimicis meis: ⁊ a resistētibus mihi eleuas me: a viro iniq̄ liberabis me. Propterea ꝯfitebor tibi dn̄e in gētibus ⁊ noī tuo cātabo. Magnificans salutes regis sui: ⁊ faciēs miām xp̄o suo dauid: ⁊ semini ei⁹ in sempiternū. XXIII

Hec aūt sūt v̄ba nouissima que dixit dauid fili⁹ isai. Dixit vir cui cōstitutuꝫ est de xp̄o dei iacob: egregi⁹ psaltes israel. Sp̄us dn̄i locut⁹ ē p me. ⁊ sermo eiꝰ per linguā meā. Dixit: Deꝰ israel mihi locut⁹ ē fortis isrl'. Dn̄ator hoīuꝫ iust⁹: dn̄ator in timore dei. Sicut lux aurore oriente sole mane absqꝫ nubib⁹ rutilat: ⁊ sicut pluuijs germinat herba de terra. Nec tanta est domus mea apud deū: vt pactuꝫ eternū iniret mecū firmū in oīb⁹ atqꝫ munituꝫ Cūcta eni sal⁹ mea ⁊ oīs voluntas. nec ē qcqꝫ ex eo q̄ non germinet. Preuaricatores aūt qͦ q̄si spine euellent̄ vniuersi: q̄ non tollūt̄ manibus. Et si qs tangere voluerit eas: armabitur ferro ⁊ ligno lanceato: igneqꝫ succense comburent̄ vsqꝫ ad nihilū. Hec nomia fortiū dauid Dauid sedēs in cathedra sapiētissim⁹ pnceps inter tres. Ipse ē q̄si tenerrim⁹ ligni v̄micul⁹ q octingentos interfecit impetu vno. post hūc eleaçar fili⁹ patrui ei⁹ ahoites iter tres fortes q erant cū dauid qn̄ exprobrauerunt philistijm et cōgregati sūt illuc in preliū. Cūqꝫ ascendissent filij israel: ipse stetit ⁊ percussit philisteos donec deficeret man⁹ eius. ⁊ obrigesceret cū gladio. Fecitqꝫ dn̄s salutē magnā in die illa. ⁊ ppl's q fugerat reuersus ē ad cesoꝝ spolia detrahenda Et post hūc semma filius agge de arari. et congregati sūt philistijm in statione. Erat quippe ibi ager lente plen⁹. Cūqꝫ fugisset popul⁹ a facie philistijm stetit ille in medio agri. et tutus ē eū. Percussitqꝫ philisteos. ⁊ fecit domin⁹ salutē magnā. Necnō ⁊ ante descenderāt tres q erāt pncipes inter triginta. ⁊ venerāt tpe messis ad dauid in speluncā odollā Castra aūt philistinoꝝ erāt posita in valle gigantuꝫ. et dauid erat in p̄sidio. Porro statio philistinoꝝ tunc erat in bethleē. Desiderauit ergo dauid aquaꝫ de lacu. ⁊ ait: Si qs mihi daret potū aque de cisterna q̄ ē in bethleē iuxta portā. Irruperūt ḡ tres fortes castra philistinoꝝ ⁊ hauserūt aquaꝫ de cisterna bethleem q̄ erat iuxta portam et attulerūt ad dauid. At ille noluit bibere: sed libauit eam dn̄o dicens: Propitius sit mihi dominus ne faciā hoc. Nū sanguinē hoīum istoꝝ q ꝓfecti sūt. ⁊ aīaꝝ piculū bibam? Noluit ḡ bibē Hec fecerūt tres robustissimi. Abisai q̄ꝫ frater ioab filius saruie pnceps erat de trib⁹ Ipse ē q leuauit hastā suā ꝯ̄ trecētos q̄s interfecit noiatus in trib⁹ ⁊ inter tres nobilior eratqꝫ eoꝝ pnceps ſꝫ vsqꝫ ad tres pmos nō puenerat. Et banaias filius ioiade viri fortissimi magnoꝝ operū de capsel. Ipse pcussit duos leones moab. ⁊ ipse descendit ⁊ pcussit leonē in media cisterna in diebus niuis. Ipse q̄ꝫ interfecit viꝝ egyptiū viꝝ dignū spectaculo hn̄tē in manu hastā Itaqꝫ cū descēdisset ad eū in v̄ga: vi extorsit hastā de manu egyptij. ⁊ īterfecit eū hasta sua. Hec fecit banaias filius ioiade. Et ipse nominatus inter tres robustos qui erāt īnt̄ triginta nobiliores verūtn̄ vsqꝫ ad tres nō puenerat Fecitqꝫ eum sibi dauid auricularium a secreto. Asahel frater ioab inter triginta. Eleanā fili⁹ patrui eius d̄ bethleē. Sēma de arari. Elicha de arodi. Heles de phalti. Hira filius acces de thecua. Abieser de anathot. Mobōnai de vsathi. Selmon aboites Macharai netophatites. Eleph filius baana. ⁊ ipse netophatites. Itai filius ribai. de gebeeth filioruꝫ beniamin Banai pharatonites. Heldai de torrente gaas. Albialbon arbathites. Açamaueth de beromi. Eliaba de salboni. Filij iasen: ionathan narā. Sēma de orodi. Haiā filius sarar aro-

thites. Elifeleth filiꝰ aalbai filij maachiti. He
liā filius achitofel gelonites. Esrai de carmelo
Farai de arbi. Igaal filius nathan de soba.
Bonni de gaddi. Selech ḋ ammoni. Naarai
berothites armiger ioab f.lie saruie. Hira hie
trites. Gareb et ipe hietrites. Vrias etheus.
O ēs triginta septē.

XXIIII

[E]T addidit furor dñi irasci contra israel
cōmouitq₃ dauid in eis dicētē. Vade
numera israel ⁊ iudā. Dixitq₃ rex ad
ioab principem exercitus sui. Perambula om
nes tribus israel a dan vsq₃ ad bersabee. ⁊ nu
mera ppl'm vt sciā nūeꝝ eius. Dixitq₃ ioab re
gi. Adaugeat dñs deus tuus ad populū tuū
quantus nunc ē iterūq₃ cētuplicet i ɔspectu dñi
mei regis. S₃ qd sibi dñs meus rex vult in re
huiuscemodi. Obtinuit autē ſmo regis vba
ioab regis. ⁊ pncipum exercitus. Egressusq₃
est ioab et pncipes militum a facie regis vt nu
merarēt populum israel Cumq₃ ptransissent
iordanē. venerūt i aroer ad dexterā vrbis q̄ ē
i valle gad. ⁊ p iacer trāsierūt i galaad ⁊ i terrā
iferiorē hodsi. ⁊ venerūt in dan silvestria. Cir
cuieūtesq₃ iux᷑ sidonē trāsierūt ,ppe menia tyri ⁊
oēm terrā euei ⁊ chananei. venerūtq₃ ad meri
diē iuda in bersabee. ⁊ lustrata vniuersa terra.
affuerūt post nouē mēses ⁊ viginti dies in ir'l'm
Dedit ḡ ioab numeꝝ descriptionis ppl'i regi.
Et iuēta sūt de isr'l octingēta milia viroꝝ fortiū
q educerēt gladiū. ⁊ de iuda qngenta milia pu
gnatoꝝ. Percussit aūt cor dauid eū postq₃ nu
meratꝰ ē ppl's. Et dixit dauid ad dñm. Pecca
ui valde i h facto. s₃ pcor dñe vt trāsferas iniq
tatē serui tui q: stulte egi nimis. Surrexit itaq₃
dauid mane. ⁊ sermo dñi factꝰ ē ad gad ,pphe/
tā ⁊ vidētem dicens. Vade ⁊ loq̄re ad dauid.
Hec dicit dñs. Triū tibi dat᷑ optio. elige vnū
qđ volueris ex his vt faciā tibi. Cūq₃ venisset
gad ad dauid nūciauit ei dicēs. Aut septē ānis
veniet tibi fames i terra tua: aut tribꝰ mēsibꝰ fu
gies aduersarios tuos ⁊ illi te psequent᷑: aut cer
te tribus diebus erit pestilētia i terra tua. Nūc
ergo delibera. ⁊ vide quē rñdeā ei q me misit
sermonē. Dixit aūt dauid ad gad. Coartor ni
mis. Sed meliꝰ ē vt incidā in manꝰ dñi: multe
eni mie eius sūt: q̄ꝫ i manꝰ hoīum. Immisitq₃
dñs pestilentiā i israel. de mane vsq₃ ad tps cō
stitutū. ⁊ mortui sūt ex populo a dan vsq₃ bersa
bee septuaginta milia viroꝝ. Cūq₃ extendisset
manū suā angelus dñi sup ir'l'm vt disperderet eā
misertus ē dñs sup afflictionē. ⁊ ait angelo per
cutienti populū. Sufficit nūc. ɔtine manū tuā

Erat aūt angelus dñi iuxta aream areuna iebu
sei. Dixitq₃ dauid ad dñm cū vidisset angelū
cedētē populū. Ego sū q peccaui ⁊ ego iniq̄ egi
isti q oues sūt qd fecerunt. Vertat᷑ obsecro ma
nꝰ tua cōtra me ⁊ ɔtra domū pris mei. Venit
aūt gad propheta ad dauid i die illa. et dixit ei.
Ascēde ⁊ ɔstitue altare dño i area areuna iebu
sei. Et ascēdit dauid iuxta sermonē gad q̄ pce/
pat ei dominꝰ. Cōspiciēsq₃ areuna aiaduertit
regē ⁊ seruos eiꝰ trāsire ad se. ⁊ egressus ado/
rauit regē ,pno vultu i terrā. ⁊ ait. Quid cause ē
vt veniat dominꝰ meꝰ rex ad seruū suū. Cui da
uid ait. Vt emā a te areā. ⁊ edificē altare domi
no. ⁊ cesset interfectio que grassat᷑ i populo. Et
ait areuna ad dauid. Accipiat ⁊ offerat dominꝰ
meus rex. sicut placet ei. Habes boues i holo
caustū. ⁊ plaustrū ⁊ iuga boū in vsum lignoꝝ.
Oia dedit areuna regi. Dixitq₃ areuna ad re
gē. Dñs deꝰ tuus suscipiat votū tuum. Cui re
spōdēs rex ait. Nequaq̄ vt vis. s₃ emā pcio a te.
⁊ nō offerā dño deo meo holocausta gratuita.
Emit ḡ dauid areā ⁊ boues. argēti siclis qnq̄/
ginta. ⁊ edificauit ibi dauid altare dño. ⁊ obtu/
lit holocausta ⁊ pacifica. Et ,ppitiatꝰ ē dominꝰ
terre. ⁊ cohibita ē plaga ab israel.

¶ Explicit secūdꝰ liber Samuelis. Incipit lib
pmꝰ Malachim. i. Regū tertiꝰ. Capitulū I

[E]T rex dauid senuerat. habebatq₃
etatis plurimos dies. Cūq₃ opi/
ret᷑ vestibꝰ nō calefiebat. Dixerūt
ḡ ei serui sui. Queramus dño nr̄o
regi adolescētulā virginē. et stet
corā rege. ⁊ foueat eū: dormiatq₃ in sinu suo. ⁊
calefaciat dñm nr̄m regē. Quesierūt igit᷑ ado/
lescentulam speciosam in omnibus finibꝰ isra/
el. ⁊ inuenerūt abisac sunamitē. ⁊ adduxerūt eā
ad regem. Erat aūt puella pulchra nimis dor/
miebatq₃ cū rege ⁊ ministrabat ei: rex vo nō
cognouit eam. Adonias aūt filius agith. eleua
bat᷑ dicēs. Ego regnabo. Fecitq₃ sibi currū et
eqtes. ⁊ qnquaginta viros q currerēt ante eū.
Nec corripuit eū pr̄ suus aliqn̄ dicēs. Quare
hoc fecisti. Erat aūt ⁊ ipe pulcher valde secun/
dus natu post absalon. Et sermo eiꝰ cū ioab fi/
lio saruie ⁊ cū abiathar sacerdote q adiuuabant
ptes adonie. Sadoch vero sacerdos ⁊ banai/
as filius ioiade ⁊ nathan ,ppheta ⁊ semei ⁊ cele
thi ⁊ felethi ⁊ oē robur exercitus dauid nō erat
cū adonia. Immolatis ergo adonias arietibꝰ
⁊ vitulis ⁊ vniuersꝭ pinguibus iux᷑ lapidē çoe
leth q erat vicinus fonti rogel: vocauit vniuer
sos fratres suos filios regis. ⁊ oēs viros iuda

fuos regis nathā aūt ꝓphetā ⁊ banaiā ⁊ robu/stos q̄sq3: ⁊ salomōc3 fr̄e3 suū nō vocauit. Dixit itaq3 nathan ad bersabee matrē salomōis. Nun audisti q̄ regnauerit adonias fili⁹ agith. ⁊ dn̄s nr̄ dauid h̄ ignorat. Nūc ḡ veni accipe ꝯsiliū a me ⁊ salua aīa3 tuā. filij q3 tui salomōis. Vade ⁊ ingredere ad regē dauid ⁊ dic ei. Nōne tu dn̄e mi rex iurasti mihi ancille tue. dicēs q̄ salomō filius tu⁹ regnabit p⁹ me ⁊ ip̄e sedebit i solio meo. Quare ḡ regnat adonias. Et adhuc ibi te loq̄nte cū rege ego veniā post te: ⁊ cōplebo ꝟmōes tuos. Ingressa est itaq3 bersabee ad regē i cubiculo. Rex aūt senuerat nimis: ⁊ abisac sunamitis ministrabat ei. Inclinauit se bersabee ⁊ adorauit regē. Ad quā3 rex. quid tibi inquit vis. Que respondēs ait. Dn̄e mi rex tu iurasti per dn̄m deum tuum ancille tue: salomon filius tu⁹ regnabit post me ⁊ ip̄e sedebit in solio meo: ⁊ ecce nunc adonias regnat te dn̄e mi rex ignorante. Mactauit boues ⁊ pinguia q̄q3 ⁊ arietes plurimos. ⁊ vocauit oēs filios regis: abiathar q3 sacerdotē ⁊ ioab principem militie: salomonē aūt seruū tuum non vocauit. Verūtamen dn̄e mi rex in te oculi respiciūt totius isrl̄. vt indices eis q̄s sedere debeat in solio tuo dn̄e mi rex post te. Eritq3 cum dormierit dominus me⁹ rex cū p̄ribus suis erimus ego ⁊ fili⁹ meus peccōres. Adh illa loq̄nte cū rege nathan ꝓpha venit. Et nunciauerūt regi dicētes. Adest nathan ꝓpha. Cūq3 itro isset in ꝯspectu regis ⁊ adorasset eū ꝓn⁹ i t̄ra3: dixit nathan. Dn̄e mi rex tu dixisti adonias regnet post me: ⁊ ip̄e sedeat super thronū meū. Quia descendit hodie ⁊ immolauit boues ⁊ pinguia ⁊ arietes plurimos. ⁊ vocauit vniuersos filios regis ⁊ principes: abiathar quoq3 sacerdotē: illisq3 vescentibus ⁊ bibētibus corā eo: ⁊ dicētibus viuat rex adonias: me ꝟuū tuu3 ⁊ sadoch sacerdotem: ⁊ banaiam filiū ioade. ⁊ famulū tuum salomonē non vocauit. Nunqd a dn̄o meo rege exiuit hoc ꝟbum: ⁊ mihi nō indicasti seruo tuo q̄s sessurus esset sup thronū dn̄i mei regis post eū. Et rn̄dit rex dauid dicēs. Vocate ad me bersabee. Que cū fuisset ingressa coram rege ⁊ stetisset āte eū: iurauit rex ⁊ ait. Viuit dn̄s qui eruit aīam mea3 de oi angustia: q2 sicut iurauit tibi per dn̄m deum israel dicens. salomon filius tu⁹ regnabit post me. ⁊ ip̄e sedebit sup soliu3 meū ꝓ me: sic faciā hodie. Sūmissoq3 bersabee i t̄rā vultu: adorauit regē dicens. Viuat dn̄s meus rex dauid in et'nū. Dixit quoq3 rex dauid. Vocate mihi sadoch sacerdotē ⁊ nathan ꝓphetā. et banaiā filiu3 ioiade. Qui cum ingressi fuissent coram rege. dixit ad eos. Tollite vobiscum seruos domini vestri. ⁊ imponite salomonem filium meum super mulam meam. ⁊ ducite eum in gion. ⁊ vngat eum ibi sadoch sacerdos ⁊ nathā ꝓpheta in regem super israel. Et canetis buccina atq3 dicetis. Viuat rex salomon. Et ascendetis post eum. ⁊ venietis in irl'm. ⁊ sedebit super solium meum. ⁊ ip̄e regnabit ꝓ me. illiq3 p̄cipiam vt sit dux super israel ⁊ super iuda. Et rn̄dit banaias filius ioiade regi dicens. Amen Sic loquat̄ dn̄s de⁹ domini mei regis. Quō fuit dn̄s cū dn̄o meo rege. sic sit cum salomone. ⁊ sublimius faciat soliū ei⁹ a solio domini mei regis dauid. Descendit ḡ sadoch sacerdos ⁊ nathā ꝓpha. ⁊ banaias fili⁹ ioiade ⁊ cerethi ⁊ felethi. ⁊ iposuerūt salomonē sup mulam regis dauid. ⁊ adduxerūt eū i gion. Sūpsitq3 sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo ⁊ vnxit salomonē. ⁊ cecinerūt buccina. ⁊ dixit oīs populus. Viuat rex salomō. Et ascēdit vniuersa multitudo post eū. ⁊ ppl's canētiū tibijs ⁊ letantiū gaudio magno. ⁊ isonuit terra a clamore eor̄. Audiuit aūt adonias ⁊ oēs q̄ inuitati fuerāt ab eo. Iāq3 cōuiuiū finitum erat. Sed ⁊ ioab audita voce tube ait. Quid sibi vult clamor ciuitatis tumultuantis. Adhuc eo loquente. ionathā filius abiathar sacerdotis venit. Cui dixit adonias. Ingredere. q2 vir fortis es ⁊ bona nūciās. Rn̄ditq3 ionathā adonie. Nequaq3. Domin⁹ eni nr̄ rex dauid. regē cōstituit salomone3. misitq3 cū eo sadoch sacerdotē ⁊ nathā ꝓphetā ⁊ banaiam filiū ioiade ⁊ cerethi ⁊ felethi. ⁊ iposuerūt eū super mulā regis. Vnxerūtq3 eū sadoch sacerdos ⁊ nathā ꝓpheta regē in gion: ⁊ ascenderūt inde letātes. ⁊ insonuit ciuitas. Hec ē vox quā audistis. Sed ⁊ salomō sedet sup soliū regni. ⁊ ingressi serui regis benedixerunt dn̄o nr̄o regi dauid dicētes. Amplificet de⁹ nomē salomōis sup nomē tuū. ⁊ magnificet thronū eius super thronū tuū. Et adorauit rex in lectulo suo. Insuper ⁊ hec locutus ē. Benedict⁹ dn̄s de⁹ israel q̄ dedit hodie sedētē in solio meo videntibus oculis meis. Territi sūt ḡ ⁊ surrexerūt oēs q̄ inuitati fuerāt ab adonia. ⁊ iuit vnusq̄sq3 i viā suam. Adonias aūt timēs salomonem surrexit ⁊ abijt in tabernaculū domini: tenuitq3 cornu altaris. Et nūciauerūt salomoni dicentes. Ecce adonias timēs regē salomonē tenet cornu altaris dicēs. Iuret mihi rex salomō hodie q̄ nō interficiat seruū suū gladio. Dixitq3 salamon. Si fuerit vir bonus nō cadet ne vnus qdē capill⁹ ei⁹ in terrā: sin aūt malū inuētū fuerit i eo. mo/

rieẽ. Misit ergo salomõ ꝛ eduxit eũ ab altari ꝛ ingressus adorauit regẽ salomonẽ. Dixitq; ei salomon. Vade in domũ tuã.

II

Appropinquauerũt autẽ dies dauid vt moreret: precepitq; salomoni filio suo dicens. Ecce ego ingredior viam vniuerse terre. Cõfortare ꝛ esto vir fortis ꝛ obser ua custodias domini dei tui vt ambules ĩ vijs eius ꝛ custodias ceremonias eius: ꝛ ꝑcepta eius ꝛ iudicia ꝛ testimonia. sicut scriptũ ẽ ĩ lege moy si vt intelligas vniuersa quo facis. ꝛ quocũq; te verteris. vt cõfirmet dñs sermones suos q̃s locutus ẽ de me dicens. Si custodierit filij tui vias meas ꝛ ambulauerit corã me in veritate. in oĩ corde suo ꝛ in oĩ aĩa sua: nõ auferet tibi vir d̃ solio israel. Tu q; nosti q̃ fecerit mihi ioab filius saruie. q̃ fecerit duobus ꝑncipibus exercitus israel. abner filio ner. ꝛ amase filio iether quos occidit ꝛ effudit sanguinẽ belli ĩ pace ꝛ posuit cruorẽ belli in baltheo suo q erat circa lũbos eius. ꝛ in calciamento suo qd' erat in pedibus eius. Facies ḡ iuxta sapiẽtiã tuã: ꝛ nõ deduces canitiem eius pacifice ad inferos. Sed ꝛ filijs berçellai galaaditis reddes grãm. eruntq; comedẽtes in mẽsa tua. Occurrerũt eni mihi qñ fugiebã a facie absalõ fratris tui. Habes q; apud te semei filiũ gera filij gemini de bahurim: q maledixit mihi maledictiõe pessima qñ ibã ad castra. Sz q2 descendit mihi in occursũ cũ trãsirẽ iordanẽ ꝛ iuraui ei per dominũ dicẽs. nõ te interficiam gladio. tu noli pati eũ eẽ innoxiũ. Vir aũt sapiens es vt scias q̃ facies ei. deducesq; canos eius cũ sanguine ad inferos. Dormiuit igit' dauid cũ patribus suis: ꝛ sepultus ẽ in ciuitate dauid. Dies aũt qbus regnũit dauid sup israel. q̃draginta anni sũt. In hebrõ regnũit septẽ annis: ĩ irl'm triginta tribus. Salomõ aũt sedit sup thronũ dauid patris sui. ꝛ firmatũ ẽ regnũ eius nimis. Et ingressus ẽ adonias filius agith ad bersabee matrẽ salomõis. Que dixit ei. Pacificus ne ẽ ingressus tuus. Qui rñdit. Pacificus. Addiditq; Sermo mihi ẽ ad te. Cui ait. loquere. Et ille. Tu inq̃t nosti q2 mecũ erat regnũ. ꝛ me ꝑposuerat oĩs israel sibi ĩ regẽ. s3 translatũ ẽ regnũ. ꝛ factũ ẽ fr̃is mei. A dño. n. ↄstitutũ ẽ ei. Nũc ḡ petitionẽ vnã ꝑcor a te ne ↄfũdas faciẽ meam. Que dixit ad eũ. Loq̃re: ꝛ ille ait. Precor vt dicas salomoni regi: neq; eni negare tibi q̃cq; põt: vt det mihi abisac sunamitẽ vxorẽ. Et ait bersabee. Bene ego loq̃r ꝑ te regi. Venit ergo bersabee ad regẽ salomonẽ vt loq̃ret' ei pro adonia. Et surrexit rex ĩ occursũ eius adorauitq; eã. ꝛ sedit sup thronũ suũ. Positusq; ẽ thronus mr̃i regis q̃ sedit ad dextrã eius. dixitq; ei. Petitionẽ vnã puulã ego depcor a te ne ↄfũdas faciẽ meam. ꝛ dixit ei rex. Pete mr̃ mea. Neq; eni fas ẽ vt auertã faciẽ tuã. Que ait. Det' abisac sunamitis adonie fr̃i tuo vxor. Rñditq; rex salomõ. ꝛ dixit mr̃i sue. Quare postulas abisac sunamitẽ adonie. Postula ei ꝛ regnũ. Ipse eñ est fr̃ meus maior me. ꝛ h3 abiathar sacerdotẽ ꝛ ioab filiũ saruie. Iurauit itaq; rex salomõ per dñm dicẽs. Hec faciat mihi deus ꝛ hec addat: q2 ↄ aĩa3 suã locutus ẽ adonias vbũ h. Et nunc viuit dñs q firmauit me ꝛ collocauit me sup soliũ dauid pr̃is mei. ꝛ q fecit mihi domũ sicut locutus est. q2 hodie occidet' adonias. Misitq; rex salomõ ꝑ manũ banaie filij ioiade. q interfecit eum. ꝛ mortuus ẽ. Abiathar q; sacerdoti dixit rex. Vade in anathot ad agrũ tuũ. Et qdẽ vir mortis es: sed hodie te nõ interficiã. q2 portasti archã domini dei corã dauid pr̃e meo. ꝛ sustinuisti laborẽ ĩ oĩbus ĩ qbus laborauit pr̃ meus Eiecit ḡ salomõ abiathar vt non esset sacerdos domini. vt ipleret' s'mo domini quẽ locutus est sup domũ heli ĩ sylo. Venit aũt nũcius ad salomonẽ q2 ioab declinasset post adoniã. ꝛ post salomonẽ non declinasset. Fugit ergo ioab in tabernaculũ domini ꝛ appħendit cornu altaris. Nũciatũq; ẽ regi salomoni q2 fugisset ioab ĩ tabernaculũ domini. ꝛ eẽt iux' altare. Misitq; salomon banaiã filiũ ioiade dicẽs. Vade interfice eũ. Et venit banaias ad tabernaculũ domini. ꝛ dixit ei. Hec dicit rex. Egredere. Qui ait Nõ egrediar: s3 hic moriar. Renũciauit banaias regi s'monẽ dicẽs. Hec locutus est ioab. ꝛ hec rñdit mihi. Dixitq; ei rex. Fac sicut locutus ẽ ꝛ interfice eũ ꝛ sepeli. ꝛ amouebis sanguinẽ ĩnocẽtẽ q effusus ẽ a ioab. a me ꝛ a domo pr̃is mei ꝛ reddet dñs sanguinẽ eius sup caput eius: q2 interfecit duos viros iustos meliores q; se. ꝛ occidit eos gladio pr̃e meo dauid ignorante. abner filiũ ner ꝑncipẽ milicie israel. ꝛ amasam filiũ iether ꝑncipẽ exercitus iuda. Et reuertet' sanguis illorũ in caput ioab. ꝛ in caput seminis eius ĩ sempiternũ. dauid aũt ꝛ semini eius ꝛ domui ꝛ throno illius sit par vsq; ĩ eternũ a dño. Ascẽdit itaq; banaias filius ioiade ꝛ aggressus eũ interfecit: sepultusq; ẽ ĩ domo sua in deserto. et ↄstituit rex banaiã filiũ ioiade ꝑ eo sup exercitũ et sadoch sacerdotẽ ꝑposuit ꝑ abiathar. Misit quoq; rex et vocauit semei. dixitq; ei. Edifica tibi domũ in irl'm. ꝛ habita ibi. Et nõ egredieris inde huc atq; illuc. Quacũq; autem die

egressus fueris ⁊ trāsieris torrentē cedron. scito
te interficiēdū. Sanguis tuꝰ erit sup̱ caput tuū.
Dixitqꝫ semei regi. Bonus s̄mo Sicut locutꝰ
est dn̄s meꝰ rex. sic faciet s̄uꝰ tuꝰ: Habitauit ita
qꝫ semei in irl̄m diebꝰ multis. Factū est aūt post
ānos tres vt fugerēt serui semei ad achis filium
maacha regē geth. Nūciatūqꝫ est semei ꝙ serui
eius issēt in geth. Et surrexit semei ⁊ strauit asi
num suum. iuitqꝫ ad achis in geth ad requiren
dum seruos suos. et adduxit eos de geth. Nun
ciatū est autē regi salomoni ꝙ isset semel in geth
de hierusalem ⁊ redisset. Et mittens vocauit cū
dixitqꝫ illi. Nonne testificatus sum tibi per dn̄ꝫ
⁊ predixi tibi quacunqꝫ die egressus fueris huc
⁊ illuc: scito te esse moriturū. Et respondisti mi/
hi. Bonus sermo quem audiui. Quare ergo
nō custodisti iusiurandū dn̄i ⁊ preceptū qđ p̄ce/
peraꝫ tibi. Dixitqꝫ rex ad semei. tu nosti oē̄ ma
lū cuiꝰ tibi consciū est cor tuū qđ fecisti dauid pa
tri meo. Reddidit dn̄s malitiam tuam in caput
tuum ⁊ rex salomon benedictus ⁊ thronꝰ dauid
erit stabilis coram dn̄o vsqꝫ in sempiternū. Jus
sit itaqꝫ rex banaie filio ioiade: qui aggressus ꝑ/
cussit eum ⁊ mortuus est. III

Confirmatuꝫ est igit̄ regnum in manu
salomonis. ⁊ affinitate ꝯiunctus ē pha/
raoni regi egypti. Accepit nanqꝫ filiaꝫ
eius: ⁊ adduxit in ciuitatem dauid donec com/
pleret edificans domuꝫ suam ⁊ domū dn̄i ⁊ mu
ruꝫ irl̄m per cuitū. Attamē ppl̄s imolabat i ex
celsis. Non. n. edificatum erat templuꝫ noī dn̄i
vsqꝫ in diem illū. Dilexit aūt salomon dn̄m am
bulans in p̄ceptis dauid patris sui. excepto ꝙ in
excelsis imolabat. ⁊ accendebat thymiama: Ab
ijt itaqꝫ salomon in gabaon vt imolaret ibi. Il
lud qppe erat excelsum maximum. Mile hosti/
as in holocaustum obtulit salomoni super altar̄
illud in gabaon. Apparuit aūt dn̄s salomoni ꝑ
somnium nocte dicens. Postula qđ vis vt deꝫ
tibi. Et ait salomon. Tu fecisti cū seruo tuo da/
uid patre meo miam magnaꝫ: sicut ambulauit
in conspectu tuo in veritate ⁊ iusticia ⁊ recto cor
de tecum custodisti ei miam tuam grandē. ⁊ de
disti ei filium sedentem super thronū. sicut ē ho
die. Et nunc dn̄e deꝰ tu regnare fecisti s̄uū tuū
ꝓ dauid patre meo. Ego aūt sū puer puulus. ⁊
ignorās egressū ⁊ introitū meū. ⁊ seruꝰ tuꝰ ī me
dio est ppl̄i quē elegisti: ppl̄i infiniti q enūerari
⁊ supputari nō pōt p̄ multitudine. Dabis ergo
seruo tuo cor docile vt ppl̄m tuū iudicare possit
⁊ discernere iter bonū ⁊ malū. Quis. n. pōt iu
dicare ppl̄m istū ppl̄m tuū hunc multum. Pla
cuit ergo sermo corā domino ꝙ salomō postu/
lasset huiuscemodi rē. Et dixit dn̄s salomoni.
Quia postulasti verbū hoc. ⁊ nō petisti tibi di/
es multos: nec diuitias aut aīas inimicoꝝ tuo/
rū: sed postulasti tibi sapiētiā ad discernedū iu
diciū ecce feci tibi s̄m sermōes tuos. Et dedi ti
bi cor sapiēs ⁊ intelligēs itantū vt nullus ante
te sil'is tui fuerit nec post te surrecturꝰ sit. Sꝫ et
hec q̄ nō postulasti dedi tib i diuitias. s. ⁊ gloriā
vt nemo fuerit sil'is tui i regibꝰ. cūctis retro di
ebꝰ. Si aūt ambulaueris in vijs meis ⁊ custo
dieris p̄cepta mea ⁊ mādata mea sicut ambula
uit pr̄ tuus longos faciā dies tuos. Igit̄ euigi
lauit salomō. ⁊ intellexit ꝙ eēt somniū. Cunqꝫ
venisset irl̄m. stetit corā archa federis dn̄i: ⁊ ob
tulit holocausta. ⁊ fecit victias pacificas ⁊ grā/
de cōuiuiū vniuersis famulis suis. Tūc vene
rūt due mulieres meretrices ad regē. steterunt
qꝫ corā eo. Quaꝝ vna ait. Obsecro mi domi/
ne. ego ⁊ mulier hec habitabamꝰ in domo vna
⁊ pepi apud eā i cubiculo. Tertio āt die postqꝫ
ego pepi. pepit ⁊ hec. Et eramꝰ simul. nullus/
qꝫ aliꝰ nobiscū i domo exceptis nobis duabus
Mortuꝰ ē āt filiꝰ mulieris hꝰ nocte. Dormiēs
qppe opp̄ssit eū. Et ꝯsurgēs itēpeste noctis si/
lētio. tulit filiū meū đ latere meo ancille tue dor
miētis: ⁊ collocauit i sinu suo: suum āt filium q
erat mortuꝰ posuit i sinu meo. Cunqꝫ surrexis/
sem mane vt darē lac filio meo. apparuit mor/
tuꝰ. Quē diligētiꝰ ituēs clara luce dep̄hēdi nō
eē meuꝫ quē genuerā. Rn̄ditqꝫ altera mulier
Nō ē ita. sꝫ filiꝰ tuꝰ mortuꝰ ē: meꝰ āt viuit. Ecō
trario illa dicebat. Mētiris. Filiꝰ qppe meus
viuit. ⁊ filiꝰ tuꝰ mortuꝰ ē. Atqꝫ i hunc modum
ꝯtēdebāt coram rege. Tunc rex ait. Hec dicit
Filiꝰ meꝰ viuit. ⁊ filiꝰ tuus mortuꝰ ē. Et ista rn̄
dit. Nō: sꝫ filiꝰ tuꝰ mortuus ē. meꝰ āt viuit. Di
xit ḡ rex. Afferte mihi gladiuꝫ. Cunqꝫ attulis/
sent gladiuꝫ corā rege: diuidite inqt infantē vi
uum in duas ptes. ⁊ date dimidiā ptē vni ⁊ di
midiā ptem alteri. Dixit āt mulier cuius filius
erat viuus ad regeꝫ. cōmota sunt qppe viscera
eius sup̱ filio suo. Obsecro dn̄e. date illi infan
tē viuuꝫ. ⁊ nolite iterficere euꝫ. Ecōtrario illa
dicebat. Nec mihi nec tibi sit. sꝫ diuidat̄. Re/
spōdit rex ⁊ ait. Date huic infantē viuum ⁊ nō
occidat̄. Hec ē āt mat̄ eius. Audiuit itaqꝫ oīs
israel iudiciuꝫ qđ iudicasset rex. ⁊ timuerunt re
gē videntes sapientiam dei esse in eo ad facien
dum iudicium. IIII

Erat autē rex salomon regnans super
oēꝫ israel. ⁊ hi p̄ncipes quos habebat

Açarias fili⁹ sadoch sacerdotꝭ. helioreth ꝛ abia
filij sisā scribe. Josaphat filius ahilud a cōmen
tarijs. Banaias filius ioiade super exercitum
Sadoch autem ꝛ abiathar sacerdotes açarias
filius nathan super eos q assistebant regi. Sa/
bud filius nathan sacerdos amicus regis ꝛ ahi
sar ꝑpositus dom⁹. ꝛ adoniraȝ filius abda sup
tributa. Habebat aūt salomō duodecī ꝑfectos
sup oēm israel q ꝑbebant annonam regi ꝛ do/
mui eius. Per singulos eni mēses i anno. sin
guli necessaria mīstrabāt. Et hec noīa eorum.
Benhur i mōte effraim. Bēdecar i macces ꝛ
i salebim ꝛ i bethsames ꝛ i helō ꝛ in bethanan.
Benesed i araboth. Ipsi⁹ eni erat socho ꝛ oīs
terra epher. Benab i adab cui⁹ oīs nephador.
thaphet filiā salomonis hebebat vxorē. Bana
filius ahilud regebat thanach ꝛ magedo ꝛ vni
uersam bethsan q̄ ē iuxta sarthana subter ieçra
hel a bethsan vsqȝ abelmeula e regiōe iecmaan
Bengaber in ramoth galaad habebat anothi
air filij manasse in galaad. Ipe ꝑerat in oī re/
giōe argob q̄ ē in basan sexaginta ciuitatibus
magnis atqȝ muratis q̄ habebant seras ereas.
Abinadab fili⁹ addo ꝑerat in manaim. Achi/
maas i neptali. Sed ꝛ ipe hēbat basemath fili
am salomōis i ꝯiugio. Baana fili⁹ husi i aser
ꝛ in baloth. Josaphat filius pharue i ysachar.
Semei filius hela i beniami. Gaber filius su
ri i terra galaad. ꝛ in terra seon regis ammor/
rei et og regis basan sup oīa q̄ erāt i illa terra.
Juda et israel inumerabiles sicut arena maris
i multitudie comedētes et bibētes atqȝ letātes
Salomō aūt erat i ditiōe sua hn̄s oīa regna se/
cū a flumie terre philistijm vsqȝ ad terminum
egypti: offerētiū sibi munera et ꝯuiētiū ei cūctꝭ
dieb⁹ vite ei⁹. Erat aūt cib⁹ salomōis ꝑ dies sin
gulos triginti chori simile et sexaginta chori fa
rine decē boues pingues. et viginti boues pa
scuales et cētū arietes: excepta venatiōe ceruo
rū. capꝛaꝝ atqȝ bubaloꝝ ꝛ auiū altiliū. Ipe. n.
obtinebat oēm regionē q̄ erat trās flumē quasi
a thapsa vsqȝ ad gaçā: et cūctos reges illaꝝ re
gionū. et habebat pacē ex omni pte in circuitu.
Habitabatqȝ iuda et israel absqȝ timore vllo:
vnusquisqȝ sub vite sua et sub ficu sua. a dan vs
qȝ bersabee cūctis dieb⁹ salomōis. Et hēbat sa
lomō q̄draginta milia ꝑsepia equoꝝ curiliū. et
duodecī milia eq̄striū. nutriebātqȝ eos supradi
cti regis ꝑfecti: sȝ et necessaria mēse regis salo
monis cū ingēti cura prebebāt in tpe suo. Or
deū qȝ et paleas equoꝝ et iumētoꝝ deferebāt
in locū vbi erat rex iuxta constitutū sibi. Dedit
qȝ deus sapiētiā salomōi et prudentiā multā ni
mis. et latitudinē cordis q̄si arenā q̄ ē ī littore
maris. et ꝑcedebat sapiētia salomōis sapiētiaȝ
oīum oriētaliū et egyptioꝝ. et erit sapiētior cun
ctis hoībus. Sapiētior ethan ecraite et hemā ꝛ
calchal et dorda filijs maol. et erat noīat⁹ ī vni
uersꝭ gētibus ꝑ circuitū. Locutus ē qȝ salomō
tria milia pabolas. ꝛ fuerunt carmina eius qn
qȝ milia. Et disputauit sup lignis a cedro q̄ ē
in libano vsqȝ ad hysopū q̄ egredit̄ de piete. et
disseruit de iumētis et volucribus et reptilib⁹
et piscibus. Et veniebāt de cūctis ppl'is ad au
diendā sapientiā salomōis: et ab vniuersis re
gibus terre q audiebāt sapientiam eius. V

Misit qȝ hirā rex tyri seruos suos ad sa
lomonē. Audiuit eni q̄ ipm vnxissent
regem super israel, ꝑ patre eius: qꝛ ami
cus fuerat hiram dauid oī tempore. Misit aūt
salomō ad hiram dicens. Tu scis voluntatē da
uid patris mei. ꝛ qꝛ nō poterat edificare domū
noī dn̄i dei sui ꝓpter bella iminētia ꝑ circuitū.
donec daret dominus eos sub vestigio pedum
eius. Nūc aūt reqem dedit deus meus mihi ꝑ
circuitū ꝛ nō ē sathan neqȝ occursus mal⁹: quā
obrē cogito edificare templū noī dn̄i dei mei si
cut locutus ē dauid pr̄i meo dicēs. Filius tu⁹
quem dabo ꝓ te sup soliū tuū: ipe edificauit do
mū noī meo. Precipe igit̄ vt ꝑcidant mihi ser
ui tui cedros de libano. ꝛ serui mei sint cū ꝯuis
tuis: mercedem aūt seruoꝝ tuoꝝ dabo tibi quā
cūqȝ petieris. Scis enim quō non ē in populo
meo vir qui nouerit ligna cedere sicut sidonij.
Cū ergo audisset hirā verba salomōis letat⁹ est
valde. ꝛ ait. Benedictus dn̄s de⁹ hodie qui de
dit dauid filiū sapiētissimū sup populū hūc plu
rimū. Et misit hirā ad salomonē dicēs. Audi
ui quecūqȝ mādasti mihi. Ego faciā oēm volū
tatē tuam in lignis cedrinis ꝛ abiegnis. Serui
mei deponēt ea de libano ad mare ꝛ ego cōpo
nā ea in ratibus in mari vsqȝ ad locū quē signi
ficaberis mihi: ꝛ applicabo ea ibi ꝛ tu tolles ea.
Prebebisqȝ necessaria mihi vt det̄ cib⁹ domui
mee. Itaqȝ hiram dabat salomoni ligna cedri
na ꝛ ligna abiegna iuxta oēm volūtatem eius.
Salomon aūt ꝑbebat hiram viginti milia cho
ros tritici in cibū domui eius. ꝛ viginti choros
purissimi olei. Hec tribuebat salomon hiram
per singulos annos. Dedit qȝ dn̄s sapientiam
salomōi sicut locutus est ei. ꝛ erat pax inter hi/
rā ꝛ salomonem. ꝛ ꝑcusserūt ambo fedus. Ele
gitqȝ rex salomō oparios de oī isrl'. ꝛ erat ī di/
ctio trigita milia viroꝝ. Mittebatqȝ eos ī liba

nū decem milia p menses singulos vicissim. ita
vt duobus mēsibus eēnt in domibus suis. Et
adoniram erat sup huiuscemōi idictionē. Fue
rūt itaqʒ salomoni septuaginta milia eorū qui
onera portabant: ⁊ octoginta milia latomorū in
monte absqʒ p̄pōsitis q p̄erant singulis opibus
nūero triū miliū ⁊ trecentoꝝ p̄cipientiū ppl'o ⁊
his q faciebant opus. Precepitqʒ rex vt tolle/
rent lapides grādes lapides p̄ciosos i fūdamē
tū tēpli. ⁊ q̄drarent eos quos dolauerūt cemen
tarij salomōis ⁊ cemētarij hiram. Porro biblij
p̄parauerūt ligna ⁊ lapides ad edificādū domū

Factū est ergo q̄dringētesimo ⁊ VI
octogesimo āno egressionis filioꝝ isrl'.
de terra egypti in anno q̄rto mense ȝio
ipe est mēse secūdus regni salomonis sup israel
edificare cepit domum dn̄o. Domus aūt quam
edificabat rex salomō dn̄o habebat sexaginta cu
bitos in longitudine. ⁊ viginti cubitos in latitu
dine: ⁊ triginta cubitos in altitudine. Et porti/
cus erat ante templū viginti cubitorū longitudi
nis iuxta mensurā latitudinis tēpli: ⁊ habebat
decē cubitos latitudinis ante faciē tēpli: fecitqʒ
in templo fenestras obliquas. Et edificauit sup
parietē templi tabulata p gyrū in parietibus do
mus per circuitū tēpli ⁊ oraculi: ⁊ fecit latera in
circuitu. Tabulatū qd' subter erat qnqʒ cubitos
habebat latitudinis: ⁊ mediū tabulatū sex cubi/
toꝝ latitudinis: ⁊ tertiū tabulatū septē hn̄s cubi
tos latitudinis. Trabes autē posuit in domo p
circuitū forinsecus vt nō hererēt muris templi
Domus aūt cū edificaret. de lapidibus dolatis
atqʒ p̄fectis edificata est: ⁊ malle⁹ ⁊ securis ⁊ oē
ferramentū nō sunt audita in domo cū edificare
tur. Ostiū lateris medij i pariete erat domus d'
xtre ⁊ p cocleā ascēdebāt in mediū cenaculum
⁊ a medio i tertiū. Et edificauit domū: ⁊ cōsum
mauit eā. Texit quoqʒ domū laquearib⁹ cedri/
nis ⁊ edificauit tabulatū sup oēm domū qnqʒ
cubitis altitudinis. ⁊ operuit domū lignis cedri/
nis. Et factus est s'mo dn̄i ad salomonē dicēs.
Domus hec quā edificas: si ambulaueris i p̄ce
ptis meis. ⁊ iudicia mea feceris: ⁊ custodieris
oīa mādata mea gradiēs p eā: firmabo sermo/
nē meū tibi quē locutus sū ad dauid p̄rem tuū
⁊ habitabo i medio filioꝝ israel: ⁊ nō derelinquā
ppl'm meū israel. Igit' edificauit salomō domū
⁊ cōsumauit eā. Et edificauit parietes domus in/
trinsecus tabulatis cedrinis a pauimēto dom⁹
vsqʒ ad sūmitatē parietū. ⁊ vsqʒ ad laquearia. ⁊
operuit lignis cedrinis intrinsecus. ⁊ texit paui
mentum domus tabulis abiegnis. Edifica/
uitqʒ viginti cubitoꝝ ad posteriorē partem tē
pli tabulata cedrina a pauimento vsqʒ ad supe
riora. ⁊ fecit interiorē domū oraculi in sanctum
sanctoꝝ. Porro quadraginta cubitoꝝ erat ipsū
tēplū p̄ foribus oraculi. ⁊ cedro oīs dom⁹ intrin
sec⁹ vestiebat'. habēs tornaturas ⁊ iūcturas su/
as fabrefactas ⁊ celaturas eminentes. Oia ce
drinis tabulis vestiebant'. nec oīo lapis appa/
rere poterat in pariete. Oraculū aūt in medio do
mus in interiori p̄te fecerat. vt poneret ibi ar/
chā federis dn̄i. Porro oraculū hēbat vigīti cu
bitos lōgitudinis ⁊ vigīti cubitos latitudinis
⁊ viginti cubitos altitudinis. ⁊ operuit illud atqʒ
vestiuit auro purissimo. Sʒ ⁊ altare vestiuit ce
dro. Domū q̄qʒ ante oraculū operuit auro purissi
mo: ⁊ affixit laminas clauis aureis. Nihilqʒ
erat in tēplo qd' nō auro tegeret'. Sed ⁊ totū al
tare oraculi texit auro. Et fecit in oraculo duos
cherubin de lignis oliuaꝝ decem cubitoꝝ altitu/
tudinis. Quinqʒ cubitoꝝ ala cherub vna ⁊ qn
qʒ cubitoꝝ ala cherub altera. i. decē cubitos ha
bentes a summitate ale vsqʒ ad ale alterius sū/
mitatem. Decem q̄qʒ cubitoꝝ erat cherub secun
dus in mensura pari. ⁊ opus vnū erat in duo/
bus cherubin. i. altitudinem habebat vn⁹ che/
rub decē cubitoꝝ. ⁊ similit' cherub secūd⁹. Po
suitqʒ cherubin in medio tēpli interioris. Ex/
tēdebāt aūt alas suas cherubin ⁊ tangebat ala
vna parietem. et ala cherub secūdi tangebat pa
rietē alteꝝ. ale aūt altere i media p̄te tēpli se in/
uicē cōtingebant. Texit q̄qʒ cherubin auro. Et
oēs parietes tēpli p circuitū sculpsit varijs cela
turis ⁊ torno. Et fecit i eis cherubin ⁊ palmas
⁊ picturas varias quasi p̄minētes de pariete et
egredietes. Sed ⁊ pauimētū dom⁹ texit auro i
trinsec⁹ ⁊ extrinsec⁹. Et in ingressu oraculi fecit
duo ostiola de lignis oliuaꝝ. postesqʒ anguloꝝ
qnqʒ. ⁊ duo ostia de lignis oliuaꝝ. Et sculpsit
in eis picturā cherubin ⁊ palmaꝝ spēs ⁊ ana/
glypha valde p̄minētia. ⁊ texit ea auro ⁊ operu/
it tā cherubin q̄ʒ palmas ⁊ cetera auro. Fecit/
qʒ in introitu tēpli postes de lignis oliuaꝝ qua
drāgulatos. ⁊ duo ostia d' lignis abiegnis altri
sec⁹. ⁊ vtrūqʒ ostiū duplex erat. ⁊ se iuicē tenēs
aperiebat'. Et sculpsit cherubin ⁊ palmas ⁊ ce
laturas valde eminētes: operuitqʒ oīa laminis
aureis opere quadro ad regulā. Et edificauit
atriū interius tribus ordinibus lapidū polito
rū. ⁊ vno ordine lignoꝝ cedri. Anno quarto
fundata ē domus domini in mēse ȝio. ⁊ i anno
vndecimo mense bul. ipe ē mēsis octauus per
fecta ē dom⁹ in oī ope suo ⁊ in vniuersis vtēsi/

ribus: edificauitq̄ eā annis septē. VII

Domū aūt suā edificauit salomō tredeci annis. ⁊ ad perfectum vsq̄ perduxit. Edificauit q̄ʒ domū saltus libani centū cubitoꝝ longitudinis. ⁊ quinquaginta cubitorū latitudinis. ⁊ triginta cubitoꝝ altitudinis. ⁊ quattuor deambulatoria inī colūnas cedrinas. Ligna quippe cedrina exciderat in colūnas. et tabulatis cedrinis vestiuit totā camerā q̄ q̄dragintaq̄nq̄ colūnis sustentabat. Vnus autē ordo habebat colūnas q̄ndecī cōtra se inuicē positas. ⁊ e regiōe se respiciētes equali spatio inī colūnas: ⁊ sup colūnas quadrangulata ligna i cūctis equalia. Et porticū colūnaꝝ fecit q̄nquaginta cubitoꝝ lōgitudinis. ⁊ triginta cubitoꝝ latitudinis. ⁊ alterā porticū in facie maioris porticus. ⁊ colūnas ⁊ epistylia sup columnas fecit. Porticū q̄ʒ solij in qua tribunal ē. fecit: ⁊ texit lignis cedrinis a pauimēto vsq̄ ad sūmitatē. ⁊ domuncula in qua sedebat ad iudicādū. erat in media porticu. simi ope. Domū q̄ʒ fecit filie pharaonis quā vxorē duxerat salomō: tali ope qua ⁊ hāc porticū. Oīa lapidibꝰ p̄ciosis q ad normā quandā atq̄ mensurā tā intrinsecꝰ q̄ʒ extrinsecus serrati erant. a fundamēto vsq̄ ad sūmitatē parietū. ⁊ intrinsecus vsq̄ ad atriū maius. Fundamēta aūt de lapidibus preciosis. lapidibus magnis decē siue octo cubitoꝝ. ⁊ desuper lapides p̄ciosi equalis mēsure secti erant. similiterq̄ de cedro. Et atriū magis rotundū triū ordinū de lapidibus sectis. ⁊ vniꝰ ordinis de dolata cedro: necnō ⁊ in atrio domꝰ domini interiori. ⁊ in porticu domꝰ. Misit q̄ʒ rex salomon ⁊ tulit hyrā de tyro filiū mulieris vidue de tribu neptali p̄re tyrio artificē erariū ⁊ plenū sapientia intelligētia ⁊ doctrina ad faciēdū oē opus ex ere. Qui cū venisset ad regē salomonē. fecit oē opus eius ⁊ finxit duas colūnas ereas: decē ⁊ octo cubitoꝝ altitudinis colūnā vnam. ⁊ linea duodecim cubitoꝝ ambiebat colūnā vtrāq̄. Duo q̄ʒ capitella fecit q̄ ponerent super capita colūnaꝝ fusilia ex ere: q̄nq̄ cubitoꝝ altitudinis capitellū vnum. ⁊ q̄nq̄ cubitoꝝ altitudinis capitellū alteꝝ. ⁊ quasi in modum retis ⁊ cathenaꝝ sibi inuicem miro ope cōtextaꝝ. Vtrūq̄ capitellū colūnaꝝ fusile erat. Septena versum retiacula in capitello vno. ⁊ septena retiacula in capitello altero. Et perfecit colūnas ⁊ duos ordines per circuitū retiaculoꝝ singuloꝝ vt tegerent capitella q̄ erant sup sūmitatem malogranatoꝝ. Eodē modo fecit ⁊ capitello secūdo. Capitella aūt q̄ erant sup capita colūnaꝝ quasi opere lilij fabricata erant in porticu quattuor cubitorum. ⁊ rursum alia capitella in sūmmitate columnarum desuper iuxta mensuram columne contra retiacula. Malogranatorum autem ducenti ordines erant in circuitu capitelli secundi. Et statuit duas columnas in porticu templi. Cūq̄ statuisset columnam dexteram. vocauit eam nomine iachin. Similiter erexit columnā secundam. ⁊ vocauit nomen eius booz. Et super capita columnarum opus in modū lilij posuit: perfectūq̄ opus est columnarū. Fecit quoq̄ mare fusile decem cubitorū a labio vsq̄ ad labium. rotundum in circuitu. Quinq̄ cubitorum altitudo eius ⁊ resticula triginta cubitorum cingebat illud per circuitū ⁊ sculptura subter labium circuibat illud decem cubitis ambiens mare. Duo ordines sculpturarum histriatarum erant fusiles. ⁊ stabant super duodecim boues. E quibꝰ tres respiciebant ad aquilonē ⁊ tres ad occidentem. ⁊ tres ad meridiē. ⁊ tres ad orientē. ⁊ mare sup eos desuper erat. quoꝝ posteriora vniuersa intrinsecꝰ latitabāt. Grossitudo aūt luteris triū vnciaꝝ erat: labiūq̄ eius quasi labiū calicis. ⁊ foliū repādi lilij. Duo milia batos capiebat. ⁊ tria milia metretas. Et fecit decē bases eneas. quattuor cubitoꝝ longitudinis bases singulas. ⁊ quattuor cubitoꝝ latitudinis. ⁊ triū cubitoꝝ altitudinis. ⁊ ip̄m opꝰ basiū interrasile erat. Et sculpture inī iūcturas ⁊ inter coronulas ⁊ plectas. leones ⁊ boues ⁊ cherubin ⁊ in iūcturis siſr desuper. Et subī leones ⁊ boues quasi lora ex ere depēdentia. ⁊ q̄ttuor rote p bases singulas ⁊ axes erei. ⁊ p quattuor p̄tes quasi humeruli subī luterē fusiles cōtra se inuicē respectātes. Os q̄ʒ luteris intrinsecꝰ erat in capitis sūmitate. ⁊ qḋ forinsecus apparebat vniꝰ cubiti erat totū rotūdū. pariterq̄ habebat vnū cubitū ⁊ dimidiū. In angulis aūt colūnarū varie celature erāt. ⁊ media inī colūnia quadrata nō rotūda. Quattuor q̄ʒ rote q̄ p quattuor angulos basis erāt coherebāt sibi subī basi. Vna rota hēbat altitudinis cubitū ⁊ semis. Tales aūt rote erāt quales solēt in curru fieri. Et axes earum ⁊ radij ⁊ cāti ⁊ modioli oia fusilia. Nā ⁊ humeruli illi quattuor p singulos angulos basis vniꝰ ex ip̄a basi fusiles ⁊ cōiūcti erant. In sūmitate āt basī erat q̄dā rotunditas vniꝰ ⁊ dimidij cubiti ita fabrefacta vt luī desup posset imponi. habens celaturas suas variasq̄ sculpturas ex semetip̄a. Sculpsit q̄ʒ i tabulatī illis q̄ erant ex ere ⁊ in angulis. cherubin ⁊ leones ⁊ palmas q̄si in similitudinē hoīs stātis. vt nō

celata q̄ apposita p circuitū viderent̄. In hunc modū fecit decē bases: fusura vna ⁊ mensura scultura q̄ p̄sili. Fecit q̄ decem luteres ereos. Quadraginta batos capiebat luter vnus: erat q̄ quattuor cubitorū. Singulos q̄ luteres per singulas. i. decē bases posuit. ⁊ constituit decē bases: quinq̄ ad dexterā p̄te tēpli. ⁊ quinq̄ ad sinistrā. Mare aūt posuit ad dexterā p̄te templi cōtra orientē ad meridiē. Fecit ḡ hirā lebetes ⁊ scutras ⁊ amulas. ⁊ p̄fecit oē op⁹ regis salomonis in tēplo dn̄i: colūnas duas ⁊ funiculos capitellorū sup capitella colūnarū duos. ⁊ retiacula duo vt operirent duos funiculos qui erant sup capita colūnarū. ⁊ malogranata q̄dringenta in duob⁹ retiaculis duos versus malogranatorū in retiaculis singulis ad operiēdos funiculos capitellorū qui erāt sup capita columnarū. ⁊ bases decē ⁊ luteres decē super bases ⁊ mare vnū ⁊ boues duodecim subter mare. ⁊ lebetes scutras ⁊ amulas. Oīa vasa q̄ fecit hyram regi salomoni in domo domini: de auricalcho erant In cāpestri regiōe iordanis fudit ea rex in argylosa terra inter sochot ⁊ sarthā. ⁊ posuit salomon oīa vasa in domo dn̄i. Propter multitudinē autē nimiā nō erat pondus eris. Fecit q̄ salomon oīa vasa in domo dn̄i: altare aureū. ⁊ mensā sup quā ponerent̄ panes p̄positiōis auream ⁊ candelabra aurea quinq̄ ad dexterā ⁊ quinq̄ ad sinistrā cōtra oraculū ex auro puro ⁊ q̄si lilij flores ⁊ lucernas desup aureas ⁊ forcipes aureos ⁊ hydrias ⁊ fuscinulas ⁊ phialas ⁊ mortariola et thuribula d' auro purissimo. Et cardines ostiorū domus interioris sc̄i sc̄orū. ⁊ ostiorū domus tēpli ex auro erāt. Et p̄fecit oē op⁹ q̄d faciebat salomō in domo dn̄i. Et intulit q̄ sanctificauerat dauid pater su⁹: argētū et aurū ⁊ vasa reposuitq̄ in thesauris domus dn̄i. VIII

Nunc cōgregati sunt oēs maiores natu isrl' cū p̄ncipib⁹ tribuū ⁊ duces familiarum filiorū israel ad regē salomonē in hirl'm vt deferrēt archā federis dn̄i de ciuitate dauid. i. de syon. Cōueneritq̄ ad regem salomonē vniuersus isrl' in mense bethanim in solēni die: ipse ē mēsis septim⁹. Venerūtq̄ cuncti senes de israel. ⁊ tulerūt archā sacerdotes. ⁊ portauerunt archā dn̄i ⁊ tabernaculū federis ⁊ oīa vasa sanctuarij q̄ erāt in tabernaculo ⁊ ferebāt ea sacerdotes ⁊ leuite. Rex aūt salomon. et oīs multitudo isrl' q̄ conuenerat ad eum gradiebat̄ cū illo ante archā. ⁊ immolabāt oues ⁊ boues absq̄ estimatione ⁊ numero. Et intulerūt sacerdotes archam federis dn̄i in locū suū in oraculum tēpli in sc̄m sanctorū subter alas cherubin. Si quidē cherubin expandebant alas super locum arche. ⁊ p̄tegebāt archam ⁊ vectes ei⁹ desuper. Cūq̄ eminerent vectes ⁊ appareret sūmitates eorū foris sanctuariū ān oraculū nō apparebant vltra extrinsec⁹. q̄ ⁊ fuerūt ibi vsq̄ in p̄sentē diē. In archa aūt nō erat aliud nisi due tabule lapidee q̄s posuerat in ea moyses i oreb q̄n pepigit dn̄s fedus cū filijs israel cū egrederent̄ de terra egypti. Factū est aūt cū exissent sacerdotes de sanctuario nebula impleuit domū dn̄i ⁊ nō poterant sacerdotes stare ⁊ ministrare p̄pter nebulā. Impleuerat. n. gloria dn̄i domū domini. Tūc ait salomon: Dn̄s dixit vt habitaret in nebula. Edificās edificaui domū ⁊ habitaculū tuū: firmissimū soliū tuū in sempitnū. Cōuertitq̄ rex faciē suam. ⁊ benedixit oī ecclesie israel. Oīs eni ecclesia isrl' stabat. Et ait salomon. Benedict⁹ dn̄s deus israel q locut⁹ est ore suo ad dauid patrē meū. ⁊ in manib⁹ eius p̄fecit dicēs: A die qua eduxi pp̄lm meū israel de egypto. non elegi ciuitatē de vniuersis tribub⁹ israel vt edificaret̄ domus ⁊ esset nomen meū ibi: sed elegi dauid vt esset sup populū meū isrl'. Voluitq̄ dauid pater me⁹ edificare domū noī dn̄i dei isrl'. et ait dn̄s ad dauid patrem meum. Q' cogitasti in corde tuo edificare domū noī meo: bene fecisti hoc ipsū mente tractans. Verūtamē tu nō edificabis mihi domū sed fili⁹ tuus q egredier̄ de renib⁹ tuis ipse edificabit domū nomini meo. Cōfirmauit dn̄s s̄monē suū quē locutus est: stetitq̄ p̄ dauid patre meo. et sedi super thronū israel sicut locutus est dn̄s. et edificaui domū noī dn̄i dei israel. ⁊ cōstitui ibi locū arche in q̄ fedus dn̄i ē q̄d percussit cū patribus nr̄is q̄n egressi sūt de terra egypti. Stetit āt salomō ān altare dn̄i in cōspectu ecclesie isrl' ⁊ expandit man⁹ suas in celū. ⁊ ait: Dn̄e deus israel nō ē sīlis tui de⁹ in celo desup ⁊ sup terrā deorsū: q custodis pactū ⁊ mīam seruis tuis: q ambulāt corā te in toto corde suo: q custodisti s̄uo tuo dauid p̄ri meo q̄ locut⁹ es ei. Ore locutus es. ⁊ manibus p̄fecisti: vt hec dies probat. Nūc igit̄ dn̄e de⁹ israel cōserua famulo dauid patri meo que locut⁹ es ei dicens: Nō auferet̄ de te vir corā me qui sedeat sup thronū israel ita tamē si custodierint filij tui viā suā vt ambulent corā me sicut tu ambulasti in cōspectu meo Et nūc dn̄e deus isrl' firmet̄ v̄ba tua q̄ locut⁹ es s̄uo tuo dauid p̄ri meo. Ergo ne putādū est q̄d vere de⁹ habitet sup terrā? Si. n. celū et celi celorū te cape nō possūt: q̄to magis domus hec

quã edificaui tibi. Sꝫ respice ad orone͂ ꝑui tui.
et ad ꝑces eius dñe deꝰ meꝰ. Audi hymnum et
orone͂ quã ꝑuꝰ tuus orat coraꝫ te hodie: vt sint
oculi tui aperti sup domũ hãc nocte ac die: sup
domũ de q̃ dixisti: erit nome͂ meũ ibi: vt exau/
dias orone͂ quã orat in loco isto ad te ꝑuꝰ tuus
vt exaudias deꝑcatione͂ ꝑui tui ⁊ ppl'i tui israel
q̄dcũqꝫ orauerit in loco isto. ⁊ exaudies in loco
habitaculi tui in celo. et cũ exaudieris ꝓpitius
eris. Si peccauerit hõ in ꝓximũ suũ. ⁊ habue/
rit aliq̄d iuramentũ q̊ teneat astrictꝰ. et venerit
ꝓpter iuramentũ corã altari tuo in domũ tuam
tu exaudies in celo. ⁊ facies et iudicabis ꝑuos
tuos cõde͂nãs impiũ. et redde͂s viã iuã sup ca/
put eius: iustificãsqꝫ iustũ ⁊ retribue͂s ei ꝑm iu
sticiam suã Si fugerit ppl's tuus israel iimicos
suos: qꝛ peccaturus e͂ tibi ⁊ age͂tes pniam. ⁊ cõ
fite͂tes noi tuo venerint et adorauerint. et deꝑ/
cati te fuerint in domo hac exaudi in celo. et di
mitte pctm̃ ppl'i tui israel. et reduces eos in t̃rã
quã dedisti pr̃ibꝰ eoꝝ. Si clausũ fuerit celum. et
nõ pluerit ꝓpter pctã eoꝝ. et orãtes in loco isto
pniam egerint noi tuo. et a pctis suis conuersi
fuerint ꝓpter afflictione͂ suã: exaudi eos in celo
et dimitte pctã ꝑuoꝝ tuoꝝ et populi tui israel.
et oste͂de eis viã bonã per quaꝫ ambule͂t. et da
pluuiã sup terrã quã dedisti ppl'o tuo i possessio
ne͂. Fames si oborta fuerit in t̃ra: aut pestile͂tie
aut corruptus aer: aut erugo: aut locusta: vel
rubigo. et afflixerit eũ inimicus eius portas ob
sidens: ois plaga vniuersa infirmitas cuncta
deuotatio et iprecatio q̃ acciderit oi hoi de po/
pulo tuo israel. si qs cognouerit plagam cordis
sui: et expãderit manus suas i domo hac: tu ex
audies i celo i loco hitatiõis tue. et repropitiabe
ris. et facies vt des vnicuiqꝫ ꝑm oe͂s vias suas
sicut videris cor eius: qꝛ tu nosti solus cor oiuꝫ
filioꝝ hoiuꝫ vt timeãt te cũctis diebus quibus
viuũt sup facie͂ terre quã dedisti pr̃ibus nostris
Insup et alienigena qui non est de populo tuo
israel cũ venerit de t̃ra lõginq̃ ꝓpt nome͂ tuuꝫ
audiet. n. nome͂ tuũ magnũ et manus tua fortꝭ
et brachiũ tuũ extentũ vbiqꝫ: cũ venerit ergo et
orauerit in hoc loco: tu exaudies i celo i firma/
mento habitaculi tui. et facies oia ꝓ q̄bus iuo
cauerit te alienigena vt discãt vniuersi populi
terrarũ nome͂ tuũ timere sic populꝰ tuus isrl'. et
ꝓbe͂t qꝛ nome͂ tuũ inuocatũ est sup domũ hanc
quã edificaui. Si egressus fuerit ppl's tuus ad
bellũ ꝯ iimicos suos ꝑ viã quocũqꝫ miseris eos
orabũt te ꝯ viã ciuitatis quã elegisti. ⁊ ꝯtra do
mũ quã edificaui nomi tuo. et exaudies in celo

oratiões eoꝝ ⁊ ꝑces eoꝝ. ⁊ facies iudiciũ eoꝝ.
Qꝫ si peccauerint tibi. nõ e͂ eni hõ q non peccet
⁊ iratus tradideris eos inimicis suis. ⁊ captiui
ducti fuerint in terrã inimicoꝝ lõge vel ꝓpe. ⁊
egerint pniam in corde suo. in loco captiuitatis
⁊ cõuersi deꝑcati te fuerint in captiuitate sua di
ce͂tes: peccauimus. iniq̃ egimꝰ. impie gessimꝰ
⁊ reuersi fuerint ad te in vniuerso corde suo. et
tota aia sua. in terra inimicoꝝ suoꝝ ad quã ca/
ptiui ducti fuerint ⁊ orauerint te ꝯ viã terre sue
quã dedisti pr̃ibus eoꝝ ⁊ ciuitatis quã elegisti.
⁊ te͂pli q̄d edificaui noi tuo: exaudies in celo in
firmamento solij tui. oratiões eoꝝ ⁊ ꝑces eoꝝ.
facies iudiciũ eoꝝ. ⁊ ꝓpitiaberis populo tuo q
peccauit tibi. ⁊ oibꝰ iniq̄tatibꝰ eoꝝ q̄bus ꝑuari
cati sũt in te. ⁊ dabis miam corã eis q eos capti
uas habuerint vt misereant̃ eis. Populꝰ eniꝫ
tuus est ⁊ hereditas tua quos eduxisti de terra
egypti de medio fornacis ferre. vt sint oculi tui
apti ad deꝑcatione͂ serui tui ⁊ ppl'i tui israel. et
exaudies eos in vniuersis ꝓ q̄bꝰ iuocauerint te
Tu eni sepasti eos tibi in hereditate͂ de vniuer
sis ppl'is terre sicut locutꝰ es ꝑ moysen ꝑuũ tuũ
qñ eduxisti pr̃es nr̃os de egypto dñe deꝰ. Fa/
ctũ e͂ aũt cũ ꝯplesset salomõ orãs dñm oe͂ꝫ ora
tione͂ ⁊ deꝑcatione͂ hãc. surrexit de ꝯspectu alta
ris dñi. Vtrũqꝫ eni genu i terrã fixerat. ⁊ ma
nꝰ expãderat ad celũ. Stetit g̊ ⁊ benedixit oi ec
clesie isrl' voce magna dicens. Benedictꝰ dñs
deꝰ q dedit requie͂ ppl'o suo isrl' iuxͣ oia q̃ locutꝰ
e͂. Nõ cecidit ne vnꝰ q̄de͂ ꝑmo ex oibꝰ bonis q̃
locutꝰ e͂ ꝑ moysen ꝑuũ suũ. Sit dñs deꝰ nr̃ no/
biscũ sicut fuit cũ pr̃ibꝰ nr̃is: nõ dereliq̄ue͂s nos
neqꝫ ꝓijcie͂s: sꝫ iclinet corda nr̃a ad se vt ambu
lemꝰ in vniuersis vijs eiꝰ ⁊ custodiamus man
data eius ⁊ cerimonias ⁊ iudicia q̃cũqꝫ mãda/
uit pr̃ibꝰ nr̃is. ⁊ sint ꝑmones mei isti q̄bus deꝑ
catus sũ corã dño appropinquãtes dño deo no
stro die ac nocte: vt faciat iudiciũ ꝑuo suo ⁊ po
pulo suo isrl' ꝑ singulos dies. vt sciãt oe͂s ppl'i
terre. qꝛ dñs ip̄e e͂ deꝰ. ⁊ non e͂ vltra absqꝫ eo.
Sit q̊ꝫ cor nr̃m ꝑfectũ cum dño deo nr̃o. vt am
bulemꝰ i decretis eiꝰ. ⁊ custodiamꝰ mãdata eiꝰ
sicut ⁊ hodie. Igit̃ rex ⁊ ois israel cũ eo imola
bãt victimas corã dño. Mactauitqꝫ salomõ ho
stias pacificas quas imolauit dño. boũ viginti
duo milia ⁊ ouiũ ce͂tũ viginti milia. Et dedica
uerũt te͂plũ dñi rex ⁊ filij isrl'. In die illa sancti
ficauit rex mediũ atrij q̄d erat ante domũ domi
ni. Fecit q̄ppe holocaustũ ibi ⁊ sacrificiũ ⁊ adi
pe͂ pacificoꝝ: qm̃ altare ereum q̄d erat corã dño
minus erat. ⁊ cape nõ poteaat holocaustũ et sa

crificiū ꝛ adipē pacificoꝝ. Fecit ergo salomon in tpe illo festiuitatē celebrē. ꝛ ois israel cū eo multitudo magna ab introitu emath vsqꝫ ad riuum egypti corā dño deo nr̄o septem diebus et septē diebus. i. quattuordecim diebus. ꝛ in die octauo dimisit popul⁹. Qui benedicētes regi: ꝑfecti sunt in tabernacula sua: letantes ꝛ alacri corde sup oib⁹ bonis que fecerat dñs dauid ser uo suo ꝛ israel populo suo. IX

Factū ē aūt cū ꝑfecisset salomon edificiū dom⁹ domini ꝛ edificiū regis ꝛ oē qḋ optauerat ꝛ voluerat facere: apparuit ei dñs secūdo sicut apparuerat ei in gabaaō Dixitqꝫ dñs ad eū. Exaudiui orōnē tuā ꝛ depcationē tuam quā deprecat⁹ es coram me. Sanctificaui domū hāc quā edificasti vt ponerē nomē meum ibi in sempiternū. ꝛ erūt oculi mei ꝛ cor meū ibi cunctis dieb⁹ Tu qꝫ si ambulaueris coram me sicut ambulauit pater tu⁹ in simplicitate cordis ꝛ i eqtate ꝛ feceris oia q̄ ꝓcepi tibi ꝛ iudicia mea ꝑuaueris ꝛ legitima mea: ponā thronū regni tui sup israel in sempiternū sicut locutus sū dauid p̄ri tuo dicēs: nō inferet vir de genere tuo de solio israel. Si aūt auersione auersi fueritis vos ꝛ filij vr̄i nō sequētes me nec custodiētes mādata mea ꝛ cerimonias q̄s ꝓposui vobis: ſꝫ abieritis ꝛ colueritis deos alienos ꝛ adoraueritis eos: auferā israel de supficie t̄re quā dedi eis ꝛ tēplū qḋ scificaui noi meo, ꝓijciā a ꝑspectu meo: eritqꝫ isrl̄ in ꝓuerbiū ꝛ in fabulā cūctis pplis. ꝛ dom⁹ hec erit in exēplū. Omnis q trāsierit p eā stupebit. ꝛ sibilabit. ꝛ dicet Quare fecit dñs sic t̄re huic ꝛ domui huic: Et rñdebūt. Quia dereliq̄rūt dñm deū suū qui eduxit p̄res eoꝝ de t̄ra egypti. ꝛ secuti sūt deos alienos ꝛ coluerunt eos. ꝛ adorauerū eos: iccirco induxit dñs sup eos omne malum hoc. Expletis aūt annis viginti postq̄ꝫ edificauerat salomon duas domos. i. domū dñi ꝛ domū regis. hyrā rege tyri ꝑbēte salomoni ligna cedrina ꝛ abiegna ꝛ aurū iuxta oē qḋ op⁹ habuerat: tūc dedit salomoni hyrā viginti oppida in terra galilee. Et egressus ē hyrā de tyro vt videret oppida q̄ dederat ei salomon ꝛ nō placuerāt ei. Et ait. Heccine sūt ciuitates q̄s dedisti mihi frater: et appellauit eas terrā chabul vsqꝫ in diem hanc. Misit q̄ꝫ hyrā ad regē salomonē cētū viginti talēta auri. Hec sūma expēsaꝝ quā obtulit salomon rex ad edificandū domū dñi ꝛ domū suā ꝛ mello ꝛ muruꝫ hierusalē ꝛ heser ꝛ mageddo et gaçer. Pharao rex egypti ascēdit. et cepit gaçer: succēditqꝫ eam igni. ꝛ chananeū qui habitabat in ciuitate interfecit. ꝛ dedit eā in dotē filie sue vxori salomonis. Edificauit q̄ꝫ salomon gaçer ꝛ bethoron inferiorē ꝛ baalath ꝛ palmirā in t̄ra solitudis ꝛ oēs vicos q ad se ꝑtinebāt ꝛ erāt absqꝫ muro: muniuit ꝛ ciuitates curruū ꝛ ciuitates eqtū ꝛ qḋcunqꝫ ei placuit vt edificaret in hirl̄m ꝛ in libano ꝛ in oi terra ꝑtātis sue. Uniuersū ppl̄m qui remāserat de ammoreis ꝛ de ethei s ꝛ phereçeis ꝛ eueis ꝛ iebuseis: q nō sunt de filijs isrl̄: hoꝝ filios qui remāserant in terra q̄s. s. nō potuerāt filij isrl̄. exterminare fecit salomō tributarios vsqꝫ in diē hāc. De filijs aūt israel nō cōstituit salomon ſuire queq̄ꝫ sed erāt viri bellatores ꝛ ministri ei⁹ ꝛ ꝑncipes ꝛ duces ꝛ prefecti curruū ꝛ equoꝝ. Erant autē ꝑncipes sup oia opa salomonis ꝑpositi qngenti qnq̄ginta q habebāt subiectū ppl̄m: ꝛ statutis opib⁹ impabat: Filia aūt pharaōis ascēdit de ciuitate dauid in domū suā quā edificauerat ei salomon. Tūc edificauit mello. Offerebat quoqꝫ salomon trib⁹ vicib⁹ p ānos singulos holocausta ꝛ pacificas victimas sup altare qḋ edificauerat dño ꝛ adolebat thymiama corā dño. Perfectūqꝫ ē tēplū. Classem qꝫ fecit rex salomon in asiongaber q̄ est iuxta haylā in littore maris rubri in terra idumee. Misitqꝫ hyrā in classe illa ſuos suos viros nauticos ꝛ gnaros maris cum ſuis salomonis. q cū venissent in ophir: sūptū inde auꝝ q̄dringentoꝝ viginti talentoꝝ detulerūt ad regē salomonē. X

Sed ꝛ regina saba audita fama salomonis: in noie domini venit tēptare eum in enigmatib⁹ Et ingressa irl̄m multo cū comitatu ꝛ diuitijs: camelis portantib⁹ aromata ꝛ aurū infinitū nimis ꝛ gēmas preciosas venit ad regem salomonē. ꝛ locuta est ei vniuersa que habebat in corde suo. Et docuit eam salomon oia vba q̄ ꝓposuit. Non fuit sermo q regē posset latere. ꝛ nō respōderet ei: Uidēs aūt regina saba oēm sapiam salomonis. ꝛ domū quā edificauerat: ꝛ cibos mēse eius. ꝛ habitacula ſuoꝝ et ordines ministrātium: vestesqꝫ eoꝝ ꝛ pincernas. ꝛ holocausta que offerebat in domo dñi: nō habebat vltra spm̄ dixitqꝫ ad regē: Uer⁹ ē ſmo quē audiui in t̄ra mea sup sermonib⁹ tuis ꝛ sup sapia tua: ꝛ non credebam narrantib⁹ mihi: donec ipsa veni ꝛ vidi oculis meis. ꝛ ꝓbaui q̄ media pars mihi nūciata nō fuerit. Maior est sapia et opera tua q̄ꝫ rumor quē audiui. Beati viri tui ꝛ beati serui tui hi q stant coram te semp et audiūt sapiam tuam. Et dñs de⁹ tu⁹ benedict⁹ cui cōplacuisti ꝛ posuit te

sup̲ thronū iſrl̃ eo ꝙ dilexerit dñs iſrl̃ in ſempi/
ternū. ⁊ ↄſtituet te regē vt faceres iudiciū ⁊ iu/
ſticiā. Dedit ergo regē centū viginti talēta auri. et
aromata multo nimis et gēmas ꝓciosas. Non
ſūt allata vltra aromata tam multa quā ea que dedit
regina ſaba regi ſalomoni. Sed ⁊ classis hyram
que portabat aurū de ophir: attulit ex ophir ligna
thina multa nimis ⁊ gēmas preciosas Fecitqꝫ
rex de lignis thinis fulcra domus dñi et domꝰ
regie ⁊ citharas liraſqꝫ cātoribꝰ. Nō sunt alla/
ta hꝰcemōi ligna thina neqꝫ viſa vſqꝫ in ꝑſentē
diē. Rex aūt ſalomon dedit regine ſaba omnia
que voluit et petiuit ab eo: exceptis his que vltro
obtulerat ei munere regio. Que reuerſa eſt et
abijt in terrā ſuā cū ſuis ſuis. Erat autē pon/
dus auri qđ offerebat̃ ſalomoni per annos ſin
gulos ſexcētoꝝ ſexaginta ſex talētoꝝ auri: exce
pto eo qđ offerebāt viri qui ſup̲ vectigalia erāt
⁊ negociatores: vniuerſiqꝫ ſcuta vendentes. ⁊
oēs reges arabie: ducesqꝫ t̃re. Fecit quoqꝫ rex ſa/
lomon ducenta ſcuta de auro puriſſimo. Sex/
centos auri ſiclos dedit laminaſ ſcuti vniꝰ ⁊ tre
centas peltas ex auro probato. Trecēteqꝫ lami
ne auri vnā peltam veſtiebant. Poſuitqꝫ eas
rex in domo ſaltus libani. Fecit etiam rex ſalo
mon thronū de ebore grandem ⁊ veſtiuit eum
auro fuluo nimis q habebat ſex gradus. Et ſū
mitas throni rotūda erat in parte poſteriori. et
due manꝰ hinc atqꝫ inde tenētes ſedile: ⁊ duo
leones ſtabāt iuxta manus ſingulas ⁊ duodeci
leunculi ſtātes ſup̲ ſex gradus hinc atqꝫ inde:
Nō ē factū tale opꝰ in vniuerſis regnis. Sed et
oīa vaſa de qbus potabat rex ſalomon erāt au
rea: ⁊ vniuerſa ſuppellex domus ſaltus libani
de auro puriſſimo. Nō erat argētū: nec alicuiꝰ
ꝓcij putabat̃ i diebus ſalomōis: quia classis regꝭ
ꝑ mare cū claſſe hirā ſemel ꝑ tres ānos ibat in
tharſis deferēs inde auꝝ et argētū et dētes ele
phātoꝝ ⁊ ſimias ⁊ pauos. Magnificatus ē ergo
rex ſalomō ſup̲ oēs reges terre diuitijs et ſapiē
tia. et vniuerſa t̃ra deſiderabat vultū ſalomōis
vt audiret ſapiam eius quam dederat deus in
corde eius. et ſinguli deferebāt ei mūera: vaſa
argētea et aurea veſtes, et arma bellica: aroma
ta quoqꝫ et equos et mulos per ānos ſingulos
Cogregauitqꝫ ſalomō currus et eqtes. ⁊ facti
ſūt ei mille qdringēti currus et duodecim milia
eqtū. et diſpoſuit eos per ciuitates munitas: et
cū rege in irl̃m. Fecitqꝫ vt tāta eēt abūdantia
argenti in irl̃m. quanta et lapidū. et cedrorum
ꝓbuit multitudinē quaſi ſicomoros que naſcūtur
in campeſtribus. Et educebāt̃ eq ſalomōi de egy
pto et de choa. Negociatores. n. regꝭ emebant
de choa ⁊ ſtatuto ꝓcio perducebāt Egrediebat̃
āt qdriga ex egypto ſexcētis ſiclis argēti ⁊ equꝰ
cētū qnqꝫginta. Atqꝫ in hūc modū cuncti reges
etheoꝝ ⁊ ſyrie equos venūdabāt.

XI

Rex autem ſalomon adamauit mulieres
alienigenas multas: filiā quoqꝫ pharaonis
⁊ moabitidas ⁊ āmonitidas. idumeas
et ſidonias et ethcas. de gentibꝰ ſup̲ quibꝰ di/
xit dñs filijs iſrael. Non ingrediemini ad eas
neqꝫ de illis ingrediet̃ ad vr̃as. Certiſſime. n.
auertēt corda vr̃a vt ſequamī deos eaꝝ. His
itaqꝫ copulatꝰ eſt ſalomon ardētiſſimo amore.
Fueruntqꝫ ei vxores quaſi regine ſeptīgēte ⁊ cō
cubine trecēte. Et auerterūt mulieres cor eius.
Cūqꝫ iā eēt ſenex. deprauatū ē cor eiꝰ ꝑ mulie/
res vt ſeqret̃ deos alienos: nec erat cor eiꝰ per
fectū cū dño deo ſuo ſic̃ cor dauid patris eiꝰ ſed
colebat ſalomon aſtharthen deā ſidoniorum. ⁊
chamos deū moabitaꝝ. et moloch idolū āmo/
nitaꝝ. Fecitqꝫ ſalomon qđ nō placuerat coram
dño et nō adimpleuit vt ſeqret̃ dñm ſicut dauid
pater eiꝰ. Tūc edificauit ſalomon phanū cha/
mos idolo moab ī mōte q ē contra irl̃m. ⁊ mo
loch idolo filiorum āmon. Atqꝫ in hūc modū fe
cit vniuerſis vxoribus ſuis alienigenis que ado
lebāt thura et immolabant dijs ſuis. Igit̃ iratꝰ
ē dñs ſalomoni: ꝙ auerſa eēt mens eius a dño
deo iſrl̃ qui apparuerat ei ſecundo et ꝓcepat de
ꝟbo hoc ne ſequeret̃ deos alienos. ⁊ nō cuſto
diuit que mādauit ei dñs. Dixit itaqꝫ dñs ſalo
moni. Quia habuiſti hoc apud te ⁊ ñ cuſtodiſti
pactū meum ⁊ ꝓcepta mea que mādaui tibi: di
rupens ſcindā regnum tuū: et dabo illud ſeruo
tuo. verūtamē ī diebꝰ tuis non faciā ꝓpter dauid
patrē tuū. De manu filij tui ſcindam illud: nec
totum regnū auferam ſed tribū vnā dabo filio
tuo ꝓpter dauid ſeruum meū ⁊ irl̃m quā elegi
Suſcitauit aūt dñs aduerſarium ſalomōi adad
idumeū de ſemine regio q erat in edom Cū. n.
eēt dauid in idumea ⁊ aſcendiſſet ioab pnceps
militie ad ſepeliendū eos q fuerāt interfecti. et
occidiſſet oē maſculinum in idumea: ſex eni mē
ſibus ibi moratꝰ ioab et oīs iſrl̃ donec interime
ret oē maſculinum in idumea: fugit adad ipſe ⁊
viri idumei de ſuis pr̃is eiꝰ cū eo vt īgrederet̃
egyptū. Erat aūt adad puer paruulus. Cūqꝫ ſur
rexiſſent de madian venerūt in pharā. Tule/
runtqꝫ ſecū viros de pharā. ⁊ introierunt egy
ptū ad pharaonē regē egypti. Qui dedit ei do
mū. ⁊ cibos cōſtituit ⁊ terrā delegauit. Et inue/
nit adad grām corā pharaone valde intantum

vt daret ei vxorē sororē vxoris sue germanā taf
nes regine. Genuitq; ei soror tafnes genebath
filiū. ⁊ nutriuit eum tafnes i domo pharaonis.
Eratq; genebath habitās apd' pharaonē. cū; fi
lijs ei⁹. Cūq; audisset addad i egypto dormisse
dauid cū prībus suis. ⁊ mortuū esse ioab princi
pē militie dixit pharaoni. Dimitte vt vadā; in
terrā meā;. Dixitq; ei pharao. Qua. n. re apd'
me indiges vt queras ire ad terram tuam. At
ille rn̄dit. Nulla. S; obsecro te vt dimittas me.
Suscitauit quoq; ei deus aduersariū raçon fili
um heliadam q fugerat adadeçer regē saba dn̄;
suum: ⁊ ꝯgregauit ꝯ eū viros: ⁊ factus est prin
ceps latronū cū iterficeret eos dauid abierūtq;
damascū ⁊ habitauerunt ibi: ⁊ cōstituerunt cū;
regē in damasco. eratq; aduersarius isrl' cūctis
diebus salomōis. Et hoc est malū addad ⁊ odi
um ꝯ israel: regnauitq; in syria. Hieroboā q̊;
fili⁹ nabat eufrateus de sareda ſuus salomonis
cui⁹ mater erat noie Serua mulier vidua: leua
uit manū ꝯ regē. Et hec est cā rebelliōis aduer
sus eū: q2 salomō edificauit mello: ⁊ coequit vo
raginē ciuitat' dauid pr̄is sui. Erat āt hierobo
am vir fortis ⁊ potēs. Vidēsq; salomon adole
scentē bone idolis ⁊ idustriū ꝯstituerat eū prefe
ctū sup tributa vniuerse domus ioseph. Factu;
est igit̄ i tpe illo vt hieroboā egrederet̄ de ir'l'm.
⁊ iueniret eū ahias sylonites ꝓpha in via opt⁹
pallio nouo. Erāt aūt duo tm̄ in agro. Apph̄ē
densq; ahias palliū suū nouū quo cooptus erat
scidit i duodeci; ptes: ⁊ ait ad hieroboam. Tol
le tibi decē scissuras. Hec. n. dicit dn̄s de⁹ isrl'.
Ego scindā regnū de manu salomōis ⁊ dabo ti
bi decē tribus. Porro vna tribus remanebit ei
ꝓpter ſuū meū dauid: ⁊ ir'l'm ciuitatē quam ele
gi ex oībus tribubus israel: eo ꝙ dereliqrit me
⁊ adorauerit astharthen deā sidonioꝝ ⁊ chamos
deū moab: ⁊ moloch deū filioꝝ amon. ⁊ nō am
bulauerit in vijs meis vt faceret iusticiam corā
me ⁊ p̄cepta mea ⁊ iudicia sicut dauid pater ei⁹
nec auferam omne regnum de manu eius sed
ducem ponā; eū cunctis diebus vite sue ꝓpter
dauid ſuū meū quē elegi. q custodiuit mandata
mea ⁊ p̄cepta mea. Auferā aūt regnum de ma
nu filij eius ⁊ dabo tibi decē tribus: filio aūt eius
dabo tribū vnā vt remaneat lucerna dauid ſuo
meo cūctis dieb⁹ corā me i hierusalē ciuitate quā
elegi vt esset nomen meū ibi: te autem assumam
⁊ regnabis super oia q̄ desiderat aia tua. eris q;
rex super israel. Si igit̄ audieris oia q̄ p̄cepo ti
bi ⁊ ābulaueris i vijs meis: ⁊ feceris qd' rectū ē
coram me custodiens mandata mea ⁊ precepta
mea. sicut fecit dauid ſuus me⁹ ero tecū: ⁊ edifi
cabo tibi domū fidelem quō edificaui dauid do
mū. ⁊ tradā tibi israel. ⁊ affligā semē dauid sup
h. verūtn̄ nō cūctis diebus. Voluit g̊ salomō i
terficer̄ hieroboā. Qui surrexit ⁊ aufugit i egy
ptū ad sesac regē egypti. ⁊ fuit in egypto vsq;
ad mortē salamōis. Reliquū āt vboꝝ salomo
nis ⁊ oia q̄ fecit ⁊ sapiētia ei⁹: ecce vniuersa scri
pta sūt in libro. vboꝝ d ecꝝ salomōis. Dies āt
quos regnauit salomō in ir'l'm sup oēm israel.
quadraginta anni sūt. Dormiuitq; salomō cū;
patribus suis. ⁊ sepultus ē in ciuitate dauid pa
tris sui. regn̄uitq; roboā fili⁹ eius ꝓ eo. XII

Enit aūt roboā in sichē. Illuc eni con
gregatus erat ois ppl's israel ad ꝯsti
tuendū eū regē. At vero hieroboā fili
us nabath cū adhuc eēt in egypto ꝓfug⁹ a facie
salomonis regis. audita morte eius reuersus ē
de egypto. Miserūtq; ⁊ vocauerūt eū. Venit
g̊ hieroboā ⁊ ois multitudo israel. ⁊ locuti sunt
ad roboā dicentes. Pat̄ tuus durissimū iugū
imposuit nobis. tu itaq; nūc iminue paululū d'
impio pr̄is tui durissimo ⁊ de iugo grauissimo
qd' imposuit nobis ⁊ seruiem⁹ tibi. Qui ait eis
Ite vsq; ad tertium diem ⁊ reuertimini ad me
Cūq; abisset ppl's: iniit cōsiliū rex roboā cū se
nioribus q assistebāt coram salomōe pr̄e ei⁹ cū;
adhuc viueret. ⁊ ait eis. Qd' datis cōsiliū vt rn̄
deā ppl'o. Qui dixerūt ei. Si hodie obedieris
ppl'o huic ⁊ seruieris. ⁊ petitiōi coꝝ cesseris. lo
cutusq; fueris ad eos vba lenia. erūt tibi serui
cūctis dieb⁹. Qui dereliqt cōsiliū senū qd' dede
rāt ei. ⁊ adhibuit adolescētes q nutriti fuerāt cū
eo. ⁊ assistebāt illi. dixitq; ad eos. Qd' mihi da
tis cōsiliū vt rn̄deā populo huic: q dixerūt mihi
leuius fac iugū qd' iposuit pr̄ tuus super nos.
Et dixerūt ei iuuenes qui nutriti fuerant cū eo
Sic loq̄re populo huic q locuti sūt ad te dicētes
Pat̄ tu⁹ aggrauauit iugū nr̄m. tu releua nos.
Sic loq̄ris ad eos. Minim⁹ digit⁹ me⁹ grossi
or ē dorso pr̄is mei. Et nunc pr̄ me⁹ posuit sup
vos iugū graue. ego aūt addam sup iugū vr̄m
Pat̄ me⁹ cecidit vos flagellis: ego aūt cedam
vos scorpionibus. Venit g̊ hieroboā ⁊ ois po
pulus ad roboā die tertia sicut locut⁹ fuerat rex
dicēs. reuertmini ad me die tertia. Rn̄ditq; rex
ppl'o dura. derel cto ꝯsilio senioꝝ qd' ei dederāt
⁊ locutus ē eis ſm ꝯsiliū iuuenū dicēs. Pater
me⁹ aggrauauit iugū vr̄m ego aūt addā iugo vr̄o
Pat̄ me⁹ cecidit vos flagellis. ego autē cedam
vos scorpionibus. Et nō acqeuit rex ppl'o. qm̄
auersatus fuerat eū dn̄s vt suscitaret vbū suū

qd' locutus fuerat in manu ahie sylonite ad hieroboā filiū nabath. Vidēs itaqȝ popul⁹ φ noluisset eos audire rex. r̄ndit ei dicēs: Que nobis pars in dauid: vel q̄ hereditas in filio ysai? Vade in tabernacula tua israel. Nūc vide domū tuā dauid. Et abijt israel in tabernacula sua. Sup filios aūt israel qcūqȝ habitabāt in ciuitatib⁹ iuda regnauit roboā. Misit ḡ rex roboaȝ aduraȝ q erat sup tributa. ⁊ lapidauit eum oīs israel. ⁊ mortu⁹ ē. Porro rex roboā festin⁹ ascēdit currū. ⁊ fugit in hierusalē: recessitqȝ israel a domo dauid vsqȝ in p̄sentē diē. Factū ē autē cū audisset oīs israel φ reuersus eēt hieroboā miserunt et vocauerunt euȝ ꝯgregato cetu ⁊ cōstituerunt euȝ regē sup oēm israel: nec secut⁹ ē q̄spiā domuȝ dauid p̄ter tribuȝ iuda solā. Venit autē roboā hierusalē. et ꝯgregauit vniuersam domuȝ iuda et tribuȝ beniamin cētuȝ octoginta milia electoꝝ viroꝝ et bellatoꝝ vt pugnarēt ꝯ̄ domuȝ israel et reducerēt regnuȝ roboaȝ filio salomōis. Fact⁹ ē āt s̄mo dn̄i ad semeiā virū dei dicēs: Loq̄re ad roboā filiuȝ salomonis regē iuda et oēm domuȝ iuda et beniamī et reliq̄s de pp̄lo dicēs: Hec dic dn̄s. Nō ascēdet᷑ neqȝ bellabit᷑ ꝯ̄ frēs vr̄os filios israel. Reuertat᷑ vir i domū suā. A me. n. fcm̄ ē v̄bū h̄. Audierūt s̄mone dn̄i ⁊ reuersi sūt de itinē sic eis p̄cepat dn̄s. Edificauit āt hieroboā sichē i mōte effraim ⁊ habitauit ibi. Et egressus inde edificauit phanuel. Dixitqȝ hieroboā in corde suo: Nūc reuertet᷑ regnū ad domū dauid si ascenderit popul⁹ iste vt faciat sacrificia in domo dn̄i in hierusalē ⁊ ꝯuertet᷑ cor ppl'i hui⁹ ad dn̄m suum roboā regē iuda interficietqȝ me ⁊ reuertet᷑ ad eū. Et excogitato ꝯsilio fecit duos vitulos aureos ⁊ dixit eis. Nolite vltra ascēdē in hiFlm. Ecce dij tui israel q te eduxerūt de t'ra egypti. Posuitqȝ vnū in bethel ⁊ alteꝝ in dan: ⁊ fcm̄ ē v̄bū hoc in pctm̄. Ibat. n. ppl's ad adorādū vitulū vsqȝ in dan. Et fecit phana in excelsis ⁊ sacerdotes de extremis ppl'i q nō erāt de filijs leui. Cōstituitqȝ diē solēnē i mēse octauo qnta decima die mēsis i silitudinē solēnitat᷑ q̄ celebrat᷑ i iuda. Et ascēdēs altare silr̄ fecit i bethel vt imolaret vitulis q̄s fabricat⁹ fuerat. Cōstituitqȝ i bethel sacerdotes excelsoꝝ q̄ fecerat. et ascēdit sup altare qd' extruxerat in bethel qnta decima die mēsis octaui quē finxerat de corde suo. Et fecit solēnitatē filijs israel. ⁊ ascēdit sup altare vt adoleret incēsū. XIII

Et ecce vir dei venit de iuda in sermone domini in bethel hieroboam stante super altare ⁊ thus iaciente. Et exclamauit contra altare in s̄mone dn̄i ⁊ ait: Altare altare hec dicit dn̄s. Ecce fili⁹ nascet᷑ domui dauid iosias noie. ⁊ imolabit sup te sacerdotes excelsoꝝ qui nūc in te thura succēdūt. ⁊ ossa hominū super te incēdet. Deditqȝ in illa die signū dicēs: Hoc erit signū qd' locutus ē dn̄s: Ecce altare scindetur. ⁊ effūdetur cinis q in eo est. Cūqȝ audisset rex s̄monē hoīs dei quē inclamauerat ꝯ̄ altare in bethel extēdit manū suā de altari dicēs: Apprehēdite eū. Et exaruit man⁹ eius quā extēderat ꝯ̄ eum: nec valuit retrahere eā ad se. Altare quoqȝ scissū ē. ⁊ effusus ē cinis de altari: iuxta signū qd' p̄dixerat vir dei in s̄mone dn̄i. Et ait rex ad viꝝ dei. Dep̄care faciē dn̄i dei tui. ⁊ ora ꝓ me vt restituatur manus mea mihi. Orauit vir dei faciē domini. ⁊ reuersa ē manus regis ad eū. ⁊ facta ē sicut pri⁹ fuerat. Locutus ē aūt rex ad viꝝ dei. Veni mecū domū vt prādeas. ⁊ dabo tibi mūera. R̄nditqȝ vir dei ad regem Si dederis mihi mediā partē domus tue non veniā tecū: nec comedā panē neqȝ bibā aquaȝ in loco isto. Sic eni mādatū ē mihi in sermone dn̄i p̄cipientis. Nō comedes panē neqȝ bibes aquā: nec reuerteris per viā q̄ venisti. Abijt ḡ per aliā viam ⁊ nō est reuersus per iter quo venerat in bethel. Prophetes autē quidā senex habitabit in bethel ad quē venerunt filij sui. et narrauerūt ei oīa opera que fecerat vir dei illa die in bethel. Et verba q̄ locutus fuerat ad regē narrauerūt pr̄i suo. Et dixit eis pr̄ eorum. Per quā viā abijt? Ostēderūt ei filij sui viam per quaȝ abierat vir dei q venerat de iuda. Et ait filijs suis. Sternite mihi asinū. Qui cū strauissent ascēdit ⁊ abijt post viꝝ dei. ⁊ iuenit eū. sedētē subt⁹ terebinthū. Et ait illi. Tu ne es vir dei q venisti de iuda? R̄ndit ille. Ego sū. Dixitqȝ ad eū: Veni mecū domū vt comedes panē. Qui ait. Nō possū reuerti neqȝ venire tecū: nec comedā panē neqȝ bibā aquā i loco isto q2 locut⁹ ē dn̄s ad me i s̄mōe dn̄i dicēs: Non comedes panē ⁊ nō bibes aquā ibi: nec reuerteris p viā q̄ ieris. Qui ait illi: Et ego ꝓpheta sū sil's tui. ⁊ āgelus locutus ē mihi i s̄mōe dn̄i dicēs: Reduc eū tecū i domū tuā vt comedat panē ⁊ bibat aquā. Fefellit eū ⁊ reduxit secū. Comedit ḡ panē in domo ei⁹ ⁊ bibit aquā. Cunqȝ sederēt ad mēsā: fact⁹ ē s̄mo dn̄i ad ꝓphetaȝ q reduxerat eū. Et exclamauit ad viꝝ dei q venerat de iuda dicēs Hec dicit dn̄s. Quia nō obediens fuisti ori domini. ⁊ nō custodisti mandatū qd' p̄cepit tibi dn̄s deus tuus. ⁊ reuersus es

⁊ comedisti panē ⁊ bibisti aquā in loco in q̊ p̄ce
pit tibi ne comederes panē neq3 biberes aquā
non inferet̃ cadauer tuū in sepulchꝛꝝ patꝝ tuoꝝ
Cūq3 comedisset ⁊ bibisset strauit asinū suū ꝓ/
pheta quē reduxerat Qui cū abisset iuenit cum
leo in via. ⁊ occidit. ⁊ erat cadauer eius ꝓiectū
in itinē. Asinꝰ autē stabat iuxta illū. ⁊ leo stabat
iuxta cadauer. Et ecce viri trāseūtes viderunt
cadauer ꝓiectū in via. ⁊ leonē stantē iuxta cada
uer. Et venerūt ⁊ diuulgauerūt in ciuitatē in q̈
ꝓphetes ille senex habitabat. Qd̓ cū audisset ꝓ
pheta ille q̄ reduxerat eū de via ait: Vir dei est
q̄ inobediēs fuit oꝛi dn̄i. ⁊ tradidit eū dn̄s leoni
⁊ cōfregit eū. ⁊ occidit iuxta verbū dn̄i qd̓ locu/
tus ē ei. Dixitq3 ad filios suos. Sternite mihi
asinū Qui cū strauissent ⁊ ille abisset inuenit ca
dauer eius ꝓiectū in via. ⁊ asinū et leonē stan/
tes iuxta cadauer. Nō comedit leo de cadaue/
re: nec lesit asinū. Tulit ergo ꝓphetes cadauer
viri dei. ⁊ posuit illud sup̱ asinū ⁊ reuersus in/
tulit in ciuitatē ꝓphete senis vt plangerēt eum
⁊ posuit cadauer eius in sepulchꝛo suo. Et plā
xerunt eū: heu heu mi frater. Cūq3 planxissent
eū dixit ad filios suos. Cū mortuꝰ fuero sepelite
me ī sepulchꝛo ī quo vir dei sepultꝰ ē iuxta ossa
eiꝰ ponite ossa mea. Profecto. n. veniet sermo
quē p̄dixit in s̄mone dn̄i ꝯ altare qd̓ ē in bethel
⁊ ꝯ oīa phana excelsoꝝ q̄ sunt in vrbibꝰ sama/
rie. Post v̓ba hec nō ē reuersus hieroboā de
via sua pessima: s3 ecōtrario fecit de nouissimis
populis sacerdotes excelsorum. Quicunq3 vo
lebat implebat manu3 suam. ⁊ fiebat sacerdos
excelsoꝝ. Et ꝓpter hanc cām peccauit domus
hieroboā ⁊ euersa ē et deleta de sup̱ficie terre.

I

In tp̄e illo egrotauit abia filiꝰ XIIII
hieroboa3. Dixitq3 hieroboā vxoꝛi sue
Surge et cōmuta hitu3 ne cog̃scaris ꝙ
sis vxoꝛ hieroboā: ⁊ vade in sylo vbi est abias
ꝓpheta q̄ locutꝰ ē mihi ꝙ regnaturꝰ essem sup̱
populū hūc Tolle q̊3 in manu tua decē panes ⁊
crustulā ⁊ vas mellis. ⁊ vade ad illū. Ipse eni
īdicabit tibi qd euētuꝝ sit puero huic. Fecit vt
dixerat vxoꝛ hieroboā. et ꝯsurgēs abijt in sylo
et venit in domū abie. At ille nō poterat videre
qꝛ caligauerāt oculi eius p̄ senectute. Dixit aūt
dn̄s ad abiam: Ecce vxoꝛ hieroboā ingredit̃
vt cōsulat te sup̱ filio suo q̄ egrotat. Hec ⁊ hec
loqueris ei. Cū ergo illa intraret et dissimula/
ret se eē que erat: audiuit abias sonitum pedu3
eius introeuntis postiu3. et ait: Ingredē vxoꝛ
hieroboā. Quare aliā te esse simulas: Ego aūt
missus sū ad te durus nūcius: Vade ⁊ dic hie/
roboā. Hec dicit dominꝰ deꝰ israel. Quia ex/
altaui te d̓ medio ppl̓i. ⁊ dedi te ducē sup̱ popu
lum meū israel. ⁊ scidi regnū domꝰ dauid ⁊ de/
di illud tibi ⁊ nō fuisti sicut seruꝰ meꝰ dauid qui
custodiuit mādata mea ⁊ secutꝰ ē me in toto coꝛ
de suo faciēs qd̓ placitū eēt in ꝯspectu meo: sed
operatꝰ es male sup̱ oēs qui fuerūt ante te. ⁊ fe
cisti tibi deos alienos ⁊ cōflatiles vt me ad ira/
cundiā ꝓuocares: me aūt ꝓiecisti post corpus
tuū. Iccirco ecce ego inducā mala sup̱ domum
hieroboā: ⁊ percutiā de hieroboā mingentem
ad parietē ⁊ clausū ⁊ nouissimū in israel: ⁊ mun
dabo reliquias domꝰ hieroboā sicut mūdari so
let fimus vsq3 ad purū. Qui mortui fuerint de
hieroboā in ciuitate: comedent eos canes: qui
aūt mortui fuerint in agro vorabūt eos aues ce
li: quia dominꝰ locutus ē Tu igit̃ surge ⁊ vade
in domū tuam. ⁊ in ipso introitu pedē tuorū in
vrbem moriet̃ puer: ⁊ planget eū oīs israel ⁊ se
peliet. Iste eni solus inferet̃ de hieroboā in se
pulchꝛꝝ: qꝛ inuentus est sup̱ eo sermo bonus a
dn̄o deo israel in domo hieroboam. Cōstituet
aūt sibi dominꝰ regē sup̱ israel q̄ ꝑcutiet domū
hieroboā in hac die ⁊ in hoc tempore. ⁊ ꝑcutiet
dn̄s deus israel sicut moueri solet arundo in aq̈
Et euellet israel de terra bona hac quam dedit
patribꝰ coꝝ ⁊ ventilabit eos transflumē: qꝛ fe/
cerūt sibi lucos vt irritarent dn̄m. Et tradet do
minꝰ deus israel ꝓpter pctā hieroboā qui pec/
cauit ⁊ peccare fecit israel. Surrexit itaq3 vxoꝛ
hieroboā ⁊ abijt ⁊ venit in thersa. Cumq3 illa
ingrederet̃ limen domꝰ. puer mortuꝰ est. ⁊ se/
pelierūt eu3. ⁊ planxit eū omnis israel iuxta ser
monē dn̄i quē locutꝰ ē in manu s̄ui sui abie ꝓ/
phete. Reliqua aūt verboꝝ hieroboā quō pu/
gnauerit ⁊ quō regnauerit: ecce scripta sūt in li
bꝛo verboꝝ dieꝝ regū israel. Dies aūt quibus
regnauit hieroboā: vigintiduo anni sūt ⁊ doꝛ/
miuit hieroboā cū patribꝰ suis: regnauitq3 na
dab filiꝰ eius ꝓ eo: Porro roboā filiꝰ salomo/
nis regnauit in iuda. Quadraginta ⁊ vniꝰ āni
erat roboā cū regnare cepisset: decē ⁊ septē an/
nis regnauit in hierusalē ciuitate quā elegit do
minꝰ vt poneret nomē suū ibi ex oībꝰ tribubus
israel. Nomē aūt mr̄is eiꝰ naama amanites. ⁊
fecit iudas malū corā dn̄o. ⁊ irritauerūt eū sup̱
oībus q̄ fecerāt patres coꝝ in pctīs suis q̄ pec/
cauerunt. Edificauerunt eni ⁊ ipsi sibi aras et
statuas ⁊ lucos sup̱ oēm collē excelsū. ⁊ subter
oēm arboꝛē frondosam: sed ⁊ effeminati fuerūt
in terra: feceruntq3 oēs abhoīationes gētiu3 q̈s
attriuit dn̄s ante faciē filioꝝ israel. In q̄nto aūt

anno regni roboā ascēdit sesac rex egypti i hie/
rusalē: ⁊ tulit thesauros dom⁹ dn̄i ⁊ thesauros
regios ⁊ vniuersa diripuit: scuta quoqꝫ aurea
que fecerat salomon ꝓ quib⁹ fecit rex roboam
scuta erea. ⁊ tradidit ea in manu ducū scutario/
rū ⁊ coꝝ q excubabāt ante ostiū domus regis.
Cūqꝫ ingrederet̄ rex in domū dn̄i portabāt ea
q precedi habebāt officiū. ⁊ postea reportabant
ad armamēta iū scutarioꝝ. Reliqua aūt ꝓmo
nū roboā ⁊ oia que fecit: ecce scripta sūt in libro
ꝓmonū dieꝝ regū iuda. Fuitqꝫ bellū inter ro/
boam ⁊ hieroboā cūctis die⁹. Dormiuitqꝫ ro
boam cū pat ib⁹ suis. ⁊ sepult ē cū eis in ciui/
tate dauid. Nomē aūt mr̄is eius naama ama/
nites. Et regnauit abia fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. XV

Igitur in octauodecimo āno regni hie
roboam filii nabath: regnauit abia sup
iudā. Trib⁹ ānis regnauit in hierusalē
Nomē mr̄is ei⁹ maacha filia abessalon ambula
uitqꝫ in oib⁹ pctis pr̄is sui q̄ fecerat ante eū. nec
erat cor ei⁹ pfectū cū dn̄o deo suo sicut cor dauid
pr̄is eius. Sz ꝓpter dauid dedit ei dn̄s de⁹ su⁹
lucernā in hirl'm vt suscitaret filiū ei⁹ post eū ⁊
staret in hirl'm: eo ꝙ fecisset dauid rectū in ocu
lis domini. ⁊ nō declinasset ab oib⁹ q̄ pceperat
ei cūctis dieb⁹ vite sue: excepto ꝓmōe vrie ethei
Attamē bellū fuit inter abiā ⁊ hieroboā oi tpe
vite eius. Reliqua aūt ꝓmonū abie et oia q̄ fe/
cit: nōne hec scripta sūt in libro verboꝝ dierum
regū iuda. Fuitqꝫ pliū inter abiā ⁊ inter hiero
boam. Et dormiuit abia cū patrib⁹ suis. ⁊ sepe
lierūt eū in ciuitate dauid: regnauitqꝫ asa filius
eius ꝓ eo. In anno ergo vicesimo hieroboam
regis israel. regnauit asa rex iuda ⁊ quadragin
ta ⁊ vno anno regnauit in hierusalē. Nomen
matris ei⁹ maacha filia abessolon. ⁊ fecit asa re
ctū ante cōspectum dn̄i sicut dauid pater eius. et
abstulit effeminatos de terra purgauitqꝫ vni/
uersas sordes idoloꝝ q̄ fecerant pr̄es eius. In
sup ⁊ maachā mr̄ē suā amouit ne eēt pnceps
in sacris priapi. ⁊ i loco eius quē ꝯsecrauerat:
subuertitqꝫ specū eius ⁊ cōfregit simulacrū tur
pissimū. ⁊ cōbussit in torrente cedron. Excelsa
aūt nō abstulit. Verūtamē cor asa pfectū erat
cū dn̄o deo suo cūctis diebus suis: ⁊ intulit ea q̄
sanctificauerat pater suus ⁊ vouerat in domū
dn̄i argēteū ⁊ aurū ⁊ vasa. Bellū aūt erat inter
asa ⁊ baasa regē israel cūctis diebus eoꝝ. Ascē
dit quoqꝫ baasa rex israel in iudā ⁊ edificauit ra
ma vt nō posset qspiā egredi vl' ingredi de par
te asa regis iude. Tollēs itaqꝫ asa oē argentum
⁊ aurum qd̄ remanserat in thesauris dom⁹ dn̄i
⁊ in thesauris dom⁹ regie dedit illud in manus
ꝓnoꝝ suoꝝ. ⁊ misit ad benadab filiū tabremon
filij ezion regē syrie q habitabat in damasco di
cēs: Fedus ē int me ⁊ te ⁊ int patrē meū ⁊ pa
trem tuū: ideo misi tibi munera argētū ⁊ aurū
⁊ peto vt venias ⁊ irritū facias fedus quod ha
bes cū baasa rege israel. et recedat a me: Acqe
scens benadab regi asa misit pncipes exercitus
sui in ciuitates israel. et pcusserūt ahion et dan
et abel domum maacha et vniuersā cēnceroth:
oēm. s. terrā neptali. Qd̄ cū audisset baasa int
misit edificare rama: et reuersus est in thersa.
Rex autē asa nūciū misit in oēm iudā dicens:
Nemo sit excusatus. Et tulerūt lapides de ra/
ma ⁊ ligna eius qbus edificauerat baasa. et ex/
truxit de eis rex asa gabaa beniamin et maspha
Reliq̄ aūt oiū ꝓmonū asa ⁊ vniuerse fortitudi
nes eius et cūcta q̄ fecit et ciuitates q̄s extruxit:
nōne hec scripta sūt in libro verboꝝ dieꝝ regū
iuda Verūtn̄ in tpe senectutis sue doluit pedes
et dormiuit cū pr̄ibus suis. et sepultus ē cū eis
in ciuitate dauid patris sui regnauitqꝫ iosaphat
filius eius ꝓ eo. Nadab vo filius hieroboam
regnauit sup israel anno scd̄o asa regis iuda re
gnauitqꝫ super israel duobus annis. et fecit qd̄
malū ē in ꝯspectu dn̄i. et ambulauit i vijs pr̄is
sui et in pctis eius qbus peccare fecit isrl'. Insi
diatus ē autē ei baasa filius ahie de domo ysa/
char. et pcussit eū in gebbethō q̄ ē vrbs philisti
noꝝ. Siqdē nadab et oīs israel obsidebāt geb
bethon. Interfecit ḡ illū baasa in anno tertio asa
regis iuda. et regnauit ꝓ eo. Cūqꝫ regnasset p
cussit oēm domū hieroboā Nō dimisit nec vnā
qdē aiam de semie eius donec deleret eū iuxta
vbū dn̄i qd̄ locutus fuerat in manu ꝓui sui ahie
sylonitis ꝓpter pctā hieroboā q̄ peccauerat ⁊ q
bus peccare fecerat isrl'. ⁊ ꝓpter delictū quo irri
tauerat dn̄m deū israel. Reliq̄ aūt ꝓmonum na
dab ⁊ oia q̄ opat⁹ ē nōne hec scripta sūt i libro v
boꝝ dieꝝ regū isrl': Fuitqꝫ bellū int asa ⁊ baasa
regē israel cūctis diebus eoꝝ. Anno tertio asa re
gis iuda regnauit baasa filius ahie sup oēm isrl'
in thersa vigintiqttuor ānis. et fecit malū corā
dn̄o. ambulauitqꝫ in vijs hieroboā et in pctis
eius qbus peccare fecit israel. XVI

Factus est āt ꝓmo dn̄i ad iehu filiū ana
ni ꝯ baasa dicens. Pro eo ꝙ exaltaui
te de puluere et posui te ducē sup ppl'm
meū isrl': tu aūt ambulasti in via hieroboam. et
peccare fecisti ppl'm meū israel vt me irritares
i pctis eoꝝ: ecce ego demetā posteriora baasa
et posteriora domus eius. et faciā domū tuā sic

domū hieroboā filij nabath. Qui mortu⁹ fue/rit de baasa in ciuitate comedēt eū canes. ⁊ qui mortu⁹ fuerit ex eo in regiōe comedēt eū volu/cres celi. Reliq̄ aūt ſmonū baaſa ⁊ q̄cūq; fecit ⁊ ṗlia eius. nōne hec ſcripta ſūt i libro verboꝝ dieꝝ regū iſrael. Dormiuit ḡ baſaa cū ṗribus ſuis: ſepultuſq; ē i therſa. ⁊ regnauit hela filiuſ ei⁹ ꝓ ea. Cū āt in manu iehu filij anani ꝓphete verbū dn̄i factū eēt ꝯ baaſa ⁊ ꝯ domū eius. ⁊ ꝯ oē malū qđ fecerat corā dn̄o ad irritādū eum in operib⁹ manuū ſuaꝝ vt fieret ſic domus hiero boā: ob hāc cām occidit eū. hoc ē iehu filiū ana ni ꝓphetā. Anno viceſimoſexto aſa regis iu/da regnauit hela fili⁹ baaſa ſup iſrael in therſa duob⁹ ānis. ⁊ rebellauit ꝯ eū ſuus ſuus çābri dux medie ptī eqtū. Erat āt hela i therſa bibēs ⁊ temulētus i domo arſa ṗfecti therſa. Irruēs ḡ çābri ꝑcuſſit ⁊ occidit eū āno viceſimoſeptio aſa regis iuda. ⁊ regnauit ꝓ eo. Cūq; regnaſſ; ⁊ ſediſſet ſup ſoliū eius. ꝑcuſſit oēm domū ba/aſa. ⁊ nō dereliqt ex ea mingētē ad ꝑietē ⁊ ꝓ pinquos ⁊ amicos eius. Deleuitq; çābri oēm domū baaſa iuxta verbū dn̄i qđ locutus fuerat ad baaſa in manu iehu ꝓphete ꝓpter vniuerſa pctā baaſa ⁊ pctā hela filij eius q̄ peccauerūt et peccare fecerūt iſrael ꝓuocātes dn̄m deū iſrael i vanitatibus ſuis Reliq̄ āt ſmonū hela ⁊ oīa q̄ fecit: nōne hec ſcripta ſūt i libro ṽboꝝ dieꝝ re gū iſrael. Anno viceſimoſeptio aſa regis iuda regūit çābri ſeptē dieb⁹ i therſa. Porro exerci tus obſidebat gebbethon vrbē philiſtinorum. Cūq; audiſſet rebellaſſe çābri ⁊ occidiſſe regē; fecit ſibi regē oīs iſrael amri q̄ erat ṗnceps mi litie ſup iſrael in die illa i caſtris. Aſcēdit ergo amri ⁊ oīs iſrael cū eo de gebbethō ⁊ obſidebāt therſa. Vidēs aūt çābri q̄ expugnāda eēt ciui/tas: ingreſſus ē palatiū. ⁊ ſuccendit ſe cū domo regia ⁊ mortuus ē i pctis ſuis q̄ peccauerat fa/ciēs malū corā dn̄o. ⁊ ābulās in via hieroboā; et in pctō eius q̄ fecit peccare iſrael. Reliq̄ āt ſer monū çābri ⁊ iſidiaꝝ ei⁹ ⁊ tyrānidis: nōne hec ſcripta ſūt i libro ṽboꝝ dieꝝ regū iſrael. Tunc diuiſus ē popul⁹ iſrael i duas ptes. Media ps populi ſeqbať thebni filiū gineth vt ꝯſtitueret eū regē. ⁊ media ps amri. Preualuit autē po pul⁹ q̄ erat cū amri populo q̄ ſeq̄bať thebni fi/liū gineth: mortuuſq; ē thebni ⁊ regnauit am ri. Anno triceſimoṗmo aſa regꝭ iuda regnauit amri ſup iſrael: duodeci ānis. In therſa regna uit ſex annis: emitq; montem ſamarie a ſomer duobus talentis argenti et edificauit eū; et vo cauit nomen ciuitatis quam extruxerat nomie ſomer domini mōtis: ſamariā. Fecit aūt amri malū i ꝯſpectu dn̄i ⁊ opat⁹ eſt neqter ſup oēs q̄ fuerūt ante eū. Ambulauitq; i oī via hieroboā filij nabath ⁊ i pctis ei⁹ qb⁹ peccare fecerat iſra el. vt irritaret dn̄m deū iſrl'i vanitatibus ſuis. Reliq̄ aūt ſmonū amri ⁊ ṗlia ei⁹ q̄ geſſit: nōne hec ſcripta ſūt i libro ṽboꝝ dieꝝ regum iſrael. Dormiuitq; amri cū ṗrib⁹ ſuis: ⁊ ſepult⁹ ē i ſa maria: regnauitq; achab fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Achab ṽo filius amri regūit ſup iſrael anno triceſimo octauo aſa regis iuda. Et regūit achab fili⁹ am ri ſup iſrael i ſamaria viginti ⁊ duobus annis Et fecit achab filius amri malū i ꝯſpectu dn̄i ſu per oēs q̄ fuerūt ante eū. Nec ſuffecit ei vt am bularet i pctis hieroboā filij nabath: inſup du xit vxorē iezabel filiam methbaal regis ſidonio/rū. Et abijt ⁊ ſeruiuit baal. ⁊ adorauit eū. ⁊ poſu it aram baal i tēplo baal qđ edificauerat i ſama ria. ⁊ plantauit lucū. Et addidit achab i opere ſuo irritans dn̄m deū iſrael ſup oēs reges iſra el q̄ fuerūt ante eum. In diebus eius edificauit ahiel de bethel hiericho. In abiram ṗmitiuo ſuo fūdauit eā. ⁊ i ſegub nouiſſimo ſuo poſuit portas eius iuxta verbū domini qđ locutus fu erat i manu ioſue filij nun.

XVII

Et dixit helias theſbites de habitorib⁹ galaad ad achab. Viuit dominus de/us iſrael in cuius cōſpectu ſto ſi erit an nis his ros ⁊ pluuia niſi iuxta oris mei verba. Et factū ē ṽbū dn̄i ad eū dicēſ. Recede hinc ⁊ vade ꝯ orientē. et abſcōdere i torrentē carith q̄ ē ꝯ iordanē. et ibi de torrēte bibes. coruiſq; pce pi vt paſcant te ibi. Abijt ḡ et fecit iuxta verbū dn̄i. Cūq; abiſſet ſedit i torrēte carith q̄ ē cōtra iordanē. Corui q; deferebant ei panem et car/nes mane: ſimiliť panē et carnes veſperi. et bi bebant de torrēte. Poſt dies aūt aliquot ſicca/tus ē torrēs: nō eni pluerat ſup terram. Fact⁹ ē ḡ ſmo domini ad eū dicēs. Surge et vade in ſareptam ſidonioꝝ. et manebis ibi. Precepi eni ibi mulieri vidue vt paſcat te. Surrexit et abijt i ſareptā ſidonioꝝ. Cūq; veniſſet ad por tam ciuitatis apparuit ei mulier vidua colligēſ ligna. et vocauit eam. dixitq; ei. Da mihi pau/lulū aq̄ i vaſe vt bibam. Cūq; illa ꝑgeret vt af/ferret. clamauit poſt tergū eius dicēſ. Affer mi hi obſecro et buccellā; panis i manu tua. Que reſpōdit. Viuit dominus deus tuus: q̄ nō ha beo panē niſi quantū pugillus capе pōt farine i hydria et paululum olei i lechito. En colligo duo ligna vt igrediar et faciam illud mihi et fi lio meo vt comedamus et moriamur. Ad quā

helias ait. Noli timere: sed vade ⁊ fac sicut di
xisti. Verũtñ mihi ꝑmũ fac de ipa farinula sub
cinericiũ panẽ paruulũ. ⁊ affer ad me: tibi autẽ
⁊ filio tuo facies postea. Hec aũt dicit dñs deꝰ
israel. Hydria farine nõ deficiet: nec lechitus
olei minuet vsq₃ in diẽ in qua dñs daturus est
pluuiã sup faciẽ terre. Que abijt. ⁊ fecit iuxta
verbũ helie. Et comedit ipe ⁊ illa ⁊ domꝰ eius
⁊ ex illa die hydria farine nõ defecit. ⁊ lechitus
olei nõ ẽ iminutus iuxta verbũ dñi qđ locutus
fuerat in manu helie. Factum ẽ aũt post verba
hec egrotauit filiꝰ mulieris mrisfamilias. ⁊ erat
lãguor fortissimꝰ ita vt nõ remaneret in eo ha-
litꝰ. Dixit ergo ad heliã. Quid mihi ⁊ tibi vir dei
Ingressus es ad me vt rememorarentur iniqta
tes mee. ⁊ interficeres filiũ meũ. Et ait ad eam
helias. Da mihi filiũ tuũ. Tulitq₃ eum de sinu
eius ⁊ portauit in cenaculũ vbi ipe manebat. et
posuit super lectulũ suũ. ⁊ clamauit ad dominũ
⁊ dixit. Dñe deus meus etiã ne viduam apud
qua₃ ego vtcũq₃ sustentor afflixisti vt interfice
res filiũ eiꝰ. Et expandit se atq₃ mensus ẽ sup
pueꝝ tribus vicibus. ⁊ clamauit ad dñm ⁊ ait
Dñe deus meꝰ reuertatur obsecro aĩa pueri huiꝰ
in viscera eius. Et exaudiuit dñs vocem helie
⁊ reuersa ẽ aĩa pueri intra eũ. ⁊ reuixit. Tulit-
q₃ helias puerum. ⁊ deposuit eum đ cenaculo
in inferiorẽ domũ ⁊ tradidit matri sue. ⁊ ait illi
En viuit filius tuꝰ. Dixitq₃ mulier ad heliam
Nũc in isto cognoui qm̃ vir dei es tu. ⁊ verbũ
dñi in ore tuo veꝝ ẽ.

XVIII

Post dies multos factũ est verbũ domi
ni ad heliã in anno tertio dicens. Va
de ⁊ ostñde te achab vt dem pluuia₃ sup
faciem terre. Iuit ergo helias vt ostenderet se
achab. Erat aũt fames vehemens in samaria.
Vocauitq₃ achab abdiã dispẽsatorẽ domꝰ sue.
Abdias aũt timebat dñm deũ valde. Nã cũ in
terficeret iezabel ꝓphetas dñi. tulit ille centum
ꝓphetas ⁊ abscondit eos qnquagenos ⁊ quin
quagenos in speculis. ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua
Dixit ergo achab ad abdiã. Vade in terrã ad vni
uersos fontes aquaꝝ. ⁊ in cũctas valles. si forte
possimꝰ inuenire herbã ⁊ saluare equos ⁊ mu-
los ⁊ nõ penitꝰ iumẽta intereãt. Diuiserũtq₃ si
bi regiões vt circuirẽt eas. Achab ibat ꝑ viam
vnã. ⁊ abdias ꝑ viã alterã seorsũ. Cũq₃ eẽt ab
dias in via. helias occurrit ei. Qui cum cogno
uisset eũ cecidit sup faciẽ suã. ⁊ ait. Nũ tu es do
mine mi. helias. Cui ille rñdit. Ego. Et dixit.
Vade ⁊ dic dño tuo. Adest helias. Et ille. quid
peccaui inquit qm̃ trades me seruũ tuũ i manu
achab vt interficiat me. Viuit dñs deus tuus:
quia nõ est gens aut regnũ in quo non miserit
dñs meus te requirẽs. Et rñdẽtibꝰ cũctis nõ ẽ
hic: adiurauit regna singula ⁊ gẽtes eo ꝙ mini-
me repieris. Et nũc dicis mihi: vade ⁊ dic dño
tuo. adest helias. Cũq₃ recessero a te. spũs dñi
asportabit te in locũ quẽ ego ignoro. ⁊ igressus
nũciabo achab. ⁊ nõ inueniẽs te interficiet me
Seruus aũt tuꝰ timet dñm ab ifantia sua. Nũ
qđ nõ indicatũ ẽ tibi dño meo qđ fecerim cũ in
terficeret iezabel ꝓphetas dñi ꝙ abscõderim đ
ꝓphetis dñi centũ viros qnquagenos ⁊ quin-
qgenos in spelũcis ⁊ paueri eos pane ⁊ aq̃. Et
nunc tu dicis vade ⁊ dic dño tuo. Adest helias
vt intficiat me. Et dixit helias. Viuit dñs exer
cituũ ante cuius vultũ sto: qr hodie appebo ei.
Abijt ergo abdias in occursũ achab ⁊ indicauit ei
Venitq₃ achab i occursũ helie. ⁊ cũ vidisset eũ
ait. Tu ne es ille q conturbas israel. Et ille ait
Nõ ego turbaui israel. sed tu ⁊ domus patris
tui q dereliqstis mandata dñi ⁊ secuti estis baa
lim. Verũtñ nũc mitte ⁊ ꝯgrega ad me vniuer
sum israel in mõte carmeli ⁊ ꝓphetas baal qua
dringẽtos qnquaginta. ꝓphetasq₃ lucoꝝ qua
dringẽtos q comedũt de mensa iezabel. Misit
achab ad oẽs filios israel ⁊ cõgregauit ꝓphas
in mõte carmeli. Accedẽs aũt helias ad omnẽ
populũ isrl' ait. Vsq₃quo claudicatis i duas ptes
Si dñs ẽ deꝰ seqmini eũ: si aũt baal seqmini il
lũ. Et nõ rñdit ei ppl's verbũ. Et ait rursus he
lias ad ppłm. Ego remansi ꝓpheta dñi solus:
ꝓphete aũt baal quadringenti qnquaginta. ꝓ
pheteq₃ lucoꝝ quadringenti viri sunt. Denr
nobis duo boues. ⁊ illi eligãt sibi bouem vnũ
⁊ in frusta cedentes ponãt super ligna. ignem
aũt non supponãt. Et ego faciã bouẽ alteꝝ. ⁊ i
ponã sup ligna. ignẽ aũt nõ supponã. Inuoca
te noĩa deoꝝ vestroꝝ. ⁊ ego inuocabo nomen
dei mei. ⁊ deꝰ q exaudierit ꝑ ignẽ ipe sit deus.
Rñdẽs oĩs ppl's. ait. Optima ꝓpositio quam
locutus est helias. Dixit ergo helias ꝓphis baal.
Eligite vobis bouẽ vnu₃ ⁊ facite ꝑmi. qr vos
plures estis. ⁊ inuocate noĩa deoꝝ vroꝝ. ignẽ
q₃ nõ supponatis. Qui cũ tulissent bouẽ que₃
dederat eis: fecerũt: ⁊ inuocabãt nomẽ baal de
mane vsq₃ ad meridiẽ dicentes. Baal exaudi
nos. Et non erat vox. nec q rñderet. Trãsilie
bãtq₃ altare qđ fecerãt: Cũq₃ esset iã meridies
illudebat illis helias dicẽs. Clamate voce ma-
iore. Deꝰ enĩ ẽ ⁊ forsitan loquitur. aut in diuerso
rio ẽ. aut in itinere. aut certe dormit vt excitetur.
Clamabãt ergo voce magna. ⁊ incidebant se iuxta

ritū suū cultris & lāceolis donec pfunderēt⁹ san guie. Postq̄ aūt trāsijt meridies & illis pphe/ tātibus venerat tps q sacrificiū offerri solet: nec audiebat vox. neq̄ aliqs rn̄debat nec attende/ bat orantes: dixit helias oī pplo. Venite ad me Et accedente ad se populo curauit altare dn̄i qd destructū fuerat: & tulit duodecim lapides iuxta numerum tribuū filiorum iacob ad quem fact⁹ est sermo domini dicēs: israel erit nomen tuum & edificauit de lapidibus altare in noīe dn̄i. Fe citq̄ aq̄ductū q̄si per duas aratiūculas in circui tu altaris: & cōposuit ligna: diuisitq̄ p membra bouē & posuit sup ligna & ait. Implete quattuor hydrias aqua: & fundite super holocaustū & su per ligna. Rursūq̄ dixit. Etiam secūdo hoc fa/ cite. Qui cū fecissent secūdo ait. Etiam tertio id ipm facite. Feceruntq̄ tertio & currebant aque circū altare & fossa aq̄ductus repleta est. Cūq̄ iā tps esset vt offerret holocaustū: accedens he/ lias ppheta ait. Dn̄e deus abrahā & isaac isrāel oñde hodie quia tu es deus israel & ego seru⁹ tu us & iuxta pceptū tuū feci oīa verba hec. Exau/ di me dn̄e exaudi me vt discat ppl's iste: quia tu es dn̄s deus. & tu puertisti cor eoꝝ iterū. Ceci dit aūt ignis dn̄i & vorauit holocaustū & ligna & lapides: pulverē q̄z & aquā q̄ erat in aq̄ductu lā bens. Qd cū vidisset oīs ppl's cecidit in faciem suam: & ait. Dn̄s ipe est deus: dn̄s ipe est deus Dixitq̄ helias ad eos. Apphendite pphetas baal & ne vnus qdem effugiat ex eis. Quos cū apphendissent duxit eos helias ad torrentem cy son: & interfecit eos ibi. Et ait helias ad achab. Ascende comede & bibe: q̄r sonus multe pluuie est. Ascendit achab vt comederet & biberet: he/ lias aūt ascendit in v̄ticē carmeli: & pnus i terā posuit faciem suā inter genua sua: & dixit ad pue rū suū. Ascende & pspice ptra mare. Qui cum ascendisset & ptemplatus eēt ait. Nō ē qcq̄. Et rursū ait illi. Reuertere septē vicib⁹. In septia aūt vice ecce nubicula pua q̄si vestigiū hoīs ascē debat de mari. Qui ait. Ascende: & dic achab. Iunge currum tuum & descende: ne occupet te pluuia. Cūq̄ se verteret huc atq̄ illuc: ecce celi ptenebrati sunt & nubes & vētus: & facta est plu uia grandis. Ascendens itaq̄ achab abijt in ie zrahel: & manus dn̄i facta est sup heliā: accintis q̄z lumbis currebat ante achab donec veniret i iezrahel.

XIX

Nunciauit aūt achab iezabel oīa q̄ fece/ rat helias: & quō occidisset vniuersos p phetas baal gladio. Misitq̄ iezabel nū cium ad heliam dicens. Hec mihi faciant dij et hec addant: nisi hac hora cras posuero animā tuā sicut aīam vni⁹ ex illis. Timuit ḡ helias et surgens abijt quocūq̄ eū ferebat voluntas. ve nitq̄ in bersabee iuda: et dimisit ibi pueꝝ suū et perrexit in desertū viā vnius diei. Cūq̄ ve nisset et sederet subter vnā iunipeꝝ. petiuit aīe sue vt moreret. Et ait. Sufficit mihi dn̄e. tolle aīam meā. Neq̄ eni melior sū q̄ patres mei. Proiecitq̄ se et obdormiuit in vmbra iunipe ri. Et ecce angelus dn̄i tetigit eum. et dixit illi: Surge comede. Respexit. et ecce ad caput suū subcinericiꝰ panis et vas aque. Comedit ergo et bibit et rursū obdormiuit. Reuersusq̄ est an gel⁹ dn̄i secūdo. et tetigit eū. dixitq̄ illi. Surge comede. Grādis eni tibi restat via. Qui cum surrexisset. comedit et bibit. et ambulauit in for titudine cibi illi⁹ quadraginta dieb⁹ et quadra/ ginta noctib⁹ vsq̄ ad mōtē dei oreb. Cūq̄ ve nisset illuc. mansit in spelūca. Et ecce s'mo dn̄i ad eū. dixitq̄ illi. Quid hic agis helia. At ille rn̄dit. Zelo zelat⁹ sū p dn̄o deo exercituū: q̄r de reliquerūt pactū dn̄i filij israel. Altaria tua de/ struxerūt et pphetas tuos occiderunt gladio & derelict⁹ sū ego solus. et querūt aīam meam vt auferāt eā. Et ait ei. Egredere et sta in monte corā domino. Et ecce dn̄s trāsijt. et sp̄us gran dis et fortis: subuertēs montes et cōterens pe tras ante dn̄m. Non in sp̄u dn̄s. Et post sp̄m cōmotio. Nō in cōmotiōe dn̄s. Et post cōmo/ tionē ignis. Nō in igne domin⁹. Et post ignē sibil⁹ aure tenuis. Qd cū audisset helias operuit vultum suū pallio: et egressus stetit in ostio spe lūce: ecce vox ad eū dicēs. Quid hic agis helia Et ille rn̄dit. Zelo zelat⁹ sū p dn̄o deo exercitu um: q̄r dereliquerunt pactum tuum filij israel. Altaria tua destruxerunt. et pphetas tuos occi derunt gladio: et derelictus sum ego solus & q̄ runt animā meā vt auferāt eam. Et ait dn̄s ad eum. Vade et reuertere in viā tuā p desertum in damascū. Cūq̄ perueneris illuc. vnges asa/ hel regem super syriam: & iehu filiū namsi vn ges regem super israel: heliseum autē filium sa phat qui est abelmaula vnges pphetā p te. Et erit qcunq̄ fugerit gladium azahel. occidet eū iehu. et qcunq̄ fugerit gladium iehu. interfici et eum helise⁹. Et derelinquā mihi in israel se/ ptē milia viroꝝ quoꝝ genua nō sunt icuruata ante baal. et oē os qd nō adorauerit eū osculās manū. Profect⁹ ḡ inde helias rpperit heliseū filiū saphat. arātē i duodeci iugis boum. et ipe i du odeci iugis boum arātib⁹ vn⁹ erat. Cūq̄ ve nisset helias ad eum. misit pallium suum super

eū. Qui statim relictis bobꝰ cucurrit post heliā ⁊ ait. Osculoꝛ oꝛo te patrē meū ⁊ matrē meā. ⁊ sic seq̄r te. Dixitq̃ꝫ ei. Vade ⁊ reuertere. Qđ eni meū erat feci tibi. Reuersus aūt ab eo tulit par boū ⁊ mactauit illud ⁊ in aratro bouꝫ coxit carnes. ⁊ dedit pplō ⁊ comederūt. Cōsurgens qꝫ abijt ⁊ secutꝰ ē heliā. ⁊ miīstrabat ei. XX

P Orro benadab rex syrie congregauit omnem exercitū suū. ⁊ trigintaduos reges secū. ⁊ equos ⁊ currus ⁊ ascēdēs pugnabat contra samariam ⁊ obsidebat eam. Mitēsqꝫ nūcios ad achab regē israel in ciuitatē ait. Hec dicit benadab. Argentū tuū ⁊ auꝝ tuū meū ē: ⁊ vxoꝛes tue ⁊ filij tui optimi mei sūt. Rn̄ditqꝫ rex israel. Iuxta verbū tuuꝫ domine mi rex. tuus suꝫ ego ⁊ oīa mea. Reuertentesqꝫ nūcij dixerūt. Hec dicit benadab qui misit nos ad te. Argētū tuū ⁊ auꝝ tuū ⁊ vxoꝛes tuas ⁊ filios tuos dabis mihi. Cras igit̄ hac eadē hora mittā seruos meos ad te. ⁊ scrutabunt̄ domum tuā ⁊ domū seruoꝝ tuoꝝ ⁊ omne qđ eis placuerit ponent in manibus suis ⁊ auferent. Vocauit autem rex israel omnes senioꝛes terre ⁊ ait. Aiaduertite ⁊ videte: qm̄ insidiet̄ nobis. Misit eni ad me ꝓ vxoꝛibꝰ meis ⁊ filijs ⁊ ꝓ argento ⁊ auro. ⁊ nō abnui. Dixerūtqꝫ oēs maioꝛes natu. ⁊ vniuersus ppl̄s ad eū. Nō audias neqꝫ acqesces illi. Rn̄ditqꝫ nūcijs benadab. Dicite dn̄o meo regi. Oia ꝓpt̄ q̄ misisti ad me seruum tuū in initio faciā. hāc aūt rē facere nō possū. Reuersiqꝫ nuncij. retulerūt ei. Qui remisit ⁊ ait. Hec faciāt mihi dij ⁊ hec addāt: si suffecerit puluis samarie pugillis oīs ppl̄i q seqt̄ me. Et rn̄dēs rex israel ait. Dicite ei. Ne gloriet̄ accinctꝰ eq̄ vt discinctꝰ. Factū ē āt cū audisset benadab verbū istud: bibebat ipe ⁊ reges in vmbracul̄. ⁊ ait ſuis suis. Circundate ciuitatē. Et circūdederūt eā. Et ecce ꝓpha vnꝰ accedēs ad achab regem israel. ⁊ ait: Hec dicit dominus. Certe vidisti oēm multitudinē hāc nimiā. Ecce ego tradā eā in manuꝫ tuā hodie: vt scias qꝛ ego sū dn̄s. Et ait achab. Per quē. Dixitqꝫ ei Hec dicit dominꝰ. Per pedisseqs ṗncipū ꝓuinciaꝝ. Et ait. Quis icipiet pliari. Et ille dixit. Tu. Recēsuit g̊ pueros ṗncipū ꝓuinciaꝝ ⁊ reppit numeꝝ ducētoꝝ trigintaduoꝝ. Et recensuit post eos ppl̄m oēs filios israel septē milia. ⁊ egressi sūt meridie. Benadab āt bibebat temulētꝰ i vmbraculo suo. ⁊ reges trigintaduo cū eo q ad auxiliū eiꝰ venerāt. Egressi sūt autē pueri ṗncipuꝫ ꝓuinciaꝝ in ṗma fronte. Misit itaqꝫ benadab: q nūciauerūt ei dicentes. Viri egressi sūt de samaria. At ille ait. Siue ꝓ pace veniūt appᵱhēdite eos viuos. siue vt p̄lient̄. viuos eos capite. Egressi sūt g̊ pueri ṗncipum ꝓuinciaꝝ. ac reliquꝰ exercitꝰ sequebat̄. Et ꝑcussit vnusqisqꝫ viꝝ q ꝯ se veniebat. fugerūtqꝫ syri ⁊ ꝑsecutꝰ est eos israel. Fugit q̊ꝫ benadab rex syrie i equo cū eqtibꝰ suis. Nec non egressus rex isrl̄ ꝑcussit equos ⁊ currꝰ. ⁊ ꝑcussit syriā plaga magna nimis. Accedēs aūt ꝓpha ad regē isrl̄ dixit ei. Vade ⁊ cōfoꝛtare. ⁊ scito ⁊ vide qđ facias. Sequēti eni anno rex syrie ascēdet ꝯtra te. Serui ꝟo regis syrie dixerūt ei. Dij mōtium sūt dij coꝝ. ideo suꝑauerūt nos. Sed melius ē vt pugnemꝰ ꝯ eos in cāpestribꝰ. ⁊ obtinebimꝰ eos. Tu g̊ verbum h̄ fac. Amoue reges singulos ab exercitu tuo ⁊ pone ṗncipes ꝓ eis. ⁊ instaura numeꝝ militū q ceciderūt de tuis. ⁊ eq̊s ſm equos ṗstinos. ⁊ currꝰ ſm currus q̊s ante habuisti. ⁊ pugnabimꝰ ꝯ eos in cāpestribus. ⁊ videbis ꝙ obtinebimus eos. Credidit cōsilio eoꝝ. ⁊ fecit ita. Igit̄ postq̄ꝫ annos trāsierat recēsuit benadab syrios ⁊ ascendit in affec vt pugnaret ꝯ israel. Porro filij israel recēsiti sūt. et acceptis cibarijs ꝓfecti ex aduerso. castraqꝫ metati sunt ꝯ eos quasi duo ꝑui greges capraꝝ: syri aūt repleuerūt terram. Et accedēs vnus vir dei dixit ad regeꝫ israel. Hec dicit dn̄s. Quia dixerūt syri. deꝰ mōtiū ē dominꝰ. ⁊ nō ē deꝰ valliū: dabo oēm multitudinē hāc grandē in manu tua. ⁊ scietis qꝛ ego sū dn̄s. Dirigebātqꝫ septē diebus ex aduerso hi atqꝫ illi acies. septima aūt die cōmissū ē bellū. Percusserūtqꝫ filij israel de syris cētū milia peditū in die vna. Fugerūt aūt syri q remanserūt in affec in ciuitatem. ⁊ cecidit murꝰ suꝑ viginti septē milia hoīum q remanserāt. Porro benadab fugiēs ingressus ē ciuitatē in cubiculū qđ erat intra cubiculū. dixeruntqꝫ ei ſui sui. Ecce audiuimus ꝙ reges domus israel clemētes sūt. Ponamꝰ itaqꝫ saccos in lumbis nr̄is ⁊ funiculos in capitibus nr̄is ⁊ egrediamur ad regē israel: foꝛsitā saluabit aīas nr̄as. Accinxerūt saccis lumbos suos: ⁊ posuerunt funiculos in capitibus. veneruntqꝫ ad regē israel. ⁊ dixerūt ei. Seruꝰ tuus benadab dic̄ Viuat oꝛo te aīa mea. Et ille ait. Si adhuc viuit. frat̄ meus ē. Qđ acceperunt viri ꝓ omine. ⁊ festināntes rapuerūt ꝟbū ex oꝛe eiꝰ atqꝫ dixerūt Frater tuus benadab viuit. Et dixit eis. Ite ⁊ adducite eū ad me. Egressus ē g̊ ad eum benadab. ⁊ leuabit eū in currum suum. Qui dixit ei Ciuitates quas tulit pr̄ meꝰ a pr̄e tuo reddā. et plateas fac tibi in damasco sicut fecit pat̄ meus

in samaria: ⁊ ego federatus recedam a te. Pe-
pigit ḡ fedus ⁊ dimisit eũ. Tũc vir qdaꝫ ð filijs
ꝓphetaꝝ dixit ad sociũ suuꝫ i sermõe dñi. Per
cute me. At ille noluit percutere. Cui ait. Quia
noluisti audire vocẽ dñi, ecce recedes a me ⁊ ꝑ-
cutiet te leo. Cũq; paululum recessisset ab eo in
uenit eũ leo atq; ꝑcussit. Sed ⁊ alteꝝ iueniẽs vi
rum dixit ad eũ. Percute me. Qui percussit eũ
⁊ vulnerauit. Abijt ergo ꝓpheta ⁊ occurrit re-
gi i via. ⁊ mutauit asꝑsione pulueris os ⁊ ocu-
los suos. Cũq; rex trãsisset: clamauit ad regem
⁊ ait. Seruus tu⁹ egressus est ad ꝑliãdũ comin⁹
cũq; fugisset vir vnus. adduxit eũ qdã ad me et
ait. Custodi virũ istuꝫ. Qui si lapsus fuerit erit
anima tua ꝓ aĩa eius. aut talentũ argẽti appen
dẽs. Dum auteꝫ ego turbatus huc ⁊ illucq; me
verterẽ: subito non compar[illegible] Et ait rex isrł
ad eũ. Hoc est iudicium tuum qð ipe decreuisti
At ille statim abstersit puluerem de facie sua: et
cognouit eũ rex israel ꝙ esset de ꝓphetis. Qui
ait ad eũ. Hec dicit dñs. Quia dimisisti viꝝ di
gnum morte de manu tua: erit aĩa tua ꝓ anima
eius. ⁊ ppł's tuus ꝓ popło eius. Reuersus est
igiť rex israel i domũ suã audire ꝯtẽnens: ⁊ furi
bundus venit in samariam.

XXI

Ost vba aũt hec tpe illo vinea erat na
both iezrahelite q erat in iezrahel iuxta
palatium achab regł samarie. Locut⁹ ẽ
ergo achab ad naboth dicens. Da mihi vineaꝫ
tuam vt faciam mihi hortũ olerũ: q2 vicina est ⁊
ꝓpe domum meam. Daboq; tibi ꝓ ea vineaꝫ
meliorem: aut si comodius tibi putas argenti ꝑ
cium quantũ digna est. Cui respondit naboth.
Propicius sit mihi dominus ne dem heredita
tem patrum meorum tibi. Venit ergo achab in
domum suam indignans et frendens suꝑ ver-
bo quod locutus fuerat ad eum naboth iezrahe
lites dicens. non dabo tibi hereditatem patrum
meorum. Et ꝓijciens se in lectuluꝫ suum auer
tit faciem suã ad ꝑietẽ ⁊ non comedit panẽ. In
gressa est autẽ ad eũ iezabel vxor sua: dixitq; ei.
Quid est hoc: vnde aĩa tua ꝯtristata est: ⁊ quař
nõ comedis panẽ. Qui rñdit ei. Locutus sum
naboth iezrahelite: ⁊ dixi ei. Da mihi vineã tu
am accepta pecunia. Aut si tibi placet dabo tibi
vineam meliorem pro ea. Et ille ait. Nõ dabo
tibi vineaꝫ meã. Dixit ergo ad eũ iezabel vxor
ei⁹. Grãdis auctoritatis es: ⁊ bñ regis regnuꝫ
israel. Surge ⁊ comede panẽ. ⁊ eq̃ aĩo esto. ego
dabo tibi vineam naboth iezrahelite. Scripsit
itaq; litteras ex noĩe achab. ⁊ signauit eas ãnu
lo eius. et misit ad maiores natu et optiates qui
erãt in ciuitate ei⁹ ⁊ habitabãt cũ naboth. Lraꝝ
aũt hec erat snia. Predicate ieiuniũ ⁊ sedere fa
cite naboth iť ꝑmos ppłi: ⁊ submittite duos vi
ros filios belial ꝯ eũ. ⁊ falsum testimoniũ dicãt
benedixit naboth deũ ⁊ regem. ⁊ educite eũ et
lapidate. sicq; moriať. Fecerũt ergo ciues eius
maiores natu ⁊ optimates q habitabant cuꝫ eo
in vrbe. sicut preceperat eis ieçabel. ⁊ sicut scri
ptũ erat in lřis quas miserat ad eos. Predica
uerũt ieiuniũ ⁊ sedere fecerũt naboth iť ꝑmos
populi. et adductis duob⁹ viris filijs diaboli fe
cerũt eos sedere ꝯ eũ. At illi. s. vt viri diabolici
dixerũt ꝯ eũ testimoniũ corã multitudine. Be
nedixit naboth deũ et regẽ. Quãobrem eduxe
rũt eũ extra ciuitatem. et lapidib⁹ interfecerunt
Miserũtq; ad iezabel dicẽtes. Lapidat⁹ ẽ na-
both et mortu⁹ est. Factũq; est aũt cuꝫ audisset
ieçabel lapidatũ naboth et mortuuꝫ. locuta ẽ ad
achab. Surge possidc vineã naboth ieçraheli
te q noluit tibi acqescere. et dare eaꝫ accepta pe
cunia. Nõ eni viuit naboth sed mortu⁹ ẽ. Qð
cuꝫ audisset achab mortuum videlicet naboth.
surrexit et descẽdebat in vineã naboth iezrahe
lite vt possideret eaꝫ. Fact⁹ ẽ igiť sermo dñi ad
heliã thesbiten dicẽs. Surge. descẽde in occur
sũ achab regis israel q ẽ i samaria. Ecce ad vi
neã naboth descẽdit vt possideat eã. Et loq̃ris
ad eũ dicens. Hec dicit dñs de⁹. Occidisti in
suꝑ et possedisti. Et post hec addes. Hec dicit
dñs. In loco h i q̊ linxerũt canes sanguinẽ na
both lãbẽt q̊ꝫ sanguinẽ tuũ. Et ait achab ad he
liã. Nũ iuenisti me inimice meus. Qui dixit.
Inueni. eo ꝙ venũdat⁹ sis vt faceres malum i
ꝯspectu dñi. Hec dicit dñs. Ecce ego inducaꝫ
suꝑ te malũ. ⁊ demetã posteriora tua. et interfi
ciã de achab mingẽtẽ ad parietẽ et clausũ et vl
timũ in isrł. Et dabo domũ tuaꝫ sicut domum
hieroboã filij nabath: et sicut domũ baasa filij
ahia: q2 egisti vt me ad iracũdiã ꝓuocares. et
peccare fecisti isrł. Sꝫ et de iezabel locut⁹ ẽ dñs
dicẽs. Canes comedẽt iezabel i agro iezrahel
Si mortu⁹ fuerit achab in ciuitate. comedẽt eũ
canes: si aũt mortu⁹ fuerit in agro. comedẽt eũ
volucres celi. Igiť nõ fuit alter talł sicut achab
q venundat⁹ est vt faceret malũ in ꝯspectu dñi
Cõcitauit enim eũ iezabel vxor sua. et abhomi
nabilis fact⁹ est intantum vt sequereť idola q̃ fe
cerãt ãmorrei quos consũpsit dominus a facie
filioꝝ israel. Itaq; cũ audisset achab sermões
istos. scidit vestimenta sua et opuit cilitio car-
nem suã. ieiunauitq; ⁊ dormiuit in sacco. ⁊ am
bulauit demisso capite. Et factus ẽ ꝯmo dñi ad

helīā thesbitē dicēs. Nōne vidisti humiliatum
achab corā me. Quia igit̄ humiliatꝰ est mei cā
nō inducā malū in diebus eius. sed in diebꝰ fi/
lij sui inferā malū domui eiꝰ.

XXII

Transierūt igit̄ tres anni absqꝫ bello i/
ter syriā ⁊ israel. In anno aūt tertio de
scendit iosaphat rex iuda ad regē israel
Dixitqꝫ rex israel ad s̄uos suos. Ignoratis ꝙ
nostra sit ramoth galaad. ⁊ negligimus tollere
eā d̄ manu regis syrie. Et ait ad iosaphat. Ve
nies ne mecū ad p̄liandum in ramoth galaad.
Dixitqꝫ iosaphat ad regē israel. Sicut ego sū.
ita ⁊ tu. Populus meus ⁊ populus tuꝰ vnum
sūt. ⁊ eqtes mei eqtes tui. Dixitqꝫ iosaphat ad
regē israel. Quero oro te hodie s̄monem dn̄i.
Cōgregauit ḡ rex israel ꝓphas quadringētos
circit̄ viros. ⁊ ait ad eos. Ire debeo in ramoth
galaad ad bellādū. an qescere. Qui r̄nderunt.
Ascēde. ⁊ dabit eaꝫ dn̄s in manu regis. Dixit
aūt iosaphat. Nō ē h̄ ꝓpha dn̄i q̄spiā vt inter/
rogemꝰ ꝑ eū. Et ait rex israel ad iosaphat. Re/
mansit vir vnꝰ ꝑ quē possumꝰ interrogare dn̄ꝫ
sed ego odi eū: q2 nō ꝓphat mihi bonū sed ma
lū. micheas filiꝰ iemla. Cui iosaphat ait. Ne lo
quaris ita rex. Vocauit ḡ rex israel eunuchum
quēdā ⁊ dixit ei. Festina adducere micheā filiū
iemla. Rex aūt israel ⁊ iosaphat rex iuda sede/
bant vnusq̄sqꝫ in solio suo vestiti cultu regio i
area iuxta ostiū porte samarie. ⁊ vniuerse ꝓphe
ꝓphabant in conspectu eoꝝ. Fecit qꝫ sibi sede
chias filius chanaam cornua fer ea. ⁊ ait. Hec
dicit dn̄s. His vētilabis syriā donec deleas eā
Oēsqꝫ ꝓphe simılit̄ ꝓphabant dicētes. Ascē
de in ramoth galaad ⁊ vade ꝓspe. ⁊ tradet do/
minus in manꝰ regis. Nūciꝰ vo q̄ ierat vt vo
caret micheā locutꝰ ē ad eū dicēs. Ecce sermo/
nes ꝓphetaꝝ ore vno regi bona p̄dicāt. Sit ḡ
sermo tuus silis eoꝝ. ⁊ loq̄re bona. Cui miche
as ait. Viuit dn̄s: q2 q̄dcunqꝫ dixerit mihi dn̄s
hoc loquar. Venit itaqꝫ ad regem. ⁊ ait illi rex
Michea. ire debemꝰ in ramoth galaad ad p̄liā
dū: an cessare. Cui ille respōdit. Ascende ⁊ va
de ꝓspere. ⁊ tradet dn̄s in manu regis. Dixit
aūt rex ad eū. Iteꝝ atqꝫ iteꝝ adiuro te vt non
loquaris mihi nisi q̄d verū ē in noīe dn̄i. Et il/
le ait. Vidi cūctū israel dispsū in mōtibus quasi
oues nō hn̄tes pastorē. Et ait dn̄s. Nō habent
isti dn̄m. reuertat̄ vnusq̄sqꝫ in domū suā in pa
ce. Dixit ḡ rex israel ad iosaphat. Nūqd nō di
xi tibi q2 nō ꝓphetat mihi bonū sed semꝑ malū
Ille vero addēs ait. Propt̄ hoc audi sermonē
dn̄i. Vidi dn̄m sedentē suꝑ soliū suū. ⁊ omnem
exercitū celi assistentem ei a dextris ⁊ a sinistris
Et ait dn̄s. Quis decipiet achab regē israel vt
ascēdat ⁊ cadat in ramoth galaad. Et dixit vnꝰ
verba huiuscemodi ⁊ alius alit̄. Egressus ē āt
spūs. ⁊ stetit corā dn̄o. ⁊ ait. Ego decipiā illum
Cui locutus ē dn̄s. In quo. Et ille ait. Egre/
diar. ⁊ ero spūs mēdax in ore oium ꝓphetaruꝫ
eius. Et dixit dn̄s. Decipies ⁊ p̄ualebis egre/
dere ⁊ fac ita. Nūc igit̄ ecce dedit dn̄s spm̄ mē
dacij in ore oium ꝓphaꝝ tuoꝝ q̄ hic sunt. ⁊ do
minus locutꝰ ē ꝯ te malū. Accessit aūt sedechias
filius chanaā. ⁊ ꝑcussit micheā in maxillā. ⁊ di
xit. Me ne ḡ dimisit spūs domini ⁊ locutus est
tibi. Et ait micheas. Visurus es in die illa qn̄
ingredieris cubiculū intra cubiculū vt abscōda
ris. Et ait rex israel. Tollite micheam ⁊ mane
at apud āmon principem ciuitatis et apud ioas
filiū amalech: ⁊ dicite eis. Hec dicit rex. Mit/
tite virum istum in carcerem. ⁊ sustentate eum
pane tribulationis ⁊ aqua angustie: donec re/
uertar in pace. Dixitqꝫ micheas. Si reuersus
fueris in pace nō ē locutus in me dn̄s. Et ait.
Audite populi omnes. Ascendit itaqꝫ rex isra/
el ⁊ iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixit
itaqꝫ rex israel ad iosaphat. Sume arma. ⁊ in/
gredere p̄lium ⁊ induere vestibus tuis. Por/
ro rex israel mutauit habitū suū. ⁊ ingressus est
bellum. Rex aūt syrie preceperat p̄ncipibꝰ cur
ruū trigintaduobus dicens. Non pugnabitis
ꝯtra minorē ⁊ maiorē quēpiā nisi cōtra regem
israel solū. Cū ergo vidissent p̄ncipes curruuꝫ
iosaphat suspicati sūt ꝙ ipse esset rex israel. ⁊ ipe
tu facto pugnabāt ꝯtra eū. Et exclamauit iosa/
phat. Intellexerūtqꝫ p̄ncipes curruum q̄d nō
eēt rex israel. ⁊ cessauerūt ab eo. Vir aūt q̄dam
tetendit arcū in incertū sagittā dirigens. ⁊ casu
ꝑcussit regē israel int̄ pulmonē ⁊ stomachum.
At ille dixit aurige suo. Verte manum tuaꝫ. ⁊
eijce me de exercitu: q2 grauiter vulneratus sū
Cōmissū ē ergo p̄liū in die illa. Et rex israel sta
bat in curru suo ꝯtra syros. ⁊ mortuꝰ ē vespere
Fluebat aūt sanguis plage in sinū currus. ⁊ p̄/
co insonuit in vniuerso exercitu anteqꝫ sol occū
beret dicēs. Vnusq̄sqꝫ reuertat̄ in ciuitatē ⁊ in
terrā suā. Mortuus ē aūt rex ⁊ platus est in sa
mariā. Sepelierūtqꝫ regē in samaria ⁊ lauerūt
currū eius in piscina samarie. ⁊ linxerūt canes
sanguinē eiꝰ. ⁊ habenas lauerūt iuxta verbum
dn̄i q̄d locutꝰ fuerat. Reliqua āt s̄monū achab
⁊ vniuersa q̄ fecit ⁊ domꝰ eburnea quā edifica/
uit cūctarūqꝫ vrbiū quas extruxit. nōne hec scri
pta sūt in libro sermonū dieꝝ regū israel. Dor/

miuit ḡ achab cū pr̄ibus suis: ꝛ regnauit ocho/ zias fili⁹ eius ꝓ eo. Josaphat ꝟo fili⁹ asa regna re cepat sup iudā āno q̄rto achab regis isrl̄. Tri gintaqnq; ānoꝝ erat cū regnare cepisset: ꝛ vigi tiqnq; ānis regnauit in irl̄m. Nomē m̄ris eius azuba filia salai. Et ambulauit i oi via asa p̄ris sui: ꝛ nō declinauit ex ea. Fecitq; quod rectū est in conspectu dn̄i: verūtamen excelsa non abstu/ lit. Adhuc.n. populus sacrificabat ꝛ adolebat incensum in excelsis. Paceq; habuit iosaphat cū rege israel. Reliq̄ aūt ꝟboꝝ iosaphat ꝛ opa eius q̄ gessit ꝛ p̄lia. nōne hec scripta sūt in libro ꝟborum dierū regū iuda. Sed ꝛ reliquias effe minatoꝝ q̄ remāserāt in dieb⁹ asa p̄ris ei⁹ abstu/ lit de tra. Nec erat tūc rex ꝯstitut⁹ i edom. Rex ꝟo iosaphat fecerat classes in mari que nauiga rent in ophir ꝓpter aurū: ꝛ ire nō potuerūt: qa ꝯfracte sunt in asyongaber. Tūc ait ochozias fi lius achab ad iosaphat. Vadant serui mei cum seruis tuis in nauib⁹. Et noluit iosaphat. Dor mivitq; iosaphat cum p̄ribus suis: ꝛ sepult⁹ est cū eis in ciuitate dauid patris sui. regnauitq; io rā filius eius ꝓ eo. Ochozias aūt filius achab regnare cepat sup isrl̄ in samaria āno septiode/ cimo iosaphat regis iuda: regnauitq; sup israel duob⁹ ānis. Et fecit malū i ꝯspectu dn̄i. ꝛ ābu lauit in via patris sui ꝛ matris sue ꝛ i via hiero boā filij nabath q peccare fecit israel. Seruiuit q; baal ꝛ adorauit eū. ꝛ irritauit dominū deum israel iuxta omnia que fecerat pater eius.

¶ Explicit primus liber Malachim. i. Regū tertius. ¶ Incipit secundus liber Malachim idest quartus regum. Capitulum. I

P Reuaricatus est aūt moab in israel postq; mortuus ē achab. Ceciditq; ochozias p cancellos cenaculi sui: q̄ habebat in samaria ꝛ egrotauit misit q; nuncios dicens ad eos. Jte ꝯsulite beelze/ bub deum acceron: vtrū viuere queam de ifir mitate mea hac. Angelus aūt dn̄i locutus ē ad heliam thesbiten dicens. Surge ascēde i occur sū nuncioꝝ regis samarie: ꝛ dices ad eos. Nū quid nō est deus in israel vt eatis ad cōsulēdū beelzebub deum accaron. Quāobrē hec dicit dn̄s. De lectulo sup quē ascēdisti nō descēdes. sed morte morieris. Et abijt helias: reuersiq; sūt nūcij ad ochoziā. Qui dixit eis. Quare re uersi estis. At illi rn̄derunt ei. Vir occurrit no bis: ꝛ dixit ad nos. Jte reuertimini ad regem qui misit vos. ꝛ dicetis ei. Hec dicit dominus. Nunqd q̄ nō erat deus in israel: mittis vt ꝯsu lar̄ beelzebub deus accaron. Jccirco de lectulo sup quē ascēdisti nō descēdes: sed morte morie ris. Qui dixit eis. Cuius figure ꝛ habitus est vir qui occurrit vobis. ꝛ locutus ē verba hec. At illi dixerūt. Vir pilosus ꝛ zona pellicea ac/ cinct⁹ renib⁹. Qui ait. Helias tesbites ē. Mi sitq; ad eū qnquagenariū p̄ncipē. ꝛ qnquagin ta q erāt sub eo. Qui ascēdit ad eū: sedentiq; in vertice mōtis ait. Homo dei: rex p̄cepit vt de/ scēdas. Respōdensq; helias. dixit qnquagena rio. Si homo dei sum. descendat ignis de celo ꝛ deuoret te ꝛ quinquaginta tuos. Descēdit er go ignis de celo. ꝛ deuorauit eum. ꝛ quinqua/ ginta qui erant cum eo. Rursūq; misit ad eum p̄ncipē quinquagenariū alteꝝ. ꝛ quinquaginta cuz eo. Qui locutus est illi. Homo dei: hec di cit rex. Festina. descende. Rn̄dens helias ait. Si hō dei ego sū: descendat ignis de celo ꝛ de/ uoret te ꝛ qnquaginta tuos. Descendit ḡ ignis de celo ꝛ deuorauit illū. ꝛ quinquagita ei⁹. Jte rū misit p̄ncipem quinquagenariū tertiū. ꝛ qn quaginta q erant cū eo. Qui cū venisset curua uit genua ꝯtra heliā. ꝛ p̄cat⁹ ē eū ꝛ ait. Homo dei: noli despicere aiā meā. ꝛ aias ꝟuoꝝ tuoꝝ qui mecū sunt. Ecce descendit ignis de celo: et deuorauit duos p̄ncipes quinquagenarios p̄/ mos. ꝛ quinquagenos q cū eis erāt. Sed nunc obsecro vt miserearis aie mee. Locutus ē autē angelus dn̄i ad heliā dicēs. Descende cum eo Ne timeas. Surrexit igit̄ ꝛ descendit cū eo ad regē. ꝛ locut⁹ ē ei. Hec dicit dn̄s. Quia misisti nūcios ad cōsulendū beelzebub deum accaron quasi nō eēt deus in israel a quo posses interro gare s̄monē. ideo de lectulo sup quē ascendisti nō descēdes: sed morte morieris. Mortu⁹ ē āt iuxta s̄monē dn̄i quē locut⁹ ē helias ꝛ regnauit iorā frat̄ eius ꝓ eo: anno secundo iorā filij iosa phat regis iude. Nō eni habebat filiū. Reliq̄ aūt ꝟboꝝ ochozie q̄ opatus est. nōne hec scri pta sūt i libro s̄monū dieꝝ regū israel. II

F Actū ē aūt cū leuare vellet dn̄s heliam p turbinē in celū: ibant helias ꝛ helise us de galgalis. Dixitq; helias ad heli seum. Sede hic: quia dn̄s misit me vsq; ad be thel. Cui ait heliseus. Viuit dn̄s. ꝛ viuit ani/ ma tua. q̄ nō d̄relinquā te. Cūq; descēdissent bethel: egressi sunt filij ꝓphaꝝ qui erant in be thel ad heliseū. ꝛ dixerūt ei. Nunquid nosti: q̄ hodie dn̄s tollet dn̄m tuum a te. Qui rn̄dit. Et ego noui. Silete. Dixit autem helias ad helise um. Sede hic. q̄ dominus misit me i hiericho Et ille ait. Viuit domin⁹. ꝛ viuit aia tua. quia non derelinquam te. Cūq; venissent hiericho

accesserunt filij prophetarum qui erant in hiericho ad heliseum. et dixerunt ei. Numquid nosti: quia dominus hodie tollet dominum tuum a te. Et ait. Et ego noui. Silete. Dixit autem ei helias. Sede hic quia dominus misit me usque ad iordanem. Qui ait. Viuit dominus: et viuit anima tua: quia non derelinquam te. Ierunt igitur ambo pariter. et quinquaginta viri de filijs prophetarum secuti sunt eos. Qui et steterunt econtra longe. Illi autem ambo stabant super iordanem. Tulitque helias pallium suum et inuoluit illud. et percussit aquas que diuise sunt in vtramque partem et transierunt ambo per siccum. Cumque transissent: helias dixit ad heliseum. Postula quod vis. vt faciam tibi antequam tollar a te. Dixitque heliseus. Obsecro vt fiat in me duplex spiritus tuus. Qui respondit. Rem difficilem postulasti. Attamen si videris me quando tollar a te. erit quod petisti: si autem non videris non erit. Cumque pergerent et incedentes sermocinarentur: ecce currus igneus et equi ignei diuiserunt vtrumque. Et ascendit helias per turbinem in celum. Heliseus autem videbat. et clamabat. Pater mi. pater mi. currus israel et auriga eius. Et non vidit eum amplius. Apprehenditque vestimenta sua et scidit illa in duas partes. Et leuauit pallium helie quod ceciderat ei. Reuersusque stetit super ripam iordanis: et pallio helie quod ceciderat ei percussit aquas. et non sunt diuise. Et dixit. Vbi est deus helie etiam nunc. Percussitque aquas et diuise sunt huc atque illuc: et transijt heliseus. Videntes autem filij prophetarum qui erant in hiericho de econtra dixerunt Requieuit spiritus helie super heliseum. Et venientes in occursum eius adorauerunt eum proni in terram. dixeruntque illi. Ecce cum seruis tuis sunt quinquaginta viri fortes. qui possunt ire. et querere dominum tuum: ne forte tulerit eum spiritus domini. et proiecerit eum in vnum montium aut in vnam vallium. Qui ait. Nolite mittere. Coegeruntque eum: donec acquiesceret et diceret Mittite. Et miserunt quinquaginta viros. Qui cum quesissent tribus diebus non inuenerunt. Et reuersi sunt ad eum. At ille habitabat in hiericho. et dixit eis. Numquid non dixi vobis: nolite mittere. Dixerunt quoque viri ciuitatis ad heliseum. Ecce habitatio ciuitatis huius optima est sicut tu ipse domine perspicis: sed aque pessime sunt: et terra sterilis. At ille ait. Afferte mihi vas nouum. et mittite in illud sal. Quod cum attulissent: egressus ad fontem aquarum misit in illud sal. et ait. Hec dicit dominus. Sanaui aquas has. et non erit vltra in eis mors: neque sterilitas. Sanate sunt ergo aque vsque in diem hanc: iuxta verbum helisei quod locutus est. Ascendit autem inde heliseus in bethel. Cumque ascenderet per viam. pueri parui egressi sunt de ciuitate et illudebant ei dicentes. Ascende calue: ascende calue. Qui cum respexisset vidit eos. et maledixit eis in nomine domini. Egressique sunt duo vrsi: de saltu et lacerauerunt ex eis quadragintaduos pueros Abijt autem inde in montem carmeli. et inde reuersus est in samariam.

III

Ioram vero filius achab regnauit super israel in samaria: anno decimooctauo iosaphat regis iude. Regnauitque duodecim annis. et fecit malum coram domino: sed non sicut pater suus et mater. Tulit enim statuas baal quas fecerat pater eius verumtamen in peccatis hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel adhesit: nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora multa. et soluebat regi israel centum milia agnorum et centum milia arietum cum velleribus suis. Cumque mortuus fuisset achab: preuaricatus est fedus quod habebat cum rege israel. Egressus est igitur rex ioram in die illa de samaria. et recensuit vniuersum israel: misitque ad iosaphat regem iuda dicens. Rex moab recessit a me: veni mecum contra eum ad prelium. Qui respondit. Ascendam. Qui meus est tuus est. populus meus populus tuus. et equi mei. equi tui. Dixitque. Per quam viam ascendemus. At ille respondit. Per desertum idumee. Perrexerunt igitur rex israel et rex iuda et rex edom. et circuierunt per viam septem dierum: nec erat aqua exercitui et iumentis que sequebantur eos. Dixitque rex israel. Heu heu heu. Congregauit nos dominus tres reges. vt traderet in manu moab. Et ait iosaphat Est ne hic propheta domini: vt deprecemur dominum per eum. Et respondit vnus de seruis regis israel. Est hic heliseus filius saphat qui fundebat aquam super manus helie. Et ait iosaphat. Est apud eum sermo domini. Descenditque ad eum rex israel et iosaphat rex iuda et rex edom. Dixit autem heliseus ad regem israel. Quid mihi et tibi est. Vade ad prophetas patris tui et matris tue. Et ait illi rex israel. Quare congregauit dominus tres reges hos vt traderet eos in manus moab. Dixit ad eum heliseus Viuit dominus exercituum in cuius conspectu sto: quod si non vultum iosaphat regis iude erubescere: non attendissem quidem te: nec respexissem. Nunc autem adducite mihi psalten. Cumque caneret psaltes facta est super eum manus domini Et ait hec dicit dominus. Facite alueum torrentis huius fossas et fossas Hec enim dicit dominus. Non videbitis ventum neque pluuiam. et alueus iste replebitur aquis. et bibetis vos et familie vestre et iumenta vestra. Paruumque est hoc in conspectu domini: insuper tradet etiam moab in manus vestras Et percutietis omnem ciuitatem munitam et omnem vrbem electam et vniuersum lignum fructiferum succidetis cunctosque fontes aquarum obturabitis et omnem

agrū egregiū operietis lapidib⁹. Factū est igit̄ mane qñ sacrificiū offerri solet: et ecce aque ve/niebāt per viam edō. ꝛ repleta est terra aquis. Vniuersi aūt moabite audiētes ꝙ descēdissent tres reges vt pugnarent aduersus eos cōuoca uerunt oēs qui accincti erant baltheo desuper ꝛ steterūt in terminis. Primoqꝫ mane surgē/tes. ꝛ orto iam sole ex aduerso aquaꝝ: viderūt moabite ecōtra aq̄s rubras q̄si sanguinē: dixe/rūtqꝫ. Sanguis gladij ē. Pugnauerūt reges ꝯtra se ꝛ cesi sunt mutuo. Nūc perge ad predā moab. Perrexerūtqꝫ in castra isrl'. Porro cō/surgēs israel pcussit moab: a tilli fugerūt corā eis. Venerūt igit̄ q vicerāt ꝛ pcusserunt moab ꝛ ciuitates destruerūt: ꝛ oēm agrum optimum mittētes singuli lapides repleuerūt. ꝛ vniuer/sos fōtes aquaꝝ obturauerunt. et oīa ligna fru ctifera succiderunt: ita vt muri tm̄ fictiles rema nerēt. Et circundata ē ciuitas a fūdibularijs: ꝛ magna ex pte pcussa. Qđ cum vidisset rex mo ab ꝑualuisse. s. hostes tulit secum septingentos viros educētes gladios vt irrumperēt ad re/gē edom. ꝛ nō potuerunt. Arripiensqꝫ filium suū ꝓmogenitū q regnaturus erat ꝓ eo: obtulit holocaustū sup murum. et facta est indignatio magna in israel Statimqꝫ recesserūt ab eo et re uersi sunt in terrā suam. IIII

Mulier autē q̄dā de vxorib⁹ ꝓphetaruꝫ clamabat ad heliseuꝫ dicēs: Seru⁹ tu⁹ vir meus mortu⁹ ē: ꝛ tu nosti q2 fu⁹ tu⁹ fuit timens deuꝫ. Et ecce creditor venit vt tol/lat duos filios meos ad seruiēdum sibi. Cui di xit heliseus. Quid vis vt faciā tibi? Dic mihi Quid habes in domo tua? At illa rñdit. Non habeo ancilla tua quicq̄ꝫ in domo mea nisi paꝝ olei quo vngar. Cui ait. Vade. pete mutuo ab omnib⁹ vicinis tuis vasa vacua nō pauca. ꝛ in gredere et claude ostium tuum cum intrinsec⁹ fueris tu ꝛ filij tui. ꝛ mitte inde in omnia vasa hec. ꝛ cū plena fuerint tolles. Iuit itaqꝫ mulier ꝛ clausit ostiuꝫ super se ꝛ super filios suos. Illi offerebāt vasa. ꝛ illa infundebat. Cumqꝫ plena fuissent vasa: dixit ad filium suū. Affer mihi ad huc vas. Et ille respondit. Non habeo. Stetit qꝫ oleum. Venit autem illa et indicauit homini dei. Et ille. Vade inq̄t vende oleū ꝛ redde cre ditori tuo: tu aūt ꝛ filij tui viuite de reliquo. Fa cta est aūt quedā dies: ꝛ trāsibat heliseus per su nā ciuitatē. Erat aūt ibi mulier magna: que te/nuit eū vt comederet panē. Cūqꝫ freq̄nter in de trāsiret: diuertebat ad eā vt comederet panē Que dixit ad viꝝ suum. Animaduerto ꝙ vir dei

sanct⁹ ē iste: q trāsibit ꝑ nos freq̄nt̄. Faciam⁹ ergo cenaculū puū: ꝛ ponam⁹ ei in eo lectulū et mēsam ꝛ sellam ꝛ candelabrū: vt cū venerit ad nos maneat ibi. Facta ē ergo dies q̄dā ꝛ veni ens diuertit in cenaculū: ꝛ requieuit ibi. Dixit qꝫ ad giezi puerū suū. Voca sunamiten istam. Qui cū vocasset eam: ꝛ illa stetisset coram eo: dixit ad pueꝝ suum. Loquere ad eam. Ecce se/dule in oīb⁹ ministrasti nobis: qd vis vt faciaꝫ tibi? Nūquid habes negociuꝫ: ꝛ vis vt loquar regi siue principi militie: Que respōdit In me dio populi mei habito. Et ait: Quid ergo vult vt faciam ei. Dixitqꝫ giezi. Ne queras Filiuꝫ eni nō habet. ꝛ vir ei⁹ senex est. Precepit itaqꝫ vt vocaret eā. Que cuꝫ vocata fuisset ꝛ stetisset ante ostium dixit ad eā. In tpe isto in hac eadē hora si vita comes fuerit: hēbis in vtero filiū: At illa. Noli queso dñe mi vir dei: noli mentiri ancille tue. Et ꝯcepit mulier ꝛ pepit filiū in tpe ꝛ in hora eadē: q̄ dixerat helise⁹. Creuit aūt pu er. ꝛ cū eēt q̄dā dies ꝛ egressus isset ad patrem suū ad messores: ait pr̄i suo. Caput meū doleo: caput meū doleo: At ille dixit pueri suo. Tolle ꝛ duc eum ad matrē suam. Qui cum tulisset et duxisset eū ad matrē suam: posuit eum illa sup genua sua vsqꝫ ad meridiē: ꝛ mortu⁹ est. Ascē dit aūt ꝛ collocauit eū sup lectū hoīs dei ꝛ clau/sit hostium. Et egressa vocauit virū suum. Et ait. Mitte mecū obsecro vnū de pueris ꝛ asinā vt excurrā vsqꝫ ad hoīem dei. ꝛ reuertar. Qui ait illi: Quā ob causam vadis ad euꝫ? Hodie nō sūt calēde neqꝫ sabbatū. Que respōdit. Va daꝫ. Strauitqꝫ asinā ꝛ precepit puero. Mina ꝛ ꝑpera ne mihi morā facias in eundo: et hoc age qđ precipio tibi. Profecta est igit̄: ꝛ venit ad virū dei in montē carmeli. Cūqꝫ vidisset eā vir dei de cōtra: ait ad giezi pueꝝ suum. Ecce sunamitis illa. Vade ergo in occursū ei⁹: ꝛ dic ei. Recte ne agit̄ circa te ꝛ circa viꝝ tuuꝫ. ꝛ cir ca filiū tuū: Que rñdit. Recte. Cumqꝫ venisset ad viꝝ dei in montē apprehēdit pedes eius. et accessit giezi vt amoueret eā. Et ait homo dei. Dimitte illā. Aia. n. eius in amaritudine ē: ꝛ dñs celauit a me. ꝛ nō indicauit mihi. Que di/xit illi. Nunqd petiui filiū a domino meo? Nū quid non dixi tibi: ne illudas me? Et ille ait ad giezi. Accinge lūbos tuos. ꝛ tolle baculū meuꝫ in manu tua et vade. Si occurrerit tibi homo nō salutes eum. ꝛ si salutauerit te quispiā nō re spondeas illi Et pones baculū meū sup faciem pueri. Porro mater pueri ait. Viuit domin⁹ ꝛ viuit aia tua: nō dimittā te. Surrexit ergo et

secutꝰ est eam. Giezi aūt pcesserat añ eos: ⁊ po
suerat baculū sup faciem pueri. ⁊ non erat vox
neqꝫ sensus. Reuersusqꝫ ē in occursū eiꝰ. ⁊ nū
ciauit ei dicēs: Nō surrexit puer. Ingressus ē
ergo heliseus domū: ⁊ ecce puer mortuus iace
bat in lectulo eius. Ingressusqꝫ clausit ostium
super se ⁊ sup puerum ⁊ orauit ad dominū. Et
ascendit ⁊ incubuit sup pueꝝ: posuitqꝫ os suū
sup os eius. ⁊ oculos suos super oculos eius:
⁊ manꝰ suas sup manꝰ eius. ⁊ icuruauit se sup
eum. ⁊ calefacta ē caro pueri. At ille reuersus
deambulabat in domo semel huc atqꝫ illuc: et
ascēdit ⁊ incubuit sup eū. Et oscitauit puer se-
pties: apuitqꝫ oculos. Et ille vocauit giezi ⁊ di
xit ei. Voca sunamiten hanc. Que vocata in-
gressa est ad eū. Qui ait. Tolle filium tuū. Ve
nit illa ⁊ corruit ad pedes eius ⁊ adorauit sup
terrā. Tulitqꝫ filiū suū ⁊ egressa est: et heliseꝰ
reuersus est in galgala. Erat aūt fames i terra
⁊ filij ꝓphetaꝝ habitabāt corā eo: dixitqꝫ vni
de pueris suis Pone ollā grādē. ⁊ coq pulmē
tū filijs ꝓphetaꝝ. Et egressus ē vnꝰ in agrū vt
colligeret herbas agrestes. Inuenitqꝫ qsi vitē
siluestrem: ⁊ colligit ex ea coloquintidas agri ⁊
impleuit palliū suum. ⁊ reuersus cōcidit in ollā
pulmēti. Nesciebat. n. qd esset. Infuderūt er-
go socijs vt comederent Cūqꝫ gustassent de co
ctione: exclamauerunt dicentes. Mors in olla
vir dei. Et nō potuerūt comedere. At ille Af-
ferte inqt farinā. Cūqꝫ tulisset misit in ollam ⁊
ait: Infūde turbe vt comedāt. Et nō fuit am-
plius qcqꝫ amaritudinis in olla Vir aūt quidā
venit de balsalisa deferēs viro dei panes pmi
tiarū: ⁊ viginti panes ordeaceos: ⁊ frumentū
nouū in pera sua. At ille rñdit ⁊ dixit: Da pplo
vt comedat. Rñditqꝫ ei minister eiꝰ. Quantū
ē hoc vt apponā corā cētū viris Rursū ille Da
ait populo vt comedat. Hec eni dicit dñs. Co
medēt. ⁊ supererit. Posuit itaqꝫ corā eis. Qui
comederūt. ⁊ supfuit iuxta vbū dñi. V

Naaman pnceps militie regis syrie erat
vir magnꝰ apud dominū suū. ⁊ hono-
ratus. Per illū. n. dedit dominꝰ salutē
syrie. Erat aūt vir fortis ⁊ diues: sed leprosus
Porro de syria egressi fuerant latrūculi. ⁊ ca-
ptiuā duxerāt de tra israel puellā paruulam: q̄
erat i obsequio vxoris naaman. Que ait ad do
minā suā. Utinā fuisset dñs meꝰ ad prophetā q
est in samaria: ꝑfecto curasset eum a lepra quā
habet. Ingressus ē itaqꝫ naaman ad dñm suū:
⁊ nūciauit ei dicēs. Sic ⁊ sic locuta est puella de
terra israel. Dixitqꝫ ei rex syrie. Vade ⁊ mittā
litteras ad regem israel. Qui cū ꝓfectus eēt et
tulisset secū decē talenta argēti et sex milia aure-
os. ⁊ decē mutatoria vestimentoꝝ: detulit lrās
ad regē israel in hec verba. Cū acceperis episto
lā hāc: scito q miserim ad te naaman seruū meū
vt cures eū a lepra sua. Cūqꝫ legisset rex israel
lrās: scidit vestimēta ⁊ ait. Nūquid deus ego
sum vt occidere possim ⁊ viuificare: qr iste mi-
sit ad me vt curē hoiem a lepra sua: Aiaduerti
te ⁊ videte: quot occasiōes qrat aduersum me.
Qd cū audisset heliseus vir dei: scidisse videlꝫ
regē israel vestimenta sua: misit ad eum dicēs:
Quare scidisti vestimenta tua: Veniat ad me
⁊ sciat eē ꝓphetā in israel. Venit ergo naamā
cū eqs ⁊ currribꝰ: ⁊ stetit ad ostiū domꝰ helisei
Misitqꝫ ad eū heliseus nūciū dicēs: Vade et la
uare septies in iordane. ⁊ recipiet sanitatē caro
tua atqꝫ mūdaberis. Iratus naaman. recede-
bat dicens: Putabā q egrederet ad me ⁊ stās
inuocaret nomen domini sui: et tangeret māu
sua locum lepre. ⁊ curaret me. Nūquid nō me
liores sunt abana et pharfar fluuij damasci oi-
bus aquis israel. vt lauer in eis et mūder: Cū
ergo vertisset se et abiret indignās: accesserūt ad
eū serui sui. et locuti sūt ei. Pater: et si rem gran
dem dixisset tibi ꝓpheta certe facere debueras:
Quanto magis qr nunc dixit tibi lauare et mū
daberis: Descendit et lauit septies in iordane
iuxta sermonē viri dei. et restituta est caro eius
sicut caro pueri paruuli. mūdatus est. Reuer-
susqꝫ ad virum dei cum vniuerso comitatu suo
venit et stetit corā eo et ait. Vere scio q non
sit alius deus in vniuersa terra: nisi tm̄ in israel
Obsecro itaqꝫ vt accipias benedictionē a ser-
uo tuo. At ille rñdit. Viuit dñs ante quem sto
qr nō accipiam. Cūqꝫ vim faceret: penitꝰ nō ac
quieuit. Dixitqꝫ naaman. Ut vis. Sed obsecro
cōcede mihi seruo tuo: vt tollā onꝰ duorum bur
donū de terra. Nō eni faciet vltra seruꝰ tuꝰ ho-
locaustū aut victimā dijs alienis: nisi domino.
Hoc āt solū ē de quo dep̄ceris dñm ꝓ seruo tuo
qn ingrediet dñs meus tēplū remmon vt ado
ret. ⁊ illo initēte sup manum meam. si adoraue
ro in tēplo remmon: adorante eo in eodē loco
vt ignoscat mihi dñs seruo tuo ꝓ hac re. Qui di
xit ei. Vade in pace. Abijt ergo ab eo: electo tē
pore. Dixit giezi puer viri dei. Pepercit dñs
meus naamam syro isti: vt nō acciperet ab eo
q̄ attulit. Viuit dñs qr currā post eū. ⁊ accipiā
ab eo aliquid. Et secutus est giezi post tergum
naaman. Quē cū vidisset ille currentem ad se
desilijt de curru in occursū eiꝰ: ⁊ ait. Recte ne

tuo mina: Et ille ait. Recte. Dñs meus misit me ad te dicẽs. Modo venerūt ad me duo adolescentes de monte effraim. ex filijs pphetarū Da eis talentū argenti et vestes mutatorias duplices. Dixitq3 naaman. Melius est vt accipias duo talenta. Et coegit eū: ligauitq3 duo talenta argenti in duobus saccis et duplicia vestimẽta et imposuit duobus pueris suis: qui et portauerant coram eo. Cūq3 venisset iam vesperi tulit de manu eorū3. et reposuit in domo: dimisitq3 viros et abierūt: ipse aūt ingressus stetit coram dño suo. Et dixit heliseus. Unde venis giezi. Qui rñdit: Nō iuit seruus tuus quoq3. At ille ait. Nõne cor meū in pñsenti erat qñ reuersus ẽ homo de curru suo in occursū tui? Nunc igitur accepisti argentū3: et accepisti vestes: vt emas oliueta et vineas et oues et boues et seruos et ancillas. Sed et lepra naaman adherebit tibi et semini tuo vsq3 in sempiternū. Et egressus ẽ ab eo leprosus nix. VI

Dixerūt autẽ filij pphetarū ad heliseum Ecce locus in q̃ habitam^9 coram te angustus ẽ nobis. Eamus vsq3 ad iordanẽ et tollant singuli de silua materias singulas vt edificem^9 nobis ibi locū ad habitandū. Qui dixit. Ite. Et ait vn^9 ex illis. Veni ḡ τ tu cum seruis tuis. Respõdit: Ego veniā. Et abijt cu3 eis. Cūq3 venissent ad iordanẽ: cedebāt ligna Accidit autem vt cū vnus materia3 succidisset caderet ferrū securis in aquā. Exclamauitq3 ille τ ait: heu heu heu domine mi. τ hoc ipsū mutuo acceperā. Dixit aūt homo dei. Ubi cecidit At ille monstrauit ei locū: Precidit ḡ lignum τ misit illuc. Natauitq3 ferrum. Et ait. Tolle. Qui extendit manū τ tulit illud. Rex autẽ syrie pugnabat ɔtra israel: cõsiliūq3 inijt cū seruis suis dicẽs: In loco illo τ illo ponam^9 insidias Misit itaq3 vir dei ad regẽ israel dicẽs: Caue ne trāseas in locū illū: q2 ibi syri in insidijs sūt. Misit itaq3 rex israel ad locum quẽ dixerat ei. vir dei τ pocupauit eū. τ obseruauit se ibi non semel neq3 bis. Cõturbatūq3 est cor regis syrie p hac re. τ cõuocatis seruis suis ait. Quare nõ indicatis mihi quis proditor mei sit apud regem israel? Dixitq3 vnus seruorū eius. Nequaq3 domine mi rex: s3 helisẽ ppheta q ẽ in isrl' indicat regi isrl' oia vba q̃cūq3 locut^9 fueris in cõclaui tuo. Dixitq3 eis. Ite τ videte vbi sit: vt mittā τ capiā eū. Annunciauerūt ei dicẽtes. Ecce in dothain. Misit ergo illuc equos τ currus et robur exercitus. Qui cum venissent nocte: circūdederunt ciuitatẽ. Consurgens aūt diluculo minister viri dei egressus est: viditq3 exercitū3 in circuitu ciuitatis τ equos τ curr^9. Nunciauitq3 ei dicẽs. Heu heu heu dñe mi quid faciemus: At ille rñdit: Noli timere. Plures eni nobiscū sunt q̃3 cum illis. Cūq3 orasset heliseus ait. Dñe aperi oculos pueri hui^9 vt videat. Et aperuit domin^9 oculos pueri τ vidit: quia ecce mons plen^9 equorum τ currū igneorum in circuitu helisei Hostes vo descẽderūt ad eū. Porro heliseus orauit ad dñm dicẽs. Percutite obsecro gen ẽ hāc cecitate. Percussitq3 eos dñs: ne viderẽt: iuxta verbū helisei. Dixit āt ad eos heliseus. Nõ ẽ hec via: neq3 ista ẽ ciuitas. Sequimini me: τ ostẽdā vobis virum quẽ queritis. Duxit ergo eos in samariā. Cūq3 ingressi fuissent in samariā. dixit heliseus. Dñe aperi oculos istorum vt videāt Aperuitq3 dñs oculos eorum τ viderunt se esse in medio samarie. Dixit rex israel ad heliseū: cū vidisset eos. Nūquid percutiā eos pater mi? Et ille ait. Nõ percuties. Neq3 eni cepisti eos gladio τ arcu tuo: vt percutias S3 pone panẽ τ aquā corā eis: vt comedant τ bibāt: τ vadāt ad dñm suū. Appositaq3 est eis ciborū magna preparatio. Et comederunt τ biberūt: et dimisit eos: abierūtq3 ad dominū suū. Et vltra nõ venerunt latrones syrie in terram isrl'. Factū ẽ aūt post hec cõgregauit benedab rex syrie vniuersū exercitū suū: τ ascẽdit obsidebat samariā. Factaq3 est fames magna in samaria τ tādiu obsessa est donec venundaretur caput asini octoginta argẽteis. τ quarta ps cabi stercoris columbarū quinq3 argenteis. Cūq3 rex israel trāsiret p murū mulier quedā exclamauit ad eum dicens. Salua me dñe mi rex. Qui ait Non te saluet dñs. Unde te possum saluare? De area vel de torculari. Dixitq3 ad eam rex Quid tibi vis? Que respõdit. Mulier ista dixit mihi: Da filiū tuum vt comedam^9 eū hodie τ filiū meum comedem^9 cras. Coximus ergo filium meū. τ comedim^9: dixitq3 ei altera die. Da filiū tuū vt comedam^9 eum. Que abscondit filiū suū. Q8 cū audisset rex scidit vestimenta sua τ transibat per murum. Viditq3 omnis populus ciliciū quo vestit^9 erat rex ad carnẽ itrinsec^9. Et ait rex. Hec mihi faciat de^9. τ hec addat. si steterit caput helisei filij saphat sup ipm hodie. Heliseus aūt sedebat in domo sua: τ senes sedebāt cū eo: Premisit itaq3 virum. τ anteq̃3 veniret nūcius: ille dixit ad senes: Nūqd scitis q2 miserit fili^9 homicide huc vt pcidatur caput meū? Videte ergo cū venerit nūcius: claudite ostium. τ nõ sinatis eū introire. Ecce enim so-

nitus pedū dñi ei⁹ post eum est. Adhuc illo loquente ei⁹ apparuit nūcius qui veniebat ad eū Et ait. Ecce tantū malū a dño ē. Quid āplius expectabo a domino:

VII

Dixit aūt Heliseus. Audite vbū dñi. Hec dicit dñs. In tpe hoc cras modius simile vno statere erit. ⁊ duo modij ordei statere vno in porta samarie. Rñdēs vn⁹ de ducib⁹ sup cui⁹ manū rex incūbebat hoi dei ait. Si dñs fecerit etiā cataractas i celo nūqd poterit eē qd loqris: Qui ait. Videbis oculis tuis ⁊ inde nō comedes. Quattuor ergo viri erāt leprosi iuxta introitū porte: q dixerūt ad inuicē. Quid hic eē volum⁹ donec moriamur Siue ingredi voluerim⁹ ciuitatē fame moriemur: siue māserim⁹ hic moriēdū nobis ē. Venite ergo ⁊ trāsfugiam⁹ ad castra syrie. Si pepercerint nobis viuem⁹: si aūt occidere voluerint nihilomin⁹ moriemur. Surrexerūt ergo vespi vt venirent ad castra syrie. Cūqꝫ venissent ad principiū castrorum syrie: nullū ibidē reppererūt Siqdē dñs sonitū audire fecerat in castris syrie curruū ⁊ equorum. ⁊ exercit⁹ plurimi. Dixerūtqꝫ ad inuicē. Ecce mercede ꝯduxit aduersū nos rex isrl' reges geth eorum ⁊ egyptiorum. ⁊ venerūt sup nos. Surrexerūt ergo ⁊ fugerūt i tenebris. ⁊ dereliquerūt tētoria sua ⁊ equos et asinos in castris: fugerūtqꝫ: aīas tm̄ suas saluare cupiētes. Igit̄ cū venissent leprosi illi ad principiū castrorum ingressi sūt vnū tabernaculū. ⁊ comederunt ⁊ biberunt. Tuleruntqꝫ inde argētū ⁊ aurum ⁊ vestes. ⁊ abierunt ⁊ abscōderūt. Et rursū reuersi sūt ad aliud tabernaculū. ⁊ inde sil'r auferētes abscōderūt. Dixerūtqꝫ ad inuicē Nō recte facim⁹. Hec. n. dies boni nuncij est Si tacuerim⁹ ⁊ noluerim⁹ nunciare vsqꝫ mane: sceleris arguemur. Venite eamus ⁊ nunciemus in aula regis. Cūqꝫ venissent ad portam ciuitatis: narrauerūt eis dicētes: Iuimus ad castra syrie ⁊ nullus ibidē repperim⁹ hoiem nisi equos et asinos alligatos. ⁊ fixa tentoria. Ierunt ḡ portarij. ⁊ nūciauer't in palatio regis intrinsecus. Qui surrexit nocte ⁊ ait ad seruos suos. Dico vobis qd fecerit nobis syri. Sciūt q: fame laboram⁹. et iccirco egressi sunt de castris. et latitāt in agris dicentes. Cum egressi fuerint de ciuitate capiem⁹ eos viuos. et tunc ciuitatē ingredi poterim⁹. Rñdit autē vn⁹ seruorum ei⁹. Tollam⁹ qnqꝫ equos q remāserunt in vrbe: q: ipsi tm̄ sunt in vniuersa multitudine isrl'. alij eni cōsumpti sunt et mittētes explorare poterim⁹ Adduxerunt ḡ duos equos: misitqꝫ rex in castra syrorum dicens. Ite ⁊ videte. Qui abierunt post eos vsqꝫ ad iordanem. Ecce autem omnis via plena erat vestibus ⁊ vasis que proiecerant syri cum turbarentur. Reuersiqꝫ nuncij indicauerunt regi. Et egressus popul⁹ diripuit castra syrie: factusqꝫ est modius simile statere vno. ⁊ duo modij ordei statere vno. iuxta verbum domini. Porro rex ducem illū in cuius manu incubuerat constituit ad portā: quem cōculcauit turba in introitu porte ⁊ mortuus est: iuxta qd locutus fuerat vir dei quādo descenderat rex ad eum. Factūqꝫ est iuxta sermonem viri dei. quem dixerat regi quando ait duo modij ordei statere vno erūt. ⁊ modius simile statere vno hoc eodē tpe cras in porta samarie. qñ respōderat dux ille viro dei ⁊ dixerat etiā si domin⁹ fecerit cataractas in celo nūquid poterit fieri qd loqris: ⁊ dixit ei. videbis oculis tuis ⁊ inde nō comedes. Euenit ḡ ei sicut pdictum erat. ⁊ conculcauit eū populus in porta et mortuus ē.

VIII

Heliseus autem locutus est ad mulierē cuius viuere fecerat filiū. dicens. Surge. vade tu ⁊ domus tua: ⁊ peregrinare vbicūqꝫ reperer's. Vocauit enim dominus famē. ⁊ veniet super terram septē annis. Que surrexit ⁊ fecit iuxta verbū hominis dei. ⁊ vadens cū domo sua: peregrinata est in terra philistijm. diebus multis. Cūqꝫ finiti essent anni septem: reuersa est mulier de terra philistijm. Et ingressa est vt interpellaret regem ꝓ domo sua. ⁊ ꝓ agris suis. Rex autem loquebat̄ cum giezi puero viri dei dicēs. Narra mihi omnia magnalia que fecit heliseus. Cūqꝫ ille narraret regi quō mortuum suscitasset. apparuit mulier cuius viuificauerat filiū clamans ad regem ꝓ domo sua ⁊ ꝓ agris suis. Dixitqꝫ giezi. Dñe mi rex hec est mulier. ⁊ hic est filius eius quem suscitauit heliseus. Et interrogauit rex mulierē. Que narrauit ei vera eē. Deditqꝫ ei rex eunuchū vnū dicēs. Restitue ei oīa que sua sūt. ⁊ vniuersos reddit⁹ agrorum a die q̄ reliqt terrā vsqꝫ ad pñs. Venit q̊ꝫ heliseus damascū. ⁊ benadab rex syrie egrotabat. Nūciauerūtqꝫ ei dicētes. Venit vir dei huc. Et ait rex ad azahel. Tolle tecū munera ⁊ vade in occursū viri dei et cōsule dñm p eum dicēs. Si euadere potero de infirmitate mea hac. Iuit igit̄ azahel in occursum eius habēs secum munera et oīa bona damasci onera q̄draginta camelorum. Cumqꝫ stetisset coram eo ait. Filius tuus benadab rex syrie misit me ad te dicens: Si sanari potero de

infirmitate mea hac. Dixitqꝫ ei heliseus. Vade
dic ei. Sanaberis. Porro ondit mihi dominꝰ
qr morte morieꝛ. Stetitqꝫ cū eo. ⁊ conturbatus
est vsqꝫ ad suffusionē vultus. Fleuitqꝫ vir dei.
Cui azabel ait. Quare dn̄s meꝰ flet. At ille di-
xit. Quia scio q̄ facturus sis filijs isrl̄ mala. Ci-
uitates eorum munitas igne succēdes: ⁊ iuue-
nes eoꝝ interficies gladio: ⁊ paruulos eorū eli-
des: ⁊ pgnātes diuides. Dixitqꝫ azabel. Quid
enim sum seruus tuus canis: vt faciam rē istam
magnam. Et ait heliseus: O stēdit mihi dn̄s te
regem syrie fore. Qui cum recessisset ab heliseo
venit ad dn̄m suum. Qui ait ei. Quid tibi dixit
heliseus. At ille respondit. Dixit mihi: recipi-
es sanitatē. Cūqꝫ venisset dies altera: tulit stra-
gulum ⁊ infudit aquam: ⁊ expandit super facieꝫ
eius. Quo mortuo regnauit azabel pro eo. An
no quinto ioraꝫ filij achab regis israel regnauit
ioram filius iosaphat rex iuda. Trigintaduorū
annorum erat cum regnare cepisset: ⁊ octo ānis
regnauit in hierusalē. Ambulauitqꝫ in vijs re-
gū israel: sicut ambulauerat domus achab. Fi-
lia enim achab erat vxor eius. Et fecit quod ma
lum est in conspectu dn̄i. Noluit aūt dominꝰ di
spdere iudā ꝑpter dauid seruū suū. sicut ꝓmise
rat ei vt daret illi lucernam: ⁊ filijs eiꝰ cūctis die
bus. In diebus eiꝰ recessit edom ne esset sub iu
da: ⁊ constituit sibi regem. Venitqꝫ ioram seira
⁊ ois exercitus cū eo. Et surrexit nocte: pcussit-
qꝫ idumeos q eum circundederant ⁊ principes
currnū. Populus aūt fugit in tabernacula sua
Recessit ergo edom ne esset sub iuda vsqꝫ ad di
em hāc. Tunc recessit ⁊ lobna in tpe illo. Reliq̄
aūt sermonū ioram ⁊ vniuersa que fecit: nōne h̄
scripta sūt in libro verboꝝ dierū regū iuda. Et
dormiuit ioram cū prībus suis: sepultusqꝫ ē cuꝫ
eis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ochozias filius
eius pro eo. Anno duodecimo ioraꝫ filij achab
regis israel: regnauit ochozias filius ioram re-
gis iude. Vigintiduorum annoꝝ erat ochozi-
as cū regnare cepisset: ⁊ vno anno regnauit in
hierusalē. Nomen matris eiꝰ athalia filia amri
regis israel: ⁊ ambulauit in vijs domus achab
⁊ fecit qđ malū ē corā dn̄o sicut domꝰ achab. Ge
ner eni domus achab fuit. Abijt qꝫ cū ioram fi
lio achab ad p̄liandum ꝯ azabel regē syrie i ra-
moth galaad: ⁊ vulnerauerūt syri ioram. Qui
reuersus est vt curareꝛ in iezrahel: quia vulne-
rauerunt eum syri in ramoth preliantēꝫ contra
azabel regem syrie. Porro ochozias filiꝰ ioraꝫ
rex iuda descendit inuisere ioram filium achab i
iezrahel quia egrotabat ibi. IX

Eliseus aūt ꝓphetes vocauit vnum d̄
filijs ꝓphetaꝝ. ⁊ ait illi. Accinge lum
bos tuos: ⁊ tolle lenticulā olei hanc in
manu tua. ⁊ vade in ramoth galaad. Cūqꝫ ve
neris illuc: videbis iehu filiū iosaphat filij nāsi
Et ingressus suscitabis eum de medio fratruꝫ
suoꝝ ⁊ introduces in interius cubiculū tenens
qꝫ lenticulaꝫ olei fundes super caput eius. ⁊ di
ces. Hec dicit dn̄s. Vnxi te regem super isra-
el. Aperiesqꝫ ostium ⁊ fugies. ⁊ nō ibi subsistes
Abijt ergo adolescens puer ꝓphete in ramoth
galaad: ⁊ ingressus est illuc. Ecce aūt pncipes
exercitus sedebāt. Et ait. Verbum mihi ad te
o pnceps. Dixitqꝫ iehu. Ad quē ex oībꝰ nobis
At ille dixit. Ad te o pnceps Et surrexit: ⁊ in-
gressus ē cubiculum. At ille fudit oleum super
caput eius. Et ait. Hec dicit dominꝰ deꝰ israel
Vnxi te regē sup populū dn̄i israel: ⁊ pcuties
domū achab dn̄i tui. Et vlciscar sanguinē suo
rū meoꝝ ꝓphetaꝝ. ⁊ sanguinē oīum suoꝝ dn̄i
de manu iezabel. pdāqꝫ oēm domū achab. Et i
terficiā de domo achab mingentē ad parietem
⁊ clausum ⁊ nouissimum in israel. Et dabo do
mū achab sicut domū hieroboam filij nabath.
⁊ sicut domū baasa filij achia. Iezabel qꝫ come
dent canes in agro iezrahel: nec erit q sepeliat
eā. Aperuitqꝫ ostiū ⁊ fugit. Iehu aūt igressus
ē ad seruos dn̄i sui. Qui dixeruntei. Recte ne
sunt oīa. Quid venit insanus iste ad te. Qui ait
eis. Nostis hoiem. ⁊ qđ locutus sit. At illi rn̄-
derunt. Falsū ē: sed magis narra nobis. Qui
ait eis. Hec ⁊ hec locutꝰ ē mihi. Et ait. Hec di
cit dn̄s. Vnxi te regē sup israel. Festinauerūt
itaqꝫ ⁊ vnusquisqꝫ tollens palliū suū posuerūt
sub pedibꝰ eiꝰ in similitudinē tribunalis. ⁊ ceci
nerūt tuba atqꝫ dixerūt. Regnabit iehu. Coniu
rauit ergo iehu filius iosaphat filij namsi cōtra
iorā. Porro ioram obsederat ramoth galaad.
ipe ⁊ oīs israel ꝯ azabel regē syrie. ⁊ reuersus
fuerat vt curareꝛ in iezrahel ꝓpt vulnera: q' p
cusserāt eū syri p̄liantē ꝯtra azabel regē syrie.
Dixitqꝫ iehu. Si placet vobis. nemo egredia
tur ꝓfugus de ciuitate ne vadat ⁊ nunciet in ie
zrahel. Et ascēdit. ⁊ ꝓfectꝰ ē in iezrahel. Ioraꝫ
eni egrotabat ibi. ⁊ ochozias rex iuda descēde-
rat ad visitādū iorā. Igit speculator q stabat su
per turri iezrahel: vidit globū iehu venientis.
Et ait. Video ego globū. Dixitqꝫ iorā. Tolle
currum: ⁊ mitte in occursū eoꝝ. ⁊ dicat vadēs
Recte ne sūt oīa. Abijt ḡ q ascenderat currum
in occursuꝫ eiꝰ. Et ait. Hec dicit rex. Pacata
sūt oīa. Dixitqꝫ iehu. Quid tibi ⁊ paci. Transi

⁊ sequere me. Nūciauit quoqꝫ speculator dicēs Venit nūci⁹ ad eos. et nō reuertitͬ. Misit etiā currū equorum secundū: venitqꝫ ad eos. ⁊ ait. Hec dicit rex. Nunquid par est? Et ait iehu. Quid tibi ⁊ paci? Transi et sequere me. Nunciauit autem speculator dicens: Venit vsqꝫ ad eos. et nō reuertitͬ. Est aūt incessus quasi incessus iehu filij namsi. Preceps. n. gradiť. Et ait ioram: Iungite currū. Iūxerūtqꝫ currū eius. Et egressus est ioraꝫ rex isrł et ochozias rex iuda: singuli in curribus suis. Egressiqꝫ sunt in occursū iehu. et inuenerūt eum in agro naboth iezrahelite. Cūqꝫ vidisset iorā iehu. dixit Par ē iehu? At ille rñdit. Que par? Adhuc fornicationes iezabel mr̄is tue. ⁊ veneficia eius multa vigēt. Cōuertit aūt iorā manū suā: ⁊ fugiēs ait ad ochoziam. Insidie ochozia. Porro iehu tetēdit arcū manu. ⁊ percussit iorā inter scapulas ⁊ egressa est sagitta per cor ei⁹ statimqꝫ corruit in curru suo. Dixitqꝫ iehu ad badacher ducem Tolle proijce eum in agro naboth iezrahelite. Memini. n. qn̄ ego ⁊ tu sedētes in curru sequebamur achab patrē hui⁹: ꝙ domin⁹ onus hoc leuauerit sup eū dicens. Si nō ꝓ sanguine naboth. ⁊ ꝓ sanguine filioꝝ ei⁹ quē vidi heri. ait dn̄s: reddā tibi in agro isto dicit dn̄s. Nūc ergo tolle ⁊ ꝓijce eū in agro iuxta verbū domini Ochozias aūt rex iuda vidēs hoc: fugit p viā dom⁹ horti: ꝓsecutusqꝫ ē eū iehu. ⁊ ait. Etiam hūc ꝑcutite in curru suo. Et ꝑcusserūt eū in ascēsu gaber q est iuxta ieblaā. Qui fugit in mageddo: ⁊ mortu⁹ ē ibi. Et imposuerūt eū s̄ui ei⁹ sup currū suū ⁊ tulerūt in hierl'm: sepelierūtqꝫ in sepulchro cū patribus suis in ciuitate dauid. Anno vndecimo ioram filij achab regis israhel regnauit ochozias sup iudā venitqꝫ iehu in iezrahel. Porro iezabel introitu eius audito depinxit oculos suos stibio. ⁊ ornauit caput suū. ⁊ respexit ꝑ fenestrā: ingredientē iehu ꝑ portā et ait. Nūqd pax pōt ēē zamri: q interfecit dn̄m suū Leuauitqꝫ iehu faciē suā ad fenestram. et ait: Que est ista. Et inclinauerunt se ad eum duo vel tres eunuchi ⁊ dixerūt. Hec est illa iezabel At ille dixit eis. Precipitate eam deorsum. Et p̄cipitauerūt eā. Aspersusqꝫ ē sanguine paries ⁊ equoꝝ vngule cōculcauerūt eā. Cūqꝫ ingressus eēt vt comederet biberetqꝫ ait: Ite et videte maledictā illā ⁊ sepelite eā: qꝛ filia regis est. Cūqꝫ issent vt sepelirēt eam: nō inuenerūt nisi caluariam ⁊ pedes ⁊ sūmas manus. Reuersiqꝫ nūciauerūt ei. Et ait iehu. Sermo dn̄i ē: quē locut⁹ est per s̄uū suum heliā thesbitē. dicens. In agro iezrahel comedēt canes carnes iezabel Et erūt carnes iezabel sicut stercus sup faciē terre in agro iezrahel: ita vt ꝑtereūtes dicant. Heccine ē illa iezabel.

X

Erant aūt achab septuaginta filij in samaria. Scripsit ḡ iehu litteras. ⁊ misit in samariā ad optimates ciuitatis. ⁊ ad maiores natu ⁊ ad nutricios achab dicens: Statim vt acceperitis lr̄as has qui habetis filios dn̄i vestri ⁊ currus ⁊ equos ⁊ ciuitates firmas ⁊ arma: eligite meliorē ⁊ eū q vobis placuerit de filijs dn̄i vestri. ⁊ eum ponite sup soliū p̄ris sui. ⁊ pugnate ꝓ domo dn̄i vr̄i. Timuerūt illi vehemēter. ⁊ dixerūt. Ecce duo reges nō potuerūt stare corā eo. ⁊ quō nos valebim⁹ resistere? Miserunt ergo ꝓpositi dom⁹ et p̄fecti ciuitatis ⁊ maiores natu ⁊ nutricij ad iehu dicētes. Serui tui sum⁹: qcūqꝫ iusseris faciem⁹ nec cōstituem⁹ nobis regē. Quecunqꝫ tibi placent fac. Rescripsit autem eis lr̄as secūdo dicēs. Si mei estis et obeditis mihi: tollite capita filiorū dn̄i vestri: ⁊ venite ad me hac eadē hora cras in iezrahel. Porro filij regis septuaginta viri apud optimates ciuitatis nutriebanť. Cunqꝫ venissent littere ad eos: tulerunt filios regis ⁊ occiderūt septuagita viros. et posuerunt capita eoꝝ in cophinis ⁊ miserūt ad eum in iezrahel. Venit aūt nuncius ⁊ indicauit ei dicens: Attulerunt capita filioꝝ regis. Qui respōdit. Ponite ea ad duos aceruos iuxta introitū porte vsqꝫ mane. Cūqꝫ diluxisset: egressus ē et stans dixit ad oēm ppl'm. Iusti estis. Si ego cōiuraui ꝯtra dominū meū ⁊ interfeci eū: quis ꝑcussit oēs hos? Videte ḡ nūc qm̄ nō cecidit de sermonib⁹ dn̄i in terrā qs locut⁹ ē dn̄s sup domū achab. ⁊ dn̄s fecit qd̄ locut⁹ in manu s̄ui sui helie. Percussit igiť iehu oēs qui reliqui erant d̄ domo achab in iezrahel: et vniuersos optimates ei⁹ ⁊ notos ⁊ sacerdotes: donec nō remanerent ex eo reliquie. Et surrexit ⁊ venit in samariam. Cūqꝫ venisset ad camerā pastoꝝ in via inuenit fratres ochozie regis iuda: dixitqꝫ ad eos. Qui nā estis vos. Qui respōderūt. Fratres ochozie regis sum⁹. ⁊ descendim⁹ ad salutandos filios regis ⁊ filios regine. Qui ait. Cōprehendite eos viuos. Quos cū cōprehendissent viuos: iugulauerunt eos in cisterna iuxta camerā quadraginta duos viros. ⁊ nō reliquit ex eis queqꝫ. Cūqꝫ abisset inde: inuenit ionadab filiū rechab in occursū sibi. ⁊ benedixit ei. Et ait iehu ad eum. Nūquid est cor tuū rectum cū corde meo sicut cor meū cum corde tuo? Et

ait ionadab. Est. Si ē inīqt: da mihi manū tuā Qui dedit ei manū suā. At ille leuauit eum ad se in currū: dixitq3 ad eū. Veni mecum. ⁊ vide celū meū pro dn̄o. Et impositū in curru suo du xit in samariā. Et pcussit oēs q̄ reliq fuerāt de achab in samaria vsq3 ad vnū: iuxta verbū dn̄i qd̄ locutus ꝑ heliā. Cōgregauit ergo iehu oēm populū ⁊ dixit ad eos. Achab coluit baal parū ego aūt colā eū amplius. Nūc igit̄ oēs ꝓphe/tas baal: ⁊ vniuersos suos eius ⁊ cūctos sacer dotes ipsius vocate ad me. Nullus sit qui non veniat. Sacrificiū .n. grāde ē mihi baal. Qui cūq3 defuerit non viuet. Porro iehu faciebat hoc insidiose: vt disperderet cultores baal. Et dixit sanctificate diē solēnē baal. Vocauitq3 et misit in vniuersos terminos isrl̄. ⁊ venerūt cū/cti sui baal. Nō fuit residuus ne vnus quidem q̄ nō veniret. Et ingressi sūt templū baal. Et re pleta ē domus baal: a sūmo vsq3 ad sūmū. Di/xitq3 his q̄ preerant sup vestes Proferte vesti menta vniuersis suis baal. Et protulerunt eis vestes. Ingressusq3 iehu et ionadab filius re/chab tēplū baal: ait cultoribus baal. Perquiri te ⁊ videte: ne quis forte vobiscum sit de seruis domini: sed vt sint serui baal soli. Ingressi sūt igitur vt facerent victimas ⁊ holocausta. iehu aūt ꝑparauerat sibi foris octoginta viros ⁊ di xerat eis. Quicūq3 fugerit de hoib⁹ his quos ego adduxero in man⁹ vestras: aīa ei⁹ erit pro aīa illius. Factū ē aūt: cū cōpletū eēt holocau/stū: p̄cepit iehu militibus ⁊ ducibus suis. In/gredimini ⁊ pcutite eos. Null⁹ euadat. Per cusserūtq3 eos in ore gladij et ꝓiecerūt milites et duces. Et ierūt in ciuitatē tēpli baal et ꝓtule rūt statuam de phano baal. et cōbuserū et cōmi nuerūt eam. Destruxerūt q3 edē baal. et fece/rūt ꝓ ea latrinas vsq3 in diē hāc. Deleuit ita/q3 iehu baal de israel: verūtn̄ a peccatis hiero/boā filij nabath: q̄ peccare fecit israel: nō reces sit: nec dereliquit vitulos aureos qui erāt in be thel et in dan. Dixit autem dn̄s ad iehu. Quia studiose egisti qd̄ rectū erat et placebat in ocu/lis meis. et oīa que erāt in corde meo fecisti cō tra domū achab: filij tui vsq3 ad quartā genera tionē sedebunt sup thronū israel. Porro iehu nō custodiuit vt ambularet in lege dn̄i dei israel in toto corde suo. Nō eni recessit a peccatis hie roboam. qui peccare fecerat israel. In diebus illis cepit dn̄s tedere super israel. Percussitq3 eos azahel in vniuersis finib⁹ israel: a iordane ↄtra orientalē plagā: oēm terrā galaad. et gad et ruben. et manasse: ab aroer que est sup torrē tē arnon et galaad et basan. Reliq aūt vboꝝ iehu et vniuersa q̄ fecit et fortitudo eius: nōne hec scripta sunt in libro vboꝝ dieꝝ regū israel. Et dormiuit iehu cū patrib⁹ suis: sepelieruntq3 eū in samaria. ⁊ regnauit ioachā filius ei⁹ ꝓ eo Dies aūt quos regnauit iehu super isrl̄ vigin/ti ⁊ octo anni sūt in samaria. XI

Athalia vo mater ochozie videns mor tuū filiū suū surrexit ⁊ interfecit omnē semē regiū. Tollēs aūt iosaba filia re/gis ioram: soror ochozie ioas filiū ochozie fura ta est eū de medio filioꝝ regis qui interficiebāt̄ ⁊ nutricem eius de triclinio. ⁊ abscondit eum a facie athalie vt nō interficeret̄: erātq3 cū ea sex annis clā in domo dn̄i. Porro athalia regna/uit sup terrā septē ānis. Anno aūt septimo mi sit ioiada ⁊ assumēs centuriones ⁊ milites in/troduxit ad se in tēplū domini: pepigitq3 cū eis fedus. Et adiurās eos in domo domini ostēdit eis filiū regis: ⁊ p̄cepit illis dicens: Iste ē ser/mo quē facere debetis. Tertia pars vestrū in/troeat sabbato: ⁊ obseruet excubias dom⁹ regis Tertia aūt pars sit ad portā sery. ⁊ tertia ps sit ad portā q̄ ē post habitaculū scutarioꝝ. ⁊ custo dietis excubias dom⁹ messa. Due vero partes ex vobis omnes egredientes sabbato custodiant excubias domus dn̄i circa regē: ⁊ vallabitis eū habentes arma in manib⁹ vr̄is. Si qs autē in gressus fuerit septū templi: interficiat̄. Eritisq3 cū rege introeūte ⁊ egrediēte. Et fecerūt centu riōes iuxta oīa que p̄cepat eis ioiada sacerdos Et assumētes singuli viros suos q̄ igrediebāt̄ sabbatū cum his qui egrediebant̄ e sabbato ve nerunt ad ioiadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas ⁊ arma regis dauid: que erant in domo domini. Et steterūt singuli habētes arma i ma nu sua a pte tēpli dextera vsq3 ad ptē sinistram altaris ⁊ edis circū regē. Produxitq3 filiū re/gis. ⁊ posuit super eū diadema ⁊ testimoniū fe/cerūtq3 eū regem et vnxerūt: ⁊ plaudentes ma nu dixerūt. Viuat rex. Audiuit aūt athalia vo cem ppl'i currētis. ⁊ ingressa ad turbas in tem plū domini: vidit regē stantē sup tribunal iu/xta morē: ⁊ cātores ⁊ turbas ꝓpe eū oēmq3 po pulū terre letātē: ⁊ canētē tubis ⁊ scidit vestimē ta sua clamauitq3: Coniuratio cōiuratio. Pre cepit aūt ioiada centuriōibus q̄ erant super ex/ercitū: et ait eis. Educite eā extra septa templi. ⁊ quicūq3 eam secutus fuerit: feriat̄ gladio. Di xerat .n. sacerdos: nō occidat̄ in tēplo domini. Imposuerūtq3 ei man⁹ ⁊ impegerūt eā p viā introitus eqꝛ iuxta palatiū. ⁊ interfecta est ibi.

Pepigit ergo ioiade fedus inter deum et regē et inter ppl'm vt eēt ppls dñi. et inter regē et populū. Ingressusq3 ē ois ppls terre tēplū baal. et destruerūt aras eius: et imagines cōtriuerūt valide mathan quoq3 sacerdotē baal occiderūt coram altari et posuit sacerdos custodias in domo domini: tulitq3 centuriones et celethi et phelethi legiones et omnē populū terre: deduxerunt q3 regem de domo dñi. Et venerūt per viam porte scutarioꝝ in palatiū: et sedit sup thronum regum. Letatusq3 ē omnis populus terre: et ciuitas conquieuit. Athalia autem occisa est gladio in domo regis: septēq3 annis erat ioas cū regnare cepisset. XII

Anno septio iehu: regnauit ioas. Quadraginta annis regnauit in hierusalē nomen matris eius sebia de bersabee Fecitq3 ioas rectū corā domino cūctis diebus quibus docuit eū ioiada sacerdos: verūtñ excelsa non abstulit. Adhuc. n. popul9 immolabat et adolebat in excelsis incēsū. Dixitq3 ioas ad sacerdotes. Omnē pecuniam scōꝝ q̄ illata fuerit i tēplū domini a ptereūtib9 q̄ offert p pcio aie et quā sponte et arbitrio cordis sui inferunt in templū domini: accipiāt illā sacerdotes iuxta ordinē suum: et instaurent sartatecta dom9 si qd necessarium viderint instauratiōe. Igit vsq3 ad vicesimū tertiū annū regis: nō instaurauerunt sacerdotes sartatecta templi. Vocauitq3 rex ioas ioiadam pontificē et sacerdotes dicēs eis. Quare sartatecta nō instauratis tēpli. Nolite ergo ampli9 accipere pecuniā iuxta ordinē vestꝝ: s3 ad istauratiōnē tēpli reddite eā. Prohibitiq3 sūt sacerdotes vltra accipere pecuniam a populo et instaurare sartatecta dom9. Et tulit ioiada pontifex gaçophilatiū vnū apuitq3 foramen desuper: et posuit illd iux altare ad dexterā ingredientiū domū dñi: mittebātq3 in eo sacerdotes qui custodiebāt ostia omnē pecuniā que deferebat ad tēplū dñi. Cūq3 viderent nimiā pecuniā esse in gaçophilatio: ascendebat scriba regis et pontifex effundebantq3 et numerabant pecuniā que inueniebat in domo domini. et dabant eam iuxta numerū atq3 mensuram in manu eorum qui preerant cementarijs dom9 dñi. Qui impēdebāt eā in fabris lignoꝝ et in cemētarijs his q operabāt in domo dñi et sartatecta faciebant et in his qui cedebant saxa: et vt emerent ligna et lapides qui excidebant: ita vt impleret instauratio dom9 dñi in vniuersis q̄ indigebāt expensa ad muniendā domū. Verūtñ non fiebāt ex eadē pecunia hydrie tēpli dñi: et fuscinule et thuribula et tube et oē vas aureum et argenteū: de pecunia que inferebat in tēplū dñi. His. n. q faciebāt op9 dabat: vt instauraret tēplū dñi. Et nō fiebat ratio his hominib9 qui accipiebāt pecuniā vt distribuerēt eam artificib9: sed in fide tractabant eā. Pecuniā vo p delicto et pecuniā pro pctis. nō inferebant in tēplū dñi: qr sacerdotū erat. Tunc ascendit azahel rex syrie et pugnabat ↄtra geth: cepitq3 eam Et direxit faciē suā vt ascenderet in hierusalē Quāobrē tulit ioas rex iuda oia sanctificata q̄ cōsecrauerat iosaphat et ioram et ochozias patres eius regis iuda: et q̄ ipse obtulerat. et vniuersū argentū qd inueniri potuit in thesauris tēpli dñi. et in palatio regis: misitq3 azabeli regi syrie. et recessit ab irl'm. Reliq aūt sermonū ioas et vniuersa q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro vboꝝ dieꝝ regū iuda. Surrexerūt autē sui ei9 et cōiurauerūt inter se: pcusserūtq3 ioas in domo mello in descēsu sela. Iosachar nāq3 filius semat: et iosabat filius somer serui eius pcusserunt eum et mortuus est. Et sepelierunt eū cū patribus suis in ciuitate dauid: regnauitq3 amasias filius eius p eo. XIII

Anno vicesimotertio ioas filij ochozie regis iude. regnauit ioachaz filius iehu super israel in samaria decem et septem annis. et fecit malum coram domino. Secutusq3 est peccata hieroboam filij nabath qui peccare fecit israel et non declinauit ab eis. Iratusq3 est furor domini cōtra israel. et tradīt eos in manu açahel reg' syrie et in manu benadab filij açahel cunctis diebus. Deprecatus est autem ioachaz faciem domini. et audiuit eum dominus. Vidit enim angustiam israel. quia attriuerat eos rex syrie. Et dedit dñs saluatorem israheli: et liberat9 ē d manu regis syrie: habitauerūtq3 filij israel i tabernacul' suis. sicut heri et nudiustertiū9. Verūtñ nō recesserūt a pctis domus hieroboā: q peccare fecit isrl': s3 in ipsis ambulauerūt. Siqdē et luc9 pmāsit i samaria et nō sunt derelicti ioachā de pplo nisi qnquaginta eqtes: et decē currus. et decē milia peditum. Interfecerat. n. eos rex syrie. et redegerat q̄si puluerē in tritura aree. Reliqua aūt sermonū ioachaz et vniuersa que fecit et fortitudo eius nōne hec scripta sūt in libro smonū dieꝝ regū isrl'. Dormiuitq3 ioachaz cū patrib9 suis. et sepelierunt eū in samaria. regnauitq3 ioas filius eius p eo. Anno tricesimoseptimo ioas regis iuda regnauit ioas filius ioachaz sup isrl' i samaria sedecim ānis et fecit qd malū ē i cōspectu

dñi. Nō declinauit ab oib⁹ pctis hieroboam fi lij nabath: q peccare fecit israel: sȝ i ipsis ambu lauit. Reliqua aūt ꝟmonū ioas ⁊ vniuersa q̄ fe cit. ⁊ fortitudo eius quō pugnauerit ꝯ amasiaȝ regem iuda. nōne hec scripta sūt in libro ꝟmo/ nū dierum regū israel. Et dormiuit ioas cū pa/ tribus suis. hieroboā autem sedit super solium eius. Porro ioas sepult⁹ est in samaria cū regi bus israel. Helise⁹ usaū egrotabat infirmitate qua et mortu⁹ ē. Descēditq̄ȝ ad eū ioas rex isrl' et flebat coram eo: dicebatq̄ȝ pater mi: pater mi currus israel ⁊ auriga eius. Et ait illi heliseus affer arcū et sagittas. Cūq̄ȝ attulisset ad euȝ ar/ cum ⁊ sagittas. dixit ad regem israel. Pone mauū tuam sup arcū. Et cum posuisset ille ma/ nū suam: superposuit heliseus manus suas ma nib⁹ regis. et ait: Aperi fenestrā orientalē. Cū q̄ȝ aperuisset dixit heliseus: Jace sagittam. Et iecit. Et ait heliseus. Sagitta salutis domini. et sagitta salutis cōtra syriā. Percuties q̄ȝ syriā in aphec. donec ꝯsumas eā. Et ait: Tolle sagittas Qui cū tulisset rursuȝ dixit ei. Percute iaculo terrā. Et cū ꝑcussisset trib⁹ vicib⁹ ⁊ stetisset: ira tus ē viri dei cōtra eū. et ait. Si percussisses qn quies aut sexies: siue septies. ꝑcussisses syriam vsq̄ȝ ad cōsumationē. Nūc aūt tribus vicib⁹ ꝑ cuties eā. Mortu⁹ ē ḡ helise⁹. et sepelierūt eum Latrūculi aūt de moab venerūt in terrā in ipso āno. Quidā aūt sepeliētes hoiem viderunt la trūculos: et ꝓiecerūt cadauer in sepulchro he/ lisei. Quod cū tetigisset ossa helisei reuixit ho/ mo et stetit sup pedes suos. Igit̄ azahel rex sy/ rie afflixit israel cū dieb⁹ ioachā. Et misertus ē dñs eoꝝ. et reuersus ē ad eos ꝓpter pactū suū qđ habebat cū abrahā ⁊ ysaac ⁊ iacob. ⁊ noluit disperdere eos neq̄ȝ ꝓijcere penit⁹ vsq̄ȝ in pre sens tēpus. Mortuus ē aūt azahel rex syrie et regnauit benadab fili⁹ eius ꝓ eo. Porro ioas filius ioachā tulit vrbes de manu benadab filij azahel quas tulerat de manu iochā pr̄is sui iure ꝓelij. Trib⁹ vicibus percussit eū ioas. et red/ didit ciuitates israel. XIIII

In anno secūdo filij ioachaȝ regis isrl' regnauit amasias filius ioas regis iu/ da. Vigintiq̄nq̄ȝ annoꝝ erat cū regna re cepisset. Viginti aūt ⁊ noue annis regūit in hirl'm. Nomen matris ei⁹ ioadē de hirl'm. Et fecit rectū corā dño: verūtñ non vt dauid pater ei⁹. Iuxͣ oia q̄ fecit ioas pr̄ suus fecit: nisi ħ tm̄ qđ excelsa non abstulit. Adhuc eni ppl's adole bat ⁊ imolabat incensū in excelsis. Cūq̄ȝ obti/ nuisset regnū. percussit seruos suos q interfece rāt regē pr̄em suū: filios autem eoꝝ qui occide rāt non occidit: iuxta qđ scriptū ē in libro regis moysi sicut ꝑcepit dñs dicens. Non morietur patres ꝓ filijs neq̄ȝ filij ꝓ prib⁹: sed vnusq̄sq̄ȝ i peccato suo moriet̄. Ipse percussit edom i val le salinaꝝ decē milia. ⁊ apphendit petrā in pre lio vocauitq̄ȝ nomē ei⁹ iezechel. vsq̄ȝ in ꝑsentē diē. Tūc misit amasias nūcios ad ioas filiū ioa chā filij iehu regis israel dicens. Veni ⁊ vide/ amus nos. Remisitq̄ȝ ioas rex israel ad amasi am regē iuda dicens. Carduus libani misit ad cedrū q̄ ē in libano. dicens. Da filiam tuam fi lio meo vxorē. Trāsierūtq̄ȝ bestie saltus q̄ sunt in libano: ⁊ cōculcauerūt carduū. Percutiens inualuisti super edom. ⁊ subleuauit te cor tuum Cōtēt⁹ esto gloria. ⁊ sede in domo tua. Quare prouocas malum: vt cadas tu ⁊ iudas tecum. Et non acqeuit amasias. Ascenditq̄ȝ ioas rex israel: ⁊ viderunt se ipse ⁊ amasias rex iuda in bethsames oppido iude. Percussusq̄ȝ est iuda corā israel. ⁊ fugerūt vnusquisq̄ȝ in tabernacu/ la sua. Amasiā vero regem iuda filiū ioas filij ochozie cepit ioas rex isrl' in bethsames: ⁊ addu xit eū in irl'm. Et interrupit muꝝ irl'm a porta ephraim vsq̄ȝ ad portam anguli quadringētis cubitis. Tulitq̄ȝ oē auꝝ ⁊ argentū ⁊ vniuersa vasa que inuenta sūt in domo dñi ⁊ in thesaur' regis ⁊ obsides. ⁊ reuersus ē in samariā. Reli qua aūt verboꝝ ioas q̄ fecit ⁊ fortitudo ei⁹ qua pugnauit ꝯtra amasiā regē iuda: nōne hec scri pta sunt in libro. ꝟmonū dieꝝ regū israel. Dor miuitq̄ȝ ioas cū prib⁹ suis ⁊ sepult⁹ ē in samaria cū regib⁹ israel ⁊ regnauit hieroboā fili⁹ ei⁹ pro eo. Vixit aūt amasias fili⁹ ioas rex iuda. postq̄ȝ mortu⁹ est ioas fili⁹ ioachā regis israel. viginti q̄nq̄ȝ annis. Reliqua aūt ꝟmonū amasie: nōne hec scripta sunt in libro ꝟmonū dieꝝ regū iuda Factaq̄ȝ ē ꝯtra eū ꝯiuratio in irl'm at ille fugit i lachis. Miserūtq̄ȝ post eū lachis ⁊ interfecerūt eū ibi: ⁊ asportauerunt in eq̄s: sepultusq̄ȝ est in irl'm cū prib⁹ suis in ciuitate dauid. Tulit autē vniuersus ppl's iude azariā annos natū sedeci ⁊ cōstituerūt eū regē ꝓ pr̄e ei⁹ amasia. Ipse edi ficauit ahilam. ⁊ restituet eam iude postq̄ȝ dor/ miuit rex cū patribus suis. Anno q̄ntodecimo amasie filij ioas regis iuda regnauit hierobo/ am filius ioas regis israel in samaria quadra/ ginta ⁊ vno anno: ⁊ fecit qđ malū est corā dño. Nō recessit ab oib⁹ pctis hieroboā filij nabath q peccare fecit israel. Ipse restituit terminos is rael ab introitu emath vsq̄ȝ ad mare solitudinis. iuxͣ ꝟmonē dñi dei israel quē locut⁹ ē per seruū

suū ionam filiū amathi ꝓphetā: q erat de geth
q̄ est in opher. Vidit. n. dn̄s afflictionē israel
amarā nimis: ⁊ qꝫ ꝯsumpti essent vsq3 ad clau
sos carceris ⁊ extremos: ⁊ non eēt q auxiliaret
israel. Nec locutus ē dn̄s vt deleret nomē isrl̄
de sub celo: sed saluauit eos in manu hieroboā
filij ioas. Reliq̄ aūt sermonū hieroboā ⁊ vni/
uersa q̄ fecit: ⁊ fortitudo eius q̄ ꝑliatus ē: ⁊ quō
restituit damascū ⁊ emath iudei isrl̄: nonne hec
scripta sunt i libro ſmonū dierū regū isrl̄. Dor
miuitq3 hieroboā cū prībus suis regib⁹ israel:
⁊ regnauit zacharias fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. XV

Anno vicesimoseptimo hieroboā regis
israel regnauit azarias filius amasie re
gis iuda. Sedeci annoꝝ erat cū regna
re cepisset: ⁊ qnquagintaduobus ānis regna/
uit in irl̄m. Nomē matris eius iecelia de irl̄m
Fecitq3 qđ erat placitū corā dn̄o: iuxta oīa q̄ fec̄
amasias pater eius: verūtn̄ excelsa nō est demo
litus. Adhuc ppl̄s sacrificabat ⁊ adolebat icen
sum in excelsis. Percussit aūt dn̄s regem ⁊ fu
it leprosus vsq3 in diē mortis sue: ⁊ hitabat in
domo libera seorsū. Ioathan vero filius regis
gubernabat palatiū: ⁊ iudicabat popl̄m terre.
Reliq̄ aūt ſmonū azarie ⁊ vniuersa que fecit:
nōne h̄ scripta sūt in libro Xboꝝ dierum regū
iuda. Et dormiuit açarias cū prībus suis: se/
pelierūt q3 eū cū maioribus suis in ciuitate da
uid. ⁊ regnauit ioathan filius ei⁹ ꝓ eo. Anno
tricesimooctauo açarie regis iude. regnauit ça
charias filius hieroboā sup isrl̄ in samaria sex
mēsibus: ⁊ fecit qđ malū est corā dn̄o sicut fece
rāt prēs eius. Nō recessit a pctīs hieroboā filij
nabath: q peccare fecit israel. Cōiurauit autē ꝯ
eū sellū filius iabes: ꝑcussitq3 eū palā ⁊ iterfecit
regnauitq3 ꝓ eo. Reliq̄ autē verboꝝ zacharie
nōne h̄ scripta sunt in libro sermonū dieꝝ regū
israel. Iste ē sermo dn̄i quē locutus ē ad iehu
dicēs. Filij tui vsq3 ad quartā gnātionē: sede/
bunt de te sup thronū israel. Factūq3 ē ita. Sel
lū filius iabes regnauit tricesimonono āno aza
rie regis iude. Regnauit autem vno mēse in
samaria. Et ascendit manahen filius gaddi de
thersa: venitq3 samariā: ⁊ ꝑcussit sellū filiū ia/
bes in samaria ⁊ iterfecit eū: regnauitq3 ꝓ eo.
Reliq̄ autē verboꝝ sellū ⁊ ꝯiuratio eius ꝑ quā
tetēdit isidias: nōne h̄ scripta sunt i libro ſmo
nū dierū regū isrl̄. Tūc ꝑcussit manahē thapsā
⁊ oēs q erant in ea. ⁊ terminos eius de thersa.
Noluerāt. n. aperire ei. Et iterfecit oēs ꝑgnā
tes eius: ⁊ scidit eas. Anno tricesimonono aza
rie regis iude: regnauit manahen filius gaddi
sup israel decē ānis in samaria: fecitq3 qđ erat
malū corā dn̄o. Nō recessit a pctīs hieroboam
filij nabath: q peccare fecit israel: cunctis dieb⁹
eius. Veniebat phul rex assyrioꝝ in thersa: ⁊
dabat manahen phul mille talēta argēti: vt eēt
ei in auxiliū ⁊ firmaret regnū eius. Indixitq3
manahen argentū sup israel cūctis potētibus
⁊ diuitibus vt daret regi assyrioꝝ: qnquagita
siclos argenti ꝑ singulos. Reuersusq3 ē rex as
syrioꝝ: ⁊ nō est moratus in thersa. Reliq̄ autē
sermonū manahen ⁊ vniuersa q̄ fecit nonne h̄
scripta sunt in libro sermonū dieꝝ regū israel
Et dormiuit manahen cū patribus suis: regna
uitq3 phaceia filius eius ꝓ eo. Anno qnquage
simo azarie regis iude: regnauit phaceia filius
manahen sup isrl̄ in samaria biēnio: fecitq3 qđ
erat malū corā dn̄o. Nō recessit a pctīs hiero/
boā filij nabath: q peccare fecit isrl̄. Cōiurauit
autē aduersus eū phacee filius romelie dux ei⁹
⁊ ꝑcussit eū in samaria i turre dom⁹ regie iuxta
argob ⁊ iuxta ariph: ⁊ cū eo qnquaginta viros
de filijs galaaditaꝝ ⁊ iterfecit eū: regnauitq3
ꝓ eo. Reliq̄ autē sermonū phaceie ⁊ vniuersa
q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū
dieꝝ regū israel. Anno qnquagesimosecundo
azarie regis iude: regnauit phacee filius rome
lie sup israel in samaria viginti ānis: ⁊ fecit qđ
erat malū corā dn̄o. Nō recessit a pctīs hiero/
boā filij nabath: q peccare fecit isrl̄. In diebus
phacee regis israel venit theglatphalassar rex
assur: ⁊ cepit abion: ⁊ abel domū maacha ⁊ ia
noe ⁊ cedes ⁊ asor: ⁊ galaad ⁊ galileā ⁊ vniuer
sam terrā neptalim: ⁊ trāstulit eos in assyrios
Cōiurauit autē ⁊ tetendit isidias osee filius he
la ꝯ phacee filium romelie: ⁊ ꝑcussit eū ⁊ iterfe
cit: regnauitq3 ꝓ eo vicesimo āno ioathan filij
ozie. Reliq̄ autē sermonū phacee ⁊ vniuersa
q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro sermonū
dieꝝ regum israel. Anno secundo phacee filij
romelie regis israel regnauit ioathan fili⁹ ozie
regis iuda. Vigintiqnq3 annoꝝ erat cū regna
re cepisset: ⁊ sedecim ānis regnauit in hierl̄m.
Nomen matris eius hierusa: filia zadoch. Fe
citq3 qđ erat placitum corā dn̄o. Iuxta oīa que
fecit ozias pater suus opatus ē: verūtn̄ excelsa
nō abstulit. Adhuc ppl̄s imolabat ⁊ adolebat
incensū in excelsis. Ipse edificauit portam do
mus dn̄i sublimissimā. Reliq̄ autē sermonum
ioathan ⁊ vniuersa q̄ fecit: nōne hec scripta sūt
in libro verboꝝ dieꝝ regum iuda. In diebus
illis cepit dn̄s mittere in iudā rasin regē syrie:
⁊ phacee filium romelie. Et dormiuit ioathan

cum patribus suis: sepultusqꝫ est cum eis in ciui
tate dauid patris sui: et regnauit achaz filius
eius pro eo. XVI

Anno decimoseptimo phacee filij rome
lie: regnauit achaz filius ioathan regis
iuda. Viginti annoꝝ erat achaz cum re
gnare cepisset: et sedecim annis regnauit i irlm
Non fecit quod erat placitum in conspectu dni dei
sui sicut dauid pater eius: sꝫ ambulauit in via
regum israel. Insup et filiu suu consecrauit trans-
ferens per igne fm idola gentium: q dissipauit
dns cora filijs israel. Immolabat quoqꝫ victi-
mas et adolebat incensu in excelsis et in collibus
et sub oi ligno frondoso. Tuc ascedit rasin rex
syrie: et phacee filius romelie rex isrl ad preliu
du in irlm. Cuqꝫ obsiderent achaz: no valuerut
superare eum. In tpe illo restituit rasin rex syrie
haylam syrie: ⁊ eiecit iudeos de hayla. Et idu-
mei ⁊ syri venerunt in hayla ⁊ habitauerut ibi
vsqꝫ in die hanc. Misit aute achaz nuncios ad
theglatphalassar rege assyrioꝝ dicens. Seruus
tuus ⁊ filius tuus ego sum. Ascende ⁊ saluum
me fac de manu regis syrie: ⁊ de manu regis isrl
q consurrexerunt aduersu me. Et cu collegisset ar
gentum ⁊ auru qd inueniri potuit in domo dni
⁊ in thesauris regis: misit regi assyrioꝝ mune
ra: q ⁊ acqeuit voluntati eius. Ascendit aut rex
assyrioꝝ in damascu ⁊ vastauit ea: ⁊ transtulit
hitatores eius cyrene rasin aute iterfecit. Per
rexitqꝫ rex achaz in occursu theglatphalassar re
gi assyrioꝝ in damascum. Cunqꝫ vidisset altare
damasci: misit rex achaz ad vriam sacerdotem
exeplar eius ⁊ similitudine iuxta oe opus eius
Extruxitqꝫ vrias sacerdos altare. Iuxta oia q
pceperat rex achaz de damasco: ita fecit sacerdos
vrias donec veniret rex achaz de damasco. Cu
qꝫ venisset rex de damasco vidit altare ⁊ vene-
ratus est illud: ascenditqꝫ ⁊ imolauit holocausta
⁊ sacrificium suum ⁊ libauit libamina ⁊ fudit sa
guine pacificoꝝ que obtulerat sup altare. Por
ro altare ereum qd erat cora dno transtulit d fa
cie templi ⁊ de loco altaris ⁊ de loco templi dni
posuitqꝫ illud ex latere altaris ad aquilonem.
Precepit qꝫ rex achaz vrie sacerdoti dicens.
Sup altare maius offer holocaustu matutinum
⁊ sacrificium vespertinu ⁊ holocaustum regis ⁊
sacrificium eius ⁊ holocaustum vniuersi popli
terre ⁊ sacrificia eoꝝ: ⁊ libamina eoꝝ: et omne
sanguine holocausti: et vniuersum sanguinem
victime sup illud effundes. Altare vero ereum
erit paratu ad voluntate mea. Fecit igit vrias
sacerdos iuxta oia que pceperat rex achaz. Tu
lit autem rex achaz celatas bases et luterem qui
erat desup: ⁊ mare deposuit de bobus ereis qui
sustentabant illud ⁊ posuit sup pauimentu stra
tu lapide. Musach qꝫ sabbati qd edificauerat i
teplo ⁊ ingressu regis exterius cuertit in teplu
dni: ppter rege assyrioꝝ. Reliq aut verboꝝ
achaz ⁊ oia q fecit: none hec scripta sunt i libro
sermonu dieꝝ regu iuda. Dormiuitqꝫ achaz cu
pribus suis: ⁊ sepultus e cu eis i ciuitate dauid
⁊ regnauit ezechias filius eius p eo. XVII

Anno duodecimo achaz regis iuda: re-
gnauit osee filius hela in samaria super
isrl noue anis: fecitqꝫ malum cora dno
sed no sicut reges israel q ante eum fuerut. Co
tra hunc ascendit salmanasar rex assyrioꝝ ⁊ fa-
ctus est ei osee seruus: reddebatqꝫ illi tributa.
Cuqꝫ deprehendisset rex assyrioꝝ osee q rebel
lare nitens misisset nuncios ad Sua rege egy
pti: ne prestaret tributa regi assyrioꝝ: sicut sin-
gulis annis solitus erat: obsedit eum: ⁊ vinctu
misit in carcerem: puagatusqꝫ est oem terraꝫ ⁊
ascendens samaria obsedit eam tribus annis.
Anno aute nono osee cepit rex assyrioꝝ sama-
riam: ⁊ transtulit israel in assyrios: posuitqꝫ eos
in haylam ⁊ in abor iuxta fluuium gozan in ci-
uitatibus medoꝝ. Factum est eni cu peccasset
filij israel dno deo suo q eduxerat eos de terra
egypti de manu pharaonis regis egypti: colue
runt deos alienos: ⁊ ambulauerunt iuxta ritum
gentium qs consumpserat dns in conspectu filioꝝ
israel ⁊ regu israel: qr similiter fecerat. Et irrita
uerunt filij israel verbis no rectis dnm deu suu
⁊ edificauerunt sibi excelsa in cunctis vrbibus
suis a turre custodu vsqꝫ ad ciuitate munitam.
Feceruntqꝫ sibi statuas ⁊ lucos in oi colle subli-
mi: ⁊ subter oe lignu nemorosu: ⁊ adolebat ibi
incensum sup aras in more gentium qs transtu
lerat dns a facie eoꝝ. Feceruntqꝫ verba pessi-
ma irritantes dnm: ⁊ coluerunt imundicias de
qbus precepit eis dns ne facerent verbum hoc.
Et testificatus est dns in israel ⁊ in iuda p ma-
num oium pphetaꝝ ⁊ videntiu dices. Reuer
timini a vijs vestris pessimis: ⁊ custodite pce-
pta mea ⁊ cerimonias: iuxta oem legem qua p
cepi pribus vris: ⁊ sicut misi ad vos in manu
seruoꝝ meoꝝ pphetaꝝ. Qui no audierunt: sꝫ
indurauerunt ceruice sua iuxta ceruicem patrum
suoꝝ q noluerunt obedire dno deo suo. Et ab-
iecerunt legittima eius: ⁊ pactu quod pepigit cu
patribus eoꝝ: ⁊ testificatioes qbus contestatus e
eos: secutiqꝫ sunt vanitates ⁊ vane egerunt: ⁊
secuti sunt getes q erant p circuitu eoꝝ: sup qui

bus preceperat dñs eis vt nõ facerent sicut & ille faciebãt. Et dereliquerũt oia pcepta dñi dei sui fecerũtqz sibi cõflatiles duos vitulos: & lucos & adorauerunt vniuersã militiam celi. Seruie/rũtqz baal: & cõsecrabãt filios suos & filias suas per ignem. Et diuinationi inseruiebant & augu rijs: & tradiderunt se vt facerent malũ corã dño & irritarent eum. Iratusqz est dñs vehemẽter israheli: & abstulit eos a cõspectu suo: & nõ re/mansit nisi tribus iuda tñmodo. Sed nec ipe iuda custodiuit mandata dñi dei sui: verũtamẽ errauit & ambulauit in erroribus isrł: q̃s ope ratus fuerat. Proiecitqz dñs oẽ semen israel & afflixit eos & tradidit eos in manu diripientiũ donec pijceret eos a facie sua: ex eo iaz tpe quo scissus est israel a domo dauid: & cõstituerũt sibi regẽ hieroboã filiũ nabath. Sepauit. n. hiero/boã israel a dño: & peccare eos fecit peccatũ ma gnum. Et ambulauerũt filij israel in vniuersis pctis hieroboã q̃ fecerat & nõ recesserũt ab eis vsqzquo dñs auferret israel a facie sua: sicut lo/cutus fuerat i manu oiũ suoꝝ suoꝝ pphetaꝝ Translatusqz ẽ israel de tra sua in assyrios vs qz in diẽ hanc. Adduxit aũt rex assyrioꝝ viros de babylone & de cutha & de abaiath & ð emath & de sepharuaim: & collocauit eos i ciuitatib9 samarie pro filijs israel. Qui possederũt sama/riam: & habitauerunt in vrbibus eius. Cumqz ibi habitare cepissent nõ timebant dñm: & imi/sit eis dñs leones q iterficiebant eos. Nunciatũqz est regi assyrioꝝ & dictum. Gentes quas transtulisti & habitare fecisti in ciuitatibus sama rie ignorant legitima dei terre & immisit in eos dñs leones: & ecce iterficiunt eos: eo q ignorẽt ritũ dei tre. Precepit autẽ rex assyrioꝝ dicẽs Ducite illuc vnũ de sacerdotibus quos inde ca/ptiuos adduxistis: vt vadat & habitet cũ eis: & doceat eos legitima dei tre. Igit cum venisset vnus ð sacerdotibus his q captiui ducti fuerãt de samaria hitauit in bethel: & docebat eos quõ colerent dñm. Et vnaqueqz gens fabricata est deum suũ. Posueruntqz eos in phanis excel/sis q̃ fecerant samarite: gẽs & gens in vrbibus suis: in qbus hitabant. Viri. n. babilonij fece runt socbot benoth: viri autẽ cutheni fecerunt nergel: & viri de emath fecerunt asima. Por/ro euei fecerunt nebaã & thachã. Hi autem q erant de sepharuaim comburebant filios suos igni adramelech & anamelech dijs sepharuai & nihilominus colebant dñm. Fecerunt autez sibi de nouissimis sacerdotes excelsoꝝ: & pone bant eos in phanis sublimibus. Et cum dñm colerent: dijs q̃z suis seruiebãt iuxta cõsuetudinẽ gentiũ de qbus trãslati fuerãt samariã. Vsqz i pñtem diẽ morẽ sequunt̃ antiquũ. Nõ timent dñm. neqz custodiunt cerimonias eius atqz iu/dicia & legẽ & mandatũ qð pcepat dñs filijs ia/cob quẽ cognominauit israel. & pcusserat cũ eis pactũ. & mandauerat eis dicẽs. Nolite timere deos alienos & nõ adoretis eos neqz colat̃ eos & non imolat̃ eis: sz dominũ deũ vrm q eduxit vos de tra egypti in fortitudine magna & in bra chio extento: ipsũ timete & illũ adorate & ipsi im molate. Cerimonias quoqz & iudicia & legem & mãdatũ qð scripsit vobis custodite: vt faciat̃ cunctis diebus: & nõ timeatis deos alienos. Et pactũ qð percussit vobiscũ nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed dominũ deũ vrm time te. et ipe eruet vos de manu oium inimicoꝝ ve stroꝝ. Illi vo nõ audierunt: sed iuxta cõsuetu/dinẽ suam pstinã ppetrabant. Fuerunt igitur gentes iste timẽtes qdẽ dominum: sed nihilo/minus & idolis suis seruientes. Nam filij eoꝝ & nepotes sicut fecerunt pres sui: ita faciunt vsqz in presentem diem.

XVIII

Anno tertio osee filij hela regis isrł. re/gnauit ezechias filius achaz regis iuda Viginti q̃nqz annoꝝ erat cũ regnare cepisset. & vigintinouem annis regnauit i irlm Nomen matris ei9 abisa filia zacharie. Fecitqz qð erat bonũ corã dño: iuxta oia q̃ fecerat da uid pater ei9. Ipe dissipauit excelsa: & contriuit statuas. & succidit lucos: cõfregitqz serpentẽ ere um quem fecerat moyses. Siqdem vsqz ad il/lud tps filij israel adolebant ei incensũ. Voca uitqz nomen eius nehestan. Et in dño deo isrł sperauit. Itaqz post eũ nõ fuit similis ei de cun ctis regib9 iuda: sed neqz in his q ãte eũ fuerũt. et adhesit dño: et nõ recessit a vestigijs eius: fe/citqz mandata eius q̃ pceperat dñs moysi. vnð et erat dñs cũ eo: et in cũctis ad q̃ pcedebat sa/pienter se agebat. Rebellauit quoqz cõtra regez assyrioꝝ: et non seruiuit ei. Ipe percussit phili steos vsqz ad gazam & oẽs terminos eorum: et a turre custodũ vsqz ad ciuitatẽ munitam. An/no q̃rto regis ezechie q erat annus septim9 osee filij hela regis israel: ascendit salmanasar rex as syrioꝝ samariã: et oppugnauit eã. et cepit. Naz post annos tres anno sexto ezechie. id est nono anno osee regis israel capta est samaria: et tran stulit rex assyꝝ israel in assyrios: collocauitqz eos in hayla & in abor. fluuijs gozan in ciuitati bus medoꝝ: qa nõ audierũt vocem dñi dei sui sed pteregressi sunt pactũ eius. Oia q̃ pceperat

moyses servus domini non audierunt neque fecerunt. Anno quartodecimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assyriorum ad vniuersas ciuitates iuda munitas et cepit eas. Tunc misit ezechias rex iuda nuncios ad regem assyriorum in lachis dicens. Peccaui. Recede a me: et omne quod imposueris mihi feram. Indixit itaque rex assyriorum ezechie regi iude trecenta talenta argenti et triginta talenta auri Deditque ezechias omne argentum quod repertum fuerat in domo domini: et in thesauris regis. In tempore illo confregit ezechias valuas templi domini et laminas auri quas ipse affixerat: et dedit eas regi assyriorum Misit autem rex assyriorum tharthan et rapsaris et rapsacem de lachis ad regem ezechiam cum manu valida ierusalem. Qui cum ascendissent venerunt ierusalem et steterunt iuxta aqueductum piscine superioris que est in via agri fullonis: vocaueruntque regem. Egressus est autem ad eos eliachim filius helchie prepositus domus et sobna scriba et ioahe filius asaph a commentarijs. Dixitque ad eos rapsaces. Loquimini ezechie. Hec dicit rex magnus rex assyriorum. Que est ista fiducia qua niteris: Forsitan inisti consilium: vt preparares te ad prelium. In quo confidis vt audeas rebellare. An speras in baculo harundineo atque confracto egypto. Super quem si incubuerit homo: comminutus ingredietur manum eius et perforabit eam. Sic est pharao rex egypti: omnibus qui confidunt in se. Quod si dixeritis mihi in domino deo nostro habemus fiduciam: nonne iste est cuius abstulit ezechias excelsa et altaria: et precepit iude et ierusalem ante altare hoc adorabitis in ierusalem: Nunc igitur transite ad dominum meum regem assyriorum et dabo vobis duo milia equorum: et videte an habere valeatis ascensores eorum. Et quomodo potestis resistere ante vnum satrapam de seruis domini mei minimis: An fiduciam habes in egypto propter currus et equites: Nunquid sine domini voluntate ascendi ad locum istum vt demolirer eum. Dominus dixit mihi. Ascende ad terram hanc: et demolire eam. Dixerunt autem eliachim filius helchie et sobna scriba et ioahe rapsaci. Precamur vt loquaris nobis seruis tuis syriace: siquidem intelligimus hanc linguam: et non loquaris nobis iudaice audiente populo qui est super murum. Responditque eis rapsaces dicens Nunquid ad dominum tuum et ad te misit me dominus meus vt loquerer sermones hos: et non potius ad viros qui sedent super murum vt comedant stercora sua: et bibant vrinam suam vobiscum. Stetit itaque rapsaces: et exclamauit voce magna iudaice: et ait. Audite verba regis magni: regis assyriorum. Hec dicit rex. Non vos seducat ezechias. Non enim poterit eruere vos de manu mea: neque fiduciam vobis tribuat super dominum dicens Eruens liberabit nos dominus: et non tradetur ciuitas hec in manu regis assyriorum. Nolite audire ezechiam. Hec enim dicit rex assyriorum. Facite mecum quod vobis est vtile: et egredimini ad me Et comedet vnusquisque de vinea sua: et de ficu sua: et bibetis aquas de cisternis vestris: donec veniam et transferam vos in terram que similis est terre vestre: in terram fructiferam et fertilem vini: terram panis et vinearum: terram oliuarum et olei ac mellis: et viuetis et non moriemini. Nolite audire ezechiam qui vos decipit dicens: Dominus liberabit nos. Nunquid liberauerunt dij gentium terram suam de manu regis assyriorum. Vbi est deus emath et arphat: Vbi est deus sepharuaim ana et aua: Nunquid liberauerunt samariam de manu mea: Qui nam illi sunt in vniuersis dijs terrarum que eruerunt regionem suam de manu mea: vt possit eruere dominus ierusalem de manu mea. Tacuit itaque populus et non respondit ei quicquam. Siquidem preceptum regis acceperant: vt non responderent ei. Venitque eliachim filius helchie prepositus domus et sobna scriba et ioahe filius asaph a commentarijs ad ezechiam scissis vestibus: et nunciauerunt ei verba rapsacis.

XIX

Que cum audisset ezechias rex scidit vestimenta sua: et opertus est sacco: ingressusque est domum domini: et misit eliachim prepositum domus et sobnam scribam et senes de sacerdotibus opertos saccis: ad ysaiam prophetam filium amos. Qui dixerunt. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis et increpationis et blasphemie dies iste. Venerunt filij vsque ad partum. et vires non habet parturiens. Si forte audiat dominus deus tuus vniuersa verba rapsacis quem misit rex assyriorum dominus suus vt exprobraret deum viuentem. et argueret verbis que audiuit dominus deus tuus et fac orationem pro reliquijs que reperte sunt. Venerunt ergo serui regis ezechie ad ysaiam. Dixitque eis ysaias. Hec dicetis domino vestro. Hec dicit dominus: Noli timere a facie sermonum quos audisti quibus blasphemauerunt pueri regis assyriorum me. Ecce ego immittam ei spiritum et audiet nuncium et reuertetur in terram suam: et deijciam eum gladio in terra sua. Reuersus est ergo rapsaces et inuenit regem assyriorum expugnantem lobnam. Audierat enim quod recessisset de lachis. Cumque audisset de tharacha rege ethiopie dicentes: ecce egressus est vt pugnet aduersum te: et iret contra eum: misit nuncios ad ezechiam dicens. Hec dicite ezechie regi iuda. Non te seducat deus tuus in quo habes fiduciam: neque dicas. Non tradetur ierusalem in manus regis assyriorum. Tu enim ipse audisti que fecerunt reges assyriorum vniuersis terris: quomodo vastauerunt eas. Non ergo solus poteris

liberari. Nunqd liberauerũt dij gẽtiũ singl'os qs vastauerunt pres mei gozã videlicet ⁊ aaran ⁊ reseph ⁊ filios eden. qui erant in thelassar? Ubi est rex emath ⁊ rex arphat ⁊ rex ciuitatis sepharuaim ana ⁊ aua? Itaqꝫ cum accepisset ezechias lrãs de manu nunciorũ ⁊ legisset eas ascẽdit i domum dñi ⁊ expãdit eas coram dño: et orauit in ꝯspectu eiꝰ dicens: Dñe deꝰ isrl' q sedes sup cherubi tu es deꝰ solꝰ regũ oium tre tu fecisti celũ ⁊ trã. Inclina aurẽ tuã ⁊ audi. Aperi dñe oculos tuos et vide: et audi omnia vba sennacherib: q̃ misit ut exprobraret nobis deũ viuẽtẽ. Vere dñe dissipauerũt reges assyriorũ gẽtes et tras oium. et miserũt deos eorũ in ignẽ. Nõ.n.erant dij: sꝫ opa manuũ hoiũ ex ligno ⁊ lapide: ⁊ pdiderũt eos. Nunc igitur dñe deus nr̃ saluos nos fac de manu eorum: ut sciãt oia regna tre. qa tu es dominꝰ deus solus. Misit ãt ysaias filius amos ad ezechiã dicẽs. Hec dic̃ dñs deꝰ isrl'. Que depc̃atꝰ es me sup sennacherib rege assyriorum: audiui. Iste est sermo quẽ locutus est dñs de eo. Spreuit te et subsannauit te virgo filia syon: pꝰ tergũ tuum caput mouit filia irl'm. Cui exprobrasti. ⁊ quẽ blasfemasti? Cõtra quẽ exaltasti vocem tuam? ⁊ eleuasti in excelsũ oculos tuos? Contra scm̃ isrl'. Per manũ suorũ tuorũ exprobrasti dño: ⁊ dixisti. In multitudine curruũ meorum ascendi excelsa mõtium in sũmitate libani. ⁊ succidi: sublimes cedros eius: ⁊ electas abietes illius. Et igressus sũ vsqꝫ ad t'mios eiꝰ. ⁊ saltum carmeli eius ego succidi. Et bibi aquas alienas: ⁊ siccaui vestigijs pedũ meorũ oẽs aquas clausas. Nunqd nõ audisti qd ab initio fecerim. Ex diebus antiqs plasmaui illud: ⁊ nũc adduxi. Erũtqꝫ in ruinã collium cõpugnantiũ ciuitates munite. Et q sedent i eis humiles manu ꝯtremuerunt ⁊ ꝯfusi sunt facti sunt velut fenum agri ⁊ virens herba tectorũ: q̃ arefacta est anteqꝫ veniret ad maturitatẽ. Habitaculũ tuũ ⁊ egressũ tuum ⁊ introitũ tuũ ⁊ viã tuam ego psciui: ⁊ furorem tuũ ꝯ me. Insanisti in me: ⁊ supbia tua ascendit in aures meas. Ponã itaqꝫ circulum in narribus tuis: ⁊ chamũ in labijs tuis: ⁊ reducã te in viã p quã venisti. Tibi aũt ezechia h̃ erit signũ. Comede h̃ ãno q̃ reppceris in secundo aũt anno q̃ spõte nascunt̃. Porro in ãno tertio seminate ⁊ metite: plãtate vineas ⁊ comedite fructus earũ. Et qdcũqꝫ reliquũ fuerit de domo iuda mittet radicẽ deorsum ⁊ faciet fructũ sursum. De hierl'm quippe egredientur reliquie ⁊ quod saluetur de monte syon: Zelus domini exercituũ faciet h̃. Quãobrẽ hec dicit dñs de rege assyriorũ. Nõ igredieť vrbẽ hanc: nec mittet in eã sagittã: nec occupabit eã clypeus: nec circundabit eã munitio. Per viam q̃ venit reuerteť: ⁊ ciuitatẽ hanc nõ igredieť dicit dñs: ꝓtegãqꝫ vrbẽ hanc ⁊ saluabo eã ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid seruũ meũ. Factũ est igiť in nocte illa venit angelus dñi ⁊ pcussit in castris assyriorũ centũ octogintaqnqꝫ milia. Cunqꝫ diluculo surrexisset vidit oia corpora mortuorũ: ⁊ recedẽs abijt. Et reuersus ẽ sẽnacherib rex assyriorũ: ⁊ mãsit i niniue. Cũqꝫ adoraret in tẽplo nesrach deũ suũ: adramelech ⁊ sarasar filij eiꝰ percusserũt eũ gladio: fugerũtqꝫ in terrã armeniorũ: ⁊ regnauit asaraddon filiꝰ eius ꝓ eo. XX

In diebus illis egrotauit ezechias vsqꝫ ad mortẽ: ⁊ vẽit ad eũ isaias filiꝰ amos ꝓphetes: dixitqꝫ ei. Hec dicit dñs deꝰ. Precipe domui tue. Morieris.n.tu ⁊ nõ viues. Qui ꝯuertit faciẽ suã ad parietẽ: ⁊ orauit dñm dicens. Obsecro dñe: memento quõ ambulauerim corã te in veritate ⁊ in corde pfecto: ⁊ qd placitũ est corã te fecerim. Fleuit itaqꝫ ezechias fletu magno. Et anteqꝫ egredereť isaias mediã partẽ atrij: factus ẽ smo dñi ad eũ dicẽs. Reuertere ⁊ dic ezechie duci ppl'i mei. Hec dicit dñs deus dauid patris tui. Audiui oratiõẽ tuã vidi lachrymã tuã: ⁊ ecce sanaui te. Die tertio ascendes templũ dñi: ⁊ addã diebus tuis qndecim ãnos. Sꝫ ⁊ de manu regis assyriorũ liberabo te ⁊ ciuitatẽ hanc: ⁊ ꝓtegã vrbẽ istã ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid suũ meũ. Dixitqꝫ isaias. Afferte massã ficorũ. Quã cũ attulissent ⁊ posuissent sup vlcus eius: curatus ẽ. Dixerat autẽ ezechias ad isaiã. Qd erit signũ: q: dñs me sanabit ⁊ q: ascẽsurus sum die tertia tẽplum dñi? Cui ait isaias. Hoc erit signũ a dño: qꝛ facturꝰ sit dñs sermonẽ quẽ locutus ẽ. Uis vt ascẽdat vmbra decẽ lineis: aut vt reuertať totidẽ gradibus. Et ait ezechias. Facile est vmbrã crescere decẽ lineis. Nec h̃ volo vt fiat: sed vt reuertať retrorsũ decẽ gradibꝰ. Inuocauit itaqꝫ isaias ꝓpheta dñm: ⁊ reduxit vmbrã p lineas qbus iã descenderat in horologio achaz retrorsum decẽ gradibus. In tẽpore illo misit merodach baladan filius baladan rex babyloniorũ litteras ⁊ munera ad ezechiã. Audierat enĩ qꝛ egrotasset ezechias. Letatus est autẽ in aduẽtu eorũ ezechias: ⁊ ostendit eis domum aromatũ ⁊ aurum ⁊ argentũ ⁊ pigmẽta varia vnguẽta quoqꝫ ⁊ domũ vasorũ suorũ ⁊ omnia que habere poterat in thesauris suis. Non fuit quod nõ

ostenderet eis ezechias in domo sua ꝛ in omni ptāte sua. Venit aūt isaias ꝓpheta ad regē eze/chiam. dixitq̃ ei. Quid dixerūt viri isti: aut vn de venerūt ad te. Cui ait ezechias. De terra lō ginqua venerūt ad me: de babylone. At ille res pōdit. Quid viderūt i domo tua: Ait ezecchias Omnia queccunq̃ sunt i domo mea viderunt. Nihil est. n. qđ nō monstrauerim eis in thesau ris meis. Dixit itaq̃ isaias ezechie. Audi ser/monē dñi. Ecce dies venient: et auferent oia q̃ sūt in domo tua. et q̃ ꝯdiderunt prēs tui vsq̃ in diē hāc: in babylonē. Nō remāebit qcq̃ ait do min⁹. Sed et de filijs tuis q egredient ex te q̃s generabis tollent: et erūt eunuchi in palatio re gis babylōis. Dixit ezechias ad isaiā. Bonus sermo dñi quē locutus ē. Sit tm̄ pax et veritas in diebus meis. Reliq̃ autē sermonū ezechie et ois fortitudo eius: et quō fecerit piscinā et aq̄du ctū: et introduxerit aq̄s i ciuitatē: nonne hec scri/pta sunt i libro sermonū dieꝝ regū iuda. Dor/miuitq̃ ezechias cū patribus suis: et regnauit manasses filius eius pro eo. XXI

Duodecim annorū erat manasses cum regnare cepisset. et qnq̄gintaqnq̃ ānis regnauit in hierusalē. Nomen matris eius aphsiba. Fecitq̃ malū in ꝯspectu dñi: iuxͣ idola gentiū quas deleuit dñs a facie filioꝝ isrl'. Cōuersusq̃ est et edificauit excelsa q̃ dissipaue/rat ezechias pater eius: et erexit aras baal et fecͣ lucos sicut fecerat achab rex isrl'. et adorauit oēm militiam celi et coluit eam. Extruitq̃ aras i do mo domini de qua dixit dñs in irl'm ponam no mē meū: et extruxit altaria vniuerse militie celi. in duobus atrijs tēpli dñi. Et traduxit filium su um p ignē et ariolatus est: et obseruauit augu/ria: et fecit phitones: et aruspices multiplicauit vt faceret malū corā dño et irritaret eū. Posuit q̃ idolū luci quē fecerat in templo dñi: sup quo locutus est dñs ad dauid ꝛ ad salomonem filiū eius. In templo hoc ꝛ in irl'm quā elegi de cun ctis tribub⁹ israel ponā nomē meū in sempiter nū: ꝛ vltra nō faciā cōmoueri pedē israel de tra quā dedi prībus eoꝝ: si tm̄ custodierint opē oia q̃ pcepi eis. ꝛ vniuersā legē quā mādauit eis s/uus meus moyses. Illi vero non audierūt: sed seducti sūt a manasse: vt facerēt malū sup gētes quas contriuit dñs a facie filiorum israel. Locu tusq̃ est dñs in manu seruoꝝ suoꝝ ꝓphetarū dicēs: Qz fecit manasses rex iuda abhoiatiōes istas pessimas sup omnia q̃ fecerūt āmorei āte eū. ꝛ peccare fecit etiā iudā in immundicijs suis: ꝓpterea hec dicit dñs de⁹ israel. Ecce ego idu/cā mala sup irl'm ꝛ iudā: vt qcūq̃ audierit. tin niant ambe aures eius. Et extendā sup irl'm fu niculū samarie ꝛ pondus domus achab. ꝛ dele bo irl'm sicut deleri solent tabule. Delens vertā ꝛ ducā crebrius stilū super faciē eius. Dimittā Ꝟo reliquias hereditatis mee ꝛ tradā eas i ma/nus inimicoꝝ ei⁹. erūtq̃ i vastitatē ꝛ in rapinā cūctis aduersarijs suis eo q̃ fecerint malū corā me. ꝛ perseuerauerunt irritantes me ex die qua egressi sunt patres eoꝝ ex egypto vsq̃ ad hanc diē. Insuper ꝛ sanguinē inoxiū fudit manasses multū nimis donec impleret irl'm vsq̃ ad os. absq̃ pctīs suis quibus peccare fecit iudā vt fa ceret malum corā dño. Reliqua aūt sermonum manasse ꝛ vniuersa q̃ fecit: ꝛ peccatū ei⁹ qđ pec/cauit: nōne hec scripta sūt in libro sermonū dieꝝ regū iuda. Dormiuitq̃ manasses cū prībus su is: ꝛ sepultus ē i horto domus sue: in horto ozā ꝛ regnauit amon filius ei⁹ ꝓ eo. Viginti duorū annoꝝ erat amon cū regnare cepisset: duobus quoq̃ annis regnauit in irl'm. Nomē mrīs ei⁹ messallemeth filia arus de ietheba. Fecitq̃ ma/lū in ꝯspectu dñi sicut fecerat manasses pr̄ eius ꝛ ābulauit in oi via p quā ābulauerat pater eius Seruiuitq̃ imūdicijs qbus seruierat pater ei⁹. ꝛ adorauit eas: ꝛ dereliqt dominū deū patrū suo rū ꝛ nō ābulauit in via domini. Tetēderūtq̃ ei isidias s'ui sui. ꝛ interfecerūt regē in domo sua Percussit aūt ppl's terre oēs q ꝯiurauerāt ꝯ re gē amō: ꝛ ꝯstituerūt sibi regē iosiā filiū ei⁹ ꝓ eo Reliq̃ aūt s'monū amō q̃ fecit: nōne hec scripta sūt i libro sermonū dieꝝ regū iuda. Sepelierūt/q̃ eū in sepulchro suo i horto ozam: ꝛ regnauit iosias filius eius ꝓ eo.

Capitulum. XXII.

Octo annorum erat iosias cum regna/uit in irl'm. Nomen matris eius ydida filia phadaia de besechat. Fecitq̃ quod placitū erat corā dño: ꝛ ambulauit p omnes vi/as dauid patris sui. Non declinauit ad dexterā siue ad sinistram. anno aūt octauodecimo regis iosie misit rex saphan filiū assia filij mesullā scri bam templi dñi. dicens ei. Vade ad helchiā sa/cerdotem magnū vt confleᵗ pecunia q illata est in templum dñi: quam collegerunt ianitores tē pli a populo: deturq̃ fabris per prepositos do/mus dñi. Qui ꝛ distribuant eā his qui operan tur in tēplo dñi ad instauranda sarta tecta tēpli: tignarijs videlicet ꝛ cemētarijs: ꝛ his qui inter rupta componūt: ꝛ vt emant ligna ꝛ lapides ꝺ lapicidinis ad instaurandū templū dñi. Verun tamē nō supputet eis argentū qđ accipiunt: sed

in potestate habeant et in fide. Dixit autem helchias pontifex ad saphan scribam. Librum legis repperi in domo domini. Deditque helchias volumen saphan scribe: qui legit illud. Venit quoque saphan scriba ad regem: et renunciauit ei quod preceperat et ait. Conflauerunt serui tui pecuniam que reperta est in domo domini: et dederunt vt distribueretur fabris a prefectis operum templi domini. Narrauit quoque saphan scriba regi dicens. Librum dedit mihi helchias sacerdos. Quem cum legisset saphan coram rege: et audisset rex verba libri legis domini: scidit vestimenta sua: et precepit helchie sacerdoti et ahicham filio saphan et achobor filio micha et saphan scribe et asaie seruo regis dicens. Ite et consulite dominum super me et super populo et super omni iuda. de verbis voluminis istius quod inuentum est. Magna enim ira domini succensa est contra nos: quia non audierunt patres nostri verba libri huius vt facerent omne quod scriptum est nobis. Ierunt itaque helchias sacerdos et ahicam et achobor et saphan et asaia ad oldam prophetem vxorem sellum filij thecue filij aras custodis vestium que habitabat in hierusalem in secunda: locutique sunt ad eam. Et illa respondit eis. Hec dicit dominus deus israel. Dicite viro qui misit vos ad me. Hec dicit dominus. Ecce ego adducam mala super locum istum et super habitatores eius: omnia verba legis que legit rex iuda: quia dereliquerunt me: et sacrificauerunt dijs alienis irritantes me in cunctis opibus manuum suarum. Et succendetur indignatio mea in loco hoc. et non extinguetur. Regi autem iuda qui misit vos vt consuleretis dominum: sic dicetis. Hec dicit dominus deus israel. Pro eo quod audisti verba voluminis et perterritum est cor tuum et humiliatus es coram domino. auditis sermonibus contra locum istum et habitatores eius. quod videlicet fierent in stuporem et in maledictum: et scidisti vestimenta tua: et fleuisti coram me et ego audiui ait dominus: iccirco colligam te ad patres tuos: et colligeris ad sepulchrum tuum in pace: vt non videant oculi tui omnia mala que inducturus sum super locum istum.

XXIII

Et renunciauerunt regi quod dixerat. Qui misit: et congregati sunt ad eum omnes senes iuda et ierusalem. Ascenditque rex templum domini. et omnes viri iuda: vniuersique qui habitabant in ierusalem cum eo: sacerdotes et prophete: et omnis populus a paruo vsque ad magnum: legitque cunctis audientibus omnia verba libri federis qui inuentus est in domo domini. Stetitque rex super gradum et fedus percussit coram domino. vt ambularet post dominum: et custodirent precepta eius et testimonia et cerimonias in omni corde et in tota anima: et suscitarent verba federis huius que scripta erant in libro illo. Acquieuitque populus pacto. Et precepit rex helchie et pontifici et sacerdotibus secundi ordinis et ianitoribus vt proijcerent de templo domini omnia vasa que facta fuerant baal et in luco vniuerse militie celi et combussit ea foris ierusalem in conualle cedron. et tulit puluerem eorum in bethel. Et deleuit aruspices quos posuerant reges iuda ad sacrificandum in excelsis per ciuitates iuda et in circuitu ierusalem. et eos qui adolebant incensum baal et soli et lune et duodecim signis et omni militie celi. Et efferri fecit lucum de domo domini foras ierusalem in conualle cedron et combussit eum ibi et redegit in puluerem: et proiecit super sepulchra vulgi. Destruxit quoque ediculas effeminatorum que erant in domo domini: pro quibus mulieres texebant quasi domunculas luci. Congregauitque omnes sacerdotes de ciuitatibus iuda: et contaminauit excelsa vbi sacrificabant sacerdotes. de gabaa vsque bersabee. Et destruxit aras portarum in introitu ostij iosie principis ciuitatis quod erat ad sinistram porte ciuitatis. Verumtamen non ascendebant sacerdotes excelsorum ad altare domini in ierusalem: sed tantum comedebant azima in medio fratrum suorum. Contaminauit quoque tophet quod est in conualle filij ennon: vt nemo consecraret filium suum aut filiam per ignem moloch. Abstulit quoque equos quos dederant reges iude soli in introitu templi domini iuxta exedram nathanmelech eunuchi: qui erat in phaurim: currus autem solis combussit igni. Altaria quoque que erant super tecta cenaculi achaz que fecerant reges iuda. et altaria que fecerat manasses in duobus atrijs templi domini destruxit rex. et cucurrit inde et dispersit cinerem eorum in torrentem cedron. Excelsa quoque que erant in ierusalem ad dexteram partem montis offensionis que edificauerat salomon rex israel astaroth idolo sidoniorum. et chamos offensioni moab. et melchon abhominationi filiorum amon polluit rex: et contriuit statuas et succidit lucos: repleuitque loca eorum ossibus mortuorum. Insuper et altare quod erat in bethel. et excelsum quod fecerat hieroboam filius nabath qui peccare fecit israel: et altare illud excelsum destruxit atque combussit et comminuit in puluerem: succenditque etiam lucum. Et conuersus iosias vidit ibi sepulchra que erant in monte: misitque et tulit ossa de sepulchris. et combussit ea super altare. et polluit illud iuxta verbum domini quod locutus est vir dei qui predixerat verba hec. Et ait. Quis est titulus iste quem video? Responderuntque ei ciues vrbis illius. Sepulchrum est hominis dei qui venit de iuda. et predixit verba hec que fecisti super altare Bethel. Et ait. Dimitte eum. Nemo commoueat ossa eius. Et intacta manse-

runt ossa illius cũ ossibus ꝓphete q venerant d
samaria. Insuꝑ ⁊ oia phana excelsoꝝ q̄ erant i
ciuitatibus samarie q̄ fecerãt reges israel ad irri
tandum dñm: abstulit iosias ⁊ fecit eis secundũ
oia q̄ fecerat in bethel. Et occidit vniuersos sa/
cerdotes excelsoꝝ q erant ibi super altaria: ⁊ cõ
bussit ossa humana super ea. Reuersusq꞉ ẽ irl'z
⁊ p̄cepit oĩ populo dicẽs. Facite phase dño deo
vr̃o: ẜm qḋ scriptũ est i libro federis huiꝰ. Nec
enĩ fcm̃ est phase tale a diebus iudicum q iudica
uerũt israel ⁊ oium dieꝝ regũ israel ⁊ regũ iuda
sicut in octauodecimo ãno regis iosie factum est
phase istud dño in irl'm. Sed ⁊ phitones ⁊ ario
los ⁊ figuras idolorum ⁊ imunditias ⁊ abhoia
tiones q̄ fuerũt in terra iuda ⁊ irl'm abstulit iosi
as: vt statueret verba legis q̄ scripta sunt i libro
quem iuenit helchias sacerdos in templo domi
ni. Similis illi nõ fuit ante eum rex. q reuerte/
ret' ad dñm in oĩ corde suo ⁊ in tota anima sua ⁊
vniuersa virtute sua iuxta oẽm legez moysi: ne
q꞉ post eũ surrexit similis illi Uerũtñ nõ ẽ auer
sus dñs ab ira furoris sui magni: quo iratꝰ ẽ fu
ror eiꝰ ꝯ iudã ꝓpter irritatiões qbus ꝓuocaue
rat eũ manasses. Dixit itaq꞉ dñs. Etiã iudã au
ferã a facie mea sicut abstuli israel: ⁊ ꝓijciã ciui
tatẽ hanc quã elegi irl'm ⁊ domum de qua dixi:
erit nomen meũ ibi. Reliqua aũt ẜmonuz iosie
⁊ vniuersa q̄ fecit: nõne hec scripta sunt in libro
ꝟborum dieꝝ regũ iuda. In diebus eiꝰ ascen
dit pharao nechao rex egypti ꝯ regẽ assyrioruz
ad flumẽ eufraten. Et abijt iosias rex iuda i oc
cursum eius. ⁊ occisus est i mageddo cũ vidisset
eum. Et portauerunt eum ẜui sui mortuum de
mageddo ⁊ ꝑtulerũt in irl'm: ⁊ sepelierunt eum
in sepulchro suo. Tulitq꞉ populus tre ioachaç
filiũ iosie: ⁊ vnxerũt eũ: ⁊ ꝯstituerũt eum regẽ ꝓ
pr̃e suo. Uigintitriũ annoꝝ erat ioachaç cũ re/
gnare cepisset: ⁊ tribꝰ mẽsibus regnauit i irl'm
Nomen matris eiꝰ amithal: filia ieremie de lob
na. Et fecit malum coram dño: iuxta omnia q̄
fecerãt pr̃es eius. Uinxitq꞉ eũ pharao nechao
in reblatha. q̄ est in terra emath. ne regnaret in
irl'm. Et iposuit mulctã terre centũ talẽtis argẽ
ti: ⁊ talẽto auri. regẽq꞉ ꝯstituit pharao nechao
heliachim filiũ iosie ꝓ iosia patre eius: vertitq꞉
nomen eius ioachim: porro ioachaç tulit ⁊ du/
xit in egyptũ. Argentũ aũt ⁊ aurũ dedit ioachiz
pharaoni cum indixisset terre ꝑ singulos vt cõ
ferret' iuxta p̄ceptuz pharaonis. Et vnũquẽq꞉
iuxta vires suas exegit tam argentuz q꞉ aurum
de populo terre: vt daret pharaoni nechao. Ui
gintiquinq꞉ annorum erat ioachim cũ regnare
cepisset ⁊ vndecim annis regnauit in hierusalẽ
Nomen matris eius zebida: filia phadaia d ru
ma. Et fecit malum corã dño: iuxta omnia que
fecerant patres eius.

XXIIII

In diebus eius ascendit nabuchodono
sor rex babylonis: et factus ẽ ei ioachim
seruus tribus annis ⁊ rursum rebella/
uit ꝯtra eũ. Immisitq꞉ ei dñs latrũculos chal/
deoꝝ et latrũculos syrie et latrunculos moab ⁊
latrunculos filiorum ãmon. et imisit eos i iudã
vt disperderẽt eũ iuxta verbum dñi qḋ locutus
fuerat per ẜuos suos ꝓphetas. Fcm̃ est autem
hoc per verbũ dñi ꝯ iudã vt auferret eũ corã se:
ꝓpter pctã manasse vniuersa q̄ fecit. et ꝓpt san
guinẽ inoxiũ quẽ effudit: ⁊ ipleuit irl'm cruore
innocentiũ: et ob hanc rẽ noluit dñs ꝓpitiari.
Relqua aũt sermonũ ioachim ⁊ vniuersa q̄ fe/
cit: nõne hec scripta sunt in libro sermonũ dierũ
regũ iuda. Et dormiuit ioachim cum patribus
suis: et regnauit ioachim filius eiꝰ ꝓ eo. Et vl/
tra nõ addidit rex egypti vt egrederet' de terra
sua. Tulerat eni rex babylonis a riuo egypti vs
q꞉ ad fluuium eufraten omnia q̄ fuerant regis
egypti. Decẽ et octo annorũ erat ioachim cum
regnare cepisset. ⁊ tribus mẽsibus regnauit in
irl'm. Nomẽ mr̃is eius noescha filia helnathã
de irl'm. Et fecit malũ corã dño: iuxta oia q̄ fece
rat pr̃ eius. In tp̃e illo ascẽderũt ẜui nabucho
donosor regis babylonis in irl'm. ⁊ circũdata ẽ
vrbs munitionibus. Uenitq꞉ nabuchodono/
sor rex babylonis ad ciuitatẽ cum ẜuis suis: vt
oppugnarẽt eã. Egressusq꞉ est ioachin rex iu/
da ad regẽ babylõis ip̃e ⁊ mater eius ⁊ ẜui eiꝰ
⁊ p̄ncipes eius ⁊ eunuchi eius. ⁊ suscepit eum
rex babylonis anno octauo regni sui. Et protu
lit inde oẽs thesauros domus dñi ⁊ thesauros
domus regie: ⁊ ꝯcidit vniuersa vasa aurea que
fecerat salomon rex israel in templo dñi: iuxta
verbuz dñi. ⁊ transtulit oẽm irl'm ⁊ vniuersos
p̄ncipes ⁊ oẽs fortes exercitus decẽ milia in ca
ptiuitatem ⁊ oẽm artificẽ ⁊ inclusorez: nihilq꞉
relictũ est exceptis pauꝑibus ppl'i terre. Tran
stulit q꞉ ioachin in babylonẽ. ⁊ mr̃em regis et
vxores regis ⁊ eunuchos regis ⁊ iudices ter/
re duxit in captiuitatem de irl'm in babylonẽ. ⁊
oẽs viros robustos septẽ milia ⁊ artifices ⁊ in
clusores mille oẽs viros fortes ⁊ bellatores du
xitq꞉ eos rex babylonis captiuos in babylonez
Et ꝯstituit mathathiã patruũ eius ꝓ eo: impo/
suitq꞉ nomen ei sedechiã. Uicesimũ ⁊ primuz
annũ etatis habebat sedechias cum regnare ce
pisset. ⁊ vndecim annis regnauit in hierusalẽ.

Nomen mr̄is eius erat amithal. filia hieremie de lobna. Et fecit malū corā dn̄o: iuxta oīa que fecerat ioachin. Irascebat̄ eniꝫ dn̄s ɔ̄ irl̄m ⁊ ɔ̄ iudā: donec ꝓiiceret eos a facie sua. Recessitqꝫ sedechias a rege babylonis.

XXV

Factū ē aūt āno nono regni ei⁹ mense decimo decima die mensis venit nabuchodonosor rex babylonis ip̄e ⁊ oīs exercitus eius in irl̄m ⁊ circūdederunt eam. ⁊ extruxerunt in circuitu eius munitiones. Et clausa ē ciuitas atqꝫ vallata vsqꝫ ad vndecimū annum regis sedechie nona die mensis. Preualuitqꝫ fames in ciuitate: nec erat panis populo terre. Et interrupta ē ciuitas ⁊ oēs viri bellatores nocte fugerunt per viam porte que est int̄ duplicē muꝝ ad hortū regꝭ. Porro chaldei obsidebāt in circuitu ciuitatē. Fugit itaqꝫ sedechias ꝑ viam que ducit ad campestria solitudinis Et ꝑsecutus est exercitus chaldeoꝝ regē: ɔprehenditqꝫ eū in planitie hiericho: ⁊ oēs bellatores qui erāt cū eo dispersi sunt ⁊ reliquerunt eū Apprehensum ergo regē duxerunt ad regem babylonis in reblatha: q locutus est cū eo iudicium. Filios aūt sedechie occidit corā eo. ⁊ oculos eius effodit: vinxitqꝫ eū cathenis ⁊ adduxit in babylonē. Mense quinto septima die mensis ip̄e ē annus nonus decimus regis babylonis venit nabuçardan princeps exercitus ſu⁹ regis babylonis in irl̄m ⁊ succendit domū domini ⁊ domū regis ⁊ domos irl̄m: oēmqꝫ domū cōbussit igni: ⁊ muros hierusaleꝫ ī circuitu destruxit oīs exercitus chaldeoꝝ q erat cū ꝑncipe militū. Reliquā aūt ppl̄i ꝑtem q̄ rem̄āserat in ciuitate. ⁊ ꝑ fugas q transfugerant ad regeꝫ babylonis: ⁊ reliquū vulgus trāstulit nabuçardan ꝑnceps militie: ⁊ de pauꝑibus terre reliq̄t vinitores ⁊ agricolas: colūnas autem ereas q̄ erant in tēplo dn̄i ⁊ bases. ⁊ mare ereū qd̄ erat in domo dn̄i cōfregerūt chaldei: ⁊ transtulerūt es omne in babylonem. Ollas quoqꝫ ereas ⁊ trullas ⁊ tridētes: ⁊ cyphos ⁊ mortariola et oīa vasa erea. in quibus ministrabant: tulerūt: necnō ⁊ thuribula. ⁊ phialas. Que aurea aurea. et que argentea argentea: tulit princeps militie: idest columnas duas: mare vnum et bases q̄s fecerat rex salomon in templo domini. Non erat pondus eris: omnium vasorum. Decem ⁊ octo cubitos altitudinis habebat colūna vna et capitellum ereum super se altitudinis trium cubitorum. Et Retiaculum et Malogranata super capitellum columne omnia erea. Similem et columna secunda habebat ornatum.

Tulit quoqꝫ princeps militie. Saraiam sacerdotē ꝑmū. ⁊ sophoniā sacerdotē secūdū. ⁊ tres ianitores. ⁊ de ciuitate eunuchū vnum q erat ꝑ̄fectus suꝑ bellatores viros. ⁊ quinqꝫ viros de his q steterāt corā rege. q̄s repperit in ciuitate. ⁊ sopher ꝑncipē exercitus qui ꝓbabat tyrones de ppl̄o t̄re: ⁊ sex viros e vulgo q inuēti fuerāt in ciuitate. Quos tollens nabuzardan ꝑnceps militū duxit ad regē babylonis ī reblatha: percussitqꝫ eos rex babylonis ⁊ interfecit eos ī reblatha ī t̄ra emath. Et trāslatus ē iuda de t̄ra sua. Populo aūt q relictus erat ī terra iuda quē dimiserat nabuchodonosor rex babylonis ꝑ̄fecit godoliā filiū aicham filij saphan. Qd̄ cum audissent oēs duces militū ipsi ⁊ viri q erāt cū eis videlꝫ qꝫ ɔstituisset rex babylonis godoliā: venerunt ad godoliam ī masphā ismahel fili⁹ nathanie ⁊ iohānan filius caree ⁊ saraia filius thanameth netophatites. ⁊ iezonias filius maachati: ipsi ⁊ socij eoꝝ. Iurauitqꝫ godolias ipsis et socijs eoꝝ dicēs. Nolite timere ſuire chaldeis Manete in t̄ra ⁊ ſuite regi babylonis: ⁊ bene erit vobis. Factū ē aūt in mense septimo venit ismahel fili⁹ nathanie filij elisama de semine regio ⁊ decem viri cū eo: ꝑcusserūtqꝫ godoliaꝫ q ⁊ mortuus ē: sꝫ et iudeos ⁊ chaldeos qui erant cum eo ī maspha. Cōsurgēsqꝫ oīs ppl̄s a paruo vsqꝫ ad magnū ⁊ ꝑncipes militū venerunt in egyptū: timentes chaldeos. Factū ē vero in anno tricesimoseptimo transmigrationis ioachin regis iude. mense duodecimo vicesima et septima die mensis. subleuauit Euilmerodach rex babylonis anno quo regnare ceperat caput ioachin regis iuda de carcere: ⁊ locutus ē ei benigne. Et posuit thronum eius super thronuꝫ regum qui erant cum eo in babylone: ⁊ mutauit vestes eius quas habuerat in carcere. ⁊ comedebat panē semꝑ in ɔspectu eius cūctis diebus vite sue: annonā quoqꝫ ɔstituit ei sine intermissiōe que ⁊ dabatur ei a rege ꝑ singulos dies oibus diebus vite sue.

Explicit secūdus lib Malachi. i. Regū q̄rt⁹.

Incipit ꝑ̄facio sci Hieronymi in librum dabreiamin: qui ex paralypomenon qd̄ nos dicere possumus verba dieꝝ.

Tantus ac talis ē liber iste vt absqꝫ illo si quis sciam scripturarum sibi voluerit arrogare: semetipsum irrideat: per singula quippe nomia iūcturasqꝫ verboꝝ. ⁊ pretermisse in libris regūꝫ teguntur historie: ⁊ innumerabiles explicantur euangelij questiones. Sed si septuaginta inter

pretiu3. pura. τ vt ab eis in grecū versa est edi/
ctio pmaneret superflue mi chromati cpoꝝ scissi/
me atq3 doctissime ipelleres: vt hebrea tibi vo
lumina latino sermone transferre͂. Quod enī3
semel aures hoīum occupauerat. τ nascentis ec
clesie roborauerat fidem: iustū erat etiā nr̄o silē
tio ꝓprobari. Nunc vero cū ꝓ varietate regio
nū diuersa ferant̄ exēplaria. τ germana illa an
tiq3 translatio corrupta sit atq3 violata: nr̄i ar
bitrij putas: aut e pluribus iudicare quid veꝝ
sit aut nouū opus ī veteri ope cudere: illuden/
tibusq3 iudeis. cornicum: vt dicit̄ oculos ꝯfige
re. Alexandria τ egyptus in septuaginta suis
hesichiū laudat auctore͂: ꝯstātinopolis vsq3 an
tiochiā luciani martyris exēplaria ꝓbat. Me
die int̄ has ꝓuincie palestinos codices legunt:
quos ab origene elaboratos eusebius τ pāphi/
lus vulgauerunt. Totusq3 orbis hac int̄ se tri/
faria varietate ꝯpugnat. Et certe origenes nō
solum exēpla cōposuit q̄ttuor editionum e regi
one singula ꝟba describēs: vt vnus dissentiēs
stati ceteris inter se consentiētibus arguat̄: sed
qđ maioris audacie ē in editōe septuagita theo
dotionis editione͂ miscuit: astericis designās q̄
minus fuerint. τ ꝟgulis q̄ ex superfluo videban
tur apposita. Si igit̄ alijs licuit nō tenere quod
semel susceperant: τ p⁹ septuaginta cellulas que
vulgo sine auctore iactant̄ singulas cellulas a/
perire hocq3 in ecclesijs legit̄ qđ septuaginta
nescierunt cur me non suscipiant latini mei qui
inuiolata editione veteri ita nouā cōdidi: vt la/
bore͂ meū hebreis τ qđ his mai⁹ ē aplīs auctori
bus cōprobe͂. Scripsi nup libꝝ de optimo ge/
nere interpretandi. ostēdens illa de euāgelio ex
egypto vocaui filium meū: τ qm̄ nazareus vo
cabit̄: τ videbunt in que͂ compunxerūt. τ illud
aplī: q̄ oculus non vidit nec auris audiuit τ in
cor hoīs non ascēdit q̄ ꝑparauit de⁹ diligētib⁹
se ceteraq3 his s̄lia in hebreoꝝ libris inueniri.
Certe aplī τ euangeliste: septuaginta interpre/
tes nouerant: τ vñ eis hꝫ q̄ in septuaginta int̄/
pretibus nō hn̄t. Xp̄s dn̄s nr̄ vtriusq3 testame͂
ti conditor in euangelio s̄m iohanne͂: q credit i
quit in me: sicut dicit scriptura: flumina de ven/
tre eius fluent aq̄ viue. Utiq3 scriptū e͂: quod
saluator scriptū esse testat̄. Ubi scriptum ē? Se
ptuaginta non hn̄t: apocrypha nescit ecclesia.
Ad hebreos igit̄ reuertendū est: vñ τ domin⁹
loquit̄. τ discipuli exēpla presumunt. Hec pa/
ce veterū loquor τ obtrectatoribus meis tm̄ rñ
deo: q canino dente me rodūt: in publico detra
hentes τ legentes in angulis idest accusatores
τ defensores: cum in alijs ꝓbent qđ in me re/
probant: q̄si virtus τ vitiū nō in rebus sint: s3
cū auctore mutent̄. Ceteꝝ memini editione͂ se
ptuaginta trāslatoꝝ olim de greco emēdatam
tribuisse me nr̄is: nec inimicū debere estimari
eoꝝ quos in conuentu fratrum sp̄ edissero. Et
qđ nunc dabreiamin. i. ꝟba dieꝝ interp̄tatus
sum. iccirco feci: vt inextricabiles moras τ sil/
uam nominū q̄ scriptoꝝ ꝯfusa sunt vitio: sen/
suūq3 barbarie͂ aptius τ p versuū cola digere/
rem. mihimetipsi: τ meis. iuxta hismenium ca
nēs: si aures surde sunt ceteroꝝ.

Item alius prologus.

Eusebius hieronymus: domnioni τ
rogatiano suis ī xp̄o ihesu: salute3.
Quō grecoꝝ historias magis itel
ligunt q̄ athenas viderint: τ tertiū
ꝟgilij libꝝ a troade p leuchatē τ a croceraunia
ad siciliam. τ inde ad ostia tyberis nauigauerit
Ita scām scripturā lucidius intuebit̄ q iudeā
oculis cōtēplatus ē: τ antiqꝝ vrbium memori
as: locoꝝq3 vel eade͂ vocabula vel mutata cog
uerit. Vñ τ nobis cure fuit cū eruditissimis he
breoꝝ hunc labore͂ subire: vt circuiremus pro
uinciā quā vniuerse xp̄i eccl'ie sonant. Fateor
enī mi domnion τ rogatiane carissimi nūq3 me ī
diuinis voluminibus ꝓprijs virib⁹ credidisse
nec habuisse opinione͂ meā: sed ea etiā de q̄bus
scire me arbitrabar interrogare me solitū. Quan
to magis de his sup q̄bus anceps erā? Deniq3
cū a me nup lr̄is flagitassetis: vt vobis palypo
menon latino s̄mōe trāsferre͂. de tybiade legis
quondā auctore q apud hebreos admirationi
hēbat̄ assumpsi: τ ꝯtuli cū eo a ꝟtice: vt aiunt vs/
q3 ad extremū vngue͂: τ sic cōfirmatus ausus
sum facere qđ iubebatis. Libere. n. vobis lo/
quor. Ita. n. in grecis τ latis codicib⁹ hic nomi3
liber vitiosus ē: vt non tam hebrea q̄3 barbara
quedā τ sarmaticha noīa cōiecta arbitrādū sit.
Nec hꝫ septuaginta interp̄tibus q spū scō pleni
ea q̄ vera fuerāt trāstulerunt: s3 scriptoꝝ culpe
ascribendū: dū de iemēdatis iemēdata sc̄ipti/
tāt τ sepe tria noīa subtractis e medio syllabis
i vnū vocabulū cogunt vel regione vnū nome͂
pp latitudine͂ suā i duo vel tria vocabula diui/
dunt. S3 τ ipse appellatōes non hoīes vt pleri
q3 estimāt: s3 vrbes τ regiones τ saltus τ ꝓui/
cias sonāt: τ obliq̄ sub interpretatione τ figura
coꝝ q̄dā narrant̄ historie: de q̄bus in regnoꝝ
libro dr̄. Nōne ecce hec scripta sunt in libro ꝟ
boꝝ dieꝝ regū iuda? Que vtiq3 in nostris co/
dicib⁹ nō hn̄t. Hoc p̄mum sciendum q̄ apud

hebreos palypomenon liber vnus sit ⁊ apud il
los vocatus dabreamin.i.Verba dierum: q ppter ma
gnitudinē apud nos diuisus ē. Deinde etiā illud
attēdēdū q frequēter noīa nō vocabula hoīum
sed rerum: vt dixi: significātias sonant. Ad extre
mū q oīs eruditio scripturarum i hoc ptinet: ⁊ hi
storie q vel ptermisse sunt in suis locis vel per
stricte leuiter: h per qdā verborum opendia expli
cent. Orationū itaq vestrarum adiutus auxilio
misi librum beniuolis placiturū: tū inuidis displi
citurum eē nō ābigo. O ptia.n.q: vt ait. Pli
nius: malū ptēnere pleriq q discere. Siqs in
hac iterptatiōe voluerit aliqd rephendere: iter
roget hebreos: suā osciā recolat videat ordinē
textūq sermonis: ⁊ tunc nro labori si potuerit
detrahat. Vbicūq ergo astericos.i.stellas ra
diare in h volumie videritis: ibi sciatis de he
breo additū qd in latinis codicibus nō hr. Vbi
vero obelus trāsuersa.s.virga pposita ē: illic si
gnatur qd septuaginta iterptes addiderūt: vel
ob decoris grām: vel ob spūs sci auctoritatem:
licet in hebreis voluminibus non legatur.

¶ Explicit prefatio. Incipit primus liber da
breiamin.i.paralypomenon. Caplm I

Adam seth enos
caynā: malaleel iareth enoch ma
tusale lamech noe semcham ⁊ ia
feth. Filij iafeth: gomer magog
madai ⁊ iauan thubal mosoch thiras. Porro
filij gomer: ascenem et riphat ⁊ togorma. Filij
aūt iauan elisa ⁊ tharsis cethim ⁊ dodanī. Filij
cham: chus ⁊ mesraim phut et chanaam. Filij
autem chus: saba ⁊ euila sabatha ⁊ regma et sa
bathaca. Porro filij regma: saba ⁊ dadan.
Chus aūt genuit nemroth. Iste cepit esse po
tens in terra. Mesraim vero genuit ludim ⁊
ananim ⁊ laabim et nepthuim phetrusim q et
chasluim: de quibus egressi sunt philistijm ⁊
capthurim. Chanaam vero genuit sidonē pri
mogenitū suū: etheū q ⁊ iebuseum āmorreum
⁊ gergeseū eueūq ⁊ aracheum ⁊ asineum.ara
diū q ⁊ samareum ⁊ ematheum. Filij sem: elam
⁊ assur: ⁊ arfaxad: lud ⁊ arā. Filij arā: hus ⁊
hul: ⁊ gether ⁊ mes. Arfaxad aūt genuit sala
qui ⁊ ipse genuit heber. Porro heber nati sūt
duo filij: nomen vni phalech: quia in diebus
eius diuisa est terra ⁊ nomen fratris eius iectā
Iectan autem genuit elmodad ⁊ saleph: ⁊ asor
moth: ⁊ iare: adurā quoq ⁊ vzal ⁊ decla: ebal
etiam ⁊ abimael ⁊ saba: necnon ⁊ ophir ⁊ euila
⁊ iobab. Omnes isti filij iectan. Sem arfaxad
sale heber phalech ragau: seruch nachor thare
abram: iste est abraham. Filij autem abraham
Isaac ⁊ Ismahel. Et he generationes eorum.
Primogenitus ismahelis: nabaioth ⁊ cedar
⁊ abdehel ⁊ mabsan ⁊ masma ⁊ duma massa
addad ⁊ thema iachur naphis cedma. Hi sūt
filij ismahelis. Filij autem cethure concubine
abraham quos genuit: zamram iecsan madan
madian iesboc ⁊ Sue. Porro filij iecsan: saba
⁊ dadan. Filij autem dadan: asurim ⁊ lathusim
⁊ loomim. Filij autem madian: epha ⁊ epher
⁊ enoch ⁊ abida ⁊ eldaa. Omnes hi filij cethu
re. Generauit autem abraham isaac: cuius fue
runt filij esau ⁊ israel. Filij esau: eliphaz: rahu
el iebus ielon chore. Filij eliphaz: themā omar
cepphi: gothan: cenez: thamma: amalech. Fi
lij rahuel: naath zara samma meza. Filij seir:
othan: sobal: sebeon: ana: dison: eser: disan.
Filij lothan: horri: ahohiman. Soror autem lo
than fuit thamma. Filij sobal: alian ⁊ manaad
⁊ ebal sephi ⁊ onan. Filij sebeon: abaia ⁊ ana
Filij ana: dison: filij dison: hamaram ⁊ eseban
⁊ tethran ⁊ charran. Filij eser. balaan: ⁊ zabā
⁊ iachan. Filij disan: vs ⁊ aran. Isti sunt re
ges qui imperauerunt in terra edom: antequā
esset rex super filios israel. Bale filius beor: ⁊
nomen ciuitatis eius de naba. Mortuus est
autem bale: ⁊ regnauit pro eo iobab filius sare
de bosra. Cumq ⁊ iobab fuisset mortuus re
gnauit p eo husan de terra themanorum. Obijt
quoq ⁊ husan: ⁊ regnauit pro eo adad filius ba
dad q percussit madian in terra moab: ⁊ nomē
ciuitatis eius auith. Cumq ⁊ adad fuisset mor
tuus: regnauit pro eo semla de masreca. Sed ⁊
semla mortuus est: ⁊ regnauit pro eo saul de ro
oboth que iuxta amnem sita est. Mortuo quo
q saul regnauit pro eo balaana filius achobor
Sed ⁊ hic mortuus ē: ⁊ regnauit pro eo adad
cuius vrbis nomen fuit phau: ⁊ appellata est
vxor eius mahetabel: filia madred: filie meza
ab. Adad autem mortuo duces pro regibus i
edom esse ceperunt. Dux thamna: dux alua:
dux iethet: dux oolibama: dux hela: dux phinō
dux cenez: dux themā: dux mapsar: dux mag
dihel: dux hiram. Hi duces edom. II

Filij autem israel: ruben: symeon: leui
iuda: ysachar: ⁊ zabulon: dan ⁊ ioseph
beniamin: neptalim: gad ⁊ aser. Filij
iuda: her: aunan ⁊ sela. Hi tres nati sunt ei de
filia Sue chananitidis. Fuit autem her primo
genitus iuda malus coram dño ⁊ occidit eum.
Thamar aūt nurus eius pepit ei phares et zara.

Oēs ergo filij iuda qnqꝫ. Filij āt phares esrō τ camul. Filij q̊ꝫ zare: zamri τ ethan τ eman chalchal q̊ꝫ τ daran: simul qnqꝫ. Filij charmi: achar qui turbauit israel: τ peccauit i furtu ana thematis. Filij ethan: azarias. Filij aūt esrom qui nati sunt ei: ierameheel τ ram τ calubi. Hic est caleph. Porro ram gēuit aminadab: Ami nadab autē genuit naason principē filioꝝ iuda Naason quoqꝫ genuit salma: de quo ortus est booç. Booç vero genuit obed qui τ ipse genu it isai. Isai aūt genuit primogenitū heliab: secū duꝫ aminadab: tertiū symmaba: quartū natha nahel: quintū raddai: sextum ason: septimū da uid: quoꝝ sorores fuerunt saruia τ abigail. Fi lij saruie: abisai: ioab τ asahel tres. Abigail aūt genuit amasa: cuius pater fuit iether isinaheli/ tes. Caleb vero filius esrom accepit vxorē no mine azuba: de qua genuit ieriotb. Fueruntqꝫ filij eius: iaser τ sobab τ ardon. Cūqꝫ mortua fuisset azuba accepit vxorem caleb ephrata: que pepit ei vr. Porro vr genuit vri: τ vri genuit beselehel. Post hec igressus ē esrom ad filiam machir pr̄is galaad: τ accepit eaꝫ cum esset an noꝝ sexaginta. Que peperit ei segub. Sed et segub gēuit iair τ possedit vigititres ciuitates in terra galaad. Cepitqꝫ gessur τ aran oppida iair τ canath et viculos eius sexaginta ciuitatū. Oēs isti filij machir patris galaad. Cū autem mortuus esset esrom: igressus ē caleb ad ephra ta. Habuit quoqꝫ esrom vxorē abia: q̃ peperit ei assur patrē thecue. Nati sunt autē filij iera/ mehel: ꝑmogeniti esrom: ram ꝑmogenitus ei⁹ et buna et aram et ason et achia. Duxit q̊ꝫ vxo/ rem alteram ierameheel noīe atthara: q̃ fuit ma ter onā. Sed et filij ram ꝑmogeniti ierameheel fuerunt moos ioami et achar. Onā autē habu it filios semei et iadan. Filij aūt semei: nadab et abisur. Nomen vero vxoris abisur: abiabil: q̃ pepit ahobban et molid. Filij autē nadab: fue/ rūt saled et apphaim. Mortuus est autē saled absqꝫ liberis. Fili⁹ vero apphaim iesi q iesi ge nuit sesan. Porro sesan genuit aholai. Filij āt iadai fratris semei: iether et ionathā. Sed et ie ther mortuus est absqꝫ liberis. Porro ionathā genuit phalech et ziza. Isti fuerunt filij ierame hel primogeniti esrom. Sesan autem nō habu it filios sed filias et seruū egyptium noīe ieraa. Deditqꝫ ei filiam suam vxorem: que peperit ei ethei Ethei autem genuit nathan. τ nathan ge nuit zabad. Zabad quoqꝫ gēnit ophal: et ophal genuit obed. Obed genuit iehu. Iehu genuit azariam. Azarias genuit helles: et helles genu it helasa. Helasa genuit zizamoi. Zizamoi ge/ nuit selluꝫ. Sellum genuit ithamian. Ithamia autem genuit elisama. Filij autem caleb fratris ierameheel: mesa primogenitus eius: ipse est pa ter ciph filij maresa patris hebron. Porro filij hebron: chore et taphua et recē et samma. Sā/ ma aūt genuit raam pr̄eꝫ hierchaā: τ recē gēuit semmei: fili⁹ semmei maon: et maon pater beth sur. Epha autem concubina caleb pepit aran et musa et geçeç. Porro aran gēuit ieçem. Fi lij iahaddai: regom et ioathan et gesan phalech et epha et saaph. Concubina caleb maacha pe perit saber et tharana. Genuit saaph paī mad mena. Sue patrem machbena: et patrē gabaa Filia vero caleb fuit achsa. Hi erant filij caleb filij vr primogeniti ephrata sobal pater caria/ thiarim: salma pater bethleem: ariph paī beth gader. Fuerunt autem filij sobal: patris caria/ thiarim: q videbat dimidium requietionū: et d̄ cognatiōe cariathiarim: iethrei: et aputhei et se mathei et maserei. Ex his egressi sunt saraite et esthaolite. Filij salma patris bethleem et netho phati corone domus ioab: et dimidiū regetiōis sarai. Cognationes quoqꝫ scribaꝝ habitantiū in iabes canentes atqꝫ resonātes et in taberna/ culis cōmorantes. Hi sunt cinei: qui venerūt de calore patris domus rechab. III

David vero hos habuit filios q ei nati sunt in hebron. Primogenitū amnon ex achinoe israhelitide: secundū daniel de abigail carmelitide: tertium absalon filium maacha filie ptolemei regis iessur: quartū ado niā filium agith: quintū saphaciā ex abithal: sex tum iethraham de egla vxore sua. Sex ergo na ti sunt ei in hebron: vbi regnauit septē annis τ sex mensibus. Triginta aūt τ tribus annis re/ gnauit in irl'm. Porro in irl'm nati sūt ei filij: symmaa τ sobab τ nathan τ salomon q̄ttuor de bersabee τ filia amihel. Iebaar q̊ꝫ τ helisua τ eliphaleth τ noge et napheg et iaphie necnō eli sama et ielade et eliphaleg nouem. Omnes hi filij dauid absqꝫ filijs concubinaꝝ habuerūtqꝫ sororē thamar. Filius autē salomōis: roboam cuius abia filius genuit asa. De hoc q̊ꝫ natus est iosaphat paī iorā: q ioram genuit oçiam ex quo ortus est ioas: et hui⁹ amasias filius genuit aça riā. Porro azarie filius ioathā ꝑ creauit achaç patrē eçechie: de q̊ natus ē manasses: sed et ma nasses genuit āmon patrē iosie. Filij aūt iosie fuerunt: ꝑmogenitus iohānan: secūdus ioachi tertius sedechias: q̄rtus sellū. De ioachi natus ē iechonias et sedechias. Filij iechonie fuerūt

sir: salathiel: melchiram: phadaia: senneser: ⁊ iecemia: sama ⁊ nadabia. De phadaia orti sunt zorobabel ⁊ semmei. Zorobabel genuit mosol lam ananiam ⁊ salomith: sororem eorum: asa/ bam quoq; ⁊ obol ⁊ barachiam: ⁊ asadiam: io sabeseth quinq;. Filius autem ananie phaltias pater bieseie: cuius filius raphaia. Huius q; filius arnau: de quo natus est obdia: cuius fili us fuit sechenias. Filius sechenie: semeia: cu/ ius filij att9 ⁊ egiaal ⁊ baria et naaria et saphat et sesa sex numero. Fili9 naarie: elioenai et eze chias et ezricam tres. Filij elioenai oduia et he liasub et pheleia et accub et iohannan et dalaia et anani: septem. IIII

Filij iuda: phares esrom et charmi et vr et subal. Rabia vero filius subal genu it iaad: de quo nati sunt abumai. et laad He generatões sarathi. Ista q; stirps ethan: iesrahel et iesema et iedebos. Nomẽ quoq; so roris eorũ asalephũ. Phuniel autem pater ge dor: et eser pat osa. Isti sũt filij vr: pmogeniti ephrata patris bethleẽ. Assur vero patris the/ cue erãt due vxores alaa ⁊ naara. Pepit autez ei naara oozam ⁊ epher ⁊ themã ⁊ aastari. Isti sunt filij naara. Porro filij alaa: sereth ysaar ⁊ ethnam. Chus autem genuit anob ⁊ soboba ⁊ cognationem abarel filij arum. Fuit autem ia bes inclitus pre fratribus suis: ⁊ mater eius vo cauit nomẽ illius iabes dicens: q2 peperi eũ in dolore. Inuocauit ergo iabes deum isrl' dicẽs. Si bñdicẽs bñdixeris mihi: ⁊ dilataueris t'mi nos meos: ⁊ fuerit manus tua mecũ: ⁊ feceris me a malitia nõ opprimi. Et pstitit deus q̃ pre/ catus ẽ. Caleph autẽ frat Sua: genuit machir q fuit pat esthon. Porro esthon genuit bethra pha ⁊ phesse ⁊ tebinna patrẽ vrbis naas. Hi sunt viri recha. Filij autẽ cenen: othoniel ⁊ sa raia. Porro filij othoniel: athat ⁊ maonathi. Maonathi genuit ophra. Saraias autem ge/ nuit ioab patrẽ vallis artificum. Ibi qppe arti fices erãt. Filij vero caleph filij iephone hir ⁊ bela ⁊ naheç. Filij q; bela: ceneç: filij q; ialel el ziph et zipha thiria: et asrahel. Et filij esraie/ ther et mereth et epher et iabalon. Genuitq; mariam et sammai et iesba patrem esthamo. Vxor quoq; eius indaia pepit iareth patrẽ ge dor: et heber patrẽ zocho: et ichutiel patrem za noa. Hi autẽ filij bethie filie pharaonis quam accepit mared: et filij vxoris odaie sororis na/ han patris ceila garmi et esthamo q fuit de ma/ chati. Filij quoq; symon: ammon et rimma. Filius anan: ethilon: et filij iesi: zoeth et ben/ zoeth. Filij sela filij iude: her pr' lecha ⁊ laada pr' maresa. ⁊ cognatiões domus operantiũ byssi in domo iuramẽti: ⁊ q stare fecit solẽ: viri q; mendacij: ⁊ securus ⁊ incedens: q pncipes fuerunt in moab: ⁊ quereuerse sunt in lehem. Hec aũt vba vetera. Hi sunt figuli habitãtes in plãtationibus ⁊ in sepib9 apud regẽ i operi bus ei9: cõmoratiq; sunt ibi. Filij symeõ: nam uel ⁊ iamin: iarib. zara. saul. Sellum filius ei9 mabsam filius eius: masma fili9 ei9. Filij mal ma amubel fili9 eius. zachur fili9 eius: semmei filius eius. Filij semmei sedecim ⁊ filie sex. Fratres aũt eius nõ habuerunt filios multos: vniuersa cognatio ñ potuit adeq̃re sũmã filiorũ iuda. Habitauerũt autẽ in bersabee ⁊ molada ⁊ hasarsual ⁊ i ballaa ⁊ in asom ⁊ in tholad et i bathuel ⁊ i hõma ⁊ i siceleg ⁊ i bethmarcaboth ⁊ in asarsasusim ⁊ in bethberai ⁊ i saarim. He ciuitates eorũ vsq; ad regez dauid: ville q; earũ etham ⁊ aen rẽmon ⁊ thocẽ et asan ciuitates qn q;: ⁊ vniuersi viculi eorũ p circuitũ ciuitatũ ista rũ vsq; ad baal. Hec ẽ habitatio eorũ: ⁊ sediũ distributio. Mosobab quoq; ⁊ iemelech et iosa filius amasie et iohel ihen filius iosabie filij sa/ raie filij asihel et elioenai et iacoba et isuaia et a/ saia et adihel et isimihel et banaia: ciza q; filius sephei filij allon: filij idaia. filij semri: filij sama ia: isti sunt noiati pncipes in cognationibus su is: et in domo affinitatũ suarũ multiplicati sunt vehementer. Et pfecti sunt vt ingrederent in gador vsq; ad orientẽ vallis: et vt quererẽt pas cua gregibus suis. Inuenerunt pascuas vbe res ⁊ valde bonas. et t'rã latissimã et q̃etã et fer tilẽ i q̃ añ hitauerant de stirpe cham. Hi q̃ ve nerunt quos supra descripsimus noiati in die/ bus ezechie regis iuda: et pcusserunt taberna/ cula eorũ: et habitatores q inuenti fuerant ibi. ⁊ deleuerunt eos vsq; ad psẽtẽ diẽ: habitauerunt q; p eis qm vberrimas pascuas ibidẽ reppe/ rerunt. De filijs quoq; symeon abierunt i mõ tem seir viri qngenti habentes pncipes phal/ tiam et naariã et raphiã et ozihel filius iesi: et p cusserunt reliq̃as q euadere potuerant amale/ chitarum. Et habitauerunt ibi pro eis vsq; d diem hanc. V

Filij quoq; ruben primogẽiti israel ipe qppe fuit pmogenitus ei9: sed cum vio lasset thorũ pr̃is sui data sũt pmogenita eius filijs ioseph filij israel: et non est ille repu/ tatus in pmogenitũ. Porro iudas q erat fortis simus int' fratres suos. de stirpe eius pncipes germiati sũt: pmogẽita at reputata sunt ioseph

Filij ꝗ ruben ꝓmogeniti israel: enoch et phal/
lu. Esrom ⁊ charmi. Filij iobel. samaia filius
eius. gog filius eius. semmei filius eius micha
filius eius rechia filius eius. baal filius eiꝰ. bee
ra filius eius. quē captiuū duxit. theglatfalasar
rex assyrioꝝ. ⁊ fuit ꝑnceps i tribu rubē. Frēs
āt eius et vniuersa cog̃tio eius qñ numerabanẗ
ꝑ familias suas habuerūt ꝑncipes iehibel ⁊ ça
chariā. Porro bala filius. azaç filij samma filij
iobel. ipse hitauit in aroer vsq3 ad nebo. et beel
meon. Cōtra orientalē q3 plagam hitauit vsq3
ad introitū heremi ⁊ fluuiū eufratē. Multū gp
pe iumentoꝝ numeꝝ possidebāt in t̃ra galaad.
In diebus aūt saul p̃liati sūt ꝯ agarenos et int
fecerūt illos: hitauerūtq3 ꝓ eis i tabernaculis
eoꝝ i oī plaga q̄ respicit ad orientē. galaad filij
Ꝟo gad e regiōe eoꝝ habitauerūt i terra basan
vsq3 selcha: iobel in capite. et saphan secundus
ianai aūt et saphat i basan. Fratres Ꝟo eoꝝ ꝑ3
domos cognationū suaꝝ: michael. et mosollā.
et sebe. et iori. et iachan. et zie. et heber septem.
Hi filij abiahil. filij vri. filij iara. filij galaad.
filij michael. filij iesesi. filij ieddo. filij buç. frēs
q3 filij abdihel. filij guni. ꝑncipes domus i fa/
milijs suis. ⁊ hitauerūt i galaad et in basan et i
vinculis eius. et in cunctis suburbanis saron
vsq3 ad terminos. Oēs hi numerati sunt i die
bus ioathan regis iuda. et in diebus hieroboā
regis israel. Filij ruben ⁊ gad et dimidie tribꝰ
manasse. viri bellatores scuta portātes ⁊ gladi/
os. ⁊ tendētes arcū eruditiq3 ad p̃lia q̃dragin/
taquattuor milia ⁊ septingenti sexaginta ꝓcedē
tes ad pugnam. dimicauerūt ꝯ agarēos. Ithu
rei Ꝟo ⁊ naphei ⁊ nodab prebuerūt eis auxiliū.
Traditiq3 sūt in manus eoꝝ agareni ⁊ vniuer
si q fuerāt cū eis: q2 deum inuocauerunt cū p̃lia/
renẗ: ⁊ exaudiuit eos: eo ꝙ credidissent i eum.
Ceperūtq3 oia q̄ possederāt cameloꝝ qnquagi
ta milia: ⁊ ouium ducenta qnquaginta milia asi
nos duo milia. ⁊ aias hominu3 centum milia.
Vulnerati aūt multi corruerunt. Fuit. n. bellū
dñi. Habitauerūtq3 ꝓ eis vsq3 ad trāsmigrati
onē. Filij q3 dimidie tribꝰ manasse posſederūt
t̃ram a finibus basan vsq3 Baal hermon: et
sanir ⁊ mōtē hermon. Ingēs qppe nūerꝰ erat
Et hi fuerant ꝑncipes demꝰ cog̃tōis eoꝝ: efer
iesi. ⁊ helihelihel ezribel ⁊ hieremia ⁊ odoia. et
iedihel viri fortissimi ⁊ potētes. ⁊ noiati duces
in familijs suis. Reliq̃runt āt deū patꝝ suoꝝ.
⁊ fornicati sūt post deos poplꝛoꝝ t̃re. q̊s abstulit
dñs corā eis. ⁊ suscitauit deus isrl̃ spm̃ phul re/
gis assyrioꝝ. ⁊ spm̃ theglatfalasar regis assur.
⁊ transtulit ruben ⁊ gad ⁊ dimidiā tribū manas
se: ⁊ adduxit eos in ale ⁊ in abor ⁊ ara ⁊ fluuiu3
gozan vsq3 ad diem hanc. VI.

Filij leui: gerson. caath. ⁊ merari. Filij
caath: amram. ysaar. hebron et ozihel.
Filij amram. aaron. moyses ⁊ maria.
Filij aaron: nadab ⁊ abiu eleazar. ⁊ ythamar.
Eleazar genuit finees. ⁊ finees genuit abisue.
Abisue vero genuit bocci. ⁊ bocci genuit ozi:
ozi genuit zaraiam. ⁊ zaraias genuit meraioth
Porro meraioth genuit amariā. ⁊ amarias ge
nuit achitob. achitob genuit sadoch. ⁊ Sadoch
genuit achimaas. Achimaas genuit azariam.
azarias genuit iohānan. iohānan gēuit azariā.
Ipse est q sacerdotio functus ē in domo quam
edificauit salomon i irl̃m. Genuit aūt azarias
amariā. ⁊ amarias genuit achitob. Achitob ge
nuit sadoch. ⁊ sadoch genuit sellum. Sellū ge/
nuit helchiā. ⁊ helchias genuit azariam. Azari
as genuit zaraiam. ⁊ zaraias genuit iosedech.
Porro iosedech egressus ē qñ transtulit domi
nus iudam. ⁊ irl̃m per manus nabuchodono/
sor. Filij ꝗ leui: gerson caath ⁊ merari. Et hec
nomina filioꝝ gerson. lobni ⁊ semei. Filij caa/
th: amram ⁊ ysar ⁊ hebron ⁊ ozibeli. Filij me/
rari: mooli ⁊ musi. He aūt generationes leui
ꝑm familias eoꝝ. Gerson. Lobni filius eius.
iaath filius eius. çāma filius eius. ioaa filiꝰ eiꝰ.
Addo filius eius. Zara filius eius: Iethrai
filius eius. Filij caath: aminadab filius eius:
chore filius eius. asir filius eius. helchana filiꝰ
eius. abiasaph filius eius. asir filius eius caath
filius eius. vriel filius eius. ozias filius eiꝰ. sa/
ul filius eiꝰ. Filij helchana. amasai ⁊ achimoth
⁊ helchana. Filij helchana. sophai filius eius.
naath filius eius. heliab filius eius. hieroā filiꝰ
eius. helchana filius eius. Filij samuel: ꝑmo/
genitus vasseni ⁊ abia. Filij aūt merari: mooli
lobni filius eius. semei filius eius. oça filius eiꝰ
samaa filius eius. aggia filius eius. asaia filius
eius. Isti sūt quos ꝯstituit dauid sup cantores
domus dñi ex q̊ collocata ē archa. ⁊ mistrabant
corā tabernaculo testimonij canentes donec edi
ficaret salomō domū dñi in irl̃m. Stabāt aute3
iuxta ordinē suū in misterio. Hi Ꝟo sunt q assi
stebant cum filijs suis de filijs caath: hemā can
tor filius iohel. Filij samuel. Fillij helchana. fi
lij ieroam. Filij helihel. filij thou. Filij suph. fi
lij helchana. Filij iohel. filij maath. Filij ama
sai. filij helchana. Filij iohel. filij azarie. Filij
sophonie. filij thaath. Filij asir. filij abiasaph. fi
lij chore. Filij ysaar. filij caath. Filij leui. Filij

israel. ⁊ frater eius Asaph: qui stabat a dextris eius. asaph filius barachie. Filii samaa. fili michael. Filij basaie. filij melchie. Filij athanai. Filij zara. filij adaia. filij ethan. filij zamma. filij semei. Filij ieth. filij gerson. Filij leui. Filij autem merari fratres eoꝝ ad sinistrã: ethan. filij chusi. Filij abdi. filij maloch. Filij asabie. filij amasie. Filij. Helchie. Filij Amasai. filij bõni. filij somer. Filij mooli. filij musi. Filij merari. Filij leui. Frẽs q̊ꝫ coꝝ leuite: q ordinati sunt in cunctũ misterium tabernaculi domus domini. Aaron vo ⁊ filij eius adolebant incẽsum sup altare holocausti. ⁊ sup altare thymiamatis i oẽ opus sci scõꝝ: ⁊ vt p̃carentur p isrl' iuxta oĩa q̃ p̃cepat moyses suus dei. Hi sũt ãt filij aaron. Eleazar filius eius. finees filiꝰ eiꝰ. abisue filius eiꝰ. bocci filiꝰ eius. ozi filius eiꝰ. zaraia filius eius. meraioth filius eius. amaria filius eius. achitob filius eius. sadoch filius eiꝰ. achiamaas filius eius. Et hec habitacula eoꝝ p vicos atq̊ꝫ ꝯfinia filioꝝ. s. aaron iuxta cognationes caathitaꝝ. Ipsis. n. sorte ꝯtigerant. Dederunt igit' eis hebron in t'ra iuda ⁊ suburbana eius p circuitũ: agros aũt ciuitatis ⁊ villas caleph filio iephone. Porro filij s aaron dederũt ciuitates ad cõfugendũ hebrõ ⁊ lobna ⁊ suburbana eius. Iether q̊ꝫ ⁊ esthemo cũ suburbanis suis. sed ⁊ helon ⁊ dabir cum suburbanis suis. asan quoq̊ꝫ ⁊ bethsemes ⁊ suburbana eaꝝ. De tribu autem beniamin gabee ⁊ suburbana eius ⁊ alamath cum suburbãis suis: anathot quoq̊ꝫ cum suburbanis suis. Oẽs ciuitates tredecim cum suburbanis suis: per cognationes suas. filijs autem caath residuis de cognatione sua. dederunt ex dimidia tribu manasse in possessionẽ vrbes decem. Porro filij s gerson per cognationes suas de tribu ysachar. ⁊ de tribu aser ⁊ de tribu neptalim ⁊ de tribu manasse in basan vrbes tredecim. Filij s aũt merari p cognationes suas de tribu ruben. ⁊ de tribu gad. ⁊ de tribu zabulon. dederunt sorte ciuitates duodecim. Dederunt quoq̊ꝫ filij israel leuitis ciuitates. et suburbana earum. Dederuntq̊ꝫ per sortem ex tribu filiorum iuda. ⁊ ex tribu filiorum symeon ⁊ ex tribu filiorum beniamin vrbes has quas vocauerunt nominibus suis. Et his qui erant ex cognatione filiorum caath. Fueruntq̊ꝫ ciuitates in terminis eorum de tribu Ephraim. Dederunt ergo eis vrbes ad confugiendum sychem cum suburbanis suis in monte ephrai ⁊ geçer cum suburbanis suis: iecmaam q̊ꝫ cum suburbanis suis: ⁊ bethoron similiter: necnon ⁊ helon cum suburbanis suis: ⁊ gethremmõ in eũdẽ modũ. Porro ex dimidia tribu manasser aner ⁊ suburbana eius: balaã ⁊ suburbana eiꝰ. His videlicet qui de cognatione filiorum caath reliq erant. Filij s aũt gerson de cognatione dimidie tribus manasse: gaulon in basan ⁊ suburbana eius. ⁊ astaroth cuꝫ suburbanis suis. De tribu ysachar: cedes cum suburbanis suis ⁊ dabereth cũ suburbanis suis: ramoth quoq̊ꝫ ⁊ suburbana eius: ⁊ anem cuꝫ suburbanis suis. De tribu vero aser: masal cum suburbanis suis. ⁊ abdon similiter: asach quoq̊ꝫ ⁊ suburbana eius roob cum suburbanis suis. Porro de tribu neptaliꝫ: cedes in galilea ⁊ suburbana eius. amõ cum suburbanis suis: ⁊ cariathaim ⁊ suburbana eius. Filij s aũt merari residuis de tribu çabulon remono ⁊ suburbana eius. ⁊ thabor cuꝫ suburbãis suis. Trãsiordanẽ q̊ꝫ ex aduerso hiericho ꝯ oriẽtẽ iordanis de tribu rubẽ bosor i solitudie cũ s'burbãis suis: ⁊ iassa cũ suburbãis suis: cademoth q̊ꝫ ⁊ suburbana eiꝰ. ⁊ miphaat cũ suburbãis suis. Necnõ ⁊ de tribu gad. ramoth in galaad ⁊ suburbana eius. ⁊ manaim cuꝫ suburbanis suis sed ⁊ esebon cuꝫ suburbanis suis. ⁊ ieçer cũ suburbanis suis.

Capitulum. VII

Porro filij ysachar thola ⁊ phua iasub ⁊ samrom quattuor. Filij thola: oçi ⁊ raphaia et ierihel ⁊ iemai ⁊ iepsen ⁊ samuel principes per domos cognationum suarum De stirpe thola viri fortissimi numerati sunt in diebus dauid: vigintiduo milia sexcenti. Filij oçi: israbia de quo nati sunt michael ⁊ obadia ⁊ iohel ⁊ iesia quinq̊ꝫ omnes principes: cum eis per familias ⁊ populos suos accincti ad preliuꝫ viri fortissimi: triginta sex milia. Multas enim habuerunt vxores ⁊ filios. Fratres quoq̊ꝫ eorum per omnem cognationem ysachar robustissimi ad pugnandũ octogintaseptẽ milia numerati sunt. Filij beniamin: bale ⁊ bochor ⁊ iadihel tres. Filij bale: esbon ⁊ ozi ⁊ ozihel ⁊ ierimoth ⁊ vrai quinq̊ꝫ. principes familiarum ⁊ ad pugnandũ robustissimi. Numerus autẽ eoruꝫ vigintiduo milia ⁊ trigintaq̃ttuor. Porro filij bochor zamira ⁊ ioas ⁊ eliezer ⁊ elioẽai ⁊ amri ⁊ ierimoth et abia et anathut et almathaꝫ. Omnes hi filij bochor. Numerati sunt autem p familias suas p̃ncipes cognationũ suarũ ad bella fortissimi. viginti milia ⁊ ducẽti. Porro filij iadihel: balan. Filij autem balan: iehus et beniamin et aboth et chanana et iotham et tharsis et haisaar. Omnes hi filij iadihel principes co-

gnationū suarū viri fortissimi decem ꝛ septē milia ꝛ ducenti ad pliū ꝑcedentes: sephan quoqꝫ ꝛ aphan filij hir. ꝛ asim filij aher. Filij aūt neptalim: iasihel ꝛ guni ꝛ aser ꝛ sellum filij bala. Porro filius manasse: esribel. cōcubinaqꝫ eius syra pepit machir prēm galaad. Machir autē accepit vxorē filijs suis happhim ꝛ sephā ꝛ habuit sororem noīe maacha. Nomen autē secūdi salphaath. Natęqꝫ sunt salphaath filie. Et peperit macha vxor machir filium. vocauitqꝫ nomen eius phares. Porro nomē frīs eius sares ꝛ filij eius vlam et rethen. Filius aūt vlam: bedan. Hi sūt filij galaad filij machir: filij manasse. Soror aūt eius regma. pepit virū decorū ꝛ abiezer ꝛ moola. Erāt aūt filij semida: abin ꝛ sechem ꝛ leci ꝛ aniam. Filij autē ephraim: suthala: bareth filius eius: thaath filius eius: elada filius eius: thaath filius eius: ꝛ huius filiꝰ zadab et huius filiꝰ suthala: et huius filius ezer et elad Occiderunt aūt eos viri geth indigene: qꝛ descenderant vt inuaderēt possessiones eoꝝ. Luxit igitur ephraim pater eoꝝ multis diebꝰ ꝛ venerūt frēs eius vt ꝯsolarenꝫ eū. Ingressusqꝫ ē ad vxorē suā: q̄ ꝯcepit ꝛ peperit filiū et vocauit nomen eius beria: eo qꝫ in malis domus eiꝰ ortus esset. Filia aūt eius fuit sara: q̄ edificauit bethoron inferiorē et superiorē. et ozēzara. Porro filius eius rapha et ioseph et thale. de quo natus est thaan: qui genuit laadam. Huiꝰ quoqꝫ filius āmiud. qui genuit elisama: d̄ quo ortus ē nun: qui hūit filiū iosue. Possessio aūt eoꝝ ꝛ habitatio bethel cū filiabus suis. ꝛ ꝯtra orientē noran. ad occidentalē plagā gazer ꝛ filie eius: sichem quoqꝫ cū filiabꝰ suis vsqꝫ ad asa cū filiabꝰ eius iuxta filios quoque manasse bethsan ꝛ filias eius. thanac ꝛ filias eius mageddo ꝛ filias eius dor et filias eius. In his habitauerunt filij ioseph filij israel. Filij aser: iemna ꝛ iesua et isui et baria et sara soror eorū. Filij autem baria heber et melchiel. Ipē est pater barzaith. Heber aūt genuit iephlat. et somer et iothan ꝛ suaa sororem eoꝝ. Filij iephlat. phosech et chamaal et asoph. Hi filij iephat. Porro filij somer abi et roaga et iaba et aram. Filij autem helem fratris eius supha et iemna et selles et amal. Filij supha. Sue aynaphed et saul et heri et iamra bosor et odor et samma et salusa et iethrā et bera. Filij gether: iephone et phaspha et ara. Filij autem olla: arce et anihel et resia. Omnes hi filij aser principes cognationum electi atqꝫ fortissimi duces ducum. Numerus autem eorum etatꝭ que apta esset ad bellū. viginti milia. VIII

Beniamin aūt genuit bale primogenitū suum: asbal secundum. ahara tertiū noaha quartum. et rapha qntum. Fuerūtqꝫ filij bale: addoar et gera et abiud: abisue quoqꝫ et naaman et achia: sed et gera et sephuphan et vram. Hi sūt filij ahod. principes cognationū habitātiū in gabaa: q trāslati sunt i manath. Naaman autē et achia et gera ipē trāstulit eos et genuit oza et ahiud. Porro saarahim genuit in regiōe moab postqꝫ dimisit vsim et bara vxores suas. Genuit autem de edes vxore sua iobab et sebia et mosa et molchom: iebus quoqꝫ et sechia et marma. Hi sunt filij eius principes in familijs suis. De vsim vero genuit achitob et elphaal. Porro filij elphaal heber et misaā et samad. Hi edificauit ono et lod et filias eius. Bara autem et sama principes cognationum i habitantiū in aialon. Hi fugauerunt habitatatores geth. Et haio et sesac et hierimoth et zabadia et arod et heder: michael quoqꝫ et iespha et ioas: filij baria. zabadia et mosollam et ezeci et heber et esamari et iessia et iobab: filij elphaal Et iacim et zechri et zabdi et elioeni et selethai ꝛ heliel et adaia et baraia et samarath: filij semei. Et iesphan et heber et heliel et abdon et zechri et hanā et anania et ailam et anathothia et iephdaia et phanuel: filij sesac. Et samsari et sooria et otholia et iersia helia et zechri: filij ieroā. Hi p̄triarche et cognationū principes: qui habitauerunt in irlm. In gabaon aūt habitauerunt abigabaon: et nomen vxoris eius maacha: filiꝰqꝫ eius primogenitus abdon et sur et cis et baal et nadab: gedur quoqꝫ et ahio et zacher et macelloth. Et macelloth genuit samaa. Habitauerūtqꝫ ex aduerso fratrū suorum in irlm cū fratribꝰ suis. Ner āt genuit cis. et cis genuit saul. Porro saul genuit ionathan: et melchisue et abinadab et hesbaal. Filius autē ionathan: miribaal et miribaal genuit micha. Filij micha: phiton melech et thara achaz: et achaz genuit ioada: et ioada genuit alimoth et asmoth et zamri. Porro zamri genuit mosa: et mosa genuit baana: cuius filiꝰ raphaia: de quo ortus est elasa: q genuit asel. Porro asel sex filij fuerunt his noibus: ezricam: bochru: ismahel. saria. abadia. anan. Omēs hi filij asel. Filij autē esech fratris eius: vlam primogenitus: et hus secūdus: et eliphaleth itius. Fueruntqꝫ filij vlā viri robustissimi et magno robore tēdētes arcū et mltos hn̄tes filios ac nepotes cētū qnqgīta. oēs hi filij beniami

Uniuersus ergo israel dinumeratus est. ꝛ sūma eoꝝ scripta est in libro IX

regū isrl' et iuda: trāslatiq; sunt in babylonē pp delictum suū. Qui aūt habitauerūt pmi i posses sionibus et in vrbibus suis isrl' et sacerdotes et leuite et nathinei: cōmorati sunt in irl'm de filijs iuda et de filijs beniamin. De filijs q; ephraim et manasse othei filius. amiud filius emri. Filij emrai: filij bomni. De filijs phares filij iuda. et de siloni: asaia pmogenitus et filij eius. De filijs āt çara: iehuel et frēs eoꝝ sexcenti nonagita Porro de filijs beniamin: salo filius mosollā. filij oduia filij asana. et iobama filius ieroam et helam filius oçi filij mochori et mosollā filius sa phacie filij rahuel filij iebanie et frēs eoꝝ p familias suas nōgenti qnqgintasex. Oēs hi pncipes cognationū: p domos patrū suoꝝ. De sacerdotibus aūt iedaia ioiarib et iachin: azarias q; filius helchie filij mosollā filij çadoch filij meraioth filij achitob pontifex domus dei. Porro adaias filius ieroā filij phasor filij melchia et maasia filius adihel filij iezra filij mosollam filij mosollamoth. filij emmer. fratres q; eoꝝ pncipes p familias suas mille septingenti sexagin ta fortissimi robore ad faciendū opus misterij i domo dei. De leuitis aūt semeia filius assub et filij ezricā filij asebia: de filijs merari. Bachachar q; carpentarius et galal et mathania filius micha filij çechri filij azaph et obdia filius semeie: filij galal. filij ydithun. et barachia filius asa filij helchana qui habitauit in atrijs nethophati Janitores aūt sellum et achub et thelmon et abiman. et frater eoꝝ sellū pnceps vsq; ad illud tēpus i porta regis ad orientē obseruabant p vices suas de filijs leui. Sellum vo filius chore filij abiasaph filij chore cū fratribus suis. et domo prīs sui. Hi sunt chorite sup opa ministerij custodes vestibuloꝝ tabernaculi et familie eoꝝ p vices castroꝝ dn̄i: custodientes introitū. Finees. aūt filius eleaçar erat dux eoꝝ coraꝫ dn̄o. Porro çacharias fili⁹ mosollamia ianitor porte tabernaculi testimonij. Oēs hi electi in ostia rios p portas ducenti duodecim et descripti in villis ppijs: qs ɔstituerūt dauid et samuel videns in fide sua: tā ipsos q; filios eoꝝ in ostijs domus dn̄i et in tabernaculo vicib⁹ suis. Per qttuor ventos erāt ostiarij. idest ad oriētē et ad occidentē. et ad aqlonē et ad austrū. Frēs autē eoꝝ in viculis morabanꝛ et veniebant in sabbatis suis de tpe vsq; ad tps. His qttuor leuitis creditus erat ois numerus ianitoꝝ. et erant custodientes exedras et thesauros domus dn̄i. Per gyrū quoq; templi dn̄i morabanꝛ in custodijs suis: vt cū tps fuisset ipsi mane aperirēt fores. De hoꝝ genere erant. et sup vasa misterij. Ad numerū.n. et inferebanꝛ vasa et efferebanꝛ. De ipsis et qui credita habebant vtēsilia sanctuarij: pbebant simile et vino et oleo et thuri et aromatibus. Filij aūt sacerdotuꝫ vnguēta ex aromatibus cōficiebant. Et mathathias leuites pgenitus sellū chorite pfectus erat eoꝝ q̄ i sartagie frigebanꝛ. Porro de filijs caath fratribus eoꝝ sup panes erāt ppositiōis vt sempnouos p singula sabbata pпararent. Hi sunt pncipes cātoꝝ p familias leuitaꝝ q in exedris morabanꝛ: ita vt die ac nocte iugiter suo misterio deseruirēt. Capita leuitaꝝ p familias suas pncipes māserunt in irl'm. In gabaon aūt cōmorati sunt pr̄ gabaon iahiel: et nomen vxoris eius maacha. Filius pgenitus eius abdom. et sur et is et baal et ner et nadab: gedor quoq; et ahio et çacharias et macelloth. Porro macelloth genuit semmaan. Isti hītauerūt e regione fratrū suoꝝ in irl'm cū fratribus suis. Ner aūt genuit cis. et cis genuit saul. Et saul genuit ionathan et melchisue et aminadab et hesbaal. Filius aūt ionathan miribaal. et miribaal genuit micha. Porro filij micha: phiton et melech: et thara et achaç. Achaç aūt genuit iara: et iara genuit amalath et açmoth et çamri. Zamri autem genuit mosa. Mosa vo genuit baana: cuius filius raphaia genuit elasa de quo ortus est asel. Porro asel sex filios habuit his noībus: eçricam. bochru. ismahel. Saraia. abadia. Anan. Hi filij Asel.

X

Philistijm aūt pugnabāt ɔ isrl': fugerūt q; filij israel palestinos. et ceciderūt vulnerati i monte gelboe. Cūq; appropiquassent philistei psequētes saul et filios eius. pcusserūt ionathan et aminadab et melchisue filios saul. Et aggrauatum est prelium cōtra saul inuenerunt q; eum sagittarij: et vulnerauerunt iaculis. Et dixit saul ad armigerū suum. Euagina gladium tuū et interfice me: ne forte veniant in circūcisi isti et illudāt mihi. Noluit auteꝫ armiger eius hoc facere timore pterritus. Arripuit ĝ saul ensem. et irruit in cuꝫ. Quod cuꝫ vidisset armiger eius videlꝫ mortuū eē saul: irruit etiam ipse in gladium suū: et mortuus ē. Interijt ĝ saul et tres filij eius. et ois domus illius pariter ɔcidit. Q'd cum vidissent viri israel qui habitabant in cāpestribus fugerūt et saul et fili⁹ eius mortuis: dereliquerūt vrbes suas et huc illucq; dispersi sunt: veneruntq; philistijꝫ et habitauerunt in eis. Die igitur altero detrahētes philistijm spolia cesoꝝ inuenerunt saul et filios

eius iacētes in monte gelboe. Cūq3 spoliassent eum ꝛ amputassent caput: armisq3 nudassent: miserunt in trā suā. vt circūferret ꝛ ośderetur idoloꝝ tēplis ꝛ ppl'is. Arma autē eius conse/crauerunt in phano dei sui. ꝛ caput affixerunt i tēplo dagon. Hoc cū audissent viri iabes ga/laad oia. s. q̄ philistijm fecerāt sup saul: ꝯsurre xerunt singuli viroꝝ fortiū. ꝛ tulerunt cadaue/ra saul ꝛ filioꝝ eius: attulerūtq3 ea in iabes ꝛ se pelierūt ossa coꝝ subt quercū que erat in iabes. ꝛ ieiunauerūt septē diebus. Mortuus ē ḡ saul ꝑpter iniqtates suas: eo q̄ ꝑuaricatus sit man/datū dn̄i q̄ p̄cepat. ꝛ nō custodierit illud: s3 insu per etiā phitonissam ꝯsulerit nec sperauerit in dn̄o: ꝑpter qd̄ interfecit eū: ꝛ transtulit regnu3 eius ad dauid filium isai. XI

Congregatus ē igit' oīs isrl' ad dauid i hebron dicēs. Os tuū sum⁹ ꝛ caro tua. Heri quoq3 ꝛ nudiustertius cū adhuc regnaret saul: tu eras qui educebas ꝛ introduce bas israel. Tibi. n. dixit dn̄s deus tu⁹. Tu pa/sces ppl'm meū israel: ꝛ tu eris princeps super eum. Venerunt ḡ oēs maiores natu israel ad regē i hebron. ꝛ inijt dauid cū eis fedus coram dn̄o. Vnxerūtq3 eū regē sup isrl': iuxta s̄monē dn̄i quē locutus est in manu samuel. Abijt q̄q3 dauid ꝛ oīs isrl' in irl'm. Hec ē iebus: vbi erāt iebusei hitatores tre. Dixerūtq3 q habitabāt in iebus ad Dauid. Nō ingredieris huc. Por/ro dauid cepit arcē syon: q̄ ē ciuitas dauid. Di xitq3. Ois qui pcusserit iebuseū in primis: erit p̄nceps ꝛ dux. Ascēdit igit' primus ioab filius saruie ꝛ factus est princeps. Habitauit aūt da/uid in arce: ꝛ iccirco appellata est ciuitas dauid Edificauitq3 vrbē in circuitu a mello vsq3 ad gyrū. Joab aūt reliq̄ vrbis extruxit. Proficie batq3 dauid vadens ꝛ crescēs. ꝛ dn̄s exercituū erat cū eo. Hi principes viroꝝ fortium dauid qui adiuuerunt eū vt rex fieret sup oēm isrl' iu/xta v̄bū dn̄i qd̄ locutus ē ad israel. ꝛ iste nume rus robustoꝝ dauid. Jesbaan filius abamoni p̄nceps int' triginta. Jste leuauit hastā suam su per trecētos vulneratos vna vice. Et post eu3 eleaзar filius patrui eius ahoites: q erat int' tres potentes. Jste fuit cū dauid in aphec dn̄i: quan do philistijm cōgregati sunt ad locū illū in pliū. Et erat ager regionis illius plenus ordeo: fu/geratq3 ppl's a facie philistinoꝝ. Hi steterunt in medio agri. ꝛ defenderunt eum. Cūq3 per cussissent philisteos: dedit dn̄s salutē magnam ppl'o suo. Descenderūt aūt tres de triginta p̄n cipibus. ad petram in qua erat dauid ad spelun cam odollā: quando philistijm fuerant castra/metati in valle raphaim. Porro dauid erat in presidio. ꝛ statio philistinoꝝ i bethleē. Deside rauit igitur dauid aquam. ꝛ dixit. O siquis da ret mihi aquā de cisterna bethleē: que est in por ta. Tres ḡ isti p media castra philistinoꝝ per/ruperunt. ꝛ hauserunt aquā de cisterna bethleē que erat in porta. ꝛ attulerunt ad dauid vt bibe ret. Qui noluit: sed magis libauit illam domio dicens. Absit vt in conspectu dei mei hoc faciā ꝛ sanguinē viroꝝ istoꝝ bibā: q2 in piculo aiaꝝ suaꝝ attulerunt mihi aquā. Et ob hanc causam noluit bibere. Hec fecerunt tres robustissimi. Abisai quoq3 frater ioab ipse erat p̄nceps triū. ꝛ ipse leuauit hastam suā ꝯ trecentos vulnera/tos. ꝛ ipse erat inter tres noiatissimus. int' tres secundus inclytus ꝛ p̄nceps eoꝝ. Verūtn̄ vsq3 ad tres p̄mos nō puenerat. Banaia filius ioia de viri robustissimi q multa opa ppetrarat de capsebel: ipse pcussit duos arihel moab. Et ipse descendit ꝛ interfecit leonem in media cisterna tpe niuis. ꝛ ipse percussit virū egyptium cuius statura erat qnq3 cubitoꝝ: ꝛ habebat lāceam vt liciatoriū texentium. Descendit igit' ad eum cū v̄ga. ꝛ rapuit hastā quam tenebat manu. ꝛ int' fecit eum hasta sua. Hec fecit banaia filius io/iade: qui erat inter tres robustos nominatissi/mus inter triginta p̄mus. Verūtamen ad tres vsq3 non puenerat. Posuit autem eū dauid ad auriculā suam. Porro fortissimi viri in exerci/tu: asahel frater ioab: ꝛ elcanan filius patrui ei⁹ de bethleē sammoth arodites. helles plonites. iras filius acces thecuites. abieзer anathotites. sobochai vsatites. ilai ahotites. marai netopha tites. Heleth filius Baana Netophatites. Ethai filius Ribai de Gabaath filiorum be/niamin. banaia pharathonites. hurai de torrē te gaaз abiel arabathites. Aзmoth buranites: eliaba salabonites. filij assen geзonites. Jona/than filius saie ararithes. Ahiam filius sachar ararithes eliaphal filius vr. epher meherathi/tes. ahia phellonites. eзro carmelites. naarai fi lius aзbi iohel frater nathan. mibaar filius aga rai: selech ammonites. naarai berothites armi ger ioab filij saruie. iras iethreus. iareb iethre/us. vrias hetheus. зabad filius ooli. adyna fili us sechar rubenites princeps rubenitarum. et cum eo triginta. Haanan filius Macha. ꝛ io saphat Mathanites oзius Astarothites. Sem ma ꝛ Jahihel filij Hothan Araorites. Jedi/hel filius зamri ꝛ ioha frat ei⁹ thosaites. helihel mahumites ꝛ ieribai ꝛ iosoia filij elnaē ꝛ iethma

hi moabites elihel et obed et iasihel de mosobia.

XII b Ii quoque venerunt ad dauid in siceleth cum adhuc fugeret saul filium cis. qui erant fortissimi et egregii pugnatores tendentes arcum et vtraque manu fundis saxa iacientes et dirigentes sagittas. De fratribus saul ex tribu beniamin. Princeps abiezer et ioas filii samaa: gabatbites et iasihel et phalleth filii asmoth et baracha et iehu anathotites: samaias quoque gabaonites: fortissimus inter triginta: et super triginta ieremias et hieziel et iohannan et iezabad gaderothites et luzai et ierimuth et baalia et samaria et saphatia araphites. Helcana et iesia et azrahel et ioezer et iesbaam de carem: ioela quoque et zabadia filii ieroam de gedor. Sed et de gaddi transfugerunt ad dauid cum lateret in deserto: viri robustissimi et pugnatores optimi: tenentes clypeum et hastam. Facies eorum quasi facies leonis et veloces quasi capree in montibus. Ezer princeps: obdias secundus. eliab tertius: masmana quartus ieremias quintus: ethi sextus: heliel septimus: iohannan octauus: helzebad nonus. ieremias decimus: bachanai vndecimus. Hi de filiis gad: principes exercitus. Nouissimus centum militibus preerat: et maximus mille. Isti sunt qui transierunt iordanem mense primo quando inundare consueuit sup ripas suas: et omnes fugauerunt qui morabantur in vallibus ad orientalem plagam et occidentalem. Venerunt autem et de beniamin et de iuda ad presidium in quo morabatur dauid. Egressusque est dauid obuiam eis et ait. Si pacifice venistis ad me: vt auxiliemini mihi: cor meum iungatur vobis. Si autem insidiamini mihi pro aduersariis meis: cum ego iniquitatem in manibus non habeam: videat deus patrum nostrorum et iudicet. Spiritus vero domini induit abisai principem inter triginta et ait. Tui sumus o dauid: et tecum filii isai. Pax pax tibi: et pax adiutoribus tuis. Te enim adiuuat deus tuus. Suscepit ergo eos dauid: et constituit principes turme. Porro de manasse transfugerunt ad dauid quando veniebat cum philistiim aduersus saul vt pugnaret et non dimicauit cum eis: quia inito consilio remiserunt eum principes philistinorum dicentes. Periculo capitis nostri reuertetur ad dominum suum saul. Quando igitur reuersus est in siceleth transfugerunt ad eum de manasse ednas et iozabab et iediel et michael et ednas et iosabath et heliu et salathi: principes militum in manasse. Hi prebuerunt auxilium dauid aduersus latrunculos. Omnes enim erant viri fortissimi: et facti sunt principes in exercitu: Sed et per singulos dies veniebant ad dauid. ad auxiliandum ei. vsque dum fieret grandis numerus quasi exercitus dei. Iste quoque est numerus principum exercitus qui venerunt ad dauid cum esset in hebron: vt transferret regnum saul ad eum iuxta verbum domini: Filii iuda portantes clypeum et hastam: sex milia octingenti expediti ad prelium: De filiis symeon virorum fortissimorum ad pugnandum septem milia centum. De filiis leui: quattuor milia sexcenti. Ioiada quoque princeps de stirpe aaron: et cum eo tria milia septingenti. Sadoch etiam puer egregie indolis et domus patris eius principes viginti duo. De filiis autem beniamin fratribus saul tria milia. Magna enim pars eorum adhuc sequebatur domum saul. Porro de filiis ephraim viginti milia octingenti: fortissimi robore: viri nominati in cognationibus suis. Et ex dimidia tribu manasse decem et octo milia singuli per nomina sua venerunt vt constituerent regem dauid. De filiis quoque ysachar viri eruditi qui nouerant singula tempora ad precipiendum quid facere deberet israel. principes ducenti. Omnis autem reliqua tribus eorum consilium sequebatur. Porro de zabulon qui egrediebantur ad prelium et stabant in acie instructi armis bellicis: quinquaginta milia venerunt in auxilium. non in corde duplici. Et de neptalim principes mille et cum eis instructi clypeo et hasta: triginta et septem milia. De dan etiam preparati ad prelium: viginti octo milia sexcenti. Et de aser egredientes ad pugnam et in acie prouocantes: quadraginta milia. Trans iordanem autem de filiis ruben et de gad et dimidia parte tribus manasse: instructi armis bellicis. centum viginti milia. Omnes isti viri bellatores expediti ad pugnandum corde perfecto venerunt in hebron: vt constituerent regem dauid super vniuersum israel. Sed et omnes reliqui ex israel vno corde erant vt rex fieret dauid fueruntque ibi apud dauid tribus diebus comedentes et bibentes. Preparauerant enim eis fratres sui. Sed et qui iuxta eos erant vsque ysachar et zabulon et neptali afferebant panes in asinis et camelis et mulis et bobus ad vescendum farinam palatas vuam passam vinum oleum boues arietes ad omnem copiam. Gaudium quippe erat in israel.

XIII Iniit autem consilium dauid cum tribunis et centurionibus et vniuersis principibus et ait ad omnem cetum israel. Si placet vobis et a domino deo nostro egreditur sermo quem loquor mittamus ad fratres nostros reliquos in vniuersas regiones israel. et ad sacerdotes et leuitas qui habitant in suburbanis vrbium: vt congregentur ad nos. et reducamus archam dei nostri ad nos. Non enim requisiuimus eam in diebus saul. Et respondit vniuersa multitudo vt ita fieret. Placuerat enim sermo

omni populo. Cōgregauit ergo dauid cūctum israel a syor egypti. vsq3 dū igrediaris emath. vt adduceret archā dei de cariathiari. Et ascēdit dauid ⁊ oīs vir israel ad collē cariathiari q est i iuda vt afferret inde archā dn̄i dei sedētis super cherubin vbi iuocatū est nomē eius. Imposue rūtq3 archam dei super plaustrū nouū de domo aminadab. Oça aūt ⁊ frēs eius minabāt plau/strū. Porro dauid ⁊ vniuersus israel ludebant corā deo oī virtute: in cāticis ⁊ i citharis ⁊ psal terijs ⁊ tympanis ⁊ cymbalis ⁊ tubis. Cū autē peruenissēt ad archā chidon: retēdit oça manū su am vt sustentaret archā: bos qppe lasciuēs pau lulum inclinauerat eam: Iratus est itaq3 domi nus ꝯ oçam: ⁊ pcussit eum eo ꝙ tetigisset archā ⁊ mortuus est ibi corā dn̄o. Cōtristatusq3 est da uid eo ꝙ diuisisset dn̄s oçam: vocauitq3 locum illum diuiso oze vsq3 in p̄ntem diem. Et timuit deū tunc tp̄is dicens. Quō possū ad me intro/ducere archam dei. Et ob hāc cām nō adduxit eam ad se: hoc est in ciuitatē dauid: sed auertit i domū obedom gethei. Mansit ergo archa dei in domo obedom tribus mēsibus: ⁊ benedixit do min⁹ domui ei⁹ ⁊ oībus q̄ habebat. XIIII

Misit quoq3 hirā rex tyri nuncios ad da uid. ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices parietu3 lignorumq3: vt edificarent ei domum. Cognouitq3 dauid eo ꝙ confirmasset eum dn̄s in regem super israel: ⁊ subleuatum est regnu3 suū sup populū ei⁹ israel. Accepit q3 dauid alias vxores in ir̄lm: genuitq3 filios ⁊ filias. Et h no mia coꝝ q nati sūt i ir̄lm. Sāma ⁊ sobabnathā ⁊ salomon iebar ⁊ eliseu ⁊ eliphalech: noga quo q3 ⁊ napheg ⁊ iaphie elisama ⁊ baliada ⁊ eliphe leth. Audientes autem philistijm eo ꝙ vnctus esset dauid in regem super vniuersum isr̄l: ascē derūt oēs vt q̄rerent eū. Quod cū audisset da/uid egressus ē obuiā eis. Porro philistijm ve nientes diffusi sūt in valle raphaim. Consuluit q3 dauid dn̄m dicens. Si ascendā ad philisteos ⁊ si trades eos i manu mea. Et dixit ei domin⁹ Ascende: ⁊ tradam eos in manu tua. Cūq3 illi ascendissent in baalpharasim. percussit eos ibi dauid ⁊ dixit. Diuisit deus inimicos meos per manū meam sicut diuidunt aq̄. ⁊ iccirco voca/tum est nomē illi⁹ loci baalpharasim. Dereliq runtq3 ibi deos suos: quos dauid iussit exuri. Alia etiam vice philistijm irruerūt: ⁊ diffusi sūt in valle. Consuluitq3 rursum dauid deū: ⁊ di/xit ei deus. Nō ascendas post eos: recede ab eis ⁊ veniens ꝯ illos ex aduerso piroꝝ. Cūq3 au/dieris sonitū gradiētis in cacumine pirorū tūc egrediēris ad bellū. Egressus ē.n. deus añ te vt pcutiat castra philistijm. Fecit ḡ dauid sicut p̄cepat ei de⁹. ⁊ pcussit castra philistinoꝝ de ga baon vsq3 gaçera. Diuulgatūq3 est nomē da/uid in vniuersis regionib⁹. ⁊ dn̄s dedit pauorē eius sup omnes gentes. XV

Fecit q3 sibi domos in ciuitate dauid et edificauit locū arche dei: tetēditq3 ei ta/bernaculum. Tunc dixit dauid. Illici/tum ē vt a quocūq3 portet archa dei: nisi a leui tis q̄s elegit dn̄s ad portandū eā ⁊ adm inistran dū sibi vsq3 in eternū. Cōgregauitq3 vniuersū israel in ir̄lm: vt afferret archa dei in locū suu3 quē preparauerat ei necnō ⁊ filios aaron ⁊ leui tas. De filijs caath. vribel princeps fuit ⁊ frēs eius ducēti vigiti. De filijs merari: asaia prin ceps ⁊ frēs eius ducēti triginta. De filijs ger/son: iobel p̄nceps ⁊ frēs eius centū vigiti. De filijs elisaphan: semeias p̄nceps ⁊ frēs ei⁹ ducē ti. De filijs hebron: elibel princeps ⁊ frēs eius octogita. De filijs oçibel: aminadab p̄nceps ⁊ frēs eius cētū duodecim. Vocauitq3 dauid sa doch ⁊ abiathar sacerdotes ⁊ leuitas: vribel a/saiam iobel semeiam elibel ⁊ aminadab. ⁊ dixit ad eos. Vos qui estis p̄ncipes familiaꝝ leuiti/caꝝ: scificamini cū fribus v̄ris. ⁊ afferte archa3 dn̄i dei israel ad locū q ei p̄patus ē: ne vt a p̄nci pio. q̄r non eratis p̄ntes pcussit nos dn̄s. sic et nūc fiat: illicitū qd nobis agētibus. Sanctifica ti sunt ḡ sacerdotes ⁊ leuite vt portarēt archam dn̄i dei israel. Et tulerunt filij leui archā dei si/cut p̄cepat moyses iuxta v̄bū dn̄i humeris suis in vectibus. Dixitq3 dauid p̄ncipibus leuitaꝝ vt ꝯstituerent de fratrib⁹ suis cātores i organis musicoꝝ: nablis v3 lirꝭ ⁊ cymbalis: vt resona/ret in excelsis sonitus leticie. Constituerūtq3 le uitas heman filiū iobel. ⁊ de fribus eius asaph filium barachie: de filijs v̄o merari frib⁹ eoꝝ: ethan filium chasaie ⁊ cū eis frēs eoꝝ. In secū do ordine çachariam ⁊ ben ⁊ iaçibel ⁊ semira/moth ⁊ iehibel ⁊ ani ⁊ eliab ⁊ banaiam ⁊ maasi am ⁊ mathathiā ⁊ eliphalu ⁊ maceniā ⁊ obede/dom ⁊ iehibel ianitores. Porro cantores: he/man: asaph ⁊ ethā in cymbalis eneis concrepā tes. Çacharias aūt ⁊ oçibel ⁊ semiramoth ⁊ ia/hibel et ani et eliab et maasias et banaias in na blis archana cantabant. Porro mathathias et eliphalu et macenias ⁊ obededō ⁊ iehibel ⁊ oça çiu in cytharis ꝓ octaua canebant epinichion. Chonenias aūt p̄nceps leuitaꝝ ꝓphetie p̄erat ⁊ ad p̄cinendā melodiā. Erat qppe valde sapi ens. Et barachias ⁊ helchana ianitores arche.

Porro sebenias ꝛ iosaphat ꝛ nathanael et ama sai ꝛ zacharias ꝛ banaias ꝛ eliezer sacẽdotes clã gebant tubis corã archa dei: ꝛ obededom ꝛ achi as erãt ianitores arche. Igitur dauid ꝛ omnes maiores natu israel ꝛ tribuni: ierunt ad depor/ tandam archam federis domini de domo obe/ dedom cum leticia. Cumq3 adiuuisset deus leui tas qui portabãt archam federis dñi: immolabã tur septem tauri ꝛ septe3 arietes. Porro dauid erat indutus stola byssina: et vniuersi leuite qui portabãt archã federis dñi. cantoresq3 ꝛ chone nias pnceps ꝓphetie inter cãtores. Dauid aũt idutus erat ephot lineo. Vniuersusq3 isrl' dedu cebat archã federis dñi in iubilo et sonitu bucci ne et tubis et cymbalis et nablis et cytharis con crepantes. Cumq3 puenisset archa federis dñi. vsq3 ad ciuitatem dauid: michol filia saul ꝓspi/ ciens p fenestrã: vidit regẽ dauid saltantẽ atq3 ludentem: et despexit eum in corde suo. XVI

Attulerunt igit̃ archa3 dei et cõstituerũt ea3 in medio tabernaculi qd̓ tetenderat ei dauid. et obtulerunt holocausta: et pa cifica coram dño. Cũq3 cõplesset dauid offerẽs holocausta et pacifica bñdixit populo in nomie dñi: et diuisit vniuersis p singulos a viro vsq3 ad mulierem tortam panis. ꝛ parte3 asse carnis bubale: ꝛ frixam oleo similã. Constituitq3 corã archa dñi de leuitis q ministrarent et recordarẽ tur operum eius: et glorificarent atq3 laudarẽt dñm deum israel: asaph principẽ. et secundũ ei⁹ zachariam. Porro iahihel et semiramoth et ie/ hihel et mathathiam et eliab et banaiam et obe/ dedom. iehihel: super organa psalterij et liras. asaph aũt vt in cymbalis ꝑsonaret: banaiam ve ro et aẓihel sacerdotes. canere tuba iugiter corã archa federis domini. In illo die fecit dauid pn cipem ad cõfitendum dño asaph. ꝛ frẽs ei⁹. Cõ fitemini dño ꝛ inuocate nomen ei⁹: notas facite in pplis adinuẽtiões eius. Cantate ei ꝛ psallite ei: ꝛ narrate oia mirabilia eius: laudate nomen scm eius: letet̃ cor quercẽtiũ dñm. Querite dñm ꝛ ɋtute3 ei⁹: q̃rite faciẽ eius semp. Recordami mirabilium eius q̃ fecit: signoꝝ illius ꝛ iudicio rũ oris eius. Semen isrl' serui ei⁹: filij iacob ele cti ei⁹. Ipe est dñs deus nr̃. in vniuersa ĩra iu/ dicia ei⁹. Recordami i sempiternũ pacti ei⁹ ser mõis quẽ pcepit i mille generatiões. Quẽ pe/ pigit cũ abrahã: ꝛ iuramẽti illius cũ isaac. Et cõ stituit illud iacob in preceptũ: ꝛ israel in pactum sempiternũ dicens. Tibi dabo ĩram chanaã: fu niculũ hereditatis vr̃e. Cũ eẽnt pauci numero: parui ꝛ coloni eius. Et trãsierũt de gente in gẽ tem: ꝛ de regno ad ppłm alterum. Non dimisit quẽq3 calũniari eos: sed increpauit ꝓ eis reges Nolite tangere xp̃os meos: ꝛ in ꝓphetis meis nolite malignari. Cantate dño ois terra ãnun ciate ex die in diẽ salutare eius. Narrate in gẽti bus gloria3 eius. ꝛ in cũctis ppl'is mirabilia ei⁹ Quia magnus dñs ꝛ laudabilis nimis: ꝛ horri bilis sup oẽs deos. Oẽs enim dij ppl'oꝝ idola dñs aũt celos fecit. Cõfessio ꝛ magnificentia co ram eo: fortitudo ꝛ gaudiũ in loco eius. Affer/ te dño familie ppl'oꝝ: afferte dño gloriam ꝛ im/ perium: date dño gloriam nomini eius. Leua/ te sacrificium ꝛ venite in cõspectu eius: ꝛ adora te dñm i decore scõ. Cõmoueat̃ a facie eius ois terra: ipẽ. n. fundauit orbem imobile3. Letent̃ celi ꝛ exultet terra: ꝛ dicant i natiõibus. dñs re/ gnauit. Tonet mare ꝛ plenitudo eius: exultent agri ꝛ oĩa q̃ in eis sũt. Tũc laudabũt ligna salt⁹ corã dño: q3 venit iudicare terrã. Confitemini dño qm̃ bonus: qm̃ in eternũ mia eius. Et dici te. salua nos de⁹ saluator noster: ꝛ ꝯgrega nos ꝛ erue de gentibus. Vt ꝯfiteamur noi scõ tuo. et exultemus i carminibus tuis. Bñdictus dñs de⁹ isrl' ab eterno vsq3 in eternũ: et dicat ois ppl's amen et hymnũ deo. Dereliquit itaq3 ibi cora3 archa federis dñi asaph ꝛ frẽs eius. vt ministra rent in conspectu arche iugit̃ p singulos dies. Et vices suas. Porro obededom et frẽs eius sexa gintaocto et obededom filium ydithun et oça cõ stituit ianitores. Sadoch aũt sacerdotem et fra/ tres eius sacerdotes corã tabernaculo dñi in ex celso qd̓ erat i gabaõ: vt offerrẽt holocausta do mio sup altare holocaustomatis iugiter mane ꝛ vespere: iuxta oĩa q̃ scripta sunt in lege domini. quã pcepit israeli. Et post eũ: heman ꝛ ydithun ꝛ reliquos electos: vnũquẽq3 vocabulo suo ad confitendum dño: qm̃ in eternum misericordia eius. Heman quoq3 ꝛ ydithun canẽtes tuba ꝛ q̃tiẽtes cymbala ꝛ oĩa musicoꝝ organa ad canẽ dum dño. Filios autem ydithun fecit esse porta rios. Reuersusq3 est ois ppl's in domu3 suã. ꝛ dauid vt bñdiceret etiã domui sue. XVII

Cum aũt habitaret dauid i domo sua di xit ad nathan ꝓphetam. Ecce ego habi to in domo cedrina: archa aũtẽ federis dñi sub pellib⁹ est. Et ait nathan ad dauid. Oia q̃ in corde tuo sunt fac dñs enim tecum est. Igi tur nocte illa factus est sermo domini ad nathã dicẽs. Vade ꝛ loquere dauid seruo meo. Hec dicit dñs. Nõ edificabis tu mihi domum ad ha bitandum. Neq3 enĩ mansi in domo: ex eo tpe q̃ eduxi israel de terra egypti vsq3 ad diẽ hãc: s3.

fui semp mutans loca tabernaculi: et in tentorio manens cū oi israel. Nūqd locutus sū saltē vni iudicū israel qbus pceperā: vt pascerēt poplm meū τ dixi quare nō edificasti mihi domū cedri nā. Nunc itaqꝫ sic loqris ad seruū meū dauid. Hec dicit dn̄s exercituū. Ego tuli te cū i pascuis sequereris gregē. vt eēs dux ppli mei israel et fui tecum qcūqꝫ prexisti: et interfeci oēs inimicos tuos corā te: feciqꝫ tibi nomen q̄si vni⁹ magnoꝝ q celebrant̄ in terra. Et dedi locum pplo meo israel. Plātabit̄ et habitabit in eo: et vltra nō cōmouebit̄: nec filij iniqtatis atterent eos sicut a pricipio ex diebus quibus dedi iudices populo meo israel. et humiliaui vniuersos inimicos tuos. Annūcio ergo tibi q̄ edificaturus sit tibi dn̄s domum: Cumqꝫ ipleueris dies tuos vt vadas ad p̄res tuos: suscitabo semen tuū post te qd̄ erit de filijs tuis: et stabiliam regnum ei⁹ Ipe edificabit mihi domum. et firmabo solium eius vsqꝫ in eternū. Ego ero ei in patrē: et ipe erit mihi in filiū: τ miam meā nō auferā ab eo. sicut abstuli ab eo q ante te fuit. Et statuam eum in domo mea. et in regno meo vsqꝫ in sempiternū: et thronus eius erit firmissimus i ppetuum Iuxta oia v̄ba hec. et iuxta vniuersā visionem istā: sic locut⁹ ē nathan ad dauid. Cūqꝫ venisset rex dauid et sedisset corā dn̄o: dixit. Quis ego sū dn̄e deus: τ q̄ dom⁹ mea: vt p̄stares mihi talia. Sed et hoc parū visū est in ɔspectu tuo. Ideoqꝫ locutus es sup domum serui tui etiam i futurū et fecisti me spectabilem sup oēs hoies. Dn̄e de⁹ meus qd vltra addere pōt dauid cū ita glorificaueris seruum tuū: et cognoueris eum. Dn̄e ppt famulum tuū iuxta cor tuū fecisti oēm magnificentiam hāc: et nota esse voluisti vniuersa magnalia. Dn̄e nō est similis tui: τ nō est ali⁹ deus absqꝫ te ex oibus quos audiuim⁹ aurib⁹ nostris Quis. n. est alius vt ppls tu⁹ israel: gens vna in t̄ra ad quā prexit deus vt liberaret τ faceret pplm sibi: τ magnitudine sua atqꝫ terrorib⁹ eijceret natiōes a facie eius quā de egypto liberarat. Et posuisti pplm tuū israel tibi in populum vsqꝫ in eternū: τ tu dn̄e fact⁹ es deus ei⁹. Nūc igit̄ dn̄e sermo quē locutus es famulo tuo τ sup domū eius: ɔfirmet̄ i ppetuū: τ fac sicut locut⁹ es: pmaneatqꝫ τ magnificet̄ nomen tuū vsqꝫ i sempiternū. τ dicat̄: dn̄s exercituū deus israel. τ domus dauid serui eius pmanēs corā eo. Tu eni dn̄e deus meus reuelasti auriculā serui tui vt edificares ei domū: τ iccirco inuenit seruus tuus fiduciam vt oret corā te. Nūc ergo dn̄e tu es deus τ locutus es ad seruū tuum tanta beneficia. τ cepisti bn̄dicere domui serui tui vt sit semp corā te. Te. n. dn̄e benedicente bn̄dicta erit in ppetuū.

XVIII

Factū ē aūt post hec vt pcuteret dauid philistijm τ humiliaret eos. τ tolleret geth τ filias eius de manu philistijm: pcuteretqꝫ moab τ fierent moabite serui dauid: offerētes ei munera. Eo tp̄e pcussit dauid etiā adadezer regem soba regiōis emath qn̄ prexit vt dilataret iperiū suū vsqꝫ ad flumen eufratē. Cepit ḡ dauid mille quadrigas eius. τ septē milia eqtum ac viginti milia viroꝝ peditū. Subneruauitqꝫ oēs eqs curruū exceptis cētū quadrigis q̄s reseruauit sibi. Superuenit autē τ syrus damascenus vt auxiliū p̄beret adadezer regi soba. Sꝫ τ huius pcussit dauid viginti duo milia viroꝝ. Et posuit milites in damasco: vt syria quoqꝫ seruiret sibi τ offerret munera Adiuuitqꝫ dn̄s eum in cunctis ad q̄ prexerat. Tulit qꝫ dauid pharetras aureas quas habuerant serui adadezer. τ attulit eas in irlm: necnon de thebath τ chun vrbibus adadezer eris plurimū: de q̄ fecit salomon mare eneum τ colūnas τ vasa enea. Qd̄ cum audisset thou rex emath. pcussisse videlꝫ dauid oēm exercitū adadezer regis soba: misit adurā filiū suū ad regē dauid vt postularet ab eo pacem τ cōgratularet̄ ei eo q̄ pcussisset τ expugnasset adadezer. Aduersarius qppe erat thou adadezer. Sed τ oia vasa aurea τ argentea τ enea ɔsecrauit dauid rex domino. cū argēto τ auro qd̄ tulerat ex vniuersis gētibus: tā de idumea τ moab τ filijs āmon qꝫ de philistijm τ amalech. Abisai vero filius saruie pcussit edom in valle salinaꝝ decem τ octo milia: τ ɔstituit in edom p̄sidiū: vt seruiret idumea dauid. Saluauitqꝫ dn̄s dauid i cunctis ad q̄ prexerat. Regnauit ḡ dauid sup vniuersum isrl̄. τ faciebat iudicium atqꝫ iustitiā cuncto populo suo. Porro ioab filius saruie erat sup exercitum τ iosaphat filius abiluth a cōmentarijs Sadoch aūt filius achitob τ Abimelech filius abiathar sacerdotes τ susa scriba. Banaias qꝫ filius ioiade super legiones celethi τ phelethi. Porro filij dauid primi ad manū regis.

XIX

Accidit aūt vt moreret̄ naas rex filioꝝ āmon. τ regnaret anon filius ei⁹ p eo. Dixitqꝫ dauid. Faciam misericordiā cū anon filio naas. Prestitit enim mihi p̄r ei⁹ misericordiam. Misitqꝫ dauid nuncios ad consolandum eū sup morte p̄ris sui. Qui cum peruenissent in terram filioꝝ āmon: vt ɔsolarentur anon. dixerunt p̄ncipes filioꝝ āmon ad anon. Tu forsitan putas q̄ dauid honoris cā in p̄rē

tuum miserit q cõsolarent te: nec aiaduertis q vt explorent ꝛ inuestigent ꝛ scrutent terrã maz venerint ad te serui eius. Igitur anon pueros dauid ꝛ decalcauit ꝛ rasit. ꝛ pcidit tunicas eoꝝ a natibus vsqꝫ ad pedes ꝛ dimisit eos. Qui cũ abissent. ꝛ h mandassent dauid: misit in occursum eoꝝ. Grãdẽ.n. ꝯtumeliam sustinuerunt ꝛ pcepit vt manerent in hiericho donec cresceret barba eoꝝ: ꝛ tunc reuerterẽt. Videntes aũt filij ãmon q iniuriã fecissent dauid tã anon q̃ reliquus ppl's: miserunt mille talenta argenti: vt cõducerent sibi de mesopotamia ꝛ de Syria maacha ꝛ de soba currus ꝛ eqtes. Cõduxerunt q̃ triginta duo milia curruum ꝛ regẽ maacha cum populo eius. Qui cum venissent: castrametati sunt e regione medaba. Filij quoqꝫ ammon cõgregati de vrbibus suis: venerunt ad bellum. Qd cũ audisset dauid: misit ioab ꝛ oẽꝫ exercitum viroꝝ fortium. Egressiqꝫ filij ãmõ: direxerunt aciẽ iuxͣ portã ciuitatis. Reges autẽ qui ad auxiliũ eius venerant sepatim i agro steterunt. Igit ioab intelligens bellum ex aduerso ꝛ post tergũ contra se fieri. elegit viros fortissimos de vniuerso israel ꝛ perrexit ꝯ syrũ. Reliquã autẽ partẽ populi dedit sub manu Abisai fris sui. ꝛ perrexerunt ꝯ filios ãmon. Dixitqꝫ. Si vicerit me syrus. auxilio eris mihi: si autem superauerit te filij ãmon. ero tibi in pſidium. Cõfortare ꝛ agamus viriliter pro populo nr̃o. ꝛ p vrbibus dei nr̃i. Dominus aũt qd in cõspectu suo bonum est faciat. Perrexit g ioab ꝛ ppl's q cum eo erat ꝯ syrũ ad pliũ. ꝛ fugauit eos. Porro filij ãmon videntes q fugisset syrus: ipsi qꝫ fugerunt abisai frẽm eius: ꝛ ingressi sunt ciuitatẽ. Reuersusqꝫ est etiam ioab i irl'm. Videns aũt syrus q cecidisset corã isrl: misit nũcios ꝛ adduxit syꝝ qui erat trãsfluuiũ. Sophat autẽ pnceps militie adadezer erat dux eorum. Qd cũ annunciatũ esset dauid cõgregauit vniuersum israel. ꝛ trãsiuit iordanẽ. irruitqꝫ i eos. ꝛ direxit ex aduerso aciẽ: illis ꝯ pugnantibus. Fugit aũt syrus israel. Et iterfecit dauid de syris: septẽ milia curruũ ꝛ quadraginta milia peditum. ꝛ sophat exercitus pncipẽ. Videtes aũt serui adadezer se ab israel eẽ superatos. transfugerunt ad dauid ꝛ seruierunt ei. Noluitqꝫ vltra syria auxilium pbere filijs ãmon. XX

Factum ẽ autẽ post anni circulum eo tẽpore quo solẽt reges ad bella pcedere cõgregauit ioab exercitũ ꝛ robur militie. ꝛ vastauit terrã filioꝝ ãmon. Perrexitqꝫ ꝛ obsedit rabba. Porro dauid manebat in irl'm qñ ioab percussit rabba. ꝛ destruxit eam. Tulit autẽ dauid coronam melchon de capite eius. et inuenit in ea auri pondo talentum ꝛ preciosissimas gẽmas: fecitqꝫ sibi inde diadema. Manubias quoqꝫ vrbis plurimas tulit: populum autẽ qui erat in ea eduxit. ꝛ fecit sup eos tribulas et trahas ꝛ ferrata carpenta transire: ita vt dissicarent ꝛ ꝯtererent. Sic fecit dauid cunctis vrbibus filioꝝ ãmon. ꝛ reuersus est cũ oĩ populo suo in irl'm. Post hec initũ ẽ bellum in gazer aduersum philisteos: in quo pcussit Sobochai vsathites saphai de genere raphaim. ꝛ humiliauit eos. Aliud qꝫ bellum gestum est aduersus philisteos: in quo pcussit adeodatus filius salt9 bethleemites frẽm goliath gethei: cuius haste lignum erat quasi liciatoriũ texentiũ. Sꝫ ꝛ aliud bellum accidit in geth: in quo fuit hõ longissimus senos hñs digitos idest simul vigintiquatuor: qui ꝛ ipse de raphaim fuerat stirpe generatus. Hic blasphemauit israel. ꝛ percussit eũ ionathan filius samaa fratris dauid. Hi sũt filij raphaim in geth qui ceciderunt in manu dauid ꝛ seruorum eius. XXI

Consurrexit aũt sathan ꝯ israel. ꝛ incitauit dauid vt numeraret israel. Dixitqꝫ Dauid ad ioab ꝛ ad principes populi. Ite ꝛ numerate israel a bersabee vsqꝫ dan ꝛ afferte mihi numerũ vt sciam. Respõditqꝫ ioab. Augeat dñs popl'm suum centuplum q̃ sunt. Nõne dñe mi rex oẽs serui tui sunt? Quare h q̃rit dñs meus qd in pctm̃ reputet israheli? Sed sermo regis magis pualuit. Egressusqꝫ ẽ ioab ꝛ circuiuit vniuersum israel ꝛ reuersus ẽ irl'm. Deditqꝫ dauid numeꝝ eoꝝ quos circuierat. et inuentus est oĩs numerus israel mille milia et centum milia viroꝝ educentium gladiũ. De iuda autem quadringenta septuaginta milia bellatoꝝ. Nam leui ꝛ beniamin non numerauit: eo q inuitus exequeretur regis imperiũ. Displicuit autẽ deo qd iussum erat. ꝛ percussit isrl. Dixitqꝫ dauid ad deum. Peccaui nimis vt h facerẽ. Obsecro aufer iniqtatẽ serui tui: q2 insipienter egi. Et locutus ẽ dñs ad gad videntem dauid dicens. Vade ꝛ loquere ad dauid. ꝛ dic ei. Hec dicit dñs. Trium tibi optionẽ do: vnũ qd volueris elige vt faciã tibi. Cumqꝫ venisset gad ad dauid dixit ei. Hec dicit dñs. Elige qd volueris. Aut tribus annis pestilentiã: aut tribus mensibus te fugere hostes tuos ꝛ gladiũ eorum non posse euadere: aut tribus dieb9 gladium domini ꝛ mortem versari in terra. ꝛ angelum domini interficere in vniuersis finibus

isrl. Nūc igit vide quid rn̄deam ei q misit me. Et dixit dauid ad gad. Ex oi parte me āgustie pmunt. Sʒ melius mihi ē vt incidā in manus domini. q2 multe sunt miseratōes eius: q̄z i manus hoium. Misit ḡ dn̄s pestilentiā i isrl: ꝛ ceciderūt de isrl septuaginta milia viroꝝ. Misit q̄ʒ angelū i irlm vt pcuteret eā. Cūqʒ pcuteret vidit dn̄s ꝛ misertus est sup magnitudinē mali: ꝛ imperauit angelo qui pcutiebat. Sufficit iā cesset manus tua. Porro angelus dn̄i stabat iuxta areā ornan iebusei leuansqʒ dauid oculos suos: vidit angelum dn̄i stantē inter celū ꝛ trram ꝛ euaginatū gladium in manu eius. ꝛ versū ꝯ irlm. ꝛ ceciderūt tam ipse q̄z maiores natu vestiti ciliciis pni in terrā. Dixitqʒ dauid ad deuʒ. Nōne ego sū q iussi vt numeraref ppls? Ego q peccaui: ego q malū feci. Iste grex qd cōmeruit? Domine de⁹ meus vtaf obsecro manus tua in me: ꝛ in domū pr̄is mei: ppls autē tuus nō pcutiaf. Angelus aūt domini pcepit gad vt diceret dauid vt ascēderet extrueretqʒ altare dnio deo i area ornan iebusei. Ascēdit ḡ dauid iuxta sermonē gad: quē locutus ei fuerat ex nomie domini. Porro ornan cū suspexisset ꝛ vidisset angelū: q̄ttuorqʒ filii eius cū eo, abscōderunt se. Nā eo tpe terebāt in area triticū. Igit cum veiret dauid ad ornan. ꝓspexit euʒ ornan. ꝛ pcessit ei obuiā de area ꝛ adorauit eū pn⁹ in trā. Dixitqʒ ei dauid. Da mihi locum aree tue vt edificē i ea altare dn̄o: ita vt quātū valet argenti accipias. ꝛ cesset plaga a pplo. Dixit autē ornan ad dauid. Tolle ꝛ faciat dominus meus rex qdcūqʒ ei placet. Sed et boues do in holocaustū: ꝛ tribulas in ligna. ꝛ triticum in sacrificium: oia libēs prebebo. Dixitqʒ ei rex dauid. Neq̄q̄ ita fiet: sed argētū dabo quātum valet. Neqʒ. n. tibi auferre debeo. ꝛ sic offerre domino holocausta ḡtuita. Dedit ḡ dauid ornan pro loco siclos auri iustissimi ponderis sexcētos: et edificauit ibi altare domino: obtulitqʒ holocausta ꝛ pacifica: ꝛ inuocauit deum: ꝛ exaudiuit eū in igne de celo sup altare holocausti. Precepitqʒ dominus angelo: ꝛ ꝯuertit gladium suum i vaginā. Protinus ḡ dauid vidēs q2 exaudissʒ eum dominus in area ornan iebusei: imolauit ibi victimas. Tabernaculuʒ autē domini quod fecerat moyses in deserto ad altare holocaustorum ea tempestate erat in excelso gabaon. ꝛ nō pualuit dauid ire ad altare vt ibi obsecraret deum. Nimio enim fuerat timore perterritus: videns gladium angeli domini.

Capitulum. XXII

Dixitqʒ dauid. Hec est domus dei: ꝛ hoc altare in holocaustum isrl. Et pcepit vt cōgregarenf oēs ꝓseliti de tra israel: ꝛ ꝯstituit ex eis latomos ad cedendos lapides et poliēdos vt edificaref domus dei. Ferrum qʒ plimū ad clauos ianuaꝝ ꝛ ad cōmissuras atqʒ iuncturas pparauit dauid. ꝛ eris pondus inumerabile. Ligna qʒ cedrina nō poterāt estimari: q̄ sidonii ꝛ tyrii deportauerūt ad dauid. Et dixit dauid. Salomon filius meus puer paruulus ē ꝛ delicatus. Domus aūt quā edificari volo domino talis eē dʒ vt in cunctis regiōibus noief. Preparabo ḡ ei necc̄ia. Et ob hāc cām ante mortem suā oēs ppauit impensas. Vocauitqʒ salomonē filium suum. ꝛ pcepit ei vt edificaret domum dn̄o deo israel. Dixitqʒ dauid ad salomonē. Fili mi. voluntatis mee fuit vt edificarē domū noi dn̄i dei mei: sʒ factus ē s̄mo domini ad me dicēs. Multū sanguinē effudisti ꝛ plurima bella bellasti: nō poteris edificare domum noi meo: tanto effuso sanguine corā me. Filius q nascef tibi: erit vir qetissimus. Faciā. n. eū requiescere ab oibus inimicis suis p circuitum ꝛ ob hanc cām pacificus vocabif. ꝛ pacē ꝛ ocium dabo in israel cunctis dieb⁹ eius. Ipe edificabit domū noi meo. ꝛ ipse erit mihi i filiū ꝛ ego ero illi i pr̄eʒ. firmaboqʒ soliū regni eius super isrl i etnū. Nūc ḡ fili mi sit dn̄s tecum ꝛ ꝓspare ꝛ edifica domū domio deo tuo. sicut locut⁹ ē de te. Detqʒ tibi dn̄s prudētiā ꝛ sensuʒ: vt regere possis isrl: ꝛ custodire legē dn̄i dei tui. Tūc. n. pficere poteris: si custodieris mādata ꝛ iudicia q̄ pcepit dn̄s moysi vt doceret isrl. Conforta re ꝛ virilit age ne timeas neqʒ paueas. Ecce ego i paupertatícula mea ppraui impēsas dom⁹ dn̄i auri talenta centū milia: ꝛ argenti mille milia talētoꝝ: eris vo ꝛ ferri non est pondus: vincif eni numerus magnitudie. Ligna ꝛ lapides p̄paraui ad vniuersa impēdia. Habes qʒ plurimos artifices. latomos ꝛ cementarios artificesqʒ lignoꝝ. ꝛ oium artiū: ad faciendū opus prudentissimos. in auro ꝛ argēto: i ere ꝛ ferro cuius nō ē numerus. Surge igif ꝛ fac. ꝛ erit dominus tecū. Precepit qʒ dauid cūctl pncipib⁹ israel: vt adiuuarēt salomonem filiū suum. cernitis inquiēs q2 dn̄s deus vr̄ vobiscū sit. ꝛ dederit vobis requiē p circuitū. ꝛ tradiderit oēs iimicos vr̄os i man⁹ vr̄as. ꝛ subiecta sit tra coram domio ꝛ corā pplo eius. Prebete igif corda vr̄a ꝛ aias vr̄as vt q̄ratl dominū deū vr̄m: ꝛ ꝯsurgite ꝛ edificate scūariū dn̄o deo: vt introducaf archa federis. ꝛ vasa dn̄o ꝯsecrata in do

mū q̄ edificat̄ nomini domini.

XXIII

IGitur dauid senex ꝛ plenus dierꝝ regē constituit salomonē filium suū sup isrl̄. ꝛ ꝯgregauit oēs p̄ncipes israel. ꝛ sacerdotes atqꝫ leuitas. Numeratiqꝫ sunt leuite a viginti ānis ꝛ supra. ꝛ inuenti sunt trigītaocto milia virorꝝ. Ex his electi sunt ꝛ distributi in ministeriū domus domini vigintiq̄ttuor milia: p̄positorꝝ autē ꝛ iudiciū sex milia. Porro q̄ttuor milia ianitores ꝛ totidē psaltes canentes domino i organis q̄ fecerat ad canēdum. ꝛ distribuit eos dauid per vices filiorꝝ leui gersō videlꝫ ꝛ caath ꝛ merari. Filij gerson: leedan ꝛ semei. Filij leedan principes: iehibel ꝛ çethan ꝛ iohel tres. Filij semei: salomith ꝛ oçibel ꝛ aran tres. Isti p̄ncipes familiarꝝ leedan. Porro filij semei: leeth ꝛ çiça ꝛ iaus ꝛ Baria. Isti filij semei quattuor. Erat aūt leeth p̄or. çiça secundus. Porro iaus ꝛ baria non habuerunt plurimos filios. ꝛ iccirco in vna familia vnaqꝫ domo cōputati sūt. Filij caath: amram ꝛ ysaar hebron ꝛ oçibel quattuor. Filij amram: aaron ꝛ moyses. Sepatusqꝫ est aaron vt ministraret i scā scōrꝝ. ipe ꝛ filij eius in sempiternū. ꝛ adoleret incēsuꝫ domino s̄m ritū suum: ac benediceret noī eius i ppetuū Moysi q̊ꝫ hoīs dei filij annumerati sunt in tribu leui. Filij moysi: gerson ꝛ eliezer. filij gersō: subuhel p̄m⁹ fuerūt āt filij eliezer. roobia p̄m⁹: et ñ erant eliezer filij alij. Porro filij roobia multiplicati sūt nimis. Filij ysaar: salomith p̄mus. Filij hebron: ieriau primus. Amarias secundus: iaçibel tertius. ihecmaan quartus. filij oçibel micha p̄mus. iesia secūdus. Filij merari: mooli et musi. Filij mooli: eleazar et cis. Mortuus ē āt eleazar. et non habuit filios sed filias: acceperūtqꝫ eas filij cis fratres earꝝ. Filij musi mooli et eder et ierimuth tres. Hi filij leui in cognationibus et familijs suis: p̄ncipes p vices et numerū capituꝫ singulorꝝ: q faciebāt opa ministerij domus domini a viginti ānis ꝛ supra. Dixit. n. dauid. Requiē dedit dominus deus israel pplo suo et habitationem irlm vsqꝫ in eternum. nec erit officij leuitarꝝ vt vltra portent tabernaculū. et oīa vasa eius ad mīstrandū Iuxta p̄cepta q̊qꝫ dauid nouissima supputabit̄ numerus filiorꝝ leui: a viginti annis et supra. et erunt sub manu filiorꝝ aaron: i cultū domus domini in vestibulis et in exedris et in loco purificationis et i sāctuario et in vniuersis opibus misterij tēpli domini. Sacerdotes autē sup panes ꝓpositiōis ꝛ ad simile sacrificium et ad lagana et Azima et sartaginem et ad torrendum et sup oē pondus atqꝫ mensurā. Leuite vo vt stent mane ad ꝯfitendū ꝛ canendū dn̄o: similiterqꝫ ad vesperā tam in oblationē holocaustorꝝ dn̄i: q̄ꝫ in sabbatis ꝛ calēdis ꝛ solēnitatibus religs: iuxta numerū ꝛ cerimonias vniuscuiusqꝫ rei iugiter corā dn̄o: ꝛ custodiāt obseruatiōes tabernaculi federis: ꝛ ritū sanctuarij: ꝛ obseruationē filiorꝝ aaron fratrū suorꝝ: vt ministrēt in domo dn̄i.

XXIIII

POrro filijs aaron he partitiōes erant. Filij aaron: nadab ꝛ abiu ꝛ eleazar ꝛ ythamar. Mortui sunt autem nadab ꝛ abiu ante p̄rem suū absqꝫ liberis: sacerdotioqꝫ fūctus est eleaçar ꝛ ythamar. Et diuisit eos dauid: idest sadoch de filijs eleaçari: ꝛ abimelech de filijs ythamar s̄m vices suas ꝛ ministerium inuentiqꝫ sunt multo plures filij eleazar in p̄ncipibus viris: q̄ꝫ filij ythamar. Diuisit autem eis h̄ est filijs Eleaçar principes per familias sedecim: et filijs Ythamar per familias: ꝛ domos suas octo. Porro diuisit vtrasqꝫ inter se ꝛ familias sortibus. Erant. n. p̄ncipes scūarij ꝛ p̄ncipes domus dei: tā de filijs eleazar q̄ꝫ de filijs ythamar. Descripsitqꝫ eos semeias filius nathanael scriba leuites: corā rege ꝛ p̄ncipibus ꝛ sadoch sacerdote ꝛ abimelech filio abiathar p̄ncipibus quoqꝫ familiarꝝ sacerdotaliū ꝛ leuitarū vnā domū q̄ ceteris p̄erat: eleaçar: ꝛ alteraꝫ domū q̄ sub se habebat ceteros: ythamar. Exiuit aūt sors p̄ma ioiarib. secūda iedeie tertia harim. quarta seorim. q̄nta melchia. sexta maimna. septima achos. octaua abia. nona iesu. decima sechenia. vndecima eliasib. duodecia iacim tredecia hoppha. deciaq̄rta isbaal. deciaquinta belga. deciasexta emmer. decimaseptima eçir. decimaoctaua aphses. decianona apheceia. vicesima eçechiel. vicesimap̄ma iachin. vicesima secunda gamul. vicesimatertia dilaiau. vicesimaquarta maçiau. He vices eorꝝ s̄m ministeria sua vt ingrediant̄ domū dei: ꝛ iuxta ritū suū sub manu aaron p̄ris eorꝝ: sicut preceperat dn̄s deus isrl̄. Porro filiorꝝ leui qui reliq fuerant d̄ filijs amrā: erat subahel: ꝛ de filijs subahel iedeia. De filijs quoqꝫ roobie: princeps iesias. Ysaaris vero filius salemoth: filiusqꝫ salemoth ianadiath: filiusqꝫ eius ieriau primus: amarias secūdus. iaçibel tertius. iechmoā q̄rtus. Fili⁹ oçibel. micha. filius micha. samir. Frat micha iesia. fili⁹qꝫ iesie çacharias. Filij merari: mooli ꝛ musi. Filius osiau: bennon. fili⁹ quoqꝫ merari: oçiau ꝛ soem ꝛ sachur ꝛ hebri. Porro mooli filius eleaçar: qui non habebat liberos. Fi/

lius vero cis ieramihel. Filij musi: mooli eder
⁊ ierimoth. Isti filij leui ſm domos familiarū
suarū. Miserunt qꝫ ⁊ ipsi sortes ꝯtra fratres su
os filios Aaron coram dauid rege ⁊ sadoch et
abimelech ⁊ ꝑncipibus familiarū sacerdotaliū
⁊ leuiticaꝝ tā maiores q̄ȝ minores: omnes sors
equaliter diuidebat. XXV

Igitur dauid ⁊ magistratus exercitus
segregauerunt i misteriū filios asaph et
heman ⁊ ydithun: qui prophetarent in
citharis ⁊ psalterijs ⁊ cymbalis: secundū nu/
merum suum: dedicato sibi officio seruientes.
De filijs asaph: zachur ⁊ ioseph ⁊ natāia ⁊ asa
rela filij asaph sub manu asaph prophetātes iux
ta regem. Porro ydithun filij ydithun: godo/
lias: sori. iesaias ⁊ sabias ⁊ mathathias: sex sub
manu patris sui ydithun: qui in cithara prophe
tabat super confitentes ⁊ laudantes dominum
Heman quoqꝫ filij heman bocciau. mathanu
ozihel: subuhel: ⁊ ierimoth. ananias: anani: eli
atha: geldelthi ⁊ romethiezer ⁊ iesbaccasa: melo
thi othir mozioth. Omnes isti filij heman vidē
tes regis in sermonibus dei vt exaltaret cornu.
Deditqꝫ deus heman filios quattuordecim ⁊ fi
lias tres. Uniuersi sub manu patris sui ad can
tandum in templo domini distributi erāt i cym
balis ⁊ psalterijs et citharis. in misteria domus
domini iuxta regem: asaph videlicet ⁊ ydithun
et heman. Fuit autem numerus eorum cū fra/
tribus suis qui erudiebant canticum domini cū
cti doctores ducenti octogintaocto. Miserūtqꝫ
sortes per vices suas ex equo. tam maior q̄ȝ mi/
nor: doctus pariter et indoctus. Egressaqꝫ est
sors ꝑma ioseph q erat de asaph: secunda godo
lie ipsi ⁊ filijs eius ⁊ fribus eius duodecim. tria
zachur filijs ⁊ fribus ei⁹ duodecim. q̄rta ysari fi
lijs et fribus ei⁹ duodeci: q̄nta nathanie filijs et
fribus eius duodeci: sexta bocciau filijs ⁊ fratri
bus eius duodecim: septima israhela filijs ⁊ fra
tribus eius duodeci. octaua ysaie filijs et fratri
bus ei⁹ duodeci. nona mathanie filijs ⁊ fratrib⁹
ei⁹ duodeci. decima semeie filijs ⁊ fribus eius
duodeciꝫ: vndecima esrahel filijs ⁊ fribus eius
duodeci. duodecima asabie filijs et fribus eius
duodeci: t'tiadecima subahel filijs ⁊ fribus eius
duodeci. q̄rtadecia mathathie filijs et frib⁹ eius
duodeciꝫ. q̄ntadecia ierimoth filijs et fratribus
eius duodeci. sextadecima ananie filijs et frib⁹
eius duodecim. septiadecia iesbocase filijs et fri
bus eius duodecim. octauadecia anam filijs et
fribus eius duodeciꝫ. nonadecia mellothi filijs
et fribus eius duodecim. vicesima eliatha filijs
⁊ fratribus eius duodeci: vicesimaprima othir
filijs ⁊ fratribus eius duodecim. vicesimasecū
da goddolathi filijs ⁊ fratribus eius duodeciꝫ.
vicesima tertia maziud filijs ⁊ fribus ei⁹ duodeci
vicesimaquarta romethiezer filijs ⁊ fratribus
eius duodecim. XXVI

Diuisiōes aūt ianitoꝝ de choritis mesel
lemia fili⁹ chore: de filijs asaph filij me
sellemie: zacharias ꝑmogenit⁹: iadihel
secūdus. zabadias tertius. iathanael q̄rtus. abi
ham q̄ntus. iohānan sextus. elioenai septimus
Filij aūt obededom. semeias ꝑmogenitus. io/
zabad secūdus. iohaa t'tius. sachar q̄rt⁹. natha/
nael q̄ntus. amihel sextus. ysachar septimus.
phollathi octauus. q2 benedixit illi dñs. Semei
aūt filio eius nati sunt filij ꝑfecti familiaꝝ suaꝝ
erant. n. viri fortissimi. Filij ergo semei: othin
⁊ raphael ⁊ obediel: sabad ⁊ frēs eius viri for/
tissimi: heliu quoqꝫ ⁊ samathias. Oēs hi de fi/
lijs obededom ipsi ⁊ filij ⁊ frēs eoꝝ fortissimi
ad ministrandū: sexagintaduo de obededom.
Porro mesellamie filij ⁊ frēs eoꝝ robustissimi
decē ⁊ octo. De hosa aūt. i. de filijs merari: se/
mri ꝑnceps. Nō. n. habuerat ꝑmogenitū ⁊ ic/
circo posuerat eū pater eius in ꝑncipē: helchias
secūdus. tabelias terti⁹. zacharias q̄rtus. Oēs
hi filij ⁊ frēs hosa tredecim. Hi diuisi sunt i ia
nitores: vt semꝑ principes custodiaꝝ sicut ⁊ frēs
eoꝝ ministraret in domo dñi. Misse sūt ergo
sortes ex equo: ⁊ paruis ⁊ magnis ꝑ familias
suas in vnamquāqꝫ portaꝝ. Cecidit ergo sors
orientalis selemie. Porro zacharie filio ei⁹ vi/
ro prudentissimo ⁊ erudito obtigit plaga septē
trionalis. Obededom vero ⁊ filijs eius ad au
strū in q̄ parte domus erat senioꝝ ꝯciliū: seph/
phima ⁊ hosa ad occidentē iuxta portaꝫ q̄ ducit
ad viā ascensionis: custodia ꝯ custodiam. Ad
orientē vero leuite sex: ⁊ ad aquilonem q̄ttuor ꝑ
diē: atqꝫ ad meridieꝫ silr̄ in die q̄ttuor: ⁊ vbi
erat ꝯciliū bini ⁊ bini. In cellulis quoqꝫ ianito
rū ad occidentē: q̄ttuor in via: biniqꝫ ꝑ cellulas
Ad septentrionē vero ⁊ meridiē: q̄terni ꝑ dies
singulos mutabanť: ⁊ ad basilicā ꝯcilij ad occi
dentē bini: habentes subiectos alios in via: bi/
niqꝫ per cellulas. Hę sunt diuisiones ianitoꝝ
filioꝝ chore ⁊ merari. Porro achias erat sup
thesauros domus dñi ⁊ vasa scōꝝ. Filij quoqꝫ
ledan filij gersonni. De ledan principes familia
rū: ledan ⁊ gersonni iehieli. Filij iehieli: zathā
⁊ iohel fratres eius sup thesauros domus dñi
amramitis ⁊ ysaaritis ⁊ hebronitis ⁊ ozihelitis
Subahel aūt filius gerson filij moysi ꝑpositus

thesauris: frater q3 eius elieçer cuius filius raa
bia: τ huius filius ysaias: τ hui⁹ filius iorā: hu
ius q3 filius çechri: τ huius fili⁹ selemith. Ipse
selemith τ frēs eius sup thesauros scōꝝ: q̄ scifi
cauit dauid rex: τ principes familiaꝝ τ tribuni
τ centuriōes τ duces exercitus: de bellis τ ma
nubiis plioꝝ: q̄ ꝯsecrauerant ad istaurationē3
τ supellectilē tēpli dñi. Hec aūt vniuersa scifi/
cauit samuel videns τ saul filius cis: τ abner fi
lius ner: τ ioab filius saruie: oēsq3 scificauerāt
ea p manū selemith τ fratrū eius. Ysaaritis ve
ro perat conenias τ filii eius ad opera forinse/
cus sup israel: ad docendū τ iudicandum eos.
Porro de hebronitis asabias τ frēs eius viri
fortissimi mille septingenti perant israeli: trās
iordanē ꝯ occidentē: in cunctis opibus dñi τ i
ministeriū regis. Hebronitaꝝ autē3 princeps
fuit ieria: sm familias τ cognationes eorum.
Quadragesimo anno regni dauid recensiti sūt
τ iuenti sunt viri fortissimi in gaçer galaad: fra
tresq3 eius robustioris etatis duo milia septin/
genti principes familiaꝝ. Preposuit autē3 eos
dauid rex rubenitis τ gadditis τ dimidie tri/
bui manasse: in omne ministeriu3 dei τ regis.

Capitulum. XXVII

Filii aūt isrl' sm numeꝝ suum pncipes
familiarū. tribuni τ cēturiones τ pre/
fecti qui ministrabant regi iux turmas
suas. ingrediētes τ egrediētes p singlos men
ses i anno: vigintiqttuor milib⁹ singuli perant
Prime turme i pmo mense ielboam perat fi/
lius çabdihel: et sub eo vigintiquattuor milia.
De filiis phares: pnceps cunctoꝝ pncipu3 in
exercitu mēse pmo. Secundi mensis habebat
turmā dudiaohites. et post se alt nomie macel /
loph q regebat pte3 exercit⁹ vigitiquattuor mi
liu3. Dux q3 turme itie in mense itio erat ba/
naias filius ioiade sacerdotis: et i diuisione sua
vigintiqttuor milia. Ipse ē banaias fortissimus
ini triginta τ sup triginta. Preerat autem tur
me ipsi⁹ amiçadab filius ei⁹. Quart⁹ mēse q̄r/
to asahel frat ioab: τ çabedias fili⁹ ei⁹ p⁹ cum:
τ i turma ei⁹ vigintiquattuor milia. Quintus
mense quinto princeps samaoth ieçerites: τ in
turma eius vigitiquattuor milia. Sextus mēse
sexto hira filius acces thecuites. τ in turma ei⁹
vigitiquattuor milia. Septim⁹ mēse septio hel
les phallonithes de filiis ephraim. et in turma
eius vigintiqttuor milia. Octau⁹ mense octauo
sobochai vsathites de stirpe çarai. et in turma
eius vigitiquattuor milia. Nonus mēse nono
abieçer anathotites de filiis iemin. et in turma
ei⁹ vigintiqttuor milia. Decimus mēse dcimo
marai et ipse nethophatites de stirpe çarai: et i
turma eius vigintiquattuor milia. Undecim⁹
mense vndecimo banaias pharathonites de fi/
liis ephraim: τ in turma eius vigintiqttuor mi
lia. Duodecimus mense duodecimo holdai ne
thophatites de stirpe gothoniel. et in turma ei⁹
vigintiquattuor milia. Porro tribubus pre/
erant i isrl'. rubenitis: dux elieçer filius çechri.
symeonitis: dux saphacias filius macha. leui/
tis: asabias filius chamuel. aaronitis: sadoch.
iuda: heliu frater dauid. ysachar: amri fili⁹ mi
chael. çabulonitis: iesmaias filius abdie nepta
litibus: ierimoth filius oçihel. filiis ephraim:
osee filius açaçiu. dimidie tribui manasse. io/
hel filius phadaie. et dimidie tribui manasse in
galaad: iaddo filius çacharie. beniamin autem
iasihel filius abner: dan vero eçrihel filius ie/
roam. Hi pncipes filioꝝ isrl'. Noluit aute3 da
uid numerare eos a viginti annis inferius: qa
dixerat dñs ut multiplicaret israel quasi stellas
celi. Joab fili⁹ saruie cepat numerare. nec cō/
pleuit: quia sup h ira dei irruerat i isrl'. et iccir/
co nūerus eoꝝ q fuerāt recēsiti nō ē relatus in
fastos regl dauid. Sup thesauros aute3 regis
fuit asmoth filius adihel. His aūt thesauris q
erāt in vrbib⁹ τ i vicis et in turrib⁹ psidebat
ionatha filius oçie. Operi autē rustico et agri/
colis q exercebant trā perat eçri filius chelub.
vinearūq3 cultoribus semeias romathites: cel/
lis autem vinariis çabdias aphonites. Nam
sup oliueta et ficeta q erant i cāpestribus. bala/
nan gederithes. Super apotecas āt olei: ioas
Porro armētis q̄ pascebant i sarona ppositus
fuit cethrai saronites. et sup boues in uallibus
saphat filius adli. sup camelos vo vbil isma/
helites. τ super asinos. iadias meronathites:
super oues q3 iaçim agaren⁹. Oēs hi pncipes
substantie regis dauid. Jonathā autē patruus
dauid ꝯsiliari⁹ vir prudens et litteratus: ipse et
iahihel filius achamoni erant cum filiis regis.
Achitophel etiam ꝯsiliari⁹ regis. et chusi ara/
chites amicus regl. P⁹ achitophel fuit ioiada
fili⁹ banaie et abiathar. Princeps aūt exerci/
tus regl erat ioab.

XXVIII

Conuocauit igif dauid oēs principes
isrl' duces tribunu3 et ppositos turma
rum qui mistrabāt regi: tribunos q3 et
cēturiōes et qui perāt substātie et possessionib⁹
regis: filiosq3 suos cum eunuchis et potētes et
robustissimos q̄sq3 in exercitu irlm. Cūq3 sur/
rexisset rex τ stetisset, ait: Audite me fratres

mei ⁊ ppl's meus. Cogitaui vt edificarē domū
in q̄ requiesceret archa federis dn̄i ⁊ scabellū pe/
dū dn̄i dei nr̄i: ⁊ ad edificandū oia preparaui.
Deus aūt dixit mihi. Nō edificabis domū noi
meo: eo q̄ sis vir bellator ⁊ sanguinē fuderis:
sed elegit dn̄s deus isrl' me de vniuersa domo
pr̄is mei vt essem rex sup isrl' in sempiternū. De
iuda.n.elegit p̄ncipes. Porro de domo iuda
domū pr̄is mei: ⁊ de filijs patris mei placuit ei
vt me eligeret regē sup cunctū isrl': s; ⁊ de filijs
meis. filios.n. mihi multos dedit dn̄s: elegit sa
lomonē filiū meū vt sederet i throno regni dn̄i
sup isrl': dixitq̄ mihi. Salomon filius tuus edi
ficabit domū meam ⁊ atria mea. Ipsū.n. elegi
mihi in filiū: ⁊ ego ero ei in patrē: ⁊ firmabo re
gnū eius vsq; in eternū: si pseuerauerit facere p̄
cepta mea ⁊ iudicia: sicut ⁊ hodie. Nunc ergo
corā vniuerso cetu isrl' audiēte deo nr̄o: custodi
te ⁊ pquirite cuncta mandata dn̄i dei nr̄i vt pos
sideatis terrā bonā: ⁊ relinquatis eā filijs vr̄is
post vos vsq; in sempiternū. Tu aūt salomon
fili mi scito deū pr̄is tui: ⁊ serui ei corde pfecto ⁊
aīo voluntario. Oia.n. corda scrutatur dn̄s: ⁊
vniuersas mentiū cogitatiōes intelligit. Si q̄si
eris eū: inuenies: si aūt dereliq̄ris eū, p̄jciet te in
eternū. Nunc ergo q2 elegit te dn̄s vt edifica/
res domū scūarij: ɔfortare ⁊ pfice. Dedit autē
dauid salomoni filio suo descriptionē porticus
⁊ templi ⁊ cellarioꝝ ⁊ cenaculi ⁊ cubiculorū in
adytis ⁊ domus ꝓpitiationis: necnō ⁊ oium q̄
cogitauerat atrioꝝ: ⁊ exedraꝝ p circuitū i the/
sauros domus dn̄i ⁊ in thesauros scōꝝ: diuisio
nūq; sacerdotaliū et leuiticaꝝ oia opera domus
dn̄i. et in vniuersa vasa ministerij templi dn̄i:
aurū in pondere p singula vasa ministerij ar/
genti quoq; pōdus ꝓ vasoꝝ et operū diuersita
te: s; et in cādelabra aurea: et ad lucernas: aurū
ꝓ mēsura vniuscuiusq; cādelabri et lucernarū
silr' et in cādelabra argētea: et i lucernas eoꝝ
ꝓ diuersitate mēsure: pondus argēti tradidit.
Aurū quoq; dedit i mēsas ꝓpositiōis ꝓ diuer
sitate mēsaꝝ: silr' et argētū in alias mēsas ar
gēteas. Ad fuscinulas quoq; et phialas et thu
ribula ex auro purissimo: et leunculos aureos
ꝓ q̄litate mēsure pōdus distribuit: i leunculū
et leunculū: silr' et in leōes argēteos diuersū
argēti pōdus separauit. Altari aūt i quo adole
baf incēsū: aurū purissimū dedit et vt ex ipo fie
ret silr'tudo q̄drige cherubin extēdentiū alas et
velantiū archā federis dn̄i. Oia inqt venerūt
scripta manu dn̄i ad me. vt intelligerem vni/
uersa opera exēplaris. Dixit quoq; dauid salo
moni filio suo. Viriliter age ⁊ ɔfortare: ⁊ fac: ne
timeas ⁊ ne paueas. Dn̄s.n. deus meus tecū
erit: ⁊ nō dimittet te nec derelinq̄t: donec pfici/
as oē op⁹ ministerij domus dn̄i. Ecce diuisiōes
sacerdotū ⁊ leuitaꝝ in oē ministeriū dom⁹ dn̄i
assistūt tibi ⁊ parati sunt: ⁊ nouerūt tā p̄ncipes
q̄ ppl's oia precepta tua.

XXIX

Locutusq; est dauid rex ad oēm ecclesi
am. Salomonē filium meū vnū elegit
dn̄s adhuc puerū ⁊ tenellū. Opus enim grāde
est: neq; eni hoī pparaf habitatio. s; deo. Ego
enim totis viribus meis preparaui ipensas do
mus dn̄i dei mei: aurum ad vasa aurea: ⁊ argē
tū: in argētea: es in enea: ferrū in ferrea: ligna
ad lignea: lapides onychinos ⁊ q̄si stibios ⁊ di
uersoꝝ coloꝝ: oēmq; p̄ciosū lapidē: ⁊ marmor
pariū abundantissime. ⁊ sup hec q̄ obtuli in do
mum dei mei de peculio meo: aurū ⁊ argentū
do in tēplum dei mei: exceptis his que pparaui
in edem sanctam: tria milia talenta auri de auro
ophir: ⁊ septē milia talentoꝝ argenti ꝓbatissi/
mi ad deaurandos parietes templi: ⁊ vbicūq;
opus est aurū de auro: ⁊ vbicūq; opus ē argen
tum de argento. Opera fiāt p manus artificū
⁊ siqs sponte offert impleat manum suā hodie:
⁊ offerat qd' voluerit dn̄o. Polliciti sunt itaq;
principes familiaꝝ ⁊ ꝓceres tribuum israel: tri
buni quoq; ⁊ centuriones ⁊ principes possessio
num regis: dederūtq; in opa domus dn̄i auri:
talenta qnq; milia ⁊ solidos decē milia: argēti
talenta decē milia: ⁊ eris talenta decē ⁊ octo mi
lia: ferri quoq; centū milia talentoꝝ: ⁊ apd' quē
cūq; inuenti sunt lapides dederūt in thesaurum
domus dn̄i p manū iehihel gersonitis. Letatusq;
est ppl's cum vota sponte ꝓmitterent: q2 cor
de toto offerebāt ea dn̄o. Sed ⁊ dauid rex leta/
tus est gaudio magno: ⁊ bn̄dixit dn̄o corā vni/
uersa multitudine: ⁊ ait. Bn̄dictus es dn̄e de⁹
isrl' patris nr̄i: ab eterno in eternū. Tua est dn̄e
magnificentia ⁊ potētia ⁊ gloria atq; victoria:
⁊ tibi laus. Cūcta.n. q̄ in celo sunt ⁊ i terra: tua
sunt. Tuū dn̄e regnū: ⁊ tu es sup oēs principes
Tue diuitie: ⁊ tua est gloria: tu dn̄aris omniū
In manu tua virt⁹: ⁊ potētia in manu tua ma/
gnitudo ⁊ imperiū oium. Nunc igif deus nr̄
ɔfitemur tibi: ⁊ laudamus nomē tuū inclytum
Quis ego ⁊ qs populus meus: vt possimus h
tibi vniuersa ꝓmittere? Tua sunt oia: ⁊ q̄ d̄ ma
nu tua accepim⁹ dedimus tibi. Peregrini.n.
sumus corā te ⁊ aduene: sicut oēs patres nostri
Dies nr̄i q̄si vmbra sup terra: ⁊ nulla est mora
Dn̄e de⁹ nr̄: ois hec copia quā parauim⁹ vt edi

ficaret domus noi scō tuo: de manu tua ē ⁊ tua
sunt oia. Scio deus meus qꝛ pbes corda ⁊ sim
plicitatē diligas: vñ ⁊ ego in simplicitate cordis
mei letus obtuli vniuersa hec: ⁊ populū tuuʒ q
hic repertus est vidi cū ingēti gaudio tibi offer
re donaria. Dñe deus abrahā ⁊ isaac ⁊ isrl̄ pa/
trū nostroꝝ custodi in eternū hanc voluntatem
cordis eoꝝ: ⁊ semp in veneratione tui mēs ista
pmaneat. Salomoni qꝫ filio meo da coꝛ perfe/
ctum: vt custodiat mādata tua ⁊ testimonia tua
⁊ cerimonias tuas: ⁊ faciat vniuersa: ⁊ edificet
edem cuius ipensas paraui. Precepit aūt da/
uid vniuerse ecclesie. Bñdicite dño deo nostro
Et bñdixit ois ecclesia dño deo patrum suoꝝ: ⁊
inclinauerunt se ⁊ adorauerunt deum: ⁊ deide
regem. Immolaueruntqꝫ victimas dño: ⁊ ob
tulerunt holocausta die sequenti: tauros mille.
arietes mille. agnos mille cū libaminibus suis
⁊ vniuerso ritu abundantissime in oēm israhe
Et comederunt ⁊ biberunt corā dño in die illo l
cum grandi leticia: ⁊ vnxerunt secūdo salomo
nem filium dauid. Vnxerūt aūt cū dño in prin
cipem ⁊ sadoch in pontificem. Seditqꝫ salomō
sup soliū dñi in regē p dauid prē suo: ⁊ cunctis
placuit: ⁊ paruit illi ois israel. Sed ⁊ vniuersi
pncipes ⁊ potentes ⁊ cuncti filij regis dauid d
derūt manū: ⁊ subiecti fuerunt salomoni regi.
Magnificauit ergo dñs salomonē sup omneʒ
israel: ⁊ dedit illi gloriā regni qualeʒ nullus ha
buit ante eum rex israel. Igit dauid filius isai
regnauit super vniuersū israel: ⁊ dies quibus
regnauit sup israel fuerunt quadraginta anni.
In hebron regnauit septem annis: ⁊ in hierl̄m
annis trigintatribus: ⁊ mortuus est in senectu
te bona plenus dierum ⁊ diuitijs ⁊ gloria ⁊ re/
gnauit salomon filius eius pro eo. Gesta autē
dauid regis priora: ⁊ nouissima scripta sunt in
libro samuel videntis: ⁊ in libro nathan pphe
te: atqꝫ in volumine gad videntis: vniuersiqꝫ
regni eius fortitudinis ⁊ tempoꝝ que trāsierūt
sub eo siue in israel siue in cūctis regnis terraꝝ
¶ Explicit Dabreiami liber primus.
Incipit Dabreiamin siue paralypomenon li/
ber secundus. Capitulum. I

Confortatus est ergo salomon filiꝰ
dauid in regno suo: ⁊ dñs erat cuʒ
eo: ⁊ magnificauit eum in excelsum
Precepitqꝫ salomon vniuerso isra
heli tribunis ⁊ centurionibus ⁊ ducibus ⁊ iudi
cibus omnis israhel et principibus familiaruʒ:
et abijt cū vniuersa multitudine in excelsum ga
baon: vbi erat tabernaculū federis dñi: quod
fecit moyses famulus dei in solitudine. Archā
autem dei adduxerat dauid de cariathiarim i lo
cum quem pparauerat ei: ⁊ vbi fixerat illi taber
naculum: hoc est in irl̄m. Altare quoqꝫ eneū qđ
fabricatus fuerat beselehel filius viri filij vr: ibi
erat corā tabnaculo dñi: qđ et requisiuit salomō
⁊ ois ecclesia. Ascēditqꝫ salomon ad altare ene
um coram tabernaculo federis dñi: ⁊ obtulit in
eo mille hostias. Ecce aūt in ipa nocte apparuit
ei deus dicens. Postula qđ vis. vt dē tibi. Di
xitqꝫ salomon deo. Tu fecisti cum dauid patre
meo miam magnam: ⁊ ꝯstituisti me regem pro
eo. Nūc ergo dñe deus impleat smo tuus quē
pollicitus es dauid patri meo. Tu enī me fecisti
regē super ppl̄m tuū multū: q taʒ inumerabilis
est qꝫ puluis terre. Da mihi sapiam ⁊ intelligē
tiam: vt ingrediar ⁊ egrediar corā populo tuo.
Quis. n. pōt hūc populū tuū digne: q tam grā/
dis: est iudicare. Dixit aūt deus ad salomonem
Qꝛ hoc magis placuit cordi tuo ⁊ nō postulasti
diuitias ⁊ substantiā ⁊ gloriaʒ: neqꝫ animas eo
rū q te oderant: sed nec dies vite plurimos: pe/
tisti aūt sapiam ⁊ sciam: vt iudicare possis popu
lum meum: sup quē cōstitui te regem: sapientia
⁊ scia data sunt tibi. Diuitias aūt ⁊ substantiam
⁊ gloriam dabo tibi. ita vt nullus in regibꝰ nec
ante te nec post te fuerit similis tui. Venit ergo
salomon ab excelso gabaon in irl̄m. coraʒ taber
naculo federis ⁊ regnauit sup isrl̄. Cōgrega/
uitqꝫ sibi currus ⁊ eqtes: ⁊ facti sunt ei mille q̄/
drigenti currus: ⁊ duodeci milia eqtum. ⁊ fecit
eos esse in vrbibus q̄drigarū ⁊ cū rege in irl̄m.
Prebuitqꝫ rex argētum ⁊ auꝝ in irl̄m q̄si lapi
des: ⁊ cedros q̄si sycomoros q̄ nascunt in cāpe
stribus multitudie magna. Adducebant aūt ei
eq de egypto ⁊ de choa a negociatoribꝰ regis: q
ibant ⁊ emebāt pcio q̄drigā equoꝝ sexcētis ar/
genteis equum centum qnq̄ginta. Similiter de
vniuersis regis ccthcorum: ⁊ a regibus syrie.
emptio celebratur. II

Dexcuit aūt salomon edificare domum
nomini dñi: ⁊ palatium sibi. Et nume/
rauit septuaginta milia viroꝝ portanti
um humeris: ⁊ octoginta milia qui cederent la
pides in mōtibus: prepositosqꝫ coruʒ tria milia
sexcentos. Misit quoqꝫ ad hirā regē tyri dicēs
Sicut egisti cum dauid patre meo. ⁊ misisti ei li
gna cedrina vt edificaret sibi domum in qua et
habitauit: sic fac mecum vt edificem domū noi
dñi dei mei vt ꝯsecrem eā: ad adolenduʒ icensū
coram illo ⁊ fumiganda aromata: ⁊ ad ppposi/
tionem panuʒ sempiternū: ⁊ ad holocustomata

mane τ vespe: sabbatis q̃z τ neomenijs: τ solē nitatibus dñi dei nr̃i in sempiternū q̃ mandata sunt israheli. Domus eni quaz edificare cupio magna est. Magnus est eni deus nr̃ sup oēs deos. Quis ḡ poterit preualē ut edificet ei di/ gnā domū: Si. n. celū et celi celoꝝ cape eū neq̃ unt q̃ntus ego sū ut possim edificare ei domuz Sed ad h̃ tm̄: ut adoleat̃ incensum corain illo. Mitte ḡ mihi virū eruditū q nouerit opari in auro τ argēto. ere τ ferro: purpura coccino τ hyacintho. τ qui sciat sculpe celaturas cum his artificib⁹ q̃s mecū habeo i iudea τ i irl'm quos preparauit dauid pr̃ meus. Sz τ ligna cedrina mitte mihi τ artheutina τ pinea de libāo. Scio .n. q̃ s̃ui tui nouerint cedere ligna de libano. Et erūt serui mei cum seruis tuis. ut parentur mihi ligna plurima. Dom⁹ eni quā cupio edi/ ficare magna est nimis et iclyta. Preterea ope rarijs qui cesuri sunt ligna seruis tuis dabo in cibaria tritici choros viginti milia. et ordei cho ros totidem: olei q̃z sata viginti milia. Dixit au tez hiram rex tyri p l'ras quas miserat salomo/ ni. Quia dilexit dñs ppl'm suum. iccirco te re/ gnare fecit sup eū. Et addidit dicens. Benedi ctus dñs de⁹ isrl' q fecit celuz τ t'raz: q dedit da/ uid regi filiū sapientem τ eruditū τ sēsatuz atq̃z prudentē: ut edificaret domuz dño. τ palatium sibi. Misi ḡ tibi virū prudentem τ sciētissimū hyram patrē meum filium mulieris de filiab⁹ dan: cuius pat̃ fuit tyrius: q nouerit operari in auro τ argēto: ere τ ferro τ marmore τ lignis in purpura q̃z τ hyacintho τ bysso τ cocci/ no: τ q sciat celare oēm sculpturā: τ adinueni/ re prudēter q̃dcūq̃z in ope necessariū ē: cū arti/ ficibus tuis τ cū artificibus dñi mei dauid pa/ tris tui. Triticū ergo τ ordeū τ oleū τ vinuz: q̃ pollicitus es dñe mi mitte seruis tuis. Nos āt cedemus ligna de libano q̃t necessaria habuer̃ τ applicabimus ea ratibus p mare i ioppe: tuū aūt erit trāsferre ea in irl'm. Numerauit igit̃ sa lomon oēs viros ꝓselitos q erāt in t'ra isrl' post dinumerationē quā dinumerauit dauid pater eius: τ inuenti sunt centū q̃nquagintatria milia τ sexcenti. Fecitq̃z ex eis septuaginta milia qui humeris onera portarent: τ octoginta milia q lapides de montibus cederent: tria aūt milia τ sexcentos ꝓpositos operū populi. III

Cepit salomon edificare domum dñi in irl'm in monte moria q demōstratus fuerat dauid patri eius: in loco quē pa rauerat dauid in area hornan iebusei. Cepit āt edificare mense secūdo: anno quarto regni sui. Et hec sunt fundamēta q̃ iecit salomon vt edi/ ficaret domū dei: longitudinis cubitos in men sura pⁱma sexaginta: latitudinis cubitos vigiti. Porticū vero āñ frontē q̃ tendebat̃ in longuz iuxta mēsurā latitudis domus: cubitoꝝ vigiti. Porro altitudo centū viginti cubitorum erat. Et deaurauit eā itrinsecus auro mundissimo. Domū q̃z maiorem texit tabulis ligneis abie/ gnis: τ laminas auri obrizi affixit per totum. Sculpsitq̃z in ea palmas: τ q̃si cathenulas se in uicem cōplectentes. Strauit quoq̃z pauimētū tēpli p̃ciosissimo marmore decore m'lto. Por ro auꝝ erat ꝓbatissimum: de cuius laminis te xit domum τ trabes eius τ postes τ parietes τ ostia celauit Cherubin in parietibus. Fecit q̃z domū sci sāctoꝝ: lōgitudinē iuxta latitudinē domus cubitoꝝ viginti: τ latitudinez similiter viginti cubitoꝝ. Et laminis aureis texit eam quasi talentis sexcentis: sed τ clauos fecit aure os: ita vt singuli claui siclos q̃nquagenos appē derent. Cenacula q̃z texit auro. Fecit etiam in domo sci sanctoꝝ cherubin duos opere statua/ rio: τ texit eos auro. Ale cherubin viginti cu/ bitis extendebant̃: ita vt vna ala haberet cubi tos q̃nq̃z τ tangeret parietē dom⁹: τ altera q̃n/ q̃z cubitos habēs alā tangeret alteri⁹ cherub. Siīiter cherub alteri⁹ ala q̃nq̃z hēbat cubitos τ tangebat parietē: τ ala eius altera q̃nq̃z cubi toꝝ: alā cherub alterius ꝯtingebat. Igitur ale vtriusq̃z cherub expanse expanse erant: τ extē debant̃ p cubitos viginti. Ipsi aūt stabant ere ctis pedibus: τ facies eoꝝ erant verse ad exte/ riorē domū. Fecit q̃z velū ex hyacintho purpu ra cocco τ bysso: τ intexuit ei cherubin. Añ fo/ res etiā templi duas colūnas: q̃ triginta τ q̃nq̃z cubitos habebāt altitudinis. Porro capita ea/ rum q̃nqz cubitoꝝ: necnō τ q̃si cathenulas in oraculo: τ supposuit eas capitibus colūnaruz. Malogranata etiā centū: q̃ cathenulis iterpo suit. Ipsas q̃z colūnas posuit in vestibulo tēpli vnam a dextris alteram a sinistris. Eam que a dextris erat vocauit iachin: τ que ad leuā voca uit booz. IIII

Fecit quoq̃z altare eneū viginti cubitoꝝ longitudinis: τ viginti cubitoꝝ latitu dinis: τ decē cubitoꝝ altitudinis. Ma re etiā eneū fusile decez cubitis a labio vsq̃z ad labiū: rotundū per circuituz. Quinq̃z cubitos habebat altitudinis: τ funiculus triginta cubi/ toꝝ ābigebat gyrū ei⁹. Similitudo quoq̃z boū erat subter illud. Et decē cubitis q̃dā extrisec⁹ celature: q̃si duob⁹ v'sib⁹ labiū mar̃ circuibāt

Boues autem erant fusiles: et ipsum mare sup duodecim boues ipositum erat: quorum tres respiciebant ad aquilonē: et alij tres ad occidentē. Porro tres alij meridiē: et tres q reliqui erant orientē: habētes mare suppositū. Posteriora aūt boū erant intrinsecus sub mari. Porro vastitas ei⁹ hēbat mēsurā palmi: et labiū illi⁹ erat q̄si labiū calicis vel repandi lilij: capiebatq̧ tria milia metretas. Fecit q̧ conchas decē et posuit qnq̧ a dextris et qnq̧ a sinistris: vt lauarent in eis oia q̄ in holocaustū oblaturi erant. Porro i mari sacerdotes lauabanť. Fecit aūt et candelabra aurea decē fm spēm quā iusserat fieri et posuit ea in tēplo: qnq̧ a dextris et qnq̧ a sinistrꝭ. Necnō et mensas decem: et posuit eas in tēplo qnq̧ a dextris et qnq̧ a sinistris. Phialas q̧ aureas centum. Fecit etiam atrium sacerdotum basilicam grandē: et ostia in Basilica que texit ere. Porro mare posuit in latere dextro ꝯ oriētē ad meridiē. Fecit aūt hyram lebetes et creagras et phialas et ꝯpleuit oē opus regis i domo dei h est colūnas duas et epistilia et capita et q̄si quedā retiacula q̄ capita tegerent sup epistylia. Malogranata q̧ q̄dringenta: et retiacula duo ita vt bini ordines malogranatorum singulis retiaculis iungerenť: q̄ ꝓtegerent epystilia: et capita colūnarum. Bases etiā fecit et ꝯchas: q̄s sup posuit basibus: mare vnū: boues q̧ duodecim sub mari: et lebetes et creagras et phyalas. Oia vasa fecit salomoni hyrā pater eius in domo dñi ex ere mundissimo. In regione iordanis fudit ea rex in argyllosa terra: iter sochot et Saredatha. Erat aūt multitudo vasorum inumerabilis: ita vt ignoraretur pondus eris. Fecitq̧ salomon oia vasa domus dei: et altare aureum et mensas: et sup eas panes ꝓpositionis. Candelabra q̧ cū lucernis suis vt lucerent ante oraculū iuxta ritum ex auro purissimo: et florentia q̄dā et lucernas et forcipes aureos. Oia de auro mundissimo facta sunt. Thimiamateria q̧ et thuribula et phialas et mortariola: ex auro purissimo. Et ostia celauit tēpli interioris. i. in scā sanctorum: et ostia templi forinsecus aurea. Sicq̧ ꝯpletū ē oē opus qđ fecit salomō in domo dñi.

V

Intulit igitur salomon oia que vouerat dauid pater suus: argētū et aurū et vniuersa vasa posuit in thesauris domus dñi. Post q̄ ꝯgregauit maiores natu isrl: et cūctos pncipes tribuū: et capita familiarum de filijs isrl in irlm: vt adducerēt archā federꝭ dñi de ciuitate dauid q̄ est in syon. Venerunt itaq̧ ad regē oēs viri isrl: in die solēni mensis septimi. Cūq̧ venissent cuncti seniorum isrl. portauerunt leuite archā. et intulerūt eā. et oem paraturā tabernaculi. Porro vasa scuarij q̄ erant in tabernaculo portauerunt sacerdotes cū leuitis. Rex aūt salomon et vniuersus cetus isrl. et oēs qui fuerūt ꝯgregati: ante archā imolabant arietes et boues absq̧ vllo numero: tanta enim erat multitudo victimarum. Et intulerunt sacerdotes archā federꝭ domini i locū suū: idest ad oraculū tēpli in scā scorum subter alas cherubin: ita vt cherubin expanderēt alas suas sup locū in quo posita erat archa. et ipsam archā tegerēt cū vectibus suis. Vectiū aūt q̄bus portabať archa qr paululū longiores erāt capita parebāt ante oraculū. Si vo q̄s paululū fuisset extrinsec⁹. eos videre non poterat. Fuit itaq̧ archa ibi vsq̧ in p̄ntem diem. Nihilq̧ erat aliud in archa nisi due tabule: quas posuerat moyses in oreb q̄n legem dedit domin⁹ filijs israel egredientibus ex egypto. Egressis autē sacerdotibus de scuario oēs eni sacerdotes q ibi potuerāt inueniri scificati fuāt: nec adhuc in illo tpe vices et ministeriorum ordo int eos diuisus erat: tā leuite q̧ cantores. idest et q sub asaph erāt. et qui sub hemā. et q sub ydithun. filij et frēs eorum vestiti byssinis. cimbalis et psalterijs et citharis ꝯcrepabant stantes ad orientalē plagā altaris et cū eis cantores centū viginti canētes tubis. Igiť cunctis pariť et tubis et voce et cimbalis et organis et diuersi generis musicorum ꝯcinētib⁹. et vocē in sublime tollentib⁹. lōge sonitus audiebať: ita vt cū dñm laudare cepissent et dicere. Cōfitemini dño q̄m bonus: q̄m in eternū mia eius. impleretur dom⁹ dei nube: nec possent sacerdotes stare et ministrare ꝓpter caliginē. Compleuerat eni gloria dñi domum dei.

VI

Tunc salomon ait. Dñs pollicitus ē vt habitaret in caligine: ego autē edificaui domū nomini eius: vt hitaret ibi i ppetuū. Et ꝯuertit rex faciem suā. et benedixit vniuerse multitudini israel. Nā ois turba stabat itenta. Et ait. Benedictus dñs de⁹ israel: q qđ locutus ē dauid pri meo: ope cōpleuit dicēs. A die q̄ eduxi ppl'm meū de terra egypti: nō elegi ciuitatē de cūctis tribub⁹ isrl vt edificaret in ea domus nomi meo. neq̧ elegi quēq̧ alium virum vt eēt dux in pplo meo israel: sed elegi irlm vt sit nomē meū in ea. et elegi dauid: vt ꝯstituerē eū sup ppl'm meū israel. Cūq̧ fuisset volūtatis dauid pris mei vt edificaret domū noi dñi ea israel. dixit dominus ad eū. Quia hec fuit voluntas tua vt edificares domum nomini meo:

bene qdem fecisti huiuscemodi habere volunta
tem: sed nõ tu edificabis mihi domũ. Verumtñ
filius tuus q egredieꝫ de lũbis tuis: ipse edifica
bit domum noĩ meo. Cõpleuit ergo dñs ſmo/
nem suũ quem locutus fuerat: ⁊ ego surrexi ꝓ
dauid patre meo ⁊ sedi super thronũ israel sicut
locutus est dñs: ⁊ edificaui domuȝ nomini dñi
dei israel: ⁊ posui in ea archã in qua est pactum
dñi qd̕ pepigit cũ filijs israel. Stetit ergo coraȝ
altare dñi ex aduerso vniuerse multitudinis is/
rael: ⁊ extendit manus suas. Siquideȝ fecerat
salomon basim eneam ⁊ posuerat eã in medio
basilice: habentẽ qnqȝ cubitos lõgitudis ⁊ qn/
qȝ latitudinis ⁊ tres cubitos altitudinis. Stetit
qȝ sup eã: ⁊ deinceps flexis genibus ꝯ vniuer
sam multitudinẽ israel: ⁊ palmis in celum leua
tis: ait. Dñe deus israel: nõ est similis tui deus
in celo ⁊ in terra: q custodis pactũ ⁊ misericor/
diã cũ seruis tuis: q ãbulant corã te in toto cor
de suo. q p̄stitisti seruo tuo dauid patri meo q̃/
cũqȝ locutus fueras eis: ⁊ q̃ ore ꝓmiseras: ope
cõplesti: sicut ⁊ p̄sens tẽpus ꝓbat. Nunc ergo
dñe deus israel iple seruo tuo patri meo dauid
q̃cunqȝ locutus es: dicẽs. Nõ deficiet ex te vir
corã me q sedeat sup thronũ israel: ita tñ si custo
dierint filij tui vias meas: ⁊ ãbulauerint i lege
mea: sicut ⁊ tu ambulasti corã me. Et nunc dñe
deus isrl̕ firmeꝫ sermo tuus: quẽ locutus es ser
uo tuo dauid. Ergo ne credibile est: vt habitet
deus cũ hõibus sup terrã? Si celuȝ ⁊ celi celoꝝ
nõ te capiunt: quãto magis domus ista quã edi
ficaui. Sed ad h̄ tm̃ facta est: vt respicias oratio
nẽ serui tui ⁊ obsecrationẽ eius dñe deus meꝰ:
⁊ audias preces quas fundit famulus tuus co/
ram te: vt aperias oculos tuos sup domũ istaȝ
diebus ac noctibus sup locuȝ in q̃ pollicitus es
vt inuoceꝫ nomen tuũ ⁊ exaudires orationem
quã seruus tuus orat in eo: exaudi p̄ces famu
li tui: ⁊ populi tui israel. Quicũqȝ orauerit i lo
co isto: exaudi de habitaculo tuo: idest de celis:
⁊ ꝓpiciare. Si peccauerit qspiã in ꝓximũ suũ
⁊ iurare ꝯ cuȝ paratus venerit: seqȝ maledicto
cõstrinxerit corã altare in domo ista: tu audies
de celo: ⁊ facies iudiciũ seruoꝝ tuoꝝ: ita vt red
das iniq̃ viã suã in caput ꝓpriũ: ⁊ vlciscaris iu
stum retribuens ei ſm iusticiã suã. Si supatus
fuerit populus tuus isrl̕ ab inimicis: peccabũt
eni tibi: ⁊ ꝯuersi egerint pniaȝ: ⁊ obsecrauerit
nomẽ tuũ: ⁊ fuerint deprecati te in loco isto: tu
exaudies de celo: ⁊ ꝓpitiare pctõ populi tui isrl̕
⁊ reduc eos in terrã quã dedisti eis ⁊ patribus
eoꝝ. Si clauso celo pluuia nõ fluxerit ꝓpt pctã
populi tui: ⁊ dep̄cati te fuerint in loco isto ⁊ con
fessi noĩ tuo: ⁊ ꝯuersi a pctis suis cũ eos affixe
ris: exaudi de celo dñe: ⁊ dimitte pctã ſuis tuis
⁊ populi tui isrl̕: ⁊ doce eos viã bonã: ꝑ quã in
grediãꝫ: ⁊ da pluuiã terre quã dedisti pplo tuo
ad possidendũ. Fames si orta fuerit in terra: ⁊
pestiẽtia erugo ⁊ aurugo ⁊ locusta ⁊ brucus: ⁊
hostes vastatis regionibus portas obsederint
ciuitatis: oisqȝ plaga ⁊ infirmitas p̄sserit: sigs
de populo tuo isrl̕ fuerit dep̄catus: cognoscens
plagã ⁊ infirmitatẽ suã: ⁊ expãderit manus su
as in domo hac: tu exaudies de celo de sublimi
.i. habitaculo tuo: ⁊ ꝓpitiare: ⁊ redde vnicuiqȝ
ſm vias suas quas nosti eũ habere i corde suo
Tu .n. solus nosti corda filioꝝ hoiuȝ: vt time/
ant te ⁊ ãbulent in vijs tuis: cunctis diebus q
bus viuunt sup faciẽ terre quã dedisti patribꝰ
nostris. Externũ q̊ȝ qui non est de populo tuo
isrl̕: si venerit de terra longinqua ꝓpter nomẽ
tuũ magnũ ⁊ ꝓpter manum tuã robustã: ⁊ bra
chiũ tuum extentũ: ⁊ adorauerit in loco isto: tu
exaudies de celo firmissimo habitaculo tuo: ⁊
facies cuncta ꝓ qbus iuocauerit te ille pegrinꝰ
vt sciant oẽs populi terre nomẽ tuũ: ⁊ timeant
te sicut populus tuus isrl̕: ⁊ cognoscant q2 no/
men tuũ inuocatũ est sup domum hanc: quam
edificaui noĩ tuo. Si egressus fuerit popl̕s tuꝰ
ad bellũ ꝯ aduersarios suos ꝑ viã in qua mise
ris eos: adorabunt te ꝯtra viã in qua ciuitas h̄
est quã elegisti: ⁊ domus quã edificaui noĩ tuo:
vt exaudias de celo preces eoꝝ ⁊ obsecrationeȝ
⁊ vlciscaris. Si aũt peccauerit tibi. neqȝ .n. est
hõ q non peccet: ⁊ iratus fueris eis: ⁊ tradide/
ris hostibus: ⁊ captiuos duxerint eos in terraȝ
longinquã vel certe q̃ iuxta est: ⁊ ꝯuersi i corde
suo in terra ad quã captiui ducti fuerant egerit
pniam: ⁊ dep̄cati te fuerint in terra captiuitatis
sue dicentes: peccauimus: iniq̃ fecimus: iniuste
egimus et reuersi fuerit ad te in toto corde suo
et in tota aia sua in terra captiuitatis sue ad quã
ducti sunt: adorabunt te ꝯ viam terre sue: quaȝ
dedisti patribus eoꝝ: et vrbis quam elegisti: et
domus quã edificaui noĩ tuo: vt exaudias de ce
lo hoc est de firmo habitaculo tuo preces eoꝝ:
⁊ facias iudiciuȝ: et dimittas populo tuo q̃muis
pctõri. Tu es .n. deus meus. Aperiantꝫ queso
oculi tui: et aures tue intente sint ad orationẽ
que fit in loco isto. Nunc igitur ꝯsurge dñe de
us in requiem tuam: tu et archa fortitudis tue
Sacerdotes tui dñe deus induantꝫ salutem: et
sancti tui letentur in bonis. Dñe deus meus
ne auerteris faciẽ xp̄i tui. Memẽto misericordiaꝝ

dauid serui tui.

VII

C Vmqꝫ complesset salomon fundens p̄ces. ignis descendit de celo. ⁊ deuorauit holocausta ⁊ victimas. et maiestas domini impleuit domuꝫ: nec poterant sacerdotes igredi templum domini eo ꝙ implesset maiestas domini templū. Sed ⁊ omnes filij israel videbūt descendentē ignē. ⁊ gloriā dn̄i super domū. ⁊ corruentes ꝓni in terrā sup pauimentū stratū lapide adorauerunt ⁊ laudauerunt dominū qm̄ bonus. qm̄ in secula misericordia ei⁹ Rex aūt ⁊ oīs ppl's imolabant victimas coraꝫ domino. Mactauit igiť rex salomō hostias boum vigintiduo milia: arietū centū viginti milia. Et dedicauit domū dei rex ⁊ vniuersus populus. Sacerdotes aūt stabāt i officijs suis. ⁊ leuite in organis carminuꝫ dn̄i. que fecit dauid rex ad laudandū dn̄m. qm̄ bonus. qm̄ in eternū mia eius. hymnos dauid canētes p manus suas. Porro sacerdotes canebāt tubis añ eos. cūctusqꝫ israel stabat. Sanctificauit q̊ꝫ salomon mediū atrij ante templū dn̄i. Obtulerat eni ibi holocausta ⁊ adipes pacificoꝝ. q2 altare eneuꝫ qđ fecerat nō poterat sustinere holocausta ⁊ sacrificia ⁊ adipes pacificoꝝ. Fecit ĝ salomon solēnitatē in tpe illo septē dieb⁹ ⁊ oīs israel cū eo. ecclesia magna valde. ab itroitu emath vsqꝫ ad torrentē egypti. Feciťqꝫ die octauo collectaꝫ eo ꝙ dedicasset altare septem diebus. ⁊ solēnitatē celebrasset diebus septeꝫ. Igiť in die vicesimo tertio mensis septimi dimisit populos ad tabernacula sua. letantes atqꝫ gaudentes sup bono qđ fecerat dominus dauid ⁊ salomoni ⁊ isrl' populo suo. Compleuitqꝫ salomon domū domini. ⁊ domū regis ⁊ oīa que disposuerat in corde suo vt faceret in domo dn̄i. ⁊ in domo sua ⁊ ꝓsperat⁹ ē. Apparuit aūt ei dominus nocte. ⁊ aiť Audiui orationē tuā. ⁊ elegi locū istū mihi i domū sacrificij. Si clausero celū ⁊ pluuia non fluxerit ⁊ mādauero ⁊ p̄cepero locuste vt deuoret terrā ⁊ misero pestilentiā in populū meū: conuersus aūt ppl's me⁹ sup quos inuocatū est nomen meū dep̄catus me fuerit. ⁊ exq̄sierit facieꝫ meā. ⁊ egerit penitentiā a vijs suis pessimis. ⁊ ego exaudiā de celo. ⁊ ꝓpiti⁹ ero pctis eoꝝ. ⁊ sanabo terrā eoꝝ. Oculi q̊ꝫ mei erūt aperti. ⁊ aures mee erecte. ad orationē ei⁹ q in loco isto orauerit. Elegi eni ⁊ sanctificaui locū istū. vt sit nomē meū ibi in sempiternū ⁊ pmaneāt oculi mei ⁊ cor meū ibi cūctis dieb⁹. Tu q̊ꝫ si ambulaueris corā me sicut ambulauit dauid pr̄ tu⁹. ⁊ feceris iuxta oīa q̄ p̄cepi tibi: ⁊ iusticias meas iudiciaqꝫ seruaueris. suscitabo thronū regni tui. sicut pollicit⁹ sū dauid pr̄i tuo dicēs. Nō auferet de stirpe tua vir. q nō sit p̄nceps i isrl'. Si autē auersi fueritis. ⁊ dereliq̄ritis iusticias meas et p̄cepta mea q̄ ꝓposui vobis. ⁊ abeūtes seruieritis dijs alienis. ⁊ adoraueritis eos: euellā vos de terra mea quā dedi vobis. ⁊ domū hāc quaꝫ edificaui noī meo ꝓijciā a facie mea: ⁊ tradā eā in parabolā ⁊ in exemplū cūctis ppl'is. ⁊ dom⁹ ista erit in ꝓuerbiū vniuersis trāseūtibus. ⁊ dicēt stupentes. Quare fecit dn̄s sic terre huic ⁊ domui huic. Respōdebūtqꝫ. Quia dereliq̄rūt dn̄m deū patꝝ suoꝝ q eduxit eos de terra egypti. ⁊ app̄hēderūt deos alienos ⁊ adorauerunt eos ⁊ coluerūt: iccirco venerūt sup eos vniuersa hec mala.

VIII

E Xpletis aūt viginti annis postq̄ꝫ edificauit salomon domū domini ⁊ domum suam. ciuitates quas dederat hiram salomoni edificauit ⁊ habitare ibi fecit filios israel. Abijt q̊ꝫ in emath suba. ⁊ obtinuit eā ⁊ edificauit palmiram i deserto. ⁊ alias ciuitates munitissimas edificauit in emath. Extruxitqꝫ bethoron superiorem. ⁊ bethoron inferiorem. ciuitates muratas. habentes portas ⁊ vectes et seras. Balaath etiā ⁊ oēs vrbes firmissimas q̄ fuerunt salomonis cūctasqꝫ vrbes quadrigaꝝ. ⁊ vrbes equitū. Oia q̄cūqꝫ voluit fecit rex salomon atqꝫ disposuit: edificauit in irl'm ⁊ in libano ⁊ in vniuersa terra ptātis sue. Oēm populū q derelictus fuerat de etheis ⁊ ammoreis ⁊ phereꝫeis ⁊ eueis ⁊ iebuseis qui nō erant đ stirpe israel. de filijs eoꝝ ⁊ de posteris quos nō interfecerāt filij israel: subiugauit salomō i tributarios vsqꝫ in diē hanc. Porro de filijs israel nō posuit vt seruirēt opib⁹ regis. Ipi eni erāt viri bellatores ⁊ duces p̄mi. ⁊ p̄ncipes quadrigarū ⁊ eqtū ei⁹. Oēs aūt p̄ncipes exercit⁹ regi salomonis fuerūt ducēti quinquaginta q erudiebāt ppl'm. Filiā vero pharaonis trāstulit de ciuitate dauid in domū quam edificauerat ei. Dixit eni rex. Nō habitabit vxor mea in domo dauid regis israel. eo ꝙ sanctificata sit: q2 ingressa ē in eā archa dn̄i. Tūc obtulit salomō holocausta dn̄o sup altare dn̄i qđ extruxerat ante porticū. vt p singulos dies offerreť in eo iuxť p̄ceptū moysi in sabbatis ⁊ in calendis ⁊ i festi' diebus ter p annū: idest i solēnitate aꝫimoꝝ ⁊ solēnitate ebdomadaꝝ. ⁊ i solēnitate tabernaculoꝝ. Et ꝯstituit iuxta dispositionē dauid pr̄is sui officia sacerdotū in ministerijs suis ⁊ leuitas in ordine suo: vt laudarēt ⁊ ministrarēt corā sacerdo-

tibus iuxta ritū vniuscuiusqꝫ diei: ⁊ ianitores in diuisionibus suis p portā ⁊ portā. Sic. n. pceperat dauid homo dei. Nec ptergressi sūt ð mādatis regis tā sacerdotes q̃ leuite ex oibus que pcepat. Et in custodijs thesauroꝝ oēs impensas ppatas habuit salomon: ex eo die q̃ fūdauit domū dñi vsqꝫ in diē quo pfecit eā. Tunc abijt salomon in asiongaber: ⁊ in hailath ⁊ oram maris rubri q̄ est in tra edom. Misit ergo ei hiraz p manus seruoꝝ suoꝝ naues ⁊ nautas gnaros maris: ⁊ abierunt cum seruis salomōis i ophir Tuleruntqꝫ inde q̄dringenta qnq̄ginta talēta auri ⁊ attulerūt ad regem salomonem. IX

Regina q̃ʒ saba cum audisset famā salomonis: venit vt temptaret eum in enigmatibus in irl'm: cū magnis opibus ⁊ camelis q portabant aromata ⁊ auri plurimum gēmasqꝫ pciosas. Cumqꝫ venisset ad salomonē locuta ē ei q̄cūqꝫ erant in corde suo. Et expofuit ei salomon oia q̄ pposuerat: nec quicq̃ fuit qð nō pspicuum ei fecerit. Que postq̃ vidit sapientiam. s. salomonis: ⁊ domum quā edificauerat: necnō ⁊ cibaria mense eius ⁊ habitacula seruoꝝ. ⁊ officia ministroꝝ eius ⁊ vestimēta eorū picernas quoqꝫ ⁊ vestes eoꝝ: ⁊ victimas q̃s imolabat in domo dñi: non erat p̄ stupore vltra in ea spūs. Dixitqꝫ ad regē. Uerus est sermo quē audierā in tra mea. de virtutibus ⁊ sapientia tua. Nō credebā narrātibus: donec ipsa venissem ⁊ vidissent oculi mei: ⁊ pbassem vix medietatem sapie tue mihi fuisse narratam. Uicisti famā ꝟtutibus tuis. Beati viri tui ⁊ bti serui tui: hi qui assistunt corā te omni tpe et audiūt sapiam tuam. Sit dñs deus tuus bñdictus: qui voluit te ordinare sup thronū suū regem dñi dei tui. Qr diligit deus israel: ⁊ vult seruare eum i etnū iccirco posuit te sup eū regē: vt facias iudicia atqꝫ iusticiā. Dedit aūt regi centū viginti talenta auri ⁊ aromata multa nimis ⁊ gemmas p̄ciosissimas. Non fuerunt aromata talia: vt hec q̄ dedit regina saba regi salomoni. Sed ⁊ serui hiram cum seruis salomōis attulerūt aurum de ophir ⁊ ligna thina. ⁊ gēmas pciosissimas. De qbus fecit rex de lignis. s. thinis gradus in domo dñi: ⁊ in domo regia. citharas quoqꝫ ⁊ psalteria cātoribus. Nūq̃ visa sūt in tra iuda ligna talia. Rex aūt salomon dedit regine saba cuncta q̄ voluit ⁊ q̄ postulauit: ⁊ multo plura q̃ attulerat ad eum. Que reuersa abijt in terrā suā cum seruis suis. Erat aūt pondus auri qð afferebat salomoni p singulos ānos sexcēta sexagintasex talenta auri. excepta ea summa quam legati diuersaꝝ gentiū ⁊ negociatores afferre consueuerant. oēsqꝫ reges arabie ⁊ satrape terraꝝ q cōportabant auꝝ ⁊ argentū salomoni. Fecit igit rex salomō ducētas hastas aureas. de sūma sexcentoꝝ aureoꝝ. q i singulis hastis expendebāt Trecenta q̃ʒ scuta aurea trecentoꝝ aureoꝝ: qbus tegebant singula scuta. Posuitqꝫ ea rex i armamentario qð erat cōsitū nemore. Fecit q̃ʒ rex soliū eburneū grande. ⁊ vestiuit illud auro mūdissimo. Sex q̃ʒ gradus quibus ascendebatur ad soliū. ⁊ scabellū aureum. ⁊ brachiola duo altrinsecus. ⁊ duos leones stantes iuxta brachiola. sed ⁊ alios duodecim leunculas stantes super sex gradus ex vtraqꝫ parte. Nō fuit tale solium in vniuersis regnis. Omnia q̃ʒ vasa cōuiuij regis erant aurea. ⁊ vasa domus saltus libani ex auro purissimo. Argentū eni in dieb⁹ illis p nihilo reputabat. Siqdem naues regis ibant in tharsis cuʒ s̄uis hiram semel in annis trib⁹ ⁊ deferebant inde auꝝ ⁊ argētū ⁊ ebur et simias ⁊ pauos. Magnificat⁹ ē igit salomō super oēs reges terre: p diuitijs ⁊ gloria. Oēsqꝫ reges terraꝝ desiderabāt videre faciē salomonis. vt audirēt sapientiā quā dederat de⁹ i corde ei⁹. Et deferebāt ei munera. vasa argētea ⁊ aurea. ⁊ vestes ⁊ arma ⁊ aromata equos ⁊ mulos p singulos annos. Habuit q̃ʒ salomō quadraginta milia equoꝝ i stabulis. ⁊ curruū eqtū q̃ʒ duodeci milia. Cōstituitqꝫ eos i vrbib⁹ quadrigaꝝ. et vbi erat rex i irl'm. Exercuit etiā potestatē sup cūctos reges a flumine eufrate vsqꝫ ad terrā philistinoꝝ et vsqꝫ ad terminos egypti. Tātāqꝫ copiā pbuit argēti i irl'm quasi lapidū. et cedroꝝ tantā multitudinē velut sycomorū q̄ gignunt i cāpestrib⁹. Adducebant aūt ei eq de egypto: cūctisqꝫ regionib⁹. Reliqua aūt opa salomonis p̄oꝝ et nouissimoꝝ scripta sunt in ꝟbis nathā pphe. et in libris abie sylonitis in visiōe q̃ʒ addo vidētis ꝯ hieroboā filiū nabath. Regnauit aūt salomō i irl'm sup oēm israel q̄draginta annis. Dormiuitqꝫ cū p̄ribus suis: et sepelierūt eū in ciuitate dauid: regnauitqꝫ roboā fili⁹ ei⁹ p eo. X

Profect⁹ est aūt roboā i sychem. Illuc eni cūctus israel conuenerat. vt constituerent eū regem. Qð cū audisset hieroboā fili⁹ nabath q erat in egypto: fugerat q̄ppe illuc ante salomonē: statim reuersus ē. Uocaueruntqꝫ eū et venit cū vniuersa israel. et locuti sūt ad roboam dicētes. Pater tu⁹ durissimo iugo nos p̄ssit tu leuiora ipera p̄re tuo qui nobis iposuit graue seruitutē. et paululū de one

re ſubleua. vt ſeruiamus tibi. Qui ait. Poſt tres dies reuertimini ad me. Cūq3 abiiſſet populus iniit conſiliū cū ſenib⁹ q ſteterāt corā pre ei⁹ ſalomōe dū adhuc viueret dicēs. Quid datis cōſilij vt rńdeam pplo. Qui dixerūt ei. Si placueris pplo huic et lenieris eos verbis clemētib⁹ ſeruiēt tibi oi tpe. At ille reliqt cōſilium ſenū. et cū iuuenibus tractare cepit q cū eo nutriti fuerāt. et erant in comitatu illius. Dixitq3 ad eos. Quid vobis videt̄. vel rńdere qd debeo populo huic q dixit mihi. ſubleua iugū qd̄ īpoſuit nobis pr̄ tuus. At illi rńderūt vt iuuenes ⁊ nutriti cū eo in delitijs: atq3 dixerūt. Sic loqris populo q dixit tibi. pr̄ tuus aggrauauit iugum nr̄m. tu ſubleua. ⁊ ſic rńdebis ei. Minimꝰ digitus me⁹ groſſior ē lūbis pr̄is mei. Pat me⁹ īpoſuit vobis graue iugū. ⁊ ego mai⁹ pondus apponā. Pat meus cecidit vos flagellis: ego vero cedā vos ſcorpionibus. Venit ḡ hieroboā ⁊ vniuerſus ppl's ad roboā die tertio: ſicut ꝑceꝑat eis. Rńditq3 rex dura. derelicto ꝯſilio ſenioꝝ: locutuſq3 ē iuxta iuuenū volūtatem. Pat meus graue vobis īpoſuit iugū3. qd̄ ego grauius faciā. Pater me⁹ cecidit vos flagellis ego vero cedā vos ſcorpiōib⁹. Et non acqeuit ppl'i ꝓcib⁹. Erat eni volūtatis dei. vt cōpleret̄ ſermo eius quē locut⁹ fuerat ꝑ manū abie ſylonitis ad hieroboā filiū nabath. Populus autē vniuerſus rege durioꝛa dicēte: ſic locutus ē ad eū. Nō ē nobis ꝑs in dauid: neq3 hereditas i filio iſai. Reuertere in tabernacula tua iſrael. Tu autem paſce domū tuam dauid. Et abijt iſrael in tabernacula ſua. Super filios aūt iſrael q habitabant in ciuitatibus iuda regnauit roboam. Miſitq3 rex roboam aduram qui p̄erat tributis. ⁊ lapidauerūt eum filij iſrael ⁊ mortuus ē. Porro rex roboam currū feſtinauit aſcēdere. ⁊ fugit in irl'm. Receſſitq3 iſrael a domo dauid: vſq3 ad diē hāc.

XI

Venit autem roboam in irl'm. ⁊ cōuocauit vniuerſam domum iuda ⁊ beniamin centum octoginta milia electorum atq3 bellantiu3: vt dimicaret contra iſrael ⁊ cōuerteret ad ſe regnū ſuum. Factuſq3 eſt ſermo domini ad ſemeiam hominē dei dicens. Loquere ad roboam filium ſalomonis regem iuda et ad vniuerſum iſrael. qui eſt in iuda ⁊ beniamin. Hec dicit dominus. Non aſcendetis neq3 pugnabitis contra fratres veſtros: reuertat̄ vnuſquiſq3 in domum ſuam: quia mea hoc geſtū eſt voluntate. Qui cum audiſſent ſermonem domini. reuerſi ſunt: nec perrexerunt contra hieroboam. Habitauit autem roboam in irl'm. et edificauit ciuitates muratas in iuda: extruxitq3 bethleem ⁊ ethan ⁊ thecue. bethſur q̄3 ⁊ ſocco ⁊ odollam. necnon ⁊ geth ⁊ mareſa ⁊ ziph: ſed ⁊ aduram ⁊ lachis ⁊ aſecha: ſara quoq3 ⁊ abialon ⁊ hebron que erant in iuda ⁊ beniamin ciuitates munitiſſimas. Cūq3 clauſiſſet eas muris poſuit in eis principes ciboꝛūq3 hoꝛrea. hoc eſt olei ⁊ vini. Sed ⁊ in ſingulis vrbibus fecit armamentaria ſcutoꝛum. ⁊ haſtarum: firmauitq3 eas ſumma diligentia: ⁊ imperauit ſuper iudam ⁊ beniamin. Sacerdotes autem ⁊ leuite q erant in vniuerſo iſrael. venerūt ad eum de cūctis ſedib⁹ ſuis: relinquentes ſuburbana ⁊ poſſeſſiones ſuas. ⁊ tranſeuntes ad iudam ⁊ irl'm eo ꝙ abieciſſet eos hieroboa3 ⁊ poſteri eius. ne ſacerdotio domini fungerent̄: qui conſtituit ſibi ſacerdotes excelſoꝝ ⁊ demonioꝝ. vituloꝛūq3 quos fecerat. Sed ⁊ de cūctis tribubus iſrael quicūq3 dederant coꝛ ſuum vt quererent dominū deū iſrael. venerūt in irl'm ad imolandū victimas ſuas coꝛam dn̄o deo patrū ſuoꝝ. ⁊ roboꝛauerūt regnū iuda. ⁊ confirmauerūt roboā filiū ſalomonis ꝑ tres ānos. Ambulauerūt. n. vt vijs dauid ⁊ ſalomōis ānis tm̄ trib⁹. Duxit autem roboam vxoꝛē: maalath filiā hierimuth filij dauid. abiail q̄3 filiam heliab filij iſai. q̄ peperit ei filios: ieos ⁊ ſommoꝛiā ⁊ zoom. Poſt hanc quoq3 accepit maacham filiam abſalon: q̄ peperit ei abia ⁊ abi ⁊ ziza ⁊ ſalomith. Amauit autem roboa3 maacham filiam abſalon. ſuper omnes vxoꝛes ſuas ⁊ concubinas. Nam vxores decem ⁊ octo duxerat: concubinas aūt ſexaginta. ⁊ genuit viginti octo filios ⁊ ſexaginta filias. Conſtituit vero in capite abiam filiū maacha ducē ſup omnes fratres ſuos: ip̄m enim regem facere cogitabat quia ſapientioꝛ fuit ⁊ potentioꝛ ſup oēs filios eius. ⁊ in cunctis finibus iuda ⁊ beniamin ⁊ in vniuerſis ciuitatibus muratis. Prebuitq3 eis eſcas plurimas. ⁊ mltas petiuit vxoꝛes.

XII

Cumq3 roboratum fuiſſet regnum roboam ⁊ confoꝛtatū: dereliqt legē domini ⁊ oīs iſrael cū eo. Anno aūt qnto regni roboā. aſcendit ſeſac rex egypti in irl'm. qꝛ peccauerāt domino: cū mille ducētis curribus ⁊ ſexaginta milibus eqtū. Nec erat numerus vulgi qd̄ venerat cum eo ex egypto lybies. ſ. ⁊ trogodyte ⁊ ethiopes cepitq3 ciuitates mūitiſſimas in iuda. ⁊ venit vſq3 in irl'm. Semeias autem ꝓpheta ingreſſus eſt ad roboā ⁊ principes iuda: qui congregati fuerant in irl'm fugiē

tes sesac. dixitq; ad eos. Hec dicit dñs. Vos reliquistis me. et ego reliqui vos in manu sesac. Consternatiq; principes israel et rex dixerunt. Iustus est dñs. Cūq; vidisset dñs q humiliati essent: factus est sermo dñi ad semeiam dicens. Quia humiliati sunt non disperdam eos: daboq; eis paurillum auxilij et non stillabit furor meus super irl'm per manū sesac. Veruntñ seruient ei. vt sciant distantiā seruitutis mee et seruitutis regni terrarum: Recessit itaq; sesac rex egypti ab irl'm sublatis thesauris domus dñi et domus regis: oia q; secum tulit: et clypeos aureos quos fecerat salomon: pro quibus fecit rex eneos: et tradidit illos principibus scutariorum q custodiebant vestibulum palatij. Cūq; introiret rex domum dei: veniebant scutarij et tollebant eos. iterūq; referebant eos ad armentarium suū. Veruntamen quia humiliati sunt: auersa est ab eis ira domini: nec deleti sunt penitus. Siquidem et in iuda inuēta sunt opera bona. Cōfortatus ē ergo rex roboā in irl'm: atq; regnauit. Quadraginta aūt et vnius anni erat cū regnare cepisset et decem et octo ānis regnauit in irl'm vrbe quā elegit dñs: vt cōfirmaret nomen suū ibi: de cunctis tribubus israel. Nomen autem matris ei9 naama āmanites. Fecitq; malum. et non preparauit cor suū vt quereret dñm. Opera vero roboam prima et nouissima: scripta sūt in libris semeie pphete et addo videntis: et diligenter exposita. Pugnaueruntq; aduersum se roboam et hieroboam cunctis diebus. Et dormiuit roboam cum pribus suis. sepultusq; est in ciuitate dauid: et regnauit abia fili9 ei9 p eo. XIII.

Anno decimooctauo regis hieroboam regnauit abia sup iudā. Tribus ānis regnauit in irl'm. Nomēq; matris ei9 michaia: filia vriel de gabaa: et erat bellum inter abia et hieroboam. Cumq; iniisset abia certamen: et haberet bellicosissimos viros: et electorū qdraginta milia. hieroboam construxit e9 aciē octoginta milia virorū: q et ipsi electi erāt et ad bella fortissimi. Stetit ergo abia super montem semeron: q erat in ephraim. et ait. Audi hieroboā et omnis israel. Nū ignoratis q dñs deus israel dederit regnū dauid super israel i sempiternū ipsi et filijs ei9 in pactū salis. Et surrexit hieroboā fili9 nabath seruus salomōis filij dauid. et rebellauit cōtra dñm suū. Congregatiq; sunt ad eum viri vanissimi et filij belial. et pualuerūt ptra roboam filium salomōis. Porro roboam erat rudis et corde pauido nec potuit resistere eis. Nūc ergo vos dicitis q resistere possitis regno dñi qd possidet p filios dauid. Habetisq; grandē populi multitudinem: atq; viros aureos quos fecit vobis hieroboā in deos. Et eiecistis sacerdotes dñi filios aarō atq; leuitas. et fecistis vobis sacerdotes sicut oēs populi terrarū. Quicūq; venerit et initiauerit manū suam in thauro i bob9 et in arietib9 septē: fit sacerdos eorū q non sunt dij. Noster aūt dñs de9 ē: quē nō relinquim9. Sacerdotesq; ministrāt dño de filijs aarō et leuite sūt in ordine suo: holocausta q; offerūt dño p singulos dies. mane et vespere. et thymiama iuxta legis pcepta cōfectū. et pponunt panes in mēsa mūdissima. Estq; apud nos cādelabrū aureū et lucerna ei9: vt accendāt semp ad vesperā. Nos qppe custodimus pcepta domini dei nostri: quā vos reliquistis. Ergo in exercitu nro dux de9 ē. et sacerdotes ei9 q clangūt tubis et resonāt ptra vos. Filij israel nolite pugnare ptra dñm deū patrū vrorū: q: nō vobis expedit. Hec illo loquēte: hieroboā retro moliebat insidias. Cūq; ex aduerso ostium staret ignorantē iudā. suo ambiebat exercitu. Respiciensq; iudas vidit instare bellū ex aduerso et post tergū. et clamauit ad dñm. ac sacerdotes tubis canere ceperunt: oesq; viri iuda vociferati sunt. Et ecce illis clamantibus. perterruit de9 hieroboā et oēm israel q stabat ex aduerso abia et iuda: fugeruntq; filij israel iudam. et tradidit eos deus in manu eorū. Percussit ḡ eos abia et populus ei9 plaga magna. et corruerūt vulnerati ex israel qnquaginta milia virorū fortium. Humiliatiq; sunt filij israel in tpe illo. et vehementissime cōfortati filij iuda: eo q sperassent in dño deo patrū suorū. Persecut9 ē aūt abia fugientē hieroboā. et cepit ciuitates ei9. bethel et filias ei9 et hiesana cū filiabus suis. effron q; et filias ei9. Nec valuit vltra resistere hieroboam i dieb9 abia. Quē pcussit dñs et mortu9 ē. Igitur abia cōfortato iperio suo. accepit vxores quattuordecim: pcreauitq; viginti duos filios. et sedecim filias. Reliqua aūt sermonū abia viarūq; et operū eius: scripta sūt diligētissime i libro addo pphete. XIIII

Dormiuit aūt abia cum patribus suis. et sepelierūt eum in ciuitate dauid. Regnauitq; asa filius eius p eo. In cui9 diebus quieuit terra annis decem. Fecit ergo asa qd bonū et placitū erat in cōspectu dei sui. et subuertit altaria pegrini cultus. et excelsa et confregit statuas lucosq; succidit. et pcepit iude vt quereret dñm deū patrū suorū. et faceret legem. et vniuersa mandata. Et abstulit de cunctis v?

bibus iuda. aras et phana. et regnauit in pace
Edificauit qꝫ vrbes munitas in iuda qꝛ quietꝰ
erat et nulla temporibus eius bella surrexerat
pacē dn̄o largiente. Dixit aūt iude. Edificemꝰ
ciuitates istas. et vallemꝰ muris. et roboremꝰ
turribus et portis et seris. donec a bellis qui/
eta sūt oīa: eo q̄ quesierimꝰ dn̄m deū patꝝ nr̄o/
rū et dederit nobis pacē p gyꝝ. Edificauerunt
igit̄. et nullū in extruendo impedimentum fuit
Habuit aūt asa in exercitu suo portantiū scuta
et hastas de iuda trecēta milia. de beniamin ve
ro scutarioꝝ et sagittarioꝝ ducēta octoginta mi
lia. O ēsqꝫ isti viri fortissimi. Egressus ē autē
ꝯtra eos zara ethiops cū exercitu suo decies cē
tena milia et currib9 trecentis. et venit vsqꝫ ma
resa. Porro asa prexit obuiā ei. et instruxit aci
em ad bellū in valle sephata. q̄ est iuxta maresa
et inuocauit dn̄m deū. et ait. Dn̄e nō ē apud te
vlla distātia. vtrū in paucis auxilieris aut i plu
ribus: adiuua nos dn̄e deus nr̄. In te enim et
in tuo noīe habētes fiduciā: venimꝰ ꝯtra hanc
multitudinem. Dn̄e deus nr̄ tu es: nō p̄ualeat ꝯtra te hō. Exterruit itaqꝫ dn̄s ethiopes coram
asa et iuda. Fugerūtqꝫ ethiopes. et psecutus ē
eos asa et ppl's q cū eo erat vsqꝫ gerara. Et rue
rūt ethiopes vsqꝫ ad internitionē. qꝛ dn̄o cedē
te cōtriti sūt. et exercitu illius pliante. Tullerūt
ḡ spolia multa. Et percusserunt ciuitates om/
nes p circuitum gerare. Grādis qppe cūctos
terror inuaserat. Et diripuerūt vrbes τ multā
p̄dā asportauerūt. sed τ caulas ouiū destruētes
tulerūt pecoꝝ infinitā multitudinē. τ cameloꝝ
reuersiqꝫ sūt n irlm̄.

XV

Azarias autem filius obed facto in se spū
dei. egressus est in occursum asa. τ di/
xit ei. Audite me asa. τ oīs iuda τ be/
niamin. Dn̄s vobiscū: quia fuistis cū eo. Si
quesieritis eū inuenietis. Si aūt dereliqueritis
eū: derelinquet vos. Trāsibūt aūt multi dies i
israel absqꝫ deo vero τ absqꝫ sacerdote: absqꝫ
doctore qꝫ τ absqꝫ lege. Cūqꝫ reuersi fuerint i
angustia sua. τ clamauerint ad dn̄m deū israel
τ q̄sierint eū. reperiēt eum. In tpe illo nō erit
pax egredieti τ ingredieti sed terrores vndiqꝫ
i cūctis habitatorib9 terraꝝ. Pugnabit. n. gēs
ꝯ gentē τ ciuitas ꝯ ciuitatē: qꝛ dn̄s cōturbabit
eos in oi angustia. Vos ḡ cōfortamini. τ non
dissoluant̄ manꝰ vr̄e. erit eni merces opi vr̄o.
Qd̄ cū audisset asa vba. s. τ pphetiā azarie fi
lij obed pphe. ꝯfortatꝰ ē. τ abstulit idola de oi
terra iuda τ de beniamin. τ ex vrbib9 q̄s cepat
montis ephraim. τ dedicauit altare dn̄i qd̄ erat
ante porticū dn̄i. congregauitqꝫ vniuersū iudā
τ beniamin. τ aduenas cū eis d̄ ephraim τ ma
nasse τ de symeon. Plures eni ad eum ꝯfuge
rant ex israel. videntes q̄ dn̄s deꝰ illiꝰ esset cū
eo. Cūqꝫ venissent in irlm̄ mēse tertio. anno d̄
cimoqnto regni asa: imolauerūt dn̄o in die illa
de manubijs. τ p̄dā quā adduxerant. boues
septingentos. τ arietes septē milia. Et intrauit
ex more ad corroborādū fedus: vt quererēt do
minū deū patrū suoꝝ in toto corde τ in tota aīa
sua. Si qs aūt inq̄t nō q̄sierit dn̄m deum israel
moriat̄ a minimo vsqꝫ ad maximū. a viro vsqꝫ
ad mulierē. Iurauerūtqꝫ dn̄o voce magna in
iubilo. τ in clangore tube. τ in sonitu buccina/
rū: omnes q erāt in iuda cū execratiōe. In om
ni eni corde suo iurauerūt. τ in tota volūtate q̄/
sierūt eū. τ inuenerūt. Prestititqꝫ eis dn̄s requi
em p circuitū. Sed τ maacham matrem asa re/
gis ex augusto deposuit imperio: eo q̄ fecisset i
luco simulacrum priapi qd̄ oē cōtriuit. τ in frusta cōminuēs cōbussit in torrente cedron. Ex/
celsa aūt derelicta sūt in israel. Attamen cor asa
erat pfectū cūctis diebus eius. Eaqꝫ que voue
rat pater suus. τ ipe intulit in domū dn̄i: argē/
tū τ auꝝ. vasoruqꝫ diuersaꝫ supellectilē. Bel
lū vo nō fuit vsqꝫ ad tricesimū annū regni asa

XVI

Anno aūt tricesimosexto
regni eius. ascendit baasa rex israel i iu
dā. τ muro circūdabat rama. vt nullꝰ
tute posset egredi τ igredi de regno asa. Pro/
tulit aūt asa argētū τ auꝝ de thesauris domꝰ do
mini τ de thesauris regijs: misitqꝫ ad benadab
regē syrie q habitabat i damasco. dicēs. Fedꝰ
int̄ me τ te est. Pater qꝫ meꝰ τ pr̄ tuꝰ habuere
ꝯcordiā: quāobrē misi tibi argētū τ auꝝ. vt ru
pto federe qd̄ habes cū baasa rege israel facias
eū a me recedere. Quo ꝯpto benadab misit p̄n
cipes exercituū suoꝝ ad vrbes israel: q pcusse/
rūt ahion τ dan τ abelmaim τ vniuersas vrbes
neptalim muratas. Qd̄ cū audisset baasa desijt
edificare rama: τ intermisit opꝰ suum. Porro
asa rex assūpsit vniuersū iudā τ tulerūt lapides
de rama τ ligna q̄ edificatiōi p̄parauerat baasa
edificauitqꝫ ex eis gabaa τ masphа. In tpe illo
venit anani ppha ad asam regē iuda τ dixit ei
Quia habuisti fiduciā in rege syrie τ nō i dn̄o
deo tuo. iccirco euasit syrie regis exercitꝰ de ma
nu tua. Nōne ethiopes τ libyes multo plures
erant q̄drigis τ eq̄tibꝰ τ multitudine nimia. q̄s
cū i dn̄o credidisses tradidit i manu tua. Ocu
li eni dn̄i ꝯtēplant̄ vniuersam terrā. τ p̄bēt for
titudinē his qui corde perfecto credunt in eum

Stulte igit egisti: et propter hoc etiam presenti tempore aduersum te bella consurgent. Iratusque asa aduersus videntem: iussit eum mitti in neruum. Valde quippe super hoc fuerat dominus indignatus et interfecit de populo in tempore illo plurimos. Opera autem asa prima et nouissima scripta sunt in libro regum iuda et israel. Egrotauit etiam asa anno tricesimonono regni sui: dolore pedum vehementissimo: et nec in infirmitate sua quesiuit dominum: sed magis in medicorum arte confisus est. Dormiuitque cum patribus suis: et mortuus est anno quadragesimoprimo regni sui et sepelierunt eum in sepulchro suo quod foderat sibi in ciuitate dauid. Posueruntque eum super lectum suum plenum aromatibus et vnguentis meretricijs que erant pigmentariorum arte confecta: et combusserunt super eum ambitione nimia. XVII.

Regnauit autem iosaphat filius eius pro eo et inualuit contra israel. Constituitque militum numeros in cunctis vrbibus iuda que erant vallate muris: presidiaque disposuit in terra iuda et in ciuitatibus ephraim quas ceperat asa pater eius. Et fuit dominus cum iosaphat: quia ambulauit in vijs dauid patris sui primis: et non sperauit in baalim sed in deo patris sui: et perrexit in preceptis illius: et non iuxta peccata israel. Confirmauitque dominus regnum in manu eius: et dedit omnis iuda munera iosaphat: facteque sunt ei infinite diuitie: et multa gloria. Cumque sumpsisset cor eius audaciam propter vias domini etiam excelsa et lucos de iuda abstulit. Tertio autem anno regni sui misit de principibus suis benail et obdiam et zachariam et nathanael et micheam vt docerent in ciuitatibus iuda: et cum eis leuitas semeiam et nathaniam et zabadiam asahel quoque et semiramoth et ionathan adoniamque et thobiam et tobadoniam leuitas. et cum eis elisama et ioram sacerdotes. Docebantque populum in iuda: habentes librum legis domini: et circuiebant cunctas vrbes iuda: atque erudiebant populum. Itaque factus est pauor domini super omnia regna terrarum que erant per gyrum iuda: nec audebant bellare contra iosaphat. Sed et philistei: iosaphat munera deferebant: et vectigal argenti. Arabes quoque adducebant pecora arietum septem milia septingentos: et hircos totidem Creuit ergo iosaphat et magnificatus est vsque in sublime: atque edificauit in iuda domos ad instar turrium: vrbesque muratas: et multa opera patrauit in vrbibus iuda. Viri quoque bellatores et robusti erant in ierusalem quorum iste numerus per domos atque familias singulorum. In iuda principes exercitus ednas dux: et cum eo robustissimorum viri trecenta milia. Post hunc iohannan princeps. et cum eo ducenta octoginta milia. Post illum quoque amasias filius zechri consecratus domino. et cum eo ducenta milia virorum fortium. Hunc sequebatur robustus ad prelia eliada. et cum eo tenentium arcum et clypeum ducenta milia. Post istum etiam iozabad et cum eo centum octoginta milia expeditorum militum. Hi omnes erant ad manum regis: exceptis alijs quos posuerat in vrbibus muratis. et in vniuerso iuda. XVIII

Fuit ergo iosaphat diues et inclytus multum. et affinitate coniunctus est achab: descenditque post annos ad eum in samariam Ad cuius aduentum mactauit achab arietes et boues plurimos ipsi et populo qui venerat cum eo. persuasitque illi vt ascenderet in ramoth galaad Dixitque achab rex israel ad iosaphat regem iuda Veni mecum in ramoth galaad. Cui ille respondit. Vt ego et tu. sicut populus tuus sic et populus meus tecumque erimus in bello. Dixit iosaphat ad regem israel. Consule obsecro in presentiarum sermonem domini. Congregauit igitur rex israel prophetarum quadringentos viros. et dixit ad eos. In ramoth galaad ad bellandum ire debemus. an quiescere. At illi ascende inquiunt. et tradet deus in manu regis. Dixitque iosaphat. Nunquid non est hic propheta domini. vt ab illo etiam requiramus. Et ait rex israel ad iosaphat. Est vir vnus a quo possumus querere domini voluntatem. sed ego odi eum quia non prophetat mihi bonum. sed malum omni tempore. Est autem micheas filius iemla. Dixitque iosaphat. Ne loquaris rex hoc modo Vocauit ergo rex israel vnum de eunuchis. et dixit ei. Voca cito micheam filium iemla. Porro rex israel et iosaphat rex iuda. vterque sedebant in solio suo vestiti cultu regio. Sedebant autem in area iuxta portam samarie: omnesque prophete vaticinabantur coram eis. Sedechias vero filius chanana fecit sibi cornua ferrea. et ait. Hec dicit dominus. His ventilabis syriam. donec conteras eam. Omnesque prophete similiter prophetabant atque dicebant. Ascende in ramoth galaad et prosperaberis. et tradent eos dominus in manu regis. Nuncius autem qui ierat ad vocandum micheam. ait illi. En verba omnium prophetarum vno ore bona regi annunciant. Queso ergo te vt et sermo tuus ab eis non dissentiat. loquarisque prospera. Cui respondit micheas. Viuit dominus. quia quodcunque dixerit mihi deus meus hoc loquar. Venit ergo ad regem Cui rex ait. Michea. ire debemus in ramoth galaad ad bellandum. an quiescere. Cui ille respondit. Ascendite. cuncta enim prospera euenient et tradentur hostes in manus vestras. Dixitque rex. Iterum atque iterum te adiuro. vt mihi non loquaris nisi quod verum est in nomine domini. At ille ait. Vidi vniuersum israel dispersum in montibus sicut oues absque pastore

Et dixit dñs. Nõ habent isti dños: reuertatur
vnusqsqꝫ in domũ suã in pace. Et ait rex israel
ad iosaphat. Nõne dixi tibi ꝙ non ꝓphetaret
iste mihi qcq̃ꝫ boni. sed ea que mala sũt. At ille
iccirco ait audite verbũ dñi. Vidi dñm sedẽtẽ
in solio suo. ⁊ oẽm exercitũ celi assistentẽ ei a de
xtris ⁊ a sinistris. Et dixit dñs. Quis decipiet
achab regẽ israel vt ascẽdat ⁊ corruat i ramoth
galaad. Cũqꝫ diceret vnꝰ hoc mõ. ⁊ alt alio: ꝓ
cessit spũs ⁊ stetit corã dño. ⁊ ait. Ego decipiaꝫ
eũ. Cui dñs. in quo inqͭ dcipies. At ille respõ
dit. Egrediar. ⁊ ero spũs mendax in ore oium
ꝓphetaꝝ eiꝰ. Dixitqꝫ dñs. Decipies ⁊ p̃uale
bis. egredere ⁊ fac ita. Nũc igit̃ ecce dominus
dedit spm̃ mendacij in ore omniũ ꝓphetarum
tuoꝝ. ⁊ dñs locutus est de te mala. Accessit aũt
sedechias filius chanana. ⁊ ꝑcussit michee ma-
xillã. ⁊ ait. Per quã viã transiuit spũs domini
a me vt loq̃ret̃ tibi. Dixitqꝫ micheas. Tu ipse
videbis in die illo: quãdo ingressus fueris cu-
biculũ de cubiculo. vt abscondaris. Precepit
aũt rex israel dicẽs. Tollite micheã ⁊ ducite cuꝫ
ad ãmon p̃ncipẽ ciuitatis ⁊ ad ioas filiũ ama-
lech. ⁊ dicetis. Hec dicit rex. Mittite hunc in
carcerẽ. ⁊ date ei panis modicũ. ⁊ aq̃ pauxillũ
donec reuertar i pace. Dixitqꝫ micheas. Si re
uersus fueris in pace: nõ ẽ dñs locutus in me.
Et ait. Audite oẽs ppl'i. Igit̃ ascenderunt rex
israel ⁊ iosaphat rex iuda in ramoth galaad: di
xitqꝫ rex israel ad iosaphat. Mutabo habitũ. ⁊
sic ad pugnã vadã: tu aũt induere vestibꝰ tuis.
Mutatoqꝫ rex isrl' habitu venit ad bellũ. Rex
aũt syrie p̃cepat ducibꝰ eqtatꝰ sui dicẽs. Ne pu
gnetis ꝯ minimũ. aut ꝯ maximũ: nisi ꝯ solũ re
gẽ israel. Itaqꝫ cũ vidissent p̃ncipes eqtatꝰ io-
saphat. dixerũt. Rex israel ẽ iste. Et circũdede
rũt eũ dimicãtes. At ille clamauit ad dñm. ⁊ au
xiliatꝰ ẽ ei: atqꝫ auertit eos ab illo. Cũ enim vi
dissent duces eqtatꝰ ꝙ nõ eẽt rex israel. relique
rũt eũ. Accidit aũt vt vnus e populo sagittã in
incertũ iaceret. ⁊ ꝑcuteret regẽ israel int̃ ceruj-
cẽ ⁊ scapulas. At ille aurige suo ait. Conuerte
manũ tuã. ⁊ educ me de acie. q2 vulneratꝰ sum
Et finita ẽ pugna in die illo. Porro rex israel
stabat in curru suo ꝯ syros vsqꝫ ad vesperã. ⁊
mortuꝰ ẽ occidẽte sole.

XIX

Reuersus est autem iosaphat rex iuda i
domum suam pacifice in irl'm. Cui oc
currit iehu filius anani vidẽs. ⁊ ait ad
eum. Impio prebes auxiliuꝫ. ⁊ his qui oderũt
dominum amicitia iungeris ⁊ iccirco iram qui
dẽ dñi merebaris. sed bona opa inuẽta sũt i te.
eo ꝙ abstuleris lucos de terra iuda. ⁊ p̃parae
ris cor tuũ vt requireres dñm deũ patrũ tuorum
Habitauit ergo iosaphat in irl'm. Rursumqꝫ
egressus ẽ ad ppl'm. d bersabee vsqꝫ ad montẽ
ephraim ⁊ reuocauit eos ad dñm deũ patꝝ suo
rũ cõstituitqꝫ iudices terre in cũctis ciuitatibus
iuda munitꝭ p singula loca. ⁊ p̃cipiẽs iudicibꝰ
videte ait qd faciatis. Nõ eni hois exercetis iu
dicium sed dñi. ⁊ qdcũqꝫ iudicaueritis. in vos
redũdabit. Sit timor dñi vobiscũ. ⁊ cũ diligen
tia cũcta facite. Nõ ẽ eni apud dñm deũ nostrũ
iniquitas. nec ꝑsonaꝝ acceptio. nec cupido mu
nerũ. In irl'm q̊ꝫ constituit iosaphat leuitas et
sacerdotes ⁊ p̃ncipes familiaꝝ ex israel vt iudi
cium ⁊ causam dñi iudicarẽt habitatoribus eiꝰ:
p̃cepitqꝫ eis dicẽs. Sic agetis in timore domi
ni fidelit̃ ⁊ corde ꝑfecto. Oẽm causam que ve-
nerit ad vos fratrum vroꝝ q habitant in vrbi-
bꝰ suis. int̃ cog̃tionẽ ⁊ cog̃tionẽ vbicũqꝫ q̃stio ẽ
de lege. de mãdato. de cerimonijs. de iustifica
tiõibꝰ oñdite eis vt nõ peccẽt i dñm. ⁊ ne veni-
at ira sup vos ⁊ sup fr̃es vr̃os. Sic g̊ agentes
nõ peccabitis. Amarias aũt sacerdos ⁊ põtifex
vr̃. in his q ad deũ ꝑtinẽt p̃sidebit. Porro ça-
badias filiꝰ ismahel q ẽ dux i domo iuda: super
ea opa erit q̃ ad regis officiũ ꝑtinẽt. Habetis
mg̃ros leuitas corã vobis: cõfortamini ⁊ agite
diligent̃. ⁊ erit dñs vobiscũ in bonis.

XX

Post hec congregati sunt filij moab ⁊ fi
lij ãmon ⁊ cum eis de ãmonitis ad io-
saphat: vt pugnarent contra eum. Ve
nerũtqꝫ nũcij. ⁊ indicauerunt iosaphat dicẽtes
Venit contra te multitudo magna de his locis
que trans mare sunt ⁊ de syria. ⁊ ecce consistũt
in asasonthamar. que est engaddi. Iosaphat ãt
timore ꝑterritus. totũ se contulit ad rogandum
dñm. ⁊ predicauit ieiuniũ vniuerso iuda. Con
gregatusqꝫ ẽ iudas ad deprecandũ dñm sed et
oẽs de vrbibus suis venerũt ad obsecrandum
eũ. Cũqꝫ stetisset iosaphat in medio cetu iude ⁊
irl'm in domo dñi ante atriũ nouũ ait. Domine
deꝰ patꝝ nr̃oꝝ tu es deꝰ i celo. ⁊ dñaris cunctis
regnis gentiũ. In manu tua ẽ fortitudo ⁊ potẽ
tia: nec qsqꝫ tibi põt resistere. Nõne tu deus nr̃
interfecisti oẽs habitatores terre huius corã po
pulo tuo israel. ⁊ dedisti eã semini abrahã ami
ci tui in sempiternũ. Habitaueruntqꝫ in ea. ⁊ ex
truxerũt in illa sanctuariũ nomini tuo dicentes
Si irruerint sup nos mala. gladius iudicij pe
stilẽtia ⁊ fames. stabimꝰ corã domo hac in ꝯspe
ctu tuo i q̃ inuocatũ ẽ nomẽ tuũ. ⁊ clamabimus
ad te in tribulationibus nr̃is. ⁊ exaudies nos

saluosqꝫ facies. Nunc igit ecce filij ammon et
moab ꝛ mons seir ꝑ quos non cōcessisti israel
vt trāsirēt qn̄ egrediebāt de egypto: ſ; declina
uerūt ab eis ꝛ nō interfecerūt illos. econtrario
agūt ꝛ nituntur eijcē nos de possessiōe quā tradi
disti nobis de⁹ noster. Ergo nō iudicabis eos
In nobis qdē nō ē tanta fortitudo vt possim⁹
huic multitudini resistere que irruit sup nos: ſ;
cū ignorem⁹ qd agē debeam⁹ hoc solū habem⁹
residui vt oculos nr̄os dirigamus ad te. Ois
vo iuda stabat coram domino cum paruulis ꝛ
vxorib⁹ ꝛ liberis suis. Erat aūt iaziel fili⁹ za/
charie filij banaie filij iehiel filij mathanie le/
uites de filijs asaph: sup quē fact⁹ ē spūs domi
ni in medio turbe ꝛ ait: Attēdite oīs iuda. ꝛ q
habitatis in hirl̄m. ꝛ tu rex iosaphat. Hec dic
dn̄s vobis. Nolite timē nec paueatis hāc mul/
titudinē. Nō ē. n. vestra pugna: ſ; dei: Cras
descēdetis ꝯ eos. Ascēsuri. n. sunt ꝑ cliuū noie
seis: ꝛ inuenietis illos in sūmitate torrētis q est
ꝯ solitudinē hieruhel. Nō. n. eritis vos q di/
micabitis: ſ; tm̄mō cōfidēter state. et videbitis
auxiliū dn̄i sup vos. O iuda ꝛ irl̄m nolite timē
nec paueatis. Cras egrediemini ꝯ eos ꝛ dn̄s
erit vobiscū. Josaphat ergo ꝛ iuda ꝛ oēs habi
tatores irl̄m ceciderūt ꝓni in terrā corā domio
ꝛ adorauerūt eū. Porro leuite de filijs caath ꝛ
de filijs chore laudabūt dominū deū israel voce
magna i excelsū. Cūqꝫ mane surrexissent egres
si sūt per desertū thecue: ꝓfectisqꝫ eis stans io/
saphat in medio eoꝝ dixit: Audite me viri iu/
da. ꝛ oēs habitatores hierusalē. Credite in do
mino deo vr̄o. ꝛ securi eritis: credite ꝓphetis
ei⁹ ꝛ cūcta eueniēt ꝓspa. Deditqꝫ cōsiliū popu
lo ꝛ statuit cātores dn̄i vt laudarēt eū in turmis
suis. ꝛ antecederent exercitū: ac voce consona
dicerent: Cōfitemini domino: qm̄ in etnū mia
ei⁹. Cūqꝫ cepissent laudes canē: vtit dn̄s insi/
dias eoꝝ in semetipsos filioꝝ. s. ammon ꝛ mo
ab ꝛ montis seir qui egressi fuerāt vt pugnarēt
cōtra iudam. ꝛ ꝑcussi sūt. Nāqꝫ filij ammon et
moab cōsurrexerūt aduersū habitatores mon/
tis seir: vt interficerent. ꝛ delerēt eos. Cumqꝫ
hoc opꝫ ꝑpetrassent: etiam in semetipsos versi
mutuis cōciderē vulnerib⁹. Porro iuda cum
venisset ad speluncā que respicit solitudinē vi/
dit ꝓcul omnē late regionē plenā cadaueribus
nec superesse quēq̄ qui necē potuisset euadere.
Venit ergo iosaphat ꝛ oīs populus cum eo ad
detrahēda spolia mortuoꝝ inuenerūtqꝫ inter
cadauera variā suppellectilē: vestes q; ꝛ vasa
preciosissima. ꝛ diripuerūt: ita vt omnia porta/
re non possent: nec per tres dies spolia aufer/
re: pre ꝑde magnitudine Die autem quarto
cōgregati sunt in valle benedictionis. Etenim
quoniā ibi benedixerūt dn̄o: vocauerūt locum
illū vallis benedictionis vsqꝫ in ꝑsentē diem.
Reuersusqꝫ est omnis vir iuda ꝛ habitatores
hierusalē. ꝛ iosaphat ante eos in hirl̄m cū leti/
cia magna: eo ꝙ dedisset eis domin⁹ gaudium
de inimicis suis. Ingressiqꝫ sūt in hierusalē cū
psalterijs ꝛ citharis ꝛ tubis in domū dn̄i. Ir/
ruit aūt pauor dn̄i sup vniuersa regna terrarū
cū audissēt ꝙ pugnasset dn̄s ꝯtra inimicos isrl̄
Quieuitqꝫ regnū iosaphat. ꝛ prebuit ei domi/
nus pacē ꝑ circuitū. Regnauit igit iosaphat su
per iudā. ꝛ erat trigintaqnqꝫ annoꝝ cū regna/
re cepisse. Viginti aūt ꝛ qnqꝫ annis regnauit
in hierusalē. ꝛ nomē matris ei⁹ azuba filia sela
chi. Et ābulauit in via pr̄is sui asa nec declina
uit ab ea: faciēs q̄ placita erant corā dn̄o. Verū
tm̄ excelsa nō abstulit: ꝛ adhuc popul⁹ nō dire/
xerat cor suū ad dn̄m deū patrū suoꝝ. Reliqua
āt gestoꝝ iosaphat prioꝝ ꝛ nouissimoꝝ scripta
sūt in verbis iehu filij anani: que digessit in li/
bro regū israel. Post hec inijt amicitias iosa/
phat rex iuda cum ochozia rege israel cui⁹ opa
fuerunt impijssima ꝛ ꝑticeps fuit vt faceret na/
ues q̄ irēt in tharsis: feceruntqꝫ classem in asion
gaber. Prophetauit autē eliezer filius dodau
de maresa ad iosaphat dicens: Quia habuisti
fedus cum ochozia: percussit dominus opera
tua: contriteqꝫ sunt naues nec potuerunt ire in
tharsis.

XXI

Dormiuit aūt iosaphat cū patribus suis
ꝛ sepult⁹ ē cum eis in ciuitate dauid: re
gnauit ioram filius eius ꝓ eo. Qui ha
buit fr̄es filios iosaphat: azariā ꝛ iahihel ꝛ za/
chariā ꝛ azariam ꝛ michael et saphatiā. Oēs
hi filij iosaphat regis iuda. Deditqꝫ eis pater
suus multa munera argenti ꝛ auri. ꝛ pēsatio/
nes cū ciuitatib⁹ munitissimis in iuda: regnum
aūt tradidit iorā eo ꝙ esset primogenit⁹. Sur/
rexit aūt ioram sup regnū pr̄is sui. Cūqꝫ se cō/
firmasset: occidit oēs fratres suos gladio ꝛ q̄s/
dā de principib⁹ iuda. Trigintaduoꝝ annoꝝ
erat iorā cū regnare cepisset ꝛ octo ānis regna
uit in hirl̄m: ābulauitqꝫ in vijs regū israel sicut
egerat domus achab. Filia quippe achab erat
vxor ei⁹. Et fecit malū in cōspectu dn̄i. Noluit
aūt dn̄s disperdere domū dauid ꝓpter pactū
qd̄ inierat cū eo ꝛ q: ꝓmiserat vt daret ei lucer
nam ꝛ filijs ei⁹ in oī tpe. In dieb⁹ illis rebella
uit edom ne eēt subditus iude. ꝛ cōstituit sibi re

gem. Cumqꝫ transiret ioram cū princibꝰ suis et
cūcto equitatu qui erat secum: surrexit nocte et
percussit edom q se circūdederat. ⁊ oēs duces
eqtatꝰ eius. Attn̄ rebellauit edom: ne esset sub
ditione iuda: vsqꝫ ad hāc diē. Eo tpe ⁊ lobna
recessit: ne esset sub manu illiꝰ. Dereliqrat. n.
dn̄m deū patꝝ suoꝝ: insuper ⁊ excelsa fabrica/
tus est in vrbibꝰ iuda. ⁊ fornicari fecit habitato
res hirl'm. ⁊ p̄uaricari iudā. Allate sūt autē ei
lr̄e ab helia ꝓpheta: in qbꝰ scriptum erat. Hec
dicit dn̄s deꝰ dauid pr̄is tui: Qm̄ non ambulasti
in vijs iosaphat patris tui ⁊ in vijs asa regꝭ iu
da. sꝫ incessisti ꝑ iter regū israel. ⁊ fornicari feci
sti iudā ⁊ habitatores irl'm imitatꝰ fornicatōez
domus achab: insuꝑ ⁊ fr̄es tuos domū patris
tui meliores te occidisti: ecce dn̄s ꝑcutiet te pla/
ga magna cū populo tuo ⁊ filijs ⁊ vxoribꝰ tuis
⁊ vniuersaqꝫ substātia tua. Tu autē egrotabis
pessimo languore vteri. donec egrediant̄ vita/
lia tua paulatim ꝑ singulos dies. Suscitauit ḡ
dn̄s ꝯ iorā spm̄ philistinoꝝ ⁊ arabū q cōfines
sūt ⁊ ethiopibꝰ. ⁊ ascenderūt in terrā iuda ⁊ va
stauerunt eam: Diripuerūtqꝫ cūctā substantiā
que inuēta ē in domo regis insuꝑ et filios eius
⁊ vxores. Nec remāsit ei filiꝰ nisi ioachaz q mi
nimus natu erat. Et suꝑ hec oīa ꝑcussit eū dn̄s
alui languore insanabili. Cūqꝫ diei succederet
dies. et tempoꝝ spatia voluerent̄: duoꝝ ānoꝝ
expletꝰ ē circulꝰ et sic longa cōsūptus tabe ita vt
egerēt etiā viscera sua: languore ꝑiter ⁊ vita ca
ruit. Mortuusqꝫ est in infirmitate pessima. ⁊
nō fecit ei populꝰ ꝭm morē cōbustionis exeqas
sicut fecerat maioribꝰ eius. Triginta duorū an
noꝝ fuit cum regnare cepisset. ⁊ octo annis re/
gnauit in irl'm. Ambulauitqꝫ non recte: ⁊ sepe
lierunt eū in ciuitate dauid: verūtamen non in
sepulchro regum. XXII

Constituerūt aūt habitatores hierusalē
ochoziam filium eius minimū. regē ꝓ
eo. Oēs. n. maiores natu qui ante eū
fuerāt intfecerāt latrones arabū qui irruerant
in castra. Regnauitqꝫ ochozias filiꝰ iorā regis
iuda. Quadragintaduoꝝ annoꝝ erat ochozi/
as cū regnare cepisset. ⁊ vno anno regnauit in
hirl'm et nomē mr̄is eiꝰ athalia filia amri. Sꝫ ⁊
ip̄e ingressus ē ꝑ vias domꝰ achab Mater. n.
eiꝰ ipulit eū vt impie agēt Fecit igit̄ malū in cō
spectu dn̄i sicut domꝰ achab. Ipsi. n. fuerunt ei
cōsiliarij post mortē pr̄is sui in interitū eiꝰ: am
bulauitqꝫ in cōsilijs coꝝ. et ꝑrexit cū iorā filio
achab rege israel in bellū ꝯ asahel regem syrie
in ramoth galaad: vulnerauerūtqꝫ syri ioram.
Qui reuersus ē vt curaret̄ in iezrahel. Mul/
tas. n. plagas acceꝑat in supradicto certamine
Igit̄ ochozias filius iorā rex iuda descendit vt
inuiseret iorā filiū achab in iezrahel egrotantē
Volūtatis qppe fuit dei aduersus ochoziā: vt
veniret ad ioram. et cū venisset et egrederet̄ cū
eo aduersum iehu filiū namsi: quē vnxit domi
nus vt deleret domū achab. Cū ḡ euerteret ie/
hu domū achab iueniret p̄ncipes iuda et filios
fratꝝ ochozie q mīstrabāt ei. et interfecit illos.
Ipsū quoqꝫ ꝑqrēs ochoziā cōp̄hendit latitātē
in samaria adductumqꝫ ad se occidit. et sepelie
rūt eū eo ꝙ eēt filius iosaphat: q quesierat dn̄m
in toto corde suo. Nec erat vltra spes aliqua:
vt de stirpe qs regnaret ochozie. Siqdē atha/
lia mr̄ eiꝰ vidēs ꝙ mortuꝰ eēt filius suꝰ: surre/
xit et intfecit oēm stirpē regiā domꝰ iorā Por
ro iosabeth filia regis tulit ioas filiū ochozie. ⁊
furata ē de medio filioꝝ regis cū interficerent̄
abscōditqꝫ eū cū nutrice sua in cubiculo lectu/
lorū. Iosabeth aūt q̄ abscōderat eū: erat filia re
gis iorā: vxor ioiade pontificis soror ochozie.
et iccirco athalia nō intfecit eū. Fuit ḡ cum eis
in domo dei abscōditus sex annis: quibus re/
gnauit athalia suꝑ terrā. XXIII

Anno aūt septimo cōfortatus ioiada as
sumpsit cēturiones: azariā videlicet fi
liū hieroboā et ismahel filiū iohannan:
azariā quoqꝫ filiū obed. et maasiam filiū adaie:
et elisaphat filiū zechri. ⁊ inijt cū eis fedꝰ. Qui
circūeuntes iudā cōgregauerūt leuitas de cun
ctis vrbibus iuda. et principes familiaꝝ israel:
venerūtqꝫ in hierusalē Inijt ḡ omnis multitu
do pactū in domo dei cū rege. Dixitqꝫ ad eos
ioiada Ecce filius regis regnabit sicut locutus
est dn̄s suꝑ filios dauid. Iste est ꝭmo quē fa/
cietis. Tertia ꝑs vr̄m qui veniūt ad sabbatū sa
cerdotū et leuitaꝝ et ianitoꝝ erit in portis Ter
tia xo ꝑs ad domū regis et tertia ad portam q̄
appellat̄ fūdamēti. Oē xo reliquū vulgus sit
in atrijs domus dn̄i: nec qspiā alius igrediat̄
domū dn̄i: nisi sacerdotes et q ministrāt de leui
tis. Ipsi tm̄modo ingrediāt̄ qr sanctificati sunt
et oē reliquū vulgus obseruet custodias dn̄i.
Leuite aūt circūdēt regē habētes singuli arma
sua. et si qs alius ingressus fuerit tēplū: intficiā
tur: sintqꝫ cum rege. et intrante et egrediente.
Fecerūt ergo leuite et vniuersus iuda iux oīa q̄
p̄cepat ioiada pontifex Et assumpserūt singuli
viros qui sub se erant. et veniebant per ordinē
sabbati cū his q iā impleuerāt sabbatū et egres
si erant. Siquidē ioiada pontifex nō dimiserat

adire turmas: que sibi ꝑ singulas ebdomadas
succedē cōsueuerant. Deditqꝫ ioiada sacerdos
centurionibꝰ lanceas clypeosqꝫ ⁊ peltas regis
dauid: q̄s ꝯsecrauerat i domo dn̄i. Cōstituitqꝫ
oēm populū tenētiū pugiōes a ꝑte tēpli dextra
vsqꝫ ad ꝑtē tēpli sinistrā. corā altari et templo
ꝑ circuitū regis. ⁊ eduxerūt filiū regis ⁊ impo
suerunt ei diadema ⁊ testimoniū: dederuntqꝫ
in manu eius tenendā legē ⁊ cōstituerūt eū re/
gem. Vnxit quoqꝫ illū ioiada pontifex ⁊ filij
eiꝰ imp̄catiqꝫ sūt ei atqꝫ dixerūt Viuat rex. Qd
cū audisset athalia vocē. s. currentiū atqꝫ lau/
dantiū regem: ingressa ē ad populū in templū
dn̄i Cūqꝫ vidisset regē stātē sup gradū i introi
tu ⁊ p̄ncipes turmasqꝫ circa eum: oēmqꝫ ppl'm
ire gaudētē atqꝫ clāgētē tubis ⁊ diuersi gene/
ris organis cōcinentē: vocēqꝫ laudantiū. scidit
vestimēta sua ⁊ ait: Insidie: insidie: Egressus
autē ioiada pōtifex ad centuriones ⁊ principes
exercitus dixit eis. Educite illā extra septa tem
pli: ⁊ interficiat̄ foris gladio. Precepitqꝫ sacer
dos ne occideret̄ in domo dn̄i. Et imposuerūt
ceruicibus eiꝰ manus. Cū intrasset portā eqꝝ
domꝰ regis: interfecerūt eā ibi. Pepigit autē
ioiada fedꝰ inter se vniuersūqꝫ ppl'm ⁊ regē: vt
eēt ppl's dn̄i Itaqꝫ ingressus ē oīs ppl's domū
baal. ⁊ destruxerūt eā. ⁊ altaria ac simulacra il/
lius cōfregerūt: mathan quoqꝫ sacerdotē baal
interfecerūt an̄ aras. Cōstituit aūt ioiada p̄posi
tos in domo dn̄i ⁊ sub manibꝰ sacerdotū ⁊ leui/
tarum: q̄s distribuit dauid in domo dn̄i. vt of/
ferrēt holocausta dn̄o sicut scriptum est in lege
moysi: in gaudio ⁊ cāticis: iuxta dispositionem
dauid. Cōstituit q̄ꝫ ianitores in portis domus
dn̄i: vt nō ingrederet̄ eā imundus in oi re. As
sūpsitqꝫ cēturiōes ⁊ fortissimos viros: ac p̄nci
pes ppl'i ⁊ oē vulgus terre. ⁊ fecerūt descende
re regem de domo dn̄i. et introire per medium
porte sup̄ioris in domū regis. ⁊ collocauerunt
eū i solio regali. Letatusqꝫ est oīs ppl's terre ⁊
vrbs qeuit. Porro athalia interfecta ē gladio.

XXIIII

SEptem annoꝝ erat
ioas cū regnare cepisset. ⁊ quadragin/
ta ānis regnauit in hierusalē. Nomen
mr̄is eiꝰ sebia de bersabee. Fecitqꝫ qd̄ bonū est
corā dn̄o: cūctis diebꝰ ioiade sacerdotis. Accepit
aūt ei ioiada vxores duas: e q̄bus genuit filios
et filias. Post que placuit ioas vt instauraret
domū dn̄i: congregauitqꝫ sacerdotes et leuitas
et dixit eis. Egredimini ad ciuitates iuda ⁊ col
ligite de vniuerso israel pecuniā ad sartatecta
tēpli dei nostri ꝑ singulos annos: festinatoqꝫ
hoc facite. Porro leuite egē negligētius. Vo
cauitqꝫ rex ioiadā p̄ncipē. ⁊ dixit ei: Quare ti/
bi nō fuit cure vt cogeres leuitas inferre de iu/
da ⁊ de hierusalē pecuniā que ꝯstituta ē a moy
se seruo dn̄i: vt inferret eā oīs multitudo isr'l in
tabernaculū testimonij. Athalia eni ip̄ijssima
⁊ filij eius destruxerūt domū dei. ⁊ de vniuer/
sis q̄ sanctificata fuerāt in tēplo dn̄i: ornauerūt
phanū baalim. Precepit ḡ rex. ⁊ fecerunt ar/
cham: posuerūtqꝫ eā iuxta portā dn̄i forinsecꝰ
Et p̄dicatū ē in iuda ⁊ irl'm vt deferrēt singu/
li preciū dn̄o qd̄ cōstituit moyses seruꝰ dei sup
oēm israel in deserto. Letatiqꝫ sunt cūcti prin/
cipes ⁊ oīs populꝰ. ⁊ ingressi cōtulerūt in ar/
chā dn̄i atqꝫ miserūt: ita vt iplerer̄. Cūqꝫ tēpꝰ
eēt vt deferrēt archā corā rege ꝑ manꝰ leuitaꝝ
videbāt eni multā pecuniā: ingrediebat̄ scriba
regis ⁊ quē primꝰ sacerdos cōstituerat: effun/
debātqꝫ pecuniā q̄ erat in archa. Porro archā
reportabāt ad locū suum: sicqꝫ faciebāt ꝑ singu
los dies. Et cōgregata ē infinita pecunia: quā
dederunt rex ⁊ ioiada his qui p̄eerāt operibꝰ
domus dn̄i. At illi cōducebāt ex ea cesores lapi
dū ⁊ artifices operū singuloꝝ: vt instaurarent
domū dn̄i fabros q̄qꝫ ferri ⁊ eris: vt qd̄ cadere
ceperat: fulciret̄. Egerūtqꝫ hi qui operabāt̄ in
dustrie. ⁊ obducebat̄ parietū cicatrix per ma/
nus eoꝝ: ac suscitauerūt domū dn̄i in statū pri/
stinū. ⁊ firmiter eā stare fecerūt. Cūqꝫ cōples/
sent oia opera: detulerunt corā rege ⁊ ioiada re
liquā ꝑtem pecunie: de q̄ facta sunt vasa templi
in ministeriū ad holocausta: phiale q̄ꝫ ⁊ cetera
vasa aurea ⁊ argētea. Et offerebant̄ holocau/
sta in domo dn̄i iugit̄ cūctis diebꝰ ioiade. Se/
nuit aūt ioiada plenꝰ dierū. ⁊ mortuus est cum
centū triginta eēt annoꝝ: sepelieruntqꝫ eū in ci
uitate dauid cū regibus: eo q̄ fecisset bonū cum
israel ⁊ cū domo eiꝰ. Postqꝫ aūt obijt ioiada:
ingressi sūt p̄ncipes iuda. ⁊ adorauerunt regē.
Qui delinitꝰ obsequijs eoꝝ acquieuit eis. Et
dereliquerūt tēplū dn̄i dei patꝝ suoꝝ: seruierūt
qꝫ lucis ⁊ sculptilibꝰ ⁊ facta est ira dn̄i ꝯ iudā ⁊
irl'm ꝓpter hoc pctm̄. Mittebatqꝫ eis ꝓphetas
vt reuerterent̄ ad dn̄m: quos ꝓtestantes illi au
dire nolebāt. Spiritꝰ itaqꝫ dei induit çachariā
filium ioiade sacerdotē. et stetit in cōspectu po/
puli. ⁊ dixit eis: Hec dicit deus. Quare trans
gredimini p̄ceptū dn̄i qd̄ vobis non ꝓderit. et
dereliquistis dn̄m vt derelinqueret vos: Qui
cōgregati aduersus eū miserūt lapides iuxta re
gis imperiū. in atrio domꝰ dn̄i. Et nō ē recor/
datꝰ ioas rex mīe quā fecerat ioiada pater illius

secum: sꝫ interfecit filiū eiꝰ. Qui cū moreref. ait:
Videat dn̄s ⁊ requirat. Cūqꝫ euolutꝰ esset annꝰ
ascēdit ꝯ eū exercitꝰ syrie: venitqꝫ in iudā. ⁊ hie
rusalē. ⁊ interfecit cūctos principes populi: itaqꝫ
vniuersam predā miserunt regi i damascū. Et
certe cū ꝑmodicꝰ venisset numerus syroꝝ tra/
didit dn̄s in manibꝰ eoꝝ infinitā multitudinē
eo ꝙ dereliquissent dn̄m deū patrum suoꝝ. In
ioas q̊ꝫ ignominiosa exercuere iudicia. ⁊ abeū
tes dimiserūt eū in languoribus magnis. Sur
rexerunt autē ꝯ eū serui sui in vltionē sanguinis
çacharie filij ioiade sacerdotis ⁊ occiderūt eum
in lectulo suo ⁊ mortuus est sepelieruntqꝫ eū in
ciuitate dauid sed nō in sepulchris regum. In
sidiati vero sunt ei çabath filius semath amaniti
dis. ⁊ ioçabath filiꝰ semarith moabitidis. Por
ro filij eius ac sūma ꝑecunie que adunata fue/
rat sub eo. ⁊ instauratio domus dei scripta sunt
diligentius in libro regum. Regnauit autem
amasias filius eius ꝓ eo. Vigintiquinqꝫ anno
rum erat amasias cū regnare cepisset. ⁊ viginti
nouem annis regnauit in hierusalē. Nomen
matris eius ioiaden de hierusalē. Fecitqꝫ bo/
nū in cōspectu dn̄i: verūtamē nō in corde perfe
cto. Cūqꝫ roboratū sibi videret imperiū: iugu
lauit seruos qui occiderāt regem patrē suum: sꝫ
filios eoꝝ nō interfecit: sicut scriptū est in libro
legis moysi: vbi p̄cepit dn̄s dicens. Nō occi/
denf p̄res ꝓ filijs: neqꝫ filij ꝓ p̄ribus suis: sed
vnusqsqꝫ in suo pctō morief.

XXV

Congregauit igitur amasias iudam. ⁊
constituit eos ꝑ familias: tribunosqꝫ et
cēturiones in vniuerso iuda et benia/
min. ⁊ recensuit a viginti annis sursū iuenitqꝫ
triginta milia iuuenū q egrederenf ad pugnā
⁊ tenerēt hastā ⁊ clypeū. Mercede q̊ꝫ cōduxit
de israel cētū milia robustoꝝ: cētuꝫ talētis argē
ti. Venit aūt hō dei ad illū ⁊ ait: O rex ne egre
diaf tecū exercitꝰ israel. Nō ē. n. dn̄s cū israel ⁊
cūctis filijs ephraim. Q si putas i robore exer
citus bella cōsistere: superari te faciet deꝰ ab hosti
bus. Dei quippe ē ⁊ adiuuare ⁊ in fugam cōuer
tere. Dixitqꝫ amasias ad hoīem dei. Quid g̊
fiet de cētum talētis q̄ dedi militibus israel? Et
respondit ei hō dei. Habet dn̄s vnde tibi dare
possit multo his plura. Separauit itaqꝫ amasias
exercitū q venerat ad eū ex ephraim: vt reuerte
ref in locuꝫ suū. At illi ꝯ iudā vehemēter irati
reuersi sunt i regionē suā. Porro amasias ꝯfi
dēter eduxit ppl'm suuꝫ. ⁊ abijt in vallē salina/
rū: ꝑcussitqꝫ filios seir decē milia. Et alia decē
milia virorum ceperunt filij iuda: ⁊ adduxerūt
ad preruptuꝫ cuiusdā petre: precipitaueruntqꝫ
eos de sūmo in preceps qui vniuersi crepuerūt
At ille exercitus quem remiserat amasias ne se
cū iret ad prelium: diffusus est in ciuitatibus iu
da. a samaria vsqꝫ bethoron. ⁊ interfectis tribꝰ
milibus diripuit predā magnā. Amasias quo
qꝫ post cedē idumeoꝝ ⁊ allatos deos filioꝝ se/
ir statuit illos in deos sibi. ⁊ adorabat eos. ⁊ il/
lis adolebat incensū. Quāobrē iratus dn̄s con
tra amasiam: misit ad illū ꝓphā q diceret ei.
Cur adorasti deos qui non liberauerūt populū
suū de manu tua. Cūqꝫ hec ille loqueref. rn̄dit
ei. Nū cōsiliariꝰ regis es. Quiesce ne interfici
am te. Discedēsqꝫ ꝓpha: scio inquit ꝙ cogita/
uerit dn̄s occidere te: q ⁊ fecisti hoc malū ⁊ in/
sup nō acqeuisti cōsilio meo. Igif amasias rex
iuda inito pessimo cōsilio: misit ad ioas filium
ioachaç filij iehu regē israel dicēs. Veni vide
amus nos mutuo. At ille remisit nūcios dicēs
Carduus q est in libano. misit ad cedrū libani
dicens. Da filiā tuā filio meo vxorem. Et ecce
bestie que erant in silua libani: transierūt ⁊ con
culcauerunt carduū. Dixisti. percussi edom. et
iccirco erigif cor tuū in sūpbiā. Sede in domo
tua. Cur malū aduersum te ꝓuocas. vt cadas
⁊ tu ⁊ iudas tecū. Noluit audire amasias: eo ꝙ
domini esset voluntas: vt tradereɼ in manꝰ ho
stiuꝫ ꝓpter deos edom. Ascendit igif ioas rex
israel. ⁊ mutuos sibi p̄buere cōspectus. Amasi
as aūt rex iuda erat in bethsames iude. Corru
itqꝫ iudas corā israel. ⁊ fugit i tabernacula sua
Porro amasiā regē iuda filiū ioas filij ioachaç
cepit ioas rex israel in bethsames ⁊ adduxit in
irl'm. destruxitqꝫ murum eius a porta ephraim
vsqꝫ ad portam anguli quadringentis cubitis
O ē q̊ꝫ auꝝ ⁊ argētū ⁊ vniuersa vasa q̄ reꝑpe/
rat in domo dei. ⁊ apud obededom. i thesauris
etiā domꝰ regie. necnō ⁊ filios obsidū reduxit i
samariā. Vixit autem amasias filios ioas rex
iuda postqꝫ mortuus ē ioas filius ioachaç rex
israel qndeci ānis. Reliqua āt ꝯmonū amasie
prioꝝ ⁊ nouissimoꝝ scripta sunt in libro reguꝫ
iuda ⁊ israel: Qui postqꝫ recessit a dn̄o: tetēde
rūt ei insidias in irl'm. Cūqꝫ fugisset lachis. mi
serunt et interfecerunt eum ibi: reportantesqꝫ
super equos sepelierunt eum cū patribus suis
in ciuitate dauid.

XXVI

Omnis aūt ppl's iuda. filiū eius oçiam
ānoꝝ sedecim cōstituit regē ꝓ amasia
patre suo. Ipe edificauit abilat: et re/
stituit eā ditioni iude: postqꝫ dormiuit rex cum
p̄ribꝰ suis. Sedeci annoꝝ erat oçias cuꝫ regn̄re

cepisset: ꝛ quinquaginta duobus annis regnauit in ierl'm. Nomen matris eius iecelia de ierl'm. Fecit que quod erat rectū in oculis dn̄i iuxta oīa q̄ fecerat amasias pater eius ꝛ exquisiuit dn̄m i dieb⁹ zacharie intelligentis ꝛ vidētis deū. Cumqꝫ requireret dominū direxit euꝫ in oībus. Deniqꝫ egressus est: ꝛ pugnauit ꝯ philistijm: ꝛ destruxit muruꝫ geth: ꝛ murū iamnie: murūqꝫ azoti. Edificauit quoqꝫ oppida i azoto ꝛ philistijm: ꝛ adiuuit euꝫ deus ꝯtra philistijm ꝛ ꝯ arabas qui habitabāt in gurbaal: ꝛ ꝯtra āmonitas. Appendebantqꝫ āmonite munera ozie: ꝛ diuulgatum ē nomen eius vsqꝫ ad introituꝫ egypti ꝓpter crebras victorias. Edificauitqꝫ ozias turres in ierl'm super portā anguli: ꝛ sup portā vallis: ꝛ reliquas i eodē muri latere: firmauitqꝫ eas. Extruxitqꝫ turres in solitudine: ꝛ effodit cisternas plurimas: eo q habere multa pecora taꝫ in campestribus q̄ȝ in heremi vastitate. Vineas q̄ꝫ habuit ꝛ vinitores in mōtibus ꝛ in carmelo. Erat quippe hō agriculture deditus. Fuit aūt exercitus bellatoꝝ eius q ꝓcedebant ad prelia sub manu iehiel scribe: maasieqꝫ doctoris: ꝛ sub manu ananie qui erat de ducibus regis. Omnisqꝫ numerus ꝑncipium p familias suas viroꝝ fortiuꝫ: duoꝝ miliū sexcentoꝝ: ꝛ sub eis vniuersus exercitus trecentoꝝ ꝛ septem miliū qngentoꝝ. q erāt apti ad bella: ꝛ pro rege ꝯ aduersarios dimicabant. Preparauit quoqꝫ eis ozias idest cūcto exercitui clypeos ꝛ hastas et galeas et loricas: arcusqꝫ et fundas ad iaciendos lapides. et fecit in ierl'm diuersi generis machinas q̄s in turribus collocauit. ꝛ in angulis muroꝝ: vt mitterēt sagittas ꝛ saxa grādia. Egressūqꝫ est nomen eius ꝓcul eo q auxiliaret ei domin⁹ ꝛ corroborasset illum Sed cū roborat⁹ eēt. eleuatū est cor eius i interitū suū ꝛ neglexit dn̄m deū suū: ingressusqꝫ templum dn̄i adolere voluit incensū sup altare thymiamatis. Statimqꝫ ingressus post euꝫ azarias sacerdos: ꝛ cum eo sacerdotes dn̄i octoginta viri fortissimi: restiterunt regi: atqꝫ dixerunt. Nō est tui officij ozia: vt adoleas incensum domino sed sacerdotū: hoc est filioꝝ aaron q ꝯsecrati sūt ad huiuscemōi ministeriuꝫ. Egredere de scūario. ne ꝯtempseris: q: nō reputabit tibi i gloria hoc a dn̄o deo. Iratusqꝫ ozias ꝛ tenēs i manu thuribulū vt adoleret incensū: minabat sacerdotibus. Statimqꝫ orta est lepra i fronte eius coraꝫ sacerdotibus i domo dn̄i sup altaare thymiamatis. Cumqꝫ respexisset eum azarias pontifex. ꝛ oēs reliqui sacerdotes: viderunt leprā in fronte eius: ꝛ festinato expulerunt eū. Sed ꝛ ipe pter ritus accelerauit egredi: eo q sensisset illico plagā dn̄i. Fuit igit ozias rex leprosus vsqꝫ ad diem mortis sue. ꝛ habitauit i domo sepata. plen⁹ lepra ob quā eiect⁹ fuerat d domo dn̄i. Porro ioathan filius ei⁹ rexit domū regis ꝛ iudicauit pplm terre. Reliq̄ āt ſmonū ozie ꝑoꝝ ꝛ nouissimoꝝ. scripsit ysaias filius amos ꝓpheta. Dormiuitqꝫ ozias cū pr̄ibus suis. ꝛ sepelierūt eū i agro regaliū sepulchroꝝ eo q eēt leprosus regnauitqꝫ ioathan fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. XXVII

Vigintiqnqꝫ annoꝝ erat ioathan cum regnare cepisset. ꝛ sedecim annis regnauit in ierl'm. Nomē matris eius hierusa filia sadoch. Fecitqꝫ qd̄ rectū erat corā domino iuxta oīa q̄ fecerat ozias pr̄ suus: excepto q nō ē ingressus tēplū dn̄i. ꝛ adhuc ppl's delinqbat. Ipe edificauit portā dom⁹ dn̄i excelsam. ꝛ i muro ophel multa ꝯstruxit. Vrbes q̄ꝫ edificauit in mōtib⁹ iuda ꝛ in saltibus castella ꝛ turres. Ipe pugnauit ꝯ regē filioꝝ āmon ꝛ vicit eū. Dederūtqꝫ ei filij āmon in tpe illo cētū talēta argenti. ꝛ decē milia choros tritici ac totidē choros ordei. Hec ei ꝑbuerūt filij āmon. i anno secūdo ꝛ tertio. Corroboratusqꝫ est ioathā: eo q direxisset vias suas corā dn̄o deo suo. Reliqua aūt ſmonū ioathā ꝛ oēs pugne eius ꝛ opa scripta sūt in libro regū israel ꝛ iuda. Vigintiqnqꝫ annoꝝ erat cū regnare cepisset. ꝛ sedecim annis regnauit in ierl'm. Dormiuitqꝫ ioathan cū pr̄ibus suis. ꝛ sepelierūt eū in ciuitate dauid ꝛ regnauit achaꝫ filius eius ꝓ eo.

Viginti annoꝝ erat. XXVIII achaz cū regnare cepisset. ꝛ sedecim annis regnauit in ierl'm. Nō fecit rectum in cōspectu dn̄i. sicut dauid pr̄ ei⁹. sed ambulauit in vijs regū israel: insup ꝛ statuas fudit baalim. Ipe ē q adoleuit incēsū i valle bennon. ꝛ lustrauit filios suos in igne. iuxta ritū gētiū q̄s interfecit dn̄s in aduētu filioꝝ israel. Sacrificabat q̄ꝫ ꝛ thymiama succendebat in excelsis. ꝛ in collibus ꝛ sub omni ligno frondoso. Tradiditqꝫ eū dn̄s de⁹ ei⁹ in manu regis syrie: q percussit eū: magnāqꝫ p̄dā cepit d ei⁹ iperio. ꝛ adduxit i damascū. Manib⁹qꝫ regis isrl' traditus est et percussus plaga grādi. Occiditqꝫ phacee filius romelie de iuda centū viginti milia in die vno oēs viros bellatores: eo q reliqssent dominū deū patrū suoꝝ. Eodem tpe occidit zechri vir potēs ex ephraim maasiā filiū regis. et ezricam ducē domus ei⁹: helchanā q̄ꝫ secundum a rege Ceperuntqꝫ filij isrl' de fr̄ibus suis ducēta milia mulieꝝ pueroꝝ ꝛ puellarum ꝛ infinitā p̄dā

pertuleruntq3 eā in samariā. Ea tēpestate erat ibi pphēta dñi nōie obed: q egressus obuiam exercitui venienti in samariā: dixit eis: Ecce ira tus dñs deus patrū vestrorū cōtra iudā: tradidit eos in manib' vestris. et occidistis eos atrociter: ita vt ad celū pungeret vestra crudelitas. Insup filios iuda et irlm vult' vobis subijcē in fuos et ancillas: qd nequaq̄ facta op' ē. Peccastis.n. sup hoc dño deo vro. Sz audite cōsiliū meū. et reducite captiuos q̄s adduxistis de frib' vestris: q2 magn' furor dñi iminet vobis. Steterūt ita q3 viri de principib' filiorū ephraim: açarias fi lius iohānan: barachias fili' mosollamoth eçe chias filius sellū. et amasias filius badali cōtra eos q veniebāt de plio. et dixerūt eis. Nō introdu cetis huc captiuos: ne peccemus dño. Quare vultis adijcere sup pctā vestra. et vetera cumu lare delicta? Grande quippe pctm̄ est. et ira furo ris dñi iminet sup isrl'. Dimiserūtq3 viri bella tores predā. et vniuersa q̄ ceperāt corā princi pi bus et oi multitudine: steteruntq3 viri q̄s supra memorauim'. et apphēdētes captiuos oēsq3 q nudi erāt: vestierūt de spolijs. Cūq3 vestissent eos et calciassent. et refecissent cibo ac potu: vn xissentq3 ppter laborē. et adhibuissent eis curā quicūq3 ambulare nō poterāt et erant in becil lo corpore: imposuerūt eos iumētis et adduxe runt biericho ciuitatē palmarū ad fratres eorū: ipsiq3 reuersi sunt in samariā. Tēpore illo mi sit rex achaç ad regē assyriorū postulās auxiliū Veneruntq3 idumei et pcusserūt multos ex iuda et ceperūt predā magnā. Philistijm q3 diffusi sunt per vrbes campestres et ad meridiē iuda ceperūtq3 bethsames et ahylon et gadiroth: so cho quoq3 et thamnā et gamzo cū viculis suis. et habitauerūt in eis. Humiliauerat enim dñs iudā ppter achaç regē iuda: eo q nudasset eū3 auxilio et cōtēptui habuisset dominū adduxitq3 cōtra eū theglatphalassar regē assyriorū q et affli xit eum. et nullo resistente vastauit. Igit achaç spoliata domo domini et domo regū ac princi pum: dedit regi assyriorū munera. et tñ nihil ei pfuit. Insup et tēpore angustie sue auxit cōtē ptum in dñm. Ipse p se rex achaç immolauit dijs damasci victimas pcussoribus suis et dixit dij regum syrie auxiliantur eis. quos ego pla cabo hostijs et aderūt mihi cū cōtrario ipsi fue rint ruine ei et vniuerso israel. Direptis itaq3 achaç oib' vasis dom' dei atq3 cōfractis clausit ianuas tēpli dei et fecit sibi altaria in vniuersis angulis hirlm. In oib' q3 vrbibus iuda extru xit aras ad cremandū thus. atq3 ad iracundiaz prouocauit dñm deū patrū suorū. Reliqua autez sermonū eius et oium operū suorū priorū et no uissimorū: scripta sūt in libro regū iuda et israel Dormiuitq3 achaç cū patrib' suis. et sepelierūt eum in ciuitate irlm. Neq3.n. receperūt eū in sepulchra regum israel. Regnauitq3 ezechias filius eius pro eo.

XXIX

Igitur ezechias regnare cepit cum vi gintiqnq3 esset annorū. et vigintinouē ānis regnauit in irlm Nome mris ei' abia filia zacharie. Fecitq3 qd erat placitum in cōspectu dñi: iuxta oia q̄ fecerat dauid pr eius. In ipso āno et mēse pmo regni sui aperuit val uas dom' dñi. et instaurauit eas: adduxitq3 sa cerdotes atq3 leuitas. et cōgregauit eos in pla teā orietalē: dixitq3 ad eos: Audite me leuite. et sanctificamini: mūdate domū dñi dei patrū no strorū. et auferte oēm imundiciā de sanctuario. Peccauerūt patres nri. et fecerūt malū in con spectu dñi dei nostri: derelinquētes eū: auerterūt facies suas a tabernaculo dñi dei nostri et pbue rūt dorsum: clauserūt ostia que erant in porticu et extinxerunt lucernas: incensūq3 non adole uerūt. et holocausta nō obtulerunt in sanctua rio deo israhel. Concitatus est itaq3 furor dñi sup iudā et hirlm: tradiditq3 eos in cōmotionē et in interitū et in sibilū: sicut ipsi cernitis oculis vestris. En conruerunt patres nri gladijs: filij nostri et filie nostre et cōiuges captiue ducte sūt ppter hoc scelus. Nūc ergo placet mihi vt in eamus fedus cū dño deo israel. et auertet a no bis furorē ire sue. Filij mei nolite negligere. Vos elegit dñs: vt stetis corā eo et ministretis illi: colatisq3 eū: et crēmetis ei incēsū. Surrexe rūt ergo leuite: maath filius amasie. et iohel fi lius açarie de filijs caath. Porro de filijs mera ricis fili' abdai. et açarias fili' ialalebel. De fi lijs aūt gerson: ioha fili' gemna. et eden fili' io aha. At vero de filijs elisaphā: samri et iahihel De filijs quoq3 asaph: çacharias et mathanias necnon de filijs heman: iahihel et semei. Sed et de filijs ydithun: semeias et oçihel. Cōgre gauerunt q3 fratres suos. et sanctificati sūt et in gressi sūt iuxta mādatū regis et imperiū dñi: vt expiarent domū dei. Sacerdotes quoq3 ingressi templū dñi vt scificarēt illud: extulerūt omnem imundiciā quā intro reppererant in vestibulo domus dñi: quā tulerūt leuite et asportauerunt ad torrentē cedron foras. Ceperunt aūt prima die mēsis primi mūdare. et in die octaua eiusdē mēsis: ingressi sunt porticū domus tēpli dñi et expiaueruntq3 tēplū dieb' octo: et in die sextade

ima mēſis eiuſdē: qđ ceperāt impleuerūt. Jn
greſſi quoqȝ ſūt ad ezechiā regem. ⁊ dixerūt ei.
Sanctificauimꝰ oēm domū dn̄i. et altare holo/
cauſti: vaſaqȝ eius: necnō ⁊ menſam ꝓpoſitio
nis cū oībus vaſis ſuis: cūctāqȝ tēpli ſuppelle
ctilem quam polluerat rex achaȥ in regno ſuo:
poſtq̈ȝ preuaricatꝰ ē. et ecce expoſita ſunt oia co
ram altari dn̄i. Cōſurgēſqȝ diluculo ezechias
rex adunauit oēs principes ciuitatis. ⁊ aſcēdit
in domum dn̄i: obtulerūtqȝ ſimul tauros ſeptē
⁊ arietes ſeptem: agnos ſeptem. ⁊ hircos ſeptē
pro peccato: ꝓ regno: ꝓ ſanctuario: pro iuda:
Dixitqȝ ſacerdotibus filijs aaron: vt offerrent
ſup altare domini. Mactauerūt igiť tauros. ⁊
ſuſceperūt ſanguinē ſacerdotes: ⁊ fuderūt illū
ſup altare: Mactauerunt etiam arietes ⁊ illoꝝ
ſanguinem ſup altare fuderunt. Jmmolaue/
runt agnos. ⁊ fuderunt ſuper altare ſanguinē
Applicuerunt hircos ꝓ peccato coram rege ⁊
vniuerſa multitudine. Jmpoſuerūtqȝ manus
ſuas ſup eos. ⁊ imolauerūt illos ſacerdotes. et
aſperſerūt ſanguinē eoꝝ corā altari ꝓ piaculo
vniuerſi iſrahelis. Pro oī quippe iſrl̄ p̄cepat
rex vt holocauſtū fieret ꝓ pctō. Cōſtituit q̊ȝ le/
uitas in domo dn̄i. cū cimbalis ⁊ pſalterijs ⁊ ci
tharis ſꝫm diſpoſitionē dauid regis ⁊ gad vidē
tis ⁊ nathan ꝓphete. Siqdē dn̄i p̄ceptum fuit
ꝑ manuȝ ꝓphetaꝝ eiꝰ. Steteruntqȝ leuite tenē
tes organa dauid ⁊ ſacerdotes tubas. et iuſſit
ezechias vt offerrēt holocauſta ſup altare. Cū/
qȝ offerrenť holocauſta: ceperūt laudes cane/
re domino. ⁊ clangē tubis: atqȝ in diuerſis or
ganis q̄ dauid rex iſrael p̄parauerāt: cōcrepare.
Oi aūt turba adorāte: cantores ⁊ hi q tenebant
tubas erāt in officio ſuo: donec cōpleref holo/
cauſtū. Cūqȝ finita eſſet oblatio: incuruatꝰ eſt
rex ⁊ oēs q erāt cū eo. ⁊ adorauerūt. Precepit
qȝ ezechias ⁊ principes leuitis vt laudarēt do/
minū ſꝫmonibꝰ dauid ⁊ aſaph vidētis q lauda/
uerūt deū magna leticia. ⁊ incuruato genu ado
rauerūt. Ezechias aūt etiā hec addidit. Jmple
ſtis manus veſtras domino: accedite ⁊ offerte
victimas. ⁊ laudes in domo dn̄i. Obtulit ergo
vniuerſa multitudo hoſtias ⁊ laudes et holo/
cauſta: mente deuota. Porro numerus holo/
cauſtoꝝ q̄ obtulit multitudo: hic fuit. Tauros
ſeptuaginta: arietes centū: agnos ducentos: ſan/
ctificauerūtqȝ domino boues ſexcētos. ⁊ oues
tria milia. Sacerdotes ꝟo pauci erant: nec po
terant ſufficere vt pelles holocauſtoꝝ detrahe/
rēt. Vnde ⁊ leuite frēs eoꝝ adiuuerūt eos: do
nec impleref opꝰ. ⁊ ſcificarenť ātiſtites. Leuita
quippe faciliori ritu ſcificāť q̈ȝ ſacerdotes. Fue
runt ġ holocauſta plurima. adipes pacificoꝝ et
libamina holocauſtoꝝ. ⁊ cōpletꝰ ē cultus domꝰ
dn̄i: letatuſqȝ eſt ezechias ⁊ oīs populus: eo ꝙ
miniſteriū dn̄i eēt expletū. De repente quippe
hoc fieri placuerat.

XXX

Miſit q̊ȝ ezechias ad oēm iſrael ⁊ iudaȝ
ſcripſitqȝ epl̄as ad ephraim ⁊ manaſ/
ſen: vt venirent ad domū dn̄i in irl̄m.
⁊ facerēt phaſe dn̄o deo iſrael: Jnito ġ conſilio
regis ⁊ principū ⁊ vniuerſi cetus hirl̄m: decre
uerūt vt facerēt phaſe mēſe ſecūdo. Nō. n. oc/
currerāt facere in tp̄e ſuo: qꝛ ſacerdotes q poſ/
ſent ſufficē ſanctificati nō fuerāt. ⁊ ppl̄s nondū
cōgregatus fuerat in hieruſalē. Placuitqȝ ſer
mo regi ⁊ omni multitudini. ⁊ decreuerunt vt
mitterēt nūcios in vniuerſum iſrl̄ de berſabee
vſqȝ ad dan: vt venirēt ⁊ facerēt phaſe domio
deo iſrael in hirl̄m. Multi. n. nō fecerāt ſicut i
lege p̄ſcriptū ē. Perrexerūtqȝ curſores cū epi
ſtolis ex regis imperio ⁊ principū eiꝰ in vniuer
ſū iſrael ⁊ iudā: iuxta id qđ rex iuſſerat p̄dican
tes. Filij iſrael reuertimi ad dn̄m deū abrahaȝ
⁊ yſaac ⁊ iſrael. ⁊ reuerteť ad reliquias q̄ effu/
gerunt manꝰ regis aſſyrioꝝ. Nolite fieri ſicut
p̄res vr̄i ⁊ fr̄es q receſſerunt a dn̄o deo patrum
ſuoꝝ. ⁊ tradidit eos in interitū: vt ipſi cernitis.
Nolite indurare ceruices vr̄as ſicut patres ve
ſtri. Tradite manus veſtras dn̄o. ⁊ venite ad
ſcūariū eiꝰ qđ ſcificauit in etnū. Seruite domio
deo patruȝ vr̄oꝝ. ⁊ auerteť a vobis ira furoris
eiꝰ. Si. n. vos reuerſi fueritis ad dn̄m fratres
veſtri ⁊ filij vr̄i hēbūt miam corā dn̄is ſuis: q
illos duxerūt captiuos. ⁊ reuerteť in irā hanc.
Pius eni ⁊ clemēs ē dn̄s deus veſter. ⁊ non
auertet faciē ſuaȝ a vobis ſi reuerſi fueritis ad
eū. Igiť curſores pergebāt velociter de ciuita/
te in ciuitatē ꝑ trā ephraim ⁊ manaſſe vſqȝ ad
zabulon: illis irridentibꝰ ⁊ ſubſannantibꝰ eos
Attamen quidā viri ex aſer ⁊ manaſſe ⁊ zabu/
lon acquieſcentes cōſilio: venerūt hieruſalem.
Jn iudea vero facta ē manus domini vt daret
eis cor vnū: vt facerēt iuxta p̄ceptū regis ⁊ ꝓn
cipū ꝟbū domini. Cōgregatiqȝ ſūt in irl̄m po
puli multi: vt facerēt ſolēnitatē azimoꝝ i mēſe
ſcđo. Et ſurgētes deſtruxerť altaria q̄ erāt i hie
ruſalē atqȝ vniuerſa i qbꝰ idolis adolebať incē
ſū ſubuertētes: ꝓiecerūt in torrētē cedron Jm
molauerūt aūt phaſe q̄rtadecima die mēſis ſe/
cūdi. Sacerdotes q̊ȝ atqȝ leuite tādem ſcificati
obtulerūt holocauſta in domo domini: ſteterūt
qȝ in ordine ſuo iuxta diſpoſitionē ⁊ legē moy

si hoīs dei. Sacerdotes vo suscipiebāt effun/
dēdū sanguinē de manib⁹ leuitaꝝ: eo ꝙ multa
turma scīficata nō eēt. τ iccirco imolarēt leuite
phase his q non occurrerāt scīficari dn̄o. Ma/
gna etiā ps populi de ephraim τ manasse τ ysa
char τ zabulon que scīficata nō fuerat comedit
phase: nō iuxta qd̄ scriptū ē. τ orauit ꝓ eis eze/
chias dicēs: Dn̄s bonus ꝓpitiabit̄ cūctis q in
toto corde requirūt dominū deū patrū suoꝝ τ nō
imputabit eis ꝙ min⁹ scīficati sunt. Quē exau
diuit domin⁹ τ placatus ē populo. Feceruntqꝫ
filij isrl̄ q īuēti sūt i hierusalē solēnitatē azimo
rū septē diebus in leticia magna: laudātes do/
minū ꝑ singulos dies leuite qꝫ τ sacerdotes ꝑ
organa q̄ suo officio ꝯgruebāt. Et locutus est
ezechias ad cor oium leuitaꝝ: q hēbāt intelligē/
tiā bonā sup dn̄o. τ comederūt septē diebus so
lēnitatis: immolātes victimas pacificoꝝ τ lau
dātes dominū deū patꝝ suoꝝ. Placuitqꝫ vni/
uerse multitudini vt celebrarent etiā alios dies
septē: qd̄ et fecerūt cū ingēti gaudio. Ezechias
aūt rex iuda ꝓbuerat multitudini mille tauros
τ septē milia ouium. Principes vero dederāt
populo tauros mille. τ oues decē milia. San/
ctificata ergo est sacerdotū plurima multitudo
et hilaritate ꝑfusa omnis turba iuda tā sacerdo
tum et leuitaꝝ qꝫ vniuerse frequētie que vene
rat ex israel: proselitoꝝ quoqꝫ de tra israel τ ha
bitātiū in iuda. Factaqꝫ ē grādis celebritas in
hierusalē: qlis a dieb⁹ salomōis filij dauid re/
gis israel in ea vrbe nō fuerat. Surrexerūt aūt
sacerdotes atqꝫ leuite bn̄dicētes populo. τ ex
audita est vox eoꝝ: ꝑuenitqꝫ orō in habitaculū
sanctum celi.

XXXI

Cumqꝫ hec fuissent rite celebrata egres
sus est oīs israel qui inuentus fuerat in
vrbib⁹ iuda. et fregerūt simulacra: suc
ciderūtqꝫ lucos: demoliti sunt excelsa. et altaria
destruxerūt: nō solum de vniuerso iuda et be/
niamin: sed de ephraim quoqꝫ τ manasse donec
penitus euerterēt. Reuersiqꝫ sūt oēs filij israel
in possessiōes et ciuitates suas. Ezechias autē
cōstituit turmas sacerdotales et leuiticas ꝑ di/
uisiones suas vnūquēqꝫ in officio proprio. tam
sacerdotū videlicet qꝫ leuitaꝝ ad holocausta et
pacifica vt ministrarent. τ confiterent̄ canerēt
qꝫ in portis castroꝝ domini. Pars aūt regis
erat vt de ꝓpria eius substātia offerret̄ holocau
stū mane semp τ vespe: sabbatis qꝫ et calēdis.
τ solēnitatib⁹ ceteri sicut scriptū ē in lege moy/
si. Precepit etiā populo hītātiū irlm vt darēt
partes sacerdotib⁹ et leuitis: vt possent vacare
legi domini. Qd̄ cū percrebuisset in aurib⁹ mul
titudinis. plurimas obtulere ꝓmitias filij isra
el frumēti vini τ olei: mellis qꝫ τ oium que gi/
gnit humus decimas obtulerunt. Sed τ filij is
rael τ iuda qui habitabant in vrbibus iuda ob
tulerunt decimas boum τ ouium: decimasqꝫ
sanctorum que vouerāt domino deo suo: atqꝫ
vniuersa portantes fecerūt aceruos plurimos
Mense tertio ceperunt aceruoꝝ iacere funda/
menta. τ mense septimo compleuerūt eos. Cū
qꝫ ingressi fuissent ezechias τ ꝓncipes eius. vi
derunt aceruos. τ benedixerūt domino. ac po
pulo israel. Interrogauitqꝫ ezechias sacerdo/
tes τ leuitas. cur ita iacerent aceruí. Respon/
dit illi azarias sacerdos prim⁹. d̄ stirpe sadoch
dicens. Ex quo ceperunt offerri primitie in do
mo domini. comedim⁹ τ saturati sumus. τ re/
manserūt plurima. eo ꝙ benedixerit dn̄s pplo
suo. Reliquaꝝ aūt ē copia ista quā cernis. Pre
cepit igit̄ ezechias vt ꝑpararent horrea i domo
dn̄i. Qd̄ cū fecissent. intulerūt tā ꝓmitias qꝫ de
cimas. τ quecūqꝫ vouerāt. fideliter. Fuit autē
ꝓfect⁹ eoꝝ chonenias leuita. τ semei frater eius
secundus. post quem iehihel τ azarias τ naad
et asahel et hierimoth: iozabat qꝫ et elihel et ies/
machias et maath et banaias. prepositi sub ma
nibus chonenie et semei frīs eius ex iperio eze
chie regis. τ azarie pōtifici domus domini. ad
quos oīa ꝑtinebāt. Chore vo filius iemna le/
uites τ ianitor orietalis porte ꝓpositus erat his
que sponte offerebant̄ dn̄o. ꝓmitijsqꝫ et conse/
cratis i sancta scōꝝ. et sub cura ei⁹ eden et benia
min iesue et semeias. amarias qꝫ et sechenias i
ciuitatibus sacerdotū vt fideliter distribuerent
frībus suis ptes. minoribus atqꝫ maiorib⁹: ex
ceptis marib⁹ ab annis tribus et supra cūctis q
ingrediebant̄ templū dn̄i. Et qcqd ꝑ singulos
dies cōducebāt in ministerio atqꝫ obseruatiōi/
b⁹ iuxta diuisiōes suas: sacerdotib⁹ per famili/
as et leuitis. a vicesimo anno et supra ꝑ ordines
et turmas suas. vniuerseqꝫ multitudini tā viro
ribus qꝫ liberis eoꝝ vtriusqꝫ sexus. fidelit̄ cibi
de his q̄ sanctificata fuerāt ꝑbebant̄ Sed et fi/
lioꝝ aaron ꝑ agros et suburbana vrbiū singu
laꝝ dispositi erāt viri q partes distribuerēt vni
uerso serui masculino: de sacerdotibus et leui/
tis. Fecit ḡ ezechias vniuersa q̄ diximus. i oī
iuda: opatusqꝫ est bonum et rectum et veꝝ co/
rā dn̄o deo suo. in vniuersa cultura ministerij do
mus dn̄i iuxta legē et cerimonias: volēs req/
rere deū suum in toto corde suo. Fecitqꝫ et pro
speratus est.

XXXII

Post que ⁊ huiuscemodi veritatē venit
sennacherib rex assyrioꝝ. et ingressus
iudā obsedit ciuitates munitas volens
eas cape. Quod cū vidisset ezechias venisse. s.
sennacherib ⁊ totum belli impetū verti contra
hierl'm: inito cū principibꝰ cōsilio viriſqꝫ fortis/
simis vt obturarēt capita fontiū qui erāt extra
vrbem: ⁊ hoc omniū decernēte sniā cōgrega/
uit plurimā multitudinē. ⁊ obturauerūt cūctos
fontes. ⁊ riuū qui fluebat in medio terre dicen
tes: Ne veniāt reges assyriorum. ⁊ inueniant
aquaꝝ abundantiā. Edificauit quoqꝫ agēs in/
dustrie omnē murū q fuerat dissipatꝰ. ⁊ extru/
xit turres desup: ⁊ forinsecꝰ alteꝝ murum. In
staurauitqꝫ mello in ciuitate dauid: ⁊ fecit vni/
uersi generis armaturā ⁊ clypeos. Constituit
qꝫ principes bellatoꝝ in exercitu: ⁊ conuocauit
vniuersos in platea porte ciuitatis ac locutꝰ est
ad cor eoꝝ dicens: Viriliť agite ⁊ cōfortamini
nolite timē: nec paueatis regē assyriorū et vni
uersam multitudinē q̄ ē cū eo. Multo .n. plu/
res nobiscū sunt q̄ꝫ cum illo. Cū illo eni ē bra/
chiū carneū: nobiscū dn̄s deus nr̄ q auxiliator
est nr̄: pugnatqꝫ ꝓ nobis. Cōfortatusqꝫ est po
pulus huiuscemodi vbis ezechie regis iuda.
Que postq̄ꝫ gesta sūt: misit sennacherib rex as/
syrioꝝ ꝑuos suos hierl'm: ipse .n. cum vniuerso
exercitu obsidebat lachis: ad ezechiā regem iu
da. ⁊ ad oēꝫ ppl'm q erat i vrbe dicēs: Hec di
cit sennacherib rex assyrioꝝ. In quo habētes
fiduciā: sedetis obsessi in hierl'm? Nū ezechias
decepit vos vt tradat morti in fame ⁊ siti: affir
mans q dn̄s deus vr̄ liberet vos de manu re/
gis assyrioꝝ: Nūquid nō iste est ezechias qui
destruxit excelsa illius ⁊ altaria. ⁊ p̄cepit iude et
hierl'm dicēs: coram altari vno adorabitis. ⁊ in
ipso cōburetis incēsū? An ignoratis que ego fe
cerim. ⁊ p̄res mei cūctis terraꝝ populis? Nūqd
p̄ualuerūt dij gentiū oiumqꝫ terraꝝ liberare re/
gionem suā de manu mea. Quis est de vniuer
sis dijs gentiū quas vastauerūt p̄res mei q po
tuerit eruere populū suū de manu mea: vt pos/
sit etiā deus vr̄ eruere vos de hac manu. Nō
vos ḡ decipiat ezechias: nec vana ꝑsuasione de
ludat: neqꝫ credatis ei. Si eni nullꝰ potuit deꝰ
cūctaꝝ gentium atqꝫ regionū liberare populū
suum de manu mea. ⁊ de manu patꝝ meorum
consequent nec deus vr̄ poterit eruere vos de
hac manu. Sed ⁊ alia multa locuti sūt ꝑui eius
ꝯ dn̄m deū. ⁊ ꝯ ezechiā ꝑuū eius. Ep'las quo/
qꝫ scripsit plenas blasphemie in dn̄m deū israel
⁊ locutꝰ ē aduersū eū. Sicut dij gentiū ceteraꝝ
nō potuerūt liberare populū suū de manu mea
sic ⁊ deꝰ ezechie eruere nō poterit populū suum
de manu ista. Insup ⁊ clamore magno lingua
iudaica ꝯ populū q sedebat in muris ierl'm ꝑso
nabat: vt terreret eos ⁊ capet ciuitatē. Locutus
qꝫ est ꝯ deū israel: sicut aduersū deos populoꝝ
terre opa manuū hoiū. Orauerūt igiť ezechias
rex ⁊ ysaias filius amos ꝓphetes aduersū hāc
blasphemiā: ac vociferati sunt vsqꝫ in celū. Et
misit dn̄s angelū suū. q ꝑcussit oēm viꝝ robu/
stum ⁊ bellatorē. ⁊ principē exercitꝰ regis assy
rioꝝ: reuersusqꝫ est cum ignominia in terrā suā
Cūqꝫ ingressus esset domū dei sui: filij q egres
si fuerant de vtero eius interfecerūt eū gladio. Sal
uauitqꝫ dominꝰ ezechiā et habitatores hierusa
lem de manu sennacherib regis assyrioꝝ: ⁊ de
manu oium et p̄stitit ei qetē ꝑ circuitum. Mul
ti etiam deferebant hostias ⁊ sacrificia domino
in ierl'm. et munera ezechie regi iuda. Qui exal
tatꝰ ē post hec corā cūctis gētibꝰ. In diebꝰ illis
egrotauit ezechias vsqꝫ ad mortem: et orauit
dn̄m. Exaudiuitqꝫ eum et dedit ei signū: sꝫ nō
iuxta bn̄ficia que accepat retribuit: qꝛ eleuatum
ē cor eius. Et facta ē ꝯ eū ira. et ꝯ iudā et ierl'm
Humiliatusqꝫ est postea eo q exaltatū fuisset
cor eius. tam ipe q̄ꝫ habitatores ierl'm. et iccirco
nō venit sup eos ira dn̄i in diebꝰ ezechie. Fuit
aūt ezechias diues et inclytus valde. et thesau/
ros sibi plurimos cōgregauit argenti auri ⁊ la
pides p̄ciosi. aromatū et armoꝝ vniuersi gene
ris et vasoꝝ magni precij: apothecas q̄ꝫ frumē
ti vini et olei et p̄sepia oium iumētoꝝ: caulasqꝫ
pecoribꝰ: et vrbes sex edificauit. Habebat qp/
pe greges ouium et armentorum innumera/
biles: eo q dedisset ei dn̄s substantiā multam
nimis. Ipe est ezechias q obturauit superiorē
fontē aquaꝝ gyon. ⁊ auertit eas subter ad occi
dētem vrbis dauid. In oibꝰ opibus suis fecit
ꝓspere q̄ voluit. Attn̄ i legatiōe principū baby
lonis q missi fuerant ad eū. vt interrogarent d'
portento qd' acciderat sup terrā dereliquit eum
dn̄s: vt tēptaret et nota fierēt oia que erant in
corde eius. Reliq̄ aūt s'monū ezechie et mise/
ricordiaꝝ eius. scripta sūt in visione ysaie. filij
amos ꝓphete ⁊ i libro regū iuda ⁊ isrl'. Dormi
uitqꝫ ezechias cū p̄ribus suis. et sepelierūt eū
supra sepulchra filiorum dauid. Et celebrauit
eius exequias vniuersus iuda. et omnes habi/
tatores hierusalē: regnauitqꝫ manasses filiꝰ eiꝰ
pro eo.

XXXIII

Duodecim annoꝝ erat manasses cū re
gnare cepisset. et qnquaginta qnqꝫ an/

nis regnauit in irl'm. Fecit autem malum corã
domino iuxta abhominatiões gẽtiũ quas sub-
uertit dñs corã filijs israel. ⁊ cõuersus instaura
uit excelsa que demolitus fuerat ezechias pater
eius: construxitqꝫ aras baalim. ⁊ fecit lucos et
adorauit omnem militiã celi. ⁊ coluit eã. Edifi
cauit q̊ꝫ altaria in domo domini de qua dixerat
dominus. in irl'm erit nomen meũ in eternum
Edificauit aũt ea cũcto exercitui celi. in duobus
atrijs domus dñi. trãsireqꝫ fecit filios suos per
ignem in valle benhennon. Obseruabat som
nia. sectabat̃ auguria. maleficis artibus inser-
uiebat. Habebat secum magos ⁊ incantatores
multaqꝫ mala operatus est corã dño vt irritaret
eũ. Sculptile q̊ꝫ ⁊ cõflatile signũ posuit ĩ domo
domini de qua locutꝰ ẽ dñs ad dauid ⁊ ad salo-
monẽ filiũ eiꝰ dicẽs. In domo hac ⁊ irl'm quã
elegi de cũctis tribubus israel. ponã nomẽ me
um in sempiternũ. ⁊ mouere nõ faciã pedẽ isra
el de terra quam tradidi patribus eoꝝ. ita dũta
xat si custodierint facere q̃ p̃cepi eis cũctãqꝫ le-
gẽ ⁊ cerimonias atqꝫ iudicia per manũ moysi.
Igitur manasses seduxit iudam ⁊ habitatores
irl'm vt facerent malũ sup oẽs gẽtes quas sub-
uerterat dñs a facie filioꝝ israel. Locutusqꝫ est
dñs ad eũ ⁊ ad ppl'm illiꝰ. ⁊ attendere noluerũt
Iccirco superinduxit eis p̃ncipes exercitus re
gis assirioꝝ: ceperũtqꝫ manassen. ⁊ vinctũ ca
thenis atqꝫ cõpedibus duxerũt in babylonem
Qui postq̃ꝫ coangustatus ẽ orauit dominũ de
um suũ. ⁊ egit pniam valde corã deo patꝝ suo
rũ. Depcatus est eũ ⁊ obsecrauit intente. ⁊ ex-
audiuit orationẽ eius. reduxitqꝫ eũ irl'm in re-
gnũ suũ. ⁊ cognouit manasses qꝛ dñs ipe esset
deus. Post hec edificauit muꝝ extra ciuitatẽ
dauid ad occidentem gyon in cõualle ab introi
tu porte pisciũ per circuitũ vsqꝫ ad ophel. ⁊ ex-
altauit illũ vehementer. Constituitqꝫ p̃ncipes
exercitꝰ in cũctis ciuitatibꝰ iuda munitis. ⁊ ab-
stulit deos alienos. ⁊ simulacrũ de domo domi
ni: aras q̊ꝫ quas fecerat in mõte domꝰ domini
⁊ in irl'm. ⁊ ꝓiecit oĩa extra vrbẽ. Porro instau
rauit altare dñi. ⁊ imolauit sup illud victimas
⁊ pacifica ⁊ laudẽ: p̃cepitqꝫ iude vt seruiret do
mino deo isrl'. Attamẽ adhuc ppl's immolabat
i excelsis dño deo suo. Reliqua aũt gestoꝝ ma
nasse ⁊ obsecratio eiꝰ ad deũ suũ. Vba q̊ꝫ viden
tiũ q loq̃banẽ ad eũ ĩ noĩe dñi dei israel. ꝯtinen
tur in s̃monibꝰ regũ israel. Oratio q̊ꝫ eiꝰ ⁊ ex-
auditio ⁊ cũcta pctã atqꝫ ꝯtẽptꝰ: loca etiã in qui
bꝰ edificauit excelsa ⁊ fecit lucos. ⁊ statuas ante
q̃ꝫ ageret pniam: scripta sũt in sermonibꝰ ozai.

Dormiuit g̊ manasses cũ pr̃ibꝰ suis. ⁊ sepelie-
rũt eũ in domo sua. regnauit ꝓ eo filiꝰ eiꝰ amõ.
Vigintiduoꝝ annoꝝ erat amõ cũ regnare ce-
pisset. ⁊ duobꝰ annis regnauit in irl'm. Fecitqꝫ
malũ ĩ ꝯspectu dñi sicut fecerat manasses pater
eiꝰ ⁊ cũctis idolis q̃ manasses fuerat fabricatꝰ. ĩ
molauit atqꝫ seruiuit. ⁊ nõ ẽ reueritꝰ faciem do
mini sicut reueritus ẽ manasses pr̃ eiꝰ. ⁊ mul
to maiora deliq̃t. Cũqꝫ coniurassent aduersus
eũ serui sui. interfecerũt eũ in domo sua. Por
ro reliqua populi multitudo cesis his q amõ p
cusserãt cõstituit regẽ iosiam filiũ eius ꝓ eo.

Octo annoꝝ erat. XXXIIII
iosias cũ regnare cepisset. ⁊ triginta et
vno anno regnauit ĩ irl'm. Fecitqꝫ qꝺ
erat rectũ in conspectu domini. ⁊ ambulauit in
vijs dauid patris sui: nõ declinauit neqꝫ ad de
xterã neqꝫ ad sinistram. Octauo aũt anno re-
gni sui cũ adhuc esset puer. cepit querere deum
patris sui dauid. ⁊ duodecimo anno postq̃ꝫ re-
gnare ceperat mũdauit iudã in irl'm ab excelsis
⁊ lucis simulacrisqꝫ ⁊ sculptilibꝰ. Destruxerunt
qꝫ corã eo aras baalim. ⁊ simulacra q̃ supposi-
ta fuerant demoliti sũt. Lucos etiã ⁊ sculptilia
succidit atqꝫ cõminuit. ⁊ sup cumulos eoꝝ qui
eis imolare consueuerant fragmenta dispersit
Ossa p̃terea sacerdotũ ꝯbussit in altaribus ido
loꝝ: mũdauitqꝫ iudã ⁊ irl'm. Sed ⁊ in vrbibus
manasse ⁊ ephraim ⁊ symeon vsqꝫ neptalim cũ
cta subuertit. Cũqꝫ altaria dissipasset ⁊ lucos ⁊
sculptilia contriuisset in frusta. cũctaqꝫ delubra
demolitus esset de vniuersa terra israel. reuer-
sus est in irl'm. Igit̃ anno octauodecimo regni
sui mundata iam terra ⁊ tẽplo domini. misit sa
phan filiũ eselie ⁊ maasiã p̃ncipẽ ciuitatis. ⁊ io
ha filiũ ioachaz a cõmentarijs. vt instaurarent
domũ domini dei sui. Qui venerũt ad helchiã
sacerdotẽ magnũ: acceptaqꝫ ab eo pecunia que
illata fuerant in domũ domini. ⁊ quã ꝯgrega-
uerũt leuite ⁊ ianitores de manasse ⁊ ephraim
⁊ vniuersis reliquijs israel. ab oĩ q̊ꝫ iuda ⁊ be-
niamin ⁊ habitatoribus irl'm: tradiderũt ĩ ma-
nibus eoꝝ q p̃erant operarijs in domo dñi vt in
staurarẽt tẽplũ. ⁊ infirma q̃qꝫ sarcirent. At illi
dederũt eã artificibꝰ ⁊ cemẽtarijs vt emerent la
pides de lapicidinis ⁊ ligna ad cõmissuras edi
ficij. ⁊ ad ꝯtignationẽ domoꝝ quas destruxe-
rant reges iuda. Qui fideliter cũcta faciebant
Erant aũt p̃positi operantiũ iadab ⁊ abdias de fi
lijs merari. zacharias ⁊ mosollã de filijs caath
q vrgebãt opus. oẽs leuite scientes organis ca
nere. Sup eos vero q ad diuersos vsus onera

portabant: erāt scribe ꝛ magistri de leuitis iani
tores. Cunq3 efferrent pecuniam q̄ illata fue/
rat in tēplo dn̄i repperit helchias sacerdos libꝝ
legis dn̄i qui datus fuerat ꝑ manū moysi: ꝛ ait
ad saphan scribā. Librū legis inueni in domo
dn̄i. Et tradidit ei. At ille intulit volumē ad re
gem: ꝛ nunciauit ei dicens. O ia q̄ dedisti i ma
nu seruorū tuoꝝ: ecce cōplent̄. Argentū quod
reptum est in domo dn̄i ꝯflauerunt: datūq3 ē ꝑ
fectis artificū ꝛ diuersa opera fabricātiū: ꝑterea
tradidit mihi helchias sacerdos hunc librum.
Quem cum rege pn̄te: recitasset: audissetq3 ille
verba legis: scidit vestimenta sua: ꝛ ꝑcepit hel/
chie ꝛ aichan filio saphan: ꝛ abdon filio micha.
saphan q3 scribe ꝛ asaie seruo regis dicens. Ite
ꝛ orate dn̄m ꝓ me ꝛ pro reliquijs israel ꝛ iuda:
super vniuersis ꝭmonibus libri istius qui rep/
tus est. Magnus enim furor dn̄i stillauit super
nos: eo q non custodierint pr̄es nr̄i verba dn̄i
vt facerent oia q̄ scripta sunt in isto volumine.
Abijt ergo helchias ꝛ hi qui simul a rege missi
fuerāt ad oldan ꝓpheten vxorem sellū filij the/
cuath: filij aras custodis vestiū: que habitabat i
irl'm in secunda: ꝛ locuti sunt ei verba que su/
pra narrauim⁹. At illa rn̄dit eis. Hec dicit do
minus deus israel. Dicite vero q misit vos ad
me. Hec dicit dn̄s. Ecce ego inducaȝ mala sup
locum istū ꝛ sup habitatores eius: cūctaq3 male
dicta q̄ scripta sunt in libro hoc: quē legerūt corā
rege iuda: q2 dereliq̄rūt me ꝛ sacrificauerūt dijs
alienis vt me ad iracundiam ꝓuocarent in cun
ctis operibus manuum suaruȝ. Idcirco stillabit
furor meus super locū istum: ꝛ non extinguetur
Ad regē autē iuda qui misit vos ꝓ dn̄o dep̄cā/
do sic loq̄mini. Hec dicit dn̄s deus israel. Qm̄
audisti vba voluminis: atq3 emollitū est cor tu
uȝ: ꝛ humiliat⁹ es in ꝯspectu dn̄i sup his q̄ dicta
sunt ꝯ locū hunc ꝛ habitatores irl'm reueritusq3
faciē meā: scidisti vestimenta tua ꝛ fleuisti corā
me ego quoq3 exaudiui te dicit dn̄s. Iā.n. col/
ligā te ad patres tuos: ꝛ infereris in sepulchruȝ
tuū in pace: nec videbunt oculi tui oē maluȝ qd
ego inducturus suȝ sup locū istū: ꝛ super habita
tores eius. Retulerunt itaq3 regi cuncta q̄ dixe
rat. At ille conuocatis vniuersis maioribus na
tu iuda ꝛ irl'm. ascendit in domū dn̄i: vnaq3 om
nes viri iuda ꝛ habitatores irl'm: sacerdotes et
leuite ꝛ cunctus ppl's a minimo vsq3 ad maxi/
mum. Quib⁹ audientibus in dn̄o dn̄i legit rex
oia vba voluminis: ꝛ stās in tribunali suo per
cussit fedus corā dn̄o vt ambularet post eū. ꝛ cu
stodiret precepta ꝛ testimonia ꝛ iustificationes
eius in toto corde suo. ꝛ in tota anima sua. face/
retq3 q̄ scripta sunt in volumine illo qd legerat
Adiurauit q3 sup h oēs q reꝑti fuerāt in irl'm
ꝛ beniamin. ꝛ fecerūt habitatores irl'm iux pa
ctū dn̄i dei patꝝ suoꝝ. Abstulit ꝰ iosias cūctas
abhoīatiōes de vniuersis regiōib⁹ filioꝝ israel
ꝛ fecit oēs q residui erāt in israel seruire domi/
no deo suo. Cūctis dieb⁹ vite ei⁹ nō recesserunt
a dn̄o deo patrū suoꝝ XXXV

Fecit autē iosias in irl'm phase domino
qd imolatū est quartadecima die men/
sis ꝑmi. Et cōstituit sacerdotes in offi
cijs suis. hortatusq3 est eos vt mistrarent in do
mo domini. Leuitis q3 ad quoꝝ eruditionem
oīs israel sanctificabat̄ dn̄o. locut⁹ est. Ponite
archā in sanctuario tēpli. qd edificauit salomō
fili⁹ dauid rex isrl'. Nequaq3 eni eā vltra porta
bitis. Nūc ꝰ ministrate domino deo vr̄o ꝛ po
pulo ei⁹ israel ꝛ ꝑparate vos ꝑ domos ꝛ cogi
ones vr̄as in diuisiōib⁹ singuloꝝ sicut precepit
dauid rex israel. ꝛ descripsit salomō fili⁹ eius. ꝛ
ministrate in sanctuario ꝑ familias turmasq3 le
uiticas. ꝛ sanctificati imolate phase. Fratres eti
am vestros vt possint iuxta verba que locut⁹ ē
dn̄s in manu moysi facere. ꝑparate. Dedit ꝑ/
terea iosias oī pplo q ibi fuerat inuēt⁹ in solēni
tate phase. agnos ꝛ hedos de gregibus ꝛ reliq
pecoris triginta milia boū q3 tria milia. Hec d
regis vniuersa substantia. Duces q3 eius spō
te qd vouerāt obtulerūt tā pplo q3 sacerdotib⁹
ꝛ leuit̄. Porro helchias ꝛ zacharias ꝛ iehihel
ꝑncipes domus dn̄i dederunt sacerdotibus ad
faciendū phase. pecora cōmixtim duo milia se/
xcēta. ꝛ boues trecentos. Chonenias aūt ꝛ se/
meias etiā ꝛ nathanahel fratres eius: necnon
asabias ꝛ iahihel ꝛ ioçabad ꝑncipes leuitaꝝ. d
derūt ceteris leuitis ad celebrandū phase. q̄nq3
milia pecoꝝ. ꝛ boues q̄ngētos. Preparatūq3 ē
ministeriū ꝛ steterūt sacerdotes in officio suo.
Leuite q3 in turmis iuxta regis imperiū. ꝛ im/
molatū est phase. Asperserūtq3 sacerdotes ma
nus suas sanguine. ꝛ leuite detraxerunt pelles
holocaustoꝝ. ꝛ seperauerūt ea vt darēt per do/
mos ꝛ familias singuloꝝ. ꝛ offerrent̄ domino
sicut scriptū ē in libro moysi. De hob⁹ q3 fece/
rūt similit̄. Et assauerunt phase sup ignē: iuxta
qd in lege scriptū ē. Pacificas vo hostias co
xerūt in lebetis ꝛ cacabis ꝛ ollis. ꝛ festinato di
stribuerūt vniuerse plebi. sibi aūt ꝛ sacerdotib⁹
postea parauerūt. Nā in oblatiōe holocaustoꝝ
ꝛ adipū vsq3 ad noctem sacerdotes fuerūt occu
pati: vnde ꝛ leuite sibi ꝛ sacerdotib⁹ filijs aarō

parauerunt nouissimis. Porro cantores filij asaph stabant in ordine suo: iuxta preceptum dauid et asaph et eman. et ydithun prophetarum regis dauid. Janitores vero per portas singulas obseruabant: ita vt nec puncto quidem discederent a ministerio. Quamobrem et fratres eorum leuite parauerunt eis cibos. Omnis igitur cultura domini rite completa est in die illa: vt facerent phase. et offerrent holocausta sup altare domini. iuxta preceptum regis iosie. Feceruntque filij israel qui reperti fuerant ibi phase in tempore illo et solennitatem azimorum septem diebus. Non fuit phase simile huic in israel a diebus samuelis prophete: sed nec quisquam de cunctis regibus israel fecit phase sicut iosias sacerdotibus et leuitis et omni iude et israel qui repertus fuerat et habitantibus in ierusalem. Octauodecimo anno regni iosie hoc phase celebratum est. Postquam instaurauerat iosias templum: ascendit nechao rex egypti ad pugnandum in charchamis iuxta eufratem et processit in occursum eius iosias. At ille missis ad eum nuncijs ait. Quid mihi et tibi rex iuda. Non aduersum te hodie venio: sed contra aliam pugno domum: ad quam me deus festinato ire precepit. Desine aduersum deum facere qui mecum est. ne interficiat te. Noluit iosias reuerti: sed preparauit contra eum bellum. nec acquieuit sermonibus nechao ex ore dei. verum prexit vt dimicaret in campo mageddo. Ibi que vulneratus a sagittarijs dixit pueris suis. Educite me de prelio: quoniam oppido vulneratus sum. Qui transtulerunt eum de curru in alterum currum qui sequebatur eum more regio. et asportauerunt eum in ierusalem. Mortuusque est et sepultus in mausoleo patrum suorum et vniuersus iuda et ierusalem luxerunt eum. hieremias maxime: cuius omnes cantores atque cantatrices vsque in presentem diem lamentationes sup iosiam replicant. et quasi lex obtinuit in israel. Ecce scriptum fertur in lamentationibus. Reliqua autem sermonum iosie et misericordiarum eius que lege precepta sunt domini: opera quoque illius prima et nouissima scripta sunt in libro regum iuda et israel. XXXVI

Tulit ergo populus terre ioachaz filium iosie: et constituit regem pro patre suo in ierusalem. Viginti trium annorum erat ioachaz cum regnare cepisset. et tribus mensibus regnauit in ierusalem. Amouit autem eum rex egypti cum venisset in ierusalem et condemnauit terram centum talentis argenti et talento auri. Constituitque pro eo regem eliachim fratrem eius sup iudam et ierusalem. et vertit nomen eius ioachim. Ipsum vero ioachaz tulit secum et adduxit in egyptum. Vigintiquinque annorum erat ioachim cum regnare cepisset. et vndecim annis regnauit in ierusalem. Fecitque malum coram domino deo suo. Contra hunc ascendit nabuchodonosor rex chaldeorum. et vinctum cathenis duxit in babylonem: ad quam et vasa domini transtulit. et posuit ea in templo suo. Reliqua autem verborum ioachim et abhominationum eius quas operatus est. et que inuenta sunt in eo: continentur in libro regum iuda et israel. Regnauit autem ioachim filius eius pro eo. Octo annorum erat ioachim cum regnare cepisset. et tribus mensibus ac decem diebus regnauit in ierusalem: fecitque malum in conspectu domini. Cumque anni circulus volueretur. misit nabuchodonosor rex nuncios: qui et adduxerunt eum in babylonem: asportatis simul preciosissimis vasis domus domini. Regem vero constituit sedechiam patruum eius sup iudam et ierusalem. Viginti et vnius anni erat sedechias cum regnare cepisset. et vndecim annis regnauit in ierusalem. Fecitque malum in oculis domini dei sui: nec erubuit faciem hieremie prophete loquentis ad se ex ore domini. A rege quoque nabuchodonosor recessit qui adiurauerat eum per deum. et indurauit ceruicem suam et cor vt non reuerteretur ad dominum deum israel. Sed et vniuersi principes sacerdotum et populus preuaricati sunt inique iuxta vniuersas abhominationes gentium. et polluerunt domum domini quam sanctificauerat sibi in ierusalem. Mittebat autem dominus deus patrum suorum ad illos per manum nunciorum suorum de nocte consurgens et quotidie commonens. eo quod parceret populo et habitaculo suo. At illi subsannabant nuncios dei. et paruipendebant sermones eius: illudebantque prophetis. donec ascenderet furor domini in populum eius. et esset nulla curatio. Adduxit enim sup eos regem chaldeorum. et interfecit iuuenes eorum gladio in domo sanctuarij. Non est misertus adolescentis et virginis et senis nec decrepiti quidem. sed omnes tradidit in manibus eius. vniuersaque vasa domus domini tam maiora quam minora. et thesauros templi et regis et principum transtulit in babylonem. Incenderunt hostes domum domini destruxeruntque murum ierusalem. Vniuersas turres combusserunt et quicquid preciosum fuerat demoliti sunt. Si quis euaserat gladium. ductus in babylonem seruiuit regi et filijs eius. donec imperaret rex persarum. et compleretur sermo domini ex ore hieremie. et celebraret terra sabbata sua. Cunctis enim diebus desolationis egit sabbatum. vsque dum complerentur septuaginta anni. Anno autem primo cyri regis persarum ad explendum sermonem domini quem locutus fuerat per os hieremie. suscitabit dominus spiritum cyri regis persarum: qui iussit predicari in vniuerso regno suo. etiam per scripturam dicens. Hec dicit cyrus rex persarum. Omnia regna terre dedit mihi dominus deus celi et ipse precepit mihi vt edificarem ei domum in ierusalem que est in iudea. Quis ex vobis est in omni populo

eius. Sit dñs deus su⁹ cũ eo ⁊ ascendat.
¶ Explicit liber Dabreiamin siue Paralipo/
menon secundus. Incipit oratio manassas re/
gis iuda cũ captus teneretur in babylone.

Domine deus omnipotens patrũ nr̃oꝝ
abraham, ysaac: ⁊ iacob ⁊ semini eorum
iusto q fecisti celũ ⁊ terrã cũ omni orna/
tu eorũ. q signasti mare verbo precepti tui: qui
conclusisti abyssũ ⁊ signasti terribili ⁊ laudabili
noi tuo: quẽ omnes pauẽt ⁊ tremũt a vultu vir
tutis tue: ⁊ insustentabilis ira sup peccatores cõ
minationis tue: immensa vero ⁊ inuestigabilis
misericordia promissionis tue: qm̃ tu es domi/
n⁹ altissimus sup omnẽ terrã lõganimis ⁊ mul
tũ misericors ⁊ penitẽs sup maliciã hoiu3. Tu
autẽ dñe ſm bonitatẽ tuã ꝑmisisti pniam remis
sionis pctõꝝ ⁊ tu deus iustoꝝ: non posuisti pe/
nitentiã iustis: abraham ysaac ⁊ iacob. his q ti/
bi non peccauerunt: qm̃ peccaui super numerũ
arene maris, multiplicate sũt iniqtates mee: in/
curuatus sum multo vinculo ferri. ⁊ nõ est re/
spiratio mihi: quia excitaui iracundiam tuam ⁊
malum corã te feci statuens abhominationes et
multiplicans offensiones. Et nũc flecto genua
cordis mei: ꝓcans ad te bonitatem dñe. Pecca
ui dñe peccaui. ⁊ iniquitate3 meã agnosco. Pe
to rogans te domine remitte mihi remitte mihi
ne simul perdas me cũ iniqtatibus meis: neq3 i
eternũ reserues mala mihi: qa indignũ saluabis
me secũdũ magnam miam tua3: ⁊ laudabo te su
per oibus dieb⁹ vite mee: qm̃ te laudat ois vir/
tus celoꝝ: ⁊ tibi est gloria i secula seculoꝝ amẽ.
¶ Explicit oratio manasses regis iuda. Inci/
pit ꝓfatio bti Hieronymi ꝓsbiteri i librũ Esdre

Utrũ difficilius sit facere quod po
scitis: an negare: necdum statui.
Nam vobis aliquid iperantibus
annuere sententie est: ⁊ magnitu
do oneris impositi ita ceruices ꝓ/
mit: vt ante sub fasce ruendum sit q̃3 leuandum
Accedunt ad hoc inuidorum studia. qui om/
ne quod scribimus reprehendendũ putant. Et
interdum contra se conscia repugnante publice
lacerant q̃ occulte legunt. intantum vt clamare
compellar ⁊ dicere. Domine libera aĩam mea3
a labijs iniquis: ⁊ a lingua dolosa. Tertius an
nus est qd̓ sẽp scribitis atq3 rescribitis vt esdre
librũ ⁊ hester vobis de hebreo trãsferã: q̃si non
habeatꝭ greca ⁊ latina volumĩa: aut qcqd illd̓ ẽ
qd̓ a nobis vertit̃ nõ stati3 ab oib⁹ ꝯspuendũ sit
Frustra aũt: vt ait quidam: niti neq3 aliud fati/
gando nisi odium q̃rere: extreme dementie est.

Itaq3 obsecro vos mi domnion et rogatiane
carissimi. vt priuata lectione cõtenti libros nõ
efferatis in publicum: nec fastidiosis cibos in/
geratis. vitetisq3 eorum supercilium qui iudi/
care tm̃ de alijs. ⁊ ipsi facẽ nihil nouerũt. Si q
aũt fratrum sũt quibus nostra non displicent
his tribuatis exemplar: ammonẽtes vt hebrea
nomina quoꝝ grandis in hoc volumine copia
est: distincte ⁊ per interualla transcribãt. Nihil
enim ꝓderit emendasse librum nisi emendatio
librarioꝝ diligentia conseruetur. Nec quemq̃3
moueat q̓ vn⁹ a nobis liber editus est. nec apo
cryphorum tertij ⁊ quarti libri somnijs delecte
tur: quia ⁊ apud hebreos esdre neemieq3 ſmo
nis in vnum volumen coartantur. ⁊ que nõ ha
bentur apud illos. nec de viginti quattuor seni
bus. sunt ꝓcul abijcienda. Si quis aũt septua/
ginta vobis opposuerit iterpretes: quoq3 exem
plaria varietas ipa lacerata ⁊ euersa demõstrat
nec potest vtiq3 veꝝ asseri qd̓ diuersũ ẽ: mittite
eũ ad euangelia in qb⁹ multa ponunt̃ quasi de
veteri testamẽto q̃ apud septuaginta interꝑtes
nõ habent̃: velut illud qm̃ nazareus vocabat̃.
⁊ ex egypto vocaui filiũ meũ. ⁊ videbũt in quẽ
cõpunxerunt. multaq3 alia. que latiori operi re
seruamus. ⁊ querite ab eo vbi scripta sunt. Cũ
q3 ꝓferre nõ potuerit: vos legite de his exem/
plarib⁹ que nuper a nobis edita maledicoꝝ q̃ti
die linguis cõfodiunt̃. Sed vt ad cõpendiũ ve
niã: certe q̓ illatur⁹ sũ equissimũ ẽ. Edidi aliqd
qd̓ non habet̃ in greco. aut aliter habet̃ q̃3 a me
versũ ẽ. Quid iterꝑtem laniãt. Interrogẽt he
breos. ⁊ ipsis auctorib⁹. trãslatiõi mee vel ar/
rogẽt vel derogẽt fidẽ. Porro aliud ẽ. si clau/
sis qd̓ dr̃ oculis mihi volunt maledicere: ⁊ nõ
imitant̃ grecoꝝ studiũ ⁊ beniuolẽtiã: q post se
ptuaginta trãslatores iã xp̃i euãgelio corusc ã/
te iudeos ⁊ hebionitas legis veteris interꝑtes
aqlã videlicet ⁊ symachũ. ⁊ theodotionẽ. ⁊ cu
riose legunt. ⁊ per origenis laborem in exaplo
is ecclesijs dedicauerunt. Quãto magis latini
grati esse deberent. q̓ exultantẽ cernerẽt greciã
a se aliqd mutuari. Primũ enĩ magnoꝝ sũptu
um est ⁊ infinite difficultatis. exemplaria posse
hr̃e oia. deinde etiã qui habuerint. ⁊ hebrei ser
monis ignari sunt. magis errabũt ignorantes
quis e multis veri⁹ dixerit. Qd̓ etiã sapientissi
mo cuidam nuper apud grecos accidit vt inter
dum scripture sensum relinquens: vnuscuiusli/
bet interꝑtis sequeret̃ errorẽ. Nos aũt qui he
bree lingue saltẽ paruã habem⁹ sciam. ⁊ latin⁹
nobis vtcũq3 sermo nõ deest. ⁊ de alijs magis

possumus iudicare. ꝛ ea q̄ ipsi intelligim⁹ i nr̄a
lingua ꝓmere. Itaq3 licet hydra sibilet. victor
q3 syon incēdia iactet. nūq̄3 meū iuuāte xp̄o si/
lebit eloquiū: etiā p̄cisa lingua balbutiet. Le/
gant qui volunt: qui nolunt abijciant. Euenti
lent apices. lr̄as calūnientur. Magis vestra
caritate ꝓuocabor ad studium: q̄3 illoꝝ detracti
one ꝛ odio deterrebor.

Explicit prefatio. Incipit liber. Esdre
primus. Caplm I

IN anno primo
cyri regis ꝑsarū vt cōpleretur
v̄bū dn̄i ex ore hieremie. susci
tauit dn̄s spm̄ cyri regis ꝑsaꝝ
ꝛ trāsduxit vocem in oi regno
suo. etiā p scripturā dicens. Hec dicit cyr⁹ rex
persaꝝ. Omnia regna terre dedit mihi dn̄s deus
celi. ꝛ ip̄e p̄cepit mihi vt edificarē ei domum i
irl'm. que est in iudea. Quis ē in vobis de vni
uerso populo eius. Sit dn̄s illi⁹ cū eo. Ascen/
dat in irl'm que est in iudea. ꝛ edificet domū dei
israel. ip̄e est deus qui est in irl'm. Et oēs reliq
in cūctis locis vbicūq3 habitant adiuuēt eū vi/
ri de loco suo. argento ꝛ auro ꝛ substantia ꝛ pe
coribus: excepto quod voluntarie offerunt tem
plo dei qd' est in irl'm. Et surrexerūt principes
patrum de iuda ꝛ beniamin ꝛ sacerdotes ꝛ leui
te ꝛ omnis cuius suscitauit deus spiritū vt ascē
deret ad edificandū templū domini quod erat
in irl'm. Uniuersiq3 qui erant in circuitu adiu
uerunt manus eoꝝ in vasis argēteis ꝛ aureis
in substantia ꝛ iumentis. in suppellectili. exce/
ptis his que sponte obtulerant. Rex q̊3 cyrus
ꝓtulit vasa templi domini que tulerat nabucho
donosor de irl'm. ꝛ posuerat ea in tēplo dei sui.
Protulit aūt ea cyrus rex ꝑsaꝝ per manū mi/
tridatis filij gaçabar. ꝛ annumerauit ea sasaba
sar principi iude. ꝛ hic est numer⁹ eoꝝ. Phia
le auree triginta. phiale argentee mille. cultri
vigintinouem. cyphi aurei triginta cyphi ar/
gentei secundi quadringenti decem: vasa alia
mille. Omnia vasa aurea et argentea quinq3
milia quadringenta. Uniuersa tulit sasabasar:
cum his qui ascendebant de transmigratiōe ba
bylonis in irl'm. II

HI sunt aūt ꝓuincie filij qui ascenderūt
de captiuitate quam transtulerat nabu
chodonosor rex babylonis in babylo/
nem. et reuersi sunt in irl'm et iudeam. vnusq̄s/
q3 in ciuitatem suam. qui venerūt cum zoroba
bel et iesua neemia saraia rahelaia mardochai
belsan mesphar beguai reum baana. Nume/
rus viroꝝ populi israel. Filij phares: duo mi
lia cētū septuagintaduo. Filij arethi: septingen
ti septuagintaq̄nq3. Filij gersephatia: trecenti
septuagintaq̄nq3. Filij saphacia: trecēti septua
gintaduo. Filij area: septingēti septuagintaq̄n
q3. Filij phetmoab filioꝝ iosue: octingēti. ꝛ io
ab duo milia octingenti duodecim. Filij helā:
mille ducēti q̄nquaginta quattuor. Filij cethus
nongēti quadragintaq̄nq3. Filij zachai: septin
genti sexaginta. Filij bani: sexcenti quadragin
taduo filij bebai: sexcēti vigintitres. Filij açgad
mille ducenti vigintiduo. Filij adonicam: sex/
centi sexagintasex. Filij beguai: duo milia qui
quagintasex. Filij adin: quadringenti q̄nqua/
ginta quattuor. Filij ather qui erant ex ezechia
nonagintaocto. Filij besai: trecēti vigintitres
Filij iora: centum duodecim. Filij asem: ducē
ti vigintitres. Filij gebbar: nongentiquinq3.
Filij bethleem: centum vigintitres. Uiri ne/
thupha. quinquagintasex. Uiri anathot: cen/
tum vigintiocto. Filij açmaueth: quadragita/
duo. Filij cariathiariz: cephira ꝛ berroh: septi
gēti quadragintatres. Filij rama ꝛ gabaa: sex
cēti vigintiunus. Uiri machmas: centū vigin
tiduo. Uiri bethel ꝛ hai: ducenti vigintitres.
Filij nebo: q̄nquagintaduo. Filij megbis: cē/
tuz q̄nquagintasex. Filij helam alterius: mille
ducenti q̄nquagintaquattuor. Filij arim: trecē
ti viginti. Filij lodadin ꝛ ono: septingenti vigi
tiq̄nq3. Filij hiericho: trecenti quadragintaq̄n
q3. Filij senaa: tria milia sexcenti triginta. Sa
cerdotes. Filij iadaia in domo iesue nongenti
septuagintatres. Filij emmer: mille quinqua/
gintaduo. Filij phessur: mille ducenti quadra
gintaseptem. Filij arim: mille decem ꝛ septem
Leuite. Filij iesue ꝛ sedmihel filiorum odauie
septuagintaquattuor. Cātores. Filij asaph: cē
tū vigintiocto. Filij ianitorum. Filij sellum. fi
lij ather. filij telmon. filij accub. filij attita. filij
sobai: vniuersi centum trigintanouem. Na/
thinnei. Filij sia. filij asupha. filij tebbaoth. fi/
lij ceros. filij siaa. filij phadon. filij lebana. fi/
lij açaba. filij accub. filij agab. filij selmai. filij
anan. filij gaddel. filij gaer. filij raabia. filij ra
sin. filij necboda. filij gaçem. filij azec. filij pha
sea. filij besee. filij asemaa. filij munim. filij ne
phusim. filij bechue. filij acupha. filij azur. filij
besluth. filij maida. filij arsa. filij bercos. filij si
sara. filij thema. filij nasia. filij athupha. filij ser
uorum salomonis. filij sothei. filij sophereth.
filij pharuda. filij iala. filij dercon. filij geddel.

filij saphata. filij athil: filij phocereth q erant
de ascbaim: filij amini. Omnes nathinnei ⁊ fi/
lij seruorum salomonis: trecenti nonagintaduo
Et hi qui ascenderunt de thelmala: thelarsa che
rub ⁊ don ⁊ mer: ⁊ non potuerunt indicare do
mum patrum suorum ⁊ semen suum: vtrum ex
israel essent: filij dalaia: filij thobia: filij necho/
da: sexcenti quinquagintaduo. Et de filijs sacer
dotum: filij iobia: filij accos: filij berçellai q ac/
cepit đ filiabus berzellai galaaditis vxorē ⁊ vo
catus est nomine eorum. Hi quesierūt scriptu/
ram genealogie sue: ⁊ non inuenerunt: ⁊ eiecti
sunt de sacerdotio. Et dixit athersatha eis vt/
non comederent de scō scōꝝ donec surgeret sa/
cerdos doctus atqȝ ꝑfectus. Omnis multitudo q̄si
vnus quadragintaduo milia trecenti sexptuagi
ta: exceptis seruis eoꝝ ⁊ ancillis q erant septem
milia trecēti triginta septē. ⁊ i ipis cātores atqȝ
cantatrices ducenti. Equi eoꝝ sexcenti triginta
sex: muli eoꝝ ducenti q̄draginta quinqȝ cameli
eoꝝ q̄drigenti trigintaqnqȝ: asini eorum sexmi
lia septingenti viginti. Et de ꝑncipibus patrū
cū ingrederenṫ templū dn̄i qđ est in irl'm: spōte
obtulerūt i domū dei ad extruendam eā in loco
suo: Scđm vires suas dederūt impēsas opis:
auri solidos quadraginta milia ⁊ mille argenti
mnas qnqȝ milia: ⁊ vestes sacerdotales centū.
Habitauerūt ergo sacerdotes ⁊ leuite ⁊ đ pp'lo
⁊ cātores ⁊ ianitores ⁊ nathinnei i vrbibꝰ suis
vniuersusqȝ israel i ciuitatibus suis. III.

Iamqȝ venerat mensis septimꝰ: ⁊ erāt
filij israel in ciuitatibus suis. Cōgrega
tus est ergo pp'ls q̄si vir vnꝰ in hieru/
salēȝ: ⁊ surrexit iosue filiꝰ iosedech ⁊ frēs eius:
sacerdotes ⁊ zorobabel filius salathiel ⁊ frēs eiꝰ
⁊ edificauerūt altare dı̄i israel: vt offerrēt: i eo holo
caustomata: sicut scriptū ē in lege moysi viri dı̄
Collocauerūt aūt altare dei super bases suas de
terrētibus eos per circuitū populis terraruȝ. et
obtulerunt sup illud holocaustū dn̄o mane ⁊ ve
spere. Feceruntqȝ solēnitatē tabernaculoꝝ sicut
scriptū est ⁊ holocaustū diebus singulis ꝑ ordi/
nem ꝭm ꝑceptuȝ opus dei in die suo: ⁊ post hec
holocaustū iuge taȝ in calendis q̄ȝ in vniuersis
solēnitatibus dn̄i q̄ erāt ꝯsecrate: ⁊ in oībus in
qbus vltro offerebaṫ munus dn̄o. A pmo die
mensis septimi: ceperunt offerre holocaustū do
mino. Porro templū dei nonduȝ fundatū erat.
Dederunt aūt pecunias latomis ⁊ cemētarijs
cibū quoqȝ ⁊ potū ⁊ oleuȝ sidonijs tirijsqȝ vt de
ferrent ligna cedrina de libano ad mare ioppē
iuxta qđ ꝑceperat cyrus rex ꝑsaruȝ eis. Anno
aūt secūdo aduentus eoꝝ ad templū dei in irl'm
mense secūdo ceperūt çorobabel filius salathiel
⁊ iosue filius iosedech ⁊ reliqui de fratribus eo
rū sacerdotes ⁊ leuite. ⁊ oēs q venerant đ capti
uitate in irl'm. ⁊ constituerunt leuitas a viginti
annis ⁊ supra. vt vrgerent opus domini. Ste
titqȝ iosue ⁊ filij eius ⁊ frēs eius. cedmihel ⁊ fi
lij eius ⁊ filij iuda quasi vir vnꝰ vt instarēt sup
eos q faciebāt opus in tēplo dei filij enadab ⁊ fi
lij eoꝝ ⁊ fratres eoꝝ leuite. Fūdato igiṫ a cemē
tarijs templo dn̄i. steterūt sacerdotes in ornatu
suo cū tubis. ⁊ leuite filij asaph in cymbalis vt
laudarēt deū p manꝰ dauid regis israel. Et ꝯci
nebāt in hymnis ⁊ ꝯfessiōe dn̄o qm̄ bonꝰ: qm̄
in eternū mīa eiꝰ sup isrl'. Omis qȝ pp'ls vocife/
rabaṫ clamore magno in laudando dn̄m. eo q
fūdatū eēt tēplū dn̄i. Plurimi etiā de sacerdo
tibꝰ ⁊ leuitis ⁊ ꝑncipes patꝝ ⁊ seniores q vide/
rāt tēplū ꝑus cū fundatū eēt. ⁊ hoc tēplū in ocu
lis eoꝝ flebāt voce magna. ⁊ multi vociferan/
tes in leticia eleuabant vocem: nec poterat qsqȝ
agnoscere vocē clamoris letātiū. ⁊ vocē fletꝰ po
puli. Cōmixtim eni pp'ls vociferabaṫ clamore
magno. ⁊ vox audiebaṫ ꝓcul. IIII

Audierunt aūt hostes iude ⁊ beniamin
quia filij captiuitatis edificarent tēpluȝ
dn̄o deo israel. ⁊ accedentes ad çoroba
bel ⁊ ad ꝑncipes patres. dixerunt eis. Edifice
mus vobiscū. quia ita vt vos querimus deum
vestrū. Ecce nos imolauimus victimas a die
bus asoraddan regis assur. q adduxit nos huc
Et dixit eis çorobabel ⁊ iosue ⁊ reliqui princi/
pes patrū israel. Nō ē nobis ⁊ vobis vt edifi/
cemꝰ domum deo nr̄o. sed nosipsi soli edificabi
mus deo nr̄o. sicut ꝑcepit nobis cyrus rex ꝑsa
rū. Factū ē igiṫ vt pp'ls terre impediret manꝰ
populi iude. ⁊ turbaret eos in edificando. Cō
duxerūt q̄ȝ aduersus eos cōsiliatores vt destru
erent cōsiliū eoꝝ oībus diebꝰ cyri regis persaꝝ
⁊ vsqȝ ad regnū darij regis persaꝝ. In regno
aūt assueri ipe est artaxerxes: in ꝑncipio regni
eius scripserunt accusationē aduersus habita/
tores iude ⁊ irl'm. Et in diebus artaxerxis scri
psit besellam mitridates ⁊ thabeel ⁊ reliqui qui
erant in consilio eoꝝ ad artaxerxem regē ꝑsaꝝ
Epistola aūt accusationis scripta erat syriace. ⁊
legebaṫ sermone syro. Reū beeltheem ⁊ sam/
sai scriba scripserūt epistolam vnā de irl'm arta
xerxi regi huiuscemodi. Reum beelthee ⁊ sam
sai scriba ⁊ reliqui consiliatores eoruȝ. dynei ⁊
apharsathei. therphalei. arphasei. herchuei. ba
bylonij. susannachei. dyei ⁊ elamite. ⁊ ceteri đ

gentibus quas transtulit assennaphar magnꝰ
⁊ gloriosus. ⁊ habitare eas fecit in ciuitatibꝰ sa/
marie ⁊ in reliquis regiōibus trans flumen in
pace. Hoc est exemplar epistole quam miserūt
ad eum. Artaxerxi regi: serui tui viri qui sunt
trans fluuiū. salutē dicūt Notū sit regi: qꝛ iudei
qui ascenderunt a te ad nos venerūt in irl'm ci
uitatē rebellē ⁊ pessimā: quā edificant extruen/
tes muros eius. ⁊ parietes componētes. Nūc
igit̄ notū sit regi. qꝛ si ciuitas illa edificata fue/
rit ⁊ muri eius instaurati. tributum ⁊ vectigal
⁊ annuos redditus non dabunt. ⁊ vsq; ad re/
ges hec noxa perueniet. Nos ḡ memores sal'
qd' in palatio comedimus. ⁊ qꝛ lesiones regis
videre nephas ducimus: iccirco misimus ⁊ nū
ciauimus regi vt recēseas in libris historiaꝝ
patrū tuoꝝ ⁊ inuenies scriptū in cōmētarijs. ⁊
scies qm̄ vrbs illa vrbs rebellis ē ⁊ nocens re/
gibꝰ ⁊ ꝓuincijs ⁊ bella concitant̄ in ea ex diebꝰ
antiquis: quāobrem ⁊ ciuitas illa destructa est.
Nūciamus nos regi. qm̄ si ciuitas illa edifica/
ta fuerit ⁊ muri ipsius instaurati: possessionem
trans fluuiū non habebis. Verbum misit rex
ad reū beeltheem ⁊ samsai scribā. ⁊ ad reliquos
qui erant in cōsilio eoꝝ habitatores samarie et
ceteris trās fluuiū. salutē dicēs ⁊ pacē. Accusa
tio quā misistis ad nos. manifeste lecta est corā
me. ⁊ a me p̄ceptū ē. ⁊ recēsuerūt: inuenerūtq;
qm̄ ciuitas illa a diebus antiqs aduersū reges
rebellat. ⁊ seditiōes ⁊ p̄lia ꝯcitant̄ in ea. Nam
⁊ reges fortissimi fuerūt in irl'm q ⁊ dn̄ati sūt oī
regioni que trans fluuiū est. Tributū q̊z ⁊ ve/
ctigal ⁊ redditus accipiebant. Nūc ergo audi/
te sniam. Prohibeatis viros illos vt vrbs illa
non edificet̄: donec si forte a me iussum fuerit.
Videte ne negligent̄ hoc ipleatis ⁊ paulatī cre
scat malū ꝯtra reges. Itaq; exemplū edicti ar/
taxerxis regis lectū ē corā reū beeltheem ⁊ sam
sai scriba ⁊ consiliarijs eoꝝ. Et abierūt festini
in irl'm ad iudeos. ⁊ ꝓhibuerūt eos in brachio
⁊ robore. Tūc intermissum est opꝰ domꝰ dn̄i in
irl'm. ⁊ nō fiebat vsq; ad annū secūdū regni da
rij regis psaꝝ.

V

PRophetauerunt autē aggeus ꝓpheta
⁊ zacharias filius addo: ꝓphetātes ad
iudeos qui erant in iuda ⁊ irl'm in noīe
dei israel. Tūc surrexerūt zorobabel filius sala
thiel ⁊ iosue filius iosedech. ⁊ ceperūt edificare
tēplū domini in irl'm. ⁊ cū eis ꝓphete dei adiu
uantes eos. In ip̄o aūt tp̄e venit ad eos than/
tannai qui erat dux trās flumen ⁊ starbuçānei
⁊ consiliarij eoꝝ. sicq; dixerūt eis. Quis dedit
vobis cōsiliū vt domū hanc edificaretis ⁊ mu/
ros eiꝰ instauraretis. Ad qd' rn̄dimꝰ eis. que
essent noīa hoīum auctoꝝ edificationis illius.
Oculus aūt dei eoꝝ factꝰ ē super senes iudeo/
rū. ⁊ nō potuerūt inhibere eos. Placuitq; vt
res ad dariū referret̄. ⁊ tūc satisfacerent aduer/
sus accusationē illā. Exemplar epistole quam
misit thātannai dux regiōis trans flumē ⁊ star
burçannai ⁊ consiliatores eiꝰ apharsathei q erāt
trans flumen: ad dariū regē. Sermo quē mi/
serāt ei sic scriptus erat. Dario regi pax omnis
Notū sit regi isse nos ad iudeā ꝓuinciā ad do
mū dei magni que edificat̄ lapide impolito ⁊ li
gna ponunt̄ in parietibus: opusq; illud diligē
ter extruit̄ ⁊ crescit in manibꝰ eoꝝ. Interroga/
uimꝰ ergo senes illos. ⁊ ita diximus eis. Quis
dedit vobis potestatē vt domū hāc edificaretis
⁊ muros hos instauraretis. Sed ⁊ noīa eoꝝ q̄
siuimꝰ ab eis vt nūciaremus tibi: scripsimusq;
noīa eoꝝ viroꝝ qui sunt p̄ncipes in eis. Hu/
iuscemodi aūt sermonē rn̄derūt nobis. dicētes
Nos sumꝰ serui dei celi ⁊ terre. ⁊ edificamꝰ tem
plū qd' erat extructum ante hos annos multos
qd'q; rex israel magnus edificauerat ⁊ extruxe
rat. Postq; aūt ad iracūdiā ꝓuocauerunt pa/
tres nostri deū celi. tradidit eos in manꝰ nabu/
chodonosor regis babylonis chaldei: domū q̊z
hanc destruxit. ⁊ populū eiꝰ trāstulit in babylo
nē. Anno aūt p̄mo cyri regis. cyrus rex baby
lonis ꝓposuit edictū vt domus dei edificaret̄.
Nā ⁊ vasa templi dei aurea ⁊ argentea que na
buchodonosor tulerat de templo qd' erat ī irl'm
⁊ asportauerat ea in templum babylonis ꝓtulit
cyrus rex de templo babylonis. ⁊ data sūt sasa
basar vocabulo. quem ⁊ p̄ncipem cōstituit di/
xitq; ei. Hec vasa tolle ⁊ vade ⁊ pone ea in tē/
plo qd' est in irl'm. ⁊ domus dei edificet̄ in loco
suo. Tūc itaq; sasabasar ille venit. ⁊ posuit fun
damenta templi dei in irl'm. ⁊ ex eo tp̄e vsq;
nunc edificatur necdum completum ē. Nunc
ergo si videtur regi bonum. recenseat in bibli
otheca regis que est in babylone. vtrum nam
a cyro rege iussum fuerit vt edificaret̄ domus
dei in irl'm. ⁊ volūtatem regis sup̄ hac re mittat
ad nos.

VI

TUnc darius rex precepit ⁊ recēsuerūt
in bibliotheca libroꝝ qui erant repositi
in babylone. ⁊ inuentū est in ecbatha/
nis qd' est castrū in medena ꝓuincia: volumē
vnum: talisq; scriptus erat in eo cōmentarius
Anno primo cyri regis. cyrus rex decreuit vt
domus dei edificaret̄ q̄ ē in irl'm ī loco vbi im/

molent hostias. ⁊ vt ponāt fundamēta suppor
tantia altitudinē cubitoꝝ sexaginta. ⁊ latitudi/
nē cubitoꝝ sexaginta: ordines de lapidibꝰ im/
politis tres. ⁊ sic ordines de lignis nouis. Sū
ptus autē de domo regis dabunt. Sed ⁊ vasa
templi dei aurea ⁊ argentea que nabuchodono
sor tulerat de tēplo hierusalē. ⁊ attulerat ea i ba
bylonē: reddāt ⁊ referāt in tēplū hierusalē in
locū suū: q̄ et posita sūt in tēplo dei. Nūc ğ than
tannei dux regionis q̄ est trās flumē ⁊ starbuçā
nai ⁊ cōsiliarij vestri apharsathei q estis trans/
flumē ꝓcul recedite ab illis. et dimittite fieri tē
plū dei illud a duce iudeoꝝ ⁊ a seniorib⁹ eorum
et domus dei illa edificet in loco suo. Sed et a
me p̄ceptū est qd oporteat fieri a p̄sbyteris iu/
deoꝝ illis vt edificet domus dei. s. vt de archa
regis. idest de tributis q̄ dant de regione trās
flumen studiose sūptus dent viris illis ne im/
pediatur opus. Qꝫ si necesse fuerit et vitulos et
agnos et hedos in holocaustū deo celi frumen
tū: sal: vinū et oleū ſm ritum sacerdotū q sūt in
hirl'm. det eis ꝑ singulos dies ne sit in aliq̊ q̄ri
monia. ⁊ offerāt oblatiōes deo celi: orentqꝫ ꝓ
vita regis ⁊ filioꝝ eius. A me ğ positū ē decre
tū vt ois hō q hāc mutauerit iussionē. tollat li/
gnū de domo ipsius ⁊ erigat ⁊ ꝯfigat in eo: do
mus aūt eius publicet. Deus aūt q habitare fe
cit nomē suū ibi: dissipet oia regna ⁊ populū q
extēderit manū suā: vt repugnet et dissipet do/
mum dei illā q̄ ē in hierusalē. Ego darius sta
tui decretū: qđ studiose impleri volo. Igit thā
tannai dux regionis trās flumē et starbuzan/
nai et consiliarij eius ſm qđ p̄cepat darius rex
sic diligēt executi sūt. Seniores aūt iudeoꝝ edi
ficabāt. et ꝓsperabant iuxta ꝓphetiā aggei ꝓ
phete et zacharie filij addo. Et edificauerūt et
cōstruxerūt iubēte deo israel. et iubente cyro et
dario et artaxerxe regibus ꝑsaꝝ. et cōpleuerūt
domū dei istā vsqꝫ ad diē tertiū mēsis adar qui
ē ānus sextus regni darij regis. Fecerūt autē
filij israel sacerdotes et leuite et reliqui filiorum
trāsmigrationis dedicationē domus dei i gau/
dio. et obtulerūt in dedicatiōe domus dei vitu/
los centū: arietes ducentos: agnos q̄dringen
tos: hircos capraꝝ ꝓ pctō totius israel duode/
cim iuxt numeꝝ tribuū israel. Et statuerūt sacer
dotes i ordinibus suis et leuitas i vicibus suis
sup opa dei in irl'm sicut scriptū ē i libro moysi
Fecerūt aūt filij transmigratiōis pasca quarta
decima die mensis pmi. Purificati eni fuerāt
sacerdotes et leuite quasi vnus omnes mundi
ad imolādū pasca vniuersis filijs transmigra/
tionis ⁊ fratribus suis sacerdotibus. et sibi. Et
comederūt filij israel q reuersi fuerāt de trāsmi
gratione. ⁊ oēs q se separauerāt a coinquatiōe
gentiū terre ad eos: vt quererēt dominū deum
israel. Et fecerūt solēnitatē açimoꝝ septē dieb⁹
in leticia: qm̄ letificauerat eos dn̄s. ⁊ conuerte
rat cor regis assur ad eos vt adiuuaret manus
eoꝝ in opere dom⁹ dn̄i dei israel.

VII

Post hec aūt verba in regno artaxerxis regis ꝑsaꝝ esdras fili⁹ saraie: filij aça/
rie: filij helchie: filij sellū: filij sapoch:
filij achitob: filij amarie: filij azarie: filij ma/
raioth: filij zarie: filij ozi: filij bocci: filij abisue
filij phinees: filij eleazar: filij aaron sacerdotis
ab initio: ipse esdras ascendit de babylone. et
ipse scriba velox in lege moysi. quaz dominus
deus dedit israel. Et dedit ei rex scđm manum
dn̄i dei eius bonā sup eū: oēm petitionē ei⁹ Et
ascenderunt de filijs israel ⁊ de filijs sacerdotū
⁊ de filijs leuitarū ⁊ de cantoribus ⁊ de ianito/
ribus ⁊ de nathinneis in hierusalē āno septio
artaxerxis regis. ⁊ venerūt in hierusalē mense
q̄nto: ipse ē ann⁹ septim⁹ regis Quia in primo
die mēsis primi. cepit ascēdere de babylone. et
primo die mēsis q̄nti: venit in irl'm iuxt manū
dei sui bonā super se. Esdras autē parauit cor
suū vt inuestigaret legē dn̄i. ⁊ faceret ⁊ doceret
in israel p̄ceptū ⁊ iudiciū. Hoc est āt exemplar
ep̄le edicti: qđ dedit rex artaxerxes esdre sacer
doti: scribe erudito in sermonib⁹ ⁊ p̄ceptis dn̄i
⁊ cerimonijs eius in israel. Artaxerxes rex re
gum esdre sacerdoti: scribe legis dei celi doctis
simo salutē. A me decretū est vt cuicūqꝫ placue
rit in regno meo de populo israel. ⁊ de sacerdo
tibus eius ⁊ de leuitis ire in hierusalē: tecū va/
dat: A facie eni regis ⁊ septē consiliatoꝝ eius
missus es vt visites iudeaz ⁊ hierusalē: in lege
dei tui q̄ ē in manu tua. ⁊ vt feras argētū ⁊ auꝝ
quod rex ⁊ ꝯsiliatores eius sponte obtulerunt
deo israel: cui⁹ in hierusalē tabernaculuz ē. Et
oē argētū ⁊ auꝝ: qđcūqꝫ iueneris in vniuersa
ꝓuincia babylonis ⁊ pplus offerre voluerit et
de sacerdotib⁹ q spōte obtulerint domui dei sui
q̄ ē in irl'm: libere accipe. ⁊ studiose eme de hac
pecunia vitulos: arites: agnos. ⁊ sacrificia ⁊ li
bamina coꝝ. ⁊ offer ea sup altare tēpli dei ve/
stri qđ ē in irl'm. Sꝫ ⁊ si qd tibi ⁊ fratrib⁹ tuis
placuerit de reliq̊ argēto ⁊ auro vt faciatis iu/
xta volūtatē dei vr̄i facite. Vasa quoqꝫ q̄ dant
in ministeriū dom⁹ dei tui: trade in conspectu
dei in irl'm. Sꝫ ⁊ cetera qb⁹ op⁹ fuerit in domū
dei tui quātūcūqꝫ necesse ē vt expendas: dabis

de thesauro ⁊ de fisco regis. ⁊ a me. Ego arta/
xerxes rex statui atqꝫ decreui. oībus custodi/
bus arche publice qui sunt transflumen: vt qđ
cūqꝫ petierit a vobis esdras sacerdos scriba le
gis dei celi: absqꝫ mora detis: vsqꝫ ad argēti ta
lenta centū. ⁊ vsqꝫ ad frumenti choros centū ⁊
vsqꝫ ad vini bathos centuꝫ. ⁊ vsqꝫ ad bathos
olei centū: sal vero absqꝫ mēsura. O ē qđ ad ri
tū dei celi ꝑtinet: tribuat̄ diligēter in domo dei
celi: ne forte irascat̄ ꝯ regnū regis ⁊ filioꝝ eius
Vobis qꝫ notū facimus de vniuersis sacerdo
tibus ⁊ leuitis: cātoribꝰ ⁊ ianitoribꝰ nathinneis
⁊ mīstris domus dei huiꝰ: vt vectigal ⁊ tribu/
tū ⁊ annonas nō habeatis potestatē imponēdi
super eos. Tu aūt esdra ꝑm sapientiā dei tui q̄
est in manu tua: cōstitue iudices ⁊ p̄sides: vt iu
dicent oī populo q ē trāsflumen: his videlicet
qui nouerūt legē dei tui: sed ⁊ imperitos doce/
te libere. Et oīs q non fecerit legē dei tui ⁊ le/
gē regis diligēter: iudiciū erit de eo siue in mor
tem: siue in exiliū: siue in cōdemnationē substā
tie eius: vel certe in carcerem. Et dixit esdras
scriba. Bn̄dictꝰ dn̄s deus patꝝ nostroꝝ q de/
dit hoc i corde regis: vt glorificaret domū dn̄i
q̄ in hierusalē. ⁊ in me inclinauit misericordiā
suā corā rege ⁊ ꝯsiliatoribus eiꝰ ⁊ vniuersis ꝓn
cipibus regis potētibꝰ. Et ego cōfortatꝰ manu
dn̄i dei mei: q̄ erat in me: congregaui de israel
principes qui ascenderēt mecū. VIII

Hi sūt ḡ principes familiaꝝ ⁊ genealo/
gia eoꝝ q ascēderūt mecū in regno ar/
taxerxis regis de babylone. De filijs
phinees gerson De filijs ythamar daniel. De
filijs dauid. accus. De filijs sechenie ⁊ de filijs
pharos: zacharias. et cum eo numerati sūt vi/
ri centum quinquaginta. De filijs phetmoab:
elioenai filius zaree. et cum eo ducenti viri.
De filijs sechenie: filius ezechiel. ⁊ cum eo tre
centi viri. De filijs addan: nabeth filius iona
than: et cuꝫ ea quinquaginta viri. De filijs be
lam: ysaias filius athalie. ⁊ cuꝫ eo septuaginta
viri. De filijs saphatie: zebedia filius micha/
el. ⁊ cum eo octoginta viri. De filijs ioab obe
dia filius iehihel. ⁊ cum eo ducenti decē ⁊ octo
viri. De filijs selomith: filius iosphie. et cum
eo centum sexaginta viri. De filijs bebai: za/
charias filius bebai. ⁊ cum eo vigintiocto viri
De filijs ezeab: iohannan filius ezethan ⁊ cuꝫ
eo centum decem viri. De filijs adonicaꝫ: qui
erant nouissimi. et hec noīa coꝝ: helipheleth et
heihel ⁊ samaias. ⁊ cum eis sexaginta viri De
filijs beggui: vthai ⁊ zachur. ⁊ cū eis septua/
ginta viri. Congregaui autem eos ad fluuium
qui decurrit ad hana. ⁊ mansimus ibi tribꝰ die
bus. Quesiuiqꝫ in populo ⁊ in sacerdotibus đ
filijs leui. ⁊ nō inueni ibi. Itaqꝫ misi helizer ⁊
ariel ⁊ semeam ⁊ helnathan ⁊ arib ⁊ alteꝝ hel/
nathan ⁊ nathan ⁊ zachariam ⁊ mesollam ꝓn/
cipes. ⁊ ioarib ⁊ helnathan sapiētes. ⁊ misi eos
ad heddo qui est primus in casphie loco. Et po
sui in ore eorum verba que loquerentur ad hed
do ⁊ ad fratres eius nathinneos i loco casphie
vt adducerent nobis ministros domus dei no
stri. Et adduxerunt nobis per manum dei no
stri bonam super nos virū doctissimū de filijs
mooli. filij leui. filij israel. ⁊ sarabiam ⁊ filios
eius ⁊ fratres eius decē ⁊ octo. ⁊ asabiam ⁊ cuꝫ
eo ysaiā quos de filijs merari. fratresqꝫ eius ⁊ fi
lios eius viginti. Et de nathinneis quos dede
rat dauid. ⁊ ꝓncipes ad misteria leuitarum: na
thinneos ducētos vigiti. O ēs hi suis noībus
vocabant̄. Et p̄dicaui ibi ieiuniū iuxta fluuiuꝫ
hana: vt affligeremur coram dn̄o deo nostro ⁊
petere mus ab eo viā rectaꝫ nobis ⁊ filijs nr̄is
vniuerseqꝫ substātie nostre. Erubui. n. petere
regē auxiliū ⁊ equites qui defenderent nos ab
iimico in via: qꝛ dixeramus regi. Manus dei
nr̄i ē super oēs q q̄rūt eū in bonitate. ⁊ iperiuꝫ
eius et fortitudo eiꝰ. et furor suꝑ oēs q derelin
quūt eum. Ieiunauimꝰ aūt ⁊ rogauimus deū
nostrū ꝓ hoc. et euenit nobis ꝓspere. Et sepa
raui de ꝓncipibus sacerdotū duodeci. sarabiaꝫ
et asabiā. et cū eis de fratribꝰ eoꝝ decē. Appē/
diqꝫ eis argentum ⁊ aurum. ⁊ vasa consecrata
domꝰ dei nr̄i. que obtulerat rex et consiliatores
eius ⁊ ꝓncipes eius vniuersusqꝫ israel eoꝝ qui
inuēti fuerāt. Et appendi in manibus eoꝝ ar
gēti talēta sexcēta qnquaginta. ⁊ vasa argētea
centū: auri vo cētū talenta. et crateras aureas
viginti que habebant solidos millenos. ⁊ vasa
eris fulgentis optimi duo. pulchra vt aurum.
Et dixi eis. Vos sancti dn̄i ⁊ vasa scā. ⁊ argē
tū et aurū qđ sponte oblatū est dn̄o deo patrum
nostroꝝ. Vigilate ⁊ custodite: donec appēda/
tis corā principibꝰ sacerdotū et leuitaꝝ. et duci
bus familiaꝝ isrl̄ i irl̄m. i thesauꝝ domus dn̄i
Susceperunt aūt sacerdotes et leuite pondus
argenti ⁊ auri ⁊ vasoꝝ vt deferrent irl̄m in do
mū dei nr̄i Promouimus ergo a flumie hana
duodecima die mensis primi. vt pergeremus
irl̄m. Et manus dei nr̄i fuit suꝑ nos. ⁊ libera/
uit nos de manu inimici et insidiatoris in via
Et venimus irl̄m. ⁊ māsimꝰ ibi tribus diebus
Die aūt q̄rta appensū ē argentū et aurū et vasa

in domo dei nr̄i p manū remoth filij vrie sacer dotis. ⁊ cum eo eleaçar filius phinees cūq3 eis loçaded filius iosue ⁊ noadaia fili⁹ bennoi leui te: iuxta numeꝝ ⁊ pondus oiu3. Descriptū est omne pōdus in tpe illo. S3 ⁊ q venerāt de ca/ ptiuitate filij trāsinigratiōis obtulerūt holocau stomata deo israel: vitulos duodecim ꝓ oi po/ pulo isrl̄: arietes nonaginta sex: agnos septua ginta septē: hircos ꝓ pctō duodecim: oia in ho locaustū dn̄o. Dederūt aūt edicta regis satra/ pis q erāt de cōspectu regis ⁊ ducib⁹ trās flumē ⁊ eleuauerūt ppl̄m ⁊ domū dei. IX

Postq3 aūt hec cōpleta sunt: accesserunt ad me principes dicētes: Nō est sepa/ ratus ppl̄s israel ⁊ sacerdotes ⁊ leuite a ppl̄is terraꝝ ⁊ de abhominatiōib⁹ eoꝝ: chana nei videlicet ⁊ ethei ⁊ pherezei ⁊ iebusei et am/ monitaꝝ ⁊ moabitarū ⁊ egyptioꝝ ⁊ āmoneoꝝ Tulerūt. n. de filiabus eoꝝ sibi ⁊ filijs suis et cōmiscuerūt semen sanctū cū populis terrarū. Man⁹ etiā principū ⁊ magistratuū fuit in trās/ gressione hac prima. Cūq3 audissem sermonē istū: scidi palliū meum ⁊ tunicam. ⁊ euulsi capil los capitis mei ⁊ barbe. ⁊ sedi merens. Conue nerūt aūt ad me oēs qui timebāt verbū dei isrl̄ ꝓ trāsgressione eoꝝ q de captiuitate venerant. et ego sedebam tristis vsq3 ad sacrificiū vesper tinū. Et in sacrificio vespertino surrexi de affli ctione mea. ⁊ scisso pallio ⁊ tunica curuaui ge/ nua mea. ⁊ expādi manus meas ad dn̄m deu3 meū. et dixi: De⁹ meus cōfūdor ⁊ erubesco le/ uare facie3 meam ad te: qm̄ iniquitates nostre multiplicate sunt super caput nostrum ⁊ delicta nr̄a decreuerūt vsq3 ad celum a dieb⁹ patꝝ no/ stroꝝ. S3 ⁊ nosipsi peccauimus grauiter vsq3 ad diē hāc. ⁊ in iniqtatib⁹ nr̄is traditi sum⁹ ipsi ⁊ reges nostri ⁊ sacerdotes nostri in manib⁹ re gu3 terraꝝ ⁊ in gladiū ⁊ i captiuitatē ⁊ in rapi nam ⁊ in cōfusionē vultus. sicut ⁊ die hac. Et nūc quasi ad parū ⁊ momentū facta est depreca tio nostra apud dn̄m deū nostrū vt dimitteren tur nobis reliquie ⁊ dareť par illius in loco scō eius. ⁊ illuminaret oculos nostros de⁹ noster ⁊ daret nobis vitā modicā in seruitute nr̄a: qa serui sumus. ⁊ in suitute nr̄a nō dereliquit nos de⁹ nr̄. ⁊ inclinauit sup nos mīam coram rege psaꝝ vt daret nobis vitā ⁊ sublimaret domum dei nr̄i ⁊ extrueret solitudines eius et daret no bis spem in iuda ⁊ irl̄m. Et nūc qd dicem⁹ do/ mine de⁹ noster post hec: Quia dereliqm⁹ mā data tua q̄ pcepisti in manu suoꝝ tuoꝝ ꝓphe/ taꝝ dicēs Terra ad quā vos ingredimi vt pos sideatis eā tra imūda ē iuxta imūdiciā pploꝝ ceterarūq3 traꝝ: abhominatiōib⁹ eoꝝ q reple/ uerūt eam ab ore vsq3 ad os coingnatione sua. Nūc ergo filias vestras ne detis filijs eoꝝ ⁊ filias eoꝝ ne accipiatis filijs vestris. ⁊ nō qra/ tis pacē eoꝝ ⁊ ꝓsperitatē eoꝝ vsq3 in etnū. vt cōfortemini ⁊ comedatis q̄ bona sūt tre. ⁊ here/ des habeatis filios vr̄os vsq3 in seculū. et post oia q̄ venerūt sup nos in opib⁹ nr̄is pessimis. ⁊ in delicto nr̄o magno qr tu de⁹ liberasti nos de iniqtate nr̄a ⁊ dedisti nobis salutē sicut ē ho die: vt nō cōuerteremur ⁊ irrita faceremus man data tua: neq3 matrimonia iungerem⁹ cū po/ pulis abhominationū istarū. Nūqd iratus es nobis vsq3 ad cōsūmationē: ne dimitteres no/ bis reliqas ad salutē? Dn̄e de⁹ israel iustus es tu qm̄ derelicti sum⁹ q saluarenur sicut die hac Ecce corā te sum⁹ in delicto nostro. Nō. n. sta ri potest corā te super hoc. X

Sic ergo orāte esdra ⁊ implorāte deū et flente et iacente an̄ teplū dei: collect⁹ est ad eū de israel cetus grādis nimis vi/ roꝝ ⁊ mulieꝝ et pueroꝝ. Et fleuit popul⁹ mul to fletu. Et rn̄dit sechenias fili⁹ iehiel de filijs helam. ⁊ dixit esdre: Nos puaricati sumus in deū nostrum: ⁊ duxim⁹ vxores alienigenas de populis tre Et nūc si ē penitētia in israel super hoc pcutiam⁹ fed⁹ cū dn̄o deo nostro vt ꝓijcia/ mus vniuersas vxores. et eos q de his nati sūt Iuxta volūtatē dn̄i ⁊ eoꝝ q tenēt pceptū domi ni dei nr̄i. s3 legē fiat Surge: tuū ē discernere nosq3 erim⁹ tecū. Confortare ⁊ fac. Surrexit g̃ esdras ⁊ adiurauit principes sacerdotū et leui/ taꝝ ⁊ oēm israel. vt facerēt sm verbū hoc. Et iurauerūt. Et surrexit esdras ante domum dei ⁊ abijt ad cubiculū iohannan filij eliasib. et in/ gressus est illuc. Panē non comedit et aquaz nō bibit. Lugebat. n. transgressionē eoꝝ q ve nerant de captiuitate. Et missa est vox in iuda ⁊ in hierusalē oib⁹ filijs trāsmigrationis: vt cō gregareť in hierusalē. ⁊ ois q nō venerit in tri bus dieb⁹ iuxta ꝯsiliū pncipū et senioꝝ aufereť vniuersa substātia eius: et ipse abijcieť de cetu trāsmigratiōis. Conuenerūt igitur omnes viri iuda et beniamin in hierusalē trib⁹ dieb⁹ ipe ē mensis non⁹. vicesima die mensis. ⁊ sedit ois popul⁹ in platea dom⁹ dei: tremētes ꝓ pctō. et pluuijs. Et surrexit esdras sacerdos et dixit ad eos. Vos transgressi estis et duxistis vxores alienigenas: vt adderetis super delictū israel. Et nūc date cōfessionē dn̄o deo patꝝ vestroꝝ. ⁊ facite placitū eius. et sepami a ppl̄is tre. ⁊ ab

vxoribꝰ alienigenis. Et rn̄dit vniuersa multi/
tudo. dixitqꝫ voce magna: Iuxͣ verbū tuū ad
nos sic fiat. Verūtn̄ qꝛ populꝰ multꝰ est ⁊ tēpꝰ
pluuie: ⁊ nō sustinemꝰ stare foris. ⁊ opus non
est diei viꝰ vel duoꝝ: vehemēter quippe pec/
cauimus in ꝑmone isto: cōstituant ꝑncipes in
vniuersa mltitudine. ⁊ oēs ī ciuitatibꝰ nostris
qui duxerunt vxores alienigenas veniāt in tē/
poribꝰ statutis. et cū his seniores ꝑ ciuitatē in
ciuitatē. et iudices eius: donec auertat ira dei
nr̄i a nobis sup ꝑctō hoc. Igitꝰ ionathā filiꝰ asa
hel: ⁊ iaaçia filius thecue. steterūt super hoc. et
mesollam et sebechai leuites adiuuerunt eos.
Feceruntqꝫ sic filij transmigratiōis. Et abierūt
esdras sacerdos et viri principes familiarū in
domos patꝝ suoꝝ et oēs ꝑ noīa sua. et sederūt
in die ꝑmo mēsis decimi: vt q̄rerēt rem. Et cō
sūmati sūt oēs viri q duxerūt vxores alienige/
nas vsqꝫ ad diē primā mēsis primi. Et iuenti
sunt de filijs sacerdotū qui duxerūt vxores alie
nigenas: de filijs iosue filij iosedech et fratres
eius maasia et elieçer ⁊ iarib et godolia. Et de
derūt manus suas: vt eijcerent vxores suas et
ꝓ delicto suo arietē de ouibꝰ offerent. Et de fi/
lijs emmer: annani et çebedia. Et de filijs se/
rim: masia et helia et semeia: iehihel et oçias.
Et de filijs phessur: elioenai: maasia: ismahel:
nathanael: ioçabeth et helesa: Et de filijs leui/
tarum: iosabeth et semei et celaia: ipse est calith
aphathaia: iuda ⁊ elieçer. Et de cantoribꝰ elia/
sub. et de ianitoribus sellum et thelem et vri.
Et ex israhel de filijs pharos: remeia: et eçia
et melchia et miamin et elieçer et melcha: ba/
nea. Et de filijs elam: mathania: zacharias. et
iehihel et abdi et rimoth et helai. Et dͤ filijs ze
thua: elioenai: eliasib: mathania et hierimuth ⁊
zabeth et aziza. Et de filijs bebai: iohannan:
annania zabbai: athalai. Et de filijs beni: mo
solla et melluth et adaia: iasub et saal et ramoth
Et de filijs phetmoab: edua et chalaal: banai/
as et maasias: mathanias beselehel: benui et
manasse. Et de filijs erem: eliezer: iesue: mel/
chias: symeias: symeon: beniamin maloch: sa
marias. Et de filijs asom: mathanai: mathet:
azabeth: elpheleth: iermai: manasses: semei.
De filijs bani: maadi: amram et huel: baneas
et badaias: cheliau: bannia marimuth et elia/
sib: mathanias: mathanai: et iasi et bani et be/
nui: semei et salmias et nathan et adaias: me/
chne: dabai: sysai: sarai: ezrel et selemau et se/
meria: sellum: amaria ioseph. De filijs nebui
ahihel: mathathias: zabeth: zabina ieddu et
iohel et banai. Omnes hi acceperant vxores
alienigenas: et fuerūt ex eis mulieres que pe/
pererant filios. ❡ Explicit liber Esdre pri
mus. Incipit liber Neemie. Caplm̄. I

V

Erba neemie
filij helchie. Et factū est in
mēse casleu: anno vicesimo
et ego erā in susis castro Et
venit ad me anani vnus de
fribꝰ meis: ipsi ⁊ viri iuda.
et interrogaui eos de iudeis q remāserāt et super
erāt de captiuitate. et de hirlm̄. Et dixerūt mi/
hi. Qui remāserūt et derelicti sūt de captiuitate
ibi in ꝓuincia in afflictiōe magna sunt et in op
probrio et murus hierusalē dissipatꝰ ē. et porte
eius cōbuste sunt igni. Cumqꝫ audissem verba
huiuscemodi: sedi et fleui et luxi diebus multis.
⁊ ieiunabā et orabā ante faciem dei celi. et dixi
Queso domine deꝰ celi fortis magne atqꝫ ter/
ribilis. qui custodis pactum ⁊ miam cū his qui
te diligunt ⁊ custodiunt mandata tua fiant au/
res tue auscultantes ⁊ oculi tui aperti vt audi/
as orationem serui tui quā ego oro coram te ho
die nocte ⁊ die ꝓ filijs israel seruis tuis. ⁊ cōfi
teor: ꝓ peccatis filioꝝ israel qbꝰ peccauerūt tibi
Et ego ⁊ domus patris mei peccauimus. va/
nitate seducti sumus. ⁊ nō custodiuimꝰ manda
tū et cerimonias ⁊ iudicia que ꝑcepisti moysi fa
mulo tuo. Memēto verbi qd̄ mādasti moysi
seruo tuo dicens. Cū trāsgressi fueritis. ego di
spdā vos in pplo̅s. et si reuertamini ad me et cu
stodiatis precepta mea et faciatis ea. etiā si abdu
cti fueritis ad extrema celi: inde ꝯgregabo vos
et reducā in locū quē elegi vt habitaret nomen
meū ibi. Et ipsi serui tui et populꝰ tuꝰ q̄s rede/
misti in fortitudine tua magna. et in manu tua
valida. Obsecro dn̄e sit auris tua attendens
ad orationem serui tui: et ad orationem seruoꝝ
tuorū q volūt timere nomē tuū. et dirige seruū
tuū hodie. et da ei misericordiam ante viꝝ hūc
Ego enim eram pincerna regis. II

F

Actū est aūt in mēse nisan. anno vicesi
mo artaxerxis regis. et vinū erat ante
eū. Et leuaui vinū et dedi regi. et erā
q̄si lāguidus ante faciē eius. Dixitqꝫ mihi rex
Quare vultus tuus tristis ē. cū te egrotū non
videā. Nō ē hoc frustra: sed malū nescio qd̄ i
corde tuo est. Et timui valde ac nimis. et dixi
regi. Rex in eternū viue. Quare non mereat
vultus meus. qꝛ ciuitas domꝰ sepulchroꝝ prīs
mei deserta est. et porte eius cōbuste sunt igni:

Et ait mihi rex. Pro qua re postulas. Et oraui
deum celi: ⁊ dixi ad regē. Si videt regi bonuz
⁊ si placet seruis tuis ante faciē tuam: vt mittas
me in iudeam ad ciuitatē sepulchri patris mei et
edificabo eam. Dixitq; mihi rex ⁊ regina que se
debat iuxta euz. Vsq; ad qd tempus erit iter tu
um: ⁊ qn̄ reuerteris. Et placuit ante vultum re
gis: ⁊ misit me. Et cōstitui ei tempus: ⁊ dixi re
gi. Si regi videt bonum: epistolas det mihi ad
duces regionis transflumen vt traducāt me do
nec veniam in iudeaz: ⁊ epistolā ad asaph custo
dē saltus regis: vt det mihi ligna vt tegere pos
sim portas turris domus ⁊ muri ciuitatis: ⁊ do
mum quam ingressus fuero. Et dedit mihi rex
iuxta manum dei mei bonam mecum. Et veni
ad duces regionis transflumen: deditq; eis epi
stolas regis. Miserat autem rex mecum pnci/
pes militū ⁊ equites: Et audierunt sanaballath
oronites: ⁊ tobias seruus amanites: ⁊ ɔtristati
sunt afflictiōe magna q venisset homo q q̄reret
prosperitatē filiorum israel. Et veni irlm: ⁊ eram
ibi tribꝰ diebꝰ. Et surrexi nocte ego ⁊ viri pau
ci mecum: ⁊ non indicaui cuiq; quid dn̄s dedis/
set in corde meo vt facerem in irlm. ⁊ iumentuz
non erat mecum nisi aīal cui sedebā. Et egressꝰ
sum per portam vallis nocte ⁊ ante fontem dra
conis ⁊ ad portam stercoris: ⁊ considerabā mu
rum irlm dissipatum: ⁊ portas eius cōsumptas
igni. Et transiui ad portaz fontis ⁊ ad aq̄ductū
regis: ⁊ nō erat locus iumento cui sedebā vt trā
siret. Et ascendi p torrentē nocte: ⁊ considerabā
murū: ⁊ reuersus veni ad portam vallis ⁊ redij
Magistratus aūt nesciebāt quo abijssē: aut qd
ego facerē. Sed ⁊ iudeis ⁊ sacerdotibus ⁊ opti
matibus ⁊ magistratibꝰ ⁊ reliqs q faciebāt opꝰ
vsq; ad id loci nihil indicaueram. Et dixi eis.
Vos nostis afflictionem in q̄ simus: q2 irlm d
serta ē ⁊ porte eius ɔsumpte sunt igni. Venite ⁊
edificemus muros irlm: ⁊ nō simus vltra op/
probrium: Et indicaui eis manū dei mei q esset
bona mecuz: ⁊ vba regis q̄ locutus est mihi: ⁊
aio. Surgamus ⁊ edificemus. Et ɔfortate sūt
manus eorum i bono. Audierunt aūt sanaballath
oronites ⁊ tobias seruꝰ amanites ⁊ gosez arabs
⁊ subsannauerunt nos ⁊ desperexerūt: dixerūtq;.
Que est hec res quā facitis: Nunqd contra re/
gem vos rebellatis. Et reddidi eis sermonem
dixiq; ad eos. Deus celi ipse nos iuuat: ⁊ nos
serui eiꝰ sumꝰ. Surgamꝰ ⁊ edificemꝰ. Vobis
aūt nō est ps ⁊ iusticia ⁊ memoria in irlm. III

Et surrexit eliasib sacerdos magnus
⁊ fratres eius sacerdotes: ⁊ edifica/
uerūt portā gregis. Ipsi sanctificauerūt eam:
⁊ statuerūt valuas eius. ⁊ vsq; ad turrim cen/
tū cubitorum. sanctificauerūt eā: vsq; ad turri ana
nehel. Et iuxta eū edificauerunt viri hiericho.
⁊ iuxta eos edificauit zachur filius amri. Por
tam aūt pisciū edificauerūt filij asnaa: ipsi texe/
runt eā. ⁊ statuerunt valuas eius ⁊ seras ⁊ ve
ctes. Et iuxta eos edificauit marimuth filius
vrie filij accus. Et iuxta eum edificauit mosol
sam filius barachie filij mesezebel. Et iuxta eū
edificauit sadoch filius baana. Et iuxta eū edi/
ficauerunt thecueni. Optimates autem eorum
non supposuerunt colla sua in ope domini dei
sui. Et portam veterem edificauerunt ioiada fi
lius phasea ⁊ mosollam filius besodia. ipsi texe
runt eam. ⁊ statuerūt valuas eius ⁊ seras ⁊ ve
ctes. Et iuxta eos edificauerunt melchias ga/
baonites. ⁊ iadon meronathites viri de gaba/
on. ⁊ maspha pro duce qui erat in regiōe trans
flumen. Et iuxta eum edificauit eziel filiꝰ arata
aurifex. Et iuxta eum edificauit ananias filius
pigmentarij. ⁊ dimiserunt irlm vsq; ad murū
platee latioris. Et iuxta euz edificauit raphaia
filius ahul principes vici irlm. Et iuxta eū edi
ficauit ieiada filius aromath cōtra domū suam
Et iuxta eū edificauit attus filiꝰ asebonie. Me
diam partem vici edificauit melchias filius erē
⁊ asub filius phetmoab. ⁊ turrim furnorum. Et
iuxta eos edificauit sellum filius aloes. pnceps
medie partis vici irlm: ipe ⁊ filij eius. Et por
tā vallis edificaui annun ⁊ habitatores zanoe.
ipsi edificauerūt eam. ⁊ statuerunt valuas eius
⁊ seras ⁊ vectes. ⁊ mille cubitos in muro vsq;
ad portam sterquilinij. Et portam sterquilinij
edificauit melchias filius rechab. principes vi
ci bethacharen. Ipe edificauit eā. ⁊ statuit val
uas eius ⁊ seras ⁊ vectes. Et portam fōtis edi
ficauit sellum. filius colozai. princeps pagi ma
spha. Ipe edificauit eam ⁊ texit. ⁊ statuit val/
uas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes. ⁊ muros piscine syloe
in hortū regis. ⁊ vsq; ad gradus q descendunt
de ciuitate dauid. Post eum edificauit neemi/
as filius azboth pnceps dimidie ptis vici beth
sur vsq; ɔtra sepulchrū dauid. ⁊ vsq; ad pisci/
nā que grandi ope constructa est. ⁊ vsq; ad do
mū fortiū. Post eū edificauerūt leuite. reum fi
lius beni. Post eū edificauit asebias pnceps
dimidie ptis ceile in vico suo. Post eū edifi/
cauerūt fratres eorum: bechiu filius enedab prin
ceps dimidie ptis ceile. Et edificauit iuxta eū azer
filius iosue pnceps maspha mēsurā secūdā: ɔ
ascensū firmissimi anguli. Post eū i mōte edi

ficauit baruch filius zachai mensuram secundã
ab angulo vsqꝫ ad portã domus eliasib sacer/
dotis magni. Post eũ edificauit merimuth fi/
lius vrie filie atthus mẽsurã secũdã a porta do
mus eliasib: donec extenderet̃ domus eliasib.
Et post eũ edificauerunt sacerdotes: viri de cã
pestribus iordanis. Post eos edificauit benia
min ⁊ asub ꝯ̃ domũ suã. Et post eos edificauit
azarias filius maasie filij ananie ꝯ̃ domum suã
Post eũ edificauit bẽnui filiꝰ ennada mensurã
secundã a domo azarie vsqꝫ ad flexuraꝫ ⁊ vsqꝫ
ad angulũ: phalel filius ozi contra flexuram et
turrim que eminet de domo regis excelsa. idest
in atrio carceris. Post eũ phadaia filius feros
Nathinnei autẽ habitabãt in ofel: vsqꝫ contra
portã aquaꝝ ad orientẽ. ⁊ turrim que ꝓmine/
bat. Post eũ edificauerunt thecueni mensurã
secundã e regione: a turre magna et eminenti
vsqꝫ ad muruꝫ tẽpli. Sursum autẽ ad portam
euoꝝ edificauerunt sacerdotes: vnusquisqꝫ ꝯ̃
domum suã. Post eos edificauit seddo filius
emmer ꝯ̃ domum suã. Et post eũ edificauit se/
mei filius sechenie custos porte oriẽtalis Post
eum edificauerunt anania: filiꝰ selemie. et anon
filius selo sextꝰ. mẽsurã secũdã. Post eos edi
ficauit mesollã filius barachie ꝯ̃ gazophilatiuꝫ
suũ. Post eũ edificauit melchias filius aurifi/
cis vsqꝫ ad domuꝫ nachincoꝝ ⁊ scuta vẽdẽtiũ
ꝯ̃ portã iudicialẽ ⁊ vsqꝫ ad cenaculũ anguli. Et
intra cenaculũ anguli in porta gregis edifica/
uerunt artifices ⁊ negociatores. IIII

Factum est autẽ cũ audisset sanaballath
ꝙ edificaremus murũ: iratus ẽ valde
Et motus nimis subsanauit iudeos: ⁊
dixit corã frĩbus suis et frequẽtia samaritanoꝝ
Quid iudei faciunt imbecilles? Nũ dimittẽt
eos gẽtes? Nũ sacrificabũt ⁊ cõplebunt in vna
die? Nunqd edificare poterunt lapides de acer
uis pulueres q cõbusti sunt? Sꝫ ⁊ tobias ama/
nites ꝓximꝰ eius ait: Edificent. Si ascenderit
vulpes transiliet muꝝ coꝝ lapideum. Et dixit
neemias: Audi deus nr̃ qꝛ facti sumus despe/
ctui. Conuerte opprobriũ super caput eorũ. et
da eos in despectionẽ in terra captiuitatis. Ne
operias iniquitatẽ eoꝝ: ⁊ peccatũ eoꝝ coram fa
cie tua nõ deleatur: qꝛ irriserũt edificãtes. Ita/
qꝫ edificauimꝰ murũ. ⁊ cõiũximus totum vsqꝫ
ad partẽ dimidiaꝫ. ⁊ ꝓuocatũ est cor populi ad
operãdũ. Factũ est aũt cũ audisset sanaballath
⁊ tobias ⁊ arabes ⁊ amanite ⁊ azotij ꝙ obdu/
cta esset cicatrix muri hierusalẽ. ⁊ ꝙ cepissent in
terrupta ꝯcludi: irati sũt nimis. Et congregati
sũt omnes ꝑiter vt venirẽt ⁊ pugnarent cõtra
hirlm. ⁊ molirent̃ insidias. Et orauimus deũ
nr̃m ⁊ posuimꝰ custodes sup̃ muꝝ die ac nocte
cõtra eos. Dixit autẽ iudas: Debilitate est for/
titudo portãtis: ⁊ humꝰ nimia est. ⁊ nos nõ po
terimus edificare murũ. Et dixerũt hostes nr̃i
Nesciãt ⁊ ignorent donec veniemꝰ in medium
eoꝝ ⁊ interficiamꝰ eos. ⁊ cessare facimꝰ opus.
Factũ ẽ aũt venientibꝰ iudeis qui habitabãt iu
xta eos ⁊ dicentibꝰ nobis ꝑ decẽ vices ex oĩbꝰ
locis qbꝰ venerãt ad nos: statui in loco pꝰ muꝝ
ꝑ circuitũ: pplm in ordinẽ cũ gladijs suis ⁊ lan
ceis ⁊ arcubus Et ꝑspexi atqꝫ surrexi. ⁊ aio ad
optimates ⁊ mgr̃atꝰ ⁊ ad reliquã ꝑtem vulgi.
Nolite timẽ a facie eoꝝ. Dñi magni ⁊ terribi/
lis memẽtote. ⁊ pugnate ꝓ frĩbꝰ vr̃is. filijs ve
stris ⁊ filiabus vestris ⁊ vxoribꝰ vestris ⁊ do/
mibꝰ vr̃is. Factũ ẽ aũt cũ audissent inimici nr̃i
nũciatũ ẽ nobis: dissipauit deus ꝯsiliũ eoꝝ. Et
reuersi sumꝰ oẽs ad muros: vnusqsqꝫ ad opꝰ
suum. Et factũ ẽ a die illa: media ꝑs iuuenum
eoꝝ faciebat opus. ⁊ media parata erat ad bel/
luꝫ. ⁊ lancee ⁊ scuta ⁊ arcus ⁊ lorice. ⁊ ꝑncipes
post eos in oĩ domo iuda edificantiũ muros ⁊
portantiũ onera ⁊ imponentiũ. vna manu sua
faciebat opus. ⁊ altera tenebat gladiũ. Edifi/
candũ. n. vnusqsqꝫ gladio erat accinctus renes
Et edificabãt ⁊ clangebant buccina iuxta me.
Et dixi ad optimates ⁊ ad magistratꝰ ⁊ ad reli
quã ꝑtẽ vulgi. Opꝰ grãde est ⁊ latũ. ⁊ nos se/
ꝑati sumus in muro ꝓcul alter altero. In loco
quocũqꝫ audieritis clangorẽ tube: illuc cõcurrite
ad nos. Deꝰ nr̃ pugnabit ꝓ nobis. ⁊ nos ipsi
faciemꝰ opꝰ. Et media ꝑs nostrũ teneat lãceas
ab ascẽsu aurore donec egrediantur astra. In
tẽpore quoqꝫ illo dixi populo. Vnusqsqꝫ cũ puero
suo maneat in medio irlm. ⁊ sint nobis vices
ꝑ noctẽ ⁊ diẽ ad operãdũ. Ego aũt ⁊ frẽs mei
⁊ pueri mei et custodes q erant post me: nõ de
ponebamꝰ vestimẽta nostra. Vnusqsqꝫ tm̃ nu
dabat̃ ad baptismũ. V

Et factus ẽ clamor populi ⁊ vxoꝝ eius
magnꝰ aduersus fratres suos iudeos.
Et erãt qui dicerẽt: Filij nostri et filie
nr̃e multe sũt nimis Accipiamꝰ pro precio eoꝝ
frumentũ. ⁊ comedamꝰ et viuamus. Et erant
q dicerẽt. Agros nr̃os et vineas et domos no
stras opponamꝰ. et accipiamus frumẽtũ in fa
me. Et alij dicebãt Mutuo sumamꝰ pecunias
in tributa regis: demusqꝫ agros nostros et vi
neas. Et nũc sicut carnes fratrũ nr̃oꝝ: sic car/
nes nr̃e sũt et sicut filij eorum: ita et filij nostri.

Ecce nos subiugam⁹ filios nostros ꝛ filias no
stras in ſuitutē: ꝛ de filiab⁹ nostris sūt famule
nec habemus vnde possint redimi: ꝛ agros no
stros ꝛ vineas nr̄as alij possidēt. Et irat⁹ sum
nimis: cū audissem clamorē eoꝝ ſm ꝟba hec:
cogitauitq3 cor meū. Et increpaui optimates ꝛ
magistrat⁹. ꝛ dixi eis: Vsuras ne singuli a fra
tribus vestris exigatis. Et cōgregaui aduersū
eos contionē magnā. ꝛ dixi eis: Nos vt scitis
redemim⁹ frēs nr̄os iudeos q vēditi fuerāt gē
tib⁹. ſm possibilitatē nr̄am. Et vos igit vendi
te frēs vestros. ꝛ redimem⁹ eos. Et siluerunt
nec inuenerūt qd responderēt. Dixitq3 ad eos
Nō est bona res quā facitis. Quare non in ti/
more dei nr̄i ambulatis: ne exprobreꝛ nobis a
gētib⁹ inimicis nr̄is. Et ego ꝛ frēs mei et pueri
mei cōmodauimus plurimis pecuniā ꝛ frumē
tū. Nō repetam⁹ in cōe istud. Es alienū conce
damus: qd̄ debetur nobis. Reddite eis hodie
agros suos et vineas suas et oliueta sua et do/
mos suas. Quin potius ꝛ centesimā pecunie
frumenti vini ꝛ olei quā exigere soletis ab eis
date pro illis. Et dixerunt: Reddemus. et ab
eis nihil querem⁹: sicq3 faciemus vt loqueris.
Et vocaui sacerdotes ꝛ adiuraui eos vt facerēt
iuxta quod dixerā. Insuper excussi sinū meū
ꝛ dixi: Sic excutiat de⁹ oēm virū qui nō cōple/
uerit verbū istud: de domo sua ꝛ de laboribus
suis. Sic excutiatur. ꝛ vacu⁹ fiat. Et dixit vni/
uersa multitudo. amen. Et laudauerunt deū.
Fecit ergo populus sicut erat dictū. A die au/
tē illa q̄ p̄ceperat rex mihi vt essem dux in terra
iuda ab anno vicesimo vsq3 ad annū tricesimū
secundū artaxerxis regis p annos duodecim ego
ꝛ fratres mei annonas que ducib⁹ debebanꝛ nō
comedim⁹. Duces aūt primi q fuerū ante me
grauauerūt populū. ꝛ acceperūt ab eis in pane
ꝛ vino ꝛ pecunia q̄tidie siclos q̄draginta. Sed
ꝛ ministri eoꝝ depsserāt pplm: Ego aūt nō feci
ita ꝓpter timorē dei Quin potius in ope muri
edificaui. ꝛ agrū nō emi. ꝛ oēs pueri mei con/
gregati ad op⁹ erāt. Iudei q3 ꝛ magrat⁹ cētū qn
q̄ginta viri. ꝛ q veniebāt ad me de gētib⁹ q̄ in
circuitu nostro sūt in mēsa mea erāt. Parabaꝛ
aūt mihi p dies singulos bos vnus arietes sex
electi: exceptis volatilib⁹. ꝛ inter dies decē vi/
na diuersa. ꝛ alia multa tribuebā. Insup ꝛ an
nonas ducat⁹ mei nō q̄siui. Valde. n. erat atte
nuat⁹ ppl's. Memēto mei de⁹ me⁹ in bonū: ſm
oīa que feci populo huic. VI

Factum est autē cū audisset sanaballath
ꝛ tobias ꝛ gosem arabs et ceteri inimi
ci nostri q̄ edificassem ego murum. ꝛ nō esset
in ipso residua interruptio: vsq3 ad temp⁹ autē
illud valuas nō posuerā in portis: miserunt sa
naballath ꝛ tobias ꝛ gosem arabs ad me dicen
tes: Veni ꝛ pcutiam⁹ fedus pariter in viculis
in campo vno. Ipsi autē cogitabāt vt facerent
mihi malū. Misi ergo ad eos nuncios: dicēs:
Opus grāde ego facio ꝛ nō possum descēdere
ne forte negligaꝛ cum venero ꝛ descendero ad
vos Miserūt ergo ad me ſ3 ꝟbū hoc p quattuor
vices. ꝛ respōdi eis iuxta ſmonē priorem. Et
misit ad me sanaballath iuxta verbū prius qn/
ta vice puerū suū ꝛ eplam habebat in manu sua
scriptā hoc mō. In gētibus auditū ē. ꝛ gosem
dixit: q̄ tu ꝛ iudei cogitetis rebellare. ꝛ ꝓpte/
rea edifices muꝝ. ꝛ leuare te velis sup eos re/
gem: ꝓpter quā cām ꝛ ꝓphetas posueris q p̄/
dicēt de te in irl'm dicētes: Rex in iudea ē. Au
ditur⁹ ē rex ꝟba hec. Iccirco nūc veni vt inea
mus ꝯsiliū pariter. Et misi ad eos dicēs: Nō est
factū ſm ꝟba hec q̄ tu loq̄ris De corde. n. tuo
tu cōponis hec. Oēs. n. hi terrebāt nos: cogi/
tātes q̄ cessarēt man⁹ nr̄e ab ope ꝛ q̄scerem⁹.
Quā ob cām magis cōfortaui man⁹ meas. Et
ingressus sū domum samaie filij dalaie filij me
thabeel secreto. Qui ait: Tractemus nobiscū
in domo dei in medio tēpli ꝛ claudamus por/
tas edis: q2 venturi sūt vt interficiāt te. ꝛ nocte
venturi sūt ad occidēdū te. Et dixi: Nū quisq3
silis mei fugit. Et qs vt ego ingrediēꝛ templū
ꝛ viuet: Nō ingrediar. Et intellexi q̄ deus nō
misisset eū ſ3 quasi vaticinās locutus eēt ad me
ꝛ tobias ꝛ sanaballath cōduxissent eū. Acceperat
eni p̄ciū vt territus facerē ꝛ peccarē ꝛ haberēt
malū qd̄ exprobrarēt mihi Memēto mei domi
ne ꝓ tobia ꝛ sanaballath iuxta opa eoꝝ talia: ſ3
ꝛ noadie ꝓphete ꝛ ceteroꝝ ꝓphetaꝝ q terrebāt
me. Cōpletus ē aūt murus vicesimo qnto die
mensis elul. q̄nq̄gintaduobus diebus. Factū
est q̄ cū audissent oēs inimici nostri vt timerent
vniuerse gētes q̄ erāt in circuitu nostro. ꝛ coci
derēt intra semetipsos. ꝛ sciret q̄ a dn̄o factū ē
opus hoc. S3 ꝛ in diebus illis mlte optimatū
iudeoꝝ eple mittebanꝛ ad tobiā. ꝛ a tobia ve/
niebāt ad eos. Multi eni erant in iudea hn̄tes
iuramētū eius: q2 gener erat sechenie filij iorei
ꝛ iohānan filius eius acceperat filiā mesollam
filij barachie. Sed ꝛ laudabant eum coram me
ꝛ verba mea nūciabant ei. Et tobias mittebat
epistolas vt terreret me. VII

Postq3 aūt edificatus ē murus ꝛ posui
valuas. ꝛ recēsui ianitores et cantores

⁊ leuitas: p̄cepi anenī fratri meo ⁊ ananie p̄n/cipi domus de hirl'm. Ipse. n. quasi vir verax ⁊ timens deū plus ceteris videbat̄. Et dixi eis Nō aperiant̄ porte hirl'm vsq; ad calore᷑ solis. Cūq; adhuc assisterēt: clause porte sūt ⁊ oppi/late. Et posui custodes de habitatoribus irl'm singulos p̄ vices suas. ⁊ vnūquēq; ꝯ domum suā. Ciuitas autē erat lata nimis ⁊ grandis. et populus p̄uus in medio eius: ⁊ nō erāt dom⁹ edificate. Deus aūt dedit in corde meo et ꝯgre gaui optimates ⁊ magistratus ⁊ vulgus vt re/censerē eos: Et inueni librū census eoꝝ q ascē derāt primū. ⁊ inuētū ē scriptū in eo. Isti filij p̄uincie q ascēderūt de captiuitate migrātiū q̄s trāstulerat nabuchodonosor rex babylonis. et reuersi sūt in hirl'm ⁊ in iudeā: vnusq̄sq; in ci/uitatē suā: q venerūt cū çorobabel: iosue neemi as: açarias: raamias: naamin: mardocheus: belsar: mespharat: beggoai: naum: baana Nu merus viroꝝ populi israel. Filij pharos: duo milia centū septuagintaduo. Filij saphatia: tre centi septuagintaduo. Filij area: sexcenti qnq̄/gintaduo. Filij phetmoab filioꝝ iosue et ioab: duo milia octingēti decē et octo. Filij helā: mil le octingēti qnquagintaquattuor. Filij çethua nōgenti quadragintaqnq;. Filij çachai septin genti sexaginta. Filij bennui: sexcenti quadra/gintaocto. filij bebai sexcenti vigintiocto. Filij açgad: duo milia trecenti vigintiduo Filij ado nicā: sexcenti sexagintaseptē. Filij beguai: duo milia sexagintaseptē. Filij adin: sexcenti quin/quagintaqnq;. Filij ather filij eçechie. nongēti octo. Filij asem: trecenti vigintiocto. Filij be/sai trecenti vigintiquattuor. Filij areph: centū duodecim. Filij gabaon: nonagintaqnq;. Fi/lij bethleem et nethupha: centū octogintaocto. Viri anathot: cētum vigintiocto. Viri betha/moth. q̄dragintaduo. Viri cariathiariz cephi/ra et beroth: septingenti q̄dragintatres. Viri rama et nebo: sexcenti viginti vnus. Viri ma chmas: cētū vigintiduo. Viri bethel ⁊ chai. du cēti vigintitres. Viri nebo alterius qnq̄ginta duo. Viri helā alterius: mille ducēti qnq̄ginta quattuor. Filij arem. trecenti viginti. Filij hie richo: trecenti q̄dragintaqnq;. Filij lodadin ⁊ ono: septigēti viginti vn⁹. Filij senaa: tria mi lia nongēti triginta. Sacerdotes. Filij idaia i domo iesua: nōgēti septuagintatres. Filij em/mer: mille qnq̄ginta duo. Filij phessur: mille ducenti q̄draginseptē. Filij arem: mille decem et septē. Leuite. Filij iosue et cedmihel filiorū oduie: septuagintaquattuor. Cantores. Filij asaph cētū quadragintaocto. Janitores. Filij sellum filij ather: filij thelmon: filij accub: filij athita: filij sobai: cētū trigintaocto. Nathinnei Filij soa filij asupha. filij thebaoth: filij ceros: filij siaa: filij vadon: filij lebana: filij agaba. fi lij selmon: filij anan: filij geddel: filij gaer: fi/lij raabia: filij rasin: filij nechoda: filij ieçem fi lij aça: filij phasea: filij besai: filij munim: filij nephusim: filij bechue: filij acupha: filij açur: filij besluth: filij maida: filij arsa: filij berchos: filij çiçara: filij thema: filij nasia: filij athupha: filij seruorū salomonis: filij sothai: filij sophe/rech: filij pheruda: filij iahala: filij dercon: filij gedel: filij saphata: filij achil: filij phocereth: q erat ortus ex asbaim filio ammon. Omnes na thinnei. et filij seruorū salomōis: trecenti nona gintaduo. Hi sunt autē qui ascenderūt de thel mala thelarsa cherub adon et emmer. et nō po tuerunt indicare domū patrum suorum et se/men suū: vtrū ex israel essent. Filij dalaia: filij tobia: filij nechoda: sexcenti q̄dradragintaduo Et de sacerdotibus: filij iobia. filij accos: filij berçellai: qui accepit de filiab⁹ berzellai galaa/ditis vxorē: et vocat⁹ est noie eoꝝ. Hi q̄sierūt scripturā suā in censu ⁊ nō inuenerunt. et eiecti sunt d̾ sacerdotio. Dixitq; athersatha eis vt nō manducarent de sanctis sanctorum: donec sta/ret sacerdos doctus ⁊ eruditus. Omnis multi tudo quasi vir vnus: quadragintaduo milia se xcenti sexaginta. absq; seruis et ancillis eorum qui erant septem milia trecenti triginta septem et inter eos cantores et cantatrices ducēte. Eq eorum sexcenti trigintaseptem: muli eorum du centi quadragintaquinq;: cameli eoꝝ quadrin genti trigintaqnq;: asini sex milia septigenti vi ginti. Hucusq; refert̄ quid in cōmentario scri ptum fuerit: ex in neemie historia texitur. Nō/nulli aūt de principibus familiaꝝ dederunt in opus. Athersatha dedit in thesauruz. auri dra gmas mille: phialas quinquaginta: tunicas sa cerdotales qngentas triginta. Et de p̄ncipib⁹ familiaꝝ dederunt in thesauꝝ operis. auri dra gmas viginti milia. et argenti minas duo mi/lia ducentas. Et qd̄ dedit reliqu⁹ populus. au/ri dragmas viginti milia: ⁊ argēti minas duo milia: et tunicas sacerdotales sexagintaseptem Habitauerunt aūt sacerdotes et leuite et iani/tores et cantores et reliquum vulgus et nathin nei et ois israel in ciuitatib⁹ suis.

VIII

Et venerat mensis septimus. Filij aūt isrl' erāt in ciuitatib⁹ suis. Congrega/tusq; ois populus q̄si vir vn⁹ ad plateā

que ē añ portā aq̄rꝝ. et dixerūt esdre scribe vt af
ferret librū legis moysi: quā preceperat domin⁹
israeli. Attulit ḡ esdras sacerdos legem corā
multitudine virorum et mulierꝝ. cūctisq̧ q po
terant intelligere: in die pͥma mēsis septimi Et
legit in eo aperte in platea q̄ erat añ portā aquarꝝ
de mane vsq̧ ad mediā diē in cōspectu viroꝝ
et mulierꝝ et sapientiū. Et aures oīs ppl'i erant
erecte ad librū. Stetit autē esdras scriba super
gradū ligneū quē fecerat ad loquēdū. et stete/
rūt iuxta eū mathathia et semia et ania et vria et
elchia et maasia ad dexterā eius. et ad sinistrā:
phadaia misahel et melchia et asūr ⁊ aseph dan a
zacharia et mosollam. Et aperuit esdras librū
corā oī populo. Sup vniuersū quippe popu
lum eminebat. Et cum apuisset eū stetit omnis
populus. Et bñdixit esdras dño deo: voce ma
gna. Et rñdit oīs ppls. amen amē: eleuantes
manus suas. Et incuruati sūt. et adorauerunt
deū ꝓni in terrā. Porro iesue et baani et sera/
bi: iamin: accub: septhai: odia: maasia: celita:
azarias: iozabed: anani: phalaia: leuite: silen/
tium faciebant in populo ad audiendam legem
Populus aūt stabat in gradu suo. Et legerūt
in libro legis dei distincte et apte ad intelligen
dū et intellexerūt cū legeref. Dixit aūt neemias
ipse ē athersatha. et esdras sacerdos et scriba et
leuite interpretantes vniuerso populo. Dies
sanctificat⁹ ē dño deo nr̃o. Nolite lugere ⁊ no/
lite flere. Flebat eñi oīs ppls cū audiret verba
legis et dixit eis: Ite comedite pinguia et bibi
te mulsū. et mittite ptes eis qui nō ꝑparauerūt si/
bi: qꝛ sanctus dies dñi est. et nolite contristari
Gaudiū etenī dñi ē fortitudo nr̃a. Leuite aūt
silentiū faciebat in oī pplo dicētes: Tacite: qa
dies sanct⁹ ē ⁊ nolite dolere. Abijt itaq̧ oīs po
pulus vt comederet et biberet et mittēt partes
et faceret leticiā magnā: qꝛ intellexerant verba
q̄ docuerat eos. Et in die secūdo cōgregati sūt
principes familiarꝝ vniuersi populi sacerdotes
et leuite ad esdrā scribā vt interptaref eis vba
legis. Et inuenerūt scriptū in lege: ꝑcepisse do/
minū i manu moysi vt habitēt filij isrl' in taber
naculis in die solēni mēse septimo. et vt pdicēt
et diuulgēt vocē et vniuersis vrbib⁹ suis et in
irl'm dicentes: Egredimini in mōtē et afferte
frondes oliue. et frondes ligni pulcherrimi:
frondes myrti et ramos palmarꝝ et frondes li
gni nemorosi vt fiant tabernacula sicut scriptū
est. Et egressus est omnis popul⁹. et attulerūt
Feceruntq̧ sibi tabernacula vnusq̧sq̧ i domate
suo et in atrijs suis et in atrijs dom⁹ dei. et i pla
tea porte aquarꝝ. ⁊ in platea porte ephraim. Fe
cit ḡ vniuersa ecclesia eoꝝ q redierāt de captiui
tate tabernacula. ⁊ habitauerūt in tabernacul.
Nō eni fecerāt a dieb⁹ iosue filij nun. talia filij
israel vsq̧ ad diē illū. Et fuit leticia magna ni
mis. Legit aūt in libro legis dei. ꝑ dies singu/
los. a die pͥmo vsq̧ ad diē nouissimum. ⁊ fece
rūt solēnitatē septē diebus. ⁊ i die octauo colle
ctā iuxta ritū. IX

In die aūt vicesimoquarto mēsis hui⁹
cōuenerūt filij isrl' in ieiunio ⁊ i saccis ⁊
hum⁹ sup eos. Et sepatū ē semē filioꝝ
israel ab omni filio alienigena. ⁊ steterūt et con
fitebanf pctā sua. et iniquitates patrum suoꝝ.
Et ꝯsurrexerūt ad standū et legerūt i volumie
legis dñi dei sui quater in die. et q̄ter in nocte
cōfitebanf. et adorabāt dñm deū suum. Surre
xerunt aūt super gradū leuitarꝝ iosue et bani et
cedmihel. rēni. sabnia. abani. sarebias. bani. ⁊
thanani: et clamauerunt voce magna ad dñm
deum suū. Et dixerūt leuite: iosue ⁊ cedmihel
bonni. asebia. arabia. odaia. sebna fataia. Sur
gite. ⁊ bñdicite domino deo nostro. ab eterno
vsq̧ in eternum. Et benedicant nomini glorie
tue excelso in omni benedictiōe ⁊ laude. Et di/
xit esdras. Tu ipse dominus solus: tu fecisti ce
lum ⁊ celū celoꝝ. ⁊ omnē exercitū eoꝝ: terram
⁊ vniuersa que in eo sunt: maria ⁊ oīa que i eis
sunt. Et tu viuificas oīa hec: ⁊ exercitus celi te
adorat. Tu ipse dñe deus q elegisti abrā ⁊ edu/
xisti eū de igne caldeoꝝ: ⁊ posuisti nomen eius
abraham. ⁊ inuenisti cor eius fidele corā te. ⁊
percussisti cum eo fedus vt dares ei terrā cha/
nanei ethei euei ⁊ ammonei ⁊ pherezei ⁊ iebu/
sei ⁊ gergesei. vt dares semini eius. Et imple/
sti verba tua qm̄ iustus es. Et vidisti afflictio/
ctionē patrū nostroꝝ in egypto: clamoremq̧ eo/
rū audisti sup mare rubrū. ⁊ dedisti signa atq̧
portenta in pharaone ⁊ in vniuersis seruis ei⁹
⁊ in omni populo terre illi⁹. Cognouisti eni
qꝛ supbe egerāt ꝯ eos. ⁊ fecisti tibi nomē. sicut
⁊ in hac die. Et mare diuisisti ante eos. ⁊ tran
sierunt ꝑ mediū maris in sicco. Persecutores
aūt eoꝝ ꝓiecisti in ꝓfundū quasi lapidē in aq̄s
vallis. ⁊ in colūna nubis ductor eoꝝ fuisti per
diē. ⁊ in colūna ignis ꝑ noctē. vt appareret eis
via ꝑ quā ingrediebanf. Ad montem q̧z synai
descendisti ⁊ locutus es cū eis de celo. ⁊ dedisti
eis iudicia recta ⁊ legē veritatis. cerimonias ⁊
ꝑcepta bona. Et sabbatū sanctificatū tuū osten
disti eis. ⁊ mādata ⁊ cerimonias ⁊ legē ꝑcepi/
sti eis in manu moysi serui tui. Panē q̧z de ce

do dedisti eis i fame eorum. et aquã de petra eduxisti eis sitientib⁹. Et dixisti eis vt ingrederentur et possiderent terrã super quã leuasti manũ tuã vt traderes eis. Ipsi vero et patres nostri superbe egerũt et indurauerũt ceruices suas. et nõ audierũt mãdata tua et noluerunt audire. et nõ sũt recordati mirabiliũ tuorum que feceras eis Et indurauerũt ceruices suas. et dederunt caput vt cõuerterenť ad seruitutẽ suã quasi p ptẽtionẽ. Tu aũt de⁹ ppiti⁹ clemens et misericors longanimis et multe miserationis. nõ dereliquisti eos. Et qdẽ cũ fecissent sibi vitulũ pflatilẽ et dixissent. Iste est de⁹ tu⁹ q eduxit te de egypto. fecerũtq3 blasfemias magnas. tu aũt i misericordijs tuis multis non dimisisti eos in deserto. Colũna nubis nõ recessit ab eis per diẽ. vt duceret eos in viã. et colũna ignis per noctẽ vt ostẽderet eis iter p qd ingrederenť. Et spm tuũ bonũ dedisti q doceret eos. et manna tuum nõ phibuisti ab ore eorum. et aquaʒ dedisti eis in siti. Quadraginta annis pauisti eos in deserto nihilq3 eis defuit. Vestimenta eorum nõ inueteraueruñt. et pedes eorum non sũt attriti. Et dedisti eis regna et populos. et partitus es eis sortes. Et possederũt terrã scon. et terrã regis esebon et terrã og regis basan. Et multiplicasti filios eorum sicut stellas celi. et adduxisti eos ad terram de q dixeras prib⁹ eorum vt ingrederenť et possiderent. Et venerũt filij. et possederũt terram. Et humiliasti corã eis habitatores terre chananeos. et dedisti eos i manu eorum. et reges eorum et populos terre vt facerent eis sicut placebat illis. Ceperũt itaq3 vrbes munitas et humũ pinguem et possederũt domos plenas cunctis bonis: cisternas ab eis fabricatas: vineas et oliueta et ligna pomifera multa. Et comederunt et saturati sũt. et impinguati sũt et abũdauerũt delitijs i bonitate tua magna. Prouocauerũt aũt te ad iracũdiã. et recesserũt a te. et piecerũt legem tuã post terga sua. Et pphetas tuos occiderũt q cõtestabanť eos vt reuerterenť ad te fecerũtq3 blasfemias grandes. Et dedisti eos in manu hostiũ suorum. et affixerũt eos. Et in tẽpore tribulatiõis sue clamauerũt ad te: et tu de celo audisti. et fm miserationes tuas multas dedisti eis saluatores: qui saluarent eos de manu hostiũ suorum. Cũq3 requieuissent. reuersi sũt vt facerent malũ in conspectu tuo: et dereliquisti eos in manu inimicorum suorum. et possederũt eos Conuersiq3 sũt. et clamauerũt ad te. Tu autem de celo exaudisti et liberasti eos. i misericordijs tuis multis temporibus. et contestatus es eos vt reuerterentur ad legem tuam. Ipsi vero superbe egerunt et non audierunt mandata tua et in iudicijs tuis peccauerũt: que faciet homo et viuet in eis. Et dederunt humerum recedẽtem: et ceruicem suam indurauerunt. nec audierunt. Et ptraxisti super eos annos multos. et contestatus es eos i spũ tuo per manũ pphetarum tuorum et non audierũt. et tradidisti eos i manũ populorum terrarum. In misericordijs aũt tuis plurimis non fecisti eos in cõsumptionem. nec dereliquisti eos: qm de⁹ miserationũ et clemẽs es tu. Nũc itaq3 de⁹ noster magne fortis et terribilis. custodiẽs pactũ et misericordiã ne auertas a facie tua omnem laborem qui inuenit nos reges nostros. principes nostros et sacerdotes nostros et pphetas nr̃os et patres nr̃os et oẽm populũ tuũ: a dieb⁹ regis assur vsq3 in diẽ hãc. Et tu iust⁹ es in oib⁹ q venerũt sup nos: qr veritatẽ fecisti nobis: nos aũt ipie egim⁹. Reges nr̃i pncipes nr̃i sacerdotes nr̃i et patres nostri nõ fecerũt legẽ tuã. et nõ attenderũt mãdata tua et testimonia tua que testificat⁹ es in eis. Et ipsi i regnis suis bonis et i bonitate tua multa quã dederas eis et in terra latissima et pingui quam tradideras in cõspectu eorum. nõ seruierunt tibi. nec reuersi sũt a studijs suis pessimis. Ecce nos ipsi hodie serui sumus. et terra quã dedisti prib⁹ nostris vt comederẽt panẽ eius et que bona sũt ei⁹. et nosipsi serui sum⁹ in ea. Et fruges ei⁹ multiplicanť regib⁹ quos posuisti sup nos ppi peccata nostra. et corporib⁹ nostris dñanť et iumẽtis nr̃is fm volũtatẽ suaʒ. et in tribulatione magna sum⁹. Sup oib⁹ ergo his nosipsi percutim⁹ fed⁹ et scribim⁹. et signãt pncipes nr̃i. leuite nostri et sacerdotes nostri.

X

Signatores autẽ fuerũt. neemias athersatha filius achelai. et sedechias. saraias. açarias. hieremias. phessur. amarias. melchias. accus. sebenia. melluc. maarẽ. merimuth. obdias. daniel. gẽton. baruch mosollam. abia miamin. maçia. belga. semeia. hi sacerdotes. Porro leuite: iosue filius açarie. bennui de filijs enadab. cedmihel et fratres eorum. sechenia. odeuia. celita. phalaia. anan. micha roob. asebia. çachur. serebia. sabania. odia bani. baninu. Capita populi: feros phetmoab elam çethu. bani. bonni. açgad. bebai. adonaia. beggoai. adin. ather. eçechia. açur. odeuia. asum. besai. areph. anathot. nebai. mechphia. mosollam. açir. mesiçabel. sadoch. ieddua. felthia. anan. ania. osee. anania. asub. aloes. phaleam. sobech. reum. asebna. madsia. ethaia. ba

nan:anan:meliuc.arem:baana:⁊ reliqui de po
pulo. Sacerdotes:leuite:ianitores ⁊ cantores:
nathinnei:⁊ omnes qui se separauerunt de po
pulis terrarum ad legem dei vxores eoruȝ filij
eorum:⁊ filie eorum:omnes qui poterant sape
re spōdentes pro fratribus suis: optimates eo
rum:⁊ qui veniebant ad pollicendum ⁊ iuran/
dum vt ambularent in lege domini quaȝ dede
rat in manu moysi serui sui: vt facerent ⁊ custo
dirent vniuersa mandata dñi dei nr̃i. ⁊ iudicia
eius ⁊ cerimonias eius:⁊ vt nō daremus filias
nr̃as ppl'o terre:⁊ filias eoꝝ.non acciperemus
filijs nr̃is. Populi q̊ȝ t̃re q ip̄ortant venalia et
oīa ad vsū ꝑ diem sabbati vt vendant:non acci
piemus ab eis in sabbato et in die scificato. Et
dimittemus ānū septimū.et exactionē vniuerse
manus et statuemus suꝑ nos p̄cepta vt demus
tertiā ꝑtem sicli ꝑ annū ad opus domus dei nr̃i
ad panes ꝓpositionis et ad sacrificium sempit
nū et in holocaustū sempiternū in sabbatꝭ in ca
lendis in solēnitatibus et in scificatis et ꝓ pctō
vt exorēt ꝓ israel:et in oēm vsū domus dei nr̃i
Sortes ergo misimus suꝑ oblationē lignoꝝ in
ter sacerdotes et leuitas et ppl'm vt iferent̃ i do
mū dei nr̃i ꝑ domos patrū nr̃oꝝ ꝑ tp̄a a tp̄ibus
āni vsq̧ ad annū: vt arderent suꝑ altare dñi dei
nr̃i:sicut scriptū est i lege moysi. Et vt afferre/
mus p̄mogenita t̃re nostre:et p̄mitiua vniuersi
fructus oīs ligni:ab anno in annū.i domo dñi
et p̄mitiua filioꝝ nr̃oꝝ et pecorum nostroꝝ sicut
scriptū est in lege et primitiua bouuȝ nostroꝝ et
ouiū nr̃aꝝ vt offerrent̃ in domo dei nr̃i sacerdo
tibus q mīstrāt i domo dei nostri. Et primitias
ciboꝝ nostroꝝ et libaminū nr̃oꝝ et poma oīs li
gni.vindemie q̊ȝ et olei afferemus sacerdotibꝰ
ad gazophylatiū dei nostri.et decimā ꝑtem t̃re
nostre leuitis. Ip̄i leuite decimas accipiēt ex oī
bus ciuitatibꝰ opuȝ nostroꝝ. Erit aūt sacerdos
filius aaron cū leuitꝭ i decimis leuitaꝝ:et leuite
offerēt decimā ꝑtem decime sue i domo dei nr̃i
ad gazophylatiū i domo thesauri. Ad gazophy
latiuȝ.n.deportabūt filij israel.et filij leui p̄miti
as frumēti et vini et olei:et ibi erūt vasa dñi sci/
ficata:et sacerdotes et cātores et ianitores et mi
nistri et nō dimittemꝰ domū dei nostri. XI

Habitauerunt autē principes populi in hierusalem. Reliqua vero plebs misit
sortē vt tolleret vnā ꝑtem de decem qui
habitaturi essent in irl'm ciuitate scā: noueȝ vo
ꝑtes in ciuitatibus. Bn̄dixit aūt ppl's oībꝰ virꝭ
q se spōte obtulerāt vt hītarent i irl'm. Hi sunt
itaq̧ p̄ncipes ꝓuintie q hītauerūt in irl'm et in
ciuitatibus iuda. Habitauit autem vnusq̇sq̧ i
possessiōe sua i vrbibus suis israel.sacerdotes
leuite.nathinnei.⁊ filij seruoꝝ salomōis. Et i
irl'm habitauerūt de filijs iuda ⁊ de filijs benia
min. De filijs iuda: athaias filius aziam. filij
zacharie.filij amarie.filij saphatie.filij malale/
hel. De filijs phares: ismaasia filius baruch
filius coloça.filius açia.filius addaia.filius io
arib.filius zacharie.filius silonites. Omnes
filij phares.q habitauerūt in irl'm.quadringen
ti sexaginta nouē viri fortes. Hi sūt autem filij
beniamin. Sellū filius mosollā.filius ioed.fi/
lius phadaia.filius colaia:filiꝰ masia.filiꝰ ethe
el.filius ysaia. Et post eū gabbai.sellai:nongē
ti vigintiocto.et iobel filius zechri p̄posit̃ꝰ coꝝ
⁊ iudas filius sennua super ciuitatē secundus.
⁊ de sacerdotibus: idaia filius ioarib.iachin.sa
raia filius helchie filius mosollā.filius sadoch
filius meraioth..filius achitob p̄ncipes domꝰ
dei.⁊ fratres eoꝝ faciētes oꝑa tēpli.octingenti
vigintiduo. Et adaia filiꝰ hieroā.filiꝰ pheleia.
filiꝰ amsi.filiꝰ zacharie.filiꝰ phessur.filius mel/
chie ⁊ fratres eiꝰ p̄ncipes patꝝ. ducēti quadra
gintaduo. Et amasai filiꝰ açribel.filiꝰ açi.filius
mosollamoth.filiꝰ emmer.⁊ fratres eoꝝ poten
tes nimis:centū vigintiocto.⁊ prepositus eoꝝ
zabdihel filiꝰ potentiū. Et de leuitis:sebenia fi/
lius azob.filiꝰ azaricam.filiꝰ asabia.filius boni
⁊ sabathai ⁊ iosabeth.suꝑ oīa oꝑa que erant fo
rinsecus in domo dei a p̄ncipibꝰ leuitarum. Et
mathania filius micha.filiꝰ zebedei.filiꝰ asaph
p̄nceps.ad laudandū ⁊ ad ꝯfitendū in oratiōe.
⁊ bechecias secūdus de fratribꝰ eius.⁊ adda fi
lius samuha.filiꝰ galal.filiꝰ ydithun. Omnes
leuite in ciuitate sancta.ducēti octogintaquatu/
or. Et ianitores.accub.telmon ⁊ fratres eoꝝ q
custodiebāt ostia:centū septuagintaduo. Et re
liqui ex israel sacerdotes ⁊ leuite in vniuersis ci
uitatibꝰ iuda.vnusq̇sq̧ in possessione sua.⁊ na
thinnei q habitabant in ofel ⁊ syaha ⁊ gaspha d
nathinneis. Et ep̄s leuitaꝝ in irl'm:azi filiꝰ ba
ani.filius asabie.filiꝰ mathanie.filius miche.
De filijs asaph:cātores in ministerio domꝰ dei
Preceptū quippe regis super eos erat.⁊ ordo
in cātoribꝰ per dies singulos.⁊ fathaia filiꝰ me
sezebel.de filijs zara.filij iuda in manu regis.
iuxta omne verbū populi.⁊ in domibꝰ per oēs
regiones eoꝝ. De filijs iuda habitauerunt in
cariatharbe ⁊ in filiabꝰ eiꝰ.⁊ in dibon ⁊ in filia
bus eius.⁊ in capseel ⁊ in viculis eius.⁊ i ie/
sue ⁊ in molada ⁊ in bethfaleth:⁊ in asersual.⁊
in bersabee ⁊ in filiabus eius.⁊ in sicelech ⁊ in

mochona ⁊ in filiabus eiꝰ ⁊ in remmon. ⁊ in sara. ⁊ in ierimuth. zonoa. odollā ⁊ in villis earū lachis ⁊ in regiōibus eius. azecha ⁊ in filiabus eius. Et manserūt in bersabee vsq ad vallem ennon. Filij aūt beniamin. ageba mechmas ⁊ hai ⁊ bethel ⁊ filiabꝰ eius. anathot nob. anana asor rama. gethai. madid. seboim. neballath et ono valle artificū. ⁊ de leuitis. portiones iude ⁊ beniamin: XII

Hi sūt aūt sacerdotes ⁊ leuite qui ascenderunt cum zorobabel filio salathiel. Josue. saraia. bieremias. esdras. amaria. melluch. accus. sechnias. reum. merimuth. addo genthom. abia. miamin. madia. belga. semeia ⁊ ioarib ⁊ idaia. sellū. amoch. elcecia. adaia. Isti principes sacerdotum ⁊ fratres eorum in diebus iosue. Porro leuite. iesua. bennui. cedmihel. sarabia. iuda. mathanias. super hymnos ipsi ⁊ fratres eorum. ⁊ becbecia atq ethanni ⁊ fratres eorum vnusquisq in officio suo. Josue autem genuit ioachim. ⁊ ioachim genuit eliasib. ⁊ eliasib genuit ioiada. ⁊ ioiada genuit ionathan. ⁊ ionathan genuit iedda. In diebus autem ioachim erant sacerdotes ⁊ pncipes familiarum. saraie. maarie. bieremie. ananie. esdre. mosollam. amarie. iohannā. milico. ionathan. sebenie. ioseph. aran. edna. maraioth. elci. adaie. zacharie. genthon. mosollam. abie. zecheri. miamin. ⁊ moadie. felti. belge. sāmua semeie. ioathan. ioarib. mathanai. iodaie. acci. sellaie. celaia. mochober. elchie. asebie. ydaie. nathanabel. Leuite in diebus eliasib ⁊ ioiada. ⁊ ionan. ⁊ iebboa. scripti principes familiarum ⁊ sacerdotes in regno darij perse. Filij leui pncipes familiarum scripti in libro verborum dierum. ⁊ vsq ad dies ionathan filij eliasib. Et principes leuitarum. asebia. serebia. ⁊ iesue filius cedmihel ⁊ fratres eorū per vices suas. vt laudarent ⁊ confiterent iuxta preceptū dauid viri dei. ⁊ obseruarent eque per ordinē. Mathania ⁊ becbecia ⁊ obedia. mosollā. thelmon. accub. custodes portarū ⁊ vestibulorū ante portas. Hi in diebus ioachim. filij iosue. filij iosedech ⁊ in diebus neemie ducis. ⁊ esdre sacerdotis scribe q. In dedicatione autem muri irl'm requisierunt leuitas de oībus locis suis. vt adducerent eos in irl'm. ⁊ facerent dedicationem ⁊ leticiam: in actione grārū. ⁊ cantico ⁊ in cymbalis. psalterijs ⁊ citharis. Congregati sūt autem filij cantorū ⁊ de cāpestribꝰ circa irl'm. ⁊ de villis netuphati. ⁊ de domo galgal. ⁊ de regionibus geba ⁊ asmaueth: qm villas edificauerūt sibi cantores in circuitu irl'm. et mundati sunt sacerdotes ⁊ leuite. ⁊ mundauerūt populum et portas ⁊ murū. Ascendere autem feci pncipes iuda super murū. ⁊ statui duos choros laudantiū magnos. et ierūt ad dexterā sup murum ad portā sterquilinij. et iuit post eos osaias. ⁊ media pars principū iuda. ⁊ azarias. esdra. ⁊ mosollam. iuda ⁊ beniamin ⁊ semeia. ⁊ bieremia. et de filijs sacerdotū in tubis. zacharias filiꝰ ionathan. filius semeie. filius mathanie. filiꝰ michaie. filius zechur. filius asaph. ⁊ fratres eius semeia ⁊ azarel malalai. galalai. maai. nathanahel ⁊ iuda ⁊ anani. in vasis cantici dauid viri dei. ⁊ esdras scriba ante eos in porta fontis. et ɔtra eos ascenderūt in gradibus ciuitatis dauid. in ascensu muri super domū dauid. ⁊ vsq ad portā aquarū ad oriētē. et chorꝰ secūdꝰ gratias referentiū ibat ex aduerso ⁊ ego post eū ⁊ media pars populi sup murū ⁊ sup turrim furnorū. ⁊ vsq ad murū latissimū ⁊ sup portā ephraim. ⁊ sup portā antiquā. ⁊ sup portam pisciū. ⁊ turri ananehel. ⁊ turri emath ⁊ vsq ad portā gregis. ⁊ steterūt in porta custodie. Steteruntq duo chori laudantiū in domo dei. ⁊ ego ⁊ dimidia ps magistratuū mecū. et sacerdotes eliachim. maasia. miamin. michea. elioenai: zacharia. ⁊ anania in tubis. ⁊ maasia. ⁊ semeia. et eleazar et azi. et iohannan. et melchia. et elam. et ezer. et clare cecinerunt cantores. et iezraia prepositus. et immolauerunt in die illa victimas magnas. et letati sūt. Deus enim letificauerat eos leticia magna. Sed et vxores eorū et liberi gauisi sūt. et audita est leticia illa irl'm pcul. Recensuerūt q in die illa viros sup gazophylatia thesauri. ad libamina et ad pmitias et ad decimas vt introferrent per eos pncipes ciuitatꝭ i decore gratiarū actiones sacerdotes et leuitas: qz letificatus est iuda in sacerdotibus et leuitis astātibus. et custodierūt obseruationē dei sui. et obseruatione expiationis et cantores et ianitores: iuxta pceptū dauid et salomōis filij eius. qz i diebus dauid et asaph ab exordio erāt pncipes ɔstituti cātorū i carmine laudātiū et cōfitentiū deo. et oīs isrl' i diebus zorobabel et in diebus neemie dabāt ptes cātoribus et ianitoribꝰ p dies singulos. et sanctificabāt leuitas. et leuite sanctificabāt filios aaron. XIII

In die aūt illo lectū ē in volumie moysi: audiente populo. ⁊ inuentū ē scriptū in eo q non debeāt introire āmonites et moabites i ecclesiā dei vsq i eternū eo q nō occurrerint filijs israel cū pane et aq et ɔduxe/

runt aduersũ eos balaã ad maledicendũ eis: et cõuertit deus nr̃ maledictionẽ in benedictionẽ. Factũ est aũt cũ audissent legem, separauerunt oẽm alienigenam ab israel. Et sup hoc erat eliasib sacerdos q fuerat ppositus in gazophylatio domus dei nr̃i: ꝛ ꝓximus tobie. Fecit ergo sibi gazophylatiũ grãde: ꝛ ibi erãt ante eũ reponentes munera ꝛ thus ꝛ vasa ꝛ decimã frumẽti vini ꝛ olei: ptes leuitaꝝ ꝛ cantoꝝ ꝛ ianitoꝝ ꝛ primitias sacerdotales. In oĩbus aũt his nõ fui in ir̃l'm: q2 in anno tricesimosecũdo artaxerxis regis babylonis veni ad regem. Et in fine dierũ rogaui regẽ ꝛ veni in ir̃l'm. Et intellexi malum qd̃ fecerat eliasib tobie. vt faceret ei thesaurũ in vestibulis domus dei: ꝛ malum mihi visum est valde. Et ꝓieci vasa domus tobie foras de gazophylatio: pcepiq3 ꝛ emundauerũt gazophylatiũ. Et retuli ibi vasa domus dei sacrificium ꝛ thus. Et cognoui q ptes leuitarum nõ fuissent date: ꝛ fugisset vnusquisq3 in regionem suam d leuitis ꝛ cãtoribus ꝛ de his qui ministrabant: ꝛ egi cãm aduersũ magistrat⁹: ꝛ dixi. Quare dereliquimus domũ dei. Et ꝯgregaui eos: ꝛ feci stare in statiõibus suis. Et oĩs iuda apportabat decimam frumenti vini ꝛ olei in horrea. Et cõstituimus sup horrea selemiã sacerdotem: ꝛ sadocb scribam. ꝛ fadaiam de leuitis ꝛ iuxta eos: anan filium zachur filiũ mathanie: qm̃ fideles cõprobati sunt: ꝛ ipsis credite sup partes fratꝝ suorum. Memento mei deus meus pro hoc: ꝛ ne deleas miseratões meas q̃s feci in domo dei mei ꝛ in cerimonijs eius. In diebus illis vidi in iuda calcãtes torcularia in sabbato: portãtes aceruos ꝛ onerãtes sup asinos vinũ ꝛ vuas: et ficus ꝛ oẽ onus: ꝛ inferẽtes in ir̃l'm die sabbati. Et cõtestatus sũ eos vt in die q̃ vendere liceret venderent. Et tyrij habitauerunt in ea. inferẽtes pisces ꝛ oĩa venalia. Et vendebãt i sabbatis filijs iuda ꝛ ir̃l'm. Et obiurgaui optimates iuda: ꝛ dixi eis. Que est hec res mala quã vos facitis: ꝛ ꝓphanatis diẽ sabbati. Nunqd nõ hoc fecerũt p̃res nr̃i. ꝛ adduxit deus nr̃ sup nos oẽ malũ hoc ꝛ sup ciuitatẽ hanc. Et vos additis ira cundiã sup israel: violãdo sabbatũ. Factum est autẽ cũ quieuissent porte ir̃l'm die sabbati: dixi: et clauserunt ianuas: ꝛ pcepi vt non aperirẽt eas vsq3 post sabbatum. Et de pueris meis ꝯstitui sup portas vt nullus inferret onus die sabbati. Et manserũt negociatores ꝛ vendẽtes vniuersa venalia foris ir̃l'm semel ꝛ bis: ꝛ ꝯtestatus sũ eos: ꝛ dixi eis. Quare manetis ex aduerso muri. Si secundo hoc feceritis: manum mittam in vos. Itaq3 ex tpe illo nõ venerunt in sabbato. Dixitq3 leuitis vt mũdarent et venirẽt ad custodiẽdas portas. ꝛ scificandã diẽ sabbati. Et ꝓ hoc q̃ memẽto mei de⁹. ꝛ pce mihi ſm multitudinẽ miserationũ tuaꝝ. Sz ꝛ in dieb⁹ illis vidi iudeos ducẽtes vxores azotidas: ammonitidas ꝛ moabitidas. Et filij eorum ex media parte loq̃bãt azotice. ꝛ nesciebant loqui iudaice: ꝛ loquebant iuxta linguã populi et ppl'i. Et obiurgaui eos. ꝛ maledixi. Et cecidi ex eis viros. ꝛ decalauaui eos. ꝛ adiuraui in deo vt non darent filias suas filijs eorũ. ꝛ non acciperent de filiabus eoꝝ filijs suis ꝛ sibimetipsis: dicẽs Nũqd nõ in huiuscemodi re peccauit salomon rex israel: Et certe in gentibus multis nõ erat rex sil'is ei. ꝛ dilectus deo suo erat. ꝛ posuit eũ deus regẽ sup oẽm israel Et ipsũ q̃ duxerũt ad pctm̃ mulieres alienigene. Nũqd ꝛ nos inobediẽtes faciem⁹ oẽ malũ grãde hoc: vt puaricemur i deo nr̃o ꝛ ducam⁹ vxores pegrinas: De filijs aũt ioiada filij eliasib sacerdotis magni: gener erat sanaballath oronitis quem fugaui a me. Recordare dñe de⁹ meus aduersũ eos qui pollnũt sacerdotiũ: iusq3 sacerdotale et leuiticũ Igitur mundaui eos ab oĩbus alienigenis. ꝛ cõstitui ordines sacerdotũ ꝛ leuitarũ vnũquẽq3 in ministerio suo. ꝛ in oblatione lignorum in tẽporibus cõstitutis ꝛ in primitijs. Memẽto mei de⁹ me⁹ in bonũ. Amen.

¶ Explicit liber Neemie Incipit liber Esdre secundus. Capitulũ. I

Et fecit iosias pascha in hierosolymis dño. ꝛ immolauit phase quartadecima luna primi mensis: statuens sacerdotes per vices dierũ stolis amictos in tẽplo dñi. Et dixit leuitis sacris seruis israel vt sanctificarent se domino in positione sancte arche dñi in domo quam edificauit salomon filius dauid rex. Non erit vobis tollere super humeros eam. Et nunc deseruite dño vestro: ꝛ curã agite gentis illi⁹ israel ex parte scd̃m pagos ꝛ trib⁹ vestras: scd̃m scripturam dauid regis israel. ꝛ ſm magnificentiam salomonis filij eius: omnes in templo. ꝛ ſm particulam principatus paternam vestrã eorũ qui stant in conspectu fratrum filiorum israel. Immolate pasca. et sacrificia parate fratribus vestris. et facite scd̃m preceptũ dñi qd̃ datum est moysi. Et donauit iosias in plebem q̃ inuẽta est: ouium: agnorũ ꝛ hedorũ. et capraꝝ triginta milia: vitulos tria milia. Hec de regalibus data sunt ſm promissionẽ populo ꝛ sacer-

dotibus in pasca: oues numero duo milia: ac vituli centum. Et iechonias et semeias et nathanael fratres. et asabias et oziel et coroba in phase: oues quinqꝫ milia: vitulos quingentos Et hec cũ fierent eleganter: steterũt sacerdotes ⁊ leuite habẽtes açima per tribus. Et ſm partes ꝑncipatus patrũ in cõspectu populi offerebant domino. ſm ea que in libro moysi scripta sũt. Et assauerunt phase igni ꝓut oportebat: ⁊ hostias coxerũt in emollis ⁊ in ollis cũ beniuolentia. Et attulerũt oĩbus qui erant ex plebe. ⁊ post hec parauerũt sibi ⁊ sacerdotibus. Sacerdotes enĩ offerebãt adipes vsqꝫ dũ finita esset hora ⁊ leuite parauerũt sibi ⁊ fratribus suis filijs aaron. Et sacrificatores filij asaph erant ꝑ ordinẽ. ſm ꝓceptũ dauid. Et asaph ⁊ zachari as ⁊ ieddinꝰ qui erat a rege. ⁊ ostiarij per singulas ianuas. ita vt nõ ꝑuaricaret vnusquisqꝫ suã. Fratres enĩ illoꝝ parauerũt illis. Et cõsũmata sunt que pertinebãt ad sacrificiũ domini. In illa die egerũt phase. ⁊ offerebãt hostias super dñi sacrificiũ ſm ꝓceptũ regꝭ iosue. Et egerũt filij israel qui inuẽti sũt in tpe illo phase. ⁊ diem festi açimoꝝ ꝑ dies septẽ. Et nõ ẽ celebratũ phase tale in israel a tẽporibꝰ samuel ꝓphete. ⁊ oẽs reges israel nõ celebrauerũt tale pasca quale egit iosias ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ iudei ⁊ oĩs israel. q inuẽti sũt in cõmoratiõe hierosolymis. Decimooctauo anno regnante iosia celebratũ est phase. Et directa sũt opa iosie in ꝯspectu domini sui in corde pleno metuentia. ⁊ que circa illũ quidẽ cõscripta sũt in ꝓstinis tẽporibꝰ ď eis q peccauerũt quiqꝫ irreligiosi fuerũt in dñꝫ pre oĩ gente. ⁊ q nõ quesierũt verba dñi sup israel Et post omnẽ actũ hunc iosie. ascendit pharao rex egypti veniẽs in charchamis abijcere sup eufratren. ⁊ exijt in obuiã illius iosias. Et misit rex egypti ad iosiam. dicẽs. Quid mihi ⁊ tibi est rex iude. Nõ suꝫ missus a domino vt pugnẽ cõtra te. Super eufraten enĩ bellũ meũ est Festinans descende. Et nõ est reuersus iosias super currũ. sed expugnare eũ conabaꝉ: nõ attendẽs verbũ ꝓphete ex ore dñi. sed constitui ad eũ bellũ in campo mageddo. Et descẽderũt principes ad regem iosiam. Et dixit rex pueris suis. Amouete me a prelio. Infirmatus sũ enĩ valde. Et statim amouerunt eũ pueri ipsius de acie. Et ascendit super currũ secundariũ suum ⁊ perueniens hierosolymã vita functus est. et sepultus est in paterno sepulchro. Et in tota iudea lugebant iosiam. ⁊ qui ꝓsidebant cũ vxoribꝰ lamentabant eũ vsqꝫ in hũc diẽ. Et datum ẽ

hoc fieri semꝑ in omne genꝰ israel. Hec aũt ꝑscripta sũt in libro historiaꝝ regũ iude. ⁊ singula gesta actus iosie ⁊ eiꝰ gloria ⁊ intellectus eiꝰ i lege domini. queqꝫ gesta sũt ab eo. ⁊ que non. scripta sũt in libro regũ israel ⁊ iude. Et assumẽtes q erant ex gẽte iechoniam filiũ iosie. ꝯstituerũt regẽ ꝓ iosia patre suo: cũ esset annoꝝ trigitatriũ. ⁊ regnauit sup israel mẽsibꝰ tribus. Et amouit eũ rex egypti ne regnaret in hierosolymis. ⁊ mulctauit gentẽ argentei talenta centũ. ⁊ auri talentũ vnũ. Et constituit rex egypti ioachim fratrẽ ipsius regẽ iude ⁊ irl'm. ⁊ alligauit magistratus ioachim ⁊ çaracelẽ fratrẽ suũ: apprehendens reduxit in egiptum. Annoꝝ erat ioachim vigintiqnqꝫ cũ regnare cepisset in terra iuda ⁊ irl'm. ⁊ fecit malũ in cõspectu domini. Post hũc aũt ascẽdit nabuchodonosor rex babylonis. ⁊ alligãs eũ in areolo vinculo perduxit in babyloniã. ⁊ sacra vasa dñi accepit nabuchodonosor ⁊ tulit. ⁊ cõsecrauit in tẽplo suo in babylonia. Nã de imũdicia illiꝰ ⁊ irreligiositate scriptũ est in libro tẽpoꝝ reguꝫ. Et regnauit ioachin filiꝰ eiꝰ ꝓ eo. Cũ aũt cõstitutꝰ ẽ. erat annoꝝ octo. Regnauit aũt mẽses tres. ⁊ dies decẽ in irl'm. ⁊ fecit malũ in cõspectu dñi Et post annũ mittens nabuchodonosor trãsmigrauit eũ in babyloniã simul cũ sacris vasis dñi. ⁊ cõstituit sedechiã regẽ iuda ⁊ irl'm cũ esset annoꝝ vigintiuniꝰ. Regnauit aũt annis vndeci. Et fecit malũ in cõspectu dñi. ⁊ nõ est veritꝰ a verbis q̃ dicta sunt ab hieremia ꝓpheta ex ore dñi ⁊ adiuratꝰ a rege nabuchodonosor periurans discessit. et ĩdurata ceruice sua et corde suo. trãsgressus ẽ legittima dñi dei israel. Et duces populi dñi multa inique gesserũt et impie egerũt super oẽs ĩmũdicias gentiũ. et polluerũt tẽplũ dñi: qď sanctum erat in hierosolymis. Et misit deꝰ patrũ ipoꝝ ꝑ angelũ suũ reuocare eos. ꝓpẽ qď parceret illis et tabernaculo suo. Ipsi vero subsannabãt in angulis suis. et q̃ die locutus ẽ dñs erãt illudẽtes ꝓphetis eius. Qui vsqꝫ ad iracũdiã cõcitatꝰ est sup gentẽ suã ꝓpẽ irreligiositatẽ suã. ⁊ ꝓcepit ascendere reges chaldeoꝝ Hi occiderũt iuuenes eoꝝ in gladio. in circuitu sancti tẽpli eoꝝ. et nõ pepcerũt iuueni et seni et virgini et adolescẽti. sed oẽs traditi sũt i manꝰ ipoꝝ: et oĩa sacra vasa dñi. ⁊ regales apothecas resumẽtes tulerũt in babyloniã. et incenderũt domum dñi. et demolierũt muros irl'm. et turres eiꝰ incẽderũt igne. Et ꝯsumauerunt oĩa honorifica eiꝰ. et ad nihilũ redigerũt. ⁊ rliquos a gladio duxerunt in babylonem. Et erãt serui

illius vsq3 dū regnaret psē: in repletione verbi
dñi in ore hieremie: q̊usq3 benigne ageret tra
sabbata sua. O i tpe desertiōis sue sabbatizauit
in applicatiōe annoꝝ septuaginta septē. II.

R Egnante cyro rege psarū in ꝯsumatōe
verbi dñi i ore hieremie: suscitauit dñs
spm̄ cyri regis persarū: ꝛ p̄dicauit i to
to regno suo simul per scripturam: dicēs. Hec
dicit cyrus rex persarū: Me constituit regē oꝛ
bi terrarū dñs israel dñs excelsus: ꝛ significauit
mihi edificare domum sibi in irl'm que est in iu
dea. Si qs est ex gn̄ere vr̄o: dñs ipsius ascēdat
cū eo in irl'm. Quotquot ergo circa loca hitant
adiuuent eos q sunt in loco ip̄o i auro ꝛ argēto
in datiōibus cū eqs ꝛ iumentis: cūq3 alijs q̄ fm
vota apponunt in edē dñi q̄ est in irl'm. Et stan
tes principes tribuū pagoꝝ ꝛ iudee ex tribu be-
niamin. ꝛ sacerdotes ꝛ leuite quos excitauit do
minꝰ ascendere ꝛ edificare domū dñi q̄ ē i irl'm
et q erāt in circuitu coꝝ adiuuerūt in oi auro et
argento eius: et iumētis et votis q3 pluribus:
multi quoꝝ sensus excitatus ē. Et cyrus rex ꝓ
tulit vasa sacra dñi que transtulit nabuchodono
soꝛ rex babylonis ex irl'm: ꝛ consecrauit ea ido-
lo suo. Et ꝓferens ea cyrus rex persarum tra-
didit mitridato qui erat super thesauros ipsius
Per hunc aūt tradita sunt salmanasaro presidi
iudee. Horum aūt hec numerus. Libatoria ar
gentea: duo milia quadringenta: athisce argē-
tee triginta: phiale auree triginta: itē argentee
duo milia q̄drīgente: ꝛ alia vasa mille. Omia
aūt vasa aurea ꝛ argentea qnq3 milia octingen
ta sexaginta. Et enumerata sunt salmanasaro si
mul cū his q ex captiuitate babylonie venerant
in hierosolymā. In artaxerxis aūt regis psarū
tēporibus scripserūt ei de his q inhabitabāt i iu
dea ꝛ irl'm: balsamus ꝛ mitridatus ꝛ sabellius
ꝛ rathimus balthemus sameliꝰ scriba: ꝛ reliqui
inhabitantes i samaria: et ceteris locis subiectā
epistolā regi artaxerxi. Dñe pueri tui rathimꝰ
ab accidētibus: et sabelliꝰ scriba. et reliqui curie
tue iudices in celesyriam ꝛ phenicē. Et nūc no
tum sit dño regi: qm̄ iudei qui ascenderūt a vo
bis ad nos veniētes in irl'm ciuitatē refugam ꝛ
pessimam edificant furnos eius: ꝛ statuunt mu
ros. et templū suscitant. Q̄ď si ciuitas ista et mu
ri cōsūmati fuerint: non tm̄ tributa non sustine
bunt pendere. sed etiā regibus resistent. Et qa
id agit̄ circa templum: recte haberi arbitrati su-
mus non despicere hoc ip̄m: s3 notū facere dño
regi vt si videbit̄ rex: q̄rat̄ in libris patrū tuoꝝ
et inuenies i āmonitionibus scripta de his: scies
qm̄ ciuitas ista fuit refuga. ꝛ reges ꝛ ciuitates
cōcutiens. ꝛ iudei refuge ꝛ p̄elia cōmittentes
in ea ab eterno: ob quā cām ciuitas ista deser-
ta est: Nūc ergo notū facimus dñe rex: qm̄ si ci
uitas hec edificata fuerit ꝛ huius muri erecti fu
erint: descensus tibi nō erit in celesyriā ꝛ phe
nicē. Tūc scripsit rex rathimo q scribebat acci-
detia ꝛ balthemo ꝛ sabellio scribe. ꝛ ceteris con
stitutis ꝛ inhabitātibꝰ in syria ꝛ phenice ea que
subiecta sūt. Legi eplam quam misistis mihi.
Precepi ḡ ingri. ꝛ inuentū ē: qm̄ ciuitas illa ē
ab euo regibꝰ resistēs. ꝛ hoies refuge ꝛ p̄lia in
ea efficiētes: ꝛ reges fortissimi erant in irl'm do
minātes ꝛ tributa exigētes: a celesyria ꝛ pheni
ce. Nūc ḡ p̄cepi ꝓhibere hoies illos edificare
ciuitatē. ꝛ ꝓhibere ne qd vltra hec fiat. sed nec
ꝓcedāt in plurimū. ex qua sūt malitie. ita vt re
gibꝰ molestia inporteť. Tūc recitatis his que a
rege artaxerxe scripta fuerāt rathimꝰ ꝛ sabelliꝰ
scriba. ꝛ q cū his cōstituti erāt iūgentes festinā
ter venerūt in irl'm cū eqtatu ꝛ turba. ꝛ agmine
ceperūtq3 edificātes ꝓhibere. Et vacabant ab
edificatiōe tēpli in irl'm: vsq3 secundo anno re
gni darij regis psaꝝ. III

R Ex darius fecit cenam magnam om-
nibus vernaculis suis ꝛ omnibus ma
gistratibus medie ꝛ persinis ꝛ omni-
bus purpuratis. ꝛ p̄toribꝰ ꝛ cōsulibꝰ. ꝛ p̄fectis
sub illo ab india vsq3 ethiopiā: centū vigintise
ptē ꝓuincijs. Et cum mādūcassent ꝛ bibissent
ꝛ satiati reuerterent̄. tūc darius rex ascendit in
cubiculo suo. ꝛ dormiuit. ꝛ expergefactus est.
Tūc illi tres iuuenes corporis custodes qui cu
stodiebāt corpus regis. dixerūt alter alteri. Di
camus vnusquisq3 nostrū sermōnē q p̄cellat ꝛ
cuiuscūq3 apparuerit sermo sapientioꝛ alterius
dabit illi rex darius dona magna. purpura co
operiri. ꝛ in auro libere. ꝛ super aurū dormire
ꝛ currum aureo freno. ꝛ cydarim byssinam et
torquē circa collū. ꝛ secūdo loco sedebit a dario
ꝓpter sapientiā suam. ꝛ cognatus darij vocabi
tur. Tūc scribentes singuli suū verbū significa
uerūt. ꝛ posuerūt subtus ceruical darij regis et
dixerūt. Cūq3 surrexerit rex dabimus illi scri-
pta nostra. ꝛ qďcūq3 iudicauerit rex e tribus et
magistratꝰ persidis qm̄ verbū eiꝰ sapientiꝰ ē ipi
dabit̄ victoria sicut scriptum ē. Unus scripsit.
Forte est vinū. Alius scripsit. Fortioꝛ est rex.
Tertius scripsit. Fortiores sunt mulieres: su-
per oia aūt vincit veritas. Et cū surrexisset rex
acceperūt scripta sua. ꝛ dederunt illi ꝛ legit. Et
mittens vocauit oēs magistratus psarū. ꝛ me-

dos ⁊ purpuratos ⁊ ꝑtores ⁊ prefectos. ⁊ sede
rūt in cōcilio. ⁊ lecta sūt scripta coram ipsis. Et
dixit. Vocate adolescentes. ⁊ ipsi iudicabunt
verba sua. Et vocati sunt ⁊ introierunt. Et di
xit illis. Judicate nobis de his que scripta sūt.
Et cepit prior qui dixerat de fortitudine vini. et
dixit. Viri q̄ꝫ ꝑualet vinū omnibus hoibus q
bibūt illud. Seducit mentem. Itemqꝫ regis ⁊
orphani facit mentem vanā. Itē serui ac liberi
pauperis ac diuitis ⁊ omnē mentē cōuertit i se
curitatem ⁊ iocūditatē. ⁊ nō meminit omnē tri
sticiā ⁊ debituꝫ. ⁊ oīa precordia facit honesta. ⁊
nō meminit regē nec magistratū. ⁊ oīa ꝑ talen
ta loq facit. Et non meminerunt cum biberūt
amiciciā nec fraternitatē. sed nō multū post. su
munt gladios. ⁊ cū a vino merserint ⁊ surrexe
rint non meminerūt que gesserunt. O viri. nū
precellit vinum. Quis sic cogitat facere. Et ta-
cuit hoc dicto.

IIII

ET inchoauit sequens dicere: qui dixit
de fortitudine regis. O viri. nū precel
lūt homines. q terrā ⁊ mare obtinēt. ⁊
omnia que in eis sūt. Rex aūt super oīa ꝑcellit
⁊ dn̄at coꝝ. ⁊ omne qđcūqꝫ dixerit illis. faciūt
Et si miserit illos ad bellatores: vadūt ⁊ demo
liūt montes ⁊ muros ⁊ turres. Jugulantur et
iugulant ⁊ regis verbū nō ꝑtereūt. Nā si vice
rint afferūt regi oīa quecūqꝫ ꝑdati fuerint. Si-
militer ⁊ alij oēs. ⁊ quotquot nō militant nec pu
gnant sed colūt terrā: rursū cū fuerint metentes
afferūt tributa regi. et ip̄e vnus solus si dixerit
occidite occidūt dixerit remittite: remittunt. di-
xerit ꝑcutite. percutiūt. dixerit exterminate. ex-
termināt. dixerit edificate: edificant. dixerit ex
cidite excidūt. dixerit plantate. plantant. ⁊ om-
nis plebs. ⁊ virtutes eū obaudiūt. ⁊ super hoc
ip̄e recūbit ⁊ bibit ⁊ dormit. Hi aūt custodiunt
i circuitu eū. ⁊ nō possūt ire singuli ⁊ facere ope
ra sua. sed i dicto obaudiētes sūt ei. Viri. quō
non ꝑcellit rex q sic diffamat. et tacuit. Tertius
q dixerat de mulieribus ⁊ veritate. h est zoro-
babel: cepit loq. Viri nō magnus rex. ⁊ multi
hoies nec vinū precellit. Quis est ergo q dn̄at
coꝝ. Nōne mulieres genuerūt regē ⁊ omneꝫ
populū q dn̄at mari ⁊ terre. ⁊ ex illis nati sūt. ⁊
ip̄e educauerūt eos q plantauerūt vineas ex q-
bus vinū fit. et ip̄e faciūt stolas oīum hominū
⁊ ip̄e faciūt gloriā hoibus ⁊ nō possūt hoies se
parari a mulieribus. Si cōgregauerint auꝝ ⁊
argētū ⁊ omnē rē speciosam. ⁊ viderint mulie
rem vnā bono habitu ⁊ bona specie: oīa hec re
linquentes in eā intendūt. ⁊ apto ore cōspiciūt.

⁊ eā alliciūt magis q̄ꝫ auꝝ ⁊ argentū ⁊ omnem
rē ꝑciosam. Nō patrē suuꝫ relinqt q enutriuit
illū ⁊ suā regionē. ⁊ ad mulierē se coniungit. et
cū muliere remittit animā. ⁊ neqꝫ patrē memi-
nit neqꝫ matrē neqꝫ regionē. et hic oportet vos
scire: qm̄ mulieres dn̄ant vestri. Nōne doletis
et accipit homo gladiū suū. ⁊ vadit in viā face-
re furta ⁊ homicidia ⁊ mare nauigare ⁊ flumi
na ⁊ leonē videt ⁊ in tenebris ingredit. ⁊ cum
furtū fecerit ⁊ fraudes ⁊ rapinas. amabili sue
affert. et iteꝝ diligit homo vxorē suā magis q̄ꝫ
patrē aut matrē. et multi dementes facti sūt ꝓ-
pter vxores suas. ⁊ serui facti sūt ꝓpt illas ⁊ mul
ti perierūt ⁊ iugulati sūt. ⁊ peccauerūt ꝓpt mu-
lieres. et nūc credite mihi qr magnus est rex in
potestate sua. qm̄ oēs regiones verent tange-
re eū. Videbā tn̄ apemen filiā beçacis mirifici
concubinā regis sedentē iuxta regem ad dexte
ram ⁊ auferentē diadema de capite eius. ⁊ īpo
nentem sibi ⁊ palmis cedebat regem đ sinistra
manu. et super hoc aperto ore intuebat eam. ⁊
si arriserit ei ridet: nā si indignata fuerit ei blā-
dit. donec recōciliet in grām. O viri: cur non
sūt fortiores mulieres. Magna est terra. ⁊ ex-
celsum est celū. que ista agūt. et tūc rex ⁊ purpu
rati intuebant in alterutrū. et inchoauit loqui
de veritate. O viri nōne fortes sūt mulieres.
Magna ē terra. ⁊ excelsū est celū. ⁊ velox cur-
sus solis cōuertit in gyro celū in locū suū i vna
die. Nōne magnificus ē q hec facit. et veritas
magna. ⁊ fortior pre oib᷒. Ois terra veritatē
inuocat. celum etiā ip̄am benedicit. ⁊ oia ope-
ra mouent ⁊ tremūt eam. ⁊ nō est cū ea qcq̄ꝫ ini
quū. Vinū iniquū. iniqu᷒ rex. inique mulieres
Iniq oēs filij hoium. ⁊ iniq̄ illoꝝ oia opera. ⁊
nō ē in ipsis veritas. et in sua iniqtate ꝑibūt. et
veritas manet ⁊ inualescit in eternū. ⁊ viuit. ⁊
obtinet in secula seculoꝝ. Nec ē apud eā accipe
ꝑsonas. neqꝫ differētias. sed q iusta sūt facit oi
b᷒ iniustis ac malignis. ⁊ oēs benignāt in opi
b᷒ ei᷒. et nō est in iudicio ei᷒ iniquū. sed fortitu-
do ⁊ regnū ⁊ ptās ⁊ maiestas oiuꝫ euoꝝ. Be
nedict᷒ de᷒ veritatis. et desijt loquendo. et oēs
ppl'i clamauerūt. ⁊ dixerūt. Magna ē veritas
⁊ ꝑualet. Tūc rex ait illi. Pete si qd vis ampli
us q̄ꝫ q̄ scripta sūt. ⁊ dabo tibi. sm̄ q inuent᷒ es
sapientior ꝓrimis. ⁊ ꝓrim᷒ mihi sedebis. ⁊ co
gnat᷒ meus vocaberis. Tūc ait regi. Memor
esto voti tui qđ vouisti edificare irl'm i die qua
regnū accepisti. ⁊ oia vasa q̄ accepta sūt ex irl'm
remittere: q̄ sepgrauit cyrus qn̄ mactauit baby
loniam. ⁊ voluit remittere ea ibi. et tu voluisti

edificare templū: qđ incenderūt idumei quan/
do exterminata est iudea a chaldeis. Et nunc
hoc ē qđ postulo dñe. ⁊ qđ peto hoc ē maiestas
a te: postulo vt facias votū quod vouisti regi
celi ex ore tuo. Tunc surgēs darius rex oscula
tus ē illū. ⁊ scripsit eplām ad omnes dispēsato
res ⁊ p̄fectos ⁊ purpuratos: vt deducerent eū
⁊ eos qui cū illo erāt: omnes ascendētes edifi/
care hierl'm. Et oib⁹ p̄fectis q erāt i syria. et phe
nice ⁊ libano scripsit eplās: vt traherēt ligna
cedrina a libano in hierl'm: vt edificarent cū eis
ciuitatē. Et scripsit oib⁹ iudeis qui ascendebāt
a regno in iudeā ꝓ libertate: oēm potentem ⁊
magistratū ⁊ p̄fectū nō superuenire ad ianuas
ipsoꝝ. ⁊ omnē regionē quā obtinuerāt eē im/
munē eis. ⁊ idumei relinquāt castella que obti
nent iudeoꝝ. ⁊ in structurā templi dare per sin
gulos annos talenta viginti vsqꝫ dū edificaret
⁊ super sacrariū holocaustomata hostilare quo
tidie sicut habēt preceptū: alia talenta decem of
ferre per singulos annos. ⁊ oib⁹ qui ꝓcedūt a
babylonia cōdere ciuitatē: vt esset libertas tam
ipsis qꝫ filijs eoꝝ. ⁊ oibus sacerdotib⁹ q prece
dūt. Scripsit aūt ⁊ quantitatē. ⁊ sacram stolam
iussit dari in qua deseruirēt. ⁊ leuitis scripsit da
re p̄cepta vsqꝫ in diē q̄ cōsūmabit dom⁹. ⁊ hie
rusalē extruer. ⁊ oib⁹ custodiētib⁹ ciuitatē scri
psit dare eis sortes ⁊ stipendia. Et dimisit oia
vasa q̄ separauerat cyr⁹ a babylonia. ⁊ oia q̄cūqꝫ
dixit cyrus ⁊ ipse precepit fieri ⁊ mitti hierusalē
Et cū ꝓcessisset ille adolescēs eleuās faciem in
hierusalē: bñdixit regē celi. ⁊ dixit: Abs te ē vi
ctoria: et abs te ē sapiētia ⁊ claritas. Et ego fu⁹
tuus sum. Benedi. t⁹ es q dedisti mihi sapien
tiā: ⁊ tibi cōfitebor dñe de⁹ patrū nostroꝝ: Et
accepit eplās. ⁊ ꝓfect⁹ ē in babyloniā. Et ve/
nit ⁊ nūciauit fratrib⁹ suis oib⁹ q fuerūt in baby
lonia et benedixerūt deū patrū suoꝝ: quoniam
dedit illis remissionē ⁊ refrigeriū: vt ascende
rent ⁊ edificarēt hierusalē. ⁊ téplū vbi noiatū ē
nomē eius in ipso. ⁊ exultauerūt cum musicis
⁊ leticia diebus septem. V

Post hec aūt lecti sūt vt ascenderēt prin
cipes pagoꝝ per domos ⁊ trib⁹ suas:
⁊ vxores illoꝝ ⁊ filij et filie eoꝝ ⁊ ser
ui ⁊ ancille ipsoꝝ. ⁊ pecora illoꝝ. Et dari⁹ rex
misit vna cum eis equites mille donec deduce
rent eos in hierusalē cū pace ⁊ cum musicis et
cū tympanis ⁊ tibijs. ⁊ oēs frēs erant ludētes
⁊ fecit eos ascēdere simul cū eis. Et hec sūt no
mina viroꝝ q ascēderūt p pagos suos in trib⁹
⁊ i ptē p̄ncipat⁹ ipsoꝝ. Sacerdotes: filij finees
filij aaron: ihesus fili⁹ iosedech: ioachim filius
çorobabel filij salathiel de domo dauid: ex pro/
genie phares tribu aūt iuda: qui locut⁹ est sub
dario rege persaꝝ s̄mones mirificos in secun
do anno regni ipi⁹ mēse nisan primo. Sūt aūt
hi qui ascēderūt ex iudea de captiuitate trāsmi/
grationis: quos trāsmigrauit nabuchodono/
sor rex babylonie in babylonē. ⁊ reuersus ē in
hierusalē. Et religt ptē iudee vnusqsqꝫ in ciui
tatē suā q venerūt cū çorobabel ⁊ ihesu: neemi
as: areores. elimeo: emmanio: mardocheo: be
elsuro: mechpsatochor: olioro: emonia vn⁹ de
principib⁹ eoꝝ. ⁊ nūerus a gētilib⁹ eoꝝ ex p̄po
sitis eoꝝ. Filij phares: duo milia centū septua
gintaduo. Filij ares: tria milia qnquagintase
ptē. Filij femo: centū quadraginduo In filijs
ihesu ⁊ ioabes: mile trecentiduo. Filij demu:
duo milia quadringentiseptuaginta. Filij cho
raba: ducentiqnqꝫ. Filij banica: centū sexagin
taocto. Filij bebech: quadringētitres. Filij ar
chad: q̄dringēti vigintiseptē. Filij chan: tri/
gintaseptē. Filij çoroar: duo milia sexagintase
ptē. Filij admu: q̄dringētisexaginta vn⁹. Fi/
lij aderectis: centū octo. Filij ciaso ⁊ çelas: cen
tū septē. Filij açoroc: q̄dringēti trigintanouē.
Filij iedarbone: centū tringintaduo Filij ana
nie: cētū triginta. Filij asoni: nonaginta. Filij
marsar: q̄dringēti vigintiduo. Filij çabarus
nonagintaqnqꝫ. Filij sepolemo: cētū viginti/
tres: Filij nepopas: qnq̄gintaqnqꝫ. Filij he/
chanat⁹: cētū qnq̄gintaocto. Filij cebethani⁹.
cētū trigintaduo. Filij crearpatros: q enoca/
dies ⁊ modie: q̄dringenti vigintitres. Qui ex
gramas ⁊ gabea: cētū viginti vn⁹ Qui ex bes
selon ⁊ ceagge: sexagintaqnqꝫ. Qui ex basta/
ro: cētū vigintiduo. Qui ex bechenobes: qn/
q̄gintaqnqꝫ: Filij liptis: centūqnq̄gintaqnqꝫ.
Filij labonni: trecenti qnquagintaseptē. Filij
sichem: trecenti septuaginta. Filij suadon et
cliomus: trecēti septuagintaocto. Filij ericus:
duo milia centū quadragintaqnqꝫ. Filij ana/
as: trecēti septuaginta. Sacerdotes. Filij ied
dus filij cuther: filij eliasib: trecēti septuaginta
duo. Filij emerus. ducēti qnq̄gintaduo: Fi/
lij fasurij: trecēti qnquagintaseptē. Filij carce:
ducēti vigintiseptē. Leuite. Filij ihesu in ca/
duhel: ⁊ bannus ⁊ serebias ⁊ edias septuagin
taquattuor. Ois nūerus a duodecimo āno tri
ginta milia q̄dringēti sexagintaduo. Filij ⁊ fi/
lie ⁊ vxores: ois coputatio: quadraginta milia
ducenti quadragintaduo. Filij sacerdotū qui
psallebant in templo: filij asaph centū viginti

ccto. Ostiarij vero filij esmenni: filij açer: fi/
lij amon: filij accuba: topa: filij tobi: omnes cē
tum trigintanouē. Sacerdotes seruientes in
templo. Filij sel filij gaspha: filij tobloch: filij
carie: filij su: filij belu: filij labana: filij arma/
cha: filij accub: filij vtha: filij cetha: filij aggab
filij obai: filij anani: filij canna: filij geddu: filij
an. filij radin. filij desanon. filij necboba: filij
caseba. filij gaze: filij ozni: filij smone. filij at/
tre: filij bastem: filij asiana: filij manci: filij na/
fisim: filij accusu: filij agista: filij açui: filij fauō
filij fasalon: filij meedda: filij fusa filij carec: fi/
lij barcus. filij sarce. filij coesi. filij nasith. filij
agisti. filij pedon. salomon filij eius: filij aso/
phot. filij phaçida. filij celi filij dedon. filij gad
dahel. filij sephegi: filij aggia. filij sacareth. filij
sabathen. filij caroneth. filij malsith: filij ame.
filij sasus. filij addus. filij suba. filij eura. filij
rabotis. filij phasphat: filij malmon. Omnes
sacro seruientes. et pueri salomonis: quadrin
genti octogintaduo. Hi sunt filij qui ascende/
runt a chermel et thersa. principes eorum. car
mellam et careth. ꝛ non poterāt edicere ciuita
tes suas ꝛ ꝓgenies. quemadmodū sint ex isra
el. filij dalari. filij tubal filij nechodaici ex sacer
dotibus qui fungebant. sacerdotio et non sūt
inuenti. filij obia filij achisos fili addin. qui ac
cepit vxorem ex filiabus phargeleu: et vocati
sūt nomine eius. Et horuz quesita est generis
scripta in pedatura et nō est inuenta. et prohi/
biti sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis neemi/
as. et asthara ne participent sancta: donec ex
urgat pontifex doctus in ostensionē et veritatē
Omnis autē israel erat. exceptis seruis et an/
cillis. quadragintaduo milia trecenti quadra/
ginta. Serui horum et ancille. septez milia tre
centi trigintaseptem: cantores et cantatrices.
ducenti sexagintaqnq;. Cameli. quadringenti
trigintaquinq;. Equi septem milia triginta/
sex. Muli ducēta milia q̄dragintaqnq;. Sub
iugalia: qnq; milia vigintiqnq;. et de ꝑpositis
ipsis ꝑ pagos. dū venirēt in tēplū dei qd erat
in irl'm: innouare et suscitare tēpluz in loco suo
ꝭm suā virtutē: ꝛ dari in tēplū: thesauꝝ operū
sacrum. auri mnas. duodecim milia. et stolas
sacerdotales centum. Et hitauerūt sacerdotes
et leuite. et q exierāt de plebe in irl'm et in regi/
one. ꝛ sacri cātores et ostiarij. ꝛ ois israel in re
gioibus suis. Instante aūt septimo mēse. cūq;
cēt filij israel vnusqsq; i suis rebus ꝯuenerūt
vnanimes in atriū qd erat ante ianuā orietalē
Et stātes ihesus filius iosedech. ꝛ frēs ei⁹ sa/
cerdotes. ꝛ zorobabel filius salathiel et hui⁹ fra
tres. parauerunt altare: vt offerent super illud
holocaustomata ꝭm q̄ in libro moysi hois dei
scripta sunt. Et cōuenerūt sibi ex alijs nationi
bus terre. et erexerunt sacrariū in loco suo oēs
gentes terre. et offerebāt hostias et holocausto
mata dn̄o matutina. Et egerūt scenophegiam.
et diē solēnē sicut p̄ceptum est in lege. et sacrifi
cia quotidie sicut oportebat. et post hec oblatio
nes institutas. et hostias sabbatoꝝ. et neome/
niaꝝ. et dierū solēnium oium sanctificatoꝝ. Et
quotq̊t vouebāt dn̄o a neomenia septimi men/
sis. ceperāt hostias offerre deo. et templū domi
ni nōdū erat edificatū. Et dederunt pecuniā la
pidarijs et fabris. et potū et pabula cū gaudio.
Et dederūt carra sydonijs et tyrijs. vt trāsue/
herent illis de libano trabes cedrinas et face/
rent rates in ioppe portū: ꝭm decretum qd scri
ptū erat eis a cyro rege psaꝝ. Et in secūdo an/
no venientes in tēplū dei in irl'm. mense secun
do inchoauit zorobabel fili⁹ salathiel. et ihesus
filius iosedech. et fratres ipoꝝ et sacerdotes et
leuite. et oēs q venerant de captiuitate in irl'm
et fundauerūt templū dei. nouilunio secūdi mē
sis secūdi anni cū venissent in iudeam et irl'm.
Et statuerūt leuitas a viginti annis sup opera
dn̄i. Et stetit ihesus et filius eius et fratres. c ēs
leuite: cōspirantes et executores legis. faciētes
opa in domo dn̄i. et steterūt sacerdotes haben/
tes stolas cū tubis. et leuite filij asaph habētes
cymbala. collaudātes dn̄m et benedicētes ꝭm
dauid regē israel. et cantabant canticū dn̄o: qm̄
dulcedo eius et honor in secula sup oēm israel.
et ois populus tuba cecinerūt. et ꝓclamauerūt
voce magna: collaudantes dn̄m in suscitatiōe
domus dn̄i. et venerūt ex sacerdotibus et leui/
tis et p̄sidētib⁹ ꝭm pagos seniorib⁹ q viderant
p̄stinā domū. et ad huius edificationē cum cla
more et planctu magno. ꝛ multi cum tubis et
gaudio magno: intantum vt ppl's non audiret
tubas ꝓpter plāctū ppl'i. Turba. n. erat tubis
canens magnifice: ita vt longe audiretur. et au
dierūt inimici tribus iuda et beniami. et vene
rūt scire que eēt vox tubaꝝ. et cognouerūt: qm̄
q erant ex captiuitate edificant templū dn̄o deo
israel. et accedentes ad zorobabel et ihesū et p̄/
positos pagorum dixerunt eis. Edificabimus
vna vobiscū. Silr̄ eni audiuim⁹ dn̄m nr̄m. et
ipsi ꝑiter incedimus a dieb⁹ asbasareth reg' as
syrioꝝ: q transmigrauit nos huc. et dixit illis
çorobabel. ꝛ ihesus et principes pagoꝝ israel.
Nō ē nobis et vobis edificare domum dei nr̄i

Nos.n. soli edificabimus dño israel: ƒm ea q̃ ꝓcepit nobis cyrus rex ꝑsaꝝ. Ɓẽtes aũt terre incubãtes his qui sũt in iudea. ꝛ leuãtes opus edificatiõis. ꝛ insidias ꝛ ꝑplos adducẽtes: ꝓhibebãt eos edificare. ꝛ aggressuras exercen/tes impedierũt ne ꝯsũmaret̃ edificiũ oĩ tpe vi/te cyri regis. ꝛ ꝓtraxerũt structurã per biẽniũ vsq; ad darij regnum.

VI

In secũdo aũt ãno regni darij prophe/tauit aggeus ꝛ zacharias filius addin ꝓphete apud iudeam ꝛ irl'm: ꝛ in noie dei isrl' sup eos. Tũc stãs zorobabel filius sala/thiel. ꝛ ihesus fili⁹ iosedech: inchoauerunt edi/ficare domũ dñi q̃ ẽ in hierusalẽ cũ adessent eis ꝓphete dñi ꝛ adiuuarẽt eos. In ipso tpe ve/nit ad illos sysennes subregulus syrie ꝛ pheni/cis ꝛ satrabuzanes ꝛ sodales eius. ꝛ dixerunt eis. Quo ꝑcipiẽte vobis domũ hãc edificatis. ꝛ tectũ istud ꝛ alia oia ꝑficit̃: Et q sũt structo/res qui hec edificãt: Et habuerũt grãm: visita/tione facta sup eos qui erãt ex captiuitate a dño seniores iudeoꝝ ꝛ sũt impediti edificare donec significaret̃ dario de oibus istis. ꝛ responsum acciperet̃. Exemplũ epl'e: quã miserunt dario. Sysennes subregulus syrie ꝛ phenicis et sa/trabuzanes ꝛ sodales ei⁹ in syria ꝛ phenice ꝓsi/des: regi dario salutẽ. Oia nota sint dño regi q; cũ aduenissemus in regionẽ iudee. ꝛ introis/semus in hirl'm: inuenimus edificãtes domũ dei magnã ꝛ tẽplũ ex lapidib⁹ polit̃ ꝛ magnis ꝛ ꝓciosis materijs in parietibus. ꝛ opa illa in stãter fieri. ꝛ suffragare ꝛ ꝓspare in manibus eoꝝ ꝛ in oĩ gloria q̃; diligẽtissime ꝑfici. Tunc interrogauim⁹ seniores. dicẽtes: Quo pmittẽte vobis edificat̃ domũ istã. ꝛ opa hec fundatis. Ideo aũt interrogauim⁹: vt notũ faceremus tibi hoies ꝛ ꝓpositos. ꝛ nominũ scripturã prepositorũ postulauimus illos. At illi rñderũt nobis dicẽtes: Nos sumus serui dñi q fecit celũ ꝛ ter/ram et edificabat̃ hec domus ante annos istos multos a rege israel magno ꝛ fortissimo ꝛ cõ/sũmata ẽ. Et qm̃ pr̃es nr̃i exacerbãtes erant et peccauerũt in deũ isrl'. tradidit eos in man⁹ na/buchodonosor regis babylonie. regis chal/deoꝝ ꝛ domũ istã demoliẽtes incẽderũt. ꝛ po/pulũ captiuũ duxerũt i babylonẽ In ꝑmo ãno regnante cyro rege babylonie: scripsit cyr⁹ rex domũ hanc edificare. ꝛ illa sacra vasa aurea et argentea que extulerat nabuchodonosor de do/mo que est in hierusalẽ. ꝛ ꝯsecrauerat ea in suo tẽplo: rursus protulit ea cyrus rex de tẽplo qd̃ erat in babylonia. ꝛ tradita sunt zorobabel ꝛ salmanasaro subregulo. Et preceptũ est eis vt offerrẽt hec vasa. ꝛ reponerẽt in templo quod erat in irl'm. ꝛ ipsũ tẽplũ dei edificare i loco suo Tũc salmanasar⁹ subiecit fundamenta domus dñi que ẽ in irl'm ꝛ exinde vsq; nunc edificat̃ ꝛ non accepit cõsũmationẽ. Nũc g̃ si iudicatur a te o rex: ꝑgrat̃ in regalibus bibliothecis cyri reg'. q̃ sũt in babylonia. ꝛ si iuẽtũ fuerit cõsilio cyri regis ceptaz eẽ structurã dom⁹ dñi q̃ est in irl'm. ꝛ iudicat̃ a dño rege nr̃o: scribat de his nobis. Tũc dari⁹ rex ꝑcepit ingri in bibliothe/cis. ꝛ inuent⁹ ẽ in egbathanis oppido qd̃ est in media regiõe: loc⁹ vn⁹ in q̃ scripta erãt ista. An/no primo regnãte cyro rex cyrus ꝑcepit domũ dñi q̃ ẽ in hierusalẽ edificare: vbi incendebant igni assyduo: cuius altitudo fit cubitoꝝ decẽ ꝛ latitudo cubitoꝝ sexaginta: quadratũ lapidib⁹ politis tribus ꝛ meniano ligneo eiusdẽ regio/nis: ꝛ meniano vno nouo. ꝛ impendia dari de domo cyri regis. ꝛ sacra vasa dom⁹ dñi tã au/rea q̃; argentea q̃ extulit nabuchodonosor: in domũ dñi q̃ ẽ in irl'm vbi erant posita: vt po/nat̃ illic. Et ꝑcepit curã agere sysennẽ subre/gulũ syrie ꝛ phenicis ꝛ satrabuzanã ꝛ sodales ei⁹ ꝛ qui ordinati erant i syria ꝛ phenice ꝓsides vt abstinerent se ab eodem loco. Et ego quoq; precepi in totũ edificare. ꝛ prosperi vt adiuuẽt eos qui sunt ex captiuitate iudeorũ donec con/sũmet̃ templũ edis dñi. ꝛ a vexatione tributoꝝ celesyrie et phenicis. diligenter quantitatẽ da/ri his hoibus ad sacrificiũ dñi zorobabel prefe/cta ad tauros ꝛ arietes ꝛ agnos: similiter autẽ et frumentũ ꝛ sal ꝛ vinuz ꝛ oleum instãter per singulos annos. ꝓut sacerdotes q sũt in irl'm dictauerint cõsũmi quotidie sine vlla dilatione vt offerãt libatõesʼ sũmo deo ꝓ rege et pueri ei⁹ ꝛ orent ꝓ ipsorũ vita. Et denunciet̃. vt qcũq; transgressi fuerint aliqd ex his que scripta sunt aut spreuerint: accipiat̃ lignũ de suis proprijs ꝛ suspendant̃. ꝛ bona ipsoꝝ regi ascribantur. Propterea ꝛ dñs cui⁹ nomẽ inuocatũ ẽ ibi ex/terminet oẽm regẽ ꝛ gẽtẽ: q manũ suã extẽderit ꝓhibere: aut male tractare domũ dñi illã que ẽ in hierusalẽ. Ego darius rex decreui q̃; diligẽ/tissime ƒm hec fieri.

VII

Tunc sysennes subregulus celesyrie et phenicis ꝛ satrabuzanes et sodales ob/secuti his que a dario rege erant decre/ta: insistebant sacrosanctis operib⁹ diligentissi/me coopãtes cũ seniorib⁹ iudeoꝝ ꝑncipib⁹ sy/rie. ꝛ ꝓsperata sũt sacroscã opera: ꝓphetãtib⁹ aggeo ꝛ zacharia ꝓphetis. Et cõsũmauerunt

omnia per pceptū dñi dei isrl̃. ⁊ ex cōsilio cy/
ri ⁊ darij ⁊ artaxerxis regis persaꝝ. Et cōsūma/
ta ē dom⁹ nr̃a vsq̃ ad tertiā ⁊ vicesimā diē mē
sis adar: sexto āno darij regis. Et fecerūt filij
israel ⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ ceteri q erant ex ca
ptiuitate q appositi sūt ꝺm ea que scripta sunt in
libro moysi. Et obtulerunt in dedicationē tem
pli dñi: tauros cētū: arietes ducētos: agnos q̄
dringētos. ⁊ hedos ꝓ pctis vniuersi isrl̃ duo/
decim. ꝺm numeꝝ tribuū israel. Et steterūt sa
cerdotes ⁊ leuite amicti stolis ꝑ tribus super
opa dñi dei israel: ꝺm librū moysi. ⁊ ostiarij ꝑ
singulas ianuas. Et egerunt filij israel cū his
q erāt ex captiuitate: illud phase quartadecima
luna mēsis primi: qñ sanctificati sūt sacerdotes
⁊ leuite. Oēs filij captiuitatis nō sūt simul scifi
cati: q2 leuite oēs simul scificati sūt. Et immola/
uerunt phase vniuersis filijs captiuitatis. ⁊ fra
tribus suis sacerdotib⁹ ⁊ sibimetipsis. Et mā/
ducauerūt filij israel q erāt ex captiuitate oēs q
remāserāt ab oib⁹ execratiōib⁹ gētiū tre q̄rētes
dñm. ⁊ celebrauerunt diē festū azimoꝝ septem
diebus epulātes in cōspectu dñi qm̄ conuertit
cōciliū regis assyrioꝝ in eos: cōfortare manus
coꝝ ad opa dñi dei israel. VIII

Et post hūc regnāte artaxerxe persaꝝ
rege: accessit esdras filius azarie: filij
helchie: filij solome: filij sadoch: filij
achitob: filij ameri: filij azachei: filij bocci: filij
abisue: filij finees: filij eleazari: filij aaron: pri
mi sacerdotis: hic esdras ascēdit de babylonia
cū eēt scriba. ⁊ ingeniosus in lege moysi q̄ da/
ta ē a dño isrl̃: docere ⁊ facere. Et dedit ei rex
gloriā q inuenisset grām in oi dignitate ⁊ desi
derio: in cōspectu ei⁹. Et ascēderūt filij cum ipso
ex filijs israel ⁊ sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ sacris can
torib⁹ tepli ⁊ ostiarijs ⁊ huis templi in hierusa
lē. Anno septimo regnante artaxerxe in qnto
mēse hic ann⁹ septimus ē regni: exeūtes de ba
bylonia nouilunio qnti mēsis venerūt hieroso
lymā iuxta pceptū illi⁹ ꝺm ꝓsperitatē itineris a
dño ipoꝝ datā eis. In his enī esdras magnā
disciplinā obtinebat ne ptermitteret quicq̄ eo
rum q̄ essent ex lege domini ⁊ pceptis ⁊ docen
do vniuersū israel oēm iusticiā ⁊ iudiciū. Acce
dentes aūt q scribebāt scripta artaxerxis regis
tradiderūt scriptū qd obuenerat ab artaxerxe
rege ad esdram sacerdotē et lectorem legis dñi
cuius exemplum subiectū est. Rex artaxerxes
esdre sacerdoti ⁊ lectori legis dñi: salutē. Hu/
manior ego iudicās in beneficijs: pcepi eis qui
desiderant ex gēte iudeoꝝ sua sponte. et ex sa/
cerdotibus ⁊ leuitis q sūt i regno meo comita/
ri tecū in irl̃m. Si q g cupiūt ire tecū conueniant
⁊ pficiscant sicut placuit mihi ⁊ septē amicis
meis cōsiliarijs: vt visitent ea que agunt ꝺm iu
deam ⁊ irl̃m: obseruantes sicut habes in lege do
mini. ⁊ ferāt munera dño israel: que voui ego et
amici irl̃m. ⁊ oē aurū ⁊ argentū qd inuētū fue/
rit in regione babylonie: dño in irl̃m cum illo
qd est donatū ꝓ ipa gente i templū dñi coꝝ qd
est i irl̃m: vt colligat hoc aurū et argētū ad tau
ros ⁊ arietes et agnos et hedos. ⁊ q̄ his sūt cō
gruētia: vt offerant hostias dño sup altare dñi
ipoꝝ qd est i irl̃m. Et oia quecūq̃ volueris cū
fribus tuis facere auro ⁊ argēto: pfice ꝓ volū
tate tua: ꝺm pceptū dñi dei tui. ⁊ sacrasctā vasa
que data sūt tibi ad opera dom⁹ dñi dei tui que
ē in irl̃m. ⁊ cetera q̄cūq̃ tibi subuenerit ad ope
ra templi dei tui: dabis de regali gazophylatio
cū volueris cū frib⁹ tuis facere auro et argēto ꝑ
fice ꝺm volūtatē dñi. et ego qdē rex artaxerxes
pcepi custodib⁹ thesauroꝝ syrie et phenicis: vt
q̄cūq̃ scripserit esdras sacerdos et lector legis
dñi: diligenter deť ei vsq̃ ad argenti talēta cē
tum similiter et auri. et vsq̃ ad frumenti mo/
dios centū. ⁊ vini anphoras cētū. et alia q̄cūq̃
abundant sine taxatione. Oia ꝺm legē dei fiāt
deo altissimo: ne forte exurgat ira in regno re/
gis. ⁊ filij et filioꝝ eius. Vobis autē dicitur vt
oib⁹ sacerdotib⁹ et leuitis et sacris cantoribus et
huis templi et scribis tēpli hui⁹ nullū tributū
neq̃ vlla alia indictio irrogeť: nec hēat quisq̃
ptātē obijcere eis q̄cq̃. Tu aūt esdras ꝺm sa/
pientiā dei cōstitue iudices et arbitros in tota
syria et phenice ⁊ oēs qui legē dei tui nō noue
rūt doce: vt q̄tq̄t transgressi fuerint legem: dili
genter plectanť. siue morte: siue cruciatu: siue
etiā pecunie mulctatiōe vel abductiōe. Et di/
xit esdras scriba. Benedict⁹ dñs de⁹ patꝝ nro
rū q dedit hāc volūtatē in corde regis clarificare
domū suā q̄ est in irl̃m. et me honorificauit i cō
spectu regis et cōsiliarioꝝ et amicoꝝ ei⁹ et pur
puratoꝝ eius. et ego cōstās aio fact⁹ sū ꝺm opi/
tulationē dñi dei mei. Et cōgregaui ex isrl̃ vi/
ros: vt simul ascenderēt mecū. et hi sunt ppositi
ti ꝺm suas patrias et principatus portionales
coꝝ qui mecū ascēderūt de babylonia. i regno
artaxerxis. Ex filijs phares: gersomus. Ex fi/
lijs siemarith: amenus. Filiorum dauid accus
filius secelie. Ex filijs phares: zacharias. et
cum eo reuersi sunt viri centū quinquaginta. ex
filijs ductoris moabilionis zaraei. et cum ipso
viri ducenti qnquaginta. ex filijs zacues: iecho

tias çechoeli: ⁊ cū ipso viri ducēti qnquaginta.
Ex filijs sala: maasias gotholie: ⁊ cū ipso viri se
ptuaginta. Ex filijs saphatie: çarias micheli et
cum ipso viri octoginta. Ex filijs iob: abdias ie
heli: ⁊ cuȝ ip̄o viri ducenti duodecim. Ex filijs
banie: salimoth filius iosaphie: ⁊ cum ipso viri
centum sexaginta. Ex filijs beer: zacharias be/
bei: ⁊ cum ip̄o viri ducenti octo. Ex filijs ezead
iohannes azechan. ⁊ cum ipso viri centum decē
Ex filijs adonicham ip̄is postremis: ⁊ hec sūt
nomina eorum: eliaphalā filius gebel ⁊ semcias
⁊ cum ipso viri septuaginta. Et cōgregaui eos
ad fluuium qui dicitur thia: ⁊ metati illic fuimus
triduo ⁊ recognoui eos. Et ex filijs sacerdotuȝ
⁊ leuitarum non inueni illic. Et misi ad eleaza/
rum ⁊ eccelom ⁊ masinan ⁊ maloban ⁊ enaatha
⁊ samea ⁊ ioribum: nathan: enuagan: zachariā
⁊ mosollamum. ip̄os ductores ⁊ peritos. Et di
xi eis vt venirent ad luddeum qui erat apud lo
cum gazophylatij. Et mandaui eis vt dicerent
luddeo ⁊ fratribus eius ⁊ illis qui erant in gazo
phylatio: vt mitterent nobis eos qui sacerdotio
fungerentur in domo domini dei nostri. Et ad
duxerunt nobis secundum manum validaȝ do
mini dei nostri viros peritos. ex filijs mooli. fi
lij leui: filij israel: sebebian: ⁊ filios ⁊ fratres q
erant decem ⁊ octo: asbiam ⁊ amin ex filijs filio
rum chananei: ⁊ filij eorum: viri viginti. Et ex
his qui in templo seruiebant quos dedit dauid.
⁊ ip̄i principes ad operationem leuitis templo
seruientium: ducenti viginti. Omnia nomina
significata sunt in scripturis. Et voui illic ieiu/
nium iuuenibus in conspectu dñi: vt quererem
ab eo bonum iter nobis ⁊ qui nobiscum erant:
⁊ filijs ⁊ pecoribus ꝓpter insidias. Erubui. n.
petere a rege pedites ⁊ equites icomitatu tutele
grā ꝯ aduersarios nr̄os. Diximꝰ eni regi: qm̄
virtus dñi erit cū eis q inqrūt cū in oi affectu. Et
iteꝝ dep̄cati sumus dñm deū nr̄m ſm hec quem
⁊ ꝓpitiū habuimus ⁊ compotes facti sumꝰ deo
nr̄o. Et sepaui ex plebis p̄positis ⁊ sacerdotibꝰ
tēpli viros duodecim: ⁊ sedebiaan ⁊ asannan et
cū eis ex fribus eoꝝ viros decem. Et appendi
eis aurū ⁊ argentū: ⁊ vasa sacerdotalia domus
dei nr̄i: q̄ donauerat rex ⁊ cōsiliarij eius ⁊ prin/
cipes ⁊ oīs israel. Et cū appendissē: tradidi ar/
genti talenta centū qnquaginta: ⁊ vasa argētea
talentoꝝ centum: ⁊ auri talenta cētum: ⁊ vasoꝝ
aureoꝝ septies viginti: ⁊ vasa erea de bono era
mento splendentia duodeci: auri speciem red/
dentia. Et dixi eis. Et vos sci estis dño. ⁊ vasa
sunt scā: ⁊ aurū ⁊ argentū votū est dño deo patꝝ

nostroꝝ. Vigilate ⁊ custodite donec tradatis
ex plebis p̄positis ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ leuitis ⁊ p̄n/
cipibꝰ ciuitatum israel in irl'm. in pastoforio do
mus dei nostri. Et hi q susceperūt sacerdotes
⁊ leuite aurū ⁊ argentū ⁊ vasa. intulerūt i irl'm
in templū dñi. Et ꝓmouimus a fluuio thia die
duodecima mēsis p̄mi: vsq꜃ q̊ introiuimus in
irl'm. Et cū factꝰ fuisset tertius dies. quarta aūt
die ponderatū auꝝ ⁊ argentū traditū ē i domo
dñi dei nostri. marimoth filio iori sacerdoti. et
cū ip̄o erat eleazar filius finees. ⁊ erāt cū ipsis
iosadus filius ihesu ⁊ medias ⁊ banni filiꝰ leui
te: ad numerū et ad pondus vniuersa. Et scri/
ptum est pondus ip̄oꝝ eadem hora. Qui autē
venerūt ex captiuitate. obtulerunt sacrificiū do
mino israel. tauros duodecim ꝓ oī israel. arie
tes octogintasex. agnos septuagintaduos. hir
cos ꝓ peccato duodeci. et ꝓ salute vaccas duo
deci: oīa in sacrificiū dñi. Et relegerunt p̄cepta
regis regalibꝰ dispēsatoribꝰ. et sub regulis ce/
lesyrie et phenicis. et honorificauerūt gentē et
tēplū dñi. Et ꝯsūmatis his accesserūt ad me p̄/
positi: dicētes. Non segregauerūt genus isra
el et principes et sacerdotes et leuite et alienige
ne gentes et nationes terre imundicias suas:
a chananeis et etheis et pherezeis et iebuseis ⁊
moabitis et egyptijs et idumeis. Cōiūcti enim
sūt filiabꝰ eoꝝ et ipsi et filij eoꝝ. et mixtum ē se
men sanctū alienigenis gentibꝰ terre. et parti/
cipes erant p̄positi et magistratus iniqtatis eiꝰ
ab initio ipsiꝰ regni. Et mox vt audiui ista. cō/
scidi vestimenta et sacrā tunicam. et lacerās ca
pillos capitꝭ et barbam. sedi dolens et mestus
Et cōuenerūt q̊tq̊t tūc mouebant in verbo dñi
dei israel ad me lugentē sup iniqtatē istā. et se/
debā tristis vsq꜃ ad vesp̄tinū sacrificiū. Et sur
gēs a ieiunio cōscissa habens vestimenta. et sa
crā tunicā. ingeniculans et extendens manꝰ ad
dominū. dicebā. Dñe cōfusus sum. et reueritꝰ
sū ante faciē tuā. Pctā enim nr̄a multiplicata
sūt super capita nr̄a. et iniquitates nr̄e exaltate
sūt vsq꜃ ad celū. qm̄ a tēporibꝰ patrum nr̄oꝝ su
mꝰ in magno pctō vsq꜃ ad diē hunc. Et ꝓpter
pctā nr̄a et patrū nr̄oꝝ sumꝰ traditi cū fratribus
nr̄is et cū sacerdotibꝰ nr̄is: regibꝰ terre in gladi
um et captiuitatē et dep̄dationē cū confusione.
vsq꜃ in hodiernū diē. Et nūc quantū ē q̄ cōti/
git nobis mia abs te dñe deꝰ. et derelinq̄ nobis
radicē et nomē i locū scificatiōis tue: detegere
luminare nr̄m i domo dñi dei nr̄i: date nob ci
bū in oi tp̄e seruitutꝭ nr̄e. Et cuȝ seruiremꝰ nō
fuimꝰ derelicti a dño deo nr̄o: ſȝ ꝯstituit nos in

grã ponẽs nobis reges pſaꝝ dare cibũ: ⁊ clari
ficare tẽplũ dñi dei nr̃i. ⁊ edificare deserta ſyon
dare nobis ſtabilitatẽ in iudea et irl̃m. Et nũc
qd dicimꝰ dñe hñtes hec? Trãſgreſſi. n. ſumꝰ
pcepta tua: q̃ dediſti in manꝰ pueroꝝ tuoꝝ pro
phetaꝝ dicẽs: Qm̃ ťra in q̃ introiſtis poſſide/
re hereditatẽ eiꝰ: ťra polluta ẽ coinqnationibꝰ
alienigenaꝝ ťre. et imũditie illoꝝ repleuerũt eã
totã imũdicia ſua. Et nũc filias veſtras nõ cõ/
iũgetis filijs eoꝝ. et filias eoꝝ nõ accipietis fi/
lijs veſtris. ⁊ nõ ingretꝫ pacẽ hr̃e cũ illis oĩ tpe
vt inualeſcẽtes mãducetis optima terre. et he/
reditatẽ diſtribuatis filijs veſtris vſq; in euũ
Et q̃ ↄtingũt nobis oĩa fiũt ꝑpter opa nr̃a ma
ligna ⁊ magna pctã noſtra. Et dediſti nob ta/
lem radicẽ. et rurſũ reuerſi ſumꝰ trãſgredi legi
tima tua: vti cõmiſceremur imũdicie alienige
naꝝ gentiũ terre huiꝰ. Nõne iraſceris nobis
ꝑdere nos: q̊adusq; nõ relinqr̃ radix. ⁊ nomẽ
noſtꝝ? Dñe deꝰ iſrl̃ verax es. Derelicta ẽ enĩ
radix vſq; in hodiernũ diẽ. Ecce nũc ſumꝰ in
ↄſpectu tuo ĩ iniqtatibꝰ noſtris. Nõ eſt. n. ad/
huc ſtare añ te in his. Et cũ adorãdo cõfiterer̃
eſdras flens humi ꝓſtratus añ tẽplũ: cõgrega
ti ſunt ante eũ ex irl̃m turba magna valde: viri
⁊ mulieres ⁊ iuuenes ⁊ iuuẽcule. Fletus enĩ
erat magnus in ipſa multitudine: Et cum cla/
maſſet iechonias iehely ex filijs iſrl̃: dixit eſdre
Nos in dñm peccauimꝰ ꝙ collocauimꝰ nobis
in matrimoniũ mulieres alienigenas ex genti
bus ťre. Et nũc es ſuꝑ oẽm iſrael In his q̊ ſit
iuſiurãdũ a dño/expellere oẽs vxores noſtras
q̃ ex alienigenis ſũt cũ filijs eaꝝ. Sicut tibi de/
cretũ ẽ a maioribꝰ ſm legẽ dñi exurgẽs explica
ad te enim ſpectat negociũ. ⁊ nos tecũ ſumus.
Viriliter fac. Et exurgẽs eſdras adiurauit ꝓn
cipes ſacerdotũ. ⁊ leuitas ⁊ omnẽ iſrael facere
ſm hec: ⁊ iurauerũt.

IX

Et exurgens eſdras ab ante atriũ tem/
pli: abijt in paſtoforiũ ionathe filij na/
ſabi. et hoſpitatus illic nõ guſtauit pa/
nem nec aquã bibit: ſuper iniquitatẽ multitudi
nis. Et facta eſt p̃dicatio in oĩ iudea ⁊ in hieru
ſalem omnibꝰ qui erãt ex captiuitate in hieruſa
lem ↄgregati: vt qcũq; nõ occurrerit biduo vl̃
triduo diei ſm iudiciũ aſſidentiũ ſenioꝝ: tolle/
rent̃ facultates ſue et ipſe alienus iudicaretur a
multitudine captiuitatis. Et cõgregati ſũt oẽs
q erãt ex tribu iuda et beniamin in tribus diebꝰ
in hieruſalẽ. Hic mẽſis ẽ nonus dies menſis
viceſimꝰ. Et ſedit oĩs multitudo in area tẽpli
tremẽtes ꝓpẽ hyemẽ p̃ñtẽ. Et exurgẽs eſdras
dixit illis. Vos iniq̃ feciſtis collocando vobis
in mr̃imoniũ vxores alienigenas: vt adderetꝫ
ad pctã iſrl̃. Et nũc date ↄfeſſionẽ ⁊ magnificẽ
tiã dño deo patꝝ noſtroꝝ: ⁊ ꝑficite voluntatẽ
ipſius. ⁊ diſcedite a gẽtibus ťre ⁊ ab vxoribus
alienigenis. Et clamauit oĩs multitudo ⁊ dixe
rũt voce magna. Sicut dixiſti: faciemus. Sed
qm̃ multitudo magna ẽ. ⁊ tẽpus hybernum ⁊
nõ poſſumus inſubſidiati ſtare. ⁊ hoc opus nõ
ẽ nobis vniꝰ diei neq; bidui. multum. n. in his
peccauimꝰ: ſtẽt p̃poſiti multitudinis ⁊ oẽs qui
nobiſcũ inhabitãt. ⁊ quotq̊t hñt vxores apud ſe
alienigenas. ⁊ aſſiſtãt accepto tpe ex omni loco
p̃ſbyteri ⁊ iudices: vſq;q̊ ſoluãt irã dñi nego/
cij huius. Ionathas aũt filius eçeli et oçias the
cham ſuſceperũt ſm hec. ⁊ boſoramꝰ et leuis ⁊
ſabbatheus: ſimul coopati ſũt cũ illis. Et ſtete/
rũt ſm hec oĩa vniuerſi q erant ex captiuitate.
Et elegit ſibi viros eſdras ſacerdos principes
magnos de patribus eoꝝ ſm noĩa. et conſede
rũt nouilunio mẽſis decimi examinar̃ negociũ
iſtud. Et determinatũ eſt de viris qui habebãt
vxores alienigenas vſq; ad neomenia primi
mẽſis. ⁊ inuẽti ſũt ex ſacerdotibꝰ ꝑmixti qui ha
bebant alienigenas vxores Ex filijs ihesu filij
ioſedech ⁊ fratribus eiꝰ. maſeas ⁊ eliezerus et
loribus ⁊ ioadeus. ⁊ inierũt manus vt expelle
rent vxores ſuas. ⁊ ad litandũ in exorationem
arietem ꝓ ignorãtia ſua. Et ex filijs ſemmeri:
maſeas ⁊ eſſes et iedech: azarias. Et ex filijs
foſere: liſomaſias: hiſmaenis ⁊ nathanae: iuſ/
ſio reddus et talſas. Et ex leuitis: iorabdus et
ſemeis et colonis et calitas et facteas et coluas
et elionas. Et ex ſacris cantoribus: et eliaſib:
zaccarus. Et ex oſtiarijs ſallumus ⁊ tolbanes
Et ex iſrael: ex filijs foro oſi et remias et ged/
dias ⁊ melchias et michelus et elezarus: ⁊ iem
mebias et bãnas. Et ex filijs iolamã: chamas
⁊ zacharias iezrelus et ioddius ⁊ emmoth ⁊ he
lias. Et ex his filijs zathoim: eliadas et haſu/
mus: zochias et larimoth et zabdis et thedias.
Et ex filijs zebes: iohannes et amanias et zab
dias et emens. Et ex filijs banni: olamus et
malluchus ⁊ ieddeus et iaſub et aſabus et ieri/
moth. Et ex filijs addin: naathus ⁊ mooſias ⁊
caleus ⁊ raanas maaſeas mathathias et beſel
et bonnus et manaſſes. Et ex filijs nuae: no/
neas ⁊ aſeas ⁊ melchias ⁊ ſameas et ſymon be
niamin ⁊ malchus ⁊ marras. Et ex filijs aſom
carianeus mathathias ⁊ bannus ⁊ eliphalath
⁊ manaſſes et ſemei. Et ex filijs banni: hiere/
mias ⁊ moodias ⁊ abramus et iobel et baneas

⁊ pelias ⁊ lonas ⁊ marimoth ⁊ eliasib ⁊ matha
neus ⁊ eliasis et ozisas et dielus et semedius ⁊
zambris iosephus. Et ex filijs nobei: idelus et
mathathias ⁊ sabadus zecheda sedmi et iessei
baneas. Omnes isti coniuxerunt sibi vxores
alienigenas. et dimiserunt eas cum filijs. Et
inhabitauerunt sacerdotes et leuite ⁊ qui erant
ex israhel in hierusalez. ⁊ in tota vna regione:
nouilunio mēsis septimi Et erant filij israel in
commorationib⁹ suis. Et congregata est om
nis multitudo simul in arcam que ē ab orien/
te porte sacre. Et dixerunt esdre pontifici et le/
ctori vt afferret legē moysi que tradita est a do
mino deo israel. Et attulit esdras pontifex le/
gem oī multitudini eoꝝ a viro vsqꝫ ad mulie/
rem ⁊ oib⁹ sacerdotibus: audire legem nouilu
nio mensis septimi. Et legebat in area que est
ante sacrā portā tēpli a pma luce vsqꝫ ad vespe
ram: coram viris ⁊ mulierib⁹ Et dederūt oēs
sensum ad legē. Et stetit esdras sacerdos et le/
ctor legis sup ligneū tribunal quod fabricatuz
erat. Et steterūt ad eū mathathias ⁊ sam⁹ ana
nias: azarias: vrias: ezechias. et basam⁹ ad de
xteram. et ad sinistram: faldeus misael: mala/
chias: abustas: sabus: nabadias. et zacharias
Et assūpsit esdras librū corā omni multitudi/
ne: psidebat eni in gloria in cōspectu oiuz. Et
cū absoluisset legē: oēs recti steterūt. et bndixit
esdras dominū deum altissimū: deū sabbaoth
oīpotētē. et respōdit ois popul⁹. amen. Et ele
uatis sursū manib⁹: pcidentes in terrā adora
uerūt dnz: ihesus ⁊ banae⁹ et sarebias et iadim⁹
⁊ accub⁹ ⁊ sabbathe⁹ et calithes ⁊ azarias et io
rad⁹ ⁊ ananias ⁊ philias leuite. q docebāt legē
domini. ⁊ in multitudine legebant legem do/
mini. ⁊ pferebant singuli eos qui intelligebant
lectionē. Et dixit atharathes esdre pontifici et
lectori et leuitis qui docebant multitudinē dicēs
Dies hic sanctus ē domino. Et omnes flebāt
cum audissent legem. Et dixit esdras. Digres
si ergo manducate pinguissima queqꝫ ⁊ bibite
dulcissima queqꝫ ⁊ mittite munera his qui nō
habent. Sanct⁹ enim est hic dies domini ⁊ no
lite mesti esse. Domin⁹ enim clarificabit vos.
Et leuite denūciabāt in publico oibus dicētes
Dies h sāct⁹ est. Nolite mesti esse. Et abierūt
omnes manducare ⁊ bibere et epulari. et da/
re munera his qui non habebant vt epulentur
Magnifice enim sunt exaltati verbis quibus
edocti sunt. Et congregati sunt vniuersi in hie
rusalem celebrare leticiam: scdm testamentum
domini dei israel.

¶ Explicit liber Esdre secūd⁹. Incipit liber
Esdre tertius. Caplm. I

LIber esdre pphete secūd⁹ filij sarei
filij azarei: filij elchie: filij sadarie: fi
lij sadoch: filij achitob filij achie: fi/
lij finees filij heli: filij amerie: filij
asiei filij marimoth: filij arna: filie ozie: filij bo
rith: filij abissei: filij finees: filij eleazar filij aarō
ex tribu leui: qui fuit captiu⁹ in regione medo/
rum in regno artaxerxis reg persarū. Et fa/
ctū ē verbū dñi ad me dicēs: Vade ⁊ nūcia po
pulo meo facinora ipsoꝝ ⁊ filijs eoꝝ iniqtates
qs in me admiserūt: vt nūciēt filijs filioꝝ: quia
pctā parētū ipsoꝝ in illis creuerūt. Obliti eniz
mei sacrificauert dijs alienis Nōne ego eduxi
eos de tra egypti: de domo huitutis. Ipsi aūt
irritauerūt me. ⁊ consilia mea spreuerunt. Tu
aūt excute comā capitis tui. ⁊ pijce oia mala su/
per illos: qm nō obedierūt legi mee. Popul⁹
aūt est indisciplinat⁹. Vsqꝫq eos sustinebo qui
bus tanta bñficia cōtuli: Reges mltos pter
eos subuerti: pharaonē cū pueris suis ⁊ oēm
exercitū ei⁹ pcussi. Oēs gētes a facie eoꝝ per/
didi. ⁊ in oriēte puīciaꝝ duaꝝ pplos tyri ⁊ sy
donis dissipaui. ⁊ oēs aduersarios eoꝝ inter/
feci. Tu vo loqre ad eos dicēs: Hec dicit do
minus. Nēpe ḡ vos p mare trāsiuicaui. et pla
teas vobis initio munitas exhibui. Ducē vo/
bis dedi moysen. ⁊ aaron sacerdotē: lucez vo/
bis p colūnā ignis pstiti. ⁊ magna mirabilia fe
ci in vobis: Vos aūt mei obliti estis dic dns.
Hec dicit dns oipotēs. Coturnix vobis in si/
gno fuit: castra vobis ad tutelā dedi ⁊ illic mur
murastis. ⁊ nō triūphastis in noie meo de per
ditiōe inimicoꝝ vroꝝ. sꝫ adhuc nūc vsqꝫ mur/
murastis. Vbi sūt beneficia que pstiti vobis:
Nōne i deserto cū esuriretis pclamastis ad me
dicentes: vt qd nos in desertū istud adduxisti
interficē nos: Meli⁹ nobis fuerat seruire egy
ptijs ꝙ mori in deserto hoc Ego dolui gemit⁹
vroꝝ. ⁊ dedi vobis māna in escā. Panē ange
loꝝ māducastis. Nōne cū sitieritis: petrā scidi/
di. ⁊ fluxerūt aq̄ in saturitatē: Propter est⁹ fo/
lijs arborum vos texi. Diuisi vobis tras pin
gues: chananeos et phereçeos ⁊ philistinos a
facie vestra pieci. Quid faciā vobis adhuc di
cit dns: Hec dic dns ops. In deserto cū esse/
tis in flumine amoreo sitiētes et blasfemātes
nomē meū. nō ignē vobis p blasfemijs dedi:
sed mittēs lignū in aquam: dulce feci flumen.
Quid tibi faciā iacob: Noluisti obedire iuda.
Transferā me ad alias gētes. ⁊ dabo eis no/

men meū: vt custodiant legitima mea. Quo/
niā me dereliquistis. ⁊ ego vos derelinquam.
Petentib⁹ vobis a me misericordiā non mise
rebor: quādo inuocabitis me: ego non exaudiā
vos. Maculastis eni man⁹ vestras sanguine
⁊ pedes vestri impigri sūt ad cōmittenda ho/
micidia. Non quasi me dereliquistis: sed vos/
ipsos. dicit domin⁹ Hec dicit domin⁹ oīpotēs
Nōne ego vos rogaui vt pr filios. ⁊ mat fili/
as: ⁊ vt nutrix paruulos suos: vt essetis mihi
in populū. ⁊ ego vobis in deū. et vos mihi in
filios: ⁊ ego vobis in patrem? Ita vos collegi
vt gallina pullos suos sub alas suas. Modo
aūt quid faciam vobis? Proijciam vos a fa/
cie mea. Oblationē cum mihi attuleritis auer/
tam faciē meā a vobis. Dies. n. festos vr̄os
⁊ neomenia ⁊ circūcisiones repudiā. Ego mi
si pueros meos ꝓphetas ad vos: quos acce/
ptos interfecistis. ⁊ laniastis corpora eoꝝ: q̄rū
sanguinē exquirā dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s oi/
potēs. Dom⁹ vestra deserta ē. Proijciā vos
sicut vent⁹ stipulā. ⁊ filij procreationē nō faciēt
qm̄ mandatū meū neglexerūt. ⁊ quod malum
est corā me fecerūt. Tradā domos vr̄as popu
lo venienti q me nō audiētes credūt: qb⁹ signa
nō ostēdi faciēt q̄ precepi Prophetas nō vide
rūt. ⁊ memorabūt iniqtatū eoꝝ. Testor populi
venientis grām. cui⁹ paruuli exultāt cum leticia
me nō vidētes oculis carnalib⁹. sed spū credē
tes que dixi. Et nūc frater aspice que gloria: et
vide populū veniētē ab oriente quib⁹ dabo du
catū abrahā ysaac ⁊ iacob ⁊ osee ⁊ amos ⁊ mi/
chee ⁊ iohel ⁊ abdie ⁊ ione ⁊ naum ⁊ abachuc:
sophonie: aggei: zacharie ⁊ malachim q ⁊ an/
gelus dn̄i vocat⁹ est.

II

Hec dicit dn̄s. Ego eduxi populū istū
de seruitute: quib⁹ mādata dedi p pue
ros meos ꝓphetas quos audire nolue
rūt: sed irrita fecerūt mea cōsilia Mater q̄ eos
generauit. dicit illis: Ite filij: quia ego vidua
sum ⁊ derelicta. Educaui vos cū leticia: ⁊ ami
si vos cū luctu et tristicia. Qm̄ peccastis coraꝫ
dn̄o deo vestro. ⁊ quod malū est corā eo fecistis
Modo aūt qd faciā vob. Ego vidua sum ⁊ de
relicta. Ite filij ⁊ petite a dn̄o misericordiā Ego
aūt te pr testē inuoco sup matrē filioꝝ qui no/
luerūt testamentū meū suare: vt des eis cōfu/
sionē ⁊ matrē eoꝝ in direptionē ne generatio
eoꝝ fiat. Dispergāt in gētes noia eoꝝ: deleāt
a terra: qm̄ ꝓreuerūt sacramētū meū. Ve tibi
assur: q ascōdis iniquos penes te. Gens ma/
la memorare quid fecerūt sodome et gomorre
q̄ꝝ terra iacet in piceis glebis ⁊ aggeribus ci/
neꝝ. Sic dabo eos q me nō audierūt dicit dn̄s.
oīpotens. Hec dicit dn̄s ad esdrā. Nūcia po
pulo meo: qm̄ dabo eis regnū ir̄lm qd̄ datur⁹
erā israel. Et sumā mihi gloriā illoꝝ. et dabo
eis tabernacula etna q̄ ꝓpauerā illis. Lignuꝫ
vite erit illis in odore vnguenti. et non labora
būt neqꝫ fatigabunt. Ite ⁊ accipietis. Rogate
vob dies paucos: vt imorent. Jam paratū est
vob regnū. Vigilate. Testare celum ⁊ terrā.
Cōtriui. n. malū ⁊ creaui bonū: quia viuo ego
dicit dn̄s. Mater amplectē filios tuos: educa
illos cū leticia. Sicut columba cōfirma pedes
eoꝝ qm̄ te elegi dicit dn̄s. Et resuscitabo mor/
tuos de locis suis. ⁊ de monumentis educam il
los: qm̄ cognoui nomē meum in isrl'. Noli ti/
mere mater filioꝝ: qm̄ te elegi dicit dn̄s: Mit
tam tibi adiutoriū pueros meos ysaiā et hiere
miā ad q̄ꝝ cōsiliū sanctificaui ⁊ paraui tibi ar/
bores duodecim: grauatas varijs fructibus. ⁊
totidē fontes fluētes lac ⁊ mel. ⁊ montes imen
sos septē: hn̄tes rosam et liliū: in qbus gaudio
implebo filios tuos. Viduā iustifica: pupillo
iudica egenti da: orphanū tuere nudū vesti: cō
fractum et debilem cura: claudū irridere noli:
tutare mancū ⁊ cecum ad visionē claritatis mee
admitte. Senem ⁊ iuuenem intra muros tuos
serua: mortuos vbi inueneris signās cōmen/
da sepulchro: ⁊ dabo tibi primā cessionē in re/
surrectione mea. Pausa ⁊ qesce ppl's meus
quia veniet reqes tua. Nutrix bona nutri fi/
lios tuos. cōfirma pedes eoꝝ. Seruos quos
tibi dedi: nemo ex eis interiet. Ego enim eos
requirā de numero tuo. Noli fatigari. Cum
eni venerit dies pressure et angustie: alij plora
būt et tristes erunt. tu autem hilaris et copiosa
eris. Zelabūt gentes. et nil aduersus te poterūt
dicit dominus. Manus mee tegent te ne filij
tui gehennam videant. Jocundare mater cuꝫ
filijs tuis. qr ego te eripiā dicit dominus. Fili
os tuos dormiētes memorare qm̄ ego eos edu
cam de lateribus terre. et miam cū illis faciam
qm̄ misericors sum. dicit dn̄s omnipotēs. Am
plectere natos tuos vsqꝫ dum venio ⁊ ꝓstem
illis miam: qm̄ exuberant fontes mei. ⁊ gratia
mea non deficiet. ego esdras preceptum accepi
a domino in monte oreb. vt irē ad israel. Ad
quos cū venirē reprobauerunt me. et respue/
rūt mādatū dn̄i. Ideoqꝫ vobis dico gētes: q̄
auditis et intelligitis. expectate pastorē vestrū.
requiem eternitatis dabit vobis: qm̄ in ꝓximo
ē ille qui in fine seculi adueniet. Parati estote

ad p̄mia regni. qꝛ lux perpetua lucebit vobis: p eternitatẽ tp̄is. Fugite vmbram seculi huiꝰ. Accipite iocunditatẽ glorie vestre. Ego testoꝛ palam saluatorem meū: cōmendatū dominū accipite ⁊ iocūdamini: gratias agentes ei qui vos ad celestia regna vocauit. Surgite ⁊ state. ⁊ videte numeꝝ signatoꝝ in ꝯuiuio domini. Qui se de vmbra seculi transtulerūt: splendidas tunicas a domino acceperūt. Recipe syon numerū tuū. ⁊ conclude candidatos tuos qui legē domini cōpleuerunt. Filioꝝ tuoꝝ quos optabas plenus ē numerꝰ. Roga imperiū domini: vt sanctificet̃ pp̄ls tuꝰ q vocatꝰ est ab initio. Ego esdras vidi in mōte syon turbā magnā quā numerare nō potui. ⁊ oēs canticis collaudabant dn̄m. Et in medio coꝝ erat iuuenis statura celsus eminētioꝛ oībꝰ illis. ⁊ singulis coꝝ capitibꝰ iponebat coronas ⁊ magis exaltabat̃. Ego aūt miraculo tenebar. Tūc interrogaui angelū. ⁊ dixi. Qui sūt hi dn̄e. Qui respondens dixit mihi. Hi sūt qui moꝛtalē tunicā deposuerūt ⁊ imoꝛtalē sumpserūt. ⁊ cōfessi sūt nomen dei. Modo coꝛonant̃ ⁊ accipiunt palmas. Et dixi angelo. Ille iuuenis qs ē q eis coꝛonas imponit ⁊ palmas in manꝰ tradit. Et r̄ndēs dixit mihi. Ipe est filius dei: quē in seculo cōfessi sunt. Ego aūt magnificare eos cepi. q foꝛtit̃ ꝓ noie domini steterūt. Tūc dixit mihi angelus. Vade annūcia populo meo qualia ⁊ quāta mirabilia dn̄i dei vidisti.

III

Anno tricesimo ruine ciuitatis eram in babylone: ⁊ cōturbatꝰ sū super cubiculo meo recūbens. Et cogitatiōes mee ascendebant super coꝛ meū: qm̄ vidi desertionē syon. ⁊ abūdantiā coꝝ q habitabāt in babylone. Et vētilatꝰ ē sp̄us meꝰ valde. Et cepi loq ad altissimū verba timoꝛata. Et dixi. O dn̄atoꝛ dn̄e tu dixisti ab initio qn̄ plantasti terraꝫ ⁊ hoc solus ⁊ iperasti populo. ⁊ dedisti adam coꝛpus moꝛtuū. sed ⁊ ip̄m figmentū manuū tuaꝝ erat ⁊ insufflasti in eū sp̄m vite. ⁊ factꝰ ē viuens coꝛā te. ⁊ induxisti eū in paradiso quē plātauerat dextera tua anteq̄ terra aduētaret. Et huic mādasti diligere viā tuā ⁊ p̄teriuit eā. ⁊ statim instituisti in eum moꝛtem ⁊ in nationibus eius ⁊ nate sūt gentes ⁊ tribꝰ ⁊ populi ⁊ cognatiōes q̄rū non est numerus. Et ambulauit vnaqueq̄ gens in volūtate sua. ⁊ mira agebant coꝛā te. ⁊ spernebāt p̄cepta tua. Iteꝝ aūt in tp̄e induxisti diluuiū super ihabitātes seculū. et p̄didisti eos. Et factū ē in vnoquoq̄ eoꝝ sicut ade moꝛi. sic his diluuiū. Dereliquisti autem vnum ex his noe cum domo sua. ⁊ ex eo iusti oēs. Et factū est cū cepissent multiplicari q habitabāt sup terrā. ⁊ multiplicauerūt filios et populos et gētes multas. et ceperūt iterato ipietatē facere plusq̄ p̄oꝛes. Et factū ē cū inıq̄tatē facerent coꝛam te elegisti tibi viꝝ ex his cui nomen erat abrahā. Et dilexisti eum. et demonstrasti ei soli volūtatem tuam. Et disposuisti ei testamentū eternū: et dixisti ei vt nō vnq̄ derelinqueres semē eiꝰ. Et dedisti ei ysaac. et ysaac dedisti iacob et esau Et segregasti tibi iacob: esau autem separasti: Et factꝰ ē iacob in multitudine magna. Et factum est cum educeres semen eiꝰ ex egypto: ad duxisti super montem syna. Et inclinasti celos et statuisti terrā. et cōmouisti oꝛbem. et tremere fecisti abyssos. et conturbasti seculū. et transijt gloꝛia tua poꝛtas quattuoꝛ ignis et terremotus et sp̄us et gelu. vt dares semini iacob legē. et generatiōi israel diligentiā. Et nō abstulisti ab eis coꝛ malignū: vt faceret lex tua in eis fructū. Coꝛ eni malignū baiulās p̄mꝰ adam transgressus et victus ē. sed et oēs q de eo nati sunt Et facta ē p̄manēs infirmitas. et lex cum coꝛde populi cū malignitate radicis. et discessit qd̄ bonū ē. et mā sit malignū. Et trāsierūt tp̄a et finiti sūt anni. et suscitasti tibi seruū nomine dauid et dixisti ei edificare ciuitatē nois tui. et offerre ibi in eadē thus et oblatiōes. Et factū ē hoc annis multis. et dereliquerūt q habitabāt ciuitatē in oībꝰ faciētes sicut fecit adā et oēs generationes eiꝰ. Vtebant̃ enim et ipsi coꝛde maligno. Et tradidisti ciuitatē tuā i manibꝰ inimicoꝝ tuoꝝ. Nūqd melioꝛa faciūt q habitāt babylonē. Et ꝓpter hoc dn̄abit̃ syon. Factū ē cū venisseꝫ huc et vidissem ipietates quaꝝ nō ē numerus et delinquētes multos: vidit aīa mea hoc tricesimo anno et excessit coꝛ meū: qm̄ vidi quemodo sustines eos peccātes. et pepcisti impie agētibꝰ. et p̄didisti populū tuū et conseruasti inimicos tuos et non significasti. Nihil memini quō debeat derelinq via hec. Nunqd melioꝛa facit babylon q̄ syon: aut alia gēs cognouit te p̄ter israel. Aut q̄ tribus crediderūt testamētis tuis sicut iacob. Quaꝝ merces nō ꝯpauit: neq̄ laboꝛ fructificauit. Pertrāsiēs eni ꝑtrāsiui i gētibꝰ. et vidi abūdātes eas. et non memoꝛantes mādatoꝝ tuoꝝ. Nūc ḡ pōdera in statera nr̄as iniq̄tates et eoꝝ q habitāt i seculo. et nō inueniet̃ nomē tuū nisi in isrl̄. Aut qn̄ nō peccauerūt in ꝯspectu tuo q habitāt terrā: aut q̄ gēs sic obseruauit mandata tua. Hos quidem per nomina inuenies seruasse mandata tua. gentes autem

non inuenies. IIII

Et respōdit ad me angelus qui missus est ad me cui nomen huriel. et dixit mihi. excedens excessit cor tuum in seculo hoc. et comprehendere cogitas viam altissimi. et dixi. Ita domine me⁹. et rn̄dit mihi. et dixit. Tres vias missus sum ostendere tibi. et tres similitudines ꝓponere corā te. de quibus mihi si renūciaueris vnā ex his. ⁊ ego tibi demonstrabo viā quā desideras videre. ⁊ docebo te vnde sit cor malignū. Et dixi. Loq̄re domine me⁹. Et dixit ad me. Uade pōdera mihi ignis pondus: aut mensura mihi flatum venti aut reuoca mihi diem que preterijt. Et rn̄di. et dixi. Quis natoꝝ poterit facere vt me interroges de his. Et dixit ad me. Si essem interrogans te diceres. quante habitationes sūt in corde maris aut quante vene sūt in ꝑncipio abyssi aut quante vene sūt super firmamentū: aut qui sunt exitus paradisi. diceres mihi fortassis. in abyssū nō descēdi. neqꝫ in infernū adhuc. neqꝫ in celū nūqꝫ ascendi. Nūc aūt non interrogaui te nisi de igne ⁊ vento. ⁊ die p quē transisti. ⁊ a quibus separari nō potes. ⁊ nō rn̄disti mihi de eis. Et dixit mihi. Tu que tua sūt. tecū coadolescētia nō potes cognoscere. Et quō poterit vas tuū capere altissimi viā. ⁊ iā exteri⁹ corrupto seculo intelligere corruptionē euidentem in facie mea. Et dixi illi. Meli⁹ erat nos nō esse q̄ adhuc viuentes viuere in ipietatib⁹ ⁊ pati. ⁊ nō intelligere de q̄ re. Et rn̄dit ad me. ⁊ dixit. Proficiscens ꝓfectus sū ad siluā lignoꝝ cāpi. ⁊ cogitauerūt cogitationē. ⁊ dixerūt. Uenite ⁊ eamus ⁊ faciamus ad mare bellū. vt recedat corā nobis. ⁊ faciamus nobis alias siluas. Et similiter fluctus maris. ⁊ ipsi cogitauerūt cogitationē. ⁊ dixerūt. Uenite ascēdentes debellamus siluas cāpi. vt ⁊ ibi cōsumemus nobismetipsis aliā regionē. Et fact⁹ ē cogitat⁹ silue in vanum Uenit eni ignis ⁊ ꝯsūpsit eā. Similit ⁊ cogitat⁹ fluctuū maris. Stetit eni arena ⁊ ꝓhibuit eos Si eni esses iudex hoꝝ: quē incipes iustificare aut quē condēnare. Et rn̄di. ⁊ dixi. Utiqꝫ vanā cogitationē cogitauerūt. Terra eni data est silue ⁊ mari locus portare fluctus suos. Et respōdit ad me. ⁊ dixit. Bene tu iudicasti. Et q̄re nō iudicasti tibimetipsi. Queadmodū enim terra silue data ē. ⁊ mare fluctib⁹ suis: sic q sup terrā inhabitāt q̄ sūt sup terrā intelligere solūmodo pn̄t ⁊ q sup celos q̄ sup altitudinē celoꝝ. Et respondi. ⁊ dixi. Deprecor te dn̄e. vt mihi detur sensus intelligēdi. Nō eni volui interrogare de superioribus tuis. sed de his que pertransēūt p nos quōtidie. ꝓpt qd israel dat⁹ ī opprobriū gētibus quē dilexisti ppl'm dat⁹ ē tribubus impijs ⁊ lex patrū nr̄oꝝ in interitū deducta ē ⁊ dispositiōes scripte nusqꝫ sūt. ⁊ ptransiuim⁹ de seculo vt locuste. ⁊ vita nostra stupor ⁊ pauor. ⁊ nec digni sumus miam cōseq. Sed qd faciet nomini suo qd inuocatū ē super nos. Et d his iterrogaui. ⁊ rn̄dit ad me. ⁊ dixit. Si fuer' plurimū scrutatus. frequenter meraberis. Qm̄ festinans festinat seculū pertransire. ⁊ non capit portare que in futuris tēporibus. iustis repromissa sūt. qm̄ plenū iniusticia ē seculū hoc ⁊ infirmitatib⁹. De qb⁹ aūt interrogas. dicaꝫ. Seminatū ē eni malum. ⁊ necdū venit destructio ipsius. Si g̈ nō inuersū fuerit qd seminatū est. ⁊ discesserit locus vbi seminatū ē malū: non veniet vbi seminatū ē bonū. Qm̄ granē seminis mali seminatū ē in corde adā ab initio. ⁊ quātū impietatis generauit vsqꝫ nunc ⁊ generat vsqꝫ cū veniat area. Estima aūt apud te granē mali seminis quantū fructū ipietatis generauit: qn̄ secate fuerint spice quaꝝ nō ē numerus: q̄ magnā areā incipiēt facere. Et rn̄di ⁊ dixi. Quo. ⁊ qn̄ hec. Quare modici ⁊ mali anni nr̄i. Et respondit ad me. ⁊ dixit mihi. Nō festines te sup altissimū. Tu eni festinas inanit esse super ipsū Nā excessus tuus multus. Nōne de his interrogauerūt aīe iustoꝝ in ꝓmptuarijs suis. dicētes. Usqꝫq̄ spero sic. ⁊ qn̄ vēiet fruct⁹ aree mercedis nostre. Et rn̄dit ad ea ieremiel archangelus. ⁊ dixit. Qn̄ ipletus fuerit numer⁹ seminū in vobis. quoniā in statera ponderauit seculū. ⁊ mensura mensurauit tpa. ⁊ numero numerauit tpa. ⁊ nō cōmouit nec excitauit vsqꝫ dū impleatur p̄dicta mensura. Et rn̄di. ⁊ dixi. O dominator dn̄e. sed ⁊ nos oēs pleni sumus impietate. Et ne forte ꝓpter nos nō impleant iustoꝝ aree. ꝓpter pctā inhabitantiū sup terrā. Et rn̄dit ad me. ⁊ dixit. Uade ⁊ interroga pregnātē si qn̄ impleuerit nouem mēses suos. adhuc poterit matrix eius retinere partū in semetipsa. Et dixi. Nō potest dn̄e. Et dixit ad me. In inferno ꝓmptuaria animaꝝ. matrici assimilata sunt Queadmodū eni illa festinat que parit effugere necessitatē partus. sic ⁊ hec festinat reddere ea q̄ cōmendata sūt. Ab initio tibi demōstrabit de his que concupiscis videre. Et rn̄di. ⁊ dixi. Si inueni gratiā ante oculos tuos. ⁊ si possibile est. ⁊ si idone⁹ sum. demōstra mihi si plusqꝫ p̄teritū sit: habet venire: aut plura ptrāsierūt supra q̄ futuꝝ ē. Quid ptrāsiuit scio: qd aūt futu

rum sit ignoro. Et dixit ad me. Sta sup dexterā
partē: ⁊ demonstrabo tibi interpretationē simili/
tudinis. Et steti ⁊ vidi: ⁊ ecce fornax ardēs trā
sijt corā me. Et factū est cū trāsiret flāma vidi ⁊
ecce supauit fum⁹. Post hec trāsijt coraȝ me nu
bes plena aque: ⁊ imisit pluuiam impetu multā
Et cum transisset impet⁹ pluuie superauerunt i
ca gutte. Et dixit ad me. Cogita tibi. Sicut cre
scit pluuia ampli⁹ q̄ȝ gutte. ⁊ ignis q̄ȝ fumus: sic
suphabundauit q̄ transiuit mēsura. Superaue
runt aūt gutte ⁊ fumus. Et oraui: ⁊ dixi. Pu/
tas viuo vsq̄ȝ in diebus illis. Vel qd erit i die/
bus illis. Rn̄dit ad me: ⁊ dixit. De signis de q
bus me interrogas ex pte possum tibi dicere de
vita aūt tua nō sū missus dicē tibi: sȝ nescio.

De signis aūt: ecce dies venient i qbus
apprehendent q inhitant terraȝ in cēsu
multo: ⁊ abscōdet veritatis via ⁊ sterilis
erit a fide regio: ⁊ multiplicabit iniusticia super
hanc quam ipe tu vides: ⁊ super quam audisti
olim: ⁊ erit impositio vestigio q̄ȝ nunc vides re
gnare regionem: ⁊ videbunt eā desertaȝ. Si au
tem tibi dederit altissimus viuere videbis post
tertiam tubā: ⁊ relucescet subito sol noctu: ⁊ lu/
na ter in die. ⁊ de ligno sanguis stillabit: ⁊ lapis
dabit voceȝ suā: ⁊ populi cōmouebunt ⁊ regna
bit quē non sperant qui inhabitāt super terram
⁊ volatilia cōmigrationē facient. ⁊ mare sodo/
miticū pisces reijciet: ⁊ dabit vocem noctu quaȝ
nō nouerāt multi. Omnes aūt audiēt vocē ei⁹
Et chaos fiet per loca multa: ⁊ ignis frequēter
remittet: ⁊ bestie agrestes transmigrabūt: ⁊ mu
lieres menstruate parient monstra: ⁊ in dulci/
bus aquis salse inuenient: ⁊ amici omnes semet/
ipos expugnabunt: ⁊ abscondet tunc sensus: et
intellectus separabit in pmptuariū suum: ⁊ q̄/
ret a multis ⁊ non inuenietur: ⁊ multiplicabit in
iusticia ⁊ icontinentia sup terrā. Et interroga/
bit regio pximā suā: ⁊ dicet. Nunqd p te ptrā/
sijt iusticia iustum faciens. Et hoc negabit. Et
erit in illo tpe. ⁊ sperabunt hoies ⁊ nō impetra/
bunt: laborabunt ⁊ non dirigent vie eoꝝ: Hec
signa dicere tibi: pmissū est mihi. Et si oraueris
iterū: ⁊ ploraueris sicut ⁊ nūc. ⁊ ieiunaueris se/
ptem diebus: audies iterato horum maiora. Et
euigilaui. ⁊ corpus meū horruit valde. ⁊ anima
mea laborauit vt deficeret: Et tenuit me qui ve
nit angelus qui loqbat in me ⁊ confortauit me et
statuit me sup pedes. Et factū est in nocte secū/
da. ⁊ venit ad me salathiel dux ppli. ⁊ dixit mi/
hi. Vbi eras. Et quare vultus tuus tristis.
Aut nescis qm̄ tibi creditus est israel in regio/
ne transmigrationis eorum. exurge ergo ⁊ gu
sta panē. ⁊ nō derelinquas nos sicut pastor gre/
gē suum in manib⁹ lupoꝝ malignoꝝ. ⁊ dixi ei.
Vade a me. ⁊ non appropies ad me. Et audi
uit vt dixi. ⁊ recessit a me. Et ego ieiunaui di/
ebus septem vlulans ⁊ plorans. sicut mihi mā
dauit huriel angelus. Et factum est post dies se
ptem. ⁊ iteruȝ cogitationes cordis mei moleste
erant mihi valde Et resumsit anima mea spm̄ i
tellectus. ⁊ iterū cepi loqui coram altissimo ser
mones ⁊ dixi. Dn̄ator dn̄e ex omni silua terre
⁊ oibus arboribus ei⁹ elegisti vineam vnicam
⁊ ex oi terra orbis elegisti tibi foueam vnam. ⁊
ex oibus floribus orbis elegisti tibi liliū vnum
⁊ ex oibus abyssis maris replesti tibi riuū vnū
⁊ ex oibus edificatis ciuitatibus sanctificasti ti/
bimetipsi syon. ⁊ ex oibus creatis volatilib⁹ no
minasti tibi colūbam vnam. ⁊ ex oibus plasma
tis pecoribus puidisti tibi ouem vnam. ⁊ ex oi
bus multiplicatis pplis acqsiuisti tibi populuȝ
vnū. ⁊ ab oib⁹ pbatam legē donasti huic queȝ
desiderasti populo. Et nūc dn̄e vt qd tradidisti
vnū pluribus. Et pparasti super vnā radicem
alias. Et disperdisti vnicū tuū in multis. Et cō
culcauerūt eū qui cōtradicebāt sponsionib⁹ tuis
quiq̄ȝ tuis testamentis non credebāt. Et si odi
ens odisti populū tuū: tuis manibus debet ca/
stigari. Et factum est cū locutus essem sermōes
⁊ missus est angelus ad me qui ante venerat ad
me preterita nocte. ⁊ dixit mihi Audi me. ⁊ in
struam te. ⁊ intende mihi ⁊ adijciā coraȝ te. Et
dixi. Loquere dn̄e meus. ⁊ dixit ad me. Valde
tu in excessu mentis factus es p israel. An pl⁹
dilexisti eū q̄ȝ qui cum fecit. Et dixi ad eū. Nō
domine. sed dolens locutus sum. Torquēt eni
me renes mei per oēm horā querentē apprehē
dere semitā altissimi. ⁊ inuestigare partem iudi
cij ei⁹. Et dixit ad me. Nō potes. ⁊ dixi. Qua
re domine. Ad qd nascebar: aut quare non fie
bat matrix matris mee mihi sepulchrū: vt non
viderē laborē iacob ⁊ defatigationem generis
israel. Et dixit ad me. Numera mihi q̄ necduȝ
venerant. ⁊ collige mihi dispersas guttas. Et
reuirida mihi aridos flores. ⁊ aperi mihi clausa
pmptuaria. ⁊ pduc mihi inclusos in eis flat⁹.
Demonstra mihi vocis imaginem. ⁊ tūc ostē
dā tibi laborē quē rogas videre. Et dixi. Do/
minator domine. qs enim est q potest hec scire
nisi q cū hoib⁹ habitationē non habet. Ego aūt
insipiens quō ⁊ potero dicere de his qb⁹ me in
terrogasti. Et dixit ad me. Quō nō potes face
re vnū de his q̄ dicta sūt: sic nō poteris inueni

re iudiciū meū: aut i fine charitatē quā populo
ꝓmiſi. Et dixi. Sʒ ecce dn̄e tu ꝓpe es his q i fi
nē ſūt. Et qd facient qui ante me fuerūt: aut nos
aut hi q poſt nos. τ dixit ad me. Corone aſſimi
labo iudiciū meū. Sicut non nouiſſimoꝝ tardi
tas: ſic nec prioꝝ velocitas. τ rn̄di τ dixi. Nec
poteras facere eos q facti ſūt. τ q ſūt. τ q futuri
ſūt in vnū. vt celerius iudiciū tuū oſtēdas. τ re
ſpondit ad me. τ dixit. Nō poteſt feſtinare cre
atura ſuper creatorē: nec ſuſtinere ſeculū eos q
in eo creandi ſūt in vnū. τ dixi. Quō dixiſti ſer
uo tuo: qm̄ viuificās viuificaſti a te creatā crea
turā i vnū. τ ſuſtinebat creatura. poterit τ nūc
portare pn̄tes in vnum. τ dixit ad me. Interro
ga matricem mulieris. τ dices ad eā. τ ſi paris
quare per tēpus. Rogo ergo eā: vt det decē i
vnū. τ dixi. Nō vtiqʒ poterit. ſed ſm tps. τ di
xit ad me. τ ego dedi matricē terre his q ſemi
nati ſūt ſup eā p tps. Quēadmodū eni infans
nō parit ea q ſenum ſunt. ſic ego diſpoſui a me
creatū ſeculū. τ interrogaui. τ dixit. Cū iam de
deris mihi viā loquar corāʒ te. Nā mr̄ nr̄a de
qua dixiſti mihi. adhuc iuuenis eſt: iam ſenectu
ti appropinquat. τ reſpōdit ad me. τ dixit. In
terroga eaʒ que parit. τ dicet tibi. Dices eni ei
Quare quos pepiſti nūc. non ſūt ſimiles his q
ante te ſi minores ſtatura. τ dicet tibi τ ipa. Alij
ſūt q in iuuentute virtutis nati ſūt. τ aliqui ſub
tpe ſenectutis deficiente matrice ſūt nati. Conſi
dera ergo τ tu qm̄ minori ſtatura eſtis ꝑ his q
ante vos. τ q poſt vos minori q̄ʒ vos. quaſi iā
ſeneſcentes creature τ fortitudinē iuuentutis ꝑ
tereūtes. τ dixi. Rogo dn̄e ſi inueni grām an
te oculos tuos: demoſtra ſeruo tuo qu ē viſi
tas creaturā tuā.

VI

Et dixit ad me. Initio terreni orbis et
anteq̄ʒ ſtaret exitus ſeculi. τ anteq̄ʒ ſpi
rarēt cōuentiones ventoꝝ τ anteqʒ ſo
narēt voces tonitruū. τ anteq̄ʒ ſplenderent ni
tores coruſcationū. τ anteqʒ cōfirmarent fun
damēta paradiſi. anteqʒ viderent decori flores
τ anteqʒ ꝯfirmarent mote virtutes. anteqʒ col
ligerent inumerabiles militie angeloꝝ. τ ante
q̄ʒ extollerent altitudines aeris. τ anteqʒ nomi
narent mēſure firmamētoꝝ. τ anteqʒ eſtuarēt
camini in ſyon. τ anteqʒ inueſtigarent pn̄tes an
ni. τ anteqʒ abalienarent eoꝝ q nūc peccant ad
inuentiōes τ cū ſignati eſſent q fidē theſauriça
uerūt: tūc cogitaui τ facta ſūt per me ſolū τ non
per alium. τ finis per me τ non per aliuʒ. τ re
ſpondi τ dixi. Que erit ſeparatio temporum.
Aut quādo prioris finis τ ſequentes initium.

Et dixit ad me. Ab abrahā vſq̄ʒ ad yſaac quā
do nati ſūt ab eo iacob τ eſau. manus iacob te
nebat ab initio calcaneū eſau. Finis eni huius
ſeculi eſau. τ ꝑncipiū ſequentis iacob. Homi
nis manꝰ int calcaneū τ manū. Aliud noli q̄re
re eſdra. Et rn̄di. τ dixi. O dn̄ator dn̄e. ſi inue
ni grām ante oculos tuos: oro vt demonſtres
ſeruo tuo finē ſignoꝝ tuoꝝ: quoꝝ ptē mihi de
mōſtraſti nocte pcedēte. Et rn̄dit τ dixit ad me
Surge ſuper pedes tuos. τ audi vocē pleniſſi
mā ſonitus. Et erit ſicut cōmotio: nec cōmoue
bit locus in quo ſtes ſup eū. Ideo cū loquit tu
non expaueas: qm̄ de fine verbū. τ fundamen
tuʒ terre intelligit: qm̄ de ipſis ſermo tremiſcit
τ cōmouet. Scit eni qm̄ finē eoꝝ oportet com
mutari. τ factū ē cū audiſſem. ſurrexi ſuper pe
des meos. τ audiui. τ ecce vox loquens. τ ſo
nus eiꝰ ſicut ſonus aquaꝝ multaꝝ. τ dixit. ecce
dies veniūt. τ erit qn̄ appropinquare incipiaʒ
vt viſitē habitātes in terra. τ qn̄ ingrere incipi
am ab eis q iniuſte nocuerūt iniuſticia ſua. τ qn̄
ſuppleta fuerit humilitas ſyon τ cū ſupſignabi
tur ſeculū qd̄ incipiet ptrāſire: hec ſigna faciam.
Libri aperient ante faciē firmamēti. τ oēs vi
debūt ſimul. τ anniculi infantes loquent voci
bꝰ ſuis. τ pgnātes in maturos parient infantes
triū τ quattuor mēſiū τ viuent τ ſuſcitabunt. τ
ſubito apparebunt ſeminata loca nō ſeminata.
τ plena ꝓmptuaria ſubito inuenient vacua. τ
tuba canet cū ſono: quā cū oēs audierint. ſubi
to expaueſcēt. τ erit. in illo tpe debellabunt ami
ci amicos. vt inimici. τ expaueſcet terra cū his.
τ vene fontium ſtabūt τ nō decurrent in horis
tribus: τ erit oīs qui derelictus fuerit ex oibus
iſtis quibꝰ ꝑdixi tibi: ipſe ſaluabit. τ vidit ſaluta
re meum τ finem ſeculi veſtri. τ videbunt qui
recepti ſūt homines qui mortē nō guſtauerunt
a natiuitate ſua: τ mutabit cor inhabitantium.
τ conuertet in ſenſū aliū. Delebit eni malū. et
extinguet dolus. Florebit aūt fides. τ vincet
corruptela. τ oſtendet veritas que ſine fructu
fuit diebus tantis. τ factū eſt cū loqueret mihi.
τ ecce paulatim intuebar ſuper eū ante quē ſta
bā. τ dixit ad me hec. Veni tibi oñdere tps vē
ture noctis. Si ḡ iterū rogaueris. τ iteꝝ ieiuna
ueris ſeptē diebꝰ. iteꝝ tibi renūciabo hoꝝ ma
iora per diē q̄ʒ audiui. Audita eſt eni vox tua
apud altiſſimū. Vidit eni fortis directionē tuā
τ puidit pudicitiā quā a iuuētute tua habuiſti
τ ꝑpter hoc miſit me demōſtrare tibi hec oīa
τ dicere tibi. Cōfide τ noli timere. τ noli feſti
nare cū prioribꝰ tpibꝰ cogitare vana vt n̄ ꝑperes

a nouissimis tpibus. Et factũ est post hoc ⁊ fle/
ui iteꝝ: ⁊ similit̃ ieiunaui septẽ dieb⁹: vt supple
am tres ebdomadas q̃ dicte sũt mihi. Et factuȝ
est in octaua nocte ⁊ coꝛ meũ turbabat̃ iterato in
me: ⁊ cepi loq̃ corã altissimo. Inflamabat̃ enim
spũs meus valde. ⁊ aĩa mea anxiabatur. ⁊ dixi.
O dñe loquẽs locutus es ab initio creature in
pꝛimo die dicẽs. Fiat celũ ⁊ terrã: ⁊ tuũ verbuȝ
opus ꝑfectũ. Et erat tũc spũs: ⁊ tenebꝛe circum
ferebant̃ ⁊ silentiũ: sonus vocis hoĩs nondum
erat abs te. Tunc dixisti de thesauris tuis ꝓfer/
ri lumen luminosũ: quo appareret vt opus tuũ
Et die secũdo creasti spm̃ firmamẽti. ⁊ ĩperasti
ei vt diuideret ⁊ diuisionẽ faceret inter aq̃s: vt
ꝑs q̃dam sursũ recederet ꝑs vero deoꝛsuȝ ma/
nẽt. Et ttia die ĩpasti aquis ꝯgregari ĩ septia
ꝑte ire: sex v° ꝑtes siccasti ⁊ ꝯseruasti: vt ex eis
sint corã te ministrantia seminata a deo ⁊ culta.
Verbuȝ .n. tuum ꝓcessit: ⁊ opus statim fiebat.
Processit .n. subito fructus multitudinis ĩmẽ/
sus: ⁊ ꝯcupiscentie gustus multiformes ⁊ floꝛes
coloꝛe ĩmutabili: ⁊ odoꝛes odoꝛamenti inuesti/
gabilis. Et die tertio hec fcã sũt. Quarta autem
die imperasti fieri solis splendoꝛem: lunc lumẽ
stellarũ dispositionẽ: ⁊ imperasti eis vt deserui
rent futuro plasmato hoĩ. Quinto aũt die dixi/
sti septime ꝑti vbi erat aqua congregata vt pꝛo/
crearet aĩalia ⁊ volatilia ⁊ pisces ⁊ ita fiebat. A/
qua muta ⁊ sine anima q̃ dei nutu iubebant̃ aĩa
lia faciebat: vt ex hoc mirabilia tua natiões enar
rent. Et tũc cõseruasti duas animas nomẽ vni
vocasti enoch: ⁊ nomen secunde vocasti leuia/
tham: ⁊ separasti ea ab alterutro. Non .n. pote
rat septima pars vbi erat aqua ꝯgregata cape/
re ea. Et dedisti enoch vnã partem q̃ siccata est
tertio die vt hitet in ea: vbi sunt montes mille.
Leuiathã aũt dedisti septimã ꝑtem humidam ⁊
seruasti eam vt fiat in deuoꝛationẽ q̃bus vis et
qñ vis. Sexto aũt die imperasti terre vt crearet
corã te iumenta ⁊ bestias ⁊ reptilia: ⁊ super his
adam: quẽ ꝯstituisti ducẽ sup oĩbus factis q̃ fe/
cisti: ⁊ ex eo educimur nos oẽs quemq; elegisti
pplm̃. Hec aũt oĩa dixi coram te dñe: quia pꝛo
pter nos creasti seculum. Residuas aũt gentes
ab adam natas dixisti eas nil esse: ⁊ qm̃ saline
assimilate sunt: ⁊ q̃si stillicidium de vase simila/
sti abundantiam eoꝝ. Et nunc domie ecce iste
gentes q̃ in nihilũ deputate sunt: ceperũt dñari
nr̃i ⁊ deuoꝛare: nos aũt populus tu⁹ quẽ voca/
sti pꝛimogenitũ vnigenitum emulatoꝛẽ tuũ. tra
diti sumus ĩ mãibus eoꝝ. Et si ꝓpter creatũ est
seculũ: quare non hereditatẽ possidemus cum
seculo. Vsq; quo hec. VII

Et factũ ẽ cum fuissem loqui verba hec
missus ẽ ad me angelus q̃ missus fue/
rat ad me ꝓmis noctib⁹. ⁊ dixit ad me
Surge esdra. ⁊ audi ſmones quos veni loqui
ad te. ⁊ dixi. Loquere de⁹ meus. ⁊ dixit ad me.
Mare positũ ẽ in spatioso loco vt esset altum ⁊
imensũ: erit aũt ei introitus in angusto loco po
situs: vt eẽt similis fluminib⁹. Quis enim vo
lẽs voluerit ingredi mare ⁊ videre eũ vel dñã
ri eius si nõ trãsierit angustũ. in latitudinẽ ve/
nire quõ poterit. Itẽ aliud. Ciuitas ẽ edifica
ta ⁊ posita in loco cãpestri. est aũt plena omniũ
bonoꝝ. Introit⁹ ei⁹ angust⁹ ⁊ in ꝓcipiti posit⁹
vt esset a dextris q̃dẽ ignis. a sinistris aqua al/
ta. semita aũt ẽ vna sola int̃ eos posita. hoc ẽ in
ter ignẽ ⁊ aquã: vt nõ capiat semita nisi solum
modo vestigiũ hoĩs. Si aũt dabit̃ ciuitas hoĩ
in hereditatẽ. si nunq; antepositũ ꝑiculũ transi
erit quõ accipiat hereditatẽ suam. Et dixi. Sic
dñe. ⁊ dixit ad me. Sic est ⁊ israel pars. Pꝛo/
pter eos eni feci seculũ. ⁊ qñ trãsgressus ẽ adã
constitutiones meas: iudicatũ est qd̓ factum est
Et facti sũt introit⁹ hui⁹ seculi angusti ⁊ dolen/
tes et laboꝛiosi: pauci aũt et mali et ꝑiculoꝝ ple
ni et laboꝛe magno ope fulti: nam maioꝛis se/
culi introitus spaciosi et securi. et faciẽtes imoꝛ
talitatis fructũ. Si g̊ ingrediẽtes nõ fuerũt in/
gressi q̃ viuũt. angusta et vana hec. nõ poterũt
recipere q̃ sunt reposita. Nunc g̊ tu quare con
turbaris cũ sis coꝛruptibilis. et q̃d moueris tu
cũ sis moꝛtal̃. et quare nõ accepisti in coꝛde tuo
qd̓ futuꝝ. sed qd̓ ĩ p̄nti. Rñdi. et dixi. Dñatoꝛ
dñe ecce disposuisti lege tua. qm̃ iusti heredita/
bũt hec. Impij aũt ꝑibũt: iusti autẽ ferẽt angu
sta. sperantes spatiosa Qui eni ĩpie gesserunt
et angusta passi sunt. et spatiosa non videbunt
et dixit ad me. Nõ ẽ iudex sup deũ: neq; intelli
gẽs super altissimũ. Pereunt eni multi p̄ntes
q2 negligit̃ q̃ antepo sita ẽ dei lex. Mãdãs eni
mãdauit de⁹ venientib⁹. qñ venerunt. q̃d faciẽ
tes viuerẽt. et q̃d obſuantes nõ punirent̃. Hi
autẽ nõ sunt ꝑsuasi et ꝯtradixerunt ei. et ꝯstitu
erunt sibi cogitamẽ vanitatis. et ꝓposuerunt si
bi circũuentiones delictoꝝ. et superdixerunt al
tissimo nõ eẽ. et vias eius nõ cognouerũt. et le
gẽ eius spꝛeuerũt. et spõsiones eius abnegaue
rũt. et in legitimis ei⁹ fidẽ nõ habuerũt. et opa
ei⁹ nõ ꝑfecerũt. Propter hoc esdra vacua va/
cuis. et plena plenis. ecce tp̃s veniet. et erit qñ
venient signa que p̄dixi tibi. et apparebit spon
sa et apparescens ostendet̃ q̃ nũc subducit̃ ter/

ra.⁊ oīs q liberatus ē de ꝑdictis malis. ipē vi/
debit mirabilia mea. Reuelabit eni filius me/
us ihesus cū his q cū eo sūt. ⁊ iocūdabunt q re/
licti sūt in annis quadringentis. ⁊ erit post an
nos hos ⁊ morietꝰ filius meus xp̄s. ⁊ oēs q spi
ramentū habent hoīes. ⁊ cōuertet seculū in an/
tiquū silentiū diebꝰ septē sicut i ꝑorībꝰ iudicijs:
ita vt nemo derelinquat. ⁊ erit post dies septē.
⁊ excitabit qđ nondū vigilat seculū ⁊ morietur
corruptū. Et terra reddet que in ea dormiunt.
⁊ puluis q in eo silentio habitāt. ⁊ ꝓmptuaria
reddent q̄ eis cōmendate sūt aīe. Et reuelabit
altissimus sup̄ sedē iudicij. ⁊ pertransibūt mise
rie ⁊ longanimitas congregabit. Judiciū aūt
solū remanebit. veritas stabit ⁊ fides ꝯualescet
Et opus subsequet. ⁊ merces ostendetur. ⁊ iu
sticie vigilabūt. ⁊ iniusticie nō dominabuntur
⁊ dixi. Primus abrahā ꝓpter sodomitas ora
uit ⁊ moyses ꝓ patribus q in deserto peccaue/
rūt. ⁊ q post eū ꝓ israel in diebꝰ achaz ⁊ samue
lis ⁊ dauid ꝓ confra ctiōe. ⁊ salomō ꝓ eis q ve
nerūt in sanctionem. ⁊ helias ꝓ his q pluuiam
acceperūt ⁊ ꝓ mortuo vt viueret. ⁊ ezechias ꝓ
populo in diebus sennacherib. ⁊ multi ꝓ mul
tis. Si ḡ mō qñ corruptibile increuit. ⁊ iniusti/
cia multiplicata ē. ⁊ orauerūt iusti ꝓ impijs: q̄
re ⁊ nūc sic nō erit. Et respondit ad me. ⁊ dixit
Presens seculū nō ē finis: gloria i eo frequēs
manet. propter h̄ orauerūt ꝓ inualidis. Dies
eni iudicij erit finis tp̄is huiꝰ. ⁊ initiū tp̄is futu
ri imortalitatis: in quo ptrāsiuit corruptela. so/
luta est intemꝑatia. abscisa est incredulitas. cre
uit aūt iusticia. orta ē veritas. Tūc enim nemo
poterit saluare eū qui perijt: neqꝫ demergere q
vincit. Et rñdi. ⁊ dixi. Hic sermo meꝰ ꝑmus
⁊ nouissimus. qm̄ meliꝰ erat nō dare terrā adā
vel cū iam dedisset coercere eū vt non peccaret
Quid eni ꝓdest oībus in p̄senti viuere in tri/
sticia. ⁊ mortuos spare punitionē. O tu qd fe/
cisti adā. Si eni tu peccasti nō ē factꝰ solius tuꝰ
casus: sed ⁊ nr̄ q ex te aduenimꝰ. Quid. n. pro
dest nobis si ꝓmissū ē nobis imortale tp̄s: nos
aūt mortalia opa egimus. Et qm̄ p̄dicta ē no/
bis ꝑhēnis spes: nos vero pessimi vani facti su
mꝰ. Et qm̄ reposita sunt nobis habitacula sani
tatis ⁊ securitatis: nos vero male conuersati su
mus. Et qm̄ reposita gloria altissimi ꝓtegere
eos q tarde cōuersati sūt: nos aūt pessimis vijs
ambulauimꝰ. Et qm̄ ostēdet paradisus cuius
fructꝰ icorruptꝰ ꝑseuerat i quo ē securitas ⁊ me
dela. nos vero ingrediemur. In ingratis eni
locis conuersati sumꝰ. Et qm̄ sup̄ stellas fulge
bunt facies eoꝝ q abstinentiā habuerūt: nostre
aūt facies super tenebras nigre. Nō eni cogita
uimꝰ viuentes qñ iniqtatē faciebamꝰ. ꝙ incipi
emus post mortē pati. Et rñdit. ⁊ dixit. Hoc
est cogitamentū certaminis qđ certabit q super
terrā natus ē hō. vt si victus fuerit patiat qđ di
xisti. Si aūt vicerit recipiet qđ dico. qm̄ hec est
vita quā moyses dixit cū viueret ad populū. di
cens. Elige tibi vitam vt viuas. Nō credide
rūt aūt ei: sed nec post cū ꝓphetis. Sed nec mi
hi q locutus sū ad eos: qm̄ nō erit tristicia in ꝑdi
tionē eoꝝ sicut futuꝝ ē gaudiū sup̄ eos quibus
ꝑsuasa est salus. Et rñdi. ⁊ dixi. Scio dñe qm̄
vocatꝰ ē altissimꝰ misericors in eo ꝙ miserat his
qui nōdū in seculo aduenerūt ⁊ ꝙ miseret illis
q cōuersionē faciūt in lege eius. ⁊ longanimis
est qm̄ longanimitatem p̄stat his q peccauerūt
quasi suis opibus. ⁊ munificꝰ ē qm̄ qdē donare
vult ꝓ exigentijs. ⁊ multe misericordie: qm̄ mul
tiplicat magis mias his q p̄ntes sūt ⁊ q p̄terie/
rūt ⁊ q futuri sūt. Si eni nō multiplicauerit mi
sericordias suas non viuificabit seculum cum
his qui inhereditabant in eo. Et donat: qm̄ si
nō donauerit de bonitate sua. vt alleuentur hi
q iniqtatē fecerūt de suis iniqtatibus: non pote
rit decies millesima pars viuificari hoīuꝫ. Et
iudex si non ignouerit his qui curati sūt verbo
eiꝰ. ⁊ deleuerit multitudinē ꝯtēptionū non for
tassis derelinquerent inumerabili multitudine
nisi pauci valde.

VIII

Et rñdit ad me. ⁊ dixit. Hoc seculū fe
cit altissimus ꝓpter multos: futurū au
tem ꝓpter paucos. Dicā aūt corā te si
militudinē esdra. Quō aūt interrogabis terrā
⁊ dicet tibi: qm̄ dabit terrā multā magis vnde
fiat fictile. paruū aut puluerē vnde aurū fit. sic
⁊ actus p̄ntis seculi. Multi quidem creati sunt
pauci aūt saluabunt. Et rñdi. ⁊ dixi. Absorbe
ḡ aīa sensū. ⁊ deuora qđ sapit. Conuenisti eniꝫ
obaudire. ⁊ ꝓphetare voles. Nec eni tibi ē da
tū spatiū: nisi solūmodo viuere. O dñe si nō ꝑ
mittes seruo tuo vt oremus coram te. ⁊ des no
bis semen cordi ⁊ sensui culturā: vnde fructꝰ fi
at: vnde viuere possit oīs corruptꝰ qui portabit
locū hoīs. Solus eni es. et vna plasmatio nos
sumꝰ manuū tuaꝝ sicut locutꝰ es. Et quō nūc i
matrice plasmatū est corpus et prestas mēbra.
conseruat in igni et aqua tua creatio. et nouem
mensibꝰ patit tua plasmatio tuā creaturā que i
ea creata est: ipm̄ autem qđ seruat et qđ seruat
vtraqꝫ seruabunt. seruataqꝫ qñqꝫ iteꝝ reddit
matrix q̄ in ea creuerunt. Impasti eni ex ipsis

mēbris hec est mām̄illis p̄bere lac fructui mā/
millarꝫ: vt nutriat id qđ plasmatū est vſqꝫ i tp̄s
aliqđ: ꝛ post ea disponas eū tue mīe. Et nutri/
uisti eū tua iusticia. ꝛ erudiuí eum in lege tua. ꝛ
corripuisti eū tuo intellectu: ꝛ mortificabis eum
vt tua creatura: ꝛ viuificabis eū vt tuum opus.
Si ergo pdideris eū q tantis laboribus plasma
tus ē: tuo i iussu facile ē ordinari vt ꝛ id qđ fie/
bat ſuaret. Et nūc dn̄e dicā: de oi hoie tu magꝭ
scis de pp̄lo aūt tuo ob quē doleo: ꝛ de heredita
te tua ꝑpter quā lugeo. ꝛ ꝑpter isrl' ꝑpter quē
tristis sū: ꝛ de iacob ꝑpter quē doleo: ideo icipiā
orare corā te ꝑ me ꝛ ꝑ eis: qm̄ video lapsus no
stros q inhabitamus terrā. Sed audiui celeritatē
iudicis q futurus ē. Iō audi vocē meā: ꝛ itelli/
ge ſmonē meū: et loqr corā te. Initiū vboꝝ es
dre: priusqꝫ assumerēt. Et dixi. Dn̄e qui inhitas
seculū: cuius oculi eleuati i supna ꝛ aere: et cuiꝰ
thronus iestimabilis et glīa incōprehensibilis
cui astat exercitus angelorū cū tremore quorū
ſuatio in vento et igni ꝯuertit: cuius vbū veꝝ
et dicta pseuerantia: cuius iussio fortis et disposi
tio terribilis: cuius aspectꝰ arefacit abyssos: et i
dignatio tabescere facit mōtes: et vitas testifica
tur. Exaudi orationē ſui tui: et auribꝰ pcipe p̄
cationē figmēti tui. Dū. n. viuo loqr: et dum sa
pio r̄ndebo. Nec respicias pp̄li tui delicta: sed q
tibi i vitate ſuiūt. Nec intēdas impia gētiū stu
dia: sed q tua testimonia cū doloribus custodie/
rūt. Nec cogites q in ꝯspectu tuo false ꝯuersati
sunt: sꝫ memorare q ex voluntate tua timorē cō
gnouerūt. Neqꝫ volueris pdere q pecudū mo
res habuerūt: sꝫ respicias eos q legē tuā splēdi/
de docuerūt. Nec indigneris eis q bestijs peio
res iudicati sūt: sꝫ diligas eos q sp̄ in tua iusticia
ꝯfidūt ꝛ gloria. Qm̄ nos ꝛ p̄res nr̄i talibus mor
bis languemus: tu autem ꝑpter nos peccatores
misericors vocaberis. Si. n. desideraueris vt no
stri miserearis. tūc misericors vocaberis: nobis
aūt nō hn̄tibus opa iusticie. Justi eni qbus sūt
opa multa reposita: ex ꝓprijs operibus recipi/
ent mercedē. Quid ē eni hō vt ei idigneris aū
genus corruptibile: vt ita amarꝰ sis de ipō. In
veritate. n. nemo de genitis est qui nō ipie gessit
ꝛ de confitentibus q nō deliqt. In hoc. n. anū/
ciabit iusticia tua ꝛ bonitas tua dn̄e: cum miser
tus fueris eis q non hn̄t ſbam bonorum operū
Et r̄ndit ad me. ꝛ dixit. Recte locutꝰ es aliqua
ꝛ iuxta sermones tuos sic ꝛ fiet. Qm̄ non vere
cogitabo sup plasma eorum qui peccauerūt ante
mortem ante iudicium aū pditionē: sed iocūda/
bor super iustorū figmentū. ꝛ memorabor pere
grinationis qꝫ ꝛ saluationis ꝛ mercedes rece/
ptionis. Quō ergo locutꝰ sū. sic ꝛ ē. Sicut eni
agricola serit sup terrā semina multa ꝛ planta
tiōes multitudinis plantat. sed nō in tp̄e oia q̄
seminata sūt saluant. sed nec oia q̄ plantata sūt
radicabūt: sic ꝛ q in seculo seminati sūt no oēs
saluabunt. Et r̄ndi. ꝛ dixi. Si inueni grām lo
quar. Quō semen agricole si nō ascenderit aut
nō acceperit pluuiā tuā in tp̄e aut si corruptū fu
erit multitudine pluuie: sic perit ꝛ similit hō q
manibus tuis plasmatus ē. ꝛ tu ei imago noia
tus: qm̄ similatus es ei ꝑpter quē oia plasma
sti ꝛ semilasti semini agricole. Nō irascaris su
per nos. sed parce populo tuo. ꝛ miserere he/
reditati tue. Tu aūt creature tue misereris. Et
r̄ndit ad me. ꝛ dixit. Que sūt p̄ntia p̄ntibꝰ. ꝛ q̄
futura futuris. Multū eni tibi restat vt possis
diligere meā creaturā sup me: tibi aūt frequent
ꝛ ipsi ꝓximaui: iniustis aūt nūqꝫ. Sed ꝛ i hoc
miserabilis es corā altissimo: qm̄ humiliasti te
sicut decet te. et nō iudicasti te. vt int iustos plu
rimū glorificeris. Propter ꝙ miserie multe
et miserabiles efficient eis qui habitant seculū
in nouissimis. qꝛ in multa superbia ambulaue
rūt. Tu aūt ꝓ te intellige. et de similibꝰ tuis inq
re gloriā. Vobis eni apertꝰ ē paradisus. plan
tata ē arbor vite. p̄paratū ē futuꝝ tp̄s. p̄parata
ē abundantia. edificata ē ciuitas. ꝓbata est re/
quies pfecta ē bonitas. et pfecta sapientia. Ra
dix mali signata ē a vobis. infirmitas ꝛ tinea
a vobis abscōsa ē. et in infernū fugit corruptio
in obliuiōe. Trāsierūt dolores et ostēsus ē in
fine thesaurus imortalitatis. Noli ḡ adijcere i
requirēdo de multitudine eoꝝ qui pereunt. Nā
et ipsi accipētes libertatē sprecuerūt altissimum
et legem eiꝰ cōtēpserūt. et vias eiꝰ dereliquerūt
Adhuc aūt iustos eius cōculcauerūt. et dixerūt
in corde suo nō esse deū. et quidem scientes qm̄
moriunt. Sicut eni vos suscipiēt q̄ p̄dicta sūt.
sic eos sitis et cruciatꝰ q p̄parata sūt. Nō enim
voluit hoiem dispdi. Sed et ipsi qui creati sūt.
coinquinarūt nomē eiꝰ q fecit eos. et ingrati fu
erūt ei q p̄parauit eis vitā. Qua ꝑpter iudiciū
meū mō appropinquat. Que nō oibus demō
straui nisi tibi. et tu silibꝰ paucis. Et r̄ndi: et di
xi. Ecce nūc dn̄e demōstrasti mihi multitudinē
signoꝝ q̄ incipies facere i nouissimis. sed nō de
mōstrasti mihi quo tp̄e.

IX

Et r̄ndit ad me. et dixit. Metiens me/
tire tp̄s i semetipō. et erit cum videris
qm̄ transierit ps q̄daꝫ signoꝝ q̄ p̄dicta
sūt. tūc intelliges qm̄ ipm̄ ē tp̄s in quo incipiet

altissimus visitare seculũ qđ ab eo factũ est. Et qñ videbit in seculo motio locoꝝ ꝛ populorum turbatio. tũc intelliges qm̃ de his erat altissim⁹ locutus a diebus qui fuerunt ante te ab initio. Sicut eni oẽ qđ factũ ẽ in seculo. initiũ hꝫ parit ꝛ cõsũmationẽ. ꝛ cõsũmatio est manifesta: sic ꝛ altissimi tempora. initia habẽt manifesta in ꝓdigijs ꝛ virtutibus ꝛ cõsũmatiões in actu ꝛ i signis. Et erit ois qui saluus factus fuerit. ꝛ qui poterit effugere ꝑ opa sua. ꝛ ꝑ fidẽ in qua credidistis relinquet de ꝑdictis ꝑiculis. ꝛ videbit salutare meũ in terra mea. ꝛ in finib⁹ meis: qm̃ sanctificaui me a seculo. Et tũc miserebunť qui nũc abusi sũt vias meas. ꝛ i tormentis cõmorabunť hi q eas ꝓiecerũt in ꝯteptu. Qui eni nõ cognouerũt me viuẽtes beneficia cõsecuti. ꝛ q fastidierũt legẽ meam cũ adhuc erãt habẽtes libertatẽ. ꝛ cũ adhuc eẽt eis apert⁹ ꝑnie locus nõ itellexerũt. sed spreuerũt hos oportet post mortẽ in cruciamẽto cognoscere. Tu ğ noli adhuc curiosus eẽ quõ impij cruciabunť: sed inquire quõ iusti saluabunť ꝛ quoꝝ seculũ. ꝛ ꝓpt quos seculũ. ꝛ qñ. Et rñdi ꝛ dixi. O lim locut⁹ sum ꝛ nũc dico ꝛ postea dicã. qm̃ plures sũt q ꝑeũt qꝫ qui saluabunť: sicut multiplicať fluct⁹ sup guttã Et rñdit ad me. ꝛ rñdit. Qualis ager talia ꝛ semina ꝛ quales flores tales ꝛ tincture. ꝛ qualis operator. talis ꝛ creatio. ꝛ qualis agricola talis cultura qm̃ tp̃s erat seculi. Et nũc cũ essem parãs eis his qui nũc sũt anteqꝫ fieret seculũ i quo habitarẽt. ꝛ nemo cõtradixit mihi. Tũc eni qsqꝫ ꝛ nũc creať in mũdo hic pato ꝛ mẽse indeficiẽti ꝛ lege inuestigabili: corrupti sũt mores eorũ. Et cõsideraui seculũ. ꝛ ecce erat ꝑiculũ ꝓpt cogitatiões q̃ in eo aduenerũt. Et vidi ꝛ pepci ei valde ꝛ seruaui mihi acinũ de botro. ꝛ plãtationẽ de tribu multa. Pereat ğ multitudo q̃ sine cã nata ẽ. ꝛ seruet acin⁹ me⁹ ꝛ plantatio mea qꝛ cũ multo labore perfeci. Tu aũt si adhuc intromittas septẽ dies alios sed non ieiunabis in eis. ibis in campũ floꝝ vbi dom⁹ nõ ẽ edificata ꝛ manducabis solũmodo de floribus campi. ꝛ carnẽ nõ gustabis. ꝛ vinũ nõ bibes. sed solummodo flores. Depcare altissimũ sine itermissione. ꝛ veniã ꝛ loquar tecũ. Et ꝓfectus sũ sicut dixit mihi in cãpũ qui vocať ardath ꝛ sedi ibi i floribus. Et de herbis agri mãducaui. ꝛ facta ẽ esca eaꝝ mihi in saturitatẽ. Et factũ ẽ post dies septẽ. ꝛ ego discũbebã supra fenũ. ꝛ cor meũ iteꝝ turbabať sicut ante. Et apertũ ẽ os meũ. ꝛ incohaui dicere corã altissimo. ꝛ dixi. O dñe te nobis ostendens ostẽsus ẽ pr̃ibus nr̃is in deserto: qđ nõ calcať ꝛ infructuoso: qñ erant exeuntes de egypto. ꝛ dicẽs dixisti. Tu israel audi me. ꝛ semen iacob intende sermonibus meis. Ecce eni ego semino in vobis legẽ meã. ꝛ faciet in vobis fructũ. ꝛ glorificabimini in eo ꝑ seculũ. Nã patres nostri accipiẽtes legẽ non seruauerũt. ꝛ legittima mea non custodierũt. ꝛ factus ẽ fructus legis nõ parẽs. Nec eni poterat qm̃ tuus erat. nã q acceperũt. pierũt nõ custodientes qđ i eis seminatũ fuerat. Et ecce cõsuetudo ẽ. vt cũ acceperit terra semẽ. vel nauẽ mare vel vas aliqđ escã vel potũ: cũ fuerit exterminatũ id in quo seminatũ ẽ vel in qđ missũ ẽ simul id qđ seminatũ vel missũ ẽ. vel q̃ suscepta sũt exterminanť ꝛ suscepta iã nõ manent apud nos. Sed nobis sic nõ factũ ẽ. Nos qdẽ q legẽ accepimus peccantes ꝑiuim⁹ ꝛ cor nr̃m qđ suscepit eã. nã lex nõ ꝑijt. sed ꝑmãsit i suo labore. Et cũ loqrer hec in corde meo. respexi ocul s meis ꝛ vidi mulierẽ in dextera parte. Et ecce hec lugebat ꝛ plorabat cũ voce magna. ꝛ aio dolebat valde. ꝛ vestimẽta ei⁹ discissa. ꝛ cinis sup caput eius. Et dimisi cogitatus in qbus erã cogitans ꝛ cõuersus sũ ad eam. ꝛ dixi ei. Vt quid fles. ꝛ quid doles animo. et dixit ad me. Dimitte me dñe meus vt defleã me. ꝛ adijciã dolorem: qm̃ valde amara sũ animo. ꝛ humiliata sum valde Et dixit ei. Quid passa es. Dic mihi. Et dixit ad me. Sterilis fui ego famula tua ꝛ non peperi habẽs maritũ annis triginta. Ego eni ꝑ singulas horas. ꝛ per singulos dies ꝛ annos triginta hos. depcor altissimũ nocte ac die. ꝛ factũ ẽ post triginta annos exaudiuit me deus ancillã tuã: ꝛ vidit humilitatẽ meã ꝛ attẽdit tribulatiõi mee. ꝛ dedit mihi filiũ. Et iocũdata sũ sup eũ valde ego. ꝛ vir me⁹ ꝛ oẽs ciues mei. ꝛ honorificabam⁹ valde fortẽ. Et nutriui eũ cũ labore multo. ꝛ factũ ẽ cũ creuisset ꝛ venisset accipe vxorẽ: feci diẽ epuli.

X

Et factũ est cũ introisset filius meus in thalamo suo: cecidit ꝛ mortuus est. et euertimus omnes lumina. Et surrexerũt oẽs ciues mei ad cõsolandũ me. ꝛ quieui vsqꝫ in aliũ diẽ. vsqꝫ noctẽ. ꝛ factũ est cũ omnes quieuissent vt me cõsolarenť vt quiescerẽ ꝛ surrexi nocte ꝛ fugi ꝛ veni sicut vides in hoc campo. ꝛ cogito iã nõ reuerti in ciuitatẽ: se h cõsistere. ꝛ neqꝫ mãducare neqꝫ bibere: sed sine intermissione lugere ꝛ ieiunare vsqꝫ ũ moriar. ꝛ dereliqui sermones i qb⁹ erã. ꝛ rñdi cũ iracũdia ad eã. ꝛ dixi. Stulta sup oẽs mulieres: nõ vides luctũ nr̃m ꝛ q̃ nobis contingũt. Qm̃ syon mater

nostra. omni tristicia ɔtristat̄. ⁊ hũilitate humi
liata ē ⁊ luget validissime. Et nūc qm̄ oēs luge
mus ⁊ tristes sum⁹. qm̄ oēs cōtristati sum⁹: tu
aūt ɔtristaris in vno filio. Interroga. n. terrā
⁊ dicet tibi. qm̄ hec est q̄ debeat lugere casū tan
torū super eā germinātiū. Et ex ipsa ab initio
omnes nati ⁊ alij venient. Et ecce pene oēs in
perditionē ambulāt ⁊ exterminiū fit multitudo
eorum. Et quis ergo debet lugere magis: nisi
hec que tā magnā multitudinē perdidit ꝙ̄ tu q̄
ꝓ vno doles. Si autē dicis mihi: quoniā non
est planct⁹ me⁹ similis terre: qm̄ fruct⁹ ventris
mei perdidi quē cū merorib⁹ peperi ⁊ cum do-
loribus genui: terra aūt ꝑm viā terre: abijtq̄
in ea multitudo presens: quō euenit ⁊ ego tibi
dico. Sicut tu cū labore pepisti sic ⁊ t̄ra dat fru
ctum suū homini ab initio ei qui fecit eā. Nunc
ergo retine apud temetipsam dolorē tuū. ⁊ for
titer fer qui tibi cōtigerūt casus. Si. n. iustifica
ueris terminū dei ⁊ cōsiliū suū: recipies in tpe
⁊ in talib⁹ collaudaberis Ingredere ergo in ci
uitatē ad virū tuū. Et dixit ad me. Non faciā
neq̄ ingrediar ciuitatē: sꝫ hic moriar. Et appo-
sui adhuc loqui ad eā. ⁊ dixi: Noli facere hunc
sermonē: sꝫ ɔsenti persuadēti. Quot eni casus
syon: Cōsolare ꝓpter dolorē irl'm. Vides. n.
qm̄ scificatio nr̄a deserta effecta est ⁊ altare no-
strū demolitū est ⁊ tēplū nostrū destructū est. ⁊
psalteriū nostꝝ humiliatū. ⁊ hymnus conticuit
⁊ exultatio nostra dissoluta ē. ⁊ lumen candela-
bri nostri extinctū ē. ⁊ archa testamēti nr̄i dire
pta est. ⁊ scā nr̄a cōtaminata sunt. ⁊ nomen qd̄
inuocatū est sup nos pene ꝓphanatū ē ⁊ liberi
nostri cōtumeliā passi sūt. ⁊ sacerdotes nr̄i suc
censi sunt. ⁊ leuite nr̄i in captiuitatē abierūt. et
virgines nr̄e coinquinate sunt. ⁊ mulieres nr̄e
vim passe sunt. ⁊ iusti nr̄i rapti sunt. ⁊ paruuli
nr̄i pditi sūt. ⁊ iuuenes nr̄i seruierūt. et fortes
nostri inualidi facti sunt. Et qd̄ oīuꝫ maius si-
gnaculū syon: qm̄ resignata ē de gl'ia sua. Nā
⁊ tradita ē in manib⁹ eoꝝ qui nos oderūt. Tu
ergo excute tuā tristiciā multā. ⁊ depone abs te
multitudinē dolorū vt tibi repropitiet̄ fortis. et
requiē faciet tibi altissim⁹: requietionē laborū.
Et factū est cū loquebar ad eā: facies eius ful-
gebat subito ⁊ spēs: coruscus fiebat visus eius
vt essem pauēs valde ad eā. et cogitarē qd eēt
hoc. Et ecce subito emisit sonitū vocis magnū
timore plenum: vt cōmoueret̄ terra a mulieris
sono. Et vidi. et ecce amplius mulier nō cōpa
rebat mihi: sed ciuitas edificabat̄ et locus de-
mōstrabat̄ de fundamentis magnis et timui et
clamaui voce magna. et dixi Vbi est huriel an
gelus qui a principio venit ad me Qm̄ ipse me
fecit venire in m'titudine in excessu mētꝭ hui⁹
Et factus ē finis meus in corruptionē et oratio
mea in improperiū. Et cū essem loquens ego
hec: ecce venit ad me et vidit me. Et ecce eram
positus vt mortu⁹ et intellect⁹ me⁹ alienat⁹ erat
Et tenuit dexteram meam et confortauit me. et
statuit me sup pedes meos. et dixit mihi Quid
tibi est et quare cōturbatus est intellectus tuus
et sensus cordis tui. et quare cōturbaris. Et di
xi. Quoniā dereliquisti me. Et ego quidē feci
ꝑm sermones tuos et exiui in campū et ecce vi
di et video qd̄ nō possum enarrare. Et dixit ad
me. Sta vt vir: et cōmouebo te. Et dixi: Lo-
quere domine meus tu in me: Noli me dere-
linquere vt non frustra moriar: qm̄ vidi q̄ nō
sciebam: et audio que nō scio. Aut nūquid sen
sus meus fallit̄ et anima mea supprematur: Nūc
ergo deprecor te: vt demōstres seruo tuo de ex
cessu hoc. Et rn̄dit ad me. et dixit: Audi me: et
doceam te. et dicā tibi de quib⁹ times: qm̄ altis-
simus reuelauit tibi mysteria multa. Vidit re
ctam viā tuam: qm̄ sine intermissione contrista
baris ꝓ pplo tuo. et valde lugebas ꝓpter syon
Hic ḡ intellect⁹ visionis q̄ tibi apparuit añ pau
lulum. Quā vidisti lugentē incohoasti cōsolari
eam: nunc iam speciē mulieris non vides. sed
apparuit tibi ciuitas edificari et quoniā enarra
bat tibi de casu filij. Hec absolutio est: hec mu
lier quā vidisti. hec est syon. et quoniā dixit tibi
quam et nunc cōspicies: vt ciuitatē edificatam.
Et quoniā dixit tibi q̄ sterilis fuit annis trigin
ta. ꝓpter qd̄ erāt anni. s. triginta qn̄ nō erat in
ea adhuc oblatio ablata. Et factū est post ānos
triginta edificauit salomon ciuitatem et obtulit
oblationes: tunc fuit quādo peperit sterilis fi-
liū. Et qd̄ ibi dixit: qm̄ nutriuit eū cum labore:
hoc erat habitatio in hierusalē Et qm̄ dixit tibi
q̄ fili⁹ me⁹ veniēs in suo thalamo mortu⁹ esset
et ɔtigisset ei casus: hoc erat q̄ facta ē ruina hie
rusalē. Et ecce vidisti si'itudinē eius. et qm̄ fi-
liū lugeret: incohoasti ɔsolari eā. et de his q̄ cōti
gerūt hec erāt tibi aperiēda: Et nūc videt altis-
simus qm̄ ex aīo ɔtristat⁹ es. et qm̄ ex toto cor-
de pateris ꝓ ea ondit tibi claritatē glorie eius ⁊
pulchritudinē decoris ei⁹. Propterea. n. dixit
tibi v. maneres in cāpo vbi domus nō ē edifi
cata. Sciebā. n. ego qm̄ altissim⁹ incipiebat tibi
ostendere hec: ꝓpterea dixi tibi vt venires in
agrū vbi nō est fūdamētū edificij. Nec. n. po-
terat opus edificij hois sustineri in loco vbi in

cipiebaꝛ altissimi ciuitas oñdi. Tu ergo noli ti
mere neqꝫ expauescat coꝛ tuũ sꝫ ingredere ⁊ vi
de splendoꝛẽ et magnitudinẽ edificij: quantuꝫ
capax est tibi visu oculoꝝ videre. et pꝰ hec au/
dies q̃ztũ capit auditꝰ auriũ tuaꝝ audire Tu.n.
btũs es p̃ multis. et vocatꝰ es apud altissimũ:
sicut et pauci. Nocte aũt q̃ in crastinũ futura ẽ
manebis hic et oñdet tibi altissimꝰ eas visio nes
sup̃moꝝ q̃ faciet altissimꝰ his q habitãt sup ter
rã a nouissimis diebꝰ. Et doꝛmiui illã noctem
et aliã: sicut dixerat mihi.

XI

Et vidi somnium. et ecce ascendebat de
mari aquila cui erat duodeciꝫ ale pen/
narũ. et capita tria. Et vidi. et ecce ex/
pandebat alas suas in oẽm terrã. et oẽs venti
celi insufflabãt in eã et colligebanꝛ. Et vidi de
pẽnis eiꝰ nascebanꝛ ꝯrie penne. et ipse fiebant
in pennaculis minutis et modicis. Nã capita
eius erãt qeſcẽtia. et dimidiũ caput erat maius
alioꝝ capitũ: sed ipsa qescebat cũ eis. Et vidi et
ecce aquila volauit in pẽnis suis. et regnauit su
per terrã et sup eos q habitãt in ea. Et vidi qm̃
subiecta erant ei oĩa sub celo et nemo illi ꝯdice/
bat: neqꝫ vnꝰ de creatura q̃ ẽ sup trã. Et vidi
et ecce surrexit aqla super vngues suos. et mi/
sit vocẽ pẽnis suis dicẽs: Nolite oẽs sil' vigila
re doꝛmite vnusq̄sqꝫ in loco suo. et per tẽpꝰ vi/
gilate. Capita autem in nouissimo seruenꝛ. Et
vidi. et ecce vox nõ exibat de capitibꝰ eius: sed
de medietate coꝛpoꝛis eiꝰ. Et numeraui ꝯrias
pẽnas eius. et ecce ipse erant octo. Et vidi: et
ecce a dextera parte surrexit vna pẽna et regna
uit sup oẽm terrã. Et factũ ẽ cũ regnaret venit
ei finis. et nõ apparuit locus eiꝰ: et sequẽs ex/
urrexit et regnabat. Ipsa multũ tenuit tẽpus.
Et factũ ẽ cũ regnaret. et veniebat finis eiꝰ vt
non appareret sicut prioꝛ. et ecce vox emissa est
illi dicẽs: Audi tu q̃ tanto tp̃e tenuisti terram
Hec annũcio tibi añq̃ꝫ incipias nõ apparere.
Nemo post te tenebit tẽpꝰ tuũ: sꝫ nec dimidiuꝫ
eius. Et leuauit tertia et tenuit ꝑncipatuꝫ sicut
et ꝑoꝛes. et nõ apparuit et ipsa. Et sic cõtinge/
bat oĩbꝰ alijs singillati ꝑncipatũ gerere. et iteꝝ
nusq̃ꝫ cõparere. Et vidi et ecce in tp̃e sequẽtes
pẽne erigebãꝛ a dextera p̃te vt tenerent et ipse
ꝑncipatũ. et ex his erãt q̃ tenebant: sꝫ tñ statim
nõ cõpatescebãt. nã et aliq̃ ex eis erigebanꝛ: sꝫ
nõ tenebãt ꝑncipatũ. Et vidi post hec. et ecce
cõparauerũt duodecim pẽne et duo pennacu/
la. et nihil superat in coꝛp̃e aqle nisi duo capi/
ta quiescẽtia et sex pennacula. Et vidi: et ecce
sex pennaculis diuise sũt due. et manserũt sub
capite q d̃ ẽ ad dexterã p̃tẽ. Nã q̃ttuoꝛ manse/
runt in loco suo. Et vidi: et ecce hec subalares
cogitabãt se exigere. et tenere ꝑncipatꝰ. et vide
et vna erecta est sed stati nõ cõparuit. et secũde
velotiꝰ q̃ꝫ ꝑoꝛes nõ cõp̃auerunt. et vidi: et ecce
due que sup̃auerũt apud semetip̃as cogitabant
et ipse regnare. et in eo cũ cogitarẽt: ecce vnuꝫ
quiescentiũ capitũ qđ erat medium euigilabat.
Hoc. n. erat duoꝝ capitũ maius. Et vidi qm̃
cõpleta sũt duo capita secũ. et ecce cõuersum est
caput cũ his qui cuꝫ eo erant. et comedit duas
subalares q̃ cogitabãt regnare. Hoc ãt caput
ꝑcõterruitꝰ oẽm trã. et dñabatur in ea his q ha
bitãt terrã cũ laboꝛe multo. et potentatũ tenuit
oꝛbis traꝝ sup oẽs alas q̃ fuerũt. et vidi pꝰ hec
et ecce mediũ caput subito nõ comparuit. et hoc
sicut ale. Sup̃auerũt aũt duo capita: q̃ et ipsa
sil'r regñuerũt sup terrã: et sup eos q hitãt in ea
et vidi: et ecce deuoꝛauit caput a dextera parte
illud qđ a leua. et audiui vocẽ dicentem mihi.
Conspice cõtra te. et considera quod vides. et
vidi: et ecce sicut leo cõcitatus de silua rugiens
et vidi qm̃ emittebat vocem hoĩs ad aquilã. et
dixit dicens: Audi tu et loquar ad te. et dicit al
tissimus tibi. Nõne tu es qui superasti de quat
tuoꝛ aĩalibus q̃ fecerã regnare ĩ seculo meo. et
vt ꝑ eos veniret finis tempoꝝ eoꝝ Et quartus
veniẽs deuicit oĩa aĩalia q̃ trãsierũt. et potẽtatu
tenuit seculũ cũ tremoꝛe multo. et oẽm oꝛbẽ cuꝫ
laboꝛe pessimo. et inhabitauit tot tp̃ibꝰ oꝛbẽ ter
raꝝ cũ dolo. Et iudicasti terram nõ cũ veritate
Tribulasti eni mãsuetos. et lesisti quiescentes.
et dilexisti mẽdaces. et destruxisti habitationes
coꝝ q fructificabãt. et humiliasti muros coꝝ q
te nõ nocuerũt. Et ascendit ꝯtumelia tua ad al
tissimũ. et sup̃bia tua ad foꝛtẽ. Et respexit altissi
mꝰ sup̃ba tp̃a. et ecce finita sunt. et scelera eiꝰ cõ
pleta sũt. Propterea nõ appareas tu aqla et ale
tue hoꝛribiles. et pẽnacula tua pessima. et capi/
ta tua maligna. et vngues tui pessimi. et oẽ coꝛ
pus tuũ vanũ. vti refrigereꝛ oĩs terra. et reuer
taꝛ liberata de tua vi. et speret iudiciuꝫ et miam
eiꝰ q fecit eã.

XII

Et factũ ẽ dũ loquereꝛ leo verba hec ad
aquilam. et vidi. et ecce qꝺ superauerat
caput. et non comp̃uerũt quattuoꝛ ale
ille q̃ ad eũ transierũt et recte sũt vt regnarent.
et erat regnum eoꝛum exile. et tumultu plenũ.
⁊ vidi: et ecce ip̃a apparebãt. et oẽ coꝛpꝰ aquile
incendebaꝛ. et expauescebat valde. et ego a tu/
multu et excessu mentis. et a magno timoꝛe vi
gilaui. et dixi spiritui meo. ecce tu p̃stitisti mi

bi hoc in eo ꝙ scrutaris vias altissimi. Ecce ad
huc fatigatus sum animo. ⁊ spũ meo invalidꝰ
sum valde. ⁊ nec modica est in me virtꝰ a mul/
to timere q̃ꝫ expavi nocte hac. Nunc ergo ora/
bo altissimũ: vt me confortet vsq̃ꝫ in finem. Et
dixi: Dñator dñe si inveni gratiaꝫ ante oculos
tuos. ⁊ si iustificatus suꝫ apud te ꝑ multis. et si
certe ascẽdit deꝑcatio mea ante faciẽ tuam: cõ/
forta me. ⁊ oñde servo tuo mihi interꝑ̃tationeꝫ
⁊ distinctionẽ visus horribilis huiꝰ vt plenissi/
me cõsoleris aiaꝫ meã. Dignũ. n. me habuisti
oñdere mihi tẽpoꝝ novissima. Et dixit ad me
Hec est interpretatio visionis huiꝰ. Aquilam
quã vidisti ascendentẽ de mari: hoc est regnuꝫ
qđ visũ ẽ in visiõe danieli fratri tuo. Sꝫ nõ est
illi interꝑ̃tatũ: qm̃ ego nũc tibi interꝑtor. Ecce
dies veniũt. ⁊ exurget regnũ suꝑ terrã. et erit
timor acrior oiũꝫ regnoꝝ que fuerũt ante eũ
Regnabũt aũt in ea reges duodecim vnꝰ post
vnũ. Nã secũdus incipiet regnare: et ipse te/
nebit ampliꝰ tẽpꝰ ꝑ duodecim. Hec ẽ interꝑ̃ta
tio duodecim alaꝝ q̃s vidisti. Et quam vidisti
vocẽ q̃ locuta ẽ nõ de capitibꝰ eiꝰ exeuntem: sed
de medio corꝑe eiꝰ: hec ẽ interꝑ̃tatio. Qm̃ pꝰ
tẽpus regni illiꝰ nascẽt ꝯtẽtiões nõ modice. et
ꝑiclitabit vt cadat ⁊ nõ cadet tũc: sꝫ iteꝝ consti
tuet in suũ initiũ. Et quoniã vidisti subalares
octo coherẽtes alis eius: hec ẽ interꝑ̃tatio. Ex
urgent in ipso octo reges quoꝝ erũt tꝑa levia ⁊
anni citati. ⁊ duo qdẽ ex ipsis periẽt. Appro/
pinquãte aũt tꝑe medio: quattuor servabunt in
tꝑe: cũ incipiet appropinq̃re tẽpꝰ eius vt finiat
Duo vero in finẽ servabunt Et qm̃ vidisti tria
capita quiescẽtia. hec ẽ interꝑ̃tatio. In novissi
mis eiꝰ suscitabit altissimꝰ tria regna. ⁊ revoca
bit in ea multa ⁊ dñabũt terrã. ⁊ q habitãt in ea
cũ labore multo suꝑ oẽs qui fuerunt ante hos.
Propter hoc ipsi vocati sunt capita aqle. Isti
eni erũt q recapitulabũt impietates eiꝰ. ⁊ q ꝑfi
cient novissima eius. Et qm̃ vidisti caput ma/
ius nõ apparẽs. hec ẽ iterꝑ̃tatio eiꝰ. Qm̃ vnꝰ
ex eis suꝑ lectũ suũ moriet. ⁊ tñ cum tormẽtis.
Nã duo q ꝑseveraverint: gladius eos come/
det. Vnius eni gladius comedet q cũ eo: sꝫ tñ
hic gladio in novissimis cadet. Et qm̃ vidisti
duas subalares traijciẽtes suꝑ caput quod est
in dextera ꝑte. hec ẽ interꝑ̃tatio. Hi sũt q̊s cõ
servavit altissimꝰ in finẽ suũ: hoc ẽ regnũ exile
⁊ turbatiõis plenũ. Sic vidisti et leonẽ quẽ vi
disti de silua evigilantẽ et rugientẽ et loquentẽ
ad aqlã et arguẽtẽ eã et iniusticias ipsiꝰ ꝑ oẽs
sermões eius sicut audisti: hic ẽ vẽtꝰ quẽ rva/
nit altissimꝰ in finẽ ad eos ⁊ impietates ipsoꝝ
⁊ arguet illos ⁊ incutiet corã ipsis sceptiones
eoꝝ. statuet. n. eos in iudiciũ vivos. ⁊ erit cum
arguerit eos: tunc corripiet eos. Nã residuum
ppl'm meũ liberabit cũ miseria. qui salvati sunt
suꝑ fines meos. ⁊ iocundabit eos q̊adusq̃ꝫ ve/
niet finis dies iudicij de quo locutus sũ tibi ab
initio. Hoc somniũ qđ vidisti. ⁊ he interpreta
tiões. Tu q̊ solꝰ dignꝰ fuisti scire altissimi secre
tũ hoc. Scribe ergo oia ista in libro q̃ vidisti. ⁊
pone ea in loco abscondito. ⁊ docebis ea sapiẽ
tes de populo tuo: quorũ corda scis posse cape
re ⁊ servare secreta hec Tu aũt adhuc sustine hic
alios dies septẽ vt tibi ostendat quicquid visũ
fuerit altissimo ostendere tibi. Et ꝓfectus est a
me. Et factũ ẽ cũ audisset ois ppl's qm̃ pertran
sierũt septẽ dies. ⁊ ego nõ fuissem reversus in
civitatẽ. ⁊ cõgregavit se ois a minimo vsq̃ꝫ ad
maximũ. ⁊ venit ad me. ⁊ dixerunt mihi: dicen
tes. Quid peccavimus tibi ⁊ qd iniuste egimꝰ
in te qm̃ derelinquens nos: sedisti in loco hoc?
Tu. n. nobis superes solus ex oĩbus ppl'is sic
botrus de vinea. ⁊ sicut lucerna in loco obscu/
ro ⁊ sicut portus ⁊ navis salvata a tempestate.
Aut nõ sufficiũt nobis mala q̃ cõtingunt? Si
ergo tu nos derelinq̃ris: quãto nobis erat me
lius si essemꝰ succẽsi ⁊ nos cũ incẽdio syõ. Nec
eni nos sumꝰ meliores eoꝝ q ibi mortui sunt.
Et ploraverunt voce magna . Et rñdi ad eos
⁊ dixi: Confide israel. ⁊ noli tristari tu domus
iacob. Est eni memoria vestra corã altissimo.
⁊ fortis nõ ẽ oblitꝰ vestri in tẽptatiõe. Ego eni
nõ dereliq vos neq̃ꝫ excessi a vobis: sꝫ veni in
hũc locũ vt deꝑcarer ꝓ desolutiõe syon: vt q̃re
rẽ miam ꝓ humilitate scĩficatiõis vr̃e. Et nũc
ite vnusq̃sq̃ꝫ vr̃m in domũ suã. ⁊ ego veniã ad
vos post dies istos. Et ꝓfectꝰ ẽ ppl's sicut dixi
ei in civitatẽ. Ego aũt sedi in cãpo septẽ diebꝰ
sicut mihi mandavit. ⁊ mãducabã de floribus
solũmodo agri: de herbis facta est esca mihi in
diebus illis.

XIII

ET factũ est post dies septẽ. ⁊ somniavi
somniũ nocte. Et ecce de mari ventus
exurgebat. vt cõturbaret omnes fluctꝰ
eius. Et vidi. ⁊ ecce cõvalescebat ille homo cũ
milibus celi. ⁊ vbi vultũ suũ vertebat vt consi
deraret. tremebat oia que sub eo videbant. et
vbicunq̃ꝫ exiebat vox de ore eiꝰ ardescebãt oẽs
qui audiebant voces eius. sicut q̃escit terra qñ
senserit ignẽ. Et vidi post hec. ⁊ ecce cõgrega/
bat multitudo hoiũꝫ q̊ꝝ nõ erat numerꝰ de q̃t/
tuor vẽtis celi: vt debellarẽt hoiem q ascende/

rat de mari. Et vidi. ⁊ ecce sibimetipsi sculpse
rat montē magnū. ⁊ volauit super eū Ego aūt
quesiui videre regionē vel locū vnde sculptus
esset mons. ⁊ non potui. Et post hec vidi. ⁊ ec
ce oēs qui cōgregati sūt ad eū vt expugnarēt eū
timebant valde: tñ audebāt pugnare. Et ecce
vt vidit impetū multitudinis venientis non le/
uauit manū suā. ne frameam tenebat. neqꝫ ali/
quod vas bellicosū: nisi solūmodo vt vidi: qm̄
emisit de ore suo sicut flatum ignis. et de labijs
eius spūs flamme. ⁊ lingua eius emittebat scin
tillas ⁊ tempestates ⁊ cōmixta sūt omnia simul
hic flatus ignis ⁊ spūs flāme ⁊ multitudo tem
pestatis. ⁊ concidit super multitudinē in impe
tu que parata erat pugnare. ⁊ succēdit omnes
vt subito nihil videret̄ de innumerabili multitu
dine nisi solūmodo puluis ⁊ fumi odor. Et vi
di: ⁊ extimui. Et post hec vidi ipsum hominē
descendentē de monte. ⁊ vocātē ad se multitudi
nem aliam pacificā. ⁊ accedebat ad eum vult⁹
hoīu multoꝝ quorūdā gaudētiū: quorūdā tri
stātiū: aliq̄ vo alligati. aliq adducētes ex eis q
offerebant̄. Et egrotaui a multitudine pauo/
ris. ⁊ expergefactus sū. ⁊ dixi. Tu ab initio de
mōstrasti s'uo tuo mirabilia hec. et dignum me
hūisti vt susciperes dep̄catione meā. ⁊ nūc de/
monstra mihi adhuc interp̄tationē somnij h⁹.
Sic. n. existimo in sensu meo: ve qui derelicti
fuerūt in dieb⁹ illis. Et multo plus venis q nō
sunt derelicti. Qui eni nō sunt derelicti: tristes
erant. Intelligo nunc que sunt reposita in no/
uissimis dieb⁹. ⁊ occurrerēt eis: sꝫ ⁊ his q dere
licti sunt. Propter hoc venerūt. n. in pericula
magna. ⁊ necessitates mltas: sicut oñdūt sōnia
hec. Attamē facili⁹ ē piclitātē venire in hūc. qꝫ
pertrāsire sicut nubem a seculo. ⁊ nūc videre q̄
cōtingūt in nouissimo. Et rñdit ad me. et dixit
Et visionis interp̄tationē dicā tibi. ⁊ de quib⁹
locut⁹ es adaperiā tibi. Qm̄ de his dixisti q de
relicti sūt: hec ē interp̄tatio. Qui aufert pericu
lum illo tpe: hic se custodiuit. Qui periculo in
ciderūt: hi sūt q hūt opa ⁊ fidem ad fortissimū.
Scito ergo: qm̄ magis btificati sunt qui dereli
cti: sup eos qui mortui sunt. Hec interpretatio
nes visiōis. Quia vidisti viꝝ ascendētē de cor
de maris: ipse ē quē ꝯseruat altissim⁹ mltis tē/
porib⁹: q p semetipsū liberabit creaturā suā. et
ipse disponet qui derelicti sūt. Et qm̄ vidisti de
ore eius exire vt spm̄ ⁊ ignem ⁊ tempestatē: ⁊
qm̄ non tenebat frameā: neqꝫ vas bellicosum:
corrupit. n. impet⁹ ei⁹ multitudinē que venerat
expugnare eū: hec est interp̄tatio. ecce dies ve/
niūt qm̄ incipiet altissim⁹ liberare eos q sup t'rā
sūt. ⁊ veniet in excessu mēt' sup eos q inhabitāt
terrā. et alij alios cogitabunt debellare: ciuitas
ciuitatē. ⁊ locus locū: ⁊ gēs aduersus gentē re
gnū aduersus regnū. et erit cū fient hec. ⁊ con/
tingent signa q̄ ante ostēdi tibi. ⁊ tunc reuelabi
tur filius me⁹: quē vidisti vt virū ascendentē
et erit qm̄ audierint oēs gētes vocē ei⁹. ⁊ dere/
linquet vnusqsqꝫ in regione sua bellum suū qđ
habēt ad alterutrū. ⁊ colliget̄ in vnū multitudo
innumerabilis sicut volētes venire ⁊ expugna
re eū. Ipse aūt stabit sup cacumē montis syon
Syon aūt veniet: ⁊ oñdet̄ oībus parata ⁊ edi/
ficata sicut vidisti montē sculpi sine manibus
Ipse aūt filius meus arguit q̄ aduenerunt gen
tes impietates coꝝ has q̄ tēptasti: appropinqua
uerūt ꝓpter mala cogitamenta eorū et crucia/
mēta quib⁹ incipient cruciari: q̄ assimilate sunt
flāme. ⁊ perdet eos sine labore. per legē q̄ igni
assimilata est. ⁊ qm̄ vidisti eū colligentem ad se
aliā multitudinē pacificā: he sūt decem trib⁹ q̄
captiue facte sunt de terra sua in diebus osee re
gis quē captiuū duxit salmanasar rex assirioꝝ
⁊ transtulit eos trans flumē. ⁊ translati sunt in
terrā aliā. Ipsi aūt sibi dederūt consiliū hoc vt
derelinquerēt multitudinē gentiū. ⁊ pficiscerē
tur in vlteriorē regionē vbi nūqꝫ inhabitauit
gen⁹ humanū. vel ibi obseruare legittima sua
q̄ nō fuerāt seruātes in regiōe sua. Per introi
tus aūt angustos fluminis eufratē introierunt
Fecit eni eis tūc altissim⁹ signa. ⁊ statuit venas
fluminis vsqꝫ q̄ trāsiret. Per eā eni regionē
erat via multa itineris anni vni⁹ ⁊ dimidij: naꝫ
regio illa vocat̄ arsareth. Tūc inhabitauerunt
ibi vsqꝫ in nouissimo tpe. ⁊ nunc iteꝝ cum cepe
rint venire iteꝝ altissimus statuet venas flumi
nis vt possint transire: ꝓpter hec vidisti multi
tudinē cū pace. Sed ⁊ q derelicti sūt de populo
tuo: hi sūt q inueniunt̄ intra terminū meū. Fa
ctū erit q̄ qm̄ incipiet pdet̄ multitudinē eaꝝ q̄ col
lecte sūt gētes: ꝓteget eos q supauerūt pplm̄. ⁊
tunc ostēdet eis multa plurima portenta. ⁊ dixi
ego. Dn̄ator dn̄e hoc mihi oñde. ꝓpter qđ vi/
di viꝝ ascēdētem de corde maris. ⁊ dixit mihi
Sicut nō potes hec vel scrutari vel scire q̄ sūt in
pfūdo mar': sic nō poterit qsqꝫ sup terrā vidē
filiū meū vel eos q cū eo sūt nisi in tempore diei
Hec ē interp̄tatio somnij qđ vidisti. ⁊ ꝓpter
qđ illuminat⁹ es hic solus. Dereliqsti. n. tuā: ⁊
circa meā vacasti legē ⁊ q̄sisti. Vitā eni tuam
disposuisti sapiā ⁊ sensū tuum vocasti matrem
⁊ ꝓpter hoc ostēdi tibi merces apud altissimū.

Erit.n.post alios tres dies.ad te alia loq̄r.et ex
ponā tibi grauia et mirabilia. Et ꝓfectus sū3 et
transij in campū: multū glorificās et laudans al
tissimū d̾ mirabilibus q̄ ꝑ tēpus faciebat.et qm̄
gubernat ip̄m et q̄ sunt in tꝑibus illata. Et sedi
ibi tribus diebus. XIIII.

E T factū est tertio die: et ego sedebam su
per quercu Et ecce vox exiuit ꝯtra me
de rubo: et dixit. Esdra esdra. Et dixi
Ecce ego dn̄e. Et surrexi sup pedes meos. Et
dixit ad me. Reuclans reuelatus sum super ru
bū: et locutus sū moysi qn̄ populus meus fuic
bat in egypto: et misi eū et eduxi populū meum
de egypto: et adduxi eū super montē syna. et de
tinebam eū apud me diebus multis: et enarra/
ui ei mirabilia multa. et ostēdi ei tempoꝝ secreta
⁊ finē: ⁊ p̄cepi ei dicens. Hec in palam facias
verba: ⁊ hec abscondes. Et nunc tibi dico. signa
q̄ demonstraui: ⁊ somnia q̄ vidisti: ⁊ interpreta
tiones q̄s tu vidisti in corde tuo: repone ea. tu.
n. recipieris ab oībus: ꝯuerteris residuus cu3
ꝯsilio meo ⁊ cū silibus tuis vsq3 quo finiant̾ tꝑa
Quoniā seculum ꝑdidit iuuentutem suā ⁊ tꝑa
appropinquāt senescere. Duodeci.n. ꝑtibꝰ diui
sū est seculū: ⁊ transierūt eiꝰ decima ⁊ dimidiu3
decime ꝑtis: supsunt aūt eiꝰ post mediū decime
ꝑtis. Nūc ergo dispone domū tuam. ⁊ corripe
pplm̄ tuū ⁊ ꝯsolare hūiles eoꝝ: ⁊ renuncia iam
corruptele: ⁊ dimitte abs te mortales cogitatiōes
⁊ ꝓijce abs te pondera humana: ⁊ exue te ia3 in
firmam naturā: ⁊ repone in vnā ꝑte3 molestissi
ma tibi cogitamenta: ⁊ festina trāsmigrare a tē
poribus his. Que.n. vidisti nūc ꝯtigisse mala:
iteꝝ hoꝝ deteriora faciēt. Quantū.n. inualidū
fiet seculū a senectute: tantū multiplicabunt̾ sup
inhītantes mala. Prolōgauit.n. se magis veri
tas ⁊ appropinq̄uit mendaciū. Iam.n. festinat
venire quā vidisti visionē. Et rn̄di: ⁊ dixi corā
te dn̄e. Ecce.n. ego abibo sicut precepisti mihi.
⁊ corripiam p̄ntem pplm̄. Qui aūt iterum nati
fuerint q̄s cōmouebit. Positū est ergo seculū i
tenebris: ⁊ q inhītant in eo sine lumie. Qm̄ lex
tua incēsa est ꝓpter qd̾ nemo scit q̄ a te facta sunt
vel q̄ incipiēt opa. Si.n. iueni in te gratiā: imit
te in me spm̄ meū: ⁊ scribā oē qd̾ factū est i secu/
lo ab initio q̄ erant in lege tua scripta vt possint
hoīes iuenire semitam: ⁊ q voluerint viuere in
nouissimis viuant. Et rn̄dit ad me. ⁊ dixit. Va
dens ꝯgrega populum: ⁊ dices ad eos: vt non
q̄rant te diebus q̄draginta. Tu aūt prepara tibi
buxos multos: et accipe tecū sarcam: dabriam se
lemiam: echanū et asiel q̄nq3 hos: qui ꝑati sunt
ad scribendu3 velociter. Et venies huc. ⁊ ego
accēdam in corde tuo lucernam intellectus: que
non extinguetur quoadusq3 finiantur que inci
pies scribere. Et tunc perfectis quedam palam
facies. quedam sapientibus abscōscōdes. In
crastinū enim hac hora incipies scribere. Et ꝓ
fectus sum sicut mihi precepit. ⁊ cōgregaui om
nem populum. ⁊ dixi. Audi israel verba hec.
Peregrinati sunt patres nostri ab initio i egy
pto. ⁊ liberati sunt inde. ⁊ acceperūt legem vite
quā nō custodierunt. quā et vos post eos trās/
gressi estis. ⁊ data est vobis terra in sortem. et
terra syon. ⁊ patres vestri ⁊ vos iniquitatē fe/
cistis. ⁊ non seruastis vias quas precipit vobis
altissimus. ⁊ iustus iudex cum sit abstulit a vo/
bis in tempore quod donauerat. Et nunc vos
hic estis. ⁊ fratres vestri introrsū vestrum sunt
Si ḡ imperaueritis sensui vr̄o. ⁊ erudieritis cor
vestrū viui cōseruati eritis. ⁊ post mortē miam
ꝯsequemini. Iudiciū eni post mortem veniet.
qn̄ iteꝝ reuiuiscemꝰ. ⁊ tūc iustoꝝ noīa parebūt
⁊ impioꝝ facta ostēdent̾. Ad me igit̾ nemo ac/
cedat nūc: neq3 requirat me vsq3 dies quadragin
ta. Et accepit q̄nq3 viros sicut mādauit mihi.
⁊ ꝓfecti sumus in cāpū. ⁊ mānsimus ibi. Et fa/
ctus sū in crastinum. ⁊ ecce vox vocauit me. di
cens. Esdra aperi os tuū.. ⁊ bibe quo te pota/
uero. Et apui os meū. ⁊ ecce calix plenꝰ porri
gebat̾ mihi. Hoc erat plenū sicut aqua: color
aūt eiꝰ vt ignis similis. Et accepi ⁊ bibi. ⁊ i eo
cū bibissem cor meū cruciabat̾ intellectu. ⁊ i pe
ctus meū increscebat sapiētia. Nā spūs meꝰ cō
seruabat̾ memoria. Et apiū ē os meū. ⁊ non ē
clausū amplius. Altissimꝰ dedit intellectū q̄nq3
viris. ⁊ scripserūt q̄ dicebant̾ excessiōes noctis
quas nō sciebāt. Nocte aūt mādūcabāt panem
ego aūt per diē loquebar. ⁊ ꝑ noctē non tacebā
Scripti sūt aūt ꝑ quadraginta dies libri ducēti
quattuor. Et factū ē cū cōpleuissent quadragin
ta dies: locutꝰ ē altissimꝰ. dicēs. Priora q̄ scri/
psisti. in palam pone. ⁊ legant digni ⁊ indigni
nouissimos aūt septuaginta conseruabis. vt tra
das eos sapientibus de populo tuo. In his.n.
ē vena intellectus. ⁊ sapiētie fons. ⁊ scientie flu
mē. ⁊ feci sic. XV

E Cce loquere in aures plebis mee ser/
mones ꝓphetie quos imisero i os tuū
dicit dn̄s ⁊ fac vt in charta scribāt̾. qm̄
fideles ⁊ veri sunt. Ne timeas a cogitatiōibus
aduersū te: nec turbēt te incredulitates dicentiū
qm̄ oīs incredulꝰ i icredulitate sua morietur. Ec/
ce ego induco dicit dn̄s sup orbē terrarū mala

gladiū ⁊ famē ⁊ mortē ⁊ interitū: ꝓpter qđ su⸗
per polluit iniqtas oēȝ terrā ⁊ adimpleta sunt
opa nociua illoꝝ. Propterea dic̄ dn̄s. Iā nō
silebo de impietatib⁹ eoꝝ q̄ irreligiose agūt nec
sustinebo in his q̄ iniq̄ exercent. Ecce sanguis
innoxi⁹ ⁊ tristis clamat ad me. et aīe iustoꝝ cla
mabāt pseuerāter. Vindicās vindicabo illos
dic̄ dn̄s. et accipiā oēm sanguinē innoxiū ex il⸗
lis ad me. Ecce ppl's me⁹ q̄si grex ad occisionē
ducit̄: iā nō patiar illū habitare in terra egypti:
sed educā eū in manu potēti et brachio excelso.
Et pcutiam plaga sicut prius: vt corrūpā oēm
terrā eius. Lugebit egyptus et fūdamēta eius
plaga verberata et castigatiōe quas inducet ei.
deus. Lugebūt cultores opātes terrā qm̄ defi⸗
cient semina eoꝝ ab vredine et grādine et a si⸗
dere terribili. Ve seculo et q habitant in eo: q2
appropinq̄uit gladius ⁊ cōtritio eoꝝ ⁊ exurget
gens sup gentē ad pugnā. ⁊ rūphea in māib⁹
eoꝝ. Erit. n. in ꝯstat īitio hoīb⁹. ⁊ alij alijs in
ualescētes nō curabūt regē suū ⁊ principes vie
gestoꝝ suaꝝ impotētia sua. Cōcupiscet. n. hō
in ciuitatē ire. ⁊ nō poterit. Propter supbiam
eni eoꝝ ciuitates turbabūt̄: dom⁹ exterent̄ hoīes
metuēt. Nō miserebit̄ hō ꝓximū suū ad irritū
faciēdū domos eoꝝ in gladiū. ad diripiendas
substantias eoꝝ ꝓpter famē panis ⁊ tribulati⸗
onē multā. Ecce ego cōuoco dicit deus omnes
reges terre ad me verēdū q sunt ab oriēte ⁊ ab
austro: ab euro ⁊ a libano ad cōuertēdos in se:
⁊ reddē que dederūt illis. Sicut faciūt vsq3 ho
die electis meis: sic faciā ⁊ reddā in sinu eorū.
Hec dicit dn̄s de⁹. Nō parcet dextera mea su
per pctōres: nec cessabit rūphea sup effūdētes
sanguinē innocuū sup terram. Exijt ignis ab
ira eius. ⁊ deuorauit fundamēta terre. et pecca
tores quasi stramē incēsum. Ve eis q peccāt ⁊
nō obſuāt mādata mea dicit dn̄s. Nō parcam
illis. Discedite filij a ptāte: nolite contaminare
sanctificationē meā: qm̄ nouit dn̄s oēs qui de⸗
linquūt in illū. Propterea tradidit eos i mortē
⁊ in occisionē. Iā. n. venerūt sup orbē terraꝝ
mala. ⁊ manebit̄ in illis. Nō. n. liberabit vos
deus ꝓpter qđ peccastis in eū. Ecce visio hor⸗
ribilis ⁊ facies illi⁹ ab oriēte. Et exiēt nationes
draconū arabū in curribus multi: ⁊ sic flatus:
eoꝝ nūerus fert̄ sup t̄rā: vt iā timeāt ⁊ trepidēt
oēs q illos audiēt carmonij insaniētes in ira ⁊
exiēt vt apri de silua. et aduenient in ꝟtute ma⸗
gna. et cōstabūt i pugnā cum illis. ⁊ vastabunt
portionem terre assyrioꝝ. Et post hec supuale
scēt dracones: natiuitatis sue memores. ⁊ con⸗
uerterēt se cōspirantes in virtute magna ad ꝑ⸗
sequēdos eos. Isti turbabūt̄ ⁊ silebūt in ꝟtu⸗
te illoꝝ. et ꝯuertēt pedes suos in fugā. et a ter⸗
ritorio assyrioꝝ subsessor obsidebit eos et cōsū
met vnū ex illis. et erit timor et tremor in exer⸗
citu illoꝝ. et ꝯtētio in reges ipsoꝝ. Ecce nubes
ab oriēte et a septētrione vsq3 meridianū. et fa
cies earum horrida valde plena ire et procelle.
Et collident se inuicē. et collident sidus copio⸗
sum sup terrā et sidus illoꝝ. Et erit sanguis a
gladio vsq3 ad ventrē. et fumus hoīs vsq3 ad
substramen cameli. Et erit timor et tremor mul
tus sup terrā: et horrebūt q videbūt iram illam
et tremor apphendet illos. Et post hec moue⸗
būt̄ nimbi copiosi a meridiano et septētrione et
portio alia ab occidēte. Et superiualescēt venti
ab oriente. et recludēt eā. et nubē quā suscitauit
in ira. et sidus ad faciendā exterritationem ad
orientalē ventū et occidētē violabit̄. Et exalta
bunt̄ nubes magne et valide plene ire et sidus
vt exterreāt oēm terrā. et inhabitātes eā. et in
fundēt sup oēm locū altū et eminētē sidus ter⸗
ribile. ignē et grandinē et rūpheas volātes et
aquas multas: vt etiā impleāt̄ oēs cāpi. et oēs
riui plenitudine aquaꝝ multaꝝ. et demolientur
ciuitates et muros et mōtes: colles et ligna sil⸗
uaꝝ. et fenū pratoꝝ et frumenta eoꝝ. Et transi
bunt cōstantes vsq3 babylonē et exterrent eā
cōueniēt ad ipsam et circuibūt eā. et effundent
sidus et oēm iram sup eam. Et subibit puluis
et fumus vsq3 in celū. ⁊ oēs in circuitu lugebūt
eā. et q sub ea remāserint seruiēt his q exterrue
rūt. Et tu asia cōsors in spem babylonis et glo
ria psone eius: ve tibi misera: ꝓpter qđ assimi
lasti ei. et ornasti filias tuas in fornicatione ad
placendū et gloriādū in amatorib⁹ tuis q tecū
cupierūt semp fornicari. Odibilē imitata es in
oibus opibus eius et in adinuētiōib⁹ ei⁹. ꝓpte⸗
rea dic̄ deus Immittā tibi mala viduitatē pau
pertatē et famē et gladiū et pestem ad deuastan
das domos tuas a violatiōe et morte et gloria
virtutis tue. Sicut flos siccabit̄ cū exurget ar⸗
dor q emissus ē sup te. infirmaberis vt paup⸗
cula plagata et castigata a mulierib⁹ vt nō pos⸗
sint te suscipe potētes et amatores. Nūqd ego
sic zelabo te dicit dn̄s nisi occidisses electos me
os in omni tēpore exaltās percussionē manuū
et diceres sup mortē eoꝝ cū inebriata esses ex⸗
orna spēm vultus tui. Merces fornicationis
tue in sinu tuo: ꝓpter hoc redditionē accipies
Sicut facis electis meis dic̄ dn̄s. sic faciet tibi
de⁹ et tradet te in malū. Et nati tui fame īteriēt

⁊ tu rumphea cades. ⁊ ciuitates tue cōterenť. ⁊
oēs tui in cāpo gladio cadēt. Et q sunt in mon
tibus fame pibūt. ⁊ mādncabūt carnes suas et
sanguinē bibent a fame panis ⁊ siti aque. In/
felix per maria venies. ⁊ rursū accipies mala.
Et in trāsitu allident ciuitatē occisam ⁊ exterrēt
aliquā portionem terre tue. ⁊ partez glorie tue
exterminabūt: rursum reuertētes cōuersaz. Et
demolita eris illis pro stipula. ⁊ ipsi erunt tibi
ignis. ⁊ deuorabunt te ⁊ ciuitates tuas. terram
tuā ⁊ montes tuos: oēs siluas tuas ⁊ lignum
fructiferū igni cōburent: Filios tuos captiuos
ducēt. ⁊ censū tuū in p̄dā habebūt. ⁊ gloriaz fa
ciei tue exterminabunt. XVI

Ve tibi babylon ⁊ asia: ve tibi egypte ⁊
syria. Precingite vos saccis ⁊ cilitijs
⁊ plangite filios vr̄os ⁊ dolete: qm̄ ap
propinquauit ɔtritio vestra. Immissus ē vo/
bis gladius. ⁊ qs ē q auertat illū? Immissus ē
in vobis ignis. ⁊ qs ē q extinguat illum? Im
missa sūt vobis mala: ⁊ qs ē q repellat ea? Nū
qd repellet aliqs leonē esuriētē in silua: aut ex/
tinguet ignem in stipula mox qn̄ cepit ardere?
Nūqd repellet aliqs sagittam a sagittario forti
missam? Dn̄s fortis imittit mala. ⁊ qs est q re/
pellat ea. Exijt ignis ex iracūdia eius ⁊ quis ē
q extinguat eum? Coruscabit. ⁊ qs nō timebit
Tonabit. ⁊ quis nō pauebit? Dominꝰ cōmina
biť ⁊ quis nō funditꝰ cōtereť a facie ipsiꝰ? Ter
ra tremuit ⁊ fundamēta eius: mare fluctuat de
ꝓfundo. ⁊ fluctus eius disturbabunť. ⁊ pisces
eius a facie dn̄i. ⁊ gloria ꝟtutis eius: qm̄ fortis
dextera eius q̄ arcū tendit: sagitte eius acute q̄
ab ipso mittunť: nō deficiēt cū ceperint mitti in
fines terre. Ecce mittunť mala et nō reuertenť
donec veniant sup terraz. Ignis succendiť. et
nō extingueť donec cōsumit fundamēta terre.
Queadmodū non redit sagitta missa a valido
sagittario: sic nō reuertenť mala que missa fue/
rint in terrā. Ve mihi: ve mihi. Quis me libe
rabit in illis diebus. Initiū dolorū et multi ge
mitus: initiū famis et multi interitus: initium
bellorū et formidabūt ptātes initium maloꝝ et
trepidabūt oēs. In his quid faciā cū venerint
mala Ecce fames et plaga et tribulatio et angu
stia missa sunt flagella in emendatione et in his
oībus se nō ɔuertēt ab iniqtatibꝰ suis: neqꝫ fla
gellorūz memores erunt semp. Ecce erit anno
vilitas sup terrā: sic vt putēt sibi esse directam
pacē. et tunc geminabūt mala super terrā: gla/
dius fames et magna cōfusio. A fame eni plu
rimi q inhabitāt terrā interirēt. et gladiꝰ pdet

ceteros qui superauerint a fame. ⁊ mortui sicut
stercora ꝓijcienť. ⁊ nō erit q ɔsoleť eos. Dere
linqueť. n. terra deserta. ⁊ ciuitates eiꝰ deijcieť
Nō derelinqueť qui colat terrā. ⁊ q seminet eā
Ligna dabunt fructus. ⁊ qs vindemiabit illa?
Vua matura fiet: ⁊ qs calcabit illam: Erit. n.
locis magna desertio. Cupiet. n. hō hoiem vi
dere: vel vocē eiꝰ audire. Relinquenť. n. de ci
uitate decē. ⁊ duo de agro qui abscōderint se in
densis nemoribꝰ ⁊ scissuris petrarū queadmo/
dū dū derelinquūť in oliueto ⁊ singulis arbori
bus tres aūt q̄ttuor oliue: aut sic in vinea vin/
demiata raceini relinquūť ab his q diligēter vi
neā scrutāť: sic relinqueť in diebꝰ illis tres aut
q̄ttuor scrutātibꝰ domos eoꝝ in rūphea. Et re/
linqͣť terra deserta. ⁊ agri eiꝰ inueterabūt. et vie
eius. ⁊ oēs semite eiꝰ germinabūt spinas eo ꝙ
nō trāsiēt hoies p eā. Lugebūt ꝟgines nō ha
bentes sponsos: lugebūt mulieres nō habētes
viros. Lugebūt filie eaꝝ nō habētes adiutoriū
sponsi eaꝝ. In bello cōsūmēť. ⁊ viri earum in
fame exterenť. Audite vero ista. ⁊ cognoscite
ea serui dn̄i. Ecce verbum dn̄i: excipite illud: ne
dijs credatis de quibꝰ dič dn̄s. Ecce appropin
quāt mala ⁊ nō tardāt. Queadmodū p̄gnans
cū parit in nono mēse filiū suū appropinquāte
hora ptꝰ eius an̄ horas duas vł tres dolores cir
cūeūt ventrē eiꝰ. ⁊ ꝓdeūte infante de vētre nō
tardabūt vno puncto: sic nō morabūť mala ad
ꝓdeundū sup terrā. ⁊ seculū gemet. et dolores
circūtenebunt illud. Audite verbū plebs mea.
Parate vos in pugnam: ⁊ in malis: sic estote
quasi aduene terre. Qui vēdit q̄si q fugiat. ⁊ q
emit q̄si q pditurꝰ. Qui mercať q̄si q fructū nō
capiat. ⁊ q edificat q̄si nō habitaturꝰ: Qui semi
nat quasi q nō metet: sic ⁊ q vineā putat q̄si nō
vindemiaturꝰ. Qui nubūt sic quasi filios non
facturi. ⁊ q nō nubūt sic q̄si vidui ꝓpter qd̄ qui
laborāt sine cā laborāt. Fructꝰ eni illoꝝ alieni/
gene metent. ⁊ substātiā illoꝝ rapiēt. ⁊ domos
euertent ⁊ filios eoꝝ captiuabūt: qr in captiuita
te ⁊ fame generant natos suos. Et q negociāť
in rapina: quantū diu exornant ciuitates et do/
mos suas ⁊ possessiones ⁊ p̄sonas suas: tanto
magis adçelabor eos sup pctā sua dicit domi/
nus. Quō çelať fornicaria mulierē idoneam ⁊
bonā valde: sic çelabiť iusticia iniquitatē cū ex/
ornat se. ⁊ accusat eā in facie cū venerit qui de/
fendat exquirentē oē pctm̄ sup terrā. Propte/
rea nolite similiari ei nec opibꝰ eiꝰ: qm̄ adhuc
pusillū. ⁊ tolleť iniqtas a terra. ⁊ iusticia regna
bit in vos. Non dicat pctōr se nō peccasse: qm̄

carbones ignis cóburet sup caput ei⁹ q dic nõ peccaui corã deo ⁊ glorã ipsi⁹ Ecce dñs cognoscet oia opera hoiu3. ⁊ adinuentiones illorũ ⁊ cogitatiões illoꝝ ⁊ corda illoꝝ. Dixit enim fiat terra ⁊ facta ẽ: fiat celũ ⁊ factũ est. Et in verbo illi⁹ stelle fũdate sũt. ⁊ nouit numerũ stellarum Qui scrutat abyssũ ⁊ thesauros illaꝝ. qui mẽsus ẽ mare ⁊ cõceptũ ei⁹. Qui cõclusit mare in medio aqꝝ. ⁊ suspẽdit terrã sup aqs ỽbo suo. Qui extẽdit celũ qsi camerã: sup aquas fũdauit eũ. Qui posuit in deserto fontes aqꝝ. ⁊ sup verticẽ montiũ lacus ad emittendũ flumina ab eminẽti petra: vt portaret terrã. Qui finxit hominẽ. ⁊ posuit cor suũ in medio corporis ⁊ misit ei spm̃ vitã ⁊ intellectũ ⁊ spiramẽ dei omnipotentis q fecit oia. ⁊ scrutinat oia abscõsa in abscõsis terre. Hic nouit adinuẽtionẽ vestrã. ⁊ q̃ cogitatꝭ in cordib⁹ vr̃is peccãtes ⁊ volẽtes occultare pctã vr̃a. Propter qd dñs scrutinando scrutinauit oia opa vestra. ⁊ traducet vos oẽs. ⁊ vos cõfusi eritis cu3 pcesserint pctã vr̃a corã hoib⁹. ⁊ iniqtates erunt q̃ accusatores stabũt in die illo. Quid facietis: aut quõ abscõdetis pctã vestra corã deo ⁊ angelis ei⁹: Ecce iudex deus timete eũ. Desinite a pctis vestris ⁊ obliuiscamini iniqtates vr̃as iã agẽ eas i sempiterno: ⁊ de⁹ educet vos et liberabit de oi tribulatiõe. Ecce. n. incẽdit ardor sup vos turbe copiose ⁊ rapiẽt qsdã ex vobis ⁊ cibabũt idolis occisos. ⁊ q cõsenserint eis erũt illis in derisum ⁊ in improperiũ ⁊ in ɔculcationẽ. Erit. n. locꝭ loc⁹. ⁊ in vicinas ciuitates exurrectio mlta sup timẽtes dñm. Erũt qñ insani. nemini pcentes ad deripiẽdũ ⁊ deuastãdũ adhuc timẽtes dñm qꝛ deuastabũt ⁊ deripiẽt substãtias: ⁊ de domibus suis eos ejiciẽt. Tũc parebit ꝓbatio electorũ meoꝝ: vt auꝝ qd ꝓbat ab igne. Audite dilecti mei dic dñs. Ecce absũt dies tribulatiõis. ⁊ de his liberabo vos. Ne timeatꝭ nec hesitetꝭ qñ de⁹ dux vester ẽ. Et q sruat mãdata ⁊ precepta mea dic dñs de⁹: ne pponderent vos pctã vestra: ne supeleuent se iniqtates vestre. Ve q ɔstringũt a pctis suis ⁊ obtegũt ab iniqtatib⁹ suis queadmodũ ager cõstringit a silua ⁊ spinis tegit semita ei⁹ p quã nõ trãsit hõ. ⁊ excludit. ⁊ mittitur ad deuoratiõnẽ ignis.

¶ Explicit liber Esdre terti⁹. Incipit ꝓlog⁹ btĩ Hieronymi p̃sbyteri in librũ Thobie.

C Hromatio et heliodoro episcopis. Hieronymus presbyter in dño salutem. Mirari non desino exactionis vestre instãtiã. Exigitis eni vt librũ chaldeo sermõe cõscriptũ: ad latinũ stilum traham: librum vtiq3 tobie quẽ hebrei de cathalago diuinaꝝ scripturarum secantes: his que agiographa memorant manciparũt. Feci satis desiderio vestro: nõ tamẽ meo studio. Arguũt eni nos hebreoꝝ studia. ⁊ imputant nobis contra suũ canonẽ latinis auribus ista transferre. Sed melius eẽ iudicãs pharisẽoꝝ displicere iudicio. ⁊ epoꝝ iussionib⁹ deseruire institi vt potui. Et qꝛ vicina ẽ chaldeoꝝ lingua sermone hebraico: vtriusq3 lingue peritissimũ loquacẽ reperiens: vnius diei laborẽ arripui. ⁊ quicqd ille mihi hebraicis verbis exp̃ssit hoc ego accito notario sermonib⁹ latinis exposui. Orationib⁹ vestris mercedẽ hui⁹ opis cõpẽsabo cũ gratũ vobis didicero me qd iubere estis dignati complesse.

¶ Explicit ꝓlog⁹. Incipit liber Tobie. Ca. I

T Obias ex tribu ⁊ ciuitate neptali q̃ ẽ in superiorib⁹ galilee sup naasõ p⁹ viã q̃ ducit ad occidẽtẽ in sinistro hñs ciuitatẽ sephet cũ capt⁹ eẽt i dieb⁹ salmanasar regꝭ assirioꝝ i captiuitate tñ posit⁹ viã veritatꝭ nõ deseruit ita vt oia q̃ hr̃e poterat q̃tidie cũ captiuis frĩb⁹ q erãt ex ei⁹ gnẽ impartiret. Cũq3 eẽt iunior oibus in tribu neptali3: nihil tñ puerile gessit in ope. Deniq3 cũ iret oẽs ad vitulos aureos quos hieroboã fecerat rex isrl̃. Hic solꝰ fugiebat consortia oium. ⁊ pgebat ad irl̃m ad templũ dñi. ⁊ ibi adorabat dñm deũ israel: oia ꝓmitiua sua ⁊ decimas suas fideliter offerens. ita vt in tertio ãno ꝓselitꝭ ⁊ aduenis ministraret oẽm decimationẽ. Hec ⁊ his silia s̃m legẽ dei puerulus obsruabat. Cũ vero fact⁹ fuisset vir. accepit vxorem annã de tribu sua. genuitq3 ex ea filiũ nomẽ suũ imponẽs ei: quẽ ab infantia timere deũ docuit ⁊ abstinere ab oi pctõ. Igit dũ p captiuitatẽ deuenisset cum vxore sua ⁊ filio in ciuitatem niniuen cũ oi tribu sua. et cum oẽs ederent ex cibis gentilium: iste custodiuit aiam suã. ⁊ nunq̃ cõtaminat⁹ est in escis eoꝝ. Et qñ memor fuit dñi in toto corde suo: dedit illi deus gratia3 in cõspectu salmanasar regis ⁊ dedit illi ptãtẽ quocũq3 vellet ire. habens libertatẽ q̃cũq3 facere voluisset. Pergebat. n. p omnes qui erãt in captiuitate. ⁊ monita salutis dabat eis. Cũ aũt venisset in rages ciuitatem medoꝝ ⁊ ex his quib⁹ honoratus fuerat a rege hũisset decẽ talẽta argenti. ⁊ cũ in multa turba

generis sui gabelū egētē videret q erat ex tribu eius: sub cyrographo dedit illi memoratū pondus argēti. Post multū vo tpis mortuo salmanasar rege: cū regnaret sennacherib filius ei⁹ p eo. et filios israel exosos haberet in cōspectu suo: tobias quotidie pgebat p oēm cognationē suā. et ꝯsolabat̃ eos: diuidebatq3 vnicuiq3 pro vt poterat de facultatib⁹ suis. Esuriētes alebat nudisq3 vestimēta pbebat. et mortuis atq3 occisis sepulturā sollicitus exhibebat Deniq3 cū reuersus esset rex sennacherib fugiēs a iudea plagā quā circa cum fecerat deus ppt blasfemiam suā. et iratus multos occideret ex filijs israel: tobias sepeliebat corpa coꝝ. At vbi nunciatū ē regi: iussit eū occidi. et tulit oēm substantiā eius. Tobias vo cū filio suo et cū vxore fugiens nudus latuit: q2 multi diligebant eum. Post dies vo qdragintaqnq3 occiderūt regē filij ipsius. Et reuersus ē tobias in domū suā oīsq3 facultas eius restituta ē ei. II

Post hec vo cū eēt dies festus dn̄i et factū eēt prandiū bonum in domo tobie: dixit filio suo. Vade et adduc aliquos de tribu nr̄a timētes deū: vt epulent̃ nobiscū. Cūq3 abisset: reuersus nūciauit ei vnū ex filijs israel iugulatū iacere in platea. Statimq3 exiliens de accubitu suo: relinquēs prandiū ieiun⁹ puenit ad corp⁹: tollensq3 illud portauit ad domū suā occulte: vt dum sol occubuisset caute sepeliret eum. Cūq3 occultasset corpus: manducauit panē cū luctu et tremore: memorans illū sermonē quē dixit dn̄s per amos prophetam. Dies festi vestri cōuertent̃ in lamentationē et luctū. Cū vero sol occubuisset: abijt et sepeliuit eū. Arguebant aūt oēs pximi ei⁹. dicētes: Iā hui⁹ rei cā interfici iussus es et vix effugisti mortis imperium. et iterum sepelis mortuos: Sed tobias plus timens deū q̃ regem rapiebat corpora occisorum et occultabat in domo sua et medijs noctib⁹ sepeliebat ea. Cōtigit aūt vt qdā die fatigat⁹ a sepultura veniens domū iactasset se iuxta parietē et obdormisset et ex nido hirundinū dormiēti illi: calida stercora inciderent super oculos eius: fieretq3 cecus. Hanc aūt tēptationē ideo pmisit dn̄s euenire illi: vt posteris daret̃ exemplū patiētie eius: sicut et sancti iob. Nā cū ab infantia sua semp deū timuerit et mādata ei⁹ custodierit: nō ē ꝯtristatus ꝯ deū q2 plaga cecitatis euenerit ei: sed imobilis i dei timore pmāsit: agēs grās deo oib⁹ dieb⁹ vite sue. Nā sicut btō iob insultabant reges: ita isti parētes et cognati ei⁹ irridebāt vitam eius dicētes. Vbi ē spes tua. p qua elemosynas et sepulturas faciebas. Tobias vero increpabat eos. dicens. Nolite ita loqui: qm̄ filij sanctoꝝ sum⁹. et vitā illā expectam⁹ quā de⁹ daturus ē his q fidē suā nūq3 mutant ab eo. Anna vo vxor ei⁹ ibat ad op⁹ textrinum q̄tidie. et de labore manuū suaꝝ victū quē ꝯsequi potuisset deferebat. Vnde factū est: vt hedū capraꝝ accipiēs. detulisset domi. Cui⁹ cū vocem balātis vir eius audisset. dixit. Videte ne forte furtiuus sit. Reddite eū dn̄is suis. q2 nō licet nobis aut edere ex furto aliqd aut ꝯtingere. Adhuc vxor ei⁹ irata rn̄dit. Manifeste vana facta est spes tua. et elemosyne tue mō appuerūt. Atq3 his et alijs huiusmodi verbis exprobrabat ei. III

Tunc tobias ingemuit. et cepit orare cū lachrymis. dicens. Justus es domine et omnia iudicia tua vera sūt. et omnes vie tue mia et veritas et iudiciū. Et nūc domine memor esto mei. et ne vindictam sumas de peccatis meis: neq3 reminiscaris delicta mea vel parentū meoꝝ. Qm̄ nō obediuim⁹ pceptis tuis. ideo traditi sumus in direptionē et captiuitatē et mortē et in fabulā. et i ipropериū oibus natiōibus in qb⁹ dispsisti nos. Et nūc dn̄e magna iudicia tua. q2 non egim⁹ ſm̄ pcepta tua. et nō ambulauim⁹ sincerit̄ corā te. Et nūc dn̄e ſm̄ volūtatē tuā fac mecum. et pcipe in pace recipi spm̄ meū. Expedit eni mihi mori magis q̃ viuere. Eadē itaq3 die cōtigit vt sara filia raguelis in rages ciuitate medoꝝ. et ipa audiret improperium ab vna ex ancillis patris sui: qm̄ tradita fuerat septē viris. et demoniū noīe asmode⁹ occiderat eos: mox vt ingressi fuissent ad eam. Ergo cū p culpa sua increparet puellam: rn̄dit ei dicens. Amplius ex te nō videamus filium aut filiā sup terrā: interfectrix viroꝝ tuoꝝ. Nū qd et occidere me vis sicut etiā occidisti septem viros. Ad hanc vocē perrexit in superius cubiculū domus sue. et trib⁹ dieb⁹ et trib⁹ noctib⁹ non manducauit neq3 bibit. sed in oratiōe persistens cū lachrymis depcabat̃ deū. vt ab isto improperio liberaret eā. Factū ē aūt die tertia dū ꝯpleret orationē. benedicēs dn̄m. dixit. Benedictū ē nomē tuū de⁹ patrū nr̄oꝝ. q cū irat⁹ fueris. miam facies. et i tpe tribulatiōis pctā dimittis his q inuocāt te. Ad te dn̄e faciē meā conuerto ad te oculos meos erigo. Peto dn̄e vt de vinculo improperij huius absoluas me: aut certe desuper terram eripias me. Tu scis dn̄e quia nūq3 cōcupiui virū. et mundā seruaui animā meam ab oi cōcupiscentia. Nūq3 cū ludētibus

miscui me: necq3 cū his qui in leuitate ambulāt
pticipē me pbui. Virū aūt cū timore tuo nō cū
libidine mea psensi suscipe. Et aut ego idigna
fui illis. aut illi forsitā mihi nō fuerūt digni. qr
forsitā viro alij pseruasti me. Nō ē eni in hois
ptāte psiliū tuū. Hoc aūt pro certo habet ois qui
colit te. qr vita ei⁹ si in pbatiōe fuerit coronabi
tur: si aūt in tribulatiōe fuerit liberabit. ꝛ si in
corruptiōe fuerit. ad miam tuam venire licebit
Nō eni delectaris in pditiōib⁹ nostris: qr post
tēpestatē trāquillū facis. ꝛ post lachrymatiōnē
ꝛ fletū exultatiōnē infundis. Sit nomē tuū de
us israel benedictū in secula. In illo tpe exaudi
te sūt pces amboꝝ in conspectu glorie sūmi dei
ꝛ missus ē angelus dñi sanct⁹ raphael vt cura/
ret eos ambos quoꝝ vno tpe sūt oratiōes in cō
spectu dñi recitate. IIII

Igit cū tobias putaret oratiōnē suā ex
audiri vt mori potuisset. vocauit ad se
tobiam filiū suū. dixitq3 ei. Audi fili mi
verba oris mei. ꝛ ea i corde tuo quasi fundamē
tū cōstrue. Cū accepit de⁹ aiam meā: corp⁹ me/
um sepeli. ꝛ honorē habebis matri tue. oib⁹ di
ebus vite eius. Memor eni eē debes: q ꝛ quā
ta picula passa sit pter te in vtero suo. Cū aūt
ꝛ ipa cōpleuerit tps vite sue: sepelies eam circa
me. Oibus autē diebus vite tue in mēte habe
to deū. ꝛ caue ne aliqñ pctō psentias. ꝛ ptermit
tas precepta dei nostri. Ex substātia tua fac ele
mosynā ꝛ noli auertere faciē tuā ab vllo paupe
Ita eni fiet: vt nec a te auertat facies domini.
Quō potueris. ita esto misericors. Si multu3
tibi fuerit. abundāter tribue: si exiguum tibi fu
erit: etiā exiguū libenter impertiri stude. Pre
miū eni bonū tibi thesaurizas in die necessitat
qm elemosyna ab oi pctō ꝛ a morte liberat. ꝛ ñ
patiet animā ire in tenebras. Fiducia magna
erit corā sūmo deo elemosyna. oibus facietib⁹
eam. Attende tibi fili mi ab oi fornicatiōne ꝛ p
ter vxorē tuam nūq3 patiaris crimen scire. Su
perbiā nūq3 in tuo sensu aut in tuo verbo dña/
ri permittas. In ipa eni initiū sumpsit ois per
ditio. Quicūq3 tibi aliqd opatus fuerit. statim
ei mercedē restitue. ꝛ merces mercennarij tui
apud te oio non remaneat. Qd ab alio oderis
fieri tibi: vide ne tu aliqñ alteri facias. Panē3
tuū cū esurientib⁹ ꝛ egentib⁹ comede. ꝛ de vesti/
mētis tuis nudos tege. Panē tuū ꝛ vinū tuū
sup sepulturā iuste cōstitue. ꝛ noli ex eo mandu
care ꝛ bibere cū peccatorib⁹. Cōsiliū semp a sa
piēte pquire. Oi tpe benedic deū. ꝛ pete ab eo
vt vias tuas dirigat. ꝛ oia psilia tua in ipo per
maneat. Indico etiā tibi fili mi dedisse me decē
talēta argēti dū infantulus esses: gabelo in ra/
ges ciuitate medoꝝ. ꝛ cirographū ei⁹ apud me
habeo. Et ideo pquire quō ad eū puenias. ꝛ re
cipias ab eo supra memoratū pōdus argenti. ꝛ
restituas ei cirographū suū. Noli timere fili mi
pauperē qdē vitā gerim⁹: sed multa bona ha/
bebimus si timuerimus deu3. ꝛ recesserim⁹ ab
oi peccato ꝛ fecerim⁹ bene. V

Tūc respōdit tobias patri suo. ꝛ dixit.
Oia quecūq3 pcepisti mihi. faciam pater.
Quō autē pecuniā hanc ingrā. ignoro.
Ille me nescit. ꝛ ego eū ignoro. Qd signū da/
bo ei. Sed neq3 viā per quam pergat illuc. ali
qñ cognoui. Tūc pr̄ suus rñdit illi. ꝛ dixit. Ci
rographū quidē illius apud me habeo. qd du3
illi ostenderis. stati restituet. Sed pge nūc ꝛ in
quire tibi aliquē fidelē vir. qui eat tecum salua
mercede sua. dum adhuc viuo vt recipias eam
Tūc egressus tobias inuenit iuuenē splendidū
stantem pcinctū. ꝛ quasi paratū ad ambulādū.
Et ignorās q angelus dei eēt. salutauit eū ꝛ di
xit. Vñ te habem⁹ bone iuuenis. At ille respō
dit. Ex filijs israel. Et tobias dixit. Nosti viā
que ducit in regionē medoꝝ. Cui rñdit. No/
ui ꝛ oia itinera eius frequent ambulaui. ꝛ māsi
apud gabelum fratrē nostrū q morat in rages
ciuitate medoꝝ q posita ē in mōte egbathanis.
Cui tobias ait. Sustine me obsecro: donec hec
ipa nunciē patri meo. Tunc ingressus tobias i
dicauit vniuersa hec patri suo. Sup q āmirat⁹
pater rogauit vt introiret ad eū. Ingressus ita
q3 salutauit eū. ꝛ dixit. Gaudiū tibi sit semper
Et ait tobias. Quale gaudiū mihi erit. q in te/
nebris sedeo. ꝛ lumē celi non video. Cui ait iu
uenis. Forti aio esto: in pximo ē vt a deo cure
ris. Dixit itaq3 illi tobias. Nunqd poteris p/
ducere filiū meū ad gabelū in rages ciuitatē me
doꝝ. Et cū redieris. restituā tibi mercedē tuā.
Et dixit ei angel⁹. Ego ducā ꝛ reducā eū ad te
Cui tobias rñdit. Rogo te. Indica mihi de q
domo: aut de qua tribu es tu. Cui raphael an/
gelus dixit. Genus qris mercenarij. an ipm
mercenariū q cū filio tuo eat. Sed ne forte solli
citum te reddam: ego sum azarias. ananie ma
gni filius. Et tobias rñdit. Ex magno genere
es tu. Sed peto ne irascaris q voluerī cogno
scere gen⁹ tuum. Dixit āt illi angel⁹. Ego sanū
ducā. ꝛ sanum tibi reducā filiū tuū. Rñdēs āt
tobias ait. Bene ambuletis. ꝛ sit dñs i itinere ve
stro. ꝛ angelus ei⁹ comitet vobiscū. Tunc pat
oib⁹ que erāt in via portanda. fecit tobias vale

patri suo: ⁊ matri sue: ⁊ ābulauerūt ambo simul
Cūq̝ ꝓfecti eēnt: cepit mater eius flere ⁊ diceꝛ.
Baculū senectutis nr̄e tulisti: ⁊ transmisisti a
nobis. Nunq̝ fuisset ipsa pecunia ꝓ qua misi/
sti eū. Sufficiebat nobis paupꝑtas nr̄a: vt diui/
tias cōputaremus hoc: ꝙ videbam⁹ filiū nostꝝ
Dixitq̝ ei tobias. Noli flere. Saluus ꝑueniet
fili⁹ nr̄: ⁊ saluus reuerteꝛ ad nos: ⁊ oculi tui vi/
debūt illū. Credo. n. ꝙ angelus dei bon⁹ comi
teꝛ ei. ⁊ bn̄ disponet oīa q̄ circa eū geruntꝛ. ita vt
cū gaudio reuertat̄ ad nos. Ad hanc vocē cessa
uit mater eius flere: ⁊ tacuit. VI

P Rofectus est aūt tobias: ⁊ canis secut⁹
est eū: ⁊ māsit ꝑma mansione iuxta flu
uiū tigris. Et exiuit vt lauaret pedes su
os: ⁊ ecce piscis immanis exiuit ad deuorandu
eum. Quem expaucscens tobias: clamauit vo/
ce magna dicens. Dn̄e inuadit me. Et dixit ei
angelus. Apprehēde brāchiaȝ eius. ⁊ trahe eū
ad te. Quod cū fecisset attraxit eum in siccuȝ. et
palpitare cepit ante pedes ei⁹. Tūc dixit ei ange
lus. Exentera hūc piscē: ⁊ cor eius ⁊ fel ⁊ iecur
repone tibi. Sunt. n. hec nccia ad medicamen/
ta vtiliter. Quod cū fecisset assauit carnes eius
⁊ secuȝ sustulerunt i via: cetera salierunt q̄ suffi
cerēt eis: quousq̝ ꝑuenirēt i rages ciuitatē me
doꝝ. Tūc introgauit tobias angelū: ⁊ dixit ei.
Obsecro te açaria frater: vt dicas mihi quod re
mediū hēbunt ista q̄ de pisce seruare iussisti. Et
rn̄dens angelus dixit ei. Cordis eius ꝑticulam
si sup carbones pones fumus eius extricat om
ne genus demonioꝝ siue a viro siue a muliere:
ita vt vltra non accedat ad eos. Et fel valet ad
vngendos oculos in qbus fuerit albugo: ⁊ sa/
nabunꝛ. Et dixit ei tobias. Vbi vis vt manea
mus. Rn̄dēsq̝ angelus ait. Est hic raguel no
mie vir ꝓpinquus de tribu tua. ⁊ hec hȝ filiam
noīe sarā: sed neq̝ masculū neq̝ feminā vllam
hȝ aliā p̄ter eā. Tibi debeꝛ oīs substātia eius. ⁊
oportet eā te accipe ꝯiugē. Pete ergo eā a pa
tre ei⁹: ⁊ dabit tibi eā vxorē. Tūc rn̄dit tobias:
⁊ dixit. Audio q2 tradita est septē viris: ⁊ mor/
tui sūt: sȝ ⁊ hoc audiui: q2 demoniū occidit illos.
Timeo ergo ne forte ⁊ mihi hec eueniāt ⁊ cū siȝ
vnicus ꝑentibus meis. deponā senectutē illorū
cū tristicia ad iferos. Tūc angelus raphael dixit
ei. Audi me. ⁊ ostendā tibi qui sunt qbus p̄ualc
re potest demonium. Hi nāq̝ qui ꝯiugiū ita su
scipiūt: vt deū a se ⁊ a sua mente excludant: ⁊ sue
libidini ita vacent sicut equus ⁊ mulus quibus
non est intellectus: habet ptātem demoniuȝ sup
eos. Tu aūt cū accepis eā: ingressus cubiculum
ꝑ tres dies ꝯtinēs esto ab ea. ⁊ nihil aliud nisi
orōnib⁹ vacabis cū ea. Ipa aūt nocte. incenso
iecore piscis fugabiꝛ demoniū. Secūda vo no
cte i copulatōe scōꝝ p̄riarchaꝝ admitteris. Ter
tia āt nocte benedictionē ꝯseqris vt filii ex vob
ꝓcreenꝛ incolumes. Transacta āt tertia nocte
accipias vginē cū timore dn̄i amore filioꝝ ma
gis q̄ȝ libidinis duct⁹: vt i semine abrahe bene
dictionē i filijs ꝯsequaris. VII

I Ngressi sunt aūt ad raguelē. ⁊ suscepit
eos raguel cū gaudio. Intuensq̝ tobi
am raguel. dixit anne vxori sue. Q̄ꝫ si/
milis ē iuuenis iste cōsobrino meo. ⁊ cū hec di/
xisset. ait. Vnde estis iuuenes fratres nr̄i. At
illi dixerunt. Ex tribu neptali sumus ex capti/
uitate niniue. Dixitq̝ illis raguel. Nostis to/
biā fratrem meum. Qui dixerunt. Nouimus
Cūq̝ multa bona loq̄reꝛ de eo. Dixit angelus
ad raguelē. Tobias de quo iterrogas. p̄r isti⁹
ē. Et misit se raguel. ⁊ cū lachrymis osculatus
ē eū. ⁊ plorans sup̄ collū ei⁹. dixit. Benedictio
sit tibi fili mi: q2 boni ⁊ optimi viri fili⁹ es. Et
anna vxor eius ⁊ sara ip̄oꝝ filia lachrymate sūt
Postq̄ȝ auteȝ locuti sunt: p̄cepit raguel occidi
arietē. ⁊ pari ꝯuiuium. Cunq̝ hortareꝛ eos di
scumbere ad prandium. tobias dixit. Hic ego
hodie nō māducabo neq̝ bibā: nisi p̄us petiti
onē meā confirmes. ⁊ ꝓmittas mihi dare sarā
filiā tuā. Quo audito vbo raguel expauit. sci
ens qd euenerit illis septē viris q ingressi sunt
ad eā. ⁊ timere cepit: ne forte ⁊ huic filii ꝯtinge
ret. Et cum nutaret ⁊ nō daret petēti vllum re
spōsum. dixit ei angelus. Noli timere dare eaȝ
isti: qm̄ huic timēti deum debeꝛ ꝯiunx filia tua.
Propterea ali⁹ nō potuit hr̄e illaȝ. Tunc dixit
raguel. Nō dubito ꝙ deus p̄ces ⁊ lachrymas
meas i ꝯspectu suo admiserit. Et credo qm̄ iō
fecit vos venire ad me. vt ⁊ ista ꝯiungereꝛ co/
gnatiōi sue. fm legē moysi. ⁊ nunc noli dubiū
gerere. ꝙ tibi ea tradā. ⁊ app̄hēdēs dexterā fi
lie sue: dextere tobie tradidit. dicens. De⁹ abra
hā ⁊ de⁹ ysaac ⁊ de⁹ iacob vobiscū sit. ⁊ ip̄e ꝯiū
gat vos ipleatq̝ bn̄dictionē suā i vobis. ⁊ acce
pta charta fecerunt ꝯscriptionē cōiugij. ⁊ post
h̄ epulati sūt bn̄dicētes deū. Vocauitq̝ raguel
ad se annā vxorē suā. ⁊ p̄cepit ei vt p̄pararet alte
rum cubiculum. ⁊ itroduxit illuc sarā filiā suā
⁊ lachrymata ē. Dixitq̝ ei. Forti aīo esto filia
mea. Dn̄s celi det tibi gaudium ꝓ tedio qd̄ ꝑ
pessa es. VIII

P Ostq̄ȝ vo cenauerunt: itroduxerunt
iuuenē ad eā. Recordatus itaq̝ tobi/

as sermonuȝ angeli. ꝓtulit de cassidili suo par tē iecoris. posuitq3 eā super carbones viuos. Tunc raphael angelus apphēdit demonium ⁊ religauit illud ī desertum superioris egypti. Tunc hortatus ē ꝟginē tobias. dixitq3 ei. Sara exurge ⁊ depcemur deum hodie ⁊ cras ⁊ secundum cras. q2 his tribus noctibus deo iungimur. tertia āt trāsacta nocte. ī nr̄o erimus cōiugio. Filij qppe scōꝝ sumus. ⁊ nō possumus ita ꝑiungi sic gētes q̄ igrāt deum. Surgentes āt pit̄ instant orabāt ambo sil̄. vt sanitas daret eis. Dixitq3 tobias. Dñe deus patꝝ nr̄oꝝ. benedicāt te celi terre mareq3 ⁊ fōtes ⁊ flumina: ⁊ oēs creature tue q̄ ī eis sunt. Tu fecisti adā d̄ limo terre: dedistiq3 ei adiutoriuȝ euā. ⁊ nunc dñe tu scis. q2 nō luxurie cā accipio sororē meā cōiugē: sed sola posteritatis dilectionē ī qua benedicatur nomē tuum in secula seculoꝝ. Dixit itaq3 sara. Miserere nobis dñe. miserere nob ⁊ cōsenescamus ābo pit̄ sani. Et factum ē circa pulloꝝ cātum accersiri iussit raguel seruos suos. ⁊ abierunt cum eo pit̄er vt foderēt sepulchrum. Dicebat eni ne fil'i mō euenerit ei. q̄ ⁊ ceteris alijs septē viris q sunt ingressi ad eam. Cumq3 parasset fossam: reuersus raguel ad vxorē suā. dixit ei. Mitte vnā ex ancill'tuis. ⁊ videat si mortu⁹ ē. vt sepeliā eū anteq3 illucescat. At illa misit vnā ex ancillis suis. Que igressa cubiculū repperit eos saluos ⁊ icolumes: secuȝ parit̄ dormiētes. Et reuersa nūciauit bonū nūciuȝ Et benedixerunt dñm. raguel videlicet ⁊ anna vxor eius. ⁊ dixerūt. Benedicim⁹ te dñe de⁹ israel. q2 nō contigit nobis queadmodū putabamus. Fecisti eni nobiscū miam tuā ⁊ exclusisti a nobis inimicū ꝑsequentē nos. Miserius es aūt duob⁹ vnicis. Fac eos dñe pleni⁹ benedicere te. ⁊ sacrificiū laudis tue ⁊ sue sanitat̄ offerre: vt cognoscat vniuersitas gentiū. q2 tu es de⁹ solus in vniuersa terra. Statiq3 p̄cepit seruis suis raguel vt replerēt terra fossam quā fecerāt: ꝑusq3 erubesceret. Vxor autē sua dixit vt istrueret ꝑuiuiū. ⁊ p̄pararet oia que ī cibos erāt iter agētib⁹ necessaria. Duas q̄3 pingues vaccas ⁊ q̄ttuor arietes occidi fecit. ⁊ pari epulas oib⁹ vicinis suis: cūctisq3 amicis. Et adiurauit raguel tobiā. vt duas ebdomadas morarer apud eū. De oibus aūt q̄ possidebat raguel dimidiā ptē dedit tobie. ⁊ fecit hāc scripturam vt ps dimidia q̄ superat. post obituȝ eoꝝ tobie dominio eueniret. IX

T Unc vocauit tobias angelū ad se quem quidem hoiem existimabat. dixitq3 ei. Azaria frater: peto vt auscultes ꝟba mea. Si meipm tradam tibi seruū: non ero condignus ꝓuidentie tue. Tamen obsecro te vt assumas tibi animalia siue seruitia. ⁊ vadas ad gabelū in rages ciuitatem medorum. reddasq3 ei cirographum suum. ⁊ recipias ab eo pecuniam. et roges eum venire ad nuptias meas. Scis eni ipe quoniā3 numerat pater meus dies. ⁊ si tardauero vna die plus contristabitur anima ei⁹. Et certe vides quomodo adiurauit me raguel cuius adiuramentum spernere nō possū. Tūc raphael assumens quattuor ex seruis raguelis ⁊ duos camelos. in rages ciuitatem medoꝝ ꝑrexit. ⁊ inueniēs gabelum dedit ei cirographū suum. ⁊ recepit omnem pecuniam. Indicauitq3 ei de tobia filio tobie omnia que gesta sūt: fecitq3 eum secum venire ad nuptias. Cūq3 ingressus esset domum raguelis. inuenit tobiam discumbentem. ⁊ exiliens osculati sunt se inuicem. Et fleuit gabelus benedixitq3 deū ⁊ dixit Benedicat te deus israel. aqui filius es optimi viri ⁊ iusti. ⁊ timentis deū. ⁊ elemosynas faciētis. Et dicat̄ benedictio super vxorē tuā. ⁊ sup parētes vestros. ⁊ videatis filios vestros. ⁊ filios filioꝝ vr̄oꝝ: vsq3 ī tertiā ⁊ quartā generationē. ⁊ sit semē vr̄m benedictuȝ a deo israel. q regnat ī scl'a seculoꝝ. Cūq3 oēs dixissent amen accesserūt ad ꝑuiuiū. Sed cū timore dñi nuptiarū cōuiuiū exercebāt. X

C Um vero moras faceret tobias cā nuptiaꝝ. sollicitus erat pater eius tobias. dicens. Putas quare morat̄ filius meus: aut quare detentus est ibi. Putas ne gabelus mortuus ē. ⁊ nemo reddet illi pecuniā. Cepit aūt cōtristari nimis ipe ⁊ anna vxor eius cū eo. ⁊ ceperūt ambo simul flere: eo q2 die statuto minime reuerteret̄ fili⁹ eoꝝ ad eos. Flebat igitur mat̄ ei⁹ irremediabilib⁹ lachrymis. atq3 dicebat. Heu me fili mi vt qd te misimus pegrinari. lumen oculoꝝ nostroꝝ. baculū senectut̄ nostre. solatiū vite nostre. spem posteritat̄ nr̄e Oia simul in te vno. habētes: te nō debuimus dimittere a nobis. Cui dicebat tobias. Tace ⁊ noli turbari: sanus ē filius noster. satis fidelis est vir ille cū quo misimus eum. Illa aūt nullo mō cōsolari poterat: sed quotidie exiliēs circunspiciebat. ⁊ circuibat vias oēs p q̄s spes remeādi videbat̄ vt ꝓcul videret eū. si fieri posset. venientē. At ꝟo raguel dicebat ad generꝝ suum Mane hic ⁊ ego mittā nūciū salutis de te ad tobiā p̄rem tuū. Cui tobias ait. Ego noui q2 pat me⁹ ⁊ mr̄ mea mō dies cōputāt. ⁊ cruciat̄ spūs

coꝛum in ip̄is. Cūqꝫ vbis multis rogaret ra/
guel thobiā: ⁊ ille cuꝫ nulla rōne vellet audire:
tradidit ei sarā ⁊ dimidiā ptē oīs substātie sue i
pueris: in puellis: in pecudibus: i camelis: ⁊ in
vaccis: ⁊ pecunia multa: ⁊ saluū atqꝫ gaudentē
dimisit eū a se dicēs. Angelus dn̄i sanctus sit in
itinere vr̄o: pducatqꝫ vos incolumes: ⁊ inueni
at omnia recte circa parētes vestros. et videāt
oculi mei filios vr̄os priusqꝫ moriar. Et appꝛe
hendētes parentes filiā suā: osculati sunt eaꝫ. et
dimiserunt ire: monentes eā honoꝛare soceros
diligē maritū regē familiā: gubernare domū
⁊ seip̄am irrephensibilem exhibere. XI

C(c)Umqꝫ reuerterent: puenerūt ad char/
ram q̄ est in medio itinere ꝯ niniuē vn/
decimo die. Dixitqꝫ āgelus. Tobia fra
ter: scis queādmodum reliqsti patreꝫ tuum. Si
placet itaqꝫ tibi p̄cedamus: ⁊ lēto gradu isequā
tur iter nr̄m familie simul cū cōiuge tua ⁊ cū aia
libus. Cunqꝫ hoc placuisset vt irēt: dixit rapha
el ad tobiam. Tolle tecum ex felle piscis: erit. n.
necessariuꝫ. Tulit itaqꝫ tobias ex felle illo ⁊ abi/
erunt. Anna aūt sedebat secus viā quotidie i su
percilio montis: vnde respicere poterat de lon
ginquo. Et duꝫ ex eodem loco specularet aduē
tuꝫ eius: vidit a longe: ⁊ ilico cognouit venien/
tē filiuꝫ suū: currēsqꝫ nunciauit viro suo dicēs.
Ecce venit filius tuꝰ. Dixitqꝫ raphael ad tobiā
At vbi itroieris domū tuā. stati adoꝛa dn̄m deū
tuum: ⁊ grās agens ei: accede ad patrē tuuꝫ. et
osculare euꝫ. Statiqꝫ lini sup oculos eius ex fel
le isto piscis: qd̄ poꝛtas tecuꝫ. Scias. n. quoniā
mox aperient oculi eius. et videbit pr̄ tuꝰ lumē
celi: et in aspectu tuo gaudebit. Tunc p̄cucurrit
canis qui simul fuerat in via: et q̄si nuncius blā
dimento sue caude gaudebat. Et exurgens ce/
cus pater: cepit offendens pedibus currere: et
data manu puero: occurrit in obuiam filio suo.
Et suscipiens osculatus est euꝫ cum vxoꝛe sua ⁊
ceperūt flere p̄ gaudio. Cunqꝫ adoꝛassent deuꝫ
⁊ grās egissent. ꝯsederunt. Tunc sumēs tobias
de felle piscis: liniuit oculos patri suo. Et susti/
nuit q̄si dimidiam fere hoꝛam. ⁊ cepit albugo ex
oculis eius q̄si mēbꝛana oui egredi. Quam ap
p̄hendens tobias: traxit ab oculis eius: statiꝫ
qꝫ visum recepit. Et gloꝛificabant deum ip̄e vi
delicet et vxoꝛ eius: et oēs qui sciebant eum. Di
cebatqꝫ tobias. Bn̄dico te dn̄e deus isrl̄ quia
tu castigasti me. et tu saluasti me. Et ecce ego vi
deo tobiam filium meuꝫ. Ingressa est etiā post
septem dies sara vxoꝛ filij eius. et omnis fami/
lia et pecoꝛa sana. et cameli et pecunia mlt̄a vxo
ris. sed ⁊ illa pecunia quam receperat a gabelo.
Et narrauit parentibus suis oia bn̄ficia dei: q̄
fecisset circa eū p hoīem q eū duxerat. Venerūt
qꝫ achioꝛ ⁊ nabat cōsobꝛini tobie: gaudētes ad
tobiā. ⁊ ꝯgratulātes ei d̄ oībꝰ bonis q̄ circa illū
on̄derat dꝰ. Et p septē dies epulātes oēs cum
gaudio magno gauisi sūt. XII

T(t)Unc vocauit ad se tobias filiū suū. di/
xitqꝫ ei. Quid possumꝰ dare viro isti
sancto qui venit tecum. Respondens
tobias. dixit patri suo. Pater quam mercedeꝫ
dabimus ei: aut quid dignū poterit esse benefi
cijs eius. Me duxit ⁊ reduxit sanū: pecuniam
a gabelo ip̄e recepit: vxoꝛem ip̄e me habere fe/
cit. ⁊ demoniū ab ea ip̄e cōpescuit. gaudiū parē
tibus eius fecit: meip̄m a deuoꝛatiōe piscis eri
puit. te q̊ꝫ videre fecit lumen celi. ⁊ bonis om/
nibus per eū repleti sumꝰ. Quid illi adhuc po
terimus dignuꝫ dare. Sed peto te pater mi. vt
roges euꝫ si foꝛte dignabit medietatē de oībꝰ q̄
allata sūt sibi assumere. Et vocātes eū pater. s.
⁊ filius. tulerūt in partē. ⁊ rogare ceperūt vt di
gnaret dimidiā partē oium que attulerāt: acce
ptā habere. Tūc dixit eis occulte. Benedicite
deū celi. ⁊ coꝛā oībꝰ viuētibus cōfitemini ei: qꝛ
fecit vobiscū misericoꝛdiā suā. Eteni sacr̄m re/
gis abscondere bonū ē. opa aūt dei reuelare ⁊
cōfiteri honoꝛificum est. Bona ē oꝛatio cū ieiu
nio. ⁊ elemosyna magis q̄ꝫ thesauros auri re/
cōdere qm̄ elemosyna a moꝛte liberat. ⁊ ip̄a est
q̄ purgat pctā. ⁊ facit iuenire vitā eternā. Qui
aūt faciūt pctm̄ ⁊ iniquitatē: hostes sūt aīe sue.
Manifesto ḡ vobis veritatē. ⁊ nō abscōdaꝫ a
vobis occultū smonem. Qn̄ oꝛabas cū lachꝛy
mis ⁊ sepeliebas moꝛtuos. ⁊ dereliq̄bas prā
diū tuū. ⁊ moꝛtuos abscēdebas p diē in domo
tua ⁊ nocte sepeliebas eos: ego obtuli oꝛationē
tuaꝫ dn̄o. Et qꝛ acceptꝰ eras deo. necesse fuit vt
temptatio pbaret te. Et nūc misit me dn̄s vt cu
rarē te: ⁊ sarā vxoꝛem filij tui a demonio libera
rē. Ego eni sū raphael angelus. vnꝰ ex septē q
astamꝰ ante dn̄m. Cunqꝫ hec audissent turbati
sūt. ⁊ tremētes ceciderūt sup terrā i faciē suam.
Dixitqꝫ eis angelꝰ. Pax vobis. Nolite time
re. Eteni cū essem vobiscū: p voluntatē dei erā
videbar qdē vobiscū manducare ⁊ bibere. sed
ego cibo iuisibili ⁊ potu qui ab hoībꝰ videri nō
pōt. vtoꝛ. Tēpꝰ est ḡ vt reuertar ad eū q me mi
sit. vos aūt benedicite deū. ⁊ narrate oia mira
bilia eius: ip̄m benedicite ⁊ cātate ei. Et cū hec
dixisset ab aspectu eoꝝ ablatꝰ ē. ⁊ vltra eū vide
re nō potuerūt. Tūc pstrati p hoꝛas tres in fa

ciem: benedixerūt deū. Et exurgētes: narraue rūt oia mirabilia eius. XIII

Aperiēs aūt tobias senior os suū benedixit dn̄m. τ dixit. Magnus es dn̄e in eternū. τ i oia secula regnū tuum. qm̄ tu flagellas τ saluas. τ deducis ad inferos τ reducis. τ non est qui effugiat manū tuā. Confitemini dn̄o filij israel. τ in cōspectu gentiū laudate eū. qm̄ ideo dispsit vos inter gētes q̄ ignorant eū: vt vos enarretis mirabilia eius. τ faciatis scire eos: q2 nō ē alius deꝰ omnipotēs p̄ter eū. Ipe castigauit nos ꝑpter iniqtates nostras τ ipe saluabit nos ꝑpter miam suā. Aspicite ḡ q̄ fecit nobiscū. τ cū timore τ tremore ꝯfitemini illi: regēq3 seculoꝝ exaltate in opibꝰ vr̄is. Ego aūt in terra captiuitatis mee confitebor illi: qm̄ ostēdit maiestatē suā in gentē peccatricē. Conuertimini itaq3 pctōres. τ facite iusticiā corā domino credētes q2 faciat vobiscum miam suam. Ego aūt τ aia mea in eo letabimur. Benedicite dn̄o oēs electi eiꝰ. agite dies leticie. τ confitemini illi. Irl'm ciuitas dei: castigauit te dn̄s in opibus manuū tuaꝝ. Confitere dn̄o in bonis tuis. τ benedic deū seculoꝝ: vt reedificet i te tabernaculū suu3. τ reuocet ad te oēs captiuos τ gaudeas in oia secula seculoꝝ. Luce splēdida fulgebis. τ oēs fines terre adorabūt te. Nationes ex lōginquo ad te veniēt. τ munera deferētes adorabūt in te dn̄m. τ terrā tuā in sanctificatione habebūt. Nomē eni magnū inuocabūt i te. Maledicti erūt q̄ ꝯtēpserint te. τ ꝯdemnati erūt oēs q̄ blasfemauerint te: benedictiq3 erūt q̄ edificauerint te. Tu aūt letaberis in filijs tuis qm̄ oēs benedicēt. τ ꝯgregabunt ad dominū. Beati oēs q̄ diligūt te. τ q̄ gaudēt sup pace tua. Aia mea benedic dn̄m: qm̄ liberauit irl'm ciuitatē suā a cūctis tribulationibꝰ eiꝰ. Beatꝰ ero si fuerint reliquie seminis mei ad vidēdā claritatē irl'm. Porte irl'm ex sapphyro τ smaragdo edificabunt. τ ex lapide p̄cioso oīs circuitꝰ muroꝝ eiꝰ. Ex lapide candido τ mūdo oēs platee eius sternent. τ p vicos eius all'a cātabit. Benedictus dn̄s q̄ exaltauit eā: vt sit regnū eius i secula seculoꝝ sup eā. amē. XIIII

Et consumati sunt sermones tobie. Et postq3 illuminatꝰ est tobias vixit annis quadraginta duobus. τ vidit filios nepotū suoꝝ. Cōpletis itaq3 annis centū duobꝰ sepultus est honorifice in niniue. Quinquaginta nāq3 τ sex annoꝝ lumen oculoꝝ amisit: sexagenarius ꝟo recepit. Reliquū ꝟo vite sue in gaudio fuit τ cū bono ꝓfectu timoris dei perexit in pace. In hora aūt mortis sue vocauit ad se tobiam filiū suū. τ septem iuuenes filios suos nepotes. dixitq3 eis. Prope erit interitus niniue. Nō eni excidit verbū dn̄i. τ fratres nr̄i q̄ dispsi sūt a terra israel. reuertent ad eā. Omis aūt deserta terra eiꝰ replebit. τ domꝰ dei q̄ in ea incēsa ē iteꝝ reedificabit. ibiq3 reuertent oēs timentes deū. Et relinquēt gētes idola sua. τ venient in irl'm. τ inhabitabūt in ea. τ gaudebūt in ea oēs reges terre adorantes deū israel. Audite ḡ filij mei patrē vestrū. Seruite dn̄o i veritate. τ inquirite vt faciatis q̄ placita sunt illi. Et filijs vestris mādate vt faciant iusticias τ elemosynas vt sint memores dei. τ benedicāt eū in oi tpe in veritate τ in tota virtute sua. Nūc ḡ filij audite me. τ nolite manere h. Sed quacūq3 die sepelieritis mr̄em vestrā circa me in vno sepulchro. ex eo dirigite gressus vr̄os vt exeatis hinc. Video eni q2 iniqtas eiꝰ finē dabit ei. Factū ē autē post obitū matris sue tobias abscessit ex niniue cū vxore sua τ filijs τ filioꝝ filijs. τ reuersus ē ad soceros suos. Inuenitq3 eos incolumes: i senectute bona. τ curā eoꝝ gessit. Et ipe clausit oculos eoꝝ. τ oēm hereditatē domꝰ raguel ipe pcepit. viditq3 quintā generationē filios filioꝝ suoꝝ. Et cōpletis annis nonaginta τ nouem i timore dn̄i: cū gaudio sepelierūt eum. Omis aūt cognatio eius. τ oīs generatio eius in bona vita τ in sancta ꝯuersatiōe pmansit: ita vt accepti eēnt tā deo q̄3 hominibus. τ cūctis habitantibꝰ terram.

¶ Explicit liber Tobie.

¶ Incipit ꝓlogus in libꝛū Judith.

Apud hebreos liber iudith iter agiographa legit: cuius auctoritas ad roboranda illa que in ꝯtētionē veniūt. minus idonea iudicatur. Chaldeo tn̄ sermone cōscriptus: inter hystorias cōputatur. Sed q2 hunc librū synodus nicena. in numero sanctaꝝ scripturaꝝ legit cōputasse. acqeui postulatiōi vr̄e immo exactiōi. τ sic positis occupationibꝰ qbus vehementer artabar. huic vnā lucubratiūculā dedi. magis sensū e sensu q̄3 ex ꝟbo verbū trāsferēs. Multoꝝ codicū varietatē viciosissimā amputaui. sola ea q̄ intelligētia integra i verbis chaldeis iuenire potui. latinis exꝑssi. Accipite iudith viduā. castitatis exemplū τ triūphali laude ppetuis eā p̄conijs declarate. Hāc eni nō solū feminis sed τ viris imitabilē dedit. q̄ castitatis eiꝰ remunerator. virtutē ei talē tribuit. vt inuictū oibus hoibus vinceret. τ insupabilē suparet.

¶ Explicit prologus. Incipit liber Judith. Capitulum. I

ARphaxat itaqꝫ rex medorum subiugauerat multas gentes impio suo ꝛ ipse edificauit ciuitatem potētissimam quam appellauit egbathanis Ex lapidibus quadratis ꝛ sectis fecit muros eiꝰ in altitudine cubitorum septuaginta: ꝛ in latitudine cubitorum triginta turres vero eius posuit in altitudine cubitorum centū. Per quadrū vero earum: latus vtrūqꝫ vicenorum pedū spatio tendebatꝛ: posuit portas eius in altitudie turrium. Et gloriabatꝛ q̄si potens i potentia exercitus sui: ꝛ in gloria quadrigarū suarū. Anno igitur duodecimo regni sui: nabuchodonosor rex assyriorū q regnabat in niniue ciuitate magna pugnauit cōtra arphaxat: ꝛ obtinuit eum in cāpo magno qui appellatꝛ ragau circa eufraten et tigrin ꝛ iadason in campo eriocb regis elicorū Tunc exaltatum est regnum nabuchodonosor ꝛ cor eius eleuatum est. Et misit ad omnes qui habitabant in cilicia damasco ꝛ libano ꝛ ad gentes que sunt in carmelo ꝛ cedar: ꝛ inhabitantes galileam: in campo magno esdrelon. ꝛ ad omnes qui erāt in samaria ꝛ transflumen iordanē vsqꝫ ad hierusalē: ꝛ oēm terram iesse: quousqꝫ puenīatꝛ ad montes ethiopie. Ad hos oēs misit nuncios nabuchodonosor rex assiriorū: q oēs vno aīo ꝯdixerunt: ꝛ remiserunt eos vacuos ac sine honore abiecerunt. Tunc indignatꝰ nabuchodonosor rex ad oēm terrā illā: iurauit p thronum ꝛ regnum suū q̄ defenderet se de omnibꝰ regionibus his. II.

Anno tertiodecimo nabuchodonosor regis vicesima ꝛ secunda die mensis primi: factū est verbū i domo nabuchodonosor regis assyriorū: vt defēderet se. Vocauitqꝫ omnes maiores natu: oēsqꝫ duces bellatores suos: ꝛ habuit cū eis mysteriū consilij sui. Dixitqꝫ cogitationem suam in eo eē: vt oēm terrā suo subiugaret imperio. Qḋ dictū cū placuisset oibus: vocauit nabuchodonosor rex holofernē principē militie sue. ꝛ dixit ei. Egredere aduersum omne regnū occidētis. ꝛ ꝯ͞ eos precipue q ꝯtempserunt iperiū meū. Nō parcet oculus tuus vlli regno. oēmqꝫ vrbem munitū subiugabis mihi. Tūc holofernes vocauit duces ꝛ magistratus ṽtutis assyriorū: ꝛ dinūerauit viros i expeditione sicut p̄cepit ei rex: centū viginti milia peditum pugnatorum: ꝛ equites sagittarios duodecim milia. Omēmqꝫ expeditionē suam fecit preire in multitudine inumerabilium camelorū: cū his que exercitibus sufficerent copiose: boū q̄ꝫ armenta: gregesqꝫ ouiū: quorū nō erat numerꝰ. Frumentū ex oi syria in transitu suo pari cōstituit. Aurū vero ꝛ argentū de domo regis assūpsit multū nimis. Et pfectus est ipe ꝛ ois exercitꝰ cū quadrigis ꝛ eqtibꝰ ꝛ sagittarijs: q cooperuerūt faciē terre sicut locuste. Cūqꝫ ptransisset fines assyriorum: venit ad magnos montes ange qui sūt a sinistro cilitie: ascēditqꝫ omnia castella eorū. ꝛ obtinuit omnē munitionē. Effregit aūt ciuitatē opinatissimā melothi pdauitqꝫ omnes filios tharsis ꝛ filios ismahel q erant ꝯtra faciē deserti: ꝛ ad austrū terre celeon. Et trāsiuit eufratē. ꝛ venit in mesopotamiam ꝛ fregit oēs ciuitates excelsas que erant ibi a torrente mābre. vsqꝫquo pueniatꝛ ad mare. et occupauit terminos eiꝰ a cilicia vsqꝫ ad fines iaphet q sūt ad austrū. Adduxitqꝫ omnes filios madian. ꝛ predauit omnē locupletationē eorū oēsqꝫ resistētes sibi occidit i ore gladij. Et post hac descendit in cāpos damasci in diebꝰ messis ꝛ succendit oīa sata: omnesqꝫ arbores ꝛ vineas fecit incidi. ꝛ cecidit timor illius super omnes inhabitantes terram. III

Tunc miserūt legatos suos vniuersarū vrbium ac puinciarū reges ac pncipes syrie. ꝛ mesopotamie. ꝛ syrie sobal ꝛ libye atqꝫ cilicie: qui venientes ad holofernē dixerūt. Desinat idignatio tua circa nos. Melius est enim vt viuentes suiamus nabuchodonosor regi magno. ꝛ subditi simus tibi. q̄ꝫ morientes cū interitu nostro. ipsi suitutis nr̄e dāna patiamur. Ois ciuitas nr̄a. oisqꝫ possessio omnes montes ꝛ colles ꝛ campi ꝛ armenta boum: gregesqꝫ ouiū ꝛ caprarū. equorūqꝫ ꝛ camelorū ꝛ vniuerse facultates nr̄e atqꝫ familie in cōspectu tuo sūt. Sint oīa sub lege tua. Nos etiā ꝛ filij nostri sui tui sumꝰ. Veni nobis pacificꝰ dn̄s ꝛ vtere suitio nr̄o sic placuerit tibi. Tunc descendit de montibꝰ cū eqtibus in virtute magna ꝛ obtinuit omnē ciuitatē: ꝛ omnē inhabitantem terrā. De vniuersis aūt vrbibus assūpsit sibi auxiliarios viros fortes ꝛ electos ad bellū. Tantusqꝫ metꝰ puincijs illis incubuit. vt vniuersarū vrbiū habitatores pncipes ꝛ honorati simul cū populis exirēt in obuiā venienti excipiētes eū cū coronis ꝛ lāpadibus: ducētes choros in tympanis ꝛ tybijs. Nec ista tn̄ faciētes. ferocitatē eiꝰ pectoris mitigare potuerunt. Nam ꝛ ciuitates eorū destruxit. ꝛ lucos eorum excidit. Preceperat eni illi nabuchodonosor.

rex. vt oẽs deos terre exterminaret. videlicet vt ip̃e solus diceret de⁹ab his natõibus q̃ potuissent holofernis potẽtia subiugari. Pertrãsiens aũt syriam sobal. ⁊ omnẽ appamiã. omnẽqꝫ mesopotamiã. venit ad idumeos in terra gabaa: accepitqꝫ ciuitates eoꝝ. ⁊ sedit ibi p̃ triginta dies in q̃b⁹ dieb⁹ adunari p̃cepit vniuersũ exercitũ virtutis sue. IIII

Tunc audientes hec filij israel q̃ habitabant terrã iuda. timuerũt valde a facie eius. Tremor etiã ⁊ horror inuasit sensus eoꝝ: ne hoc faceret irl'm ⁊ tẽplo dñi. qđ fecerat ceteris ciuitatib⁹ ⁊ tẽplis eaꝝ. Et miserũt in omnẽ samariã per circuitũ vsqꝫ hiericho. ⁊ preoccupauerũt oẽs vertices montiũ. Et muris circũdederũt vicos suos. ⁊ cõgregauerũt frumẽta in p̃paratiõe pugne. Sacerdos etiam eliachi scripsit ad vniuersos q̃ erãt ꝯtra esdrelon q̃ ẽ ꝯtra faciẽ campi magni iuxta dothaim ⁊ vniuersis p̃ quos vie trãsitus eẽ poterat: vt obtinerẽt ascẽsus montiũ p̃ quos via esse poterat ad irl'm. ⁊ illic custodirent vbi angustũ iter esse poterat int̃ montes. Et fecerunt filii israel: sm̃ q̃ constituerat eis sacerdos dñi eliachim. Et clamauit oĩs populus ad dñm instantia magna ⁊ humiliauerũt aĩas suas in ieiunijs ⁊ orationib⁹ ipsi ⁊ mulieres eoꝝ. Et induerũt se sacerdotes cilicijs. infantes ꝓstrauerũt ꝯtra faciem tẽpli dñi ⁊ altare dñi operuerũt cilicio. Et clamauerũt ad dñm deũ israel vnanimit̃: ne darẽtur in p̃dã infantes eoꝝ. ⁊ vxores eoꝝ in diuisionẽ. ⁊ ciuitates eoꝝ in exterminiũ. ⁊ scã eoꝝ in pollutionẽ. Tũc eliachi sacerdos dñi magnus circuiuit oẽm israel: allocutusqꝫ ẽ eos. dicens. Scitote qm̃ exaudiet dñs preces vestras: si manẽtes p̃mãseritis in ieiunijs ⁊ oratiõib⁹ in conspectu dñi. Memores estote moysi serui dñi. q̃ amalech cõfidentẽ in virtute sua ⁊ ipotẽtia sua ⁊ in exercitu suo ⁊ in clypeis suis ⁊ in curribus suis ⁊ in equitib⁹ suis: nõ ferro pugnando. sed p̃cib⁹ sanctis orãdo deiecit. Sic erunt vniuersi hostes israel: si p̃seueraueritis in hoc ope qđ cepistis. Ad hãc igit̃ exhortatiõnẽ ei⁹ dep̃cantes dñm. p̃manebãt in cõspectu dñi. ita vt etiã hi q̃ offerebãt dño holocausta. p̃cincti cilicijs offerrẽt sacrificia dño. ⁊ erat cinis super capita eoꝝ. Et ex toto corde suo oẽs orabant deũ: vt visitaret populũ suũ israel. V

Nunciatũqꝫ est holoferni principi milicie assyrioꝝ q̃ filij israel p̃pararent se ad resistendũ. ac montiũ itinera conclusissent. ⁊ furore nimio exarsit in iracundia magna. Vocauitqꝫ omnes p̃ncipes moab. ⁊ duces ãmon. ⁊ dixit eis. Dicite mihi quis sit populus iste q̃ montana obsidet: aut q̃ ⁊ quales ⁊ quante sint ciuitates eoꝝ. q̃ etiã sit virtus eoꝝ. aut que sit multitudo eoꝝ. vel quis rex milicie illoꝝ. ⁊ quare p̃ oĩbus q̃ habitant in oriente isti cõtempserũt nos. ⁊ nõ exierũt in obuiã nobis. vt susciperent nos cũ pace. Tũc achior dux omniũ filioꝝ ãmon rñdens ait. Si digneris audire dñe dicã veritatẽ in cõspectu tuo de populo isto qui in mõtanis habitat. ⁊ nõ egredietr̃ vbũ falsũ ex ore meo. Populus iste ex ꝓgenie chaldeoꝝ est. Hic p̃mũ in mesopotamia habitauit qm̃ noluerunt sequi deos patrũ suoꝝ q̃ erant i terrra chaldeoꝝ. Deserentes itaqꝫ ceremonias patꝝ suoꝝ q̃ in multitudine deoꝝ erant. vnum deũ celi coluerũt: qui ⁊ p̃cepit eis vt exirent inde. ⁊ habitarẽt in charrã. Cũqꝫ operuisset omnẽ terrã fames. descenderũt in egyptũ: illicqꝫ per quadringẽtos annos sic multiplicati sũt: vt dinumerari eoꝝ nõ posset exercit⁹. Cũqꝫ grauasset eos rex egypti atqꝫ in edificatiõibus vrbiũ suarũ in luto ⁊ latere subiugasset eos. clamauerũt ad dñm suũ. ⁊ p̃cussit totã terrã egypti: plagis varijs. Cũqꝫ eiecissent eos egyptij a se. ⁊ cessasset plaga ab eis. ⁊ iterũ eos vellent capere ⁊ ad suum seruitium reuocare. fugientibus his de⁹ celi mare apuit: ita vt hincinde aque quasi murus solidarentr̃. ⁊ isti pede sicco fundũ maris p̃ ambulãdo trãsirent. In quo loco dũ innumerabilis exercitus egyptioꝝ eos p̃sequeret̃. ita aqs coopertus est. vt non remaneret vel vnus qui factũ posteris nũciaret. Egressis etiã mare rubrũ deserta syna montis occurrerũt: in quibus nũqꝫ hõ habitare potuit. vel filius hoĩs requieuit. Illic fontes amari obdulcati sunt eis ad bibẽdũ. ⁊ per annos quadraginta annonã de celo consecuti sũt. Vbicũqꝫ ingressi sunt. sine arcu ⁊ sagitta. ⁊ absqꝫ scuto ⁊ gladio. deus eoꝝ pugnauit ꝓ eis ⁊ vicit. Et non fuit qui insultaret populo isti: nisi qñ recessit a cultu dñi dei sui. Quotienscũqꝫ aũt p̃ter ipm deũ suũ alteꝝ coluerũt. dati sunt in p̃dã ⁊ in gladium ⁊ in opprobriũ. Quotienscũqꝫ aũt penituerũt se recessisse a cultura dei sui: dedit eis deus celi virtutem resistendi. Denĩqꝫ chananeũ regem ⁊ iebuseum ⁊ pherezeum ⁊ etheũ ⁊ eueũ ⁊ amorreũ. ⁊ oẽs potentes in esebon prostrauerũt. ⁊ terras eoꝝ. ⁊ ciuitates eoꝝ ipsi possiderunt. ⁊ vsqꝫ dũ non peccarent in conspectu dei sui: erant cum illis bona. Deus eni illoꝝ odit iniquitatẽ. Nã ⁊ añ hos annos cũ recessissent a via quã dederat ill'

deus vt ambularēt in ea: exterminati sunt p̄lijs
a multis nationibꝰ ⁊ plurimi eoꝝ captiui addu
cti sūt in terrā nō suā. Nuper aūt reuersi ad dn̄m
deū suū ex dispersiōe q̄ dispersi fuerāt: adunati
sūt. ⁊ ascenderūt montana hec oīa. ⁊ iterū possi
dēt hierusalē. vbi sūt scā scōꝝ. Nūc ḡ mi dn̄e ꝑ
quire si ē aliq̄ iniq̄tas eoꝝ in ꝯspectu dei eorum
ascēdamꝰ ad illos: qm̄ tradēs tradet illos deus
eoꝝ tibi. ⁊ subiugati erunt sub iugo potētie tue
Si ꝟo nō est offensio populi huiꝰ corā deo suo
nō poterimus resistere illis: quoniā deꝰ eorū
defendet illos. ⁊ erimus in opprobriū vniuer/
se terre Et factū est cū cessasset loqui achior ver
ba hec: irati sūt omnes magnates holofernis
⁊ cogitabāt interficere eū: dicentes ad alterutrū
Quis est iste qui filios israel posse dicat resiste/
re regi nabuchodonosor ⁊ exercitibꝰ eius: ho/
mines inermes ⁊ sine ꝟtute. ⁊ sine ꝑitio artis
pugne? Vt ḡ agnoscat achior qm̄ fallit nos as/
cendemus in montana. ⁊ cum capti fuerint po/
tentes eorū: tunc cū eisdē gladio transuerbera/
bit: vt sciat oīs gēs: qm̄ nabuchodonosor deꝰ
terre est. ⁊ p̄ter ipsum alius nō est. VI

Factū est aūt cū cessassent loq̄: indigna/
tus holofernes vehemēt dixit ad achi/
or. Qm̄ ꝓphetasti nobis: dicēs ꝙ gēs
israel defendat a deo suo: vt ostēdā tibi: qm̄ nō
est deus nabuchodonosor: cū percusserimus
eos omnes sicut hoīem vnū: tunc ⁊ ipse cū illis
assyrioꝝ gladio interibis: ⁊ oīs israel tecū per/
ditione disperiet. ⁊ probabis: qm̄ nabuchodo/
nosor dn̄s vniuerse terre. Tuncq̄ gladiꝰ mili/
tie mee transiet ꝑ latera tua. ⁊ cōfixus cades int
vulneratos israel. ⁊ nō respirabis vltra donec
extermineris cū illis. Porro aūt si prophetiā
tuam verā existimas nō concidat vultꝰ tuus et
pallor qui faciem tuā obtinet abscedat a te si ꝟ/
ba mea hec putas implere nō posse. Vt aūt no
ueris qr sil' cū illis hec expieris: ecce ex hac hora
illoꝝ pp̄lo sociaberis: vt dum dignas mei gla/
dij penas exceperint: ipse simul vltioni subia/
ceas. Tūc holofernes p̄cepit seruis suis: vt cō
p̄henderēt achior ⁊ ducerēt eum in bethuliā ⁊
traderent eū in manꝰ filioꝝ isrl'. Et accipientes
eū ſui holofernis: ꝓfecti sunt ꝑ campestria: sꝫ
cū appropinq̄ssent ad mōtana: exierūt ꝯtra eos
fūdibularij. Illi aūt diuertentes a latere mont'
ligauerūt achior ad arborē manibus et pedibꝰ
⁊ sic vinctū de restibꝰ: dimiserunt eū. ⁊ reuer/
si sunt ad dn̄m suū. Porro filij israel descēden
tes de bethulia: venerūt ad eū: Quē soluentes
duxerūt ad bethuliā: atq̄ in mediū pp̄li illū sta
tuētes percontati sūt: qd rerū eēt ꝙ illū vinctū
assyrij reliq̄ssent. In diebus illis erant illic p̄n
cipes. ozias filiꝰ micha de tribu symeō. ⁊ char
mi qui ⁊ gothoniel. In medio itaq̄ seniorū ⁊
in conspectu omniū achior dixit omnia que lo/
cutus fuerat ab holoferne interrogatꝰ ⁊ quali/
ter pp̄l's holofernis voluisset ꝓpter hoc verbū
interficere eū. ⁊ quemadmodū ipse holofernes
iratꝰ iusserit eū israhelitis hac de causa tradi: vt
dū vinceret filios isrl': tūc ⁊ ipsū achior diuersis
iubeat interire supplicijs: ꝓpter hoc ꝙ dixisset
deꝰ celi defensor eoꝝ est. Cumq̄ achior vniuer
sa hec exposuisset: oīs pp̄l's cecidit ī faciē adorā
tes dn̄m. ⁊ cōi lamētatiōe ⁊ fletu vnanimes p̄/
ces suas dn̄o effuderūt. dicentes: Dn̄e deꝰ celi
⁊ terre intuere superbiā eoꝝ ⁊ respice ad nr̄am
humilitatē. ⁊ faciē sanctoꝝ tuoꝝ attende: ⁊ ostē
de qm̄ nō derelinquis p̄sumētes de te. ⁊ presu/
mentes de se ⁊ de sua ꝟtute gloriātes humilias
Finito itaq̄ fletu. ⁊ ꝑ totā diē orationē pp̄l'orū
cōpleta: cōsolati sūt achior dicentes: Deus pa/
trū nr̄oꝝ cuiꝰ tu virtutē p̄dicasti: ipse tibi hanc
dabit vicissitudinē: vt eorū magis tu interitū
videas. Cū ꝟo dn̄s deus noster dederit hāc li
bertatem seruis suis: sit ⁊ tecum deꝰ in medio
nr̄i: vt sicut placuerit tibi. ita cū tuis oībus con
uerseris nobiscū. Tūc ozias finito consilio su/
scepit eū in domū suā. ⁊ fecit cenam magnā. Et
vocatis oībꝰ p̄sbyteris sil' expleto ieiunio refe/
cerūt. Postea ꝟo cōuocatus oīs pp̄l's. ꝑ totā
noctem inter ecclesiam orauerūt: petentes auxi
lium a deo israel. VII

Holofernes autē altera die precepit ex/
ercitibus suis: vt ascenderent ꝯtra be/
thuliā. Erāt aūt pedites bellatoꝝ cētū
viginti milia. ⁊ eq̄tes vigintiduo milia: preter
p̄parationes virorū illorū quos occupauerat ca
ptiuitas. ⁊ adducti fuerāt de ꝓuincijs ⁊ vrbibꝰ
vniuerse iuuētutis. Oēs parauerūt se pariter
ad pugnā ꝯtra filios israel. ⁊ venerūt ꝑ crepi/
dinē montis vsq̄ ad apicē qui respicit suꝑ do/
thaim a loco q̄ dicit' belma: vsq̄ ad chelmon q̄
ē ꝯtra esdrelon. Filij aūt israel vt viderūt mul
titudinē illoꝝ. ꝓstrauerūt se super terrā mitten
tes cinerē suꝑ capita sua vnanimes orantes vt
deꝰ isrl' misericordiā suā ostēderet suꝑ pp̄l'm suū
Et assumētes arma sua bellica: sederunt ꝑ loca
q̄ angusti itineris tramitē dirigunt inter mon
tuosa. ⁊ erant custodientes ea tota die ⁊ nocte.
Porro holofernes dū circuit per gyꝝ: reppe/
rit ꝙ fons q̄ influebat aq̄ductū illoꝝ a parte au
strali: extra ciuitatē dirigeret ⁊ incidi p̄cepit aq̄

ductū illorū. Erāt tñ nō longe a muris fontes ex qb⁹ furtim videbāt haurire aquā: ad refocillandū potiusq̃ ad potandū. Sed filij ammon ꝛ moab accesserūt ad holofernē dicentes. Filij israel nō in lancea nec in sagitta cōfidūt: ſ; montes defendūt illos. ꝛ muniūt illos colles in precipitio cōstituti. Ut ergo sine cōgressiōe pugne posses supare eos: pone custodes fontiū vt nō hauriāt ex eis. ꝛ sine gladio interficies eos vel certe fatigati: tradēt ciuitatē suam quā putāt in montib⁹ positam superari nō posse. Et placuerūt verba hec corā holoferne. ꝛ coram satellitibus eius. ꝛ constituit p gyrū centenarios per singulos fontes. Cūq; ista custodia per dies viginti fuisset expleta. defecerūt cisterne ꝛ collectiones aquarū oībus inhabitantib⁹ bethuliā: ita vt nō eēt intra ciuitatē vnde satiarent̄: vel vna die: quoniā ad mensurā dabat̄ populis aqua quotidie. Tūc ad oziā cōgregati oēs viri: femineq; iuuenes ꝛ paruuli: oēs simul vna voce dixerūt Iudicet de⁹ inter nos ꝛ te: qm̄ fecisti in nos mala nolēs loq pacifice cū assyrijs ꝛ ꝓpter hoc vēdidit nos de⁹ in manib⁹ eoꝝ. Et iō nō ē qui adiuuet: cū ꝓsternamur ante oculos eoꝝ in siti et in pditione magna. Et nūc cōgregate vniuersos qui in ciuitate sunt: vt sponte tradam⁹ nos oēs pplo holofernis. Meli⁹ ē eni vt captiui benedicam⁹ dñm viuētes q̃; moriamur et simus opprobriū omni carni: ū videam⁹ vxores nostras ꝛ infantes nostros mori añ oculos nr̄os. Cōtestamur hodie celū ꝛ terrā ꝛ deū patrū nostroꝝ q vlciscit̄ nos fm̄ pctā nostra. vt iam tradatis ciuitatē in manū militie holofernis vt sit finis nr̄ breuis in ore gladij: q longior efficitur in ariditate sitis. Et cū hec dixissent: fact⁹ ē fletus ꝛ vlulat⁹ magn⁹ in ecclesia oib⁹. ꝛ p mltas horas vna voce clamauerūt ad deū: dicentes: Peccauim⁹ cū prīb⁹ nr̄is: iniuste egim⁹: iniqtatē fecim⁹. Tu qui pius es miserere nostri. et in tuo flagello vindica iniqtates nostras. ꝛ noli tradere cōfitētes te. pplo q ignorat te: vt non dicāt inter gētes. vbi ē de⁹ eoꝝ. Et cū fatigati his clamorib⁹ ꝛ his fletib⁹ lassati siluissent: exurgēs ozias infusus lachrymis. dixit: Equo aio estote fratres ꝛ hos qnq; dies expectem⁹ a dño miam. Forsitan eni indignationē suā abscidet ꝛ dabit gloriā noī suo Si aūt transactis quinq; diebus nō venerit adiutoriū: faciem⁹ hec verba que locuti estis.

VIII

Et factū ē cū audisset verba hec iudith vidua. q̄ erat filia merari: filij idox. filij ioseph: filij ozie: filij elai: filij ianor. filij gedeon: filij rafoim: filij achitob: filij melchie: filij enam: filij nathanie: filij salathiel: filij symeō: filij ruben. ꝛ vir eius fuit manasses qui mortuus est in diebus messis ordeacee: instabat enim super alligantes manipulos in campo. ꝛ venit estus super caput eius: ꝛ mortu⁹ est in bethulia ciuitate sua. ꝛ sepultus est illic cū patribus suis. Erat aūt iudith relicta eius vidua iam annis trib⁹ et mensib⁹ sex. Et in superioribus domus sue fecit sibi decretū cubiculum in quo cū puellis suis clausa morabat̄. ꝛ habēs super lūbos suos ciliciū: ieiunabat oibus diebus vite sue: preter sabbata ꝛ neomenias et festa domus israel. Erat aūt eleganti aspectu nimis cui vir suus reliquerat diuitias multas ꝛ familiam copiosam: ac possessiones armentis boū ꝛ gregibus ouiū plenas. Et erat hec in oib⁹ formosissima: qm̄ timebat dñm valde: nec erat qui loqret̄ de illa verbū malū. Hec itaq; cum audisset qm̄ ozias ꝓmisisset q; transacto quinto die traderet ciuitatē: misit ad p̄sbyteros chabri ꝛ charmi. Et venerunt ad illā. ꝛ dixit illis. Quod est hoc verbū in quo cōsensit ozias: vt tradat ciuitatē assyrijs: si intra quinq; dies non venerit vobis adiutoriū. Et qui estis vos qui tēptatis dominū? Non est iste s̄mo qui misericordiā ꝓuocet: sed potius qui iram excitet et furorē accendat. Posuistis vos tempus miserationis domini. et in arbitriū vestrū diē cōstituistis ei Sed qr patiens dñs est: in hoc ipso peniteam⁹ et indulgentiā eius fusis lachrymis postulem⁹ Non. n. quasi homo de⁹ sic cōminabat̄: neq; sicut fili⁹ hoīs ad iracūdiā inflāmabit̄. Et ideo humiliem⁹ illi aias nostras. et in spū contrito et humiliato: seruiētes illi: dicamus flentes domino: vt s̄m volūtatē suam sic faciat nobiscum cito misericordiā suā: vt sicut conturbatū est cor nostrū in superbia eoꝝ. ita etiā de nostra humilitate gloriemur: quoniā nō sumus secuti peccata patꝝ nostroꝝ qui dereliquerūt deū suum. et adorauerūt deos alienos: pro quo scelere dati sūt in gladiū et in rapinā et in cōfessionē inimicis suis. Nos aūt alteꝝ deū nescimus p̄ter ipsū Expectem⁹ hūiles cōsolationē eius. et exquiret sanguinē nr̄m de afflictiōibus inimicoꝝ nr̄oꝝ ꝛ hūiliabit oēs gētes q̄cūq; insurgūt ꝯtra eos. et faciet illas sine honore dñs deus noster. Et nūc fratres qm̄ vos q estis p̄sbyteri in populo dei. ꝛ ex vobis pēdet aīa illoꝝ ad eloquiū vr̄m corda eorū erigite: vt memores sint quia temptati sunt p̄res nr̄i: vt ꝓbarent̄ si vere colerent deū suū. Memores eē debent quō pr̄ nr̄ abra/

dam tẽptat⁹ ẽ. ⁊ per multas tribulatiões proba
tus dei amic⁹ effectus ẽ. Sic ysaac: sic iacob: sic
moyses. ⁊ oẽs q̃ placuerũt deo p̱ multas tribu-
lationes trãsierũt fideles. Illi aũt qui tẽptatio-
nes nõ susceperũt cũ timore dñi. ⁊ impatientiã
suã ⁊ improperiũ murmurationis sue ꝯ dñm ꝓ
tulerũt: extermiati sũt ab exterminatore. ⁊ a ser
pẽtib⁹ pierũt. Et nos ergo nõ vlciscamur nos
ꝓ his q̃ patimur: s₃ reputantes peccatis nr̃is
hec ipsa supplicia minora esse: flagella dñi q̃si
ſui qui corripimur ad emendationẽ ⁊ nõ ad p-
ditionẽ nostrã: euenisse credam⁹. Et dixerunt
illi ozias ⁊ presbyteri. Oia que locuta es vera
sũt. ⁊ nõ est in ſmõib⁹ tuis vlla rephẽsio. Nũc
ergo ora ꝓ nobis: qm̃ mulier sancta es ⁊ timẽs
deũ. ⁊ dixit illis iudith. Sicut qd̃ potui loq dei
eẽ cognoscitis ita qd̃ facere disposui ꝓbate si ex
deo ẽ. ⁊ orate vt firmũ faciat de⁹ cõsiliũ meum.
Stabitis vos ad portã nocte ista ⁊ ego exeã cũ
abra mea. ⁊ orate vt sicut dixistis i dieb⁹ qnq₃
respiciat dñs pp̃lm suũ israel. Vos aũt nolo vt
scrutemini actũ meũ. et vsq₃ dũ renũciẽ vobis
nihil aliud fiat nisi orõ ꝓ me ad dñm deu₃ no-
strum. Et dixit ad eã ozias ꝓnceps iude. Va-
de in pace. ⁊ dñs sit tecũ in vltionẽ inimicoꝝ no
stroꝝ. Et reuertẽtes abierũt. IX

Quibus ascendentib⁹. iudith ingressa ẽ
oratoriũ suum. ⁊ induens se cilitio po-
suit cinerẽ super caput suu₃. et proster-
nens se dño clamabat ad dñm dicẽs: Dñe de⁹
patris mei symeon: qui dedisti illi gladiũ i defen
sionẽ alienigenaꝝ qui violatores extiterũt in co
inquinatione sua ⁊ denudauerũt femur virginis
in cõfusionẽ. ⁊ dedisti mulieres illoꝝ in predã
⁊ filias illoꝝ in captiuitatẽ. ⁊ omnẽ predã in di
uisionẽ ſuis tuis q̃ zelauerũt zelũ tuum: subue
ni queso te dñe deus me⁹ mihi vidue. Tu enim
fecisti priora. ⁊ illa post illa cogitasti. ⁊ hoc factũ
est quod ipse voluisti. Omnes.n. vie tue pa-
rate sunt. ⁊ tua iudicia in tua ꝓuidentia posui-
sti. Respice castra assyrioꝝ nũc sicut tũc castra
egyptioꝝ videre dignatus es: quãdo post ser-
uos tuos armati currebant cõfidentes in q̃dri-
gis ⁊ in eq̃tatu suo ⁊ in multitudine bellatoru₃
S₃ aspexisti sup castra eoꝝ. ⁊ tenebre fatigaue-
rũt eos. Tenuit pedes eoꝝ abyssus ⁊ aq ope-
ruerũt eos. Sic fiant ⁊ isti dñe q̃ cõfidũt i mul-
titudine sua. ⁊ in currib⁹ suis ⁊ in contis ⁊ in sa
gittis suis. ⁊ in lãceis gloriãt. ⁊ nesciũt quia tu
ipse es deus noster q̃ conteris bella ab initio. et
dñs nomen est tibi. Erige brachiũ tuũ sicut ab
initio. ⁊ allide virtutẽ eoꝝ in ṽtute tua. Cadat
virt⁹ eoꝝ in iracũdia tua: qui ꝓmittũt se violare
sancta tua. ⁊ polluere tabernaculũ nõmis tui. ⁊
deijcere gladio suo cornu altaris tui. Fac dñe
vt gladio ꝓprio ei⁹ supbia amputet. Capiat la
queo oculoꝝ suoꝝ in me. ⁊ pcuties eũ ex labijs
caritatis mee. Da mihi in aĩo cõstãtiã vt contẽ
nã illũ. ⁊ virtutẽ vt euertã illũ. Erit enim hoc
memoriale nois tui: cũ manus femine deiecerit
eũ. Non.n. in multitudine est virt⁹ tua dñe ne
q₃ in equoꝝ virib⁹ volũtas tua. Nec supbi ab
initio placuerũt tibi: sed humiliũ ⁊ mansuetoꝝ
semp tibi placuit depcatio. Deus celoru₃ crea-
tor aquaꝝ. ⁊ dñs toti⁹ creature: exaudi me mise
ram depcantẽ et de tua misericordia presumentẽ
Memẽto dñe testamenti tui. ⁊ da verbũ in ore
meo ⁊ in corde meo ꝯsiliũ corrobora vt domus
tua in scificatiõe permaneat. ⁊ oẽs gẽtes agno
scãt q̃ tu es de⁹: ⁊ nõ est alius p̃ter te. X

Factũ ẽ aũt cũ cessasset clamare ad dñm
surrexit de loco in quo iacuerat ꝓstra-
ta ad dñm. Vocauitq₃ abram suam. et
descẽdens in domũ suã abstulit a se ciliciũ: et
exuit se vestimẽtis viduitatis sue. Et lauit cor-
pus suũ. ⁊ vnxit se myrrho optimo. ⁊ discrimi
nauit crinẽ capitis sui. ⁊ imposuit mitram sup
caput suũ. ⁊ induit se vestimentis iocunditatis
sue Induitq₃ sandalia pedib⁹ suis assumpsitq₃
dextrariola ⁊ lilia ⁊ inaures ⁊ annulos. ⁊ oib⁹
ornamẽtis suis ornauit se. Cui etiã dñs cõtulit
splendorẽ: qm̃ ois ista cõpositio non ex libidi-
ne: sed ex virtute pendebat. Et ideo dñs hanc
in illã pulchritudine₃ ampliauit: vt incõpabili
decore oium oculis appareret. Imposuit itaq₃
abre sue ascopã vini. ⁊ vas olei ⁊ polentã ⁊ la-
pates ⁊ panes ⁊ caseũ. ⁊ ꝓfecta est. Cũq₃ venis
sent ad portas ciuitatis: inuenerũt expectante₃
oziam. ⁊ p̃sbyteros ciuitatis. Qui cũ vidissent
stupentes mirati sunt nimis pulchritudinẽ ei⁹
Nihil tamen interrogantes eam: dimiserũt trã
sire. dicẽtes: Deus patrũ nostroꝝ det tibi gra-
tiam. ⁊ omne cõsiliũ tui cordis sua virtute cor-
roboret. ⁊ glorieẗ super te hierusalẽ: ⁊ sit nomẽ
tuũ in numero sanctoꝝ ⁊ iustoꝝ. Et dixerũt hi
qui illic erãt oẽs vna voce. fiat fiat: Judith vo
orans dominũ trãsiuit per portas: ipsa et abra
eius. Factũ est aũt cũ descenderet montẽ circa
ortũ diei occurrerũt ei exploratores assyriorum
⁊ tenuerũt eam. dicẽtes: Vnde venis aut quo
vadis? Que rñdit. Filia sum hebreorũ. Ideo
ego fugi a facie eorũ: qm̃ futuꝝ agnoui q̃ dent
vobis i depdationẽ. ꝓ eo q̃ cõtẽnẽtes vos no
luerunt tradere seipsos: vt inuenirẽt misericor

diã in conspectu vestro. Hac de causa cogitaui mecũ. dicens: Vadã ad faciẽ pncipis holofernis vt indicẽ illi secreta illorum & ostẽdã illi q̃ aditu possit obtinere eos: ita vt nõ cadat vir vnus de exercitu eius. Et cũ audissent viri illi verba eius cõsiderabãt faciem eius. & erat in oculis eorum stupor: qm̃ pulchritudinẽ eius mirabant nimis. Et dixerũt ad eam. Cõseruasti aiam tuã eo q tale reppeisti cõsiliũ vt descenderes ad dñm nrm. Hoc aũt scias: qm̃ cũ steteris in cõspectu eius bene tibi faciet. & eris gratissima in corde eius. Duxerũtq; illã ad tabernaculũ holofernis nũciantes eã. Cũq; intrasset ante faciẽ eius. statim captus ẽ in suis oculis holofernes. Dixerũtq; ad eũ satellites eius. Quis cõtẽnat pplm hebreorũ q tã decoras mulieres habẽt: vt nõ pro his merito pugnare contra eos debeamus. Vidẽs itaq; iudith holofernẽ sedentẽ in conopeo qđ erat ex purpura & auro & smaragdo & lapidibus preciosis intextũ. & cũ in faciẽ eius intẽdisset adorauit eum psternẽs se sup terrã. & eleuauerũt eã serui holofernis iubente dño suo.

XI

Tunc holofernes dixit ei. Equo animo esto & noli pauere in corde tuo: qm̃ ego nũq; nocui virũ qui voluit seruire nabuchodonosor regi. Populus aũt tuus si non cõtẽpsisset me non alleuassem lanceã meã sup eũ. Nunc aũt dic mihi qua ex cã recessisti ab illis & placuit tibi vt venires ad nos. Et dixit illi iudith. Sume verba ancille tue: qm̃ si secuta fueris verba ancille tue: pfectã rem faciet dñs tecũ. Viuit. n. nabuchodonosor rex terre. & viuit virtus eius q̃ est in te ad correptionẽ oium animarum errantiũ: qm̃ nõ solũ homines fuient illi per te sed et bestie agri obtẽperant illi. Nunciatur. n. animi tui industria vniuersis gentibus. & indicatũ est oi seculo qm̃ tu solus bonus et potens es in oi regno eius. & disciplina tua oibus prouincijs pdicat. Nec hoc latet qđ locutus est achior: nec illud ignorat qđ ei iusseris euenire. Cõstat. n. deũ nostrum sic pctis offensũ: vt mandauerit per pphetas suos ad pplm. q tradat eũ pro peccatis suis. Et qm̃ sciunt se offendisse deum suũ; filij israel. tremor tuus sup ipos est. Insuper etiã fames inuasit eos. & ab ariditate aque: iã inf mortuos cõputant. Deniq; hoc ordinãt. vt interficiãt pecora sua et bibant sanguinẽ eorum. et scã dñi sui q̃ pcepit deus nõ ptingi. i frumento vino & oleo hec cogitauerũt impẽdere. et volũt psumẽ q̃ nec manibus deberẽt ptingere. Ergo qm̃ hoc faciũt: certũ ẽ q in pditionẽ dabũt. Qđ ego ancilla tua cognoscens fugi ab illis: & misit me dñs hec ipa nũciare tibi. Ego enim ancilla tua deũ colo etiam nunc apud te. & exiet ancilla tua & orabo deum. & dicet mihi. quando eis reddat peccatũ suũ. & veniens nũciabo tibi: ita vt ego adducã te per mediam irlm. Et habebis oẽm pplm israel sicut oues qbus nõ ẽ pastor: & non latrabit vel vnus canis contra te: qm̃ hec mihi dicta sũt p puidẽtiã dei. Et qm̃ irat⁹ ẽ illis deus: hec ipa missa sũ nũciare tibi. Placuerunt autẽ oia verba hec corã holoferne & corã pueris eius & mirabant ad sapientiã eius. & dicebãt alter ad alterum. Nõ ẽ talis mulier sup terrã in aspectu. i pulchritudine & in sensu verborum. Et dixit ad illã holofernes. Bene fecit deus q misit te ante populum. vt des illum tu in manibus nris. Et qm̃ bona ẽ pmissio tua. si fecerit mihi hoc deus tuus erit & deus meus. & tu in domo nabuchodonosor magna eris. & nomen tuum noiabit i vniuersa terra.

XII

Tunc iussit eã introire vbi repositi erãt thesauri eius. & iussit illic manere eam. & constituit quid daret illi de conuiuio suo. Cui rñdit iudith. & dixit. Nunc non potero mãducare ex his q̃ mihi pcipis tribui ne veniat super me offensio. Ex his autem que mihi detuli. manducabo. Cui holofernes ait. Si defecerint tibi ista que tecum detulisti: qd faciemus tibi. Et dixit iudith. Viuit anima tua domine meus: quoniam non expendet omnia hec ancilla tua. donec faciat deus in manu mea hec q̃ cogitaui. Et induxerunt illam serui eius in tabernaculum quo preceperat. & petijt dum introiret vt daretur ei copia nocte. & ante lucem egrediendi foras ad orationem. & deprecandi dominum. Et precepit cubicularijs suis vt sicut placeret illi. exiret & introiret ad adorandum deum suum p triduũ. Et exibat noctibus in vallẽ bethulie. & baptiçabat se in fonte aque. Et vt ascẽdebat. orabat dominũ deum israel vt dirigeret viam eius ad liberationẽ populi sui. Et introiens mũda manebat i tabernaculo. vsq; dũ acciperet escã suã in vesperum. Et factũ ẽ. quarto die holofernes fecit cenã seruis suis. & dixit ad vagao eunuchũ. Vade & suade hebreã illã vt spõte psentiat habitare mecũ. Fedũ est enim apud assyrios si femina irrideat virum agẽdo. vt immunis ab eo trãseat. Tũc itroiuit vagao ad iudith & dixit. Nõ vereat bona puella itroire ad dñm meũ. vt honorificet ante faciẽ eius. & manducet cũ eo & bibat vinũ in iocũditate. Cui iudith rñdit. Que ego sum vt cõtradicã dño meo. O ẽ qđ erit ante oculos eius bonũ & optimum faciam

Quicqd aũt illi placuerit: hoc mihi erit optimũ
oibꝰ diebꝰ vite mee. Et surrexit ⁊ ornauit se ve
stimento suo. ⁊ egressa stetit ante faciez eiꝰ. Cor
autem holofernis ꝯcussum est: erat .n. ardens i
ꝯcupia eius. Et dixit ad eam holofernes. Bi
be nunc ⁊ accumbe in iocunditate: qm̄ inuenisti
gratiam corã me. Et dixit iudith. Bibam dñe
quoniã magnificata est aia mea hodie pre oibꝰ
diebus meis. Et accepit ⁊ manducauit ⁊ bibit
corã ipso ea q̄ parauerat illi ãcilla eiꝰ. Et iocũdus
factꝰ est holofernes ad eã bibitq3 vinũ multũ ni
mis q̄ztũ nunq̄ȝ biberat i vita sua. XIII

V It aũt sero factũ est: festinauerunt serui
illius ad hospitia sua: ⁊ conclusit vagao
ostia cubiculi ⁊ abijt. Erãt aũt oẽs fati
gati a vino. Eratq3 iudith sola i cubiculo. Por
ro holofernes iacebat in lecto nimia ebrietate so
pitus. Dixitq3 iudith puelle sue vt staret foris
ante cubiculuȝ ⁊ obseruaret. Stetitq3 iudith añ
lectum: orans cum lachrymis ⁊ labiorum motu
in silentio. dicens. Confirma me domine deus
israel: ⁊ respice in hac ora ad opa manuuȝ mea
rum: vt sicut ꝓmisisti irlm̄ ciuitatem tuam eri
gas: ⁊ hoc qđ credẽs ꝑ te posse fieri cogitaui. ꝑ
ficiam. Et cuȝ hec dixisset: accessit ad colũnam q̄
erat ad caput lectuli eius. ⁊ pugionem eius q in
ea ligatus pendebat exsoluit. Cũq3 euaginassȝ
illũ apprehẽdit comã capitis eius: ⁊ ait. Confir
ma me dñe deus i hac hora. Et ꝑcussit bis i cer
uicẽ eius: ⁊ abscidit caput eiꝰ. ⁊ abstulit conope
um eius a colũnis. ⁊ euoluit corpus eius trun
cũ. Et post pusillũ exiuit: ⁊ tradidit caput holo
fernis ancille sue: ⁊ iussit vt mitteret illud i perã
suam. Et exierunt due ſm ꝯsuetudinem suã q̄si
ad orõnem: ⁊ transierunt castra: ⁊ gyrãtes val
lẽ venerunt ad portam ciuitatis. Et dixit iudith
a lõge custodibus muroꝝ. Aperite portas qm̄
nobiscum est deus: q fecit ꝟtutem i israel. Et fa
ctũ est cũ audissent viri vocẽ eius: vocauerũt ꝑ
sbyteros ciuitatis. Et occurrerunt ad eam oẽs
a minimo vsq3 ad maximũ: qm̄ sperauerunt eam iã
nõ esse venturã. Et accendentes luiaria cõgy
rauerunt circa eã vniuersi. Illa autẽ ascẽdẽs
in eminẽtiorẽ locũ: iussit fieri silentium. Cũq3
oẽs tacuissent. dixit iudith. Laudate dñm deuȝ
nr̄m q non deseruit sperantes in se: ⁊ i me ancil
lam suam adimpleuit miam suam quã ꝓmisit do
mui israel: ⁊ interfecit i manu mea hostẽ populi
sui i hac nocte. Et ꝓferens de pera caput holo
fernis. oñdit illis dicens. Ecce caput holofer
nis principis militie assyriorum: Et ecce cono
peum illius in quo recumbebat in ebrietate sua
vbi ⁊ per manum femine percussit illum domi
nus deus noster. Viuit autẽ ipe dominꝰ: quo
niam custodiuit me angelus eius. ⁊ hinc euntẽ
⁊ ibi cõmorantem ⁊ inde huc reuertẽtem. ⁊ nõ
permisit me dominus ancillam suam coinqui
nari: sed sine pollutiõe peccati reuocauit me vo
bis gaudentem in victoria sua: in euasiõe mea
in liberatiõe vr̄a. Cõfitemini illi oẽs qm̄ bonꝰ
qm̄ in seculũ mia eius. Vniuersi aũt adorãtes
dñm. dixerũt ad eã. Benedixit te dñs in virtu
te sua. q2 ꝑ te ad nihilũ redegit inimicos nr̄os.
Porro ozias ꝑnceps ppl'i isrl'. dixit ad eã. Be
nedicta es tu filia a dño deo excelso. ꝑ oibꝰ mu
lieribꝰ sup terrã. Benedictꝰ dñs q creauit celũ
⁊ terrã: q te direxit in vulnera capitis ꝑncipis
inimicoꝝ nr̄oꝝ. q2 hodie nomẽ tuũ ita magni
ficauit. vt nõ recedat laus tua de ore hoium. q
memores fuerit virtutis dñi in eternuȝ. ꝓ qbꝰ
nõ pepcisti aie tue ꝓpt angustias ⁊ tribulatio
nẽ generis tui. sed subuenisti ruine ante cõspe
ctuȝ dei nr̄i. Et dixit ois ppl's. fiat fiat. Porro
achior vocatꝰ venit. Et dixit ei iudith. Deus isra
el cui tu testimoniũ dedisti q2 vlciscat se de inimi
cis suis: ipe caput oium icreduloꝝ icidit i hac
nocte i manu mea. Et vt ꝓbes q2 ita ẽ. ecce ca
put holofernis q in ꝯtẽptu supbie sue deuȝ isrl'
ꝯtẽpsit. ⁊ tibi interitũ minabat dicẽs: cũ captꝰ
fuerit ppl's isrl'. gladio perforari ꝑcipiaȝ latera
tua. Vidẽs aũt achior caput holofernis. angu
stiatꝰ pre pauore cecidit in faciem sup terram. ⁊
estuauit aia eiꝰ. Postea vero q̄ȝ resumpto spũ
recreatꝰ ẽ. ꝓcidit ad pedes eiꝰ. ⁊ adorauit eã. ⁊
dixit. Benedicta tu a deo tuo in oi tabernacu
lo iacob. qm̄ i oi gẽte q̄ audierit nomẽ tuũ. ma
gnificabit sup te deꝰ isrl'. XIIII

D Ixit autẽ iudith ad omnem populum.
Audite me fratres. Suspendite caput
hoc super muros nostros. ⁊ erit cũ ex
ierit sol. accipiat vnusq̄sq3 arma sua. ⁊ exite cuȝ
impetu: non vt descendatis deorsum: sed quasi
ipetũ facientes. Tũc exploratores necesse erit vt
fugiant ad ꝑncipẽ suũ excitandũ ad pugnam.
Cũq3 duces eoꝝ ꝯcurrerint ad tabernaculum
holofernis. ⁊ inuenerint eũ truncũ in suo sangui
ne volutatũ: decidet super eos timor. Cũq3 co
gnoueritis fugere eos. ite post illos securi: qm̄
dñs ꝯteret eos sub pedibꝰ vr̄is. Tũc achior vi
dẽs ꝟtutẽ quã fecit deꝰ isrl'. relicto gentilitatis
ritu credidit deo. ⁊ circumcidit carnẽ ꝑputij sui
⁊ appositꝰ est ad pplm isrl'. ⁊ ois successio gene
ris eiꝰ vsq3 i hodiernũ diẽ. Mox aũt vt ortus
est dies suspenderũt sup muros caput holofer

nis: accepitq; vnusquisq; vir arma sua. ⁊ egres/
si sūt cū grandi strepitu ⁊ vlulatu. Quod viden/
tes exploratores: ad tabernaculum olofernis
cucurrerūt. Porro hi q i tabernaculo erāt: ve
niētes ⁊ añ ingressū cubiculi perstrepētes exci
tandi grā inquietudinē arte moliebant: vt nō ab
excitantibꝰ: sed a sonantibꝰ holofernes euigila
ret. Nullus. n. audebat cubiculū virtutis assy/
riorū pulsando aut intrandi aperire. Sed cū ve/
nissent eiꝰ duces ac tribuni ⁊ vniuersi maiores
exercitus assyriorū: dixerunt cubicularijs: In
trate ⁊ excitate illum: quoniā egressi mures de
cauernis suis ausi sunt ꝓuocare nos ad preliū
Tūc ingressus vagao cubiculū eius stetit ante
cortinā. ⁊ plausū fecit manibus suis: suspicaba
tur eni illū cū iudith dormire. Sz cū nullū mo
tū iacētis sensu auriū caperet: accessit ꝓximās ad
cortinā. ⁊ eleuās eā: vidensq; cadauer absq; ca
pite holofernis in suo sanguine tabefactū iace/
re sup terrā: exclamauit voce magna cum fletu
⁊ scidit vestimēta sua. Et ingressus tabernacu
lum iudith nō inuenit eā Et exiliuit foras ad po
pulū. ⁊ dixit: Vna mulier hebrea fecit ꝯfusio
nē in domo regis nabuchodonosor. Ecce eni
holofernes iacet in terra ⁊ caput eiꝰ nō ē in illo
Quod cū audissent ꝑncipes virtutis assyriorū: sci/
derūt oēs vestimēta sua. ⁊ intolerabilis timor
⁊ tremor cecidit super eos. ⁊ turbati sūt aī eorū
valde Et factus est clamor incomparabilis in
medio castrorum eorū.

XV

Vnq; oīs exercitꝰ decollatū holofer/
nem audisset: fugit mens ⁊ consilium
ab eis. ⁊ solo tremore ⁊ metu agitati fu
ge presidiū sumūt: ita vt nullꝰ loqueret cū ꝓ
ximo suo sz inclinato capite relictis oībus eua
dere festinabāt hebreos: quos armatos super se
venire audierant: fugiētes per vias camporū
⁊ semitas colliū. Videtes itaq; filij isrl' fugien
tes. secuti sūt illos: descenderūtq; clangētes tu
bis. ⁊ vlulantes post ipsos. Et qm assyrij nō
adunati: in fugam ibant ꝑcipites: filij aūt isrl
vno agmine ꝑsequētes: debilitabant oēs quos
inuenire potuissent. Misitq; ozias nuncios ꝑ
oēs ciuitates ⁊ regiōes israel. Omis itaq; regio
oīsq; vrbs electam iuuentutē armatā misit pꝰ
eos. ⁊ persecuti sūt eos in ore gladij quousq; ꝑue
nirēt ad extremitatē finiū suorū. Reliq autē q
erāt in bethulia: ingressi sūt castra assyriorū. ⁊
predā quā fugiētes assyrij relinqrāt: abstule/
rūt ⁊ onustati sūt valde. Hi vero qui victores
reuersi sūt ad bethuliā: oīa que erant illorū ab/
stulerūt secū: ita vt non esset numerus in peco/
ribus in iumētis ⁊ vniuersis mobilibus eorū:
vt a minimo vsq; ad magnū oēs diuites fierent
de ꝑdationibꝰ eorū. Joachim aūt sūmꝰ pōtifex
de irlm venit i bethuliā cū vniuersis ꝑsbyteris
suis vt videret iudith. Que cū exisset ad illum
bñdixerūt illā oēs vna voce: dicētes: Tu glo/
ria irlm: tu leticia israel: tu honorificētia popu
li nostri: qz fecisti viriliter ⁊ cōfortatū est cor tuū
eo q castitatē amaueris. ⁊ post virū tuū alterū
nescieris: ideo ⁊ manꝰ dñi ꝯfortauit te ⁊ iō eris
bñdicta in eternū. Et dixit oīs ppl'us. fiat fiat.
Per dies aūt triginta vix collecta sūt spolia as
syriorū a ppl'o isrl. Porro āt vniuersa q holo/
fernis peculiaria fuisse ꝓbata sūt: dederūt iu/
dith in auro ⁊ argēto ⁊ vestibꝰ ⁊ gēmis ⁊ omni
suppellectili. ⁊ tradita sūt oīa illi a ppl'o. ⁊ oēs
ppl'i gaudebāt cū mulieribꝰ ⁊ virginibꝰ ⁊ iuue
nibus: in organis ⁊ citharis.

XVI

Tunc cantauit canticū hoc dño iudith
dicēs: Incipite dño in tympanis: can
tate dño in cymbalis: modulamini illi
psalmū nouum: exultate ⁊ inuocate nomē eiꝰ.
Dominꝰ cōterēs bella: dñs nomē ē illi. Qui
posuit castra sua in medio populi sui: vt eripe/
ret nos de manu oīū inimicorū nrorū. Venit
assur ex montibus ab aquilone in multitudine
fortitudinis sue: cuius multitudo obturauit tor
rentes ⁊ equi eorū cooperuerūt valles. Dixit se
incensurū fines meos. ⁊ iuuenes meos occisu
rū gladio infantes meos dare in predam ⁊ vir
gines in captiuitatē. Dñs aūt oīpotens nocuit
eū. ⁊ tradidit eū in manꝰ femine. ⁊ confudit eū.
Nō enim cecidit potēs eorū a iuuenibꝰ nec filij
titan percusserūt eū: nec excelsi gigantes impo
suerunt se illi: sed iudith filia merari in specie
faciei sue dissoluit eū Exuit. n. se vestimēto vi/
duitatis. ⁊ induit se vestimēto leticie in exulta/
tione filiorū israel. Vnxit faciem suā vnguento
colligauit cincinos suos mitra ad decipiendū il
lum. Sandalia eiꝰ rapuerūt oculos eius: pul/
chritudo eiꝰ captiuam fecit animā eiꝰ: amputa/
uit pugione ceruicē eiꝰ. Horruerūt perse con
stantiā eiꝰ. et medi audaciā eius. Tunc vlula/
uerūt castra assyriorū quādo apparuerūt humi
les mei: arescētes in siti. Filij puellarū cōpun/
xerūt eos. et sicut pueros fugientes occiderunt
eos: perierūt in ꝑlio a facie dñi dei mei. Hym
nū cantemꝰ dño: hymnū nouū cantemus deo
nostro. Adonai dñe magnꝰ es tu. et preclarus
in virtute. et quem' supare nemo potest. Tibi
seruiat oīs creatura tua: qz dixisti et facta sūt mi
sisti spiritū tuū et creata sūt. et nō est qui resistat

Voci tue. Montes a fundamētis mouebunt cū aquis: petre sicut cera liquescent ante faciē tuā. Qui aūt timent te magni erunt apud te per oia. Ve genti insurgenti sup genus meū. Dñs.n. oipotens vindicabit in eis: in die iudicij visitabit illos. Dabit eni ignē ⁊ vermes in carnes eorū: vt vrant ⁊ sentiāt vsq in sempiternū. Et factū est post hec ois ppl's post victoriā venit in hierusalē adorare dñm. ⁊ mox vt purificati sūt obtulerūt omnes holocausta ⁊ vota ⁊ repromissiones suas. Porro iudith vniuersa vasa bellica holofernis q̄ dedit illi ppl's. ⁊ conopeū qđ ipsa sustulerat obtulit in anathema obliuionis. Erat autem ppl's iocūdus fm faciē sanctoꝝ. et per tres mēses gaudiū hui⁹ victorie celebratū ē cū iudith. Post dies aūt illos vnusqsq rediit in sua. ⁊ iudith magna facta est in bethulia. et preclarior erat vniuerse terre israhel. Erat etiā virtuti castitas adiuncta: ita vt cognosceret virum omnib⁹ dieb⁹ vite sue ex quo defunct⁹ est manasses vir eius. Erat antē dieb⁹ festis procedens cū magna gloria. Mansit autē in domo viri sui annos centū quinq. ⁊ dimisit abrā suā liberā. et defuncta est ac sepulta cū viro suo in bethulia luxitq illā ois ppl's diebus septē: In omni autē spatio vite eius nō fuit qui perturbaret israel. et post mortē ei⁹ annis multis. Dies aūt victorie hui⁹ festiuitatis ab hebreis in numero sanctoꝝ dieꝝ accipit ⁊ colitur a iudeis ex illo tpe vsq in p̄sentem diem.

¶ Explicit liber Judith. Incipit prologus in librum Hester.

Librū hester varijs translatorib⁹ constat esse vitiatū: quem ego de archiuis hebreorū reuelans verbū e verbo expressius transtuli. Quem librum editio vulgata laciniosis hinc inde verborum finibus trahit: addēs ea que ex tpe dici poterant ⁊ audiri: sicut solitū est scholaribus disciplinis sūpto themate excogitare quibus verbis vti potuit q iniuriā passus ē: vel ille qui iniuriā fecit. Vos aūt o paula ⁊ eustochiū qm ⁊ bibliothecas hebreoꝝ studuistis intrare. ⁊ interpretū certamina cōprobastis tenētes hester hebraicū librū per singula vba nostrā translationem aspice vt possitis agnoscere me: nihil etiam augmentasse addendo: sed fideli testimonio simpliciter sicut in hebreo habet: historiā hebraicā latine lingue tradidisse. Nec effectam⁹ laudes hominū: nec vituperati ōes expauescimus deo enim placere curātes: minas hominū penitus nō timem⁹: qm de⁹ dissipat ossa eoꝝ qui hoib⁹ placere desiderāt. ⁊ fm aplm: q eiusmodi sunt serui christi eē nō possūt. Rursū i libro hester alphabetū ex minimo vsq ad theta lrām fecim⁹ diuersis in locis: volētes.s. septuaginta interp̄tū ordinē p hec isinuare studioso lectori. Nos eni iuxta morē hebraicū ordinē psequi etiā in septuaginta editione maluimus.

¶ Explicit plog⁹ Incipit liber Hester. Ca. I

In diebus Assueri q regnauit ab india vsq ethiopiā super centū viginti septē prouincias: qn sedit in solio regni sui susa ciuitas regni ei⁹ exordiū fuit. Tertio igit anno imperij sui fecerat grāde cōuiuiū cūctis p̄ncipib⁹ ⁊ pueris suis fortissimis persaꝝ ⁊ medoꝝ inclytis ⁊ p̄fectis puinciaꝝ corā se: vt ostenderet diuitias glorie regni sui ac magnitudinē atq iactantiā potentie sue multo tpe: cētū videlicet ⁊ octoginta dieb⁹. Cūq implerent dies conuiuij: inuitauit oēm populū qui inuētus est in susis a maximo vsq ad minimū. et iussit septē diebus cōuiuiū preparari in vestibulo horti ⁊ nemoris qđ regio cultu ⁊ manu consitū erat. Et pendebant ex oi pte tentoria aerei coloris ⁊ carbasini ac hyacinthini: sustentata funib⁹ byssinis atq purpureis: q eburneis circulis inserti erant ⁊ columnis marmoreis fulciebant. Lectuli quoq aurei ⁊ argentei super pauimētū smaragdino ⁊ pario stratū lapide dispositi erant: qđ mira varietate pictura decorabat. Bibebant aūt qui inuitati erāt: aureis poculis: ⁊ alijs atq alijs vasis cibi inferebant. Vinū quoq vt magnificētia regia dignū erat abundans ⁊ precipuū ponebat. Nec erat qui nolētes cogeret ad bibēdū: sed sicut rex statuerat p̄ponēs mēsis singlos de p̄ncipib⁹ suis vt sumeret vnusqsq qđ vellet. Vasthi quoq regina fecit cōuiuiū feminaꝝ in palatio vbi rex assuerus manere consueuerat. Itaq die septimo cū rex eēt hilarior. ⁊ post nimiā potionē incaluisset mero: p̄cepit maumā ⁊ baçatha ⁊ arbona ⁊ bagatha ⁊ abgatha ⁊ çarath ⁊ charchas septem eunuchis qui in cōspectu eius ministrabant: vt introducerēt reginā vasthi corā rege posito sup caput ei⁹ diademate: vt ostēderet cūctis ppl'is ⁊ principib⁹ ei⁹ pulchritudinē. Erat eni pulchra valde: Que renuit. ⁊ ad regis imperiū qđ p eunuchos mādauerat venire contēpsit. Vñ irat⁹ rex ⁊ nimio furore succensus: interrogauit sapiētes q ex more regio sp ei aderāt ⁊ illoꝝ faciebat cūcta cōsilio. scientiū leges ac iu

ra maioꝝ: erāt aūt primi ⁊ proximi charsena et çethar ⁊ amatha et tharsis et mares ⁊ marsana et manucha. septem duces persaꝝ atqꝫ medoꝝ qui videbāt faciē regis. ⁊ primi post eū reside/re soliti erāt: cui sn̄ie vasthi regina subiaceret q̄ assueri regis imperiū qđ ꝑ eunuchos mādaue/rat: facere noluisset. Rn̄ditqꝫ manucha audien/te rege atqꝫ ꝓncipibꝰ. Nō solū regē lesit regina vasthi: sed ⁊ oēs populos ⁊ ꝓncipes q sūt i cū/ctis ꝓuincijs regis assueri. Egredieť. n. ſmo regine ad oēs mulieres vt cōtēnāt viros suos ⁊ dicāt: Rex assuerꝰ iussit vt regina vasthi in/traret ad eū. ⁊ illa noluit: atqꝫ hoc exemplo oēs principū cōiuges persaꝝ atqꝫ medoꝝ paruipē/dent imperia maritoꝝ. Unde regis iusta ē in/dignatio. Si tibi placet egrediať edictuꝫ a facie tua. ⁊ scribať iuxta legē persaꝝ atqꝫ medorum quā ꝑteriri illicitū est: vt neq̄qꝫ vltra vasthi in/grediať ad regē: sed regnū illiꝰ altera q̄ melior est illa accipiat. Et hoc in oē qđ latissimū ē pro/uinciarū tuarū diuulgeť imperiū. ⁊ cūcte vxo/res tam maiorū q̄ȝ minoꝝ deferant maritꝭ suis honorē. Placuit cōsiliū eiꝰ regi. ⁊ ꝓncipibus: fecitqꝫ iuxta consiliū manucha. ⁊ misit ep̄las ad vniuersas prouincias regni sui: vt q̄qꝫ gēs au/dire et legere poterat diuersis linguis ⁊ l̄ris eē viros ꝓncipes ac maiores i domibꝰ suis ⁊ hoc per cūctos pp̄los diuulgari. II

His itaqꝫ gestis: postq̄ȝ regis assueri in/dignatio deferbuerat: recordatus ē va/sthi que fecisset vel que passa eēt. dixerūt q̄ȝ pueri regis ac ministri eius. Querant regi puelle ꝟgines ac speciose. ⁊ mittanť qui consi/derēt ꝑ vniuersas ꝓuincias puellas speciosas ⁊ virgines. ⁊ adducāt eas ad ciuitatem susan ⁊ tradant in domū feminaꝝ sub manu egei eunu/chi q̄ est ꝑpositꝰ ⁊ custos mulierū regiarū ⁊ ac/cipiant mundū muliebrē ⁊ cetera ad vsus ne/cessaria. Et q̄cūqꝫ inter oēs oculis regis placu/erit ipsa regnat ꝓ vasthi. Placuit ſmo regi: et ita vt suggesterant iussit fieri. Erat vir iudeus in susis ciuitate: vocabulo mardocheus filius iair: filij semei: filij cis. de stirpe gemini: q trā/slatus fuerat de hierusalē: eo tēpore quo iecho/niam regem iuda nabuchodonosor rex babylo/nis trāstulerat: qui fuit nutriciꝰ filie fratris sui edisse q̄ altero noie vocabať hester. et vtrunqꝫ parentē amiserat pulchra nimis ⁊ decora facie mortuisqꝫ patre eius ac matre mardocheꝰ sibi eā adoptauit in filiā. Cunqꝫ percrebruisset regis iperiū. ⁊ iuxta mādatum illiꝰ multe pulchre vir/gines adducerenť susan. ⁊ egeo traderenť eu/nucho. hester q̄ȝ inter ceteras puellas ei tradi/ta est: vt seruareť in numero feminarum. Que placuit ei. ⁊ inuenit gratiam in cōspectu illius. vt acceleraret mundum muliebrem. ⁊ traderet ei partes suas. ⁊ septem puellas speciosissimas de domo regis. ⁊ tā ipam q̄ȝ pedissequas eius ornaret atqꝫ excoleret. Que noluit indicare ei populū ⁊ patriam suam. Mardocheus eni ꝑ/ceperat ei vt de hac re omnino reticeret. qui de/ambulabat quotidie ante vestibulū domus i q̄ electe virgines seruabanť: curā agens salutis hester. ⁊ scire volens quid ei accideret. Cū aūt venisset tempus singulaꝝ per ordinē puellaꝝ vt intrarent ad regē: expletis oibꝰ q̄ ad cultum muliebrē ꝑtinebat: mensis duodecimus verte/bať: ita dūtaxat vt sex mēsibus oleo vngerētur mirthino. ⁊ alijs sex q̄busdā pigmentis ⁊ aro/matibꝰ vterenť. Ingredientesqꝫ ad regē: q̄cq̄d postulassent ad ornatū ꝑtinens accipiebāt. ⁊ vt eis placuerat cōposite: de triclinio feminaꝝ ad regis cubiculū transiebant. Et que intrauerat vespere egrediebať mane: atqꝫ inde in secūdas edes deducebanť que sub manu sasagaçi eunu/chi erant. qui concubinis regis presidebat: nec hēbat potestatē ad regē vltra redeundi nisi vo/luisset rex. ⁊ eā venire iussisset ex noie. Euolu/to autē tp̄e per ordinē. instabat dies quo hester filia abiahil fratris mardochei: quā sibi adopta/rat in filiā: deberet intrare ad regē. Que nō q̄/siuit muliebrem cultuꝫ: sed quecūqꝫ voluit egeꝰ eunuchus custos virginū: hec ei ad ornatū de/dit. Erat eni formosa valde. ⁊ incredibili pul/chritudine omnium oculis gratiosa ⁊ amabilis videbatur. Deducta ē itaqꝫ ad cubiculū regis assueri mense decimo qui vocatur thebeth: se/ptimo anno regni eius. ⁊ adamauit eā rex plꝰ q̄ȝ oēs mulieres: habuitqꝫ gratiā ⁊ miam corā eo super oēs mulieres. ⁊ posuit diadema regni in capite eius: fecitqꝫ eā regnare in loco vasthi. Et iussit cōuiuiū ꝑparari ꝑmagnificū cūctis ꝓn/cipibus ⁊ seruis suis: ꝓ cōiūctiōe ⁊ nuptijs he/ster. Et dedit requiem vniuersis ꝓuincijs: ac dona largitus ē iuxta magnificētiā ꝓncipalem. Cūqꝫ ⁊ secūdo quererenť virgines. ⁊ ꝯgrega/renť mardocheꝰ manebat ad ianuā regis: nec/dū ꝓdiderat hester patriā ⁊ pp̄lm suum: iuxta mādatū eius. Quicq̄d eni ille ꝑcipiebat obser/uabat hester. ⁊ ita cūcta faciebat vt eo tp̄e solita erat quo eā puulā nutriebat. Eo igiť tempore quo mardocheus ad regis ianuā morabať: ira/ti sunt bagathan ⁊ thares duo eunuchi regꝭ. q ianitores erant. ⁊ in primo palatij limine resi/

debāt voluerūtq; insurgere in regē et occidere eū. Q̄d mardocheū nō latuit. Statimq; nunciauit regine hester. et illa regi ex nomine mardochei q ad se rē detulerat. Quesitū est et inuētū. et appēsus ē vterq; eoꝝ in patibulo. et iussit rex vt in libro memoriali scriberet: vt ꝓ vita sua aliqd repēsaret ei. Mādatūq; ē hystorijs. et annalib⁹ traditū corā rege. III

Post hec rex assuerus exaltauit aman filiū amadathi q erat de stirpe agag et posuit soliū ei⁹ super oēs principes quos habebat. Cunctiq; serui regis q in forib⁹ palatij ꝯsabāt flectebāt genua. et adorabāt aman. Sic eni p̄ceperat eis imperator. Sol⁹ mardocheus non flectebat genu: neq; adorabat eum. Cui dixerūt pueri regis q ad fores palatij residebant. Cur p̄ter ceteros nō obseruas mandatū regis. Cūq; hoc crebri⁹ dicerent. et ille nollet audire: nūciauerūt aman scire cupiētes vtꝝ perseueraret in sniā. Dixerat eni eis se esse iudeū. Q̄d cū audisset aman. et experimēto probasset q mardocheus nō sibi flecteret genu nec se adoraret: irat⁹ est valde. et ꝓ nihilo duxit in vnū mardocheū mittere man⁹ suas: audierat eni q esset gentis iudee: magisq; voluit omnē iudeoꝝ q erāt in regno assueri perdere nationē. Mense primo cui⁹ vocabulū est nisan ānno duodecimo regni assueri: missa est sors in vrnam q̄ hebraice dicit̄ phur: corā aman: q̄ die et q̄ mēse gens iudeoꝝ deberet interfici. et exiuit mēsis duodecim⁹ q vocat̄ adar. Dixitq; aman regi assuero. Est ppl's per oēs ꝓuincias regni tui dispersus. et a se mutuo sepat⁹: nouis vtēs legib⁹ et cerimonijs: insup et regis scita cōtemnēs. Et optime nosti q nō expediat regno tuo vt insolescat per licentiā. Si tibi placet decerne vt pereat. et decē milia talētoꝝ appendā archarijs gaçe tue. Tulit ergo rex annulū q̄ vtebat̄: de manu sua. et dedit eum aman filio amadathi de ꝓgenie agag hosti iudeoꝝ: dixitq; ad eum. Argentū q̄d tu polliceris: tuum sit de ppl'o age q̄d tibi placet. Vocatiq; sunt scribe regis mense p̄mo nisan tertiadecima die eiusdē mensis et scriptū est vt iusserat aman ad oēs satrapas regis. et iudices ꝓuinciaꝝ diuersarū q; gētiū: vt q̄q; gēs legere poterat et audire ꝓ varitate linguaꝝ ex nomine regis assueri et littere signate ipsi⁹ ānulo missi sunt pcursores regis ad vniuersas ꝓuincias vt occiderētatq; delerent oēs iudeos a puero vsq; ad senē: paruulos et mulieres vno die: hoc ē tertiodecimo mēsis duodecimi q vocat̄ adar. et bona eoꝝ diriperent.

Sūma autē epl'aꝝ hec fuit: vt oēs ꝓuincie scirent et pararēt se ad p̄dictā diē. Festinabāt cursores q missi erāt regis imperium explē. Statimq; in susis pependit edictū. rege et aman celebrante conuiuiū. et cunctis iudeis q in vrbe erant flentibus. IIII

Que cū audisset mardocheus scidit vestimenta sua ⁊ indut⁹ est sacco spargēs cinerem capiti. et in platea medie ciuitatis voce magna clamabat ostēdēs amaritudinem animi sui. et hoc eiulatu vsq; ad fores palatij gradiens. Non eni erat licitū indutū sacco aulā regis intrare. In oib⁹ q̄q; ꝓuincijs oppidis ac locis ad q̄ crudele regis dogma peruenerat: planct⁹ ingēs erat apud iudeos: ieiuniū vlulat⁹ et fletus: sacco et cinere multis ꝓstratis vtentibus. Ingresse autē sunt puelle hester et eunuchi: nunciaueruntq; ei. Q̄d audiēs ꝯsternata ē. et vestē misit vt ablato sacco indueret eā. Quā accipere noluit. Accitoq; athach eunucho quē rex ministꝝ ei dederat precepit vt iret ad mardocheū et disceret ab eo cur hoc faceret. Egressusq; athach iuit ad mardocheū. et inuenit eū stantem in platea ciuitatis ante hostium palatij. Qui indicauit ei oia q̄ acciderant quō aman ꝓmisisset vt in thesauros regis pro iudeorum nece inferret argentū: exēplar quoq; edicti qd pendebat in susis dedit ei vt regine ondēderet. et moueret eā vt intraret ad regem. et depcaret̄ eum ꝓ ppl'o suo. Regressus athach nūciauitq; hester. oia que mardoche⁹ dixerat. Que respōdit ei. ⁊ iussit vt diceret mardocheo Oēs serui regis et cūcte q̄ sub ditiōe ei⁹ sunt norunt ꝓuincie. q siue vir siue mulier non vocatus. interius atriū regis intrauerit absq; vlla cunctatiōe stati īterficiat̄. nisi forte rex auream virgā ad eū tetēderit ꝓ signo clementie. atq; ita possit viuere. Ego igit̄ quō ad regē intrare potero q̄ triginta iā dieb⁹ nō sū vocata ad eū. Q̄d cū audisset mardocheus: rursum mādauit hester. dicēs. Ne putes q animā tuam tm̄ liberes: q̄ i domo regꝭ es p̄ cunctꝭ iudeis. Si eni nūc si ucris: p aliā occasionē liberabunt̄ iudei et tu et dom⁹ p̄ris tui peribitꝭ. Et qs nouit vtrū idcirco ad regnū veneris. vt i tali tp̄e pareris Rursūq; hester hec mardocheo v̄ba mādauit Vade ⁊ congrega oēs iudeos q̄s i susis reppereris et orate ꝓ me. Nō comedetꝭ et nō bibetꝭ trib⁹ diebus ⁊ tribus noctib⁹. ⁊ ego cū ancillꝭ meis similiter ieiunabo. et tunc ingrediar ad regē ꝯ legē faciens non vocata: tradensq; me morti et piculo. Iuit itaq; mardocheus et fecit

omnia que hester preceperat. V

Die aũt tertio induta est hester regalib⁹ vestimentis. ⁊ stetit in atrio domus regie qđ erat interius ꝯtra basilicã regis At ille sedebat super soliũ suũ in cõsistorio palatij ꝯtra ostiũ domus. Cũq3 vidisset hester reginam stantem placuit oculis eius. ⁊ extendit cõtra eã virgam aureã quã tenebat manu. Que accedens osculata est sũmitatẽ virge eius: dixitq3 ad eã rex. Quid vis hester regina. Que est petitio tua. Etiã si dimidiã partẽ regni petieris dabit̃ tibi. At illa rñdit. Si regi placet obsecro vt venias ad me hodie ⁊ aman tecũ ad cõuiuiũ quod paraui. Statimq3 rex: vocate inquit cito aman vt hester obediat voluntati. Venerunt itaq3 rex ⁊ aman ad conuiuiũ qđ eis regina parauerat. Dixitq3 ei rex postq3 vinũ biberat habundanter. Quid petis vt detur tibi. ⁊ ꝓ qua re postulas. Etiã si dimidiam partẽ regni mei petieris impetrabis. Cui rñdit hester. Petitio mea ⁊ preces sunt iste. Si inueni in cõspectu regis gratiã ⁊ si regi placet vt det mihi qđ postulo ⁊ meã impleat petitionẽ: veniat rex ⁊ aman ad cõuiuiũ qđ paraui eis. ⁊ cras aperiã regi voluntatem meam. Egressus est itaq3 illo die amã letus ⁊ alacer. Cũq3 vidisset mardocheum sedentem ante fores palatij. ⁊ non solũ non assurrexisse sibi. sed nec motũ quidem de loco sessionis sue. idignatus est valde. ⁊ dissimulata ira reuersus in domũ suam ꝯuocauit ad se amicos suos et zares vxorẽ suã. ⁊ exposuit illis magnitudinem diuitiarũ suarũ filiorũq3 turbã. ⁊ quanta cũ gloria super omnes pncipes ⁊ seruos suos rex eleuasset. Et post hec ait. Regina quoq3 hester nullũ aliũ vocauit ad cõuiuiũ cũ rege preter me: apud quam etiã cras cũ rege prãsurus sũ. Et cũ hec omnia habeã: nihil me habere puto quãdiu videro mardocheũ iudeũ sedentẽ ante fores regias. Rñderũtq3 ei zares vxor eius. ⁊ ceteri amici. Iube parari excelsam trabẽ habẽtẽ altitudinis quinquaginta cubitos. ⁊ dic mane regi vt appẽdat̃ sup eã mardoche⁹. ⁊ sic ibis cũ rege let⁹ ad ꝯuiuiũ. Placuitq3 ei ꝯsiliũ. ⁊ iussit excelsam pparari crucẽ. VI

Noctem illã duxit rex insomnẽ. iussitq3 sibi afferri historias ⁊ annales priorũ tẽporũ. Que cum illo pñte legerentur. ventũ est ad illũ locũ vbi scriptũ erat quomodo nũciasset mardocheus insidias bagathan ⁊ thares eunuchorũ: regem assuerũ iugulare cupientium. Qđ cũ audisset rex. ait. Quid ꝓ hac fide honoris ac premij mardocheus consecutus est Dixerunt ei serui illius ac ministri. Nihil omnino mercedis accepit. Statimq3 rex: qs est inquit in atrio. Aman quippe interius atriũ domus regie intrauerat. vt suggereret regi. ⁊ iuberet mardocheũ affigi patibulo qđ ei fuerat p̃paratum. Responderunt pueri. Aman stat in atrio. Dixitq3 rex. ingrediatur. Cũq3 esset ingressus. ait illi. Quid debet fieri viro quẽ rex honorare desiderat. Cogitans autem in corde suo aman. ⁊ reputans ꝙ nullum alium rex nisi se vellet honorare respondit. Homo quem rex honorare cupit debet indui vestibus regijs. et imponi super equum qui de sella regis ẽ. ⁊ accipere regium diadema super caput suum. ⁊ primus de regijs principibus ac tyrannis teneat equum eius. et per plateam ciuitatis incedens clamet ⁊ dicat. Sic honorabit̃ quẽcũq3 rex voluerit honorare. Dixitq3 ei rex. Festina ⁊ sumpta stola ⁊ equo fac vt locut⁹ es mardocheo iudeo q sedet ante fores palatij. Caue ne qcq3 de his q̃ locutus es ꝑtermittas. Tulit itaq3 aman stolã ⁊ equũ: indutũq3 mardocheũ in platea ciuitatis. ⁊ impositũ equo precedebat atq3 clamabat. Hoc honore cõdignus ẽ quẽcũq3 rex voluerit honorare. Reuersusq3 ẽ mardocheus ad ianuã palatij. ⁊ aman festinauit ire in domũ suam lugẽs. ⁊ opto capite: narrauitq3 zares vxori sue ⁊ amicis oĩa q̃ euenissent sibi. Cui respõderũt sapiẽtes quos habebat in consilio ⁊ vxor ei⁹. Si de semine iudeorũ ẽ mardoche⁹ añ quẽ cadere cepisti: nõ poteris ei resistere. sed cades in cõspectu ei⁹. Adhuc illis loquẽtib⁹ venerũt eunuchi regis. ⁊ cito eũ ad conuiuiũ qđ regina parauerat pgere ꝯpulerũt. VII

Intrauit itaq3 rex ⁊ aman vt biberent cũ regina. Dixitq3 ei rex etiam secũda die postq3 vino incaluerat. Que est petitio tua hester vt det̃ tibi. ⁊ qd vis fieri. Etiam si dimidiã partem regni mei petieris. impetrabis. Ad quẽ illa rñdit. Si inueni gratiã in oculis tuis o rex. ⁊ si placet: dona mihi aĩam meã ꝓ qua rogo ⁊ pplm meũ ꝓ quo obsecro. Traditi enĩ sumus ego ⁊ ppls meus vt cõteramur iugulemur ⁊ pereamus. Atq3 vtinã in seruos ⁊ famulas venderemur: esset tollerabile malũ. ⁊ gemens tacerẽ: nũc aũt hostis nr̃ est cui⁹ crudelitas redũdat in regẽ. Rñdensq3 rex assuerus. ait. Quis ẽ iste ⁊ cui⁹ potẽtie: vt hec audeat facere. Dixitq3 hester. Hostis ⁊ inimic⁹ nr̃ pessimus iste ẽ aman. Qđ ille audiẽs illico obstupuit: vultũ regis ac regine ferre nõ sustinẽs Rex aũt iratus surrexit. ⁊ de loco cõuiuij intra

uit in hortū arboribus ꝯsitum. Amanq̧ surre/
xit vt rogaret Hester reginā ꝓ aīa sua: intelle/
xit.n.a rege sibi paratum malū. Qui cū reuer
sus esset de horto nemoribus consito. ⁊ intrasset
conuiuij locum: repperit aman super lectum cor
ruisse in quo iacebat Hester. ⁊ ait. Etiā reginā
vult opprimere me pn̄te in domo mea. Nec dū
verbū de ore regis exierat: ⁊ statim operuerunt
faciē eius. Dixitq̧ arbona vnus de eunuchis q
stabāt in ministerio regis. En lignū qd̄ paraue
rat mardocheo qui locutus est ꝓ rege: stat ī do/
mo aman: habens altitudinis qnquaginta cubi
tos. Cui dixit rex. Appendite eū in eo. Suspē
sus est itaq̧ aman in patibulo quod parauerat
mardocheo: ⁊ regis ira quieuit. VIII.

De illo dedit rex assuerus hester regine
domum aman aduersarij iudeorum: et
mardocheus ingressus est añ faciem re
gis. Cōfessa est.n.ei hester ꝙ eēt patruꝰ suus.
Tulitq̧ rex annulū quē ab aman recipi iusserat
⁊ tradidit mardocheo. Hester autē constituit
mardocheum sup domū suam. Nec his ꝯtenta
ꝓcidit ad pedes regis: fleuitq̧ ⁊ locuta ad eum
orauit vt malitiam aman agagite ⁊ machinatio
nes eius pessimas q̄s excogitauerat ꝯtra iude/
os iuberet irritas fieri. At ille ex more sceptrū
aureū ꝑtendit manu: quo signū clementie mon
strabat. Illaq̧ ꝯsurgens stetit añ eū. ⁊ ait. Si
placet regi: ⁊ si inueni gratiam in oculis eius: et
depcatio mea non ei videt̄ esse ꝯtria: obsecro vt
nouis eplīs. veteres aman lr̄e insidiatoris ⁊ ho/
stis iudeorum: quibus eos in cūctis regis ꝓui
cijs perire ꝑcepat corrigāt̄. Quō.n. potero susti
nere necē ⁊ interfectionē ppl̄i mei. Respondītq̧
rex assuerus hester regine ⁊ mardocheo iudeo
Domum aman ꝯcessi hester regine: ip̄m iussi
affigi cruci: q̄ ausus est manū mittere ī iudeos.
Scribite ergo iudeis sicut vobis placet ex regis
noie. signantes lr̄as annulo meo. Hec.n. con
suetudo erat: vt eplīs q̄ ex regis noie mittebant̄
⁊ illius ānulo signate erāt: nemo auderet ꝯ̄dice
re. Accitisq̧ scribis ⁊ librarijs regis: erat autē
tp̄s tertij mensis qui appellat̄ siban: vicesima ⁊
tertia illius die: scripte sūt eplē vt mardocheus
voluerat ad iudeos ⁊ ad ꝓ̄ncipes: procuratores
q̧ ⁊ iudices: qui centū vigintiseptem ꝓuincijs
ab india vsq̧ ethiopiam ꝑ̄sidebant: ꝓuincie at
q̧ prouincie: ppl̄o ⁊ ppl̄o: iuxta linguas ⁊ lr̄as
suas ⁊ iudeis ꝓut legere poterāt ⁊ audire. Ip̄e
q̧ eplē q̄ ex regis noie mittebant̄: ānulo illiꝰ ob
signate sunt ⁊ misse ꝑ veredarios: qui ꝑ oēs ꝓ
uincias discurrentes: veteres lr̄as nouis nun/
cijs ꝑuenirēt. Quibus impauit rex: vt cōuenī
rent iudeos ꝑ singulas ciuitates ⁊ in vnū ꝑci/
perēt cōgregari: vt starēt ꝓ aīabus suis ⁊ oēs
inimicos suos cū ꝯiugibꝰ ac liberis ⁊ vniuers
domibꝰ interficerēt atq̧ delerēt. Et cōstituta ē
per oēs ꝓuincias vna vltionis dies: idest tertia
decima die mensis duodecimi adar. Sūmaq̧
eplē hec fuit vt in oībꝰ terris ac ppl̄is qui regis
assueri subiacebāt īpio: notū fieret paratos esse
iudeos ad capiēdā vindictā de hostibus suis.
Egressiq̧ sūt veredarij celeres nūcios ꝑferen
tes. ⁊ edictum regis pepēdit in susis. Mardo
cheꝰ aūt de palatio ⁊ de ꝯspectu regis egrediēs
fulgebat vestibꝰ regijs hyacinthinis videlicet
⁊ aerinis: coronā aureā portās in capite ⁊ ami
ctꝰ serico pallio atq̧ purpureo. Oisq̧ ciuitas
exultauit atq̧ letata ē. Iudeis aūt noua lux ori
ri visa ē: gaudiū honor ⁊ tripudiū. Apud oēs
ppl̄os vrbes atq̧ ꝓuincias quocūq̧ regis ꝑce
pta veniebāt: mira exultatio: epule atq̧ ꝯuiuia
⁊ festus dies: intantū vt plures alteriꝰ gētes ⁊
secte: eorum religioni ⁊ cerimonijs iūgerent̄.
Grandis eni cūctos iudaici nominis terror i
uaserat. IX

Igit̄ duodecimi mensis quē adar vo/
cari ante iā diximus: tertiadecima die
qn̄ cūctis iudeis interfectio parabat̄. ⁊
hostes eoꝝ inhiabāt sanguini: versa vice supe
riores iudei eē ceperūt. ⁊ se de aduersarijs vin
dicare. Cōgregatiq̧ sūt ꝑ singulas ciuitates ⁊
oppida ⁊ loca vt extēderēt manū ꝯ̄ inimicos ⁊
persecutores suos. Nullusq̧ ausus ē resistere
eo ꝙ oēs ppl̄os magnitudinis eorum formido
penetrarat. Nā ⁊ ꝓuinciaꝝ iudices duces ⁊ ꝓ
curatores. omnisq̧ dignitas que singulis locī
⁊ opibꝰ preerat: extollebāt iudeos timore mar
dochei quem ꝓ̄ncipem esse pallatij ⁊ plurimū
posse cognouerāt. Fama q̧ nois eiꝰ crescebat
quotidie ⁊ ꝑ cūctoꝝ ora volitabat. Itaq̧ ꝑcus/
serūt iudei inimicos suos plaga magna. et occi
derūt eos reddētes eis qd̄ sibi parauerāt facere
intantū vt etiā in susis qngētos viros interfi/
cerēt extra decē filios amā agagite hostis iude
orum. Quoꝝ ista sunt noīa: pharsandathan et
delphon et espatha et phorata et adalia et arida
tha et ephermescha et arisai et aridai ⁊ vaisatha
Quos cū occidissent. predas de substantijs eo
rū agere noluerūt. Statimq̧ numerus eoꝝ q
occisi erāt in susis ad regē relatus ē. Qui dixit
regine. In vrbe susis interfecerūt iudei qngē
tos viros. ⁊ alios decē filios aman. Quantā
putas eos exercere cedē in vniuersis ꝓuincijs

Quid vltra postulas. ⁊ quid vis vt fieri iube
am. Cui illa rñdit. Si regi placet: detur potestas
iudeis: vt sicut fecerũt hodie in susis: sic ⁊ cras
faciant. ⁊ decem filij aman in patibulis suspen
dant. Precepit rex vt ita fieret. Statimq₃ in
susis pependit edictũ ⁊ decem filij aman suspẽ
si sũt. Cõgregatis iudeis quartadecima die mẽ
sis adar. interfecti sũt in susis trecenti viri: nec
eoꝝ ab illis direpta substantia est. sed ⁊ per om
nes ꝓuincias q̃ ditioni regis subiacebant: pro
aĩabꝰ suis steterũt iudei: interfectis hostibus ac
ꝑsecutoribus suis: intantũ vt septuagintaquinq₃
milia occisoꝝ implerent. ⁊ nullus de substãtijs
eoꝝ q̃cq̃₃ cõtingeret. Dies aũt tertiusdecimus
mẽsis adar. vnus apud oẽs interfectiõis fuit.
⁊ quartadecima die cedere desierũt. Quẽ ꝯsti
tuerunt esse solẽnẽ: vt in eo tpe deinceps vaca
rẽt epulis gaudio atq₃ cõuiuijs. At hi q in vr/
be susis cedẽ exercuerant tertiodecimo ⁊ quar
todecimo die eiusdẽ mensis in cede versati sũt.
quintodecimo aũt die ꝑcutere desierũt. Et iccir/
co eũdem diem cõstituerũt solẽnẽ epulaꝝ atq₃
leticie. Hi vero iudei q in oppidis nõ muratis
ac villis morabant. quartũdecimũ diem men
sis adar cõuiuioꝝ ⁊ gaudij decreuerũt: ita vt
exultent in eo et mittant sibi mutuo ꝑtes epula
rũ et ciboꝝ. Scripsit itaq₃ mardocheꝰ oĩa hec.
⁊ lr̃is cõprehensa misit ad iudeos q in oibꝰ re/
gis ꝓuincijs morabant: tã in vicino positis q₃
ꝓcul vt quartãdecimã et q̃ntãdecimã diẽ men
sis adar ꝓ festis susciperẽt. et reuertente semꝑ
anno solẽni celebrarẽt honore: q₂ i ipsis diebꝰ
se vlti sunt iudei de inimicis suis. ⁊ luctus atq₃
tristicia in hilaritatem gaudiũq₃ conuersi sunt.
essẽtq₃ dies isti epulaꝝ atq₃ leticie. ⁊ mitterẽt si
bi inuicem ciboꝝ partes. ⁊ pauperibus munu
scula largirent. Susceperũtq₃ iudei in solẽnẽ
ritũ cũcta q̃ in eo tempore facere ceperãt. ⁊ que
mardocheus lr̃is facienda mandauerat. Amã
eni filiꝰ amadathi stirpis agag hostis ⁊ aduer/
sarius iudeoꝝ cogitauit ꝯtra eos malũ: vt occi
deret illos atq₃ deleret ⁊ misit phur q̃ nr̃a lin
gua vertit in sortẽ. ⁊ postea ingressa est hester
ad regẽ obsecrãs vt conatus eius lr̃is regis ir
riti fierent. ⁊ malũ qd̃ ꝯtra iudeos cogitauerat
reuerteret in caput eiꝰ. Deniq₃ ⁊ ipm ⁊ filios
eius affixerũt cruci: atq₃ ex illo tpe dies isti ap/
pellati sũt phurim id est sortiũ. eo q̃ phur idest
sors in vrna missa fuerit. Et cũcta q̃ gesta sunt.
ep̃le .i. libri huius volumine continent: q̃q₃ su
stinuerũt. ⁊ q̃ dein ceps imutata sũt. susceperũt
iudei sup se ⁊ semen suũ. ⁊ sup cũctos q religio
ni eoꝝ voluerunt copulari: vt nulli liceat duos
hos dies absq₃ solẽnitate transigere quos scri
ptura testat. ⁊ certa expectunt tpa annis sibi iu
giter succedẽtibus. Isti sũt dies quos nulla vn
q₃ delebit obliuio. ⁊ p singulas generatiões cũ
cte in toto orbe ꝓuincie celebrabũt: nec ẽ vlla ci
uitas in qua dies phurim idest sortiũ: nõ obser
uent a iudeis: ⁊ ab eoꝝ ꝓgenie q̃ his cerimo/
nijs obligata ẽ. Scripserũtq₃ hester regina fi/
lia abiahil ⁊ mardocheꝰ iudeꝰ etiã secũdã ep̃laꝫ
vt oĩ studio dies ista solẽnis sanciret posterum
Et miserũt ad oẽs iudeos q i cẽtũ vigintiseptẽ
ꝓuincijs regis assueri versabant. vt haberent
pacẽ ⁊ susciperẽt veritatẽ obseruãtes dies sorti
um. ⁊ suo tpe cũ gaudio celebrarẽt. sicut ꝯstitu
erãt mardocheꝰ ⁊ hester. Et ibi obseruanda su
sceperunt a se ⁊ a semine suo ieiunia atq₃ clamo
res ⁊ sortiũ dies. ⁊ oĩa q̃ libri huiꝰ qui vocat he
ster historia ꝯtinent.

X

Rex vero assuerus oẽm terraꝫ ⁊ cũctas
maris insulas. fecit tributarias: cuius
fortitudo ⁊ iperiũ ⁊ dignitas atq₃ subli
mitas qua exaltauit mardocheũ. scripta sũt in li
bris medoꝝ atq₃ persaꝝ. ⁊ quõ mardocheꝰ iu/
daici generis secundus a rege assuero fuerit. ⁊
magnus apud iudeos. ⁊ acceptabilis plebi fra
trũ suoꝝ: querẽs bona populo suo: ⁊ loquẽs ea
q̃ ad pacem seminis sui pertinerẽt. ¶ Que ha
bent in hebreo plena fide expressi. hec aũt q̃ se/
quunt scripta repperi in editiõe vulgata q̃ gre
coꝝ lingua ⁊ lr̃is ꝯtinent. ⁊ interim post finẽ li/
bri hoc capl̃m ferebat. qd̃ iuxta ꝯsuetudinẽ no
strã obelo .i. veru ꝑnotauimꝰ. Dixitq₃ mardo
cheꝰ. A deo facta sũt ista. Recordatꝰ sũ somnij q̃
viderã: hec eadẽ significãtis: nec eoꝝ q̃cq₃ irri/
tũ fuit. Paruꝰ fons q creuit i fluuiũ ⁊ i lucẽ so
lẽq₃ ꝯuersus ẽ ⁊ i aquas plurimas redũdauit
hester ẽ: quã rex accepit vxorẽ. ⁊ voluit esse re/
ginã. Duo aũt dracones: ego sũ. ⁊ amã. Gẽ/
tes q̃ cõuenerãt. hi sũt q conati sũt delere nomẽ
iudeoꝝ. Gẽs aũt mea israel est q̃ clamauit ad
dñm. ⁊ saluũ fecit populũ suũ. liberauitq₃ nos
ab oibus malis. ⁊ fecit signa magna atq₃ portẽ
ta inter gentes. ⁊ duas sortes eẽ cepit. vnã po
puli dei. ⁊ alterã cũctaꝝ gentiũ. Venitq₃ vtra/
q₃ sors in statutũ ex illo iã tpe corã deo vniuersis
gentibus. ⁊ recordatus ẽ dñs ppl̃i sui: ac miser
tus hereditatis sue. Et obseruabunt dies isti i
mense adar. quartadecima ⁊ quintadecima die
eiusdẽ mensis. cũ oĩ studio ⁊ gaudio in vnum
cetũ populi cõgregati: in cũctas deinceps gene
ratiões populi israel.

XI

ANno q̄rto regnātibus ptolemeo ⁊ cleo
patra: attulerunt dositheus q̄ se sacerdo
tē ⁊ leuitici generis ferebat: ⁊ ptoleme
us filius ei⁹ hanc epistolam phurim: quā dixe/
runt interp̄tatum esse lysimachū ptolemei filiū in
irl'm. Hoc quoqꝫ principiū erat in editiōe vul
gata: quod nec in hebreo. nec apud vllū fertur
interp̄tum. Anno secundo regnante artaxerxe
maximo. prima die mensis nisan vidit somniū
mardocheus filius iaheri. filij semei. filij cis de
tribu beniamin: homo iudeus q̄ habitabat i vr
be susis: vir magnus. ⁊ inter p̄mos aule regie
Erat aūt de eo numero captiuorum quos tran/
stulerat nabuchodonosor rex babylōis de irl'm
cum iechonia rege iuda. ⁊ hoc eius somniū fuit.
Apparuerunt voces ⁊ tumultus: tonitrua ⁊ ter
remotus ⁊ cōturbatio sup terrā: ⁊ ecce duo dra
cones magni paratiqꝫ ꝯtra se in p̄lium: ad quo
rum clamorem cuncte ꝯcitate sunt nationes: vt
pugnarēt ꝯtra gentē iustorū. Fuitqꝫ dies illa te
nebrarū ⁊ discrimis: tribulationis ⁊ angustie ⁊
ingens formido sup terram. Conturbataqꝫ est
gens iustoꝝ timentium mala sua: ⁊ p̄parata ad
mortē. Clamaueruntqꝫ ad deū. ⁊ illis vociferā
tib⁹: fons paru⁹ creuit in fluuiū maximū: ⁊ in
aquas plīmas redundauit. Lux ⁊ sol ortus ē et
humiles exaltati sunt. et deuorauerunt inclytos
Quod cum vidisset mardocheus et surrexisset
de stratu. cogitabat quid deus facere vellet. et fi
xum habebat in animo scire cupiens quid signi
ficaret somnium. XII.

MOrabaꝛ aūt eo t̄pe in aula regis. cū ba/
gatha et thara eunuchis regis. qui ianī
tores erant palatij. Cūqꝫ intellexisset co
gitationes coꝝ et curas diligentius ꝑuidisset. di
dicit ꝙ conarenꝛ in regem artaxerxem manus
mittere: et nūciauit sup eo regi. Qui de vtroqꝫ
habita q̄stione. confessos iussit duci ad mortem
Rex aūt qđ gestum erat scripsit in cōmentarijs
Sed et mardocheus rei memoriā l̄ris tradidit.
Preceptiqꝫ ei rex vt in aula palatij moraretur:
datis ei ꝓ delatione mūeribus. Aman vo fili⁹
amadathi bugeus: erat gloriosissimus coram re
ge: et voluit nocere mardocheo. et pp̄lo eius ꝓ
duobus eunuchis regis q̄ fuerant interfecti. Hu
cusqꝫ ꝓemiū. Que sequūꝛ in eo loco posita erāt
vbi scriptū ē i volumie. et diripuerūt bona vel
substātias coꝝ. Que in sola vulgata editōe rep
perimus. Ep̄le aūt hoc exēplar fuit. XIII

REx maximus artaxerxes ab india vsqꝫ
ethiopiam centum vigintiseptem pro
uinciarum: principibus ⁊ ducibus q̄
eius imperio subiecti sunt salutē. Cū plurimis
gentibus imperarē. ⁊ vniuersū orbē mee ditio
ni subiugassem: volui nequaqꝫ abuti potentie
magnitudine sed clementia ⁊ lenitate guberna
re subiectos: vt absqꝫ vllo terrore vitam silētio
transigentes. optata cūctis mortalibus pace fru
erentur. Querente autem me a ꝯsiliarijs meis
quō posset hoc impleri: vn⁹ q̄ sapiētia ⁊ fide ce
teros p̄cellebat. ⁊ erat post regē secūdus aman
noie indicauit mihi in toto orbe terraꝝ populū
esse dispersū q̄ nouis vtereꝛ legib⁹. ⁊ ꝯtra oiū
gentiū ꝯsuetudinē faciēs. regū iussa ꝯtēneret.
⁊ vniuersaꝝ ꝯcordiā nationum sua dissensione
violaret. Qđ cū didicissem⁹. videntes vnā gē
tem rebellē aduersus oē hoium genus ꝑuersis
vti legibus. nr̄isqꝫ iussionibus contraire. ⁊ tur
bare subiectaꝝ nobis ꝓuinciaꝝ pacē atqꝫ ꝯcor
diā: iussimus vt quoscūqꝫ amā q̄ oib⁹ ꝓuincijs
p̄posit⁹ ē. ⁊ secūdus a rege. ⁊ quē p̄ris loco coli
mus mōstrauerit. cū ꝯiugib⁹ ac liberis deleāꝛ
ab inimicis suis. nullusqꝫ eoꝝ misereaꝛ q̄rtade
cima die duodecimi mensis adar anni p̄ntis vt
nepharij hoies vno die ad inferos descēdētes
reddant impio nostro pacem quā turbauerāt.
Hucusqꝫ exemplar ep̄le. Que sequūꝛ
post eū locū scripta repperi. vbi legiꝛ. ꝑgensqꝫ
mardoche⁹ fecit oia que ei mandauerat hester:
nec tñ habenꝛ in hebraico. ⁊ apud nullū penit⁹
ferunꝛ interpretū. Mardoche⁹ aūt dep̄catus ē
dñm: memor oium opeꝝ ei⁹. ⁊ dixit. Dñe dñe
rex oipotēs. in ditiōe eni tua cūcta sūt posita. ⁊
nō ē q̄ possit tue resistere volūtati: si decreueris
saluare isrl'. Tu fecisti celū ⁊ terrā. ⁊ q̄cq̄d celi
ambitu ꝯtinetur. dñs oium es. nec ē q̄ resistat
maiestati tue. Cūcta nosti ⁊ scis. q̄ nō ꝓ super/
bia ⁊ contumelia ⁊ aliqua glorie cupiditate fece
rim hoc. vt nō adorarē aman supbissimū liben
ter eni ꝓ salute isrl' etiā vestigia pedū ei⁹ deoscu
lari parat⁹ essem: sed timui ne honorē dei mei
trāsferrē ad hoiem. ⁊ ne quēq̄ adorarem. exce
pto deo meo. Et nūc dñe rex de⁹ abrahā. misē/
rere pp̄li tui: q2 volūt nos inimici nr̄i ꝑdere. et
hereditatē tuā delere. Ne despicias partē tuā:
quā redemisti de egypto. Exaudi dep̄cationē
meā. ⁊ ꝓpitius esto sorti ⁊ funiculo tuo. ⁊ con/
uerte luctū nostrū in gaudiū. vt viuētes laude
mus nomē tuū dñe. ⁊ ne claudas ora te canen/
tiū. Omnis quoqꝫ israel pari mēte ⁊ obsecr/
tiōe clamauit ad dñm. eo ꝙ eis certa mors ip̄e
deret. XIIII

HEster q̄ regina confugit ad dñm: pa/
uens periculū qđ iminebat. Cūqꝫ de/

posuisset vestes regias. fletibus et luctui apta i dumenta suscepit. et pro vnguentis varijs cine/re et stercore impleuit caput. et corpus suum hu miliauit ieiunijs: omniaqz loca i quibus antea letari consueuerat. criniū laceratione cōpleuit. Et deprecabatur dominū deū israel. dicēs. Dñe mi qui rex noster es solus. adiuua me solitariā. et cuius pter te nullus est auxiliator alius. Periculū meum in manibus meis ē. Audiui a patre meo qꝫ tu dñe tulisses israel de cūctis gētibus et patres nostros ex oībus retro maioribus suis vt possideres hereditatē sempiternā: fecistiqz eis sicut locutus es. Peccauimus i cōspectu tuo et iccirco tradidisti nos in manus inimicoꝝ nroꝝ Coluimus eni deos eoꝝ. Justus es dñe. Et nūc nō eis sufficit qꝫ durissima nos opprimūt serui tute. sed robur manuū suaꝝ idoloꝝ potentie deputantes volūt tua mutare pmissa. et delere hereditatē tuā. et claudere ora laudantiū te. atqz extinguere gloriā tēpli et altaris tui. vt apiant ora gentiū et laudent idoloꝝ fortitudinē. et depcent carnalē regē in sempiternū. Ne tradas domine sceptrū tuū his qui nō sūt. ne rideāt ad ruinam nostrā: sed conuerte cōsiliū eoꝝ sup eos. et eū q i nos cepit seuire. disꝑde. Memēto dñe et ostē de te nobis in tpe tribulatiōis nře. et da mihi fiduciam dñe rex deoꝝ. et vniuerse potestatis: tribue sermonē cōpositū in ore meo in cōspectu leonis. et trāsfer cor illius in odiū hostis nři: vt et ipse pereat. et ceteri q ei ꝯsentiunt. Nos aūt libera in manu tua. et adiuua me nullū aliud auxilium habentē nisi te dñe. q habes oium sciam: et nosti qꝛ oderim gloriā iniquoꝝ. et detester cubile incircuncisoꝝ et oīs alienigene. Tu scis necessitatē meā qꝫ abhomíner signū supbie et glorie mee qđ ē sup caput meū in diebus ostētationis mee. et detester illud quasi pannū mēstruate. et nō portem in diebus silētij mei. et qꝫ nō comederim in mēsa aman. nec mihi placuerit cōuiuiū regis. et nō biberim vinū libaminū. et nūqꝫ letata sit ancilla tua ex quo huc trāslata sū vsqꝫ in ꝑsentē diē: nisi in te dñe deus abrahā. Deus fortis sup oēs. exaudi vocē eoꝝ q nullā aliā spem habent. et libera nos de manu iniquoꝝ et erue me a timore meo. Hec qꝫ addita repperi in editiōe vulgata.

XV

Et mandauit ei: haud dubiū qn hester mardocheus vt ingrederetur ad regē et rogaret pro populo suo et pro patria sua Memorare inquit dieruꝫ humilitatis tue: quō nutrita sis in manu mea. quia aman secundus a rege locutus est ꝯtra nos i mortē. et tu inuoca dñm. et loqre regi pro nob. et libera nos de morte ¶ Necnon et ista que subdita sunt: in editione vulgata repperi. Die autem tertio deposuit vestimenta ornatus sui. et circūdata est gloria sua Cunqꝫ regio fulgeret habitu. et inuocasset omnium rectorem et saluatorem deum: assumpsit duas famulas. et super vnam quidem innitebatur quasi pre delitijs et nimia teneritudine corpus suum ferre non sustinens: altera autem famularum sequebatur dominam. defluentia in humum indumenta sustentās. Ipa autē roseo colore vultum perfusa. et gratis ac nitentibus oculis tristem celabat animum. et nimio timore contractuꝫ. Ingressa igitur cūcta per ordinē ostia stetit contra regem. vbi ille residebat super solium regni sui: indutus vestibus regijs. auroqꝫ fulgens et preciosis lapidibus. eratqꝫ terribilis aspectu. Cūqꝫ eleuasset faciē et ardētibus oculis furorē pectoris indicasset: regina corruit et i pallorē colore mutato. lassum super ancillā reclinauit caput. Cōuertitqꝫ deus spm̄ regis in māsuetudinem. et festinus ac metuens exiliuit de solio et sustentans eam vlnis suis donec rediret ad se his verbis blandiebatur. Quid habes hester. Ego sū frater tuus. noli metuere. Non morieris. Nō eni pro te. sed pro oibus hec lex constituta est. Accede igitur et tange sceptrū. Cūqꝫ illa reticeret: tulit aureā virgā. et posuit sup collū eius. et osculatus ē eam. et ait. Cur mihi nō loqueris Que rńdit. Vidi te dñe quasi angelū dei. et cōturbatū est cor meū pre timore glorie tue. Valde enim mirabilis es dñe. et facies tua plena est graꝝ. Cūqꝫ loqueretur. rursus corruit et pene exanimata ē. Rex aūt turbabatur. et omnes ministri eius consolabantur eū. Exemplar epłe regis artaxerxis quā pro iudeis ad totas regni sui prouincias misit. qđ et ipm in hebraico volumine nō habetur.

XVI

Rex magnus artaxerxes. ab india vsqꝫ ethiopiā centū vigintiseptē puinciarū ducibus ac pncipibus qui nostre iussioni obediūt. salutē dicit. Multi bonitate pncipū et honore q i eos collatus est. abusi sūt in superbiā et non solū subiectos regibus nituntur opprimere. sed datū sibi gloriam non ferentes: in ipos qui dederūt moliuntur insidias. Nec contēti sūt gratias nō agere beneficijs. et humanitatis in se iura violare. sed dei qꝫ cūcta cernentis: arbitrantur se posse fugere sniam. Et intantū vesanie, pruperūt vt eos qui credita sibi officia diligenter obseruant. et ita cūcta agūt vt oium laude digni sint. mēdacioꝝ cuniculis conentur subuer

tere dum aures ꝓncipiū simplices ex sua natura
alios estimātes: callida fraude decipiunt. Que
res ⁊ ex veteribus ꝓbat̃ historijs. ⁊ ex his q̄ ge
runt̃ quotidie: quō malis quorūdā suggestioni
bus regū studia deprauent̃. Vñ ꝓuidendū est
paci oiuꝫ ꝓuinciaruꝫ. Nec putare debetis si di
uersa iubeamus ex aĩ nr̃i venire leuitate: sed ꝓ
q̄litate ⁊ necessitate tēporuꝫ: vt rei publice poscit
vtilitas ferre sñiam. Et vt manifestius qđ dici
mus: intelligatis. Aman filius amadathi. ⁊ aio
⁊ gente macedo: alienusq; a ꝑsarum sanguine
⁊ pietatē nr̃am sua crudelitate cōmaculans pere
grinus a nobis susceptus est: ⁊ tantam in se ex
pertus humanitatem vt pr̃ nr̃ vocaret̃: ⁊ adora
ret̃ ab oibus post regē secundus: qui in tantum
arrogantie tumorē sublatus est: vt regno priua
re nos niteret̃ ⁊ spū. Nam mardocheū cuius fi
de ⁊ beneficijs viuimus: ⁊ consortem regni nr̃i
hester. cum omni gente sua nouis quibusdaꝫ at
q; inauditis machinis expetiuit in mortem hoc
cogitans vt illis interfectis insidiaretur nostre
solitudini. ⁊ regnū persaruꝫ trāsferret in mace
donas. Nos autem a pessimo mortaliū iudeos
neci destinatos: in nulla penitus culpa repperi
mus. sed ecōtrario iustis vtentes legibus. ⁊ fili
os altissimi ⁊ maximi sempq; viuētis dei. cuius
bñficio ⁊ pr̃ibus nr̃is ⁊ nobis regnū est traditū
⁊ vsq; hodie custodit̃. Vnde eas litteras quas
sub nomine nostro ille direxerat sciatis esse irri
tas. Pro quo scelere ante portas huius vrbis
idest susis: ⁊ ipse qui machinatus est. ⁊ omnis
cognatio eius pendet in patibulis: non nobis.
sed deo reddente ei quod meruit. Hoc autē edi
ctum quod nunc mittimus in cūctis vrbibus ꝓ
ponatur: vt liceat iudeis vti legibus suis. Qui
bus debetis esse āminiculo vt eos qui se ad necē
eorum parauerant possint interficere: tertiade
cima die mensis duodecimi qui vocatur adar.
Hanc enim dieꝫ deus omnipotens meroris ⁊
luctus eis vertit in gaudium. Vnde ⁊ vos in
ter ceteros festos dies hanc habētote diem: ⁊ ce
lebrate eam cum omni leticia: vt ⁊ imposterum
cognoscatur: omnes qui fideliter persis obedi
unt dignam pro fide recipere mercedem: qui au
tem insidiant̃ regno eorum: perire pro scelere.
Ois aūt prouincia ⁊ ciuitas q̄ noluerit solenni
tatis huius esse particeps: gladio ⁊ igne pereat
⁊ sic deleat̃ vt nō soluꝫ hominibus: sed etiā i uia
bestijs sit in sempiternū: ꝓ exemplo contempt⁹
⁊ inobedientie.

¶ Explicit liber Hester. Incipit prologus in Job secundum trāslationē septuaginta.

COgor per singulos scripture diui
ne libros. aduersarioꝝ respondere
maledictis: qui interpretationem
meā reprehensionem septuaginta
interpretū criminant̃. quasi nō. ⁊ apud grecos
aquilā symmachus ⁊ theodotion. vel verbum
e verbo. vel sensum e sensu. vel ex vtroq; con
mixtum ⁊ medie temperatū: genus trāslatiōis
expresserint. ⁊ omnia veteris instrumēti volu
mina origenes obelis astericisq; distinxerit. q̊s
vel additos vel de theodotione sūptos trāslati
oni antique inseruit. ꝓbans defuisse qđ additū
est. Discant igit̃ obtrectatores mei recipere in
toto qđ in partib⁹ susceperūt: aut interp̄tationē
meam cū astericis suis radere. Neq; eniꝫ fieri
potest vt quos plura intermisisse susceperint. ñ
eosdē etiā in qbusdā errasse fateant̃. p̄cipue in
iob. cui si ea que astericis addita sūt subtraxeris
pars maxima detruncabit̃. ⁊ hoc dūtaxat apud
grecos. Ceteꝝ apud latinos ante eam transla
tionem quam sub astericis ⁊ obelis nuper edi
dim⁹ septingenti ferme aut octingenti versus d
sūt: vt decurtat⁹ ⁊ lacerat⁹ corrosusq; liber fedita
tem sui publice legentib⁹ prebeat. Hec aūt trā
slatio nullū de veterib⁹ sequit̃ interpretem: sed
ex ip̄o hebraico arabicoq; sermone: ⁊ interduꝫ
syro: nūc verba: nūc sensus: nūc simul vtrūq;
resonabit. Obliqu⁹ enim etiam apud hebreos
totus liber fert̃ ⁊ lubricus. ⁊ qđ greci rhetores
vocant schematismenos: dū qui aliud loquitur
aliud agit. Vt si velis anguillā vel murenulaꝫ
strictis tenere manibus. quanto forti⁹ presser̃
tanto citius elabit̃. Memini me ob intelligen
tiam hui⁹ voluminis liddeū quendam p̄cepto
rem. qui apud hebreos p̄mus haberi putabat̃:
non paruis redemisse nūmis: cui⁹ doctrina an
aliqd ꝓfecerim. nescio. Hoc vnū scio. non po
tuisse me interpretari. nisi qđ ante intellexeram
A p̄ncipio itaq; voluminis vsq; ad verba iob
apud hebreos prosa oratio est. Porro a vbis
iob in qb⁹ ait. pereat dies ĩ qua natus sū. et nox
in qua dictū est. concept⁹ est homo: vsq; ad eū
locū vbi ante finem voluminis scriptū ē: iccir
co ip̄e me reprehendo et ago pniam in fauilla
et cinere hexametri versus sūt. dactylo spōdeo
q; currētes. et ꝓpter lingue idioma crebro re
cipiētes et alios pedes nō earūdē syllabaꝝ: sꝫ
eorūdē tēpoꝝ. Interdū q̄ꝫ rhythm⁹ ip̄e dulcis
et tinnulus fert̃ numeris pedū solutis: qđ me
trici magis q̄ꝫ simplex lector intelligūt. A sup
dicto aūt versu vsq; ad finē libri: paruū coma
qđ remanet: ꝓsa oratione ꝯtexit̃. Qđ si cui vi

dicit incredulum metra: f. esse apud hebreos. et in morem nostri flacci grecique pindari et alcei. et sappho. vel psalterium. vel lamentationes hieremie. vel omnia ferme scripturarum cantica comprehendi. legat philonem. iosephum. origenem cesariensem eusebium. et eorum testimonio me verum dicere comprobabit. Audiant quapropter canes mei iccirco me in hoc volumine laborasse. non vt interpretationem antiquam reprehenderem. sed vt ea que in illa aut obscura sunt. aut omissa: aut certe scriptorum vitio deprauata: manifestiora nostra interpretatione fierent: qui et hebreum sermonem ex parte didicimus. et in latino pene ab ipsis cunabulis inter gramaticos et rhetores et philosophos detriti sumus. Quod si apud grecos post septuaginta editionem. iam xpi euangelio coruscante iudeus aquila et symmachus ac theodotion iudaizantes: heretici sunt recepti qui multa mysteria saluatoris subdola interpretatione celarunt. et tamen in hexaplis habentur apud ecclesias. et explanantur ab ecclesiasticis viris. quanto magis ego xpianus et de parentibus xpianis natus. et vexillum crucis in mea fronte portans cuius studium fuit omissa repetere deprauata corrigere. et sacramenta ecclesie puero et fideli aperire sermone. vel a fastidiosis vel a malignis lectoribus non debeo reprobari. Habeant qui volunt veteres libros vel in membranis purpureis. auro argentoque descriptos. vel vncialibus. vt vulgo aiunt litteris onera magis exarata quam codices: dummodo mihi meisque permittant pauperes habere scedulas. et non tam pulchros codices quam emendatos. Vtraque autem editio et septuaginta iuxta grecos et mea iuxta hebreos: in latinum meo labore translata est. Eligat vnusquisque quod vult. et studiosum me magis quam maliuolum probet.

¶ Item alius prologus in Iob secundum hebraicum.

Si aut fiscellam iunco texerem. aut palmarum folia complicarem vt in sudore vultus mei comederem panem. et ventris opus sollicita mente pertractarem nullus morderet: nemo reprehenderet. Nunc autem quia iuxta sententiam saluatoris volo operari cibum qui non perit. et antiquam diuinorum voluminum viam sentibus virgultisque purgare: error mihi geminus ingeritur: corrector vitiorum falsarius vocor. et errores non auferre sed serere. Tanta est enim vetustatis consuetudo vt etiam confessa plerisque vitia placeant: dum magis pulchros habere volunt codices quam emendatos. Quapropter o fratres dilectissimi vnicum nobilitatis et humilitatis exemplar. pro flabello calathis sportellisque munusculis monachorum. spiritalia hec et mansura dona suscipite: ac beatum iob qui adhuc apud latinos iacebat in stercore. et vermibus scatebat errorum: integrum immaculatumque gaudete. Quomodo enim post probationem atque victoriam duplicia sunt ei vniuersa reddita. ita ego in lingua nostra vt audacter loquar. feci eum habere que amiserat. Igitur et vos et vnumquemque lectorem solita prefatione commoneo. et in principiis librorum eadem semper annectens rogo. vt vbicumque semper precedentes virgulas videritis sciatis ea que subiecta sunt. in hebraicis voluminibus non haberi. Porro vbi stelle imago prefulserit: ex hebreo in sermone nostro addita sunt. Nec non et illa que haberi videbantur. et ita corrupta erant vt sensum legentibus tollerent: orationibus vobis magno labore correxi. magis vtile quod ex odio meo ecclesiis xpi vetustatum ratus: quam ex aliorum negocio.

¶ Incipit argumentum in librum Iob.

In terra quidem habitasse iob vsitidi in finibus idumee et arabie. et erat ei ante nomen iobab. et accepit vxorem arabissam: et genuit filium quem vocauit ennon. Erat autem ipse filius quidem zareth de esau filiis filius: de matre vero bosra: ita vt sit quintus ab abraham. Et sunt hi reges qui regnauerunt in edom: in qua et ipse regnauit: sed primus in ea regnauit balach filius beor. et nomen eiusdem ciuitatis nachaba. Post hunc autem balach. Post eum iobab. qui vocatur iob. Post iob autem cusram: qui erat dux ex themanorum regione. Et post illum regnauit adar filius beath: qui excidit madian in campo moab et nomen ciuitatis eius chethem auith.

¶ Explicit argumentum. Incipit. liber Iob. Capitulum. I

Vir erat in terra hus nomine iob. Et erat vir ille simplex et rectus ac timens deum et recedens a malo. Natique sunt ei septem filii. et tres filie. Et fuit possessio eius septem milia ouium. et tria milia camelorum: quingenta quoque iuga boum. et quingente asine: ac familia multa nimis. Eratque vir ille magnus inter omnes orientales. Et ibant filii eius. et faciebant conuiuia per domos vnusquisque in die suo. Et mittentes vocabant tres sorores suas: vt comederent et biberent cum eis. Cumque in orbem transissent dies conuiuii mittebat ad eos iob. et sanctificabat illos: consurgensque diluculo offerebat holocausta per singulos. Dicebat enim. Ne forte peccauerint filii mei. et benedixerint deo in cordibus suis. Sic faciebat iob cunctis diebus. Quadam autem die cum venissent filii dei vt assisterent coram domino: affuit inter eos

etiam sathan. Cui dixit domin⁹. Unde venis.
Qui respondēs ait. Circuiui terrā: ⁊ perambu/
laui eam. Dixitq; dn̄s ad eū. Nūqd ꝯsiderasti
suū meū iob ꝙ nō sit ei sil'is in terra hō simplex
⁊ rectus ac timēs deū ⁊ recedēs a malo. Cui re
spondens sathan ait: Nunqd frustra iob timet
deū? Nōne tu vallasti eū ac domū ei⁹: vniuer/
samq; substantiā ei⁹ per circuitū: Operib⁹ ma/
nuū ei⁹ bn̄dixisti. ⁊ possessio ei⁹ creuit in terra.
Sꝫ extēde paululū manū tuā. ⁊ tange cūcta que
possidet. nisi in faciē bn̄dixerit tibi. Dixit ergo
dn̄s ad sathan. Ecce vniuersa que habet: in ma
nu tua sūt: tm̄ in eum ne extendas manū tuam.
Egressusq; ē sathan a facie dn̄i. Cū aūt quadā
die filij ⁊ filie eius comederēt ⁊ biberēt vinū in
domo fratris sui ꝓmogeniti: nuncius venit ad
iob q diceret. Boues arabāt. ⁊ asine pascebāꝛ
iuxta eos. ⁊ irruerūt sabei: tulerūtq; oīa. ⁊ pue
ros percusserūt gladio: et euasi ego solus vt nū
ciarem tibi. Cūq; adhuc ille loqueretur: venit
alter. ⁊ dixit: Ignis dei cecidit e celo. et tactas
oues puerosq; cōsumpsit et effugi ego solus vt
nūciarē tibi. Sed ⁊ adhuc illo loquente: venit
alius ⁊ dixit: Chaldei fecerūt tres turmas ⁊ in
uaserūt camelos et tulerūt eos: necnon ⁊ pue/
ros percusserūt gladio. et ego fugi solus vt nū
ciarem tibi. Adhuc loquebaꝛ ille. ⁊ ecce ali⁹ in/
trauit. et dixit. Filijs tuis et filiab⁹ vescentib⁹ ⁊
bibētibus vinū in domo fratris sui ꝓmogeniti
repēte vētus vehemēs irruit a regione deserti
⁊ cōcussit qͣttuoꝛ angulos dom⁹: q̄ corruēs op/
pressit liberos tuos. ⁊ mortui sunt. et effugi ego
solus vt nūciarē tibi. Tūc surrexit iob. et scidit
vestimēta sua. et tonso capite corruens in terrā
adorauit. et dixit: Nudus egressus sū de vtero
matris mee. et nudus reuertar illuc. Domin⁹
dedit. dn̄s abstulit: sicut dn̄o placuit: ita factum
est: sit nomē dn̄i benedictū. In oibus his non
peccauit iob labijs suis: neq; stultū quid cōtra
deum locutus est. II

Factum ē aūt cum quadā die venissent
filij dei. et starent corā dn̄o: venisset q;
sathan int̄ eos et staret in cōspectu eius
vt diceret dominus ad sathan. Unde venis?
Qui respōdēs ait: Circuiui terrā: ⁊ perambula/
ui eā. Et dixit dn̄s ad sathan. Nūqd ꝯsiderasti
suū meū iob ꝙ non sit ei sil'is in trā vir simplex
⁊ rect⁹ ac timens deum ⁊ recedens a malo ⁊ ad
huc retinēs innocentiā. Tu autē cōmouisti me
aduersus eū: vt affligerem eū frustra. Cui re/
spondens sathan: ait: Pellem ꝓ pelle. ⁊ cūcta
que habet homo dabit ꝓ aīa sua. Alioqn mitte
manū tuā. ⁊ tange os ei⁹ ⁊ carnē. ⁊ tūc videbis
ꝙ in faciē bn̄dicat tibi. Dixit ergo dn̄s ad sathā
Ecce in manu tua ē: verūtn̄ aīam illius serua.
Egressus igiꝛ sathan a facie domini ꝑcussit iob
vlcere pessimo: a planta pedis vsq; ad verticē
eius. Qui testa saniē radebat: sedens in sterq/
linio. Dixit autem illi vxoꝛ sua. Adhuc tu per
manes in simplicitate tua? Benedic deo ⁊ mo
rere. Qui ait ad illā. Quasi vna de stultis mu
lieribus locuta es. Si bona suscepimus de ma
nu domini: mala quare non sustineamus? In
omnibus his non peccauit iob labijs suis. Igi
tur audiētes tres amici iob omne malū qđ ac
cidisset ei: venerūt singuli de loco suo: eliphaz
themanites. ⁊ baldath suites. ⁊ sophar naama
thites. Condixerant enim vt pariter venientes
visitarent eū ⁊ consolarenꝛ. Cumq; eleuassent
procul oculos suos: non cognouerūt eum. Et
exclamantes ploꝛauerūt: scissisq; vestib⁹ sparse
runt puluerē super caput suū in celū. Et sede/
rūt cum eo in trā septem dieb⁹ ⁊ septem nocti/
bus: ⁊ nemo loquebaꝛ ei verbū. Uidebant. n.
doloꝛē esse vehementē. III

Post hec aperuit iob os suū. ⁊ maledi/
xit diei suo: ⁊ locutus ē. Pereat dies in
qua nat⁹ sum: ⁊ nox in q̄ dictū ē cōcept⁹
est homo. Dies ille vertaꝛ in tenebras. Nō re
quirat eū de⁹ desup: nec illustreꝛ lumine. Obscu/
rent eū tenebꝛe: ⁊ vmbꝛa mortis. Occupet eū
caligo: ⁊ inuoluaꝛ amaritudine. Noctem illam
tenebꝛosus turbo possideat: Non computeꝛ in
dieb⁹ āni: nec numereꝛ in mēsib⁹. Sit nox illa
solitaria: nec laude digna. Maledicant ei q ma
ledicunt diei: qui parati sūt suscitare leuiathan.
Obtenebꝛenꝛ stelle caligine eius. Expectet lu/
cem ⁊ non videat: nec oꝛtum surgentis auroꝛe
Quia non conclusit ostia ventris: qui poꝛtauit
me: nec abstulit mala ab oculis meis. Quare
non in vulua moꝛtuus sum: egressus ex vtero
nō statim perij? Quare exceptus genib⁹ cur la
ctat⁹ vberibus: Nunc eni doꝛmiens silerem ⁊
somno meo requiescerē cū regib⁹ ⁊ consulib⁹
trē: qui edificant sibi solitudines: aut cum ꝑnci
pib⁹ q possidēt aurū. ⁊ replēt domos suas argē
to. Aut sicut aboꝛtiuū absconditū nō subsisterē
vel qui cōcepti non viderunt lucem. Ibi impij
cessauerūt a tumultu: ⁊ ibi requieuerūt fessi ro/
boꝛe: ⁊ quondam vincti pariter sine molestia.
Non audierūt vocē exactoꝛis. Paru⁹ et ma/
gnus ibi sunt. ⁊ su⁹ liber a dn̄o suo. Quare mi
sero data est lux: ⁊ vita his qui in amaritudine
anime sūt. Qui expectant moꝛtem ⁊ non venit

quasi effodiētes thesaurū: gaudētq vehemēter cū inuenerint sepulchrū. Viro cui9 abscōdita ē via. et circūdedit eū de9 tenebris. Anteq come dam suspiro. et quasi inundātis aque sic rugit9 meus: quia timor quē timebam euenit mihi: et quod verebar accidit. Nōne dissimulaui: Nō ne silui: Nonne quieui. Et venit super me in dignatio.

IIII

Respondens autez eliphaz themanites dixit. Si ceperim9 loq tibi: forsitā mole ste accipies. Sz ↄceptū s̄monē tenere qs poterit. Ecce docuisti multos et man9 lassas roborasti. Vacillātes ↄfirmauerūt s̄mones tui et genua trementia ↄfortasti. Nūc aūt venit sup te plaga. et defecisti tetigit te et ↄturbat9 es Vbi timor tu9. fortitudo tua et patiētia tua: et pfectio viarū tuarū. Recordare obsecro te qs vnq̄ in nocens periit: aut qn̄ recti deleti sūt. Quinpotius vidi eos q opāt iniqtatē et semināt dolores et me tunt eos: flāte deo perisse: et spū ire eius eē con sumptos. Rugit9 leonis et vox leene: et dentes catulorū leonū contriti sunt. Tigris periit eo q nō haberet predā. et catuli leonis dissipati sunt. Porro ad me dictū est verbū absconditū. et qsi furtiue suscepit auris mea venas susurrii eius. In horrore visiōis nocturne quādo solet sopor occupare homies: pauor tenuit me et tremor. et oia ossa mea pterrita sunt. Et cū spūs me p̄sen te transiret inhorruerūt pili carnis mee. Stetit quidā cui9 non agnoscebā vultū: imago coram oculis meis. et vocem quasi auri lenis audiui. Nunqd homo dei cōparatione iustificabit aut factore suo purior erit vir. Ecce qui seruiunt ei nō sūt stabiles. et in angelis suis repperit pra uitatē. Quāto magis hi qui habitāt domos lu teas q terrenū habēt fundamētū ↄsumē t velut a tinea: de mane vsq ad vesperam succident et q nullus intelligit. in eternū peribūt. Qui autē reliqui fuerint auferentur ex eis: morient et nō in sapientia.

V

Voca g si ē q tibi rn̄deat: et ad aliquē scō rū ↄuertere. Virū stultū interficit ira cūdia. et puulū occidit inuidia. Ego vidi stultū firma radice et maledixi pulchritudini ei9 statim. Longe fiēt filii eius a salute. et ↄterēt in porta. et nō erit q eruat. Cui9 messem famelic9 comedet: et ipsū rapiet armat9. et bibēt sitiētes diuitias ei9. Nihil in tra sine cā fit. et de humo nō egredit dolor. Hō nascit ad laborē. et auis ad volatū. Quāobrē ego dep̄cabor dn̄m. et ad deum ponā eloquiū meum. Qui facit magna et inscrutabilia: et mirabilia absq numero. Qui dat pluuiā sup faciem t̄re. et irrigat aquis vni uersa. Qui ponit humiles in sublime. et merē tes erigit sospitate. Qui dissipat cogitationes malignorū: ne possint implere manus eorū qd ceperāt. Qui apprehendit sapientes in astutia eorū. et consiliū prauorum dissipat. Per diem incurrent tenebras et quasi in nocte sic palpabūt in meridie. Porro saluū faciet egenū a gladio oris eorum: et de manu violenti pauperez. Et erit egeno spes: iniquitas aūt cōtrahat os suuz Beat9 homo q corripit a dn̄o. Increpationez ergo dn̄i ne reprobes: quia ipse vulnerat et me det: pcutit et man9 ei9 sanabūt. In sex tribula tionibus liberabit te. et in septima nō tanget te malū. In fame eruet te de morte. et in bello de manu gladii. A flagello lingue abscōderis: et nō timebis calamitatē cū venerit. In vastitate et fame ridebis. et bestias t̄re non formidabis. Sz cū lapidib9 regionū pactū tuū et bestie terre pacifice erūt tibi. Et scies q pacē habeat taber naculū tuū. et visitās speciē tuā nō peccabis Et scies qm̄ multiplex erit semen tuū. et ↄgenies tua quasi herba t̄re. Ingredieris in abundan tia sepulchrū: sicut infert aceruus tritici in tem pore suo. Ecce hoc vt inuestigauim9: ita est qd auditū mente ptracta.

VI

Respondēs aūt iob dixit: Vtinā appē derent pctā mea quib9 irā merui: et ca lamitas quā patior in statera: quasi are na maris hec grauior apparet. Vnde et verba mea dolore sunt plena: q sagitte dn̄i in me sunt q indignatio ebibit spm̄ meū et terrores dn̄i militāt ↄ me. Nūqd rugiet onager cū habue rit herbā: aut mugiet bos cum ante p̄sepe ple nū steterit. Aut poterit comedi insulsū: qd non ē sale conditū. Aut pōt aliqs gustare: qd gusta tum affert mortē. Nā. n. esurienti etiam ama ra dulcia eē vident. Que pri9 nolebat tangere aia mea: nūc pre angustia cibi mei sunt. Quis det vt veniat petitio mea. et quod expecto tribu at mihi deus. et qui cepit ipse me conterat. Sol uat manum suam. et succidat me. et hec mihi sit cōsolatio vt affligens me dolore nō parcat nec ↄtradicā s̄monib9 sancti. Que ē eni fortitudo mea vt sustineā: aut qs finis meus vt patiēter agam. Nec fortitudo lapidum fortitudo mea. nec caro mea enea est. Ecce nō est auxiliū mihi in me. et necessarii quoq mei recesserunt a me. Qui tollit ab amico suo miam: timorē domini dereliquit. Fratres mei p̄terierūt me. sicut tor rens q raptim trāsit in cōuallib9. Qui timent pruinam: irruet sup eos nix. Tpe quo fuerint

dissipati pibūt: ꝛ vt incaluerint soluenē de loco
suo. Inuolute sūt semite gressuū coꝝ: ambula/
bunt in vacuum ꝛ pibūt. Considerate semitas
theman: itinera saba: ꝛ expectate paulisper. Cō
fusi sunt: qꝛ speraui. Venerunt quoqꝫ vsqꝫ ad
me: ꝛ pudore coopti sūt. Nūc venistis: ꝛ modo
vidētes plagā meā timetis. Nūqd dixi: affer/
te mihi. ꝛ de substātia vestra donate mihi: vel li
berate me de manu hostis. ꝛ de manu robusto
rū eruite me? Docete me. ꝛ ego tacebo: ꝛ si qd
forte ignoraui: instruite me. Quare detraxistis
ſmonib⁹ veritatis: cum e vobis nullus sit qui
possit arguere me? Ad increpādū tātū eloquia
cōcinnatis. ꝛ in ventū verba pfertis. Super
pupillum irruitis: ꝛ subuertere nitimini amicū
vestꝝ. Verūtamē quod cepistis explete. Pre
bete aurem. ꝛ videte an mentiar. Respondete
obsecro absqꝫ contentione. ꝛ loquētes id quod
iustū est iudicate. Et non inuenietis in lingua
mea iniquitatem: nec in faucibus meis stulticia
personabit.

VII

MIlitia est vita hominis sup trā: et sicut
dies mercenarij dies eius. Sicut cer/
uus desiderat vmbrā. ꝛ sicut mercēna/
rius prestolatur finem opis sui: sic ꝛ ego habui
mēses vacuos. ꝛ noctes laboriosas enumera/
ui mihi. Si dormiero: dicā qñ cōsurgā. ꝛ rursū
expectabo vesperā ꝛ replebor dolorib⁹ vsqꝫ ad
tenebras. Induta est caro mea putredine ꝛ sor
dibus pulueris: cutis mea aruit ꝛ contracta
est. Dies mei velotius transierunt qꝫ a texente
tela succiditur: et consumpti sunt absqꝫ vlla spe
Memēto quia ventus est vita mea. et non re/
uertet oculus meus vt videat bona: nec aspiciet
me visus hominis. Oculi tui in me. et nō sub/
sistā. Sicut cōsūmit nubes et pertrāsit: sic qui
descendit ad inferos nō ascendet. nec reuertet
vltra in domū suā neqꝫ cognoscet eā ampli⁹ lo
cus eius. Quapropter et ego nō parcā ori meo
loquar in tribulatiōe spūs mei: cōfabulabor cū
amaritudine aīe mee. Nūquid mare ego sum
aut cetus. quia circūdedisti me carcere? Si di/
xero cōsolabit me lectulus meus. et reuelabor
loquens mecū in stratu meo. terrebis me per
somnia. ꝛ p visiones horrore cōcuties. Quam
obrē elegit suspēdiū aīa mea. et mortē ossa mea
Desperaui. Nequaqꝫ vltra iam viuā. Parce
mihi: nihil enī sūt dies mei. Quid est hō qꝛ ma
gnificas eū aut quid apponis erga eū cor tuum
Visitas eū diluculo: et subito probas illū. Vs/
qꝫquo nō parcis mihi: nec dimittis me vt glu/
tiā saliuā meam? Peccaui. Quid faciam tibi o
custos hoīuꝫ. Quare posuisti me ꝯtrariū tibi?
ꝛ factus sū mihimetipsi grauis? Cur non tollis
peccatū meū. ꝛ quare nō aufers iniquitatē meā
Ecce nunc in puluere dormiam: ꝛ si mane me
quesieris. non subsistam.

VIII

REspondens autē baldath suites. dixit:
Vsqꝫquo loqueris talia: ꝛ spiritus multi
plex ſmonis oris tui? Nūquid de⁹ sup
plantat iudiciū: aut omnipotēs subuertit quod
iustū est? Etiā si filij tui peccauerūt ei. ꝛ dimisit
eos in manu iniquitatis sue: tu tamē si diluculo
cōsurrexeris ad eum. ꝛ omnipotētē fueris dep/
catus si mūdus ꝛ rect⁹ incesseris. statim euigi/
labit ad te. ꝛ pacatū reddet habitaculum iusticie
tue: intantū vt si priora tua fuerint parua. ꝛ no
uissima tua multiplicent nimis. Interroga. n.
gnatione pristinā. ꝛ diligēter inuestiga patrū
memoriā: hesterni quippe sum⁹. ꝛ ignoramus
qm̄ sicut vmbra dies nr̄i sunt sup trā: ipsi doce
bunt te. Loquent tibi: ꝛ de corde suo pferent
eloquia. Nūquid virere pōt scirpus absqꝫ hu/
more: aut cresc̄e carectū sine aqua: Cū adhuc
sit in flore nec carpatur manu ante oēs herbas
arescit: sic vie omniū qui obliuiscūt deū ꝛ spes
hypocrite peribit. Nō ei placebit vecordia sua
ꝛ sicut tela araneaꝝ fiducia eius. Innitet su/
per domū suā ꝛ nō stabit: fulciet eā ꝛ non con/
surget Humectus videt anteqꝫ veniat sol. ꝛ in
ortu suo germē eius egrediet. Sup aceruum
petraꝝ radices ei⁹ densabunt. ꝛ inī lapides cō/
morabit. Si absorbuerit eum de loco suo nega
bit eū. ꝛ dicet: Nō noui te. Hec ē. n. leticia vie
ei⁹: vt rursū de tra alij germinent. Deus non
pijciet simplicē: nec porriget manū malignis:
donec impleat risu os tuum. ꝛ labia tua iubilo.
Qui oderunt te: induent cōfusione ꝛ taberna/
culū impioꝝ nō subsistet.

IX

ET respondēs iob ait Vere scio qꝛ ita sit
ꝛ qꝛ nō iustificet hō cōposit⁹ deo. Si vo
luerit cōtendere cum eo: non poterit re
spondere ei vnū p mille. Sapiens corde est: ꝛ
fortis robore. Quis restitit ei. ꝛ pacem habuit?
Qui trāstulit montes. ꝛ nescierūt his qs sub/
uertit i furore suo. Qui cōmouet trā d loco suo
ꝛ colūne eius cōcutiunt. Qui pcipit soli et non
oritur. ꝛ stellas claudit qsi sub signaculo. Qui
extendit celos solus: ꝛ gradit sup fluctus mar
Qui facit arcturum ꝛ oriones ꝛ hyadas ꝛ inte/
riora austri. Qui facit magna ꝛ inscrutabilia.
ꝛ mirabilia quoꝝ nō est numerus. Si venerit
ad me. nō videbo eū: si abierit: non intelligam
Si repente interroget: quis respondit ei: Vel

quis dicẽ ei pōt: cur ita facis. Deus cui⁹ ire nemo resistere pōt. ꝛ sub quo curuanť qui portāt orbē. Quāť° ergo sū ego vt rñdeā ei. ꝛ loquar 𝔙bis meis cū eo. Qui etiā si habuero quippiā iustū. non rñdebo: ſꝫ meū iudicē dep̄cabor. Et cū inuocantē me exaudierit. nō credo q̄ audierit vocē meā. In turbine. n. cōteret me. ꝛ multiplicabit vulnera mea etiā sine causa. Nō concedit requiescē spm̄ meū. ꝛ implet me amaritudinib⁹. Si fortitudo q̄rit: robustissim⁹ est. Si equitas iudicij nemo audet pro me testimoniū dicē. Si iustificare me voluero os meū cōdemnabit me. Si innocentē oñdero: prauū me cōprobabit. Etiā si simplex fuero: hoc ipsū ignorabit aīa mea: ꝛ tedebit me vite mee: 𝔙num ē qđ locutus sum. ꝛ innocētē ꝛ impiū ipse consumit. Si flagellat: occidat semel. ꝛ nō de penis inocētū rideat. Terra data ē in man⁹ impij vultū iudicū ei⁹ opit. Qđ si nō ille ē: qs ḡ ē. Dies mei velociores fuerūt cursore: fugerunt. ꝛ non viderūt bonū. Pertransierūt q̄si naues poma portātes: sicut aq̄la volans ad escā. Cū dixero nequaq̄ ita loquar: cōmuto faciē meā. ꝛ dolore torqueor. Verebar oīa opera mea: sciens q̄ nō parceres delinquenti. Si aūt ꝛ sic impius sum quare frustra laboraui. Si lot⁹ fuero q̄si aqs niuis. ꝛ fulserint velut mūdissime man⁹ mee: tñ sordib⁹ intinges me. ꝛ abhominabunť me vestimenta mea. Neq̄ʒ. n. viro q similis mei ē respondeo: nec q mecuʒ in iudicio ex equo possit audiri. Nō ē q vtrūq̄ʒ valeat arguē ꝛ ponere manū suā in ambob⁹. Auferat a me 𝔙gā suā ꝛ pauor ei⁹ nō me terreat. Loquar. ꝛ nō timebo eū. Neq̄ʒ eni possū metuens rñdere. X

Tedet aīam meā vite mee: dimittam aduersum me eloquiū meum. Loquar in amaritudine aīe mee: dicam deo: noli me cōdēnare. Indica mihi: cur me ita iudices Nūquid bonū tibi videť si calūnieris me ꝛ opprimas me: opus manuuʒ tuarū: ꝛ consiliū impioꝝ adiuues. Nunqd oculi carnei tibi sūt: aut sicut videt homo ꝛ tu videbis. Nunqd sicut dies hoīs dies tui. ꝛ anni tui sicut humana sūt tēpora: vt q̄ras iniq̄tatē meā. ꝛ pctm̄ meū scruteris. Et scias q̄ nihil impiū fecerim: cū sit nemo q de manu tua possit eruere. Man⁹ tue fecerūt me: ꝛ plasmauerunt me totum in circuitu. et sic repente p̄cipitas me. Memēto queso q̄ sicut lutū feceris me. ꝛ i puluerē reduces me. Nonne sicut lac mulsisti me. et sicut caseum me coagulasti. Pelle et carnib⁹ vestisti me: ossibus ꝛ neruis cōpegisti me. Vitā ꝛ misericordiā tribuisti mihi. ꝛ visitatio tua custodiuit spm̄ meū. Licet hec celes in corde tuo. tñ scio q̄ vniuersoꝝ memineris. Si peccaui ꝛ ad horā pepcisti mihi: cur ab iniq̄tate mea mūdū me eē nō pateris Et si impi⁹ fuero ve mihi ē. ꝛ si iustus nō leuabo caput. saturatus afflictiōe ꝛ miseria. Et ꝑpt supbiā quasi leenā capies me: reuersusq̄ʒ mirabiliť me crucias. Instauras testes tuos ꝯ me. ꝛ multiplicas irā tuā aduersū me. ꝛ pene militāt in me. Quare de vulua eduxisti me. Qui vtināʒ cōsūptus essem: nec oculus me videret. Fuissem quasi nō essem de vtero translatus ad tumulū. Nūqd nō paucitas dieꝝ meoꝝ finietur breui Dimitte ḡ me vt plāgā paululū dolorem meū anteq̄ʒ vadā ꝛ non reuertar ad terrā tenebrosam. ꝛ optā mortis caligine: terrā miserie ꝛ tenebraꝝ. vbi vmbra mortis ꝛ nullus ordo: ſꝫ sempitern⁹ horror inhabitās. XI

Respondens autem sophar naamathites dixit. Nunquid qui multa loquitur non audiet: aut vir verbosus iustificabitur. Tibi soli tacebunt homines. ꝛ cū ceteros irriseris a nullo cōfutaberis. Dixisti eni. Purus est sermo meus ꝛ mūdus sum in cōspectu tuo. Atq̄ʒ vtinā deus loq̄reť tecū. ꝛ aperiet labia sua tibi. vt ostēderet tibi secreta sapientie. ꝛ q̄ multiplex eēt lex eius. ꝛ intelligeres q̄ multo minora exigaris ab eo q̄ʒ mereť iniq̄tas tua Forsitan vestigia dei cōprehēdes. ꝛ vsq̄ʒ ad ꝑfectuʒ oīpotentē reperies. Excelsior celo ē. Et quid facies. Profūdior iferno. ꝛ vnde cognosces. Longior terra mēsura eius. ꝛ latior mari Si subuerterit oīa vel in vnū coartauerit. quis ꝯtradicet ei. vel qs dicere ei potest. cur ita facis Ipse eni nouit hoīum vanitatē. ꝛ vides iniq̄tatē nōne ꝯsiderat. Vir van⁹ i supbia erigitur. ꝛ tāq̄ʒ pullū onagri se liberꝝ natū putat. Tu autē firmasti cor tuū. ꝛ expādisti ad eū manus tuas Si iniq̄tatē q̄ est in manu tua abstuleris a te. ꝛ non manserit in tabernaculo tuo iniusticia: tūc leuare poteris faciem tuā absq̄ʒ macula. ꝛ eris stabilis ꝛ nō timebis. Miserie q̄ʒ obliuisceris ꝛ quasi aquaꝝ que p̄terierūt nō recordaberis. ꝛ quasi meridian⁹ fulgor cōsurget tibi ad vesperā. Et cū te ꝯsūptū putaueris orieris vt lucifer ꝛ habebis fiduciā ꝑposita tibi spe. ꝛ defossus securus dormies. Requiesces ꝛ nō erit q te exterreat. Et dep̄cabuť faciē tuā plurimi. Oculi aūt impioꝝ deficient: ꝛ effugium peribit ab eis ꝛ spes illoꝝ abhominatio aīe. XII

Respondens autē iob dixit. Ergo vos estis soli hoīes. et vobiscum moreť sa-

pientia. Et mihi est cor sicut et vobis: nec inferi or vestri sum. Quis. n. hec que nostis ignorat. Qui deridetur ab amico suo sicut ego: inuocabit deum. et exaudiet eum. Deridetur. n. iusti simplicitas: lampas contempta apud cogitatiões diuitũ parata ad tps statutũ. Abundant tabernacula predonũ. et audacter prouocant deũ: cum ipse dederit oia in manus eorum. Nimirũ interroga iumenta: et docebunt te. et volatilia celi: et indicabunt tibi. Loquere terre: et respondebit tibi: et narrabũt pisces maris. Quis ignorat q̄ oia hec manus dñi fecerit. In cuius manu aĩa oĩs viuentis: et spũs vniuerse carnis hoĩs. Nonne auris verba diiudicat: et fauces comedentis saporẽ. In antiquis est sapia: et in multo tẽpore prudẽtia. Apud ipm est sapia et fortitudo: et ipse habet consiliũ et intelligentiã. Si destruxerit: nemo est q̄ edificet si incluserit hoiem: nullus est q̄ apiat. Si contineurit aquas. oia siccabunt: si emiserit eas. subuertẽt terrã. Apud ipm est fortitudo et sapiẽtia. Ipse nouit et decipientẽ: et eũ q̄ decipitur. Adducit cõsiliarios in stultũ finẽ: et iudices in stuporẽ. Baltheum regũ dissoluit: et pcingit fune renes eorũ. Ducit sacerdotes inglorios: et optimates supplantat. Cõmutans labium veracium: et doctrinam senũ auferens. Effundit despectionẽ super principes. et eos qui oppressi fuerant releuat. Qui reuelat profunda de tenebris. et producit in lucem vmbrã mortis. Qui multiplicat gẽtes et perdit eas: et subuersas in integrum restituit. Qui immutat cor principium populi terre: et decipit eos vt frustra incedant per inuiũ. Palpabũt q̄si in tenebris: et nõ in luce. et errare eos faciet quasi ebrios.

XIII

Ecce oia hec vidit oculus meus. et audiuit auris mea: et intellexi singula: Secũdum sciam vrãm: et ego noui: nec inferior vrĩ sum. Sed tñ ad oipotentem loquar: et disputare cũ deo cupio: prius vos ostendens fabricatores mendacij: et cultores puersorum dogmatum. Atq̃ vtinã taceretis: vt putaremini esse sapientes. Audite ergo correctiões meas: et iudicium labiorum meorũ attendite. Nunqd deus indiget vrõ mendacio: vt pro illo loquamini dolos Nũqd faciẽ eius accipitis: et pro deo iudicare nitimini. Aut placebit ei quem celare nihil potest aut decipietur vt homo vrĩs fraudulentijs. Ipse vos arguet. qm̃ in abscõdito faciẽ eius accipitis Statim vt se cõmouerit: turbabit vos: et terror eius irruet sup vos. Memoria vrã cõparabitur cineri: et redigentur in lutũ ceruices vrẽ. Tacete paulisp. vt loquar qdcũq̃ mihi mens suggesserit. Quare lacero carnes meas dẽtibus meis et aiam meã porto in manibus meis. Etiã si occiderit me. in ipo spabo. Verũtñ vias meas in cõspectu eius arguam. et ipse erit saluator meus Nõ eni venit in cõspectu eius oĩs hypocrita. Audite sermonẽ meũ. et enigmata pcipite auribus vrĩs. Si fuero iudicatus. scio q̄ iustus inueniar Quis ẽ q̄ iudicetur mecũ. Veniat. Quare tacẽs cõsumor. Duo tñ ne facias mihi. et tũc a facie tua nõ abscõdar. Manũ tuam lõge fac a me. et formido tua nõ me terreat. Voca me et ego respondebo tibi. aut certe loquar. et tu rñde mihi Quantas habeo iniqtates et pctã. scelera mea et delicta ostẽde mihi. Cur faciẽ tuã abscondis et arbitraris me inimicũ tuũ. Cõtra foliũ qd vẽto rapitur ostẽdis potentiã tuã. et stipulã siccã psequeris. Scribis eni cõtra me amaritudines. et cõsumere me vis peccatis adolescentie mee. Posuisti in neruo pedem meum. et obseruasti omnes semitas meas. et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumendus sum. et quasi vestimentũ qd comeditur a tinea.

XIIII

Homo natus de muliere breui viuens tpe repletur multis miserijs. Qui quasi flos egreditur et conteritur. et fugit velut vmbra. et nunq̃ in eodem statu permanet. Et dignũ ducis super huiuscemodi apire oculos tuos et adducere eũ tecũ in iudiciũ. Quis põt facere mũdũ de imũdo cõceptũ semine. Nõne tu q̄ solus es. Breues dies hoĩs sũt. numerus mensiũ eius apud te ẽ. Cõstituisti terminos eius q̄ pteriri nõ poterũt. Recede paululũ ab eo vt quiescat donec optata veniat. et sicut mercenarij dies eius. Lignũ hz spem. Si pcisũ fuerit. rursũ virescit. et rami eius pullulãt. Si senuerit in terra radix eius. et in puluere emortuus fuerit trũcus illius ad odorẽ aque germinabit. et faciet comã q̄si cũ pmũ plãtatũ ẽ. Homo vo cũ mortuus fuerit. et nudatus atq̃ cõsũptus. vbi queso ẽ. Quõ si recedant aque d mari. et fluuius vacuefactus arescat: sic hõ cũ dormierit non resurget Donec atteratur celũ non euigilabit. nec consurget de somno suo. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno ptegas me. et abscõdas me donec pertrãseat furor tuus. et cõstituas mihi tẽpus in q̄ recorderis mei. Putas ne mortuus hõ rursũ viuet. Cũctis diebus qbus nunc milito: expecto donec veniat immutatio mea. Vocabis me: et ego respõdebo tibi. Operi manuũ tuarũ porriges dexterã. Tu quidẽ gressus meos dinumerasti. sed parce pctis meis. Signasti q̄si i saccu

lo delicta mea: sed curasti iniqtatē meā. Mons
cadēs defluit. ⁊ saxū transfert de loco suo. La/
pides excauant aq̄ ⁊ alluuione paulatim terra
ꝯsumitur. ⁊ hoīes ḡ siliter ꝑdes. Roborasti eum
paululū: vt in ꝑpetuū trāsiret. Immutabis fa/
ciē eius: ⁊ emittes eū. Siue nobiles fuerint fi/
lij eius siue ignobiles nō intelliget. Attñ caro
eius dum viuet dolebit. ⁊ aīa illius super semet
ipso lugebit.

XV

Respondens autem eliphaz themanites
dixit: Nūqd sapiens rñdebit q̄si in ven
tum loquens: ⁊ impleuit ardore stoma
chū suū: Arguis verbis eū q nō ē equalis tibi
⁊ loq̄ris qd tibi nō expedit. Quantū in te ē eua
cuasti timorē: ⁊ tulisti p̄ces coram deo. Docuit
eni iniqtas tua os tuū: ⁊ imitaris linguā blasphe
mantiū. Cōdēnabit te os tuū et nō ego: ⁊ labia
tua respondebūt tibi. Nūqd primꝰ hō tu natꝰ es
⁊ ante oēs colles formatꝰ: Nūqd cōsiliū dei au
disti: ⁊ inferior te erit eiꝰ sapientia: Quid nosti
qd ignoremꝰ: qd intelligis qd nesciamꝰ: Et se
nes ⁊ antiq sūt in nobis multo vetustiores q̄ȝ pa
tres tui. Nūqd grāde est vt consolet te deus:
Sȝ verba tua praua hoc ꝓhibēt. Quid te ele/
uat cor tuū ⁊ quasi magna cogitās attonitos ha
bes oculos: Quid tumet ꝯ deū spūs tuꝰ: vt ꝓ/
feras de ore tuo huiuscemōi ſmones: Quid ē
homo vt imaculatus: et vt iustus appareat na/
tus de muliere: Ecce inter scōs eius nemo im/
mutabilis. et celi nō sūt mundi in ꝯspectu eius
quāto magis abhoīabilis et inutilis hō q bibit
q̄si aquā: iniqtatē. Ostendā tibi audi me: qd vi
di narrabo tibi. Sapiētes cōfitent: et non ab/
scondūt patres suos: Quibꝰ solis data ē terra:
⁊ nō transibit alienꝰ ꝑ eos. Cunctis diebꝰ suis
impius supbit: ⁊ numerus ānoꝝ incertꝰ ē tyrā
nidis eius. Sonitꝰ terroris sp in auribus illiꝰ:
⁊ cū pax sit: ille sp isidias suspicat. Nō credit ꝙ
reuerti possit de tenebris ad lucē circūspectans
vndiq̄ȝ gladiū: Cū se nouerit ad q̄rēduȝ paneȝ
nouit ꝙ paratꝰ sit in manu eius tenebraꝝ dies.
Terrebit eū tribulatio: ⁊ angustia vallabit euȝ
sicut regem q preparatur ad prelium. Tetēdit
eni aduersus deū manū suam ⁊ ꝯtra oīpotentē
roboratꝰ est. Cucurrit aduersus eū erecto collo
⁊ pingui ceruice armatus est. Operuit faciem
eius crassitudo: ⁊ de laterībꝰ eius aruina depē
det. Habitauit in ciuitatibꝰ desolatis: ⁊ in do/
mibꝰ desertis que in cumulos sūt redacte. Nō
ditabit nec perseuerabit substātia eius: nec mit
tet in terram radicē suā: nec recedet de tenebris
Ramos eius arefaciet flāma ⁊ auferet spiritu
oris eiꝰ. Non recedet frustra errore deceptꝰ: ꝙ
aliquo p̄cio redimēdus sit. Anteq̄ȝ dies eiꝰ im/
pleant ꝑibit. ⁊ manus eiꝰ arescēt. Ledet q̄si vi/
nea in p̄mo flore botrus eiꝰ: ⁊ q̄si oliua ꝓijciēs
florē suū. Congregatio. n. hypocrite sterilis: et
ignis deuorabit tabernacula coꝝ q munera libē
ter accipiūt. Cōcepit dolorē: ⁊ peꝑit iniqtatē. ⁊
vterus eiꝰ p̄parat dolos.

XVI

Respondens aūt iob dixit: Audiui fre/
quēter talia. Consolatores onerosi vos
oēs estis. Nunquid habebūt finē vba
ventosa: Aut aliquid tibi molestū ē si loquaris
Poterā ⁊ ego similia vestri loq. Atq̄ȝ vtinam
eēt aīa vestra ꝓ aīa mea. Cōsolarer ⁊ ego vos
sermonibꝰ: ⁊ mouerē caput meū sup vos. Ro
borarē vos ore meo: ⁊ mouerē labia mea quasi
parcēs vob. Sȝ quid agā: Si locutꝰ fuero: nō
quiescit dolor meꝰ: ⁊ si tacuero nō recedet a me
Nunc aūt oppressit me dolor meꝰ: ⁊ in nihiluȝ
redacti sunt oēs artus mei. Ruge mee testimo
niū dicunt cōtra me: ⁊ suscitat falsiloquꝰ aduer
sus faciē meā contradicēs mihi. Collegit furo/
rem suū in me: cōminans mihi infremuit ꝯtra
me dentibꝰ suis. Hostis meꝰ terribilibꝰ oculis
me intuitꝰ est. Aperuerūt super me ora sua ⁊ ex
probrantes percusserunt maxillam meā: satiati
sunt penis meis. Cōclusit me deꝰ apud iniquū
⁊ manibus impioꝝ me tradidit. Ego ille quon
dam opulentꝰ repēte cōtritus sū: tenuit ceruicē
meā. Confregit me: ⁊ posuit me sibi quasi in si
gnū. Circūdedit me lanceis suis: cōuulnerauit
lumbos meos. Nō pepercit. ⁊ effudit in terra
viscera mea. Concidit me vulnere sup vulnus
irruit in me quasi gigas. Saccū cōsui sup cuteȝ
meā: ⁊ operui cinere carnē meaȝ. Facies mea
intumuit a fletu: ⁊ palpebre mee caligauerunt.
Hec passus sum absq̄ȝ iniquitate manus mee:
cū haberem mundas ad deū preces. Terra ne
operias sanguinē meū: neq̄ȝ inueniat in te lo/
cum latendi clamor meꝰ. Ecce enim in celo te/
stis meꝰ: ⁊ cōsciꝰ meꝰ in excelsis. Verbosi ami
ci mei: ad deū stillat oculꝰ meꝰ. Atq̄ȝ vtinā sic iu
dicaret vir cū deo: quō iudicat filiꝰ hoīs cū col/
lega suo. Ecce. n. breues āni trāseūt: ⁊ semitaȝ
ꝑ quā nō reuertar ambulo.

XVII

Spiritus meus attenuabit dies mei bre
uiabunt: ⁊ solum mihi superest sepul/
chrum. Non peccaui: ⁊ in amaritudi/
nibus morat oculus meus. Libera me ⁊ pone
me iuxta te: ⁊ cuiusuis manꝰ pugnet contra me
Cor eorum longe fecisti a disciplina propterea
non exaltabunt. Predam pollicetur socijs: ⁊

oculi filioꝝ eiꝰ deficient. Posuit me q̄si in pro/
uerbiū vulgi: ⁊ exemplū sū coram eis. Caliga/
uit ad indignationē oculus meꝰ: ⁊ mēbra mea
q̄si in nihilū redacta sunt. Stupebūt iusti super
hoc: ⁊ innocens cōtra hypocritā suscitabit. ⁊ te
nebit iustus viā suam: et mūdis manibꝰ addet
fortitudinē. Igit omnes vos cōuertimini ⁊ ve
nite: ⁊ nō inueniā in vobis vllū sapientē Dies
mei transierūt: cogitationes mee dissipate sunt
torquētes cor meū. Noctem verterūt in diem:
⁊ rursum post tenebras spero lucē. Si sustinue
ro infernus domꝰ mea ē: ⁊ in tenebris straui le
ctulū meū. Putredini dixi: pater meꝰ es mater
mea ⁊ soror mea vermibꝰ. Ubi ē ḡ nūc p̄stola/
tio mea: ⁊ patiētiā meā qs ꝯsiderat? In ꝓfūdis
simū infernū descēdēt oia mea. Putas ne saltē
ibi erit requies mihi? XVIII

Respondens autē baldath suites. dixit:
Usq̄ ad quem finem verba iactabis?
Intellige priꝰ: et sic loquamur Quare
reputati sumus vt iumēta: et sorduimꝰ coram te
Quid perdis aiam tuā in furore tuo? Nunqd
ꝓpter te derelinq̄t terra: et trāsferent rupes de
loco suo? Nōne lux impij extinguet: nec splēde
bit flāma ignis eius: Lux obtenebrescet in ta/
bernaculo illiꝰ: ⁊ lucerna que sup eū ē extingue
tur. Artabunt gressus virtutis eiꝰ: et p̄cipita/
bit eū ꝯsiliū suū Immisit. n. in rete pedes suos
et in maculis eius ambulat. Tenebitur plan/
ta illius laq̄o: et exardescet cōtra eū sitis. Abscō
dita ē in terra pedica eius: et decipula illius sup
semitā. Undiq̄ terrebūt eū formidines: et in/
uolunt pedes eius. Attenuet fame robur eius
et inedia inuadat costas illius Deuoret pulchri
tudinē cutis eius: et cōsūmat brachia illius pri/
mogenita mors. Auellat de tabernaculo uo fi
ducia eius: et calcet sup eū q̄si rex interitus Ha
bitēt in tabernaculo illiꝰ socij eius q nō ē: asper
gat in tabernaculo eius sulphur. Deorsū radi
ces eius siccēt: sursū aūt atteratur messis eius.
Memoria illiꝰ pereat de terra: ⁊ nō celebret no
mē eiꝰ in plateis. Expellet eū de luce i tenebras
⁊ de orbe trāsferet eū. Nō erit semē eiꝰ neq̄ ꝓ
genies in pplo suo: nec vlle reliq̄e in regioibꝰ
eiꝰ. In die eiꝰ stupebūt nouissimi: ⁊ p̄mos in/
uadet horror. Hec sūt ḡ tabernacula iniq ⁊ iste
locus eiꝰ q ignorat deū. XIX

Respondēs aūt iob. dixit: Usq̄q̄ affli/
gitis aiam meā: ⁊ atteritis me s̄monibꝰ
En decies cōfunditis me: ⁊ non erubesci
tis opprimentes me. Nempe ⁊ si ignoraui me
cum erit ignorātia mea. At vos cōtra me erigi
mini: ⁊ arguitis me opprobrijs meis. Saltem
nūc intelligite q̄ deus non eq̄ iudicio afflixerit
me: ⁊ flagellis suis me cinxerit. Ecce clama/
bo vim patiēs: ⁊ nemo audiet. Uociferabor: ⁊
non est q iudicet. Semitā meā circūsepsit ⁊ trā/
sire non possū: ⁊ in calle meo tenebras posuit.
Spoliauit me gloria mea: ⁊ abstulit coronā de
capite meo. Destruxit me vndiq̄ ⁊ pereo ⁊ q̄si
euulse arbori abstulit spem meā. Iratus ē con
tra me furor eius: ⁊ sic me habuit quasi hostem
suū. Sil' venerūt latrones eiꝰ ⁊ fecerūt sibi viā
per me ⁊ obsederunt in gyro tabernaculū meū
Fratres meos longe fecit a me: ⁊ noti mei qua
si alieni recesserunt a me. Dereliquerunt me
propinqui mei ⁊ q me nouerant obliti sunt mei
Inquilini domus mee ⁊ ancile mee sicut alie/
num habuerunt me: ⁊ quasi peregrinus fui in
oculis eoꝝ. Seruū meū vocaui ⁊ non respon/
dit: ore ꝓprio deprecabar illū. Halitū meum
exhorruit vxor mea: ⁊ orabam filios vteri mei:
Stulti quoq̄ despiciebāt me: ⁊ cum ab eis re/
cessissem detrahebāt mihi. Abhominati sūt me
quondā cōsiliarij mei: ⁊ quē maxime diligebā
auersatꝰ ē me Pelli mee cōsūptis carnibꝰ adhe
sit os meū: ⁊ derelicta sūt tantūmodo labia cir/
ca dentes meos. Miseremini mei miseremini
mei saltem vos amici mei: quia manꝰ dñi teti/
git me. Quare persequimini me sicut deꝰ ⁊ car
nibus meis saturamini? Quis mihi tribuat vt
scribant s̄mōes mei: Quis mihi det vt exarēt
in libro stilo ferreo ⁊ plūbi lamina vel celte scul
pantur in silice? Scio enim q̄ redemptor meꝰ
viuit: ⁊ in nouissimo die de terra surrecturꝰ sū.
Et rursum circundabor pelle mea: ⁊ in carne
mea videbo deū. Quē visurus sum egoipse:
⁊ oculi mei conspecturi sunt. ⁊ non alius. Re/
posita est hec spes mea in sinu meo. Quare er
go nūc dicitis ꝑsequamur eū ⁊ radicē verbi in
ueniamus cōtra eum? Fugite ergo a facie gla/
dij: q̄m vltor iniq̄tatū gladiꝰ ē et scitote eē iudiciū XX

Respōdēs āt sophar naamathi/
tes dixit: Idcirco cogitatōes mee varie
succedūt sibi: ⁊ mens in diuersa rapit.
Doctrinā qua me arguis audiā: ⁊ spūs intelli
gentie mee respōdebit mihi. Hoc scio a princi
pio ex quo est positꝰ homo sup terrā q̄ laus im/
pioꝝ breuis sit. ⁊ gaudium hypocrite ad instar
pūcti. Si ascēderit vsq̄ ad celū supbia eiꝰ: ⁊ ca
put eius nubes tetigerit: q̄si sterquiliniū in fine
perdet: ⁊ qui eū viderāt. dicēt: vbi est? Uelut
somniū auolans nō inueniet: transiet sicut vi/
sio nocturna. Oculus q eū viderat nō videbit

neqꝫ vltra intuebiť eū locus suus. Filij eiꝰ at/terenť egestate: ⁊ manꝰ illius reddēt ei dolorē suū. Ossa eius implebūť vitijs adolescētie eiꝰ: ⁊ cū eo in puluere dormiēt. Cū eni dulce fuerit in ore eius malū abscondit illud sub lingua sua Parcet illi ⁊ non derelinquet illud: ⁊ celabit in gutture suo. Panis eius in vtero illiꝰ verteť in fel aspidū intrinsecꝰ. Diuitias quas deuora uit euomet. ⁊ de ventre illiꝰ extrahet eas deus. Caput aspidū sugget: ⁊ occidet eum in lingua vipere. Non videat riuulos fluminis torren/tis: mellis ⁊ butyri. Luet que fecit oia: nec tñ cōsumeť. Juxta multitudinē adinuentionum suarū sic ⁊ sustinebit: quoniā cōfringens nuda uit pauperis domū: rapuit ⁊ non edificauit eā nec ē satiatꝰ vēter eius. Et cū habuerit que con cupierat: possidere non poterit. Non remansit de cibo eius. ⁊ ꝓpterea nihil permanebit de bo nis eiꝰ. Cū satiatꝰ fuerit artabiť: estuabit et oīs dolor irruet sup eū. Vtinā impleať venter eiꝰ vt emittat in eū irā furoris sui: ⁊ pluit sup illū bellū suum. Fugiet arma ferrea: ⁊ irruet arcū ereum eductus ⁊ egrediens de vagina sua ⁊ ful gurās in amaritudine sua. Vadēt et veniēt su per eū horribiles: oēs tenebre abscōdite sunt in occultis eiꝰ. Deuorabit eū ignis q nō succēdiť: affligeť relictꝰ in tabernaculo suo. Reuelabunt celi iniqtatē eiꝰ: ⁊ terra ꝯsurget aduersus eum. Apertū erit germē domꝰ illiꝰ: detraheť i die fu roris dei. Hec ē pars hoīs impij a deo: ⁊ here ditas verboꝝ eius a dño.

XXI

Respondens autē iob. dixit: Audite q̄/so sermones meos ⁊ agite penitentiam Sustinete me vt et ego loquar. et post mea si videbiť verba ridete. Nūqd ꝯtra hoīē disputatio mea est. vt merito nō debeam contri stari. Attendite me ⁊ obstupescite. ⁊ super po/nite digitū ori vestro. Et ego qñ recordatꝰ fue ro pertimesco. ⁊ concutit carnē meam tremor. Quare ḡ impij viuūt. subleuati sunt: conforta tiqꝫ diuitijs. Semen eorū ꝑmanet coram eis. Ꝑpinquoꝝ turba ⁊ nepotū i cōspectu eoꝝ. Do mus eoꝝ secure sunt ⁊ pacate: et nō ē virga dei super illos. Bos eoꝝ concepit ⁊ nō abortiuit vacca pepit et nō est priuata fetu suo. Egrediūť quasi greges paruuli eoꝝ: ⁊ infantes eoꝝ exul tant lusibꝰ. Tenēt tympanum et cytharam: et gaudent ad sonitum organi. Ducunt in bonis dies suos: et in puncto ad inferna descendunt. Qui dixerūt deo. recede a nobis. ⁊ sciam viaꝝ tuarū nolumꝰ. Quis ē oīpotēs vt seruiamus ei. Et qd nobis ꝓdest si orauerimꝰ illum. Ve rūtñ qr nō sūt in manu eoꝝ bona sua: ꝯsiliū im pioꝝ lōge sit a me. Quotiēs lucerna īpioꝝ ex tingueť: ⁊ superuenit eis inundatio: ⁊ dolores diuidet furoris sui. Erūt sicut palee ante faciē vēti. ⁊ sicut fauilla quā turbo dispgit. Deꝰ ser/uabit filijs illius dolorē pris: ⁊ cum reddiderit tūc sciet. Videbūt oculi eius interfectionē suā: ⁊ de furore omnipotentis bibet. Quid eni ad eū ꝑtinet de domo sua post se. Et si numerꝰ mē siū eius dimidieť. Nunqd deū docebit qspiam sciam. qui excelsos iudicat. Iste moriť robustꝰ ⁊ sanus diues ⁊ felix: viscera eius plena sūt adi pe. ⁊ medullis ossa illius irrigantť. Alius vero moriť in amaritudine aīe sue absqꝫ vllis opibꝰ ⁊ tñ simul in puluere dormiēt. ⁊ vermes operi ent eos. Certe noui cogitatiōes vr̄as: ⁊ sñias ꝯtra me iniquas. Dicitis eni. Vbi ē domꝰ ꝓn cipis. ⁊ vbi tabernacula impioꝝ. Interrogate quēlibet de viatoribus: ⁊ hec eadē illū intellige re cognoscetis. Quia in die ꝑditiōis seruať ma lus. ⁊ ad diē furoris duceť. Quis arguet corā eo vias eius. ⁊ q̄ fecit qs reddet illi. Ipē ad se pulchra duceť: ⁊ in cōgerie mortuoꝝ vigilabit Dulcis fuit glareis cocyti: ⁊ post se oēm hoīē trahet: ⁊ ante se inumerabiles. Quō igiť cōso lamini me frustra: cū rñsiōsio vr̄a repugnare ostēsa sit veritati.

XXII

Respondens autem eliphaz themanites dixit. Nūqd deo potest ꝯparari homo etiā cū ꝑfecte fuerit scie. Quid ꝓdest deo si iustus fueris: aut quid ei cōfers si īmacu lata fuerit vita tua. Nunquid timens arguet te. ⁊ veniet tecū in iudiciū. ⁊ nō ꝓpter malitiā tuā plurimā. ⁊ infinitas iniquitates tuas. Ab/stulisti. n. pignꝰ fratrū tuoꝝ sine causa ⁊ nudos spoliasti vestibus. Aquā lasso nō dedisti. ⁊ esu rienti subtraxisti panē. In fortitudine brachij tui possidebas terram. ⁊ potētissimꝰ obtinebas eam. Viduas dimisisti vacuas. ⁊ lacertos pu/pillorū cōminuisti. Propterea circūdatus es laqueis. ⁊ conturbat te formido subita. Et pu/tabas te tenebras nō visurū. ⁊ ipetu aquaꝝ in/undantium nō oppressū iri. An cogitas qꝺ deꝰ excelsior celo sit. ⁊ sup stellaꝝ verticē sublimeť: Et dicis. Quid eni nouit deus. Et q̄si ꝑ caligi nē iudicat. Nubes latibulū eius: nec nr̄a con/siderat. ⁊ circa cardines celi ꝑambulat. Nun/quid semitā seculoꝝ custodire cupis quam cal/cauerūt viri iniq qui sublati sunt añ tēpꝰ suū: et fluuius subuertit fundamentū eoꝝ. Qui dice/bāt deo recede a nobis. ⁊ q̄si nihil possit facere oīpotēs. estimabāt eū: cū ille implesset domos

cor᷑ bonis. Quorum sententia procul sit a me. Videbũt iusti ⁊ letabunt: ⁊ innocens subsannabit eos. Nõne succisa est erectio eorum: ⁊ reliquias eorũ deuorauit ignis? Acquiesce igit ei ⁊ habeto pacem: ⁊ p hec habebis fructus optimos. Suscipe ex ore illi⁹ legẽ: ⁊ pone ſmones ei⁹ in corde tuo. Si reuersus fueris ad oipotentẽ edificaberis: ⁊ longe facies iniqtatẽ a tabernaculo tuo. Dabit p terra silicẽ: ⁊ p silice torrentes aureos. Eritq3 oipotens contra hostes tuos: ⁊ argẽtũ coaceruabit tibi. Tũc sup oipotentẽ delitijs affluẽs: ⁊ eleuabis ad deũ faciem tuã. Rogabis eũ: ⁊ exaudiet te. ⁊ vota tua reddes. Decernes rem ⁊ veniet tibi ⁊ in vijs tuis splendebit lumen. Qui enim humiliatus fuerit: erit in gloria: ⁊ qui inclinauerit oculos suos ipse saluabit. Saluabit innocens: saluabit aũt mũdicia manuũ suarum.

XXIII

Respõdẽs aũt iob. ait: Nũc q̃q3 in amaritudine est sermo meus: ⁊ man⁹ plage mee aggrauata est sup gemitũ meum. Quis mihi tribuat vt cognoscã ⁊ inueniã illũ ⁊ veniã vsq3 ad soliũ eius? Ponã corã eo iudicium ⁊ os meũ replebo increpationib⁹: vt sciã verba que mihi rñdeat. ⁊ intelligã quid loquat mihi. Nolo multa fortitudine cõtendat mecu3 nec magnitudinis sue mole me premat. Proponat equitatẽ cõtra me. ⁊ pueniet ad victoria3 iudiciũ meu3. Si ad orientẽ iero non apparet: si ad occidentẽ nõ intelligã eũ. Si ad sinistram qd agam: Nõ apprehendã eũ. Si me vertam ad dexterã: nõ videbo illũ. Ipse vero scit viam meã: et pbabit me q̃si aurũ qd per ignẽ transit Vestigia eius secut⁹ est pes me⁹: viã ei⁹ custodiui. ⁊ nõ declinaui ex ea. A mandatis labiorũ eius nõ recessi et in sinu meo abscõdi vba oris eius. Ipse eni solus ẽ et nemo auertere põt cogitationẽ ei⁹: et aia eius qdcũq3 voluit hoc fecit Cũq3 expleuerit in me volũtatẽ suã: et alia multa similia presto sũt ei. Et iccirco a facie ei⁹ turbatus sũ et cõsiderãs eũ: timore sollicitor. De⁹ molliuit cor meum: ⁊ oipotẽs conturbauit me. Nõ eni perij ppter iminẽtes tenebras nec faciem meã operuit caligo.

XXIIII

Ab oipotente nõ sũt abscõdita tẽpora: q aũt nouerũt eũ ignorãt dies illius. Alij terminos trãstulerũt: diripuerunt greges. et pauerũt eos. Asinũ pupillor᷑ abegerũt et abstulerũt p pignore bouẽ vidue. Subuerterũt pauper᷑ viã. et oppresserũt pariter mansuetos terre Alij q̃si onagri in deserto egrediũt ad opus suũ: vigilãtesq3 ad predã preparãt panẽ liberis Agrũ nõ suũ demetũt: et vineã eius quẽ vi oppresserũt vindemiãt. Nudos dimittent hoies indumẽta tollẽtes: quib⁹ nõ est operimentũ in frigore: q̃s hymbres montiũ rigãt et nõ habẽtes velamẽ amplexãt lapides Vim fecerũt depdantes pupillos. et vulgũ pauperẽ spoliauerũt. Nudis et incedẽtibus absq3 vestitu. et esurientibus tulerũt spicas. Inter aceruos eor᷑ meridiati sũt: q calcatis torcularib⁹ sitiunt De ciuitatib⁹ fecerũt viros gemere. et aia vulneratorum clamauit. et deus inultũ abire nõ patit Ipsi fuerũt rebelles lumini. Nescierunt vias eius: nec reuersi sũt per semitas illius. Mane pmo cõsurgit homicida interficit egenũ ⁊ pauperẽ per noctẽ vo erit q̃si fur. Oculus adulteri obseruat caliginẽ dicẽs: nõ me videbit oculus. et operiet vultũ suũ. Perfodit in tenebris domos: sicut in die cõdixerant sibi. et ignorauerũt lucẽ. Si subito apparuerit aurora arbitrãt vmbrã mortis. et sic in tenebris q̃si in luce ambulant. Leuis est sup faciẽ aque. Maledicta sit ps ei⁹ in terra: nec ãbulet p viã vinear᷑. Ad nimiũ calorẽ trãsiet ab aqs niuiũ. et vsq3 ad inferos pctm̃ illius. Obliuiscat ei⁹ mia. Dulcedo illius vermes. Nõ sit in recordatiõe: sed conterat sicut lignũ infructuosũ. Pauit eni sterilem et que nõ parit. et vidue bene non fecit. Detraxit fortes in fortitudine sua. et cum steterit. non credet vite sue. Dedit ei deus locũ penitentie. ⁊ ille abutitur eo in supbia. Oculi aũt eius sũt in vijs illius. Eleuati sũt ad modicũ. ⁊ non subsistent et humiliabant sicut oia et auferentur. et sicut summitates spicarum cõterent. Qd si nõ ẽ ita quis me põt arguere esse mentitũ. et ponere ante deũ verba mea.

XXV

Respondẽs autem baldath suites. dixit Ptãs ⁊ terror apud eũ ẽ. q facit cõcordiã in sublimibus suis. Nũquid ẽ numer⁹ militũ ei⁹. Et super quẽ non surget lumẽ illius. Nũqd iustificari põt hõ cõparatus deo aut apparere mũdus nat⁹ de muliere? Ecce luna etiã nõ splendet. ⁊ stelle non sunt munde in cõspectu eius: quãto magis homo putredo. et fili⁹ hoĩs vermis.

XXVI

Respondẽs aũt iob dixit: Cuius adiutor es: nunquid imbecillis. Et sustentas brachiũ eius q nõ ẽ fortis. Cui dedisti cõsilium. Forsitã illi q nõ h3 sapientiã: ⁊ prudẽtiã tuã ostendisti plurimã. Quẽ docere voluisti. Nõne cum q fecit spiramentũ. Ecce gigantes gemũt sub aqs et q habitãt cũ eis. Nudus ẽ inferus corã illo. ⁊ nullũ ẽ opimentũ pditioi,

Qui extendit aquilonē sup vacuū. ꝛ appendit terrā sup nihili. Qui ligat aquas i nubib⁹ suis vt nō erūpant pariť deorsū. Qui tenet vultū so lij sui. ꝛ expādit sup illud nebulā suā. Termi nū circūdedit aqs. vsqꝫ dū finianť lux ꝛ tenebre Colūne celi cōtremiscūt. ꝛ pauēt ad nutū eius. In fortitudine illius repēte maria congregata sūt. ꝛ prudētia eius pcussit supbū. Spūs ei⁹ or nauit celos. ꝛ obstetricante manu eius eductus est coluber tortuosus. Ecce hec ex parte dicta sūt viarū eius. Et cū vix paruā stillā sermonis eius audierimus: qs poterit tonitruū magnitu dinis illius intueri.

XXVII

Addidit qꝫ iob assumens parabolā suā ꝛ dixit. Viuit deus qui abstulit iudiciū meū. ꝛ omnipotens qui ad amaritudi nem adduxit animā meā. qꝛ donec superest ha litus in me. ꝛ spūs dei in narib⁹ meis. non lo quenť labia mea iniqtatē. nec lingua mea medi tabiť mendaciū. Absit a me vt iustos vos esse iudicē. Donec deficiā: nō recedā ab innocētia mea. Justificationē meā quā cepi tenere. nō d̄ serā. Neqꝫ eni rephendit me cor meū. in oī vi ta mea. Sicut impi⁹ inimicus me⁹. ꝛ aduersari us me⁹ quasi iniqu⁹. Que ē eni spes hypocrite si auare rapiat ꝛ nō liberet deus aiam ei⁹. Nū qd deus audiet clamorē ei⁹ cū venerit sup eum angustia. Aut poterit i oipotente delectari. ꝛ i uocare deū oī tpe. Docebo vos p manum dei q̄ oipotēs habeat. nec abscōdā. Ecce vos oēs nostis. ꝛ qd sine cā vana loqmini. Hec ē pars hoīs ipij apud deū. ꝛ hereditas violētoꝝ quā ab omnipotēte suscipiet. Si multiplicati fuerit filij eius in gladio erūt: ꝛ nepotes ei⁹ nō satura bunť pane. Qui reliq fuerint ex eo. sepelienť i interitu. ꝛ viduc illi⁹ nō plorabūt. Si cōporta uerit quasi terra argētū. ꝛ sicut lutū p̄parauerit vestimēta: p̄parabit qdē. sed iustus vestieť illis ꝛ argētū innocēs diuidet. Edificauit sicut tinea domū suā. ꝛ sicut custos fecit vmbraculū. Di ues cū dormierit. nihil secū afferet: aperiet ocu los suos. ꝛ nihil inueniet. Apphēdet eum qua si aqua iopia: nocte opprimet eū tēpestas. Tol let eū vētus vrēs ꝛ auferet ꝛ velut turbo rapiet eū de loco suo. Et mitteť sup eū. ꝛ nō parcet: de manu eius fugiens fugiet. Stringet super eū manus suas. ꝛ sibilabit super illum intuēs lo cū eius.

XXVIII

Habet argentū venarū suarū pncipia. ꝛ auro loc⁹ ē in quo cflať. Ferrū de ter ra tollitur. ꝛ lapis solutus calore in es vertiť. Tempus posuit tenebris ꝛ vniuersoꝝ finē ipe cōsiderat. Lapidem qꝫ caliginis ꝛ vm brā mortis diuidit torrēs a pplo pigrināte: eos quos oblitus ē pes egētis hoīs ꝛ inuios. Terra de qua oriebať panis. in loco suo igni subuersa ē. Locus sapphyri lapides eius. ꝛ glebe illius aur. Semitā ignorauit auis: nec intuitus ē eā oculus vulturis. Nō calcauerūt eā filij instito rū: nec ptransiuit p eā leena. Ad silicē extendit manū suā. subuertit a radicibus mōtes. In pe tris riuos excidit. ꝛ oē pciosū vidit oculus eius Profūda qꝫ fluuioꝝ scrutatus ē. ꝛ abscondita pduxit in lucē. Sapiētia vo vbi inueniť. ꝛ qs ē locus intelligētie. Nescit hō pciū eius: nec in ueniť in terra suauit viuentium. Abyssus dicit nō est in me. ꝛ mare loquiť. nō ē mecū. Nō da biť aurꝫ obrizū p ea. nec appēdeť argentū i cō mutatiōe eius. Nō cōfereť tinctis indie colori bus nec lapidi sardonico pciosissimo. vel sap phyro. Nō adequabiť ei aurꝫ vel vitrū: nec cō mutabunť p ea vasa auri excelsa ꝛ eminentia. nō cōmemorabunť cōpatione eius. Trahiť au tē sapiētia de occultis. Nō adequabiť ei topazi us de ethiopia: nec tincture mūdissime cōponē tur. Vnde ḡ sapiētia venit. ꝛ qs ē locus intelli gētie. Abscōdita ē ab oculis oium viuētiū: vo lucres qꝫ celi latet. Perditio ꝛ mors dixerunt aurib⁹ nr̄is audiuim⁹ famā ei⁹. De⁹ itelligit vi am ei⁹. ꝛ ipē nouit locū illi⁹. Ipē eni fines mū di ituet. ꝛ oia q̄ sub celo sunt respicit Qui fecit vētis pōd⁹ ꝛ aqs appēdit i mēsura. Qū pone bat pluuijs legē. ꝛ viā pcellis sonātib⁹: tūc vi dit illā ꝛ enarrauit. ꝛ p̄parauit ꝛ inuestigauit. ꝛ dixit hoī. Ecce timor dn̄i ipa ē sapiētia: ꝛ rece dere a malo intelligētia.

XXIX

Addidit qꝫ iob assumens parabolā suā ꝛ dixit. Quis mihi tribuat vt sim iuxta menses pristinos. fm dies quibus de us custodiebat me. Quando splendebat lucer na eius super caput meum. ꝛ ad lumen ei⁹ am bulabam in tenebris. Sicut fui in diebus ado lescentie mee. qū secreto deus erat in taberna cu lo meo. Qū erat omnipotens mecū. ꝛ in circui tu meo pueri mei. Qū lauabā pedes meos bu tyro. ꝛ petra fundebat mihi riuos olei. Qū pro cedebā ad portā ciuitatis. ꝛ in platea parabant cathedrā mihi. Videbant me iuuenes ꝛ abscō debanť: ꝛ senes assurgētes stabāt. Principes cessabant loqui. ꝛ digitū superponebant ori suo Vocem suam cohibebant duces. ꝛ lingua coꝝ gutturi suo adherebat. Auris audiēs beatifica bat me. ꝛ oculis videns testimoniū reddebat mihi. eo qꝫ liberassem pauperem vociferantē ꝛ

pupilluꝫ cui nō erāt adiutor. Benedictio p̄ituri
super me veniebat: ⁊ cor vidue ꝯsolatus sū. Ju
sticia indutus sum: ⁊ vestiui me sicut vestimen/
to ⁊ diademate iudicio meo. Oculus fui ceco: et
pes claudo. Pater erā pauperū: ⁊ causam quā
nesciebam diligentissime inuestigabā. Contere
bam molas iniqui: ⁊ de dētibus illius auferebā
p̄dam. Dicebamqꝫ. Jn nidulo meo moriar: et
sicut palma multiplicabo dies. Radix mea ap/
ta est secus aq̄s: ⁊ ros morabit̄ in messione mea
Gloria mea semp̄ innouabit̄: ⁊ arcus meus in
manu mea instaurabit̄. Qui me audiebāt. expe
ctabant sniam: ⁊ intenti tacebant ad ꝯsilium me
um. Verbis meis addere nihil audebant: ⁊ su
per illos stillabat eloquiū meum. Expectabant
me sicut pluuiam: ⁊ os suū aperiebant quasi ad
hymbrē serotinū. Si qñ ridebaz ad eos: nō cre
debant: ⁊ lux vultus mei nō cadebat in terram.
Si voluissem ire ad eos: sedebā primus. Cūqꝫ
sederem quasi rex circūstante exercitu: eraz tamē
merentium consolator.

XXX.

Nunc aūt derident me iuniores tempore
quorū nō dignabar patres ponere cum
canibus gregis mei. Quoꝝ virtus ma
nuū mihi erat ꝓ nihilo: ⁊ vita ip̄a putabant̄ idi
gni. Egestate ⁊ fame steriles: q rodebant in so/
litudine squalentes calamitate ⁊ miseria. Et mā
debant herbas ⁊ arborum cortices ⁊ radix iuni
peroꝝ erat cibus eoꝝ. Qui de conuallibus ista
rapientes: cum singula reperissent: ad ea cū cla/
more currebant. Jn desertis habitabant torren
tiuꝫ: ⁊ in cauernis terre: vel super glareā. Qui
inter huiuscemodi letabant̄: ⁊ esse sub sentibus
delitias cōputabant. Filij stultoꝝ ⁊ ignobilium
⁊ ī terra penitꝰ nō parētes. Nūc aūt ī eoꝝ canti
cū versus suꝫ: ⁊ factus sū eis ī ꝓuerbiū. Abhomi
nant̄ me ⁊ longe fugiūt a me: ⁊ faciē meam con
spuere non verent̄. Pharetrā. n. suā aperuit ⁊
afflixit me: ⁊ frenū posuit in os meū. Ad dexte/
raꝫ orientis calamitatis mee illico surrexerunt.
Pedes meos subuerterūt: oppresserunt quasi
fluctibus semitis suis. Dissipauert̄ itinera mea
insidiati sunt mihi ⁊ p̄ualuerunt: ⁊ nō fuit q fer/
ret auxiliuꝫ. Quasi rupto muro ⁊ aperta ianua
irruerunt super me: ⁊ ad meas miserias deuolu
ti sunt. Redactus sum ī nihilū. Abstulit q̄si ven
tus desiderium meū: ⁊ velut nubes pertransijt
salus mea. Nūc aūt in memetip̄o marcescit ani/
ma mea: ⁊ possident me dies afflictionis. No/
cte os meū p̄forat̄ doloribus: ⁊ qui me comedūt
non dormiunt. Jn multitudine eoruꝫ consumi
tur vestimentum meum: ⁊ quasi capitio tunice
succinxerūt me. Cōparatus sum luto. ⁊ assimi
latus sū fauille ⁊ cineri. Clamo ad te ⁊ nō exau
dis me: sto ⁊ non respicis me. Mutatus es mi
hi in crudelem. ⁊ in duritia manus tue aduer/
saris mihi. Eleuasti me. ⁊ quasi super ventum
ponēs elisisti me valide. Scio qꝛ morti trades
me. vbi cōstituta ē domus oī viuenti. Verūtñ
nō ad cōsūptionē eoꝝ emittis manū tuā. ⁊ si cor
ruerint. ip̄e saluabis. Flebā quōdam super eo
q afflictus erat. ⁊ cōpatiebat̄ aīa mea pauperi.
Expectabam bona. ⁊ venerunt mihi mala. p̄/
stolabar lucem. ⁊ eruperunt tenebre. Jnterio
ra mea efferbuerūt absqꝫ vlla requie. p̄uenerūt
me dies afflictiōis. Merēs incendebā: sine fu
rore cōsurgēs in turba clamabam. Frater fui
draconū ⁊ sociꝰ strutionū. Cutis mea denigra
ta ē super me. ⁊ ossa mea aruerūt pre caumate.
Versa ē in luctū cithara mea. ⁊ organū meū in
vocē flentiū.

XXXI

Pepigi fedus cū oculis meis: vt ne co/
gitarē q̄dē de virgine. Quā eni partē
haberet in me deꝰ desup̄. ⁊ hereditateꝫ
oīpotens de excelsis. Nūqd nō perditio est ini
qua. ⁊ alienatio op̄antibꝰ iniusticiā. Nōne ip̄e
cōsiderat vias meas. ⁊ cūctos gressos meos di
numerat. Si ambulaui in vanitate ⁊ festinauit
in dolo pes meus: appēdat me in statera iusta
⁊ sciat deus simplicitateꝫ meam. Si declinauit
gressus meus de via. ⁊ si secutus ē oculus meꝰ
cor meū. ⁊ si in manibus meis adhesit macula
serā ⁊ alius comedat. ⁊ ꝓgenies mea eradicet̄
Si deceptum est cor meū super muliere. ⁊ si ad
ostiū amici mei insidiatus sum: scortū alterius
sit vxor mea. ⁊ super illā incuruent̄ alij. Hoc
eni nephas est ⁊ iniquitas maxima: ignis vsqꝫ
ad perditionē deuorans. ⁊ oīa eradicans geni
mina. Si cōtēpsi subire iudiciū cū seruo meo ⁊
ancilla mea. cū disceptarēt aduersū me. Quid
eni faciā cū surrexerit ad iudicandū deus. ⁊ cū
quesierit. q̄d r̄ndebo illi. Nūqd nō in vtero fe/
cit me qui et illū op̄atus ē. ⁊ formauit me ī vul/
ua vnus. Si negaui qđ volebant paup̄ibus. ⁊
oculos vidue expectare feci. Si comedi buccel
lā meā solꝰ. ⁊ nō comedit pupillus ex ea. Quia
ab infantia mea creuit mecū miseratio. ⁊ de vte
ro matris mee egressa est mecū. Si despexi pre
tereuntē eo q nō habuerit indumentū. ⁊ absqꝫ
operimento pauperē. Si nō benedixerūt mihi
latera eius. ⁊ de velleribus ouiū meaꝝ calefa/
ctus ē. Si leuaui super pupillū manū meā etiā
cū viderē me in porta superiorē: humerus me
us a iūctura sua cadat. ⁊ brachiū meū cum suis

ossibus cõfringat̃. Semꝑ eñi quasi tumẽtes super me fluctus timui deũ. ⁊ põdus eiꝰ ferre nõ potui. Si putaui aurꝝ robur meũ. ⁊ obrizo dixi fiducia mea. Si letatus sũ sup̃ multis diuitijs meis. ⁊ qꝛ plurima repperit manꝰ mea. Si vidi solẽ cũ fulgeret. ⁊ lunã incedẽtẽ clare. ⁊ letatũ ẽ in abscõdito cor meũ. ⁊ osculatus sũ manũ meã ore meo. q̃ est iniquitas maxia. et negatio ꝯtra deũ altissimũ. Si gauisus sũ ad ruinã eius qui me oderat. ⁊ exultaui ꝙ inuenisset eũ malũ Nõ eni dedi ad peccandũ guttur meũ: vt expeterẽ maledicens animã eius. Si nõ dixerũt viri tabernaculi mei. qs det de carnibus eiꝰ vt saturemur. Foris nõ mãsit ꝑegrinus: ostiũ meũ viatori patuit. Si abscondi quasi hõ pctm̃ meũ et celaui i sinu meo iniqtatẽ meã. Si expaui ad multitudinẽ nimiã: et despectio ꝓpinquoꝝ terruit me. et nõ magis tacui. nec egressus sũ ostium. Quis mihi tribuat auditorẽ vt desideriũ meũ audiat oĩpotẽs. et librũ scribat ipe qui iudicat. vt in humero meo portẽ illũ. et circũdẽ illũ q̃si coronã mihi. Per singulos gradus meos ꝓnũciabo illũ. ⁊ q̃si ꝓncipi offerã eũ. Si aduersũ me terra mea clamat. et cũ ipa sulci eiꝰ deflẽt Si fructꝰ eiꝰ comedi absq̃ pecunia. et animam agricolaꝝ eiꝰ afflixi. ꝓ frumento oriat̃ mihi tribulus. et ꝓ ordeo spina.

XXXII

Omiserũt autem tres viri isti responderc iob: eo ꝙ iustus sibi videret̃. Et iratus indignatusq̃ est heliu filius barachel buzites de cognatione ram. Iratus est autem aduersũ iob. eo ꝙ iustũ se eẽ diceret coram deo. Porro aduersũ amicos eius indignatus est. eo ꝙ non inuenissent responsionẽ rationabilẽ. sꝫ tm̃modo ꝯdemnassent iob. Igit̃ heliu expectauit iob loquentẽ. eo ꝙ seniores essent q loquebant̃. Cũ aũt vidisset ꝙ tres r̃spõdere nõ potuissent: iratus ẽ vehementer. Respõdẽsq̃ heliu filius barachel buzites. dixit. Iunior sũ tp̃e vos aũt antiquiores. Idcirco demisso capite veritus sũ vobis indicare meã sñiam. Sperabã eni ꝙ etas ꝓlixior loqueret̃. ⁊ annoꝝ multitudo doceret sapiẽtiã. Sed vt video spũs ẽ in hoibꝰ. ⁊ inspiratio oĩpotẽtis dat intelligentiã. Nõ sũt lõgeui sapiẽtes: nec senes intelligũt iudiciũ. Ideo dicã audite me: ostendã vobis etiã ego meã sapientiã. Expectaui eni sermones vestros: audiui prudẽtiã vr̃am. Donec disceptaremini ſmonibꝰ vr̃is: ⁊ donec putabã vos aliqd dicer̃ ꝯsiderabã. Sꝫ vt video. nõ ẽ q possit arguere iob. ⁊ r̃ndere ex vobis ſmonibꝰ eius. Ne forte dicatis inuenimus sapientiam. deus ꝓiecit eum non homo. Nihil locutus est mihi: ⁊ ego nõ ſm sermones vestros respondebo illi. Extimuerũt. nec respõderũt vltra: abstulerũt q̃ a se eloquiũ. Qm̃ igitur expectaui. ⁊ nõ sunt locuti: steterũt nec responderũt vltra: respondebo ⁊ ego partem meã. ⁊ ostendã sciam meam. Plenus sũ eni ſmonibus. ⁊ coartat me spũs vteri mei. En venť meꝰ q̃si mustũ absq̃ spiraculo: qd̓ lagunculas nouas dirũpit. Loquar. ⁊ respirabo paululũ. aperiã labia mea ⁊ r̃ndebo Nõ accipiã ꝑsonam viri. ⁊ deũ hoi nõ equabo Nescio. n. q̃zdiu subsistã. ⁊ si post modicũ tollat me factor meꝰ.

XXXIII

Audi igit̃ iob eloquia mea. ⁊ oẽs ſmones meos ausculta. Ecce aperui os meum. loquatur lingua mea in faucibus meis. Simplici corde meo ſmones mei. ⁊ sententiã labia mea puraꝫ loquent̃. Spũs dei fecit me. ⁊ spiraculũ omnipotentis viuificauit me. Si potes respõde mihi. ⁊ aduersus faciẽ meaꝫ ꝯsiste. Ecce ⁊ me sicut ⁊ te fecit deꝰ. ⁊ de eodem luto ego q̊ꝫ formatꝰ sũ. Verũtñ miraculũ meuꝫ nõ te terreat. ⁊ eloquentia mea nõ sit tibi ğuis. Dixisti ergo in auribus meis. ⁊ vocẽ verboꝝ tuoꝝ audiui. Mũdus sũ ego ⁊ absq̃ delicto imaculatus. ⁊ nõ ẽ iniqtas in me. Quia q̃relas in me repperit: ideo arbitratus ẽ me inimicũ sibi. Posuit i neruo pedes meos. custodiuit omnes semitas meas. Hoc ẽ ğ in quo nõ es iustificatus. Respõdebo tibi. qꝛ maior sit deus hoie Aduersus eũ ꝯtẽdis. ꝙ nõ ad oia verba r̃nderit tibi. Semel loquit̃ deꝰ. ⁊ secũdo idip̃m non repetit. Per somniũ in visione nocturna: q̃n irruit sopor sup̃ hoies. ⁊ dormiũt i lectulo. Tũc aperit aures viroꝝ ⁊ erudiẽs eos instruit disciplina: vt auertat hoiem ab his q̃ fecit. ⁊ liberet eũ de sup̃bia: eruẽs aiam eius a corruptiõe ⁊ vitã illius vt nõ transeat in gladiũ. Increpat q̃ꝫ ꝑ dolorez in lectulo: ⁊ oia ossa eius marcescere facit. Abhominabilis ei fit in vita sua panis. ⁊ aie illius cibus ante desiderabilis. Tabescet caro eius. ⁊ ossa q̃ tecta fuerãt nudabunt̃. Appropinquabit correctiõi aia eius. ⁊ vita illius mortiferis. Si fuerit ꝓ eo angelus loquens vnꝰ de milibꝰ vt annũciet hois iniqtatẽ: miserebit̃ eiꝰ ⁊ dicet. Libera eũ: vt nõ descẽdat in corruptionẽ inueni in quo ei ꝓpitier. Consũpta est caro eius a supplicijs: reuertat̃ ad dies adolẽscentie sue. Deprecabit̃ deũ ⁊ placabilis ei erit. ⁊ videbit faciẽ eiꝰ in iubilo. ⁊ reddet hoi iusticiã suam Respiciet hoies. ⁊ dicet. Peccaui ⁊ vere deliqui. ⁊ vt erã dignus nõ recepi. Liberauit aiam

suā ne pgeret i interitū: sed viuēs lucē videret. Ecce hec oia opat deꝰ tribꝰ vicibꝰ p singulos vt reuocet aīas eoꝝ a corruptiōe: ⁊ illuīet luce viuē tiū. Attēde iob ⁊ audi me: ⁊ tace dū ego loquor. Si āt habes qd loq̄ris: rn̄de mihi. Loq̄re. Volo. n. te apparē iustū. Qđ si nō habes. audi me tace docebo te sapiam. XXXIIII

Pronuncians itaq̄ȝ heliu etiā hec locutꝰ est. Audite sapientes verba mea: ⁊ eruditi auscultate me. Auris. n. verba probat: ⁊ guttur escas gustu diiudicat. Judiciuȝ eligamus nobis: ⁊ inter nos videamus qd sit melius. Quia dixit iob. iustus sum ⁊ deus subuertit iudicium meum. In iudicando. n. me mendacium est: violenta sagitta mea absq̄ȝ vllo peccato. Quis est vir vt est iob qui bibit subsannationē quasi aquā: q graditꝛ cū opantibus iniquitatē: ⁊ ambulat cū viris impijs. Dixit eni. Non placebit vir deo: etiā si cucurrerit cuȝ eo. Ideo viri cordati audite me. Absit a deo ipietas: ⁊ ab oipotente iniqtas. Opus. n. hoīs reddet ei: et iuxta vias singuloꝝ restituet eis. Vere. n. deus nō ꝯdēnabit frustra: nec oipotens subuertet iudicium. Que ꝯstituit aliū sup terrā: aut quē posuit super orbeȝ quē fabricatus est. Si direxerit ad eū cor suum: spm̄ illius ⁊ flatum ad se trahet Deficiet oīs caro simul: ⁊ hō in cinerē reuertetꝛ Si habes ergo intellectū audi qđ dicitꝛ: ⁊ ausculta vocē eloquij mei. Nunqd q non amat iudicium: sanari potest. Et quō tu eum q iustus est in tantum ꝯdēnas. qui dicit regi apostata. qui vocat duces impios. qui nō accipit personas principum: nec cognouit tyrannū cuȝ disceptaret ꝯ̄ pauperē. Opus. n. manuū eius sunt vniuersi. Subito morientꝛ: ⁊ in media nocte turbabūtur ppl'i. ⁊ ptrāsibūt: ⁊ auferent violentū absq̄ȝ manu. Oculi. n. eius sup vias hoium: ⁊ oēs gressus coꝝ ꝯsiderat. Nō sunt tenebre: ⁊ nō ē vmbra mortꝭ: vt abscōdantꝛ ibi q opantꝛ iniquitateȝ Neq̄ȝ eni vltra in hoīs ptāte est: vt veniat ad deum in iudiciū. Cōteret multos inumerabiles ⁊ stare faciet alios ꝓ eis. Nouit. n. opera eorum ⁊ iccirco inducet noctē. ⁊ ꝯterentꝛ. quasi impios pcusserit eos in loco videntium. qui quasi de industria recesserūt ab eo: ⁊ oēs vias eius itelligē noluerūt: vt ꝑuenire facerēt ad eū clamoreȝ egeni: ⁊ audiret vocē paupeꝝ. Ipso enim concedēte pacem: qs est q ꝯdēnetꝛ. Ex quo absconderit vultū: qs est q ꝯtemplet eum. Et sup gentes et super oēs hoies. qui regnare facit hominē hypocritā: ꝑpter pctā ppl'i. quia ergo ego locutus sū ad deū: te quoq̄ȝ nō ꝓhibeo. Si erraui. tu doce me. Si iniqtatē locutꝰ sū. vltra nō addā. Nū qd a te deꝰ expetit eā. q̄r displicuit tibi. Tu enim cepisti loq. ⁊ nō ego: Qđ si qd nosti melius loquere. Viri intelligentes loquantꝛ mihi. ⁊ vir sapiēs audiat me. Job aūt stulte locutꝰ ē ⁊ verba illius nō sonāt disciplinā. Pr̄ mi ꝓbetꝛ iob vsq̄ȝ ad finē. Ne desinas ab hoie iniqtatis. qui addidit sup pctā sua blasfemiā. Inter nos interim ꝯstringatꝛ. ⁊ tūc ad iudiciū ꝓuocet sermonibus suis deū. XXXV

Igitꝛ heliu hec rursū locutus ē. Nunqd equa videtꝛ tibi tua cogitatio. vt diceres iustior deo sū. Dixisti eni. Nō tibi placet qđ rectū ē. vel qd tibi ꝓderit si ego peccauero. Itaq̄ȝ ego rn̄debo sermonibus tuis. ⁊ amicis tuis tecū. Suspice celū ⁊ intuere. ⁊ cōtēplare ethera q̄ȝ altior te sit. Si peccaueris. qd ei nocebis. Et si multiplicate fuerint iniquitates tue qd facies ꝯtra eū. Porro si iuste egeris: qd donabis ei: aut qd de manu tua accipiet. Homini q similis tui ē nocebit ipietas tua. ⁊ filium hoīs adiuuabit iusticia tua. Propter multitudinem calūniatoꝝ clamabūt. ⁊ eiulabūt ꝑpter vim brachij tyrannoꝝ. Et nō dixit vbi ē deus qui fecit me. q dedit carmina i nocte. Qui docet nos super iumēta terre. ⁊ sup volucres celi erudit nos Ibi clamabūt. ⁊ nō exaudiet ꝑpter supbiā maloꝝ. Nō ḡ frustra audiet deus. ⁊ oipotēs causas singuloꝝ intuebitꝛ. Etiā cū dixeris. nō considerat iudicare corā illo. ⁊ expecta eū. Nūc eni nō infert furorē suum. nec vlciscitꝛ scelus valde Ergo iob frustra aperit os suum: ⁊ absq̄ȝ scia verba multiplicat. XXXVI

Addens q̄ȝ heliu hec locutus est. Sustine me paululū. ⁊ indicabo tibi. Adhuc eni habeo qđ ꝓ deo loquar. Repetam scientiā meam a pncipio. ⁊ opatorē meum ꝓbabo iustū. Vere eni absq̄ȝ mendacio sermones mei. ⁊ pfecta scia ꝓbabitꝛ tibi. Deus potentes nō abijcit cū ⁊ ipe sit potens. sed nō saluat impios. ⁊ iudiciū pauperibus tribuit. Nō auferet a iusto oculos suos. ⁊ reges in solio collocat in ꝑpetuū. ⁊ illic erigūtꝛ. Et si fuerint in cathenis ⁊ vincientꝛ funibus paupertatis: indicabit eis opa coꝝ ⁊ scelera coꝝ. q̄r violenti fuerūt. Reuelabit q̄ȝ aurē coꝝ vt corripiat. ⁊ loquetꝛ vt reuertantꝛ ab iniquitate. Si audierint ⁊ obseruauerint: cōplebūt dies suos in bono. ⁊ annos suos in gloria. Si aūt nō audierint. transibūt per gladiū ⁊ cōsumentꝛ in stulticia. Simulatores ⁊ callidi ꝓuocāt irā dei: neq̄ȝ clamabūt cū vincti fuerint. Morietꝛ i tēpestate aia coꝝ. ⁊ vita coꝝ

inter effeminatos. Eripiet de angustia sua
pauperem et reuelabit in tribulatione aurem
eius. Igitur saluabit te de ore angusto la-
tissime. et non habente fundamentū subter se.
Requies autem mense tue erit plena pingue-
dine. Causa tua quasi impij iudicata est: causā
iudiciūq; recipies. Non te ergo superet ira vt
aliquem opprimas: nec multitudo donorū incli
net te. Depone magnitudinem tuam absq; tri
bulatione: et omnes robustos fortitudine. Ne
protrahas noctē. vt ascendant populi pro eis. Ca
ue ne declines ad iniquitatē. Hanc enī cepisti se
qui post miseriā. Ecce deus excelsus in fortitu
ne sua et nullus ei similis in legislatoribus. Quis
poterit scrutari vias eius. aut quis audet ei dicere.
operatus es iniquitatē. Memento quod ignores opus eius
de quo cecinerūt viri. Omnes homines vidēt eū: vnus
quisq; intuetur procul. Ecce deus magnus vincēs sciam
nostram. Numerus annorū eius inestimabilis. Qui
aufert stillas pluuie. et effundit hymbres ad in-
star gurgitū. qui de nubibus fluūt: que pretexunt cūcta
desup. Si voluerit extēdere nubes quasi tento
riū suū. et fulgurare lumine suo desup cardines
quoq; maris operiet. Per hec enī iudicat populos.
et dat escas multis mortalibus. In manibus ab
scōdit lucē. et precepit ei vt rursus adueniat. An
nūciat de ea amico suo quod possessio eius sit. et ad
eā possit ascēdere. XXXVII

Super hoc expauit cor meū. et emotum
est de loco suo Audiet auditionē in ter
rore vocis eius. et sonū de ore illius pro-
cedentem subter oēs celos ipse considerat. et lu
men illius super terminos terre. Post eū ru-
giet sonitus: tonabit voce magnitudinis sue: et
nō inuestigabitur cū audita fuerit vox eius. To-
nabit deus in voce sua mirabiliter: qui facit magna
et inscrutabilia. Qui precipit niui vt descēdat in
terrā. et hyemis pluuijs et hymbri fortitudinis
sue. Qui in manu omniū hominum signat. vt no
uerint singuli opera sua. Ingredietur bestia latibu
lū suū et in antro suo morabitur. Ab interioribus
egredietur tēpestas. et ab arcturo frigus: flante
deo concrescit gelu. et rursum latissime fundun
tur aque. Frumentum desiderat nubes. et nubes
spargūt lumē suū. Que lustrat cūcta per circui
tū quocūq; eas volūtas gubernātis duxerit ad
omne quod preceperit illis sup faciē orbis terrarū: siue
in vna tribu: siue in terra sua. siue in quocūq;
loco misericordie sue eas iusserit inueniri. Ausculta hec
iob: sta et cōsidera mirabilia dei. Nunquid scis quando
preceperit deus pluuijs: vt ostēderet lucem nubiū
eius. Nunquid nosti semitas nubiū magnas. et per
fectas scias. Nonne vestimenta tua calida sūt cū
perflata fuerit terra austro. Tu forsitan cū eo fa
bricatus es celos. qui solidissimi quasi ere fusi
sūt. Ostēde nobis quid dicamus illi. Nos quippe
inuoluimus tenebris. Quis narrabit ei que
loquor. Etiā si locutus fuerit homo deuorabitur: at
nūc nō vidēt lucē. Subito aer cogetur in nubes
et vētus transiēs fugabit eas. Ab aquilone au
rū venit. et a deo formidolosa laudatio. Digne
eū inuenire nō possumus. Magnus fortitudi
ne et iudicio et iusticia et enarrari nō potest. Ideo
timebūt eū viri. et nō audebūt cōtēplari oēs qui
sibi videntur esse sapiētes. XXXVIII

Respōdēs autē dominus iob de turbine
dixit. Quis est iste inuoluens sniās ser
monibus imperitis. Accinge sicut vir
lūbos tuos. interrogabo te. et rūde mihi. Vbi
eras quando ponebā fundamenta terre. Indica mi
hi si habes intelligentiā. Quis posuit mensu-
ras eius si nosti. vel quis tetendit sup eā lineam
Sup quo bases illius solidate sūt. Aut quis de
misit lapidē angularem eius cū me laudarēt si
mul astra matutina. et iubilarēt omnes filij dei
Quis conclusit ostijs mare quando erūpebat quasi
de vulua procedēs. cū ponerē nubē vestimentū
eius. et caligine illud quasi pānis isantie obuol
uerē. Circūdedi illud terminis meis. et posui
vectē. et ostia. et dixi. Vsq; huc venies. et nō pro
cedes amplius. et hic cōfringes tumētes fluctus
tuos. Nunquid post ortū tuū precepisti diluculo. et
ostēdisti aurore locū suū Nunquid tenuisti concutiēs
extrema terre. et excussisti impios ex ea. Restitue
tur vt lutū signaculū. et stabit sicut vestimentū.
Auferetur ab impijs lux sua. et brachiū excelsum
cōfringetur. Nunquid ingressus es profundū maris
et in nouissimis abyssi deambulasti. Nunquid apte
sūt tibi porte mortis. et ostia tenebrosa vidisti.
Nunquid considerasti latitudinē terre. Indica
mihi si nosti oīa in qua via lux habitet. et tene-
brarū quis locus sit. vt dicas vnūquodq; ad ter
minos suos. et intelligas semitas domus eius.
Sciebas tūc quod nasciturus esses et numerū die-
rū tuorū noueras. Nunquid ingressus es thesau-
ros niuis. aut thesauros grādinis aspexisti: que
preparaui in tēpus hostis. in diē pugne et belli
Per quā viā spargitur lux: diuiditur estus super
terram. Quis dedit vehementissimo hymbri
cursū. et viā sonantis tonitrui. vt plueret super
terrā absq; homine in deserto vbi nullus mortalium
cōmoratur vt impleret inuiā et desolatā. et produ
ceret herbas virentes. Quis est pluuie pater.
vel quis genuit stillas roris. De cuius vtero

egressa est glacies: ⁊ gelu de celo qs genuit. Jn similitudinē lapidis aque durant: ⁊ superficies abyssi cōstringit̄. Nunqd cōiūgere valebis mi/cantes stellas pliades: aut gyrū arcturi poteris dissipare. Nūqd ꝓducis luciferum i tpe suo: et vesperū sup filios terre cōsurgere facis. Nūqd nosti ordinē celi: ⁊ pones rationē eius in terra. Nunqd eleuabis i nebula vocē tuā: ⁊ impetus aquaꝝ opiet te. Nūqd mittes fulgura. ⁊ ibunt ⁊ reuertentia dicēt tibi adsumus. Quis posuit i visceribus hois sapiam: vel quis dedit gallo in telligētiā. Quis enarrabit celoꝝ rationē ⁊ cōcē tū celi qs dormire faciet. Qñ fūdabat̄ puluis in trā: ⁊ glebe cōpingebāt̄. Nūqd capies leene p̄/dā. ⁊ aiam catuloꝝ ei⁹ iplebis qñ cubāt i antris ⁊ i specub⁹ isidiant̄. Quis p̄parat coruo escā su am: qñ pulli eius clamāt ad deū vagiētes eo qḋ nō habeant cibos. XXXIX

Nunquid nosti tempus partus ibicum in petris: vel parturiētes ceruas obser uasti. Dinumerasti menses conceptus earum: ⁊ scisti tempus partus earū. Incuruantur ad fetū ⁊ pariūt. ⁊ rugitus emittunt. Sepa/rant̄ filij earū. ⁊ pgunt ad pastum: egrediuntur ⁊ nō reuertent̄ ad eas. Quis dimisit onagrum liberꝝ: ⁊ vincula eius quis soluit. Cui dedi i soli tudine domū: ⁊ tabernacula eius i terra salsugi nis. Cōtēnit multitudinē ciuitatis: clamorē ex actoris nō audit. Circūspicit montes pascue sue ⁊ virētia queqꝫ pquirit. Nunqd volet rhinoce ros seruire tibi, aut morabit̄ ad presepe tuū. Nū quid alligabis rhinocerota ad arandū loro tuo aut confringet glebas vallium post te. Nunqd fiduciam habebis in magna fortitudine eius: et derelinqs ei labores tuos. Nunquid credes illi qm̄ sementem reddat tibi: ⁊ arcā tuam congre/get. Penna strutionis similis est pennis hero dij ⁊ accipitris. Qñ derelinquit oua sua in terra tu forsitan i puluere calefacies ea. Obliuiscit̄ qꝫ pes conculcet ea: aut bestia agri cōterat. Duratur ad filios suos quasi nō sint sui: frustra laborauit nullo timore cogente. Priuauit eni eā deus sa pientia: nec dedit illi intelligentiā. Cum tēpus fuerit in altū alas erigit: deridet equū ⁊ ascenso rē eius. Nūquid p̄bebis equo fortitudinē: aut circūdabis collo eius hinnitū. Nunquid suscitab cū qsi locustas. Gloria narium eius terror: terrā vngula fodit. Exultat audacter: in occursum pergit armatis. Contemnit pauorem: nec cedit gladio. Super ipm sonabit pharetra: vibrabit hasta ⁊ clypeus. Feruēs ⁊ fremēs sorbet terrā: nec reputat tube sonare clangorem. Ubi audie rit buccinā. dicit vah. procul odoratur bellum. exhortationem ducū. ⁊ vlulatū exercitus. Nun quid per sapientiā tuā plumescit accipiter. expā dens alas suas ad austrū. Nunquid ad precep/ptū tuū eleuabit̄ aquila. ⁊ in arduis ponet nidū suū. In petris manet. in p̄ruptis silicib⁹ cōmo rat̄: atqꝫ inaccessis rupib⁹. Inde cōtēplat̄ escā ⁊ de lōge oculi ei⁹ ꝓspiciūt. Pulli eius lambūt sanguinē. ⁊ vbicūqꝫ cadauer fuerit. statim ad/est. Et adiecit dñs. ⁊ locut⁹ ē ad iob. Nunqd q cōtēdit cū deo. tā facile cōquiescit. Utiqꝫ q argu it deū. debet ⁊ rñdere ei. Rñdens aūt iob dño dixit. Qui leuiter locutus sū. rñdere qd possū. Manū meā ponā sup os meū. Unū locut⁹ sū. qḋ vtinam non dixissem ⁊ alterꝝ quibus vltra nō addā. XL

Respondens aūt dñs iob de turbine. di xit. Accinge sicut vir lūbos tuos. inter rogabo te ⁊ indica mihi. Nunquid ir/ritū facies iudiciū meū. ⁊ cōdemnabis me vt iu stificeris. Et si habes brachiū sicut deus ⁊ vo/ce simili tonas. ⁊ circunda tibi decorem. ⁊ i sub lime erigere. ⁊ esto gloriosus. ⁊ speciosis indu ere vestibus. Dispge superbos in furore tuo. ⁊ cōfunde eos. ⁊ respiciēs oēm arrogantē. hu milia. Respice cūctos supbos ⁊ confunde eos ⁊ cōtere ipsos in loco suo. Absconde eos in pul uere simul. ⁊ facies eoꝝ demerge in foueam. ⁊ ego confitebor qꝫ saluare te possit dextera tua. Ecce behemoth quem feci tecū. fenū quasi bos comedet. Fortitudo eius in lūbis eius. ⁊ virt⁹ illius in vmbilico vētris ei⁹. Stringit caudam suā quasi cedrū: nerui testiculoꝝ ei⁹ perplexi sūt. Ossa ei⁹ velut fistule eris. cartilago illius q̄ si lamine ferree. Ipse ē p̄ncipiū viaꝝ dei. Qui fecit eum applicabit gladiū ei⁹: huic mōtes her bas ferunt. Oēs bestie agri ludēt ibi: sub vm bra dormit in secreto calami in locis humenti/bus. Protegūt vmbre vmbrā eius: circunda bunt eū salices torrentis. Ecce absorbebit fluui um ⁊ non mirabit̄. ⁊ habet fiduciam qꝫ influat iordanis in os eius. In oculis ei⁹ quasi hamo capiet eū. ⁊ in sudibus perforabit nares eius. An extrahere poteris leuiathan hamo. ⁊ fune ligabis linguā ei⁹. Nūqd pones circulū in na rib⁹ ei⁹. aut armilla pforabis maxillā ei⁹. Nun quid multiplicabit ad te p̄ces: aut loquetur tibi mollia. Nunqd feriet tecū pactū. ⁊ accipies eū seruū sempiternū. Nunqd illudes ei quasi aui aut ligabis eū ancillis tuis. Cōcidēt eum ami ci: diuidēt illū negociatores. Nunqd iplebis sagenas pelle eius. ⁊ gurgustium piscium ca/

pite filius. Pones sup eū manum tuam. Me
mēto belli nec vltra addas loqui. Ecce spes eiꝰ
frustrabitur eum. ⁊ videntibus cunctis precipi
tabitur. XLI

Non quasi crudelis suscitabo eū. Quis
eni resistere pōt vultui meo. ⁊ qs ante
dedit mihi vt reddā ei. Om̄ia q̄ sub celo
sunt mea sunt. Nō parcā ei ⁊ vbis potētibus. ⁊
ad dep̄cādū ꝯpositis. Quis reuelabit faciē in
dumēti eiꝰ. ⁊ in mediū oris eiꝰ qs itrabit. Por
tas vultꝰ eiꝰ qs aperiet. Per gyꝝ dētium eius
formido. corpꝰ illius q̄si scuta fusilia. ꝯpactum
squamis se p̄mentibꝰ. Vna vni ꝯiungit. ⁊ ne
spiraculum q̄dē icedit p̄ eas. Vna alteri adhe
rebit: ⁊ tenētes se nequaq̄ sepabunt. Sternuta
tio eiꝰ splēdor ignis. ⁊ oculi eiꝰ vt palpebre dilu
culi. De ore eiꝰ lāpades ꝓcedunt sicut te ignis
accēse. de naribus eius ꝓcedit fumus. sicut ol
le succēse atq̄ feruētis. Halitus eius prunas
ardere facit. ⁊ flāma de ore eius egreditur. In
collo eiꝰ morabit fortitudo. ⁊ faciē eius p̄cepit
egestas. Membra carniū eius coherētia sibi.
Mittet ꝯ eū fulmina. ⁊ ad locū aliū nō ferent.
Cor eiꝰ indurabit tanq̄ lapis. ⁊ stringet quasi
malleatoris incus. Cū sublatus fuerit. timebūt
angeli. ⁊ territi purgabunt. Cū apprehēderit
eū gladiꝰ: subsistere nō poterit neq̄ hasta neq̄
torax. Reputabit eni quasi paleas ferrū. ⁊ qua
si lignū putridū es. Nō fugabit eū vir sagitta
rius. in stipulā versi sūt ei lapides funde. Qua
si stipulā estimabit malleū. ⁊ deridebit vibrātē
hastam. Sub ip̄o erūt radij solis. ⁊ sternet sibi
auꝝ quasi lutū. Feruescere faciet quasi ollā pro
fundū maris. ⁊ ponet quasi cū vnguēta bulliūt
Post eū lucebit semita: estimabit abyssū q̄si se
nescētē. Nō ē sup terrā ptās q̄ ꝯparet ei: q fa
ctꝰ ē vt nullū timeret. Om̄e sublime videt. ip̄e est
rex sup vniuersos filios supbie. XLII

Respōdēs aūt iob domino. dixit. Scio
quia omnia potes. ⁊ nulla te latet cogi
tatio. Quis est iste qui celat ꝯsiliū abs
q̄ scientia. Ideo insipient locutus sū. ⁊ que vl
tra modū excedūt sciam meā. Audi ⁊ ego lo
quar. interrogabo te ⁊ r̄nde mihi. Auditu au
ris audiui te. nūc aūt oculus meus videt te. Id
circo ip̄e me reprehendo. ⁊ ago pn̄iam in fauil
la ⁊ cinere. Postq̄ aūt locutꝰ ē dn̄s verba hec
ad iob dixit ad eliphaz themaniten. Iratus est
furor meꝰ in te ⁊ in duos amicos tuos: q̄m non
estis locuti corā me rectū sicut seruus meꝰ iob.
Sumite ergo vobis septē tauros ⁊ septem arie
tes. ⁊ ite ad seruū meū iob. ⁊ offerte holocaustū
ꝓ vobis. Iob aūt seruus meꝰ orabit ꝓ vobis.
Faciē eius suscipiam. vt non vobis imputetur
stulticia. Neq̄ eni locuti estis corā me rectū.
sicut seruus meus iob. Abierunt ergo eliphaz
themanites ⁊ baldath suites ⁊ sophar naami
thites. ⁊ fecerūt sicut locutus fuerat dn̄s ad eos
⁊ suscepit dn̄s faciē iob. Dn̄s q̄z cōuersus ē ad
pn̄iam iob. cū oraret ille ꝓ amicis suis. Et ad
didit dominus oia quecūq̄ fuerāt iob duplicia
Venerunt aūt ad eū oēs fratres sui ⁊ vniuerse
sorores sue ⁊ cūcti q nouerant eū prius: ⁊ come
derūt cū eo panē in domo eius. Et mouerūt su
per eū caput: ⁊ cōsolati sūt eū sup oi malo qđ in
tulerat dominus sup eū. ⁊ dederūt ei vnusq̄sq̄
ouē vnā ⁊ inaurē aureā vnā. Dn̄s aūt benedi
xit nouissimis iob magis q̄ p̄ncipio eius. Et fa
cta sūt ei quattuordecim milia ouiū. ⁊ sex milia
cameloꝝ. ⁊ mille iuga boū. ⁊ mille asine. ⁊ fue
rūt ei septem filij ⁊ tres filie. Et vocauit nomē
vnius diem. ⁊ nomen secūde cassiam. ⁊ nomē
tertie cornustibij. Non sunt aūt inuente mulie
res speciose sicut filie iob i vniuersa terra. De
ditq̄ eis pater suus hereditatē inī fratres eaꝝ.
Vixit aūt iob post flagella hec centū quadragi
ta annis ⁊ vidit filios suos ⁊ filios filioꝝ suoꝝ
vsq̄ ad quartā generationē. ⁊ mortuꝰ ē senex
⁊ plenus dieꝝ.

¶ Explicit liber iob. Incipit ꝓlogus beati
hieronymi p̄sbyteri in Psalteriū.

Psalteriū rome dudū positus emen
darā. ⁊ iuxta septuaginta interp̄tes
licet cursim: magna tamen ex parte
correxerā. Quod q2 rursum vide
tis o paula ⁊ eustochiū scriptoꝝ vitio deprauatum.
plusq̄ antiquū errorē q̄ nouam emenda
tionem valere: me cogitis vt veluti quodā no
uali. scissum iam aruū exerceam. ⁊ obliqs sulcꝰ
renascentes spinas eradicem. equū esse dicētes
vt quod crebro male pullulat: crebrius succida
tur. Vnde cōsueta p̄fatiōe cōmoneo. tā vos q
bus forte labor iste desudat. q̄ eos qui exempla
ria istiusmodi h̄re voluerint. vt q̄ diligenī emē
daui. cū cura ⁊ diligētia transcribant. Notet si
bi vnusquisq̄ vel iacentē lineaꝫ. vel radientia
signa. idest obelos. vel astericos. ⁊ vbicunq̄
viderit virgulā p̄cedentem: ab ea vsq̄ ad duo
pūcta que impressimus. sciat in septuaginta trā
latoribus plus h̄ri: vbi aūt p̄spexerit stelle simi
litudinē: de hebreis voluminibus additum no
uerit eque vsq̄ ad duo puncta. iuxta theodoti
onis dūtaxat editionem: qui simplicitate sermo
nis a septuaginta interpretibus non discordat.

Nec q̄ τ vobis τ studioso cuiq; fecisse me sciēs
nō ābigo mltos fore: q vel inuidia vel supcilio
malint cōtēnē videri pclara q̄ꝫ discē. τ de tur/
bulēto magl' riuo q̄ꝫ de purissimo fonte potare.
¶ Explicit prolog⁹. Incipit liber Hymnorū
vel soliloquiorū. Psalmus I

B Eatus uir qui
non abijt in cōsilio impiorū.
τ in via pctōꝝ nō stetit. τ in
cathedra pestilētie nō sedit.
Sz in lege dñi volūtas ei⁹ τ
in lege eius meditabit die ac
nocte. Et erit tāq; lignū qd plātatū ē sec⁹ decur
sus aq̄ꝝ: qd fructū suū dabit in tpe suo. Et foliū
eius nō defluet: τ oīa q̄cūq; faciet, psperabunt.
Nō sic impij nō sic: sz tanq; puluis quē pijcit
vētus a facie terre. Jō nō resurgūt impij in iu
dicio: neq; pctōres in consilio iustoꝝ. Qm̄ no
uit dominus viā iustoꝝ: τ iter impioꝝ peribit.

Q Vare fremuerūt gen/ ¶ ps dd. II
tes: τ ppl'i meditati sūt inania. Astite/
rūt reges terre τ pncipes conuenerunt
in vnū: aduersus dn̄m τ aduersus christū eius
Dirūpam⁹ vincula eoꝝ: τ pijciamus a nobis
iugū ipsoꝝ. Qui habitat in celis irridebit eos:
τ dñs subsannabit eos. Tūc loquet ad eos i ira
sua: τ in furore suo cōturbabit eos. Ego aūt cō
stitutus sū rex ab eo sup syon montē scm̄ eius p
dicās pceptū eius. Dñs dixit ad me filius me⁹
es tu: ego hodie genui te. Postula a me τ da/
bo tibi gentes hereditatē tuā: τ possessionē tuā
terminos terre. Reges eos in virga ferrea: τ
tanq; vas figuli cōfringes eos. Et nunc reges
intelligite: erudimini q iudicatis terrā Serui/
te dño in timore. τ exultate ei cū tremore. Ap/
phēdite disciplinā: ne qn̄ irascat dñs τ pereatis
de via iusta. Cū exarserit in breui ira eius: bti
oēs q cōfidūt in eo. ¶ ps dd cū fugeret a facie
absalon filij sui. III

D Omine quid multiplicati sūt qui tribu/
lant me: multi insurgunt aduersū me.
Multi dicūt aīe mee: nō est sal⁹ ipsi in
deo eius. Tu autē dñe susceptor meus es: glo/
ria mea τ exaltans caput meum. Voce mea ad
dominū clamaui. τ exaudiuit me de monte san
cto suo. Ego dormiui τ soporatus sū: τ exurre
xi qz domin⁹ suscepit me. Non timebo milia po
puli circūdātis me: exurge domie saluū me fac
deus meus. Qm̄ tu pcussisti oēs aduersantes
mihi sine causa: dentes pctōꝝ cōtriuisti. Dñi ē
salus. τ sup populū tuū benedictio tua. ¶ Vi/
ctori in psalmis canticū dd. IIII

C Vm inuocarē exaudiuit me deus iu/
sticie mee: in tribulatione dilatasti mihi
Miserere mei. τ exaudi orationē meā.
Filij hoīz vsq; q̄ graui corde: vt quid diligitis
vanitatē τ queritis mendaciū: Scitote quoniā
mirificauit dñs sanctū suū: dñs exaudiet me cū
clamauero ad eum. Irascimini τ nolite pecca/
re q̄ dicitis in cordib⁹ vr̄is: in cubilib⁹ vr̄is
cōpungimini. Sacrificate sacrificium iusticie τ
sperate in dño: mlti dicūt qs ostēdit nobis bona
Signatū ē sup nos lumē vult⁹ tui dñe: dedisti
leticiā in corde meo. A fructu frumenti vini et
olei sui: multiplicati sūt. In pace in idipsū dor/
miā τ requiescā Qm̄ tu dñe singulariter in spe
cōstituisti me. ¶ Ad victoriam super nebiloth.

V Erba mea aurib⁹ pcipe ps dd V
dñe: intellige clamorē meum. Intende
voci orationis mee: rex me⁹ τ de⁹ meus
Qm̄ ad te orabo dñe mane exaudies vocē meā
Mane astabo tibi τ videbo: quoniā non deus
volens iniquitatē tu es. Neq; habitabit iuxta
te malign⁹: ne pmanebunt iniusti ante oculos
tuos. Odisti oēs q operant iniqtatē: pdes oēs
q loquunt mendaciū. Virū sanguinū τ dolosū
abhominabit dñs: ego aūt in multitudine mie
tue. Introibo in domū tuā: adorabo ad tēplū
scm̄ tuū in timore tuo. Dñe deduc me in iusti/
cia tua: pter inimicos meos dirige in conspe
ctu tuo viā meā. Qm̄ nō est in ore eoꝝ veritas
cor eoꝝ vanū est. Sepulchrū patens est guttur
eorū: linguis suis dolose agebant: iudica illos
deus. Decidāt a cogitationib⁹ suis: fm̄ multitu
dinē impietatū eoꝝ expelle eos: qm̄ irritauerūt
te dñe. Et letent oēs q sperāt in te: in eternū ex
ultabūt τ habitabis in eis. Et gloriabunt in te
oēs q diligūt nomē tuū: qm̄ tu bn̄dices iusto.
Dñe vt scuto bone volūtatis tue coronasti nos
¶ Victori in psalmis sup octauā. ps dd VI

D Omine ne in furore tuo arguas me ne
qz in ira tua corripias me. Miserere
mei domine quoniā infirmus suz sana
me domine quoniā cōturbata sunt ossa mea Et
anima mea turbata est valde: sed tu dñe vsq; q̄.
Conuertere dñe. τ eripe animā meā: saluū me
fac pter misericordiā tuam. Quoniā nō est in
morte qui memor sit tui. in inferno aūt quis cō
fitebit tibi. Laboraui in gemitu meo: lauabo p
singulas noctes lectum meū: lachrymis meis
stratū meū rigabo. Turbat⁹ est a furore oculus
me⁹: inueteraui inter oēs inimicos meos. Di/
scedite a me oēs q opamini iniqtatē: qm̄ exau/

diuit dñs vocē fletus mei. Exaudiuit dñs depcationē meā: dñs orationē meā suscepit. Erubescant ⁊ cōturbent vehemēter oēs iimici mei cōuertant ⁊ erubescant valde velociter.

¶ Pro ignorātia dauid qui cecinit dño super verba ethiopis filij Gemini ps. VII

DOmine deꝰ meꝰ in te speraui: saluū me fac ex oibus psequētibꝰ me ⁊ libera me Ne qñ rapiat vt leo animā meā: dū nō est qui redimat neqꝫ qui saluū faciat. Dñe deꝰ meꝰ feci istud: si ē iniqtas in manibꝰ meis. Si reddidi retribuētibꝰ mihi mala: decidā merito ab inimicis meis inanis Persequat inimicus aiam meā ⁊ cōprehēdat. ⁊ cōculcet in terra vitā meā: ⁊ gloriā meā in puluerē deducat. Exurge dñe in ira tua: ⁊ exaltare in finibꝰ inimicorū meoꝝ. Et exurge dñe deꝰ meꝰ in pcepto qd mādasti. ⁊ synagoga pplo͛ꝝ circūdabit te. Et propter hāc in altū regredere dñs iudicat populos Judica me dñe ſm iusticiā meā: ⁊ ſm innocentiā meā sup me. Cōsumet neqtia pctoꝝ: ⁊ diriges iustū scrutās corda ⁊ renes deꝰ. Justū adiutoriū meū a dño: q saluos facit rectos corde. Deꝰ iudex iustꝰ fortis ⁊ patiens: nūquid irascit p singulos dies. Nisi cōuersi fueritis gladiū suū vibrabit: arcū suū tetendit ⁊ parauit illuꝫ. Et in eo parauit vasa mortis. sagittas suas ardētibꝰ effecit. Ecce parturit iniusticiam: concepit dolorem ⁊ peperit iniqtatē. Lacū apuit et effodit eū: ⁊ incidit in foueā quā fecit: Conuertet dolor eiꝰ in caput eiꝰ: ⁊ in verticē ipsiꝰ iniqtas eiꝰ descendet. Confitebor domino ſm iusticiā eiꝰ ⁊ psallā nomini domini altissimi.

¶ Ad victoriā sup grutith ps dd. VIII

DOmine deꝰ noster: qꝫ admirabile ē nomē tuū in vniuersa terra. Quoniā eleuata est magnificētia tua sup celos. Ex ore infantiū ⁊ lactantiū perfecisti laudem ppter inimicos tuos: vt destruas inimicū ⁊ vltorem Qm̄ videbo celos tuos opa digitorū tuorū: lunā ⁊ stellas que tu fundasti. Quid est homo qꝛ memor es eiꝰ: aut filiꝰ hoīs qñ visitas eū. Minuisti eū paulominus ab angelis: gloria ⁊ honore coronasti eū ⁊ cōstituisti eū sup opa manuū tuarū. Oia subiecisti sub pedibus eius: oues ⁊ boues vniuersas: insup ⁊ pecora campi. Volucres celi ⁊ pisces maris: qui perambulant semitas maris. Dñe dominꝰ nr̄: qꝫ admirabile ē nomē tuū vniuersa tra. ¶ Jn finē, p occultis. ps dd. IX

COnfitebor tibi dñe in toto corde meo: narrabo oia mirabilia tua. Letabor ⁊ exultabo in te: psallam nomini tuo altissime. Jn cōuertēdo inimicum meū retrorsū: infirmabūt ⁊ pibunt a facie tua. Qm̄ fecisti iudiciū meū ⁊ cām meā: sedisti sup thronū q iudicas iusticiā. Increpasti gentes ⁊ perijt impiꝰ nomē coꝝ delesti in etnū ⁊ in seculū seculi. Jnimici defecerūt framee in finē. ⁊ ciuitates coꝝ destruxisti Perijt memoria coꝝ cū sonitu. ⁊ dominus in etnū pmanet: Parauit i iudicio thronū suū: ⁊ ipse iudicabit orbeꝫ trē in eqtate: iudicabit pplo͛s i iusticia. E factꝰ ē dominus refugiuꝫ paupi: adiutor in opportunitatibus i tribulatōe. Et sperēt in te q nouert nomē tuuꝫ: qm̄ nō dereliqsti q̄rētes te dñe. Psallite domio q habitat in syō: ānunciate int gētes studia eius. Qm̄ reqrēs sanguinē coꝝ recordatꝰ est: nō ē oblitus clamorē paupeꝝ. Miserē mei domine: vide humilitatē meā de iimicis meis. Qui exaltas me de portis mortis. vt annunciē oēs laudatōes tuas i portis filie syō. Exultabo in salutari tuo infixe sūt gētes in interitu quem fecerunt. Jn laq̄o isto quē absconderunt. cōphēsus ē pes coꝝ. Cognoscet dominus iudicia faciēs. in opibus manuū suaꝝ cōphēsus ē pctor. Cōuertant pctōres in infernū. oēs gentes que obliuiscunt deum. Qm̄ nō in finē obliuio erit pauperis. patiētia paupeꝝ nō peribit in finem Exurge domine nō cōfortet hō. iudicēt gētes in cōspectu tuo. Cōstitue domine legislatorē super eos. vt sciant gētes qm̄ hoīes sūt. Vt quid domine recessisti longe. despicis in opportunitatibus in tribulatione. Dū superbit impius incendit paup cōphendūt in cōsilijs qbus cogitant. Qm̄ laudat pctōr in desiderijs aie sue. et iniquus benedicit Exacerbauit dñm peccator. ſm multitudinē ire sue nō queret. Nō ē deus in cōspectu eius. inquinate sūt vie illius i oi tpe Auferunt iudicia tua a facie eiꝰ: oiuꝫ inimicoꝝ suoꝝ dñabit. Dixit. n. i corde suo nō mouebor a generatiōe in generationem sine malo. Cuiꝰ maledictione os plenū ē ⁊ amaritudine et dolo: sub lingua eius labor ⁊ dolor. Sedet in insidijs cū diuitibus i occultis vt interficiat innocētē. Oculi eius in pauperē respiciūt: insidiat in abscondito q̄si leo in spelunca sua. Jnsidiat vt rapiat pauperē: rapere pauperē dū attrahit eū. Jn laqueo suo humiliabit eum. inclinabit se et cadet cū dñatus fuerit pauperū. Dixit enim in corde suo oblitus est deus. auertit faciem suā ne videat in finem. Exurge dñe deus ⁊ exaltetur manus tua. ne obliuiscaris paupeꝝ. Propi qd irritauit impius deū. dixit eni in corde suo nō requiret. Vides qm̄ tu laborē ⁊ dolorē confide/

ras vt tradas eos in man⁹ tuas. Tibi derelict⁹ est pauper: orphano tu eris adiutor. Contere brachiū peccatoris ⁊ maligni: queret pctm̄ illi⁹ ⁊ nō inuenief. Dn̄s regnabit in eternū ⁊ in se/culū seculi: peribitis gētes de terra illi⁹. Desi/deriū paupeꝝ exaudiuit dn̄s: ꝑparationē coꝛ/dis eoꝝ audiuit auris tua. Judicare pupillo ⁊ humili: vt nō apponat vltra magnificare se ho mo super terrā. ¶ Victori ps dauid. X

IN dño ɔfido quomō dicitꝭ anime mee trāsmigra in mōtē sic passer. Qm̄ ecce peccatores intenderunt arcū: parauerunt sagittas suas i pharetra: vt sagittēt in obscuro rectos corde. Qm̄ que pfecisti destruxerunt: iu stus autē qd fecit: Dn̄s in tēplo scō suo. dn̄s in celo sedes ei⁹. Oculi ei⁹ in pauperē respiciunt: palpebre ei⁹ interrogāt filios hoīuꝫ. Dn̄s inter rogat iustū ⁊ impiū: q aūt diligit iniqtateꝫ odit aīaꝫ suā. Pluet sup pctōres laqos: ignis ⁊ sul phur ⁊ spiritus ꝓcellaꝝ ps calicꝭ eoꝝ. Qm̄ iu/stus dn̄s ⁊ iusticias dilexit: eqtatē vidit vultus eius. ¶ Ad victoriā sup octauā cāticuꝫ dauid.

SAluū me fac dn̄e qm̄ deficit XI sanctus. qm̄ diminute sunt veritates a filijs hoīuꝫ Vana locuti sunt vnusqsqꝫ ad ꝓximuꝫ suum: labia dolosa in corde ⁊ corde locuti sūt Disperdat dn̄s vniuersa labia dolosa ⁊ linguā magniloquā. Qui dixerūt: linguā no stram magnificabim⁹: labia nostra a nobis sūt qs nr̄ dn̄s ē: Propter miseriā inopū ⁊ gemitū pauperꝝ: nūc exurgā dicit dn̄s. Ponā in salu/tari: fiducialiter agā in eo. Eloqa dn̄i eloqa ca/sta: argentū igne examinatū probatū terre pur gatū septuplū. Tu dn̄e fuabis nos ⁊ custodies nos a generatiōe hac in eternū. In circuitu im pij ambulāt ꝺm altitudinē tuā multiplicasti fi/lios hoīuꝫ. ¶ Victori ps dd̄. XII

VSqꝫquo dn̄e obliuisceris me in finem: vsqꝫq̄ auertis faciē tuā a me. Quādiu ponā cōsilia i aīa mea: dolorem i corde meo per diē. Vsqꝫq̄ exaltabit inimic⁹ me⁹ sup me: respice ⁊ exaudi me domine de⁹ meus. Il/lumina oculos meos: ne vnqꝫ obdormiam in morte: ne qn̄ dicat inimic⁹ me⁹ preualui aduer/sus eū. Qui tribulāt me exultabūt si mot⁹ fue/ro ego autem in mīa tua speraui. Exultabit coꝛ meū in salutari tuo: cantabo dn̄o q bona tribuit mihi: ⁊ psallam nomini domini altissimi.

¶ Ad vitoriam ps dd̄. XIII

DIxit insipiens in corde suo: nō ē deus. Corrupti sūt ⁊ abbominabiles facti sūt in studijs suis: non est q faciat bonum nō est vsqꝫ ad vnū. Dn̄s de celo ꝓspexit sup filios hoīuꝫ: vt videat si ē intelligens aut req/rens deū. Oēs declinauerūt simul inutiles fa/cti sunt: nō ē q faciat bonū: nō est vsqꝫ ad vnuꝫ Sepulchrū patens ē guttur eoꝝ: linguis suis dolose agebāt: venenū aspidū sub labijs eoꝝ. Quoꝝ os maledictione ⁊ amaritudine plenū est: veloces pedes eoꝝ ad effundendū sangui/nē. Cōtritio ⁊ infelicitas in vijs eoꝝ. ⁊ viā pa cis nō cognouerūt: nō ē timor dei añ oculos eoꝝ Nōne cognoscēt oēs q operāt iniquitatē: qui deuorāt plebē meā sicut escā panis: Dn̄m non inuocauerūt: illic trepidauerunt timore vbi nō erat timor. Quoniā dn̄s in generatiōe iusta est cōsiliū inopis cōfudistis: qm̄ dn̄s spes eius est. Quis dabit ex syon salutare israel: cū auerterit dn̄s captiuitatē plebis sue exultabit iacob ⁊ le/tabitur israhel. ¶ ps dd̄. XIIII

DOmine qs habitabit i tabernaculo tuo aut quis requiescet in monte sācto tuo: Qui i gredit sine macula: ⁊ operat iu/sticiā. Qui loquit veritatē in corde suo: qui nō egit dolum in lingua sua. Nec fecit ꝓximo suo malū ⁊ opprobriū nō accepit aduersus ꝓxi/mos suos. Ad nihilū deductus est in cōspectu eius malignus: timentes autē dn̄m glorificat. Qui iurat ꝓximo suo ⁊ non decipit: qui pecu/niā suā nō dedit ad vsurā: ⁊ munera sup inno/centē nō accepit. Qui facit hec non mouebit in eternū. ¶ Humilis ⁊ simplicis dd̄ ps. XV

COnserua me dn̄e qm̄ speraui in te dixi domino deus me⁹ es tu: quoniā bono/rū meoꝝ nō eges. Scis q sūt in tra ei⁹ mirificauit oēs volūtates meas in eis. Multi/plicate sunt infirmitates eoꝝ: postea accelerauē runt Nō cōgregabo cōuenticula eorum de san guinibus nec memor ero nominū eoꝝ per la/bia mea. Domin⁹ ps hereditatē meā mihi. Fu/nes ceciderunt mihi in pclaris: eteni hereditas mea pclara ē mihi Bn̄dicā dn̄m q tribuit mihi intellectū: insup ⁊ vsqꝫ ad noctēꝫ increpuerunt me renes mei. Prouidebā dn̄m in conspectu meo semp: qm̄ a dextris ē mihi ne cōmouear. Propter hoc letatū est cor meū ⁊ exultauit lin/gua mea: insuper ⁊ caro mea requiescet in spe. Qm̄ non derelinques aīam meam in inferno: nec dabis scm̄ tuū videre corruptionē. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis me leticia cū vultu tuo: delectationes in dextera tua vsqꝫ in finem.

¶ Oratio dauid. XVI

Exaudi dñe iusticiã meam: intende deprecationẽ meã. Auribus percipe orationẽ meam non in labijs dolosis. De vultu tuo iudiciũ meũ prodeat: oculi tui videãt equitatem. Probasti cor meũ ⁊ visitasti nocte: igne me examinasti ⁊ non est inuenta in me iniquitas. Vt nõ loquat os meũ opera hominũ, pter verba labiorũ tuorũ ego custodiui vias duras. Perfice gressus meos in semitis eius vt nõ moueant vestigia mea. Ego clamaui: quoniã exaudisti me deus: inclina aurem tuã mihi ⁊ exaudi verba mea. Mirifica mias tuas: qui saluos facis sperãtes in te. A resistentib⁹ dextere tue custodi me vt pupillã oculi. Sub vmbra alarum tuarum protege me: a facie impiorũ qui me afflixerũt. Inimici mei animã meã circundederũt: adipẽ suũ cõcluserũt: os eorum locutũ ẽ supbiã. Proijciẽtes me nunc circũdederũt me oculos suos statuerũt declinare in terrã. Susceperũt me sicut leo paratus ad predã: ⁊ sicut catulus leonis habitans in abditis. Exurge dñe preueni eum ⁊ supplanta eũ: eripe aiã meã ab impio: frameã tuã ab inimicis man⁹ tue. Dñe a paucis de terra diuide eos in vita eorum. ⁊ de absconditis tuis adimplet⁹ ẽ vẽter eorum. Saturati sũt filijs: ⁊ dimiserunt reliquias suas paruulis suis. Ego aũt in iusticia apparebo cõspectui tuo satiabor cũ apparuerit gloria tua. ¶ Ad victoriã seruo dñi dauid q locut⁹ ẽ vba cãtici hui⁹ in die qua eripuit eũ dñs de manu oĩm inimicorũ ei⁹. ⁊ de manu saul ⁊ dixit. XVII

Diligã te dñe fortitudo mea: domin⁹ firmamentũ meũ ⁊ refugiũ meum et liberator meus. Deus meus adiutor me⁹ ⁊ spabo in eũ. Protector meus ⁊ cornu salutis mee: ⁊ susceptor meus. Laudans inuocabo dominũ. ⁊ ab inimicis meis saluus ero. Circundederũt me dolores mortis. ⁊ torrẽtes iniquitatis cõturbauerũt me. Dolores inferi circundederũt me: preoccupauerũt me laquei mortis. In tribulatione mea inuocaui dominũ. ⁊ ad deũ meũ clamaui. Et exaudiuit de tẽplo sancto suo vocẽ meã. ⁊ clamor me⁹ in cõspectu ei⁹ introiuit in aures eius. Cõmota ẽ ⁊ cõtremuit terra. fũdamenta montiũ cõturbata sũt ⁊ cõmota sunt qm irat⁹ ẽ eis. Ascẽdit fum⁹ in ira ei⁹: ⁊ ignis a facie ei⁹ exarsit carbones succensi sunt ab eo. Inclinauit celos ⁊ descendit. ⁊ caligo sub pedibus ei⁹. Et ascendit sup cherubin et volauit volauit sup pennas ventorum. Et posuit tenebras latibulum suũ in circuitu eius tabernaculũ eius tenebrosa aqua in nubibus aeris. Prefulgore in cõspectu eius nubes transierũt: grando ⁊ carbones ignis. Et intonuit de celo dominus ⁊ altissim⁹ dedit vocẽ suam: grãdo ⁊ carbones ignis. Et misit sagittas suas ⁊ dissipauit eos: fulgura multiplicauit ⁊ cõturbauit eos. Et apparuerũt fontes aquarum: ⁊ reuelata sunt fundamenta orbis terrarum. Ab increpatiõe tua dñe: ab inspiratiõe spũs ire tue. Misit de summo ⁊ accepit me: ⁊ assũpsit me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis: ⁊ ab his qui oderũt me: quoniã cõfortati sunt super me. Preuenerũt me in die afflictiõis mee: ⁊ factus est dñs protector meus. Eduxit me in latitudinẽ saluũ me facit qm voluit me. Et retribuet mihi dñs scdm iusticiã meã: ⁊ scdm puritatem manuũ mearum retribuet mihi. Quia custodiui vias dñi: nec ipie gessi a deo meo. Qm omnia iudicia eius in cõspectu meo: ⁊ iusticias eius nõ repuli a me. Et ero immaculatus cũ eo: ⁊ obseruabo me ab iniquitate mea. Et retribuet mihi dñs scdm iusticiã meã: ⁊ scdm puritatem manuũ mearũ in cõspectu oculorum ei⁹: Cũ sancto sanct⁹ eris. ⁊ cum viro innocẽte innocẽs eris. Et cũ electo electus eris. ⁊ cũ peruerso peruerteris. Qm tu pplm humilẽ saluũ facies ⁊ oculos superborũ humiliabis. Qm tu illuminas lucernã meã dñe: deus me⁹ illumina tenebras meas. Qm in te eripiar a tẽptatione. ⁊ in deo meo trãsgrediar murũ. De⁹ meus impolluta via ei⁹ eloqa dñi igne examinata. protector ẽ oĩum sperantiũ in se. Qm qs de⁹ pter dñm: aut qs deus preter deũ nrm. De⁹ q precinxit me virtute. ⁊ posuit imaculatã viã meam. Qui perfecit pedes meos tanq̃ ceruorum. ⁊ sup excelsa statuens me. Qui docet manus meas ad pliũ: ⁊ posuisti vt arcum ereũ brachia mea. Et dedisti mihi protectionem salutis tue ⁊ dextera tua suscepit me. Et disciplina tua correxit me in finem. ⁊ disciplina tua ipsa me docebit. Dilatasti gressus meos subtus me: ⁊ non sunt infirmata vestigia mea. Persequar inimicos meos: ⁊ comprehẽdam illos: ⁊ nõ cõuertar donec deficiant. Confringam illos nec poterũt stare. cadent subtus pedes meos. Et precinxisti me virtute ad bellũ: ⁊ supplãtasti insurgentes in me subtus me. Et inimicos meos dedisti mihi dorsũ: ⁊ odiẽtes me disperdidisti. Clamauerũt nec erat q saluos faceret ad dñm: nec exaudiuit eos. Et cominuã eas vt puluerem ante faciẽ venti: vt lutũ platearum delebo eos. Eripies me de cõtradictiõib⁹ ppli: cõstitues me in caput gentiũ. Populus quẽ non cognoui seruiuit mihi: in auditu auris obedi/

uit mihi. Filij alieni mētiti sunt mihi: filij alieni
inueterati sunt: ⁊ claudicauerunt a semitis suis.
Viuit dñs ⁊ bñdictus deus me⁹: ⁊ exalteť deus
salutis mee. Deus q das vindictas mihi ⁊ sub/
dis populos sub me: liberator meus de inimicꝭ
meis iracūdis. Et ab insurgentibus i me exalta
bis me: a viro iniquo eripies me. Propterea
ꝯfitebor tibi i natiōibus dñe: ⁊ noi tuo psalmū
dicā. Magnificās salutes regis eius: ⁊ faciens
miam xp̄o suo dauid: ⁊ semini eius vsq3 in secu
lum. ¶ Victori canticū dauid. XVIII.

CEli enarrant gloriā dei: ⁊ opa manuū
eius annunciat firmamentū. Dies di
ei eructat verbū: ⁊ nox nocti indicat sciē
tiam. Nō sunt loq̄le neq3 sermones: quoꝝ non
audianť voces eoꝝ. In oēm terrā exiuit sonus
eoꝝ. ⁊ in fines orbis terre verba eorū. In sole
posuit tabernaculum suū: ⁊ ipse tanq3 spōsus ꝓ
cedens de thalamo suo. Exultauit vt gigas ad
currendam viā: a sūmo celo egressio eius. Et
occursus eius vsq3 ad sūmū eius: nec est qui se
abscondat a calore eius. Lex dñi imaculata con
uertens aīas: testimoniū dñi fidele sapiam pre/
stans paruulis. Iusticie dñi recte letificantes
corda: preceptū dñi lucidum illuminans oculos
Timor dñi scūs permanens in seculū seculi iu
dicia dñi vera iustificata in semetipsa. Deside/
rabilia super aurū ⁊ lapidē preciosū multū ⁊ dul
ciora super mel ⁊ fauum. Eteni seruus tuus cu
stodit ea: in custodiendis illis retributio multa.
Delicta quis intelligit: ob occultis meis mūda
me: ⁊ ab alienis parce seruo tuo. Si mei nō fue
rint domīati tunc immaculatus ero: ⁊ emunda
bor a delicto maximo. Et erunt vt complaceāt
eloquia oris mei. ⁊ meditatio cordis mei in con
spectu tuo semper. Domine adiutor meus. ⁊ re
demptor meus.

¶ Ad victoriam ps̄ dd. XIX

EXaudiat te dñs in die tribulationis pro
tegat te nomē dei iacob. Mittat tibi au
xiliū de sancto: ⁊ de syon tueať te. Me/
mor sit omnis sacrificij tui: ⁊ holocaustum tuū
pingue fiat. Tribuat tibi ꝭm cor tuum: ⁊ oē con
silium tuum confirmet. Letabimur in salutari
tuo: ⁊ in noīe dei nostri magnificabimur. Im/
pleat dñs oēs petitiones tuas nūc cognoui quo
niam saluū fecit dñs xp̄m suum. Exaudiet illū
de celo scō suo: in potētatibus salus dextre eius
Hii currib⁹ ⁊ hi ieqs: nos autē in noie dei nr̄i
inuocabimus. Ipsi obligati sunt ⁊ ceciderūt nos
autē surreximus ⁊ erecti sumus. Dñe saluū fac
regē: ⁊ exaudi nos in die qua inuocauerim⁹ te.

¶ Victori canticū. XX

DOmine in virtute tua letabitur rex: et
super salutare tuum exultabit veheme
ter. Desiderium cordis eius tribuisti ei
⁊ voluntate labiorum eius non fraudasti eum.
Quoniam preuenisti eum in benedictionibus
dulcedinis: posuisti in capite eius coronam de
lapide precioso. Vitam petijt a te ⁊ tribuisti ei:
longitudinem dierum in seculum ⁊ in seculum
seculi. Magna est gloria eius in salutari tuo:
gloriam ⁊ magnum decorem impones sup eū.
Quoniam dabis eum in benedictionem in se/
culum seculi: letificabis eum in gaudio cū vul/
tu tuo. Qm̄ rex sperat in domino. ⁊ in mia al/
tissimi non cōmouebiť. Inueniať manus tua
omnib⁹ inimicis tuis: dextera tua inueniat oēs
qui te oderūt. Pones eos vt clibanū ignis in
tempore vultus tui: dominus in ira sua contur/
babit eos: ⁊ deuorabit eos ignis. Fructū eoꝝ
de terra perdes: ⁊ semē eoꝝ a filijs hominum.
Qm̄ declinauerūt in te mala: cogitauerūt consi
lia que nō potuerunt stabilire. Qm̄ pones eos
dorsū: in reliquijs tuis ꝑparabis vultum eoꝝ.
Exaltare dñe in virtute tua: cātabimus ⁊ psalle
mus virtutes tuas. ¶ Ad vincēdū ꝓcerua
matutina. ps. XXI

DEus deus meus respice in me: quare
me dereliquisti: lōge a salute mea ver
ba delictorum meorum. Deus meus
clamabo per diem ⁊ non exaudies: ⁊ nocte ⁊ nō
ad insipientiam mihi. Tu autem in sancto ha/
bitas: laus israel. In te sperauerūt patres no/
stri: sperauerunt ⁊ liberasti eos. Ad te clama/
uerunt ⁊ salui facti sunt: in te sperauerunt ⁊ nō
sunt confusi. Ego autem sum vermis ⁊ nō ho
mo: opprobrium hominum ⁊ abiectio plebis.
Omnes videntes me deriserunt me: locuti sūt
labijs ⁊ mouerunt caput. Sperauit in domino
eripiat eum: saluum faciat eum quoniam vult
eum. Quoniam tu es qui extraxisti me de ven
tre: spes mea ab vberibus matris mee: in te ꝓ
iectus sum in vtero. De ventre matris mee de
us meus es tu: ne discesseris a me. Quoniam
tribulatio ꝓxima est: quoniam non est qui ad/
iuuet. Circundederunt me vituli multi: tauri
pingues obsederunt me. Aperuerūt super me
os suum: sicut leo rapiens ⁊ rugiēs. Sicut aq̄
effusus sū. ⁊ dispersa sūt oia ossa mea. Factū est
cor meū tanq3 cera, liquescēs: in medio ventris
mei. Aruit tanq3 testa virt⁹ mea: ⁊ lingua mea
adhesit faucibus meis: ⁊ in puluerem mortis d
duxisti me. Quoniam circūdederūt me canes

multi: cõsiliũ malignantiũ obsedit me. Fode/rũt manus meas ⁊ pedes meos dinumeraue/runt oĩa ossa mea. Ipsi vero cõsiderauerunt ⁊ inspexerunt me: diuiserunt sibi vestimẽta mea ⁊ sup vestẽ meã miserunt sortẽ. Tu autem dñe ne elongaueris auxiliũ tuũ a me ad defensionẽ meã conspice. Erue a framea de⁹ aĩam meam: ⁊ de manu canis vnicã meaз. Salua me ex ore leonis: ⁊ a cornibus vnicorniũ hũilitatẽ meam Narrabo nomẽ tuũ fratrib⁹ meis: in medio ec clesie laudabo te. Qui timetis dñm laudate eũ vniuersum semen iacob glorificate eũ. Timeat eũ omne semen israel: qm̃ non spreuit neqз de/spexit depcationẽ paupis. Nec auertit faciem suã a me: ⁊ cum clamarẽ ad eum exaudiuit me. Apud te laus mea in ecclesia magna vota mea reddã in cõspectu timentiũ eũ. Edent paupes ⁊ saturabunt: ⁊ laudabũt dñm q requirũt eum: viuẽt corda eoꝝ in seculũ seculi. Reminiscent ⁊ cõuertẽt ad dñm: vniuersi fines tre. Et ado rabũt in cõspectu ei⁹: vniuerse familie gentium Qm̃ dñi ẽ regnũ: ⁊ ipse dñabit gentiũ. Man/ducauerũt ⁊ adorauerunt oẽs pingues terre in cõspectu eius cadẽt oẽs q descendũt in terrã Et aĩa mea illi viuet: ⁊ semen meum seruiet ipsi. Annũciabit dño generatio ventura: ⁊ annun ciabunt celi iusticiam eius: populo qui nascetur quẽ fecit dñs. ℂ ps dd. XXII

Dominꝰ regit me ⁊ nihil mihi deerit in loco pascue ibi me collocauit. Super aquã refectiõis educauit me: aĩam meã conuertit. Deduxit me super semitas iusticie: propter nomen suum. Nam ⁊ si ambulauero in medio vmbre mortis non timebo mala quo/niam tu mecum es. Virga tua ⁊ baculus tuus ipsa me consolata sunt. Parasti in conspectu meo mensam: aduersus eos qui tribulant me. Impinguasti in oleo caput meuз ⁊ calix meus inebrians q̃з preclarus est Et misericordia tua subsequetur me: omnib⁹ diebus vite mee. Et vt inhabitem in domo domini: in longitudine dierum. ℂ Canticũ dd. XXIII

Domini ẽ terra ⁊ plenitudo eius orbis terrarum ⁊ vniuersi qui habitant in eo Quia ipse super maria fundauit eum: ⁊ super flumina preparauit eũ. Quis ascendet in montẽ domini: aut quis stabit in loco sancto eius? Innocens manib⁹ ⁊ mũdo corde: qui nõ accepit in vano animã suã: nec iurauit in dolo pximo suo: Hic accipiet benedictionẽ a dño: ⁊ misericordiã a deo salutari suo. Hec ẽ genera/tio qrẽtiũ eũ: qrẽtiũ faciem dei iacob. Attollite portas pncipes vestras: ⁊ eleuamini porte eter nales ⁊ introibit rex glorie. Quis ẽ iste rex glo rie: dñs fortis ⁊ potens: dñs potens in prelio. Attollite portas principes vestras: ⁊ eleuami/ni porte eternales: ⁊ introibit rex glorie. Quis est iste rex glorie? dominus virtutuз ipse est rex glorie. ℂ Oratio dd. XXIIII

Ad te dñe leuaui aĩam meã: deus meus in te cõfido nõ erubescaз. Neqз irride ant me inimici mei: etenim vniuersi q sustinent te non cõfundẽt. Cõfũdant oẽs iniq agentes: supuacue Vias tuas dñe demonstra mihi. ⁊ semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tua et doce me: quia tu es saluator me⁹ ⁊ te sustinui tota die. Reminiscere miserationũ tuarum dñe: ⁊ misericordiaꝝ tuaꝝ que a seculo sũt. Delicta iuuẽtutis mee ⁊ ignorãtias meas ne memineris. Scdm misericordiã tuam me/mento mei tu: ppter bonitatẽ tuã dñe. Dulcis et rect⁹ dñs: ppter hoc legẽ dabit delinquẽtib⁹ in via. Diriget mansuetos in iudicio: docebit mites vias suas. Vniuerse vie dñi mia et veri tas: requirẽtib⁹ testamẽtũ eius et testimonia ei⁹ Propter nomen tuũ dñe ppitiaberis peccato meo: multũ est enim. Quis ẽ homo q timet do minũ: legẽ statuit ei in via quã elegit. Aia eius in bonis demorabit: et semẽ ei⁹ hereditabit ter ram. Firmamẽtũ ẽ dñs timẽtib⁹ eũ: et testamẽ tũ ipsi⁹ vt manifestẽt illis: Oculi mei sp ad do/minuз: qm̃ ipse euellet de laqueo pedes meos. Respice in me et miserere mei: quia vnicus et pauper sũ ego Tribulationes cordis mei mul/tiplicate sunt: de necessitatib⁹ meis erue me Vi de humilitatẽ meam et laborẽ meuз: et dimitte vniuersa delicta mea. Respice inimicos meos qm̃ multiplicati sunt: et odio iniquo oderũt me Custodi aĩam meã et erue me: non erubescam qm̃ speraui in te. Innocẽtes et recti adheserũt mihi: qz sustinui te. Libera de⁹ israel: ex oĩbus tribulationibus suis. ℂ ps dd. XXV

Iudica me dñe qm̃ ego in inocẽtia mea ingressus sũ. ⁊ in dño sperãs nõ ĩfirma bor. Proba me dñe et tempta me: vre renes meos ⁊ cor meũ. Qm̃ mia tua ante ocu/los meos est. et cõplacui ĩ veritate tua. Nõ se/di cũ cõcilio vanitatis: ⁊ cũ iniqua gerẽtib⁹ nõ introibo. Odiui ecclesiam malignãtiũ: et cum impijs nõ sedebo. Lauabo int inocẽtes man⁹ meas. et circũdabo altare tuum dñe. Vt audi/am vocem laudis. ⁊ enarrẽ vniuersa mirabilia tua. Dñe dilexi decorẽ domus tue. ⁊ locum ha bitationis glorie tue. Ne pdas cũ impijs deus

aīam meā: ⁊ cū viris sanguinū vitam meā. In quoꝝ manib⁹ iniquitates sunt: dextera eoꝝ repleta ē munerib⁹. Ego aūt in innocētia mea ingressus sū: redime me: ⁊ miserere mei. Pes eni meus stetit directo: in ecclesijs benedicam te domine. ¶ In finē ps dd priusq̄ liniretur.

Dominus illuminatio XXVI mea ⁊ salus mea: quē timebo. Dominus ꝓtector vite mee: a quo trepidabo. Dum appropiant super me nocentes: vt edant carnes meas. Qui tribulāt me inimici mei: ipsi infirmati sunt ⁊ ceciderūt. Si consistant aduersum me castra non timebo cor meū. Si exurgat aduersum me prelium: in hoc ego sperabo. Unam petij a domino hanc requiram: vt inhabitē in domo dn̄i omnibus diebus vite mee: Ut videam voluntatē dn̄i: ⁊ visitem templū eius. Quoniā abscondit me in tabernaculo suo in die malorum: protexit me in abscondito tabernaculi sui. In petra exaltauit me: ⁊ nunc exaltauit caput meū super inimicos meos. Circuiui ⁊ imolaui in tabernaculo eius hostiā vociferationis: cantabo et psalmū dicam domino. Exaudi dn̄e vocem meā qua clamaui ad te: miserere mei et exaudi me. Tibi dixit cor meū exquisiuit te facies mea: faciē tuam domine requiram. Ne auertas faciem tuā a me: ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor meus esto ne derelinquas me: neq̄ despicias me de⁹ salutaris meus. Qm̄ pater meus et mater mea dereliquerūt me: dn̄s aūt assumpsit me. Legem pone mihi dn̄e in via tua: ⁊ dirige me in semita recta ꝓpter inimicos meos. Ne tradideris me in animas tribulantiū me quoniā insurrexerūt in me testes iniqui: ⁊ mentita est iniquitas sibi. Credo videre bona dn̄i: in terra viuentium. Expecta dn̄m viriliter age: et confortet cor tuū et sustine dominū. ¶ ps dd quando fugiens a facie absalonis ascendebat cliuū oliuarū nudis pedibus et operto capite. XXVII

Ad te dn̄e clamabo deus meus ne sileas a me: ne quando taceas. et assimilabor descendentib⁹ in lacum. Exaudi domine vocem orationis mee dum oro ad te: dum extollo manus meas ad templū sanctū tuū. Ne simul tradas me cū peccatorib⁹: ⁊ cū operantibus iniquitatē ne perdas me. Qui loquunt pacem cū proximo suo: mala aūt in cordib⁹ eorum. Da illis fm̄ opera eoꝝ: ⁊ fcd̄m nequitiā adinuentionū ipsoꝝ. Sc̄dm opera manuū eoꝝ tribue illis: redde retributionē eoꝝ ipsis. Quoniam nō intellexerūt opera domini ⁊ in opera manuum eius: destrues illos ⁊ non edificabis eos. Benedict⁹ domin⁹: qm̄ exaudiuit vocem deprecationis mee. Dn̄s adiutor meus ⁊ protector meus: ⁊ in ipso sperauit cor meū ⁊ adiutus sum. Et refloruit caro mea: ⁊ ex voluntate mea ⁊ cōfitebor ei. Dn̄s fortitudo plebis sue: ⁊ ꝓtector saluationū christi sui est. Saluū fac populū tuū domine ⁊ benedic hereditati tue: ⁊ rege eos ⁊ extolle illos vsq̄ in eternū. ¶ ps dd in cōsumatiōe tabernaculi. XXVIII

Afferte dn̄o filij dei: afferte domino filios arietū. Afferte domino gloriā ⁊ honorē: afferte dn̄o gloriā nomini ei⁹ adorate dn̄m in atrio scō ei⁹. Vox dn̄i super aquas deus maiestatis intonuit: dn̄s sup aq̄s multas Vox dn̄i in ꝟtute: vox dn̄i in magnificentia. Vox dn̄i ꝯfringētꝭ cedros: ⁊ ꝯfringet dn̄s cedros libani. Et cōminuet eas tāq̄ vitulū libani: ⁊ dilect⁹ quēadmodū fili⁹ vnicorniū: Vox dn̄i intercidētꝭ flāmā ignis: vox dn̄i cōcutiētis desertū: ⁊ cōmouebit dn̄s desertū cades. Vox dn̄i p̄parātꝭ ceruos ⁊ reuelabit cōdēsa: ⁊ in templo ei⁹ oēs dicēt gloriā Dn̄s diluuiū inhabitare facit. ⁊ sedebit dn̄s rex in eternū. Dn̄s ꝟtutē pplo suo dabit: Dn̄s bn̄dicet pplo suo i pace ¶ ps cātici in dedicatione domus dd. XXIX

Exaltabo te domine qm̄ suscepisti me: nec delectasti inimicos meos super me Dn̄e de⁹ meus clamaui ad te: ⁊ sanasti me. Dn̄e eduxisti ab inferno animā meā saluasti me a descentibus in lacum. Psallite domino sancti eius: ⁊ confitemini memorie sanctitatis ei⁹: Qm̄ ira in indignatiōe ei⁹: ⁊ vita in voluntate eius. Ad vesperū demorabit fletus: et ad matutinū leticia. Ego aūt dixi in abundantia mea non mouebor in eternū. Dn̄e in voluntate tua p̄stitisti decori meo virtutē. Auertisti faciē tuā a me: ⁊ fact⁹ sū cōturbatus. Ad te domine clamabo: ⁊ ad deū meū dep̄cabor. Que vtilitas in sanguine: dū descēdo in corruptionem Nūqd cōfitebit tibi puluis: aut annūciabit veritatē tuā. Audiuit domin⁹ ⁊ misert⁹ ē mei: dominus: fact⁹ ē adiutor me⁹. Cōuertisti planctū meū in gaudiū mihi: cōscidisti saccū meū ⁊ circūdedisti me leticia. Ut cantet tibi gloria mea ⁊ non cōpungar: Domine de⁹ me⁹ in eternū cōfitebor tibi. ¶ In fine ps dd ꝓ extasi. XXX

In te dn̄e speraui nō cōfundar i eternū: in iusticia tua libera me. Inclina ad me aurem tuā: accelera vt eruas me Esto mihi in deū ꝓtectorē ⁊ in domū refugij vt saluū me facias. Qm̄ fortitudo mea ⁊ refugiū

meũ es tu: ⁊ ꝑpter nomen tuum deduces me ⁊ enutries me. Educes me de laqueo hoc quẽ ab sconderunt mihi: qm̃ tu es ꝓtector meus. In manus tuas comẽdo spiritũ meũ redemisti me dñe de⁹ veritatis. Odisti obseruantes vanita/tes: superuacue. Ego aũt in dño speraui: exul/tabo ⁊ letabor in mia tua. Qm̃ respexisti humi litatẽ meã: saluasti de necessitatib⁹ animã meã. Nec cõclusisti me in manib⁹ inimici statuisti in loco spacioso pedes meos. Miserere mei dñe quoniã tribulor: ꝯturbat⁹ est in ira oculus me⁹ aia mea ⁊ venter meus. Qm̃ defecit in dolore vita mea: ⁊ anni mei in gemitib⁹. Infirmata ẽ in paupertate virtus mea: ⁊ ossa mea cõturba/ta sũt. Sup oẽs inimicos meos factus sũ oppro brium vicinis meis valde: ⁊ timor notis meis: Qui videbãt me foras fugerũt a me: obliuioni datus sũ tãq̃ mortuus a corde Factus sũ tanq̃ vas perditũ quoniã audiui vituperationẽ mul toꝝ cõmorantiũ in circuitu In eo dũ cõuenirẽt simul aduersũ me: accipere aiam meã consiliati sũt. Ego aũt in te speraui dñe: dixi de⁹ meus es tu: in manib⁹ tuis sortes mee. Eripe me de ma nu inimicoꝝ meorũ: ⁊ a persequentib⁹ me. Il/lustra faciẽ tuam super seruũ tuũ saluum me fac in misericordia tua domie nõ ꝯfũdar qm̃ inuoca ui te. Erubescãt impij ⁊ dducãt in infernũ mu ta fiãt labia dolosa. Que loquũt aduersus iustũ iniquitatẽ: in supbia ⁊ in abusione. Quam ma gna multitudo dulcedinis tue dñe: quã abscon disti timentib⁹ te. Perfecisti eis q sperant in te in cõspectu filioꝝ hominũ. Abscõdes eos in ab scondito faciei tue: a cõturbatiõe hominũ. Pro teges eos in tabernaculo tuo. a contradictione linguaꝝ. Bñdictus dñs: qm̃ mirificauit miam suã mihi in ciuitate munita. Ego aũt dixi in ex/cessu mẽtis mee. ꝓiectus sũ a facie oculoꝝ tuoꝝ. Ideo exaudisti vocẽ orationis mee. dũ clama/rem ad te. Diligite dñm oẽs sancti eius. qm̃ ve ritatẽ reqret dñs. et retribuet abũdãter facienti bus superbiã. Viriliter agite ⁊ cõfortet cor ve strũ. oẽs qui speratis in domino.

¶ Erudítio dauid quando fuit sibi reue/latum dimissum sibi esse peccatum adulterij et homicidij. XXXI

B Eati quorum remisse sunt iniquitates. ⁊ quorum tecta sunt peccata. Beatus vir cui non imputauit dominus pecca tũ. nec est in spiritu eius dolus. Quoniã tacui inueterauerũt ossa mea. dũ clamarem tota die Quoniã die ac nocte grauata est super me ma/nus tua. conuersus sum in erumna mea dũ con figit spina. Delictũ meũ cognitũ tibi feci. et in iusticiam meã nõ abscondi. Dixi cõfitebor ad uersum me iniusticiam meã dño: et tu remisisti impietatẽ peccati mei. Pro hac orabit ad te oĩs sanctus: in tpe opportuno. Verũtñ in diluuio aquaꝝ multaꝝ. ad eũ nõ approximabit. Tu es refugiũ meũ a tribulatiõe que circũdedit me: ex ultatio mea erue me a circũdantibus me. In/tellectũ tibi dabo et instruã te: in via hac q̃ gra/dieris firmabo super te oculos meos. Nolite fieri sicut equus ⁊ mulus. qbus nõ ẽ intellect⁹ In chamo et freno maxillas eoꝝ constringe: q nõ approximãt ad te. Multa flagella peccato/ris sperantem aũt in dño mia circũdabit. Leta mini in dño et exultate iusti: et gloriamini om/nes recti corde. ¶ In finẽ ps dd. XXXII

E Xultate iusti i dño: rectos decet collau datio. Confitemini dño in cithara: in psalterio decem cordaꝝ psallite illi. Cã tate ei canticum nouum: bene psallite ei in voci feratiõe. Quia rectũ ẽ verbũ dñi et oia opa ei⁹ in fide. Diligit miam ⁊ iudicium. mia dñi ple/na est terra. Verbo dñi celi firmati sunt: et spũ oris ei⁹ oĩs virtus eoꝝ. Cõgregãs sicut i vtre aquas maris: ponẽs i thesauris abyssos. Ti/meat dñm oĩs terra: ab ea aũt ꝯmoueant oẽs i habitãtes orbem. Qm̃ ipe dixit et facta sũt: ipe mãdauit et creata sũt. Dñs dissipat ꝯsilia gen tiũ: reprobat aũt cogitatiões pploꝝ. et reprobat ꝯsilia ꝑncipũ. Cõsiliũ aũt dñi i eternum manet cogitatiões cordis ei⁹ i gnatione et generatiõe. Beata gẽs cui⁹ ẽ dñs de⁹ ei⁹: ppl's quẽ elegit i hereditatẽ sibi. De celo respexit dñs. vidit oẽs filios hoĩum. De preparato habitaculo suo: re spexit sup oẽs q habitãt terram. Qui finxit sin gillatĩ corda eoꝝ. q intelligit oia opa eoꝝ. Nõ saluat rex p multã virtutẽ: et gigas nõ saluabit i multitudine virtutis sue. Fallax equ⁹ ad salu/tẽ. i abũdãtia aũt virtutis sue nõ saluabit. Ecce oculi dñi sup metuẽtes eũ. et in eis q sperãt su/per mia ei⁹. Vt eruat a morte aias eoꝝ. et alat eos in fame. Aia nr̃a sustinet dñm: qm̃ adiutor et ꝓtector nr̃ ẽ. Quia in eo letabit cor nr̃m. et in noĩe scõ eius spauimus. Fiat mia tua dñe sup nos: quẽadmodũ spauim⁹ in te. ¶ Psal m⁹ dauid cũ mutauit os suũ corã abimelech. et eiecit eũ et abijt. XXXIII

B Enedicam dominum in omni tempo re. semp laus eius in ore meo. In dño laudabitur aia mea. audiãt mãsueti et letentur. Magnificate dñm mecũ. et exultem⁹ nomẽ eius i idipm. Exqsiui dñm et exaudiuit

me. ⁊ ex oībus tribulationibꝰ meis eripuit me.
Accedite ad eū ⁊ illuminamini. ⁊ facies vestre
non cōfundent. Iste paup clamauit ⁊ dominꝰ
exaudiuit eū. ⁊ de oībꝰ tribulationibꝰ eius sal/
uauit euȝ. Immittit angelus dn̄i in circuitu ti/
mentium eum. ⁊ eripiet eos. Gustate ⁊ videte
qm̄ suauis ē dn̄s: btūs vir q sperat in eo. Time
te dn̄m oēs sancti eiꝰ: qm̄ nō ē inopia timētibꝰ
eū. Diuites eguerūt ⁊ esurierūt inquirētes aūt
dominū nō minuent omni bono. Venite filij
audite me: timorem dn̄i docebo vos. Quis est
homo q vult vitam: diligit dies videre bonos
Prohibe linguā tuam a malo ⁊ labia tua ne lo
quant dolū. Diuerte a malo ⁊ fac bonū: inqui/
re pacē ⁊ persequere eam. Oculi domini super
iustos. ⁊ aures eius in pces eoꝝ. Vultus autē
dn̄i sup faciētes mala: vt pdat de trā memoriā
eoꝝ. clamauerunt iusti ⁊ dominꝰ exaudiuit eos
⁊ ex oībꝰ tribulationibꝰ eoꝝ liberauit eos. Iuxt
ē dn̄s his q tribulato sūt corde ⁊ humiles spi ri/
tu saluabit. Multe tribulationes iustoruȝ. ⁊ de
omnibus his liberabit eos dn̄s. Custodit dn̄s
oīa ossa eoꝝ: vnum ex his nō conteret. Mors
peccatoꝝ pessima. ⁊ q oderunt iustū delinquēt.
Redimet dn̄s aīas suoꝝ suoꝝ. ⁊ nō delinquēt
oēs qui sperāt in eo. ¶ ps dd ɔtra psecutionē
saulis ⁊ petit diuinū auxiliū. XXXIIII

Iudica dn̄e nocentes me expugna im/
pugnātes me. Apprehēde arma ⁊ scu/
tū: ⁊ exurge in adiutoriū mihi. Effūde
frameā ⁊ cōclude aduersus eos qui persequūt
me: dic anime mee salus tua ego sum. Cōfun/
dant ⁊ reuereant: querētes aīam meā. Auer/
tant retrorsum ⁊ confundant: cogitantes mihi
mala. Fiant tanq̄ puluis ante faciem venti. ⁊
angelus domini coartans eos. Fiant vie illoꝝ
tenebre ⁊ lubricuȝ: ⁊ angelus dn̄i persequens
eos. Quoniā gratis absconderūt mihi interi/
tum laquei sui: supuacue exprobrauerūt animā
meā. Veniat illi laqueus quē ignorat. ⁊ captio
quā abscondit apprehendat eū. ⁊ in laqueū ca/
dat in idipsū. Anima autē mea exultabit in do/
mino ⁊ delectabit sup salutari suo Omnia ossa
mea dicent: dn̄e quis similis tibi? Eripiens in
opem de manu fortioꝝ eius: egenū et pauperē
a diripientibꝰ eum. Surgentes testes iniqui: q̄
ignorabā interrogabāt me. Retribuebant mi/
hi mala p bonis: sterilitatem anime mee. Ego
aūt cū mihi molesti essent: induebar cilitio Hu
miliabā in ieiunio aīam meā. ⁊ oratio mea in si
nu meo conuertet. Quasi proximū ⁊ quasi fra/
trem nostrū sic cōplacebā: quasi lugens ⁊ con/
tristatꝰ sic humiliabar. Et aduersū me letati sūt
⁊ cōuenerūt: congregata sunt sup me flagella ⁊
ignoraui. Dissipati sunt nec cōpuncti tēptaue/
rūt me: subsannauerunt me subsannatiōe fren
duerunt sup me dentibꝰ suis Dn̄e qn̄ respicies
restitue aīam meā a malignitate eorum: a leoni
bus vnicam meam. Confitebor tibi in ecclesia
magna: in pplō graui laudabo te. Nō supgau
deant mihi q aduersant mihi inique: q oderūt
me gratis ⁊ annuūt oculis. Quoniā mihi q̄dē
pacifice loquebant. ⁊ in iracundia tre loquētes
dolos cogitabant. Et dilatauerūt super me os
suū: dixerūt euge euge viderunt oculi nr̄i. Vi
disti domine ne sileas: domīe ne discedas a me
Exurge ⁊ intende iudicio meo deꝰ meꝰ. ⁊ do/
minꝰ meꝰ in cām meā. Iudica me sm̄ iusticiaȝ
tuā dn̄e deꝰ meus. ⁊ non supergaudeant mihi.
Nō dicāt in cordibꝰ suis euge euge aīe nostre:
nec dicāt deuorabimus eū. Erubescant ⁊ reue
reant simul: q gratulāt malis meis. Induant
cōfusione ⁊ reuerētia: qui maligna loquūt sup
me. Exultent ⁊ letent qui volūt iusticiā meā. et
dicāt semp magnificet dn̄s qui volūt paceȝ sui
eiꝰ. Et lingua mea meditabit iusticiā tuaȝ: tota
die laudē tuā. ¶ Pro victoria suo dn̄i dd.

Dixit iniustꝰ vt delinquat XXXV
in semetipso: nō est timor dei ante ocu/
los eiꝰ. Qm̄ dolose egit in conspetu eiꝰ
vt inueniat iniquitas eius ad odiū Verba oris
eius iniquitas ⁊ dolꝰ: noluit intelligere vt bene
ageret. Iniqtatē meditatꝰ ē in cubili suo: astitit
omni vie nō bone: malitiā aūt non odiuit Dn̄e
in celo mīa tua. et veritas tua vsq̄ ad nubes.
Iusticia tua sicut montes dei: iudicia tua abys/
sus multa. Homines ⁊ iumenta saluabis dn̄e:
quēadmodū multiplicasti mīam tuam deꝰ. Fi/
lij aūt hoīuȝ in tegmine alaꝝ tuarum sperabūt.
Inebriabunt ab vbertate domꝰ tue. ⁊ torrente
voluptatis tue potabis eos. Quoniā apud te ē
fons vite. ⁊ in lumīe tuo videbimꝰ lumē. Pre
tende mīam tuaȝ scientibꝰ te. ⁊ iusticiam tuam
his q recto sūt corde. Non veniet mihi pes su/
perbie. ⁊ manꝰ pctōris non moueat me. Ibi ce
ciderūt q operant iniquitatē: expulsi sūt nec po
tuerūt stare. ¶ p̄s ipsi dd. XXXVI

Noli emulari in malignātibꝰ: neq̄ cela
ueris faciētes iniquitatē. Quoniā tanq̄
fenū velociter arescēt. ⁊ quemadmodū
olera herbaꝝ cito decident. Spera in dn̄o ⁊ fac
bonitatē. ⁊ inhabita trā ⁊ pasceris i diuitijs eiꝰ
Delectare in dn̄o. ⁊ dabo tibi petitiōes cordis
tui. Reuela dn̄o viā tuā ⁊ spera in eo. ⁊ ipse fa

riet. Et educet quasi lumē iusticiā tuā. ⁊ iudici
um tuū tanq̄ꝫ meridiē: subditꝰ esto dn̄o ⁊ ora eū
Noli emulari in eo q ꝓsperatˀ in via sua i hoie
faciēte iniusticias. Desine ab ira ⁊ derelinque
furorē: noli emulari vt maligneris. Qm̄ q ma
lignantˀ exterminabūtˀ: sustinētes autē dominū
ipsi hereditabūt terrā. Et adhuc pusillum ⁊ nō
erit peccator. ⁊ q̄res locū eius ⁊ non inuenies.
Māsueti aūt hereditabūt terrā. ⁊ delectabuntˀ i
multitudine pacis. Obseruabit peccator iustū.
⁊ stridebit sup eū dentibꝰ suis. Dn̄s aūt irride
bit eū: qm̄ ꝓspicit ꝙ veniet dies eius. Gladiū
euaginauerūt pctōres: intenderūt arcū suū. Vt
decipiāt pauperē ⁊ inopem: vt trucidēt rectos
corde. Gladius eoꝝ intret in corda ipoꝝ. ⁊ ar
cus eoꝝ ꝯfringatˀ. Meliꝰ est modicū iusto: sup
diuitias peccatoꝝ multas. Qm̄ brachia pecca/
toꝝ cōterentˀ. cōfirmat aūt iustos dominꝰ. No
uit dominꝰ dies imaculatoꝝ. ⁊ hereditas eoꝝ i
eternū erit. Nō ꝯfundentˀ in tp̄e malo. ⁊ in die
bus famis saturabuntˀ: q2 pctōres ꝑibunt. Ini
mici vo domini mox vt honorificati fuerint et
exaltati: deficiētes queādmodū fumꝰ deficient.
Mutuabitˀ pctōr ⁊ nō soluet: iustus aūt misere
tur ⁊ tribuet. Quia benedicētes ei hereditabūt
terrā: maledicētes aūt ei dispibūt. Apud dn̄m
gressus hois dirigetˀ. ⁊ viā eiꝰ volet. Cū cecide
rit nō collidetˀ. q2 dominꝰ supponit manū suam
Iunior fui. eteni senui: ⁊ nō vidi iustū d̄relictū
nec semē eius querens panē. Tota die miseretˀ
⁊ comodat: ⁊ semē illius i benedictiōe erit. De
clina a malo ⁊ fac bonū: ⁊ inhabita in seculū se/
culi. Quia dn̄s amat iudiciū. ⁊ nō derelinquet
sanctos suos: in eternū conseruabuntˀ. Iniusti
punientˀ: ⁊ semē impioꝝ ꝑibit. Iusti aūt here/
ditabūt terrā: ⁊ inhabitabūt in seculū seculi sup
eā. Os iusti meditabitˀ sapientiā: ⁊ lingua eius
loquetˀ iudiciuꝫ. Lex dei eius in corde ipsius: ⁊
nō supplantabuntˀ gressus eius. Cōsiderat pec
cator iustū: ⁊ q̄rit mortificare eū. Dn̄s aūt non
derelinquet eū in manibꝰ eiꝰ: nec dānabit eū cū
iudicabitˀ illi. Expecta dn̄m ⁊ custodi viā eiꝰ: ⁊
exaltabit te vt hereditate capias terrā: cū ꝑierit
pctōres videbis. Vidi impiū superaltatū: ⁊ ele
uatū sicut cedros libani. Et transiui ⁊ ecce non
erat. ⁊ q̄siui eū. ⁊ nō ē inuētus locus eius. Cu
stodi innocentiā ⁊ vide eqtatē: qm̄ sūt reliquie
hoi pacifico. Iniusti aūt dispibūt. siˀ reliquie i/
pioꝝ interibūt. Salus aūt iustoꝝ a dn̄o: ⁊ ꝓte
ctor eoꝝ in tp̄e tribulationis. Et adiuuabit eos
dn̄s ⁊ liberabit eos: ⁊ eruet eos a pctōribus ⁊
saluabit eos q2 sꝑauerūt in eo. ¶ Ps. dd in

cōmemoratiōe sabbati. XXXVII

D Omine ne i furore tuo arguas me: ne
qꝫ in ira tua corripias me. Quoniā sa
gitte tue infixe sunt mihi. ⁊ confirmasti
super me manum tuam. Non est sanitas in car
ne mea a facie ire tue: non est pax ossibus meis
a facie peccatorum meorum. Quoniam iniqui
tates mee supgresse sūt caput meū: ⁊ sicut onus
graue grauate sunt sup me. Putruerūt ⁊ corru
pte sunt cicatrices mee: a facie insipientie mee.
Miser factus sū ⁊ curuatus sū vsqꝫ in finē: to/
ta die cōtristatus ingrediebar. Qm̄ lūbi mei i/
pleti sunt illusionibus: ⁊ nō ē sanitas in carne
mea. Afflictus sū ⁊ humiliatus sū nimis: rugi
ebā a gemitu cordis mei. Dn̄e ante te oē desi/
deriū meū: ⁊ gemitus meus a te nō ē abscōditꝰ
Cor meū cōturbatū ē: dereliquit me virtꝰ mea:
⁊ lumē oculoꝝ meoꝝ ⁊ ipm̄ nō ē mecū. Amici
mei ⁊ ꝓximi mei aduersū me appropinquaue/
rūt ⁊ steterūt. Et qui iuxta me erant de lōge ste
terūt: ⁊ vim faciebant qui querebant aiam meā
Et qui inquirebant mala mihi locuti sūt vani/
tates: ⁊ dolos tota die meditabantˀ. Ego autē
tanq̄ꝫ surdus non audiebam. ⁊ sicut mutus nō
aperiens os suū. Et factus sū sicut homo nō au
diens: ⁊ no habens in ore suo redargutiones.
Qm̄ in te domine speraui: tu exaudies me dn̄e
deus meus. Quia dixi ne qn̄ supgaudeant mi
hi inimici mei: ⁊ dū cōmouentˀ pedes mei. sup
me magna locuti sūt. Qm̄ ego in flagella para
tus sū: ⁊ dolor meꝰ in cōspectu meo semp. Qm̄
iniqtatē meā annūciabo: ⁊ cogitabo ꝓ peccato
meo. Inimici aūt mei viuūt ⁊ ꝯfirmati sūt sup
me. ⁊ multiplicati sūt q oderūt me inique. Qui
retribuunt mala ꝓ bonis detrahebāt mihi. qm̄
seq̄bar bonitatē. Ne derelinquas me dn̄e deus
meꝰ: ne discesseris a me. Intēde in adiutoriū
meū: dn̄e deꝰ salutis mee. ¶ In fine ꝓ ydi/
thū cāticū dauid. XXXVIII

D Ixi custodiam vias meas: vt nō delin
quam in lingua mea. Posui ori meo
custodiam cum consisteret peccator ad
uersum me. Obmutui ⁊ humiliatus sum ⁊ si/
lui a bonis. ⁊ dolor meus renouatus est. Con
caluit cor meum intra me. ⁊ in meditatiōe mea
exardescet ignis. Locutus sum in lingua mea
notum fac mihi domine finem meum. Et nu/
meꝝ dieꝝ meoꝝ qui ē: vt sciaꝫ quid desit mihi
Ecce mensurabiles posuisti dies meos: ⁊ sub/
stātia mea tanq̄ꝫ nihilum ante te. Verūtn̄ vni
uersa vanitas: oīs hō viuēs. Verūtn̄ i imagie
ptrāsit hō: sꝫ ⁊ frustra ꝯturbatˀ. Thesauriꝫat: ⁊

ignorat cui ꝯgregabit ea. Et nūc q̄ ē expectatio mea nōne dn̄s: ⁊ sub͛a mea apud te ē. Ab oībus iniq̄tatibꝰ meis erue me. opprobriū insipiēti dedisti me. Obmutui ⁊ non aperui os meum: qm̄ tu fecisti: amoue a me plagas tuas. A fortitudīe manus tue ego defeci in increpationibus ꝓpter iniquitatē corripuisti hominē. Et tabescere fecisti sicut araneā animā eius verūtamen vane cōturbat̃ oīs homo. Exaudi orationē meam dn̄e ⁊ deprecationē meā: auribus ꝑcipe lachrymas meas: Ne sileas qm̄ aduena ego sum apud te: ⁊ peregrinus sicut oēs pr̄es mei. Remitte mihi vt refrigerer. p̄usq̄ȝ abeā: ⁊ amplius non ero.

¶ Pro victoria canticū dauid. XXXIX

Expectans expectaui dn̄m: ⁊ intēdit mihi. Et exaudiuit preces meas: ⁊ eduxit me de lacu miserie: ⁊ d͛ luto fecis: Et statuit supra petram pedes meos: ⁊ direxit gressus meos. Et imisit in os meum canticū nouū carmen deo nostro. Videbunt multi ⁊ timebūt: et sperabunt in domino. Beatus vir cuius ē nomen domini spes eius: ⁊ non respexit in vanitates ⁊ insanias falsas. Multa fecisti tu domīe deus meus mirabilia tua. ⁊ cogitatiōibus tuis nō est qui similis sit tibi. Annunciaui ⁊ locutus sū multiplicati sunt super numerum. Sacrificium ⁊ oblationem noluisti: aures autē perfecisti mihi. Holocaustum ⁊ pro peccato non postulasti: tunc dixi ecce venio. In capite libri scriptum est de me vt facerem voluntatē tuam: deus meus volui ⁊ legem tuā in medio cordis mei. Annunciaui iusticiā tuam in ecclesia magna: ecce labia mea non ꝓhibebo dn̄e tu scisti. Iusticiam tuā non abscondi in corde meo. veritatem tuā ⁊ salutare tuum dixi. Non abscondi miam tuā ⁊ veritatem tuam: a consilio multo. Tu autē dn̄e ne longe facias miserationes tuas a me: misericordia ⁊ veritas tua semper susceperunt me. Quoniā circūdederunt me mala quoꝝ non est numerus: cōprehenderunt me iniq̄tates mee: ⁊ nō potui vt viderem. Multiplicate sūt super capillos capitis mei: ⁊ cor meum dereliq̄t me. Complaceat tibi dn̄e vt eruas me: dn̄e ad adiuuandū me respice. Confundant̃ ⁊ reuereant̃ simul: q̄ querūt aīam meā vt auferāt eam. Auertant̃ retrorsū ⁊ reuereāt̃ q̄ volūt mihi mala. Ferāt ꝯfesti cōfusionem suā: q̄ dicunt mihi euge euge. Exultēt ⁊ letent̃ sup te oēs q̄rentes te. ⁊ dicant semꝑ magnificet̃ dn̄s q̄ diligunt salutare tuum. Ego autem mendicus sū ⁊ paup: dn̄s sollicitus est mei. Adiutor meus ⁊ ꝓtector meus tu es: deꝰ meus ne tardaueris:

¶ In finē p̄s. dd͛. XL.

Beatus qui intelligit sup egenum ⁊ pauperem: in die mala liberabit eū dominus. Dn̄s cōseruet eū ⁊ viuificet eū. ⁊ beatū faciat eū in terra. ⁊ nō tradat eū in aiam inimicoꝝ eius. Dn̄s opē ferat illi sup lectū doloris eius: vniuersū stratū eius versasti in infirmitate eiꝰ. Ego dixi dn̄e miserere mei: sana animam meā q̄ peccaui tibi. Inimici mei dixerūt mala mihi: qn̄ morieť ⁊ ꝑibit nomē eiꝰ. Et si ingrediebat̃ vt videret vana loq̄bat̃ cor eiꝰ: congregauit iniq̄tatē sibi. Egrediebat̃ foras: ⁊ loquebat̃ in idipm̄. Aduersū me susurrabāt oēs inimici mei: aduersū me cogitabāt mala mihi. Verbū iniquū cōstituerūt aduersū me: nunq̄d qui dormit nō adijciet vt resurgat. Etenim homo pacis mee in quo speraui qui edebat panes meos magnificauit super me supplantationem. Tu aūt domine miserere mei: ⁊ resuscita me et retribuā eis. In hoc cognoui qm̄ voluisti me qm̄ nō gaudebit inimicus meus sup me. Me aūt ꝓpter innocentiā suscepisti: ⁊ ꝯfirmasti me in ꝯspectu tuo in eternū. Benedictꝰ dn̄s deus israel a seculo in seculū: fiat fiat.

¶ Pro victoria doctissimi filioꝝ chore. p̄s. XLI

Quemadmodum desiderat ceruus ad fōtes aquaꝝ: ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit aīa mea ad deū fontem viuū. quādo veniā ⁊ apparebo ante faciē dei. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte. dū dicit̃ mihi quotidie vbi est deus tuus. Hec recordatus sū ⁊ effudi in me animā meā. qm̄ trāsibo in locū tabernaculi āmirabilis vsq̄ ad domū dei. In voce exultatiōis ⁊ cōfessiōis. sonus epulantis. Quare tristis es aīa mea ⁊ q̄re cōturbas me. Spera ī deo qm̄ adhuc cōfitebor illi. salutare vultus mei ⁊ deꝰ meꝰ. Ad meipm̄ aīa mea ꝯturbata est. ꝓpterea memor ero tuī d͛ terra iordanis ⁊ hermonijm a mōte modico. Abyssus abyssū inuocat. ī voce cataractaꝝ tuarū. Oīa excelsa tua et fluctꝰ tui. sup me transierūt. In die mādauit dn̄s miā suā. et nocte canticū eiꝰ. Apud me orō deo vite mee. dicā deo susceptor meꝰ es. Quare oblitus es mei. ⁊ q̄re ꝯtristatus icedo dū affligit me inimicus. Dū ꝯfringunt̃ ossa mea. exprobrauerunt mihi qui tribulāt me inimici mei. Dū dicunt mihi ꝑ singulos dies vbi est deus tuus. q̄re tristis es aīa mea ⁊ q̄re ꝯturbas me. Spera ī deo qm̄ adhuc ꝯfitebor illi. salutare vultus mei et deus meꝰ.

In finē p̄s dd͛. XLII

Iudica me deus et discerne causā meam de gente non sancta: ab homine ini

quo et doloso eruc me. Quia tu es deus fortitu
do mea: quare me repulisti et quare tristis in/
cedo dum affligit me inimicus. Emitte lucem
tuam et veritatem tuam. ipa me deduxerunt et
adduxerunt in montē scm̄ tuum et in taberna
cula tua. Et introibo ad altare dei: ad deuꝫ q le
tificat iuuētutē meā. Cōfitebor tibi i cithara de
us deus meus. q̄re tristis es aia mea et quare
ꝯturbas me. Spera i deo qm̄ adhuc cōfitebor
illi. salutare vultus mei et deus meus.

¶ Ad victoriā filijs chore eruditio. XLIII

Deus auribus nr̄is audiuimus. patres
nr̄i annunciauerunt nobis. Opus qd̄
opatus es i diebus eoꝝ. et i diebus an
tiqs. Manus tua gētes dispdidit et plantasti
eos. afflixisti pplos et expulisti eos. Nec eni in
gladio suo possederunt terrā. ⁊ brachium eoꝝ
nō saluabit eos. Sed dextera tua ⁊ brachiū tuū
⁊ illuminatio vultus tui: qm̄ cōplacuisti in eis.
Tu es ipe rex meus ⁊ deus meus. qui mādas
salutes iacob. In te inimicos nr̄os vētilabimꝰ
cornu. ⁊ in noīe tuo spernemꝰ insurgētes i no/
bis. Nō eni in arcu meo sperabo: ⁊ gladiꝰ me
us nō saluabit me. Saluasti eni nos de affligē
tibus nos. ⁊ odiētes nos cōfudisti. In deo lau
dabimur tota die: ⁊ in noīe tuo cōfitebimur in
seculū. Nūc aūt repulisti ⁊ cōfudisti nos. ⁊ non
egredieris in virtutibꝰ nr̄is. Auertisti nos re/
trorsū post inimicos nr̄os. ⁊ qui oderāt nos di
ripiebāt sibi. Dedisti nos tanq̄ȝ oues escaꝝ. ⁊
in gentibus dispersisti nos. Vendidisti popu
lū tuū sine pcio: ⁊ nō fuit multitudo in cōmuta/
tionibus eoꝝ. Posuisti os opprobriū vicinis
nostris: subsannationē ⁊ derisū his qui sunt in
circuitu nostro. Posuisti os in similitudinē gē
tibꝰ cōmotionē capitis in populis. Tota die ve
recūdia mea ꝯ me ē. ⁊ cōfusio faciei mee coope
ruit me. A voce exprobrātis ⁊ obloquētis. a fa
cie inimici ⁊ psequētis. Hec oia venerunt sup
nos nec obliti sumus te: ⁊ iniq̄ nō egimꝰ i testa
mēto tuo. Et nō recessit retro cor nr̄m: ⁊ decli/
nasti semitas nr̄as a via tua. Qm̄ humiliasti
nos in loco afflictiōis: ⁊ cooperuit nos vmbra
mortis. Si obliti sumꝰ nomē dei nr̄i: ⁊ si expan
dimꝰ manꝰ nr̄as ad deū alienū. Nōne deus re
quiret ista: ipe eni nouit abscōdita cordis. Qm̄
ꝓpter te mortificamur tota die: estimati sumus
sicut oues occisionis. Exurge quare obdormis
dn̄e: exurge ⁊ ne repellas in finē. Quare faciē
tuā auertis: obliuisceris inopie nostre ⁊ tribu/
latiōis nostre. Qm̄ humiliata ē in puluere nr̄a
cōglutinatꝰ ē in terra vent nr̄. Exurge dn̄e ad/
iuua nos. ⁊ redime nos ꝓpter nomē tuū.

¶ Victori ꝓ filijs filioꝝ chore eruditiōis cāti/
cū amantissimū. XLIIII

Eructauit cor meū verbū bonum: dico
ego opera mea regi. Lingua mea cala
mus scribe: velociter scribentis. Spe/
ciosus forma pre filijs hominū: diffusa est gra/
tia in labijs tuis: propterea benedixit te deus in
eternū. Accingere gladio tuo. sup femur tuuꝫ
potentissime. Specie tua ⁊ pulchritudine tua. i
tende ꝓspere ꝓcede ⁊ regna. Propter verita
tē ⁊ mansuetudinē ⁊ iusticiā. ⁊ deducet te mira
biliter dxtera tua. Sagitte tue acute populi sub
te cadent in corda inimicoꝝ regis. Sedes tua
deus in seculū seculi: virga directiōis virga re
gni tui. Dilexisti iusticiā ⁊ odisti iniqtatē ꝓpte
rea vnxit te deꝰ deꝰ tuus oleo leticie p̄ cōsortibꝰ
tuis. Myrrha ⁊ gutta ⁊ casia a vestimētis tuis
a domibus eburneis ex qbus delectauerūt te fi
lie regū in honore tuo. Astitit regina a dextris
tuis i vestitu deaurato. circūdata varietate. Au
di filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuaꝫ. ⁊ obliuiscere
populū tuuꝫ ⁊ domū patris tui. Et concupiscet
rex decorē tuū. qm̄ ipe ē dn̄s deus tuus ⁊ ado/
rabūt eū. Et filie tyri in muneribus. ⁊ vultum
tuū depcabunt oēs diuites plebis. Ois gloria
eiꝰ filie regis ab intus. in fimbrijs aureis circū
amicta varietatibus. Adducent regi virgines
post eā. ꝓxime eiꝰ afferent tibi. Afferent i leti/
cia ⁊ exultatōe. adducēt i tēplū regis. Pro pr̄i
bus tuis nati sūt tibi filij. ꝯstitues eos pncipes
sup oēm terrā. Memores erūt nois tui dn̄e. in
oī gnātiōe ⁊ generationē. Propterea ppl̄i ꝯfi
tebunt tibi i eternū. ⁊ i scl̄m seculi.

¶ Victori filioꝝ chore ꝓ iuuētutibꝰ cāticū. XLV

Deus noster refugiuꝫ ⁊ virtus. adiutor
in tribulationibus que inuenerūt nos
nimis. Propterea nō timebimus duꝫ
turbabit terra. ⁊ trāsferent mōtes i cor maris
Sonuerūt ⁊ turbate sūt aq̄ eoꝝ. cōturbati sunt
mōtes i fortitudine eiꝰ. Fluminis ipetus letifi
cat ciuitatē dei. sanctificauit tabernaculū suū al/
tissimꝰ. Deus i medio eiꝰ nō cōmouebit. adiu
uabit eā deꝰ mane diluculo. Cōturbate sūt gen
tes ⁊ iclinata sūt regna. dedit vocē suā. mota ē
terra. Dn̄s virtutū nobiscū. susceptor nr̄ deus
iacob. Venite ⁊ videte opa dn̄i que posuit ꝓdi
gia sup terrā. auferēs bella vsq̄ȝ ad finē terre.
Arcū ꝯteret ⁊ cōfringet arma. ⁊ scuta cōburet
igni. Vacate ⁊ videte qm̄ ego sum deus. exalta
bor in gentibus ⁊ exaltabor in terra. Dominꝰ
virtutū nobiscū. susceptor noster deus iacob.

¶ Ad victoriam filijs chore ps. XLVI

Omnes gentes plaudite manibus: iubilate deo in voce exultationis. Quoniam dñs excelsus terribilis: rex magnus super oēm terrā. Subiecit pplos nobis: ⁊ gētes sub pedib⁹ nr̄is. Elegit nobis hereditatē suā: speciē iacob quā dilexit. Ascendit de⁹ in iubilo. ⁊ dñs in voce tube. Psallite deo nr̄o psallite: psallite regi nostro psallite. Qm̄ rex oīs terre deus psallite sapienter. Regnabit deus sup gētes: deus sedet sup sedē scām suā. Principes pplorum ꝯgregati sunt cū deo abrahā: qm̄ dij fortes terre vehementer eleuati sunt. ¶ Canticū psalmi filiorum chore. XLVII

Magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: in ciuitate dei nr̄i. in mōte scō eius. Fundatur exultatiōe vniuerse terre: mons syon latera aqlonis ciuitas regis magni. Deus in domib⁹ ei⁹ cognoscetur: cū suscipiet eā. Qm̄ ecce reges terre ꝯgregati sunt: ꝯuenerunt in vnū. Ipsi videntes sic admirati sunt: ꝯturbati sunt: commoti sunt: tremor apphēdit eos. Ibi dolores vt parturientis: in spū vehementi ꝯteres naues tharsis. Sicut audiuimus sic vidim⁹ in ciuitate dñi virtutum in ciuitate dei nostri: deus fundauit eā in eternū. Suscepimus de⁹ miam tuā: in medio templi tui. Scdm̄ nomē tuū deus sic ⁊ laus tua in fines terre: iusticia plena est dextera tua. Letetur mons syon ⁊ exultēt filie iude: ꝓpter iudicia tua dñe. Circundate syon ⁊ cōplectemini eam: narrate in turribus eius. Ponite corda vestra in virtute eius: ⁊ distribuite domos eius vt enarretis in ꝓgenie altera. Qm̄ hic est deus noster in eternum ⁊ in seculū seculi: ipse reget nos in secula.

¶ In finē ꝓ filijs chore ps. XLVIII

Audite hec oēs gentes: auribus percipite oēs q habitatis orbē. Quiqꝫ terrigene ⁊ filij hoīum: simul in vnū diues ⁊ pauper. Os meū loquetur sapiā: ⁊ meditatio cordis mei prudentiam. Inclinabo in parabolam aurē meam: apiam in psalterio ꝓpositionē meam. Cur timebo in die mala: iniqtas calcanei mei circundabit me. Qui cōfidunt in virtute sua: ⁊ in multitudine diuitiarū suarū gloriantur. Frater nō redimit redimet homo: nō dabit deo placationem suā. Et preciū redēptionis aīe sue: ⁊ laborabit in eternum ⁊ viuet adhuc in finē. Non videbit interitum cum viderit sapiētes morientes: simul insipiens ⁊ stultus peribunt. Et relinquent alienis diuitias suas: ⁊ sepulchra eorū dom⁹ illorum in eternū. Tabernacula eorū in ꝓgenie ⁊ ꝓgenie vocauerūt noīa sua in terris suis. Et hō cū in honore esset nō intellexit: cōparatus est iumentis insipientibus. ⁊ similis factus est illis. Hec via illorū scandalū ipsis. ⁊ postea in ore suo cōplacebunt. Sicut oues in inferno positi sunt: mors depascet eos. Et dominabuntur eorū iusti in matutino: ⁊ auxiliū eorū veterascet in inferno a gloria eorū. Uerūtn̄ deus redimet aiam meam de manu inferi: cū acceperit me. Ne timueris cū diues factus fuerit homo: ⁊ cū multiplicata fuerit gloria domus eius. Quoniam cū interierit nō sumet omnia: neqꝫ descendet cum eo gloria eius. Quia anima eius in vita ipsius benedicetur: ꝯfitebitur tibi cū benefeceris ei. Introibit vsqꝫ in ꝓgenies patrū suorū: vsqꝫ in eternū non videbit lumē. Homo cū in honore eēt nō intellexit cōpat⁹ ē iumētis insipiētib⁹: ⁊ siīs factus ē illis.

¶ ps asaph. XLVIIII

Deus deorū dominus locutus est: ⁊ vocauit terrā. A solis ortu vsqꝫ ad occasū: ex syon spēs decoris eius. De⁹ manifeste veniet: deus noster ⁊ non silebit: Ignis in conspectu eius exardescet: ⁊ in circuitu eius tempestas valida. Aduocauit celū desursum ⁊ terram discernere populū suū. Congregate illi sanctos eius: qui ordinant testamentū eius sup sacrificia. Et annunciabunt celi iusticiam eius quoniam deus iudex est. Audi populus meus ⁊ loquar israel ⁊ testificabor tibi: deus deus tuus ego sū. Nō in sacrificijs tuis arguā te: holocausta aūt tua in cōspectu meo sūt semper. Nō accipiā de domo tua vitulos: neqꝫ de gregib⁹ tuis hircos. Qm̄ mee sunt oēs fere siluarū: iumenta in montibus ⁊ boues. Cognoui oia volatilia celi. ⁊ pulchritudo agri mecū ē. Si esuriero nō dicā tibi. meus ē eni orbis terre ⁊ plenitudo eius. Nūquid mādūcabo carnes taurorū aut sanguinē hircorū potabo. Immola deo sacrificiū laudis. ⁊ redde altissimo vota tua. Et inuoca me in die tribulatiōis: eruā te ⁊ honorificabis me. Peccatori autē dixit deus. quare tu enarras iusticias meas. ⁊ assumis testamentū meū p os tuū. Tu vero odisti disciplinā. ⁊ piecisti smones meos retrorsū. Si videbas furē currebas cū eo. ⁊ cū adulteris portionē tuā ponebas. Os tuum abundauit malicia. ⁊ lingua tua ꝯcinnabat dolos. Sedēs aduersus fratrem tuum loqbaris ⁊ aduersum filium mr̄is tue ponebas scādalū. hec fecisti ⁊ tacui Existimasti iniq quod ero tui similis: arguā te ⁊ statuā ꝯ faciē tuam. Intelligite hec q obliuiscimini deū ne qn̄ rapiat ⁊ nō sit q eripiat. Sacrificiū laudis honorificabit me. ⁊ illic iter quo ostendā illi salutare dei

¶ Ad victoriã dd̃ ps qñ venit ad eũ nathan ꝓpheta qñ intrauit ad bersabee. L

50

M Iserere mei deus: ſm magnam miſericordiã tuã. Et ſm multitudinẽ miſerationum tuarum: dele iniquitatẽ meã Amplius laua me ab iniquitate mea: ⁊ a peccato meo mũda me. Quoniam iniquitatem ego cognoſco: ⁊ peccatũ meũ contra me eſt ſemper. Tibi ſoli peccaui ⁊ malũ corã te feci: vt iuſtificeris in ſermonibus tuis ⁊ vincas cũ iudicaris. Ecce enĩ i iniquitatibus concept⁹ ſũ: ⁊ i peccatis concepit me mater mea. Ecce enim veritatẽ dilexiſti: incerta ⁊ occulta ſapientie tue manifeſtaſti mihi. Aſperges me dñe hyſopo ⁊ mundabor: lauabis me ⁊ ſup niuem dealbabor. Auditui meo dabis gaudiũ ⁊ leticiam: ⁊ exultabũt oſſa humiliata. Auerte faciẽ tuã a peccatis meis ⁊ oẽs iniqtates meas dele. Cor mundũ crea in me de⁹: ⁊ ſpm̃ rectũ inoua in viſceribus meis. Ne ꝓijcias me a facie tua: ⁊ ſpm̃ ſcm̃ tuũ ne auferas a me. Redde mihi leticiã ſalutaris tui: ⁊ ſpũ ꝑncipali confirma me. Docebo iniquos vias tuas: ⁊ ipij ad te ↄuertent̃. Libera me d̃ ſanguinib⁹ de⁹ de⁹ ſalutis mee: ⁊ exultabit lingua mea iuſticiã tuã. Dñe labia mea aperies: ⁊ os meũ annũciabit laudẽ tuã. Qm̃ ſi voluiſſes ſacrificiũ dediſſem vtiqꝫ: holocauſtis nõ delectaberis. Sacrificiũ deo ſpũs ↄtribulatus cor contritũ ⁊ humiliatum de⁹ nõ deſpicies. Benigne fac dñe in bona volũtate tua ſyon: vt edificent̃ muri irl̃m. Tũc acceptabis ſacrificiũ iuſticie oblatiões ⁊ holocauſta: tũc iponẽt ſup altare tuũ vitulos.

¶ In finẽ ps dd̃ cũ venit doec ydume⁹ ⁊ nũciauit ſauli. ⁊ dixit ei venit dd̃ i domũ abimelech. LI

Q Uid gloriaris in malicia: q potens es in iniqtatẽ. Tota die iniuſticiã cogitauit lingua tua: ſicut nouacula acuta feciſti dolũ. Dilexiſti maliciã ſuper benignitatem. iniqtatẽ magis q̃ʒ loq equitatem. Dilexiſti oia verba precipitationis: lingua doloſa. Propterea deus deſtruet te in finẽ: euellet te ⁊ emigrabit te de tabernaculo tuo: ⁊ radicẽ tuã de terra viuentiũ. Videbũt iuſti ⁊ timebũt: ⁊ ſuper eũ ridebũt ⁊ dicent: ecce homo q nõ poſuit deũ adiutorẽ ſuũ. Sed ſperauit in multitudine diuitiarũ ſuaꝝ: ⁊ preualuit in vanitate ſua. Ego aũt ſicut oliua fructifera in domo dei: ſperaui in mĩa dei in eternũ ⁊ in ſeculũ ſeculi. Cõfitebor tibi in ſeculũ q2 feciſti: ⁊ expectabo nomen tuũ qm̃ bonũ in cõſpectu ſcõꝝ tuoꝝ.

¶ Victori p choꝝ eruditio dauid. LII

D Ixit inſipiens in corde ſuo: nõ ẽ de⁹ Corrupti ſũt ⁊ abhominabiles facti ſũt i iniqtatib⁹: nõ ẽ q faciat bonum De⁹ de celo ꝓſpexit ſup filios hoiũ vt videat ſi ẽ intelligẽs aut reqrẽs deũ. Oẽs declinauerũt ſimul inutiles facti ſũt: nõ ẽ q faciat bonũ. nõ ẽ vſqꝫ ad vnũ. Nõne ſcient oẽs q opant̃ iniqtatẽ: q deuorãt plebẽ meã vt cibum panis. Deũ nõ iuocauerũt: illic trepidauerunt timore vbi ñ fuit timor. Qm̃ de⁹ diſſipauit oſſa eoꝝ q hoib⁹ placẽt: ↄfuſi ſũt qm̃ de⁹ ſpreuit eos Quis dabit ex ſyon ſalutare iſrl̃: cũ ↄuerterit de⁹ captiuitatẽ plebis ſue exultabit iacob ⁊ letabit̃ iſrl̃.

¶ Ad victoriã i organis ps dd̃ cũ veniſſent cyphei ⁊ nũciaſſent ſauli. nõne dd̃ abſcõdit⁹ ẽ apud nos. LIII

D Eus in nomine tuo ſaluũ me fac: ⁊ in virtute tua iudica me. De⁹ exaudi orationem meam: auribus ꝑcipe verba oris mei. Qm̃ alieni inſurrexerũt aduerſũ me ⁊ fortes q̃ſierũt aiam meã: ⁊ nõ ꝓpoſuerũt deũ ante ↄſpectũ ſuũ. Ecce enĩ deus adiuuat me. ⁊ dñs ſuſceptor ẽ aie mee. Auerte mala inimicis meis: ⁊ in veritate tua diſꝑde illos. Voluntarie ſacrificabo tibi: ⁊ cõfitebor noi tuo dñe qm̃ bonũ ẽ. Qm̃ ex oi tribulatione eripuiſti me: ⁊ ſup inimicos meos deſpexit oculus meus.

¶ Victori i pſalmis eruditio dd̃. LIIII

E Xaudi deus orationem meam: ⁊ ne deſpexeris deprecationẽ meã intẽde mihi ⁊ exaudi me. Contriſtatus ſum in exercitatione mea: ⁊ conturbatus ſũ a voce inimici ⁊ a tribulatione peccatoris. Quoniã declinauerũt in me iniquitates: ⁊ in ira moleſti erant mihi. Cor meũ conturbatum eſt in me ⁊ formido mortis cecidit ſuper me. Timor ⁊ tremor venerũt ſuper me: ⁊ contexerũt me tenebre. Et dixi qs dabit mihi pennas ſicut colũbe: ⁊ volabo ⁊ requieſcã. Ecce elongaui fugiens: ⁊ manſi i ſolitudine. Expectabã eũ q ſaluũ me fecit: a puſillanimitate ſpũs ⁊ tempeſtate. Precipita domine diuide linguas eoꝝ: qm̃ vidi iniquitatem et ↄtradictionẽ in ciuitate. Die ac nocte circundabit eã ſup muros eius iniqtas: ⁊ labor i medio eius ⁊ iniuſticia. Et nõ defecit de plateis eius: vſura ⁊ dolus. Qm̃ ſi inimicus meus maledixiſſet mihi: ſuſtinuiſſem vtiqꝫ. Et ſi is qui oderat me ſuper me magna locutus fuiſſet: abſcondiſſem me forſitã ab eo. Tu vero homo vnanimis: dux meus ⁊ notus meus. Qui ſimul mecũ dulces capiebas cibos: in domũ dei ambulauim⁹ cũ ↄſenſu. Veniat mors ſup illos: ⁊ deſcẽ

dant in infernū viuentes. Qm̄ neqtie in habitaculis eoꝝ: in medio eoꝝ. Ego autē ad deuȝ clamaui: ꝛ dn̄s saluauit me. Vespere ꝛ mane ꝛ meridie narrabo ꝛ annunciabo: ꝛ exaudiet vocem meā. Redimet in pace aīam meam ab his q appropinquant mihi: qm̄ inter multos erāt mecū. Exaudiet deus ꝛ humiliabit illos: q est ante secula. Non. n. est illis cōmutatio ꝛ nō timuerūt deum. extendit manū suā in retribuēdo. Cōtaminauerūt testamentum eius: diuisi sunt ab ira vultus eius: ꝛ appropinquit cor illius. Molliti sunt sermões eius sup oleum: ꝛ ipsi sunt iacula Jacta sup dn̄m curam tuam ꝛ ipē te enutriet: et nō dabit in etnū fluctuationem iusto. Tu vero deus deduces eos in puteū interit⁹. Viri sāguinū ꝛ dolosi nō dimidiabūt dies suos: ego autem sperabo in te dn̄e. Victori ꝑ columba mutam eo ꝗ ꝑcul abierit dd̄ qn̄ tenuerunt eum philistei in geth. ps. LV

Miserere mei deus: qm̄ cōculcauit me homo: tota die impugnans tribulauit me. Cōculcauerunt me inimici mei tota die qm̄ multi bellantes aduersuȝ me. Ab altitudine diei timebo: ego vero in te sperabo. In deo laudabo sermones meos: in deo speraui non timebo qd faciat mihi caro. Tota die verba mea execrabantur: aduersum me omnes cogitatiões eorum in malū. Inhabitabūt ꝛ abscondēt: ipsi calcaneum meum obseruabūt. Sicut sustinuerunt aīam meā ꝑ nihilo saluos facies illos: in ira populos ꝯfringes. Deus vitā meā annūciaui tibi posuisti lachrymas meas in conspectu tuo. Sicut ꝛ i ꝓmissione tua: tunc ꝯuertent̄ inimici mei retrorsuȝ. In q̄cūqȝ die inuocauero te ecce cognoui qm̄ deus meus es. In deo laudabo verbum in dn̄o laudabo sermonē: i deo speraui nō timebo qd faciat mihi hō. In me sunt deus vota tua q̄ reddā laudationes tibi. Qm̄ eripuisti animā meam de morte: ꝛ pedes meos de lapsu: vt placeam coram deo in lumine viuentium.

Pro victoria vt non disperdas dauid humilē ꝛ simplicem quando fugit a facie saul i speluncam ps. LVI

Miserere mei deus miserere mei: qm̄ i te ꝯfidit aīa mea. Et in vmbra alarū tuaꝝ sperabo. donec transeat iniquitas. Clamabo ad deum altissimum: deum qui bene fecit mihi. Misit de celo ꝛ liberauit me. dedit in opprobriū ꝯculcantes me. Misit deus miam suaȝ ꝛ v̄itatem suā: ꝛ eripuit animā meaȝ de medio catuloꝝ leonum: dormiui cōturbatus. Filij hominum dentes eorum arma ꝛ sagitte: ꝛ lingua eoꝝ gladi⁹ acut⁹. Exaltare sup celos deus: ꝛ in oi terra glia tua. Laqueū parauerunt pedibus meis: ꝛ incuruauerūt aīam meā. Foderūt ante faciē meā foueā: ꝛ iciderūt in eā. Paratū cor meū de⁹ paratū cor meū: cātabo ꝛ psalmū dicā. Exurge gloria mea exurge psalteriū ꝛ cythara exurgā diluculo. Cōfitebor tibi in populis dn̄e ꝛ psalmū dicā tibi in gētib⁹. Qm̄ magnificata ē vsqȝ ad celos mia tua: ꝛ vsqȝ ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos de⁹: ꝛ sup oēm terrā gloria tua. LVII

Si vere vtiqȝ iusticiam loquimini: recte iudicate filij hominuȝ. Etenī in corde inigtates operamini in terra: iniusticias man⁹ vestre cōcinnāt. Alienati sunt peccatores a vulua: errauerūt ab vtero: locuti sūt falsa Furor illis f̄m similitudinē serpētis sicut aspidis surde ꝛ obturātis aures suas. Que non exaudiet vocē incātantiū: ꝛ venefici incātantis sapienti. De⁹ ꝯteret dētes eoꝝ in ore ipoꝝ: molas leonū cōfringet dn̄s. Ad nihilū deuenient tanqȝ aq̄ decurrēs: intēdit arcū suū donec infirment̄. Sicut cera q̄ fluit auferentur. supcecidit ignis ꝛ nō viderūt solē. Priusqȝ intelligerent spine v̄re rhamū. sicut viuentes sic in ira absorbet eos. Letabit̄ iustus cū viderit vindictā. man⁹ suas lauabit i sanguine peccatoris. Et dicet hō si vtiqȝ est fruct⁹ iusto. vtiqȝ ē de⁹ iudicans eos i terra. Victori vt nō disꝑdas dd̄ humilē ꝛ simplicem. qn̄ misit saul ꝛ custodiuit domū ei⁹ vt interficeret eū. LVIII

Eripe me de inimicis meis deus me⁹ ꝛ ab insurgentib⁹ in me libera me. Eripe me de operantibus inigtatē. ꝛ de viris sanguinū salua me. Quia ecce ceperūt aiaȝ meā. irruerūt in me fortes. Neqȝ inigtas mea neqȝ peccatū meū dn̄e. sine iniquitate cucurri ꝛ direxi. Exurge in occursū meū ꝛ vide. ꝛ tu dn̄e deus virtutū deus israel. Intēde ad visitādas oēs gētes. nō miserearis oib⁹ q opant̄ inigtatē. Cōuertent̄ ad vesperā ꝛ famē patient̄ vt canes ꝛ circuibūt ciuitatē. Ecce loquent̄ in ore suo. ꝛ gladius in labijs eoꝝ. qm̄ quis audiuit. Et tu dn̄e deridebis eos. ad nihilū deduces oēs gentes. Fortitudinē meā ad te custodiā. qꝛ de⁹ susceptor meus es. deus meus mia eius ꝑueniet me. Deus ostendit mihi super inimicos meos ne occidas eos ne qn̄ obliuiscant̄ populi mei. Disperge illos in virtute tua. ꝛ depone eos ꝓtector me⁹ dn̄e. Delictū oris eoꝝ. sermonem labioꝝ ipoꝝ. et ꝯphendant̄ in superbia sua. Et de execratiōe et mēdacio annūciabunt̄ in cōsū

matiōe. in ira ꝯſūmatiōis et nō erūt. Et ſciēt qꝛ
deus dominabiť iacob. et finiū terre. Conuer
tenť ad veſperā et famē patienť vt canes. et cir
cuibūt ciuitatē. Ipſi diſpgenť ad manducādū.
ſi vero nō fuerīt ſaturati ⁊ murmurabūt. Ego
aūt cātabo fortitudinē tuā. et exaltabo mane mi
ſericordiā tuā. Quia factus es ſuſceptoꝛ meus
et refugiū meum in die tribulatiōis mee. Adiu
toꝛ meus tibi pſallā. qꝛ deus ſuſceptoꝛ meus es
deus meus mīa tua. ¶ Victori ꝓ lilijs teſti
moniū hūiliſqꝫ pfecti dd̄. ad docendū quando
pugnauit aduerſū ſyriā mesopotamie. Soba
et reuerſus ē ioab. ⁊ pcuſſit edō in valle ſalina
rū. xij. milia. p̄s. LIX

D Eus repuliſti nos ⁊ deſtruxiſti nos: ira
tus es ⁊ miſertus es nobis. Cōmoui/
ſti terrā ⁊ cōturbaſti eā: ſana cōtritiōes
eius qꝛ cōmota ē. Oſtendiſti populo tuo dura
potaſti nos vino cōpūctiōis. Dediſti metuenti
bus te ſignificationē: vt fugiāt a facie arc⁹. Et
liberenť dilecti tui: ſaluū fac dextera tua ⁊ exau
di me. Deus locutus ē in ſancto ſuo. letaboꝛ ⁊
partiboꝛ ſichimā. ⁊ cōuallē tabernaculoꝝ meti
boꝛ. Me⁹ ē galaad ⁊ me⁹ ē manaſſes. ⁊ ephra/
im fortitudo capitis mei. Iuda rex meus: mo/
ab olla ſpei mee. In idumeā extendam calcia/
mentū meū: mihi alienigene ſubditi ſūt. Quis
deducet me in ciuitatē munitā: q̲s deducet me
vſqꝫ in idumeā. Nōne tu deus q̲ repuliſti nos
⁊ nō egredieris deus in virtutib⁹ nr̄is. Da no
bis auxiliū de tribulatione: ⁊ vana ſalus hoīs.
In deo faciem⁹ virtutē: ⁊ ip̄e ad nihilū dedu/
cet tribulātes nos. ¶ Ad victoriā ſup organū ipſi dd̄ p̄s. LX

60

E Xaudi deus dep̄catiōnē meā: intende
orationi mee. A finibus terre ad te cla
maui dū anxiareť coꝛ meū: in petra ex/
altaſti me. Deduxiſti me qꝛ factus es ſpes mea
turris fortitudinis a facie inimici. Inhabitabo
in tabernaculo tuo in ſecula: ꝓtegar in velamē
to alaꝝ tuaꝝ. Qm̄ tu deus meus exaudiſti ora
tionē meā: dediſti hereditatem timentibus no
mē tuū. Dies ſuper dies regis adijcies: annos
eius vſqꝫ in diem generatiōis ⁊ generationis.
Permanet i eternū i ꝯſpectu dei: miām ⁊ veri
tatē ei⁹ q̲s regret. Sic pſalmū dicā noī tuo in ſe
culū ſeculi: vt reddā vota mea de die in diē.
¶ Ad victoriā ſup ydithū p̄s dd̄. LXI

N Onne deo ſubiecta erit anima mea: ab
ip̄o enī ſalutare meū. Nā ⁊ ip̄e de⁹ me
us ⁊ ſalutaris me⁹ ſuſceptoꝛ meus: non
moueboꝛ amplius. Quouſqꝫ irruitis i hoīem
interficitis vniuerſi vos tanqꝫ parieti inclina/
to ⁊ macerie depulſe. Verūtn̄ p̄ciū meū cogita/
uerūt repellere: cucurri in ſiti: oꝛe ſuo benedice
bāt ⁊ coꝛde ſuo maledicebāt. Verūtn̄ deo ſub/
iecto eſto anima mea: qm̄ ab ipſo patiētia mea.
Quia ip̄e de⁹ me⁹ ⁊ ſaluatoꝛ me⁹: adiutoꝛ me⁹
nō emigrabo. In deo ſalutare meū ⁊ gl'ia mea
de⁹ auxilij mei ⁊ ſpes mea i deo ē. Sperate in
eo oīs ꝯgregatio ppl'i: effundite corā illo corda
vr̄a: de⁹ adiutoꝛ nr̄ i eternū. Verūtn̄ vani filij
hoīum: mēdaces filij hoīum i ſtateris: vt deci/
piāt ipſi de vanitate in idip̄m. Nolite ſp̄are in
iniquitate: ⁊ rapinas nolite ꝯcupiſcere: diuitie
ſi affluāt nolite coꝛ apponere. Semel locut⁹ eſt
de⁹ duo hec audiui: qꝛ p̄tās dei ē ⁊ tibi dn̄e mīa
qꝛ tu reddis vnicuiqꝫ iux̄ opa ſua. ¶ p̄s dd̄
cū eēt in deſerto iudee. LXII

D Eus deus meus ad te de luce vigilo.
Sitiuit in te aīa mea: qꝫ multipliciter ti
bi caro mea. In terra deſerta inuia ⁊ i
aquoſa: ſic in ſancto apparui tibi vt viderē vir
tutē tuā ⁊ gloriā tuā. Qm̄ melioꝛ ē mīa tua ſup
vitas. labia mea laudabunt te. Sic benedicā te
in vita mea: ⁊ in noīe tuo leuabo man⁹ meas.
Sicut adipe ⁊ pinguedine repleatur aīa mea.
⁊ labijs exultatiōis laudabit os meum. Sic me
moꝛ fui tui ſup ſtratū meū in matutinis medita
boꝛ in te: qꝛ fuiſti adiutoꝛ me⁹. Et i velamento
alaꝝ tuaꝝ exultabo. adheſit aīa mea poſt te: me
ſuſcepit dextera tua. Ipſi vero i vanū q̄ſierunt
animā meā: introibūt in inferioꝛa terre: traden
tur in manus gladij: partes vulpiū erūt. Rex
vero letabiť in deo laudabunť oēs q̲ iurant in
eo. obſtructū ē os loquētiū iniqua.
¶ Victori canticū dd̄. LXIII

E Xaudi deus orationē meā cū dep̄recoꝛ
a timoꝛe inimici eripe animam meam.
Protexiſti me a cōuentu malignātiū.
a multitudine operantiū iniquitatē. Quia exa/
cuerūt vt gladiū linguas ſuas. intenderūt arcū
rē amarā. vt ſagittent in occultis imaculatum.
Subito ſagittabūt eū ⁊ nō timebūt. firmauerūt
ſibi ſermonē neqꝫ. Narrauerūt vt abſcōderēt
laqueos. dixerunt quis videbit eos. Scrutati
ſūt iniquitates. defecerunt ſcrutantes ſcrutinio.
Accedet homo ad coꝛ altū. ⁊ exaltabitur deus.
Sagitte paruuloꝝ facte ſūt plage eoꝛum. ⁊ in/
firmate ſūt contra eos lingue eoꝝ. Conturbati
ſūt oēs q̲ videbāt eos. ⁊ timuit oīs hō. Annū/
ciauerūt opera dei. ⁊ facta eius intellexerūt. Le
tabiť iuſtus in domino ⁊ ſperabit in eo. ⁊ lau/
dabunť omnes recti coꝛde.

¶ Victori ps david cantici. LXIIII

Te decet hymnus deus in syon: et tibi reddetur votum in hierusalem. Exaudi orationem meam: ad te omnis caro veniet. Verba iniquorum prevaluerunt sup nos: et impietatibus nostris tu propitiaberis. Beatus quem elegisti et assumpsisti inhabitabit in atrijs tuis. Replebimur in bonis domus tue sanctum est templum tuum mirabile in equitate. Exaudi nos deus salutaris noster: spes omnium finium terre et in mari longe Preparans montes in virtute tua accinctus potentia: qui conturbas profundum maris sonum fluctuum eius Turbabuntur gentes et timebunt qui habitant terminos a signis tuis: exitus matutini et vespere delectabis. Visitasti terram et inebriasti eam: multiplicasti locupletare eam. Flumen dei repletum est aquis: parasti cibum illorum quoniam ita est preparatio eius. Riuos eius inebrians multiplica genimina eius in stillicidijs eius letabitur germinans: Benedices corone anni benignitatis tue: et campi tui replebuntur vbertate. Pinguescent speciosa deserti: et exultatione colles accingentur. Induti sunt arietes ouium: et valles abundabunt frumento: clamabunt etenim hymnum dicent.

¶ Victori canticum psalmi. LXV

Iubilate deo omnis terra: psalmum dicite nomini eius: date gloriam laudi eius. Dicite deo quam terribilia sunt opa tua domine: in multitudine virtutis tue mentientur tibi inimici tui. Omnis terra adoret te et psallat tibi: psalmum dicat nomini tuo. Venite et videte opera dei: terribilis in consilijs super filios hominum Qui conuertit mare in aridam: in flumine pertransibunt pede ibi letabimur in ipso. Qui dominatur in virtute sua in eternum oculi eius sup gentes respiciunt: qui exasperant non exaltentur in semetipsis. Benedicite gentes deum nostrum: et auditam facite vocem laudis eius. Qui posuit animam meam ad vitam et non dedit in commotionem pedes meos. Quoniam probasti nos deus: igne nos examinasti sicut examinatur argentum. Induxisti nos in laqueum: posuisti tribulationes in dorso nostro: imposuisti homines sup capita nostra Transiuimus per ignem et aquam: et eduxisti nos in refrigerium. Introibo in domum tuam in holocaustis: reddam tibi vota mea que distinxerunt labia mea. Et locutum est os meum: in tribulatione mea. Holocausta medullata offeram tibi cum incenso arietum: offeram tibi boues cum hircis Venite audite et narrabo omnes qui timetis deum: quanta fecit anime mee. Ad ipsum ore meo clamaui et exultaui sub lingua mea Iniquitatem si aspexi in corde meo: non exaudiet dominus. Propterea exaudiuit deus: et attendit voci deprecationis mee. Benedictus deus: qui non amouit orationem meam et misericordiam suam a me.

¶ Victori in psalmis canticum carminis. LXVI

Deus misereatur nostri et benedicat nobis illuminet vultum suum super nos: et misereatur nostri Vt cognoscamus in terra viam tuam: in omnibus gentibus salutare tuum Confiteantur tibi populi deus: confiteantur tibi populi omnes. Letentur et exultent gentes: quoniam iudicas populos in equitate: et gentes in terra dirigis. Confiteantur tibi populi deus confiteantur tibi populi omnes terra dedit fructum suum. Benedicat nos deus deus noster benedicat nos deus et metuant eum omnes fines terre.

¶ Victori david ps cantici. LXVII

Exurgat deus et dissipentur inimici eius: et fugiant qui oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficiant: sicut fluit cera a facie ignis sic pereant peccatores a facie dei. Et iusti epulentur et exultent in conspectu dei. et delectentur in leticia. Cantate deo psalmum dicite nomini eius: iter facite ei qui ascendit super occasum dominus nomen illi. Exultate in conspectu eius: turbabuntur a facie eius patris orphanorum et iudicis viduarum. Deus in loco sancto suo: deus qui inhabitare facit vnius moris in domo. Qui educit vinctos in fortitudine similiter eos qui exasperant qui habitant in sepulchris. Deus cum egredereris in conspectu populi tui: cum pertransires in deserto. Terra mota est: etenim celi distillauerunt a facie dei synai a facie dei israhel. Pluuiam voluntariam segregabis deus hereditati tue et infirmata est: tu vero perfecisti eam. Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi deus. Dominus dabit verbum euangelizantibus: virtute multa. Rex virtutum dilecti et speciei domus diuidere spolia. Si dormiatis inter medios cleros penne columbe deargentate. et posteriora dorsi eius in pallore auri. Dum discernit celestis reges sup eam niue dealbabuntur in selmon: mons dei mons pinguis. Mons coagulatus mons pinguis: vt quid suspicamini montes coagulatos? Mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo: etenim dominus habitabit in finem. Currus dei decem milibus multiplex: milia letantium: dominus in eis in synai in sancto. Ascendisti in altum cepisti captiuitatem: accepisti dona in hominibus. Etenim non credentes inhabitare dominum deum. Benedictus dominus die quotidie: prosperum iter faciet nobis deus salutarium nostrorum. Deus noster deus saluos faciendi et domini exitus mortis. Verumtamen deus confringet capita inimicorum suorum: verticem capilli perambulantium in de

lictis suis. Dixit dñs ex basan conuertã: cõuertã in pfũdũ maris. Vt intinguatur pes tu⁹ in sanguine: lingua canũ tuoꝝ ex inimicis ab ipo. Viderũt ingressus tuos de⁹: ingressus dei mei regis mei q̃ ẽ in scõ. Preuenerũt pncipes cõiũcti psallẽtib⁹ in medio iuuẽculaꝝ tympanistriarũ. In ecclesijs bñdicite deo: dño de fontibus isrl. Ibi beniamin adolescẽtul⁹: in mẽt̃ excessu. Principes iuda duces eoꝝ: pncipes ꝫabulon ꝛ pncipes neptalim. Mãda de⁹ ꝟtuti tue: ꝯfirma hoc de⁹ qð opat⁹ es in nobis. A tẽplo tuo in irlm: tibi offerẽt reges munera. Increpa feras arũdinis: ꝯgregatio tauroꝝ in vaccis pploꝝ vt excludãt eos q pbati sũt argẽto. Dissipa gẽtes q̃ bella volũt veniẽt legati ex egypto ethiopia preueniet man⁹ eius deo. Regna tre cantate deo: psallite dño. Psallite deo qui ascẽdit super celũ celi: ad orientez. Ecce dabit voci sue vocẽ virtutis: date gloriã deo super israhel magnificẽtia eius ꝛ virt⁹ ei⁹ in nubib⁹. Mirabilis de⁹ in scis suis: de⁹ isrl ipse dabit virtutẽ ꝛ fortitudine plebi sue: benedict⁹ deus.

¶ Victori pro filijs dd ps. LXVIII

Saluũ me fac de⁹: quoniã intrauerũt aque vsq3 ad animã meaz. Infixus sum in limo pfundi: ꝛ non est substantia. Veni in altitudinẽ maris. ꝛ tẽpestas dimersit me. Laboraui clamãs: rauce facte sunt fauces mee: defecerũt oculi mei dũ spero in deũ meũ. Multiplicati sunt super capillos capitis mei: qui oderunt me gratis. Cõfortati sũt qui persecuti sunt me inimici mei iniuste: que non rapui tũc exoluebã. De⁹ tu scis insipientiã meam. ꝛ delicta mea a te non sũt abscondita. Non erubescant in me qui expectant te dñe: dñe virtutũ. Non confundant̃ sup me: qui querũt te de⁹ israhel. Qm̃ pter te sustinui opprobriũ: operuit confusio faciẽ meã. Extraneus fact⁹ sũ fratrib⁹ meis. ꝛ peregrinus filijs matris mee. Qm̃ ꝫelus dom⁹ tue comedit me ꝛ opprobria exprobrantiũ tibi ceciderũt sup me Et operui in ieiunio animã meam ꝛ factũ est in opprobriũ mihi. Et posui vestimentũ meũ ciliciũ. ꝛ fact⁹ sũ illis in parabolã. Aduersũ me loquebant̃ q sedebant in porta. ꝛ in me psallebãt q bibebãt vinũ. Ego vero orationẽ meã ad te dñe: temp⁹ beneplaciti deus. In multitudine misericordie tue: exaudi me in veritate salutis tue. Eripe me de luto vt non infigar: libera me ab his qui oderũt me ꝛ de pfundis aquarũ Nõ me demergat tẽpestas aque: neq3 absorbeat me pfundũ: neq3 vrgeat sup me puteus os suũ. Exaudi me dñe qm̃ benigna ẽ misericordia tua: fm multitudinẽ miserationũ tuarũ respice me. Et ne auertas faciẽ tuã a puero tuo: qm̃ tribulor velociter exaudi me Intende anime mee ꝛ libera eam: pter inimicos meos eripe me. Tu scis improperiũ meũ ꝛ ꝯfusionẽ meã: ꝛ reuerentiã meã. In cõspectu tuo sunt oẽs qui tribulant me: improperiũ expectauit cor meum ꝛ miseriã. Et sustinui qui simul cõtristaret̃ ꝛ non fuit. ꝛ q ꝯsolaret̃ ꝛ nõ inueni. Et dederunt in escam meã fel. ꝛ in siti mea potauerunt me aceto. Fiat mensa eoꝝ coram ipsis in laqueũ. ꝛ in retributiones ꝛ in scandalum. Obscurent̃ oculi eorũ ne videant. ꝛ dorsum eorũ semper incurua. Effunde super eos iram tuam. ꝛ furor ire tue cõprehendat eos. Fiat habitatio eoꝝ deserta. ꝛ in tabernaculis eorum non sit qui inhabitet. Quoniã quẽ tu percussisti persecuti sunt. ꝛ super dolorẽ vulnerũ eorũ addiderũt. Appone iniquitatẽ super iniquitatẽ eorum: ꝛ non intrent in iusticiã tuam. Deleant̃ de libro viuentium. ꝛ cũ iustis nõ scribant̃. Ego sum pauper ꝛ dolens: salus tua deus suscepit me. Laudabo nomen dei cũ cantico. ꝛ magnificabo euz in laude. Et placebit deo super vitulũ nouellum: cornua producentẽ ꝛ vngulas. Videant pauperes ꝛ letent̃: querite deum ꝛ viuet aĩa vestra Quoniam exaudiuit pauperes dñs. ꝛ vinctos suos non despexit. Laudent illum celi et terra: mare ꝛ oĩa reptilia in eis. Qm̃ de⁹ saluam faciet syon. ꝛ edificabunt̃ ciuitates iude. Et inhabitabunt ibi. ꝛ hereditate acquirent eã. Et semen seruoꝝ eius possidebũt eã. ꝛ qui diligunt nomen eius habitabunt in ea.

¶ Victori dauid ad recordandũ q saluũ fecit eum dominus. ps. LXIX

Deus in adiutoriũ meũ intende: dñe ad adiuuãdũ me festina. Cõfundant̃ ꝛ reuereãt̃: qui querũt aĩam meã. Auertãt̃ retrorsum ꝛ erubescant. qui volunt mihi mala Auertantur statim erubescẽtes: qui dicũt mihi euge euge. Exultent ꝛ letẽtur in te omnes qui querunt te: ꝛ dicũt semper magnificet̃ domin⁹ qui diligunt salutare tuum. Ego vero egenus ꝛ pauper sum deus adiuua me. Adiutor meus ꝛ liberator meus es tu. dñe ne moreris.

¶ ps dauid. LXX 70

In te dñe speraui nõ cõfundar i eternũ in iusticia tua libera me ꝛ eripe me. Inclina ad me aurez tuã ꝛ salua me. Esto mihi in deũ ptectorem ꝛ in locum munitũ: vt saluum me facies. Qm̃ firmamentũ meũ. ꝛ re

fugiū meū es tu. Deus meꝰ eripe me de manu peccatoris. ⁊ de manu cōtra legē agentis ⁊ iniq. Quoniā tu es patientia mea dñe: dñe spes mea a iuuentute mea. In te confirmatus sū ex vtero: de ventre matris mee tu es protector meus. In te cantatio mea semper: tanꝗ̄ ꝓdigium factus sū multis ⁊ tu adiutor fortis. Repleatur os meū laude vt cantem gloriā tuam: tota die magnitudinē tuā. Ne proijcias me in tempore senectutis cū defecerit virtus mea ne derelinquas me. Quia dixerūt inimici mei mihi: ⁊ qui custodiebant animā meā consiliū fecerunt in vnū. Dicentes deus dereliquit eū persequimini ⁊ cōprehendite eū: quia non est q eripiat. Deus ne elongeris a me: deus meꝰ in auxiliū meū respice. Confundant ⁊ deficiant detrahentes anime mee: operiant cōfusione ⁊ pudore q querūt mala mihi. Ego aūt semp sꝑabo ⁊ adijciā sup oēs laudē tuā. Os meū annūciabit iusticiam tuā: tota die salutare tuū. Quoniā nō cognoui litteraturā introibo in potētias dñi dñe memorabor iusticie tue solius. Deꝰ docuisti me a iuuentute mea: ⁊ vsq; nunc ꝓnūciabo mirabilia tua. Et vsq; in senectā ⁊ seniū: deus ne derelinquas me. Donec annunciē brachiū tuū: generatiōi oi q̄ ventura ē. Potentiā tuā ⁊ iusticiā tuā deꝰ vsq; in altissima q̄ fecisti magnalia: deus quis similis sit tibi; Quantas ostēdisti mihi tribulationes multas ⁊ malas: ⁊ conuersus viuificasti me. ⁊ de abyssis terre iterꝫ reduxisti me. Multiplicasti magnificentiā tuā: ⁊ conuersus cōsolatus es me. Nam ⁊ ego confitebor tibi in vasis psalmi veritatē tuā deus: psallā tibi in cithara sanctus israhel. Exultabūt labia mea cū cantauero tibi. ⁊ anima mea quā redemisti. Sed ⁊ lingua mea tota die meditabitur iusticiam tuā cū confusi et reueriti fuerint qui querunt mala mihi.

¶ P̄s dauid in salomonē. LXXI

Deus iudiciū tuū regi da. et iusticiā tuā filio regis. Iudicare populum tuū in iusticia. et paupes tuos in iudicio. Suscipiant montes pacē populo. et colles iusticiā Iudicabit pauperes populi. et saluos faciet filios pauperū. et humiliabit calūniatorē. Et ꝑmanebit cū sole et ante lunam. in generatiōe et generationē. Descendit sicut pluuia in vellus et sicut stillicidia stillantia super terrā. Orietur in diebus eius iusticia et abundātia pacis. donec auferatur luna. Et dominabit a mari vsq; ad mare. et a flumine vsq; ad terminos orbis terrarū. Coram illo ꝓcident ethiopes. et inimici eius terrā lingent. Reges tharsis ⁊ insule munera offerent: reges arabum ⁊ saba dona adducent. Et adorabūt eū omnes reges: omnes gentes seruient ei. Quia liberabit pauperem a potente: ⁊ pauperē cui non erat adiutor. Parcet pauperi ⁊ inopi. ⁊ animas pauperū saluas faciet. Ex vsuris ⁊ iniquitate redimet animas eorum: ⁊ honorabile nomen eorum coram illo. Et viuet ⁊ dabitur ei de auro arabie: ⁊ adorabunt de ipso semp: tota die benedicent ei. Erit firmamentū in terra in sūmis montium: superextollet super libanū fructus eius: ⁊ florebunt de ciuitate sicut fenum terre. Sit nomen eiꝰ benedictum in secula ante solem permanet nomē eius. Et benedicent in ipso omnes tribꝰ terre omnes gentes magnificabūt eum. Benedictꝰ dominꝰ deus israhel: q facit mirabilia solꝰ. Et bñdictū nomē maiestatis eiꝰ in eternū. ⁊ replebitur maiestate eius ois terra: fiat fiat.

¶ P̄s asaph. LXXII

Quam bonꝰ israhel deus: his qui recto sunt corde. Mei autem pene moti sunt pedes: pene effusi sunt gressus mei. Quia zelaui super iniquos: pacem peccatorū videns. Quia non est respectus morti eorū: et firmamentū in plaga eorum. In labore hoiū non sunt. ⁊ cum hominibus non flagellabunt Ideo tenuit eos superbia operti sunt iniquitate. ⁊ ipietate sua. Prodijt q̄si ex adipe iniqtas eorū: transierūt in affectum cordis. Cogitauerunt ⁊ locuti sunt nequitiā iniquitatē in excelso locuti sunt. Posuerūt in celū os suū. ⁊ lingua eorū transiuit in terra. Ideo conuertet ppl'us meus hic: ⁊ dies pleni inuenient in eis. Et dixerunt quō scit deus: ⁊ si est scientia in excelso? Ecce ipsi peccatores ⁊ abundantes in seclo obtinuerūt diuitias. Et dixi. ergo sine cā iustificaui cor meum: ⁊ laui inter innocentes manus meas. Et fui flagellatus tota die: et castigatio mea in matutinis. Si dicebam narrabo sic: ecce nationem filiorum tuorū reprobaui. Existimabam vt cognoscerem: hoc labor est ante me Donec intrem in sanctuariū dei: ⁊ intelligam in nouissimis eorū. Verūtamen ꝓpter dolos posuisti eis: deiecisti eos dū alleuarent. Quō facti sunt in desolationē: subito defecerūt: perierunt ꝓpter iniquitatē suam. Velut somnium surgentiū: domine in ciuitate tua imaginē ipsorum ad nihilū rediges. Quia inflāmatū est cor meū. ⁊ renes mei cōmutati sunt: ⁊ ad nihilū redactus sum ⁊ nesciui. Ut iumentū factus sum apud te: ⁊ ego semper tecū. Tenuisti manum

dexterā meā: ꝛ in voluntate tua deduxisti me: ꝛ cū gloria suscepisti me. Quid eni mihi est in celo. ꝛ ad te quid volui super terrā? Defecit caro mea ꝛ cor meum: deus cordis mei ꝛ pars mea deus in eternum. Quia ecce qui elongant se a te peribūt: perdidisti omnes qui fornicanť abs te. Mihi aūt adherere deo bonū est: ponere in domino deo spem meā. Vt annūciē omnes p̄dicationes tuas: in portis filie syon.

Eruditio asaph p̄s. LXXIII

Vt quid de⁹ repulisti in finē: iratus est furor tuus super oues pascue tue. Memor esto ꝓgregationis tue: quā possedisti ab initio. Redemisti virgam hereditatis tue mons syon in quo habitasti in eo. Leua man⁹ tuas in superbias eoꝝ in finem: quanta malignatus est inimic⁹ in sancto? Et gloriati sūt qui oderūt te: in medio solēnitatis tue Posuerunt signa sua signa ꝛ nō cognouerūt: sicut in exitu super sūmū. Quasi in silua lignoꝝ securib⁹ exciderunt ianuas eius i idipsum: i securi et ascia deiecerunt eā. Incenderūt igni sanctuariū tuū in terra: polluerunt tabernaculū nominis tui. Dixerūt in corde suo cognatio eoꝝ simul quiescere faciamus omnes dies festos dei a terra. Signa nostra nō vidim⁹: iam nō est propheta ꝛ nos non cognoscet ampli⁹. Vsqꝫ q̄ de⁹ improperabit inimicus: irritat aduersarius nomen tuū in finē. Vt qd auertis manū tuā ꝛ dexterā tuam: de medio sinu tuo in finē? Deus aūt rex noster ante secula: operatus est salutem in medio terre. Tu cōfirmasti in virtute tua mare cō tribulasti capita draconū in aquis. Tu confregisti capita draconis dedisti eam escam populis ethiopum. Tu dirupisti fontes ꝛ torrentes: tu siccasti fluuios ethan. Tuus est dies. et tua est nox: tu fabricatus es auroram ꝛ solem. Tu fecisti omnes terminos terre: estatem ꝛ ver tu plasmasti ea. Memor esto huius. inimicus improperauit domino. ꝛ populus insipiens incitauit nomen tuum. Ne tradas bestijs animas confitentes tibi ꝛ animas pauperū tuorum ne obliuiscaris in finem. Respice in testamentum tuum: quia repleti sunt qui obscurati sunt terre domibus iniquitatū. Ne auertatur humilis factus confusus. pauper ꝛ inops laudabunt nomen tuum. Exurge deus iudica causam tuam memor esto improperioꝝ tuoꝝ que ab isipiēte sunt tota die. Ne obliuiscaris voces inimicorū tuorum. superbia eorum qui te oderunt ascendit semper.

Victori non disperdas p̄s cantici asaph. LXXIIII

Confitebimur tibi deus: confitebimur ꝛ inuocabimus nomen tuum. Narrabimus mirabilia tua. cū accepero tempus ego iusticias iudicabo. Liquefacta est terra ꝛ oēs qui habitāt in ea. ego confirmaui colūnas eius. Dixi iniquis nolite imq̄ agere. ꝛ delinquentibus nolite exaltare cornu. Nolite extollere in altū cornu vestꝝ nolite loq aduersus deū iniquitatē. Quia neqꝫ ab oriente neqꝫ ab occidente neqꝫ a desertis montibus qm̄ de⁹ iudex est. Hūc humiliat ꝛ hūc exaltat. quia calix in manu dn̄i vini meri plenus mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc. verūtamen fex eius non est exinanita. bibēt omnes peccatores terre. Ego aūt annūciabo in seculum. cantabo deo iacob. Et omnia cornua peccatorū cōfringam. et exaltabunť cornua iusti.

Victori in carminibus. p̄s asaph cantici. LXXV

Notus in iudea deus. in israel magnuꝫ nomen eius. Et factus est in pace locus eius. ꝛ habitatio eius in syon. Ibi confregit potentias arcū scutum gladiuꝫ ꝛ bellum. Illuminans tu mirabiliter a montibus eternis turbati sunt oēs insipiētes corde. Dormierūt somnū suum. ꝛ nihil inuenerūt oēs viri diuitiarū in manibus suis. Ab increpatiōe tua deus iacob. dormitauerūt q ascenderūt equos. Tu terribilis es et quis resistet tibi: ex tunc tra tua. De celo auditum fecisti iudicium. terra tremuit ꝛ quieuit. Cum exurgeret in iudicium deus. vt saluos faceret omnes māsuctos terre Quoniam cogitatio hominis confitebitur tibi. ꝛ reliquie cogitationis diem festum agent tibi. Vouete ꝛ reddite domino deo vestro. omnes qui in circuitu eius affertis munera. Terribili ꝛ ei qui aufert sp̄m p̄ncipū. terribili apud reges terre.

Victori super ydithuꝫ p̄s asaph. LXXVI

Voce mea ad dominum clamaui. voce mea ad deū ꝛ intendit mihi. In die tribulationis mee deū exquisiui manibus meis nocte contra eū. ꝛ non sum deceptus. Renuit consolari anima mea. memor fui dei ꝛ delectatus sū. ꝛ exercitatus sū ꝛ defecit sp̄s me⁹. Anticipauerūt vigilias oculi mei. turbatus sū ꝛ non sum locutus. Cogitaui dies antiquos. ꝛ annos eternos in mente habui. Et meditatus sum nocte cum corde meo. ꝛ exercitabar ꝛ scopebam sp̄m meū. Nūqd in eternū ꝓijciet deus aut non apponet. vt complacitior sit adhuc. Aut in finem misericordiā suam abscidet. a generatione in generationem. Aut obliuiscetur

misereri deus: aut cõtinebit in ira sua misericordias suas. Et dixi nũc cepi hec mutatio dextere excelsi. Memor fui operum domini: quia memor ero ab initio mirabilium tuoꝝ. Et meditabor in oibus opibus tuis: ꝛ in adinuentionibꝰ tuis exercebor. Deus in sancto via tua: quis deus magnus sicut deus noster: tu es deus qui facis mirabilia. Notam fecisti in populis virtutẽ tuam: redemisti in brachio tuo populum tuum filios iacob ꝛ ioseph. Viderunt te aque deꝰ viderunt te aque ꝛ timuerunt: ꝛ turbate sũt abyssi Multitudo sonitus aquarum vocem dederunt nubes. Etenim sagitte tue transeunt: vox tonitrui tui in rota. Alluxerunt coruscatiões tue orbi terre. commota est ꝛ cõtremuit terra. In mari via tua ꝛ semite tue i aquis multis: ꝛ vestigia tua non cognoscentur. Deduxisti sicut oues populum tuum: in manu moysi ꝛ aaron.

Erudito asaph. LXXVII

Attendite ppl̃e meus legẽ meam: inclinate aurem vestram in verba oris mei. Aperiam in parabolis os meum: loqr propositiones ab initio. Quanta audiuimus et cognouimus ea: ꝛ patres nostri narrauerũt nobis. Non sunt occultata a filijs eorum: in generatione altera. Narrantes laudes domini ꝛ virtutes eius: ꝛ mirabilia eius que fecit. Et suscitauit testimonium in iacob: ꝛ legem posuit in israel. Quanta mandauit patribus nostris nota facere ea filijs suis: vt cognoscat generatio altera. Filij qui nascent̃ ꝛ exurgent: ꝛ narrabunt filijs suis. Vt ponant in deo spem suam: ꝛ non obliuiscant̃ operum dei: ꝛ mandata eius exquirant Ne fiant sicut patres eorum: generatio praua ꝛ exasperans. Generatio que non direxit cor suũ ꝛ non est creditus cum deo spiritus eius. Filij effrem intendentes ꝛ mittentes arcum: conuersi sunt in die belli. Non custodierunt testamentum dei: ꝛ in lege eius noluerunt ambulare. Et obliti sunt benefactorum eius: ꝛ mirabilium eiꝰ que ostendit eis. Coram patribus eorũ fecit mirabilia in terra egypti: in campo thaneos. Interrupit mare ꝛ perduxit eos: ꝛ statuit aquas q̃si in vtre. Et deduxit eos ꝛ nube diei: ꝛ tota nocte in illuminatione ignis. Interrupit petram in heremo: ꝛ adaquauit eos velut in abysso multa. Et eduxit aquam de petra: ꝛ eduxit tanquam flumina aquas. Et apposuerunt adhuc peccare ei: in iram excitauerunt excelsum in inaquoso. Et temptauerunt deũ in cordibus suis: vt peterẽt escas animabus suis. Et male locuti sunt de deo dixerunt nunquid poterit deus parare mensam in deserto. Quoniã percussit petram ꝛ fluxerũt aque: ꝛ torrentes inundauerũt. Nunquid ꝛ panem poterit dare: aut parare mensam populo suo. Ideo audiuit dominus ꝛ distulit: ꝛ ignis accẽsus est in iacob: ꝛ ira ascendit in isrl̃. Quia non crediderũt in deo: nec sperauerunt in salutari eius. Et mandauit nubibus desuper: ꝛ ianuas celi aperuit. Et pluit illis manna od mãducandum. ꝛ panem celi dedit eis. Panẽ angelorum manducauit homo: cibaria misit eis i abundantiam. Transtulit austrum de celo: ꝛ induxit in virtute sua affricũ. Et pluit super eos sicut puluerem carnes: ꝛ sicut arenã maris volatilia pennata. Et ceciderunt in medio castrorum eorum: circa tabernacula eorum. Et manducauerunt ꝛ saturati sunt nimis: ꝛ desideriũ eorum attulit eis: non sunt fraudati a desiderio suo. Adhuc esce eorum erant in ore ipsoꝝ: ꝛ ira dei ascendit super eos. Et occidit pingues eoꝝ ꝛ electos israel impediuit. In omnibꝰ his peccauerunt adhuc: ꝛ non crediderunt in mirabilibus eius. Et defecerunt in vanitate dies eoꝝ: ꝛ anni eorum cum festinatione. Cuũ occideret eos querebant eum: ꝛ reuertebantur ꝛ diluculo veniebant ad eum. Et rememorati sunt quia deus adiutor est eorum: ꝛ deus excelsus redẽptor eorum est. Et dilexerunt eum in ore suo: ꝛ lingua sua mentiti sunt ei. Cor autem eoꝝ non erat rectum cum eo: nec fideles habiti sunt in testamento eius. Ipse autem est misericors ꝛ propitius fiet peccatis eorum: ꝛ non disperdet eos Et abundauit vt auerteret iram suam: ꝛ nõ accendit omnem iram suaũ. Et recordatus est qa caro sunt: spiritꝰ vadens ꝛ non rediens Quotiens exacerbauerunt eum in deserto: in iram concitauerunt eum in inaquoso. Et conuersi sunt ꝛ temptauerunt deum: ꝛ sanctum israel exacerbauerunt. Non sunt recordati manus eiꝰ die qua redemit eos de manu tribulantis. Sicut posuit in egypto signa sua. ꝛ prodigia sua i campo thaneos. Et conuertit in sanguineũ flumina eorum: ꝛ ymbres eorum ne biberent. Misit in eos cynomiam ꝛ comedit eos. ꝛ ranam ꝛ disperdidit eos. Et dedit erugini fructus eorum: ꝛ labores eorũ locuste. Et occidit in grandine vineas eorum. ꝛ moros eorum in pruina. Et tradidit grandini iumenta eorum. ꝛ possessiones eorum igni. Misit in eos irã indignationis sue. indignationẽ ꝛ iram ꝛ tribulationem: immissiones per angelos malos. Viam fecit semite ire sue. nõ pepercit a morte aiarũ eoꝝ. ꝛ iumenta eorum in morte cõclusit. Et

percussit oē p̄mogenitū in terra egypti: primitias oīs laboris eoꝝ in tabernaculis cham. Et abstulit sicut oues ppl'm suū: ⁊ perduxit eos tā q̄ gregē in deserto. ⁊ deduxit eos in spe ⁊ non timuerūt: ⁊ inimicos eoꝝ operuit mare. Et induxit eos in montē sanctificationis sue: montē quē acquisiuit dextera ei⁹. Et eiecit a facie eoꝝ gentes: ⁊ sorte diuisit eis terram in funiculo distributionis. Et habitare fecit in tabernaculis eorum trib⁹ israhel. Et temptauerūt ⁊ exacerbauerunt deū excelsum: ⁊ testimonia eius non custodierūt. Et auerterūt se ⁊ non seruauerūt pactum quemadmodū patres eoꝝ conuersi sunt in arcum prauū. In iram concitauerunt eū in collibus suis: ⁊ in sculptilib⁹ suis ad emulationē eum prouocauerūt. Audiuit deus ⁊ spreuit ⁊ ad nihilū redegit valde israhel Et repulit tabernaculū sylo: tabernaculū suum vbi habitauit in hominib⁹. Et tradidit in captiuitatē virtutem eoꝝ: ⁊ pulchritudinē eoꝝ in manus inimici. Et conclusit in gladio ppl'm suū: ⁊ hereditatem suā spreuit. Iuuenes eorū comedit ignis ⁊ virgines eorum non sunt lamentate. Sacerdotes eorum in gladio ceciderūt: ⁊ vidue eorū non plorabant. Et excitat⁹ est tanq̄ dormiens domin⁹: tanq̄ potēs crapulatus a vino. Et percussit inimicos suos in posteriora: opprobrium sempiternū dedit illis. Et repulit tabernaculū ioseph: ⁊ tribum effrem non elegit Sed elegit tribum iuda: montē syon quē dilexit. Et edificauit sicut vnicornis sanctificiū suum: in terra quam fundauit in secula. Et elegit dauid seruū suum: ⁊ sustulit eum de gregib⁹ ouium: de post fetantes accepit eum. Pascere iacob seruū suū ⁊ israhel hereditatē suam. Et pauit eos in innocentia cordis sui: ⁊ i intellectibus manuū suarū deduxit eos. ¶ Cāticū asaph. LXXVIII

Deus venerunt gentes in hereditatem tuam: polluerūt templū sanctum tuū: posuerūt hierusalē i pomoꝝ custodiā. Posuerūt morticina seruoꝝ tuorum escas volatilibus celi: carnes sanctoꝝ tuoꝝ bestijs tre. Effuderunt sanguinem ipsoꝝ tanq̄ aquam in circuitu hierusalē: ⁊ non erat qui sepeliret. Facti sum⁹ opprobriū vicinis nostris: subsannatio ⁊ illusio his qui in circuitu nostro sunt. Vsq̄quo domine irasceris in finem: ⁊ accendetur velut ignis zelus tuus. Effunde iram tuam in gentes que te non nouerūt: ⁊ in regna que nomen tuū non inuocauerūt. Qui comederūt iacob: ⁊ locum ei⁹ desolauerūt. Ne memineris iniquitatū nostraꝝ ātiquarū: cito anticipēt nos misericordie tue: q2 pauperes facti sum⁹ nimis. Adiuua nos de⁹ salutaris noster: ⁊ ꝓpter gloriam nois tui dn̄e libera nos. Et propiti⁹ esto peccatis nostris ꝓpter nomen tuū: ne forte dicant in gentib⁹. vbi est de⁹ eoꝝ. Vt innotescat in nationib⁹: corā oculis nostris Vltio sanguinis seruoꝝ tuoꝝ qui effusus est: introeat in cōspectu tuo gemitus cōpeditoꝝ. Scd'm magnitudinē brachij tui: posside filios mortificatoꝝ. Et redde vicinis nr̄is septuplū in sinu eorum improperiū ipsoꝝ qd' exprobrauerunt tibi dn̄e. Nos aūt ppl's tu⁹ ⁊ oues pascue tue: confitebimur tibi in seculū In generationē ⁊ generationē: annūciabim⁹ laudē tuā.

¶ Ad victoriam super lilia testimonium asaph. ps. LXXIX

Qui regis israhel intēde: q deducis velut ouē ioseph. Qui sedes super cherubin manifestare: coram effraim beniamin ⁊ manasse. Excita potentiam tuam ⁊ veni vt saluos facias nos Deus cōuerte nos: et ostēde faciē tuā ⁊ salui erimus: Dn̄e de⁹ virtutum quousq̄ irasceris super orationē serui tui: Cibabis nos pane lachrymarū: ⁊ potū dabis nobis i lachrymis in mēsura Posuisti nos in cōtradictionem vicinis nostris: et inimici nostri subsannauerunt nos. Deus virtutum conuerte nos: ⁊ ostende faciē tuā ⁊ salui erimus. Vineam de egypto transtulisti: eiecisti gentes et plantasti eam. Dux itineris fuisti in conspectu eius ⁊ plantasti radices eius ⁊ impleuit terram. Operuit montes vmbra ei⁹: ⁊ arbusta eius cedros dei. Extēdit palmites suos vsq̄ ad mare ⁊ vsq̄ ad flumē propagines eius vt qd destruxisti maceriā eius. ⁊ vindemiant eam omnes q pretergrediunt viam. Exterminauit eā aper d' silua: ⁊ singularis ferus depast⁹ est eam. De⁹ virtutum conuertere: respice de celo et vide et visita vineā istā. Et perfice eam quā plantauit dextera tua. ⁊ sup filium hois quem ꝯfirmasti tibi. Incensa igni ⁊ suffossa: ab increpatione vultus tui peribūt. Fiat manus tua super viꝝ dextere tue: ⁊ sup filiū hois quē ꝯfirmasti tibi. Et non discedimus a te: viuificabis nos ⁊ nomen tuū inuocabim⁹. Dn̄e de⁹ virtutū conuerte nos. et ostende faciē tuā et salui erim⁹. ¶ Victori in torcularib⁹ asaph. ps. LXXX

80

Exultate deo adiutori nostro: iubilate deo iacob. Sumite psalmū ⁊ date tympanū: psalterium iocundum cum cithara Buccinate in neomenia tuba: in insigni die solēnitatis vestre. Quia preceptum in israel ē

τ iudiciū deo iacob. Testimoniū in ioseph po/
suit illud: cum exiret de terra egypti: linguam
quā non nouerat audiuit. Diuertit ab oneri/
bus dorsum ei⁹: manus ei⁹ in cophino seruie/
runt In tribulatione inuocasti me τ liberaui te
exaudiuit te in abscondito tempestatis probaui
te apud aquā contradictionis. Audi ppl's me⁹
τ contestabor te: israhel si audieris me non erit
in te deus recens: neqꝫ adorabis deū alienum
Ego enim sū domin⁹ deus tu⁹ qui eduxi te de
terra egypti: dilata os tuū τ implebo illud. Et
non audiuit ppl's me⁹ vocem meam: et israhel
non intendit mihi. Et dimisi eos scd'm deside/
ria cordis eoꝝ: ibūt in adinuentionib⁹ suis Si
popul⁹ me⁹ audisset me: israhel si in vijs meis
ambulasset. Pro nihilo forsitan inimicos eoꝝ
humiliassem: τ super tribulantes eos misissem
manū meam. Inimici domini mētiti sunt ei. τ
erit tempus eorum in secula. Et cibauit illos ex
adipe frumenti τ de petra melle saturauit eos.

¶ Ps asaph. LXXXI

Deus stetit in synagoga deorum. in me
dio autem deos diiudicat. Usqꝫquo iu
dicatis iniquitatem. τ facies peccatorū
sumitis. Iudicate egeno τ pupillo: humilem
τ pauperem iustificate. Eripe pauperem τ ege
num de manu peccatoris liberate. Nescierunt
neqꝫ intellexerunt in tenebris ambulant. mo/
uebuntur omnia fundamenta terre. Ego dixi
dij estis τ filij excelsi omnes. Uos autem sicut
homines moriemini. τ sicut vnus de principi/
bus cadetis. Surge deus iudica terram. quo/
niam tu hereditabis in omnibus gentibus.

¶ Canticū psalmi asaph. LXXXII

Deus quis similis erit tibi: ne taceas ne
qꝫ compescaris deus. Quoniā ecce ini
mici tui sonuerūt. τ qui oderunt te extu
lerunt caput. Super populū tuum malignaue
runt consiliū τ cogitauerunt aduersus sanctos
tuos. Dixerunt venite τ disperdamus eos de
gente. τ non memoretur nomen israhel vltra.
Quoniam cogitauerunt vnanimiter: simul ad
uersum te testamentū disposuerūt tabernacula
idumeorū τ ismahelite: Moab τ aggareni ge
bal τ ammon τ amalech: alienigene cum habi/
tantibus tyrum. Etenim assur venit cum illis
facti sunt in adiutorium filijs loth. Fac illis sic
madian τ sysare: sicut iabin in torrente cyson.
Disperierunt in endor: facti sunt vt stercus ter
re. Pone principes eorum sicut oreb τ zeb. et
zebee τ salmana. Omnes principes eorū. qui
dixerunt hereditate possideamus sanctuarium
dei. Deus meus pone illos vt rotam. τ sicut
stipulam ante faciem venti. Sicut ignis qui
comburit siluam: τ sicut flamma comburens
montes. Ita persequeris illos in tempestate
tua. τ in ira tua turbabis eos. Imple facies eo
rum ignominia. τ querent nomen tuum domi
ne. Erubescant τ conturbentur in seculum se/
culi. τ confundant' et pereant. Et cognoscāt qꝛ
nomen tibi dominus: tu solus altissimus in oī
terra.

¶ Ad victoriam pro torcularib⁹ filijs chore ps. LXXXIII

Quam dilecta tabernacula tua domine
virtutū: cōcupiscit τ deficit anima mea
in atrio domini. Cor meū τ caro mea
exultauerunt in deum viuū. Etenim passer in
uenit sibi domū τ turtur nidū vbi ponat pullos
suos. Altaria tua dñe virtutū: rex meus τ de⁹
meus. Beati qui habitant in domo tua domi/
ne: in secula seculorū laudabunt te. Beat⁹ vir
cuius est auxiliū abs te: ascensiones in corde suo
disposuit in valle lachrimaꝝ: in loco quem po/
suit. Etenī bñdictionē dabit legislator: ibūt de
virtute in virtutem: videbit' deus deorū in syō.
Domine deus virtutū exaudi orationē meam
aurib⁹ percipe de⁹ iacob Protector noster aspi
ce deus. τ respice in faciem christi tui Quia me
lior est dies vna in atrijs tuis: sup milia. Ele/
gi abiect⁹ esse in domo dei mei magis qꝫ habi/
tare in tabernaculis peccatoꝝ. Quia misericor
diam τ veritatē diligit deus: gratiam τ gloriā
dabit domin⁹. Non priuabit bonis eos q am/
bulant innocentia: domine virtutū beat⁹ ho/
mo qui sperat in te.

¶ Uictoriam filioꝝ chore canticū. LXXXIIII

Benedixisti domine terrā tuam: auerti/
sti captiuitatē iacob. Remisisti iniqui
tatem plebis tui operuisti omnia pecca
ta eoꝝ. Mitigasti omnē iram tuam: auertisti
ab ira indignationis tue. Conuerte nos deus
salutaris noster. τ auerte iram tuam a nobis.
Nunquid in eternū irasceris nobis: aut exten
des iram tuam a generatione in generationē:
Deus tu conuersus viuificabis nos. et plebs
tua letabit' in te. Ostende nobis domine mise/
ricordiā tuā: τ salutare tuū da nobis. Audiam
quid loquat' in me domin⁹ de⁹: quoniā loquet'
pacem in plebem suam. Et super sanctos suos
τ in eos qui cōuertūt' ad cor. Uerūtamen pro
pe timentes eū salutare ipsius vt inhabitet glo
ria in terra nostra. Misericordia τ veritas ob
uiauerunt sibi: iusticia τ pax osculate sunt. Ue
ritas de terra orta est: τ iusticia de celo ꝓspexit

Etenim dominus dabit benignitatem ⁊ terra nostra dabit fructum suũ. Justicia ante eũ ambulabit. ⁊ ponet in via gressus suos.

¶ Oratio dauid. LXXXV

Inclina dñe aurem tuã ⁊ exaudi me: qm̃ inops ⁊ pauper sum ego. Custodi animam meã quoniã sanctus sum: saluum fac seruũ tuũ de⁹ me⁹ sperantẽ in te. Miserere mei domine quoniam ad te clamaui tota die letifica animã serui tui quoniã ad te dñe animam meã leuaui. Quoniam tu domine suauis ⁊ mitis: ⁊ multe misericordie omnib⁹ inuocantib⁹ te. Auribus percipe dñe orationẽ meã. ⁊ intende voci deprecationis mee. In die tribulationis mee clamaui ad te: quia exaudisti me. Nõ est similis tui in diis domine. ⁊ nõ ẽ ſm opera tua. Omnes gẽtes quascunq̃ fecisti venient ⁊ adorabũt coram te dñe glorificabũt nomen tuũ. Qm̃ magnus es tu ⁊ faciens mirabilia: tu es deus solus. Deduc me domine in via tua: ⁊ ingrediar in veritate tua: letetur cor meum vt timeat nomen tuũ. Confitebor tibi domine de⁹ me⁹ in toto corde meo: ⁊ glorificabo nomẽ tuũ in eternum. Quia misericordia tua magna est super me: ⁊ eruisti animã meã ex inferno inferiori. Deus iniqui insurrexerũt super me: ⁊ synagoga potentiũ quesierũt animã meam: ⁊ nõ proposuerũt te in conspectu suo. Et tu domine deus miserator ⁊ misericors: patiens ⁊ multe misericordie ⁊ verax. Respice in me ⁊ miserere mei: da imperiũ tuũ puero tuo. ⁊ saluum fac filiũ ancille tue. Fac mecum signũ in bonum vt videant qui oderũt me ⁊ cõfundant̃: qm̃ tu domine adiuuisti me ⁊ cõsolatus es me.

¶ Filiorũ chore cantici. ps. LXXXVI

Fundamenta ei⁹ in montibus sanctis. diligit dominus portas syon super oia tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei. Memor ero raab ⁊ babylonis scientiũ me. Ecce alienigene ⁊ tyrus ⁊ populus ethiopum: hi fuerũt illic. Nunquid syõ dicet homo. ⁊ homo natus ẽ in ea: ⁊ ipse fundauit eã altissimus. Dominus narrabit in scripturis populorum. ⁊ principum horum q fuerunt in ea. Sicut letantium omniũ habitatio est in te.

¶ Canticum psalmi filiis chore in fine pro malech ad respõdendum intellectus heman ezraite. LXXXVII

Domine deus salutis mee: in die clamaui ⁊ nocte coram te. Intret in conspectu tuo oratio mea: inclina aurem tuam ad precem meam. Quia repleta est malis aĩa mea. ⁊ vita mea inferno appropinquit. Estimatus sũ cũ descendentibus in lacũ. factus sũ sicut homo sine adiutorio inter mortuos liber. Sicut vulnerati dormientes in sepulchris quorũ non es memor amplius. ⁊ ipsi de manu tua repulsi sunt. Posuerũt me in lacu inferiori. in tenebrosis ⁊ in vmbra mortis. Sup me cõfirmatus est furor tuus. ⁊ omnes fluctus tuos induxisti super me. Longe fecisti notos meos a me posuerunt me abhominationem sibi. Traditus sum ⁊ non egrediebar. oculi mei lãguerũt pre inopia. Clamaui ad te domine tota die expandi ad te manus meas. Nunqd mortuis facies mirabilia. aut medici suscitabunt et confitebunt̃ tibi: Nunqd narrabit aliquis in sepulchro misericordiã tuã. ⁊ veritatẽ tuam in pditionẽ. Nũqd cognoscent̃ in tenebris mirabilia tua. ⁊ iusticia tua in terra obliuionis. Et ego ad te domine clamaui. ⁊ mane oratio mea preueniet te. Vt quid dñe repellis orationem meã. auertis faciẽ tuã a me. Pauper sũ ego et in laboribus a iuuentute mea. exaltatus autem humiliatus sum ⁊ conturbatus. In me transierũt ire tue. ⁊ terrores tui conturbauerunt me. Circũdederũt me sicut aqua tota die. circũdederũt me simul. Elongasti a me amicũ ⁊ ꝓximũ. ⁊ notos meos a miseria.

¶ Eruditio ethã ezraite. LXXXVIII

Misericordias dñi. in eternum cantabo. In generationẽ ⁊ generationẽ. annunciabo veritatem tuam in ore meo. Qm̃ dixisti in eternum misericordia edificabitur in celis. preparabitur veritas tua ĩ eis. Disposui testamentum electis meis. iuraui dauid seruo meo vsq̃ in eternum preparabo semen tuũ. Et edificabo in generatione ⁊ generationem sedẽ tuam. Confitebuntur celi mirabilia tua domine. etenim veritatẽ tuam in ecclesia sanctorum. Qm̃ qs in nubibus equabit̃ dño. silis erit deo in filiis dei. Deus q glorificabit̃ in consilio scõrũ magnus ⁊ terribilis sup oẽs qui in circuitu eius sunt. Dñe deus virtutũ quis similis tibi. potens es domine ⁊ veritas tua in circuitu tuo. Tu dñaris potestati maris. motũ aũt fluctuum eius tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratũ superbum. in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. Tui sunt celi ⁊ tua est terra. orbẽ terre ⁊ plenitudinem eius tu fundasti. aquilonem ⁊ mare tu creasti. Thabor ⁊ hermon ĩ nomine tuo exultabũt. tuũ brachiũ cum potentia. Firmet̃ manus tua ⁊ exaltet̃ dextera tua. iusticia ⁊ iudicium preparatio sedis tue. Misericor-

dia ⁊ veritas precedēt faciē tuam: beatꝰ pplꝰs
qui scit iubilationē. Domine in lumine vultus
tui ambulabūt. ⁊ in nomine tuo exultabūt tota
die ⁊ in iusticia tua exaltabunt. Quoniā gloria
virtutis eoꝝ tu es. ⁊ in beneplacito tuo exaltabi
tur cornu nostꝝ. Quia dñi est assūptio nostra.
⁊ sancti israel regis nr̄i. Tūc locutꝰ es in visio/
ne sanctis tuis. ⁊ dixisti: posui adiutoriū in po/
tente. ⁊ exaltaui electum de plebe mea. Inueni
dauid suū meū: oleo sancto meo vnxi eū. Ma
nus eni mea auxiliabit ei ⁊ brachiū meū confir
mabit eū. Nihil ꝑficiet inimicus in eo: ⁊ filius
iniquitatis non apponet nocere ei. Et cōcidam
a facie ipsiꝰ inimicos eius: ⁊ odiētes eū in fugā
cōuertā. Et veritas mea ⁊ misericordia mea cū
ipso: ⁊ in nomine meo exaltabit cornu eius. Et
ponā in mari manū eiꝰ. ⁊ in fluminibꝰ dexteraȝ
eiꝰ. Ipse inuocabit me pater meus es tu: deus
meus ⁊ susceptor salutis mee. Et ego primoge
nitū ponam illū: excelsum pre regibꝰ terre. In
eternū seruabo illi misericordiā meā: ⁊ testamē
tū meū fidele ipsi. Et ponam in seculū seculi se/
men eiꝰ: ⁊ thronū eius sicut dies celi. Si auteȝ
derelinquerint filij eius legem meā: ⁊ in iudi/
cijs meis nō ambulauerint. Si iusticias meas
ꝓphetauerint. ⁊ mandata mea nō custodierint
Visitabo in virga iniquitates eoꝝ: ⁊ in verbe
ribus peccata eoꝝ. Misericordiā aūt meā non
dispergam ab eo: neqȝ nocebo in veritate mea
Neqȝ prophanabo testamentū meū. ⁊ que pro
cedunt de labijs meis non faciā irrita. Semel
iuraui in sancto meo si dauid mentiar: semen
eius in eternum manebit. Et thronus eius sic
sol in cōspectu meo. ⁊ sicut luna perfecta in eter
num. ⁊ testis in celo fidelis. Tu vero repulisti
⁊ despexisti: distulisti christū tuū. Auertisti te/
stamentū serui tui prophanasti in terra sanctua
riū eius. Destruxisti omnes sepes eius: posui
sti fines firmamentū eius formidinē. Diripue
runt eum omnes transeūtes viam: factꝰ est op/
probriū vicinis suis: Exaltasti dexterā deꝓmē
tiū eum: letificasti omnes inimicos eiꝰ. Auerti
sti adiutoriū gladij eius: ⁊ non es auxiliatus ei
in bello. Destruxisti eū ab emundatione: ⁊ se/
dem eius in terra collisisti. Minorasti dies tē
poris eiꝰ: perfudisti eum cōfusione. Vsqȝ quo do
mine auertis in fineȝ: exardescet sicut ignis ira
tua? Memorare que mea substantia: nunquid
enim vane constituisti omnes filios hominū?
Quis est homo qui viuet ⁊ non videbit mortē
eruet aīam suam de māu inferi? Vbi sunt mie
tue antiq̄ dñe: sicut iurasti dauid in veritate tua
Memor esto dñe opprobrij seruorum tuorum
qd continui in sinu meo multaꝝ gentiū Quod
exprobrauerūt inimici tui dñe qd exprobrauerit
cōmutationē christi tui. Benedictꝰ dñs in eter
nū: fiat fiat. ¶ Oratio moysi hominis dei.

LXXXIX

Domine refugium factus es nobis: a generatione in gene
rationem. Priusqȝ montes fierent aut
formaret terra ⁊ orbis a seculo ⁊ in seculum tu
es deus. Ne auertas hominē in humilitateȝ: ⁊
dixisti conuertimini filij hominū. Quoniā mil
le anni ante oculos tuos: tanqȝ dies hesterna q̄
preterijt. Et custodia in nocte: que ꝓ nihilo ha
bent eoꝝ anni erūt. Mane sicut herba tran/
seat: mane floreat ⁊ transeat. vespere decidat in
duret et arescat. Quia defecimus in ira tua:
⁊ in furore tuo turbati sumus. Posuisti ini/
quitates nostras in conspectu tuo: seculū nostꝝ
in illuminatione vultus tui Quoniam omnes
dies nostri defecerunt: ⁊ in ira tua defecimus.
Anni nostri sicut arena meditabunt: dies an/
noꝝ nostroꝝ in ipsis septuaginta anni. Si aūt
in potentatibꝰ octoginta anni: ⁊ amplius eorū
labor ⁊ dolor. Qm̄ superuenit mansuetudo: ⁊
corripiemur. Quis nouit potestatē ire tue: ⁊ p̄
timore tuo iram tuā dinumerare: Dexterā tuā
sic notā fac. ⁊ eruditos corde in sapiētia. Con/
uertere dñe vsqȝ quo ⁊ deꝓcabilis esto sup seruos
tuos. Repleti sumꝰ mane misericordia tua ex/
ultauimus ⁊ delectati sumꝰ in omnibꝰ diebꝰ no
stris. Letati sumꝰ pro diebus quibꝰ nos humi
liasti: annis quibus vidimꝰ mala. Respice in
seruos tuos ⁊ in opa tua: ⁊ dirige filios eorum
Et sit splendor domini dei nostri super nos: ⁊
opa manuū nostraꝝ dirige sup nos: ⁊ opꝰ ma/
nuū nostraꝝ dirige. ps.

LXXXX

90

Qui habitat in adiutorio altissimi: in ꝓ
tectione dei celi cōmorabit. Dicet dño
susceptor meꝰ es tu ⁊ refugiū meū deus
meus sperabo in eū. Quoniā ipse liberauit me
de laqueo venantiū: ⁊ a verbo aspero. Scapu
pulis suis obumbrabit tibi. ⁊ sub pennis eius
sperabis. Scuto circūdabit te veritas eius nō
timebis a timore nocturno. A sagitta volante
in die a negocio perambulante in tenebris: ab
incursu ⁊ demonio meridiano. Cadent a late/
re tuo mille. ⁊ decem milia a dextris tuis: ad te
autē non appropinquabit. Verūtamen oculis
tuis considerabis. ⁊ retributionem peccatoruȝ
videbis. Quoniā tu es domine spes mea: al/
tissimū posuisti refugiū tuū. Non accedet ad te
malum. ⁊ flagellū nō appropinquabit taberna/

culo tuo. Quoniam angelis suis mandauit de te. vt custodiant te in omnibus vijs tuis. In manib⁹ portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Super aspidem et basiliscum ambulabis: et conculcabis leonem et draconem. Quoniam in me sperauit liberabo eum: protegam eum quoniam cognouit nomen meum. Clamauit ad me et ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum et glorificabo eum. Longitudine dierum replebo eum: et ostendam illi salutare meum.

¶ Ps cantici in die sabbati. LXXXXI

Bonum est confiteri domino: et psallere nomini tuo altissime. Ad annunciandum mane misericordiam tuam. et veritatem tuam per noctem. In decachordo psalterio: cum cantico in cithara. Quia delectasti me domine in factura tua. et in operibus manuum tuarum exultabo. Quam magnificata sunt opera tua domine: nimis profunde facte sunt cogitationes tue. Vir insipiens non cognoscet. et stultus non intelliget hec. Cum exorti fuerint peccatores sicut fenum. et apparuerint omnes qui operantur iniquitatem. Vt intereant in seculum seculi: tu autem altissimus in eternum domine. Quoniam ecce inimici tui domine quoniam ecce inimici tui peribunt. et dispergentur omnes qui operantur iniquitatem. Et exaltabitur sicut vnicornis cornu meum. et senectus mea in misericordia vberi. Et despexit oculus me⁹ inimicos meos: et insurgentibus in me malignantib⁹ audiet auris mea. Iustus vt palma florebit: sicut cedrus libani multiplicabitur. Plantati in domo domini: in atrijs domus dei nostri florebunt. Adhuc multiplicabuntur in senecta vberi. et bene patientes erunt vt annuncient. Quoniam rectus dominus de⁹ noster: et non est iniquitas in eo.

¶ Laus cantici in die ante sabbatum quando fundata est terra. LXXXXII

Dominus regnauit decorem indutus est indutus est dominus fortitudinem et precinxit se. Etenim firmauit orbem terre qui non commouebitur. Parata sedes tua ex tunc: a seculo tu es. Eleuauerunt flumina domine: eleuauerunt flumina vocem suam. Eleuauerunt flumina fluctus suos: a vocibus aquarum multarum. Mirabiles elationes maris: mirabilis in altis domin⁹ Testimonia tua credibilia facta sunt nimis: domum tuam decet sanctitudo domine in longitudinem dierum.

¶ Ps. LXXXXIII

Deus vltionum dominus: deus vltionum libere egit. Exaltare qui iudicas terram redde retributionem superbis. Vsquequo peccatores domine: vsquequo peccatores gloriabuntur. Effabuntur et loquentur iniquitatem: loquentur omnes qui operantur iniusticiam. Populum tuum domine humiliauerunt. et hereditatem tuam vexauerunt. Viduam et aduenam interfecerunt et pupillos occiderunt. Et dixerunt non videbit dominus: nec intelliget deus iacob. Intelligite insipientes in populo: et stulti aliquando sapite. Qui plantauit aurem non audiet aut qui finxit oculum non considerat. Qui corripit gentes non arguit: qui docet hominem scientiam. Dominus scit cogitationes hominum: quoniam vane sunt. Beatus homo quem tu erudieris domine: et de lege tua docueris eum. Vt mitiges ei a diebus malis: donec fodiatur peccatori fouea. Quia non repellet dominus plebem suam: et hereditatem suam non derelinquet. Quoadusque iusticia conuertatur iudicium: et qui iuxta illam: omnes qui recto sunt corde. Quis consurget mihi aduersus malignantes: aut quis stabit mecum aduersus operantes iniquitatem. Nisi quia dominus adiuuit me: paulominus habitasset in inferno anima mea. Si dicebam motus est pes meus: misericordia tua domine adiuuabat me Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo: consolationes tue letificauerunt animam meam. Nunquid adheret tibi sedes iniquitatis: qui fingis laborem in precepto. Captabunt in animam iusti: et sanguinem innocentem condemnabunt. Et factus est mihi dominus in refugium: et deus meus in adiutorium spei mee. Et reddet illis iniquitatem ipsorum: et in malitia eorum disperdet eos: disperdet illos dominus deus noster.

¶ Ps. LXXXXIIII

Venite exultemus domino: iubilemus deo salutari nostro. Preoccupemus faciem eius in confessione: et in psalmis iubilemus ei. Quoniam deus magnus dominus: et rex magnus super omnes deos. Quia in manu ei⁹ sunt omnes fines terre: et altitudines montium ipsius sunt. Quoniam ipsius est mare et ipse fecit illud: et siccam manus eius formauerunt. Venite adoremus et procidamus et ploremus ante dominum qui fecit nos: quia ipse est deus noster. Et nos populus pascue ei⁹: et oues manus ei⁹. Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra. Sicut in irritatione: secundum diem temptationis in deserto. Vbi temptauerunt me patres vestri: probauerunt et viderunt opera mea. Quadraginta annis offensus fui generationi illi: et dixi semper hi errant corde. Et isti non cognouerunt vias meas: vt iuraui in ira mea si introibunt in requiem meam.

¶ ps̄. LXXXXV

C Antate dño canticū nouum: cantate do
mino oīs terra. Cantate dño ⁊ benedi
cite nomini eius: annūciate de die ī diez
salutare eius. Annunciate inter gentes gloriaz
eius: in oībus populis mirabilia eius. Quoni
am magnus dñs ⁊ laudabilis nimis: terribilis
super omnes deos. Qm̄ omnes dij gentiuz de
monia sūt: dñs aut celos fecit. Confessio ⁊ pul/
chritudo in conspectu eius: sanctimonia ⁊ ma/
gnificentia in sanctificatione eius. Afferte dño
patrie gentium: afferte domino gloriam ⁊ hono
rem: afferte domino gloriam nomini eiꝰ. Tolli
te hostias ⁊ introite in atria eius: adorate domi
num in atrio sancto eius. Cōmoueat̄ a facie eiꝰ
vniuersa terra: dicite in gentibus quia dominus
regnauit. Eteni correxi orbem terre qui non cō
mouebit̄: iudicabit populos in equitate. Letent̄
celi ⁊ exultet terra: cōmoueat̄ mare ⁊ plenitudo
eius: gaudebunt campi ⁊ omnia que in eis sunt
Tunc exultabunt omnia ligna siluarum a facie
dñi quia venit: quoniā venit iudicare terrā. In
dicabit orbem terre in equitate: ⁊ populos in ve
ritate sua. ps̄. LXXXXVI

D Ominus regnauit exultet terra: letent̄
insule multe. Nubes ⁊ caligo in circui
tu eius: iusticia ⁊ iudicium correctio se/
dis eius. Ignis ante ipsum p̄cedet: ⁊ inflāma/
bit in circuitu inimicos eius. Alluxerunt fulgu
ra eius orbi terre: vidit ⁊ cōmota est terra. Mō
tes sicut cera fluxerunt a facie domini: a facie do
mini omnis terra. Annunciauerunt celi iustici
am eius: ⁊ viderunt omnes populi gloriam eiꝰ
Confundantur omnes qui adorant sculptilia: ⁊
qui gloriantur in simulacris suis. Adorate euz
omnes angeli eius: audiuit ⁊ letata est syon. Et
exultauerunt filie iude. propter iudicia tua do/
mine. Quoniam tu dominus altissimus super
omnem terram: nimis exaltatus es sup omnes
deos. Qui diligitis dominum odite malum: cu
stodit dominus animas sanctoruz suoꝝ: de ma/
nu peccatoruz liberauit eos. Lux orta est iusto ⁊
rectis corde leticia. Letamini iusti in domino: ⁊
confitemini memorie sanctificationis eius.

ps̄. LXXXXVII

C Antate dño canticuz nouum: quia mi/
rabilia fecit. Saluauit sibi dextera eius:
⁊ brachium sanctum eius. Notuz fecit
dñs salutare suū: in cōspectu gentiū reuelauit iu
sticiā suā. Recordatus est mi̇̄icordie sue: ⁊ ve
ritatis sue domui isrl̄. Viderunt oēs termini ter/
re salutare dei nostri: iubilate domino omnis
terra: cantate ⁊ exultate ⁊ psallite. Psallite do
mino in cichtara in cithara ⁊ voce psālmi: in tu
bis ductilibus ⁊ voce tube cornee. Jubilate in
conspectu regis domini: moueatur mare ⁊ ple
nitudo eius: orbis terrarum ⁊ qui habitant in
eo. Flumina plaudent manu: simul montes ex
ultabunt a cōspectu domini: quoniam venit iu
dicare terram. Judicabit orbē terrarum in iu
sticia. ⁊ populos in equitate.

¶ ps̄ dd̄. LXXXXVIII

D Ominus regnauit irascantur populi:
qui sedes super cherubin moueat̄ ter/
ra. Dominus in syon magnus: ⁊ ex/
celsus super omnes populos. Confiteant̄ no/
mini tuo magno: quoniam terribile ⁊ sanctum
est: ⁊ honor regis iudicium diligit. Tu parasti
directiones: iudicium ⁊ iusticiam in iacob tu fe
cisti. Exaltate dominum deum nostrum: ⁊ ado
rate scabellū pedū eiꝰ: quoniā sanctū est. Moy
ses ⁊ aaron in sacerdotibus eius: ⁊ samuel int
eos qui inuocant nomen eiꝰ. Inuocabant do/
minū ⁊ ip̄e exaudiebat eos: in colūna nubis lo
quebat̄ ad eos. Custodiebant testimonia eius
⁊ p̄ceptū quod dedit illis. Dñe deus noster tu
exaudiebas eos: deus tu ꝓpitius fuisti eis et
vlciscens ī omnes adinuentiones eoꝝ. Exalta
te dñm deū nostrū. ⁊ adorate in mōte sancto eiꝰ
qm̄ sanctus dñs deus noster.

¶ ps̄ in confessione. LXXXXIX

I Vbilate deo omnis terra. seruite dño
in leticia. Introite in conspectu eius. ī
exultatione. Scitote quoniā dominus
ip̄e est deus. ip̄e fecit nos ⁊ non ipsi nos. Po
pulus eius ⁊ oues pascue eius introite portas
eius in confessione. atria eius in hymnis con/
fitemini illi. Laudate nomen eius quoniā sua/
uis est dominus. in eternū misericordia eius.
⁊ vsq̄ ī generationē ⁊ generationē veritas eiꝰ.

¶ ps̄ ipsi dd̄. C 100

M Isericordiā ⁊ iudiciū cantabo tibi dñe.
psallā ⁊ intelligā in via imaculata quā
do venies ad me. Perambulabam in
innocentia cordis mei. in medio domus mee.
Non proponebam ante oculos meos rē iniu
stam. facientes preuaricatiōes odiui. Non ad
hesit mihi cor prauū. declinantē a me malignū
non cognoscebaz. Detrahentē secreto ꝓximo
suo. hūc persequebar. Superbo oculo ⁊ insati
abili corde. cū hoc non edebā. Oculi mei ad fi
deles terre vt sedeant mecū. ambulans in via
imaculata hic mihi ministrabat. Nō habitabit

in medio domus mee qui facit superbiā. qui lo
quit iniqua non direxit in conspectu oculorum
meoꝝ. In matutino interficiebā; omnes pec
catores terre. vt disperderē de ciuitate domini
omnes operantes iniquitatem.

¶ Oratio pauperis cū anxiaret. ⁊ coram dño
effundit precē suā. CI

D Omine exaudi orationē meam. ⁊ cla
mor meꝰ ad te veniat. Non auertas fa
ciē tuā a me. in quacūq; die tribulor in
clina ad me aurē tuā. In quacūq; die inuoca
uero te. velociter exaudi me. Quia defecerunt
sicut fumus dies mei. ⁊ ossa mea sicut cremiū
aruerunt. Percussus sum vt fenū ⁊ aruit cor
meū. quia oblitus sum comedere panem meū.
A voce gemitus mei. adhesit os meum carni
mee. Similis factus sum pellicano solitudinis
factus sum sicut nycticorax in domicilio. Vigi
laui ⁊ factus sum sicut passer solitarius in tecto
Tota die exprobrabant mihi inimici mei. ⁊ q
laudabant me aduersū me iurabāt. Quia cine
rem tanq̄ panem manducabam: ⁊ poculū me
um cū fletu miscebam. A facie ire indignatio
nis tue: quia eleuans allisisti me. Dies mei si
cut vmbra declinauerūt: ⁊ ego sicut fenū arui.
Tu autem domine in eternū permanes: ⁊ me
moriale tuū in generationē ⁊ generationē. Tu
exurgens misereberis syon: quia tempus mise
rendi eius quia venit tempus. Quoniā placu
erūt seruis tuis lapides eius: ⁊ terre eius mise
rebunt. Et timebūt gentes nomen tuū domi
ne: ⁊ omnes reges terre gloriā tuā. Quia edi
ficauit dominus syon: ⁊ videbit in gloria sua.
Respexit in orationem humiliū: ⁊ non spreuit
preces eoꝝ. Scribant hec in generatione alte
ra: ⁊ populus qui creabitur laudabit dominū.
Quia prospexit de excelso sancto suo: dominus
de celo in terram aspexit. Vt audiret gemitus
compeditoꝝ: vt solueret filios interemptorum
Vt annuncient in syon nomen domini: ⁊ lau
dem eius in hierusalem. In conueniendo po
pulos in vnū: ⁊ reges vt seruiant illi domino.
Respondit ei in via virtutis sue: paucitatē die
rū meoꝝ nuncia mihi. Ne reuoces me in dimi
dio dieꝝ meoꝝ: in generationē ⁊ generationē
anni tui. Initio tu domine terrā fūdasti. ⁊ ope
ra manuū tuarū sunt celi. Ipsi peribūt tu autē
permanes. ⁊ omnes sicut vestimētū veterascēt
Et sicut opertorium mutabis eos ⁊ mutabunt
tu autem idem ipse es. ⁊ anni tui non deficient.
Filij seruoꝝ tuoꝝ habitabunt: ⁊ semen eorum
in seculū dirigetur.

¶ Ps ipsi dd. CII

B Enedic aīa mea dño: ⁊ omnia q̄ intra
me sūt noī sancto eius. Benedic ani
ma mea dño. ⁊ noli obliuisci omnes re
tributiōes eius. Qui ꝓpitiatur omnibus iniq
tatibus tuis: qui sanat oēs infirmitates tuas.
Qui redimit de interitu vitā tuā: qui coronat te
in misericordia ⁊ miseratiōibus. Quare replet
in bonis desideriū tuū: renouabit vt aquile iu
uentus tua. Faciens misericordias dñs: ⁊ iudi
ciū omnibus iniuriā patientibus. Notas fecit
vias suas moysi: filijs israel voluntates suas.
Miserator ⁊ misericors dominꝰ: longanimis
⁊ multū misericors. Non in perpetuū irascet:
neq; in eternū cōminabitur. Non ſm peccata
nostra fecit nobis: neq; ſm iniquitates nostras
retribuit nobis. Quoniam ſm altitudinem ce
li a terra: corroborauit misericordiam suā super
timentens se. Quantū distat ortus ab occiden
te: longe fecit a nobis iniqtates nostras. Quo
modo miseret pater filioꝝ: misertus est domi
nus timentibus se: quoniā ipse cognouit figmē
tū nostrū. Recordatus ē quoniā puluis sumꝰ
homo sicut fenum: dies eius tanq̄ flos agri sic
efflorebit. Quoniā spiritus pertransibit in illo
⁊ non subsistet: ⁊ non cognoscet amplius locū
suū. Misericordia autem domini ab eterno vs
q; in eternū: super timentes eū. Et iusticia illi
us in filios filioꝝ: his qui seruant testamentū
eius. Et memores sunt mandatoꝝ ipsius: ad
faciendū ea. Dominus in celo parauit sedē su
am: ⁊ regnū ipsius omnibus dominabit. Be
nedicite dño omnes angeli eius potentes vir
tute: facientes verbū illius ad audiendam vo
cem sermonū eiꝰ. Benedicite dño omnes vir
tutes eius: ministri eius qui facitis voluntatē
eius. Benedicite dño oīa opera eius: in omni
loco dñationes eius: benedic aīa mea dño.

¶ Ps ipsi dd. CIII

B Enedic anima mea dño: dñe deus me
us magnificatus es vehementer. Cō
fessionem ⁊ decorem induisti: amictus
lumine sicut vestimento. Extendens celum si
cut pellē: qui tegis aquis superiora eius. Qui
ponis nubē ascensum tuū: qui ambulas super
pennas ventoꝝ. Qui facis angelos tuos spiri
tus. ⁊ ministros tuos ignē vrentem. Qui fun
dasti terrā super stabilitatē suā: non inclinabit
in seculum seculi. Abyssus sicut vestimentum
amictus eius: super montes stabunt aque. Ab
increpatione tua fugient: a voce tonitrui tui
formidabunt. Ascendunt montes ⁊ descendūt

campi: in locum quē fundasti eis. Terminum posuisti quem non transgredient᷑: neqꝫ conuertent᷑ operire terram. Qui emittis fontes in conuallibus: inter medium montium pertransibūt aque. Potabunt omnes bestie agri expectabūt onagri in siti sua. Super ea volucres celi habitabunt: de medio petrarum dabunt voces. Rigans montes de supioribus suis: de fructu operum tuorum satiabit᷑ terra. Producens fenū iumentis ⁊ herbam seruituti hominum. Ut educas panem de terra: ⁊ vinum letificet cor hominis: Ut exhilaret faciem in oleo. ⁊ panis cor hominis ꝯfirmet. Saturabuntur ligna campi ⁊ cedri libani quas plantauit: illic passeres nidificabunt. Herodij domus dux est eorum: montes excelsi ceruis petra refugium herinacijs. Fecit lunam in tempore: sol cognouit occasum suum. Posuisti tenebras ⁊ facta est nox. in ipsa ptransibunt omnes bestie silue. Catuli leonū rugiētes vt rapiant. ⁊ querant a deo escam sibi. Ortus est sol ⁊ congregati sunt: ⁊ in cubilibus suis collocabuntur. Exibit homo ⁊ ad opus suū. ⁊ ad operationem suam vsqꝫ ad vesperū. Quam magnificata sunt opera tua domine: omnia i sapientia fecisti: impleta est terra possessione tua. Hoc mare magnum ⁊ spatiosū manibus: illic reptilia quorum nō est numerus. Animalia pusilla cum magnis: illic naues ptransibunt. Draco iste quem formasti ad illudendum ei: omnia a te expectant vt des illis escam in tempore. Dāte te illis colligent: aperiente te manum tuā omnia implebunt᷑ bonitate. Auertente autem te faciem turbabuntur: auferes spiritum eorum ⁊ deficient: ⁊ in puluerem suum reuertent᷑. Emitte spiritū tuum ⁊ creabunt᷑: ⁊ renouabis facieꝫ terre. Sit gloria domini in seculum: letabitur ⁊ dominus in operibus suis. Qui respicit terram ⁊ facit eam tremere: qui tangit montes ⁊ fumigāt Cantabo domino in vita mea: psallā deo meo quādiu sum. Iocundum sit ei eloquium meum ego vero delectabor in domino. Deficiant peccatores a terra ⁊ iniqui ita vt nō sint: benedic anima mea domino. ¶ Alleluia. CIIII.

Confitemini domino ⁊ inuocate nomē eius: annunciate inter gentes opera ei⁹ Cātate ei ⁊ psallite ei. narrate omnia mirabilia eius. laudamini in nomine sancto eius: letetur cor querentium dominum. Querite dominum ⁊ confirmamini: querite faciem eius sp Mementote mirabilium eius que fecit: prodigia eius ⁊ iudicia oris eius. Semen abraham serui eius: filij iacob electi eius. Ipse dominus deus noster: in vniuersa terra iudicia ei⁹. Memor fuit in seculū testamenti sui: verbi qd mandauit in mille generationes. Qd disposuit ad abrahā: ⁊ iuramenti sui ad ysaac. Et statuit illud iacob in preceptū: ⁊ israel in testamētū eternū. Dicēs tibi dabo terra chanaā: funiculū hereditatis vestre. Cū essent numero breui. paucissimi ⁊ incole eius. Et pertransierūt de gente in gentē: ⁊ de regno ad populū alterū. Nō reliquit hominē nocere eis: ⁊ corripuit ꝓ eis reges Nolite tangere xpos meos: ⁊ in ꝓphetis meis nolite malignari. Et vocauit famē sup terrā ⁊ oē firmamētū panis ꝯtriuit. Misit ante eos virū: in s̄uū venūdat⁹ ē ioseph. Humiliauerūt in cōpedib⁹ pedes ei⁹: ferrū pertransijt aiaꝫ ei⁹ donec veniret verbū ei⁹. Eloquiū dn̄i inflāmauit eū: misit rex ⁊ soluit eū: p̄nceps ppl'orū ⁊ dimisit eū. Constituit eū dn̄m domus sue: ⁊ p̄ncipē oīs possessiōis sue. Ut erudiret p̄ncipes ei⁹ sicut semetipm: ⁊ senes eius prudentiā doceret Et intrauit israel in egyptū: ⁊ iacob accola fuit in terra cham. Et auxit populū suū vehemēter ⁊ firmauit eū super inimicos eius. Conuertit cor eorū vt odirent ppl'm ei⁹: ⁊ dolū facerent in seruos ei⁹. Misit moysen seruū suū: aarō quē elegit ipm. Posuit in eis verba signorū suorū ⁊ ꝓdigiorū i terra cham. Misit tenebras ⁊ obscurauit. ⁊ nō exacerbauit s̄mones suos. Conuertit aquas eorū in sanguineꝫ: ⁊ occidit pisces eorum. Et dedit terra eorum ranas: in penetralibus regum ipsorum. Dixit ⁊ venit cynomia ⁊ cynifes: in omnibus finibus eorum. Posuit pluuias eorū grandinē: ignē cōburentē in terra ipsoruꝫ. Et percussit vineas eorum ⁊ ficulneas eorū. ⁊ contriuit lignū finiū eorū. Dixit ⁊ venit locusta ⁊ brucus: cui⁹ nō erat numerus. Et comedit omne fenū in terra eorū: ⁊ comedit oēm fructū terre eorū. Et percussit omne primogenitū in terra eorū: primitias oīs laboris eorū. Et eduxit eos cum argento ⁊ auro: ⁊ non erat i tribubus eorum infirmus. Letata est egyptus in ꝓfectione eorū: qꝛ icubuit timor eorū super eos. Expandit nubē in ꝓtectionē eorū: ⁊ ignē vt luceret eis per noctē. Petierūt ⁊ venit coturnix ⁊ pane celi saturauit eos. Dirupit petrā ⁊ fluxerūt aque: abierūt in sicco flumina. Quoniaꝫ memor fuit verbi sancti sui: qd habuit ad abraham puerum suum. Et eduxit populum suum in exultatione. ⁊ electos suos in leticia. Et dedit illis regiones gentiū: ⁊ labores ppl'orū possederūt. Ut custodiant iustificationes eius: ⁊ legē ei⁹ requirāt. ¶ Alla al'a. CV

C c Onfitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in se
culū mia eius. Quis loquet̄ potentias
dn̄i: auditas faciet omnes laudes eius
Beati q custodiūt iudiciū. ⁊ faciūt iusticiā in oi
tp̄e. Memento nostri dn̄e in beneplacito popu
li tui: visita nos in salutari tuo. Ad videndū in
bonitate electoꝝ tuoꝝ: ad letandū in leticia gen
tis tue. vt lauderis cū hereditate tua. Peccaui
mus cū patribus nostris: iniuste egimꝰ iniqta/
tē fecimus. Patres nostri in egypto nō intelle
xerūt mirabilia tua: non fuerūt memores mul/
titudinis mie tue. Et irritauerūt ascendentes i
mari mari rubro. ⁊ saluauit eos ꝓp nomē suū:
vt notā faceret potentiā suā. Et increpuit ma/
re rubrū ⁊ exsiccatū ē: ⁊ deduxit eos in abyssis
sicut in deserto. Et saluauit eos de manu odien
tiū: ⁊ redemit eos de manu inimici. Et operu
it aqua tribulantes eos: vnus ex eis nō reman
sit. Et crediderūt verbis eiꝰ: ⁊ laudauerūt lau
dē eiꝰ. Cito fecerūt obliti sūt opeꝝ eiꝰ: ⁊ nō su/
stinuerūt ꝯsiliū eiꝰ: Et cōcupierūt cōcupiscētiā
in deserto: ⁊ tēptauerūt deū i inaquoso. Et de
dit eis petitionē ipoꝝ: ⁊ misit saturitatē in aias
coꝝ. Et irritauerūt moysen in castris: aarō san
ctū dn̄i. Aperta est terra ⁊ deglutiuit dathan. ⁊
opuit sup cōgregationē abirō. Et exarsit ignis
in synagoga coꝝ: flāma ꝯbussit peccatores. Et
fecerūt vitulū in oreb: ⁊ adorauerunt sculptile.
Et mutauerūt gloriā suā in similitudinē vituli
comedentis fenū. Obliti sunt deū qui saluauit
eos: qui fecit magnalia in egypto mirabilia in
terra cham: terribilia i mari rubro. Et dixit vt
disperderet eos: si non moyses electus eius ste
tisset in ꝯfractiōe in cōspectu eiꝰ. Vt auerteret
irā eius ne disꝑderet eos. ⁊ ꝓ nihilo habuerūt
terrā desiderabilē. Nō crediderūt verbo eius
⁊ murmurauerūt i tabernaculis suis: nō exau
dierūt vocē dn̄i. Et eleuauit manū suā sup eos
vt ꝓsterneret eos in deserto. Et vt deijceret se
men coꝝ in natiōibus ⁊ disꝑgeret eos in regio
nibꝰ. Et initiati sūt beelphegor: ⁊ comederunt
sacrificia mortuoꝝ. Et irritauerūt eū i adinuen
tiōibꝰ suis. ⁊ multiplicata ē in eis ruina. Et ste
tit finees ⁊ placuit: ⁊ cessauit quassatio. Et repu
tatū est ei in iusticiā: in generationē ⁊ generati
onē vsqꝫ in sempiternū. Et irritauerūt eum ad
aquas cōtradictionis: ⁊ vexatus est moyses ꝓ
pter eos: qr exacerbauerūt spm̄ eiꝰ. Et distinxit
in labijs suis: nō disꝑdiderūt gētes quas dixit
dn̄s deꝰ illis. Et cōmixti sūt inter gētes: ⁊ didi
cerūt opa coꝝ ⁊ seruierunt sculptilibꝰ coꝝ: ⁊ fa
ctū ē illis in scandalū. Et imolauerunt filios su
os ⁊ filias suas: demonijs. Et effuderūt sāgui
nē innocentē sanguinē filioꝝ suoꝝ ⁊ filiarū su
arū: quas sacrificauerūt sculptilibus chanaan.
Et interfecta est terra in sanguinibus: ⁊ cōtami
nata ē in opibꝰ coꝝ: ⁊ fornicati sūt in adinuenti
onibus suis. Et iratus ē furore dn̄s in populū
suū: ⁊ abhominatꝰ ē hereditatē suā. Et tradidit
eos in manꝰ gentiū: ⁊ dn̄ati sunt coꝝ q oderunt
eos. Et tribulauerunt eos inimici eorum ⁊ hu/
miliati sunt sub manibꝰ coꝝ: sepe liberabit eos.
Ipsi aūt exacerbauerūt eū in consilio suo: ⁊ hu
miliati sūt in iniqtatibꝰ suis. Et vidit cū tribula
rent̄: ⁊ audiuit orationē coꝝ. Et memor fuit te/
stamenti sui: ⁊ penituit eū ꝺm multitudinē mie
sue. Et dedit eos i mias: in cōspectu oium q ce
perāt eos. Saluos fac nos dn̄e deꝰ nr̄. ⁊ cōgre
ga nos de natiōibꝰ. Et cōfiteamur noī scō tuo
⁊ gloriemur in laude tua. Benedictꝰ dn̄s deus
israel a seculo ⁊ vsqꝫ in seculū: ⁊ dicet ois ppl̄s
fiat fiat. ¶ Alla. CVI

C c Onfitemini dn̄o qm̄ bonus: qm̄ in se/
culū mia eius. Dicāt qui redempti sunt
a dn̄o: quos redemit de manu inimici
de regionibꝰ cōgregauit eos. A solis ortu ⁊ oc
casu: ab aquilone ⁊ mari. Errauerunt in solitu
dine in inaquoso: viā ciuitatis habitaculi nō in
uenerūt. Esurientes ⁊ sitientes: aia coꝝ i ipsis
defecit. Et clamauerūt ad dn̄m cū tribularent̄:
⁊ de necessitatibus coꝝ eripuit eos. Et deduxit
eos in viā rectam: vt irent in ciuitatē habitatio
nis. Confiteant̄ domino mie eius: ⁊ mirabilia
eius filijs hominū. Quia satiauit animā inanē
⁊ animā esurientē satiauit bonis. Sedētes i te
nebris ⁊ in vmbra mortis: vinctos in mendici
tate ⁊ ferro. Quia exacerbauerunt eloquia dei
⁊ consiliū altissimi irritauerūt. Et humiliatū est
in laboribꝰ cor eoꝝ: ⁊ infirmati sūt nec fuit qui
adiuuaret. Et clamauerūt ad dominū cū tribu
larent̄: ⁊ de necessitatibꝰ eoꝝ liberauit eos. Et
eduxit eos de tenebris ⁊ vmbra mortis: ⁊ vin/
cula eoꝝ dirupuit. Confiteant̄ dn̄o mie eius: et
mirabilia eiꝰ filijs hominū. Quia cōtriuit por/
tas ereas: ⁊ vectes ferreos cōfregit. Suscepit
eos de via iniquitatis eoꝝ: ꝓpt iniusticias eni
suas humiliati sūt. Oēm escaꝫ abhominata est
aia eoꝝ. ⁊ appropinquauerunt vsqꝫ ad portas
mortis. Et clamauerūt ad dn̄m cū tribularent̄
⁊ de necessitatibꝰ eoꝝ liberauit eos. Misit ver
bū suū ⁊ sanauit eos: ⁊ eripuit eos de interitiōi
bꝰ eoꝝ. Cōfiteant̄ dn̄o mie eiꝰ: ⁊ mirabilia eiꝰ
filijs hominuꝫ. Et sacrificent sacrificiū laudis.
⁊ annūcient opera eiꝰ in exultatiōe. Qui descē

dunt mare in nauibus: faciētes opationē̄z i aq̄s
multis. Ipsi viderūt opa dn̄i: ⁊ mirabilia ei⁹ in
ꝓfundo. Dixit ⁊ stetit spiritus ꝓcelle: ⁊ exaltati
sunt fluctus eius. Ascēdunt vsq̄ʒ ad celos ⁊ de/
scēdunt vsq̄ʒ ad abyssos: aia eoꝝ in malis tabe/
scebat. Turbati sunt ⁊ moti sunt: sicut ebrius: ⁊
ōis sapiā eorū deuorata est. Et clamauerunt ad
dn̄m cum tribularent̄: ⁊ de necessitatibus eorūʒ
eduxit eos. Et statuit ꝓcellam eius in aurā: ⁊ si
luerunt fluctus eius. Et letati sunt q̄ꝛ siluerūt: ⁊
deduxit eos in portum volūtatis eoꝝ. Cōfitean
tur dn̄o mīsicordia ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹ filijs hōi
nuʒ. Et exaltēt eū in ecclesia plebis ⁊ i cathedra
senioꝝ laudēt eū. Posuit flumia i desertuʒ: ⁊ exi
tus aquaꝝ i sitim. Terrā fructiferā i salsuginem
a malitia inhitantiū in ea. Posuit desertū in sta
gna aquaꝝ: ⁊ t̄ram sine aq̄ in exitus aq̄ꝝ. Et col
locauit illic esuriētes: ⁊ ꝯstituerunt ciuitateʒ ha/
bitatiōis. Et seminauerūt agros ⁊ plātauerunt
vineas: ⁊ fecerunt fructū natiuitatis. Et benedi
xit eis ⁊ multiplicati sunt nimis: ⁊ iumenta eoꝝ
non minorauit. Et pauci facti sunt: ⁊ vexati sūt
a tribulatione malorum ⁊ dolore. Effusa est cō/
tentio super p̄ncipes: ⁊ errare fecit eos in inuio
⁊ non in via. Et adiuuit pauperē ď inopia: ⁊ po
suit sicut oues familias. Videbunt recti ⁊ leta/
bunt̄: ⁊ ōis iniq̄tas oppilabit os suuʒ. Quis sa
piens ⁊ custodiet hec: ⁊ intelliget mias domini.

¶ Canticum psalmi. dd̄. CVII

P Aratū cor meū deus paratum cor meuʒ
cantabo ⁊ psallam in gloria mea. Exur
ge psalterium ⁊ cithara: exurgam dilu/
culo. Confitebor tibi in populis dn̄e: ⁊ psallam
tibi in nationibus. Qui magna est super celos
mia tua: ⁊ vsq̄ʒ ad nubes veritas tua. Exaltare
sup̄ celos deus: ⁊ super oēm terrā gloria tua: vt
liberent̄ dilecti tui. Saluum fac dextera tua ⁊ ex
audi me: deus locutus est in scō suo. Exultabo
⁊ diuidam sichimā: ⁊ cōuallē tabernaculoruʒ di
metiar. Meus est galaad ⁊ meus est manasses
⁊ ephraim susceptio capitis mei. Iuda rex me/
us: moab lebes spei mee. In idumeam exten/
dam calciamentum meum: mihi alienigene ami
ci facti sunt. Quis deducet me in ciuitatem mu/
nitam: quis deducet me vsq̄ʒ in idumeam. Nō
ne tu deus qui repulisti nos: ⁊ non exibis deus
in virtutibus nr̄is. Da nobis auxiliū de tribula
tione, q̄ꝛ vana salus hōis. In deo faciemus vir
tutē: ⁊ ipse ad nihilū deducet inimicos nostros.

¶ In finem ps. dd̄. CVIII.

D Eus laudē meam ne tacueris: quia os
pctōris ⁊ os dolosi super me apertū est.
Locuti sunt aduersum me lingua dolosa ⁊ ser/
monib⁹ odij circundederunt me ⁊ expugnaue
runt me gratis. Pro eo vt me diligerēt detra
hebant mihi: ego autem orabam. Et posuerūt
aduersum me mala ꝓ bonis: ⁊ odiū ꝓ dilectio
ne mea. Constitue super eū peccatorē: ⁊ diabo
lus stet a dextris ei⁹. Cū iudicat̄ exeat condem
nat⁹: ⁊ oratio ei⁹ fiat in peccatuʒ. Fiant dies ei⁹
pauci: ⁊ episcopatū ei⁹ accipiat alter. Fiant filij
ei⁹ orphani ⁊ vxor ei⁹ vidua. Nutantes trāsfe/
rant̄ filij ei⁹ ⁊ mendicent: eijciant̄ de habitatio/
nib⁹ suis. Scrutet̄ fenerator omnē substantiaʒ
ei⁹: ⁊ diripiant alieni labores eius. Non sit illi
adiutor: nec sit qui misereat̄ pupillis ei⁹. Fiant
nati eius in interitū: in generatione vna deleat̄
nomen eius. In memoriā redeat iniquitas pa
trū ei⁹ in conspectu dn̄i: ⁊ peccatū matris ei⁹ nō
deleatur. Fiant contra dn̄m semper. ⁊ disperē
at de terra memoria eoꝝ. ꝓ eo homo non est re
cordat⁹ facere miaʒ. Et persecut⁹ est hoīeʒ ino
pē ⁊ mendicū ⁊ ꝯpunctū corde mortificare. Et
dilexit maledictionē ⁊ veniet ei. ⁊ noluit bene/
dictionē ⁊ elongabit̄ ab eo. Et induit maledi/
ctionē sicut vestimentū. ⁊ intrauit sicut aqua in
interiora eius. ⁊ sicut oleū in ossib⁹ ei⁹. Fiat ei
sicut vestimentū quo operit̄. ⁊ sicut ȝona q̄ sem
per precingit̄. Hoc opus eorum qui detrahūt
mihi apud dominū. ⁊ qui loquunt̄ mala aduer
sus animā meā. Et tu dn̄e dn̄e fac mecū ꝓpter
nomen tuum. quia suauis est misericordia tua.
Libera me quia egenus ⁊ pauper ego sū. ⁊ cor
meū conturbatū est intra me. Sicut vmbra cuʒ
declinat ablatus sū. ⁊ excussus sū sicut locuste.
Genua mea infirmata sunt a ieiunio. et caro
mea imutata est propter oleū. Et ego factus sū
opprobriū illis. viderunt me ⁊ mouerunt capi
ta sua. Adiuua me dn̄e deus meus. saluuʒ me
fac propter misericordiā tuā. Et scient quia ma
nus tua hec. ⁊ tu domine fecisti eā. Maledicēt
illi. ⁊ tu benedices. qui insurgunt i me confun/
dant̄. seruus autē tuus letabit̄. Induant̄ qui
detrahunt mihi pudore. ⁊ operiant̄ sicut diploi
de confusione sua. Confitebor domino nimis
in ore meo. ⁊ in medio multoꝝ laudabo eum.
Quia astitit a a dextris pauperis. vt saluā face
ret a persequentibus animā meā.

¶ ps dd̄. CIX

D Ixit dominus dn̄o meo: sede a de/
xtris meis. Donec ponā inimicos
tuos: scabellū pedū tuoꝝ. Virgam
virtutis tue emittet dominus ex sy
on: dominare in medio inimicoꝝ tuoꝝ. Tecū

principiũ in die virtutis tue in splendoribꝰ sanctorũ: ex vtero ante luciferũ genui te. Iurauit dominꝰ ⁊ non penitebit eũ: tu es sacerdos in eternũ ſm ordinẽ melchisedech. Dominus a dextris tuis: cõfregit in die ire sue reges. Iudicabit in nationibus iplebit ruinas: cõquassabit capita in terra multoꝝ. De torrẽte in via bibet: ꝑpterea exaltauit caput.

¶ Alleluia. LX

110 Confitebor tibi dñe in toto corde meo: in consilio iustoꝝ ⁊ congregatiõe. Magna opera domini: exquisita in omnes volũtates eius. Confessio ⁊ magnificentia opꝰ eius: ⁊ iusticia eius manet in seculũ seculi. Memoriã fecit mirabiliũ suoꝝ misericors ⁊ miserator dñs: escã dedit timentibus se. Memor erit in seculũ testamenti sui: virtutẽ operũ suoꝝ annunciabit populo suo. Vt det illis hereditatem gentiũ: opera manuũ eius veritas ⁊ iudicium. Fidelia omnia mandata eius: confirmata in seculũ seculi: facta in veritate ⁊ equitate. Redemptionem misit dñs populo suo: mandauit i eternũ testamentũ suũ. Sanctũ ⁊ terribile nomen eius: initiũ sapientie timor dñi: Intellectus bonus omnibus facientibꝰ eũ: laudatio eiꝰ manet in seculũ seculi. ¶ Alla. LXI

Beatus vir qui timet dominũ: in mandatis eius volet nimis. Potẽs in terra erit semen eius: generatio rectoꝝ benedicet. Gloria ⁊ diuitie in domo eius: ⁊ iusticia eius manet in seculũ seculi. Exortũ est in tenebris lumen rectis: misericors ⁊ miserator et iustus. Iocũdus homo qui miseret ⁊ ꝯmodat disponit sermones suos in iudicio: quia in eternũ non cõmouebit. In memoria eterna erit iustus ab auditione mala non timebit. Paratũ cor eius sperare in domino: confirmatũ est cor eius nõ cõmouebit donec despiciat inimicos suos. Dispersit dedit pauperibus iusticia eiꝰ manet in seculũ seculi: cornu eiꝰ exaltabit in gloria. Peccator videbit ⁊ irascet: dentibꝰ suis fremet ⁊ tabescet: desideriũ peccatoꝝ peribit.

¶ Alleluia. LXII

Laudate pueri dñm: laudate nomẽ domini. Sit nomẽ dñi benedictũ: ex hoc nunc ⁊ vsq3 in seculũ. A solis ortu vsq3 ad occasũ: laudabile nomẽ dñi. Excelsus super omnes gentes dñs ⁊: super celos gloria eiꝰ. Quis sicut dñs deus noster: qui in altis habitat. ⁊ humilia respicit i celo ⁊ in terra. Suscitãs a terra inopẽ: ⁊ de stercore erigens pauperem. Vt collocet eũ cũ principibus: cũ principibꝰ populi sui. Qui habitare facit sterilẽ in domo matrẽ filioꝝ letantẽ. ¶ Alla. LXIII

In exitu israel d egypto: domus iacob d populo barbaro. Facta est iudea sanctificatio eius: israel potestas eiꝰ. Mare vidit ⁊ fugit: iordanis conuersus est retrorsũ. Montes exultauerunt vt arietes. ⁊ colles sicut agni ouiũ. Quid est tibi mare q fugisti: ⁊ tu iordanis quia conuersus est retrorsũ. Montes exultastis vt arietes. ⁊ colles sicut agni ouium. A facie dñi mota est terra: a facie dei iacob Qui conuertit petrã in stagna aquaꝝ: ⁊ rupes in fontes aquaꝝ. Non nobis dñe non nobis: sed nomini tuo da gloriã. Super misericordia tua ⁊ veritate tua: ne qñ dicant gentes vbi ẽ deus eoꝝ. Deus aũt noster in celo: omnia quecũq3 voluit fecit. Simulacra gentiũ argentũ ⁊ aurũ: opera manuũ hominũ. Os habent ⁊ nõ loquent: oculos habent ⁊ non videbunt. Aures habent ⁊ non audient: nares habent ⁊ nõ odorabũt. Manus habent ⁊ non palpabũt: pedes habent ⁊ non ambulabũt: non clamabũt in gutture suo. Similes illis fiant qui faciũt ea. ⁊ omnes qui confidunt in eis. Domus israel sperauit in domino: adiutor eoꝝ ⁊ protector eoꝝ est. Domus aaron sperauit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ꝓtector eoꝝ est. Qui timent dñm sperauerunt in domino: adiutor eoꝝ ⁊ ꝓtector eoꝝ ẽ. Dominus memor fuit nostri. ⁊ benedixit nobis. Benedixit domui israel: bñdixit domui aarõ. Benedixit omnibus qui timent dñm. pusillis cũ maioribus. Adiiciat dñs super vos: super vos ⁊ sup filios vestros. Benedicti vos a domino: qui fecit celũ ⁊ terrm. Celũ celi dño: terrã autem dedit filiis hominũ. Non mortui laudabũt te dñe. neq3 oẽs qui descẽdũt in infernũ Sed nos qui viuimus benedicimus dño: ex hoc nũc ⁊ vsq3 in seculũ. ¶ Alla. LXIIII

Dilexi: qm exaudiet dñs vocem orationis mee. Quia inclinauit aurem suã mihi. ⁊ in diebus meis inuocabo. Circũdederũt me dolores mortis: ⁊ pericula inferni inuenerũt me. Tribulationẽ ⁊ dolorẽ inueni. ⁊ nomen domini inuocaui. O domine libera animã meã: misericors dñs ⁊ iustus. ⁊ deus noster miseret. Custodiens paruulos dominus: humiliatus sum ⁊ liberauit me. Conuertere anima mea in requiẽ tuã: quia dominus benefecit tibi. Quia eripuit animã meã de morte: oculos meos a lachrymis pedes meos a lapsu. Placebo domino in regione viuoꝝ. ¶ Ps. LXV

CRedidi ꝓpter qđ locutus sū: ego autē humiliatus sum nimis. Ego dixi in ex/cessu meo: oīs homo mendax. Quid re tribuā dño: pro omnibꝰ que retribuit mihi. Calicem salutaris accipiam ꝛ nomē dñi inuocabo Uota mea dño reddam corā omni populo eiꝰ. preciosa in conspectu dñi mors sanctoꝝ eius. O dñe quia ego seruus tuus: ego seruus tuus ꝛ filiꝰ ancille tue. Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis. ꝛ nomē dñi inuoca/bo. Uota mea dño reddā in conspectu oīs po/puli eius in atrijs domus domini in medio tui hierusalem. ¶ Alleluia. LXVI

LAudate dominū omnes gentes: lauda te eū oēs populi. Qm̄ cōfirmata ē sup nos misericordia eiꝰ. ꝛ veritas domini manet in eternū. ¶ Alleluia. LXVII

COnfitemini dño qm̄ bonꝰ: qm̄ in secu/lū mia eiꝰ. Dicat nūc isrl' qm̄ bonꝰ: qm̄ in seculū mia eius. Dicat nunc domus aaron qm̄ bonꝰ: qm̄ in seculū mia eiꝰ. Dicant nūc qui timent dñm: qm̄ in seculū misericordia eiꝰ. De tribulatione inuocaui dñm ꝛ exaudiuit me in latitudine dñs. Dñs mihi adiutor: non timebo quid faciat mihi homo. Dñs mihi ad/iutor. ꝛ ego despiciā inimicos meos. Bonum est confidere in domino: q̄ȝ confidere in homi/ne. Bonū ē sperare in dño. q̄ȝ sperare in pnci/pibus. O ēs gētes circuierūt me. ꝛ in noīe dñi qꝛ vltus sū in eos. Circūdantes circūdederunt me. ꝛ in noīe dñi quia vltus sū in eos. Circun/dederūt me sicut apes ꝛ exarserūt sicut ignis in spinis. ꝛ in nomine dñi quia vltus sum in eos Impulsus euersus sum vt caderem. ꝛ dominꝰ suscepit me. Fortitudo mea ꝛ laus mea dominꝰ ꝛ factus est mihi in salutē. Uox exultationis ꝛ salutis: in tabernaculis iustoꝝ. Dextera domi/ni fecit virtutē: dextera dñi exaltauit me: dexte/ra dñi fecit virtutē. Non moriar sed viuam et narrabo opera dñi. Castigās castigauit me do/minus: ꝛ morti non tradidit me. Aperite mihi portas iusticie ingressus in eas confitebor dño hec porta domini: iusti intrabūt in eā. Confite/bor tibi quoniaȝ exaudisti me: ꝛ factus es mihi in salutē. Lapidē quē reprobauerūt edifican/tes: hic factus est in caput anguli. A domino fa/ctum est istud: ꝛ est mirabile in oculis nostris. Hec est dies quam fecit dominꝰ: exultemus ꝛ letemur in ea. O domine saluū me fac: o domi/ne bene prosperare: benedictus qui venit in no/mine dñi. Benediximus vobis de domo do/mini: deus dominꝰ ꝛ illuxit nobis. Constituite diē solennē in condensis: vsq̄ ad cornu alta/ris. Deus meus es tu ꝛ confitebor tibi: deus meus es tu ꝛ exaltabo te. Confitebor tibi quo/niā exaudisti me: ꝛ factus es mihi in salutem. Confitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in seculū mi/sericordia eius. ¶ Alleluia. LXVIII

BEati immaculati in via: qui ambulant in lege domini. Beati qui scrutant̄ testi/monia eius: in toto corde exquirūt eū. Nō eni qui operantur iniqtatē: in vijs eiꝰ am/bulauerunt. Tu mandasti mādata tua custodi/ri nimis. Utinā dirigantur vie mee: ad custo/diendas iustificationes tuas. Tunc non cōfun/dar: cū perspexero in omnibꝰ mandatis tuis. Confitebor tibi in directione cordis: in eo q̄ didici iudicia iusticie tue iustificationes tuas cu/stodiam: non me derelinquas vsq̄quaq̄.

IN quo corrigit ado/ LXVIIII lescentior viam suam: in custodiendo sermones tuos. In toto corde meo ex/quisiui te: ne repellas me a mandatis tuis. In corde meo abscondi eloquia tua vt non peccem tibi. Benedictus es domine: doce me iustifica/tiones tuas. In labijs meis: pronunciaui om/nia iudicia oris tui. In via testimonioꝝ tuo/rum delectatus sum: sicut in omnibus diuitijs In mandatis tuis exercebor: et considerabo vias tuas. In iustificationibus tuis medita/bor: non obliuiscar sermones tuos.

REtribue seruo tuo: LXX viuifica me ꝛ custodiam sermones tu/os. Reuela oculos meos: et considera/rabo mirabilia de lege tua. Incola ego sum in terra: non abscondas a me mandata tua Concupiuit anima mea desiderare iustificatio/nes tuas: in omni tempore. Increpasti super/bos maledicti qui declinant a mandatis tuis. Aufer a me opprobrium et contemptum: quia testimonia tua exquisiui. Etenim sederunt prin/cipes ꝛ aduersum me loquebantur seruus autē tuus exercebatur in iustistificationibꝰ tuis. Nā ꝛ testimonia tua meditatio mea est: ꝛ consilium meū iustificationes tue. LXXI

ADhesit pauimento anima mea: viuifi/ca me scđm verbum tuuȝ. Uias meas enunciaui ꝛ exaudisti me: doce me iu/stificationes tuas. Uiam iustificationum tua/rum instrue me: et exercebor in mirabilibꝰ tuis Dormitauit anima mea pre tedio confirma me in verbis tuis. Uiā iniquitatis amoue a me: et de lege tua miserere mei Uiā veritatis elegi iu/dicia tua non sū oblitus. Adhesi testimonijs

tuis domine: noli me confundere. Viam man datorum tuorum cucurri: cum dilatasti cor meū

LXXII

Legem pone mihi domine viam iustificationū tuarum: ⁊ exquiram eā semper. Da mihi intellectū ⁊ scrutabor legem tuam ⁊ custodiam illaꝫ in toto corde meo. Deduc me in semita mandatorum tuorū: quia ipsum volui. Inclina cor meū in testimonia tua: ⁊ non in auaritiam. Auerte oculos meos ne videant vanitatem: in via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquium tuum: in timore tuo. Amputa opprobrium meū quod suspicatus sum: quia iudicia tua iocunda. Ecce concupiui mandata tua: in equitate tua viuifica me.

CXXIII

Et veniat super me misericordia tua domine: salutare tuum scd̄m eloquiū tuūꝫ Et respondebo exprobrantibus mihi verbum: quia speraui in sermonibus tuis. Et ne auferas de ore meo verbū veritatis vsqꝫquaqꝫ: quia in iudicijs tuis supersperaui. Et custodiaꝫ legē tuā semper: in seculū ⁊ in seculū seculi Et ambulabaꝫ in latitudine: quia mandata exquisiui. Et loquebar in testimonijs tuis in conspectu regum. ⁊ non confundebar. Et meditabar in mandatis tuis: que dilexi. Et leuaui manus meas ad mandata tua que dilexi. ⁊ exercebor in iustificationibus tuis.

LXXIIII

Memor esto verbi tui seruo tuo. in quo mihi spem dedisti. Hec me consolata est in humilitate mea. quia eloquium tuum viuificauit me. Superbi inique agebant vsquequaqꝫ. a lege autem tua non declinaui. Memor fui iudiciorum tuorum a seculo domine. ⁊ consolatus sum. Defectio tenuit me. pro peccatoribus derelinquentibus legē tuā. Cantabiles mihi erant iustificationes tue. in loco peregrinationes mee. Memor fui nocte nominis tui domine. et custodiui legem tuam. Hec facta est mihi. quia iustificationes tuas exquisiui.

LXXV

Portio mea domine. dixi custodire legem tuam. Deprecatus sum faciēꝫ tuam in toto corde meo. miserere mei s̄m eloquiū tuum. Cogitaui vias meas. et conuerti pedes meos in testimonia tua. Paratus sūꝫ ⁊ non sum turbatus. vt custodiaꝫ mandata tua Funes peccatorum circunplexi sunt me. et legem tuam non sum oblitus. Media nocte surgebam ad confitendū tibi super iudicia iustificationis tue. Particeps ego sum omniū timentium te. ⁊ custodientiū mandata tua. Misericordia tua dn̄e plena ē terra. iustificatiōes tuas doce me.

LXXVI

Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine scd̄m verbū tuum. Bonitatē ⁊ disciplinam ⁊ scientiā doce me. quia in mandatis tuis credidi. Priusqꝫ humiliarer ego deliqui: propterea eloquiū tuum custodiui. Bonus es tu. ⁊ in bonitate tua doce me iustificationes tuas. Multiplicata est super me iniquitas superborū. ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua. Coagulatū est sicut lac cor eorū: ego vero legem tuam meditatus sū. Bonum mihi quia humiliasti me: vt discam iustificationes tuas. Bonū mihi lex oris tui. sup milia auri ⁊ argenti.

CXXVII

Manus tue fecerunt me ⁊ plasmauerunt me. da mihi intellectū vt discam mandata tua. Qui timent te videbunt me ⁊ letabunt. quia in verba tua supersperaui. Cognoui domine quia equitas iudicia tua. ⁊ in veritate tua humiliasti me Fiat misericordia tua vt consoletur me. scd̄m eloquiū tuūꝫ seruo tuo Veniant mihi miserationes tue ⁊ viuam. quia lex tua meditatio mea est. Confundant superbi quia iniuste iniquitatem fecerunt in me. ego aūt exercebor in mandatis tuis. Conuertātur mihi timentes te. ⁊ qui nouerūt testimonia tua Fiat cor meum imaculatū in iustificationibus tuis. vt non cōfūdar.

LXXVIII

Defecit in salutare tuū anima mea. et in verbū tuū supsperaui Defecerūt oculi mei in eloquiū tuū. dicētes qn̄ ꝯsolaberis me. Quia factus sū sicut vter in pruina iustificationes tuas non sum oblitus. Quot sūt dies serui tui. quando facies de persequentibus me iudiciū. Narrauerūt mihi iniqui fabulationes. sed non vt lex tua. Omnia mandata tua veritas. iniq̄ psecuti sūt me adiuua me. Paulominus cōsūmauerūt me in terra. ego aūt nō dereliq̄ mandata tua. Scd̄m miaꝫ tuā viuifica me. ⁊ custodiā testimonia oris tui.

LXXIX

In eternū dn̄e. verbū tuū permanet in celo. In generatione et generationem veritas tua. fundasti terrā ⁊ permanet Ordinatione tua perseuerat dies. qm̄ omnia seruiunt tibi. Nisi q̄ lex tua meditatio mea est. tunc forte perissem in humilitate mea. In eternum non obliuiscar iustificationes tuas: quia in ipsis viuificasti me. Tuus sum ego saluum me fac. quoniam iustificationes tuas exquisiui Me expectauerunt pctōres vt pderent me. testimonia tua intellexi. Omnis ꝯsūmatiōis vi

130

difinē: latū mandatū tuū nimis. CXXX

Quomodo dilexi legē tuam dñe tota die
meditatio mea ē. Super inimicos meos
prudentē me fecisti mandato tuo: qꝛ in
eternuȝ mihi ē. Sup oēs docētes me intellexi.
qꝛ testimonia tua meditatio mea ē. Sup senes
intellexi: qꝛ mandata tua q̄siui. Ab oi via mala
ꝓhibui pedes meos: vt custodiaȝ ꝟba tua. A
iudicijs tuis non declinaui: qꝛ tu legē posuisti
mihi. Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua super
mel ori meo. A mādatis tuis intellexi ꝓpterea
odiui oēm viā iniq̄tatis. CXXXI

Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū. ⁊ lu/
men semitis meis. Juraui. ⁊ statui cu/
stodire iudicia iusticie tue. Humiliat⁹
sū vsq̄quaq̄ dñe: viuifica me scd̄m verbū tuū
Volūtaria oris mei beneplacita fac domine. ⁊
iudicia tua doce me. Aīa mea in manib⁹ meis
semper. ⁊ legē tuā non sū oblitus. Posuerunt
peccatores laqueū mihi. ⁊ de mandatis tuis nō
erraui. Hereditate acq̄siui testimōia tua i eter
nū: quia exultatio cordis mei sūt. Inclinaui cor
meū ad faciendas iustificatiōes tuas in eternū
ꝓpter retributionē. CXXXII

Iniquos odio habui. ⁊ legē tuā dilexi
Adiutor ⁊ susceptor me⁹ es tu. ⁊ i ꝟbū
tuū supsperaui. Decliate a me maligni
⁊ scrutabor mandata dei mei. Suscipe me sm̄
eloquiū tuū ⁊ viuā. et non confundas me ab/
expectatione mea. Adiuua me ⁊ saluus ero. et
meditabor in iustificationibus tuis sp̄. Spreui
sti omnes discedentes a iudicijs tuis: qꝛ iniu/
sta cogitatio eorū Preuaricantes reputaui om
nes peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua
Cōfige timore tuo carnes meas: a iudicijs eni
tuis timui. CXXXIII

Feci iudiciū ⁊ iusticiam: non tradas me
calūniantib⁹ me. Suscipe seruū tuū in
bonū: non calūnient̄ me superbi. Ocu
li mei defecerunt in salutare tuū. ⁊ in eloquium
iusticie tue. Fac cuȝ seruo tuo scd̄m misericor/
diam tuā. ⁊ iustificationes tuas doce me. Ser/
uus tuus sum ego: da mihi intellectuȝ vt sci/
am testimonia tua. Tempus faciendi domine
dissipauerunt legem tuā. Ideo dilexi mandata
tua: super aurū ⁊ topaçion. Propterea ad oia
mandata tua dirigebar: omnem viam iniquaȝ
odio habui. CXXXIIII

Mirabilia testimonia tua: ideo scrutata
est ea anima mea. Declaratio sermonū
tuorum illuminat: ⁊ intellectuȝ dat par
uulis. Os meū aperui ⁊ attraxi spiritū: qꝛ man
data tua desiderabam. Aspice in me ⁊ miserere
mei: scd̄m iudiciū diligentiū nomen tuū. Gres
sus meos dirige scd̄m eloquiū tuum. ⁊ non do
minet̄ mei omnis iniusticia. Redime me a calū
nijs hoiuȝ: vt costodiā mādata tua. Faciē tuaȝ
illumina super seruū tuū. ⁊ doce me iustificatio
nes tuas. Exit⁹ aquaꝝ deduxerūt oculi mei: qꝛ
nō custodierūt legē tuā. CXXXV

Iustus es dñe. ⁊ rectum iudiciū tuum.
Mandasti iusticiam testimonia tua: et
veritatē tuam nimis. Tabescere me fe
cit çelus: quia obliti sunt verba tua inimici mei
Ignitum eloquiū tuum vehementer: ⁊ seruus
tuus dilexit illud. Adolescentulus sum ego et
contemptus: iustificationes tuas non sū obli/
tus. Justicia tua iusticia in eternū. ⁊ lex tua ve/
ritas. Tribulatio ⁊ angustia inuenerunt me:
mandata tua meditatio mea est. Equitas te/
stimonia tua in eternum: intellectum da mihi ⁊
viuam. CXXXVI

Clamaui in toto corde exaudi me domi
ne iustificationes tuas requirā. Clama
ui ad te ⁊ saluū me fac: vt custodiā man
data tua. Preueni in maturitate ⁊ clamaui: qꝛ
in verba tua supersperaui. Preuenerunt ocu
li mei ad te diluculo: vt meditarer eloquia tua
Vocem meā audi scd̄m misericordiā tuam do
mine: ⁊ scd̄m iudiciū tuū viuifica me. Appro/
pinquauerūt persequētes me iniquitati: a lege
autē tua longe facti sunt. Prope es tu domine
⁊ oēs vie tue veritas. Initio cognoui de testi/
monijs tuis: qꝛ i etnū fūdasti ea CXXXVII

Vide hūilitatē meā ⁊ eripe me: qꝛ legem
tuā nō sum oblit⁹. Judica iudiciū meū
⁊ redime me. ꝓpt eloquiū tuū viuifica
me. Longe a peccatorib⁹ salus. qꝛ iustificatio/
nes tuas nō exquisierūt. Misericordie tue mul
te domine. scd̄m iudiciū tuū viuifica me. Mul
ti qui persequunt̄ me ⁊ tribulant me. a testimo/
nijs tuis non declinaui. Vidi preuaricantes ⁊
tabescebā: qꝛ eloquia tua nō custodierūt. Vidi
qm̄ mandata tua dilexi dñe. in mia tua viuifica
me. Principiū verboꝝ tuoꝝ veritas in eter/
nū oia iudicia iusticie tue. CXXXVIII

Principes ꝑsecuti sunt me gratis. et a
verbis tuis formidauit cor meum. Le/
tabor ego sup eloq̄a tua. sicut qui inue/
nit spolia multa. Iniquitatē odio habui ⁊ abho
minat⁹ sū. legē aūt tuā dilexi. Septies in die lau
dem dixi tibi. sup iudicia iusticie tue. Pax mul
ta diligētibus legē tuā. ⁊ non est illis scandalū.
Expectabaȝ salutare tuum dñe. ⁊ mandata tua

dileri. Custodiuit anima mea testimonia tua. et dilerit ea vehementer. Seruaui mandata tua et testimonia tua. quia omnes vie mee in conspectu tuo. CXXXIX

Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo dñe. iuxta eloquium tuū da mihi intellectū. Intret postulatio mea in conspectu tuo. scdm eloquiū tuum eripe me. Eructabunt labia mea hymnū. cū docueris me iustificationes tuas. Pronūciabit lingua mea eloquiū tuum. qr omnia mandata tua equitas. Fiat manus tua vt saluet me. qm̄ mādata tua elegi. Concupiui salutare tuū dñe. et lex tua meditatio mea ē. Viuet aīa mea et laudabit te. et iudicia tua adiuuabūt me. Erraui sicut ouis q̄ periit. qre seruū tuū qr mandata tua non sum oblitus. Canticū graduū. ps. CXXXX

Ad dominū cum tribularer clamaui: et exaudiuit me. Dñe libera animā meā a labijs iniqs. et a lingua dolosa. Quid detur tibi aut quid apponat tibi. ad linguam dolosam. Sagitte potentis acute. cum carbonibus desolatorijs. Heu mihi quia incolatus meus plongatus est. habitaui cū habitantibus cedar multū incola fuit aīa mea. Cū his q oderūt pacē erā pacificus. cū loqbar illis impugnabāt me gratis. Canticū grad. ps. CXXXXI

Leuaui oculos meos in montes. vnde veniet auxiliū mihi. Auxiliū meū a domino. q fecit celū et terrā. Nō det in cōmotionē pedē tuū. neqz dormitet q custodit te. Ecce non dormitabit neqz dormiet. q custodit israel. Dñs custodit te. dñs ptectio tua sup manū dexterā tuā. Per diē sol non vret te. neqz luna per noctē. Dñs custodit te ab oī malo. custodiat aīam tuā dñs. Dñs custodiat introitū tuū et exitū tuū. ex hoc nūc et vsqz in seculū. Canticū graduū ps. CXXXXII

Letatus sum in his que dicta sunt mihi in domū domini ibimus. Stantes erāt pedes nostri. in atrijs tuis hierusalem. Irlm que edificat vt ciuitas. cuius participatio eius in idipsum Illuc enim ascenderūt tribus trib⁹ dñi testimoniū isrl. ad confitendū nomini dñi. Quia illic sederūt sedes in iudicio. sedes super domū dauid. Rogate que ad pacem sūt hierusalem. et abūdātia diligentib⁹ te. Fiat pax in virtute tua. et abundantia in turribus tuis. Propter fratres meos et proximos meos loquebar pacem de te. Propter domū dñi dei nostri. quesiui bona tibi. Canticū grad. CXXXXIII

Ad te leuaui oculos meos: qui habitas in celis. Ecce sicut oculi seruoꝝ. in manibus dominoꝝ suoꝝ. Sicut oculi ancille in manibus dñe sue. ita oculi nostri ad dominū deū nr̄m donec misereat nostri. Miserere nr̄i dñe miserere nr̄i. qr multū repleti sumus despectione. Quia multū repleta ē aīa nostra. opprobriū abūdantibus et despectio superbis. Canticū graduū dd. CXXXXIIII

Nisi quia dñs erat in nobis dicat nunc israel. nisi quia dñs erat in nobis. Cū exurgerent hoīes in nos. forte viuos deglutissent nos. Cū irasceret furor eoꝝ in nos forsitan aqua absorbuisset nos. Torrentem pertransiuit anima nostra. forsitan ptransisset anima nostra aquā intollerabilē. Benedictus dominus. qui nō dedit nos in captionē dentibus eoꝝ. Anima nostra sicut passer erepta ē. de laqueo venantiū. Laque⁹ cōtrit⁹ est. et nos liberati sumus. Adiutoriū nostrū in noīe dñi. q fecit celū et terrā. Cāticū grad. CXXXXV

Qui cōfidūt in dño sicut mons syon nō cōmouebit in eternū q habitat in irlm Montes in circuitu eius. et dñs in circuitu populi sui ex hoc nunc et vsqz in seculum. Quia nō derelinquet dñs virgā peccatoꝝ sup sortem iustoꝝ. vt nō extendāt iusti ad iniqtatē man⁹ suas. Benedic dñe bonis et rectis corde Declinātes aūt in obligatiōes adducet dñs cū operantibus iniqtatē. pax sup israel. Canticū graduū. CXXXXVI

In conuertendo dñs captiuitatē syon. facti sumus sicut consolati. Tunc repletum est gaudio os nostrū. et ligua nr̄a in exultatione. Tunc dicent inter gentes. magnificauit domin⁹ facere cū eis. Magnificauit dñs facere nobiscū. facti sumus letātes. Cōuerte dñe captiuitatem nostram. sicut torrens in austro. Qui seminat in lachrymis: in exultatione metent. Eūtes ibant et flebant. mittentes semina sua. Venientes aūt venient cū exultatiōe. portantes manipulos suos. Canticū graduū salomonis. CXXXXVII

Nisi dñs edificauerit domū: in vanum laborauerūt qui edificāt eā. Nisi dñs custodierit ciuitatem. frustra vigilat q custodit eam. Vanū ē vobis ante lucem surgē surgite postqz sederitis q māducatis panē doloris. Cum dederit dilectis suis somnū ecce hereditas dñi. filij merces fruct⁹ ventris. Sicut sagitte in manu potētis. ita filij excussoꝝ. Beatus vir qui impleuit desiderium suū ex ipsis nō

confundetur cũ loquetur inimicis suis in porta.

¶ Canticum graduũ. CXXXXVIII

BEati oẽs qui timẽt dñm: q ambulant in
vijs eius. Labores manuu₃ tuarũ quia
manducabis: btũs es ⁊ bene tibi erit.
Vxor tua sicut vitis abundãs: in lateribus do/
mus tue. Filij tui sicut nouelle oliuarum: in cir
cuitu mense tue. Ecce sic bñdicetur hõ: qui timet
dñm. Bñdicat tibi dñs ex syon. ⁊ videas bona
irlm oib⁹ dieb⁹ vite tue. Et videas filios filioꝝ
tuoꝝ: pacem super isrl. ¶ Canticum grad.

SEpe expugnauerũt me CXLIX.
a iuuentute mea: dicat nũc isrl. Sepe ex
pugnauerũt me a iuuentute mea: eteni₃
non potuerunt mihi. Supra dorsum meum fa/
bricauerũt pctõres. ꝓlongauerũt iniqtatẽ suam
Dñs iustus ꝯcidet ceruices pctoꝝ: cõfundant
⁊ cõuertant retrorsum oẽs q oderũt syon. Fiãt
sicut fenu₃ tectoꝝ: quod priusq₃ euellat exaruit.
De quo nõ implebit manũ sua₃ q metet: ⁊ sinũ
suum q manipulos colliget. Et nõ dixerũt qui
preteribãt bñdictio dñi sup vos: bñdiximus vo
bis in noie dñi. ¶ Canticũ grad. CL.

150 DE ꝓfundis clamaui ad te dñe: domine
exaudi vocem meam. Fiãt aures tue i/
tendentes. in vocem depcationis mee.
Si iniqtates obseruaueris dñe: dñe quis susti/
nebit. Quia apud te ꝓpitiatio est: ⁊ ꝓpter legẽ
tuam sustinui te dñe. Sustinuit aïa mea in ꝟbo
eius: spauit aïa mea in dño. A custodia matutiã
vsq₃ ad noctem: speret israel in dño. Quia apd
dñm mĩa: ⁊ copiosa apud eum redemptio. Et
ipse redimet israel ex oibus iniquitatibus eius.

¶ Canticum graduum. CLI

DOmine nõ est exaltatũ cor meum: neq₃
elati sunt oculi mei. Neq₃ ambulaui in
magnis. neq₃ in mirabilibus super me
Si nõ hũilit sentiebam: sed exaltaui aïam mea₃
Sicut ablactatus est sup matrẽ suã: ita retribu/
tio in aïam meã. Speret isrl in dño: ex hoc nũc.
⁊ vsq₃ in seclm. Canticũ grad. CLII

MEmento dñe dauid: ⁊ omnis mansue/
tudinis eius. Sicut iurauit dño: votu₃
vouit deo iacob. Si introiero in taber/
naculum domus mee: si ascẽdero in lectũ strati
mei. Si dedero somnum oculis meis: ⁊ palpe/
bris meis dormitationẽ. Et requiem tẽporibus
meis: donec inueniam locũ dño: tabernaculum
deo iacob Ecce audiuimus eam in effrata: in/
uenimus eã in campis silue. Introibimus i ta/
bernaculum eius: adorabimus in loco vbi ste/
terunt pedes eius. Surge dñe in requiem tua₃:
tu ⁊ archa sanctificationis tue. Sacerdotes tui
induant iusticiã: ⁊ sancti tui exultent. Propter
dauid seruũ tuũ: nõ auertas faciem xpi tui. Iu
rauit dñs dauid veritatẽ ⁊ nõ frustrabit eũ: de
fructu ventris tui ponã super sedẽ tuã. Si cu/
stodierint filij tui testamentũ meũ: ⁊ testimonia
mea hec que docebo eos. Et filij eoꝝ vsq₃ in se
culũ: sedebunt super sedẽ tua₃. Quoniã elegit
dñs syon: elegit eã in habitationẽ sibi. Hec re
quies mea in seculũ seculi: hic habitabo quoniã
elegi eã. Viduã eius benedicens benedicam:
pauperes ei⁹ saturabo panib⁹. Sacerdotes ei⁹
induã salutari: ⁊ sancti eius exultatione exulta/
bũt. Illuc ꝓducã cornu dauid: paraui lucernã
xpo meo. Inimicos ei⁹ induã confusione: sup
ipm aũt efflorebit sanctificatio mea.

¶ Canticũ graduũ. CLIII

ECce q₃ bonũ ⁊ q₃ iocũdũ: habitare fra/
tres in vnũ. Sicut vnguentũ in capite
qd descẽdit in barbã barbã aarõ. Qd
descẽdit in orã vestimenti ei⁹: sicut ros hermõ
q descendit in montẽ syon. Qm̃ illic mãdauit
dñs benedictionẽ: ⁊ vitã vsq₃ in seculũ.

¶ Canticũ grad. CLIIII

ECce nũc benedicite dño: oẽs serui dñi.
Qui statis i domo dñi: i atrijs domus
dei nri. In noctib⁹ extollite man⁹ vras
in scã: ⁊ benedicite dñm. Benedicat te dñs ex
syon q fecit celũ ⁊ terrã. ¶ Alla. CLV

LAudate nomen domini: laudate serui
dñm. Qui statis in domo dñi: i atrijs
domus dei nostri. Laudate dñm q₃ bo
nus dñs: psallite nomini ei⁹ qm̃ suaue. Quoni
am iacob elegit sibi dñs israel in possessionẽ si/
bi. Quia ego cognoui ꝙ magn⁹ ẽ dñs: ⁊ deus
nr̃ p̃ oibus dijs. Oia quecũq₃ voluit dñs fecit
in celo ⁊ in terra: in mari ⁊ in omnib⁹ abyssis
Educens nubes ab extremo terre: fulgura in
pluuia₃ fecit. Qui ꝓducit ventos de thesauris
suis: qui percussit primogenita egypti ab homi
ne vsq₃ ad pecus. Et misit signa ⁊ ꝓdigia i me
dio tui egypte: in pharaonẽ ⁊ in omnes seruos
ei⁹. Qui percussit gentes multas. ⁊ occidit re/
ges fortes. Seon regẽ ãmorreoꝝ ⁊ og regem
basan: ⁊ oia regna chanaan. Et dedit terrã eo/
rũ hereditatẽ: hereditatẽ israel pplo suo. Dñe
nomen tuũ in eternũ: dñe memoriale tuum in
generatione ⁊ generationem. Quia iudicabit
dñs populũ suũ: ⁊ in seruis suis depcabit. Si/
mulacra gentiũ argentũ ⁊ aurũ: opera manuũ
hoium. Os habẽt ⁊ nõ loquent: oculos habẽt
⁊ nõ videbũt. Aures habent ⁊ nõ audiẽt: neq₃

enim est spūs in ore ipsorum. Similis illis fiant qui faciūt ea et oēs q cōfidunt in eis. Domus israhel bñdicite dño: domus aaron benedicite dño. Domus leui bñdicite dño: q timetis dñm bñdicite domino Benedictus dñs ex syon: q habitat in hierusalem. Alleluia. CLVI

Confitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in sclm̄ mia eius. Cōfitemini deo deorum. qm̄. Confitemini dño dñorum. qm̄. Qui facit mirabilia magna solus. qm̄. Qui fecit celos in intellectu qm̄. Qui firmauit terrā super aquas qm̄. Qui fecit luminaria magna. qm̄. Solē in ptātē diei. qm̄. Lunā et stellas in potestatē noctis. qm̄. Qui percussit egyptū cū primogenitis eorum. qm̄. Qui eduxit israel de medio eorū. qm̄ In manu potenti et brachio excelso. qm̄. Qui diuisit mare rubrū in diuisiones. qm̄. Et eduxit israhel per mediū eius. qm̄. Et excussit pharaonē et virtutē eius in mari rubro. qm̄. Qui transduxit populū suū per desertum. qm̄. Qui percussit reges magnos. qm̄. Et occidit reges fortes. qm̄. Seon regem ammorreorum. qm̄. Et og regem basan. qm̄. Et dedit terrā eorum hereditatē. qm̄. Hereditatē israhel seruo suo. qm̄. Quia in humilitate nostra memor fuit nostri: qm̄. Et redemit nos ab inimicis nostris. qm̄. Qui dat escam oī carni. qm̄. Confitemini deo celi. qm̄. Cōfitemini dño dñorum. qm̄ in eternum misericordia eius. ps. CLVII

Super flumina babylonis illic sedimus et fleuimus: dum recordaremur tui syō In salicibus in medio eius suspendimus organa nostra. Quia illic interrogauerūt nos qui captiuos duxerunt nos: verba cantionum. Et qui adduxerunt nos: hymnū cantate nobis de canticis syon. Quomō cantabimus canticum dñi: in terra aliena? Si oblitus fuero tui hierusalē. obliuioni detur dextera mea. Adhereat lingua mea faucibus meis: si ñ meminero tui. Si non proposuero tui hierusalē. in principio leticie mee. Memor esto domine filiorum edom. in die hierusalē. Qui dicūt exinanite exinanite. vsq ad fundamentū in ea. Filia babylonis misera. beatus qui retribuit tibi retributionē tuā quā retribuisti nobis. Btūs qui tenebit. et allidet paruulos suos ad petram.

Psalmus ipsi dauid. CLVIII

Confitebor tibi dñe in toto corde meo. quoniā audisti omnia verba oris mei. In conspectu angelorum psallam tibi. adorabo ad teplū sanctū tuū et cōfitebor nomini tuo. Sup mia tua et veritate tua. qm̄ magnificasti super omne nomē sanctū tuū. In quacūq die inuocauero te exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutē. Cōfiteant tibi dñe omnes reges terre qr audierūt oia verba oris tui. Et cantent in vijs dñi: quoniam magna est gloria dñi. Qm̄ excelsus dñs et humilia respicit: et alta a longe cognoscit. Si ambulauero in medio tribulationis viuificabis me: et super iram inimicorum tuorum extendisti manū tuam: et saluū me fecit dextera tua. Dñs retribuet pro me: domine misericordia tua ī seculū: opera manuū tuarum ne despicias. Ad victoriam ps dauid.

CLIX

Domine pbasti me et cognouisti me: tu cognouisti sessionē meā et resurrectionē meam. Intellexisti cogitationes meas de longe: semitā meā et funiculū meū inuestigasti: Et omnes vias meas preuidisti: quia nō est sermo in lingua mea. Ecce dñe tu cognouisti omnia nouissima et antiqua: tu formasti me et posuisti super me manū tuam. Mirabilis facta est scientia tua ex me: confortata est et non potero ad eam. Quo ibo a spiritu tuo: et quo a facie tua fugiam? Si ascendero in celum tu illic es: si descendero in infernū ades: Si sumpsero pennas meas diluculo. et habitauero in extremis maris. Etenim illuc manus tua deducet me. et tenebit me dextera tua. Et dixi forsitan tenebre conculcabunt me: et nox illuminatio mea ī delitijs meis. Quia tenebre nō obscurabuntur a te: et nox sicut dies illuminabitur: sicut tenebre eius ita et lumen eius. Quia tu possedisti renes meos suscepisti me de vtero matris mee. Confitebor tibi quia terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua: et anima mea cognoscet nimis. Non est occultatum os meū a te quod fecisti in occulto: et substātia mea in inferioribus terre. Imperfectū meum viderunt oculi tui. et in libro tuo omnes scribentur dies formabuntur et nemo in eis. Mihi autem nimis honorificati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principatus eorum. Dinumerabo eos et super arenam multiplicabuntur: exurrexi et adhuc sū tecū. Si occideris deus peccatores: viri sanguinum declinate a me. Quia dicitis in cogitatione accipiant in vanitate ciuitates suas. Nonne qui oderunt te domine oderam: et super inimicos tuos tabescebā. Perfecto odio oderam illos: inimici facti sunt mihi. Proba me deus et scito cor meum: interroga me et cognosce semitas meas. Et vidi si via iniquitatis in me est: et deduc me in via eterna.

¶ Ad victoriã ps dd. CLX

Eripe me dñe ab hoie malo: a viro iniquo eripe me. Qui cogitauerũt iniquitates in corde: tota die constituebãt prelia. Acuerũt linguas suas sicut serpentes: venenũ aspidũ sub labijs eoꝝ. Custodi me domine de manu peccatoris: ꝛ ab hoib⁹ iniqs eripe me. Qui cogitauerũt supplãtare gressus meos absconderũt superbi laqueũ mihi. Et funes extenderũt in laqueũ iuxta iter scandalũ posuerũt mihi. Dixi dño deus me⁹ es tu: exaudi domine vocẽ deprecationis mee. Dñe dñe virt⁹ salutis mee: obumbrasti super caput meuꝫ in die belli. Non tradas me dñe a desiderio meo peccatori: cogitauerunt contra me: ne derelinquas me ne forte exaltenť. Caput circuitus eoꝝ: labor labioꝝ ipsoꝝ operiet eos. Cadent sup eos carbones: in ignem deijcies eos: in miserijs non subsistent. Vir linguosus nõ dirigetur in terra: virũ iniustũ mala capient in interitu. Cognoui quia faciet dñs iudiciũ inopis. ꝛ vindictã pauperũ. Verũtamen iusti confitebunť nomini tuo: ꝛ habitabũt recti cum vultu tuo.

Psalmus dauid. CLXI

Domine clamaui ad te exaudi me. intende voci mee cũ clamauero ad te. Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. eleuatio manuũ mearũ sacrificiũ vespertinũ. Pone dñe custodiã ori meo. ꝛ ostiũ circũstãtie labijs meis. Non declines cor meũ in verba malitie. ad excusandas excusatiões in peccatis. Cum hominib⁹ operantib⁹ iniquitatem. ꝛ non cõmunicabo cuꝫ electis eoꝝ. Corripiet me iustus in misericordia ꝛ increpabit me oleum autem peccatoris non impinguet caput meũ. Quoniaꝫ adhuc ꝛ oratio mea in beneplacitos eoꝝ. absorti sunt iuncti petre iudices eorũ Audient verba mea quoniam potuerunt sicut crassitudo terre erupta est super terrã. Dissipata sunt ossa nostra secus infernũ: quia ad te domine dñe oculi mei in te speraui nõ auferas animã meã. Custodi me a laqueo quem statuerũt mihi. ꝛ a scandalis operantiũ iniquitateꝫ. Cadent in retiaculo eius peccatores: singulariter sum ego donec transeam.

¶ Eruditio dauid cum esset in spelunca. Oratio. CLXII

Voce mea ad dñm clamaui: voce mea ad dominũ deprecatus sum. Effundo in conspectu eius orationẽ meã: ꝛ tribulationẽ meã ante ipsum ꝓnũcio. In deficiẽdo ex me spiritũ meuꝫ: ꝛ tu cognouisti semitas meas. In via hac qua ambulabam: absconderunt laqueũ mihi. Considerabã ad dexteram ꝛ videbã: ꝛ non erat qui cognosceret me. Perijt fuga a me: ꝛ non est qui requirat aiam meã. Clamaui ad te domie: dixi tu es spes mea: portio mea in terra viuentiũ. Intende ad deprecationẽ meã: quia humiliat⁹ sum nimis. Libera me a persequentib⁹ me: quia confortati sũt sup me. Educ de custodia animã meã ad confitendũ nomini tuo: me expectant iusti donec retribuas mihi. ¶ ps dauid quãdo persequebať eũ filius suus absalon. CLXIII

Domine exaudi orationẽ meam aurib⁹ percipe obsecrationẽ meam: in veritate tua exaudi me in tua iusticia. Et non intres in iudiciũ cum seruo tuo: qꝛ non iustificabiť in conspectu tuo omnis viuens. Quia ꝑsecutus est inimicus animã meã: humiliauit in terra vitam meã. Collocauit me in obscuris sicut mortuos seculi: ꝛ anxiatus est super me spiritus me⁹: in me turbatũ est cor meũ. Memor fui dieꝝ antiquoꝝ: meditat⁹ sũ in oib⁹ operib⁹ tuis: in factis manuũ tuaꝝ meditabar. Expandi manus meas ad te: aia mea sicut terra sine aqua tibi. Velociter exaudi me domine: defecit spũs meus. Non auertas faciẽ tuam a me. ꝛ similis ero descendentib⁹ in lacum. Auditaꝫ fac mihi mane miam tuã: qꝛ in te speraui. Notã fac mihi viã in q̃ ambulẽ: qꝛ ad te leuaui animã meã. Eripe me de inimicis meis domine ad te cõfugi: doce me facere volũtatẽ tuaꝫ quia de⁹ me⁹ es tu. Spũs tuus bonus deducet me in terrã rectã: ꝑpter nomẽ tuum dñe viuificabis me in eqtate tua. Educes de tribulatione aiam meã. ꝛ in mia tua disperdes iimicos meos. Et perdes oẽs q tribulant aiam meã quõ ego fu⁹ tuus sum. ¶ ps dauid. aduersus goliam.

Benedictus domin⁹ CLXIIII deus meus qui docet manus meas ad prelium: ꝛ digitos meos ad bellum. Misericordia mea ꝛ refugium meũ: susceptor meus ꝛ liberator meus. Protector meus ꝛ in ipso speraui: q subdit populũ meũ sub me. Domine quid est homo qꝛ innotuisti ei: aut filius hominis quia reputas eũ? Homo vanitati similis fact⁹ est: dies eius sicut vmbra pterenunt. Domine inclina celos tuos ꝛ descende: tange montes ꝛ fumigabũt. Fulgura coruscationem ꝛ dissipabis eos: Emitte sagittas tuas ꝛ cõturbabis eos. Emitte manum tuam de alto: eripe me ꝛ libera me de aquis multis: ꝛ de manu filioꝝ alienoꝝ. Quoꝝ os locutũ est vanitatem:

⁊ dextera coꝝ dextera iniquitatis. Deus canti
cum nouũ cantabo tibi: in psalterio decachor/
do psallã tibi. Qui das salutẽ regibꝰ: qui rede
misti dauid seruũ tuũ. de gladio maligno eripe
me. Et erue me de manu filioꝝ alienoꝝ quoꝝ
os locutũ ẽ vanitatẽ. ⁊ dextera coꝝ dextera ini
quitatis. Quoꝝ filij sicut nouelle plãtationes.
in iuuentute sua. Filie coꝝ composite circũor/
nate vt similitudo templi. Promptuaria corũ
plena. eructantia ex hoc in illud. Oues eorum
fetose abundantes in gressibꝰ suis. boues eorũ
crasse. Non est ruina macerie. neqꝫ transitus
neqꝫ clamor in plateis coꝝ. Beatũ dixerũt po
pulũ cui hec sunt. beatꝰ populꝰ cuiꝰ dominꝰ deꝰ
eius. ❡ Hymnus dauid. CLXV

Exaltabo te deus meus rex. ⁊ benedi/
cam nomini tuo in seculũ ⁊ in seculum
seculi. Per singulos dies benedicam
tibi. ⁊ laudabo nomen tuũ in seculũ. ⁊ in seculũ
seculi. Magnus dominꝰ ⁊ laudabilis nimis.
magnitudinis eius non est finis. Generatio
⁊ generatio laudabit opera tua. ⁊ potentiã tuã
pronunciabũt. Magnificentiã glorie sanctita/
tis tue loquent̃. ⁊ mirabilia tua narrabunt. Et
virtutẽ terribiliũ tuorum dicent. ⁊ magnitudi/
nem tuã narrabunt. Memoriam abundantie
suauitatis tue eructabunt. ⁊ iusticia tua exulta/
bunt. Miserator ⁊ misericors dominꝰ patiẽs
⁊ multũ misericors. Suauis dominꝰ vniuer/
sis. ⁊ miserationes eiꝰ super omnia opera eiꝰ.
Confiteant̃ tibi domine omnia opera tua ⁊ san
cti tui benedicant tibi. Gloriam regni tui dicẽt
⁊ potentiã tuã loquent̃. Vt notam faciãt filijs
hominũ potentiã tuam. ⁊ gloriã magnificentie
regni tui. Regnũ tuum omniũ seculorũ: ⁊ do/
minatio tua in omni generatione ⁊ generatio/
ne. Fidelis dominus in omnibꝰ verbis suis
⁊ sanctꝰ in omnibꝰ operibus suis. Alleuat do/
minus omnes qui corruũt ⁊ erigit omnes eli/
sos. Oculi omnium in te sperant domine. ⁊ tu
das escam illorũ in tempore opportuno. Ape/
ris tu manũ tuã. ⁊ imples omne animal bene/
dictiõe. Iustus dominꝰ in omnibus vijs suis
⁊ sanctus in oibꝰ operibꝰ suis. Prope ẽ dñs
oibus inuocantibꝰ eũ. oibus inuocantibꝰ eũ in
veritate. Voluntatẽ timentiũ se faciet. ⁊ depre
cationẽ eorum exaudiet ⁊ saluos faciet eos. Cu
stodit dñs omnes diligentes se. ⁊ oẽs peccato
res disperdet. Laudationẽ domini loquet̃ os
meũ ⁊ benedicat omnis caro nomini sancto eiꝰ
in seculum ⁊ in seculũ seculi.
❡ Alleluia. CLXVI

Lauda anima mea dominum. laudabo
dominũ in vita mea. psallam deo meo
q̃diu fuero. Nolite confidere in prin/
cipibus. in filijs hominum in quibus nõ est sa
lus. Exibit spiritus eius ⁊ reuertetur in terrã
suã. in illa die pibũt oẽs cogitatiões coꝝ. Bea
tus cuiꝰ deꝰ iacob adiutor eiꝰ. spes eiꝰ in domi/
no deo ipsius. q fecit celũ ⁊ terrã mare ⁊ omnia
que in eis sunt. Qui custodit veritatẽ in seculũ
facit iudiciũ iniuriã patiẽtibꝰ. dat escã esurienti
bus. Dñs soluit copeditos. dñs illuminat ce/
cos. Dñs erigit elisos. dñs diligit iustos. Do
minus custodit aduenas. pupillũ ⁊ viduã susci
piet. ⁊ vias peccatoꝝ disperdet. Regnabit dñs
in secula deus tuus syon. in generationẽ ⁊ ge/
nerationẽ. ❡ ps̃. CLXVII

Laudate dñm qm̃ bonꝰ est psalmꝰ. deo
nr̃o sit iocũda decoraqꝫ laudatio. Edi
ficãs irl'm dñs. dispsiões israhelis con
gregabit. Qui sanat ꝯtritos corde. ⁊ alligat cõ
tritiões coꝝ. Qui numerat multitudinẽ stella
rũ. ⁊ oibꝰ eis noia vocat. Magnꝰ dñs nr̃ ⁊ ma
gna virtꝰ eiꝰ. ⁊ sapiẽtie eiꝰ nõ ẽ numerꝰ. Susci
piens mãsuetos dñs. humiliãs aũt peccatores
vsqꝫ ad terrã. Precinite dño i ꝯfessiõe psallite
deo nr̃o in cithara. Qui operit celũ nubibus. ⁊
parat terre pluuiã. Qui ꝓducit in mõtibus fe
num ⁊ herbam seruituti hominũ. Qui dat iu/
mẽtis escam ipsorum. ⁊ pullis coruorum inuo
cantibus eũ. Non in fortitudine equi volunta
tem habebit. nec in tibijs viri beneplacitũ erit
ei. Beneplacitũ est dño super timentes eũ. ⁊ in
eis qui sperant super misericordia eius. ❡ ps̃
Lauda irl'm dominũ. CLXVIII
lauda deũ tuũ syon. Quoniam confor
tauit seras portarum tuarũ. benedixit
filijs tuis i te. Qui posuit fines tuos pacem. ⁊
adipe frumenti saciat te. Qui emittit eloquium
suum terre. velociter currit sermo eius. Qui
dat niuem sicut lanam. nebulam sicut cinerem
spargit. Mittit crystallum suam sicut buccellas
ante faciẽ frigoris eius quis sustinebit. Emit
tet verbum suum ⁊ liquefaciet ea. flabit spiritus
eius ⁊ fluent aque. Qui annunciat verbũ suũ
iacob. iusticias ⁊ iudicia sua israel. Non fecit ta
liter omni nationi. ⁊ iudicia sua non manifesta
uit eis. ❡ All'a. CLXIX

Laudate dominum de celis. laudate eũ
in excelsis. Laudate eum omnes ange
li eius. laudate eum omnes virtutes
eius. Laudate eum sol ⁊ luna. laudate eum om
nes stelle ⁊ lumen. Laudate eum celi celorum

et aque oēs q̄ super celos sūt laudent nomē dn̄i Quia ip̄e dixit et facta sūt ipse mādauit et creata sūt. Statuit ea in seculū et in seculū seculi: precē ptuz posuit et non preteribit. Laudate dn̄m de terra: dracones et oēs abyssi Ignis grādo nix glacies spirit⁹ procellarū: que faciūt verbū ei⁹. Montes et oēs colles ligna fructifera et oēs cedri. Bestie et vniuersa pecora: serpentes et volucres pennate. Reges terre et omnes populi principes et oēs iudices terre. Iuuenes et virgines senes cū iunioribus laudent nomen domini: q̄r exaltatū est nomen eius solius. Confessio ei⁹ super celuz et terram: et exaltauit cornu ppl̄i sui. Hymn⁹ oib⁹ sanctis ei⁹: filijs israbel populo appropinquanti sibi. ¶ Alleluia.

CLXX

Cantate dn̄o canticū nouū: laus eius in ecclesia sanctoꝝ. Letetur israbel in eo qui fecit eū: et filie syō exultent in rege suo. Laudēt nomē eius in choro: in tympano et in psalterio psallent ei. Quia beneplacitū est dn̄o in ppl̄o suo: et exaltauit mā suetos in salutē. Exultabūt sancti in gloria: letabūt in cubilib⁹ suis. Exultationes dei in gutture eoꝝ: et gladij ancipites in manib⁹ eoꝝ. Ad faciendā vindictā in nationib⁹: increpatiōes i ppl̄is. Ad alligandos reges eoꝝ in cōpedib⁹ et nobiles eoꝝ in manicis ferreis. Vt faciāt in eis iudiciū conscriptū: gloria hec est oib⁹ sanctis eius. ¶ Alleluia.

CLXXI

Laudate dn̄z in sanctis ei⁹ laudate eum in firmamento virtutis eius. Laudate eū in virtutib⁹ ei⁹: ladate eū scd̄m multitudinē magnitudinis ei⁹ Laudate eū in sono tube: laudate eū in psalterio et cithara. Laudate eū in tympano et choro laudate eū in chordis et organo. Laudate eū in cymbalis bene sonantibus: laudate eū in cymbalis iubilationis: ois spirit⁹ laudet dn̄m. ¶ Alleluia.

Explicit Psalterium.

Epistola sancti Hieronymi p̃sbyteri ad Cromatium ⁊ Heliodorum episcopos: de libris Salomonis.

IUngat epistola quos iũgit sacerdotiũ: imo charta non diuidat: quos christi nectit amor. Cõmẽtarios i osee amos ⁊ zachariã. malachiam q̃ꝫ poscitis. Scripsissem si licuisset pre valitudine. Mittitis solatia sumptuũ. Notarios nostros ⁊ librarios sustẽtatis: vt vobis potissimũ nostrũ desudet ingenium. Et ecce ex latere frequens turba diuersa poscentium: quasi aut equũ sit me vobis esurientibus ⁊ alijs laborare: aut in rõne dati ⁊ accepti. cuiq̃ꝫ preter vos obnoxius sim. Itaqꝫ longa egrotatione fractꝰ ne penitus hoc anno reticerem. ⁊ apud vos mutus essem. tridui opus nomini vestro cõsecraui. interpretationẽ videlicet trium salomonis voluminũ. masloth qḋ hebrei parabolas: vulgata autem editio ꝓuerbia vocat. coeleth. quem grece ecclesiasten. latine cõcionatorẽ possumus dicere. syrasirim. qḋ ĩ lingua nostra vertiť canticũ canticoꝝ. Fertur ⁊ panaretos iesu filij syrach liber. ⁊ aliꝰ pseudographꝰ qui sapientia salomonis inscribiť. Quoꝝ priorem hebraicũ repperi nõ ecclesiasticum vt apḋ latinos: sed parabolas p̃notatum. Cui iuncti erant ecclesiastes ⁊ canticũ canticoꝝ: vt similitudinẽ salomonis non solũ numero libroꝝ: ſꝫ etiam materiaꝝ genere coequaret. Secundus apud hebreos nusq̃ꝫ est: q: ⁊ ipse stilus grecaꝫ eloquentiam redolet ⁊ nõnulli scriptoꝝ veteꝝ. hũc esse iudei philonis affirmant. Sicut ergo iudith ⁊ tobie ⁊ machabeoꝝ libros. legit qdeꝫ eos ecclesia. sed inter canonicas scripturas nõ recipit: sic ⁊ hec duo volumina legat ad edificationẽ plebis: nõ ad auctoritatẽ ecclesiasticoruꝫ dogmatũ confirmandã. Sicut sane septuaginta interpretũ magis editio placet: habet eam a nobis olim emendatã. Neqꝫ. n. noua sic cudimus vt vetera destruamus. Et tñ cũ diligentissime legerit. sciat magis nostra scripta intelligi: que nõ in tertiũ vas transfusa coacuerint: sed statim de prelo purissime cõmendata teste. suum saporem seruauerint.

Explicit epistola sancti Hieronymi.
Incipit prologus in libros eosdem.

TRibus noĩbus vocatũ fuisse salomonẽ: scripture manifestissime docẽt. Pacificũ idest salomonẽ ⁊ ydida. hoc ẽ dilectum dñi. ⁊ qḋ nũc dicitur coeleth. i. ecclesiasten Ecclesiastes aũt greco sermone ẽ appellatus. q: cetũ. i. ecclesiã cõgreget. quẽ nos nũcupare possumus cõcionatorẽ: eo ꝙ loquať ad ppl'm: ⁊ sermo eiꝰ nõ specialiter ad vnũ: ſꝫ ad vniuersos dirigať generaliter. Porro pacificꝰ ⁊ dilectus dñi. ab eo ꝙ regno eius pax fuerit. ⁊ eum dñs dilexerit appellatꝰ est. Nã ⁊ psalmꝰ. xliiijꝰ ⁊. lxxiꝰ. dilecti ⁊ pacifici titulo p̃notanť. Qui tñ ⁊ si ad ꝓphetiã xp̃i ecclesieqꝫ ꝑtinentes felicitatẽ ⁊ vires salomonis excedũt: tñ ſm historiã sup salomonẽ scripti sunt. Itaqꝫ iuxta numerũ vocabuloꝝ: tria volumina edidit. ꝓuerbia. ecclesiasten. canticũ canticoꝝ. in ꝓuerbijs ꝑuulũ docens: ⁊ quasi de officijs per s̃nias erudiens. Vñ ⁊ ad filiũ sermo crebro repetiť. In ecclesiasten ṽo mature viꝝ etatis instituens. ne quicq̃ꝫ in mũdi rebus putet eẽ perpetuũ: ſꝫ caduca ⁊ breuia vniuersa que cernimꝰ. Ad extremũ iã consũmatũ viꝝ ⁊ calcato seculo p̃patũ in canticis canticoꝝ sponse iungit amplexibus Nisi. n. prius reliquerimꝰ vitia. ⁊ põpis seculi renũciantes expeditos nos ad aduentũ p̃parauerimus. nõ possumus cantare canticũ cãticorũ. Sed ⁊ hoc diligentiꝰ attendẽdũ. tres libros sub auctore diuerso esse intitulatos. In ꝓuerbijs eni notanť ꝓuerbia salomõis filij dauid regis isrl'. In eccl'asten ṽo ṽba ecclesiastes filij dauid regis irl'm. Superfluũ quippe est isrl' hoc qḋ male in grecis ⁊ latinis codicibꝰ inuenitur In cantico autẽ canticoꝝ nec filius dauid nec rex isrl' siue irl'm prescribiť: sed tm̃ canticũ canticoꝝ salomonis. Sicut. n. ꝓuerbia ⁊ rudis institutio ad. xij. tribꝰ ⁊ ad totũ ꝑtinet isrl'. ⁊ quõ cõtẽptꝰ mundi nõ nisi metropolit'. conuenit. hoc est habitatoribꝰ irl'm. Ita canticũ canticoꝝ ad eos ꝓprie ꝑtinet q tm̃ superna desiderant. Ad incipientes ⁊ proficiẽtes. ⁊ paterna dignitas. ⁊ regni ꝓprij merito vendicať auctoritas. Ad ꝑfectos ṽo vbi nõ timore erudiť: sed amore. propriũ nomẽ sufficit. ⁊ equalis magister ẽ ⁊ nescit esse se regem. Que omnia referuntur ad christum.

Incipit alius prologus.

TRes libros salomõis. i. prouerbia ecclesiasten. ⁊ canticũ canticoꝝ. veti lxx. interpretum auctoritati reddidi vel antepositis lineis superflua que-

ꝙꝫ designans vel stellis titulo prenotatis: ca
que minus habebantur interserens vt ple/
nius paula ⁊ eustochium cognoscatis. quid in
libris nostris minus sit: quid ve redundet.
Nec non etiam illa que imperiti translato/
res male in linguā nr̄am de greco sermōe ver
terāt oblitterans ⁊ antiquās curiosissima veri
tate correxi. Et vbi p̄postero ordine atqꝫ ꝑuer
so sniarū fuerat lumē ereptū: suis locis restitu/
ens feci intelligi q̄ꝺ latebat. Porro in eo libro
qui a plerisqꝫ sapientia salomonis iscribiť. ⁊ i
ecclesiastico: quē esse iesu filij syrach nullꝰ igno
rat calamū temperaui. tm̄modo canonicas scri
pturas vobis emendare desiderans: ⁊ studiū
meū certis magisꝙꝫ dubijs cōmendare. Ideo
greco ⁊ hebreo prefaciūcula vtraqꝫ in libro pre
missa est: q᷑ nōnulla de greco hoc ad illumina/
tionem sensus ⁊ legentis edificationem: vel in
serta hebraice translationi. vel extrinsecus iun
cta sūt. Et iccirco qui legis semper peregrina
memento.

Incipit liber prouerbiorum. Capl'm I

P Arabole salomo,
nis filij dauid regis israel: ad sciē
dam sapientiam ⁊ disciplinaꝫ ad
intelligenda verba prudētie ⁊ su/
scipiendam eruditionen doctrine
iustitiam ⁊ iudicium ⁊ equitatem. Vt deť par
uulis astutia. ⁊ adolescenti scientia ⁊ intellectus
Audiens sapiens sapientior erit: ⁊ intelligens
gubernacula possidebit. Animaduertet para/
bolā ⁊ interpretationem. verba sapiētū ⁊ enig
mata eoꝝ. Timor domini p̄ncipium sapientie.
Sapientiā atqꝫ doctrinā stulti despiciūt. Au/
di fili mi disciplinā patris tui. ⁊ ne dimittas le
gē matris tue: vt addatur gratia capiti tuo. et
torques collo tuo. Fili mi si te lactauerint pctō
res: ne acquiescas eis. Si dixerint veni nobis
cū. insidiemur sanguini. abscondamꝰ tendicu/
las contra insontē frustra deglutiamus eum si
cut isernꝰ viuētē ⁊ itegrū q̄si descendentē in la
cum: oēm p̄ciosam substantiā reperiemꝰ. iple
bimꝰ domos nr̄as spolijs. sortē mitte nobiscū.
marsupiū sit vnū oium nr̄m. fili mi ne ambu/
les cū eis. Prohibe pedem tuū a semitis eorū
Pedes.n. illorum ad malū currūt: ⁊ festināt
vt effundant sanguinē. Frustra aūt iacitur re/
the ante oculos pennatorum. Ipsi qꝫ ꝯ sangui
nē suū insidianť: ⁊ moliūť fraudes ꝯ aias suas
Sic semite ois auari: aias possidētiū rapiunt.
Sapia foris p̄dicat: i plateis dat vocē suā. In
capite turbaꝝ clamitat. i foribꝰ portaꝝ vrbis ꝓ
fert v̄ba sua dicēs. Vsqꝫq̊ paruuli diligitis in
fantiā. ⁊ stulti ea q̄ sibi sūt noxia cupiēt. ⁊ ipru
dētes odiūt scientiā. Cōuertimini ad correptio
nē meā. En ꝓferā vobis spūm meū: ⁊ ostēdā
vobis v̄ba mea. Q᷑ vocaui ⁊ renuistis: exten
di manū meā ⁊ nō fuit q aspiceret. Despexistis
oē ꝯsiliū meū: ⁊ icrepatiōes meas neglexistis.
Ego q̊ꝫ i iteritu vr̄o ridebo ⁊ subsannabo cū
vobis id q̄ꝺ timebatis aduenerit. Cū irruerit
repētina calamitas: ⁊ iteritꝰ q̄si tēpestas igrue
rit: q̄n venerit sup̱ vos tribulatio ⁊ angustia.
Tūc inuocabūt me ⁊ non exaudiam: mane cō
surgent. ⁊ nō iuenient me: eo ꝙ exosam habue
rint disciplinā. ⁊ timorē dn̄i nō susceperint nec
acquieuerint cōsilio meo. ⁊ detraxerint vniuer
se correptioni mee. Comedēt igitur fructꝰ vie
sue: suisqꝫ cōsilijs saturabūť. Auersio ꝑuuloꝝ
iterficiet eos: ⁊ ꝓsperitas stultoꝝ perdet eos.
Qui aūt me audierit. absqꝫ terrore requiescet. ⁊
abūdātia ꝑfrueť: timore maloꝝ sublato. II

F Ili mi si susceperis sermones meos:
⁊ mādata mea absconderis penes te.
vt audiat sapientiam auris tua inclina
cor tuum ad cognoscendā prudentiam. Si.n.
sapientiam iuocaueris. ⁊ inclinaueris cor tuuꝫ
prudentie: si quesieris eā quasi pecuniā. ⁊ sicut
thesauros effoderis illā: tūc itelliges timorem
dn̄i ⁊ scientiā dei iuenies. q᷑ dn̄s dat sapientiaꝫ
⁊ ex ore eius prudentia ⁊ scientia. Custodiet re
ctorum salutem: ⁊ proteget gradientes simpli
citer: seruans semitas iustitie. ⁊ vias sanctoruꝫ
custodiens. Tunc intelliges iusticiam ⁊ iudici
um ⁊ equitatem: si oēm semitā bonā. Si intra
uerit sapientia cor tuū. ⁊ scientia anime tue pla
cuerit: cōsiliū custodiet te. ⁊ prudētia seruabit
te: vt eruaris a via mala ⁊ ab hoie qui ꝑuersa
loquiť. Qui relinquūt iter rectum. ⁊ ambulāt
per vias tenebrosas. Qui letanť cū male fece/
rint. ⁊ exultant in rebus pessimis. Quoꝝ vie
peruerse sunt: ⁊ infames gressus eoꝝ. Vt eru
aris a muliere aliena. ⁊ ab exť̄nea q̄ mollit ſ̄mo
nes suos: ⁊ relinquit ducē pubertatis sue: ⁊ pa
cti dei sui oblita ē. Inclinata est.n. ad mortem
domꝰ eiꝰ. ⁊ ad iferos semite ipsiꝰ. Oēs q igre
diunť ad eā nō reuertenť: nec app̄hēdēt semi/
tas vite. Vt āmbules i via bona. ⁊ calles iustoꝝ
custodias. Qui.n. recti sūt hītabūt i t̄ra. ⁊ sim
plices ꝑmanebūt i ea. Impij v̄o ꝺ t̄ra ꝑdenť.
⁊ q inique agūt auferenť ex ea. III

F Ili mi ne obliuiscaris legis mee. ⁊ p̄/
cepta mea cor tuū custodiat. Lōgitudi

nē eniꝫ dierum ꝛ annos vite ꝛ pacem appo/
nent tibi. Misericordia ꝛ veritas te non dese/
rant. Circunda eas gutturi tuo. ꝛ describe in
tabulis cordis tui. ꝛ inuenies grām ꝛ discipli/
nā bonā corā deo ꝛ hoībꝰ. Habe fiduciam in
domino ex toto corde tuo. ꝛ ne initaris prudē
tie tue. In oībꝰ vijs tuis cogita illum ꝛ ipse di
riget gressus tuos. Ne sis sapiēs apud temet
ipsum. Time deum ꝛ recede a malo. Sanitas
quippe erit vmbilico tuo. ꝛ irrigatio ossiū tuo/
rum. Honora dñm de tua substantia: ꝛ de pri
mitijs omniū frugum tuarum da pauperibus
ꝛ implebuntur horrea tua saturitate. ꝛ vino tor
cularia redūdabunt. Disciplinā dñi fili mi ne
abijcias nec deficias cū ab eo corriperis. Quē
enim diligit dñs corripit. ꝛ quasi pater in filio
complacet sibi. Beatꝰ hō qui inuenit sapiētiā.
ꝛ qui affluit prudentia. Melior ē acquisitio eiꝰ
negociatiōe auri ꝛ argēti primi ꝛ purissimi fru
ctus eiꝰ. Preciosior est cūctis opibꝰ. ꝛ oīa que
desideranꝰ. huic nō valent cōparari. Longitu
do dierꝝ in dextera eius ꝛ i sinistra illiꝰ diuitie ꝛ
gloria. Vie eiꝰ vie pulchre. ꝛ oēs semite eiꝰ pa
cifice. Lignū vite est his qui apprehēderint eā
ꝛ qui tenuerint eam beati. Dñs sapientia fūda
uit terram. stabiliuit celos prudentia. Sapien/
tia illius eruperūt abyssi. ꝛ nubes rore concres
cunt. Fili mi ne effluant hec ab oculis tuis. Cu
stodi legem meā atqꝫ ꝯsiliū meū. ꝛ erit vita aie
tue. ꝛ grā faucibꝰ tuis. Tunc ambulabis fidu/
cialiter in vita tua. ꝛ pes tuꝰ nō impinget. Si
dormieris non timebis: quiesces ꝛ suauis erit
somnus tuꝰ. Ne paueas repētino terrore. ꝛ ir
ruentes tibi potentias impiorꝝ. Dñs eniꝫ erit
in latere tuo. ꝛ custodiet pedē tuū ne capiaris.
Noli prohibere benefacere eū qui pōt: si vales
ꝛ ipse benefac. Ne dicas amico tuo vade ꝛ re/
uertere ꝛ cras dabo tibi. cū statim possis dare.
Ne moliaris amico tuo malū: cū ille in te habe
at fiduciam. Non contēdas aduersus hoīem
frustra cū ipse tibi nihil mali fecerit. Ne emule
ris hominē iniustū nec imiteris vias eiꝰ: quia
abhominatio est dñi oīs illusor: ꝛ cum simpli/
cibꝰ sermocinatio eiꝰ. Egestas a dño in domo
impij: habitacula aūt iustorꝝ benedicenꝰ. Ipse
deludet illusores. ꝛ mansuetis dabit gratiam.
Gloriam sapientes possidebunt. stultorūꝫ ex/
altatio ignominia.

IIII

Audite filij disciplinā patris: ꝛ attendi
te vt sciatis prudentiam. Donū bonū
tribuam vobis: legē meā ne derelinq
tis. Nam ꝛ ego filius fui patris mei. tenellꝰ ꝛ
vnigenitꝰ corā matre mea. ꝛ docebat me atqꝫ
dicebat. Suscipiat verba mea cor tuū. custodi
precepta mea ꝛ viues. Posside sapientiā. pos
side prudentiā. Ne obliuiscaris: neqꝫ declines
a verbis oris mei. Ne dimittas eā ꝛ custodi/
et te. dilige eā ꝛ conseruabit te. Principiū sa
pientie posside sapientiā. ꝛ i omni possessione
tua acquire prudentiā. Arripe illā ꝛ exaltabit
te: glorificaberis ab ea cū eā fueris amplexatꝰ.
Dabit capiti tuo augmēta grāꝝ. ꝛ corona icly
ta ꝓteget te. Audi fili mi ꝛ suscipe ꝟba mea.
vt multiplicenꝰ tibi anni vite. Viā sapiētie mon
strabo tibi. ꝛ ducā te per semitas equitatis. qs
cū ingressus fueris nō artabūtur gressus tui. ꝛ
currens nō habebis offendiculum. Tene disci
plinā: ne dimittas eā. Custodi illā: qꝛ illa ē vi/
ta tua. Ne delecteris i semitis impiorꝝ: nec tibi
placeat malorꝝ via. Fuge ab ea: nec transeas ꝑ
illā: declina ꝛ desere eā. Nō. n. dormiūt nisi cū
malefecerint. ꝛ nō capiꝰ somnꝰ ab eis nisi sup/
plātauerint. Comedūt panē impietātis. ꝛ vi/
nū iniquitatis bibūt. Iustorū autem semita qsi
splendēs ꝓcedit. ꝛ crescit vsqꝫ ad perfectā diē.
Via impiorꝝ tenebrosa: nesciūt vbi corruant.
Fili mi ausculta sermones meos. ꝛ ad eloquia
mea inclina aurem tuā. Ne recedāt ab oculis
tuis: custodi ea in medio cordis tui. Vita eniꝫ
sunt inuenientibꝰ ea. ꝛ vniuerse carni sanitas.
Omni custodia serua cor tuū. qꝛ ex ipso vita ꝓ
cedit. Remoue a te os prauū. ꝛ detrahentia la/
bia sint ꝓcul a te. Oculi tui recta videāt. ꝛ pal
pebre tue precedant gressus tuos. Dirige semi
tas pedibus tuis. ꝛ oēs vie tue stabilienꝰ. Ne
declines ad dexterā neqꝫ ad sinistram. Auerte
pedē tuū a malo. Vias. n. que a dextris sūt no
uit dñs peruerse ꝟo sunt que sunt a sinistris.
Ipse enim rectos faciet gressus tuos: itinera
autem tua in pace producet.

V

Fili mi attēde sapientiā meā ꝛ pruden
tie mee inclina aurē tuā. vt custodias
cogitatiōes. ꝛ disciplinā labia tua con
seruēt. Ne itēderis fallacie mlieris. Fauꝰ. n.
distillās labia meretricis. ꝛ nitidiꝰ oleo guttur
eiꝰ. Nouissima aūt illiꝰ amara qsi absinthium
ꝛ lingua eiꝰ acuta quasi gladiꝰ biceps. Pedes
eiꝰ descendūt i mortē. ꝛ ad iferos gressus eius
penetrāt. Per semitā vite nō ambulant: vagi
sunt gressus eius ꝛ inuestigabiles. Nūc ergo
fili audi me. ꝛ ne recedas a ꝟbis oris mei. Lō
ge fac ab ea viā tuā. ꝛ ne appropinques foribꝰ
domꝰ eiꝰ. Ne des alienis honorē tuū: ꝛ ānos
tuos crudeli. Ne forte impleanꝰ extranei viribus

tuis. ⁊ labores tui sint in domo aliena: ⁊ ge/
mas in nouissimis qn̄ cōsumpseris carnes tu/
as ⁊ corp⁹ tuū. ⁊ dicas. Cur detestat⁹ sum disci
plinā. ⁊ increpatiōib⁹ nō acquieuit cor meum.
Nec audiui vocē docentiū me. ⁊ magrīs non
inclinaui aurē meā. ¶Pene fui i oī malo: i me/
dio eccl'e ⁊ synagoge. Bibe aquaꝫ de cisterna
tua. ⁊ fluenta putei tui. Deriuenf fontes tui fo
ras. ⁊ in plateis aquas tuas diuide. Habeto
eas solus: nec sint alieni pticipes tui. Sit vena
tua benedicta. ⁊ letare cū muliere adolescentie
tue. Cerua carissima. ⁊ gratissimus hinnulus
Ubera eius inebrient te omni tpe. ⁊ in amore
eius delectare iugiter. Quare seduceris fili mi
ab aliena. ⁊ foueris i sinu alteri⁹. ¶Respicit do
minus viā hoīs. ⁊ oēs gressus ei⁹ considerat.
Iniquitates sue capiūt ipiū. ⁊ funib⁹ pctōrum
suoꝝ ꝯstringif. Ipse morief qꝛ nō habuit disci
plinā. ⁊ i multitudie stultitie sue decipief. VI

Fili mi si spopōderis ꝓ amico tuo: de/
fixisti apud extraneū manū tuā. Illaqat⁹
es verbis oris tui. ⁊ captus proprijs
sermonib⁹. Fac ergo qd̄ dico fili mi. ⁊ temet/
ipsū libera: qꝛ icidisti i manū ꝓximi tui. discur
re festina: suscita amicū tuū. Ne dederis somnū
oculis tuis: nec dormitēt palpebre tue. Eruef
quasi damula de manu. ⁊ quasi auis de isidijs
aucupis. Uade ad formicā o piger. ⁊ cōsidera
vias eius. ⁊ disce sapientiā. Que cum non ha
beat ducē nec pceptorē nec principeꝫ. parat in
estate cibū sibi. ⁊ ꝯgregat in messe quod come
dat. Usqꝫ quo piger dormies. Qn̄ consurges
e somno tuo. ¶Paululū dormies: paululū dor/
mitabis: paululū cōseres manus tuas vt dor/
mias. ⁊ veniet tibi quasi viator egestas. ⁊ pau
peries quasi vir armat⁹. Si vo impiger fue/
ris: veniet vt fons messis tua. ⁊ egestas longe
fugiet a te. Hō apostata vir inutilis graditur
ore peruerso. ānuit oculis. terit pede. digito lo
quif. prauo corde machinaf malū. ⁊ oī tpe iur/
gia seminat. Huic extēplo veniet perditio sua.
⁊ subito cōteref: nec habebit vltra medicinaꝫ.
Sex sunt que odit dn̄s. ⁊ septimū detestaf aia
eius. Oculos sublimes. linguā mendacē. ma
n⁹ effūdētes inoxiū sanguinē. cor machinans
cogitatiōes pessimas. pedes veloces ad currē
dū i malū. ꝓferē itē mēdacia. testē fallacē. ⁊ eū
q̄ seminat iter frēs discordias. Cōserua fili mi p̄
cepta pr̄is tui. ⁊ ne dimittas legem mr̄is tue: li
ga eā in corde tuo iugiter. ⁊ circūda guttu i tuo
Cū ambulaueris gradiāf tecū: cū dormieris
custodiant te. ⁊ euigilās loq̄re cū eis. Qꝛ man
datū lucerna est ⁊ lex lux. ⁊ via vite increpatio
discipline vt custodiāt te a mliere mala. ⁊ a blā
da lingua extranee. Nō cōcupiscat pulchritudinē
eius cor tuū: ne capiaris nutib⁹ illi⁹. ¶Preciuꝫ
n. scorti vix ē vni⁹ panis: mulier aūt viri pcio/
sam aiam capit. Nūqd pōt hō abscōdere ignē
i sinu suo vt vestimēta illi⁹ nō ardeant. aut am
bulare super prunas vt nō plante cōburantur
ei⁹. Sic q ingredif ad mulierē ꝓximi sui. non
erit mūdus cū tetigerit eā. Nō grādis ē culpa
cū qs furat⁹ fuerit. Furaf .n. vt esuriētē ipleat
aiam. Dephēsus qꝫ reddet septuplū. ⁊ omnē
substantiā dom⁹ sue tradet ⁊ liberabit se. Qui
aūt adulter ē. ꝓpf cordis iopiā pdet aiam suā.
Turpitudinē ⁊ ignominiā ꝯgreget sibi. ⁊ op/
probriū illi⁹ non delebif. Qꝛ zelus ⁊ furor viri
non parcet in die vindicte: nec acquiescet cu/
iusqꝫ precibus. nec suscipiet pro redemptio/
ne dona plurima. VII

Fili mi custodi sermones meos. ⁊ pre
cepta mea reconde tibi. Fili honora
dn̄m ⁊ valebis: pter eū vo ne timueris
alienū. Serua mādata mea ⁊ viues ⁊ legē me
am quasi pupillā oculi tui. Liga eā i digitis tu
is: scribe illā in tabulis cordis tui. Dic sapien
tie soror mea es: ⁊ prudentiā voca amicā tuaꝫ.
Ut custodiat te a muliere extranea ⁊ ab aliena
que verba sua dulcia facit. De fenestra eni do/
mus mee per cancellos prospexi iuuenē: ⁊ vi/
deo paruulos. Cōsidero vecordem iuueneꝫ q
transit per plateas iuxta angulū. ⁊ prope viam
domus illius gradif i obscuro aduesperascēte
die. i noctis tenebris ⁊ caligine. Et ecce occur
rit illi mulier in ornatu meretricio ꝑparata ad
decipiendas aias. Garrula ⁊ vaga. qetis im/
patiens: nec valēs in domo consistere pedib⁹
suis. Nunc foris. nūc in plateis. nūc iuxta an/
gulos insidians. Apphēsumqꝫ deosculaf iuue
nē ⁊ procaci vultu blandif dicens. Uictimas
pro salute deuoui: hodie reddidi vota mea. Je
circo egressa sum in occursum desiderans te vi
dere ⁊ repperi. Intexui funibus lectulum me
um: straui tapetibus pictis ex egypto: aspersi
cubile meū myrrha ⁊ aloe ⁊ cinnamomo. Ue
ni inebriemur vberib⁹: ⁊ fruamur cupitis am
plexib⁹ donec illucescat dies. Non est .n. vir i
domo sua: abijt via longissima. Sacculū pecū
nie secū tulit. i die plene lune reuersurus est in
domum suam. Irretiuit eū multis sermonib⁹
⁊ blanditijs labiorum protraxit illum. Statim
eam sequif quasi bos ductus ad victimā ⁊ q̄si
agnus lasciuiens ⁊ ignoranf. ⁊ nescit q ad vin

cula stultus trahatur donec transfigat sagitta ie/
cur eius. velut si auis festinet ad laqueū. ⁊ ne/
scit q̄ de piculo aie illius agitur. Nunc ergo fili
mi audi me: ⁊ attēde verbis oris mei. Ne ab/
strahatur i vijs illius mēs tua: neqꝫ decipiaris
semitis eius. Multos. n. vulneratos deiecit:
⁊ fortissimi quiqꝫ iterfecti sūt ab ea. Vie inferi
domus eiꝰ: penetrātes iteriora mortis. VIII

Unqd nō sapia clamitat ⁊ prudentia
dat vocē suā. In sūmis ecclesijs qꝫ ver
ticibus: supra viam in medijs semitis
stans: iuxta portas ciuitatis. in ipsis foribꝰ lo/
quitur dicēs. O viri ad vos clamito. ⁊ vox mea
ad filios hominū. Intelligite paruuli astutiaꝫ
⁊ insipientes aiaduertite. Audite qm̄ de rebus
magnis locutura sum: ⁊ aperientur labia mea
vt recta predicēt. Veritatēꝫ meditabitur guttur
meū: ⁊ labia mea detestabuntur impiū. Iusti sūt
oēs sermones mei: nō ē i eis prauū qd neqꝫ ꝑ
uersum. Recti sunt intelligētibus: ⁊ equi iueni
entibus sciam. Accipite disciplinā meā ⁊ non
pecuniaꝫ: doctrinā magisqꝫ aurū eligite. Me
lior est. n. sapia cūctis opibus preciosissimis: ⁊
oē desiderabile ei nō pōt cōparari. Ego sapia ha
bito i cōsilio: ⁊ eruditis intersū cogitatiōibus.
Timor dñi odit malū. arrogantiā ⁊ superbiaꝫ
⁊ viā prauā ⁊ os bilingue detestor. Meuꝫ est
consiliū ⁊ equitas. Mea est prudentia. mea est
fortitudo. Per me reges regnant: ⁊ legū con
ditores iusta decernūt. Per me principes ipe
rāt: ⁊ potētes decernūt iustitiā. Ego diligētes
me diligo: ⁊ q mane vigilauerint ad me inue/
nient me. Mecū sūt diuitie ⁊ gloria: opes sup
be ⁊ iustitia. Melior est fructus meus auro ⁊
lapide ꝓcioso: ⁊ genimina mea argento electo
In vijs iustitie ambulo. in medio semitaꝝ iu/
dicij: vt ditē diligētes me ⁊ thesauros eoꝝ re/
pleā. Dñs possedit me i initio viaꝝ suaꝝ. ante
qꝫ qcqꝫ faceret a ꝑncipio. ab eterno ordiata sū
⁊ ex antiqs: anteqꝫ t̄ra fieret. Nōdū erāt abys
si: ⁊ ego iā concepta eram. Necdū fontes aqua
rū eruperāt necdū montes graui mole cōstite/
rant. Ante oēs colles ego parturiebar. Ad/
huc terrā non fecerat ⁊ flumina ⁊ cardines or/
bis terre. Qñ preparabat celos aderā: qñ cer/
ta lege ⁊ gyro vallabat abyssos. Qñ ethera fir
mabat sursum ⁊ librabat fontes aquaꝝ. Quan
do circūdabat mari terminū suū: ⁊ legēꝫ pone/
bat aquis: ne transirēt fines suos. Qñ appen/
debat fundamenta t̄re: cū eo erā cūcta ꝯponēs
⁊ delectabar per singulos dies ludens corā eo
oi t̄pe: ⁊ ludēs i orbe terrarū: ⁊ delitie mee esse

cū filijs hominū. Nunc ergo filij audite me:
Beati q custodiūt vias meas. Audite discipli
nā ⁊ estote sapiētes: ⁊ nolite abijcere eā. Bea/
tus hō q audit me: ⁊ q vigilat ad fores meas q̄
tidie: ⁊ obseruat ad postes ostij mei. Qui me i
uenerit. iueniet vitā: ⁊ hauriet salutem a dño.
Qui aūt in me peccauerit: ledet animam suā.
O ēs qui me oderunt. diligūt mortem. IX

Sapiētia edificauit sibi domū: excidit co
lūnas septē. Immolauit victimas su/
as. miscuit vinum: ⁊ proposuit mensā
suam. Misit ancillas suas vt vocarent ad arcē
⁊ ad menia ciuitatis. Si qs est paruulus veni
at ad me. Et insipientibꝰ locuta est. Venite co
medite panē meū: ⁊ bibite vinū qđ miscui vo/
bis. Relinquite ifantiā ⁊ viuite: ⁊ ambulate ꝑ
vias prudentie. Qui erudit derisorē. ipse iniu
riam sibi facit. ⁊ qui arguit impiū sibi maculaꝫ
generat. Noli arguere derisorem ne oderit te
Argue sapientē: ⁊ diliget te. Da sapienti occa
sionē: ⁊ addetur ei sapientia. Doce iustum ⁊ fe/
stinabit accipere. Principium sapientie timor
dñi: ⁊ scientia sanctoꝝ prudentia. Per me. n.
multiplicabuntur dies tui: ⁊ addentur tibi anni
vite. Si sapiens fueris tibimetipsi eris: si aūt
illusor: solus portabis maluꝫ. Mulier stulta ⁊
clamosa. plenaqꝫ illecebris ⁊ nihil oio sciēs se
det in foribꝰ domus sue super sellam in excelso
vrbis loco: vt vocaret trāseūtes per viā ⁊ per
gentes in itinere suo. Quis est paruulus: de/
clinet ad me. Et vecordi locuta ē. Aque furti/
ue dulciores sūt: ⁊ panis abscōditꝰ suauior. Et
ignorauit q̄ ibi sint gigātes: ⁊ i ꝓfūdis iferni
cōuiue eiꝰ. Qui. n. applicabitur illi descēdet ad i
feros. Nā q abscesserit ab ea saluabitur. X

Parabole salomonis. Filius sapiēs le
tificat prēm: filiꝰ vo stultus mestitia ē
matris sue. Nil ꝓderūt thesauri ipie/
tatis. iustitia vo liberabit a morte. Non affli/
get dñs fame aiam iusti: ⁊ insidias impioꝝ sub
uertet. Egestatē operata est manꝰ remissa. ma
nus aūt fortiū diuitias parat. Qui nititur mēda
cijs h pascit ventos. idē aūt ipse sequitur aues
volantes. Qui cōgregat i messe: filiꝰ sapiens ē
q aūt stertit estate: filiꝰ cōfusionis. Benedictio
dñi super caput iusti: os aūt impioꝝ opit iniq/
tatē. Memoria iusti cū laudibꝰ ⁊ nomē ipioꝝ
putrescet. Sapiens corde ꝑcepta suscipiet: stul
tus ceditur labijs. Qui ambulat simplicit: ambu
lat cōfidēter: q aūt deprauat vias suas manife
stus erit. Qui annuit oculo dabit dolorē: ⁊ stul
tꝰ labijs verberabitur. Vena vite os iusti: ⁊ os i/

pioꝝ opit iniqtatē. Odiū suscitat rixas: ⁊ vni
uersa delicta opit caritas. In labijs sapienti i
uenit sapia: ⁊ virga i dorso eiꝰ q idiget corde.
Sapientes abscōdūt sciam: os aūt stulti ꝯfusio
ni ꝓximū ē. Subā diuiti vrbis fortitudis eiꝰ:
pauor paupeꝝ egestas eoꝝ. Opus iusti ad vi
tā: fructꝰ aūt ipij ad pctm̄. Via vite custodien
ti disciplinā: q aūt increpatiōes relinqt errat.
Abscondūt odiū labia mendacia: q ꝓfert cōtu
meliā insipiens ē. In multiloquio non deerit
pctm̄: q aūt moderat̄ labia sua prudētissimꝰ ē.
Argentū electū. lingua iusti: cor aūt ipioꝝ pro
nihilo. Labia iusti erudiūt plīmos: q aūt indo
cti sūt: in cordis egestate morient̄. Benedictio
dn̄i diuites facit: nec sociabit̄ ei afflictio. Qua
si ꝑ risū stultꝰ opatur scelꝰ: sapia aūt ē viro pru
dētia. Quod timet impiꝰ veniet super eū: desi
derium suū iustis dabitur. Quasi tēpestas trā
siēs nō erit impiꝰ: iustus aūt q̄si fundamētum
sempiternū. Sicut acetū dentibꝰ ⁊ fumꝰ ocul':
sic piger his q miserūt eum in via. Timor dn̄i
apponet dies: ⁊ āni impioꝝ breuiabunt̄. Ex-
pectatio iustoꝝ leticia: spes aūt ipioꝝ peribit.
Fortitudo simplicis via dn̄i: ⁊ pauor his q opā
tur malū. Iustus in eternū nō cōmouebit̄: im
pij aūt nō habitabūt sup terrā. Os iusti partu
riet sapiam: lingua prauoꝝ peribit. Labia iu-
sti ꝯsiderant placita: ⁊ os ipiorū peruersa. XI

Statera dolosa abbominatio est apud
deū: ⁊ pondꝰ equū voluntas eiꝰ. Ubi
fuerit supbia ibi erit ⁊ cōtumelia: vbi
autē ē humilitas ibi ⁊ sapia. Simplicitas iusto
rū diriget eos: ⁊ supplātatio ꝑuersoꝝ vastabit
illos. Nō ꝓderūt diuitie i die vltionis iusticia
aūt liberabit a morte. Iusticia simplicis diri-
get viā eiꝰ: ⁊ in ipietate sua corruet ipius. Iu-
sticia rectoꝝ liberabit eos: ⁊ i isidijs suis capiē
tur iniq. Mortuo homie ipio nulla erit vltra
spes: ⁊ expectatio solicitoꝝ ꝑibit. Iustꝰ de āgu
stia liberatꝰ ē: ⁊ tradetur impiꝰ ꝓ eo. Simula
tor ore decipit amicū suū: iusti autē liberabunt̄
scia. In bonis iustoꝝ exaltabit̄ ciuitas: ⁊ i ꝑdi
tiōe ipioꝝ erit laudatio. Bn̄dictione iustoruꝫ
exaltabit̄ ciuitas: ⁊ ore ipioꝝ subuertet̄. Qui
despicit amicū suū: indigēs corde ē: vir autēꝫ
prudēs tacebit. Qui ambulat fraudulent̄ reue
lat arcana: q aūt fidelis ē celat amici ꝯmissum.
Ubi nō ē gubernator. ppl's corruet: salus aūt
vbi multa ꝯsilia. Affligetur malo q fidē facit ꝓ
extraneo: q aūt cauet laqueos. securꝰ erit. Mu
lier gratiosa inueniet gloriam: ⁊ robusti hēbūt
diuitias. Bn̄facit aie sue vir misericors: q aūt
crudelis ē. etiā ꝓpinquos abijcit. Impiꝰ facit
opꝰ instabile: seminātí aūt iusticiā: merces fi-
delis. Clemētia p̄parat vitā: ⁊ sectatio maloꝝ
mortē. Abbominabile dn̄o cor prauū: ⁊ volū-
tas eiꝰ in his q simplicit̄ ambulāt. Manꝰ i ma
nu non erit innocēs malꝰ: semē autem iustoꝝ
saluabit̄. Circulus aureꝰ in naribꝰ suis: mu-
lier pulchra ⁊ fatua. Desideriū iustoꝝ oē bo-
nū ē: p̄stolatio impioꝝ furor. Alij diuidūt pro
pria: ⁊ ditiores fiunt: alij rapiūt nō sua. ⁊ semꝑ
i egestate sūt. Aia q̄ bn̄dicit ipinguabit̄. ⁊ q in
ebriat ipse quoqꝫ inebriabit̄. Qui abscōdit fru
menta. maledicetur in ppl'is: benedictio aūt su
per caput vendentium. Bn̄ ꝯsurgit diluculo
qui q̄rit bona: qui aūt inuestigator maloꝝ ē op
primet̄ ab eis. Qui confidit in diuitijs suis cor
ruet. iusti aūt quasi virens foliuꝫ germinabūt.
Qui conturbat domū suam possidebit ventos
⁊ q stultꝰ ē seruiet sapiēti. Fructꝰ iusti lignū vite
⁊ q suscipit aias sapiens est. Si iustus i tra re
cipit. quāto magis impiꝰ ⁊ peccator. XII

Qui diligit disciplinam. diligit sciam:
qui aūt odit increpatiōes insipiens ē.
Qui bonꝰ ē. hauriet sibi gratiā a do-
mino. q aūt confidit in cogitationibꝰ suis. ipie
agit. Non rōborabit̄ hō ex ipietate. ⁊ radix iu
stoꝝ non cōmouebitur. Mulier diligens co-
rona est viro suo. ⁊ putredo i ossibꝰ eiꝰ q̄ ꝯfu-
sione res dignas gerit. Cogitationes iustoruꝫ
iudicia. ⁊ ꝯsilia ipioꝝ fraudulenta. Uerba im
pioꝝ insidiant̄ sanguini. os iustoruꝫ liberabit
eos. Uerte impios ⁊ non erūt. domꝰ aūt iusto
rum permanebit. Doctrina sua cognoscit̄ vir
qui aūt vanꝰ ⁊ excors est patebit ꝯtēptui. Meli
or est pauper ⁊ sufficiēs sibi. q̄ꝫ gloriosus ⁊ in
digens pane. Nouit iustꝰ iumētoꝝ suoꝝ aias
viscera aūt impioꝝ crudelia. Qui operat̄ i raꝫ
suam. satiabit̄ panibꝰ. q aūt sectatur ociū. stul-
tissimus est. Qui suauis est. viuit in modera-
tionibꝰ. in suis monitionibꝰ relinqt ꝯtumeliaꝫ.
Desideriū impij monimētū ē pessimoꝝ. radix
aūt iustoꝝ ꝓficiet. Propt̄ peccata labioꝝ ruia
proximat malo. effugiet aūt iustꝰ de angustia.
De fructu oris sui vnusqsqꝫ replebit̄ bonis. ⁊
iuxta opa manuū suaꝝ retribuetur ei. Via stul
ti recta in oculis eius. qui aūt sapiens est audit
ꝯsilia. Fatuꝰ statim indicat irā suā. qui aūt dis
simulat iniuriā callidus est. Qui qd̄ nouit loq
tur iudex iusticie est. qui aūt mentitur testis est
fraudulentus. Est qui ꝓmittit ⁊ quasi gladio
pungitur conscientie. lingua aūt sapientiū sani
tas. Labium veritatis firmuꝫ erit in perpetuū

qui autem testis est repentinus concinnat lin/
guā mendacij. Dolus in corde cogitantiū ma
la. qui aūt pacis ineūt consilia. sequit̃ eos gau/
dium. Nō contristabit iustū quicquid ei accide
rit. impij autē replebūtur malo. Abbominatō
est dño labia mendacia. qui aūt fideliter agunt
placent ei. Homo versutus celat sciam. ⁊ cor
insipientiū prouocat stultitiam. Manꝰ fortiū
dominabitur. q̃ aūt remissa est tributꝭ seruiet.
Meror in corde viri iusti humiliabit illum. ⁊
sermone bono letificabitur. Qui negligit dam
num propter amicū iustꝰ est. iter autem impio
rū decipiet eos. Non inueniet fraudulētꝰ lucꝝ
⁊ suba hois erit auri p̃ciū. In semita iusticie vi
ta. iter aūt deuiū ducit ad mortē.

XIII

Filius sapiens doctrina pr̃is. qui autē
illusorē nō audit cū arguitur. De fru/
ctu oris sui hō satiabit̃ bonis. aia autē
impioꝝ iniqua. Qui custodit os suum custodit
aiam suā. qui aūt inconsideratus est ad loquē
dum sentiet mala. Vult ⁊ non vult piger. aia
aūt opantium ipinguabit̃. Verbū mendax iu
stꝰ detestabitur. impiꝰ aūt ꝯfūdit ⁊ confundet̃
Justitia custodit innocentꝭ viā. impietas autē
peccatorē supplantat. Est quasi diues cū nihil
habeat. ⁊ est q̃si pauper cū in multꝭ diuitijs sit.
Redemptio aie viri diuitie sue. qui aūt paup ē
increpationē non sustinet. Lux iustoꝝ letificat
lucerna aūt impioꝝ extinguet̃. Inter supbos
semper iurgia sunt. qui aūt agūt omnia cū con
silio. reguntur sapientia. Substantia festina/
ta minuet̃: q̃ aūt paulatim colligitur manu. mlͭ
tiplicabitur. Spes q̃ differtur affligit aiam: li
gnū vite desideriū veniens. Qui detrahit ali/
cui rei. ipse se in futuꝝ obligat: qui autē timet
preceptū. in pace v̾sabit̃. Aie dolose errant in
peccatꝭ: iusti aūt misericordes sūt ⁊ miserant̃.
Lex sapiētis fons vite: vt declinet a ruia mor
tis. Doctrina bona dabit gratiā: in itinere cō
temptoꝝ vorago. Astutus oia agit cū consilio
qui autē fatuꝰ ē apit stultitiā. Nunciꝰ impij
cadet in malum. Legatꝰ fidelꝭ sanitas. Egestas
⁊ ignominia ei q deserit disciplinā: q aūt acqe
scit arguēti. glorificabit̃. Desideriū si ꝯplcat̃:
delectat aiam. detestantur stulti eos qui fugiūt
mala. Qui cū sapientibus gradit̃ sapiens erit
amicus stultoꝝ similis efficiet̃. Peccatores ꝑ
sequitur malum: ⁊ iustis retribuentur bona.
Bonus relinquit heredes filios ⁊ nepotes: ⁊
custoditur iusto substantia peccatoris. Multi
cibi in noualibus patrum: ⁊ alijs congregan/
tur absq̃ iudicio. Qui pcit v̾ge odit filiū su
um: qui aūt diligit illum: instanter erudit. Iu
stus comedit ⁊ replet aiam suam: vent̃ autem
impioꝝ insaturabilis.

XIIII

Sapiēs mulier edificat domū suā: insi
piens extructā quoq̃ manibꝰ destru
et. Ambulās retro itinere ⁊ timēs de
um despicitur ab eo qui infami gradit̃ via. In
ore stulti virga supbie: labia sapientū custodi/
unt eos. Vbi nō sūt boues: presepe vacuū est:
vbi aūt apparent plurime segetes: ibi manife/
sta est fortitudo bouis. Testis fidelꝭ non mentie
tur: profert aūt mendaciū dolosus testꝭ. Que
rit derisor sapiam ⁊ nō inuenit: doctrina pru/
dentium facilis. Vade ꝯ virū stultum: ⁊ nescit
labia prudentie. Sapia callidi est itelligere vi
am suā: ⁊ prudentia stultoꝝ errans. Stultꝰ il
ludet peccatum: ⁊ inter iustos morabit̃ gratia.
Cor quod nouit amaritudinē aie sue: ⁊ in gau
dio eiꝰ non miscebitur extraneꝰ. Domꝰ impio
rum delebitur: tabernacula iustoꝝ germina/
būt. Est via que videtur hoi iusta: nouissima
autem eius ducunt ad mortem. Risus dolore
miscebitur: ⁊ extrema gaudij luctus occupat.
Vijs suis replebitur stultꝰ. ⁊ super eum erit
vir bonus. Innocens credit oi verbo. astutus
considerat gressus suos. Filio doloso nihil erit
boni. seruo autem sapienti ꝓsperi erunt actus
⁊ dirigetur via eius. Sapiens timet ⁊ declinat
a malo. stultus transilit ⁊ confidit. Impatiens
operabitur stulticiam. ⁊ vir versutꝰ odiosus ē
Possidebunt paruuli stultitiam. ⁊ expectabūt
astuti sciam. Jacebunt mali ante bonos. impij
ante portas iustoꝝ. Etiam proximo suo paup
odiosus est. amici v̾o diuitum multi. Qui des
picit ꝓximū suū peccat. qui autē miseret̃ paupi
btūs erit. Qui credit in dño. misericordiā dili
git. errāt q opant̃ malū. Misericordia ⁊ veri
tas p̄parāt bona. In oi ope bono erit abūdan
tia. vbi aūt verba sunt plurima. ibi frequenter
egestas. Corona sapientū diuitie eoꝝ fatuitas
stultorū imprudentia. Liberat aias testis fide
lis. ⁊ ꝓfert mendacia versipellis. In timore
dñi fiducia fortitudinis. ⁊ filiꝰ eiꝰ erit spes. Ti
mor dñi fons vite vt declinet a ruina mortis.
In multitudie populi dignitas regis: ⁊ in pau
pertate plebis ignominia principis. Qui pati
ens est multa gubernatur sapia. qui autem im
patiens est. exaltat stulticiam suam. Vita carni
um sanitas cordis. putredo ossiū inuidia. Qui
calūniat̃ egētem exprobrat factori eiꝰ. honorat
autem eū. qui miseret̃ paupis. In malicia sua
expellit̃ impiꝰ. sperat aūt iustus in morte sua.

In corde prudẽtis regescit sapiẽtia. ⁊ idoctos
quosq̨z erudiet. Iustitia eleuat gentẽ: miseros
aũt facit populos peccatum. Acceptus est regi
minister itelligens: iracundiam eius inutilis
sustinebit.

XV

Respõsio mollis frangit irã: sermo du/
rus suscitat furorẽ. Lingua sapiẽtum
ornat sciam: os fatuoꝝ ebullit stultitiaz
In oĩ loco oculi dñi cõtẽplãt bonos ⁊ malos.
Lingua placabilis lignũ vite: q̃ aũt imoderata
ẽ conteret spm̃. Stultus irridet disciplinaz pa
tris sui: qui aũt custodit increpationes astutior
fiet. In abundanti iustitia virtus maxima est:
cogitatiões aũt impioꝝ eradicabunt. Domus
iusti plurima fortitudo: ⁊ in fructibꝰ impij con
turbatio. Labia sapientũ disseminabunt sciam
cor stultorũ dissimile erit. Victime impiorum
abbominabiles dño: vota iustorũ placabilia.
Abbominatio est dño via impij q sequit iusti/
tiã diligit ab eo. Doctrina mala deserentiũ vi
am vite: qui increpationes odit moriet. Infer
nus ⁊ perditio corã dño: quanto magis corda
filioꝝ hominũ. Nõ amat pestilẽs eum q se cor
ripit: nec ad sapientes gradit. Cor gaudẽs ex
hilarat faciem: in merore animi deijcit spũs.
Cor sapientis queret doctrinã: ⁊ os stultorum
pascit impitia. Oẽs dies pauperis mali: secu/
ra mens quasi iuge cõuiuiũ. Meliꝰ ẽ paꝝ cum
timore dñi: q̃z thesauri magni ⁊ insatiabiles.
Meliꝰ ẽ vocari ad olera cũ caritate q̃z ad vitu/
lũ saginatũ cũ odio. Vir iracũdꝰ ꝓuocat rixas
qui patiẽs ẽ mitigat suscitatas. iter pigroꝝ qua
si sepes spinaꝝ: via iustoꝝ absq̨z offendiculo.
Filius sapiens letificat patrem: ⁊ stultꝰ hõ de/
spicit matrem suã. Stultitia gaudium stulto: ⁊
vir prudens dirigit gressus suos. Dissipãtur
cogitationes vbi non est consiliuz: vbi vo sũt
plures cõsiliarij. confirmant. Letat hõ in snia
oris sui. ⁊ sermo opportunꝰ est optimꝰ. Semi/
ta vite sup eruditũ: vt declinet de inferno nouis
simo. Domũ superboꝝ demoliet dñs ⁊ firmos
faciet terminos vidue. Abbominatio dñi cogi
tatiões male: ⁊ purus sermo pulcherrimꝰ fir/
mabit ab eo. Conturbat domũ suã q sectat aua
ritiã: q aũt odit munera viuet. Per misericor
diã ⁊ fidem purgant peccata: per timorẽ autez
dñi declinat oĩs a malo. Mens iusti meditabi
tur obedientiam: os impiorum redundat ma/
lis. Longe est dñs ab impijs: ⁊ orõnes iustoꝝ
exaudiet. Lux oculoꝝ letificat aĩam: fama bo/
na impinguat ossa. Auris que audit increpa/
tiones vite: i medio sapientũ cõmorabit. Qui
abijcit disciplinã: despicit aĩam suam: qui autẽ
acquiescit increpationibus: possessor est cordis
Timor domini disciplina sapientie: ⁊ gloriam
precedit humilitas.

XVI

Hominis ẽ aĩum pparare: ⁊ dñi guber
nare linguam. Oẽs vie hoiuz patent
oculis eius. spirituũ põderator ẽ dñs.
Reuela dño opa tua: ⁊ dirigent cogitationes
tue. Uniuersa ꝓpt semetipm̃ opatus ẽ dñs: i/
piũ quoq̨z ad diẽ maluz. Abbominatio dñi est
oĩs arrogans. etiã si manꝰ ad manũ fuerit non
ẽ inocens. Initiũ vie bone facere iustitiam: ac
cepta ẽ apud deum magis q̃z imolare hostias
Misericordia ⁊ veritate redimitur iniquitas:
⁊ i timore dñi declinat a malo. Cuz placuerint
dño vie hois: inimicos q̃z eiꝰ cõuertet ad pacẽ.
Melius ẽ parũ cũ iustitia: q̃z multi fructus cũ
iniquitate. Cor hois disponit viã suã: sz dñi ẽ
dirigere gressus eius. Diuinatio i labijs regi
ĩ iudicio non errabit os eius. Põdꝰ ⁊ statera
iudicia dñi sunt: ⁊ opa eius oẽs lapides seculi.
Abbominabiles regi q agũt impie: qm̃ iustitia
firmat soliũ. Volũtas regũ labia iusta: q recta
loquit diriget. Indignatio regis nuncij mor/
tis: ⁊ vir sapiens placabit eũ. In hilaritate vul
tus regis vita: ⁊ clemẽtia eius q̃si hymber sero
tinus. Posside sapientiã: q2 auro melior est: ⁊
acqre prudẽtiã q2 pciosior ẽ argẽto. Semita iu
storum declinat mala: custos aĩe sue seruat vitã
suam. Contritionem precedit superbia: ⁊ ante
ruinam exaltabit spiritus. Melius est humi/
liari cũ mitibꝰ: q̃z diuidere spolia cũ superbis.
Eruditus in verbo reperiet bona: ⁊ q sperat i
dño beatꝰ ẽ. Qui sapiẽs ẽ corde: appellabitur
prudẽs: ⁊ q dulcis eloqo maiora repiet. Fons
vite eruditio possidẽtis. doctrina stultoꝝ fatui
tas. Cor sapientis erudiet os eiꝰ: ⁊ labijs eius
addet grãm. Fauus mellis cõposita vba: dul
cedo aĩe sanitas ossium. Est via que videt ho
mini recta. ⁊ nouissima eiꝰ ducunt ad mortem.
Aĩa laborantis laborat sibi: q2 cõpulit eum os
suum. Vir insipiens fodit malũ: ⁊ in labijs eiꝰ
ignis ardescit. Hõ peruersus suscitat lites: ⁊
verbosus separat principes. Vir iniquus lac/
tat amicũ suũ: ⁊ ducit eum per viam nõ bonaz.
Qui attonitis oculis cogitat praua: mordens
labia sua perficiet malũ. Corona dignitatis se
nectus: que in vijs iustitie reperietur. Melior
est patiens viro forti: ⁊ qui dñatur animo suo
expugnatore vrbium. Sortes mittuntur in si/
nũ: sed a domino tẽperãt.

XVII

Melior est buccella sicca cũ gaudio: q̃z

domus plena victimis cum iurgio. Seruus sa
piens dominabit stultis filijs: et iter fratres he
reditatē diuidet. Sicut igne ꝓbat argentum et
aurū camino. ita corda ꝓbat dñs. Malus obe
dit lingue inique: et fallax obtēperat labijs men
dacibus. Qui despicit pauperē exprobrat facto
ri ei⁹. et qui in ruina letat alteri⁹: non erit impu
nitus. Corona senū filij filioꝝ: et gloria filiorū
patres eoꝝ. Non decēt stultū verba cōposita:
nec principē labiū mētiens. Gēma gratissima
expectatio pstolātis: quocūq; se vertit prudent
itelligit. Qui celat delictū qrit amicicias: q al/
tero sermone repetit separat federatos. Plus
proficit correctio apud prudētē: q̃ centū plage
apud stultū. Semp iurgia qrit mal⁹: angelus
aūt crudelis mittet cōtra eū. Expedit magis vr
se occurrere raptis fetib⁹: q̃ fatuo cōfidēti sibi
i stultitia sua. Qui reddit mala ꝓ bonis: nō re
cedet malū de domo ei⁹. Qui dimittit aquā ca
put est iurgioꝝ: et anteq̃ patiat cōtumeliā iudi
cium deserit. Et qui iustificat impium et q con/
dēnat iustum: abhominabilis est vterq; apud
deū. Quid prodest stulto habere diuitias: cū
sapientiam emere non possit. Qui altā facit do
mū suam querit ruinā: et q euitat discere icidet
i malū. Omni tpe diligit q amicꝰ ē: et frater i
angustijs comprobat. Stult⁹ hō plaudet mani
bus suis: cū spopōderit ꝓ amico suo. Qui me/
ditat discordias diligit rixas: et qui exaltat os su
um qrit ruinā. Qui puersi cordis ē nō iueniet
bonū: et qui vertit linguam icidet in malū. Na
tus est stultus in ignominiā suam: sed nec pa/
ter in fatuo letabitur. Anim⁹ gaudens etatē flo
ridā facit: spūs tristis exiccat ossa. Munera de
sinu impi⁹ accipit: vt puertat semitas iudicij.
In facie prudentis lucet sapientia: oculi stulto
rum in finibus terre. Ira patris filius stultus
et dolor matris que genuit eū. Non est bonum
dānū iferre iusto: nec pcutere pncipem q recta
iudicat. Qui moderat sermones suos doctus
et prudens ē: et pciosi spūs vir eruditus. Stul
tus quoq; si tacuerit sapiens reputabit. et si cō
presserit labia sua intelligens.

XVIII

Occasiones qrit q vult recedere ab ami
co: omni tpe erit exprobrabilis. Non
recipit stult⁹ vba prudentie: nisi ea di
xeris q̃ versant i corde ei⁹. Impi⁹ cū i pfundū
venerit pctōꝝ cōtēnit: sed sequit eū ignominia
et opprobriū. Aqua pfunda vba ex ore viri. et
torrēs redūdās fons sapie. Accipe psonā ipij
i iudicio nō ē bonū: vt declines a vitate iudi/
cij. Labia stulti miscēt se rixis: et os eius iur/
gia prouocat. Os stulti contritio eius: et labia
ipi⁹ ruina aie ei⁹. Verba bilinguis q̃si simpli/
cia: et ipsa pueniūt vsq; ad interiora ventris.
Pigrū deijcit timor: aie aūt effeminatorū esu/
rient. Qui mollis et dissolutus est in ope suo:
frat ē sua opa dissipāns. Turris fortissima no
men dñi: ad ipam currit iustus et exaltabitur.
Substātia diuitis vrbis roboris ei⁹ et q̃si mu/
r⁹ valid⁹ circūdās eū. Anteq̃ cōterat exaltatur
cor hois. et anteq̃ glorificet humiliat. Qui ꝓ
us rñdet q̃ audiat. stultum se esse demōstrat et
cōfusione dignū. Spirit⁹ viri sustētat imbecil
litatē suā: spm vo ad irascēdū facilē quis pote
rit sustinere. Cor prudentis possidebit scientiā
et auris sapientiū querit doctrinā. Donū hois
dilatat viā ei⁹: et ante pncipes spacium ei facit.
Iust⁹ prior est accusator sui: venit amic⁹ ei⁹ et in
uestigabit eū. Contraditiones comprimit sors
et inter potētes quoq; diiudicat. Frater q adiu
uat a fratre quasi ciuitas firma: et iudicia quasi
vectes vrbiū. De fructu oris viri replebit vē
ter ei⁹: et genimina labioꝝ ipsius saturabūt eū
Mors et vita in manib⁹ lingue: q diligūt eam
comedent fruct⁹ ei⁹. Qui inuenit mulierē bo
nā: inuenit bonū et hauriet iocūditatē a domio
Qui expellit mulierē bonā expellit bonū: q au
tem tenet adulteram stult⁹ ē et insipiēs. Cū ob
secrationib⁹ loqt paup: et diues effabit rigide.
Vir amicabilis ad societatem: magis amicus
erit q̃ frater.

XIX

Melior ē paup q ambulat in simplicita/
te sua: q̃ diues torquēs labia sua et in
sipiēs. Vbi nō ē scia aie nō ē bonum:
et qui festinus ē pedib⁹ offendet. Stulticia ho/
minis supplātat gressus ei⁹: et cōtra deū feruet aio
suo. Diuitie addūt amicos plurimos: a pau/
pere aūt et hi q̃s habuit separant. Testis falsus
nō erit ipunit⁹: et q mēdacia loqt nō effugiet.
Multi colūt psonā potentis: et amici sūt dona
tribuentis. Frēs hois paupis oderūt eū: insup
et amici pcul recesserunt ab eo. Qui tm verba
sectat nihil habebit: q aūt possessor ē mentis di
ligit aiā suā: et custos prudentie iueniet bona
Falsus testis nō erit ipunitus. et q loquit men
dacia pibit. Non decēt stultū delicie: nec seruū
dñari pncipib⁹. Doctrina viri p patientiā no
scit: et gloria ei⁹ ē iniqua ptergredi. Sicut fre
mit⁹ leonis. ita et regis ira: et sicut ros sup her
bā. ita et hilaritas eius. Dolor patris fili⁹ stul/
t⁹: et tecta iugit pstillācia litigiosa mulier. Do/
mus et diuitie dant a parentibus. a dño aūt ꝓ
prie vxor prudens. Pigredo imittit soporē: et

aia dissoluta esuriet. Qui custodit mandatum
custodit aiam suam: qui aūt negligit viam suaꝫ
mortificabitur. Feneratꝛ dño q̄ miseretꝛ paupe/
ris ⁊ vicissitudinē suam reddet ei. Erudi filiuꝫ
tuū ne desperes: ad iterfectionē aūt eiꝰ ne pōas
aiam tuā. Qui .n. impatiēs ē sustinebit dānuꝫ
⁊ cū rapuerit. aliud apponet. Audi cōsiliū ⁊ su
scipe disciplinā: vt sis sapiēs in nouissimis tuis.
Multe cogitationes i corde viri: voluntas aūt
dñi in eternū permanebit. Nō indigens mise
ricors est: ⁊ melior ē pauꝑ iustꝰ q̄ꝫ vir mēdax.
Timor dñi ad vitā: ⁊ in plenitudine cōmorabi
tur absq̄ꝫ visitatione pessimi. Abscondit piger
manum suā sub ascella: nec ad os suū applicat
eā. Pestillente flagellato. stultꝰ sapientior erit
si aūt corripueris sapientē intelliget sapientiaꝫ.
Qui affligit p̄rem ⁊ fugit matrē: ignominio/
sus erit ⁊ infelix. Non cesses audire fili doctri
nam. nec ignores s̄mōes scie. Testis iniquus
deridet iudiciū: ⁊ os impioꝝ deuorat iniquita/
tē. Parata sūt derisoribꝰ iudicia: ⁊ mallei per/
cutientes stultorum corporibus. XX

L l Uxuriosa res vinū: ⁊ tumltuosa ebrie
tas. Quicūq̄ꝫ his delectatꝛ. nō erit sa/
piēs. Sicut rugitꝰ leōis ira ⁊ terror re
gis: q ꝓuocat eū peccat i aiam suā. Honor est
hoi q sepat se a ꝯtētionibꝰ: oēs aūt stulti miscē
tur cōtumelijs. Propꝛ frigus piger arare no/
luit. mēdicabit ergo estate ⁊ nō dabitꝛ illi. Sicͭ
aq̄ ꝓfūnda sic ꝯsiliū i corde viri: sꝫ hō sapiens
exhauriet illud. Multi hoies misericordes vo
cantꝛ: viꝝ aūt fidelē qs iueniet. Iustꝰ q ambu/
lat i simplicitate sua: beatos post se filios relin/
q̄t. Rex q sedet i solio iudicij: dissipat oē malū
intuitu suo. Quis pōt dicere mūdū ē cor meuꝫ
purus sū a pctō. Pōdus ⁊ pondus. mēsura ⁊
mensura: vtrunq̄ꝫ abhominabile ē apud deū.
Ex studijs suis itelligitꝛ puer: si munda ⁊ recta
sint oꝑa eiꝰ. Aurē audiētē ⁊ oculū vidētē dñs
fecit vtrunq̄ꝫ. Noli diligere somnuꝫ ne te ege
stas opprimat. Aperi oculos tuos ⁊ saturare
panibus. Malū est malū est dicit ois emptor ⁊
cū recesserit tunc gloriabitꝛ. Est auꝝ ⁊ multitu
do gēmaꝝ: vas autē preciosum labia scientie.
Tolle vestimentū eius q fideiussor extitit alieni
⁊ pro extraneis aufer pignus ab eo. Suauis ē
hoi panis mendacij: ⁊ postea iplebitur os eius
calculo. Cogitationes cōsilijs roborātur: ⁊ gu
bernaculis tractanda sunt bella. Ei qui reue/
lat mysteria. ⁊ ambulat fraudulentꝛ. ⁊ dilatat la
bia sua: ne cōmiscearis. Qui maledicit p̄ri suo
⁊ matri: extinguetur lumen eiꝰ in medijs te/
nebris. Hereditas ad quā festinatꝛ in p̄ncipio
in nouissimo bn̄dictiōe carebit. Ne dicas red
dā maluꝫ ꝓ malo: expecta dñm ⁊ liberabit te.
Abhominatio ē apud deū pondus ⁊ pondus
statera dolosa nō est bona. A dño diriguntur
gressus viri: qs aūt hoium intelligere pōt viā
suā. Ruina est hoi deuotare scōs: ⁊ post vota
retractare. Dissipat ipios rex sapiēs. ⁊ incur/
uat suꝑ eos fornicē. Lucerna dñi spiraculū ho
minis: q̄ inuestigat oia secreta ventris. Mise
ricordia ⁊ veritas custodiūt regē: ⁊ roboratur
clemētia thronꝰ eiꝰ. Exultatio iuuenum fortitu
do eoꝝ: ⁊ dignitas senū canicies. Liuor vulne
ris absterget mala: ⁊ plage in obsecrationibus
ventris. XXI

S Icut diuisiones aquarū. ita cor regis
in manu dñi: quocūq̄ꝫ voluerit incli/
nabit illud. Ois via viri recta sibi vi
detꝛ: appendit aūt corda dñs. Facere misericor
diam ⁊ iudiciū: magis placet domino q̄ꝫ victi
me. Exaltatio oculorum est dilatatio cordis: lu
cerna impioꝝ pctm̄. Cogitatiōes robusti sem
per in abundātia: ois aūt piger in egestate est.
Qui congregat thesauros lingua mēdacij. va
nus ⁊ excors est ⁊ ipingetur ad laqueos mortꝭ
Rapine ipioꝝ detrahent eos: q̄r noluerunt fa
cere iudicia. Peruersa via viri aliena ē a deo
q aūt mūdus ē rectū opꝰ eiꝰ. Meliꝰ ē sedere in
angulo domatꝭ: q̄ꝫ cū muliere litigiosa ⁊ in do
mo cōi. Aia impij desiderat malū: nō misere/
bitꝛ ꝓximo suo. Multato pestilente sapienti/
or erit paruulꝰ: ⁊ si sectetꝛ sapientē sumet sciam
Excogitat iustus de domo impij: vt detrahat
impios a malo. Qui obturat aurem suā ad cla
morē paupis: ⁊ ipse clamabit ⁊ nō exaudietur.
Munꝰ absconditū extinguit iras: ⁊ donū in si
nu indignationē maximā. Gaudiū iusto ē fa/
cere iudiciū: ⁊ pauor oꝑantibꝰ iniquitatē. Vir
qui errauit in via doctrine: in cetu gigantiū cō
morabitꝛ. Qui diligit epulas in egestate erit: q
amat vinū ⁊ pinguia nō ditabitur. Pro iusto
dabitꝛ impiꝰ: ⁊ ꝓ recto iniquꝰ. Melius est ha
bitare in terra deserta: q̄ꝫ cuꝫ muliere rixosa ⁊
iracūda. Thesaurꝰ desiderabilꝭ ⁊ oleū in habi/
taculo iusti: ⁊ iprudēs hō dissipabit illud. Qui
sequitꝛ iustitiā ⁊ misericordiā: inueniet vitā iu/
stitiā ⁊ gloriā. Ciuitatē fortiū ascēdit sapiens:
destruxitq̄ꝫ robur fiducie eiꝰ. Qui custodit os
suū ⁊ linguā suā: custodit ab angustijs animā
suā. Superbꝰ ⁊ arrogās vocatꝛ indoctꝰ. q i ira
oꝑatꝛ superbiam. Desideria occidūt pigrū: no
luerūt enim quicq̄ꝫ manus eiꝰ oꝑari. Tota die

ꝯcupiſcit ⁊ deſiderat: qui aũt iuſtus ē tribuet ⁊ nõ ceſſabit. Hoſtie impioꝝ abhoīabiles: que offerunť ex ſcelere. Teſtis mendax pibit: vir obediēs loqueť victoriã. Vir impiꝰ ꝓcaciť obfirmat vultũ ſuũ: qui aũt rectꝰ ē corrigit viã ſuã Nõ eſt ſapientia. nõ eſt prudentia: nõ eſt ꝯſilium ꝯ dñm. Equus parať ad diē belli: dñs aũt ſalutem tribuit.

XXII

Melius eſt nomen bonũ ꝙ̄ diuitie multe. ſuper argentum enim ⁊ aurũ gratia bona. Diues ⁊ pauper obuiauerũt ſibi. vtriuſqꝫ operať eſt dominꝰ. Callidus videt malũ: ⁊ abſcondit ſe: innocēs pertranſijt ⁊ afflictꝰ eſt damno. Finis modeſtie timor domini: diuitie ⁊ gloria ⁊ vita. Arma ⁊ gladij i via ſuperbi: cuſtos aũt aīe ſue longe recedit ab eis Prouerbiũ eſt. adoleſcens iuxta viã ſuã etiaꝫ cũ ſenuerit nõ recedet ab ea. Diues pauperibꝰ imperat. ⁊ q accipit mutuũ ſeruus eſt feneratꝭ. Qui ſeminat iniqtatē metet mala: ⁊ virga ire ſue ꝯſũmabiť. Qui ꝓnus eſt ad miſericordiã benedicetur. de panibus enim ſuis dedit pauperi. Victoriã ⁊ honorē acquiret q dat munera: animã aũt aufert accipientiũ. Eijce deriſorē ⁊ exibit cũ eo iurgiũ: ceſſabũtqꝫ cauſe ⁊ ꝯtumelie. Qui diligit cordis mũditiã: ꝓpter grãꝫ labioꝝ ſuoꝝ habebit amicũ regem. Oculi dñi cuſtodiũt ſciaꝫ: ⁊ ſupplantanť ỽba iniq. Dicit piger leo ē foris: i medio plateaꝝ occidēdꝰ ſũ. Fouea ꝓfũda os aliene: cui iratꝰ ē dñs incidet in eaꝫ. Stulticia colligata eſt in corde pueri: ⁊ virga diſcipline fugabit eã. Qui calũniať pauperem vt augeat diuitias ſuas: dabit ipe ditiori ⁊ egebit. Fili mi inclina aurem tuam: ⁊ audi verba ſapientiũ. Appone aũt cor ad doctrinã meã: ꝗ pulchra erit tibi cũ ſeruaueris eam ī ventre tuo. Et redũdabit in labijs tuis: vt ſit ī dño fiducia tua. Vnde ⁊ oſtendam eaꝫ tibi hodie. Ecce deſcripſi eam tibi tripliciť in cogitationibꝰ ⁊ ſcia: vt oſtēderē tibi firmitatē ⁊ eloqa veritatꝭ: rñdere ex eis illis. q miſerũt te. Non facias violentiam pauperi qꝛ pauper eſt. neqꝫ ꝯteras egenũ in porta: qꝛ iudicabit dñs cauſaꝫ eiꝰ: ⁊ configet eos q ꝯfixerũt animam eiꝰ. Noli eſſe amicꝰ homini iracũdo. neqꝫ ambules cũ viro furioſo: ne forte diſcas ſemitas eius. ⁊ ſumas ſcandalũ anime tue. Noli eſſe cũ his q defigũt manꝰ ſuas. ⁊ qui vades ſe offerũt ꝓ debitis: ſi enim non habes vnde reſtituas: qd cauſe eſt vt tollat operimentum de cubili ſuo. Ne tranſgrediaris terminos antiquos: quos poſuerunt patres tui. Vidiſti virum velocem in opere ſuo: coram regibus ſtabit. nec erit ante ignobiles.

XXIII

Quando ſederis vt comedas cũ principe. diligenter attende que ſunt appoſita ante faciem tuam: ⁊ ſtatue cultrũ in gutture tuo: ſi tamen habes in poteſtate aīam tuam. Ne deſideres de cibis eiꝰ: in quo eſt panis mendacij. Noli laborare vt diteris: ſꝫ prudentie tue pone modum. Ne erigas oculos tuos ad opes quas non potes habere: qꝛ facient ſibi pennas quaſi aquile: ⁊ volabunt in celum Ne comedas cũ homine inuido: ⁊ ne deſideres cibos eiꝰ: qm̃ in ſimilitudinē arioli ⁊ coniectorꝭ eſtimat qḋ ignorat. Comede ⁊ bibe dicet tibi ⁊ mens eiꝰ non eſt tecũ. Cibos quos comederas euomes: ⁊ ꝑdes pulchros ſermones tuos. In aurībꝰ inſipientiũ ne loquarꝭ: qꝛ deſpiciēt doctrinã eloquij tui. Ne attingaſ paruulorũ terminos: ⁊ agrũ pupillorum ne introeas. Propinquus. n. illorum fortꝭ eſt: ⁊ ipe iudicabit contra te cauſam illorum. Ingrediatur ad doctrinam cor tuum: ⁊ aures tue ad verba ſcientie. Noli ſubtrahere a puero diſciplinam ſi enim percuſſeris cum virga nõ morieť. Tu virga percuties eum: ⁊ animam eius de inferno liberabis. Fili mi ſi ſapiens fuerit animus tuus. gaudebit tecũ cor meũ: ⁊ exultabũt renes mei cũ locuta fuerit recta labia tua. Nõ emuleť cor tuũ peccatores. ſed in timore domini eſto tota die: qꝛ habebis ſpem in nouiſſimo: ⁊ preſtolatõ tua nõ auferet. Audi fili mi ⁊ eſto ſapiens: ⁊ dirige in via animũ tuũ. Noli eſſe ī cõuiuijs potatoꝝ: nec in cõmeſſationibus eoꝝ q carnes ad veſcendũ cõferũt: qꝛ vacãtes potibus ⁊ dantes ſymbola cõſumenť: ⁊ veſtietur pannis dormitatio. Audi patrem tuũ q genuit te: ⁊ ne contēnas cũ ſenuerit mater tua. Veritatem eme: ⁊ noli vendere ſapientiam ⁊ doctrinã ⁊ intelligentiã. Exultat gaudio pater iuſti q ſapientē genuit letabiť i eo. Gaudeat pater tuꝰ ⁊ mater tua: ⁊ exultet q genuit te. Prebe fili mi cor tuũ mihi: ⁊ oculi tui vias meas cuſtodiant. Fouea. n. ꝓfũda ē meretrix: ⁊ puteus anguſtus aliena. Inſidiať in via quaſi latro: ⁊ quoſ incautos inuenerit interficiet. Cui ve. cuiꝰ pr̃i ve. cui rixe. cui fouee. cui ſine cauſa vulnera. cui ſuffoſio oculoꝝ. Nõne his q commoranť in vino: ⁊ ſtudent calicibꝰ epotandis: Ne intuearis vinũ qñ flaueſcit. cũ ſplēduerit ī vitro color eiꝰ. Ingrediť blãde ⁊ i nouiſſimo mordebit vt coluber: ⁊ ſicut regulꝰ venena diffundet. Oculi tui videbũt extraneas. ⁊ cor tuũ

loquetur peruersa. Et eris sicut dormiens i
medio mari: ⁊ quasi sopitus gubernator amis
so clauo. ⁊ dices. Verberauerũt me sed nõ do
lui: traxerunt me ⁊ ego non sensi. Qñ euigila
bo: ⁊ rursus vina reperiam. XXIIII

Ne emuleris viros malos nec deside
res esse cũ eis: q2 rapinas meditatur
mens eorum: ⁊ fraudes labia eorũ lo
quuntur. Sapiẽtia edificabitur domus: ⁊ pru
dentia roborabit. In doctrina replebũt cella
ria. vniuersa sba pciosa ⁊ pulcherrima. Vir sa
piens fortis est ⁊ vir doctus robustus ⁊ vali
dus: q2 cũ dispositione initur bellũ. ⁊ erit salus
vbi multa cõsilia sunt. Excelsa stulto sapientia
in porta non aperiet os suũ. Qui cogitat ma
la facere: stultus vocabit. Cogitatio stulti pec
catum est: ⁊ abhominatio hominũ detractor.
Si desperaueris lapsus in die angustie immi
nuetur fortitudo tua. Erue eos qui ducuntur
ad mortem: ⁊ qui trahuntur ad interitum libe
rare ne cesses. Si dixeris vires nõ suppetũt:
qui inspector est cordis ipse intelligit. ⁊ serua
torẽ aie tue nihil fallit: reddetq3 hoi iuxta opa
sua. Comede fili mi mel q2 bonũ est: ⁊ fauum
dulcissimũ gutturi tuo. Sic ⁊ doctrina sapien
tie aie tue: quã cũ inueneris. habebis in nouissi
mis spem: ⁊ spes tua nõ peribit. Ne insidieris
⁊ queras ipietatẽ i domo iusti: ne vastes requi
em eius. Septies. n. i die cadit iustus ⁊ resur
get: impij aũt corruent in malũ. Cum cecide
rit inimicus tuus ne gaudeas. ⁊ in ruina eius
ne exultet cor tuũ: ne forte videat dñs ⁊ displi
ceat ei ⁊ auferret ab eo iram suã. Ne contẽdas
cũ pessimis: nec emuleris impios: qm̃ non ha
bent futurorũ spem mali: ⁊ lucerna ipiorũ extin
guetur. Time dominũ fili mi ⁊ regem: ⁊ cum
detractoribus non cõmiscearis. Quoniam re
pente consurget perditio eorũ: ⁊ ruinam vtrius
q3 quis nouit. Hec quoq3 sapiẽtibus. Cogno
scere personã in iudicio non est bonũ. Qui di
cunt impio iustus es. maledicent eis populi: ⁊
detestabuntur eos tribus. Qui arguunt eum
laudabuntur: ⁊ super eos veniet benedictio.
Labia deosculabitur: qui recta vba respõdet
Prepara foris opus tuum ⁊ diligenter exer
ce agrũ tuum: ⁊ postea edifices domum tuam.
Ne sis testis frustra contra proximũ tuũ: nec
lactes quẽq3 labijs tuis. Ne dicas quomodo
fecit mihi sic faciam ei: ⁊ reddam vnicuiq3 fm
opus suum. Per agrum hominis pigri tran
siui: ⁊ per vineam viri stulti. Et ecce totũ re
pleuerant vrtice: ⁊ operuerant superficiẽ eius
spine: ⁊ maceria lapidum destructa erat. Qđ
cum vidissem posui in corde meo: ⁊ exẽplo di
dici disciplinam. Vsq3quo piger dormies: vs
q3quo de somno consurges. Parum inquam
dormies: modicum dormitabis. pauxillũ ma
nuũ conseres vt quiescas. ⁊ veniet tibi quasi
cursor egestas tua ⁊ mendicitas quasi vir ar
matus. XXV

Hee quoq3 parabole salomonis: quas
transtulerunt viri ezechie regis iuda.
Gloria dei est celare verbum. ⁊ glo
ria regum inuestigare sermonem. Celum sur
sum ⁊ terra deorsum: ⁊ cor regum inscrutabi
le. Aufer rubiginem de argento: ⁊ egredie
tur vas purissimum. Aufer impietatẽ de vul
tu regis ⁊ firmabitur iustitia thronus ei'. Ne
gloriosus appareas corã rege. ⁊ i locũ magno
rũ ne steteris. Melius ẽ. n. vt dicat tibi ascẽde
huc q3 vt hũilieris corã pncipe. Que viderũt
oculi tui ne pferas i iurgio cito: ne postea emẽ
dare nõ possis cũ dehonestaueris amicũ tuũ.
Causam tuã tracta cũ amico tuo. ⁊ secretũ ex
traneo ne reueles: ne forte insultet tibi cum au
dierit. ⁊ exprobrare nõ cesset. Gratia ⁊ amici
tia liberant: quas tibi serua ne exprobrabil' fi
as. Mala aurea in lectis argenteis. qui loquit
vbũ i tpe suo. Inauris aurea ⁊ margarita ful
gẽs q arguit sapientẽ ⁊ aurẽ obedientẽ. Sic
frigus niuis in die messis: ita legat' fidelis ei q
misit eũ: aiam ipsi' requiescere facit. Nubes ⁊ vẽ
tus ⁊ pluuie nõ sequentes. vir gl'iosus ⁊ pmis
sa nõ cõplẽs. Patiẽtia lenit pnceps: ⁊ ligua
mollis cõfringet duritiã. Mel inuenisti. come
de qđ sufficit tibi: ne forte saciat' euomas illud
Subtrahe pedẽ tuũ de domo pximi tui: nequã
saciatus oderit te. Iaculũ ⁊ gladius ⁊ sagitta
acuta: hõ q loquit ↄ proximũ suũ falsũ testimo
niũ. Dens putridus ⁊ pes lassus. qui sperat
super infideli i die angustie: ⁊ amittit palliũ in
die frigoris. Acetũ in nitro: qui cantat carmia
cordi pessimo. Sicut tinea vestimento ⁊ ver
mis ligno: ita tristitia viri nocet cordi. Si esu
rierit inimicus tuus ciba illum: si sitit da ei a
quam bibere. prunas. n. congregabis sup ca
put eius: ⁊ dñs reddet tibi. Vent' aquilo dissi
pat pluuias: ⁊ facies tristis linguã detrahentẽ
Meli' est sedere i angulo domatis: q3 cũ mu
liere litigiosa. ⁊ in domo cõi. Aqua frigida aie
sitiẽti: ⁊ nũcius bonus de terra longinq. Fons
turbat' pede ⁊ vena corrupta: iust' cadens co
ram impio. Sicut q mel multũ comedit nõ est
ei bonũ: sic qui scrutator ẽ maiestatis opprime

ur a glīa. Sicut vrbs patens ⁊ absq3 muroꝝ ambitu: ita vir q nō pōt in loquendo cohibere spiritum suum. XXVI

Quomō nix in estate. ⁊ pluuie in messe sic indecens ē stulto gloria. Sicut auis ad alta transuolans. ⁊ passer quo libet vadens: sic maledictū frustra platū in quēpiā superueniet. Flagellū equo. ⁊ chamus asino: ⁊ virga in dorso iprudentiū. Ne respōdeas stul/to iuxta stulticiā suā: ne efficiaris ei similis. Rñde stulto iuxta stultitiā suā: ne sibi sapiens esse videat. Claud⁹ pedib⁹ ⁊ iniqtatē bibēs: q mittit vba p nunciū stultū. Quō pulchras frustra habet claud⁹ tibias. sic indecēs est i ore stultoꝝ parabola. Sicut qui mittit lapidē in aceruum mercurij: ita qui tribuit insipiēti honorē. Quō si spina nascat in manu temulenti: sic parabola in ore stultoꝝ. Judiciū determinat cās: ⁊ qui imponit stulto silentiū iras mitigat. Sicut ca/nis qui reuertit ad vomitū suū: sic iprudēs qui iterat stulticiā suā. Vidisti hoiem sapientē sibi videri: magis illo spem hēbit insipiens. Dicit piger. leo ē i via. ⁊ leena i itinerib⁹. Sicut ostium vertitur in cardine suo: ita piger in lectulo suo. Abscōdit piger man⁹ sub ascellas suas. ⁊ laborat si ad os suum eas conuerterit. Sapientior sibi stultus videtur: septem viris loquentib⁹ snias. Sicut q apphēdit aurib⁹ canem. sic q transit ⁊ impatiēs cōmiscet rixe alteri⁹. Sic noxi⁹ est q mittit sagittas ⁊ lanceas in mortem ita vir qui fraudulent nocet amico suo: ⁊ cum fuerit dephensus dicet. ludēs feci. Cum de/fecerint ligna extinguet ignis: ⁊ susurrone subtracto iurgia conquiescunt. Sicut carbones ad prunas ⁊ ligna ad ignē: sic hō iracundus suscitat rixas. Verba susurronis quasi simplicia: ⁊ ipsa perueniūt ad intima cordis. Quō si argento sordido ornare velis vas fictile: sic labia tu/mentia cum pessimo corde sociata. Labijs suis intelligit inimicus: cū in corde tractauerit do/los. Quando submiserit vocē suam ne credideris ei: qm̄ septem nequitie sūt i corde illi⁹. Qui opit odiū fraudulent: reuelabit malicia ei⁹ i cōcilio. Qui fodit foueā icidet i eā: ⁊ q voluit la/pidē reuertet ad eū. Lingua fallax nō amat vitatē. ⁊ os lubricū opat ruinas. XXVII

Ne glorieris in crastinū: ignorans quid superuentura pariat dies. Laudet te alienus ⁊ nō os tuum: extraneus ⁊ nō labia tua. Graue est saxum ⁊ onerosa arena: sed ira stulti vtroq3 grauior. Ira nō habet mi/sericordiā: nec erumpens furor: ⁊ impetū concitati spūs ferre quis poterit. Melior est manifesta correctio: q3 amor abscōdit⁹. Meliora sūt vulnera diligentis: q fraudulenta oscula odi/entis. Anima saturata calcabit fauum ⁊ anima esuriens etiam amarū pro dulci sumet. Sicut auis transmigrans de nido suo: sic vir qui de/relinquit locum suū. Vnguento ⁊ varijs odo/rib⁹ delectat cor: ⁊ bonis amici consilijs anima dulcorat. Amicū tuum ⁊ amicum patris tui ne dimiseris. ⁊ domū fratris tui ne ingrediaris i die afflictionis tue. Melior est vicinus iuxta: q3 frater procul. Stude sapientie fili mi ⁊ letifica cor meū: vt possis exprobrāti rūdere sermo/nē. Astutus vidēs malū abscōdit⁹ est: paruuli transeuntes sustinuerunt dispendia. Tolle vestimentū eius qui spopondit pro extraneo: ⁊ p alienis aufer ei pignus. Qui benedicit proximo suo voce grandi de nocte cōsurgens: maledicēti similis erit. Tecta perstillātia i die frigoris; ⁊ litigiosa mulier cōparantur. Qui retinet ea3 quasi qui ventū teneat: ⁊ oleū dextre sue euacuat. Ferrum ferro exacuitur: ⁊ homo exacuit faciem amici sui. Qui seruat ficū comedet fruct⁹ eius. ⁊ qui custos ē dñi sui glorificabit. Quō i aquis resplendent vultus prospicientiū: sic corda hominū manifesta sunt prudentibus. In/fernus ⁊ perditio nunq3 replentur: similiter ⁊ oculi hominum insaciabiles. Quō probatur i conflatorio argentum ⁊ in fornace aurum: sic probatur hō ore laudantis. Cor iniqui inqui/rit mala: cor aūt rectū inquirit sciam. Si contuderis stultū in pila quasi ptisanas feriente desuper pilo: non aufert ab eo stultitia eius. Dili/genter agnosce vultū pecoris tui: tuosq3 gre/ges considera. Non. n. habebis iugiter ptātē s3 corona tribuetur tibi in generatione ⁊ generationem. Aperta sunt prata ⁊ apparuerūt herbe virentes: ⁊ collecta sunt fena de montibus. Agni sunt ad vestimentū tuum: ⁊ hedi ad agri precium. Sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos ⁊ in necessaria domus tue: ⁊ ad victu3 ancillis tuis. XXVIII

Fugit impius nemine persequēte: iu/stus aūt quasi leo confidens absq3 ter/rore erit. Propter peccata terre multi principes eius: ⁊ ppter hoīs sapientiam ⁊ horū scientiā que dicunt. vita ducis longior erit. Vir paup calūnians pauperes: similis ē imbri vehementi in quo paratur fames. Qui dereliquūt legē. laudant impiū. qui custodiunt: suc/cendunt contra eū. Viri mali non cogitant iudiciū: qui autē inquirunt dñm animaduertunt

omnia. Melior ē pauper ambulās i simplici/tate sua q̃ʒ diues in prauis itineribꝰ. Qui cuſ/todit legē filiꝰ sapiēs est: q aūt commessatores pascit cōfundit patrē suū. Qui coaceruat diuitias vsuris ꝛ fenore liberali: i pauperes congregat eas. Qui declinat aures suas ne audiat legem orō eiꝰ erit execrabilis. Qui decipit iustos in via mala. in interitu suo corruet: ꝛ simplices possidebunt bona eiꝰ. Sapiens sibi videtur vir diues pauper autē prudens scrutabitur euʒ. In exultatione iustorum multa gloria est: regnātibꝰ impijs ruine hominū. Qui abscondit scelera sua non dirigetur: qui aūt ꝯfessus fuerit ꝛ reliquerit ea. miām consequetur. Beatus homo qui semper est pauidus. qui ꝟo mentis est durę. corruet in malū. Leo rugiens ꝛ vrsus esuriens: princeps ipiꝰ sup ppl'm pauperē. Dux indigens prudētia. multos opprimet ꝑ calūniā qui autem odit auaritiā: lōgi fiēt dies eiꝰ. Hominē qui calūniatur aīe sanguinē: si vsqʒ ad lacū fugerit nemo sustinet. Qui ambulat simpliciter salꝰ erit: qui puersus gradit̃ vijs cōcidet semel. Qui operat̃ terrā suā satiabit̃ panibꝰ. q aūt sectat̃ ociū replebit̃ egestate. Vir fidel' multū laudabitur. qui aūt festinat ditari. non erit innocēs. Qui cognoscit i iudicio faciē non bene facit. iste ꝛ pro bucella panis deserit veritatem Vir qui festinat ditari ꝛ alijs inuidet: ignorat ꝙ egestas superueniet ei. Qui corripit hoīem: gratiam postea inueniet apud eum: magis q̃ʒ ille qui per lingue blandimēta decipit. Qui subtrahit aliquid a patre suo vel a mr̃e ꝛ dicit hoc nō esse peccatū: particeps homicide est. Qui se iactat ꝛ dilatat. iurgia concitat: qui ꝟo sperat i dño. saluabit̃. Qui cōfidit in corde suo stultus est. qui autē gradit̃ sapienter. ipse laudabitur. Qui dat pauperi. nō indigebit: qui despicit deprecantē. sustinebit penuriā. Cū surrexerint impij. abscondentur homines: cum illi perierint multiplicabuntur iusti.

XXIX

Uiro qui corripientē dura ceruice contēnit. repentinꝰ ei superueniet interitꝰ: ꝛ eum sanitas non sequetur. In multiplicatione iustoꝝ letabit̃ vulgꝰ: cum impij sū pserint principatum. gemet populus. Vir qui amat sapientiam. letificat patrem suū: qui autē nutrit scortū perdet substantiam. Rex iustꝰ erigit terram: vir auarꝰ destruet eam. Hōq blandis fictisqʒ sermonibꝰ loquit̃ amico suo: rethe expandit gressibꝰ eiꝰ. Peccantē virū iniquum inuoluet laqueꝰ: ꝛ iustꝰ laudabit̃ atqʒ gaudebit Nouit iustꝰ cām paupeꝝ: impiꝰ ignorat sciam. Homines pestilētes dissipant ciuitatē: sapientes ꝟo auertunt furorē. Vir sapiens si cū stulto cōtēderit: siue irascatur siue rideat: non inueniet requiē. Viri sanguinū oderūt simplicē: iusti aūt querūt aīam eiꝰ. Totum spiritū suū ꝓfert stultꝰ: sapiens differt ꝛ reseruat in posterū Princeps qui libenter audit verba mendacij omnes ministros habet impios. Paupꝛ ꝛ creditor obuiauerūt sibi: vtriusqʒ illuminator est dñs. Rex qui iudicat in veritate paupes: thronus eiꝰ in eternum firmabit̃. Virga atqʒ correctio tribuit sapientiam. puer aūt qui dimittit̃ voluntati sue confundit matrē suā. In multiplicatione impioꝝ multiplicabunt̃ scelera: ꝛ iusti ruinas eoꝝ videbūt. Erudi filiū tuum ꝛ refrigerabit te: ꝛ dabit delitias aīe tue. Cū ꝓphetia defecerit dissipabitur populus: qui ꝟo custodit legem beatꝰ est. Seruus verbis non potest erudiri: q: qd̾ dicis intelligit. ꝛ respōdere cōtēnit. Vidisti hoīem velocem ad loquendū stultitia magis speranda est q̃ʒ illiꝰ correctio. Qui delicate a pueritia sua nutrit seruū suum postea sentiet eum contumacē. Vir iracundꝰ prouocat rixas. ꝛ qui ad indignandū facilis ē. erit ad peccandū procliuior. Superbū sequit̃ humilitas: ꝛ humilē spū suscipiet gloriā. Qui cū fure participat odit aīam suam: adiurantē audit. ꝛ non indicat. Qui timet hominē cito corruet: qui sperat in dño subleuabitur. Multi requirunt faciem principis. ꝛ iudiciū a dño egreditur singulorum. Abhominantur iusti virum impium: ꝛ abhominantur impij eos q in recta sunt via. Verbum custodiens filius. extra perditionem erit.

XXX

Uerba cōgregantis: filij vomētis. Visio quam locutus ē vir cū quo ē deus ꝛ qui deo secū morante confortatꝰ ait. Stultissimꝰ sum viroꝝ: ꝛ sapientia hoīum non est mecū. Non didici sapientiam: ꝛ noui scientiā sanctoꝝ. Quis ascendit in celū atqʒ descendit. Quis cōtinuit spūm in manibꝰ suis. Quis colligauit aquas quasi in vestimento. Quis suscitauit omnes terminos terre. Qd̾ nomē est eiꝰ: ꝛ qd̾ nomen filij eiꝰ si nosti. Ois sermo dei ignitus: clypeus est oībꝰ sperātibus in se. Ne addas quicq̃ʒ verbis illiꝰ ꝛ arguaris inueniarisqʒ mendax. Duo rogaui te: ne deneges mihi anteq̃ʒ moriar. Vanitatē ꝛ verba mendacia longe fac a me. Mendicitatē ꝛ diuitias ne dederis mihi. Tribue tm̄ victui meo necessaria: ne forte satiatꝰ illiciar ad negandū ꝛ dicam. quis ē dñs. aut egestate cōpulsus furer. ꝛ

periurem nomen dei mei. Ne accuses seruum ad dñm suum: ne forte maledicat tibi ꝛ corruas. Generatio que patri suo maledicit ꝛ que matri sue non benedicit. Generatio que sibi múda videtur. ꝛ tñ nõ est lota a sordib⁹ suis. Generatio cuius excelsi sunt oculi: ꝛ palpebre ei⁹ in alta surrecte. Generatio que pro dentibus gladios habet ꝛ cõmandit molaribus suis: vt comedat inopes de terra: ꝛ pauperes ex hominibus. Sanguisuge due sunt filie: dicentes affer affer. Tria sunt insaturabilia: ꝛ quartuȝ qḋ nunq̄ȝ dicit sufficit. Infernus ꝛ os vulue ꝛ terra que non satiatur aqua: ignis vo nunq̄ȝ dicit sufficit. Oculum qui subsannat patrem ꝛ q despicit partum matris sue: suffodiant euȝ corui de torrentib⁹: ꝛ comedãt eũ filij aqle. Tria sũt difficilia mihi: ꝛ quartũ penit⁹ ignoro. Viam aquile in celo. viam colubri super petram. viam nauis in medio mari: ꝛ viam viri i adolescentia. Talis est ꝛ via mulieris adultere que comedit. ꝛ tergens os suum dicit. Non sum operata maluȝ. Per tria mouet̄ terra: ꝛ quartum quod non potest sustinere. Per seruum cum regnauerit: per stultum cum saturat⁹ fuerit cibo. ꝛ per odiosam mulierem cum in matrimonio fuerit assumpta. ꝛ per ancillam cum fuerit heres domine sue. Quattuor sunt minima terre: ꝛ ipsa sunt sapientiora sapientibus. Formice populus infirmus: que preparant in messe cibum suum. Lepusculus plebs inualida qui collocat in petra cubile suum. Regeȝ locusta non habet: ꝛ egreditur vniuersa per turmas suas. Stellio manib⁹ nititur: ꝛ moratur i edib⁹ regis. Tria sunt que bene gradiũtur. ꝛ quartũ quod incedit feliciter. Leo fortissimus bestiaꝝ: ad nulli⁹ pauebit occursum. Gallus succinctus lumbos suos ꝛ aries: nec ē rex qui resistat ei. Et qui stult⁹ apparuerit. postq̄ȝ eue latus est in sublime. Si. n. intellexisset: ori suo imposuisset manũ. Qui auteȝ fortiter ꝑmit vbera ad eliciendũ lac. exprimit butyrũ. ꝛ q vehementer emungit. elicit sanguinē: ꝛ qui prouocat iras producit discordias. XXXI

Verba Lamuelis regis. Visio qua erudiuit eum mater sua. Quid dilecte mi quid dilecte vteri mei. quid dilecte votoruȝ meoꝝ. Ne dederis mulierib⁹ substantiã tuam: ꝛ diuitias tuas ad delendos reges. Noli regib⁹ o Lamuel noli regibus dare vinum: quia nullum secretum est vbi regnat ebrietas Ne forte bibant ꝛ obliuiscantur iudiciorum ꝛ mutent causam filiorum pauperis. Date siceram merentibus: ꝛ vinum his qui amaro sũt animo: bibant ꝛ obliuiscantũr egestatis sue. ꝛ doloris sui non recordentur amplius. Aperi os tuum muto: ꝛ causis omniũ filioꝝ um q pertranseunt. Aperi os tuuȝ. decerne quod iustũ est: ꝛ vindica inopem ꝛ pauperē. Aleph. Mulierem fortē quis inueniet. ꝓcul ꝛ de vltimis finibus precium eius. Beth. Cõfidit in ea cor viri sui: ꝛ spolijs non indigebit. Gimel. Reddet ei bonũ ꝛ non malum: omnibus diebus vite sue. Deleth. Quesiuit lanam ꝛ linuȝ. ꝛ operata est consilio manuum suarum. He. Facta ē quasi nauis institoris. de longe portans panē suum. Vau. de nocte surrexit: deditq̄ȝ predam domesticis suis ꝛ cibaria ancillis suis. Zai. Considerauit agrum ꝛ emit eum: de fructu manuum suarum plantauit vineam. Heth. Accinxit fortitudine lumbos suos: ꝛ roborauit brachium suum. Theth. Gustauit ꝛ vidit qa bona ē negociatio ei⁹: non extinguet̄ in nocte lucerna ei⁹. Ioth. Manũ suam misit ad fortia ꝛ digiti eius apprehenderũt fusũ. Kaph. Manũ suaȝ aperuit inopi: ꝛ palmas suas extendit ad pauperē. Lamech. Nõ timebit domui sue a frigorib⁹ niuis: oēs. n. domestici eius vestiti sunt duplicibus. Mem. Stragulatã vesteȝ fecit sibi: byssus ꝛ purpura indumentũ ei⁹. Nun Nobilis in portis vir eius: qñ sederit cũ senatorib⁹ terre. Samech. Sindonē fecit ꝛ vendidit: ꝛ cingulũ tradidit chananeo. Ayn. Fortitudo ꝛ decor indumentũ ei⁹: ꝛ ridebit in die nouissimo. Phe. Os suum aperuit sapientie: ꝛ lex clementie in lingua ei⁹. Sade. Considerauit semitas dom⁹ sue: ꝛ panem ociosa nõ comedit. Coph. Surrexerũt filij eius ꝛ beatissimaȝ ꝑdicauerũt: vir eius ꝛ laudauit eã. Res. Multe filie cõgregauerũt diuitias: tu supgressa es vniuersas. Syn. Fallax grã ꝛ vana ē pulchritudo: mulier timēs dñm ipsa laudabit̄. Thau Date ei de fructu manuũ suarũ: ꝛ laudent eam in portis opera eius.

Expliciũt ꝓuerbia salomonis. Incipit ꝓlogus sancti hieronymi in librũ ecclesiasten.

Memini me ante hoc ferme quinquēniũ. cũ adhuc rome essem ꝛ ecclesiasten sancte blesille legerē. vt eaȝ ad contemptum mũdi hui⁹ ꝓuocareȝ. ꝛ omne quod in mundo cerneret putaret eē ꝓ nihilo: rogatum ab ea: vt in amorem cõmentarioli obscura queq̄ȝ dissererem: vt absq̄ȝ me posset intelligere que legebat. Itaq̄ȝ qm̄ in ꝓ

cinctu nr̄i operis subita morte subtracta est. ⁊ vbi nō meruimus o paula ⁊ eustochium talē vite nostre hr̄e consortē: tanto vulnere tūc percussus obmutui. nūc in bethleē posit⁹. angusti ore videlicet ciuitate. ⁊ illius memorie ⁊ vobis reddo quod debeo. Hoc breuiter ādmonens q̄ nulli⁹ auctoritatē secut⁹ sū: sed de hebreo trāsferens. magis me septuaginta interp̄tū ꝯsuetudini me coaptaui: in his dūtaxat que nō multum ab hebraicis discrepabāt. Interdū aquile quoq̄ ⁊ symmachi ⁊ theodotionis recordatus sum: vt nec nouitate nimia lectoris studium deterrerem: nec rursum contra conscientiam meam fonte veritatis omisso: opinionum riuulos cōsectarer.

Explicit ꝓlogus sancti Hyeronymi
Incipit liber Ecclastes. Capl'm I

Verba ecclesiastes. filij dauid regis irl'm. Vanitas vanitatum dixit ecclesiastes: vanitas vanitatū ⁊ omnia vanitas Quid habet amplius homo de vniuerso labore suo quo laborat sub sole. Generatio preterit ⁊ generatio aduenit: terra autem in eternū stat. Oritur sol ⁊ occidit: ⁊ ad locum suum reuertit: ibiq̄ renascens gyrat per meridiem: ⁊ flectit ad aquilonē. Lustrans vniuersa in circuitu pergit sp̄us: ⁊ in circulos suos reuertit. Omnia flumina intrant in mare: ⁊ mare non redūdat. Ad locum vnde exeūt flumina reuertuntur vt iterū fluāt. Cūcte res difficiles: nō ꝑt eas hō explicare sermōe. Non saturat oculus visu: nec auris auditu impletur. Quid est qđ fuit. Ipsum qđ futurum est. Quid est qđ factū ē. Ipsū qđ faciendū ē. Nihil sub sole nouum: nec valet q̄sq̄ dicere: ecce hoc recēs ē. Iā. n. ꝑcessit i seculis q̄ fuerūt aū nos. Nō est prior memoria: sed nec eorū q̄ dē q̄ postea futura sūt erit recordatio apud eos q futuri sunt i nouissimo. Ego ecclesiastes fui rex israel in irl'm ⁊ proposui in animo meo querere ⁊ inuestigare sapiēt de oib⁹ q̄ fiūt sub sole. Hanc occupationē pessimā dedit deus filijs hominū: vt occuparent i ea. Vidi que fiūt cūcta sub sole: ⁊ ecce vniuersa vanitas ⁊ afflictio sp̄us. Peruersi difficile corrigunt: ⁊ stultorū infinitus est numerus. Locutus sū i corde meo dicēs: ecce magn⁹ effect⁹ sum. ⁊ pcessi oēs sapiētia q fuerūt ante me in irl'm: ⁊ mēs mea cōtemplata est multa sapienter ⁊ didici: dedicq̄ cor meū vt scirem prudētiā atq̄ doctrinam: erroresq̄ ⁊ stultitiā. Et agnoui q̄ in his quoq̄ esset labor ⁊ afflictio sp̄us: eo q̄ in multa sapia multa sit idignatio: ⁊ que addit sciam addit ⁊ laborem. II

Dixit ergo in corde meo. Vadā ⁊ affluam delitijs: ⁊ fruar bonis. Et vidi q̄ hoc quoq̄ esset vanitas. Risum reputaui errorē: ⁊ gaudio dixi. Quid frustra deciperis. Cogitaui in corde meo. abstrahere a vino carnē meam: vt animū meū transferre ad sapientiam. deuitarēq̄ stultitiā: donec viderē qd esset vtile filijs hominū: quo facto opus est sub sole numero dierum vite sue. Magnificaui opera mea. Edificaui mihi domos ⁊ plantaui vineas: feci ortos ⁊ pomeria: ⁊ consueui ea cuncti generis arboribus. ⁊ extruxi mihi piscinas aquarū vt irrigarem siluam lignorum germinantiū. Possedi seruos ⁊ ancillas multāq̄ familiā habui: armenta quoq̄ ⁊ magnos ouiū greges: vltra oēs que fuerūt aū me i irl'm Coaceruaui mihi argentū ⁊ aurū: ⁊ substantias regum ⁊ ꝓuinciarū. Feci mihi cantores et cantatrices ⁊ delitias filiorū hominū: cyphos ⁊ vrceolos in ministerio ad vina fundenda. ⁊ supergressus sū opib⁹ omnes qui ante me fuerūt in irl'm. Sapientia quoq̄ ꝑseuerauit mecū: ⁊ oīa que desiderauerūt oculi mei nō negaui eis nec prohibui cor meū quin oī voluptate frueretur. ⁊ oblectaret se i his que ꝑparaueram. Et hanc rat⁹ sū partem meā: si vterer labore meo Cūq̄ me couertissem ad vniuersa opera que fecerant manus mee: ⁊ ad labores in quib⁹ frustra sudaueram vidi in oib⁹ vanitatē ⁊ afflictionem animi: ⁊ nihil permanere sub sole. Transiui ad contemplādā sapiam: erroresq̄ ⁊ stultitiam. Quid ē inquā hō. vt sequi possit regē factorem suū. Et vidi q̄ tantū pcederet sapiētia stultitiā quantū differt lux a tenebris. Sapiētis oculi i capite eius: stultus in tenebris ambulat Et didici q̄ vn⁹ vtriusq̄ esset interit⁹: ⁊ dixi i corde meo. Si vnus ⁊ stulti ⁊ me⁹ occasus erit quid mihi prodest q̄ maiorē sapie dedi operā. Locutusq̄ cū mēte mea: aiaduerti q̄ h quoq̄ esset vanitas. Non. n. erit memoria sapientis similiter vt stulti in perpetuū: ⁊ futura tp̄a obliuione cuncta pariter operiēt. Morit doct⁹ sir vt indoct⁹. ⁊ iccirco teduit me vite mee: videntem mala vniuersa esse sub sole. ⁊ cuncta vanitatem ⁊ afflictionē sp̄us. Rursus detestat⁹ sū oēm industriā meā qua sub sole studiosissime laboraui: habitur⁹ heredem post me quē igno

ro: vtrum sapiēs an stultus futurus sit: ⁊ dñabit̄
in laboribus meis quibus desudaui ⁊ sollicitus fui.
Et ē quicq̄ tā vanum. Unde cessaui: renūcia
uitq̄ cor meū vltra laborare sub sole. Nā cum
alius laboret in sapia ⁊ doctrina ⁊ sollicitudine
homini ocioso q̄sita dimittit. Et hoc quoq̄ va
nitas ⁊ magnā malū. Quid. n. proderit homi
ni de vniuerso labore suo ⁊ afflictiōe spūs qua
sub sole cruciatus est. Cuncti dies eius doloribus ⁊
erūnis pleni sunt: nec per noctem mēte requie
scit. Et hoc nōne vanitas ē. Nōne melius est co
medere ⁊ bibere: ⁊ ostendere aīe sue bona d̄ la
boribus suis. Et hoc de manu dei ē. Quis ita d̄
uorabit ⁊ delitijs affluet vt ego. homini bono i
cōspectu suo dedit deus sapiam ⁊ sciam ⁊ letiti
am: peccatori aūt dedit afflictionem ⁊ curam su
perfluam: vt addat ⁊ congreget ⁊ tradat ei qui
placuit deo. Sed ⁊ hoc vanitas est: ⁊ cassa solli
citudo mentis. III

Omnia tempus habent: ⁊ suis spacijs
transeūt vniuersa sub celo. Tempus na
scendi ⁊ tempus moriendi. Tempus
plantandi: ⁊ tempus euellendi qd̄ plantatū ē.
Tempus occidendi: ⁊ tempus sanandi. Tempus
destruendi ⁊ tempus edificandi. Tempus flen-
di: ⁊ tempus ridendi. Tempus plangendi: et
tempus saltandi. Tempus spargendi lapides
⁊ tempus colligendi. Tempus amplexandi: ⁊
tempus longe fieri ab amplexibus. Tempus ac
quirendi: ⁊ tempus perdendi. Tempus custo
diendi: ⁊ tempus abijciendi. Tempus scindē
di: ⁊ tempus consuendi. Tempus tacendi:
⁊ tempus loquēdi. Tēpus dilectionis: ⁊ tempus
odij. Tempus belli ⁊ tempus pacis. Quid ha
bet amplius homo de labore suo. Uidi afflictō
nē quā dedit deus filijs hoīum: vt distendant̄
i ea. Cuncta fecit bona in tempore suo. ⁊ mun
dū tradidit disputationi eorum: vt non inueni
at homo quod operatus ē deus ab initio vsq̄ ad
finē. Et cognoui q nō eēt melius nisi letari: ⁊ fa
cere bene in vita sua. Omnis enim hō qui come-
dit ⁊ bibit: ⁊ videt bonū de labore suo: hoc do-
nū dei est. Didici q oia opa q̄ fecit deus pseue
rent in perpetuū. Non possumus eis qcq̄ ad
dere nec auferre: que fecit deus vt timeatur.
Quod factū ē: ipsum pmanet. Que futura sūt
iam fuerunt: ⁊ deus instaurat qd̄ abijt. Uidi
sub sole in loco iudicij impietatem: ⁊ in loco iu
stitie iniquitatem. ⁊ dixi in corde meo. Iustū
⁊ impium iudicabit dñs: ⁊ tempus oīs rei tunc
erit. Dixi in corde meo de filijs hominum: vt
pbaret eos deus: ⁊ ostenderet silēs eē bestijs

Idcirco vnus interitus est hoīs ⁊ iumētorum ⁊ equa
vtriusq̄ cōditio. Sicut morit̄ hō: sic ⁊ illa mo-
riunt̄. Similiter spirāt oīa: ⁊ nihil habēt hō iu
mento amplius. Cūcta subiacēt vanitati: ⁊ oia p
gūt ad vnū locū. De terra facta sūt: ⁊ in trā pa
riter reuertūt̄. Quis nouit si spūs filiorum adaz
ascendat sursū: ⁊ si spūs iumētorum descēdat de-
orsum. Et deprehēdi nihil eē melius q̄ letari ho
minē i ope suo: ⁊ hāc eē ptē illius. Quis. n. eū
adducet vt post se futura cognoscat. IIII

Uerti me ad alia. ⁊ vidi calūnias q̄ sub
sole gerunt̄: ⁊ lacrymas innocētiū. ⁊
neminē consolatorē. nec posse resistere
eorum violentie. cunctorum auxilio destitutos. Et
laudaui magis mortuos q̄ viuētes: ⁊ feliciorē
vtroq̄ iudicaui q necdū natus est: nec vidit ma
la que sub sole fiunt. Rursum contemplatus sū
oēs labores hominū. ⁊ industrias aiaduerti
patere inuidie proximi. Et in hoc ergo vanitas
⁊ cura supflua est. Stultus cōplicat manus su-
as. ⁊ comedit carnes suas dicens. Melior est
pugillus cum requie: q̄ plena vtraq̄ manus
cum labore ⁊ afflictione animi. Considerans
repperi ⁊ aliam vanitatē sub sole. Unus est ⁊
secūdū nō habet. nō filiū. nō fratrē. ⁊ tn̄ labora
re non cessat. nec saciant̄ oculi eius diuitijs nec
recogitat dicens. Cui laboro ⁊ fraudo aīaz me
am bonis. In hoc quoq̄ vanitas est ⁊ afflictō
pessima. Melius est ergo duos esse simul q̄
vnum. habent. n. emolumentū societatis sue.
Si vnus ceciderit: ab altero fulcietur. Ue soli
q2 cū ceciderit non habet subleuantem se. Et si
dormierint duo: fouebuntur mutuo. Unus quō
calefiet. Et si quispiā preualuerit contra vnum
duo resistunt ei. Funiculus triplex difficile rū-
pitur. Melior est puer pauper ⁊ sapiens. rege
sene ⁊ stulto. qui nescit preuidere in posterum.
Quod ⁊ de carcere cathenisq̄ interdū qs egre
diatur ad regnū. ⁊ alius natus in regno iopia
consumatur. Uidi cunctos viuentes. qui am-
bulant sub sole cū adolescēte secundo: qui con-
surget pro eo. Infinitus numerus ē ppli oiuz
q fuerūt añ eum. ⁊ qui postea futuri sunt nō le-
tabuntur in eo. Sed ⁊ hoc vanitas ⁊ afflictio
spūs. Custodi pedē tuū igrediēs domuz dei ⁊
appropinqua vt audias. Multo eni melior est
obediētia q̄ stultorum victime: q nesciūt qd faci-
unt mali. Ne temere qd loquaris: neq̄ cor tuū
sit velox ad pferendū sermonē corā deo. Deus
enim i celo. ⁊ tu sup terrā. iccirco sint pauci ser
mones tui. Multas curas sequūtur somnia. ⁊
in multis sermonibus inuenietur stultitia. Si

quid vouisti deo: ne moreris reddere. Displi/
cet enim ei infidelis ⁊ stulta ꝓmissio. Sed qd/
cūq̄ voueris. redde. Multo q̄ melius est nō
vouere: q̄ꝫ post votū ꝓmissa nō reddere. Ne
dederis os tuū vt peccare facias carnem tuam
neq̄ dicas. coram angelo nō est ꝓuidentia: ne
forte iratus dn̄s cōtra sermones tuos dissipet
cūcta opera manuū tuaꝝ. Ubi multa sūt som/
nia. plurime sunt vanitates ⁊ sermones innu
meri. Tu vero deū time. Si videris calūnias
egenoꝝ ⁊ violenta iudicia ⁊ subuerti iustitiā i
ꝓuincia. nō mireris sup h̄ negocio: q̄ excelso
excelsior ē aliꝰ. ⁊ super hos q̊ꝫ eminētiores sūt
alij. ⁊ isup vniuerse terre rex ipat ſuiēti. V

Auarus nō implebitur pecunia: ⁊ qui
amat diuitias. fructum nō capiet ex eis
Et hoc ergo vanitas. Ubi multe sunt
opes: multi ⁊ qui comedūt eas. Et quid ꝓdest
possessori: nisi ꝙ cernit diuitias oculꝭ suis. Dul
cis est somnus operanti siue parū siue multuꝫ
comedat: saturitas aūt diuitis nō finit cum dor
mire. Est ⁊ alia infirmitas pessima quam vi/
di sub sole. Diuitie conseruate in malū domi/
ni sui. Pereūt enim in afflictiōe pessima. Ge
nerauit filiū. qui in summa egestate erit. Sicut
egressus est nudus de vtero matris sue. sic re/
uertetꝰ. ⁊ nihil auferet secū d̄ labore suo. Mise
rabilis prorsus infirmitas. Quomodo venit:
sic reuertetꝰ. Quid ergo ꝓdest ei qd̄ laborauit i
ventū. Cūctis diebus vite sue comedit in tene
bris ⁊ in curis multis: ⁊ in erūna atq̄ tristitia.
Hoc itaq̄ visū est mihi bonū: vt comedat quis
⁊ bibat ⁊ fruatꝰ leticia ex labore suo. quo labora
uit ip̄e sub sole numero dierū vite sue quos de
dit ei deus. ⁊ hec est ꝑs illius. Et omni hoī cui
dedit deus diuitias atq̄ substātiā: potestatēq̄
ei tribuit vt comedat ex eis ⁊ fruatꝰ ꝑte sua. ⁊ le
tetꝰ de labore suo: hoc ē donū dei. Nō enim sa/
tis recordabitꝰ dierum vite sue. eo ꝙ deus occu
pet delitijs cor eius. VI

Est ⁊ aliud malū qd̄ vidi sub sole. ⁊ qui
dem frequēs apud homines. Uir cui
dedit deus diuitias ⁊ substantiaꝫ ⁊ ho
norē ⁊ nihil deest aīe sue ex omnibꝰ q̄ desiderat
nec tribuit ei potestatem deꝰ vt comedat ex eo
sed homo extraneus vorabit illud. Hoc vani
tas ⁊ magna miseria est. Si genuerit quispi/
am centum liberos ⁊ vixerit multos annos. ⁊
plures dies etatis habuerit. ⁊ aīa illiꝰ nō vtatꝰ
bonis substātie sue: sepulturaq̄ careatꝰ. de hoc
ego ꝓnuncio ꝙ melior illo sit abortiuus. Fru
stra enim venit ⁊ pergit ad tenebras. ⁊ obliui/
one delebitꝰ nomē eius. Nō vidit solem: neq̄
cognouit distantiam boni ⁊ mali: etiā si duobꝰ
milibꝰ annis vixerit. ⁊ nō fuerit ꝑfruitꝰ bonis
None ad vnū locum ꝓperant oīa. Ois labor
hoīs in ore eiꝰ: sed aīa eiꝰ non implebitꝰ bonis
Quid habet ampliꝰ sapiēs a stulto. ⁊ quid pau
per nisi vt pergat illuc. vbi ē vita. Melius est
videre quod cupias q̄ꝫ desiderare qd̄ nescias.
Sed ⁊ hoc vanitas est. ⁊ presūptio spūs. Qui
futurus est. iam vocatū est nomen eius. ⁊ scitꝰ
ꝙ homo sit. ⁊ nō possit cōtra fortiorem se in iu
dicio ꝯtēdere. Uerba sūt plurima: multāq̄ in
disputādo habentia vanitatem. Quid necesse
ē hoī maiora se querere: cū ignoret quid cōdu/
cat sibi in vita sua numero dieꝝ peregrinatiō/
nis sue. ⁊ tpe qd̄ velut vmbra p̄terit. Aut qs
ei poterit idicare. qd post eū futurū sub sole sit.

Melius ē nomē bonū q̄ꝫ vnguē/ VII
ta p̄ciosa: ⁊ dies mortis die natiuitatis
Melius est ire ad domuꝫ luctus q̄ꝫ ad
domū cōuiuij. In illa eni finis cūctoꝝ ām̄one
tur hominū: ⁊ viuēs cogitat qd futuꝝ sit. Me
lior ē ira risu: q̄ ꝑ tristitiā vultꝰ corrigitꝰ animꝰ
delinquentꝭ. Cor sapientiū vbi tristitia ē: ⁊ cor
stultoꝝ vbi leticia. Meliꝰ ē a sapiēte corripi. q̄ꝫ
stultoꝝ adulatione decipi: q̄ sicut sonitus spi/
narū ardentiuꝫ sub olla: sic risus stulti. Sed ⁊
hoc vanitas. Calūnia ꝯturbit sapientē. ⁊ per/
det robur cordis eiꝰ. Melior ē finis orationis
q̄ꝫ principiū. Melior ē patiens arrogāte. Ne
sis velox ad irascendum: q̄ ira in sinu stulti re
quiescit. Ne dicas: quid putas cause ē ꝙ prio/
ra tpa meliora fuere q̄ꝫ nūc sūt. Stulta eniꝫ est
huiuscemodi interrogatio. Utilior est sapiētia
cū diuitijs: ⁊ magꝭ ꝓdest videntibus solē. Si
cut eni ꝓtegit sapiētia: sic ꝓtegit pecūia. Hoc
aūt plus habet eruditio ⁊ sapiētia: ꝙ vitā tribu
unt possessori suo. Cōsidera opa dei: ꝙ nemo
possit corrigere quē ille despexerit. In die bo/
na fruere bonis. ⁊ malā diē p̄caue. Sicut eniꝫ
hanc sic ⁊ illam fecit deꝰ: vt nō inueniat homo
ꝯtra eū iustas q̄rimonias. Hec q̊ꝫ vidi in die
bus vanitatꝭ mee. Justus perit in iustitia sua:
⁊ ipius multo viuit tpe in malicia sua. Noli eē
iustus multū: neq̄ plus sapias q̄ꝫ necesse ē. ne
obstupescas. Ne ipie agas multuꝫ. ⁊ noli esse
stultus: ne moriarꝭ in tpe nō tuo. Bonū est te
sustētare iustū: sed ⁊ ab illo ne subtrahas ma/
nū tuā: q̄ q timet deū nihil negligit. Sapientia
ꝯfortauit sapientē: sup decem p̄ncipes ciuitatꝭ
Nō ē eni hō iustus i terra: q faciat bonū ⁊ non
peccet. Sed ⁊ cūctꝭ ſmonibus q dicunꝰ. ne ac

comodes cor tuū: ne forte audias seruū tuū ma
ledicentē tibi. Scit enī ꝯscia tua: q̄ ⁊ tu crebro
maledixit alijs. Cūcta tēptaui in sapiētia. Di/
xi sapiēs efficiar. ⁊ ipa lōgiꝰ recessit a me mlto
magis q̄ꝫ erat. Et alta ꝓfūditas: qs inueniet eā
Lustraui vniuersa aīo meo: vt scirē ⁊ ꝯsidera
rē ⁊ quererē sapientiā ⁊ rōnē. ⁊ vt cognoscerē
impietatē stulti: ⁊ errorē iprudentiū. Et inue/
ni amariorē morte mulierē q̄ laqueꝰ venatorꝝ ē
⁊ sagena cor eiꝰ. Vincula sūt manꝰ illius. Qui
placet deo effugiet illā: q aūt peccator est capie
tur ab illa. Ecce hoc inueni. dixit ecclesiastes:
vnū ⁊ alterū: vt inuenirē rationē quē adhuc q̄
rit aīa mea. ⁊ nō inueni. Virū de mille vnum
repperi: mulierē ex oībꝰ nō inueni. Solūmo/
do hoc iueni. ꝙ fecerit deꝰ hominē rectū. ⁊ ipse
se infinitis miscuerit q̄stionibꝰ. Quis talis vt
sapiēs est. Et qs cognouit solutionem verbi.
Sapiētia hoīs lucet in vultu eiꝰ. ⁊ potētissimꝰ
faciē illiꝰ cōmutabit.

VIII

Ego os regis obseruo. ⁊ ꝑcepta iura/
mēti dei. Ne festines recedere a facie
eiꝰ: neqꝫ permaneas i ope malo: q̄ oē
qd voluerit faciet. ⁊ sermo illiꝰ potestate plenꝰ
ē. Nec dicere ei qsq̄ꝫ pōt: quare ita facis. Qui
custodit ꝑceptū. nō experief qcq̄ꝫ mali. Tempꝰ ⁊
responsionem cor sapiētis intelligit. Omni ne
gocio tempus est ⁊ opportunitas. ⁊ multa ho/
minis afflictio q̄ ignorat ꝑterita. ⁊ futura nul/
lo scire potest nūcio. Nō ē i hominis ditiōe ꝓ
hibere spm̄. nec habet potestatem in die mortꝭ
nec sinif qescere ingruēte bello: neqꝫ saluabit i
pietas impiū. Oia hec consideraui. ⁊ dedi cor
meū in cūctis opibꝰ q̄ fiūt sub sole. Interdū do
minaf hō homini i malū suū. Vidi ipios sepul
tos: q etiā cū adhuc viuerēt. in loco sancto erāt
⁊ laudabanf in ciuitate quasi iustorꝝ operꝝ. Sꝫ
⁊ hoc vanitas ē. Etenī q̄ nō ꝓferf cito ꝯ ma/
los snīa: absqꝫ timore vllo filij hominum ꝑpe
trāt mala. Attamē peccator ex eo ꝙ centies fa/
cit malū ⁊ per patientiā sustentaf: ego cogno/
ui. ꝙ erit bonū timentibꝰ deū: q verenf faciem
eiꝰ. Nō sit bonū impio nec ꝓlongenf dies eiꝰ
sed quasi vmbra trāseant: q nō timēt faciē dñi.
Et est alia vanitas que fit super terram. Sunt
iusti qbꝰ mala ꝓueniūt quasi opera egerint im
piorꝝ. ⁊ sūt impij qui ita securi sūt: quasi iustorꝝ
facta habeant. Sed ⁊ hoc vanissimum iudico.
Laudaui igif leticiā: ꝙ nō esset homini bonuꝫ
sub sole. nisi ꝙ comederet ⁊ biberet atqꝫ gau/
deret. ⁊ hoc solum secum afferret de labore suo
omnibus diebus vite sue: quos dedit ei deus
sub sole. Et apposui cor meū vt scirem sapien/
tiam: ⁊ intelligerem distensionem que versaf i
terra. Est ⁊ homo qui diebus ⁊ noctibꝰ somnū
non capit oculis. Et intellexi: ꝙ omniū operū
dei nullā possit homo inuenire rationē eorꝝ q̄
fiūt sub sole. ⁊ quāto plus laborauerit ad q̄ren
dū tāto minꝰ inueniat. Etiā si dixerit sapiēs se
nosse. nō poterit reperire. Oia hec tractaui in
corde meo: vt curiose intelligerē.

IX

Sunt iusti atqꝫ sapientes: ⁊ opera eorꝝ
in manu dei. Et tm̄ nescit homo vtruꝫ
amore an odio dignus sit. sed omnia i
futurū seruanf incerta: eo ꝙ vniuersa eque eue
niant iusto ⁊ impio. bono ⁊ malo. mūdo ⁊ im
mūdo. imolanti victimas ⁊ sacrificia cōtemnē
ti. Sicut bonus. sic ⁊ peccator. vt periurus ita
ille q verū deierat. Hoc est pessimū inter om/
nia que sub sole fiūt. q̄ eadē cūctꝭ eueniūt. Vñ
⁊ corda filiorꝝ hominū implenf malitia ⁊ cōtē/
ptu in vita sua. ⁊ post hec ad inferos deducenf
Nemo est q semper viuat: ⁊ qui huius rei ha/
beat fiduciā. Melior ē canis viuus leone mor
tuo. Viuētes enī sciūt se esse morituros: mor/
tui vero nihil nouerūt ampliꝰ: nec habent vl/
tra mercedē: q̄ obliuioni tradita ē memoria eo
rū. Amor q̄ꝫ ⁊ odiū ⁊ inuidie simul ꝑierūt: nec
habēt partē in hoc seculo. ⁊ in ope qd sub sole
gerif. Vade ergo ⁊ comede in leticia panē tu
um. ⁊ bibe cū gaudio vinū tuū: q̄ deo placent
opa tua. Omni tpe sint vestimēta tua cādida.
⁊ oleū de capite tuo nō deficiat. Perfruere vi
ta cū vxore quam diligis. cūctis diebus vite in
stabilitatis tue: q dati sūt tibi sub sole omni tpe
vanitatis tue. Hec est enim pars in vita. ⁊ in
labore tuo quo laboras sub sole. Quodcūqꝫ fa
cere pōt manus tua instanter opare: q̄ nec opꝰ
nec ratio. nec sapientia. nec scia erūt apud infe
ros quo tu ꝓperas. Verti me ad aliud. ⁊ vi/
di sub sole. nec velociū esse cursū. nec fortiū bel
lū. nec sapientiū panē. nec doctorꝝ diuitias. nec
artificuꝫ grām: sed tempꝰ casūqꝫ in omnibus.
Nescit hō finē suū: sed sicut pisces capiunf ha
mo. ⁊ aues laqueo ꝯp̄hendunf. sic capiunf ho
mines in tpe malo: cū eis ex tēplo superuenerit.
Hāc quoqꝫ sub sole vidi sapiam ⁊ ꝓbaui ma
ximā. Ciuitas pua. ⁊ pauci i ea viri. Venit ꝯ
eā rex magnꝰ ⁊ vallauit eā: extruxitqꝫ munitio
nes ꝑ gyrū ⁊ ꝑfecta ē obsidio. Inuētusqꝫ ē in
ea vir paup ⁊ sapiēs. ⁊ liberauit vrbē ꝑ sapiaꝫ
suā. ⁊ nullus deinceps recordatꝰ ē hoīs illiꝰ pau
pis. Et dicebā ego meliorē eē sapiaꝫ fortitudie
Quō ergo sapia paupis ꝯtēpta ē. ⁊ verba eiꝰ

non sunt audita. Verba sapientiũ audiũtᷣ i silẽ
tio. plusq̃ clamor principis inter stultos. Me
lior ẽ sapia q̃ arma bellica: ⁊ qui in vno peccaue
rit multa bona perdet. X

Muscę morientes perdunt suauitatẽ vn/
guenti. Preciosior est sapia parua q̃
glia. ad tēp⁹ stultitia. Cor sapiẽtis i dx
tera eius. ⁊ cor stulti in sinistra illius. Sed ⁊ in
via stult⁹ ambulãs: cũ ipse isipiens sit oẽs stul
tos estimat. Si spũs potestatẽ habẽtis ascende
rit sup te. locũ tuum ne dimiseris: q2 curatio fa
ciet cessare peccata maxima. Est malũ qd vidi
sub sole: q̃si per errorem egrediẽs a facie prin/
cipis. Positũ stultũ in dignitate sublimi. ⁊ di/
uites sedere deorsũ. Vidi seruos i equis ⁊ pn
cipes ambulãtes sup trã q̃si seruos. Qui fodit
foueã incidet in eã: ⁊ q dissipat sepẽ mordebit
eũ coluber. Qui transfert lapides affligetur in
eis. ⁊ qui scindit ligna vulnerabitᷣ ab eis. Si re
tusũ fuerit ferrũ ⁊ hoc nõ vt prius sed hebetatũ
fuerit. multo labore exacuet. ⁊ post industriã
sequetᷣ sapia. Si mordeat serpens in silentio ni
hil eo minus hz q occulte detrahit. Verba oris
sapientis grã. ⁊ labia insipientis p̃cipitabũt eũ
Initiũ verborum eius stultitia. ⁊ nouissimum
oris illius error pessimus. Stultus v̄ba mul
tiplicat. Ignorat hõ quid ante se fuerit: ⁊ quod
post se futurũ sit: quis ei poterit indicare. La/
bor stultorũ affliget eos q nesciunt in vrbẽ pge
re. Ve tibi terra cui⁹ rex est puer. ⁊ cuius prin
cipes mane comedũt. Beata terra cui⁹ rex no
bilis est. ⁊ cuius principes vescũtᷣ in tpe suo ad
reficiendũ ⁊ non ad luxuriã. In pigritijs hu/
miliabitur cõtignatio. ⁊ i infirmitate manuũ p
stillabit domus. In risu faciunt panẽ ⁊ vinũ
vt epulentur bibentes. Et pecunie obediũt oia
In cogitatione tua regi nõ detrahas. ⁊ in secre
to cubiculi tui non maledixeris diuiti. q2 ⁊ aues
celi portabũt vocem tuã. ⁊ qui habent pennas
annunciabunt sententiam. XI

Mitte panẽ tuũ sup transeuntes aquas:
q2 post tpa multa inuenies illũ. Da par
tes septẽ necnon ⁊ octo: q2 ignoras qd
futurũ sit mali super terrã. Si replete fuerint
nubes: hymbrem sup terrã effundẽt. Si ceci/
derit lignũ ad austrũ aut ad aquilonẽ in quocũ
q3 loco ceciderit ibi erit. Qui obseruat ventũ
non seminat: ⁊ qui cõsiderat nubes nunq̃ me
tet. Quomõ ignoras que sit via spũs. ⁊ qua rõ
ne compingantur ossa in ventre pregnantis.
sic nescis opera dei qui fabricator est omnium.
Mane semina semen tuũ: ⁊ vespere ne cesset
manus tua: q2 nescis qd magis oriatᷣ hoc aut il
lud. ⁊ si vtrunq̃ simul meli⁹ erit. Dulce lumẽ
⁊ delectabile ẽ oculis videre solẽ. Si ãnis mul
tis vixerit hõ ⁊ in his oibus letus fuerit: memi
nisse debet tenebrosi tpis ⁊ dierũ multorũ: q cũ
venerint vanitatis arguẽtᷣ pterita. Letare er/
go iuuenis in adolescẽtia tua. ⁊ in bono sit cor
tuũ in diebus iuuẽtutis tue. ⁊ ambula in vijs
cordis tui. ⁊ i ituitu oculorũ tuorũ. ⁊ scito q2 p oi
bus his adducet te deus i iudiciũ. Aufer iram
a corde tuo. ⁊ amoue maliciã a carne tua. Ado
lescentia. n. ⁊ voluptas vana sunt. XII

Memẽto creatoris tui i diebus iuuẽtutis
tue: anteq̃ veniat tps afflictionis tue ⁊
appropinquẽt ãni de quib⁹ dicas. non
mihi placent. Anteq̃ tenebrescat sol ⁊ lumen ⁊
stelle ⁊ luna. ⁊ reuertãtᷣ nubes post pluuiam.
Qñ cõmouebuntᷣ custodes dom⁹. ⁊ nutabunt
viri fortissimi: ⁊ ociose erũt molẽtes i minuto
numero ⁊ tenebrescent vidẽtes p foramina. ⁊
claudẽt ostia in platea in humilitate vocis mo
lentis. ⁊ cõsurgent ad vocẽ volucris. ⁊ obsur/
descent oẽs filie carminis. Excelsa quoq̃ time
bũt. ⁊ formidabunt in via. florebit amigdalus
impingnabitᷣ locusta. ⁊ dissipabitur capparis.
Qm̃ ibit homo in domũ eternitatis sue: ⁊ cir/
cuibũt i platea plangentes. Anteq̃ rũpatᷣ funi
culus argenteus. ⁊ recurrat vitta aurea. ⁊ con
teratᷣ hydria sup fontẽ. ⁊ ↄfringatᷣ rota sup ci/
sternã. ⁊ reuertatᷣ puluis i terram suam vnde
erat: ⁊ spũs redeat ad deũ q dedit illũ. Vanitas
vanitatũ dixit ecclesiastes. ⁊ oia vanitas. Cun
q3 eẽt sapientissimus ecclesiastes. docuit popu
lum ⁊ enarrauit q̃ fecerat. ⁊ inuestigans cõpo
suit parabolas multas. Quesiuit verba vtilia.
⁊ ↄscripsit sermones rectissimos ac v̄itate ple
nos. Verba sapiẽtiũ sicut stimuli ⁊ q̃si claui in
altũ defixi: que p mgrorũ cõsiliũ data sunt a pa
store vno. His amplius fili mi ne requiras.
Faciẽdi plures libros nullus ẽ finis: frequẽs/
q3 meditatio. carnis afflictio est. Finẽ loquen
di pariter oẽs audiam⁹. Deũ time. ⁊ mãdata
ei⁹ obserua. Hoc est omnis homo. Cuncta q̃
fiunt adducet deus in iudicium pro oi errato:
siue bonum siue malum sit.

Explicit liber ecclesiastes. Incipiunt canti/
ca canticorum. Capitulum I

Osculetur me oscu
lo oris sui. Quia meliora sũt vbera
tua vino: fragrãtia vnguentis opti
mis. Oleum effusum nomen tuum: ideo ado

lescentule dilexerūt te. Trahe me post te. Curremus in odore vnguentoꝝ tuoꝝ. Introduxit me rex in cellaria sua. Exultabimus ⁊ letabimur in te: memores vberū tuoꝝ super vinū Recti diligunt te. Nigra sum sed formosa filie hierusalem. sicut tabernacula cedar. sicut pelles salomonis. Nolite me considerare ꝙ fusca sim. quia decolorauit me sol. Filij matris mee pugnauerūt cōtra me: posuerūt me custodē vineis. Vineā meam nō custodiui. Indica mihi quē diligit aīa mea. vbi pascas. vbi cubes i meridie: ne vagari incipiā post greges sodaliū tuoꝝ. Si ignoras te o pulcherrima int mulieres. egredere ⁊ abi post vestigia gregū tuorū. ⁊ pasce hedos tuos iuxta tabernacula pastorū. Equitatui meo i currib⁹ pharaonis assimilaui te amica mea. Pulchre sunt gene tue sicut turturis: collū tuū sicut monilia. Murenulas aureas faciem⁹ tibi: vermiculatas argēto. Dū eēt rex in accubitu suo: nard⁹ mea dedit odorē suū. Fasciculus myrrhe dilect⁹ me⁹ mihi: inter vbera mea cōmorabit. Botr⁹ cypri dilect⁹ meus mihi: i vineis engaddi. Ecce tu pulchra es amica mea: ecce tu pulchra: oculi tui colūbarū. Ecce tu pulcher es dilecte mi. ⁊ decor⁹. Lectulus nr̄ floridus: tigna domoꝝ nr̄aꝝ cedrina laquearia nr̄a cupssina. II

Ego flos campi. ⁊ liliū cōuallium. Sicut liliū inter spinas. sic amica mea inter filias. Sicut mal⁹ inter ligna siluarū. sic dilectus meus inter filios. Sub vmbra illius quē desideraueram sedi. ⁊ fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. Introduxit me rex in cellā vinariā ordinauit in me charitatem. Fulcite me florib⁹ stipate me malis: q: amore langueo. Leua ei⁹ sub capite meo. ⁊ dextera illius amplexabitur me. Adiuro vos filie ir̄lm. p capreas ceruosqꝫ cāpoꝝ: ne suscitetis neqꝫ euigilare faciatis dilectā quoadusqꝫ ipa velit. Vox dilecti mei. Ecce iste venit saliēs in mōtib⁹: trāsiliens colles. Similis ē dilectus me⁹ capree hinnuloqꝫ ceruoꝝ. En ipe stat post parietē nostrū respiciēs p fenestras. pspiciēs p cācellos. En dilect⁹ meus loquit mihi. Surge ꝓpera amica mea. colūba mea formosa mea ⁊ veni. Iā eni hyems trāsijt: hymber abijt ⁊ recessit. Flores apparuerūt in terra nr̄a. tps putatiōis aduenit. Vox turturis audita ē in terra nr̄a: fic⁹ ꝓtulit grossos suos: vinee florentes dederūt odorē suum Surge ꝓpera amica mea. speciosa mea ⁊ veni: colūba mea in foraminibus petre in cauerna macerie. Ostende mihi faciem tuam: sonet vox tua in aurib⁹ meis. Vox enim tua dulcis. ⁊ facies tua decora. Capite nobis vulpes paruulas: que demoliunt vineas. Nā vinea nr̄a floruit. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi q pascit inter lilia: donec aspiret dies. ⁊ inclinent vmbre. Reuertere: similis esto dilecte mi capree hinuloqꝫ ceruoꝝ sup mōtes bethel. III

In lectulo meo p noctē q̄siui quē diligit aīa mea. Quesiui illū. ⁊ nō inueni. Surgam ⁊ circuibo ciuitatē per vicos ⁊ plateas: queram quem diligit aīa mea. Quesiui illū. ⁊ nō inueni. Inuenerūt me vigiles: q custodiūt ciuitatem. Nō quem diligit aīa mea vidistis. Paululū cū pertrāsissem eos. inueni quem diligit aīa mea. Tenui eū. nec dimittam donec introducam illū in domū matris mee. ⁊ in cubiculū genetricis mee. Adiuro vos filie ir̄lm per capreas ceruosqꝫ campoꝝ: ne suscitetis neqꝫ euigilare faciatis dilectā. donec ipa velit. Que est ista que ascendit per desertū. sicut virgula fumi ex aromatib⁹ myrrhe ⁊ thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmētarij. En lectulū salomonis sexaginta fortes ābiūt ex fortissimis isr̄l omnes tenētes gladios. ⁊ ad bella doctissimi. Vniuscuiusqꝫ ensis super femur suū: ꝓpter timores nocturnos. Ferculum fecit sibi rex salomon de lignis libani. Colūnas ei⁹ fecit argēteas. reclinatoriū aureū. ascensū purpureum media charitate ꝯstrauit. ꝓpter filias ir̄lm. Egredimini filie syon ⁊ videte regē salomonem in diademate: quo coronauit illū mater sua. in die desponsatiōis illi⁹. ⁊ in die leticie cordis ei⁹.

Quam pulchra es amica mea. IIII

q̄ pulchra es. Oculi tui colūbarū: absqꝫ eo qđ itrinsec⁹ latet. Capilli tui sicut greges caprarū: q̄ ascēderūt de monte galaad. Dentes tui sicut greges tōsarū: q̄ ascenderunt de lauacro. Omnes gemellis fetib⁹. ⁊ sterilis nō est inter eas. Sicut vitta coccinea labia tua ⁊ eloquiū tuū dulce. Sicut fragmen mali punici. ita gene tue: absqꝫ eo qđ intrinsec⁹ latet. Sicut turris dauid collū tuū: q̄ edificata est cū ꝓpugnaculis. Mille clypei pendent ex ea: omnis armatura fortiū. Duo vbera tua sicut duo hinnuli capree gemelli: q pascunt in lilijs: donec aspiret dies ⁊ inclinent vmbre. Vadā ad mōtē myrrhe. ⁊ ad collē thuris. Tota pulchra es amica mea. ⁊ macula nō est in te. Veni d libano sponsa mea: veni de libano veni. Coronaberis de capite amana. de vertice sanir ⁊ hermon: de cubilib⁹ leonū: de mōtib⁹ pardorum. Vulnerasti cor meū. soror mea spōsa: vulnera

sti cor meū in vno oculoꝝ tuoꝝ. ⁊ in vno crine
colli tui. Q̄ pulchre sūt mamme tue soror mea
spōsa. Pulchriora sūt vbera tua vino. ⁊ odor
vnguentoꝝ tuoꝝ sup omnia aromata. Fauꝰ
distillās labia tua sponsa: mel ⁊ lac sub lingua
tua. ⁊ odor vestimentoꝝ tuoꝝ sicut odor thuris.
Hortꝰ ꝯclusus soror mea spōsa: hortꝰ ꝯclusus
fons signatꝰ. Emissiones tue padisus maloꝝ
punicoꝝ cū pomoꝝ fructibꝰ. Cypri cū nardo
nardꝰ ⁊ crocꝰ. fistula ⁊ cinamomū cū vniuersis
lignis libani: myrrha ⁊ aloe cū oibus ꝑmis vn
guentis. Fons hortoꝝ puteus aqꝝ viuētiū que
fluūt ipetu de libano. Surge aquilo ⁊ veni au
ster: persla hortū meū. ⁊ fluēt aromata illius.

V

Veniat dilectus meus in hortū suū
vt comedat fructū pomoꝝ suoꝝ. Ve/
ni i hortū meū soror mea spōsa: messui
myrrhā meā cū aromatibus meis. Comedi fa
uum cū melle meo. ⁊ bibi vinū meum cū lacte
meo. Comedite amici ⁊ bibite. ⁊ inebriamini
carissimi. Ego dormio. ⁊ cor meum vigilat.
Vox dilecti mei pulsantis. Aperi mihi soror
mea. amica mea. colūba mea. immaculata mea
qꝛ caput meū plenū est rore. ⁊ cincinni mei gut
tis noctiū. Expoliaui me tunica mea. quō idu
ar illa. Laui pedes meos: quomodo inqnabo
illos. Dilectus meus misit manum suam per
foramen. ⁊ venter meus intremuit ad tactū eiꝰ.
Surrexi vt aperirem dilecto meo. Manꝰ mee
stillauerunt myrrham. ⁊ digiti mei pleni myr
rha ꝓbatissima. Pessulum ostij mei aperui di
lecto meo. at ille declinauerat atqꝫ transierat.
Anima mea liquefacta est: vt dilectus locutus
est. Quesiui ⁊ non inueni illum: vocaui ⁊ nō
respondit mihi. Inuenerūt me custodes q cir
cueunt ciuitatem. Percusserunt me ⁊ vulne/
rauerūt me: tulerūt pallium meū custodes mu
roꝝ. Adiuro vos filie hierusalem. si inueneri
tis dilectū meū vt annūcietis ei quia amore lan
gueo. Qualꝭ est dilectꝰ tuꝰ ex dilecto. o pulcher
rima mulierum. Qualis ē dilectus tuus ex di
lecto: quia sic adiurasti nos. Dilectus meus cā
didus ⁊ rubicundus: electus ex milibus. Ca/
put eiꝰ aurū optimū: come eiꝰ sicut elate palma
rū: nigre quasi coruus. Oculi eius sicut colū/
be super riuulos aquaꝝ q̄ lacte sūt lote: ⁊ resi/
dēt iuxta fluenta plenissima. Gene illius sicut
areole aromatū: cōsite a pigmentarijs. Labia
eius lilia distillantia myrrham primā. Manꝰ
illius tornatiles: auree plene hyacinthis. Ven
ter eius eburneus: distinctus sapphiris. Cru
ra illiꝰ colūne marmoree: q̄ fundate sūt sup ba/
ses aureas. Spēs eius vt libani: electus vt ce
dri. Guttur illius suauissimū. ⁊ totꝰ desidera/
bil. Talꝭ est dilectus meꝰ. ⁊ ipē est amicꝰ meus
filie irl'm. Quo abijt dilectꝰ tuus o pulcherri/
ma mulierū. quo declinauit dilectus tuus. Et
querimus eum tecum.

VI

Dilectus meus descendit in hortū suū
ad areolā aromatū: vt ibi pascat̄ i hor/
tis ⁊ lilia colligat. Ego dilecto meo. ⁊
dilectus meus mihi: q pascit̄ inter lilia. Pul/
chra es amica mea. suauis ⁊ decora sicut irl'm:
terribilis vt castrorum acies ordinata. Auerte
oculos tuos a me: qꝛ ipi me auolar̄ fecerūt. Ca
pilli tui sicut grex capraꝝ: que apparuerunt de
galaad. Dentes tui sicut greges ouiū: que ascē
derūt de lauacro. Omnes gemellꝭ fetibus ⁊ ste
rilis non est in eis. Sicut cortex mali punici. sic
gene tue: absqꝫ occultis tuis. Sexaginta sūt re
gine. ⁊ octoginta concubine. ⁊ adolescentulaꝝ
non est numerus. Vna est colūba mea. perfe/
cta mea: vna est matri sue: electa genetrici sue.
Viderūt eam filie syon ⁊ beatissimam predica
uerūt: regine ⁊ concubine. ⁊ laudauerūt eam.
Que ē ista q̄ ꝓgredit̄ quasi aurora ꝯsurgens:
pulchra vt luna. electa vt sol. terribilꝭ vt castro
rū acies ordinata. Descēdi in hortū nucū vt vi
derē poma ꝯualliū. ⁊ inspicerē si floruisset vi/
nea. ⁊ germinassent mala pūica. Nesciui. Aia
mea ꝯturbauit me. ꝓpter qdrigas aminadab.
Reuertere reuertere sunamitis: reuertere re
uertere vt intueamur te.

VII

Quid videbis in sunamite: nisi cho/
ros castroꝝ. Q̄ pulchri sunt gressus
tui in calciamētis: filia ꝑncipis. Iūctu
re feminū tuoꝝ sicut monilia: que fabricata sūt
manu artificis. Vmbilicꝰ tuꝰ crater tornatilis:
nunqꝫ indigens poculꝭ. Venter tuꝰ sicut aceruus
tritici: vallatus lilijs. Duo vbera tua si/
cut duo hinnuli gemelli capree. Collū tuum si
cut turris eburnea: oculi tui sicut piscine in ese
bon. que sunt in porta filie multitudinis. Na/
sus tuꝰ sicut turris libani: que respicit ꝯtra da
mascum. Caput tuum vt carmelus. ⁊ come ca
pitis tui sicut purpura regis iūcta canalibus.
Q̄ pulchra es. ⁊ qꝫ decora carissima in delitijs.
Statura tua assimilata est palme. ⁊ vbera tua
botris. Dixi. Ascendā in palmā. ⁊ appreben
dā fructꝰ eius. Et erūt vbera tua sicut botri vi
nee. ⁊ odor oris tui sicut odor maloꝝ: guttur
tuū sicut vinū optimū. Dignū dilecto meo ad
potādū: labijsqꝫ ⁊ dentibꝰ illiꝰ ad ruminandū
Ego dilecto meo. ⁊ ad me conuersio eiꝰ. Ve/

ni dilecte mi egrediamur i'ag. ẽ: cõmoremur i villis. Mane surgamus ad vineas: videam⁹ si floruit vinea. si flores fructus parturiunt: si floruerunt mala punica. Ibi dabo tibi vbera mea. Mandragore dederũt odorem in portis nostris. Omnia poma noua ꝛ vetera dilecti mi seruaui tibi. VIII

Quis mihi det te fratrem meũ suggẽtẽ vbera matris mee. vt inueniã te solum foris. ꝛ deosculer. ꝛ iã me nemo despiciat. Apprehendã te ꝛ ducam in domũ matris mee. ꝛ in cubiculũ genetricis mee. Ibi me docebis. ꝛ dabo tibi poculũ ex vino cõdito. ꝛ mustũ malorꝫ granatorꝫ meorꝫ. Leua eius sub capite meo. ꝛ dextera illius amplexabit̃ me. Adiuro vos filie irlm: ne suscitetis neqꝫ euigilare faciatis dilectã donec ipa velit. Que est ista q̃ ascendit de deserto. delitijs affluens. innixa super dilectum suũ. Sub arbore malo suscitaui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi violata ẽ genitrix tua. Pone me vt signaculũ super cor tuum. vt signaculũ super brachiũ tuũ: q2 fortis ẽ vt mors dilectio. dura sicut infer⁹ emulatio. Lãpades eius vt lampades ignis atqꝫ flãmarum. Aque multe nõ potuerũt extinguere charitatẽ nec flumina obruẽt illã. Si dederit hõ oẽꝫ substantiã dom⁹ sue ꝓ dilectiõe: quasi nihil despiciet eã. Soror nr̃a parua. ꝛ vbera ñ habꝫ. Quid faciemus sorori nostre: in die qñ alloquenda ẽ. Si murus est: edificemus sup eũ ꝓpugnacula argẽtea. Si ostiũ ẽ: ꝯpingam⁹ illud tabulis cedrinis. Ego mur⁹. ꝛ vbera mea sicut turris ex quo facta sũ corã eo quasi pacẽ reperiẽs. Vinea fuit pacifico: i ea que hꝫ ppl's. Tradidit eã custodibus: vir affert ꝓ fructu eius mille argẽteos. Vinca mea coram me est. Mille tui pacifici. ꝛ ducenti his qui custodiunt fructus eius. Que habitas in hortis. amici auscultãt: fac me audire vocem tuam. Fuge dilecte mi. ꝛ assimilare capree hinnuloqꝫ ceruorꝫ super mõtes aromatum. Expliciũt cantica canticorꝫ.

¶ Incipit ꝓlogus in librũ sapientie.

Liber sapientie apud hebreos nusqꝫ est. Vnde ꝛ ipe stilus grecã magis eloquẽtiã redolet. Hũc iudei Philonis esse affirmãt. Qui ꝓinde sapientie noiat̃: q2 in co xp̃i aduent⁹ q ẽ sapiẽtia patris. ꝛ passio ei⁹ euidenter exprimit̃.

¶ Incipit liber sapiẽtie. Capl'm I

Diligite iustitiam qui iudicatis terram. Sentite de domino in bonitate ꝛ in simplicitate cordis querite illum: quoniam uenitur ab his qui non temptant illum: appa ret autem eis qui fidem habent in illum. Peruerse enim cogitationes separant a deo: ꝓbata autem virtus corripit insipientes. Quoniã in maliuolam animam non introibit sapientia nec habitabit in corpore subdito peccatis. Spũs eni scũs discipline effugiet fictũ. ꝛ auferet se a cogitationibus que sũt sine intellectu. ꝛ corripietur a superueniẽte iniqtate. Benign⁹ est eniꝫ spũs sapiẽtie ꝛ nõ liberabit maledictũ a labijs suis: qm̃ renũ illi⁹ testis ẽ deus. ꝛ cordis illius scrutator ẽ ver⁹. ꝛ lingue eius auditor. Quoniam spũs dñi repleuit orbẽ terrarũ. ꝛ hoc qd' cõtinet oia sciam habet vocis. Propter hoc q loquit̃ iniqua nõ põt latere: nec ꝑteriet illũ corripiẽs iudiciũ. In cogitatiõib⁹ eni ipij iterrogatio erit: sermonũ aũt illius auditio ad deũ veniet: ad correptionẽ iniqtatũ illi⁹. Quoniã auris celi audit oia. ꝛ tumult⁹ murmurationũ nõ abscondetur. Custodite ergo vos a murmuratione q̃ nihil ꝓdest. ꝛ a detractiõe parcite ligue. Quoniam sermo obscurus in vacuum nõ ibit os autẽ qd' mentit̃ occidit aiam. Nolite zelare mortem in errore vite vestre: neqꝫ acquiratis perditionem in opib⁹ manuum vestrarꝫ. Qm̃ de⁹ mortẽ nõ fecit: nec letat̃ in ꝑditiõe viuorꝫ. Creauit eni vt eẽnt oia. ꝛ sanabiles fecit nationes orbis terrarꝫ. ꝛ nõ est in illis medicamẽtũ exterminij nec inferorꝫ regnũ i terra. Iustitia eni ꝑpetua ẽ ꝛ imortal': iniustitia aũt mortis acqsitio. Impij aũt manib⁹ ꝛ verbis accersierũt illã. ꝛ estimãtes illã amicã. defluxerũt. ꝛ sponsiones posuerũt ad illã: quoniã morte digni q sũt ex parte illius. II

Dixerunt eni impij: cogitantes apud se nõ recte. Exiguũ ꝛ cũ tedio ẽ tẽpus vite nostre. ꝛ nõ ẽ refrigeriũ i fine hoĩs: ꝛ nõ ẽ q agnit⁹ sit reuersurus ab iferis. Quia ex nihilo nati sumus. ꝛ post hoc erimus tanqꝫ nõ fuerimus. Quoniã fumus afflatus ẽ i naribus nr̃is. ꝛ sermo scintilla ad cõmouẽdum cor nr̃m. Qua extinctus cinis erit corpus nr̃m. ꝛ spũs diffũdet̃ tãqꝫ mollis aer. Et trãsibit vita nr̃a tanqꝫ vestigiũ nubis. ꝛ sicut nebula dissoluet̃: que effugata est a radijs solis. ꝛ a calore illius aggrauata. Et nomẽ nr̃m obliuionẽ accipiet ꝑ tẽpus. ꝛ nemo memoriã habebit operũ nr̃orꝫ. Vmbre eni trãsitus ẽ tẽpus nr̃m. ꝛ nõ ẽ reuersio finis nr̃i: qm̃ ꝯsignata ẽ. ꝛ nemo reuertit̃. Venite ḡ ꝛ fruamur bonis que sũt. ꝛ vtamur creatura tanqꝫ in iuuentute celeriter.

Vino ꝑcioso ⁊ vnguētis nos ipleamꝰ. ⁊ non
ꝑtereat nos flos tꝑis. Coronemꝰ nos rosis anͥ
q̄ȝ marcescāt. nullū pratū sit qd̄ nō ꝑtranseat lu
xuria nr̄a. Nemo vestrū exors sit luxurie nr̄e.
Vbiqȝ relinquamꝰ signa letitie. qm̄ hec est ps
nr̄a. ⁊ hec est sors nostra. Opprimamꝰ paupe
rē iustū. ⁊ nō parcamꝰ vidue nec veterano nec
reuereamur canos multi tꝑis. Sit autē fortitu
do nr̄a. lex iustitie. Qd̄. n. infirmū est inutile i
uenitur. Circūueniamus ergo iustū: qm̄ inuti
lis est nobis. ⁊ ꝯrius ē operibꝰ nostris: ⁊ ipro
perat nobis pctā legis. ⁊ diffamat in nos pctā
discipline nr̄e. Promittit se scientiā dei hēre et
filiū dei se noiat. Factꝰ est nobis in traductiōeȝ
cogitationū nostrarum. Grauis est nobis ēt
ad videndū: qm̄ dissil'is est alijs vita illius. ⁊ i
mutate sunt vie eius. Tanq̄ȝ nugaces estima/
ti sumꝰ ab illo. ⁊ abstinet se a vijs nr̄is tanq̄ȝ ab
īmundicijs: ⁊ ꝑfert nouissima iustoꝝ ⁊ gloriaṫ
patrē se habere deū. Videamꝰ ergo si sermōes
illius veri sint: ⁊ tentemus que vētura sunt illi
⁊ sciemꝰ q̄ erunt nouissima illius. Si. n. ē verꝰ
filius dei. suscipiet illū. ⁊ liberabit illū de mani
bꝰ ꝯrioꝝ. Cōtumelia ⁊ tormēto iterrogemus
eū: vt sciamꝰ reuerētiā eius. ⁊ ꝓbemꝰ patientiā
illius. Morte turpissima ꝯdēnemus eū. Erit
eni ei respectꝰ ex sermonibꝰ illiꝰ. Hec cogitaue
runt ⁊ errauerūt: excecauit. n. illos malicia eo/
rū. ⁊ nescierūt sacramenta dei: neqȝ mercedem
sperauerunt iustitie. nec iudicauerunt honoreȝ
aiaꝝ sanctaꝝ. Qm̄ deus creauit hominē inex/
terminabilē. ⁊ ad imaginē similitudinis sue fe
cit illum. Inuidia aūt diaboli. mors introiuit i
orbem terrarū: imitantur auteȝ illum qui sunt
ex parte illius. III

Iustoꝝ autem aīe in manu dei sunt. ⁊
nō tanget illos tormentū mortis. Visi
sūt oculis insipiētiū mori. ⁊ estimata ē
afflictio exitꝰ illoꝝ. Et ab itinere iusto abierunt
i exterminiū. ⁊ q a nobis ē iter exterminij: illi
aūt sunt i pace. Et si corā hoibꝰ tormēta passi sī
spes illorum imortalitate plena est. In paucis
vexati. in multis bene disponenṫ: qm̄ deus tē
tauit eos. ⁊ inuenit illos dignos se. Tāq̄ȝ aurū
in fornace ꝓbauit illos. ⁊ quasi holocausti ho/
stiā accepit illos. ⁊ in tpe erit respectꝰ illoꝝ. ful
gebūt iusti. ⁊ tāq̄ȝ scintille i arūdineto discur/
rent. Iudicabūt natiōes. ⁊ dn̄abūṫ pp'lis. ⁊ re
gnabit dn̄s illoꝝ i ꝑpetuū. Qui cōfidūt in illo
itelligent veritatē. ⁊ fideles i dilectiōe acqescēt
illi: qm̄ donū ⁊ pax est electis eiꝰ. Impij auteȝ
fm̄ q̄ cogitauerūt correptionē habebūt: q negle
xerūt iustū. ⁊ a dn̄o recesserūt. Sapiētiā eniȝ ⁊
disciplinā q abijcit ifelix ē. ⁊ vacua ē spes illo/
rū. ⁊ labores sine fructu. ⁊ inutilia opa eorum.
Mulieres eoꝝ insensate sūt: ⁊ nequissimi filij
illoꝝ. Maledicta creatura eoꝝ. qm̄ felix ē steri
lis ⁊ incoinquinata: que nesciuit thoꝝ in delicto
Hēbit fructū in respectione aiaꝝ sanctarū. Et
spado q nō operatꝰ ē ꝑ manus suas iniquitatē.
nec cogitauit aduersus deū nequissima. Dabi
tur enim illi fidei donū electum. ⁊ sors in tēplo
dei acceptissima. Bonoꝝ. n. laboꝝ gloriosus
ē fructꝰ: ⁊ que nō cōcidat radix sapie. Filij aūt
adulteroꝝ i cōsūmatione erūt. ⁊ ab iniq̊ thoro
semē exterminabiṫ. Et si quidē lōge vite erunt
i nihilū cōputabunṫ. ⁊ sine honore erit nouissi
ma senectus illoꝝ. Et si celerius defuncti fue/
rint: nō habebūt spem: nec in die agnitionis al
locutionem. Nationes enim inique. dire sunt
consummationis. IIII

O Q̄ pulchra est casta generatio cū clari/
tate. Immortalis ē eni memoria illius
qm̄ ⁊ apud deū nota est ⁊ apud hoies.
cū presens est imitanṫ illā. ⁊ desiderāt eam cum
seduxerit. ⁊ in ꝑpetuū coronata triumphat ico/
inquinatoꝝ certaminū ꝑmiū vincens. Multi
gena aūt impioꝝ multitudo non erit vtilis. et
spuria vitulamina non dabunt radices altas.
nec stabile firmamētū collocabūt. Et si i ramis
in tpe germinauerint. infirmiter posita a vēto
cōmouebuntur. ⁊ a nimietate ventoꝝ eradica/
bunṫ. Confringenṫ. n. rami incōsūmati. ⁊ fru
ctus illoꝝ inutiles ⁊ acerbi ad manducandū. ⁊
ad nihilū apti. Ex iniqs. n. oēs filij qui nascūṫ
testes sunt neqtie aduersus parētes i interroga
tiōe sua. Iustꝰ aūt si morte ꝑoccupatꝰ fuerit: i re
frigerio erit. Senectus. n. venerabilis ē: non
diuturna neqȝ ānoꝝ numero computata. Ca
ni aūt sunt sensus hois ⁊ etas senectutis: vita i/
maculata. Placēs deo factꝰ dilectꝰ. ⁊ viuēs in
ter peccatores trāslatꝰ ē. Raptꝰ ē ne malicia mu
taret intellectū eiꝰ. aut ne fictio deciperet aiaȝ illiꝰ
Fascinatio. n. nugacitatis obscurat bona ⁊ in/
cōstātia ꝯcupiscētie trāsuertit sensum sine ma/
licia. Cōsūmatꝰ i breui expleuit tpa m'lta. Pla
cita. n. erat deo aīa illiꝰ: ꝓpt hoc ꝓperauit edu
cere illū de medio iniquitatū. Populi autē vi/
dētes ⁊ nō itelligentes: nec ponētes in ꝓcordi/
is talia: qm̄ gr̄a dei ⁊ misericordia ē in scōs eiꝰ
⁊ respectꝰ super electos illiꝰ. Cōdemnat aūt iu
stus mortuus viuos ipios: ⁊ iuuētꝰ celeriꝰ con
sūmata longā vitam iusti. Videbūt. n. finē sa/
pientis. ⁊ nō intelligēt qd cogitauerit de illo de

us: et quare minuerit illũ dñs. Videbũt. n. et cõtenent eũ: illos aũt deus irridebit. Et erũt post hec decidẽtes sine honore. et in cõtumelia inter mortuos i perpetuũ. Qm̃ disrumpit illos infla tos sine voce. et cõmouebit illos a fundamẽtis et vsq; ad supremũ desolabunt. Et erũt gemen tes. et memoria illorum periet. Veniẽt i cogitatio ne peccatorum suorum timidi. et traducẽt illos ex ad uerso iniquitates ipsorum. V

Tunc stabũt iusti in magna ↄstantia ad uersus eos q se angustiauerũt. et q ab stulerunt labores eorum. Videntes tur babunt timore horribili. et mirabunt in subita tione insperate salutis: gementes pre angustia spũs: dicentes intra se. pniam agẽtes et pre an gustia spũs gemẽtes. Hi sunt quos habuim9 aliqñ in derisum et in silitudinẽ iproperij. nos insensati vitam illorum estimabam9 insaniã et finẽ illorum sine honore. Ecce quõ cõputati sunt inter filios dei. et inter scõs sors illorum est. Ergo erra uim9 a via veritatis: et iustitie lumẽ nõ luxit no bis: et sol intelligẽtie nõ est ortus nobis. Lassa ti sumus in via iniquitatis et pditionis. et am bulauim9 vias difficiles: viam aũt dñi ignora uimus. Quid nobis pfuit supbia. aut diuitia rũ iactantia quid cõtulit nobis. Transierũt oia illa tanq; vmbra et tanq; nuncius precurrens. Et tanq; nauis q pertransit fluctuantẽ aquam cui9 cũ preterierit nõ est vestigium inuenire. ne q; semita; carine illius in fluctib9 aut auis que transuolat in aere. cuius nullum inuenit argu mentũ itineris illius. sed tm̃ sonitus alarum ver berans leuẽ ventũ. et scindẽs per vim itineris aerẽ. cõmotis alis transuolauit et post hoc nul lũ signũ inuenit itineris illius. aut tanq; sagit ta emissa i locũ destinatũ. diuisus aer cõtinuo i se reclusus est vt ignoret trãsit9 illius: sic et nos nati cõtinuo desiuim9 eẽ. et virtutis qdẽ nullu; signũ valuimus ostẽdere: in malignitate autẽ nra consumpti sum9. Talia dixerunt i inferno hi qui peccauerũt. qm̃ spes impij tanq; lanugo ẽ q a vento tollitur et tãq; spuma gracilis que a ꝓcella dispergit. et tãq; fum9 qui a vento diffu sus ẽ. et tãq; memoria hospitis vni9 diei ptereũ tis. Justi aũt i ppetuũ viuent. et apud dñm est merces eorũ. et cogitatio illorum apud altissimũ. Jdeo accipiũt regnũ decoris et diadema speciei de manu dñi dei sui: qm̃ dextera sua teget eos: et in brachio sancto suo defendet illos. Et acci piet armaturam zelus illius: et armabit creatu ram ad vltionẽ inimicorum. Induet pro tora ce iustitiam: et accipiet pro galea iudiciũ certu;. Sumet scutũ inexpugnabile equitatẽ: acuet au tem dirã irã in lanceã: et pugnabit cũ illo orbis terrarum cõtra isensatos. Jbũt directe emissiões fulgurũ: et tãq; a bñ curuato arcu nubiũ exter minabũt. et ad certũ locum insilient. Et a petro sa ira plene mittent grandines. et scandescẽt in illos aqua maris. et flumina concurrent durit. Cõtra illos stabit spũs virtutis. et tanq; turbo venti diuidet illos. et ad heremũ pducet omnẽ terrã iniquitatis illorum: et malignitas euertet se des potentium. Melior ẽ sapia q; vires et vir prudens q; fortis. VI

Audite ergo reges et itelligite: discite iu dices finiũ terre. Prebete aures vos q continetis multitudines et placeti vo bis i turbis nationũ: qm̃ data ẽ a dño potestas vobis. et virt9 ab altissimo: qui iterrogabit opa vestra. et cogitatiões scrutabit: qm̃ cum essetis ministri regni illi9. non recte iudicastis nec cu stodistis legẽ iustitie: neq; ẽm volũtatẽ dei am bulastis. Horrẽde et cito apparebit vobis: qm̃ iudicium durissimũ in his qui psunt. fiet. Exi guo. n. cõcedit misericordia. potẽtes autẽ potẽ ter tormenta patient. Nõ. n. subtrahet psonã cuiusq; de9 q ẽ oiu; dñator nec verebit magni tudinẽ cuiusq;: qm̃ pusillũ et magnu; ipse fecit et equalit ẽ illi cura de oib9. Fortiorib9 autẽ for tior instat cruciatio. Ad vos ergo reges sũt hi sermones mei: vt discatis sapiam et ne excida tis. Qui enim custodierint iustitiã: iuste iudica bunt: et q didicerint iusta. inuenient quid rñde ant. Cõcupiscite ergo sermones meos et diligi te illos et habebitis disciplinã. Clara ẽ et q̃ nun q; marcescit sapia. et facile videt ab his qui dili gunt eã: et inuenit ab his q q̃runt illã. Preoc cupat q se cõcupiscũt. vt illis se prior ostendat. Qui de luce vigilauerit ad illã nõ laborabit. as sidentẽ. n. illam forib9 suis inueniet. Cogitare ergo de illa sensus ẽ cõsũmat9. et qui vigilaue rit propter illam. cito erit securus. Qm̃ dignos se circuit ipsa q̃rẽs: et i vijs suis oñdet se illis hi lariter: et i oi puidẽtia occurret illis. Jnitiũ. n. illi9 verissima ẽ discipline concupiscẽtia. Cura ergo discipline dilectio est: et dilectio custodia legũ illi9 est. Custoditio aũt legũ cõsummatio i corruptionis est. incorruptio aũt facit eẽ primũ deo. Concupiscentia itaq; sapie deducet ad re gnũ perpetuum. Si ergo delectamini sedibus et sceptris o reges populi: diligite sapientiã vt i perpetuum regnetis. Diligite lumẽ sapiẽtie oẽs q pestis ppl̃is. Quid ẽ aũt sapia et quẽad modũ facta sit. referã: et nõ abscõdã a vobis sa

cramenta dei: sed ab initio natiuitatis inuestiga
bo: ⁊ ponā in lucē sciam illiꝰ. ⁊ nō pteribo ve/
ritatē: neqꝫ cū inuidia tabescēte iter habebo: qm̄
talis hō nō erit particeps sapie. Multitudo āt
sapientiū sanitas ē orbis terraꝝ. ⁊ rex sapiens
populi stabilimentū est. Ergo accipite discipli
nā per sermones meos: ⁊ ꝓderit vobis. VII

Sum quidē ⁊ ego mortalis hō similis
omnibꝰ: ⁊ ex genere terreno illiꝰ q pri
or factꝰ est: ⁊ in ventre matris figuratꝰ
sum caro: decem mensiū tempore coagulatꝰ sū
in sanguine. ex semine hominis: ⁊ delectamēto
somni cōueniente. Et ego natꝰ accepi cōem ae/
rem: ⁊ in siliter factā decidi terrā: ⁊ primā vo/
cem silem omnibꝰ emisi plorans. In iuolumē
tis nutritꝰ sum. ⁊ magnis curis. Nemo .n. ex
regibꝰ aliud habuit natiuitatis initiū. Vnꝰ ergo
introitꝰ est omnibꝰ ad vitam. ⁊ similr̄ exitꝰ. pro/
pter hoc optaui ⁊ datꝰ est mihi sensus. ⁊ inuoca
ui: ⁊ venit in me spiritꝰ sapientie. Et preposui
illam regnis ⁊ sedibꝰ: ⁊ diuitias nihil esse dixi
in comparatione illiꝰ. Nec comparaui illi lapi
dem preciosum: qm̄ omne aurū in comparatōe
illiꝰ arena ē exigua. ⁊ tanq̄ꝫ lutū estimabitur ar
gentū in conspectu illiꝰ. Super salutem ⁊ spēꝫ
dilexi illā: ⁊ ꝓposui ꝓ luce habere eā. qm̄ inex/
tinguibile est lumen illiꝰ. Venerunt aūt mihi
omnia bona pariter cū illā. ⁊ inumerabilis ho
nestas ꝑ manꝰ illiꝰ. ⁊ letatꝰ sū i oibꝰ: qm̄ antece
debat me ista sapientia ⁊ ignorabā: qm̄ bonoꝝ
oium mater est. Quā sine fictiōe didici. ⁊ sine
inuidia cōico. ⁊ honestatem illiꝰ non abscōdo.
Infinitꝰ .n. thesaurus est hominibus: quo qui
vsi sunt. participes facti sūt amicitie dei. ꝓpter
discipline dona cōmendati. Mihi aūt dedit de
us dicere ex snīa ⁊ p̄sumere digna hoꝝ que mi
hi dant̄: qm̄ ipse sapientie dux est. ⁊ sapiētium
emēdator. In manu enim illiꝰ ⁊ nos ⁊ sermo/
nes nr̄i. ⁊ oia sapia. ⁊ operum scie disciplina.
Ipse .n. dedit mihi hoꝝ q̄ sūt sciam verā: vt sci
am dispositionē orbis terraꝝ. ⁊ virtutes elemē
torū initiū ⁊ consūmationē ⁊ medietatē tēporū
vicissitudinū ꝑmutationes. ⁊ cōsūmationes tē
porū: ⁊ morum mutationes: diuisiones tempo
rum. anni cursus. ⁊ stellarum dispositiōes. na
turas aialium. ⁊ iras bestiarū: vim ventorū.
⁊ cogitationes hominū. differētias virgultoꝝ
⁊ virtutes radicū. ⁊ quecūqꝫ sunt abscōsa ⁊ im
prouisa didici. Oium .n. artifex docuit me sa/
piētia. Est .n. i illa spūs intelligētie sanctꝰ vni/
cus. multiplex. subtil'. discertꝰ. mobilis. incoin
quinatus. certus. suauis. amās bonū. acutus. qui
nihil vetat bn̄facere. humanus. benignus. sta/
bilis. certus. securus. oēm habēs virtutē. oia ꝓ
spiciens. ⁊ q capiat oēs spūs intelligibiles. mun
dus. subtilis. Oibꝰ .n. mobilibꝰ mobilior est sa
pia. Attingit autem vbiqꝫ propter suam mūdi
ciā. Vapor est enim virtutis dei. ⁊ emanatio q̄/
dā ē. claritatis oipotentis dei sincera. ⁊ ideo ni/
hil inquinatū i eam icurrit. Candor est enī lu
cis eterne ⁊ speculū sine macula dei maiestatis
⁊ imago bonitatis illiꝰ. Et cum sit vna. oia po
test. ⁊ in se ꝑmanēs. oia innouat. ⁊ per natio/
nes in aias sanctas se transfert. Amicos dei et
ꝓphetas cōstituit. Neminē .n. diligit deꝰ nisi
eū qui cū sapia inhabitat. Est .n. hec speciosior
sole. ⁊ sup oēm dispositionē stellaꝝ. luci cōpa/
ta iuenit̄ prior. Illi .n. succedit nox: sapiā aūt
nō vincit malicia. Attingit ergo a fine vsqꝫ ad
finē fortit̄ ⁊ disponit oia suauiter. VIII

Hanc amaui ⁊ exquisiui a iuuētute mea
⁊ q̄siui spōsā mihi eā assumere. ⁊ ama
tor factus sum forme illius. Genero/
sitatē illius glorificat contuberniū habens dei.
sed ⁊ oium dn̄s dilexit illam. Doctrix .n. ē di/
scipline dei: ⁊ electrix operū illius. Et si diuitie
appetuntur in vita. quid sapientia locupletius
que operatur omnia. Si autē sensus operatur
quis horū que sunt magis q̄ꝫ illa est artifex. Et
si iustitiā quis diligit: labores huiꝰ magnas ha
bent virtutes. Sobrietatem .n. ⁊ sapiētiā docet
⁊ iustitiā ⁊ virtutē. quibꝰ vtilius nihil est in vi
ta hominibꝰ. Et si multitudinē scie desiderat
quis: scit p̄terita ⁊ de futuris estimat. scit versu
tias sermonū ⁊ dissolutiōes argumētoꝝ. signa
⁊ mōstra scit anq̄ꝫ fiant. ⁊ euētꝰ temporum ⁊ se
culorū. Proposui ergo hāc adducere mihi ad
conuiuandū. sciēs qm̄ mecū cōicabit de bonis.
⁊ erit allocutio cogitationis ⁊ tedij mei. Habe
bo propter hanc caritatē ad turbas. ⁊ honorē
apud seniores. Iuuenis ⁊ acutꝰ inueniar in iu
dicio. ⁊ in conspectu potētiū admirabilis ero.
⁊ facies principum mirabuntur me. Tacentē
me sustinebunt: loquentē me respicient. ⁊ ser/
mocinante me plura. manus ori suo iponent.
Preterea hēbo per hanc imortalitatem. ⁊ me/
moriā eternā his q post me futuri sūt relinquā.
Disponā populos. ⁊ natiōes mihi erūt subdi/
te. Timebūt me audiētes reges horrendi. ⁊ in
multitudine videbor bonꝰ. ⁊ i bello fortis. In/
trans in domū meā ꝯquiescā cū illo. Nō enim
hꝫ amaritudinē ꝯuersatio illiꝰ: nec tediū ꝯuic/
tus illiꝰ: sꝫ letitiā ⁊ gaudiū. Hec cogitās apud
me. ⁊ cōmemorās i corde meo. qm̄ imortalis ē

in cogitatione sapia. ꝛ in amicicia illi⁹ delecta/
tio bona. ꝛ i opib⁹ manuū illi⁹ honestas sine de
fectiōe. ꝛ i certamine loquele illi⁹ sapia. ꝛ ꝑcla/
ritas i cōicatiōe sermonū ipsi⁹: circuibā q̄rens
vt mihi illā assumerē. Puer aūt erā ingenio/
sus. ꝛ sortit⁹ sū aiam bonā. Et cum eēm magis
bonus: veni ad corp⁹ icoinquinatū. Et vt sciui
qm̄ aliter nō possem eē cōtinēs nisi deus det. ꝛ
hoc ipsuꝫ erat sūma sapia. scire cuius esset hoc
donū. adij dn̄m ꝛ deprecat⁹ sū illū. ꝛ dixi ex to/
tis precordijs meis. IX

D Eus patrū meoꝝ ꝛ dn̄e misericordie q
fecisti oīa v̄bo tuo. ꝛ sapia tua ꝯstitui
sti hoīem. vt dn̄aret creature q̄ a te fa/
cta ē. vt disponat orbē terraꝝ in equitate ꝛ iusti
tia. ꝛ in directione cordis iudiciū iudicet: da mi
hi sediū tuaꝝ assistricem sapientiam ꝛ noli me
reprobare a pueris tuis. qm̄ seruus tuus sum
ego ꝛ filius ancille tue: hō infirmus ꝛ exigui tē
poris. ꝛ minor ad intellectum iudicij ꝛ legum.
Et si quis erit cōsūmatus inter filios hominuꝫ
si absfuerit ab illo sapia tua. in nihilū computa/
bitur. Tu autem elegisti me regē populo tuo:
ꝛ iudicē filioꝝ tuoꝝ ꝛ filiaꝝ. ꝛ dixisti me edifi/
care templū in monte sancto tuo. ꝛ i ciuitate ha
bitationis tue altare: sil'itudinē tabernaculi san
cti tui: qd̄ ꝑparasti ab initio. ꝛ tecū sapia tua: q̄
nouit opera tua: que ꝛ affuit tunc cum orbē ter
rarū faceres. ꝛ sciebat quid esset placitum ocu/
lis tuis. ꝛ quid directū in preceptis tuis. Mit/
te illā de celis scīs tuis. ꝛ a sede magnitudinis
tue: vt mecū sit ꝛ mecū laboret vt scientia quid
acceptum sit apud te. Scit. n. illa oīa ꝛ itelligit
ꝛ deducet me i operib⁹ meis sobrie ꝛ custodiet
me in sua potētia. Et erunt accepta opa mea. ꝛ
disponam populū tuum iuste. ꝛ ero dignus se
dium patris mei. Quis. n. hominū poterit sci
re consiliū dei. Aut quis poterit cogitare quid
velit deus. Cogitationes. n. mortaliū timide.
ꝛ incerte ꝓuidentie nostre. Corpus enim qd̄
corrumpit aggrauat aiam. ꝛ terrena inhabita
tio deprimit sensū multa cogitantē. Et difficile
estimam⁹ que i terra sūt. ꝛ que in ꝓspectu sunt i
uenimus cum labore. Que in celis sunt autē.
qs inuestigauit. Sensū aūt tuum quis sciet nisi
tu dederis sapiam ꝛ miseris spm̄ sanctū tuū de
altissimis. ꝛ si correcte sint semite eoꝝ qui sunt i
terris. ꝛ que tibi placent didicerint hoīes. Nā
per sapiam sanati sunt. qcunqꝫ placuerunt tibi
domine a principio. X

H Ec illū q prim⁹ format⁹ est a deo pr̄ or/
bis terraꝝ: cū solus eēt creatus custo/
diuit. ꝛ eduxit illū a delicto suo. Et eduxit illum
de limo terre. ꝛ dedit illi virtutē continēdi oīa
Ab hac vt recessit iniustus in ira sua: per iram
homicidij fraternitas deperijt. Propter quod
cū aqua deleret terrā: sanauit iterum sapia: per
contēptibile lignū iustū gubernās. Hec ꝛ i cō
sensu superbie cū se natiōes extulissent sciuit iu
stū. ꝛ conseruauit sine q̄rela deo. ꝛ in filijs mi/
sericordiam forte custodiuit. Hec iustū a per/
euntib⁹ impijs liberauit fugientē: descendente
igne in pentapolim: quibus in testimoniū neq
tie fumigabūda constat deserta terra ꝛ in certo
tpe fructus habentes arbores. ꝛ incredibil' aie
memoria stans figmentū salis. Sapientiaꝫ. n.
ꝑtereuntes nō tm̄ in hoc lapsi sunt vt ignorarēt
bona. sed ꝛ insipientie sue reliquerunt hoībus
memoriā: vt in his que peccauerunt. nec latere
potuissent. Sapientia aūt hos qui se obseruant
a dolorib⁹ liberabit. Hec aūt ꝓfugū ire fratris
iustū deduxit per vias rectas. ꝛ ostendit illi re/
gnū dei. ꝛ dedit illi sciam sanctoꝝ. Honesta/
uit illū in laboribus. ꝛ compleuit labores illius
In fraude circūuenientiū illum affuit illi. ꝛ ho/
nestū fecit illū. Custodiuit illū ab inimicis ꝛ a se
ductoribus tutauit illū. Et certamen forte dedit
illi vt vinceret ꝛ sciret: qm̄ omniū potentior est
sapientia. Hec venditū iustum non dereliquit
sed a peccatoribus liberauit eū. descenditqꝫ cū
illo in foueam ꝛ in vinculis non dereliquit illū
donec afferret illi sceptrū regni. ꝛ potentiā ad/
uersus eos qui eū deprimebant. ꝛ mēdaces oñ
dit qui maculauerunt illum. ꝛ dedit illi clarita/
tem eternā. Hec ꝑplm̄ iustū. ꝛ semen sine que
rela liberauit a nationibus que illū deprime/
bant. Intrauit i aiam serui dei. ꝛ stetit cōtra re
ges horrēdos in portentis ꝛ signis. Et reddi/
dit iustis mercedē laboꝝ suoꝝ. ꝛ deduxit illos
in via mirabili. ꝛ fuit illis i velamēto diei. ꝛ in
luce stellaꝝ per noctē. Et trastulit illos per ma
re rubrū ꝛ transuexit illos per aquam nimiaꝫ.
Inimicos aūt illoꝝ demersit in mare. ꝛ ab alti
tudine inferoꝝ eduxit illos. Ideo iusti tulerūt
spolia impioꝝ. ꝛ decantauerunt. Dn̄e nomen
sanctū tuū: ꝛ victricem manū tuam laudauerūt
parit. Qm̄ sapia aperuit os mutoꝝ. ꝛ linguas
infantium fecit desertas. XI

D Irexit opa eoꝝ i manibus ꝓphete sci.
Iter fecerūt ꝑ deserta q̄ nō habitabāt.
ꝛ in locis desertis fecerūt casas. Stete/
runt cōtra hostes. ꝛ de inimicis se vindicaue/
rūt. Sitierūt ꝛ inuocauerunt te. ꝛ data est illis
aqua de petra altissima. ꝛ requies sitis de la/

pide duro. Per que enim penas passi sūt ini/
mici illoꝝ. a defectiōe potꝰ sui: in eis cū abūda/
rēt filij israel letati sūt. Per hec cū illis deessent
bene cū illis actū est. Nam ꝓ fonte qdem sem
piterni fluminis humanū sanguinē dedisti in/
iustis. Qui cū minuerent̄ in traductiōe infan
tiū occisoꝝ dedisti illis abūdātē aquam inſꝑate
oñdens ꝑ sitim q̄ tūc fuit. queadmodū tuos ex
altares ⁊ aduersarios illoꝝ necares. Cū enim
tēptati sūt. ⁊ qdē cū misericordia disciplinā ac/
cipiētes. scierūt queadmodū cū ira iudicati ipij
tormēta paterent̄. Hos qdeꝫ tanq̄ꝫ pr̄ monēs
ꝓbasti. illos aūt tanq̄ꝫ durus rex interrogans
ꝯdēnasti. Absentes eni ⁊ p̄sentes sil'r torq̄bā
tur. Duplex eni illos accepat tediū. ⁊ gemitus
cū memoria p̄teritoꝝ. Cū eni audirēt ꝑ sua tor
menta bene secū agi. cōmemorati sūt dn̄m: ad/
mirātes in finē exitꝰ. Quem eni in expositiōe
praua ꝓiectū deriserūt: in finē euētꝰ mirati sūt
Nō similiter iustis faciēs: ꝓ cogitatiōibꝰ autē
insensatꝭ iniquitates illoꝝ. Quod quidā errā
tes colebāt multos serpentes. ⁊ bestias supua
cuas imisisti illis. multitudinē mutoꝝ aīaliū in
vindictā. vt scirēt q: per que peccat qs. per hec
⁊ torquet̄. Nō enim ipossibilis erat omnipo/
tēs manꝰ tua q̄ creauit orbem terraꝝ ex mate/
ria inuisa. imittere illis multitudinē vrsoꝝ. aut
audaces leones. aut noui generis ira plenas.
⁊ ignotas bestias. aut vaporem igneū spirātes
aut fumi odorem ꝓferentes. aut horrendas ab
oculis scintillas emittētes: quarū nō solū lesu/
ra poterat illos exterminare: sed ⁊ aspectus ꝑ
timorē occidere. Nam ⁊ sine his vno spū pote
rāt occidi persecutionē passi. ab ipis factꝭ suis
⁊ dispersi ꝑ spm̄ virtutꝭ tue: sed oīa in mēsura
⁊ numero ⁊ pondere disposuisti. Multū enim
valere tibi soli supererat semper. ⁊ virtuti bra/
chij tui qs resistet. Q̄m̄ tanq̄ꝫ momētū statere
sic ē ante te orbis terraꝝ. ⁊ tanq̄ꝫ gutta roris an
telucani q descēdit in terrā. Et misererꝭ oium
q: oīa potes: ⁊ dissimulas pctā hoiuꝫ ꝓpt̄ peni
tentiā. Diligꝭ .n. oīa q̄ sūt. ⁊ nihil coꝝ odisti q̄
fecisti. nec enim odiēs aliqd cōstituisti aut feci/
sti. Quō aūt posset aliqd permanere nisi tu vo
luisses: aut qō a te vocatū nō esset. cōseruaret̄.
Parcis aūt oībꝰ: quoniam tua sunt domine.
q amas aīas.

XII

O Q̄ꝫ bonꝰ ⁊ suauis est dn̄e spūs tuus in
oībꝰ. Ideo qꝫ hos q exerrāt ꝑtibꝰ cor/
ripis. ⁊ de qbꝰ peccāt ammones ⁊ allo
queris vt relicta malitia credant in te domine.
Illos enim antiquos inhabitatores terre san/
cte tue quos exhorruisti: quoniam odibilia ope
ra tibi faciebant per medicamina. ⁊ sacrificia i
iusta. ⁊ filiorum suorum necatores sine miseri
cordia. ⁊ comestores viscerum hominum. ⁊ d̄
uoratores sanguinis. ⁊ auctores parentes ani
marum in auxiliatarum perdere voluisti a me
dio sacramento tuo. per manus parentū nr̄oꝝ
vt dignam perciperēt peregrinationeꝫ puero
rū dei. q̄ tibi omniū carior est terra. Sed ⁊ his
tanq̄ꝫ hoībus pepercisti. ⁊ misisti antecessores
exercitus tui vespas: vt illos paulatim extermi
narēt. Nō q: ipotēs eras in bello subijcere i/
pios iustꝭ aut bestijs seuis. aut verbo duro si/
mul exterminare: sed ꝑtibus iudicās dabas lo
cū penitētie. nō ignorās: q̄m̄ neq̄ꝫ ē natio eoꝝ
⁊ natural' malitia ipoꝝ. ⁊ q̄m̄ nō poterat muta
ri cogitatio illoꝝ i ꝑpetuū. Semē .n. erat ma/
ledictū ab initio. Nec timēs aliquē: veniā da/
bas peccatꝭ illoꝝ. Quis .n. dicet tibi. qd feci/
sti. aut qs stabit ꝯ iudiciū tuū. Aut quis in con/
spectu tuo vēiet vindex iniquoꝝ hominū. Aut
quis tibi imputabit. si perierint nationes q̄s tu
fecisti. Nō ē eni alius deus q̄ꝫ tu. cui cura ē de
oībus vt oñdas q̄m̄ nō iniuste iudicas iudiciū.
Neqꝫ rex neqꝫ tyrānus in cōspectu tuo ingrēt
de his quos ꝑdidisti. Cum ergo sis iustus. iuste
oīa disponis: ipm̄ quoqꝫ q nō debet puniri con
dēnas ⁊ exterū estimas a tua virtute. Virtꝰ .n.
tua iustitie initiū ē. ⁊ ob hoc q: oiuꝫ dn̄s es. om/
nibus te ꝑcere facꝭ. Virtutē eni oñdis tu. qui
nō crederꝭ esse in virtute cōsumatus. ⁊ hos qui
te nesciunt in audacia traducꝭ. Tu autē dn̄ator
virtutꝭ. cū trāquillitate iudicas: ⁊ cū magna re
uerentia disponis nos. Subest eni tibi cum vo
luerꝭ posse. Docuisti enim populū tuuꝫ ꝑ talia
opera. q̄m̄ oportet iustū esse ⁊ humanū. ⁊ bone
spei fecisti filios tuos: q̄m̄ iudicās das locum in
peccatꝭ penitentie. Si enim inimicos seruorū
tuoꝝ ⁊ debitos morti cū tanta cruciasti attentiōe
⁊ liberasti. dans tempus ⁊ locū per que possent
mutari a malitia: cū quanta diligentia iudicasti
filios tuos quoꝝ parentibus iuramenta ⁊ cōuē
tiones dedisti bonarum ꝓmissionū. Cū ergo
das nobis disciplinam inimicos nr̄os multi/
pliciter flagellas: vt bonitatem tuaꝫ cogitemꝰ
iudicātes. ⁊ cum de nobis iudicat̄ speremꝰ mi/
sericordiā tuā. Vnde ⁊ ill' q in vita sua insen/
sate ⁊ iniuste vixerūt: ꝑ hec q̄ coluerūt dedisti
sūma tormēta. Etenim in erroris via diutius
errauerūt deos estimātes hec. que i aīabus sūt
supuacua: infantiū insensatoꝝ more viuentes
Propt̄ hoc tanq̄ꝫ puerꝭ insensatꝭ iudiciū i de

risum dedisti. Qui aũt ludibriȷs ⁊ icrepationi/
bus nõ sũt correcti: dignũ dei iudiciũ expti sũt.
In his.n.q̃ patiebanť.moleste ferebãt: in qui
bus patiẽtes idignabanť. Per hec quos pu/
tabãt deos i ipsis cũ exterminareť: videtes illuz
quẽ olim negabãt se nosce. verũ deum agnoue
runt. Propter quod ⁊ finis cõdẽnationis eo/
rum veniet super illos. XIII

Vani sunt aũt oẽs hoies i qb⁹ nõ subest
scia dei. ⁊ de his q̃ videnť bona nõ po
tuerunt itelligere eũ qui est: neqȝ ope/
rib⁹ attẽdẽtes agnouerũt qs eẽt artifex. sed aut
ignem. aut spiritũ. aut citatũ aerem. aut gyruz
stellaꝝ. aut nimiam aquã. aut solẽ ⁊ lunam. re
ctores orbis terraꝝ deos putauerunt. Quoruz
⁊ si specie delectati deos putauerũt. sciant quan
to his dñator eoꝝ speciosior est. Spẽi.n. gene
rator hec oia cõstituit. Aut si virtutem ⁊ opera
eoꝝ mirati sunt. intelligant ab illis. qm̃ q hec
fecit fortior est illis. A magnitudine.n. spẽi et
creature: cognoscibiliter poterit creator horuz
videri. Sed tñ adhuc in his minor ẽ querela.
Et hi.n. fortasse errant deũ querẽtes ⁊ volen/
tes inuenire. Eteni cũ i opib⁹ illius conuersen
tur: inquirũt ⁊ psuasum habẽt: qm̃ bona sunt q̃
videnť. Iterũ autez nec his debet ignosci. Si
eni tantũ potuerunt scire vt possent estimare se
culũ ⁊ quõ hui⁹ dñm nõ facilius inuenerũt. In
felices aũt sunt. ⁊ inter mortuos spes illorũ est:
qui appellauerũt deos opa manuũ hominũ: au
rũ ⁊ argentũ artis iuẽtionẽ ⁊ siĺitudines aiali/
um: aut lapidẽ inutilẽ op⁹ man⁹ antique. Aut
si qs artifex faber de silua lignũ rectũ secuerit. ⁊
huius docte eradat omnez corticem. ⁊ arte sua
vsus diligenter fabricet vas iutile in conuersa
tionẽ vite. reliquiȷs autẽ ei⁹ operis ad pparа/
tionẽ esce abutať. ⁊ reliquuz hoꝝ qd ad nullos
vsus facit. lignũ curuũ ⁊ verticib⁹ plenum scul
pat diligenter per vacuitatẽ suã. ⁊ per scientiaz
sue artis figuret illud. ⁊ assimilet illud imagini
hois. aut alicui ex aialibus illud cõparet. perli
niens rubrica. ⁊ rubicũdũ faciens fuco coloreȝ
illius. ⁊ oẽm maculã que i illo ẽ pliniens. ⁊ fa/
ciat ei dignã habitationẽ. ⁊ in pariete ponens
illud. ⁊ confirmãs ferro ne forte cadat prospici
ens illi: sciens qm̃ non põt adiuuare se. Ima/
go.n. est. ⁊ op⁹ est illi adiutoriũ. Et de substan
tia sua. ⁊ de filiȷs suis. ⁊ de nuptiȷs. votũ faci/
ens inquirit. Nõ erubescit loq cũ illo q sine aia
est. ⁊ pro sanitate quidẽ infirmũ deprecatur. ⁊
ꝓ vita rogat mortuũ. ⁊ in adiutorium inutilez
inuocat. ⁊ pro itinere petit ab eo qui ambulare
nõ põt. ⁊ de acquirẽdo ⁊ de operãdo ⁊ de oium
rerũ euẽtu petit ab eo q i oib⁹ ẽ iutilis. XIIII

Iterũ alius nauigare cogitãs ⁊ per fe
ros fluctus iter facẽ incipiens: ligno
portante se. fragilius lignum inuocat.
Illud.n. cupiditas acquirẽdi excogitauit. ⁊ ar
tifex. sapientia fabricauit sua. Tua aũt pater ꝓ/
uidentia ab initio cũcta gubernat: qm̃ dedisti i
mari viã ⁊ iter fluctus semitã firmissimã: osten
dẽs qm̃ potens es ex oib⁹ sanare. etiam si sine
rate aliquis adeat mare. Sed vt non essent va
cua sapientie tue opera. propter hoc etiam ⁊ exi
guo ligno credũt homines aias suas: ⁊ transe
untes mare per ratẽ liberati sunt. Sȝ ⁊ ab ini/
tio cũ perirẽt supbi gigãtes: spes orbis terrarũ
ad ratẽ ꝯfugiens remisit seculo semẽ natiuita/
tis. que manu tua erat gubernata. Bñdictum
est.n. lignũ: p qd fit iustitia. Per man⁹ autem
qd fit idolũ maledictũ ẽ. ⁊ ipm ⁊ q fecit illud: qr
ille quidem operatus est: illud aũt cũ esset fragi
le deus cognominatus est. Similiter aũt odio
sunt deo: ipius ⁊ ipietas ei⁹. Eteniȝ qd factum
est: cũ illo q fecit tormẽta patieť. Propť hoc ⁊
i idolis nationũ non erit respect⁹: qm̃ creature
dei i odium facte sunt: ⁊ in tentationem anime
hominũ. ⁊ in muscipulã pedib⁹ insipenitium.
Initiũ eni fornicationis ẽ exquisitio idoloꝝ. ⁊
adinuentio illoꝝ corruptio vite est. Neqȝ eniȝ
erat ab initio: neqȝ erũt in ppetuũ. Superua/
cuitas enim hominũ hec adinuenit in orbẽ ter
rarũ. ⁊ ideo breuis illoꝝ finis ẽ inuent⁹. Acer
bo enim luctu dolẽs patẽ rapti cito sibi filiȷ fecit
imaginẽ. ⁊ illũ q tũc quasi hõ mortuus fuerat.
nũc tanq̃ȝ deũ colere cepit. ⁊ cõstituit inť seruos
suos sacra ⁊ sacrificia. Deinde interueniẽte tẽ
pore. cõualescẽte antiqua cõsuetudine. hic er/
ror tanq̃ȝ lex custodit⁹ ẽ: ⁊ tyrãnoꝝ iperio cole
bãť figmẽta. Et hos quos in palã hoies hono
rare nõ poterãt ꝓpť hoc q loge eẽnt: a lõginq̊
figura coꝝ allata euidentẽ imaginẽ regis. quẽ
honorare volebãt fecerũt: vt illũ q aberat tan/
q̃ȝ presentem colerẽt sua sollicitudine. Proue
xit aũt ad horũ culturã ⁊ hos q ignorabãt. arti/
ficis eximia diligentia. Ille enim volens plus
placere illi q se assũpsit. elaborauit arte sua vt si
militudinẽ in meli⁹ figuraret. Multitudo aũt
hominũ abducta p spem operis: eũ q ante tem
pus tanq̃ȝ hõ honorat⁹ fuerat. nũc deũ estima/
uerũt. Et hec fuit vite hũane deceptio: qm̃ aut
affectui aut regibus deseruiẽtes hoies. incõica
bile nomen lapidibus ⁊ lignis imposuerunt.
Et nõ suffecerat errasse eos circa dei sciaȝ: sed

⁊ i magno viuẽtes inſcie bello: tot ⁊ tã magna
mala pacem appellant. Aut eniꝫ filios ſuos ſa-
crificantes. aut obſcura ſacrificia facientes: aut
inſanie plenas vigilias habẽtes. neqꝫ vitã ne-
qꝫ nuptias mũdas iã cuſtodiũt: ſed ⁊ alius ali-
um ꝑ inuidiã occidit: aut adulterans cõtriſtat.
⁊ oĩa cõmixta ſunt. ſanguis. homicidiũ. furtuꝫ
⁊ fictio. corruptio. ⁊ infidelitas. turbatio. ⁊ per-
iuriũ. tumultus. bonoꝝ dei immemoratio. ani-
marum inquinatio. natiuitatis imutatio. nu-
ptiaꝝ inconſtantia. inordinatio mechie ⁊ impu-
dicitie. Infandoꝝ. n. idoloꝝ cultura ois mali
cã eſt ⁊ initiũ ⁊ finis. Aut. n. dũ letant̃ iſaniũt.
aut certe vaticinant̃ falſa. aut viuũt iniuſte: aut
ꝑiurant cito. Dũ. n. cõfidunt i idolis q̃ ſunt ſi-
ne aĩa male iurãtes noceri ſe nõ ſperant. Vtra-
qꝫ ergo illis eueniẽt digne: qm̃ male ſenſerunt
de deo attẽdẽtes idolis. ⁊ iurauerũt iniuſte in
idolo cõtẽnẽtes iuſtitiã. Nõ. n. iurantiũ ẽ vir-
tus: ſed peccantiũ pena perambulat ſemper in
iuſtorum preuaricationem.

XV

Tu aũt deus noſter. ſuauis ⁊ verus es
patiens ⁊ i miſericordia diſponẽs oĩa.
Etenim ſi peccauerim⁹ tui ſum⁹. ſcien-
tes magnitudinẽ tuã: ⁊ ſi nõ peccauerim⁹: ſci-
mus qm̃ apud te ſumus ꝯputati. Noſſe. n. te
ꝯſũmata iuſtitia ẽ. ⁊ ſcire iuſtitiã ⁊ virtutẽ tuaꝫ
radix ẽ imortalitatis. Non. n. in errorẽ induxit
nos hoium male artis excogitatio. nec vmbra
picture. labor ſine fructu. effigies ſculpta ꝑ va-
rios colores: cuius aſpect⁹ dat inſenſato cõcu-
piſcentiã. ⁊ diligit mortue imaginis effigieꝫ ſi-
ne aĩa. Maloꝝ amatores digni ſunt morte: q
ſpem habent in talibus. ⁊ q faciũt illos. ⁊ q dili-
gũt ⁊ q colũt. Sed ⁊ figul⁹ mollẽ terrã ꝓmens
laborioſe fingit ad vſus nr̃os vnũqdqꝫ vas ⁊
de eodẽ luto fingit q̃ mũda ſũt i vſũ vaſa. ⁊ ſil'r
q̃ his ſũt ꝯria. Hoꝝ aũt vaſoꝝ qs ſit vſus. iu-
dex ẽ figul⁹. Et cũ labore vano deũ fingit d' eo-
dẽ luto. ille q paulo ante de terra fact⁹ fuerat. ⁊
poſt puſillũ reducit ſe vñ acceptus eſt. repetit⁹
aĩe debitũ quã hẽbat. Sed cura ẽ illi non qr la-
boraturus eſt. nec qm̃ breuis illi vita eſt: ſꝫ con-
certat̃ aurificibus ⁊ argentarijs: ſed ⁊ erarios
imitatur. ⁊ glãm ꝓfert: qm̃ res ſuperuacuas
fingit. Cinis ẽ. n. cor eius. ⁊ terra ſuperuacua
ſpes illi⁹. ⁊ luto vilior vita ei⁹. qm̃ ignorauit q
ſe finxit. ⁊ q iſpirauit illi aĩam q̃ operat̃. ⁊ q in-
ſufflauit ei ſpm̃ vitalem. Sed ⁊ eſtimauerũt lu-
ſum eſſe vitam nr̃am. ⁊ conuerſationem vite:
compoſitam ad lucrũ ⁊ oportere vndecũqꝫ. eti-
am ex malo acquirere. Hic eniꝫ ſcit ſe ſup oẽs
delinq̃re: q ex terre materia fragilia vaſa ⁊ ſcul-
ptilia fingit. Oẽs. n. iſipientes ⁊ infelices ſu-
pra modũ aĩe ſue ſupbi ſunt inimici ppl'i tui. ⁊
iperãtes illi: qm̃ oĩa idola nationũ deos eſtima-
uerũt: quib⁹ neqꝫ oculoꝝ viſus eſt ad vidẽdũ
neqꝫ nares ad ꝑcipiendũ ſpũm. neqꝫ aures ad
audiendũ. neqꝫ digiti manuũ ad tractãdũ. ſed
⁊ pedes eorũ pigri ad ambulandũ. Hõ. n. fe-
cit illos. ⁊ qui ſpũm mutuat⁹ eſt. is finxit illos.
Nemo. n. ſibi ſimilẽ hõ poterit deum fingere.
Cũ. n. ſit mortalis: mortuũ fingit manib⁹ ini-
quis. Melior. n. eſt ipſe his quos colit: qr ipſe
qdẽ fixit cũ eſſet mortalis: illi aũt nunqꝫ. Sed ⁊
aĩalia miſerrimi colunt. Inſenſata. n. cõparata
his. illis ſunt deteriora. Sed nec aſpectu aliqs
ex his aĩalibus bona põt cõſpicere. Effugerũt
aũt dei laudẽ: ⁊ bñdictionẽ eius.

XVI

PRopi hec ⁊ his ſilia paſſi ſunt digne
tormenta: ⁊ per multitudinẽ beſtiaruꝫ
exterminati ſũt. Pro quib⁹ tormentis
bñ diſpoſuiſti pplm tuũ: quib⁹ dediſti ꝯcupiſcẽ-
tiã delectamenti ſui: nouũ ſaporẽ eſcã parãs eis
ortigometram. vt illi quidẽ ꝯcupiſcentes eſcã.
ꝓpter ea que illis oſtenſa ⁊ miſſa ſunt. etã ne-
ceſſaria cõcupiſcentia auerterent̃. Hi autẽꝫ in
breui inopes facti nouã guſtauerũt eſcã. Opor-
tebat enĩ illis ſine excuſatione qdẽ ſupuenire in-
teritũ exercentibus tyrãnidem: his autẽ tm̃ oñ-
dere: queadmodũ inimici eoꝝ exterminabant̃.
Etenim cũ illis ſuperuenit ſeua beſtiarum ira:
morſib⁹ ꝑuerſoꝝ colubroꝝ exterminabãt̃. Sꝫ
nõ i perpetuũ tua ira ꝑmãſit: ſed ad correptioꝫ
i breui turbati ſunt: ſignũ hñtes ſalutis. ad cõ-
memorationẽ mãdati legis tue. Qui. n. cõuer-
ſus eſt. nõ ꝑ hoc qd̃ videbat ſanabat̃: ſed per te
oiuꝫ ſaluatorẽ. In hec aũt oñdiſti inimicis tu-
is: qr tu es q liberas ab oĩ malo. Illos. n. locu-
ſtaꝝ ⁊ muſcaꝝ occiderunt morſus. ⁊ nõ eſt in-
uenta ſanitas aĩe illoꝝ: qr digni erant ab huiuſ-
modi exterminari. Filios aũt tuos nec draco-
num nec venatoꝝ vicerunt dentes. Miſeri-
cordia. n. tua adueniens ſanabat illos. In me-
moria. n. ſermonũ tuorum exterminabãt̃ ⁊ ve-
lociter ſanabantur. ne i altã icidẽtes obliuioꝫ
nõ poſſent tuo vti adiutorio. Eteni neqꝫ her-
ba neqꝫ malagma ſanauit eos: ſꝫ tuus dñe ſer-
mo q ſanat oĩa. Tu es dñe q vite ⁊ mortis hẽs
ptãtem. ⁊ deducis vſqꝫ ad portas mortis ⁊ re-
ducis. Hõ aũt occidit qdẽ per malitiã aĩam ſu-
am. ⁊ cũ exierit ſpũs nõ reuertet̃ nec reuocabit
aĩam q̃ recepta eſt: ſed tuã manũ effugere ipoſ-
ſibile eſt. Negantes. n. noſſe te impij per forti

tudinē brachij tui flagellati sunt: nouis aquis
⁊ grandinibus ⁊ pluuijs persecutionē passi ⁊
per ignē consūmati. Quod .n. mirabile erat: i
aqua q̄ oīa extinguit: plus ignis valebat. Vin
dex est .n. orbis iustoꝝ. Quodam .n. tp̄e man
suetabaꝛ ignis: nec comburerentur que ad im
pios missa erant aīalia: sed vt ipsi videntes sci
rent qm̄ dei iudicio patiuntur persecutionem.
Et quodā tp̄e in aqua supra virtutem ignis ex
ardebat vndiq₃: vt iniquā terre nationem ex/
terminaret. Pro quibus angeloꝝ esca nutri/
sti populū tuū. ⁊ paratum panem de celo presti
tisti illis sine labore. oē delectamentū in se ha/
bentē. ⁊ oīs saporis suauitatē. Subām .n. tuā
⁊ dulcedinē tuā quā in filios habes ostēdebas
⁊ deseruiens vniuscuiusq₃ volūtati. Ad qđ qſ
q₃ volebat: cōuertebaꝛ. Nix aūt ⁊ glacies susti
nebāt vim ignis. ⁊ non tabescebant: vt scirent
qm̄ fructus inimicoꝝ exterminabat ignis ardēs
in grādine ⁊ pluuia coruscans. Hoc aūt iteꝝ
vt nutrirentur iusti. ignis etiam sue virtutis ob
litus est. Creatura eni tibi factori deseruiens.
exardescit in tormentum aduersus iniustos. ⁊
lenior fit ad bn̄faciendū ꝓ his qui in te cōfidūt.
Propt̄ hoc ⁊ tūc oīa transfigurata oīu₃ nutri/
ci grāe tue deseruiebāt. ad voluntatē coꝝ q a te
desiderati sunt vt scirent filij tui quos dilexisti
dn̄e: qm̄ non natiuitatis fructꝰ pascunt homies
sed sermo tuus hos qui in te crediderint. con/
seruat. Quod enim ab igne non poterat exter
minari. statim ab exiguo radio solis calefactu₃
tabescebat. vt notum oībus esset. qm̄ oportet p̄
uenire solem ad bn̄dictionem tuam: ⁊ ad ortu₃
lucis te adorare. Ingrati enim pes tanq̄₃ hy
bernalis glacies tabescet. ⁊ disperiet tanq̄₃ aq̄
superuacua.

XVII

Magna sunt enim iudicia tua dn̄e: ⁊ ine
narrabilia verba tua: ꝓpter hoc indi/
sciplinate aīe errauerunt. Dū .n. ꝑsua
sum habent iniqui posse dn̄are nationi sancte:
vinculis tenebraꝝ ⁊ lōge noctis cōpediti. iclu/
si sub tectis fugitiui. ꝑpetue ꝓuidentie iacuerūt
⁊ dū putāt se latere ī obscuris peccatis. tenebro
so obliuionis velamēto dispersi sunt. pauētes
horrende. ⁊ cū admiratione nimia perturbati.
Neq₃ .n. que cōtinebat illos spelūca sine timo
re custodiebat. qm̄ sonitus descendēs ꝑturba/
bat illos. ⁊ ꝑsone tristes illis apparētes. pauo
rē illis p̄stabāt. Et ignis qdē nulla vis poterat
illis lumē p̄bere: nec siderū limpide flāme illu
minare poterant illā noctē horrēdā. Appare/
bat aūt illis subitaneꝰ ignis: timore plenus. ⁊ ti
more ꝑcussi illiꝰ q̄ nō videbaꝛ faciei estimabant
deteriora eē q̄ videbāꝛ. ⁊ magice artis appositi
erāt derisus. ⁊ sapīe glīa correptio cū contume
lia. Illi .n. q ꝓmittebant timores ⁊ ꝑturbatio
nes expellere se ab aīa languēte: hi cu₃ derisu.
pleni timore languebāt. Nam ⁊ si nihil eos ex
mōstris ꝑturbabat: trāsitu aīaliū ⁊ s̄pētiū sibila
tione cōmoti. tremebūdi peribāt. ⁊ aurē quem
nulla rōne qs effugere posset. negātes se vide
re. Frequēter .n. p̄occupāt pessima: redarguē
te cōscia. Cū sit .n. timida neq̄tia: data ē i oīum
cōdēnationē. Sēp .n. p̄sumit seua: perturbata
cōscia. Nihil .n. ē timor: nisi p̄sūptionis adiu/
toriū. ꝓditio cogitatiōis auxilioꝝ. Et dū ab in
tro minor est expectatio: maiorē putat potētia₃
eiꝰ cāe de qua tormētū p̄stat. Illi aūt q in poten
tem venere noctem. ⁊ ab īfimis ⁊ ab altissimis
superuenientem. eundē somnū dormientes ali
quādo mōstroꝝ exagitabantur timore: aliquā
do aīe deficiebāt traductiōe. Subitaneꝰ .n. illis
⁊ īsperatꝰ timor superuenerat. Deinde si quis/
q̄₃ ex illis decidisset: custodiebaꝛ i carcere sine
ferro reclusus. Si .n. rusticus qs erat. aut pa/
stor aut agri laboꝝ opariꝰ p̄occupatꝰ eēt: ieffugi
bilē sustinebat necessitatē. Vna .n. cathena te/
nebraꝝ oēs erāt colligati. Siue spūs sibilans
aut iter spissos arboꝝ ramos auiū sonus sua/
uis. aut vis aque decurrentis nimiū. aut sonus
validus p̄cipitataꝝ petraꝝ. aut ludētiū aīaliu₃
cursus iuisus. aut mugiētiū valida bestiarum
vox. aut resonans de altissimis montibꝰ echo:
deficientes faciebat illos p̄ timore. Ois .n. or/
bis terraꝝ limpido illuminabaꝛ lumie. ⁊ non
impeditis opibꝰ cōtinebaꝛ. Solis aūt illis sup
posita erat grauis nox: imago tenebraꝝ que su
peruentura illis erat. Ipsi ergo sibi erant gra/
uiores tenebre.

XVIII

Sanctis aūt tuis maxima erat lux: ⁊ ho
rum quidem vocē inimici audiebāt. s₃
figurā nō videbāt. Et q2 non ⁊ ipsi ea
dem passi erant. magnificabant te. ⁊ qui an̄ lesi
erāt. q2 nō ledebāꝛ. grās agebant tibi ⁊ vt esset
differentia. te deum petebant. Propter quod
ignis ardētē colūna₃ ducē habuerūt ignote vie
⁊ solē sine lesura boni hospitij p̄stitisti. Digni
quidē illi carere luce ⁊ pati carcerem tenebraꝝ
qui iclusos custodiebāt filios tuos. ꝑ quos inci
piebat incorruptū legis lumē seculo dari. Cu₃
cogitarent iustoꝝ occidere infantes. ⁊ vno ex/
posito filio sed liberato in traductionē illorum
multitudinē filioꝝ abstulisti. ⁊ pariter illos ꝑ/
didisti in aqua valida. Illa .n. nox ante cogni/

ia ē a patribꝰ nr̄is: vt vere scientes quibus iu
ramentis crediderūt: animequiores eēnt. Su
scepta est aūt a pp̄lo tuo. sanitas qdē iustorum
īiniustorū autē exterminatio. Sicut enim lesisti
aduersarios nostros: sic ⁊ nos prouocans ma
gnificasti. Absconse. n. sacrificabant iusti pue/
ri bonoꝝ: ⁊ iustitie legē ī cōcordiā disposuerūt
silr̄ bona ⁊ mala percepturos iustos. prī oium
decantantes laudes. Resonabat aūt inconue/
niens inimicoꝝ vox. ⁊ flebilis audiebaꝶ plan/
ctus ploratoꝝ infantiū. Simili aūt pena seruus
cū dn̄o afflictꝰ est. ⁊ pplaris hō regi silia passus
Silr̄ ergo oēs vno noīe mortis: mortuos hē/
bāt inumerabiles. Nec. n. ad sepeliendū viui
sufficiebant: qm̄ vno momēto q̄ erat ꝑclarior
natio illoꝝ extīminata ē. De oibꝰ. n. nō credētes
ꝓpter bnficia: tūc cū primū fuit exterminium ꝑ
mogenitoꝝ spopōderūt pplm̄ deiꝰ se eē. Cū. n.
quietū silentiū cōtineret oia ⁊ nox in suo cursu
mediū iter haberet: oīpotens sermo tuꝰ dn̄e exi
liens de celo a regalibꝰ sedibꝰ. durus debella/
tor in mediā exterminij terrā ꝓsiliuit: gladius
acutꝰ insimulatū imperiuꝫ tuū portans ⁊ stans
repleuit omnia morte: ⁊ vsqꝫ ad celum attinge
bat stans in terra. Tunc cōtinuo visus sōnioꝝ
maloꝝ turbauerunt illos: ⁊ timores superue/
nerunt insperati. Et alius alibi proiectꝰ semiui
uus: propter quā moriebaꝶ cāꝫ demonstrabat
mortis. Visiones. n. q̄ illos turbauerunt hec
ꝑmonebant. ne inscij quare mala patiebantur
perirēt. Tetigit aūt tūc ⁊ iustos tentatio mortis
⁊ cōmotio in heremo facta est multitudinis: sꝫ
nō diu permansit ira tua. Properās. n. hō si/
ne querela deꝑcari pro pplis. ꝓferens seruitu
tis sue scutū orōnē. ⁊ per incensū deprecationē
allegans. restitit ire. ⁊ fineꝫ iposuit necessitati.
ostendens qm̄ tuus ē famulꝰ. Vicit aūt turbas
nō ī virtute corpis nec armatura potētie sꝫ ver
bo illū qui se vexabat subiecit: iuramēta paren
tū ⁊ testamētū cōmemorās. Cū. n. iam acerua
tim cecidissent suꝑ alterutrū mortui: interstitit.
⁊ amputauit impetum. ⁊ diuisit illaꝫ que ad vi
uos ducebat viam. In veste. n. poderis quaꝫ
habebat: totus erat orbis terraꝝ: ⁊ parētū ma
gnalia in quattuor ordinibus lapiduꝫ erāt scul
pta. ⁊ magnificentia tua in diadematum capi/
tis illius scripta erat: his autem cessit qui exter/
minabat. ⁊ hec extimuit. Erat. n. sola tentatio
ire sufficiens.

XIX

IMpij s aūt vsqꝫ in nouissimū fine mi
sericordia ira superuenit. Presciebat
enim ⁊ futura illoꝝ: qm̄ cum ipsi ꝑmi
sissent vt se educerent. ⁊ cum magna sollicitudi
ne premisissent illos: consequebantur illos pe/
nitentie actus. Adhuc. n. iter manꝰ habentes
luctū. ⁊ deplorantes ad monumenta mortuoꝝ
aliaꝫ sibi assūpserūt cogitationē īsciētie. ⁊ quos
rogātes ꝓiecerant. hos tanq̄ꝫ fugitiuos perse/
quebanꝶ. Ducebat enī illos ad hūc finē digna
necessitas. ⁊ hoꝝ que occiderāt cōmemoratio/
nem amittebant: vt que deerant tormētis. re/
pleret punitio. ⁊ ppls quidē tuus mirabiliter
transiret. illi aūt nouam mortē inuenirēt. Ois
enim creatura ad suū genꝰ ab initio refiguraba
tur deseruiens tuis preceptis: vt pueri tui cu/
stodirenꝶ illesi. Nam nubes castra eoꝝ obum
brabat. ⁊ ex aqua que ante erat terra arida ap/
paruit. ⁊ in mari rubro via sine impedimento.
⁊ campꝰ germinās de profundo nimio ꝑ queꝫ
ois natio transiuit. que tegebaꝶ tua manu vi/
dentes tua mirabilia ⁊ monstra. Tanq̄ꝫ enim
equi depauerūt escam. ⁊ tāq̄ꝫ agni exultauerūt
magnificantes te dn̄e qui liberasti illos. Me/
mores. n. erant ad hec coꝝ que in incolatu illo
rū facta fuerant: quēadmodū ꝓ natione aīaliuꝫ
eduxit terra muscas. ⁊ ꝓ piscibꝰ eructauit fluui
us multitudinē ranarum. Nouissime autē vi/
derūt nouā creaturā auiū: cū abducti concupia
postulauerūt escas epulatiōis. In allocutione
enim desiderij ascendit illis de mari ortigome/
tra. ⁊ vexatiōes peccatoribꝰ superuenerūt non
sine illis que ante facta erant argumētis ꝑ vim
fluminū. Iuste. n. patiebantur fm̄ suas nequi
tias. Et enim detestabiliorē inhospitalitatē in/
stituerunt. Alij quidē ignotos non recipiebāt
aduenas: alij aūt bonos hospites in seruituteꝫ
redigebant. ⁊ nō solum hic. sed ⁊ aliꝰ quidē re
spectꝰ illorum erat: qm̄ inuiti recipiebant extra
neos. Qui aūt cū letitia receperūt hos qui eis/
dē vsi erant institutis: seuissimis afflixerūt do/
loribꝰ. Percussi sūt aūt cecitate: sicut illi in fori
bus iusti: cū subitaneis cooperti essent tenebris
Vnusquisq̄ꝫ transitū ostij sui querebat. In se
enim elementa dū conuertunꝶ. sicut in organo
qualitatis sonus imutaꝶ. ⁊ oia suum somnum
custodiunt. Vnde estimari ex ipso visu certo
potest. Agrestia. n. in aquatica cōuertebantur
⁊ quecunq̄ꝫ erant natantia. in terra transibāt.
Ignis in aqua valebat supra suā virtutem. ⁊
aqua extinguentis nature obliuiscebaꝶ. Flam
me ecōtrario corruptibiliū aīaliū nō vexauerūt
carnes coambulantiū: nec dissoluebāt illaꝫ que
facile dissoluebaꝶ sicut glacies bonā escam. In
oibꝰ. n. magnificasti populum tuū dn̄e: ⁊ ho/

norasti: et non deper isti. in omni tēpore. et in omni loco assistens eis.

Explicit liber Sapientie.

¶ Incipit prologus libri Jesu filij syrach qui Ecclesiasticus appellatur.

Multorum nobis et magnorum per legē et pphas aliosq3 q secuti sunt illos: sapientia demōstrata ē: in qb⁹ oportet laudare isrl' doctrine et sapie causa qr nō solū ipsos loquētes necesse ē eē peritos sȝ etiā extraneos posse et discētes: et scribētes doctissimos fieri. Auus me⁹ iesus postq3 se amplius dedit ad diligētiā lectōis legis et pphetar et alior librorum q nobis a parētib⁹ nris traditi sūt: voluit et ipse scribere aliqd horuȝ q̄ ad doctrinā et sapiam ptinēt: vt desiderātes discere et illor pitifieri magis magisq3 attēdant aio. et pfirmēt ad legitimam vitā. Hortor ita q3 venire vos cū beniuolētia. et attentiore studio lectionē facere. et veniā habere in illis i qbus videmur sequētes imaginē sapie. et deficere in verbor cōpositiōe. Nā deficiēt vba hebraica qñ fuerint trāslata ad alterā linguam. Nō aūt solū h̄: sȝ et ipsa lex et pphete ceteraq3 alior librorum nō paruā hñt differentiā qñ inter se dicunt. Nā i octauo et tricesimo anno tēporib⁹ Ptolomei euergetis regis postq3 pueni i egyptū. et cū multū tpis ibi fuissem. inueni ibi libros relictos nō parue neq3 ptēnēde doctrine Itaq3 bonū et neciuȝ putaui. et ipse aliquā addere diligētiā et laborē interptandi librū istum et multa vigilia attuli doctrinaȝ in spacio tpis ad illa q̄ ad finē ducūt librum istū dare. et illis qui volūt animū intēdere et discere queadmodum oporteat istituere mores qui fm legem dñi pposuerint vitam agere.

Explicit prologus. Incipit liber Ecclesiasticus Caplm. I

Omnis sapientia a dño deo ē. et cum illo fuit semper et ē āte euū. Arenā maris et pluuie guttas et dies seculi: qs dinumerauit. Altitudinē celi et latitudinē terre et pfundū abyssi: qs dimēsus ē. Sapientiā dei pcedentē oia: quis inuestigauit. Prior oiuȝ creata ē sapia. et itellect⁹ prudentie ab euo. Fons sapie vbū dei i excelsis. et igressus illi⁹ mandata eterna. Radix sapie cui reuelata ē: et astutias illi⁹ qs agnouit. Disciplina sapie cui reuelata ē et manifestata: et multiplicationē ingressus illi⁹ quis intellexit. Unus ē altissim⁹ creator oiuȝ. oipotēs. et rex potēs et metuēd⁹ nimis sedēs sup thronū illi⁹: dñans de⁹. Ipse creauit illā i spū scō. et vidit et dinūerauit et mēsus ē. Et effudit illā sr oia opa sua et sup oēȝ carnē fm datum suū. et pbet illā diligentibus se. Timor dñi gloria et gloriatio: et leticia et corona exultationis. Timor dñi delectabit cor: et dabit leticiam et gaudiū in longitudinē dierum. Timēti dñm bñ erit in extremis. et in die defūctiōis sue bñdicet. Dilectio dei honorabilis sapiētia qb⁹ aūt appuerit i visu: diligūt eā: i visione et i agnitōe magnaliū suorum. Jn initiū sapie timor dñi. et cū fidelib⁹ in vulua cōcreatus est. et cum electis feminis gradit. et cū iustis et fidelib⁹ agnoscit. Timor dñi scie religiositas. Religiositas custodiet et iustificabit cor. iocūditatē atq3 gaudiū dabit. Timēti deū bñ erit. et in diebus cōsolationis illi⁹ bñdicet. Plenitudo sapie timere deum. et plenitudo a fructibus illius. Oēȝ domū illius implebit a generatiōibus. et receptacula a thesauris illius. Corona sapie timor dñi: replēs pacē et salutis fructū. et vidit et dinumerauit eam. Utraq3 aūt sunt dona dei. Sciētiam et intellectū prudētie: sapientia cōpartiet et gl'iam tenentiū se exaltat. Radix sapie est timere deum. et rami illius longeui. Jn thesauris sapie intellectus et scie religiositas: execratio aūt pctorib⁹ sapia. Timor domini expellit peccatum. Nā q sine timore ē. nō poterit iustificari. iracūdia eni aiositatis illi⁹ subuersio illi⁹ ē. Usq3 in tps sustinebit patiēs. et postea redditio iocūditatis. Bonus sensus vsq3 in tps abscondet vba illius. et labia multorum enarrabūt sensum illius. Jn thesauris sapie significatio discipline: execratio autem pctori cultura dei. Fili: pcupiscens sapiam conserua iustitiā: et deus prebebit illā tibi. Sapientia eni et disciplia timor dñi. et qd bñplacitū ē illi. fides et māsuetudo. et adimplebit thesauros illius. Non sis incredulus timori dei. et ne accesseris ad illum duplici corde. Ne fueris hypocrita in pspectu hoium. et nō scādalizeris in labijs tuis. Attēde i illis ne forte cadas et adducas anime tue i honorationem. et reuelet deus abscōsa tua. et in medio synagoge elidat te: qm accessisti maligne ad dominum: et cor tuum plenum est dolo et fallacia. II

Fili accedēs ad seruitutē dei sta i iustitia et in timore: et ppara aiam tuaȝ ad tēptationē. Depme cor tuū et sustine. et inclina aurē tuam et suscipe vba intellectus et ne festines in tps obductiōis. Sustine susté

tatiões dei ꝯiũgere deo ⁊ sustine: vt crescat in
nouissimo vita tua. O ẽ qd tibi applicitũ fuerit
accipe ⁊ i dolore sustic. ⁊ i humilitate tua patiẽ
tiã habe: qm̃ in igne ꝓbat aurũ ⁊ argentũ: ho/
mines vo receptibiles in camino humiliatõis
Crede deo ⁊ recuperabit te: ⁊ dirige viã tuam
⁊ spera in illũ. Serua timorẽ illius: ⁊ in illo ve
terasce. Metuẽtes dñm sustinete mĩam eius ⁊
non deflectatis ab illo. ne cadatis. Qui timetis
dñm credite illi. ⁊ nõ euacuabit merces vestra
Qui timetis dñm sperate in illũ: ⁊ in oblecta/
tionẽ veniet vobis misericordia. Qui timetis
dñm diligite illuz: ⁊ illuminabunt corda vr̃a.
Respicite filij natiões hoium: ⁊ scitote q2 nul
lus sperauit in dño. ⁊ ꝯfusus est. Quis. n. ꝑ/
mansit in mãdatis eius. ⁊ derelictus ẽ? Aut qs
ĩuocauit eũ ⁊ despexit illũ? Qm̃ pi9 ⁊ mĩsicors
est deus: ⁊ remittit in die tribulatiõis pctã: ⁊ ꝓ
tector est oibus exqrentibus se in vitate. Ve
duplici corde: ⁊ labijs scelestis ⁊ manibus ma
lefaciẽtibus: ⁊ pctõri terrã ingredienti duab9
vijs. Ve dissolutis corde: q nõ credũt deo: ⁊ iõ
nõ ꝓtegent ab eo. Ve his q ꝑdiderunt susti/
nentiã ⁊ q dereliquerunt vias rectas: ⁊ diuer
terũt in vias prauas. Et qd faciẽt cũ inspicere
cepit dñs? Qui timẽt dñm nõ erũt icredibiles
vbo illius. ⁊ q diligũt illũ ꝯseruabũt vbũ illi9
Qui timẽt dñm igrent q̃ placita sũt ei: ⁊ q dili
gũt eum replebũt lege ipsius. Qui timẽt dñm
ꝑpabũt corda sua: ⁊ in ꝯspectu illius sanctifica
bũt aias suas. Qui timẽt dñm: custodiũt mã/
data eius ⁊ paciẽtiã habebũt vsq3 ad inspectio
nẽ illius dicentes. Si penitẽtiã non egerimus
incidemus i manus dñi ⁊ nõ i manus hoium
Scdm̃. n. magnitudinẽ illius sic ⁊ mĩsicordia
illius cum ipso est. III

Filij sapie ecclesia iustorũ: ⁊ natio illorũ
obediẽtia ⁊ dilectio. Judiciũ patris au
dite filij: ⁊ sic facite vt salui sitis. Deus
eni honorauit patrẽ in filijs. ⁊ iudiciũ matris
exqrẽs firmauit i filios. Qui diligit deũ exora
bit ꝓ pctis: ⁊ ꝯtinebit se ab illis. ⁊ in orõne die
rũ exaudiet. ⁊ sicut q thesaurizat: ita ⁊ q hono/
rificat matrẽ suam. Qui honorat patrẽ suum
iocundabit in filijs. ⁊ in die orõnis sue exau/
diet. Qui honorat patrẽ suũ vita viuet lõg o/
re. ⁊ q obedit patri refrigerabit matrẽ. Qui ti
met dñm honorat parẽtes ⁊ q̃si dñis fuiet is q
se genuerunt in ope ⁊ sermone ⁊ oi patientia.
Honora patrẽ tuũ vt superueĩat tibi bñdictio
a deo: ⁊ benedictio illius in nouissimo manet.
Benedictio prĩs firmat domos filiorũ: male/
dictio aũt matris eradicat fundamẽta. Ne glo
rieris in cõtumelia patris tui: nõ. n. est tibi glo
ria s3 ꝯfusio. Gloria eni hois ex honore prĩs
sui. ⁊ dedecus filii: pr̃ sine honore. Fili suscipe
senectam prĩs tui: ⁊ non ꝯtristes eũ i vita illi9
⁊ si defecerit sensu veniã da. ⁊ ne spernas eum
in tua vtute. Elemosyna. n. patris nõ erit in
obliuiõe. Nã ꝓ pctõ matris restituet tibi bo/
nũ. ⁊ in iustitia edificabit tibi. ⁊ in die tribula/
tiõis cõmemorabit tui. ⁊ sicut in sereno glaci/
es: soluẽt pctã tua. Q̃ male fame ẽ q derelin/
quit patrez. ⁊ est maledictus a deo q exasperat
matrem. Fili in mansuetudine opera tua perfi
ce. ⁊ super hoium gloriam diligeris. Quanto
magnus es humilia te in oibus. ⁊ coram deo
inuenies gratiã: qm̃ magna potentia dei solius
⁊ ab humilib9 honorat. Altiora te ne quesieris
⁊ fortiora te ne scrutat9 fueris: s3 q̃ precepit tibi
deus illa cogita sẽp. ⁊ in pluribus opibus ei9
ne fueris curiosus. Nõ ẽ. n. tibi necessarium
ea q̃ abscõdita sũt videre oculis tuis. In sup/
uacuis rebus noli scrutari multipliciter: ⁊ i plĩ
bus eius opibus nõ eris curiosus. Plurima
eni sup sensũ hoium ostẽsa sũt tibi. Multos. n.
supplãtauit suspitio illorũ. ⁊ i vanitate detinuit
sensus illorũ. Cor durũ habebit male in nouis/
simo. ⁊ qui amat periculũ. in illo ꝑibit. Cor in
grediẽs duas vias nõ habebit successus. ⁊ pra
uũ cor i illis scãdalizabit. Cor nequã grauabi
tur in doloribus. ⁊ pctõr adijciet ad peccãduz.
Synagoge supborũ non erit sanitas: frutex. n.
peccati eradicabitur in illis ⁊ non intelligetur.
Cor sapientis intelligetur in sapientia. ⁊ auris
bona audiet cũ omni concupiscentia sapientiã
Sapiens cor ⁊ intelligibile abstinebit se a pec
catis. ⁊ in operibus iustitie successus habebit.
Ignem ardentem extinguit aqua: ⁊ elemosy/
na resistit peccatis. ⁊ deus prospector est eius
qui reddit gratiam. Meminit in posterum. ⁊
in tpe casus sui inueniet firmamẽtũ. IIII

Fili elemosynam pauperis ne defrau
des. ⁊ oculos tuos ne trãsuertas a pau
ꝑe. Aiaz esurientẽ ne despexeris. ⁊ nõ
exasperes pauperem in inopia sua. Cor iopis
ne afflixeris. ⁊ non protrahas datuz angustiã
ti. Rogationem contribulati ne abijcias. ⁊ nõ
auertas faciẽ tuã ab egeno. Ab inope ne auer
tas oculos tuos ꝓpter iram ⁊ non relinquas
querentibus tibi retro maledicere. Maledicẽ
tis. n. tibi in amaritudine aie exaudiet depre/
catio illius: exaudiet aũt eũ: qui fecit illum: Cõ
gregationi paupũ affabilẽ te facito. ⁊ p̃sbytero

humilia aiam tuā z. et magnato humilia caput tuū. Declina paupi sine tristitia aurē tuam. et redde debitū tuum: et respōde illi pacifice i mā suetudine. Libera eū q iniuriā patit de manu supbi. et nō accidie feras in aia tua. In iudicā do esto pupillis misericors vt prē et p viro matri illoz. et eris tu velut filius altissimi obediēs et miserebit tui magis q̄z mater. Sapia filijs suis vitā īspirat. et suscipit inquirētes se. et pibit in via iustitie. Et q il am diligit. diligit vitā: et q vigilauerint ad illā cōplectētur placorē eius. Qui tenuerint illam vitā hereditabunt: et quo introibit bñdicet deus. Qui seruiunt ei obsequētes erūt scō. et eos q diligūt illam diligit deus. Qui audit illā iudicabit gentes. et q intuet illā: permanebit confidens. Si crediderit ei: hereditabit illam. et erūt in ɔfirmatione creature illoz: qm̄ in tentatione ābulat cuz eo. et in pmis elegit eū. Timorē et metū et pbatōnem inducet super illū. et cruciabit illū in tribulatione doctrine sue donec tētet eū in cogitationibus suis. et credat aie illius. Et firmabit illū: et iter adducet directū ad illum. et letificabit illū: et denudabit abscōsa sua illi. et thesaurizabit super illū sciam et intellectū iustitie. Si aūt oberrauerit derelinquet eū et tradet eū in man⁹ inimici sui. Fili conserua tps. et deuita a malo Pro aia tua ne confundaris dicere verz. Est enim ɔfusio adducens pctm̄. et est confusio adducēs gl'iam et gratiam. Ne accipias faciē aduersus faciē tuā: nec aduersus aiam tuā mendacium: ne reuerearis pximū tuū in casu suo nec retineas vbū in tēpore salutis. Non abscōdas sapiam tuam in decore suo. In lingua enim sapia dignoscitur. et sensus et scientia et doctrina in vbo sensati. et firmamētū in operibus iustitie. Nō ɔ̄dicas vbo vitatis vllo modo et de mendacio ieruditōis tue confundere. Non ɔfundaris cōfiteri pctā tua. et ne subijcias te oi hoi p pctō. Noli resistere ɔ̄ faciē potentis: nec coneris ɔ̄ ictū fluminis. Pro iustitia agonizare p aia tua. et vsq ad mortē certa p iustitia. et deus expugnabit p te inimicos tuos. Noli citatus eē in lingua tua. et inutilis et remissus in opibus tuis. Noli esse sicut leo in domo tua euertēs domesticos tuos. et opprimēs subiectos tibi. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum. et ad dandum collecta. V

NOli attendere ad possessiōes iniqs: et ne dixeris. est mihi sufficiēs vita. Nihil eni pderit in tpe vindicte et obductionis. Ne sequaris in fortitudine tua cōcupiscentiam cordis tui et ne dixeris. Quō potui aut qs me subijciet pter facta mea. Deus. n. vindicans vindicabit. Ne dixeris. Peccaui. et quid mihi accidit triste. Altissimus. n. ē patiens redditor. De ppitiato pctō noli esse sine metu: neqz adijcias pctm̄ sup pctm̄. et ne dicas Miseratio dñi magna ē: multitudinis peccatoz meoz miserebit. Misericordia. n. et ira ab illo cito pximat. et in pctōres respicit ira illius Non tardes conuerti ad dñm: et ne differas d die in diē. Subito. n. veniet ira illius. et in tēpore vindicte disp̄det te. Noli anxius esse i diuitijs iniustis. nō. n. proderunt tibi in die obductionis et vindicte. Non ventiles te i oēm ventū. et non eas in oēm viam. Sic enim omnis pctōr pbatur in duplici lingua. Esto firmus in via dñi et in vitate sensus tui et scia. et psequatur te verbū pacis et iustitie. Esto māsuetus ad audiendū vbū dei vt itelligas. et cū sapia pferes responsū verz. Si ē tibi itellect⁹ respōde pximo sin aūt: sit manus tua sup os tuum: ne capiaris in verbo indisciplinato et confundaris. Honor et gloria in sermone sensati lingua vero imprudentis subuersio est ipsius Non appelleris susurro in vita tua et lingua tua ne capiaris et confundaris. Sup furē. n. est ɔfusio et pnia. et denotatio pessima sup biliguē. susurratori aūt odiū et inimicitia et ɔtumelia. Iustifica pusillū et magnū filr. VI

NOli fieri p amico: inimicus pximo. Improperiū. n. et ɔtumeliam malus hereditabit. et ois pctōr inuidus et bilinguis. Non te extollas in cogitatione anime tue velut taurus. ne forte elidat virtus tua per stultitiam. et folia tua comedat et fructus tuos perdat. et relinquaris velut lignum aridum i heremo. Anima eniz nequā disp̄det qui se habet. et in gaudium inimici dat illum. et deducet in sortem impioz. Verbū dulce multiplicat amicos. et mitigat inimicos. et lingua eucharis i bono homine abūdabit. Multi pacifici sint tibi et cōsiliarius sit tibi vnus de mille. Si possides amicū in tēptatione posside eum. et ne facile credas ei teipsum. Est enim amic⁹ sm tps suū. et non pmanebit in die tribulationis. Et est amicus q conuertitur ad inimicitiā et est amicus q odiū et rixā et conuitia denudabit. Est aūt amicus socius mēse. et non pmābit in die necessitatis. Amicus si pmāserit fix⁹ erit tibi q̄si coequalis. et i domesticis tuis fiducialiter aget. Si humiliauerit se ɔ̄ te et a facie tua absconderit se: vnanimen habebis amici/

nam bonā. Ab iimicꝭ tuis separe. ⁊ ab amicꝭ
tuis attēde. Amicus fidelis ꝓtectio fortis: qui
aūt inuenit illū: iuenit thesauꝝ. Amico fideli
nulla ē ꝯpatio. et nō ē digna pōderatio auri et
argēti ꝯ bōitatē fidei illius. Amicus fidelꝭ me
dicamētū vite et imortalitatis. et q metuūt dñz
iueniēt illū. Qui timet deū eque hēbit amicici
am bonā: qm̄ ſm illū erit amicus illius. Fili a
iuuentute tua excipe doctrinam. et vſqꝫ ad ca/
nos iuenies sapiam. Quasi is arat et q semiat
accede ad eam. et sustine bonos fructus illius
In ope. n. ipsiꝰ exiguū laborabis. et cito edes
de generationibus illiꝰ. Q̄ȝ aspera ē nimiū sa/
pientia in doctis hoibꝰ. et nō ꝑmanebit in illa
excors. Quasi lapidis ꝟtus ꝓbatio erit in illꝭ
et nō demorabūt ꝓijcere illā. Sapia. n. doctri
ne ſm nomē ē eiꝰ. et nō ē multis manifesta. q
bus aūt agnita ē. ꝑmanet vſqꝫ ad ꝯspectuz dei
Audi fili et accipe ꝯsiliū intellectus: et ne abij/
cias cōsiliū meū. Inijce pedē tuum in cōpedes
illiꝰ. et in torques illius collū tuū. Subijce hu
merū tuū ⁊ porta illā. et ne accidieris vinculis
eiꝰ. In oi aio tuo accede ad illā. et i omi ꝟtute
tua ꝯserua vias eiꝰ. Inuestiga illā et manife/
stabit tibi. et ꝯtinēs factus ne derelinquas eā.
In nouissimis. n. iuenies requiē i ea. et ꝯuer
tet tibi in oblectationē. Et erūt tibi ꝯpedes eiꝰ
in protectionē fortitudinis et bases ꝟtutis. et
torques illius in stolā glꝛie. Decor eni vite ē in
illa. et vincula illius alligatura salutis. Stola
glꝛie indues eā. et coronaz gratulatiōis impo/
nes tibi. Fili si attēderis mihi. disces eam. et si
accomodaueris aium tuū sapiēs eris. Si icli/
naueris aurē tuā excipies doctrinā. et si dilexe
ris audire: sapiens eris. In multitudine p̄sby
teroꝝ prudētiū sta. et sapie illoꝝ ex corde ꝯiū/
gere: vt oēm narrationē dei possis audire. et
ꝓuerbia laudis nō effugiāt a te. Et si videris
sensatū euigila ad eū. et gradus ostioꝝ illius ex
terat pes tuus. Cogitatū tuū habe i p̄ceptis di
et i mādatis illius maxime assiduꝰ esto. ⁊ ipse
dabit tibi cor et concupia sapie dabit tibi. VII

Noli facere mala. et nō te appͥhendent
discede ab iniquo et deficiēt mala abs
te. Fili nō semines mala in sulcis iniu
stitie. et nō metes ea in septuplum. Noli que/
rere ab hoie ducatū: neqꝫ a rege cathedrā ho/
noris. Nō te iustifices ante deū qm̄ agnitor cor
dis ipse ē: et penes regē noli velle videri sapi
ens. Noli q̄rere fieri iudex nisi valeas ꝟtute
irrūpe iniqtates: ne forte extimescas faciē potē
tis. et ponas scādalū in agilitate tua. Nō pec/
ces in multitudine ciuitatis. nec te immittas i po
pulū: neqꝫ alliges duplicia pctā. Nec. n. i vno
eris imunis. Noli eē pusillanimis in aio tuo.
Exorare. et facere elemosynā ne d̄spicias. Ne
dicas. in multitudine muneꝝ meoꝝ respiciet
deus. et offerēte me deo altissimo munera mea
suscipiet. Nō irrideas hoiem. in amaritudine
aie: ē. n. q hūiliat et exaltat circūspector deus.
Noli amare mēdaciū aduersus fratrē tuū: ne
qꝫ i amicū silꝛiter facias. Noli velle mentiri oē
mēdaciū: assiduitas. n. illius nō est bona. No
li ꝟbosus eē i multitudine p̄sbyteroꝝ. et non
iteres ꝟbū i orōne tua. Nō oderis laboriosa
opa et rusticationem creatā ab altissimo. Nō
te reputes in multitudie indisciplinatoꝝ. Me
mēto ire qm̄ non tardabit. Humilia valde spi
ritū tuū: qm̄ vindicta carnis ipij. ignis et ver/
mis. Noli p̄uaricari in amicū pecuniā differē
tē: neqꝫ fratrē carissimū auro spreueris. Noli
discedere a muliere sensata et bona quā sortitꝰ
es in timore dñi: gratia. n. verecūdie illiꝰ sup
aurū. Non ledas seruū i veritate opātē: neqꝫ
mercēnarium dantē aiam suā. Seruus sensa
tus sit tibi dilectꝰ q̄si aia tua: nō defraudes illū
libertate: neqꝫ inopem derelinquas illū. Pe
cora tibi sūt: attēde illis. et si sūt vtilia: ꝑseuerēt
apud te. Filij tibi sunt: erudi illos. et curua il/
los a pueritia eoꝝ. Filie tibi sūt: serua corpus
illaꝝ. ⁊ non oñdas hilarē faciē tuam ad illas.
Trade filiā ⁊ grande opus feceris. ⁊ hoi sensa
to da illā. Mulier si ē tibi ſm aiam tuā: non
ꝓijcias illaz. ⁊ odibili nō credas te in toto cor
de tuo. Honora patrē tuū: ⁊ gemitꝰ mr̄is tue
ne obliuiscaris. Memēto qm̄ nisi ꝑ illos natꝰ
non fuisses: ⁊ retribue illis quomodo ⁊ illi ti/
bi. In tota aia tua time dñm: ⁊ sacerdotes illi
us sanctifica. In oi ꝟtute dilige eū qui te fecit
⁊ ministros eius ne derelinquas. Honora de
um ex tota anima tua. ⁊ honorifica sacerdotes
et ꝓpurga te cū brachijs. Da illis ꝑtē sicut mā
datū ē tibi ꝑmitiaꝝ. et purgationis ⁊ de negli
gentia tua purga te cū paucis. Datū brachioꝝ
tuorum. ⁊ sacrificiū sanctificatōis offeres dño.
⁊ initia sanctoꝝ: ⁊ paupi porrige manuz tuam
vt ꝑficiat ꝓpitiatio et bñdictio tua. grā dat in
conspectu omnis viuētis. et mortuo non pro
hibeas gratiam. Non desis plorantibus in
consolatione: et cum lugentibus ambula. Nō
te pigeat visitare infirmum: ex his enim in di
lectione firmaberis. In oibus operibus tuis
memorare nouissima tua et in eternū non pec
cabis. VIII

N On litiges cū hoīe potente ne forte incidas in manus illius. Nō contendas cū viro locuplete. ne forte ꝯ te ꝯstituat litē tibi. Multos.n.ꝑdidit aurū ⁊ argentū. ⁊ vsq3 ad cor regū extēdit ⁊ cōuertit. Nō litiges cū hoīe linguato. ⁊ nō strues in ignē3 illius ligna. Nō cōīces hoī indocto. ne male de ꝓgenie tua loquat̄. Ne despicias hoiem auertentē se a pctō. neq3 īproperes ei. Memēto qm̄ oēs in corruptione sumus. Ne spernas hominem in sua senectute. etenim ex nobis senescūt. Noli de mortuo inimico tuo gaudere. sciens qm̄ oēs morimur ⁊ in gaudium volumus venire. Ne despicias narrationē p̄sbyteroꝝ sapientiū ⁊ in ꝓuerbijs eoꝝ conuersare. Ab ipsis.n.disces sapiam ⁊ doctrinā intellectus ⁊ seruire magnatis sine q̄rela. Ne te p̄tereat narratio seniorum. ipsi.n. didicerunt a patribus suis. Qm̄ ab ipsis disces itellectū. ⁊ ī tp̄e necessitatis dabis responsū. Nō icendas carbones pctōrum arguens eos. ⁊ ne icendaris flāma ignis pctōrum illoꝝ. Ne ꝯ faciē stes ꝯtumeliosi. ne sedeat q̄si īsidiator ori tuo. Noli fenerari hoī fortiori te. q̄ si feneraueris q̄si ꝑditū habe. Nō spondeas sup virtutē tuā. q̄ si spoponderis q̄si restituens cogita. Nō iudices ꝯ iudicē. qm̄ f̄m q̄ iustū est iudicat. Cū audace nō eas in via ne forte grauet mala sua in te. Ipse.n. f̄m voluntatē suā vadit. ⁊ simul cū stulticia ipsius peries. Cū iracūdo nō facias rixā: et cū audace nō eas in desertū. qm̄ q̄si nihil est ante illū sanguis. et vbi nō est adiutoriū elidet te. Cū fatuis ꝯsiliū nō habeas. non.n. poterunt diligere nisi q̄ eis placent. Coram extraneo ne facias consilium. nescis.n. quid pariet. Non omni homini cor tuū manifestes. ne forte inferat tibi gratiam falsam et conuitietur tibi. IX

N On zeles mulierē sinus tui. ne ostendat sup te malitiam doctrine nequam. Nō des mulieri ptātem aie tue. ne ingrediat̄ in virtute tua. et ꝯfundaris. Ne respicias mulierē multiuolā. ne forte icidas in laqos illius. Cū saltatrice ne assiduus sis nec audias illā. ne forte pereas iefficatia illius. Virginem ne ꝯspicias. ne forte scandalizeris ī decorem illius. Ne des fornicarijs aiā3 tuam in vllo. ne perdas te et hereditatem tuā. Noli circunspicere in vicis ciuitatis. nec oberraueris ī plateis illius. Auerte faciē tuā a muliere cōpta et ne circūspicias speciē alienā. Propter spēm mulieris multi pierunt. et ex h̄ cōcupiscentia q̄si ignis exardescit. Omnis mulier que est fornicaria q̄si stercus in via ꝯculcabit̄. Speciem mulieris aliene multi āmirati. reprobi facti sūt colloquiū enim illius q̄si ignis exardescit. Cū aliena muliere ne sedeas oio. nec accumbas cū ea sup cubitū. et nō altercaueris cū illa in vino ne forte declinet cor tuū in illā. et sanguine tuo labaris in ꝑditionē. Ne derelinquas amicū antiquū nouus.n. nō erit similis illi. Vinū nouū amicus nouus. Veterascat et cum suauitate bibes illud. Nō zeles gloriā et opes pctōris. nō eni scis q̄ futura sit illius subuersio. Nō placeat tibi iiuria iiustoꝝ. sciēs qm̄ vsq3 ad inferos nō placebit ipius. Longe abesto ab hoie ptātē3 habente occidēdi. et nō suspicaberis timorem mortis. Et si accesseris ad illū noli aliqd committere. ne forte auferat vitā tuā. Cōionē mortis scito. qm̄ in medio laqueoꝝ igredieris. et sup dolentiū arma ābulabis. Scd̄m virtutē tuā caue te a ꝓximo tuo. et cū sapientibus et prudētibus tracta. Viri iusti sint tibi cōuiue. et ī timore dei sit tibi gloriatio. et in sensu sit tibi cogitatus dei. et ois enarratio tua in p̄ceptis altissimi. In manu artificiū opa laudabit̄. et principes populi in sapientia sermonis sui. in sensu vero senioꝝ verbū. Terribilis est in ciuitate sua hō linguosus. et temerari⁹ ī vbo suo odibil' erit.

I Udex sapiēs iudicabit pplm suū. X et pncipatus sensati stabilis erit. Scd̄3 iudicē populi. sic et ministri eius. et q̄lis rector est ciuitatis. tales et inhabitantes in ea. Rex īsipiens pdet populū suū. et ciuitates inhabitabunt per sensū prudentiū. In manu dei potestas terre. et execrabilis omnis iniquitas gentium. et vtilem rectorem suscitabit in tēpus super illam. In manu dei potestas hois. et super faciem scribe imponet honorem suū. Omnis iniurie ꝓximi ne memineris. et nihil agas in operibus iniurie. Odibilis corā3 deo est et hoibus superbia. et execrabilis ois iniqtas gentiū. Regnum a gente in gentē transfertur ꝓpter iniusticias et iniurias et cōtumelias ac diuersos dolos. Auaro aūt nihil est scelesti⁹. Quid superbis terra et cinis. Nihil ē iniqui⁹ q̄ amare pecuniā. Hic enim et animam suā venalem habet. qm̄ in vita sua proiecit intima sua. Omnis potentatus breuis vita. languor prolixior grauat medicum. Breuē languorē3 precidit medicus. sicut et rex hodie est et cras morietur. Cum enim moriet̄ hō. hereditabit serpentes et bestias et vermes. Initiū sup̄bie hois apostatare a deo. qm̄ ab eo qui fecit illum recessit cor eius. qm̄ initiū ois peccati est super

bia. Qui tenuerit illā adimplebit maledictis ꝛ subuertet eū in finem. Propterea exhonora/uit dñs ꝯuentus maloꝝ. et destruxit eos vsqꝫ in finem. Sedes ducū superboꝝ destruxit deꝰ et sedere fecit mites pro eis. Radices gentiuꝫ supbaꝝ arefecit deꝰ. et plantauit humiles ex ip sis gentibꝰ. Terras gentium euertit dominꝰ ꝛ perdidit eas vsqꝫ ad fundamētuꝫ. Arefecit ex ipsis et disꝑdidit eos. et cessare fecit memoriaꝫ eoꝝ a terra. Memoriam supborum perdidit deꝰ et reliquit memoriā humiliū sensu. Nō est creata hoibꝰ superbia. neqꝫ iracūdia nationi mulieꝝ. Semen hoium honorabit̄ hꝰ qꝺ timet deū. semē aūt hꝰ exhonorabit̄ qꝺ preterit man/data dñi. In medio fratrū rector illoꝝ in ho/nore. et qui timēt dominū erunt in oculis illiꝰ. Gloria diuitū honoratoꝝ et paupeꝝ timor dei est. Non despicere hominē iustū pauperē. et non magnificare virū pctōrē diuitē. Magnꝰ ē iudex et potens ē in honore. et non ē maior illo qui timet deum. Seruo sensato liberi serui ent. et vir prudens et disciplinatꝰ non murmu rabit correptꝰ. et isciꝰ non honorabitur. Noli extollere te i faciendo opere tuo. et noli cūctari in tempore angustie. Melior ē q opat̄ et abun dat in oibus qꝫ q glīat̄. et eget pane. Fili i mā suetudine serua aīam tuam. et da illi honorem scđm meritū suū. Peccantē in animam suam quis iustificabit. Et quis honorificabit exho/norantem animā suam. Pauper gloriatur ꝑ disciplinā ꝛ timorē suū. et ē homo qui honori/ficatur propter substantiam suam. Qui auteꝫ gloriatur in paupertate: quāto magis in substan tia. Et qui gloriatur in substantia. paupertatē vereatur.

XI

Sapientia humiliati exaltabit caput illi us. et in medio magnatoꝝ cōsedere il lū faciet. Non laudes virū i specie sua neqꝫ spernas hoiem in visu suo. Breuis i vo latilibꝰ est apis. et initium dulcoris habet fru/ctus illius. In vestitu ne glorieris vnqꝫ nec in die honoris tue extollaris. Qm̄ mirabilia opa altissimi solius. et gloriosa et abscōsa et inuisa opera illiꝰ. Multi tyranni sederūt in throno: et insuspicabilis portauit diadema. Multi po/tentes oppressi sunt valide: et glīosi traditi sūt in manus alteroꝝ. Priusqꝫ interroges ne vi tupes queqꝫ: et cū interrogaueris. corripe iu/ste. Priusqꝫ audias ne rn̄deas vbū. et in me dio senioꝝ ne adijcias loq. De ea re que te nō molestat. ne certeris. et in iudicio peccātiuꝫ ne cōsistas. Fili ne in multis sint actus tui. et si di ues fueris non eris imunis a delicto. Si eniꝫ secutus fueris nō apprehendes: et nō effugies si pcucurreris. Est hō laborās et festinans et delens impiꝰ. et tāto magl nō abundabit. Est hō marcidus egens recuperatōe. plus deficiēs ꝟtute. et abūdans paupertate: et oculus dei res/pexit illum i bono. et erexit eū ab humilitate ip sius. et exaltauit caput eius. et mirati sunt i illo multi et honorauerunt deū. Bona et mala vi/ta et mors. paupertas et honestas. a deo sunt. Sapientia disciplina et scia legis apud domi/num: dilectio et vie bonorum apud ipsum. Er ror et tenebre peccatoribus concreata sunt: qui autem exultant in malis. consenescunt in malo Datio dei pmanet iustis. et ꝓfectus illius suc cessus habebunt in eternum. Est qui locuple/tatur parce agendo. et hec est pars mercedis il lius in eo ꝙ dicit inueni requiem mihi. ꝛ nunc manducabo de bonis meis solus. ꝛ nescit ꝙ tē pus preterat illum ꝛ mors appropiquet. ꝛ re linquat omnia alijs. et moriatur. Sta in testa/mento tuo ꝛ in illo colloquere ꝛ in ope māda/toꝝ tuoꝝ veterasce. Ne māseris in opibꝰ pctōꝝ Cōfide aūt in deo. ꝛ mane in loco tuo. Facile est enim in oculis dei subito honestare paupe/rem. Benedictio dei in mercedem iusti festiat ꝛ in honore veloci processus illius fructificat. Ne dicas quid est mihi opus: et que erunt mi hi ex hoc bona? Ne dicas. Sufficiens sum. et quid ex hoc pessimabor. In die bonorū ne im memor sis malorum. ꝛ in die maloꝝ ne ime/mor sis bonoꝝ: qm̄ facile ē corā deo i die obitꝰ retribuere vnicuiqꝫ scđm vias suas. Malitia hore obliuionē facit luxurie magne: et in fine hoīs denudatio opeꝝ illius. Ante mortem ne laudes hoiem quēqꝫ: qm̄ i filijs suis agnoscit̄ vir. Non oēm hoiem inducas i domū tuā. mlt̄ te enim sunt insidie dolosi. Sicut eni eructuāt ꝑcordia fetentiū. et sicut perdix iducit̄ in caueā. et vt capzea in laqueū. sic et cor supboꝝ et sicut ꝓspector vidēs casum ꝓximi sui. Bona. n. i mala conuertens insidiat̄. et i electis imponet maculaꝫ. A scintilla. n. vna auget̄ ignis. ꝛ ab vno doloso auget̄ sanguis. hō vo pctōr sāgui ni isidiatur. Attende ergo tibi a pestiuero. fa/bricat. n. mala. ne forte inducat sup te subsanna tionē in ppetuum. Admitte ad te alienigenaꝫ et subuertet te in turbie. et abalienabit te a vijs proprijs.

XII

Si bn̄feceris scito cui feceris. et erit grā in bonis tuis multa. Bn̄fac iusto et in uenies retributionem magnam. et si

nō ab ipso. certe a dño. Nō ē.n.ei bene q assi/
duus ē in malis. ⁊ elemosynas nō danti. qm̄ ⁊
altissimus odio h̄z pctōres. ⁊ misertus ē peni/
tētibus. Da misericordi. ⁊ ne suscipias pctōrē
Et impijs ⁊ pctōribus reddet vindictā custodiēs
eos i die vindicte. Da bono ⁊ nō recepis pctō
rē. Bñfac hūili ⁊ nō dederis ipio. Prohibe
panes illi dare: ne i ipsis potētior te fit. Nā du
plicia mala iuenies in oibus bonis q̄cūq3 fece
ris illi. qm̄ ⁊ altissimus odio h̄z pctōres. ⁊ ipijs
reddet vindictā. Nō agnoscet i bonis amicus
⁊ nō abscōdet i malis inimicus. In bonis viri
inimici illius: i tristicia ⁊ i malicia illi⁹ amicus
agnitus ē. Nō credas inimico tuo in eternū.
Sicut.n. eramētū eruginat neqtia illius. Et si
hūiliatus vadat curuus. abijce aiū tuū. ⁊ cu/
stodi te ab illo. Nō statuas illū penes te nec se
deat ad dexterā tuā: ne ɔuersus stet in loco tuo
ne forte ɔuersus in locū tuū ingrat cathedram
tuā. ⁊ in nouissimo cognoscas v̄ba mea. ⁊ i ser
monibus meis stimuleris. Quis medebit in/
cātatori serpēte pcusso. ⁊ oibus q appropiāt be
stijs: Sic ⁊ q comitat cū viro iniquo. ⁊ obuo/
lutus ē i pctis ei⁹. Una hora tecū pmanebit.
Si aūt declinaueris nō supportabit. In labijs
suis idulcat iimic⁹ ⁊ in corde suo isidiat vt sub/
uertat te i foueā. In oculis suis lachrymat ini
micus. ⁊ si iuenerit tps nō satiabit sāguie. ⁊ si
icurrerit tibi mala iuenies eū illic porē. et q̄si ad
iuuās suffodiet plātas tuas. Caput suū mouebit
⁊ plaudebit manu. ⁊ multa susurrans cōmu/
tabit vultum suum. XIII

QUi tetigerit picē. inqnabit ab ea. ⁊ qui
cōicauerit supbo iduet supbiā. Pōd⁹
sup se tollit q honestiori se cōicat. Et di
tiori te ne socius fueris. Quid cōicabit cacab⁹
ad ollā. Qñ.n. se colliserit ɔfriget. Diues in
iuste egit ⁊ fremebit. paup aūt lesus tacebit. Si
largitus fueris assumet te. ⁊ si nō habueris de
relinqt te. Si hēs ɔuiuet tecū ⁊ euacuabit te. ⁊
ipse nō dolebit sup te. Si necessarius illi fueris
supplātabit te. ⁊ subridēs spē dabit narrās ti/
bi bona. ⁊ dicet qd opus ē tibi? ⁊ cōfundet te i
cibis suis. donec te exinaniat bis ⁊ ter. ⁊ in no
uissimo deridebit te. Postea vidēs derelinqt
te. ⁊ caput suū mouebit ad te. Hūiliare deo ⁊
expecta manus ei⁹. Attēde ne seductus i stulti
cia hūilieris. Noli eē hūilis i sapia tua ne hūi/
liatus i stulticiā seducaris. Aduocatus a potē/
tiore discede: ex h.n. magis te aduocabit. Ne
iprob⁹ sis. ne ipingaris. ⁊ ne lōge sis ab eo: ne
cas in obliuionē. Ne retineas ex eq loq cū illo
nec credas mltis verbis illius. Ex multa eni
loqla tēptabit te: ⁊ subridēs iterrogabit te d' ab
scōditis tuis imitis aius illi⁹ ɔseruabit verba
tua ⁊ nō pcet de malicia ⁊ de vinculis. Caue ti
bi ⁊ attēde diligēter auditui tuo: qm̄ cū subuer
siōe tua ābulas. Audiēs vero verba illa q̄si i
sōnis vide ⁊ vigilabis. O i vita tua dilige deū
⁊ inuoca illū i salute tua. O ē aial diligit sile sibi
sic ⁊ ois hō ,primū sibi. O is caro ad similē si
bi ɔiūget. ⁊ ois hō sili sui sociabit. Sicut cōica
bit lup⁹ agno aliqn̄: sic pctōr iusto. Que cōi/
catio scō hōi ad canē aut q pars bona diuiti ad
pauperē. Uenatio leonis onager i heremo: sic
⁊ pascua st diuitū paupes. Et sic abhoiatio ē su
pbo hūilitas: sic ⁊ execratio diuitis paup. Di/
ues cōmotus cōfirmat ab amicis suis. hūilis
aūt cū ceciderit expellet ⁊ a notis. Diuiti dece/
pto multi recuperatores. Locutus ē supba ⁊ iu
stificauerūt illū. hūilis decept⁹ ē: isup ⁊ arguit
Locut⁹ ē sēsate. ⁊ nō ē datus ei loc⁹. Diues lo
cutus ē. ⁊ oēs tacuerūt. ⁊ verbū illius vsq3 ad
nubes pducēt. Paup locut⁹ ē. ⁊ dicūt. Quis
ē h? Et si offēderit: subuertēt illū. Bona ē sub
stātia cui nō ē pctm̄ i ɔscia. ⁊ neqssima pauper
tas i ore ipij. Cor hois imutat faciē illius siue
in bona siue in mala. Uestigiū cordis boni ⁊
faciē bonā difficile iuenies: ⁊ cū labore. XIIII

BEatus vir q nō est lapsus verbo ex ore
suo. ⁊ nō ē stimulatus i tristicia delicti.
Felix qui nō habuit animi sui tristiciā.
⁊ nō excidit ab spe sua. Uiro cupido ⁊ tenaci si
ne ratione est substātia: ⁊ hōi liuido ad qd aux
Qui aceruat ex aio suo iniuste: alijs cōgregat
⁊ in bonis illius alius luxuriabit. Qui sibi ne
q3 est: cui alij bonus erit? Et non iocundabit
in bonis suis. Qui sibi inuidet. nihil est illo ne
quius. ⁊ hec redditio est malitie illius. Et si be
nefecerit ignorāter ⁊ nō volens facit. ⁊ i nouis
simo manifestat maliciā suā. Neq3 ē oculus li
uidi: ⁊ auertēs faciē: ⁊ despiciens aiam suam.
Insatiabilis oculus cupidi in pte iniqtatis nō
satiabit: donec consumat arefaciens animam
suam. Oculus malus ad mala: ⁊ non satia/
bitur pane: indigens. ⁊ in tristicia erit super
mensā suā. Fili si hēs bñfac tecū. ⁊ deo dignas
oblatiōes offer. Memor esto quoniā mors nō
tardat. ⁊ testamentū iferorū: quia demōstratū
est tibi. Testamentū eni huius mundi morte
morietur. Ante mortē bñfac amico tuo ⁊ scdm
dum vires tuas exporrigens da paupi. Nō de
fraudēris a die bono. ⁊ pticula boni doni nō te
pretereat. Nonne alijs relinques dolores. ⁊

labores tuos. In diuisione sortis da et accipe.
et iustifica aiam tuam. Ante obitū tuū opare iu
sticiā. qm̄ nō est apud inferos iuenire cibum.
Ois caro sicut fenū veterascet. et sicut folium
fructificans in arbore viridi. Alia generant et
alia deijciunt. sic generatio carnis et sanguis.
alia finit. et alia nascit. Oē opus corruptibile
in fine deficiet. et qui illud operat ibit cuȝ illo.
Et omne opus electum iustificabitur. et qui ope
ratur illud honorabitur in illo. Beatus vir q
in sapientia morabitur. et qui in iusticia medi-
tabitur. et in sensu cogitabit circunspectionem
dei. Qui cogitat vias illius in corde suo. et in
absconsis suis intelligens. vadens post illam
q̄si inuestigator. et in vijs illius cōsistēs. Qui
respicit per fenestras illius. et in ianuis illius
audiens. Qui requiescit iuxta domū illius. et in
parietibus illius figēs palū. Statuet casulam
suam ad manus illius. et requiescent in casula
illius bona p euū. Statuet filios suos sub teg-
mie illi⁹ et sub ramis ei⁹ morabit. ptegēt sub
tegmie illi⁹ a feruore. et i glīa ei⁹ requiescet. XV

Qui timet deū faciet illud. et qui conti-
nens est iusticie apprehendet illā. et ob
uiabit illi q̄si mater honorificata. et q̄si
mulier a virginitate suscipiet illum. Cibabit il
lum pane vite et intellectus. et aqua sapiētie sa-
lutaris potabit illum. Et firmabit in illo et nō
flectetur. et continebit illum et nō cōfundetur.
et exaltabit illum apud pximos suos. Et i me
dio ecclesie apiet os eius. et adimplebit eū spiritu
sapiētie et itellectus. et stola glorie vestiet illū.
Iocunditatē et exultationem thesaurizabit sup
illū. et noie eterno hereditabit illū. Hoies stul
ti nō apprehendent illam. et hoies sensati ob-
uiabūt illi. Hoies stulti nō videbunt eā. lōge
eni abest a supbia et dolo. Viri mēdaces nō
erunt illius memores. et viri veraces inuenie
tur in illa et successū habebūt vsq ad ispectōeȝ
dei. Nō ē speciosa laus in ore pctōris. qa nō ē
a dño missus. qm̄ a deo pfecta ē sapia. Sapie
eni dei astabit laus. et in ore fideli abūdabit. et
dñator dabit eam illi. N dixeris p deū abest.
que. n. odit. ne feceris. Nō dicas ille me ipla-
nauit. nō. n. necessarij sunt ei hoies impij. Oē
execramentum erroris odit dñs. et nō erit ama
bile timentibus eū. Deus ab initio constituit
hoiem. et reliquit illū in manu cōsilij sui. Adie
cit mandata et p̄cepta sua. Si volueris manda
ta cōseruare. cōseruabunt te. et in ppetuū fideȝ
placitam suare. Apposuit tibi aquā et ignē. ad
qđ volueris porrige manū tuam. Añ hoieȝ vi
ta et mors: bonum et malū. Quod placuerit ei
dabitur illi. qm̄ multa sapia dei. et fortis in po
tentia. vidēs oēs sine intermissiōe. Oculi dñi
ad timētes eū. et ipse agnoscet oēm operā hois
Nemini mādauit impie agere. et nemini de-
dit spaciū peccādi. Nō. n. ꝯcupiscit multitudi
nem filiorum infideliū et inutilium. XVI

Nē iocūderis in filijs impijs si multipli
cent. nec oblecteris sup ipsos si nō est
timor dei in illis. Non credas vite illo
rū: et ne respexeris in labores eorum. Melior est
enim vnus timēs deū. q̄ȝ mille filij impij. Et
vtile est mori sine filijs. q̄ȝ relinquere filios im
pios. Ab vno sensato inhabitabitur patria. et
a tribus impijs deseretur. Multa talia vidit o
culus me⁹. et fortiora horum audiuit auris mea.
In synagoga peccantiū exardebit ignis et i gē
te incredibili exardescet ira. Nō exorauerūt p
peccatis suis antiqui gigātes. qui destructi sūt
confidentes sue virtuti. et nō pepercit peregri
nationi illorum. sed percussit eos et execratus
est eos pre superbia verbi illorum. Non miser
tus est illis gentē totā pdens et extollentē se in
peccatis suis. Et sicut sexcēta milia peditū q cō-
gregati sūt i duritia cordis sui. et si vn⁹ fuisset
ceruicat⁹ mirū si fuisset imunis. Misericordia
n. et ira est cū illo. potens exoratio et effundēs
irā. Secundū misericordiā suā. sic correctio il-
li⁹. hominem sm opa sua iudicat. Nō effugiet
in rapina peccator. et nō retardabit sufferētia
misericordiā facientis. Ois misericordia faci-
et locū vnicuiq secundū meritū operū suorum
et secundū intellectū peregrinatiōis ipsi⁹. Nō
dicas. A deo abscondar. et ex summo quis mei
memorabitur. In pplo magno non agnoscar
Que est. n. anima mea in tam imensa creatu-
ra. Ecce celū et celi celorum. abyssus et vniuer
sa terra et que in eis sunt in conspectu illius cō
mouebūtur. montes simul et colles et funda-
mēta terre. et cū conspexerit illa deus. tremore
ꝯcucientur. Et in oibus his insensatū est cor.
et oē cor intelligitur ab illo. et vias illi⁹ qs itel
ligit. Et procella quā nec ocul⁹ vidit hominis.
Nā plurima illi⁹ opera sunt in absconsis. sed
opera iusticie eius qs enūciabit. aut quis susti
nebit. Longe. n. est testamentū a quibusdaȝ et
interrogatio hoium in cōsumatione est. Qui
minorat corde cogitat inania. et vir imprudēs
et errans cogitat stulta. Audi me fili et disce-
disciplinam sensus. et in verbis meis attende
in corde tuo: et dicam in equitate disciplinaȝ et
scrutabor enarrare sapientiā. et in verbis meis

attēde in corde tuo. et dico in eqtate spirit⁹ virtutes quas posuit deus in opa sua ab initio et i veritate enūcio sciam eius. In iudicio dei opa ipsius ab initio. et ab institutione hoīum ipsorum distinxit ptes illoꝝ: et initia eoꝝ in gētib⁹ suis. Ornauit i eternū opa illoꝝ: nec esurierūt nec laborauerūt. et nō destiterūt ab opib⁹ suis Vnusqsqꝫ ꝓximū sibi nō angustiabit vsqꝫ in eternum. Non sis incredibilis verbo illius. Post hec deus in terram respexit. et impleuit illam bonis suis. Anima aūt omnis vitalis denunciauit ante faciem ipsius: et in ipsa iterum reuersio illorum.

XVII

Deus creauit de terra homiem. et scđm imaginē suā fecit illū. Et iterum ꝯuertit illum in ipsam. et ꝑm se vestiuit illū virtute. Numerū dieꝝ et tempus dedit illi et dedit illi potestatē eoꝝ q̄ sunt sup terram. Posuit timorē illius sup oēm carnē: et dominatus est bestiaꝝ et volatilium. Creauit ex ipso adiutorium simile sibi. consilium et linguaꝫ et oculos et aures et cor dedit illis excogitandi et disciplina intellectus repleuit illos. Creauit illis sciam spūs. sensu iplcuit cor illoꝝ ⁊ mala et bona oñdit illis. Posuit oculū ipsoꝝ super corda illoꝝ oñdere illis magnalia opeꝝ suoꝝ. vt nomē scif cationis collaudent. et glīari i mirabilibus illius. vt magnalia enarrent opeꝝ ei⁹ Addidit illis disciplinam. et legē vite hereditauit illos. Testm̄ eternū cōstituit cū illis. et iustitiā et iudicia sua oñdit illis. Et magnalia honoris eius vidit oculus illoꝝ. et honorem vocis audierūt aures illoꝝ. et dixit illis. Attēdite ab oī iniquo. Et mandauit illis: vnicuiqꝫ ꝺ ꝓximo suo. Vie i loꝝ corā illo sunt sp. nō sunt abscōse ab oculis ipsius. In vnāquāqꝫ gentē ꝑposuit rectorē. ⁊ ps dei isrl' facta est manifesta Et oia opa illoꝝ velut sol in conspectu dei. et oculi eius sine intermissione inspiciētes i vijs eorum. Non sunt absconsa testamenta propi iniquitatem illorum. ⁊ omnes iniquitates eoꝝ in conspectu dei. Elemosyna viri quasi sacculus cū ipso. ⁊ gratiam hoīs quasi pupillā ꝯseruabit. ⁊ postea resurget ⁊ retribuet illis retributionē vnicuiqꝫ in capite ipsoꝝ. ⁊ cōuertet i inferiores ptes terre. Penitētibus aūt dedit viā iustitie. ⁊ ꝯfirmauit deficiētes sustinere. ⁊ destinauit illis sortem vitatis. Conuertere ad dn̄m ⁊ relinq̄ peccata tua. p̄care ante faciē dn̄i ⁊ minue offendicula. Reuertere ad dn̄m. ⁊ auertere ab iniustitia tua. ⁊ nimis odito execrationē: ⁊ cognosce iustitias ⁊ iudicia dei. ⁊ sta i sorte ꝓpositionis ⁊ orōnis altissimi dei. In ptes vade seculi sancti: cū viuis ⁊ dantibus confessionem deo. Nō demoreris i errore impiorum: an̄ mortem confitere. A mortuo quasi nihil petit confessio. Cōfiteberis viuēs: ⁊ viu⁹ ⁊ sanus confiteberis ⁊ laudabis deū. ⁊ gloriaberis in miserationibus eius. Q̄ magna misericordia dn̄i: ⁊ ꝓpitiatio illius ꝯuertentibus ad se. Nec. n. oia pn̄t esse in hoībus: qm̄ non est imortalis filius hominis: ⁊ i vanitate malicie placuerūt. Quid lucidius sole: ⁊ hic ꝺficiet Aut quid nequs q̄ꝫ qđ excogitauit caro ⁊ sanguis. ⁊ hoc arguet. Virtutem altitudinis celi ipse conspicit: ⁊ omnes homines terra et cinis.

XVIII

Qui viuit in eternū: creauit oia simul. Deus solus iustificabit ⁊ manet inuictus rex in eternū. Quis sufficiet enarrare opa illius. Quis enim inuestigabit magnalia eius. Virtutē aūt magnitudinis eius quis enunciabit. Et qs adijciet enarrare misericordiam eius: Nō ē minuere neqꝫ adijcere: nec ē inuenire magnalia dei. Cū cōsumauerit hō tūc icipiet: ⁊ cū qeuerit: opabit. Quid est hō ⁊ q̄ gratia illius. ⁊ quid ē bonū: aut qđ nequam illius. Numerus dieꝝ hoīum vt multū: centū anni: q̄si gutte aq̄ maris deputati sūt. Et sicut calculus arene: sic exigui anni in die eui. Propter hoc patiēs ē de⁹ in illis. ⁊ effūdit sup eos m̄iam suam. Vidit p̄sumptionē cordis eoruꝫ qm̄ mala est: ⁊ cognouit subuersionē illoꝝ: qm̄ neq̄ꝫ ē. Ideo adimpleuit ꝓpitiationē suā in illis. ⁊ oñdit eis viā equitatis. Miseratio hoīs circa ꝓximū suū: misericordia autē dei sup oēꝫ carnē. Qui misericordiā habet docet ⁊ erudit q̄si pastor gregē suam. Miserear excipiēs doctrinā miserationis. ⁊ q festinat in iudicijs ei⁹ Fili in bonis non des q̄relā. ⁊ i oī dato nō des tristitiā verbi mali. Nonne ardorem refrigerabit ros. Sic ⁊ v̄bū melius q̄ꝫ datuꝫ. Nōne ecce verbū sup datū bonū. Sed vtraqꝫ cū homine iustificato. Stultus acriter improperabit. ⁊ datus indisciplinati tabescere facit oculos Ante iudiciū para iustitiā tibi: ⁊ anteq̄ꝫ loq̄ris disce. Ante languorem adhibe medicinā. ⁊ ante iudiciū interroga teipsū. ⁊ in ꝯspectu dei inuenies ꝓpitiationem. Ante languorē humilia te: ⁊ in tpe infirmitatis oñde ꝯuersationē tuā. Non ipediaris orare semp: ⁊ ne vetcris vsqꝫ ad mortem iustificari: qm̄ merces dei manet i eťnum. Ante orationē prepara aiam tuam. et noli esse quasi homo qui temperat deuꝫ. Me-

mento ire in die ꝯsumationis. ⁊ tempus retri
butionis in ꝯuersatiōe facies. Memēto pau/
pertatis in tpe abundātie. ⁊ necitatem pauper
tatis in die diuitiaꝝ. A mane vsqꝫ ad vesperā
imutabitur tpus. ⁊ hec oia citata in oculis dei.
Homo sapiēs in oibus metuit. ⁊ in diebꝰ de/
lictoꝝ attendet ab inertia. Ois astutus agno/
scit sapiam ⁊ inuenienti eaꝫ. dabit confessionem
Sensati in verbis. ⁊ ipi sapiēter egerūt. ⁊ in/
tellexerūt vitatē ⁊ iusticiā. ⁊ iplorauerūt pro/
uerbia ⁊ iudicia. Post ꝯcupiscentias tuas nō
eas. ⁊ a voluntate tua auertere. Si prestes aie
tue ꝯcupiscentias eiꝰ. faciet te in gaudium ini/
micis tuis. Ne oblecteris in turbis. nec i mo/
dicis. Assidua. n. est cōmissio illoꝝ. Ne fueris
mediocris in ꝯtentiōe ex fenore. ⁊ non est tibi
nihil i seculo. Eris. n. iuidus aie tue. XIX

O Perarius ebriosus nō locupletabitur
⁊ q spnit modica paulatiꝫ decidit. Vi
nū ⁊ mulieres apostatare faciunt sapiē
tes. ⁊ arguunt sensatos. ⁊ q se iūgit fornicarijs
erit neqꝫ. Putredo ⁊ vermes hereditabunt il
lum. ⁊ extolletur in exemplū maiꝰ. ⁊ tollet de
numero aia eiꝰ. Qui credit cito leuis corde est
⁊ minorabitur. ⁊ q delinquit in aiam suā. insu
per habebitur. Qui gaudet iniqtate. denotabi
tur. ⁊ q odit correptionē. minuet vita. ⁊ q odit
loquacitatē. extinguit maliciaꝫ. Qui peccat in
aiam suaꝫ. penitebit. ⁊ q iocundatur in malicia
denotabit. Ne iteres verbū neqꝫ ⁊ durū: ⁊ nō
minoraberis. Amico ⁊ inimico noli narrare sē
sum tuū. ⁊ si est tibi delictū noli denudare. Au
diet. n. te ⁊ custodiet te. ⁊ qsi defendens pecca
tum odiet te. ⁊ sic aderit tibi semp. Audisti ver
bum aduersus ꝓximum tuū. cōmoriat in te. fi
dens qm nō te dirumpet. A facie verbi partu
rit fatuus. tanqꝫ gemitꝰ partꝰ infantꝭ. Sagit/
ta ifixa femori canis. sic vbū i corde stulti. Cor
ripe amicū. ne forte nō intellexerit. ⁊ dicat. nō
feci. aut si fecerit. ne iterū addat facere. Corri/
pe ꝓximū. ne forte nō dixerit. ⁊ si dixerit ne for
te iteret. Corripe amicū. sepe. n. fit cōmisso. ⁊
non omni verbo credas. Est qui labitur ligua
sua. sed nō ex aio. Quis est. n. q nō deliquerit
in lingua sua. Corripe proximū anqꝫ cōmine/
ris. ⁊ da locū timori altissimi. quia ois sapia ti/
mor dei. Et in illa timere deum. ⁊ in oi sapia
dispositio legis. Et nō ē sapia neqtie disciplina
⁊ nō est cogitatꝰ bonus pctoꝝ prudentia. Est
prudētie neqtia. ⁊ in ipa execratio. ⁊ est isipiēs
q minuit sapia. Melior ē hō q minuit sapia. ⁊
deficiēs sensu i timore dei qꝫ q abundat sensu

⁊ trāsgredit legē altissimi. Est solertia certa et
ipsa iniq. ⁊ ē q emittit vbuꝫ certuꝫ enarrās ve
ritatē. Est q neqter humiliat se. ⁊ interiora eiꝰ
plena sunt dolo. ⁊ est iustus q se nimiū submit
tit a multa humilitate. ⁊ est iustꝰ q iclinat faciē
suā ⁊ fingit nō videre se qđ igratū ē. Et si ab i
becillitate viriū vetet peccare si iuenerit tps ma
lefaciendi malefaciet. Ex visu cogscit vir ⁊ ab
occursu faciei cogscit sensatꝰ. Amictꝰ corporis
⁊ risus dētiū. ⁊ igressus hois enūciant de illo.
est correptio mēdax i ira ꝯtūeliosi. ⁊ ē iudiciū
qđ nō ꝓbat eē bonū. ⁊ ē tacēs ⁊ ipe ē prudēs.

Q Vam bonū est arguere qꝫ irasci. XX
⁊ cōfitentē in oratione non prohibere
Cōcupiscentia spadonis deuirginauit
iuuēculā. sic qui facit p vim iudiciuꝫ iniquum.
Quā bonū est correpto manifestare pniam: sic
eni effugies voluntariū pctm̄. Est tacens q in
uenit sapiēs. ⁊ ē edibilis q procax est ad loquē
dum. Est aūt tacēs ⁊ nō hn̄s sensum loquele.
⁊ est tacēs sciēs tps apti tpis. Homo sapiens
tacebit vsqꝫ ad tps. lasciuꝰ aūt ⁊ iprudēs non
seruabit tps. Qui multꝭ vtit vbis ledet aiam
suam. ⁊ q ptātem sibi sumit iniuste. odiet. Est
processio in malis viro in discipliato. ⁊ ē inuē
tio in detrimētuꝫ. Est datū qđ nō est vtile. ⁊ est
datū cuiꝰ retributio duplex. Est ꝓpt gloriā mi
noratio. ⁊ ē q ab humilitate leuabit caput. Est
qui multa redimat modico p̄cio. ⁊ restituēs ea
in septuplum. Sapiens in verbis seipūꝫ ama
bilē facit: gratie autē fatuoꝝ effundentur. Da
tus insipiētis nō erit vtilis tibi. oculi. n. illius
septemplices sunt. Exigua dabit ⁊ multa imꝓ
perabit. ⁊ apertio oris illiꝰ iflāmatio est. Hodie
feneratur qs. ⁊ cras expetit. ⁊ odibilis est ho/
mo huiusmōi. Fatuo nō erit amicus. ⁊ nō erit
grā in bonis illiꝰ. Qui. n. edūt panē illiꝰ. false
lingue sunt. Quotiēs ⁊ quāti irridebunt eum
Neqꝫ. n. qđ habendū erat. directo sensu distri
buit. silr ⁊ qđ nō erat habenduꝫ. Lapsus false
lingue quasi q in pauimento cadens. sic casus
maloꝝ festinant venient. Hō acharis quasi fa
bula vana. ⁊ i ore i disciplinatorū assidua erit.
Ex ore fatui reprobabit parabola. non. n. dic
illā in tpe suo. Est q vetat peccare p̄ inopia ⁊ i
requie sua stimulabit. Est q pdet aiam suam pre
ꝯfusiōe. ⁊ ab iprudenti psona pdet eā. persone
autē acceptiōe pdet se. Est q pre ꝯfusiōe ꝓmit
tit amico. ⁊ lucratꝰ est euꝫ inimicuꝫ gratꝭ. Op
probriuꝫ neqꝫ i hoie mēdaciuꝫ. ⁊ i ore indisci/
plinatoꝝ assidue erit. Potior fur. qꝫ assidui/
tas viri mēdacis. pditionē autē ambo heredi

tabūt. Mores hoīum mēdaciū sine honore. τ
cōfusio illoꝝ cū ipsis sine intermissione. Sapi
ens i ꝟbis ꝓducet seipsū. τ hō prudens place
bit magnat͡ꝭ. Qui opaꝛ trā suā. inaltabit acer
uum frugū: τ q opaꝛ iustitiā ipse exaltabiꝛ. qui
vero placet magnat͡ꝭ effugiet iniqtatē. Exenia
τ dona excecāt oculos iudicū. τ q̄si mutus i ore
auertit correctiōes eoꝝ. Sapia abscōsa τ thesa
ur⁹ iuisus: q̄ vtilitas i vtrisq̄ȝ. Melior ē q celat
isipiētiā suā: q̄ȝ hō q abscōdit sapiaȝ suā XXI
Fili peccasti: nō adijcias iteꝝ: sȝ τ de p̄
stinis depcare vt tibi dimittanꝛ. Qua
si a facie colubri fuge peccata. τ si acces
seris ad illa. suscipient te. Dentes leonis den
tes ei⁹: interficientes aīas hoīum. Quasi rum
phea bis acuta hoīs iniqtas: plage illius nō ē
sanitas. Obiurgatio τ iīurie ānullabūt substā
tiam. τ dom⁹ q̄ nimis locuplex ē annullabitur
supbia: sic subā supbi eradicabiꝛ. Depcatio
pauperis ex ore vsq̄ȝ ad aures perueniet. τ iu
diciū festinato adueniet illi. Qui odit correptō
nem vestigiū ē peccatoris. τ qui timet deū con
uerteꝛ ad cor suū. Notus a lōge potens lingua
audaci. τ sensat⁹ scit labi se ab ipso. Qui edifi/
cat domū suā ipendijs alienis q̄si q colligit la/
pides suos in hyeme. Stuppa collecta synago
ga peccantiū. τ ↄsumatio illoꝝ flamma ignis.
Via peccantiū cōplātata lapidibus. τ in finem
illoꝝ inferi τ tenebre τ pene. Qui custodierit
iustitiā: cōtinebit sensū eius: ↄsūmatio timoris
dei: sapia τ sensus. Non erudieꝛ: q nō ē sapiēs
in bono. Est aūt insipientia q̄ abūdat in malo.
τ nō ē sensus. vbi est amaritudo. Scia sapiēt͡ꝭ
tanq̄ȝ iundatio abūdabit. τ ↄsiliū illi⁹ sicut fons
vite permāet. Cor fatui q̄si vas ↄfractū. τ oēȝ
sapiam nō tenebit. Verbū sapiēs qdcūq̄ȝ au/
dierit scius laudabit. τ ad se adijciet: audiuit lu
xuriosus τ displicebit illi. τ ꝓijciet illud p⁹ dor
sum suū. Narratio fatui q̄si sarcina in via. naȝ
in labijs sensati inuenieꝛ grā. Os prudēt͡ꝭ q̄ri
tur in ecclesia. τ ꝟba illius cogitabūt in cordi/
bus suis. Tanq̄ȝ dom⁹ exterminata: sic fatuo sa
pientia: τ scia insensati ienarrabilia verba. Cō
pedes in pedibus: doctrina stulto: τ q̄si vincu
la manuū sup manū dexterā. Fatu⁹ in risu ex/
altat vocem suā: vir aūt sapiēs vix tacite ride/
bit. Ornamētū aureū prudēti doctrina. et qua
si brachiale i brachio dextro. Pes fatui facilis
in domuȝ ꝓximi. τ hō perit⁹ ↄfundeꝛ a psona
potentis. Stultus a fenestra respiciet in domū
vir aūt eruditus foris stabit. Stulticia hoīs
auscultare p ostiū. τ prudens grauabiꝛ contu/
melia. Labia imprudētiū statera ponderabūt.
ꝟba aūt prudentium stulta narrabunt: verba
autem prudentium statera ponderabunꝛ. In
ore fatuoꝝ: cor illoꝝ. et in corde sapientū. os il
loꝝ. Dū maledicit impius diabolū: maledicit
ipse aīam suam. Susurro coinquinabit animā
suā. et in oīb⁹ odieꝛ: et q pmāserit. odiosus erit
tacitus et sensat⁹ honorabiꝛ. XXII
In lapide luteo lapidat⁹ ē piger. et oēs
loqueꝛ sup aspnationē illius. De ster
core boū lapidat⁹ ē piger. et oīs q teti/
gerit eū excutiet man⁹. Cōfusio p̄ris ē de filio
idisciplinato: filia aūt fatua in de minoratione
fiet. Filia prudēs. hereditas viro suo: nā q̄ cō
fūdit in ↄtumeliā fit genitor͡ꝭ. Patrē et viruȝ
ↄfundit audax. et ab ipijs nō minorabitur: ab
vtrisq̄ȝ aūt ihonorabiꝛ. Musica i luctu impor
tuna narratio: flagella et doctria in oī tpe sapia
Qui docet fatuuȝ. q̄si q ↄglutinat testā. Qui
narrat ꝟbū nō audiēti: q̄si q excitat dormiētē
de graui somno. Cū dormiēte loqꝛ q enarrat
stulto sapiam. et in fine narratiōis dicit. Quis
est h⁊ Sup mortuū plora. deficit eni lux eius τ
supra fatuū plora. defecit eniȝ sensu. Modicū
plora supra mortuum. qm̄ reqeuit. Nequissimi
eni nequissima vita. sup mortē fatui. Luctus
mortui septē dies. fatui aūt et ipij oēs dies vi/
te illoꝝ. Cū stulto ne multū loquaris. et cū in/
sensato ne abier͡ꝭ. Serua te ab illo vt nō mole
stiā habeas. et nō coingnaberis in pctō illius.
Deflecte ab illo. et inuenies requiē. et nō acci
diaberis in stultitia illius. Sup plūbū qd gra/
uabiꝛ. Et qđ illi aliud nomē q̄ȝ fatuus. Are/
naȝ et salē. et massā ferri facilius ē ferre: q̄ȝ ho
minē imprudentē et fatuū et impiū. Sicut lo/
ramētū ligneū colligatū fūdamento edificij nō
dissolueꝛ. sic et cor ↄfirmatū i cogitatiōe ↄsilij.
Cogitatus sensati. in oī tpe vel metu non de/
prauabiꝛ. Sicut ornat⁹ arenosus i pariete lym
pido: et sicut palee i excelsis. et cemēta sine im
pensa posita ↄ faciē vēti nō pmāebūt. sic et cor
timidū i cogitatiōe stulti ↄ ipetū timoris nō re
sistet. sic et cor trepidū i cogitatōe fatui. oī tpre
nō metuet. sȝ et q i p̄cept͡ꝭ dei pmanet semper.
Pūgēs oculū deducit lachrymas. et q pungit
cor. ꝓfert sensū. Mittēs lapidē i volatilia deij
ciet illa. sic et q ↄuitiaꝛ amico dissoluit amicitiā
Ad amicū τ si ꝓduxer͡ꝭ gladiū. n̄ despes. ē. n.
regressus ad amicū. Si apuerit os triste. n̄ tie
as. ē. n. ↄcordatio. excepto ↄuitio τ iproprio et
supbia τ mysterij r̄uelatōe et plaga dolosa. In
his oīb⁹ effugiet amic⁹. Fidē possiđ cū amico i

paupertate illius. vt ⁊ in bonis illiꝰ leteris. In
tpe tribulatiōis illiꝰ permane illi fidelis. vt ⁊ i
hereditate illiꝰ coheres sis. Añ ignē camini va
por ⁊ fumꝰ ignis ialtaꝛ. ⁊ sic ⁊ añ sanguinē ma
ledicta ⁊ ꝯtumelie ⁊ mine. Amicū salutare nō
ꝯfundaris. A facie illiꝰ nō me abscondam. ⁊ si
mala mihi euenerint ꝑ illū. sustinebo. Ois qui
audiet. cauebit se ab eo. Quis dabit ori meo cu
stodiā. ⁊ sup labia mea signaculū certū: vt non
cadā in ipsis. ⁊ lingua mea perdat me.

XXIII

Domine pater ⁊ dñator
vite mee. ne derelinq̄s me in cogitatu
⁊ ꝯsilio eoꝝ: nec finas me cadere i illis
Quis supponit in cogitatu meo flagella ⁊ i cor
de meo doctrinā sapiētie: vt ignorationibus
eorum nō parcat mihi. ⁊ non appareāt delicta
eorum. et ne adincrescant ignorantie: et multi-
plicentur delicta mea. et peccata mea abundent
et incidam in ꝯspectu aduersarioꝝ meorum: ⁊
gaudeat inimicus meus. Dñe pr̄ et deus vite
mee ne derelinq̄s me in cogitatu illoꝝ. Extol-
lentiā oculoꝝ meoꝝ ne dederis mihi. et oē de-
siderium auerte a me. Aufer a me ventris ꝯcupi
scētias et ꝯcubitus ꝯcupiscētie ne apphendant
me. et aie irreuerēti et ifrunitate ne tradas me.
Doctrinā oris audite filij. et q custodierit illā
nō periet labijs suis: nec scādalizabitur in ope-
ribꝰ neq̄ssimis. In vanitate sua apphēdiꝛ pec
cator. et supbus et maledictꝰ scādalizabiꝛ i illis
Iuratiōi nō assuescat os tuū: multi. n. casus in
illa. Nominatio vo dei nō sit assidua i ore tuo
et noibus scōꝝ nō admiscearis. qm̄ nō eris im
munis ab eis. Sic. n. seruꝰ interrogatus assi-
due. a liuore nō minuiꝛ. sic ois iurans et nomi
nans. in toto a pctō non purgabiꝛ. Vir multū
iurans iplebiꝛ iniq̄tate. et non discedet a domo
illiꝰ plaga. Et si frustrauerit fratrem. delictum
illiꝰ super ipsum erit. et si dissimulauerit. delin
quit dupliciter. et si in vacuum iurauerit nō iu-
stificabiꝛ. Replebitur. n. retributione pessima
domꝰ illiꝰ. Est et alia loq̄la ꝯtraria morti. non
iueniaꝛ in hereditate iacob. Etenī a misericor-
dibꝰ oia hec auferenꝛ. et i delictis non volupta-
būt. Indisciplinose loq̄le nō assuescat os tuū. ē
n. in illa vbū pcti. Memēto pr̄is et mr̄is tue.
in medio. n. magnatoꝝ ꝯsistis: ne forte obliui
scaꝛ te deꝰ in ꝯspectu illoꝝ. et assiduitate tua ifa
tuatꝰ iproperiū patiaris. et maluisses non nasci
et diē natiuitatis tue maledicas. Hō assuetꝰ in
vbis iproperij: in oībꝰ diebꝰ suis nō erudietur
Duo genera abundāt in pctis. et tertiū addu
cit irā et ꝑditionē. Aia callida q̄si ignis ardens
nō extingueꝛ donec aliq̄d glutiat. et hō neq̄ʒ in
ore carnis sue. nō desinet donec incēdat ignē
Homini fornicario ois panis dulcis. nō fati-
gabiꝛ transgrediens vsq; ad finem. Ois hō q
transgrediēꝛ lectū suū ꝯtēnens in aiam suā. et
dicēs. qs me videt. tenebre circūdant me: ⁊ pa
rietes cooperiūt me ⁊ nemo circūspicit me quē
vereor. delictorum meoꝝ nō memorabiꝛ altis-
simus. ⁊ nō intellexit. qm̄ oia videt oculus il-
lius qm̄ expellit a se timorē dei huiusmōi hois
timor ⁊ oculi hoium timētes illū. ⁊ non cogno
uit. qm̄ oculi dñi multo plus lucidiores sūt sup
solē circūspiciētes oēs vias hoiū. ⁊ ꝓfundum
abyssi. ⁊ hoium corda. intuentes in abscōditas
ptes. Dño. n. deo añq̄ʒ crearenꝛ oia sunt agni
ta. sic ⁊ post ꝑfectū respicit oia. Hic in plateis
ciuitatis vindicabiꝛ. ⁊ q̄si pullus equus fugabi
tur ⁊ vbi nō spauit apphendeꝛ. Et erit dedecꝰ
oibus. eo ꝙ nō intellexerit t morem dñi. Sic ⁊
mulier ois reliquēs virū suū. ⁊ statuēs heredi
tatem ex alieno matrimonio. Primo. n. in le-
ge altissimi incredibilis fuit. ⁊ secundo virum
suū dereliq̄t: tertio in adulterio fornicata ē ⁊ ex
alio viro filios statuit sibi. Hec in ecclesiam ad
ducetur. ⁊ in filios eiꝰ respicietur. Nō tradent
filij eiꝰ radices. ⁊ rami eiꝰ nō dabūt fructū. De
relinquēt in maledictū memoriam eiꝰ. ⁊ dede-
cus illiꝰ nō delebitur. Et agnoscent q derelicti
sunt. qm̄ nihil meliꝰ ē q̄ʒ timor dei. ⁊ nihil dul
cius q̄ʒ respicere in mādatis dñi. Gloria ma-
gna est sequi dominū. longitudo enim dierum
assumetur ab eo.

XXIIII

Sapientia laudabit aiam suā. ⁊ in deo
honorabitur. ⁊ in medio ppl̄i sui gl̄ia-
bitur ⁊ i ecclesijs altissimi apiet os suū
et in cōspectu. vtutis illius gloriabitur. et i me
dio ppl̄i sui exaltabitur. et in plenitudine scā
admirabitur. et in multitudine electoꝝ habebit
laudē. et inter bñdictos bñdicetur dicēs. Ego
ex ore altissimi ꝓdiui primogenita añ oēm cre
aturā. Ego feci in celis vt oriretur lumē inde-
ficiēs. et sicut nebula texi oēm trām. Ego i al-
tissimis habitaui. et thronꝰ meus i colūna nu-
bis. Gyrū celi circuiui sola. et ꝓfundum abys
si penetraui. ⁊ i fluctibꝰ maris ambulaui. et i oi
terra steti. Et in oi ppl̄o et in oi gente primatū
habui. et oium excellentiū et humiliū colla vir-
tute calcaui. Et in his oibus requiem q̄siui. et in
hereditate dñi morabor. Tūc p̄cepit et dixit mi
hi creator oium. et q creauit me requieuit in ta
bernaculo meo. et dixit mihi. In iacob inhabi
ta. et in isrl̄ hereditare. et in electis meis mit-

te radices. Ab íítio ꝛ ante secula creata sum. ꝛ
vsqꝫ ad futurū seculū nō desinā. ꝛ in habitatio
ne scā corā ipso ministraui. Et sic in syon firma
ta sū. ꝛ in ciuitate scificata silr requieui. ꝛ in hie
rusalē ptās mea. Et radicaui in pplo honorifi
cato. ꝛ i partes dei mei hereditas illius ꝛ i ple
nitudine sanctoꝝ detentio mea. Quasi cedrus
exaltata sum in libano. ꝛ quasi cupressus i mō/
te syon. Quasi palma exaltata suꝫ in cades. ꝛ q̄
si plantatio rose in hiericho. Quasi oliua spe/
ciosa in cāpis. ꝛ quasi platanus exaltata sū iux
ta aquā in plateis. Sicut cinnamomū ꝛ balsa/
mū aromatizans: odorē dedi. Quasi myrrha
electa dedi suauitateꝫ odoris. ꝛ q̄si storax ꝛ gal
banus ꝛ vngula ꝛ gutta. Quasi libanus nō i/
cisus vaporaui habitationē meam: ꝛ q̄si balsa/
mū nō mixtū odor meus. Ego quasi terebinth[us]
extēdi ramos meos: ꝛ rami mei honoris ꝛ grē
Ego q̄si vitis fructificaui suauitateꝫ odoris. ꝛ
flores mei fructus honoris ꝛ honestatis. Ego
mater pulchre dilectiōis: ꝛ timoris: ꝛ agnitōis
ꝛ scē spei. In me ois grā vite ꝛ veritatis: i me
ois spes vite ꝛ virtutis. Transite ad me oēs q
ↄcupiscitis me. ꝛ a generatōibus meis iplemi
ni. Spūs. n. meus sup mel dulcis. ꝛ hereditas
mea sup mel ꝛ fauū. Memoria mea in gn̄atio
ne seculoꝝ. Qui edunt me adhuc esurient. ꝛ q
bibunt me adhuc sitient. Qui audit me nō cō/
fundet: ꝛ qui operā̄t in me nō peccabūt. Qui
elucidant me vitā eternā habebūt. Hec oia li/
ber vite. ꝛ testamentū altissimi. ꝛ agnitio veri/
tatis. Legē mandauit moyses in pceptis iusti
ciarū ꝛ hereditatē domui iacob. ꝛ isrl̄ pmissio
nes. Posuit dauid puero suo excitare regē ex
ipso fortissimū. ꝛ in throno honoris sedentē in
sempiternū. Qui iplet q̄si physon sapiam. ꝛ si
cut tigris in diebus nouoꝝ. Qui adimplet q̄si
eufrates sensū. Qui multiplicat q̄si iordanis i
tēpore messis. Qui mittit disciplinā sicut lucē.
ꝛ assistens q̄si gyon in die vindemie. Qui pfi
cit primus scire illā. ꝛ ifirmior nō inuestigabit
eam. Amari. n. abūdabit cogitatio eius. ꝛ con
siliū illius in abysso magna. Ego sapia effudi
flumia. ego q̄si trames aque imense de fluuio.
Ego q̄si fluuius dorix. ꝛ sicut aqueductus exi/
ui de paradiso. Dixi. Rigabo hortum meum
plātationū. ꝛ inebriabo partus mei fructū. Et
factus ē mihi trames abundās. ꝛ fluuius me[us]
appropinquit ad mare. Qm̄ doctrinā q̄si ante
lucanū illumino oibus: ꝛ enarrabo illā vsqꝫ in
lōginquū. Penetrabo iferiores ptes terre: ꝛ i
spiciā oēs dormientes. ꝛ illuminabo oēs sperā
tes in dn̄o. Adhuc doctrinā q̄si pphetiaꝫ effū
dam ꝛ relinquā illā q̄rentibus sapiam. ꝛ non
desinā in pgenies illoꝝ vsqꝫ in euū scm̄. Vi/
dete quoniā non solum mihi laboraui: sed om
nibus exquirentibus veritatem.

XXV

In tribus placitū est spūi meo: q̄ sunt p
bata coram deo ꝛ hoībus. Concordia
fratrū ꝛ amor pximoꝝ. ꝛ vir ꝛ mulier
sibi bene ↄsentiētes. Tres spēs odiuit anima
mea: ꝛ aggrauor valde aie illoꝝ. Pauperem
superbū. ꝛ diuitē mendacē. ꝛ senē fatuū ꝛ isen
satū. Que in iuuentute tua nō ↄgregasti: quō
in senectute tua inuenies. Q̄ speciosū canici ei
iudiciū: et pr̄sbyteris cognoscere ↄsiliū. Q̄ spe
ciosa veteranis sapia: et gl'iosus itellectus et cō
siliū. Corona senū multa peritia: et gl'ia illoꝝ
timor dei. Nouē isuspicabilia cordis magnifi
caui. et decimū dicā in lingua hoībus. Hō q
iocundat̄ in filijs: viuens: et vidēs subuersio
nem inimicoꝝ suoꝝ. Beatus q habitat cū mu
liere sensata. et qui lingua sua nō est lapsus. et
qui nō seruiuit idignis se. Btūs q iuenit ami/
cum verū: et qui enarrat iusticiā auri audiēti.
Quā magnus qui inuenit sapiam et sciam: sꝫ
nō est super timentē dn̄m. Timor dei sup oia
se supposuit. Beatus hō cui donatū est habē ti
morē dei. Qui tenet illum: cui assimilabit̄. Ti
mor dei initiū dilectiōis eius. fidei aūt initium
agglutinandū ē ei. Ois plaga tristicia cordis
ē. et ois malicia neqtia mulieris. Et oēm pla/
gam et nō plagā videbit cordis: et oēm neqtiā
et nō neqtiā mulieris: et oēm obductū et nō ob
ductū odientiū: et oēm vindictā et nō vindi/
ctam inimicoꝝ. Nō est caput nequs sup caput
colubri. et nō est ira sup irā mulieris. Cōmo/
rari leoni et draconi placebit: q̄ꝫ habitare cum
muliere neqꝫ. Neqtia mulieris: imutat facieꝫ
eius: et obcecauit vultū suū tanq̄ꝫ vrsus. et q̄si
saccū ōndet in medio pximoꝝ. Ingemuit vir
ei[us]: et audiens suspirauit modicū. Breuis ois
malitia sup malitiā mulier̄: sors peccatoꝝ ca/
dat sup illā. Ascēsus arenosus in pedibus ve
terani sic mulier linguata hoī qeto. Ne respici
as in mulieris spēm ꝛ nō ↄcupiscas mulereꝫ
in specie. Mulieris ira ꝛ irreuerētia. ꝛ ↄfusio
magna. Mulier si pmatū habeat. ↄria ē viro
suo. Cor hūile ꝛ facies tristis. ꝛ plaga mortis.
mulier nequā. Manus debiles ꝛ genua disso
luta. mulier q̄ nō beatificat virū suū. A mulie/
re initiū factū est pctī. ꝛ per illā oēs morimur.
Non des aque tue exitū nec modicū. nec mu/
lieri nequā venā pdeundi. Si nō ābulauerit

ad manũ tuã: ꝯfundet te i ꝯspectu inimicorum
Acarnibꝰ tuis abscide illã ne semp te abutat̄.

M Ulieris bone btũs vir: nu XXVI.
merus. n. annoꝝ illoꝝ duplex. Muli
er fortis oblectat virũ suũ: ⁊ ãnos vite
illius in pace iplebit. Pars bona mlier bona:
i pte bona timentiũ deũ dabit̄ viro ꝓ factis bo
nis. Diuitis aũt ⁊ paupis cor bonũ. in oi tpe
vultus illoꝝ hilaris. A tribus timuit cor meũ.
⁊ in quarto facies mea metuit. Delaturã ciuita
tis. ⁊ collectionẽ ppl'i. ⁊ calumniã mendacẽ su
per mortẽ oia grauia. Dolor cordis ⁊ luctus
mulier zelotipa. In muliere zelotipa flagellũ
lingue oĩbus cõicans. Sicut bonũ iugum qd̄
moueť. ita ⁊ mulier neq̃. Qui tenet illã. quasi
q apprehẽdit scorpionem. Mulier ebriosa ira
magna. ⁊ contumelia ⁊ turpitudo illius nõ te/
geť. Fornicatio mulieris in extollentia oculoꝝ
⁊ in palpebris illius agnosceť. In filia nõ ad/
uertẽte se. firma custodiã. ne iuenta occasione
abutat̄ se. Ab oi irreuerẽtia oculoꝝ eius caue.
⁊ ne mireris si te neglexerit. Sic viator sitiens
ad fontẽ os apiet. ⁊ ab oi aqua ꝓxima bibet. ⁊
ꝯ oẽm palũ sedebit. ⁊ ꝯ oẽm sagittam aperiet
pharetrã. donec deficiat. Gratia mulieris se/
dule delectabit virũ suũ. ⁊ ossa illius ipingua/
bit. Disciplina illius datũ dei ẽ. Mulier sensa
ta ⁊ tacita. nõ est imutatio erudite aie. Gratia
super gratiã. mulier sancta ⁊ pudorata. Ois
aũt ponderatio nõ est digna cõtinẽtis aie. Si
cut sol oriẽs mũdo in altissimis dei sic mulieris
bone species in ornamentũ domus eius. Lu/
cerna splendẽs sup candelabrũ scm̃. ⁊ spẽs fa/
ciei sup etatẽ stabilẽ. Colũne auree sup basas
argẽteas. ⁊ pedes firmi sup plãtas stabilis mu
lieris. Fundamẽta eterna sup petrã solidã. sic
mandata dei in corde mulieris sancte. In duo
bus ꝯtristatũ est cor meũ. ⁊ in tertio iracundia
mihi aduenit. Vir bellator deficiẽs p inopiam
⁊ vir sensatus. ⁊ q transgredit̄ a iusticia ad pec
catũ. deus parauit eũ ad rũphcam. Due spẽs
difficiles ⁊ periculose mihi apparuerunt. Dif/
ficile exuitur negociãs a neglig̃etia. ⁊ nõ iustifi
cabit̄ caupo a peccatis labioꝝ. XXVII.

P Ropter inopiam multi deliquerunt. ⁊
qui querit locupletari auertit oculũ su
um. Sicut in medio cõpaginis lapidũ
palus figitur. sic ⁊ inter medium venditionis
et emptionis angustiabitur peccatis. Contere
tur cũ d elinquẽte delictũ. Si nõ in timore dñi
tenuer s te istãter. cito subuertetur domus tua
Sicut in percussura cribri remanebit puluis.
sic aporia hois in cogitatu illius. Vasa figuli
ꝓbat fornax. et hoies iustos temptatio tribula
tionis. Sicut rusticatio de ligno oñdit fructum
illius. sic verbũ ex cogitatu cordis hois. Ante
sermonẽ nõ laudes virũ. hec eni tẽptatio ẽ ho
minũ. Si sequaris iusticiã. apprehendes illam
et indues q̃si poderẽ honoris. et ihabitabis cũ
ea et ꝓteget te in sempiternũ. et in die agnitio/
nis inuenies firmamentũ. Volatilia ad sibi si
milia cõueniunt. et veritas ad eos q operãtur
illam reuertetur. Leo venationi insidiat̄ semp
sic pctã iperantibus iniquitatẽ. Hõ sanctus in
sapia manet sicut sol. nã stultus sicut luna mu
tatur. In medio insensatoꝝ serua verbũ tpi.
in medio aũt cogitantiũ assiduus esto. Narra
tio peccantium odiosa. et risus illoꝝ in delictis
peccati. Loquela multũ iurans horripilationẽ
capiti statuet. et irreuerentia ipsius obturatio
auriũ. Effusio sanguinis in rixa supboꝝ et ma
ledictio illoꝝ auditus grauis. Qui denudat ar
chana amici. fidẽ perdit. et nõ inueniet amicũ
ad animũ suũ. Dilige ꝓximũ. et ꝯiungere fide
cum illo. Qd̄ si denudaueris abscõsa illius. nõ
ꝓsequeris post eũ. Sicut. n. hõ q perdit amicũ
suũ. sic et qui perdit amicitiam proximi sui. Et
sicut q dimittit auem de manu sua. sic q reliqui
sti ꝓximũ tuũ. et nõ ante capies. Non illum se
quaris. qm̃ longe abest. Effugit. n. q̃si caprea
de laqueo. qm̃ vulnerata est aia eius. Vltra eũ
nõ poteris colligare. et maledicti est ꝯcordatio
Denudare aũt amici mysteria. desperatio est
aie infelicis. Annuens oculo fabricat iniqua.
et nemo eũ abijciet. In conspectu oculoꝝ tuo/
rum ꝯculcabit os suum. et sup sermones tuos
ãmirabit̄. Nouissime aũt peruertet os suũ. et in
verbis tuis dabit scandalũ. Multa audiui. et
nõ coequaui ei. et dñs odiet illũ. Qui in altum
mittit lapidẽ. sup caput eius cadet. et plaga do
losa dolosi diuidet vulnera. Et qui foueã fodit
incidet in eã. et q statuit lapidẽ proximo suo of
fendet in eo. et qui laqueũ alij ponit. peribit in
illo. Facienti nequissimũ consiliũ. sup ipsum de
uolueť. et nõ agnoscet vnde adueniet illi. Illu
sio et iproperiũ supboꝝ et vindicta. sicut leo in
sidiabit̄ illi. Laqueo pibunt qui oblectant̄ casu
iustoꝝ. dolor aũt consumet illos anteq̃ moriã
tur. Ira et furor vtraq̃ execrabilia sunt. et vir
peccator cõtinens erit illoꝝ. XXVIII

Q Vi vindicari vult. a dño inueniet vin/
dictã. et pctã illius seruãs suabit. Re
linque ꝓximo tuo nocentitibi. et tunc de
precanti tibi pctã soluent̄. Hõ hõi reseruat irã

et a deo q̄rit medelā. In homine similē sibi nō
habet misericordiā. et de pctīs suis dep̄catur.
Ipse dū caro sit reseruat irā. et ꝓpitiationē pe
tit a deo. Quis exorabit ꝓ delictis illius. Me
mēto nouissimoꝝ. et desine inimicari. Tabitu
do. n. et mors iminent in mandatis eius. Me
morare timorē dei. et nō irascaris ꝓximo. Me
morare testamentū altissimi. et despice ignorā/
tiam ꝓximi. Abstine te a lite. et minues pctā.
Hō. n. iracundus incēdit litē. et vir peccatoꝛ
turbabit amicos. et in medio pacē habentiū im
mittit inimicitiā. Scdꝫ. n. ligna silue. sic ignis
exardescit. et ꝑm virtutē hoīs sic iracundia illi
us erit. et ꝑm substantiā suā exaltabit irā suā.
Certamen festinatū incendit ignē. et lis festi/
nans effundit sanguinē. et lingua testificās ad
ducet mortē. Si sufflaueris q̄si ignis exarde/
bit. et si expueris sup illā. extinguet. Vtraqꝫ
ex ore ꝓficiscunt. Susurro et bilinguis male/
dictus. multos. n. turbauit pacē habentes. Li
gua tertia multos cōmouit et dispsit illos de gē
te in gentē. Ciuitates muratas diuitū destru/
xit. et domos magnatoꝝ effodit. Virtutes po
puloꝝ concidit. et gentes fortes dissoluit. Lin
gua tertia mulieres miratas eiecit. et priuauit
illas laboribus suis. Qui respicit illam. nō ha
bebit requiē. nec habebit amicū in quo requie/
scat. Flagelli plaga liuorem facit. plaga autem
lingue cōminuet ossa. Multi ceciderunt i ore
gladij. sed nō sic q̄si q itercierūt per linguā suā.
Beatus q tectus ē a lingua neqꝫ. qui in iracū
dia illius nō transiuit. et qui nō attraxit iugū il
lius et in vinculis eius nō ē ligatus. Iugū. n.
illi⁹ iugū ferreū ē. et vinculū illius vīculū ereū
est. Mors illius mors neq̄ssima. et vtilis poti
us īferus q̄ illa. Perseuerātia illius nō pma
nebit. sꝫ obtinebit vias iniustoꝝ. In flāma sua
nō cōburet iustos. Qui derelinquūt dn̄m. inci
dent in illā. et exardebit in illis et nō extinguet
et imittet i illos q̄si leo et q̄si pardus ledet illos.
Sepi aures tuas spinis. et linguā nequā noli
audire. et ori tuo facito ostia. et seras auribus
tuis. Aurū tuū et argentū tuū confla. et verbis
tuis facito staterā. et frenos ori tuo rectos. et at
tende ne forte labaris in lingua. et cadas in cō
spectu inimicorum insidiantium tibi. et sit ca/
sus tuus insanabilis in mortem.

XXIX

Qui facit misericordiā. feneratꝛ proximo
suo. et q p̄ualet manu. mādata ſuat. Fe
nerare ꝓximo tuo in tp̄e necẽitatis illi⁹
et iterū redde ꝓximo in tp̄e suo. Cōfirma ver/
bum et fideliter age cū illo. et in oī tp̄e inuenies
qđ tibi necẽ est. Multi q̄si inuentionē estima
uerūt fenus: et p̄stiterūt molestiā his qui se ad
iuuerūt. Donec accipiāt osculant manus dan
tis. et in ꝓmissionib⁹ humiliāt vocē suā. Et in
tp̄e redditōis postulabit tp̄us. et loquetur vba
tedij et murmurationū. et tēpus causabitur. Si
aūt potuerit reddere aduersabitur. Solidi vix
reddet dimidiū. et cōputabit illud q̄si inuentio/
nē. Sin aūt. fraudabit illū pecunia sua et pos
sidebit illū inimicū gratis. et ꝯuitia et maledic ta
reddet illi. et pro honore et bn̄ficio reddet illi cō
tumeliā. Multi nō causa nequitie non fenerati
sunt: sed fraudari gratis timuerūt. Verūtamē
super humilē aīo fortior esto. et pro elemosyna
nō trahas illū. Propter mādatū assume pau/
perē. et ꝓpter inopiā ei⁹ ne dimittas eū vacuū.
Perde pecuniā ꝓpter fratrē et amicū. et nō ab/
scondas illā sub lapide in perditionē. Pone
thesauꝝ tuū i p̄ceptis altissimi. et ꝓderit tibi ma
gis q̄ aurū. Cōclude elemosynā in corde pau
peris. et hoc ꝓ te exorabit ab oī malo. Elemo/
syna viri q̄si sacculus cū ipo. et gratiā hoīs q̄si
pupillā ꝯseruabit. et postea resurget et retribu/
et illis retributionē vnicuiqꝫ in caput illorum.
Super scutū potētis et super lanceā. aduersus
inimicū tuū pugnabit. Vir bonus fidē facit ꝓ
ximo suo. et q perdiderit cōfusionem derelin/
quet sibi. Gratiā fideiussoris ne obliuiscaris de
dit. n. pro te aiam suā. Repromissorē fugit pec
cator et imūdus. Bona reꝓmissoris sibi ascri
bit pctōꝛ. et igratus sensu derelinquit liberātē
se. Vir repromittit de ꝓximo suo. et cū pdide/
rit reuerentiā derelinq̄tur ab eo. Repromissio
nequissima multos perdidit diligētes. et cōmo
uit illos q̄si fluct⁹ maris. Viros potētes gyrās
migrare fecit. et vagati sūt in gentibus alienis.
Peccatoꝛ trāsgrediēs mandatū dn̄i incidet in
ꝓmissionē nequā. et qui conatur multa agere:
incidet in iudiciū. Recupera ꝓximū secundū
vtutē tuā. et attēde tibi ne incidas. Initiū vite
hoīs aqua et panis et vestimentū et dom⁹ ꝓte/
gens turpitudinē. Melioꝛ ē victus pauperis
sub tegmine asserū: q̄ epule splendide i pere/
gre sine domicilio. Minimū ꝓ magno place/
at tibi. et iproperiū peregrinatiōis nō audies.
Vita nequā hospitandi de domo in domū. et
vbi hospitab tur. nō fiducialit aget: nec apiet
os. Hospitabit. et pascet et potabit igratos. et
adhuc amara audiet. Trāsi hospes et orna mē
sam. et q̄ in manu habes ciba ceteros. Exi a fa
cie honoris amicoꝝ meoꝝ. necessitudie dom⁹
mee. hospicio mihi fact⁹ es frater. Grauia h

hōi habenti sensum: coꝛꝛeptio domus ⁊ impro
perium feneratoꝛis. XXX

Q Ui diligit filiuz suum. assiduat illi fla/
gella: vt letet in nouissimo suo: ⁊ non
palpet ꝓximoꝝ ostia. Qui docet filiuz
suum laudabitur in illo. ⁊ in medio domestico
rum in illo gloꝛiabitur. Qui docet filium suuz
in celū mittit inimicum. ⁊ in medio amicoꝛum
gloꝛiabit in illo. Moꝛtuꝰ est pať eiꝰ. ⁊ q̃si nō ē
moꝛtuus. Similē.n. reliquit sibi pꝰ se. in vita
sua. Vidit. ⁊ letatꝰ est in illo. In obitu suo nō
est contristatus: nec ꝯfusus est coꝛaz inimicis.
Reliquit.n. defensoꝛē domꝰ ꝯtra inimicos. ⁊
amicis reddentē gr̄am. Pro aīabus filioꝝ col
ligabit vulnera sua. ⁊ sup oēm vocez turbabūt
viscera eiꝰ. Equus indomitꝰ euadet durus. ⁊
filiꝰ remissus euadet p̄ceps. Lacta filiū. ⁊ pauē
tem te faciet: lude cum eo. ⁊ contristabit te. Nō
coꝛrideas illi ne condoleas. ⁊ in nouissimo ob
stupescent dentes tui. Non des illi potestatē in
iuuentute. ⁊ ne despicias cogitatus illiꝰ. Cur/
ua ceruicem eiꝰ in iuuentute. ⁊ tunde latera eiꝰ
dū infans est: ne foꝛte induret ⁊ non credat tibi
⁊ erit tibi doloꝛ aīe. Doce filium tuū ⁊ opare i
illo: ne inturpitudinē illiꝰ offendas. Melioꝛ ē
paup sanus ⁊ foꝛtis viribꝰ: q̃z diues imbecillis
⁊ flagellatꝰ malitia. Salus aīe in scitate iusticie
⁊ melioꝛ est omni auro ⁊ argento. ⁊ coꝛpus va
lidū q̃z census imensus. Nō est census sup cē
suz salutis coꝛpoꝛis. ⁊ nō ē oblectamentū super
coꝛdis gaudiuz. Melioꝛ est moꝛs q̃z vita ama
ra. ⁊ reqes eterna q̃z languoꝛ pseuerans. Bo
na abscondita in oꝛe clauso: quasi appositiones
epulaꝝ circūposite sepulchꝛo. Quid proderit li
batio idolo: nec.n. mādacabit nec odoꝛabitur.
Si q effugat a dn̄o. ⁊ poꝛtans mercedes iniq/
tatis. Videns oculis ⁊ ingemiscens: sicut spa/
do cōplectens virginez ⁊ suspirans. Tristiciam
nō des aīe tue. ⁊ non affligas temetipsuz in ꝯsi
lio tuo. Jocunditas coꝛdis hec est vita hōis. ⁊
thesaurus sine defectiōe scitatis. ⁊ exultatio vi
ri est lōgeuitas. Miserere aīe tue placēs deo. ⁊
ꝯtine. ⁊ ꝯgrega coꝛ tuū in scitate eiꝰ. ⁊ tristiciaz
longe expelle a te. Multos.n. occidit tristicia ⁊
nō est vtilitas in illa. Zelus ⁊ iracūdia minuēt
dies: ⁊ ante tēpus senectam adducet cogitatus
Splendidū coꝛ bonū in epulis est. epule enim
illius diligenter fiunt. XXXI

V Igilia honestatis tabefaciet carnes ⁊
cogitatus illiꝰ auferet somnum. Cogi
tatus prescientie auertit sensum. ⁊ infir
mitas grauis sobꝛiā facit aīam. Laboꝛauit di/
ues i cōgregatione subē ⁊ in reqe sua replebit
bonis suis. Laboꝛauit pauper i diminutiōe vi
ctus. ⁊ in fine inops fit. Qui aurum diligit nō
iustificabit. ⁊ q insequtur ꝯsumptionez replebit
ex ea. Multi dati sūt i auri casus. ⁊ facta est in
specie ipsiꝰ perditio illoꝝ. Lignū offensionis ē
aurū sacrificantiū. ve illis q sectant illud. ⁊ ois
iprudens deperiet in illo. Beatus diues q in/
uentꝰ est sine macula. ⁊ q pꝰ aurū nō abijt. nec
sꝑauit i pecunia ⁊ thesauris. Quis ē h ⁊ lau/
dabimꝰ eū. Fecit.n. mirabilia i vita sua. Quis
ꝓbatꝰ est i illo ⁊ pfectꝰ inuētus ē. ⁊ erit illi glo
ria etna. Qui potuit trāsgredi ⁊ nō est trāsgres
sus ⁊ facere mala ⁊ n̄ fecit. Jdō stabilita sunt bo
na illiꝰ in domino. ⁊ elemosynas illius enarra
bit ois ecclesia scōꝛum. Supra mensaz magnā
sedisti. nō aperias sup illā faucē tuā prioꝛ. Nō
dicas si multa sūt: q̄ sup illā sūt. Memento q̄m
malus ē oculus neq̄z. Nequs oculo qd creatū
est. Ideo ab oī facie sua lachꝛymabit. cum vi/
derit. Ne extendas manū tuā prioꝛ. ⁊ inuidia
ꝯtaminatus erubescas. Ne ꝯprimaris in ꝯui
uio vio. Intellige que sūt ꝓximi tui ex teipso.
Vtere q̃si hō frugibus q̄ tibi apponunt: vt nō
cuz manducas multū odio habearis. Cessa pri
oꝛ causa disciplie: ⁊ noli nimius esse ne foꝛte of/
fendas: ⁊ si in medio multoꝝ sedisti prioꝛ illis
ne extendas manū tuā. nec poꝛ poscas bibere.
Quā sufficiēs ē hōi erudito vinū exiguū. ⁊ in
doꝛmiēdo nō laboꝛabis ab illo ⁊ nō sēties dolo
rē. Vigilia ⁊ cholera ⁊ toꝛtura viro infrunito.
somnꝰ sanitatis in hoie parco. Doꝛmiet vsq
mane. ⁊ aīa illius cū ipso delectabit. Et si coa/
ctus fueris in edēdo multū surge e medio ⁊ vo/
me ⁊ refrigerabit te. ⁊ n̄ adduces coꝛpi tuo ifir
mitatē. Audi me fili ⁊ nō spernas me. ⁊ in no/
uissimo inuenies v̄ba mea. In oībus opibus
tuis esto velox. ⁊ ois ifirmitas nō occurret tibi
Splendidū i panibꝰ bn̄dicent labia multoꝝ. ⁊
testimoniū v̄itatis illius fidele. In nequissimo
pane murmurabit ciuitas. ⁊ testimoniū nequi
tie illius verum est. Diligētes in vino noli ꝓ
uocare multos.n. exterminauit vinuz. Ignis
ꝓbat ferrū durū. sic vinū coꝛda supboꝛum ar/
guet iebꝛietate potatū. Equa vita hoibꝰ. vinū
in sobꝛietate: si bibas illud moderate eris sobꝛi
us. Que est vita q̄ minuit vino. Quid defrau
dat vitā. Moꝛs. Vinū in iocunditatē creatuz
est. ⁊ nō inebꝛietatē ab initio. Exultatio anime
⁊ coꝛdis vinuz moderate potatuz. Sanitas est
aīe ⁊ coꝛpoꝛi. sobꝛiꝰ potus. Vinū multū pota/
tū irritationem ⁊ iram ⁊ ruinas multas facit.

Amaritudo aīe vinū multū potatū. Ebrietatis animositas iprudentis offēsio: minorans vir/tutē ⁊ faciēs vulnera. In cōuiuio vini nō ar/guas ꝓximū. ⁊ nō despicias eū i iocunditate il/lius. Verba iproperij nō dicas illi: ⁊ non pre/mas illum in repetendo.

XXXII

Rectorē te posuerūt: noli extolli: esto in illis q̄si vnus ex ipsis. Curā illoꝝ ha/be ⁊ sic ꝯsidera. ⁊ oī cura tua explicita recūbe: vt leteris ꝓpter illos. ⁊ ornamentum grē accipias coronā. ⁊ dignationeꝫ ꝯsequaris corrogatiōis. Loq̄re maior natu: decet enīꝫ te. Primū verbū diligēti sciam. ⁊ nō ipedias mu/sicā. Vbi auditus nō ē: nō effundas sermonē. ⁊ iportune noli extolli i sapiētia tua. Gemmula carbūculi in ornamēto auri. ⁊ cōparatio musi/coꝝ in ꝯuiuio vini. Sicut in fabricatiōe auri si/gnū ē smaragdi: sic numerus musicoꝝ i iocun/do ⁊ moderato vino. Audi tacēs. ⁊ ꝓ reuerē/tia accedet tibi bona grā. Adolescens loq̄re in tua cā vix cū necesse fuerit. Si bis iterrogatus fueris hēat caput rn̄sū tuū. In multis esto q̄si i/scius. ⁊ audi tacens simul ⁊ q̄rens. In medio magnatoꝝ loq nō p̄sumas. ⁊ vbi sūt senes nō multū loq̄ris. Ante grandinē p̄ibit coruscatio ⁊ ante verecundiā p̄ibit grā: ⁊ ꝓ reuerentia ac/cedet tibi bona grā. Et hora surgēdi nō te tri/stes. Precurre aūt prior i domū tuā ⁊ illic ad/uocare ⁊ illic lude. ⁊ age cōceptiōes tuas. ⁊ nō in delictis ⁊ v̄bo supbo. Sup his oībus bn̄di/cito dn̄m q fecit te: ⁊ iebriantē te ab oībus bo/nis suis. Qui timet deū excipiet doctrinā eius ⁊ q vigilauerit ad illū iueniēt bn̄dictionē illi⁹. Qui q̄rit legē replebit̄ ab ea: ⁊ q insidiose agit scandalizabit̄ ab ea. Qui timēt deū iueniēt iu/diciū iustum: ⁊ iusticias q̄si lumen accendent. Peccātor hō vitabit correptionē. ⁊ scd̄m volunta/tē suā iueniet cōpationē. Vir ꝯsilij nō disp̄det itelligētiā: alienus ⁊ supb⁹ nō ptimescet timo/rē. Etiā postq̄ꝫ fecit cū eo sine ꝯsilio ⁊ suis ise/ctatōibus arguet̄. Fili sine ꝯsilio nihil facias. ⁊ p⁹ factū nō penitebis. In via ruine nō cas. ⁊ nō offēdes i lapides nec credas te vie laborio/se: ne ponas aīe tue scandalū. Et a filijs tuis ca/ue: ⁊ a domesticis tuis attende. In oī ope tuo crede ex fide aīe tue: hec ē. n. ꝯseruatio māda/toꝝ. Qui credit deo attēdit mādatis. ⁊ q confi/dit in illo nō minoratus erit.

XXXIII

Timenti deum non occurrent mala. sꝫ in temptatione deus illum cōseruabit. ⁊ liberabit a malis. Sapiēs non odit mandata ⁊ iusticias. ⁊ nō illidetur q̄si in ꝓcel/la nauis. Homo sēsatus credit legi dei. ⁊ lex il/li fidelis. Qui iterrogationē manifestat para/bit verbū. ⁊ sic deprecatus exaudiet̄: ⁊ conser/uabit disciplinam. ⁊ tunc respōdebit. Precor/dia fatui q̄si rota carri. ⁊ q̄si axis versatilis co/gitatus illius. Equus emissarius: sic ⁊ amicus subsannator sub oī supsedēte hinnit. Quare di/es diē supat: ⁊ iterū lux lucē: ⁊ annus annuꝫ a sole. A dn̄i sciā sepati sunt. Facto sole ⁊ prece/ptū custodiente. Et imutauit tp̄a. ⁊ dies festos ipsoꝝ. ⁊ in illis dies festos celebrauerūt ad ho/ram. Ex ipsis exaltauit ⁊ magnificauit deus. ⁊ ex ipsis posuit in numerū dieꝝ: ⁊ oēs homīes de solo ⁊ ex terra vn̄ creatus est adam. In mul/titudine discipline dn̄i sepauit eos: ⁊ imutauit vias eoꝝ. Et ex ipsis bn̄dixit. ⁊ exaltauit. ex his sanctificauit. ⁊ ad se applicauit: ⁊ ex ipsis male/dixit. ⁊ humiliauit ⁊ cōuertit illos a sepatiōe ip/soꝝ. Quasi lutū figuli in manu in manu ipsius plasmare illud ⁊ disponere. Oēs vie ei⁹ scd̄ꝫ dispositionē eius: sic hō in manu illius q se fec͞. ⁊ reddet illi secundū iudiciū suū. Cōtra maluꝫ bonū est ⁊ ꝯ̄ vitā mors: sic ⁊ ꝯ̄ virū iustū pec/cator. Et sic ituere i oīa opera altissimi. Duo ꝯ̄ duo. ⁊ vnū ꝯ̄ vnum. Et ego nouissimus eui/gilaui. ⁊ q̄si qui colligit racemos post vidēmia/tores. In bn̄dictione dei ⁊ ipse iperaui ⁊ quasi q vidēmiat repleui torcular. Respicite qm̄ nō mihi soli laboraui sꝫ ⁊ oībus exq̄rentibus disci/plinā. Audite me magnati ⁊ oēs ppl'i. ⁊ recto/res ecclesie aurib⁹ pcipite. Filio ⁊ mulieri. fra/tri ⁊ amico nō des ptātem sup te in vita tua. ⁊ nō dederis alij possessionē tuā: ne forte penite/at te ⁊ dep̄eceris ꝓ illis. Dū ad hec supes ⁊ aspi/ras. nō imutabit te oīs caro. Melius ē eni vt filij tui te rogent q̄ꝫ te respicere in manus filio/rū tuoꝝ. In oībus opibus tuis p̄cellens esto ne dederis maculā in gloriā tuā. In die cōsū/mationis dieꝝ vite tue et in tp̄e exitus tui di/stribue hereditatē tuā. Cibaria et virga et on⁹ asino: panis et disciplina et opus seruo. Opat̄ in disciplina et q̄rit requiescere: laxa manus illi et querit libertatē. Iugū et lorū curuāt collum durū: et seruū iclinant opationes assidue. Ser/uo maliuolo tortura et cōpedes: mitte illum in operationem ne vacet. Multā. n. malitiā do/cuit ociositas. In opa ꝯstitue eū: sic eni conde/cet illum. Qd̄ si nō obaudierit. curua illū com/pedibus: et nō amplifices super oēm carnem. Verū sine iudicio nihil facias graue. Si ē tibi seruus fidelis: sit tibi quasi anima tua. Quasi fratrem sic eū tracta: qm̄ in sanguine anime cō/

D

parasti illum. Si leseris eũ iniuste in fugã con
uertetur et si extollens discesserit. quẽ q̃ras. et i
qua via queras illum. nescis. XXXIIII

Uana spes et mendaciũ viro isensato. et
somnia extollunt iprudentes. Quasi q
apprehendit vmbrã et persequit̃ ven/
tum: sic et qui attendit ad visa mendacia. Se/
cundũ hoc visio somnioꝝ. Ante faciẽ hoĩs sil'i
tudo alterius hoĩs. Ab imundo qd mũdabit̃.
Et a mendace qd verũ dicetur? Diuinatio er/
roris. et auguria. mendacia. et somnia malefa
cientiũ. vanitas est. Et sicut parturiẽtis cor tuuꝫ
fãtasias patit̃: nisi ab altissimo fuerit emissa vi
sitatio. Ne dederis in illis cor tuũ. Multos. n.
errare fecerũt sõnia. et exciderũt sperãtes in il
lis. Sine mendacio cõsumabit̃ verbũ legis. et
sapiã in ore fidelis complanabit̃. Qui non est
tẽptatus. qd scit? Vir in multis expertus. cogi
tabit multa. et qui multa didicit enarrabit intel
lectum. Qui nõ est expertus. pauca recognoscit.
qui aũt in multis factus est. multiplicabit mali
ciam. Qui tẽptatus nõ est. qualia scit? Qui i/
plãtatus ẽ. abũdabit neqtia. Multa vidi enar
rando. et plurimas verboꝝ cõsuetudĩes. Ali/
quotiens vsq3 ad mortẽ periclitatus sum hoꝝ
causa. et liberatus sum grã dei. Spũs timẽtiũ
deũ queritur. et in conspectu illius bñdicetur.
Spes. n. illoꝝ in saluantẽ illos. et oculi dñi in
diligentes se. Qui timet dñm nihil trepidabit
et nõ pauebit qm̃ ipse ẽ spes eius. Timẽtis do
minũ beata ẽ aĩa eius. ad quẽ respicit. et qui ẽ
fortitudo eius. Oculi dñi super timentes eum
protector potentie. firmamentũ virtutis. tegimẽ
ardoris et vmbraculum meridiani. deprecatio
offensionis. et adiutorium casus exaltans aĩaꝫ
⁊ illuminãs oculos. dans sanitatẽ ⁊ vitã ⁊ bñ/
dictionẽ. Immolantis ex iniquo oblatio ẽ ma
culata ⁊ nõ sũt bñplacite subsãnationes iniustoꝝ
Dñs solus sustinẽtibus se i via veritatis ⁊ iusti
cie. Dona iniquoꝝ nõ pbat altissimus: nec re
spicit in oblationibus iniquoꝝ: nec in multitu
dine sacrificioꝝ. coꝝ ppitiabit̃ pctĩs. Qui of/
fert sacrificiũ ex substãtia pauperũ: q̃si q victiat
filiũ i ɔspectu pr̃is sui. Panis egẽtiũ vita pau
peris ẽ: q defraudat illũ: hõ sãguinis ẽ. Qui au/
fert in sudore panẽ: q̃si q occidit proximũ suum.
Qui effundit sanguinẽ ⁊ q fraudẽ facit mercẽ
nario: fratres sũt. Unus edificans et vnus de
struens: qd pdest illis nisi labor. Unus orãs
et vnus maledicẽs: cuius vocẽ exaudiet deus?
Qui baptizat̃ a mortuo et iterũ tangit mortuũ
qd pficit lauatio illius. Sic hõ q ieiunat i pctĩs
suis et iterũ eadẽ faciens: qd pficit humiliãdo
se. Orõneꝫ illius qs exaudiet? XXXV

Qui cõseruat verbũ: multiplicat orõneꝫ
Sacrificiũ salutare ẽ attendere mãda/
tis et discedere ab oĩ iniqtate. et ppitia
tionem litare sacrificijs sup iniusticias: et depre
catio p pctĩs recedere ab iniusticia. Retribuet
gratiã q offert similaginẽ. et q facit mĩiacordiã
offert sacrificium. Bñplacitum est dño recede
re ab iniquitate: et deprecatio p pctĩs recedere
ab iniusticia. Non apparebis añ cõspectuꝫ do
mini vacuus. Hec. n. oĩa pter mandata dei
fiũt. Oblatio iusti ipinguat altare: et odor sua/
uitatis ẽ in cõspectu altissimi. Sacrificiuꝫ iusti
acceptũ est: et memoriã eius nõ obliuiscet̃ dñs.
Bono aĩo gloriã redde deo: et nõ minuas pri
mitias manuũ tuaꝝ. In oĩ dato hilarẽ fac vul
tum tuũ. et in exultatiõe sãctifica decimas tuas
Da altissimo fm donatũ eius. et in bono oc'lo
adinuẽtionẽ facito manuũ tuaꝝ: qm̃ dñs retri
buens ẽ: et septies tantũ reddet tibi. Noli offer
re munera praua: nõ eñi suscipiet illa. Et noli
inspicere sacrificiũ iniustũ: qm̃ dñs vindex est.
⁊ nõ est apud illum gloria psone. Non accipiet
dñs psonã in pauperẽ. et deprecationẽ lesi ex
audiet. Non despiciet pces pupilli. nec viduã
si effundat loquelã gemitus. Nõne lachryme
vidue ad maxil'ã descẽdunt. et exclamatio ei⁹
super deducentẽ eas? A maxilla. n. ascendunt
vsq3 ad celum et dñs exauditor nõ delectabit̃
in illis. Qui adorat deũ in oblectatiõe suscipiet̃
et deprecatio illius vsq3 ad nubes ppinquabit
Oratio humiliantis se nubes penetrabit et do
nec ppiquet nõ ɔsolabit̃. et nõ discedet donec
altissimus aspiciat. Et dñs nõ elongabit. s3 iu/
dicabit iustos. et faciet iudiciũ. et fortissim⁹ nõ
habebit in illis patientiã. vt cõtribulet dorsum
ipsoꝝ. et gentibus reddet vindictã. donec tol/
lat plenitudinẽ supboꝝ. et sceptra iniquoꝝ cõ
tribulet. donec reddat hoĩbus scd̃m actus su/
os. et secundũ opa ade. et secundũ psumptionẽ
illius. donec iudicet iudiciũ plebis sue. et oble/
ctabit iustos misericordia sua. Speciosa mise/
ricordia dei in tempore tribulationis. quasi nu
bes pluuie in tempore siccitatis. XXXVI

Miserere nr̃i deus oĩum et respice nos.
et ostẽde nobis lucẽ miserationũ tuaꝝ. ⁊
imitte timorẽ tuũ sup gentes q̃ non ex
quisierunt te. vt cognoscãt qa nõ est deus nisi
tu vt enarrent magnalia tua. Alleua manum
tuã sup gentes alienas. vt videant potentiam
tuã. Sicut. n. in ɔspectu coꝝ sãctificatus es in

nobis sic in ɔspectu nr̃o magnificaberis i eis vt cognoscãt te. sicut et nos cognouimus. quia nõ est deus p̃ter te dñe. Innoua signa. et immu ta mirabilia. Glorifica manũ. et brachiũ dex trũ. Excita furorẽ. et effunde irã. Extolle ad uersariũ. et affige inimicũ. Festina tempus ꝛ memento finis. vt enarrent mirabilia tua. In ira flãme deuoreť q saluaẽ. et qui pessimant p̄le bem tuã. inueniant ꝑditionẽ. Cõtere caput ꝓn cipũ et inimicoꝝ. dicentiũ nõ ẽ alius p̃ter nos. Cõgrega oẽs tribus iacob. et cognoscant quia nõ ẽ deus nisi tu. vt enarrent magnalia tua. et hereditabis eos sicut ab initio. Miserere plebi tue sup quã inuocatũ est nomẽ tuũ. et isrl' quez coequasti p̃mogenito tuo. Miserere ciuitati sã ctificationis tue irl'm: ciuitati requi ei tue. Re ple syon inenarra ilib⁹ virtutibus tuis. et glo ria tua pplm tuum. Da testimonium quia ab initio creature tue sunt. et suscita precatiões q̃s locuti sunt in noie tuo ꝓphete priores. Da mer cedẽ sustinentibus te vt ꝓphete tui fideles inue nianẽ. et exaudi orationes suoꝝ tuoꝝ. Sc̃dm bñdictionẽ aaron da pp'lo tuo. et dirige nos in viam iusticie. vt sciãt oẽs q habitant terrã. quia tu es deus ɔspector seculoꝝ. Oẽm escã mãdu cabit venter. et ẽ cibus cibo melior. Fauces cõ tingunt cibũ. et cor isensatũ verba mendacia. Cor prauũ dabit tristiciã et hõ peritus resistet illi. Oẽm masculũ excipiet mulier. et ẽ filia me lior filie. Species mulieris exhilarat faciem vi ri sui. et sup oẽm cõcupiscentiã hoĩs supducet desiderium. Si est lingua curationis ꝛ mitiga tionis ꝛ misericordie. nõ est vir illius ſm filios hoĩum. Qui possidet mulierẽ bonam in hoat possessionẽ: adiutoriũ ſm illum est. ꝛ columna vt requies. Ubi nõ est sepes diripieẽ possessio ꝛ vbi nõ est mulier. ingemiscit egens. Cui cre dit q nõ habet nidum: Et deflectens vbicũqȝ obscurauerit. quasi succinctus latro exiliens d̃ ciuitate in ciuitatem. XXXVII

O Mnis amicus dicet. ꝛ ego amicitiam copulaui: sed ẽ amicus solo noie amic⁹ Nonne tristicia inest vsqȝ ad mortem: Sodalis aũt ꝛ amicus ad inimicitiã ɔuertenẽ. O p̃sumptio nequissima: vnd' creata es coopire aridã malitia ꝛ dolositate illius. Sodalis ami co coniocundabiẽ in oblectationibus. ꝛ in tp̄e tribulatiõis aduersarius erit. Sodalis amico cõdolet causa ventris. ꝛ ɔ hoste accipiet scutũ Non obliuiscaris amici tui in aio tuo: ꝛ non immemor sis illius in opibus tuis. Noli ɔsilia ri cũ socero tuo: ꝛ a zelantibus te abscõde con siliũ. Ois ɔsiliarius ꝓdit cõsiliũ: ſȝ est cõsilia rius in semetipso. A cõsiliario serua aiam tuã Prius scito que sit illius necessitas. ꝛ qd ipse i aio suo cogitabit. Ne forte mittat sudem in ter ram. ꝛ dicat tibi. bona est via tua. ꝛ stet ecõtra rio videre quid tibi eueniat. Cũ viro irreligio so tracta de scitate ꝛ cũ iniusto de iusticia: ꝛ cũ muliere de his que emulaẽ. Cũ timido de bel lo: cum negociatore de traiectione. Cũ empto re de venditione: cũ viro liuido de gratijs agẽ dis. Cũ impio de pietate: cũ inhonesto de ho nestate. Cũ operario agrario de oi opere: cũ ope rario ãnali de cõsumatione ãni: cũ seruo pigro de multa operatione. Nõ attẽdas his in oi cõ silio. Sed cũ viro sãcto assiduus esto: quẽcũqȝ cognoueris obseruantẽ timorẽ dei: cuius aia ẽ ſm aiam tuã. Quicũqȝ titubauerit in tenebris nõ cõdolebit tibi. Et cor boni cõsilij statue tecũ Nõ est eni tibi aliud plus illo. Anima viri sci enunciat aliqñ vera q̃ septẽ circunspectores se dentes in excelso ad speculandũ. Et in his oi bus depcare altissimũ. vt dirigat in veritate vi am tuã. Ante oĩa opa verbũ verax p̄cedat te. ꝛ ante oẽm actum cõsiliũ stabile. Uerbũ neqȝ i mutabit cor: ex quo partes quattuor oriunẽ: bo num ꝛ malum. vita ꝛ mors. ꝛ dñatrix illoꝝ est assidua lingua. Uir peritus multos erudiuit. ꝛ aie sue suauis ẽ. Qui sophistice loquiẽ. odibi lis ẽ. i oi re defraudabiẽ. Non est. n. illi data a dño grã: oi. n. sapia defraudat⁹ est. Est sapiẽs aie sue sapiẽs: et fructus sensus illius laudabi lis. Uir sapiẽs plebẽ suã erudit: et fructus sen sus illi⁹ fideles sũt. Uir sapiẽs iplebiẽ bñdictiõ nibus: et videtes illũ laudabũt. Uita viri i nu mero dieꝝ: dies aũt isrl' innumerabiles sũt. Sa piens in pp'lo hereditabit honorẽ. et nomẽ illi us erit viuẽs in etnũ. Fili in vita tua tẽpta ani mã tuã: et si fuerit neqȝ: nõ des illi ptãtẽ. Nõ eni oĩa oib⁹ expediũt. et nõ oi aie oẽ gen⁹ pla cet. Noli auidus eẽ in oi epulatione. et non te effundas sup oẽm escã. In multis. n. escis erit ifirmitas. et auiditas appropiq̃bit vsqȝ ad cho lerã. Propter crapulã multi obierũt: qui aũtẽ abstinẽs ẽ: adijciet vitam. XXXVIII

H Onora medicũ propter necessitatem: etenim illum creauit altissimus. A deo est. n. ois medela: et a rege accipiet do nationem. Disciplina medici exaltabit caput illius. et in conspectu magnatorum collaudabi tur. Altissimus creauit de terra medicinam. et vir prudẽs non abhorrebit illam. Nonne a ligno indulcata est aqua amara. Ad agniti

oēhoīum. Vtus illoꝝ. Et dedit hoībꝰ sciam
altissīmꝰ. honorari ī mirabilibus suis. In his
curās mitigabit dolorē. ꝛ vnguentarius faciet
pigmēta suauitatꝭ. ꝛ vnctiōes ꝯficiet sanitatis
et nō ꝯsūmabunt opa eius. Pax eni dei sup
faciē terre. Fili in tua infirmitate nō despicias
teipsū: ſꝫ ora dn̄m. et ipse curabit te. Auerte a
delicto. et dirige manus. et ab oī delicto mūda
cor tuū. Da suauitatē et memoriā similaginis
et impingua oblationē. et da locū medico. Et
enim illū dn̄s creauit: ꝛ nō discedat a te: qꝛ opa
eius sūt necia. Est enim tps qn̄ in manibus il
loꝝ icurras: ipsi vo dn̄m depcabūt vt dirigat
requiē eoꝝ. ꝛ sanitatē ꝑpter cōuersationē illo
rū. Qui delinqt in ꝯspectu eiꝰ qui fecit eū: in-
cidet in manꝰ medici. Fili in mortuum ꝑduc
lachrymas. ꝛ quasi dira passus icipe plorare. ꝛ
scdm iudiciū ꝯtege corpꝰ illius. ꝛ nō despicias
sepulturā illius. Propter delaturā aūt amare
fer luctū illius vno die. ꝛ ꝯsolare ꝑpter tristi-
tiā: ꝛ fac luctuꝫ scdm meritum eiꝰ vno die vel
duobus ꝑpter detractionē. A tristitia. n. festi
nat mors ꝛ cooperit virtutē. ꝛ tristicia cordis
flectit ceruicē. In abductiōe ꝑmanet tristicia:
ꝛ substātia inopis scdm cor eiꝰ. Ne dederis in
tristicia cor tuū: ſꝫ repelle eā a te. ꝛ memēto no
uissimoꝝ: noli obliuisci. Neqꝫ enim est ꝯuer
sio. ꝛ huic nihil ꝓderis. ꝛ teipsum pessimabis
Memor esto iudicij mei: sic. n. erit ꝛ tuū. Mi
hi heri ꝛ tibi hodie. In requie mortui requie-
scere fac memoriā eius. ꝛ ꝯsolare illuꝫ in exitu
spūs sui. Sapientiā scribe ī tpe vacuitatis. ꝛ q
minoratur actu sapiam ꝑcipiet: qꝛ sapia reple-
bit. Qui tenet aratrū. ꝛ q gloriat in iaculo: sti
mulo boues agitat. ꝛ ꝯuersat in opibus eoꝝ.
ꝛ narratio eius in filijs tauroꝝ. Cor suū dabit
ad versandos sulcos ꝛ vigilia eius in sagina
vaccaꝝ. Si oīs faber ꝛ architectꝰ: q noctē tā-
qꝫ diem trāsigit: q sculpit signaculo sculptilia:
ꝛ assiduitas eius variat picturā. Cor suū dabit
ī similitudinē picture. ꝛ vigilia sua ꝑficiet opꝰ
Sic faber ferrarius sedēs iuxta incudē. ꝛ ꝯsi-
derans opus ferri. Vapor ignis vret carnes
eius. ꝛ in calore fornacis cōcertat. Vox mal-
lei innouat aurem eius: ꝛ ꝯ similitudinē vasis
oculus eius. Cor suū dabit in cōsumationem
opeꝝ ꝛ vigilia sua ornabit imꝑfectionē. Sic fi
gulus sedēs ad opus suū. ꝯuertēs pedibꝰ suis
rotam: q in sollicitudine positus ē semper ꝑpt
opus suū. ꝛ inumera ē oīs opatio eius. In bra
chio suo formabit lutū. ꝛ añ pedes suos curua-
bit vtutem suā. Cor suū dabit vt consumet li-
nitionē. ꝛ vigilia sua mundabit fornacē. Oēs
hi in manibus suis spauerūt: ꝛ vnus qsqꝫ ī ar
te sua sapiens est. Sine his oībus nō edificat
ciuitas. Et non inhabitabūt nec iambulabunt
in ecclesiam nō trāsiliēt. Sup sellā iudicis nō
sedebūt. ꝛ testm̄ iudicij nō intelligēt: neqꝫ palā
facient iudiciū ꝛ disciplinā. ꝛ in parabolis nō iue-
nient: ſꝫ creaturā eui ꝯfirmabūt. ꝛ depcatio il
loꝝ inopatione artis: accomodantes aīas suas
ꝛ cōquirentes in lege altissimi. XXXIX

Sapientiā oīum antiquoꝝ exquiret sapi-
ens: ꝛ in ꝓphetis vacabit. Narratio
nem viroꝝ noiatoꝝ ꝯseruabit. ꝛ i ver
sutias parabolaꝝ simul introibit. Occulta pro
uerbioꝝ exquiret ꝛ in absconditis parabolarū
ꝯuersabitur. In medio magnatoꝝ ministra-
bit. ꝛ in conspectu presidis apparebit. In ter-
rā alienigenaꝝ gētiū ptrāsiet. Bona. n. ꝛ ma
la in oībus tēptabit. Cor suū tradet ad vigilā
dū diluculo ad dn̄m q fecit illū. ꝛ in cōspectu al
tissimi depcabitur. Aperiet os suū in oratione
ꝛ pro delictis suis depcabit. Si. n. dn̄s magnꝰ
voluerit: spū intelligentie replebit illum. ꝛ ipse
tāqꝫ imbres mittet eloquia sapie sue. ꝛ in ora-
tione confitebit dn̄o. Et ipse diriget consilium
eius ꝛ disciplinā. ꝛ in absconditis suis ꝯsilia-
bitur. Ipse palam faciet disciplinā doctrine sue.
ꝛ in lege testamenti dn̄i gloriabit. Collauda-
bunt multi sapiam eius: ꝛ vsqꝫ in seculū nō de
lebit. Non recedet memoria eius: ꝛ nomē eiꝰ
requiret a generatione in generationē. Sapi
entiam eius enarrabūt gentes: ꝛ laudē eiꝰ enū
ciabit ecclesia. Si permanserit nomē eius. de-
relinquet plusqꝫ mille. ꝛ si requieuerit: ꝓde-
rit illi. Adhuc consiliabor vt enarrem: vt furo
re eni repletus sum ꝛ in voce dicit. Obaudite
me diuini fructus: ꝛ quasi rosa plantata super
riuos aquaꝝ fructificate. Quasi libanus. odo
rem suauitatis habete. Florete flores quasi lili
um et date odorē: et frondete in grāꝫ. et collau
date canticū: et bn̄dicite dn̄m in opibus suis.
Date nomini eius magnificentiā. et ꝯfitemini
illi in voce labioꝝ vroꝝ et in canticis labioꝝ ꝛ
cytharis: et sic dicetis in ꝯfessione. Opera dn̄i
vniuersa bona valde. In vbo eni eius stetit
aqua sicut ꝯgeries. Et in smone oris illius si-
cut exceptoria aquaꝝ qm̄ in precepto ipsius pla
cor fit. et non ē minoratio in salute ipsius. Opa
oīs carnis corā illo. et nō ē qcqꝫ absconditū ab
oculis eius. A seculo vsqꝫ in seculū respicit: et
nihil est mirabile in conspectu eius. Non ē di
cere qd est hꝫ: aut quid ē illud. oia. n. in tpe suo

querenꝭ. Bñdictio illius quasi fluuius iunda
bit. ⁊ quõ cataclysmus aridaꝫ inebriauit. sic ira
ipsius gentes que nõ exquisierũt eũ. hereditabit. Quõ ꝯuertit aquas in siccitatẽ ⁊ siccata est
terra. ⁊ vie illius vijs illoꝝ directe sunt. sic peccatoribus offensiões in ira eius. Bona bonis
creata sunt ab initio. sic neqssimus bona ⁊ mala. Initiũ necessarie rei vite hoiuꝫ. aqua. ignis
⁊ ferrũ. sal. lac. ⁊ panis similagineus. ⁊ mel. ⁊
botrus. vue. ⁊ oleũ. ⁊ vestimentum. Hec oia
sanctis in bona: sic ⁊ impijs ⁊ pctõribus i mala ꝯuertenꝭ. Sunt spũs q ad vindictã creati sũt
⁊ in furore suo ꝯfirmauerũt tormenta sua. Et
in tpe ꝯsumatiõis effundent ꝩtuteꝫ. ⁊ furoreꝫ
eius q fecit illos ꝯfundent. Ignis. grando. fames. ⁊ mores: omia hec ad vindictã creata sũt
Bestiarũ dentes. ⁊ scorpij. ⁊ serpentes. ⁊ rumphea vindicãs in exterminiũ impios. In mandatis eius epulabunꝭ. ⁊ sup terrã in necessitate
p̃parabunꝭ. ⁊ in tpibus suis nõ p̃terict verbũ.
Propterea ab initio ꝯfirmatus suꝫ. ⁊ ꝯsiliatꝰ
sum. ⁊ cogitaui. ⁊ scripta dimisi. Omnia opera dñi bona ⁊ oẽ opus hora sua subministrabit
Nõ est dicere. hoc illo nequius est. Oia eni in
tpe suo ꝯprobabunꝭ. Et nunc in oi corde ⁊ ore
collaudate ⁊ bñdicite nomen dñi. XL.

O Ecupatio magna creata est oibus hoibus. ⁊ iugũ graue super filios adam a
die exitus de ventre matris eorum vsqꝫ in diẽ sepulture in matrẽ oium. Cogitationes eoꝝ ⁊ timores cordis. adinuentiões expectatiõis. ⁊ dies finitiõis: a p̃sidente super sedeꝫ
gloriosam. vsqꝫ ad humiliatũ in terram ⁊ cinerem ab eo q vtiꝭ hyacintho ⁊ portat coronã. vsqꝫ ad eum qui operiꝭ lino crudo. Furor zelus
tumultus. fluctuatio. ⁊ timor mortis. iracũdia
p̃seuerans ⁊ ꝯtentio. ⁊ in tpe refectionis in cubili somnus noctis imutat scientiaꝫ eius. Modicũ autẽ tanq̃ꝫ nihil in requie. ⁊ ab eo in somnis q̃si in die respectus. Conturbatus est in visu cordis sui. tanq̃ꝫ q euaserit i die belli. In tẽpore salutis sue exurrexit. ⁊ admirãs ad nullũ
timorem. cuꝫ oi carne ab hoie vsqꝫ ad pecꝰ ⁊ super pctõres septupluꝫ. Ad hec. mors. sanguis
ꝯtentio. ⁊ rumphea. oppressiões. fames ⁊ contritio ⁊ flagella. Sup iniquos creata sunt h̃ omnia. ⁊ ꝑpter illos factus est cataclysmus. Oia. n. que de t̃ra sunt in t̃ra ꝯuertenꝭ ⁊ aque oẽs in
mare ꝯuertenꝭ. Oẽ munꝰ ⁊ iniqtas delebiꝭ. ⁊
fides i seculũ stabit. Sube iniustoꝝ sicut fluuiꝰ
siccabunꝭ. ⁊ sic toniruũ magnũ i pluuia p̃sonabũt. In aperiendo manꝰ suas lectabiꝭ: sic p̃uaricatores i ꝯsũmatiõe tabescẽt. Nepotes ipioꝝ ñ
mltiplicabũt ramos. ⁊ radices imũde sup cacumen petre sonãt. Sup oẽm aquã viriditas. ⁊
ad orã flumis añ oẽ fenũ euelleꝭ. Grã sic padisus i bñdictiõibꝰ. ⁊ misicordia i seclo pmanet.
Vita sibi sufficiẽtꝭ opariJ ꝯdulcabiꝭ. ⁊ in ea inuenies thesauꝝ. Fili edificatio ciuitatꝭ ꝯfirmabit nomẽ. ⁊ sup hãc mulier imaculata cõputabitur. Vinũ ⁊ musica letificãt cor. ⁊ sup vtraqꝫ dilectio sapie. Tibie ⁊ psalteriũ suauẽ faciunt melodiã. ⁊ sup vtraqꝫ lingua suauis. Gratiam ⁊
speciẽ desiderabit oculus tuꝰ. ⁊ sup hoc viridesfationes. Amicus ⁊ sodalis in tpe cõuenientes
⁊ sup vtrosqꝫ mulier cum viro. Fratres i adiutoriũ in tpe tribulatiõis. ⁊ sup eos misericordia
liberabit. Aurũ ⁊ argentum ⁊ ꝯstitutio peduꝫ
⁊ sup vtrũqꝫ cõsilium beneplacitũ. Facultates
⁊ ꝩtutes exaltant cor. ⁊ sup hec timor domini.
Nõ est in timore domini minoratio. ⁊ nõ ẽ i eo
inq̃rere adiutoriũ. Timor domini sic padisus
benedictiõis. ⁊ sup oẽm gl'iam opuerũt illum.
Fili i tpe vite tue ne idigeas. Melius ẽ. n. mori q̃ꝫ idigere. Vir respiciẽs i mensã alienã non
est vita eiꝰ icogitatiõe victꝰ. Alit. n. aiam suaꝫ
cibis alienis. Vir aũt disciplinatus ⁊ eruditus
custodiat se. In ore iprudẽtis ꝯculcabiꝭ inopia
⁊ in vẽtre eius ignis ardebit. XLI

O Mors q̃ꝫ amara est memoria tua hoi
pacẽ habenti in subst̃ãtijs suis viro q̃eto. ⁊ cuiꝰ vie directe sunt in oibus ⁊ adhuc valenti accipe cibuꝫ. O mors bonum est
iudiciũ tuuꝫ hõi indigenti. et q minoraꝭ viribꝰ
dfecto etate. ⁊ cui de oibus cura est et incredibili. q pdit sapiam. Noli metuere iudiciũ mortis
Memẽto q̃ ante te fuerũt. et q̃ supuentura sũt
tibi. hoc iudiciũ a domio oi carni: et q̃ supuenient tibi in beneplacito altissimi. siue decem siue
centũ siue mille ãni. Nõ est. n. i inferno accusatio vite. Filij abhominationũ fiunt filij pctõrũ
et q ꝯuersanꝭ secus domos impioꝝ. Filiorum
pctõrũ periet hereditas. et cum semine illorum
assiduitas opprobrij. De patre impio querunꝭ
filij. qm ꝑpter illũ sunt in opprobrio. Ve vobis
viri impij. q dereliquistis legẽ domini altissimi
Et si nati fueritis in maledictiõe nascemini. ⁊ si
mortui fueritis in maledictiõe erit pars vestra.
Oia q̃ de t̃ra sunt in t̃ram ꝯuertenꝭ: sic impij a
maledicto in pditionẽ. Luctus hoium i corpe
ipsoꝝ. nomẽ aũt impioꝝ delebiꝭ. Curam habe
de bono nomine: hoc. n. magis permanebit tibi: q̃ꝫ mille thesauri p̃ciosi ⁊ magni. Bone vite numerus dierum: bonum autem nomen p-

manebit in euū. Disciplinā in pace conseruate filij. Sapientia. n. abscondita ⁊ thesaurus inui/sus. que vtilitas in vtrisqꝫ. Melior est homo q abscondit stulticiam suam. ꝙ homo q abscondit sapientiam suam. Verūtamen reuertimini in his q̄ ꝑcedunt de ore meo. Nō est. n. bonuꝫ oēm irreuerentiā obseruare: ⁊ non oia oibus bene placēt in fide. Erubescite a patre ⁊ a ma/tre de fornicatione. ⁊ a ꝑsidente ⁊ a potente de mendatio a ꝑncipe ⁊ a iudice de delicto: a synagoga ⁊ plebe de iniqtate: a socio ⁊ amico de iniusticia ⁊ de loco in quo habitas de furto. de veritate dei ⁊ testamento. de discubitu in panib⁹. ⁊ ab obfuscatione dati ⁊ accepti: a salutātibus de silētio: a respectu mulieris fornicarie: ⁊ ab auersione vultus cognati. Ne auertas faciē a ꝓxi/mo tuo: ⁊ ab auferēdo partē. ⁊ nō restituendo Ne respicias mulierē alieni viri: ⁊ ne scruteris ancillā ei⁹. neqꝫ steteris ad lectū ei⁹. XLII

Caue ab amicis de sermonib⁹ improprij ⁊ cū dederis ne improperes. Non duplicēs sermonē audit⁹ de reuelatiōe ſmonis absconditi. ⁊ eris vere sine ꝯfusiōe. ⁊ inuenies grām in ꝯspectu oiuꝫ hoim. Ne ꝓ his oi/bus ꝯfundaris. ⁊ ne accipias ꝑsonā vt delinquas De lege altissimi ⁊ testamēto. ⁊ de iudicio iustificare impiū. de vbo socioꝝ ⁊ viatoꝝ. ⁊ datione hereditatis amicorum. de qualitate statere ⁊ pōderū de acqsitiōe multoꝝ ⁊ paucoꝝ: de corruptione emptionis ⁊ negociatoꝝ: ⁊ de multa disciplina filioꝝ. ⁊ seruo pessimo latus sanguinare. Super mulierē nequā. bonuꝫ est signum. Vbi manus multe sūt claude: ⁊ qdcūqꝫ trades numera ⁊ appēde. datū vo ⁊ acceptū oē describe. De disciplina insensati ⁊ fatui ⁊ de senior/ibus q iudicant ab adolescentibus: ⁊ eris eru/ditus in oibus. ⁊ ꝓbabilis in ꝯspectu oium viroꝝ. Filia pr̄is abscōdita est. vigilia ⁊ sollicitudo ei⁹ aufert somnū ne forte i adolescētia sua adultera efficiatur. ⁊ cū viro cōmorata odibilis fiat. neqñ polluatur in vginitate sua ⁊ in paternis suis grauida inueniat: ne forte cū viro cōmorata transgrediatur: aut certe sterilis efficiatur. Super filiam luxuriosam confirma custodiam ne qñ faciat te in opprobriū venire inimicis. a de/tractione in ciuitate ⁊ abiectiōe plebis. ⁊ cōfundat te in multitudine ppl'i. Omni hoi noli inten/dere in specie. ⁊ in medio mulierū noli cōmorari. De vestimētis. n. procedit tinea: ⁊ a mulie/re iniquitas viri. Melior est. n. iniquitas viri ꝙ benefaciens mulier. ⁊ mulier confundens in opprobriū. Memor ero igitur operuꝫ domini ⁊ q̄ vidi annunciabo. in sermonibus domini opera eius. Sol illuminans per omnia re/spexit. ⁊ gloria domini plenum est opus eius. Nonne dñs fecit scōs enarrare oia mirabilia sua: q̄ cōfirmauit dñs oipotens stabilis in gloria sua. Abissum ⁊ cor hoium inuestigauit. ⁊ in astutia eoꝝ excogitauit. Cognouit. n. domi/nus oēm sciam. ⁊ inspexit in signū eui: annūcians q̄ pterierūt ⁊ q̄ supuentura sunt. reuelans vestigia occultoꝝ. Nō pterit illū ois cogitatus ⁊ nō abscondit se ab eo vllus sermo. Magna/lia sapie sue decorauit. q̄ est ante seculū ⁊ vsqꝫ i seculū: neqꝫ adiectū est neqꝫ minuit ⁊ nō eget alicui⁹ ꝯsilio. Quā desiderabilia sūt oia opera ei⁹. ⁊ tanqꝫ scintilla q̄ est ꝯsiderare. Oia hec viuunt ⁊ manēt in seculū. ⁊ in oi necitate oia ob/audiunt ei. Omnia duplicia. vnuꝫ contra vnū ⁊ nō fecit qcqꝫ deesse. Vniuscuiusqꝫ ꝯfirmabit bona. Et qs satiabit videns gloriā ei⁹. XLIII

Altitudinis firmamentuꝫ. pulchritudo eius: spēs celi in visione glie. Sol i aspectu annunciās in exitu: vas āmirabile. opus excelsi. In meridiano exurit trām. ⁊ i ꝯspectu ardoris eius qs poterit sustinere. Fornacē custodiens in opibus ardoris. Tripliciter sol exurēs mōtes radios igneos exsufflās. ⁊ refulgēs radijs suis obcecat oculos. Magnus dñs q fecit illū. ⁊ in sermonibus eius festinauit iter. Et lunā in oibus in tpe suo: ostēsio tpis. ⁊ signū eui. A luna signū diei festi luminare qd minuit in ꝯsumatione. Mensis ſm nomē ei⁹ est crescēs mirabiliter in ꝯsumatione. Vas castrorum in excelsis: in firmamēto celi resplen/dēs gloriose. Spēs celi glia stellarū mundū illuminās in excelsis dñs. In vbis sācti stabūt ad iudiciū. ⁊ nō deficiēt in vigilijs suis. Vide arcum ⁊ benedic q fecit illū. Valde speciosus ē in splendore suo. Gyrauit celū in circuitu glorie sue: manus excelsi apuerunt illum. Impe/rio suo accelerauit niuē. ⁊ accelerat coruscationes emittere iudicij sui. Propterea apti sunt thesauri: ⁊ euolauerūt nebule sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes. ⁊ ꝯfracti sunt lapides grandinis. In conspectu eius cōmouebūtur mōtes: ⁊ in volūtate eius aspirauit notbus Vox tonitrui ei⁹ vberauit trām: tēpestas aq/lonis ⁊ ꝯgregatio spūs. ⁊ sicut auis deponens ad sedendū. aspgit niuē. ⁊ sicut locusta demer/gēs descēsus ei⁹. Pulchritudinē coloris eius āmirabit oculus. ⁊ sup imbrē ei⁹ expauescit cor Gelu sic salē effūdet sup trā. ⁊ dū flauerit fiet tanqꝫ cacumina tribuli. Frigidus vētus aqlo fla

uit ⁊ gelauit chrystallus ab aqua. Super oēm congregationem aquarum requiescet. ⁊ sicut lorica induit se aquis. Et deuorabit montes ⁊ exuret desertum: ⁊ extinguet viride sicut igne. Medicina omnium in festinatione nebule: ⁊ ros obuians ab ardore venienti. humilem efficiet eum. In sermone eius siluit ventus ⁊ cogitatione sua placauit abyssum: ⁊ plantauit illū dominus iesus. Qui nauigat mare: enarrat pericula eius: ⁊ audientes auribus nostris. ammirabimur. Illic preclara opera ⁊ mirabilia: varia bestiarum genera ⁊ oium pecoꝝ: ⁊ creatura beluaꝝ. Propter ipsū ꝯfirmatus ē itineris finis: ⁊ in ſmone ei9 ꝯposita sūt oia. Multa dicim9: ⁊ deficim9 verbis: ꝯsūmatio autem ſmonū ipse est. In oibus gloriātes: ad qd valebim9. Ipse. n. oipotēs sup oia opa sua. Terribilis dn̄s ⁊ magnus vehemēter: ⁊ mirabilis potētia ipsius. Glorificātes dn̄m quātūcūq3 potueritis supualebit ad hec: ⁊ ām̄irabilis magnificētia eius. Benedicētes dn̄m exaltate illum quantū potestis: maior ē. n. oi laude. Exaltantes eū replemini virtute. Ne laboretis: nō enī cōphendetis. Quis videbit eu3 ⁊ enarrabit. ⁊ qs magnificabit eū sicut ē ab initio? Multa abscōdita sūt maiora his. Pauca enim vidimus operū eius. Oia aūt dominus fecit. ⁊ pie agētibus dedit sapientiam. XLIIII

Laudemus viros gloriosos ⁊ parētes nostros i gnātione sua. Multā gloriā fecit dn̄s magnificētia sua a seculo. Dominātes in ptātib9 suis: hoies magni virtute ⁊ prudētia sua p̄diti: nūciātes i ꝓphtis dignitatē ꝓphetaꝝ: ⁊ iperātes in p̄seti pp̄lo ⁊ virtute prudētie pp̄lis sāctissima verba. In pueritia sua reqrētes modos musicos: ⁊ narrātes carmina scripturaꝝ. Hoies diuites i virtute: pulchritudinis studiū hn̄tes: pacificātes in domib9 suis. Oēs isti in generatiōibus gētis sue gloriā adepti sūt: ⁊ in diebus suis habēt̄ i laudib9 Qui de illis nati sūt: reliq̄runt nomē narrādi laudes eoꝝ. Et sūt quoꝝ nō ē memoria. Perierunt q̄si q nō fuerit. ⁊ nati sūt q̄si nō nati: ⁊ filij ipsoꝝ cū ipsis. Sed illi viri misericordie sūt: quoꝝ pietates nō defuerūt. Cū semine eorum pseuerauit bona hereditas sancta nepotū eoꝝ. Et in testamentis stetit semen eoꝝ. ⁊ filij eorū: ꝓpter illos vsq3 in eternum manēt. Semē eorum ⁊ gloria eoꝝ nō derelinquet̄. Corpora ipsoꝝ in pace sepulta sūt. ⁊ nomē eoꝝ viuet in generationē ⁊ generationē. Sapiētiā ipsoꝝ narrent populi. ⁊ laudem eorum nunciet ecclesia.

Enoch placuit deo: ⁊ trāslatus est in paradisū vt det gētibus sapiam. Noe inuentus ē perfectus iustus. ⁊ in tēpore iracundie factus est recōciliatio. Ideo dimissū est reliquū terre: cū factum est diluuiū. Testamēta seculi posita sunt apud illū: ne deleri posset diluuio omnis caro. Abrahā magnus pater multitudinis gentiu3 ⁊ nō est inuentus similis illi in gloria. Qui conseruauit legē excelsi. ⁊ fuit in testamēto cū illo. In carne eius stare fecit testm̄. ⁊ in tēptatione inuentus ē fidelis. Ideo iureiurādo dedit illi gloriā in gente sua: crescere illū q̄si terre cumulum. ⁊ vt stellas exaltare semen eius ⁊ hereditare illos a mari vsq3 ad mare: ⁊ a flumie vsq3 ad terminos terre. Et isaac eodē mō fecit: propter abraham patrē eius. Benedictionē oiu3 gentiū dedit illi domius. ⁊ testamentū suū confirmauit sup caput iacob. Agnouit eū in benedictiōibus suis ⁊ dedit illi hereditatē: ⁊ diuisit illi ptē i tribub9 duodeci. Et ꝯſuauit illi hoies mie: iueniētes gratiā i ocl'is ois carnis. XLV

Dilectus deo ⁊ hoībus moyses: cui9 memoria in benedictōe ē. Similē illu3 fecit in gloria scōꝝ. ⁊ magnificauit eū in timore inimicoꝝ. ⁊ in verbis suis mōstra placauit. Glorificauit illū in ꝯspectu regū. ⁊ iussit illi corā populo suo: ⁊ ostēdit illi gloriā suam. In fide ⁊ lenitate ipsius scm̄ fecit illum ⁊ elegit eū in omni carne. Audiuit. n. eū ⁊ vocē ipsius ⁊ induxit illum in nubē. Et dedit illi cor ad p̄cepta: ⁊ legē vite ⁊ discipline: docere iacob testamentū suū: ⁊ iudicia sua israel. Excelsū fecit aaron fratrē suū: ⁊ similē sibi ꝺ tribu leui. Statuit ei testamentū eternū. ⁊ dedit illi sacerdotiū gentis: ⁊ beatificauit illum in gloria. Et circūcinxit eum zona iusticie: ⁊ induit eum stola glorie: ⁊ coronauit eum in vasis virtutis. Circūpedes ⁊ femoralia ⁊ humerale posuit ei. ⁊ cinxit illum tintinnabulis aureis plurimis in gyro dare sonitum in incessu suo: auditū facere sonitum in tēplo in memoriam filijs gentis sue. Stolam sanctam auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura opus textile: viri sapientis iudicio ⁊ veritate p̄diti. Torto cocco opus artificis: gēmis preciosis figuratis in ligatura auri ⁊ opere lapidarij sculptis in memoriā: ſm numerū tribuū israel Corona aurea sup mitra eius expressa signo sāctitatis: gloria honoris ⁊ opus virtutis: desiderio oculoꝝ ornata. Sic pulchra āte ipsū nō fuerūt talia: vsq3 ad originem. Nō ē indutus illa alienigena aliqs: s3 tm̄ filij ipsi9 soli ⁊ nepotis eius p omne tēpus. Sacrificia ipsius ꝯsūmata

sūt igni q̄tidie. Cōpleuit moyses manꝰ eius: ꝛ vnxit illū oleo scō. Factū ē illi in testm̄ eternuꝫ ꝛ semini eius sicut dies celi: fungi sacerdotio. ꝛ habere laudē. ꝛ glorificari ppl'm suū in nomie suo. Ipsū elegit ab oi viuēte: offerre sacrificiū deo: incensū ꝛ bonū odorē i memoriam placa re ꝓ ppl'o suo. Et dedit illi i p̄ceptis suis ptātē i testamētis iudicioꝝ: docere iacob testimonia ꝛ in lege sua lucē dare isrl'. Quia ꝯ illū steterūt alieni. ꝛ ꝓpter inuidiā circūdederunt illū hoīes in deserto q erāt cū dathan ꝛ abiron. ꝛ ꝯgrega tio chore i iracūdia. Vidit dn̄s deus ꝛ nō pla/ cuit illi: ꝛ ꝯsūpti sūt i ipetu iracūdie. Fecit illis mōstra: ꝛ ꝯsūpsit illos i flamma ignis. Et ad/ didit aaron gloriā. ꝛ dedit illi hereditatē. ꝛ p̄mi tias frugū terre dimisit illi. Panē ipsius in p̄/ mis parauit i sacietatē: nā ꝛ sacrificia dn̄i edēt q̄ dedit illi ꝛ semini eiꝰ. Ceteꝝ int̄ gētes nō he reditabit. ꝛ pars nō ē illi in gēte. Ipse ē. n. ps eius ꝛ hereditas. Phinees filius eleazari ter tius i gloria imitādo eū i timore dn̄i. ꝛ stare in reuerētia gent͛: i bonitate ꝛ alacritate aīe sue placuit deo isrl'. Ideo statuit illi testm̄ pacis: ꝛ p̄ncipē scōꝝ ꝛ gentis sue. vt sit illi ꝛ semini eiꝰ sacerdotij dignitas in eternū. Et testamētū da uid regi filio iesse de tribu iuda: hereditas ipsi ꝛ semi eius: vt daret sapientiam in cor nostruꝫ iudicare gentē suam in iustitia: ne abolerentur bona ipsoꝝ. ꝛ gloriam ipsorum in gentem eoꝝ eternam fecit.

XLVI

Fortis in bello ihesus naue successor moysi in ꝓphetis: q fuit magnꝰ s̄ꝫ no mē suū: maximus i salutē electoꝝ dei: expugnare insurgētes hostes vt ꝯsequeret' he reditatē israel. Quā gloriā adeptꝰ est i tollēdo manus suas: ꝛ iactando ꝯ ciuitates rūpheas: Quis añ illū sic restitit. Nā hostes ipse dn̄s ꝑ cussit. Aut nō i iracūdia eius ipeditꝰ est sol: et vna dies facta ē q̄si duo: Inuocauit altissimuꝫ potentē i oppugnādo inimicos vndiqꝫ. ꝛ au/ diuit illū magnus ꝛ scūs deus. i saxis grandi/ nis v̄tutis valde fortis. Impetū fecit ꝯ gētem hostilē. ꝛ i descēsu ꝑdidit ꝯrios: vt cognoscant gentes potētiā eius: qa ꝯ deū pugnare nō ē fa cile. ꝛ secutꝰ ē a tergo potētes. Et i diebꝰ moy si mīam fecit ipse et caleph filius iephone: stare ꝯ hostē: et ꝓhibere gentē a pctis. et ꝑfringere murmur malitie. Et ipsi duo ꝯstituti: a pericu lo liberati sūt: a numero sexcentoꝝ milium pe/ ditū inducere illos i hereditatē: in t̄ra q̄ manat lac et mel. Et dedit dn̄s ipsi caleph fortitudinē et vsqꝫ i senectutē ꝑmāsit illi virtus: vt ascen/ deret in excelsū terre locū. et semen ipsius obti nuit hereditatē. Et viderūt oēs filij isrl': qꝛ bo nū est obseq scō deo. Et iudices singuli suo no mine: quoꝝ nō est corruptū cor: q nō auersi sūt a dn̄o. vt sit memoria illoꝝ in bn̄dictiōe. Et os sa coꝝ pullulāt de loco suo. et nomē eoꝝ ꝑma/ net in eternū: ꝑmanente ad filios illoꝝ sancto/ rū viroꝝ gloria. Dilectus a dn̄o deo suo samu el ꝓpheta dn̄i: renouauit imperiū. et vnxit pri cipes in gente sua. In lege dn̄i cōgregationeꝫ iudicauit. et vidit deū iacob. et in fide sua ꝓba tus ē ꝓpheta. Et cognitꝰ est in verbis suis fi/ delis: quia vidit deū lucis. Et inuocauit dn̄m oi potentē i oppugnādo hostes circūstantes vn/ diqꝫ: in oblatiōe viri inuiolati. Et itonuit de ce lo dn̄s. ꝛ in sonitu magno auditā fecit vocē suā et ꝯtriuit p̄ncipes tyrioꝝ et omnes duces phili stijm. Et añ tp̄s finis vite sue et seculi testimo niū p̄buit i cōspectu dn̄i et xp̄i. Pecunias ꝛ vs qꝫ ad calciamenta ab oi carne nō accepit. et nō accusauit illū hō. Et pꝰ hec dormiuit. et notum fecit regi. et ōn̄dit illi finem vite sue. et exalta/ uit vocē eius de terra in ꝓphetia delere impie tatem gentis.

XLVII

Post hec surrexit nathan ꝓp̄ha i diebꝰ dauid. Et q̄si adeps sepatus ē a carne sic dauid a filijs isrl'. Cum leonibus lu sit quasi cū agnis. ꝛ i vrsis similiter fecit sicut i agnis ouiū. In iuuētute sua nūq̄d non occidit gigantē et abstulit opprobriū de gēte. In tollē do manū in saxo funde deiecit exultationē go/ lie: vbi inuocauit deū oipotentē. Et dedit i dex tera eiꝰ tollere hoīem fortem in bello. Et exal/ tare cornu gentis sue. Sic in decē milibus glo rificauit eū. et laudauit eū in bn̄dictiōibus dn̄i: in offerēdo illi coronā glorie. Cōtriuit eni ini micos vndiqꝫ et extirpauit philistijm contrari os vsqꝫ in hodiernū diem. Contriuit cornu ip soꝝ vsqꝫ in eternum. In oi opere dedit cōfes/ sionem sancto: et excelso in v̄bo glorie. De oi corde suo laudauit dn̄m. et dilexit deum qui fe/ cit illū. et dedit illi ꝯ inimicos potentiā. Et sta/ re fecit cantores ꝯ altare et in sono coꝝ dulces fecit modos. Et dedit in celebrationibus decꝰ et ornauit tp̄a vsqꝫ ad ꝯsumationē vite: vt lau darent nomē scm̄ dn̄i et amplificarēt mane dei sanctitatē. Xp̄s purgauit peccata ipsius. et ex/ altauit in eternū cornu eius. Et dedit illi testa/ mentū regni. et sedē glorie in israel. Post ip̄ꝫ surrexit filius sensatus: et ꝓpter illum deiecit oēm potentiam inimicoꝝ. Salomon impera/ uit in diebus pacis: cui subiecit deus omēs ho

stes vt conderet domũ i nomine suo: et para-
ret sanctitatẽ in sempiternũ queadmodũ erudi
tus ẽ in iuuẽtute sua. Et impletus est q̃si flumẽ
sapia: et terrã retexit aia sua. Et replesti i cõpa
tionibus enigmata: ad insulas lõge diuulgatũ
ẽ nomẽ tuũ: et dilectus es i pace tua. In canti
lenis et ꝓuerbijs et cõparationibus et interp̃-
tationibus: mirate sũt terre. et in noie dñi dei:
cui ẽ cognomẽ deus israel. Collegisti q̃si auri
chalcũ auꝝ: et vt plũbũ cõplesti argentũ. et icli
nasti femora tua mulieribus. Ptãtem habui-
sti i corpore tuo. Dedisti maculã in gloria tua.
et ꝓphanasti semẽ tuum inducere iracũdiã ad
liberos tuos. et i ceteris stulticiã tuã: vt faceres
iperiũ bipartitũ. ꝛ ex effrem imparare imperiuꝫ
duꝝ. Deus aũt non derelinquet miam suã et
nõ corrũpet nec delebit opa sua: neqꝫ perdet a
stirpe nepotes electi sui: et semen ei⁹ qui diligit
dñꝫ nõ corrũpet. Dedit aũt reliquũ iacob ꝛ da
uid de ipsa stirpe. Et finẽ habuit salomon cuꝫ
patribus suis. Et dereliquit post se de semine
suo gentis stulticiã. et iminutũ a prudentia ro-
boã qui auertit gentẽ ꝯsilio suo. et hieroboam
filium nabath qui peccare fecit isrl̃. et dedit viã
peccãdi effraim. et plurima redundauerũt pec
cata ipsoꝝ. Valde eni auerterũt illos a tra sua
Et quesiuit oẽs nequitias vsqꝫ dum perueni-
ret ad illos defensio et ab omnibus peccatis li
berauit eos.

XLVIII

Et surrexit helias ꝓpheta q̃si ignis: ꝛ verbũ ipsius q̃si facula ardebat. Qui induxit in illos famẽ. et imitãtes illum inuidia sua pauci facti sunt. Nõ. n. poterant su
stinere p̃cepta dñi. Verbo dñi cõtinuit celũ. et
deiecit a se ignẽ terre. Sic amplificatus est heli
as in mirabilibus suis. Et qs põt similit̃ glo-
riari tibi? Qui sustulisti mortuũ ab inferis de
sorte mortis in v̾bo dñi dei: q deiecisti reges
ad pniciẽ. et ꝯfregisti facile potentiaꝫ ipsoꝝ et
gloriosos de lecto suo. Qui audis in syna iudi
ciuꝫ. et i oreb iudicia defensionis. Qui vngis
reges ad penitentiã: et ꝓphetas facis successo
res post te. Qui receptus es in turbine ignis
in curru equoꝝ igneoꝝ: qui inscriptus es in iu
dicijs tẽpoꝝ: lenire iracũdiã dñi: cõciliare cor
patris ad filiũ. et restituere tribus iacob. Bea
ti sunt q te viderũt et in amicitia tua decorati st̃.
Nam nos vita viuimus tñ: post mortẽ autẽ
nõ erit tale nomẽ nostrũ. Helias q in turbine
tectus ẽ: et i heliseo completus ẽ spũs eius. In
dieb⁹ suis nõ ptimuit p̃ncipem. ꝛ potentia ne-
mo vicit illũ. Nec supauit illũ verbuꝫ aliquod
et mortuũ ꝓphetauit corpus eius. In vita sua
fecit mõstra. et in morte mirabilia opatus est.
In oibus istis nõ penituit ppls. et non recesse
runt a peccatis suis vsqꝫ du abiecti sunt de ter
ra sua. et dispsi sunt in oem terraꝫ. et relicta est
gens p pauca. et p̃nceps in domo dauid. Qui
dam ipsoꝝ fecerunt qđ placeret deo: alij autẽ
multa cõmiserunt pctã. Ezechias muniuit ci-
uitatẽ suã et induxit in mediũ eius aquã ꝛ fodit
ferro rupem et edificauit ad aquã puteum. In
diebus ipsius ascendit sennacherib et misit ra-
psacen et sustulit manum suam contra illos:
et extulit manũ suam in syon: ꝛ superbus fact⁹
est potentia sua. Tunc mota sũt corda et man⁹
ipsoꝝ: et doluerunt quasi parturientes mulie-
res. Et inuocauerunt dñm misericordem. et ex
pandentes manus suas extulerũt ad celum. et
sanctus dñs deus audiuit cito vocem ipsoruꝫ.
Non est comemoratus pctoꝝ ipsorũ: neqꝫ de-
dit illos inimicis suis: sed purgauit illos i ma
nu Isaie sancti ꝓphete. Deiecit castra assyrio
rum. et contriuit illos angelus dñi. Nam fecit
ezechias qđ placuit deo. et fortiter iuit i via da
uid patris sui: quaꝫ mandauit illi isaias ꝓphe
ta magnus et fidelis in ꝯspectu dei. In dieb⁹
ipsius retro redijt sol. et addidit regi vitã. Spi
ritu magno vidit vltima: et consolatus est lu-
gentes in syon: vsqꝫ in sempiternũ. Ostendit fu
tura et abscondita añqꝫ eueniret.

XLIX

Memoria iosie in compositione odoris facta: opus pigmentarij in omni ore q̃si mel indulcabitur eius memoria. ꝛ vt
musica in conuiuio vini. Ipse est directus di-
uinitus in penitentia gentis. et tulit abhomina
tiones impietatis. Et gubernauit ad dñm cor
ipsius. et in diebus peccatoꝝ corroborauit pie-
tatem. Preter dauid ꝛ ezechiã ꝛ iosiaꝫ omnes
reges peccatũ cõmiserunt: nã reliquerunt legẽ
altissimi reges iuda. ꝛ cõtempserunt timorem
dei. Dederũt enim regnum suum alijs. ꝛ glo
riam suã alienigene genti. Incẽderunt electã
sanctitatis ciuitatem: ꝛ desertas fecerunt vias
ipsius in manu hieremie. Nam male tractaue
runt illum: qui a ventre matris consecratus est
ꝓpheta: euertere ꝛ eruere ꝛ pdere ꝛ iteꝝ edifi-
care ꝛ renouare. Ezechiel qui vidit cõspectum
glorie: quã ostendit illi in curru cherubin. Nã
cõmemoratus est inimicoꝝ in imbre: beneface
re illis qui ostenderunt rectas vias. Et duode
cim ꝓphetaꝝ ossa pullulant de loco suo. Nam
corroborauerunt iacob. ꝛ redemerunt se in fide
virtutis sue. Quõ amplificemus zorobabel.

Nã ⁊ ipse q̄si signũ in dextera manu israel. Et
iesũ filiũ iosedech. Qui in diebus suis edifica/
uerũt domũ: ⁊ exaltauerũt tẽplũ scm̃ dño: para
tã in gloriã sempiternã. Et neemias in memo
ria multi tp̄is: q erexit nobis muros euersos:
⁊ stare fecit portas ⁊ seras: q erexit domos no
stras. Nemo natus ẽ i terra q̄lis enoch: naz ⁊
ipse receptus ẽ a tra. Et ioseph q natus ẽ hõ.
p̄nceps fratrũ: firmamentũ gẽtis: rector fratrũ
stabilimẽtũ pp̄li: ⁊ ossa ipsius visitata sũt: ⁊ p⁹
morte ꝓphetauerũt. Seth ⁊ sem apd̉ hoies glo
riã adepti sũt. ⁊ sup oẽm aiam i origie adã. L

S Imon onie filius sacerdos magnus: q
in vita sua suffulsit domũ. ⁊ in diebus
suis corroborauit templũ. Templi etiã
altitudo ab ipso fundata ẽ: duplex edificatio. ⁊
excelsi parietes tẽpli. In diebus ipsius ema/
nauerũt putei aquaꝝ. ⁊ q̄si mare adimpleti sũt
supra modũ. Qui curauit gẽtẽ suã ⁊ liberauit
eam a p̄ditione. Qui p̄ualuit ãplificare ciuitatẽ
q adeptus ẽ gloriã i cõuersatione gentis: ⁊ in/
gressũ domus ⁊ atrij ãplificauit. Quasi stella
matutina in medio nebule. Et q̄si luna plena i
diebus suis lucet. Et q̄si sol refulgens: sic ille
effulsit in tẽplo dei. Quasi arcus refulgens in
ter nebulas glorie: ⁊ q̄si flos rosaꝝ in dieb⁹ v̄
nis: ⁊ q̄si lilia q̄ sũt in trãsitu aq̄: ⁊ q̄si thus redo
lens in diebus estatis. Quasi ignis effulgens
⁊ thus ardens in igne. Quasi vas auri solidũ
ornatũ oi lapide p̄cioso. Quasi oliua pullulãs
⁊ cupressus in altitudie se extollens. In accipi
endo ipsũ stolã glorie ⁊ vestiri cũ in cõsumatio
ne virtutis: in ascẽsu altaris sci gloriã dedit sci
tatis amictũ. In accipiendo aũt partes de ma/
nu sacerdotũ ⁊ ipse stans iuxta arã. Circa illũ
corona fratrũ ⁊ q̄si plantatio cedri in mõte liba
no: sic circa illũ steterũt q̄si rami palme ⁊ oẽs fi
lij aaron in gloria sua. Oblatio aũt dñi in ma/
nibus ipsoꝝ: coram oi synagoga israel: ⁊ cõsu
matione fungẽs in arã: amplificare oblationẽ
excelsi regis: porrexit manũ suam in libatione.
⁊ libauit de sãguine vue. Effudit in fundamen
to altaris odorẽ diuinũ excelso principi. Tunc
exclamauerunt filij aaron: in tubis ductilibus
sonuerunt. ⁊ auditã fecerunt vocem magnam
in memoriã corã dño. Tunc ois pp̄lus simul
ꝓperauerũt. ⁊ ceciderunt in faciem sup terraz
adorare dñm deum suũ: ⁊ dare p̄ces oipotenti
deo excelso. Et amplificauerũt psallentes i vo
cibus suis: ⁊ in magna domo factus est sonus
suauitatis plenus. Et rogauit pp̄lus dñm ex/
celsũ in p̄ce a sq̄ dũ p̄fectus ẽ honor dñi: ⁊ mu
nus suũ p̄fecerũt. Tunc descendẽs: manus su
as extulit oẽm in ꝯgregationẽ filioꝝ israel: da
re gloriã deo a labijs suis. ⁊ in noie ipsius glo
riari. Et iterauit orationẽ suã: volẽs ostẽdere
virtutẽ dei. Et plus orauit deũ oiuz. Qui ma
gna fecit in oi terra: q auxit dies nostros a ven
tre matris nostre. ⁊ fecit nobiscũ scd̃m suã mise
ricordiã det nobis iocũditatẽ cordis. ⁊ fieri pa
cẽ in diebus nr̄is in israel p dies sẽpiternos:
credere israel nobiscũ eẽ dei misericordiã: vt li
beret nos i diebus suis. Duas gẽtes odit aia
mea: tertia aũt nõ ẽ gẽs quã oderim. Qui se/
dent in mõte seyr: ⁊ philistijm: ⁊ stultus pp̄lus
q hitat in sichimis. Doctrinã sapie ⁊ discipline
scripsit in codice isto iesus filius Syrach: hie/
rosolymita: q renouauit sapiam de corde suo.
Beatus q i istis versat̃ bonis. Qui ponit illa
in corde suo: sapiẽs erit semp. Si. n. hec fecerit
ad oia valebit: q2 lux dei vestigiũ eius est. LI

C Onfitebor tibi dñe rex. ⁊ collaudabo
te deũ saluatorẽ meuz. Confitebor nõi
tuo qm̃ adiutor ⁊ ꝓtector factus es mi/
hi: ⁊ liberasti corpus meũ a p̄ditione: a laqueo
lingue inique: ⁊ a labijs operantiũ mendaciuz
⁊ in ꝯspectu astantiũ fact⁹ es mihi adiutor. Et
liberasti me s̄m m̃ltitudinẽ mi̾icordie nois
tui a rugientibus p̄paratis ad escã: de manib⁹
querentiũ aiam meã: ⁊ de portis tribulationuz
q̄ circundederũt me: a pressura flãme q̄ circun
dedit me: ⁊ in medio ignis nõ sũ estuatus. De
altitudine ventris iferi. ⁊ a lingua coinquina/
ta ⁊ a verbo mendacij: a rege iniquo. ⁊ a ligua
iniusta. Laudabit vsq̄ ad mortẽ aia mea dñz.
⁊ vita mea appropinquans erat in iferno deor
sum. Circundederunt me vndiq̄ ⁊ nõ erat q
adiuuaret. Respiciens erã ad adiutoriũ hoiuz
⁊ nõ erat. Memoratus sum mi̾icordie tue do
mine ⁊ cooperationis tue q̄ a seculo sunt: qm̃
eruis sustinentes te dñe: ⁊ liberas eos de mani
bus gentiũ. Exaltasti sup terrã habitationem
meã: ⁊ ꝓ morte defluẽti deprecatus sũ. Inuo
caui dñm patrẽ dñi mei: ⁊ non derelinquat me
in die tribulationis mee: ⁊ in tp̄e supboꝝ sine
adiutorio. Laudabo nomẽ tuũ assidue. ⁊ colla
udabo illud in ꝯfessione. ⁊ exaudita ẽ orõ mea
Et liberasti me de p̄ditione. ⁊ eripuisti me de
tp̄e iniquo. Propterea confitebor ⁊ laudez di
cam tibi. ⁊ bñdicam nomini dñi. Cũ adhuc iu
nior sum: priusq̄ oberrarẽ q̄siui sapiam palaz
in orõne mea. Ante tẽpus postulabã ꝓ illa. ⁊
vsq̄ in nouissimis inq̄rã eam. ⁊ florebit tanq̄
precox vua. Letatũ ẽ cor meũ in ea: ambulauit

pes meus iter rectū: in iuuentute mea inuesti-
gabam eā. Inclinaui modice aurē meā ⁊ exce
pi illam. Multā inueni in meipso sapientiam.
⁊ multū ꝓfeci in ea. Danti mihi sapiam dabo
gloriam. Consiliatus sū. n. vt facerē illam: ce-
latus sū bonū ⁊ non ꝯfundar. Colluctata ē ani
ma mea in illa. ⁊ in faciendo eā ꝯfirmatus sū.
Manus meas extendi in altū. ⁊ in sapia eiꝰ lu
xit anima mea. ⁊ ignorātias meas illumiauit.
Aiam meam direxi ad illā: ⁊ in agnitiōe inuēi
eā. Possedi cum ipsis cor ab initio: ꝓpt̄ h̄ nō
derelinquar. Veter meus ꝯturbatꝰ ē queren
do illā: ꝓpterea bonā possidebo possessionem
Dedit. n. mihi dn̄s linguam mercedem meā.
⁊ in ipsa laudabo eū. Appropiate ad me idocti
⁊ ꝯgregate vos in domuz discipline. Quid ad
huc retarditatis: ⁊ qd dicitis in his. Aīe vr̄e si-
tiunt vehement̄. Aperui os meū. ⁊ locutꝰ sum
Cōpate vobis sine argento sapiam. ⁊ collum
vr̄m subijcite iugo eiꝰ ⁊ suscipiat aīa vr̄a disci-
plinā. In ꝓximo est. n. iuenire eam. Videte
oculis vr̄is: q2 modicū laboraui. ⁊ inueni mi-
hi multā requiē. Assumite disciplinā in multo
numero argēti. ⁊ copiosū aurū possidete in ea.
Letet̄ aīa vr̄a in misericordia eius. ⁊ nō ꝯfun
demini in laude eius. Opamini opus vr̄m an
te tēpus. ⁊ dabit vobis mercedem vestram in
tempore suo.

Incipit oratio Salomonis.

ET inclinauit salomon genua sua in cō
spectu totiꝰ ecclesie isrl̄. ⁊ aperuit ma-
nus suas ad celū ⁊ dixit. Dn̄e deꝰ isrl̄
non ē similis deus in celo sursum: neq3 in tra
deorsū: q custodis testamētū tuū ⁊ misericordiā
pueris tuis eūtibꝰ i ꝯspectu tuo i toto corde. ser
uās puero tuo dauid q̄ locutꝰ es illi. ⁊ locutus
es in ore tuo. ⁊ in manu tua implesti: quasi dies
iste. Et nūc dn̄e deus israel custodi puero tuo
dauid patri meo q̄ locutus es illi: dicēs. Non
deerit tibi vir a facie mea sedens in throno isrl̄
verūtn̄ si custodierint filij tui legē meā: ⁊ in p̄-
ceptis meis ambulēt: sicut ambulauerūt in cō
spectu meo fideles. Et nūc dn̄e deus israel: cre
ditū ē v̄bū qđ locutus es puero tuo dauid: qm̄
si vere habitauit deus cuz hoībus in terra. Si
celū ⁊ celi celorū non sufficiant tibi: quāto magis
domus hec quā edificaui. Sz respicias ad ora
tionē serui sui: ⁊ dep̄cationē eius: vt exaudias
dn̄e placationē orōnis. quā puer tuus orat co-
ram te hodie: vt sint oculi tui sup domū hanc
die ac nocte: in locū quē dixisti: inuocare nomē
tuū. ⁊ exaudias orōnem quā puer tuus orat in
hoc loco: ⁊ exaudias p̄cationē pueri tui ⁊ ppl̄i
tui israel: si orauerint in loco isto. ⁊ exaudias i
loco habitationis de celo. ⁊ exaudias ⁊ ꝓpitius
sis: si peccauerit vir in te.

Explicit liber Ecclesiasticus. Incipit
prologus in Ysaiam ꝓphetam.

NEmo cū ꝓphas v̄sibus viderit eē
de scriptos: metro eos estimet apud
hebreos ligari. ⁊ aliqd simile habere
de psalmis vel operibus salomonis
Sed qđ in demosthene ⁊ Tullio solet fieri: vt
ꝑ cola scribant̄ ⁊ comata: q vtiq3 ꝓsa ⁊ nō v̄si
bus conscripserūt. Nos q3 vtilitati legentium
ꝓuidētes: interp̄tationē nouā nouo scribendi
gnē distinximus. Ac p̄mū de Ysaia sciendum
ꝙ in ſmone suo disertus sit: quippe vt vir no
bilis ⁊ vrbane elegantie: nec hn̄s qcq̄3 in elo-
quio rusticitatis admixtū. Vnde accidit vt p̄ cete
ris florē sermonis eiꝰ: trāslatio nō potuerit cō
seruare. Deinde etiā hoc adijciendū: ꝙ nō taz
ꝓpha dicēdus sit: q̄3 euāgelista. Ita. n. vniuer
sa xp̄i ecclesieq3 mysteria ad liquidū ꝓsecutus
est: vt non putes eū de futuro vaticinari: sz de
p̄teritis historiam texere. Vn̄ conijcio noluisse
tūc tp̄is septuaginta iterpres fidei sue sacramē
ta ꝑspicue ethnicis ꝓdere: ne scm̄ canibus. et
margaritas porcis darēt: q̄ cū hanc editionez
legeritis ab illis aīaduertetis abscondita. Nec
ignoro quāti laboris sit ꝓphetas intelligere: nec
facile quēpiam posse iudicare de interp̄tatione
nisi intellexerit añ que legerit. Nos quoq3 pa
tere morsibꝰ plurimorū: q stimulāte inuidia: qđ
ꝯsequi nō valēt: despiciūt. Sciens g̊ ⁊ prudēs
i flāmā mitto manū ⁊ nihilominus h̄ a fastidio
sis lectoribꝰ p̄cor: vt quō greci post septuagin-
ta trāslatores aqlā ⁊ symmachū ⁊ theodotionē
legunt: vel ob studium doctrine sue: vel vt se-
ptuagita magis ex collatōe eorū intelligāt: sic et
isti saltem vnum post priores hr̄e dignent̄ interp̄
tem. Legant prius: ⁊ postea despiciant: ne vi-
deantur non ex iudicio sed ex odij presumptio
ne ignorata ⁊ damnare. Prophetauit autem
Ysaias in irl̄m ⁊ in iudea necdū decem tribubꝰ
i captiuitatē ductis: ac vtroq3 regno nūc ꝯmix
tum nūc sep̄atim texit oraculū. Et cum interdū
ad p̄ntē respiciat historiam ⁊ post babylonie ca
ptiuitatem reditum populi significet in iude-
am: tamen omnis eius cura de vocatione gen
tiuin ⁊ de aduentu christi est. Quem quanto
plus amatis o paula ⁊ eustochium: tāto magis
ab eo petite: vt pro obtrectatione presenti qua
me indesinenter emuli laniant: ipse mihi mer-

cedem restituat in futuro. qui scit me ob hoc in/
peregrine lingue eruditione sudasse: ne iudei
de falsitate scripturarum ecclesijs eius diutius
insultarent.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

ISaias in hierusalem nobili genere or
tus est: ibiq3 ꝓphetauit. Sub Mana
se rege sectus in duas partes occubuit.
Sepultusq3 est sub quercu rogel. iuxta
transitum aquarum. quas olim Ezechias rex
iacto obstruxerat puluere.

Explicit argumentum. Incipit
Jsaias propheta. Capitulum I

VIsio Jsaie filii
amos: quam vidit super iudaz
⁊ hierusalez. in diebus ozie ioa
than. achaz. ⁊ ezechie reguz iu
da. Audite celi ⁊ auribus per/
cipe terra: qm̄ dn̄s locutus est. Filios enutriui
⁊ exaltaui. ipsi autez spreuerunt me. Cognouit
bos possessorez suum: ⁊ asinus p̄sepe dn̄i sui.
Jsrael aūt me nō cognouit. ⁊ ppl'us meus nō
intellexit. Ve genti peccatrici: pplo graui ini/
quitate. semini nequā: filijs scelerans. Dereli
querunt dn̄m. blasfemauerunt sanctū israel: ab
alienati sunt retrorsum. Sup quo pcutiaz vos
vltra: addentes preuaricationem. Omne ca/
put languidum ⁊ omne cor merens. A planta
pedis vsq3 ad verticem. non est in eo sanitas.
Vulnus ⁊ liuor ⁊ plaga tumens: nō est circū/
ligata nec curata medicamine. neq3 fota oleo.
Terra vestra deserta: ciuitates vr̄e succēse igni
Regionē vestrā corā vobis alieni deuorant. ⁊
desolabit' sicut in vastitate hostili. Et derelinqt'
filia syon vt vmbraculū in vinea: ⁊ sicut tugu/
riū in cucumerario. sicut ciuitas q̄ vastat'. Nisi
dn̄s exercituū reliquisset nobis semen q̄si sodo
ma fuissemus. ⁊ quasi gomorra similes essem⁹
Audite verbū dn̄i p̄ncipes sodomoꝝ percipi/
te aurib⁹ legem dei vr̄i ppl'us gomorre. Quo
mihi multitudinē victimaꝝ vestraꝝ dicit dn̄s
Plenus sum. Holocausta ⁊ arietum ⁊ adi/
pem pinguiū ⁊ sanguinē vituloꝝ ⁊ agnoruz ⁊
hircoꝝ nolui. Cū veniretis añ cōspectū meuz:
qs q̄siuit hec de manibus vestris: vt ambula/
retis in atrijs meis: Ne offeratis vltra sacrifi
ciū frustra. Incensū abhoiatio est mihi. Neo/
meniā ⁊ sabbatū ⁊ festiuitates alias nō feram.
Iniqui sūt cetus vestri. Calēdas vestras ⁊ so
lēnitates vestras odiuit aia mea. Facta sūt mi
hi molesta. Laboraui sustinēs. Et cū extēderi
tis manus vestras: auertā oculos meos a vo/
bis: ⁊ cū m'tiplicaueritis orationē. nō exaudiā
Manus eni vestre sāguine plene sunt. Laua
mini. mundi estote. auferte malū cogitationuz
vestraꝝ ab oculis meis. Quiescite agere per/
uerse: discite bn̄facere. Querite iudicium sub/
uenite oppresso: iudicate pupillo. defendite vi
duam ⁊ venite ⁊ arguite me dicit dn̄s. Si fue
rint pctā vestra vt coccinū: quasi nix dealbabū
tur. ⁊ si fuerint rubra quasi vermiculus: velut
lana alba erunt. Si volueritis ⁊ audieritis me
bona terre comedetis. Qd' si nolueritis ⁊ me
ad iracundiā ꝓuocaueritis gladius deuorabit
vos. quia os dn̄i locutum est. Quomō facta ē
meretrix ciuitas fidelis: plena iudicii? Justicia
habitauit in ea. nunc aūt homicide. Argentuz
tuum versū est in scoriā. vinum tuum mixtum
est aqua. Principes tui infideles: socij furum
Omnes diligunt munera. sequuntur retribu
tiones. Pupillo nō iudicāt. ⁊ causa vidue nō
ingreditur ad illos. Propter hoc ait dominus
deus exercituum fortis israel. Heu ego conso
labor super hostibus meis. ⁊ vindicabor d' ini
micis meis. Et conuertam manum meam ad
te. ⁊ excoquam ad purum scoriam tuam. ⁊ aufe
ram omne stānum tuum. ⁊ restituaz iudices tu
os vt fuerunt prius ⁊ cōsiliarios tuos sicut an
tiqitus. Post hec vocaberis ciuitas iusti. vrbs
fidelis. Syon in iudicio redimet'. ⁊ reducent
eam in iusticia. Et conteret scelestos ⁊ peccato
res simul. ⁊ qui dereliquerunt dn̄m consumen
tur. Confundentur. n. ab idolis quibus sacri
ficauerunt. Et erubescetis super hortis quos
elegeratis. cū fueritis velut quercus defluenti
bus folijs. ⁊ velut hortus absq3 aqua. Et erit
fortitudo vestra vt fauilla stuppe. ⁊ opus vr̄m
quasi scintilla. ⁊ succendetur vtrunq3 simul. ⁊
non erit qui extinguat. II

VErbū quod vidit isaias filius amos su
per iudā ⁊ hierusalē. Et erit in nouissi
mis diebus p̄paratus mons dom⁹ do
mini in vertice montiū. ⁊ eleuabit' super colles
⁊ fluent ad eū oēs gentes. ⁊ ibunt ppl'i multi ⁊
dicent. Venite ascēdamus ad montē dn̄i ⁊ ad
domū dei iacob. ⁊ docebit nos vias suas ⁊ am
bulabimus in semitis eius. quia de syon exibit
lex. ⁊ vbū dn̄i de irl'm. Et iudicabit gentes. ⁊
arguet populos multos. Et cōflabunt gladios
suos in vomeres. ⁊ lāceas suas in falces. Nō
leuabit gens ꝯ gentē gladiū. nec exercebūtur
vltra ad preliū. Domus iacob. venite ⁊ ambu
lemus in lumie dei nostri. Proiecisti. n. ppl'm

tuū domū iacob. q2 repleti sunt vt olim. ⁊ augu res habuerūt vt philisti. ⁊ pueris alieni[9] ad he serunt. Repleta est terra argēto ⁊ auro. ⁊ non est finis thesauroꝝ eius. Et repleta est terra ei[9] eqs. ⁊ innumerabiles quadrige eius. Et repleta est terra ei[9] idolis. Opus manuū suaꝝ adorauerūt. qđ fecerūt digiti eoꝝ. Et incuruauit se hō. ⁊ hūiliatus est vir. Ne ḡ dimittas eis. In gredere i petrā. ⁊ abscōdere i fossa humo a facie timoris dñi. ⁊ a glīa maiestatis eius. O culi sublimis hoīs hūiliati sunt. ⁊ icuruabit altitudo viroꝝ. Exaltabit autē dñs solus in die illa: q2 dies dñi exercituū sup oēm supbū ⁊ excelsū ⁊ sup oēm arrogantē. ⁊ hūiliabit. ⁊ super oēs cedros libani sublimes ⁊ erectas. ⁊ super oēs quercus basan. ⁊ sup oēs mōtes excelsos. ⁊ sup oēs colles eleuatos. ⁊ sup oēm turrem excelsā ⁊ sup oēm murum munitum. ⁊ sup oēs naues tharsis. ⁊ sup oē qđ visu pulchrū est. Et incuruabit oīs sublimitas hoium. ⁊ humiliabit altitudo viroꝝ. Et eleuabit dñs solus in die illa ⁊ idola penitus cōterent. Et introibunt in speluncas petrarum ⁊ in voragines tre a facie formidinis dñi. ⁊ a gloria maiestatis eius. cum surrexerit pcutere terrā. in die illa proijciet hō idola argēti sui ⁊ simulacra auri sui q̄ fecerat sibi. vt adoraret talpas ⁊ vespertilincos. Et ingredietur scissuras petrarū. ⁊ in cauernas saxoꝝ a facie formidinis dñi. ⁊ a gloria maiestatis eius. cū surrexerit pcutere terrā. Quiescite ergo ab homine cui[9] spūs in naribus eius est. quia excelsus reputatus est ipse. III.

Ecce enī dñator dñs exercituū auferet ab hierusalē ⁊ ab iuda. validum ⁊ fortem oē robur panis ⁊ oē robur aque ⁊ fortē ⁊ virū bellatorē. ⁊ iudicem ⁊ pphetam. ⁊ ariolū ⁊ senē. pncipē sup qnquaginta. ⁊ honorabilē vultu. ⁊ cōsiliariū. ⁊ sapientē de architectis. ⁊ prudentē eloquij mystici. Et dabo pueros principes eoꝝ. ⁊ effeminati dñabunt eis. Et corruet ppls vir ad virū. ⁊ vnusquisq3 ad pximū suum. Tumultuabit puer cōtra senem. ⁊ ignobilis cōtra nobilē. Apphendet. n. vir frēm suū domesticū pris sui. ⁊ dicet. Vestimentū tibi est. pnceps esto nr. ruina autē hec sub manu tua. Rñdebitq3 in die illa dicens. Nō sū medicus. ⁊ in domo mea nō est panis neq3 vestimētū. Nolite cōstituere me pncipem populi. Ruit eni hierusalē: ⁊ iudas cōcidit. q2 lingua eorū ⁊ ad inuētiones eoꝝ cōtra dñm. vt puocarēt oculos maiestatis ei[9]. Agnitio vult[9] eoꝝ rñdebit eis. ⁊ pctm̄ suū q̄si sodoma pdicauerūt. nec abscōderūt. Ve aīe eoꝝ. qm̄ reddita sunt eis mala. Dicite iusto qm̄ bene. qm̄ fructum adinuentionū suarū comedet. Ve ipio i malum. Retributio eni manuū eius fiet ei. Populū meū exactores sui spoliauerūt. ⁊ mulieres dñate sunt eis. Popule meus q te beatū dicūt. ipsi te decipiūt. ⁊ viā gressuū tuoꝝ dissipant. Stat ad iudicandū dñs. ⁊ stat ad iudicādos populos. dominus[9] ad iudiciū veniet. cū senib[9] ppli sui ⁊ pricipib[9] eius. Vos. n. depasti estis vineā meā ⁊ rapina paupis in domo vr̄a. Quare atteritis pplm meū. ⁊ facies paupū cōmolitis dicit dñs exercituū. Et dixit dñs deus. Pro eo q̄ eleuate sunt filie syon. ⁊ ambulauerūt extento collo. ⁊ nutibus oculoꝝ ibāt ⁊ plaudebāt. ⁊ ambulabant. et pedibus suis cōposito gradu incedebāt. decaluabit dñs verticē filiarū syon. et dñs crinē earū nudabit. In die illa auferet domin[9] ornamentū calciamētoꝝ et lunulas et torques et monilia et armillas et mitras et discriminalia et periscelides et murenulas et olfactoriola et inaures et annulos. et gēmas i fronte pēdētes et mutatoria ⁊ palliola et lintheamina et ac[9] et specula et syndones et vittas et theristra. Et erit pro suaui odore fetor. et pro zona funiculus et pro crispanti crine caluicium et pro fascia pectorali ciliciū. Pulcherrimi quoq3 viri tui gladio cadēt ⁊ fortes tui in prelio. Et merebūt atq3 lugebunt porte eius. Et desolata in terra sedebit. IIII.

Et apprehendēt septem mulieres virū vnū in die illa dicentes. Panē nr̄m comedemus. et vestimentis nr̄is operiemur. tm̄mō inuocet nomē tuū sup nos: aufer opprobriū nr̄m. In die illa erit germen dñi in magnificentia. ⁊ gloria fructus terre sublimis. ⁊ exultatio his qui saluati fuerint de israel. Et erit oīs qui relictus fuerit in syon. ⁊ residuus in irlm. scūs vocabit oīs q scriptus est in vita in irlm. Si abluerit dominus sordem filiarū syon. ⁊ sanguinem irlm lauerit de medio eius. in spū iudicij ⁊ spiritu ardoris. Et creabit dñs sup omnē locū mōtis syon. et vbi inuocatus est. nubem per diem. et fumum et splendorē ignis flāmantis i nocte. Sup oēm. n. glīā ptectio. et tabernaculū erit in vmbraculum diei ab estu. et i securitatē et absconsionem a turbine et a pluuia. V.

Cantabo dilecto meo canticum patruelis mei. vinee sue. Vinea facta est dilecto meo. in cornu filio olei. Et sepiuit eam. Et lapides elegit ex ea. et plantauit vineā

electam. Et edificauit turrim in medio eius ⁊
torcular extruxit in ea. Et expectauit vt faceret
vuas. et fecit labruscas. Nunc ergo habitato/
res ir'lm ⁊ viri iuda. iudicate inter me et vineā
meaȝ. Quid est quod debui vltra facere vinee
mee. et non feci ei. An q expectaui vt faceret
vuas. et fecit labruscas. Et nunc ostendam vo
bis quid ego faciam vinee mee. Auferaȝ sepē
eius. et erit in direptionem. Diruam maceriā
eius. et erit in ꝯculcatione. et ponam eam desꝰ
taȝ. No putabit ⁊ nō fodiet. ⁊ ascendēt sup eā
vepres et spine. et nubibꝰ mādabo ne pluāt su
per eā imbrē. Vinea aūt dn̄i exercituū domus
isrl' est. et viri iuda germē eiꝰ delectabile. Et ex
pectaui vt faceret iudicium. et recte iniquitas. ⁊
iusticiam. et ecce clamor. Ve qui ꝯiungitis do
mū ad domū. et agrū ad agro copulatis vsqȝ ad
t̄minū loci. Nūqd habitabitis vos soli i medio
t̄re. In auribꝰ meis sūt h̄ dicit dn̄s exercituum
Nisi domꝰ multe deserte fuerint grādes et pul
chre. et absqȝ habitatore. Decem. n. iugera vi/
nearū facient lagūculā vnam et triginta modij
sementis faciēt modios tres. Ve q ꝯsurgitis ma
ne ad ebrietatē sectandā. et potanduȝ vsqȝ ad
vesprā: vt vino estuetis: Cithara et lira et tym
panū et tibia et vinū in ꝯuiuijs vestris. et opꝰ
dn̄i nō respicitis. nec opera manuū eiꝰ ꝯsidera/
tis. Propterea captiuꝰ ductꝰ est ppl's meus q2
nō habuit sciam. et nobiles eiꝰ interierūt fame
et multitudo eiꝰ siti exaruit. Propterea dilata
uit ifernus aīam suā. et apuit os suū absqȝ vllo
t̄mino. Et descendēt fortes eiꝰ et ppl's eiꝰ ⁊ sub
limes gloriosiqȝ eius ad eū. Et incuruabit hō
et humiliabit vir. et oculi sublimiū deprimēt.
Et exaltabit dn̄s exercituum in iudicio et deus
scūs scificabit in iusticia. Et pascent agni iuxta
ordinē suum. et deserta in vbertatē versa adue
ne comedēt. Ve qui trahitis iniqtatē in funicu
lis vanitatis. et q̄si vinculum plaustri peccatū.
Qui dicitis. festinet. et cito veniat opus eiꝰ. vt
videamꝰ. et appropriet et veniat ꝯsiliū sci isrl'.
et sciemꝰ illud. Ve q dicitis maluȝ bonū. et bo
nū malū ponētes tenebras lucē et lucē tenebras
ponētes amarū in dulce. ⁊ dulce in amarū. Ve
q sapiētes estis i oculis v̄ris. et corā vobismet/
ipsis prudētes. Ve q potētes estis ad bibēdū
vinum. et viri fortes ad miscendā ebrietatem.
Qui iustificatis ipium ꝓ muneribus. et iusti/
ciā iusti auferts ab eo. Propter h̄ sicut deuorat
stipulā lingua ignis. et calor flāme exurit: sic ra
dix eoꝝ q̄si fauilla erit. et germen eoꝝ vt puluis
ascendet. Abiecerūt. n. legē dn̄i exercituum et
eloquiū sācti isrl' blasfemauerunt. Ideo iratus
est furor dn̄i in ppl'm suū. ⁊ extendit manū suā
sup eū: ⁊ pcussit eū. Et ꝯturbati sunt montes ⁊
facta sūt morticina eoꝝ quasi stercus in medio
platearuȝ. In his oibus nō est auersus furor
eius sed adhuc manus eiꝰ extenta. Et eleuabit
signū in natiōibus ꝓcul. ⁊ sibilabit ad eū de fi/
nibꝰ terre. ⁊ ecce festinus velocit̄ veniet. Non
est deficiēs neqȝ laborās in eo: nō dormitabit
neqȝ dormiet. neqȝ soluet cingulū renū eiꝰ nec
rumpet corrigia calciamēti eiꝰ. Sagitte eiꝰ acu
te. ⁊ oēs arcus eius extēti. Vngule equoꝝ eiꝰ
vt silex. ⁊ rote eius q̄si ipetus tēpestatis. Rugi
tus eius vt leonis. rugiet vt catuli leonum. Et
frēdet ⁊ tenebit p̄dam ⁊ amplexabitur. ⁊ non
erit qui eruat. ⁊ sonabit sup euȝ in die illa sicut
sonitus maris. Aspiciemus in terraȝ. ⁊ ecce te
nebre tribulationis. ⁊ lux obtenebrata est in ca
ligine eius.

VI.

In anno quo mortuus est rex oçias. vi
di dn̄m sedentē sup soliū excelsuȝ ⁊ ele
uatum ⁊ plena erat domus a maiestate
eius. ⁊ ea que sub ipo erāt replebāt templum.
Seraphin stabāt sup illud: sex ale vni. ⁊ sex ale
alteri. Duabus velabāt faciē eiꝰ. ⁊ duabus ve
labant pedes eius. ⁊ duabus volabant. Et cla
mabant alter ad alterum. ⁊ dicebant. Sanctus
sanctus sanctus dn̄s deus exercituum plena est
ois terra gloria eius. Et cōmota sūt super limi
naria cardinū a voce clamantis. ⁊ domus re
pleta est fumo. Et dixi. Ve mihi q2 tacui quia
vir pollutus labijs ego sum. ⁊ in medio po/
puli polluta labia habētis ego habito. ⁊ regem
dn̄m exercituū vidi oculis meis. Et volauit ad
me vnus de seraphin. ⁊ in manu eius calculus
quē forcipe tulerat de altari. ⁊ tetigit os me/
uȝ ⁊ dixit. Ecce tetigi h̄ labia tua. ⁊ auferet ini/
qtas tua. ⁊ pctm̄ tuū mundabit. Et audiui vo/
cē dn̄i dicentis. Quē mittā ⁊ qs ibit nobis. Et
dixi. Ecce ego. mitte me. Et dixit. Vade ⁊ di/
ces populo huic. Audite audientes ⁊ nolite in
telligere. ⁊ videte visionē ⁊ nolite cognoscere
Exceca cor ppl'i huiꝰ ⁊ aures eiꝰ aggraua ⁊ ocu
los eius claude. ne forte videat oculis suis ⁊ au
ribus suis audiat ⁊ corde suo intelligat. ⁊ con/
uertat ⁊ sanē eū. Et dixi. Vsqȝq̄ dn̄e. Et dixit
Donec desolēt ciuitates absqȝ habitatore ⁊ do
mus sine hoie. Et terra relinquet deserta. et lō
ge faciet dominꝰ hoies. Et multiplicabit que
derelicta fuerat i medio t̄re. et adhuc in ea deci/
matio. Et ꝯuertet et erit in ostensionē sicut te
rebinthꝰ. et sic quercus q̄ expādit ramos suos

Semen scm̃ erit id qd̃ steterit in ea. VII

Et factũ ē in diebꝰ achaz filij ioathã filij
oçie regis iuda ascendit rasin rex syrie
⁊ facee filiꝰ romelie rex israel i irl'm ad
pliandũ ꝯ eã. ⁊ nõ potuerũt debellare eam. Et
nũciauerũt domui dauid dicentes. Requieuit
syria sup effraim ⁊ cõmotũ est cor eiꝰ ⁊ cor ppl'i
eius sicut mouet̃ ligna siluaꝝ a facie venti. Et
dixit dñs ad isaiã. Egredere i occursũ achaz tu
⁊ q dereliciꝰ ē iasub filiꝰ tuus ad extremũ aque
ductꝰ piscine supioris i via agri fullonis. ⁊ di/
ces ad eũ. Vide vt sileas. Noli timere: ⁊ cor
tuũ ne formidet a duabꝰ caudis ticionũ fumigã
tiũ istoꝝ i ira furoris rasin regis syrie ⁊ filij ro
melie: eo q ꝯsiliũ inierĩt ꝯtra te syria in maluz. et
effraim ⁊ filiꝰ romelie dicentes. Ascẽdamꝰ ad
iudã ⁊ suscitemus eũ. ⁊ auellamꝰ eũ ad nos. et
ponamꝰ regẽ in medio eiꝰ filium tabeel. Hec
dicit dñs deꝰ. Nõ stabit ⁊ non erit istud: sz ca/
put syrie damascꝰ ⁊ caput damasci rasin. Et ad
huc sexaginta ⁊ qnq̃z ãni. ⁊ desinet effraim esse
ppl's: ⁊ caput effraiz samaria: ⁊ caput samarie
filius romelie. Si nõ credideritis: nõ pmane
bitis. Et adiecit dñs loqui ad achaz dicẽs. Pe
te tibi signũ a dño deo tuo i pfũdũ inferni: siue
i excelsum supra. Et dixit achaz. Nõ petã et nõ
tẽptabo dñm. Et dixit. Audite ergo domꝰ dauid
Nũqd parũ vobis ē molestos eẽ hoibꝰ: quia
molesti estis ⁊ deo meo. Propter h̃ dabit dñs
ipse vobis signũ. Ecce Vgo concipiet ⁊ pariet
filiũ. Et vocabitur nomẽ eius emanuel. Bu
tyrum ⁊ mel comedet: vt sciat reprobare ma/
lũ et eligere bonũ. Quia añq̃z sciat puer repro
bare malũ et eligere bonũ. derelinquet̃ t'ra quã
tu detestaris a facie duoꝝ regum suoꝝ. Addu
cet dñs sup te ⁊ sup ppl'm tuũ ⁊ sup domũ pr̃is
tui. dies q nõ venerũt a diebꝰ sepatiõis effraiz
a iuda cũ rege assyrioꝝ. Et erit in die illa: sibi/
labit dñs musce q̃ est in extremo fluminũ egy/
pti. ⁊ api q̃ ē i terra assur. et veniẽt et regescent
oẽs in torrẽtibꝰ valliũ et in cauernis petraꝝ et
i oibus frutetis et i vniuersis foraminibꝰ. In
die illa radet dñs in nouacula ꝯducta i his qui
trãsflumẽ sunt in rege assyrioꝝ caput. ⁊ pilos
pedũ. ⁊ barbam vniuersam. Et erit in die illa.
nutriet hõ vaccam boum. ⁊ duas oues. et pre
vbertate lactis comedit butyꝝ. Butyꝝ eniz et
mel mãducabit ois hõ q relictus fuerit in me/
dio terre. Et erit in die illa. ois locus vbi fue/
rint mille vites: mille argẽteis. et in spinas ⁊ i
vepres erũt. Cũ sagittis ⁊ arcu igredient̃ illuc
Vepres. n. ⁊ spine erũt in vniuersa t'ra. et oẽs
montes q in sarculo sartient̃: non veniet illuc
terra spinaꝝ ⁊ vepriũ. et erit i pascuã bouis ⁊ i
conculcationẽ pecoris. VIII

Et dixit dñs ad me. Sume tibi librum
grãdẽ. et scribe i eo stilo hois: velocit̃
spolia detrahe. cito predare. Et adhi/
bui mihi testes fideles: vriã sacerdotẽ ⁊ zacha
riam filiũ barachie. Et accessi ad pphet issam.
et ꝯcepit et peperit filium. Et dixit dñs ad me.
Voca nomẽ eius: accelera. spolia. detrahe. fe
stina pdari: qr añq̃z sciat puer vocare pr̃ez suũ
⁊ matrẽ suã: auferet̃ fortitudo damasci: et spo/
lia samarie corã rege assyriorũz. Et adiecit do
minus loq ad me ad h̃ dicẽs. Pro eo q abie/
cit ppl's iste aq̃s syloe q̃ vadũt cũ silentio: et as/
sũpsit magis rasin et filiũ romelie: ppter h̃ ec/
ce dñs adducet sup eos aq̃s fluminis fortes et
multas: regẽ assyrioꝝ et oẽm gloriaz eius. Et
ascendet sup oẽs riuos eiꝰ et fluet sup vniuer/
sas ripas eiꝰ. et ibit p iudã inundãs: et trãsiẽs
vsq̃z ad collum veniet. Et erit extẽsio alarum
eius implẽs latitudinem terre tue o emanuel.
Cõgregamini ppl'i et vincemini. et audite vni
uerse pcul t're. Confortamini et vincemini: ac
cingite vos et vincemini: inite ꝯsiliũ et dissipa
bit̃ loquimini Vbũ ⁊ nõ fiet: qr nobiscũ deus.
Hec. n. ait dñs ad me. Sicut i manu forti eru
diuit me: ne irem i via ppl'i huius dicens. Nõ
dicatis cõiuratio. Oia. n. que loquit̃ ppl's iste.
ꝯiuratio est. Et timore eius ne timeatis: neq̃z
paueatis. Dñm exercituũ ipsũ scificate: ipse pa
uor vr̃: et ipse t'ror vester. et erit vobis i sancti
ficationẽ: in lapidẽ aũt offensiõis ⁊ petrã scãda
li duabus domibꝰ isrl': et in laqueũ et in ruinã
habitãtibus irl'm. Et offendẽt ex eis plurimi:
et cadẽt et ꝯterẽt̃ et irretiẽt̃ ⁊ capiẽt̃. Liga testi
moniũ signa legẽ i discipulis meis: expectabo
dñm q abscondit faciẽ suã a domo iacob. ⁊ pre
stolabor eum. Ecce ego et pueri mei q̊s dedit
mihi dñs in signũ ⁊ in portentũ isrl': a dño exer
cituũ q habitat in mõtẽ syon. Et cũ dixerint ad
vos. querite a phitonibꝰ ⁊ a diuinis q stridẽt i
incãtationibus suis: nunqd nõ ppl's a deo suo
requiret visionẽ p viuis ac mortuis. Ad legẽ
magis et ad testimoniũ. Q si nõ dixerint iuxta
verbum: h̃ non erit eis matutina lux. Et tran
sibit p eam et corruet et esuriet. et cum esurierit
irascetur et maledicet regi suo et deo suo. Et su
spiciet sursum et ad terrã intuebitur: et ecce tri
bulatio et tenebre et dissolutio et angustia et ca
ligo persequens et nõ poterit auolare de angu/
stia sua. IX.

P Rimo tēpore alleuiata est terra zabulō
et terra neptalim: et nouissimo aggra/
uata est via maris transiordanem gali
lee gentium. Populus qui ambulabat in tene
bris vidit lucem magnā: habitantibus in regi
one vmbre mortis: lux orta est eis. Multipli/
casti gentē: nō magnificasti leticiam. Letabun
tur corā te sicut qui letantur in messe. sicut exul
tant victores capta preda quādo diuidūt spolia
Jugum .n. oneris eius. et virgam humeri ei⁹
et sceptrum exactoris eius supasti: sicut in die
madian. Quia ois violenta predatio cum tu/
multu. et vestimentū mixtum sanguine erit in
combustionē. et cibus ignis. Paruulus eniz
natus est nobis. et filius datus est nobis. Et
factus est pricipatus super humerū eius. et vo
cabitur nomen eius. admirabilis. consiliarius
deus fortis. pater futuri seculi. princeps pacis
Multiplicabitur eius iperium et pacis nō erit
finis: super soliū dauid et super regnum eius.
vt confirmet illud et corroboret in iudicio et iu
sticia āmodo et vsqz in sempiternū. Zelus dñi
exercituū faciet hoc. Verbum misit dñs in ia/
cob et cecidit in israel. Et sciet ois populus ef/
fraim et habitantes samariam in supbia et ma
gnitudine cordis dicentes. Lateres ceciderūt
sed quadris lapidibus edificabimus: sycomo
ros succiderunt: sed cedros imutabimus. Et
eleuabit dñs hostes rasin super eū. et inimicos
eius in tumultū vertet: syriā ab oriente. et phi/
listijm ab occidēte. et deuorabūt israel toto ore.
Jn oībus his nō est auersus furor eius. sz ad
huc manus eius extenta. Et populus non est
reuersus ad percutientem se. et dñm exercituū
nō inquisierunt. Et disperdet dñs ab israel ca
put et caudā incuruantē et deprauantē die vna
Longeuus et honorabilis ipse est caput. et p/
pheta docens mendaciū ipse est cauda. Et erūt
qui beatificant populū istum seducentes et qui
beatificant precipitati. Propter hoc sup ado/
lescentulis eius nō letabit dñs. et pupillorum
eius et viduaꝝ nō miserebitur. qa ois hypocri
ta est et nequā. et vniuersū os locutum est stul
ticiam. Jn oībus his nō est auersus furor ei⁹.
sed adhuc manus eius extenta. Succensa est
enim quasi ignis ipietas. veprē et spinam vo/
rabit. Et succendetur in densitate saltus: et cō/
uoluetur in superbia fumi. Jn ira dñi exercitu
um conturbata est terra. et erit populus quasi
esca ignis. Vir fratri suo non parcet. et decli/
nabit ad dexteram et esuriet et comedet ad sini
stram et nō saturabitur. Vnusquisqz carnem
brachij sui vorabit: manasses effraim. et effrai
manassem. et simul ipsi contra iudam. Jn om
nibus his non est auersus furor eius: sed ad/
huc manus eius extenta.

X

V E qui condunt leges iniquas. ⁊ scribē
tes iniustitiā scripserūt vt opprimerēt
in iudicio paupes. et vim facerent cau
se humilium ppl'i mei vt essent vidue pda coꝝ
et pupillos diriperēt. Quid facietis in die visi
tationis et calamitatis de longe venientis. Ad
cuius ꝯfugietis auxilium. et vbi derelinquetis
gloriā vestrā: ne incuruemi sub vinculo. et cū
interfectis cadatis. Sup oibus his non ē auer
sus furor eius: sed adhuc manus eius extenta
Ve assur. Virga furoris mei et baculus ipe ē
Jn manu eius indignatio mea. Ad gentez fal
lacem mittā cū: et ꝯ ppl'm furoris mei manda/
bo illi: vt auferat spolia et diripiat pdam et po
nat illū in conculcationē quasi lutum platearū.
Jpse aūt non sic arbitrabitur. et cor eius: non
ita extimabit: sz ad ꝯterendū erit cor eius et ad
internitionē gentiū non paucaꝝ. Dicet enim.
Nunqd non principes mei simul reges sunt?
Nunqd non vt carchamis: sic calanno. et vt
arphat. sic emath. Nūquid nō vt damascus sic
samaria. Quō inuenit manus mea regna ido
li: sic et simulacra coruz de irl'm et de samaria.
Nunquid nō sicut feci samarie et idolis ei⁹ sic
faciā hierusalē et simulacris ei⁹. Et erit cū iple/
uerit dñs cūcta opa sua in mōte syon et in hie/
rusalem: visitabo sup fructum magnifici cor/
dis regis assur. et super gloriā altitudinis ocu
lorum eius. Dixit eni. Jn fortitudine manus
mee feci. et in sapia mea itellexi. Et abstuli ter
minos populoꝝ. et pncipes eoꝝ depcatus sū.
et detraxi q̄si potens in sublimi residentes. Et
inuenit q̄si nidū man⁹ mea fortitudinē pplo꞉
et sicut colligunt oua q̄ derelicta sūt. sic vniuer
sam terrā ego ꝯgregaui. et non fuit q moueret
pēnā et apiret os et gāniret. Nunquid gloria
bit securis ꝯ eum q secat i ea aut exaltabit ser/
ra ꝯ eum a q̊ trahit. Quō si eleuet vga ꝯ ele
uantem se: et exaltet baculus q vtiqz lignū est.
Propter hoc mittet dñator dñs exercituū i pi
guibus eius tenuitatē: et subtus gloriam eius
succensa ardebit q̄si ꝯbustio ignis. et erit lumē
isrl' in igne. et scūs eius in flāma. et succēdetur
et deuorabit spina eius et vepres in die vna. ⁊
gloria saltus ei⁹. et carmeli eius ab aia vsqz ad
carnē consumet. Et erit terrore pfugus. et re
lique ligni saltus eius pre paucitate numerabūt
et puer scribet eos. Et erit in die illa: nō adijci

et residuũ israel. ⁊ hi q fugerint de domo iacob initi sup eo q ꝑcutit eos: sed initeť sup dñm sanctũ israel. In veritate relique ꝯuerteneť: relique in quã iacob ad deũ fortẽ. si. n. fuerit ppl's tuꝰ isrl' q̃si harena maris: relique ꝯuerteneť ex eo. Cõsumatio abbreuiata inundabit iusticiã. Cõsũmatio nem. n. ⁊ abbreuiationem dñs deus exercituũ faciet in medio oĩs ťre. Propter hoc hec dicit dñs deus exercituũ. Noli timere ppl's meꝰ habitator syon ab assur. In vga. n. percutiet te ⁊ baculum suum leuabit super te in via egypti. Adhuc. n. paululuʒ modicũq; ⁊ ꝯsumabitur indignatio mea ⁊ furor meus sup scelus eorũ. ⁊ suscitabit sup eũ dñs exercituũ flagelluʒ iuxta plagam madiã in petra oreb. ⁊ virgã suaʒ sup mare. ⁊ leuabit eã in via egypti. Et erit i die illa auferet onus eiꝰ de humero tuo. ⁊ iugũ eius de collo tuo. ⁊ cõputrescet iugũ a facie olei. Veniet in aioth. trãsibit i magron. apud magmas cõmendabit vasa sua. Transierunt cursim gabee sedes nostra. Obstupuit rama. gabaa saulis fugit. Hinni voce tua filia gallim. attende laisa paupercula anathot. Migrauit medemena habitatores gebin confortamini. Adhuc dies est: vt in nob stetur. Agitabit manum suam sup montẽ filie syon. collem irl'm. Ecce dñator dñs exercituũ ꝯfringet lagunculã in terrore: ⁊ excelsi statura succideneť. ⁊ sublimes humiliabũtur. Et subuertentur cõdensa saltus eius ferro ⁊ libanus cum excelsis cadet. XI

Et egredieť vga de radice iesse: ⁊ flos de radice eius ascẽdet. ⁊ requiescet super eũ spũs dñi. spũs sapie ⁊ intellectus spiritus. ꝯsilij ⁊ fortitudinis. spũs scie ⁊ pietatis. ⁊ replebit eum spũs timoris dñi. Nõ secundũ visionẽ oculoꝝ iudicabit: neq; secundũ auditum auriũ arguet. Sed iudicabit i iusticia paupes. ⁊ arguet in eq̃tate ꝓ mansuetis terre. Et percutiet terrã vga oris sui. ⁊ spũ labioꝝ suoꝝ interficiet impiũ. Et erit iusticia cingulum lumboꝝ eiꝰ. ⁊ fides cinctoriũ renũ eius. Habitabit lupus cũ agno. ⁊ pardus cũ hedo accubabit. Vitulus ⁊ leo ⁊ ouis sil' morabuneť. ⁊ puer paruulus minabit eos. Vitulus ⁊ vsus pasceneť. sil' requiescent catuli eoꝝ ⁊ leo q̃si bos comedet paleas. Et delectabiť infans ab vbere super foramina aspidis. ⁊ in cauerna reguli q ablactatus fuerit. manum suã mittet. Non nocebunt ⁊ nõ occident in vniuerso mõte scõ meo: quia repleta est terra scia dñi: sicut aque maris operientis In die illa. radix iesse q stat in signũ populorũ ipm gentes deꝓcabuneť. ⁊ erit sepulchrum eius gloriosum. Et erit in die illa. adijciet dominus scđo manũ suã ad possidendũ residuũ ppl'i sui qđ relinqueť ab assyrijs ⁊ ab egypto ⁊ a phetros ⁊ ab ethiopia ⁊ ab elam ⁊ a sennaar ⁊ ab emath ⁊ ab insulis maris. Et leuabit dominus signũ in natiões ⁊ ꝯgregabit ꝓfugos isrl'. Et dispsos iuda colliget a quattuor plagis terre ⁊ auferet zelus ephraim ⁊ hostes iuda peribunt Ephraim nõ emulabiť iudã ⁊ iudas nõ pugnabit ꝯtra ephraim. Et volabũt in humeros philistijm per mare. sil' p̃dabuneť filios oriẽtis. Idumea ⁊ moab p̃ceptum manus eoꝝ. ⁊ filij ãmon obediẽtes erunt. Et desolabit dominꝰ linguaʒ maris egypti. ⁊ leuabit manũ suã sup flumen i fortitudine spũs sui. ⁊ ꝑcutiet eũ in septeʒ riuis ita vt trãseãt ꝑ eum calciati. Et erit via residuo ppl'o meo q relinqueť ab assyrijs: sicut fuit israheli in die illa q̃ ascẽdit de ťra egypti. XII.

Et dices i die illa. Cõfitebor tibi domine qm̃ iratus es mihi: ꝯuersus ẽ furor tuus. Et cõsolatus es me. Ecce deꝰ saluator meus fiducialiť agaʒ ⁊ nõ timebo. Quia fortitudo mea ⁊ laus mea dominꝰ. ⁊ factus est mihi in salutẽ. Haurietis aquas in gaudio de fontibꝰ saluatoris. ⁊ dicetis i illa die. cõfitemini domino ⁊ inuocate nomẽ eiꝰ. Notas facite i ppl'is adinuentiões eiꝰ. memẽtote qm̃ excelsũ est nomen eiꝰ. Cãtate domino qm̃ magnifice fecit: annũciate hoc in vniuersa ťra. Exulta ⁊ lauda habitatio syon: quia magnus in medio tui sanctꝰ israel. XIII.

Onus babylonis: qđ vidit isaias filius amos. Super montem caliginosuʒ leuate signum. exaltate voceʒ. leuate manũ: ⁊ ingrediant' portas duces. Ego mãdaui sanctificatis meis. ⁊ vocaui fortes meos in ira mea exultantes in gloria mea. Vox multitudinis in montibꝰ q̃si ppl'oꝝ frequẽtium. vox sonitus regũ gentiũ ꝯgregatarũ. Dominꝰ exercituũ p̃cepit militie belli: veniẽtibꝰ de ťra ꝓcul A summitate celi dñs ⁊ vasa furoris eiꝰ vt disperdat oẽm ťram. Vlulate q; ꝓpe est dies domini qa vastitas a dño veniet. Propť hoc oẽs manus dissolueneť. ⁊ oẽ cor hoĩs tabescet ⁊ ꝯtereť Torsiões ⁊ dolores tenebũt q̃si ꝑturiens dolebũt. Vnusquisq; ad ꝓximũ suũ stupebit: facies cõbuste vultus eorũ. Ecce dies dñi veniet crudelis ⁊ indignatiõis plenus. ⁊ ire furorisq; ad ponendã ťrã in solitudinẽ. ⁊ peccatores eiꝰ ꝯterendos de ea: qm̃ stelle celi ⁊ splendor eaꝝ non expandẽt lumẽ suũ. Obtenebratus ẽ sol i ortu suo ⁊ luna nõ splendebit i lumie suo. Et visita

bo sup orbis mala ⁊ ꝯtra impios iniqtatē eorū
Et regescere faciā supbiā infideliū. ⁊ arrogan/
tiā fortiū humiliabo. Preciosior erit vir auro.
⁊ hō mundo obriço. Sup hoc celū turbabo. ⁊
mouebit terra de loco suo: ꝓpter indignationē
dñi exercituū. ⁊ ꝓpter diē ire furoris eius. Et
erit q̄si damula fugiens. ⁊ q̄si ouis. ⁊ nō erit q
ꝯgreget. Vnusqsq; ad pplm suū ꝯuertetur: ⁊
singuli ad terrā suā fugiēt. Ois q inuētus fue
rit occidet: ⁊ ois q supuenerit cadet in gladio.
Infantes eorū allident in oculis eoꝝ: diripien
tur domus eoꝝ. ⁊ vxores eoꝝ violabunt. Ec/
ce ego suscitabo sup eos medos. q argētū non
querāt nec aurū velint: sed sagittis paruulos i
terficiēt ⁊ lactātibꝰ vteris nō miserebunt ⁊ sup
filios nō parcat oculus eoꝝ. Et erit babylon il
la ciuitas gloriosa i regnis. iclyta i supbia chal
deoꝝ: sicut subuertit dñs sodomā ⁊ gomorrā.
Nō habitabit vsq; in finē. ⁊ nō fundabit vsq;
ad generationē ⁊ generationē. Nec ponet ibi
tentoria arabs: nec pastores regescēt ibi. sed re
quiescēt ibi bestie. ⁊ replebunt domus eoꝝ dra
conibus. Et habitabūt ibi strutiōes. ⁊ pilosi sal
tabūt ibi. ⁊ rñdebunt ibi vlule in edibus eius. ⁊
sirene in delubris voluptatis. XIIII

P Rope est vt veniat tpus eiꝰ. ⁊ dies eiꝰ
nō elōgabunt. Miserebit. n. dominꝰ
iacob ⁊ eliget adhuc de isrl: ⁊ regescere
eos faciet sup humū suā. Adiungetur aduena ad
eos: ⁊ adherebit domui iacob. Et tenebunt eos
ppli. ⁊ adducent eos in locū suū. Et possidebit
eos domꝰ israel sup terrā dñi in seruos ⁊ ācillas
⁊ erunt capientes eos q se ceperant. ⁊ subijciēt
exactores suos. Et erit in die illa cum requiem
dederit tibi deus a labore tuo. ⁊ a ꝯcussione tua
⁊ a seruitute dura qua ante seruisti: sumes para
bolam istā ꝯtra regē babylonis ⁊ dices. Quō
cessauit exactor. quieuit tributū. Cōtriuit domi
nus baculū impioꝝ. Vgā dominantiū cedentē
pplos in idignatiōe. plaga insanabili: subijciē
tem in furore gentes: ꝑsequentē crudelit. Con
quieuit ⁊ siluit ois terra: gauisa est ⁊ exultauit:
abietes quoq; letate sunt sup te: ⁊ cedri libani.
Ex quo dormisti nō ascēdit q succidat nos. In
fernus subter te ꝯturbatus est i occursū aduen
tus tui. suscitauit tibi gigantes. Oēs pncipes
terre surrexerūt de solijs suis. oēs pncipes na
tionū. Vniuersi rñdebūt ⁊ dicēt tibi. Et tu vul
neratus es sicut ⁊ nos: nri similis effectus es.
Detracta est ad inferos supbia tua: cōcidit ca/
dauer tuū. Subter te sternet tinea. ⁊ operimē
tum tuū erūt vermes. Quō cecidisti de celo lu
cifer q mane oriebaris. Corruisti i terram qui
vulnerabas gentes: qui dicebas in corde tuo:
In celū cōscendā. super astra dei exaltabo soliū
meū: sedebo in mōte testamēti. in lateribꝰ aqui
lonis. ascendā sup altitudinem nubium. similis
ero altissimo. Verūtn ad infernū detraheris in
ꝓfundū laci. Qui te viderint. ad te inclinabun
tur. teq; ꝓspicient. Nūqd iste est vir qui ꝯturba
uit terrā. q ꝯcussit regna. qui posuit orbem de/
sertū. ⁊ vrbes eius destruxit: vinctis eius non
aperuit carcerē. Oēs reges gentium vniuersi
dormierūt in gloria vir in domo sua: tu autem
ꝓiectus es de sepulchro tuo q̄si stirps inutilis
pollutus ⁊ obuolutꝰ. cū his q iterfecti sunt gla/
dio ⁊ descenderūt ad fundamēta laci. Quasi ca
dauer putridū nō habebis cōsortium: neq; cū
eis in sepultura. Tu. n. terrā tuā disꝑdidisti tu
populum tuū occidisti. Nō vocabitur in eternū
semē pessimoꝝ. Preparare filios eius occisio
ni in iniqtate patrū eorum. Non ꝯsurgent: nec
hereditabūt terrā: neq; iplebūt faciē orbis ciui
tatū. Et ꝯsurgā super eos dicit dñs exercituū
⁊ ꝑdam babylonis nomē. ⁊ reliquias ⁊ germē
⁊ ꝓgeniē dicit dñs. Et ponam eā in possessio/
nē ericij. ⁊ in paludes aquaꝝ. ⁊ scopabo eā in
scopa terēs dicit dñs exercituū. Iurauit dñs ex
ercituū dicens. Si non vt putaui ita erit ⁊ quō
mēte tractaui sic eueniet: vt ꝯteram assyriū in
terra mea: ⁊ in mōtibus meis ꝯculcem eum. ⁊
auferet ab eis iugū eiꝰ. ⁊ onus illius ab hume
ro eoꝝ tollet. Hoc ꝯsiliū qd cogitaui sup oēm
terrā. ⁊ h est manꝰ extēta sup vniuersas gētes
Dñs exercituū decreuit. ⁊ qs poterit infirma/
re. Et manus eiꝰ extēta: ⁊ qs auertet eam. In
anno quo mortuus est rex achaç. factū est onus
istud. Ne leteris philistea ois tu. qm cōminu/
ta est virga ꝑcussoris tui. De radice. n. colubri
egredietur regulus: ⁊ semē eiꝰ absorbens volu/
crē. Et pascent pmogeniti pauperū. ⁊ paupes
fiducialit regescent. ⁊ interire faciā in fame ra/
dicē tuā. ⁊ reliquias tuas interficiā. Vlula por
ta clama ciuitas. prostrata est philistea omnis.
Ab aquilone. n. fumus veniet. ⁊ nō est q effu/
giat agmen eiꝰ. Et qd rñdebit nuncijs gentis.
Quia dominus fundauit syon. ⁊ in ipso spera
bunt pauperes populi eius.

XV.

O Nus moab. Quia nocte vastata est ar
moab cōticuit. Ascendit domus ⁊ dy/
bon. ad excelsa in planctū: super nabo
⁊ super medaba. moab vlulabit. In cunctis ca
pitibus eiꝰ caluitiū. ⁊ ois barba radet. In tri/

uijs ei⁹ accīcti sūt sacco: sup tecta ei⁹ ⁊ i plateis eius oīs vlulatus descendet in fletū. Clamauit esebon: ⁊ elcale: vsq3 iasa audita ē vox eorum. Sup h̄ expediti moab vlulabūt: aīa eius vlulabit sibi. Cor meū ad moab clamabit: vectes eius vsq3 ad segor: vitulā cōternātē: p ascēsum eni luith flens ascēdet: ⁊ i via oronaim clamorem cōtritiōis leuabūt. Aque. n. nemrim deserte erūt: q2 aruit herba: deficit germē. viror oīs interijt. Scd̄m magnitudinē3 opis ⁊ visitatio eoꝝ. Ad torrentē salicū ducēt eos qm̄ circuibit clamor terminum moab. Vsq3 ad gallim vlulatus ei⁹. ⁊ vsq3 ad puteū helim clamor ei⁹: q2 aque dybon replete sūt sanguine. Ponā enim sup dybon additamēta his qui fugerint de moab leonē. ⁊ reliquijs terre. XVI

Emitte agnū dn̄e: dn̄atorē terre: de petra deserti ad montē filie syon. Et erit sicut auis fugiens. ⁊ pulli de nido auolantes: sic erūt filij moab i trāscēsu arnon. Jni ꝯ siliū. coge ꝯsiliū: pone q̄si noctē vmbram tuā in meridie. Absc̄ōde fugiētes: ⁊ vagos ne ꝓdas. Habitabūt apd̄ te ꝓfugi mei. Moab esto latibulum eoꝝ a facie vastatoris. Finit⁹ ē eni3 puluis: ꝯsumatus ē miser: defecit q ꝯculcabat terrā. Et ꝓparabit̄ in misericordia soliū: ⁊ sedebit sup eū i v̄itate in tabernaculo dauid: iudicās ⁊ q̄rēs iudiciū. ⁊ velocit̄ reddēs qd̄ iustu3 est. Audiuimus supbiā moab: supb⁹ ē valde. Supbia ei⁹ ⁊ arrogātia eius ⁊ indignatio eius plusq3 fortitudo ei⁹. Jdcirco vlulabit moab: ad moab vniuersus vlulabit. His q letant̄ sup muros cocti lateris loqmini plagas suas: qm̄ suburbana esebon deserta sūt. Et vineā sabama: dn̄i gentium exciderunt. Flagella ei⁹ vsq3 ad iazer puenerūt: errauerūt in deserto: ꝓpagines ei⁹ relicte sunt: trāsierūt mare. Sup hoc plorabo in fletu iazer ⁊ vineā sabama. Jnebriabo te lachryma mea esebon ⁊ elealc: quoniam super vindemiā tuā. ⁊ sup messē tuam vox calcātiū irruit. Et auferet̄ leticia ⁊ exultatio de carmelo: ⁊ in vineis nō exultabit neq3 iubilabit. Vinū in torculari nō calcabit q calcare ꝯsueuerat vocē calcantiū abstuli. Sup h̄ venti me⁹ ad moab q̄si cithara sonabit: ⁊ viscera mea ad murum cocti lateris. Et erit cū apparuerit qd̄ laborauit moab super excelsis suis. Jngrediet̄ ad sancta sua vt obsecret: ⁊ non valebit. Hoc verbum qd̄ locut⁹ ē dn̄s ad moab extūc: ⁊ nunc locutus ē dicēs. Jn tribus annis q̄si anni mercennarij auferet̄ gloria moab super omni populo multo: ⁊ relinquet̄ in eo sicut racemus ꝑuus ⁊ modicus: nequaq̄3 multus. XVII

Onus damasci. Ecce damascus desinet eē ciuitas: ⁊ erit sicut aceruus lapidū i ruina. Derelicte ciuitates aroer: gregibus erūt. ⁊ reqescēt ibi: ⁊ nō erit qui exterreat. Et cessabit adiutoriū ab ephraim: ⁊ regnū a damasco. ⁊ reliq̄e syrie sicut gloria filioꝝ isrl̄ erūt dicit dn̄s exercituū. Et erit in die illa attenuabitur gl'ia iacob. ⁊ pinguedo carnis ei⁹ emarcescet: ⁊ erit sicut ꝯgregās i messe q̄ restiterit: et brachiū eius spicas leget. Et erit sicut querens spicas in valle raphaim ⁊ relinquet̄ in eo sicut racemus ⁊ sicut excussio olee. duaꝝ vel triū oliuaꝝ i sūmitate rami siue q̄ttuor aut qnq3. Jn cacuminibus eius fructus ei⁹ dicit dn̄s de⁹ isrl̄. Jn die illa iclinabit̄ hō ad factorē suū. ⁊ oculi eius ad scm̄ israel respiciēt: ⁊ non inclinabitur ad altaria que fecerunt manus eius: ⁊ q̄ opati sunt digiti eius: nō respicient lucos ⁊ delubra. Jn die illa erunt ciuitates fortitudinis eius derelicte sicut aratra ⁊ segetes q̄ derelicte sunt a facie filioꝝ israel. Et eris deserta: q2 oblita es dei saluatoris tui: ⁊ fortis adiutoris tui non es recordata. Propterea plantabis plantatione3 fidelem ⁊ germē alienu3 seminabis. Jn die plātationis tue labrusca: ⁊ mane semen tuum florebit. Ablata est messis in die hereditatis ⁊ dolebit grauiter. Ve multitudini pploꝝ multoꝝ vt multitudo maris sonantis. ⁊ tumultus turbaꝝ sicut sonitus aquaꝝ multaꝝ. Sonabunt ppl'i sicut sonitus aquaꝝ inundantiū: ⁊ increpabit eū. ⁊ fugiet ꝓcul. Et rapiet̄ sicut puluis montiū a facie venti: ⁊ sicut turbo corā tēpestate. Jn t̄pe vespe: ⁊ ecce turbatio in matutino. ⁊ nō subsistet. Hec ē pars eoꝝ q vastauerunt nos: ⁊ sors diripiētiū nos. XVIII

Ve terre cymbalo alaꝝ q̄ ē transflumen ethiopie: qui mittit in mare legatos. ⁊ in vasis papyri sup aquas. Jte angeli veloces ad gentem cōuulsam ⁊ dilacerata3: ad ppl'm terribilē post quem non est alius: ad gētem expectantē ⁊ ꝯculcatam cuius diripuerunt flumina terrā eius. Ad montem nois dn̄i exercituū montē syon. O ēs habitatores orbis qui moramī in terra: cum eleuatum fuerit signum in montibus videbitis: ⁊ clangorem tube audietis: quia hec dicit dominus ad me. Ego quiescam ⁊ considerabo in loco meo: sicut meridiana lex clara est: ⁊ sicut nubes roris in die messis. Ante messem enim totus efflorüit. et immatura perfectio germinauit: ⁊ preciduntur ramusculi eius falcibus: et que derelicta

fuerint abscindent. Excutient: et relinquetur simul auibus motiu et bestijs tre. et estate ppe tua erut sup eu volucres. et oes bestie terre su per illu hyemabunt. In tpe illo deferet mun9 dno exercituu a pplo diuulso et dilacerato: a po pulo tribili p9 que no fuit ali9: a gete expectate et cculcata: cui9 diripuerut flumina tra ei9: ad locu nois dni exercituum monte syon. XIX

Onus egypti. Ecce dns ascedet sup nu be leue: et ingredietur egyptu et moue bunt simulacra egypti a facie ei9 et cor egypti tabescet i medio ei9. Et ccurrere faciam egyptios aduersus egyptios: et pugnabit vir c fratre suu. et vir c amicu suu ciuitas aduer sus ciuitate: regnu aduersus regnu. et dirumpet spus egypti i viscerib9 ei9: et csiliu ei9 pcipita bo: et interrogabunt simulacra sua. et diuinos suos: et phitones et ariolos: et trada egyptum in manu dnox crudeliu: et rex fortis dnabitur eox: ait dns exercituu. Et arescet aq de mari et fluuius desolabit atq siccabit. et deficiet flumi na. Attenuabunt et siccabunt riui aggex. Ca lamus et iuncus marcescet: nudabit alue9 riui a fonte suo. Et ois sementis irrigua siccabit are scet et non erit. Et merebunt piscatores: et lu gebut oes mittentes i flume hamu. et expande tes rethe sup facie aquax emarcescet. Confun dent q opabant linu: plectentes et texetes sub tilia. Et erunt irrigua ei9 flaccetia: oes q facie bant lacunas ad capiendos pisces. Stulti pn cipes thaneos: sapietes csiliarij pharaonis de derut csiliu insipies. Quo dicetis pharaoni: filius sapietu ego: filius regu atiqx. Ubi nuc sut sapietes tui. Annucient tibi et indicet quid cogitauerit dns exercituu sup egyptum. Stulti facti sunt pncipes thaneos: emarcuerut pnci pes mephees: deceperut egyptu: angulu pplo ru eius. Dns miscuit in medio eius spm vti ginis: et errare fecerut egyptu i oi ope suo: sic errat ebrius et vomes. Et no erit egypto op9 quod faciat: caput et caudam incuruate et refre nate. In die illa erit egyptus quasi mulieres. et stupebut et timebut a facie cmotiois manus dni exercituu: quam ipse mouebit sup ea. et erit terra iuda egypto i pauore. Ois q illius fuerit recordatus: pauebit a facie csilij dni exercituu qd ipe cogitauit sup ea. In die illa erut quinq ciuitates in tra egypti loquetes lingua chanaa et iurates p dnm exercituu. Ciuitas solis voca bitur vna. In die illa erit altare dni in medio terre egypti. et titulus dni iuxta terminu eius: et erit in signu et in testimonium domino exer cituu in terra egypti. Clamabut. n. ad dominu a facie tribulantis. et mittet eis saluatore. et p pugnatore q liberet eos. Et cognoscet domi nus ab egypto: et cognoscent egyptij dominu in die illa: et colet eu i hostijs et in muneribus et vota vouebut domino et soluent. Et pcutiet domin9 egyptu plaga et sanabit ea: et reuertet egyptij ad dominum. et placabit eis. et sanabit eos. In die illa erit via de egypto in assyrios: et intrabit assyri9 egyptu: et egyptius in assyri rios. et seruiet egyptij assur. In die illa erit is rael tertius egyptio et assyrio: benedictio i me dio terre: cui benedixit dominus exercituu di cens. Benedict9 populus me9 egypti: et op9 manuum mearum assyrius: hereditas autem mea israel. XX

In anno quo igressus e thartan i azo tu: cu misisset eu sargon rex assyriorum et pugnasset c azotu et cepisset ea: i tpe illo locut9 e domin9 i manu isaie filij amos: di cens. Vade et solue saccum de lumbis tuis: et calciameta tua tolle de pedib9 tuis. Et fecit sic: vades nudus et discalciat9. Et dixit dominus Sicut ambulauit suus me9 isaias nud9 et discal ciat9: triu anox signu et portentum erit sup egy ptum et sup ethiopia: sic minabit rex assyriox captiuitate egypti: et trasmigratione ethiopie iuuene et sene: nuda et discalciata discoopertis natib9 ad ignominia egypti. Et timebut et co fundetur ab ethiopia spe sua: et ab egypto glo ria sua. Et dicet habitator isule h9 i die illa. Hec cine erat spes nra: ad quos cfugim9 i auxilium vt liberaret nos a facie regis assyriox. Et quo effugere poterimus nos. XXI

Onus deserti maris. Sicut turbines ab africo veniut: de deserto venit. de tra horribili. Visio dura nuciata e mihi. Qui icredul9 e: infideliter agit: et q depopula tor e: vastat. Ascede elam: obside mede: omne gemitu eius cessare feci. Propterea repleti sut lubi mei dolore: et angustia possedit me: sicut angustia parturietis. Corrui cu audirem: con turbatus sum cum videre. Emarcuit cor meu tenebre stupefecerut me. Babylo dilecta mea posita e mihi i miraculu. Pone mensam: cte plare i specula. Comedetes et bibentes: surgi te pncipes: arripite clypeu. Hec. n. dixit mihi dominus. Vade et pone speculatorem: et qdcu q viderit annuciet. Et vidit curru duox equi ascesorem asini et ascesore cameli: et ctemplatus est diliget mlto ituitu. Et clamauit vt leo. Su per specula dni ego su stas iugit p die: et super

custodiam meam ego sum stans totis noctibus Ecce iste venit ascensor vir bige equitum. Et re spōdit ꝛ dixit. Cecidit cecidit babylō. ꝛ oia scul ptilia deoꝝ eius ɔtrita sūt i terrā. Tritura mea ꝛ filia aree mee. q̄ audiui a dn̄o exercituum deo isrl annunciaui vobis. O nus duma. Ad me clamat ex seir. Custos quid de nocte: custos qd de nocte. Dixit custos. Venit mane ꝛ nox. Si q̄ritis querite. ɔuertimini ꝛ veīte. O nus i ara bia. In saltu ad vesperā dormietis: in semitis dodanim. Occurentes sitienti ferte aquas. qui habitatis terrā austri. cū panibus occurrite fu gienti. A facie. n. gladiorū fugerūt a facie gla dij iminentis: a facie arcus extenti. a facie gra uis ꝑlij: qm̄ hec dicit dominus ad me. Adhuc in vno anno quasi i anno mercenarij ꝛ auferet ur ois gloria cedar. ꝛ reliquie numeri sagitta riorū fortium de filijs cedar iminuenē. Domi nus enim deus israel locutus est. XXII

O Nus vallis visionis. Quid nam tibi quoq; est qa ascēdisti ꝛ tu ois itecta cla moris plena: vrbs freqūēs. ciuitas ex ultans. Interfecti tui nō interfecti gladio: nec mortui tui mortui in bello. Cuncti ꝑncipes tui fugerūt simul: dureq; ligati sunt. Oēs q iuen ti sūt vincti sūt pariter: ꝓcul fugerūt. Propte rea dixi recedite a me: amare flebo. Nolite icū bere vt cōsolamini me sup vastutate filie populi mei: Dies. n. interfectiōis ꝛ ɔculcationis ꝛ fle tuū dn̄o deo exercituū in valle visiōis. Scrutāš murum. ꝛ magnificus sup montē. Et elā sum ꝑsit pharetrā: ꝛ currū bois equitis: ꝛ parietem nudauit clypeus. Et erūt electe valles tue ple ne quadrigarū: ꝛ eqtes ponēt sedes suas i por ta. ꝛ reuela biē opimentū iude. Et videbitis in die illa armamētariū domus salt⁹: ꝛ scissuras ci uitatis dauid videbitis. quia multiplicate sunt Et congregastis aquas piscine inferioris. ꝛ do mus irl'm numerastis ꝛ destruxistis domos ad muniendum murum. Et lacū fecistis inter du os muros. ꝛ aquam piscine veteris ꝛ nō suspe xistis ad eum q fecerat eam. ꝛ operatorem eius de longe nō vidistis. Et vocabit dominus de⁹ exercituū in die illa ad fletū: ꝛ ad planctum. ad caluitiū. ꝛ ad cingulum sacci. ꝛ ecce gaudium ꝛ leticia occidere vitulos. ꝛ iugulare arietes. co medere carnes. ꝛ bibere vinū. Comedamus ꝛ bibamus: cras. n. moriemur. Et reuelata est in auribus meis vox domini exercituū. Si di mitteē iniquitas hec vobis. donec moriamini: dicit dn̄s de⁹ exercituū. Hec dicit dn̄s deus ex ercituū. Vade ingredere ad eum q habitat in tabernaculo. ad sobnam ꝑpositum templi: ꝛ di ces ad eum. Quid tu h aut q̄si qs h. Quia ex cidisti tibi hic sepulchrū: excidisti in excelso me moriale. diligenter in petra tabernaculū tibi. Ecce dn̄s asportari te faciet: sicut asportaē gal lus gallinatius: ꝛ q̄si amictū sic subleuabit te. Coronans coronabit te tribulatione quasi pilā mittet te in terram latam ꝛ spatiosam. Ibi mo rieris. ꝛ ibi erit currus glorie tue ꝛ ignominia dom⁹ domini tui. Et expellā te de statione tua ꝛ de ministerio tuo depenam te. Et erit in die illa vocabo seruū meum eliachim filiū helchie ꝛ induā illū tunica tua. ꝛ cingulo tuo conforta bo eū. ꝛ potestatem tuam dabo in manu eius. ꝛ erit q̄si pater habitātib⁹ in irl'm ꝛ domui iuda. Et dabo clauem domus dauid super humerū ei⁹ ꝛ aperiet: ꝛ non erit q claudat: ꝛ claudet. ꝛ non erit qui aperiat. Et figam illū paxillum in loco fideli. ꝛ erit in solium glorie domui patris sui ꝛ suspendā sup eū oēm gloriā dom⁹ patris ei⁹ Vasoꝝ diuersa genera: oē vas ꝑuulū. a vasis crateraꝝ. vsq; ad oē vas musicoꝝ. In die illa dicit dn̄s exercituū. auferetē paxill⁹ q fix⁹ fuerat in loco fideli ꝛ frāgeē ꝛ cadet: ꝛ ꝑibit q̄d pepen derat in eo. qa dn̄s locutus est. XXIII

O Nus tyri. Vlulate naues maris. quia vastata est domus vn̄ venire ɔsueue rat. de tra cethim reuelatū est eis. Tace te q habitatis i isula: negociatio sidonis. Trāš fretātes mare repleuerūt te i aqs multš. semen nili messis flumis fruges ei⁹. ꝛ facta est nego ciatio gentiū. Erubesce sidon ait mare: fortitu do marš dicēs. Nō pturiui ꝛ nō peperi. ꝛ nō enutriui iuuenes. nec ad incrementum ꝑduxi v̄gines. Cum auditū fuerit i egypto: dolebūt cū audierint de tyro. Transite maria: vlulate q habitabitis in isula. Nū qd nō h vra est: q̄ glo riabaē a diebus ꝑstinis in antiqtate sua. Ducet eā pedes sui lōge ad ꝑegrinādū. Quis cogita uit h sup tyrū. quōdā coronatā Cui⁹ negotiato res ꝑncipes: institores ei⁹ inclyti tre. Domin⁹ exercituū cogitauit h: vt detraheret supbiā ois glorie. ꝛ ad ignominiā deduceret vniuersos in clytos tre. Trāsi terrā tuā q̄si fluuiū filia marš nō est cingulū vltra tibi. Manū suā extēdit sup mare: coturbauit regna. Dn̄s mādauit aduer sus chanaan: vt ɔtereret fortes eius. Et dixit. Non adijcies vltra vt glorierš: calūniam susti nens virgo filia sidonis. In cethim cōsurgēs transfreta: ibi quoq; non erit reges tibi. Ecce terra caldeoꝝ talis pp̄lus non fuit: assur funda uit eam. In captiuitatē traduxerunt robustos

eius. suffoderunt domus eius: posuerunt eā in
ruinā. Vlulate naues maris. qa deuastāta est
fortitudo vr̄a. Et erit ī die illa ī obliuiōe eris o
tyre septuagīta ānis: sic dies regis vni⁹. Post
septuaginta ānos erit tyro q̄si cāticū meretricis.
Sume tibi citharā. circue ciuitatē meretrix obli
uiōi tradita. Bn̄ cane. frequēta cāticū: vt me/
moria tui sit. Et erit post septuagīta ānos visi/
tabit dn̄s tyrū. ⁊ reducet eā ad merces suas: ⁊
rursū fornicabit̄ cū vniuersis regnis t̄re sup fa
ciē t̄re. ⁊ erūt negociatiōes ei⁹. ⁊ merces ei⁹ scī
ficate dn̄o. Nō ꝯdent̄ neqꝫ reponēt̄. q2 his qui
habitauerit corā dn̄o erit negociatio ei⁹. vt mā
ducēt ī saturitatē: ⁊ vestiant̄ vsqꝫ ad vetustateꝫ

Ecce dn̄s dissipauit terrā. XXIIII.
⁊ nudabit eā. ⁊ affliget facieꝫ eius ⁊ di
spget habitatores eius. Et erit sicut po
pulus sic sacerdos. ⁊ sic suus sic dn̄s eius. ⁊ si
cut āncilla sic dn̄a eius. Sic emēs sic ille q vēdit
sic fenerator sic is q mutuū accipit. sicut qui re/
petit. sic q debet. Dissipatione dissipabit̄ terra
⁊ direptiōe ꝑdabit̄. Dn̄s.n. locutus est vbūꝫ
hoc. Luxit ⁊ defluxit t̄ra ⁊ ifirmata ē: defluxit
orbis ⁊ ifirmata ē altitudo ppl̄i t̄re. ⁊ terra inf/
fecta est ab hitatoribus suis: q: trāsgressi sunt le
ges mutauerūt ius: dissipauerūt fedus sempit/
nū. Propter h maledictio vorabit terrā. ⁊ pec
cabunt hitatores eius. ideoqꝫ insanient cultores ei⁹
⁊ relinquent̄ hoies pauci. Luxit vindemia. in
firmata est vitis: ingemuerūt oēs qui letabant̄
corde. Cessauit gaudium tympanoꝝ quieuit so
nitus letantium: conticuit dulcedo cythare. Cū
cantico non bibent vinum: amara erit potio bi
bētibus illaꝫ. Attrita est ciuitas vanitatis clau
sa est ois domus nullo introeūte. Clamor erit
sup vino ī plateis: deserta est ois leticia: trāsla/
tū est gaudiū t̄re. Relicta est in vrbe solitudo. ⁊
calamitas opprimet portas. Quia h erūt ī me
dio t̄re ī medio pploꝝ. Quō si pauce oliue que
remāserūt excutiāt̄ ex olea. ⁊ racemi cū fuerit fi
nita vindemia. Hi leuabūt vocem suā atqꝫ lau
dabūt: cū glorificatus fuerit dn̄s hinnient d ma
ri. Propter hoc ī doctrinis glorificate dn̄m. in
īsulis maris nomē domini dei isrl̄. A finibus
t̄re laudes: audiuim⁹ gl̄iam iusti. Et dixi. Se/
cretū meū mihi: secretū meum mihi. Ve mihi.
Preuaricātes ꝑuaricati sunt. ⁊ ꝑuaricatōe trāf
gressorū ꝑuaricati sunt. Formido ⁊ fouea ⁊ la
queus sup te: q hitatores terre. Et erit qui fu/
gerit a facie formidinis cadet in foueā. ⁊ qui se
explicauerit de fouea. tenebit̄ laqueo q2 catara
cte de excelsis aperte sunt: ⁊ cōcutientur funda
menta terre. Confractione confringetur terra
ꝯtritione contēret̄ terra. Commotione cōmo/
uebit̄ terra. agitatione agitabitur terra sic ebri
us. ⁊ auferetur quasi tabernaculum vnius no
ctis. Et grauabit eam iniquitas sua. ⁊ corruet.
⁊ non adijciet vt resurgat. Et erit in die illa. vi
sitabit dominus super militiam celi in excelso.
⁊ super reges terre qui sunt super terram. Et
congregabuntur in congregatione vnius fa/
scis in lacum ⁊ claudentur ibi in carcere. ⁊ post
multos dies visitabuntur. Et erubescet luna. ⁊
confundetur sol. cum regnauerit domin⁹ exer
cituū in mōte syon ⁊ ī hierusalē. ⁊ in conspectu
senum suorum fuerit glorificatus. XXV.

Domine deus meus es tu. ⁊ exaltabo te
⁊ ꝯfitebor noi tuo: qm̄ fecisti mirabilia
cogitatiōes antiquas fideles. amē. Q2
posuisti ciuitatē ī tumultū: vrbē fortē in ruinaꝫ
domū alienoꝝ: vt nō sit ciuitas. ⁊ ī sempiternū
edificet̄. Sup hoc laudabit te popul's fort's. ciui
tas gētiū robustarū timebit te. Quia factus es
fortitudo pauperi: fortitudo egeno ī tribulatiōe
sua: spes a turbine. vmbraculū ab estu. Spiri/
tus.n. robustoꝝ. q̄si turbo ipellēs parietē. Si
cut estus ī siti. tumultuꝫ alienoꝝ humiliabis. ⁊
q̄si calore sub nube torrēte, ꝓpaginē fortiū mar
cescere facies. Et faciet dn̄s exercituū oibus po
pulis ī mōte h ꝯuiuiū pinguiū. ꝯuiuiū vinde
mie: pinguiū medullatoꝝ: vindemie defecate.
Et ꝑcipitabit ī mōte isto faciē vinculi colliga/
ti sup oēs pplos. ⁊ telā quā orditus est sup oēs
natiōes. Precipitabit mortē ī sempiternū. Et
auferet dn̄s deus lachrymā ab oī facie. ⁊ oppro
brium populi sui auferet de vniuersa terra: qa
dn̄s locutus est. Et dicet in die illa. Ecce deus
noster iste: expectabim⁹ eū ⁊ saluabit nos. Iste
dn̄s sustinuim⁹ eū. ⁊ exultabim⁹ ⁊ letabimur ī
salutari ei⁹. q2 requiescet manus dn̄i ī mōte isto.
Et triturabit̄ moab sub eo: sicuti terunt̄ palee ī
plaustro. Et extendet manus suas sub eo: sicut
extendit natans ad natandū. ⁊ humiliabit glo/
riā eius cū allisione manuū eius. Et munimē/
ta sublimiū muroꝝ tuoꝝ ꝯcident. ⁊ humiliabū
tur ⁊ detrahentur in terram vsqꝫ ad puluereꝫ.

In die illa cantabit̄ can/ XXVI.
ticū istud in terra iuda. Vrbs fortitu/
dinis nostre: saluator ponet̄ in ea mu/
rus ⁊ antemurale. Aperite portas ⁊ ingrediet̄
gens iusta. custodiens veritateꝫ. Vetus error
abijt: seruabis pacem: pacem quia in te sperauī
mus. Sperasti in domino in seculis eternis in
domino deo forti ī ꝑpetuum. Quia incuruabit

habitãtes i excelso ciuitatẽ sublimẽ humiliabit
humiliabit cã vsqȝ ad terrã: detrahet cam vsqȝ
ad puluerẽ. Cõculcabit eaȝ pes: pes pauperis
gressus egenoꝝ. Semita iusti recta est: rectus
callis iusti ad ambulandũ. Et in semita iudicio
rũ tuoꝝ domie sustinuimus te: nomẽ tuũ ⁊ me
moriale tuũ in desiderio aie. Aia mea desidera
uit te in nocte: sed ⁊ spũ meo in ꝑcordijs meis:
de mane vigilabo ad te. Cũ feceris iudicia tua
in terra: iusticiã discẽt habitatores orbis. Mi/
sereamur ipio. ⁊ nõ discet iusticiã. In terra sã
ctoꝝ iniq̃ gessit. ⁊ nõ videbit gloriã dñi. Domi
ne exaltet manus tua vt nõ videant: videãt ⁊
cõfundant zelantes ppl'i: ⁊ ignis hostes tuos
deuoret. Dñe dabis pacẽ nobis: oia. n. opera
nostra operatus es nobis. Domie de⁹ noster
possederũt nos dñi absqȝ te: tm̃ i te recordemur
nois tui. Moriẽtes nõ viuãt: gigãtes nõ resur
gant. Propterea visitasti ⁊ ꝯtriuisti eos: ⁊ ꝑ/
didisti oẽm memoriã coꝝ. Indulsisti gẽti: dñe
idulsisti gẽti. Nũqd glorificatus es? elongasti
oẽs terminos terre. Dñe in ãgustia requisierũt
te: in tribulatõe murmuris doctria tua eis. Si
cut q̃ ꝯcepit cũ appropinq̃uerit ad partũ: dolẽs
clamat in doloribus suis: sic facti sumus. A fa/
cie tua dñe ꝯcepimus: ⁊ q̃si parturiuim⁹ ⁊ pe/
perimus spm̃. Salutes non fecimus in t̃ra: iõ
nõ ceciderũt habitatores terre. Viuẽt mortui
tui: iterfecti mei resurgent. Expgiscimi ⁊ lau/
date q̃ hitatis in puluere: q2 ros lucis ros tuus
⁊ terrã gigantiũ detrahes in ruinã. Vade po/
pulus me⁹: itra i cubicula tua. claude ostia tua
sup te. Abscõdere modicũ ad momẽtũ: donec
ꝑtranseat indignatio mea. Ecce. n. dñs egre/
dief de loco suo: vt visitet iniq̃tatẽ hitatoris ter
re ꝯ eũ: ⁊ reuelabit t̃ra sanguinẽ suũ: ⁊ nõ ope
riet vltra iterfectos suos. XXVII

In die illa visitabit dñs in gladio suo
duro ⁊ grãdi ⁊ forti: sup leuiathan ser/
pentẽ vectẽ: ⁊ sup leuiathan serpenteȝ
tortuosũ: ⁊ occidet cetũ q̃ in mari ẽ. In die illa
vinea meri cãtabit ei. Ego dominus q̃ fuo eam
repente ꝓpinabo ei: ne forte visitef ꝯ eã. No/
cte ⁊ die seruo eã: idignatio non ẽ mihi. Quis
dabit me spinaȝ ⁊ veprẽ? In ꝑlio gradiar sup
eam: succendã eã pariter. An poti⁹ tenebo for/
titudinẽ meã? Faciet pacẽ mihi: pacẽ faciet mi/
bi. Qui egredient ipetu a iacob: florebit ⁊ ger
minabit israel: ⁊ iplebunt faciem orbis semine
Nunqd iuxta plagã ꝑcutientis se ꝑcussit eum?
Aut sicut occidit interfectos eius sic occisus ẽ.
In mẽsura ꝯ mensurã cũ adiecta fuerit iudica
bit eam: meditatus est in spũ suo duro ꝑ diem
estus. Idcirco sup h̃ dimittef iniquitas domui
iacob: ⁊ iste ois fructus: vt auferat pctm̃ eius.
Cũ posuerit oẽs lapides altaris: sicut lapides
cineris allisos: nõ stabũt luci ⁊ delubra. Ciui/
tas. n. munita desolata erit: spaciosa relinquef
⁊ dimittef quasi desertũ. Ibi pascef vitulus: ⁊
ibi accubabit: ⁊ cõsumet sũmitates eius. In sic
citate messis illius cõterent mulieres veniẽtes
⁊ docentes eã. Nõ est eni populus sapiẽs: ꝓ/
pterea nõ miserebif eius q̃ fecit eũ: ⁊ q̃ forma/
uit eũ: nõ parcet ei. Et erit in die illa ꝑcutiet do
minus ab alueo fluminis vsqȝ ad torrẽtẽ egypti
⁊ vos ꝯgregabimini vn⁹ ⁊ vn⁹ filij israel. Et
erit in die illa clangef in tuba magna. ⁊ veniẽt
qui ꝑditi fuerant de terra assirioꝝ: ⁊ qui eiecti
erant de terra egypti: ⁊ adorabunt dominuȝ in
monte sancto in hierusalem. XXVIII

Vɇ corone supbie ebrijs ephraim: ⁊ flo/
ri decidenti: glorie exultationis eius: q̃
erãt in vertice vallis piguissime erran
tes a vino. Ecce validus ⁊ fortis dñs. sicut i/
petus grãdinis turbo ꝯfringens: sicut impet⁹
aquaꝝ multaꝝ iundantiũ: ⁊ emissaꝝ sup terrã
spaciosã. Pedibus conculcabif corona supbie
ebrioꝝ ephraim. Et erit flos decidẽs glorie ex
ultatiõis eius: q̃ est sup virticẽ vallis pinguiuȝ
q̃si tẽperaneũ ante maturitatẽ autũni. Quod cuȝ
aspexerit vidẽs: stati vt manu tenuerit: deuo/
rabit illud. In die illa erit dominus exercituum
corona glorie. ⁊ sertũ exultatiõis residuo popl'i
sui: ⁊ spũs iudicij sedẽti sup iudiciũ: ⁊ fortitu/
do reuertẽtibus de bello ad portã. Verum hi
quoqȝ p̃ vino nescierũt: ⁊ pre ebrietate errauer/
runt. Sacerdos ⁊ ꝓpheta nescierũt pre ebrieta
te: absorti sunt a vino: errauerunt in ebrietate.
nescierũt videntẽ: ignorauerũt iudiciuȝ. Oẽs
enim mense replete sũt vomitu sordiũqȝ: ita vt
non esset locus vltra. Quem docebit scientiaȝ
⁊ quẽ intelligere faciet auditũ? Ablactatos a la
cte: auulsos ab vberib⁹: q2 manda remanda.
manda remanda. expecta reexpecta. expecta re
expecta. modicũ ibi. modicũ ibi. In loquela. n
labij ⁊ lingua altera loquef ad populũ istũ. cui
dixit. Hec est requies mea reficite lassum. ⁊ hoc
est refrigeriũ meũ. ⁊ noluerunt audire. Et erit
eis verbũ domini. manda remanda. mãda re
manda. expecta reexpecta. expecta reexpecta.
modicum ibi. modicũ ibi. vt vadant ⁊ cadant
retrorsũ. ⁊ conterant ⁊ illaqueant ⁊ capiantur
Propter hoc audite verbũ dñi viri illusores:
qui dñamini sup populũ meum qui est in irl'm.

Dixistis eni. Percussimus fedus cũ morte: ꝛ cũ inferno fecim⁹ pactũ. Flagellũ inundãs cũ transierit: nõ veniet sup nos: qꝛ posuimus mẽdaciũ spem nr̃am: ꝛ mendacio ꝓtecti sum⁹. Idcirco hec dicit dominus deus. Ecce ego mittam in fundamẽtis syon lapidẽ: lapidẽ ꝓbatũ. angulareꝫ: p̃ciosum: in fundamento fundatum. Qui crediderit: nõ festinet. Et ponã in pondere iudiciũ. ꝛ iustitiã in mensura. Et subuertet grando spẽ mẽdacij: ꝛ protectionẽ. Aque inundabũt: ꝛ delebit̃ fedus vr̃m cũ morte: ꝛ pactum vestrũ cũ inferno non stabit. Flagellũ inundans cũ transierit: eritis ei in conculcationẽ. Qñcũqꝫ ptrãsierit: tollet vos: qm̃ mane diluculo ptransibit in die ꝛ in nocte: ꝛ tm̃modo sola veratio intellectũ dabit auditui. Coãgustatum est eni stratũ: ita vt alter decidat: ꝛ palliuꝫ breue: vtrũqꝫ opire nõ põt. Sicut eni in mõte diuisionũ stabit dñs: sic in valle q̃ ẽ in gabaon irascetur: vt faciat opus suum. alienum opus eius: vt operetur opus suũ. Peregrinum est opus eius ab eo. Et nunc nolite illudere: ne forte ꝯstringant̃ vincula vr̃a. Consũmationeꝫ enim ꝛ abbreuiationẽ audiui a dño deo exercituũ sup vniuersã terrã. Auribus ꝑcipite ꝛ audite vocẽ meã. attendite, ꝛ audite eloquiũ meũ. Nunquid tota die arabit arãs vt serat: ꝓscindet. ꝛ sartiet humũ suã. Nõne cũ adeq̃uerit faciem eius: seret gith. ꝛ cyminuꝫ sp̱get. ꝛ ponet triticũ p ordinẽ ꝛ hordeũ ꝛ miliuni ꝛ viciã in finibus suis: Et erudiet illũ in iudicio: de⁹ suus docebit illum. Nõ. n. in serris triturabit̃ gith: nec rota plaustri sup cyminũ circuibit: ſꝫ in virga excutiet̃ gith: ꝛ cyminũ in baculo. panis aũt cõminuet̃. Verũ non in perpetuum triturans triturabit illũ: neqꝫ verabit eum rota plaustri: nec vngulis suis cõminuet eũ. Et h̃ a dño deo exercituũ exiuit vt mirabile faceret ꝯsilium: et magnificaret iustitiam.

XXIX

Ve ariel. Ariel ciuitas quã expugnauit dauid. Additus ẽ annus ad annũ solẽnitates euolute sunt. Et circũuallabo ariel. ꝛ erit tristis ꝛ merens: ꝛ erit mihi quasi ariel. Et circũdabo quasi sperã in circuitu tuo ꝛ iaciã ꝯ te aggerẽ. ꝛ munimẽta ponã in obsidionẽ tuã. Humiliaberis: de terra loq̃ris: et de humo audiet̃ eloquiũ tuũ. Et erit q̃si phitonis de t̃ra vox tua. ꝛ de humo eloquiũ tuũ mussitabit. Et erit sicut puluis tenuis: multitudo ventilantiũ te: ꝛ sicut fauilla ptrãsiens multitudo eoꝝ qui ꝯ te p̃ualuerunt. Eritqꝫ repẽte confestim a dño exercituũ: visitabit̃ in tonitruo et cõmotiõe terre: ꝛ voce magna turbinis. ꝛ tempestatis. ꝛ flãma ignis deuorantis. Et erit sicut somnium visionis nocturne multitudo oium gẽtiũ q̃ dimicauerũt ꝯ ariel ꝛ oẽs qui militauerunt ꝛ obsederunt ꝛ p̃ualuerunt aduersus eã. Et sicut somniat esuriẽs ꝛ comedit: cũ autẽ fuerit exp̱gefactus vacua est aia eius. Et sicut somniat sitiẽs ꝛ bibit: ꝛ postq̃ꝫ fuerit exp̱gefactus: lassus adhuc sitit: ꝛ aia eius vacua est: sic erit multitudo oium gẽtiũ q̃ dimicauerũt ꝯ mõtem syon. Obstupescite ꝛ ammiramini: fluctuate ꝛ vacillate: inebriamini ꝛ non a vino: mouemini ꝛ nõ in ebrietate: qm̃ miscuit vobis dñs spm̃ soporis. Claudet oculos vr̃os: ꝓphas et p̃ncipes vr̃os q vident visiones opiet. Et erit vobis visio oium sicut v̱ba libri signati: queꝫ cũ dederint sciẽti lr̃as: dicent lege istũ: ꝛ r̃ndebit: non possũ: signatus est eni. Et dabit̃ liber nescienti lr̃as. diceť qꝫ ei: lege. ꝛ respõdebit: nescio lr̃as. Et dixit dñs. Eo qꝛ appropiquat populus iste ore suo: ꝛ labijs suis glorificat me: cor aũt eius lõge est a me: ꝛ timuerunt me mãdato hoium ꝛ doctrinis: ideo ecce ego addam vt ãmirationẽ faciã pp̃lo huic miraculo grãdi ꝛ stupẽdo. Peribit. n. sapia a sapiẽtibus eius ꝛ itellect⁹ prudentiũ ei⁹ abscõdet̃. Ve q ꝓfũdi estis corde: vt a dño abscõdatis ꝯsilium: quorũ sũt i tenebris opa. ꝛ dicũt. Quis videt nos: ꝛ qs nouit nos? Peruersa ẽ hec vr̃a cogitatio: q̃si si lutuꝫ ꝯ figulũ cogitet: et dicat opus factori suo: nõ fecisti me ꝛ figmentũ dicat fictori suo: ñ intelligis: Nõne adhuc i modico ꝛ i breui cõuertet̃ liban⁹ i chermel. ꝛ chermel i saltũ reputabit̃. Et audiẽt i die illa surdi v̱ba libri: ꝛ de tenebris ꝛ de caligine oculi cecoꝝ videbunt. Et addẽt mites i dño leticiam ꝛ pauperes homines in scõ isrl' exultabũt: qm̃ defecit q p̃ualebat: ꝯsumatus ẽ illusor ꝛ succisi sũt oẽs q vigilabant sup iniq̃tatẽ: q peccare faciebãt homies in v̱bo: ꝛ arguẽtẽ in porta supplãtabant: ꝛ declinauerunt frustra a iusto. Propter h̃ hec dicit dñs ad domũ iacob: q redemit abrahã. Nõ mõ ꝯfundet̃ iacob: nec mõ vultus eius erubescet: sed cũ viderit filios suos opa manuũ mearum: in medio sui scificantes nomẽ meũ: ꝛ scificabunt scm̃ iacob. ꝛ deum israel p̃dicabunt. ꝛ scient errantes spiritu intellectũ: ꝛ mussitatores discent legem.

XXX

Ve filij desertores dicit dñs vt faceretis ꝯsilium: et non ex me: ꝛ ordiremini telã ꝛ nõ p spm̃ meũ: vt adderetis pctm̃ super pctm̃: q ãbulatis vt descẽdatis in egyptuꝫ: et

os meũ non interrogastis: sperãtes auxiliũ in fortitudine pharaõis: ⁊ hñtes fiduciã i vmbra egypti: et erit vobis fortitudo pharaonis i ꝯfusionẽ. ⁊ fiducia vmbre egypti i ignominiam. Jerãt. n. i taphnis principes tui. et nuncij tui vsq; ad aues ꝑuenerũt. Oẽs ꝯfusi sunt super ṗplo q eis ꝓdesse nõ potuit. Nõ fuerũt in auxiliũ. et in aliquã vtilitatẽ: sed in ꝯfusionẽ et i opprobriũ. Onus iumẽtoꝝ austri. Jn terra tribulatiõis et angustie: leena et leo. ex eis vipera et regulꝰ volãs: portantes sup humeros iumentoꝝ diuitias suas: et sup gibbũ cameloꝝ thesauros suos: ad pplm q eis ꝓdesse non poterit. Egyptus. n. frustra et vane auxiliabitur Jdeo clamaui sup h: supbia tm̃ ẽ: qesce. Nũc ĝ igressus scribe ei sup buxũ: et in libro diligẽter exara illõ: et erit in die nouissimo i testimonium vsq; in eternũ. Populus eni ad iracundiã ꝓuocãs ẽ: et filij mẽdaces: filij nolẽtes audire legem dei. Qui dicũt vidẽtibus nolite videre: et aspiciẽtibus nolite aspicere nobis ea q̃ recta sunt. Loqmini nobis placẽtia videte nobis errores: auferte a me viã: declinate a me semitam: cesset a facie vr̃a scũs isrl'. Propterea hec dicit scũs isrl'. Pro eo q reprobastis ṽbũ h. et sperastis i calumnia et in tumultu. et innixi estis sup eo: ꝓpterea erit vobis iniqtas hec: sicut interruptio cadẽs et reqsita i muro excelso. Qm̃ subito dum nõ sperat̃ veniet ꝯtritio eius ⁊ cõminuet̃ sicut ꝯterit̃ lagena figuli ꝯtritione ꝑualida: et nõ inuenietur de fragmẽtis eiꝰ testa i q̃ portet̃ igniculus de incẽdio: aut hauriat̃ parum aque de fouea: q2 hec dicit dñs deꝰ israel. Si reuertamini et qescatis: salui eritis. Jn silẽtio et in spe erit fortitudo vr̃a. Et noluistis. et dixistis. Neq̃q; sed ad equos fugiemꝰ. Jdeo fugietis. Et super veloces ascẽdemꝰ. Jdeo velociores erũt q persequent̃ vos. Mille hoies a facie terroris vnius. ⁊ a facie terroris quinq; fugietis: donec relinquamini quasi malus nauis in vertice montis ⁊ quasi signũ sup collez. Propterea expectat dñs vt misereatur vr̃i: et ideo exaltabitur parcens vobis: q2 deus iudicij dñs. Beati oẽs qui expectãt eũ. Populus eni syon habitabit in irl'm. Plorans nequaq̃z plorabis: miserans miserebit̃ tui. Ad vocẽ clamoris tui statiz vt audierit: rñdebit tibi. Et dabit tibi dñs panem artum ⁊ aquã breuez: ⁊ nõ faciet auolare a te vltra doctorem tuũ: ⁊ erunt oculi tui videntes p̃ceptorẽ tuũ: ⁊ aures tue audient verbum post tergũ monẽtis. Hec ẽ via ambulate in ea: ⁊ non declinetis neq; ad dexteram neq; ad sinistrã. Et ꝯtaminabis lamĩas sculptiliũ argenti tui. ⁊ vestimentũ ꝯflatilis auri tui: ⁊ disperges ea sicut imundiciã menstruate. Egredere dices ei. Et dabit p̃luuia semini tuo vbicũq; seminaueris i terra: ⁊ panis frugum terre erit vberrimꝰ ⁊ pinguis. Pascetur i possessione tua in die illo agnꝰ spatiose: ⁊ tauri tui ⁊ pulli asinoꝝ q opantur terrã: cõmixtuz migma comedent sicut in area vẽtilatũ est. Et erũt sup oẽm montẽ excelsũ ⁊ sup oẽm collem eleuatũ riui currentiũ aquaꝝ: in die interfectiõis multoꝝ: cũ ceciderint turres. Et erit lux lune: sicut lux solis ⁊ lux solis erit septemplicit: sicut lux septẽ dieꝝ in die q̃ alligauerit dñs vulnus popl'i sui. ⁊ ꝑcussurã plage eiꝰ sanauerit. Ecce nomẽ dñi venit de lõginq: ardẽs furor eius: ⁊ grauis ad portandũ. Labia eius repleta sũt indignatione. ⁊ lingua eius q̃si ignis deuorans. Spũs eius velut torrẽs iundãs vsq; ad medium colli: ad perdendas gẽtes i nihilũ: ⁊ frenũ erroris qđ erat in maxillis pploꝝ. Canticum erit vobis sicut vox scificate solẽnitatis. ⁊ leticia cordis sicut q ꝑgit cũ tibia: vt intret i montẽ dñi ad fortẽ israel. Et auditã faciet dñs gloriaz vocis sue. ⁊ terrorem brachij sui ostẽdet i comminatione furoris ⁊ flãma ignis deuorantis. Allidet i turbine: ⁊ in lapide grãdinis. A voce. n. dñi pauebit assur ṽga ꝑcussus: ⁊ erit trãsitus ṽge fundatꝰ quã reqescere faciet dñs sup euz: in tympanis ⁊ citharis ⁊ in bellis p̃cipuis expugnabit eos. Preꝑata ẽ. n. ab heri tophet a rege p̃pata: profunda ⁊ dilatata. Nutrimẽta eiꝰ ignis: ⁊ ligna multa: flatus dñi sicut torrẽs sulphuris succendens eam.

XXXI.

VE q descẽdunt in egyptũ ad auxilium i eqs sperãtes. ⁊ hñtes fiduciã sup quadrigis: q2 multe sũt: ⁊ sup eqtibus q2 p̃ualidi nimis: ⁊ nõ sunt ꝯfisi sup scm̃ isrl'. et dominum nõ reqsierũt. Jpse aũt sapiẽs adduxit malũ. et ṽba sua nõ abstulit. Et ꝯsurget ꝯ domũ pessimoꝝ: et ꝯ auxiliũ opantiũ iniqtatem. Egyptus hõ et nõ deꝰ: et eq eoꝝ caro: et nõ spiritus. Et dñs inclinabit manũ suam et corruet auxiliator: et cadet cui p̃stat̃ auxilium: simulq; oẽs consũment̃: q2 hec dicit dñs ad me. Quõ si rugiat leo et catulus leonis super p̃dam suã: cum occurrerit ei multitudo pastoꝝ: a voce eorum non formidabit: et a multitudine eoꝝ nõ pauebit: sic descendet dominus exercituum vt preliet̃ super montem syon et sup collem eius. Sicut aues volantes: sic ꝓteget dominus exercituum irl'm: ꝓtegens et liberans transiens

⁊ saluans. Cōuertimi sicut in ꝓfundū recesse/
ratis filij israel. In die. n. illa abijciet vir ido/
la argēti sui. ⁊ idola auri sui que fecerūt vobis
manꝰ vr̄e in pctm̄: ⁊ cadet assur i gladio nō vi
ri. ⁊ gladius nō hoīs vorabit eū: ⁊ fugiet nō a
facie gladij: ⁊ iuuenes eiꝰ vectigales erūt: ⁊ for
titudo eiꝰ a terrore trāsibit: ⁊ pauebūt fugiētes
ꝑncipes eius. Dixit dn̄s cuius ignis ē in syon
⁊ caminus eiꝰ in hierusalē. XXXII

Ecce i iustitia regnabit rex: ⁊ ꝑncipes i
iudicio ꝑerūt. Et erit vir sicut q abscō
dit̄ a vēto: ⁊ celat se a tēpestate: sicut ri
uis aquaꝝ in siti. ⁊ vmbra petre ꝓminentis in
terra deserta. Nō caligabūt oculi videntiuꝫ: ⁊
aures audiētiū diligēter auscultabūt: ⁊ cor stul
toꝝ itelliget sciam: ⁊ lingua balboꝝ velocit̄ lo
quet̄ ⁊ plane. Nō vocabitur vltra is q insipiēs
est princeps: neqꝫ fraudulentꝰ appellabit̄ ma/
ior. Stultus. n. fatua loquet̄. ⁊ cor eiꝰ faciet ini
qtatē vt ꝑficiat simulationē. ⁊ loq̄t̄ ad dn̄ꝫ frau
dulenter. ⁊ vacuā faciat aiam esurientis: ⁊ po/
tum sitiēti auferat. Fraudulenti: vasa pessima
sūt. Ipse eni cogitationes ꝯcinnabit ad ꝑden/
dos mites in sermōe mēdacij: cū loqueret̄ pau
per iudiciū. Princeps xō ea q̄ digna sūt ꝑnci
pi: cogitabit: ⁊ ipse sup duces stabit. mlieres o
pulente surgite. ⁊ audite vocē meā: filie ꝯfiden
tes ꝑcipite aurībꝰ eloquiū meū. Post dies et
annos. ⁊ vos ꝯturbemini ꝯfidētes. Cōsūma
ta est eni vindemia: collectio vltra nō veniet.
Obstupescite opulente: ꝯturbami ꝯfidentes.
exuite vos ⁊ cōfundemini: accingite lūbos ve
stros. Sup vbera plangite: sup regione desi/
derabi i: sup vinea fertili. Super humum po/
puli mei spine ⁊ vepres ascendent: quāto ma/
gis sup oēs domos gaudij ciuitatis exultantis
Domus eni dimissa ē: multitudo vrbis relicta
est: tenebre ⁊ palpatio facte sūt sup speluncas vs
qꝫ in eternū. Gaudiū onagroꝝ pascua gregū
donec effundatur super nos spiritus de excelso
Et erit desertum in chermel: ⁊ chermel in sal/
tum reputabitur: ⁊ habitabit in solitudine iudi
cium: ⁊ iustitia in chermel sedebit. Et erit opꝰ
iustitie pax ⁊ cultus iustitie silentiū: ⁊ securitas
vsqꝫ in sempiternū. Et sedebit populus meus
in pulchritudine pacis: ⁊ in tabernaculis fidu
cie: ⁊ in requie opulenta. Grādo aūt i descēsio
ne saltus: ⁊ hūilitate humiliabit̄ ciuitas. Bea/
ti qui seminatis sup oēs aquas. imittentes pe/
dem bouis ⁊ asini. XXXIII

Ve q ꝑdaris. Nōne ⁊ ipse ꝑdaberis:
Et q spnis: nōne ⁊ ipse spneris. Cuꝫ
ꝯsūmaueris depdationē: depdaberis: cū fati/
gatus desieris ꝯtēnere: contēneris. Dn̄e mi/
serere nr̄i: te. n. expectauimus: esto brachiuꝫ no
strum in mane: ⁊ salus nr̄a in tpe tribulationis
A voce angeli fugerunt ppl'i: ⁊ ab exaltatione
tua disperse sūt gentes. Et ꝯgregabunt̄ spolia
vestra sicut colligit̄ brucus: velut cū fosse plene
fuerit de eo. Magnificatus ē dn̄s: qm̄ habita
uit in excelso: impleuit syon iudicio ⁊ iustitia: ⁊
erit fides in tēporibꝰ suis. Diuitie salutis sapi
entia ⁊ scia: timor dn̄i ipse ē thesaurus eiꝰ. Ec
ce videntes clamabūt foris: angeli pacis ama/
re flebunt. Dissipate sūt vie: cessauit transiens
ꝑ semitam: irritū factū est pactū: ꝓiecit ciuitates
nō reputauit hoies. Luxit ⁊ elāguit ira: ꝯfusus
ē libanus ⁊ obsorduit. Et factꝰ est saron sicut
desertū. ⁊ concussa ē basan ⁊ carmelus. Nunc
ꝯsurgam dicit dn̄s: nunc exaltabor ⁊ nūc subli
mabor. Cōcipietis ardorē ⁊ parietis stipulam
spūs vester vt ignis vorabit vos: ⁊ erunt ppl'i
quasi de incendio cinis: spine ꝯgregate igni cō
burentur. Audite qui longe estis q̄ fecerim: ⁊
cognoscite vicini fortitudinē meā. Conterriti
sunt in syon peccatores: possedit timor hypo/
critas. Quis poterit hitare de vobis cum igne
deuorante. Quis habitabit ex vobis cū ardori
bus sempiternis. Qui ambulat in iustitijs: et
loquitur veritatem: qui ꝓijcit auariciam ex ca
lūnia: ⁊ excutit manus suas ab omni munere.
Qui obturat aures suas ne audiat sanguinem
⁊ claudit oculos suos ne videat malum. Iste i
excelsis habitabit: munimēta saxoꝝ sublimitas
eius. Panis ei datus est: aque eius fideles sūt
Regeꝫ in decore videbunt: oculi eius cernent
terram de longe. Cor tuum meditabitur timo
rem. Vbi est litteratus. vbi legis verba pon/
derans. vbi est doctor paruulorum. Popu/
lum imprudentem non videbis. populum alti
sermonis: ita vt non possis intelligere diserti/
tudinem lingue eius: in quo nulla est sapiētia.
Respice syon ciuitatē solēnitatis nostre. Ocu
li tui videbunt irl'm habitationem opulentam
tabernaculū quod nequaq̄ꝫ transferri poterit:
nec auferentur claui eius in sempiternū: ⁊ oēs
funiculi eius non rumpentur: q: solūmodo ibi
magnificus ē dn̄s noster. Locus fluuioꝝ riui
latissimi ⁊ patentes: non transibit sup eum na
uis remigum: neqꝫ trieris magna transgredi
etur eum. Dominus enim iudex noster: domi
nus legifer noster: dn̄s rex nr̄. Ipse saluabit
nos. Laxati sunt funiculi tui sꝫ non ꝑualebunt
Sic erit malus tuus: vt dilatare signum non q̄

as. Tūc diuidēt spolia predaꝝ multaꝝ: claudi diripiēt rapinā: nec dicet vicinꝰ eḡgui. Populus q̄ habitat in ea: auferet ab eo iniquitas.

XXXIIII

Accedite gētes. ⁊ audite ⁊ populi atēdite. Audiat tra ⁊ plenitudo eiꝰ orb ⁊ oē germē eius: q2 idignatio dñi sup oēs gētes: ⁊ furor sup vniuersā militiā eoꝝ. Interfecit eos: ⁊ dedit eos i occisionē. Interfecti eoꝝ ꝓijciēt ⁊ de cadaueribus eoꝝ ascēdet fetor. Tabescēt mōtes a sanguine eoꝝ: ⁊ tabescet oīs militia celoꝝ. ⁊ cōplicabunt sicut liber celi. ⁊ oīs militia eoꝝ defluet sicut d̄ fluit foliū de vinea ⁊ de ficu: qm̄ inebriatus est in celo gladius meus. Ecce sup idumeā descēdet: ⁊ sup populū interfectiōis mee ad iudiciū. Gladius domini repletus ē sanguie: īgrassatus ē adipe de sanguine agnoꝝ ⁊ hircoꝝ: ⁊ de sanguine medullatoꝝ arietū. Victima .n. dñi in bosra. ⁊ interfectio magna in terra edom. Et descendēt vnicornes cū eis: ⁊ tauri cū potētibus. Inebriabit terra eoꝝ sanguine: ⁊ humꝰ eoꝝ adipe pinguiū: q2 dies vltiōis domini: annus retributionis iudicij syon. Et ꝯuertentur torrentes eiꝰ in picem: ⁊ humꝰ eius in sulphur Et erit tra eiꝰ i picē ardētē nocte ⁊ die: nō extinguet in sēpitnū. Ascendet fumꝰ eiꝰ a gnātiōe: i generatōe: desolabit in secula seculoꝝ. Non erit transiens ꝑ eā: ⁊ possidebūt eū onocrotalꝰ ⁊ ericius: et ibix et coruus habitabūt in ea. Et extendet sup eā mensura vt redigat ad nihiluz et ꝑpēdiculū in desolationē. Nobiles eius nō erūt ibi: regem potius inuocabūt: et oēs principes eius erūt in nihilum. Et orient in domibꝰ eius spine et vrtice et paliurus in munitionibꝰ eius: et erit cubile draconum: et pascua strutionum: et occurrent demonia onocentauris: et pilosus clamabit alter ad alterum. Ibi cubauit lamia et inuenit sibi requiem. Ibi habuit foueaz ericius et enutriuit catulos: et circūfodit et fouit in vmbra eius. Illic congregati sunt milui alter ad alterum. Requirite diligenter in libro domini et legite: vnū ex eis non defuit: alter alterum non quesiuit: q2 quod ex ore meo ꝓcedit ille mandauit: et spiritꝰ eius ipse ꝯgregauit ea et ipse misit eis sortē et manꝰ eius diuisit eā illis in mensurā. Vsq3 in eternū possidebūt eā: in generatione et generationē habitabunt in ea.

XXXV

Letabit deserta et inuia: et exultabit solitudo: et florebit q̄si lilium Germinans germinabit: et exultabit letabunda et laudans. Gloria libani data ē ei decor carmeli et saron. Ipsi videbunt gloriam dñi et decorē dei nostri. Confortate manꝰ dissolutas: et debiliag ḡnua roborate. Dicite. Pusillanimes confortamini et nolite timere. Ecce deus noster vltionem adducet retributionis: deus ipse veniet ⁊ saluabit vos. Tunc aperiētur oculi cecoꝝ: ⁊ aures surdoꝝ patebunt. Tūc saliet sicut ceruus: claudus: ⁊ aperta erit lingua mutoꝝ: q2 scisse sunt in deserto aq̄: ⁊ torrentes in solitudine: ⁊ q̄ erat arida in stagnū: et sitiens in fontēs aquaꝝ. In cubilibꝰ in q̄bus p̄us dracones habitabant. orient viror calami et iunci. et erit ibi semita: et via scā vocabit. Nō transibit ꝑ eā pollutꝰ: et h̄ erit vobis directa via: ita vt stulti nō errēt ꝑ eā. Non erit ibi leo: et mala bestia nō ascēdet ꝑ eā: nec iuenief ibi. Et ābulabunt q̄ liberati fuerint et redēpti a dño. ꝯuertent et veniēt i syō cū laude: et leticia sempitna sup caput eoꝝ. Gaudiū et leticiā obtinebunt: et fugiet dolor et gemitus.

XXXVI

Et factum ē in q̄rtodecimo anno regis ezechie: ascēdit senacherib rex assyriorum sup oēs ciuitates iuda munitas: ⁊ cepit eas. Et misit rex assyriorum rapsacez de lachis in irl'm: ad regē ezechiam in manu graui: ⁊ stetit in aqueductu piscine supioris: in via agri fullonis. Et egressus ē ad eum eliachim filius helchie: qui erat sup domū. ⁊ sobna scriba: ioahe filius asaph a cōmentarijs. Et dicit ad eos rapsaces. Dicite ezechie. Hec dicit rex magnus: rex assyriorum. Que est ista fiducia qua confidis: aut quo consilio vel fortitudine rebellare disponis. Super quē habes fiduciā q2 recessisti a me. Ecce cōfidis super baculum harundineū confractum istum super egyptuz: cui si iuixus fuerit homo intrabit in manū eius ⁊ perforabit eā: sic pharao rex egypti oibus q̄ ꝯfidunt in eo. Q̄ si rñderis mihi: in dño deo nr̄o ꝯfidimus: nōne ipse est cuius abstulit ezechias excelsa ⁊ altaria: ⁊ dixit iude ⁊ irl'm corā altari isto adorabitis. Et nunc trade te domino meo regi assyriorum: ⁊ dabo tibi duo milia equorum: nec poteris ex te prebere ascensores eoꝝ. Et quō sustinebis faciē iudicis vnius loci ex ꝯuis dñi mei minoribꝰ: Q̄d si ꝯfidis in egypto: in q̄driga et in eq̄tibus: et nūc nūquid sine domino ascēdi ad terrā istā vt disꝑderē eā. Dñs dixit ad me. Ascēde sup terrā istā: et disꝑde eā Et dixit eliachī. et sobna: et ioahe ad rapsacez. Loquere ad seruos tuos syra lingua: intelligimꝰ eni: ne loquaris ad nos iudaice i auribꝰ ppl'i q̄ ē sup muruz. Et dixit ad eos rapsaces. Nunqd ad dñm tuuz ⁊ ad te misit me dominꝰ

meus: vt loq̃rer oia verba iſta: ⁊ nō potius ad viros q ſedēt i muro vt comedāt ſtercora ſua. ⁊ bibāt vrinā pedū ſuoꝝ vobiſcū? Et ſtetit rapſaces: ⁊ clamauit voce magna iudaice. ⁊ dixit Audite verba regis magni. regis aſſyriorum Hec dicit rex. Nō vos ſeducat ezechias: quia nō poterit eruere vos: ⁊ nō vobis tribuat fiduciā ezechias ſuꝑ dño. dicēs. Eruens liberabit nos dñs. nō dabit̃ ciuitas iſta i manu regꝭ aſſyrioꝝ. Nolite audire ezechiā. Hec eni dicit rex aſſyrioꝝ. Facite mecū benedictionē: ⁊ egredimini ad me: ⁊ comedite vnuſqſq; vineā ſuā: ⁊ vnuſqſq; ficū ſuā. ⁊ bibite vnuſqſq; aquā ciſterne ſue donec veniā ⁊ tollā vos ad terrā que eſt vt terra veſtra: terrā frumenti ⁊ vini: terrā panum ⁊ vineaꝝ. Nec cōturbet vos ezechias. dicens dñs liberabit nos. Nunqd liberauerunt dij gentiū vnuſqſq; terrā ſuam de manu regis aſſyrioꝝ? Ubi ē deus emath ⁊ arfad? Ubi eſt deus ſepharuaim? Nunqd liberauerūt ſamariā de manu mea? Quis ē ex oibus dijs terrarū iſtaꝝ q eruerit terrā ſuā de manu mea vt eruat dñs i l'm de manu mea. Et ſiluerūt ⁊ nō rñderunt ei verbū. Mādauerat. n. rex dicēs: ne reſpōdeatis ei. Et igreſſus ē eliachim filiꝰ helchie q erat ſuꝑ domū: ⁊ ſobna ſcriba. ⁊ ioahe filiꝰ aſapha cōmētarijs: ad ezechiā ſciſſis veſtibꝰ ⁊ nūciauerūt ei v̈ba rapſacis. XXXVII

ET factū ē cū audiſſet rex ezechias ſcidit veſtimēta ſua ⁊ obuolutus eſt ſacco: ⁊ītrauit in domū dñi. Et miſit eliachim q erat ſuꝑ domū: ⁊ ſobnam ſcribam ⁊ ſeniores de ſacerdotibus optos ſaccis. ad iſaiam filium amos ꝓphetā. ⁊ dixerūt ad eū. Hec dicit ezechias. Dies tribulationis. ⁊ correptōis: ⁊ blaſfemie dies hec: q2 venerunt filij vſq; ad partū ⁊ virtus nō eſt pariēdi. Si quo mō audiat dominus deus tuus verba rapſacis quē miſit rex aſſyrioꝝ dominus ſuus: ad blāſſemandū dñm deū viuentē: ⁊ exꝓbrandū ſmonibꝰ quos audiui dñs deus tuꝰ. Leua ğ orationē ꝓ reliqjs q̃ repte ſunt. Et venerunt ſui regis ezechie ad iſaiam. ⁊ dixit ad eos iſaias. Hec dicetis dño veſtro: Hec dicit domius. Ne timeas a facie verboꝝ q̃ audiſti: qbus blaſſemauerunt pueri regis aſſyrioꝝ me. Ecce ego dabo ei ſpm̃ ⁊ audiet nunciū: ⁊ reuertet̃ ad terrā ſuā: ⁊ corruere cū faciam gladio in terra ſua. Reuerſus ē aūt rapſaces: ⁊ inuenit regē aſſyrioꝝ ꝓliantem aduerſus lobna. Audierat eni q2 ꝓfectus eſſ; de lachis: ⁊ audiuit de taracha rege ethiope dicentes: egreſſus ē vt pugnet ꝯ te. Qd̉ cū audiſſet miſit nuncios ad ezechiā dicens. Hec dicetis ezechie regi iude loquētes. Nō te decipiat deꝰ tuus in quo tu cōfidis dicēs: nō dabit̃ irl'm in manu regis aſſyrioꝝ. Ecce tu audiſti oia q̃ fecerunt reges aſſyrioꝝ oibus terris q̃s ſubuerterunt: ⁊ tu poteris liberari? Nunqd eruerunt eos dij gentiū quos ſubuerterunt patres mei: gozan ⁊ aran ⁊ reſeph ⁊ filios eden q erant in thalaſſar. Ubi eſt rex emath ⁊ rex arfad ⁊ rex vrbis ſepharuaim ana ⁊ aua? Et tulit ezechias libros de manu nuncioꝝ ⁊ legit eos: ⁊ aſcēdit in domum domini. ⁊ expandit eos corā domino. Et orauit ad dominū dicens. Domie exercituū deus iſrael q ſedes ſuꝑ cherubin: tu es deus ſolus oium regnoꝝ terre: tu feciſti celum ⁊ terrā. Inclina domie aurē tuā ⁊ audi: aꝑi oculos tuos ⁊ vide: ⁊ audi omnia verba ſennacherib que miſit ad blaſſemandū deum viuentē. Uere. n. domie deſertas fecerūt reges aſſyriorū tras ⁊ regiones caꝝ: ⁊ dederunt deos carū igni: nō. n. erant dij ſed opa manuū hoium. lignū ⁊ lapis ⁊ cōminuerunt eos. Et nunc dñe deus noſter ſalua nos de manu eius: ⁊ cognoſcant oia regna terre: q2 tu es domius ſolꝰ. Et miſit iſaias filios amos ad ezechiā dicēs. Hec dicit dominus deus iſrael. Pro qbus rogaſti me de ſēnacherib rege aſſyrioꝝ: hoc eſt verbū quod locutus ē domius ſuꝑ eū. Deſpexit te ⁊ ſubſannauit te virgo filia ſyō poſt te caput mouit filia irl'm. Cui exprobraſti: ⁊ quē blaſſemaſti. ⁊ ſuꝑ quē exaltaſti vocē tuā: ⁊ leuaſti altitudinem oculoꝝ tuoꝝ. Ad ſcm̃ iſrael. In manu ſeruoꝝ tuoꝝ exprobraſti domino ⁊ dixiſti. In multitudine q̈drigarum meaꝝ ego aſcendi altitudinē montiū: iuga libani: ⁊ ſuccidam excelſa cedroꝝ eius: ⁊ electas abietes illius: ⁊ introibo altitudinē: ſūmitatis eius: ſaltū carmeli eiꝰ ego fodi ⁊ bibi aquam: ⁊ ſiccaui veſtigio pedis mei omnes riuos aggerū. Nunquid non audiſti que olim fecerim ei? Ex diebus antiquis ego plaſmaui illud. ⁊ nunc adduxi: ⁊ factū eſt in eradicationem collium compugnantiū. ⁊ ciuitatum munitarum. Habitatores earum breuiata manu ꝯtremuerūt ⁊ ꝯfuſi ſūt fci ſūt ſicut fenum agri: ⁊ gramen paſcue ⁊ herba tectoꝝ que exaruit antequam matureſceret. Habitationem tuam ⁊ egreſſum tuum ⁊ introitum tuum ego cognoui: ⁊ inſaniam tuam contra me. Cum fureres aduerſū me ſuperbia tua aſcendit in aures meas. Ponā ğ circulū in naribꝰ tuis: ⁊ frenū in labijs tuis: ⁊ reducam te in via per quam veniſti. Tibi autem hoc erit ſignū.

Comede hoc ãno q̃ sponte nascunť: ⁊ in anno
secũdo pomis vescere. In ãno aũt ťtio semina
te ⁊ metite: ⁊ plãtate vineas: ⁊ comedite fructũ
earum. Et mittet id quod saluatũ fuerit de do/
mo iuda: ⁊ qđ reliquũ est radicẽ deorsũ: ⁊ faci/
et fructũ sursũ: qꝛ de hierusalẽ exibunt reliquie.
⁊ saluatio de mõte syon. Zelus dñi exercituum
faciet istud. Propterea hec dicit dñs de rege as/
syrioꝝ. Non intrabit ciuitatẽ hanc. ⁊ nõ iaciet
ibi sagittam: ⁊ nõ occupabit eã clypeus: ⁊ non
mittet in circuitu eius aggerẽ. In via qua ve/
nit: per eã reuerteť. ⁊ ciuitatẽ hanc non ingre/
dietur dicit dñs. Et ꝓtegã ciuitatẽ istã vt saluẽ
eã: ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid seruũ meũ. Egres/
sus est aũt angelus dñi ⁊ ꝑcussit in castris assy/
rioꝝ centũ octogintaqnqꝫ milia. Et surrexerũt
mane: ⁊ ecce omnes cadauera mortuorũ. Et
egressus est ⁊ abijt. Et reuersus est sennache/
rib rex assyrioꝝ: ⁊ habitauit in niniue. Et fa/
ctum est cum adoraret in tẽplo nesrach deũ suũ
adramalech ⁊ sarasar filij eius ꝑcusserunt eum
gladio: fugerũtqꝫ in terraꝫ ararath ⁊ regnauit
asaraddon filius eius pro eo. XXXVIII

In diebus illis egrotauit ezechias vsqꝫ
ad mortẽ: ⁊ itroiuit ad eũ isaias filius
amos ꝓpheta: ⁊ dixit ei. Hec dicit do/
minus. Dispone domui tue: qꝛ morieris tu: ⁊
nõ viues. Et cõuertit ezechias faciẽ suã ad pa/
rietem: ⁊ orauit ad dominuꝫ. ⁊ dixit. Obsecro
domine: memẽto queso quõ ambulauerim co/
ram te in veritate ⁊ in corde ꝑfecto: ⁊ quod bo/
num est in oculis tuis: fecerim. Et fleuit ezechi/
as fletu magno. Et factũ est verbũ dñi ad isaiã
dicens. Vade ⁊ dic ezechie. Hec dicit dominus
deus dauid patris tui. Audiui orationẽ tuaꝫ ⁊
vidi lachrymas tuas. Ecce ego adijciam super
dies tuos: qndecim ãnos: ⁊ de manu regis as/
syrioꝝ eruam te. ⁊ ciuitatẽ istã: ⁊ ꝓtegam eaꝫ.
Hoc aũt tibi erit signũ a dño: qꝛ faciet dominus
verbũ hoc qđ locutus est. Ecce ego reuerti fa/
ciã vmbrã linearũ ꝑ quas descẽderat in horolo/
gio achaz in sole retrorsũ: decẽ lineis. Et reuer/
sus est sol decẽ lineis ꝑ gradus quos descẽde/
rat. Scriptura ezechie regis iuda cũ egrotasset
⁊ ꝯualuisset de ifirmitate sua. Ego dixi in di/
midio dierum meoꝝ: vadam ad portas inferi.
Quesiui residuũ annoꝝ meoꝝ: dixi nõ videbo
dñm deũ in terra viuentiũ. Non aspiciã hoieꝫ
vltra: ⁊ habitatorẽ qetis. Generatio mea abla/
ta est ⁊ cõuoluta est a me: q̃si tabernaculũ pasto/
rum. Precisa est velut a texẽte vita mea: dum
adhuc ordirer succidit me: ⁊ mane vsqꝫ ad ves/
peram finies me. Sperabã vsqꝫ ad mane: q̃si
leo sic ꝯtriuit oia ossa mea. De mane vsqꝫ ad
vesperã finies me: sicut pullus hirundinis sic
clamabo: meditabor vt colũba. Attenuati sunt
oculi mei: suspicientes in excelsũ. Domie vim
patior respõde ꝓ me: qđ dicã: aut qđ respõde/
bit mihi cũ ipse fecerit? Recogitabo tibi oẽs an/
nos meos in amaritudine aie mee. Domine si
sic viuiť: ⁊ in talibꝰ vita spũs mei: corripies me
⁊ viuificabis me. ecce in pace amaritudo mea
amarissima. Tu aũt eruisti aiam meã vt nõ pe/
riret: ꝓiecisti post tergum tuum oia pctã mea.
Quia nõ ifernus ꝯfitebiť tibi: neqꝫ mors lau/
dabit te: nõ expectabũt q descendũt i lacũ veri/
tatem tuã. Viuẽs viuẽs ipse ꝯfitebiť tibi sicut
⁊ ego hodie: pater filijs notã faciet veritatẽ tuã
Domie saluũ me fac: ⁊ psalmos nostros cãtabi/
mus cũctis diebus vite nostre i domo dñi. Et
iussit isaias vt tollerẽt massã de fic͡. ⁊ cataplas/
marẽt sup vulnꝰ ⁊ sanareť. Et dixit ezechias.
qđ erit signũ: qꝛ ascẽdã i domũ dñi. XXXIX

In tpe illo misit merodach baladan fi/
lius baladan rex babylõis libros ⁊ mu/
nera ad ezechiã. Audierat eni qꝙ egro/
tasset ⁊ ꝯualuisset. Letatus est aũt sup eis eze/
chias. ⁊ ostẽdit eis cellã aromatũ ⁊ argenti: ⁊
auri ⁊ odoramentoꝝ ⁊ vnguenti optimi ⁊ oẽs
apothecas suppellectilis sue: ⁊ vniuersa q̃ iuen/
ta sunt in thesauris eius. Nõ fuit verbũ qđ nõ
ostẽderet eis ezechias i domo sua: ⁊ in oi ptãte
sua. Introiuit aũt isaias ꝓpheta ad ezechiã re/
gem: ⁊ dixit ei. Quid dixerũt viri isti. ⁊ vnde
venerũt ad te? Et dixit ezechias. De terra lon/
ginqua venerũt ad me: de babylone. Et dixit.
Quid viderũt in domo tua? Et dixit ezechias
Oia q̃ in domo mea sunt viderunt. Non fuit
res quã nõ ostẽderiꝫ eis in thesauris meis. Et
dixit isaias ad ezechiã. Audi verbũ domini ex/
ercituũ. Ecce dies venięt: ⁊ auferenť oia que i
domo tua sũt: ⁊ q̃ thesaurizauerũt patres tui vs/
qꝫ ad diẽ hanc: in babylonẽ. Nõ relinqueť qc/
q̃: dicit dominus. Et de filijs tuis q exibũt de
te quos genueris tollent: ⁊ erunt eunuchi i pa/
latio regis babylonis. Et dixit ezechias ad isa/
iaꝫ. Bonũ verbũ domini qđ locutus ẽ. Et di/
xit. Fiat tm̃ pax ⁊ veritas in diebꝰ meis. XL

Consolamini ꝯsolamini popule meus
dicit deꝰ vester. Loqmini ad cor ihrlm
⁊ aduocate eã: qm̃ cõpleta ẽ malitia eiꝰ
dimissa ẽ iniqtas illius. Suscepit de manu do/
mini duplicia ꝓ oibus pctis suis. Vox clamã/
tis in deserto. Parate viã domini: rectas faci/

te in solitudine semitas dei nostri. Oīs vallis
exaltabit᷑: ⁊ oīs mons ⁊ collis hūiliabit᷑: ⁊ erūt
p̄ua indirecta: ⁊ aspera in vias planas. Et re
uelabit᷑ gloria domini. ⁊ videbit oīs caro parit̄
qꝺ os domini locutū ē. Vox dicētis: Clama.
B Et dixi. Quid clamabo? Oīs caro fenū ⁊ oīs
gloria eius q̄si flos agri. Exsiccatū ē fenū ⁊ ce/
cidit flos: q2 spūs domini sufflauit in eo. Vere
fenū est ppl's. Exsiccatū est fenū ⁊ cecidit flos:
verbū aūt domini manet in eternū. Sup montē
excelsū ascēde tu q euāgelizas syon: exalta i for/
titudie vocē tuā q euāgelizas ir'l'm. Exalta no
li timere. Dic ciuitatibus iude. Ecce deus vest᷑
Ecce domin⁹ deus i fortitudine veniet: et bra/
chiū eius dominabit᷑. Ecce merces ei⁹ cū eo. ⁊
opus illius corā illo. Sicut pastor gregē suum
pascet: i brachio suo ꝯgregabit agnos: ⁊ i sinu
suo leuabit: fetas ipse portabit. Quis mēsus ē
pugillo aq̄s: ⁊ celos palmo ponderauit? Quis
appēdit trib⁹ digitis molē tr̄e ⁊ librauit i pōde
re mōtes: ⁊ colles i statera? Quis adiuuit spm̄
domini: aut qs ꝯsiliarius ei⁹ fuit ⁊ ostēdit illi?
Cū quo iniit ꝯsiliū ⁊ istruxit eū: ⁊ docuit eū se
mitā iusticie: ⁊ erudiuit eū sciā: ⁊ viā prudētie
ostēdit illi? Ecce gētes q̄si stilla situle: ⁊ quasi
momentū statere reputate sunt. Ecce isule q̄si
puluis exiguus: ⁊ libanus nō sufficiet ad succē
dendū: ⁊ aīalia ei⁹ nō sufficiēt ad holocaustū.
Oēs gētes q̄si nō sint: sic sunt corā eo: et q̄si ni
hilū et inane reputate sunt ei. Cui ḡ similē feci
stis deū? aut quā imaginē ponetis ei? Nunqd
sculptile ꝯflabit faber. aut aurifex auro figura/
bit illud: ⁊ laminis argēteis argētarius? forte
lignū ⁊ iputribile elegit artifex sapiēs: q̄rit quō
statuat simulacrū qꝺ nō moueat᷑. Nunqd non
scietis? Nunqd nō audistis? Nunqd nō ānun
ciatum est vobis ab initio? Nunqd nō intelle/
xistis fundamēta terre? Qui sedet sup gyrum
terre: ⁊ habitatores ei⁹ sunt quasi locuste. Qui
extēdit velut nihili celos. ⁊ expādit eos sicut ta
bernaculum ad inhabitandum. Qui dat secre
toꝝ scrutatores quasi nō sint: iudices terre ve/
lut inanes fecit. Et quidē neq3 plātato neq3 sa
to neq3 radicato in terra trunco eoꝝ. Repente
flauit in eos: ⁊ aruerunt ⁊ turbo q̄si stipulā au/
feret eos. Et cui assimilastis me: ⁊ adequastis.
dicit sanctus? Leuate in excelsū oculos vestros
⁊ videte quis creauit hec. Qui educit in nume
ro militiam eoꝝ ⁊ omnes ex noīe vocat. Pre
multitudie fortitudinis ⁊ roboris virtutisq3 ei⁹
neq3 vnū reliquū fuit. Quare dicis iacob ⁊ lo/
queris israel: abscōdita ē via mea a dño: ⁊ a deo
meo iudiciū meū trāsibit? Nunqd nescis: aut
nō audisti? Deus sempit᷑nus dñs q creauit ter
minos terre: ⁊ nō deficiet neq3 laborabit: nec ē
inuestigatio sapīe eius. Qui dat lasso virtutē: ⁊
his q nō sunt fortitudinē ⁊ robur multiplicat.
Deficiēt pueri ⁊ laborabūt: ⁊ iuuenes i infirmi/
tate cadent. Qui aūt sperāt in dño: mutabūt for
titudinē: assumēt pēnas sicut aq̄le: currēt ⁊ nō
laborabunt: ambulabunt ⁊ nō deficiēt. XLI

Taceant ad me insule: ⁊ gentes mutent
fortitudinē. Accedāt ⁊ tūc loquantur:
simul ad iudiciū ꝓpinquemus. Quis
suscitauit ab oriente iustū vocauit eum vt seque
retur se? Dabit in ꝯspectu eius gētes: ⁊ reges
obtinebit. Dabit q̄si puluerē gladio eius: sicut
stipulā vento raptā arcui eius. Persequetur
eos: transibit in pace: semita i pedibus eius nō
apparebit. Quis hec operatus ē ⁊ fecit: vocās
generationes ab exordio? Ego dñs: primus ⁊
nouissimus ego sū. Viderūt isule ⁊ timuerunt
extrema terre obstupuerūt: appropinquauerūt
⁊ accesserunt. Vnusqsq3 ꝓximo suo auxiliabit᷑
⁊ fratri suo dicet: confortare. Cōfortauit faber
erarius percuciens malleo eu3 qui cudebat tūc
tēporis: dicens glutino bonum est: ⁊ conforta
uit eū clauis vt nō moueret᷑. Et tu israel serue
meus: iacob quē elegi: semē abrahā amici mei:
in quo apprehendi te. ab extremis terre ⁊ a lon
ginquis eius vocaui te. ⁊ dixi tibi. Seruus me
us es tu: elegi te ⁊ non abieci te. Ne timeas:
q2 ego tecum sū: ne declines q2 ego deus tuus.
Confortaui te ⁊ auxiliatus sū tibi. ⁊ suscepit te
dextera iusti mei. Ecce cōfundent᷑ ⁊ erubescēt
oēs q pugnant aduersum te. Erunt q̄si nō sint
et peribunt viri qui cōtradicunt tibi. Queres
eos: et nō inuenies viros rebelles tuos. Erūt
quasi nō sint: et veluti cōsūptio hoīs bellātis
aduersum te: q2 ego dñs deus tuus apprehen/
dens manū tuā dicensq3 tibi. Ne timeas: ego
adiuui te. Noli timere vermis iacob: q mortui
estis ex israel. Ego auxiliatus sū tui dicit dñs:
et redemptor tuus scūs israel. Ego posui te q̄si
plaustrū triturans nouum: habēs rostra serrā
tia. Triturabis montes et cōminues. et colles
q̄si puluerem pones. Ventilabis eos et ventus
tollet: et turbo disperget eos: et tu exultabis in
dño: in scō israel letaberis. Egeni et pauperes
q̄runt aquas et nō sunt: lingua eoꝝ siti aruit.
Ego dñs exaudiā eos: deus israel: nō derelin
quā eos. Aperiā in supinis collibus flumia: et
in medio campoꝝ fontes. Ponā desertū i sta/
gna aquaꝝ: et terrā inuiā in riuos aquaꝝ. Pa

bo in solitudinem cedrū et spinā et myrtū et li-
gnū oliue. Ponā in deserto abietē vlmū et bu
xū simul: vt videant et sciāt et recogitēt et itelli
gant parit: qꝛ manus dn̄i fecit hec: et scūs israel
creauit illud. Prope facite iudiciū vestrū dicit
dn̄s: afferte siqd forte habetis dixit rex iacob:
Accedāt et nuncient vobis q̄cunqꝫ vētura sūt
Priora q̄ fuerunt nunciate: et ponemꝰ corꝫ no
strum et sciemus: nouissima coꝝ et q̄ ventura
sunt indicate nobis. Annunciate que ventura
sunt in futurū: et sciemus qꝛ dij estis vos. Be
ne quoqꝫ aut male si potestis facite et loq̄mur:
et videamus simul. Ecce vos estis ex nihilo: et
opus vestrū ex eo qđ nō est. Abhominatio est
q elegit vos. Suscitaui ab aqlone: et veniet ab
ortu solis. Vocauit nomen meum: et adducet
magistratus q̄si lutū: et velut plastes ꝯculcans
humū. Quis annunciauit ab exordio vt scia-
mus: et a pricipio vt dicamus: iustus es? Nō
est annuncians neqꝫ ꝑdicens: neqꝫ audiēs ser
mones vestros. Primus ad syon dicet: ecce
adsū: et irl'm euāgelistā dabo. Et vidi: et non
erat ex istis q̄sq̄ꝫ q iniret ꝯsiliuꝫ: et interrogatꝰ
respōderet verbū. Ecce oēs iiusti: et vana opa
coꝝ ventus et inane simulacra coꝝ. XLII

Ecce seruus meꝰ: suscipiā eum: electus
meus: cōplacuit sibi in illo anima mea
Dedi spūm meum super eum: iudiciū
gentibus ꝓferet. Nō clamabit: neqꝫ accipiet ꝑ
sonā: nec audief vox eius foris. Calamū quas-
satū nō ꝯteret: et linū fumigans nō extinguet.
In ꝟitate educet iudiciū: non erit tristis neqꝫ
turbulētus donec ponat i terra iudiciū: et legē
eius isule expectabunt. Hec dic̄ dn̄s deꝰ creās
celos et extēdens eos: firmās trām et q̄ germi
nāt ex ea: dans flatuꝫ pplo q ē sup eam: et spm̄
calcantibus eā. Ego dn̄s vocaui te in iusticia:
et apphendi manuꝫ tuā: et seruaui te. Et dedi
te in fedus ppl'i: in lucē gentiuꝫ: vt apires ocu
los cecoꝝ: et educeres de ꝯclusione vinctū: de
domo carceris sedētes i tenebris. Ego dn̄s: h̄
ē nomē meuꝫ. Gloriā meā alti nō dabo: et lau
dē meā sculptilibus. Que ꝑma fuerūt: ecce ve
nerunt: noua quoqꝫ ego ānuncio anteq̄ꝫ oriāt
audita vobis faciā. Cantate dn̄o cāticuꝫ nouū:
laus eius ab extremis t̄re. Qui descēdits i ma
re et plenitudo eius: isule et habitatores earuꝫ.
Leuef desertuꝫ et ciuitates eius: i domibus ha
bitabit cedar. Laudate habitatores petre: dꝫ ꝟ
tice montiū clamabunt. Ponēt dn̄o gloriaꝫ: et
laudē eius in isulis nunciabunt. Dn̄s sic fortis
egredief sicut vir ꝑliator suscitabit zeluꝫ. Vo-
ciferabif et clamabit: sup inimicos suos cōfor-
tabif. Tacui: semꝑ silui: patiens fui: sicut par-
turiēs loquar. Dissipabo et absorbebo simul:
desertos faciā mōtes et colles: et oē germē coꝝ
exsiccabo. Ponā flumina in insulas: et stagna
arefaciā. Et educā cecos in viā quā nesciunt et
in semitis: q̄s ignorauerūt ambulare eos faciā
Ponā tenebras corā eis in lucē: et praua i re-
cta. Hec verba feci eis: et nō dereliq eos. Cō
uersi sunt retrorsū. Cōfundanf ꝯfusione q cō
fidunt in sculptili: q dicunt ꝯflatili vos dij no-
stri. Surdi audite. et ceci intuemini ad vidēduꝫ.
Quis cecus nisi ꝟuus meus: et surdus nisi ad
quē nuncios meos misi? Quis cecus nisi q ve
nundatus ē? Et qs cecus nisi ꝟuus dn̄i? Qui
vides multas: nōne custodies? Qui aptas ha
bes aures: nōne audies? Et dn̄s voluit vt sci-
ficaret euꝫ: et magnificaret legeꝫ et extolleret:
ipse autē ppl's direptus et vastatus. Laqueus
iuuenuꝫ oēs: et in domibꝰ carceruꝫ absconditi
sunt. Facti sunt i rapinā: nec ē q eruat: i dire-
ptionē: nec ē q dicat: redde. Quis ē in vobis
q audiat h̄: attēdat et auscultet futura? Quis dꝫ
dit in direptionē iacob: et israel vastantibus?
Nōne dominus ipse cui peccauimus. Et no-
luerunt in vijs eius ambulare: et non audierūt
legem eius. Et effudit super eum indignatōeꝫ
furoris sui et forte bellum: et combussit eum in
circuitu et non cognouit: et succendit euꝫ et nō
intellexit. XLIII

Et nunc hec dicit dn̄s creās te iacob. ⁊
formās te isrl'. Noli timere: qꝛ redemi
te. ⁊ vocaui te noīe tuo. Meus es tu.
Cū transieris ꝑ aq̄s: tecū ero: ⁊ flumia nō ope
rient te. Cū ābulaueris i igne: nō cōbureris: ⁊
flāma nō ardebit in te: qꝛ ego dn̄s deus tuꝰ sā-
ctus israel saluator tuus: Dedi ꝓpitiationē tuā
egyptū: ethyopiā ⁊ saba ꝓ te. Ex quo honora
bilis factus es in oculis meis ⁊ gloriosus: ego
dilexi te. Et dabo hoīes ꝓ te ⁊ pplos ꝓ aīa tua
Noli timere: qꝛ ego tecū suꝫ. Ab oriente addu
cam semē tuū: ⁊ ab occidēte ꝯgregabo te. Di-
cā aquiloni da. ⁊ austro: noli ꝓhibere. Affer
filios meos de longinquo: ⁊ filias meas ab ex
tremis terre. Et oēm q iuocat nomē meuꝫ: in
gloriā meā creaui eū: formaui eum ⁊ feci eum.
Educ foras ppl'm cecū ⁊ oculos habentē surdū
⁊ aures ei sūt. Oēs gētes ꝯgregate sūt simul.
⁊ collecte sūt tribus. Quis in vobis ānunciet
istud ⁊ q̄ ꝑma sunt audire vos faciet? Dent te
stes coꝝ ⁊ iustificenf: et audiant et dicāt. Ve-
re vos testes mei dicit dn̄s. et seruus meꝰ quē

elegi: vt sciatis ⁊ credatis mihi: ⁊ intelligatis: qr
ego ipse sũ. Ante me non est formatus deus: et
post me non erit. Ego sũ ego sũ dñs. ⁊ non est
absq; me saluator. Ego annunciaui ⁊ saluaui:
auditum feci. ⁊ nõ fuit in vobis alienus. Vos
testes mei dicit dñs. ⁊ ego deus. Et ab initio ego
ipse ⁊ nõ est qui de manu mea eruat. Operabor.
⁊ quis auertet illud? Hec dicit dñs redemptor
vester scũs isrl. Propter vos emisi babylonẽ
⁊ detraxi vectes vniuersos ⁊ chaldeos in naui
bus suis gloriantes. Ego dñs scũs vester: cre
ans isrl: rex vester. Hec dicit dñs q dedit i ma
ri viã. ⁊ in aquis torrẽtibus semitã. Qui edu/
xit quadrigã ⁊ equũ: agmẽ ⁊ robustuz. Simul
obdormierũt nec resurgẽt: ptriti sũt quasi linũ
⁊ extincti sũt. Ne memineritis priorũ. ⁊ antiq
ne intueamini. Ecce ego facio noua. ⁊ nunc oriẽ
tur: vtiq; cognoscetis ea. Ponã in deserto vi
am. ⁊ i inuio flumina. Et glorificabit me bestia
agri: dracones ⁊ strutiones: qr dedi in deserto
aqs: ⁊ flumina in inuio: vt darem potũ poplo
meo electo meo. Populũ istuz formaui mihi:
laudẽ meã narrabit. Nõ me inuocasti iacob nec
laborasti in me isrl. Nõ obtulisti mihi arietem
holocausti tui. ⁊ victimis tuis non glorificasti
me. Nõ te seruire feci in oblatione: nec laborez
tibi prebui in thure. Nõ emisti mihi argẽto ca
lamũ: ⁊ adipe victimarũ tuarũ nõ inebriasti me.
Verũtñ seruire me fecisti in pctis tuis: pbuisti
mihi laborẽ in iniquitatibus tuis. Ego sũ. ego
sum ipse: qui deleo iniquitates tuas pter me.
⁊ pctõrũ tuorũ non recordabor. Reduc me i me
moriaz ⁊ iudicemur simul: narra si quid habes
vt iustificeris. Pater tuus pmus peccauit. ⁊ i
terpretes tui puaricati sunt in me. Et contami
naui principes sctõs: dedi ad internitionẽ ia/
cob. ⁊ isrl in blasphemiã.

XLIIII

Et nunc audi iacob serue meus. ⁊ isrl
quẽ legi. Hec dicit dñs faciens ⁊ for/
mans te: ab vtero auxiliator tuus. Noli
timere serue meus iacob. ⁊ rectissime quẽ elegi
Effundã. n. aquas sup sitientẽ. ⁊ fluenta super
aridã. Effundã spm meũ sup semẽ tuũ: ⁊ bene
dictionẽ meã sup stirpem tuã: ⁊ germinabũt in
ter herbas quasi salices iuxta pterfluentes aqs
Iste dicet dñi ego sũ. ⁊ ille vocabit in nomine
iacob. Et h scribet manu sua dño: ⁊ in nomie
isrl assimilabit. Hec dicit dñs rex israel ⁊ redẽ
ptor eius: dñs exercituũ. Ego primus ⁊ ego no
uissimus: ⁊ absq; me nõ est deus. Quis simil
mei? Vocet ⁊ annunciet. ⁊ ordinẽ exponat mi
hi. Ex quo constitui mihi ppl'm antiquũ. Vẽ
tura ⁊ que futura sunt annũciet eis. Nolite ti/
mere: neq; conturbemini. Extunc audire te feci
⁊ annũciaui. Vos estis testes mei. Nunquid
est deus absq; me ⁊ formator quẽ ego non no
uerim? Plaste idoli oẽs nihil sunt: ⁊ amãtissi
ma eorũ non pderũt eis. Ipsi sunt testes eorũ:
qr non vidẽt neq; intelligunt vt confundantur.
Quis formauit deum: ⁊ sculptile pflauit ad ni
hil vtile. Ecce oẽs pticipes eius confundentur.
Fabri. n. sunt ex hoĩbus. Cõuenient oẽs: sta/
bunt ⁊ pauebũt: ⁊ confundent simul. Faber fer/
rarius lima operatus est: in prunis ⁊ in malle
is formauit illud. ⁊ opatus est in brachio forti/
tudinis sue. Esuriet ⁊ deficiet: nõ bibet aquam
⁊ lassescet. Artifex lignarius extendit normaz
formauit illud in runcina. Fecit illud in angu
laribus: ⁊ in circino tornauit illud: ⁊ fecit ima/
ginẽ viri quasi speciosum hoĩem habitantem i
domo. Succidit cedros: tulit ilicẽ ⁊ quercuz q
steterat inter ligna saltus. Plãtauit pinũ quã
pluuia nutriuit. ⁊ facta est hominibus in focuz
Sũpsit ⁊ ex eis calefactus ẽ. ⁊ succendit ⁊ coxit
panes: de reliquo autẽ opatus ẽ deũ et adora/
uit: fecit sculptile. ⁊ curuatus est ãte illud. Me
dium eius combussit igni: et de medio eius car
nes comedit. Coxit pulmentũ et saturatus est.
et calefactus est. et dixit. Vah calefactus sũ: vi
di focũ. Reliquũ aũt eius. deũ fecit et sculptile
sibi. Curuatur ante illud. et adorat illud et ob/
secrat dicens. Libera me: qr deus meus es tu.
Nescierunt neq; intellexerũt. Obliti. n. sũt ne
videant oculi eorũ. et ne intelligant corde suo.
Non recogitant in mente sua: neq; cognoscũt
neq; sentiunt vt dicãt. Medietatẽ eius cõbussi
igni et coxi sup carbones eius panes: coxi car
nes et comedi. et de reliquo eius idolũ faciam.
Ante truncũ ligni pcidã. Pars eius cinis ẽ.
Cor insipiens adorabit illud. et non liberabit
aiam suã: neq; dicet: forte mendaciũ est in dex
tera mea. Memẽto horũ iacob et isrl: qm seruus
meus es tu. Formaui te: seruus meus es tu isrl
non obliuiscaris mei. Deleui vt nubẽ iniquita
tes tuas: et quasi nebulaz pctã tua. Reuertere
ad me: qm redemi te. Laudate celi: qm miseri
cordiam fecit dñs: iubilate extrema terre. Re/
sonate mõtes laudationẽ: saltus et oẽ lignũ eius
Quoniam redemit dñs iacob. et israel gloria/
bitur. Hec dicit dñs redemptor tuus. et forma/
tor tuus ex vtero. Ego sũ dñs faciẽs oĩa: exten
dens celos solus: stabiliẽs terrã et nullus me
cũ. Irrita faciens signa diuinorũ. et ariolos in
furorem vertens. Couertẽs sapiẽtes retrorsũ

⁊ ſcientiā eoꝝ ſtultā faciens. Suſcitans verbū
ſerui ſui: ⁊ ꝯſiliū nuncioꝝ ſuoꝝ cōplens. Qui
dico hieruſalem habitaberis: ⁊ ciuitatibus iu/
de edificabimini. ⁊ deſerta eius ſuſcitabo. Qui
dico ꝓfundo deſolare: ⁊ flumina tua arefaciaꝫ.
Qui dico cyro paſtor meus es: ⁊ oē͂m volūta/
tē meā complebis. Qui dico hieruſalē edifica
beris. ⁊ tēplo fundaberis. XLV

H Ec dicit dn̄s chriſto meo cyro cuiꝰ ap/
prehēdi dexterā vt ſubijciā ante faciē
eius gētes: ⁊ dorſa regū vertā. Et ape
riam corā eo ianuas: ⁊ porte nō claudeꝝ. Ego
an̄ te ibo. ⁊ glorioſos t̄re humiliabo. Portas
ereas ꝯterā: ⁊ vectes ferreos ꝯfrigā. Et dabo
tibi theſauros abſconditos. ⁊ archana ſecretoꝝ
vt ſcias qꝛ ego dn̄s: q̄ voco nomen tuū deꝰ iſrl̄
ꝓpter ſeruū meū iacob: ⁊ iſrael electum meuꝫ.
Et vocauit te nomīe tuo: aſſimilaui te: ⁊ nō co
gnouiſti me. Ego dn̄s. ⁊ non eſt amplius. Ex
tra me nō eſt deus. Accinxi te: ⁊ non cognoui
ſti me: vt ſciāt hi q̄ ab ortu ſolis ⁊ qui ab occidē
te: qm̄ abſqꝫ me nō ē deus. Ego dominꝰ ⁊ nō
eſt alī: formans lucē: ⁊ creās tenebras: faciens
pacē ⁊ creās malū. Ego dn̄s faciens oīa hec.
Rorate celi deſuꝑ ⁊ nubes pluāt iuſtū: aperia
tur t̄ra ⁊ germinet ſaluatorē: ⁊ iuſtitia oriaꝝ ſi/
mul. Ego dn̄s creaui eū. Ve qui ꝯdicit facto/
ri ſuo: teſta de ſamijs t̄re. Nūq̄d dicet lutum fi
gulo ſuo: quid facis ⁊ opus tuū abſqꝫ manibꝰ
eſt? Ve q̄ dicit prī q̄d generas. ⁊ mulieri quid
parturis? Hec dicit dominus ſcūs iſrl̄ plaſtes
eius. Vētura interrogate me: ſuꝑ filios meos ⁊
ſuꝑ opus manuū meaꝝ mandate mihi. Ego fe
ci t̄rā. ⁊ hoīem ſuꝑ eā creaui ego. Manus mee
tetēderūt celos. ⁊ oī milītie eoꝝ mādaui. Ego
ſuſcitaui eū ad iuſtitiā: ⁊ oēs vias eiꝰ dirigam.
Ipſe edificabit ciuitatē meā: ⁊ captiuitatē meā
dimittet nō ī ꝑcio neqꝫ in muneribꝰ dicit dn̄s
deus exercituū. Hec dicit dominꝰ. Labor egy
pti ⁊ negociatō ethiopie ⁊ ſabaim viri ſublimeſ
ad te tranſibunt et tui erunt. Poſt te ambula/
bunt vincti manicis ꝑgent. et te adorabūt teqꝫ
deprecabunꝝ. Tm̄ in te eſt deus. et non ē deus
abſqꝫ te. Vere tu es deꝰ abſconditus: deꝰ iſrl̄
ſaluator. Cōfuſi ſūt et erubuerūt oēs ſimul: abi
erunt ī ꝯfuſione fabricatores erroꝝ. Iſrael ſal
uatus ē in dn̄o ſalute eťna. Non confūdemini
et nō erubeſcetis vſqꝫ in ſeculū ſeculi: qꝛ hec di
cit dominus creās celos. Ipſe deus formans
terrā et faciēs eā: ipſe plaſtes eius. Nō ī vanū
creaui eā: ſꝫ vt habitareꝝ formauit eā. Ego do
minus et nō ē alius. Nō in abſcōdito locutus
ſum in loco t̄re tenebroſo. Nō dixi ſemini ia/
cob fruſtra: q̄rite me. Ego dn̄s loquens iuſti/
tiā: annūcians recta. Congregamini et venite
et accedite ſimul q̄ ſaluati eſtis ex gentibꝰ. Ne
ſcierunt qui leuant ſignum ſculpture ſue: et ro
gāt dominū non ſaluātē. Annūciate et venite.
et conſiliamini ſimul. Quis auditū fecit hoc ab
initio? Ex tūc ꝑdixi illud. Nūq̄d non ego dn̄s.
et non ē vltra deus abſqꝫ me? Deus iuſtus et
ſaluās nō eſt p̄ter me. Conuertimini ad me et
ſalui eritis omnes fines terre: quia ego deꝰ et
nō eſt alius. In memetipſo iuraui: egredietur
de ore meo iuſtitie vbū: et non reuerteꝝ: quia
mihi curuabiꝝ oē genu. et iurabit oīs lingua.
Ergo ī domino dicēt. Mee ſūt iuſtitie et ipēri
uꝫ. Ad eū veniēt: et ꝯfundenꝝ oēs q̄ repugnāt
ei. In domino iuſtificabitur et laudabitur om
ne ſemen iſrahel. XLVI

C Onfractus ē bel: cōtritus ē nabo: fa/
cta ſunt ſimulacra eoꝝ beſtijs et iumē
tis. Onera vr̄a graui pōdere vſqꝫ ad
laſſitudinē ꝯtabuerūt: et cōtrita ſūt ſimul. Nō
potuerunt ſaluare portantē: et anima eoꝝ ī ca/
ptiuitatē ibit. Audite me domꝰ iacob. et oē reſi
duū domus iſrl̄. Qui portamini a meo vtero:
q̄ geſtamini a mea vulua. Vſqꝫ ad ſenectā ego
ipſe: et vſqꝫ ad canos ego portabo. Ego feci et
ego ferā: ego portabo et ſaluabo. Cui aſſimila
ſtis me et adequaſtis. et ꝯꝑaſtis me et feciſtis ſi
milē? Qui ꝯfertis aurū de ſacculo. et argentuꝫ
ſtatera pōderatis. Cōducētes aurificē vt faci/
at deū: et ꝓcidūt et adorāt. Portāt illū ī hume
ris geſtātes. et ponētes ī loco ſuo. Et ſtabit: ac
de loco ſuo non mouebiꝝ. Sed et cū clamaue/
rint ad eū non audiet: de tribulatiōe non ſalua
bit eos. Memētote iſtud et fundamini: redite
p̄uaricatores ad cor. Recordamini prioris ſe
culi: qm̄ ego ſū deus et nō ē vltra deus: nec eſt
ſimilis mei ānuncians ab exordio nouiſſimū:
et ab initio que needū facta ſunt dicēs. Cōſiliū
meū ſtabit. et oīs voluntas mea fiet. Vocans
ab oriēte auē: et de terra longinq̄ virū volunta
tis mee. Et locutus ſū et adducā illud: creaui ⁊
faciam illud. Audite me duro corde: qui longe
eſtis a iuſtitia. Prope feci iuſtitiā meam et nō
elōgabiꝝ: et ſalꝰ mea nō morabiꝝ. Dabo ī ſyō
ſalutē et in iſrl̄ gloriā meam. XLVII

D Eſcende: ſede ī puluere virgo filia ba
bylon: ſede in terra. Non eſt ſoliū fi
lie chaldeoruꝫ: qꝛ vltra non vocaberis
mollis et tenera. Tolle molā et mole farinam
denuda turpitudinē tuam. Diſce opi humerū

reuela crura: transi flumina. Reuelabit̄ igno/
minia tua. ⁊ videbit̄ opprobrium tuum. Vltio
nem capiam. ⁊ nō resistet mihi homo. Redem
ptoꝛ nr̄ dn̄s exercituū: nomē illiꝰ scūs isrl̄. Se/
de tace ⁊ intra i tenebras filia caldeoꝝ: qꝛ nō vo
caberis vltra dn̄a regnoꝝ. Iratus sum sup̄ po
pulū meū: ꝯtaminaui hereditatē meam. ⁊ dedi
eos i manu tua. Non posuisti eis misericordi/
as. Super senē aggrauasti iugū tuum valde. ⁊
dixisti. In sempiternuz ero dn̄a. Non posuisti
hec sup̄ coꝛ tuū: neqꝫ recoꝛdata es nouissimi tui
Et nūc audi. hec delicata ⁊ habitans ꝯfidenter:
q̄ dicis in coꝛde tuo ego sū. ⁊ nō est p̄ter me am
plius. Non sedebo vidua. ⁊ ignoꝛabo sterilita
tem. Veniēt tibi duo hec subito in die vna. ste/
rilitas ⁊ viduitas. Vniuersa venerunt super te
ꝓpter multitudinem maleficioꝝ tuoꝝ: ⁊ ꝓpter
duritiā incantatoꝝ tuoꝝ vehementē. Et fiduci
am habuisti in malitia tua. ⁊ dixisti. Non est q
videat me. Sapientia tua ⁊ scia tua hec decepit
te. Et dixisti in coꝛde tuo. Ego suz. ⁊ preter me
non est altera. Veniet sup̄ te maluz ⁊ nescies oꝛ
tuz eius. ⁊ irruet super te calamitas quā nō po/
teris expiare. Veniet sup̄ te repēte miseria quā
nescies. Sta cū incantatoꝛibus tuis ⁊ cuz mul/
titudine maleficioꝝ tuoꝝ in q̄bus laboꝛasti ab
adolescentia tua. si foꝛte q̄d pꝛosit tibi: aut si pos
sis fieri foꝛtioꝛ. Defecisti in multitudine consi/
lioꝝ tuoꝝ. Stent ⁊ saluent te augures celi q cō
templabant̄ sidera ⁊ supputabat menses: vt ex
eis annunciarēt vētura tibi. Ecce facti sunt q̄si
stipula: ignis cōbussit eos. Non liberabūt ani
mā suā de manu flāme: nō sunt pꝛune q̄bus ca
lefiāt: nec focus vt sedeāt ad eū. Sic facta sūt ti/
bi: in q̄buscūqꝫ laboꝛaueras. Negociatoꝛes tui
ab adolescentia tua. vnusq̄sqꝫ in via sua erraue
rūt. Nō est q saluet te.

XLVIII

AVdite hec domus iacob, q vocami no/
mie isrl̄. ⁊ de aq̄s iuda existis: q iuratis
in noie dn̄i. ⁊ dei isrl̄ recoꝛdami non in
veritate neqꝫ in iusticia. De ciuitate eni scā vo
cati. ⁊ sup̄ deū isrl̄ ꝯstabiliti sunt. Dominꝰ exer
cituū nomē eius. Prioꝛa extūc annūciaui ⁊ ex
oꝛe meo exierunt. ⁊ audita feci ea: repente opa
tus sum ⁊ venerūt. Sciui. n. qꝛ durus es tu: ⁊
neruus. ferreus ceruix tua. ⁊ frons tua erea.
Predixi tibi extunc: āteqꝫ venirēt indicaui ti/
bi ne foꝛte diceres. Idola mea fecerūt hec. ⁊ scul
ptilia mea ⁊ ꝯflatilia mandauerūt ista. Que au
disti: vide oia. Vos autē nō annunciastis. Au
dita tibi feci noua extunc ⁊ ꝯseruata sunt que ne
scis. Nunc creata sunt ⁊ nō ex tunc ⁊ ante diem
⁊ non audisti ea: ne foꝛte dicas: ecce ego cogno
ui ea. neqꝫ audisti neqꝫ cognouisti: neqꝫ extunc
apta est auris tua. Scio. n. q̄a p̄uaricans p̄ua/
ricaberis. ⁊ transgressoꝛem ex vtero vocaui te.
Propter nomē meū lōge faciā furoꝛē meuz. ⁊
laude mea infrenabo te ne inteas. Ecce excoxi
te sed nō q̄si argentū: elegi te in camino pauper
tatis. Propter me ꝓpter me faciā. vt nō blasfe
mer. ⁊ gloꝛiā meā alteri nō dabo. Audi me ia/
cob. ⁊ israel quē ego voco. Ego ipse. ego p̄mus
⁊ ego nouissimus. Manꝰ q̄z mea fundauit ter
rā: ⁊ dextera mea mēsa est celos. Ego vocabo
eos. ⁊ stabūt sil̄. Cōgregamini oēs vos ⁊ au/
dite. Quis de eis annūciauit h. Dn̄s dilexit eū
faciet voluntatē suā in babylone. ⁊ bꝛachiū suū
in chaldeis. Ego ego locutus sum ⁊ vocaui eū
adduxi eū: ⁊ directa est via eiꝰ. Accedite ad me
⁊ audite hoc. Nō a pꝛincipio in abscōdito locu
tus sum. Ex t̄pe anteq̄ꝫ fieret ibi erā. ⁊ nūc dn̄s
deus misit me ⁊ spiritꝰ eiꝰ. Hec dicit dn̄s deus
redēptoꝛ tuus scūs isrl̄. Ego dn̄s deus tuꝰ: do
cens te vtilia: gubernās te in via qua ambulas
Vtinā attendisses mandata mea. Facta fuisset
sicut flumē pax tua. ⁊ iusticia tua sicut gurgites
maris. Et fuisset q̄si harena semen tuū: ⁊ stirps
vteri tui vt lapilli eius. Non interrisset ⁊ non
fuisset attritum nomen eius a facie mea. Egre/
dimini de babylone: fugite a caldeis. In voce
exultationis annunciate: auditum facite hoc: ⁊
efferte illud vsqꝫ ad extrema terre. Dicite. Re
demit dn̄s seruū suū iacob. Nō sitierunt in de/
serto cū educeret eos. Aquā de petra pꝛoduxit
eis. ⁊ scidit petrā ⁊ fluxerūt aque. Non est pax
impijs dicit dominus.

XLIX.

AVdite insule ⁊ attēdite ppl̄i de longe.
Dn̄s ab vtero vocauit me: de ventre
matris mee recoꝛdatus ē nois mei. Et
posuit os meū q̄si gladium acutū: in vmbꝛa ma
nus sue ꝓtexit me ⁊ posuit me sicut sagittam ele
ctam. In pharetra sua abscondit me. ⁊ dixit mi
hi. Seruꝰ meus es tu isrl̄: qꝛ in te gloꝛificaboꝛ.
Et ego dixi. In vacuum laboꝛaui: sine causa ⁊
vane foꝛtitudinem meaz ꝯsumpsi. Ergo iudi/
ciū meū cū dn̄o. ⁊ opus meū cū deo meo. Hec
dicit dn̄s foꝛmans me ex vtero seruū sibi: vt re
ducam iacob ad eū: ⁊ isrl̄ nō ꝯgregabit̄. Et glo
rificatus suz in oculis dn̄i: ⁊ deus meꝰ factꝰ est
foꝛtitudo mea Et dixit. Parū est vt sis mihi
seruus adsuscitans tribus iacob. ⁊ feces isrl̄ cō
uertendas. Dedit te in lucē gentiū: vt sis salus
mea vsqꝫ ad extremū terre. Hec dicit dn̄s. re/

de̅ptor israel: sc̄us ei⁹: ad ɔte̅ptabile̅ aīam: ad abhominatā gente̅: ad s̄uū dominoꝝ. Reges videbūt ⁊ ɔsurge̅t p̄ncipes: ⁊ adorabunt p̄p̄ dominū: q꞉ fidelis e̅: ⁊ sc̄m israel qui elegit te. Hec dicit dominus. In tp̄e placito exaudiui te: ⁊ in die salutis auxiliatus sū tui. Et s̄uaui te ⁊ dedi te i fedus popl̄i vt suscitares terrā ⁊ possideres hereditates dissipatas: vt diceres his q vincti sunt: exite. ⁊ his q in tenebris. reuelamini. Sup vias pascent̄: ⁊ in oib⁹ planis pascua eoꝝ. Nō esurie̅t neqꝫ sitie̅t: ⁊ non p̄cutiet eos estus ⁊ sol: q꞉ miserator eoꝝ reget eos. ⁊ ad fōtes aquaꝝ potabit eos. Et ponam oe̅s mōtes meos in viā. ⁊ semite mee exultabūt̄. Ecce isti de longe venient. ⁊ ecce illi ab aquilone ⁊ mari ⁊ isti de terra australi. Laudate celi ⁊ exulta terra: iubilate montes laude̅: q꞉ ɔsolatus est dominus populū suū: ⁊ pauperū suoꝝ miserebit̄. Et dixit syon: dereliquit me dominus: ⁊ dn̄s oblitus est mei. Nunqd obliuisci pōt mulier infante̅ suū: vt nō misereat̄ filio vteri sui? Et si illa oblita fuerit: ego tame̅ nō obliuiscar tui. Ecce in manibus meis descripsi te: muri tui corā oculis meis semp. Venerunt structores tui. d̄struentes te: ⁊ dissipātes a te exibunt. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide: oe̅s isti congregati sunt: venerunt tibi. Viuo ego dicit domin⁹: q꞉ oi̅bus his velut ornamento vestieris. ⁊ circūdabis tibi eos quasi sp̄osa. Quia deserta tua ⁊ solitudines tue ⁊ terra ruine tue: nunc angusta erunt p̄ habitatoribus: ⁊ longe fugabuntur qui absorbebant te. Adhuc dicent in auribus tuis filij sterilitatis tue. Angustus e̅ mihi loc⁹ fac spaciū mihi vt habite̅. Et dices in corde tuo Quis genuit mihi istos. Ego sterilis ⁊ nō pariens transmigrata ⁊ captiua: ⁊ istos quis enutriuit. Ego destituta ⁊ sola: ⁊ isti vbi hic erāt. Hec dicit dominus deus. Ecce leuabo ad ge̅tes manū meā: ⁊ ad populos exaltabo signum meū. Et afferent filios suos in vlnis: ⁊ filias suas super humeros portabunt. Et erunt reges nutritij tui. ⁊ regie nutrices tue. Vultu in terra demisso adorabunt te. ⁊ puluerem pedū tuorū lingent. Et scies: q꞉ ego domin⁹: super quo nō ɔfundent̄ q expectant eū. Nunqd tolletur a forti preda: aut qd̄ captū fuerit a robusto saluū esse poterit. Quia hec dicit dominus. Equidem ⁊ captiuitas a forti tolletur: ⁊ quod ablatū fuerit a robusto saluabit̄. Eos vero qui iudicauerunt te: ego iudicabo: ⁊ filios tuos ego saluabo. Et cibabo hostes tuos carnibus suis. ⁊ quasi musto sanguine suo inebriabunt̄. Et sciet omnis caro: quia ego dominus saluans te. ⁊ redemptor tuus fortis iacob. L

Hec dicit dominus. Quis e̅ hic liber repudij matris vr̄e: quo dimisi eā. Aut quis e̅ creditor meus. cui vendidi vos Ecce eni̅ in iniquitatibus vestris vēditi estis: ⁊ in sceleribus vestris dimisi matre̅ vestraꝫ: q꞉ veni ⁊ nō erat vir. vocaui ⁊ nō erat qui audiret Nunquid abbreuiata ⁊ paruula facta est man⁹ mea vt nō possim redimere: aut non est in me virtus ad liberandum. Ecce in increpatione mea desertū faciā mare: ponā flumina i siccuꝫ. Cōputrescēt pisces sine aqua: ⁊ morient̄ in siti Induā celos tenebris: ⁊ saccū ponā operime̅tū eoꝝ. Dominus dedit mihi linguā eruditā: vt sciā sustentare̅ eū q lassus est verbo. Erigit mane: mane erigit mihi aure̅: vt audiā qsi magistrū. Domin⁹ deus ap̄uit mihi aure̅: ego aūt nō ɔdico: retrorsū nō abij. Corpus meū dedi p̄cutientibus: ⁊ genas meas vellentib⁹. Facie̅ meā nō auerti ab increpantibus ⁊ ɔspuentibus in me. Dominus deus auxiliator meus: et ideo nō sum ɔfusus. Ideo posui facie̅ meam vt petrā durissimā: ⁊ scio qm̄ non ɔfundar. Juxta est qui iustificat me. Quis ɔdicet mihi. Stem⁹ simul. Quis est aduersarius meus. Accedat ad me. Ecce dominus deus auxiliator meus. Quis est qui ɔdēnet me. Ecce oe̅s quasi vestimentū conterent̄: tinea comedet eos. Quis ex vobis timens dominū audiens voce̅ serui sui. Quis ambulauit in tenebris et nō est lume̅ ei. Speret in noi̅e domini: et innitat̄ sup deū suū Ecce vos oe̅s accendentes igne̅: accincti flāmis Ambulate in lumine ignis vestri: ⁊ in flāmis quas succendistis. De manu mea factū est hoc vobis. In doloribus dormietis. LI

Audite me qui sequimini qd̄ iustū est et q̄ritis dominū. Attendite ad petrā vn̄ excisi estis: et ad cauernā laci de qua p̄cisi estis. Attendite ad abrahā patre̅ vestrum: et ad sarā que peperit vos. Quia vnuꝫ vocaui eū: et benedixi ei: et multiplicaui eū. Cōsolabit̄ ḡ dominus syon: et ɔsolabit̄ oe̅s ruinas eius. Et ponet desertū eius quasi delitias: et solitudinem eius qsi hortū domini. Gaudiū et leticia inuenief̄ in ea. gratiaꝝ actio et vox laudis. Attendite ad me popule me⁹: et trib⁹ mea me audite. Quia lex a me exiet: et iudiciū meū i luceꝫ populoꝝ requiescet. Prope ē iustus me⁹: egressus e̅ saluator me⁹: et brachia mea populos iudicabunt. Me isule expectabunt: et brachium meū sustinebunt. Leuate in celū oculos vr̄os

⁊ videte sub terra deorsum: qꝛ celi sicut fumus liquescẽt: et terra sicut vestimentum atteretꝛ: et habitatores eiꝰ sicut hec interibunt. Salus aũt mea in sempiternũ erit: ⁊ iustitia mea nõ defici et. Audite me q̄ scitis iustũ: ppl's meus lex mea in corde eoꝝ. Nolite timere opprobriũ hoium ⁊ blasphemias eoꝝ ne metuatis. Sicut eni ve stimẽtum sic comedet eos vermis: ⁊ sicut lanã sic deuorabit eos tinea. Salus aũt mea i sempi ternum erit. ⁊ iustitia mea in generationes ge nerationũ. Cõsurge ꝯsurge: inducere fortitu/ dinem brachiũ dñi. Cõsurge sicut in diebꝰ an/ tiqs: in gnãtionibus seculoꝝ. Nũquid nõ tu ꝑ cussisti supbũ: vulnerasti draconẽ? Nũqd non tu siccasti mare: aquã abyssi vehemẽtis? Qui posuisti ꝓfundũ maris viã: vt transirent libe/ rati. Et nũc qui redẽpti sũt a dño: reuertentur ⁊ veniẽt in syon laudãtes: ⁊ leticia sempiterna sup capita eoꝝ. Gaudiũ ⁊ leticiã tenebunt: fu giet dolor ⁊ gemitus. Ego egoipse consolabor vos. Quis tu vt timeas ab homine mortali et a filio hois: q̄ quasi fenũ ita arescet: ⁊ oblitꝰ es dñi factoris tui qui tetendit celos ⁊ fũdauit ter ram: ⁊ formidasti iugitꝛ tota die a facie furoris eius q̄ te tribulabat. ⁊ parauerat ad ꝑdẽdum? Vbi nũc est furor tribulantis? Cito veniet gra diẽs ad aperiendũ: ⁊ non interficiet vsqꝫ ad in ternitionẽ: nec deficiet panis eiꝰ. Ego aũt sum dñs deus tuus qui conturbo mare ⁊ intume/ scunt fluctus eius: dñs exercituũ nomen meũ. Posui verba mea in ore tuo: ⁊ in vmbra ma/ nus mee ꝓtexi te: vt plantes celos ⁊ fũdes ter ram: ⁊ dicas ad syon: ppl's meus es tu. Eleua re eleuare: cõsurge irl'm: q̄ bibisti de manu dñi calicem ire eius. Vsqꝫ ad fundum calicis sopo ris bibisti: ⁊ potasti vsqꝫ ad feces. Non est qui sustentet eã ex oibus filijs quos genuit: ⁊ non est qui apprehendat manuꝫ eius ex oibus filijs quos enutriuit. Duo sunt que occurrerũt tibi. Quis contristabitꝛ sup te? Vastitas ⁊ ꝯtritio ⁊ fames ⁊ gladius. Quis ꝯsolabitꝛ te? Filij tui ꝓ iecti sũt: dormierunt in capite oium viaꝝ sicut orix illaqueatus: pleni indignatione dñi: incre patione dei sui: Idcirco audi hec paupercula: ⁊ ebria non a vino. Hec dicit dñator tuus dñs ⁊ deus tuus qui pugnauit pro populo suo. Ec ce tuli de manu tua calicẽ soporis: fũdum cali/ cis indignationis mee. Nõ adijcies vt bibas illum vltra. Et ponã illũ in mãu eoꝝ qui te hu miliauerunt ⁊ dixerunt aie tue icuruare vt trã seamus: ⁊ posuisti vt terrã corpus tuũ: ⁊ quasi viam transeuntibus. LII

Consurge ꝯsurge: induere fortitudine tua syon. Induere vestimentis glorie tue hierusalẽ ciuitas sancti: qꝛ nõ adij/ ciet vltra vt ꝑtrãseat ꝑ te i circũcisus ⁊ imũdus Excutere de puluere: cõsurge: sede irl'm. Sol/ ue vincula colli tui captiua filia syon: qꝛ hec di/ cit dñs. Gratis venũdati estis. ⁊ sine argento redimemi. Quia hec dicit dñs deus. In egy/ ptum descendit ppl's meus in ꝑncipio: vt colo nus esset ibi. ⁊ assur absqꝫ vl'a cã calumniatꝰ est eũ. Et nũc qd mihi est ħ dicit dñs. Qm̃ ab/ latus ẽ ppl's meus gratis. Dñatores eius ini/ que agũt dicit dñs: ⁊ iugiter tota die nomẽ me uꝫ blasfematꝛ Propt ħ sciet ppl's meꝰ nom̃ me um i die illa: quia egoipse qui loquebar ecce ad sum. Q̃ pulchri super montes pedes ãnunciã tis ⁊ p̄dicantis pacẽ: annũciantis bonũ: p̄dicã tis salutẽ: dicẽtis. Syon regnabit deus tuus. Vox speculatoꝝ tuoꝝ. Leuauerunt vocem: si mul laudabunt: qꝛ oculo ad oculũ videbũt: cuꝫ ꝯuerterit dñs syon. Gaudete ⁊ laudate simul deserta irl'm: qꝛ ꝯsolatꝰ ẽ dñs ppl'm suũ: rede/ mit irl'm. Parauit dñs brachium scm̃ suum in oculis oium gentiũ: ⁊ videbunt oẽs fines ter/ re salutare dei nr̃i. Recedite recedite: exite inde pollutum nolite tangere. Exite de medio eius mũdamini q̄ fertis vasa dñi. Qm̃ non i tumul tu exibitis: nec in fuga ꝓperabitis. Precedet enim vos dominus: ⁊ ꝯgregabit vos deꝰ isrl'. Ecce itelliget seruꝰ meus: exaltabitꝛ ⁊ eleuabitꝛ ⁊ sublimis erit valde. Sicut obstupuerunt sup te multi: sic ingloriꝰ erit inter viros aspectꝰ eiꝰ. ⁊ forma eius inter filios hoium. Iste asperget gẽtes multas: sup ipsũ ꝯtinebunt reges os suũ Quia quibus nõ est narratũ de eo viderunt. ⁊ qui nõ audierũt ꝯtemplati sunt. LIII

Quis credidit auditui nr̃o ⁊ brachium domini cui reuelatũ est. Et ascendet si cut virgultũ corã eo: ⁊ sicut radix de ter ra sitienti. Non ẽ spẽs ei neqꝫ decor. Et vidi/ mus eũ et nõ erat aspectꝰ: ⁊ desiderauimus eũ despectũ ⁊ nouissimũ viroꝝ: virũ doloꝝ ⁊ sciẽ tem infirmitatẽ. Et quasi abscõditus vultꝰ eiꝰ ⁊ despectus: vnde nec reputauimus eũ. Vere languores nr̃os ipse tulit. ⁊ dolores nr̃os ipse portauit. Et nos reputauimus eũ quasi lepro/ sum. ⁊ ꝑcussũ a deo ⁊ humiliatum. Ipse auteꝫ vulneratus ẽ ꝓpter iniquitates nr̃as attritus ẽ ꝓpter scelera nr̃a. Disciplina pacis nr̃e sup eũ. ⁊ liuore eius sanati sumus. Oẽs nos quasi oues errauimꝰ: vnusqsqꝫ i viã suã declinauit: ⁊ posuit dñs in eo iniquitatem oium nostrum.

Oblatus est: qꝛ ipse voluit: ⁊ nõ apuit os suũ. Sicut ouis ad occisionẽ ducetᷣ: ⁊ quasi agnus corã tondente se obmutescet: ⁊ nõ aperiet os suum. De angustia ⁊ de iudicio sublatus ẽ. Generationẽ eius qs enarrabit? Quia abscisus ẽ de terra viuentiũ. Propter scelus populi mei pcussi eũ. Et dabit impios ꝓ sepultura. ⁊ diuites pro morte sua: eo ꝙ iniquitatem nõ fecerit: neqꝫ dolus fuerit in ore eius: ⁊ domin⁹ voluit ɔterere eũ in infirmitate. Si posuerit ꝓ pctõ animã suã videbit semen longeuũ: ⁊ volũtas domini in manu eius dirigetᷣ. Pro eo ꝙ laborauit aĩa eius. videbit ⁊ saturabitᷣ. In scia sua iustificabit ipse iustus seruos meos multos ⁊ iniqtates eoꝝ ipse portabit. Ideo dispartiã ei plurimos ⁊ fortiũ diuidet spolia: pro eo ꝙ tradidit in mortem animam suam: ⁊ cum sceleratis reputatus est. Et ipse peccata multoꝝ tulit: ⁊ pro transgressoribus rogauit. LIIII

Lauda sterilis que nõ paris: decãta laudem ⁊ hinni que nõ pariebas: qm̃ multi filij deserte magis q̃ꝫ eius que hẽbat virũ dicit dominus. Dilata locũ tẽtorij tui. ⁊ pelles tabernaculoꝝ tuoꝝ extende. Ne parcas. Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos tuos cõsolida. Ad dexterã enim ⁊ leuã penetrabis: ⁊ semẽ tuũ gentes hereditabit: ⁊ ciuitates desertas inhabitabit. Noli timere qꝛ nõ confũderis neqꝫ erubesces. Nõ enim te pudebit: qꝛ confusionis adolescẽtie tue obliuisceris: ⁊ opprobrij viduitatis tue non recordaberis ãplius. Quia dominabitᷣ tui q fecit te: dñs exercituũ nomen eius: ⁊ redemptor tu⁹ sanct⁹ israel: de⁹ omnis terre vocabitur. Quia vt mulierem derelictã ⁊ merentem spũ vocauit te dominus: ⁊ vxorem ab adolescentia abiectã. Dixit deus tuus. Ad punctũ in modico dereliqui te: ⁊ in miserationibus magis ɔgregabo te. In momẽto idignationis abscõdi faciẽ meã parũper a te: ⁊ in mia sẽpiterna misertus sũ tui: dixit redẽptor tuus domin⁹. Sicut in dieb⁹ noe istud mihi ẽ. cui iuraui ne iducerẽ aqs diluuij vltra sup̃ terã sic iuraui vt nõ irascar tibi ⁊ non increpem te. Mõtes eni cõmouebunt ⁊ colles ɔtremiscẽt: misericordia aũt mea non recedet a te: ⁊ fedus pacis mee nõ mouebitᷣ: dixit miserator tuus domin⁹. Paupercula tẽpestate cõuulsa absqꝫ vlla ɔsolatiõe: ecce ego sternã per ordinẽ lapides tuos ⁊ fundabo te in sapphyris. ⁊ ponã iaspidem ꝓpugnacula tua: ⁊ portas tuas in lapides sculptos. ⁊ oẽs terminos tuos in lapides desiderabiles: vniuersos filios tuos doctos a domino: ⁊ multitudinẽ pacis filijs tuis: ⁊ in iusticia fundaberis. Recede ꝓcula calũnia: qꝛ non timebis: ⁊ a pauore: qꝛ nõ appropinquabit tibi. Ecce accola veniet: q non erat mecum aduena quondã tu⁹ adiungetᷣ tibi. Ecce ego creaui fabrũ sufflantẽ in igne prunas: ⁊ ꝓferentẽ vas in opus suũ: ⁊ ego creaui interfectorem ad disperdendũ. Omne vas qđ fictũ est ɔ̃ te nõ dirigetᷣ: ⁊ oẽm linguã resistentem tibi in iudicio iudicabitis. Hec est hereditas seruoꝝ domini: ⁊ iusticia eoꝝ apud me. dicit dñs. LV

Omnes sitientes venite ad aquas: ⁊ qui nõ habetis argẽtũ ꝓperate. emite ⁊ comedite. Uenite emite absqꝫ argento ⁊ absqꝫ vlla cõmutatione: vinũ ⁊ lac. Quare appenditis argentũ nõ in panib⁹: ⁊ laborẽ vr̃m nõ in saturitate? Audite audiẽtes me ⁊ comedite bonũ: ⁊ delectabitᷣ in crassitudine aĩa vestra. Inclinate aurẽ vestrã ⁊ venite ad me: audite ⁊ viuet aĩa vestra: ⁊ feriã vobiscũ pactũ sempiternũ: misericordias dauid fideles. Ecce testẽ populis dedi eũ. ducem ac p̃ceptorẽ gentibus. Ecce gentẽ quã nesciebas vocabis: ⁊ gentes q̃ nõ cognouerũt te: ad te current ꝓpter dominũ deũ tuũ ⁊ scm̃ isrl̃: qꝛ glorificauit te. Querite dominũ dũ iueniri põt: iuocate eũ dũ ꝓpe ẽ. Derelinquat impius viã suã: et vir iniquus cogitatõe suas: et reuertatᷣ ad dñm ⁊ miserebitᷣ ei⁹. et ad deũ nostrũ: qm̃ multus est ad ignoscendũ. Nõ. n. cogitationes mee cogitatões vr̃e: neqꝫ vie vr̃e vie mee: dicit dñs. Quia sicut exaltantᷣ celi a terra: sic exaltate sunt vie mee a vijs vr̃is et cogitatiões mee a cogitatiõibus vestris. Et quõ descendit imber et nix de celo et illuc vltra nõ reuertitᷣ. sed inebriat terrã et infundit eã et germinet eã facit: et dat semẽ serenti: et panem comedenti: sic erit verbũ meũ qđ egredietᷣ de ore meo. Nõ reuertetᷣ ad me vacuũ: sꝫ faciet q̃cũqꝫ volui: et ꝓsperabitᷣ i his ad que misi illud. Quia in leticia egrediemini. et in pace deducemini. Mõtes et colles cantabant corã vobis laudem: et oĩa ligna regionis plaudent manu. Pro saliuncula ascendet abies: et ꝓ vrtica crescet myrtus. Et erit dñs nomiatus in signum eternum: quod nõ auferetᷣ. LVI

Hec dicit domin⁹. Custodite iudiciũ et facite iusticiã: qꝛ iuxta est salus mea: vt veniat: et iusticia mea vt reueletᷣ. Beatus vir qui facit hoc: et filius hominis qui apprehendet istud. Custodiens sabbatũ ne polluat illud: custodiens man⁹ suas: ne faciat omne malũ. Et nõ dicat filius aduene q adheret dño

dicēs. Sepatione diuidet me dn̄s a pplo suo.
Et nō dicat eunuchus. ecce ego lignum aridū.
Quia hec dicit dominus eunuchis. Qui custo
dierint sabbata mea: ⁊ elegerint q̄ ego volui ⁊
tenuerint fedus meum: dabo eis in domo mea
⁊ in muris meis locum: ⁊ nomē melius a filijs
⁊ filiabus. Nomen sempiternū dabo eis quod
nō peribit. Et filios aduene q adherēt domino
vt colāt eū: ⁊ diligant nomē eius vt sint ei i ser
uos: oēm custodientē sabbatū ne polluat illud
⁊ tenentem fedus meū: adducā eos in monteꝫ
sanctū meū: ⁊ letificabo eos in domo orationis
mee. Holocausta eoꝝ ⁊ victime eoꝝ placebūt
mihi super altari meo: qꝛ domus mea domus
oronis vocabit̄ cunctis populis: ait dominus
deus q ꝯgregat dispsos israel. Adhuc ꝯgrega
bo ad eū ꝯgregatos eius. Oēs bestie agri ve/
nite ad deuorandū: vniuerse bestie saltꝰ. Spe/
culatores eius ceci oēs: nescierunt vniuersi: ca
nes muti nō valētes latrare: vidētes vana: dor
mientes ⁊ amantes sonnia: ⁊ canes ipudentis
simi nescierunt saturitatē. Ipsi pastores igno/
rauerunt intelligentiā. Oēs in viā suam decli
nauerūt: vnusqsqꝫ ad auaritiā suā a sūmo vsqꝫ
ad nouissimū. Venite: sumamus vinū. ⁊ im/
pleamur ebrietate: ⁊ erit sicut hodie: sic ⁊ cras:
⁊ multo amplius.

LVII

Iustus perit ⁊ nō est qui recogitet i cor
de suo: ⁊ viri misericordie colliguntur
qꝛ non est qui intelligat. A facie enim
malitie collectus est iustus. Veniat par: reqe/
scet in cubili suo: qui ambulauit in directōe sua
Vos autem accedite huc filij auguratricis. se/
men adulteri ⁊ fornicarie. Super quē lusistis.
Super quem dilatastis os: ⁊ eiecistis linguam
Nunqd non vos filij scelesti: semen mendax.
Qui consolamini in dijs subter omne lignum
frondosū: imolantes paruulos i torrentibꝰ sub
ter eminētes petras. In partibus torrētis ꝑs
tua: hec est sors tua. Et ipsis effudisti libamen
obtulisti sacrificiū. Nunqd sup his nō idigna/
bor? Super montē excelsū ⁊ sublimeꝫ posuisti
cubile tuū: ⁊ illuc ascendisti vt imolares hostias
Et post ostium ⁊ retro postem posuisti memo
riale tuū: q: iuxta me discooperuisti ⁊ suscepisti
adulterum. Dilatasti cubile tuum: ⁊ pepegisti
cum eis fedus. Dilexisti stratū eorū manu ap/
ta: ⁊ ornasti te regio vnguento: ⁊ multiplicasti
pigmenta tua. Misisti legatos tuos ꝓcul: ⁊ hu
miliata es vsqꝫ ad inferos. In multitudie vie
tue laborasti. nec dixisti. quiescam. Vitam ma
nus tue inuenisti: ꝓpterea non rogasti. Pro
quo sollicita timuisti: qꝛ mentita es ⁊ mei nō es
recordata: neqꝫ cogitasti in corde tuo: qꝛ ego ta
cens ⁊ quasi nō videns: ⁊ mei oblita es. Ego
annunciabo iusticiā tuam: ⁊ opera tua non ꝓ/
derunt tibi. Cū clamaueris liberent te ꝯgrega
ti tui. Et oēs eos auferet ventus: tollet aura.
Qui aūt fiduciā habet mei: hereditabit terraꝫ ⁊
possidebit montē scm̄ meū. ⁊ dicaꝫ. Viā facite
prebete iter: declinate de semita: auferte offendi
cula de via populi mei. Quia hec dicit dominꝰ
excelsus ⁊ sublimis habitans eternitateꝫ ⁊ scm̄
nomē eius in excelso ⁊ in sācto habitans: et cuꝫ
ꝯtrito et humili spū: vt viuificet spm̄ humiliuꝫ
et viuificet cor ꝯtritoꝝ. Nō eni in sempiternū
litigabo neqꝫ vsqꝫ ad finem irascar: qꝛ spiritus
a facie mea egredieť: et flatus ego faciā. Pro/
pter iniqtatem auaritie eius iratus sū. et ꝑcussi
eū. Abscondi a te faciē meā: et indignatus suꝫ
Et abijt vagus in via cordis sui. Vias eiꝰ vi/
di et sanaui eū: et reduxi eū et reddidi ꝯsolatio/
nes ipsi et lugentibus eius. Creaui fructuꝫ la/
bioꝝ pacē: pacē ei qui longe est et q prope dixit
dn̄s: et sanaui eū. Impij aūt q̄si mare feruēs qd
qescere nō pōt: et redūdāt fluctus eiꝰ in ꝯculca
tionē et lutū. Nō ē pax ipijs dicit domius deꝰ.

LVIII

Clama: ne cesses: q̄si tuba
exalta vocē tuā: et annuncia pplo meo
scelera eoꝝ: et domui iacob pctā eorū.
Me etenim de die in diem querūt: et scire vias
meas volunt: q̄si gens q̄ iusticiā fecerit. et que
iudicium dei sui nō deliqrit. Rogant me iudi/
cia iusticie: et appropinquare deo volūt. Qua
re ieiunauimus et nō aspexisti: humiliauimus
aias nostras et nescisti? Ecce i die ieiunij vestri
iuenit̄ volūtas vestra: et oēs dbitores vros re
petitis. Ecce ad lites et ꝯtētiones ieiunatis: et ꝑ
cutitis pugno ipie. Nolite ieiunare sicut vsqꝫ
ad hāc diē: vt audiat̄ in excelso clamor vester.
Nunqd tale est ieiuniū qd elegi: ꝑ diē affligere
hoiem aiam suam? Nunqd cōtorquere q̄si cir
culum caput suū. et saccum et cinereꝫ sternere?
Nunqd istud vocabis ieiuniū: et diē accepta/
bilē dn̄o? Nōne hoc ē magis ieiuniū quod ele
gi? Dissolue cogitationes ipietatis: solue fasci/
culos deprimentes. Dimitte eos qui confracti
sunt liberos et oē onus dirūpe. Frange esuriē
ti panē tuū. et egenos vagosqꝫ induc in domuꝫ
tuam. Cū videris nudū operi eum: et carnem
tuam ne despexeris. Tūc erūpet quasi mane lu
men tuū: ⁊ sanitas tua citius orieť. Et anteibit
faciē tuam iusticia tua: et gloria dn̄i colliget te.
Tūc inuocabis et dn̄s exaudiet: clamabis: et di

cet ecce ad sũ: qꝛ misericoꝛs sũ dominus deꝰ tuꝰ. Si abstuleris de medio tui cathenã: ⁊ desieris extẽdere digitũ: ⁊ loq̄ qđ nõ ꝓdest. Cũ effuderis esurienti aiam tuã: ⁊ aiam afflictã repleueris orieť in tenebris lux tua: ⁊ tenebre tue erũt sicͣ meridies. Et requiẽ tibi dabit dominus deus tuꝰ semp̄: ⁊ iplebit splẽdoribus aiaꝫ tuã: ⁊ ossa tua liberabit. Et erit q̃si hortus irriguꝰ: ⁊ sicut fons aquaꝝ cuius nõ deficiẽt aq̃. Et edificabũtur i te deserta seculoꝝ: fũdamẽta gñationis ⁊ gñationis suscitabis. Et vocaberis edificator sepiũ: auertẽs semitas i q̄etẽ. Si auertis a sabbato pedẽ tuũ: facere volũtatẽ tuã i die scõ meo ⁊ vocaueris sabbatũ delicatũ ⁊ scm̃ dñi gloriosũ: ⁊ glorificaueris eũ duꝫ nõ facis vias tuas ⁊ nõ iueniť volũtas tua vt loq̄ris sermonẽ: tunc delectaberis sup̄ dño: ⁊ sustollã te sup̄ altitudines terre: ⁊ cibabo te hereditate iacob patris tui. Os eni domini locutũ est. LIX

Ecce nõ ẽ abbreuiata manus dñi vt saluare neq̄at: neqꝫ aggrauata ẽ auris eiꝰ vt nõ exaudiat: sed iniq̄tates vr̃e diuiserunt iter vos ⁊ deũ vestrũ. ⁊ pctã vestra abscõderũt faciẽ eius a vobis ne exaudiret. Manꝰ eni vestre pollute sũt sanguie ⁊ digiti vestri iniq̄tate. Labia vestra locuta sũt mẽdaciũ. ⁊ ligua vestra iniq̄tatẽ fať. Nõ ẽ q̄ iuocet iusticiã: neqꝫ ẽ que iudicet vere. sꝫ ꝯfidunt in nihili. ⁊ loquũtur vanitates. Cõceperunt laborẽ. ⁊ pepererunt iniq̄tatẽ. Oua aspidũ ruperunt ⁊ telas aranee texuerunt. Qui comederit de ouis coꝝ morieť ⁊ qđ ꝯfotũ est erũpet in regulũ. Tele coꝝ non erũt i vestimentũ: neqꝫ operienť opibus suis. Opa coꝝ opa iutilia. ⁊ opus iniq̄tatis i manibus coꝝ. Pedes coꝝ ad malũ currunt. ⁊ festinãt vt effundãt sanguinẽ inocentẽ. Cogitationes coꝝ cogitatiões iutiles. Vastitas ⁊ ꝯtritio in vijs coꝝ. Viã pacis nescierũt ⁊ nõ est iudiciũ in gressibus coꝝ. Semite coꝝ icuruate sũt eis. ois q̄ calcat i eis ignorat pacẽ. Propter hͦ elongatũ ẽ iudiciũ a nobis. ⁊ nõ app̄hẽdet nos iusticia. Expectauimus lucem ⁊ ecce tenebre. splendorẽ. ⁊ in tenebris ãbulauimus. Palpauimus sicut ceci parietẽ. ⁊ q̃si absqꝫ oculis attrectauimus. Impegimus meridie q̃si i tenebris in caligosis quasi mortui. Rugiemus q̃si vrsi oẽs. ⁊ q̃si colũbe meditãtes gememꝰ. Expectauimꝰ iudiciũ ⁊ nõ ẽ. salutẽ ⁊ elõgata est a nobis. Multiplicate sunt. n. iniquitates nostre corã te. ⁊ pctã nostra respõderũt nobis. Quia scelera nostra nobiscuꝫ. ⁊ iniq̄tates nostras cognouimus peccare ⁊ mẽtiri ꝯ dñm. ⁊ auersi sumus ne iremus post tergũ dei nostri. vt loqueremur calũniã ⁊ trãsgressionẽ. Cõcepimus ⁊ locuti sumus de cordꝫ verba mẽdacij. ⁊ ꝯuersũ ẽ retrorsũ iudiciũ. ⁊ iusticia longe stetit. Quia corruit i platea v̄itas: ⁊ eq̄tas nõ potuit igredi. Et fcã ẽ v̄itas i obliuiõe. ⁊ q̄ recessit a malo. p̄de patuit. Et vidit dñs. ⁊ malũ appuit in oculis eius: qꝛ nõ est iudiciũ. Et vidit deus qꝛ nõ est vir. ⁊ aporiatus ẽ. qꝛ nõ est q̄ occurrat. Et saluauit sibi brachiũ suũ. ⁊ iusticia eius ipsa ꝯfirmauit eũ. Indutus ẽ iusticia vt lorica. ⁊ galea salutis i capite eius. Indutus ẽ vestimẽtis vltiõis. ⁊ op̄tus ẽ q̃si pallio zeli sicut ad vindictã q̃si ad retributionẽ idignatiõis hostibus suis. ⁊ vicissitudinẽ inimicis suis. Insulis vicẽ reddet. Et timebũt q̄ ab occidẽte. nomẽ dñi. ⁊ qui ab ortu solis gloriã eius. Cũ venerit q̃si fluuiꝰ violẽtus quẽ spũs dñi cogit. ⁊ venerit syon redẽptor. ⁊ eis q̄ redeũt ab iniq̄tate i iacob dič dominus. Hoc fedus meũ cũ eis dič dñs. Spũs meus q̄ ẽ in te. ⁊ v̄ba mea q̃ posui i ore tuo nõ recedent de ore tuo. ⁊ de ore seminis tui dič dominus. ãmodo ⁊ vsqꝫ in sempiternũ. LX

Surge illumiare ir̄lm. qꝛ venit lumen tuũ. ⁊ gloria dñi sup̄ te orta est. Quia ecce tenebre op̄ient terrã. ⁊ caligo populos. sup̄ te aũt orieť dñs. ⁊ gloria eius in te videbiť. Et ãbulabũt gẽtes i lumine tuo. ⁊ reges i splẽdore ortus tui. Leua in circuitu oculos tuos ⁊ vide. oẽs isti ꝯgregati sũt. venerũt tibi. Filij tui de longe venient. ⁊ filie tue de latere surgent. Tunc videbis ⁊ afflues. ⁊ mirabiť et dilatabiť cor tuũ. quãdo ꝯuersa fuerit ad te multitudo maris. fortitudo gentiũ venerit tibi. Inũdatio cameloꝝ operiet te. dromedarij madian et effa. Oẽs de saba venient auruꝫ et thus deferentes. et laudẽ dño annunciantes. Oẽ pecus cedar ꝯgregabiť tibi. arietes nabaioth ministrabunt tibi. Offerenť super placabili altari meo. et domũ maiestatis mee glorificabo. Qui sunt isti qui vt nubes volant et q̃si columbe ad fenestras suas: Me eniꝫ insule expectans et naues maris in principio. vt adducam filios tuos delonge. Argentũ coꝝ et aurũ cũ eis. nõi dñi dei tui et scõ israel. qꝛ glorificauit te. Et edificabunt filij peregrinoꝝ muros tuos. et reges coꝝ ministrabunt tibi. In idignatione. n. mea p̄cussi te. et in recõciliatione mea misertus sũ tui. Et apienť porte tue iugiter die ac nocte nõ claudenť. vt afferať ad te fortitudo gentiũ. et reges eaꝝ adducanť. Gens enim ⁊ regnum quod non seruierit tibi. peribit. et gẽ/

tes solitudine vastabūt. Glīa libani ad te veni
et: abies ꝛ bux⁹ ꝛ pinus simꝉ ad ornandū locū
scificationis mee: ꝛ locū pedū meoꝝ glorifica/
bo. Et veniēt ad te curui filij coꝝ q̄ hūiliauerūt
te: ꝛ adorabūt vestigia pedū tuoꝝ oēs q̄ detra/
hebāt tibi: ꝛ vocabūt te ciuitatē dñi syon scī isrl
Pro eo ꝙ fuisti derelicta ꝛ odio habita. ꝛ non
erat q̄ p te trāsiret: ponā te i superbiā seculoꝝ:
gaudiū i gnātionē ꝛ generationē. Et sugges
lac gentiū ꝛ mamilla regū lactaberis. Et scies
qꝛ ego dñs saluās te: ꝛ redēptor tu⁹ fortis iacob
Pro ere afferā aurū. ꝛ pferro afferā argētū.
ꝛ p lignis es: ꝛ p lapidibus ferrū. Et ponā vi
sitatōē tuā pacē. ꝛ ppositos tuos iusticiā. Nō
audiet vltra iniqtas i terra tua: vastitas. ꝛ ɔtri
tio i terminis tuis: ꝛ occupabit sal⁹ muros tuos
ꝛ portas tuas laudatio. Nō erit tibi āpli⁹ sol ad
lucendū p diē: nec splēdor lune illumiabit te: sꝫ
erit tibi dñs i lucē sempitnā. ꝛ de⁹ tu⁹ i gloriā
tuā. Nō occidet vltra sol tu⁹: ꝛ luna tua nō mi
nuetur: qꝛ dñs erit tibi i lucē sempitnā: ꝛ ɔple
bunt dies luctus tui. Popul⁹ aūt tuus oēs iu
sti i ppetuū hereditabūt trā: germē plātationis
mee: op⁹ man⁹ mee ad glorificandū. Minim⁹
erit i mille. ꝛ paruul⁹ i gentē fortissimā. Ego
domin⁹: in tpe ei⁹ subito faciā istud. LXI

Spirit⁹ domini sup me: eo ꝙ vnxerit
me. Ad annunciandū māsuetis misit
me: vt mederer ɔtritis corde: ꝛ pdica/
rē captiuis indulgentiā ꝛ clausis apitionē vt p
dicarē ānū placabilē domio ꝛ diē vltionis deo
nr̄o: vt ɔsolarer oēs lugētes: vt ponerē ɔsola
tionē lugētibus syon: ꝛ darē eis coronā p cine
re: oleū gaudij p luctu: palliū laudis p spiritu
meroris. Et vocabunt i ea fortes iustitie: plan
tatio domini ad glorificādū. Et edificabunt de
serta a seculo. ꝛ ruinas antiqs erigēt: ꝛ instaura
bunt ciuitates desertas ꝛ dissipatas i gnātionē
ꝛ generationē. Et stabūt alieni ꝛ pascēt pecora
vr̄a: ꝛ filij pegrinoꝝ agricole ꝛ vinitores vr̄i
erunt. Vos aūt sacerdotes domini vocabimi:
ministri dei nr̄i dicet vobis. Fortitudinē gētiū
comedetis. ꝛ i gloria coꝝ supbietis. Pro ɔfu
siōe vr̄a duplici ꝛ rubore: laudabūt ptem coꝝ.
Propter hoc in trā sua duplicia possidebunt: le
ticia sempitna erit eis. Quia ego dñs diligens
iudiciū: ꝛ odio hñs rapinā i holocaustū. Et da
bo op⁹ coꝝ i vitate. ꝛ fedus ppetuū feriā eis.
Et sciet in gētibus semē coꝝ: ꝛ germē coꝝ in
medio pploꝝ. Oēs q viderint eos cognoscēt
illos: qꝛ isti sūt semē cui bñdixit domin⁹. Gau
dens gaudebo i domino ꝛ exultabit aīa mea in
deo meo. Quia induit me vestimētis salutis: et
indumēto iustitie circundedit me: qsi sponsum
decoratum corona. ꝛ qsi spōsam ornatā monili
bus suis. Sicut. n. tra pfert germē suū. ꝛ sicut
hortus semē suū germiat: sic dñs deus germia
bit iustitiā ꝛ laudē coram vniuersis gentibus.

LXII

Propter syō nō tacebo. ꝛ ppter irlm nō
qescā. donec egrediat vt splēdor iust⁹
eius: et saluator ei⁹ vt lāpas accēdatur
Et videbūt gētes iustū tuum: ꝛ cuncti reges i
clytum tuum. Et vocabit tibi nomē nouū: qd
os domini noīauit. Et eris corona glīe i mānu
domini: et diadema regni i manu dei tui. Nō
vocaberis vltra derelicta: et tra tua nō vocabit
āpli⁹ desolata. Sꝫ vocaberis volūtas mea i ea
et tra tua inhitata. Quia cōplacuit domio i te:
et tra tua ihabitabit. Habitabit. n. iuuenis cū
vgie. et habitabunt in te filij tui. Et gaudebit
sponsus sup sponsam et gaudebit sup te de⁹ tu
us. Sup muros tuos hierusalē cōstitui custo/
des: tota die et tota nocte in ppetuū nō tacebūt.
Qui reminiscimini domini: ne taceatis. et ne detis
silētium ei: donec stabiliat et donec ponat irlm
laudē i tra. Jurauit domin⁹ i dextra sua. ꝛ i bra
chio fortitudinis sue. Si dedero triticum tuū
vltra cibum iimicis tuis. et si biberit filij alieni
vinum tuū i q laborasti. Quia q ɔgregabūt il/
lud comedēt et laudabūt dominū: et q ɔportāt
illud bibēt i atrijs sanctis meis. Trāsite: trāsi/
te p portas: ppate viā pplo. Planū facite iter
et eligite lapides: et eleuate signū ad populos.
Ecce domin⁹ auditū fecit i extremis tre. Dici
te filie syon. Ecce saluator tu⁹ veit: ecce merces
eius cū eo. et opus ei⁹ corā illo. Et vocabūt eos
populus scūs: redēpti a domino. Tu aūt voca
beris qsita ciuitas. et nō derelicta. LXIII

Quis est iste q venit de edon tinctis ve
stibus de bosra. Iste formosus in sto/
la sua: gradiēs in multitudine fortitu/
dinis sue. Ego qui loquor iustitiā. et ppugna/
tor sum ad saluandū. Quare ḡ rubrū est indu/
mentū tuū. et vestimēta tua sicut calcantiū i tor
culari. Torcular calcaui sol⁹: et de gētibus nō
est vir mecū. Calcaui eos i furore meo: et con
culcaui eos in ira mea. Et aspersus est sāguis
coꝝ sup vestimēta mea: et oia indumenta mea
inqnaui. Dies. n. vltionis in corde meo: ann⁹
retributiōis mee venit. Circūspexi et non erat
auxiliator: quesiui. et non fuit q adiuuaret. Et
saluauit mihi brachiū meū: et indignatio mea
ipsa auxiliata est mihi. Et conculcaui populos

2 M

in furore meo: et iebriaui eos indignatõe mea: et detraxi i frã vtutẽ eoꝝ. Miserationũ domini recordabor: laudẽ domini sup oib⁹ q̃ reddidit nobis dominus: et sup multitudinẽ bonoꝝ domui israel q̃ largit⁹ ẽ eis ꝓm indulgentiam suã et ꝓm multitudinẽ misericordiaꝝ suaꝝ. Et dixit. Veꝝtamẽ populus me⁹ ẽ: filij nõ negãtes. Et fact⁹ ẽ eis saluator in oĩ tribulatõe eoꝝ Nõ ẽ tribulat⁹: et angel⁹ faciei ei⁹ saluauit eos In dilectione sua et indulgentia sua ipse redemit eos: et portauit eos et eleuauit eos cunctis dieb⁹ seculi. Ipsi autẽ ad iracundiã ꝓuocauerunt: et afflixerunt spm̃ sci ei⁹. Et ꝯuersus est eis i inimicu3: et ipse debellauit eos. Et recordatus ẽ dieꝝ seculi: moysi et populi sui. Vbi ẽ q eduxit eos de mari cu3 pastorib⁹ gregis sui: Vbi ẽ q posuit in medio eius spm̃ sci sui. Qui eduxit ad dexterã moysen brachio maiestat' sue q scidit aq̃s ante eos vt facerent sibi nomẽ sempiternũ. Qui eduxit eos ꝑ abyssos q̃si equũ in deserto nõ ipinguentẽ: q̃si aial in cãpo descendens. Spũs dñi ductor ei⁹ fuit. Sic adduxisti ppl'm tuũ: vt faceres tibi nomen glorie. Attende de celo: ꝛ vide d̃ habitaculo scõ tuo. ꝛ glorie tue. Vbi ẽ ꝣelus tuus: ꝛ fortitudo tua: multitudo viscerũ tuoꝝ ꝛ miserationũ tuaꝝ. Sup me ꝯtinuerunt se. Tu eni pr̃ nr̃: ꝛ abrahã nesciuit nos. ꝛ israel ignorauit nos. Tu dñe pr̃ nr̃: redẽptor nr̃: a seculo nomẽ tuũ. Quare errare nos fecisti dñe de vijs tuis: idurasti cor nr̃m ne timeremus te. Conuertere ꝓpter ꝯuos tuos: trib⁹ hereditatis tue. Quasi nihilũ possederunt ppl'3 sanctum tuũ hostes nr̃i: ꝯculcauerũt scificatõe3 tuã. Facti sum⁹ q̃si i ꝓncipio cũ nõ dñarer' nr̃i neq3 iuocaret' nomẽ tuũ sup nos. LXIIII

Vtinã dirũpes celos ꝛ descẽderes. A facie tua mõtes defluerẽt: sicut exustio ignita tabescerent: aque arderẽt igni: vt notũ fieret nomen tuũ inimicis tuis: a facie tua gẽtes turbarent'. Cũ feceris mirabilia: nõ sustinebim⁹. Descendisti: ꝛ a facie tua mõtes defluxerũt. A seculo nõ audierũt neq3 aurib⁹ ꝑcepe rũt. Oculus non vidit de⁹ absq3 te: q̃ ꝑparasti expectantibus te. Occurristi letãti ꝛ faciẽti iustitiã: in vijs tuis recordabunt' tui. Ecce tu iratus es ꝛ peccauim⁹ in ipsis fuimus semp: ꝛ saluabimur. Et facti sum⁹ vt imundi oẽs nos. et quasi pann⁹ menstruate vniuerse iustitie nr̃e. Et cecidimus quasi foliũ vniuersi: ꝛ iniqtates nr̃e q̃si vẽtus abstulerũt nos. Nõ est q inuocet nomẽ tuũ: q ꝯsurgat ꝛ teneat te. Abscõdisti faciẽ tuam a nobis: ꝛ allisisti nos in manu iniquitatis nr̃e. Et nunc domine pr̃ nr̃ es tu: nos vero lutũ: ꝛ fictor nr̃ tu: ꝛ oꝑa manuũ tuaꝝ omẽs nos. Ne irascaris dñe satis: ꝛ ne vltra memineris iniqtatis nr̃e. Ecce respice: populus tu⁹ omnes nos. Ciuitas sci tui facta est deserta: syon deserta facta est: irl'm desolata: dom⁹ scificationis nr̃e ꝛ glorie nr̃e: vbi laudauerunt te patres nr̃i: facta ẽ in exustionẽ ignis: ꝛ oĩa desiderabilia nr̃a versa sunt in ruinas. Nunquid sup his continebis te domine: tacebis et affliges nos vehementer. LXV.

Quesierunt me q ante nõ iterrogabant iuenerũt q nõ q̃sierũt me. Dixi. Ecce ego: ecce ego ad gẽtẽ q̃ nesciebat me q̃ nõ iuocabat nomẽ meũ. Expãdi manus meas tota die ad ppl'm incredulũ q gradit' in via nõ bona p⁹ cogitationes suas. Populus q ad iracũdiam ꝓuocat me ante faciẽ meã semp: q imolant in hortis ꝛ sacrificãt sup lateres: q habitãt in sepulchris: ꝛ in delubris idoloꝝ dormiũt: q comedũt carnẽ suillã: ꝛ ius ꝓphanũ i vasis eorũ q dicũt: recede a me nõ appropinques mihi: q2 imundus es. Isti fum⁹ erũt in furore meo: ignis ardens tota die. Ecce scriptũ ẽ cora3 me. Nõ tacebo. s3 reddã ꝛ retribuã in sinu eoꝝ iniqtates vr̃as: ꝛ iniqtates patrũ vr̃oꝝ sil' dicit dominus q sacrificauerũt sup montes. ꝛ sup colles exꝓbrauerunt mihi: ꝛ remetiar opus eorũ ꝑmũ in sinu eoꝝ. Hec dicit dñs. Quõ si inueniatur granũ in botro ꝛ dicat' ne dissipes illud qm̃ bñdictio est: sic faciam ꝓpter seruos meos vt nõ disꝑdam totũ. Et educã de iacob semen: ꝛ de iuda possidentẽ mõtes meos. Et hereditabunt eã electi mei: ꝛ serui mei habitabunt ibi Et erunt campestria in caulas gregũ: ꝛ vallis achor in cubile armentorum populo meo: qui requisierunt me. Et vos qui dereliquistis dominum qui obliti estis montẽ scm̃ meũ: qui ponitis fortune mensã. ꝛ libatis sup eã: numerabo vos in gladio: ꝛ oẽs ĩ cede corruetis: ꝓ eo q2 vocaui ꝛ nõ rñdistis: locutus sũ ꝛ non audistis: ꝛ faciebatis malum in oculis meis: ꝛ q̃ noluí elegistis. Propter h̃ hec dicit dñs de⁹. Ecce ꝯui mei comedẽt: ꝛ vos esurietis. Ecce ꝯui mei bibent. ꝛ vos sitietis. Ecce serui mei letabunt': ꝛ vos confundemini. Ecce serui mei laudabunt ꝑ exultatõe cordis. ꝛ vos clamabit' ꝑ dolore cordis ꝛ ꝑ ꝯtritiõe spũs vlulabitis: et dimittetis nomẽ vr̃m ĩ iuramẽtũ electis meis. Et interficiet te dominus deus: ꝛ seruos suos vocabit noĩe alio. In quo qui benedictus ẽ super terram: benedicetur in deo. amen. Et qui

iurat in terra: iurabit in deo. amen. Quia obli
uioni tradite ſunt anguſtie priores. ⁊ quia abſcō
dite ſunt ab oculis noſtris. Ecce. n. ego creo ce
los nouos ⁊ terram nouam: ⁊ non erunt in me
moria priora. ⁊ non aſcendent ſuper cor. ſꝫ gau
debitis ⁊ exultabitis vſqꝫ in ſempiternum i his
q̄ ego creo. Quia ecce ego creo irl'm exultatio/
nem ⁊ populū eiꝰ gaudiū. ⁊ exultabo in irl'm ⁊
gaudebo in ppl'o meo. ⁊ non audiet̃ in ea vltra
vox fletus ⁊ vox clamoris. Non erit ibi ampli
us infans dierum. ⁊ ſenex q nō impleat dies ſu
os: quoniam puer centū annoꝝ morietur: ⁊ pec/
cator centū annorū maledictus erit. Et edifica/
bunt domos ⁊ habitabunt ⁊ plantabūt vineas
⁊ comedent fructus earū. Non edificabunt. ⁊
alius habitabit: ⁊ non plantabunt. ⁊ aliꝰ come
det. Scd'm. n. dies ligni erunt dies ppl'i mei. ⁊
opera manuū eoꝝ inueterabunt electi mei. Nō
laborabunt fruſtra: neqꝫ generabūt in contur/
batione. qꝛ ſemen benedictoꝝ domini eſt. ⁊ ne/
potes eoꝝ cū eis. Eritqꝫ anteqꝫ clament ego ex
audiam. ad hec illis loquentibus ego audiam.
Lupus ⁊ agnus paſcent̃ ſimul. ⁊ leo ⁊ bos co/
medent paleaſ. ⁊ ſerpēti puluis panis eiꝰ. Nō
nocebunt: neqꝫ occident in omni monte ſancto
meo. dicit dominus.

LXVI

Hec dicit dn̄s. Celū ſedes mea terra au
tem ſcabellū pedū meoꝝ. Que eſt iſta
domus quam edificabitis mihi. ⁊ quis
iſte locus qetis mee. Oia hec manꝰ mea fecit ⁊
facta ſūt vniuerſa iſta. dicit dn̄s. Ad quem autē
reſpiciam: niſi ad pauperculū ⁊ ɔtritū ſpiritu.
⁊ trementē ſermones meos. Qui imolat bouē
q̄ſi q interficiat viꝝ. Qui mactat pecus: quaſi q
excerebret canē. Qui offert oblationē: quaſi q
ſanguinem ſuillū offerat. Qui recordat̃ thuris
q̄ſi q benedicat idolo. Hec omnia elegerunt in
vijs ſuis. ⁊ in abhominatiōibus ſuis aīa eorū
delectata eſt. Vnde ⁊ ego eligā illuſiones eorū
⁊ q timebāt adducā eis: qꝛ vocaui ⁊ non erat q
rn̄deret: locutus ſū ⁊ non audierunt. Fecerunt
qꝫ malū in oculis meis. ⁊ q̄ nolui elegerūt. Au
dite verbū dn̄i. q tremitis ad verbū eiꝰ. Dixe/
rūt fr̄es vr̄i odiētes vos. ⁊ abijciētes ꝓpter no
men meū. Glorificet̃ dn̄s. ⁊ videbimus i leti/
cia vr̄a: ipſi aūt ɔfundent̃. Vox ppl'i de ciuita/
te: vox de tēplo. vox dn̄i reddentis retributio/
nem inimicis ſuis. Añqꝫ ꝑturiet peperit. añqꝫ
veniret partꝰ eiꝰ peperit maſculū. Quis audi/
uit vnqꝫ tale. ⁊ qs vidit huic ſile. Nūqd partu/
riet terra in die vna: aut pariet̃ gens ſimul. qꝛ
parturiuit ⁊ peperit ſyon filios ſuos. Nūquid
ego qui alios parere facio: ipſe nō pariā. dicit
dn̄s. Si ego q generationē ceteris tribuo ſteri
lis ero: ait dn̄s deꝰ tuus. Letami cū irl'm. ⁊ ex/
ultate i ea oēs q diligit̃ eā. Gaudete cū ea gau
dio vniuerſi q lugetis ſup eā: vt ſuggatis ⁊ re/
pleamini ab vberibꝰ ɔſolatiōis eiꝰ: vt mulgea
tis ⁊ delitijs affluat̃ ab oīmoda gl'ia eiꝰ. Quia
hec dicit dn̄s. Ecce ego declinabo ſup eā quaſi
fluuiū pacis. ⁊ q̄ſi torrentē iundantem gloriam
gētiū quā ſuggetiſ. Ad vbera portabimini. ⁊ ſu
per genua blandient̃ vobis. Quō ſi cui mater
blandiat̃. ita ego ɔſolabor vos. ⁊ in irl'm ɔſola
bimi. Videbit̃. ⁊ gaudebit cor vr̄ꝫ. ⁊ oſſa vr̄a
q̄ſi herba germinabūt. Et cognoſcet̃ manꝰ dn̄i
ſeruis eiꝰ. ⁊ indignabit̃ inimicis ſuis. Quia ec
ce dn̄s in igne veniet. ⁊ q̄ſi turbo quadriga eiꝰ
reddere i indignatiōe furorē ſuū. ⁊ increpatio/
nē ſuā i flāma ignis. Qꝛ in igne dn̄s diiudica/
bit. ⁊ in gladio ſuo ad oēm carnē. ⁊ multiplica
bunt̃ iterfecti a dn̄o. Qui ſanctificabant̃ ⁊ mū
dos ſe putabāt i hortis poſt ianuā intrinſecꝰ: q
comedebāt carnē ſuillā. ⁊ abhominationem ⁊
murē: ſimul ɔſūment̃. dicit dn̄ſ. Ego autē ope
ra eoꝝ ⁊ cogitatiōes eoꝝ venio vt congregem
cū oibꝰ gentibus ⁊ liguis. ⁊ veniēt ⁊ videbūt
gloriā meā. Et ponā in eis ſignū. ⁊ mittam ex
eis q ſaluati fuerint ad gentes i mare: i africā
in lydiā: tenentes ſagittā i italiā. ⁊ greciam ad
inſulas longe: ad eos q nō audierunt de me. ⁊
nō viderūt gloriam meam. Et annūciabūt glo
riam meā gentibꝰ. ⁊ adducēt oēs fr̄es vr̄os de
cūctis gētibus donū dn̄o i eqs ⁊ in q̄drigis ⁊ in
lecticis ⁊ in mulis ⁊ i carrucis. ad montem ſcm̄
meū irl'm. dicit dn̄s. quō ſi inferant filii iſrael
munus in vaſe mūdo in domū dn̄i. Et aſſumā
ex eis in ſacerdotes ⁊ leuitas dicit dn̄s: qꝛ ſicut
celi noui ⁊ terra noua q̄ ego facio ſtare corā me
dicit dn̄s deus: ſic ſtabit ſemen vr̄m ⁊ nomē ve
ſtrum. Et erit menſis ex menſe. ⁊ ſabbatum ex
ſabbato. Veniet omnis caro: vt adoret coram
facie mea dicit dn̄s. Et egredient̃. ⁊ videbunt ca
dauera viroꝝ q preuaricati ſūt in me. Vermis
eoꝝ non morietur. ⁊ ignis eoꝝ non extinguetur
⁊ erunt vſqꝫ ad ſacietatē viſionis omni carni.

Explicit Iſaias. Incipit prafatio in
Hierenniam prophetam.

Hec interpretatio Hieronymi eſt.
Si qd in ea nouerit. ſm̄ hebreos co
dices exploret̃. Alia eſt ſeptuaginta
interpretum eccleſijs vſitata. Que
quanuis nonnulla aliter habeat quā
in hebreis codicibus inuenitur. Tn̄

vtraq3 idest fm septuaginta. τ fm hebreã: apostolica auctoritate firmata ē: nō errore neq3 reprehensione supiori: s3 certo ↄsilio septuaginta nōnulli aliter dixisse vel ↄtexuisse intelligunt. Qd ideo pmonemus ne qsq3 alteraz ex altera velit emendare. Qz singuloz in suo genere veritas obseruanda est.

Incipit prologus in eundem.

Hieremias ppheta cui hic plogus scribit: sermone quidē apud hebreos isaie τ osee τ qbusdā alijs pphetis videt ēe rusticior: s3 sensib⁹ par est: quippe q eodē spiritu pphetauerit. Porro simplicitas eloquij de loco ei in q natus ē accidit. Fuit. n. anathotites q ē vsq3 hodie viculus tribus ab hierosolymis distans milib⁹: sacerdos ex sacerdotibus: τ in mřis vtero scificat⁹: virginitate sua euāgelicū virū christi ecclesie dedicās. Hic vaticinare exorsus ē puer: τ captiuitatē vrbis atq3 iudee nō solū spū: sed τ oculis carnis intuitus est. Jā decē tribus israel assyrij in medos transtulerāt: iā terras caz coloni gentium possidebant. Vñ in iuda tm̄ τ in beniamin pphetauit: τ ciuitatis sue ruinas quadruplici planxit alphabeto: qd nos mensure metri versibusq3 reddidimus. Preterea ordinē visionū qui apud grecos τ latinos oio confusus est: ad pristinam fidem correximus. Librū aūt baruch notarij eius: qui apud hebreos nec legitur nec habetur ptermisimus: pro his omnib⁹ maledicta ab emulis pstolantes: quibus me necesse est per singula opuscula respondere. Et hoc patior: qz vos cogitis. Ceterz ad cōpendiū mali rectius fuerat modum furori eoz silentio meo ponere: q3 quotidie noui aliqd scriptitantem inuidoz insaniā puocare.

Item alius prologus in eundem.

Joachim filius iosie: cuius tertiodecimo āno pphetare orsus est hieremias: sub quo τ Olda mulier pphetauit: ipse est qui alio nomie appellatur eliachin: τ regnauit sup tribum iuda τ irlm ānis vndecim. Cui successit i regnū fili⁹ ioachin cognomēto ieconias: qui tertio mense regni eius die decima captus a ducibus nabuchodonosor duct⁹ est in babylonē: τ in loco ei⁹ constitutus est sedechias filius iosie patru⁹ ei⁹: cuius anno vndecimo hierusalē capta atq3 subuersa est. Nemo igitur putet eundē in danielis principio ioachin: qui in ezechielis exordio ioachim scribitur. Iste extremam syllabam chim habet: ille chin. τ ob hanc causam in euāgelio fm mattheū vna videtur de esse generatio: qz secunda tesseredecas in ioachim desinit filium Josie. τ tertia incipit a ioachin filio ioachim. Quod ignorans porphirius calumniā istruit ecclesie: suam ostendens imperitiam: dū euangelistam mattheum arguere nititur falsitatis. Quodq3 traditum scribitur ioachim mōstrat non aduersarioz fortitudinis fuisse victoriam sed domini voluntatis.

Incipit argumentū in eundem.

Hieremias anathotites: q ē viculus tribus a hierosolymis distās milib⁹ apd taphnas in egypto a pplo lapidib⁹ obrutus occubuit. Jacet vero in eo loco sepultus q dudū pharao rex habitauerat. Et qm postulatione sua defugatis ab eodē loco serpentibus egyptios a tactu aspidū facit ēe securos magna eum ibi religione egyptij venerantur.

Explicit argumentum. Incipit Hieremias ppheta. Caplm I

Verba hieremie pphete filij helchie de sacerdotibus q fuerūt i anathot in terra beniamin. Quod factū ē vbū dñi ad eū in diebus iosie filij amō regis iuda in tertiodecimo āno regni eius. τ fcm ē i dieb⁹ ioachim filij iosie regis iuda: vsq3 ad ↄsūmationē vndecimi anni sedechie filij Josie regis iuda vsq3 ad trāsmigrationē irlm in mense quinto. Et factū est verbū dñi ad me dicens. Priusq3 te formarē in vtero: noui te τ anteq3 exires de vulua sanctificaui te: τ pphetā in gentib⁹ dedi te. Et dixi. A. a. a. dñe deus. Ecce nescio loq: qz puer ego sū. Et dixit dñs ad me. Noli dicere: quia puer sum: qm ad omnia que mittaz te: ibis: τ vniuersa quecūq3 mandauero tibi: loqueris. Ne timeas a facie eoz: quia tecū ego sū vt eruā te: dicit dominus. Et misit dñs manum suā: τ tetigit os meū. τ dixit ad me. Ecce dedi vba mea in ore tuo: τ ecce constitui te hodie sup gentes τ sup regna vt euellas τ destruas τ disperdas τ dissipes τ edifices τ plantes. Et factū est vbū dñi ad me dicēs. Quid tu vides hieremia? Et dixi. Virgam vigilantē ego video. Et dixit dñs ad me. Bene vidisti: quia vigilabo ego super verbo meo vt faciam illud Et factū est verbū domini secundo ad me dicēs Quid tu vides? Et dixi. Ollam succensam ego video. τ faciem eius a facie aquilonis. Et dixit dñs ad me. Ab aquilone pandetur malum: sup oēs habitatores terre. Quia ecce ego cōuocabo omnes cognationes regnoz aqui-

lonis ait domin⁹. ꝛ veniēt ꝛ ponēt vnusq̄sq̄ soliū suū in introitu portarū hierusalem. ꝛ sup oēs muros eius in circuitu. ꝛ super vniuersas vrbes iuda. Et loquar iudicia mea cū eis super omnē malitiā eoꝝ qui dereliquerūt me. ꝛ libauerūt dijs alienis. ꝛ adorauerunt opus manuū suarum. Tu ergo accinge lumbos tuos ꝛ surge ꝛ loquere ad eos omnia q̄ ego precipio tibi. Ne formides a facie eoꝝ: nec enim timere te faciam vultū eoꝝ. Ego quippe dedi te hodie in ciuitatē munitam. ꝛ in colūnam ferreā. ꝛ in murum ereum super oēm terram. regib⁹ iuda. p̄ncipib⁹ eius ꝛ sacerdotibus ꝛ pplo terre. ꝛ bella būt aduersum te ꝛ nō p̄ualebunt. q: ego tecum sum ait domin⁹ vt liberem te: II

Et factū est verbū domini ad me dicēs. Vade ꝛ clama in auribus hierusalem dicens. Hec dicit domin⁹. Recordatus sū tui miserās adolescentiam tuā ꝛ caritatē de sponsatiōis tue q̄n̄do secuta es me in deserto in terra q̄ nō seminaꝰ. Scūs isrl̄ dn̄o: primitie frugū eius. Omnes q deuorant eū: delinquūt. mala veniēt sup eos dicit dn̄s. Audite verbū dn̄i dom⁹ iacob. ꝛ oēs cognationes dom⁹ isrl̄. Hec dicit dn̄s. Quid inuenerūt p̄res vr̄i in me iniq̄tatis: q: elongauerūt a me ꝛ ābulauerūt p⁹ vanitatem. ꝛ vani facti sunt. Et non dixerunt. vbi est dn̄s q ascēdere nos fecit de terra egypti q traduxit nos per desertū. per terrā inhabitabilē ꝛ in viā. per terrā sitis. ꝛ imaginē mortis. p t̄rā i q̄ nō ambulauit vir neq̄ h̄itauit hō. Et iduxi vos i t̄rā carmeli. vt comederetis fructū ei⁹ ꝛ bona illi⁹. Et igressi ꝯtamīastis terrā meā ꝛ hereditatē meā posuistis i abhominatōē. Sacerdotes nō dixerūt: vbi est dn̄s. ꝛ tenētes legē nescierūt me. ꝛ pastores preuaricati sunt in me Et pp̄he prophetauerūt in baal. ꝛ idola secuti sunt. Propterea adhuc iudicio ꝯtendā vobiscum. ait dn̄s. ꝛ cū filijs vr̄is disceptabo. Transite ad insulas cethim ꝛ videte. ꝛ incedar mitti te ꝛ considerate vehementer. ꝛ videte si factum est huiuscemodi. si mutauit gēs deos suos. Et certe ipsi non sūt dij. Populus v̄o meus mutauit gloriam suā in idolū. Obstupescite celi super h̄. ꝛ porte ei⁹ desolami vehemēter dicit dn̄s Duo eni mala fecit ppl's me⁹. Me dereliq̄rūt fontē aque viue. ꝛ foderūt sibi cisternas. cisternas diss̄patas q̄ ꝯtinere nō valent aquas. Nū q̄d seru⁹ est isral' aut v̄naculus. Quare ḡ fact⁹ est in predam. Sup eū rugerūt leones ꝛ dederūt vocē suā. posuerūt terrā ei⁹ i solitudinē. Ciuitates eius exuste sūt. ꝛ nō ē q habitet i eis. Filij quoq̄ mēpheos ꝛ taphnes ꝯstuprauerūt te vsq̄ ad verticē. Nūq̄d nō istud factū est tibi. q̄a dereliq̄sti dn̄m deū tuū eo t̄pe quo ducebat te p viā. Et nūc q̄d tibi vis i via egypti: vt bibas aquam turbidam. Et q̄d tibi cū via assyriorum vt bibas aquā fluminis. Arguet te malitia tua ꝛ auersio tua increpabit te. Scito ꝛ vide. quia malum ꝛ amarum est reliquisse te dominum deum tuum. ꝛ non esse timorē eius apud te dicit dn̄s deus exercituum. A seculo cōfregisti iugum meū: rupisti vincula mea ꝛ dixisti. Non seruiam. In omni. n. colle sublimi ꝛ sub omni ligno frōdoso tu ꝯsternabaris meretrix. Ego aūt plantaui te vineam electā. oē semen verū. Quō ergo ꝯuersa es mihi in prauū vinea aliena. Si laueris te nitro. ꝛ m̄ltiplicaueris tibi herbam borit. maculata es i iniq̄tate tua corā me dicit dn̄s deus. Quō dicis non sum polluta. post baalim nō ambulaui. Vide vias tuas i ꝯualle scito q̄d feceris. Cursor leuis explicans vias suas: onager assuetus in solitudine: in desiderio anime sue attraxit ventum amoris sui. Nullus auertet eā. Oēs qui querūt eā nō deficient: in menstruis eius inueniēt eā. Prohibe pedē tuum a nuditate: ꝛ guttur tuum a siti. Et dixisti. Desperaui neq̄ ꝑ faciā. Adamaui quippe alienos. ꝛ post eos ambulabo. Quō ꝯfundiꝰ fur q̄n̄ deprehendiꝰ. sic ꝯfusi sunt domus isrl̄. ipsi ꝛ reges eoꝝ. principes ꝛ sacerdotes ꝛ pp̄hete eoꝝ dicētes ligno. pater me⁹ es tu. ꝛ lapidi. tu me genuisti. Verterūt ad me tergū ꝛ non faciē ꝛ in t̄pe afflictionis sue dicēt. surge ꝛ libera nos Vbi sunt dij tui quos fecisti tibi. Surgant ꝛ liberēt te: in t̄pe afflictiōis tue. Scd̄m numerū q̄ppe ciuitatū tuarum: erant dij tui iuda. Quid vultis mecū iudicio ꝯtendere. Oēs dereliquistis me dicit dn̄s. Frustra ꝑcussi filios v̄ros: disciplinā nō receperūt. Deuorauit gladi⁹ vester ꝑphetas v̄ros: quasi leo vastator generatio vestra. Videte v̄bū dn̄i. Nūq̄d solitudo fact⁹ sū israheli: aut t̄ra serotina. Quare ergo dixit populus me⁹. recessimus. nō veniem⁹ vltra ad te Nūq̄d obliuisceꝰ v̄go ornamēti sui: aut sponsa fascie pectoralis sue. Ppl's vero me⁹ oblitus est mei diebus inumeris. Quid niteris bonam ostēdere viā tuā. ad q̄rendā dilectionē: q̄ insup ꝛ malitias tuas docuisti vias tuas. ꝛ in alis tuis iuentus est sanguis aīaꝝ paupeꝝ ꝛ inocentū. Nō in fossis iueni eos. sed in oibus q̄ supra memoraui. Et dixisti. Absq̄ pctō ꝛ innocēs ego sū. ꝛ ꝑpterea auertaꝰ furor tu⁹ a me. Ecce ego iudicio ꝯtendā tecū: eo q̄ dixeris. nō peccaui.

Quã vilis facta eo nimis: iterans vias tuas. Et ab egypto ꝯfunderis: sicut ꝯfusa ẽ ab assur. Nã ⁊ ab ista egredieris. ⁊ manus tue erũt sup caput tuũ: qm̃ obtriuit dñs ꝯfidentiã tuam ⁊ nihil habebis prosperum. III.

Ulgo dicit. Si dimiserit vir vxorem suam: ⁊ recedẽs ab eo duxerit virũ alterũ: nũqd reuertet ad eã vltra. Nũquid nõ polluta erit ⁊ ꝯtaminata mulier illa. Tu autẽ fornicata es cũ amatoribus multis: tamẽ reuertere ad me dicit dominus. ⁊ ego suscipiã te. Leua oculos tuos i directũ. ⁊ vide vbi nunc ꝓstrata sis. In vijs sedebas expectans eos quasi latro insidians i solitudine: ⁊ polluisti terrã in fornicationibus tuis ⁊ in malitijs tuis. Quã obrẽ ꝓhibite sunt stille pluuiarũ. ⁊ serotinus imber nõ fuit. Frons mulieris meretricis facta ẽ tibi noluisti erubescere. Ergo saltẽ amodo voca me pater meus. dux virginitatis mee tu es. Nũqd irasceris in ppetuũ: aut ꝑseuerabis in finẽ. Ecce locuta es ⁊ fecisti mala: ⁊ potuisti. Et dixit dominus ad me in diebus iosie regis. Nũqd vidisti q̃ fecerit auersatrix israel. Abijt sibimet sup oẽm montẽ excelsũ. ⁊ sub omni ligno frondoso. ⁊ fornicata est ibi. Et dixi. cũ fecisset hec oia ad me reuertere. ⁊ nõ est reuersa. Et vidit preuaricatrix soror eius iuda. quia ꝓ eo q̃ mechata esset auersatrix isrl'. dimisissem eã ⁊ dedissem ei libellũ repudij. ⁊ non timuit ꝑuaricatrix iuda soror eius: sed abijt ⁊ fornicata est etiam ipsa. ⁊ facilitate fornicationis sue ꝯtaminauit terrã ⁊ mechata est cũ lapide ⁊ ligno. Et in oĩbus his non est reuersa ad me preuaricatrix soror eius iuda in toto corde suo. sed in mendacio ait dominus. Et dixit dñs ad me. Iustificauit aĩam suã auersatrix israel ꝯparatione ꝑuaricatricis iuda. Uade ⁊ clama sermones istos ꝯtra aquilonẽ ⁊ dices. Reuertere auersatrix isrl' ait dominus. ⁊ non auertã faciẽ meã a vobis. q: sctũs ego sũ dicit dñs. ⁊ non irascar i ppetuũ. Uerũtamen scito iniqtatẽ tuã: q: in dñm deũ tuum preuaricata es. Et dispersisti vias tuas alienis sub omni ligno frondoso ⁊ vocẽ meã non audisti ait dñs. Conuertimini filij reuertentes dicit dñs: quia ego vir vester. Et assumã vos. vnũ de ciuitate ⁊ duos de cognatiõe. ⁊ introducã vos in syon. Et dabo vobis pastores iuxta cor meum. ⁊ pascent vos sciã ⁊ doctrinã. Cũq; multiplicati fueritis ⁊ creueritis in t̃ra in diebus illis ait dominus nõ dicẽt vltra: archa testi dñi: neq; ascendet sup cor. neq; recordabunt illius. nec visitabit. nec fiet vltra. In tpe illo vocabunt irl'm solũ dñi: ⁊ ꝯgregrabunt ad eã oẽs gentes i noie dñi in irl'm. ⁊ nõ ambulabũt post prauitatẽ cordis sui pessimi. In diebus illis ibit domus iuda ad domũ isrl'. ⁊ venient simul de terra aquilonis ad terrã quã dedi patribus vr̃is. Ego aũt dixi. Quõ ponã te in filios. ⁊ tribuã tibi t̃rã desiderabilẽ hereditatem p̃clarã exercituũ gentium. Et dixi. Patrẽ vocabis me. ⁊ post me ingredi nõ cessabis. Sed quõ si ꝯtẽnat mulier amatorẽ suũ: sic cõtẽpsit me domus isrl'. dicit dominus. Uox in vijs audita est. ploratus ⁊ vlulatus filiorum isrl': qm̃ iniquã fecerũt viã suã: obliti sunt domini dei sui. Cõuertimini filij reuertẽtes. ⁊ sanabo auersiones vr̃as. Ecce nos venimus ad te. Tu. n. es dominus deus nr̃. Uere mẽdaces erant colles ⁊ multitudo montiũ. Uere in domino deo nr̃o salus isrl'. Cõfusio comedit laborẽ patrũ nr̃orum ab adolescẽtia nostra: greges eorum ⁊ armenta eorũ: filios eorũ ⁊ filias eorũ. Dormiemus in ꝯfusione nr̃a ⁊ opiet nos ignominia nr̃a: qm̃ domino deo nr̃o peccauimus nos ⁊ patres nostri ab adolescentia nr̃a vsq; ad diem hãc. ⁊ nõ audiuimus vocẽ dñi dei nr̃i. IIII.

Si reuerteris isrl' ait dñs: ad me cõuertere. Si abstuleris offendicula tua a facie mea non cõmoueberis. Et iurabis viuit dominus in veritate ⁊ i iudicio ⁊ i iusticia ⁊ benedicẽt eũ gentes ipmq; laudabunt. Hec eni dicit dñs viro iuda ⁊ habitatori irl'm. Nouate vobis nouale. ⁊ nolite serere super spinas. Circũcidimini domino. ⁊ auferte ꝑputia cordiũ vestrorum viri iuda. ⁊ habitatores irl'm: ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea ⁊ succẽdatur. ⁊ non sit qui extinguat ꝓpter malitiã cogitationũ vr̃arum. Annũciate in iuda: ⁊ in irl'm: auditũ facite. loquimini. ⁊ canite tuba in terra clamate fortiter ⁊ dicite. Congregamini ⁊ ingrediamur ciuitates munitas. leuate signum in syon. Confortamini nolite stare. quia malũ ego adduco ab aquilone ⁊ cõtritionẽ magnã. Ascẽdit leo de cubili suo. ⁊ predo gentiũ se leuauit. Egressus est de loco suo: vt ponat terrã tuã in solitudinẽ. Ciuitates tue vastabuntur: remanẽtes absq; habitatore. Sup hoc accingite vos ciliciis: plangite ⁊ vlulate: q: non est auersa ira furoris dñi a vobis. Et erit in die illa dic dñs ꝑibit cor regis ⁊ cor ꝑncipum. ⁊ obstupescent sacerdotes ⁊ ꝓphe ꝯsternabunt. Et dixi. heu. heu. heu. dñe deus. Ergo ne decepisti ppl'm istũ ⁊ irl'm dicens: pax erit vobis. Et ecce peruenit gladius vsq; ad animam. In tempore illo dicetur populo huic ⁊ irl'm vẽtus vrens in vijs

q̄ ſūt i deſerto: vie filie popu[li] mei non ad ven
tilandū ⁊ ad purgandū. Spūs plen⁹ ex his ve
niet mihi. Et nūc ego: ſʒ loq̄r iudicia mea cum
eis. Ecce quaſi nubes aſcēdet. ⁊ quaſi tēpeſtas
currus eius. Velociores aquilis equi illius.
Ve nobis: qm̄ vaſtati ſumus. Laua a malitia
cor tuū irl'm: vt ſalua fias. Vſqꝫquo morabūt
in te cogitatiōes noxie? Vox. n. annūciantis a
dan. ⁊ notū facientis idolū de monte ephraim.
Dicite gentibus. Ecce auditū ē in irl'm: cuſto
des venire de t̄ra longinqua ⁊ dare ſup ciuita
tes iuda vocē ſuā. Quaſi cuſtodes agroꝝ facti
ſunt ſup eā in gyro: q2 me ad iracundiā ꝓuoca
uit dicit dn̄s. Vie tue ⁊ cogitationes tue fece/
runt hec tibi. Iſta malitia tua: q2 amara. quia
tetigit cor tuū. Vētrem meū: ventrē meum do
leo: ſenſus cordis mei turbati ſūt in me. Non
tacebo qm̄ vocē buccine audiuit aīa mea: cla/
morē plij. Contritio ſup ꝯtritionē vocata ē. et
vaſtata ē oīs terra. Repēte vaſtata ſunt taber
nacula mea ſubito pelles mee. Vſqꝫq̄ videbo
fugientē: audiā vocē buccine? Quia ſtult⁹ po/
pulus meus me nō cognouit. Filij inſipiētes
ſūt: ⁊ vecordes. Sapiētes ſūt vt faciant mala: bn̄
aūt facē neſcierūt. Aſpexi t̄ra ⁊ ecce vacua erat
⁊ nihil ⁊ celos ⁊ non erat lux in eis. Vidi mō/
tes ⁊ ecce mouebant̄: ⁊ oēs colles ꝯturbati ſūt
Intuitus ſum ⁊ ecce non erat hō ⁊ oē volatile
celi receſſit. Aſpexi ⁊ ecce carmelus deſertus.
⁊ oēs vrbes eius deſtructe ſunt a facie dn̄i ⁊ a
facie ire furoris eius. Hec. n. dicit dn̄s. De/
ſerta erit omnis terra: ſed tn̄ ꝯſūmationē non
faciā. Lugebit terra: ⁊ merebunt celi deſup eo
q locut⁹ ſum. Cogitaui ⁊ non penituit me: nec
uerſus ſum ab eo. A voce equitis. ⁊ mittentis
ſagittā fugit oīs ciuitas. Ingreſſi ſūt ardua. ⁊
aſcenderunt rupes. Vniuerſe vrbes derelicte
ſunt: ⁊ non habitat i eis hō. Tu aūt vaſtata qd
facies? Cū veſtieris te coccino: cum ornata fue
ris monili aureo: ⁊ pinxeris ſtibio oculos tu/
os: fruſtra cōponeris. Cōtēpſerunt te amato
res tui: aiam tuā querēt. Vocē. n. q̄ſi parturiē
tis audiui: anguſtias vt puerpere. Vox filie ſy
on inter morientes expādenteſqꝫ manus ſuas
Ve mihi: quia defecit anima mea propter inter
fectos. V

Circuite vias irl'm ⁊ aſpicite: ⁊ conſide
rate ⁊ querite in plateis eius: an inue
niatis virū facietē iudiciū. ⁊ querentē
fidem: ⁊ ꝓpitius ero ei. Q᷑ ſi etiā viuit dn̄s di
xerint: ⁊ hoc falſo iurabūt. Dn̄e oculi tui reſpi
ciūt fidē. Percuſſiſti eos ⁊ non doluerunt: at
triuiſti eos ⁊ renuerunt accipere diſciplinam.
Indurauerunt facies ſuas ſupra petrā ⁊ nolue
runt reuerti. Ego aūt dixi. Forſitan pauperes
ſunt ⁊ ſtulti: ignorantes viā dn̄i ⁊ iudicium dei
ſui. Ibo ḡ ad optimates ⁊ loquar eis. Ipſi. n.
cognouerūt viā domini ⁊ iudiciū dei ſui. Ec
ce magis hi ſimul cōfregerunt iugū: ruperunt
vincula. Idcirco percuſſit eos leo de ſilua: lu/
pus ad veſperā vaſtauit eos: pardus vigilās
ſup ciuitates eoꝝ. Omnis qui egreſſus fuerit ex
eis capiet̄: q2 multe ſūt preuaricationes eoꝝ: cō
fortate ſunt auerſiones eoꝝ. Super quo ꝓpiti
us tibi eſſe potero. Filij tui dereliquerunt me.
⁊ iurant in his qui non ſunt dij. Saturaui eos
⁊ mechati ſunt: ⁊ in domo meretricis luxuria/
bantur. Equi amatores in feminas: ⁊ emiſſarij
facti ſunt: vnuſquiſqꝫ ad vxorem ꝓximi ſui hin
niebat. Nunquid ſuper his non viſitabo dicit
dominus: ⁊ in gente tali non vlciſcetur anima
mea. Aſcendite muros eius ⁊ diſſipate: ꝯſum
mationē aūt nolite facere. Auferte ꝓpagines
eius: q2 non ſunt dn̄i. Preuaricatione. n. p̄ua
ricata ē in me domus iſrl' ⁊ dom⁹ iuda: ait do/
minus. Negauerunt dn̄m ⁊ dixerūt. Non eſt
ipſe: neqꝫ veniet ſup nos malū: gladiū ⁊ famē
non videbimus. Prophete fuerunt in vētum
locuti: ⁊ rn̄ſū non fuit in eis. Hec ergo eueni/
ent illis. Hec dicit dominus deus exercituū.
Quia locuti eſtis verbū iſtud. Ecce ego do ver
ba mea in ore tuo in ignē: ⁊ pplm̄ iſtū in ligna
⁊ vorabit eos. Ecce ego adducā ſup vos gen/
tē de lōginq̄: dom⁹ iſrl' ait dominus: gentē ro
buſtā: gentē antiquā: gētē cui⁹ ignorabis lin/
guā: nec itelliges qd loquat̄. Pharetra eius q̄
ſi ſepulchrum patēs vniuerſi fortes. Et come/
det ſegetes tuas ⁊ panē tuū deuorabit: filios tu
os ⁊ filias tuas comedet: gregē tuū ⁊ armenta
tua. et comedet vineā tuā ⁊ ficum tuā: et ꝯteret
vrbes munitas tuas in qbus tu habes fiduciā
gladio. Verūtamē i dieb⁹ illis ait domin⁹: nō
faciā vos i ꝯſūmationē. Q᷑ ſi dixeritis q̄re fe/
cit domin⁹ de⁹ nr̄ nobis hec oīa: dicēs ad eos.
Sicut dereliq̄ſtis me et ſeruiſtis deo alieno i ter
ra vr̄a: ſic ſeruietis dijs alienis i terra non vr̄a.
Annunciate hec domui iacob: et auditū facite i
iuda dicētes. Audi pple ſtulte q nō habes cor
q habētes oculos nō videtis: et aures et nō au
dit̄. Me ḡ nō timebitis ait dn̄s. et a facie mea
nō dolebit̄. Qui poſui arenā terminū mari:
p̄ceptū ſempiternū qd non p̄teribit. et cōmoue
bunt̄ et nō poterūt. et intumeſcēt fluct⁹ eius et
nō trāſibūt illud. Populo aūt huic factum eſt

cor icredulū ꝛ exasperās. Recesserūt ꝛ abierūt ꝛ nō dixerūt in corde suo. Metuamus dñm deum nostrū: q dat nobis pluuiā tēporaneā ꝛ serotinā i tpe suo: plenitudīe ꝫ ānue messis custodientē nobis. Iniquitates nostre declinauerunt hec: ꝛ pctā nostra ꝓhibuerūt bonū a nobis: qꝛ iuenti sūt in pplo meo ipij isidiantes q̄si aucupes: laqueos ponētes ꝛ pedicas ad capiendos viros. Sicut decipula plena auibus: sic dom⁹ eoꝝ plene dolo. Ideo magnificati sūt ꝛ ditati: i crassati sunt ꝛ ipinguati: ꝛ pterierunt ſmones meos pessime. Causā vidue nō iudicauerunt: cām pupilli nō direxerūt ꝛ iudiciū pauperū nō iudicauerunt. Nūquid superbis non visitabo dicit dominus: aut sup gentē huiuscemodi nō vlciscet̄ aīa mea? Stupor ꝛ mirabilia facta sunt in terra. Prophete ꝓphetabāt mēdaciū: ꝛ sacerdotes applaudebāt manib⁹ suis ꝛ ppl's me⁹ dilexit talia. Quid igit̄ i nouissimo eius. VI

Confortamini filij beniamin in medio irl'm: ꝛ in thecua clāgite buccina: ꝛ sup bethacaren leuate vexillū: qꝛ malum visum est ab aqlone ꝛ cōtritio magna. Speciose ꝛ delicate assimilaui filiā syon: ad eā veniēt pastores ꝛ greges eoꝝ. Fixerūt in ea tentoria in circuitu: pascet vnusq̄sq̄ eos qui sub manu sua sunt. Sāctificate sup eam belliū: ꝯsurgite ꝛ ascēdamus in meridie. Ve nobis, qꝛ declinauit dies: qꝛ longiores facte sunt vmbre vespi. Surgite ꝛ ascēdamus in nocte: ꝛ dissipem⁹ domos eius: qꝛ hec dicit dominus exercituum. Cedite lignū eius: ꝛ fundite circa hierusalē aggerem. Hec ē ciuitas visitationis: oīs calūnia in medio eius. Sicut frigidā facit cisterna aquā suā. sic frigidā fecit malitiā suāꝫ. Iniquitas ꝛ vastitas audiet̄ in ea corā me semp: infirmitas ꝛ plaga. Erudire hierusalē ne forte recedat aīa mea a te. ne forte ponā te desertā terrā ihabitabilem Hec dicit dñs exercituū. Vsq̄ ad racemū colligant q̄si in vinea reliqas israel. Conuerte manum tuā q̄si vindemiator ad cartallū. Cui loqr ꝛ quē contestabor vt audiat? Ecce incircuncise aures eoꝝ. ꝛ audire non possūt. Ecce verbum domini factū ē eis in opprobriū. ꝛ nō suscipiēt illud. Idcirco furore domini plenus sū: laborā ui sustinens. Effunde sup paruulū foris: ꝛ sup concilium iuuenū simul. Vir. n. cū muliere capietur: senex cum pleno dieꝝ. Et transibunt domus eorum ad alteros: agri ꝛ vxores pariē: qꝛ extendam manū meā super habitantes terram dicit dominus. A minore quippe vsq̄ ad maiorem oēs auaritie student ꝛ a ꝓpheta vsq̄ ad sacerdotē cuncti faciūt dolū. Et curabāt ꝯtritionem filie ppl'i mei cū ignominia dicentes: pax: pax ꝛ non erat pax. Cōfusi sunt: qꝛ abhoīationem fecerūt: qn potius ꝯfusione nō sūt confusi ꝛ erubescere nescierūt. Q̄obrē cadēt inter ruētos: in tpe visitationis sue corruent dicit dominus. Hec dicit domin⁹. State sup vias ꝛ videte: ꝛ iterrogate de semitis antiquis q̄ sit via bona: ꝛ āmbulate i ea: ꝛ iuenietis refrigeriū aīabus vestris. Et dixerūt. Non ambulabimus. Et ꝯstitui sup vos speculatores. Et dixi. Audite vocē tube. Et dixerūt. Nō audiem⁹. Ideo audite gētes ꝛ cognoscite ꝯgregatio: quāta ego faciam eis. Audi terra. Ecce ego adducā mala super ppl'm istum fructū cogitationuꝫ eius: qꝛ verba mea: nō audierūt: ꝛ legē meā ꝓiecerunt Vt qd mihi thus de saba affertis: ꝛ calamum suaue olēte de terra lōginq̄? Holocaustomata vestra nō sunt accepta: ꝛ victime vestre non placuerunt mihi. Propterea hec dicit domin⁹ Ecce ego dabo in populū istum ruinas: ꝛ ruēt in eis patres ꝛ filij simul: vicinus ꝛ ꝓxim⁹ peribunt. Hec dicit dñs. Ecce ppl's venit de terra aqlonis: ꝛ gens magna ꝯsurget a finib⁹ terre. Sagittā ꝛ scutū arripiet: crudelis est ꝛ non miserebit̄. Vox eius q̄si mare sonabit ꝛ super equos ascēdēt: ꝑparati q̄si vir ad preliū aduersum te filia syon. Audiuimus famā eius: dissolute sunt manus nostre. Tribulatio apphēdit nos dolores vt parturientem. Nolite exire ad agros ꝛ i vineā ne āmbuletis: qm̄ gladi⁹ inimici pauor i circuitu. Filia ppl'i mei accigere cilitio ꝛ ꝯspgere cinere. Luctū vnigeniti fac tibi plāctū amarū: qꝛ repente veniet vastator sup vos. Probatorē dedi te i pplo meo robustū: ꝛ scies ꝛ ꝓbatis vias eoꝝ. Oēs isti ꝑncipes declinātes. āmbulātes fraudulēter. Es ꝛ ferrū vniuersi corrupti sūt. Defecit sufflatoriū in igne ꝯsumptū ē plūbū. Frustra ꝯflauit conflator: malitie enim eoꝝ nō sunt ꝯsūpte. Argentū reprobum vocate eos: qꝛ dñs proiecit illos. VII

Verbū qđ factū est ad hieremiā a dño dicens. Sta in porta domus dñi: ꝛ ꝑdica ibi verbū istud ꝛ dic. Audite vbū dñi oīs iuda: q igredimini p portas has: vt adoretis dñm. Hec dicit dñs exercituū de⁹ isrl'. Bonas facite vias vestras ꝛ studia vestra: ꝛ habitabo vobiscū in loco isto. Nolite cōfidere i verbis mēdacij: dicētes templū dñi: templū dñi: tēplū dñi est. Q̄m si bene direxeritis vias vestras ꝛ studia vrā: si feceritis iudiciū iter virū ꝛ proximū eius: aduene ꝛ pupillo: ꝛ vidue non fece

ritis calumniā: nec sanguinē innocentē effude ritis in loco hoc: ⁊ post deos alienos non ambulaueritis in malū vobisinetipsis: habitabo vobiscū in loco isto in terra quā dedi patribus vestris a seculo ⁊ vsq3 in seculū. Ecce vos confiditis vobis in sermonibus mendacij qui nō ꝓderunt vobis: furari. occidere: adulterari: iurare mendaciter: libare baalim: ⁊ ire post deos alienos quos ignoratis. Et venistis ⁊ stetistis coram me in domo hac in qua inuocatum ē nomen meū: ⁊ dixistis. liberati sumus eo ꝙ feceri mus oēs abbominationes istas. Nunqd ergo spelunca latronū facta est domus ista in qua inuocatū est nomen meū in oculis vestris? Ego ego sū: ego vidi dicit dominus. Ite ad locum meū in sylo vbi habitauit nomē meū a pricipio ⁊ videte que fecerim ei ꝓpter malitiam populi mei israel. Et nunc q2 fecistis omnia opa. hec dicit dominus: ⁊ locutus sū ad vos: mane consurgens ⁊ loquēs ⁊ nō audistis: ⁊ vocaui vos ⁊ non respondistis: faciā domui huic in qua inuocatū est nomen meū: ⁊ in qua vos habetis fiduciam: ⁊ loco quē dedi vobis ⁊ patribus vestris. sicut feci sylo: ⁊ ꝓijciam vos a facie mea: sicut ꝓieci oēs fratres vestros vniuersū semē ephraim. Tu ergo noli orare ꝓ populo h: nec assumas ꝓ eis laudē ⁊ orationē: ⁊ nō obsistas mihi. q2 non exaudiā te. Nōne vides quid isti faciunt in ciuitatibus iuda: ⁊ in plateis hierusalem? Filij colligunt ligna: ⁊ patres succendunt ignē: ⁊ mulieres ꝯspergūt adipē: vt faciāt placētas regine celi: ⁊ libent dijs alienis. ⁊ me ad iracundiā ꝓuocent. Nunqd me ad iracundiā ꝓuocant dicit dominus? Nōne semetipsos in confusione vultus sui? Ideo hoc dicit dominus Ecce furor meus ⁊ indignatio mea cōflatur super locū istum: super viros ⁊ super iumenta: ⁊ super lignū regiōis ⁊ super fruges terre: ⁊ succendetᷓ ⁊ non extinguetᷓ. Hec dicit domin⁹ exercituū deus israel. Holocaustomata vestra addite victimis vestris ⁊ comedite carnes. q2 nō sū locutus cū patribus vestris: ⁊ nō pcepi eis in die qua eduxi eos de terra egypti de verbo holocaustomatū ⁊ victimaꝝ. sed hoc verbū p̄cepi eis dicens. Audite vocem meam ⁊ ero vobis deus: ⁊ vos eritis mihi populus: ⁊ ambulate i n omni via quā mādaui vobis: ⁊ bene sit vobis. Et non audierunt nec iclinauerunt aurem suam. sed abierunt in voluptatibus ⁊ prauitate cordis sui mali: factiq3 sūt retro: sū: ⁊ nō in ante: a die qua egressi sunt patres eoꝝ d̄ terra egypti vsq3 ad diē hāc. Et misi ad vos oēs seruos meos ꝓphetas ꝑ diem: cōsurgens diluculo: ⁊ mittens: ⁊ nō audierūt me: nec iclinauerunt aurem suam sed indurauerūt ceruicē suā ⁊ peius operati sunt q̄3 patres eoꝝ. Et loqris ad eos omnia verba hec ⁊ nō audiēt te: ⁊ vocabis eos ⁊ nō respōdebunt tibi. Et dices ad eos Hec est gens que nō audiuit vocē domini dei sui: nec recepit disciplinā. Perijt fides: et ablata est de ore eoꝝ. Tonde capillū tuum et ꝓijce et sume in directum planctū: q2 ꝓiecit dominus et reliquit generationē furoris sui: q2 fecerunt filij iuda malum in oculis meis dicit dominus Posuerunt offendicula sua in domo in qua inuocatū est nomen meū vt pollurerent eā: et edificauerunt excelsa tophet q̄ est in valle filij ennon: vt icēderent filios suos et filias suas igni que non precepi nec cogitaui in corde meo: Ideo ecce dies venient dicit dominus: et nō dicetur amplius tophet et vallis filij ennon: sed vallis interfectionis: et sepelienᷓ in tophet eo ꝙ non sit locus. Et erit morticinū populi huius in cibos volucribus celi et bestijs terre: et non erit qui abigat. Et quiescere faciam de vrbibus iuda et de plateis hierusalem voce3 gaudij et vocem leticie vocem sponsi et vocem sponse. In desolatione enim erit terra.

VIII

In tēpore illo ait dominus: eijciēt ossa regum iuda: et ossa principum eius. et ossa sacerdotū: et ossa ꝓphetaꝝ: et ossa eoꝝ qui habitauerunt hierusalē de sepulchris suis: et expandent ea ad solem et lunam et oēm militiam celi que dilexerunt: et qbus fuierunt. e post que ambulauerūt et que q̄sierunt et adorauerunt. Non colligenᷓ et non sepelientur in sterquiliniū sup faciem terre erunt. Et eligent magis mortē q̄3 vitam omnes qui residui fuerint de cognatione hac pessima: in vniuersis locis que derelicta sunt: ad que eieci eos dicit dominus exercituū. Et dices ad eos. Hec dicit dominus. Nunquid qui cadit non resurget et qui auersus est non reuertetᷓ? Quare ḡ auersus est populus iste in hierusalē auersione contentiosa? Apprehenderunt mendaciū: et noluerunt reuerti. Attendi et auscultaui: nemo quod bonum est loquitur. Nullus ē qui agat penitētiam sup pctō suo dicens. Quid feci? Omnes cōuersi sunt ad cursū suū: q̄si equus impetu vadens in prelium. Miluus in celo cognouit tēpus suū: turtur et hirundo et ciconia custodierunt tempus aduentus sui. populus aūt meus non cognouit iudiciū dn̄i. Quomodo dicitis sapientes non sumus: et lex domini nobiscum

est. Vere mendaciū operat⁹ est stilus mendax scribax. Cōfusi sūt sapiētes: pterriti ⁊ capti sūt. Verbū eni domini ꝓiecerunt. ⁊ sapia nulla est in eis. Propterea dabo mulieres eoꝝ exteris: agros eoꝝ heredibus. Quia a minimo vsqꝫ ad maximū oēs auaritiā sequunt. a ꝓpheta vsqꝫ ad sacerdotem cūcti faciūt mendacium. Et sanabant ɔtritiōes filie populi mei ad ignominiā dicētes. pax. pax. cū nō esset pax. Cōfusi sunt. qa abbominatiōe; fecerunt. qnimo ɔfusione non sunt ɔfusi: ⁊ erubescere nescierunt. Jccirco cadent inter corruentes: in tpe visitatiōis sue corruent dicit dñs. Congregās ɔgregabo eos ait dñs. Nō est vua in vitibus. ⁊ nō sunt ficus i ficulnea. foliū defluxit. ⁊ dedi eis que ꝑtergressa sūt. Quare sedemus. Cōuenite ⁊ igrediamur ciuitatē munitā. ⁊ sileamus ibi: qꝛ dñs deus noster silere nos fecit. ⁊ potum dedit nobis aquā; fellis. Peccauimus. n. dño. Expectauim⁹ pace; ⁊ nō erat bonū: tps medele. ⁊ ecce formido A'dan auditus est fremitus equoꝝ eius: a voce hinnituū pugnatoꝝ ei⁹ cōmota est ois terra. Et venerunt ⁊ deuorauerunt trā ⁊ plenitudie; eius vrbē ⁊ habitatores eius. Qꝛ ecce ego mittā vobis serpētes pessimos qbus nō est incātatio. ⁊ mordebūt vos ait dñs. Dolor meus sup dolorē: in me cor meū merēs. Ecce vox clamoris filie ppl'i mei de tra lōginq. Nūqd dñs nō ē in syon. aut rex eius nō est i ea. Quare ḡ me ad iracundiā ɔcitauerunt in sculptilibus suis. ⁊ in vanitatibus alienis. Transit messis: finita est estas: ⁊ nos saluati nō sumus. Super ɔtritōe filie ppl'i mei ɔtritus su; ⁊ ɔtristatus. stupor obtinuit me. Nunqd resina nō est in galaad. aut medicus nō est ibi. Quare igit nō est obducta cicatrix filie populi mei.

IX

Quis dabit capiti meo aquam. ⁊ oculis meis fontem lachrymarum. Et plorabo die ac nocte iterfectos filie ppl'i mei. Quis dabit me in solitudine diuersoꝝ viatoꝝ. Et derelinquā ppl'm meum. ⁊ recedam ab eis: qꝛ oēs adulteri sunt. ⁊ cetus preuaricatorum. ⁊ extenderunt linguā suā q̄si arcum mendacij. ⁊ nō vitatis. Cōfortati sunt i tra: qꝛ de malo ad malum egressi sunt. ⁊ me non cognouerunt dicit dñs. Vnusqsqꝫ se a ꝓximo suo custodiat. ⁊ i oī fratre suo nō habeat fiduciā: qꝛ omnis frater supplātans supplantabit. ⁊ ois amicus fraudulenter incedet. ⁊ vir fratrē suum deridebit ⁊ veritatem nō loquet. Docuerunt. n. linguā sua; loq mēdaciu;: vt inique agerent laborauerunt. Habitatio tua. i medio doli; i dolo renuerunt scire me. dic dñs. Propterea h̄ dicit dñs exercituū. Ecce ego cōflabo ⁊ ꝓbabo eos. Quid. n. aliud faciā a facie filie ppl'i mei. Sagitta vulnerās lingua eoꝝ: dolū locuta est. Jn ore suo pacē cū amico suo loqt. ⁊ occulte ponit ei insidias. Nūqd sup his nō visitabo dicit dñs: aut in gēte huiuscemōi nō vlciscet aīa mea. Super montes assumā fletū ac lamentū. ⁊ super speciosa deserti planctū: qm̄ incēsa sunt eo q̄ nō sit vir pertransiēs. ⁊ nō audierūt vocē possidētis. A volucre celi vsqꝫ ad pecora trāsmigrauerunt ⁊ recesserūt. Et dabo irl'm in aceruos arene ⁊ cubilia draconum. ⁊ ciuitates iuda dabo in desolationem eo q̄ non sit habitator. Quis est vir sapiens q intelligat h. ⁊ ad quē verbū oris domini fiat vt annūciet istud q̄re pierit terra ⁊ exusta sit q̄si desertū. eo q̄ non sit q ptranseat. Et dixit dñs. Quia dereliquerūt legē mea; quam dedi eis. ⁊ non audierūt vocē meā ⁊ nō ambulauerūt i ea. ⁊ abierūt post prauitatē cordis sui. ⁊ p⁹ baalim qd̄ didicerūt a pribus suis. iccirco h dic dñs exercituū deus isrl'. Ecce ego cibabo ppl'm istū absinthio. ⁊ potu; dabo eis aquam fellis. ⁊ dispergā eos i gētibus quas nō nouerūt ipsi. ⁊ patres eoꝝ. ⁊ mittā post eos gladiū donec consumant. Hec dic dñs exercituū. Cōtemplamini ⁊ vocate lamētatrices vt veniāt. ⁊ ad eas q̄ sapiētes sūt mittite. ⁊ ꝓperent: festinēt ⁊ assumāt sup nos lamentū. Deducāt oculi nostri lachrymas. ⁊ palpebre nostre defluant aqs: qꝛ vox lamentatiōis audita est de syon. Quō vastati sumus ⁊ ɔfusi vehementer. Quia dereliquimus terrā. qm̄ deiecta sūt tabernacula nostra. Audite ḡ mulieres verbū dñi. ⁊ assumant aures vr̄e sermonē oris eius. ⁊ docete filias vr̄as lamētū ⁊ vnaqq; ꝓximā suā planctū. qꝛ ascendit mors per fenestras nr̄as: ingressa est domos nr̄as: dispdere paruulos deforis. iuuenes de plateis Loqre. Hec dicit dñs. Et cadet morticinu; hominis q̄si stercus sup faciē regionis. ⁊ q̄si fenu; post tergū metētis. ⁊ nō est q colligat. Hec dic dñs. Non gloriet sapiēs in sapia sua. ⁊ nō gloriet fortis in fortitudine sua. ⁊ nō gloriet diues in diuitijs suis: s; in hoc gloriet q gloriat. scire ⁊ nosse me: qꝛ ego sum dñs q facio miscordia; ⁊ iudiciū ⁊ iusticiā i terra. Hec. n. placēt mihi ait dñs. Ecce dies veniūt dicit dñs. ⁊ visitabo sup oēm q incircūcisu; habet ꝑputiu;. sup egyptum. ⁊ super iudā. ⁊ sup edom. ⁊ super filios amon. ⁊ super moab. ⁊ sup oēs qui attōsi sunt i comā habitantes i deserto: qꝛ oēs gētes hn̄t ꝑputiū. ois autē domus isrl' icircūcisi sunt corde

Audite ꝟbū qd̄ locutꝰ ē dn̄s sup X.
vos domꝰ israel. Hec dicit dn̄s. Jux
ta vias gentiū nolite discere. ꝛ a signis
celi nolite metuere q̄ timēt gētes: q꞉ leges po/
puloꝝ vane sūt. Quia lignū d̄ saltu p̄cidit opꝰ
manꝰ artificis i ascia. Argento ꝛ auro decora/
uit illud: clauis ꝛ malleis compegit vt nō dis/
soluat. Jn similitudinē palme fabricata sūt. et
nō loquēt: portata tollēt q꞉ incedere non valēt
Nolite ḡ timere ea: q꞉ nec male possunt facere
nec bene. Nō ē similis tui dn̄e: magnꝰ es tu: ꝛ
magnū nomē tuū in fortitudine. Quis non ti
mebit te o rex gētiū: Tuū est. n. decus. Inter
cūctos sapiētes gētiū. ꝛ in vniuersis regnis eo
rū: nullꝰ ē similis tui. Pariter isipiētes ꝛ fatui
p̱babunt. Doctrina vanitatis coꝝ lignum ē.
Argētū iuolutū de tharsis affert: ꝛ aurum de
ophaz opꝰ artificis ꝛ manꝰ erarij: hyacinthus
ꝛ purpura indumētū coꝝ. Opus artificū vni/
uersa hec: dn̄s aūt deꝰ verus est. Ipse deꝰ vi/
uēs: ꝛ rex sempiternꝰ. Ab indignatiōe eiꝰ cō/
mouebit tra: ꝛ nō sustinebūt gētes cōminatio/
nē eiꝰ. Sic ḡ dicetis eis. Dij q celos ꝛ traꝫ nō
fecerunt: p̱eant de tra. ꝛ de his q̄ sub celo sunt.
Qui facit terrā in fortitudine sua. p̄pat orbē in
sapia sua. ꝛ prudētia sua extēdit celos ad vocē
suā dat multitudinē aquaꝝ i celo. ꝛ eleuat nebu
las ab extremitatibꝰ tre. Fulgura in pluuiam
facit. ꝛ educit vētū de thesauris suis. Stultus
factꝰ ē ois hō a scia sua: cōfusus ē artifex ois i
sculptili: qm̄ falsū ē qd̄ ꝯflauit. ꝛ nō ē sp̄us i eis
Vana sūt. ꝛ opꝰ risu dignū. Jn tp̄e visitatiōis
sue p̱ibūt. Nō ē his similis ps iacob. Qui. n.
formauit oia ipse est: ꝛ israel virga hereditatis
eiꝰ: dn̄s exercituū nomē illi. Cōgrega de terra
ꝯfusionē tuā q̄ habitas in obsidione: q꞉ hec dic̄
dominus. Ecce ego lōge p̱iciam habitatores
tre in hac vice. ꝛ tribulabo eos: ita vt non inue
niant. Ve mihi sup ꝯtritione mea pessima: pla
ga mea. Ego autem dixi. Plane hec ifirmitas
mea ē. ꝛ portabo illā. Tabernaculū meū vasta
tū ē: oēs funiculi mei: dirupti sūt. Filij mei exi
erūt a me. ꝛ nō subsistūt. Nō est qui extēdat vl
tra tētoriū meū: ꝛ erigat pelles meas: q꞉ stulte
egerūt pastores ꝛ dn̄m nō q̄sierunt: p̱pterea n̄
itellexerūt: ꝛ ois grex coꝝ dispsus est. Vox au
ditōis ecce venit: ꝛ cōmotio magna de tra aq/
lonis: vt ponat ciuitates iuda solitudinē ꝛ habi
tacula draconū. Scio dn̄e: q꞉ non est hoīs via
eiꝰ: nec viri ē vt ambulet ꝛ dirigat gressus suos
Corripe me dn̄e: verūtn̄ in iudicio ꝛ nō in fu/
rore tuo: ne forte ad nihilū redigas me. Effun
de indignationē tuam sup gentes q̄ nō cogno
uerunt te. ꝛ super p̱uincias que nomē tuū nō
inuocauerunt: q꞉ comederunt iacob ꝛ deuora/
uerunt eum ꝛ consūpserunt illum: ꝛ decus eius
dissipauerunt.

XI

Verbū qd̄ factū ē a dn̄o ad hieremiā di/
cens. Audite ꝟba pacti huiꝰ: ꝛ loqui
mini ad viros iuda. ꝛ ad habitatores
irl̄m. ꝛ dices ad eos. Hec dicit dominꝰ deus
israel. Maledictus vir q nō audierit ꝟba pa/
cti huius: qd̄ precepi patribus vestris in die q̄
eduxi eos de tra egypti de fornace ferrea dicēs.
Audite vocē meā ꝛ facite oia q̄ p̄cepi vobis. ꝛ
eritis mihi i populū. ꝛ ego ero vobis in deum
vt suscitē iuramētū qd̄ iuraui p̄ribus vr̄is da/
turū me eis trā fluentē lacte ꝛ melle sicut ē dies
hec. Et rn̄di ꝛ dixi. Amē dn̄e. Et dixit dominꝰ
ad me. Vociferare oia ꝟba hec in ciuitatibus
iuda ꝛ foris hierusalē dicēs. Audite ꝟba pacti
hꝰ ꝛ facite illa: q꞉ ꝯtestās ꝯtestatus sū p̄res ve/
stros i die q̄ eduxi eos de tra egypti vsq3 ad diē
hanc. Mane ꝯsurgēs ꝯtestatꝰ sū ꝛ dixi: audite
vocē meā: ꝛ nō audierūt nec inclinauerūt aurē
suā: s3 abierūt vnusq̄sq3 i p̄uitate cordis sui ma
li. Et induxi sup eos oia ꝟba pacti huius: qd̄
p̄cepi vt facerēt ꝛ nō fecerūt. Et dixit dominus
ad me. Inuēta ē cōiuratio in viris iuda ꝛ i ha
bitatoribus hierusalē. Reuersi sunt ad iniqta/
tes patrū suoꝝ p̄oꝝ: q noluerūt audire verba
mea. Et hi ḡ abierūt pꝰ deos alienos vt suiēt
eis. Irritū fecerūt domus israel ꝛ domus iuda
pactū meū: qd̄ pepigi cū patribus coꝝ. Qobrē
hec dicit dominus. Ecce ego iducā sup eos ma
la de quibus exire nō poterūt: ꝛ clamabunt ad
me. ꝛ nō exaudiā eos. Et ibūt ciuitates iuda ꝛ
habitatores hierusalē ꝛ clamabūt ad eos quibꝰ
libāt: ꝛ nō saluabūt eos in tp̄e afflictionis coꝝ.
Scd̄m numeꝝ. n. ciuitatū tuaꝝ erāt dij tui iu/
da. ꝛ s̄m numeꝝ viaꝝ tuaꝝ hierusalē posuisti
aras ꝯfusionis: aras ad libādū baalim. Tu ḡ
noli orare p̱ populo h̄: ꝛ ne assumas p̱ eis lau
dem ꝛ orōnē: q꞉ nō exaudiā i tp̄e clamoris coꝝ
ad me: in tp̄e afflictionis coꝝ. Quid ē qd̄ dile/
ctus meꝰ in domo mea fecit scelera multa: Nū
quid carnes scē auferent a te malitias tuas: i q
bus gloriata es: Oliuā vberē pulchrā: fructi/
ferā: speciosā vocauit dn̄s nomē tuū. Ad vocē
loquele grādis exarsit ignis in ea: ꝛ combusta
sunt fruteta eius. Et dominus exercituū q plā
tauit te: locutus est super te malum: pro malis
domus israel ꝛ domus iuda q̄ fecerunt sibi ad
irritandū me: libantes baalim. Tu aūt dn̄e de

monstrasti mihi ⁊ cognoui: tu ondisti mihi stu
dia eoꝝ. ⁊ ego q̄si agnus mansuet⁹ q portat̄ ad
victimam. Et nō cognoui qꝛ cogitauerūt super
me ꝯsilia dicentes. mittam⁹ lignū in panez eius
⁊ eradamus cū de terra viuentiū. ⁊ nomen eius
nō memoret̄ amplius. Tu aūt dn̄e sabaoth qui
iudicas iuste ⁊ ꝓbas renes ⁊ corda: videam vl
tionem tuā ex eis. Tibi eni reuelaui cām meaz
Propterea h̄ dic̄ dn̄s ad viros anathot: qui q̄
runt aiam tuam. ⁊ dicūt. Non ꝓphabis i noie
dn̄i. ⁊ non morieris i manibus nr̄is. Propte
rea hec dicit dn̄s exercituuz. Ecce ego visitabo
sup̄ eos. Iuuenes morient̄ i gladio: filij eoꝝ ⁊
filie eoꝝ morient̄ i fame. ⁊ reliqe non erūt ex eis
Inducam enim malum sup̄ viros anathot: an
num visitationis eorum.

XII.

Iustus qdem tu es dn̄e si dispute tecuz
verūtn̄ iusta loquar ad te. Quare via i
pioꝝ ꝓsperat̄: bene ē oibus q p̄uaricā
tur ⁊ iniq̄ agūt̄. Plātasti eos ⁊ radicē miserūt
ꝓficiūt ⁊ faciūt fructū. Prope es tu ori eoꝝ: ⁊
longe a renibus eoꝝ. Et tu dn̄e nosti me: vidi
sti me. ⁊ ꝓbasti cor meū tecū. Cōgrega eos q̄si
gregem ad victimā. ⁊ sanctifica eos in die occi
sionis. Vsqꝫq̊ lugebit t̄ra ⁊ herba ois regiōis
siccabit̄ ꝓpter malitiā habitantiū i ea. Consum
ptum est aial ⁊ volucre: qm̄ dixerunt. non vide
bit nouissima nr̄a. Si cū peditib⁹ currēs labo
rasti. quō ꝯtendere poteris cum equis. Cū au
tez in terra pacis secura fueris. qd facies in sup̄
bia iordanis. Nam ⁊ fratres tui ⁊ domus pa
tris tui. etiam ipsi pugnauerunt aduersum te.
⁊ clamauerunt post te plena voce. Ne credas
eis cuz locuti fuerint tibi bona. Reliqui domū
meaz: dimisi hereditatē meā. Dedi dilectā ani
mam meam in manū inimicoꝝ eius facta ē mi
hi hereditas mea quasi leo in silua. Dedit ꝯtra
me vocem. ideo odiui eam. Nūqd auis disco
lor hereditas mea mihi. Nunqd auis tincta p̄
totum. Venite ꝯgregamini oēs bestie terre. ꝓ
perate ad deuorandū. Pastores multi demoli
ti sunt vineā meā. ꝯculcauerūt partē meā. De
derunt portiōem meā desiderabilē in desertum
solitudinis: posuerūt eam in dissipationē: luxit
qꝫ sup̄ me. Desolatiōe desolata est ois terra. qꝛ
nullus est qui recogitet corde. Super oēs vias
deserti venerūt oēs vastatores terre: qꝛ gladi⁹
dn̄i deuorauit ab extremo terre vsqꝫ ad extre
muz eius. Nō est pax vniuerse carni. Semina
uerūt triticū ⁊ spinas messuerūt. hereditatē ac
ceperunt. ⁊ nō eis proderit. Cōfūdemini a fruc
tibus vr̄is. ꝓpter iraz furoris dn̄i. Hec dici
dn̄s aduersum oēs vicinos meos pessimos: q
tangūt hereditatē quā distribui pp̄lo meo isra
Ecce ego euellam eos de terra sua. ⁊ domū iu
da euellā de medio eoꝝ. Et cū euulsero eos con
uertar ⁊ miserebor eoꝝ. ⁊ reducam eos virum
ad hereditatē suā. ⁊ virum in terrā suā. Et erit
si eruditi didicerint vias pp̄li mei vt iurent in
nomine meo. viuit dn̄s. sicut docuerunt pp̄l'm
meū iurare baal: edificabuntur in medio popu
li mei. Q̄d si nō audierint: euellā gentem illam
euulsione ⁊ perditione ait dn̄s.

XIII.

Hec dicit dn̄s ad me. Vade ⁊ posside ti
bi lumbare lineū. ⁊ ponēs illud super
lumbos tuos: ⁊ i aquā nō inferes illud
Et possedi lūbare iuxta verbuz dn̄i. ⁊ posui cir
ca lūbos meos. Et factus est s̄mo dn̄i ad me se
cūdo dicēs. Tolle lūbare q̄d possedisti q̄d ē cir
ca lumbos tuos. ⁊ surgens vade ad eufraten. ⁊
absconde ibi illud in foramine petre. Et abij ⁊
abscondi illud in eufraten: sicut p̄ceperat mihi
dn̄s. Et factū est post dies plurimos dixit dn̄s
ad me. Surge ⁊ vade ad eufraten. ⁊ tolle inde
lumbare q̄d p̄cepi tibi vt absconderes illud ibi
Et abij ad eufraten. ⁊ fodi. ⁊ tuli lumbare de lo
co vbi absconderam illud. Et ecce cōputruerat
lumbare ita vt nulli vsui aptuz esset. Et factum
est verbum domini ad me dicēs. Hec dicit do
min⁹. Sic putrescere faciam superbiam iuda ⁊
sup̄biam ir'l'm multā: pp̄l'm istū pessimum q no
lūt audire v̄ba mea. ⁊ ambulāt i prauitate cor
dis sui. abierūtqꝫ post deos alienos vt seruirēt
eis ⁊ adorarēt eos. Et erūt sicut lumbare istud
q̄d nulli vsui aptū est. Sicut. n. adheret lumba
re ad lumbos viri: sic agglutinaui mihi omnē
domū isr'l ⁊ oēm domū iuda dicit dn̄s vt essent
mihi in pp̄l'm ⁊ in nomen ⁊ in laudē ⁊ i gl'iam
⁊ nō audierūt. Dices ergo ad eos s̄monē istū
Hec dicit dn̄s deus isr'l. Ois lagūcula iplebit
vino. Et dicēt ad te. Nūqd ignoramus qꝛ ois
lagūcula iplebit̄ vino. Et dices ad eos. Hec di
cit dn̄s. Ecce ego implebo oēs habitatores t̄re
huius ⁊ reges q sedent de stirpe dauid sup̄ thro
num eius. ⁊ sacerdotes ⁊ ꝓphas ⁊ oēs habita
tores ir'l'm ebrietate. ⁊ dispergā eos viruz a frē
suo. ⁊ patres ⁊ filios parit̄ ait dn̄s. Non parcā
⁊ non ꝯcedam: neqꝫ miserabor vt non disper
gam eos. Audite ⁊ auribus p̄cipite: nolite ele
uari: qꝛ dn̄s locutus est. Date dn̄o deo vestro
gloriā anqꝫ ꝯtenebrescat. ⁊ anqꝫ offēdāt pedes
vr̄i ad mōtes caligosos. Expectabitis lucem. ⁊
ponet eā i vmbrā mortis ⁊ in caliginē. Q̄d si h̄
nō audieritis: in abscondito plorabit aia mea a

facie sup̄bie. Plorās plorabit ⁊ deducet oculus
meus lachrymā: q̄ꝛ captus ē grex dn̄i. Dic re/
gi ⁊ dn̄atrici. Humiliamini: sedete i t̄ra qm̄ de
scēdet de capite vr̄o corona glorie vr̄e. Ciuita/
tes austri clausi sunt. ⁊ non est q̄ aperiat. Trās
lata ē oīs iuda transmigratiōe perfecta. Leua/
te oculos vr̄os ⁊ videte: qui venitis ab aquilo
ne. Vbi ē grex q̄ datus ē tibi: pecus inclytum
tuum? Quid dices cum visitauerit te? Tu.n.
docuisti eos aduersū te. ⁊ erudisti i caput tuum
Nunqd non dolores apprehendent te q̄̄si mu
lierē parturientē? Q̄ si dixeris in corde tuo: q̄
re venerūt mihi hec. Propter multitudinē ini
quitatis tue: reuelata sūt verecūdiora tua: pollu
te sūt plāte tue. Si mutare potest ethiops pellē
suam: aut pardus varietates suas: ⁊ vos pote/
ritis bn̄facere cū didiceritis malū. Et dissemia
bo eos q̄̄si stipulā q̄ vēto raptat̄ in deserto. hec
sors tua parsq̄ʒ mensure tue a me dicit dn̄s: q̄a
oblita es mei ⁊ ꝯfisa es in mēdacio. Vn̄ ⁊ ego
nudaui femora tua ꝯ̄ faciē tuā. ⁊ apparuit igno
minia tua: adulteria tua. ⁊ hinnitus tu⁹: scelus
fornicatiōis tue. Sup̄ colles i agro vidi abho
minatiōes tuas. Ve tibi irl̄m. Nō mūdaberis
post me. Vsq̄ʒquo adhuc. XIIII

Quod fcm̄ ē v̄bū dn̄i ad hieremiam de
ꝟmōibus siccitatꝭ. Luxit iudea ⁊ porte
eius corruerunt ⁊ obscurate sūt i terra
⁊ clamor irl̄m ascēdit. Maiores miserunt mio
res suos ad aquā: venerunt ad hauriēdū. Nō
iuenerūt aquā: reportauerunt vasa sua vacua.
Cōfusi sūt ⁊ afflicti. ⁊ operuerūt capita sua p̄p̄
vastitatē t̄re: q̄ꝛ nō venit pluuia i t̄ram. Cōfusi
sūt agricole: operuerūt capita sua. Nā ⁊ cerua
i agro pep̄it ⁊ reliquit q̄ꝛ nō erat herba. Et ona
gri steterūt in rupib⁹: traxerunt ventū q̄̄si dra/
cones: defecerūt oculi eoꝝ q̄ꝛ non erat herba.
Si iniq̄tates nr̄e rn̄derit nobis: dn̄e fac ꝓpter
nomē tuum qm̄ multe sūt auersiōes nr̄e. Tibi
peccauimus expectatio isrl̄: saluator nr̄ i tēpore
tribulationis. Quare q̄̄si colonus futurus es i
terra: ⁊ quasi viator declinans ad manēdum?
Quare futurus es velut vir vagus ⁊ fortis: q̄
non potest saluare? Tu aūt i nobis es dn̄e. ⁊ no
men tuū iuocatū ē sup̄ nos: ne derelinq̄̄s nos.
Hec dicit dominus pp̄l̄o huic q̄ dilexit moue/
re pedes suos ⁊ nō quieuit: ⁊ dn̄o non placuit.
Nunc recordabitur iniquitatū eoꝝ: ⁊ visitabit
pctā eoꝝ. Et dixit dn̄s ad me. Noli orare pro
pp̄l̄o isto in bonum. Cū ieiunauerint nō exau
diam p̄ces eoꝝ ⁊ si obtulerint holocaustomata
⁊ victimas: non suscipiam ea. qm̄ gladio ⁊ fa/
me ⁊ peste ego ꝯsumā eos. Et dixi. A.a.a. do
mine deus. Prophete dicunt eis. Nō videbi
tis gladiū. ⁊ fames non erit in vobis: sʒ pacem
verā dabit vobis in loco isto. Et dixit dn̄s ad
me. Falso ꝓphete vaticinant̄ in nomine meo.
Nō misi eos: ⁊ nō p̄cepi eis: neq̄ʒ locutus suʒ
ad eos. Visionē mēdacē ⁊ diuinationeʒ frau/
dulentā ⁊ seductionē cordis sui ꝓphetāt vobis
Iccirco hec dicit dn̄s de ꝓphetis q̄ ꝓphetant i
noīe meo q̊s ego nō misi: dicētes gladius ⁊ fa
mes nō erit i t̄ra hac. In gladio ⁊ fame ꝯsumē
tur ꝓphe illi: ⁊ pp̄l̄i q̄bus ꝓphetāt erūt ꝓiecti
i viis irl̄m p̄ fame ⁊ gladio: ⁊ nō erit q̄ sepeliat
eos: ipsi ⁊ vxores eoꝝ: filii ⁊ filie eoꝝ. ⁊ effun/
dā sup̄ eos malū suuʒ. Et dices ad eos v̄bum
istud. Deducāt oculi mei lachrymā p̄ nocteʒ et
diē ⁊ nō taceāt: qm̄ ꝯtritione magna cōtrita est
v̄go filia pp̄l̄i mei: plaga pessima vehementer
Si egressus fuero ad agros ecce occisi gladio.
⁊ si itroiero i ciuitatē ecce attenuati fame. Pro
pheta q̊ʒ ⁊ sacerdos abierūt in terrā quā igno/
rabant. Nūqd ꝓiiciens abiecisti iudā: aut syō
abhoīata est aīa tua? Quare ergo p̄cussisti nos
ita vt nulla sit sanitas? Expectauim⁹ pacē ⁊ nō
est bonū: ⁊ tp̄s curationis ⁊ ecce turbatio. Co
gnouimus dn̄e impietates nr̄as iniq̄tates pa/
trū nr̄oꝝ: q̄ꝛ peccauimus tibi. Ne des nos in
opprobriū ꝓpter nomē tuū: neq̄ʒ facias nobis
ꝯtumeliā. Solii gl̄ie tue recordare: ne irritum
facias fedus tuū nobiscū. Nūqd sūt in sculptili
bus gentium qui pluant: aut celi possunt dare
imbres nisi tu volueris? Nōne tu es dominus
deus noster quem expectauimus? Tu enim fe
cisti omnia hec. XV

Et dixit dn̄s ad me. Si steterit moyses
⁊ samuel corā me: nō ē aīa mea ad po
pulum istum. Eiice illos a facie mea. ⁊
egrediantur. Q̄ si dixerit ad te: q̊ egrediemur
dices ad eos. Hec dicit dn̄s. Qui ad mortem
ad mortē: ⁊ q̄ ad gladiū ad gladiū: ⁊ q̄ ad famē
ad famē: ⁊ q̄ ad captiuitatē ad captiuitateʒ. Et
visitabo sup̄ eos q̄ttuor sp̄ēs dicit dn̄s. Gladi
um ad occisionē: ⁊ canes ad lacerādū: ⁊ volati
lia celi ⁊ bestias t̄re ad deuorādū ⁊ dissipādum
⁊ dabo eos i feruorē vniuersis regnis terre ꝓ
pter manassen filiū ezechie regis iuda sup̄ oīb⁹
que fecit in irl̄m. Quis.n. miserebitur tui irlʒ.
Aut q̄s ꝯtristabit̄ ꝓ te? Aut q̄s ibit ad rogādū
ꝓ pace tua? Tu r̄liquisti me dicit dn̄s: retrorsū
abisti. Et extendā manū meā sup̄ te. ⁊ itficiā te
Laboraui rogans. Et disp̄gā eos ventilabro i
portis terre. Interfeci ⁊ p̄didi populum meū.

et tamē a vijs suis nō sunt reuersi. Multiplicate sunt mihi viduae eius sup harenā maris. Induxi eis sup matrē adolescētis vastatorē meridie: misi sup ciuitates repēte terrorē. Infirmata est q̄ pepit septē: defecit aīa eius. Occidit ei sol cū adhuc esset dies: ɔfusa ē et erubuit. Et residuos eius in gladiū dabo in cōspectu inimicorū eorū: ait dn̄s. Ve mihi mater mea. Quare genuisti me virū rixe: virū discordie in vniuersa terra. Nō feneraui: nec fenerauit mihi quisq̄. Oēs maledicunt mihi dicit dominus. Si nō reliquie tue in bonū: si nō occurri tibi in tpe afflictionis: et i tēpore tribulationis aduersū inimicū. Nūqd federabit ferrū ferro ab aqlōe et es. Diuitias tuas et thesauros tuos i direptionē dabo gratis i oib⁹ pctis tuis et i oib⁹ t'mis tuis. Et adducā inimicos tuos de terra quam nescis: qz ignis succensus ē in furore meo et sup vos ardebit. Tu scis domine: recordare mei et visita me: et tuere me ab his qui psequunt me. Noli in patientia tua suscipe me. Scito qm̄ sustinui ꝓ te opprobriū. Inuenti sunt sermones tui et comedi eos. Et factū ē mihi verbū tuū in gaudiū et in leticiam cordis mei: qm̄ inuocatū est nomē tuū sup me: dominus deus exercituū. Nō sedi in ɔcilio ludentiū: et gloriatus sū a facie manus tue. Solus sedebā: qm̄ amaritudie replesti me. Quare factus ē dolor meus ppetuus: et plaga mea desperabilis renuit curari: facta ē mihi q̄si mendaciū aquarū infideliū. Propter hoc hec dicit dominus. Si ɔuerteris cōuertā te. et ante faciē meā stabis. et si sepaueris pciosū a vili: quasi os meū eris. Cōuertent ipsi ad te: et tu nō ɔuerteris ad eos. Et dabo te pplo huic in murū ereū fortē: et bellabunt aduersū te: et nō ɔualebunt: qz ego tecū sum: vt saluē te et eruā te dicit dominus. Et liberabo te de manu pessimorū: et redimā te de manu fortium.

XVI

Et factū est verbū domini ad me dicēs. Nō accipies vxorē et nō erūt tibi filij et filie in loco isto. Quia hec dicit dominus sup filios et filias q generant in loco isto: et sup matres eorū q̄ genuerunt eos: et sup patres eorū de quorū stirpe sūt nati in terra hac. Mortibus egrotationū morient. Nō plāgent et nō sepelient: in sterqliniū sup faciē terre erūt. Et gladio et fame ɔsument: et erit cadauer eorum in escā volatilibus celi et bestijs terre. Hec.n. dicit dn̄s. Ne igrediaris domū cōuiuij: neq3 vadas ad plangendū: neq3 ɔsoleris eos: qz abstuli pacē meā a pplo isto dicit dominus misericordiā et miserationes. Et morient grandes et parui i terra ista: nō sepelient neq3 plangent et nō se icident: neq3 caluitiū fiet ꝓ eis. Et nō frāgent iter eos lugenti panē ad ɔsolandū sup mortuo et nō dabunt eis potū calicis ad ɔsolandū sup patre suo et matre. Et domū ɔuiuij nō igredia ris vt sedeas cū eis et comedas et bibas: qz hec dicit dominus exercituū deus israel. Ecce ego auferā de loco isto in oculis vestris et i diebus vr̄is vocē gaudij et vocē leticie: vocē sponsi et vocē spōse. Et cū annūciaueris pplo huic oia verba hec et dixerit tibi: q̄re locutus ē dn̄s sup nos oē malū grande istud. Que nr̄a iniquitas aut qd̄ pctm̄ nr̄m qd̄ peccauim⁹ dn̄o deo nr̄o dices ad eos. Quia dereliquerūt me p̄res vestri ait dominus: et abierūt post deos alienos et seruierūt eis: et adorauerūt eos: et me dereliq̄runt et legē meā nō custodierūt. Sz et vos pei⁹ operati estis q̄ p̄res vr̄i. Ecce.n. ambulat vnusq̄sq3 post ꝓuitatē cordis sui mali vt me non audiat. Et eijciā vos de terra hac i terrā quā ignoratis vos et p̄res vestri: et fuietis ibi dijs alienis die ac nocte q nō dabūt vobis requiē. Propterea ecce dies veniēt dic dn̄s: et nō dicet vltra: viuit dn̄s q eduxit filios israel de t̄ra egypti: sz viuit dominus q eduxit filios israel de t̄ra aqlonis. et de vniuersis t̄ris ad q̄s eieci eos: et reducā eos in terrā suā quā dedi p̄rib⁹ eorū. Ecce ego mittā piscatores multos dic dominus: et piscabunt eos. Et post hec mittā eis multos venatores et venabunt eos de oī mōte et de oī colle: et de cauernis petrarū: qz oculi mei sup oēs vias eorū. Nō sūt abscōdite a facie mea: et nō fuit occulta iniq̄tas eorū ab oculis meis. Et reddā p̄mum duplices iniq̄tates et pctā eorū: qz ɔtaminauerūt terrā meā in morticinis idolorū suorū: et abhoīationibus suis ipleuerūt hereditatē meam. Domine fortitudo mea et robur meū: et refugiū meū in die tribulatiōis. Ad te gētes veniēt ab extremis t̄re: et dicēt. Vere mēdaciū possederunt patres nostri: vanitatē q̄ eis nō ꝓfuit. Nunqd faciet sibi hō deos: et ipsi nō sunt dij. Iccirco ecce ego ostendā eis p vicē hāc: ostendam eis manū meam et virtutē meam: et sciēt quia nomen mihi dominus.

XVII

Peccatū iuda scriptū ē stilo ferreo in vngue adamātino: exaratū sup latitudiez cordis eorū: et in cornibus ararū eorū. Cū recordati fuerit filij eorū ararū suarū et lucorū suorū: lignorūq3 frondentiū in mōtib⁹ excelsis: sacrificātes in agro: fortitudinē tuā: et oēs thesauros tuos in direptionē dabo: excelsa tua ꝓpter pctā in vniuersis finibus tuis. Et reli-

querissola ab hereditate tua quã dedi tibi. & ser uire te faciã inimicis tuis i terra quã ignoras. Qm ignẽ succendisti i furore meo vsq3 in eter nũ ardebit. Hec dicit dominus. Maledictus hõ q cõfidit in hoie: & ponit carnẽ brachiũ suuz & a domio recedit cor eius. Erit eni qsi mirice i de serto: & nõ videbit cũ venerit bonũ: s3 hitabit i siccitate i deserto i terra salsuginis & ihabitabili Benedictus vir q cõfidit in domio: et erit do/ minus fiducia eius. Et erit qsi lignũ qd trans/ plantat̃ sup aqs: qd ad humorẽ mittit radices suas: et nõ timebit cũ venerit estus. Et erit fo/ liũ eius viride: et in tẽpore siccitatis nõ erit sol licitũ: nec aliquãdo desinet facere fructũ. Praue uum ẽ cor hois et iscrutabile. Quis cognoscet illud? Ego dominus scrutãs cor et ,pbãs renes q do vnicuiq3 iuxta viã suã: et iuxta fructũ adin uẽtionũ suaz. Perdix fouit q̃ nõ pepit. Fecit diuitias et nõ in iudicio. In dimidio dierz suo rum derelinqt eas: et i nouissimo suo erit isipi/ ens. Soliũ glorie altitudis a pncipio: locus sci ficationis nr̃e expectatio israel. Domine oẽs q te derelinquũt cõfũdent̃: recedẽtes a te in terra scribent̃: qm dereliqrunt penã aquaz viuẽtiu3 dominũ. Sana me domie et sanabor: saluũ me fac et saluus ero: qm laus mea es tu. Ecce ipsi dicunt ad me. Vbi ẽ vbũ domi? Veniat. Et ego nõ su3 turbat⁹ te pastorẽ sequens: et diem hois nõ desideraui: tu scis. Qd egressũ ẽ de la biis meis: rectũ in cõspectu tuo fuit. Nõ sis mi hi tu formidini: spes mea tu in die afflictionis. Cõfundant̃ q me psequunt̃ & nõ cõfundar ego paueant illi et nõ pauea ego. Induc sup eos di e3 afflictionis: et duplici cõtritione contere eos. Hec dicit dominus ad me. Vade et sta in porta filioz populi mei p quã igrediunt̃ reges iuda et egrediunt̃: et in cunctis portis irl'm: et dices ad eos. Audite vbũ domini reges iuda: et oĩs iuda. cũctiq3 habitatores irl'm: q igredimi per portas istas. Hec dicit domin⁹. Custodite aias vr̃as: et nolite portare põdera i die sabbati: nec iferatis p portas irl'm: et nolite eijcere onera d domibus vr̃is i die sabbati: et oẽ opus nõ facie tis. Scificate diẽ sabbati sicut p̃cepi patrib⁹ ve stris. Et nõ audierunt nec iclinauerunt aure3 suã: s3 idurauerunt ceruicẽ suã ne audirẽt me: et ne accipent disciplinaz. Et erit: si audieritis me dicit dominus: vt nõ iferatis onera p por/ tas ciuitatis huius i die sabbati: et si scificaueri tis diẽ sabbati ne faciatis i eo oẽ opus: igrediẽ tur p portas ciuitatis huius: reges et pncipes sedẽtes sup soliũ dauid et ascendẽtes i curib⁹ & eqs ipsi & pncipes coz viri iuda & hitatores irl'm: & hitabit ciuitas hec i sempiternũ. Et ve niẽt de ciuitatibus iuda i circuitu irl'm & de ter ra beniamin & de cãpestribus & de mõtosis & ab austro portãtes holocaustũ & victimaz & sa/ crificiũ & thus: & iuferẽt oblationẽ i domũ dñi Si aũt nõ audieritis me vt scificetis diẽ sabba ti: & ne portetis onus: & ne iferat̃ p portas irl'3 in die sabbati: succendã ignẽ i portis eius: & d uorabit domos irl'm et nõ extinguet̃.

XVIII.

Verbũ qd factũ ẽ ad hieremiã a domio dicẽs. Surge et descẽde i domũ figu/ li: et ibi audies vba mea. Et descendi in domũ figuli: et ecce ipse faciebat opus sup ro tã: et dissipatũ est vas qd ipse faciebat e luto ma nibus suis. Cõuersusq3 fecit illud vas alteru3 sicut placuerat in oculis eius vt faceret. Et fa/ ctũ est verbũ dñi ad me dicẽs. Nunqd sicut fi/ gulus iste: nõ potero vobis facere dom⁹ isrl': ait dñs? Ecce sicut lutũ in manu figuli: sic vos domus isrl' in manu mea. Repẽte loqr aduer sum gentẽ et aduersus regnũ: vt eradicẽ et de/ struã et dispdã illud. Si pniam egerit gẽs illa a malo suo qd locutus sũ aduersus eã: agam et ego pniam sup malo qd cogitaui vt facerẽ ei: & subito loqr de gente et regno vt edificẽ et plan tẽ illud. Si fecerit malũ in oculis meis vt non audiat vocẽ meã: pniam aga3 sup bono quod locutus sũ vt facerẽ ei. Nunc ergo dic viro iu/ da et habitatori irl'm dicẽs. Hec dicit domin⁹ Ecce ego fingo cõ vos malum: et cogito cõ vos cogitationẽ. Reuertat̃ vnusqsq3 a via sua ma la: et dirigite vias vr̃as et studia vr̃a. Qui di/ xerunt. Desperauimus. Post cogitatões.n.no stras ibim⁹: et vnusqsq3 puitatẽ cordis sui ma li faciemus. Jdõ hec dicit dñs. Interrogate gẽ tes. Quis audiuit talia horribilia: q̃ fecit nimis virgo israel? Nunqd deficiet de petra agri nix libani: aut euelli possũt aque erũpentes frigide et defluentes? Quia oblitus ẽ mei ppl's meus frustra libantes et ipingentes in vijs suis: et i semitis seculi: vt ambularẽt p eas in itinere nõ trito: vt fieret terra eoz in desolationẽ et in si/ bilũ sempiternũ. Ois q p̃terierit per eã: obstu pescet: et mouebit caput suum. Sicut ventus vrens dispergã eos corã inimico: dorsu3 et nõ faciẽ ostendã eis in die pditionis eoz. Et dixe runt. Venite et cogitemus cõ hieremiã cogita tiones. Nõ eni pibit lex a sacerdote: neq3 con/ siliũ a sapiente: nec sermo a ,ppheta. Venite et pcutiamus eũ lingua: et nõ attẽdamus ad vni

uersos ſmones ei⁹. Attēdite dñe ad me: et audi vocē aduerſarioꝝ meoꝝ. Nunqd reddeť ꝓ bono malū: q2 foderūt foueā aīe mee. Recordare ꝙ ſteteri i ꝯſpectu tuo vt loq̄rer ꝓ eis bonū et auerterēt idignationē tuā ab eis. Propterea da filios eoꝝ in famē: et deduc eos in manus gladij. Fiāt vxores eoꝝ abſq3 liberis et vidue et viri eaꝝ interficianť morte. Juuenes eoꝝ cōfodianť gladio in ꝑlio: audiať clamor de domibus eoꝝ. Adduces eni ſup eos latronē repēte q2 foderunt foueā vt caperēt me: et laqos abſcōderunt pedib⁹ meis. Tu aūt dñe ſcis omne ꝯſilium eoꝝ aduerſu3 me in mortē. Ne ꝓpitieris iniqtati eoꝝ: et pctm̄ eoꝝ a facie tua non deleatur. Fiant corruentes i ꝯſpectu tuo: i tēpore furoris tui abutere eis. XIX

Hec dicit dñs. Vade et accipe laguncu lam figuli teſteā a ſenioribus populi et a ſenioribus ſacerdotū: et egredere ad vallē filij ennon q̄ ē iuxta itroitu3 porte fictilis et p̄dicabis ibi vba q̄ ego loquor ad te: et dices. Audite vbū dñi reges iuda et habitatores irl'm. Hec dicit dñs exercituū deus iſrael. Ecce ego inducā afflictionē ſup locum iſtū: ita vt ois q audierit illam: tinniant aures eius: eo ꝙ dereliquerint me: et alienu3 fecerint locum iſtu3 et libauerint in eo dijs alienis: quos neſcierūt ipſi et patres eoꝝ et reges iuda: et repleuerunt locu3 iſtu3 ſanguie inocentu3: et edificauerunt excelſa baalim ad cōburēdos filios ſuos igni i holocauſtum baalim: q̄ non p̄cepi: nec locutus ſum: nec aſcēderunt in cor meum. Propterea ecce dies veniēt dicit dñs. et nō vocabiť āplius locus iſte tophet et vallis filij ennon: ſed vallis occiſionis. Et diſſipabo ꝯſiliu3 iuda et irl'm in loco iſto: et ſubuertā eos gladio in cōſpectu inimicoꝝ ſuoꝝ: et in manu querentium aīas eoꝝ et dabo cadauera eoꝝ eſcam volatilib⁹ celi et beſtijs terre. et ponā ciuitatē hanc in ſtuporem et in ſibilum. Ois qui p̄terierit p eam obſtupeſcet: et ſibilabit ſup vniuerſa plaga eius. Et cibabo eos carnibus filioꝝ ſuoꝝ: et carnibus filiaꝝ ſuaꝝ: 7 vnuſqſq3 carnes amici ſui comedet in obſidione et in anguſtia in qua ꝯcludent eos inimici eoꝝ: 7 q querūt aīas eoꝝ. Et cōteres lagūculā in oculis viroꝝ qui ibūt tecū 7 dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Sic conteram ppl'm iſtum 7 ciuitatē iſtā: ſicut conteritur vas figuli. qd̄ nō poteſt vltra inſtaurari. Et in tophet ſepelienť. eo ꝙ non ſit alius locus ad ſepeliendum. Sic faciam loco huic ait dominus 7 habitatoribus ei⁹. vt ponā ciuitatē iſtam ſicut tophet. Et erunt domus irl'm 7 domus regu3 iuda ſicut locus tophet imunde: oēs domus in quarū domatibus ſacrificauerunt omni militie celi. 7 libauerunt libamia dijs alienis. Venit aūt hieremias de tophet quo miſerat eu3 dominus ad ꝓphetandū. 7 ſtetit in atrio domus dñi 7 dixit ad oēm ppl'm. Hec dicit dominus exercituū deus iſrael. Ecce ego inducā ſuper ciuitatē hāc 7 ſup oēs vrbes ei⁹ vniuerſa mala q̄ locutus ſum aduerſū eā. qm̄ indurauerūt ceruicē ſuā vt nō audirēt ſermōes meos. XX

Et audiuit phaſſur filius emmer ſacerdos q conſtitutus erat princeps i domo dñi hieremiam ꝓphantem ſermones iſtos. Et percuſſit phaſſur hieremiam propheta3. 7 miſit eū in neruum qd̄ erat in porta beniamin ſupiori in domo dñi. Cūq3 illuxiſſet i craſtinū. eduxit phaſſur hieremiam de neruo. 7 dixit ad eum hieremias. Nō phaſſur vocauit dominꝰ nomē tuū ſed pauorē vndiq3: q2 hec dicit dñs. Ecce ego dabo te in pauorē 7 oēs amicos tuos. 7 corruent gladio inimicoꝝ ſuoꝝ. 7 oculi tui videbunt. Et oēm iudam dabo in manu regis babylonis 7 trāſducet eos in babylonem: 7 pcutiet eos gladio. Et dabo vniuerſā ſubſtātiā ciuitatis huius 7 oēm laborem eius oēq3 p̄ciū 7 cūctos theſauros regum iuda: dabo i manu inimicoꝝ eoꝝ. 7 diripiēt eos 7 tollent: 7 ducent in babylonē. Tu aūt phaſſur 7 oēs habitatores domus tue ibitis in captiuitatē. 7 in babylone3 venies 7 ibi morieris. ibiq3 ſepelieris tu 7 oēs amici tui qbus ꝓphetaſti mendaciū. Seduxiſti me dñe 7 ſeductus ſū. fortior me fuiſti 7 inualuiſti. Factus ſum in deriſū tota die. Oēs ſubſannant me q2 iam olim loquor vociferans: iniqtatem 7 vaſtitatē clamito. Et factus eſt mihi ſermo domini in opprobriū 7 in deriſum tota die. Et dixi. Nō recordabor eius neq3 loq̄r vltra in noīe illius. Et factus eſt in corde meo q̄ſi ignis exeſtuās. clauſuſq3 i oſſib⁹ meis. 7 defeci ferre nō ſuſtinēs. Audiui .n. contumelias multorū 7 terrorē in circuitu: ꝑſequemini 7 ꝑſequamur eū ab oibus viris q erant pacifici mei 7 cuſtodiētes latus meū: ſi quo modo decipiať 7 p̄ualeamus aduerſus eū: 7 ꝯſeq̄mur vltionē ex eo. Dñs aūt mecū ē: tāq3 bellator fortiſ: ideirco q ꝑſequunť me cadent: 7 infirmi erunt et cōfundenť vehemēter: q2 nō itellexerunt opprobriū ſempiternu3: qd̄ nunq3 delebiť. Et tu dñe exercituū ꝓbator iuſti q vides renes et cor: videā q̄ſo vltionē tuā ex eis. Tibi enim reuelaui cauſam meam. Cantate dño laudate dominu3

q: liberauit aiam pauperis de manu maloꝝ. Maledicta dies in q̄ natus sū. dies in qua pepe rit me mater mea: nō sit benedicta. Maledict⁹ vir q annūciauit patri meo dicēs: nat⁹ ē tibi pu er masculus. ⁊ q̄si gaudio letificauit eū. Sit hō ille vt sūt ciuitates q̄s subuertit dn̄s ⁊ nō peni/ tuit eū. Audiat clamorē mane: ⁊ vlulatū in tpe meridiano: q: nō me interfecit a vulua vt fieret mihi mater mea sepulchrum: ⁊ vulua eius con ceptus eternus. Quare de vulua egressus sū vt viderē laborē ⁊ dolorē. ⁊ consumerentur in confusione dies mei. XXI

Verbū quod factū est ad hieremiā a do/ mino: q̄n misit ad eum rex Sedechias phassur filiū melchie ⁊ sophoniā filiū maasie sacerdotē dicens. Interroga p̄ nobis dn̄m: q: nabuchodonosor rex babylonis p̄eli atur aduersū nos: si forte faciat dn̄s nobiscū ꝫ om̄ia mirabilia sua. ⁊ recedat a nobis. Et dixit hieremias ad eos. Sic dicetis sedechie. Hec dicit dn̄s de⁹ israel. Ecce ego conuertā vasa bel li que in manibus vestris sūt ⁊ quib⁹ vos pu/ gnatis aduersū regē babylōis: ⁊ chaldeos qui obsidēt vos in circuitu muroꝝ: ⁊ congregabo ea i medio ciuitatis hui⁹: ⁊ debellabo ego vos in manu extenta ⁊ in brachio forti ⁊ in furore ⁊ i indignatione ⁊ in ira grādi: ⁊ p̄cutiā habita/ tores ciuitatis huius. Hoīes ⁊ bestie pestilen/ tia magna moriant̄. Et post hoc ait dn̄s: dabo sedechiā regē iuda ⁊ seruos ei⁹ ⁊ populū eius. ⁊ q derelicti sunt i ciuitate hac a peste ⁊ gladio: ⁊ fame i manu nabuchodonosor regis babylo nis ⁊ in manu inimicoꝝ eoꝝ: ⁊ in manu q̄ren tiū aiam eoꝝ: ⁊ p̄cutiet eos in ore gladij. ⁊ non flectet̄: neqꝫ parcet neqꝫ miserebit̄. Et ad pp̄lꝫ hunc dices. Hec dicit dn̄s deus. Ecce ego do corā vobis viā vite ⁊ viā mortis. Qui habita/ uerit in vrbe hac: morie̅t gladio ⁊ fame ⁊ peste q aūt egressus fuerit ⁊ transfugerit ad chaldeos qui obsident vos: viuet ⁊ erit ei aia sua q̄si spo liū. Posui. n. faciē meā sup ciuitatē hanc i ma lū ⁊ nō in bonū ait dn̄s. In manu regis baby lonis dabit̄: ⁊ exuret eā igni. Et domui regis iuda. Audite v̄bū dn̄i domus dauid. Hec di cit dominus. Judicate mane iudiciū: ⁊ eruite vi oppressū de manu calūniantis: ne fore egre diatur vt ignis indignatio mea: ⁊ succēdat̄: et non sit q extinguat: p̄pter malitiā studioꝝ v̄ro rū. Ecce ego ad te habitatricē vallis solide atqꝫ cāpestris ait dominus: q dicitis: q̄s p̄cutiet nos ⁊ quis ingredie̅t domos n̄ras. Et visitabo sup vos iuxta fructū studioꝝ v̄roꝝ dicit dominus. ⁊ succendā ignē in saltu eius: ⁊ deuorabit om nia in circuitu eius. XXII

Hec dicit dn̄s. Descēde in domū regis iuda. ⁊ loqueris ibi v̄bū hoc. ⁊ dices. Audi v̄bū dn̄i rex iuda q sedes sup̄ so lium dauid: tu ⁊ serui tui ⁊ pp̄ls tuus q igredi mini p̄ portas istas. Hec dicit dn̄s. Facite iu/ diciū ⁊ iustitiā: ⁊ liberate vi oppressū de manu ca lūniatoris: ⁊ aduenā ⁊ pupillū ⁊ viduā nolite ꝯtristare neqꝫ opprimatis iniq̄: ⁊ sanguinē in nocētē ne effūdatis in loco isto. Si. n. facietes feceritis v̄bū istud: ingredient̄ p̄ portas dom⁹ h⁹ reges sedētes de genere dauid sup thronū eius: ⁊ ascēdentes currus ⁊ equos ipi ⁊ serui ⁊ pp̄ls eoꝝ. Q: si non audieritis v̄ba hec in me metipso iuraui dicit dn̄s: q: in solitudinem erit domus hec. Quia hec dicit dn̄s sup domū re/ gis iuda. Galaad tu mihi caput libani. Si nō posuero te solitudinē: vrbes ihabitabiles. Et scificabo sup te inficientē virū ⁊ arma ei⁹ ⁊ suc cident electas cedros tuas ⁊ p̄cipitabūt i ignē. ⁊ ptrāsibunt gentes multe p̄ ciuitatē hāc: ⁊ di/ cet vnusq̄sqꝫ p̄ximo suo. Quare fecit domin⁹ sic ciuitati huic grādi? Et r̄ndebūt. Eo q̄ dere/ liquerint pactū dn̄i dei sui. ⁊ adorauerint deos alienos: ⁊ s̄uierint eis. Nolite flere mortuum neqꝫ lugeatis sup eū fletu. Plangite eū q egre ditur: q: nō reuertet̄ vltra: nec videbit t̄rā na/ tiuitatis sue. Quia hec dicit dominus ad sellū filiū iosie regē iuda q regnauit p̄ iosia p̄re suo q egressus ē de loco isto. Nō reuertet̄ huc am/ plius: ꝫ in loco ad quē transtuli eū ibi moriet̄. ⁊ t̄rā istā non videbit amplius. Ve q edificat domū suā in iniustitiā. ⁊ cenacula sua nō in iu/ dicio. Amicū suū opprimet frustra ⁊ mercedē nō reddet ei. Qui dicit edificabo mihi domum latā ⁊ cenacula spaciosa: q aperit sibi fenestras ⁊ facit laq̄aria cedrina: pingitqꝫ sinopide. Nū quid regnabis. q̄m cōfers te cedro. Pater tu⁹ nunqd non comedit ⁊ bibit ⁊ fecit iudiciū ⁊ iu stitiā: tunc cū bene erat ei? Judicauit cām pau peris ⁊ egeni in bonum suum. Nunquid non ideo q: cognouit me dicit domin⁹? Tui v̄o ocu li ⁊ cor ad auaritiā ⁊ ad sanguinē innocētē fun dendū ⁊ ad calūniā. ⁊ ad cursum mali operis. Propterea hec dicit dominus ad ioachim filiū iosie regē iuda. Nō plāgēt eū. Ve frater ⁊ ve soror. nō ꝯcrepabūt ei ve dn̄e ⁊ ve inclyte. Se pultura asini sepeliet̄: putrefactus ⁊ p̄iect⁹: ex tra portas irl'm. Ascēde libanū ⁊ clama: ⁊ i ba san da vocē tuā ⁊ clama ad trāseuntes: q: cōtri ti sunt omnes amatores tui. Locutus sum ad

te in abundātia tua: dixisti: non audiam. Hec est vita tua ab adolescētia tua. q2 nō audisti vocē meā. Oēs pastores tuos pascet vēt⁹. ⁊ amatores tui i captiuitatē ībūt. Et tūc ɔfunderis ⁊ erubesces ab oi malicia tua q̄ sedes in libano ⁊ nidificas in cedris. Quō cōgemuisti cū venissent tibi dolores quasi dolores parturiētis. Viuo ego dicit dñs: q2 si fuerit iechonias filius ioachim regis iuda annulus i manu dextera mea: inde euellam eū. Et dabo te in manu querētiū aiam tuam. ⁊ i manu quoꝝ tu formidas faciem ⁊ in manu nabuchodonosor regis babylōis. ⁊ in manu caldeoꝝ. Et mittā te ⁊ matrē tuam q̄ genuit te in trā alienā in qua nati nō estis: ibiq3 moriemini. Et in trā ad quā ipsi leuāt aiā suā vt reuertant̄ illuc: nō reuertent̄. Nūqd vas fictile atq3 ɔtritū vir iste iechonias. Nunqd vas absq3 omni voluptate. Quare abiecti sūt ipe ⁊ semen eius ⁊ ꝓiecti in terrā quā ignorauerunt Terra. terra. tra. audi sermonē dñi. Hec dicit dñs. Scribe virū istū sterilem: virū q in dieb⁹ suis nō ꝓsperabit̄. Nec. n. erit de semine eius vir qui sedeat super soliū dauid. ⁊ potestatē habeat vltra in iuda.

XXIII

Ve pastoribus q dispgūt ⁊ dilacerāt gregem pascue mee dicit dñs. Ideo hec dicit dñs deus isrl̄ ad pastores q pascunt ppl'm meum. Vos dispsistis gregē meū ⁊ eiecistis eos. ⁊ nō visitastis eos. Ecce ego visitabo sup vos malitiā studioꝝ vestrorum ait dñs. Et ego ɔgregabo reliquias gregis mei de oibus terris ad q̄s eiecero eos illuc. ⁊ conuertam eos ad rura sua ⁊ crescēt ⁊ multiplicabuntur. ⁊ suscitabo sup eos pastores ⁊ pascent eos. Non formidabūt vltra: ⁊ non pauebunt: ⁊ nullus q̄ret̄ ex nūero dicit dñs. Ecce dies veniūt dic̄ domin⁹ ⁊ suscitabo dauid germen iustū. ⁊ regnabit rex ⁊ sapiēs erit. ⁊ faciet iudiciū ⁊ iustiā i terra. In dieb⁹ illis saluabit̄ iuda: ⁊ isrl̄ habitabit cōfidenter. Et hoc est nomē qd̄ vocabūt eū dñs iust⁹ nr̄. Propter hoc ecce dies veniūt dic̄ dñs ⁊ nō dicēt vltra viuit dñs q eduxit filios isrl̄ de terra egypti: sed viuit dñs q eduxit ⁊ adduxit semen domus israel de terra aqlonis ⁊ de cūctis terris ad quas eieceram eos illuc. ⁊ habitabūt in terra sua. Ad ꝓphas. Cōtritū est cor meum in medio mei: cōtremuerūt oia ossa mea. Fact⁹ sum q̄si vir ebrius. ⁊ q̄si hō madidus a vino. a facie dñi. ⁊ a facie vboꝝ scōꝝ eius. quia adulterijs repleta est terra: quia a facie maledictiōis luxit terra: arefacta sunt arua deserti. Fact⁹ est cursus eoꝝ malus: ⁊ fortitudo eoꝝ dissimilis.

Propheta nāq3 ⁊ sacerdos polluti sunt. ⁊ i domo mea iueni malū eoꝝ ait dñs. Iccirco via eorum erit q̄si lubricū i tenebris: ipellent̄. n. ⁊ corruent in ea. Afferam. n. sup eos mala annū visitatiōis eoꝝ ait dñs. Et i ꝓphis samarie vidi fatuitatē. ⁊ ꝓphetabāt in baal: ⁊ decipiebāt populū meū israel. Et in ꝓphis irl'm vidi similitudinē adulterantiū ⁊ iter mēdacij. Et cōfortauerūt manus pessimoꝝ: vt nō cōuerteret̄ vnusquisq3 a malitia sua. Facti sunt mihi oēs sodoma: ⁊ habitatores eius q̄si gomorra. Propterea hec dicit dñs exercituū ad ꝓphas. Ecce ego cibabo eos absinthio: ⁊ potabo eos felle. A ꝓphetis. n. irl'm egressa est pollutio sup oēm trā Hec dic̄ domin⁹ exercituū. Nolite audire verba ꝓphetarū q ꝓphetāt vobis. ⁊ decipiūt vos Visionē cordis sui loquunt̄: nō de ore dñi. Dicūt his q blasfemāt me. locutus est dñs pax erit vobis: ⁊ oibus q ambulāt i prauitate cordis sui dixerūt: non veniet sup vos malū. Quis. n. affuit in ɔsilio dñi: ⁊ vidit ⁊ audiuit sermonē ei⁹. Quis considerauit verbū illius ⁊ audiuit. Ecce turbo dominice indignationis egredietur. ⁊ tēpestas erūpens sup caput impiorum veniet. Nō reuertet̄ furor dñi vsq3 dū faciat. ⁊ vsq3 dū compleat cogitationē cordis sui. In nouissimis diebus intelligetis cōsilium eius. Non mittebam ꝓphas. ⁊ ipsi currebant. non loquebar ad eos. ⁊ ipsi ꝓphetabant. Si stetissent in consilio meo ⁊ nota fecissēt vba mea populo meo: auertissem vtiq3 eos a via sua mala ⁊ cogitatiōibus suis pessimis. Putas ne deus e vicino ego sū dicit dñs: ⁊ nō deus de longe. Si occultabitur vir in abscōditis: ⁊ ego nō videbo eū dicit dñs Nūqd nō celū ⁊ terrā ego impleo dicit domin⁹ Audiui q̄ dixerunt ꝓphe ꝓphetantes in noie meo mendaciū atq3 dicentes. Somniaui: somniaui. Vsq3 quo istud est in corde ꝓphataꝝ vaticinantiū mendaciū: ⁊ ꝓphetantiū seductiones cordis sui. Qui volunt facere vt obliuiscat̄ populus me⁹ nois mei. ꝓpter somnia eoꝝ q̄ narrat vnusq̄sq3 ad ꝓximū suū: sicut obliti sūt pr̄es eoꝝ nois mei ꝓpter baal. Propheta q h3 somniū. narret somnium. ⁊ q h3 sermonē meū. loquatur sermonem meū vere. Quid paleis ad triticū dicit dñs. Nūqd nō vba mea sunt quasi ignis ardēs dicit dñs: ⁊ q̄si malleus cōterens petrā. Propterea ecce ego ad prophas ait dñs q furāt̄ vba mea vnusq̄sq3 a proxio suo. Ecce ego ad prophas ait dñs q assumunt linguas suas. ⁊ aiunt dicit dñs. Ecce ego ad prophas somniantes mendaciū dicit dñs: q narrauerunt ea

⁊ seduxerūt pplm meū in mendatio suo: ⁊ i mi
raculis suis. cū ego nō misissem eos. nec man/
dassem eis: q nihil pfuerunt pplo huic dicit do
minus. Si igit interrogauerit te ppls iste vl p
pheta aut sacerdos dicēs. qd est onus domini.
dices ad eos vos estis on⁹. Proijciā qppe vos
dicit. dn̄s. Et ppha ⁊ sacerdos ⁊ ppls q dicit
onus dn̄i. visitabo super virū illū ⁊ sup domū
ei⁹. Hec dicetis vnusqsq ad pximū ⁊ ad fra/
trē suū. Quid respōdit dn̄s: ⁊ qd locut⁹ ē domi
n⁹. Et on⁹ domini vltra nō memorabit: q2 on⁹
erit vnicuiq sermo su⁹. Et puertistis verba dei
viuētis: dn̄i exercituū dei nr̄i. Hec dices ad
pphetā. Quid respōdit tibi domin⁹ ⁊ qd locu/
tus ē domin⁹. Si aūt on⁹ domini dixeritis: pro
pter h h dic domin⁹. Q2 dixistis sermonē istum
on⁹ domini: ⁊ misi ad vos dicēs. nolite dicere
on⁹ domini ppterea ecce ego tollā vos portans
⁊ dereliquā vos ⁊ ciuitatē quā dedi vob ⁊ prib⁹
vr̄is a facie mea: ⁊ dabo vos i opprobriū sēpit
nū. ⁊ ignominiā eternā q nūq obliuione delebitur.

O Stēdit mihi domin⁹. ⁊ ecce XXIIII
duo calathi pleni ficis positi ante tēplū
domini postq trāstulit nabuchodono
sor rex babylōis iechoniā filium ioachim regē
iuda ⁊ principes eius ⁊ fabrū ⁊ inclusorē d irlm
⁊ adduxit eos in babylonem. Calathus vnus
ficus bonas habebat nimis: vt solent ficus esse
primi temporis. Et calathus vnus ficus habe
bat malas nimis. q comedi non poterant eo q
essent male. Et dixit dominus ad me. Quid tu
vides hieremia. Et dixi. Ficus fic⁹ bonas bo
nas valde ⁊ malas: malas valde. q comedi nō
possunt eo q sint male. Et factum est verbum
domini ad me dicēs. Hec dicit dominus deus
isrl. Sicut fic⁹ he bone. sic cognoscā trāsmigratio
nē iuda: quā emisi de loco isto i trā chaldeo2 in
bonū: ⁊ ponā oculos meos super eos ad placā
dū. Et reducam eos in trām hanc: ⁊ edificabo
eos ⁊ nō destruam: ⁊ plantabo eos ⁊ nō euellā
⁊ dabo eis cor vt sciant me q2 ego sum domin⁹.
Et erūt mihi in pplm. ⁊ ego ero eis i deū: q2 re
uertent ad me i toto corde suo. Et sicut fic⁹ pes/
sime q comedi non possunt eo q sint male: hec
dicit dn̄s sic dabo sedechiā regem iuda ⁊ princi
pes ei⁹ ⁊ reliquos de irlm q remāserūt in vrbe
hac: ⁊ q habitant i terra egypti. Et dabo eos in
vexationē afflictionē q oibus regnis terre: ⁊ i
opprobriū ⁊ i parabolā ⁊ in pūerbiū ⁊ in male
dictiōē in vniuersis locis ad q eieci eos: ⁊ mit
tā i eis gladiū ⁊ famē ⁊ pestē donec cōsumātur
de terra quā dedi eis ⁊ prib⁹ eo2. XXV.

V Erbū qd factū ē ad hieremiā de oī po/
pulo iude in āno qrto ioachim filij io/
sie regis iuda: ipse ē annus primus na
buchodonosor regis babylonis. Et locut⁹ est
hieremias ppha ad oēm pplm iuda ⁊ ad vni/
uersos habitatores irlm: dicens. A tertiodeci
mo anno iosie filij āmon regis iuda vsq ad di
em hāc: ipse ē tertius ⁊ vicesimus ann⁹: factū
ē vbū dn̄i ad me: ⁊ locutus sū ad vos de nocte
ɔsurgens ⁊ loquēs. ⁊ nō audistis. Et misit do
minus ad vos oēs seruos suos pphas ɔsur/
gens diluculo mittēsq ⁊ nō audistis: neq in/
clinastis aures vestras vt audiretis cū diceret.
Reuertimini vnusqsq a via sua mala. ⁊ a pes
simis cogitationibus vestris. ⁊ habitabitis in
terra quā dedit dominus vobis ⁊ prībus vr̄is
a seculo ⁊ vsq in seculū. Et nolite ire post deos
alienos vt seruiatis eis adoretisq eos: neq me
ad iracūdiā puocetis in opibus manuū vr̄a2:
⁊ nō affligā vos. Et nō audistis me dicit dn̄s:
vt me ad iracūdiā puocaretis in opibus manu
um vr̄a2 in malū vr̄m. Propterea hec dicit
dn̄s exercituū. Pro eo q nō audistis vba mea
ecce ego mittā ⁊ assumā vniuersas cognatiōes
aquilonis ait dn̄s. ⁊ nabuchodonosor regē ba/
bylonis seruū meū: ⁊ adducā eos sup terram
istā ⁊ super habitatores eius ⁊ sup oēs natiōes
q in circuitu illius sunt: ⁊ iterficiā eos ⁊ ponā
eos i stuporē ⁊ in sibilū ⁊ in solitudines sempi
ternas. Perdāq ex eis vocē gaudij ⁊ vocem
leticie: vocē spōsi ⁊ vocē sponse: vocem mole ⁊
lumen lucerne. Et erit vniuersa tra eius i soli
tudinē ⁊ i stuporē: ⁊ seruient oēs gētes iste re
gi babylonis septuaginta annis. Cūq imple
ti fuerint septuaginta anni. visitabo sup regē
babylonis ⁊ sup gentē illā dicit dominus iniq
tatē eo2: ⁊ sup terrā chaldeo2: ⁊ ponam illam
in solitudines sempiternas. Et adducā super
trā illā oīa vba mea q locutus sū ɔ eam: oē qd
scriptū ē i libro isto: qcūq pphauit hieremias
aduersū oēs gentes: quia seruierūt eis cū esset
gētes multe et reges magni. Et reddā eis sm
opa eo2. et sm facta manuū sua2. Quia sic dic
dominus exercituū de⁹ israel. Sume calicem
vini furoris huiusmodi de manu mea ⁊ ppina
bis de illo cunctis gentibus ad qs ego mittam
te ⁊ bibēt: ⁊ turbabūt ⁊ insanient a facie gladij
quē ego mittā inter eos. Et accepi calicem de
manu dn̄i. ⁊ ppinaui cunctis gentibus ad qs
misit me dominus: hierusalē ⁊ ciuitatib⁹ iuda
⁊ regibus eius ⁊ pncipibus eius vt darem eos
in solitudinē ⁊ in stuporē ⁊ in sibilum ⁊ in ma

ledictionem sicut est dies ista. Pharaoni regi egypti ⁊ seruis ei⁹ ⁊ pncipib⁹ ei⁹ ⁊ in oi pplo eius: ⁊ vniuersis generaliter cūctis regib⁹ tre ausitidis: ⁊ cūcti regib⁹ tre philistijm ⁊ ascalonis ⁊ gaçe ⁊ accaron açoti. ⁊ reliqs idumee et moab ⁊ filijs āmon ⁊ cunctis regib⁹ tyri ⁊ vniuersis regib⁹ sidonis ⁊ regib⁹ terre insulaꝝ q sūt trāsmare ⁊ dedan ⁊ theman ⁊ buç ⁊ vniuersis q attonsi sūt i comā ⁊ cunctis regib⁹ arabie. ⁊ cunctis regibus occidentis q habitāt in deserto. ⁊ cūctis regibus çambri: ⁊ cunctis regibus elam: ⁊ cunctis regibus medoꝝ: cunctis quoqȝ regibus aquilonis de prope ⁊ de longe: vnicuiqȝ ꝯ frēm suū: ⁊ oibus regnis terre que super faciē eius sunt. Et rex sesach bibet post eos. Et dices ad eos: hec dicit dñs exercituū de⁹ israel. Bibite ⁊ inebriamini ⁊ vomite ⁊ cadite: neqȝ surgatis a facie gladij quē ego mittā int vos. Cūqȝ noluerint accipe calicē de manu tua vt bibāt: dices ad eos. Hec dicit dñs exercituum. Bibētes bibetis. Quia ecce i ciuitate i qua inuocatū ē nomē meū ego icipio affligere: ⁊ vos qsi inocētes ⁊ imunes eritis. Non eritis imunes. Gladiū.n. ego voco sup oēs habitatores terre: dicit dñs exercituū. Et tu pphetabis ad eos oia verba hec: ⁊ dices ad illos. Dominus de excelso rugiet: ⁊ de habitaculo scō suo dabit vocē suā. Rugiēs rugiet sup decorē suū. Celeuma quasi calcantiū cōcinet aduersus oēs habitatores terre. Peruenit sonitus vsqȝ ad extremā terre q: iudiciū dño cū gētibus. Judicatur ipse cū oi carne. Jmpios tradidi gladio dicit dñs. Hec dicit dominus exercituū. Ecce afflictio egredie de gēte in gētē ⁊ turbo magn⁹ egredie a sūmitatibus tre: ⁊ erūt infecti dñi i die illa a sūmo terre vsqȝ ad sūmū eius. Nō plāgent ⁊ non colligent neqȝ sepelient: in sterquiliniū sup faciē terre iacebūt. Vlulate pastores ⁊ clamate. ⁊ aspgite vos cinere optimates gregis q: ꝯpleti sūt dies vri vt interficiamini. ⁊ dissipationes vre ⁊ cadetis qsi vasa pciosa. ⁊ pibit fuga a pastoribus: ⁊ saluatio ab optimatibus gregis Vox clamoris pastoꝝ ⁊ vlulatus optimatum gregis: q: vastauit dñs pascua eoꝝ. ⁊ ꝯticuerūt arua pacis a facie ire furoris domini. Dereliquit quasi leo tabernaculū suum: q: facta est terra eoꝝ in desolationem a facie ire colūbe. ⁊ a facie ire furoris domini.

XXVI

In pncipio regni ioachi filij iosie regis iuda fcm ē vbū istō a dño dicēs. Hec dic dñs. Sta i atrio dom⁹ dñi. ⁊ loqueris ad oēs ciuitates iuda: de qbus veniūt vt adorēt in domo domini: vniuersos smōes. qs ego mādaui tibi vt loqris ad eos. Noli subtrahere vbū: si forte audiāt ⁊ ꝯuertant vnusqsqȝ a via sua mala: ⁊ peniteat me mali qd cogitaui facere eis pter malitiā studioꝝ eoꝝ. Et dices ad eos. Hec dicit dñs. Si nō audieritis me vt ābuletis in lege mea quā dedi vobis vt audiatis smōes suoꝝ meoꝝ pphaꝝ qs ego misi ad vos de nocte ꝯsurgēs ⁊ dirigēs. ⁊ nō audistis dabo domū istā sicut sylo. ⁊ vrbē hāc dabo in maledictionē cūctis gētibus terre. Et audierūt sacerdotes et pphete et ois ppls hieremiā loquētē vba hec i domo dñi. Cūqȝ complesset hieremias loquēs oia q pcepat ei dominus vt loqre ad vniuersū pplm: apphenderūt eū sacerdotes et pphete et ois ppls dicens. Morte moriat. Quare pphetauit i noie dñi: dicēs. sicut sylo erit domus h. et vrbs ista desolabit eo q nō sit habitator: Et ꝯgregatus ē ois popls aduersus hieremiā in domo dñi. Et audierunt pncipes iuda vba hec. et ascenderūt de domo regis i domū dñi: et sederūt i introitu porte domus domini noue. Et locuti sūt sacerdotes et pphete ad pncipes et ad oēm pplm dicētes. Judiciū mortis ē viro huic: q: pphetauit aduersus ciuitatē istā sicut audistis auribus vris. Et ait hieremias ad oēs pncipes et ad vniuersū pplm dicēs. Domin⁹ misit me vt pphetarem ad domū istā et ad ciuitatē hāc oia vba q audistis. Nūc g bonas facite vias vras: et studia vra et audite vocē domini dei vri. et penitebit dñm mali qd locut⁹ ē aduersū vos. Ego aūt ecce i māib⁹ vris sū: facite mihi qd bonū et rectū ē in oculis vris. Verūtamē scitote et cognoscite: q: si occideritis me: sanguinē innocētē tradetis ꝯ vosmetipos et ꝯ ciuitatē istā et habitatores eius. Jn vitate. n. misit me domin⁹ ad vos vt loqrer i aurib⁹ vris oia vba hec. Et dixerūt pncipes et ois ppls ad sacerdotes et ad pphetas nō ē viro huic iudiciū mortis: q: i noie dñi dei nri locut⁹ ē ad nos. Surrexerūt g viri de seniorib⁹ tre et dixerūt ad oēm cetū ppli loquētes. Michcas demorasti fuit ppha i dieb⁹ eçechie regis iuda. et ait ad oēm pplm iude dicens. Hec dicit dominus exercituū. Syon qsi ager arabit. et irlm in acervū lapidū erit et mōs dom⁹ in excelsa siluaꝝ. Nunqd morte ꝯdemnauit eū eçechias rex iuda et ois iuda: Nunqd nō timuerūt dñm et depcati sunt faciē domini: et penituit dñm mali qd locutus fuerat aduersum eos: Jtaqȝ nos facimus maluȝ grande ꝯ aias nras. Fuit qȝ vir pphetās i nomine dñi

vrias filiꝰ semei de cariathiarim ⁊ ꝓphauit ad
uersus ciuitatē istā: ⁊ aduersus trā hāc iuxͣ oia
vba hieremie. Et audiuit rx ioachī ⁊ oēs potē
tes ⁊ pncipes eiꝰ vba hec: ⁊ q̄siuit rex interficere
eū. ⁊ audiuit vrias ⁊ timuit: fugitq; ⁊ igressus
ē egyptū. Et misit rex ioachī viros cū eo i egy
ptū helchanā filium achobor ⁊ viros in egy/
ptū. Et eduxerūt vriā de egypto: ⁊ adduxerūt
eū ad regē ioachī: ⁊ pcussit eū gladio: ⁊ proiecit
cadauer eiꝰ in sepulchris vulgi ignobilis. Igi
tur manus aicham filij saphan fuit cū hieremia
vt non traderetur in manus populi: ⁊ interfi/
cerent eum.

XXVII

In pncipio regni ioachim filij iosie re
gis iuda factū est vbum istud ad hie/
remiā a dn̄o dicēs. Hec dicit dominꝰ
ad me. Fac tibi vincula ⁊ cathenas ⁊ pones eas
in collo tuo. ⁊ mittes eas ad regē edom ⁊ ad re
gē moab et ad regem filiorum āmon ⁊ ad re/
gē tyri ad regē sidonis i manu nūcioꝝ q vene
rūt irlm̄ ad sedechiā regem iuda. ⁊ pcipies eis
vt ad dn̄os suos loquātᷣ. Hec dicit dominꝰ ex
ercituū deꝰ israel. Hec dicetis ad dn̄os vr̄os.
Ego feci trā ⁊ hoies ⁊ iumenta q̄ sūt sup faciē
tre in fortitudine mea magna. ⁊ i brachio meo
extento. ⁊ dedi eā ei qui placuit in oculis meis.
Et nūc itaq; ego dedi oēs terras istas i manu
nabuchodonosor regis babylōis fui mei. In
sup ⁊ bestias agri dedi ei: vt fuiāt illi. Et serui
ent ei oēs gētes. ⁊ filio eiꝰ ⁊ filio filij eiꝰ donec
veniat tp̄s tre eiꝰ ⁊ ipsius. Et fuient ei gentes
multe ⁊ reges magni. Gens aūt ⁊ regnū qd̄
nō seruierit nabuchodonosor regi babylonis:
⁊ q̄cūq; nō curuauerit collū suū sub iugo regis
babylonis: in gladio ⁊ in fame ⁊ i peste visita/
bo sup gentē illā ait dn̄s: donec cōsumā eos in
manu eiꝰ. Vos ergo nolite audire ꝓphas vr̄os
⁊ diuinos ⁊ somniatores ⁊ augures ⁊ malefi/
cos q dicūt vobis: nō fuietis regi babylonis:
qr mēdaciū ꝓphetāt vobis vt lōge faciant vos
de tra vr̄a. ⁊ eijciāt vos ⁊ peatis. Porro gens
q̄ subiecerit ceruicē suā sub iugo regis babylo/
nis ⁊ fuierit ei: dimittā eā in tra sua. dicit dn̄s
⁊ colet eā ⁊ hītabit i ea. Et ad sedechiā regē iu/
da: locutus sū fm oia vba hec dicēs. Subijci
te colla vr̄a sub iugo regis babylonis: ⁊ serui/
te ei ⁊ populo eiꝰ. ⁊ viuetis. Quare moriemini
tu ⁊ populus tuꝰ gladio ⁊ fame ⁊ peste: sicut lo
cutꝰ ē dn̄s ad gentē q̄ seruire noluerit regi ba/
bylonis: Nolite audire vba ꝓphaꝝ dicētiū
vobis: nō fuietis regi babylonis: qr mēdaciū
ipsi loquūtᷣ vobis. Quia nō misi eos: ait dn̄s:
⁊ ipsi ꝓphetāt i noie meo mēdaciū: vt eijciant
vos ⁊ peatis tā vos q̄ꝫ ꝓphe q vaticinantᷣ vob.
Et ad sacerdotes ⁊ ad populū istū locutus sū di
cēs. Hec dicit dn̄s. Nolite audire vba ꝓphe
taꝝ vr̄oꝝ q ꝓphetāt vobis: dicentes ecce vasa
dn̄i reuertentᷣ de babylone nūc cito. Mendaci
um. n. ꝓphetāt vobis. Nolite ergo audire eos: sꝫ
fuite regi babylonis vt viuatis. Quare datur
hec ciuitas i solitudinē: Et si ꝓphete sūt. ⁊ ē v
bū domini in eis: occurrāt domino exercituū
vt nō veniant vasa q̄ derelicta fuerāt in domo
domini ⁊ in domo regis iuda ⁊ in irlm̄: in ba/
bylonē. Quia hec dicit dominus exercituū ad
colūnas ⁊ ad mare ⁊ ad bases ⁊ ad reliq̄ vasoꝝ
q̄ remāserūt in ciuitate hac: q̄ nō tulit nabucho
donosor rex babylōis cū trāsferret iechoniā fili
um ioachim regē iuda de hierusalē in babylo/
nē ⁊ oēs optimates iuda ⁊ hierusalem. Quia
hec dicit dominus exercituū deus israel: ad va
sa que derelicta sunt i domo domini ⁊ in domo
regis iuda ⁊ hierusalē. In babylonē transferē
tur. ⁊ ibi erunt vsq; ad diē visitationis sue: di/
cit dominus. Et afferri faciā ea. ⁊ restitui in lo
co isto.

XXVIII

Et factū ē in āno illo: in pncipio regni
sedechie regis iuda: i anno q̄rto i mēse
q̄nto dixit ad me ananias filiꝰ açur ꝓpha de ga
baon i domo domini corā sacerdotibꝰ ⁊ omni
populo dicēs. Hec dicit dominus exercituum
deus israel. Cōtriui iugū regis babylōis. Ad
huc duo anni dieꝝ. ⁊ ego referri faciā ad locū
istū omia vasa domini q̄ tulit nabuchodonosor
rex babylonis de loco isto: ⁊ trāstulit ea i baby
lonē. Et iechoniā filiū ioachī regē iuda. ⁊ oēm
trāsmigrationē iude q ingressi sūt in babylonē
ego ꝯuertā ad locū istū ait dominus. Cōterā
enī iugū regis babylonis. Et dixit hieremias
ꝓpheta ad ananiā ꝓphetā in oculis sacerdotū
⁊ in oculis ois populi q stabāt in domo domi/
ni: ⁊ ait hieremias ꝓpheta. Amen. Sic faciat
dominus. Suscitet dominus verba tua q̄ pro
phetasti: vt referātᷣ vasa in domū domini ⁊ ois
transmigratio de babylōe ad locū istū. Verūtn̄
audi vbū hͨ qd̄ ego loquor i auribus tuis: ⁊ in
auribus vniuersi ppl'i. Prophe q fuerūt ante
me ⁊ ante te ab initio. ⁊ ꝓphauerūt sup tras mlͭ
tas ⁊ sup regna magͣ de p̄lio ⁊ de afflictiōe ⁊ de
fame: ꝓpha q vaticinatꝰ ē pacē: cū venerit v/
bū eius tūc scietᷣ ꝓpha quē misit dominꝰ i vita
te. Et tulit ananias ꝓpheta cathenam de collo
hieremie ꝓphete. ⁊ ꝯfregit eā. Et ait ananias
i ꝯspectu ois ppl'i: dicēs. Hec dicͭ dn̄s. Sic cō

fringã iugũ nabuchodonosor regis babylonis post duos annos dierũ de collo oium gẽtiũ. Et abijt hieremias pph̃a i viã suã. Et fcm̃ ẽ vbũ dñi ad hieremiã postq̃ cõfregit ananias pph̃a cathenã de collo hieremie pph̃e dicens. Vade et dices ananie. Hec dicit dñs. Cathenas ligneas contriuisti: et facies pro eis cathenas ferreas: qr hec dicit dñs exercituũ de9 isrl'. Iugũ ferreũ posui sup collũ cũctorũ gentium istarũ: vt seruiant nabuchodonosor regi babylonis et seruient ei: insup et bestias tre dedi ei. Et dixit hieremias pph̃a ad ananiã pphetã: Audi anania Nõ misit te dñs: et tu cõfidere fecisti pplm istũ in mendacio. Idcirco hec dicit dñs. Ecce ego mittã te a facie terre. Hoc anno morieris. Aduersũ.n. dñm locutus es. Et mortu9 ẽ ananias pph̃a i anno illo: mẽse septimo. XXIX

Et hec sũt vba libri que misit Hieremias ppheta de irlm ad reliqas seniorũ trãsmigratiõis et ad sacerdotes et pphetas et ad oẽm pplm quẽ transduxerat nabuchodonosor de irlm in babylonẽ: postq̃ egressus ẽ iechonias rex et dña et eunuchi et pncipes iuda et hierusalẽ. et faber et inclusor de hierusalem: in mãu elasa filij saphã et gamalie filij helchie q̃s misit sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regẽ babylonis i babylonem dicens Hec dicit dñs exercituũ deus isrl': oi transmigratiõi quã trãstuli de irlm in babylonẽ. Edificate domos et habitate: et plãtate hortos et comedite fructũ eorũ. Accipite vxores et generate filios et filias. et date filijs vr̃is vxores: et filias vr̃as date viris. et pariãt filios et filias et multiplicabimini ibi: et nolite eẽ pauci nũero: et q̃rite pacẽ ciuitatis ad quã trãsmigrare vos feci: et orate pro ea ad dñm qr i pace illi9 erit pax vob. Hec dicit dominus exercituũ de9 israel. Nõ vos seducãt pph̃e vr̃i q sunt in medio vr̃m: et diuini vr̃i: et ne attẽdatis ad somnia vr̃a q̃ vos somniatis: qr falso ipsi pphetãt vobis in noie meo: et non misi eos dicit dominus. Quia hec dicit domin9. Cũ ceperint ipleri i babylone septuagita ãni: visitabo vos et suscitabo sup vos verbũ meũ bonũ: vt reducã vos ad locũ istũ. Ego.n. scio cogitatiões q̃s cogito sup vos dicit dominus: cogitatões pacis et nõ afflictiõis vt dem vobis finẽ et patiẽtiã: et iuocabitis me et viuetis et orabitis me et ego exaudiã vos: q̃retis me et iuenietis. Cũ q̃sieritis me i toto corde vr̃o inueniar a vobis: ait dñs. Et reducã captiuitatem vr̃am. et cõgregabo vos de vniuersis gentibus et de cunctis locis ad q̃ expuli vos. dicit domin9. Et reuerti vos faciam de loco ad quẽ trãsmigrare vos feci: qr dixistis. Suscitabit nobis dñs pphetas i babylõe. Quia hec dicit dominus ad regẽ q sedet sup soliũ dauid et ad oẽm pplm habitatorẽ vrbis h9: ad frẽs vr̃os q non sũt egressi vobiscũ i trãsmigrationẽ. Hec dicit dñs exercituũ. Ecce mittã i eos gladiũ et famẽ et pestẽ: et ponã eos q̃si ficus malas q̃ comedi nõ possũt eo q pessime sint: et psequar eos in gladio et in fame et i pestilẽtia. Et dabo eos i vexatões vniuersis regnis tre: i maledictionẽ et in stuporẽ et in sibilũ et in opprobriũ cunctis gentib9 ad q̃s ego eieci eos: eo q nõ audierint verba mea dicit dominus. q̃ misi ad eos p suos meos pphetas de nocte cõsurgẽs et mittẽs: et nõ audistis dicit dñs. Vos g audite vbũ domini ois trãsmigratio quã emisi de irlm in babylonem. Hec dicit dñs exercituũ de9 israel ad achab filiũ chulie et ad sedechiã filiũ maasie q pphetant vobis i noie meo mẽdaciũ. Ecce ego tradã eos in manu nabuchodonosor regis babylonis. et pcutiet eos i oculis vr̃is. Et assumetur ex eis maledictio oi trãsmigrationi iude q̃ ẽ in babylone dicẽtiũ. Ponat te dominus sicut sedechiã et sicut achab: q̃s frixit rex babylonis i igne: pro eo q fecerint stulticiã in israel: et mechati sũt i vxores amicorũ suorũ: et locuti sũt vbũ in noie meo mẽdaciter: qd nõ mãdaui eis. Ego sũ iudex et testis dicit dominus. Et ad semeiã neelamiten dices. Hec dicit dominus exercituũ deus isrl'. Pro eo q misisti i noie meo libros ad omnem pplm q ẽ i hierusalẽ et ad sophoniã filiũ maasie sacerdotẽ: et ad vniuersos sacerdotes dicẽs: dominus dedit te sacerdotẽ pro ioiade sacerdote vt sis dux in domo domini sup oẽm virũ arrepticiũ et pphetãtẽ vt mittas eũ i neruũ et in carcerem. Et nũc q̃re nõ increpasti hieremiã anathotiten q pphetat vobis? Quia sup hoc misit in babylonem ad nos dicẽs. Longum est: edificate domos et habitate et plantate hortos et comedite fructus eorũ. Legit g sophonias sacerdos librũ istũ: in auribus hieremie pphete. Et factũ est verbũ domini ad hieremiã dicens. Mitte ad oẽm trãsmigrationẽ dicens. Hec dicit dominus ad semeiã neelamiten. Pro eo q prophetauit vobis semeias et ego nõ misi eũ: et fecit vos cõfidere in mendacio. Idcirco hec dicit dominus. Ecce ego visitabo super semeiã neelamiten et sup semẽ eius. Nõ erit ei vir sedens in medio populi h9. et nõ videbit bonũ qd ego faciã populo meo. ait dominus: qr puaricationẽ locutus est aduersus dominũ. XXX

Hec verbū qđ factū est ad hieremiā a
domino dicēs. Hec dicit dn̄s de⁹ israel
dicēs. Scribe tibi oīa vba q̄ locut⁹ sū
ad te in libro. Ecce. n. dies veniūt dicit dn̄s ꝛ
ꝯuertā ꝯuersionē populi mei israel ꝛ iuda. ait
dn̄s: ꝛ ꝯuertā eos ad terrā quā dedi patrib⁹ eo
rū ꝛ possidebūt eā. Et hec verba q̄ locutus est
dn̄s ad israel ꝛ ad iudā. Qm̄ hec dicit dn̄s. Vo
cē terroris audiuimus: formido: ꝛ nō est pax.
Interrogate ꝛ videte si generat mascul⁹. Qua/
re ergo vidi oīs viri manū sup lumbū suū q̄si
parturiētis: ꝛ ꝯuerse sūt vniuerse facies i aurn
ginē. Ve qꝛ magna dies illa: nec ē similis ei⁹:
tēpusq̄ tribulatiōis ē iacob: ꝛ ex ipso saluabit̄
Et erit in die illa ait dominus exercituū cōterā
iugū eius de collo tuo: ꝛ vincula eius dirūpā.
Et nō dominabunt̄ ei āplius alieni: sꝫ fuiēt do
mino deo suo: ꝛ dauid regi suo quem suscitabo
eis. Tu ergo ne timeas serue me⁹ iacob ait do
minus: neq̄ paueas israel: qꝛ ecce ego saluabo
te de terra longinq̄: ꝛ semen tuū de terra capti/
uitatis eoꝝ. Et reuertet̄ iacob ꝛ qescet. ꝛ cun/
ctis affluet bonis ꝛ nō erit quē formidet: qm̄ te
cum ego sum ait dominus vt saluē te: Faciam
eni ꝯsūmationē in cunctis gētibus in qbus dis
psi te: te aūt nō faciā in ꝯsūmationē: sꝫ castiga/
bo te in iudicio vt nō tibi videaris inoxius: qꝛ
hec dicit dominus. Insanabilis fractura tua:
pessima plaga tua. Nō ē q iudicet iudiciū tuū:
ad alligandā curationē tuā vtilitas nō est tibi.
Oēs amatores tui obliti sūt tui. teq̄ nō q̄rent.
Plaga. n. inimici pcussi te castigatione crude
li. Propter multitudinē iniq̄tatis tue dura fa
cta sunt pctā tua. Quid clamas sup ꝯtritōe tua
Insanabilis est dolor tuus. Propter multitu
dinē iniq̄tatis tue ꝛ ppī dura pctā tua feci hec
tibi. Propterea oēs qui comedunt te deuora/
bunt̄: ꝛ vniuersi hostes tui in captiuitatē ducēt̄
Et oēs qui te vastant: vastabunt̄: cunctosq̄ p̄
datores tuos dabo in predā. Obducā eni cica
tricē tibi: ꝛ a vulneribus tuis sanabo te dic̄ do/
minus. Quia eiectā vocauerūt te syon: hec est
que nō habebat requirentē. Hec dicit dominus
Ecce ego ꝯuertā ꝯuersionē tabernaculoꝝ ia/
cob. ꝛ tectis eius miserebor. Et edificabit̄ ciui
tas in excelso suo ꝛ templū iuxta ordinē suū fun
dabit̄ Et egrediet̄ de eius laus: voxq̄ luden/
tiū: ꝛ multiplicabo eos ꝛ nō minuent̄: ꝛ glorifi
cabo eos ꝛ nō attenuabunt̄: ꝛ erunt filij eius si
cut a principio ꝛ cetus eius corā me pmanebit.
Et visitabo aduersū oēs q tribulant eū: ꝛ erit
dux eius ex eo: ꝛ princeps de medio eius pdu
cet̄. Et applicabo eum: ꝛ accedet ad me. Quis
eni iste est: qui applicet cor suū vt appropinq̄t
mihi ait dominus. Et eritis mihi in populū: ꝛ
ego ero vobis in deū. Ecce turbo domini fu/
ror egrediens: pcella ruēs in capite ipioꝝ con
qescet. Nō auertet irā idignationis dominus:
donec faciat ꝛ ꝯpleat cogitationē cordis sui. In
nouissimo dieꝝ itelligetis ea. XXXI

In tēpore illo dicit dominus: ero deus
vniuersis cognatiōib⁹ israel ꝛ ipi erūt
mihi in populū. Hec dic̄ domius. In
uenit gratiā in deserto popul⁹ q remāserat gla
dio. Vadet ad requiē suā israel. Lōge domin⁹
apparuit mihi. Et in caritate ppetua dilexi te:
ideo attraxi te miserās. Rursūq̄ edificabo te:
ꝛ edificaberis virgo israel. Adhuc ornaberis
tympanis tuis ꝛ egredieris in choro ludentiū.
Adhuc plantabis vineas in mōtibus samarie
Plantabunt plantātes: ꝛ donec tēpus veniat
nō vindemiabunt: qꝛ erit dies in q̄ clamabunt
custodes in monte effraim. Surgite ꝛ ascenda
mus in syon ad dominū deū nostrum: qꝛ hec
dicit dominus. Exultate in leticia iacob: ꝛ hin
nite ꝯtra caput gentiū: psonate et canite et dici/
te. Salua domine populū tuū reliquias israel.
Ecce ego adducā eos de terra aquilonis: et cō
gregabo eos ab extremis terre: iter quos erūt
cecus et claudus et pregnans et pariens simul
cetus magnus reuertentiū huc. In fletu veni
ent: et in misicordia reducā eos. Et adducam
eos p torrētes aquaꝝ in via recta: et nō ipingēt
in ea: qꝛ factus sū israeli pater: et effraim primo
genitus meus ē. Audite verbū domini gētes
et ānunciate i insulis q̄ pcul sūt: et dicite. Qui
dispersit israel. cōgregabit eū. et custodiet eum
sicut pastor gregem suū. Redimet. n. domin⁹
iacob: et liberabit eū de manu potentioris. Et
venient et laudabunt in mōte syon et ꝯfluēt ad
bona domini sup frumēto: vino et oleo et fetu
pecoꝝ et armentoꝝ: eritq̄ aīa eoꝝ q̄si hortus
irriguus. et vltra nō esurient. Tunc letabitur
virgo in choro: iuuenes et senes simul. Et cō/
uertā luctum eoꝝ in gaudiū: et consolabor eos
et letificabo a dolore suo. Et inebriabo animā
sacerdotū pinguedine et populus meus bonis
adimplebit̄ ait dominus. Hec dicit dominus.
Vox in excelso audita ē: lamentationis luctus
et fletus: rachel plorātis filios suos: et nolentis
consolare sup eis. qꝛ non sunt. Hec dicit domi
nus. Quiescat vox tua a ploratu et ocl'i tui a la
chrymis: qꝛ est merces operi tuo ait dominus.
Et reuertēt de t̄ra iimici: et est spes nouissimis

tuis ait dominus: et reuertent filij tui ad terminos suos. Audiens audiui effraim transmigrantem. Castigasti me domine: et eruditus sum quasi iuuencula indomitus. Conuerte me et conuertar: quia tu dominus deus meus. Postquam enim conuertisti me egi penitentiam: et postquam ostendisti mihi percussi femur meum. Confusus sum et erubui: quoniam sustinui opprobrium adolescentie mee. Si filius honorabilis mihi effraim: si puer delicatus: quia ex quo locutus sum de eo. adhuc recordabor eius. Iccirco conturbata sunt viscera mea super eum miserebor eius ait dominus. Statue tibi speculam. pone tibi amaritudines. Dirige cor tuum in viam rectam: in qua ambulasti. Reuertere virgo israel: reuertere ad ciuitates tuas istas. Usquequo delitijs dissolueris filia vaga. Quia creauit dominus nouum super terram: femina circundabit virum. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Adhuc dicent verbum istud in terra iuda et in vrbibus eius cum conuertero captiuitatem eorum. Benedicat tibi dominus pulchritudo iusticie: mons sanctus. Et habitabunt in eo iudas et omnes ciuitates eius simul agricole et minantes greges: quia inebriaui animam lassam: et omnem animam esurientem saturaui. Ideo quasi de somno suscitatus sum et vidi: et somnus meus dulcis mihi. Ecce dies veniunt dicit dominus: et seminabo domum israel et domum iuda semine hominum et semine iumentorum. Et sicut vigilaui super eos vt euellerem et demolirer et dissiparem et disperderem et affligerem: sic vigilabo super eos vt edificem et plantem ait dominus. In diebus illis non dicent vltra: patres comederunt vuam acerbam et dentes filiorum obstupuerunt: sed vnusquisque in iniquitate sua morietur. Omnis homo qui comederit vuam acerbam obstupescent dentes eius. Ecce dies venient dicit dominus: et feriam domui israel et domui iuda fedus nouum. Non secundum pactum quod pepigi cum patribus vestris in die qua apprehendi manum eorum vt educerem eos de terra egypti: pactum quod irritum fecerunt: et ego dominatus sum eorum dicit dominus: sed hoc erit pactum quod feriam cum domo israel. Post dies illos dicit dominus: dabo legem meam in visceribus eorum et in corde eorum scribam eam: et ero eis in deum: et ipsi erunt mihi in populum. Et non docebit vltra vir proximum suum: et vir fratrem suum dicens: cognosce dominum. Omnes enim cognoscent me a minimo eorum vsque ad maximum ait dominus: quia propitiabor iniquitati eorum et peccati eorum non memorabor amplius. Hec dicit dominus qui dat solem in lumine diei: ordinem lune et stellarum in lumine noctis: qui turbat mare et sonant fluctus eius: dominus exercituum nomen illi. Si defecerint leges iste coram me dicit dominus. tunc et semen israel deficiet vt non sit gens coram me cunctis diebus. Hec dicit dominus Si mensurari poterunt celi sursum: et inuestigare fundamenta terre deorsum: et ego abijciam vniuersum semen israel propter omnia que fecerunt dicit dominus. Ecce dies veniunt dicit dominus. et edificabitur ciuitas domino a turre ananehel vsque ad portam anguli. Et exibit vltra normam mensure in conspectu eius super collem gareb: et circuibit goatha et omnem vallem cadauerum et cineres et vniuersam regionem mortis vsque ad torrentem cedron et vsque ad angulum porte equorum orientalis. Sanctum domini non euelletur: et non destruetur vltra in perpetuum.

XXXII

Verbum quod factum est ad hieremiam a domino in anno decimo sedechie regis iuda: ipse est annus octauusdecimus nabuchodonosor. Tunc exercitus regis babylonis obsidebat ierusalem: et hieremias propheta erat clausus in atrio carceris qui erat in domo regis iuda. Clauserat enim eum sedechias rex iuda. dicens. Quare vaticinaris dicens hec dicit dominus: ecce ego dabo ciuitatem istam in manus regis babylonis et capiet eam. et sedechias rex iuda non effugiet de manu chaldeorum: sed tradetur in manus regis babylonis: et loquetur os eius cum ore illius: et oculi eius oculos illius videbunt: et in babylonem ducet sedechiam et ibi erit donec visitem eum ait dominus: si autem dimicaueritis aduersum chaldeos: nihil prosperum habebitis? Et dixit hieremias. Factum est verbum domini ad me dicens. Ecce ananehel filius sellum patruelis tuus veniet ad te dicens. Eme tibi agrum meum qui est in anathot. Tibi enim competit ex propinquitate vt emas. Et venit ad me ananehel filius patrui mei secundum verbum domini ad vestibulum carceris et ait ad me. Posside agrum meum qui est in anathot in terra beniamin: quia tibi competit hereditas: et tu propinquus es vt possideas. Intellexi autem quod verbum domini esset. Et emi agrum ab ananehel filio patrui mei qui est in anathot. Et appendi ei argentum septem stateres et decem argenteos: et scripsi in libro et signaui et adhibui testes. Et appendi argentum in statera et accepi librum possessionis signatum et stipulationes et rata et signa forinsecus. Et dedi librum possessionis baruch filio nerifilij maasie in oculis ananehel patruelis mei et in oculis testium qui scripti erant in libro emptionis: et in oculis omnium iudeorum qui sedebant in atrio carceris. Et precepi baruch coram eis dicens. Hec dicit dominus exercituum deus israel. Sume libros istos: librum emptionis hunc signatum: et librum hunc qui apertus est et pones illos in vase fictili vt permanere possint diebus multis. Hec enim dicit dominus exercituum deus israel. Adhuc possidebuntur domus et agri et vinee in terra ista. Et oraui ad dominum postquam tra-

No. 3.
No. 4.

No.

didi librum possessionis baruch filio neri dicēſ
Heu heu heu domine deus. Ecce tu fecisti fe
cisti celum ⁊ terrā in fortitudine tua magna: ⁊
in brachio tuo extento. Nō erit tibi difficile oē
verbū qui facis misericordiā in milibus: ⁊ red
dis iniqtatē patrū in sinum filioꝝ eoꝝ post eos
Fortissime magne ⁊ potens: dominus exerci/
tuum nomen tibi magnus consilio. ⁊ incōpre/
hensibilis cogitatu. cuius oculi aperti sunt suꝑ
oēs vias filioꝝ adā vt reddas vnicuiq; ſ꞉ viaſ
suas ⁊ ſ꞉ fructū adinuētionū eiꝰ. Qui posuisti
signa ⁊ portenta ī terra egypti vſq; ad diē hāc:
⁊ in israel ⁊ in hōibus: ⁊ tibi fecisti nomē: sicut
est dies hec. Et eduxisti populū tuū israel ꝺ ter
ra egypti in signis ⁊ portentis ⁊ in manu robu
sta ⁊ in brachio extento ⁊ in terrore magno: ⁊
dedisti eis terram hanc quam iurasti patribus
eoꝝ vt dares eis terrā fluentē lacte ⁊ melle: ⁊ i
gressi sunt ⁊ possiderunt eam. Et non obedie/
runt voci tue: ⁊ in lege tua non ambulauerunt
omnia q̄ mandasti eis vt facerent non fecerūt.
⁊ euenerūt eis omnia mala hec. Ecce munitio
nes extructe sunt aduersū ciuitatē vt capiatur
⁊ vrbs data est ī manus chaldeoꝝ: ⁊ in manuſ
regis babylonis q̄ prelianť aduersus eā a facie
gladij ⁊ famis ⁊ pestilentie: ⁊ quecūq; locutus
es acciderunt vt tu ipse cernis. Et tu dicis mi/
hi domine deus: eme agrum argento ⁊ adhibe
testes: cum vrbs data sit in manus chaldeoꝝ
Et factū ē verbū domini ad hieremiā dicens.
Ecce ego dominus d̄us vniuerse carnis. Nū
quid mihi difficile erit omne verbū? Propte/
rea hec dicit dominus. Ecce ego tradam ciuita
tem istam in manus chaldeoꝝ ⁊ in manꝰ regis
babylonis ⁊ capient eam: ⁊ venient chaldei ꝑ/
liantes aduersum vrbem hanc: ⁊ succendēt eā
igni ⁊ comburent eā: ⁊ domos in quaꝝ doma
tibus sacrificabant baal ⁊ libabant dijs alienis
libamina ad irritandū me. Erant enim filij isrl'
⁊ filij iuda iugiter facientes malū in oculis me
is ab adolescentia sua. filij israel qui vſq; nunc
exacerbant me in opere manuū suaꝝ dicit dn̄s
q꞉ in furore ⁊ in dignatione mea facta est mihi
ciuitas hec a die qua edificauerunt eā vſq; ad
diem istam qua auferetť de ꝯspectu meo ꝓpter
malitiā filioꝝ israel ⁊ filioꝝ iuda quā fecerunt
ad iracundiā me ꝓuocantes: ipsi ⁊ reges eoꝝ
⁊ principes eoꝝ ⁊ sacerdotes: ⁊ ꝓphete eoꝝ vi
ri iuda ⁊ habitatores hierusalē. Et verterūt ad
me terga ⁊ nō facies: cum docerē eos: ⁊ erudi
rem diluculo: ⁊ nollent audire vt acciperent di
sciplinam. Et posuerunt idola sua in domo in
qua inuocatū est nomen meū vt polluerent eā
et edificauerunt excelsa baal q̄ sunt in valle filij
ennon vt initiarēt filios suos et filias suas mo
loch. quod non mandaui eis: nec ascendit ī cor
meū vt facerent abhominationē hanc: et in pec
catum deducerent iudam. Et nunc ꝓpter ista
hec dicit dominus deus israel ad ciuitatē hanc
de qua vos dicitis ꝙ tradať in manus regis ba
bylonis in gladio et in fame et in peste. Ecce
ego congregabo eos de vniuersis terris ad q̄s
eieci eos in furore meo et in ira mea et in indi/
gnatione grādi: et reducā eos ad locū istum et
habitare eos faciā confidēter: et erunt mihi in
populū: et ego ero eis in deū. Et dabo eis cor
vnū et viam vnam vt timeāt me vniuersis die
bus et bene sit eis et filijs eoꝝ post eos. Et feri
am eis pactum sempiternū. et non desinā eis
benefacere: et timorē meū dabo in corde eorū
vt nō recedant a me: et letabor super eis cū be
ne eis fecero. Et plantabo eos in terra ista in
veritate in toto corde meo et in tota aīa mea: q꞉
hec dicit dominus. Sicut adduxi super popu/
lum istum omne malū hoc grande: sic adducā
super eos omne bonū quod ego loquor ad eos
Et possidebunť agri in terra ista de qua vos di
citis ꝙ deserta sit: eo ꝙ nō remanserit homo et
iumentū: et data sit in manus chaldeoꝝ. Agri
ementur pecunia: et scribenť in libro: et impri
metur signū et testis adhibebiť: in terra benia/
min et in circuitu hierusalē. in ciuitatibus iuda
et in ciuitatibus montanis et in ciuitatibus cā/
pestris et in ciuitatibus que ad austrum sūt. q̄a
ꝯuertā captiuitatē eoꝝ ait dn̄s.

XXXIII

Et factū est verbū dn̄i ad hieremiā secū
do. cū adhuc clausus esset in atrio car/
ceris dicens. Hec dicit dominus q̄ fa/
cturus est et formaturus illud et paraturus: do
minus nomen eius. Clama ad me et exaudiā
te: et annunciabo tibi grandia et firma que ne/
scis. Quia hec dicit dominꝰ deus israel ad do/
mos vrbis huius: et ad domos regis iuda q̄ ꝺ
structe sunt: et ad munitiones et ad gladiū ve
nientium vt dimicent cum chaldeis et impleāt
eis cadaueribus hoīum quos percussi in furo/
re meo et in idignatione mea: abscōdens faciē
meam a ciuitate hac ꝓpter oēm malitiā eoꝝ.
Ecce ego obducam eis cicatricem et sanitatem
et curabo eos. et reuelabo eis deprecationē pa/
cis et veritatis. Et ꝯuertam ꝯuersionem iuda
et ꝯuersionem hierusalē: et edificabo eos sicut
a principio: et emundabo illos ab omni iniqui
tate sua in qua peccauerūt mihi: et ꝓpitius ero

cunctis iniqtatibus eoꝝ in quibus deliquerũt
mihi ⁊ spreuerunt me. Et erit mihi in nomen
⁊ in gaudiũ ⁊ in laudẽ ⁊ in exultationẽ cunctis
gentibꝰ terre q̃ audierint oĩa bona q̃ ego factu
rus sũ eis. ⁊ pauebũt ⁊ turbabunť in vniuersis
locis. ⁊ in oĩ pace quã ego faciã eis. Hec dicit
dominus. Adhuc audieť in loco isto quẽ vos
dicitis esse desertũ: eo ꝙ nõ sit hõ nec iumẽtum
ĩ ciuitatibꝰ iuda ⁊ foris irl'm q̃ desolate sĩt absq̃
hoĩe ⁊ absq̃ hitatore ⁊ absq̃ pecoř vox gaudij
⁊ vox leticie: vox sponsi ⁊ vox sponse: vox dicẽ
tiũ: confitemini dño exercituũ: qm̃ bonus dñs
qm̃ ĩ eternũ mĩa eiꝰ. ⁊ portantiũ vota in domo
domini. Reducã .n. ꝯuersionẽ terre sicut a ꝑn
cipio dicit dominus. Hec dicit dominus exer
cituũ. Adhuc erit in loco isto deserto absq̃ ho
mine ⁊ absq̃ iumẽto ⁊ in cunctis ciuitatibꝰ eiꝰ
habitaculũ pastoꝝ ⁊ accubãtiũ gregũ in ciuita
tibus mõtosis: ⁊ in ciuitatibꝰ cãpestribus ⁊ in
ciuitatibus q̃ ad austrũ sunt: ⁊ in ťra beniamin
⁊ in circuitu irl'm ⁊ in ciuitatibus iuda: adhuc
trãsibunt greges ad manũ nũerantis ait domi
nus. Ecce dies venięt dicit dñs. ⁊ suscitabo ꝟ
bum bonũ qđ locutus sũ ad domũ isrl'. ⁊ ad do
mũ iuda. In diebus illis ⁊ in tpe illo germina
re faciã dauid germẽ iustitie. ⁊ faciet iudiciũ et
iustitiã ĩ terra. In diebus illis saluabiť iuda. ⁊
israel habitabit ꝯfidenť. Et h̄ est nomen quod
vocabũt eũ: dñs iustꝰ nř. Quia hec dicit dñs.
Nõ interibit de dauid vir q̃ sedeat sup̱ thronũ
domꝰ isrl': ⁊ de sacerdotibus ⁊ de leuitis nõ in
teribit vir a facie mea q̃ offerat holocaustomata
⁊ incẽdat sacrificiũ ⁊ cedat victimas oĩbꝰ diebꝰ
Et fcm̃ ẽ ꝟbũ dñi ad hieremiã dicẽs. Hec di
cit dominus. Si irritum potest fieri pactum
meum cum die ⁊ pactum meum cum nocte: vt
nõ sit dies ⁊ nox ĩ tpe suo. ⁊ pactum meũ irri
tũ eẽ poterit cũ dauid ſuo meo vt nõ sit ex eo fi
lius q̃ regnet ĩ throno eius: ⁊ leuite ⁊ sacerdo
tes ministri mei. Sicut enumerari nõ pñt stelle
celi ⁊ metiri harene maris: sic multiplicabo se
mẽ dauid ſui mei: ⁊ leuitas ministros meos.
Et factũ ẽ ꝟbũ dñi ad hieremiã dicẽs. Nũqd
nõ vidisti qd ppl's hic locutus sit dicẽs: due co
gnatiões quas elegerat dñs abiecte sũt: ⁊ ppl'z
meũ desperexerũt: eo ꝙ nõ sit vltra gens corã eis
hec dič dñs. Si pactũ meũ inť diẽ ⁊ noctẽ: ⁊ le
ges celo ⁊ terre non posui: eqdem ⁊ semen ia
cob ⁊ dauid serui mei ꝓijciã: vt nõ assumã de
semine eius principes seminis abraham isaac
⁊ iacob. Reducã enim conuersionem eorum
⁊ miserebor eis.

XXXIIII

Verbũ qđ factũ ẽ ad hieremiã a dño: qñ
nabuchodonosor rex babylonis ⁊ oĩs
exercitꝰ eius vniuersaq̃ regna ťre que
erãt sub ptãte manus eius: ⁊ oẽs populi bella
bãt ꝯ irl'm ⁊ ꝯ oẽs vrbes eius dicẽs. Hec dič
dñs deꝰ israel. Vade ⁊ loquere ad sedechiã re
gem iuda. ⁊ dices ad eũ. Hec dicit dñs. Ecce
ego tradã ciuitatẽ hãc in manꝰ regis babylõis
⁊ succẽdet eã igni. Et tu nõ effugies de manu
eius: sʒ ꝯprehensiõe capieris. ⁊ in manu eiꝰ tra
deris. ⁊ oculi tui oculos regis babylonis vide
bũt: ⁊ os eius cũ ore tuo loqueť. ⁊ babylonẽ in
troibis. Attamẽ audi ꝟbũ dñi sedechia rex iu
da. Hec dicit dominꝰ ad te. Nõ morieris ĩ gla
dio sʒ in pace morieris. ⁊ ꝭm ꝯbustiões patrũ
tuoꝝ regũ prioꝝ q̃ fuerũt ante te sic ꝯburent te
⁊ ve domie plangẽt te: q2 ꝟbũ h̄ ego locutꝰ sũ
dicit dominus. Et locutꝰ ẽ hieremias ꝓpheta
ad sedechiã regẽ iuda vniuersa ꝟba h̄ in irl'm
⁊ exercitꝰ regis babylonis pugnabat ꝯ hieru
salẽ: ⁊ ꝯ oẽs ciuitates iuda que relique erant ꝯ
lachis ⁊ ꝯ azecha. He eni superãt de ciuitati
bus iuda vrbes munite. Verbũ qđ factũ ẽ ad
hieremiã a dño: postq̃ ꝑcussit rex sedechias fe
dus cũ oĩ populo ĩ hierusalẽ: p̃dicãs vt dimit
teret vnusq̃sq̃ seruũ suũ ⁊ vnusq̃sq̃ ancillã suã
hebreũ ⁊ hebreã liberos: ⁊ neq̃q̃ dominarenť
eis id est ĩ iudeo ⁊ frẽ suo. Audierũt g̊ oẽs ꝑn
cipes et vniuersus populus q̃ inierãt pactuʒ vt
dimitteret vnusq̃sq̃ seruũ suũ et ãcillã suã libe
ros et vltra nõ dñarenť eis. Audierũt igiť: et
dimiserunt. Et ꝯuersi sũt deinceps et retraxe
rũt ſuos suos et ancillas suas q̊s dimiserũt li
beros: et subiugauerũt ĩ famulos et famulas. ⁊
factũ est ꝟbũ ad hieremiã a dño dicens. Hec
dicit dominꝰ deꝰ israel. Ego ꝑcussi fedus cũ pa
tribus vřis: ĩ die q̃ eduxi eos de ťra egypti de
domo ſuitutis dicẽs. Cũ ꝯpleti fuerint septeʒ
anni: dimittat vnusq̃sq̃ frẽm suũ hebreũ q̃ vẽ
ditus ẽ ei: et ſuiet tibi sex annis. et dimittes eũ
a te liberũ. Et nõ audierũt pr̃es vři me: nec in
clinauerũt aurẽ suã. Et ꝯuersi estis vos hodie
et fecistis qđ rectũ ẽ in oculis meis: vt p̃dicare
tis libertatẽ vnusq̃sq̃ ad amicũ suuʒ. et inistis
pactũ in ꝯspectu meo ĩ domo in q̃ inuocatum ẽ
nomẽ meũ sup̱ eã. Et reuersi estis et cõmacu
lastis nomẽ meũ: et reduxistis vnusq̃sq̃ ſuuʒ
suũ et vnusq̃sq̃ ancillã suã: quos dimiseratis vt
essent liberi et sue ptãtis: et subiugastis eos vt
sint vobis ſui et ancille. Propterea hec dicit
dominus. Vos nõ audistis me vt p̃dicaretis li
bertateʒ vnusquisq̃ frĩ suo et vnusq̃sq̃ amico

suo. Ecce ego ꝑdico libertatē ait dn̄s ad gladi
um: ad pestē ⁊ ad famē. ⁊ dabo vos in cōmo/
tionē cunctis regnis tre. Et dabo viros q̄ pre
varicant̄ fedus meū. ⁊ nō obseruauerunt ꝟba
federis q̄bus assensi sūt i ɔ̄spectu meo: vitulū
quē ɔ̄ciderūt i duas ꝑtes. ⁊ trāsierunt int̄ diui/
siones eiꝰ: ꝑncipes iuda ⁊ ꝑncipes irl̄m. eunu
chi ⁊ sacerdotes ⁊ oīs ppl̄s tre q̄ trāsierūt inter
diuisiōes vituli. ⁊ dabo eos i manus inimicoꝝ
suoꝝ ⁊ in manꝰ q̄rentiū aīam eoꝝ. ⁊ erit morti
cinū eoꝝ in escā volatilibus celi ⁊ bestijs terre
Et sedechiā regē iuda ⁊ ꝑncipes eius dabo in
manꝰ inimicoꝝ suoꝝ: ⁊ in manus q̄rētiū aīas
eoꝝ. ⁊ in manꝰ exercituū regis babylonis qui
recesserūt a vobis. Ecce ego precipio dicit do/
minus. ⁊ reducā eos in ciuitatē hāc. ⁊ ꝑliabun
tur aduersum eā. ⁊ capiēt eā ⁊ incendent igni.
Et ciuitates iuda dabo in solitudinē: eo ꝙ non
sit habitator.

XXXV

Verbū qd̄ factū ē ad hieremiam a dn̄o i
diebꝰ ioachim filij iosie regis iuda: di
cens. Vade ad domū rechabitaꝝ ⁊ lo
q̄re eis. ⁊ introduces eos in domū dn̄i i vnam
exedrā thesauroꝝ: ⁊ dabis eis bibere vinū. Et
assumpsi iezoniā filiū hieremie filij absame ⁊
frēs eiꝰ ⁊ oēs filios eius ⁊ vniuersā domū re/
chabitarū. ⁊ itroduxi eos i domū dn̄i ad gazo/
phylatiū filioꝝ anan filij iezedelie hoīs dei qd̄
erat iuxta gazophylatiū ꝑncipū sup thesaurum
maasie filij sellū qui erat custos vestibuli. Et po
sui corā filijs domꝰ rechabitaꝝ cyphos plenos
vino ⁊ calices. ⁊ dixi ad eos. Bibite vinum.
Qui rn̄derūt. Nō bibemꝰ vinū: q̄r ionadab fi
lius rechab pr̄ nr̄ ꝑcepit nobis dicens. Nō bi
betis vinū vos ⁊ filij vr̄i vsq₃ in sempiternū.
Et domū nō edificabitis. ⁊ semētē nō seretis ⁊
vineas nō plātabitis nec habebit̄: s₃ in taber/
naculis habitabitis cunctis diebꝰ vr̄is: vt viua
tis diebus multis sup faciē tre in qua vos pe/
grinamini. Obediuimꝰ ḡ voci ionadab filij re
chab pr̄is nr̄i in oībꝰ q̄ ꝑcepit nobis: ita vt nō
biberemꝰ vinū cunctis diebꝰ nr̄is nos ⁊ mulie
res nr̄e. filij ⁊ filie nr̄e. ⁊ nō edificaremus do/
mos ad habitandū: ⁊ vineā ⁊ agꝝ ⁊ semētē nō
habuimꝰ: s₃ habitauimꝰ in tabernaculis ⁊ obe
diētes fuimꝰ iuxta oīa q̄ ꝑcepit nobis ionadab
pr̄ nr̄. Cū aūt ascendisset nabuchodonosor rex
babylonis ad terrā nr̄am: diximus. Venite et
ingrediamur hierusalē a facie exercitus chalde
oꝝ. ⁊ a facie exercitus syrie. ⁊ mā simus i irl̄m.
Et factū ē ꝟbū dn̄i ad hieremiā dicens. Hec
dicit dn̄s exercituū deus isrl̄. Vade ⁊ dic viris
iuda ⁊ habitatoribꝰ irl̄m. Nunq̄d nō recipiet̄
disciplinā vt obediatis ꝟbis meis dicit dn̄s?
Preualuerunt sermones ionadab filij rechab
q̄s ꝑcepit filijs suis vt nō biberēt vinū: ⁊ nō bi
berūt vsq₃ ad diē hāc: q̄r obedierūt ꝑcepto pa/
tris sui. Ego aūt locutus sum ad vos de mane
ɔ̄surgens ⁊ loquēs. ⁊ nō obedistis mihi. Mi
siq₃ ad vos oēs seruos meos ꝓphetas cōsur/
gēs diluculo mittēsq₃ ⁊ dicēs. Conuertimini
vnusquisq₃ a via sua pessima. ⁊ bona facite stu
dia vr̄a. ⁊ nolite seq̄ deos alienos: neq₃ colatis
eos: ⁊ habitabitis in trā quā dedi vobis ⁊ pr̄i/
bus vr̄is. Et non inclinastis aurē vr̄am: neq₃
audist̄ me. Firmauerūt igit̄ filij ionadab filij
rechab ꝑceptū pr̄is sui qd̄ ꝑceperat eis. ppl̄us
aūt iste non obediuit mihi. Idcirco hec dicit do
minus exercituū deus isrl̄. Ecce ego adducam
sup iudā et sup oēs habitatores irl̄m vniuersā
afflictionē quā locutus sum aduersū illos: eo ꝙ
locutus sū ad illos ⁊ nō audierūt: vocaui illos
⁊ nō rn̄derūt mihi. Domui autem rechabitaꝝ
dixit hieremias. Hec dicit dn̄s exercituū deus
israel. Pro eo ꝙ obedistis ꝑcepto ionadab pa
tris vestri. ⁊ custodistis oīa eius mādata et feci
stis vniuersa q̄ ꝑcepit vob: ꝓptea hec dicit do
minus exercituū deus israel. Nō deficiet vir d̄
stirpe Ionadab filij rechab stans in conspectu
meo cunctis diebus.

XXXVI

Et factū ē in āno q̄rto ioachim filij iosie
regis iuda: factū ē verbū hoc ad hiere
miā a dn̄o dicēs. Tolle volumē libri. ⁊
scribes in eo oīa ꝟba q̄ locutus sum tibi aduer
sum israel et iudā. et aduersum oēs gētes: a die
qua locutus sū ad te ex diebus iosie vsq₃ ad diē
hanc: si forte audiēte domo iuda: vniuersa ma
la que ego cogito facere eis: reuertat̄ vnusquis
q₃ a via sua pessima et ꝓpitiꝰ ero iniq̄tati et pec
cato eoꝝ. Vocauit ḡ hieremias baruch filium
nerie. ⁊ scripsit baruch ex ore hieremie oēs ser
mones dn̄i quos locutꝰ ē ad eū in volumīe li/
bri. Et ꝑcepit hieremias baruch dicens. Ego
clausus sum: nec valeo ingredi domū domini.
Ingredere ḡ tu et lege de volumīe in q̄ scripsi
sti ex ore meo ꝟba dn̄i audiente populo in do/
mo dn̄i in die ieiunij: insup ⁊ audiente vniuer
so iuda qui veniunt de ciuitatibus suis. Leges
eis: si forte cadat orō eoꝝ in conspectu domini
et reuertat̄ vnusq̄sq₃ a via sua pessima: q̄m ma
gnus furor et indignatio est quā locutus ē do/
minus aduersus ppl̄m hūc. Et fecit baruch fili
us nerie iuxta oīa q̄ ꝑceperat ei hieremias pro
pheta: legens ex volumine sermones domini

in̄ domo dn̄i. Factū est aūt in anno quinto ioa
chim filij iosie regis iuda: in mense nono: p̄di
cauerūt ieiuniū in ꝯspectu domini oī populo in
irl'm et vniuerse multitudini q̄ cōfluxerat de ci
uitatibus iuda in hierusalē. Legitq3 baruch ex
volumine sermones hieremie in domo dn̄i in
gaçophylatio gamarie filij saphan scribe in ve
stibulo superiori in introitu porte noue domus
domini: audiente oī populo. Cūq3 audisset mi
cheas filius gamarie filij saphan oēs sermōes
dn̄i ex libro: descendit in domū regis ad gaço/
phylatiū scribe. Et ecce ibi omēs p̄ncipes sede
bant: elisama scriba et dalaias fili⁹ semeie ⁊ hel
nathan filius achobor et gamarias fili⁹ saphā
et sedechias filius ananie. et vniuersi p̄ncipes.
Et nūciauit eis micheas oīa v̄ba que audiuit
legentē baruch ex volumine: in auribus ppl'i.
Miserūt itaq3 oēs p̄ncipes ad baruch iudi fili
um nathanie filij selemie filij chusi dicentes.
Volumē ex quo legisti audiente ppl'o sume in
manu tua. et veni. Tulit ḡ baruch filius nerie
volumen in manu sua: et venit ad eos. Et di/
xerūt ad eum. Sede: et lege hec in auribus no
stris. Et legit baruch in aurib⁹ eoꝝ. Igit̄ cu3
audissent oīa v̄ba: obstupuerūt vnusquisq3 ad
ꝓximū suū. et dixerūt ad baruch. Nunciare de
bemus regi oēs sermones istos. Et interroga
uerūt eū dicentes. Indica nobis quō scripsisti
oēs sermones istos ex ore eius. Dixit autē eis
baruch. Ex ore suo loquebat̄ q̄si legens ad me
oēs sermones istos: et ego scribebā in volumi
ne attramēto. Et dixerunt p̄ncipes ad baruch
Vade et abscondere tu et hieremias. et nemo
sciat vbi sitis. Et ingressi sunt ad regē i atriū.
Porro volumē cōmendauerunt in gaçophy
latio elisame scribe et nūciauerunt audiēte rege
oēs sermōes. Misitq3 rex iudi vt sumeret vo
lumē: qui tollēs illud de gaçophylatio elisame
scribe legit audiente rege et vniuersis principi
bus qui stabant circa regem. Rex autē sedebat
in domo hyemali in mēse nono. et posita erat
arula corā eo plena prunis. Cūq3 legisset iudi
tres pagellas vel quattuor: scidit illud scalpelo
scribe et ꝓiecit in ignem qui erat super arulam
donec consumeret omne volumen igni q erat
in arula. Et non timuerūt neq3 sciderūt vesti/
menta sua rex et omnes serui eius: qui audie/
runt vniuersos sermones istos. Verūtn̄ hel/
nathā et dalaias et gamarias ꝯ̄ dixerūt regi ne
combureret librum. et non audiuit eos. Et p̄/
cepit rex Hieremiel filio Amalech. ⁊ saraie fi
lio Ezriel. et Selemie filio Abdehel: vt com/
prehenderēt baruch scribam ⁊ hieremiam pro
phetam. Abscondit aūt eos dn̄s. Et factū ē ver
bum dn̄i ad hieremiam ꝓphetam: postq̄3 com
busserat rex volumen ⁊ sermones quos scripse
rat baruch ex ore hieremie dicens. Rursu3 tol
le volumen aliud. ⁊ scribe in eo oēs sermones
priores qui erant in primo volumine quod cō/
bussit ioachim rex iuda. Et ad ioachim regē iu
da dicēs. Hec dicit dn̄s. Tu combussisti volu
men istud dicens. Quare scripsisti in eo annū
cians. festinus veniet rex babylōis. ⁊ vastabit
terrā hanc. ⁊ cessare faciet ex illa hominem ⁊ iu
mentum. Propterea hec dicit dn̄s deus cōtra
ioachim regem iuda. Non erit ex eo qui sedeat
super solium dauid. ⁊ cadauer eius proijcietur
ad estum per diem ⁊ ad gelu per noctem. Et vi
sitabo cōtra eū ⁊ contra semen eius ⁊ ꝯtra ser/
uos ei⁹ iniqtates suas. ⁊ adducam super eos ⁊
super habitatores irl'm ⁊ sup̄ viros iuda oē ma
lum qd̄ locutus sum ad eos. ⁊ non audierunt.
Hieremias aūt tulit volumen aliud. ⁊ dedit il
lud baruch filio nerie scribe: qui scripsit in eo ex
ore hieremie oēs sermones libri quē combusse
rat ioachim rex iuda igni. ⁊ in sup̄ additi sūt ser
mones ml'to plures q̄3 ātea fuerāt. XXXVII

ET regnauit rex sedechias filius iosie ꝓ
iechonia filio ioachim quem constituit
regē nabuchodonosor rex babylōis in
terra iuda. ⁊ non obediuit ipse ⁊ serui eius ⁊ po
pulus terre verbis domini que locutus est i ma
nu hieremie ꝓphete. Et misit rex sedechias iu
chal filiu3 selemie: ⁊ sophoniam filiu3 maasie sa
cerdotem ad hieremiam prophetā dicēs. Ora
pro nobis dominum deum nostrum. Hiere/
mias autem libere ambulabat in medio populi
Nō enim miserāt eū in custodiā carceris. Igit̄
exercitus pharaonis egressus est de egypto. ⁊
audientes chaldei qui obsidebant hierusalē hu
iuscemodi nunciū recesserunt ab irl'm. Et factū
est verbum dn̄i ad hieremiam ꝓphetam dicēs
Hec dicit dn̄s deus isrl'. Sic dicetis regi iuda
q misit vos ad me interrogandum. Ecce exer/
cit⁹ pharaōis q egressus est vobis i auxiliū re/
uertet̄ in t̄rā suā i egyptū. ⁊ redięt chaldei ⁊ bel
labunt ꝯtra ciuitatē hāc. ⁊ capiēt eā. ⁊ succēdēt
igni. Hec dicit dn̄s. Nolite decipere aīas v̄ras
dicētes eūtes abibunt ⁊ recedent a nobis chal/
dei. q2 non abibūt. Sed ⁊ si p̄cusseritis oēm ex
ercitum chaldeoꝝ qui p̄liant̄ aduersum vos ⁊
derelicti fuerint ex eis aliqui vulnerati. singuli
de tentorio suo ꝯsurgent. ⁊ incendēt ciuitatem
hanc igni. Ergo cum recessisset exercitus chal/

deoꝝ ab irl'z ꝓpter exercitū pharaōis. egressꝰ
est hieremias de irl'm vt iret in terrā beniamin
⁊ diuideret ibi possessionē in ɔspectu ciuiū. Cū
qꝫ ꝑuenisset ad portā beniamin. erat ibi custos
porte ꝑ vices nomīe hierias filius solemie filij
ananie. ⁊ apprehēdit hieremiā ꝓphetā dicens.
Ad caldeos ꝓfugis. Et rn̄dit hieremias. Fal
sum est nō fugio ad caldeos. Et nō audiuit euz
sed ɔprehēdit hierias hieremiā ⁊ adduxit eum
ad ꝑncipes. Quāobrē irati ꝑncipes ɔtra hiere
miā cessū eū miserūt i carcerē q erat in domo io
nathan scribe. Ipse eni ꝑpositus erat suꝑ carce
rē. Itaqꝫ ingressus est hieremias in domū laci
⁊ in ergastulū. ⁊ sedit ibi hieremias diebꝰ mul
tis. Mittēs aūt sedechias rex tulit eū. ⁊ interro
gauit eū in domo sua abscōdite. ⁊ dixit. Putas
ne est sermo a dn̄o. Et dixit hieremias. Est. Et
ait. In manus regis babylōis traderis. Et di
xit hieremias ad regē sedechiaz. Quid peccaui
tibi ⁊ seruis tuis ⁊ ppl'o tuo. q2 misisti me in do
mū carceris. Vbi sunt ꝓphe vr̄i q ꝓphetabāt
vobis ⁊ dicebāt: non veniet rex babylonis suꝑ
vos ⁊ suꝑ terrā hāc. Nunc ergo audi obsecro
dn̄e mi. rex. Valeat deprecatio mea in conspe-
ctu tuo. ⁊ ne me remittas in domū ionathe scri-
be ne moriar ibi. Precepit ergo rex sedechias
vt traderetur hieremias in vestibulum carceris
⁊ daretur ei torta quotidie panis. excepto pul-
mento: donec cōsumerenť oēs panes de ciuita
te. Et mansit hieremias in vestibulo carceris.

Audiuit aūt saphacias XXXVIII
filius madian ⁊ hiedelias filiꝰ phassur
⁊ iucha filius selemie ⁊ phassur filiꝰ mel
chie sermōes quos hieremias loquebať ad om
nem populum dicēs. Hec dicit dominꝰ. Qui
cūqꝫ manserit in ciuitate hac. morietur gladio ⁊
fame ⁊ peste: q autem ꝓfugerit ad chaldeos vi
uet. ⁊ erit anima eius sospes ⁊ viuens. Hec di
cit dominus. Tradēdo tradeť ciuitas hec i ma
nu exercitus regis babylōis. ⁊ capiet eā. Et di
xerūt principes regi. Rogamus vt occidať hō
iste. De industria. n. dissoluit manus viroꝝ
bellantiū q remanserūt in ciuitate hac. ⁊ manus
vniuersi ppl'i. loquēs ad eos vniuersa v̄ba h̄
Siquidē hō iste non querit pacē ppl'o huic. sed
malū. Et dixit rex sedechias. Ecce ipse in ma-
nibus vr̄is ē. Nec. n. fas ē vobis qcq̄ꝫ negare
Tulerūt ergo hieremiā. ⁊ ꝓiecerūt eū in lacum
helchie filij amalech. q erat i vestibulo carceris
⁊ sūmiserūt hieremiā i funibꝰ in lacū in quo nō
erat aqua sꝫ lutū. Descendit itaqꝫ hieremias in
cenuz. Audiuit aūt abdemalech ethiops vir eu
nuchus qui erat in domo regis: ꝙ misissent hie
remiam in lacum. Porro rex sedebat in porta
beniamin. Et egressus est abdemelech de do-
mo regis. ⁊ locutus est ad regē dicēs. Dn̄e mi
rex. male fecerūt viri isti. oīa quecūqꝫ ꝑpetraue
rūt ɔtra hieremiā ꝓphetā. mittētes eū in lacuz
vt moriať ibi fame. Nō sunt eni panes vltra in
ciuitate. Precepit itaqꝫ rex abdemelech ethio-
pi dicēs. Tolle tecū hinc triginta viros ⁊ leua
hieremiā ꝓphetā de lacu anteq̄ꝫ moriať. Assū-
ptis ergo abdemelech secū viris ingressus ē do
mū regis q̄ erat sub cellario ⁊ tulit inde veteres
pānos ⁊ antiq̄ vestimēta q̄ cōputruerāt: ⁊ sum
misit ea ad hieremiā i lacū ꝑ funiculos. Dixitqꝫ
abdemelech ethiops ad hieremiā ꝓphetā. Po
ne veteres pānos ⁊ hec scissa ⁊ putrida sub cu-
bito manuū tuaꝝ. ⁊ suꝑ funes. Fecit ergo hie-
remias sic. Et extraxerūt hieremiā funibus. ⁊
eduxerūt eū de lacu. Mansit aūt hieremias in
vestibulo carceris. Et misit rex sedechias. ⁊ tu
lit ad se hieremiā ꝓphetā ad ostiū tertiū qđ erat
in domo dn̄i. Et dixit rex ad hieremiā. Inter-
rogo ego te sermonē: ne abscōdas a me aliqd.
Dixit aūt hieremias ad sedechiā. Si annuncia
uero tibi: nūqd nō interficies me. Et si ɔsilium
dedero tibi. nō me audies. Iurauit ergo rex se
dechias hieremie clā dicens. Viuit dn̄s q fecit
nobis aiam hāc: si occidero te. ⁊ si tradidero te
in manus viroꝝ istoꝝ q querūt aiam tuam. Et
dixit hieremias ad sedechiā. Hec dicit dn̄s ex-
ercituū deus isrl'. Si profectus exieris ad prin
cipes regis babylonis. Viuet aia tua. ⁊ ciuitas
hec non succēdeť igni. ⁊ saluus eris tu ⁊ domꝰ
tua. Si autē non exieris ad principes regi ba-
bylonis. tradetur ciuitas hec i manus chaldeo
rū ⁊ succendēt eā igni. ⁊ tu nō effugies de ma-
nu eoꝝ. Et dixit rex sedechias ad hieremiam.
Sollicitus sū ꝓpter iudeos q trāsfugerunt ad
chaldeos. ne forte tradar in manus eoꝝ. ⁊ illu
dant mihi. Rn̄dit aūt hieremias. ⁊ dixit ei. Nō
te tradēt. Audi queso vocē dn̄i quā ego loquor
ad te. ⁊ bene tibi erit: ⁊ viuet aia tua. Qđ si no-
lueris egredi. iste est sermo quē ostēdit mihi do-
minꝰ. Ecce oēs mulieres q̄ remāserūt i domo
regis iuda. educenť ad principes regis babylo
nis: ⁊ ipse dicēt. Seduxerūt te. ⁊ ꝑualuerūt ad
uersuz te viri pacifici tui. demerserunt te i ceno
⁊ in lubrico pedes tuos. ⁊ recesserunt a te. Et
omnes vxores tue ⁊ filij tui educentur ad chal
deos. ⁊ non effugies manus eoꝝ. sed in manu
regis babylonis capieris. ⁊ ciuitatē hanc cōbu
ret igni. Dixit ergo sedechias ad hieremiā. Nullꝰ

sciet verba h: et nō morieris. Si aūt audierīt pn cipes: q2 locut9 sū tecū: et venerit ad te: et dixe/ rit tibi: indica nobis qd locut9 sis cū rege: ne ce les et nō te interficiem9: et qd locut9 ē tecū rex di ces ad eos. Prostraui ego p̄ces meas corā re/ ge: ne me reduci iuberet i domū ionathā: et ibi morerer. Venerūt ḡ oēs p̄ncipes ad hieremiā et introgauerūt eū. Et locut9 ē eis iuxta oia v ba q̄ p̄cepat ei rex. Et cessauerūt ab eo: nihil .n. fuerat auditū. Mā sit vo hieremias in vestibu lo carceris vsq3 ad diē q̄ capta ē irl'm. Et factū est vt caperetur hierusalem. XXXIX

Anno nono sedechie regis iuda mense decio venit nabuchodonosor rex baby lōis et ōis exercit9 ei9 ad irl'm: et obside bāt eā. Vndecio aūt āno sedechie mense q̄rto: quinta mēsis: apta est ciuitas: et igressi sūt oēs p̄ncipes regis babylōis: et sederunt i porta me dia neregel sereser semagar nabusar sachin ra sasces neregel sereser rebmag: et oēs reliq̄ p̄n cipes reḡ babylōis. Cūq3 vidisset eos sedechi as rex iuda et oēs viri bellatores fugerūt: et egres si sunt nocte d' ciuitate p viā horti regis: et p por tā q̄ erat int̄ duos muros: et egressi sūt ad viā3 deserti. Persecut9 ē āt eos exercit9 chaldeo℞: et cōp̄hēderūt sedechiā in cāpo solitudīs hiericho tine: et captū adduxerūt ad nabuchodonosor re gē babylonis in reblatha q̄ ē in tra emath: et lo cutus ē ad eū iudicia. Et occidit rex babylōis filios sedechie in reblatha i oculis ei9 et oēs no biles iuda occidit rex babylonis. Oculos q̄q3 sedechie eruit: et vnxit eū cōpedib9 vt duceret̄ i babylonē. Domū quoq3 regis et domū vulgi succēderūt chaldei igni: et mu℞ irl'm subuerte rūt. Et reliqās ppl'i q̄ remāserāt i ciuitate: et p fugos q trāsfugerāt ad eū et sup̄fluos vulgi qui remāserāt trāstulit nabuçardan magr̄ militū i babylonē: et de plebe paupe℞ q nihil penit9 hē bant dimisit nabuzardā magr̄ militie in tra iu da: et dedit eis vineas et cisternas i die illa. Pre ceperat āt nabuchodonosor rex babylōis de hie/ remia nabuçardan magr̄o militū dicēs. Tolle illū: et pone sup eū oculos tuos: nihilq3 ei mali facias: s3 vt voluerit sic facies ei. Misit ḡ nabuzar dan p̄nceps militie et nabu et sesbā et rapsaces et neregel et sereser et rebmag. et oēs optiates re/ gis babylōis miserūt et tulerūt hieremiā de ve/ stibulo carceris: et tradiderūt eū godolie filio ai chā filij saphan vt intraret in domū: et habitaret i pplo. Ad hieremiā aūt factus fuerat s̄mo dn̄i cū clausus eēt i vestibulo carceris dicēs. Va/ de et dic abdemelech ethyopi dicēs. Hec dicit dn̄s exercituū deus israel. Ecce ego inducā s̄r mōes meos sup ciuitatē hanc in malū: et nō in bonū: et erūt in cōspectu tuo in die illa: et libera/ bo te in die illa ait dn̄s. Et nō traderis i man9 viro℞ q̄s tu formidas: s3 eruēs liberabo te: et gladio nō cades: sed erit tibi aīa tua in salute3: q2 in me habuisti fiduciā ait dn̄s. XL.

Sermo q factus est ad hieremiā a dn̄o p9 q̄3 dimissus est a nabuçardan magro militie de rama q̄n tulit eū vinctum ca thenis in medio oium q migrabāt de hierl'm et iuda: et ducebāt in babylonē. Tollens ḡ prin ceps militie hieremiā dixit ad eū. Dn̄s de9 tu9 locutus ē malū super locū istū: et adduxit et fecit dn̄s sicut locut9 est q2 peccastis dn̄o et nō audi/ stis vocē eius: et fact9 est vobis s̄mo hic. Nūc ḡ ecce solui te hodie de cathenis q̄ sunt i manib9 tuis. Si placet tibi vt venias mecū in babylo/ nē: veni et ponā oculos meos sup te. Si aute3 displicet tibi venire mecū in babylonē: reside. Ecce ōis terra in cōspectu tuo ē. Quo elegeris et q̄ placuerit tibi vt vadas: illuc perge: et mecū noli venire: sed hita apud godoliā filiū aicha3 filij saphan: quē p̄posuit rex babylōis ciuitati/ bus iude. Hita ḡ cū eo i medio ppl'i: vel quo/ cūq3 placuerit tibi vt vadas vade. Dedit q3 ei magr̄ militie cibaria et munuscula: et dimisit eū. Venit aūt hieremias ad godoliā filiū aichā in masphath et hitauit cū eo i medio ppl'i q relictus fuerat i tra. Cūq3 audissent oēs p̄ncipes exer/ citus q dispsi fuerāt p regiones: ipsi et socij eo℞ q̄ p̄fecisset rex babylonis godoliā filium aichā terre: et q̄ cōmendasset ei viros et mulieres et p uulos: et de paupib9 terre q nō fuerāt translati in babylonē: venerūt ad godoliā in masphath et hismael filius nathanie: et iohannam filij9 ca/ ree: et ionathā et sareas filius thenecometh et filij offi q erāt d' nethophati et iechonias filius maa chati ipsi et viri eo℞. Et iurauit eis godolias fi lius aichā filij saphā et comitib9 eo℞ dicēs. Nolite timere seruire chaldeis. Hitate in terra et seruite regi babylonis: et bn̄ erit vob. Ecce ego hito in masphath: vt r̄ndeā p̄cepto chaldeo℞ q mittūt̄ ad nos. Vos aūt colligite vindemiā et messem et oleū et cōdite in vasis vr̄is et manete in vrbibus vr̄is q̄s tenetis. Sed et oēs iudei q erāt i moab: et in finib9 āmon: et in idumea: et i vniuersis regiōibus: audito q̄ dedisset rex ba bylonis reliqās in iudea: et q̄ p̄posuisset super eos godoliā filiū aichā filij saphan: reuersi sūt in qua oēs iudei de vniuersis locis ad q̄ cōfu/ gerant: et venerūt in terrā iuda ad godoliā in

masphat τ collegerunt vinum τ messem mul/
tam nimis. Iohanan aũt filius caree: τ omnes
ꝓncipes exercit⁹ q̄ dispersi fuerãt in regionib⁹
venerũt ad godoliã in masphat τ dixerunt ei.
Scito ꝙ babalis rex filioꝝ ammon misit his/
mael filium nathanie ꝑcutere aiam tuã. Et nõ
credidit eis godolias filius aichã. Ioannã aũt
filius caree dixit ad godoliã seorsũ in masphat
loquens. Ibo τ ꝑcutiã hismael filiũ nathanie:
nullo sciente ne interficiat aiam tuã: τ dissipen
tur oẽs iudei q̄ ꝯgregati sunt ad te: τ pibũt reli
q̄e iuda. Et ait godolias filius aichã ad iohan/
nã filiũ caree. Noli facere ꝟbũ h̄. Falsum eñi
tu loqueris de hismael. XLI

Et factũ est in mẽse septimo: venit his/
mael filius nathanie filij elisamã de se
mine regali: τ optimas regis: τ decez
viri cũ eo ad godoliã filiũ aichã in masphat: et
comederũt ibi panes sil' in masphat. Surrexit
aũt hismael filius nathanie: τ decẽ viri q̄ cũ eo
erant: τ ꝑcusserũt godoliã filiũ aichã filij saphã
gladio: τ interfecerũt eũ quẽ ꝓfecerat rex baby
lonis terre. Oẽs q̃z iudeos q̄ erãt cũ godolia
in masphat τ chaldeos q̄ repti sũt ibi: τ viros
bellatores percussit hismael. Scd'o aũt die post
ꝙ occiderat godoliã nullo adhuc sciente: vene
runt viri de sychem τ de sylo τ de samaria octo
ginta viri rasi barba τ scissis vestibus τ squalẽ
tes τ munera τ thus habebant in manu vt of/
ferrent in domo domini. Egressus ḡ hismael
filius nathanie in occursum eoꝝ de masphat: i
cedens τ plorans ibat. Cũ aũt occurrisset eis
dixit ad eos. Venite ad godoliã filium aichaz.
Qui cũ venissent ad mediũ ciuitatis: interfecit
eos hismael filius nathanie circa mediũ laci ip
se τ viri q̄ erant cũ eo. Decem aũt viri repti sũt
inter eos: q̄ dixerũt ad hismael. Noli occidere
nos q: hẽmus thesauros in agro frumenti et
hordei τ olei τ mellis. Et cessauit: τ non inter
fecit eos cum fratribus suis. Lacus aũt i quez
ꝓiecerat hismael oia cadauera viroꝝ quos per
cussit ꝓpter godoliã ipse est quẽ fecit rex asa ꝓ
pter baasa regẽ israel. Ipsum repleuit hismael
filius nathanie occisis. Et captiuas duxit his/
mael oẽs reliquias ppl'i q̄ erant in masphath fi
lias regis τ vniuersũ populum q̄ remãserant
in masphath: quos cõmendauerat nabuçardã
ꝓnceps milicie godolie filio aichã. Et cepit eos
hismael filius nathanie: τ abijt: vt transiret ad
filios ammon. Audiuit aũt iohãnan filius ca/
ree τ oẽs ꝓncipes bellatoꝝ q̄ erant cũ eo oẽ ma
lum qđ fecerat hismael filius nathanie: τ assũ/
ptis vniuersis viris profecti sunt vt bellarent
aduersum hismaelẽ filiũ nathanie: τ inuenerũt
eũ ad aquas multas que sunt in gabaon. Cun
q̄ vidisset ois ppl's q̄ erat cũ hismael: iohãnan
filiũ caree τ vniuersos principes bellatoꝝ qui
erant cũ eo letati sunt. Et reuersus est ois ppl's
quem ceperat hismael in masphath: reuersusq̄
abijt ad iohannã filium caree. Hismael autez
filius nathanie fugit cũ octo viris a facie iohan
nã: τ abijt ad filios ãmon. Tulit aũt iohãnã fi
lius caree: τ oẽs ꝓncipes bellatoꝝ qui erant cũ
eo: vniuersas reliq̄as vulgi quas reduxerant
ab hismael filio nathanie de masphath: postq̄
percussit godoliam filiuz aichã fortes viros ad
plium: τ mulieres τ pueros τ eunuchos quos
reduxerat de gabaon: τ abierunt τ sederunt pe
regrinantes in chanaan que est iuxta bethleez
vt pergerent τ introirent egyptum a facie chal
deorum. Timebant enim eos: q: percusserat
hismael filius nathanie godoliam filium aichã
quem preposuerat rex babylonis in terra iu/
da. XLII

Et accesserũt oẽs ꝓncipes bellatoꝝ: et
iohãnan filius caree: τ ieçonias filius
osie τ reliquũ vulg⁹ a puo vsq̄ ad ma
gnum: dixerũtq̄ ad hieremiã ꝓpham. Cadat
orõ nostra in ꝯspectu tuo: τ ora ꝓ nobis ad do
minũ deũ tuũ ꝓ vniuersis reliquijs istis: quia
derelicti sumus pauci de plurib⁹ sicut oculi tui
nos intuenť: τ annũciet nobis dñs deus tuus
viã p quam pgamus: τ verbuz qđ faciamus.
Dixit aũt ad eos hieremias ꝓpha. Audiui. ec
ce ego oro ad dñm deum vrm ſm ꝟba vra: oẽ
verbũ qđcũq̄ rñderit mihi iudicabo vob: nec
celabo vos q̄cq̄. Et illi dixerũt ad hieremiam
Sit dominus inter nos testis ꝟitatis τ fidei:
si nõ iuxta omne verbũ in quo misit te dñs de⁹
tuus ad nos: sic faciemus siue bonũ est siue ma
lum. Voci dñi dei nri ad quẽ mittimus te obe
diemus: vt bñ sit nobis cũ audierimus vocem
dñi dei nri. Cũ aũt ꝯpleti eẽnt decẽ dies: factũ
est verbũ dñi ad hieremiã. Vocauitq̄ iohan/
nã filiũ caree: τ oẽs ꝓncipes bellatoꝝ q̄ erant
cũ eo: τ vniuersũ ppl'z a minimo vsq̄ ad magnũ
τ dixit ad eos. Hec dicit dñs de⁹ israel ad quẽ
misistis me: vt ꝓsternerẽ p̄ces vras in cõspe/
ctu eius. Si quiescentes manseritis in tra hac:
edificabo vos q̄ nõ destruam: plantabo τ non
euellã. Iam eni placatus sum sup malo: quod
feci vobis. Nolite timere a facie regis babylo
nis quẽ vos pauidi formidatis. Nolite metue
re cũ dicit dñs: q: vobiscum sum ego vt saluos

vos faciam τ eruam de manu eius: τ dabo vo
bis miās τ miserebor vestri: τ hitare vos faci
am in terra vr̄a. Si aūt dixeritis vos nō habi/
tabimus in t̄ra ista nec audiemus vocē dn̄i dei
nr̄i dicētes: nequaq̄: sȝ ad terram egypti pge/
mus vbi nō videbim⁹ bellū: τ clangorē tube n̄
audiemus: τ famē nō sustinebimus: τ ibi hita
bimus: ꝓpter h̄ nūc audite vbū dn̄i relique iu/
da. Hec dicit dn̄s deus exercituum deus isrl̄.
Si posueritis faciem vr̄am vt igrediami egy/
ptū τ intraueritis vt ibi hitetis: gladius quem
vos formidatis: ibi ꝯphēdet vos i terra egy/
pti: τ fames ꝓ q̄ estis solliciti adherebit vobis
i egypto τ ibi moriemi. O ēsqȝ viri q posuerit
faciē suā: vt igrediant̄ egyptū vt hitēt ibi: mo/
riet̄ gladio τ fame τ peste. Nullus ď eis rema
nebit: nec effugiet a facie mali: qđ ego afferam
sup eos: q2 hec dicit dn̄s exercituū de⁹ isrl̄. Si
cut ꝯflat⁹ ē furor meus: τ indignatio mea sup
hitatores hierl̄m sic ꝯflabit̄ idignatio mea sup
vos cū igressi fueritis egyptū τ eritis i iusiurā
dū: τ in stuporē τ in maledictū: τ in opprobriū
τ nequaq̄ vltra videbitis locū istū. Verbum
dn̄i sup vos relique iuda. Nolite itrare egyptū
Sciētes scietis: q2 obtestat⁹ sum vobis hodie:
q2 decepistis aīas vr̄as. Vos.n. misistis me
ad dn̄m deum nr̄m dicentes. Ora ꝓ nobis ad
dn̄m deū nr̄m: τ iuxta oīa q̄cūq̄ dixerit tibi do
minus de⁹ noster: sic annuncia nobis τ facie/
mus. Et annūciaui vobis hodie: τ non audi/
stis vocē dn̄i dei nostri sup vniuersis ꝓ qbus
misit me ad vos. Nūc ḡ scientes scietis: q2 gla
dio τ fame τ peste moriemi i loco ad quē volui
stis itrare vt hitaretis ibi.

XLIII.

FActū est aūt cū cōplesset hieremias lo/
quens ad ppl̄m vniuersos sermones
dn̄i dei eoꝝ ꝓ qbus miserat eum dn̄s
deus eoꝝ ad illos oīa vba hec: dixit azarias fi
lius oȝie τ iohānan filius caree: τ oēs viri su/
pbi dicentes ad hieremiā. Mendaciū tu loque
ris. Nō misit te dominus noster dicens. Ne i
grediamini egyptū vt habitetis illic: sȝ baruch
filius nerie incitat te aduersū nos: vt tradat nos
in manus chaldeoꝝ: et interficiat nos: et tradu
ci faciat in babylonē. Et nō audiuit iohannan
filius caree: et oēs pncipes bellatoꝝ: et vniuer
sus ppl's vocē dn̄i vt manerent in terra iuda:
sed tollēs iohannā filius caree vt vniuersi pn/
cipes bellatoꝝ vniuersos reliqaꝝ iuda q reuer
si fuerant de cūctis gentibus ad quas fuerant
ante dispersi vt hitarent in terra iuda: viros τ
mulieres et puulos: et filias regis et oēm aīaȝ
quā reliq̄rat nabuzardan pnceps militie cum
godolia filio aicham filij saphan. et hieremiā ꝓ
phetā et baruch filiū nerie: et ingressi sūt i ter
rā egypti: q2 nō obedierūt voci dn̄i: et venerūt
vsqȝ ad taphnis. Et fact⁹ ē s̄mo dn̄i ad hieremiā
in taphnis dicēs. Sume tibi lapides grādes i
manu tua τ abscōdes eos in crypta q̄ ē sub mu
ro lateritio i porta dom⁹ pharaonis i taphnis
cernētib⁹ viris iudeis τ dices ad eos. Hec dic̄
dn̄s exercituū de⁹ isrl̄. Ecce ego mittā τ assumā
nabuchodonosor regē babylonis s̄uū meuȝ: τ
ponā thronū ei⁹ sup lapides istos quos abscō/
di: τ statuet soliū suū sup eos. Veniēsq̄ pcutiet
terrā egypti: quos in morte in mortē: τ quos i
captiuitate in captiuitatē: τ quos i gladio i gla/
diū. Et succēdet ignē i delubris deoꝝ egypti τ
ꝯburet ea τ captiuos ducet illos. Et amiciet̄ t̄ra
egypti sic amicit̄ pastor palio suo: τ egrediet̄ in
de in pace. Et ꝯteret statuas dom⁹ solis q̄ sūt i
t̄ra egypti: τ delubra deoꝝ egypti ꝯburet igni.

XLIIII

Verbū qđ factū ē ad hiere
miā: τ ad oēs iudeos q hitabāt i terra
egypti hitantes i magdalo: τ i taphnis
τ i mēphis: τ i terra phatures dicēs. Hec dic̄
dn̄s exercituū de⁹ isrl̄. Vos vidistis oē maluȝ
istud qđ adduxi sup irl̄'z: τ sup oēs vrbes iuda
τ ecce deserte sūt hodie: τ nō ē in eis hitator ꝓ/
pter maliciā quā fecerūt vt me ad iracundiā ꝓ
uocarēt: τ irent τ sacrificarēt τ colerēt deos ali
enos quos nesciebāt: τ illi τ vos τ p̄res vr̄i. Et
misi ad vos oēs s̄uos meos ꝓphas ď nocte cō
surgēs mittēsq̄ τ dicēs. Nolite facere verbuȝ
abhoīationis huiuscemōi. Et nō audierūt nec
iclinauerūt aurē suā vt ꝯuerterēt̄ a malis suis:
τ nō sacrificarēt dijs alienis. Et ꝯflata ē idigna
tio mea: τ furor me⁹: τ succensa ē in ciuitatibus
iuda: τ in plateis hierl̄m: τ verse sunt in solitu
dinem τ vastitatē s̄m diem hanc. Et nunc hec
dicit dn̄s exercituū deus isrl̄. Quare vos faci/
tis malū grande hoc ꝯtra aīas vr̄as: vt intere/
at ex vobis vir τ mulier paruulus τ lactens de
medio iude: nec relinquat̄ vobis q̄cq̄ residuū:
ꝓuocātes me in opibus manuū vestraꝝ: sacri
ficādo dijs alienis in terra egypti: i quā igressi
estis: vt habitetis ibi: τ dispereatis τ sitis i ma
ledictionē: τ i opprobriū cunctis gētibus terre
Nunqd obliti estis mala patrū vestroꝝ: τ ma
la regū iuda: τ mala vxoꝝ eoꝝ: τ mala vestra:
τ mala vxoꝝ vestraꝝ q̄ fecerūt i terra iuda τ in
regionib⁹ hierl̄m. Nō sunt mūdati vsqȝ ad diē
hanc: τ nō timuerunt: τ nō ambulauerūt in le/

ge dn̄i: ⁊ in p̄ceptis meis q̄ dedi coram vobis ⁊
corā prībus vr̄is. Jdeo hec dicit dn̄s exercitu
um deus israel. Ecce ego ponā faciē meā i vo/
bis i malū ⁊ disp̄dā oēm iudā. Et assumā reli/
qas iude q posuerūt facies suas vt ingrederen
tur terrā egypti ⁊ hitarent ibi: ⁊ ꝯsument oēs
in terra egypti: ⁊ cadēt i gladio ⁊ in fame. Cō
sument a minimo vsq3 ad maximū: in fame et
gladio morientur: ⁊ erūt in iusiurandū et in mi
raculū et in maledictionē et in opprobriu3. Et
visitabo sup hitatores t̄re egypti: sicut visitaui
sup hierl'm i gladio ⁊ fame et peste et nō erit q
effugiat: et sit residuus de reliquijs iudeoru3 q
vadūt vt p̄egrinent in terra egypti et reuertāt
in terrā iuda: ad quā ipsi eleuant aīas suas: vt
reuertant et hitent ibi. Nō reuertētur nisi q fu
gerint. Rn̄derūt autē hieremie oēs viri scien
tes ꝙ sacrificarent vxores eorum dijs alienis et
vniuerse mlieres q̄rū stabat multitudo grādis
et ois ppl's hitantiū in terra egypti i phatures
dicentes. Sermonē quē locutus es ad nos in
nomie dn̄i nō audiem⁹ ex te: sed faciētes facie/
mus oē v̄bū qđ egrediet de ore nostro: vt sa/
crificem⁹ regine celi: et libemus ei libamina:
sicut fecimus nos et p̄res et reges nr̄i et p̄nci/
pes nostri in vrbibus iuda: et in plateis hierl'z
et saturati sum⁹ panib⁹ et bn̄ nobis erat: malū
q3 nō vidim⁹. Ex eo āt t̄pe quo cessauimus sa
crificare regine celi: et libare ei libamina: indi/
guimus oīb⁹: et gladio et fame ꝯsumpti sumus
ꝙ si non sacrificamus regine celi: et libamus ei
libamina. Nunqd sine viris nostris faciemus
ei placētas ad colendū eā: et libamina ad liban
dū. Et dixit hieremias ad oēm ppl'm aduersu3
viros: et aduersū mulieres et aduersu3 vniuer
sam plebē q rn̄derant ei verbū dicens. Nūqd
non sacrificiū quod sacrificastis in ciuitatibus
iuda et in plateis hierl'm: vos et p̄res vr̄i reges
vestri: et p̄ncipes vestri et populus t̄re: horu3
recordatus ē dn̄s et ascendit sup cor eius. Et n̄
poterat dn̄s vltra portare ꝑpter maliciā studio
ru3 vr̄oꝝ et ꝑpter abhominatiōes quas fecistis
et facta est terra vestra in desolationē et in stu/
porem et in maledictū eo ꝙ nō sit hitator: sicut
est dies hec. Propterea ꝙ sacrificaueritis ido
lis: et peccaueritis dn̄o: et non audieritis vocē
domini: et in lege et in preceptis et testimonijs
eius non ambulaueritis: iccirco euenerūt vo/
bis mala hec: sicut est dies hec. Dixit aūt hiere
mias ad oēm ppl'm: et aduersus mulieres. Au
dite v̄bū domini ois iuda qui estis i terra egy
pti: Hec inquit dominus exercituu3 deus isrl'
dicens. Vos et vxores vestre locuti estis ore
vestro: et manibus vestris implestis dicentes
Faciamus vota nostra que vouimus vt sacri/
ficemus regine celi: et libemus ei libamina.
Implestis opera vestra et opere perpetrastis
ea. Ideo audite verbum domini omnis iuda
qui habitatis in terra egypti. Ecce ego iuraui
in nomine meo magno: ait dominus: quia ne
quaquam vltra vocabitur nomen meu3 ex ore
omnis viri iudei dicentis: viuit dn̄s deus in
omni terra egypti. Ecce ego vigilabo sup eos
in malum ⁊ non in bonū: ⁊ ꝯsument oēs viri
iuda qui sunt in terra egypti gladio ⁊ fame do/
nec penitus ꝯsumantur. Et q fugerint gladiū
reuertent de terra egypti in terrā iuda viri pau
ci: ⁊ scient oēs reliquie iuda ⁊ ingredientiū ter
ra3 egypti: vt habitēt ibi: cuius s̄mo ꝯpleatur
meus: an illoꝝ. Et hoc vobis signū ait dn̄s ꝙ
visitē ego sup vos in loco isto: vt sciatis q2 vere
ꝯplebunt s̄mones mei ꝯ̄ vos in malū. Hec di
cit dn̄s. Ecce ego tradā pharaonē ephree regē
egypti in manu inimicoꝝ eius: ⁊ in manu que
rentiū aīam illius: sicut tradidi sedechiā rege3
iuda in manu nabuchodonosor regis babylo/
nis inimici sui ⁊ querentis aīam eius. XLV

V(v)Erbū qđ locutus est hieremias ꝑpha
ad baruch filiū nerie cū scripsisset ver/
ba hec in libro ex ore hieremie anno q̄r
to ioachim filij iosie regis iuda dicēs. Hec di
cit dn̄s de⁹ israel ad te baruch. Dixisti. Ve mi
sero mihi: qm̄ addidit dn̄s dolorē dolori meo:
laboraui in gēitu meo ⁊ requiē nō iueni. Hec
dicit dn̄s. Sic dices ad eū. Ecce quos edifica/
ui ego d̄struo: ⁊ quos plātaui ego euello: ⁊ vni
uersam terrā hanc. Et tu q̄ris tibi grādia. No
li q̄rere: q2 ecce ego adducā malū sup oēm car/
nem ait dn̄s: ⁊ dabo tibi aīa3 tuā in salutē in oi
bus locis ad quēcunq3 perrexeris. XLVI

Q(q)Vod factū est verbū dn̄i ad hieremia3
ꝑphetā ꝯ̄ gentes. Ad egyptū: aduer/
sum exercitu3 pharaonis nechao regis
egypti q erat iuxta fluuiū eufraten in charcha/
mis quē p̄cussit nabuchodonosor rex babylo/
nis in quarto āno ioachim filij iosie regis iuda
Preparate scutū ⁊ clypeū ⁊ ꝑcedite ad bellu3.
Iungite equos ⁊ ascendite equites: state in ga
leis: polite lanceas: induite vos loricis. Quid
igit'? Vidi ipsos pauidos et terga vertētes for
tes eoꝝ cesos. Fugerunt ꝯciti: nec respexerūt
Terror vndiq3 ait dn̄s. Nō fugiet velox: nec
saluari se putet fortis. Ad aquilonē iuxta flumē
eufraten victi sunt et ruerunt. Quis est iste qui

qͣsi flumen ascendit: et veluti fluuioꝝ intumescunt gurgites eius. Egyptus fluminis instar ascendit: ⁊ velut flumina mouebunt fluctus ei⁹ ⁊ dicet. Ascendens operiā terrā: ꝑdam ciuitatē ⁊ habitatores eius. Ascendite equos ⁊ exultate in curribus: ⁊ ꝓcedant fortes ethyopie ⁊ libie tenentes scutum: ⁊ lidij arripientes ⁊ iacientes sagittas. Dies aūt ille dn̄i dei exercituū dies vltionis: vt sumat vindictā de inimicis suis. Deuorabit gladius ⁊ saturabit: ⁊ inebriabitur sanguine eoꝝ. Victima eni dn̄i exercituū i terra aquilonis: iuxta flumen eufraten. Ascende i galaad: ⁊ tolle resinā virgo filia egypti. Frustra multiplicas medicamina: sanitas nō erit tibi. Audierunt gentes ignominiā tuā: ⁊ vlulatus tuus repleuit terrā. Quia fortis impegit i fortē: ⁊ ābo pariter cōciderunt. Verbū qđ locutus est dn̄s ad hieremiā ꝓphetā sup eo ꝙ venturus eēt nabuchodonosor rex babylonis ⁊ ꝑcussurus terrā egypti. Annūciate egypto ⁊ auditū facite in magdalo: ⁊ resonet in mēphis ⁊ i taphnis dicite. Sta ⁊ p̄para te: qꝛ deuorabit gladius ea que ꝑ circuitū tuū sunt. Quare computruit fortis tuus. Non stetit: qm̄ dn̄s subuertit eū. Multiplicauit ruentes: ceciditq; vir ad ꝓximum suū. Et dicet. Surge ⁊ reuertamur ad populū nostruꝫ: ⁊ ad terrā natiuitatis nostre a facie gladij columbe. Vocate nomē pharaōis regis egypti: tumultū adduxit tp̄s. Viuo ego inquit rex dominus exercituū nomē eius: qm̄ sicut thabor in montibus: ⁊ sicut carmelus in mari veniet. Vasa transmigratiōis fac tibi habitatrix filia egypti: qꝛ mēphis in solitudie erit ⁊ deseret ⁊ inhabitabilis erit. Vitula elegans atq; formosa egyptus: stimulator ab aquilone veniet ei. Mercenarij quoq; eius q versabāt in medio eius: qͣsi vituli saginati versi sūt: ⁊ fugerunt simul: nec stare potuerūt: qꝛ dies interfectionis eoꝝ venit sup eos: tēpus visitatiōis eorum. Vox eius qͣsi eris sonabit: qm̄ cū exercitu ꝑparabunt ⁊ cū securibus venient ei. Quasi cedentes ligna succiderunt saltū eius ait dn̄s qui supputari nō pōt. Multiplicati sunt super locustas: ⁊ nō est eis numerus. Cōfusa est filia egypti: ⁊ tradita in manus populi aquilōis dicit dominus exercituū deus israel. Ecce ego visitabo sup tumultū alexādrie: ⁊ super egyptū ⁊ sup deos eius: ⁊ super reges eius: ⁊ sup pharaonem: ⁊ sup oēs q ɔfidunt in eo: ⁊ dabo eos in manus q̄rentiū aīam eoꝝ: ⁊ in manus nabuchodonosor regis babylonis: ⁊ in manus seruoꝝ eius. Et post hec habitabit sicut dieb⁹ p̄stinis ait dn̄s. Et tu ne timeas serue meus iacob: ⁊ ne paueas israel. Quia ecce ego saluum te faciā de longinquo: ⁊ semen tuū de terra captiuitatis tue. Et reuertet iacob ⁊ requiescet: ⁊ ꝓsperabit ⁊ nō erit q exterreat eum. Et tu noli timere serue meus iacob ait dn̄s: qꝛ tecū ego suꝫ qꝛ ego ɔsumā cūctas gētes ad q̄s eieci te. te vero non ɔsumam: sed castigabo te in iudicio: nec q̄si innocenti parcā tibi. Capitulū. XLVII

Quod factū est verbū dn̄i ad hieremiaꝫ ꝓphetaꝫ ɔ̄ palestinos: anteq̄ꝫ ꝑcuteret pharao gazaꝫ. Hec dicit dn̄s. Ecce aq̄ ascendēt ab aquilonē: ⁊ erūt q̄si torrēs inūdās ⁊ operiēt terrā ⁊ plenitudinē eius: vrbē et habitatores eius. Clamabūt hoīes et vlulabunt oēs habitatores terre a strepitu pōpe armoꝝ et bellatoꝝ eius a cōmotione q̄drigaꝝ eius: et mltitudie rotaꝝ illius. Nō respexerūt p̄res filios manibus dissolutis: ꝓ aduētu diei in quo vastabunt oēs philistijm: et dissipabit tyrus et sidon cū oībus reliq̄s auxilijs suis. Depopulatus est eni dn̄s palestinos: reliq̄as isule cappadocie. Venit caluitiū sup gazan: ɔticuit ascalō et reliq̄e vallis eaꝝ. Vsq;quo ɔcideris. O mucro dn̄i: vsq;quo nō q̄esces. Ingredē i vaginā tuā refrigerare et sile. Quō q̄escet: cū dn̄s p̄cepit ei aduersus ascalonē: et aduersū maritimas ei⁹ regiōes: ibiq; cōdixerit illi. XLVIII

Ad moab: Hec dicit dn̄s exercituū deus israel. Ve sup nabo: qm̄ vastata ē et ɔfusa. Capta est cariathiarim: ɔfusa ē fortis et tremuit. Nō est vltra exultatio in moab: ɔtra esebon cogitauerūt malū. Venite et disperdamus eā de gēte. Ergo siliens ɔticesces seq̄t q; te gladius. Vox clamoris de oronaim vastitas et ɔtritio magna. Cōtrita est moab: annūciate clamorē puulis eius. Per ascensuꝫ enim luith plorans ascendet in fletu: qm̄ in descensu oronaim hostes vlulatū ɔtritionis audierunt. Fugite: saluate animas vestras: et eritis quasi mirice in deserto. Pro eo eni ꝙ habuisti fiduciam in munitionibus tuis: et in thesauris tuis tu quoq; capieris. Et ibit chamos in transmigrationem: sacerdotes eius et p̄ncipes eius simul. Et veniet p̄do ad oēm vrbē: et vrbs nulla saluabit. Et ꝑibunt valles et dissipabunt cāpestria: qm̄ dixit dn̄s. Date florē moab: qꝛ florens egredietur: et ciuitates eius deserte erunt et inhabitabiles. Maledictus q facit opus dn̄i fraudulenter: et maledictus q ꝓhibet gladium suū a sanguine. Fertilis fuit moab ab adolescētia sua: et requieuit in fecibus suis. Nec transfu-

fus est de vase in vas: et in transmigrationem
nõ abijt. Jccirco ꝑmansit gustus eius in eo: ⁊
odor eius nõ est immutatus. Propterea ecce di
es veniũt dicit dñs: ⁊ mittã ei ordiatores ⁊ stra
tores lagũcularũ ⁊ sternẽt eũ vt vasa ei⁹ exhau
rient ⁊ lagũculas eorũ collident. Et ↄfundent̃
moab a chamos sicut ↄfusa ẽ domus israel be/
thel in qua habebat fiduciã. Quõ dicitis fortes
sumus: ⁊ viri robusti ad ꝓliandũ. Vastata est
moab ⁊ ciuitates illius succenderũt: ⁊ electi iu/
uenes eius descenderũt in occisionẽ ait rex do
minus exercituũ nomẽ eius. Prope ẽ itentus
moab vt veniat: ⁊ malũ eius velociter accurret
nimis: Cõsolami euꝫ oẽs qui estis in circuitu
eius: ⁊ vniuersi q scitis nomẽ ei⁹ dicite. Quõ
ↄfracta est virga fortis: baculus gloriosus. De
scende de gloria ⁊ sede siti habitatio filie dybõ.
Qm̃ vastator moab ascẽdet ad te: dissipabit mu
nitiones tuas. In via sta ⁊ prospice habitatio
aroer. Interroga fugienteꝫ: ⁊ ei qui euasit dic
qd accidit. Cõfusus ẽ moab qm̃ victus ẽ. Vlu
late ⁊ clamate: annunciate arnon: qm̃ vastata ẽ
moab: ⁊ iudiciũ venit ad terrã cãpestreꝫ super
elõ ⁊ sup iasa ⁊ super mephat ⁊ super dybon ⁊
sup nabo ⁊ sup domũ deblathaim ⁊ sup caria/
thaim ⁊ sup bethgamul ⁊ sup bethmaon ⁊ sup
carioth ⁊ sup bosra: ⁊ super oẽs ciuitates terre
moab q̃ lõge ⁊ ꝓpe sunt. Abscisũ est cornu mo
ab: ⁊ brachiũ eius ↄtritũ: ait dñs. Inebriate eũ
qm̃ ↄtra dñm erectus est. Et allidet manũ mo
ab in vomitu suo: ⁊ erit in derisũ etiã ipse. Fu
it.n. in derisum tibi israel: quasi inter fures repe
risses eũ. Propter verba ergo tua q̃ aduersuꝫ
illũ locutus es: captiuus duceris. Relinquite
ciuitates: ⁊ habitate in petra habitatores moab
⁊ estote q̃si colũba nidificans in sũmo ore fora/
minis. Audiuimus sup̃biã moab. Superbus
est valde. Sublimitatẽ eius ⁊ arrogantiã ⁊ su
ꝑbiã ⁊ altitudinẽ cordis eius: ego scio ait dñs.
Jactantiã eius eo ꝙ nõ sit iuxta eã virtus ei⁹:
nec iuxta quod poterat conata sit facere. Ideo
super moab eiulabo: ⁊ ad moab vniuersaꝫ cla
mabo: ad viros muri fictilis lamentantes. De
planctu iazer plorabo tibi vinea sabama. Pro
pagines tue transierunt mare: vsqꝫ ad mare ia
zer peruenerunt. Super messem tuam ⁊ vin/
demiam tuam predo irruit. Ablata est leticia ⁊
exultatio de carmelo ⁊ de terra moab: ⁊ vinuꝫ
de torcularibus sustuli. Nequaq̃ calcator vue
solitum celeuma cantabit. De clamore esebon
vsqꝫ elcale ⁊ iasa dederunt vocem suaꝫ a segor
vsqꝫ ad oronaim vitulam conternantem: aque
vero nẽrim pessime erunt. Et auferã de moab:
ait dominus offerentem in excelsis: ⁊ sacrificã
tem dijs eius. Propterea cor meum ad moab
quasi tibia eris resonabit: ⁊ cor meuꝫ ad viros
muri fictilis dabit sonitum tibiarum: qui plus
fecit q̃ꝫ potuit iccirco perierunt. Omne enim
caput caluitium: ⁊ omnis barba rasa erit. In
cunctis manibus colligatio: ⁊ super omne dor
sum cilitium. Et super omnia tecta moab: ⁊ in
plateis eius omnis planctus: quoniam contri
ui moab sicut vas inutile ait dominus. Quo/
modo victa est ⁊ vlulauerunt. Quomodo de/
iecit ceruicem moab ⁊ cõfusus est: Eritqꝫ mo/
ab in derisũ: ⁊ in exemplũ omnibus in circui
tu suo. Hec dicit dominus: Ecce quasi aquila
volabit: ⁊ extendet alas suas ad moab. Capta
est carioth: ⁊ munitiones comprehense sunt.
Et erit cor fortium moab in die illa sicut cor mu
lieris parturientis. Et cessabit moab esse popu
lus: quoniam contra dominum gloriatus est.
Pauor ⁊ fouea ⁊ laqueus super te o habitator
moab ait dñs. Qui fugerit a facie pauoris ca/
det in foueã: ⁊ q cõscenderit de fouea capiet̃ la
queo. Adducã.n. super moab annuꝫ visitatio
nis eorũ ait dominus. In vmbra esebon stete/
runt de laqueo fugiẽtes: q2 ignis egressus ẽ de
esebon: ⁊ flãma de medio seõ: ⁊ deuorabit par/
tem moab: ⁊ verticẽ filiorũ tumultus. Ve tibi
moab. Peristi popule chamos: q2 cõprehensi
sunt filij tui: ⁊ filie tue i captiuitatẽ. Et ↄuertaꝫ
captiuitatẽ moab in nouissimis diebus ait dñs
Hucusqꝫ iudicia moab.

Capitulum. XLIX

AD filios ammon. Hec dicit dominus
Nunquid nõ filij sunt israel: aut heres
non est ei. Cur igitur hereditate posse
dit melchon gad: ⁊ ppl's eius in vrbibus eius
habitauit. Ideo ecce dies veniũt in te: dicit do
minus ⁊ auditum faciam sup rabbath filiorũ
ãmon fremitũ prelij: ⁊ erit in tumulũ dissipata
filieqꝫ ei⁹ igni succẽdent̃: ⁊ possidebit isrl' pos/
sessores suos ait dñs: vlula esebon qm̃ vastata
ẽ hai. Clamate filie rabba: accigite vos cilitijs
plãgite ⁊ circuite p sepes: qm̃ melchõ i trãsmi/
gratione ducet̃: sacerdotes ei⁹ ⁊ ꝓncipes ei⁹ sil'
qd gl'iaris i vallib⁹ defluxit vall' tua filia delica
ta q̃ ↄfidebas i thesauris tuis: ⁊ dicebas qs ve
niat ad me: Ecce ego idũcã sup terrorẽ ait dñs
deus exercituũ ab oibus q sũt in circuitu tuo ⁊
dispergemini singuli a ↄspectu vestro: nec erit
qui congreget fugientes. Et post hec reuerti fa
ciam fugientes. ⁊ captiuos filiorum ammon ait
dominus. Ad idumeaꝫ. Hec dicit dominus ex
ercituum Nũquid non vltra est sapientia i the

mam. Perijt consilium a filijs. Inutilis facta
est sapientia coꝛum. Fugite ⁊ terga vertite:
descendite in voraginē habitatoꝛes dedan: quo
niam perditionem esau adduxi super eum: tem
pus visitationis eius. Si vindemiatoꝛes eius
venissent super te. non reliquissent racemuꝫ. si
fures in nocte rapuissent quod sufficeret sibi.
Ego vero discooperui esau. reuelaui absco-
dita eius. ⁊ celari non poterit. Vastatum est se
men eius ⁊ fratres eius. ⁊ vicini eius. ⁊ nō erit
Relinque pupillos tuos. ⁊ ego faciam eos vi-
uere. ⁊ vidue tue. in me sperabunt. quia hec di-
cit dominus. Ecce quibus non erat iudiciuꝫ vt
biberent calicem bibentes bibent ⁊ tu quasi in-
nocens relinqueris. Non eris innocens sed bi
bens bibes. Quia per memetipsum iuraui dīc
dominus. ꝙ in solitudinem ⁊ in oppꝛobꝛiuꝫ. ⁊
in desertum ⁊ in maledictionē erit bosra. ⁊ om-
nes ciuitates eius erūt in solitudines sempiter-
nas. Auditū audiui a domino. ⁊ legatus ad gē
tes missus sum. Congregamini ⁊ venite cōtra
eam. ⁊ consurgamus in pꝛelium. Ecce eni par
uulum dedi te in gentibus: contemptibilem in
ter homines. Arrogantia tua decepit te. ⁊ sup
bia coꝛdis tui. qui habitas in cauernis petre. ⁊
appꝛehendere niteris altitudinem collis. Cum
exaltaueris quasi aquila nidum tuum. inde de-
trabam te dicit dominus. Et erit idumea deser
ta. Omnis qui transibit per eam stupebit. ⁊ si-
bilabit super omnes plagas eius sicut subuer-
sa est sodoma ⁊ gomoꝛꝛa. ⁊ vicine eius ait dn̄s
Nō habitabit ibi vir ⁊ non incolat eam fili⁹ ho
minis. Ecce quasi leo ascendet de superbia ioꝛ-
danis ad pulchꝛitudinē robustā. qꝛ subito cure
re faciā eū ad illā. ⁊ qs erit elect⁹ quē ꝑponā ei.
Quis eni similis mei. Et qs sustinebit me. Et
qs est iste pastoꝛ q resistat vultui meo. Propte
rea audite ꝯsiliū dn̄i qd̄ inijt de edom. ⁊ cogita
tiōes ei⁹ quas cogitauit de habitatoꝛib⁹ themā
Si nō defecerint eos ꝑuuli gregis nisi dissipa-
uerint cū eis bitaculū eoꝛū. A voce ruine eoꝛuꝫ
cōmota est terra clamoꝛ i mari rubꝛo auditus ē
vocis eius: Ecce quasi aquila ascendet. ⁊ euola
bit. ⁊ expandet alas suas super bosram. Et erit
coꝛ foꝛtium idumee in die illa. quasi coꝛ mulie-
ris parturientis. Ad damascum. Confusa est
emath ⁊ arphat. quia auditum pessimum audie
runt. Turbati sunt in mari: pꝛe sollicitudine
quiescere non potuit. Dissoluta est damascus:
versa est in fugam: tremoꝛ appꝛehendit eam.
Angustia ⁊ doloꝛes tenuerunt eam quasi ꝑturi
entē. Quomō dereliq̄rūt ciuitatē laudabilē vr

bem leticie. Ideo cadent iuuenes eius i plateis
eius. ⁊ oēs viri pꝛelij conticescent in die illa ait
dn̄s exercituū. Et succendam igneꝫ in muro da
masci ⁊ deuoꝛabit menia benadab. Ad cedar ⁊
ad regna asoꝛ que ꝑcussit nabuchodonosoꝛ rex
babylonis. Hec dicit dominus surgite ⁊ ascen
dite ad cedar ⁊ vastate filios oꝛiētis. Taberna
cula eoꝛum ⁊ greges eoꝛum capient. pelles eoꝝ
⁊ oia vasa eoꝛum ⁊ camelos eoꝛum tollent sibi.
⁊ vocabunt super eos foꝛmidinē in circuitu e9
Fugite. abite vehementer in voraginibus se-
dete qui habitatis asoꝛ ait dominus. Inijt eniꝫ
contra vos nabuchodonosoꝛ rex babylonis cō
silium. ⁊ cogitauit aduersus vos cogitationes.
Consurgite ⁊ ascendite ad gentem quietam ⁊
habitantē ꝯfidēter ait dn̄s. Nō ostia nec vectes
eis: soli habitant. Et erunt cameli eoꝛū in dire-
ptionē: ⁊ multitudo iumentoꝛū in ꝑdam. Et di
spergam eos in oēm ventū q sunt attonsi in co
mā. ⁊ ex omni ꝯfinio eoꝛū adducā interituꝫ sup
eos ait dn̄s. Et erit asoꝛ in habitaculū dꝛaconū
desertam vsq̄ꝫ in eternū. Non manebit ibi vir
nec incolat eā filius hois. Quod factuꝫ est ver
bū dn̄i ad hieremiā ꝓphetā aduersus elā in ꝑn
cipio regni sedechie regis iuda dicēs. Hec dīc
dn̄s exercituū. Ecce ego ꝯfringā arcū elā ⁊ su-
mā foꝛtitudinē eoꝛū: ⁊ inducā sup elā q̄ttuoꝛ vē
tos a q̄ttuoꝛ plagis celi: ⁊ vētilabo eos i oēs vē
tos istos ⁊ nō erit gens ad quā nō ꝑueniāt ꝓfu
gi elam. Et pauere faciā elam coꝛā inimicis suis
⁊ in ꝯspectu q̄rentiū aiam eoꝛū. Et adducā sup
eos malū. irā furoꝛis mei dicit dn̄s. Et mittam
post eos gladiū donec ꝯsumā eos: ⁊ ponā soliū
meū in elaꝫ ⁊ perdā inde reges ⁊ pꝛincipes ait
dn̄s. In nouissimis aūt diebus reuerti faciā ca
ptiuos elam dicit dominus. L.

Verbū qd̄ locutus est dn̄s de babylone:
⁊ de terra chaldeoꝛū in manu hieremie
ꝓphete. Annunciate in gētibus: ⁊ au
ditum facite. Leuate signum. pꝛedicate ⁊ nolite
celare. Dicite. Capta est babylon: confusus est
bel. victus est marodach. Confusa sunt omnia
sculptilia eoꝛū. ſupata sunt idola eoꝛum. Quo-
niā ascendet ꝯtra eam gens ab aquilone: q̄ po-
net terrā eius in solitudinē. ⁊ non erit q habitet
in ea ab hoie vsq̄ꝫ ad pecus. Et moti sunt. Et
abierūt. In dieb⁹ illis. ⁊ in tp̄e illo ait dn̄s. ve-
niēt filij israel ip̄i ⁊ filij iuda simul. Ambulātes
⁊ flētes ꝓperabūt. ⁊ dn̄m deū suū q̄rent. In sy
on interogabūt viā. huc facies eoꝛū veniēt. ⁊ ap
ponēt ad dn̄ꝫ federe sēpiterno. qd̄ nulla obliui
one delebit. Grex ꝑditus fact⁹ ē ppl̄s meus.

pastores eorũ seduxerũt eos: feceruntq; vagari i mõtib⁹. De mõte in collẽ trãsierũt: obliti sũt cubilis sui. Oẽs q inuenerũt comederũt eos: ⁊ hostes eoꝝ dixerũt. Nõ peccauimus pro eo ꝙ peccauerũt dño decori iusticie. ⁊ expectatiõi patꝝ eoꝝ dño. Recedite de medio babylõis. de terra chaldeoꝝ egredimini. ⁊ estote q̃si hedi añ greges. Qm̃ ecce ego suscitabo: ⁊ adducã i babylonẽ ꝯgregationẽ gentiũ magnaꝝ de tra aqlõis: ⁊ ꝑparabunt aduersus eã. ⁊ inde capiet. Sagitta ei⁹ q̃si viri fortis iterfectoris. nõ reuertet vacua. Et erit chaldea in ꝑdã oẽs vastãtes eã; replebuntur ait dñs. Qm̃ exultatis ⁊ magna loq mini diripiẽtes hereditatẽ meã: qm̃ effusi estis sic vituli sup herbã: ⁊ mugistis sic thauri. Cõfusa ẽ mater vr̃a nimis: ⁊ adeq̃ta puluerí q̃ genuit vos. Ecce nouissima erit in gẽtibus: ⁊ deserta inuia ⁊ arens. Ab ira dñi nõ habitabit. s; redigef tota in solitudiẽ;. Oĩs q trãsibit ꝑ babylonẽ stupebit: ⁊ sibilabit super vniuersis plagis ei⁹. Properami ꝯtra babylonẽ; ꝑ circuitum. Oẽs q tẽditis arcũ debellate eã: nõ ꝑcatis iaculis: quia dño peccauit. Clamate aduersus eã;. Vbiq; dedit manũ. Ceciderũt fundamẽta ei⁹. destructi sunt muri ei⁹: qm̃ vltio dñi est. Vltionẽ accipite de ea. Sic fecit: facite ei. Disꝑdite satorẽ de babylone: ⁊ tenentẽ falcẽ in tpe messis a facie gladij colũbe. Vnusq̃sq; ad ppl'm suum ꝯuertet ⁊ singuli ad trã suã fugiẽt. Grex dispsus isrl': leones eiecerũt eũ;. Primus comedit eũ rex assur. iste nouissimus exossauit eũ nabuchodonosor rex babylõis. Propterea hec dicit dñs exercituũ deus israel. Ecce ego visitabo regẽ babylõis ⁊ terrã ei⁹ sic visitabo regẽ assur. ⁊ reducã israel ad hitaculũ suũ. Et pascet carmel⁹ ⁊ basan: ⁊ i mõte effraim: ⁊ i galaad saturabit aĩa eius. In diebus illis ⁊ in tpe illo ait dominꝰ: q̃ret iniq̃tas israel ⁊ nõ erit: ⁊ pctm̃ iuda ⁊ nõ inuenief: qm̃ ꝓpitius ero eis quos reliquero. Sup trã dñantiũ ascẽde: ⁊ sup habitatores ei⁹ visita. Dissipa ⁊ interfice que post eos sunt ait dñs. ⁊ fac iuxta oĩa q̃ ꝑcepi tibi. Vox belli in terra: ⁊ ꝯtritio magna. Quõ ꝯfractus est ⁊ cõtritꝰ malleus vniuerse terre. Quõ versa est in desertum babylon in gentib⁹. Illaqueaui te ⁊ capta es babylon ⁊ nesciebas: inuẽta es ⁊ apprehẽsa quoniã dñm ꝓuocasti. Aꝑuit dñs thesaurũ suũ: ⁊ ꝓtulit vasa ire sue: qm̃ opus est dño deo exercituũ in terra chaldeoꝝ. Venite ad eã ab extremis finib⁹: aperite vt exeãt q ꝯculcent eam. Tollite de via lapides ⁊ redigite aceruos: ⁊ interficite eã: nec sit q̃cq̃ reliquũ. Dissipate vniuersos fortes ei⁹ descẽdãt in occasionẽ. Ve eis q: venit dies eoꝝ: tps visitatiõis eoꝝ. Vox fugentiũ. ⁊ eoꝝ q euaserũt de terra babylonis: vt annũciẽt in syon vltionẽ dñi dei nr̃i. vltionẽ tẽpli ei⁹. Annũciate in babylonẽ; plurimis omnib⁹ q tendũt arcũ. Cõsistite aduersus eã ꝑ gyrũ: ⁊ nullus euadat. Reddite ei sm̃ opus suũ; iuxta oĩa que fecit facite illi: q: ꝯtra dñm erecta est. aduersum scm̃ israel. Idcirco cadẽt iuuenes ei⁹ in plateis ei⁹. ⁊ oẽs viri bellatores ei⁹ ꝯticescẽt in die illa ait dñs. Ecce ego ad te sꝑbe dic dñs deus exercituũ: q: veniet dies tuus tps visitationis tue. Et cadet sꝑbus ⁊ corruet ⁊ non erit q suscitet eũ. Et succendã ignẽ in vrbibus ei⁹. ⁊ deuorabit oĩa in circuitu ei⁹. Hec dic dñs exercituũ. Calumniã sustinent filij israel ⁊ filij iuda simul. Oẽs q ceperũt eos tenẽt. nolũt dimittere eos. Redẽptor eoꝝ fortis. dñs exercituũ nomẽ ei⁹. Iudicio defendet cãm eoꝝ vt exterreat trã ⁊ ꝯmoueat hitatores babylõis. Gladius ad chaldeos ait dñs: ⁊ ad hitatores babylonis: ⁊ ad principes. ⁊ sapiẽtes ei⁹. Gladius ad diuinos eius q stulti erũt. Gladius ad fortes illius q timebũt. Gladius ad equos eius ⁊ ad currus eius: ⁊ ad oẽ vulgus qḋ est in medio eius. ⁊ erunt q̃si mulieres. Gladius ad thesauros eius q diripient. Siccitas super aquas ei⁹ erit ⁊ arescent. q: terra sculptiliũ est: ⁊ in portentis gloriant. Propterea hitabũt dracones cum fatuis sicarijs: ⁊ hitabũt in ea strutiões. Et nõ inhabitabit vltra vsq; in sempiternum: nec extruet vsq; ad generationẽ ⁊ generationẽ. Sic subuertit dñs sodomã ⁊ gomorrã ⁊ vicinas ei⁹ ait dñs. Nõ hitabit ibi vir: nõ incolet eã filius hoĩs. Ecce ppl's veniet ab aqlone ⁊ gens magna. ⁊ reges multi ꝯsurgent a finib⁹ terre. Arcũ ⁊ scutũ apprehẽdẽt. crudeles sunt ⁊ imisericordes. Vox eoꝝ q̃si mare sonabit. ⁊ sup eq̃s ascendẽt sicut vir ꝑatus ad preliũ ꝯtra te filia babylon. Audiuit rex babylonis famã eoꝝ: ⁊ dissolute sunt manus eius. Angustia apprehẽdit eũ: dolor q̃si ꝑturientẽ. Ecce q̃si leo ascendet de superbia iordanis ad pulchritudinẽ robustã. q: subito currere faciã eũ ad illã. Et qs erit electꝰ quẽ ꝑponam ei. Quis eni simul mei. ⁊ qs sustinebit me. Et qs ẽ iste pastor qui resistat vultui meo. Propterea audite ꝯsiliũ dñi qḋ mente cõcepit aduersũ babylõẽ;: ⁊ cogitatiões ei⁹ q̃s cogitauit sup terrã chaldeoꝝ. Nisi detraxerit eos paruuli gregũ: nisi dissipatũ fuerit cũ ipis hitaculũ eoꝝ. A voce captiuitatis babylõis ꝯmota est terra. ⁊ clamor iter gẽtes auditꝰ est.

Hec dicit dn̄s. Ecce ego suscitabo super babylonē: ⁊ sup habitatores eius q cor suū leuauerunt cōtra me q̄si ventū pestilentē: ⁊ mittā in babylonē ventilatores: ⁊ ventilabunt eam. Et demolient̄ terrā eius: quoniā venerūt sup eam vndiqꝫ in die afflictionis eiꝰ Nō tendat qui tēdit arcum suū: ⁊ non ascēdet loricatus. Nolite parcere iuuenibus eius: interficite omnē maliciā eius. Et cadēt interfecti in terra chaldeoꝝ: ⁊ vulnerati in regionibꝰ eiꝰ Quoniā nō fuit viduatus israel: ⁊ iuda a dn̄o deo suo domino exercituum. Terra aūt eoꝝ repleta est delicto a sācto israel. Fugite de medio babylonis vt saluet vnusquisqꝫ aiaꝫ suā. Nolite tacere sup iniquitatem eius: qm̄ tēpus vltionis ē domino: vicissitudinem ipse retribuet ei. Calix aureus babylon in manu domini inebrians omnem terrā. De vino eius biberunt gētes: ⁊ ideo cōmote sunt. Subito cecidit babylō ⁊ cōtrita est. Vlulate super eā: tollite resinā ad dolorē eius si forte sanetur. Curauimus babylonē: ⁊ nō est sanata. Derelinq̄mus eam vt eamus vnusq̄sqꝫ in terrā suaꝫ. Qm̄ ꝑuenit vsqꝫ ad celos iudicium eius: ⁊ eleuatum est vsqꝫ ad nubes. Protulit dn̄s iusticias nr̄as: venite ⁊ narremus in syon opus domini dei nr̄i. Acuite sagittas ⁊ implete pharetras. Suscitauit dominus spūm regum medoꝝ: ⁊ ꝯtra babylonē mens eius est vt ꝑdat eam. Qm̄ vltio dn̄i est: vltio templi sui. Super muros babylonis leuate signū: augete custodiā. Leuate custodes: ꝑparate insidias: q2 cogitauit dominus ⁊ fecit q̇cunqꝫ locutus est ꝯtra habitatores babylonis Que hītas sup aquas multas locuples in thesauris: venit finis tuus pedalis p̄cisionis tue. Iurauit dominus exercituū ꝑ aiam suā: qm̄ replebo te hōibꝰ q̄si brucho: ⁊ sup te celeuma cātabitur. Qui fecit terraꝫ in fortitudine sua: ⁊ p̄parauit orbē in sapia sua: ⁊ prudentia sua extēdit celos. Dante eo vocē multiplicant̄ aque in celo. Qui leuat nubes ab extremo terre: fulgura in pluuiā fecit: ⁊ ꝓduxit ventos de thesauris suis. Stultus factus est omnis hō a scia: cōfusus est ois ꝯflato: in sculptili: q2 mendax est cōflatio eius: nec est spūs in eis. Vana sunt opa ⁊ risu digna: in tēpore visitationis sue ꝑibunt. Nō sicut hec pars iacob: q2 q fecit oia ipse est ⁊ israel sceptrū hereditatis eius dominus exercituū nomē eius. Collidis tu mihi vasa belli: et ego collidā in te gentes: ⁊ dispdam in te regna Et collidā in te equum ⁊ equitē eius: ⁊ collidā in te currū ⁊ ascensorē eius et collidā in te virū et mulierē. Et collidā in te senē et puerū: et collidam in te iuuenē et virginē. Et collidaꝫ in te pastorē et gregeꝫ eius: et collidā in te agricolā et iugales eius. Et collidā in te duces et magistratus et reddā babyloni: et cunctis habitatoribus chaldee omne malū suū qđ fecerunt in syon in oculis vestris ait dominus. Ecce ego ad te mons pestifer ait dominus: q corrūpis vniuersam terram. Et extendā manū meā sup te: et euoluam te de petris: et dabo te in mōteꝫ cōbustionis. Et nō tollent de te lapidem in angulum: et lapidem in fundamento: sed perditus ī eternū eris ait dominus. Leuate signū in terra: clangite buccina in montibus. Sanctificate sup eam gentes: annunciate ꝯtra illam regibꝰ ararath mēni et ascenes: numerate ꝯtra eaꝫ taphar. Adducite equū q̄si bruchū aculeatū. Sāctificate ꝯtra eam gentes: reges medie: duces eius: et vniuersos magistratus eius: cunctāqꝫ terrā potestatis eius. Et cōmouebitur terra et conturbabit̄: q2 euigilabit cōtra babylonē cogitatio domini: vt ponat terram babylonis desertam ⁊ inhabitabileꝫ. Cessauerunt fortes babylonis a prelio: habitauerunt in p̄sidijs. Deuoratum est robur eoꝝ: et facti sunt quasi mulieres. Incensa sunt tabernacula eius: contriti sunt vectes eius. Currens obuiam currēti veniet: et nuncius obuius nuncianti: vt annunciet regi babylonis: q2 capta est ciuitas eius a sūmo vsqꝫ ad sūmum: et vada p̄occupata sunt: et paludes incense sunt igni: et viri bellatores cōturbati sunt. Quia hec dicit dominus exercituum deus israel. Filia babylonis quasi area: tēpus triture eius: Adhuc modicū et veniet tp̄s messionis eius. Comedit me: deuorauit me nabuchodonosor rex babylonis. Reddidit me q̄si vas inane. Absorbuit me quasi draco: repleuit ventrem suū teneritudine mea. et eiecit me. Iniquitas aduersuꝫ me: et caro mea sup babylonem dicit habitatio syon: et sanguis meus super habitatores chaldee dicit hierusalem. Propterea hec dicit dominus: Ecce ego iudicabo causam tuam: et vlciscar vltionem tuam. Et desertum faciam mare eius: et siccabo venā eius Et erit babylon in tumulos habitatio draconū stupor et sibilus eo q̄ non sit habitator. Simul et leones rugient: excutient comas veluti catuli leonum. In calore eorum ponam potus eoꝝ et in ebriabo eos vt sopiantur et dormiant somnum sempiternum: et non consurgant dicit dominus. Deducam eos quasi agnos ad victimam: et quasi arietes cum hedis. Quomodo

Dn̄s exercit iurauit ꝑ an suam

capta est sesach: et comprehensa est inclyta vni/
uerse terre. Quõ facta est in stuporem baby/
lon inter gentes? Ascendit super babylonem
mare: multitudine fluctuum eius operata est.
Facte sunt ciuitates eius in stuporem: terra
inhabitabilis et deserta: terra in qua nullus ha
bitet: nec transiet per eam filius hominis. Et
visitabo super bel in babylone: et eijciam quod
obsorbuerat de ore eius: et non confluent ad eã
vltra gentes. Siquidem et murus babylonis
corruet. Egredimini de medio eius populus
meus vt saluet vnusquisqz animaz suam ab ira
furoris domini. Et ne forte mollescat cor ve/
strum: et timeatis auditum qui audietur in ter/
ra. Et veniet in anno auditio: et post hunc an/
num auditio et iniquitas in terra et dominator
super dominatorem. Propterea ecce dies ve/
niunt: et visitabo super sculptilia babylonis et
omnis terra eius confundetur: et vniuersi iter
fecti eius cadent in medio eius. Et laudabunt
super babylonẽ celi et terra et omnia que in eis
sunt: quia ab aquilone venient ei predones ait
dominus. Et quomõ fecit babylon vt caderẽt
occisi in israel: sic ꝺ babylone cadẽt occisi i vni
uersa terra. Qui fugistis gladium: venite: no
lite stare. Recordamini pcul domini: et hieru
salem ascendat sup cor vestruz. Confusi sum⁹
qm̃ audiuimus opprobriuz. Operuit ignomi
nia facies nostras: qꝛ venerunt alieni sup sãcti
ficationez domus domini. Propterea ecce di
es veniunt ait dñs: et visitabo sup sculptilia ba
bylonis: et in omni terra eius mugiet vulnera
tus. Si ascenderit babylon in celum: firmaue
rit in excelso robur suum: ad me venient vasta
tores eius ait dominus. Vox clamoris de ba/
bylone: et contritio magna de terra chaldeoꝝ:
quoniã vastauit dominus babylonem: et pdi/
dit ex ea vocem magnam: et sonabunt fluctus
eorum quasi aque multe. Dedit sonitum vox
eorum. qꝛ venit super eam. i. super babylonez
predo. Et apprehensi sunt fortes eius: et emar
cuit arcus eorum: qꝛ fortis vltor dominus red
dens retribuet. Et inebriabo principes eius et
sapientes eius duces eius: et magistratus eius
et fortes eius. Et dormient somnum sempiter/
num: et non expergiscentur ait rex dominus ex/
ercituũ nomen eius. Hec dicit dñs exercituũ.
Murus babylonis ille latissimus suffossiõe suf
fodietur: et porte eius excelse igne comburẽtur
et labores populoꝝ ad nihilum et gentium in
ignem erunt: et disperibunt. Verbum qđ pre
cepit hieremias pphẽta saraie filio nerie filio
maasie cum pergeret cum sedechia rege in ba/
bylonem in anno quarto regni eius. Saraias
autem erat princeps pphetie. Et scripsit hiere
mias omne malum quod venturum erat super
babylonẽ in libro vno: oĩa verba hec que scri/
pta sunt ꝯtra babylonẽ. Et dixit hieremias ad
saraiam. Cũ veneris in babylonez et videris et
legeris oĩa verba hec dices. Dñe tu locutus es
ꝯtra locũ istũ vt disperderes eũ: ne sit qui in eo
habitet ab hoĩe vsqz ad pecus. et vt sit perpetua
solitudo. Cũqz ꝯpleueris legere librũ istũ: liga
bis ad eũ lapidẽ: et pijcies illũ in mediuz eufra
ten: et dices. Sic submergeẽ babylon: et nõ cõ/
surget a facie afflictiõis quã ego adduco sup eã
et dissoluetur.

LII.

Hucusqz verba hieremie.

Filius viginti et vni⁹ anni erat sedechi
as cũ regnare cepisset: et vndeciz annis
regnauit in irlm. Et nomen matris ei⁹
amithal: filia hieremie de lobna. Et fecit maluz
in oculis dñi iuxta oĩa que fecerat ioachim: qm̃
furor dñi erat in irlm et in iuda vsqz quo pijce/
ret eos a facie sua. Et recessit sedechias a rege
babylonis. Factuz est aũt in anno nono regni
eius in mense decimo: decima die mensis. venit
nabuchodonosor rex babylonis ipse et oĩs exer
citus eius aduersus hierusalem: et obsederũt eã
et edificauerũt cõtra eaz munitiões in circuitu: et
fuit ciuitas obsessa vsqz ad vndecimũ annuz re
gni sedechie. Mense aũt quarto nona die men
sis obtinuit fames ciuitatez: et nõ erant alimẽta
ppľo terre. Et dirupta est ciuitas et oẽs viri bel
latores ei⁹ fugerũt: exierũtqz de ciuitate nocte per
viaz porte que est inter duos muros: et ducit ad
hortũ regis: chaldeis obsidentib⁹ vrbẽ i gyro
et abierũt per viã q̃ ducit in heremũ. Persecu/
tus est aũt caldeoꝝ exercitus regem: et apprehẽ
derũt sedechiã in deserto qđ est iuxta hiericho:
et oĩs comitat⁹ ei⁹ diffugit ab eo. Cũqz ꝯprehẽ
dissent regẽ: adduxerũt eũ ad regẽ babyloĩs in
reblata que est in terra emath: et locut⁹ est ad eũ
iudicia. Et iugulauit rex babylonis filios sede
chie i oculis ei⁹. sed et oẽs pricipes iuda occidit
in reblata. Et oculos sedechie eruit et vinxit eũ
compedibus. Et adduxit eũ rex babyloĩs in ba
bylonẽ: et posuit eũ i domo carceris vsqz ad di
ez mortis sue. In mense aũt quĩto decima mẽsis
ipẽ est annus nonusdecimus nabuchodonosor
regis babyloĩs: venit nabuzardã princeps mi
litie q stabat corã rege babyloĩs in irlm. et incen
dit domum dñi et domũ regis: et oẽs domus hie
rusalẽ. et oẽm domũ magnã igne ꝯbussit. et io/

anni rū hierusalē p circuitū destruxit cūctis ex
ercitus chaldeorum qui erat cum magistro mi
litie. De pauperibus autem populi: ⁊ de reli-
quo vulgo quod remanserat in ciuitate: ⁊ de ꝑ
fugis qui transfugerant ad regem babylonis
⁊ ceteros de multitudine trāstulit nabuzardan
princeps militie: de paupuribus vero terre re
liquit nabuzardan princeps militie vinitores ⁊
agricolas. Columnas quoq₃ ereas que erant
in domo domini: ⁊ bases ⁊ mare eneum quod
erat in domo domini confregerunt chaldei: ⁊
tulerunt omne es eorum in babylonem. Et le
betes ⁊ creagras ⁊ psalteria ⁊ phialas ⁊ morta
riola ⁊ omnia vasa erea que in ministerio fue-
rant: tulerunt ⁊ hydrias ⁊ thymiamateria ⁊ vr
ceos ⁊ pelues ⁊ candelabra ⁊ mortaria ⁊ cya-
thos. Quotquot aurea aurea: ⁊ quotquot argē
tea argentea. Tulit magister militie columnas
duas ⁊ mare vnum. ⁊ vitulos duodecim ere-
os qui erant sub basibus: quas fecerat rex sa-
lomon in domo domini. Non erat pōdus eris
omnium horum vasorum. De columnis autē
decem ⁊ octo cubiti altitudinis erant in colum-
na vna: ⁊ funiculus duodecim cubitorum cir-
cuibat eam. Porro grossitudo eius quattuor
digitorum: ⁊ intrinsecus caua erat: ⁊ capitella
super vtraq₃ erea. Altitudo capitelli vnius qn
q₃ cubitorum: ⁊ retiacula: ⁊ malogranata sup
coronam in circuitu. omnia enea. Et fuerunt
malogranata nonaginta sex dependentia: et
omnia malogranata centum retiaculis circun-
dabantur. Et tulit magister militie saraiam sa
cerdotem primum ⁊ sophoniam sacerdotem se
cundum: ⁊ tres custodes vestibuli. Et de ciui-
tate tulit eunuchum vnum qui erat prepositus
super viros bellatores: ⁊ septem viros de his
qui videbant faciem regis qui inuenti sunt in
ciuitate: ⁊ scribam principem militum qui pro
babat tyrones: ⁊ sexagita viros de populo ter
re qui inuenti sunt in medio ciuitatis. Tulit au
tem eos nabuzardan magister militie: ⁊ duxit
eos ad regem babylonis in reblata. Et percus
sit eos rex babylonis: ⁊ interfecit eos in rebla
ta in terra emath. Et translatus est iuda de ter
ra sua. Iste est populus quem transtulit nabu
chodonosor. In anno septimo iudeos tria mi
lia ⁊ vigintitres. In anno octauo decimo na-
buchodonosor transtulit de hierusalē₃ animas
octingentas trigintaduas. In anno vicesimo
tertio nabuchodonosor: transtulit nabuzardā
magister militie animas iudeorum septingen-
tas quadragintaquinq₃. Omnes ergo anime
quattuor milia sexcente. Et factum est in tricesi
mo septimo anno trāsmigrationis ioachim re-
gis iuda duodecimo mense vicesimaquinta mē
sis: eleuauit euilmerodach rex babylonis ipso
anno regni sui caput ioachim regis iude: ⁊ edu
xit eum de domo carceris: ⁊ locutus est cum eo
bona. Et posuit thronum eius super thronos
regum qui erant post se in babylone: ⁊ muta-
uit vestimenta carceris eius: ⁊ comedebat pa-
nem coram eo semper cunctis diebus vite sue.
Et cibaria eius cibaria perpetua dabantur ei
a rege babylonis statuta per singulos dies vs-
q₃ ad diē₃ mortis sue cunctis diebus vite eius.

Incipiunt treni id est lamentationes Hie
remie que cynoth hebraice inscribunt.

ET factum est postquam in captiuita-
tem redactus est israel: et hierusalem
deserta est: sedit hieremias propheta
flens et planxit lamentatione hac in
hierusalem: et amaro animo suspirans et eiu-
lans dixit.

Aleph. Capitulum. I

QUomodo sedet sola ciuitas
plena populo. Facta est quasi vidua domina gentium:
princeps prouinciarū facta
est sub tributo. Beth. Plo
rans plorauit in nocte: et la-
chryme eius in maxillis ei⁹.
Non est qui consoletur eā₃
ex omnibus charis eius. Omnes amici eius
spreuerunt eam: et facti sunt ei inimici. Gy-
mel. Migrauit iudas propter afflictionem et
multitudinem seruitutis. Habitauit inter gen
tes: nec inuenit requiem. Omnes persecuto-
res eius apprehenderunt eam inter āgustias.
Deleth. Vie syon lugent eo q᷑ non sint qui ve
niant ad solennitatem. Omnes porte eius de-
structe: sacerdotes eius gementes. Virgines
eius squalide: et ipsa oppressa amaritudie. He
facti sunt hostes eius in capite inimici eius lo-
cupletati sunt. quia dominus locutus est super
eam propter multitudinem iniquitatum eius.
Paruuli eius ducti sunt in captiuitatem ante
faciem tribulantis. Vau. Et egressus est a fi-
lia syon omnis decor eius. Facti sunt pricipes
eius velut arietes non inuenientes pascua: et
abierunt absq₃ fortitudine ante faciē subsequen
tis. Zai. Recordata est hierusalē dierū afflictio
nis sue: et preuaricationis omniū desiderabiliū
suorū que habuerat a diebus antiquis: cū cade
ret populus eius in manu hostili: ⁊ nō eēt auxi

liator. Viderūt eā hostes: ⁊ deriserunt sabbata eius. Heth. Pctm̄ peccauit hierusalē: ꝓptea istabilis facta est. O ēs q glorificabāt eā spreue rūt illā: qꝛ viderūt ignominiā eius. Ipsa autē gemēs: ⁊ cōuersa est retrorsū. Theth. Sordes eius i pedibus eius: nec recordata est finis sui. Deposita est vehementer: nō hn̄s ꝯsolatorē. Vide dn̄e afflictionē meā: qm̄ erect⁹ est inimi cus. Ioth. Manū suā misit hostis ad oia desi derabilia eius: qꝛ vidit gentes ingressas san ctuariū suū: de qbus ꝓcepas ne itrarēt i eccle siam. Caph. O is populus eius gemens ⁊ que rens panē. Dederūt ꝓciosa qq̄ ꝓ cibo: ad re focillandā aiam. Vide dn̄e ⁊ ꝯsidera: qm̄ facta sum vilis. Lamech. O vos oēs q transitis ꝑ viā: attēdite ⁊ videte si est dolor sicut dolor me us. Qm̄ vindemiauit me vt locutus est domi nus: in die furoris sui. Mem. De excelso mi sit ignē in ossibus meis: ⁊ erudiuit me. Expā dit rete pedib⁹ meis: conuertit me retrorsum. Posuit me desolatā: tota die merore ꝯfectam. Nun. Vigilauit iugū inigtatū mearū in manu eius: ꝯuolute sūt ⁊ iposite collo meo. Infirma ta est Vtus mea: dedit me dn̄s in manu de qua nō potero surgere. Samech. Abstulit oēs ma gnificos meos dn̄s de medio mei: vocauit ad uersū me tp̄s: vt ꝯtereret electos meos. Torcu lar calcauit dominus Vgini filie iuda. Ayn. Idcirco ego plorans ⁊ oculus meus deducens aquas: qꝛ longe factus est a me ꝯsolator ꝯuer tens aiam meā. Facti sunt filij mei ꝑditi: qm̄ inualuit inimicus. Phe. Expandit syon man⁹ suas: nō est q ꝯsoletur eā. Mandauit domin⁹ aduersum iacob in circuitu eius hostes ei⁹. Fa cta est hierl'm quasi polluta menstruis int̄ eos. Sade: Iustus est dn̄s: qꝛ os eius ad iracūdiā ꝓuocaui. Audite obsecro vniuersi populi: ⁊ vi dete dolorē meum. Virgines mee ⁊ iuuenes mei abierunt in captiuitatē. Coph. Vocaui a micos meos: ⁊ ipsi deceperūt me. Sacerdotes mei ⁊ senes mei in vrbe ꝯsūpti sunt: qꝛ q̄sierūt cibū sibi vt reuocillarēt aias suas. Res. Vide domie qm̄ tribulor: ꝯturbatus est vēter meus Subuersū est cor meū in memetipsa qm̄ ama ritudie plena sū. Foris interficit gladius: ⁊ do mi mors similis est. Syn. Audierunt qꝛ inge misco ego: ⁊ non est q ꝯsolet̄ me. O ēs inimi ci mei audierūt malū meū: letati sunt qm̄ tu feci sti. Adduxisti diem ꝯsolatiōis: ⁊ fient similes mei. Thau. Ingrediat̄ omne malū eorū corā te: ⁊ deuindemia eos sicut vindemiasti me ꝓꝑ inigtates meas. Multi. n. gemitus mei: ⁊ cor meum merēs. Aleph.

Quomō obtexit caligine i furore suo do minus filiā syon: ꝓiecit de celo in ter ram inclytam israel: ⁊ non est recorda tus scabelli pedū suorū i die furoris sui. Beth. Precipitauit dn̄s: nec pepercit oia speciosa ia cob: destruxit in furore suo munitiones virgi nis iuda: ⁊ deiecit in terram: polluit regnum ⁊ principes ei⁹. Gymel. Confregit in ira furo ris sui omne cornu israel: auertit retrorsū dex teram suam a facie inimici: ⁊ succendit in iacob quasi ignē flāme deuorantis in gyro. Deleth Tetendit arcum suum quasi inimicus: firma uit dexteram suam quasi hostis: ⁊ occidit omne quod pulchrum erat visu in tabernaculo filie sy on: effudit quasi ignem indignationem suam. He. Factus est dominus velut inimicus: pre cipitauit israel. Precipitauit omnia menia ei⁹ dissipauit munitiones eius: ⁊ repleuit in filia iu da humiliatum ⁊ humiliatam. Vau. Et dissi pauit quasi hortum tentorium suū: demolitus ē tabernaculum suū. Obliuioni tradidit domi nus in syon festiuitatem ⁊ sabbatū: ⁊ in oppro brium: ⁊ in indignationem furoris sui regē ⁊ sacerdotem. Zay. Repulit dominus altare suū maledixit sanctificationi sue: tradidit in manu inimici muros turrium eius. Vocem dederūt in domo domini: sicut in die solēni. Heth. Co gitauit dominus dissipare murum filie syon: tetendit funiculum suum: ⁊ non auertit manū suam a perditione. Luxitq ante murale: ⁊ mu rus pariter dissipatus est. Teth. Defixe sunt i terra porte eius: perdidit ⁊ contriuit vectes ei⁹ regem eius ⁊ principes eius in gentibus. Nō est lex: ⁊ ꝓpheta eius non inuenerunt visionē a domino. Ioth. Sed erunt in terra: conticue runt senes filie syon: consperserunt cinere capi ta sua: accincti sūt cilitijs. Abiecerūt in terra ca pita sua virgines iuda. Caph. Defecerūt pre lachrymis oculi mei: ꝯturbata sūt viscera mea Effusum est in terra iecur meum super cōtritio nem filie populi mei: cū deficeret paruulus: ⁊ lactens in plateis oppidi. Lamech. Matrib⁹ suis dixerunt: vbi est triticum ⁊ vinum: cū de ficerent quasi vulnerati in plateis ciuitatis cū exalarent animas in sinu matrū suarū. Mē. Cui cōparabo te: vel cui assimilabo te filia hie rusalē? Cui exeq̄bo te: ⁊ ꝯsolabor te Vgo filia syon. Magna ē eni velut mare contritio tua. Quis medebit̄ tui. Nun. Prophete tui vide rūt tibi falsa ⁊ stulta: nec apiebāt inigtatē tuam vt te ad pniām ꝓuocarēt. Viderūt aūt tibi assū

ptiões falsas ⁊ eiectões. Samech. Plauserũt
sup te manib⁹ oẽs trãseũtes p viã: sibilauerũt
⁊ mouerũt capita sua sup filiã irl'm: heccine est
vrbs dicẽtes pfecti decoris: gaudiũ vniuerse
tre Ain. Apuerũt sup te os suũ oẽs iimici tui
sibilauerũt ⁊ fremuerũt dentib⁹ suis: ⁊ dixerũt
deuorabim⁹. En ista ẽ dies quã expectabam⁹
iuenimus: vidim⁹. Phe. Fecit dñs q̃ cogita/
uit: ꝯpleuit smonẽ suũ quẽ pcepat a diebus an
tiqs. Destruxit: ⁊ nõ pepcit: ⁊ letificauit sup te
inimicũ: ⁊ exaltauit cornu hostiũ tuoꝝ. Sadde
Clamauit cor eoꝝ ad dñm: sup muros filie syõ
Deduc q̃si torrentẽ lachrymas p diẽ ⁊ noctem
nõ des reqez tibi. neq3 taceat pupilla oculi tui:
Coph. Cõsurge: lauda i nocte in pncipio vigi
liaꝝ: effũde sicut aquã cor tuũ ãte ꝯspectũ dñi.
Leua ad eũ manus tuas ꝓ aĩa puuloꝝ tuoꝝ: q
fame peunt in capite oĩuz cõpitoꝝ. Res. Vide
dñe ⁊ ꝯsidera: quẽ videmiaueris ita. Ergo ne
comedẽt mulieres fructũ suũ: puulos ad mẽsu
rã palme? Si occidit in scũario dñi: sacerdos ⁊
ppheta. Sin. Jacuerũt i tra foris puer ⁊ senex
Vgies mee ⁊ iuuenes mei ceciderunt i gladio
Inifecisti i die furoris tui: pcussisti: nec mist⁹
es. Thau. Vocasti q̃si ad diẽ solẽnez: q terre/
rẽt me de circuitu: ⁊ nõ sũt in die furoris dñi q
effugeret ⁊ relinq̃ret. Quos educaui ⁊ enutri
ui inimicus meus ꝯsũpsit oẽs. Alcph. III

Ego vir vidẽs pauptatẽ meã i vga in
dignatõis ei⁹. Aleph. Me minauit ⁊ ad
duxit i tenebras: ⁊ nõ i lucem. Aleph.
Tm̃ in me vtit: ⁊ ꝯuertit domũ suam tota die.
Beth. Vetustã fecit pellẽ meã ⁊ carnẽ meam
ꝯtriuit ossa mea. Beth. Edificauit i gyro meo
⁊ circũdedit me felle ⁊ labore. Beth. In tene/
brosis collocauit me q̃si mortuos sẽpiternos.
Gimel. Circũedificauit aduersũ me vt ñ egre
diar: aggrauauit ꝯpedẽ meũ. Gimel. Sz ⁊ cũ
clamauero ⁊ cũ rogauero: exclusit orõnez meã
Gimel. Cõclusit vias meas lapidib⁹ q̃dris: se
mitas meas subuertit. Deleth. Vrsus isidiãs
factus ẽ mihi: leo i abscondito. Deleth. Semi
tas meas subuertit ⁊ ꝯfregit me: posuit me de/
solatã. Deleth. Tetẽdit arcũ suuz: ⁊ posuit me
q̃si signũ ad sagittã. He. Misit in renib⁹ meis
filios pharetre sue. He. Fact⁹ sũ in derisũz oĩ
populo meo: canticũ coꝝ tota die. He. Reple
uit me amaritudinibus: iebriauit me absinthio
Vau. Confregit ad numerũ dentes meos: ci/
bauit me cinere. Vau. Et repulsa est aĩa mea:
oblitus sum bonoꝝ. Vau. Et dixi periit finis
meus: ⁊ spes mea a dño. Zai. Recordare pau/
pertatis ⁊ transgressionis mee: absinthii ⁊ fel/
lis. Zai. Memoria memor ero: ⁊ tabescet i me
anima mea. Zai. Hec recolens in corde meo:
in deo sperabo. Heth. Misericordie dñi quia
non sumus consumpti: q2 nõ defecerunt mise/
rationes eius. Heth. Noui diluculo: multa ẽ
fides tua. Heth. Pars mea dominus: dixit
anima mea: propterea expectabo eum. Teth.
Bonus est dominus sperantibus in eum: aĩe
querenti illum. Teth. Bonum est prestolari
cum silentio salutare domini. Teth. Bonum
est viro cum portauerit iugum ab adolescentia
sua. Joth. Sedebit solitarius ⁊ tacebit: q2 leua
uit se super se. Joth. Ponet i puluere os suũ
si forte sit spes. Joth. Dabit percutienti se ma/
xillam: saturabitur opprobriis. Caph. Quia
non repellet in sempiternũ dominus. Caph.
Quia se abiecit ⁊ miserebitur: sm multitudinẽ
misericordiaꝝ suaꝝ. Caph. Non enim humi/
liauit ex corde suo: ⁊ abiecit filios hominum.
Lamech. Vt contereret sub pedibus suis oẽs
victos terre. Lamech. Vt declinaret iudiciũ
viri: in cõspectu vultus altissimi. Lamech. Vt
peruerteret hominem in iudicio suo: dominus
ignorauit. Mem. Quis est iste qui dixit vt fie
ret: domino non iubente. Mem. Ex ore altis/
simi non egredient: nec mala nec bona. Mẽ.
Quid murmurauit homo viuens: vir ꝓ pctis
suis? Nũ. Scrutemur vias nostras: ⁊ quera/
mus ⁊ reuertamur ad dominuz. Nun. Leue/
mus corda nostra cum manibus: ad dominuz
in celos. Nun. Nos. iniq3 egimus ⁊ ad ira/
cundiam ꝓuocauimus: iccirco tu inexorabilis
es. Samech. Operuisti in furore: ⁊ percussisti
occidisti: nec pepercisti. Samech. Opposuisti
nubem tibi: ne transeat oratio. Samech. Era
dicationem: ⁊ abiectionem posuisti me: in me/
dio populoꝝ. Phe. Aperuerũt super nos os
suũ oẽs inimici. Phe. Formido ⁊ laqueus fa
cta est nobis vaticinatio: ⁊ cõtritio. Phe. Di
uisiones aquaꝝ deduxit oculus meus in con/
tritione: filie populi mei. Ain. Oculus meus
afflictus est nec tacuit. eo q non esset requies.
Ain. Donec respiceret ⁊ videret deus de celis
Ain. Oculus meus depredatus est animam
meam in cunctis filiabus vrbis mee. Sade.
Venatõe cepũt me q̃si auẽ iimici mei grã. Sa/
de. Lapsa est in lacũ vita mea: ⁊ posuerũt lapi/
dem super me. Sade. Inundauerunt aque su
per caput meuz: dixi pii. Coph. Inuocaui no
men tuum domine: de lacu nouissimo. Coph.
Vocem meam audisti: ne auertas aurez tuam

a singultu meo ⁊ clamoribus. Coph. Appro/
pinquasti in die quando vocaui te: dixisti ne ti/
meas. Res. Judicasti domine causam anime
mee: redemptor vite mee. Res. Vidisti domi
ne iniquitatem illoꝝ aduersum me: iudica iudi
cium meum. Res. Vidisti oēm furorem vni
uersas cogitatiōes eoꝝ aduersū me. Sin. Au
disti opprobrium coꝝ dñe: omnes cogitatiōes
aduersum me. Sin. Labia insurgentiu; mihi
⁊ meditationes coꝝ: aduersū me tota die. Sin.
sessionem eorum ⁊ resurrectionem eoꝝ vide:
ego sum psalmus coꝝ. Thau. Reddes eis vi
cem domine: iuxta opera manuū suaꝝ. Thau.
Dabis eis scutum cordis laborem tuū. Thau
Persequeris in furore: ⁊ conteres eos sub ce
lis domine. Aleph. IIII

Quomodo obscuratum est aurum mu/
tatus est color optimus: dispersi sūt la/
pides sanctuarij in capite oium platea/
rum. Beth. Filij syon incliti ⁊ amicti auro ꝑ
mo: quomō reputati sunt in vasa testea: opus
manuū figuli. Gimel. Sed ⁊ lamie nudaue/
runt mām̄am: lactauerunt catulos suos. Filia
populi mei crudelis: q̄si strutio in deserto. De
leth. Adhesit lingua lactentis ad palatum eius
in siti: paruuli petierunt pane; : ⁊ non erat qui
frangeret eis. He. Qui vescebant̄ voluptuo/
se interierunt in vijs: qui nutriebant̄ in croce/
is amplexati sunt stercora. Vau. Et maior effe
cta est iniquitas filie popl'i mei peccato sodomo
rū: que subuersa est in momēto: ⁊ nō ceperunt
in ea manus. Zai. Candidiores nazarei ei9 ni
ue: nitidiores lacte: rubicundiores ebore anti/
quo: saphyro pulchriores. Heth. Denigrata
est super carbones facies eorum. ⁊ non sunt co
gniti in plateis. Adhesit cutis eoꝝ ossib9: aruit
⁊ facta est quasi lignum. Teth. Melius fuit oc
cisis gladio q̄z interfectis fame: qm̄ isti extabue
runt consumpti a sterilitate terre. Joth. Ma/
nus mulierum misericordium coxerunt filios
suos: facti sunt cibus eaꝝ in cōtritione filie po/
puli mei. Caph. Compleuit dominus furore;
suum: effudit iram indignationis sue. Et succē
dit ignem in syon: ⁊ deuorauit fundamēta ei9.
Lamech. Non crediderunt reges terre: ⁊ vni
uersi habitatores orbis: qm̄ ingrederetur ho/
stes ⁊ inimicus per portas hierusale;. Mem.
Propter peccata ꝓphetaꝝ eius: ⁊ iniquitates
sacerdotum eius: qui effuderunt in medio eius
sanguinem iustoꝝ. Nun. Errauerunt ceci in
plateis: polluti sunt sanguine. Cum q; nō pos/
sent intrare: tenuerunt lacinias suas. Samech
Recedite polluti clamauerunt eis: recedite: abi
te: nolite tangere. Jurgati quippe sunt. ⁊ com
moti dixerunt inter gentes: non addet vltra vt
habitet in eis. Phe. Facies domini diuisit eos
non addet vt respiciat eos. Facies sacerdotum
non erubuerunt: neq; senu; miserti sunt. Ain
Cum adhuc subsisteremus defecerūt oculi no
stri ad auxilium nostrum vanum: cum respice
remus attenti ad gentem que saluare nos non
poterat. Sade. Lubricauerunt vestigia nostra
in itinere plateaꝝ nostrarum: appropinquauit
finis noster: completi sunt dies nostri: q2 venit
finis noster. Coph. Velociores fuerunt perse
cutores nostri aquilis celi: super montes perse
cuti sunt nos in deserto insidiati sunt nobis.
Res. Spiritus oris nostri christus dominus
captus est in peccatis nostris: cui diximus: in
vmbra tua viuemus in gentibus. Sin. Gau
de ⁊ letare filia edom: que habitas in terra hus
Ad te quoq; perueniet calix: inebriaberis atq;
nudaberis. Thau. Cōpleta est iniqtas tua filia
syon: non addet vltra vt transmigret te. Visi/
tauit iniquitatem tuam filia edom: discooperuit
peccata tua. Oratio Hieremie. V

Recordare domine quid acciderit nobis
intuere: ⁊ respice opprobrium nostru;
Hereditas nostra versa est ad aliēos:
domus nostre ad extraneos. Pupilli facti su/
mus absq; patre: matres nostre quasi vidue.
Aquam nostram pecunia bibimus: ligna no/
stra precio comparauimus. Ceruicibus nr̄is
minabamur: lassis non dabatur requies. Egy
pto dedimus manum ⁊ assyrijs: vt saturare/
mur pane. Patres nostri peccauerunt ⁊ non
sunt: ⁊ nos iniquitates eorum portauim9. Ser
ui dominati sunt nostri: non fuit qui redimeret
de manu eorum. In animabus nostris affere
bamus panem nobis: a facie gladij in deserto.
Pellis nostra quasi clibanus exusta est: a facie
tempestatum famis. Mulieres in syon humi/
liauerūt: ⁊ virgines in ciuitatibus iuda. Pri/
cipes manu suspensi sunt: facies senum nō eru
buerunt. Adolescentibus impudice abusi sunt
⁊ pueri in ligno corruerunt. Senes defecerūt
de portis: iuuenes de choro psallentium. Defe
cit gaudium cordis nostri: versus est in luctu;
chorus noster. Cecidit corona capitis nostri:
ve nobis quia peccauimus. Propterea mestū
factum est in dolore cor nostrum: ideo contene
brati sunt oculi nostri. Propter montem syon
quia disperijt: vulpes ambulauerūt in eo. Tu
autem domine in eternum permanebis: soliu;

tuum in generationem ꝛ generationem. Qua re in perpetuum obliuisceris nostri: dereliques nos in longitudinem dierum? Conuerte nos domine ad te ꝛ conuertemur: innoua dies nostros sicut a principio. Sed proijciens repulisti nos iratus es contra nos vehementer.

Incipit prefatio in librum baruth ꝓphete.

Liber iste qui baruth nomine prenotatur in hebreo canone non habetur: sed tm̄ in vulgata editione similiter ꝛ epistola hieremie. Propter noticiam autem legentium hec scripta sunt: q̄ꝛ multa de christo nouissimis ꝗ tēporibus indicant.

Incipit Baruth ꝓpheta. Caplm̄. I

Et hec uerba libri q̄ scripsit baruth filius nerie filij maasie filij sedechie: filij sedei filij helchie: i babylonia in anno q̄nto: ꝛ in septima die mensis: in tempore quo ceperunt chaldei hierusalem: ꝛ succenderunt eā igni. Et legit baruth verba libri huius ad aures iechonie filij ioachi regis iuda: ꝛ ad aures vniuersi populi venientis ad librum: ꝛ ad aures potentium filiorum regum: ꝛ ad aures presbyterorum: ꝛ ad aures populi: ꝛ minimo vsq ad maximum eorum oium habitantium in babylonia ad flumē sodi. Qui audientes plorabant ꝛ ieiunabant: ꝛ orabant i conspectu domini. Et collegerunt pecuniā fm̄ q̄ potuit vniuscuiusq manus. Et miserunt in hierusalem ad ioachim filium helchie filij salon sacerdotem: ꝛ ad reliquos sacerdotes: ꝛ ad omnem populum qui inuenti sunt cum eo in hierusalem cum acciperent vasa templi domini: q̄ ablata fuerant de templo reuocare in terram iuda: decima die mensis siban: vasa argentea q̄ fecit sedechias filius iosie rex iuda postea q̄ cepisset nabuchodonosor rex babylonis iechoniam ꝛ principes ꝛ cunctos potentes: ꝛ populum terre ab hierusalem: ꝛ duxit eos vinctos in babylonem. Et dixerunt. Ecce misimus ad vos pecunias de quibus emite holocaustomata ꝛ thus: ꝛ facite manna: ꝛ offerte pro peccato ad aram domini dei nostri. Et orate pro vita nabuchodonosor regis babylonis: ꝛ pro vita balthasar filij eius vt sint dies eorum sicut dies celi super terram: ꝛ vt det dominus virtutem nobis: ꝛ illuminet oculos nostros: vt viuamus sub vmbra nabuchodonosor regis babylōis: ꝛ sub vmbra balthasar filij eius: ꝛ seruiamus eis multis diebus: ꝛ inueniamus gratiam in conspectu eorum. Et pro nobisipsis orate ad dominū deum nostrum: quia peccauimus domino deo nostro: ꝛ nō est auersus furor eius a nobis vsq in hunc diem. Et legite librum istum quem misimus ad vos recitari: in templo domini in die solenni: ꝛ in die oportuno. Et dicetis. Domino deo nostro iusticia: nobis autem confusio faciei nostre sicut est dies hec omni iuda ꝛ habitantibus in hierusalem regibus nostris ꝛ principibus nostris: ꝛ sacerdotibus nostris: ꝛ prophetis nostris: ꝛ patribus nostris. Peccauimus ante dominum deum nostrum ꝛ non credidimus diffidentes in eum: ꝛ nō fuimus subiectibiles illi: ꝛ non audiuimus vocem domini dei nostri: vt ambularemus in mandatis eius que dedit nobis. A die qua eduxit patres nostros de terra egypti vsq ad diem hanc eramus incredibiles ad dominum deum nostrum ꝛ dissipati recessimus ne audiremus vocem ipsius. Et adheserunt nobis multa mala ꝛ maledictiones que cōstituit dominus moysi seruo suo qui eduxit patres nostros de terra egypti dare nobis terram fluentem lac ꝛ mel: sicut hodierna die. Et non audiuimus vocem domini dei nostri scd'm omnia verba prophetarum quos misit ad nos ꝛ ad iudices nostros: ꝛ abiuimus vnusquisq in sensū cordis nostri maligni: operari dijs alienis facientes mala ante oculos dñi dei nr̄i.

Propter qd' statuit dñs deus nr̄ verbū suū qd' locutus ē ad nos ꝛ ad iudices nr̄os q iudicauerūt i irl'm: ꝛ ad reges nr̄os: ꝛ ad ꝑncipes nr̄os: ꝛ ad oēm israel ꝛ iuda: vt adduceret dñs sup nos mala magna q̄ sunt facta sub celo quēadmodū facta sūt i irl'm fm̄ q̄ scripta sunt in lege moysi vt manducaret hō carnes filij sui: ꝛ carnes filie sue. Et dedit eos sub manu regū oium q sunt in circuitu nr̄o in improperiū: ꝛ in desolationē: ꝛ in oibus pplis in qbus nos dispsit dñs. Et facti sumus subtus ꝛ nō supra: q̄ꝛ peccauimus dño deo nr̄o: nō obaudiēdo voci ipsius. Dño deo nr̄o iusticia: nobis aūt ꝛ patribus nr̄is ꝯfusio faciei: sicut ē dies hec. Quia locutus ē dñs sup nos oia mala hec q̄ venerūt sup nos: ꝛ nō sumus depcati faciē dñi dei nr̄i: vt reuerteremur vnusquisq nr̄m a vijs nr̄is pessimis. Et vigilauit dñs i malis: ꝛ adduxit ea sup nos: q̄ꝛ iustus ē dñs in oibus opibus suis q̄ mādauit nobis: ꝛ n̄ audiuimus vocē ipsius vt iremus in ꝑceptis dñi q̄ dedit an̄ faciē nr̄am. Et nūc dñe deus isrl': q eduxisti pplm tuū d' tra egypti i māu valida ꝛ in signis ꝛ i ꝓdigijs

⁊ in vertice tua magna: ⁊ in brachio excelso: et
fecisti tibi nomen sicut est dies iste: peccauimꝰ:
impie egimus: inique gessimus domine deus
noster in omnibus iusticijs tuis. Auertatꝛ ira
tua a nobis: quia derelicti sumus pauci iter gẽ
tes vbi dispersisti nos. Exaudi domine preces
nostras ⁊ orationes nostras: ⁊ educ nos pro/
pter te: ⁊ da nobis inuenire gratiam ante faciẽ
eorum qui nos abduxerunt: vt sciat omnis ter
ra: quia tu es dominus deus noster: ⁊ quia no
men tuum inuocatum est sup israel: ⁊ super ge
nus ipsius. Respice domine de domo sancta
tua in nos: ⁊ inclina aurem tuam ⁊ exaudi nos
Aperi oculos tuos ⁊ vide: quia non mortui q
sunt in inferno quorum spiritus acceptus est a
visceribus suis: dabunt honorem ⁊ iustificatio
nem domino: sed anima que tristis est sup ma
gnitudinem mali: ⁊ incedit curua ⁊ infirma: ⁊
oculi deficientes: ⁊ anima esuriens dat tibi glo
riam ⁊ iusticiam domino: quia non ẜm iusticiã
patrum nostroꝝ nos fundimus preces: ⁊ pe
timus misericordiam ante conspectum tuũ do
mine deus noster: sed quia misisti iram tuaꝫ ⁊
furorem tuum super nos: sicut locutus es i ma
nu puerorum tuorum prophetaꝝ dicens. Sic
dicit dominus. Inclinate humerum vestrum
⁊ ceruicem vestram: ⁊ opera facite regi babylo
nis: ⁊ sedebitis in terra quaꝫ dedi patribus ve
stris. Quod si non feceritis nec audieritis vo
ceꝫ domini dei vestri operari regis babylonie
defectionem vestram faciam de ciuitatibus iu/
da: ⁊ a foris hierusalem: ⁊ auferam a vobis vo
cem iocunditatis: ⁊ vocem gaudij: ⁊ vocẽ spõ
si ⁊ vocem sponse: ⁊ erit omnis terra sine vesti
gio ab inhabitantibus eam. Et non audierunt
vocem tuam vt operarentur regi babylonis: ⁊
statuisti verba tua que locutus es in manibus
pueroꝝ tuoꝝ ꝓphaꝝ vt trãsferentꝛ ossa regum
nr̃oꝝ ⁊ ossa patꝝ nr̃oꝝ de loco suo. Et ecce sũt
ꝓiecti in calore solis: ⁊ i gelu noctis: ⁊ mortui
sunt in doloribus pessimis: in fame ⁊ in gladio
⁊ in emissione. Et posuisti templum in quo in
uocatũ est nomen tuũ in ipso: sicut hec dies ꝓ/
pter iniquitatem domus israel ⁊ domus iuda.
Et fecisti in nobis dñe deus noster ẜm oẽm bo
nitatem tuam: ⁊ ẜm oẽm miserationem tuam
illam magnã: sicut locutus es in manu pueri
tui moysi in die qua precepisti ei scribere legem
tuam corã filijs israel dicens. Si nõ audieritis
vocem meaꝫ: multitudo hec magna conuertetꝛ
in minimã genteꝫ: qm̃ eos dispergã: qꝛ scio ꝙ
me nõ audiet populus. Populus est eni dura
ceruice. Et ꝯuertetꝛ ad cor suũ in terra captiui/
tatis sue: ⁊ scient qꝛ ego sũ dominus deus eoꝝ
Et dabo eis cor ⁊ intelligent: ⁊ aures ⁊ audiẽt.
Et laudabũt me in terra captiuitatis sue: ⁊ me
mores erũt nois mei. Et auertẽt se a dorso suo
duro. ⁊ a malignitatibus suis: qꝛ reminiscẽtur
viã patrũ suoꝝ: qui peccauerunt in me. Et re/
uocabo illos in terrã quã iuraui patribus eoꝝ
abrahã isaac ⁊ iacob: ⁊ dñabuntꝛ eius. Et mul/
tiplicabo eos ⁊ non minorabuntꝛ. Et statuaꝫ il
lis testm̃ alterũ sempiternũ: vt sim illis in deuꝫ
⁊ ipsi erunt mihi in populuꝫ. Et non mouebo
amplius populum meum filios israel a terra
quam dedi eis. III

Et nunc dñe oĩpotens deus israel aĩa i
angustijs: ⁊ spũs anxius clamat ad te.
Audi domine ⁊ miserere: qꝛ deus es
misericors: ⁊ miserere nostri: qꝛ peccauimꝰ añ
te. Quia tu sedes in sempiternum: ⁊ nos peri/
bimus in euũ. Dñe oĩpotens deus israel: au/
di nunc orationem mortuoꝝ israel ⁊ filioꝝ ipo
rum q peccauerunt ante te: ⁊ nõ audierunt vo
cem dñi dei sui: ⁊ agglutinata sunt nobis mala
Noli meminisse iniqtatis patruꝫ nostroꝝ: sed
memento manus tue: ⁊ nois tui in tẽpore isto
qꝛ tu es dominus deus noster: ⁊ laudabimꝰ te
domine: qꝛ ꝓpter hoc dedisti timorem tuum in
cordibus nostris: ⁊ vt inuocemus nomẽ tuuꝫ:
⁊ laudemus te in captiuitate nostra: qꝛ conuer
timur ab iniquitate patrũ nostroꝝ qui peccaue
runt ante te. Et ecce nos in captiuitate nostra
sumus hodie qꝛ nos dispersisti in iproperiuꝫ ⁊
in maledictuꝫ: ⁊ in pctm̃ scd̃m oẽs iniquitates
patrum nostroꝝ: qui discesserunt a te dñe deus
noster. Audi israel mandata vite: auribus ꝑci
pe vt scias prudentiam. Quid est israel ꝙ i ter
ra inimicoꝝ es. Inueterasti in terra aliena: co
inquinatus es cuꝫ mortuis. Deputatus es cũ
descendentibus in ifernũ: dereliquisti fontem
sapie. Nã si in via dei ambulasses: habitasses
vtiqꝫ in pace super terram. Disce vbi sit pru/
dentia: vbi sit virtus vbi sit itellectus: vt scias
simul. vbi sit longiturnitas vite ⁊ victus vbi
sit lumen oculorum ⁊ pax. Quis inuenit lo/
cum eius? Et quis intrauit in thesauros
eius? Vbi sunt principes gentiuꝫ: ⁊ qui domi
nantꝛ super bestias que sunt super terraꝫ. Qui
in auibus celi ludunt: qui argentum thesauri/
zant ⁊ aurum in quo confidunt hoies: ⁊ non ẽ
finis acquisitionis eoꝝ. Qui argentũ fabricãt
⁊ solliciti sunt: nec est inuentio operũ illorum.
Exterminati sunt: ⁊ ad inferos descenderunt:

τ alij loco eoꝝ exurrexerũt. Juuenes viderũt
lumen. τ habitauerũt sup terrã. Viam autẽ di
sciplíne ignorauerũt: neqꝫ intellexerunt semitas
eius: neqꝫ filij eoꝝ susceperũt eam: A facie ipso
ruꝫ longe fcã est. Nõ est audita i terra chanaã:
neqꝫ visa est in theman. Filij quoqꝫ agar q exq
sierũt prudentiã q̃ de terra est. negociatores ter
re τ theman. τ fabulatores: τ exq̃sitores prudẽ
tie τ intelligẽtie: viã autẽ sapie nescierunt neqꝫ
ꝯmemorati sunt semitas eius. O isrl' q̃ꝫ magna
est domus dei: τ ingẽs locus possessionis eius.
Magnꝰ est τ nõ hꝫ finem. excelsus τ imensus.
Ibi fuerũt gigantes noĩati: illi qui ab initio fue/
rũt statura magna sciẽtes bellũ. Nõ hos elegit
dñs: neqꝫ viã discipline inuenerũt. ꝓpterea ꝑ/
ierũt. Et qm̃ nõ habuerũt sapiẽtiã interierũt pro/
pter suã insipiam. Quis ascẽdit in celuꝫ τ acce
pit eã τ eduxit eã de nubibus. Quis trãsfretauit
mare τ iuenit illã: τ attulit illã sup auruꝫ electũ
Nõ est q possit scire vias eius: neqꝫ q exqrat se
mitas eius. Sed q scit vniuersa nouit eã. τ ad i
uenit eã prudẽtia sua. Qui ꝑparauit terrã i eter
no tp̃e: τ repleuit eã bipedibus τ q̃drupedibus
Qui emittit lumẽ τ vadit. τ vocauit illđ: τ obe
dit illi in tremore. Stelle autẽ dederũt lumen in
custodijs suis. τ letate sũt. Vocate sũt: τ dixerũt
Adsumꝰ. Et luxerũt ei cũ iocũditate: q fecit illas.
Hic ẽ deꝰ nr̃: τ nõ estimabit aliꝰ aduersus eũ.
Hic adinuenit oẽꝫ viã discipline: τ tradidit illã
iacob puero suo: τ isrl' dilecto suo. Post hec in
tris visus ẽ: τ cuꝫ hoibꝰ ꝯuersatus est. IIII

Hic liber mãdatorũ dei: τ lex q̃ est i eter
nuꝫ. Oẽs q tenẽt eã: ꝑuenient ad vitaꝫ
q autẽ dereliq̃rũt eã i morte. Cõuerte/
re iacob τ apꝑhẽde eã: ambula ꝑ viã ad splẽdo
reꝫ eius ꝯtra lumẽ eius. Ne tradas alteri gl'iaꝫ
tuã. τ dignitatem tuã genti aliene. Beati sumꝰ
isrel: q̃ q̃ deo placent: mãifesta sũt nobis. Ani
meqoꝛ esto populus dei memorabil' isracl. Ve
nũdati estis gẽtibꝰ nõ i ꝑditioneꝫ: sed pp q̃d in
ira dei ad iracũdiã ꝓuocastis dñꝫ: tradiciqꝫ estis
aduersarijs. Exacerbastis eni euꝫ q fecit vos đ
uꝫ eťnuꝫ: imolantes demonijs τ nõ deo. Obli
ti eni estis euꝫ qui nutriuit vos: τ ꝯtristatis nu/
tricẽ vr̃am irl'm. Vidit eni iracundiã a deo ve
nientẽ vobis τ dixit. Audite ꝯfines syon. Ad/
duxit eni mihi deus luctuꝫ magnũ. Vidi enim
captiuitatẽ ppl'i mei filiorũ meoruꝫ τ filiaꝝ: quã
supduxit illis eťnus. Nutriui eni illos cũ iocũ/
ditate: dimisi aũt illos cuꝫ fletu τ luctu. Nemo
gaudeat sup me viduã τ desolatã: a m'tis dere
licta suꝫ ꝓpter pc̃tã filioꝝ meoꝝ. q2 declinauerũt
a lege dei. Justicias autem ipsius nescierũt: nec
ambulauerunt per vias mandatorum dei. neqꝫ
per semitas veritatis eius cuꝫ iusticia ingressi sũt
Veniant confines syon: τ memorent captiuita
tem filiorum τ filiarum mearum. quã supduxit
illis eternus. Adduxit enim super illos genteꝫ
de longinquo gentẽ improbaꝫ τ alterius lígue
qui non sunt reueriti senem: neqꝫ puerorũ mi/
serti sunt: Et abduxerũt dilectos vidue: τ a filijs
vnicam desolauerunt. Ego autem quid possuꝫ
adiuuare vos. Qui. n. adduxit super vos ma/
la: ipse vos eripiet de manibus inimicorum ve
strorum. Ambulate filij ambulate: ego enim đ
relicta sum sola. Exui me stola pacis: indui aũt
me sacco obsecrationis: τ clamabo ad altissimũ
in diebus meis. Animeqores estote filij: clama
te ad dñm: τ eripiet vos de manu principũ ini
micorum. Ego enim speraui in eťnum salutem
vestram. τ venit mihi gaudium a scõ sup misi
cordia. q̃ vẽiet vobis ab eterno salutari nostro
Emisi enim vos cuꝫ luctu τ ploratu: reducet au
tẽ vos mihi dñs cum gaudio τ iocunditate i sẽ
piternum. Sicut enim viderunt vicine syon ca
ptiuitatẽ vestrã a deo. sic videbunt τ in celerita
te salutem vestrã in deo: que superueniet vobis
cum honore magno τ splẽdore eterno. Filij pa
tiẽter sustinete iraꝫ que superueniet vob. Per
secutus est enim te inimicus tuus: sed cito vide
bis perditionem ipsius: τ super ceruices ipsius
ascendes. Delicati mei ambulauerũt vias asꝑ/
as: ducti sunt eniꝫ vt grex direptus ab inimicis
Animeqores estote filij: τ ꝓclamate ad domi/
num. Erit enim memoria vestra ab eo qui du/
xit vos. Sicut enim fuit sensus vester vt erra/
retis a deo: decies tãtum iterum cõuertentes re
quiretis eum. Qui enim induxit vobis mala:
ipse rursum adducet vobis sempiternam iocun
ditatẽ cum salute vestra. Animeqoꝛ esto hie ru
salem. Exortatur eniꝫ te qui te nominauit. No
centes peribunt qui te vexauerunt: τ qui gratu
lati sunt in tua ruina punientur. Ciuitates q̃bus
seruierunt filij tui punientur: τ que accepit fili/
os tuos. Sicut eniꝫ gauisa est in tua ruina: τ le
tata est in casu tuo: sic contristabitur in sua deso
latiõe. Et amputabitur exultatio multitudinis
eius. τ gaudimonium eius erit in luctũ Ignis
enim superueniet ei ab eterno in lõgiturnis die
bus: τ habitabitur a demonijs in multitudine
temporis. Circunspice hierusalem ad orientem
τ vide iocunditatem a deo tibi venientem. Ec
ce enim veniunt filij tui quos dimisisti disper/
sos veniunt collecti ab oriente vsqꝫ ad occiden/

tem: in verbo sancti gaudentes in honorem
dei.

V

Exue te hierusalem stola luctus ꝛ vexa-
tionis tue: ꝛ indue te decore ꝛ honore
que a deo tibi est sempiterna gloria. Cir
cundabit te deus diploide iusticie: ꝛ iponet mi
tram capiti tuo honoris eterni. Deus eni ostẽ
dit splendorem suũ in te: qui sub celo est. No
minabitur enim tibi nomen tuum a deo in sem
piternum: pax iusticie ꝛ honor pietatis. Exur-
ge hierusalem ꝛ sta in excelso: ꝛ circunspice ad
orientem. Et vide collectos filios tuos ab ori-
ente sole vsq; ad occidentẽ: in verbo sãcti gau
dentes dei memoria. Exierunt enim abs te pe
dibus ducti ab inimicis: adducet autẽ illos do
minus ad te portatos in honorẽ sicut filios re
gni. Constituit enim deus humiliare omnem
montem excelsum ꝛ rupes phẽnes ꝛ cõualles
replere in equalitatem terre: vt ambulet israel
diligenter in honorem dei. Obumbrauerunt
autem silue: ꝛ omne lignum suauitatis isrl' mã
dato dei. Adducet enim deus israel cum iocun
ditate in lumine maiestatis sue cum misericor-
dia ꝛ iusticia que est in ipso. Incipit exemplũ
epistole eiusdem quam misit hieremias ad ab-
ductos captiuos in babyloniam a rege babylo
niorum: vt annunciaret illis secundum ꝙ pre-
ceptum est illi a deo.

VI

Propter peccata que peccastis ante deũ
abducemini in babyloniã captiui a na
buchodonosor regi babyloniorũ. In
gressi itaq; in babylonem: eritis ibi annis plu
rimis: ꝛ temporibus longis vsq; ad generati
ones septem: post hoc autem educam vos inde
cum pace. Nunc autem videbitis in babylõia
deos aureos ꝛ argenteos ꝛ lapideos ꝛ ligneos
in humeris portari ostẽtãtes metũ gentibus.
Videte ergo ne ꝛ vos similes efficiamini fa-
ctis alienis ꝛ metuatis: ꝛ metus vos capiat in
ipsis. Visa itaq; turba de retro ꝛ ab ante: ado
rantes dicite in cordibus vestris. Te oportet
adorari domine. Angelus autem meus vobis
cum est. Ipse autem exquirã animas vestras
Nam ligna ipsorum polita a fabro: ipsa etiam
inaurata ꝛ inargentata falsa sunt ꝛ nõ possunt
loqui. Et sicut virgini amanti ornamenta: ita
accepto auro fabricata sunt. Coronas certe au-
reas habent super capita sua dij illorum: vnde
subtrahunt sacerdotes ab eis aurũ ꝛ argentũ
ꝛ erogant illis in semetipsis. Dant autem ꝛ ex
ipso ꝓstitutis ꝛ meretrices ornant ꝛ iterum cũ
receperint illud a meretricibus ornant deos su
os. Hi autem non liberantur ab erugine ꝛ ti-
nea. Opertis aũt illis veste purpurea extergẽt
faciem ipsoꝝ ꝓpter puluerẽ domus qui ẽ plu
rimus inter eos. Sceptrũ autem habet vt ho-
mo sicut iudex regionis: qui in se peccantẽ nõ
interficit. Habet etiam in manu gladium ꝛ se
curim: se autem de bello ꝛ a latronibus nõ libe
rat. Vnde vobis notũ sit: q2 nõ sunt dij. Nõ
ergo reuereminí eos. Sicut enim vas hominis
confractũ inutile efficitur: tales sunt ꝛ dij illoꝝ
Constitutis illis in domo: oculi eorũ pleni sũt
puluere a pedibus introeuntium. Et sicut ali-
cui qui regem offendit circunsepte sunt ianue:
aut sicut ad sepulchrum adductum mortuũ: ita
tutant sacerdotes ostia clausuris ꝛ seris ne a la
tronibus expolientur. Lucernas accendunt il
lis: ꝛ quidẽ multas: ꝛ quibus nullã videre pos
sunt. Sunt aũt sicut trabes ĩ domo. Corda ve
ro eoꝝ dicunt elingere serpentes qui de ẽra sũt
dũ comedunt eos: ꝛ vestimentũ ipsoꝝ: et non
sentiunt. Nigre fiunt facies eoꝝ a fumo qui in
domo fit. Supra corpus eoꝝ: et supra caput eo
rũ volant noctue et hirundines et aues: etiã si
militer et catte. Vnde sciatis q2 non sunt dij.
Ne ergo timueritis eos. Aurũ etiã quod ha-
bent ad speciem: nisi aliquis exterserit erugi
nem: nõ fulgebunt. Neq; enim dum ꝯflarent
sentiebant. Ex omni ꝓcio empta sunt: in qbus
spũs nõ est in ipsis. Sine pedibus in humeris
portant: ostentantes ignobilitatẽ suã hoibus.
Confundant etiã qui colunt ea. Propterea si
ceciderint in terram: a semetipsis nõ cõsurgũt
neq; si quis eum statuerit rectũ per semetipsũ
stabit: sed sicut mortuis humeri illis apponent
Hostias illoꝝ vendunt sacerdotes ipsorum ꝛ
abutuntur: similiter ꝛ mulieres eoꝝ decerpen-
tes: neq; infirmo neq; mendicanti aliquid im
partiunt: de sacrificijs eoꝝ fete ꝛ mẽstruate cõ
tingunt. Scientes itaq; ex his q2 non sunt dij:
ne timeatis eos. Vnde enim vocant dij. Quia
mulieres apponũt dijs argẽteis ꝛ aureis ꝛ li-
gneis: ꝛ in domib9 eoꝝ sacerdotes sedẽt hñtes
tũicas scissas: ꝛ capita ꝛ barbã rasã ꝗꝝ capita
nuda st. Rugiunt autẽ clamãtes ꝯ deos suos
sic ĩ cena mortui. Vestimẽta eorũ auferunt sa
cerdotes: ꝛ vestiunt vxores suas et filios suos.
Neq; si quid mali patiuntur ab aliquo: neq; si
quid boni poterunt retribuere: neq; regem cõ
stituere possũt: neq; auferre. Similiter neq; da
re diuitias possunt: neq; malũ retribuere. Si-
quis illis votũ vouerit: ꝛ nõ reddiderit: neq;
hoc requirunt. Hominem a morte nõ liberãt.

neq₃ infirmū a potentiore aripiunt. Hominē cecum ad visū nō restituunt: de necessitate ho/minē nō liberabunt. Vidue non miserebunt neq₃ orphanis benefacient. Lapidibus de mōte similes sunt dij illoꝝ lignei ⁊ lapidei: ⁊ aurei ⁊ argentei. Qui aūt colunt ea ꝯfundent. Quō ergo estimandū est aut dicendū illos esse deos Adhuc eni ipsis chaldeis nō honorantibus ea q cum audierint mutū nō posse loqui: offerunt illud ad bel: postulātes ab eo loqui: q̄si possint sentire q nō habent motū. Et ipsi cū intellexerit relinquent ea. Sensū .n. nō habent ipsi dij illorū. Mulieres aūt circūdate funibus in vijs sedent: succendētes ossa oliuaꝝ. Cū₃ aūt aliq̄ ex ipsis abstracta ab aliquo trāseūte dormierit cu₃ eo ꝓxime sue exprobrat: ꝙ ea nō sit digna hita sicut ipsa: neq₃ funis ei⁹ diruptus sit. O ia aūt que illis fiunt falsa sunt. Quomodo estimādu₃ aut dicendū est illos esse deos. A fabris autem ⁊ ab aurificibus facta sunt. Nihil aliud erunt nisi id quod volunt esse sacerdotes. Aurifices etiā ipsi qui ea faciunt nō sunt multi temporis. Nunquid ergo possunt ea q̄ fabricata sunt ab ipsis esse dij. Reliquerūt aūt falsa ⁊ opprobriū postea futuris. Nā cū superuenerit illis p̄lium ⁊ mala: cogitant sacerdotes vbi se abscondant cum illis. Quō ergo sentiri debeāt: qm̄ dij sūt qui nec in bello se liberant: neq₃ de malis se eripiunt. Nam cum sint lignea ⁊ inaurata ⁊ inargentata: scietur postea q₂ falsa sunt ab vniuer/sis gentibus ⁊ regibus que manifesta sunt: qa nō sunt dij: sed opera manuū hominum ⁊ nullum opus dei cū illis. Vnde ergo notum ē qa nō sunt dij: sed opa manuū hoium: ⁊ nullū dei opus in ipsis est. Regē regioni non suscitant: neq₃ pluuiā hoibus dabunt. Judiciu₃ quoq₃ nō discernent: neq₃ regiones liberabūt ab iiu/ria: q₂ nihil possunt sicut cornicule iter mediu₃ celi ⁊ terre. Eteni cū inciderit ignis in domu₃ deoꝝ ligneoꝝ ⁊ argenteoꝝ ⁊ aureoꝝ: sacerdotes quidem ipsoꝝ fugient ⁊ liberabunt: ipsi vero sicut trabes in medio cōburent. Regi aute₃ ⁊ bello nō resistent. Quō ergo estimandu₃ est aut recipiendū: q₂ dij sunt. Non a furib⁹ neq₃ a latronibus se liberabunt dij lignei ⁊ lapidei ⁊ inaurati ⁊ inargentati: quibus iniqui fortiores sunt. Aurū ⁊ argentū ⁊ vestimentū quo operti sunt auferent illis ⁊ abibunt: nec sibi auxilium ferent. Itaq₃ melius est esse regem ostentante₃ virtutem suā: aut vas in domo vtile in quo gloriatur qui possidet illud: vel ostiu₃ in domo qđ custodit que in pace sunt q̄₃ falsi dij. Sol qdem ⁊ luna ac sydera cū sint splēdida ⁊ emissa ad vtilitates obaudiūt similiter ⁊ fulgur cū apparue/rit ꝑspicuum est. Idipsum aūt ⁊ spūs in omni regione spirat: ⁊ nubes quibus cū iperatū fue/rit a deo ꝑambulare in vniuersum orbem: ꝑficiunt qđ iperatū est eis. Ignis etiam missus đ sup vt cōsumat montes ⁊ siluas: facit qđ preceptum est ei. Hec autē neq₃ spēbus neq₃ virtutibus vni eoꝝ sil'ia sūt. Vnde neq₃ estimandū est neq₃ dicendū illos esse deos: qñ nō possunt neq₃ iudiciū iudicare: neq₃ facere hoibus. Scientes itaq₃ q₂ non sunt dij: ne ergo timueritis eos. Neq₃ eni regibus maledicent neq₃ benedicent. Signa eni in celo gentibus non osten/dunt: neq₃ vt sol lucebunt: neq₃ illuminabunt vt luna. Bestie meliores sunt illis que possunt fugere sub tectum: ac ꝓdesse sibi. Nullo itaq₃ mō nobis est manifestū: q₂ sūt dij ꝓpter qđ ne timeatis eos. Nā sicut i cucumerario formido nihil custodit ita sunt dij illoꝝ lignei ⁊ argētei ⁊ inaurati. Eodē modo ⁊ in horto spina alba: supra quā ois auis sedet. Sil'r ⁊ mortuo ꝓie/cto in tenebris sil'es sunt dij illoꝝ lignei ⁊ inau/rati ⁊ inargentati. A purpura quoq₃ ⁊ murice q̄ supra illos teneant: scietis itaq₃ q₂ nō sunt dij Ipsi etiā postremo comedūt: ⁊ erit opprobriū in regione. Melior est hō iustus qui non hab₃ simulachra: nā erit longe ab opprobrijs.

Explicit liber Baruch. Incipit ꝓlogus in Ezechielem prophetam.

Ezechiel ꝓpheta cū ioachi₃ rege iu/da captiuus ductus ē in babylonē ibiq₃ his q cū eo captiui fuerāt prophetauit penitētib⁹ ꝙ ad hieremie vaticiniū se vltro aduersarijs tradi dissēt: ⁊ viderēt adhuc vrbē hierosolymā stare quā ille casurā eē ꝑdixerat. Tricesimo aūt eta/tis sue anno ⁊ captiuitatis qnto: exorsus est ad ꝯcaptiuos loq. Et eodē tpe l₃ posterior h i chaldea: hieremias in iudea ꝓphetauerūt. Sermo eius nec satis disertus: nec ad modū rusticus est: sed ex vtroq₃ medie tēperatus. Sacerdos ⁊ ipse fuit sicut hieremias: ꝑncipia voluminis ⁊ finē magnis habēs obscuritatibus iuoluta. S₃ ⁊ vl'gata ei⁹ editio nō multum distat ab hebraico. Vñ satis miror qd cause extitit: vt si eodē in vniuersis libris hēmus iterp̄tes: in alijs eadē: in alijs diuersa trāstulerūt. Legite igit ⁊ hunc iuxta trāslationē nostrā: qm̄ percola scriptus ⁊ cōmota manifestiorē legētib⁹ sensū tri/

buit. Si autē amici mei τ hunc subsanauerint: dicite eis ꝙ nemo eos ꝯpellat vt scribant. Sed vereoꝛ ne illud eis eueniat qḋ grece significantius dicit̄ vt vocentur fagolidoꝛi: quod est mā/ducantes senecias.

Explicit pꝛologus.

Incipit Ezechiel ꝓpheta. Capl'm. I

ET factum est in tricesimo anno. i. quarto in qnta mensis: cū essem i me/dio captiuoꝝ iuxta fluuium chobar: aperti sunt celi τ vi/di visiōes dei. In qnta mē/sis: ipse ē annus qntus transmigratiōis regis ioachim: factū est ꝟbū dn̄i ad ezechielē filium buzi sacerdotē in terra chaldeoꝝ secus flumen chobar. Et facta ē sup eum ibi manus dn̄i. Et vidi: τ ecce vent⁹ turbinis veniebat ab aqlone τ nubes magna τ ignis inuoluēs. Et splēdoꝛ in circuitu eius: τ de medio eius q̄si spēs ele/ctri: id est de medio ignis. Et in medio ei⁹ sil'itudo q̄ttuoꝛ aīaliū: τ hic aspect⁹ eoꝝ. Similitudo hois i eis. Et q̄ttuoꝛ facies vni: τ q̄ttuoꝛ pēne vni. Et pedes eoꝝ pedꝭ recti: τ planta pedis eoꝝ q̄si planta pedis vituli: τ scintille q̄si aspe/ctus eris candentis. Et man⁹ hois sub pennis eoꝝ in q̄ttuoꝛ ptib⁹: τ facies τ pennas ꝑ quat/tuoꝛ ptes hēbant: iuncteqꝫ erāt penne eoꝝ al/terius ad alteꝝ. Nō reuertebant̄ cum incede/rent: sed vnū qḋqꝫ ante faciē suā gradiebatur. Similitudo aūt vultus eoꝝ: facies hois τ facies leonis a dextris ipsoꝝ q̄ttuoꝛ: facies aūt bo/uis a sinistris ipsoꝝ q̄ttuoꝛ: τ facies aquile desuper ipsoꝝ q̄ttuoꝛ: τ facies eoꝝ τ penne eoꝝ ex/tente desup. Due penne singuloꝝ iungebant̄ τ due tegebāt coꝛpa eoꝝ. Et vnūqḋqꝫ eoꝝ corā facie sua ambulabat. Ubi erat impetus spūs illuc gradiebant̄: nec reuertebant̄ cū ambula/rent. Et similitudo aīaliū τ aspectus eoꝝ quasi carbonū ignis ardentiū. τ q̄si aspectus lampa/daꝝ. Hec erat visio discurrēs i medio aīaliuꝫ splendoꝛ ignis τ de igne fulgoꝛ egrediens. Et aīalia ibant τ reuertebant̄ in sil'itudinē fulgu/ris coꝛuscātis. Cūqꝫ aspicerē aīalia: appuit rota vna sup terrā iuxta aīalia hn̄s q̄ttuoꝛ facies. Et aspectus rotaꝝ τ op⁹ eaꝝ q̄si visio maris: τ vna similitudo ipsaꝝ q̄ttuoꝛ: τ aspect⁹ eaꝝ et opa q̄si sit rota in medio rote. Per q̄ttuoꝛ ptes eaꝝ eūtes ibāt: τ nō reuertebant̄ cū ambularēt Statura q̄z erat rotis τ altitudo τ hoꝛribilis aspectus: τ totū coꝛpus oculis plenuꝫ in circuitu ipsaꝝ quattuoꝛ. Cūqꝫ ābularēt aīalia: ambulabant pariter τ rote iuxta ea: τ cū eleuarent̄ aialia de terra eleuabant̄ sil'r τ rote. Quocūqꝫ ibat spūs: illuc eūte spū: τ rote pariter eleuabantur sequētes eū. Spiritus enim vite erat in rotis. Cū euntib⁹ ibant: τ cū stantibus stabant: τ cū eleuatus a terra: pariter eleuabant̄ τ rote seqntes ea: qꝛ spūs vite erat in rotis. Et similitudo sup capita aīaliū firmamēti quasi aspectus crystalli hoꝛribilis: τ extēti sup capita eoꝝ desuper Sub firmamēto aūt penne eoꝝ recte alterius ad alteꝝ. Unūqḋqꝫ duabus alis velabat coꝛp⁹ suū: τ alteꝝ sil'r velabat̄. Et audiebā sonuꝫ alarū q̄si sonū aquaꝝ multaꝝ: quasi sonum subli/mis dei. Cū ambularēt q̄si sonus erat multitudinis vt sonus castroꝝ. Cūqꝫ starēt: demitte/bantur penne eoꝝ. Nā cū fieret vox sup firmamētū qḋ erat sup caput eoꝝ: stabāt τ submitte/bant alas suas. Et sup firmamētū qḋ erat iminens capiti eoꝝ q̄si aspectus lapidis saphyri: similitudo thꝛonis: τ sup similitudinē thꝛoni: similitudo q̄si aspectus hois desup. Et vidi quasi spēm electri: velut aspectū ignis intrinsecus ꝑ circuitū eius a lūbis eius τ desup: τ a lumbis eius vsqꝫ deoꝛsum vidi q̄si spēm ignis splendētis in circuitu velut aspectū arcus cū fuerit i nube in die pluuie. Hic erat aspectus splendoꝛis per gyrum.

II

HEc visio similitudis glorie dn̄i. Et vidi τ cecidi in faciē meam: τ audiui vocē loquentis. Et dixit ad me. Fili hois sta sup pedes tuos τ loquar tecū. Et ingressus est in me spūs postqꝫ locutus est mihi: τ statuit me supꝛa pedes meos. Et audiui loquentē ad me τ dicenteꝫ. Fili hois: mitto ego te ad filios israel: ad gētes apostatrices q̄ recesserūt a me. Pres eoꝝ ꝑuaricati sunt pactum meū vsqꝫ ad diē hanc: τ filij dura facie τ indomabili coꝛde sūt ad quos ego mitto te. Et dices ad eos: Hec dicit dn̄s deus. Si foꝛte vel ipsi audiāt: τ si foꝛte qescant: qm̄ domus exasperās est: τ scient qꝛ ꝓpheta fuerit in medio eoꝝ. Tu ḡ fili hois ne timeas eos neqꝫ ꝟmones eoꝝ metuas: qm̄ icreduli τ subuersoꝛes sunt tecū: τ cū scoꝛpionibus hitas. Verba eoꝝ ne timeas: τ vultus eoꝝ ne foꝛmides: qꝛ domus exasperans est. Loq̄ris ḡ verba mea ad eos si foꝛte audiant τ qescāt: qm̄ irritatoꝛes sunt. Tu aūt fili hois audi q̄cunqꝫ loquoꝛ ad te: τ noli eē exasperans sicut domus exasperatrix est. Aperi os tuū τ comede q̄cūqꝫ ego do tibi. Et vidi: τ ecce manus missa ad me in q̄ erat inuolutus liber: τ expādit illū coꝛā me

q erat scriptus intus ⁊ foris: ⁊ scripte erāt i eo
lamentationes: ⁊ carmen: ⁊ ve. III

ET dixit ad me. Fili hois qdcūqz iuene
ris comede. Comede volumē istud: ⁊
vadens loqre ad filios israel. Et apui
os meum: ⁊ cibauit me volumine illo. Et di/
xit ad me. Fili hois venter tuus comedet: ⁊ vi
scera tua ꝯplebunt volumine isto qđ ego do ti
bi. Et comedi illud: ⁊ factū est in ore meo sicut
mel dulce. Et dixit ad me: Fili hominis vade ad
domū israel: ⁊ loqris verba mea ad eos. Non
eni ad pplm ꝓfundi ſmonis ⁊ ignote lingue tu
mitteris ad domū israel: neqz ad populos mul
tos ꝓfundi ſmonis ⁊ ignote lingue: quoꝝ nō
possis audire ſmones. Et si ad illos mittere/
tis: ipsi audirent te. Domꝰ aūt israel nolūt au
dire te: qꝛ nolūt audire me. O is qppe domus
israel attrita fronte est: ⁊ duro corde. Ecce dedi
faciem tuā valentiorē faciebus coꝝ: ⁊ frontem
tuā duriorē frontibus coꝝ: vt adamātē: ⁊ vt si
licē dedi faciē tuā. Ne timeas eos neqz metu/
as a facie coꝝ: qꝛ domus exasperans est. Et di
xit ad me. Fili hois: oēs sermones meos quos
ego loquor ad te: assume in corde tuo: ⁊ auribꝰ
tuis audi ⁊ vade ingredere ad transmigratio/
nem ad filios populi mei: ⁊ loqueris ad eos et
dices eis. Hec dicit dñs deus: si forte audiant
⁊ qescāt. Et assumpsit me spūs: ⁊ audiui pꝰ me
vocē cōmotionis magne: bñdicta gloria dñi đ
loco suo: ⁊ vocē alaꝝ aialium ꝑcutientiū alterā
ad alterā: ⁊ vocem rotaꝝ sequentiū aialia ⁊ vo
cem cōmotionis magne. Spūs quoqz leuauit
me ⁊ assumpsit me: ⁊ abij amarus in indigna
tione spūs mei. Manus enim dñi erat mecum
confortans me. Et veni ad transmigrationem
ad aceruū nouaꝝ frugū: ad eos q habitabāt iux
ta flumen chobar: ⁊ sedi vbi illi sedebāt: ⁊ mā/
si ibi septem diebus merēs in medio eoꝝ. Cū
aūt ptransissent septē dies: factū est ṽbū domi
ni ad me dicens. Fili hois: speculatorē dedi te
domui israel: ⁊ audies de ore meo ṽbum: ⁊ an
nunciabis eis ex me. Si dicente me ad ipium.
morte morieris non annunciaueris ei: neqz lo
cutus fueris vt auertatur a via sua impia ⁊ vi/
uat. ipse impius in iniquitate sua morietur. san
guinem autem eius de manu tua requiram.
Si autem tu annunciaueris impio. ⁊ ille non
fuerit conuersus ab ipietate sua. ⁊ a via sua im
pia. ipse quidē in ipietate sua moriet tu aūt ani/
mam tuam liberasti. Sed ⁊ si conuersus iustꝰ
a iustitia sua fuerit. ⁊ fecerit iniquitatem. po/
nā offendiculū corā eo. Ipse moriet: quia non
annūciasti ei. In pctō suo moriet: ⁊ nō erunt i
memoria iusticie eius quas fecit: sanguinē ve
ro eius de manu tua requirā. Si aūt tu annū/
ciaueris iusto vt nō peccet iustus: ⁊ ille nō pec
cauerit: viuens viuet qꝛ annūciasti ei: ⁊ tu aiaz
tuā liberasti. Et facta est sup me manus dñi: ⁊
dixit ad me. Surgens egredere in campuz: ⁊
ibi loquar tecū. Et surgēs egressus suz in cam
pū: ⁊ ecce ibi gloria dñi stabat qsi gloria quā vi
di iuxta fluuiū chobar: ⁊ cecidi in faciē meam.
Et igressus est in me spūs: ⁊ statuit me sup pe
des meos. ⁊ locutus ē mihi: ⁊ dixit ad me. In
gredere ⁊ icludere in medio domus tue. Et tu
fili hois: ecce data sunt sup te vicula ⁊ ligabūt
te in eis: ⁊ non egredieris in medio coꝝ. ⁊ lin
guam tuā adherere faciā palato tuo. ⁊ eris mu
tus: nec quasi vir obiurgans: qꝛ domus exas/
perans est. Cū aūt locutus fuero tibi: aperiam
os tuum: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dominus
deus. Qui audit audiat: ⁊ qui quiescet qescat:
qꝛ domus exasperans est. IIII

ET tu fili hois: sume tibi laterez: ⁊ po/
nes eū coram te ⁊ describes in eo ciui/
tatem hierlm. Et ordinabis aduersus
eā obsidionē: ⁊ edificabis munitiōes: ⁊ cōpor
tabis aggerē: ⁊ dabis ꝯ eā castra: ⁊ pones arie
tes in gyro. Et tu sume tibi sartaginē ferream
⁊ pones eā in murū ferreū inter te ⁊ iter ciuita
tem: ⁊ obfirmabis faciē tuā ad eam: ⁊ erit i ob
sidionē: ⁊ circūdabis eam. Signuz est domui
israel. Et tu dormies super latus tuū sinistruz
⁊ pones iniqtates domus israel sup eo nume/
ro dieꝝ: qbus dormies super illud: ⁊ assumes
iniquitates eoꝝ. Ego aūt dedi tibi annos ini/
quitatis eorum numero dieꝝ trecentos ⁊ nona
ginta dies: ⁊ portabis iniquitatē domus israel
Et cum cōpleueris hec: dormies super latus
tuum dextrum secundo: ⁊ assumes iniquitatez
domus iuda quadraginta diebus. Diem pro
anno diem inquā ꝓ anno dedi tibi. Et ad obsi
dionem hierusalē conuertes faciem tuā: ⁊ bra
chium tuum erit extentuz: ⁊ ꝓphetabis aduer
sus eam. Ecce circūdedi te vinculis: et non te
conuertes a latere tuo in latus aliud donec cō/
pleas dies obsidionis tue. Et tu sume tibi fru
mentum ⁊ hordeū ⁊ fabam ⁊ lentem ⁊ milium
⁊ viciam ⁊ mittes ea in vas vnum ⁊ facias tibi
panes numero dieꝝ quibus dormies super la
tus tuum. Trecentis ⁊ nonaginta diebus co/
medes illud. Cibus autē tuꝰ quo vesceris erit
in pondere viginti stateres in die. A tempo/
re vsqz ad tempus comedes illud. Et aquam

in mensura bibes sextã partē hin. A tpe vsq3 ad tps bibes illud. Et quasi sub cinericiū hordeaceū comedes illud: ꝛ stercore qđ egredit̄ de hoīe operies illud in oculis eoꝝ. Hec dicit dominus. Sic comedēt filij israel panē suū pollutum inter gentes: ad q̄s eijciam eos. Et dixi. A. a. a. dn̄e deus. Ecce aīa mea nō est polluta: ꝛ morticinū ꝛ laceratum a bestiis nō comedi ab infantia mea vsq3 nūc: ꝛ nō est ingressa os meum oīs caro imunda. Et dixit ad me. Ecce dedi tibi fimū boum ꝓ stercoribus humanis: ꝛ facies panē tuū in eo. Et dixit ad me: Fili hoīs: ecce ego ɔterā baculum panis in hierusalem. ꝛ comedēt panē suū in pondere: ꝛ in sollicitudie ꝛ aquā in mēsura ꝛ in angustia bibēt vt deficiēt. tib⁹ pane ꝛ aq̄ corruat vnusquisq3 ad frēm suū ꝛ ɔtabescat in iniqtatibus suis. V

Et tu fili hoīs sume tibi gladiū acutum radentē pilos: ꝛ assumes eū ꝛ duces ꝑ caput tuū: ꝛ per barbā tuā: ꝛ assumes tibi staterā ponderis ꝛ diuides eos. Tertiā ꝑtem igni cōbures in medio ciuitatis iuxta ɔpletionē dierum obsidionis: ꝛ assumes tertiā partem ꝛ concides gladio in circuitu eius: tertiam vo aliam disperges in vētū ꝛ gladiū nudabis post eos. Et sumes inde puum numeꝝ: ꝛ ligabis eos in sumitate palij tui. Et ex eis rursum tolles ꝛ ꝓijcies eos in medio ignis ꝛ ɔbures eos igni: ꝛ ex eis egrediet̄ ignis in oēm domū israel. Hec dicit dominus deus. Ista est hierusalem. In medio gentiū posui eā: ꝛ in circuitu eius terras. Et ɔtempsit iudicia mea vt plus esset impia q̄ gētes: ꝛ p̄cepta mea vltra q̄ terre que in circuitu eius sūt. Judicia eni mea ꝓiecerūt: ꝛ i p̄cept̄ meis nō ambulauerūt. Jccirco hec dicit dn̄s deus. Quia supastis gentes q̄ in circuitu vr̄o sunt: ꝛ in p̄ceptis meis non ambulastis: ꝛ iudicia mea non fecistis: ꝛ iuxta iudicia gentiū que in circuitu vestro sunt non estis opati: iō hec dicit dn̄s deus: Ecce ego ad te: et ipse ego faciā in medio tui iudicia in oculis gētium: ꝛ faciā in te q̄ nō feci: ꝛ quibus similia vltra nō faciā: ꝑpter oēs abbominationes tuas. Jdeo patres comedēt filios suos in medio tui ꝛ filij comedent pr̄es suos. Et faciam in te iudicia: ꝛ vētilabo vniuersas reliqas tuas i oēm ventum. Jccirco viuo ego dicit dn̄s deus: nisi q3 eo q̄ sanctū meū violasti in oībus offensiōibus tuis: ꝛ in cūctis abhoīationib⁹ tuis ego q̄3 ɔfringā3: ꝛ nō pcet oculus meus: ꝛ nō miserebor. Tertia ps tui peste moriet̄: ꝛ fame ɔsumet̄ in medio tui: ꝛ tertia ps tui in gladio cadet in circuitu tuo. Tertiā vo ptem tuam i oēm ventū disꝑgā: ꝛ gladiū3 euaginabo post eos. Et ɔplebo furorē meū: ꝛ requiescere faciā idignationē meā in eis: ꝛ ɔsolabor. Et sciēt q2 ego dominus locutus sū in celo meo: cū ipleuero oē3 indignationē meā in eis. Et dabo te i desertu3 ꝛ in opprobriū gentibus q̄ in circuitu tuo sunt in ɔspectu oīs ptereuntis. Et eris opprobriu3 ꝛ blasphemia exemplū ꝛ stupor in gentib⁹ q̄ in circuitu tuo sunt: cū fecero in te iudicia in furore ꝛ in indignatiōe: ꝛ in increpationibus ire: q̄ ego dn̄s locutus sum qn̄ misero sagittas famis pessimas que erūt mortifere: ꝛ q̄s mittā vt disꝑdā vos. Et famē ɔgregabo sup vos: ꝛ ɔteram in vobis baculū panis: ꝛ imittā in vos famē ꝛ bestias pessimas vsq3 ad internitionē. Et pestilētia ꝛ sanguis transibūt ꝑ te: ꝛ gladium inducā sup te. Ego dn̄s locutus sum. VI.

Et factus ē s̄mo dn̄i ad me dicēs. Fili hoīs pone faciē tuā ad montes israel: ꝛ ꝓphabis ad eos ꝛ dices. Mōtes isrl̄ audite vbū dn̄i dei. Hec dicit dn̄s deus montibus ꝛ collib⁹: rupib⁹ ꝛ vallibus. Ecce ego inducā sup vos gladiū: ꝛ disꝑdā excelsa vr̄a: ꝛ demoliar aras vestras: ꝛ ɔfringētur simulachra vr̄a: ꝛ deijciā interfectos vr̄os ante idola vr̄a. Et dabo cadauera filioꝝ israel ante faciem simulachroꝝ vr̄oꝝ: ꝛ disꝑgā ossa vr̄a circū aras vr̄as in oībus h̄itationibus vestris. Vrbes deserte erūt ꝛ excelsa demolient̄: ꝛ dissipabūt̄: ꝛ interibunt are vestre ꝛ ɔfringent̄: ꝛ cessabunt idola vestra: ꝛ ɔterent̄ delubra vr̄a: ꝛ delebunt̄ opa vr̄a: ꝛ cadet interfect⁹ in medio vestri: ꝛ sciet̄ q2 ego sum dn̄s. Et relinquā in vobis eos qui fugerint gladiū in gentib⁹: cū dispersero vos in terris: ꝛ recordabūt̄ mei liberati vr̄i in gentibus ad q̄s captiui ducti sunt: q2 ɔtriuit cor eoꝝ fornicās ꝛ recedēs a me: ꝛ oculos eoꝝ fornicātes post idola sua: ꝛ displicebūt sibimet sup malis q̄ fecerāt in vniuersis abhoīatiōib⁹ illis: et sciēt q2 ego dn̄s: nō frustra locutus sum: vt facerē eis malū h̄. Hec dicit dn̄s deus. Percute manū tuā: ꝛ allide pedē tuū: ꝛ dic heu ad oēs abhoīatōes maloꝝ dom⁹ isrl̄: q2 gladio fame ꝛ peste ruituri sūt. Qui longe est: peste moriet̄: q aūt ꝓpe: gladio corruet: ꝛ q relictus fuerit ꝛ obsessus: fame moriet̄. Et ɔplebo idignationem meam in eis: ꝛ scietis q2 ego dn̄s: cū fuerint interfecti vestri i medio idoloꝝ vestroꝝ: i circuitu araꝝ vestraꝝ in oī colle excelso: ꝛ in cunctis summitatibus montiū: ꝛ subtus oē lignum nemorosum ꝛ subtus vniuersā quercū frondosa3

locum vbi accẽderunt thura redolẽtia vniuer-
sis idolis suis. Et extendã manũ meã sup̃ eos
⁊ faciam terram eorum desolatam ⁊ destitutam
a deserto de blatha in omnibus habitationibus
eorum: ⁊ scient quia ego dominus. VII

Et factus ẽ sermo domini ad me dicẽs
Et tu fili hominis: hec dicit domin⁹ de
us terre israel. Finis venit: venit finis
super quattuor plagas terre. Nunc finis super
te: ⁊ imittam furorem meum in te. Et iudicabo
te iuxta vias tuas. Et ponã contra te oẽs abho
minationes tuas: ⁊ non parcet oculus meus su
per te: ⁊ nõ miserebor: s; vias tuas ponã sup̃ te
⁊ abhoiationes tue in medio tui erunt: ⁊ scietis
q: ego dñs. Hec dicit dñs deus. Afflictio vna
afflictio ecce venit. Finis venit: venit finis.
Euigilauit aduersum te: ecce venit. Venit con
tritio super te: q habitas in terra. Venit tẽpus
ꝓpe est dies occisionis: ⁊ non glorie montium
Nunc de ꝓpinquo effundã irã meam super te
⁊ ꝯplebo furorem meũ in te. Et iudicabo te s;
vias tuas: ⁊ imponã tibi oĩa scelera tua: ⁊ non
parcet oculus meus: nec miserebor sed vias tu
as imponã tibi: ⁊ abhoiationes tue i medio tui
erunt: ⁊ scietis q: ego sum dominus percutiẽs
Ecce dies: ecce venit. Egressa est cõtritio. Flo
ruit virga: germinauit superbia: iniquitas sur
rexit in virga impietatis. Non ex eis: ⁊ non ex
populo: neq; ex sonitu eorum: ⁊ non erit requi
es in eis. Venit tempus appropinquauit dies
Qui emit non letetur: ⁊ qui vendit non luge-
at: quia ira super omnem populum eius: quia
qui vendit ad id quod vendidit non reuertetur
⁊ adhuc in viuentibus vita eorum. Visio eni;
ad omnem multitudinem eius non regrediet̃
⁊ vir in iniquitate vite sue non confortabitur.
Canite tuba: preparentur omnes: ⁊ non est q
vadat ad prelium. Ira eni; mea super vniuer
sum populum eius. Gladius foris: pestis ⁊ fa
mes intrinsecus. qui in agro est gladio morie-
tur: ⁊ qui in ciuitate: pestilentia ⁊ fame deuora
buntur: ⁊ saluabuntur ex eis: qui fugerint ex
eis: ⁊ erunt in montibus quasi columbe ꝯual-
lium: omnes trepidi vnusquisq; in iniquitate
sua. Omnes manus dissaluentur: ⁊ omnia ge
nua fluent aquis. Et accingent se ciliiijs ⁊ ope
riet eos formido: ⁊ in oĩ facie confusio: ⁊ i vni
uersis capitibus eorum caluitium. Argentum
eorum foris proijcietur: ⁊ aurum eoꝝ in ster
quilinium erit. Argentum eorum ⁊ aurũ eoꝝ
non valebit liberare eos in die furoris domini
Animam suam non saturabunt: ⁊ ventres eo-
rum non implebunt: quia scandalum iniquita
tis eorum factum est: ⁊ ornamentũ moniliũ suo
rum in sup̃biam posuerunt: ⁊ imagines abbo
mina tionum suaꝝ ⁊ simlachrorum fecerũt ex eo.
Propter hoc dedi eis illud in imundiciã: ⁊ da
bo illud in manus alienorũ ad diripiendum ⁊ i
pijs terre in predam: ⁊ contaminabunt illud.
Et auertã faciẽ meã ab eis. ⁊ violabunt archa-
nũ meũ: ⁊ introibunt in illud emissarij: ⁊ cõta-
minabũt illd. Fac ꝯclusionẽ quoniã terra plẽa
est iudinio sanguinum: ⁊ ciuitas plena iniquita
te. Et adducam pessimos de gentibus: ⁊ possi
debunt domos eoru;. Et quiescere faciam sup̃
biam potentium: ⁊ possidebunt sanctnaria eo-
rum. Angustia superueniente requirent pacẽ
⁊ non erit. Conturbatio super conturbationẽ
veniet: ⁊ auditus super auditum: ⁊ querent vi
sione; de propha: ⁊ lex peribit a sacerdote: ⁊ cõ
silio a senioribus. Rex lugebit ⁊ principes in-
duentur merore: ⁊ manus populi terre contur
babuntur: secundum viam eorum faciam eis:
⁊ secundum eos iudicium eorum iudicabo eos
⁊ scient q: ego dominus. VIII

Et factum est in anno sexto: in sexto mẽ
se in quinta mensis. ego sedebam in do
mo mea: ⁊ senes iuda sedebãt corã me.
Et cecidit ibi super me manus domini dei. Et
vidi: ⁊ ecce similitudo quasi aspectus ignis. Ab
aspectu lumborum eius. ⁊ deorsum erat ignis:
⁊ a lumbis eius ⁊ sursum quasi aspectus splen-
doris: vt visio electri. Et emissa similitudo ma
nus apprehẽdit me in cicinno capitis mei. ⁊ ele
uauit me spiritus inter celum ⁊ terram: ⁊ addu
xit me in hierusalem in visione dei iuxta ostiu;
interius qd respiciebat ad aqlonẽ vbi erat statu
tum idolum celi ad ꝓuocandum emulationem
Et ecce ibi gloria dei israel secundum visionẽ
quam viderã in campo: ⁊ dixit ad me. Fili ho-
minis: leua oculos tuos ad viam aquilõis. Et
leuaui oculos meos ad viam aquilonis: ⁊ ecce
ab aquilone porte altaris idolũ celi in ip̃o itroi
tu: ⁊ dixit ad me. Fili homĩs putas ne vides tu
qd isti faciũt. abhominatiões magnas q̃s dom⁹
isrl' facit hic. vt ꝓcul recedã a scũario meo. Et
ad hec ꝯuersus: videbis abhominatiões maio
res. Et itroduxit me ad ostiũ atrij. Et vidi ⁊ ec
ce foramẽ vnũ in piete. Et dixit ad me. Fili ho
minis fode pietẽ. Et cũ fodissẽ pietẽ: ⁊ appuit
ostium vnum. Et dixit ad me. Ingredere ⁊ vi
de abhominatinoes pessimas quas isti faciunt
hic. Et ingressus vidi. ⁊ ecce omnis similitudo
reptilium: ⁊ animaliu; abhominatio. ⁊ vniuer

sa idola domus israel depicta erant in pariete i circuitu per totuȝ. Et septuaginta viri de senio ribus domus israel: ⁊ iechonias filius saphan stabat in medio eorum stantium ante picturas ⁊ vnusquisqȝ habebat thuribuluȝ in manu sua ⁊ vapor nebule de thure cōsurgebat: ⁊ dixit ad me. Certe vides fili hominis que seniores do/ mus israel faciunt in tenebris: vnusquisqȝ in ab scondito cubilis sui. Dicunt enim. Non videt dominus nos. Dereliquit dominus terrā: Et dixit ad me. Adhuc cōuersus videbis abbomi nationes maiores quas isti faciunt. Et introdu xit me per ostium porte domus domini qđ re/ spiciebat ad aquilonem. Et ecce ibi mulieres se debant plangentes adonidem. Et dixit ad me Certe vidisti fili hominis. Adhuc cōuersus vi debis abbominatiōes maiores his. Et introdu xit me in atrium domus domini interius. Et ec ce in ostio templi dñi inter vestibulū ⁊ altare q̄si vigintiqnqȝ viri dorsa habentes ꝯtra templuȝ dñi ⁊ facies ad orientem ⁊ adorabant ad ortum solis. Et dixit ad me. Certe vidisti fili hominis Nunqd leue est hoc domui iuda: vt facerēt ab/ hominatiōes istas quas fecerūt hic: q: replētes terrā iniquitate conuersi sunt ad irritanduȝ me Et ecce applicant ramuȝ ad nares suas. Ergo ⁊ ego faciam in furore. nō pcet oculus me⁹: nec miserebor. ⁊ cū clamauerint ad aures meas vo ce magna: non exaudiam eos. IX

Et clamauit in auribus meis voce ma/ gna dicēs. Appropinquauerūt visita/ tiones vrbis ⁊ vnusquisque vas im/ perfectionis habet in manu sua. Et ecce sex vi/ ri veniebāt đ via porte supioris q respicit ad aq lonē: ⁊ vniuscuiusqȝ vas interit⁹ in manu eius Vir quoqȝ vnus in medio eoꝝ vestitus erat li neis: ⁊ attramentariū scriptoris ad renes eius. Et ingressi sunt ⁊ steterūt iuxta altare ereū. Et gloria dñi israel assumpta est de cherub: q̄ erat sup cū ad limē domus. Et vocauit virū: q idu/ tus erat lineis: ⁊ attramentariū scriptoris hēbat in lūbis suis. Et dixit dñs ad eū. Transi p me/ diā ciuitatē in medio irl'm: ⁊ signa thau sup frō tes viroꝝ gementiū ⁊ dolentiū sup cūctis abbo minatiōibus q̄ fiūt i medio ei⁹. Et illis dixit au diente me. Transite p ciuitatē sequētes eum ⁊ pcutite. Nō pcat oculus vr̄. neqȝ misereamini Senē: adolescentulū ⁊ ꝟginē puuluȝ ⁊ mulie res interficite vsqȝ ad internitionē. O ēm autē sup quē videritis thau ne occidatis: ⁊ a scīuario meo incipite. Ceperunt ergo a viris seniorib⁹ q erāt ante faciē domus. Et dixit ad eos. Con/ taminate domū ⁊ iplete atria interfectis. Egre dimini. Et egressi sunt ⁊ percuciebant eos qui erant in ciuitate. Et cede completa remansi ego ruiqȝ sup faciē meā: ⁊ clamās aio heu heu heu dñe deus. Ergo ne disperdes oēs reliqas isrl' effundēs furorē tuū super irl'm. Et dixit ad me Iniqtas domus israel ⁊ iuda magna est nimis valde: ⁊ repleta est terra sanguinib⁹. ⁊ ciuitas re pleta est auersiōe. Dixerūt eni. Dereliqt domi nus trā: ⁊ dñs nō videt. Igit̄ ⁊ me⁹ nō parcet oculus. neqȝ miserebor. Viā eoꝝ super caput eorū reddā. Et ecce vir qui erat indutus lineis q hēbat attramētariū in dorso suo: rńdit verbū dicēs. Feci sicut pcepisti mihi. X

Et vidi ⁊ ecce in firmamēto qđ erat sup caput cherubin quasi lapis saphyrus: ⁊ quasi species similitudinis solij aparu/ it super eum. Et dixit ad virū qui indutus erat lineis: ⁊ ait ingredere in medio rotarum q̄ sūt subtus cherubin: ⁊ imple manum tuam prunis ignis que sunt inter cherubin: ⁊ effunde super ciuitatem. Ingressusqȝ est in conspectu meo. Cherubin aūt stabant a dextris domus cum in grederetur vir ⁊ nubes ipleuit atrium interius Et eleuata est gloria dñi desuper cherubin ad li men domus: ⁊ repleta ē domus nube. Et atri um repletum est splendore glorie domini. ⁊ so/ nitus alaruȝ cherubin audiebatur vsqȝ ad atri um exterius quasi vox dei omnipotentis loquē tis. Cumqȝ precepisset viro qui indutus erat li/ neis dicens: sume ignem de medio rotarū que sunt inter cherubin igressus ille stetit iuxta ro/ tam. Et extendit cherub manum de medio che rubin ad ignem que erat inter cherubin: ⁊ sum psit ⁊ dedit in manus eius qui indutus erat li/ neis: qui accipiens egressus est. Et apparuit i cherubin similitudo manus hominis subt⁹ pē nas eorum. Et vidi ⁊ ecce quattuor rote iuxta cherubin. Rota vna iuxta cherub vnum: ⁊ ro ta alia iuxta cherub vnum. Species autem ro/ taruȝ erat quasi visio lapidis chrysolithi. ⁊ aspe ctus earum similitudo vna quattuor quasi si sit rota in medio rote. Cumqȝ ambularent in quat tuor partes gradiebantur ⁊ non reuertebantur ambulantes: sed ad locum ad quem ire declina bat que prima erat: sequebātur ⁊ cetere: nec cō uertebantur. Et omne corpus earum ⁊ colla ⁊ manus ⁊ penne ⁊ circuli plena erant oculis in circuitu quattuor rotarum. ⁊ rotas istas voca/ uit volubiles audiente me. Quattuor autem facies habebat vnum. Facies vna facies che/ rubin. Et facies secunda facies hominis: ⁊ in

tertio facies leonis: ꝛ in q̃rto facies aqle. Et ele
uata sunt cherubin. ipsũ est aial qḋ viderã iux
ta flumẽ chobar: Cũq; ãbularẽt cherubin ibãt
piter ꝛ rote iuxta ea: ꝛ cũ eleuarẽt cherubin alas
suas vt exaltarent̃ de terra: nõ residebant rote:
sed ꝛ ipse iuxta erant. Stantibus illis stabant ꝛ
cũ eleuatis eleuabant̃. Spũs. n. vite erat in eis
Et egressa est gloria dñi a limine templi. ꝛ stetit
super cherubin. Et eleuantia cherubin alas su/
as exaltata sũt a t̃ra corã me. ꝛ illis egredientibus
rote quoq; subsecute sũt. Et stetit in itroitu por
te domus dñi orientalis: ꝛ gloria dei isrl' erat su
per eos. Ipsũ est aial qḋ vidi subter deũ isrl' iux
ta fluuiũ chobar. Et intellexi quia cherubin es/
set. Quattuor p q̃ttuor vultus vni. ꝛ q̃ttuor ale
vni ꝛ sil'itudo manus hois sub alis eorũ. Et si/
militudo vultuũ eoꝝ: ipsi vultus quos videraz
iuxta fluuiũ chobar. ꝛ ituitus eoꝝ ꝛ ipet⁹ singu
lorũ ante faciẽ suaz ingredi. XI

Et eleuauit me spũs. ꝛ itroduxit me ad
portã domus dñi orientalem q̃ respicit
ad solis ortũ. Et ecce i introitu porte vi
gintiq̃nq; viri. ꝛ vidi in medio eorũ iechoniam
filium açur. ꝛ pheltiã filium banaie p̃ncipes po
puli. Dixitq; ad me. Fili hois. hi sunt viri qui
cogitãt iniq̃tatẽ: ꝛ tractãt ꝯsilium pessimum in
vrbe ista dicẽtes. Nõne dudũ edificate sunt do
mus. Hec ẽ lebes: nos aũt carnes. Idcirco va
ticinare de eis: vaticinare fili hois. Et irruit in
me spirit⁹ dñi ꝛ dixit ad me. Loquere. Hec di
cit dñs. Sic locuti estis domus israel. ꝛ cogita/
tiones cordis vr̃i ego noui. Plurimos occidi
sti in vrbe hac: ꝛ iplestis vias eius interfectis.
Propterea h̃ dic̃ dñs. Interfecti vr̃i quos po
suistis i medio ei⁹ hi sũt carnes. ꝛ hec ẽ lebes: ꝛ
educã vos de medio ei⁹. Gladiũ metuistis. ꝛ
gladiũ iducã sup vos dic̃ dñs deus. Et eijciaz
vos de medio ei⁹. Daboq; vos i manũ hostiũ
ꝛ faciã i vobis iudicia. Gladio cadetis. In fi/
nib⁹ isrl' iudicabo vos: ꝛ scietl' q̃ ego dñs. Hec
nõ erit vob i lebetẽ. ꝛ vos nõ eritl' i medio eius
in carnes. In finib⁹ isrl' iudicabo vos. ꝛ scietl'
q̃ ego dñs. Q̃ in p̃ceptis meis nõ ambulastis
ꝛ iudicia mea nõ fecistis. s; iuxta iudicia gentiũ
q̃ in circuitu vr̃o sũt estis opati. Et factũ est cũ
ꝓphetarẽ pheltias filius banaie mortuus est.
Et cecidi in facieȝ meã: clamans voce magna.
Et dixi. Heu heu heu dñe deus ꝯsumationẽ tu
facis reliquarum israel. Et factũ est ṽbuz dñi ad
me dicẽs. Fili hois. fratres tui viri propinqui
tui. ꝛ oẽs domus israel. vniuersi quib⁹ dixerũt
habitatores irl'm. lõge recedite a dño: nobis da
ta ẽ terra i possessionẽ. ꝓpterea hec dic̃ dñs de
us. Quia longe feci eos in gentib⁹. ꝛ q̃ disper
si eos i terris: ero eis i scificationẽ modicam in
t̃ris ad q̃s venerũt. Propterea loquere. Hec
dicit dñs deus. Congregabo vos de populis ꝛ
adunabo de terris i quib⁹ dispersi estis. daboq;
vobis humũ israel. Et ingredient̃ illuc. ꝛ aufe
rẽt oẽs offensiones: cũctasq; abhoiationes eius
de illa. Et dabo eis coꝛ vnum. ꝛ spm̃ nouũ tri/
buã in visceribus eoꝝ. Et auferã coꝛ lapideũ d
carne eoꝝ. ꝛ dabo eis coꝛ carneũ. vt in p̃ceptis
meis ambulẽt. ꝛ iudicia mea custodiãt. faciãtq;
ea. ꝛ sint mihi in populum. ꝛ ego sim eis i deuz
Quoꝝ autẽ coꝛ post offendicula ꝛ abbomina/
tiones suas ambulat: hoꝝ viaz in capite suo po
nã dicit dñs deus. Et eleuauerũt cherubin alas
suas: ꝛ rote cuz eis. ꝛ gloria dei israel erat super
eos. Et ascendit gloria domini de medio ciuita
tis stetitq; sup montẽ q̃ est ad orientẽ vrbis. Et
spũs leuauit me adduxitq; i chaldeã ad transmi
grationẽ in visionẽ in spiritu dei. Et sublata ẽ
a me visio quã viderã. Et locutus sum ad trãs
migrationẽ oĩa ṽba dñi que ostenderat mihi.

Et factus est sermo dñi ad XII.
me dicẽs. Fili hois. in medio domus
exasperãtis tu habitas: q̃ oculos habẽt
ad videndũ ꝛ nõ vidẽt. ꝛ aures ad audiendũ ꝛ
nõ audiunt. q̃ dom⁹ exasperãs est. Tu ergo fi
li hois fac tibi vasa trãsmigratõis. ꝛ trãsmigra
bis p diẽ corã eis. Transmigrabis autẽ de lo/
co tuo. ad locum alterũ in ꝯspectu eorum: si for
te aspiciant q̃ domus exasperãs est. Et efferes
foras vasa tua. q̃si vasa transmigrãtis per diẽ in
ꝯspectu eoꝝ. Tu autẽ egredieris vespe coram
eis sicut egredit̃ migrans. Ante oculos eoꝝ p
fode tibi parietẽ. ꝛ egredieris p euz in ꝯspectu
eoꝝ. In humeris portaberis: in caligine effe/
reris: Faciem tuam velabis ꝛ nõ videbis ter/
ram: quia portentũ dedi te domui israel. Feci g
sicut p̃ceperat mihi dñs. Vasa mea ꝑtuli q̃si va
sa trãsmigrantis p diem. ꝛ vespe per fodi mihi
parieteȝ manu. ꝛ in caligine egressus sum. ꝛ in
humeris portatus in ꝯspectu eorũ. Et factus ẽ
sermo dñi mane ad me dicẽs. Fili hois. nũqd
nõ dixerũt ad te domus israel. dom⁹ exasperãs
q̃d tu facis. Dic ad eos. Hec dicit dñs deus.
Super ducẽ onus istud q̃ est in irl'm. ꝛ sup oẽs
domũ israel q̃ est i medio eoꝝ. Dic. Ego portẽ
tũ vr̃m. Quõ feci: sic fiet illis. In transmigra
tionẽ ꝛ i captiuitatẽ ibũt: ꝛ dux q̃ est i medio eo
rũ i humeris portabit̃: i caligine egrediet̃. Pa
rietẽ p̃fodiẽt vt educãt eum. facies ei⁹ opiet̃: vt

nõ videat oculo trã. Et extendã rete meũ sup
eũ. ⁊ capiet̃ i sagena mea: ⁊ adducã eũ in baby
lonẽ i trã chaldeoꝝ. ⁊ ipsã nõ videbit: ibiqꝫ mo
riet̃ ⁊ oẽs q circa eũ sũt. Presidiũ eius ⁊ agmi
na ei⁹ dispgã i oẽm ventũ. ⁊ gladiũ euaginabo
post eos. Et sciẽt qꝛ ego dñs: qñ dispsero illos
i gẽtib⁹ ⁊ disseminauero eos in tris. Et reliquã
ex eis viros paucos a gladio ⁊ fame ⁊ pestilen
tia: vt narrẽt oĩa scelera eoꝝ in gẽtib⁹ ad q̃s in
gredient̃. ⁊ sciẽt qꝛ ego dñs. Et fact⁹ ẽ ꝟmo dñi
ad me dicẽs. Fili hoĩs: panẽ tuũ i ꝯturbatõne
comede: sꝫ ⁊ aquã tuã in festinatione ⁊ merore
bibe. ⁊ dices ad pplm terre. Hec dicit domin⁹
deus ad eos q hitãt in hierusalẽ: in terra israel
Panẽ suũ in solitudine comedẽt. ⁊ aquã suã i
desolatiõe bibẽt. vt desolet̃ terra a multitudine
sua ꝑpter iniqtates oĩum q hitãt in ea: ⁊ ciuita
tes q̃ nũc hitant̃: desolate erũt. traqꝫ deserta. ⁊
scietis qꝛ ego dñs. Et fact⁹ ẽ sermo dñi ad me
dicẽs. Fili hoĩs: qd ẽ ꝓuerbiũ istud i tra israel
dicẽtiũ: in lõgũ differet̃ dies: ⁊ pibit oĩs visio
Jõ dic ad eos. Hec dicit dñs de⁹. Quiescere
faciã ꝓuerbiũ istud: neqꝫ vulgo dicet̃ vltra in
israel. Et loquere ad eos: ꝙ appropinquauerit
dies ⁊ sermo oĩs visiõis. Nõ. n. erit vltra oĩs
visio cassa: neqꝫ diuinatio ãbigua i medio filio
rũ israel: qꝛ ego dñs loquar. ⁊ qdcũqꝫ locut⁹ fue
ro ꝟbũ. fiet. Nõ ꝓlongabit̃ ampli⁹: sed i die
bus vřis dom⁹ exasperans loq̃r ꝟbũ. ⁊ faciã
illud: dicit dñs de⁹. Et fact⁹ ẽ sermo dñi ad me
dicẽs. Fili hoĩs. ecce dom⁹ israel dicentiũ. Vi
sio quã hic videt i dies multos: ⁊ in tpa longa
iste ꝓphetat. Propterea dic ad eos. Hec dicit
dominus deus. Nõ ꝓlongabit̃ vltra oĩs ser
mo meus. Verbũ qd locutus fuero cõplebitur
dicit dominus deus. XIII

Et fact⁹ ẽ ꝟmo dñi ad me dicens. Fili
hoĩs: vaticinare ad ꝓphas israel q ꝓ
phetauit: ⁊ dices ꝓphetãtib⁹ de corde
suo. Audite ꝟbũ dñi. Hec dicit domin⁹ deus
Ve ꝓphis insipiẽtib⁹ qui sequunt̃ spm suũ ⁊
nihil vidẽt. Quasi vulpes i deserto: ꝓphe tui
israel erãt. Nõ ascẽdistis ex aduerso: neqꝫ op
posuistis murũ ꝓ domo israel vt staretis in ꝓ
lio in die domini. Vident vana ⁊ diuinãt men
dacium dicẽtes: ait dñs: cũ dñs nõ miserit eos
⁊ ꝑseuerauerũt cõfirmare ꝟmonẽ. Nunqd nõ
visionẽ cassam vidistis: ⁊ diuinationẽ mẽdacẽ
locuti estis? Et dixistis: ait dñs. cũ ego nõ sim
locutus. Propterea hec dicit dñs deus. Quia
locuti estis vana: ⁊ vidistis mẽdaciũ: ideo ecce
ego ad vos: ait dñs de⁹: ⁊ erit man⁹ mea super
ꝓphas q vidẽt vana ⁊ diuinãt mendaciũ. In
ꝯsilio ppl̃i mei nõ erunt: ⁊ in scriptura domus
israel nõ scribent̃: nec in terra israel ingredient̃
⁊ scietis qꝛ ego domin⁹ de⁹. Eo ꝙ deceperint
pplm meũ dicentes: pax pax: ⁊ nõ ẽ pax ⁊ ipse
edificabat parietẽ: illi aũt liniebãt cũ luto absqꝫ
paleis. Dic ad eos q liniunt absqꝫ tẽperatura:
ꝙ casurus sit. Erit enim imber inũdans: ⁊ da
bo lapides ꝑgrandes ⁊ desup irruentes: ⁊ vẽ
tũ ꝓcelle dissipantẽ. Siquidẽ ecce cecidit pari
es. Nũqd nõ dicet̃ vobis: vbi ẽ litura quã lini
stis? Propterea hec dicit domin⁹ deus. Et erũ
pere faciã spm tẽpestatũ in idignatõe mea: ⁊ im
ber inundans in furore meo erit. ⁊ lapides grã
des in ira in consumptionẽ. Et destruã parie
tẽ quẽ linistis absqꝫ temperamento ⁊ adequa
bo cũ terre ⁊ reuelabitur fundamẽtum eius et
cadet ⁊ ꝯsumet̃ in medio ei⁹: ⁊ scietis qꝛ ego sũ
domin⁹. Et ꝯplebo indignationẽ meã i parie
te: ⁊ in his q liniũt eũ absqꝫ tẽperamento: dicã
qꝫ vobis. Nõ ẽ paries: ⁊ nõ sũt q liniunt eum.
Prophete israel q ꝓphetãt ad irl̃m: ⁊ vidẽt ei
visionẽ pacis: ⁊ nõ est pax ait dominus deus.
Et tu fili hoĩs pone faciẽ tuã ꝯ filias populi tui
que ꝓphetant de corde suo: ⁊ vaticinare super
eas: ⁊ dic. Hec dicit dominus de⁹. Ve qui cõ
suũt puluillos sub oĩ cubito manus. ⁊ faciũt
ceruicalia sub capite vniuerse etatis ad capien
das aĩas. Et cũ caperẽt aĩas populi mei: viui
ficabunt aĩas eoꝝ: ⁊ violabãt me ad pplm meũ
ꝓpter pugillũ ordei et fragmẽ panis: vt inter
ficerent aĩas que nõ moriunt̃: ⁊ viuificarẽt aĩ
mas que nõ viuũt: mentiẽtes pplo meo credẽ
ti mẽdacijs. Propter hoc dicit domin⁹ deus.
Ecce ego ad puluillos vřos q̃bus vos capitis
aĩas volãtes: ⁊ dirũpam eos de brachijs vřis.
⁊ dimittam aĩas quas vos capitis: aĩas ad vo
landũ. Et dirũpã ceruicalia vřa: ⁊ liberabo po
pulũ meũ de manu vřa: neqꝫ erũt vltra in ma
nibus vřis ad ꝑdãdũ: ⁊ scietis qꝛ ego domin⁹
Pro eo ꝙ merere fecistis cor iusti mẽdaciter:
quẽ ego nõ ꝯtristaui: ⁊ ꝯfortastis man⁹ ipij vt
nõ reuerteret̃ a via sua mala et viueret: ꝓpterea
vana nõ videbitis. et diuinatões nõ diuinabitis
ãpli⁹ ⁊ eruã populũ meũ de mãu vestra: ⁊ scie
tis qꝛ ego dominus. XIIII

Et venerũt ad me viri senioꝝ israel: ⁊
sederũt corã me. Et factus ẽ ꝟmo do
mini ad me dicens. Fili hoĩs: viri isti
posuerũt imundicias suas in cordibus suis: ⁊
scandalũ iniqtatis sue statuerunt ꝯ faciẽ suam.
Nũquid iterrogatus rñdebo eis? Propi hoc

loq̄re eis et dices ad eos. Hec dicit dñs deus. Homo hō de domo israel qui posuerit imūdicias suas in corde suo: ꝛ scandalū iniq̄tatis sue statuerit ꝯ faciem suā: ꝛ venerit ad ꝓpham interrogās p eū me: ego dñs rñdebo ei in multitudine imūdiciaꝝ suaꝝ: vt capiat̄ domus israel i corde suo q̄ recesserunt a me in cunctis idolis suis Propterea dic ad domū israel. Hec dicit dñs deus. Conuertimini ꝛ recedite ab idolis vřis ꝛ ab vniuersis ꝯtaminationibus vřis auertite facies vřas. Quia hō homo de domo israel ꝛ ď ꝓselitis qcūqꝫ aduena fuerit in isrl': si alienat⁹ fuerit a me: ꝛ posuerit idola sua in corde suo: ꝛ scandalū iniq̄tatis sue statuerit ꝯtra faciē suam ꝛ venerit ad ꝓphetā vt interroget p eum me: ego dñs rñdebo ei p me: ꝛ ponā faciem meam sup hoīem illū: ꝛ faciā eū in exemplū ꝛ in ꝓuerbiū: ꝛ disperdā eū de medio ppl'i mei: ꝛ scietis q2 ego dñs. Et ꝓpha cū errauerit ꝛ locut⁹ fuerit ꝟbū: ego dñs decepi ꝓphetā illū: ꝛ extēdā manū meā sup illū ꝛ delebo eū de medio populi mei israel: ꝛ portabunt iniquitatē suā. Iuxta iniquitatē iterrogantis: sic iniq̄tas ꝓphete erit vt nō erret vltra dom⁹ israel a me neqꝫ polluat̄ i vniuersis p̄uaricationib⁹ suis: sꝫ sit mihi i populum ꝛ ego sim eis in deū: ait dñs exercituū. Et fact⁹ ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hominis tra cū peccauerit mihi: vt p̄uaricet̄ p̄uaricans: extēdā manū meā sup eā: ꝛ ꝯterā ꝟgā panis ei⁹ ꝛ imittā i eā famē: ꝛ interficiā de ea hoīem ꝛ iumentū. Et si fuerint tres viri isti in medio ei⁹ noe daniel ꝛ iob: ipsi iustitia sua liberabunt aīas suas ait dñs exercituū. Q2 ꝛ si bestias pessimas induxero sup trā vt vastent eā: ꝛ fuerit inuia eo ꝙ non sit ptransiens ꝓpt̄ bestias tres viri isti si fuerint in ea: viuo ego dicit dñs de⁹: q2 nec filios nec filias liberabūt: sꝫ ipsi soli liberabunt̄: terra aūt desolabit̄. Vel si gladiū induxero sup terrā illā: ꝛ dixero gladio: transi p terrā: ꝛ interfecero de ea hoīem ꝛ iumentū ꝛ tres viri isti fuerint in medio ei⁹: viuo ego dicit dominꝰ de⁹: non liberabūt filios neqꝫ filias: sed ipsi soli liberabunt̄. Si aūt ꝛ pestilentiā imisero sup terrā illā: ꝛ effudero indignationē meā sup eā in sanguine vt auferā ex ea hoīem ꝛ iumentū: et noe Daniel et iob fuerint in medio eius: viuo ego dicit dñs de⁹: q2 filiū et filiā nō liberabūt: sed ipsi iustitia sua liberabūt animas suas. Qm̄ hec dicit dñs de⁹: ꝙ et si q̄ttuor: iudicia mea pessima gladiū et famē ac bestias malas et pestilentiā imisero in irl'm vt interficiaꝫ de ea hoīem et pec⁹: tñ relinq̄t̄ i ea saluatio educentiū filios et filias. Ecce ipsi egredient̄ ad vos ꝛ videbitis viā eoꝝ: ꝛ adinuentiōes eoꝝ ꝛ cōsolabimini sup malo qđ induxi in irl'm in oib⁹ q̄ importaui sup eā: ꝛ ꝯsolabunt̄ vos cū videritis viā eoꝝ ꝛ adinuentiones eoꝝ: ꝛ cognoscet̄ ꝙ non frustra fecerim omnia que feci in ea: ait dominus deus.

XV.

Et factus ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hoīs: qd fiet de ligno vitis ex oib⁹ lignis nemoꝝ q̄ sūt inter ligna siluarū? Nūqd tollet̄ de ea lignū vt fiat op⁹ aut fabricabit̄ de ea paxillus vt dependeat in eo quodcūqꝫ vas? Ecce igni datum est in escam: vtrāqꝫ partē eius ꝯsumpsit ignis: ꝛ medietas ei⁹ redacta ē i fauillam. Nūqd vtile erit ad opus. Etiā cū esset integrū nō erat aptū ad opus: quāto magis cū illud ignis deuorauerit ꝛ ꝯbusserit: nihil ex eo fiet opis. Propterea hec dicit dñs de⁹. Quō lignuꝫ vitis inter ligna siluaꝝ qđ dedi igni ad deuorandū: sic tradam habitatores hierusalem ꝛ ponā faciē meā in eos. De igne egredietur: ꝛ ignis ꝯsumet eos. Et scietis q2 ego dñs cum posuero faciem meā in eos. ꝛ dedero terrā inuiā ꝛ desolatā: eo ꝙ p̄uaricatores extiterint dicit dominus deus.

XVI

Et factus ē sermo dñi ad me dicēs. Fili hoīs: notas fac irl'm abhominatiōes suas ꝛ dices. Hec dicit dñs deus irl'ꝫ. Radix tua ꝛ generatio tua de tra chanaan: pr̄ tuus amoreus: ꝛ mr̄ tua cethea. Et qñ nata es in die ortus tui: non est precisus vmbilicus tuus: ꝛ aq̄ nō es lota in salutē: nec sale salita: nec inoluta pannis. Nō pepercit sup te ocul⁹ vt faceret tibi vnū de his misertus tui: sꝫ proiecta es sup faciē terre in abiectione aīe tue: in die qua nata es. Trāsiens aūt p te: vidi te conculcari i sanguine tuo. Et dixi tibi cum esses in sanguine tuo. Viue. Dixi inquam tibi in sanguine tuo. Viue. Multiplicatā q̄si germē agri dedi te: ꝛ multiplicata es. ꝛ grādis effecta: ꝛ igressa ē ꝛ peruēisti ad mūdū muliebrem. Vbera tua intumuerunt ꝛ pilus tuus germinauit. ꝛ eras nuda ꝛ ꝯfusione plena. Et trāsiui p te ꝛ vidi te: ꝛ ecce tp̄s tuū tp̄s amantiū. Et expandi amictū meum sup te. ꝛ operui ignominiā tuā. Et iuraui tibi. Et ingressus sum pactū tecū: ait dominus deus. Et facta es mihi. ꝛ laui te aqua. ꝛ emundaui sanguinem tuū ex te. Et vnxi te oleo. ꝛ vestiui te discolorib⁹: ꝛ calciaui te hyacintho. Et cinxi te bysso ꝛ idui te subtilib⁹: et ornaui te ornamēto. Et dedi armillas in māib⁹ tuis: et torquē circa collū tuū: ꝛ dedi in aurē sup os tuū. ꝛ

circulos in auribus tuis: ꝛ coronā decoris i ca
pite tuo. Et ornata es auro ꝛ argento: ꝛ vestita
es bysso ꝛ polymito: ꝛ multis coloribus. Simi
lam ꝛ mel ꝛ oleum comedisti. ꝛ decora facta es
vehement nimis. Et ꝑfecisti in regnū: ꝛ egres
sum est nomē tuū in gentes ꝓpter speciē tuā:
q꞉ pfecta eras in decore meo quē posuerā super
te dicit dñs deus. Et habens fiduciā in pulchri
tudine tua fornicata es in noie tuo: ꝛ exposuisti
fornicationē tuā oi transeunti: vt eius fieres.
Et sumēs de vestimentis meis fecisti tibi excel
sa hincinde cōsuta: ꝛ fornicata es sup eis: sicut
nō ē factū neq; futurū est. Et tulisti vasa deco/
ris tui de auro meo ꝛ argento meo que dedi ti
bi: ꝛ fecisti tibi imagines masculinas: ꝛ fornica
ta es in eis. Et sumpsisti vestimenta tua multi
coloria ꝛ vestita es eis. Et oleū meum: ꝛ thy/
miama meū posuisti corā eis. Et panē meum
quē dedi tibi similā ꝛ oleū ꝛ mel qbus enutriui
te: posuisti in ꝯspectu eoꝝ in odorē suauitatis.
Et factū ē ait dñs deus. ꝛ tulisti filios tuos. ꝛ fi
lias tuas q̄s generasti mihi. ꝛ immolasti eis ad
deuorandū. Nūqd pua est fornicatio tua. Im
molasti filios meos: ꝛ dedisti illos ꝯsecrās eis
Et post oēs abhominatōes tuas ꝛ fornicatōes
nō es recordata dieꝝ adolescentie tue: qñ eras
nuda ꝛ ꝯfusiōe plena: ꝯculcata in sanguine tuo
Et accidit post oēm malitiā tuā: ve ve tibi: ait
dñs deus. Et edificasti tibi lupanar. ꝛ fecisti ti
bi ꝓstibulū in cunctis plateis. Ad oē caput vie
edificasti signū ꝓstitutionis tue: ꝛ abhoiabilē
fecisti decorē tuū. Et diuisisti pedes tuos omni
trāseunti: ꝛ multiplicasti oēs fornicationes tu/
as. Et fornicata es cū filijs egypti vicinis tuis
magnaꝝ carniū: ꝛ multiplicasti fornicationem
tuā ad irritandū me. Ecce ego extendā manū
meā sup te. ꝛ auferā iustificationē tuā. Et dabo
te in aias odientiū te filiaꝝ palestinaꝝ: que eru
bescunt in via tua scelerata. Et fornicata es i fi/
lijs assirioꝝ: eo q̄ necdū fueris expleta. Et p⁹
q̄ fornicata es nec sic es saciata: ꝛ multiplicasti
fornicationē tuā in terra chanaan cū chaldeis:
ꝛ nec sic saciata es. In quo mūdabo cor tuū ait
dñs deus cū facias oia hec opa mulieris mere
tricis ꝛ ꝓcacis. Quia fabricasti lupanar tuum
in capite ois vie ꝛ excelsū tuū fecisti in oi platea
Nec facta es quasi meretrix fastidio augēs pre
cium: sed quasi mulier adultera: q̄ sup virū suū
inducit alienos. Oibus meretricibus dantur
mercedes: tu aūt dedisti mercedes cūctis ama
toribus tuis: ꝛ dona donabas eis vt intrarēt
ad te vndiq; ad fornicandū tecū. Factū q; est i
te ꝯ ꝯsuetudinē mulieꝝ in fornicationib⁹ tuis.
ꝛ post te nō erit fornicatio. In eo eni q̄ dedisti
mercedes. ꝛ mercedes nō accepisti. factū est in
te ꝯriū. Propterea meretrix audi vbū domi.
Hec dicit dominus deus. Quia effusū est es
tuū: ꝛ reuelata est ignominia tua in fornicatio/
nibus tuis sup amatores tuos: ꝛ sup idola ab/
hominationū tuaꝝ in sanguine filioꝝ tuoꝝ q̄s
dedisti eis: ecce ego ꝯgregabo omēs amatores
tuos qbus ꝯmixta es. ꝛ oēs q̄s dilexisti cū vni
uersis quos oderas. Et cōgregabo eos super
te vndiq;: ꝛ nudabo ignominiā tuā coram eis.
Et videbūt oēm turpitudinē tuam: ꝛ iudicabo
te iudicijs adulteraꝝ ꝛ effundentiū sanguinē.
Et dabo te in sanguinē furoris ꝛ zeli ꝛ dabo te
in manus eoꝝ. Et destruent lupanar tuum et
demolientur prostibulum tuū. Et denudabūt
te vestimentis tuis: ꝛ auferent vasa decoris tui
Et derelinquent te nudā plenāq; ignominia:
ꝛ adducent te sup multitudinem. Et lapidabūt
te lapidibus: ꝛ trucidabunt te gladijs suis. Et
cōburent domos tuas igni. ꝛ facient in te iudi
cia in oculis mulieꝝ plurimaꝝ. Et desines for
nicari: ꝛ mercedes vltra non dabis. Et reqes/
cet indignatio mea in te: ꝛ auferetur zelus me⁹
a te. Et qescam nec irascar amplius eo q̄ non
fueris recordata dieꝝ adolescentie tue: ꝛ ꝓuo/
casti me in oibus his. Quaꝓpter ꝛ ego vias
tuas in capite tuo dedi: ait dñs deus: ꝛ non feci
iuxta scelera tua in oibus abhoiationibus tuis
Ecce ois qui dicit vulgo ꝓuerbium: in te assu
met illud dicens. Sicut mater ita ꝛ filia eius.
Filia matris tue es tu: q̄ ꝓiecit virum suum:
ꝛ filios suos: ꝛ soror soroꝝ tuarū: q̄ ꝓiecerunt
viros suos ꝛ filios suos. Mater vr̃a cethea: ꝛ
pr̃ vr̃ amorreus. Et soror tua samaria: ipsa ꝛ fi
lie eius q̄ habitant ad sinistrā tuā. Soror aūtē
tua minor te: que habitat a dextris tuis sodoma
ꝛ filie eius. Sed nec in vijs eaꝝ ambulasti: ne
q; fm scelera eaꝝ fecisti. Pauxillū minus pe/
ne sceleratiora fecisti illis: in omnibus vijs tuis
Viuo ego dicit dñs deus: q꞉ non fecit sodoma
soror tua ipsa ꝛ filie ei⁹: sicut fecisti tu ꝛ filie tue
Ecce hec fuit iniquitas sodome sororis tue: sup
bia: saturitas panis ꝛ abundantia: ꝛ ociū ipsi⁹
ꝛ filiaꝝ eius: ꝛ manū egeno ꝛ pauperi nō porri
gebant: ꝛ eleuate sunt ꝛ fecerūt abhoiatiōes co
ram me: ꝛ abstuli eas sicut vidisti. Et samaria
dimidiū pctōꝝ tuoꝝ ñ peccauit: s; vicisti eas sce
lerib⁹ tuis: ꝛ iustificasti sorores tuas in oibus
abhominationibus tuis quas operata es. Er/
go ꝛ tu porta confusionē tuā: q̄ vicisti sorores

tuas peccatis tuis sceleratius agens ab eis. Iu stificate sunt enim a te. Ergo ꝛ tu confundere. ꝛ porta ignominiam tuam: q̄ iustificasti sorores tuas. Et ꝯuertam restituens eas ꝯuersione so domorum cum filiabus suis: ꝛ conuersione sa marie ꝛ filiarū eius. Et conuertar reuersionē tuā in medio eaꝝ vt portes ignominiā tuā: ꝛ cō fundaris in oībus q̄ fecisti ꝯsolans eas. Et so/ ror tua sodoma ꝛ filie eius reuertent̄ ad antiq/ tatē suā: ꝛ samaria ꝛ filie eius reuertent̄ ad anti qtatē suā: tu ꝛ filie tue reuertemini ad antiqtatē vrāꝫ. Nō fuit aūt sodoma soror tua audita i ore tuo in die superbie tue: anteq̄ꝫ reuelaret̄ malitia tua sicut hoc tp̄e in opprobriū filiarū syrie. ꝛ cū/ ctarū in circuitu tuo filiarū palestinarū que am/ biunt te ꝑgyrū. Scelus tuū ꝛ ignominiā tuam tu portasti: ait dn̄s deus. Quia hec dicit dn̄s de us. Et faciā tibi sicut despexisti iuramentū vt ir ritū faceres pactum. ꝛ recordabor ego pacti mei tecū in dieb⁹ adolescētie tue: ꝛ suscitabo tibi pa/ ctū sempiternū. Et recordaberis viarū tuarum ꝛ ꝯfunderis cū receperis sorores tuas te maiores cū minoribus tuis: Et dabo eas tibi in filias ſꝫ non ex pacto tuo. ꝛ suscitabo ego pactū meuꝫ te cum. Et scies qꝛ ego dn̄s: vt recorderis ꝛ cōfū/ daris. ꝛ nō sit tibi vltra aperire os pre ꝯfusiōe tua cū placatus tibi fuero in omnibus que feci/ sti. ait dominus deus. XVII

Et factū est ⱱbum dn̄i ad me dicēs. Fi li hoīs. ꝓpone enigma ꝛ narra parabo lam ad domū israel. ꝛ dices. Hec dicit dn̄s deus. Aquila grādis. magnarū alaꝝ. lon go membroꝝ ductu. plena plumis ꝛ varietate venit ad libanū ꝛ tulit medullā cedri. Summi/ tatem frondium ei⁹ auulsit. ꝛ transportauit eam in terrā chanaan: in vrbe negociatorū posuit il lā. Et tulit de semie tre ꝛ posuit illd̄ in terra ꝓ semine. vt fir maret radicē sup aq̄s multas. In sup̄ficie posuit illud. Cūq̄ꝫ germinasset creuit i vineam latiorē. humili statura. respicientib⁹ ra mis eius ad eā. ꝛ radices eius sub illa erāt. Fa cta est ergo vinea. ꝛ fructificauit in palmites ꝛ emisit ꝓpagines. Et facta est aqla altera grādis magnis alis. multisq̄ꝫ plumis. Et ecce in vinea ista q̄si mittens radices suas ad eā: palmites su os extendit ad illā vt irrigaret eā de areolis ger minis sui. q̄ in terra bona sup aq̄s multas plan tata est vt faciat frōdes ꝛ portet fructum: vt sit i vineaꝫ grandeꝫ. Dic. Hec dicit dn̄s de⁹. Er/ go ne ꝓsperabit. Nōne radices eius euellet: ꝛ fructus eius distringet: ꝛ siccabit oēs palmites germinis eius ꝛ arescet. ꝛ nō in brachio grādi neq̄ꝫ i populo multo: vt euelleret eā radicitus Ecce plātata est. Ergo ne ꝓsperabit̄: Nonne cū tetigerit eā vent⁹ vrēs siccabitur: ꝛ in areis germinis sui arescet: Et factū ē ⱱbū dn̄i ad me dicēs. Dic ad domū exasperātem. Nescitis qd ista significēt: Dic. Ecce veniet rex babylonis in irl'm: ꝛ assumet regē ꝛ ꝑncipes ei⁹: ꝛ addu/ cet eos ad semetipsū in babyloneꝫ. Et tollet de semine regni: feriet q̄ꝫ cū eo fedus. ꝛ ab eo acci piet iusiurandū. Sꝫ ꝛ fortes tre tollet ut sit re/ gnū hūile ꝛ nō eleuet̄: ſꝫ custodiat pactū eius ꝛ seruiet illud. Qui recedens ab eo misit nunci/ os ad egyptū: vt daret sibi equos ꝛ pplm mul tū. Nūquid ꝓsperabit̄ vel ꝯsequet̄ salutē q fe/ cit hec: Et qui dissoluit pactū: nūquid effugiet. Viuo ego dicit dominus deus: qm̄ i loco regis q ꝯstituit eū regē cui⁹ fecit irritū iuramētum et soluit pactū qd̄ habebat cū eo: in medio babylo nis morietur. Et nō i exercitu grādi. neq̄ꝫ i po/ pulo multo faciet ꝯ cū pharao p̄liū in iactu ag/ geris et in extructione valloꝝ vt iterficiat aīas multas. Spreuerat. n. iuramētū vt solueret fe dus: et ecce dedit manū suā. et cū oīa hec fecerit nō effugiet. Propterea hec dicit dn̄s de⁹. Vi uo ego. qm̄ iuramētū qd̄ spreuit et fedus quod ꝑuaricatus ē. ponā in caput eius. Et expandā sup eū rete meū et ꝯprehēdet̄ sagena mea et ad ducā eū in babylonē et iudicabo eū ibi in ꝑua/ ricatione q̄ despexit me. et oēs ꝓfugi eius cum vniuerso agmie suo gladio cadēt. Residui aūt in oēm ventū dispgent̄. Et scietis qꝛ ego dn̄s locutus sū. Hec dic dn̄s de⁹. Et sumā ego de medulla cedri sublimis. ꝛ ponam de vertice ra moꝝ ei⁹ tenerū: dispgā ꝛ plātabo sup montem excelsū ꝛ eminētē. In mōte sublimi israel plan tabo illud: ꝛ erūpet i germē ꝛ faciet fructum: ꝛ erit i cedꝝ magnā. Et hitabūt sub ea oēs volu cres: ꝛ vniuersū volatile sub vmbra frondium eius nidificabit. Et sciēt oīa ligna regionis qꝛ ego dn̄s humiliaui lignū sublime. ꝛ exaltaui li gnū humile. ꝛ siccaui lignū viride. et frondere feci lignū aridū. Ego dn̄s locutus sum et feci.

Et fact⁹ ē s'mo dn̄i ad me XVIII dicēs. Quid est qꝛ inter vos parabolā vertitis in ꝓuerbium istud in tra israel dicētes: p̄res comederūt vuā acerbā: et dētes filioꝝ obstupescūt: Viuo ego dicit domin⁹ de⁹ si erit vltra vobis pabola hec in ꝓuerbiū i isrl' Ecce oēs aīe mee sunt. Vt aīa patris: ita ꝛ aīa filij mea ē. Aīa q̄ peccauerit: ipsa morietur. Et vir si fuerit iustus et fecerit iudiciū et iustitiā: i mōtib⁹ non comederit. et oculos suos nō leua

uerit ad idola domꝰ isrl'. ⁊ vxorē ꝓximi sui nō
violauerit: ⁊ ad mulierē mēstruatā non acces/
serit. et hoiem nō ꝯtr staucrit. pignus debitori
reddiderit: ꝑ vi; nihil rapuerit. panē suū esu/
rienti dederit. et nudu; operuerit vestimēto. ad
vsurā nō cōmodauerit. et āplius nō acepit. ab
iniqtate auerterit manū suā: ⁊ iudiciū veru; fe/
cerit int̄ virū et virū ⁊ i p̄ceptꝭ meis ambulaue
rit. et iudicia mea custodierit vt faciat verita/
tem: h̄ iustus est. Vita viuet: ait dn̄s deꝰ. Qͥ si
genuerit filiū latronē effundentē sanguinē. et
fecerit vnū de istis. ⁊ h̄ qdem oia nō facientē.
s; in mōtibꝰ comedētē. ⁊ vxorē ꝓximi sui pol/
luentē egenū ⁊ pauperē ꝯtristantē. rapientem
rapinas pignꝰ non reddentē. ⁊ ad idola leuan
tem oculos suos abhoiationē facientē. ad vsu
ram dantē. ⁊ āplius accipientē: nunqd viuet?
Nō viuet. Cū vniuersa hec detestanda fecerit
morte morieť. Sanguis eius i ipso erit. Qd̄ si
genuerit filiū q vidēs oia pctā pr̄is sui q̄ fecit.
timuerit ⁊ nō fecerit simile eis super mōtes nō
comederit: ⁊ oculos suos nō leuauerit ad ido/
la domus israel: ⁊ vxorē ꝓximi sui nō violaue
rit: ⁊ virū nō ꝯtristauerit: pignus nō retinue/
rit: ⁊ rapinā nō rapuerit: panē suum esurienti
dederit: ⁊ nudū operuerit vestimento: a paupis
iniuria auerterit manū suā: vsurā ⁊ supabun/
dantiā nō accepit: ⁊ iudicia mea fecerit: ⁊ in pre
ceptis meis ambulauerit: hec nō morieť in ini/
qtate pr̄is suis: s; vita viuet. Pať eius qꝛ calū
niatus ē: ⁊ vim fecit fratri: ⁊ malū opatus est i
medio ppl'i sui: ecce mortuus ē in iniqtate sua.
Et dicitis.. Quare nō portabit filius iniqtate;
patris? Videlicet qꝛ filius iudiciū ⁊ iusticiā opa
tus est: oia precepta mea custodiuit ⁊ fecit illa:
vita viuet. Anima que peccauerit: ipsa morieť
Filius nō portabit iniqtate; patris: ⁊ pater nō
portabit iniqtatē filij. Iusticia iusti sup eū erit:
⁊ impietas impij erit super eū. Si autē impius
egerit penitentiā ab oibus pctis suis que ope/
ratus ē: ⁊ custodierit oia p̄cepta mea: ⁊ fecerit
iudiciū ⁊ iusticiā: vita viuet ⁊ nō morieť. O iu;
iniqtatum eius quas opatus est nō recordabor
In iusticia sua quā opatus est: viuet. Nunqd
volūtatis mee ē mors ipij dicit dn̄s deus: ⁊ nō
vt ꝯuertať a vijs suis ⁊ viuat? Si autē auerte/
rit se iustus a iusticia sua: ⁊ fecerit iniqtate; fm
oēs abhominationes quas opari solet: ipius:
nūqd viuet? Oēs iusticie eius q̄s fecerat nō re
cordabunť.. In p̄uaricatōe q̄ p̄uaricatus ē: ⁊ i
pctō suo qd̄ peccauit: i ipsis morieť. Et dixistꝭ
Nō est equa via dn̄i. Audite ergo domus isrl'.
Nūqd via mea nō est equa. ⁊ nō magis vie ve
stre praue sunt. Cū. n. auerterit se iustus a iusti
cia sua ⁊ fecerit iniqtatē: morieť in eis. In iniu
sticia quā operatus est. morieť. Et cū auerterit
se impius ab ipietate sua quā operatꝰ est ⁊ fece/
rit iudiciū ⁊ iusticiā: ipse animā suā viuificabit.
Cōsiderans. n. ⁊ auertēs se ab oibus iniqtati/
bus suis q̄s operatꝰ est: vita viuet ⁊ nō morieť
Et dicūt filij isrl'. Nō est equa via dn̄i. Nunqd
vie mee non sūt eq̄ domus isrl'. ⁊ nō magis vie
vr̄e praue. Idcirco vnūq̄nq; iuxta vias suas iu
dicabo domus israel. ait dn̄s deꝰ. Conuertimi
ni ⁊ agite pniam ab oibus iniqtatibꝰ vr̄is. ⁊ nō
erit vobis in ruina; iniqtas. Proijcite a vobis
oēs iniqtates vr̄as in quibꝰ preuaricati estis. ⁊
facite vobis cor nouū ⁊ spm̄ nouum. Et quare
moriemī domꝰ isrl'. Qꝛ nolo mortē morientꝭ di
cit dn̄s deus. Reuertimini ⁊ viuite. XIX

Et tu assume planctum super principes
israel. ⁊ dices. Quare mater tua leena
inter leones cubauit. In medio leuncu
lorum enutriuit catulos suos. Et eduxit vnū de
leunculis suis. leo factus est: ⁊ didicit capere p̄/
dam. hominemq; comedere. Et audierunt de
eo gentes. ⁊ non absq; vulneribus suis ceperūt
eum: ⁊ adduxerunt eum in cathenis in terram
egypti. Que cū vidisset qm̄ infirmata est ⁊ ape
rijt expectatio eiꝰ: tulit vnum de leunculis suis:
leonem ꝯstituit eū. Qui incedebat inter leones
⁊ factꝰ est leo. ⁊ didicit predam capere. ⁊ hoies
deuorare: didicit viduas facere. ⁊ ciuitates ea/
rū in desertū adducere. ⁊ desolata ē terra ⁊ ple/
nitudo eiꝰ a voce rugitus illius. Et ꝯuenerūt ad
uersus eum gentes vndiq; de ꝓuintijs ⁊ expan
derunt super eum rete suū. In vulneribus eoꝝ
captus est ⁊ miserunt eū in caueam. In cathenis
adduxerūt eū ad rege; babylonis. miserūtq; eū
in carcerē. ne audireť vox eius vltra sup mōtes
isrl'. Mater tua q̄si vinea in sanguine tuo: sup
aquā plantata est. Fructꝰ eius ⁊ frōdes eius cre/
uerunt ex aquis multis. ⁊ facte sunt ei Vge soli/
de in sceptra dominantiū. ⁊ exaltata est statura
eius inter frondes. Et vidit altitudinē suam i
multitudine palmitū suoꝝ: ⁊ euulsa est in ira in
terrāq; ꝓiecta. ⁊ ventus vrēs siccauit fructum
eius. marcuerūt ⁊ arefacte sunt Vge roboris eiꝰ
Ignis comedit eā. Et nūc trāsplātata est in de
sertu; i terra inuia ⁊ sitienti: ⁊ egressus est ignis
de Vga ramoꝝ eius q fructū eius comedit. ⁊ n̄
fuit in ea Vga fortis sceptrū dn̄antium. Plan
ctus est. ⁊ erit in planctum. XX

Et factū ē in anno septimo in qnto ī de
cima mēsis: venerūt viri de seniorib⁹
israel vt interrogarent dn̄m: ⁊ sederūt
corā me. Et factus est sermo dn̄i ad me dicēs
Fili hoīs: loquere senioribus israel: ⁊ dices ad
eos. Hec dicit dn̄s deus. Nūqd ad iterrogan
dū me vos venistis? Viuo ego: qꝛ nō rn̄debo
vobis: ait dn̄s deus. Si iudicas eos: si iudicas
fili hoīs. Abhoīationes patrū eoꝝ ostēde eis ⁊
dices ad eos. Hec dicit dn̄s deus. In die qua
elegi israel ⁊ leuaui manū meā ꝓ stirpe domus
iacob: ⁊ apparui eis in terra egypti ⁊ leuaui ma
nū meā ꝓ eis dicens: ego dn̄s deus vester: in
die illa leuaui manū meā ꝓ eis vt educerē eos
de terra egypti in terrā quā ꝓuiderā eis fluen
tem lacte ⁊ melle: que est egregia iter oēs t̄ras.
Et dixi ad eos. Vnusq̄sq3 offensiones oculo/
rum suoꝝ abijciat: ⁊ in idolis egypti nolite pol
lui. Ego dn̄s deus v̄r. Et irritauerunt me: no
luerūtq3 me audire. Vnusq̄sq3 abhoīationes
oculoꝝ suoꝝ nō ꝓiecit: nec idola egypti reliq̄/
runt. Et dixi vt effunderē indignationē meā
super eos: ⁊ implerē iram meā in eis in medio
terre egypti. Et feci ꝓpter nomē meum: vt nō
violaret̄ corā gentibus in quaꝝ medio erāt ⁊ i
ter q̄s apparui eis vt educerē eos de terra egy
pti. Eieci ergo eos de terra egypti ⁊ eduxi eos
in desertū: ⁊ dedi eis p̄cepta mea ⁊ iudicia mea
ostendi eis. q̄ faciens hō viuet in eis. Insuper
⁊ sabbata mea dedi eis vt eēt signum iter me ⁊
eos: ⁊ scirēt qꝛ ego dn̄s scificans eos. Et irrita
uerunt me domus israel in deserto: i p̄ceptī me
is nō ambulauerūt: ⁊ iudicia mea ꝓiecerunt q̄
faciens hō viuet in eis: ⁊ sabbata mea violaue/
runt vehemēter. Dixi ergo vt effunderē furo
rē meū sup eos in deserto: ⁊ ꝯsumerē eos. Et
feci ꝓpter nomē meū: ne violaret̄ corā gētib⁹
de qbus eieci eos in ꝯspectu eaꝝ. Ego igit̄ le/
uaui manū meā sup eos in deserto ne inducerē
eos in terrā quā dedi eis fluentē lacte ⁊ melle:
p̄cipuā terrā oīum: qꝛ iudicia mea ꝓiecerunt:
⁊ in p̄ceptis meis non ambulauerunt: ⁊ sabba
ta mea violauerunt. Post idola enim cor eoꝝ
gradiebat̄. ⁊ pepercit oculus meus sup eos vt
nō iterficerē eos: nec ꝯsumpsi eos in deserto.
Dixi aūt ad filios eoꝝ in solitudine. In p̄ceptī
patrū vestroꝝ nolite incedere: nec iudicia eorū
custodiatis: nec i idolis eoꝝ polluamini. Ego
dominus deus vester. In p̄ceptis meis ambu
late: ⁊ iudicia mea custodite ⁊ facite ea: ⁊ sabba
ta mea sanctificate: ⁊ vt sit signum inter me ⁊ vos
⁊ sciatis qꝛ ego dn̄s deus vester. Et exacerba/
uerunt me filij: ⁊ in p̄ceptis meis nō ambula/
uerūt: ⁊ iudicia mea nō custodierunt vt facerēt
ea q̄ cum fecerit hō viuet in eis: ⁊ sabbata mea
violauerunt. Et cōminatus sū vt effunderem
furorem meū sup eos: ⁊ iplerē irā meā in eis ī
deserto. Auerti aūt manū meā: ⁊ feci ꝓpter no
men meū: vt nō violaret̄ corā gentibus de q
bus eieci eos in oculis eaꝝ. Itēꝝ leuaui manū
meam in eos in solitudine vt dispergerē illos ī
natiōes ⁊ ventilarē in terras: eo q̄ iudicia mea
nō fecissent: ⁊ precepta mea reprobassent: ⁊ sab
bata mea violassent: ⁊ post idola patrū suorum
fuissent oculi eoꝝ. Ergo ⁊ ego dedi eis p̄cepta
nō bona ⁊ iudicia in qbus nō viuent: ⁊ pollui
eos in muneribus suis cū offerrent oē qd ape/
rit vuluā ꝓpter delicta sua: ⁊ sciēt qꝛ ego dn̄s.
Quāobrē loq̄re ad domū israel fili hoīs: ⁊ di/
ces ad eos. Hec dic̄ dn̄s deus. Adhuc ⁊ in h̄
blasphemauerūt me p̄res v̄ri cū spreuissent me
ꝯtēnentes: ⁊ induxissē eos in terrā: sup quā le/
uaui manū meā vt darē eis. Viderūt oē3 collē
excelsū: ⁊ oē lignū nemorosū: ⁊ imolauerūt ibi
victimas suas: ⁊ dederunt ibi irritationē obla
tiōis sue: ⁊ posuerūt ibi odorē suauitatis sue ⁊
libauerūt libatōes suas. Et dixi ad eos. Quid
ē excelsū: ad qd̄ vos igredimini? Et vocatū est
nomē ei⁹ excelsū vsq3 ad hāc diē3? Propterea
dic ad domū isrl̄. Hec dic̄ dn̄s deus. Certe in
via patrū v̄roꝝ vos polluimini: ⁊ post offendi
cula eoꝝ vos fornicamini: ⁊ in oblatōe donoꝝ
vestroꝝ: cū transducitis filios v̄ros per ignē3.
vos polluimini in oīb⁹ idolis v̄ris vsq3 hodie
⁊ ego rn̄debo vobis domus isrl̄. Viuo ego dic̄
dn̄s deus: qꝛ nō rn̄debo vobis neq3 cogitatio
mētis v̄re fiet dicentiū. Erim⁹ sicut gētes ⁊ si/
cut cognatiōes t̄re. vt colam⁹ ligna ⁊ lapides.
Viuo ego dic̄ dn̄s deus: q̄m in manu forti ⁊ in
brachio extēto ⁊ i furore effuso regnabo super
vos. Et educā vos de ppl'is: ⁊ ꝯgregabo vos
de t̄ris in qb⁹ dispsi estis. In manu valida ⁊ i
brachio extēto: ⁊ in furore effuso regnabo sup
vos ⁊ adducā vos in desertū pploꝝ ⁊ iudica/
bor vobiscū ibi facie ad faciē. Sicut iudicio cō/
tēdi aduersū p̄res v̄ros i deserto t̄re egypti: sic
iudicabo vos dic̄ dn̄s. Et subijciā vos sceptro
meo: ⁊ iducā vos in vinculis federis. Et eligā
de vobis transgressores ⁊ impios: ⁊ de terra ico
latus eoꝝ educā eos: ⁊ terrā isrl̄ nō igredient̄:
⁊ scietis qꝛ ego dn̄s. Et vos domus israel hec
dicit dn̄s deus. Singuli post idola v̄ra ābula/
te: et seruite eis. Q' si et in h̄ nō audieritis me
et nomē meū scm̄ pollueritī vltra i muneribus

vestris ⁊ in idolis vr̄is. i monte scō meo: i mō
te excelso isrl̄. ait dn̄s deꝰ ibi seruiet mihi ois do
mus isrl̄: oēs inquā in tra in q̄ placebunt mihi
Et ibi querā pmiias vr̄as: ⁊ initiū decimaruꝫ
vr̄arū in oibus scificatōibus vestris. In odorē
suauitatis suscipiā vos cū eduxero vos de pplis
⁊ ꝯgregauero vos de tris in q̄s dispersi estis. ⁊
scificabor i vobis i oculis nationum. Et scietis
qr ego dn̄s cū eduxero vos ad terrā israel. i tra
ꝑ qua leuaui manū meā. vt darē eā prībus ve/
stris. Et recordabimini ibi viarū vr̄aruꝫ ⁊ oium
scelerū vestroꝝ qbus polluti estis i eis. ⁊ disp i
cebitis vobi i ꝯspectu vr̄o in oibꝰ malitijs vr̄is
q̄s fecistis. ⁊ scietis qr ego dn̄s cū bn̄fecero vob
ꝑpter nomē meū. ⁊ nō fm vias vr̄as malas ne
qꝫ fm scelera vestra pessima domꝰ israel: ait do
minꝰ deꝰ. Et factꝰ ē smo dn̄i ad me dicēs. Fili
hoīs. pone faciē tuā ꝯtra viā austri ⁊ stilla ad af
fricū. Et ꝓpha ad saltū agri meridiani ⁊ dices
saltui meridiano. Audi vbū dn̄i: hec dicit dn̄s
deus. Ecce ego succendam in te ignem. ⁊ com
burā i te oē lignū viride ⁊ oē lignū aridū. Nō
extinguet flāma succensiōis. Et comburet i ea
ois facies ab austro vsqꝫ ad aqlonē: ⁊ videbit
vniuersa caro. quia ego dn̄s succendi eā: nec ex
tinguet. Et dixi. A. a. a. domine deus. Ipsi di
cunt de me. Nunquid non per parabolas loq/
tur iste.

XXI

Et factus est sermo dn̄i ad me dicēs. Fi
li hois pone faciem tuā ad irlm. ⁊ stilla
ad scūaria. ⁊ ꝓpha ꝯtra humum israel
⁊ dices terre israel. Hec dicit dn̄s deus. Ecce
ego ad te: ⁊ eijciaꝫ gladiū meū de vagina sua: ⁊
occidā in te iustuꝫ ⁊ ipium. Pro eo aūt q occi/
di in te iustū ⁊ ipium: iccirco egrediet gladius
meus de vagina sua ad oēm carnem ab austro
vsqꝫ ad aqlonē: vt sciat ois caro qr ego dominꝰ
eduxi gladium meū de vagina sua irreuocabilē
Et tu fili hois ingemisce in ꝯtritiōe lumboꝝ: ⁊
in amaritudinibus ingemisce corā eis. Cumqꝫ
dixerint ad te quare tu gemis. dices. Pro au
ditu qr venit: ⁊ tabescet oē cor. ⁊ dissoluent vni
uerse manus. ⁊ infirmabit ois spiritus: ⁊ p cū
cta genua fluent aque: Ecce venit: ⁊ fiet ait dn̄s
deus. Et factus est sermo dn̄i ad me dicens. Fi
li hois. propheta ⁊ dices. Hec dicit dn̄s deus.
Loq̄re. Gladius gladius exacutus est ⁊ lima
tus. Vt cedat victimas exacutus ē: vt splēdeat
limatus est: Qui moues sceptrū filij mei succi/
disti oē lignū. Et dedi eū ad leuigādū. vt tenea
tur manu. Iste exacutus ē gladius. ⁊ iste lima
tus est vt sit in manu interficientis. Clama ⁊
vlula fili hois: qr hec factus est i pplo meo. hec
in cūctis ducibꝰ israel q fugerāt. Gladio tradi
ti sūt cū pplo meo. Iccirco plaude super femur
qr ꝓbatus est: ⁊ hoc cū septrū subuerterit. ⁊ nō
erit dicit dn̄s deus. Tu ergo fili hois ꝓpheta:
⁊ pcute manu ad manū ⁊ duplicetur gladius ac
triplicet gladius interfectoꝝ. Hic est gladiꝰ oc
cisiōis magne: q obstupescere eos facit ⁊ corde
tabescere. ⁊ multiplicat ruinas. In oibus por/
tis eoꝝ dedi ꝯturbationem gladij acuti ⁊ limati
ad fulgendum: amicti ad cedē. Exacuere: vade
ad dexterā siue ad sinistram: quocūqꝫ faciei tue
est appetitus. Quin ⁊ ego plaudā manu ad ma
num. ⁊ implebo indignationē meaꝫ. Ego dn̄s
locutus sum. Et factꝰ est sermo dn̄i ad me dicēs
Et tu fili hois: pone tibi duas vias: vt veniat
gladius regis babylonis. De terra vna egre/
dient ambo. Et manu capiet ꝯiecturaꝫ in capi
te vie ciuitatis cōijciet. Viam pones: vt veni/
at gladius ad rabbath filioꝝ āmon. ⁊ ad iudaꝫ
in irlm munitissimam. Stetit enim rex babylo
nis in biuio in capite duarū viarū diuinationē
querens: ꝯmiscēs sagittas. Interrogauit ido/
la. exta ꝯsuluit. Ad dexteram eius facta est diui
natio sup irlm. vt ponat arietes. vt aperiat os
i cede: vt eleuet voceꝫ in vlulatu. vt ponat arie
tes contra portas: vt cōportet aggerem vt edifi
cet munitiones. Eritqꝫ quasi cōsulens frustra
oraculum in oculis eorū: ⁊ sabbatoruꝫ ociū imi
tans. Ipse aūt recordabit iniqtatis ad capiēdū
Iccirco hec dicit dn̄s deus. Pro eo q recorda
ti estis iniqtatis vestre ⁊ reuelastis puaricatio/
nes vestras ⁊ apparuerūt pctā vr̄a in oibꝰ cogi
tatiōibus vr̄is. Pro eo inquā q recordati estis
manu capiemini. Tu aūt ꝓphane ipie dux isrl
cuius venit dies in tp̄e iniqtatis pfinita. hec dic
dn̄s deꝰ. Aufer cydarim tolle coronā. Nōne h
est q̄ humilē subleuauit: ⁊ sublimē humiliauit.
Iniqtatē iniqtatē iniqtatē ponā eā. Et hoc nō
scm̄ est donec veniret cuiꝰ est iudiciū. ⁊ tradā ei
Et tu fili hois ꝓpha ⁊ dic. Hec dicit dn̄s deus
ad filios āmon. ⁊ ad opprobriū eorū. Et dices.
Mucro. mucro. euagina te ad occidendū: lima
te. vt interficias ⁊ fulgeas. cū tibi viderent va
na ⁊ diuinarent mendacia: vt daretis super col
la vulneratoꝝ impioꝝ quoꝝ veniet dies in tp̄e
iniqtatis pfinita. Reuertere ad vaginā tuā i lo
cuꝫ in quo creatꝰ es. In tra natiuitatis tue iu/
dicabo te: ⁊ effundā sup te indignationē meam
In igne furoris mei sufflabo in te daboqꝫ te in
manꝰ hoiuꝫ isipiētiū ⁊ fabricātiū iteritū. Igni
eris cibus. Sāguis tuꝰ in medio terre: obliuio

ni traderis: q2 ego dñs locutus sum. XXII

Et factū ē verbū domini ad me dicens Et tu fili hois nōne iudicas ciuitatē sā guinū: ⁊ ostēdis ei oēs abhoīatiões sū as: Et dices. Hec dic dominus deus. Ciuitas effundēs sanguinē in medio sui: vt veniat tps eius: ⁊ q̄ fecit idola ꝯ semetipsā vt pollueret. In sāguine tuo q2 te effusus ē deliqsti: ⁊ in ido lis tuis q̄ fecisti polluta es. Et appropinqre fe cisti dies tuos: ⁊ adduxisti tps annoꝝ tuoꝝ. Propterea dedi te opprobriū gētibus: ⁊ irri sionē vniuersis terris q̄ iuxta sūt ⁊ q̄ ꝓcul a te. Triūphabūt de te: sordida: nobilis grādis ite ritu. Ecce pncipes israel singuli in brachio suo fuerūt in te ad effundendū sanguinē: patrē ⁊ matrē ꝯtumelijs affecerūt i te. Aduenā calum niati sunt i medio tui: pupillū ⁊ viduā ꝯtrista uerūt apud te: sāctuaria mea spreuistis ⁊ sabba ta mea polluistis. Viri detractores fuerūt in te ad effundendū sanguinē ⁊ sup mōtes comede rūt in te: scelus opati sunt in medio tui. Vere cūdiora patris discooperuerūt in te: immundiciā mēstruate hūiliauerunt in te. Et vnusqsq3 in vxorē ꝓximi sui opatus ē abhoīatiōnē: ⁊ socer nurū suā polluit nepharie: frater sororē suā filiā patris sui oppressit in te. Munera acceperunt apud te ad effundendū sanguinē vsurā ⁊ sup abundātiā accepisti: ⁊ auare ꝓximos tuos ca lūniabaris: meiq3 oblita es dicit dominus deus Ecce cōplosi man⁹ meas sup auaritiā tuā quā fecisti: ⁊ sup sāguinē q effusus est in medio tui. Nunqd sustinebit cor tuū: aut p̄ualebunt ma nus tue i diebus quos ego faciā tibi: Ego dñs locutus sū: ⁊ faciā. Et dispgā te i natiōes: ⁊ vē tilabo te in terras. Et deficere faciā immundiciā tuā a te: ⁊ possidebo te in ꝯspectu gentiū. Et sci es q2 ego dominus. Et factū ē verbū domini ad me dicēs. Fili hois. versa ē mihi domus isrl'i scoriā. Oēs isti es ⁊ stannū ⁊ ferrum ⁊ plum bū in medio fornacis: scoria argēti facti sunt. Propterea hec dic dominus de⁹. Eo q2 versi estis oēs in scoriā: ꝑpterea ecce ego ꝯgregabo vos in medio irl'm ꝯgregatiōe argēti ⁊ eris ⁊ stāni ⁊ ferri ⁊ plūbi in medio fornacis: vt succendā in ea ignē ad ꝯflandū. Sic ꝯgregabo i furore meo: ⁊ in ira mea: ⁊ reqescā. Et ꝯflabo vos et ꝯgregabo vos: ⁊ succendā vos in igne furoris mei. ⁊ ꝯflabimini in medio eius: vt ꝯflat argē tum in medio fornacis: sic eritis in medio eius Et scietis q2 ego dominus: cū effuderim indigna tionē meā sup vos. Et factū est verbū domini ad me dicens: Fili hois dic ei. Tu es terra im munda ⁊ nō cōpluta in die furoris. Cōiuratio ꝓphetaꝝ in medio eius. Sicut leo rugiens ra piensq3 p̄dā aias deuorauerūt: opes ⁊ p̄ciū acceperunt: viduas eius multiplicauerunt in medio illius. Sacerdotes eius ꝯtēpserūt legē meā: ⁊ polluerūt sāctuaria mea. Inter scm̄ ⁊ ꝓphanū nō habuerūt distantiā: iter pollutū ⁊ mū dū nō itellexerunt: ⁊ a sabbatis meis auerterūt oculos suos ⁊ coinqnabar in medio coꝝ. Pri cipes eius in medio illius quasi lupi rapientes p̄dā: ad effundendū sanguinē ⁊ ad pdendas animas ⁊ auare sectanda lucra. Prophete aūt eius liniebant eos absq3 tēperamēto videntes phana ⁊ diuinātes ei mēdaciū: dicētes hec dic dominus deus: cū dñs nō sit locutus. Populi terre calūniabant calūniā ⁊ rapiebāt violēter egenū ⁊ pauperē affligebāt: ⁊ aduenā opp̄me bāt calūnia atq3 iudicio. Et qsiui de eis virum qui iterponeret sepē: ⁊ staret oppositus ꝯ me ꝓ terra ne dissiparem eā: ⁊ non inueni. Et effu di super eos indignationem meam: ⁊ in igne ire mee consumpsi eos. Viam eoꝝ in caput eo rum reddidi: ait dominus deus. XXIII

Et fcūs ē s̄mo dñi ad me dicēs. Fili ho mis: due mulieres filie mr̄is vni⁹ fue rūt: ⁊ fornicate sūt in egypto. In adole scentia sua fornicate sunt. Ibi subacta sūt vbe ra eaꝝ: ⁊ fracte sūt māme pubertatis eaꝝ. No mia aūt eaꝝ oolla maior: ⁊ oolida soror eius mi nor. Et habui eas: ⁊ pepererunt filios ⁊ filias. Porro eaꝝ noia: samaria oolla: ⁊ irl'm ooliba Fornicata ē igit sup me oolla: ⁊ isaniuit i ama tores suos in assyrios ꝓpiquātes: vestitos hya cintho: pncipes ⁊ magistratus: iuuenes cupidi nis: vniuersos eqtes ⁊ ascēsores equoꝝ: ⁊ de dit fornicatiōes suas sup eos electos filios assy rioꝝ vniuersos: ⁊ in oibus i quos isaniuit in i mūdicijs eoꝝ polluta ē. Insup ⁊ fornicatiōes suas q̄s habuerat i egypto nō reliqt. Nā ⁊ illi dormierūt cū ea in adolescētia sua: ⁊ illi ꝯfrege runt vbera pubertatis eius: ⁊ effuderūt forni cationē suā sup eā. Propterea tradidi eā i manus amatoꝝ suoꝝ: i manus filioꝝ assur sup quoꝝ i saniuit libidine. Ipsi discoopuerūt ignominiā eius: filios ⁊ filias eius tulerūt: ⁊ ipsā occiderūt gladio. Et facte sunt famose mulieres: et iudi cia ppetrauerunt in ea. Q8 cum vidisset soror eius ooliba: plusq3 illa isaniuit libidine: et for nicationē suam sup fornicationē sororis sue ad filios assirioꝝ p̄buit ipudēter: ducibus et ma gistratibus ad se veniētibus idutis veste varia eqtibus q vectabant eqs: et adolescentibus for

ma cūctis egregia. Et vidi ꝙ polluta eſſet via vna ambaꝝ: ⁊ auxit fornicationes ſuas. Cūq̄ʒ vidiſſet viros depictos ī pariete: imagīes chaldeoꝝ expſſas coloribus: ⁊ accictos baltheis renes. ⁊ tyaras tinctas ī capitibus eoꝝ formam ducū oīuʒ: ſimilitudinē filioꝝ babylonis terreq̄ʒ chaldeoꝝ in q̄ orti ſunt īſaniuit ſuꝑ eos ꝯcupiſcentia oculoꝝ ſuoꝝ: ⁊ miſit nuncios ad eos in chaldeā. Cūq̄ʒ veniſſent ad eā filij babylonis ad cubile mām̄aꝝ: polluerūt eā ſtupris ſuis: ⁊ polluta ē ab eis: ⁊ ſaturata ē aīa ei⁹ ab illis. Denudauit quoq̄ʒ fornicatōes ſuas: ⁊ diſcooꝑuit ignominiā ſuā. Et receſſit aīa mea ab ea: ſicut receſſerat aīa mea a ſorore eius. Multiplicauit enim fornicatiōes ſuas: recordans dies adoleſcentie ſue q̄bus fornicata ē in terra egypti: ⁊ iſaniuit libidie ſuꝑ ꝯcubitū eoꝝ quoꝝ carnes ſūt vt carnes aſinoꝝ: ⁊ ſicut fluxus equoꝝ fluxus eoꝝ. Et viſitaſti ſcelus adoleſcētie tue: q̄ñ ſubacta ſunt in egypto vbera tua: ⁊ ꝯfracte ſūt mām̄e pubertatis tue. Propterea ooliba hec dicit dominus deus. Ecce ego ſuſcitabo oēs amatores tuos ꝯ̄ te de q̄bus ſatiata ē aīa tua: ⁊ ꝯgregabo eos aduerſū te in circuitu: filios babylonis ⁊ vniuerſos chaldeos: nobiles tyrānoſq̄ʒ ⁊ p̄ncipes: oēs filios aſſirioꝝ: iuuenes forma egregia: duces ⁊ magiſtratus: vniuerſos p̄ncipes principū: ⁊ noīatos aſcenſores equoꝝ. Et venient ſuꝑ te iſtructi curru ⁊ rota: multitudo populoꝝ. Lorica ⁊ clypeo ⁊ galea armabunt̄ ꝯ̄ te vndiq̄ʒ. Et dabo corā eiſ iudiciū ⁊ iudicabūt te iudicijs ſuis. Et ponā ʒelū meū in te: quē exercent tecuʒ in furore. Naſū tuuʒ ⁊ aures tuas p̄cident: ⁊ q̄ remanſerint gladio ꝯcident. Ipſi filios tuos ⁊ filias tuas capient. ⁊ nouiſſimum tuū deuorabit̄ igni. Et denudabunt te veſtimētis tuis: ⁊ tollent vaſa glorie tue. Et requieſcere faciā ſcelus tuū de te: ⁊ fornicationē tuā de terra egypti. Nec leuabis oculos tuos ad eos: ⁊ egypti nō recordaberis ā̄plius q̄ꝛ hec dicit dn̄s deus. Ecce ego tradā te in man⁹ eoꝝ quos odiſti: in manus de q̄bus ſatiata eſt aīa tua: ⁊ agēt tecū in odio. Et tollent oēs labores tuos: ⁊ dimittent te nudā ⁊ ignominia plenā: ⁊ reuelabit̄ ignominia fornicationū tuaꝝ. Scelus tuū ⁊ fornicatiōes tue fecerūt hec tibi: q̄ꝛ fornicata es p⁹ gentes iter q̄s polluta es in idolis eaꝝ. In via ſororis tue ābulaſti: ⁊ dabo calicē eius in mānu tua. Hec dicit dn̄s deus. Calicē ſororis tue bibes: ꝓfundū ⁊ latū. Eris in deriſū ⁊ in ſubſannationē q̄ es capaciſſima: ebrietate ⁊ dolore repleberis: calice meroris ⁊ triſticie: calice ſororiſ tue ſamarie. Et bibes illuʒ ⁊ epotabis vſq̄ʒ ad feces: ⁊ fragmēta eius deuorabis: ⁊ vbera tua lacerabis: q̄ꝛ ego locutus ſum ait dominus deus. Propterea hec dicit dominus de⁹. Quia oblita es mei ⁊ ꝓieciſti me poſt corpus tuuʒ: tu quoq̄ʒ porta ſcelus tuū ⁊ fornicatōes tuas. Et ait domius ad me dicēs. Fili hoīs: nunq̄d iudicas oollā ⁊ oolibā: ⁊ annūcias eis ſcelera eaꝝ q̄ꝛ adulterate ſunt ⁊ ſanguis in manibus eaꝝ: ⁊ cū idolis ſuis fornicate ſūt. Inſuꝑ ⁊ filios ſuos quos genuerūt mihi: obtulerūt eis ad deuorandum. Sed ⁊ hoc fecerūt mihi. Polluerūt ſanctuarium meum in die illa: ⁊ ſabbata mea prophanauerunt. Cūq̄ʒ imolarent filios ſuos idolis ſuis: ⁊ igrederent̄ ſcūariū meū in die illa vt pollueret illud: etiā hec fecerūt in medio dom⁹ mee. Miſerūt ad viros veniētes de longe: ad quos nūcios miſerāt. Itaq̄ʒ ecce venerūt q̄buſ te lauiſti: ⁊ circūliniſti ſtibio oculos tuos: ⁊ ornata es mundo muliebri. Sediſti in lecto pulcherrimo: mēſa ornata eſt ante te. Thymiama meū ⁊ vnguentū meuʒ poſuiſti ſuꝑ eam: ⁊ vox multitudinis exultātis erat in ea. Et in viris q̄ de multitudine hoīuʒ adducebant̄ ⁊ veniebant de deſerto: poſuerūt armillas in manibus eoꝝ ⁊ coronas ſpecioſas in capitibus eoꝝ. Et dixi ei q̄ attrita ē in adulteris. Nūc fornicabitur in fornicatione ſua: etiā hec. Et igreſſi ſunt ad eā q̄ſi ad mulierē meretricē. ſic ingrediebant̄ ad oollā ⁊ ad oolibā mulieres nepharias. Viri ergo iuſti ſunt. Hi iudicabūt eas iudicio adulterarū et iudicio effundentiū ſanguinē: q̄ꝛ adulterate ſunt: ⁊ ſanguis in manibuſ eaꝝ. Et cū idolis ſuiſ fornicate ſunt. Hec.n. dicit domius deus. Adduc ad eas multitudinē ⁊ trade eas ī tumultū ⁊ in rapinā ⁊ lapident̄ lapidibus pplo̓ꝝ ⁊ ꝯfodiant̄ gladijs eoꝝ. Filios ⁊ filias eaꝝ interficiēt: ⁊ domos eaꝝ igne ſuccendēt. Et auferam ſcelus de terra: ⁊ diſcent oēs mulieres ne faciant ſcd̄ʒ ſcelus eaꝝ. Et dabunt ſcelus vr̄m ſuper vos ⁊ pctā idoloꝝ veſtroꝝ portabitis: ⁊ ſcietis q̄ꝛ ego dominus deus.

XXIIII

Et factum ē v̄buʒ dn̄i ad me ī anno nono. in mēſe decio. decia die menſis dicēs. Fili hoīs. ſcribe tibi nomen diei hui⁹ ī q̄ cōfirmatus ē rex babylonis aduerſuʒ iſrl̄m hodie. ⁊ dices ꝑ ꝓuerbiū ad domū irritatricē pabolā ⁊ loq̄ris ad eos. Hec dicit dn̄s deus. Pone ollā eneā: pone iq̄uā ⁊ mitte ī eā aquā. Congere fruſtra eius in eā: oēm ꝑtē bonā. ⁊ femur et armum: electa ⁊ oſſibus plena. Pinguiſſimū pec⁹ aſſume: ꝯpone quoq̄ʒ ſtru

es ossiū sub ea. Efferbuit coctio ei⁹. ꝛ discocta sūt ossa illius i medio eius. Propterea hec dicī dominus deus. Ve ciuitati sanguinū oolle cui⁹ rubigo in ea ē: ꝛ rubigo eius non exiuit de ea. Per partes et p partes suas eijce eā. Nō cecidit sup eā sors Sanguis. n. eius in medio ei⁹ est: super lympidissimā petrā effudit illū. Non effudit illum super terrā vt possit operiri puluere: vt supinducerē indignationē meā et vi/dicta vlciscerer. Dedi sanguinē eius sup petrā lympidissimā: ne opirer. Propterea hec dicit dominus deus. Ve ciuitati sanguinū: cui⁹ ego grandē faciā pyraꝫ. Cōgere ossa que igne succendā. Cōsumentur carnes: et coquet vniuersa cōpositio: et ossa tabescent. Pone quoqꝫ eaꝫ super prunas vacuam vt incalescat: et liqfiat es eius et ꝯflet in medio eius inquinamentū ei⁹ et ꝯsumat rubigo eius. Multo labore sudatum est: et nō exiuit de ea nimia rubigo ei⁹: neqꝫ per ignem. Immundicia tua execrabilis: qꝛ mundare te volui: et nō es mundata a sordib⁹ tuis. Sed nec mundaberis prius: donec quiescere faciam indignationē meā in te. Ego dñs locutus sum. Veni et faciam: nō transeaꝫ: nec parcā: nec placabor. Iuxta vias tuas et iuxͣ ad inuentiones tuas iudicabo te dicit dominus. Et factū est verbū domini ad me dicens. Fili hoīs: ecce ego tollo a te ꝺ̄siderabile oculoꝝ tuorū in plaga: et non plāges neqꝫ plorabis neqꝫ fluent lachryme tue. Ingemisce tacens: mortuoꝝ luctū nō facies. Corona tua circūligata sit tibi et calciamenta tua erūt in pedibus tuis: nec amictu ora velabis: nec cibos lugentiū comedes. Locutus sū ergo ad populū mane: et mortua ē vxor mea vespere. Feciqꝫ mane sicut p̄ceperat mihi. Et dixit ad me populus. Quare nō indicas nobis qd ista significent q̄ tu facis Et dixi ad eos. Sermo domini factꝰ ē ad me dicens. Loquere domui israel. Hec dicit dñs deus. Ecce ego polluam sanctuarium meū: superbiā iperij vestri: et desiderabile oculoꝝ vestroꝝ: et sup quo pauet aīa vr̄a: et filij vr̄i et filie vestre q̄s reliqstis: gladio cadēt: et facietis sicut feci. Ora amictu nō velabis: et cibos lugētium nō comedetis. Coronas habebitis i capitibus vr̄is et calciamēta in pedibus. Nō plangetis neqꝫ flebitis: sꝫ tabescetis i iniquitatibus vestrīs: et vnusqsqꝫ gemet ad fratrē suū. Eritqꝫ ezechiel vobis in portentū. Iuxta oīa q̄ fecit: facietis: cū venerit istud. et scietis qꝛ ego dominus deus. Et tu fili hoīs ecce in die qua tollam ab eis fortitudinē eoꝝ: et gaudium dignitatis ꝛ desideriū oculoꝝ eoꝝ: super quo requiescunt aīe eoꝝ. ꝛ filios ꝛ filias eoꝝ in die illa cū venerit fugiens ad te vt annūciet tibi: in die in quaꝫ illa apiet os tuū cum eo qui fugit. ꝛ loqueris et non silebis vltra: erisqꝫ eis in portentuꝫ. ꝛ scietis quia ego dominus.

XXV

Et factus ē sermo domini ad me dicēs. Fili hoīs: pone faciē tuam ꝯ filios ammon ꝛ ꝓphetabis de eis. ꝛ dices filijs āmon. Audite verbū dñi dei. Hec dicit dñs. deus. Pro eo ꝙ dixisti euge sup scīariū meuꝫ qꝛ pollutum ē. ꝛ super terraꝫ israel qm̄ desolata est. ꝛ sup domū iuda qm̄ ducti sūt i captiuitatē iccirco ecce ego tradaꝫ te filijs oriētalibus i hereditatē. ꝛ collocabūt caulas suas in te: ꝛ ponēt in te tentoria sua. Ipsi comedēt fruges tuas: ꝛ ipsi bibent lac tuū. Daboqꝫ rabath in habitaculum camelo ꝝ ꝛ filios ammon in cubile pecorum. ꝛ scietis qꝛ ego dominus. Quia hec dicit dominus deus. Pro eo ꝙ plausisti manu ꝛ percussisti pede ꝛ gauisa es ex toto affectu sup terram israel. Iccirco ecce ego extendā manū meam sup te. ꝛ tradam te in direptionē gentiuꝫ ꝛ interficiā te de populis. ꝛ perdā de terris ꝛ cōteraꝫ: ꝛ scies qꝛ ego dñs. Hec dicit dominus de⁹. Pro eo ꝙ dixerunt moab ꝛ seyr: ecce sicut omnes gentes domus iuda: iccirco ecce ego aperiam humerū moab de ciuitatibus: de ciuitatibus inquā eius. ꝛ de finibus eius inclytas terre bethiesimoth ꝛ beelmeon ꝛ cariathaim filijs orientis cū filijs ammon. Et dabo eam in hereditatē: vt nō sit vltra memoria filioꝝ āmon in gentibus. Et in moab faciā iudicia. ꝛ scient qꝛ ego dñs. hec dicit dñs de⁹. Pro eo ꝙ fecit idumea vltionē vt se vidicaret de filijs iuda: peccauitqꝫ delinquens ꝛ vindictā expetiuit de eis iccirco hec dicit dñs deus. Extendā manū meam sup idumeā. ꝛ auferam de ea hoīeꝫ ꝛ iumētum. ꝛ faciam eā desertā ab austro. ꝛ q sunt i dedan gladio cadēt. Et dabo vltionē meā super idumeā p manum ppl'i mei israel. ꝛ faciant in edom iuxta irā meam ꝛ furorē meum. ꝛ scient vindictā meam dicit dominus deus. Hec dicī dominus deus. Pro eo ꝙ fecerūt palestini vindictā. ꝛ vlti se sūt toto aīo: interficientes ꝛ iplētes inimicitias veteres: ꝓpterea hec dicit dñs deus. Ecce ego extendā manū meā super palestinos: ꝛ interficiā interfectores. Et pdaꝫ reliquias maritime regionis: faciāqꝫ in eis vltiones magnas arguēs in furore. ꝛ scient qꝛ ego dominus: cū dedero vindictā meaꝫ super eos.

Capitulum. XXVI

Et factū est in vndecimo āno ꝑma mē/
sis. factꝰ ē ꝟmo domini ad me dicens
fili hoīs. pro eo ꝙ dixit tyrus de irl'm:
euge ꝯfracte sūt porte populoꝝ ꝯuersa ē ad me
īplebor. deserta ē: ꝓpterea hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego sup̱ te tyre: ⁊ ascēdere faciā ad te gē/
tes multas: sicut ascēdit mare fluctuās: ⁊ dissi/
pabūt muros tyri: ⁊ destruent turres eius. Et
radā puluerem eius de ea ⁊ dabo eā i lympidis/
simā petrā. Siccatio sagenaꝝ erit i medio ma
ris: qꝛ ego locutus sū ait dominus deus: ⁊ erit
in direptionē gētibus. Filie q̄ꝫ eius q̄ sṫ i agro
gladio interficient: ⁊ sciēt qꝛ ego dominꝰ. Quia
hec dicit dn̄s deus. Ecce ego adducā ad tyruꝫ
nabuchodonosor regē babylōis ab aqlone: re
gē regū: cū equis ⁊ curribus ⁊ eqtibus ⁊ cetu
populoq̄ꝫ magno. Filias tuas que sūt in agro
gladio interficiet. ⁊ circūdabit te munitionibus:
⁊ ꝯportabit aggerē i gyro. Et eleuabit ꝯ̄ te cly
peū: ⁊ vineas ⁊ arietes temperabit i muros tu
os. ⁊ turres tuas destruet i armatura sua. In
undatiōe eq̊ꝝ eiꝰ operiet te puluis coꝝ: a soni
tu equitū ⁊ rotaꝝ ⁊ curruū mouebūt muri tui.
Cū igressus fuerit portas tuas q̄si p̱ itroitū vr/
bis dissipate: vngulis equoꝝ suoꝝ conculcabit
oēs plateas tuas: ppl'm tuū gladio cedet: ⁊ sta/
tue tue nobiles in terrā corruēt. Vastabūt opes
tuas: diripiēt negociationes tuas: ⁊ destruent
muros tuos. ⁊ domos tuas p̄claras subuertēt
⁊ lapides tuos ⁊ ligna tua ⁊ puluerem tuum in
medio aquaꝝ ponēt. Et quiescere faciā multi/
tudinē cāticoꝝ tuoꝝ. ⁊ sonitus cytharaꝝ tuarū
nō audietur amplius. Et dabo te in lympidis/
simā petrā. siccatio sagenaꝝ eris: nec edifica/
beris vltra: qꝛ ego dn̄s locutꝰ sū: ait dn̄s deus.
Hec dicit dn̄s deꝰ de tyro. Nunqd nō a soni/
tu ruine tue: ⁊ gemitu interfectoꝝ tuoꝝ cū oc/
cisi fuerint in medio tui: cōmouebunt insule ⁊
descendēt de sedibꝰ suis oēs p̄ncipes maris ⁊
auferēt exuuias suas: ⁊ vestimēta sua varia a/
bijcient ⁊ induent stupore. In terra sedebunt
⁊ attoniti sup̱ repētino casu tuo āmirabuntur:
⁊ assumentes sup̱ te lamētū dicēt tibi. Quō pe
risti q̄ habitas in mari vrbs inclyta: q̄ fuisti for
tis in mari cū habitatoribꝰ tuis q̊s formidabūt
vniuersi. Nūc stupebunt naues in die pauoris
tui: ⁊ turbabunt insule in mari: eo ꝙ nullꝰ egre
diat ex te. Quia hec dicit dn̄s deus. Cū dede/
ro te vrbem desolatā sicut ciuitates q̄ non habi
tātur ⁊ adduxero sup̱ te abyssū. ⁊ operuerint te
aque multe. ⁊ detraxero te cū illis q descendūt i
lacū ad populū sempiternū: ⁊ collocauero i tra
nouissima sicut solitudines veteres cū his qui
deducunt in lacū vt nō habiteris. Porro cum
dedero gloriā in terra viuētiū in nihilū redigā
te: ⁊ nō eris ⁊ reqsita nō inuenieris vltra i sem
piternū dicit dominus deus.

XXVII

Et factū ē v̄bū domini ad me dicens.
Tu ḡ fili hoīs: assume sup̱ tyꝝ lamētū
⁊ dices tyro. q̄ habitat i introitu maris
negociatiōi populoꝝ ad insulas multas. Hec
dicit dominus deꝰ. O tyre tu dixisti. Perfecti
decoris ego sū. ⁊ in corde maris sita. Finitimi
tui qui te edificauerunt īpleuerūt decorē tuum.
abietibus de sanir extruxerūt te cū oībus tabu
latis maris: cedrū de libano tulerūt vt facerent
tibi malū: quercus de basan dolauerūt i remos
tuos: ⁊ trāstra tua fecerūt tibi ex ebore indico:
⁊ p̄toriola de isulis italie. Byssus varia de egy
pto texta ē: tibi in velū vt poneret in malo: hya
cinthus ⁊ purpura de insulis elisa facta sūt opi
mentū tuū. Habitatores sidonis ⁊ aradij fue/
runt remiges tui: sapientes tui tyre facti sūt gu
bernatores tui: senes biblij ⁊ prudentes eiꝰ ha
buerunt nautas ad ministeriū varie supellecti/
lis tue. Oēs naues maris ⁊ naute eaꝝ fuerūt
in populo negociatōis tue: perse ⁊ lydi ⁊ libies
erāt in exercitu tuo viri bellatores tui: clypeuꝫ
⁊ galeā suspenderūt in te pro ornatu tuo. Filij
aradij cū exercitu suo super muros tuos in cir
cuitu: sed ⁊ pigmei q erāt in turribus tuis pha
retras suas suspenderūt in muris tuis p̱ gyrū.
Ipsi ꝯpleuerunt pulchritudinē tuā. Carthagi
nenses negociatores tui. A multitudine cūcta/
rum diuitiaꝝ: argēto. ferro. stanno. plūboq̄ꝫ.
repleuerūt nūdinas tuas. Grecia ⁊ thubal et
mosoch: ipsi istitores tui. Mancipia ⁊ vasa e/
rea adduxerūt populo tuo de domo thogorma
equos ⁊ eqtes ⁊ mulos adduxerūt ad foꝝ tuuꝫ
Filij dedan negociatores tui. Insule multe ne
gociatio manus tue. Dētes eburneos ⁊ hebe
ninos cōmutauerūt in p̄cio tuo. Syrus nego
ciator tuus. Propter multitudinē opeꝝ tuoꝝ.
guttā ⁊ purpurā ⁊ scutulata ⁊ bissuꝫ: ⁊ sericum
⁊ chodchod ꝓposuerūt in mercatu tuo. Iuda
et terra israel ipsi istitores tui in frumēto ꝑmo
balsamū et mel et oleū et resinā ꝓposuerūt i nū
dinis tuis. Damascenus negociator tuꝰ i mul
titudine opeꝝ tuoꝝ i multitudīe diuersaꝝ opū.
in vino pingui: in lanis coloris optimi. Dan
et grecia et moçel in nundinis tuis ꝓposuerūt
ferrū fabrefactum stacten et calamus in nego/
ciatione tua. Dedan istitores tui in tapetibus
ad sedendū. Arabia et vniuersi p̄ncipes cedar

ipſi negociatores manus tue. cū agnis et arietī
bus et hedis venerunt ad te negociatores tui.
Venditores ſaba et rema ipſi negociatores tui
cū vniuerſis p̄mis aromatibus et lapide p̄cio/
ſo et auro qḋ ꝓpoſuerunt in mercato tuo. Arā
et chēne et eden negociatores tui. Saba aſſur.
⁊ chelmach vēditores tui: ipſi negociatores tui
multipharīā in volucris hyacinthi et polimito
rū gaçaꝝq̃ p̄cioſaꝝ q̄ obuolute et aſtricte erāt
funib⁹: cedros q̃ȝ habebant i negociationibus
tuis. Naues maris p̄ncipes tui in negociatiōe
tua: et repleta es et gloꝛificata nimis i corde ma
ris. In aquis multis adduxerūt te remiges tui
Ventus auſter cōtriuit te. In corde maris di
uitie tue: et theſauri tui et multiplex iſtrumentū
tuū. Naute tui et gubernatores tui q tenebant
ſupellectilē tuam. et populo tuo p̄erant: viri q̃ȝ
bellatores tui q̄ erant in te cū vniuerſa multitu
dine tua q̄ eſt i medio tui: cadēt in corde maris
in die ruine tue. A ſonitu clamoris gubernato
rū tuoꝝ cōturbabunt claſſes. et deſcēdēt de na
uibus ſuis oēs qui tenebant remuȝ. Naute et
vniuerſi gubernatores maris in t̄ra ſtabunt et
eiulabūt ſup te voce magna: et clamabunt ama
re. Et ſupiaciens puluerē capitibus ſuis: et ci
nere ꝯſpgent: et radēt ſup te caluitium. et acci
gentur cilitijs. Et plorabunt te in amaritudine
aie ploratu amariſſimo et aſſumēt ſup te carmē
lugubre. et plangent te. Que ē vt tyrus q̄ ob/
mutuit in medio maris. Que in exitu negocia
tionum tuaꝝ de mari impleſti populos multoſ
in multitudine diuitiaꝝ tuaꝝ et populoꝝ tuoꝝ
ditaſti reges terre. Nunc contrita es a mari. in
ꝓfundis aquaꝝ opes tue: et oīs multitudo tua
q̄ erat in medio tui ceciderunt. Vniuerſi habi
tatores inſu'aꝝ obſtupuerunt ſuper te: ⁊ reges
eoꝝ oēs tempeſtate pcuſſi mutauerūt vultus.
Negociatores populoꝝ ſibilauerunt ſuper te.
Ad nihilum deducta es: et non eris vſq̃ȝ i per
petuum.

XXVIII.

Et factus ē ſermo domini ad me dicēs.
Fili hominis: dic p̄ncipi tyri. Hec di
cit dominus deus. Eo q̄ eleuatum eſt
cor tuum et dixiſti: deus ego ſuȝ. et in cathedra
dei ſedi in corde maris cum ſis hō et non deus
et dediſti cor tuū quaſi cor dei. Ecce ſapientior
es tu daniele: omne ſecretum non eſt abſcōdi/
tum a te. In ſapia et prudētia tua feciſti tibi for
titudinem: et acquiſiſti aurum et argentum in
theſauris tuis: in multitudine ſapientie tue. et
in negociatione tua multiplicaſti tibi fortitudi/
nem: et eleuatum eſt cor tuum in robore tuo.
Propterea hec dicit dn̄s de⁹. Eo q̄ eleuatum
eſt cor tuū quaſi cor dei: iccirco ecce ego adducā
ſuper te alienos robuſtiſſimos gentiuȝ. Et nu
dabunt gladios ſuos ſup pulchritudinē ſapien
tie tue. ⁊ polluent decorē tuuȝ. Interficient ⁊ de
trahēt te. ⁊ morieris in interitu occiſoꝝ i corde
maris. Nūquid dicēs loq̄ris: de⁹ ego ſuȝ. corā
interficientib⁹ te: cū ſis hō ⁊ nō deus. In manu
occidentiū te morte icircūciſoꝝ morieris: i ma/
nu alienoꝝ. q̄r ego locutus ſū ait dn̄s de⁹: Et fa
ctus eſt ſermo dn̄i ad me dicēs. Fili hoīs. leua
planctuȝ ſuper regeȝ tyri. ⁊ dices ei. Hec dicit
dn̄s deus. Tu ſignaculū ſimilitudinis. plenus
ſapia: pfectus decore in delitijs paradiſi dei fui
ſti. O is lapis p̄cioſus operimentū tuū: ſardius
thopaſius ⁊ iaſpis chryſolithus ⁊ onyx ⁊ beril/
lus ſapphir⁹ ⁊ carbuncul⁹ ⁊ ſmaragdus. Au/
rū q̃ȝ opus decoris tui ⁊ foramia tua i die q̄ ꝯdi
tus es p̄parata ſūt. Tu cherub extētus ⁊ prote
gēs ⁊ poſui te in mōte ſcō dei. In medio lapi/
dū ignitoꝝ ambulaſti. pfectus i vijs tuis a die
ꝯditionis tue: donec inuenta eſt iniq̄tas i te. In
multitudine negociatiōis tue repleta ſunt inte/
riora tua iniquitate: ⁊ peccaſti. ⁊ eieci te de mon
te ſcō dei: ⁊ perdidi te o cherub ꝓtegens de me
dio lapidum ignitoꝝ. Et eleuatum eſt cor tuuȝ
in decore tuo. Perdidiſti ſapientiā tuā in deco
re tuo: in terrā ꝓieci te. ante faciē reguȝ dedi te
vt cernerēt te. In multitudine iniq̄tatū tuaruȝ
⁊ iniquitate negociatiōis tue polluiſti ſanctifica
tionē tuā. Producā ergo ignem de medio tui
qui comedat te: ⁊ dabo te in cinerē ſup terrā in
ꝯſpectu oīum videntiū te. Oēs qui viderint te
in gentib⁹. obſtupeſcēt ſup te. Nihili factus es
⁊ nō eris i ꝑpetuū. Et fact⁹ eſt ſmo dn̄i ad me
dicēs. Fili hoīs. pone faciē tuā ꝯtra ſidoneȝ ⁊
ꝓphetabis de ea. ⁊ dices. Hec dicit dn̄s deus.
Ecce ego ad te ſidon. ⁊ glorificabor i medio tui
Et ſcient quia dn̄s cuȝ fecero in ea iudicia: ⁊ ſā
ctificatus fuero in ea. Et immittam ei peſtilentiaȝ
⁊ ſanguinem in plateis eius: ⁊ corruent interfe
cti in medio eius gladio per circuituȝ. ⁊ ſciēt q̄a
ego dn̄s. Et non erit vltra domui iſrael offen/
diculum amaritudinis. ⁊ ſpina doloreȝ inferēſ
vndiq̃ȝ per circuituȝ eoꝝ q aduerſant eis. ⁊ ſci
ent q̄r ego dn̄s deus. Hec dicit dominus deus
Qñ ꝯgregauero domū iſrl̄ de pplis in quibus
diſpſi ſūt ſanctificabor i eis corā gētib⁹. ⁊ hita/
bunt in terra ſua quam dedi ſeruo meo iacob. ⁊
habitabunt in ea ſecuri. Et edificabunt domos
⁊ plantabunt vineas ⁊ habitabūt confidenter
cum fecero iudicia in omnibus qui aduerſant

eis per circuitū. ⁊ scient quia ego dominus de-
us eorum. XXIX

In āno decio ⁊ duodecio mēse: vna die mēsis: factū ē v̄bū dn̄i ad me dicens. Fili hois pone faciē tuā ꝯ pharaonem regē egypti. ⁊ ꝓphetab᷑ de eo. ⁊ de egypto vniuersa loq̄re ⁊ dices. Hec dicit dn̄s deꝰ. Ecce ego ad te pharao rex egypti draco magne q cubas in medio fluminū tuoꝝ. ⁊ dicis: meus est fluuiꝰ. ⁊ ego feci memetipsū. Et ponā frenū in maxillis tuis. ⁊ agglutinabo pisces fluminum tuoꝝ sq̄mis tuis. ⁊ extrahā te ď medio fluminū tuoꝝ: ⁊ vniuersi pisces tui squamis tuis adherebunt. Et ꝓijciam te in desertuȝ ⁊ oēs pisces fluminis tui. Sup faciem terre cades nō colligeris neq̄ ꝯgregaberis. Bestijs tre ⁊ volatilibus celi dedi te ad deuorandū. ⁊ scient oēs habitatores egypti q̄r ego dn̄s. Pro eo q̄ fuisti baculus arūdineꝰ domui israel qn̄ appr̄henderūt te manu. ⁊ ꝯfractꝰ es. ⁊ lacerasti oēm humerū eoꝝ ⁊ initentibꝰ eis sup te ꝯminutꝰ es. ⁊ dissoluisti oēs renes eoꝝ: ꝓpterea hec dicit dn̄s deus. Ecce ego adducā sup te gladiū meū ⁊ interficiam de te hoiem ⁊ iumētū. Et erit tra egypti in desertū ⁊ in solitudinē: ⁊ sciēt q̄r ego dominus. Pro eo q̄ dixeris: fluuiꝰ meꝰ ē ⁊ ego feci eum idcirco ecce ego ad te ⁊ ad flumia tua. Daboq̄ terrā egypti in solitudinē gladio dissipatā. a terre syenes vsq̄ ad terminos ethiopie. Nō ꝑtrāsibit eā pes hois: neq̄ pes iumēti gradiet᷑ i ea. ⁊ nō habitabit᷑ q̄draginta annis. Daboq̄ trā egypti desertā i medio terraꝝ desertaꝝ ⁊ ciuitates eius in medio vrbium subuersaꝝ. ⁊ erūt desolate q̄draginta ānis. Et dispgā egyptios i natiōes. ⁊ vētilabo eos in tras. Quia hec dic̄ dn̄s deus: post finē q̄draginta ānoꝝ ꝯgregabo egyptū de populis iq̄bus dispsi fuerāt: ⁊ reducā captiuitatē egypti ⁊ collocabo eos i terra phatures: i trā natiuitatꝭ sue: ⁊ erūt ibi i regnū humile. Int̄ cetera regna erit humilima: ⁊ nō eleuabit᷑ vltra sup natiōes. Et iminuā eos ne iperēt gētibꝰ neq̄ erunt vltra domui israel cōfidētia docentes iniq̄ta ē vt fugiāt ⁊ sequantur eos. ⁊ sciēt q̄r ego dn̄s deus. Et factum ē i vicesimo ⁊ septio āno i ꝑmo i vna mēsis: fcm̄ est v̄bū dn̄i ad me dicēs. Fili hois nabuchodonosor rex babylōis fuire fecit exercitū suū seruitute magna aduersus tyrū. O ē caput decaluatū ⁊ ois humerus depilatus ē. Et merces nō est reddita ei neq̄ exercitui eius de tyro: ꝓ fuitute q̄ seruiuit mihi aduersus eā. Propterea hec dicit dn̄s deus. Ecce ego dabo nabuchodonosor regē babylōis i terra egypti. ⁊ accipit multitudinē eius ⁊ dep̄dabit᷑ manubias eius: ⁊ diripiet spolia eiꝰ ⁊ erit merces exercitui illi ⁊ opi q̄ fuiuit aduersus eā. dedi ei trā egypti ꝓ eo q̄ laborauerit mihi ait dn̄s deus. In die illa pullulabit cornu domus isrl̄. ⁊ tibi dabo apertū os in medio eoꝝ. ⁊ scient quia ego dn̄s. XXX

Et factū ē verbū dn̄i ad me dicēs. Fili hois ꝓpheta. ⁊ dic. Hec dicit dn̄s deꝰ. Vlulate ve ve diei: q̄r iuxta est dies. et appropinquabit dies dn̄i: dies nubis tp̄s gentiū erit. Et veniet gladius in egyptū: ⁊ erit pauor i ethiopia cū ceciderint vulnerati in egypto ⁊ ablata fuerit multitudo illius. ⁊ destructa fūdamēta eius. Ethiopia ⁊ libya ⁊ lidij ⁊ oē reliquū vulgus: ⁊ chub ⁊ filij tre federis cum eis gladio cadēt. Hec dicit dn̄s deus. Et corruēt fulciētes egyptū: ⁊ destruet᷑ supbia iperij eiꝰ. A turre syenes gladio cadēt in ea: ait dn̄s exercituū. Et dissipabunt᷑ in medio terraꝝ desolatarū. ⁊ vrbes eius in medio ciuitatū desrtaꝝ erūt ⁊ sciēt q̄r ego dn̄s deus. cū dedero ignē in egypto ⁊ attriti fuerint oēs auxiliatores eius. In die illa egredient᷑ nuncij a facie mea i trieribus ad ꝯterendā ethiopie ꝯfidentiā: ⁊ erit pauor in eis in die egypti: q̄r absq̄ dubio veniet. Hec dicit dominus deus. Et cessare faciā multitudinē egypti in manu nabuchodonosor regis babylonis. Ipse ⁊ ppl̄s eius cū eo. fortissimi gentium adducent᷑ ad dispdendā terrā. Et euaginabunt gladios suos sup egyptuȝ. et iplebunt terrā interfectis. et faciā alueos fluminū aridos et tradā terrā in manus pessimoꝝ: et dissipabo terrā et plenitudinē eius in manus alienoruȝ. Ego dn̄s locutus sum. Hec dicit dn̄s deꝰ. Et dispdā simulachra: ⁊ cessare faciā idola de mēphis. et dux de tra egypti nō erit āplius. Et dabo terrorē in terrā egypti. et dispdā trā phatures. et dabo ignē in taphnis. et faciam iudicia mea in alexādria. Et effūdā indignationē meā sup pelusiū robur egypti. ⁊ iterficiā multitudinē alexādrie. ⁊ dabo ignē in egypto. Quasi ꝑturiēs dolebit pelusiū. ⁊ alexādria erit dissipata ⁊ i mēphis angustie quotidiane. Iuuenes eliopoleos ⁊ bubasti gladio cadent. ⁊ ipse captiue ducent᷑. Et in taphnis nigrescit dies: cū cōtriuero ibi sceptra egypti. ⁊ defecerit in ea superbia potentie eius. Ipsam nubes operiet: filie aūt eius in captiuitatē ducentur. Et iudicia faciam in egypto. ⁊ sciēt q̄r ego dn̄s. Et factū est in vndecimo āno: in ꝑmo: in septima mensis: factū est verbū domini ad me dicēs. Fili hois.

brachiū pharaonis regis egypti cōfregi. ⁊ ecce
nō est obuolutū vt restitueret ei sanitas vt liga
ret pannis ⁊ fasciret lintheolis: ⁊ recepto robo
re posset tenere gladium. Propterea hec dicit
dn̄s deus. Ecce ego ad pharaonē regē egypti
⁊ cōminuā eius brachiū forte sed ꝯfractū: ⁊ deij
ciā gladiū de manu eius. Et dispgā egyptū in
gentibꝰ. ⁊ ventilabo eos in terris. Et conforta
bo brachia regis babylonis: daboqꝫ gladiū me
ū in manu eius. Et cōfringā brachiū pharao-
nis. ⁊ gemēt gemitibus interfecti corā facie eiꝰ
Et cōfortabo brachia regis babylōis. ⁊ brachia
pharaonis cōcident. Et scient q̄ ego dominus
cū dedero gladiū meum in manū regis babylo
nis. ⁊ extenderit eū sup terram egypti. Et disp
gam egyptū in nationes: ⁊ ventilabo eos i ter-
ras: ⁊ sciēt q̄ ego dn̄s. XXXI

Et factū est i āno vndecimo tertio vna
mensis: factum est verbū dn̄i ad me di
cens. Fili homis. dic pharaōi regi egy
pti ⁊ pplo eius. Cui similis factus es in magni
tudine tua. Ecce assur q̄si cedrus i libano pul-
cher ramis. ⁊ frondibꝰ nemorosus. excelsusqꝫ
altitudine: ⁊ inter ꝯdensas frondes eleuatū ē
cacumen eius. Aque nutrierunt illum: abyssus
exaltauit illū. Flumina eius manabant in circui-
tu radicū eius: ⁊ riuos suos emisit ad vniuer-
sa ligna regionis. Propterea eleuata est altitu
do eius super oia ligna regionis. ⁊ multiplica
ta sunt arbusta eius. ⁊ eleuati sunt rami eiꝰ pre
aquis multis. Cūqꝫ extendissent vmbram suā
in ramis eiꝰ fecerunt nidos omnia volatilia ce
li. ⁊ sub frondibus eiꝰ genuerunt oēs bestie sal
tuum: ⁊ sub vmbraculo illius habitabat cetꝰ gē
tium plurimarū. Eratqꝫ pulcherrimus in ma
gnitudine sua. ⁊ i dilatatiōe arbustoꝝ suorum.
Erat eni radix illiꝰ iuxta aq̄s multas. Cedri nō
fuerunt altiores illo i paradiso dei. Abietes nō
adeq̄uerunt sūmitatē eius. ⁊ platani nō fuerūt
eque frondibus illiꝰ. Oē lignū paradisi dei nō
est assimulatū illi ⁊ pulchritudini eius: quoniā
speciosū feci eū. ⁊ multis cōdensisqꝫ frondibus
Et emulata sunt cū oia ligna voluptatis: q̄ erāt
in paradiso dei. Propterea hec dicit dn̄s deus
Pro eo q̄ sublimatus est in altitudine ⁊ dedit
sūmitatē suam virentem atqꝫ condensa. ⁊ eleua
tum est cor eius in altitudine sua: tradidi eum i
manus fortissimi gentium. Faciens faciet ei.
Iuxta impietatem eius eieci eū: ⁊ succident eū
alieni ⁊ crudelissimi nationū. Et proijciēt eū
sup montes: ⁊ i cunctis ꝯuallibus corruēt rami
eiꝰ. Et ꝯfringent arbusta eiꝰ i vniuersis rupibꝰ
terre: ⁊ recedent de vmbraculo eiꝰ oēs ppli ter
re ⁊ relinquēt eū. In ruina eiꝰ habitauerūt oia
volatilia celi. ⁊ i ramis eius fuerūt vniuerse be
stie regionis. Quāobrē nō eleuabunt i altitudi
ne sua oia ligna aquarū: nec ponēt sublimitatē
suā inter nemorosa atqꝫ frondosa: nec stabunt
in sublimitate sua oia que irrigant aquis: quia
oēs traditi sunt in mortem ad terram vltimam
in medio filiorum hoium ad eos qui descendūt
in lacū. Hec dicit dn̄s deus. In die quando de
scendit ad īferos indixi luctū. operui eū abysso
⁊ ꝓhibui flumina eius: ⁊ cohercui aquas mltas
Cōtristatus est sup eū libanꝰ. ⁊ oia ligna agri
ꝯcussa sunt. A sonitu ruine eius ꝯmoui gētes.
cū deducerē eū ad infernū cū his qui descende
bant in lacū. Et consolata sunt in terra infima
oia ligna voluptatis egregia atqꝫ p̄clara i liba-
no. vniuersa q̄ irrigabant aquis. Nā ⁊ ipsi cū
eo descendēt ad infernū ad interfectos gladio.
⁊ brachium vniuscuiusqꝫ sedebit sub vmbracu
lo eius in medio nationum. Cui assimilatꝰ es
o inclyte atqꝫ sublimis inter ligna voluptatis.
Ecce deductus es cū lignis voluptatis ad ter
ram vltimam. In medio incircūcisoꝝ dormies
cū eis qui interfecti sūt gladio. Ipse est pharao
⁊ ois multitudo eius: dicit dn̄s deꝰ. XXXII.

Et factum est duodecimo anno. in mē-
se duodecimo. in vna mensis. factum ē
verbū domini ad me dicēs. Fili homi-
nis. assume lamentū super pharaonem regem
egypti. ⁊ dices ad eum. Leoni gentium assimi
latus es. ⁊ draconi q est in mari. Et ventilabas
cornu in fluminibus tuis. ⁊ cōturbabas aquas
pedibus tuis. ⁊ ꝯculcabas flumina earū. Pro
pterea hec dicit dominꝰ deus. Expandā sup te
rete meum in multitudine pploꝝ multoꝝ. ⁊ ex
trahā te in sagena mea. ⁊ ꝓijciam te in terram.
Sup faciem agri abijciā te. ⁊ habitare faciā sup
te oia volatilia celi ⁊ saturabo de te bestias vni-
uerse terre. Et dabo carnes tuas super mōtes.
⁊ implebo colles tuos sanie tua. Et irrigabo ter
ram fetore sanguinis tui: insuper montes ⁊ val
les implebuntur ex te. Et operiam cū extinctꝰ
fueris celos: ⁊ nigrescere faciam stellas eius.
Solē nube tegā. ⁊ luna nō dabit lumen suum
Oia luminaria celi merere faciā sup te. ⁊ dabo
tenebras super terrā tuā dicit dn̄s deus. Et ir-
ritabo cor pploꝝ multorū. cum induxero ꝯtri-
tionē tuā i gentibus sup terras q̄s nescis. ⁊ stu-
pescere faciā super te pplos multos. Et reges
eorū horrore nimio formidabūt super te: cū vo-
lare cepit gladiꝰ meꝰ sup facies eoꝝ. ⁊ obstupe

scent repente singuli pro aīa sua ī die ruine sue
Quia hec dicit dn̄s deus. Gladius regis ba-
bylonis veniet tibi: in gladijs: fortiuꝫ deijciam
multitudinē tuā. In expugnabiles oēs gentes
he. Et vastabūt superbiā. ⁊ dissipabit multitu-
do eius. Et perdā oia iumēta eiꝰ q̄ erāt sup aq̄s
plurimas. ⁊ nō ꝯturbabit eas pes hominis vl-
tra: neqꝫ vngula iumentoꝝ turbabit eas: Tunc
purissimas reddam aquas eoꝝ. ⁊ flumina eoꝝ
quasi oleū adducā. ait dn̄s deus: cuꝫ dedero ter
ram egypti desolatā. Deseret autem terra a ple
nitudine sua qn̄ pcussero oēs habitatores eius.
⁊ scient q2 ego dn̄s. Plāctus est. ⁊ plangēt eū
filie gentiū: sup egyptū ⁊ sup multitudinē eius
plangēt eū. ait dn̄s deus. Et factū est in duode-
cimo āno: in qntadecima mēsis. factū est verbū
dn̄i ad me dicens. Fili hoīs. cane carmen lugu-
bre super multitudinē egypti. Et trahe eam ip
sam ⁊ filias gentiū robustarū ad terrā vltimam
cum his q descendūt in lacum. Quo pulchrior
es descende. ⁊ dormi cum incircūcisis. In me-
dio interfectorū gladio cadent. Gladius datus
est. Et attraxerūt eā ⁊ oēs pplos eius. Loquen
tur ei potētissimi robustoꝝ de medio inferni: q
cū auxiliatoribus eiꝰ descenderūt. ⁊ dormierunt
incircūcisi interfectiqꝫ gladio: Ibi assur ⁊ om-
nis multitudo eius: in circuitu illiꝰ sepulchra eo
rum oēs interfecti ⁊ q eeciderunt gladio: quoꝝ
data sunt sepulchra in nouissimis laci. Et facta
est multitudo eius per gyrum sepulchri eiꝰ vni
uersi interfecti cadentesqꝫ gladio q dederāt quō
dā formidinē suā in terra viuentium. Ibi elaꝫ
⁊ ois multitudo eius per gyrum sepulchri sui.
Oēs hi intfecti ruētesqꝫ gladio: q descenderūt
incircūcisi ad terrā vltimā. Qui posuerūt terro
rē suuꝫ in terra viuētiū: ⁊ portauerunt ignomi
niā suā cū his q descenderūt in lacū. In medio
interfectoꝝ posuerunt cubile eius in vniuersis
pplis eius. in circuitu eius sepulchrū illiꝰ. Oēs
hi incircūcisi interfectiqꝫ gladio. Dederunt. n.
terrorē suū in terra viuētiū. ⁊ portauerūt igno
miniā suā cū his q descēdūt in lacū. In medio
interfectorum positi sunt. Ibi mosoch ⁊ tubal ⁊
ois multitudo eius. in circuitu eius sepulchra il
lius. Oēs hi incircūcisi intfectiqꝫ ⁊ cadētes gla
dio. q2 dederunt formidinē suā in trā viuentiū
⁊ nō dormiēt cū fortibus cadētibꝰqꝫ. ⁊ icircūci
sis q descenderūt ad infernū cū armis suis. Et
posuerūt gladios suos sub capitibus suis. ⁊ fue
runt iniqtates eoꝝ in ossibꝰ eoꝝ: q2 terror forti
um facti sunt in trā viuētiū. Et tu ergo ī medio
incircūcisoꝝ ꝯtereris. ⁊ dormies cū interfectis
gladio. Ibi idumea. ⁊ reges eius ⁊ oēs duces
eius. q dati sunt cū exercitu suo cū interfectis gla
dio. ⁊ q cum incircūcisis dormierūt: ⁊ cum his
q descenderunt in lacum. Ibi principes aqlōis
oēs ⁊ vniuersi venatores qui deducti sūt cū iter
fectis pauentes ⁊ in sua fortitudine ꝯfusi q dor-
mierūt incircūcisi cū interfectis gladio. ⁊ porta-
uerunt ꝯfusionē suā cū his qui descēdunt in la
cū. Vidit eos pharao ⁊ ꝯsolatꝰ est sup vniuer-
sa multitudie sua q̄ iterfecta est gladio: pharao
⁊ ois exercitꝰ eius ait dn̄s deꝰ. q2 dedit terroreꝫ
suū in trā viuentiū. ⁊ dormiuit in medio icircū
cisoꝝ cū iterfectis gladio: pharao ⁊ oīs multitu
do eius ait dn̄s deus.

XXXIII

Et factū est vbum dn̄i ad me dicēs. Fi
li hoīs. loquere ad filios ppl'i tui. ⁊ di-
ces ad eos. Terra cū induxero super eā
gladium. ⁊ tulerit ppl's terre virū vnum de no
uissimis suis. ⁊ ꝯstituerit eū super se speculato-
rē. ⁊ ille viderit gladiuꝫ vēientē super trā ⁊ ce-
cinerit buccina ⁊ ānunciauerit pplo: audiēs au
tem quisqs ille est. sonitū buccine. ⁊ nō obserua
uerit. veneritqꝫ gladius ⁊ tulerit eum: sanguis
ipsiꝰ sup caput eius erit. Sonnū buccine audi-
uit: ⁊ nō se obseruauit. sanguis eius in ipo erit.
Si aūt se custodierit. aīam suaꝫ saluabit. Qđ si
speculator viderit gladiū veniētē ⁊ nō insonue
rit buccina. ⁊ ppl's se non custodierit: veneritqꝫ
gladius ⁊ tulerit de eis aīam. ille quidē ī iniqui
tate sua captus est. sanguinē autē eius de manu
speculatoris requirā. Et tu fili hoīs: speculato-
rē dedi te domui isrl'. Audiēs ergo ex ore meo
sermonē: ānūciabis eis ex me. Si me dicēte ad
ipiū. impie morte morieris: nō fueris locutꝰ vt
se custodiat impiꝰ a via sua: ipse ipius ī iniqta-
te sua morietur: sanguinē aūt eius de manu tua re
quirā. Si aūt ānūciante te ad impium vt a vijs
suis ꝯuertatur: nō fuerit ꝯuersus a via sua ipe in
iniquitate sua morietur: porro tu aīam tuam libe-
rasti. Tu ergo fili hoīs dic ad domū israel. Sic
locuti estis dicētes. Iniqtates nr̄e ⁊ pctā nostra
super nos sunt ⁊ ī ipsis nos tabescimus. Quō
ergo viuere poterimꝰ. Dic ad eos. Viuo ego
dicit dn̄s deꝰ. Nolo mortē ipij: sꝫ vt ꝯuertatur
ipius a via ⁊ viuat. Cōuertimini a vijs vestris
pessimis. Et quare moriemini domus isrl'. Tu
itaqꝫ fili hoīs dic ad filios ppl'i tui. Iusticia iu-
sti nō liberabit eū in q̄cūqꝫ die peccauerit: ⁊ im
pietas impij nō nocebit ei in q̄cūqꝫ die cōuersus
fuerit ab impietate sua. Et iustus nō poterit vi
uere in iusticia sua. in quacunqꝫ die peccauerit.
Etiaꝫ si dixero iusto q͏ꝫ vita viuat. ⁊ confisus in

iustitia sua fecerit inigtatē: oēs iustitie eius obli
uioni tradenť: ⁊ in iniquitate sua quā opatus ē
in ipsa morieť. Si aūt dixero ipio: morte morie
ris ⁊ egerit pniam a pctō suo: feceritq₃ iudiciū
⁊ iustitiā. ⁊ pignus restituerit ille ipius: rapinā
q₃ reddiderit. i mādatis vite ambulauerit: nec
fecerit quicq₃ iniustū: vita viuet ⁊ nō morietur.
Oīa peccata ei⁹ q̄ peccauit: nō imputabunť ei.
Judiciū ⁊ iustitiā fecit: vita viuet. Et dixerunt
filij ppl'i tui. Nō ē equi pōderis via dñi. Et ip
soꝝ via iniusta ē. Cū eni recesserit iust⁹ a iusti
tia sua feceritq₃ inigtates: morieť i eis. Et cum
recesserit ipius ab ipietate sua feceritq₃ iudiciū
⁊ iustitiā: viuet i eis. Et dicitis. Nō ē recta via
dñi. Vnūquēq₃ iuxta vias suas iudicabo ď vo
bis domus israel. Et fcm̄ ē in duodecimo āno
i decimo mēse in qnta mēse trāsmigratiōis no
stre: venit ad me q fugerat de hierusalē dicēs.
Vastata ē ciuitas. Manus aūt dñi facta fuerat
ad me vespe añq₃ veniret q fugerat: aperuitq₃
os meū donec veniret ad me mane: ⁊ apto ore
meo nō silui amplius. Et factū ē vbū domini
ad me dicēs. Fili hoīs: q habitant in ruinosis
his: sup humū israel loqntes aiunt. Vn⁹ erat
abrahā: ⁊ hereditate possedit trā. Nos autem
multi sum⁹: nobis data ē tra i possessionē. Jd
circo dices ad eos. hec dicit dñs de⁹. Qui i sā
guine comediť: ⁊ oculos vr̄os leuatis ad im
mūdicias vr̄as. ⁊ sanguinē funditis: nūqd ter
rā hereditate possidebitis. Stetistis in gladijs
vr̄is: fecistis abhoīatiōes vr̄as. ⁊ vnusquisq₃
vxorē pximi sui polluit ⁊ trā hereditate posside
bitis? Hec dices ad eos. Sic dicit dñs de⁹. Vi
uo ego: qr q in ruinosis hitāt gladio cadēt: ⁊ q
in agro ē. bestijs tradeť ad deuorandū: qui aūt
in psidijs ⁊ in speluncis sūt peste morienť. Et
dabo terrā in solitudinē ⁊ in desertū: ⁊ deficiet
supba fortitudo ei⁹: ⁊ desolabunť montes isrl':
eo q nullus sit q p eos trāseat. Et scient qr ego
dñs: cū dedero trā eoꝝ desolatā ⁊ desertā ppt
vniuersas abhoīationes suas quas opati sunt.
Et tu fili hoīs: filij populi tui q loquūť de te iux
ta muros ⁊ i ostijs domoꝝ: ⁊ dicūt vn⁹ ad al
terū vir ad pximū suū loquētes: venite ⁊ audi
am⁹ qs sit sermo egrediēs a dño. Et veniūt ad
te q̄si si ingrediať populus: ⁊ sedēt corā te popu
lus me⁹. Et audiūt sermones tuos ⁊ nō faciūt
eos: qr i cāticū oris sui vtūt illos. Et auaritiā₃
suam seqť cor eoꝝ. ⁊ es eis q̄si carmē musicū qd
suaui dulciq₃ sono caniť. Et audiūt vba tua ⁊
non faciunt ea. ⁊ cum venerit qd predictum est
ecce enim venit: tunc scient quia prophetes fue
rit inter eos.

XXXIIII

ET factū est vbū dñi ad me dicens. Fi
li hoīs ppheta de pastorib⁹ israel. p
pheta ⁊ dices pastorib⁹. Hec dicit dñs
deus. Ve pastorib⁹ israel: q pascebāt semetip
sos. Nōne greges a pastorib⁹ pascūť? Lac co
medebatis: ⁊ lanis operiebamini. ⁊ qd crassū
erat occidebatis grege āt meā ñ pascebatis. Qd
infirmū fuit nō ↄsolidastis: ⁊ qd egrotū nō sa
nastis. Qd ↄfractū est nō alligastis. ⁊ qd abie
ctū est non reduxistis: ⁊ qd perierat non quesi
stis: s₃ cū austeritate iperabatis eis ⁊ cū potētia
Et disperse sunt oues mee eo q nō eēt pastor:
⁊ facti sunt in deuorationē oīum bestiaꝝ agri.
⁊ disperse sunt. Errauerūt greges mei in cun
ctis mōtib⁹ ⁊ in vniuerso colle excelso. ⁊ super
oēm faciē terre dispersi sunt greges mei ⁊ non
erat q requireret. Nō erat inquā q requireret.
Propterea pastores audite vbū domini. Vi
uo ego dicit dominus de⁹: qr p eo q facti sunt
greges mei in rapinā ⁊ oues mee in deuoratio
nē oīum bestiaꝝ agri: eo q nō eēt pastor: neq₃
eni q̄sierūt pastores gregē meū: s₃ pascebāt pa
stores semetipsos ⁊ greges meos nō pascebāt:
ppterea pastores audite vbū domini. Hec di
cit dominus de⁹. Ecce ego ipse sup pastores:
requirā gregē meū de manu eoꝝ: ⁊ cessare faci
am eos vt vltra nō pascāt gregē meū: nec pas
cant amplius pastores semetipsos. Et libera
bo gregē meū de ore eoꝝ: ⁊ nō erit vltra eis in
escā: qr hec dicit domin⁹ deus. Ecce ego ipe re
quiram oues meas: ⁊ visitabo eas. Sicut visi
tat pastor gregem suū: in die qñ fuerit in medio
ouiū suaꝝ dissipatarū: sic visitabo oues meas ⁊
liberabo eas de oībus locis in qbus dispse fue
rant in die nubis ⁊ caliginis. Et educā eas de
ppl'is: ⁊ ↄgregabo eas de terris. ⁊ inducā eas
in terrā suā: ⁊ pascā eas in montibus israel in
riuis in cunctis sedibus terre. Jn pascuis vbe
rimis pascuā eas: ⁊ in mōtibus excelsis israel
erūt pascue eaꝝ. Jbi requescēt in herbis vireti
bus: ⁊ in pascuis pinguibus pascenť sup mon
tes israel. Ego pascā oues meas ⁊ ego eas ac
cubare faciā dicit dñs deus. Qd perierat req
ram: ⁊ quod abiectū erat reducā₃ ⁊ qd ↄfractū
fuerat alligabo: ⁊ quod infirmū fuerat consoli
dabo: ⁊ quod pingue ⁊ forte custodiā: ⁊ pascā
illas in iudicio. Vos autē greges mei: hec di
cit dominus deus: Ecce ego iudico inter pec⁹
⁊ pecus: arietum ⁊ hircoꝝ. Nonne satis vobis
erat pascua bona de pasci. Jnsuper ⁊ reliquias
pascuaꝝ vestraꝝ conculcastis pedibus vestris

& cum purissimā aquā biberetis: reliquam pedibus vestris turbastis. Et oues mee his que conculcata pedibꝰ vestris fuerant pascebanť. & que pedes vr̄i turbauerāt hec bibebāt. Pro ptērea hec dicit dn̄s deus ad vos. Ecce ego ip se iudico int̄ pecus pingue & macilentū. Pro eo q꞉ lateribus & humeris ipingebatis: & cornibus vestris ventilabatis omnia infirma pecora donec dispergerenť foras: saluabo gregē meū & non erit vltra in rapinam. & iudicabo int̄ pecus & pecꝰ. Et suscitabo sup ea pastorē vnū q pascat ea: seruū meū dauid: ipse pascet ea: & ipe erit eis in pastorē. Ego aūt dn̄s ero eis in deū & seruus meus dauid pnceps in medio eorū. Ego dominus locutꝰ sū. Et faciam cū eis pactū pacis. & cessare faciam bestias pessimas de terra. & qui habitant in deserto. Securi dormient in saltibus: & ponā eos i circuitu collis mei benedictionem: & deducā imbrem in tp̄e suo. & pluuie benedictionis erūt. Et dabit lignū agri fructum suū. & terra dabit germen suū: & erunt in terra sua absq꞉ timore. Et scient q꞉ ego dn̄s cū contriuero cathenas iugi eoꝝ: & eruero eos de manu imperantium sibi. Et non erunt vltra in rapinam in gentibus: neq꞉ bestie terre deuorabūt eos: sed habitabunt confidenter absq꞉ vllo terrore. Et suscitabo eis germen nominatum. & non erunt vltra imminuti fame in terra: neq꞉ portabunt amplius opprobriū gentium. Et scient quia ego dn̄s deus eoꝝ cum eis. & ipsi populus meus domus israel: ait dominꝰ deus. Vos autē greges mei greges pascue mee homines estis: et ego dominus deus vester dicit dominus deus. XXXV.

Et factus ē sermo dn̄i ad me dicēs. Fili hoīs: pone faciē tuā aduersū mōtem seyr: et prophetabis de eo. et dices illi. Hec dicit dn̄s deꝰ. Ecce ego ad te mons seyr. et extendā manū meā sup te. et dabo te desolatū atq꞉ desertū. Vrbes tuas demoliar: et tu desertus eris. et scies q꞉ ego dominus: eo q꞉ fueris inimicꝰ sempit̄nus et cōcluseris filios israel in manꝰ gladij in tp̄e afflictiōis eoꝝ: in tp̄e iniq̄tatis extreme. Propterea viuo ego dic. dn̄s deus: qm̄ sanguini tradā te. et sanguis te pseq̄tur. Et cū sanguinē oderis: sanguis psequetur te. Et dabo mōtē seyr desolatū atq꞉ desertū. et auferā de eo euntē: et redeuntē. et iplebo montes eiꝰ occisoꝝ suoꝝ. In collibꝰ tuis et i vallibꝰ tuis atq꞉ i torētibꝰ. interfecti gladio cadēt. In solitudines sempit̄nas tradā te. et ciuitates tue nō habitabūtur. Et scietis q꞉ ego dn̄s deꝰ eo q꞉ dixeris: due gētes et due terre mee erunt et hereditate possidebo eas: cū dominꝰ eēt ibi. Propterea viuo ego dicit dn̄s deus: q꞉ faciā iux̄ irā tuā & f̄m zelū tuū quē fecisti odio h̄ns eos. & notus efficiar p eos cū te iudicauero. & scies quia ego dn̄s. Audiui vniuersa opprobria tua q̄ locutus es de mōtibus isrl̄ dicēs. Deserti nobis ad deuorandū dati sūt. Et insurrexistis sup me ore vr̄o: & derogastis aduersū me. Verba vr̄a ego audiui. Hec dicit dn̄s deus. Letante vniuersa terra: i solitudinē te redigam: sicut gauisus es sup hereditatē domꝰ isrl̄: eo q꞉ fuerit dissipata: sic faciā tibi. Dissipatus eris mons seyr & idu mea oīs. & scient q꞉ ego dn̄s. XXXVI.

Tu aūt fili hoīs. pph̄a sup mōtes israel & dices. Mōtes israel audite vbū dn̄i Hec dicit dn̄s deus. Eo q꞉ dixerit inimicus de vobis: euge altitudies sempit̄ne i hereditatē date sunt nobis: ppterea vaticinare. & dic. Hec dicit dn̄s deꝰ. Pro eo q꞉ desolati estis & cōculcati p circuitū: & facti i hereditatē reliq̄s gētibus: & ascēdistis sup labiū lingue & opprobriū ppl̄i: ppterea mōtes israel audite vbū domini dei. Hec dicit dn̄s deus mōtibus & collibus torētibꝰ vallibusq꞉ & desertis: parietinis et vrbibꝰ derelictꝭ q̄ depopulate sūt. & subsannate a reliq̄s gētibus p circuitū. Propterea hec dicit dn̄s deus. Qm̄ i igne zeli mei locutus sū de reliq̄s gētibus & de idumea vniuersa: q̄ dederūt irā meā sibi i hereditatē cū gaudio & toto corde & ex aīo: & eiecerūt eā vt vastarent: idcirco vaticinare sup humū israel: & dices mōtibus & collibus iugis & vallibus. Hec dicit dn̄s deus. Ecce ego i zelo meo & i furore meo locutus sū: eo q꞉ cōfusionē gentiū sustinueritꝭ. Idcirco hec dicit dn̄s deꝰ. Ego leuaui manū meā: vt gētes q̄ in circuitu vr̄o sūt: ipse cōfusionē suā portēt: vos autē mōtes israel ramos vr̄os germinetꝭ & fructū vr̄m afferatꝭ pplo meo isrl̄. Prope. n. ē vt veniat. Quia ecce ego ad vos. & cōuertar ad vos & arabimi & accipietis semētē. & multiplicabo i vobis hoīes oēmq꞉ domū israel. Et habitabunť ciuitates. & ruinosa instaurabūť. & replebo vos hoībus & iumētꝭ & multiplicabuntur & crescēt. Et habitare vos faciā sicut a pncipio: bonisq꞉ donabo maioribus q̄ꝫ habuistis ab initio. & scietis q꞉ ego dominus. Et adducā super vos hoīes pplm̄ meū israel: & hereditate possidebūt te. Et eris eis in hereditatē & nō addes vltra vt absq꞉ eis sis: Hec dicit dominus deꝰ Pro eo q꞉ dicūt de vobis: deuoratrix hoīū es & suffocans gētē tuam: ppterea hoīes non co-

medeos aplius. et gentē tuā nō necabis vltra ait dominus deus. Nec auditā faciā in te aplius cōfusionē gētiū. et opprobriū pplorū neqꝫ portabis. et gētē tuā nō amittes amplius: ait dominus deus. Et fcm ē vbū dñi ad me dicēs. Fili hois: domus israel hitauerūt i humo sua: et polluerunt eā in vijs suis et in studijs suis. Juxta imūdiciā mēstruate facta ē via eorū corā me: et effudi indignationē meā sup eos pro sanguine quē fuderūt sup terrā. Et in idolis suis polluerunt eā: et dispsi eos in gentes: et ventilati sūt i terras. Juxta vias eorū et adinuentiones eorū iudicaui eos. Et ingressi sūt ad gentes ad quas introierūt. et polluerūt nomē scm meū: cū diceretur de eis: populus domini iste ē: et de terra eius egressi sunt. Et peperci nomi scō meo: qd polluerat domus israel i gētibus ad qs ingressi sūt. Jccirco dices domui israel. Hec dic dominus deus. Nō pp vos ego faciā domus isrl: sꝫ pp nomē scm meū qd polluistis in gentib9 ad qs intrastis. Et sanctificabo nomē meū magnū qd pollutū est int gētes: qd polluistis i medio eorū: vt sciāt gētes q ego dñs ait dñs exercituū: cū sanctificatus fuero in vobis corā eis. Tollā quippe vos de gētibus et cōgregabo vos de vniuersis terris. et adducā vos in terrā vestram. Et effundam super vos aquā mundam et mundabimini ab oibus inquinamētis vris et ab vniuersis idolis vris mundabo vos. Et dabo vobis cor nouū. et spiritū nouū ponā i medio vestri. Et auferā cor lapideū de carne vra. et dabo vobis cor carneū: et spm meū ponam in medio vestri. Et faciā vt in pceptis meis ambuletis. et iudicia mea custodiatis et operemini Et hitabitis i terra quā dedi pribus vris: et eritis mihi i populū. et ego ero vob in deū. Et saluabo vos ex vniuersis iquinamētis vris. et vocabo frumētū et multiplicabo illud. et nō iponā vobis famē. Et multiplicabo fructū ligni et genimia agri: vt nō portetis vltra opprobriū famis i gētibus. Et recordabimini viarū vrarū pessimarū studiorūqꝫ nō bonorū: et displicebunt vobis iniqtates vre et scelera vra. Nō pp vos ego faciā: ait dominus deus: notum sit vobis. Confundimini et erubescite sup vijs vris domus israel. Hec dicit dominus deus. Jn die q mundauero vos ex oibus iniqtatibus vris. et ihabitari fecero vrbes: et instaurauero ruinosa. et terra deserta fuerit exculta. q quondā erat desolata in oculis ois viatoris. dicēt. Terra illa inculta. facta est vt hortus voluptatis: et ciuitates deserte: et destitute atqꝫ suffosse munite sederunt. Et scient gentes quecūqꝫ derelicte fuerint i circuitu vestro: q ego dominus edificaui dissipata: plātauiqꝫ iculta ego dominus locutus sim et fecerim. Hec dicit dñs de9. Ad huc in h inueniēt me domus israel vt faciā eis Multiplicabo eos sicut gregem hoium vt gregē scm: vt gregē irlm in solēnitatibus ei9. Sic erūt ciuitates deserte plene gregibus hoium. et scient q ego dominus.

XXXVII

Facta ē super me manus dñi. et eduxit me i spū domini. et dimisit me i medio cāpi q erat plenus ossibus: et circūduxit me p ea i gyro. Erāt aūt multa valde sup faciē cāpi: siccaqꝫ vehemēter. Et dixit ad me. Fili hois. putas ne viuent ossa ista? Et dixi. Dñe deus tu nosti. Et dixit ad me. Vaticinare de ossibus istis. Et dices eis. Ossa arida audite vbū dñi. Hec dic dñs deus ossibus his. Ecce ego itromittā i vos spm et viuetis: et dabo sup vos neruos: et succrescere faciā sup vos carnes: et superextēdā i vobis cutē. et dabo vobis spm et viuetis: et scietis q ego dñs. Et pphaui sicut pcepat mihi. Factus ē aūt sonitus pphetāte me. et ecce commotio. Et accesserunt ossa ad ossa: vnūqdqꝫ ad iūcturā suā. Et vidi. et ecce sup ea nerui et carnes ascēderūt. et extenta ē in eis cutis desup. et spm non habebant. Et dixit ad me. Vaticinare ad spm: vaticinare fili hominis. et dices ad spiritum. hec dicit dñs deus A qttuor ventis veni spūs. et insuffla sup interfectos istos. et reuiuiscant. Et pphetaui sicut pcepat mihi. Et ingressus ē in ea spūs. et reuixerūt: steterūtqꝫ sup pedes suos exercitus grandis nimis valde. Et dixit ad me. Fili hominis ossa h vniuersa. domus isrl ē. Jpsi dicūt. Aruerunt ossa nra. et piit spes nra. et abscisi sumus Propterea vaticinare. et dices ad eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego aperiā tumulos vros et educā vos de sepulchris vris ppls meus. et inducā vos in trā isrl. Et scietis quia ego dñs: cū aperuero sepulchra vra. et eduxero vos de tumulis vestris pple meus. et dedero spm meū i vobis et vixeritis. Et requiescere vos faciā super humū vestrā. et scietis qa ego dñs locutus sum. et feci ait dñs deus. Et factus est sermo dñi ad me dicēs. Et tu fili hois sume tibi lignū vnū. et scribe sup illud. iude et filiorū isrl sociorū eius. Et tolle lignū alterū. et scribe super illud. ioseph lignū effraim. et cuncte domus isrl sociorūqꝫ eius. Et adiunge illa vnum ad alterū tibi in lignū vnum et erunt in vnionē in manu

tua. Cum aũt dixerint ad te filij populi tui lo-
quētes: nõne indicas nobis qd in his tibi velis
Loq̃ris ad eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego
assumã lignũ ioseph: qḋ est in manu effraim ⁊
tribus israel q̃ sunt ei adiuncte: ⁊ dabo eas pa-
riter cũ ligno iuda ⁊ faciã eas in lignũ vnuꝫ: ⁊
erunt vnũ in manu eius. Erunt aũt ligna sup̱ q̃
scripseris in mãu tua in oculis eoꝝ: ⁊ dices ad
eos. Hec dicit dñs deus. Ecce ego assumaꝫ fi-
lios israel de medio nationũ ad q̈s abierunt ⁊
ꝯgregabo eos vndiqꝫ ⁊ adducam eos ad hu-
mũ suã. Et faciam eos gentē vnã in terra i mõ
tibus israel: ⁊ rex vnus erit omnibus imperãs
Et nõ erunt vltra due gentes: nec diuidentur
amplius in duo regna. Neqꝫ polluent vltra i
idolis suis ⁊ abhoiationibus suis ⁊ cunctis ini
q̄tatibus suis: ⁊ saluos eos faciaꝫ de vniuersis
sedibus suis in q̄bus peccauerũt: ⁊ emundabo
eos. Et erũt mihi ppl's: ⁊ ego ero eis deꝰ: ⁊ ser
uus meus dauid rex sup̱ eos: ⁊ pastor vnꝰ erit
oium eoꝝ. In iudicijs meis ambulabũt: ⁊ mã
data mea custodient ⁊ facient ea. Et habitabũt
sup̱ terraꝫ q̃uã dedi seruo meo iacob in qua ha
bitauerunt patres vestri: ⁊ habitabũt sup̱ eam
ipsi ⁊ filij eorum ⁊ filij filioꝝ eorum vsqꝫ in sē-
piternum: ⁊ dauid seruus meus princeps eoꝝ
in perpetuuꝫ. Et percutiã illis fedus pacis: pa
ctum sempiternum erit eis. Et fundabo eos ⁊
multiplicabo: ⁊ dabo scificationē meã i medio
eoꝝ in ꝑpetuũ. Et erit tabernaculũ meũ in eis
⁊ ero eis deꝰ: ⁊ ipsi erũt mihi ppl's. Et sciēt gē
tes q̄r ego dñs scificator isrl': cũ fuerit scificatio
mea in medio eoꝝ in ꝑpetuũ.

XXXVIII

Et factus est sermo dñi ad me dicens.
Fili hominis: pone faciem tuam cõtra
gog ⁊ terram magog p̃ncipem capitis
mosoch ⁊ thubal: ⁊ vaticinare de eo ⁊ dices ad
eum. Hec dicit dñs deus. Ecce ego ad te gog
p̃ncipeꝫ capitis mosoch ⁊ thubal. Et circũagã
te ⁊ ponã frenum in maxillis tuis: ⁊ educã te ⁊
oēm exercitũ tuum: equos ⁊ eq̄tes vestitos lo-
ricis vniuersos: multitudinē magnã hastaꝫ ⁊
clypeũ arripientiũ ⁊ gladiũ. Perse ethyopes ⁊
libyes cũ eis: oēs scutati ⁊ galeati. Gomer ⁊
vniuersa agmina eius: domus thogorma late
ra aq̄lonis: ⁊ totũ robur eius ppl'iqꝫ multi tecũ
Prepara ⁊ instrue te ⁊ oēm multitudinē tuaꝫ
q̃ coaceruata est ad te: ⁊ esto eis in p̃ceptũ. Pꝰ
dies multos visitaberis. In nouissimo annoꝝ
venies ad terrã q̃ reuersa est a gladio ⁊ ꝯgrega
ta ē de populis multis: ad mõtes israel qui fue
runt deserti iugiter. Hec de populis educta est
⁊ habitabunt in ea ꝯfidenter vniuersi. Ascen-
dens aũt quasi tēpestas venies ⁊ q̃si nubes vt
operias terrã: tu ⁊ oia agmina tua ⁊ ppl'i multi
tecũ. Hec dicit dñs deus. In die illa ascendēt
s̄mones super cor tuũ: ⁊ cogitabis cogitationē
pessimã ⁊ dices. Ascendã ad terrã absqꝫ mu-
ro: veniã ad q̄escētes habitantesqꝫ secure. Hi
oēs habitãt sine muro: vectes ⁊ porte nõ sunt
eis. Vt diripias spolia ⁊ inuadas p̃dã: vt inferas
manũ tuã sup̱ eos q deserti fuerant ⁊ postea re-
stituti ⁊ sup̱ ppl'm q est ꝯgregatus ex gētibꝰ q
possidere cepit ⁊ esse hitator vmbilici tre. Sa-
ba ⁊ dedan ⁊ negociatores tharsis ⁊ oēs leões
eius dicent tibi. Nunqd ad sumenda spolia tu
venis. Ecce ad diripiendã p̃dã ꝯgregasti mul
titudinē tuã: vt tollas argentũ ⁊ aurũ: auferas
supellectilē atqꝫ substantiã: ⁊ diripias manubi
as infinitas. Propterea vaticinare fili hominis
⁊ dices ad gog. Hec dicit dominus deꝰ. Nũ-
quid nõ in die illo cum habitauerit ppl's meus
israel ꝯfidenter: scies ⁊ venies de loco tuo a la
teribus aq̄lonis tu et populi multi tecũ: ascenso
res equoꝝ vniuersi: cetus magnus ⁊ exercitus
vehemēs: ⁊ ascendēs sup̱ populũ meum israel
quasi nubes vt operias terrã: In nouissimis
diebus eris: ⁊ adducam te super terrã meaꝫ: vt
sciant gentes mee cum sãctificatus fuero in te i
oculis eoꝝ o gog. Hec dicit dominꝰ deꝰ. Tu ergo
ille es de quo locutus sum in diebus antiquis i
mãu seruoꝝ meoꝝ ꝓphetaꝝ israel q ꝓphetaue
runt in diebus illoꝝ tempoꝝ: vt adducerem te
sup̱ eos. Et erit in die illa: in die aduētus gog
super terrã israel: ait dñs deus: ascēdet idigna
tio mea in furore meo ⁊ in zelo meo. In igne
ire mee locutus sum: q̄r in die illa erit cõmotio
magna sup̱ terrã israel. et cõmouebuntur a fa
cie mea pisces maris et volucres celi et bestie a
gri et omne reptile qḋ mouet̄ sup̱ humuꝫ: cun-
ctiqꝫ hoies q sunt sup̱ faciē terre. Et subuertēt
montes et cadent sepes: et omnis murus corru
et in terram. Et cõuocabo aduersus eũ in cun-
ctis montibus meis gladiũ ait dominus deus
Gladiꝰ vniuscuiusqꝫ i fratrē suum dirigetur.
Et iudicabo eũ peste et sanguine et imbre vehe
menti et lapidibus imensis. Igneꝫ et sulphur
pluã super eũ et sup̱ exercitũ eius: et sup̱ ppl'os
multos q sunt cũ eo. Et magnificabor et scifica
bor. et notus ero in oculis multaꝝ gentium: et
scient q̄r ego dominus.

XXXIX

Tu aũt fili hominis vaticinare aduersum
gog: et dices. Hec dicit dñs deus. Ec
ce ego sup̱ te gog principē capitis mo-

soch et thubal: et circumagam te et educam te. ⁊ ascendere te faciam de lateribus aquilonis. ⁊ adducam te super montes israel. Et percutiā arcum tuū in manu sinistra tua ⁊ sagittas tuas de manu dextera tua deiiciā. Sup montes isrl' cades tu ⁊ oīa agmina tua ⁊ popl'i qui sūt tecū. Feris. auibus. oīqꝫ volatili celi ⁊ bestijs terre dedi te ad deuorandū. Super faciē agri cades quia ego locutꝰ sum. ait dn̄s deus. Et imittam ignē in magog ⁊ in his qui habitāt in insulis cō fidenter. ⁊ sciēt quia ego dn̄s. Et nomē sanctū meū notū faciam in medio ppl'i mei isrl'. ⁊ non polluā nomē scm̄ meū amplíꝰ. ⁊ sciant gentes quia ego dn̄s deꝰ scūs isrl'. Ecce venit. ⁊ factū ē ait dn̄s deus. hec ē dies de q̄ locutus sum. Et egrediēt hītatores de ciuitatibus isrl'. ⁊ succen/ dēt ⁊ cōburent arma clypeū ⁊ hastas arcum ⁊ sagittas ⁊ baculos manuū ⁊ contos. ⁊ succen/ dēt ea igni septem ānis. Et nō portabunt ligna de regiōibus neqꝫ succidēt d' saltibꝰ: qm̄ arma succēdēt igni ⁊ depdabūt eos qbus pdefuerāt ⁊ diripient vastatores suos. ait dn̄s deus. Et erit i die illa dabo gog locum noiatū sepulchrū i isrl'. vallē viatorū ad oriētē maris q̄ obstupe/ scere faciet pretereuntes. Et sepeliēt ibi gog ⁊ omnem multitudinem eius. ⁊ vocabitur vallis multitudīs gog. ⁊ sepelient eos domus isrl'. ut mūdēt trā septē et mensibus. Sepelient autē eū oīs ppl's tre. ⁊ erit eis noiata dies in q̄ gl'ifica tus sum. ait dn̄s deꝰ. ⁊ viros iugit' constituent lustrātes trā qui sepeliāt ⁊ regrāt eos qui remā serāt sup faciē terre. ut emūdēt eā. Pꝰ mēses aūt septē querē incipiēt. ⁊ circuibūt peragran tes trā. Cūqꝫ viderint os hois. statuent iuxta illud titulū: donec sepeliant illud pollinctores in valle multitudinis gog. Nomen autē ciuita tis amona. ⁊ mundabunt trā. Tu ḡ fili hois h dic dn̄s deꝰ. Dic oī volucri ⁊ vniuersis auibꝰ cūctisqꝫ bestijs agri. Cōuenite ⁊ pperate: con currite vndiqꝫ ad victimā meā quam ego imo lo vobis. victimā grādē sup montes isrl'. ut co medatis carnes et bibatis sanguinē. Carnes fortiū comedetis. et sanguinē pncipū tre bibetis arietū et agnorū et hircorū taurorūqꝫ et altilium et pinguiū oiū. Et comedetis adipē i satur ita/ tem. et bibetis sanguinē i ebrietatē de victima quā ego imolaui vob: et saturabimi sup mēsā meā de equo et de equite forti. et de vniuersis viris bellatoribꝰ. ait dn̄s deꝰ. Et ponā gloriā meā in gētibꝰ: et videbūt oēs gentes iudicium meū qd' fecerim: et manū meā quam posuerim sup eos. et sciēt domꝰ isrl' quia ego dn̄s deꝰ eorū a die illa et deinceps. Et sciēt gentes qm̄ i ini/ quitate sua capta sit domus isrl'. et q' dereliqrit me ⁊ abscōderim faciē meā ab eis: ⁊ tradiderim eos in manus hostiū: ⁊ ceciderit in gladio vni uersi. Juxta imundiciā eorū ⁊ scelus feci eis: ⁊ abscondi faciē meā ab illis. Propterea hec dicit dn̄s deus. Nunc reducā captiuitatem iacob: ⁊ miserebor oīs domus isrl'. Et assumā zelū pro noie scō meo: ⁊ portabunt cōfusionē suā ⁊ oēm puaricationē quā puaricati sūt in me: cū habita uerit in terra sua ↄfidēter neminē formidātes ⁊ reduxero eos de ppl'is: ⁊ cōgregauero de ter ris inimicorū suorū ⁊ scificatus fuero in eis i ocu lis gentiū plurimarū. Et sciēt qr ego dn̄s deus eorū eo q' transtuleri eos in natiōes: ⁊ ↄgrega uerim eos sup terrā suam: ⁊ non dereliquerim quēqꝫ ex eis ibi. Et nō abscondā vltra faciem meam ab eis: eo q' effuderim spiritum meū sup oēm domum israel: ait dn̄s deus.

XL

In vigesimoqnto āno transmigratiōis nostre in exordio āni decia mēsis: qrto decimo āno postqꝫ pcussa ē ciuitas: in ipsa hac die facta est sup me manus dn̄i: ⁊ addu xit me illuc in visionibus dei. Adduxit me i ter ram israel ⁊ dimisit me sup montē excelsum ni mis: sup quē erat q̄si edificiū ciuitatis vergētis ad austrū. ⁊ itroduxit me illuc. Et ecce vir cuiꝰ erat spēs quasi spēs eris: ⁊ funiculus lineus in manu eius: ⁊ calamus mēsure in manu eius. Stabat aūt in porta: ⁊ locutus est ad me idē vir Fili hois. vide oculis tuis ⁊ auribus tuis audi ⁊ pone cor tuū in oia q̄ ego ostendam tibi: qr vt ostendāt tibi adductus es huc. Annuncia eia q̄ tu vides domui isrl'. Et ecce murus forinsecꝰ in circuitu domus vndiqꝫ: ⁊ in manu viri cala mus mēsure sex cubitorū ⁊ palmo. Et mēsus ē latitudinē edificij calamo vno altitudinē quoqꝫ calamo vno. Et venit ad portam q̄ respiciebat viā orientalē: ⁊ ascendit p gradus eius. Et mē sus ē limē porte calamo vno latitudinē: idest li mē vnū: calamo vno i latitudine: ⁊ thalamum vno calamo in longū: ⁊ vno calamo in latū: ⁊ i ter thalamos qnqꝫ cubitos: ⁊ limē porte iuxta vestibulū porte itrinsecus calamo vno. Et mē sus est vestibulū porte octo cubitorū: ⁊ frontem eius duobus cubitis. Vestibulū aūt porte erat intrinsecus. Porro thalami porte ad viā orien talē tres hinc ⁊ tres inde: mēsura vna triū ⁊ mē sura vna frōtiū ex vtraqꝫ pte. Et mēsus ē lati/ tudinē liminis porte decē cubitorū: ⁊ longitudi nē porte tredeci cubitorū ⁊ marginē ante thala mos cubiti vnius: ⁊ cubitꝰ vnus finis vtrinqꝫ

Thalami autē sex cubitorum erant hinc ⁊ inde.
Et mensus est portaꝫ a tecto thalami vsqꝫ tectū
eius. latitudinem vigintiquinqꝫ cubitorū: ostiū
contra ostiuꝫ. Et fecit frontes per sexaginta cu
bitos. ⁊ ad frontē atrium porte vndiqꝫ per cir/
cuitum. ⁊ ante faciē porte q̄ pertingebat vsqꝫ ad
faciē vestibuli porte interioris quinquaginta cu
bitos. ⁊ fenestras obliquas in thalamis ⁊ i frō/
tibus eorum: que erāt intra portā vndiqꝫ ꝑ cir
cuitum. Similiter aūt erant ⁊ in vestibulis fe/
nestre per gyruꝫ intrinsecus. ⁊ ante frontes pi
ctura palmarum celata. Et eduxit me ad atriuꝫ
exterius. ⁊ ecce gaçophylatia ⁊ pauimentū stra
tum lapide in atrio per circuitum. Triginta ga
çophylatia in circuitu pauimenti ⁊ pauimentuꝫ
in fronte portarum secundū longitudinem por
tarum erat inferius. Et mensus est latitudineꝫ
a facie porte inferioris vsqꝫ ad frontem atrij in
terioris extrinsecus: centum cubitos ad orien/
tem ⁊ aquilonem. ¶Portam vero que respicie/
bat viam aquilonis atrij exterioris mensus est.
tam in longitudine q̄ꝫ in latitudine. ⁊ thalamos
eius tres hinc ⁊ tres inde: ⁊ frontem eius ⁊ ve
stibulum eius secundum mensuram porte prio
ris quinquaginta cubitorum longitudinē eius
⁊ latitudinem vigintiquinqꝫ cubitorum. Fene
stre autem eius ⁊ vestibulum sepulture ſm mē
suram porte q̄ respiciebat ad orientem. ⁊ septeꝫ
graduum erat ascensus eius. Et vestibuluꝫ añ
eam ⁊ porta atrij interioris ꝯtra portam aquilo
nis ⁊ orientalē. Et mensus est a porta vsqꝫ ad
portam centum cubitos. Et eduxit me ad viam
australem. ⁊ ecce porta q̄ respiciebat ad austruꝫ
Et mensus est frontem eius: ⁊ vestibulum eiꝰ
iuxta mensuras superiores. ⁊ fenestras eius ⁊
vestibula in circuitu sicut fenestras ceteras: qui
quaginta cubitorum longitudine. ⁊ latitudine
vigintiquinqꝫ cubitorum: ⁊ in gradibꝰ septem
ascendebaꝉ ad eā. Et vestibulū añ fores eius. ⁊
celate palme erant vna hinc: ⁊ altera inde i frō
te eiꝰ. ⁊ porta atrij interioris in via australi. Et
mensus est a porta vsqꝫ ad portam i via austra/
li centum cubitos. Et introduxit me i atriū inte
rius ad portā australē. ⁊ mensus est portā iuxta
mēsuras supiores: thalamū eius: ⁊ frontē eius
⁊ vestibulū eius hisdē mēsuris ⁊ fenestras eius
⁊ vestibulū eiꝰ i circuitu qnquaginta cubitos
lōgitudinis: ⁊ latitudinis vigintiqnqꝫ cubitos
⁊ vestibulum per gyrū lōgitudine vigintiqnqꝫ
cubitoꝝ: ⁊ latitudine qnqꝫ cubitoꝝ. Et vestibu
luꝫ eius ad atriū exterius: ⁊ palmas eiꝰ i frōte. ⁊
octo gradus erāt qbus ascēdebaꝉ ꝑ eā. Et itro
duxit me in atriū interius ꝑ viā orientalē. ⁊ mē
sus est portā ſm mēsuras supiores. thalamum
eius ⁊ frontē eiꝰ ⁊ vestibulū eius sicut supra. ⁊
fenestras eiꝰ ⁊ vestibula i circuitu lōgitudine qn
quaginta cubitoꝝ ⁊ latitudinē vigintiqnqꝫ cu/
bitoꝝ: ⁊ vestibulū eiꝰ id est atrij exterioꝝ ⁊ pal/
me celate i fronte eius hīc ⁊ inde. ⁊ in octo gra/
dibus ascēsus eius. Et introduxit me ad portā
q̄ respiciebat ad aquilonē. Et mēsus est ſm mē
suras supiores thalamū eius ⁊ frontē eiꝰ ⁊ vesti
bulū eius ⁊ fenestras eius ꝑ circuitū longitudie
qnquaginta cubitoꝝ ⁊ latitudine vigintiquiqꝫ
cubitoꝝ. ⁊ vestibulū eius respiciebat ad atrium
exterius ⁊ celatura palmarū in fronte eius hinc
⁊ inde. ⁊ in octo gradibus ascensus eiꝰ. ⁊ ꝑ sin
gula gaçophylatia ostium in frontibus portaꝝ
ibi lauabant holocaustū. Et in vestibulo porte
due mense hinc ⁊ due mēse inde: vt imoleꝉ sup
eas holocaustū ⁊ pro pctō ⁊ ꝓ delicto. Et ad la
tus exterius qd̓ ascendit ad ostium porte que ꝑ/
git ad aquilonē due mense. ⁊ ad latus alterū an
te vestibulum porte due mense. Quattuor mē/
se hinc. ⁊ quattuor mēse īde: ꝑ latera porte octo
mēse erāt: sup quas imolabant. Quattuor aūt
mense ad holocaustū de lapidibus quadris ex/
tructe. lōgitudine cubiti vnius ⁊ dimidij. ⁊ alti
tudine cubiti vniꝰ ⁊ dimidij et altitudine cubiti
vnius super quas ponant vasa in quibus im/
molaꝉ holocaustū ⁊ victima. Et labia caꝝ pal/
mi vniꝰ: reflexa intrinsecus ꝑ circuitū. Super
mensas autē carnes oblatiōis. Et extra portaꝫ
interiorē gaçophylatia cantoꝝ in atrio interio/
ri qd̓ erat in latere porte respiciētis ad aquilōeꝫ
⁊ facies eoꝝ ꝯtra viā australē: vna ex latere por
te orientalis q̄ respiciebat ad viā aquilonis. Et
dixit ad me. Hoc est gaçophylatiuꝫ qd̓ respicit
viā meridianā. sacerdotū qui excubant in custo
dijs templi. porro gaçophylatiuꝫ quod respicit
ad viā aquilōis. sacerdotum erit qui excubāt ad
ministeriuꝫ altaris. Isti sunt filij sadoch qui ac
cedunt de filijs leui ad dn̄m: vt ministrēt ei. Et
mensus est atrium lōgitudine centū cubitorum
⁊ latitudine centū cubitoꝝ per quadrū. ⁊ altare
ante faciem templi. Et introduxit me i vestibu
lum templi. ⁊ mensus est vestibulum quinqꝫ cu
bitis hinc. ⁊ quinqꝫ cubitis inde. ⁊ latitudineꝫ
porte triuꝫ cubitoꝝ hinc ⁊ trium cubitorum ide
longitudinem autem vestibuli viginti cubitoꝝ
⁊ latitudinem vndecim cubitoruꝫ. Et octo gra
dibus ascendebaꝉ ad eam. ⁊ colūne erant i frō/
tibus vna hinc ⁊ altera inde.

Capitulum. XLI.

ET introduxit me in tẽpluz: ꝛ mensus ẽ
frontes: sex cubitos latitudinis hinc ꝛ
sex cubitos latitudinis īde latitudinem
tabernaculi. Et latitudo porte decẽ cubitorum
erat ꝛ latera porte qnqꝫ cubitis hinc: ꝛ qnqꝫ in
de. Et mẽsus ẽ longitudinẽ eius q̄draginta cu
bitoꝝ: ꝛ latitudinẽ vigīti cubitoꝝ. Et īgres
sus intrinsecus mẽsus ẽ ī fronte porte duos cu
bitos: ꝛ portã sex cubitoꝝ: ꝛ latitudinẽ porte se
ptem cubitoꝝ. Et mẽsus est longitudinẽ eius
viginti cubitoꝝ: ꝛ latitudinẽ eius viginti cubi
toꝝ ante faciem tẽpli. Et dixit ad me. Hoc est
sanctum sanctoꝝ. Et mensus est parietem do/
mus sex cubitoꝝ: ꝛ latitudinem lateris quattu
or cubitoꝝ: vndiqꝫ ꝑ circuitum domus. La/
tera aũt latus ad latus: bis trigīta tria. Et erãt
eminentia q̄ ingrederent̄ ꝑ parietẽ domus ī la
teribus ꝑ circuitũ vt cõtinerent: ꝛ non attinge
rent parietẽ tẽpli. Et platea erat ī rotundũ ascen
dens sursũ ꝑ cochleã: ꝛ in cenaculũ tẽpli defere
bat ꝑ gyrũ: Jccirco latius erat tẽplũ in superio
ribus: ꝛ sic de inferioribus ascendebatur ad su
periora: ꝛ in mediũ. Et vidi in domo altitudi/
nem ꝑ circuitũ fundata latera ad mẽsuraꝫ cala
mi sex cubitoꝝ spacio: ꝛ latitudinẽ per parieteꝫ
lateris forinsecus quinqꝫ cubitoꝝ. Et erat inte
rior domus in lateribus domus. Et inter ga/
çophylatia latitudinẽ viginti cubitoꝝ in circui
tu domus vndiqꝫ. Et ostium lateris ad oratio
nem ostium vnũ ad viã aqlonis: ꝛ ostiũ vnuz
ad viã australẽ: ꝛ latitudinẽ loci ad orationem
quinqꝫ cubitoꝝ in circuitu. Et edificiũ qđ erat
separatũ versũqꝫ ad viam respicientem ad ma
re: latitudinis septuaginta cubitoꝝ: paries aũt
edificij qnqꝫ cubitoꝝ latitudinis per circuitum
ꝛ longitudo eius nonaginta cubitoꝝ. Et men
sus est domus longitudinẽ centum cubitorum
ꝛ quod separatũ erat edificium ꝛ parietes eius
longitudinis centũ cubitoꝝ. Latitudo aũt ãte
faciem domus: ꝛ eius qđ erat separatum cõtra
orientem centũ cubitoꝝ. Et mensus est longi/
tudinẽ edificij cõtra faciem eius qđ erat sepatũ
ad dorsum hecthecas ex vtraqꝫ parte centũ cu/
bitoꝝ: ꝛ templũ interius: ꝛ vestibula atrij: limi
na ꝛ fenestras obliquas hecthecas in circuitu ꝑ
tres partes ꝯ vniuscuiusqꝫ limen stratumqꝫ li
gno per gyrũ in circuitu. Terra aũt vsqꝫ ad fe
nestras ꝛ fenestre clause sup ostia: ꝛ vsqꝫ ad do
mum interiorem ꝛ forinsecus ꝛ oẽm parietem
in circuitu itrinsecus ꝛ forinsecus ad mensurã
ꝛ fabrefacta cherubin ꝛ palme. Et palma inter
cherub ꝛ cherub. Duasqꝫ facies habebat che/
rub: faciem hominis iuxta palmam ex hac par
te: ꝛ faciem leonis iuxta palmaꝫ ex alia parte ex
pressam. Per omnem domum in circuitu de
terra vsqꝫ ad superiorem partẽ: cherubin ꝛ pal
me celate erant in pariete templi. Limen qua/
drangulum: ꝛ facies sanctuarij aspectus cõtra
aspectũ. Altaris lignei trium cubitoꝝ altitudo
ꝛ longitudo eius duoꝝ cubitoꝝ ꝛ anguli eius
ꝛ longitudo eius ꝛ parietes eius lignei. Et lo/
cutus est ad me. Hec est mensa coram domio
Et duo ostia erant in tẽplo ꝛ in sanctuario ꝛ in
duobus ostijs ex vtraqꝫ parte bina erãt ostio/
la q̄ in se inuicẽ plicabant̄. Bina. n. ostia erãt
ex vtraqꝫ parte ostioꝝ. Et celata erant in ipsis
ostijs templi cherubin ꝛ sculptura palmaꝝ: si/
cut in parietibus quoqꝫ expressa erant. Quã/
obrẽ ꝛ grossiora erant ligna in vestibuli fronte
forinsecus super que fenestre oblique ꝛ simili/
tudo palmarum hinc atqꝫ inde in humerulis ve
stibuli secundum latera domus latitudinemqꝫ
parietum.

XLII

ET eduxit me in atriũ exterius ꝑ viã du
centẽ ad aquilonẽ. Et īduxit me in ga/
çophilatiũ qđ erat ꝯ separatuꝫ edificiuꝫ
ꝛ contra edem vergentẽ ad aquilonem: ex fa/
cie lõgitudĩs centũ cubitos ostij aqlõis ꝛ latitu
dis qnq̄gita cubitos ꝯ viginti cubitos atrij exte
rioris: ꝛ ꝯtra pauimẽtũ stratũ lapide atrij inte
rioris: vbi erat porticus iuncta porticui triplici
Et ante gaçophylatia deambulatio decem cu/
bitorum latitudinis: ad interiora respiciẽs vie
cubiti vnius. Et ostia earum ad aquilonẽ vbi
erant gaçophylatia in superioribus humiliora
quia supportabant porticus que ex illis emine/
bant de inferioribus ꝛ de medijs edificij. Tri/
stega enim erant: ꝛ non habebant columnas:
sicut erant columne atrioruꝫ. Propterea emi/
nebant de inferioribus ꝛ de medijs a terra cu/
bitis quinquaginta. Et peribolus exterior ꝯm
gaçophylatia que erant in via atrij exterioris
ante gaçophylatia. Longitudo eius quinqua/
ginta cubitorum: quia longitudo erat gaçophy
latiorum atrij exterioris quinquaginta cubito/
rum: ꝛ longitudo ante faciem templi centum
cubitorum. Et erat subter gaçophylatia hec: ī
troitus ab oriente ingredientium in ea de atrio
exteriori in latitudine periboli atrij: quod erat
ꝯ viaꝫ orientalem in faciem edificij separati.
Et erant ante edificium gaçophylatia: ꝛ via
ante faciem eorum iuxta similitudinem gaço/
phylatioruꝫ que erant in via aquilonis. Secũ
duꝫ longitudinem eoꝝ: sic ꝛ latitudo eorum: ꝛ

oīs introitus eoꝝ ⁊ similitudines ⁊ ostia eoꝛuz
ꝑm ostia gaçophylatioꝝ q̃ erant in via respiciē
te ad nothuz. Ostiū in capite vie. q̃ via erat an
te vestibuluz sepatum per viā oꝛientalē igrediē
tibus. Et dixit ad me. Gaçophylatia aquilōis
⁊ gaçophylatia austri q̃ sunt ante edificiuz sepa
ratum. hec sunt gaçophylatia scā: in quibus ve
scunt sacerdotes q appꝛopinquant ad dn̄m i sā
cta scōꝛum. Ibi ponēt scā scōꝛū. ⁊ oblationē ꝓ
pctō ⁊ ꝓ delicto. Locus. n. sanctꝰ est. Cuz aūt
ingressi fuerint sacerdotes. non egredientur de
sanctis in atrium exteriꝰ. Et ibi reponēt vesti
menta sua in quibꝰ ministrāt. qꝛ scā sūt. vestiē/
turq; vestimentis alijs. ⁊ sic ꝓcedent ad ppl'm
Cūq; cōplesset mēsuras domus iterioꝛis. edu
xit me ꝑ viā poꝛte que respiciebat ad viā oꝛien/
talez: ⁊ mensus est eam vndiq; ꝑ circuitū. Mē
sus est autē ꝯtra ventuz oꝛientalem calamo: mē
sure: qngentos calamos: in calamo mensure ꝑ
circuitū. Et mensus est ꝯtra ventū aqlonis qn
gentos calamos: in calamo mensure per gyrū
Et ad ventū australem mensus est quingentos
calamos: in calamo mēsure per circuitū. Et ad
ventū occidentalē mensus est quingentos cala
mos: i calamo mēsure. ¶Per q̃ttuoꝛ vētos mē/
sus est murum eius vndiq; per circuitū. longi
tudinē qngentoꝝ cubitoꝝ. ⁊ latitudinē qngen
toꝝ cubitoꝝ: diuidētē iter scūariū ⁊ vulgi locū

Et duxit me ad poꝛtā q̃ XLIII
respiciebat ad viā oꝛientalem. Et ecce
gloꝛia dei israel igrediebaꝛ per viā oꝛiē
talē. ⁊ vox erat ei quasi vox aquaꝝ multaruz. ⁊
terra splēdebat a maiestate eius. Et vidi visio
nē ꝑm spēm quaz viderā qn̄ venit vt disperde
ret ciuitatem: ⁊ spēs ꝑm aspectū quē viderā iux
ta fluuiū chobar. Et cecidi super faciem meam
Et maiestas dn̄i ingressa est templū: ꝑ viā poꝛ
te q̃ respiciebat ad oꝛientē. Et eleuauit me spūs
⁊ introduxit me in atriū interius. Et ecce reple
ta erat gloꝛia dn̄i domus. Et audiui loquentez
ad me de domo. Et vir qui stabat iuxta me di/
xit ad me. Fili hoīs. locus solij mei ⁊ locus ve
stigioꝝ pedum meoꝝ: vbi habito in medio fi/
lioꝝ israel in eternū. Et nō polluet vltra domꝰ
israel nomē scm̄ meū: ipsi ⁊ reges eoꝝ in foꝛni
catiōibus suis: ⁊ in ruinis regū suoꝝ ⁊ i excel/
sis: q fabꝛicati sūt limē suū iuxta limen meum. ⁊
postes suos iuxta postes meos: ⁊ murus erat i
ter me ⁊ eos. Et polluerūt nomē scm̄ meum in
abhominatiōibus quas fecerūt: ꝓpter qđ cōsu
psi eos i ira mea. Nūc ergo repellant ꝓcul foꝛ
nicationē suā ⁊ ruinas regū suoꝛū a me: ⁊ habi
tabo in medio eoꝝ semper. Tu aūt fili hominis
ostn̄de domui israel templū ⁊ ꝯfundanꝛ ab iniq/
tatibus suis. ⁊ metianꝛ fabꝛicā: ⁊ erubescant ex
oībus q̃ fecerūt. Figuram domus ⁊ fabꝛice eiꝰ
exitus ⁊ introitus: ⁊ oēm descriptionez eius: ⁊
vniuersa p̄cepta eius. cunctumq; oꝛdinē eiꝰ. ⁊
oēs leges eiꝰ ostn̄de eis. ⁊ scribe i oculis eoꝝ: vt
custodiāt oēs descriptiōes eius ⁊ p̄cepta illiꝰ. ⁊
faciāt ea. Ista est lex domus i sūmitate montis
Omnes fines eiꝰ in circuitu. scm̄ scōꝝ ē: Hec
est ergo lex domꝰ. Iste aūt mēsure altaris i cu/
bito verissimo: q hēbat cubitum ⁊ palmuz. In
sinu eius erat cubitus: ⁊ cubitus i latitudie: ⁊ đ
finitio eius vsq; ad labiū eius: ⁊ i circuitu pal/
mus vnus. Hec q̊z erat fossa altaris. Et de si/
nu terre vsq; ad crepidinē nouissimā duo cubi
ti. ⁊ latitudo cubiti vnius. ⁊ a crepidine mino/
re vsq; ad crepidinē maioꝛē quattuoꝛ cubiti: ⁊
latitudo cubiti vnius. Ipsi autē ariel quattuoꝛ
cubitoꝝ. ⁊ ab ariel vsq; ad sursum coꝛnua quat
tuoꝛ. Et ariel duodecim cubitoꝝ in longitudie
per duodecim cubitos latitudinis: quadrāgu/
latum equis lateribus. Et crepido quattuoꝛde
ciz cubitoꝝ lōgitudinis ꝑ quattuoꝛdeci cubitos
latitudinis i quattuoꝛ āgulis eius: ⁊ coꝛona in
circuitu eius dimidij cubiti. ⁊ sinus eius vnius
cubiti ꝑ circuitū. gradus aūt eius vsi ad oꝛiētē
Et dixit ad me. Fili hoīs. hec dic̄ dn̄s deꝰ. Hi
sūt ritus altarꝭ i quacūq; die fuerit fabꝛicatū: vt
offeraꝛ super illđ holocaustū ⁊ effundaꝛ sāguis
Et dabis sacerdotibus ⁊ leuitꝭ q sūt de semie sa
doch q accedūt ad me. ait dn̄s deus: vt offerant
mihi vituluz de ari͞ento ꝓ pctō. Et assumens
de sāguie eius pones sup quattuoꝛ coꝛnua eiꝰ ⁊
sup quattuoꝛ āgulos crepidinis ⁊ sup coꝛonam
in circuitu: ⁊ mundabis illđ ⁊ expiabis. Et tol
les vitulū q oblatus fuerit ꝓ peccato. ⁊ cōbures
eum in separato loco domus extra scūariū. Et
in die secunda offeres hircum capꝛarū imacula
tum ꝓ pctō: ⁊ expiabunt altare sicut expiauerūt
in vitulo. Cūq; ꝯpleueris expians illud. offe/
res vitulum de armēto imaculatū. ⁊ arietem de
gregē imaculatū: ⁊ offeres eos in ꝯspectu dn̄i
Et mittent sacerdotes sup eos sal: ⁊ offerēt eos
in holocaustū dn̄o. Septem diebus facies hir/
cum ꝓ pctō quotidie. ⁊ vitulum de armento ⁊
arietē de pecoꝛibus imaculatos offerēt. Septē
diebus expiabunt altare ⁊ mūdabūt illud. ⁊ im
plebunt manuz eius. Expletis aūt septē diebus
in die octaua ⁊ vltra facient sacerdotes super al
tare holocausta vr̄a. ⁊ q̃ ꝓ pace offerūt. ⁊ placa
tus ero vobis ait dn̄s deus. XLIIII.

ET conuerti me ad viã porte sanctuarij exterioris q̃ respiciebat ad orientem: ⁊ erat clausa. Et dixit dñs ad me. Porta hec clausa erit: ⁊ non aperiet̄ ⁊ vir non trãsiet ꝑ eã. qm̃ dñs deus israel igressus ẽ ꝑ eã: eritq̨ clausa ꝓncipi. Princeps ipse sedebit in ea: vt comedat panẽ corã dño. Per viã porte vestibuli igrediet̄: ⁊ ꝑ viã eius egrediet̄. Et adduxit me ꝑ viã porte aquilonis i ꝯspectu dom⁹: ⁊ vidi ⁊ ecce ipleuit gloria dñi domũ dñi Et cecidi i faciẽ meã ⁊ dixit ad me dñs. Fili hois: pone cor tuũ ⁊ vide oculis tuis: ⁊ auribus tuis audi oĩa q̃ ego loquor ad te: d̃ vniuersis cerimonijs domus dñi ⁊ de cunctis legib⁹ eius. Et pones cor tuũ in vijs tẽpli ꝑ oẽs exitus sanctuarij: ⁊ dices ad exasperantẽ me domũ israel. Hec dicit̄ dñs deus. Sufficiãt vobis oĩa scelera vr̃a domus isrl̄: eo q̃ iducitis filios alienos icircuncisos corde ⁊ icircũcisos carne: vt sint in scũario meo ⁊ polluant domum meã: ⁊ offertis panes meos adipẽ ⁊ sanguinẽ: ⁊ dissoluistis pactum meũ in oĩbus scelerib⁹ vr̃is: ⁊ nõ seruastis ꝑcepta sanctuarij mei: ⁊ posuistis custodes obſuationũ meaꝝ i scũario meo vobismetipsis. Hec dicit dñs deus. Ois alienigena incircũcisus corde ⁊ icircũcisus carne nõ igrediet̄ scũarium meũ: oĩs filius alienus q̃ est i medio filioꝝ isrl̄. Sꝫ ⁊ leuite q̃ lõge recesserũt a me i errore filiorum isrl̄: ⁊ errauerũt a me post idola sua: ⁊ portauerunt iniq̃tatẽ suã: erũt in scũario meo editui ⁊ ianitores portaꝝ dom⁹: ⁊ ministri dom⁹. Ipsi mactabunt holocausta ⁊ victimas populi ⁊ ipsi stabunt in ꝯspectu eoꝝ vt ministrent eis Pro eo q̃ ministrauerũt illis i n ꝯspectu idolorũ suoꝝ: ⁊ facti sunt domui israel in offendiculũ iniquitatis: iccirco leuaui manũ meã super eos ait dñs deus. ⁊ portauerunt iniquitatẽ suã Et nõ appropinquabũt ad me vt sacerdotio fũgant̄ mihi: neq̨ accedent ad oẽ sanctuariũ meum iuxta sancta scõꝝ: sꝫ portabũt ꝯfusionẽ suã ⁊ scelera sua q̃ fecerunt. Et dabo eos ianitores domus in oĩ ministerio eius: ⁊ vniuersis que fient in ea. Sacerdotes aũt ⁊ leuite filij sadoch q̃ custodierunt cerimonias sanctuarij mei cum errarent filij israel a me: ipsi accedẽt ad me: vt ministrent mihi: ⁊ stabunt in ꝯspectu meo: vt offerant mihi adipẽ ⁊ sanguinẽ ait dñs deus. Ipsi ingredient̄ scũariũ meũ: ⁊ ipsi accedẽt ad mensã meã: vt ministrent mihi: ⁊ custodiãt cerimonias meas. Cũq̨ ingredient̄ portas atrij interioris: vestibus lineis induent̄: nec ascendet sup eos quicq̃ȝ laneũ: qm̃ ministrant in portis atrij interioris ⁊ itrisecus. Vitte linee erũt in capitibus eoꝝ: ⁊ feminalia linea erunt in lũbis eoꝝ: ⁊ nõ accingent̄ in sudore. Cũq̨ egredient̄ atriũ exterius ad poplm̄: exuent se vestimẽtis suis in q̃bus ministrauerãt: ⁊ reponent ea in gaçophylatio scũarij ⁊ vestiẽt se vestimẽtis alijs et nõ scificabunt ppl̄m in vestib⁹ suis Caput aũt suũ nõ radẽt: neq̨ comã nutriẽt: sꝫ tondentes attondẽt capita sua. Et vinũ non bibet oĩs sacerdos qñ ingressurus est atriũ interius. Et viduã et repudiatã nõ accipient vxores: sed virgines de semĩe dom⁹ isrl̄. Sꝫ et viduã q̃ fuerit vidua a sacerdote accipiẽt: et ppl̄ꝫ meũ docebunt q̃d sit iter scm̃ et pollutũ: et iter mundũ et imundũ ostẽdẽt eis. Et cũ fuerit cõtrouersia: stabũt in iudicijs meis et iudicabũt. Leges meas et ꝑcepta mea in oĩbus solẽnitatibus meis custodient: et sabbbata mea scificabunt. Et ad mortuũ hoĩeꝫ nõ igredient̄ ne polluant̄: nisi ad patrẽ et matrẽ et filiũ et filiã et fratrẽ et sororẽ q̃ alterũ virũ nõ habuerunt in q/bus ꝯtam:nabunt̄. Et postq̃ȝ fuerit emũdatus septẽ dies numerabunt̄ ei: et in die itroitus sui in scũariũ ad atriũ iterius vt ministret mihi in scũario: offeret ꝓ pctõ suo: ait dñs deus. Non erit autẽ eis hereditas: ego hereditas eoꝝ. Et possessionẽ nõ dabitis eis in isrl̄: ego. n. possessio eoꝝ. Victimã et ꝓ pctõ et ꝓ delicto ipsi comedẽt: ⁊ oẽ votũ i isrl̄ ipsoꝝ erit. Et primitiua oium primogenitoꝝ et oĩa libamenta ex oĩbus q̃ offerunt̄: sacerdotũ erunt. Et ꝓmitiua ciboꝝ vestroꝝ dabitis sacerdoti: vt reponat bñdictionẽ domui sue. Oẽ morticinũ et captũ a bestia d̃ auibus et de pecoribus nõ comedẽt sacerdotes

XLV

CVmq̨ cepitis terrã diuidere sortito sepate ꝓmitias dño scificatuꝫ de terra: lõgitudine vigintiq̃nq̨ milia: et latitudine decẽ milia. Scificatũ erit in oĩ tmio eius ꝑ circuitũ. Et erit ex hoc oĩ parte scificatuꝫ q̃ngentos ꝑ q̃ngentos q̃drifariã ꝑ circuituꝫ et q̃nquaginta cubitis in suburbana eius ꝑ gyrũ Et a mẽsura ista mẽsurabis longitudinẽ vigitiq̃nq̨ miliũ: et latitudinẽ decẽ miliũ. Et in ipo erit tẽplum scm̃q̨ scõꝝ: scificatũ de terra erit sacerdotibus ministris sãctuarij: q̃ accedunt ad ministeriũ dñi. Et erit eis locus i domos et in sãctuariũ scitatis. Vigintiq̃nq̨ aũt milia longitudinis et decẽ milia latitudinis. Leuite qui ministrant domui: ipsi possidebunt viginti gazophylatia. Et possessionem ciuitatis dabitis q̃nq̨ milia latitudinis: et lõgitudinis vigintiquinq̨ milia: secũdũ separationem sanctuarij

omni domui isrl'. Principi q̃z hinc ⁊ inde in se
paratione sanctuarij. ⁊ in possessionez ciuitatis
⁊ ꝯtra facie separatiõis scũarij: ⁊ ꝯtra facie pos
sessiõis vrbis a latere maris vsq̃z ad mare: ⁊ a
latere orientis vsq̃z ad oriente. longitudine aũt
iuxta vnãquãq̃z pte a termino occidentali vsq̃z
ad terminũ orientale: de terra erit ei possessio i
israel. Et nõ depopulabunt vltra principes po
pulum meũ: sed terrã dabũt domui isrl' ꝑm tri/
bus eoꝝ. Hec dicit dñs deus. Sufficiat vobis
ꝑncipes isrl': iniq̃tate ⁊ rapinas itermittite. ⁊ iu
diciũ ⁊ iusticiã facite. Separate ꝯfinia vr̃a a po
pulo meo ait dñs deus. Statera iusta ⁊ ephi iu/
stum ⁊ batus iustꝰ erit vobis. Ephi ⁊ batꝰ eq̃/
lia ⁊ vnius mẽsure erũt: vt capiat decimã ptem
chori batꝰ ⁊ deciã pte chori ephi. Iuxͣ mẽsurã
chori erit eq̃ libratio eoꝝ. Siclus autem viginti
obolos habet. Porro viginti sicli ⁊ vigintiqui
q̃z sicli et q̃ndeci sicli minã faciũt. Et he sũt ꝑmi
tie q̃s tolletis. sextã pte ephi de choro frumenti
et sextaz ptez ephi de choro ordei. Mensura q̃z
olei. Batus olei. decia ps chorie: q2 decem ba/
ti iplent chorũ. Et ariete vnũ de grege ducen/
toꝝ de his q̃ nutriuit isrl' in sacrificiũ. et in holo
caustum et in pacifica: ad expiandũ ꝓ eis. ait do
minus deꝰ. Oĩs ppl's terre tenebit̃ ꝑmitijs his
ꝑncipi i israel. Et sup ꝑcipe erunt holocausta
et sacrificiũ et libamina i solẽnitatibus et i calen
dis et i sabbatis: in vniuersis solẽnitatibus do
mus israel. Ipse faciet ꝓ pctõ sacrificiũ et holo/
caustum et pacifica: ad expiandũ ꝓ domo israel
Hec dicit dñs deus. In p̃io mẽse vna mẽsis
sumes vitulũ de armento imaculatũ. et expiabis
sanctuariũ. Et tollet sacerdos de sanguie quod
erit ꝓ pctõ. et ponet i postibus domus: et i q̃t/
tuor angulis crepidinis altaris. et in postibus
porte atrij iterioris. Et sic facies i septia mensis
ꝓ vnoquoq̃z qui ignorauit ⁊ errore deceptus ẽ
et expiabis ꝓ domo: In p̃io mẽse quartadecia
die mẽsis erit vobis pasce solẽnitas. Septe die
bus azima comedent̃. Et faciet princeps in die
illa ꝓ se et ꝓ vniuerso populo terre vitulum ꝓ
peccato. Et in septem dieꝝ solẽnitate faciet ho/
locaustũ dño: septem vitulos et septem arietes
imaculatos quotidie septem diebus: et pro pec
cato hircũ caprarũ: et sacrificiũ ephi per vituluz
et ephi per ariete faciet. et olei hyn per singula
ephi. Septimo mẽse quitadecia die mẽsis in so
lẽnitate faciet sicut supradicta sũt ꝑ septem dies
tam pro peccato q̃z pro holocausto et in sacrifi/
cio et in oleo.

Capitulum XLVI

Hec dicit dñs deus. Porta atrij interioris
q̃ respicit ad oriente erit clausa sex die/
bus in q̃bus opus fit. Die aũt sabbati
apiet̃. Sz in die calendaꝝ apiet̃ ⁊ itrabit prin/
ceps ꝑ viã vestibuli porte deforis ⁊ stabit in li
mine porte. Et faciẽt sacerdotes holocaustum
eius ⁊ pacifica eius: ⁊ adorabit sup lime porte ⁊
egrediet̃. Porta aũt nõ claudet̃ vsq̃z ad vespe
rã. Et adorabit ppl's terre ad ostiũ porte illiꝰ in
sabbatis ⁊ i calẽdis corã dño. Holocaustũ aũt
h offeret princeps dño in die sabbati: sex agnos
imaculatos ⁊ ariete imaculatũ ⁊ sacrificiũ ephi
per arietem. In agnis aũt sacrificiuz quod de/
derit manus eius: ⁊ olei hyn ꝑ singl'a ephi. In
die aũt calendaꝝ vitulũ de armento imaculatũ
⁊ sex agni ⁊ arietes imaculati erunt: ⁊ ephi per
vitulũ: ephi quoq̃z ꝑ ariete faciet sacrificiũ. De
agnis aũt sicut inuenerit manus eius: ⁊ olei hyn
ꝑ singula ephi. Cũq̃z igressurus ẽ ꝑnceps: per
viã vestibuli porte igrediat̃: ⁊ per eande viam
exeat. Et cũ itrabit ppl's t̃re in ꝯspectu dñi in so
lẽnitatibus q̃ igredit̃ ꝑ portã aq̃lonis vt adoret
egrediat̃: ꝑ viã porte meridiane. Porro qui i
gredit̃ ꝑ viã porte meridiane: egrediat̃: ꝑ viaz
porte aq̃lonis. Nõ reuertet̃ per viaz porte per
quã igressus ẽ: sz e regione illius egredietur.
Princeps aũt in medio eoꝝ cũ igredientibus i
grediet̃: ⁊ cũ egredientibus egrediet̃. Et in nũ/
dinis ⁊ solẽnitatibus erit sacrificiũ ephi ꝑ vitu
lũ: ⁊ ephi ꝑ ariete. In agnis aũt erit sacrificiuz
sic inuenerit manꝰ eiꝰ: ⁊ olei hyn ꝑ singl'a ephi.
Cũ aũt fecerit ꝑnceps spontaneũ holocaustum
aut pacifica voluntaria dño: apiet̃ ei porta que
respicit ad oriente: ⁊ faciet holocaustũ suũ ⁊ pa
cifica sua: sicut fieri solet in die sabbati: ⁊ egre/
diet̃: claudet̃ q̃z porta postq̃z exierit. Et agnum
eiusde anni imaculatũ faciet i holocaustũ quoti
die dño. Sẽper mane faciet illud. Et faciet sa/
crificiũ sup eo catamane mane: sextã parte ephi
⁊ de oleo tertiã partem hyn. vt misceat̃ simile.
Sacrificiũ dño legitimũ: iuge atq̃z perpetuum
Faciet agnũ in sacrificiũ ⁊ oleuz catamane ma
ne holocaustũ sempiternũ. Hec dicit dñs deus
Si dederit ꝑnceps domũ alicui de filijs suis:
hereditas eius filioꝝ suoꝝ erit: possidebunt eã
hereditarie. Si aũt dederit legatũ de heredita/
te sua vni seruoꝝ suoꝝ: erit illius vsq̃z ad annũ
remissionis ⁊ reuertet̃ ad principe. Hereditas
aũt eius filijs eius erit. Et non accipiet prin/
ceps de hereditate ppl'i ꝑ violentiã ⁊ de posses/
sione eoꝝ sz de possessione sua hereditate dabit
filijs suis vt nõ disꝑgat̃ ppl's meꝰ vnusq̃sq̃z a

possessiōe sua. Et itroduxit me per ingressuꝫ q erat ex latere porte: i gaçophylatia sāctuarij ad sacerdotes: q respiciebāt ad aquilonem: ꝛ erat ibi locus vergēs ad occidenteꝫ: ꝛ dixit ad me. Iste ē locus vbi coquēt sacerdotes ꝓ pctō ꝛ ꝓ delicto: vbi coquēt sacrificiū: vt nō efferant in atriū exterius: ꝛ scificēt popl's. Et eduxit me in atriū exterius: ꝛ circūduxit me per q̄ttuor angulos atrij. Et ecce atriolum erat in angulo atrij: atriola singula p angulos atrij. In q̄ttuor angulis atrij atriola disposita: q̄draginta cubitoꝝ p longū ꝛ trigīta per latū. Mēsure vni⁹ q̄ttuor erant. Et paries p circuitū ambiēs q̄ttuor atriola: ꝛ culine fabricate erant subter porticus per gyrū. Et dixit ad me. Hec ē domus culinarū: in qua coquēt ministri dom⁹ domini victimas populi.

XLVII

Et cōuertit me ad portā domus. ꝛ ecce aq̄ egrediebant subter limē domus ad orientē. Facies .n. domus respicie bat ad orientem. Aque aūt dscendebāt i lat⁹ tēpli dextrū ad meridiē altaris. Et eduxit me p viā porte aquilonis. ꝛ cōuertit me ad viaꝫ foras portā exteriorē. viā q̄ respiciebat ad orientē. Et ecce aque redundātes a latere dextro cūꝫ egrederet vir ad oriētē: qui habebat funiculuꝫ in manu sua. ꝛ mensus ē mille cubitos. ꝛ traduxit me p aquā vsq3 ad talos. Rursūq3 mensus ē mille. ꝛ traduxit me per aquā vsq3 ad genua. Et mēsus ē mille. ꝛ traduxit me p aquam vsq3 ad renes. Et mēsus ē mille torrentē queꝫ nō potui ptrāsire. qm̄ intumuerāt aque ꝓfūdi torrentis qui non pōt transuadari. Et dixit ad me. Certe vidisti fili hōis. Et eduxit me. ꝛ conuertit ad ripā torrentis. Cūq3 me cōuertissem ecce i ripa torrentis ligna mlt̄a nimis ex vtraq3 parte. Et ait ad me. Aque iste que egrediuntur ad tumulos sabuli orientalis ꝛ descendunt ad plana deserti: itrabunt mare: ꝛ exibūt. ꝛ sanabūtur aq̄. Et oīs aīa viuens q̄ serpit q̄cunq3 venerit torrens. viuet. ꝛ erūt pisces multi satis postq̄ venerit illuc aq̄ iste. Et sanabūtur ꝛ viuēt oīa ad que venerit torrēs: ꝛ stabūt super illa piscatores Abēgaddi vsque ad ēgalliꝫ siccatio sagenaꝝ erit. Plurime spēs erūt piscium ei⁹: sicut pisces maris magni multitudinis nimie. In litoribus aūt ei⁹ ꝛ i palustribus non sanabunt: quia i salinas dabūt. Et super torrentem orient i ripis eius ex vtraq3 parte oē lignum pomiferum. Nō defluet foliuꝫ ex eo. ꝛ non dficiet fructus eius. Per singulos mēses afferet primitiua: quia aq̄ eius de scuario egredietur. Et erunt fructus eius in cibum. ꝛ folia eius ad medicinā. hec dicit dn̄s de⁹. hic ē terminus i quo possidebitis terrā i duodecim tribubus isrl': qa ioseph duplicē funiculum habet. Possidebitis aūt eā singuli eque ut frat suus. super quā leuaui manū meā ut darem pr̄ib⁹ vestris. Et cadet terra h vobis i possessionē. Hic ē aūt tminus tre ad plagā septētrionaleꝫ a mari magno: via ethalon venietibus sedada emath berothasabari que est inter terminuꝫ damasci ꝛ confiniū emath domus thicon q̄ ē iuxta terminū auran: ꝛ erit termin⁹ a mari vsq3 ad atriū enon tmin⁹ damasci. ꝛ ab aquilone ad aquilonē terminus emath. plaga septentrionalis. Porro plaga orientalis de medio auran ꝛ de medio damasci ꝛ de medio galaad ꝛ de medio terre israel iordanis disterminans: ad mare orientale metiemini plagā oriētalem. Plaga aūt australis meridiana a thamar vsq3 ad aq̄s ↄtradictionis cades. ꝛ torrēs vsq3 ad mare magnum. ꝛ h est plaga ad meridiē australis. Et plaga maris: mare magnū a confinio p directū donec veni as emath: h ē plaga maris. Et diuidetis trā istā vobis p trib⁹ isrl'. ꝛ mittetis eā i hereditatē vobis ꝛ aduenis qui accesserint ad vos qui genuerit filios i medio vr̄m. ꝛ erunt vobis sicut indigene int filios isrl'. Vobiscū diuidēt possessionē i medio tribuum israel. In tribu auteꝫ q̄cunque fuerit aduena. ibi dabitis possessionem illi. ait dn̄s deus.

XLVIII

Et hec noīa tribuū a finibus aquilonis iuxta viam ethalon p gētibus emath: atriū enon tminus damasci. ab aquilone iuxta viam emath. ꝛ erit ei plaga orientalis mare. dan vna. Et a tmino dan: a plaga orientali vsque ad plagam maris. aser vna. Et sup tminū aser: a plaga orientali vsq3 ad plagam maris. neptalim vna. Et super tminū neptaliꝫ a plaga oriētali vsq3 ad plagam mar. manasse vna. Et super tminū manasse: a plaga orientali vsq3 ad plagā maris effraiꝫ vna. Et super tminū effrai: a plaga orientali vsq3 ad plagam mar. ruben vna. Et super tminū rubē: a plaga oriētali vsq3 ad plagam maris. iuda vna. Et super tminū iuda: a plaga oriētali vsq3 ad plagā maris. erūt primitie quas sepabitis viginti quinque milib⁹ calamis latitudinis ꝛ longitudinis: sicuti singule ptes a plaga orientali vsque ad plagā maris. Et erit sanctuarium in medio ei⁹. Primitie q̄s sepabitis dn̄o: longitudo vigintiquinque milib⁹. ꝛ latitudo decē milibus. He aūt erūt ꝑmitie sanctuarij sacer

dotū: ad aqlonē lōgitudinis vigītiqnq3 milia:
⁊ ad mare latitudinis decē milia. Sȝ ⁊ ad oriē
tem latitudinis decē milia: ⁊ ad meridiē vigin
tiqnq3 milia. Et erit sanctuariū dn̄i in medio
eius. Sacerdotibus sanctuariū erit de filijs sa/
doch. q custodierunt cerimonias meas ⁊ non
errauerūt cū errarēt filij israel: sicut errauerūt
⁊ leuite. Et erūt ꝑmitie de ꝑmitiuis terre scīm
sanctoꝝ: iuxta terminū leuitaꝝ. Sed ⁊ leuitis si
militer iuxta fines sacerdotū vigintiqnq3 milia
lōgitudinis: ⁊ latitudinis decē milia. Omis lon
gitudo viginti ⁊ qnq3 miliū: ⁊ latitudo decem
miliū. Et nō venūdabunt ex eo neq3 mutabūt
neq3 trāsferent ꝑmitie terre: q2 scificate sūt dn̄o
Quinq3 milia aūt q̄ supsūt in latitudine ꝑ vigi
tiqnq3 milia: ꝓphana erunt vrbis in habitacu
lū ⁊ in suburbana. Et erit ciuitas in medio ei9:
⁊ he mensure eius. Ad plagā septentrionalem
qngenta ⁊ quattuor milia: ⁊ ad plagā meridia/
nam qngenta ⁊ q̄ttuor milia: ⁊ ad plagā orien/
talē qngēta ⁊ quattuor milia ⁊ ad plagā occidē
talē qngēta ⁊ quattuor milia. Erunt aūt subur
bana ciuitatis ad aqlonē ducenta qnquaginta:
⁊ ad meridiē: ducēta qnquaginta: ⁊ ad orientē
ducenta qnquaginta. ⁊ ad mare ducēta qnqua
ginta. Qđ aūt reliquū fuerit in longitudie ꝓm
primitias sanctuarij decē milia in orientē: ⁊ de
cem milia in occidentē erunt sicut primitie san/
ctuarij: ⁊ erunt fruges eius in panes his q̄ ser
uiunt ciuitati. Seruientes aūt ciuitati operabū
tur ex oibus tribubus isrl̄. Omēs ꝑmitie vigin
tiquinq3 miliū ꝑ vigintiqnq3 milia in q̄drum:
separabunt in ꝑmitias sanctuarij ⁊ in possessio
nē ciuitatis. Qđ aūt reliquū fuerit ꝑncipis erit
ex oi parte primitiaꝝ sanctuarij ⁊ possessionis
ciuitatis e regione: vigintiqnq3 miliū primitia
rū vsq3 ad terminū orientalē: sed ⁊ a mari e re/
gione vigintiqnq3 miliū vsq3 ad terminū ma/
ris: similiter in partibus pricipis erit. Et erūt
primitie sanctuarij ⁊ sanctuariū templi ciuitatis
in medio eius. De possessione aūt leuitaꝝ: ⁊ de
possessione ciuitatis in medio partiū principis
erit in terminū iuda ⁊ in terminū beniamin: ⁊
ad principē pertinebit. De reliquis tribubus
erunt tales portiones. A plaga orientali vsq3
ad plagā occidentalē: beniamin vna. Et cōtra
terminū beniamin a plaga oriētali vsq3 ad pla/
gam occidentalē: simeon vna. Et sup termi/
nū symeonis a plaga orientali vsq3 ad plagam
occidentalem: isachar vna. Et super terminū
isachar a plaga orientali vsq3 ad plagam oc/
cidentalem: çabulon vna. Et super termi/
num çabulon a plaga orientali vsq3 ad plagā
maris gad vna. Et super terminū gad ad plagā
austri in meridiem. ⁊ erit finis de thamar vs/
q3 ad aquas contradictionis cades: hereditas
contra mare magnū. Hec est terra quā mitte/
tis in sortē tribubus isrl̄ ⁊ he ꝑtitiones eaꝝ: ait
dn̄s deus. Et hi egressus ciuitatis. A plaga se
ptētrionali qngētos ⁊ quattuor milia mensura
bis: ⁊ porte ciuitatis in oibus tribubus israel.
Porte tres a septētrione. Porta ruben vna:
porta iuda vna: porta leui vna. Et ad plagam
orientalē qngentos ⁊ quattuor milia. Et porte
tres. Porta ioseph vna: porta beniamin vna:
porta dan vna. Et ad plagā meridianā qngen
tos ⁊ q̄ttuor milia metieris. Et porte tres. por
ta symeonis vna: porta isachar vna: porta ça/
bulon vna. Et ad plagam occidentalē qngen/
tos ⁊ q̄ttuor milia. Et porte tres. Porta Gad
vna porta aser vna: porta neptalim vna. Per
circuitū decē ⁊ octo milia. Et nomē ciuitatis ex
illa die dn̄s ibidem. Amen.

Explicit Eçechiel ꝓpheta. Incipit prolog9
sancti Hieronymi in Danielem ꝓphetam.

Danielem ꝓphetam iuxta septuagi
ta interpretes: dn̄i saluatoris eccle/
sie nō legūt vtentes theodotōis edi
tione. ⁊ hꝰ cur acciderit nescio. Si/
ue. n. quia sermo chaldaicus est: ⁊ qbusdā pro
prietatibus a nr̄o eloquio discrepat: noluerunt
septuaginta iterpretes easdē lingue lineas in
trāslatiōe seruare: siue sub noie coꝝ ab alio ne
scio quo nō satis chaldeā linguā scientē editus
ē liber: siue aliud quid cause extiterit ignorans
hꝰ vnū affirmare possum: q multum a veritate
discordet: ⁊ recto iudicio repudiatus sit. Scien
dū quippe danielē maxime ⁊ esdrā hebraicis q
dem lr̄is sed chaldeo ſmone ꝯscriptos: ⁊ vnā
hieremie pericopen: iob q̄3 cū arabica lingua
plurimā habere societatē. Deniq3 ⁊ ego adole
scentulus post quintiliani ⁊ tulij lectionē ac flo
res rhetoricos cū me in lingue huius pistrinū
reclusissē: ⁊ multo sudore multoq3 tēpore vix
cepissem anhelantia stridentiaq3 vba resona/
re: ⁊ q̄si per criptam ambulās: raꝝ desuper lu
men aspicerē: impegi nouissime in danielē: et
tāto tedio affectus sum: vt desperatione subita
oēm laborem veterē voluerī ꝯtēnere. Verū
adhortante me quodā hebreo ⁊ illud mihi cre/
brius sua lingua ingerente: labor iprobus oia
vincit: q mihi videbar sciolus iter eos cepi rur
sus discipulus esse chaldaicus. Et vt veꝝ fate/
ar: vsq3 ad pn̄tē diem magis possum sermonē

chaldaicum legere et intelligere quam sonare. Hec iccirco refero ut difficultatem vobis danielis ostenderem: qui apud hebreos nec susanne habet historiam: nec hymnum trium puerorum nec belis draconisque fabulas: quas nos quia in toto orbe dispersi sunt: verum ante posito easque iugulante subiecimus: ne videremur apud imperitos magnam partem voluminis detruncasse. Audiui ego quendam de preceptoribus iudeorum: cum susanne derideret historiam et a greco nescio quo eam diceret esse confictam: illud opponere quod origeni quoque africanus opposuit: ethymologias has apo tou schinou schise: et apo tou prinou prise: de greco sermone descendere. Cuius rei nos intelligentiam nostris hanc possumus dare: ut verbi gratia: dicamus continuo de arbore ilice dixisse cum ilico pereas: et a lentisco in lentem te comminuat angelus: vel non lente pereas aut lentus. i. flexibilis ducaris ad mortem: siue aliud quid ad arboris nomen conveniens. Deinde tantum fuisse ocii tribus pueris cauillabatur: ut in camino estuantis incendii metro luderent. et per ordinem ad laudem dei omnia elementa prouocarent: aut quod miraculum diuineque aspirationis iudicium vel draconem interfectum offa picis vel sacerdotum belis machinas deprehensas: que magis prudentia sollertis viri quam prophetali essent spiritu perpetrata. Cum vero ad abacuc veniret: et de iudea in chaldeam raptum discophorum lectitaret: querebat exemplum ubi legissemus in toto veteri testamento quemquam sanctorum graui volasse corpore: et in puncto vnius hore tanta terrarum spatia transisse. Cui cum quidam e nostris satis ad loquendum promptulus ezechielem adduxisset in medium: et diceret eum de chaldea in iudeam fuisse translatum: derisit hominem et ex ipso volumine demonstrauit ezechielem in spiritu se vidisse transpositum. Denique et apostolum nostrum videlicet ut eruditum virum et qui legem ab hebreis didicisset non fuisse ausum affirmare se raptum in corpore: sed dixisse siue in corpore siue extra corpus: nescio: deus scit. His et talibus argumentis apocryphas in libro ecclesie fabulas arguebat. Super quo relectoris arbitrio iudicium derelinquens illud admoneo non haberi danielem apud hebreos inter prophetas: sed inter eos qui agiographa conscripserunt. In tres siquidem partes omnis ab eis scriptura diuiditur: in legem in prophetas: et in agiographa. i. in quinque et octo et in vndecim libros de quo non est huius temporis disserere. Que autem ex hoc propheta immo contra hunc librum porphyrius obiiciat: testes sunt methodius eusebius et appollinaris: qui multis versuum milibus eius vesanie respondentes nescio an curioso lectori satisfecerint. Unde obsecro vos o paula et eustochium fundatis pro me ad dominum preces: ut quamdiu in hoc corpusculo sum: scribam aliquid gratum vobis: utile ecclesie: dignum posteris. Presentium quippe iudiciis oblatrantium non satis moueor: qui in utranque partem: aut amore labuntur: aut odio.

Explicit prologus. Incipit Daniel propheta. Capitulum I

ANno tertio regni ioachim regis iuda venit. Nabuchodonosor rex babylonis hierusalem et obsedit eam: et tradidit dominus in manu eius ioachim regem iude et partem vasorum domus dei: et asportauit ea in terram sennaar in domum dei sui: et vasa intulit in domum thesauri dei sui. Et ait rex asphanez preposito eunuchorum ut introduceret de filiis israel et de semine regio et tyrannorum pueros in quibus nulla esset macula: decoros forma et eruditos omni sapientia cautos scientia et doctos disciplina: et qui possent stare in palatio regis ut doceret eos litteras et linguam chaldeorum. Et constituit eis rex annonam per singulos dies de cibis suis et vino unde bibebat ipse ut enutriti tribus annis postea starent in conspectu regis. Fuerunt ergo inter eos de filiis iude Daniel ananias misahel et azarias. Et imposuit eis prepositus eunuchorum nomina: danieli balthasar ananie sidrac: misaeli misac: et azarie abdenago. Proposuit autem daniel in corde suo ne pollueretur de mensa regis neque de vino potus eius et rogauit eunuchorum prepositum ne contaminaretur. Dedit autem deus danieli gratiam et misericordiam in conspectu principis eunuchorum Et ait princeps eunuchorum ad danielem. Timeo ego dominum meum regem qui constituit vobis cibum et potum: qui si viderit vultus vestros macilentiores pre ceteris adolescentibus coeuis vestris condemnabitis caput meum regi. Et dixit daniel ad malassar quem constituerat princeps eunuchorum super danielem ananiam misahelem et azariam. Tempta nos obsecro seruos tuos diebus decem et dentur nobis legumina ad vescendum et aqua ad bibendum: et contemplare vultus nostros et vultus puerorum qui vescuntur cibo regio: et sicut videris facies cum seruis tuis. Qui audito sermone huiuscemodi temptauit eos diebus decem. Post dies autem decem apparuerunt vultus eorum meliores et corpulentiores pre omnibus pueris qui vescebantur cibo regio. Porro malassar tollebat cibaria et vinum potus eorum: dabatque eis legumina. Pueris autem his dedit deus scientiam et disciplinam

ĩn oi libro ⁊ sapia: danieli aũt itelligẽtiaꝫ oium
visionũ ⁊ somnioꝝ. Cõpletis itaqꝫ dieb⁹ post
q̃s dixerat rex vt introducerenť: itroduxit eos
p̄positus eunuchoꝝ in conspectu nabuchodo/
nosoꝛ. Cũqꝫ eis locutus fuisset rex: nõ sũt inuẽ
ti tales de vniuersis vt daniel ananias misabel
⁊ açarias. Et steterunt i ꝯspectu regis: ⁊ oẽ v
bũ sapie ⁊ itellect⁹ qđ sciscitat⁹ ẽ ab eis rex: iue
nit i eis decuplũ sup cũctos ariolos ⁊ magos q
erant i vniuerso regno ei⁹. Fuit aũt daniel vs
qꝫ ad annũ pꝛimũ cyri regis. II

In ãno secũdo regni nabuchodonosoꝛ
vidit nabuchodonosoꝛ somniũ: ⁊ cõter
ritus ẽ spũs eius: ⁊ somniũ eius fugit
ab eo. Precepit aũt rex vt cõuocarentur arioli
⁊ magi ⁊ malefici ⁊ chaldei vt indicarent regi
somnia sua. Qui cũ venissẽt steterũt corã rege:
⁊ dixit ad eos rex. Vidi somniũ: ⁊ mente ꝯfu/
sus ignoꝛo qd viderim. Rñderũtqꝫ chaldei re
gi syriace. Rex in sempiternũ viue. Dic som/
niũ seruis tuis: ⁊ interp̃tationẽ eius indicabi/
mus. Et rñdẽs rex ait chaldeis. Sermo reces
sit a me. Nisi indicaueritis mihi somniũ ⁊ con
iecturã eius: pibitis vos: ⁊ domus vestre pu/
blicabunť. Si aũt somniũ ⁊ coniecturam eius
narraueritis: p̃mia ⁊ dona ⁊ honoꝛẽ multũ ac
cipietis a me. Somniũ igiť ⁊ interp̃tationẽ ei⁹
indicate mihi. Rñderũt secundo atqꝫ dixerunt
Rex somniũ dicat seruis suis: ⁊ interp̃tationẽ
ei⁹ indicabim⁹. Rñdit rex ⁊ ait. Certe noui ꝙ
tp̃s redimitis: sciẽtes ꝙ recesserit a me sermo.
Si g̃ somniũ nõ indicaueritis mihi: vna est de
vobis sñia: ꝙ interp̃tationẽ quoqꝫ fallacẽ ⁊ de
ceptione plenã ꝯposueritis: vt loquamini mihi
donec tẽpus ptrãseat. Somniũ itaqꝫ dicite mi
hi: vt sciã ꝙ interp̃tationẽ q̊ꝫ eius verã loq̃mi/
ni. Rñdẽtes g̃ chaldei corã rege dixerũt. Nõ
est hõ sup terrã: q sermonẽ tuũ rex possit imple
re: sed neqꝫ regũ q̃sqꝫ magnus ⁊ potẽs vbuꝫ
huiuscemodi sciscitať ab omni ariolo ⁊ mago ⁊
chaldeo. Sermo .n. quem tu q̃ris rex: g̃uis est
nec repieť q̃sq̃ꝫ q indicet illũ in ꝯspectu regis:
exceptis dijs q̊ꝝ nõ ẽ cũ hoib⁹ ꝯuersatio. Quo
audito: rex i furoꝛe ⁊ in ira magna p̄cepit vt
pirent oẽs sapientes babylonis. Et egressa sẽ
tentia: sapiẽtes interficiebanť: querebaťqꝫ dani
el ⁊ socij eius vt perirent. Tunc daniel requisiuit
de lege atqꝫ sentẽtia ab arioch p̃ncipe militie re
gis: q egressus fuerat ad interficiẽdos sapiẽtes
babylonis. Et interrogauit eũ q a rege ptãtem
accepat: quam ob cãm tam crudelis sñia a facie
regis esset egressa. Cum g̃ rẽ indicasset arioch
danieli: daniel ingressus rogauit regẽ vt tẽpus
daret sibi ad solutionẽ indicandã regi. Et in/
gressus ẽ domũ suã: ananieqꝫ ⁊ misabeli ⁊ aça
rie socijs suis idicauit negociũ vt q̃rerẽt mĩam
a facie dei celi sup sacramẽto isto: ⁊ nõ perirẽt
daniel ⁊ socij ei⁹ cũ ceteris sapiẽtib⁹ babylonis
Tunc danieli mysteriũ p visionẽ nocte reuela
tũ est. Et benedixit daniel deũ celi: ⁊ locut⁹ ait.
Sit nomẽ dñi benedictũ a seculo ⁊ vsqꝫ in secu
lũ: q꞉ sapia ⁊ foꝛtitudo eius sunt ⁊ ipse mutat tẽ
poꝛa ⁊ etates. Transfert regna atqꝫ constituit:
dat sapiam sapientibus: ⁊ sciam itelligentibus
disciplinã. Ipse reuelat ꝓfũda ⁊ abscondita. ⁊
nouit in tenebꝛis ꝯstituta: ⁊ lux cũ eo est. Tibi
deus patrũ nr̃oꝝ cõfiteoꝛ teqꝫ laudo: q꞉ sapiaꝫ
⁊ foꝛtitudinẽ dedisti mihi: ⁊ nunc ostẽdisti mi
hi q̃ rogauimus te: q꞉ sermonem regis apuisti
nobis. Post hec Daniel ingressus ad arioch
quẽ ꝯstituerat rex vt pderet sapientes babylo/
nis: sic ei locutus est. Sapientes babylõis ne
pdas. Introduc me in ꝯspectũ regis: ⁊ solutiõ
nẽ regi narrabo. Tunc arioch festinus intro/
duxit danielẽ ad regem: ⁊ dixit ei. Inueni ho/
minem de filijs trãsmigrationis iude q solutio
nẽ regi ãnũciet. Rñdit rex ⁊ dixit danieli cui⁹
nomen erat balthasar. Putas ne vere potes
mihi indicare somniũ qđ vidi ⁊ interp̃tationeꝫ
eius? Et respondẽs daniel corã rege ait. My
steriũ qđ rex interrogat sapientes magi ⁊ ario
li ⁊ aruspices nequeunt indicare regi: sed ẽ de
us in celo reuelans mysteria qui indicauit tibi
rex nabuchodonosoꝛ que ventura sunt nouissi
mis tpibus. Somniũ tuum ⁊ visiones capitis
tui in cubili tuo huiuscemodi sunt. Tu rex co/
gitare cepisti in stratu tuo qđ esset futuruꝫ post
hec: ⁊ q reuelat mysteria ondit tibi que ventu/
ra sunt. Mihi q̊ꝫ non in sapia q̃ est in me plus/
q̃ꝫ in cunctis viuentibus: sacr̃m h̃ reuelatũ est.
sed vt interpꝛetatio regi manifesta fieret ⁊ cogi
tationes mẽtis tue scires. Tu rex videbas: ⁊ ec
ce quasi statua vna grãdis. Statua illa magna
⁊ statura sublimis stabat contra te: ⁊ intuitus
eius erat terribilis. Huius statue caput ex au/
ro optimo erat: pectus auteꝫ ⁊ bꝛachia de argẽ
to: poꝛro vẽter ⁊ femoꝛa ex ere: tibie aũt ferree
pedũ quedam ps erat ferrea: q̃dam aũt fictilis.
Videbas ita. donec abscisus est lapis de mon
te sine manibus ⁊ pcussit statuã in pedibus ei⁹
ferreis ⁊ fictilibus: ⁊ cõminuit eos. Tunc con
trita sunt piter: ferrũ testa es argentũ ⁊ aurum
⁊ redacta quasi in fauillã estiue aree q̃ rapta sũt
vento: nullusqꝫ locus inuentus est eis. Lapis

autem q percusserat statuā factus est mons magnus: ⁊ impleuit vniuersam terram. Hoc est somniū: interpretationē q̄ꝫ eius dicemus corā te rex. Tu rex regum es: ⁊ deus celi regnum ⁊ fortitudinē ⁊ imperiū ⁊ gloriā dedit tibi: ⁊ oia in qbus hitant filij hoium: ⁊ bestie agri volucres quoq̄ꝫ celi dedit i manu tua: ⁊ sub ditione tua vniuersa ꝯstituit. Tu es ḡ caput aureum. Et post te consurget regnuꝫ aliud minus te argenteū: ⁊ regnū tertiū aliud ereum qḋ impabit vniuerse terre: ⁊ regnū q̄rtum erit velut ferreū Quō ferrū cōminuit ⁊ domat oia: sic cōminuet ⁊ ꝯteret oia hec. Porro q꞉ vidisti pedum et digitoꝝ ptem testeā figuli ⁊ ptem ferream: regnum diuisum erit qḋ tn̄ de plantario ferri orietur. Scḋm ꝙ vidisti ferrum mixtum teste ex luto ⁊ digitos pedū ex pte ferreos: ⁊ ex pte fictiles: ex parte regnum erit soliduꝫ: ⁊ ex parte cō tritum. Qꝫ autem vidisti ferrū mixtum teste ex luto: cōmiscebunť qdem humano semini sꝫ nō adherebunt sibi: sicuti ferrum misceri non pōt teste. In diebus aūt regnoꝝ illoꝝ suscitabit deus celi regnū qḋ in eternū nō dissipabiť: ⁊ regnum eius alteri pplo non tradeť. Cōminuet autem ⁊ ꝯsumet vniuersa regna hec: ⁊ ipsū stabit in eternū. Scḋm qḋ vidisti ꝙ de monte abscisus est lapis sine manibus ⁊ cōminuit testaꝫ ⁊ ferrū ⁊ es ⁊ argentū ⁊ auꝝ: deus magnus ostēdit regi q̄ ventura sunt postea: ⁊ verum ē somnium ⁊ fidelis interp̄tatio eius. Tunc rex nabuchodonosor cecidit in faciem suā: ⁊ danieleꝫ adorauit: ⁊ hostias ⁊ incensū p̄cepit vt sacrificarent ei. Loq̄ns ergo rex ait danieli. Vere deꝰ vester deus deoꝝ est: ⁊ dn̄s regū reuelans mysteria: qm̄ tu potuisti apire hoc sacm̄. Tūc rex danielem in sublime extulit: ⁊ munera multa ⁊ magna dedit ei. Et ꝯstituit eū principem super omnes prouincias babylonis: ⁊ p̄fectuꝫ ⁊ magistrum super cunctos sapientes babylonis. Daniel autē postulauit a rege: ⁊ constituit sup opera prouincie babylonis sidrac misac ⁊ abdenago. Ipse autem daniel erat in foribus regis.

III

Nabuchodonosor rex fecit statuā aureā altitudine cubitoꝝ sexagita: latitudine cubitoꝝ sex: ⁊ statuit eam in campo duran ꝓuincie babylonis. Itaq̄ꝫ nabuchodonosor rex misit ad congregandos satrapas magistratus ⁊ iudices: duces ⁊ tyrānos ⁊ prefectos omnesq̄ꝫ principes regionū vt conuenirent ad dedicationē statue quā erexerat nabuchodonosor rex. Tūc ꝯgregati sūt satrape magistratus ⁊ iudices duces ⁊ tyranni ⁊ optimates q erant in ptātibus cōstituti ⁊ vniuersi principes regionū vt cōuenirent ad dedicationē statue quā erexerat nabuchodonosor rex. Stabant autē in cōspectu statue quā posuerat nabuchodonosor rex ⁊ preco clamabat valenter. Vobis dicitur populis tribubus ⁊ linguis in hora qua audieritis sonitum tube ⁊ fistule ⁊ cythare sambuce ⁊ psalterij ⁊ symphonie ⁊ vniuersi generis musicoꝝ cadentes adorate statuam aureaꝫ quam cōstituit nabuchodonosor rex: Si quis auteꝫ non ꝓstratus adorauerit. eadem hora mittetur in fornacē ignis ardētis. Post hec igitur statim vt audierunt omnes populi sonituꝫ tube fistule ⁊ cythare sambuce ⁊ psalterij symphonie. ⁊ ois generis musicoꝝ: cadentes oēs populi tribus ⁊ lingue adorauerūt statuā aureā quā ꝯstituerat nabuchodonosor rex. Statimq̄ꝫ i ipso tempore accedentes viri chaldei accusauerunt iudeos. dixeruntq̄ꝫ nabuchodonosor regi. Rex in eternū viue. Tu rex posuisti decretum vt ois homo q audierit sonitum tube fistule ⁊ cythare sambuce ⁊ psalterij ⁊ symphonie ⁊ vniuersi generis musicorum. ꝓsternat se ⁊ adoret statuam auream: si qs autē nō ꝓcidens adorauerit. mittať in fornacē ignis ardentis. Sūt ergo viri iudei quos ꝯstituisti super opa regiōis babylonie sidrac misac ⁊ abdenago. viri isti ꝯtempserūt rex decretū tuū. Deos tuos nō colūt: ⁊ statuam aureā quā erexisti nō adorant. Tunc nabuchodonosor in furore ⁊ ira precepit vt adducerētur sydrac misac ⁊ abdenago. Qui confestim adducti sunt in conspectu regis: pronuncians q̄ꝫ nabuchodonosor rex ait eis. Vere ne sidrac misac ⁊ abdenago deos meos nō colitꝭ: ⁊ statuā aureā quā ꝯstitui nō adoratis. Nūc ḡ si estis pati. q̄cūq̄ꝫ hora audieritꝭ sonitū tube fistule cythare sābuce psalterij ⁊ simphōie oisq̄ꝫ generis musicoꝝ. ꝓsternite vos ⁊ adorate statuā quā feci. ꝙ si nō adorauritꝭ eadē hora mittemini i fornacē ignis ardētis. Et qs est deꝰ q eripiet vos de manu mea Respondētes sidrac misac ⁊ abdenago. dixerunt regi nabuchodonosor. Non oportet nos de hac respōdere tibi. Ecce eni deus noster quē colimus potest eripere nos de camino ignis ardentis et de manibus tuis o rex liberare. Qḋ si noluerit. notū sit tibi rex q꞉ deos tuos non colimus et statuam auream quam erexisti nō adoramus. Tūc nabuchodonosor repletꝰ ē furore et aspectus faciei illius imutatꝰ est super sidrac misac et abdenago. et precepit vt succenderetur fornax septulum q̄ꝫ succendi ꝯsueuerat. ⁊ viris

fortissimis de exercitu suo iussit vt ligatis pedi/
bus sidrac misac ⁊ abdenago mitterēt eos i for
nacem ignis ardentis. Et confestim viri illi vi
cti cum brachijs suis ⁊ thiaris ⁊ calciamentis ⁊
vestibus missi sunt in medium fornacis ignis
ardentis. Nā iussio regis vrgebat. Fornax aūt
succensa erat nimis. Porro viros illos q mise
rant sidrac misac ⁊ abdenago interfecit flāma
ignis. Viri autem hi tres.i.sidrac misac ⁊ ab/
denago ceciderunt in medio camino ignis ar/
dentis colligati. Que sequuntur. in hebreis vo
luminibus non repperi. Et ambulāt in medio
flāme laudantes deum. ⁊ benedicentes domīo
Stans autē açarias orauit sic. Aperiensq̄ʒ os
suū in medio ignis ait. Bn̄dictus es dn̄e deus
patrū nr̄oꝝ: ⁊ laudabile ⁊ gloriosū nomen tuuʒ
in secula. Quia iustus es in oībus q̄ fecisti nob
⁊ vniuersa oꝑa tua vera. ⁊ vie tue recte. ⁊ omia
iudicia tua vera. Judicia.n. Va fecisti iusta oia
q̄ induxisti super nos ⁊ super ciuitatē sanctā pa
trū nr̄oꝝ irl'm: q2 in veritate ⁊ in iudicio indu/
xisti oia hec ꝓpter pctā nostra. Peccauim⁹ eni
⁊ inique egimus recedentes a te. ⁊ deliquimus
in oībus. ⁊ precepta tua non audiuimus nec ob
seruauimus nec fecimus sicut preceperas nobis
vt bene nobis esset. O ia ergo q̄ induxisti super
nos ⁊ vniuersa q̄ fecisti nobis. i vero iudicio fe
cisti. ⁊ tradidisti nos in manibus inimicorū ini
quoꝝ ⁊ pessimoꝝ preuaricatorūq̄ʒ. ⁊ regi iniu
sto ⁊ pessimo vltra oēm terram. Et nūc nō pos/
sumus aꝑire os. Confusio ⁊ opprobrium facti
sumus seruis tuis. ⁊ his q colebant te. Ne q̄su
mus tradas nos i ꝑpetuum ꝓpter nomen tuū
⁊ ne dissipes testamentum tuū neq̄ʒ auferas mi
sericordiā tuā a nobis ꝓpter abrahā dilectū tu/
um ⁊ isaac seruū tuū. ⁊ israel scm̄ tuū qbus locu
tus es pollicēs q multiplicares semē coꝝ sicut
stellas celi. ⁊ sicut arenā que est in littore maris
q2 dn̄e iminuti sumus plusq̄ʒ oēs gentes: sum⁹
q̄ʒ humiles i vniuersa terra hodie ꝓpter pecca
ta nr̄a. Et nō est in tp̄e hoc ꝑnceps ⁊ dux ⁊ pro/
pheta neq̄ʒ holocaustum. neq̄ʒ sacrificiuʒ. neq̄ʒ
oblatio. neq̄ʒ incensum. neq̄ʒ locus ꝑmitiaꝝ co
rā te. vt possimus inuenire mīaʒ tuā. sed i aīa cō
trita ⁊ sp̄ū hūilitatis suscipiamur. Sicut i holo/
causto arietū ⁊ tauroꝝ ⁊ sicut in milibus agno/
rū pinguiuʒ: sic fiat sacrificium nr̄m in ꝯspectu
tuo hodie vt placeat tibi. qm̄ nō est ꝯfusio confi
dentibus i te. Et nunc seqmur te in toto corde ⁊
timemus te. ⁊ q̄rimus faciē tuā. Ne cōfundas
nos: sed fac nobiscū iuxta mansuetudinem tuaʒ
⁊ s'm multitudinē misericordie tue. ⁊ erue nos

in mirabilibus tuis. ⁊ da gloriā noi tuo dn̄e. ⁊
ꝯfundant̄ oēs q ostn̄dunt seruis tuis mala. Con
fundant̄ in oi potētia ⁊ robur coꝝ cōterat̄. ⁊ sci
ant q2 tu es dn̄s deus solus ⁊ gl'iosus suꝑ orbeʒ
terraꝝ. Et nō cessabant q miserāt eos ministri re
gis succendere fornacē napta ⁊ stuppa ⁊ pice ⁊
malleol'. ⁊ effundebat̄ flāma super fornacem cu
bitis quadragita nouē. ⁊ erupit ⁊ incēdit quos
repperit iuxta fornacē de chaldeis. Angel⁹ aūt
dn̄i descendit cū açaria ⁊ socijs eius in fornaceʒ
⁊ excussit flāmā ignis de fornace. ⁊ fecit mediuʒ
fornacis q̄si ventum roris flanteʒ. ⁊ non tetigit
eos oīo ignis neq̄ʒ contristauit nec quicq̄ʒ mo/
lestie intulit. Tunc hi tres q̄si ex vno ore lauda
bant ⁊ glorificabāt ⁊ bn̄dicebāt deum in forna/
ce. dicentes. Bn̄dictus es dn̄e deus patꝝ nr̄o
rū. ⁊ laudabilis ⁊ gloriosus ⁊ superexaltatus i se/
cula. Et bn̄dictū nomē glorie tue scm̄: ⁊ laudabi
le ⁊ superexaltatū i oībus seculis. Bn̄dictus es i
tēplo scō glorie tue. ⁊ suꝑlaudabilis ⁊ suꝑglorio
sus in secula. Bn̄dict⁹ es in throno regni tui: ⁊
suꝑlaudabilis ⁊ superexaltatus i secula. Bn̄dict⁹
es qui itueris abyssos et sedes suꝑ cherubin: et
laudabilis et superexaltatus i secula. Benedict⁹
es in firmamēto celi: et laudabilis et gloriosus
in secula. Bn̄dicite oia oꝑa dn̄i dn̄o: laudate et
superexaltate eum i secula. Benedicite angeli do
mini dn̄o. lau. vt supra. Bn̄dicite celi dn̄o: lau.
Benedicite aq̄ oēs q̄ super celos sunt dn̄o lau.
Benedicite oēs virtutes domini domino. lau.
Benedicite sol ⁊ luna. lau. Benedicite stelle ce
li domīo. lau. Benedicite imber ⁊ ros domīo.
lau. Benedicite ois sp̄ūs dei domīo. lau. Be/
nedicite ignis ⁊ estus domīo. lau. Benedicite
frig⁹ ⁊ estas domīo. lau. Bn̄dicite rores ⁊ prui
na domīo. lau. Benedicite gelu ⁊ frigus dn̄o:
lau. Benedicite glacies ⁊ niues dn̄o: lau. Be
nedicite noctes ⁊ dies domīo. lau. Benedicite
lux ⁊ tenebre dn̄o. lau. Bn̄dicite fulgura ⁊ nu/
bes domīo. lau. Benedicite tra dn̄m: laudet ⁊
superexaltet eū i secula. Benedicite mōtes ⁊ col/
les domīo. lau. Benedicite vniuersa germinā
tia i tra domīo. lau. Benedicite fōtes domino.
lau. Benedicite maria ⁊ fluia domīo. lau. Be
nedicite cete ⁊ oia q mouēt̄ i aq̄s domino. lau.
Bn̄dicite oēs volucres celi domīo. lau. Bene
dicite oēs bestie ⁊ pecora domīo. lau. Benedi
cite filij hoīuʒ domīo. lau. Benedicite israel do
minum: laudet ⁊ superexaltat eū in secula. Be
nedicite sacerdotes domini domino. laudate.
Benedicite s'ui domini domīo. lau. Bn̄dicite
sp̄ūs ⁊ aie iustorū domino. lau. Bn̄dicite sancti

et humiles corde dño: lau. Benedicite anania açaria misabel dño: laudate et superexaltate cũ in secula: qr eruit nos de inferno et saluos fecit de manu mortis et liberauit de medio ardentis flamme: et de medio ignis eruit nos. Cõfitemi dño qm̃ bon⁹: qm̃ in seculũ misericordia eius. Benedicite oẽs religiosi domino deo deorũ. laudate et ɔfitemi ei: qr i omnia secla mĩa eius.

Hucusqꝫ in hebreo nõ habetur. et q̃ posui/mus de theodotionis editione translata sunt.

Tũc nabuchodonosor rex obstupuit et surrexit ppere. et ait optimatibus suis. Nonne tres viros misimus in medio ignis compeditos? Qui rñdẽtes regi dixerũt. Vere rex. Respondit rex et ait. Ecce ego video viros q̃ttuor solutos et ãbulantes i medio ignis. et nihil corruptionis i eis ẽ. et spẽs q̃rti filis filio dei. Tunc accessit nabuchodonosor ad ostiũ fornacis ignis ardẽtis et ait. Sidrac misac et abdenago fui dei excelsi egredimini et venite. Statimqꝫ egressi sũt sidrac misac et abdenago de medio ignis. Et ɔgregati satrape magĩratus et iudices et potentes regis ɔtẽplabãt viros illos qm̃ nihil ptãtis habuisset ignis in corporib⁹ eoꝝ: et capillus capitis eoꝝ nõ cẽt adust⁹ et saraballa eoꝝ nõ fuissent imutata: et odor ignis non trãsisset p eos. Et erumpẽs nabuchodonosor ait. Bñdictus de⁹ eoꝝ sidrac videlꝫ misac et abdenago q misit angelũ suũ et eruit fuos suos q crediderũt in eũ: et vbũ regis immutauerũt: et tradiderũt corpora sua ne seruirẽt et ne adorarent oẽꝫ deũ excepto deo suo. A me g̃ positũ est h̃ decretum vt ois ppl's tribus et ligua q̃cũqꝫ locuta fuerit blasphemiã ɔ deũ sidrac misac et abdenago dispeat: et dom⁹ eius vastet. Necqꝫ. n. ẽ alius de⁹ q possit ita saluare. Tũc rex pmouit sidrac misac et abdenago i puincia babylonis. Nabuchodonosor rex oibus ppl'is gentib⁹ et linguis q habitant in vniuersa t̃ra: pax vobis multiplicetur. Signa et mirabilia fecit apud me de⁹ excelsus. Placuit g̃ mihi pdicare eius signa: qr magna sũt: et mirabilia ei⁹: qr fortia: et regnum eius: qr regnũ sempiternũ et ptãs ei⁹ in generationem et generationẽ. IIII

Ego nabuchodonosor quietus eraꝫ in domo mea. et florens in palatio meo. Sõniũ vidi qd̃ pterruit me. et cogitatõnes i stratu meo. et visiones capitis mei ɔturbauerũt me. Et p me ppositũ ẽ decretũ: vt itroducerent in ɔspectu meo cũcti sapiẽtes babylonis: et vt solutionẽ somnij idicarent mihi. Tũc ingrediebãtur arioli magi chaldei et aruspices et somniũ narraui i ɔspectu eoꝝ. et solutionem eius nõ indicauerũt mihi: donec collega igressus ẽ in ɔspectu meo daniel. cui nomẽ balthasar s̃m nomen dei mei: q hꝫ spm̃ deoꝝ scõꝝ in semetipso. et somniũ coram ipso locut⁹ sũ. Balthasar pnceps arioloꝝ: qm̃ ego scio q spm̃ deorũ scõꝝ habeas in te. et oẽ sacrꝫ ñ ẽ ipossibile tibi. visiones somnioꝝ meoꝝ q̃s vidi. et solutionẽ eaꝝ narra. Visio capitis mei in cubili meo. Videbã. et ecce arbor i medio terre. et altitudo eius nimia. Magna arbor et fortis. et pceritas eius contingens celũ. Aspectus illius erat vsqꝫ ad terminos vniuerse terre. Folia eius pulcherrima. et fructus eius nimius et esca vniuersoꝝ in ea. Subter eã habitabant aĩalia et bestie et in ramis eius cõuersabant volucres celi. et ex ea vescebat ois caro. Videbã in visione capitis mei sup stratum meũ. et ecce vigil et scũs de celo descẽdit: clamauit fortiter. et sic ait. Succidite arborem et p̃cidite ramos eius: excutite folia eius dispgite fructus eius: fugiant bestie q̃ subter eã sũt. et volucres de ramis ei⁹. Veꝝ tñ germẽ radicũ eius in t̃ra finite: et alliget vinculo ferreo et ereo i herbis q̃ foris sũt: et rore celi tingatur: et cũ feris ps eius i herba t̃re. Cor eius ab hũano cõmutet. et cor fere det ei: et septẽ tpa mutent sup eũ. In snĩa vigilũ decretũ est. et sermo sctõꝝ et petitio: donec cognoscant viuentes qm̃ dñatur excelsus i regno hoium. et cuicũqꝫ voluerit dabit illud. et humilimũ hominẽ ɔstituet super eũ. Hoc somniũ vidi ego nabuchodonosor rex. Tu ergo balthasar interpretationẽ narra festinus: qr oẽs sapientes regni mei nõ queunt solutionẽ edicere mihi. Tu autem potes: qr spũs deoꝝ sctõꝝ in te est. Tũc daniel cuius nomẽ balthasar cepit intra semetipsum tacitus cogitare q̃si vna hora. et cogitationes eius ɔturbabant eũ. Rñdens auteꝫ rex ait. Balthasar somniũ et interpretatio eius nõ conturbent te. Rñdit balthasar et dixit. Domine mi somniũ his q te oderũt. et interptatio ei⁹ hostibus tuis sit. Arborem quam vidisti sublimẽ atqꝫ robustã cuius altitudo ptingit ad celũ et aspectus illius in oẽm terram. et rami eius pulcherrimi et fructus eius nimius. et esca omnium in ea: subter eã habitantes bestie agri. et in ramis eius cõmorantes aues celi: tu es rex qui magnificatus es. et inualuisti. et magnitudo tua creuit et peruenit vsqꝫ ad celum: et potestas tua in terminos vniuerse terre. Quod autem vidit rex vigilem et sanctuꝫ descendere de celo et dicere: succidite arborem et dissipate illã

attñ germē radicū eius in terra dimittite: ⁊ vi/
ciatur ferro ⁊ ere in herbis foris. ⁊ rore celi cō
ſpgat̄. ⁊ cū feris ſit pabulū eius: donec ſeptem
tpa mutent̄ ſup eū: h̄ eſt interp̄tatio ſnie altiſſi/
mi: q̄ puenit ſup dn̄m meū regem. Eijcient te
ab hominibus et cum beſtijs feriſq; erit ha/
bitatio tua: ⁊ fenum vt bos comedes: ⁊ rore ce
li infunderis. Septem q̊q; tpa mutabunt̄ ſuper
te: dōec ſcias ꝙ dn̄et̄ excelſus ſup regnū hoīuʒ
⁊ cuicūq; voluerit det illud. Q̄ď autē p̄cepit vt
relinqret̄ germē radicū eius. i. arboris: regnū
tuū tibi manebit poſtq̃ȝ cognoueris ptātem eē
celeſtē. Q̄obrē rex ꝯſiliū meum placeat tibi. ⁊
pctā tua elemoſynis redime: ⁊ iniquitates tuaſ
miſericordijs paupeꝝ: forſitan ignoſcet de⁹ de
lictis tuiſ. O ia hec venerūt ſup nabuchodono
ſoꝛ regē. Poſt finē menſiū duodecī in aula ba
bylonis deambulabat. Rn̄ditq; rex ⁊ ait. Nō
ne hec ē babylon ciuitas magna quā ego edifi/
caui in domū regni in robore fortitudinis mee
⁊ in gloria decoris mei? Cūq; ſ̄mo adhuc eēt i
ore regis: vox de celo ruit. Tibi dicitur nabu/
chodonoſoꝛ rex. Regnū tuū tranſibit a te: ⁊ ab
hoīb⁹ eijcient te ⁊ cū beſtijs ⁊ feris erit habi/
tatio tua: fenū q̄ſi bos comedes: ⁊ ſeptē tpa mu
tabunt̄ ſup te donec ſcias ꝙ dn̄et̄ excelſus in re
gno hoīum: ⁊ cuicūq; voluerit det illud. Eadē
hora ſermo cōpletus eſt ſup nabuchodonoſoꝛ:
⁊ ex hoīb⁹ abiectus ē: ⁊ fenū vt bos comedit.
⁊ rore celi corpus eius infectū eſt: donec capilli
eius in ſimilitudinē aquilaꝝ creſcerent: ⁊ vn/
gues eius quaſi vngues auium. Igitur poſt fi
nem dieꝝ ego nabuchodonoſoꝛ oculos meos
ad celum leuaui: ⁊ ſenſus meus redditus ē mi
hi: ⁊ altiſſimo benedixi: ⁊ viuētē in ſempiternū
laudaui ⁊ glorificaui q2 ptās eius ptās ſempi/
terna: ⁊ regnum eius in generatione ⁊ genera
tionē. ⁊ omnes habitatores terre apud eum in
nihilū reputati ſunt. Iuxta voluntatē enim ſuā
facit tam in virtutibus celi q̃ȝ in habitatoribus
terre ⁊ non eſt qui reſiſtat manui eius: ⁊ dicat
ei: quare feciſti? In ipſo tempore ſenſus meus
reuerſus eſt ad me: ⁊ ad honorem regni mei de
coremq; perueni: ⁊ figura mea reuerſa eſt ad
me: ⁊ optimates mei ⁊ magiſtratus mei requi/
ſierūt me: ⁊ in regno meo reſtitut⁹ ſū. ⁊ magni
ficētia āplioꝛ addita ē mihi. Nūc igit̄ ego nabu
chodonoſoꝛ: laudo ⁊ magnifico ⁊ glorifico re/
gē celi: q2 oīa opa ei⁹ xa: ⁊ oēs vie ei⁹ iudicia:
⁊ gradiētes in ſupbia poteſt humiliare. V

B b Althaſar rex fecit grāde cōuiuium op/
timatib⁹ ſuis mille: ⁊ vnuſquiſq; ſecū/
dum ſuam bibebat etatem. Precepit ergo iaȝ
temulentus: vt afferentur vaſa aurea: ⁊ argē
tea: q̄ aſportauerat nabuchodonoſoꝛ pater eius
de tēplo quod fuit in irl'm: vt biberet in eis rex
⁊ optimates eius: vxoreſq; eius ⁊ concubine.
Tunc allata ſunt vaſa aurea que aſportauerat
de tēplo quod fuerat in irl'm: ⁊ biberunt in eis
rex ⁊ optimates eius vxores eius ⁊ concubine
illius. Bibebant vinuȝ: ⁊ laudabāt deos ſuos
aureos ⁊ argenteos ⁊ ereos ferreos ligneoſq;
⁊ lapideos. In eadē hora appuerunt digiti q̄ſi
manus hominis ſcribentis ꝯ cādelabꝝ in ſup
ficie parietis aule regie. Et rex aſpiciebat arti/
culos manus ſcribentis. Tunc facies regis cō
mutata eſt: ⁊ cogitationes eius ꝯturbabant eū.
⁊ cōpages renū eius ſoluebant̄: ⁊ genua ei⁹ ad
ſe inuicem collidebantur. Exclamauit itaq; rex
fortiter: vt introducerent magos chaldeos ⁊ a
ruſpices. Et ꝓloquens rex ait ſapientibus ba
bylonis. Quicūq; legerit ſcripturā hanc ⁊ int
pretationeȝ eius manifeſtā mihi fecerit: purpu
ra veſtiet̄: ⁊ torquē auream habebit in collo: ⁊
tertius in regno meo erit. Tunc ingreſſi omēs
ſapientes regiſ nō potuerūt nec ſcripturā legē.
nec interp̄tationē eius idicare regi. Vnde rex
balthaſar ſatis ꝯturbatus eſt: ⁊ vultus illius i/
mutatus eſt. Sed et optimates eius turbaban
tur. Regina aūt ꝓ re que acciderat regi ⁊ opti
matibus eius: domū ꝯuiuij ingreſſa ē: ⁊ ꝓlo/
quens ait. Rex in eternū viue. Nō te cōturbē
tur cogitationes tue: neq; facies tua immutet̄.
Eſt vir in regno tuo q ſpm̄ deoꝝ ſanctoꝝ ha/
bet in ſe: ⁊ in dieb⁹ p̄ris tui ſcia ⁊ ſapiētia iuen
te ſūt in eo. Nā ⁊ rex nabuchodonoſoꝛ pr̄ tuus
p̄ncipē magoꝝ incātatoꝝ chaldeoꝝ ⁊ aruſpicū
ꝯſtituit eū: pater iquā tu⁹ o rex: q2 ſpūs ampli
oꝛ ⁊ prudentia itelligētiaq; ⁊ iterpretatio ſom/
nioꝝ: ⁊ oſtenſio ſecretoꝝ: ac ſolutio ligatoꝝ in
uente ſunt i eo: h̄ ē in daniele: cui rex poſuit no
mē balthaſar. Nūc itaq; daniel vocet̄. ⁊ inter
p̄tationē narrabit. Igit̄ introductus ē daniel:
corā rege. Ad quē p̄fatus rex ait. Tu es dani/
el de filijs captiuitatis iude: quē adduxerat pr̄
meus rex de iudea? Audiui de te qm̄ ſpm̄ deoꝝ
habeas: ⁊ ſcia intelligētiaq; ac ſapiētia amplio
res inuente ſunt in te. Et nūc introgreſſi ſunt
in ꝯſpectu meo ſapientes magi vt ſcripturam
hanc legerent: ⁊ interp̄tationē eius indicarent
mihi: ⁊ nequerunt ſenſū huius ſermonis edi/
cere. Porro ego audiui de te poſſis obſcura in
terp̄tari: ⁊ ligata diſſoluerre. Si ḡ vales ſcri/
pturam legere ⁊ iterp̄tationē eius idicare mihi

purpura vestieris: ⁊ torquē aureā circa col/
lum tuū habebis: ⁊ tertius in regno meo prin/
ceps eris. Ad q̄ rn̄dens daniel ait coraȝ rege.
Munera tua sint tibi: ⁊ dona domus tue alteri
da: scripturā aūt legā tibi rex: ⁊ interpretationē
eius ostēdā tibi. O rex: deus altissimus: regnū
⁊ magnificētiā gloriā ⁊ honorē dedit nabucho
donosor prī tuo: ⁊ ꝓpter magnificētiā quā de/
derat ei: vniuersi popl'i tribus ⁊ lingue treme/
bāt ⁊ metuebāt eū. Quos volebat interficiebat
quos volebat ꝑcutiebat: quos volebat exalta/
bat ⁊ quos volebat humiliabat. Qn̄ āt eleuatū
est cor eius ⁊ spūs illius obfirmatus ē ad sup/
biam depositus ē de solio regni sui. ⁊ glr'ia eius
ablata est ⁊ a filijs hoīum eiectus est. Sȝ ⁊ cor
eius cū bestijs positū est: ⁊ cū onagris erat ha/
bitatio eius. Fenū q̊ȝ vt bos comedebat: ⁊ ro/
re celi corpus eius infectū ē: donec cognosceret
ꝙ ptātē haberet altissimus in regno hoīum: et
quēcūqȝ voluerit suscitabit sup illū. Tu quoqȝ
filius eius balthasar nō humiliasti cor tuū cum
scires hec oīa sed aduersum dn̄atorē celi eleua/
tus es. Et vasa domus eius allata sūt corā te: ⁊
tu ⁊ optimates tui ⁊ vxores tue ⁊ cōcubine tue
vinū bibistis in eis. Deos quoqȝ argenteos ⁊
aureos ⁊ ereos ferreos ligneosqȝ ⁊ lapideos:
q nō vidēt neqȝ audiūt neqȝ sentiunt. laudasti:
porro deū q habet flatū tuū in manu sua ⁊ oēs
vias tuas; nō glorificasti. Idcirco ab eo missus
est articulus manus q̄ scripsit h̄ qd' exaratū est.
Hec ē aūt scriptura q̄ digesta est. Mane thetel
phares. Et h̄ interp̄tatio ꝟmonis. Mane: nūe
rauit deus regnū tuū: ⁊ ꝯpleuit illud. Thetel:
appēsus es in statera: ⁊ iuent⁹ es minus hn̄s.
Phares: diuisū ē regnuȝ tuū: ⁊ datū ē medis
⁊ ꝑsis. Tunc iubēte rege indutus ē daniel pur
pura: ⁊ circūdata ē torques aurea collo eius: et
p̄dicatū ē de eo ꝙ haberet potestatē terti⁹ in re
gno. Eadē nocte iterfect⁹ ē balthasar rex chal
deus: ⁊ darius medus successit in regnū: ānos
natus sexagintaduos. VI

P Lacuit dario: ⁊ ꝯstituit sup regnū suuȝ
satrapas cētūuiginti: vt eēnt in toto re
gno suo: ⁊ sup eos principes tres ex q
bus daniel vnus erat: vt satrape illis redderēt
rationē: ⁊ rex nō sustineret molestiā. Igit̄ da/
niel supabat omnes p̄ncipes ⁊ satrapas qr spi/
ritus dei āplior erat in illo. Porro rex cogita/
bat ꝯstituere eū sup oē regnū. Vnde principes
⁊ satrape q̄rebant occasionē vt inuenirēt dani
eli ex latere regis: nullamqȝ cām ⁊ suspitioneȝ
repire potuerunt eo ꝙ fidelis eēt: ⁊ ois culpa:
⁊ suspitio non inueniretur in eo. Dixerunt er
go viri illi. Non inueniemus danieli huic ali/
quā occasionem: nisi forte in lege dei sui. Tunc
principes ⁊ satrape surripuerunt regi: ⁊ sic lo
cuti sunt ei. Dari rex: in eternū viue. Cōsiliuȝ
inierunt oēs principes regni tui: magistratus
⁊ satrape senatores ⁊ iudices: vt decretum im/
peratoriū exeat ⁊ edictū vt ois q petierit aliquā
petitionē a quocūqȝ deo ⁊ hoie vsqȝ ad trigita
dies nisi a te rex mittat̄ in lacū leonū. Nunc ita
qȝ rex confirma sn̄iam: ⁊ scribe decretū vt non
imutet̄ qd' statutū ē a medis ⁊ ꝑsis: nec p̄uari/
cari cuiqȝ liceat. Porro rex darius proposuit
edictum ⁊ statuit. Quod cū daniel ꝯperisset: id ē
constitutam legem: ingressus est domum suaȝ
⁊ fenestris apertis in cenaculo suo ꝯ̄ irl'm trib⁹
tp̄ibus i die flectebat genua sua ⁊ adorabat: cō
fitebaturqȝ corā deo suo sicut ⁊ ante facere ꝯsue
uerat. Viri ergo illi curiosius inquirentes in/
uenerunt danielem orantem ⁊ obsecrantē deū
suum: ⁊ accedentes locuti sunt regi sup edicto.
Rex: nunqd non cōstituisti vt ois hō q roga/
ret quēqȝ de dijs ⁊ hominib⁹ vsqȝ ad dies tri/
ginta nisi te rex: mitteretur in lacum leonū? ad
quos rn̄dēs rex ait. Verus sermo iuxta decre
tum medoꝝ atqȝ ꝑsaꝝ: qd' preuaricari nō licet.
Tunc rn̄dentes dixerunt corā rege. Daniel d'
filijs captiuitatis iude non curauit de lege tua.
et de edicto quod constituisti sed tribus tp̄ibus
per diē orat obsecratione sua. Quod verbum
cū audisset rex: satis ꝯtristatus est. et ꝓ daniele
posuit cor vt liberaret eū: et vsqȝ ad occasum so
lis laborabat vt erueret illum. Viri aūt illi itel
ligentes regem dixerunt. Scito rex qr lex me/
doꝝ atqȝ persaꝝ est: vt oē decretum quod con
stituerit rex non liceat imutari. Tunc rex p̄ce/
pit et adduxerunt danielē et miserūt eū i lacuȝ
leonum. Dixitqȝ rex danieli. de⁹ tuus quē co/
lis semper ipse liberabit te. Allatusqȝ est lapis
vnus et positus est sup os laci quē obsignauit
rex ānulo suo: et ānulo optimatū suoꝝ: ne quid
fieret ꝯtra danielē. Et abijt rex in domū suam
et dormiuit incenatus: cibiqȝ non sunt allati co
ram eo: insuper et somnus recessit ab eo. Tūc
rex p̄mo diluculo consurgens festinus ad lacū
leonū ꝑrexit: appropinquansqȝ lacui danielem
voce lachrymabili iclamauit: et affatus est euȝ.
Daniel serue dei viuentis: deus tuus cui te ser
uis semper: putas ne valuit te liberare a leo/
nibus? Et Daniel regi respondens ait. Rex
in eternum viue. Deus meus misit angelum
suum: et conclusit ora leonum: et non nocue/

runt mihi: q2 coram eo iusticia inuēta est in me Sed ⁊ corā te rex delictum nō feci. Tunc vehe menter rex gauisus est sup eo: ⁊ danielē p̄cce/ pit educi de lacu. Eductusq̄ʒ est daniel de lacu: ⁊ nulla lesio inuenta est in eo: q2 credidit deo suo. Iubēte aūt rege adducti sunt viri illi q ac/ cusauerant danielē: ⁊ in lacum leonū missi sunt ipsi ⁊ filij ⁊ vxores eorum. ⁊ non peruenerunt vsq̄ʒ ad pauimētū laci donec arriperēt eos leo nes. ⁊ omnia ossa eorum cōminuerunt. Tunc darius rex scripsit vniuersis populis tribubus ⁊ linguis habitātibus in vniuersa terra. Pax vobis multiplicetur. A me constitutū est decre tum: vt in vniuerso īperio ⁊ regno meo tremi scant ⁊ paueant deū danielis. Ipse est eni deus viuens ⁊ eternus in secula: ⁊ regnuʒ eius non dissipabitur: ⁊ ptās eius vsq̄ʒ in eternū. Ipse li berator atq̄ʒ saluator faciens signa ⁊ mirabilia in celo ⁊ in terra: qui liberauit danieleʒ de lacu leonū. Porro daniel pseuerauit vsq̄ʒ ad regnū darij regnumq̄ʒ cyri perse. VII

Anno primo balthasar regis babylōis daniel somniū vidit. Visio autem capi tis eius in cubili suo. Et somnium scri bens breui sermone cōprehendit: summatiq̄ʒ pstringens ait. Videbam in visione mea no/ cte: ⁊ ecce quattuor vēti celi pugnabant in ma/ ri magno: ⁊ quattuor bestie grandes ascende/ bant de mari diuerse inter se. Prima quasi lee na ⁊ alas habebat aquile. Aspiciebam donec euulse sunt ale eius ⁊ sublata est de terra: ⁊ sup pedes q̄si hō stetit: ⁊ cor eius datū est ei. Et ecce bestia alia similis vrso: in parte stetit: ⁊ tres or dines erant in ore eius ⁊ in dētibus eius: ⁊ sic dicebant ei. Surge comede carnes plurimas. Post hec aspiciebam: ⁊ ecce alia q̄si pardus: ⁊ alas habebat q̄si auis quattuor sup se. Et quat/ tuor capita erant in bestia: ⁊ potestas data est ei Post hec aspiciebam in visione noctis: ⁊ ecce bestia quarta terribilis atq̄ʒ mirabilis ⁊ fortis nimis. Dentes ferreos hēbat magnos: come dens atq̄ʒ cōminuens: ⁊ reliqua pedibus suis conculcans. Dissimilis aūt erat ceteris bestijs quas viderā ante eam: ⁊ habebat cornua deceʒ Cōsiderabā cornua: ⁊ ecce cornu aliud paruu/ lum ortum est de medio eoꝝ: ⁊ tria de cornib⁹ primis euulsa sūt a facie eius. Et ecce oculi q̄si oculi hoīs erant in cornu isto ⁊ os loquens in/ gentia. Aspiciebam donec throni positi sunt: ⁊ antiquus dierum sedit. Vestimentū eius can/ didum quasi nix: ⁊ capilli capitis eius q̄si lana munda. Thronus eius flāme ignis: rote eius ignis accensus: fluuius igneus rapidusq̄ʒ egre diebatur a facie eius. Milia miliū ministrabāt ei ⁊ decies centena milia assistebāt ei. Iudiciuʒ sedit: ⁊ libri aperti sunt. Aspiciebam ꝓpter vo cem sermonū grandium quos cornu illud loq̄ batur. Et vidi q̄m interfecta esset bestia: ⁊ per/ isset corpus eius: ⁊ traditum esset ad comburē dum igni. aliarū quoq̄ʒ bestiarū ablata esset po testas: ⁊ tēpora vite constituta essēt eis vsq̄ʒ ad tēpus ⁊ tēpus. Aspiciebaʒ ergo in visione no ctis: ⁊ ecce cum nubibus celi q̄si filius hominis veniebat: ⁊ vsq̄ʒ ad antiquū dierū peruenit ⁊ i conspectu eius obtulerunt eū. Et dedit ei pote statem ⁊ honorē ⁊ regnū: ⁊ oēs populi tribus ⁊ lingue ipsi seruient. Potestas eius ptās eter na que nō auferet. ⁊ regnū eius quod nō corrū petur. Horruit spūs meus. Ego Daniel ter/ ritus sum in his: ⁊ visiones capitis mei cōtur/ bauerunt me. Accessi ad vnum de assistentib⁹ ⁊ veritate querebā ab eo de oībus his. Qui di xit mihi interpretationē sermonū. ⁊ docuit me He quattuor bestie magne: quattuor sūt regna que consurgent de terra. Suscipient aūt regnū sancti dei altissimi: ⁊ obtinebunt regnū vsq̄ʒ in seculū ⁊ seculū seculoꝝ. Post hec volui diligē ter discere de bestia quarta: q̄ erat dissimilis val de ab oībus ⁊ terribilis nimis. Dentes ⁊ vn/ gues eius ferrei: comedebat ⁊ cōminuebat: ⁊ reliqua pedibus suis conculcabat. Et e corni bus decem q̄ habebat in capite: ⁊ de alio quod ortum fuerat: ante q̄d ceciderant tria cornua: ⁊ de cornu illo q̄d habebat oculos: ⁊ os loquens grandia: ⁊ maius erat ceteris. Aspiciebā ⁊ ec/ ce cornu illud faciebat bellū aduersus sanctos ⁊ preualebat eis donec venit antiquus dierum ⁊ iudiciū dedit sanctis excelsi: ⁊ tēpus aduenit ⁊ regnum obtinuerunt sancti. Et sic ait. Bestia quarta regnum quartū erit in terra quod mai⁹ erit oībus regnis: ⁊ deuorabit vniuersam ter/ ram: ⁊ conculcabit ⁊ cōminuet eaʒ. Porro cor nua decem ipsius regni decem reges erunt: ⁊ alius consurget post eos: ⁊ ipse potentior erit ꝑ oribus ⁊ tres reges humiliabit. Et sermones ꝯ excelsum loquet: ⁊ sanctos altissimi conteret. Et putabit q̄ possit mutare tempora ⁊ leges: ⁊ tradent in manu eius vsq̄ʒ ad tēpus ⁊ tēpora dimidiū tēporis. Et iudiciū sedebit vt auferat potentia et cōterat et dispeat vsq̄ʒ in finē regnū aūt et potestas et magnitudo regni que ē subter omne celū det populo sanctoꝝ altissimi: cuius regnum: regnū sempiternum est: et oēs reges seruiēt ei et obediēt. Hucusq̄ʒ finis verbi. Ego

daniel multum cogitationibus meis contur/babar. et facies mea mutata e in me: verba autem in corde meo conseruaui. VIII

Anno tertio regni balthasar regis: visio apparuit mihi. Ego daniel post id qd videra in principio vidi in visione mea cu essem i susis castro qd e i belam regioe: vidi aut in visioe esse me sup porta vlai. et leuaui oculos meos et vidi. Et ecce aries vnus stabat ante paludem hns cornua excelsa. et vnu excelsius altero atq succrescens. Postea vidi ariete cornib ventilante contra occidente et cotra aquilone et contra meridie. et oes bestie no poterant resistere ei: neque liberari de manu ei: fecitq sm voluntatem suam et magnificatus est. Et ego intelligeba. Ecce aut hircus capraz veniebat ab occidete supe facie toti terre. et non tangebat terram. Porro hircus habebat cornu insigne inter oculos suos. et venit vsq ad ariete illu cornutu que videra stante ante portam. et cucurrit ad eum in impetu fortitudinis sue. Cuq appropinquasset ppe ariete efferat est in eu. et percussit ariete et comminuit duo cornua ei. et no poterat aries resistere ei. Cunq eum misisset i terra conculcauit. et nemo quibat liberare ariete de manu eius. Hircus autem capraz magnus factus e nimis. Cuq creuisset fractu est cornu magnum. et orta sunt quattuor cornua subter illud p quattuor ventos celi. De vno autem ex eis egressum est cornu vnu modicu. et factu e grande contra meridiem et cotra oriente et contra fortitudine. Et magnificatu e vsq ad fortitudie celi et deieci de fortitudie et de stellis et conculcauit eas. Et vsq ad pncipe fortitudis magnificatu e. et ab eo tulit iuge sacrificium: et deiecit locu sanctificationis eius. Robur aut datu e ei contra iuge sacrificiu ppt peta et psternet veritas in terra. et psperabitur et faciet. Et audiui vnu de scis loquente. et dixit vnus scus alteri nescio cui loqnti. Vsq quo visio et iuge sacrificium et petm desolationis q facta est et sanctuariu et fortitudo conculcabit. Et dixit ei. Vsq ad vespam et mane. duo milia trecenti. et mundabit scuarium. Factum e aut cu viderem ego daniel visione. et qrere itelligentiam: ecce stetit i conspectu meo qsi spes viri. Et audiui voce viri iter vlai. et clamauit et ait. Gabriel fac itellige istu visione. Et venit. et stetit iuxt vbi ego staba. Cu q venisset paues corrui i facie mea. Et ait ad me Intellige fili hois: qm in tpre finis coplebitur visio. Cuq loquerer ad me: collapsus su pron i tra. Et tetigit me et statuit me i gradu meo. dixitq mihi. Ego ondam tibi q futura sut i nouissimo maledictiois. qm habet tepus fine suum. Aries que vidisti habere cornua rex medoz e atq psaz. Porro hircus capraz rex grecoz est. et cornu grade qd erat inter oculos ei ipse e rex pmus. Q aute fracto illo surrexerut qttuor pro eo. quattuor reges de gente ei consurgent sed no in fortitudine eius. Et post regnu coz cum creuerint iniquitates: consurget rex impudens facie et itelligens propositiones. et roborabitur fortitudo eius. sed non in viribus suis: et supra q credi pot vniuersa vastabit: et psperabitur et faciet. Et interficiet robustos et populu sanctoz sm voluntate sua: et dirigetur dolus in manu eius et cor suum magnificabit, et in copia rerum oium occidet plurimos. Et contra principe pncipu consurget: et sine manu coteretur. Et visio vespere et mane q dicta est vera est. Tu ergo visione signa: q post multos dies erit: et ego daniel langui et egrotaui p dies plrimos. Cuq surrexisse faciebam opa regis et stupebam ad visione: et no erat q iterptaret. IX

In anno primo darij filii assueri de semine medoz qui iperauit super regnu chaldeoz: ano vno regni eius: ego daniel itellexi in libris. numeru anoz de q factus est sermo dni ad hieremia pphetam vt complerentur desolatiois irlm septuaginta ani. Et posui facie mea ad dnm deu meu rogare et depcari i ieiunijs sacco et cine. et oraui dnm deu. et cofessus su. et dixi. Obsecro domine deus magne et terribilis custodies pactu et miam diligetibus te et custodientibus mandata tua: peccauimus iniquitate fecimus: ipie egimus: et recessimus et declinauimus a mandatis tuis ac iudicijs. No obediuimus seruis tuis pphetis: q locuti sunt in noie tuo regibus nostris pncipibus nostris patribus nostris oiq populo terre. Tibi dne iusticia: nobis aut confusio faciei sicut e hodie viro iuda: et habitatoribus irlm et oi israel: his qui ppe sunt et his qui pcul in vniuersis terris ad quas eiecisti eos ppter iniquitates eorum in qbus peccauerunt in te dne. Nobis confusio faciei: regibus nostris principibus nris et patribus nostris q peccauerunt. Tibi autem domio deo nostro misericordia et ppitiatio: q recessimus a te: et no audiuimus voce domini dei nostri: vt ambularemus in lege eius qua posuit nobis p seruos suos pphetas: et ois isrl puaricati sunt lege tua et declinauerunt ne audirent vocem tua: et stillauit sup nos maledictio et detestatio que scripta est i libro moysi serui

dei: qꝛ peccauimus ei. Et statuit sermões suos
quos locutus ē sup nos ⁊ sup ꝓncipes nostros
q iudicauerūt nos: vt supinduceret in nos ma
gnū malū q̄le nunq̄ȝ fuit sub oi celo: scḋm q̄ fa
ctū est in irl'm: sicut scriptū ē in lege moysi. O ē
malū hoc venit sup nos. Et nō rogauimꝰ facië
tuā dñe deus nr̄: vt reuerteremur ab iniq̄tatibꝰ
nr̄is: ⁊ cogitaremus v̄itatē tuaȝ. Et vigilauit
dñs super malitiā: ⁊ adduxit eā sup nos. Iustꝰ
dñs deus nr̄ in oibus opibus suis q̄ fecit. Nō
eni audiuimus vocē eius. Et nūc dñe deus nr̄
q eduxisti ppl'm tuū de terra egypti in manu foꝛ
ti: ⁊ fecisti tibi nomē ƀm diē hanc: peccauimus
iniq̄tatē fecimus dñe in oēm iustitiā tuā. Auer
tatur obsecro ira tua ⁊ furoꝛ tuus a ciuitate tua
irl'm ⁊ a monte scō tuo. Propter pctā. n. nr̄a ⁊
iniq̄tates patꝝ nr̄oꝝ: irl'm ⁊ ppl's tuus i oppro
briū sunt oibus ꝑ circuitū nr̄m. Nunc ğ exau/
di deus nr̄ orōnē ƀui tui ⁊ p̄ces eius: ⁊ oñde fa
ciē tuā sup scūariū tuū qḋ desertū est. Propter
temetipsū iclina deꝰ meꝰ aurē tuā: ⁊ audi: aperi
oculos tuos ⁊ vide desolationem nr̄am ⁊ ciuita
tem sup quam inuocatū est nomē tuum. Neq̄ȝ
eni in iustificationibus nostris prosternimus
p̄ces ante faciē tuā: sed in miserationibus tuis
multis. Exaudi dñe: placare dñe: attende ⁊ fac
Ne moreris ꝓpter temetipsū deus meus: quia
nomē tuū inuocatū est sup ciuitatē ⁊ sup ppl'm
tuū. Cūq̄ȝ adhuc loquerer ⁊ orarē ⁊ confiterer
pctā mea ⁊ pctā ppl'i mei israel: vt ꝓsternerē p̄
ces meas i ꝯspectu dei mei ꝓ monte sancto dei
mei: adhuc me loquente in oratōe mea: ecce vir
gabriel quē viderā in visione a ꝓncipio cito vo
lans tetigit me in tēpore sacrificij vespertini ⁊ do
cuit me ⁊ locutus ē mihi dixitq̄ȝ. Daniel nunc
egressus sū vt docerē te ⁊ intelligeres. Ab exor
dio p̄cū tuaꝝ egressus ē ƀmo. Ego aūt veni vt
indicarem tibi: qꝛ vir desiderioꝝ es. Tu auteȝ
aiaduerte sermonē: ⁊ itellige visionē. Septua
ginta ebdomades abbreuiate sunt sup ppl'm tu
um ⁊ sup vrbē scām tuā: vt ꝯsumet̄ preuarica
tio: ⁊ finem accipiat peccatū: ⁊ deleatur iniqui/
tas: ⁊ adducatur iustitia sempiterna: ⁊ impleat̄
visio ⁊ ꝓphetia: ⁊ vngatur scūs scōꝝ. Scito ğ
⁊ aiaduerte: ab exitu sermonis vt iteꝝ edificet̄
irl'm vsq̄ȝ ad xp̄m ducē: ebdomades septem: ⁊
ebdomades sexagintadue erunt: ⁊ rursum edi
ficabitur platea ⁊ muri in angustia tempoꝝ. Et
post ebdomades sexagintaduas occidetur xp̄s
⁊ non erit eius ppl's q eū negaturus est. Et ciui
tatem ⁊ sanctuarium dissipabit populus cū du/
ce venturo: ⁊ finis eius vastitas: ⁊ post finem
belli statuta ḋsolatio. Cōfirmabit aūt pactū mlͭ
tis ebdomada vna: ⁊ i dimidio ebdomadis de
ficiet hostia ⁊ sacrificiū. Et erit i tēplo abbomi
natio desolationis: ⁊ vsq̄ȝ ad consumationeȝ et
finem perseuerabit desolatio.

X

Anno tertio cyri regis ꝑsaꝝ v̄bū reue/
latū ē danieli cognomento balthasar: ⁊
v̄bū veꝝ ⁊ fortitudo magna. Intelle/
xitq̄ȝ ƀmonē. Intelligentia eni est opus i visio
ne. In diebus illis ego daniel lugebā triū ebdo
madaꝝ diebus: panē desiderabilē non comedi
⁊ caro ⁊ vinū nō itroierunt in os meū. Sȝ ne/
q̄ȝ vnguēto vnctus sū: donec cōplerent̄ triū eb/
domadaꝝ dies. Die aūt vicesima ⁊ q̄rta mēsis
ꝓmi erā iuxta fluuiū magnū q est tigris: ⁊ leua
ui oculos meos ⁊ vidi. Et ecce vir vnus vesti
tus lineis ⁊ renes eius accincti auro obrizo: et
corpus eius q̄si chrysolithus: ⁊ facies eius ve/
lut spēs fulguris: ⁊ oculi eius vt lampas ardēs
⁊ brachia eius ⁊ q̄ deorsū vsq̄ȝ ad pedes: quasi
spēs eris candentis: ⁊ vox sermonū eiꝰ vt vox
multitudinis. Vidi aūt ego daniel solus visio/
nē: porro viri q erant mecū non viderunt sȝ ter
ror nimius irruit super eos: ⁊ fugerūt in absco
ditum. Ego aūt relictus solus vidi visionē grā
dem hanc: ⁊ nō remansit in me fortitudo: sed ⁊
spēs mea imutata est in me: ⁊ emarcui nec ha/
bui q̄cq̄ȝ viriū. Et audiui vocē sermonū eius:
⁊ audiēs iacebā cōsternatus sup faciē meam: ⁊
vultus meus herebat terre ⁊ ecce manus tetigit
me: ⁊ erexit me super genua mea: ⁊ sup articu/
los manuū meaꝝ. Et dixit ad me. Daniel vir
desideriorūȝ itellige v̄ba q̄ ego loq̄ꝛ ad te: ⁊ sta
in gradu tuo. Nūc. n. sū missus ad te. Cūq̄ȝ di
xisset mihi ƀmonē istū steti tremēs: ⁊ ait ad me
Noli metuere daniel: qꝛ ex die p̄mo q̊ posuisti
cor tuū ad intelligendū vt te affligeres in ꝯspe
ctu dei tui: exaudita sunt v̄ba tua: ⁊ ego veni ꝓ
pter sermones tuos. Princeps aūt regni per/
saꝝ restitit mihi viginti ⁊ vno diebus: ⁊ ecce mi
chael vnus de ꝓncipibus ꝓmis venit in adiuto
rium meū: ⁊ ego remansi ibi iuxta: regē ꝑsaꝝ.
Veni aūt vt docerē te q̄ ventura sūt pp'lo tuo i
nouissimis diebus: qm̄ adhuc visio i dies. Cū
q̄ȝ loq̄ret̄ mihi huiuscemodi v̄bis: deieci vul/
tū meū ad traȝ: ⁊ tacui. Et ecce q̄si silr̄itudo filij
hoīs tetigit labia mea: ⁊ apiēs os meū locutus
sū. ⁊ dixi ad eū qui stabat ꝯ̄ me. Dñe mi in visi
one tua dissolute sunt ꝯpages mee: ⁊ nihil i me
remāsit viriū. Et quō poterit ƀuus dñi mei loq̄
cū dño meo: Nihil. n. in me remāsit viriū: sed
⁊ halitus meus intercludit̄. Rursū ğ tetigit me q̄

si visio hois: ⁊ confortauit me ⁊ dixit. Noli time-
re vir desideriorum: pax tibi confortare ⁊ esto robu-
stus. Cumq3 loqueretur mecū: conualui ⁊ dixi. Loq-
re dñe mi: q2 confortasti me. Et ait. Nūqd scis q̄
re venerim ad te? Et nunc reuertar vt plier ad
uersum pncipē psarum. Cū.n.egrederer appa/
ruit princeps grecorum veniens. Verūtñ annun
ciabo tibi qd expressum est in scriptura veritatis:
⁊ nemo est adiutor meus in oibus his: nisi mi/
chael princeps vester.

Capitulum XI

Go aūt a pmo anno darij medi stabam
vt confortaretur ⁊ roboraretur. Et nūc veri/
tatem annūciabo tibi. Ecce adhuc tres
reges stabunt in pside: ⁊ qrtus ditabitur opib9
nimijs sup oēs: ⁊ cū inualuerit diuitijs suis cō
citabit oēs aduersū regnū grecie. Surget vo
rex fortis ⁊ dñabit ptāte multa: ⁊ faciet qd pla
cuerit ei. Et cū steterit cteretur regnū eius: ⁊ di/
uidetur in quattuor ventos celi: sed non in poste
ros eius neq3 sm potentiā illius q̄ dñatus est.
Lacerabit.n.regnū eius etiā in externos exce
ptis his. Et confortabit rex austri: ⁊ de pncipib9
eius pualebit sup eū. Et dñabit ditione. Mul
ta.n.dñatio eius. Et post finē ānorum federabū
tur. Filiaq3 regis austri veniet ad regē aqlōis
facere amicitiā: ⁊ nō obtinebit fortitudinē bra/
chij: nec stabit sm eius. Et tradetur ipsa: ⁊ qui
adduxerūt eā adolescentes eius. ⁊ q confortabāt
eā in tpibus. Et stabit de germine radicū eius
plātatio. Et veniet cū exercitu ⁊ ingredietur pui
ciam regis aqlonis: ⁊ abutetur eis ⁊ obtinebit.
Insup ⁊ deos eorum ⁊ sculptilia: vasa qq3 pciosa
auri ⁊ argenti captiua ducet in egyptū. Ipse p
ualebit aduersus regē aqlonis. Et itrabit in re
gnū rex austri: ⁊ reuertetur ad terram suam. Fi
lij aūt eius puocabuntur. ⁊ congregabunt mul/
titudinem exercituū plurimorum. Et veniet pperans ⁊ inundās: ⁊ reuertetur ⁊ cōcitabitur ⁊ cō/
gredietur cum robore eius. Et puocatus rex
austri egredietur ⁊ pugnabit aduersus regē aq/
lonis ⁊ pparabit multitudinē nimiā: ⁊ dabitur
multitudo in manus eius ⁊ capiet multitudinē
⁊ exaltabitur cor eius: ⁊ deijciet multa milia: sz
nō pualebit. Conuertetur enim rex aquilonis: et
pparabit multitudinē multo maiorem q̄ prius
Et in fine tēporum annorumq3 veniet pperans cū
exercitu magno ⁊ opibus nimijs. In tpib9 il/
lis multi consurgent aduersus regē austri. Fi
lij quoq3 preuaricatorum populi tui extollen/
tur vt impleant visionem. et corruent. Et veni
et rex aquilonis: et comportabit aggerem. et ca
piet vrbes munitissimas. Et brachia austri
non sustinebunt. Et consurgent electi eius ad
resistendum. ⁊ non erit fortitudo. Et faciet
veniens super eum iuxta placitum suum. ⁊ non
erit q stet ctra faciē ei9. Et stabit i terra inclyta. ⁊
consumetur in manu ei9. ⁊ ponet faciē suam vt ve/
niat ad tenendum vniuersū regnū eius ⁊ recta
faciet cum eo. Et filiam feminarum dabit ei vt
euertat illā. ⁊ nō stabit. nec illius erit. Et cōuer
tet faciem suā ad insulas. ⁊ capiet multas ⁊ cessa
re faciet pncipem opprobrij sui. Et opprobrium
eius conuertetur in eū. Et conuertet faciem suam
ad imperiū terre sue: ⁊ impinget ⁊ corruet. ⁊ non
inuenietur. Et stabit in loco eius vilissimus ⁊ indi/
gnus decore regio. ⁊ in paucis dieb9 cōteretur
nō in furore nec in plio. Et stabit i loco eius de
spectus. ⁊ nō tribuetur ei honor regius. Et veni/
et clam ⁊ obtinebit regnum in fraudulētia. Et
brachia pugnātis expugnabuntur a facie eius. ⁊
conterentur: insup ⁊ dux federis. Et post amicitias
cū eo faciet dolū: ⁊ ascendet ⁊ supabit in modico
populo. ⁊ abūdantes ⁊ vberes vrbes igredietur
Et faciet q̄ nō fecerunt pres ei9. ⁊ pres patrum
ei9. Rapinas ⁊ pdam ⁊ diuitias eorum dissipabit
⁊ cōtra firmissimas cogitatiōes inibit. ⁊ hoc vs
q3 ad tps. Et cōcitabit fortitudo eius. ⁊ cor ei9
aduersum regem austri in exercitu magno. Et
rex austri puocabitur ad bellum multis auxilijs
⁊ fortibus nimis. ⁊ non stabūt. q2 inibūt aduer
sus eum cōsilia. Et comedentes panem cum eo
conterent illum. exercitusq3 eius opprimetur: ⁊
cadent interfecti plurimi. Duorum quoq3 regum
cor erit vt male faciant. ⁊ ad mensam vnam mē
dacium loquentur ⁊ nō proficiēt: quia adhuc finis
in aliud tempus. Et reuertetur in terram suā cum
opibus multis: ⁊ cor eius aduersus testamentū
sanctū. ⁊ faciet ⁊ reuertetur in terram suam. Sta/
tuto tempore reuertetur: ⁊ veniet ad austrum ⁊ nō
erit priori simile nouissimū. Et veniēt super eū
trieres ⁊ romani. ⁊ percutietur ⁊ reuertetur. Et indi/
gnabit ctra testamentū scūarij: ⁊ faciet. reuerte
turq3: ⁊ cogitabit aduersū eos q dereliquerunt.
testamentū scūarij. Et brachia ex eo stabunt. ⁊
polluent sanctuarium fortitudinis. ⁊ auferēt iu
ge sacrificiū: ⁊ dabunt abhominationem in de/
solationem. Et impij in testamētū simulabūt frau/
dulēter. Populus aūt sciens deū suū obtinebit
⁊ faciet. Et docti in pplo docebunt plurimos ⁊
ruēt in gladio ⁊ in flāma ⁊ in captiuitate ⁊ in ra
pina dierum. Cūq3 corruerint subleuabuntur auxi/
lio puulo. ⁊ applicabuntur eis plurimi fraudulen
ter. Et de eruditis ruent. vt conflentur ⁊ eligantur ⁊

dealbet vsq3 ad tps pfinitū: q2 adhuc aliud tē/
pus erit. Et faciet iuxta volūtatē suam rex. Et
eleuabit᷑ ⁊ magnificabit᷑ aduersus oēm deum.
Et aduersus deū deoꝝ loq̄t᷑ magnifica ⁊ diri/
get᷑: donec ɔpleat᷑ iracūdia. Perpetrata qppe
ē definitio. Et deū patꝝ suoꝝ nō reputabit: et
erit i cōcupi/scētijs fēiaꝝ: nec quēq3 deoꝝ cura
bit: q2 aduersu3 vniuersa ɔsurget. Deū autem
maozim i loco suo venerabit᷑: ⁊ deū quē igno/
rauerūt pres ei⁹: colet auro ⁊ argento: ⁊ lapide
precioso: rebusq3 pciosis. Et faciet vt muniat
maozim cū deo alieno quem cognouit: ⁊ multi
plicabit gloriā: ⁊ dabit eis ptātē in multis ⁊ ter
rā diuidet gratuito. Et i tpe pfinito pliabit᷑ ad/
uersus eū rex austri: ⁊ q̄si tēpestas veniet ɔ illū
rex aqlonis i currib⁹ ⁊ in eqtib⁹ ⁊ in classe ma
gna: ⁊ ingrediet᷑ tras: ⁊ ɔteret ⁊ ptransiet. Et
itroibit in trā gloriosā: ⁊ multi corruēt. Hec aūt
sole saluabunt᷑ de manu eius edom ⁊ moab: et
pncipes filioꝝ āmon. Et mittet manū suā i ter
ras: ⁊ terra egypti nō effugiet. Et dnabit᷑ the/
sauroꝝ auri ⁊ argēti ⁊ in oibus preciosis egy/
pti. Per libyā q3 ⁊ ethiopia3 transibit: ⁊ fama
turbabit eū ab oriēte ⁊ ab aquilone: ⁊ veniet in
multitudine magna vt ɔterat ⁊ interficiat plu/
rimos. Et figet tabernaculū suū apedno inter
duo maria sup mōtē inclytū ⁊ scm: ⁊ veniet vs
q3 ad sūmitatē ei⁹: ⁊ nemo auxiliabit᷑ ei. XII

In tpe aūt illo ɔsurget michael pnceps
magnus: q stat pfilijs ppl'i tui. ⁊ veni
et tps q̄le nō fuit ab eo ex q̄ gentes eē ce
perūt vsq3 ad tps illud. Et in tpe illo saluabit᷑
ppl's tuus: ois q inuent⁹ fuerit scriptus i libro
Et multi de his q dormiūt i tre puluere: euigi
labūt: alij i vitā etnā: alij in opprobriū vt vide
ant semp. Qui aūt docti fuerit fulgebūt q̄si splē
dor firmamēti: ⁊ q ad iustitiā erudiunt mltos:
q̄si stelle i ppetuas etnitates. Tu autem daniel
claude smoēs: ⁊ signa librū vsq3 ad tps statu/
tū. Plurimi ptransibūt: ⁊ multiplex erit scia.
Et vidi ego daniel: ⁊ ecce quasi duo alij stabāt
vnus hinc sup ripā fluminis: ⁊ alius ide ex al/
tera ripa fluminis. Et dixi viro qui erat idut⁹
lineis: q stabat sup aquas fluminis. Vsq3quo
finis hoꝝ mirabiliū? Et audiui virū q indutus
erat lineis q stabat sup aq̄s fluminis cū eleuas/
set dexterā ⁊ sinistrā suā i celū ⁊ iurasset p viuē
tē in eternū: q2 i tps ⁊ tpa ⁊ dimidiu3 tpis. Et
cū ɔpleta fuerit dispsio manus ppl'i sancti: cō/
plebūt᷑ vniuersa hec. Et ego audiui ⁊ nō itelle
xi. Et dixi. Dñe mi qd erit p⁹ hec? Et ait. Va
de daniel: q2 clausi sūt signatiq3 smones vsq3
ad pfinitū tps. Eligent᷑ ⁊ dealbabunt᷑ ⁊ quasi
ignis pbabunt᷑ multi. Et impie agēt ipij: ne/
q3 itelligent oēs impij. Porro docti intelligēt
⁊ a tpe cū ablatū fuerit iuge sacrificiu3 ⁊ posita
fuerit abhoiatio in desolatione dies mille duce
ti nonaginta. Btūs q expectat: ⁊ puenit vsq3
ad dies mille trecētos trigintaquinq3. Tu aūt
daniel: vade ad pfinitu: ⁊ requiesces ⁊ stabis
in sorte tua in fine dieꝝ. Hucusq3 daniele3
in hebraico volumine legimus: cetera q̄ sequū
tur vsq3 ad finem libri: de theodotionis editio
ne translata sunt. XIII

Et erat vir hitās in babylone: ⁊ nomē
eius ioachim: ⁊ accepit vxorē nomine
susānā filiā helchie: pulchram nimis et
timentē deū. Parētes.n. illius cum eēnt iusti
erudierūt filiā suā fm legē moysi. Erat autem
ioachim diues valde: ⁊ erat ei pomariū vicinū
domui. sue: ⁊ ad ipsū confluebant iudei: eo ꝙ
eēt honorabilior oiu3. Et ɔstituti sūt duo senes
iudices i illo āno: de qbus locutus ē dns: quia
egressa ē iniqtas de babylone a senioribus iu/
dicibus q videbant᷑ regere ppl'm. Isti freque/
tabāt domū ioachim: ⁊ veniebāt ad eos oēs q
hēbant iudicia. Cū aūt ppl's reuertisset p meri
diem: ingrediebat᷑ susanna ⁊ deābulabat in po
mario viri sui. Et videbāt eā senes quotidie in
gredietē ⁊ deambulātē: ⁊ exarserunt in ɔcupi
scentiā eius. Et euerterūt sensū suū: ⁊ declina/
uerūt oculos suos: vt non viderēt celum: neq3
recordarent᷑ iudicioꝝ iustoꝝ. Erāt ḡ abo vulne
rati amore eius: nec indicauerūt sibi vicissi3 do
lorē suū. Erubescebant.n. indicare sibi ɔcupi
scentiā suā: volētes ɔcubere cū ea. Et obserua
bant quotidie sollicitius videē ea3. Dixitq3 alter
ad alteꝝ eamus domum: q2 hora prandij ē. Et
egressi recesserūt a se. Cūq3 reuertissent: vene
rūt in vnū: ⁊ sciscitātes ab inuicē causam ɔfessi
sūt ɔcupiscentiā suā. Et tūc in cōe statuerunt tē
pus: qn eā possent iuenire solā. Factū ē aūt cum
obseruarēt diē aptu3: ingressa ē aliqū sicut heri
⁊ nudiustertius cū duabus solis puellis: volu
itq3 lauari in pomario. Estus qppe erat: ⁊ nō
erat ibi q̄sq3 pter duos senes absconditos: ⁊ cō
templantes ea3. Dixit ḡ puellis. Afferte mihi
oleū ⁊ smigmata: ⁊ ostia pomarij claudite vt la
uer. Et fecerūt sicut preceperat: clauserūtq3 ostia
pomarij: ⁊ egresse sunt p posticū vt afferrent q̄
iusserat. Nesciebatq3 senes intus esse abscon/
ditos. Cum autem essent egresse puelle: surre
xerunt duo senes. ⁊ accurrerunt ad eam ⁊ dixe
runt. Ecce ostia pomarij clausa sunt: ⁊ nemo

nos videt: ⁊ in ꝯcupiscentia tui sumus. Quã/
obrẽ assentire nobis: ⁊ cõmiscere nobiscũ. Qḋ
si nolueris: dicemus ꝯ te testimoniũ ꝙ fuerit te
cum iuuenis ⁊ ob hanc cãm emiseris puellas a
te. Ingemuit susanna ⁊ ait. Angustie sũt mihi
vndiqꝫ. Si.n. hoc egero: mors mihi ẽ: si autẽ
nõ egero: nõ effugiã manus vestras. Sed me
lius est mihi absqꝫ opere incidere in manꝰ ho/
minũ ꝙ̃ peccare in ꝯspectu dñi. Et exclamauit
voce magna susãna: exclamauerũt aũt ⁊ senes
aduersus eã. Et cucurrit vnus ad ostia poma/
rij: ⁊ aperuit. Cũ ergo audissent clamorem fa/
muli domus in pomario irruerunt ꝑ posticum
vt viderent qd nã esset. Postqꝫ aũt senes locu
ti sunt: erubuerũt serui vehemẽter: qꝛ nunqꝫ di
ctꝰ fuerat ſmo huiuscemõi de susãna. Et facta
est dies crastina. Cũqꝫ venisset pplꝰs ad ioa/
chim virũ eius: venerunt ⁊ duo ꝑsbyteri pleni
iniqua cogitatione aduersus susannã vt inter/
ficerent eã. Et dixerũt corã pplo. Mittite ad su
sannã filiã helchie vxorẽ ioachi. Et statim mi/
serunt. Et venit cũ parẽtibus ⁊ filijs ⁊ vniuer
sis cognatis suis. Porro susanna erat delicata
nimis ⁊ pulchra specie. At iniq illi iusserunt vt
discooperiref: erat.n. coopta: vt vel sic satiarent
decore eius. Flebãt igit̃ sui ⁊ oẽs q nouerãt eã.
Cõsurgentes aũt duo ꝑsbyteri in medio popli
posuerunt manus suas sup caput eius. Que
flens suspexit ad celũ. Erat eni cor eius fiduciã
habens in dño. Et dixerũt ꝑsbyteri. Cũ deam
bularemus in pomario soli: ĩgressa ẽ hec cum
duabus puellis ⁊ clausit ostia pomarij et dimi/
sit a se puellas. Venitqꝫ ad eã adolescẽs q erat
absconditus et ꝯcubuit cũ ea. Porro nos cum
essemus in angulo pomarij videntes iniquita/
tem: cucurrimus ad eos: ⁊ vidimus eos pariter
cõmisceri. Et illũ qdẽ nõ quiuimus cõprehende
re: qꝛ fortior nobis erat: ⁊ aperto ostio exiliuit.
Hãc aũt cũ apprehendissemus iterrogauimꝰ
qs nã esset adolescẽs: ⁊ noluit indicare nobis.
Huius rei testes sumus. Credidit eis multi/
tudo q̃si senibus ⁊ iudicibus ppli: ⁊ ꝯdẽnaue/
rũt eã ad mortẽ. Exclamauit aũt voce magna
susanna: ⁊ dixit. Deus eterne q absconditoꝝ es
cognitor: q nosti oia añqꝫ fiãt: tu scis qm falsũ
testimoniũ tulerunt ꝯtra me: ⁊ ecce morior cũ
nihil hoꝝ fecerim q̃ isti maliciose cõposuerũt ad
uersum me. Exaudiuit autẽ dñs vocem eius.
Cũqꝫ duceref ad mortẽ: suscitauit dñs spiritũ
pueri iunioris cuius nomẽ daniel. ⁊ exclama/
uit voce magna. Mũdus ego sũ a sãguie huiꝰ.
Et ꝯuersus ois pplꝰs ad eũ dixit. Quis est iste
sermo quẽ tu locutus es. Qui cũ staret in me/
dio eoꝝ ait. Sic fatui filij israel nõ iudicantes:
neqꝫ qḋ verũ est cognoscẽtes: ꝯdẽnastis filiã
israel. Reuertimini ad iudiciũ: qꝛ falsũ testimo
niũ locuti sunt aduersus eã. Reuersus ẽ ergo
pplꝰs cũ festinatione. Et dixerũt ei senes. Veni
⁊ sede in medio nostrũ ⁊ indica nobis: qꝛ tibi
deus dedit honorẽ senectutis. Et dixit ad eos
daniel. Sepate illos ab inuicẽ ꝓcul: ⁊ diiudica
bo eos. Cũ ergo diuisi eẽnt alter ab altero: vo
cauit vnũ de eis: ⁊ dixit ad eũ. Inueterate die/
rũ maloꝝ: nunc venerunt pctã tua q̃ opabaris
prius: iudicãs iudicia iniusta: inocentes oppri
mens: ⁊ dimittẽs noxios: dicẽte dño: inocentẽ
⁊ iustũ nõ iterficies. Nũc ergo si vidisti eã: dic
q̃ sub arbore videris eos colloquẽtes sibi. Qui
ait. Sub cyno. Dixit aũt daniel. Recte mẽtitꝰ
es in caput tuũ. Ecce.n. angelus dei accepta sẽ
tẽtia ab eo scidet te medium. Et amoto eo iussit
venire aliũ: ⁊ dixit ei. Semẽ chanaan et nõ iu/
da: spẽs decepit te. et ꝯcupiscentia subuertit cor
tuũ. Sic faciebatis filiabus isrl': et ille timẽtes
loquebanf vobis: sed nõ filia iuda sustinuit ini
quitatẽ vestrã. Nũc ergo dic mihi sub q̃ arbore
cõphenderis eos loq̃ntes sibi. Qui ait. Sub
pryno. Dixit aũt ei daniel. Recte mẽtitus es et
tu i caput tuũ. Manet.n. ãgelus dei gladiũ ha
bẽs vt secet te mediũ: et interficiat vos. Excla/
mauit itaqꝫ ois cetus voce magna: et bñdixe/
rũt deũ q saluat sperãtes in se. Et ꝯsurrexerũt
aduersus duos ꝑsbyteros. Conuicerat.n. eos
daniel ex ore suo falsũ dixisse testimoniũ. Fece/
rũtqꝫ eis sicut male egerant aduersus ꝓximã
vt facerent ſm legẽ moysi: et iterfecerunt eos.
Et saluatus ẽ sanguis inoxius in die illa. Hel
chias aũt et vxor eius laudauerunt deũ ꝓ filia
sua susanna cũ ioachi marito eiꝰ et cognatis oi
bus: qꝛ nõ est inuenta in ea res turpis. Daniel
aũt factus est magnus in cõspectu populi a die
illa et deinceps. Et rex astyages appositꝰ ẽ ad
pr̃es suos et suscepit cyrus ꝑs regnum eius.

XIIII

Erat aũt daniel ꝯuiua regis:
et honoratus sup oẽs amicos eiꝰ. Erat
quoqꝫ idolũ apud babylonios noie bel
et ipendebanf in eo ꝑ dies singulos simile arta
be duodecim: et oues quadraginta: viniqꝫ am
phore sex. Rex quoqꝫ colebat eũ: et ibat per sin
gulos dies adorare eũ: porro daniel adorabat
deũ suum. Dixitqꝫ ei rex. Quare non adoras
bel? Qui respondens ait ei. Quia nõ colo ido
la manu facta sed viuentẽ deũ: q creauit celum
et terrã: et habet potestatem ois carnis. Et di/

xit rex ad eum. Nō videtur tibi esse bel viuens deus? An nō vides quanta comedat et bibat q̄tidie? Et ait daniel arridēs. Ne erres rex. Iste est.n. intrinsecus luteus: forinsecus ereus neqȝ comedit aliquādo. Et iratus rex: vocauit sacerdotes eius: et ait eis. Nisi dixeritis mihi qs est q comedat impensas has: moriemini. Si autem ostenderitis qm̄ bel comedat hec: morietur daniel: q2 blasphemauit in bel. Et dixit daniel regi. Fiat iuxta verbū tuū. Erant autem sacerdotes bel septuaginta: exceptis vxoribus et paruulis et filijs. Et venit rex cū daniele in tēplū bels. Et dixerunt sacerdotes belis. Ecce nos egredimur foras: et tu rex pone escas et vinū misce: et claude ostium et signa annulo tuo. Et cū igressus fueris mane nisi inueneris omnia comesta a bel morte moriemur: vel daniel q mentitus es aduersum nos. Confidebant autem: quia fecerant sub mensa absconditum introitū et per illum ingrediebant semper et deuorabāt ea. Factum est igitur postq̄ egressi sunt illi. et rex posuit cibos ante bel: precepit daniel pueris suis et attulerunt cinerē et cribrauit per totū templum corā rege: et egressi clauserunt ostium: et signantes ānulo regis abierunt. Sacerdotes aūt ingressi sunt nocte iuxta cōsuetudinem suā et vxores et filij eorum: et comederunt oia et biberunt. Surrexit aūt rex primo diluculo et daniel cum eo. Et ait rex. Salua ne sunt signacula daniel? Qui respondit. Salua rex. Statimq̄ cū aperuisset ostium: intuitus rex mensā exclamauit voce magna. Magnus es bel: et nō ē apud te dolus quisq̄. Et risit daniel: et tenuit regem ne ingrederetur intro: et dixit. Ecce pauimentum: animaduerte cuius vestigia sūt hec. Et dixit rex. Video vestigia virorum et mulierum et infantiū. Et iratus est rex. Tunc apprehēdit rex sacerdotes et vxores et filios eorum: et ostēderunt ei abscōdita ostiola p q̄ igrediebant et cōsumebant q̄ erāt sup mensā. Occidit ergo illos rex: et tradidit bel in ptāte danielis: q subuertit eū et tēplū eius. Et erat draco magnus i loco illo et colebāt cū babylonij. Et dixit rex danieli. Ecce nunc nō potes dicere: q2 iste nō sit deus viuens. Adora ergo eum. Dixitq̄ daniel regi. Dn̄m deū meū adoro: q2 ipse ē deus viuēs. Iste aūt nō est deus viuens. Tu aūt rex da mihi ptātem et iterficiā dracone absq̄ gladio et fuste. Et ait rex. Do tibi. Tulit ergo daniel picē et adipē et pilos: et coxit pariter: fecitq̄ massas et dedit i os draconis: et diruptus est draco. Et dixit daniel. Ecce quem colebatis. Quod cum audissent babylonij: idignati sunt vehementer. et congregati aduersū regem dixerunt. Iudeus factus ē rex. Bel destruxit: draconem interfecit: et sacerdotes occidit. Et dixerunt cū venissent ad regē. Trade nobis danielē: aliogn interficiemus te et domū tuā. Vidit ergo rex q̄ irruerent i eū vehemēter: et necessitate ꝯpulsus tradidit eis danielem. Qui miserunt eum in lacū leonum: et erat ibi diebus sex. Porro i lacu erāt leones septē: et dabantur eis duo corpa quotidie et due oues: et tunc non data sūt eis: vt deuorarēt danielē. Erat autem abacuc ꝓpha in iudea et ipse coxerat pulmētū et intriuerat panes in alueolo: et ibat in campū vt ferret messoribus. Dixitq̄ angelus dn̄i ad abacuc. Fer prandiū qd̄ habes in babylonem danieli: q ē in lacu leonum. Et dixit abacuc. Dn̄e babylonē nō vidi: et lacum nescio. Et apprehēdit eum āgelus dn̄i i vertice eius: et portauit eum capillo capitis sui: posuitq̄ eū in babylonē sup lacū in ipetu spūs sui. Et clamauit abacuc dicens. Daniel serue dei: tolle prandiū qd̄ misit tibi deus. Et ait daniel. Recordatus es mei deus et nō dereliquisti diligentes te. Surgens daniel comedit. Porro angelus dn̄i restituit abacuc cōfestim i loco suo. Venit ergo rex die septimo vt lugeret danielē: et venit ad lacum et introspexit: et ecce daniel sedēs in medio leonum Et exclamauit voce magna rex dicēs. Magnus es dn̄e deus danielis. Et extraxit eum de lacu leonum. Porro illos qui ꝑditionis eius causa fuerant: intromisit in lacum: et deuorati sunt in momento coram eo.

Explicit Daniel ꝓpheta. Incipit ꝓlogus i librum duodecim prophetarum.

Non idē ordo ē duodeci ꝓphetarum. apud hebreos q ē apud nos. Vnde scd̄m id qd̄ ibi legitur: hic q̄ dispositi sunt. Osee comaticus ē: et quasi p sn̄ias loquēs. Iohel planus in principijs in fine obscurior: et vsq̄ ad malachiam hn̄t singuli ꝓprietates suas: quē esdram scribam legisq̄ doctorē hebrei autumant. Et quia longū ē nūc de oibus dicere: h tm̄ vos o Paula et eustochium admonitas scire volo vnū librū eē duodecim prophetarum: et osee synchronō Isaie: malachiam vero aggei et Zacharie fuisse temporibus. In quibus autem tempus non prefertur in titulo: sub illis eos regibus prophetasse sub quibus et hi qui ante eos habent titulos prophetauerunt.

Item alius prologus.

R
Egule sunt he sub quibus significationibus nominum ad quas tribus per prophetas sermo domini dirigatur. Quotienscumque ad decem tribus tenditur prophetia: sub his nominibus designantur. id est effraim samaria. israel. ioseph iezrahel. bethel. bethauen: et interdum iacob. Quando autem ad duas loquitur tribus: sub his nominibus sermo profertur. i. iuda. ierusalem. beniamin. domus dauid: et interdum iacob. Aliquotiens israel ad totas duodecim tribus refertur. Duplex est apud hebreos sententia de his quattuor prophetibus. qui in capite sunt prenotati. Pleriqz enim dicunt quod ab esdra scriba in omnibus prophetis sic fuerit titulatum: vt prescripto vniuscuiusqz nomine prophetia cuius sit sequens noscatur. Ipse est autem esdras qui vltimus prophetarum malachie nomine scribitur. Alij vero dicunt quod ab ipsis prophetis per spiritum sanctum vt cetera sunt conscripta.

¶ Incipit prologus in librum Osee prophete.

T
Emporibus ozie et ioathan achaz et ezechie regum iuda et hieroboam filij iohe regis israel. Osee filius beeri ad prophetiam dicendam. spiritu sancto repletus est. De memorato itaqz numero regum: achaz rex iuda: et hieroboam rex israel dominum dereliquerunt. sicut historie regum et paralypomenon indicant etiam israel idolatrie crimen imperio ac potestate sua admittere coegerunt. Propter quod deus ad osee hec locutus est dicens. Accipe tibi vxorem fornicariam siue fornicationum. et fac filios fornicationis. Fornicariam itaqz non electione corporis meretricem: sed gentilem. deum ignorantem appellat: que dei creatoris sui amore contempto. simulacrorum se subiecit desiderijs. Sed cum dei precepto propheta in hac paruisset preceptum ex ea filium iezrahel precepit nominare deo pollicente post breue tempus sanguinem iezrahel in domo iheu vindicare. Cuius promissionis hec causa est iheu per heliseum in regem inunctum ad defendendum sanguinem naboth: cuius iezrahel quoqz tunc temporis metropolis erat: quem iezabel achab regis israel vxor interemerat sicut regum historia exponit. Is cum grauiter iuxta diuinum preceptum vindicandi sanguinis eam in omnem memorati domum deseuisset: hoc pacto dominum dereliquisse inuenitur: cuius pronepote hieroboam qui lectione comprehensus est. originis sue facta mutante. ac contra dei precepta et religionem cum populo israel agente sanguis naboth qui in loco certe iezrahel fuerat profusus in domo iohe patris memorati hieroboe pro peccato redundaturus significatur. Hinc factum est vt ira dei vel populo israel per denunciationem prophete processura de bereth. domui autem iude minima lectione comprehensa ob hoc promissa est: quia ezechias rex iuda filius achaz sublatis idolis que tam pater eius quam ceteri reges consecrauerunt templum dei purgasse et purificasse monstratur.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentum in eundem.

O
See crebro nominat ephraim. samariam. ioseph. iezrahel: et vxorem fornicariam et fornicationis filios: et adulteram cubiculo clausam mariti multo tempore sedere viduam: et sub veste lugubri viri ad se reditum prestolari.

¶ Explicit argumentum. Incipit liber Osee prophete. Capitulum. I.

V
Erbum domini quod factum est ad osee filium beeri in diebus ozie ioatham achaz ezechie regum iuda: et in diebus hieroboam filij ioas regis israel. Principium loquendi domino in osee. Et dixit dominus ad osee. Uade sume tibi vxorem fornicationum. et fac tibi filios fornicationum. quia fornicans fornicabitur terra a domino. Et abijt et accepit gomer filiam debelaim. et concepit et pepit ei filium. Et dixit dominus ad eum. Uoca nomen eius iezrahel. Quoniam adhuc modicum. et visitabo sanguinem iezrahel super domum iheu: et quiescere faciam regnum domus israel. Et in illa die conteram arcum israel. in valle iezrahel. Et concepit adhuc et pepit filiam. Et dixit ei. Uoca nomen eius absqz misericordia. Quia non addam vltra misereri domui israel. sed obliuione obliuiscar eorum. Et domui iuda miserebor: et saluabo eos in domino deo suo. et non saluabo eos in arcu et gladio et in bello et in equis et in equitibus. Et ablactauit eam que erat absqz misericordia. Et concepit et pepit filium. Et dixit ei. Uoca nomen eius non populus meus. Quia vos non populus meus: et ego non ero vester deus. Et erit numerus filiorum israel quasi arena maris que sine mensura est et non numerabitur. Et erit in loco vbi dicetur eis non populus meus vos: dicetur eis filij dei viuentis. Et congregabuntur filij iuda et filij israel pariter: et ponent sibimet caput vnum. et ascendent de terra. quia magnus dies iezrahel. II.

D
Icite fratribus vestris populus meus et sorori vestre misericordiam consecuta. Iudicate matrem vestram iudicate quoniam ipsa non vxor mea et ego non vir eius. Auferat fornicationes suas a facie sua et adulteria sua de medio vberum suorum: ne forte expoliem eam nudam. et statuam eam secundum diem natiuitatis sue: et ponam eam quasi solitudinem. et statuam eam velut ter-

rã iuiã ⁊ interficiã eã siti: ⁊ filioꝝ illius nõ mi/
serebor: qm̃ filij fornicationũ sũt: qr fornicata ẽ
mater coꝝ. Cõfusa est que ↄcepit eos: qr dixit.
Vadã pꝰ amatores meos q dant panes mihi:
⁊ aq̃s meas. ⁊ lanã meã. ⁊ linũ meũ. oleũ meũ.
⁊ potum meum. Propt̃ hoc ecce ego sepiã viã
tuã spinis: ⁊ sepiã eam maceria. Et semitas su
as nõ inueniet: ⁊ sequetur amatores suos ⁊ nõ
apprehendet eos: ⁊ queret eos ⁊ non inueniet.
Et dicet. Vadam ⁊ reuertar ad virũ meũ prio
rẽ: qr bene mihi erat tunc magisq̃ȝ nũc. Et hec
nesciuit qr ego dedi ei frumentũ ⁊ vinum ⁊ ole
um: ⁊ argẽtum multiplicaui ei ⁊ auꝝ: que fece
runt baal. Jdcirco ↄuertar ⁊ sumã frumentum
meũ in tpe suo. ⁊ vinũ meũ in tpe suo: ⁊ libera
bo lanam meã. ⁊ linũ meum q̃ operiebãt igno
miniã eius. Et nũc reuelabo stulticiam eius in
oculis amatoꝝ eius: ⁊ vir nõ eruet eã de manu
mea. Et cessare faciam oẽ gaudiũ eiꝰ: solẽnita/
tẽ eius: neomeniã eius: sabbatũ eius: ⁊ oĩa fe/
sta tpa eius. Et corrũpã vineã eius ⁊ ficũ eius:
de quibus dixit. Mercedes he mee sũt: q̃s de/
derunt mihi amatores mei. Et ponã eam i sal/
tum: ⁊ comedet eã bestia agri. Et visitabo sup
eam dies baalim qbus accẽdebat incensũ. ⁊ or
nabatur in aure sua ⁊ monili suo: ⁊ ibat pꝰ ama
tores suos. ⁊ mei obliuiscebat̃ dicit dñs. ꝓpter
hoc ecce ego lactabo eã ⁊ ducã eam in solitudi/
nem. Et loquar ad cor eius: ⁊ dabo ei vinito/
res eius ex eodẽ loco: ⁊ vallẽ achor ad aperien
dã spem. Et canet ibi iuxta dies iuuentutis sue
⁊ iuxta dies ascensionis sue de terra egypti. Et
erit i die illo ait dñs vocabit me vir meus: ⁊ nõ
vocabit me vltra baalim. Et auferã noĩa baaliȝ
de ore eius. Et nõ recordabit̃ vltra noĩs eoꝝ.
Et percutiã cũ eis fedus in die illa: cum bestia
agri ⁊ cũ volucre celi: ⁊ cũ reptili terre. Et ar/
cũ ⁊ gladiũ ⁊ bellum ↄterã de terra: ⁊ dormire
eos faciã fiducialiter. Et spõsabo te mihi i sem
piternũ: ⁊ spõsabo te mihi i iustitia ⁊ iudicio et
in misericordia ⁊ miseratiõibus. Et spõsabo te
mihi in fide. ⁊ scies qr ego dñs. Et erit i die il/
la exaudiã dicit dñs: ⁊ exaudiã celos: ⁊ illi exau
dient t̃rã. ⁊ t̃ra exaudiet triticũ ⁊ vinũ ⁊ oleum
et hec exaudiẽt iezrahel. Et seminabo ea mihi i
t̃raȝ. et miserebor eius que fuit absq̃ȝ mĩa. Et
dicã non pplo meo populus meus es tu: et ip/
se dicet deus meus es tu. III

ET dixit dñs ad me. Adhuc vade et dili
ge mulierẽ dilectã amico et adulteraȝ. si
cut diligit dñs filios isrl: ⁊ ipĩ respectãt
ad deos alienos et diligunt vinacia vuaꝝ. Et
fodi eam mihi qndecim argenteis. et choro or/
dei et dimidio choro ordei: et dixi ad eã. Dies
multos expectabis me. Nõ fornicaberis: et nõ
eris viro: sed et ego expectabo te. Quia dies
multos sedebũt filij israel sine rege et sine pñci
pe et sine sacrificio et sine altari et sine ephot et
sine teraphin. Et post hec reuertẽt̃ filij israel. ⁊
querent dñm deum suũ et dauid regem suũ. et
pauebunt ad dominum et ad bonum eius i no
uissimo dierum. IIII.

AVdite verbũ dñi filij israel qr iudiciuȝ
dño cũ hitatoribus terre. Nõ est. n. ve
ritas: et nõ ẽ mĩa et nõ est scia dei i t̃ra.
Maledictũ et mendaciũ et homicidiũ et furtuȝ
furtum et adulteriũ iundauerũt. et sanguis san
guinẽ tetigit. Propter hoc lugebit t̃ra: et infir
mabit̃ oĩs q hitat in ea. Jn bestia agri et i volu
cre celi sȝ et pisces maris ↄgregabunt̃. Verũ/
tñ vnusq̃sq̃ȝ nõ iudicet: et nõ arguat̃ vir. Po/
pulus. n. tuus sicut hi: q ↄ̃dicunt sacerdoti. Et
corrues hodie et corruet etiã ꝓpheta tecuȝ. No
cte tacere feci matrẽ tuã. Cõticuit ppls meus:
eo ꝙ nõ habuerit sciam. Quia tu sciam repuli
sti repellam te ne sacerdotio fungaris mihi. et
oblita es legis dei tui: obliuiscar filioꝝ tuoꝝ et
ego. Scd̃m multitudinẽ eoꝝ sic peccauerũt mi
hi: gloriã eoꝝ in ignominiã cõmutabo. Pctã
ppl'i mei comedẽt: et ad iniqtatẽ eoꝝ subleua/
bunt aĩas eoꝝ. Et erit: sicut populus sic sacer/
dos. Et visitabo sup eũ vias eius et cogitatõe͂s
eius reddã ei. Et comedẽt et nõ saturabuntur.
Fornicati sunt et nõ cessauerunt: qm̃ dñm de/
reliquerunt in nõ custodiẽdo. Fornicatio et vi
num et ebrietas auferunt cor. Populus meꝰ i
ligno suo interrogauit. et baculus eius annun
ciauit ei. Spũs. n. fornicationum decepit eos,
et fornicati sunt a deo suo. Sup capita montiũ
sacrificabãt: et sup colles accendebant thymia/
ma subtus quercũ et populum et terebinthum
qr bona erat vmbra eius. Jdõ fornicabunt̃ filie
vr̃e: et sponse vr̃e adultere erunt. Nõ visitabo
sup filias vr̃as cum fuerint fornicate. et sup spõ
sas vr̃as cum adulterauerint: qm̃ ipsi cum me/
retricibus ↄuersabant̃. et cum effeminatis sa/
crificabant. Et ppls nõ intelligẽs vapulabit.
Si fornicaris tu isrl: non delinquat saltẽ iuda:
Et nolite igredi i galgala. et ne ascẽderitis in
bethauen: neq̃ȝ iurauerítis viuit dñs. Qm̃ si/
cut vacca lasciuiẽs declinauit isrl. Nunc pascet
eos dñs q̃si agnũ in latitudine. Particeps ido
loꝝ effraim. dimitte eũ. Separatũ ẽ ↄuiuiũ eo
rũ. fornicatiõe fornicati sunt: dilexerunt afferre

ignominiā,ptectores eius. Ligauit eū sp̄us in alis suis. et ↄfundent̄ a sacrificijs suis. V

Audite h̄ sacerdotes, et attendite dom⁹ israel. et domus regis auscultate. q2 vobis iudiciū est. Q̄m laqueus facti estis speculatiōi. et sicut rethe expāsū super thabor: et victimas declinastis i ,pfūdū. Et ego eruditor oium eoꝝ. Ego scio effraim: ꝛ israel nō ē abscōditus a me. Quia nūc fornicatus ē effrai: ↄtaminatus ē israel. Nō dabunt cogitatiōes suas vt reuertant̄ ad deū suū: q2 sp̄us fornicationū in medio eoꝝ. ꝛ dn̄m non cognouerūt. Et rn̄debit arrogantia israel in facie eius: ꝛ israel ꝛ effraim ruent in iniqtate sua. Ruet etiā iudas cū eis. In gregibus suis ꝛ i armentis suis vadēt ad qrendū dn̄m. ꝛ nō inuenient. Ablatus ē ab eis. In dn̄o p̄uaricati sunt: q2 filios alienos genuerunt. Nunc deuorabit eos mēsis cū ptibus suis. Clangite buccina in gabaa: tuba in rama Vlulate i bethauen: post tergū tuū beniamin. Effrai in desolatiōe erit. In die correptiōis in tribubus israel ostēdi fidē. Facti sūt p̄ncipes iuda q̄si assumentes t'minū: sup eos effundā q̄si aquā iram meam. Calūniā patiens ē effraiꝫ fractus iudicio: q̄m cepit abire post sordē. Et ego q̄si tinea effraim: ꝛ quasi putredo domui iuda. Et vidit effraim languorē suum: ꝛ iudas vinculum suum. Et abijt effraim ad assur: ꝛ misit ad regem vltorem. Et ipse non poterit sanare vos: nec soluere poterit a vobis vinculū. Q̄m ego quasi leena effraim: ꝛ quasi catulus leonis domui iuda. Ego ego capiam ꝛ vadam: tollā ꝛ non est qui eruat. Vadens reuertar ad locū meum: donec deficiatis: ꝛ queratis faciem meam. VI

In tribulatione sua mane ↄsurgent ad me. Venite ꝛ reuertamur ad dn̄m: quia ipse cepit ꝛ sanabit nos. pcutiet ꝛ curabit nos. Viuificabit nos post duos dies. i die tertia suscitabit nos. ꝛ viuemus in ↄspectu eius sciem⁹ seq̄murq3. vt cognoscamus dn̄m. Quasi diluculum p̄paratus ē egressus eius. ꝛ veniet q̄si imber nobis tēporaneus ꝛ serotinus tre. Quid faciā tibi effraiꝫ. qd faciā tibi iuda? Misericordia vr̄a q̄si nubes matutina ꝛ q̄si ros mane ptrāsiēs. Propter h̄ dolaui i ,pphetis. ꝛ occidi eos i v'bis oris mei. ꝛ iudicia tua quasi lux egrediet̄. Quia miam volui ꝛ nō sacrificiuꝫ. ꝛ sciam dei plusq̄ holocaustū. Ipsi aūt sicut adā transgressi sunt pactū. ibi p̄uaricati sunt in me. Galaad ciuitas operantium idolum supplantata sanguine. ꝛ quasi fauces virorum latronuꝫ.

Particeps sacerdotū. in via interficiētium pergentes de sichem. q2 scelus opati sūt. In domo israel vidi horrendū. Ibi fornicatiōes effraim: ↄtaminatus est israel. Sed ꝛ iuda pone messem tibi. cū ↄuertero captiuitatē ppl'i mei. VII

Cum sanare vellē israel reuelata est iniqtas effraim ꝛ malitia samarie: q2 opati sunt mendacium. Et fur ingressus est spoliās. latrūculus foris. Et ne forte dicāt i cordibus suis: oēm malitiam eoꝝ me recordatum. Nunc circūdederūt eos adinuentiones sue: coram facie mea facte sunt. In malitia sua letificauerunt regem: ꝛ in mendacijs suis p̄ncipes. O ēs adulterātes: q̄si clibanus succensus a coquente. Quieuit paululū ciuitas a cōmixtiōe fermenti donec fermentaret̄ totū. Dies regis nr̄i Ceperūt p̄ncipes furere a vino. Extendit manū suā cum illusoribus. q2 applicuerūt q̄si clibanū cor suū cū insidiaretur eis. Tota nocte dormiuit coquens eos: mane ipē succēsus q̄si ignis flāme. O ēs calefacti sunt quasi clibanus. ꝛ deuorauerūt iudices suos. O ēs reges eorum ceciderunt: nō est q clamat in eis ad me. Effraim in ppl'is ipē ↄmiscebat̄. Effraim factus est subcinerici⁹ panis: q nō reuersat̄. Cōederunt alieni robur eius: ꝛ ipse nesciuit. Sed ꝛ cani effusi sunt in eo: ꝛ ipē ignorauit. Et hūiliabit̄ sup̄bia israel in facie ei⁹. Nec reuersi sunt ad dn̄m deū suū ꝛ nō quesierūt eū i oībus his. Et factus est effraim q̄si colūba seducta: non hn̄s cor. Egyptū īuocabāt ad assyrios abierūt. Et cū ,pfecti fuerit expandā sup eos rhete meū. ꝛ quasi volucrē celi detrahā eos. Cedā eos s'm auditionem cetus eoꝝ. Ve eis: q̄m recesserūt a me. Vastabunt̄: q2 p̄uaricati sunt i me. Ego redemi eos ꝛ ipsi locuti sunt ↄ me mēdācia. Et non clamauerūt ad me i corde suo: s3 vlulabāt i cubilibus suis. Sup triticū ꝛ vinum rumiabāt. ꝛ recesserūt a me. Et ego erudiui eos: ꝛ confortaui brachia eoꝝ: ꝛ in me cogitauerūt malitiā. Reuersi sunt vt eēnt absq3 iugo. facti sūt q̄si arc⁹ dolosus. Cadēt in gladio p̄ncipes eoꝝ: a furore lingue sue. Ista subsānatio eoꝝ i tra egypti. VIII

In gutture tuo sit tuba quasi aquila super domum domini: pro eo q2 trāsgressi sūt fedus meū: ꝛ legē meam p̄uaricati sunt. Me inuocabunt deus meus: ꝛ cognouimus te israel. Proiecit israel bonū. inimic⁹ psequtur eū. Ipsi regnauerūt ꝛ nō ex me: principes extiterūt ꝛ nō cognoui. Aurum suū ꝛ argentū suū fecerunt sibi idola vt interirent. Proiect⁹ ē vitul⁹ tu⁹ samaria. Irat⁹ est furor me⁹ i eis.

Vsq̄ꝙ nō poterūt emūdari? Quia ex israel ⁊
ipse ē. Artifex fecit illū: ⁊ nō est deus. Quī in
aranearū telas erit vitulus samarie: qꝛ ventum
seminabūt ⁊ turbinē metēt. Culmus stās: nō
ē in eo germē: nō faciet farinā. Q̄d ⁊ si fecerit
alieni comedēt eā. Deuoratus ē israel: nunc fa
ctus ē in natiōibus q̄si vas imūdū: qꝛ ipsi ascē
derūt ad assur. Onager solitarius sibi effraim
Munera dederūt amatoribꝰ: sꝫ ⁊ cuꝫ mercede
ꝯduxerūt natiōes. Nunc ꝯgregabo eos: ⁊ qe
scent paulisper ab onere regis ⁊ principū. Qꝛ
multiplicauit effraim altaria ad peccandum: fa
cte sunt ei are in delictum. Scribam ei multi/
plices leges meas: q̄ velut aliene cōputate sunt
Hostias offerent: imolabunt carnes ⁊ come/
dent: ⁊ dn̄s nō suscipiet eas. Nunc recordabit̄
iniquitatis eoꝝ: ⁊ visitabit pctā eoꝝ. Ipsi i egy
ptuꝫ ꝯuertent̄. Et oblitus est israel factoris sui
⁊ edificauit delubra: ⁊ iudas multiplicauit vr/
bes munitas. Et mittā ignem in ciuitates eius
⁊ deuorabit edes illius. IX

Noli letari isrl̄. noli exultare sicut popu
li: quia fornicatus es a deo tuo. Dile/
xisti mercedem super oēs areas tritici.
Area ⁊ torcular nō pascet eos. ⁊ vinum men/
tiet̄ eis. Nō habitabūt i t̄ra dn̄i. Reuersus est
effraim i egyptū: ⁊ in assyrijs pollutū comedit
Nō libabūt dn̄o vinū: ⁊ non placebūt ei. Sa/
crificia eoꝝ q̄si panis lugentiū. Oēs q come/
dēt eū ꝯtamiabuntur qa panis eoꝝ aīe ipsoꝝ:
nō intrabit i domum dn̄i. Quid facietis in die
solēni in die festiuitatis dn̄i? Ecce .n. profecti
sunt a vastitate. Egyptꝰ congregabit eos: mē/
phis sepeliet eos. Desiderabile argētū eorum
vrtica hereditabit: lappa i tabernaculis eoruꝫ.
Venerūt dies visitationis: venerunt dies re/
tributiōis. Scitote isrl̄ stultū. ꝓphetā insanum
virū spiritalē. Propter multitudinē iniq̄tatis
tue: ⁊ multitudo amentie. Speculator effraim
cum deo meo ꝓpheta: laqueus ruine factus est
sup oēs vias eiꝰ. Insania i domo dei eiꝰ. Pro
funde peccauerūt: sicut i diebus gabaa. Recor
dabit̄ iniq̄tat̄ eoꝝ. ⁊ visitabit pctā eoꝝ. Qua/
si vuas in deserto inueni isrl̄: q̄si p̄ria poma fi/
culnee i cacumīe eiꝰ vidi p̄res eoꝝ. Ipi autem
ītrauerūt ad beelphegor: et abalīeati sūt in con
fusione: et facti sūt abhoīnabiles sicut ea q̄ dile/
xerūt. Effrai q̄si auis auolauit. Gl̄ia eorum a
partu: et ab vtero et a ꝯceptu. Q̄d et si enutrie
rint filios suos: absq̄ꝫ liber̄ eos faciam in ho/
minibꝰ. Sꝫ ⁊ ve eis: cū recessero ab eis. Effra/
im ut vidi tyrus erat: fūdata in pulchritudine.
Et effraim educet ad interfectorem filios suos.
Da eis dn̄e. Quid dab eis? Da eis vuluā sine
liberis: ⁊ vbera arentia. Oēs neq̄tie eorum in
galgal: qa ibi exosos hūi eos. Propter malitiā
adinuentionum eoꝝ: de domo mea eijciam eos.
Non addam ut diligam eos. Omnes princi/
pes eoꝝ recedētes. Percussus ē effraiꝫ: radix
eoꝝ exsiccata est. Fructū nequaq̄ꝫ facient. Q̄d
⁊ si genuerint: interficiā amantissima vteri eo
rum. Abijciet eos dn̄s deus meus: qꝛ non au
dierūt eum: ⁊ erunt vagi in nationibus. X

Vitis frondosa isrl̄: fructus adequatus ē
ei. Secd̄m multitudinē fructus sui mul
tiplicauit altaria: iuxta vbertatem terre
sue exuberauit simulacris. Diuisū est cor eoꝝ:
nunc interibunt. Ipse ꝯfringet simulacra eoꝝ
depopulabit̄ aras eoꝝ. Quia nunc dicent non
est rex nobis. Nō .n. timemus dn̄ꝫ. Et rex qd
faciet nobis? Loq̄mini verba visionis inutilis
⁊ ferietis fedus cū mendacio: ⁊ germinabit q̄si
amaritudo iudiciū sup sulcos agri. Vaccas be
thauen coluerunt habitatores samarie. Quia
luxit sup eū ppl̄us eius: ⁊ editui eius super euꝫ
exultauerūt in gloria eiꝰ: qꝛ migrauit ab eo. Si
q̄dem ⁊ ipse in assur delatus est munus regi vl
tori. Cōfusio effraim capiet: ⁊ cōfundet̄ israel i
volūtate sua. Transire fecit samaria regeꝫ suuꝫ
q̄si spumam sup faciē aq̄. Et disperdent̄ excel/
sa idoli pctm̄ isrl̄. Lappa ⁊ tribulus ascendet su
per aras eoꝝ. Et dicēt mōtibus operite nos: ⁊
collibus cadite sup nos. Ex diebus gabaa pec
cauit isrl̄. Ibi steterūt. Nō cōp̄hendet eos i ga
baa p̄liuꝫ: sup filijs iniq̄tatis. Iuxta desideriū
meū corripiā eos. Cōgregabunt̄ sup eos ppl̄i
cū corripient̄ ꝓpter duas iniq̄tates suas. Effra
in vitula docta diligere triturā: ⁊ ego trāsiui su
p pulchritudinē colli eius. Ascendā sup effraiꝫ
Arabit iudas: ꝯfringet sibi sulcos iacob: Se/
minate vobis in iusticia: ⁊ metite i ore mīicor
die īnouate vobis nouale. Tēpus aūt req̄rēdi
dn̄m: q venerit cū docebit vos iusticiā. Arastꝭ
ipietatem: iniq̄tatē messuistis: comedistis fru/
gem mēdacij. Quia ꝯfisus es in vijs tuis: ⁊ i
multitudine fortiū tuoꝝ: cōsurget tumultus in
populo tuo: ⁊ oēs munitiōes tue vastabunt̄ sic
vastatus ē salmana: a domo eiꝰ q vindicauit ba/
al: in die p̄lij matre sup filios allisa. Sic fecit
vobis bethel: a facie militie neq̄tiaꝝ vestrarū.
XI

Sicut mane trāsit: ptransit rex.
israel: qꝛ puer israel ⁊ dilexi eū: ⁊ ex egy
pto vocaui filiū meuꝫ: Vocauerūt eos
sic abierūt a facie eoꝝ. Baalim immolabant.

et simulacris sacrificabant. Et ego q̄si nutritius ephraim portabā eos in brachijs meis: et nescierunt q̄ curarē eos. In funiculis adā trahā eos in vinculis charitatis. Et ero eis q̄si exaltās iugum sup maxillas eorum: et declinaui ad eū vt vesceret. Nō reuertet in terrā egypti: et assur ipse rex eius q̄m noluerūt cōuerti. Cepit gladius in ciuitatibus eius: et cōsumet electos eius: et comedet capita eorum. Et ppl's meus pendebit ad reditum meū. Jugū autē imponet eis simul: qd non auferet. Quō dabo te ephraim: protegā te isrl'. Quō dabo te: Sicut adama ponā te: vt seboim Cōuersum est in me cor meū: pariter cōturbata ē plenitudo mea. Nō faciā furorē ire mee. Nō cōuertar vt disp̄dā ephraim: q̄m deus ego et nō hō. In medio tui sanctus: et nō ingrediar ciuitatē. Post dn̄m ambulabunt. Quasi leo rugiet: q2 ipse rugiet: et formidabunt filij maris. Et auolabunt q̄si auis ex egypto: et q̄si columba de tra assyriorum: et collocabo eos in domibus suis dicit dn̄s. Circūdedit me ephraim i negociatione: et in dolo domus israel. Judas aūt testis descendit cū deo: et cū scis fidelibus. XII

Ephraim pascit vētū: et seqtur estū. Tota die mendaciū et vastitatē multiplicat. Et fedus cū assyrijs iniit: et oleū i egyptum ferebat. Judiciū ḡ dn̄i cū iuda et visitatio sup iacob. Juxta vias eius et iuxta adinuentiones eius reddet ei. In vtero supplantauit frēz suū: et in fortitudine sua directus est cū angelo. Et inualuit ad angelū: et cōfortatus ē. Fleuit: et rogauit eū. In bethel inuenit eū: et ibi locutus ē nobiscū. Et dn̄s deus exercituū: dn̄s memoriale eius. Et tu ad dn̄z deū tuū cōuerteris. Misericordiā et iudiciū custodi: et spa in deo tuo semper. Chanaan i manu eius statera dolosa: calūniam dilexit. Et dixit ephraim. Verūtñ diues effectus sū: inueni idolum mihi. Oēs labores mei nō inuenient mihi iniqtatem quā peccaui. Et ego dn̄s deus tuus ex terra egypti. Adhuc sedere te faciā in tabernaculis: sicut in dieb9 festiuitatis. Et locut9 sū sup pphas: et ego visionē multiplicaui: et in manu pphaz assimulatus sū. Si galaad idolū: ergo frustra erāt in galgal bobus imolantes. Nā et altaria eorum q̄si acerui sup sulcos agri. Fugit iacob in regionē syrie. et seruiuit isrl' in vxorē: et in vxorem seruauit. In ppha aūt eduxit dn̄s israel de egypto: et i ppha seruatus est. Ad iracundiā me puocauit ephraim in amaritudinibus suis: et sanguis eius super eum veniet: et opprobrium eius restituet ei dominus deus suus. XIII

Loquēte ephraim: horror inuasit isrl' et deliqt in baal et mortuus ē. Et nūc addiderunt ad peccandū: feceruntq3 sibi cōflatile de argento suo q̄si sil'tudinē idolorum. Factura artificū totū ē. His ipsi dicunt. Immolate hoies vitulos adorātes. Idcirco erūt q̄si nubes matutina: et sicut ros matutin9 p̄teriēs. Sicut puluis turbine raptus ex area: et sicut fumus de fumario. Ego aūt dn̄s deus tuus ex tra egypti et deum absq3 me nesciēs et saluator nō ē preter me. Ego cognoui te i deserto: in tra solitudis. Juxta pascua sua adipleti sūt et saturati sūt. Et eleuauerūt cor suum: et obliti sunt mei. Et ego ero eis quasi leena: sicut pdus in via assyriorum. Occurrā eis q̄si vrsa raptis catulis: et dirūpaz interiora iecoris eorum. Et cōsumaz eos ibi q̄si leo: bestia agri scindet eos. Perditio tua israel: tm̄ modo i me auxiliū tuū. Vbi ē rex tuus: Maxime nunc saluet te i oibus vrbib9 tuis. Et iudices tui de qbus dixisti: da mihi regē et p̄ncipes Dabo tibi regē i furore meo: et auferā in indignatione mea. Colligata ē iniqtas ephraim absconditum pctm̄ eius. Dolores p̄turiētis venient ei. Ipse filius nō sapiēs. Nunc. n. nō stabit in cōtritiōe filiorum. De manu mortis liberabo eos de morte redimam eos. Ero mors tua o mors morsus tu9 ero inferne. Cōsolatio abscōdita est ab oculis meis: q2 ipse int frēs diuidet. Adducet vrētē ventū dn̄s de deserto ascēdētē: et siccabit venas ei9: et desolabit fōtē ei9: et ipse diripiet thesaurū ois vasis desiderabilis. XIIII

Pereat samaria: q̄m ad amaritudinē cōcitauit deum suum. In gladio pereāt. Paruuli eorum elidāt. et fete eius scidāt Cōuertere israel ad dn̄m deū tuū: q̄m corruisti i iniqtate tua. Tollite vobiscū vba et cōuertimini ad dn̄m: et dic te ei. Oēm aufer iniquitatem et accipe bonū: et reddemus vitulos labiorum nostrorum. Assur non saluabit nos. Super equum nō ascendemus: nec dicemus vltra dij nr̄i opa manuū nr̄arum: q2 eius q in te ē misereberis pupilli. Sanabo cōtritiones eorum: diligā eos spōtanee: q2 auersus ē furor meus ab eis. Ero quasi ros. Et israel germinabit sicut liliū: et erumpet radix eius vt libani. Ibūt rami eius: et erit q̄si oliua gl'ia eius: et odor eius vt libani. Cōuertētur sedētes i vmbra ei9: viuēt tritico. Et germinabūt q̄si vinea: memoriale eius sicut vinū libani. Ephraim qd mihi vltra idola: Ego exaudiam et dirigā eum: ego vt abietē virentem: ex me fructus tuus inuentus est. Quis sapiens et intelliget ista: intelligens et sciet hec: Quia

recte vie dn̄i ⁊ iusti ambulabunt in eis: preuari
catores vero corruent in eis.

¶ Explicit Osee propheta. Incipit prolo
gus in Iohel prophetam.

SAnctus iohel apd' hebreos post osee
ponitur. Et sicut ibi sub noīe ephrai
ad decem tribus confertur vaticiniū
q̄ vel samaria vel israel sepe memo/
rant᷑. sic in hunc ꝓphetam oē qđ dicit᷑ ad tribuꝫ
iuda ⁊ ad irl'm ꝑtinere credēdū est. ⁊ nullaꝫ oio
israhelis. i. decem tribuū in hac fieri mentionē
Tēpora quoqꝫ quib⁹ ꝓphetauit eadeꝫ debem⁹
accipe q̄ in osee legimus in diebus ozie. ioathan
⁊ achaz ⁊ ezechie reguꝫ iuda. ⁊ in diebus hiero
boam filij ioas regis israel. Porro factū esse s/
monē dn̄i ad meritū eius refert᷑ cui fit nō ad cō
ditionem eius q fieri dicit᷑. vt alibi legim⁹. Do
min⁹ factus est mihi i salutē. Auditus. n. i scri/
pturis scis nō est iste q ad aures sonat: sed q in
corde percipit᷑. iuxta illud qđ dn̄s loquit᷑. Qui
habet aures audiendi audiat. Qđ aūt dicit᷑ he/
braice iezini. grece enechziasti. latine sonat au/
ribus percipite. ꝓprie nō aure sed corde ꝑcipit᷑
Qui senes sūt ⁊ celestes audiunt spūaliter: qui
aūt habitant i terra appellant᷑qꝫ terreni. aurib⁹
ꝑcipiūt. Vbicūqꝫ aūt hec duo vba iūcta ponūt᷑
nō ad simplicē tm̄ vboꝝ sonū. sed ad recondi/
tā quoqꝫ dictoꝝ itelligentiā ꝑtinere intelligēdū
ē. In genesi lamech loquit᷑ ad vxores suas ada
⁊ sella. Audite vba mea vxores lamech aurib⁹
ꝑcipite sermones meos. Quia virum occidi in
vulnus meū. ⁊ iuuenem in liuorem meum. Et
isaias. Audite celi ⁊ auribus ꝑcipe terra.

¶ Item alius ꝓlogus in eundem.

IN hoc ꝓpheta iccirco nec reges nec
tpa sūt ꝓnotata: qꝛ eisdē tꝑoribus ac
regib⁹ qbus osee ꝓphetauerat ⁊ ipe
ꝓphauit. Ex tribus igit᷑ generibus
rhetoꝝ h̄ sumūt᷑ ꝑncipia ⁊ tres sūt argumētorū
ꝑtes ex qbus icipe solet ois orator. Aut. n. do/
ciblles. aut beniuolos: aut attētos auditores dꝫ
efficere. Hic g̊ ꝓpheta a magnitudie cladis su
mēs ꝑncipiū cosqꝫ q audituri erāt. volēs ad pe
nitētiā ꝓuocare reddit attētos admirās futurū
malū vt ꝯsiderātes vēture cladis aspitatē: oci⁹
arripēt pniaꝫ. Iohel interꝑtat᷑ incipiēs. aut do
mini descēsus. Fatuel vo aut latitudo. aut ho
stiū dei. Tropologice hoc est ꝙ q ostiū dei ⁊ sci
entiā habuerit aptā. recte incipit prophetare.

¶ Incipit argumentum in eundem

IOhel fili⁹ fatuel describit terrā duo
deci tribuū: eruca. bruco. locusta. ru
biginē vastante ꝯsumptam: ⁊ post reuersioneꝫ
prioris populi effusum iri spm̄ sanctū super ser
uos dei ⁊ ancillas. i. super centū viginti creden
tes hoies q fuere in cenaculo syon. q centuꝫ vi/
ginti ab vno vsqꝫ ad quindeciꝫ: paulatiꝫ ⁊ ꝑ in
cremēta surgentes. quindeciꝫ graduū numerū
efficiūt qui in psalterio mystice continentur.

¶ Explicit argumentum. Incipit Iohel
propheta ¶ Capitulum. I

VErbum domini
qđ factū est ad iohel filiū fatuel.
Audite hec senes. ⁊ aurib⁹ ꝑci
pite oēs habitatores trē. si factū
est istđ i diebus vr̄is. aut i die/
bus patrū vr̄oꝝ. Sup h̄ filijs vestris narrate
⁊ filij vestri filijs suis ⁊ filij eoꝝ gn̄atiōi altere.
Residuū eruce comedit locusta: ⁊ residuū locu
ste comedit brucus: ⁊ residuū bruci comedit ru
bigo. Expgiscimini ebrij: flete ⁊ vlulate oēs q
bibitis vinū i dulcedine: qm̄ ꝑijt ab ore vestro
Gēs. n. ascēdit sup trā meā. fortis ⁊ inumera
bilis. Dētes eius vt dētes leōis: ⁊ molares ei⁹
vt catuli leonis. Posuit vineā meā i desertuꝫ ⁊
ficum meā decorticauit. Nudans spoliauit eam
⁊ ꝓiecit. albi facti sūt rami eius. Plange quasi
vgo accincta sacco: sup virum pubertatis sue.
Perijt sacrificiuꝫ et libatio de domo dn̄i: luxe/
runt sacerdotes ministri dn̄i. Depopulata ē re
gio: luxit humus: qm̄ deuastatū est triticū. Con
fusuꝫ est vinuꝫ et elanguit oleū. Cōfusi sūt agri
cole: vlulauerunt vinitores sup frumento et or
deo. quia ꝑijt messis agri. Vinea confusa est: et
ficus elāguit. Malogranatū et palma et maluꝫ
et oia ligna agri aruerūt: quia ꝯfusuꝫ est gaudiū
a filijs hoium. Accingite vos et plangite sacer/
dotes: vlulate ministri altaris. Ingredimini:
cubate in sacco ministri dei mei: quoniam inte/
rijt de domo dei vestri sacrificium ⁊ libatio. Sā
ctificate ieiunium. vocate cetuꝫ: ꝯgregate senes
oēs habitatores terre in domū dei vr̄i. et clama
te ad dn̄m. A. a. a. diei. qꝛ ꝓpe est dies domini
et q̄si vastitas a potente veniet. Nūqd nō coraꝫ
oculis vr̄is alimenta ꝑierūt: de domo dei vestri
leticia et exultatio. Computruerunt iumenta in
stercore suo. Demolita sunt horrea dissipate sūt
apothece: qm̄ ꝯfusum est triticum. Quid inge/
muit aial: mugierunt greges armēti. Quia nō
est pascua eis. Sed et greges pecorum disperie
rūt. Ad te domie clamabo: quia ignis comedit
speciosa deserti: et flāma succendit oia ligna re/
gionis. Sed et bestie agri quasi area sitiēs im/

brē suspexerūt ad te: qm̄ exiccati sunt fontes aq̄
rū: ⁊ ignis deuorauit speciosa deserti. II

Canite tuba in syon: vlulate in mōte sā
cto meo. Cōturbēt oēs habitatores ter
re q2 venit dies dñi: q2 ꝑpe ē dies tene
braꝝ ⁊ caliginis: dies nubis ⁊ turbinis. Qua
si mane expansū sup montes ppl's multus ⁊ for
tis. Silis ei non fuit a pncipio: ⁊ post eū non
erit vsq3 in ānos generatiōis ⁊ generationis.
Añ faciem eius ignis vorās: ⁊ post eū exurēs
flāma. Quasi hortus voluptatis tra corā eo: ⁊
post eū solitudo deserti: neq3 ē q effugiat eum.
Quasi aspect⁹ equoꝝ aspectus eoꝝ ⁊ q̄si eqtes
sic currēt. Sicut sonit⁹ q̄drigaꝝ sup capita mō
tium exiliēt: sicut sonit⁹ flāme ignis deuorantꝭ
stipulā: velut ppl's fortis ꝑparatus ad ꝑliū.
A facie eius cruciabunt ppl'i: oēs vultus redi
gent i ollā. Sicut fortes currēt: quasi viri bel
latores ascendent murū. Viri in vijs suis gra
dient: ⁊ nō declinabūt a semitis suis. Vnusq̄s
q3 frēm suū non coartabit: singuli in calle suo
ābulabūt. Sed ⁊ p fenestras cadēt: ⁊ nō demo
lient. Vrbē ingredient: in muro currēt. Do
mos ꝯscēdēt: p fenestras itrabūt q̄si fur. A fa
cie eius ꝯtremuit terra. moti sunt celi. Sol ⁊ lu
na obtenebrati sūt: ⁊ stelle retraxerūt splēdoreꝫ
suū. Et dñs dedit vocē suā ante faciē exercitus
sui: q2 multa sunt nimis castra eius: q2 fortia et
facientia verbū eius. Magnus .n. dies dñi: ⁊
terribilis valde. Et qs sustinebit eum? Nūc g̃
dicit dñs. Conuertimini ad me i toto corde ve
stro: i ieiunio ⁊ fletu ⁊ in plāctu: ⁊ scindite cor
da vr̄a ⁊ non vestimēta vr̄a. Et ꝯuertimini ad
dñm deū vr̄m: q2 benignus ⁊ misericors ē: pa
tiens ⁊ multe mīe ⁊ p̄stabilis sup malitia. quis
scit si ꝯuertat: ⁊ ignoscat ⁊ relinquat post se bñ
dictionē? Sacrificiū ⁊ libamē dño deo nostro.
Canite tuba in syon: scificate ieiuniuꝫ: vocate
cetum. ꝯgregate ppl'm. scificate ecclesiam. co
adunate senes. ꝯgregate puulos ⁊ suggentes
vbera. Egrediat sponsus de cubili suo. ⁊ spon
sa de thalamo suo. Inter vestibulū ⁊ altare plo
rabunt sacerdotes ministri dñi ⁊ dicent. Par
ce dñe pce ppl'o tuo. ⁊ ne des hereditatē tuā in
opprobriū. vt dñent eis nationes. Quare di
cunt in ppl'is vbi est deus eoꝝ? Zelatus ē dñs
terrā suā. ⁊ pepcit ppl'o suo. Et respondit dñs
⁊ dixit ppl'o suo. Ecce ego mittam vobis fru
mentū ⁊ vinū ⁊ oleū. ⁊ replebimini in eis ⁊ nō
dabo vos vltra opprobriū in gentibus. Et eū
q ab aqlone ē. ꝓcul faciam a vobis. ⁊ expellaꝫ
eū in terrā inuiā ⁊ desertam. Faciē eius ꝯ ma
re orientale. ⁊ extremū ei⁹ vsq3 ad mare nouissi
mū. Et ascendet fetor eius. ⁊ ascendet putredo
ei⁹ q2 supbe egit. Noli timere terra: exulta ⁊ le
tare. qm̄ magnificauit dñs vt faceret. Nolite ti
mere aīalia regiōis: q2 germinauerunt speciosa
deserti. q2 lignum attulit fructū suum: ficus ⁊ vi
nea dederunt v̄tutem suā. Et filie syon exulta
te ⁊ letamini in dño deo vr̄o. quia dedit vobis
doctorē iusticie: ⁊ descendere faciet ad vos im
brem matutinū: ⁊ serotinū sicut in pncipio. Et
implebunt aree frumento. ⁊ redundabunt tor
cularia vino ⁊ oleo. Et reddam vobis annos
quos comedit locusta brucus ⁊ rubigo ⁊ eruca:
fortitudo mea magna quam misi in vos. Et co
medetis vescentes ⁊ saturabimini. ⁊ laudabitis
nomen dñi dei vestri q fecit mirabilia vobiscuꝫ
Et nō confundet ppl's meus in sempiternum:
⁊ scietis q2 in medio isrl' ego suꝫ. Et ego dñs de
us vester: ⁊ nō est ampli⁹: ⁊ nō cōfundet popu
lus me⁹ in eternū. Et erit post hec effundā spm̄
meū sup oēm carnē. ⁊ ꝓphetabunt filij vr̄i ⁊ fi
lie vr̄e. Senes vr̄i somnia somniabūt. ⁊ iuue
nes vr̄i visiōes videbūt. Sed ⁊ sup seruos me
os ⁊ ancillas in dieb⁹ illis effundā spm̄ meū. ⁊
dabo ꝓdigia in celo. ⁊ in terra sanguinē ⁊ ignē
⁊ vaporē fumi. Sol cōuertet in tenebras: ⁊ lūa
in sanguinē: anteq3 veniat dies dñi magn⁹ ⁊ hor
ribil'. Et erit: oīs q inuocauerit nomē dñi saluus
erit. q2 i mōte syon ⁊ in irl'm erit saluatio sic di
xit dñs ⁊ i residuis quos dñs vocauerit. III

Quia ecce i diebus illis ⁊ in tp̄e illo cum
ꝯuertero captiuitatem iuda ⁊ irl'm con
gregabo oēs gentes. ⁊ deducam eas in
vallem iosaphat. ⁊ disceptabo cum eis ibi super
populo meo ⁊ hereditate mea israel quos disp
serunt in nationibus: ⁊ terram meam diuiserūt
⁊ super populum meum miserunt sortem ⁊ po
suerunt puerum in prostibulo. ⁊ puellam ven
diderunt pro vino vt biberent. Verum qd mi
hi ⁊ vobis tyrus ⁊ sydon ⁊ oīs terminus pale
stinorum. Nunquid vltioneꝫ vos reddetis mi
hi. Et si vlciscimini vos ꝯtra me: cito velociter
reddam vicissitudinē vobis super caput vr̄m.
Argentum .n. meū ⁊ aurum tulistis: ⁊ deside
rabilia mea ⁊ pulcherrima intulistis in delubra
vestra. Et filios iuda ⁊ filios irl'm vendidistis
filijs grecorum: vt longe faceretis eos de fini
bus suis. Ecce ego suscitabo eos de loco i quo
vendidistis eos: ⁊ conuertam retributionem ve
strā in caput vestrū. Et vendā filios vr̄os ⁊ fi
lias vestras i māib⁹ filioꝝ iuda: ⁊ venundabūt
eos sabeis genti longinq. quia dñs locutus est.

Clamate hec in gẽtibus: ſcificate bellum: ſuſci/tate robuſtos. Aſcendãt: accedant: omnes viri bellatores. Cõcidite aratra veſtra i gladios: et ligones veſtros i lãceaſ. Infirmus dicat: quia ego fortis ſũ. Erũpite ⁊ venite oẽs gentes ď circuitu: ⁊ ꝯgregamini. Ibi ocũbere faciet dñs robuſtos tuos. Cõſurgant ⁊ aſcendant gentes in vallem ioſaphat: qꝛ ibi ſedebo vt iudicez oẽs gẽtes i circuitu. Mittite falces: quoniã maturauit meſſis. Venite ⁊ deſcendite. quia plenũ eſt torcular. Exuberant torcularia: quia multiplicata eſt malitia eoꝝ. Populi populi i valle conciſionis. quia iuxta eſt dies dñi in valle conciſionis. Sol ⁊ luna obtenebrati ſunt: ⁊ ſtelle retraxerũt ſplendorẽ ſuũ. Et dñs de ſyon rugiet. ⁊ de irlm dabit vocẽ ſuam. Et mouebunẽ celi et terra: et dñs ſpes populi ſui. ⁊ fortitudo filioꝝ iſrael. Et ſcietis quia ego dñs deꝰ veſter habitãs in ſyon in monte ſcõ meo. Et erit irlm ſcã: ⁊ alieni non trãſibũt ꝑ eã ampliuſ. Et erit: in die illa ſtillabũt montes dulcedinẽ ⁊ colles fluent lacte. Et per omnes riuos iuda ibunt aque. ⁊ fons de domo dñi egredieẽ. ⁊ irrigabit torrentẽ ſpinarũ. Egyptus in deſolatiõe erit. ⁊ idumea in deſertũ perditionis: ꝓ eo ꝙ inique egerint in filios iuda. ⁊ effuderint ſanguinẽ inocentẽ i terra ſua. Et iudea i eternũ habitabiẽ ⁊ irlm i generationem ⁊ generationẽ. Et mũdabo ſanguinẽ eoꝝ quem nõ mũdauerã ⁊ dñs ꝯmorabitur in ſyon.

¶ Explicit Iohel propheta. Incipit prologus in Amos prophetam.

Ozias rex cum religionẽ ſollicite emularetur nimio religionis amore prouocatus: circa preceptuz legis moyſi arrepto turibulo. vt i hiſtoria libri ſecundi paralypomenon oſtẽdiẽ. ſacerdotale officiũ ꝑſumere conatus eſt. Ob eã rẽ terremotuz i tẽplo dei exortũ cõſtat: cuiꝰ etiã çacharias propheta meminit. Añ hũc itaqꝫ terremotũ amos ꝓpheta tꝑoribus ꝑdicti regis ⁊ tꝑoribus hieroboã filij ioas regis iſrl in eas gẽtes q̃ electione cõprehẽſe ſũt: irã dei ob eas cãs q̃s memorauit affuturã denũciat. Et qꝛ idẽ ꝓpheta in ſequentibus ait. Super tribus ipietatibus ⁊ ſuꝑ q̃ttuor nõ ꝯuertã eũ: tertio pctõꝝ idulgentiã deũ dare poſſe ſignificat: quẽ q̃rto eadez pctã admittentibus: nec pniam nec indulgentiaz daturũ annũciat. Nam per ignis ſimilitudinẽ. quẽ in predictas gentes imittendum ꝑdixit: grauem atqꝫ irreuocabilem dei iram ad euerſionẽ earũdẽ ciuitatum proceſſuram voluit demonſtrare.

Item alius prologus.

Hic amos ꝓpheta ⁊ paſtor non fuit pr iſaie ꝓphe. qꝫ q̃ ⁊ ille ꝓpha extiterit. Nam alijs lris ille. alijs iſte apud hebreos ſcribiẽ: q̃ dria lrarũ apud latinos nõ hẽẽ: ⁊ ille fortꝭ vel robuſtus ħ vero auulſus iterꝑtatur. quia loquiẽ ꝯ decẽ tribus: q̃ ꝑ idolatriam a cultu dei ⁊ a regno dauid erant auulſe. Fuit aũt cognatio eius ex oppido thecue qď ſex miliaribꝰ diſtat a bethleẽ. curam gerens pecoꝝ. in latitudine cãpoꝝ qui ſũt ꝓximi oppido thecue: in quibus humi arido atqꝫ arenoſo nihil oĩo frugum gignitur: ſed vberrimis paſcuis abundant. ⁊ ideo cũcta ſunt plena paſtoribus. ⁊ ſterilitas terre cõpenſatur pecorũ multitudine. Ex hoc nũero paſtorũ fuit amos ipitꝰẽ mone ſꝫ plenus ſcia. Prophetauit autẽ eiſdẽ temporibus quibus iohel. naum. ionas. oçee. iſaias. Sꝫ aliquãtulũ exorſus eſt ꝓphare añqꝫ iſaias. Maxime aũt ꝯ decẽ tribꝰ locutus eſt pauca de duabꝰ inſerens. Hunc ablatum de numero paſtoꝝ miſit dñs: ut in ſamaria ꝓpheṫaret. quẽ amaſias ſacerdos frequẽter plagis afflixit. tandẽ filius eius oçias vecte ꝑ tympora trãſfixit. Poſt hec ſemiuiuꝰ in terrã ſuaz euectꝰ poſt aliq̃t dies dolore vulneris expirauit: ſepultuſqꝫ ẽ cũ patribus ſuis.

Incipit argumentum.

Amos ꝓpheta paſtor ⁊ ruſticꝰ ⁊ ruboꝝ mora diſtringẽs. paucis ṽbis explicari nõ põt. Quis. n. digne exprimat tria ⁊ q̃tuor ſcelera damaſci: gaçe. tyri idumee. filiorum ãmon ⁊ moab. ⁊ ſeptimo octauoqꝫ gdu iude ⁊ iſrl. Hic loquiẽ ad vaccas pigues q̃ ſũt i monte ſamarie ⁊ ruituraz domũ maiorẽ miorẽqꝫ teſtaẽ. Ipſe cernit fictorẽ locuſte. ⁊ ſtantẽ dñm ſuꝑ murũ litũ vl adamãtinũ. ⁊ vncinũ pomorũ attrahentẽ ſupplicia peccatoribꝰ. ⁊ famẽ i tra. nõ famẽ panis: neqꝫ ſitim aq̃. ſꝫ audiẽdi ṽbũ dñi: nõ dixit ṽbũ ſed ṽba. Amos ṽo intpretaẽ onuſtꝰ. Hic amos ſpũali grã plenꝰ: ꝓphetauit iter ceteros ꝓphetas. Nõ. n. ſolus ipſe erat ꝓphetes. ſꝫ etiã alij. Et quippe non poterat ꝓphetes eẽ. niſi paſtor ante fuiſſet. Qui etiã tuba ſua clangit ꝑ ſingulos dies erudiẽs ⁊ docens i eccl'ia. In ṽitate enim vox omnium ꝓphetaꝝ. tanqꝫ tuba ſpiritualis ẽ predicans in eccleſia ſecundum ꝙ ſcriptum ẽ. Aſcende in montẽ excelſũ tu qui euangeliças ſyõ: exalta vocez tuã q ꝑdicas hierlm.

Explicit argumentum. Incipit Amos ꝓpheta. Capitulum. I

V Erba Amos
q̄ fuit in pastoralibus thecue
q̄ vidit sup israel in diebus
ozie regis iuda ⁊ in diebus
hieroboā filij ioas reg̃ isrł
āte duos ānos terremotus.
Et dixit dn̄s de syon rugiet ⁊ de ierl'm dabit vo
cē suā. Et luxerūt speciosa pastoꝝ ⁊ exsiccatus
ē vertex carmeli. Hec dicit dn̄s. Sup tribꝰ sce
leribus damasci: ⁊ sup q̄ttuor nō ꝯuertā eū: eo
q̄ triturauerūt in plaustris ferreis galaad. Et
mittā ignē i domū azabel: ⁊ deuorabit domos
benadab. Et cōterā vectē damasci: ⁊ disperdā
habitatorē de cāpo idoli: ⁊ tenentē sceptrū de
domo voluptatis: ⁊ trāsferet ppl's syrie cyrenē
dicit dn̄s h dic dn̄s. Sup tribꝰ sceleribꝰ gaze ⁊
sup q̄ttuor nō cōuertā eū: eo q̄ trāstulerit capti
uitatem pfectam vt cōcluderet eā in idumea.
Et mittam ignem in murū gaze: ⁊ deuorabit
edes eiꝰ: ⁊ disperdā habitatorē de azoto ⁊ tenē
tem sceptrū de ascalone: ⁊ cōuertā manū meā
super accharon: ⁊ peribunt reliqui philistinoꝝ
dicit dn̄s. Hec dicit dn̄s. Sup tribus sceleri
bus tyri ⁊ sup quattuor nō ꝯuertā eū eo q̄ con
cluserint captiuitatē pfectam in idumea ⁊ non
sint recordati federis fratrū. Et mittā ignē in
murum tyri: ⁊ deuorabit edes eius. Hec dicit
dn̄s. Super tribus sceleribus edom ⁊ sup quat
tuor non conuertā eum: eo q̄ persecutus sit in
gladio fratrē suum ⁊ violauerit misericordiam
eius: ⁊ tenuerit vltra furorē suum: ⁊ indigna
tionē suam seruauerit vsq; in finem. Mittam
ignē i theman: ⁊ deuorabit edes bosre. Hec di
cit dn̄s. Sup tribꝰ sceleribꝰ filioꝝ āmon ⁊ sup
q̄ttuor nō ꝯuertā eū: eo q̄ dissecuerit pregnan
tes galaad. ad dilatādū t'minū suū. Et succēdā
ignē i muro rabba ⁊ deuorabit edes eiꝰ: i vlu
latu i die belli. ⁊ i turbine i die cōmotionis. Et
ibit melchon i captiuitatē: ipse ⁊ principes eius
simul. dicit dn̄s. II

H Ec dicit dn̄s. Sup tribꝰ sceleribꝰ mo
ab ⁊ sup q̄ttuor: nō conuertā eū: eo q̄
incēderit ossa regis idumee vsq; ad ci
nerem. Et mittam ignē in moab ⁊ deuorabit
edes carioth. ⁊ morief i sonitu moab i clangore
tube: ⁊ dispdā iudicē de medio eius: ⁊ oēs pn
cipes eiꝰ interficiā cū eo dic dn̄s. Hec dic dn̄s
Sup tribꝰ sceleribꝰ iuda ⁊ sup quattuor nō con
uertā eū: eo q̄ abiecerit legē dn̄i. ⁊ mādata eiꝰ
nō custodierit. Deceperunt. n. eos idola sua:
post q̄ abierāt p̄res eoꝝ. Et mittā ignē i iuda.
⁊ deuorabit edes ierl'm. Hec dicit dn̄s. Super
tribꝰ sceleribꝰ isrł ⁊ sup q̄ttuor non ꝯuertā eū:
p eo q̄ vendiderit p argēto iustū ⁊ pauperē p
calciamētis. Qui ꝯterūt sup puluerē tre capi
ta paupeꝝ ⁊ viā hūiliū declināt Et filiꝰ ac pater
eiꝰ ierūt ad puellā ut violarent nomē scm̄ meū
⁊ sup vestimētis pigneratis accubuerūt iux oē
altare. ⁊ vinū dānatoꝝ bibebāt i domo dei sui
Ego aūt exterminaui āmoreum a facie eorum
cuius altitudo. cedrorum altitudo eius: ⁊ for
tis ipse q̄si quercꝰ. Et ꝯtriui fructū eiꝰ desup:
⁊ radices eiꝰ subter. Ego sum q ascendere vos
feci de tra egypti: ⁊ eduxi vos in desertū q̄dra
gita annis ut possideretis trā āmorrei: ⁊ susci
taui de filijs vr̄is i pphetas. ⁊ de iuuenibus ve
stris. nazareos: Nūqd nō ita est filij isrł dic do
minus? Et ppinabitis nazareis vinum ⁊ pphe
tis mandabatis dicentes. ne prophetetis. Ecce
ego stridebo subter vos: sicut stridet plaustrū
onustum feno. Et peribit fuga a veloce: ⁊ for
tis nō obtinebit v'tutē suā: ⁊ robustus non sal
uabit aiam suam. Et tenens arcū non stabit ⁊
velox pedibus suis nō saluabit: ⁊ ascēsor equi
non saluabit animā suam. et robustus corde in
ter fortes nudus fugiet in illa die. dicit dn̄s.

A Udite verbū qd̄ locutus ē dn̄s III
sup vos filij isrł: sup oēm cognationē
quā eduxi de terra egypti dicens Tātū
modo vos cognoui ex oibus cognatiōibꝰ tre. Iccir
co visitabo super vos oēs iniqtates vr̄as. Nū
qd ambulabunt duo pariter: nisi cōuenerit eis
Nūquid rugiet leo in saltu: nisi habuerit pdā?
Nūquid dabit catulus leōis vocē de cubili suo
nisi aliquid apprehēderit? Nūquid cadet auis
i laqueū tre absq; aucupe? Nūquid auferet la
queus de tra: añq; quid cepit? Si clanget tuba
in ciuitate. ⁊ populus nō expauescet? Si erit ma
lum i ciuitate: qd̄ dn̄s nō fecerit? Quia non fa
ciet dn̄s deus verbum: nisi reuelauerit secretū
suum ad seruos suos pphās. Leo rugiet: qs
nō timebit? Dominus deus locutus ē. quis nō
pphetabit? Auditū facite in edibus azoti. ⁊ in
edibus terre egypti. ⁊ dicite. Cōgregamini su
per mōtes samarie ⁊ videte insanias multas in
medio eius ⁊ calumniam patiētes in penetrali
bus eius. Et nescierunt facere rectū: dicit do
minus: thesaurizātes iniquitatem ⁊ rapinas i
edibus suis. Propterea hec dic dn̄s deus: Tri
bulabit ⁊ circuiet terra: ⁊ detrahetur ex te for
titudo tua: ⁊ diripiētur edes tue. Hec dicit do
minus. Quomodo si eruat pastor de ore leo
nis duo crura aut extremum auricule: sic eru

enī filij israel q habitant in samaria in plaga le/
ctuli ⁊ in damasci grabato. Audite ⁊ ꝯtestami
ni in domo iacob: dicit dn̄s deus exercituū: qa
in die cum visitare cepero pūaricationes israel
super eum visitabo: ⁊ sup altaria bethel: ⁊ am/
putabunt cornua altaris ⁊ cadent in terram. Et
percutiā domū hyemalem cum domo estiua: ⁊
peribunt domus eburnee: ⁊ dissipabunt edes
multe: dicit dominus. IIII

Audite verbum hoc vacce pingues que
estis in monte samarie: q caluniam faci
tis egenis: ⁊ ꝯfringitis paupes. Que
dicitis dn̄is vr̄is: afferte ⁊ bibemus. Jurauit
dn̄s deus in scō suo: qr ecce dies venient super
vos ⁊ leuabunt vos in contis: ⁊ reliquias ve/
stras in ollis feruentibus. Et p apturas exibi/
tis altera ꝯ alterā: ⁊ ꝓijciemini in armō dic do
minus. Venite ad bethel ⁊ ipie agite ad galga
lam: ⁊ multiplicate pūaricationē. Et offerte ma
ne victimas vestras: tribus dieb⁹ decimas ve
stras. Et sacrificate de fermētato laudē: ⁊ vo/
cate volūtarias oblationes: ⁊ annunciate. Sic
eni voluistis filij israel: dicit dn̄s deus. Vnde
⁊ ego dedi vobis stuporē dentiū in cunctis vr/
bibus vestris: ⁊ idigentiā panū in oibus locis
vestris: ⁊ nō estis reuersi ad me dicit dominus
Ego quoqꝫ ꝓhibui a vobis imbrem cū adhuc
tres menses superessent vsqꝫ ad messem: ⁊ plui su
p vnā ciuitatem: ⁊ sup alterā ciuitatē non plui.
Pars vna cōpluta est: ⁊ pars sup quam non
plui aruit. Et venerunt due ⁊ tres ciuitates ad
vnam ciuitatem vt biberent aquam: ⁊ nō sunt
satiate: ⁊ nō redistis ad me dicit domin⁹. Per
cussi vos in vēto vrente: ⁊ in aurigine: multi/
tudinē hortoꝝ vestroꝝ vineaꝝ vestraꝝ oliue/
ta vestra ⁊ ficeta vestra comedit eruca: ⁊ nō re
distis ad me dicit dn̄s. Misi in vos mortem in
via egypti: percussi in gladio iuuenes vestros
vsqꝫ ad captiuitatē equoꝝ vestroꝝ: ⁊ ascendere
feci putredinem castroꝝ vestroꝝ in nares ve/
stras: ⁊ non redistis ad me dicit dn̄s. Subuer
ti vos sicut subuertit dn̄s sodomā ⁊ gomorram
⁊ facti estis q̄si torris raptus ab incendio: ⁊ nō
redistis ad me dicit dn̄s. Qua ꝓpter hec faciā
tibi israel. Postq̄ aūt hec fecero tibi: ꝑparare
in occursū dei tui israel. Quia ecce formās mō
tes ⁊ creans ventū ⁊ annuncians homini elo/
quium suum: faciens matutinā nebulam ⁊ gra
diens super excelsa terre dominus deus exer/
cituum nomen eius. V

Audite verbū istud: qꝫ ego leuo sup vos
planctum. Domus israel cecidit: ⁊ nō
adijciet vt resurgat. Virgo israel ꝓiecta est in
terrā suā: nō est q suscitet eam. Quia hec dicit
dominus deus. Vrbs de qua egrediebāt mil
le: relinquent in ea centū: ⁊ de qua egrediebān
tur centū: relinquent in ea decem in domo isrł
qr hec dicit dn̄s deus domui isrł. Querite me
⁊ viuetis: ⁊ nolite q̄rere bethel. In galgalam
nolite intrare: ⁊ in bersabee nō transibitis: qa
galgala captiua ducet ⁊ bethel erit inutilis. Que
rite dn̄m ⁊ viuite ne forte cōburatur vt ignis
domus ioseph: ⁊ deuorabit ⁊ nō erit qui extin/
guat bethel. Qui conuertitis in absinthiū iudi
ciū: ⁊ iusticiā in terra relinquitis: facientē arctu
rum ⁊ orionē ⁊ ꝯuertentē in mane tenebras: ⁊
diem in noctē mutantē. Qui vocat aquas ma/
ris: ⁊ effundit eas sup faciē terre: dn̄s nomē ē
eius. Qui subridet vastitatē sup robustum: ⁊
depopulationē sup potentem affert. Odio ha/
buerunt corripientē in porta: ⁊ loquentē perfe/
cte abhominati sunt. Idcirco ꝓ eo qꝫ diripieba
tis pauperem ⁊ preda electā tollebatis ab eo:
domos quadro lapide edificabitis: ⁊ nō habi/
tabitis in eis. Vineas plātabitis amantissimas
⁊ nō bibetis vinū eaꝝ: qr cognoui multa scele/
ra vestra: ⁊ fortia pctā vestra. Hostes iusti ac
cipientes munus: ⁊ pauperes deprimentes in
porta. Ideo prudens in tēpore illo tacebit: qa
tēpus malū est. Querite bonū ⁊ nō malum vt
viuatis: et erit dominus deus exercituum vo/
biscū sicut dixistis. Odite malum et diligite bo
num: et constituite in porta iudicium: si forte mi
sereatur dominus deus exercituum reliquijs io
seph. Propterea hec dicit dominus deus exer
cituum dominator. In oibus plateis planctus
et in cunctis q̄ foris sunt dicitur ve ve. Et vo/
cabunt agricolam ad luctum: et ad planctū eos
q sciunt plangere. Et in oibus vijs erit plan/
ctus: qr pertransibo in medio tui dicit domin⁹
Ve desiderantibus diē domini. Ad quid eam
vobis: Dies domini ista tenebre et non lux.
Quomō si fugiat vir a facie leonis et occurrat
ei vrsus: et ingrediat domū et innitat manu sua
super parietē et mordeat eum coluber. Nunqd
nō tenebre dies domini: et nō lux et caligo et nō
splēdor in ea. Odi et ꝓieci festiuitates vestras
et nō capiā odorem cetuū vestroꝝ. Qd si obtu
leritis mihi holocaustomata et munera vestra:
non suscipiā: et vota pinguiū vestroꝝ nō respi
ciam. Aufer a me tumultū carminū tuorum: et
cantica lire tue non audiā. Et reuelabit q̄si aq
iudicium: et iusticia quasi torrens fortis. Nun
quid hostias: et sacrificiū obtulistis mihi in de

serto q̄draginta ānis dom⁹ isr̄l. Et portastis ta/
bernaculū moloch deo v̄ro ⁊ imagineꝫ idoloꝝ
v̄roꝝ: sid⁹ dei v̄ri remphā: figuras q̄s fecistis
vobis adorare eas: ⁊ migrare vos faciā trans
damascū dixit dn̄s: deus exercituū nomē eius.

V

Ae vobis qui opulēti estis in VI
syon ⁊ cōfiditis in monte samarie:
optimates capita ppl'oꝝ. igredietes
pōpatice domū isr̄l. Trāsite in calāne ⁊ videte.
⁊ ite īde in emath magnā: ⁊ descēdite i geth pa
lestinorum et ad optima q̄ꝫ regna hoꝝ. si latior
termin⁹ eoꝝ t̄mino v̄ro ē. Qui seperati estis i
diē maluꝫ et appropinquatis solio iniquitatis.
Qui dormitis in lectis eburneis: et lasciuitis i stra
tis v̄ris. Qui comeditis agnuꝫ de grege. et vi/
tulos de medio armēti: q canitis ad vocē psal/
terij. Sic̄ dauid putauerūt se h̄re vasa cantici bi
bētes vinū in phialis. et optio vnguēto delibu
ti: et nihil patiebant̄ sup ɔtritōe ioseph. Qua/
ppt nūc migrabūt in capite transmigrātium: ⁊
auferet̄ factio lasciuiētiū. Jurauit dn̄s de⁹ i aīa
sua: dic̄ dn̄s de⁹ exercituū. Detestor ego supbiā
iacob: et domos eius odi. et tradā ciuitatem cū
hītatorib⁹ suis. Q̄ si reliq fuerit decē viri i do
mo vna et ipsi morientur. Et tollet euꝫ ppiqu⁹
su⁹ ⁊ cōburet eū ut efferat ossa de domo. et dicet
ei q in penetralib⁹ dom⁹ est. Nūqd adhuc ē pe
nes te. Et r̄ndebit. Finis ē. Et dicet ei. Tace:
et nō recorderis noīs dn̄i. Quia ecce dn̄s māda
uit. et pcuciet domū maiorē ruinis. et domum
minorē scissiōib⁹ Nūqd currē queūt i petris eq
aut arari pōt in bubalis. Q̄m conuertistis in
amaritudinem iudicium: ⁊ fructū iusticie in ab/
sinthiū qui letamini in nihili: q dicitis. Nunqd
non in fortitudine nostra assumpsimus nobis
cornua: Ecce eni suscitabo sup vos domus isr̄l
dicit dominus deus exercituum gentem: ⁊ con
teret vos ab itroitu emath vsq̄ ad torrentē deserti.

H

Ec ostēdit mihi dn̄s deus. VII
Et ecce fictor locuste in pn̄cipio germi
nantiū serotini imbris: ⁊ ecce serotinus
post tonsionē regis: ⁊ factū est cū ɔsumasset co
medere herbā terre: dixi. Dn̄e deus ppitius
esto obsecro. Quis suscitabit iacob: q̄ꝛ paruul⁹
est: Misertus est dn̄s super hoc. Nō erit dixit
dominus. Hec ostendit mihi dn̄s deus. Et ec
ce vocabit iudicium ad ignē dn̄s deus: ⁊ deuo
rabit abyssum multā ⁊ comedet simul partem.
Et dixi. Dn̄e deus quiesce obsecro. Quis su/
scitabit iacob: q̄ꝛ paruulus est: Misertus ē do/
minus super hoc. Sed ⁊ istud nō erit dixit dn̄s
deus. Hec ostēdit mihi dn̄s deus. Et ecce dn̄s
stans super murum litū. ⁊ in manu eius trulla
cementarij. Et dixit dn̄s ad me. Quid tu vides
amos. Et dixi. Trullaꝫ cemētarij. Et dixit do
minus. Ecce ego ponā trullam in medio ppl'i
mei israel. Nō adijciā vltra sup inducere euꝫ. ⁊
demolient̄ excelsa idoli. ⁊ scificatiōes isr̄l deso/
labunt̄: ⁊ ɔsurgā sup domū hieroboā in gladio
Et misit amasias sacerdos bethel ad hieroboaꝫ
regē israel. dicens. Rebellauit ɔtra te amos in
medio domus israel. Non poterit terra sustine
re vniuersos sermōes eius. Hec. n. dicit amos
In gladio morief hieroboā: ⁊ israel captiu⁹ mi
grabit de terra sua. Et dixit amasias ad amos.
Qui vides: gradere fuge in trā iuda. ⁊ come/
de ibi panē ⁊ pphabis ibi. ⁊ in bethel nō adij/
cies vltra vt pphetes: q̄ꝛ scificatio regis ē ⁊ do
mus regni est. R̄nditq̄ꝫ amos ⁊ dixit ad amasi
aꝫ. Nō sum ppha: ⁊ nō sū fili⁹ pphe. sed armē
tari⁹ ego sū vellicās sycomoros. Et tulit me do
minus de⁹ cū seq̄rer gregē: ⁊ dixit dn̄s ad me.
Vade ppha ad ppl'm meū isr̄l. Et nūc audi v
bū dn̄i. Tu dicis nō pphetabis sup isr̄l ⁊ nō stil
labis sup domū idoli. Propt̄ hoc hec dicit dn̄s
Vxor tua in ciuitate fornicabit̄: ⁊ filij tui ⁊ filie
tue in gladio cadent: ⁊ humus tua funiculo me
tief. Et tu in terra polluta morieris: ⁊ israel ca/
ptiuus migrabit de terra sua. VIII.

H

Ec ōndit mihi dn̄s deus. Et ecce vnci
nus pomoꝝ. Et dixit. Quid tu vides
amos. Et dixi. Vncinū pomorum. Et
dixit dn̄s ad me. Venit finis super populū me
uꝫ israel. Nō adijciā vltra vt ptranseā eum. Et
stridebunt cardines tēpli in die illa dicit domi/
nus deus. Multi morient̄: in oī loco pijciet̄ si
lentiū. Audite h q ɔteritis pauperē: ⁊ deficere
facitis egenos t̄re dicētes. Q̄n trāsibit messis
⁊ venūdabimus merces. ⁊ sabbatū ⁊ apiemus
frumētū: vt iminuam⁹ mēsurā ⁊ augeamus si
clū ⁊ supponamus stateras dolosas: vt possidea
mus i argēto egenos: ⁊ paupes p calciamētis
⁊ q̄sqlias frumēti vēdamus. Jurauit dominus
in supbiā iacob: si oblitus fuero vsq̄ ad finem
oia opa eoꝝ. Nūqd sup isto non ɔmouebit̄ t̄ra
⁊ lugebit oīs habitator eius. Et ascēdet q̄si flu/
uius vniuersus: ⁊ eijciet̄ ⁊ dfluet q̄si riuus egy
pti. Et erit in die illa dicit dominus: occidet sol
meridie: ⁊ tenebrescere faciā terrā i die luminis
Et conuertā festiuitates v̄ras in luctū: ⁊ omnia
cantica v̄ra in planctū. Et inducā sup oē dorsuꝫ
v̄rm saccuꝫ. ⁊ sup oē caput caluitiū. Et ponam
eā q̄si luctū vnigeniti: ⁊ nouissima ei⁹ quasi diē
amaꝝ. Et ecce dies veniūt dicit dn̄s ⁊ emittam

famē in terrā: nō famem panis neqȝ sitim aque sed audiendi ꝟbū dn̄i. Et ꝯmouebunt a mari vsqȝ ad mare: ⁊ ab aqlone vsqȝ ad orientem circuibunt q̄rentes ꝟbū dn̄i. ⁊ nō inuenient. In die illa deficient ꝟgines pulchre: ⁊ adolescētes in siti: q iurant i delicto samarie ⁊ dicūt. Viuit deus tuus dan: ⁊ viuit via bersabee. Et cadent ⁊ non resurgent vltra.

IX

Vidi dn̄m stantem sup altare. Et dixit. Percute cardinē: ⁊ ꝯmoueāt superliminaria. Auaritia. n. in capite oium et nouissimū coꝝ in gladio interficiam. Non erit fuga eis. ⁊ q fugerit ex eis nō saluabitur. Si descenderint vsqȝ ad infernuȝ. inde manus mea educet eos: ⁊ si ascēderint vsqȝ in celum: ide detrahā eos. Et si absconditi fuerint in ꝟtice carmeli. inde scrutans auferā eos: ⁊ si celauerit se ab oculis meis i ꝓfundo maris: ibi mādabo serpenti ⁊ mordebit eos. Et si abierint in captiuitatē coraȝ inimicis suis. ibi mandabo gladio ⁊ occidet eos. Et ponaȝ oculos meos sup eos in malum ⁊ nō i bonū. Et domin⁹ deus exercituū q tangit terrā ⁊ tabescit: ⁊ lugebūt oēs hitantes in ea. Et ascēdet sicut riuus ois: ⁊ defluet sicut fluuius egypti. Qui edificat in celo ascensioēȝ suam: ⁊ fasciculum suum sup terram fundauit. Qui vocat aquas maris: ⁊ effundit eas sup faciē tre. Domin⁹ nomē eius. Nūqd nō vt filij ethiopū vos estis mihi filij israel ait dominus. Nūqd nō isrl' ascēdere feci d' tra egypti: ⁊ palestinos d' capadotia: ⁊ syrios d' cyrene. Ecce oculi domini dei sup regnū peccās. ⁊ ꝯterā illud a facie tre. Verūtamē ꝯterēs nō ꝯterā domū iacob dic̄ dominus. ecce. n. mādabo ego ⁊ ꝯcutiaȝ i oibus gētibus domū isrl': sicut ꝯcutit triticū i cribro: ⁊ nō cadet lapillus sup trā. In gladio morient oēs pctōres ppl'i mei: q dicunt. nō appropinquabit ⁊ nō veniet sup nos malū. In die illa suscitabo tabernaculū dauid qd' cecidit ⁊ reedificabo apturas muroꝝ eius: ⁊ ea que corruerant instaurabo. Et reedificabo eū sicut in diebus antiqs: vt possideāt reliqas idumee ⁊ oēs nationes. eo ꝙ inuocatū sit nomē meū sup eos dicit dominus faciēs. h. Ecce dies veniēt dicit dominus: ⁊ ꝯp̄hendet arator messorē: ⁊ calcator vue mittētē semē. Et stillabūt mōtes dulcedinē: ⁊ oēs colles culti erunt. Et cōuertam captiuitatē ppl'i mei isrl': ⁊ edificabunt ciuitates desertas: ⁊ inhabitabūt ⁊ plantabunt vineas: ⁊ bibent vinum earum: ⁊ facient hortos ⁊ comedēt fructus eorum. Et plantabo eos super humuȝ suā: ⁊ nō euellā eos vltra de tra sua quam dedi eis: dicit dominus deus tuus.

¶ Explicit Amos ꝓpheta. Incipit ꝓlogus in Abdiam prophetam.

Iacob patriarcha habuit fratrē esau: qui ob suborē corporis sui edom hebrea lingua appellatus est: quod latine sanguineus dicit. Is memoratū fratrē suū: qui israel nomē acceperat: graui odio cōmotus interimere conatus ē. Qua de cā oēs q pplm israel. i. filios patriarche iacob p̄dicti esau odiū imitati ꝑsecuti sunt esau ⁊ edom appellati sunt. Et q2 populus israel de captiuitate chaldeoruȝ ꝑ cyrum regē persaꝝ nutu dei reuocatus i hierusalē: ab alio regno grauiter afflictus atqȝ oppressus ē: ideo hoc regnū qd' more esau p̄dictū populū persecutū ē: per denūciationē abdie ꝓphete icrepat: qd' nō dei idignatione: sȝ sua virtute populū supatuȝ gloriabat. De quo regno olim per dauid in p̄s centesimo trigesimosexto dictū est. Memorare dn̄e filioꝝ edom i die irlȝ. Nā reliqua lectiōe cōp̄hensa: futurū in gentes iudiciū: ob cās lectōe ꝯprehensas: regnūqȝ dei in ppl'o israel significat. Incipit alius ꝓlogus.

Hebrei hunc dicūt esse: q sub rege samarie achab: ⁊ ipijssima iezabel: pauit centū ꝓphetas in specubus: qui nō curuauerunt genu ante baal: ⁊ d' septē milibus erant quos helias arguit ignorasse. Sepulchrum quoqȝ eius vsqȝ hodie cuȝ mausoleo helisei ꝓphete. ⁊ baptiste ioannis: i sebaste venerationi habetur: que olim samaria dicebatur. Hanc herodes rex antipatris fili⁹ in honore augusti cesaris greco nomine vocauit augusta. Hic igitur qui centuȝ ꝓphetas pauerat: accepit gratiā ꝓphetalem. ⁊ de duce exercitus fuit dux ecclesie. Tunc in samaria paruum gregem pauerat: nunc in toto orbe xp̄i pascit ecclesias. Et sicut stephanus coronā meruit passionis: sic hic de ꝟuitutis dei cuȝ paulo apostolo nomine gloriat: quia abdias ꝟuus dn̄i in nostro sonat eloquio.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentum.

Abdias q iterp̄tat ꝟu⁹ dn̄i pronat ꝯtra edom: sanguineū terrenūqȝ fratrē: fratrisqȝ quoqȝ iacob semp emulū hasta ꝑcutit spiritali. Explicit argumentum.

Incipit Abdias ꝓpheta. Capitulum. I

Visio Abdie Hec dicit dominus deus ad edom. Auditum audiuimus a dn̄o: ⁊ legatum ad gentes misit. Surgite: et ꝯsurgamus aduersus eū in pre

lium. Ecce ꝑuulum dedi te in gentibus. Con-
tēptibilis. tu es valde. Superbia cordis tui ex-
tulit te habitantē i scissuris petraꝝ: exaltantē so
liū tuū. Qui dicis in corde tuo. Quis detrahet
me i terrā. Si exaltatus fueris vt aqla. ⁊ si iter
sidera posueris nidū tuū: inde detrahā te dicit
dñs. Si fures introissent ad te. si latrones per
noctē: quō ꝯticuisses. Nōne furati essent suffi-
cientia sibi. Si vindemiatores introissent ad te
nūqd saltē racemū religssent tibi. Quomō scru
tati sunt esau. Inuestigauerūt abscondita eius.
Usqꝫ ad terminū emiserunt te. oēs viri federꝭ
tui illuserunt tibi. Inualuerunt aduersum te vi
ri pacis tue. Qui comedunt tecum: ponent insi
dias subter te. Nō est prudentia in eo. Nunqd
nō in die illa dicit dñs ꝑdam sapientes de idu-
mea ⁊ prudentiā de mōte esau. Et timebunt for
tes tui a meridie: vt intereat vir de monte esau.
Propter iterfectionē ⁊ ꝓpter iniqtatē i frēꝫ tu
uꝫ iacob operiet te ꝯfusio: ⁊ peribis in etnū. In die
cū stares aduersus eū quādo capiebāt alieni ex-
ercitū eius. ⁊ extranei igrediebanꝭ portas eius
⁊ sup irl'm mittebāt sortē: tu ꝗ eras quasi vnus
ex eis. Et nō despicies i die fr̄is tui: in die pere
grinatiōis eius. Et nō letaberis sup filios iuda
in die ꝑditionis eoꝝ. ⁊ nō magnificabis os tuū
in die āgustie. Neqꝫ igredieris portā ppl'i mei
in die ruine eoꝝ: neqꝫ despicies ⁊ tu i malis eiꝰ
in die vastitatis illius. Et nō emitteris aduer-
sus exercitū eiꝰ in die vastitatis illius: neqꝫ sta
bis in exitibus vt interficias eos q fugerint. Et
nō ꝯcludes reliquos eiꝰ in die tribulatiōis: qm̄
iuxta ē dies dñi sup oēs gētes. Sicut fecisti: fi-
et tibi: retributionē tuā ꝯuertam in caput tuuꝫ.
Quō. n. bibisti sup montē scm̄ meū: bibent oēs
gētes iugiꝭ. ⁊ bibent ⁊ absorbebunt: ⁊ erūt qua
si nō sint. Et in mōte syon erit saluatio: ⁊ erit sā
ctus. Et possidebit domꝰ iacob eos q se posse-
derāt. Et erit domus iacob ignis: ⁊ domus io
seph flāma. ⁊ domus esau stipula. Et succendē
tur in eis ⁊ deuorabūt eos: ⁊ non erūt reliqe do
mus esau: qꝛ dominus locutꝰ est. Et heredita-
būt hi q ad austrū sunt mōtē esau: ⁊ q i cāpestri
bus philistijm: ⁊ possidebūt regionē ephraim ⁊
regiōeꝫ samarie. Et bēiamin possidebit galaad
⁊ transmigratio exercitus huiꝰ filioꝝ israel oia
loca chananeoꝝ vsqꝫ ad sareptam: ⁊ trāsmigra
tio irl'm q̄ in bosforo est possidebit ciuitates au-
stri. Et ascendent saluatores in monteꝫ syon iu
dicare montem esau: ⁊ erit domio regnum.

¶ Explicit Abdias propheta. Incipit ꝓ-
logus in ionam prophetam.

IOnā scm̄ hebrei affirmāt filiū fuisse
mulieris vidue sareptāe. quē helias
ꝓpha mortuum suscitauit: matre po
stea dicēte ad eū: nūc cognoui qꝛ vir
dei es tu. ⁊ ūbū dei in ore tuo ūitas ē. Ob hāc
etiā cām ipm pueꝝ sic vocauit amathi. Amathi
n. in nr̄a lingua veritatē sonat. Et ex eo ꝙ veꝝ
helias locutus est: ille q suscitatus est filius esse
diciꝭ ūitatis. Ideo de veritate columba nasciꝭ
qꝛ ionas columbam sonat. In condemnatiōeꝫ
autem israel ionas ad gentem mittiꝭ. ꝙ niniue
agente pniam. illi in malitia ꝑseuerant. Tēpo-
ribus quippe hieroboam regis israel q deo d̄re
licto: cū ppl'o suo in samaria idolis sacrificabat:
ionam ꝓpheram fuisse quartus liber regum in
dicat. Is cū ꝓphetia illuminante pctōres ciuita
tis niniue dei miam ꝯsecuturos videret: ne fal
sa predicare videreꝭ: ad denunciandum interi-
tū eiusdē ciuitatis ire nolebat. Nam sicut deus
ad abrahā de ipietate sodomoꝝ ⁊ gomorreoruꝫ
locutus est: clamor sodomorum ⁊ gomorreorū
ꝑuenit ad me. Ita ⁊ de niniue diciꝭ. eo ꝙ ascen
derit clamor malitie eius ad deū. Et qꝛ snia dei
de sodomis facta: minime reuocata est. ita ⁊ io-
nas aduersum niniuem ꝓlatam sniam reuoca
ri nolebant. diuie dispensatiōis ignarus: q salu
tem hoīum ad se cōuertentium magis vult q̄ꝫ i
teritum. Hoc illi acciderat qd̄ ⁊ scō helisco: qui
filiū sunamitidis mulieris mortuum ignorauit
Idō a ꝯspectu dei fugere se ionas putabat. hūa-
nū aliqd passus dicente dauid. Quo ibo a spiri
tu tuo: ⁊ a facie tua quo fugiam.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentuꝫ.

IOnas colūba pulcherrima. naufra
gio suo passionē domini ꝑfigurans
mūdū ad pniam reuocat: ⁊ sub noīe
niniue salutem gentibus denunciat.

¶ Explicit argumentum. Incipit Ionas
propheta.

¶ Capitulum. I.

ET factum est verbuꝫ do
mini ad io
nam filium amathi dicens. Sur-
ge ⁊ vade in niniuen ciuitatē grā
dem. ⁊ predica in ea. quia ascēdit
malitia eius corā me. Et surrexit ionas vt fuge
ret in tharsis a facie domini. Et descēdit ioppē
⁊ iuenit nauē eūtem i tharsis. Et dedit naulum
eius ⁊ descēdit i eā vt iret cū eis in tharsis a fa-
cie domini. Dominꝰ āt misit vētū magnū i ma
re. ⁊ fcā est tēpestas magna i mari ⁊ nauis ꝑicli
tabaꝭ ꝯteri. Et timuerūt naute: ⁊ clamauerunt

viri ad deū suū: ꝛ miserūt vasa q̄ erant in naui i mare: vt alleuiaretur ab eis. Et ionas descendit ad interiora nauis: ꝛ dormiebat sopore graui. Et accessit ad eū gubernator: ꝛ dixit ei. Quid tu sopore deprimeris? Surge inuoca deū tuum: si forte recogitet deus de nobis ꝛ nō pereamus. Et dixit vir ad collegā suū. Venite ꝛ mittam⁹ sortes: ꝛ sciamus q̄re h̄ malū sit nobis. Et mise runt sortes: ꝛ cecidit sors sup ionā. Et dixerunt ad eū. Indica nobis: cuius cā malū istud sit no bis: qd̄ ē opus tuū: q̄ tra tua. ꝛ q̄ vadis: vel ex quo pplo es tu? Et dixit ad eos. Hebreus ego sum: ꝛ dn̄m deum celi ego timeo: q fecit mare ꝛ aridā. Et timuerunt viri timore magno: ꝛ di xerunt ad eū. Quid h̄ fecisti? Cognouerūt eni viri ꝙ a facie dn̄i fugeret: q2 idicauerat eis. Et dixerūt ad eū. Quid faciem⁹ tibi: ꝛ cessabit ma re a nobis. Quia mare ibat ꝛ intumescebat. et dixit ad eos. Tollite me ꝛ mittite in mare ꝛ ces sabit mare a vobis. Scio.n.ego: qm̄ ꝓpter me tēpestas hec grandis venit sup vos. Et remi gabant viri vt reuerterent̄ ad aridā ꝛ nō vale bant: quia mare ibat ꝛ intumescebat sup eos: ꝛ clamauerunt ad dn̄m. ꝛ dixerūt. Quesum⁹ do mine ne peamus in aia viri istius ꝛ ne des sup nos sanguinem innocentem: quia tu domine si cut voluisti fecisti. Et tulerūt ionam ꝛ miserūt i mare: ꝛ stetit mare a feruore suo. Et timuerunt viri timore magno dn̄m: ꝛ immolauerunt ho stias domino: ꝛ vouerunt vota. II

Et ꝑparauit dn̄s piscē grādē: vt de glu tiret ionā. ꝛ erat ionas in ventre piscis trib⁹ diebus ꝛ tribus noctibus. Et ora uit ionas ad dn̄m deū suum de vētre piscis. Et dixit. Clamaui de tribulatiōe mea ad dominū. ꝛ exaudiuit me. De ventre inferi clamaui: ꝛ ex audisti vocē meam. Et proiecisti me in ꝓfūdū in corde maris: ꝛ flumen circundedit me. Oēs gurgites tui ꝛ fluctus tui sup me transierūt. Et ego dixi. Abiectus sū a ꝯspectu oculoꝝ tuoꝝ. Verūtn̄ rursus videbo teplū scm̄ tuum. Cir cundederunt me aq̄ vsq3 ad aiam abyssus val lauit me: pelag⁹ opuit caput meum. Ad extre ma montium descēdi: tre vectes ꝯcluserunt me i etnu3: ꝛ subleuabis de corruptione vitā mea3 dn̄e deus meus. Cū angustiaret̄ in me aia mea dn̄i recordatus sū: vt veniat ad te orō mea ad tē plum scm̄ tuū. Qui custodiunt vanitates: fru stra miam suam derelinquūt. Ego autē in vo ce laudis imolabo tibi: q̄cunq3 voui reddā pro salute mea dn̄o. Et dixit dominus pisci. Et euo muit ionam in aridam. III

Et factum ē vbu3 dn̄i ad ionā secundo dicens. Surge ꝛ vade in niniuen ciui tatem magnā. ꝛ ꝑdica in ea ꝑdicationē quā ego loquor ad te. ꝛ surrexit ionas ꝛ abijt in niniuen iuxta verbum dn̄i. Et niniue erat ciui tas magna itinere trium dieꝝ. Et cepit ionas i troire ciuitatē itinere diei vnius: ꝛ clamauit ꝛ di xit. Adhuc q̄draginta dies: ꝛ niniue subuertet̄. et crediderunt viri niniuite in dn̄o ꝛ ꝑdicaue runt ieiunium. ꝛ vestiti sunt saccis a maiore vs q3 ad minorē. Et ꝑuenit verbū ad regē niniue ꝛ surrexit de solio suo. ꝛ abiecit vestimentū suū a se: ꝛ indutus est sacco. ꝛ sedit in cinere: ꝛ cla mauit ꝛ dixit in niniue ex ore regis ꝛ principu3 eius dicēs. Hoies ꝛ iumenta ꝛ boues ꝛ peco ra non gustēt q̄cq̄ nec pascant̄. ꝛ aquam nō bi bant: ꝛ opiant̄ saccis homies: ꝛ iumēta clamēt ad dn̄m in fortitudine: ꝛ ꝯuertat̄ vir a via sua mala ꝛ ab iniq̄tate que est in manibus eorum. Quis scit si ꝯuertat̄ ꝛ ignoscat deus. ꝛ reuertat̄ a furore ire sue: ꝛ nō ꝑibim⁹? Et vidit de⁹ opa eoꝝ q2 ꝯuersi sunt de via sua mala. ꝛ misertus est sup malitiā quam locut⁹ fuerat vt faceret eis ꝛ non fecit. IIII

Et afflictus ē ionas afflictiōe magna et iratus ē: ꝛ orauit ad dn̄m. ꝛ dixit. Ob secro dn̄e: nūqd non h̄ est verbū meum cū adhuc essem i tra mea? Propter h̄ ꝑoccupa ui vt fugerē in tharsis. Scio.n. q2 tu deus cle mēs ꝛ misericors es: patiens ꝛ multe miseratō nis ꝛ ignoscens sup malitia. Et nunc dn̄e tolle q̄so aiam meā a me: q2 melior est mihi mors q̄ vita. Et dixit dn̄s. Putas ne bene irasceris tu Et egressus est ionas de ciuitate: ꝛ sedit ꝯ oriē tem ciuitatis. Et fecit sibimet vmbraculum ibi ꝛ sedebat subter illud in vmbra: donec videret quid accideret ciuitati. Et ꝑparauit domin⁹ de us ederā: ꝛ ascendit sup caput ione: vt esset vm bra super caput eius: ꝛ ꝓtegeret eū. Laboraue rat.n. Et letatus ē ionas super edera leticia ma gna. Et parauit deus vermē ascensu diluculi i crastinum: ꝛ ꝑcussit ederā ꝛ exaruit. Et cu3 or tus fuisset sol ꝑcepit dn̄s vento calido ꝛ vrenti ꝛ percussit sol super caput ione: ꝛ estuabat. Et petiuit aie sue vt moreretur. Et dixit. Melius est mihi mori q̄3 viuere. Et dixit dominus ad ionam. Putas ne bene irasceris tu super ede ram? Et dixit. Bene irascor ego vsq3 ad mor tem. Et dixit dominus. Tu doles super ederā in qua non laborasti neq3 fecisti vt cresceret: q̄ sub vna nocte nata est ꝛ sub vna nocte perijt: ꝛ ego non parcam niniue ciuitati magne: in qua

sunt plusq̄ȝ centū viginti milia hoīum: qui ne sciunt quid sit inter dexterā ⁊ sinistram suam ⁊ iumenta multa.

Explicit ionas ꝓpheta. Incipit prologus i Micheam ꝓphetam.

Temporibus ioathe ⁊ achaç ⁊ Eze/chie regum iuda. micheam ꝓphetā ad hanc ꝓphetiam spū sancto reple tum fuisse lectio ipsa demōstrat. Sȝ de supradicto numero regū ioathan ⁊ ezechiaȝ deo ob religionē placuisse: historia libri quarti regū. ⁊ secundi paralypomenon indicat. achaç vero relicto deo: idola samarie quibus etiam fi lios suos in sacrificium igni concremandos ob tulerat: coluisse constat. Quobrem deus samari am q̄ reges israel ⁊ iuda memoratoꝝ simulacro rum superstitione fefellerat increpās indigna/ tionem suā i eā ꝓcessuram cōminatus ē. Po/ pulo etiā israel ꝑuaricatori ⁊ ꝑncipibus eius q eundē poplm fallaci suasione ad colenda idola impulerant: verbis in sequētib⁹ captiuitatem ⁊ interitū affuturum denunciauit.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentuȝ.

Micheas de morasthi coheres christi va stationē annūciat filie latronis. ⁊ obsi/ dionem ponit contra eam: q2 maxillam percusserit iudicis israel.

Explicit argumentū. Incipit Micheas pro pheta. Capitulum. I

Verbum domini qd̄ factū ē ad micheaȝ morasthi tē i diebus ioathan achaç ⁊ eze/ chie regū iuda: qd̄ vidit sup sa/ mariā ⁊ irl'm. Audite ppl'i oēs ⁊ attendat tra ⁊ plenitudo ei⁹: ⁊ sit dn̄s de⁹ vo/ bis i testē dn̄s de tēplo scō suo. Quia ecce dn̄s egredieť de loco suo: ⁊ descēdet ⁊ calcabit super excelsa tre: ⁊ ꝯsumeť mōtes subt⁹ euȝ: ⁊ valles scindenť sic cera a facie ignis: sicut aq̄ q̄ decur/ rūt in ꝑceps. In scelere iacob oē istud. ⁊ i pctīs domus israel. Quod scelus iacob? Nonne sa/ maria. Et que excelsa iude. Nonne irl'm. Et ponā samariā q̄si aceruū lapidū i agro cū plāta tur vinea: ⁊ detrahā in vallē lapides eius. Et fūdamenta ei⁹ reuelabo: ⁊ oīa sculptilia eius cō cidenť. Et oēs mercedes ei⁹ cōburenť igni: et oīa idola ei⁹ ponā i ꝑditionē: q2 de mercedib⁹ meretricis ꝯgregata sūt: ⁊ vsq3 ad mercedē me retricis reuerteť. Sup h̄ plāgā ⁊ vlulabo: va/ dā spoliat⁹ ⁊ nudus. Faciā plāctū velut draco/ nū: ⁊ luctū q̄si strutionū: quia desperata ē plaga eius: q2 venit vsq3 ad iudā tetigit portā populi mei vsq3 ad irl'm. In geth nolite ānunciare la chrymis ne ploretis. In domo pulueris pulue re vos ꝯspgite: ⁊ transite: vobis habitatio pul chra: ꝯfusa ignominia. Nō ē egressa q̄ habitat in exitu. Planctum domus vicina accipiet ex vobis q̄ stetit sibimet: q2 infirmata ē in bonum q̄ habitat ī amaritudinib⁹. Quia descēdit malū a dn̄o in portā irl'm: tumultus q̄drige stuporis bitanti lachis. Principiū pctī ē filie syon: q2 in te iuenta sūt scelera isrl'. Propter ea dabit emis sarios sup hereditatē geth: domos mendacij in deceptionē regibus israel. Adhuc heredē ad/ ducam tibi q̄ habitas i maresa. vsq3 odollaȝ ve niet gloria israel. Decaluare ⁊ tondere sup fili/ os delitiaꝝ tuaꝝ dilata caluitiū tuū sicut aquila q̄m captiui ducti sunt ex te. II

Ve qui cogitatis iutile: ⁊ opamī malum i cubilibus vr̄is. In luce matutina faci unt illud: q̄m ꝯ dn̄m ē manus eoꝝ. Et ꝯcupierunt agros ⁊ violēter tulerūt ⁊ rapuerūt domos. ⁊ calūniabanť virū ⁊ domū eius: virū ⁊ hereditatē eius. Idcirco hec dicit dn̄s. Ecce ego cogito sup familiā istā malū vnde nō aufe retis colla vr̄a. ⁊ nō ambulabitis supbi: q̄m tē/ pus pessimū est. In die illa sumeť sup vos pa/ rabola: cātabiť cāticū cū suauitate dicentiū. De populatione vastati sumus. Pars populi mei ꝯmutata est. Quomodo recedis a me cū reuer tatur q regiones nr̄as diuidat? Propter h̄ nō erit tibi mittens funiculū sortis in cetu domini o israel. Ne loq̄mini loquētes. Nō stillabit su per istos nō ꝯprehendet ꝯfusio dicit domus ia cob. Nunqd abbreuiatus ē spūs dn̄i: aut tales sunt cogitationes eius? Nōne v̄ba mea bona sūt cū eo q recte gradiť? Et e ꝯrio ppl's meus i aduersariū cōsurrexit. Desup tunicā palliū su/ stulistis: ⁊ eos q trāsiebant simpliciter ꝯuerti/ stis in bellum. Mulieres populi mei eiecistis de domo delitiaꝝ suaꝝ a paruulis eaꝝ tulistis laudē meā i ꝑpetuum. Surgite ⁊ ite: q2 nō ha/ betis hic requiem. Propter imundiciam eius corrumpeť putredine pessima. Vtinā non essē vir habens spm̄: ⁊ mendaciū potius loquerer. Stillabo tibi in vinū ⁊ in ebrietatē: ⁊ erit super quē stillatur populus iste. Congregatione cō/ gregabo iacob totū te: in vnū ꝯducā reliquias israel. Pariter ponā illum q̄si gregē in ouili: quasi pecus in medio caulaꝝ. Tumultuabunť a multitudine hominum. Ascendet. n. pandēs iter ante eos. Diuidet ⁊ transibunt portam: et egredienť ꝑ eam. Et transibit rex eoꝝ corā eis

& dominus in capite eorum. III

ET dixi. Audite pncipes iacob: & duces domus israel. Nunquid nō vrm ē scire iudiciū: qui odio habetis bonū. & diligitis malū: q violenter tollitis pelles eoꝝ desup eis. & carnē eoꝝ desup ossib9 eoꝝ. Qui comederūt carnē ppl'i mei: & pellē eoꝝ dsup excoriauerūt: & ossa eoꝝ ꝯfregerūt: & cociderunt sicut in lebete & qsi carnē in medio olle. Tūc clamabunt ad dñm & nō exaudiet eos: & abscondet faciem suā ab eis in tpe illo: sicut negter egerunt i adinuentionib9 suis. Hec dicit dñs. sup prophetas q seducunt pplm meū: q mordēt dentibus suis & pdicant pacē. Et si qs nō dederit in ore eoꝝ qppiā: scificāt sup eū pliū. Propterea nox vobis ꝓ visione erit: & tenebre vobis pro diuinatōe. Et occūbet sol sup ꝓphas: & obtenebrabit sup eos dies. Et ꝯfundent q vident visiones: & ꝯfundent diuini. Et operient oēs vultus suos: q2 nō ē responsū dei. Verūtñ ego repletus sum fortitudine spūs domini: iudicio. et virtute: vt ānunciem iacob scelus suum: & isrl' peccatum suum. Audite hoc principes domus iacob: & iudices domus israel: q abhominami iudiciū. & oia recta puertitis. Qui edificatis syon in sanguinib9 & irl'm in iniqtate. Principes eius in muneribus iudicabāt: & sacerdotes ei9 in mercede docebant. Et pphete eius in pecunia diuinabant: et sup dñm requiescebant dicētes. Nunquid non dominus in medio nostrū. Non venient super nos mala. Propter hoc. cā vestri syon quasi ager arabitur: & hierl'm q̄si acervus lapidum erit: et mons templi in excelsa siluarum. IIII

ET erit in nouissimo dieꝝ: erit mons domus dñi pparatus in vtice montiū: et sublimis sup colles. Et fluēt ad eū populi et ꝓperabunt gētes multe et dicent. Venite ascēdamus ad mōtē dñi: et ad domū dei iacob. Et docebit nos de vijs suis: et ibimus i semitis ei9. Quia de syon egredieť lex. et vbū dñi de irl'm. Et iudicabit inter ppl'os multos. et corripiet gētes fortes vsqz in longinquū. Et ꝯcidēt gladios suos i vomeres: et hastas suas i ligones. Nō sumet gens aduersū gentē gladiū. et nō discēt vltra belligerare. Et sedebit vir subtus vineam suā: et subtus ficū suam: et nō erit qui deterreat: q2 os dñi exercituum locutum est. Quia omnes populi ambulabunt vnusqsqz in noīe dei sui: nos aūt ambulabimus i nomine dei nři in eternū et vltra. In die illa dicit dominus ꝯgregabo claudicantē. et eam quam eiecerā colligā: & quā afflixerā consolabor. Et ponā claudicantē i reliqas: & eā q laborauerat i gētē robustā. Et regnabit dñs sup eos i mōte syon. ex hoc nunc & vsqz in eternū. Et tu turris gregis nebulosa filia syon. vsqz ad te veniet: & veniet ptās prima regnū filie irl'm. Nūc qre merore ꝯtraheris. Nunquid rex nō ē tibi: aut ꝯsilarius tuus perijt: q2 ꝯphēdit te dolor sicut parturiētē. Dole & satage filia syon qsi parturiēs: q2 nunc egredieris de ciuitate: & habitabis in regione: & venies vsqz ad babylonem. Ibi liberabis: ibi redimet te dñs de manu inimicoꝝ tuoꝝ. Et nunc ꝯgregate sunt sup te gētes multe: q dicūt lapideť: & aspiciat in syō oculus nř. Ipsi aūt nō cognouerunt cogitatiōes dñi & nō intellexerunt ꝯsilium eius. q2 ꝯgregauit eos qsi fenū aree. Surge & tritura filia syon: q2 cornu tuum ponam ferreū: & vngulas tuas ponā ereas. Et cōminues populos multos: & interficies dño rapinas eorum & fortitudinem eorū domino vniuerse terre. V

NUnc vastaberis filia latrōis. Obsidionē posuerunt sup nos: in vga pcutiēt maxillā iudicis israel. Et tu bethleē effrata paruulus es in milibus iuda. Ex te mihi egredieť q sit dñator in israel: & egressus eius ab initio a diebus eternitatis. Propter hoc dabit eos vsqz ad tēpus i q pturiēs pariet. Et reliqe fratrū ei9 ꝯuerteť ad filios israel. Et stabit & pascet in fortitudine dñi: i sublimitate nois dñi dei sui. Et ꝯuertent: q2 nūc magnificabiť vsqz ad tminos tre. Et erit iste pax assyrijs cū venerit in trā nřam: & qñ calcauerit in domibus nřis. Et suscitabimus sup eū septē pastores: & octo pmates hoies. Et pascēt trā assur i gladio & terrā nemroth in lanceis ei9. Et liberabit ab assur cū venerit in trā nřam: & cū calcauerit in finib9 nřis. Et erunt reliqe iacob in medio populoꝝ multoꝝ qsi ros a dño: & qsi stille sup herbā que nō expectat virū: & nō pstolať filios hoiū. Et erūt reliquie iacob in gētibus in medio ppl'oꝝ multoꝝ qsi leo in iumētis siluaꝝ: & quasi catul9 leonis i gregib9 pecoꝝ. Qui cū transierit & cōculcauerit & cepit: nō ē q eruat. Exaltabiť manus tua sup hostes tuos: & oēs inimici tui interibunt. Et erit in die illa dicit dñs: auferā equos tuos de medio tui: & dispdā qdrigas tuas. Et pdā ciuitates tre tue & destruā oēs munitiones tuas. Et auferā maleficia de manu tua & diuinationes nō erūt i te. Et pire faciā sculptilia tua: & statuas tuas de medio tui. Et nō adorabis vltra opera manuū tuaꝝ: & euellā lucos tuos de

medio tui. Et ꝯterã ciuitates tuas. ⁊ faciã i fu/
rore ⁊ indignatione vltionẽ in oibus gentibus
que non audierunt. VI

Audite q̃ dñs loquit̃. Surge ꝯtẽde iu/
dicio aduersũ mõtes: ⁊ audiãt colles vo
cẽ tuam. Audiãt mõtes iudiciũ dñi. et
fortia fundamẽta tre: q: iudicium dñi cũ popl'o
suo: ⁊ cũ israel diiudicabit̃. Populemeus qd
feci tibi: aut qd molest⁹ fui tibi. Responde mi/
hi. Quia eduxi te de tra egypti: ⁊ de domo ser
uitutis liberaui te: ⁊ misi ante faciẽ tuã moysen
⁊ aaron ⁊ mariã. Populemeus memento q̃/
so qd cogitauerit ꝯ̃ te balach rex moab: ⁊ quid
responderit ei balaã filius beor desethim vsq3
ad galgalã: vt cog̊scẽs iustitias dñi. Quid di/
gnum offerã dño. Curuabo genu deo excelso.
Nungd offerã ei holocaustomata ⁊ vitulos an
niculos. Nũquid placari põt dñs in milib⁹ ari
etũ: an in multis milibus hircoꝝ pinguiũ. Nũ
quid dabo primogenitũ meũ ꝓ scelere meo: fru
ctum vẽtris mei ꝓ peccato aie mee. Indicabo
tibi o homo quid sit bonũ. ⁊ quid dñs rqrat a
te. Vtiq3 facere iudiciũ ⁊ diligere miam. ⁊ sol/
licitũ ãbulare cũ deo tuo. Vox domini ad ciui/
tatẽ clamat. ⁊ salus erit oib⁹ timẽtibus nomẽ
eius. Audite tribus. Et qs approbabit illud.
Adhuc ignis in domo impij: thesauri inigtatis ⁊
mẽsura minor: ire plena. Nungd iustificabo sta
terã impiã ⁊ saccelli põdera dolosa. In qb⁹ di
uites eius repleti sunt inigtate. ⁊ hitantes in ea
loquebant̃ mẽdaciũ: ⁊ lingua eoꝝ frauduleta i
ore eoꝝ. Et ego g̊ cepi ꝑcutere te ꝑditione sup
pctis tuis. Tu comedes ⁊ nõ saturaberis: ⁊ hu
miliatio tua in medio tui. Et apphẽdes ⁊ non
saluabis: ⁊ quos saluaueris in gladium dabo.
Tu seminabis ⁊ nõ metes tu calcabis oliua3 ⁊
nõ vngeris oleo: ⁊ mustũ ⁊ non bibes vinum
Et custodisti p̃cepta amri ⁊ omẽ opus domus
achab. ⁊ ãbulasti in voluptatibus eoꝝ: vt darẽ
te in ꝑditionẽ. ⁊ hitantes i ea i sibilũ: et oppro
briũ ppl'i mei portabis. VII

Ve mihi: q: factus sũ sicut q colligit i au
tũno racemos vindemie. Non est bo
trus ad comedendũ: p̃coquas ficus de
siderauit aia mea. Perijt scũs de terra ⁊ rect⁹
in hoibus nõ est. Oẽs i sanguine insidiãt̃ vir
frẽm suum ad mortẽ venat̃. Malũ manuũ sua
rũ dicunt bonũ. Princeps postulat: ⁊ iudex i
reddendo ẽ. Et magnus locutus est desideriũ
aie sue: ⁊ ꝯturbauerunt eã. Qui optim⁹ in eis
est q̃si paliur⁹. ⁊ q rectus q̃si spina de sepe. Di
es speculatiõis tue visitatio tua venit. Nũc erit
vastitas eoꝝ. Nolite credere amico: ⁊ nolite cõ
fidere in duce. Ab ea q̃ dormit in sinu tuo custo
di claustra oris tui: q: filius ꝯtumeliam facit pa
tri: ⁊ filia consurget aduersus matrẽ suã: nur⁹
aduersus socrũ suã: ⁊ inimici hominis domesti
ci eius. Ego aũt ad dñ3 aspiciã: expectabo deũ
saluatore3 meũ. Audiet me deus meus. Ne le
teris inimica mea sup me: q: cecidi. Cõsurgã.
Cũ sedero in tenebris dñs lux mea est. Iram
dñi portabo: qm̃ peccaui ei. donec cãm meã iu/
dicet. ⁊ faciat iudiciũ meũ. Educet me i lucem.
videbo iustitiã eius. Et aspiciet inimica mea.
⁊ opiet̃ cõfusione: q̃ dicit ad me. Vbi ẽ domi/
nus deus tu⁹. Oculi mei videbunt in eã. Nũc
erit in conculcatione: vt lutum plateaꝝ. Dies
vt edificentur macerie tue. In die illa longe fi
et lex. In die illa ⁊ vsq3 ad te veniet assur: ⁊ vs
q3 ad ciuitates munitas. ⁊ a ciuitatibus munit̃
vsq3 ad flumẽ: ⁊ ad mare de mari. ⁊ ad montẽ
de monte. Et terra erit i desolationẽ ꝓpter hi/
tatores suos: ⁊ ꝓpter fructũ cogitationũ eoru3.
Pasce ppl'm tuũ in virga tua: gregẽ hereditat̃
tue hitantes solos in saltu. In medio carmeli
pascent̃ basan ⁊ galaad iuxta dies antiquos: s3
dies egressionis tue de terra egypti. Ostẽda3
ei mirabilia. Videbũt gentes: ⁊ ꝯfũdent̃ super
oi fortitudine sua. Ponet manũ sup os: aures
eoꝝ surde erunt. Lingent puluerẽ sicut serpen
tes velut reptilia tre ꝑturbabũt̃ de edibus suis
Dñm deũ nostrum nõ desiderabũt. ⁊ timebũt
te. Quis deus sil'is tui q aufers inigtatẽ: ⁊ trãs
fers pctm̃ reliqaꝝ hereditatis tue. Non imittet
vltra furorẽ suũ: qm̃ volens miam ẽ. Reuer/
tetur ⁊ miserebitur nostri. Deponet inigtates
nostras ⁊ ꝓijciet in ꝓfundũ maris oia pctã no
stra. Dabis veritate3 iacob: misericordiã abra
ham: que iurasti patrib⁹ nostris a dieb⁹ ãtiqs.

Explicit Micheas propheta. Incipit prolo
gus in Naum ꝓphetam.

Naum ꝓphetam ante aduentũ reg̃
assyrioꝝ qui ppl'm israel captiuum
in suam regionẽ transtulerat fuisse
hebreoꝝ traditio ꝯfirmat. Siquidẽ
in finẽ h⁹ lectionis: predicti regis aduentũ: idẽ
ꝓpheta annunciare monstratur. S3 cũ hitato/
res niniue. iona interitũ ciuitatis p̃dicante: ne
diuina ira denunciatum interitum sustinerent
peccatoꝝ ⁊ impietatis pniam egissent: accepta
dei misericordia: grauioribus se criminibus i/
plicuerunt. Qua de causa memoratus prophe
ta spũ scõ plenus: iudicium dei annunciãs. ita

locutus ē. Deus ꝫelās: ⁊ vlciscēs dñs ē ⁊c̄. Iā
n. decē trib⁹ ab assyrijs ducte fuerāt i captiuita
tē sub ezechia rege iuda: sub quo etiā nūc in cō
solatōe ppl'i trāsmigrati: aduersū niniuen visio
cernit̄. Nec erat pua ꝯsolatio: tā his q iam assy
rijs seruiebant: ꝙ reliqs qui sub ezechia de tribu
iuda ⁊ beniamī ab eisdē hostibus obsidebant̄:
vt audirent assyrios quoqꝫ a chaldeis esse ca/
piendos: sicut in sequētibus libri huius demō
strabit̄. Sciendū ꝙ niniue in nostra lingua de
hebreo speciosā sonat. Speciosus aūt hic mūd⁹
dicitur. Vnde ⁊ apud grecos: cosmos ab orna
tu nomē accepit. Et quicqd nunc aduersū nini
uen dicitur: de mundo figuraliter p̄dicari sen/
tiamus. Quā ob cām ⁊ assumptio quā septua/
ginta interpretes dicunt apud
hebreos massa ponit̄. i. graue onus eo ꝙ cū ad
uersus quā ꝓphetat̄ p̄mat: nec sinat eleuare cer
uicē. Simulqꝫ hoc attendendū: ꝙ hec ipsa vel
assūptio onus: vel pōdus ꝓphe visio fit. Nō
eni loquit̄ ꝓpheta in extasi: vt mōtanus ⁊ p̄scil
la maxillaqꝫ delirant: sed qđ ꝓphetat liber ē vi
sionis itelligētis vniuersa qui loquit̄: ⁊ pōdus
hostiū faciētis suo pplo visionē. De ꝯsumatio
ne itaqꝫ mundi ꝺm anagogen ꝯsolationē scōꝝ
ꝓphetia texit̄: vt q̄cūqꝫ in mundo vidēt: quasi
p̄tereuntia ⁊ caduca ꝯtēnant: ⁊ p̄parent se ad
iudicij diem. Vbi vltor aduersum vires assy/
riorum affuturus est dominus.

¶ Explicit prologus. Incipit argumentum.

NAum ꝯsolator orbis interpretatur. In
crepat ciuitatē sanguinuꝫ: ⁊ post euer/
sionē illius loquitur. Ecce super mon/
tes pedes euangelizantis ⁊ ānunciātis pacem.

¶ Explicit argumentum. Incipit
Naum propheta. Capitulum. I

ONus niniue. Liber
visiōis
naum helchesei. Deus emula/
tor: ⁊ vlciscens dñs vlciscens
dñs ⁊ habēs furorē: vlciscens
dñs i hostes suos ⁊ irascēs ipse inimicis suis.
Dñs patiens ⁊ magnus fortitudine: ⁊ mūdās
nō faciet inocentē. Dñs in tēpestate ⁊ turbine
vie eius: ⁊ nebule puluis pedū ei⁹. Increpās
mare ⁊ exsiccans illud: ⁊ oia flumia ad desertū
deducēs. Infirmatus est basan ⁊ carmelus ⁊
flos libani elanguit. Mōtes cōmoti sunt ab eo
⁊ colles desolati sunt. Et ꝯtremuit terra a facie
eius: ⁊ orbis: ⁊ oēs hitantes in eo. Ante faciē
indignatiōis eius qs stabit: ⁊ qs resistet in ira
furoris eius. Indignatio eius effusa ē vt ignis
⁊ petre dissolute sunt ab eo. Bonus dñs ⁊ cō/
fortans i die tribulatiōis: ⁊ sciēs sperātes in se.
Et in diluuio p̄tereunte ꝯsumationē faciet loci
eius ⁊ inimicos eius ꝑsequent̄ tenebre. Quid
cogitatis ꝯ dñm. Cōsumationē ipe faciet. Nō
ꝯsurget duplex tribulatio: qꝛ sicut spine se inui
cem cōplectunt̄ sic ꝯuiuiū coꝝ pariter potātiū
Consument̄ q̄si stipula ariditate plena. Ex te
eni exibit cogitans ꝯ dñm malitiā: mente ꝑtra
ctans p̄uaricationē. Hec dicit dñs. Si ꝑfecti
fuerint ⁊ ita plures: sic quoqꝫ attōdent̄ et ꝑtrā
sibit. Afflixi te: et nō affligā te vltra. Et nūc cō
terā virgā eius de dorso tuo: et vincula tua di/
rūpā: et p̄cipiet sup te dñs. Nō semiabit̄ ex no
mie tuo āpli⁹. De domo dei tui iterficiā. Scul
ptile et ꝯflatile ponā sepulchrū tuū. qꝛ ihonora
tus es. Ecce sup mōtes pedes euāgelizātis: et
annunciātis pacē. Celebra iuda festiuitates tu
as: et redde vota tua: qꝛ nō adijciet vltra vt ꝑ/
transeat in tebelial: vniuersus interijt. II

AScēdit q dispgat corā te: qui custodiat
obsidionē. Contēplare viā: cōforta lū
bos: robora virtutē valde. Quia sicut
reddidit dñs supbiā iacob: sic supbiam israel.
Quia vastatores dissipauerunt eos: et ꝓpagi/
nes coꝝ: corruperunt. Clypeus fortiū ei⁹ igni
tus: viri exercitus in coccineis. Ignee habene
currus in die p̄paratiōis eius: et agitatores cō
sopiti sunt. In itineribus ꝯturbati sunt: q̄dri/
ge collise sunt in plateis. Aspectus eoꝝ q̄si lam
pades q̄si fulgura discurrentia. Recordabitur
fortiū suoꝝ: ruent in itineribus suis. Velocit
ascendēt muros eius: et p̄parabit̄ vmbraculū.
Porte fluuioꝝ apte sūt: et tēplū ad solū dirutū
Et miles captiuus adductus ē: et ācille ei⁹ mi/
nabant̄ gementes vt colūbe: murmurantes in
cordibus suis. Et niniue q̄si piscina aq̄ꝝ aque
eius: ipsi vero fugerūt. State state: et non est q
reuertat̄. Diripite argentū: diripite aurū et nō
est finis diuitiaꝝ ex oibus vasis desiderabilib⁹
Dissipata est et scissa et dilacerata: et cor tabe/
scens et dissolutio geniculoꝝ: et defectio in cun
ctis renibus: et facies oium sicut nigredo olle.
Vbi est habitaculū leonū: et pascua catulorum
leonū. Ad quā iuit leo vt igrederet̄ illuc: catu/
lus leonis: et nō ē q exterreat. Leo cepit sufficiē
ter catulis suis: et necauit leenis suis. Et iple/
uit preda speluncas suas: et cubile suuꝫ rapina.
Ecce ego ad te dicit dñs exercituū: et succendaꝫ
vsqꝫ ad summum quadrigas tuas: et leuncu/
los tuos comedet gladius. Et exterminabo de
terra predam tuam: et non audietur vltra vox

nunciorum tuorum. III

Ve ciuitas sanguinū: vniuersa menda/ cij: dilaceratione plena. Non recedet a te rapina. Vox flagelli: et vox impetus rote. et equi frementis: et quadrige feruentis et equitis ascēdētis: et micātis gladij et fulgurātis haste. et multitudinis interfecte. et grauis ruine nec ē finis cadauerū. Et corruēt in corporibus suis, ppter multitudinē fornicationum meretri cis speciose et grate et habētis maleficia: q̄ vēdi/ dit gētes in fornicatōibus suis: et familias i ma leficijs suis. Ecce ego ad te dicit dn̄s deus exer cituū: et reuelabo pudēda tua in facie tua: et ostē dam in gētibus nuditatē tuā et regnis ignomi/ niā tuā. Et pijciam sup te abhominationes: et contumelijs te afficiam: et ponā te in exemplū et erit oīs q viderit te resiliet a te: et dicet. Vasta ta est niniue. Quis cōmouebit super te caput. Vnde q̄ram consolatorem tibi. Nunqd melior es alexandria pplo͛: q̄ habitat in fluminibus. Aque i circuitu eius: cuius diuitie mare: aque muri eius. Ethiopia fortitudo eius. et egyptus et nō est finis. Africa et libyes fuerūt in auxilio tuo: sed et ipa in trāsmigratiōe ducta est i capti/ uitatē. Paruuli eius elisi sūt in capite oium via rū: et sup inclytos eius miserūt sortē: et oēs opti mates eius ɔfixi sūt i ɔpedibus. Et tu ergo in/ ebriaberis et eris despecta. et q̄res tu auxiliū ab inimico. Oēs munitōes tue sicut ficus cū gros sis suis: si ɔcusse fuerit cadent i os comedentis Ecce ppl's tuus: mulieres i medio tui. Inimi cis tuis ad aptionē pandent porte terre tue: de uorabit ignis vectes tuos. Aquam ppter obsi dionē hauri tibi. extrue munitiones tuas. In/ tra in lutū et calca: subigens tene laterem. Ibi comedet te ignis: peribis gladio: deuorabit te vt brucus. Cōgregare ergo vt brucus: multi/ plicare vt locusta. Plures fecisti negociatiōes tuas: q̄s stelle sunt celi. Brucus expansus est: et auolauit. Custodes tui quasi locuste. et paruuli tui q̄si locuste locusta͛. q̄ ɔsidunt in sepibus in die frigoris. Sol ortus est et auolauerunt et nō est cognitus locus earum vbi fuerint. Dormi/ tauerunt pastores tui rex assur: sepelient prin/ cipes tui. Latitauit populus tuus in montibus et non est q ɔgreget. Non est obscura contritio tua: pessima est plaga tua. Oēs qui audierūt au ditionē tuam: compresserunt manum super te. Quia sup quē nō trāsijt malitia tua semper.

¶ Explicit Naum propheta. Incipit p/ logus in Abacbuc prophetam.

Quattuor pphete i duodecim ppha͛ volumie ɔtinent: e qbus tres i pnci pio lēna. i. pōdus. titulū habēt. naū abacbuc et malechias. Porro çacha rias in medio et circa finem duos huiuscemodi ponit titulos. e quibus vnus est onus verbi do mini i tra adrach: et damasci requiei eius: alter in fine. s. onus verbi dn̄i sup isrl'. De naū ora/ tionib⁹ tuis iam liber vn⁹ editus est. De çacha ria et malachia: si vita comes fuerit differetur. Nunc abacbuc hēmus in manib⁹ q vel ex eo q amabilis deo est vocat amplexatio: vel q in cer tamē et luctā: et vt ita dicā. amplexū cū deo con/ gredit. āplexantis. i. luctantis sortitus est nomē Nullus. n. tā audaci voce ausus est deum ad di sceptationē iusticie ɔuocare: et dicere ei. Cur i rebus hūanis mundi isti⁹ pōpa tanta rex͛ ver/ set iniqtas. Vociferabor ad te vi͛ patiēs: et nō saluabis. Quare oñdisti mihi iniqtatē et laborē videre. Lacerata est lex: et non puenit vsq ad finē iudicium. qr impius ꝑualet aduersū iustū ideo egredit iudicium puersū. Vides q̄ teme raria vox sit. et quodāmodo blasphemātis crea torē suū ad iudiciū prouocare. et vas fragile ad uersus figulum. cur tale vel tale factū sit dispu tare. Necnō et hoc aīaduertendū. q assumptō vel pondus q̄ grauia iā cē dixim⁹. pphe visio est. et aduersū mōtani dogma puersū itelligit qđ videt: nec vt amēs loqt. nec more insanientiū feminarū dat sine mente sonū. Vnde et apl's iu bet vt si pphetātibus alijs: alij fuerit reuelatū taceāt q prius loq̄bant. Et statim. nō est inquit dissensiōis de⁹. s pacis. Ex quo intelligit cum qs ex volūtate reticet: et alijs locū dat ad loquen dū. possit loq et tacere cū velit. Qui aūt i extasi. i. inuitus loqt. nec tacere nec loq i sua ptāte ha bet. Illud q̄s disce. qr semel a me violent erigt vt q̄si q̄sdā gdus et scalas ad altiora intēti. histo/ riā tibi iterpter. pphetiā esse circa babylonē et nabuchodonosor regē chaldeo͛. vt quō prior ppha naū quē abacbuc sequit: vaticinium ha/ buit ɔtra niniuen et assyrios q vastauerūt decē tribus q̄ vocant isrl'. ita abacbuc pphetiā habe at aduersus babylonē et nabuchodonosor: a q/ bus iudas et irlm tēplūq subuersa sunt. Et vt scias eo tpe fuisse abacbuc: q̄ iā duc tribus q̄ vo cabant iuda. ducte erāt in captiuitatem: daniel docere te poterit. ad quē in lacum leonum aba/ cbuc cū prandio mittit. q̄s apud hebreos hec ipa nō legat historia. Igitur siue quis recipiat scripturā illā: siue nō recipiat: vtrūq p nobis ē. Aut. n. iā recipit: et post factā rē lib abacbuc

texit: aut si nõ recipit: q̃si ꝓpheta scribit q̃ ven/
tura cognoscit. Interim ſm litterã causat̃ ad/
uersũ deũ ꝓpheta: cur nabuchodonosor tẽpluz
dei vastet ⁊ iudã: cur irl'm quondã vrbs dñi de
struat̃: q̃re clamet ppl's ⁊ nõ audiat̃: vociferet̃
ad dñm oppressus a chaldeis ⁊ nõ saluet̃: qua/
re etiã ip̃e ꝓpheta vel ppl's ex cuius p̱sona lo/
quit̃: ad hoc vixerit: ⁊ hucusq̧ p̱duct⁹ sit: vt ini
quitatẽ hostiũ ⁊ suũ laborẽ viderit: cum in iusti
cia p̄ualeat aduersũ se. Et hoc dicit p̄mentis an
gustia: nesciẽs aurũ in igne cõflati: ⁊ tres pue/
ros de camino ignis puriores exisse: q̧ itrauе/
rant. Sz ⁊ hoc generaliter accipe possumus: ꝙ
ex p̱sona humane ipatientie loquat̃: vt in q̃rulã
vocẽ ⁊ plenã doloris crũpat dicẽs. Quare res
picis cõtemptores: ⁊ taces conculcante ipio iu/
stiorem se. Hec aũt loquit̃: nesciẽs iudicia dei
iuestigabilia: ⁊ ꝓfundũ diuitiaꝝ sapie ⁊ sciẽtie
eius ꝙ nõ ita videat deus vt videt hõ. Nõ tm̃
p̄sentia respicit deus futura ⁊ eterna cognoscit
Et quõ si egrotans ⁊ estuans febribus aquam
frigidã postulet ⁊ dicat ad medicũ: vim patior:
crutior: vror: exanimor vsq̧quo medice clama
bo ⁊ exaudies: ⁊ respõdeat ei sapiẽtissimus ac
clementissimus medicus. scio quo tp̱e dare de/
beã qd̃ postulas: nõ misereor mõ: q2 mĩficor/
dia ista crudelitas ẽ: ⁊ voluntas tua ꝯ te petit.
Ita ⁊ deus nr̃ sciens clemẽtie sue põdera atq̧
mẽsuras: iterdũ nõ exaudit clamantẽ vt euz ꝓ
bet: ⁊ magis ꝓuocet eũ ad rogandũ: ⁊ q̃si igne
excoctũ iustiorẽ ⁊ puriorẽ faciat. Qd̃ itelligens
apl'us ſm id ꝙ mĩficordiã ꝯsecutus ẽ a dño ait
Sz nõ deficimus. Et benedicit dñm in oĩ tp̱e.
Et scit ꝙ qui p̱seuerauerit vsq̧ in finẽ hic sal/
uus erit: ⁊ gloriat̃ in labore ⁊ dolore. Et cũ hie
remias dicit. Tribulationẽ ⁊ miseriaz iuocabo:
vt quomodo alius inuocat deuz: sic scũs vir ⁊
bellator inuictus ad exercẽdũ se ⁊ ꝓbanduz tri
bulationem et miseriam inuenire desiderat.

¶ Explicit prologus: sequitur argumentum.

Abachuc luctator fortis et rigidus stat
sup custodiã suã et figit gradũ sup mu
nitionẽ: vt xp̄m in cruce ꝯtẽplet̃: et di/
cat. Operuit celos gl'ia eius: et laudis eius ple/
na ẽ terra. Splẽdor eius vt lux erit: cornua in
manibus eius: ibi abscõdita est fortitudo eius.

¶ Explicit argumentum. Incipit Abachuc
propheta. Capitulum. I

Onus quod vidit aba
chuc pro
pheta. Vsq̧quo domine cla/
mabo: et non exaudies. Voci/
ferabor ad te viz patiens: et nõ saluabis. Qua
re ostendisti mihi iniquitatem et laborem vide
re p̱dã ⁊ iiusticiã ꝯ me? Quare respicis ꝯtem/
ptores: ⁊ taces ꝯculcante ipio iustiorem se? Et
facies hõis q̃si pisces maris ⁊ quasi reptilia nõ
hñtia ducem. Et factum ẽ iudiciũ: ⁊ ꝯdictio po
tẽtior. Propt̃ h̃ lacerata ẽ lex: ⁊ non peruenit
vsq̧ ad finem iudiciuz. Quia impius preualet
aduersus iustum: ꝓpterea egredit̃ iudiciũ per
uersũ. Aspicite in gẽtibus et videte et ãmirami
⁊ obstupescite: qa op⁹ factũ ẽ in diebus vestris
qd̃ nemo credet cuz narrabitur. Quia ecce ego
suscitabo chaldeos gẽtẽ amaraz ⁊ velocem am
bulantẽ sup latitudinez tre. ut possideat taber/
nacula non sua. Horribil' ⁊ tribils ẽ: ex seipsa
iudicium ⁊ onus eius egrediet̃. Leuiores par
dis equi eius. ⁊ velociores lupis vespertinis et
diffundent̃ equites eius. Eqtes nãq̧ ei⁹ de lõ
ge veniẽt: volabunt q̃si aqla festinans ad come
dendũ. Oẽs ad p̱dã veniẽt. facies eoꝝ vent⁹
vrẽs. Et cõgregabit q̃si arenam captiuitatem
⁊ ipse de regibus triũphabit: ⁊ tyranni ridicu/
li eius erũt. Ipse super oẽm munitionẽ ridebit
⁊ comportabit aggerem. ⁊ capiet eã. Tũc muta
bit̃ spũs: ⁊ pertransibit ⁊ corruet. Hec est forti
tudo ei⁹ dei sui. Nũqd non tu a p̄ncipio domie
de⁹ meus scẽ me⁹: ⁊ nõ moriemur. Domie i iu
diciũ posuisti eũ: ⁊ fortẽ ut corripes fũdasti eum
Mundi sunt oculi tui ne uideas malum: ⁊ re/
spicere ad iniquitatez non poteris. Quare non
respicis super inique agentes: ⁊ taces deuoran
te impio iustiorez se? Et facies hõis quasi pisces
maris: ⁊ quasi reptile nõ hñs p̄ncipẽ. Totũ in
hamo subleuauit: traxit illud in sagena sua: ⁊ ꝯ
gregauit in rete suuz. Super h̃ letabit̃ ⁊ exulta
bit: propterea immolabit sagene sue. ⁊ sacrifica
bit reti suo. Quia in ipsis i crassata est pars ei⁹
⁊ cib⁹ ei⁹ elect⁹ Propt̃ h̃ ergo expãdit sagenã
suã: ⁊ semp̱ interficere gẽtes nõ cessat. II

Super custodiaz meaz stabo: ⁊ figaz gra
dum super munitionẽ. Et ꝯtẽplabor:
ut videam qd dicat̃ mihi: ⁊ qd rñdeam
ad arguentẽ me. Et rñdit mihi domin⁹ ⁊ dixit
Scribe visũ ⁊ explana euz super tabulas ut per
currat q legerit eum. Quia adhuc visus ꝓcul
⁊ apparebit in finẽ ⁊ nõ mentiet̃. Si moram fe
cerit expecta illũ: qa veniẽs veniet ⁊ nõ tarda/
bit. Ecce q incredulus ẽ nõ erit recta aĩa eius i
semetipso. Iustus autẽ i fide sua viuet. Et quõ
vinum potantez decipit: sic erit vir superbus ⁊
non decorabitur. Qui dilatauit quasi infernus
aĩam suaz: ⁊ ipse q̃si mors ⁊ non adimplet̃. Et

cõgregauit ad se oẽs gẽtes. ⁊ coaceruauit ad se oẽs populos. Nũqd nõ oẽs isti super eũ parabolã sument: ⁊ loquelã enigmatũ eius. Et diceť Ve ei. q multiplicat nõ sua. Vsqꝫquo ⁊ aggrauat ꝯtra se densum lutũ. Nũqd nõ repente cõsurgent q mordeãt te. Et suscitabunť laceratẽs te: ⁊ eris in rapinam eis. Quia tu spoliasti gentes multas: spoliabunt te oẽs q reliqui fuerit ð populis: ꝑpter sanguinem hoĩs ⁊ iniquitatem terre ciuitatis. ⁊ hoĩum hitantiũ in ea. Ve q cõgregat auaritiã malã domui sue: vt sit in excelso nidus ei⁹. ⁊ liberari se putat de manu mali. Cogitasti ꝯfusionẽ domui tue: concidisti populos multos. ⁊ peccauit aĩa tua. Quia lapis ð pariete clamabit. ⁊ lignũ qd inter iuncturas edificioꝝ est rñdebit. Ve q edificat ciuitatẽ in sãguinibus. ⁊ pparat vrbeꝫ in iniqtate. Nũquid nõ hec sũt a dño exercituũ. Laborabunt .n. ppl'i in multo igni: ⁊ gentes i vacuũ ⁊ deficient. Quia replebiť terra vt cognoscãt gloriã dñi: q̃si aque operientes mare. Ve q potũ dat amico suo mittens fel suũ: ⁊ inebriãs vt aspiciat nuditatẽ ei⁹. Repletus ẽ ignominia pro gloria. Bibe tu q̃ꝫ ⁊ ꝯsopire. Circũdabit te calix dextere dñi. ⁊ vomitus ignominie sup gloriã tuã. Quia iniqtas libani operiet te ⁊ vastitas aĩaliũ deterrebit eos de sanguinibus hoĩs ⁊ iniquitate ṫre ⁊ ciuitatis. ⁊ oĩum hitantium i ea. Quid ꝓdest sculptile quia sculpsit illud fictor suus ꝯflatile ⁊ imaginẽ falsã q: sperauit in figmẽto fictor ei⁹ vt faceret simulacra muta. Ve qui dicit ligno. expgiscere surge lapidi tacenti. Nũquid ipse docere poterit. Ecce iste cooptus est auro ⁊ argẽto: ⁊ oĩs spũs nõ est in visceribꝰ eius. Dñs aũt in templo scõ suo sileat a facie eius omnis terra.

¶ Oratio abacuc prophete pro ignorantijs. III

Domine audiui auditioneꝫ tuam: ⁊ timui. Dñe opus tuũ: i medio annoꝝ viuifica illud. In medio ãnorũ notum facies: cũ iratus fueris mie recordaberis. Deus ab austro veniet: ⁊ sãctus de monte pharan. Operuit celos gloria ei⁹: ⁊ laudis ei⁹ plena est terra. Splẽdor eius vt lux erit cornua in manibus eius. Ibi abscondita est fortitudo eius: ante faciem eius ibit mors. Egredieť diabolus ante pedes ei⁹. stetit ⁊ mensus est terraꝫ Aspexit ⁊ dissoluiť gentes: ⁊ ꝯtriti sunt montes seculi. Incuruati sunt colles mundi: ab itineribus eternitatis eius. Pro iniquitate vidi tẽtoria ethiopie: turbabantur pelles terre madian. Nũquid i fluminibus iratus es dñe. aut in fluminibus furor tuus. vel in mari idignatio tua. Qui ascendes sup equos tuos: ⁊ q̃drige tue saluatio. Suscitans suscitabis arcũ tuũ: iuramenta tribubus q̃ locutus es. Fluuios scindes ṫre viderunt te ⁊ doluerunt montes: gurges aq̃rũ transijt. Dedit abyssus vocẽ suã: altitudo manus suas leuauit. Sol ⁊ luna steterũt in habitaculo suo: in luce sagittarũ tuarũ ibunt: in splendore fulgurantis haste tue. In fremitu ꝯculcabis terram: ⁊ in furore obstupefacies gentes. Egressus es in salutẽ ppl'i tui. in saluteꝫ cũ xp̃o tuo. Percussisti caput de domo impij. denudasti fundamẽtũ eius vsqꝫ ad colluꝫ. Maledixisti sceptris eius. capiti bellatoꝝ eius: venientibꝰ vt turbo ad dispgendum me. Exultatio eoꝝ: sicut eius q deuorat pauperẽ in abscondito. Viã fecisti in mari equis tuis: in luto aq̃rũ multarũ. Audiui ⁊ ꝯturbatus est venter meus. a voce ꝯtremuerunt labia mea. Ingrediať putredo in ossibus meis ⁊ subter me scateat. Vt requiescã in die tribulatiõis: vt ascendam ad ppl'm accinctũ nr̃m. Ficus .n. nõ florebit. ⁊ nõ erit germen in vineis. Mentieť opus oliue: ⁊ arua nõ afferent cibum. Abscideť de ouili pecus: ⁊ non erit armentũ in ꝑsepibus. Ego aũt in dño gaudebo: ⁊ exultabo in deo ihesu meo. Deus dñs fortitudo mea: ⁊ ponet pedes meos quasi ceruorum. Et super excelsa mea deducet me victor i psalmis canentem.

¶ Explicit abacuc propheta. Incipit prologus in Sophoniam prophetam.

Tradũt hebrei: cuiuscũqꝫ ꝓphete pať aut auus ponať in titulo: ipos quoqꝫ ꝓphetas fuisse. Vnde ⁊ amos vnum de duodecim ꝓphẽis qui dixit. nõ sum ꝓpheta nec fili⁹ ꝓphete: sed pastor capraꝝ vellicãs sycomoros pr̃is nomẽ in titulo nõ hr̃e. Hoc si veꝝ est sophonias ꝓpheta: qui noĩe. vt ita dicã. ꝓphetico ⁊ gloriosa maioꝝ suoꝝ stirpe generatus ẽ Habuit .n. patrẽ chusi. auũ godoliã. ꝓauum amasiã. attauũ ezechiã. ⁊ talẽ q̃drigaꝫ ipe velut extremus auriga ꝯpleuit. Nomẽ sophonie alij speculam: alij archanũ dñi transtulerunt. Siue igitur specula siue absconditum dñi interpretetur. vtrũqꝫ ꝓphe ꝯuenit. Diciť .n. ad ezechielẽ Fili hoĩs: speculatorem te posui domui israel. Iste ergo ꝓpheta qui erat i specula ⁊ i sublimibus ꝯstitutus. ⁊ nouerat mysteria dñi fili⁹ erat chusi qui interpťať hũilitas. Habebat q̃ꝫ auuꝫ godoliã: q dr̃ magnitudo dñi. ⁊ ꝓauũ amasiaꝫ q ⁊ ipse vertiť in sermonẽ dñi: attauũ ezechiaꝫ qui sonat fortitudo domĩ. De fortitudine itaqꝫ dñi natꝰ ẽ sermo dñi. ⁊ de sermone dñi nata est

magnitudo domini: et de magnitudine dñi na
ta est humilitas. ut cũ peruenerit aliqs ad perfe-
ctum. dicat: qa non sum dignus vocari aplus.
Et illud in psalmis. Dñe non est exaltatũ cor
meũ. neqꝫ elati sunt oculi mei. Josiam regem
iude cuius tpibus sophonias pphetasse iueni
tur deo pre oibus regibus iude placuisse histo
ria qrti libri regũ ꝛ secundi paralypomenon
demonstrat. Josias simulacra q̃ pater suꝰ amõ
vel auꝰ manasses i tẽplo dei collocauerat deie-
cta cõminuisse mõstrat. In qbus etiã serpẽtẽ
ereũ a moyse factũ cui errori inductus ppls su
pstitione idoloꝝ detẽtus admiserat. Idem cu-
stodisse pasca: ꝛ intermissis tpibus multis solꝰ
celebrasse monstrat. Jõ deꝰ p pphaꝫ tẽporibꝰ
memorati regꝯ q̃ puentura erant ostendẽs gẽ
tibus qdem lectione ꝯphẽsis affutuꝝ iudiciũ.
Populo ꝟo isrl' salutẽ: et ciuitati irl'm rastau
ratione tũc tpis tribuẽdã textu lectionis denũ
ciauit. Explicit plogus. Incipit argumẽtũ.

Sophonias speculator et archanorum dei cognitor audiuit clamorẽ a porta pi
scium: et eiulatũ a secunda: et cõtritionẽ
a collibus. Indicit quoqꝫ vlulatũ hitatoribus
pile qꝛ ꝯticuit oĩs ppl's chanaan: disperierunt
vniuersi qui inuoluti erant argento.
Explicit argumentum. Incipit Sophoni-
as propheta. Capitulum. I

Verbum domini qð factũ est ad sophoniã filium
chusi filij godolie filij amasie fi
lij ezechie: in diebus iosie filij
amon regis iuda. Congregãs
congregabo omnia a facie terre dicit dñs: con
gregans hominem et pecus cõgregans vola-
tilia celi et pisces maris. Et ruine impioꝝ erũt
et disperdam homines a facie terre dicit domi-
nus. Et extendam manum meam super iudã
et super omnes habitantes hierusalẽ: et disper
dam de loco hoc reliquias baal: et noĩa edituo-
rũ cum sacerdotibus: et eos q adorant sup te-
cta militiã celi: et adorãt et iurant in dño et iu-
rant in melchon: et qui auertunt̃ de post tergũ
dñi: et qui nõ quesierunt dñm: nec inuestigaue
runt eum. Silete a facie dñi dei: quia iuxta ẽ di
es domini. Quia pparauit dominus hostiam
sanctificauit vocatos suos. Et erit in die hostie
dñi visitabo sup pncipes ꝛ sup filios regis ꝛ su
p oẽs q induti sunt veste pegrina. Et visitabo
sup oẽm q arrogãt igredit̃ sup limen in die illa
q ꝯplẽt domũ dñi di sui iniqtate ꝛ dolo. Et erit
i die illa dic̃ dñs vox clamor̃ a porta pisciũ. et
vlulatus a secũda. et ꝯtritio magna a collibus.
Vlulate habitatores pile. Cõticuit oĩs popl's
chanaã: dispierũt oẽs inuoluti argẽto. Et erit: i
tpe illo scrutabor irl'm in lucernis. et visitabo
sup viros defixos in fecibꝰ suis: q dicũt in cor-
dibꝰ suis. Nõ faciet bene dñs: et nõ faciet ma-
le. Et erit fortitudo eaꝝ in direptionẽ et domꝰ
eoꝝ i desertũ. Et edificabũt domos et nõ hita
bunt: et plãtabunt vineas: et nõ bibẽt vinũ ea
rũ. Iuxta ẽ dies dñi magnꝰ: iuxta est et velox
nimis. Vox diei dñi amara: tribulabit̃ ibi for-
tis. Dies ire dies illa: dies tribulationis et an
gustie: dies calamitat̃ et miserie. dies tenebraꝝ
et caliginis. dies nebule. et turbinis dies tube et
clãgoris sup ciuitates munitas et sup angulos
excelsos. Et tribulabo hoĩes: ꝛ ãbulabũt ut ce-
ci: qa dño peccauerũt. Et effũdet̃ sanguis eoꝝ
sicut humus ꝛ corpora eoꝝ sicut stercora. Sed
ꝛ argẽtũ eorũ: ꝛ aurũ eoꝝ nõ poterit liberare
eos: i die ire dñi. In igne zeli eius deuorabit̃
omnis terra: qui consumationẽ cuꝫ festinatio
ne faciet cunctis habitantibus terram. II

Conuenite ꝯgregamini gens non ama-
bilis. priusqꝫ pariat visio q̃si puluerem
transeuntẽ diem antequaꝫ veniat sup
vos ira furoris dñi: anqꝫ veniat super vos ira
indignatiõis dñi. Querite dñm oẽs mansueti
terre: qa iudiciũ eiꝰ estis opati. Querite iustũ
q̃rite mãsuetũ. si q̃ modo abscondamini in die
furoris dñi. Quia gaza destructa erit: ꝛ ascalõ
i desertum. Azotũ in meridie eijciẽt. ꝛ accharõ
eradicabit̃. Ve q hitatis funiculũ mar̃: gens
pditoꝝ. Verbum dñi sup vos chanaan terra
philistinoꝝ. ꝛ dispdã te ita ut non sit inhitator.
Et erit funiculꝰ maris reges pastorũ. ꝛ caule
pecoꝝ. Et erit funiculus eius q remanserit de
domo iuda. Ibi pascentur in domibus ascalo-
nis ad vesperam requiescent: qa visitabit eos
dñs deus eoꝝ. ꝛ auertet captiuitatem eorum.
Audiui opprobriũ moab. ꝛ blasphemias filio-
rum ãmon q̃ exprobrauerũt popl'o meo. ꝛ ma-
gnificati sunt super terminos eorum. Propte
rea viuo ego dic̃ dñs exercituũ: deꝰ isrl'. Quia
moab ut sodoma erit. ꝛ filij ãmon q̃si gomorra
siccitas spinaꝝ et aceirui salis. et desertum vsqꝫ
in eternum. Reliquie popl'i mei diripient eos
residui gentis mee possidebunt illos. Hoc eis
eueniet p supbia sua: qua blasphemauerunt ꝛ
magnificati sũt sup ppl'm dñi exercituũ. Hor
ribilis dñs sup eos: et attenuabit oẽs deos ter-
re. Et adorabunt eũ viri de loco suo oẽs insule

gētiū. Sz et vos ethiopes: interfecti gladio meo eritis. Et extēdet manū suā sup aqlonē et pdet assur. Et ponet speciosā i solitudinē et i inuiū et q̄si desertū. Et accubabūt in medio ei⁹ greges. oēs bestie gentiū. et onocrotalus et hericius in liminib⁹ ei⁹ morabūt. Vox cantantis in fenestra. coruus in supliminari: q̄m atenuabo robur ei⁹. Hec ē ciuitas gloriosa habitās in p̄fidētia: q̄ dicebat i corde suo. Ego sū: et ex̄ me nō ē alia ampli⁹. Quō facta ē in desertum: cubile bestie. O is qui transit per eam sibillabit: et mouebit manum suam. III

Ve prouocatrix et redempta ciuitas. columba. Nō audiuit vocē: et nō suscepit disciplinā. In dn̄o non est confisa: ad deū suū non appropinquauit. Principes eius in medio ei⁹: q̄si leones rugiētes. Iudices ei⁹ lupi vespe: nō relinq̄bant in mane. Prophete ei⁹ vesani viri infideles. Sacerdotes ei⁹ polluerūt scm̄: iniuste egerūt 𝔠 legē. Dn̄s iustus i medio ei⁹: nō faciet iniqtatem. Mane mane iudiciū suū dabit in luce. et non abscondet. Nescivit aūt iniqu⁹ confusionē. Disp̄didi gentes et dissipati sūt āguli earum. Desertas feci vias eo𝔷: dū non ē q trāseat. Desolate sūt ciuitates eo𝔷: non remanente viro neq̄ vllo habitatore. Dixi attamen timebis me suscipies disciplinā. Et nō pibit hitaculū ei⁹. p̄pt oia i qb⁹ visitaui eā. Verūtn̄ diluculo surgētes corruperūt oēs cogitationes suas. Qua p̄pter expecta me dic dn̄s i die resurrectiōis mee i futu𝔷: qa iudiciū meū ut cōgregem gentes. et colligā regna. Et effūdā sup eos idignationē meam: oēm irā furoris mei. In igne. n. çeli mei deuorabit ois tra. Quia tūc reddā ppl'is labiū electū. vt inuocēt oēs nomē dn̄i. et fuiant ei hūero vno. Vltra flumia ethiopie: inde supplices mei: filij dispersorum meo𝔷 deferēt munus mihi. In die illa non confunderis sup cunctis adinuentionibus tuis: quibus p̄uaricata es i me. Q2 tunc auferā de medio tui magniloquos supbie tue: et nō adijcies exaltari āpli⁹ i mōte scō meo. Et derelinquā in medio tui ppl'm pauperē et egenū et sperabūt in noīe dn̄i. Relique isrl' nō faciēt iniquitatē nec loquent mendaciū: et nō inuenient i ore eo𝔷 lingua dolosa. Qm̄ ipsi pascent et accubabunt: et nō erit qui exterreat. Lauda filia syō iubila israel. Letare et exulta i omni corde filia hierl'm. Abstulit dn̄s iudicium tuū: auertit inimicos tuos. Rex isrl' dn̄s in medio tui nō time bis malum vltra. In die illa dicet hierl'z. Noli timere syon: nō dissoluant manus tue. Dn̄s deus tu⁹ in medio tui fortis ipse saluabit. Gaudebit sup te i leticia: silebit i dilectiōe tua et exultabit sup te i laude. Nugas q a lege recesserant p̄gregabo q2 ex te erāt: vt nō vltra habeas sup eis opprobriū. Ecce ego interficiā oēs q afflixerunt te i tpe illo. et saluabo claudicātē et eā que electa fuerat p̄gregabo. Et ponā eos in laudē. et in nomē in oī terra p̄fusionis eo𝔷 in tpe illo quo adducā vos: et i tpe q̄ p̄gregabo vos. Dabo. n. vos in nomē et in laudē oibus ppl'is terre: cū p̄uertero captiuitatē vr̄am corām oculis vestris dicit dominus.

Explicit sophonias p̄pha. Incipit p̄logus in Aggeum p̄pham.

Hieremias p̄pha ob cām piurij sedechie regis: vt historia libri secundi palypomenō idicat: q fidē p̄missā nabuchodonosor regi chaldeo𝔷 nō fuauerat: ppl'm israel refert p̄memorato rege irl'm: expugnata irl'm: captiuū in babylonē fuisse p̄ductum. Sed cū memoratus ppl's multis tpibus idolis fuiēdo. etiam effusione sāguinis inocentū se grauiter impiasset: nolēs deus gnātionē vniuersam eiusdē ppl'i ob cās memoratas penitus depire: septuaginta āno𝔷 captiuitatē eundē ppl'z in regno chaldeo𝔷 statuit sustinere: hac rōne vt p̄pleto numero anno𝔷: nouus ppl's a memoratis pctis imunus ad renouationē irl'm pueniret. Sexagesimo itaq̄ secūdo āno: regno chaldeo𝔷 subuerso q̄ adhuc octo āni restabāt ad regnādū: quod etiā sexta visio danielis ōndit: cū p̄pter cām sacrilegij: q̄d i eadē visione p̄tinet fuisse extinctum: darius q medis impabat: vt septima visio danielis ostēdit: memoratus in regno successit. Cuius p̄mo anno regni: vt decima visio danielis māifestat daniel supputatis ānis fidēs appropinq̄re tp̄s reuersionis q̄ p hieremiā fuerat p̄missa: orans tā p se q̄ p pp'lo: eandē p̄missionē a deo postulabat impleri: cui p gabrielē archangeluz in eadē visione iuxta preces eiusdem vniuersa completa eē: de⁹ dixit. nā moriēte supradicto dario rege medo𝔷: et succedente i regno cyro rege psa𝔷 p̄missione dei p̄pleta p eundē regē ppl'z q̄ israel in irl'm reductū: historia secūdi libri palypomenon: et initiū esdre p̄phete p̄firmāt. Cūq̄ a pp'lo israel et senioribus tēplū dei edificari cepisset: mortuo cyro rege ac regnāte dario rege psa𝔷 q memorato cyro successerat vicine gētes ciuitatis irl'm. vt idē esdras refert: restaurationē tēpli et ciuitatis resistēdo ipedire ceperūt Qua rōe deterritus ppl's israel repationē su/

predicti tẽpli dñi nec dũ iuxta ꝓmissionẽ ↄcessã eẽ credebat. Propt̃ qḋ in secũdo ãno regni memorati darij regis ꝑsarũ: aggeus ꝓpheta a deo missus. çorobabel q de tribu erat iuda qui ꝑtãtez regni suscepturus erat: ꝛ iesũ filiuz iosedech sũmum sacerdotẽ ãmonet: vt credãt com pleto numero annoꝝ tẽpus restaurationis irl̃m aduenisse: hoc etiã addito: ne icredulitatẽ ppl̃i vellent imitari: de quo deus ꝑ eũ dixit. Ppl̃s hic dicit. Nundũ venit tẽpus vt edificet̃ dom⁹ dei. Omia aũt q̃ textu huius ꝓphetie continent̃: reuersionẽ populi: edificationẽ tẽpli: renouationẽ ciuitatis: obseruantiã sacerdotalẽ: ꝛ interitũ regnoꝝ gentium exterarũ significant.

¶ Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Aggeus festiu⁹ ꝛ letus: q seminauit in lachrymis vt in gaudio meteret: destructum templum reedificat: deũq̃ꝫ patrez iducit loquentẽ. Adhuc vnũ modicũ est: ꝛ ego cõmouebo celum ꝛ terrã: mare ꝛ aridam ꝛ mouebo omnes gentes: ꝛ veniet desideratus cunctis gentibus.

Explicit argumentum. Incipit Aggeus propheta. Capitulum. I

IN anno secundo darij regis in mẽse sexto in die vna mẽsis: factũ ẽ ṽbuz dñi in manu aggei ꝓphe ad çorobabel filiũ salathiel ducem iuda: ꝛ ad iesũ filiũ iosedech sacerdotẽ magnũ: dicens. Hec ait dñs exercituũ dicẽs. Ppl̃s iste dicit. Nõdũ venit tp̃s domus dñi edificãde. Et factũ ẽ verbũ dñi i manu aggei ꝓphe dicẽs. Nũquid tp̃s vobis ẽ: vt hitetis i domibus laq̃atis ꝛ domus ista deserta. Et nũc hec dicit dñs exercituũ. Ponite corda vestra sup̱ vias vr̃as. Seminastis multũ: ꝛ itulistis paꝝ. Comedistis: ꝛ nõ estis satiati. Bibist̃ ꝛ nõ est̃ iebriati. Operuistis vos. ꝛ nõ estis calefacti. Et qui mercedes ↄgregauit: misit eas i sacculũ ꝑtusũ. Hec dicit dñs exercituuz. Ponite corda vestra sup̱ vias vestras. Ascẽdite in montẽ: portate ligna ꝛ edificate domũ: ꝛ acceptabilis mihi erit ꝛ glorificabor dicit dñs. Respexistis ad amplius: ꝛ ecce factũ est minus. Et intulistis in domuz: ꝛ exsufflaui illud. Quã ob cãm dicit dñs exercituũ. Quia domus mea deserta est: ꝛ vos festinastis vnusquisq̃ꝫ in domũ suã. Propt̃ h̃ sup̱ vos ꝓhibiti sunt celi ne darent rorem: ꝛ terra ꝓhibita ẽ ne daret germen suuz. Et vocaui siccitatẽ sup̱ terrã ꝛ sup̱ mõtes: ꝛ sup̱ triticum: ꝛ sup̱ vinũ ꝛ sup̱ oleũ: ꝛ q̃cũq̃ꝫ ꝓfert humus. ꝛ super hoies ꝛ sup̱ iumẽta ꝛ sup̱ oẽm laborẽ manuũ. Et audiuit çorobabel filius salathiel ꝛ iesus filius iosedech sacerdos magnus. ꝛ oẽs reliqui ppl̃i vocẽ dei sui: ꝛ ṽba aggei ꝓphete sic misit eũ dñs deus eoꝝ ad eos: ꝛ timuit ois populus a facie dñi. Et dixit aggeus nũcius dñi: de nũcijs dñi: pplo dicẽs. Ego vobiscũ sũ dicit dñs. Et suscitauit deus spm̃ çorobabel filij salathiel ducis iuda ꝛ spm̃ iesu filij iosedech sacerdotis magni: ꝛ spm̃ reliquoꝝ de omni populo ꝛ ingressi sunt ꝛ faciebant opus in domo domini exercituum dei sui. II.

IN die vicesima ꝛ quarta mensis i sexto mense in ãno secũdo darij regis i septimo mẽse vicesima ꝛ ꝑma mẽsis: factuz ẽ ṽbũ dñi in manu aggei ꝓphe dicens. Loq̃re ad çorobabel filiũ salathiel ducẽ iuda: ꝛ ad iesum filiũ iosedech sacerdotem magnũ: ꝛ ad reliquos ppl̃i dicens. Quis i vobis ẽ derelictus q vidit domũ istã in gl̃ia sua ꝑma. Et qd vos videtis hanc nũc. Nũqd non ita est q̃si non sit in oculis. vr̃is. Et nunc ↄfortare çorobabel dicit dñs: ꝛ ↄfortare iesu fili iosedech sacerdos magne: ꝛ confortare ois ppl̃s terre dicit dñs exercituũ. ꝛ facite: qm̃ ego vobiscũ sũ dicit dñs exercituũ. Verbũ qḋ pepigi vobiscũ cũ egrederemini de terra egypti. et spũs meus erit in medio vr̃m. Nolite timere: qꝛ hec dicit dñs exercituũ Adhuc vnũ modicũ est: et ego cõmouebo celuz ꝛ terrã et mare et aridã. Et mouebo oẽs gẽtes et veniet desideratus cũct̃ gentibus. Et iplebo domũ istã gloria. dicit dñs exercituum. Meuz ẽ argentũ et meũ ẽ auꝝ. dicit dñs exercituum. Magna erit gloria dom⁹ istius nouissime plus q̃ꝫ ꝑme: dicit dominus exercituum. Et in loco isto dabo pacẽ dicit dominus exercituũ. In vicesima et q̃rta noni mẽsis in ãno secundo darij regis: factũ ẽ ṽbũ domini ad aggeũ ꝓphetam dicens. Hec dicit dominus exercituũ. Interroga sacerdotes legẽ: dicens. Si tulerit homo carnẽ scificatã in ora vestimenti sui: et tetigerit de sũmitate eius panẽ aut pulmentũ aut vinuz aut oleum aut oẽm cibũ: nunqd scificabit̃? Respondentes aũt sacerdotes dixerunt. Non. et dixit aggeus. Si tetigerit pollutus in aia ex oibus his: nunquid ↄtaminabitur. et responderũt sacerdotes. et dixerunt. Contaminabitur. et respondit aggeus et dixit. Sic populus iste et sic gens ista ante faciem meaz dicit dominus. et sic oẽ opus manuum eorum et omnia que obtulerunt ibi: contaminata erunt. Et nunc ponite

corda vr̃a die hac ꝛ sup̈. antēq̃ ponerẽ lapis sup lapidē in tēplo dñi: cū accederetis ad acervū viginti modioꝝ ꝛ fierēt decē: ꝛ intraretis ad torcular vt exp̄meretis qnq̈ginta lagenas ꝛ fiebāt viginti. Percussi vos vento vrēte: ꝛ aurugie ꝛ grandine oīa opa manuū vr̃aꝝ: ꝛ nō fuit in vobis q reuerterẽ ad me dic̃ dñs. Ponite corda vr̃a ex die ista ꝛ in futuꝝ a die vicesima ꝛ q̈rta noni mēsis: a die q̈ fundamēta iactata sūt tēpli dñi ponite sup cor vr̃m. Nūqd iā semen in germine ē? Et adhuc vinea ꝛ ficus ꝛ malog̃na tū ꝛ lignum oliue nō floruit? Ex die ista bñdicā Et factū ē ỽbum dñi secūdo ad aggeū i vicesima ꝛ q̈rta mensis dicens. Loq̃re ad çorobabel ducē iuda. dicēs. Ego mouebo celū parit̃ ꝛ terrā: ꝛ subuertā soliū regnoꝝ: ꝛ conterā fortitudinē regni gentiū. Et subuertā q̈drigam ꝛ ascēsorē eius: ꝛ descendent equi ꝛ ascensores eoꝝ: vir in gladio fratris sui. In die illo dicit dominus exercituum assumam te zorobabel fili salathiel serue meus dicit dominus. ꝛ ponam te q̈si signaculum: quia te elegi dicit dominus exercituum.

Explicit Aggeus ꝓpha. Incipit ꝓlogus i Zachariam ꝓphetam.

Secūdo āno darij regis medoꝝ aggeū zachariā ꝓphetasse: lectiones eorūdē declarāt. Sꝫ hac de cā aggeus zacharie in ordine ꝓphaꝝ p̄latus eē videẽ: q꜒ cū duob⁹ mēsibus vt p̄dictoꝝ lectiōes oñdūt: in ꝓphia p̄cessisse inuenit̃. ꝛ ad repationē tēpli p̄cepto dei popl'm animasse vt esdras refert dicēs. In secūdo āno darij regis persaꝝ ꝓphauerūt aggeus zacharias filius addo ꝓphete super iudeos q erant in iuda ꝛ irl'm super israel in noīe dei sup eos. Tunc surrexerunt çorobabel filius salathiel ꝛ ihs filius iosedech ꝛ p̄ncipes eius ichoauerūtq̃ꝫ edificare domū dei q̄ est in irl'm. Quib⁹ cū adessēt ꝓphe exhortatiōe sua adiuuerūt eos. Nā ꝛ ppl'm israel ab imitatōe pr̃noꝝ delictoꝝ: p suā āmonitionē idē ꝓpha cupiēs reuocare: ỽbis lectōe ꝯp̄hēsis vsus est. Vidi nocte: ꝛ ecce vir ascēderat super equū rubeū ꝛc̃. Vidit ꝓpha viꝝ eq̃ rubeo sedētē ꝛ stātē in medio myrtheti vmbrosi: cui⁹ visionis hec solutio ē. Vir ascendēs equū rubeū: licꝫ angelus intelligaẽ: tñ q꜒ p̄dicti coloris equū ꝯscēdere visus ē: vindictā sāguinis in eā gentē significat afferēdā: q̄ ppl'm israel in captiuitatē redegerat. Nā ꝛ isaias ꝓpha p ruborꝫ vestimentoꝝ int̃ gentes vindictā cū sanguie a deo ꝓferēdā demōstrās: his ỽbis vsus ē dicens. Quis est iste q venit de edom tinctis vestibus de bosra ꝛc̃. Stantē ỽo in medio myrtheti vmbrantis: q꜒ dixit. leticiā ppl'o affuturaꝫ p myrtheti significationē voluit designari. Eius ligni moyses in leuitico: cū faceret mentiōeꝫ ait: accipietis die p̄ma fructus ligni speciosi: vt leticiā ppl'i p bene olentis ligni ꝛ speciosi vmbraculū demōstraret. Sꝫ hanc visionē q̄ liberationē ppl'i ꝛ vindictā de aduersarijs affuturā demōstrat ob hoc noctu ꝓpha se vidisse memorauit: q꜒ ppl'm israel in p̄ma liberatōne de terra egypti: noctu discessisse ꝯstabat: cuius exempli q꜒ p̄ns ppl's aliquā ptē in se retinere videbatur liberatio eiusdē ac redit⁹ captiuitatis de t̃ra chaldeoꝝ p noctē ꝓphete est reuelata.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentum.

Zacharias memor dñi sui. multiplex in ꝓphetia. iesū cū vestibus sordidis ꝛ lapidē oculoꝝ septē. candelabꝝq̃ꝫ aureū cum totidem lucernis q̈t oculis: duas q̊ꝫ oliuas a sinistris lāpadis cernit. ꝛ a dextris ꝛ post eq̊s rufos: varios. albos. ꝛ dissipatas q̈drigas ex effraim. ꝛ equū de irl'm. pauperem regem vaticinaẽ. ꝛ predicit regem sedentem super pulluꝫ filium asine subiugalis.

Explicit argumentum. Incipit Zacharias ꝓpheta. Caplm I

In mense octauo in āno secūdo darij regis factū ē ỽbū dñi ad zachariā filiū barachie filij addo ꝓphetā. Iratus ē dñs sup pr̃es vr̃os iracūdia. Et dices ad eos. Hec dicit dñs exercituū. Conuertimini ad me ait dñs exercituū. Et cōuertar ad vos dicit dñs exercituum. Ne sitis sicut pr̃es vestri: ad quos clamabant ꝓphete p̊ores dicētes: hec dicit dñs exercituū: ꝯuertimini de vijs vr̃is malis: ꝛ cogitationib⁹ vr̃is pessimis: ꝛ nō audierūt neq̃ꝫ attēderunt ad me dicit dñs. Patres vestri vbi sūt ꝛ ꝓphe? Nūqd in sempiternū viuent. Verūtñ verba mea ꝛ legitima mea q̄ mandaui seruis meis ꝓphetis: nunqd non comp̄henderunt pr̃es vestros. Et conuersi sunt ꝛ dixerunt. Sicut cogitauit dñs exercituū facere nobis s̃m vias nr̃as: ꝛ s̃m ad inuentiones nr̃as: fecit nobis. In die vicesima ꝛ quarta vndecimi mensis sabbath in āno secūdo darij: factū est verbū domini ad zachariam filiū barachie filij addo ꝓphetam dicens. Vidi per noctem: ꝛ ecce vir ascendens super equum rufum. ꝛ ipse stabat inter myrtheta que erant

in ꝓfundo: ⁊ post eū equi rufi varij ⁊ albi. Et
dixi. Qui sunt isti dñe mi: Et dixit ad me ange
lus domini qui loquebat̄ in me. Ego ostendā
tibi quid sint hec. Et respondit vir qui stabat i
ter myrtheta: ⁊ dixit: Isti sunt quos misit dñs:
vt perambulent terrā. Et respōderunt angelo
domini qui stabant inter myrtheta: ⁊ dixerunt
Perambulauimus terrā: ⁊ ecce oīs terra ha-
bitat̄ ⁊ quiescit. Et respondit angelus dñi ⁊ di
xit. Domine exercituū vsq̄quo tu nō miserebe
ris hierusalē ⁊ vrbiū iuda qbus irat⁹ es. Iste
septuagesimus annus est. Et respōdit dñs an-
gelo qui loquebatur in me verba bona: verba
cōsolatoria. Et dixit ad me angelus qui loque-
bat̄ in me. Clama dicens. Hec dicit dominus
exercituū. Zelatus sū hierusalē ⁊ syon zelo ma
gno. Et ira magna ego irascor sup gētes opu-
lentas: qr ego iratus sum parū: ipsi vero adiu-
uerunt in malū. Propterea hec dicit domin⁹.
Reuertar ad hierusalē in misericordijs: ⁊ do-
mus mea edificabit̄ in ea: ait dñs exercituū: ⁊
ꝑpendiculū extendet̄ super hierusalē. Adhuc
clama dicens. Hec dicit dominus exercituum
Adhuc affluent ciuitates mee bonis: ⁊ ꝯsolabi
tur adhuc dominus syon: ⁊ eliget adhuc hierl'm
Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce quattuor
cornua. Et dixi ad angelū qui loquebat̄ in me.
Quid sunt hec: ⁊ dixit ad me. Hec sūt cornua
q̄ ventilauerunt iudam ⁊ israel ⁊ hierusalē. Et
ostēdit mihi dñs q̄ttuor fabros. Et dixi. Quid
isti veniunt facere. Qui ait dicens. Hec sunt
cornua q̄ ventilauerunt iudā ꝑ singulos viros
⁊ nemo eoꝝ leuauit caput suū. Et venerūt isti
deterrere ea: vt deijciant cornua gentiū que le-
uauerunt cornua super terram iuda: vt disper
gerent eam. II

Et leuaui oc'los meos ⁊ vidi: ⁊ ecce vir
⁊ in manu eius funiculus mensoꝝ. Et
dixi: quo tu vadis. Et dixit ad me. Vt
metiar hierusalē ⁊ videā quanta sit longitudo
eius: ⁊ quanta latitudo eius. Et ecce angel⁹ q
loquebat̄ in me egrediebat̄: ⁊ alius angelus e-
grediebat̄ in occursum eius: ⁊ dixit ad eū. Cur
re: loquere ad puerū istum dicens. Absq̄ mu-
ro habitabitur hierusalē ꝑ multitudine hoīum
⁊ iumentoꝝ in medio eius. Et ego ero ei ait do
minus murus ignis in circuitu: ⁊ in gloria ero
in medio eius. O o o fugite de terra aquilonis
dicit dñs: qm̄ in q̄ttuor ventos celi dispersi vos
dicit dominus. O syon fuge que habitas apud
filiam babylonis: qr hec dicit dominus exerci-
tuum. Post gloriam misit me ad gentes: que
spoliauerunt vos. Qui. n. tetigerit vos: tāgit
pupillam oculi mei. Quia ecce ego leuo manū
meam sup eos: ⁊ erunt prede his qui seruiebant
sibi: ⁊ cognoscetis: qr dominus exercituū misit
me. Lauda ⁊ letare filia syō: qr ecce ego venio
⁊ habitabo in medio tui: ait dominus. Et ap-
plicabunt̄ gentes multe ad dñm in die illa: et
erunt mihi in populū. Et habitabo i medio tui
⁊ scies qr dominus exercituū misit me ad te. ⁊
possidebit dñs iudam partē suam in terra san-
ctificata: ⁊ eliget adhuc hierusalē. Sileat oīs ca
ro a facie domini: quia consurrexit de habitacu
lo sancto suo. III

Et ostēdit mihi dñs iesum sacerdotem
magnū stantem corā angelo dñi: ⁊ sa-
than stabat a dextris eius vt aduersare
tur ei. Et dixit dominus ad sathā. Increpet do
minus in te sathan: ⁊ increpet dominus in te q
elegit hierl'm. Nunquid nō iste torris est erut⁹
de igne. Et iesus erat indutus vestibus sordi-
dis: ⁊ stabat ante faciem angeli. Qui respōdit
⁊ ait ad eos qui stabant coram se dicēs. Aufer
te vestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eū. Ec
ce abstuli a te iniquitatē tuā ⁊ indui te mutato-
rijs. Et dixit. Ponite cydarim mundā super
caput eius Et posuerunt cydarim super caput
eius mundam: ⁊ induerunt eum vestibus. Et
angelus dñi stabat: ⁊ contestabat̄ āgelus dñi
iesum dicens. Hec dicit dñs exercituū. Si in
vijs meis ambulaueris ⁊ custodiā meā custo-
dieris: tu quoq̄ iudicabis domū meā ⁊ custo
dies atria mea: ⁊ dabo tibi ambulantes de his
qui nunc hic assistūt. Audi iesus sacerdos ma-
gne: tu ⁊ amici tui qui habitant coram te: qr vi-
ri portendentes sunt. Ecce. n. ego adducā ser-
uum meū orientem: qr ecce lapis quē dedi corā
iesu: super lapidē vnum: septē oculi sunt. Et ec
ce ego celabo sculpturā eius: ait dñs exercituū
⁊ auferā iniqtatē terre illi⁹ in die vna. In die
illa dicit dñs exercituū: vocabit vir amicū suū
subter vineam ⁊ subter ficum. IIII

Et reuersus est angelus qui loquebat̄ i
me: ⁊ suscitauit me q̄si viruꝫ qui suscitat̄
d' somno suo. Et dixit ad me. Quid tu
vides. Et dixi. Vidi. ⁊ ecce candelabrum au-
reum totum: ⁊ lampas eius super caput ipsius
⁊ septem lucerne eius super illud. ⁊ septē infu-
soria lucernis que erāt super caput eius: ⁊ due
oliue super illud: vna a dextris lāpadis: ⁊ vna
a sinistris eius. Et respondi: ⁊ aio ad angelū
qui loquebatur in me dicēs. Quid sunt hec do
mini mi. Et respondit angelus qui loquebatur

in me: ꝛ dixit ad me. Nunqd nescis qd sūt hec. Et dixi. Non dñe mi. Et respōdit et ait ad me dicens. Hoc est verbū dñi ad zorobabel dicēs Non in exercitu nec in robore: sed in spū meo dicit dñs exercituū. Quis tu mons magne coram zorobabel in planum. Et educet lapidem primariū: et exequabit gratiā gratie eius. Et factum est verbū dñi ad me dicens. Manus zorobabel fundauerunt domū istam: et manus eius pficient eā: et scietis q2 dñs exercituū misit me ad vos. Quis. n. despexit dies paruos. Et letabunt: et videbunt lapidē stāneum in manu zorobabel. Septem sunt isti oculi dñi: qui discurrunt in vniuersā terram. Et respondi: et dixi ad eum. Quid sunt due oliue iste ad dexterā candelabri et ad sinistrā eius. Et respondi secūdo: et dixi ad eum. Quid sunt due spice oliuaꝝ q̄ sunt iuxta duo rostra aurea: in qbus sunt suffusoria ex auro. Et ait ad me dicēs. Nunqd nescis qd sunt hec. Et dixi. Nō dñe mi. Et dixit. Isti sunt duo filij olei: qui assistunt dominatori vniuerse terre. V

Et conuersus sum: et leuaui oculos meos et vidi: et ecce volumen volans. Et dixit ad me. Quid tu vides? Et dixi. Ecce ego video volumen volans: longitudo eius viginti cubitoꝝ: et latitudo eius decē cubitoꝝ. Et dixit ad me. Hec est maledictio que egredit sup faciē omnis terre: q2 ois fur sicut ibi scriptum est iudicabit: et omnis iurās ex h similiter iudicabitur. Educā illud dicit dñs exercituū: et veniet ad domū furis et ad domum iurantis in noie meo mendaciter: et cōmorabitur in medio domus eius: et cōsumet eam et ligna eius et lapides eius. Et egressus est angelus qui loquebat in me: et dixit ad me. Leua oculos tuos et vide. Quid est hoc quod egredit Et dixi. Quid nā est. Et ait. Hec est amphora egrediens. Et dixit. Hec est oculus eoꝝ in vniuersa terra. Et ecce talentū plumbi portabat: et ecce mulier vna sedens in medio āphore. Et dixit. Hec est ipietas. Et piecit eam in medio amphore: et misit massam plumbeā in os eius. Et leuaui oculos meos et vidi: et ecce due mulieres egredientes: et spūs in alijs eaꝝ Et habebāt alas quasi alas miluī: et leuauerūt amphorā inter terrā et celum. Et dixi ad angelum qui loquebatur in me. Quo iste deferunt amphorā? Et dixit ad me. Vt edificetur ei domus in terra sennaar: et stabiliatur et ponatur ibi super basem suam. VI

Et conuersus sum et leuaui oculos meos et vidi: et ecce quattuor quadrige egredientes de medio duoꝝ montiū. ꝛ montes: montes erei. In q̄driga pma equi rufi: in quadriga secunda equi nigri: in q̄driga tertia equi albi: ꝛ i q̄driga quarta eq varij ꝛ fortes. Et rn̄di: ꝛ dixi ad angelū q loquebat i me. Quid sūt hec domine mi? Et rn̄dit āgelus. ꝛ ait ad me. Isti sūt quattuor venti celi q egrediūt vt stent corā dominatore ois tre. In q erāt eq nigri egrediebātur in trā aqlonis: ꝛ albi egressi sunt post eos. ꝛ varij egressi sunt ad trā austri. Qui aūt erāt robustissimi: exierūt ꝛ querebant ire ꝛ discurrere p oēm trā. Et dixit. Ite: ꝛ pambulate terrā. Et pambulauerūt trā. Et vocauit me. ꝛ locutus ē ad me dicēs. Ecce q egrediūt in trā aqlonis: reqescere fecerūt spm̄ meū in tra aqlōis. Et factū ē vbū dñi ad me dicēs Sume a transmigratione ab oldai ꝛ a thobia ꝛ abidaia ꝛ venies tu i die illa intrabis domū iosie filij sophonie q venerūt de babylone. ꝛ sumes auꝝ ꝛ argētū ꝛ facies coronas. ꝛ pones in capite iesu filij iosedech sacerdotis magni: ꝛ loqris ad eū dicēs. Hec ait dñs exercituū dicens. Ecce vir oriēs nomē eius. Et subter eum orief: ꝛ edificabit tēplū dño: ꝛ ipse extruet tēplū dño. Et ipse portabit gloriā. ꝛ sedebit ꝛ dn̄abit sup solio suo. Et erit sacerdos sup solio suo. ꝛ ɔsiliū pacis erit inf illos duos. Et corone erūt helem et thobie ꝛ idaie ꝛ hen filio sophonie memoriale i tēplo dñi. Et q pcul sunt veniēt ꝛ edificabunt in tēplo dñi. ꝛ scietis q2 dñs exercituū misit me ad vos. Erit autē hoc: si auditu audieritis vocem domini dei vestri. VII

Et factū ē in āno qrto darij regis: factū ē vbū dñi ad zachariā in quarta mēsis noni q ē casleu. Et miserunt ad domū dei sarasar ꝛ rogomelech ꝛ viri qui erāt cū eis ad precandā faciē dñi: vt dicerēt sacerdotib9 domus dñi exercituū ꝛ pphetis loquētes. Nunqd flendū ē mihi in qnto mēse: vel scificare me debeo sicut feci iā multis annis? Et factū ē vbū dñi exercituū ad me dicens. Loqre ad oēm ppl'm tre: ꝛ ad sacerdotes dicens. Cum ieiunaretis ꝛ plangeretis in quinto ꝛ septimo p hos septuaginta annos: nunquid ieiuniū ieiunastis mihi? Et cū comedistis ꝛ bibistis: nūquid nō vobis comedistis: ꝛ vobismetipsis bibistis? Nunquid non sunt verba que locutus est dñs in manu pphetaꝝ prioꝝ cum adhuc irl'm habitaretur ꝛ esset opulenta ꝛ ipsa ꝛ vrbes in circuitu eius. ꝛ ad austrum ꝛ in campestribus hitaretur? Et factum ē vbū dñi ad zachariā dicēs.

Hec aıt dn̄s exercituū dicēs. Judiciū veꝝ iu/
dicate. ⁊ mīam ⁊ miseratōes facite vnusqsq; cū
frē suo. Et viduā ⁊ pupillū ⁊ aduenā. ⁊ paupe
rem nolite calūniari: ⁊ malum vir fratri suo nō
cogitet i corde suo. Et noluerūt attēdere ⁊ auer
terūt scapulā recedētes: ⁊ aures suas aggraua
uerūt ne audirēt ⁊ cor suū posuerunt vt ad amā
tem ne audierent legē ⁊ v̄ba q̄ misit dn̄s exerci
tuū in spū suo scō ꝑ manū ꝓphaꝝ prioꝝ. Et fa/
cta ē indignatio magna a dn̄o exercituū. et fcm̄
ē sicut locutus sū ⁊ nō audierūt. sic clamabunt.
⁊ nō exaudiā dicit dn̄s exercituū. et dispsi eos ꝑ
oīa regna q̄ nescierūt. ⁊ t̄ra desolata ē ab eis eo
ꝙ non eēt trāsiēs ⁊ reuertēs ⁊ posuerūt terraꝫ
desiderabilē i desertum.

VIII.

Et factū ē v̄bū dn̄i exercituum dicens.
Hec dicit dn̄s exercituū. Zelatꝰ sū syon
çelo magno. ⁊ indignatiōe magna çela
tus sū eam. Hec dicit dn̄s exercituum. Reuer
sus sū ad syon ⁊ hītabo i medio irl̄m. et vocabi
tur irl̄m ciuitas v̄itatis: ⁊ mons dn̄i exercituuꝫ
mons sanctificatus. Hec dicit dn̄s exercituum
Adhuc habitabunt senes ⁊ anus in plateis irl̄ꝫ
⁊ viri baculus in manu eius pre multitudīe die
rū. et platee ciuitatis ꝯplebunt̄ infantibꝰ. et pu
ellis ludentibus in plateis eius. Hec dicit dn̄s
exercituū. Si videbit̄ difficile in oculis reliqaꝝ
populi huiꝰ in diebꝰ illis: nūqd in oculis meis
difficile erit dicit dn̄s exercituū? Hec dicit dn̄s
exercituum. ecce ego saluabo ppl̄m meū de t̄ra
orientis et de terra occasus solis. et adducā eos
et habitabunt in medio irl̄m et erun t mihi i po
pulū: et ego ero eis in deum in veritate et in iu
sticia. Hec dicit dn̄s exercituum. Cofortentur
manus v̄re qui auditis in his diebus sermōes
istos ꝑ os ꝓphaꝝ: in die q̄ fundata est domus
dn̄i exercituum vt templū edificaretur. Siqui/
dem ante dies illos merces hoīum nō erat nec
merces iumentoꝝ erat: neq; introeunti neq; ex
eunti erat pax pre tribulatione: et dimisi oēs ho
mines vnūquēq; ꝯ ꝓximū suū. Nunc autē nō
iuxta dies priores ego faciam reliquijs ppl̄i hꝰ
dicit dn̄s exercituum: sed semen pacis erit. Vi
nea dabit fructum suum et terra dabit germen
suum. et celi dabunt rorem suuꝫ: et possidere fa
ciam reliquias ppl̄i huius vniuersa hec. et erit
sicut eratis maledictio in gentibus domus iu/
da ⁊ domus israel: sic saluabo vos ⁊ eritis bn̄/
dictio. Nolite timere. Cōfortent̄ manus v̄re:
qꝛ hec dicit dn̄s exercituū. Sicut cogitaui vt af/
fligerē vos cū ad iracūdiam ꝓuocassent patres
v̄ri me dicit dn̄s. ⁊ non sū misertus: sic ꝯuersus
cogitaui in diebus istis vt bn̄faciā domui iuda
⁊ irl̄m. Nolite timere. Hec sunt ḡ v̄ba q̄ facie
tis. Loqmini v̄itatē vnusqsq; cuꝫ ꝓximo suo.
Veritatem ⁊ iudiciū pacis iudicate i portis ve
stris: ⁊ vnusqsq; malū ꝯ amicū suū ne cogitetis
in cordibus vestris. ⁊ iuramentū mēdax ne di
ligatis. Omnia enim hec sunt q̄ odi dicit dn̄s.
Et factum est verbū dn̄i exercituum ad me di/
cens. Hec dicit dominus exercituum. Jeiuni
um quarti ⁊ ieiuniū quinti. ⁊ ieiuniū septimi. et
ieiunium decimi: erit domui iude i gaudium et
leticiā. ⁊ in solennitates p̄claras. Veritatē tm̄.
⁊ pacem diligite. Hec dicit dominus exercituū
Vsq; quo veniant popl̄i ⁊ hītent in ciuitatibus
multis. ⁊ vadant hītatores vnus ad alteꝝ dicē
tes. Eamus ⁊ deprecemur facieꝫ dn̄i: ⁊ q̄ramꝰ
dn̄m exercituum vadā etiam ego et venient po
puli multi et gentes robuste ad querenduꝫ do
minū exercituum in irl̄m: ⁊ deprecandā faciem
dn̄i. Hec dicit dn̄s exercituū. In diebus illis i
quibus apprehendent decem hoīes ex oībus lin/
guis gentium: ⁊ apprehendēt fimbriā viri iudei
dicentes: ibimus vobiscum. Audiuimus eniꝫ
qm̄ deus vobiscum est.

IX

Onus verbi dn̄i i terra adrach: ⁊ dama
sci requiei eius: qꝛ dominus est oculus
hoīs ⁊ oīum tribuum israel. Emath q̊ꝫ
in terminis eius: ⁊ tyrus ⁊ sidon. Assumpse/
runt quippe sibi sapiam valde. Et edificauit ty
rus munitionem suam: ⁊ coaceruauit argentuꝫ
quasi humum: ⁊ aurum vt lutum plateaꝝ. Ec
ce dominus possidebit eam: ⁊ ꝑcutiet in mari
fortitudinem eius: ⁊ hec igni deuorabitur. Vi
debit ascalon ⁊ timebit: ⁊ gaça ⁊ dolebit nimis
⁊ accaron: qm̄ confusa est spes eius. Et peribit
rex de gaça. ⁊ ascalon non habitabitur. Et se/
debit sepator in açoto: ⁊ disperdā supbiam phi
listinoꝝ. Et auferam sanguinē eius de ore eiꝰ.
⁊ abhominationes eius de medio dent ium eiꝰ
Et relinquetur etiam ipse deo nr̄o: ⁊ erit quasi
dux in iuda: ⁊ accaron quasi iebuseus. Et cir/
cundabo domum meam ex his qui militant mi
hi euntes ⁊ reuertentes: ⁊ non transibit super
eos vltra exactor: qꝛ nunc vidi in oculis meis.
Exulta satis filia syon: iubila filia hierusalem.
Ecce rex tuus veniet tibi iustus ⁊ saluator ipse
pauper ⁊ ascendens super asinam: ⁊ super pul
lum filium asine. et disperdam quadrigaꝫ ex ef
fraim. ⁊ equū de irl̄m: ⁊ dissipabitur arcꝰ belli.
et loquetur pacem gentibus ⁊ potestas eiꝰ a ma
ri vsq; ad mare. ⁊ a fluminibꝰ vsq; ad fines ter
re. Tu quoq; in sanguine testamenti tui emisi
sti vinctos tuos de lacu: in quo non est aq̄. Cō
uertimini ad munitionē: vincti spei. hodie quo

q3 annuncians duplicia reddam tibi: qm̄ extē/di mihi iudam q̄si arcum: impleui effraim. Et suscitabo filios tuos syon super filios tuos grecia: ⁊ ponam te quasi gladium fortium. Et dn̄s deus super eos videbit̄. ⁊ exibit vt fulgur iaculum eius. Et dn̄s deus in tuba canet. ⁊ vadet ī turbine austri. Dn̄s exercituum ꝓteget eos. ⁊ deuorabunt ⁊ subijcient lapidibus fūde. Et bibentes inebriabuntur quasi a vino. ⁊ replebūt̄ vt phiale. et q̄si cornua altaris. Et saluabit eos dn̄s deus eoꝝ in die illa vt gregē ppl'i sui: q2 lapides sancti eleuabunt̄ sup terram eius. Quid enim bonum eius est et quid pulchꝝ eius: nisi frumentum electoꝝ et vinum germinans virgines:

X.

P Etite a dn̄o pluuiam in tp̄e serotino: et dn̄s faciet niues ⁊ pluuiam imbris. et dabit eis singulis herbā in agro. Quia simulacra locuta sunt inutile: et diuini viderūt mendacium. et somniatores locuti sunt frustra et vane consolabāt̄: iccirco adducti sūt q̄si grex affligentur q2 non est eis pastor. Sup pastores irat⁹ ē furor me⁹ et sup hircos visitabo. Q2 visitauit dominus exercituū gregem suū3 domum iuda: et posuit eos quasi equū glorie sue in bello Ex ipso angulus. et ex ipso paxillus: ex ipso arcus prelij: et ex ipso egredietur omnis exactor simul. Et erunt quasi fortes: conculcantes lutu3 in medio viaꝝ in prelio. Et bellabunt: q2 dn̄s cum eis et confundent̄ ascēsores equoꝝ. Et cōfortabo domum iuda. et domum ioseph saluabo. Et conuertā eos q2 miserebor eoꝝ: et erunt sicut fuerunt quando nō ꝓiecerā eos. Ego. n. dn̄s deus eoꝝ: et exaudiam eos. Et erūt quasi fortes effraim. et letabitur cor eoꝝ q̄si a vino. ⁊ filij eoꝝ videbunt et letabunt̄ et exultabit cor eorū in dn̄o. Sibilabo eis. et ꝯgregabo illos: quia redemi eos. Et multiplicabo eos sicut ante fuerant multiplicati. et seminabo eos i ppl'is. et de longe recordabunt̄ mei. et viuent cū filijs suis et reuertent̄. et reducā eos de terra egypti. et d' assyrijs ꝯgregabo eos. et ad terram galaad et libani adducā eos: et nō inuenief eis locus. et transibunt in maris freto: et pcutiet in mari fluctus. et ꝯfundentur oīa ꝓfunda fluminis. Et humiliabit̄ supbia assur: et sceptrum egypti recedet. Cōfortabo eos in dn̄o: et in nomine ei⁹ ambulabunt dicit dominus.

XI

A Peri libane portas tuas. Et comedet ignis cedros tuos. Vlula abies q2 cecidit cedrus: qm̄ magnifici vastati sunt. Vlulate quercus basan: qm̄ succisus ē salt⁹ munitus. Vox vlulatus pastoꝝ3: quia vastata est magnificentia eoꝝ. Vox rugitus leonum: qm̄ vastata est su pbia iordanis: Hec dicit dn̄s de⁹ meus. Pasce pecora occisiōis: q̄ q possederant occidebant ⁊ nō dolebant: ⁊ vendebāt ea dicentes. Benedictus dn̄s: diuites facti sum⁹. Et pastores eoꝝ nō parcebāt eis: ⁊ ego nō parca3 vltra suphabitantes t̄rā dicit dn̄s. Ecce ego tradam hoīes. vnūquēq3 in manu ꝓximi sui. ⁊ in manu regis sui. ⁊ ꝯcident terrā: ⁊ nō eruam de manu eoꝝ. ⁊ pascā pecus occisiōis ꝓpter hoc o paupes gregis. Et assumpsi mihi duas virgas vnā vocaui decorē. ⁊ alterā vocaui funiculum ⁊ paui gregē. Et succidi tres pastores in mense vno. ⁊ cōtracta est aīa mea in eis. Siquidē ⁊ aīa eoꝝ variauit i me. Et dixi Nō pascam vos Qd' morit̄ moriat̄: ⁊ qd' succidit̄ succidat̄ ⁊ reliqui deuorent vnusq̄sq3 carnē ꝓximi sui. Et tuli virgam meā que vocabat̄ decus ⁊ abscidi ea3 vt irritum facerem fedus meū qd' pcussi cū oib⁹ ppl'is. ⁊ in irritū deductum est in die illa. Et cognouerūt sic paupes gregis q custodiūt mihi q2 verbū dn̄i est. Et dixi ad eos. Si bonum est in oculis vr̄is afferte mercedē meam. ⁊ si non qescite. Et appenderunt mercerdem mea3: triginta argenteos. Et dixit dn̄s ad me. Proijce illd' ad statuarium decoru3 pciūm: quo appreciatus sū ab eis. Et tuli triginta argenteos. ⁊ proieci illos in domo dn̄i ad statuarium. Et pcidi vga3 meā secundā q̄ appellabat̄ funiculus: vt dissoluerē germanitate3 inter iudā ⁊ israel. Et dixit dn̄s ad me. Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti Quia ecce ego suscitabo pastorē in terrā qui d' relicta nō visitabit. dispsum nō q̄ret: ⁊ ꝯtritum nō sanabit: ⁊ id qd' stat nō enutriet: ⁊ carnes pinguium comedet: ⁊ vngulas eoru3 dissoluet. O pastor ⁊ idolum: derelinquens gregē. Gladi⁹ super brachium eius. ⁊ sup oculū dextru3 eius Brachium ei⁹ ariditate siccabitur: ⁊ oculus dexter eius tenebrescens obscurabitur.

XII.

O Nus verbi dn̄i sup israel Dixit domin⁹ extendens celū ⁊ fundans t̄rā: ⁊ fingēs spm̄ hoīs in eo. Ecce ego ponam ir'lm supliminare crapule oībus ppl'is in circuitu: s3 ⁊ iuda erit in obsidiōe ꝯ hierusalē. Et erit i die illa ponā hierusalē lapidē oneris cunctis populis. O ēs q leuabūt eū ꝯcisiōe lacerabūt: ⁊ colligent̄ aduersus eam oīa regna terre. In die illa dicit dn̄s pcutiā oēm equū i stuporē: ⁊ ascēsorē ei⁹ in amentiā. Et sup domū iuda aperiam oculos meos: ⁊ oēm equū populorum percutia3 cecitate. Et dicent duces iuda in corde suo confor

Aperi libane portas tuas Et comedet ignis

tent͂ mihi habitatores irl'm: in domio exercituū deo eoꝝ. Jn die illa ponā duces iuda ficut caminū ignis in lignis. ꝛ ficut faciem ignis i feno ꝛ deuorabunt ad dexterā ꝛ ad finistram oēs populos in circuitu. Et habitabit͂ irl'm rurfus in loco suo i irl'm: ꝛ saluabit domin⁹ tabernacula iuda ficut i ꝑncipio: vt nō magnifice gl'ietur domus dauid ꝛ gloria habitātiū irl'm ꝯ iudaꝫ. Jn die illa proteget dn̄s habitatores irl'm. Et erit q offenderit ex eis in die illa q̄si dauid: ꝛ dom⁹ dauid q̄si dei: ficut āgelus dn̄i in ꝯſpectu eius. Et erit in die illa q̄rā ꝯterere oēs gētes q̄ veniunt ꝯ irl'm: ꝛ effundā sup domū dauid ꝛ sup habitatores irl'm spm̄ gr̄e ꝛ precū. Et aspicient ad me quē ꝯfixerunt: ꝛ plangent eū planctu q̄si super vnigenitum: ꝛ dolebunt sup euꝫ vt doleri solet i morte ꝑmogeniti. Jn die illa magnus erit plā/ctus in irl'm ficut plāctus ad remmon in campo magedon. Et plangēt terre familie ꝛ familie feorsum. Familie domus dauid feorsum: ꝛ mu/lieres eoꝝ feorsum. Familie domus nathan feorsū. ꝛ mulieres eoꝝ feorsū. Familie domus leui feorsum. ꝛ mulieres eoꝝ feorsū. Familie femei feorsuꝫ. ꝛ mulieres eoꝝ feorsum. Oēs fa/milie relique familie ꝛ familie feorsum. ꝛ mulieres eorum feorsum. XIII

In die illa erit fons patēs domui dauid ꝛ habitātibus irl'm: in ablutionē pctōꝝ ꝛ mēstruate. Et erit die illa dicit dn̄s exercituū. difpdam noīa idoloꝝ de terra. ꝛ nō memorabunt͂ vltra. Et pseudo ꝓphetas ꝛ spiritū imundū auferā de terra. Et erit cum ꝓphetauerit quispiā vltra: dicēt ei pr̄ eius ꝛ mr̄ ei⁹ qui genuerūt eū. Nō viues: q2 mendaciū locutus es i noīe dn̄i. Et ꝯfigēt eū pater eius ꝛ mr̄ eius genitores eius cuꝫ ꝓphetauerit. Et erit in die illa ꝯfundent͂ ꝓphete vnusquisq3 ex visione sua cū ꝓphetauerit: nec opient͂ pallio faccino vt mentiant͂. Sed dicet: non sū ꝓpheta. Nō agricola ego sū: q̄m adam exemplū meū ab adolescentia mea. Et dicet͂ ei. Quid sunt plage iste in medio manuū tuaꝝ. Et dicet. His plagatus fuꝫ i domo eoꝝ qui diligebāt me. Framea suscitare super pastorē meū: ꝛ sup virū coherentē mihi di/cit dominus exercituū. Percute pastorē ꝛ difp gent͂ oues. Et ꝯuertā manuꝫ meā ad puulos. Et erūt i oī t̄ra dicit dominus: ptes due i ea dif pergent͂ ꝛ deficiēt: ꝛ tertia ps relinquet͂ in ea. Et ducā tertiā ptē per ignem: ꝛ vram eos ficut vritur argentū. ꝛ ꝓbabo eos ficut ꝓbat͂ aurū. Jpe vocabit nomen meum. ꝛ ego exaudiā eū. Et dicam populus meus es ꝛ ipe dicet: domi/nus deus meus. XIIII

Ecce dies dn̄i veniunt: dicit domin⁹: ꝛ diuident͂ spolia tua in medio tui. Et cōgregabo oēs gentes ad irl'm in ꝑliuꝫ ꝛ capiet͂ ciuitas: ꝛ vastabunt͂ domus ꝛ mulieres violabunt͂. Et egrediet͂ media ps ciuitatis i captiuitatē. ꝛ reliquuꝫ populi nō auferet͂ ex vrbe. Et egrediet͂ dominus ꝛ ꝑliabit͂ ꝯ gētes illas ficut ꝑliat⁹ est i die certaminis. Et stabunt pedes eius i die illa sup mōtē oliuaꝝ. qui ē ꝯ irl'm ad oriētē: ꝛ scindet͂ mōs oliuaruꝫ ex media pte sui ad oriētē ꝛ ad occidētē ꝑrupto grādi valde. Et sepabit͂ medium mōtis ad aquilonē: ꝛ mediuꝫ eius ad meridiē. Et fugietis ad vallē montiuꝫ eoꝝ. q̄m ꝯiunget͂ vallis mōtiū vsq3 ad ꝓximū Et fugietis ficut fugistis a facie terremotus in diebus ofie regis iuda. Et veniet dominus de⁹ meus: oēsq3 sc̄i cum eo. Et erit: in die illa non erit lux. fed frigus ꝛ gelu. Et erit dies vna que nota ē domio. nō dies neq3 nox: ꝛ i tpe vespe/ri erit lux. Et erit. i die illa exibūt aq̄ viue d̄ hierusalē. Mediū eaꝝ ad mare oriētale. ꝛ mediuꝫ eaꝝ ad mare nouissimum. Jn estate ꝛ i hyeme erūt. ꝛ erit dominus rex sup oēm terrā. Jn die illa erit domin⁹ vnus. ꝛ erit nomē ei⁹ vnū. Et reuertet͂ oīs terra vsq3 ad desertū: de colle remmon ad austrū irl'm. Et exaltabit͂ ꝛ habitabit͂ in loco suo a porta beniamin vsq3 ad locum porte prioris ꝛ vsq3 ad portā anguloꝝ: ꝛ a turre ana/nehel vsq3 ad torcularia regis. Et hītabunt i ea ꝛ anathema nō erit āplius. Sed sedebit hierusalē secura. ꝛ hec erit plaga qua percuciet dn̄s oēs gētes q̄ pugnauerūt aduersus hierusalē. Tabescet caro vniuscuiusq3 stātes super pedes suos ꝛ oculi eius ꝯtabescēt i foramibus suis: ꝛ ligua eoꝝ cōtabescet in ore suo. Jn die illa erit tumultus dn̄i magnus in eis. ꝛ appꝛhendet vir manū ꝓximi sui: ꝛ conseret͂ manus eius sup manum ꝓximi sui. Sed ꝛ iudas pugnabit aduers͂ irl'm Et ꝯgregabunt͂ diuitie oīum gentiū i circuitu: aurū ꝛ argentū ꝛ vestes multe fatis. Et fic erit ruina equi ꝛ muli ꝛ cameli ꝛ afini ꝛ oīum iumētoꝝ q̄ fuerint i castris illis: ficut ruina hec. Et oēs q reliqui fuerint de vniuersis gētibus q̄ venerūt ꝯ irl'm: ascendēt ab anno i annū. vt ado/rent regem dn̄m exercituū: ꝛ celebrent festiuita/tē tabernaculoruꝫ. Et erit q non ascenderint de familijs terre ad irl'm. adorent regē dominū exercituum: nō erit super eos imber. Qd ꝛ fi fa/milia egypti nō ascēderit ꝛ nō venerit. nec sup eos erit. Sed erit ruina qua percutiet dn̄s oēs gentes. q̄ nō ascēderint ad celebrandam festiui

tatē tabernaculorum. Hoc erit pctm̄ egypti. ⁊ hoc pctm̄ oium gentiū: q̄ nō ascēderint ad celebrādaꝫ festiuitatē tabernaculoꝝ. In die illa erit qd̓ sup frenū eq est scm̄ dn̄o. ⁊ erūt lebetes i domo dn̄i q̄si phiale corā altari. Et erit eis lebes i ir̄lm ⁊ in iuda scificatus dn̄o exercituuꝫ. Et veniēt oēs imolantes: ⁊ sument ex eis: ⁊ coquēt in eis. Et non erit mercator vltra in domo dn̄i exercituum in die illo.

¶ Explicit Zacharias ꝓpheta. Incipit ꝓlog⁹ in Malachiam prophetam.

Deus per moysen pplo israel p̄cepe/rat: sacerdotes tabernaculi sui oi corporali vitio liberos: hostias oi vitio vacuas sibi offerre. Quibus legem suā ad regendū ppl'm ob hoc dederat. vt p sacrificioꝝ oblationeꝫ internuncij dei ⁊ hoīum facti ppl'm preceptis celestibus facerēt obedire. Vn̄ sacerdotes angelos dei esse. hoc in loco scriptura testat̄. Sed q2 tanti muneris grām ꝯtemnētes: supradictus ppl's ac sacerdos sacrificia vitio deturpata. ipis criminibus atqꝫ ipietatibus maculati deo offerre ceperūt. Ideo p malachiā ꝓphetam deus ppl'm suū israel increpans: ait. Dilexi vos dicit dn̄s. Et dixistis. In quo dilexisti nos. Nōne frater erat esau iacob dicit dn̄s ⁊ dilexi iacob: esau aūt odio habui: Esau autem frēm iacob nō iniqua aut spontanea voluntate odio habituꝫ a deo: vel sine meriti gratia iacob dilectum manifestū est: cū s'm p̄scientiam suam esau qdē effusionē fraterni sanguinis ꝯcupiscere iacob aūt in sui cognitiōe obseruandā legē desiderare cognosceret. Cui⁹ rei grā supdicto vsus ē exēplo dicens. Dilexi iacob: esau autem odio habui. Quāuis ex opibus memoratoꝝ quoꝝ liber genescos meminit: in quo vnusqsqꝫ eoꝝ futurus erat. ꝓposito manifeste ꝯstaret vt scriptū est. Creuerūt pueri: ⁊ erat esau hō agrestis sciens venari iacob aūt hō simplex manēs i tabernaculo. Nā reliq̄ lectiōe cōprehēsa sunt: p̄uaricationem ppl'i israel in obseruādis sacrificijs dei: increpationēqꝫ in eundem: q2 deos alienos coluerunt significant.

¶ Explicit ꝓlogus. Incipit argumentuꝫ

Malachias apte ⁊ in fine oium ꝓphetarū dicit de abiectiōe isrl' ⁊ vocatiōe gentiū. Nō ē mihi ait volūtas i vob dic̄ dn̄s exercituū. ⁊ mun⁹ n̄ suscipiā de manu vr̄a. Abortu. n. solis vsqꝫ ad occasuꝫ magnū ē nomē meū i gētib⁹: ⁊ i oi loco sacrificat̄: ⁊ offert̄ nomini meo oblatio mūda.

¶ Explicit argumentum. Incipit Malachias propheta. ¶ Capitulum. I

Onus uerbi domini ad israel in manu malachie prophete. Dilexi vos dicit dn̄s. Et dixistis. in quo dilexisti nos. Nōne frater esau erat iacob dicit dn̄s. Et dilexi iacob: esau aūt odio habui. Et posuit seyr mōtes eius in solitudinē. ⁊ hereditatem eius in dracones deserti. Quod si dixerit idumea dstructi sumus. sed reuertentes edificabimus q̄ destructa sunt. hec dicit dn̄s exercituū. Isti edificabunt. ⁊ ego destruam. Et vocabunt̄ termini impietat̄ ⁊ populus cui irat⁹ est dn̄s vsqꝫ in eternuꝫ. Et oculi vr̄i videbūt. ⁊ vos dicetis. Magnificetur dn̄s sup terminū israel. Filius honorat patrē ⁊ seruus dn̄m suū. Si ergo pr̄ ego sū. vbi est honor meus. ⁊ si dn̄s ego sū. vbi est timor me⁹ dic̄ dn̄s exercituū ad vos o sacerdotes. q despicitis nomen meū. ⁊ dixistis in quo despexim⁹ nomē tuū. Offertis sup altare meū panē pollutuꝫ. Et dicitis. In quo polluimus te. In eo q2 dicitis: mensa dn̄i despecta est. Si offeratis cecū ad imolandū. nōne malū ē. Et si offeratis claudū ⁊ languidū: nōne malū ē. Offer illud duci tuo si placuerit ei. aut si susceperit faciē tuā dicit dn̄s exercituū. Et nunc deprecamini vultum dei vt misereat̄ vestri. de manu. n. vr̄a factum est hoc si quo mō suscipiat facies vr̄as dicit dn̄s exercituum. Quis est in vobis q claudat ostia. ⁊ incēdat altare meum gratuito. Nō est mihi voluntas in vobis dicit dn̄s exercituuꝫ: ⁊ munus nō suscipiā de manu vr̄a. Abortu enim solis vsqꝫ ad occasū magnū est nomen meū in gētibus. ⁊ in oi loco sacrificat̄. ⁊ offert̄ nomini meo oblatio mūda: q2 magnū est nomē meū in gentibus dicit dn̄s exercituū. Et vos poluistis illd̓ in eo q2 dicitis mēsa dn̄i ꝯtaminata est. ⁊ qd̓ supponit̄ ꝯtēptibile ē cū igne q illd̓ deuorat. Et dixistis. Ecce de labore. Et exsufflastis illd̓ dicit dn̄s exercituū. Et intulistis de rapinis claudum ⁊ languidum. ⁊ intulistis munus. Nūqd suscipiam illd̓ de manu vestra dicit dn̄s exercituum. Maledictus dolosus q habet in grege suo masculū ⁊ votum faciens imolat debile domino. Quia rex magnus ego dicit dn̄s exercituum. ⁊ nomē meum horribile in gentibus. II

Et nunc ad vos mandatū hoc o sacerdotis. Si nolueritis audire: ⁊ si nolueritis ponere super cor vt detis gloriā nomini meo ait dn̄s exercituum: mittā in vos egestatē: ⁊ maledicā b̄ndictiōibus vr̄is: ⁊ maledi/

eam illis q̄m nō posuistis sup cor. Ecce ego pro
ijciam vobis brachium. ⁊ dispgam sup vultū
vr̄m stercus solēnitatū vestrarū: ⁊ assumet vos
secum. Et scietis q̄ꝛ misi ad vos mandatū istud
vt esset pactum meū cū leui dicit dominus exer
cituū. Pactuꝫ meū fuit cū eo vite ⁊ pacis: ⁊ de/
di ei timoreꝫ ⁊ timuit me: ⁊ a facie nominis mei
pauebat. Lex veritatis fuit in ore eius: ⁊ iniqui/
tas non est inuenta in labijs eius. In pace ⁊ in
equitate ambulauit mecum: ⁊ multos auertit ab
iniquitate. Labia enim sacerdotis custodiūt sci
entiam. ⁊ legem requirent ex ore eius q̄ꝛ angelus
domini exercituum est. Vos autem recessi/
stis de via: ⁊ sic scādalizastis plurimos in lege.
Irritum fecistis pactum leui dicit dominus ex
ercituū. Propter qd̄ ⁊ ego dedi vos contēpti/
biles ⁊ hūiles omnibꝰ ppl'is: sicut non seruastis
vias meas. ⁊ accepistis faciem in lege. Nunqd
non pater vnꝰ oium nostrum. Nunqd nō deꝰ
vnus creauit nos. Quare ergo despicit vnusq̄s
q̄ꝫ vestrum fratrem suum: violans pactum pa/
trum nostrorū. Transgressus est iuda ⁊ abho
minatio facta est in israel ⁊ in irl'm: quia conta/
minauit iudas sanctificationem domini quā di
lexit. ⁊ habuit filiam dei alieni. Disperdet dn̄s
virū q fecerit hoc: magistrū ⁊ discipulū de taber
naculo iacob. ⁊ offerentem munꝰ domino exerci
tuū. Et hoc rursū fecistis. Operiebatis lachry/
mis altare domini fletu ⁊ mugitu. ita vt non re
spiciam vltra ad sacrificiū: nec accipiam placabi
le qd de manu vestra. Et dixistis. Quā ob cau
sam. Quia dn̄s testificatus est inter te ⁊ vxoreꝫ
pubertatis tue. quam tu despexisti. Et hoc par/
ticeps tua ⁊ vxor federis tui. Nōne vnus fecit.
⁊ residuum spiritus eius est. Et qd vnus que/
rit. nisi semen dei. Custodite ergo spiritum ve
strum: ⁊ vxorem adolescentie tue noli despicere
Cum odio habueris dimitte. dicit dominus de
us israel. Operiet autem iniquitas vestimētuꝫ
eius. dicit dn̄s exercituum. Custodite spiritum
vestrum ⁊ nolite despicere. III

Laborare fecistis dn̄m in sermonibꝰ ve
stris. ⁊ dixistis. In quo eum fecimus
laborare. In eo q̄ dicitis. Omis qui facit
malum bonus est in ꝯspectu dn̄i. ⁊ tales ei pla/
cent. Aut certe. vbi est deus iudicij. Ecce ego
mittam angelum meū: ⁊ preparabit viam ante
faciem meam. Et statim veniet ad templū suū
dn̄ator quem vos q̄ritis: ⁊ angelus testamenti
quē vos vultis. Ecce venit dicit dn̄s exercituū
Et quis poterit cogitare diem aduentus eius.
Et quis stabit ad videndum eum. Ipse enim
q̄si ignis ꝯflans ⁊ q̄si herba fullonum. Et sede
bit ꝯflans et emūdans argentuꝫ: et purgabit fi
lios leui. Et colabit eos quasi auꝝ ⁊ quasi argē
tum. ⁊ erunt dn̄o offerentes sacrificia in iustitia
⁊ placebit dn̄o sacrificiū iuda ⁊ irl'm sicut dies
seculi: et sicut āni antiqui. Et accedā ad vos in
iudicio: et ero testis velox maleficis et adulteris
et periuris et q calūniant' mercedē mercēnarij
et humiliant viduas et pupillos: et opprimunt
pegrinū: nec timuerunt me. dicit dn̄s exercituū
Ego. n. dominus et non mutor. et vos filij ia/
cob non estis ꝯsumpti. A diebus enim patruꝫ
vestroꝝ recessistis a legitimis meis. et nō custo
distis. Reuertimini ad me et reuertar ad vos:
dicit dominus exercituū. Et dixistis: in quo re
uertemur? Si affiget homo deū: quia vos cōfi
gitis me. Et dixistis? In quo configimus te.
In decimis et in primitijs. Et in penuria vos
maledicti estis: et me vos configitis gens tota.
Inferte oēm decimā in horreū meum: et sit ci/
bus in domo mea: et ꝓbate me super hoc dicit
dn̄s. Si non aperuero vobis cataractas celi: et
effudero vobis benedictionem vsq̄ꝫ ad abundā
tiam. Et increpabo pro vobis deuorantē. et nō
corrumpet fructū tre vestre: nec erit sterilis vi/
nea in agro dicit dominus exercituum. Et bea
tos vos dicent oēs gentes. Eritis eni vos ter
ra desiderabil' dicit dn̄s exercituū. Inualuerūt
super me verba vestra dicit dominus. Et dixi/
stis. Quid locuti sumus ꝯtra te? Dixistis. Va
nus est q seruit deo. Et quod emolumentuꝫ q̄ꝛ
custodiuimus p̄cepta eius. et q̄ꝛ ambulauimus
tristes corā dn̄o exercituū. ergo nunc beatos di
cimus arrogantes. Siquidem edificati sunt fa/
cientes ipietates. et tēptauerunt deū et salui fa/
cti sunt. Tunc locuti sunt timentes deū: vnus/
q̄sq̄ꝫ cum ꝓximo suo. Et attēdit dn̄s et audiuit
et scriptus ē liber monumenti corā eo timenti/
bus dn̄m et cogitantibus nomē eius. et erūt mi
hi ait dominus exercituū in die qua ego facio in
peculium: et parcaꝫ eis sicut parcit vir filio suo
seruienti sibi. et conuertimini et videbitis quid
sit inter iustum et impium. et int' seruientē deo
et non seruientem ei.

Capitulum IIII.

Ecce enim dies veniet succensa quasi ca
minus. et erunt omnes superbi et om/
nes facientes impietatem stipula. et in/
flāmabit eos dies veniēs dicit dominus exerci
tuuꝫ: que nō derelinq̄t eis radicē et germē. Et
orietur vobis timētibus nomē meū sol iustitie:
⁊ sanitas in pēnis eius. Et egrediemini ⁊ salie

tis sicut vitulus de armento: et calcabitis impios cum fuerint cinis sub planta pedum vestrorum in die qua ego facio dicit dominus exercituum. Memento te legis moysi servi mei: quam mandavi ei in oreb ad omnem israel: precepta et iudicia. Ecce ego mittam vobis heliam prophetam antequam veniat dies domini magnus et horribilis. Et convertet cor patrum ad filios: et cor filiorum ad patres eorum: ne forte veniam et percutiam terram anathemate.

Explicit Malachias propheta. Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in libros Machabeorum.

Machabeorum libri duo prenotant prelia inter hebreorum duces gentemque persarum pugnam quoque sabbatorum: et nobiles machabei ducis triumphos ex cuius nomine et libri idem sunt nuncupati. Hec quoque historia continet etiam inclyta illa gesta machabeorum fratrum qui sub antiocho rege pro sacris legibus dira tormenta perpessi sunt. Quos mater pia dum diversis suppliciis urgerentur: non solum non flevit: sed et gaudens hortabatur ad gloriam passionis.

Explicit prologus. Incipit liber primus Machabeorum. Capitulum. I

Et factum est postquam percussit alexander philippi macedo qui primus regnavit in grecia egressus de terra cethim: darium regem persarum et medorum constituit prelia multa. et obtinuit omnium munitiones. et interfecit reges terre. Et pertransijt usque ad fines terre: et accepit spolia multitudinis gentium. et siluit terra in conspectu eius. Et congregavit virtutem et exercitum forte nimis. et exaltatum est. et elevatum est cor eius: et obtinuit regiones gentium et tyrannos. et facti sunt illi in tributum. Et post hec decidit in lectum: et cognovit quia moreretur. Et vocavit pueros suos nobiles qui secum erant nutriti a iuventute sua: et divisit illis regnum suum cum adhuc viveret. Et regnavit alexander annis duodecim et mortuus est. Et obtinuerunt pueri eius regnum unusquisque in loco suo. et imposuerunt omnes sibi diademata post mortem eius. et filij eorum post eos annis multis: et multiplicata sunt mala in terra. Et exijt ex eis radix peccati: antiochus illustris filius antiochi regis qui fuerat rome obses. et regnavit in anno centesimo tricesimo septimo regni grecorum. In diebus illis exierunt ex israhel filij iniqui: et suaserunt multis dicentes. Eamus et disponamus testamentum cum gentibus que circa nos sunt. quia exquo recessimus ab eis: invenerunt nos multa mala. Et bonus visus est sermo in oculis eorum. Et destinaverunt aliqui de populo: et abierunt ad regem: et dedit illis potestatem: ut facerent iustitiam gentium. Et edificaverunt gymnasium in hierosolymis secundum leges nationum: et fecerunt sibi preputia et recesserunt a testamento sancto. et iuncti sunt nationibus: et venundati sunt ut facerent malum. Et paratum est regnum in conspectu antiochi: et cepit regnare in terra egypti: ut regnaret super duo regna. Et intravit in egyptum in multitudine gravi: in curribus et elephantis et equitibus. et copiosa navium multitudine. Et constituit bellum adversus ptolemeum regem egypti: et veritus est ptolemeus a facie eius et fugit. et ceciderunt vulnerati multi. Et comprehendit civitates munitas in terra egypti. et accepit spolia terre egypti. Et convertit antiochus postquam percussit egyptum in centesimo et quadragesimo et tertio anno: et ascendit ad israel et ascendit hierosolymam in multitudine gravi. et intravit in sanctificationem cum superbia et accepit altare aureum: et candelabrum luminis et universa vasa eius: et mensam propositionis et libatoria et phialas et mortariola aurea: et velum et coronas et ornamentum aureum quod in facie templi erat et comminuit omnia. Et accepit argentum et aurum et vasa concupiscibilia. et accepit thesauros occultos quos invenit. et sublatis omnibus abijt in terram suam. Et fecit cedem hominum. et locutus est in superbia magna. Et factus est planctus magnus in israel et in omni loco eorum. et ingemuerunt principes et seniores. et iuvenes. et virgines infirmati sunt. et speciositas mulierum immutata est. Omnis maritus sumpsit lamentum: et que sedebant in thoro maritali lugebant. Et commota est terra super habitantes in ea. et universa domus iacob induit confusionem. Et post duos annos dierum misit rex principem tributorum in civitates iuda. et venit ierusalem cum turba magna. Et locutus est ad eos verba pacifica in dolo. et crediderunt ei. Et irruit super civitatem repente: et percussit eam plaga magna et perdidit populum multum ex israel. Et accepit spolia civitatis. et succendit eam igni. Et destruxit domos eius et muros eius in circuitu: et captivas duxerunt mulieres et natos. et pecora possederunt. Et edificaverunt civitatem david muro magno et firmo et turribus firmis: et facta est illis in arcem. Et posuerunt illic gentem peccatricem viros

iniquos. et pvaluerunt in ea. Et posuerunt arma et escas. et pgregauerunt spolia irlm et reposuerunt illic. et facti sunt in laqueũ magnum. Et factum est hoc ad insidias sãctificationi et i diabolũ malũ israel. Et effuderũt sanguinẽ innocentẽ per circuitũ sanctificationis et pcaminauerunt sanctificationem. Et fugerunt habitatores irlm ppter eos. et facta est habitatio exterorum. et facta est extera semini suo: et nati eius reliquerũt eam. Sanctificatio eius desolata est sicut solitudo: dies festi eius conuersi sunt in luctum: sabbata eius in opprobrium honores eius in nihilum. Scdm gloriam eius multiplicata ẽ ignominia eius. et sublimitas eius conuersa ẽ in luctum. Et scripsit rex ãtiochus omni regno suo vt eẽt oĩs populus vnus. et reliquerunt vnusquisqꝫ legem suam. et consenserunt omnes gẽtes scdm vbũ regis antiochi. Et multi ex israel consenserũt ei: et sacrificauerunt idolis et coinquinauerunt sabbatũ. et misit rex antiochus libros per manus nunciorum in irlm. et in oẽs ciuitates iudee vt sequerent leges gentiũ terre. et prohiberet holocausta et sacrificia: et placationes fieri in templo dei: et phiberent celebrari sabbatum et dies solẽnes. et iussit coinquinari sancta et sanctum templum israel: et edificari aras et templa et idola: et imolari carnes suillas et pecora communia. et relinquere filios suos incircuncisos: et coinquinari aias eorum in oĩbus imundicijs et abhominationibus: ita vt obliuiscerent legem: et imutarent omnes iustificationes dei. et quicũqꝫ nõ fecissent scdm verbum regis antiochi: morerent. Scdm omnia verba hec scripsit oĩ regno suo: et preposuit pncipes populo qui hec fieri cogerent. et iusserunt ciuitatibus iude sacrificare. et pgregati sunt multi de pplo ad eos q dereliquerant legem dñi et fecerunt mala super terram: et effugauerunt pplm israel in abditis et in abscõditis fugitiuorum locis. Die quintadecima mensis casleu quinto et quadragesimo et centesimo anno: edificauit rex antiochus abbominandũ idolum desolationis super altare dei. et per vniuersas ciuitates iude in circuitu edificauerunt aras. et ante ianuas domorum et in plateis incendebant thura et sacrificabant. et libros legis dei combusserunt igni scindentes eos: et apud quẽcunqꝫ inueniebaṫ libri testamẽti domini et quicũqꝫ obseruabat legem domini: scdm edictũ regis trucidabant eum. In virtute sua faciebãt hec populo israel: qui inueniebatur in omi mẽse in ciuitatibus. et quinta et vicesima die mensis sacrificabant super arã que erat contra altare. et mulieres que circuncidebant filios suos trucidabantur scdm iussũ regis antiochi. et suspẽdebant pueros a ceruicibus per vniuersas domos eorum: et eos qui circunciderãt illos: trucidabant. et multi de populo israel diffinierunt apud se: vt non manducarent imunda: et elegerunt magis mori q̃ cibis coinquinari imundis. et noluerunt infringere legem dei sanctam et trucidati sunt. Et facta ẽ ira magna super populum valde.

II

In diebus illis surrexit matathias filius iohannis filij symeonis sacerdos ex filijs ioarim ab irlm: et consedit in monte modin. Et habebaṫ filios qnqꝫ: iohannan q cognominabaṫ gaddis. et simonem qui cognominabaṫ thasi. et iudã qui vocabaṫ machabeus et eleaçarum q cognominabaṫ abaron. et ionathan qui cognominabaṫ apphus. Hi viderũt mala que fiebant in populo iuda et in hierusalẽ. Et dixit matathias. Ve mihi. Vt quid nat⁹ sũ videre contritionem populi mei et contritionem ciuitatis scẽ: et sedere illic cũ datur in manibus inimicorum? Scã in manu extraneorum facta sũt: templum eius sicut hõ ignobilis. Vasa glorie eius captiua abducta sunt: trucidati sunt senes eius in plateis: et iuuenes eius ceciderunt in gladio inimicorum. Que gens non hereditauit regnum eius: et non obtinuit spolia eius? Omnis compositio eius ablata est. Que erat libera: facta ẽ ancilla. Et ecce sancta nostra et pulchritudo nostra et claritas nrã desolata est: et coiquinauerũt eam gẽtes. Quo ẽ nobis adhuc viuere. Et sciderunt vestimenta sua matathias et filij eius: et operuerunt se cilitijs. et planxerunt valde. Et venerunt illuc qui missi erant a rege antiocho. vt cogerent eos qui pfugerant in ciuitatẽ modin imolare et accendere thura: et a lege dei discedere. Et multi de pplo israel psentiẽtes accesserũt ad eos: sed mathathias et filij eius cõstanter steterunt. Et rñdẽtes q missi erant ab antiocho dixerunt matathie. Princeps et clarissimus et magnus es in hac ciuitate: et ornatus filijs et frib⁹ Ergo accede prior et fac iussũ regis sicut fecerũt oẽs gentes: et viri iuda et q remanserũt in irlm et eris tu et filij tui inṫ amicos regis: et amplificatus auro et argento et muneribus multis. Et respondit matathias. et dixit magna voce. Et si oẽs gẽtes regi antiocho obediunt vt discedant vnusquisqꝫ a seruitute legis patrũ suorum et consentiant mandatis eius: ego et filij mei et fratres mei obediemus legi patrum nrorum. Propitius sit nobis deus: non est nobis vtile relinquere

legem ꝛ iusticias dei. Nō audiemus verba re
gis antiochi: nec sacrificabimus transgredien
tes legis nostre mandata: vt eamus altera via.
Et vt cessauit loq̄ vba hec: accessit quidam iu/
deus in oium oculis sacrificare idolis sup araȝ
in ciuitate modin ƀm iussū regis. Et vidit ma/
tathias ꝛ doluit: et contremuerunt renes eius.
Et accensus est furor eius scd'm iudicium legis
ꝛ insiliens trucidauit eum super aram. Sed et
virum quem rex āntiochus miserat qui cogebat
immolari: occidit in ipso tempore: ꝛ aram de/
struxit et zelatus est legem sicut fecit phinees zā
bri filio salomi. Et exclamauit matathias voce
magna in ciuitate dicens. Omnis qui zelū hȝ
legis statuens testamentum exeat post me. Et
fugit ipse ꝛ filij eius in montes: et reliquerunt
quecunq̄ habebant in ciuitate. Tunc descende
runt multi querentes iudicium et iusticiam i de
sertum: et sederunt ibi ipsi et filij eius ꝛ mulie/
res eorum et pecora eoꝝ: qm̄ inundauerunt su
per eos mala. et renunciatum est viris regis et
exercitui qui erant in ir'l'm ciuitate dauid: quo/
niam discessissent viri quidam q̄ dissipauerunt
mandatū regis in loca occulta in deserto: ꝛ abis/
sent post illos multi. et statim prexerunt ad eos
et constituerunt aduersus eos preliū in die sab
batorum. et dixerunt ad eos. Resistitis ꝛ nunc
adhuc. exite: et facite secundū verbum regis an
thiochi. et viuetis. et dixerunt. Non exibimus
neq̄ faciemus verbum regis vt polluamus di
em sabbatorum. et concitauerunt aduersus eos
prelium. et non responderunt eis: nec lapidem
miserunt in eos: nec opilauerūt loca occulta di
centes. Moriamur omnes in simplicitate no/
stra: et testes erunt super nos celum. et terra q̄
iniuste perditis nos. Et intulerunt illis belluȝ
sabbatis: et mortui sunt ipsi et vxores eorum et
filij eorum: et pecora eorum vsq̄ ad mille aias
hominum. et cognouit matathias et amici eius
et luctum habuerunt super eos valde. Et dixit
vir proximo suo. Si omnes fecerimus sicut fra
tres nostri fecerunt et non pugnauerimus ad/
uersus gentes ꝓ aiabus nr̄is et iustificatiōib⁹
nr̄is. citius disperdent nos a terra. et cogitaue
runt in die illa dicentes. Omnis hō qcunq̄ ve
nerit ad nos in bello die sabbatoꝝ: pugnemus
aduersus eum. et non moriemur omnes sicut
mortui sunt fratres nostri in occultis. Tunc cō
gregata est ad eos synagoga iudeorum fortis
viribus ex israel: omnis voluntarius in lege:
et omnes qui fugebant a malis additi sunt ad
eos. et facti sunt illis ad firmamentum. Et
collegerunt exercitum: ꝛ percusserūt peccatores
in ira sua ꝛ viros iniquos indignatiōe sua: ꝛ ce
teri fugerunt ad natiōes vt euaderēt. Et circui
uit matathias ꝛ amici eius. ꝛ destruxerunt aras
ꝛ circūciderunt pueros incircuncisos quotquot
inuenerūt in finibus israel in fortitudine. Et ꝓ
secuti sūt filios sup̄bie: ꝛ ꝓsperatū est opus i ma
nibus eoꝝ. Et obtinerūt legē de manibus gen
tiū ꝛ de manibus regum. ꝛ nō dederunt cornu
peccatori. Et appropinquauerūt dies matathie
moriendi. ꝛ dixit filijs suis. Nunc confortata ē
superbia ꝛ castigatio: ꝛ tempus euersiōis ꝛ ira
indignatiōis. Nūc ergo filij emulatores estote
legis. ꝛ date aias vr̄as ꝓ testamento patrum ꝛ
mementote opum patrum que fecerunt in gnā
tionibus suis. ꝛ accipietis gloriā magnam ꝛ no
men eternū. Abrahā nōne in tēptatiōe iuentus
est fidelis: ꝛ reputatū est ei ad iusticiaȝ. Joseph
in tpe angustie sue custodiuit mandatum. ꝛ fa/
ctus est dn̄s egypti. Phinees pater nr̄ zelādo
zelum dei accepit testamentū sacerdotij eterni.
Jhesus dū ipleuit vbum. factus est dux i israel
Caleph dū testificat̄ in ecclesia. accepit heredita
tem. Dauid in sua mīſicordia ꝯsecutus ē sedeȝ
regni in secula. Helias dū zelat zelum legis re
ceptus est in celuȝ. Ananias azarias ꝛ misahel
credentes liberati sunt de flāma. Daniel in sua
simplicitate liberatus est de ore leonum. Et ita
cogitate ꝑ generationē ꝛ generationē: quia oēs
qui sperant in eū nō infirmant̄. Et a vbis viri
pctōris ne timueritis: quia gloria eius stercus ꝛ
vermis est. Hodie extollit̄ ꝛ cras nō inuenief
q2 cōuersus est i terrā suā. ꝛ cogitatio eius ꝑijt.
Vos ergo filij cōfortamini ꝛ viriliter agite i le
ge: qa cum feceritis que vobis ꝑcepta sunt in le
ge a dn̄o deo vr̄o: in ipa gloriosi eritis. Et ecce
simon frater vester scio q̄ vir consilij est. Ipm
audite semper. ꝛ ipe erit vobis pater. Et iudas
machabeus fortis viribus a iuuētute sua sit vo
bis princeps militie: ꝛ ipe aget bellum populi.
Et adducetis ad vos omnes factores legis ꝛ vi
dicate vindictam populi vestri. Retribuite re/
tributionem gentibus. ꝛ intendite in preceptuȝ
legis. Et benedixit eos ꝛ appositus est ad pa/
tres suos. Et defunctus est āno centesimo qua
dragesimosexto: ꝛ sepultus est a filijs suis in se/
pulchris patrum suoruȝ in modin: ꝛ planxerūt
eum ois israel planctu magno. III

ET surrexit iudas qui vocabatur macha
beus filius eius ꝓ eo. ꝛ adiuuabāt euȝ
omnes fratres eius. ꝛ vniuersi q̄ se cō/
iunxerant patri eius. ꝛ preliabantur ꝑliuȝ israel

cum leticia. Et dilatauit gloriã pplo suo: ⁊ idu it se loricam sicut gigas: ⁊ succinxit se arma bel lica sua in prelijs: ⁊ ꝓtegebat castra gladio suo Similis factus est leoni in opibus suis: ⁊ sicut catulus leonis rugiens in venatione. Et perse cutus est iniquos perscrutans eos: ⁊ q̄ ꝯturba bant pplm suum: eos succẽdit flãmis: ⁊ repul si sunt inimici eius pre timore eius. Et omnes operarij iniqtatis conturbati sunt: ⁊ directa est sa lus in manu eius. Et exacerbabat reges mul/ tos: ⁊ letificabat iacob in opibus suis: ⁊ i seculũ memoria eius i bñdictiõe. Et pambulabat ciui tates iuda ⁊ pdidit ipios ex eis: ⁊ auertit irã ab isrl. Et noiatus est vsq3 ad nouissimũ terre: ⁊ ꝯgregauit peuntes. Et ꝯgregauit apolloni⁹ gentes: ⁊ a samaria virtutẽ multam ⁊ magnã ad bellandũ ꝯ israel. Et cognouit iudas ⁊ exijt obuiam illi: ⁊ pcussit ⁊ occidit illum. Et cecide runt vulnerati multi ⁊ reliqui fugerunt ⁊ acce/ pit spolia eorum. Et gladium appollonij abstu lit iudas: ⁊ erat pugnans in eo oibus diebus. Et audiuit seron princeps exercitus syrie qꝫ cõ gregauit iudas ꝯgregationẽ ⁊ ecclesiã fideliũ secum. Et ait. Faciam mihi nomen ⁊ glorifica bor in regno: ⁊ debellabo iudam ⁊ eos qui cũ ipso sunt: q̄ spernebant verbum regis. Et pre/ parauit se: ⁊ ascenderũt cũ eo castra impioꝝ for tes auxiliarij vt facerent vindictã i filios isrl. Et appropinquerunt vsq3 bethoron: ⁊ exiuit iudas obuiam illis cũ paucis. Vt aũt viderunt exerci tum venientem sibi obuiã: dixerũt iude. Quõ poterimus pauci pugnare ꝯ multitudinẽ hanc tantam ⁊ tam fortem. Et nos fatigati sumus ie iunio hodie. Et ait iudas. Facile est concludi multos in manu paucoꝝ: ⁊ nõ est differentia in ꝯspectu dei celi liberare in multis ⁊ in paucis: qm̃ non in multitudine exercitus victoria belli sed de celo fortitudo est. Ipsi veniunt ad nos i multitudine ꝯtumaci ⁊ superba vt disperdant nos ⁊ vxores nostras ⁊ filios nostros: ⁊ vt spo lient nos. Nos vero pugnabimus ꝓ animab⁹ nostris ⁊ legibus nostris: ⁊ ipse dñs ꝯteret eos ante faciẽ nostrã. Vos aũt ne timueritis eos. Vt cessauit autẽ loqui: insiluit in eos subito: ⁊ contritus est seron et exercitus eius in cõspectu ipsius: et persecutus est eum in descensu betho ron vsq3 in campum. Et ceciderunt ex eis octi genti viri: reliqui aũt fugerunt in terram phi/ listijm. Et cecidit timor iude ac fratrum eius et formido super omnes gentes in circuitu eorũ et puenit ad regẽ nomen eius: et de prelijs iu de narrabant omnes gentes. Vt audiuit autẽ rex antiochus s̄mones istos: iratus est animo et misit et ꝯgregauit exercitũ vniuersi regni sui castra fortia valde. Et aperuit erarium suũ: et dedit stipendia exercitui in annũ: et mandauit illis vt essent parati ad oia. Et vidit qꝫ defecit pecunia de thesauris suis: et tributa regionis modica ꝓpter dissensionẽ et plagam quã fecit in terra vt tolleret legittima que erant a primis diebus. Et timuit ne nõ haberet et semel et bis in sũptus et donaria q̃ dederat ante larga manu et abundauerat sup reges q̄ ante eum fuerant. Et ꝯsternatus erat aio valde: et cogitauit ire i persidem: et accipe tributa regionum et ꝯgre/ gare argentũ multum. Et reliquit lysiã hoiem nobilẽ de genere regali sup negocia regia a flu mine eufraten vsq3 ad flumen egypti et vt nu/ triret antiochum filiũ suũ donec rediret. Et tra didit ei medium exercitũ et elephantos: et man dauit ei de oibus que volebat et de inhabitanti bus iudeã et hierlm: et vt mitteret ad eos exer citum ad cõterendã et extirpandã virtutem isrl et reliqas irlm: et auferendã memoriam eorũ de loco: et vt ꝯstitueret habitatores filios alieni genas in oibus finibus eoꝝ: et sorte distribue ret terrã eoꝝ. Et rex assumpsit partem exerci/ tus residui: et exiuit ab antiochia ciuitate regni sui anno centesimo et quadragesimo septimo et transfretauit eufraten flumẽ: et pambulabat su periores regiões. Et elegit lysias ptolemeũ filiũ dorimini et nicanorem et gorgiam viros poten tes ex amicis regis: et misit cũ eis quadraginta milia viroꝝ et septem milia equitũ: vt venirẽt in terrã iuda et disperderent eã s̄m verbũ regis. Et ꝓcesserunt vt irent cũ vniuersa virtute sua: et venerunt et applicuerũt ammaũ in terra cam pestri. Et audierunt mercatores regionum no men eoꝝ: et acceperunt argentũ et aurũ multũ valde et pueros: et venerunt in castra vt accipe rent filios israel in seruos: et additi sunt ad eos exercitus syrie et terre alienigenaꝝ. Et vidit iu das et fratres eius: qꝛ multiplicata sunt mala: ⁊ exercitus applicabat ad fines eorum: et cogno uerunt verba regis que mandauit populo face re in interitum et consumationẽ. Et dixerunt vnusq̄sq3 ad ꝓximũ suũ. Erigamus deiectio/ nem ppli nostri: et pugnemus pro populo nro et sanctis nostris: et congregatus est cõuentus vt essent parati in prelium: et vt orarent et pete rent miam et miserationes. Et irlm non habi/ tabatur: sed erat sicut in desertum. Non erat q̄ igrederet et egrederet de natis eius: et sanctũ cõculcabat. Et filij alienigenaꝝ erant in arce:

bi erat bitatio gentiũ. Et ablata est voluptas a iacob: et defecit ibi tibia et cithara. Et congregati sunt et venerunt in masphat contra hierl'm: quia locus orationis erat in masphat ante in isrl'. Et ieiunauerunt illa die: et induerunt se ciliciis et cinerem imposuerunt capiti suo: et sciderunt vestimeta sua Et expanderũt libros legis de quibus scrutabant gentes similitudinẽ simulacrorum suorum: et attulerunt ornamenta sacerdotalia et primitias et decimas: et suscitauerunt nazareos qui impleuerãt dies. Et clamauerunt voce magna in celũ dicentes. Quid faciemus istis: et quo eos ducemus? Et sancta tua conculcata sunt et contaminata sunt: et sacerdotes tui facti sunt in luctũ et in humilitatem Et ecce natiões conuenerũt aduersũ nos: vt nos disperdant. Tu scis quae cogitãt in nos. Quõ poterimus subsistere ante faciẽ eorum: nisi tu deus adiuues nos? Et tubis exclamauerũt voce magna: Et post hec constituit iudas duces ppli: tribunos et cẽturiones et pẽtacontarchos et decuriões. Et dixit his qui edificabãt domos et sponsabant vxores et plãtabãt vineas et formidolosis vt redirent vnusquisque in domũ suã secundum legẽ. Et mouerũt castra: et collocauerũt ad austrum ammaum. Et ait iudas. Accingimini et estote filii potentes: et estote parati in mane vt pugnetis aduersus natiões has que conuenerũt disperdere nos et sancta nostra: quoniam melius est nos mori in bello quam videre mala gẽtis nostre et sanctorum. Sicut aũt fuerit voluntas in celo: sic fiat. IIII

Et assũpsit gorgias quinque milia virorum et mille equites electos. Et mouerunt castra nocte vt applicarent ad castra iudeorum: et percuterẽt eos subito. Et filii qui erant ex arce: erant illis duces. Et audiuit iudas et surrexit ipse et potentes percutere virtutẽ exercituũ regis: que erant in ammaum. Adhuc enim dispersus erat exercitus a castris. Et venit gorgias in castra iude noctu: et neminem inuenit. Et querebat eos in montibus: quoniam dixit: fugiũt hi a nobis. Et cũ dies factus esset: apparuit iudas in campo cũ tribus milibus virorum tantum: qui tegumenta et gladios nõ habebant. Et viderũt castra gentiũ valida: et loricatos et equitatus in circuitu eorum: et hi docti ad preliũ. Et ait iudas viris qui secum erãt. Ne timueritis multitudinẽ eorum: et impetũ eorum ne formidetis. Mementote qualiter salui facti sunt patres nostri in mari rubro: cum sequeretur eos pharao cum exercitu multo. Et nunc clamemus in celum et miserebitur nostri dñs: et memor erit testamenti patrum nostrorum: et conteret exercitũ istum ante faciem nostrã hodie: et scient oẽs gentes quia est deus qui redimat et liberet israel. Et leuauerunt alienigene oculos suos: et viderunt eos venientes ex aduerso. Et exierũt de castris in preliũ: et tuba cecinerunt hi qui erant cũ iuda. Et congressi sunt: et contrite sunt gentes et fugerunt in campum. Nouissimi aũt ceciderunt in gladio: et persecuti sunt eos vsque gezeron et vsque in campos idumee et azoti et iamnie: et ceciderunt ex illis vsque ad tria milia virorum. Et reuersus est iudas et exercitus eius sequens eũ. Dixitque ad populum. Nõ concupiscatis spolia: quia bellum contra nos ẽ et gorgias et exercitus eius prope nos in montibus: sed state nunc contra inimicos nostros et expugnate eos: et sumetis postea spolia securi. Et adhuc loquente iuda hec: ecce apparuit pars quedam prospiciens de monte. Et vidit gorgias quod in fugam conuersi sunt sui et succensa sũ castra. Fumus enim qui videbatur declarabat quod factum est. Quibus illi conspectis timuerũt valde aspicientes simul et iudam. et exercitum in campo paratũ ad prelium. Et fugernnt omnes in campo alienigenarum: et iudas reuersus ẽ ad spolia castrorum. Et acceperunt aurum multum et argentum et hyacinthum et purpuram marinam et opes magnas: et cõuersi hymnum canebant: et benedicebant deum in celũ quoniam bonus est: quoniam in seculũ misericordia eius. Et facta est salus magna in israel in die illa. Quicumque aũt alienigenarum euaserunt: venerũt et nunciauerunt lysie vniuersa que acciderant. Quibus ille auditis: cõsternatus animo deficiebat quod non qualia voluit: talia contigerunt in israel et qualia mandauit rex. Et sequenti ãno cõgregauit lysias virorum electorum sexagita milia: et equitum quinque milia: vt debellaret eos. Et venerũt in iudeam: et castra posuerunt in bethoron: et occurrit illis iudas cum decem milibus viris. Et viderunt exercitum fortem et orauit et dixit Benedictus es saluator israel qui contriuisti impetum potentis in manu serui tui dauid: et tradidisti castra alienigenarum in manu ionathe filii saul et armigeri eius. Conclude exercitum istũ in manu populi tui israel: et confundantur in exercitu suo et equitibus. Da illis formidinem: et tabefac audaciam virtutis eorum: et commoueantur contritione sua. Deiice illos gladio diligentium te: et collaudent te omnes qui nouerunt nomẽ tuum: in hymnis. Et commiserunt prelium: et ceciderunt de exercitu lysie quinque milia virorum. Videns aũt lysias suorũ fugã: et iudeorum audaciã: et quod parati sũt aut viuere aut mori for

titer: abijt antiochiã ⁊ elegit milites. vt multi/plicati rursus venirent in iudeam. Dixit autẽ iudas ⁊ fratres eius. Ecce ɔtriti sũt inimici no stri ascẽdamus nũc mundare sancta ⁊ renoua/re. Et ɔgregatus ẽ oĩs exercitus: ⁊ ascẽderũt in montẽ syon. Et viderunt sanctificationem desertã: ⁊ altare ꝓphanatũ: ⁊ portas exustas ⁊ in atrijs virgulta nata sicut in saltu vel in mon tibus: ⁊ pastophoria diruta. Et sciderunt vesti menta sua et planxerũt planctu magno: et ipo/suerunt cinerem super caput suum: et ceciderũt in faciem super terrã: et exclamauerunt tubis signoꝝ: et clamauerunt in celũ. Tunc ordina/uit iudas viros vt pugnarent aduersus eos q erant in arce donec emundarent sancta. Et ele git sacerdotes sine macula voluntatẽ habẽtes in lege dei: et mundauerunt scã: et tulerunt la/pides ɔtaminatiõis in locũ imundũ. Et cogita uit de altari holocaustoꝝ qd ꝓphanatũ erat: qd de eo faceret. Et incidit illi consilium bonũ vt destrueret illud ne forte illis esset in opprobriũ qꝛ contaminauerunt illud gentes: et demoliti sunt illud. Et reposuerũt lapides in monte do mus in loco apto: quoadusqꝫ veniret ꝓpheta: ⁊ respõderet de eis. Et acceperunt lapides inte gros ſm legẽ: ⁊ edificauerunt altare nouũ ſm illud qd fuit prius: ⁊ edificauerunt sancta: ⁊ q̃ intra domũ erant intrinsecus ⁊ edem ⁊ atria sã ctificauerunt. Et fecerũt vasa sancta noua: ⁊ in tulerunt candelabrũ ⁊ altare incensoꝝ ⁊ mensã in templum. Et incensum posuerunt sup alta/re: ⁊ accenderunt lucernas que super candela/brum erant: ⁊ lucebant in templo. Et posuerũt super mensam panes: ⁊ appenderunt velami/na: ⁊ consumauerũt oĩa opera que fecerãt. Et ante matutinũ surrexerunt qnta ⁊ vicesima die mensis noni: hic est mensis casleu centesimi q̃/dragesimioctaui anni: ⁊ obtulerunt sacrificiũ secundũ legem sup altare holocaustoꝝ nouum quod fecerunt. Secundũ tẽpus ⁊ secundũ diẽ in qua ɔtaminauerunt illud gentes: in ipsa re/nouatũ est in cãticis ⁊ citharis ⁊ cynaris ⁊ cym balis. Et cecidit oĩs populus in faciem ⁊ ado/rauerũt ⁊ bñdixerunt in celũ eum q ꝓsperauit eis. Et fecerunt dedicationẽ altaris dieb⁹ octo ⁊ obtulerũt holocausta cũ leticia: ⁊ salutaria lau dis. Et ornauerunt faciem tẽpli coronis aure/is ⁊ scutulis: ⁊ dedicauerũt portas ⁊ pastopho/ria: ⁊ imposuerunt eis ianuas. Et facta est leti cia in populo magna valde: ⁊ auersum est op/probrium gentium. Et statuit iudas ⁊ fratres eius ⁊ vniuersa ecclesia israhel: vt agatur dies dedicationis altaris in temporibus suis ab an/no in annum per dies octo a quinta ⁊ vicesima die mẽsis casleu cum leticia ⁊ gaudio. Et edi/ficauerunt in tp̃e illo mõtẽ syon: ⁊ p circuitum muros altos ⁊ turres firmas: neq̃ venirent gẽtes ⁊ ɔculcarent eũ sicut antea fecerunt. Et collocauit illic exercitũ ut seruarent eũ. ⁊ mu niuit eum ad custodiendam bethsurã: ut hẽret ppl's munitionem contra faciẽ idumee. V

Et factũ ẽ ut audierũt gentes i circuitu qa edificatum ẽ altare ⁊ sanctuarium: sicut prius. irate sunt valde. ⁊ cogita/bant tollere genus iacob. qui erant inter eos: ⁊ ceperũt occidere de pp̃lo ⁊ persequi. Et debella bat iudas filios esau in idumea: ⁊ eos qui erãt i arabathane quia circũsedebant israhelitas: ⁊ percussit eos plaga magna. Et recordatus est malitiã filioꝝ bean: q erant pp̃lo in laqueũ ⁊ in scandalum insidiantes ei in via. Et conclusi sunt ab eo in turribus. ⁊ applicuit ad eos. ⁊ anathematizauit eos. et incendit turres eorum igni cũ oĩbus qui in eis erant. Et transiuit ad fi lios ãmon et iuenit manũ fortẽ et ppl'm copio sum. et timotheum ducẽ ipsoꝝ. Et commisit cũ eis prelia multa. et contriti sunt in cõspectu eo/rũ. ⁊ percussit eos. ⁊ cepit iazer ciuitatẽ ⁊ filias eius: ⁊ reuersus est in iudeam. Et congregate sunt gentes que sunt in galaad aduersus israhe litas qui erant in finibus eoꝝ vt tollerent eos: ⁊ fugerũt in datheman munitionẽ. ⁊ miserunt litteras ad iudã ⁊ fratres eius dicentes. Con/gregate sunt aduersũ nos gentes per circuitũ vt nos auferãt ⁊ parant venire ⁊ occupare mu nitionem in quam confugimus: ⁊ timotheus ẽ dux exercitus eorũ. Nunc ergo veni ⁊ eripe nos de manibus eoꝝ: quia cecidit multitudo de nobis. Et oẽs fratres nostri q erant in locis tu bin interfecti sunt: ⁊ captiuas duxerunt vxores eoꝝ ⁊ natos ⁊ spolia: ⁊ peremerũt illic fere mil le viros. Et adhuc epistole legebãt: ⁊ ecce alij nuncij venerunt de galilea conscissis tunicis nunciantes secundum verba hec: dicentes con uenisse aduersum se: a ptolemaide ⁊ tyro ⁊ si/done: ⁊ repleta ẽ omnis galilea alienigenis vt nos consumant. Vt audiuit autẽ iudas ⁊ ppl's sermones istos: conuenit ecclesia magna cogi/tare quid facerent fratribus suis qui in tribula tione erant ⁊ expugnabantur ab eis. Dixitqꝫ iudas simoni fratri suo. Elige tibi viros ⁊ va/de ⁊ libera fratres tuos in galilea: ego autem ⁊ frater meus ionathas ibimus in galaaditim. Et reliqt iosephũ filiũ zacharie: ⁊ azariam di/

tes ppl'i cum residuo exercitu i iudea ad custo
diam: ⁊ precepit illis dicēs. Prestote populo
huic. ⁊ nolite bellū cōmittere aduersum gentes
donec reuertamur. Et dati sunt simōi viri tria
milia vt iret in galileam: iude autem octo milia
in galaaditidim. Et abijt simon in galileā. ⁊ cō
misit prelia multa cum gentibus. Et cōtrite sūt
gentes a facie eius: ⁊ persecutus est eos vsq; ad
portam ptolemaidis. Et ceciderunt de gentib9
ferre tria milia virorum. ⁊ accepit spolia eorū.
Et assumpsit eos qui erant in galilea ⁊ in arba
tis cum vxoribus ⁊ natis. ⁊ omnibus que erāt
illis. ⁊ adduxit in iudeam cum leticia magna.
Et iudas machabeus ⁊ ionathas frater ei9 trā
sierunt iordanem. ⁊ abierunt viam trium die/
rum in desertum. Et occurrerunt eis nabuthei
⁊ susceperunt eos pacifice ⁊ narrauerūt eis oia
que acciderant fratribus eoꝝ in galaaditide.
⁊ quia multi ex eis comprehensi sunt i barasa ⁊
bosor ⁊ in alimis ⁊ in casphor ⁊ mageth ⁊ car/
naim. Hec omnes ciuitates munite ⁊ magne.
Sed in ceteris ciuitatibus galaaditidis tenē/
tur comprehensi. Et in crastinum constituerūt
admouere exercitum ciuitatibus his: ⁊ compre
hendere ⁊ tollere eos in vna die. Et conuertit
iudas ⁊ exercitus eius viam in desertum bosor
repente. et occupauit ciuitatem et occidit omnē
masculum in ore gladij: et accepit omnia spolia
eoꝝ ⁊ succendit eam igni. Et surrexerunt i die
nocte. et ibant vsq; ad munitionem. Et factum
est diluculo cum eleuassent oculos suos: et ecce
populus multus cuius non erat numerus: por
tantes scalas et machinas vt ꝯprehenderet mu
nitionē: et expugnarēt eos. Et vidit iudas qa
cepit bellum et clamor belli ascēdit ad celū. sicut
tuba et clamor magn9 de ciuitate. Et dixit exerci
tui suo. Pugnate hodie pro frib9 vr̄is. Et venit
tribus ordinib9 post eos: et exclamauerūt tubis
bis et exclamauerūt i orone. et cognouerūt castra
timothei quia machabeus est: et refugerūt a fa
cie eius. et percusserunt eos plaga magna: et ce
ciderunt ex eis in die illa fere octo milia viroꝝ
et diuertit iudas in maspha et expugnauit et ce
pit eam: et occidit oēm masculum eius. et sum/
psit spolia eius: et succendit eam igni. Inde p/
rexit et cepit casbon. et maged et bosor: et reli/
quas ciuitates galaaditidis. Post hec autem
verba ꝯgregauit timotheus exercitum alium:
et castra posuit ꝯtra raphon transtorrentem. et
misit iudas speculari exercitum: et renunciaue
runt ei dicentes: qr conuenerunt ad eum omēs
gentes que in circuitu nostro sunt. et exercitus
multus nimis ⁊ arabas conduxerunt in auxili
um sibi. et castra posuerunt transtorrentē: para
ti ad te venire in prelium. Et abijt iudas obuiā
illis. et ait thimotheus pncipibus exercitus sui
Cum appropinquauerit iudas et exercitus ei9
ad torrentē aque: si transierit ad nos prior: non
poterimus sustinere eum: qr potens poterit ad
uersum nos. Si vo timuerit transire et posue
rit castra extra flumen: transfretemus ad eos ⁊
poterimus aduersus illum. Vt autem appro/
pinquauit iudas ad torrentē aque statuit scribas
ppl'i secus torrentē: et mandauit eis dicēs. Ne
minē hoium reliqueritis: sꝫ veniant oēs in pre
lium. et transfretauit ad illos prior: ⁊ ois popl's
post eum. Et ꝯtrite sunt oēs gentes a facie eoꝝ
⁊ ꝓiecerūt arma sua. ⁊ fugerūt ad phanū quod
erat in carnaim. Et occupauit ipsā ciuitatem: ⁊
phanum succēdit igni cū oibus que erant in ip
so. ⁊ oppressa est carnaim: ⁊ non potuit sustine
re ꝯ faciem iude. ⁊ ꝯgregauit iudas vniuersos
israhelitas q erant in galaaditide a minimo vs
q; ad maximum: et vxores eoꝝ. ⁊ natos ⁊ exer
citum magnum valde: vt venirent in terrā iu/
de. ⁊ venerūt vsq; ephron. ⁊ hec ciuitas magna
in ingressu posita munita valde. et non erat de
clinare ab ea dextra vel sinistra: sꝫ per medium
iter erat. ⁊ incluserunt se qui erant in ciuitate: et
obstruxerunt portas lapidibus. et misit ad eos
iudas verbis pacificis dicens. Transeamus p
terrā vestrā vt eamus in terrā nr̄am. ⁊ nemo
vobis nocebit: tm̄ pedibus transibimus. ⁊ no
lebant eis apire. ⁊ ꝑcepit iudas predicari in ca/
stris: vt applicarent vnusquisq; in quo erat lo/
co. et applicuerunt se viri virtutis: ⁊ oppugna
uit ciuitatem illam tota die et tota nocte. ⁊ tradi
ta est ciuitas in manu eius. ⁊ peremerunt oēm
masculum in ore gladij: ⁊ eradicauit eam: et ac
cepit spolia eius: et transiuit per totam ciuitatē
super interfectos. et transgressi sunt iordanem
in campo magno ꝯ faciem bethsan. et erat iu/
das congregans extremos: ⁊ exhortabatur po
pulum p totam viam donec venirent in terrā
iuda. Et ascenderunt in montem syon cum le/
ticia ⁊ gaudio. et obtulerunt holocausta: qr ne/
mo ex eis cecidisset donec reuerterentur in pa/
ce. et in diebus quibus erat iudas: et ionathas
in terra galaad. et simon frater eius in galilea:
ꝯ faciem ptolemaidis: audiuit iosephus zacha/
rie filius. et azarias princeps virtutis res bene
gestas. et prelia que facta sunt et dixit. Faciam9
et ipsi nobis nomen et eamus pugnare aduer/
sus gentes que in circuitu nostro sunt. et ꝑcepit

his qui erant in exercitu suo ⁊ abierunt iamni/
am et exiuit gorgias de ciuitate: ⁊ viri eius ob/
uiam illis in pugnam. Et fugati sunt iosephus
⁊ açarias vsque in fines iudee: et ceciderunt il/
la die de populo israhel ad duo milia viri. Et fa
cta est plaga magna in populo: quia non audie
runt iudaꝫ ⁊ fratres eius: existimantes fortiter
se facturos. Ipsi autem non erant de semine
virorum illorum: per quos salus facta est in is/
rael. Et viri iuda magnificati sunt valde in cõ
spectu omnis israel ⁊ gentium omniuꝫ: vbi au
diebatur nomẽ eoꝝ. Et conuenerũt ad eos fau/
sta acclamantes. Et exiuit iudas ⁊ fratres eius
⁊ expugnabant filios esau in terra q̃ ad austrũ
est. ⁊ percussit chebron ⁊ filias eiꝰ. ⁊ muros eiꝰ
⁊ turres eius succendit igne in circuitu. Et mo
uit castra ut iret i trã alienigenaꝝ: ⁊ pambula/
bat samariã. In illa die ceciderũt sacerdotes in
bello dum volunt fortiter facere: dum sine con/
silio exeunt in prelium. Et declinauit iudas in
açotum in terram alienigenaruꝫ: ⁊ diruit aras
eoruꝫ. ⁊ spolia deorũ suorũ succendit igni. ⁊ ce/
pit spolia ciuitatuꝫ ⁊ reuersus ẽ in terram iuda.

Et rex antiochus pãbulauit su/ VI
periores regiones. Et audiuit esse ciuita
tem climaidem in pside nobilissimam
et copiosaꝫ in argento et auro: templumq̷ꝫ in ea
locuplex valde. Et illic velamina aurea et lo/
rice et scuta: que reliquit alexander philippi
rex macedo qui regnauit primus in grecia. Et
venit et querebat capere ciuitatem et depredari
eam et non potuit: quoniaꝫ innotuit sermo his
qui erant in ciuitate. Et surrexerunt in prelium
et fugit inde. ⁊ abijt cum tristicia magna: et re/
uersus est babyloniam. Et venit qui nunciaret
ei in perside: quia fugata sunt castra que erant i
terra iuda. ⁊ quia abijt lysias cũ virtute forti in
primis ⁊ fugatus est a facie iudeoꝝ ⁊ inualue/
rũt armis ⁊ viribus ⁊ spolijs multis que cepe/
rũt de castris q̃ exciderunt. ⁊ qa diruerunt ab/
hominationẽ quam edificauerãt super altare qđ
erat i irlm. ⁊ scificationeꝫ sicut prius circunde/
derunt muris excelsis: sed ⁊ bethsurã ciuitateꝫ
suã. Et factũ est vt audiuit rex sermones istos ex
pauit ⁊ cõmotus est valde: ⁊ decidit in lectum
⁊ incidit in languorẽ pre tristicia: qr non est fa/
ctum sicut cogitabat. Et erat illic per dies mul
tos: qr renouata est in eo tristicia magna ⁊ ar/
bitratus est se mori. Et vocauit omnes amicos
suos: ⁊ dixit illis. Recessit sõnus ab oculis me
is: ⁊ cõcidi ⁊ corrui corde pre sollicitudine. Et
dixi in corde meo. In quantam tribulationem
deueni: ⁊ in quos fluctus tristicie in qua nunc
sum: qui iocundus eram ⁊ dilectus in potesta/
te mea. Nunc vero reminiscor maloruꝫ que fe
ci in hierusaleꝫ: vnde ⁊ abstuli omnia spolia au
rea ⁊ argentea que erãt in ea: ⁊ misi auferre ha
bitantes iudeam sine causa. Cognoui ergo qa
propter ea inuenerunt me mala ista: ⁊ ecce pe/
reo tristicia magna in terra aliena. Et vocauit
philippum vnum de amicis suis: ⁊ preposuit
eum super vniuersum regnum suuꝫ. Et dedit
ei diadema: ⁊ stolam suam ⁊ annulum: vt ad/
duceret antiochum filium suum ⁊ nutriret eum
⁊ regnaret. Et mortuus est illic antiochus rex
ãno centesimo quadragesimonono. Et cogno
uit lysias quoniam mortuus est rex: ⁊ constitu
it regnare antiochum filium eius quem nutri/
uit adolescentem: ⁊ vocauit nomen eius eupa/
torem. Et hi qui erant in arce concluserant isrl
in circuitu sanctoꝝ: ⁊ querebant eis mala semp
ad firmamentum gentium. Et cogitauit iudas
disperdere eos: ⁊ conuocauit vniuersum popu
lum vt obsiderent eos. Et conuenerunt simul
⁊ obsederunt eos annos centesimo quinquage
simo: ⁊ fecerunt balistas ⁊ machinas. Et exie/
runt quidam ex eis qui obsidebantur: ⁊ adiun
xerunt se illis aliqui impij ex israel: ⁊ abierunt
ad regem ⁊ dixerunt. Quo vsq̷ꝫ non facis iu/
dicium: ⁊ vindicas fratres nostros? Nos de/
creuimus seruire patri tuo ⁊ ambulare in pre/
ceptis eius: ⁊ obsequi edictis eius: et filij popli
nostri ꝓpter hec alienabant se a nobis. Et qui/
cunq̷ꝫ inueniebantur ex nobis iterficiebantur. et he
reditates nrẽ diripiebantur. Et nõ ad nos tantũ
extenderũt manũ: sꝫ et i oẽs fines nros. Et ec/
ce applicuerũt hodie ad arcẽ i irlm occupare eã
et munitionẽ in bethsura munierunt. Et nisi p̃
ueneris eos velociꝰ maiora q̷ꝫ h faciẽt: et nõ pote
ris obtinere eos. Et iratus est rex vt hec audi/
uit: et cõuocauit oẽs amicos suos: et principes
exercitus sui et eos q super equites erant. Sed
et de regnis alijs et de insulis maritimis vene
runt ad eum exercitus cõducticius. Et erat nu
merus exercitus eius centum milia pedituꝫ. et
viginti milia equitum: et elephãti triginta duo
docti ad prelium. Et venerunt per idumeam:
et applicuerunt ad bethsuram: et pugnauerunt
dies multos. et fecerunt machinas. Et exierũt
et succenderunt eas igni: et pugnauerunt viri/
liter. Et recessit iudas ab arce: et mouit castra
ad bethzacharan ꝯtra castra regis. Et surre/
xit rex ante lucem: et concitauit exercitus in im
petũ ꝯ viaꝫ bethzacharan. Et cõparauerunt

se exercitus in prelium: et tubis cecinerunt. Et elephantis ostenderũt sanguinem vue et mori: ad acuendos eos in preliũ. Et diuiserunt besti as per legiones: et astiterunt singulis elephan/ tis mille viri in loricis ꝯcathenatis et galee eree in capitibus eoꝝ: et quingenti equites ordinati vnicuiqꝫ bestie electi erant. Hi ante tẽpus vbi cũqꝫ erat bestia ibi erant: et quocũqꝫ ibat ibant: et nõ discedebant ab ea. Sed et turres lignee su per eos firme: ꝓtegentes sup singulas bestias et super eas machine. Et sup singulas viri vir tutis trigintaduo qui pugnabant desuper: et in tus magister bestie. Et residuum equitatũ hic et inde statuit in duas partes: tubis exercitum cõmouere: et perurgere ꝯstipatos in legionib⁹ eius. Et vt refulsit sol in clypeos aureos et ere/ os: resplenduerunt montes ab eis: et resplen/ duerunt sicut lampades ignis. Et distincta est pars exercitus regis per mõtes excelsos: et alij per loca humilia: et ibant caute et ordinate. Et cõmouebaꝰ oẽs inhabitantes terrã a voce mł titudinis eoꝝ: et incessu turbe et collisione armo rũ. Erat. n. exercitus magnus valde et fortis. Et appropiauit iudas et exercitus eius in preli um: et ceciderunt de exercitu regis sexcẽti viri. Et vidit eleaçar filius saura vnã de bestijs lo/ ricatam loricis regis et erat eminens super cete ras bestias. Et visũ est ei q̃ in ea esset rex et de/ dit se vt liberaret populũ suũ et acqreret sibi no men eternũ. Et cucurrit ad eam audacter i me dio legionis iterficiens a dextris et a sinistris: et cadebant ab eo huc atqꝫ illuc. Et iuit sub pe/ des elephantis et supposuit se ei: et occidit eum et cecidit in terrã sup ipsum: et mortuus ẽ illic. Et videntes virtutẽ regis et impetum exercit⁹ eius: diuerterunt se ab eis. Castra aũt reg' ascẽ derunt ꝯ eos in hierl'm: et applicuerunt castra regis ad iudeam et montem syon. Et fecit pa/ cem cũ his qui erãt in bethsura: et exierunt de ci uitate q: nõ erant eis ibi alimenta ꝯclusis quia sabbata erant terre. Et cõprehendit rex bethsu ram: et constituit ibi custodiam seruare eaꝫ. Et conuertit castra ad locuꝫ scificationis dies mul tos. Et statuit illic balistas et machinas et ignis iacula et tormenta ad lapides iactandos: et spi/ cula: et scorpios ad mittendas sagittas et fundi bula. Fecerunt aũt et ipsi machinas aduersus machinas eoꝝ: et pugnauerunt dies multos. Esce aũt nõ erant in ciuitate eo q̃ septimus an nus esset: et q remanserant in iudea de gentib⁹ cõsumpserant reliquias eoꝝ q̃ reposite fuerant Et remanserunt in sanctis viri pauci: qm̃ obti nuerat eos fames: et dispersi sunt vnusquisqꝫ in locum suum. Et audiuit lysias q̃ philippus quem constituerat rex antiochus cuꝫ adhuc vi ueret vt nutriret antiochũ filium suũ et regna/ ret: reuersus est a perside et media: et exercitus qui abierat cum ipso: et quia querit suscipere re gni negocia. Et festinauit ire: et dicere ad regẽ et duces exercitus. Deficimus quotidie et esca nobis modica est. et locus queꝫ obsidemus est munitus: et incũbit nobis ordinare de regno. Nunc itaqꝫ demus dextras hominibus istis et faciamus cũ illis pacẽ et cũ omni gente eoruꝫ: et ꝯstituamus illis vt ambulent in legittimis suis sicut prius. Propꝰ legittima eni ipsoꝝ que de spreximus irati sunt: et fecerũt oĩa hec. Et placu it ẽmo in ꝯspectu regis et principeꝫ: et misit ad eos pacẽ facere: et ceperunt illaꝫ: et iurauit illis rex et principes: et exierunt de munitione. Et intrauit rex montẽ syon et vidit munitionẽ loci et rupit citius iuramentum qd' iurauit: et man dauit destruere murũ in gyro. Et discessit festi nanter: et reuersus est antiochiã: et inuenit phi lippum dñanteꝫ ciuitati: et pugnauit aduersus eum et occupauit ciuitatem.

VII

Anno centesimo qnquagesimo et ꝑmo exijt demetrius seleuci fili⁹ ab vrbe ro/ ma: et ascendit cum paucis viris in ci/ uitatem maritimã: et regnauit illic. Et factuꝫ ẽ vt ingressus est domũ regni patrũ suorum: cõ/ prehendit exercitus antiochum et lysiam vt ad ducerent eos ad eum: et res ei innotuit: et ait. Nolite mihi ostendere faciem eoꝝ. Et occidit eos exercitus. Et sedit demetrius super sedem regni sui: et venerunt ad eum viri iniqui et im pij ex israel et alchimus dux eoꝝ: q volebat fie ri sacerdos. Et accusauerunt populuꝫ apud re gẽ dicẽtes. Perdidit iudas et fratres ei⁹ ami/ cos tuos: et nos disperdidit de tra nostra. Nũc ergo mitte virum cui credis vt eat et videat ex/ terminiuꝫ omne quod fecit nobis in regionib⁹ regis: et puniat oẽs amicos eius: et adiutores eoꝝ. Et elegit rex ex amicis suis bachidẽ q do/ minabaꝰ transflumen magnum in regno et fi/ delem regi: et misit eum vt videret exterminiũ quod fecit iudas. Sed et alchimũ impium con/ stituit in sacerdotiũ: et mandauit ei facere vitio/ nem in filios israel. Et surrexerũt et venerũt cũ exercitu magno in terrã iuda: et miserunt nun/ cios et locuti sunt ad iudam et ad fratres ei⁹ ver bis pacificis in dolo: et nõ intenderunt sermo/ nibus eoꝝ. Viderunt. n. q: venerunt cum ex/ ercitu magno: et conuenerunt ad alchimũ et ba/

chidem congregatio scribarum requirere que iusta sunt. Et primi assidei qui erant in filiis israel et exquirebant ab eis pacem. Dixerunt. n. Homo sacerdos de semine aaron venit: nõ decipiet nos Et locutus est cum eis verba pacifica: et iurauit illis dicens. Non inferemus vobis malum neque amicis vestris. Et crediderunt ei: et comprehendit ex eis sexaginta viros: et occidit eos in vna die scdm verbum quod scriptũ est. Carnes sanctorum tuorum et sanguinẽ ipsorum effuderunt in circuitu irlm: et non erat qui sepeliret. Et incubuit timor et tremor in oẽm pplm: quia dixerunt. Nõ est veritas et iudiciũ in eis. Trãsgressi sunt. n. cõstitutũ: et iusiurandũ quod iurauerunt. Et mouit bachides castra ab hierlm et applicuit in bethzecha: et misit et comprehendit multos ex eis qui a se refugerant: et quosdam de populo mactauit: et in puteũ magnum proiecit. Et cõmisit regionem alchimo: et reliqt cum eo auxilium in adiutoriũ ipsi. Et abijt bachides ad regẽ. Et satis agebat alchimus pro principatu sacerdotij sui: et cõuenerunt ad eum omnes qui perturbabant populũ suũ: et obtinuerunt trã iuda: et fecerunt plagã magnã in israel. Et vidit iudas oia mala que fecit alchimus et qui cum eo erant filijs israel multo plusque gentes. Et exijt in oẽs fines iudee in circuitu: et fecit vindictam in viros desertores: et cessauerunt vltra exire in regionem. Vidit aũt alchimus quod preualuit iudas et qui cum eo erant: et cognouit quia non potest sustinere eos: et regressus est ad regem: et accusauit eos multis criminibus. Et misit rex nicanorem vnũ ex principibus suis nobilioribus qui erat inimicitias exercens cõtra israel. et mandauit ei euertere populum. Et venit nicanor in hierlm cum exercitu magno: et misit ad iudam et ad fratres eius verbis pacificis cum dolo dicẽs. Non sit pugna inter me et vos. Veniam cum viris paucis: vt videam facies vestras cum pace. Et venit ad iudam et salutauerunt se inuicem pacifice: et hostes parati erant rapere iudam. Et innotuit sermo iude: qm̃ cum dolo venerat ad eũ et conterritus est ab eo: et amplius noluit videre faciem eius. Et cognouit nicanor qm̃ denudatum est cõsilium eius: et exiuit obuiam iude in pugnã iuxta capharsalama. Et ceciderũt de nicanoris exercitu fere quinque milia viri: et fugerunt in ciuitatem dauid. Et post hec verba ascẽdit nicanor in montẽ syon: et exierunt de sacerdotibus ppli salutare eum in pace: et demõstrare ei holocaustomata que offerebant pro rege. Et irridens spreuit eos et polluit: et locutus est superbe et iurauit cũ ira dicẽs. Nisi traditus fuerit iudas et exercitus eius in manus meas: continuo cum regressus fuero in pace succendã domum istã. Et exijt cum ira magna. Et intrauerunt sacerdotes et steterunt ante faciẽ altaris tẽpli: et flentes dixerunt. Tu dñe elegisti domum istam ad inuocandum nomẽ tuũ in ea: vt esset domus orationis et obsecrationis populo tuo. Fac vindictã in hoie isto. et exercitu eius: et cadant in gladio. Memento blasphemias eorum: et ne dederis eis vt pmaneãt. Et exijt nicanor ab hierusalem et castra applicuit ad bethoron: et occurrit illi exercitus syrie. Et iudas applicuit in adarsa cum tribus milibus viris. Et orauit iudas et dixit. Qui missi erant a rege sennacherib dñe: quia blasphemauerunt te: exijt angelus et percussit ex eis centũ octogintaquinque milia: sic contere exercitum istum in conspectu nostro hodie: et sciant ceteri quia male locutus est super sancta tua: et iudica illum scdm malitiam illius. Et cõmiserunt exercitus prelium tertiadecima die mensis adar: et contrita sunt castra nicanoris: et cecidit ipse primus in prelio. Vt aũt vidit exercitus eius quia cecidisset nicanor: proiecerunt arma sua et fugerunt: et persecuti sunt eos viã vnius diei ab adazar vsque quo veniatur in gazara: et tubis cecinerunt post eos cum significationibus. Et exierunt de oibus castellis iudee in circuitu: et ventilabant eos cornibus: et conuertebant iterum ad eos. Et ceciderunt omnes gladio: et nõ est relictus ex eis nec vnus. Et acceperunt spolia eorum in predam: et caput nicanoris amputauerunt: et dexterã eius quã extenderat superbe: et attulerunt et suspenderunt cõtra irlm. Et letatus est ppls valde: et egerunt diem illam in leticia magna. Et constituit agi oibus ãnis diem istam tertiadecima die mensis adar: et siluit terra iuda dies paucos. VIII

Et audiuit iudas nomẽ romanorum: quia sunt potentes viribus: et acquiescunt ad oia que postulant ab eis: et quicumque accesserunt ad eos statuerunt cũ eis amicitias: et quia sunt potentes viribus. Et audierunt prelia eorum et virtutes bonas quas fecerunt in gallatia: quia obtinuerunt eos et duxerunt sub tributum. Et quãta fecerunt in regione hispanie: et quod in potestatẽ redegerunt metalla argenti et auri que illic sunt: et possederunt oẽm locum cõsilio suo et patientia: locaque que longe erant valde ab eis: et reges qui superuenerãt eis ab extremis terre cõtriuerunt: et percusserunt eos plaga magna. Ceteri aũt dant eis tributum oibus annis. Et phi

Philippum ꝑsen cetheorum regē ⁊ ceteros q aduer
sus eos arma tulerant ꝯtriuerunt in bello: ⁊ ob
tinuerunt eos. Et antiochū magnū regem asie
q eis pugnam intulerat habens cētū viginti ele
phantes ⁊ equitatum ⁊ currus ⁊ exercitum ma
gnū valde: contritū ab eis. ⁊ quia ceperūt cum
viuū ⁊ statuerūt ei vt daret ipse ⁊ qui regnarent
post ipm tributū magnū. ⁊ daret obsides: ⁊ cō
stitutū. Et regionem indoꝝ: ⁊ medos ⁊ lydos
de optimis regionibus eoꝝ. ⁊ acceptas eas ab
eis dederūt eumeni regi. Et quia q erant apud
belladam voluerūt ire ⁊ tollere eos: ⁊ innotuit
sermo his ⁊ miserūt ad eos ducem vnum: ⁊ pu
gnauerunt ꝯtra illos: ⁊ ceciderunt ex eis multi
⁊ captiuas duxerunt vxores eoꝝ ⁊ filios: ⁊ diri
puerunt eos ⁊ terram eoꝝ possiderūt: ⁊ destru
xerunt muros eoꝝ: ⁊ in seruitutē illos redege
rūt vsqꝫ in hūc diem. Et residua regna ⁊ insu
las q̄ aliqñ restiterant illis: exterminauerūt ⁊ in
potestatem redegerūt. Cū amicis aūt suis ⁊ q i
psis requiem habebant conseruauerūt amicitiā
⁊ obtinuerunt regna que erant ꝓxima ⁊ q̄ erāt
longe: q꞉ quicūqꝫ audiebant nomen eoꝝ time
bant eos. Quibus vero vellent auxilio esse vt
regnarent regnabant. Quos aūt vellēt regno
deturbabant ⁊ exaltati sunt valde. Et in oibus
istis nemo portabat diadema. nec induebatur
purpura: vt magnificaret̄ in ea. Et quia curiā
fecerunt sibi ⁊ quotidie consulebant trecētos vi
ginti consiliū agētes semper de multitudine: vt
que digna sunt gerant. Et cōmitūt vni homini
magistratū suum p singulos annos dominari
vniuerse terre sue ⁊ omnes obediūt vni. ⁊ non
est inuidia neqꝫ zelus inter eos. Et elegit iudas
eupolemiū filiū iohannis filij iacob. ⁊ iasonē fi
liū eleazari: ⁊ misit eos romā constituere cū illis
amicitiam ⁊ societatem. ⁊ vt auferrent ab eis iu
gū grecoꝝ: q꞉ viderūt q̄ in seruitutem pmerent
regnū israel. Et abierūt romam viā multā val
de. ⁊ introierūt curiam ⁊ dixerunt. Judas ma
chabeus ⁊ fratres eius ⁊ ppl's iudeoꝝ miserūt
nos ad vos statuere vobiscū societatem ⁊ pacē
⁊ conscribere nos socios ⁊ amicos vestros. Et
placuit sermo in conspectu eoꝝ. Et hoc rescri
ptū qd̄ rescripserūt i tabulis ereis. ⁊ miserūt in
irlm vt esset apud eos ibi memoriale pacis: ⁊ so
cietatis. Bene sit romāis ⁊ genti iudeoꝝ i ma
ri ⁊ in terra in eternū: gladiusqꝫ ⁊ hostis procul
sit ab eis. Quod si insteterit bellū romanis pri
us aut oibus socijs eoꝝ in omni dñatione eoꝝ
auxiliū feret gens iudeoꝝ prout tp̄us dictauerit
corde pleno. Et pliantibus nō dabunt neqꝫ sub
ministrabūt triticum arma pecuniā naues sicut
placuit romanis. ⁊ custodiunt mandata eoꝝ ni
hil ab eis accipientes. Similiter aūt ⁊ si gēti iu
deoꝝ prius acciderit bellū: adiuuabunt romani
ex animo ꝓut eis tp̄s permiserit: ⁊ adiuuātibus
nō dabit̄ triticū arma pecunia naues sicut placu
it romanis. ⁊ custodient mandata eoꝝ absqꝫ do
lo. Scd̄m hec verba constituerūt romani popu
lo iudeoꝝ. Quod si post hec verba hi aut illi ad
dere aut demere ad hoc aliqd voluerint. facient
ex ꝓposito suo. ⁊ quecūqꝫ addiderint vel demp
serint. rata. erunt. Sed ⁊ de malis q̄ demetrius
rex fecit in eos: scripsimus ei dicentes. Quare
grauasti iugū tuū sup amicos nr̄os ⁊ socios iu
deos. Si ḡ iterū adierit nos aduersū te faciem⁹ il
lis iudiciū. ⁊ pugnabim⁹ tecū mari terraqꝫ. IX

Interea vt audiuit demetrius q꞉ cecidit
nicanor ⁊ exercitus ei⁹ in ꝑlio. apposuit
bachidē ⁊ alchimū rursū mittere in iu
deā: ⁊ dextrū cornu cū illis. Et abierunt viā q̄
ducit in galgala: ⁊ castra posuerunt in masaloth
q̄ est in arbellis ⁊ occupauerunt eam: ⁊ peme
runt animas hoīum multas. In mense primo
āni centesimi ⁊ qnquagesimi ⁊ secūdi applicue
rūt exercitū ad irl'm. ⁊ surrexerunt ⁊ abierunt in
berea vigintimilia viroꝝ ⁊ duomilia equitum.
Et iudas posuerat castra in laisa: ⁊ triamilia vi
ri electi cū eo. Et viderunt multitudinem exer
citus quia multi sunt ⁊ timuerunt valde: ⁊ mul
ti subtraxerunt se de castris: ⁊ non remanserūt
ex eis nisi octingenti viri. Et vidit iudas q̄ de
fluxit exercitus suus ⁊ bellum perurgebat eum
⁊ confractus est corde quia non habebat temp⁹
congregandi eos. ⁊ dissolutus est. Et dixit his
qui residui erant. Surgamus ⁊ eamus ad ad
uersarios nostros: si poterim⁹ pugnare aduer
sus eos. Et auertebant eum dicentes. Non po
terimus: sed liberemus animas nostras modo
⁊ reuertamur ad frēs nostros: ⁊ tunc pugnabi
mus aduersus eos. Nos aūt pauci sumus. Et
ait iudas. Absit istā rē facere: vt fugiam⁹ ab eis
Et si appropiauit tp̄s nr̄m: moriamur in ꝟtute
ꝓpter frēs nr̄os: ⁊ nō iferamus crimē gl'ie nr̄e
Et mouit exercit⁹ de castris. ⁊ steterūt illis obui
am. Et diuisi sunt eqtes in duas ptes. ⁊ fundi
bularij ⁊ sagittarij p̄ibant exercitū. ⁊ primi cer
taminis oēs potentes. Bachides aūt erat in d
xtro cornu ⁊ proximauit legio ex duabus parti
bus. ⁊ clamabant tubis. Exclamauerunt autē
⁊ hi q erant ex parte iude etiam ipsi. ⁊ cōmota
ē terra a voce exercituū. ⁊ cōmissū est ꝑliū a ma
ne vsqꝫ ad vesperā. Et vidit iudas q꞉ firmior

ē ꝑs exercitus bachidis in dextris: ⁊ ꝯuenerūt
cū ipſo oēs ꝯſtantes corde: ⁊ cōtrita ē dextra ꝑſ
ab eis: ⁊ ꝑſecutus ē eos vſqꝫ ad mōtē açoti. Et
q in ſiniſtro cornu erāt viderūt ꝙ ꝯtritū ē dex/
trū cornu: ⁊ ſecuti ſūt poſt iudaꝫ ⁊ eos q cū ipſo
erant a tergo. Et igrauatū eſt ꝑliuꝫ ⁊ ceciderūt
vulnerati multi ex his ⁊ ex illis. Et iudas ceci/
dit: ⁊ ceteri fugerunt. Et ionathas ⁊ ſimon tule
runt iudā frēm ſuū: ⁊ ſepelierūt eū in ſepulchro
patrū ſuoꝝ in ciuitate modin. ⁊ fleuerunt eum
oīs ppl's iſrael planctu magno: ⁊ lugebant dieſ
multos. ⁊ dixerunt. Quō cecidit potens q ſal/
uū faciebat ppl'm iſrael? Et cetera verba belloꝝ
iude ⁊ virtutū quas fecit magnitudinis ei⁹ non
ſunt deſcripta. Multa. n. erāt valde. Et factuꝫ
ē poſt obitum iude: emerſerūt iniq in oībus fi/
nibus iſrl': ⁊ exorti ſunt oēs q oꝑabanť iniqtatē
In diebus illis facta eſt fames magna valde:
⁊ tradidit ſe bachidi oīs regio eoꝝ cum ipſis. ⁊
elegit bachides viros ipios: ⁊ cōſtituit eos do
minos regionis: et exqrebant ⁊ ꝑſcrutabanť a
micos iude: ⁊ adducebant eos ad bachideꝫ: et
vindicabat in illos ⁊ illudebat. Et facta ē tribu
latio magna in iſrael: qualis nō fuit ex die q̄ nō
eſt viſus ꝓpha in iſrael. Et ꝯgregati ſunt oēs
amici iude: ⁊ dixerunt ionathe. Ex quo frater
tuus iudas defunctus eſt: vir ſimilis ei nō ē q
exeat ꝯ̄ inimicos nr̄os bachidē ⁊ eos q inimici
ſunt gentis noſtre. Nunc itaqꝫ te hodie eligi/
mus eſſe pro eo nobis in principem ⁊ duceꝫ ad
bellandū bellū noſtrum: ⁊ ſuſcepit ionathas tē
pore illo principatum: ⁊ ſurrexit loco iude fris
ſui. Et cognouit bachides: ⁊ querebat eū occi/
dere. Et cognouit ionathas ⁊ ſimon frater eiuſ
et omnes q cum eo erant: et fugerunt in deſer
tū thecue: et ꝯſederūt ad aquam lacus aſphar. ⁊
cognouit bachides: et die ſabbatoꝝ venit ipſe ⁊
oīs exercitus eius tranſiordaneꝫ. Et ionathas
miſit fratrē ſuum ducē ppl'i: et rogauit nabuthe
os amicos ſuos vt cōmodarent illis apparatuꝫ
ſuū qui erat copioſus. Et exierūt filij iambri ex
madaba ⁊ ꝯprehenderunt iohannē et oīa q̄ ha
bebat et abierunt hn̄tes ea. Poſt hec v̄ba re/
nunciatū ē ionathe et ſimoni fratri eius: q2 filij
iambri faciunt nuptias magnas: et ducunt ſpō
ſam ex madaba filiā vnius de magnis ꝑ̄ncipi/
bus chanaan cum ambitione magna. Et recor
dati ſunt ſanguinis iohannis fratris ſui. et aſcē
derunt et abſconderunt ſe ſub tegmento mon/
tis. Et eleuauerunt oculos ſuos ⁊ viderunt: et
ecce tumultus: et apparatus multus. Et ſpon/
ſus ꝓceſſit et amici eius et fratres eius obuiam
illis cum tympanis et muſicis et armis multis
Et ſurrexerunt ad eos ex inſidijs et occiderunt
eos: et ceciderunt vulnerati multi: ⁊ reſidui fu/
gerunt in montes. Et acceperunt oīa ſpolia eo
rū: et conuerſe ſunt nuptie in luctū: et vox muſi
coꝝ ipſoꝝ in lamentum. Et vindicauerunt vi
dictam ſanguinis fratris ſui: ⁊ reuerſi ſunt ad
ripam iordanis. Et audiuit bachides: ⁊ venit
die ſabbatoꝝ vſqꝫ ad oram iordanis in virtute
magna. Et dixit ad ſuos ionathas. Surgam⁹
⁊ pugnemus ꝯ̄ inimicos nr̄os. Non eſt enim
hodie ſicut heri ⁊ nudiuſtertius. Ecce eniꝫ bel
lum ex aduerſo: aqua vero iordanis hinc ⁊ inde
⁊ ripe ⁊ paludes ⁊ ſaltus ⁊ non eſt locus diuer
tendi. Nunc ergo clamate in celum: vt libere/
mini de manu inimicoꝝ vr̄oꝝ. Et cōmiſſum ē
bellum. Et extendit ionathas manū ſuam per/
cutere bachidē: ⁊ diuertit ab eo retro. Et diſſi/
lijt ionathas: ⁊ q cum eo erāt in iordanē. ⁊ trāſ
natauerunt ad eos iordanem. Et ceciderunt ď
ꝑte bachidis die illa mille viri: ⁊ reuerſi ſunt in
irl'm. Et edificauerunt ciuitates munitas in iu
dea: munitionē q̄ erant in hiericho: ⁊ in āmaū.
⁊ in bethoron: ⁊ betbel ⁊ thānatha phara ⁊ tho
po muris excelſis ⁊ portis ⁊ ſeris: ⁊ poſuit cu/
ſtodiā in eis: vt inimicitias exercerent in iſrael.
Et muniuit ciuitatē bethſurā. ⁊ gaçarā ⁊ arcē.
⁊ poſuit ī eis auxilia ⁊ apparatū eſcaꝝ: ⁊ accepit
filios ꝑ̄ncipū regionis obſides: ⁊ poſuit eos in
arce in hieruſalē in cuſtodiam. Et āno centeſi/
mo qnquageſimo tertio menſe ſecundo ꝑ̄cepit
alchimus deſtrui muros domus ſcē interioris
⁊ deſtrui opera ꝓphaꝝ. Et cepit deſtruere. In
tꝑe illo ꝑcuſſus eſt alchimus: ⁊ impedita ſī opa
illius: ⁊ obcluſū eſt os eius: ⁊ diſſolutus ē para
lyſi: nec vltra potuit v̄bū ⁊ mandare de domo
ſua. Et mortuus eſt alchimus in tēpore illo cuꝫ
tormento magno. Et vidit bachides qm̄ mor/
tuus eſt alchimus: ⁊ reuerſus eſt ad regeꝫ: ⁊ ſi
luit terra annis duobus. Et cogitauerunt oēs
iniqui dicentes. Ecce ionathas ⁊ qui cum eo ſī
in ſilentio habitāt ꝯfiden ter. Nunc ergo addu
camus bachidem: ⁊ comprehēdet eos oēs vna
nocte. Et abierunt: ⁊ conſiliuꝫ ei dederunt. Et
ſurrexit vt veniret cuꝫ exercitu multo. Et miſit
occulte epiſtolas ſocijs ſuis qui erāt in iudea vt
comprehenderent ionathan: ⁊ eos q cū eo erāt
ſed non potuerunt: q2 innotuit eis conſilium eo
rū. Et apprehendit de viris regionis qui prin/
cipes erant militie quinquagita viros. ⁊ occidit
eos. Et receſſit ionathas. ⁊ ſimon ⁊ q cū eo erāt
in bethbeſſem: q̄ eſt in deſerto: ⁊ extruxit diruta

eius τ firmauerunt eā. Et cognouit bachides:
τ congregauit vniuersā multitudinem suam: τ
his qui de iudea erant denunciauit. Et venit τ
castra posuit desup bethbesse: τ oppugnauit eā
dies multos: τ fecit machinas. Et reliquit iona
thas simonē fratrem suū in ciuitate: τ exiuit i re
gionem: τ venit cū numero τ percussit odaren
τ frēs eius τ filios phaseron in tabernaculis ip
sorū: τ cepit cedere τ crescere in ꝟtutibus. Si
mon ꝟo τ q cum ipso erant exierunt de ciuitate
τ succenderunt machinas: τ pugnauerūt ꝯ ba
chidē: τ ꝯtritus ē ab eis. Et afflixerunt eū val
de: qm̄ ꝯsilium eius τ congressus eius erat in/
anis. Et iratus ꝯ viros iniquos q ei consilium
dederant vt veniret in regioneꝫ ipsoꝝ multos
ex eis occidit. Ipse aūt cogitauit cū reliquis abi
re in regionem suam. Et cognouit ionathas. τ
misit ad eum legatos cōponer̄ pacē cum ipso: τ
reddere ei captiuitatem. Et libenter accepit: τ
fecit ſm ꝟba eius: τ iurauit se nihil facturuꝫ ei
mali omnibus diebus vite eius. Et reddidit ei
captiuitatem quaꝫ prius erat predatus de terra
iuda. Et conuersus abijt in terrā suam: τ non
apposuit amplius venire in fines eius. Et ces/
sauit gladius ex israel. τ habitauit ionathas in
machmas: τ cepit ionathas ibi iudicare popl̄m
τ exterminauit impios ex israel. X

ET anno centesimo sexagesimo ascendit
alexander antiochi filius qui cognomi
natus est nobilis τ occupauit ptolemai
dam: τ receperunt eum: τ regnauit illic. Et au
diuit demetrius rex: τ congregauit exercitum
copiosum valde: τ exiuit obuiam illi in prelium
Et misit demetrius ep̄lam ad ionathan verbis
pacificis: vt magnificaret eum. Dixit eni. An
ticipemus facere pacem cū eo p̄usq̄ꝫ faciat cum
alexandro aduersuꝫ nos. Recordabit̄. n. oiuꝫ
maloꝝ q̄ fecimus in eum τ in fratrē eius τ i gē
tem eius. Et dedit ei ptātem congregandi exer
citum: τ fabricare arma: τ esse ipsum sociū eius
τ obsides qui erant in arce iussit tradi ei. Et ve
nit ionathas in hierusalem. τ legit epistolas in
auditu omnis populi: τ coꝝ qui in arce erant.
Et timuerunt timore magno: quoniam audie/
runt ꝙ dedit ei rex potestatem congregandi ex
ercitum. Et traditi sunt ionathe obsides. τ red
didit eos parentibꝰ suis. Et habitauit ionathas
in hierusalem: τ cepit edificare τ innouare ciui
tatem. Et dixit facientibus opera vt extruerent
muros et montem syon: in circuitu lapidibus
quadratis ad munitionem: τ ita fecerunt. Et
fugerunt alienigene qui erant in munitōibus
quas bachides edificauerat. τ reliqt vnusquisq̄
locū. τ abijt in terrā suam. tm̄ in bethsura remā
serunt aliqui ex his q reliquerant legem τ prece
pta dei. Erat. n. hec eis ad refugiū. Et audiuit
alexander rex ꝓmissa q̄ promisit demetrius io
nathe. τ narrauerunt ei plia τ virtutes quas ip
se fecit τ frēs eius τ labores quos laborauerunt
Et ait. Nunqd inueniemus aliquē virū talem.
Et nūc faciemus eū amicū τ socium nostrū. Et
scripsit epistolam: τ misit ei ſm hec verba dicēs
Rex alexander fratri ionathe salutem. Audiui
mus de te ꝙ vir potens sis viribus. τ aptus es
vt sis amicus noster. Et nūc cōstituimus te ho
die summum sacerdotem gentis tue: τ vt amicus
voceris regis. Et misit ei purpurā τ coronam
auream. vt q̄ nr̄a sunt sentias nobiscū. τ cōser/
ues amicitias ad nos. Et induit se ionathas sto
lam scām septimo mense anno centesimo sexa/
gesimo in die solenni scenophegie. Et congre/
gauit exercitū: τ fecit arma copiosa. Et audiuit
demetrius ꝟba ista. τ cōtristatꝰ est nimis τ ait.
Quid hoc fecimus ꝙ preoccupauit nos alexan
der. apprehēdere amicitiā iudeoꝝ ad munimē
sui. Scribam τ ego illis ꝟba deprecatoria τ di
gnitates τ dona. vt sint mecum in adiutorium.
Et scripsit eis in hec ꝟba. Rex demetrius gen
ti iudeoꝝ salutem. Qm̄ seruastis ad nos pactū.
τ mansistis in amicitia nr̄a. τ non accessistis ad
inimicos nostros: audiuimus τ gauisi sumꝰ. Et
nunc perseuerate adhuc cōseruare ad nos fideꝫ
τ retribuemus vobis bona pro his que fecistis
nobiscum: τ remittemus vobis prestatiōes mł̄
tas: τ dabimus vobis donationes. Et nunc ab
soluo vos τ omnes iudeos a tributis. τ precia
salis indulgeo: τ coronas remitto: τ tertias se/
minis. et dimidiam partem fructus ligni qđ est
portionis mee relinquo vobis ex hodierno die
τ deinceps. ne accipiat̄ a terra iuda. τ a tribꝰ ci
uitatibus que addite sunt illi ex samaria τ galilea
ex hodierna die et in totum tempꝰ. Et hierusa/
lem sit sancta τ libera cum finibus suis: τ deci/
me τ tributa ipsiꝰ sint. Remitto etiam ptāteꝫ ar
cis q̄ est in irl̄m. τ do eam summo sacerdoti: vt cō
stituat in ea viros quoscūq̄ ipe elegerit q̄ custo
diant eam. Et omnem animam iudeoꝝ q̄ capti
ua est a terra iuda in oī regno meo relinquo li
berā gratis. vt oēs a tributis soluant̄ etiā peco/
rū suoꝝ. Et oēs dies solennes τ sabbata τ neo
menie τ dies decreti. et tres dies ante diem so/
lennem: et tres post diē solēnē. sint omnes im/
munitatis et remissionis oibus iudeis q sunt in
regno meo. Et nemo habebit potestateꝫ agere

aliquid: ⁊ mouere negocia aduersus aliquē il/
loꝝ in oi causa. Et vt ascribant̄ ex iudeis in ex
ercitu regis a triginta milia viroꝝ. Et dabunt̄
illis copie vt oportet omnibꝰ exercitibus regis
⁊ ex eis ordinabūt̄ q sint in munitionibꝰ regis
magnis. ⁊ ex his ꝯstituent̄ sup negocia regni
que agunt̄ ex fide. ⁊ ꝑncipes sint ex eis ⁊ ambu
lent in legibus suis: sicut precepit rex in t̄ra iu/
da. Et tres ciuitates q̄ addite sunt iudee ex re/
gione samarie: cum iudea reputent̄ vt sint sub
vno. ⁊ non obediāt aliene ptāti nisi sūmo sacer
doti: ptolemaida ⁊ confines eius q̄s dedi donū
scis q sunt i irl'm ad necessarios sumptus scōꝝ
Et ego dabo singulis ānis qndecim milia siclo
rū argēti de rōnibus regis q̄ me ꝯtingūt. ⁊ oē
qđ reliquū fuerit qđ non reddiderant q sup ne/
gocia erāt ānis p̄oribus ex hoc dabūt in opera
domus. Et sup h̄ qnqꝫ milia sicloꝝ argēti q̄ ac
cipiebāt de scōꝝ ratione p singulos ānos. ⁊ hec
ad sacerdotes ptineāt q ministerio funguntur.
Et quicūqꝫ ꝯfugerint in tēplū qđ est hierosoly
mis ⁊ in oibus finibus eius obnoxij regi in oi
negocio dimittant̄: ⁊ vniuersa que sunt eis i re
gno meo: libera habeant. Et ad edificanda vel
restauranda opa scōꝝ: sumptus dabunt̄ de rō
ne regis: ⁊ ad extruendos muros in irl'm: ⁊ cō
minuendos i circuitu: sumptus dabunt̄ de rō/
ne regis. ⁊ ad ꝯstruendos muros i iudea. Vt
audiuit aūt ionathas ⁊ ppl's s̄mones istos: nō
crediderunt eis nec receperunt eos: q2 recordati
sunt malitie magne quā fecerat in israel: ⁊ tribu
lauerat eos valde: ⁊ ꝯplacuit eis in alexandrū.
q2 ipse fuerat eis princeps sermonū pacis. ⁊ ip
si auxilium ferebant oibus diebus. Et ꝯgrega
uit rex alexander exercitū magnū: ⁊ admouit ca
stra ꝯ̄ demetriū. Et cōmiserunt p̄liū duo reges
⁊ fugit exercitꝰ demetrij: ⁊ insecutus est cū ale/
xander. ⁊ incubuit super eos. Et inualuit preli
um nimis donec occidit sol. ⁊ cecidit demetrius
in die illa. Et misit alexander ad ptolemeū regē
egypti legatos s̄ꝫ hec verba dicēs. Qm̄ regres
sus sum in regnum meum ⁊ sedi in sede patrū
meoꝝ. ⁊ obtinui ꝑncipatū. et cōtriui demetriū
⁊ possedi regionem nostram. ⁊ cōmisi pugnaꝫ
cum eo: ⁊ contritus est ipse ⁊ castra eius a no/
bis: ⁊ sedemus in sede regni eius et nunc sta/
tuamus adinuicem amicitiā: ⁊ da mihi filiā tuā
vxorē: ⁊ ero gener tuus. et dabo tibi dona. ⁊ ip
si dignitatē. Et respōdit rex ptolemeus dicēs.
Felix dies in qua reuersus es ad terrā patrum
tuoꝝ ⁊ sedisti in sede regni eoꝝ. Et nunc faciā
tibi quod scripsisti: sꝫ occurre mihi ptolemaidā
vt videamus inuicem nos: ⁊ spondeā tibi sicut
dixisti. Et exiuit ptolemeus đ egypto. ipe ⁊ cleo
patra filia eius. ⁊ venit ptolemaidam anno cen
tesimo sexagesimo secundo. Et occurrit ei alexā
der rex. Et dedit ei cleopatram filiam suaꝫ. ⁊ fe
cit nuptias eius ptolemaide. sicut reges in ma/
gna gloria. Et scripsit alexander rex ionathe vt
veniret obuiam sibi. Et abijt cum gloria ptole/
maidam. et occurrit ibi duobus regibus. et de/
dit illis argentum multum et aurum et dona: et
inuenit gratiam in conspectu eoꝝ. Et conue/
nerunt aduersus eum viri pestilentes ex israel.
viri iniq interpellantes aduersus eum: et nō in
tendit ad eos rex. Et iussit spoliari ionathā ve/
stibus suis. et indui cū purpura. Et ita fecerūt.
Et collocauit eū rex sedere secum. dixitqꝫ ꝑnci/
pibus suis. Exite cū eo in mediuꝫ ciuitatis: et p̄
dicate vt nemo aduersus euꝫ interpellet de vllo
negocio. nec quisqꝫ ei molestus sit de vlla ratio
ne. Et factum est vt viderunt q interpellabant
gloriaꝫ eiꝰ q p̄dicabat̄. et optum eum purpura:
fugerunt oēs. Et magnificauit eum rex. et scri
psit eum inter primos amicos. et posuit eū du/
cē et participem ꝑncipatus. Et reuersus est io
nathas i irl'm cū pace et leticia. In anno centesi
mo sexagesimo qnto: venit demetriꝰ filiꝰ deme
trij a creta i terram patrum suoꝝ. Et audiuit
alexander rex et contristatꝰ est valde. et reuersꝰ
est antiochiam. Et constituit demetrius rex ap/
pollonium ducem q p̄erat celesyre: et congrega
uit exercitū magnū et accessit ad iamniā: et misit
ad ionathan sūmum sacerdotem dicens. Tu so
lus resistis nobis. Ego autem factus sum i de
risum et in opprobriū: ꝓpterea q2 tu ptātem ad
uersū nos exerces in montibꝰ. Nūc ergo si ꝯfi
dis i v̄tutibꝰ tuis. descēde ad nos i cāpū et cō/
paremus illic inuicē: q2 mecū est virtus belloꝝ
Interroga et disce qs suꝫ ego et ceteri q auxilio
sunt mihi: q et dicunt q2 nō pōt stare pes vester
āte faciem nr̄am: q2 bis in fugam ꝯuersi sūt pa
tres tui in terrā suā. Et nunc quō poteris susti/
nere eqtatum et exercitū tantum in cāpo vbi nō
est lapis neqꝫ saxū. neqꝫ locus fugiendi. Vt au
diuit aūt ionathas sermones appollonij: motꝰ
est animo. Et elegit decē milia viroꝝ: ⁊ exijt
ab irl'm. et occurrit ei simon frater eiꝰ i adiuto/
riū. Et applicuerūt castra in ioppen. Et exclu/
sit euꝫ a ciuitate. qa custodia appollonij ioppen
erat. et oppugnauit eam. Et exterriti qui erāt in
ciuitate apuerunt ei. et obtinuit ionathas ioppe
Et audiuit appollonius. et admouit tria milia
equitum et exercitum multum. Et abijt azotuꝫ

tanq̄ iter faciens. et statim exijt in campuȝ eo ꝙ haberet multitudinem eqtum et confideret i eis Et insecutus est eū ionathas in açotū. et cōmise runt pliū. Et reliqt appollonius in castris mil/ le eqtes post eos occulte: Et cognouit ionathas qm̄ insidie sunt post se. et circuierunt castra eius et iecerūt iacula in ppl'm a mane vsq; ad vespe/ ram. Populus aūt stabat sicut p̄cepit ionathas et laborauerunt equi eoꝝ. Et eiecit simon exer/ citum suū. et cōmisit contra legionē. Eqtes eni fatigati erant. Et cōtriti sunt ab eo. et fuerunt. Et q dispersi sunt per campum fugerūt i açotū et intrauerunt in bethagon idolum suuȝ: vt ibi se liberarent. Et succendit ionathas açotū et ci/ uitates q̄ erant in circuitu eius. et accepit spolia eoꝝ. et templum dagon. et omnes q fugerunt i illud succendit igni. Et fuerūt qui ceciderūt gla dio cum his qui succensi sūt. fere octo milia vi/ roꝝ. Et mouit inde ionathas castra. et applicu it ea ascalonam. et exierunt de ciuitate obuiaȝ il li in magna gloria. Et reuersus est ionathas in hierusalem cū suis hn̄tibus spolia multa. Et fa/ ctum est vt audiuit alexander rex sermōes istos addidit adhuc glorificare ionatham. Et misit ei fibulam auream. sicut cōsuetudo est dari cogna tis regum. Et dedit ei accharon ꝛ omnes fines eius in possessionem.

XI

Et rex egypti congregauit exercitum si cut harenam q̄ est circa oram maris. et naues multas et q̄rebat obtiere regnū alexādri dolo. et addere illud regno suo. Et ex ijt in syriam verbis pacificis et aperiebantur ei ciuitates. et occurrebant ei: quia mādauerat ale xander rex exire ei obuiam: eo ꝙ socer suꝰ esset Cum autem introiret ciuitatem ptolomeus. po nebat custodias multum in singulis ciuitatibꝰ Et vt appropriauit açoto ostenderūt ei templuȝ dagon succensum. et açotum et cetera eius d'mo lita et corpora proiecta. et eorum qui cesi erant i bello tumulos quos fecerant secus viā. Et nar rauerunt regi q2 hec fecit ionathas: vt inuidiaȝ facerēt ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas re gi in oppen cum gloria. et inuicem se salutaue/ runt et dormierunt illic. Et abijt ionathas cum rege vsq; ad fluuium qui vocabatur eleutherus et reuersus est in hierusalem. Rex autem ptole meus obtinuit dominium ciuitatū vsq; seleutiā maritimam. et cogitabat in alexandruȝ consilia mala. Et misit legatos ad demetrium dicens. Veni componamus inter nos pactuȝ: et dabo tibi filiā meā quā habet alexāder. et regnabis in regno patris tui. Penitet enim me ꝙ dederim illi filiā meā. Quesiuit. n. me occidere. Et vitu perauit eū. ꝓpterea ꝙ cōcupierat regnum eius Et abstulit filiaȝ suā ꝛ dedit eā demetrio. ꝛ alie nauit se ab alexandro. ꝛ manifestate sunt inimi/ citie eius. Et intrauit ptolemeus antiochiam ꝛ iposuit duo diademata capiti suo: egypti ꝛ asie. Alexander autem rex erat in cilicia illis tempo ribus: quia rebellabāt q erant in locis illis. Et audiuit alexander. ꝛ venit ad eum in bellū. Et produxit ptolemeus rex exercitum. ꝛ occurrit ei in manu valida: ꝛ fugauit eum. Et fugit alexā/ der in arabiam vt ibi protegeretur. Rex autē ptolemeus exaltatꝰ est ꝛ abstulit çabdihel arabs caput alexandri: ꝛ misit ptolemeo. Et rex ptole meus mortuus est in die tertia: ꝛ qui erāt i mu nitionibus perierunt ab his qui erant intra ca/ stra. Et regnauit demetrius anno centesimo se ptuagesimoseptimo. In diebus illis cōgrega/ uit ionathas eos qui erāt in iudea: vt expugna rent arcem q̄ est in hierusalem: ꝛ fecerūt ꝯtra eā machinas multas. Et abierunt qdam q oderāt gentem suam viri iniq ad regem demetriū: ꝛ re nūciauerunt ei ꝙ ionathas obsideret arceȝ. Et vt audiuit iratus est. ꝛ statim venit ptolemaidā ꝛ scripsit ionathe ne obsideret arcem: sed occur reret sibi ad colloquiū festinato. Vt audiuit aūt ionathas iussit obsidere. Et elegit de senioribus israel ꝛ de sacerdotibus: ꝛ dedit se periculo. Et accepit aurū ꝛ argentū ꝛ vestem ꝛ alia exenia multa. ꝛ abijt ad regem ptolemaidaȝ: ꝛ inuenit gratiam in conspectu eius. Et iterpellabant ad uersus eū qdam iniqui ex gente sua. Et fecit ei rex sicut fecerāt ei q ante eum fuerāt. Et exalta uit eū in conspectu oīum amicoꝝ suoꝝ ꝛ statuit ei principatum sacerdotij: ꝛ q̄cunq; alia habuit prius preciosa: ꝛ fecit eum principem amicorū. Et postulauit ionathas a rege vt imunem face/ ret iudeam ꝛ tres toparchias. i. samariam ꝛ cō fines eis: et ꝓmisit ei talenta trecenta. Et cōsen sit rex: et scripsit ionathe epistolas de his oībus hunc moduȝ continentes. Rex demetrius. fra tri ionathe salutem et genti iudeoꝝ. Exempluȝ epistole quam scripsimus lasthem parenti nr̄o de vobis misimus ad vos: vt sciretis. Rex de/ metrius: lastheni parenti. salutē. Genti iudeo rū amicis nr̄is et ꝯseruantibus q̄ iusta sūt apd̄ nos decreuimus bn̄facere ꝓpter benignitatem ipsoꝝ quaȝ erga nos habent. Statuimus ergo illis oēs fines iudee. et tres ciuitates lydā et ra mathe q̄ addite sunt iudee ex samaria: et omnes confines eaꝝ seq̄strari oībus sacrificantibus in hierosolymis pro his que ab eis prius accipie/

bat rex ꝑ singulos annos: ⁊ ꝓ fructibus terre: ⁊ pomoꝝ. Et alia q̄ ad nos ptinebāt decimaꝝ ⁊ tributoꝝ: ex h̄ tp̄e remittimus eis: ⁊ areas saliuaꝝ ⁊ coronas q̄ nobis deferebant: oīa ipsis ꝯcedimus: ⁊ nihil hoꝝ irritū erit ex hoc ⁊ in oē tp̄s. Nunc ergo curate facere hoꝝ exemplū: ⁊ detur ionathe ⁊ ponatur in monte sc̄ō ⁊ in loco celebri. Et vidēs demetrius rex qꝫ siluit terrā i cōspectu suo: ⁊ nihil ei resistit: dimisit totū exercitū suū vnūquēqꝫ in locū suuz: excepto ꝑegrino exercitu quē traxit ab īsulis gentium: ⁊ inimici erāt ei oēs exercitus patrū eius. Triphon autē erat qdaz partiū alexādri prius: ⁊ vidit qm̄ oīs exercitus murmurauit ꝯ demetrium: ⁊ iuit ad emalchuel arabē q nutriebat antiochum filiuz alexandri: ⁊ assidebat ei vt traderet eū ipsi vt regnaret in loco pr̄is sui. Et nunciauit ei quanta fecit demetrius: ⁊ inimicitias exercituū eius aduersus illum. Et mansit ibi diebus multis. Et misit ionathas ad demetriū regem vt deijceret eos q in arce erāt in ir̄lm: ⁊ q in p̄sidijs erāt: qꝛ īpugnabant isr̄l. Et misit demetrius ad ionathan dicens. Nō h̄ tm̄ faciā tibi ⁊ gēti tue: sed gl̄ia illustrabo te: ⁊ gentē tuā cū fuerit opportunū. Nūc ergo recte feceris si miseris in auxiliū mihi viros: qꝛ discessit oīs exercitus meus. Et misit ei ionathas tria milia viroꝝ fortiū antiochiā. Et venerunt ad regē: ⁊ delectatus ē rex i aduētu eoꝝ. Et ꝯuenerūt q erāt de ciuitate. centum viginti milia viroꝝ: ⁊ volebant iterficere regē. ⁊ fugit rex in aulam: ⁊ occupauerunt qui erant de ciuitate: itinera ciuitatis: ⁊ ceperūt pugnare. Et vocauit rex iudeos in auxiliū: ⁊ conuenerunt oēs simul ad eū. Et dispsi sunt oēs ꝑ ciuitatē: ⁊ occiderunt in die illa centū milia hominū. Et succenderūt ciuitatē: ⁊ ceperūt spolia multa in die illa: ⁊ liberauerunt regē. Et viderunt q erant de ciuitate qꝫ obtinuissent iudei ciuitatem sicut volebant: ⁊ īfirmati sunt mēte sua ⁊ clamauerunt ad regem cū precibus dicentes Da nobis dextras: ⁊ cessent iudei oppugnare nos ⁊ ciuitatem. Et ꝓiecerūt arma sua ⁊ fecerunt pacē. Et glorificati sunt iudei in cōspectu regis ⁊ in cōspectu oīum q erant in regno eius ⁊ noīati sunt in regno. Et regressi sunt in ir̄lm habētes spolia multa. Et sedit demetrius rex i sede regni sui: ⁊ siluit terra in ꝯspectu eius. Et mentitus ē oīa queqꝫ dixit: ⁊ abalienauit se a ionatha: ⁊ nō retribuit ei s̄m beneficia que sibi tribuerat: ⁊ vexabat eū valde. Post hec autem reuersus est triphon ⁊ antiochus cum eo puer adolescēs: ⁊ regnauit ⁊ imposuit sibi diadema. Et congregati sunt ad eum oēs exercitus quos dispserat demetrius: ⁊ pugnauerunt ꝯ eū ⁊ fugit ⁊ terga vertit. Et accepit triphon bestias: ⁊ obtinuit antiochiā. Et scripsit antiochus adolescens ionathe dicens. Cōstituo tibi sacerdotiū ⁊ ꝯstituo te super q̄tuor ciuitates vt sis de amicis regis. Et misit illi vasa aurea in ministeriū ⁊ dedit ei ptātem bibendi in auro ⁊ esse in purpura: ⁊ habere fibulam auream. Et simonem fratrē eius constituit ducē a terminis tyri vsqꝫ ad fines egypti. Et exijt ionathas ⁊ perambulabat transflumen ciuitates: ⁊ ꝯgregatus est ad eum oīs exercitus syrie in auxiliū. Et venit ascalonē: ⁊ occurrerunt ei honorifice de ciuitate. Et abijt inde gaçam: ⁊ ꝯcluserunt se qui erant gaçe: ⁊ obsedit eam ⁊ succendit que erant in circuitu ciuitatis: ⁊ predatus est eā. Et rogauerūt gaçenses ionathan ⁊ dedit illis dextram: ⁊ accepit filios eoꝝ obsides: ⁊ misit illos in hierusalē ⁊ perambulauit regionem vsqꝫ damascuz. Et audiuit ionathas qꝛ preuaricati sunt principes demetrij in cades q̄ est in galilea cum exercitu multo volentes euz remouere a negocio regni ⁊ occurrit illis: fratrem aūt suum simonem reliquit intra ꝓuinciā. Et applicuit simon ad bethsuram: ⁊ expugnabat eam diebus multis: ⁊ cōclusit eos. Et postulauerunt ab eo dextras accipere: ⁊ dedit illis. Et eiecit eos inde ⁊ cepit ciuitatem: ⁊ posuit in ea presidium. Et ionathas ⁊ castra eius applicuerunt ad aquā genesar: ⁊ añ lucem vigilauerunt in campo asor. Et ecce castra alienigenaꝝ occurrebant in campo: ⁊ tendebant ei insidias in mōtibus: ipse aūt occurrit ex aduerso. Insidie vero exurrexerunt de locis suis: ⁊ cōmiserunt preliū. Et fugerunt q erant ex parte ionathe oēs. ⁊ nemo relictus est ex eis nisi matathias filius absolomi: ⁊ iudas filius calphi: princeps militie exercitus. Et scidit ionathas vestimenta sua: et posuit terram in capite suo: et orauit. Et reuersus est ionathas ad eos in prelium et ꝯuertit eos in fugam: et pugnauerunt. Et viderunt q fugiebant ptis illius: et reuersi sunt ad eum et isequebātur cū eo oēs vsque cades ad castra sua: et peruenerunt vsqꝫ illuc. Et ceciderūt de alienigenis in die illa tria milia viroꝝ: et reuersus ē ionathas in ir̄lm. XII

Et vidit ionathas qꝛ tēpus eum iuuat: et elegit viros et misit eos romā statuere et renouare cum eis amicitiā. Et ad spartiatas et ad alia loca misit ep̄las s̄m eandez formam. Et abierunt romā: et intrauerunt curiaz: et dixerunt. Ionathas summus sacerdos et

gens iudeorum miserunt nos: vt renouem⁹ ami
citiam et societatem scdm pristinum. Et dederūt
illis epl'as ad ipos p loca: vt deducerent eos in
terram iuda cu pace. Et hoc ē exēplū epl'arum
quas scripsit ionathas spartiatis. Jonathas sū
mus sacerdos: et seniores gētis: et sacerdotes et
reliquus ppl's iudeorum: spartiatis fratribus salu
tem. Jam pridē misse erant epistole ad oniam
sūmum sacerdotē a dario q regnabat apud vos
qm estis fratres nostri: sicut scriptū cōtinet qd
subiectum est. Et suscepit onias virum q missus
fuerat cum honore: et accepit epistolas in qbus
significabatur de societate et de amicitia. Nos.n.
cum nullo horum indigeremus: habentes solatio
sanctos libros qui sūt in manibus nostris: ma
luimus mittere ad vos renouare fraternitatem
et amicitiam: ne forte alieni efficiamur a vobis.
Multa.n.tpa transierunt ex q misistis ad nos
Nos ergo in oi tēpore sine itermissione i die
bus solēnibus et ceteris qbus oportet: memo
res sumus vri in sacrificijs q offerimus: et i ob
seruatiōibus: sicut phas ē et decet meminisse fra
trum. Letamur itaqz de gloria vra. Nos autē
circumdederunt multe tribulatiōes et multa p
lia: et ipugnauerunt nos reges q sunt in circui
tu nro. Noluim⁹ ergo vobis molesti eē: neqz
ceteris socijs et amicis nris in his plijs. Ha
buimus.n. de celo auxiliū et liberati sum⁹: et hu
miliati sūt inimici nri. Elegimus itaqz neume
niū antiochi filiū: et ātipatrē iasonis filiū: et mi
simus ad romanos renouare cū eis amicitiam
et societatē pristinā. Mādauimus itaqz eis vt
veniant etiā ad vos: et salutent vos: et reddāt
vobis epl'as nras de inouatione fraternitatis
nostre. Et nunc benefacietis rndentes nobis
ad hec. Et h scriptū epl'arum qd misit onias. Rex
spartiatarum onias: ionathe sacerdoti magno: sa
lutem. Inuentū est in scriptura de spartiatis et
iudeis: qm sunt fratres et qz sunt de genē abra
ham. Et nunc ex quo hec cognouimus: benefa
citis scribētes nobis de pace vra. Sz et nos re
scripsimus vobis. Pecora nra et possessiōes
nostre: vestre sunt et vre nostre. Mandauim⁹
itaqz hec nunciari vobis. Et audiuit ionathas
qm regressi sunt principes demetrij cum exer
citu multo supra qz prius pugnare aduersus eū
et exijt ab irl'm: et occurrit eis in amathite regio
ne. Non.n. dederat eis spacium vt ingrederē
tur regionē eius. Et misit speculatores i castra
eorum. et reuersi renunciauerunt qz constituūt su
peruenire illic nocte. Cum occidisset autem sol
pcepit ionathas suis vigilare: et esse in armis
paratos ad pugnam tota nocte. Et posuit custodes
per circuitum castrorum. Et audierūt aduersarij
qz parat⁹ est ionathas cū suis i bello: et timuerūt
et formidauerunt in corde suo. et accenderunt fo
cos in castris suis. Jonathas autem et qui cum
eo erant non cognouerūt vsqz mane. Videbāt
aūt lumiaria ardētia: et secutus est eos ionathas
et nō cōprehendit eos. Transierunt.n. flumen
eleutherum. Et diuertit ionathas ad arabas q vo
cabantur çabadei. et percussit eos et accepit spolia
eorum. Et iunxit: et venit damascū: et pābulabat
oēm regionem illam. Simon aūt exijt. et venit
vsqz ascalonem et ad proxima presidia. et declia
uit in ioppen: et occupauit eā. Audiuit enim qz
vellēt psidiū tradere ptibus demetrij: et posuit
ibi custodes. vt custodirent eā. Et reuersus ē
ionathas et conuocauit seniores ppl'i: et cogitauit
cum eis edificare presidia in iudea: et edificare
muros in irl'm: et exaltare altitudine magna in
ter medium arcis et ciuitatis. vt separet eā a ci
uitate: vt esset ipa singulariter: et neqz emāt ne
qz vendant. Et conuenerūt vt edificarēt ciuitatem
et cecidit murus q erat super torrentē ab ortu so
lis: et repauit eum qui vocatur caphetheta. Et
simon edificauit adiada i sephela: et muniuit eā
et imposuit portas et seras. Et cum cogitasset tri
phon regnare asie: et assumere diadema et extē
dere manum i antiochū regem: timens ne forte
nō pmitteret eū ionatha sed pugnaret aduersus
eū qrebat cōprehendere eū et occidere. Et exur
gēs abijt in bethsan: et exijt ionathas obuiā eum
quadraginta milib⁹ virorum electorum in prelium. et
venit bethsan. Et vidit triphon quia venit iona
thas cū exercitu multo: vt extenderet in eum ma
nus: et timuit. Et excepit eū cum honore: et cō
mendauit eum oibus amicis suis. et dedit ei mu
nera. Et precepit exercitibus suis vt obedirent
ei sicut sibi. Et dixit ionathe. Vt qd vexasti vni
uersum populū: cū bellum nobis nō sit. Et nūc
remitte eos in domos suas. Elige autem tibi vi
ros paucos qui tecū sint: et veni mecum ptole
maidā: et tradā eam tibi: et reliqua psidia: et exer
citum: et vniuersos prepositos negocij: et con
uersus abibo. Propterea.n.veni. Et credidit
ei: et fecit sicut dixit et dimisit exercitum. et abie
rūt i terram iuda. Retinuit aūt secum tria milia
virorum: ex quibus remisit in galileam duo milia
mille aūt venerunt cū eo. Vt aūt intrauit ptole
maidā ionathas. clauserūt portas ciuitatis pto
lemenses: et cōprehenderunt eū et omnes q cum
eo intrauerunt: gladio interfecerūt. Et misit tri
phon exercitū et eqtes in galileam et i campū ma

gnū: vt ꝑderēt oēs socios ionathe. At illi cum cognouissent: q2 ꝯprehensus ē ionathas ⁊ ꝑijt ⁊ oēs q cū eo erāt: hortati sunt semetipsos: ⁊ exierūt pati in p̄liū. Et vidētes hi q insecuti fuerāt q2 ꝓ aīa res est illis: reuersi sūt: illi aūt venerūt oēs cū pace in t͛rā iuda. Et plāxerunt ionathan ⁊ eos q cū ipso erant valde. Et luxit israel luctu magno. Et quesierūt oēs gētes q̄ erant in circuitu coꝝ ꝯterē eos. Dixerunt. n. Nō habent ꝑncipē ⁊ adiuuantē: nunc ergo expugnemus illos: ⁊ tollam⁹ de hoib⁹ memoriā coꝝ. XIII

Et audiuit simon qꝺ ꝯgregauit triphon exercitū copiosū: vt vēiret in terrā iuda ⁊ attereret eā: vidēs q2 in tremore ppl's ē ⁊ in timore: ascendit irl'm ⁊ ꝯgregauit ppl'm ⁊ adhortans dixit. Vos scitis quāta ego ⁊ frēs mei ⁊ domus p̄ris mei fecimus ꝓ legibus ⁊ ꝓ scis p̄lia: ⁊ āgustias q̄les vidimus. Hoꝝ grā ꝑierūt frēs mei oēs ꝓpter isrl': ⁊ relict⁹ sū ego solus. Et nūc nō mihi ꝯtingat ꝑcere aīe mee: i oī tp̄e tribulatiōis. Nō eni melior sū fratribus meis. Vindicabo itaq3 gentē meā ⁊ scā: natos q̄3 nostros ⁊ vxores q2 ꝯgregate sunt vniuerse gentes ꝯterere nos inimicitie grā. Et accensa ē spūs populi simul: vt audiuit smōes istos: et rn̄derūt voce magna dicētes. Tu es dux nr̄ loco iude ⁊ ionathe fr̄is tui. Pugna p̄liū nostrū ⁊ oīa quecūq3 dixeris nobis faciem⁹. Et ꝯgregās omnes viros bellatores accelerauit ꝯsummare vniuersos muros irl'm: ⁊ muniuit eam i gyro. Et misit ionathan filiū absolomi: ⁊ cū eo exercitū nouum in ioppen: ⁊ eiectis his qui erant i arce remansit illis ipse. Et mouit triphō a ptolemaida cum exercitu multo vt veniret in t͛ram iuda: ⁊ ionathas cū eo in custodia. Simon autē applicuit in addusꝯ faciē cāpi. Et vt cognouit triphon q2 surrexit simō loco fr̄is sui ionathe: ⁊ q2 ꝯmissurus eēt cū eo p̄liū: misit ad eū legatos dicens. Pro argēto qꝺ debebat frat͛ tuus ionathas in rōne regis ꝓpter negocia q̄ habuit: detinuimus eum. Et nunc mitte argēti talenta cētum ⁊ duos filios eius obsides: vt nō dimissus fugiat a nobis: ⁊ remittem⁹ eū. Et cognouit simon q2 cū dolo loqueretur secū. Iussit tn̄ dari argentum ⁊ pueros ne inimicitiā magnā sumeret ad ppl'm israel dicentē: q2 non misit ei argētum ⁊ pueros ꝓpterea perijt. Et misit pueros ⁊ centum talēta. Et mētitus est: ⁊ non dimisit ionathan. Et post hec venit triphon intra regionem vt cōtereret eā: ⁊ gyrauerunt ꝑ viam q̄ ducit ador. Et simon ⁊ castra eius ābulabant i oēm locū quocūq3 ibant. Qui aūt in arce erant miserūt ad triphonē legatos vt festinaret venire ꝑ desertū: ⁊ mitteret illis alimonias. Et parauit triphon oēm eq̄tatum: vt veniret illa nocte. Erat. n. nix multa valde: ⁊ nō venit in galaaditim. Et cū appropinquasset baschaman: occidit ionathan ⁊ filios eius illic. Et conuertit triphon: ⁊ abijt in terram suā. et misit simō ⁊ accepit ossa ionathe fr̄is sui ⁊ sepeliuit ea i modin ciuitate patꝝ eius: ⁊ planxerunt eū oēs israel plāctu magno: ⁊ luxerunt eū dies multos. et edificauit simō suꝑ sepulchꝝ p̄ris sui ⁊ fratꝝ suoꝝ: edificiū altum visu: lapide polito retro ⁊ an̄: et statuit septem pyramidas vnā ꝯ vnā: p̄ri ⁊ matri: ⁊ q̄ttuor fratribus. et his circūposuit colūnas arma ad memoriā eternā: ⁊ iuxta arma naues sculptas: q̄ viderent͛ ab hoibus nauigantibus mare. Hoc ē sepulchꝝ quod fecit in modin vsq3 in hūc diē. Triphon autē cum iter faceret cum antiocho rege adolescente dolo occidit cū: ⁊ regnauit in loco eius. et iposuit sibi diadema asie: ⁊ fecit plagā magnā in t͛ra. et edificauit simon presidia iudee: muniēs ea turrib⁹ excelsis. ⁊ muris magnis: ⁊ portis ⁊ seris: et posuit alimenta in munitionibus. et elegit simon viros ⁊ misit ad dmetriū regē vt faceret remissionē regioni: q2 actus oēs triphonis ꝑ direptionē fuerant gesti. et demetrius rex ad v͛ba ista rn̄dit ei: ⁊ scripsit epistolā talē. Rex demetrius simoni sūmo sacerdoti ⁊ amico regū ⁊ senioribus ⁊ genti iudeoꝝ salutē. Coronam aureā et bahen quā misistis suscepimus: ⁊ pati sum⁹ facere vobiscum pacē magnā ⁊ scribere p̄positis regis remittere vobis q̄ indulsimus. Queecunq3 enī ꝯstituimus vobis ꝯstāt. Munitiōes q̄s edificastis vobis sint. Remittimus q̄3 ignorātias ⁊ pctā vsq3 in hodiernum diē: ⁊ coronam quā debebatis. et si qd aliud erat tributarium i irl'm: iam nō sit tributarium. Et si q ex vobis apti sūt ꝯscribi int͛ nr̄os ꝯscribant͛: ⁊ sit int͛ nos pax. Anno centesimo septuagesimo ablatum ē iugum gentiū ab israel. Et cepit ppl's israel scribere in tabulis ⁊ gestis publicis: āno ꝑmo sub simone sūmo sacerdote magno duce: ⁊ ꝑncipe iudeoꝝ. In dieb⁹ illis applicuit simō ad gaçan ⁊ circundedit eā castris: ⁊ fecit machinas: ⁊ applicuit ad ciuitatē ⁊ ꝑcussit turrē vnā: ⁊ ꝯprehendit eam. et q eruperāt erant intra machinā ⁊ ciuitatē: ⁊ factus est motus magnus in ciuitate. et ascenderunt q erāt in ciuitate cum vxoribus ⁊ filijs supra muꝝ scissis tunicis suis: ⁊ clamauerunt voce magna postulātes a simōe dextras sibi dari: ⁊ dixerūt. Nō nobis reddas fm

malitias nr̄as: ſ; ſm̄ miſericoꝛdias tuas: ꝛ ſer/
uiemus tibi. Et flexus ſimō: nō debellauit eos
eiecit tn̄ eos de ciuitate et emūdauit edes ī qbus
fuerant ſimulacra: ꝛ tūc intrauit in eā cū hym/
nis benedicens dn̄m. Et eiecta ab ea oī imun/
ditia collocauit ī ea viros q legē facerent: ꝛ mu
niuit eā ꝛ fecit ſibi habitationē. Qui aūt erant ī
arce irl'm ꝓhibeant̄ egredi ꝛ ingredi regionez
ꝛ emere ac vendere: ꝛ eſurierūt valde: ꝛ multi
ex eis fame perierunt. Et clamauerunt ad ſimo
nem vt dextras acciperent: ꝛ dedit illis. Et eie
cit eos inde: ꝛ mūdauit arcē a ꝯtaminationibꝰ
Et intrauerunt in eā tertia ꝛ viceſima die ſecū
di menſis: anno cēteſimo ſeptuageſimopꝛimo
cum laude ꝛ ramis palmaꝝ ꝛ cynaris et cym/
balis et nablis et hymnis et canticis: qꝛ contri
tus eſt inimicus magnus ex iſrael. Et ꝯſtituit
vt oībus annis agerentur dies hi cū leticia. Et
muniuit montē tēpli: q erat ſecus arcē: et habi
tauit ibi ipſe et q cū eo erant. Et vidit ſimon io
hannē filiū ſuum ꝙ foꝛtis p̄lij vir eēt et poſuit
eum ducem virtutum vniuerſaꝝ: et habitauit
in gaçaris. XIIII

IAnno centeſimo ſeptuageſimo ſecundo
cōgregauit rex demetrius exercitū ſuū:
et abijt mediam ad ꝯtrahenda ſibi au/
xilia: vt expugnaret triphonē. Et audiuit arſa
ces rex perſidis et medie: qꝛ ītrauit demetrius
ꝯfines ſuos et miſit vnu; de p̄ncipibus ſuis vt
compꝛehēderet eum viuū: et adduceret eū ad ſe
Et abijt et ꝑcuſſit caſtra demetrij: et cōpꝛehen
dit eū: et duxit eū ad arſacē: et poſuit eum in cu/
ſtodiam. Et ſiluit oīs terra iuda oībus diebus
ſimonis: et q̄ſiuit bona genti ſue: et placuit illis
poteſtas eius et gloꝛia eius oībus diebus. Et
cum oī gloꝛia eius oībus diebus. Et cū oī gl'ia
ſua accepit ioppē in poꝛtum: et fecit introitū in
inſulis maris. Et dilatauit fines gentis ſue: et
obtinuit regionem. Et congregauit captiuita/
tem multam: et dn̄atus ē gaçare et bethſure et
arci: et abſtulit imunditias ex ea: et non erat q
reſiſteret ei. Et vnuſquiſq; colebat terram ſuā
cum pace et terra iuda dabat fructus ſuos: et li
gna cāpoꝝ fructum ſuū. Senioꝛes in plateis ſe
debant omnes: ꝛ de bonis terre tractabant. et
iuuenes induebant ſe gloꝛiam et ſtolas belli.
Et ciuitatibus tribuebat alimonias: et conſti/
tuebat eas vt eſſent vaſa munitionis: quoaduſ
q; nominatum eſt nomen gloꝛie eius vſq; ad
extremū t̄re. fec̄ pacē ſr̄ t̄rā. et letatꝰ ē iſrl' leticia
mag̃. Et ſedit vnuſq̄ſq; ſb̄ vite ſua. ꝛ ſub ficul
nea ſua et nō erat q eos t̄reret. Deficit ipugnāſ
eos ſup terram: reges ꝯtriti ſunt in diebꝰ illis.
Et ꝯfirmauit oēs humiles ppl'i ſui. et legē exq
ſiuit et abſtulit oēm iniquū et malū. Sācta glo
rificauit: et multiplicauit vaſa ſcōꝝ. Et auditu;
eſt rome: qꝛ defunctus eſſet ionathas et vſq; in
ſpartiatas: et ꝯtriſtati ſunt valde. Vt audierūt
autē ꝙ ſimon frater eius factus eſſet ſūmus ſa/
cerdos loco eius. et ipſe obtineret oēm regionē
et ciuitates in ea ſcripſerunt ad eū tabulis ereis
vt renouarent amicitias et ſocietatem: quā fece
rant cū iuda ꝛ cū ionatha fr̄ibus eius. Et lecte
ſunt in cōſpectu eccleſie in irl'm. Et hoc exēplu;
epiſtolarū quas ſpartiate miſerunt. Spartiano
rū p̄ncipes et ciuitates: ſimoni ſacerdoti magno
et ſenioꝛibus ſacerdotibꝰ et reliquo ppl'o iudeo
rū fr̄ibus ſalutē. Legati qui miſi ſūt ad populū
nr̄m nūciauerunt nobis de vr̄a gloꝛia et hono
re et leticia: et gauiſi ſumus in introitu coꝝ. Et
ſcripſimus q̄ ab eis erant dicta in cōcilijs popu
li ſic. Numenius antiochi. et antipater iaſonis
filius legati iudeoꝝ venerūt ad nos renouan/
tes nobiſcū amicitia; pꝛiſtinā. Et placuit popu
lo excipe viros gloꝛioſe: ꝛ ponere exemplū ſer/
monū coꝝ. in ſegregatis populi libꝛis: vt ſit ad
memoꝛiā populo ſpartiataꝝ. Exemplū aūt ho/
rū ſcripſimꝰ ſimoni magno ſacerdoti. Poſt h̄
aūt miſit ſimon numeniū romā habentē clypeū
aureū magnū pondo mnaꝝ mille. ad ſtatuen/
dam cū eis ſocietatē. Cū aūt audiſſet populꝰ ro
manus ſermones iſtos dixerūt. Quā gratiaꝝ
actionē reddemus ſimoni et filijs eius. Reſti/
tuit. n. ip̄e fr̄es ſuos: et expugnauit iīmicos iſrl'
ab eis. Et ſtatuerūt ei libertatē: et deſcripſerūt
in tabulis ereis: et poſuerūt in titulis in monte
ſyon. Et hoc eſt exēplū ſcripture. Octauadecia
die menſis ebul: anno centeſimo ſeptuageſimo
ſecūdo. anno tertio ſub ſimōe ſacerdote magno
in aſſaramel in ꝯuentu magno ſacerdotū ꝛ po/
puli et p̄ncipiū et gētis et ſenioꝝ regionis nota
fcā ſūt hec: qm̄ freq̄nter facta ſūt p̄lia ī regiōe no
ſtra. Simon aūt matathie filius ex filijs iarib ꝛ
fr̄es eius dederūt ſe periculo. et reſtiterunt ad/
uerſarij gentis ſue vt ſtarent ſcā ipoꝛu; et lex: et
gloꝛia magna gloꝛificauerūt gētē ſuā. Et con/
gregauit ionathas gentē ſuā: et factꝰ eſt illis ſa/
cerdos magnꝰ: et appoſitus eſt ad populū ſuū.
Et voluerūt iīmici coꝝ calcare ſcā et atterere re
gionem ipoꝝ et extēdere manꝰ ī ſcā ſcōꝝ. Tūc
reſtitit ſimon: et pugnauit pꝛo gente. ſua. et ero
gauit pecunias multas. et armauit viros vir/
tutis gentis ſue: et dedit illis ſtipendia. Et mu
niuit ciuitates iudee ꝛ bethſurā q̄ erat in finibꝰ

iudee: vbi erant arma hostiū antea: ⁊ posuit il/
lic p̄sidiū viros iudeos. Et ioppen muniuit q̄
erat ad mare. ⁊ gaçaram q̄ est in finibus açoti:
i q̄ hostes antea hitabāt: ⁊ collocauit illic iude/
os: ⁊ q̄cūqꝫ apta erant ad correptionē coꝝ po/
suit in eis. Et vidit ppl's actum simonis ⁊ gl'iaꝫ
quā cogitabat facere genti sue ⁊ posuerunt cuꝫ
ducē suum ⁊ ꝑncipē sacerdotū eo ꝙ ipse fecerit
hec oia: ⁊ iustitiā ⁊ fidē quā ꝯseruauit genti sue
⁊ exquisiuit oi modo exaltare ppl'm suū. Et in
diebus eiꝰ ꝓspatū ē i manibus eius vt tollerēt
gētes de regiōe ipsoꝝ ⁊ q̄ in ciuitate dauid erāt
in irl'm in arce de q̄ ꝓcedebāt ⁊ contaminabāt
oia q̄ in circuitu scōꝝ sūt: ⁊ inferebant plagam
magnā castitati. Et collocauit in ea viros iude
os ad tutamētū regionis ⁊ ciuitatis: ⁊ exaltauit
muros in irl'm. Et rex demetrius statuit illi sū
mum sacerdotiū. Scd'm hec fecit eū amicū suū.
⁊ glorificauit eum gloria magna. Audiuit eniꝫ
ꝙ appellati sunt iudei a romanis amici ⁊ socij ⁊
frēs. ⁊ qꝛ susceperunt legatos simonis gloriose
⁊ qꝛ iudei ⁊ sacerdotes coꝝ ꝯsenserunt eum eē
ducē suum ⁊ sūmū sacerdotē in eternum donec
surgat ꝓpha fidelis: ⁊ vt sit super eos dux: ⁊ vt
cura eēt illi ꝓ scis: ⁊ vt ꝯstitueret p̄positos sup
opa coꝝ ⁊ sup regionem: ⁊ sup arma ⁊ sup p̄si
diā: ⁊ cura sit illi de scis: ⁊ vt audiat ab oibus:
⁊ scribāt in noie eius oēs conscriptiones in re
gione: ⁊ vt operiat purpura et auro: ⁊ ne liceat
vlli ex populo ⁊ ex sacerdotibꝰ irritū facere ali/
quid hoꝝ: ⁊ ꝯdicere his q̄ ab eo dicūt: aut ꝯuo
care conuentū in regione sine ipo: ⁊ vestiri pur
pura ⁊ vti fibula aurea. Qui autē fecerit extra
hec aut irritum fecerit aliqd hoꝝ: reus erit. Et
cōplacuit oi pplo statuere simonē: et facere ꝑm
verba ista. Et suscepit simon et placuit ei vt sū/
mo sacerdotio fungeret: et eēt dux et princeps
gentis iudeoꝝ et sacerdotum. et p̄esset oibus.
Et scripturā istam dixerunt ponere in tabulis
ereis: et ponere eas in peribolo scōꝝ in loco ce
lebri. Exemplum aūt coꝝ ponere in erario: vt
habeat simon et filij eius.

XV

Et misit Rex antiochus filius demetrij epistolas ab insulis maris: simōi sacer
doti et ꝑncipi gentis iudeoꝝ et vniuer
se genti: et erant continentes hunc modū. Rex
antiochus: simoni sacerdoti magno: et genti iu
deoꝝ: salutē. Qm̄ qdem pestilentes obtinue/
runt regnū patꝝ nroꝝ: volo autem vendicare
regnū et restituere illud sicut erat antea et lectā
feci multitudinē exercitꝰ: et feci naues bellicas.
Volo autē ꝓcedere ꝑ regionem vt vlciscar in
eos qui corruperunt regionem nr̄am: et qui de
solauerunt ciuitates multas i regno meo. Nūc
ḡ statuo tibi oēs oblationes q̄s remiserunt tibi
an̄ me oēs reges. ⁊ quecūqꝫ alia dona remisert
tibi: ⁊ ꝑmitto tibi facere ꝑcussurā ꝓprij nūmis/
matis i regione tua. Hierusalē autē sanctā eē
⁊ liberā: ⁊ oia arma que fabricata sunt: ⁊ p̄sidia
q̄ cōstruxisti q̄ tenes: maneāt tibi. Et oē debitū
regis ⁊ q̄ futura sunt regi ex h ⁊ in totū tp̄s re/
mittūt tibi. Cum aūt obtinuerimꝰ regnum nr̄ꝫ
glorificabimꝰ te ⁊ gentem tuā: ⁊ tēplum gloria
magna: ita vt manifestet gl'ia vr̄a in vniuersa
t̄ra. Anno cētesimo septuagesimoq̄rto: exijt an
tiochus in t̄rā patꝝ suoꝝ ⁊ ꝯuenerūt ad eū oēs
exercitus: ita vt pauci relicti essent cum tripho/
ne. Et insecutus ē eū antiochus rex: et vēit do
rā fugiens ꝑ maritimā. Sciebat. n. ꝙ ꝯgrega
ta sunt mala i eū ⁊ reliquit eū exercitus. Et ap/
licuit antiochus super dorā cū cētum viginti mi
libus viroꝝ belligeratoꝝ ⁊ octo milibꝰ eqtum
Et circuiuit ciuitatē: ⁊ naues a mari accesserūt
⁊ vexabant ciuitatē a t̄ra ⁊ mari: ⁊ neminē sine
bant igredi vel egredi. Venit aūt numenius ⁊
q cū eo fuerant ab vrbe roma habentes episto/
las regibus ⁊ regionibus scriptas: in qbus cō
tinebant hec. Lucius consul romanoꝝ: ptole/
meo regi: salutēꝫ. Legati iudeoꝝ venerunt ad
nos amici nr̄i renouantes pristinā amicitiā: et
societatē missi a simone ꝑncipe sacerdotuꝫ ⁊ po
pulo iudeoꝝ. Attulerunt autē ⁊ clypeū aureuꝫ
mnaꝝ mille. Placuit itaqꝫ nobis scribere regi
bus ⁊ regionibus: vt nō inferant illis mala ne
qꝫ ipugnēt eos ⁊ ciuitates coꝝ ⁊ regiōes coꝝ:
⁊ vt non ferant auxiliū pugnantibus aduersus
eos. Visū autē est nobis accipe ab eis clypeuꝫ.
Si q ḡ pestilētes fugerint de regione ipsoꝝ ad
vos: tradite eos simoni ꝑncipi sacerdotum: vt
vindicet in eos ꝑm legē suam. Hec eadē scri/
pta sunt demetrio regi ⁊ attolo ⁊ arabe ⁊ arsaci
⁊ in oēs regiones ⁊ samsame ⁊ spartanis ⁊ de
lo ⁊ mido ⁊ sitione ⁊ carie ⁊ samū ⁊ pāphyliam
⁊ lyciā ⁊ alicarn asū ⁊ rhodū ⁊ faselida ⁊ choo:
⁊ siden ⁊ arado ⁊ gortynā ⁊ gnydum ⁊ cypruꝫ
⁊ cyrenē. Exemplum autem coꝝ scripserunt si
moni ꝑncipi sacerdotum: ⁊ pplo iudeoꝝ. An/
tiochus autem rex applicuit castra in dorā secū
do admouens ei semꝑ manus ⁊ machynas fa/
ciens: ⁊ conclusit triphonē ne ꝓcederet. Et mi
sit ad eum simon duo milia viroꝝ electoꝝ in au
xilium: ⁊ argentum ⁊ auꝝ ⁊ vasa copiosa: ⁊ no
luit ea accipere sed rupit oia q̄ pactus est cuꝫ eo
antea: ⁊ alienauit se ab eo. Et misit ad euꝫ athe

nobium vnum de amicis suis vt tractaret cum ipso dicēs. Vos tenetis ioppē ⁊ gaçarā ⁊ arcē q̄ est in irl̄m ciuitates regni mei: fines eoꝝ de/ solastis ⁊ fecistis plagam magnā in terra: ⁊ do minati estis ꝑ loca multa i regno meo. Nunc ḡ tradite ciuitates q̄s occupastis: ⁊ tributa locoꝝ i q̄bus dn̄ati estis extra fines iudee. Sin autē da te ꝓ illis q̄ngenta talenta argenti: ⁊ exterminij qd̄ exterminastis: ⁊ tributoꝝ ciuitatū: alia talen ta q̄ngenta. Sin aūt: veniemus ⁊ expugnabi/ mus vos. Et venit athenobius amicus regis i irl̄m: ⁊ vidit gl'iam simonis ⁊ claritatem i auro ⁊ argento: ⁊ apparatum copiosum ⁊ obstupuit ⁊ retulit ei verba regis. Et rn̄dit ei simon ⁊ di/ xit ei: Neq₃ alienam terrā sumpsimus: neq₃ a lienam detinemus: sed hereditatē patrū nr̄oꝝ q̄ iniuste ab inimicis nr̄is aliquo tp̄e possessa ē. Nos vero tp̄s h̄ntes vendicamus hereditatez patrum nostroꝝ. Nam de ioppe ⁊ gaçara: que expostulas: ipsi faciebant in populo plagā ma/ gnam: ⁊ in regione nr̄a: hoꝝ damus talenta cē tum. Et non rn̄dit ei athenobius verbuz. Re uersus autē cum ira ad regem renūciauit ei v̄ ba ista: ⁊ gloriam simonis et vniuersa q̄ vidit: ⁊ iratus est rex ira magna. Triphon autem fugit naui in orthosaida. Et ꝯstituit rex cendebeum ducē maritimū: et exercitum peditū et equitum dedit illi. Et mandauit illi mouere castra ꝯ̄ faci em iudee: et mandauit ei edificare cedronez: et obstruere portas ciuitatis. et debellare popl'm. Rex autem ꝑsequebaṫ triphonem. Et perueīt cendebeus iamniā ⁊ cepit irritare plebem et cō culcare iudeam et captiuare populum et interfi cere. et edificare cedronez. Et collocauit illic eq tes et exercitum: vt egressi perambularent viā iudee sicut constituit ei rex.

XVI

Et ascendit iohānes de gaçaris et nun/ ciauit simōi patri suo que fecit cendebe us in populo ipsorum. Et vocauit si/ mon duos filios suos seniores iudam et iohan nem: et ait illis. Ego et fratres mei et domus patris mei expugnauimus hostes israel ab ado lescentia vsq₃ in hunc diem: et prosperatum est in manibus nostris liberare israel aliquotiens Nunc autem senui: sed estote loco meo et fra/ tris mei: ⁊ egressi pugnate ꝓ gente nostra. Au xilium v̄o de celo vobiscum sit. Et elegit de re gione viginti milia viroꝝ belligeratorum ⁊ eq tes. et ꝓfecti sunt ad cendebeum et dormierunt in modin. Et surrexerunt mane et abierunt in campum. Et ecce exercitus copiosus in obuiā illis: peditum et equitum. Et fluuius torrens erat inter mediuz ip̄oꝝ. Et admouit castra con tra faciē eoꝝ ip̄e ⁊ populus eius: ⁊ vidit popu/ lū trepidātē ad trāsfretandū torrentē. ⁊ transfre tauit primus. Et viderūt eū viri. ⁊ transierunt post eū. Et diuisit ppl'm ⁊ eq̄tes in medio pedi/ tū. Erat aūt eq̄tatus aduersarioꝝ copiosus ni/ mis. Et exclamauerunt sacris tubis: ⁊ i fugam ꝯuersus est cendebeus ⁊ castra ei⁹. ⁊ ceciderūt ex eis multi vulnerati: residui aūt in munitiōez fugerūt. Tunc vulnerat⁹ ē iudas frat ioānis io hannes autem insecutus est eos donec venit ce dronem quam edificauit: ⁊ fugerūt vsq₃ ad tur res que erant in ag[r]is açoti: ⁊ succēdit eas igni Et ceciderunt ex illis duo milia virorum: ⁊ re/ uersus est in iudeam in pace. Et ptolemeus fi/ lius abobi constitutus erat dux in campo hieri/ cho: ⁊ habebat argentum ⁊ aurū multū. Erat. n. gener sūmi sacerdotis. Et exaltatū est cor ei⁹ ⁊ volebat obtinere regionem: ⁊ cogitabat dolū aduersus simonem ⁊ filios eius vt tolleret eos Simon autem perambulans ciuitates q̄ erant in regione iudee: ⁊ sollicitudinem gerens earū descendit i hiericho: ip̄e ⁊ matathias filius eius ⁊ iudas anno centesimo septuagesimo septimo mense vndecimo. Hic est mēsis sabath. Et su scepit eos filius abobi in munitiūculam q̄ voca tur doch: cū dolo quam edificauit: ⁊ fecit eis cō/ uiuiū magnū. Et abscondit illic viros. Et cum inebriatus esset simon ⁊ filij eius surrexit ptole meus cū suis: ⁊ sumpserūt arma sua: ⁊ intraue/ rūt in ꝯuiuiū: ⁊ occiderunt eū ⁊ duos filios ei⁹ ⁊ quosdaz pueros eius. Et fecit deceptionē ma gnam in israel: ⁊ reddidit mala pro bonis. Et scripsit hec ptoleme⁹: ⁊ misit regi vt mitteret ei exercitum in auxilium: ⁊ traderet ei regionez ⁊ ciuitates eoruz ⁊ tributa. Et misit alios in ga/ çaram tollere iohānē: ⁊ tribunis misit ep̄las vt venirent ad se: ⁊ daret eis argentuz ⁊ aurum ⁊ dona. Et alios misit occupare irl̄m ⁊ montē tē/ pli. Et precurrens q̄dam nunciauit iohanni in gaçara q̄ꝛ ꝑijt pater eius ⁊ fr̄es eius. ⁊ q̄ꝛ misit te quoq₃ interfici. Vt audiuit autē vehementer expauit. ⁊ comprehendit viros qui venerant ꝑ dere eum: ⁊ occidit eos. Cognouit. n. q̄ꝛ quere bāt ꝑdere eū. Et cetera sermonū iohānis ⁊ bel/ loꝝ eius: ⁊ bonaꝝ v̄tutū q̄bus fortiter gessit: et edificij muroꝝ quos extruxit ⁊ reꝝ gestarū eius ecce hec scripta sūt i libro dieꝝ sacerdotij eius ex quo fact⁹ est p̄nceps sacerdotū post p̄rem suuz.

¶ Explicit liber primus Machabeorum. In cipit secundus. Capitulum. I

Fratribus q̄ sūt ꝑ egyptū iudeis: salutē
dicūt fratres q̄ sunt in hierosolymis iu
dei ⁊ qui in regione iudea: ⁊ pacē bonā
Benefaciat vobis deus ⁊ meminerit testamēti
sui quod locutus est ad abrahaꝫ ⁊ isaac ⁊ iacob
seruoꝝ suoꝝ fidelium: vt det vobis cor oibus
vt colatis eum: ⁊ faciatis eius voluntatē corde
magno ⁊ animo volenti. Adapiat cor vestruꝫ
in lege sua ⁊ in p̄ceptis suis: ⁊ faciat pacē. Ex/
audiat orationes vestras: ⁊ reconcilieť vobis:
nec vos deserat in tēpore malo. Et nunc hic su
mus orantes ꝓ vobis. Regnāte demetrio an
no centesimo sexagesimonono: nos iudei scri/
psimus vobis in tribulatiōe ⁊ ipetu q̄ supuenit
nobis in istis ānis ex q̊ recessit iason a scā terra
⁊ a regno. Portam succenderunt ⁊ effuderūt
sanguinē inocentē. Et orauimus ad dn̄m: ⁊ ex
auditi sumus: ⁊ obtulimus sacrificiū ⁊ simila/
ginē: ⁊ accendimus lucernas: ⁊ ꝓposuimꝰ pa
nes. Et nunc frequētate dies scenophegie mē
sis casleu. Anno cētesimo octogosimooctauo:
ppl's q̄ est hierosolymis ⁊ in iudea senatusq3 ⁊
iudas: aristobolo magistro ptolemei regis qui
est de genere christoꝝ sacerdotū ⁊ his q̄ in egy
pto sunt iudeis: saluteꝫ et sanitatē. De magnis
periculis a deo liberati magnifice gratias agi/
mus ipsi: vtpote q̄ aduersus talē regē dimica/
uimus. Ipse. n. ebulire fecit de perside eos qui
pugnauerunt ꝯ nos et scām ciuitatē. Naꝫ cuꝫ
in ꝑside esset dux ipse et cum ipso imensus exer
citus: cecidit in tēplo nanee: ꝯsilio deceptus sa
cerdotum nanee. Eteni cū ea habitaturus vēit
ad locuꝫ antiochus et amici eius: et vt accipet
pecunias multas dotis noie. Cūq3 ꝓposuissēt
eas sacerdoes nanee: et ipse cū paucis igressus
esset intra ambitū phani: clauserunt tēpluꝫ. Cū
autē intrasset antiochus apertoq3 occulto aditu
tēpli mittentes lapides ꝑcusserunt ducē et eos
q̄ cum eo erant: et diuiserunt mēbratim: et capi
tibus āputatis foras ꝓiecerūt. Per oia bn̄dictꝰ
deus q̄ tradidit impios. Facturi igiť quinta et
vicesima die mēsis casleu purificacionē templi
necessariū duximꝰ significare vobis: ut ⁊ vos
q̊3 agatis diē scenophegie. ⁊ diē ignis. q̄ datus
est qn̄ neemias edificato templo ⁊ altari obtu/
lit sacrificia. Nā cum in ꝑsidē ducerenť patres
nr̄i sacerdotes: qui tunc cultores dei erant: ac
ceptū ignē de altari occulte absconderūt in ual
le vbi erat puteus altus ⁊ siccus. ⁊ in eo ꝯtutati
sunt cū. ita ut oibus ignotus eēt locus. Cū aūt
p̄terissent āni multi. ⁊ placuit deo ut mitteretur
neemias a rege ꝑsidis: nepotes sacerdotum il

lorum q̄ abscōderant misit ad regrenduꝫ ignē.
⁊ sicut narauerūt nobis: nō inuenerūt igneꝫ: s3
aquā crassam. Et iussit eos haurire ⁊ afferre si
bi. ⁊ sacrificia que imposita erāt iussit sacerdos
neemias aspergi ipsa aqua. ⁊ ligna que erāt su
perposita. Vtq3 h̄ factuꝫ est. ⁊ tempus affuit q̊
sol refulsit q̄ prius erat in nubilo. accensus est
ignis magnus ita ut oēs mirarenť. Orationē
aūt faciebant oēs sacerdotes dū consumaretur
sacrificiū ionatha inchoante. ceteris aūt rn̄dē/
tibus. Et neemie erat oratio hūc hn̄s modum.
Dn̄e deꝰ oium creator terribilis ⁊ fortis. iustꝰ
⁊ misericors qui solꝰ es bonꝰ rex: solus p̄stās.
solus iustus ⁊ oipotens ⁊ eternus: qui liberas
isrl' de oi malo: qui fecisti patres electos. san/
ctificasti eos: accipe sacrificium pro vniuerso
pplo tuo isrl': ⁊ custodi partem tuaꝫ ⁊ sanctifica
Congrega dispersionem nostraꝫ: libera eos q̄
seruiunt gentibus. et contēptos et abhoiatos
respice. vt sciant gētes quia tu es deus noster.
Affige opprimentes nos. ⁊ ꝯtumeliā faciētes
in suꝑbia. Cōstitue pplm tuuꝫ in loco scō tuo:
sicut dixit moyses. Sacerdotes autem psalle/
bant hymnos: vsquequo ꝯsumptū esset sacri
ficium. Cum autem consumptum eēt sacrificiū
ex residua aqua neemias iussit lapides maio/
res ꝑfundi. Quod ut factuꝫ est. ex eis flamma
accensa est: s3 ex lumine quod refulsit ab alta/
ri consūpta est. Vt uero manifestata est res:
renunciatum est regi ꝑsaꝝ q̄ in loco in q̊ ignē
abscōderant hi qui translati fuerant sacerdo/
tes. aqua apparuit: de qua neemias ⁊ q̄ cū eo
erant purificauerunt sacrificia. Considerans
autē rex ⁊ reꝫ diligenter examinās. fecit ei tem
plum ut ꝓbaret quod factū erat. Et cū probas/
set. sacerdotibus donauit multa bona ⁊ alia
atque alia munera. ⁊ accipiens manu sua tri/
buebat eis. Appellauit autem neemias hūc lo
cum nephthar: quod interpretatur purificatio.
Vocatur autem apud plures nephi. II

Inuenit autē i descriptiōibus hieremie
ꝓphe q̄ iussit eos ignē accipe q̄ trāsmi
grabanť vt significatū est. ⁊ ut manda
uit transmigratis. Et dedit illis legem ne obli/
uiscerenť p̄cepta dn̄i. ⁊ ut non exerrarent mē/
tibus vidētes simulacra aurea ⁊ argētea et or/
namēta eoꝝ. Et alia huiusmodi dicens horta/
bať. ne legē amouerent a corde suo. erat autē i
ipsa scriptura: quō tabernaculū ⁊ archam iussit
propha diuino rn̄so ad se facto comitari secum
vsque q̊ exijt i montē: i q̊ moyses ascendit et vi
dit dei hereditatem. Et veniens ibi hieremias

inuenit locũ spelunce. ⁊ tabernaculũ ⁊ archã ⁊ altare incensi intulit illuc: ⁊ ostiũ obstruxit. Et accesserũt qdã six q sequebant̃ vt notarẽt sibi locum: ⁊ nõ potuerunt iuenire. Vt aũt cognouit hieremias: culpãs illos dixit ꝙ ignotus erit locus donec congreget deus ꝯgregationẽ popl'i ⁊ ꝓpitius fiat. Et tũc dñs ondet hec: ⁊ apparebit maiestas dñi. ⁊ nubes erit sicut ⁊ moysi manifestabat̃: ⁊ sicut cum salomon petijt vt locus sanctificaret̃ magno deo mãifestabat hec. Magnifice etenim sapiam tractabat: ⁊ vt sapiam habens: obtulit sacrificiũ dedicationis ⁊ ꝯsumatõnis templi. Sicut et moyses orabat ad dñm. et descendit ignis de celo: ⁊ consumpsit holocaustum: sicut et salomon orauit: ⁊ descendit ignis de celo: ⁊ cõsumpsit holocaustum: ⁊ dixit moyses eo ꝙ non sit comestuz qd erat ꝓ pctõ. ⁊ ꝯsũptuz ẽ. Similiter ⁊ salomõ octo diebus celebrauit dedicationẽ. Inferebant̃ autẽ in descriptionibus ⁊ cõmẽtarijs neemie hec eadẽ: ⁊ qualit ꝯstruens bibliothecã congregauit de regionibus libros. ⁊ ꝓphetaꝝ ⁊ dauid: et epistolas regũ de donarijs. Silr autẽ ⁊ iudas ea q̃ didicerat ꝑ bellum qd nobis acciderat ꝯgregauit oĩa ⁊ sunt apud nos. Si g̊ desideratis hec: mittite qui ꝑferant vobis. Acturi itaqꝫ purificationez scripsimus vobis. Bene g̊ facietis: si egeritis hos dies. Deus aũt q liberauit ppl'm suũ ⁊ reddidit hereditatẽ oĩbus: ⁊ regnũ et sacerdotium ⁊ scificationẽ sicut ꝓmisit in lege: spamus ꝙ cito nr̃i miserebit̃ ⁊ ꝯgregabit de sub celo in locum sanctũ. Eripuit eni nos de magnis ꝑiculis: ⁊ locuz purgauit. De iuda ṽo machabeo ⁊ fr̃ibus eius: et de tẽpli magni purificatiõe. ⁊ de are dedicatione sz ⁊ de ꝑlijs q̃ ꝑtinent ad antiochum nobilem. ⁊ filium eius eupatorẽ: ⁊ de illuminationibus q̃ de celo facte sunt ad eos q ꝓ iudeis fortiter fecerũt: ita vt vniuersaz regionẽ cũ pauci eẽnt vĩdicarent: ⁊ barbarã multitudinẽ fugarent: ⁊ famosissimũ ĩ toto orbe tẽplũ recuparẽt: ⁊ ciuitatẽ liberarẽt: vt leges q̃ abolite erant restituerent̃ dño cum oĩ tranquillitate ꝓpitio facto illis. Itẽqꝫ ab iasone cyreneo: quinqꝫ libris ꝯprehẽsa tẽptauimus nos vno volumine breuiare. Considerantes. n. multitudinẽ libroꝝ ⁊ difficultatẽ volentibus aggredi narratiões historiaꝝ: ꝓpter multitudinẽ rerũ curauimus volentibus quidẽ legere vt esset aĩ oblectatio: studiosis ṽo vt facilius possint memorie cõmendare: oĩbus autẽ legentibus vtilitas cõferatur. Et nobis qdem ipsis q hoc opus breuiandi cã suscepimus: nõ facilẽ laborẽ: imo vero negocium plenum vigiliaꝝ ⁊ sudoris assumpsimus. Sicut hi q p̃parant ꝯuiuium. ⁊ q̃runt alioꝝ volũtati parere: ꝓpter multoꝝ g'raz libẽter laborẽ sustinemus: ṽitatẽ quidẽ de singulis auctoribus concedẽtes: ipsi autẽ ſm datam formã breuitati studẽtes. Sicut. n. noue dom⁹ architecto de vniuersa structura curanduz ẽ: ei vero q pingere curat q̃ apta sunt ad ornatũ exquirenda sũt: ita estimandũ est ⁊ in nobis. Eteniz intellectum colligere ⁊ ordinare ſmonẽ: ⁊ curiosius ꝑtes singulas quasqꝫ disquirere: historie ꝯgruit autori: breuitatẽ ṽo dictionis sectari et executiones rerum vitare: breuianti ꝯcedendum est. Hinc ergo narrationem incipiemus de p̃fatione tantum dixisse sufficiat. Stultum etenĩ: est ante historiam effluere: in ipsa autez historia succingi.

III

Igitur cũ scã ciuitas habitaret̃ in omni pace: leges autẽ adhuc optime custodirent̃ ꝓpter onie põtificis dispositionez ⁊ pietatẽ et aĩos odio hñtes mala: fiebat vt ⁊ ipsi reges et principes locũ sũmo honore dignuz ducerent: et templũ maximis muneribus illustrarent: ita vt seleucus asie rex de redditib⁹ suis p̃staret oẽs sumptus ad ministerium sacrificioꝝ ꝑtinentes. Smon autẽ de tribu beniamĩ p̃positus tẽpli ꝯstitutus: cõtendebat obsistente sibi principe sacerdotũ iniquũ aliquid in ciuitate moliri. Sed cũ vincere oniã nõ posset: venit ad appolloniũ tharsee filiũ q illo tẽpor̃ erat dux celesyrie et phenicis. et nunciauit ei pecunijs innumerabilibus plenũ esse erariũ hierosolymis et cõmunes copias imẽsas esse q̃ non ꝑtinẽt ad rationẽ sacrificioꝝ: eẽ aũt possibile sub potestate regis cadere vniuersa. Cũqꝫ retulisset ad regem apollonius de pecunijs q̃ delate erãt: ille accitum heliodoꝝ q erat supꝑ negociã eius: misit cũ mandatis vt p̃dictã pecuniam transportaret Statimqꝫ heliodorus iter ẽ aggressus: specie quidem q̃si ꝑ celesyriã et phenicẽ ciuitates eẽt peragraturus: reuera autẽ regis ꝓpositum perfecturus. Sz cũ venisset hierosolymã ⁊ benigne a sũmo sacerdote in ciuitate esset exceptus: narrauit de dato iudicio pecuniaꝝ et cuius rei gr̃a adesset aperuit. Interrogabat autẽ si vere hec ita essent. Tunc sumus sacerdos ostendit deposita esse hec ad victualia viduarum ⁊ pupillorũ quedã vero esse hircani thobie viri valde eminentis: in his que detulerat impius simõ: vniuersa autem argenti talenta esse quadringenta et auri ducenta: decipi vero eos qui credidissent loco ⁊ tẽplo qd ꝑ vniuersuz mũdum hono

rat. ꝓ sui veneratione ⁊ scitate. oio ipossibile
eē. At ille ꝓ his q̄ habebat i mādatis a rege di
cebat oi genere regi ea eē deferēda. Constitu/
ta autē die intrabat de his heliodorus ordina/
turꝰ. Non modica vo per vniuersam ciuitatē
erat trepidatio. Sacerdotes autē añ altare cū
stolis sacerdotalibus iactauerunt se. ⁊ inuo/
cabant de celo eū q de depositis legem posuit:
vt his q deposuerant ea salua custodiret. Jam
vo q videret sūmi sacerdotis vultū. mēte vul
nerabat. facies. n. ⁊ color immutatus. declara
bat internū ai dolorem. Circūfusa. n. erat me/
sticia quedam viro. ⁊ horror corporis: per quē
manifestꝰ aspiciētibus dolor cordis eiꝰ efficie/
bat. Alij etiā ꝯgregati de domibus ꝯfluebant
publica supplicatiōe obsecrātes: ꝓ eo ꝙ in con
tēptū locus esset venturus. Accīcteqz mulieres
cilitijs pectus p plateas ꝯfluebant: sed ⁊ virgi
nes q̄ ꝯcluse erant: ꝓcurrebant ad oniam: alie
aūt ad muros: q̄dam vero p fenestras aspicie/
bāt: vniuerse aūt ꝓtendentes manus in celum
deprecabant. Erat eni misera cōmixte multitu
dinis: ⁊ magni sacerdotis in agone ꝯstituti ex/
pectatio. Et hi quidē inuocabant oi potentē de
um: vt credita sibi his q crediderant cū oi inte
gritate ꝯseruarent. Heliodorus aūt quod de/
creuerat pficiebat: eodē loco ipse cū satellitibus
circa erariū p̄sens. Sz spūs oipotentis dei ma
gnam fecit sue ostēsionis euidentiaz ita vt oēs
qui ausi fuerant parere ei: ruentes dei virtute:
in dissolutionē ⁊ formidinē ꝯuerterent. Appa
ruit. n. illis quidā equus: terribilē habens ses/
sorē optimis operimentis adornatus: isqz cū
ipetu heliodoro priores calces elisit. Qui autez
ei sedebat videbat arma habere aurea. Alij et
apparuerunt duo iuuenes: virtute decori opti
mi gloria: speciosiqz amictu: q circūsteterunt eū
⁊ ex vtraqz parte flagellabant sine itermissione
multis plagis verberantes. Subito aūt heliodo
rus concidit in terrā: eūqz multa caligine circū
fusū rapuerunt: atqz in sella gestatoria positum
eiecerunt. Et is q cū multis cursoribus ⁊ satelli
tibus p̄dictū ingressus est erariū: portabat nul
lo sibi auxiliū ferēte: manifesta dei cognita vir
tute. Et ille quidē p diuinā virtutē iacebat mu
tus atqz oi spe ⁊ salute priuatus. Hi autē dñm
benedicebant: qz magnificabat locū suū: ⁊ tem/
pluz qd paulo añ timore ac tumultu erat plenū
apparente oipotente dño gaudio ⁊ leticia iple/
tum est. Tunc vero ex amicis heliodori quidā
rogabant cōfestim oniam vt inuocaret altissimū
vt vitā donaret ei: qui in supmo spū erat cōsti/
tutus. Cōsiderans aūt sūmus sacerdos ne for
te rex suspicaret maliciā aliquā ex iudeis circa
heliodorum consumatam: obtulit ꝓ salute viri
hostiā salutarē. Cumqz sūmus sacerdos exora/
ret: ijdem iuuenes eisdem vestibus amicti astā
tes heliodoro dixerūt. Onie sacerdoti gratias
age. Nam ꝓpter eum dñs tibi vitam donauit
Tu autez a deo flagellatus: nuncia oibus ma/
gnalia dei ⁊ ptātem. Et his dictis nō cōparue/
runt. Heliodorus autē hostia deo oblata: ⁊ vo
tis magnis ꝓmissis ei q viuere illi concessit: ⁊
onie gratias agēs: recepto exercitu repedabat
ad regez. Testabat autē oibus ea q̄ sub oculis
suis viderat opera magna dei. Cū autē rex in/
terrogasset heliodorū qs eēt aptus adhuc semel
hierosolymā mitti ait. Si quē habes hostē aut
regni insidiatorē: mitte illuc: ⁊ flagellatum eū
recipies: si tñ euaserit: eo ꝙ in loco sit vere dei
quedā virtus. Nā ipse q hz i celis habitationē:
visitator ⁊ adiutor ē loci illiꝰ: ⁊ veniētes ad ma
lefaciendū pcutit ac pdit. Igit de heliodoro et
erarij custodia ita res se habet. IIII

SImon autem p̄dictus pecuniarū ⁊ pa
trie delator: male loquebat de onia: tā/
q̄ ipse heliodorū instigasset ad hec: ⁊ ip
se fuisset icentor malorū: ꝓuisoreqz ciuitatis ac
defensorem gentis sue: ⁊ emulatorem legis dei
audebat insidiatorem regni dicere. Sed cū ini
micitie intantum ꝓcederent vt etiam p quosdā
simonis necessarios homicidia fierent: conside
rans onias piculum ꝯtentionis: ⁊ appolloniū
isanire vtpote ducē celesyrie ⁊ phenicis: ad au
gendā malitiam simonis: ad regem se contulit
non vt ciuium accusator: sed cōmunem vtilita/
tem apud semetipsuz vniuerse multitudinis cō
siderans. Videbat enim sine regali ꝓuidētia
impossibile esse pacem rebus dari: nec simonē
posse cessare a stultitia sua. Sed post seleuci vi/
te excessum cum suscepisset regnū antiochus q
nobilis appellabat: ambiebat iason frater onie
summum sacerdotiuz: adito rege: ꝓmittens ei
argenti talenta trecenta sexaginta: ⁊ ex redditi/
bus alijs talenta octoginta. Super hoc ꝓmit/
tebat ⁊ alia centum quinquaginta: si ptāti eius
ꝯcederet gymnasium: ⁊ ephebiā sibi ꝯstituere
⁊ eos qui in hierosolymis erāt ātiochenos scri
bere. Qd cum rex ānuisset: ⁊ obtinuisset prin/
cipatum: statim ad gentilem ritum contribules
suos transferre cepit: ⁊ amotis his que huma/
nitatis causa iudeis a regibus fuerant constitu
ta per ioannem patrez eupolemij q apud roma
nos de amicitia ⁊ societate functus est legatiōe:

legitima: ciuium iura destituens: praua istitu/
ta sanciebat. Eteni ausus est sub ipsa arce gym
nasium ꝯstituere ⁊ optimos quosqꝫ epheboꝝ in
lupanaribus ponere. Erat aũt hoc nõ initiũ: ſꝫ
incrementũ quoddã ⁊ ꝑfectus gentilis ⁊ alieni
gene ꝯuersationis ꝓpter impij ⁊ non sacerdo/
tis iasonis nephariũ ⁊ inauditũ scelus: ita vt sa
cerdotes iã non circa altaris officia dediti essẽt
sed cõtempto templo ⁊ sacrificijs neglectis festi
narent participes fieri palestre: ⁊ ꝓbitionis ei⁹
iniuste: ⁊ in exercitijs disci: ⁊ patrios quidẽ ho
nores nihil habentes. grecas glorias optimas
arbitrabant̃. Quaꝝ gratia ꝑiculosa eos contẽ
tio habebat: ⁊ eoꝝ instituta emulabant̃. ac per
omnia his ꝯsimiles esse cupiebãt: quos hostes
⁊ peremptores habuerant. In leges. n. diui/
nas impie agere ĩpune nõ cedit: sed hͦ tẽpus se
quens declarabit. Cum aũt quiquẽnalis agon
tyro celebraret̃: ⁊ rex presens eẽt: misit iason fa
cinorosos ab hierosolymis viros pctõres por/
tantes argenti didrachmas trecentas in sacrifi
cium herculis: q̃s postulauerũt hi q asportaue
rant ne in sacrificijs erogarent̃: qꝛ non oporte/
ret: sed in alios sumptus eas deputari. Sꝫ hec
oblata sunt quidẽ ab eo q miserat in sacrificiuꝫ
herculis: ꝓpter presentes aũt date sunt in fabri
cam nauiũ triremiũ. Misso aũt in egyptũ apol
lonio nesthei filio ꝓpter ꝓmates ptolemei phi
lometoris regis: cũ cognouisset antiochus alie
num se a negocijs regni effectũ: ꝓprijs vtilita/
tibus ꝯsulens: ꝓfectus inde venit ioppẽ: ⁊ ide
hierosolymã. Et magnifice ab iasone ⁊ ciuitate
susceptus cum faculaꝝ luminibus ⁊ laudibus i
gressus est: ⁊ ide in phenicẽ exercitũ conuertit.
Et post triẽnij tẽpus misit iason menelaũ sup̃/
dicti simonis fratrẽ portantẽ pecunias regi: ⁊
de negocijs necessarijs responsa perlatuꝝ. At
ille cõmendatus regi cum magnificasset facieꝫ
ꝑtãtis eius: in semetipsũ retorsit sũmum sacer/
dotium: supponens iason talenta argenti trecẽ
ta. Acceptisqꝫ a rege mandatis venit: nihil q/
dem habens dignũ sacerdotio: aĩos vero cru/
delis tyrãni: ⁊ fere belue iram gerens. Et iasõ
qdem q ꝓprium fratrẽ captiuauerat: ipse dece/
ptus ꝓfugus in ãmanitẽ expulsus est regionẽ
Menelaus aũt ꝓncipatũ qdem obtinuit: de pe
cunijs vero regi ꝓmissis nihil agebat: cum ex
actionẽ faceret sostratus q arci erat prepositus
Nã ad hunc exactio vectigaliũ ꝑtinebat: quam
ob cãm vtriqꝫ ad regem sunt euocati. Et mene
laus amotus est a sacerdotio succedẽte: lysima/
cho fratre suo: sostratus aũt ꝑlatus est cyprijs.

Et cum hec agerent̃: ꝯtigit tharsenses ⁊ malle
tas seditionẽ mouere: eo q̧ antiochi regis ꝯcu
bine dono essent dati. Festinãter itaqꝫ rex ve/
nit sedare illos: relicto suffecto vno ex comitib⁹
suis andronico. Ratus aũt menelaus accepisse
se tẽpus opportunuꝫ. aurea q̃dam vasa e tẽplo
furatus donauit andronico: ⁊ alia vendiderat
tyro ⁊ ꝑ vicinas ciuitates. Quod cũ certissime
cognouisset onias: arguebat eũ: ipse in loco tu/
to se continens antiochie secus daphnẽ. Unde
menelaus accedens ad andronicum: rogabat
vt oniã interficeret. Qui cũ venisset ad oniã: ⁊
datis dextris cũ iureiurando: q̃uis esset ei sus/
pectus suasisset de asylo ꝓcedere: stati eũ pere/
mit nõ veritus iusticiã. Ob quã causã nõ solũ
iudei: sed etiã alie quoqꝫ nationes indignabãt̃
⁊ moleste ferebãt de nece tanti viri iniusta. Sꝫ
regressum regem de cilicie locis adierunt iudei
apud antiochiã: simul ⁊ greci ꝯquerẽtes ð ini/
qua nece onie. Contristatus itaqꝫ ẽ aĩo antio/
chus ꝓpter oniã. ⁊ flexus ad miam lachrymas
fudit: recordatus defũcti sobrietatẽ ⁊ modestiã
Accẽsusqꝫ aĩo andronicũ purpura exutum per
totã ciuitatẽ iubet circunduci: ⁊ in eo loco ĩ quo
in oniam ĩpietatem ꝯmiserat: sacrilegum vita
priuari: dñõ illi condignã retribuente penam.
Multis aũt sacrilegijs in templo a lysimacho
cõmissis menelai consilio ⁊ diuulgata fama cõ
gregata est multitudo aduersum lysimachum
multo iam auro exportato. Turbis autem ĩsur
gẽtibus: ⁊ animis ira repletis: lysimachus ar
matis fere tribus milibus: iniquis manibus
vti cepit: duce quodam tyranno etate pariter ⁊
dementia ꝓuecto. Sed vt intellexerunt cona/
tum lysimachi: alij lapides: alij fustes validos
arripuere: quidam vero cinerem in lysimachũ
iecere. Et multi qdem vulnerati. qdam autem
⁊ ꝓstrati: omnes vero in fugaꝫ ꝯuersi sũt. Ip
sum etiã sacrilegũ secus erarium ĩterfecerunt.
De his ergo cepit iudiciũ aduersus menelauꝫ
agitari. Et cum venisset rex tyrũ: ad ipsum ne
gocium detulerunt missi tres viri a senioribus.
Et cũ superaret̃ menelaus: ꝓmisit ptolemeo mł
tas pecunias dare ad suadendum regi. Itaqꝫ
ptolemeus in quodã atrio positũ q̃si refrigerã
di grã regẽ adijt ⁊ deduxit a sñia: ⁊ menelaum
qdem vniuerse malitie reum criminibus absol/
uit: miseros autẽ qui etiã si apud scythas cãm
dixissent ĩnocentes iudicarent̃: hos morte dã/
nauit. Cito ergo iniustã penã dederũt. q ꝓ ciui
tate ⁊ pplo ⁊ sacris vasis cãm ꝓsecuti sũt. Quã
obrẽ tyrij quoqꝫ indignati: erga sepulturã eoꝝ

liberalissimi extiterunt. Menelaus aūt ꝓpter
eoꝝ q̄ in potētia erāt auaritiā p̄manebat i ptāte
crescens in malitia ad insidias ciuium. V

EOdē tēpore antiochus secundā ꝓfecti
onē parauit in egyptū. Cōtigit aūt per
vniuersam hierosolymoꝝ ciuitatē vi-
deri diebus q̄draginta per aera equites discur
rentes: auratas stolas habētes ⁊ hastas: q̄si co
hortes armatas: ⁊ cursus equoꝝ p ordīes dige
stos: ⁊ ꝯgressiōes fieri cominus: ⁊ scutoꝝ mo-
tus: ⁊ galeatoꝝ multitudinē gladijs districtis:
⁊ teloꝝ iactus: ⁊ aureoꝝ armoꝝ splendorem:
oīsq̄ generis loricaꝝ. Quaꝓpter oēs roga-
bant in bonum monstra conuerti. Sed cū fal-
sus rumor exisset: tāq̄ vita excessisset antioch⁹
assūptis iason nō minus mille viris aggressus
est ciuitatē repente: ⁊ ciuibus ad murum cōuo
lantibus ad vltimū apprehensa ciuitate mene-
laus fugit in arcē. Jason vero nō parcebat i ce
de ciuibus suis: nec cogitabat ꝓsperitatē aduer
sum cognatos malū esse maximū: arbitrās ho
stium ⁊ nō ciuium se trophea capturū. Et prin
cipatum quidē nō obtinuit: finē vero insidiaꝝ
suaꝝ confusionē accepit: ⁊ ꝓfugus iterū abijt
in āmaniten. Ad vltimū in exitiū sui conclusus
ab aretha arabum tyrāno fugiens de ciuitate i
ciuitatem. oībus odiosus: vt refuga legū: ⁊ exe
crabilis vt patrie ⁊ ciuium hostis: in egyptum
extrusus est: ⁊ q̄ multos de patria sua expule-
rat: peregre perijt lacedemonas ꝓfectus. quā
si ꝓ cognatione ibi refugiū habiturus: ⁊ q̄ in-
sepultos multos abiecerat: ipse ⁊ illamentatus
⁊ insepultus abijcitur: sepultura neq̄ peregrina
vsus: neq̄ patrio sepulchro participans. His
itaq̄ gestis suspicatus est rex societatē desertu
ros iudeos: ⁊ ob hoc ꝓfectus ex egypto effera
tis animis ciuitatē quidem armis cepit. Jussit
aūt militibus interficere: nec parcere occursan
tibus: ⁊ p domos ascendentes trucidare. Fie-
bant ergo cedes iuuenū ac senioꝝ: mulierum ⁊
natoꝝ exterminia: virginūq̄ ⁊ paruuloꝝ ne-
ces. Erant aūt toto triduo: octoginta milia in-
terfecti: q̄draginta milia vincti: nō minus autē
venundati. Sed nec ista sufficiunt. Ausus est
etiā itrare templū vniuersa terra sāctius mene
lao ductore: qui legum ⁊ patrie fuit ꝓditor. Et
scelestis manibus sumēs sancta vasa q̄ ab alijs
regibus ⁊ ciuitatibus erant posita ad ornatū lo
ci ⁊ gloriā: cōtrectabat indigne ⁊ ꝯtaminabat.
Jta alienatus mente antiochus nō cōsiderabat
q̄ ꝓpter pctā habitantiū ciuitatē modicū deus
fuerat iratus: ꝓpter qd̄ ⁊ accidit circa locū des-
pectio. Alioqn nisi cōtigisset eos mltis pctīs eē
inuolutos: sicut heliodorus q̄ missus ē a seleu-
co rege ad expoliandū erarium: etiā hic statī ad
ueniens flagellatus ⁊ repulsus vtiq̄ fuisset ab
audacia. Verū nō ꝓpter locū gentem: sed pro
pter gentē locū deus elegit. Jdeoq̄ ⁊ ipse lo-
cus particeps factus est ppl'i maloꝝ: postea aūt
fiet socius bonoꝝ: ⁊ qui derelictus in ira dei oī
potentis est: iterū in magna dn̄i reconciliatiōe
cum sūma gloria exaltabitur. Jgit̄ antiochus
mille ⁊ octingentis ablatis de tēplo talentis ve
lociter antiochiā regressus est: existimans se p̄
superbiā terrā ad nauigādū: pelagus vero ad
iter agendū deducturū ꝓpter mentis elationē
Reliqt aūt p̄positos ad affligendā gentē: hie-
rosolymis quidē philippū genere phrygē: mo
ribus crudeliorē eo ipso a quo ꝯstitutus ē: i ga
rizim aūt andronicū ⁊ menelaū qui grauius q̄
ceteri iminebāt ciuibus. Cūq̄ appositus esset
ꝯ iudeos: misit odiosū principē apollonium cum
exercitu viginti ⁊ duobus milibus: pcipiens ei
oēs pfecte etatis iterficere: mlieres ac iuuenes
vendere. Qui cum venisset hierosolymā pacē
simulans qeuit vsq̄ ad diē scm̄ sabbati. ⁊ tunc
feriatis iudeis arma capere suis p̄cepit. Oēsq̄
simul q̄ ad spectaculū ꝓcesserant: trucidauit:
⁊ ciuitatē cū armatis discurrens: igentē multi-
tudinē peremit. Judas aūt machabeus q̄ deci
mus fuerat secesserat in desertū locum: ibiq̄ in
ter feras vitā in mōtibus cū suis agebat: ⁊ feni
cibo vescētes demorabant̄: ne participes eēnt
coinquinationis. VI

SEd nō post multū tēporis misit rex se-
nem quendā antiochenū q̄ cōpelleret
iudeos vt se transferrēt a patrijs ⁊ dei
legib⁹: cōtaminare etiā q̄ in hierosolymis erat
templū: ⁊ cognominare iouis olimpij: ⁊ in ga-
rizim: ꝓut erant hi qui locū inhabitabant iouis
hospitalis. Pessima autē ⁊ vniuersis grauis
erat maloꝝ incursio. Nam templū luxuria ⁊
cōmessationibus erat plenū: ⁊ scortantiū cū me
retricibus: sacratisq̄ edibus mulieres se vltro
ingerebant: intro ferentes ea q̄ nō licebant. Al
tare etiam plenum erat illicitis: que legibus ꝓ
hibebant̄. Neq̄ aūt sabbata custodiebāt̄: neq̄
dies solēnes patrij seruabāt̄: nec simpliciter se
quisq̄ iudeū confitebat̄. Ducebant̄ aūt cū ama
ra necessitate in die natalis regis ad sacrificia: ⁊
cū liberi sacra celebrarent̄: cogebant̄ edera co
ronati libero circuire. Decretum aūt exijt in ꝓ
ximas ciuitates gentiliū suggerentibus ptole-
meis: vt pari mō ⁊ ipsi aduersus iudeos age-

rēt ut sacrificarēt. eos autē qui nollent transire ad istituta gentiliū inficerēt. Erat ergo vidē miseriā. Due eni mlieres delate sūt natos suos circumcidisse: quas ad vbera infantibꝰ suspensis: cum publice per ciuitatem circunduxissent per muros precipitauerunt. Alij vero ad ꝓximas coeuntes speluncas: et latenter sabbati diem celebrantes: cum indicati essent philippo: flammis succensi sunt: eo ꝙ verebantur ꝓpter religionē ⁊ obseruātiā. manu sibimet auxiliū ferre. Obsecro aūt eos q hunc librum lecturi sūt: ne abhorrescāt propter aduersos casus: sed reputēt ea q̄ acciderūt non ad interitū: sed ad correptionem esse generis nostri: Eteni multo tpe nō sinere pctōribꝰ ex snīa agere: sed statim vltiones adhibere magni beneficij ē indicium Nō enim sicut in alijs nationibus dn̄s patiēt expectat: ut eas cum iudicij dies aduenerit in plenitudīe pctōꝝ puniat: ita et i nobis statuit ut pctis nr̄is i finem deuolutis ita demū i nos vindicet: ꝓpt qd̄ nūq̄ qdem a nobis miaꝫ suā amouet. corripiens Xpo in aduersis ppl̄m suum nō derelinqt. Sed hec nobis ad cōmonitionē legentiū dicta sint paucis. Iaꝫ aūt veniendum ē ad narratōeꝫ. Igit̄ eleazarꝰ vnus de p̄mori bus scribaꝝ vir etate ꝓuectus. et vultu dcorus aptoore hians compellebatur carnem porcinā mādūcare: at ille gloriosissimā mortem magis q̄ odibilē vitā cōplectēs. volūtarie preibat ad suppliciū. Intuēs aūt quēadmoduꝫ oporteret accedere: patient̄ sustinens destinauit non admittē illicita ꝓpt vite amorē. Hi autē q asta bāt: iniq̄ miseratiōe comoti ꝓpt̄ antiquam viri amicitiā. tollētes eum secreto rogabant afferri carnes qbꝰ vesci ei licebat: ut simularet̄ mandūcasse sic̄ rex ipauerat de sacrificij carnibus: ut hoc facto a morte liberaret̄. et ꝓpter vetereꝫ viri amicitiaꝫ hāc i eo faciebant hūanitateꝫ. At ille cogitare cepit etat̄ ac senectutis sue eminentiam dignā: ⁊ ingenuam nobilitatis canitiem: atque a puero optime ꝯuersatiōis actus. et ſm scē et a deo condite legis ꝯstituta. rn̄dit cito dicēs: p̄mitti se velle in ifernū. Non. n. etati nr̄e dignū est inquit fingere. ut multi adolescentes arbitrantes eleaçaꝝ nonaginta annoꝝ transisse ad vitam alienigenarū et ipsi ꝓpter meam simulationē et ꝓpt modicū corruptibilis vite tempus decipiant̄. ⁊ ꝑ h̄ maculam atq̄ execrationē mee senectuti cōquiraꝫ. Nam et si in p̄nti tpe supplicijs hoīuꝫ eripiar. ſꝫ manū oīpotēt̄ nec viuus nec defūctꝰ effugiā. Quāobrē fortit̄ vitam excedēdo senectute quidem dignus apparebo: adolescentibus aūt exemplū forte relinquā si ꝓmpto animo ac fortiter ꝓ grauissimis ac sanctissimis legibus honesta morte perfungar. His dictis cōfestim ad supplicium trahebat̄. Hi aūt q euꝫ ducebant ⁊ paulo añ fuerant mitiores: i iram ꝯuersi sunt propter sermones ab eo dictos: q̄s illi ꝑ arrogantiam prolatos arbitrabantur. Sꝫ cū plagis ꝑimeret̄: igemuit ⁊ dixit: Dn̄e qui habes sanctam sciaꝫ: manifeste tu scis: quia cuꝫ a morte posseꝫ liberari. duros corꝑis sustineo dolores: ſm aīam Xo propter timorē tuum libenter hec patior. Et iste quideꝫ hoc modo vita decessit. nō solū iuuenibꝰ. sed et vniuerse genti memoriā mort̄ sue ad exemplū virtutis ⁊ fortitudinis derelinquens.

VII

Contigit autēꝫ septē fr̄es vna cum matre apprehensos compelli a rege edere ꝯ̄ ꝑhas carnes porcinas. flagr̄ ⁊ thaureis cruciatos. Vnꝰ autē ex illis q erat primus sic ait. Quid queris. ⁊ quid vis discere a nobis Parati sumus mori maḡ q̄ patrias dei leges p̄uaricari. Iratus itaq̄ rex iussit sartagines et ollas eneas succendi: quibus statim succensis iussit ei q prior fuerat locutus āputari linguam ⁊ cute capitis abstracta: sūmas quoq̄ manus ⁊ pedes ei p̄cidi: ceteris eius fratribus ⁊ mr̄e inspiciētibus. Et cū iam ꝑ oīa inutilis fcūs esset: iussit ignē admoueri: ⁊ adhuc spirantē torreri in sartagine: in q̄ cū diu cruciaret̄ ceteri vna cū matre inuicē se hortabant̄ mori fortiter dicētes Dn̄s deus aspiciet veritatē: ⁊ consolabit̄ in nobis: quēadmodū in ꝓtestatione cantici declarauit moyses. Et in seruis suis ꝯsolabit̄. Mortuo itaq̄ illo primo hoc mō sequētē deducebāt ad illudendū: ⁊ cute capitis eius cū capillis abstracta: interrogabant si manducaret prius q̄ toto corpore ꝑ membra singl'a puniret̄. At ille rn̄dens patria voce: dixit. Nō faciā. Propter qd̄ ⁊ iste sequēti loco primi tormenta suscepit: ⁊ in vltimo spū ꝯstitutus: sic ait. Tu quidē scelestissime in p̄nti vita nos perdis: sed rex mundi defunctos nos ꝓ suis legibus eterne vite resurrectione suscitabit. Post hunc tertius illudit̄: ⁊ linguā postulatus cito ꝓtulit: ⁊ manus ꝯstāter extēdit: ⁊ cū fiducia: ait. E celo ista possideo ſꝫ ꝓpter dei leges nūc hec ipsa despicio: q̄m ab ipso me ea recepturū spero. Ita vt rex: ⁊ q cum ipso erant mirarent̄ adolescentis aīum ꝙ tāq̄ nihil duceret cruciatus. Et h̄ ita defūcto: quartum vexabant similiter torquentes. Et cuꝫ iam esset ad mortem: sic ait. Potius ē ab hominibꝰ morti datos spem expectare a deo: iterū ab ipso

resuscitandos. Tibi.n.resurrectio ad vitā non
erit. Et cū admonuissent qntū vexabant euz.at
ille respiciēs in euz: dixit. Ptātem inter hoīes
habens cū sis corruptibilis facis qd̄ vis. Noli
autē putare genus nostrū a deo eē derelictum.
Tu aūt patienter sustine: ⁊ videbis magnā po
testatē ipsius qualit̄ te ⁊ semen tuum torquebit.
Post hunc ducebāt sextū: ⁊ is mori icipiēs sic
ait. Noli frustra errare. Nos.n. ꝓpt̄ nosmet/
ipsos hec patimur peccātes in deū nostrū: ⁊ di
gna āmiratiōe facta sunt in nobis. Tu autē ne
existimes tibi ipune futurū: qd̄ ꝯ deū pugnare
temptaueris: Supra modū autē mater mirabi
lis: ⁊ bonorū memoria digna q̄ ꝑeuntes septē
filios sub vnius diei tp̄e conspiciens: bono aīo
ferebat ꝓpter spem quā in deum habebat: sin/
gulos illoꝝ hortabat̄: voce patria fortiter reple
ta sapia: ⁊ feminee cogitationi masculinuz ani/
mum inferens dixit ad eos. Nescio qualiter in
vtero meo apparuistis. Neqꝫ.n.ego spiritum
⁊ aīam donaui vobis ⁊ vitā: ⁊ singuloꝝ mem
bra non ego ip̄a cōpegi. Sed enim mūdi crea/
tor qui formauit hominis natiuitatē: quiqꝫ oīuz
inuenit originem: ⁊ spūm vobis iterū cum mi/
sericordia reddet ⁊ vitā: sicut nunc vosmetip̄os
despicitis ꝓpter leges eius. Antiochus autem
ꝯtemni se arbitratus: simul ⁊ exprobrantis vo
ce despecta. cum adhuc adolescentior supesset
non solum verbis hortabat̄: sed ⁊ cū iuramēto
affirmabat diuitem se ⁊ beatū factuꝝ: ⁊ transla
tum a patrijs legibus amicum habiturū: ⁊ res
necessarias ei ꝑbiturū. Sed ad hec cum adole/
scens nequaqꝫ inclinaretur: vocauit rex matrē
⁊ suadebat ei vt adolescenti fieret in salutē. Cū
autē multis eam verbis esset hortatus: ꝓmisit
suasuram se filio suo. Itaqꝫ inclinata ad illum
irridens crudelem tyrannum: ait patria voce.
Fili mi miserere mei q̄ te in vtero nouē mensi
bus portaui ⁊ lac triennio dedi ⁊ alui ⁊ in etatē
istam perduxi. Peto nate vt aspicias ad celuz
⁊ terrā: ⁊ ad oia que in eis sunt: ⁊ intelligas qr
ex nihilo fecit illa deus ⁊ hoīum genus: ita fiet
vt non timeas carnificem istuz: sed dignus fra
tribus tuis effectus particeps suscipe mortem:
vt in illa miseratione cum fratribus tuis te reci
piam. Cū hec illa adhuc diceret: ait adolescens
Quē sustinetis? Non obedio p̄cepto regis: sꝫ
p̄cepto legis que data est nobis per moysē. Tu
vero qui inuentor oīs malitie factus es in he/
breos: nō effugies manū dei. Nos.n. ꝓ pctīs
nostris hec patimur. Et si nobis ꝓpter incre/
pationem ⁊ correptionē dn̄s deus noster mo/
dicum iratus est: sed iterū reconciliabit̄ seruis
suis. Tu aūt o scelestē ⁊ oīum hoīum flagitio/
sissime noli frustra extolli vanis spebus: in ser
uos eius inflāmatus. Nondum.n.omnipotē
tis dei ⁊ oia inspicientis iudiciuz effugisti. Nā
fratres mei modico nunc dolore sustentato sub
testamento eterne vite effecti sunt: tu vero iudi
cio dei iustas superbie tue penas exolues. Ego
aūt sicut ⁊ fratres mei animā ⁊ corpus meū tra
do pro patrijs legibus inuocans deū maturius
genti nostre ꝓpitium fieri: teqꝫ cum tormētis
⁊ verberibus confiteri ꝙ ipse est deus solus.
In me vero ⁊ in fratribus meis desinet oīpo/
tentis ira: que super omne genus nostruz iuste
supducta est. Tunc rex accensus ira: in hunc su
per oēs crudelius deseuit: indigne ferens se de
risuz. Et hic itaqꝫ mūdus obijt: per oia in dn̄o
ꝯfidens. Nouissime aūt post filios ⁊ mater cō
sūpta est. Igitur de sacrificijs ⁊ de nimijs cru/
delitatibus satis dictum est. VIII

Udas vero machabeus: ⁊ qui cuz illo
erant introibāt latenter in castella: ⁊ cō
uocātes cognatos ⁊ amicos: ⁊ eos qui
permanserāt in iudaismo assumētes: eduxerūt
ad se sex milia viros. Et inuocabāt dn̄m: vt res
piceret in pplm̄ q ab omnibus calcabat̄: ⁊ mise
reret̄ tēplo qd̄ ꝯtaminabat̄ ab impijs. Misere
ret̄ etiā exterminio ciuitatis q̄ esset ilico: cōpla/
nanda: ⁊ vocē sanguinis ad se clamantis audi
ret: memoraret̄ quoqꝫ iniqssimas mortes par/
uuloꝝ inocentiū: ⁊ blasphemias noī suo illatas
⁊ indignaret̄ super his. At machabeus ꝯgre/
gata multitudine intolerabilis gentibus efficie
bat̄. Ira.n.dn̄i in misericordiaz cōuersa ē. Et
supueniens castellis ⁊ ciuitatibus improuisus
succendebat eas: ⁊ opportuna loca occupans:
nō paucas hostiū strages dabat. Maxime aūt
noctibus ad huiuscemodi excursus ferebat̄: ⁊
fama virtutis eius vbiqꝫ diffundebat̄. Vidēs
aūt philippus paulatim virum ad ꝑfectum ve
nire: ac frequentius res ei cedere: prospere: ad
ptolemeū ducē celesyrie ⁊ phenicis scripsit: vt
auxilium ferret regis negocijs. At ille velocit̄
misit nicanorē patrocli de primoribus amicuz:
datis ei de permixtis gentibus: armatis nō mi
nus viginti milibus vt vniuersū iudeoꝝ gen⁹
deleret: adiuncto ei ⁊ gorgia viro militari: ⁊ in
bellicis rebus expꝑtissimo. Cōstituit aūt nica
nor regi vt tributum qd̄ romanis erat danduz
duo milia talentorum de captiuitate iudeorum
suppleret. Statiqꝫ ad maritimas ciuitates mi/
sit ꝯuocans ad coemptionem iudaicorum mā/

cipioꝝ: ꝓmittens se nonaginta mācipia talento distracturū: nō respiciens ad vindictā q̄ cuȝ ab omnipotente esset cōsecutura. Judas autē vbi cōperit: indicauit his q secū erant iudeis nicanoris aduentū. Ex qbus quidam formidantes: et non credentes dei iusticie: in fugam vertebanť alij vero si qui de his superant: veniebāt: simul qȝ dn̄m depcabanť vt eripet eos ab impio nicanore q eos priusq̄ȝ i cominus veniret vendiderat. Et si non ꝓpter eos: ꝓpter testamentuȝ qđ erat ad patres coꝝ: ꝛ ꝓpter inuocationem sancti ꝛ magnifici nois eius sup ipos. Conuocatꝰ aūt machabeus septem milibus qui cū ipo erāt rogabat ne hostibus reconciliarentur: neqȝ metuerent inique venientium aduersū se hostium multitudinē: sed fortiter ꝯtenderent: añ oculos habentes cōtumeliā q̄ loco sancto ab his iniuste esset illata: itemqȝ ludibrio habite ciuitatis iniuriam: adhuc etiam veterum instituta conuulsa. Nam illi qdem armis confidunt ait simul ꝛ audacia: nos aūt in omnipotēte dn̄o q pōt ꝛ venientes aduersū nos ꝛ vniuersum mundū vno nutu delere: ꝯfidimus. Ammonuit auteȝ eos ꝛ đ auxilijs dei que facta sunt erga parētes. ꝛ q̄ sub sennacherib centū octogintaquinqȝ milia perierūt: ꝛ de prelio qđ eis aduersus galathas fuit in babylonia. vt omnes vbi ad rem ventum ē macedonibus socijs hesitantibus ipsi sex milia soli pemerunt centū viginti milia ꝓpter auxiliū illis datum de celo: ꝛ beneficia ꝓ his plurima cō secuti sunt. His verbis constantes effeti sunt: ꝛ prolegibus ꝛ patria mori parati. Constituit itaqȝ fratres suos duces vtrique ordini simonem ꝛ iosephum ꝛ ionathan: subiectis vnicuiqȝ millenis ꝛ quingentenis: ad hoc etiam ab esdra lecto illis scō libro ꝛ dato signo adiutorij dei: in prima acie ipe dux commisit cum nicanore. Et facto sibi adiutore omnipotente. interfecerūt super nouem milia hominū. maiorem autem partem exercitus nicanoris vulneribus debilem factum fugere compulerunt. Pecunijs vero eorū qui ad emptionem ipoꝛuȝ venerant sublatis ipsos vsqȝquaqȝ persecuti sunt: sed reuersi sunt ora conclusi. Nam erat ante sabbatū: quam ob cām non pseuerauerunt in seq̄ntes. Arma aūt iporum ꝛ spolia congregantes sabbatū agebāt benedicentes dn̄m: qui liberauit eo in festo die: misericordie initiū stillans in eos. Post sabbatū vero debilibus ꝛ orphanis ꝛ viduis diuiserunt spolia: ꝛ residua ipsi cum suis habuere. His itaqȝ gestis ꝛ coiter ab omnibus facta obsecratione: misericordem dn̄m postulabant: vt in finem seruis suis reconciliareť. Et ex his qui cū timotheo ꝛ bachide erāt ꝯ se ꝯtendentes sup viginti milia interfecerūt ꝛ munitiōes excelsas obtinuerunt: ꝛ plꝰes predas diuiserunt: equam portionē debilibus pupillis ꝛ viduis: sed ꝛ senioribus facientes. Et cum arma eoꝝ diligenter collegissent: oia cōposuerunt in locis opportunis. Residua ꝟo spolia hierosolymā detulerūt: ꝛ philarchen q cū timotheo erat interfecerūt virum scelestum q in multis iudeos afflixerat. Et cū epinichia agerēt in hierosolymis eos qui sacras ianuas incenderūt: idest calisthenen cuȝ in quoddam domicilium refugissent: incēderūt digna eis mercede pro impietatibus suis reddita. Facinorosissimus auteȝ nicanor: qui mille negociantes ad iudeoꝝ venditionē adduxerat: humiliatus auxilio dn̄i ab his quos nullos existimauerat. deposita veste glorie per mediterranea fugiens solus venit antiochiā: sūmā infelicitateȝ de interitu sui exercitus cōsecutus. Et q ꝓmiserat romanis se tributuȝ restituere de captiuitate hierosolymorum: predicabat nunc protectorem deum habere iudeos ꝛ obipsuȝ inuulnerabiles esse: eo q̄ sequerentur leges ab ipso constitutas.

Capitulum. IX.

Eodeȝ tempore antiochus inhoneste reuertebať de perside. Intrauerat .n. i eā q̄ dicitur persipolis ꝛ temptauit expoliare templum ꝛ ciuitatē opprimere: sed multitudine ad arma concurrente in fugam versi sunt: et ita ꝯtigit vt antiochus post fugam turpiter rediret. Et cuȝ venisset circa egbathanan: recognouit que erga nicanorem ꝛ timotheuȝ gesta sunt. Elatus autē in ira: arbitrabať se iniuriam illoꝝ q se fugauerant posse in deos retorquere: ideoqȝ iussit agitari currum suuȝ sine intermissione agens iter: celesti eū iudicio purgente: eo q̄ ita superbe locutus est se venturū hierosolymam ꝛ cōgeriem sepulchri iudeoꝝ eam facturū. Sed q vniuersa cōspicit dn̄s deus israel: percussit eum insanabili ꝛ inuisibili plaga. Ut .n. finiuit hūc ip sum ꝑmonem: apprehendit eum dolor dirus viscerū ꝛ amara internoꝝ tormenta. Et qdem satis iuste: qppe qui multis ꝛ nouis cruciatibꝰ aliorū torserat viscera licet ille nullo modo a sua malitia cessaret. Super hoc autem superbia repletus. ignem spirans aio in iudeos: ꝛ precipiens accelerari negocium: contigit illum impetu euntem de curru cadere: ꝛ graui corporis collisione mēbra vexari. Isqȝ qui sibi videbať etiam fluctibus maris impare: supra humanum moduȝ

superbia repletus: ꝛ montium altitudines insta
tera appendere: nunc humiliatus ad terram in
gestatorio portabatur: manifestam dei virtutē
in semetipso contestans: ita vt de corpore impij
vermes scaturirent: ac viuentes in doloribꝰ car
nes eius effluerent: odore etiā illius ꝛ fetore ex
ercitus grauaretur. Et qui paulo ante sidera ce
li contingere se arbitrabatur: cum nemo pote-
rat propter intolerantiam fetoris portare. Hic
igitur cepit ex graui superbia deductus ad agni
tionē sui venire diuina ãmonitus plaga: ꝑ mo
menta singula doloribus suis augmenta capiē
tibus. Et cum nec ipse iam fetorem suum ferre
posset. ita ait. Iustum est subditū esse deo ꝛ mor
talem nō paria deo sentire. Orabat aūt hic scele
stus dn̄m a quo nō esset misericordiam consecu
turus: ꝛ ciuitatem ad quā festinans veniebat vt
eam ad solum deduceret ac sepulchrum ꝯgesto
rū faceret: nunc optat liberā reddere. ꝛ iudeos
quos nec sepultura q̄dem se dignos habiturum
sed auibus ac feris diripiendos traditurū. ꝛ cū
paruulis exterminaturū dixerat. equales nunc
atheniensibus facturū pollicetur: templū: etiam
sanctū qd̄ prius expoliauerat: optimis donis or
naturū: ꝛ sancta vasa multiplicaturum. ꝛ perti-
nentes ad sacrificia sumptus de redditibꝰ suis:
prestaturū sup hec ꝛ iudeū se futurū: ꝛ omnem
locū terre ꝑambulaturū: ꝛ predicaturū dei ptā-
tē. Sed nō cessantibus doloribus: superuenerat
eni in eū iustū dei iudiciū: desperans scripsit ad
iudeos in hunc modum deprecationis epistolā
hec cōtinentem. Optimis ciuibus iudeis. plu-
rimā salutē ꝛ bene valere: ꝛ eē felices: rex ꝛ ꝓn
ceps antiochus. Si bene valetis ꝛ filij vestri et
ex sententia vobis cuncta sūt: maximas agimus
gratias. Et ego in infirmitate constitutus: vrī
autem memor benigne reuersus de perfidis lo
cis ꝛ infirmitate graui apprehensus necessariū
duxi ꝓ cōi vtilitate curam habere: nō desperās
memetipm̄: sed spem multam habens effugien
di infirmitatem. Respiciens autē q ꝛ pater me
us q̄bus tp̄ibus in locis superioribus ducebat
exercitum: ostēdit qui post se susciperet ꝑncipatū
vt si quid ꝯtrarium accideret aut difficile nūcia
ret: scientes hi qui in regionibus erant cui esset
rerū sūma derelicta non turbarentur. ad hec cō
siderans de ꝓximo potentes quosq ꝛ vicinos:
tp̄ibus insidiantes ꝛ euentum expectantes: desi
gnaui filium meū antiochum regem: quem sepe
recurrens in superiora regna multis vestrū com
mendabam: ꝛ scripsi ad eum que subiecta sunt.
Oro itaq vos ꝛ peto memores bn̄ficiorum pu
blice ꝛ priuatim. vt vnusq̄sq conseruet fidē ad
me ꝛ ad filium meū. Confido. n. cum modeste
ꝛ humane acturū ꝛ seq̄ntem propositū meū: cō-
munē vobis fore. Igit homicida ꝛ blasphemꝰ
pessime ꝑcussus. ꝛ vt ipse alios tractauerat: pe-
regre in montibus miserabili obitu vita functꝰ ē.
Trāsferebat aūt corpus philippus collactaneus
eius: qui metuēs filiū antiochi: ad ptolomeum
philometorē in egyptū abijt. X

[M]Achabeus aūt ꝛ q cū eo erant domio se
ꝓtegente tēplū quidē ꝛ ciuitatē recepit:
aras autē quas alienigene per plateas
extruxerant itemq delubra: demolitus est. Et
purgato templo aliud altare fecerunt: ꝛ de igni
tis lapidibus igne concepto sacrificia obtulerūt
post biennium: ꝛ incensū ꝛ lucernas: ꝛ panes
propositionis posuerunt. Quibus gestis roga
bant dn̄m ꝓstrati in terram: ne amplius talibꝰ
malis inciderent. Sed ꝛ si quādo peccassent: vt
ab ipo mitiꝰ corriperent. ꝛ nō barbaris ac blas
phemijs hoibus traderent. Qua die aūt tem-
plū ab alienigenis pollutū fuerat: cōtigit eadem
die purificationē fieri vicesima ꝛ q̄nta mensis
qui fuit casleu. Et cū leticia diebus octo egerūt
in modum tabernaculorū: recordantes q ante
modicum tp̄is diē solennē tabernaculorum in
montibus ꝛ in speluncis more bestiarū egerāt.
propter quod tirsos ꝛ ramos virides ꝛ palmas
preferebant ei: qui prosperauit mundare locū
suū. Et decreuerunt cōi precepto ꝛ decreto vni
uerse genti iudeorū oībus ānis agere dies istos
Et antiochi quidē qui appellatus est nobilis: vi
te excessus ita se habuit. Nunc autē de eupatore
antiochi impij filio q̄ gesta sūt narrabimus bre
uiantes mala que in bellis gesta sunt. Hic enī
suscepto regno cōstituit super negocia regni ly
siam quendam phenicis ꝛ syrie militie principē
Nā ptolemeus qui dicebatur macer iusti tenax
erga iudeos: esse constituit: ꝛ precipue propter
iniquitatem que facta erat in eos: ꝛ pacifice age-
re cum eis. Sed ob hoc accusatus ab amicis a-
pud eupatorem: cum freq̄nter proditor audiret
eo q cyprum creditam sibi a philometore deser
uisset: ꝛ ad antiochū nobilē translatus: etiā ab
eo recessisset: veneno vitā finiuit. Gorgias au
tem cū esset dux locorū: assumptis aduenis fre-
q̄nter iudeos debellabat. Iudei vero q tenebāt
opportunas munitiones: fugatos ab hierosoly
mis suscipiebant: ꝛ bellare tēptabant. Hi vo
qui erant cū machabeo ꝑ orationes dn̄m rogan
tes vt esset sibi adiutor: impetū fecerunt i muni-
tiones idumeorum: multaq vt insistentes loca

obtinuerunt: occurrẽtes interemerunt: ⁊ oẽs si
mul nõ minus vigintiq̃nq; milibus trucidaue
runt. Quidã aũt cũ ꝯfugissent in duas turres
valde munitas. omnẽ apparatũ ad repugnan
dum habentes: machabeus ad eoꝝ expugna-
tionẽ relicto simone ⁊ iosepho. itẽq; zacheo cis
q; qui cũ ipsis erant satis multis: ipse ad eas q̃
amplius vrgebant pugnas conuersus ẽ. Hi
vero qui cũ simone erant cupiditate ducti a qui
busdã q in turribus erant suasi sunt pecunia: ⁊
septuagita milibus didrachmis acceptis dimi
serunt quosdã effugere. Cũ aũt machabeo nun
ciatũ esset quod factũ est: pricipibus ppl'i ꝯgre-
gatis: accusauit ꝙ pecunia fratres vendidisset
aduersarijs eoꝝ dimissis. Hos igitur prodito
res factos interfecit: ⁊ ꝯfestim duas turres oc-
cupauit. Armis aũt ac manibus oia prospere
agendo: in duabꝰ munitionibus plusq; vigin
ti milia peremit: ⁊ timotheus qui prius a iude-
is fuerat superatꝰ: conuocato exercitu peregri-
ne multitudinis ⁊ congregato equitatu asiano
aduenit: q̃si armis iudeã capturus. Machabe
us autẽ ⁊ q cũ ipso erant appropinquãte illo de
precabantur dñm caput terra aspergentes: lũ-
bosq; cilitijs precincti: ad altaris crepidinez ꝓ
uoluti: vt sibi ꝓpitius: inimicis aũt eorum essz
inimicus. ⁊ aduersarijs aduersaretur sic̃ lex di
cit. Et ita post orõnem sumptis armis longius
de ciuitate procedentes. ⁊ proximi hostibus ef-
fecti resederunt. Primo aũt solis ortu vtrique
cõmiserũt. isti quidẽ victorie ⁊ ꝓspitatis spon-
sorẽ cũ ꝟtute dñm hñtes: illi autez ducem belli
aĩmũ habebant. Sz cũ vehemens pugna esset:
apparuerunt aduersarijs de celo viri q̃nque in
eq̃s. frenis aureis decori. ducatum iudeis pre-
stantes. ex quibꝰ duo machabeũ mediũ hñtes
armis suis circũseptum icolumen cõseruabãt:
in aduersarios autem tela ⁊ fulmina iaciebant:
ex quo et cecitate cõfusi et repleti perturbatione
cadebant. Interfecti sũt autẽ vigiti milia q̃ngẽ
ti peditũ. et equites sexcẽti. Timotheus ꝟo cõ
fugit i gazarã presidiũ munituz cui preerat cere
as: machabeus aũt et qui cum eo erant letantes
obsederũt presidiũ diebus q̃ttuor. At hi q itus
erant loci firmitate confisi supra modũ maledi-
cebant. ⁊ sermones nephãdos iactabãt. Sz cũ
dies q̃nta illucesceret: vigiti iuuenes ex his qui
cũ machabeo erant: accensi animis ꝓpter blas
phemiã viriliter accesserũt ad muꝝ ⁊ feroci aĩo
incedẽtes ascẽdebant: sed ⁊ alij similiter ascen-
dentes turres portasq; succendere aggressi sũt
atq; ipsos maledicos viuos ꝯcremare. Per
cõtinuũ aũt biduũ: ꝑsidio vastato timotheuz oc
cultantẽ se in q̃dã reptum loco pemerũt. ⁊ frẽm
illius cereã ⁊ apollophanẽ occiderunt. Quibꝰ
gestis. i hymnis ⁊ ꝯfessioĩbus bñdicebant dñz
q magna fecit i isrl'. ⁊ victoriã dedit illis. XI

Sed paruo pꝰ tp̃e lysias ꝓcurator regis
⁊ ꝓpinquꝰ ac negocioꝝ prepositus gra
uiter ferens de his que acciderant: con
gregatis octoginta milibus ⁊ eq̃tatu vniuerso
veniebat aduersũ iudeos existimãs se ciuitatez
q̃dẽ captã gentibus hitaculum facturꝝ: templũ
ꝟo in pecunie questũ sicut cetera delubra gen
tium hituꝝ. ⁊ ꝑ singulos ãnos venale sacerdo
tium: nusq̃ recogitans dei ptãtẽ: sz mẽte effre
natus in multitudine peditũ ⁊ in milibus eq̃tũ
⁊ in octoginta elephãtis ꝯfidebat. Ingressus
aũt iudeã ⁊ appropians bethsure q̃ erat in ãgu
sto loco ab hierosolyma interuallo q̃nq; stadio
rum: illud ꝑsidiũ expugnabat. Vt aũt macha-
beus ⁊ q cuz eo erant: cognouerunt expugnari
ꝑsidia: cũ fletu ⁊ lachrymis rogabant dñm. et
ois turba simul: vt bonũ angelũ mitteret ad sa
lutẽ israel. Et ipse primus machabeus sumptis
armis ceteros adhortatus ẽ simul secuz ꝑiculũ
subire ⁊ ferre auxiliũ fr̃ibus suis. Cumq; parit
ꝓmpto aĩo ꝓcederẽt hierosolymis: appuit pre
cedẽs eos eques in veste candida: armis aure
is hastã vibrans. Tũc oẽs simul bñdixerũt mi
sericordẽ dñm ⁊ ꝯualuerunt animis nõ solum
hoĩes sed ⁊ bestias ferocissimas ⁊ muros fer-
reos parati penetrare. Ibant igitur ꝓmpti: de
celo hñtes adiutorẽ ⁊ miserantem suꝑ eos dñm
Leonũ autẽ more impetu irruentes in hostes
ꝓstrauerunt ex eis vndeci milia peditũ: ⁊ eq̃tũ
mille sexcẽtos: vniuersos autẽ in fugã verterũt
plures aũt ex eis vulnerati nudi euaserũt. Sed
⁊ ipse lysias turpiter fugiens euasit. Et q̃r non
insensatus erat: secũ ipse reputans factã erga se
diminutionẽ. ⁊ intelligens iuictos eẽ hebreos
oĩpotẽtis dei auxilio nitentes: misit ad eos: ꝓ
misitq; se consensuꝝ oĩbus que iusta sunt: ⁊ re
gẽ compulsuꝝ amicum fieri. Annuit autẽ ma-
chabeus precibus lysie: in oĩbus vtilitati consu
lens. Et q̃cunq; machabeus scripsit lysie de iu
deis eam rex concessit: nam erant scripte iude-
is epistole a lysia siquidem hunc modum con-
tinentes. Lysias: ppl'o iudeoꝝ salutem Johan
nes ⁊ abessalon qui missi sunt a vobis tradẽtes
scripta postulabant: vt ea q̃ ꝑ illos significabãt
implerẽ. Quecũq; igitur regi potuerunt ꝑfer
ri: exposui: ⁊ que res permittebat: concessit. Si
igit̃ in negocijs fidẽ ꝯseruaueritis: etiam dein

ceps bonoꝝ vobis causa eē tēptabo: de ceteris
autē p̄ singula vba mandaui ꝛ istis: ꝛ his qui
a me missi sunt colloq̄ vobiscū. Bn̄ valete. An
no centesimo quadragesimooctauo mēsis dio
scori die vicesima ꝛ quarta. Regis aūt ep̄la ista
continebat. Rex antiochus lysie fri: salutem.
Patre nostro inť deo trāslato nos volētes eos
q̄ sunt in regno nr̄o sine tumultu agere ꝛ reb⁹
suis adhibere diligentiā: audiuimus iudeos nō
consensisse patri meo vt transferrenť ad ritum
grecoꝝ: s; tenere velle suū institutū: ac ꝓpterea
postulare a nobis cōcedi sibi legitima sua. Uo
lentes igiť hanc quoq; gentē quietam eē: statu
entes iudicauimus templū restitui illis: vt age
rent ꝯm suoꝝ maioꝝ consuetudinē. Bene igiť
feceris: si miseris ad eos ꝛ dexteraꝫ dederis: vt
cognita nostra volūtate bono animo sint: ꝛ vti
litatibus proprijs deseruiant. Ad iudeos vo re
gis ep̄la talis erat. Rex antiochus: senatui iu/
deoꝝ: ꝛ ceteris iudeis. salutē. Si valetis: sic est
vt volum⁹: s; ꝛ ipsi bn̄ valem⁹. Addit nos me
nelaus dicēs velle vos descendere ad vr̄os qui
sunt apud nos. His igiť q̄ cōmeāt vsq; ad diē
tricesimū mensis xādici dam⁹ dextras securita
tis: vt iudei vtanť cibis ꝛ legibus suis sicut ꝛ p̄
us: ꝛ nemo eoꝝ vllo modo molestiā patiať de
his que p̄ ignorantiam gesta sunt. Misim⁹ aūt
ꝛ menelaū qui vos alloquatur. Ualete. Anno
centesimo q̄dragesimooctauo xandici mensis
q̄ntadecima die. Miserūt aūt etiam romani epi
stolam ita se hn̄tem. Quint⁹ mēmi⁹ ꝛ titus ma
nilius legati romanoꝝ: pp̄lo iudeoꝝ: salutem.
De his q̄ lysias cognatus regis cōcessit vobis
ꝛ nos cōcessimus: de q̄bus aūt ad regē iudica/
uit referendū: confestim aliquem mittite diligē
tius inter vos ꝯferentes: vt decernamus sicut
ꝯgruit vobis. Nos.n. ātiochiā accedim⁹. Jdō
q; festinate rescribere: vt nos quoq; sciamus
cuius estis voluntatis. Bene valete. Anno cē
tesimo quadragesimooctauo quintadecima die
mensis xandici.

XII

His factis pactōib⁹ lysias ꝑgebat ad re
gem: iudei aūt agriculture operam da
bāt. Sed hi q̄ resederant timotheus. et
appollonius gennei filius: sed ꝛ hieronymus
ꝛ demophon sup hus ꝛ nicanor cypriarches nō
sinebant eos in silētio agere: ꝛ q̄ete. Joppite ve
ro tale quoddā flagitiū ꝑpetrarūt. Rogauerūt
iudeos cū q̄bus hitabant ascendere scaphas q̄s
pauerāt cū vxoribus ꝛ filijs: q̄si nullis inimici
tijs inter eos subiacentib⁹. Scd̄m cōe itaq; de
cretū ciuitatis: ꝛ ipsis acq̄escentibus pacisq; cā
nihil suspectū hn̄tibus: cū i altū ꝓcessissent. sub
merserunt nō minus ducētos. Quā crudelita
tē iudas in sue gentis hoies factā vt cognouit:
p̄cepit viris q̄ erant cū ipso. ꝛ inuocato iusto iu
dice deo venit aduersus iterfectores fratruꝫ. ꝛ
portū q̄dē nocte succendit: scaphas exussit: eos
aūt q̄ ab igne refugerant: gladio ꝑemit. Et cuꝫ
hec ita egisset discessit q̄si iteꝝ reuersur⁹: ꝛ vni/
uersos ioppitas eradicaturus. Sꝫ cū cognouisset ꝛ
eos q̄ erant iamnie velle pari nō facere habitā/
tibus secum iudeis: iamnitis q̄ꝫ nocte superuenit
ꝛ portuꝫ cū nauibus succēdit. ita vt lumē ignis
appereret hierosolymis ab stadijs ducētis q̄dra
ginta. Inde cū iā abijssent noueꝫ stadijs ꝛ iter
facerēt ad timotheū: cōmiserunt cuꝫ eo arabes
q̄nq; milia viri ꝛ eq̄tes q̄ngenti. Cūq; pugna
valida fieret ꝛ auxilio dei ꝓspere cessisset: resi/
dui arabes victi: petebāt a iuda dextras sibi da
ri, ꝓmittentes se pascua daturos: ꝛ in ceteris ꝓ
futuros. Judas autē arbitratus vere in multis
eos vtiles, ꝓmisit pacē: dextrisq; acceptis disces
sere ad tabernacula sua. Aggressus est aūt ꝛ ci/
uitatē quandā firmam: pontib⁹ murisq; circū/
septā q̄ a turbis hitabať: gentiū ꝓmiscuaꝝ: cui
nomen casphin: hi vo q̄ intus erāt ꝯfidētes in
stabilitate muroꝝ ꝛ apparatu alimoniaꝝ remis
sius agebāt. maledictis lacessentes iudā ꝛ blas
phemātes: ꝛ loq̄ntes q̄ phas non est. Macha
beus autem inuocato magno mundi principe
qui sine arietibus ꝛ machinis tp̄ibus iesu p̄cipi
tauit iericho: irruit ferociter muris: ꝛ capta ciui
tate p̄ domini voluntatē innumerabiles cedes
fecit: ita vt adiacens stagnū stadioꝝ duoꝝ latitu
dinis sanguine interfectoruꝫ fluere videretur.
Inde discesserunt stadia septingenta quinqua
ginta ꝛ venerunt in tharacha ad eos: qui dicun
tur tibiamei iudeos. ꝛ timotheum quidē in illis
locis non comprehenderunt: nulloq; negocio
perfecto regressus est: relicto in quodam loco
firmissimo presidio. Dositheus autem ꝛ sosipa
ter qui erant duces cū machabeo pimerunt a ti
motheo relictos in presidio decem milia viros.
At machabeus ordinatis circum se sex milibus
ꝛ constitutis per cohortes: aduersus timotheū
ꝓcessit hn̄tem secum centū viginti milia peditū
equitumq; duo milia quingentos. Cognito au
tem iude aduentu timotheus premisit mulieres
ꝛ filios: ꝛ reliquum apparatum in presidium
quod carmon dicitur. Erat enim inexpugna/
bile ꝛ accessu difficile: propter locorum angusti
as. Cunq; cohors iude prima apparuisset: ti
mor hostibus incussus est ex presentia dei qui

vniuersa conspicit. et in fugam versi sunt alius ab alio: ita ut magis a suis deijcerentur: et gladiorum suorum ictibus debilitarentur. Judas autem vehementer instabat puniens prophanos. et prostrauit ex eis triginta milia virorum. Ipse vero timotheus incidit in partes dosithei et sosipatris et multis precibus postulabat ut viuus dimitteretur: eo quod multorum ex iudeis parentes haberet ac fratres. quos morte eius decipi eueniret. Et cum fidem dedisset restituturum se eos secundum constitutum illesum eum dimiserunt propter fratrum salutem. Judas autem regressus est a carmon interfectis vigintiquinque milibus. Post horum fugam et necem. mouit exercitum ad effron ciuitatem munitam: in qua multitudo diuersarum gentium habitabat. et robusti iuuenes pro muris consistentes fortiter repugnabant. In hac autem machine multe. et telorum erat apparatus. Sed cum omnipotentem inuocassent: qui potestate sua vires hostium confringit. ceperunt ciuitatem. et ex eis qui intus erant vigintiquinque milia prostrauerunt. Inde ad ciuitatem scytharum abierunt: que ab hierosolymis sexcentis stadijs aberat. Contestantibus autem his qui apud scythopolitas erant iudeis quod benigne ab eis haberentur: etiam temporibus infelicitatis. quod modeste secum egerint: gratias agentes eis: et exhortati etiam de cetero erga genus suum benignos esse. venerunt hierosolymam die solenni septimanarum instante. Et post pentecosten abierunt contra gorgiam prepositum idumee. Exiuit autem cum peditibus tribus milibus. et equitibus quadringentis. Quibus congressis contigit paucos ruere iudeorum. Dositheus vero quidam de bachenoris eques vir fortis gorgiam tenebat. et cum vellet illum capere viuum. eques quidam de thracibus irruit in eum. humerumque eius amputauit: atque ita gorgias effugit in maresa. At illis qui cum esdrin erant diutius pugnantibus et fatigatis: inuocauit iudas dominum adiutorem et ducem belli fieri: incipiens voce patria: et cum hymnis clamorem extollens. fugam gorgie militibus incussit. Judas autem collecto exercitu venit in ciuitatem odollam. Et cum septima dies superueniret. secundum consuetudinem purificati: in eodem loco sabbatum egerunt. Et sequenti die venit cum suis iudas vt corpora prostratorum tolleret: et cum parentibus poneret in sepulchris paternis. Inuenerunt autem sub tunicis interfectorum de donarijs idolorum que apud iamniam fuerunt: a quibus lex prohibet iudeos. Omnibus ergo manifestum factum est: ob hanc causam eos corruisse. Omnes itaque benedixerunt iustum iudicium domini qui occulta fecerat manifesta: atque ita ad preces conuersi rogauerunt: vt id quod factum erat delictum oblinioni traderetur. At vero fortissimus iudas hortabatur populum conseruare se sine peccato: sub oculis videntes que facta sunt pro peccatis eorum qui prostrati sunt. Et facta collatione: duodecim milia drachmas argenti misit hierosolymam offerri pro peccatis mortuorum sacrificium: bene et religiose de resurrectione cogitans. Nisi enim eos qui ceciderant resurrecturos speraret: superfluum videretur et vanum orare pro mortuis. Et quia considerabat quod hi qui cum pietate dormitionem acceperant: optimam haberent repositam gratiam. Sancta ergo et salubris est cogitatio pro defunctis exorare: vt a peccatis soluantur.

XIII

Anno centesimo quadragesimonono cognouit iudas antiochum eupatorem venire cum multitudine aduersus iudeam et cum eo lysiam procuratorem et prepositum negociorum secum habentem peditum centum decem milia et equitum quinque milia: et elephantes vigintiduos: currus cum falcibus trecentos. Commiscuit autem se illis et menelaus: et cum multa fallacia deprecabatur antiochum non pro patrie salute: sed sperans se constitui in principatum. Sed rex regum suscitauit animos antiochi in peccatorem: et suggerente lysia hunc esse causam omnium malorum: iussit vt eis est consuetudo apprehensum in eodem loco necari. Erat autem in eodem loco turris quinquaginta cubitorum: aggestum vndique habens cineris. Hec prospectum habebat in preceps. Inde in cinerem deijci iussit sacrilegum: omnibus eum propellentibus ad interitum. Et tali lege preuaricatorem legis contigit mori: nec terre dari menelaum. Et quidem satis iuste. Nam quia multa erga aram dei delicta commisit cuius ignis et cinis erat sanctus: ipse in cineris morte damnatus est. Sed rex mente effrenatus veniebat nequiorem se patre suo iudeis ostensurus. Quibus iudas cognitis precepit populo vt die ac nocte dominum inuocarent. quod sicut semper et nunc adiuuaret eos: quippe qui lege et patria sco et templo priuari vererentur: ac populum qui nuper paululum respirasset: ne sineret blasphemis rursus nationibus subdi. Omnibus itaque simul id facientibus et petentibus a domino misericordiam cum fletu et ieiunijs per triduum continuum prostratis: hortatus est eos iudas vt se prepararent. Ipse vero cum senioribus cogitauit: priusque rex admoueret exercitum ad iudam et obtineret ciuitatem: exire: et domini iudicio committere exitum rei dans itaque potestatem omnium deo mundi creatori: et hortatus suos vt fortiter dimicarent et vsque ad mortem pro legibus: templo ciuitate: patria: et ciuibus starent. circa modin exercitum constituit. Et dato signo suis dei victorie: iuuenibus fortissimis electis: nocte aggressus aulam regiam

in castris interfecit viros quattuordecim milia
⁊ maximū elephantoꝝ cū his qui suppositi fue/
rant. Sūmoq; metu ac ꝑturbatione hostiū castra replentes: rebusq; ꝓspicere gestis abierūt
Hoc aūt factū est die illucescente: adiuuante eū
dn̄i ꝓtectione. Sed rex accepto gustu audacie
iudeoꝝ: arte difficultates locorum temptabat: ⁊
bethsure q̄ erat iudeoꝝ presidium munitum ca
stra admouebat: sed fugabat᷑: ipingebat᷑: mio/
rabat᷑: His autē qui intus erāt iudas necessa/
ria mittebat: Enūciauit autē mysteria hostibus
rodochus quidā de iudaico exercitu: qui regsi/
tus cōꝑhensus est ⁊ ꝯclusus. Iterū rex sermo/
nē habuit ad eos q erant in bethsuris: dextrā d
dit: accepit: abijt: cōmisit cum iuda: supatus est
Ut aūt cognouit rebellasse philippū antiochie
q relictꝰ erat sup negocia. mēte ꝯsternatus iude
os depcans subditusq; eis: iurat de oibus qui
bus iustū visū ē ⁊ recōciliatꝰ obtulit sacrificium
honorauit tēplū ⁊ munera posuit: machabeum
āplexatus ē: ⁊ fecit eū a ptolemaide vsq; ad ger
renos ducere ⁊ ꝑncipē. Ut aūt venit ptolemai
dā grauiter ferebāt ptolemenses amicitie cōuē/
tionē indignātes: ne forte fedꝰ irruperēt. Tūc
ascēdit lysias tribunal: ⁊ exposuit rationē: ⁊ po
pulū sedauit: regressusq; ē antiochiā. Et h̄ mō
regis ꝓfectio ⁊ reditus ꝓcessit. XIIII

Sed post triēnij tēpus cognouit iudas.
⁊ q cū eo erāt demetriū seleuci cū multi/
tudine valida ⁊ nauibus p portū tripo
lis ascendisset ad loca opportuna. ⁊ tenuisse re
giones aduersus antiochū ⁊ eius ducē lysiam.
Alchimus aūt quidā q summus sacerdos fuerat:
sed volūtarie coinquinatus est tpibus cōmixtiōis.
ꝯsiderās nullo mō sibi esse salutē neq; accessū
ad altare. venit ad regē demetriū centesimo qn
q̄gesimo anno offerēs ei coronā aureā ⁊ palmā
sup hec ⁊ talos q templi esse videbant᷑. Et ipsa
quidē die siluit. Tempus aūt opportunū demē
tie sue nactus: ꝯuocatus a demetrio ad ꝯsiliū ⁊
interrogatus qbus rebꝰ ⁊ cōsilijs iudei niteren
tur: r̄ndit. Ipsi qui dicunt᷑ assidei iudeoꝝ qbus
p̄est iudas machabeꝰ bella nutriūt ⁊ seditiones
mouēt: nec patiunt᷑ regnū eē quietū. Nā ⁊ ego
defraudatus parentū gl'ia. dico aūt sūmo sacer
dotio huc veni: ꝑmo quidē vtilitatibꝰ regis fi/
dem seruās: secundo aūt etiā ciuibus consulēs
Nam illoꝝ prauitate vniuersū genus nr̄m nō
minime vexatur. Sed oro his singulis o rex co
gnitis: ⁊ regioni ⁊ generi ƒm humanitatē tuam
ꝓmulgatā oibus ꝓspice. Nam q̄diu supest iu
das: ipossibile est pacē eē negocijs. Talibꝰ aūt
ab hoc dictis. ⁊ ceteri amici hostiliter se haben/
tes aduersus iudā. inflāmauerunt demetriū
Qui stati nicanorē p̄positū elephātoꝝ ducem
misit in iudeam: datis mandatis ut ipsū quidē
iudā capet viuū. eos vo q cū illo erāt disper/
geret. ⁊ ꝯstitueret alchimū maximi tēpli sum/
mū sacerdotē. Tūc gentes q̄ de iudea fugerant
iudam. segregatim se nicanori miscebant: mi/
serias ⁊ clades iudeoꝝ. ꝓspitates rerū suarum
existimātes. Audito itaq; iudei nicanoris ad/
uentu et cōuentu nationū: conspsi terra roga/
bāt eū q ppl'm suum cōstituit. in eternū custodi/
ret. quiq; suam portionē signis euidētibꝰ ꝓte/
git. Impante aūt duce statim inde mouerunt:
cōueneruntq; ad castellum dessau. Simon uero
frat iude cōmiserat cū nicanore: s; cōteritus est
repentino aduentu aduersariorum: nicanor tn̄
audiēs virtutē comitū iude et ai magnitudi/
nē quā ꝓ patrie certaminibus habebant. san/
guine iudiciū facere metuebat. Quāobrē pre
misit possidoniū ⁊ theodotium ⁊ matthiā. ⁊ ut
darent dextras. atque acciperent. Et cū diu de/
his consilium ageretur: ⁊ ipse dux ad multitu/
dinē retulisset omnium vna fuit sententia ami/
citijs annuere. Itaq; diem constituerunt qua
secreto inter se agerent. ⁊ singulis selle prolate
sunt et posite. Precepit autem iudas armatos
esse locis opportunis ne forte ab hostibus re/
pente mali aliquid oriretur. Et congruū collo/
quiū fecerunt. Morabat᷑ autem nicanor hiero
solymis. nihil q; inique agebat. gregesq; tur/
barū q̄ congregate fuerant. dimisit. Habebat
aūt iudam sēp carū ex aio ⁊ erat viro inclinatus
Rogauit q; eū ducere vxorē. filiosq; ꝓcreare
Nuptias fecit: quiete egit: coiterq; viuebant.
Alchimus aūt vidēs caritatē illoꝝ ad inuicem
⁊ conuentiones. venit ad demetrium ⁊ dicebat
nicanorē rebus alienis assētire. Iudamq; re/
gni insidiatorē successorē sibi destinasse. Itaq;
rex exasperatus ⁊ pessimis huiꝰ criminatiōibꝰ
irritatus scripsit nicanori dicēs. grauiter quidē
se ferre de amicitie conuentione. iubere tn̄ ma/
chabeum citius vinctum mittere antiochiam.
Quibus cognitis nicanor ꝯsternabat᷑. ⁊ grauit᷑
ferebat si ea q̄ conuenerant. irrita faceret. nihil
lesus a viro: sed qa regi resistē non poterat op/
portunitatē obseruabat qua p̄ceptū ꝑficēt. At
machabeus vidēs secū austerius agere nicano
rē. ⁊ ꝯsuetū occursū ferocius exhibentē. intelli
gens non ex bono esse austeritatē istā. paucis
suoꝝ ꝯgregatis occultauit se a nicanore. Qd
cū ille cognouit fortit᷑ se a viro preuentū. uenit

ad maximū ⁊ sanctissimum tēplum. ⁊ sacerdoti
bus solitas hostias offerentibus. iussit sibi tra
di virū. Quibus cū iuramēto dicentibus nesci
re se vbi eēt: qui querebat: extendens manū ad
tēplum iurauit dicēs. Nisi iudā mihi vinctum
tradideritis: istud dei ꝑhanū in planitiē deducā
⁊ altare effodiā: ⁊ tēplū hꝯ libero pri consecrabo
Et his dictis abijt. Sacerdotes aūt ꝑtendētes
manus i celū inuocabāt eum q semp ꝓpugnator
esset gentis ipsoꝝ: hec dicētes. Tu dñe vniuer
soꝝ q nullius idiges: voluisti templū hitatiōis
tue fieri in nobis. Et nūc scē scōꝝ oīum dñe cō
serua i etnū ipollutā domum istā q̄ nup mūda/
ta est. Razias aūt qdā de senioribus ab hiero/
solymis delatus est nicanori. vir amator ciui/
tatis ⁊ bn̄ audiēs. q ꝑ affectu pr̄ iudeoꝝ appel
labat. Hic multis tpibus cōtinentie ꝓpositū
tenuit i iudaismo: corpusq̧ ⁊ aiam tradere cōtē
tus ꝑ pseuerantia. Volens aūt nicanor mani/
festare odiū qd̄ habebat in iudeos: misit milites
qngentos vt eū ꝯphenderēt. Putabat. n. si il/
lum decepisset: sese cladē iudeis maximā illatu
rū. Turbis aūt irruere i domū eius ⁊ ianuā dis
rūpe atq̧ ignē āmouere cupientibus: cū iā cō/
phenderet: gladio se petijt: eligens nobiliꝰ mo
ri potius q̄ subditus fieri pctōribus: ⁊ cō nata/
les suos indignis iiurijs agi. Sed cū p festina
tionē nō certo ictu plagā dedisset. ⁊ turbe inter
ostia irrūperent: recurrens audacter ad murū.
pcipitauit semetipsum viriliter in turbas: qbꝰ
velociter locum dantibus casui eius: venit per
mediā ceruicem. Et cū adhuc spiraret: accēsus
aio surrexit: ⁊ cū sanguis eius magno fluxu de
flueret: ⁊ grauissimis vulneribus esset saucius
cursu turbā ptransijt. ⁊ stans supra quandam
petram prruptam ⁊ iam exanguis effectus: com
plexus intestina sua vtrisq̧ manibus proiecit
super turbas inuocans dominatorē vite ac spi
ritus: vt hec illi iterū redderet: atq̧ ita vita de
functus est.

XV

Nicanor aūt vt cōperit iudā esse in locis samarie: cogitauit cū oī ipetu die sabba ti cōmittere bellum. Judeis vo q illū p necessitatem seqbant dicentibus: ne ita fero/ citer ⁊ barbare feceris: sed honorē tribue diei sanctificationis: ⁊ honora eum q vniuersa ꝯspi cit. At ille infelix interrogauit: si est potens i ce lo q impauit agi diem sabbatoꝝ: ⁊ rn̄dentibus illis: est dn̄s viuus ipse in celo potens qui iussit agi septimā diem. At ille ait. Et ego potens sū sup terrā q impero sumi arma ⁊ negocia regis ipleri. Tn̄ non obtinuit: vt ꝯsiliū pficeret. Et
nicanor qdem cū sūma supbia erectus cogitaue
rat cōe tropheū statuere de iuda. Machabeus
autem semp ꝯfidebat cū oī spe auxilium sibi a
dn̄o affuturū. ⁊ hortabatur suos ne formidarēt
ad aduentū nationū: sed in mente haberent ad
iutoria sibi facta de celo. ⁊ nūc sparent ab oīpo
tente sibi affuturam victoriā. Et allocutus eos
de lege ⁊ ꝓphis āmonens etiā certamina q̄ fe/
cerant prius: ꝓmptiores ꝯstituit eos. Et ita a/
nimis eoꝝ erectis: simul ondebat gentiū fallaci
am: ⁊ iuramentoꝝ puaricationem. Singulos
autem illoꝝ armauit non clypei ⁊ haste muniti
one: sed sermonibus optimis ⁊ exhortatiōibus
exposito digno fide somnio: p qd̄ vniuersos le
tificauit. Erat aūt huiusmodi visus. Oniam q
fuerat sūmus sacerdos virū bonū ⁊ benignum
verecundū visu: modestū moribus: ⁊ eloqo de
coꝝ: ⁊ qui a puero in vtutibus exercitatus sit:
manus ꝑtēdentē: orare ꝑ oī populo iudeoꝝ.
Post hoc apparuisse ⁊ aliū virū etate ⁊ gloria
mirabilē. ⁊ magni decoris habitudinē circa illū
Rn̄dentē vero oniam dixisse. Hic est fratrū
amator ⁊ populi israel: hic ē q multum orat pro
populo ⁊ vniuersa scā ciuitate hieremias ꝓpha
dei. Extendisse aūt hieremiam dexteram: ⁊ de
disse iude gladium aureū dicentē. Accipe scm̄
gladium munus a deo: in quo deijcies aduersa
rios populi mei israel. Exhortati itaq̧ iude ser
monibus bonis valde de qbus extolli posset im
petus: ⁊ aī iuuenum ꝯfortari: statuerunt dimi
care ⁊ ꝯfligere fortiter: vt virtus de negocijs iu
dicaret: eo q ciuitas scā ⁊ templum piclitarent.
Erat. n. p vxoribus ⁊ filijs: itēq̧ ꝑ fribꝰ ⁊ co
gnatis mior sollicitudo: maximus vo ⁊ pmus
ꝑ scitate timor erat tēpli: sed ⁊ eos q in ciuitate
erant nō mīma sollicitudo hēbat ꝑ his q ꝯgres
suri erāt. Et iam cum oēs sparent iudiciū futu
rū: hostesq̧ adeēnt: atq̧ exercitus esset ordina
tus: bestie eqtesq̧ oppotuno loco cōpositi: ꝯsi
derans machabeus aduentū multitudinis ⁊ ap
patū variū armoꝝ: ac ferocitatē bestiaꝝ: exten
dens manus in celū: ꝓdigia facientem dn̄m in
uocauit: q nō p̄m armoꝝ potentiā. sed ꝑut ipsi
placet dat dignis victoriā. Dixit aūt inuocans
hoc modo. Tu dn̄e q misisti angelū tuū sub eze
chia rege iuda ⁊ interfecisti de castris sennache
rib centū octogintaquīq̧ milia. ⁊ nūc dn̄ator ce
lorum mitte angelū tuum bonum ante nos i ti/
more ⁊ tremore magnitudis brachij tui: vt me
tuant qui cum blasphemia veniunt aduersus sā
ctum populum tuum. Et hic quidem ita ora/
uit. Nicanor autem ⁊ qui cū ipso erant cū tubis

⁊ cāticis admouebāt. Judas ṽo ⁊ q̄ cū eo erāt
inuocato deo ꝑ orationes ꝯgressi sunt: manu q̄
dem pugnātes: sed ⁊ dn̄m cordibꝰ orātes pro/
strauerūt nō minus tringintaqnq̄ʒ milia p̄sen
tia dei magnifice delectati. Cūq̄ʒ cessasset ⁊ cuʒ
gaudio redirēt: cognouerūt nicanorē ruisse cū
armis suis. Facto itaq̄ʒ clamore ⁊ ꝑturbatione
suscitata: patria voce oīpotentē dn̄m benedice/
bant. Precepit autem iudas qui ꝑ oīa corpore
⁊ aīo mori ꝓ ciuibus paratus erat: caput nica/
noris ⁊ manum cum humero abscisam hiero/
solymā perferri. Quo cū ꝑuenissʒ ꝯuocatis cō
tribulibus ⁊ sacerdotibus ad altare. accersiit et
eos qui ī arce erāt. Et ostenso capite nicanoris
⁊ manu nepharia quam extenderat ꝯ̄ domum
scām oīpotentis dei. magnifice gloriatus ē. Li
guam etiā impij nicanoris precisam iussit parti
culatim auibus dari: manum autem dementis
ꝯ̄ templū suspēdi. Oēs igitur celi benedixerūt
dn̄m dicētes: benedictus qui locum suum incō
taminatuʒ seruauit. Suspēdit aūt nicanoris ca
put in summa arce vt euidens esset ⁊ manifestū
signum auxilij dei. Itaq̄ʒ oēs cōi ꝯsilio decre/
uerunt nullo modo diē istū absq̄ʒ celebritate p̄/
terire: habere autē celebritatē tertiadecima die
mensis adar: que dicit̄ voce syriaca pridie mar
dochei die. Igitur his erga nicanorem gestis:
⁊ ex illis tēporibus ab hebreis ciuitate possessa
ego quoq̄ʒ in his faciam finem sermonis. Et si
q̄dem bene: vt historie competit hoc ⁊ ipse ve/
lim: si autem missus digne concedendum ē mi
hi. Sicut enim vinum semper bibere aut sem/
per aquam contrarium est: alternis autem vti
delectabile: ita legentibus si semper exactus sit
sermo: non erit gratus: hic ergo erit consuma/
tus.

Explicit secundus liber Machabeorum.
Incipit epistola beati Hieronymi ad Dama
sum papam in quattuor euangelistas.

B Eatissimo pape damaso. hierony/
mus Nouū opus me facere cogis
ex veteri: vt post exēplaria scriptu/
raꝝ toto orbe dispsa quasi q̄dam ar
biter sedeā: ⁊ q̄ inter se variāt: q̄ sint illa q̄ cuʒ
greca ꝯsentiant veritate: decernā. Pius labor
sed ꝑiculosa p̄sumptio: iudicare de ceteris: ip̄m
ab oībus iudicandum: senis mutare linguam
⁊ canescentē mundū ad initia retrahere ꝑuulo
rū. Quis enim doctus pariter vł indoctus: cū
in manus volumē assumpserit. ⁊ a saliua quaʒ
semel imbibit viderit discrepare qđ lectitat: nō
statim erūpat in vocē me falsarium: me clamās
esse sacrilegum qui audeā aliq̄d in veteribus li
bris addere. mutare corrigere? Aduersus quā
inuidiam duplex causa me ꝯsolatur qđ ⁊ tu qui
sūmus sacerdos es fieri iubes. ⁊ veꝝ non esse
qđ variat: etiā maledicoꝝ testimonio ꝯprobat̄
Si. n. latinis exēplaribus fides est adhibēda:
respondeāt quibus tot sūt exēplaria pene quot
codices. Sin aūt ṽitas est q̄renda de pluribus
cur non ad grecā originē reuertentes: ea q̄ vel
a vitiosis interp̄tibus male edita: vel a p̄sūpto/
ribus imperitis emendata ꝑuersus: vel a libra
rijs dormitantibus aut addita sunt: aut mutata
corrigimus? Neq̄ʒ vero ego de veteri disputo
testamento: qđ a septuaginta senioribus in gre
cā linguam versum: tertio gradu ad nos vsq̄ʒ
ꝑuenit. Non quero quid aquila quid symma/
chus sapiant quare theodotion inter nouos et
veteres medius incedat. Sit illa vera interpre
tatio: quā apł̄i probauerunt. De nouo nunc lo
quor testamento qđ grecū esse non dubium est
excepto apł̄o mattheo: qui primus in iudea euā
gelium xp̄i hebraicis lr̄is edidit. Hoc certe cū
in nr̄o ſmone discordat. ⁊ diuersos riuulorum
tramites ducit: vno de fonte querendus est.
Pretermitto eos codices quos a luciano ⁊ he
sicio nuncupatores paucoꝝ hoīum asserit ꝑuer
sa contentio: quibus vtiq̄ʒ nec in veteri testamē
to post septuaginta interpretes emēdare quid
licuit nec in nouo ꝓfuit emendasse cū multaꝝ
gentium linguis scriptura aīi translata doceat fal
sa esse que addita sunt. Igitur hec presens pre
fatiuncula pollicetur quattuor tantū euangelia
quoruʒ ordo est iste: Mattheus. Marcus. Lu
cas. Johannes: codicum grecoruʒ emendata
collatione. sed veterum: que ne multum a lecti
onis latine consuetudine discreparent: ita cala/
mo imperauimus: vt his tantum que sensum
videbantur mutare. correctis: reliqua manere
pateremur ut fuerant. Canones quoq̄ʒ quos
eusebius cesariensis episcopus alexandrinū se
cutus āmoniū in decem nūeros ordinauit: si/
cut in greco habentur expressimus. Qꝫ si quis
de curiosis voluerit nosse q̄ in euāgelijs uel ea
dem vel vicina uel sola sint: eoruʒ distinctione
cognoscet. magnus siq̄dem hic in nr̄is codici/
bus error inoleuit: dum qđ in eadem re. alius
euāgelista plus dixit. in alio quia minus puta/
uerint addiderunt: uel dū eundeʒ sensum alius
aliter expressit: ille q̄ vnū e quattuor primum le
gerat. ad eius exēplum ceteros q̄ʒ estimauerit
emendandos: Vn̄ accidit. ut apud nos mixta
sint omnia. ⁊ in marco plura luce atq̄ʒ matthei.

Rursum in mattheo plura iohannis ⁊ marci:
⁊ in ceteris reliq̊ꝝ que in alijs ꝓpria sunt iue/
niant. Cū itaq; canones legeris q subiecti sūt
ꝯfusiōis errore sublato. ⁊ similia omnū scies:
⁊ singulis sua queq; restitues. In canone pri/
mo ꝯcordant q̃ttuor: mattheus: marcus. lucas
iohānes. In secundo tres: mattheus. marcus
lucas. In tercio tres: mattheus. lucas iohan/
nes. In quarto tres. mattheus marcus. iohan
nes. In quinto duo: mattheus. lucas. In sexto
duo: mattheus. marcus. In septimo duo. mat
theus. iohannes. In octauo duo: lucas. mar/
cus. In nono duo: lucas. iohannes. In deci/
mo propria vnusquisq; que non habētur ī alijs
ediderunt. Singulis vero euangelijs ab vno i/
cipiens vsq; ad finem librorum dispar numer⁹
accrescit. Hic nigro colore prescriptus sub se
habet alium ex minio discolorem numerum: q
ad decem vsq; ꝓcedens indicat: prior nume/
rus in quo sit canone requirendus. Cuȝ ergo
aperto codice: Vbi gratia illud siue illud capl'ȝ
scire volueris cuius canonis sit: statim ex subie
cto numero doceberis: ⁊ recurrens ad princi/
pia in quibus canonum est distincta congeries
eodemq; statim canone ex titulo frontis inuen
to: illum quem querebas numeꝝ eiusdem euā
gelij qui ⁊ ipse ex inscriptione signatur inueni/
es atq; e vicino ceteroꝝ tramitibus inspectis:
quos numeros e regione habeant adnotabis:
⁊ cum scieris: recurres ad volumina singuloꝝ
⁊ sine mora repertis numer̄ quos ante signa/
ueras: reperies ⁊ loca in quibus vel eadem vl'
vicina dixerunt. Opto vt in xp̄o valeas. ⁊ me
mineris mei papa beatissime.

Incipit alius prologus.

Plures fuisse qui euangelia scripse/
runt Lucas euangelista testatur di
cens. Qm̄ quideȝ multi conati sūt
ordinare narrationē rerum que in
nobis complete sunt: sicut tradiderunt nobis q
ab initio ipsi viderunt sermonem. ⁊ ministra/
uerunt ei: ⁊ perseuerantia vsq; ad presens tem
pus monimenta declarant que a diuersis aucto
ribus edita diuersarum heresum fuere princi/
pia: vt est illud iuxta egyptios. ⁊ Thomam. et
matthiaȝ. ⁊ bartholomeum: duodecim quoq;
apostolorum. ⁊ basilidis atq; apl'is ac reliquo/
rum quos enumerare. longissimum est: cuȝ h̄
tm̄ in p̄ntiarum necesse sit dicere: extitisse quos/
dam qui sine spiritu ⁊ gratia dei conati sūt. ma
gis ordinare narrationem: q̄ȝ historie texere ve
ritatem. Quibus iure potest illud propheticuȝ
coaptari. Ve qui ꝓferunt de corde suo: qui am
bulant post spm̄ suum: qui dicunt. hec dicit dn̄s
⁊ dn̄s non misit eos. De quibus et saluator in
euangelio iohannis loquitur. Omnes qui āte
me venerunt: fures fuerunt ⁊ latrones. Qui
venerunt: non qui missi sunt. Ipse enim ait.
Veniebant ⁊ ego non mittebam eos. In ve/
nientibus presumptio temeritatis. in missis ob
sequium seruitutis est. Ecclesia āt que domini
voce supra petram fundata est: quaȝ introduxit
rex ī cubiculuȝ suū: ⁊ ad quam per foramē de/
scensionis occulte misit manum suā similis da
mule hinuloq; ceruoꝝ quattuor volumina pa
radisi instar eructuans: quattuor ⁊ angulos et
annulos hȝ per quos quasi archa testamenti et
custos legis domini lignis mobilibus vehitur
Primus oium mattheus est publican⁹ cogno
mento leui: qui euangelium in iudea hebreo s/
mone edidit: ob eoꝝ vel maxime cām qui in ie
sum crediderāt ex iudeis: ⁊ nequaq; legis vm
bra secedente euangelij veritatem seruabant.
Secundus marcus interpres apostoli petri. ⁊
alexandrine ecclesie primus ep̄s: qui dominū
quidem saluatorem ipse non vidit: sed ea que
audierat magr̄m predicantem: iuxta fidem ma
gis gestoꝝ narrauit q̄ȝ ordinē. Tertius lucas
medicus natione syr⁹ antiocensis: cui⁹ laus in
euangelio: qui ⁊ ipse discipulus apl'i pauli in a/
chaie bithinieq; ꝑtibus volumen cōdidit: q̄dā
altius repetēs. ⁊ vt ipse in ꝓemio ꝯfitet̄ audi/
ta magis q̄ȝ visa describens. Vltimus iohan/
nes apl's euangelista quē ih̄s amauit plurimū
qui super pect⁹ domini recūbens purissima do
ctrinaꝝ fluenta potauit. ⁊ q solus de cruce me/
ruit audire. Ecce mater tua. Is cū eēt in asia.
⁊ iam tūc hereticoꝝ semina pulularent. cherin/
thi. ebionis. ⁊ ceteroꝝ qui negāt xp̄m in carne
venisse: q̊s ⁊ ipse in epl'a sua antixp̄os vocat: et
apl's paulus frequenter ꝑcutit coactus est ab oi
bus pene tunc asie epis: ⁊ multaꝝ ecclesiaꝝ le/
gationib⁹: de diuinitate saluatoris altius scribe
re. ⁊ ad ipsum: vt ita dicā: dei verbū: nō tā au/
daci q̄ȝ felici temeritate ꝓrumpere: vt ecclesia/
stica narrat historia: cū a fratribus cogeretur vt
scriberet: ita facturum se respondisse si indicto
ieiunio in commune omnes deū deprecarētur.
Quo expleto: reuelatione saturatus in illud ꝓ
emiuȝ celo veniēs eructauit. In principio erat
verbū ⁊ verbum erat apud deum. ⁊ deus erat
verbum. Hoc erat in principio apud deum.
Hec igitur quattuor euangelia multo ante pre
dicta Ezechielis quoq; volumen probat: ī quo

prima visio ita conteritur. Et in medio similitu do quattuor animalium ⁊ vultus eorum. Facies hominis ⁊ facies leonis: ⁊ facies vituli: ⁊ facies aquile. Prima hominis facies mattheum significat: qui quasi de homine exorsus est scribere. Liber generationis iesu xpi filij dauid filij abraham. Secundum marcum in quo vox leonis in heremo rugientis auditur. Vox clamantis in deserto: parate viam dñi rectas facite semitas eius. Tertia vituli: que euangelistam lucam a zacharia sacerdote sumpsisse initium prefigurat. Quarta iohannē euangelistam qui assumptis pēnis aquile ⁊ ad altiora festinans de verbo dei disputat. Cetera que sequunt̄ in eundem sensum proficiunt. Crura eorum recta ⁊ pennati pedes: ⁊ quocūq; spiritus ibat: ibant: et non reuertebant̄: ⁊ dorsa eorum plena oculis ⁊ scintillebas lampades in medio discurrentes: ⁊ rota in rotam: ⁊ in singulis quattuor facies. Unde ⁊ apocalypsis iohānis post expositionē viginti quattuor seniorum qui tenentes cytharas ⁊ phialas adorantes agnum dei: introducitur fulgura atq; tonitrua: ⁊ septem spiritus discurrētes ⁊ mare vitreum: ⁊ quattuor animalia plena oculis. dicens. Animal primum simile leoni: ⁊ secundum simile vitulo: et tertium simile homini: et quartum simile aquile volanti. Et post paululum. Plena inquit erant oculis: et requiem non habebant die ac nocte: dicentia. Sanctus sanctus scūs dñs de⁹ oīpotēs: qui erat: et qui ē et qui venturus est. Quibus cunctis perspicue ostenditur quattuor debere tantum euangelia suscipi: et omnes apocryphorum venias mortuis magis hereticis q̄ ecclesiasticis viuis canendas.

Sequitur prologus in Mattheum.

Mattheus cum primo p̄dicasset euangelium in iudea: volens transire ad gentes primus euangeliū scripsit hebraice q̄d fratribus a quibus ibat: ad memoriā reliquit. Sicut enim necesse fuit ad confirmationem fidei euangelium predicare: sic et cōtra hereticos scribi. Cum autem plures euangelium scripserint: quattuor tantum habent auctoritatis testimonium: q2 per quattuor mundi partes fidem nunciant trinitatis: et sunt quasi quattuor rote in quadriga domini que vehit eum per predicationē euangelij: ⁊ genus humanum quadrifida morte peremptum: eorum erat predicatione viuificandum: vnde et aliorum euangelia deciderunt: nec recepta sunt: q2 nolebant prefinitum numerum cassari: propter virtutem sacramēti. Designātur etiam euangeliste quattuor figuris que nō sunt deceptorie: sed iocundi mysterij sibi conscie. Mattheus in homine itelligitur quia circa humanitatem xp̄i principaliter imoratur. Marcus in leone: quia agit de resurrectione. Lucas in vitulo: agens de sacerdotio. Joannes in aquila: scribens sacramenta diuinitatis. Christus vero quem describunt homo fuit de virgine natus. Vitulus in imolatione. Leo in resurrectione. Aquila in ascēsione. Vel in homine humanitatis. In vitulo sacerdotium. In leone regnum. In aquila exprimitur diuinitatis sacramentum.

Incipit argumentum in euangelium s̄m Mattheum.

Mattheus ex iudea sicut in ordine p̄mus ponitur: ita euangelium in iudea p̄mus scripsit: cuius vocatio ad dominum ex publicanis actibus fuit: duorum in generatiōe christi principia presumens: vnius: cuius prima circuncisio in carne: alterius: cuius s̄m cor electio fuit. Ex vtrisq; enim patribus christus. Sicq; quaterdenario numero triformiter posito principium a credendi fide in electionis tempus porrigens: ⁊ ex electione vsq; in transmigrationis diem dirigens: atq; a transmigrationis die vsq; in christum definiens: decursā aduentus dñi ostendit generationem: ⁊ numero satisfaciens ⁊ tempori: vt ⁊ se q̄d esset ostēderet ⁊ dei in se opus monstrans: etiam in his quorum genus posuit: christi operantis a principio testimonium non negaret. Quarum omnium rerum tempus: ordo: numerus: dispositio vel ratio. quod fidei necessarium est: deus christus ē: qui factus ex muliere: factus sub lege: natus ex virgine: passus in carne: omnia i cruce fixit: vt triumphans ea in semetipso resurgens in corpore ⁊ patris nomen in patribus filio: ⁊ filij nomen patri restituens in filijs: sine principio: sine fine: ostendens vnum se cum patre esse: quia vnus est. In quo euangelio vtile est desiderantibus deum: sic prima vel media vel perfecta cognoscere: vt ⁊ vocationem apostoli ⁊ opus euāgelij ⁊ dilectionem dei in carne nascentis per vniuersa legentes intelligant: atq; id in eo in q̄ apprehensi sunt ⁊ apprehendere appetunt: recognoscant. Nobis enim hoc in studio argumenti fuit: ⁊ fidem facte rei tradere ⁊ operātis dei intelligendam diligenter esse dispositionem querentibus non tacere.

Explicit argumentum. Incipit euangelium s̄m Mattheum. Capitulum. I

Cap. 1 Natiuitas christi.

2 Magi cum numerib⁹ ve niūt. ꝛ ioseph ab angelo ꝑ visū admonitus cū puero ꝛ matre eius in egyptum fugit: infantes iterficiunt regressio iesu christi ex egypto.

3 De baptismate iohannis in iordane: ꝛ de christi baptismate.

4 Iesus post ieiuniū quadraginta dierꝫ ꝛ q̄draginta noctiū tēptatur a diabolo. Petrū ꝛ andreā ꝛ iacobū ꝛ ioannē piscatores cō uocauit: ꝛ circuiens galileā varios lāguo res hominum curat.

5 Beatitudinis ꝛ cetera mandata: ꝛ de homicidio. de oblatione. de adulterio. d̄ oculo vl' māu eruēda: vxorē nisi ob adulteriū dimittendā. de iuramētis. de oculo. ꝛ dēte. inimicos diligendos. ꝛ elemosynis.

6 Oratio. ieiuniū. de thesauro in celū. lucernā corporis esse oculū: ꝛ nō posse duobus dominis seruire. nec cogitanduꝫ de esca ꝛ vestimēto: volatib⁹ agri ꝛ sollitudie diei.

7 Nō esse iudicandum de festuca ꝛ trabe in oculo de margaritis ante porcos non esse ponendas petendum. querendū. ꝛ pulsādum de pseudo ꝓphetis: q2 non ois qui dicit mihi dn̄e domine intrabit in regnuꝫ celorū. de domo edificata supra petrā vel arenam.

8 Descendens de monte leprosū mundat. puerū esse turionis paralyticuꝫ curat: socrum petri a febribus liberat. de plurimis curatis ꝛ scribe volenti se sequi dicit: non habere filiū hois: vbi caput suum reclinet atqꝫ vt alius relicto patris corpore sequatur precepit: in naui cum dormientē excitant discipuli vt tēpestatem sedaret: ꝛ in terra gerasenorꝫ demonia eiecit.

9 Vbi paralyticus lectū fert. Mattheū con uocat a phariseis murmurantibus de cō uiuio publicanorꝫ dicit nō esse opus sanis medicum discipulis iohānis interrogantibus quare nō ieiunarent discipuli eius parabolā ponit panni scissure ꝛ vtris ꝛ vini. filiam principis mortuam dum vadit suscitare: mulierem a profluuio liberat. cecis oculi aperiunt. surdum ꝛ mutum demonium eijcitur: ꝛ in principe demoniorum id facere dicunt.

10 Duodecim aplos ꝑmittit cum omni doctrina ac dicit: Quod non venit pacē mittere in terram sed gladium.

11 Iohannes de carcere ad iesum. ꝛ iesus d̄ iohāne ad turbas loquitur: atqꝫ icrepat ciuitates que penitentiam nō egerunt. Cōfessio iesu ad patrē: ꝛ iugū dn̄i leue esse.

12 Discipuli spicas vellūt: manū aridam sanat hoiem a demonio cecū ꝛ mutū curat: ꝛ in principe demoniorꝫ id facere opinantes destruit: phariseis signuꝫ petentibus ione ꝛ niniuitarꝫ signum tradit: ꝛ matreꝫ ꝛ fratres spernit.

13 Sedens in nauicula iesus turbis parabolas exponit idest seminantis semen centesimum sexagesimum ꝛ tricesimum: de çiçania ꝛ tritico ꝛ grano synapis: a fermēto abscōdito in farina: ꝛ exoluit discipulis parabolas çiçaniorꝫ: parabolas de thesauro in agro: ꝛ bona margarita: de rhete in mare misso: prophetam in patria sua sine honore esse.

14 De iohannis capite in disco: ꝛ qnqꝫ panibus ꝛ duobus piscibus in qnqꝫ milia virorꝫ. Iesus supra mare ambulat ꝛ petruꝫ mergentē apprehēdit: ꝛ in terra genesar multos languores curat.

15 De manibus lauandis: ꝛ de his q̄ de ore exeunt: q2 coinqnant: nō que intrant i hominem: filiā mulieris syrophenisse a demonio curat: ꝛ sec⁹ mare galilee claudos cecos ꝛ mutos sanat: de septē panibus: ꝛ paucis piscibus quattuor milia hominuꝫ satiauit.

16 De signo ione ꝓphete: de fermento phariseorum: de episcopatu petri: quem icrepat ac dicit crucem suā tollere debere vnūquēqꝫ qui velit dn̄m sequi: ꝛ dicit nō visuros quosdā mortē donec videant filiū hominis in regno suo venire.

17 In monte cum moyse ꝛ helia apparet: ꝛ vox de celo ad eum: inde descendentibus heliam iam fuisse ꝛ non esse susceptuꝫ manifestat: puerum lunaticum saluat. ꝛ de fide vt granum synapis docet: de statere in ore piscis.

18 De humilitate pueri: de manu ꝛ pede ꝛ oculo eruendo: ꝛ nec contemnendos par uulos quorum angelos faciem patris i celis semper videre testatur. Correptio fratrum. q̄ indulgeri debeant alterutrum vsque septuagies septies: de eo qui conseruum ꝓpter denarios centum suffocat.

19 Vxoreꝫ nō debere dimitti: ꝛ de eunuchis

ītandos nō eē arcēdos a bñdictiōe: diuitē
difficile introire in regnū celoꝝ: ⁊ cētuplū
recepturū qui omnibꝰ renūciat.

20 Primos nouissimos fieri: pabola opario
rū i vineā cōductoꝝ: de filijs zebedei: ⁊ đ
ꝑmis accubitis cene: de duobus cecis secꝰ
viam sedentibus.

21 De asina ⁊ pullo eius: ⁊ vbi nūmularios
eiecit de tēplo: clamātibꝰ pueris osanna:
de ficu q̄ arida facta est: introgat̄ i q̄ ptāte
h faceret. Ipse iterrogat de iohānis bap/
tismate: ⁊ subiūgēs pabolas hois q filios
suos i vineā mittit: ⁊ ꝙ publicani ⁊ mere/
trices i regno dei multos sacerdotū et scri/
baꝝ sint ꝑcessuri: dicit parabolā de vinito
ribꝰ qui interficiūt ad se missos.

22 Parabola vbi inuitati ꝯtēnūt venire ad
nuptias. de iscriptōe ⁊ imagine cesarꝭ: de
muliere q̄ septē frēs habuit: tēptatꝰ a pha
riseis itrogat eos de xp̄o cuiꝰ filius esset.

23 Ad discipulos dixit vt q̄ pharisei dicūt fiāt
sꝫ q̄ faciūt nō fiāt icrepat scribas ⁊ pharise
os: de ꝓselito: de iuramento de camelo ⁊
culice: et cathino lauādo: et monumētꝭ de
albatꝭ: et monumētis ꝓphetaꝝ: et alijs mł
tis hierl'm.

24 De structura tēpli: et signis nouissimorū
dieꝝ et diebus breuiatꝭ: de pseudo xp̄is: ⁊
pseudo ꝓphetꝭ: de aduētu saluatorꝭ: ⁊ oc
casu clementoꝝ.

25 De decē virginibꝰ: de talētis: de ouibꝰ a
dextris ⁊ hedis a sinistris: de opibꝰ eorū.

26 De iudeoꝝ cōsilio: de comprehēdēdo ie/
sū de mł'iere que vnguēto ꝑfudit iesuꝫ: iu
das ꝑmiū petit vt tradat iesū: cenās de iu/
da traditore suo ad discipulos loqtur: obla
tio eiꝰ petro dicit ꝙ ter abnegaturꝰ eū essꝫ
Oratōes iesu ad patrē: iudas iesū in oscu
lo tradit: ⁊ petrus auriculaꝫ ꝟuo abscidit.
Iesus falsis testibus cōdemnat̄ ⁊ illudit̄:
petrus tertio abnegat ⁊ lachrymat̄.

27 Iesus pilato traditur: iudas laqueo se sus
pendit: de agro figuli: iudicium pilati: ⁊ đ
barraba latrone: de chlamyde coccineo: đ
corona de arundine: de genuflexiōe ⁊ illu
sione dicentiū. Aue rex iudeoꝝ: ⁊ expuiti
one in eū ⁊c̄. Simonis angariatōe vt cru
cem tolleret: de felleo humore: ⁊ crucifixio
ne eiꝰ: de vestimētis: de scripto rex iudeo
rū: de crucifixiōe latronū: de blasphemijs
de tenebris factis: de domi clamore ⁊ mor
te: ⁊ alijs que contingebāt in morte: de se/
pultura dñi: ⁊ de custodia circa sepulchrū.

28 Resurrectio dñi: ⁊ qualiter apparuit post
hec: de pecunia data custodibus: ⁊ manda
tum de baptismate.

Explicit registrum. Incipit
euangelium Matthei.
Capitulum. I

A — Luc. 3. e. — Iohā. i. a. — Gen. 21. — Gen. 25. — Gen. 29. — Gen. 38.

Liber gene/
ratiōis iesu xp̄i filij da
uid filij abraā. ¶ Abra
am genuit ysaac ¶ ysaac
aūt genuit iacob ¶ iacob
aūt genuit iudaꝫ ⁊ frēs
eius ¶ iudas aūt genu
it phares ⁊ çarā de thamar. Phares aūt
genuit esrom: esrom aūt genuit arā. Arā
autē genuit aminadab: aminadab aūt ge
nuit naason. Naason autē genuit salmon
salmon autē genuit booç de raab. Booç
aūt genuit obeth ex ruth: obeth autē genu
it iesse. Iesse autē genuit dauid regē: da/
uid autē rex genuit salomonem ex ea que
fuit vrie. Salomon autem genuit roboā
roboam autē genuit abiam. Abia autem
genuit asa: asa autē genuit iosaphat. Io/
saphat autem genuit ioram: ioram autem
genuit oçiam. Oçias autem genuit ioa/
than: ioathan auteꝫ genuit achaç. Achaç
āt gēuit eçechiaꝫ: eçechias autem genuit
manassen: manasses autem genuit amon
Amon autem genuit iosiam: iosias auteꝫ
genuit iechoniam ⁊ fratres eius in trans/
migratione babylonis. Et post transmi/
grationem babylonis: iechonias genuit
salathiel: salathiel autem genuit çorobabel
Zorobabel autem genuit abiud: abiud au
tem tenuit eliachim. Eliachim autem ge/
nuit açor: açor autem genuit sadoch. Sa/
doch autem genuit achim: achim auteꝫ ge
nuit eliud. Eliud autē genuit eleaçar: elea
çar autem genuit mathan. Mathan autē
genuit iacob: iacob autem genuit ioseph
virū marie: de qua natus est iesus qui vo
catur christus. Omnes itaqꝫ generat ōes
ab abraam vsqꝫ ad dauid: generationes
quattuordecim: Et a dauid vsqꝫ ad trans/
migrationem babylonis: generationes
quattuordecim: ⁊ a transmigratione ba/

B
bylonis vsq₃ ad christum: generationes
Luc.i.c.
quattuordecim. Christi autem generatio
sic erat. ¶ Cum esset desponsata mater iesu
maria ioseph: antequam conueniret: iuen
ta est in vtero habens de spiritu sancto.
Joseph autem vir eius cu₃ esset iustus: ⁊
nollet eam traducere: voluit occulte dimit
tere eam. Hec autem eo cogitāte: ecce an
gelus domini apparuit in somnis ioseph
dicens. Joseph fili dauid: noli timere ac/
cipere mariam coniugem tuam. Quod
enim in ea natum est: de spiritu sancto est
Pariet autem filium: ⁊ vocabis nomen
eius iesum. Ipse enim saluum faciet popu
lum suum a peccatis eorum. Hoc autem
totum factu₃ est: vt adimpleretur quod di
Esa.7.
ctum est a domino per prophetam dicentē
¶ Ecce virgo in vtero habebit ⁊ pariet fi/
lium: ⁊ vocabitur nomen eius emanuel:
quod est interpretatum nobiscum deus.
Exurgens autem ioseph a somno fecit si/
cut precepit ei angelus dn̄i: ⁊ accepit con/
iugem suam. Et non cognoscebat ea₃ do
nec peperit filium suum primogenitum: ⁊
vocauit nomen eius iesum. II
Cum natus esset iesus in bethle
em iude in diebus herodis re/
C
gis: ecce magi ab oriente venerunt hiero
solymam dicentes. Ubi est qui natus est
rex iudeorum. Uidimus enim stellā eius
in oriente: ⁊ venimus adorare eum. Au/
diens autem herodes rex turbatus est ⁊
omnis hierosolyma cum illo. Et congre/
gans omnes principes sacerdotum ⁊ scri
bas populi sciscitabatur ab eis vbi chri/
Johā.7.f.
stus nasceretur. ¶ At illi dixerunt ei. In
bethleem iude. Sic enim scriptu₃ est per
Michee.5.
propbetam. ¶ Et tu bethleem terra iuda:
nequaq₃ minima es in principibus iuda.
Ex te enim exiet dux qui regat populum
meum israel. Tunc herodes clam voca/
tis magis: diligenter didicit ab eis temp⁹
D
stelle que apparuit eis ⁊ mittens illos in
bethleem: ⁊ dixit. Ite ⁊ interrogate diligē
ter de puero: ⁊ cum inueneritis renuncia
te mihi: vt ⁊ ego veniens adore₃ eū. Qui
cū audissent regē abierunt. Et ecce stella
quam viderant in orientē: antecedebat eos
Tobie.ii.
vsq₃ dum veniēs staret supra vbi erat pu
er. Uidentes autem stellam ¶ gauisi sunt
gaudio magno valde. Et intrantes do/
mum inuenerunt puerum cum maria ma
tre eius: ⁊ procidentes adorauerunt eum
⁊ apertis thesauris suis obtulerunt ei mu
nera: aurum thus ⁊ myrrham. Et respō
E
so accepto in somnis ne redirent ad hero
dem: per aliam viam reuersi sunt in regio
nem suam. Qui cum recessissent: ecce an/
gelus domini apparuit in somnis ioseph
dicens. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ matrē
eius ⁊ fuge in egyptum: ⁊ esto ibi vsq₃ dū
dicam tibi. Futurum est eni₃: vt herodes
querat puerum ad perdendum eu₃. Qui
consurgens accepit puerum ⁊ matrē eius
nocte: ⁊ secessit in egyptum. Et erat ibi vs
q₃ ad obitum herodis: vt impleretur qđ
dictum est a domino per prophetam dicē/
F
tem. ¶ Ex egypto vocaui filium meum.
Osee.ii.
Tunc herodes videns quoniam illusus
esset a magis: iratus est valde: ⁊ mittens
occidit omnes pueros qui erant in bethle
em ⁊ in omnibus finibus eius a bimatu
⁊ infra: secundum tempus quod exquisie
rat a magis.. Tunc adimpletu₃ est: quod
dictum est per hieremiam prophetam di/
centem. ¶ Uox in rama audita est: plora/
Hier.3.⁊.3i
tus ⁊ vllulatus mult⁹: rachel plorans fili
Th.i.
os suos: ⁊ noluit consolari quia non sunt
Defuncto aute₃ herode: ecce angelus do
mini apparuit in somnis ioseph in egyp/
to dicens. Surge ⁊ accipe puerum ⁊ ma/
trem eius: ⁊ vade in terram israel. Defū
B
cti sunt enim qui querebant animam pue/
ri. Qui consurgens accepit puerum ⁊ ma
trem eius: ⁊ venit in terram israel. Audi
ens autem ꝙ archelaus regnaret in iudea
pro herode patre suo: timuit illo ire: ⁊ am
monitus in somnis secessit in partes gali/
lee. Et veniēs habitauit in ciuitate que vo
catur naçaret: vt adimpleretur quod dic/
tum est per prophetas: quoniā naçareus.
vocabitur. III
In diebus autem illis venit io/
A
hannes baptista ¶ predicans in
Luc.3.a.
deserto iudee ⁊ dicens. ¶ Pe/
Ecc.17.
nitentiam agite: appropinquabit enim re/
gnum celorum. Hic est enim de quo di/
ctum est per Esaiam prophetam dicente₃.
Esa.40.
¶ Uox clamantis in deserto parate viam
Mar.i.a.
domini: rectas facite semitas eius. Ipse
Johā.i.c.
autem iohannes habebat vestimentū de
B
pilis camelorum: ⁊ ȥonam pelliceam cir/
ca lumbos suos. Esca autem eius erat
locuste: ⁊ mel siluestre. Tunc exibat

ad eū hierosolyma ⁊ omnis iudea: ⁊ oīs

Luc. .b.

regio circa iordanē ¶ ⁊ baptizabant̄ ab eo

Johan.3.e.

in iordane confitētes peccata sua. Vidēs

E

autem multos phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ ve
nientes ad baptismū suū: dixit eis. ¶ Pro/
genies viperarū: qs demonstrabit vobis

Luc.3.b.

fugere a ventura ira. ¶ Facit ḡ fructū di/
gnū penitentie. Et ne velitis dicere itra
vos: prēm habem⁹ abraā. Dico eniȝ vo

D

bis: qm̄ potēs ē deus de lapidib⁹ istis su
scitare filios abrahe. Iaȝ eni securis ad ra

J.7.d.
E

dicē arboꝝ posita ē. ¶ Ois ḡ arbor q̄ nō
facit fructum bonū excidet̄: ⁊ in ignē mit

Mr.i.b. Lu
3.d. Joh.i.d
Act.i.a.⁊.ii.
b.⁊.19.a.

tet̄. ¶ Ego qdē baptizo vos in aquā i pe/
nitentiā q aūt post me venturus ē: fortior
me est: cui⁹ nō sū dignus calciamēta por
tare. Ipse vos baptizabit in spū sancto et
igni. Cuius vētilabrū in manu sua: ⁊ ꝑ/
mūdabit arenā suā: ⁊ ꝯgregabit triticū in

F

horreū suū: paleas aūt ꝯburet igni inexti

Mar.i.b.

guibili. ¶ Tūc venit iesus a galilea in ior
danē ad iohānē vt baptiçaret̄ ab eo. Jo
hannes aūt ꝓhibebat eū dicēs. Ego a te
debeo baptiçari: ⁊ tu venis ad me? Rñ/
dens aūt iesus dixit ei. Sine mō. Sic eni
decet nos iplere oēm iustitiā. Tunc dimi
sit eū. Baptizatus autē iesus: cōfestim as

B

cēdit de aqua: Et ecce aperti sunt ei celi: ⁊
vidit spm̄ dei descendentē sicut colūbam
⁊ venientē sup se. Et ecce vox de celo di/

Mar.i.b. J.
17.b.

cēs. ¶ Hic ē filius meus dilectus: in quo
mihi complacui. IIII

A
Mr.3.b Lu
4.a. Lu.4.a
Mar.i.b.

T Unc iesus ductus ē in desertum
a spiritu ¶ vt temptaret̄ a diabolo
¶ ⁊ cū ieiunasset q̄draginta diebus
⁊ q̄draginta noctib⁹: postea esuriit. Et ac

Exo.34. B

cedens tēptator dixit ei. Si filius dei es:
dic vt lapides isti panes fiāt. Qui respō

Deut.8.

dēs dixit. Scriptū ē. ¶ Nō i solo pane vi
uit hō: sed in omi vbo qđ procedit de ore
dei. Tunc assumpsit eū diabolus i scāȝ ci
uitatē: ⁊ statuit eū sup pinnaculū templi:
⁊ dixit ei: Si filius dei es mitte te deorsuȝ

Ps.90.

Scriptū ē eni ¶ q: angelis suis mandauit
de te: ⁊ in māibus tollēt te: ne forte offen
das ad lapidē pedē tuū. Ait illi iesus rur

Deut.6.
E

sum: Scriptū ē. ¶ Nō tēptabis dominuȝ
deū tuum. Iteꝝ assumpsit eū diabolus in
montē excelsum valde: ⁊ oñdit ei oīa reḡ
mūdi ⁊ gloriā eoꝝ: ⁊ dixit ei. Hec oīa ti/
bi dabo: si cadēs adoraueris me. Tūc di

Deut.6.⁊.10

cit iesus ei. Vade sathana. Scriptū ē eni

Apoc.15.c.

¶ Dominū deum tuū adorabis: ⁊ illi soli

Mar.i.b.

seruies. ¶ Tūc reliqt euȝ diabolus: ⁊ ecce

D

angeli accesserūt ⁊ mīstrabant ei. ¶ Cum

Mr.i.c. Jo.
3.c. Jo.2.c.⁊
4.f.

aūt audisset iesus ꝙ iohānes traditus eēt
secessit in galileā. ¶ Et relicta ciuitate na/
çareth: venit ⁊ habitauit i ciuitate caphar
naū maritima: in finibus çabulon ⁊ nep
tali: vt adipleret̄ quod dictū est per esaiaȝ

Esaie.9.

ꝓphaȝ. ¶ Terra çabulō ⁊ tra neptali: via
maris transiordanē galilee gentiū: popu
lus q ambulabat i tenebris vidit lucē ma

E

gnā: ⁊ sedentibus in regiōe vmbre mor/
tis lux orta est eis. Exinde cepit iesus p̄di

Mar.i.c. J.
10.b.

care ⁊ dicere. ¶ Penitentiā agite: appro
pinquabit eni regnū celoꝝ. Ambulās au
tē iesus iuxta mare galilee: vidit duos fra
tres simonē q vocat̄ petrus: ⁊ andreā fra

Mr.i.c. Lu
5.b. J.8.c.

trē eius: mittētes rethe in mare. ¶ Erant
eni piscatores. Et ait illis: venite post me

F

⁊ faciā vos fieri piscatores hoium. At il/
li ꝯtinuo relictis rethib⁹ secuti sunt eum.

Mar.i.c.

¶ Et ꝓcedens inde vidit alios duos frēs
iacobū çebedei ⁊ iohānē frēm eius in na
ui cū çebedeo prē eoꝝ reficiētes retia sua

B

⁊ vocauit eos. Illi aūt stati relictis retib⁹

Mar.3.b.
Lu.4.b. Jo
6.a.

⁊ patre: secuti sunt eū. ¶ Et circuibat iehs
totā galileā docens i synagogis eoꝝ: ⁊ p̄
dicans euangeliū regni: ⁊ sanans omnē
languorē ⁊ oēm infirmitatē a poplo. Et

J.14.g.

abiit opinio eius in totā syriā: ⁊ obtulert
ei oēs male habētes variis languoribus
⁊ tormētis ꝯprehēsos ⁊ q demonia habe
bant ⁊ lunaticos: ⁊ paralyticos: ⁊ curauit
eos. Et secuti sunt eum turbe multe de ga
lilea ⁊ decapoli: ⁊ de hierosolymis ⁊ đ iu
dea: ⁊ de transiordanē. V.

A

V Idens aūt iesus turbas: ascendit
in mōteȝ: ⁊ cū sedisset: accesserūt

Luc.6.c.

ad eum discipuli eius ¶ ⁊ aperiēs
os suū docebat eos dicens. Beati paupe

Luc.6.c.

res spū: qm̄ ipsi possidebūt terraȝ. ¶ Bti
q lugent: qm̄ ipsi ꝯsolabūt̄. Beati q esu/
riunt ⁊ sitiunt iustitiam: qm̄ ipsi saturabū
tur. Beati misericordes: qm̄ ipi misīcor
diā consequent̄. Beati mūdo corde: qm̄
ipsi deū videbunt. Beati pacifici: qm̄ filii

i. Pe.3.c.

dei vocabūt̄. ¶ Beati qui ꝑsecutionē pati
unt̄ ꝓpter iustitiā: qm̄ ipsoꝝ est regnum

Luc.6.d.

celoꝝ. ¶ Beati estis cū maledixerint vo/
bis hoies ⁊ ꝑsecuti vos fuerit ⁊ dixerint
omne malū aduersū vos mentientes ꝓ/
pter me. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ merces

B
Mar.9.g.
Luc.14.g.
Marc.4.d.
Luc.8.c.7.11
c.
Ro.12.d.

vestra copiosa est in celis. Sic eni pseuti sunt pphetas q fuerint añ vos. Vos estis sal terre. ¶ Quod si sal euanuerit: in q salietur. Ad nihilū valet vltra: nisi vt mittatur foras. ⁊ cōculcet ab hoibus. Vos estis lux mundi. ¶ Non pōt ciuitas abscōdi supra montē posita: neqꝫ accendunt lucernā: ⁊ ponunt eā sub modio sed sup candelabrū vt luceat oībus qui in domo sūt. ¶ Sic luceat lux vr̄a corā hominibus vt videant opera vestra bona: ⁊ glorificent patrē vestrū q in celis est. Nolite putare quoniam veni soluere legē: aut pphetas. Non veni soluere: sed adimplere. ¶ Amen qppe dico vobis: donec transeat celū ⁊ terrā: iota vnū aut apex vnus non pteribit a lege: donec oīa fiant. ¶ Qui ergo soluerit vnū de mandatis istis minimis ⁊ docuerit sic hoies: minimus vocabitur ¶ in regno celoꝝ: q aūt fecerit ⁊ docuerit: hic magnꝰ vocabit in regno celoꝝ. Dico aūt vobis: qꝛ nisi abundauerit iusticia vr̄a plusq̄ scribarum ⁊ phariseoꝝ: nō intrabitis in regnū celoꝝ. ¶ Audistis qꝛ dictū est antiqs: non occides: q aūt occiderit ¶ reus erit iudicio. Ego autē dico vobis: qꝛ ois q irascit fratri suo: reus erit iudicio. Qui autē dixerit fratri suo racha reus erit cōcilio. Qui aūt dixerit fatue: reus erit gehēne ignis. ¶ Si ergo offers munus tuū ad altare ⁊ ibi recordatus fueris: qꝛ frater tuus hꝫ aliquid aduersū te: relinque ibi munus tuū ante altare: ⁊ vade prius reconciliari fratri tuo ⁊ tunc veniēs offeres munus tuū. ¶ Esto ꝯsentiens aduersario tuo cito: dū es cum eo in via: ne forte tradat te aduersarius iudici: ⁊ iudex tradat te ministro: ⁊ in carcerem mittaris. Amē dico tibi: nō exies inde donec ¶ reddas nouissimū quadrantem. ¶ Audistis qꝛ dictū est antiqs: nō mechaberis. Ego aūt dico vobis: qꝛ ois q viderit mulierē ad concupiscendū eā: iam mechatus est eā in corde suo. Qd si oculus tuus dexter scādalizat te erue eū ⁊ proijce abs te. Expedit enim tibi vt pereat vnus membroꝝ tuoꝝ: q̄ totū corpus tuū mittatur in gehēnā ignis. Et si dextera manꝰ tua scandalizat te: abscise eā ⁊ pijce abs te Expedit eni tibi vt pereat vnū mēbroꝝ tuoꝝ q̄ totum corpus tuū eat in gehēnā. ¶ Dictū est aūt: quicūq̄ dimiserit vxorem suā: det ei libellū repudij. Ego autē dico

Luc.16.d.
C
Ja.2.b.
Act.1.a.
Ja.1.d.
Exo.20.
Deut.5.
Jacobi.5.d.
Leuit.22.
Eccle.35.
Deut.15.
Malachie.1.
Luc.12.g.
J.18.g.
Exo.20.c.
Prouer.6.
Jac.2.b.
E
Deut.24.f.
19.b.

vobis: qꝛ ois qui dimiserit vxorē suā: excepta fornicationis causa: facit eā mechari: ⁊ q dimissā duxerit: adulterat. Iterum audistis qꝛ dictum est antiqs: nō piurabis reddes autē dn̄o iuramenta tua. Ego aūt dico vobis: nō iurare oīo: neqꝫ per celū qꝛ thronus dei est: neqꝫ per terrā qꝛ scabellū est pedū eius. Neqꝫ per hierosolymā qꝛ ciuitas est magni regis. Neqꝫ p caput tuū iuraueris: qꝛ nō potes vnū capillū albū facere: aut nigrū. ¶ Sit aūt sermo vester: est est: nō nō: qđ autē his abundantius est: a malo est. ¶ Audistis qꝛ dictum est: oculū p oculo: dentē p dēte. Ego autem dico vobis nō resistere malo ¶ sꝫ si qs te pcusserit in dexterā maxillā tuā: prebe illi ⁊ alterā: ⁊ ei q vult tecū in iudicio contēdere ⁊ tunicā tuam tollere: dimitte ei ⁊ palliū: ⁊ quicunqꝫ te angariauerit mille passus: vade cum illo ⁊ alia duo. Qui aūt petit a te: da ei: ⁊ volenti mutuare a te. ne auertaris. ¶ Audistis qꝛ dictū est diliges pximum tuū. ⁊ odio habebis inimicū tuū Ego aūt dico vobis. diligite inimicos vestros. benefacite his q oderūt vos. ⁊ orate p persequentibus ⁊ calūniātibus vos. vt sitis filij patris vestri qui in celis ē: qui solem suū oriri facit super bonos ⁊ malos ⁊ pluit super iustos ⁊ iniustos. ¶ Si enim diligitis eos q vos diligunt quā mercedē habebitis? Nōne ⁊ publicani hoc faciunt Et si salutaueritis fratres vr̄os tātū. quid amplius facitis. Nōne ⁊ ethnici hoc faciunt? Estote ergo vos pfecti sicut ⁊ pater vester celestis perfectus est.

Mar.10.a.
F
Ja.5.c.
Exod.21.
Deut.19.
Luc.6.d.
B
Leuit.19.
Luc.6.c.
Ro.12.d.
Act.7.d.
Luc.6.c.

VI

A
Attendite: ne iusticiā vestrā faciatis corā hoībus vt videamini ab eis alioqn mercedē nō habebitis apud patrē vr̄m q i celis ē. Cū ergo facis elemosynā. noli tuba canere ante te: sicut hypocrite faciūt i synagogis ⁊ in vicis vt honorificentur ab hoibus. Amē dico vobis. recepūt mercedē suam. Te āt faciēte elemosynam. nesciat sinistra tua qd faciat dextra tua ut sit elemosyna tua i abscōdito. ⁊ pr̄ tuꝰ qui videt in abscōdito rddet tibi. Et cū oratis. nō eritis sicut hypocrite q amāt i synagogis ⁊ i āgulis plateaꝝ stātes orare: ut videāt ab hoibus. Amen dico vobis: receperunt mercedē suā. Tu aūt cū oraueris. intra i cubiculū tuum. ⁊ clauso ostio. ora patrem tuum in abscōdito ⁊ pa-

B

tuus qui vidit i abscōdito reddet tibi. Orā
tes āt nolite multū loq: sicut ethnici faciunt.
Putāt.n.ꝙ in multiloquio suo exaudian
tur. Nolite ḡ assimilari eis. Scit.n.pa/
ter vester quid opus sit vobis: anteꝙ peta/
tis eum. ¶ Sic ergo vos orabitis. Pater
noster qui es in celis: sanctificet nomē tuuȝ.
Adueniat regnū tuū. ¶ Fiat voluntas tua:
sic i celo ⁊ i terra. Panē nr̄m supsubstātialē
da nobis hodie. ¶ Et dimitte nobis de/
bita nr̄a sicut ⁊ nos dimittimus debitori/
bus nr̄is. Et ne nos iducas i tēptationē
ſȝ libera nos a malo. Amen. Si.n. di/
miseritis hoibus pctā eoꝝ: dimittet ⁊ vo
bis pr̄ vest celestis delicta vr̄a. Si aūt nō
dimiseritis hoibus. nec pr̄ vester dimittet
vob pctā vr̄a. Cū aūt ieiunatis. nolite fie/
ri sicut hypocrite tristes: Exterminat.n.
facies suas: ut pareāt hoibus ieiunātes.
Amē dico vobis: qa receperūt mercedē
suaȝ. Tu aūt cum ieiunas vnge caput tu
um ⁊ faciem tuā laua: ne videaris hoib⁹
ieiunās: ſȝ patri tuo q ē i abscōso: ⁊ pr̄ tu
us q videt i absconso reddet tibi. Nolite
thesaurizare vob thesauros in terra: vbi
erugo ⁊ tinea demolitur. ⁊ vbi fures ef/
fodiūt ⁊ furant. ¶ Thesaurizate aūt vob
thesauros in celo: ubi nec erugo nec ti/
nea demolit: ⁊ vbi fures nō effodiūt nec
furant. Vbi est thesaurus tuus: ibi est ⁊
cor tuū. ¶ Lucerna corporis tui est ocul⁹
tuus. Si oculus tuus fuerit simplex totū
corp⁹ tuū lucidū erit. Si autē oculus tu⁹
fuerit nequā: totum corpus tuū tenebro/
sū erit. Si ḡ lumē qd in te est. tenebre sūt
ipse tenebre quante erūt. ¶ Nemo potest
duob⁹ dn̄is seruire. Aut.n. vnum odio
habebit ⁊ alterū diliget: aut vnū sustine/
bit ⁊ alteꝝ contēnet. Nō potestis deo ser
uire ⁊ mamone. ¶ Ideo dico vobis: ne
solliciti sitis aie vestre qd manducetis:
neqȝ corpori vr̄o qd induamini. Nōne
aia plus est ꝙ esca: ⁊ corpus plus ꝙ ve/
stimentū. Respicite volatilia celi q nō se
runt: neqȝ metunt: neqȝ ꝯgregant in hor
rea: ⁊ pater vester celestis pascit illa. Nō
ne vos magis pluris estis illis. Quis āt
vestrū cogitās: pōt adiicere ad staturā su
am cubitū vnū. Et de vestimētis qd sol/
liciti estis. ¶ Cōsiderate lilia agri quō cre
scūt. Nō laborāt: neqȝ nent. dico autem
vobis. qm̄ nec salomō in oi glīa sua coo/
pertus est sicut vnū ex istis. Si.n. fenuȝ
agri qd hodie est ⁊ cras i clibanū mittit
deus sic vestit: qn̄tomagis vos modice fi
dei. Nolite ergo solliciti esse dicentes: qd
manducabimus: aut qd bibemus: aut q̄
operiemur. Hec.n. oia gentes inquirunt
Scit.n. pater vester q2 his oibus indige/
tis. ¶ Querite ergo p̄mū regnū dei ⁊ iu/
sticiā ei⁹: ⁊ h oia adiicient vobis. Nolite
ḡ solliciti eē i crastinū. Crastin⁹.n. dies
sollicit⁹ erit sibiipsi. sufficit diei malitia sua

¶ Nolite iudicare ⁊ n̄ iudicabi VII
mini nolite ꝯdēnare ⁊ n̄ ꝯdēnabimi
¶ In q̄ eni iudicio iudicaueritis
iudicabimini ¶ ⁊ in q̄ mēsura mēsi fueri/
tis remetiet vobis. ¶ Quid aūt vides fe
stucā in oculo fratris tui: ⁊ trabē in oculo
tuo nō vides. Aut quō dicis fratri tuo:
frat sine eiiciā festucā de oculo tuo: ⁊ ecce
trabes est in oculo tuo. Hipocrita eiice
p̄muȝ trabē de oculo tuo: ⁊ tunc videbis
eiicere festucā de oculo fris tui. ¶ Noli sā
ctū dare canibus: neqȝ mittatis margari
tas vestras ante porcos: ne forte ꝯculcēt
eas pedibus suis ⁊ canes ꝯuersi dirum/
pant vos. ¶ Petite ⁊ dabit vobis: q̄rite
⁊ inuenietis: pulsate ⁊ aperiet vobis. Ois
eni q petit accipit: ⁊ q q̄rit inuenit: ⁊ pulsā
ti aperiet. Aut qs ex vobis hō quē si pe/
tierit filius suus panē: nunqd lapidē por
riget ei. Aut si piscē petierit: nūqd ſpētē
porriget ei. Si ḡ vos cū sitis mali: nostis
bona data dare filiis vestris: qn̄tomagis
pater vester qui in celis est dabit bona pe
tentibus se. ¶ Omnia ergo quecūqȝ vul
tis vt faciant vobis homines: ⁊ vos faci
te illis. Hec est eniȝ lex ⁊ prophete. ¶ In
trate per angustaȝ portam: quia lata por
ta ⁊ spaciosa via est que ducit ad perditio
nem ⁊ multi sunt qui itrant per eā. Quā
angusta porta ⁊ arta via est que ducit ad
vitam: ⁊ pauci sunt qui inueniunt eam.
Attendite a falsis prophetis qui veniunt
ad vos in vestimentis ouium ¶ intrinse/
cus autem sunt lupi rapaces. A fructib⁹
eorum cognoscetis eos. Nunquid colli/
gūt de spinis vuas: aut de tribulis ficus
¶ Sic ois arbor bona fruct⁹ bonos fac:
mala āt arbor malos fruct⁹ fac. Nō pōt
āt arbor mala bonos fruct⁹ facē: neqȝ ar
bor bōa malos fruct⁹ facē ¶ Ois arbor q̄
nō fac fructū bonū excidet: ⁊ i ignē mitte

C Luc.xi.a. Ro.8.d. I.26.d. — Mr.xi.f. — D — Luce.12.e. Mar.10.c. — E Luc.xi.e. — Luc.16.e. — Luc.12.e. F — Luc.12.d

B — Luc.12.d — A Lu.6.f. Ro 14.a.i.cor.4 a.Ja.4.c. Mar.4.c Luc.6.f. — I.15.e. B — Luc.xi.b. Ro.10.c. — C — Luc.6.e.To bie.4.Da.5 c.Lu.13.c. — D — I.23.c. — Luc.6.f. — E.3.d. E

tur. ¶ Igitur ex fructibus eoꝝ cognosce
tis eos. ¶ Nō oīs q dicit mihi dñe dñe in
trabit in regnū celoꝝ: sed q facit volunta
tē pris mei q in celis ē ipe itrabit i regnū
celoꝝ. Multi dicent mihi in illa die: dñe
dñe nōne in noie tuo ꝓphauimus. ⁊ in
noie tuo demōia eiecimus: ⁊ in noie tuo
ꝟtutes multas fecim⁹: ⁊ tūc ꝯfitebor illꝭ:
qꝛ nūq̄ noui vos. ¶ Discedite a me oēs
q opamini iniqtatē. Ois ergo qui audit
ꝟba mea hec ⁊ facit ea: assimilabit viro
sapiēti q edificauit domū suā sup petrā: ⁊
descēdit pluuia ⁊ venerūt flumina ⁊ fla/
uerūt vēti: ⁊ irruerūt i domū illā ⁊ nō ce
cidit. Fūdata enī erat sup petrā. ¶ Et oīs
q audit ꝟba mea h: ⁊ nō facit ea silis erit
viro stulto q edificauit domū suā sup ha
renā: ⁊ descēdit pluuia ⁊ venerūt flumia
⁊ flauerūt vēti ⁊ irruerūt i domū illā: ⁊
cecidit: ⁊ fuit ruia ei⁹ magna. ¶ Et factū
est cū ꝯsumasset iesus ꝟba hec: ămirabā
tur turbe sup doctrina eius. Erat enī do
cēs eos sicut ptātem habens ⁊ nō sicut
scribe eoꝝ ⁊ pharisei. VIII.

Cum aūt descēdisset iesus de mō
te secute sūt: eū turbe mlte. ¶ ⁊ ec
ce leprosus veniēs adorabat eū
dicēs. Dñe si vis potes me mūdare. Et
extēdēs iesus manū tetigit eū dicēs. Vo
lo mūdare. Et ꝯfestī mūdata ē lepra eius
Et ait illi iesus. ¶ Vide nemini dixeris
ſꝫ vade ostēde te sacerdoti: ⁊ offer munus
tuū qd̄ pcepit moyses i testimoniū illis
¶ Cū aūt itroisset capharnaū: accessit ad
eū cēturio rogās eū dicēs. Dñe puer me
us iacet i domo palyticus: ⁊ male torq̄t.
Et ait illi iesus. Ego veniā ⁊ curabo eū.
Et rñdēs cēturio ait. Dñe nō sū dignus
vt itres sub tectū meū: ſꝫ tm̄ dic ꝟbo ⁊ sa
nabit puer me⁹. Nā ⁊ ego hō sū sub ptā
te ꝯstitut⁹ hñs sub me milites: ⁊ dico huic
vade ⁊ vadit: ⁊ alio veni ⁊ venit: ⁊ suo
meo fac hoc: ⁊ facit. Audiēs aūt iesus mi
ratus ē: ⁊ seqntibus se dixit. ¶ Amen di
co vobis nō iueni tātā fidē in isrl. Dico
aūt vobis: q multi ab oriēte ⁊ occidente
veniēt ⁊ recūbēt cum abrahā ⁊ ysaac ⁊ ia
cob i regno celoꝝ. filij aūt regni eijcient
in tenebras exteriores. ¶ Ibi erit flet⁹ et
stridor dētiū. ¶ Et dixit iesus cēturioni.
vade: ⁊ sicut credidisti fiat tibi: ⁊ sanatus
ē puer ex illa hora. ¶ Et cū venisset iesus

Ro.2.b. 4.Esdre.7. Luc.6.g. F Luc.13.f.i. 25.g. B Luc.6.g. Mar.1.d. Luc.2.g. A Mar.1.g. Luc.5.c. i.9.f.⁊.12.b ⁊.17.c.Mr. 7.g.⁊.9.b. B Luc.7.a Jo.4.g. C Luc.7.b. Luc.13.f. Luc.13.f. Luc.7.a. Mar.1.e. Luc.4.f.

in domū petri: vidit socrū ei⁹ iacētē ⁊ fe/
bricitātē: ⁊ tetigit manū eius ⁊ dimisit eā
febris: ⁊ surrexit ⁊ ministrabat eis. Vespe
aūt facto: obtulerūt ei multos demōia hñ
tes: ⁊ eijciebat spūs ꝟbo: ⁊ oēs male hñ
tes curauit: vt adimpleret qd̄ dictū ē p esa
iā ꝓphetā dicentē. ¶ Ipe ifirmitates no
stras accepit. ⁊ egrotatōes nras portauit
Vidēs aūt iesus turbas multas circū se
iussit discipłos ire trāsfretā. ¶ Et accedēs
vnus scriba ait illi. Mgr sequar te quo/
cūq̄ ieris. Et dicit ei iesus. Vulpes foue
as hñt: ⁊ volucres celi nidos. ¶ Filius aūt
hoīs nō habet vbi caput suum reclinet.
Ali⁹ autē de discipulis eius ait illi. Dñe
pmitte me pmum ire ⁊ sepelire patrē me
ū. Jesus aūt ait illi. Seqre me ⁊ dimit/
te mortuos sepelire mortuos suos. Et a
scendēte eo in nauiculā: secuti sunt eum
discipuli eius: ⁊ ecce mot⁹ magnus fact⁹
est in mari: ita vt nauicula opiret flucti/
bus. Ipe vero dormiebat. ¶ Et accesse/
rūt ad eū discipuli eius. ⁊ suscitauerūt eū
dicētes. Dñe salua nos: pimus. Et dic
eis iesus. ¶ Quid timidi estis modice fi/
dei. Tunc surgēs impauit vētis ⁊ mari
⁊ facta est tranqllitas magna. Porro ho
mies mirati sunt dicētes. Qualis ē hic:
qꝛ venti ⁊ mare obediunt ei. Et cum ve/
nisset iesus trans fretū in regione gerase
norū occurrerunt ei duo. ¶ hñtes demo/
nia de monumentis exeūtes seui nimis:
ita vt nemo posset transire p viā illam.
Et ecce clamauerūt dicentes. Quid no/
bis ⁊ tibi iesu fili dei. Venisti huc an tē/
pus torq̄re nos. Erat aūt nō longe ab il
lis grex multoꝝ porcoꝝ pascēs. Demo
nes aūt rogabāt eū dicentes. ¶ Si eijcis
nos hinc: mitte nos i gregē porcoꝝ. Et
ait illis. Ite. At illi exeuntes abierunt in
porcos. Et ecce magno ipetu abijt totus
grex pceps i mare: ⁊ mortui sūt in aq̄s.
Pastores aūt fugerūt: ⁊ veniētes i ciuita
tē: nūciauerūt hec oia: ⁊ de his q demo
nia habuerāt. Et ecce tota ciuitas exijt ob
uiā iesu: ⁊ viso eo rogabāt eū vt transiret
a finibus eorum. IX

Et ascēdēs ies⁹ i nauiclā trāsfreta
uit ⁊ vēit i ciuitatē suā. et ecce offere
bāt ei paralyticū iacētē i lecto. vidēs
aūt iesus fidē illoꝝ. dixit palytico. cōfide
fili. Remittūt tibi pctā tua. Et ecce qdā

Esaia.53. Luc.9.g. 3.Reg.19. E 2.Paral.20 Mar.4.g. Luc.8.d. F Mar.5.a B Mar.5.b. Luc.8.e A Mr.2.a.L. 5.d.Jo.5.b

de scribis dixerunt intra se. Hic blasphe
mat. Et cū vidisset iesus cogitatiōes eoꝝ
dixit: Vt qd cogitatꝭ mala i cordib⁹ vrīs.
¶ Quid ē facilius dicē: dimittūt tibi pctā
tua: an dicē surge ⁊ ābula: Vt aūt sciatis
q2 fili⁹ hois hꝫ ptātē i tra dimittēdi pctā:
tunc ait palytico. ¶ Surge tolle lectū tuū
⁊ vade i domū tuā. Et surrexit: ⁊ abijt in
domū suā. Vidētes aūt turbe timuerunt
¶ ⁊ glorificauerunt deū q dedit potestatē
talē hoībus. ¶ Et cū trāsiret ide iesus: vi/
dit hoiem seden ē i telonco: mattheū noīe
Et ait illi: Seq̄re me ¶ Et surgēs secutus
ē eū. Et factū ē discūbēte eo i domo: ecce
multi publicani ⁊ pctōres veniētes discū
bebāt cū iesu ⁊ discipulis eius. Et vidētes
pharisei dicebant discipulis eius. ¶ Qua
re cū publicāis ⁊ pctōrib⁹ manducat mgr
vr. At iesus audiēs ait. ¶ Nō ē opus va
lētib⁹ medicus: sꝫ male hn̄tibus. Euntes
aūt discite qd ē: miaꝫ volo ⁊ nō sacrificiū
Nō eni vēi vocare iustos sed peccatores
Tūc accesserūt ad eū discipuli iohānis di
cētes. ¶ Quare nos ⁊ pharisei ieiunam⁹
frequēt ¶ discipuli aūt tui nō ieiunant: Et
ait illis iesus. Nūqd pn̄t filij spōsi lugere
q̄diu cū illis est spōsus. Veniēt aūt dies
cū auferet ab eis spōsus: ⁊ tūc ieiunabūt.
Nemo aūt imittit ꝯmissurā pāni rudis i
vestimētū vet⁹. Tollit eni plenitudinem
ei⁹ a vestimēto: ⁊ peior scissura fit. Neqꝫ
mittūt vinū nouū in vtres veteres. Alio
qn rūpūt vtres ⁊ vinū effūdit: ⁊ vtres pe
unt. Sed vinū nouū in vtres nouos mit
tūt: ⁊ ambo ꝯfuāt. ¶ Hec illo loquēte ad
eos: ecce princeps vn⁹ accessit ⁊ adorabat
eū dicēs: Domine filia mea modo defun
cta ē: sꝫ vēi ipone manū tuā sup eā: et vi
uet. Et surgēs ihs seq̄bat cū ⁊ discipli ei⁹
¶ Et ecce mlier q̄ sāguis fluxū patiebatur
duodeci annis accessit retro: ⁊ tetigit fim
briā vestimēti eius. Dicebat eni intra se:
Si tetigero tm̄ vestimentū ei⁹: salua ero.
At ihs ꝯuersus ⁊ vidēs eā dixit: Cōfide
filia. ¶ Fides tua te saluā fecit. Et salua fa
cta est mulier ex illa hora. Et cū venissꝫ ie
sus i domū pncipis: ⁊ vidisset tibicines ⁊
turbā tumultuātē dicebat. Recedite ¶ nō
est enim mortua puella: sed dormit. Et de
ridebāt eum. Et cū eiecta eēt turba intra/
uit ¶ ⁊ tenuit manū eius ⁊ dixit: ¶ Puel/
la surge. Et surrexit puella: ⁊ exijt fama

Mar.2.b. Luc.5.e. Joh.5.b. Luc.18.g. Mar.2.c. Luc.5.f. Mar.2.d. Luc.5.f. C Mar.2.d. Luc.5.f. Mar.2.c. Mr.2.e. Lu 5.f. j.15.a. Mar.7.b. D Mr.5.d. L. 8.f. Jo.4.g. Mr.5.d. L. 8.f. E Mr.5.f. Lu 7.g.⁊.18.g. Mar.5.g. Mr.5.g.ac. 9.d. F

hec i vniuersā trā. Et trāseūte ide iesu: se
cuti sunt eū duo ceci clamātes ⁊ dicentes.
¶ Miserē nr̄i fili dauid. Cū aūt venisset
domū: accesserunt ad eū ceci: ⁊ dicit eis ie
sus. Creditis q2 hoc possū facere vobis.
Dicunt ei. Vtiqꝫ dn̄e. Tunc tetigit ocu/
los eoꝝ dicēs. Scd'm fidē vrām fiat vob
Et apti sunt oculi eoꝝ. ¶ Et cōminat⁹ est
illis iesus dicēs: Videte ne qs sciat. ¶ Il
li aūt exeūtes diffamauerunt eū i tota tra
illa. ¶ Egressis āt illis: ecce obtulerunt ei
hoiem mutum demoniū habētē: ⁊ eiecto
demonio locut⁹ ē mutus ⁊ mirati sunt tur
be dicētes. Nūqꝫ appuit sic in isrl'. Pha
risei autē dicebāt. In pncipe demonioꝝ
eijcit demones. ¶ Et circuibat iesus oēs
ciuitates ⁊ castella docēs in synagogis eo
rū ⁊ p̄dicās euāgeliū regni ¶ ⁊ curās oēm
languorē ⁊ oēm ifirmitatē. ¶ Vidēs aūt
turbas mistus ē eis q2 erāt vexati ⁊ iacē/
tes sicut oues nō habētes pastorē. Tūc di
cit discipulis suis. ¶ Messis quidem mul
ta: operarij autem pauci. Rogate ḡ dn̄m
messis: vt mittat oparios i messem suaꝫ.

X

E ¶ T ꝯuocatis duodeci disci/
pulis suis ōdit illis ptātē spirituū
imūdoꝝ vt eijcerēt eos ¶ ⁊ cura/
rēt oēm lāguorem ⁊ oēm infirmitatem.
¶ Duodeci autē discipuloꝝ noīa sūt hec.
Primus simon q dicit petrus: andreas
frat ei⁹: philipp⁹: ⁊ bartholomeus: iaco/
bus ςebedei: ⁊ iohānes frat eius: thomas
⁊ mattheus publican⁹: ⁊ iacobus alphei:
⁊ thadeus: symon cananeus: ⁊ iudas sca
riotis: q ⁊ tradidit eum. Hos duodecim
misit iesus: p̄cipiēs eis ⁊ dicens. In viā
gētium ne abieritis: ⁊ i ciuitates samari/
tanoꝝ ne itraueritis: sꝫ potius ite ad oues
q̄ perierūt domus isrl'. ¶ Euntes āt p̄di/
cate dicētes: q2 appropinq̄bit regnū celoꝝ
¶ Infirmos curate: mortuos suscitate: le
prosos mūdate: demones eijcite ¶ gratis
accepistis: gratis date. Nolite posside/
re auꝝ neqꝫ argētū: neqꝫ pecuniā i ςonis
vrīs. ¶ Nō perā i via: neqꝫ duas tunicas
neqꝫ calciamēta neqꝫ vgā. Dignus ē.n.
oparius cibo suo. In q̄cūqꝫ āt ciuitatem
aut castellum itraueritꝭ: introgate qs i ea
dignus sit: ⁊ ibi mācte donec exeatis. In
trātes āt i domum: salutate eaꝫ dicentes.
Pax huic domui. Et siqdē fuerit domus
illa digna: veniet pax vrā sup eā: si autē

j.20.g. s.8.a. Mr.7. g.⁊.9.b. j.17. c.⁊.11.b. Mar.7.g. Luc.11.b. B Luc.13.c. j.14.c. Mar.6.c. Luc.10.a. A Mar.6.b. Luc.9.a. Mar.3.c. Lu.9.a. Ac. i.b. Mar.3. d. Lu.6.c. B s.4.c. Mar 16.f. L.10.d. Lu.9.a. i. Cor.4.b. Mr.6.b. L. 10.b. Ac. 20.d. C

nō fuerit digna. pax vr̄a reuertet̄ ad vos ¶ Et q̄cūqȝ nō recepit vos: neqȝ audierit s̄mōes vr̄os: exeuntes foras de domo vl̄ ciuitate: excutite puluerē de pedib9 vr̄is. Amē dico vobis: tolerabilius erit t̄re sodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ i die iudicij q̄ȝ illi ciuitati. ¶ Ecce ego mitto vos: sicut oues i medio lupoꝝ. ¶ Estote ḡ prudētes sic̄ serpētes: ꝛ simplices sicut colūbe. ¶ Cauete aūt ab hoībus. Tradēt .n. vos i ɔciliis: ꝛ i synagogis suis ¶ flagellabūt vos: ꝛ ad p̄sides ¶ ꝛ ad reges ducemini pp̄ me i testimoniū illis ꝛ gētibus. ¶ Cū āt tradent vos: nolite cogitare quō aut q̄d loq̄mini. Dabit̄ .n. vobis i illa hora q̄d loq̄mi. nō eni vos estis q̄ loq̄mi: s; sp̄us p̄ris vr̄i q̄ loq̄t̄ i vobis. Tradet āt f̄r f̄rēm i morteȝ ꝛ p̄r filiū: ꝛ isurgent filij i p̄ētes ꝛ morte eos afficiēt: ꝛ eritis odio oib9 hoībus pp̄ nomē meuȝ. ¶ Qui āt p̄seuerauerit vsqȝ i finē hic saluꝰ erit. Cū āt p̄sequēt̄ vos in ciuitate ista: fugite i aliā. Amē dico vobis nō ɔsumabitis ciuitates isrl̄: donec vēiat fili9 hoīs. ¶ Non ē discipulus super magistrum nec seruus super dominum suum Sufficit discipulo vt sit sicut mḡr ei9: ꝛ seruo sicut dn̄s eius. Si p̄rēmfamilias beelzebub vocauerunt q̄ntomagis domesticos ei9? Ne ḡ timueritis eos. ¶ Nihil .n. ē opertum q̄d nō reuelet̄: ꝛ occultum q̄d nō sciat̄. ¶ Q̄d dico vobis i tenebris dicite i lumie: ꝛ q̄d i aure auditis p̄dicate sup tecta. Et nolite timē eos q̄ occidunt corpus aiaȝ āt nō p̄nt occidē: s; poti9 timete eum q̄ pōt ꝛ aiam ꝛ corpus p̄dere i gehēnam. ¶ Nonne duo passeres asse veneunt. Et vnus ex illis n̄ cadet sup t̄rā sine p̄re vr̄o vr̄i autē capilli capitis oēs nūerati sunt. Nolite ḡ timere: multis passerib9 meliores estis vos. ¶ Oīs ḡ q̄ ɔfitebit̄ me coram hoībus ɔfitebor ꝛ ego eum corā p̄re meo q̄ in celis est. Qui autem negauerit me corā hoībus negabo ꝛ ego eum coraȝ p̄re meo q̄ in celis est. Nolite arbitrari: q2 venerim pacē mittere in t̄ram. ¶ Nō veni pacem mittere: sed gladiū. ¶ Veni .n. separe hoiem aduersus p̄rem suū: ꝛ filiaȝ aduersus m̄rem suam: ꝛ nurꝰ aduersus socrū suam: ꝛ inimici hoīs domestici eius ¶ Qui amat p̄reȝ aut matrē plusq̄ȝ me n̄ est me dignus. Et qui amat filium aut filiā sup me. nō est me dignus. Et q̄ nō accipit crucē suā. ꝛ sequit̄ me nō ē me dign9. Qui iuenit aiam suā p̄det illā. ꝛ q̄ p̄diderit aiam suā p̄pter me iueniet eā. ¶ Qui recipit vos me recipit. ꝛ q̄ me recipit. recipit eū q̄ me misit. Qui recipit p̄phaȝ i nomie p̄phe mercedeȝ p̄phe accipiet. Et q̄ recipit iustū in noīe iusti. mercedē iusti accipiet. ¶ Et q̄cunqȝ potū dederit vni ex minimis istis calicē aq̄ frigide tm̄ in noīe discipuli. amē dico vob. ne p̄dat mercedē suā

XI

ET factū ē cū ɔsūmasset iesus p̄cipiens duodeci discipulis suis. trāsijt ide vt doceret ꝛ p̄dicaret in ciuitatibus eoꝝ. ¶ Johēs āt cū audisset in vinculis opa xp̄i. mittēs duos de discipul' suis. ait illi. Tu es q̄ vēturus es. an aliuȝ expectamus. Et r̄ndens iesus ait illis ¶ Eūtes ānunciate iohāni q̄ audistis ꝛ vidistis. Ceci vidēt. claudi āmbulant leprosi mūdant̄. surdi audiūt. mortui resurgunt paupes euangeliçant̄. ꝛ btūs ē q̄ nō fuerit scandeliçatus in me. Illis aūt abeuntibus cepit iesus dicere ad turbas de iohānne. Quid existis in desertū videre? Harundinē vēto agitatā? S; q̄d existis vidē hominem mollibus vestitum: ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt. Sed q̄d existis vidē. Prophaȝ. et dico vobis ꝛ plusq̄ȝ p̄pham. hic est .n. de q̄ scriptū est. ¶ Ecce ego mitto angelū meuȝ añ faciē tuā ¶ q̄ p̄parauit viā tuam ante te. Amē dico vobis nō surrexit inter natos mulierū maior iohāne baptista. ¶ Qui āt minor ē i regno celoꝝ maior ē illo. A diebus āt iohānis baptiste vsqȝ nūc regnū celoꝝ viȝ patit̄. ꝛ violēti rapiūt illd̄. ¶ Oēs eni p̄phe ꝛ lex vsqȝ ad iohānē p̄phauerūt ꝛ si vultis recipe. ip̄e est helias q̄ ventur9 ē. ¶ Qui h; aures audiēdi audiat. ¶ Cui aūt similē estimabo generationem istam. Similis ē pueris sedētibus in foro q̄ clamātes coeq̄libus dicūt. Cecinim9 vobis ꝛ nō saltastis. lamētauimus ꝛ nō plāxist̄. ¶ Venit .n. iohānes neqȝ mādicās neqȝ bibēs. ꝛ dicunt demoniū h;. Venit fili9 hoīs mādicans ꝛ bibēs. ꝛ dicunt ecce hō vorax ꝛ potator vini. publicanoꝝ ꝛ pctōrū amicus. Et iustificata ē sapiētia a filijs suis. Tunc cepit exprobrare ciuitatibus i q̄bus facte sunt plurime v̄tutes eius. q̄a non egissent p̄niam. Ve tibi corozai. ve tibi bethsaida. q2 si in tyro ꝛ sidone facte

Marc.6.b. Luc.9.a. Luc.10.b. i.Pe.4.b. Ro.16. Mr.13.b. Jo.16.a.D. Ac.5.d.ꝛ.25 c.Phi.i.d. Mr.13.c. Lu.12.b. E Act.2.b.i. 14.b. Luc.6.f. Jo. 13.d.ꝛ.15.f. Mr.4.d. Luc.8.c. Luc.12.a. Lu.12.a. F Luc.12.a. Luc.12.a. Mr.8.g. Luc.12.b. Luc.1.g. Ezech.22. B Lu.4.f.ꝛ.9. c.Mr.8.g. i.16.f.

Luc.17.g. i.18.a.ꝛ.25.f Luc.10.e. Mar.9.f. A Luc.7.f. Luc.7.c. B Luc.7.d. C Mr.1.a.Lu 7.d.Mal.3. Luc.1.g. Luc.7.d. Luce.16.d. i.13.a. Luce.7.e. Luc.7.c. E

essent virtutes q̄ facte sunt in vobis, olim in cilitio ꝛ cinere pniam egissent. Verū tñ dico vobis: tyro ꝛ sidoni remissiꝰ erit in die iudicij q̄ꝫ vobis. Et tu capharnaū nunqd vsq̄ꝫ in celū exaltaberis? Usq̄ꝫ in infernū descendes. Quia si in sodomis facte fuissent virtutes que facte sunt in te: forte mansissent vsq̄ꝫ in hanc diē. Verūtñ dico vobis: q2 terre sodomoꝝ remissius erit i die iudicij q̄ꝫ tibi. In illo tpe respōdens iesus dixit. ¶ Cōfitebor tibi pat̄ dn̄e celi ꝛ terre: q2 abscōdisti hec a sapientibꝰ ꝛ prudentibus: ꝛ reuelasti ea puulis. Ita pr̄: qm̄ sic fuit placitum ante te. ¶ O īa mihi tradita sunt a pr̄e meo. Et nemo nouit filiū nisi pat̄: neq̄ꝫ patrē qs nouit nisi filius: ꝛ cui voluerit filius reuelare. Venite ad me oēs q laboratis ꝛ onerati estis: et ego reficiam vos. Tollite iugum meum sup vos: ꝛ discite a me q2 mitis suꝫ ꝛ hūil corde: ꝛ inuenietis reqē aiabus vr̄is. Iugū.n. meū suaue ē ꝛ onꝰ meū leue. XII

In illo tpe abijt iesus p sata sabbato: discipuli āt eius esurientes ceperunt vellere spicas ꝛ māducare. Pharisei āt vidētes dixerūt ei. Ecce discipuli tui faciunt ¶ qđ non licet eis facere sabbatis. ¶ At ille dixit eis. Nō legistꝭ qd fecerit dauid qn̄ esurijt ꝛ qui cū eo erāt quō itrauit i domū dei ꝛ panes ꝓpositionis comedit: q̄s nō licebat ei edere: neq̄ꝫ his q cū eo erāt: nisi solꝭ sacerdotibꝰ. Aut nō legistis i lege: q2 sabbatis sacerdotes i tēplo sabbatū violāt ꝛ sine crimine sunt? Dico aūt vobis: q2 templo maior ē h̄. Si aūt sciretis qd ē miaꝫ volo ꝛ nō sacrificiū nunq̄ꝫ ꝯdēnassetis inocētes. ¶ Dn̄s eniꝫ ē filius hoīs: etiā sabbati. Et cū ide trāsisset: vēit i synagogā eoꝝ. ¶ Et ecce hō manū h̄ns aridā ꝛ itrogabant eum dicētes ¶ Si licꝫ sabbatis curare: vt accusarēt eū Ipse āt dixit illis. Quis erit ex vob̄ hō q habeat ouē vnā: ꝛ si ceciderit hec sabbatꝭ in foueam: nonne tenebit ꝛ leuabit eam. Quāto magis melior ē hō oue? Itaq̄ꝫ lꝫ sabbatis bn̄ facere. Tūc ait hoī. Extende manū tuam. Et extēdit: ꝛ restituta ē sanitati sicut alta. ¶ Exeūtes aūt pharisei cōsilium faciebāt aduersus eū: quō pderēt eū Iesus aūt sciens recessit īde: ꝛ secuti sunt eum multi: ꝛ curauit eos oēs: ¶ Et p̄cepit eis: ne manifestū eū facerent vt adiplerect̄ qđ dictum ē p esaiā ꝓphetā dicentē. ¶ Ecce puer meus quē elegi: dilectus meus in quo bn̄ ꝯplacuit aīe mee. Ponā spm̄ meum sup eum: ꝛ iudiciū gentibus nūciabit Nō contēdet neq̄ꝫ clamabit: neq̄ꝫ audiet aliqs in plateis vocē eius. Harūdinem q̄ssatā nō ꝯfriget: ꝛ linū fumigās nō extiguet: donec eijciat ad victoriā iudicium: ꝛ i noīe eius gentes sperabūt. ¶ Tūc oblatus est ei demoniū habēs cecus ꝛ mutus ꝛ curauit eū ita vt loq̄ret̄ ꝛ videret. Et stupebant oēs turbe ꝛ dicebāt. Nunqd hic est filius dauid? Pharisei aūt audientes dixerunt. ¶ Hic nō eijcit demōes: nisi in beelçebub pncipe demonioꝝ. Iesus aūt sciēs cogitatiōes eoꝝ dixit eis. ¶ Omē regnū diuisum ꝯ se desolabit̄: ꝛ oīs ciuitas vel domus diuisa ꝯ se nō stabit. Et si sathanas sathanā eijcit: aduersus se diuisus ē quō ergo stabit regnū eiꝰ. ꝛ si ego i beelçebub eijcio demones: filij vr̄i in q̄ eijciūt Ideo ipsi iudices vr̄i erunt. Si autē ego in spiritu dei eijcio demones: igit̄ puenit i vos regnū dei. Aut quō pōt qsq̄ꝫ itrare in domū fortis: ꝛ vasa eius diripe: nisi p̄us alligauerit fortē. Et tunc domū illius diripiet. Qui nō est mecū ꝯ me ē: ꝛ q nō ꝯgregat mecū spargit. ¶ Ideoq̄ꝫ dico vobis: oē peccatū ꝛ blasphemia remittet̄ hominibus: spūs aūt blasphemie nō remittet̄. Et qcūq̄ꝫ dixerit verbū ꝯ filiū hoīs remittet̄ ei: q aūt dixerit ꝯ spm̄ scm̄: nō remittet̄ ei: neq̄ꝫ in h̄ seculo neq̄ꝫ in futuro. Aut facite arborē bonā ꝛ fructum eiꝰ bonum: aut facite arborē malā ꝛ fructū eius malum. ¶ Siquideꝫ ex fructu arbor agnoscitur. Progenies viperaꝝ: quō potestꝭ bona loq cum sitis mali. ¶ Ex abundātia eni cordis os loquit̄. Bonꝰ hō de bono thesauro ꝓfert bona ꝛ malus hō de malo thesauro ꝓfert mala. Dico autem vobis qm̄ oē v̄buꝫ ociosuꝫ qđ locuti fuerit homines: reddēt rōnē de eo in die iudicij. Ex verbis eni tuis iustificaberis: ꝛ ex v̄bis tuis ꝯdēnaberis. ¶ Tūc respōderunt ei quidā de scribis ꝛ phariseis dicentes. Mgr̄: volumus a te signū videre. Qui rūdens ait illis. ¶ Gnatio mala ꝛ adultera signum q̄rit ꝛ signū non dabit̄ ei nisi signum ione ꝓphe. ¶ Sicut eni fuit ionas i vētre ceti tribꝰ diebus ꝛ tribus noctibꝰ sic erit filius hoīs i corde terre tribus die

F · Luc.10.f. · B · I.28.d. Luc.10.f. Jo.16.c. ꝛ.13.a. · A · Mar.2.f. · Luc.6.a. · Mar.2.g. · Luc.6.a. · Mar.2.g. · Luc.6.a. · 1.Reg.21. · Mar.2.g. · B · Marc.3.a. · Luc.6.b. · Marc.3.b. · Job.10.g. · S.8.a.ꝛ.9.f. · I.17.c. · E · Esa.42. · S.9.g. · Luc.11.b. · Mar.3.c. · Luc.11.b. D · Mar.3.f. · Luc.11.c. · Mar.3.g. · Luc.11.b. · E · S.3.c. · Luc.6.b. · Mar.8.b. · Lu.11.b. · F · L.9.c.ꝛ.11.d · Mar.8.c. · Deut.32. · Jone.2.

bus τ tribus noctibus. Viri niniuite surgent in iudicio cum generatione ista τ cōdēnabunt eā: q2 penitentiā egerunt in pdicatōe ione. Et ecce plusq̄ ione h. ¶ Regina austri surget in iudicio cum generatione ista τ ɔdemnabit eam: q2 venit a finibus terre audire sapientiā salomonis. Et ecce plusq̄ salomon hic. ¶ Cum autē immundus sp̄us exierit ab hoīe: ambulat p loca arida querēs requiē τ nō inuenit Tunc dicit: Reuertar in domū meā vnde exiui: τ veniēs inuenit eā vacantē: scopis mundatam τ ornatā. Tunc vadit et assumit septem alios spiritus secum neqores se: τ intrantes habitant ibi: τ fiunt nouissima hominis illius peiora priorib⁹ Sic τ erit gnātōi huic pessime. ¶ Adhuc eo loquente ad turbas: ecce mater eius τ fratres stabant foris: querentes loqui ei. Dixit autē ei qdam. Ecce mater tua τ fratres tui foris stant querētes te. At ipse rn̄dens dicenti sibi ait: Que est mater mea: τ q sunt frēs mei? Et extendēs manum i discipulos suos dixit: Ecce mater mea τ frēs mei. Quicūq3 eni fecerit volūtatē patris mei qui in celis est: ipse meus frater soror τ mater est.

3. Reg. 10.
2. Par. 9.
Lu. 11. c.
B
Mar. 3. g.
Luc. 8. c.

XIII.

In illo die exiēs iesus de domo sedebat secus mare. Et ɔgregate sūt ad eū turbe multe: ita vt i nauiculā ascēdens sederet: τ oīs turba stabat i littore: τ locutus ē eis multa in pabolis dicens. Ecce exijt q semiat seminare. Et dum seminat: qdā ceciderūt secus viam: τ venerunt volucres τ comederunt ea. Alia aūt ceciderunt i petrosa vbi nō habebāt terram multā: τ ɔtinuo exorta sunt q2 non habebāt altitudinem terre. Sole aūt orto estuauerunt: τ q2 nō habebant radicem aruerūt. Alia aūt ceciderunt in spinas: τ creuerunt spine τ suffocauerūt ea. Alia aūt ceciderūt in terrā bonā τ dabāt fructū: aliud cētesimū: aliud sexagesimū aliud trigesimū. Qui habet aures audiēdi audiat. Et accedētes discipuli dixerūt ei. Quare in pabolis loqr̄ eis? Qui rn̄dens ait illis. ¶ Quia vobis datum ē nosse mysterium regni celorum. illis autē nō est datum. ¶ Qui. n. h3 dabitur ei τ abundabit: q aūt non h3 τ qd̄ h3 auferet ab eo. ¶ Jdō i pabolis loquor eis: q2 videntes n̄ vident: τ audiētes non audiunt neq3 itelligūt: τ adimplet i eis ,p phetia esaie dicēt. ¶ Auditu audietis τ nō itelligetis τ videntes videbitis τ nō videbitis. Incrassatū est. n. cor ppl'i huius τ auribus grauiter audierūt: τ oēs oculos suos clauserūt ne qn̄ videāt oculis: τ auribus audiāt τ corde itelligāt: τ ɔuertant τ sanēt eos. ¶ Vestri aūt bti oculi q2 vidēt: τ aures vr̄e q2 audiunt. Amē qppe dico vobis: q2 multi ,pphe τ iusti cupierūt videre q̄ videtis τ nō viderūt: τ audire q̄ audit' τ nō audierunt. ¶ Vos ergo audite parabolā seminātis. O is q audit verbū regni τ nō itelligit venit malus τ rapit qd̄ seminatū ē in corde eius. h est qui secus viā semiatus est. Qui āt sup petrosa semiatus ē: h ē q verbū audit τ ɔtinuo cū gaudio accipit illud. Nō h3 aūt in se radicē: s3 ē tpalis. Facta aūt tribulatiōe τ psecutiōe ,ppt vbū ɔtinuo scādaliçat. Qui āt seminat⁹ ē in spinis: h ē q verbū dei audit τ sollicitudo seculi istius τ fallacia diuitiaꝝ suffocat verbū: τ sine fructu efficit. Qui vero in trā3 bonā semiatus ē: h ē q audit vbū τ itelligit τ fructū affert: τ facit aliud qdē cētesimū: aliud aūt sexagesimū: aliud vo tricesimū. ¶ Aliā pabolā ,pposuit illis dicēs. Siē fcm̄ ē regnū celoꝝ hōi q semiauit bonū semē in agro suo. Cū āt dormirēt hoīes venit inimicus eius τ supsemiauit çiçania in medio tritici: τ abijt. Cū āt creuisset herba τ fructū fecisset: tunc apparuerūt τ çiçania. Accedē tes āt s̄ui prīfamilias: dixert ei. Dn̄e: nōne bonū semē semiasti in agro tuo. Vn̄ ergo h3 çiçania Et ait illis. Inimicus hō h fecit. Serui āt dixerūt ei. Vis imus τ colligimus ea. Et ait. Nō. Ne forte colligētes çiçania eradicetis simul τ triticum. Sinite vtraq3 crescere vsq3 ad messē τ in tpe messis dicā messoribus. Colligite pmū çiçania: τ alligate ea in fasciculos ad cōburendum triticū āt ɔgregate i horreū meū. ¶ Aliā pabolā ,pposuit eis dicēs. Siē ē regnū celoꝝ grano synapis: qd̄ accipiēs hō seminauit i agro suo: qd̄ minimū qdē ē oib⁹ semib⁹. Cū āt creuerit: maius est oibus olerib⁹: τ fit arbor: ita vt volucres celi veniant τ habitēt in ramis eius. ¶ Aliā pabolā locut⁹ est eis. Siē ē regnū celorum fermēto qd̄ acceptū mlier abscōdit in farine satis tribus: donec fermentatū ē totū

A
Mar. 4. a.
B
Mar. 4. b. L
8. b. 25. c. L.
8. c. 7. 19. d.
Mar. 4. e.
Jo. 12. f. Mr
4. b. L. 8. b.
Esa. 9
Act. 28. d.
Luc. 10. f.
C
Mar. 4. c
Luc. 8. b.
Mar. 4. c
D
Mar. 4. f.
Luc. 13. d.
Luc. 13. d.
E

Mar.4.f

Hec oia locutus est iesus i pabolis ad tur
bas: ꝛ sine pabolis nō loq̄bat̄ eis: vt iplere
tur qđ dictū erat p ꝓphetā dicentē. ¶ Ape

Ps.77. Col.1.d.

riam in pabolis os meū. ¶ eructabo abscō
dita a ꝯstitutiōe mundi. Tūc dimissis tur
bis venit in domū: ꝛ accesserūt ad eū disci
puli eius dicētes. Edissere nobis pabolā
zizanioꝝ agri. Qui rñdēs ait. Qui semi/
nat bonū semē: est fili⁹ hois. Ager aūt est
mūdus. Bonū vo semē: hi sūt filij regni
zizania aūt filij sūt nequā. Inimicus autē

F Apoc.14.d.

qui semiauit ea: est diabolus. Messis vo
ꝯsumatio seculi est. ¶ Messores aūt angeli
sunt. Sicut ḡ colligunt̄ zizania: ꝛ igni cō/
burunt̄: sic erit in ꝯsumatiōe seculi. Mit/
tet filius āgelos suos ꝛ colligent de regno
eius oia scandala: ꝛ eos qui faciunt iniqta/
tē: ꝛ mittēt eos in caminū ignis. Ibi erit
fletus ꝛ stridoꝛ dentiū. Tūc iusti fulgebūt
sicut sol i regno patris eoꝝ. Qui habet au
res audiendi audiat. Simile est regnū ce/
loꝝ thesauro abscōdito in agro: quē q iue/
nit hō abscōdit: ꝛ p̄ gaudio illi⁹ vadit ꝛ vē
dit vniuersa q̄ hȝ: ꝛ emit agrū illū. Iteꝝ si
mile ē regnū celoꝝ hōi negociatori: q̄rent/
bonas margaritas. Inuēta aūt vna p̄cio:
sa margarita: abijt ꝛ vēdidit oia q̄ habuit e
ꝛ emit eā. Iteꝝ simile est regnū celoꝝ sage
ne misse i mare: ꝛ ex oi genere pisciū ꝯgre
gāti. Quā cū ipleta eēt: educētes ꝛ sec⁹ lit

Apoc.22.c B .25.c.

tus sedētes. ¶ elegerūt bonos in vasa: ma
los aūt foras miserūt. Sic erit in ꝯsumatio
ne secli. ¶ Exibūt angeli: ꝛ seperabunt ma
los de medio iustoꝝ: ꝛ mittēt eos i caminū

.21.c.ꝛ.25.e

ignis. ¶ ibi erit fletus ꝛ stridoꝛ dentiū. In
tellexistis hec oia. Dicūt ei. Etiā. Ait illis
Jō ois scribadoctus i regno celoꝝ silis ē
hōi prīfamilias: q ꝓfert d thesauro suo no

Marc.6.a Luc.4.c.ꝛ.d Joh.4.f.

ua ꝛ vetera. Et factū ē cū cōsumasset ihs pa
rabolas istas: trāsijt inde. ¶ Et veniēs in
p̄riā suā docebat eos in synagogis eoꝝ
ita vt mirarent̄ ꝛ dicerent. Vñ huic sapia

Luc.4.d. Mar.6.a Johan.6.c.

hec ꝛ vtutes: Nōne hic est fabri fili⁹. Nō
ne m̄r ei us dicit̄ maria: ꝛ f̄res eius iacob⁹
ꝛ ioseph ꝛ simon ꝛ iudas: ꝛ sororēs eius:
nōne oēs apđ nos sūt. Vñ ergo huic oia
ista. Et scādalizabāt̄ in eo. Jesus aūt dixit

Mar.6.a. Luc.4.d Johan.4.f.

eis. ¶ Nō est ꝓpha sine honore nisi i p̄ria
sua: et i domo sua. Et nō fecit ibi virtutes
multas ꝓpter icredulitatē illoꝝ.

Capitulum. XIIII.

A Marc.6.c. Luc.9.a.

In illo tpe audiuit herodes tetrācha
famā iesu: et ait pueris suis. ¶ Hic
est iohānes baptista: ipe surrexit a

Marc.6.c. Luc.3.d.

mortuis et io vtutes opant̄ i eo. ¶ Hero/
des eni tenuit iohānē et alligauit eū: et po/
suit in carcerē ꝓpter herodiadē vxorē fr̄is
sui. Dicebat eni illi iohānes. Nō licet tibi
hr̄e eā. Et volēs illū occidere timuit ppl'm

B

q2 sicut ꝓphetā eū habebāt. Die āt natalis
herodis saltauit filia herodiadis i medio: ꝛ
placuit herodi. Vñ cū iuramēto pollicitus
est ei dare: qđcūq; postulasset ab eo. At il/
la p̄monita a matre sua: da mihi inqt hic in
disco caput iohānis baptiste. Et ꝯtristatus
est rex ꝓpter iuramētū autē et eos q pari
ter recūbebāt: iussit dari. Misitq; et decol
lauit iohannē in carcere. Et allatū ē caput
eius in disco: et datū est puelle: ꝛ illa attulit

E

matri sue. Et accedentes discipuli eius tu/
lerūt corpus eius ꝛ sepelierunt illud: et ve

Luc.9.b.

nientes nunciauerūt iesu. ¶ Quod cum au
disset iesus secessit inde in nauiculam: in lo
cum desertum seorsū. Et cum audissēt tur
be: secute sunt eū pedestres de ciuitatibus

Jo.6.a. 8.9.g.

¶ Et exiens vidit turbā multā ꝛ misertus
est eis: ꝛ curauit languidos eoꝝ. Vespere
autē facto accesserunt ad eū discipuli eius
dicentes. Desertus est locus ꝛ hora iā p̄/
terijt: dimitte turbas vt euntes in castella e
mant sibi escas. Jesus autē dixit eis. Non
habent necesse ire: date illis vos mādu ca/

D Mr.6.e.Lu 9.b.Johā.6 a.J.15.g.

re. Rñderunt ei. ¶ Non habemus hic ni
si q̄nq; panes ꝛ duos pisces. Qui ait eis.
¶ Afferte mihi illos huc. Et cū iussisset tur
bam discumbere super fenū. acceptis q̄n/
q; panibus ꝛ duobus piscibus aspiciens i
celum benedixit ꝛ fregit: ꝛ dedit discipulis
panes: discipuli autem turbis. Et mandu/
cauerunt omnes ꝛ saturati sunt. Et tulerūt
reliquias duodecim cophinos fragmento

E

rum plenos. Manducantium autem fuit
numerus quinq; milia virorum: exceptis

Mar.6.g. Luc.6.b. Joh.6.b.

mulieribus ꝛ puulis. ¶ Et statī cōpulit di
scipulos ascendere in nauiculam: ꝛ p̄cede/
re eum transfretū donec dimitteret turbas
Et dimissa turba: ascendit in montē solus
orare. Vespere autem facto: solus erat ibi.
Nauicula autē in medio mari iactabat̄ flu

Marc.6.g.

ctibus. Erat eni cōtrarius vetus. ¶ Quar
ta autē vigilia noctis: venit ad eos ambu/
lās supra mare. Et vidētes eū supra mare
ābulantē: turbati sūt dicētes: q2 fātasma ē.

F

Et pre timore clamauerũt. Statimq3 iesus locutus est eis dicẽs. Habete fiduciã ego sũ: nolite timere. Rñdens aũt petrus di/xit. Dñe si tu es: iube me ad te venire sup aquas. At ipse ait. Veni. Et descendens petrus de nauicula ãbulabat super aquaȝ vt veniret ad iesum. Videns vero ventũ validũ timuit. Et cũ cepisset mergi: clamauit dicens. Dñe saluũ me fac. Et cõtinuo

G *ẽ.8.c.*

iesus extendens manũ apphendit eum: ⁊ ait illi. ¶ Modice fidei q̃re dubitasti? Et cũ ascendisset in nauiculã: cessauit vẽtus.

Mar.6.g.

¶ Qui aũt in nauicula erant: venerunt ⁊ adorauerũt eũ dicẽtes. Vere filius dei es Et cũ transfretassent venerũt in terrã ge/nasar. Et cũ cognouissent eũ viri loci illi⁹

ẽ.4.g. *Mr.6. 8.*

miserũt in vniuersã regionẽ illã ¶ ⁊ obtu/lerunt ei oẽs male hñtes ¶ ⁊ rogabãt eum vt vel fimbriã vestimenti eius tãgerent: ⁊ qcunq3 tetigerunt salui facti sunt. XV

A *Mar.7.b.ẽ 5.c.*

Tunc accesserũt ad eũ ab hieroso/lymis scribe ⁊ pharisei dicentes. ¶ Quare discipuli tui trãsgrediũtr traditiões senioꝝ? Nõ.n. lauant man⁹ suas cũ panẽ mãducant. Ipse autẽ rñdens ait illis. Quare ⁊ vos trãsgredimini mãdatũ dei: ꝑpter traditionem vestrã? Naȝ deus dixit. Honora patrẽ ⁊ matrẽ: ⁊ qui maledixerit patri vel matri morte moriatr

B

Vos aũt dicitis: quicũq3 dixerit patri vel matri munus qd̾cunq3 est ex me tibi ꝓderit: ⁊ nõ honorificabit patrẽ suũ aut mrẽȝ suam: ⁊ irritũ fecistis mandatũ dei ꝑpter traditionẽ vestrã. Hypocrite: bene prophetauit de vobis esaias dicẽs.

Esa.29. *Mar.7.b.*

¶ Pp̃ls hic labijs me honorat: cor aũt eoꝝ lõge ẽ a me. Sine cã aũt colunt me docẽtes do/ctrinas ⁊ mãdata hoiũm. Et conuocatis ad se turbis: dixit eis. Audite ⁊ intelligite. Non qd̾ intrat in os coinq̃nat hoiem: sed qd̾ ꝓcedit ex ore h̾ coinq̃nat hoiem. Tũc accedentes discipuli eius dixerũt ei. Scis q2 pharisei audito verbo h̾ scãdalizati sũt.

C

At ille rñdens ait. Õis plantatio quã nõ plantauit pater meus celestis: eradicabitr

ẽ.23.e.Luc. 6.f.

¶ Sinite illos: ceci sunt: ⁊ duces cecoꝝ. Cecus aũt si ceco ducatũ p̄stet: ãbo in fo/ueã cadunt. Rñdens aũt petrus dixit ei. Edissere nobis parabolã istã. At ille di/xit. Adhuc ⁊ vos sine intellectu estis. Nõ intelligitis: q2 omne qd̾ in os intrat in vẽtrem vadit: ⁊ in secessum emittitur. Que aũt ꝓcedunt de ore de corde exeũt: ⁊ ea coinquinãt hoieȝ.

Mar.7.c.

¶ De corde eni exeunt cogitationes male: hõicidia: adulteria. fornicationes: furta: falsa testimonia: blasphe/mie: hec sunt q̃ coinq̃nãt hoiem. Nõ lo/tis aũt manib⁹ manducare nõ coinq̃nat hominẽ.

D

Et egressus idẽ iesus secessit ĩ ꝑtes tyri ⁊ sydonis. Et ecce mulier chananea

Mar.7.e.

a finibus illis egressa: clamauit dicẽs ei: Miserere mei dñe fili dauid: filia mea male a demõio vexatr. Qui nõ rñdit ei vbũ ⁊ accedẽtes discipuli ei⁹: rogabãt eũ dicẽtes: Dimitte eã: q2 clamat p⁹ nos. ¶ Ipse aũt

Luc.19.b

rñdens ait. Nõ sum missus nisi ad oues q̃ perierũt domus israel. At illa venit: ⁊ a/dorauit euȝ dicẽs. Dñe adiuua me. Qui rñdẽs ait. ¶ Nõ ẽ bonũ sumere panẽ filioꝝ: ⁊ mittere canib⁹. At illa dixit. Etiaȝ

Mar.7.f.

dñe. Nã ⁊ catelli edunt de micis q̃ cadũt de mẽsa dñoꝝ suoꝝ. Tunc rñdẽs iesus: ait illi. Õ mlr mag̃ ẽ fides tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia ei⁹ ex illa hora. Et cũ transisset inde iesus: venit secus mare galilee: ⁊ ascẽdẽs in montem sedebat ibi.

F

¶ Et accesserunt ad eũ turbe multe: hñtes secũ mutos: cecos: claudos: debiles: ⁊ alios multos: ⁊ ꝓiecerunt eos ad pedes ei⁹

Esa.35.

⁊ curauit eos ita vt turbe mirarentr videntes mutos loquẽtes: claudos ãbulantes: cecos vidẽtes: ⁊ magnificabant deũ isra/el. Jesus aũt ꝓuocatis discipulis suis dixit ¶ Misereor turbe: q2 triduo iã ꝑseuerant mecũ: ⁊ nõ habẽt qd̾ mãducẽt. Et dimit/tere eos ieiunos nolo: ne deficiãt in via.

Mar.6.e.et. 8.a.

Et dicunt ei discipuli. Vñ g̃ nobis in deserto panes tãtos: vt saturemus turbã tãtam? Et ait illi iesus. Quot panes habetis

G

At illi dixerunt: septẽ ⁊ paucos pisciculos Et p̄cepit turbe vt discũberent sup terrã ¶ Et accipiẽs septẽ panes ⁊ pisces: grãs agẽs fregit ⁊ dedit discipulis: ⁊ discipuli dederunt pplõ: ⁊ comederũt: ⁊ saturati sũt oẽs. Et qd̾ supfuit de fragmẽtis: tulerũt septẽ sportas plenas.

ẽ.14.d. *Mar.6.f.* *⁊.8.b.* *Johan.6.b.*

Erant aũt q mãducauerũt q̃ttuor milia hoiũm: ex̃ puulos et mulieres. Et dimissa turba ascẽdit in nauiculã: ⁊ vẽit ĩ fines magedan. XVI

A

¶ Et accesserunt ad euȝ pharisei et saducei tẽptantes: ⁊ rogauerunt eum vt signuȝ de celo ondẽderet eis

Mar.8.b. *Johan.6.d.*

At ille rñdẽs ait illis. ¶ Facto vespe dicitis serenum erit: rubicunduȝ ẽ eni celuȝ.

Luc.12.g.

Et manet hodie tempestas: rutilat eni tri
ste celū. Faciē ergo celi diiudicare nostis
signa aūt tempoꝝ nō potestis. ¶ Genera
tio mala ⁊ adultera signū qrit: ⁊ signū nō
dabit ei nisi signū ione ꝓphe. Et relictis
illis abijt. Et cū venissent discipuli ei⁹ trā
fretū: obliti sunt panes accipe. Qui dixit
illis. ¶ Intuemini ⁊ cauete a fermēto pha
riseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. At illi cogitabāt inter
se dicentes. Quia panes nō accepimus
Sciens aūt iesus dixit. Quid cogitatis i
ter vos modice fidei: qꝛ panes nō habetis
Nōdum intelligitis neqꝫ recordamini qn
qꝫ panū ⁊ qnqꝫ miliū hoium: ⁊ quot co/
phinos sumpsistis. Neqꝫ septē panum ⁊
qttuor milia hoium: ⁊ quot sportas sumsi
stis. Quare nō itelligitis: qꝛ non de pane
dixi vobis: cauete a fermento phariseorū
⁊ saduceoꝝ. Tūc itellixerunt qꝛ nō dixerit
cauendū a fermēto panū: ſ a doctria pha
riseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. ¶ Venit aūt iesus in p
tes cesaree philippi: ⁊ interrogabat disci/
pulos suos dicēs. Quē dicunt hoies esse
filiū hois. At illi dixerūt. Alij iohānē ba/
ptistā alij aūt heliā: alij vo hieremiā: aut
vnū ex ꝓphetis. Dicit illis iesus. Vos
aūt quē me eē dicitis. Rñdens simon pe/
trus dixit. ¶ Tu es xps fili⁹ dei viui. Re
spōdēs aūt iesus dixit ei. Btūs es simon
bariona: qꝛ caro ⁊ sanguis nō reuelauit ti
bi: sed pr̄ meus q in celis est. Et ego dico
tibi qꝛ tu es petr⁹ ⁊ sup hanc petrā edifica
bo ecclesiā meā: ⁊ porte iferi nō ꝑualebūt
aduer sus eā. Et tibi dabo claues regni ce
loꝝ. ¶ Et qdcūqꝫ ligaueris sup trā erit li
gatū ⁊ i celis: ⁊ qdcūqꝫ solueris sup terraꝫ
erit solutū ⁊ i celis. ¶ Tūc ꝑcepit discipl'is
suis vt nemini dicerent: qꝛ ipse esset iesus
xps. ¶ Exīde cepit iesus ōndere discipl'is
suis: qꝛ opporteret eū ire hierosolymā: et
multa pati a seniorib⁹ ⁊ scribis ⁊ principi/
bus sacerdotū. ¶ Et occidi ⁊ tia die resur
gere. Et assumēs eū petrus: cepit icrepare
illū dicēs. Absit a te dñe: nō erit tibi hoc.
Qui ꝯuersus dixit petro. Vade post me
sathanas scādalū es mihi qꝛ nō sapis ea q̄
dei sūt: ſ ea q̄ hoīuꝫ. ¶ Tūc iesus dixit di/
scipl'is suis. Si qs vult venire post me ab
neget semetipm̄: ⁊ tollat crucē suā ⁊ seqtur
me. Qui eni voluerit aiam suā saluā face
re: pdet eā. Qui aūt pdiderit aiaꝫ suā pro
pter me iueniet eā. Quid eniꝫ ꝓdest hoī
si mundū vniuersū lucret: aie vo sue de/

B
Jone. 2.
Marc. 8. e.
Luc. 12. a.
C
D
Marc. 8. c.
Luc. 9. c.
Johan. 6. g.
E
Johan. 20. c
j. 17. c.
j. 20. d.
Marc. 8. f.
F
Mar. 8. g.
Mr. 8. g. lu 9. c. ⁊. 14. f.
s. 10. g. Luc 17. g. Mar. 8. g.

trimentū patiat. Aut quā dabit hō cōmu/
tatioēꝫ ꝓ aia sua. Filius eni hois venturus
est i gloria patris sui cū angelis suis: ⁊ tūc
reddet vnicuiqꝫ ſm opera eius. ¶ Amen
dico vobis: sunt qdam de hic stantibus q
nō gustabūt mortē. donec videant filium
hois venientē i regno suo.

Capitulum XVII.

Et post dies sex assumpsit iesus
petrū ⁊ iacobū ⁊ iohannē frēꝫ ei⁹
⁊ duxit illos in montē excelsū seor
suꝫ ⁊ trāsfiguratus est añ eos. ¶ Et resplē
duit facies eius sicut sol: vestimēta ei⁹ aūt
facta sūt alba sic nix. ¶ Et ecce apparuert
illis moyses ⁊ helias cū eo loquētes. Rñ
dens aūt petrus dixit ad iesū. Dñe bonuꝫ
est nos hic eē: si vis faciam⁹ hic tria taber
nacula: tibi vnū: moysi vnū: ⁊ helie vnū.
Adhuc eo loqnte: ecce nubes lucida obū
brauit eos. Et ecce vox de nube dicens.
¶ Hic est filius meus dilect⁹ in q̄ mihi bñ
cōplacui ipm audite. Et audiētes discipl'i
ceciderūt i faciē suā: ⁊ timuert valde. Et ac
cessit ihs ⁊ tetigit eos dixitqꝫ eis. Surgite
⁊ nolite timere. ¶ Leuātes aūt oclos suos
neminē viderūt: nisi solū iesū. Et descēdē
tibus illis de monte ꝑcepit ihs dicēs. Ne/
mini dixeritis visionē: donec filius hois
a mortuis resurgat. Et interogauerūt euꝫ
discipuli dicentes. ¶ Quid ergo scribe di
cūt heliā oporteat ꝑmū venire. At ille rñ
dens ait eis. Helias quidē venturus est ⁊
restituet oia. Dico autem vobis: qꝛ helias
iam venit: ⁊ non cognouerunt eū: sed fe/
cerunt in eo q̄cunqꝫ voluerūt. Sic ⁊ fili⁹
hois passurus est ab eis. Tunc intellexe/
rūt discipuli quia de iohanne baptista di/
xisset eis. ¶ Et cum venisset ad turbā: ac/
cessit ad eū hō genubus ꝓuolutus añ euꝫ
dicens. Dñe miserere filio meo qꝛ lunati
cus est: ⁊ male patit. Nam sepe cadit in
ignē: ⁊ crebro in aquā. Et obtuli eū disci
pulis tuis: ⁊ nō potuerūt curare eū. Rñ/
dēs aūt iesus ait. ¶ O gñatio icredula ⁊ p
uersa: qusqꝫ ero vobiscū. Vsqꝫquo patiar
vos. Afferte huc illū ad me ⁊ icrepauit il
lū ihs ⁊ exijt ab eo demoniū: ⁊ curat⁹ ē pu
er ex illa hora. ¶ Tūc accesserūt discipl'i ad
iesū secreto: ⁊ dixerunt. Quare nos non
potuim⁹ eijcē illū. Dicit illis iesus. Pro/
pter icredulitatē vrām. Amen qppe dico
vobis: si habueritis fidē sicut granū syna
pis: dicetis mōti huic trāsi hic ⁊ trāsibit: ⁊

B
Marc. 9. a.
Luc. 9. d.
A
Marc. 9. a.
Luc. 9. d.
Apoc. 1. d.
Marc. 9. a
Luc. 9. d.
B
s. 3. g. Mr. 1. b. Esa. 42.
Luc. 3. c.
Pe. 1. d.
C
Esa. 40.
s. 8. a. et. 9. f.
⁊. 12. b. Mr. 7. g. ⁊. 9. b.
Marc. 9. b.
D
Mar. 9. c.
Luc. 9. c.
E
Mar. 9. c.
Luc. 9. c.
Mar. 9: d

F
Mar.9.c.
Luc.9.c.

nihil ipossibile erit vob. Hoc autē genꝰ
nō eijcit̄: nisi p orōez ꝛ ieiuniū. Cōuersā
tibꝰ autē eis in galilea: dixit illis ihs. ¶ Fi
lius hois tradēdus ē in manus hoium ꝛ
occidēt eū: ꝛ tītia die resurget. Et ꝯtristati
st̄ vehemēt. ꝛ cū vēissent chapharnaū: ac
cesserūt q didrachmā accipiebāt ad petrū
ꝛ dixerūt ei. Magr̄ vr̄ nō soluit didrach
mā. Ait: etiā. Et cū intrasset in domū ꝑ
uēit eū ihs dicēs: Quid tibi vr̄ simō. Re
ges tr̄e a qbus accipiūt tributū vel cēsum
a filijs suis: an ab alieīs? Et ille dixit: ab
alienis. Dixit illi ihs: ergo liberi st̄ filij.
Vt āt nō scandelizemus eos vade ad ma
re ꝛ mitte hamū: ꝛ cum piscē q ꝑmus as/
cēderit tolle. Et apto ore eiꝰ iuenies state
rē: illū sumēs: da eis ꝓ me ꝛ te. XVIII

A
Mar.9.c.
Luc.9.f.

In illa hora accesserunt discipl'i
ad iesuz dicētes. Quis putas ma
ior ē in regno celoꝝ? Et aduocās
iesus puulū statuit eum i medio eoꝝ: ꝛ di
xit: Amē dico vobis: nisi ꝯuersi fueritis
ꝛ efficiamini sicut puuli: nō intrabitis in
regnū celoꝝ. Quicūqꝫ ḡ humiliauerit se
sicut puulus iste: h̄ ē maior i regno celoꝝ
Et q susceperit vnum puulum talē in noīe
meo: me suscepit. ¶ Qui autē scādalizaue

Mar.9.f.
Luc.17.a.
B

rit vnum de pusillis istis q in me credunt
expedit ei: vt suspēdat̄ mola asinaria i col
lo eius: ꝛ dimergat̄ i ꝓfundū maris. Ve
mundo a scādalis. Necesse ē eni vt veni
ant scādala. Verūtñ ve hoi p quē scāda/
lum vēit. Si aūt manus tua vl' pes tuus
scādaliçat te: abscide eum ꝛ ꝓijce abs te
Bonū tibi ē ad vitā igredi d'bilē vl' clau
dum q̄ꝫ duas manus vel duos pedes hñ
tē mitti i ignē etnū. Et si oculus tuus scā
daliçat te: erue eū ꝛ ꝓijce abs te. Bonuz
tibi ē vnuz ocl'm hñtē i vitā itrare: q̄ꝫ du/
os oculos hñtē mitti i gehēnā ignis. Vi
dete ne ꝯtēnat' vnuz ex his pusillis. Di
co. n. vobis: q2 āgeli eoꝝ i celis sp̄ vidēt

Luc.9.g.
Luc.15.a.
C

faciē prīs mei q i cel' ē. ¶ Vēit. n. filiꝰ hois
saluare qd' ꝑierat. ¶ Quid vobis vr̄? Si
fuerit alicui cētū oues ꝛ errauerit vna ex
eis: nōne reliqd nonagintanouē i monti
bus ꝛ vadit q̄rere eā q̄ errauit? Et si ꝯti/
gerit vt iueniet eā: amē dico vob: q2 gau
det sup eā magis q̄ꝫ sup nonagintanouē
q̄ nō errauerunt. Sic nō ē voluntas ante
prēz vr̄m q i celis ē: vt ꝑeat vnꝰ de pusil
lis istis. ¶ Si aūt peccauerit in te frat tuꝰ:

Luc.17.a.

Gal.6.a.
Eccle.19.
i.Cor.8.d.ꝛ
9.d.Deut.17
Johan.8.c.
2.Cor.13.a.
Heb.10.d.D.
Job.20.e.s̄.
16.e.
Joh.16.f.

vade ꝛ corripe eum int' te ꝛ ip̄m solū. Si
te audierit lucratus eris frēz tuū. Si aūt
nō te audierit adhibe tecū adhuc vnū vel
duos ¶ vt in ore duoꝝ vel triū testium stet
oē vbū. Qd' si nō audierit eos: dic eccl'ie
Si āt eccl'iaz ñ audierit: sit tibi sic ethni/
cus ꝛ publicanꝰ. ¶ Amē dico vob: q̄cūqꝫ
alligaueritis sup t'raz erunt ligata ꝛ i celo
ꝛ q̄cunqꝫ solueritꝭ sup t'rā: erunt soluta ꝛ
in celo. ¶ Iteꝝ dico vob: q2 si duo ex vob
ꝯsenserit sup terrā de oi re q̄cunqꝫ petie
rit fiet ill'a prē meo q i celis ē. Vbi eni st̄
duo vel tres ꝯgregati i noīe meo ibi sum
i medio eoꝝ. Tūc accedēs petrus ad euz
dixit. ¶ Dñe q̄tiēs peccabit i me frat meꝰ

Luc.17.a.
E

ꝛ dimittaz ei vsqꝫ septies. Dicit illi iesus
ñ dico tibi vsqꝫ septies sꝫ? Vsqꝫ septuagies
septies. Iō assimilatū ē r̄gnū celoꝝ hoi r̄gi
q voluit rōnē ponē: cū s'uis suis. ꝛ cū ce
pisset rōnē ponē: oblatꝰ ē ei vnus q debe
bat ei decē milia talēta. Cū āt nō hr̄et vñ
redderet: iussit eū dñs eius venundari ꝛ
vxorē eiꝰ ꝛ filios ꝛ oia q̄ hēbat ꝛ reddi. ꝓ

F

cidēs āt s'uus ille orabat eum dicēs. Pa
tiētiā habe i me: ꝛ oia reddā tibi. Misꝰtꝰ
āt dñs s'ui illiꝰ dimisit eum: ꝛ debitū di
misit ei. Egressus āt s'uus ille: iuēit vnuz
de ꝯs'uis suis q debebat ei cētuz denari/
os: ꝛ tenēs suffocabat euz dicēs: Redde
qd' debes. Et ꝓcidēs ꝯs'uus eius roga

B

bat eum dicēs. Patiētiā habe i me: ꝛ oia
reddaz tibi. Ille āt noluit: sꝫ abijt ꝛ misit
eum i carcerē donec reddēt debitum. Vi
dētes āt ꝯs'ui eius q̄ fiebāt: ꝯtristati sunt
valde ꝛ venerunt ꝛ narrauerunt dño suo
oia q̄ facta fuerāt. Tunc vocauit illū dñs
suus ꝛ ait illi. Serue neq̄ꝫ: oē debitum di
misi tibi q̄m rogasti me. Nōne ḡ oportu
it ꝛ te misereri ꝯs'ui tui: sicut ꝛ ego tui mi
s'tus sum? Et iratus dñs eius tradidit eū

s̄.5.d.
Luc.12.g.

tortoribus ¶ quoadusqꝫ redderet vniuer
sum debitum. Sic ꝛ pater meus celestis
faciet vobis: si non remiseritis vnusquis
qꝫ fratri suo de cordibus vestris. XIX

A
Mar.10.a.
B

Et factum ē cum ꝯsumasset iesus
s'mones istos migrauit a galilea
¶ ꝛ vēit in fines iudee trans ior/
danem: ꝛ secute sunt eum turbe multe: ꝛ
curauit eos ibi. Et accesserunt ad euz pha
risei tēptantes eū ꝛ dicentes. Si licet hoi
mini dimittere vxorem suam quacun/
que ex causa. Qui respondens ait eis.

¶ Nō legistis: quia q fecit hoīem ab initio
masculum ⁊ feminam fecit eos. Et dixit.
¶ Propter hoc dimittet hō patrē ⁊ mrēm
⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erunt duo in car/
ne vna. Itaq3 iā non sunt duo sed vna ca
ro. Quod ergo deus ꝯiunxit: homo non
separet. Dicunt illi ¶ Quid ergo moyses
mandauit dari libellum repudij ⁊ dimitte
re. Ait illis. Qm̄ moyses ad duritiā cor/
dis vrī pmisit vobis dimittere vxores ve
stras: ab initio aūt non fuit sic. ¶ Dico āt
vobis: q2 qcūq3 dimiserit vxorē suam nisi
ob fornicatiōē3 ⁊ aliā duxerit: mechaꝛ: Et
qui dimissam duxerit mechaꝛ. Dicūt ei di
scipuli eius. Si ita est causa hoīs cū vxore
nō expedit nubere. Qui dixit illis. Non
oēs capiunt verbū istud: sed quibus datū
est. Sunt enim eunuchi qui de mrīs vte/
ro sic nati sunt: ⁊ sunt eunuchi qui facti sūt
ab oībus: ⁊ sūt eunuchi qui seipos castra
uerunt ꝑpter regnum celoꝝ. Qui potest
cape capiat. ¶ Tunc oblati sunt ei paruuli
vt manus eis imponeret ⁊ oraret. Disci/
puli aūt increpabant eos. Iesus vero ait
eis. ¶ Sinite paruulos ⁊ nolite eos ꝓhi/
bere ad me venire: talium est enim regnū
celoꝝ. Et cū imposuisset eis manus abijt
inde. ¶ Et ecce vnus accedēs ait illi. Ma
gister bone: quid boni faciā vt habeam vi
tam eternā. Qui dixit ei. Quid me iterro
gas de bono. Unus est bonus deus. Si
autē vis ad vitā ingredi serua mandata.
Dicit illi. Que. Iesus autē dixit. Nō ho
micidiū facies. nō adulterabis: non facies
furtum: nō falsū testimoniu3 dices. hono
ra patrē tuū ⁊ matrem: diliges ꝓximū tu
um sicut teipm̄. Dicit illi adolescēs. O ia
hec custodiui a iuuētute mea: quid adhuc
mihi deest. ¶ Ait illi iesus. Si vis pfectus
esse vade ⁊ vende oia q̄ habes ⁊ da pau/
peribus: ⁊ habebis thesaurū in celo ⁊ ve/
ni seqre me. Cū audisset aūt adolescēs v
bum: abijt tristis. Erat eni habens mul/
tas possessiones. Iesus aūt dixit discipu/
lis suis. Amen dico vobis q2 diues diffi/
cile itrabit in regnum celoꝝ. Et iteꝝ dico
vobis. ¶ Facilius est camelu3 p foramen
acus transire q̄3 diuitē intrare in regnum
celoꝝ. Auditis autē his discipuli: mirabā
tur valde dicentes. Quis ergo poterit sal
uus esse. Aspiciens autem iesus dixit illis
¶ Apud hoīes hoc ipossibile est: apud de

Gen.1. Mar.10.a Gen.2. Eph.5.d. 1.Cor.6.d. Deut.24.a. 5.c. Marc.10.a. Marc.10.b. Luc.16.d.a. 5.c. C Marc.10.b. Luc.18.c. D Marc.10.b. Luc.18.c. Marc.10.b. Luc.18.d. E Marc.10.c. Luc.8.d. F Marc.10.c. Luc.18.c. Marc.10.d. Luc.18.c.

um aūt oia possibilia sunt. Tunc respon/
dens petrus dixit ei. Ecce nos reliquim⁹
oia: ⁊ secuti sumus te. Quid ergo erit no
bis. Iesus aūt dixit illis. Amē dico vo/
bis. q vos q secuti estis me i regeneratio
ne cum sederit filius hoīs in sede maiesta
tis sue. ¶ sedebitis ⁊ vos super sedes duo
decim iudicantes duodecim tribus israel
¶ Et omnis q reliqrit domū vel fratres:
aut sorores: aut patrem: aut matrem: aut
vxorē: aut filios: aut agros ꝑpter nomen
meum: centuplum accipiet: ⁊ vitam eter/
nā possidebit. ¶ Multi aūt erunt ꝑmi no/
uissimi ⁊ nouissimi primi.

XX

Simile est regnū celoꝝ hoī prīfa/
milias: q exijt primo mane ꝯduce
re operarios in vineam suā. Conuē
tione aūt facta cū operarijs ex denario diur
no: misit eos in vineā sua3: ⁊ egressus cir
ca horam tertiā: vidit alios stantes in foro
ociosos: ⁊ dixit illis. Ite ⁊ vos in vineam
meā: ⁊ qđ iustum fuerit dabo vobis. Illi
aūt abierunt. Iterum aū exijt circa sexta3
⁊ nonam horā: ⁊ fecit siliter. Circa vnde/
cimam vero exijt: ⁊ inuenit alios stantes.
⁊ dixit illis. Quid hic statis tota die ociosi
Dicunt ei. Quia nemo nos ꝯduxit. Di/
cit illis. Ite ⁊ vos in vineam meā. Cu3 se
ro aūt factum esset: dicit dn̄s vinee ꝓcura
tori suo. ¶ Uoca operarios ⁊ redde illis mē
cedem: incipiens a nouissimis vsq3 ad ꝑ/
mos. Cū venissent ergo qui circa vndeci
ma3 horam venerant: acceperunt singu/
los denarios. Uenientes aūt ⁊ primi: ar
bitrati sunt q plus eēnt accepturi. accepe
runt aūt ⁊ ipsi singulos denarios. Et ac/
cipientes murmurabant aduersus patrē
familias dicentes. Hi nouissimi vna ho
ra fecerūt: ⁊ pares illos nobis fecisti: qui
portauimus pōdus diei ⁊ estus. At ille re
spōdens vni eoꝝ dixit. ¶ Amice: nō facio
tibi iniuriam. Nōne ex denario ꝯuenisti
mecu3. Tolle quod tuū est ⁊ vade. Uolo
aūt ⁊ huic nouissimo dare sicut ⁊ tibi. Aut
nō licet mihi qđ volo facere. ¶ An oculus
tuus nequa3 est q2 ego bonus sum. ¶ Sic
erunt nouissimi primi ⁊ primi nouissimi.
¶ Multi.n. sunt vocati: pauci vero electi
¶ Et ascendēs iesus hierosolymam: assū/
psit duodeci3 discipulos secreto: ⁊ ait illis
Ecce ascendimus hierosolymam: ⁊ filius
hoīs tradeꝛ principib⁹ sacerdotū ⁊ scribis

B Luc.22.c. Deut.33. Marc.10. Luc.18.c. Marc.10. Luc.13.f. A B Luc.10.c C j.22.b. Ecc.31. g. Mar.1 D. Luc.1 j.22.c. Marc.10. Luc.18.f.

τ ꝯdēnabunt eū morte: τ tradēt eū genti
bus ad illudēdū: τ flagellandū: τ crucifi

Mar.10.e

gēdū: τ tītia die resurget. ¶ Tunc accessit
ad eū mater filioꝝ zebedei cū filijs suis

E

adorās τ petēs aliqd ab eo. Qui dixit ei
Quid vis. Ait illi. Dic vt sedeāt hi duo
filij mei: vnus ad dexterā tuā τ vnꝰ ad si
nistrā i regno tuo. Rñdēs aūt iesus di

Ja.4.a. Ro.8.d. 1.Cor.10.d

xit. Nescitis qd petatis. Potestis biberē
calicē queʒ ego bibiturus sū. Dicunt ei.
Possumus. Ait illis. ¶ Calicē qdeʒ me
uʒ bibetis. sedere aūt ad dexterā meā vel
sinistrā nō est meū dare vobis: sed qbus

F

paratū est a patre meo. Et audiētes decē
idignati sūt de duobus fribus. Jesus āt

Marc.10.f Luc.22.c. Luc.22.c.

vocauit eos ad se: τ ait. ¶ Scitis qꝛ pnci
pes gētiuʒ dñanī eoꝝ: τ q maiores sunt
ptātem exercēt inter eos. Nō ita erit iter
vos. Sed qcūqʒ voluerit iter vos maioꝛ

Mr.10.g G

fieri: sit vester minister. Et q voluerit in
ter vos pmus eē: erit vester fuus. ¶ Si

Mr.10.g Luc.18.g 8.9.f.

cut filius hoīs nō venit ministrari sʒ mi
nistrare: τ dare aīam suā redēptionē pro
multis. ¶ Et egredietibus illis ab hieri
cho secuta ē eū turba mlta. ¶ Et ecce duo

Luc.18.g 8.9.f.

ceci sedētes secus viā: audierūt qꝛ iesꝰ trā
siret τ clamauerūt dicentes. Dñe misere
re nostri fili dauid. Turba aūt icrepabat
eos vt tacerēt. At illi magis clamanāt di
cētes. Dñe. ¶ miserere nostri fili dauid.
τ stetit ihesus: τ vocauit eos τ ait. Quid
vultis vt faciā vobis. Dicūt illi. Dñe vt

Mr.8.d 2.10.g. Mr.11.a Luc.19.d Jo.12.b

apianī oculi nostri. Misertus autē eoꝝ
iesus: tetigit oculos eorum. ¶ Et cōfestiʒ
viderunt: τ secuti sunt eum. XXI

E ¶ T cū appropinquasset hieroso
lymis τ vēisset bethphage ad mō
tē oliueti: tūc iesus misit duos di
scipulos dicēs eis. Jte in castellū qđ con
tra vos est τ statiʒ iuenietis asinā alliga
tā τ pullūʒ eū ea: soluite τ adducite mihi
Et si qs vobis aliquid dixerit: dicite: qa
dñs his opꝰ habet: τ cōfesti dimittet eos

Zach.9. Esa.62. Jo.11.b. Mr.11.b Luc.19.c.

Hoc aūt factū ē vt adipleref qđ dictū est
p pphetā dicētē. ¶ Dicite filie sion: ecce
rex tuꝰ venit tibi māsuetꝰ sedēs sup asinā
τ pullūʒ filiū subiugalis. ¶ Eūtes aūt di
scipuli fecerunt sicut precepit illis iesus.
Et adduxerunt asināʒ τ pullūʒ: τ impo
suerunt super eos vestimenta sua: τ eum

B

desuper sedere fecerunt. Plurima autē
turba strauerunt vestimenta sua in via:

Alij autē cedebant ramos de arboribus
τ sternebant in via. ¶ Turbe autem que

Mar.11.b Luc.19.f Jo.12.b

precedebant τ que sequebantur: clama
bant dicentes. Osanna filio dauid: bene
dictus qui venit in nomine domini: osā
na in altissimis. Et cum intrasset hiero
solymam cōmota est vniuersa ciuitas di
cens. Quis est hic populi autem dicebāt
Hic est filius propheta a nazareth gali
lee. ¶ Et intrauit iesus in templum dei:
τ eijciebat omnes vendentes τ emen
tes in templo: τ mensas nūmulariorum
τ cathedras vendentium colūbas euer
tit: τ dicit eis. ¶ Scriptuʒ est domus mea
domus orationis vocabif: vos auteʒ fe
cistis illam speluncam latronum. Et ac

Mar.11.d Luc.19.g. Jo.2.d. Esa.56. Hiere.7. 2 Reg.5. Luc.19.f. E

cesserunt ad eum ceci τ claudi in templo
τ sanauit eos. Videntes autē principes
sacerdotum τ scribe mirabilia que fecit: τ
pueros clamantes in templo τ dicentes
osanna filio dauid: indignati sunt τ dixe
runt ei. Audis quid isti dicūt. Jesus au
tem dixit eis. Vtiqʒ: nunqʒ legistis. ¶ qꝛ

Ps.8.

ex ore infantium τ lactantium pfecisti lau
dem. Et relictis illis abijt foras extra ci
uitatem in bethaniam: ibiqʒ māsit. Ma
ne autem reuertens in ciuitatem: esurijt.
¶ Et videns fici arborem vnam secus vi

Mr.11.e. Luc.13.b

am venit ad eā: τ nihil iuenit i ea nisi fo
lia tantuʒ ait illi. Nunqʒ ex te fructus na
scatur in sempiternum. Et arefacta ē cō
tinuo ficulnea. Et videntes discipuli: mi
rati sunt dicentes. Quomodo continuo
aruit. Respondens autem iesus ait eis.
¶ Amen dico vobis: si habueritis fidem
τ non hesitaueritis non soluʒ de ficulnea

8.17.e. L.17 b. Mr.11.d. Ja.a. D

faciatis: sed τ si monti huic dixeritis: tol
le τ iacta te in mare: fiet. Et omnia que
cunqʒ petieritis in oratione credētes: ac

M.11.e. Jo 4.d.τ.16.f.1

cipietis. Et cum venisset in templum: ac
cesserunt ad eum docentem principes sa
cerdotū τ seniores populi dicētes. ¶ Jn
qua potestate hec facis. Et quis tibi de

Mar.11.f. Lu.20.a

dit hanc potestatem. Respondens iesus
dixit eis. Jnterrogabo vos τ ego vnū s
monē quē si dixeritis mihi: τ ego vobis
dicā i q potestate hec facio. Baptismum
iohānis vñ erat: e celo: an ex hoibus. At
illi cogitabāt iter se dicētes. Si dixerimꝰ
e celo: dicet nobis. Quare ergo nō credi
distis illi. Si aūt dixerimꝰ ex hoibꝰ: time
mus turbā. Oēs eni habebāt iohānē sic

8.14.a.

pphetã. Et respondẽtes iesu: dixerunt. Nescimꝰ. Ait illis ⁊ ipse. Nec ego dico vobis ĩ q̃ potestate hec facio. Quid autẽ vobis videt̃: Homo quidã habebat duos filios ⁊ accedens ad primũ dixit. Fili: vade hodie opari in vineã meã. Ille aũt rñdẽs ait Nolo. Postea aũt pñia motus abijt. Accedẽs aũt ad alteꝝ dixit silr. At ille rñdens ait: Eo dñe. Et non iuit. Quis ex duobꝰ fecit voluntatẽ pr̃is. Dicũt ei: Primꝰ. Dicit illis iesus. Amẽ dico vobis q: publicani ⁊ meretrices precedent vos in regno dei. Uẽit eni ad vos iohãnes ĩ via iustitie: ⁊ nõ credidistis ei. Publicãi aũt ⁊ meretrices crediderũt ei vos aũt vidẽtes nec pñiam habuistis postea vt credẽtis ei. ¶ Aliã pabolaꝫ audite.

F
Ma. 12. a.
Luc. 20. b.
Esaie. 5.

Homo erat pr̃familias q̃ plãtauit vineã ⁊ sepẽ circũdedit ei: ⁊ fodit ĩ ea torcular ⁊ edificauit turri: ⁊ locauit eã agricolis: ⁊ ꝑegre ꝓfectus ẽ. Cũ aũt tp̃s fructuũ appropinquasset: misit suos suos ad agricolas vt acciperent fructus eius. ¶ Et agricola apprehensis suis eius: aliũ ceciderũt: aliũ occiderũt: aliũ vero lapidauerũt. Iteruꝫ misit alios seruos plures ꝓoribus: ⁊ fecerunt illis silr. Nouissime aũt misit ad eos filiũ suum dicens: verebunt̃ filiuꝫ meum

j. 22. a.

Agricole aũt vidẽtes filium dixerũt intra se. ¶ Hic est heres: venite occidamꝰ euꝫ: ⁊ habebimꝰ hereditatẽ eius. Et apprehẽsum eũ eiecerũt extra vineã: ⁊ occiderunt Cũ ergo venerit dñs viñe: qd faciet agricolis illis? Aiũt illi. Malos male ꝑdet et vineam suã locabit alijs agricolis: q̃ reddant ei fructum tẽporibus suis. Dicit ill̃ iesus. Nunq̃ȝ legistis in scripturis. ¶ Lapidẽ quẽ reprobauerũt edificãtes: hic est factus in caput anguli. A dño factum est istud: ⁊ est mirabile in oculis nostris. Jõ dico vobis q: auferet̃ a vobis regnũ dei: ⁊ dabitur genti facienti fructus eius. Et qui ceciderit super lapidem istum cõfringetur: super quem vero ceciderit: cõteret eum. ¶ Et cũ audissent principes sacerdotum ⁊ pharisei parabolas eius: cognouerunt q̃ de ipsis diceret: ⁊ querentes eum tenere timuerunt turbas: quoniam sicut prophetam eum habebant. Et respondens iesus dixit iterum in parabolis eis dicens.

Mar. 12. b.
Gen. 37.
B

Ma. 12. b.
Luc. 20. c.
i. Pe. 2. a.
Act. 4. b.

Mr. 12. b. L.
19. g. ⁊. 20. c.
⁊. 22. a.
Jo. 7. e. ⁊. g.

XXII

Simile factũ est regnuꝫ celoꝝ hoi regi qui fecit nuptias filio suo. ¶ ⁊ misit seruos suos vocare inuitatos ad nuptias: ⁊ nolebant venire. Iterũ misit alios seruos dicens: Dicite inuitatis. Ecce prandiũ meum paraui: tauri mei et altilia occisa sunt: ⁊ oia parata venite ad nuptias. Illi aũt neglexerunt ⁊ abierunt alius in villã suã: alius vero ad negociationẽ suam. ¶ Reliq̃ vero tenuerũt suos eius: ⁊ contumelijs affectos occiderunt. Rex autẽ cuꝫ audisset iratus est: ⁊ missis exercitibus suis ꝑdidit homicidas illos: ⁊ ciuitatẽ illoꝝ succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptie quidem parate sunt: sed qui inuitati erant nõ fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viaꝝ: ⁊ q̈scũq̃ȝ inueneritis: vocate ad nuptias. Et egressi serui eius ĩ vias congregauerunt oẽs quos inuenerũt malos ⁊ bonos: ⁊ implete sunt nuptie discũbentiũ. Intrauit aũt rex vt videret discũbẽtes: ⁊ vidit ibi hoieꝫ nõ vestitũ veste nuptiali. Et ait illi. Amice: quõ huc itrasti nõ habens vestẽ nuptialẽ? At ille obmutuit. Tunc dixit rex ministris. ¶ Ligatis manibus ⁊ pedibus eius mittite eũ in tenebras exteriores ¶ ibi erit fletus ⁊ stridor dentiũ. ¶ Multi aũt sunt vocati pauci vero electi. ¶ Tunc abeũtes pharisei consiliũ inierũt vt caperent eũ in smõe. Et mittũt ei discipulos suos: cum herodianis dicentes. ¶ Magister scimus q: verax es ⁊ viã dei in veritate doces: ⁊ nõ ẽ tibi cura de aliq̊. ¶ Nõ eni respicis ꝑsonã hoiuꝫ. Dic ḡ nobis: qd tibi videt̃. Licet censuꝫ dari cesari: aut nõ? Cognita aũt iesus neq̃tia coꝝ ait. Quid me tẽptatis hypocrite Ostendite mihi nũmisma census. At illi obtulerunt ei denariũ. Et ait illis iesus. Cuius est imago hec ⁊ sup̱scriptiõ? Dicunt ei Cesaris. Tunc ait illis. ¶ Reddite ergo que sunt cesaris cesari ⁊ que sunt dei deo. et audientes mirati sunt: ⁊ relicto eo abierunt. ¶ In illo die accesserunt ad eum saducei: q̃ dicunt nõ esse resurrectionem: ⁊ interrogauerunt eum dicentes. Magister moyses dixit: si quis mortuus fuerit non habens filium: vt ducat frater eius vxorem illius ⁊ suscitet semen fratri suo. ¶ erant autẽ apud nos septem fratres: ⁊ primus vxore ducta defunctus est: ⁊ non habens semen reliquit vxorẽ suã fri suo.

A
Lu. 14. d.
Apo. 19. b.

s. 21. f.

B

C
j. 25. e. s. 13. f
j. 24. g. s. 20.
d. 3. esdr. 8.
Mar. 12. b.
Lu. 20. d.

Mar. 12. c.

Act. 10. c.

D

Ro. 13. b.

Ac. 23. a.

Mar. 12. d.

Similiter secundus et tertius vsq; ad septimū. Nouissime autē oium: et mulier defuncta est. In resurrectiōe ergo cuius erit de septē vxor. Omnes eni hūcrūt eā Rñdēs autē iesus ait illis. ¶ Erratis nescientes scripturas: neq; virtutē dei. In resurrectiōe eni neq; nubent neq; nubētur: sed erunt sicut angeli dei in celo. De resurrectiōe aūt mortuoꝝ nō legistis qḋ dictū est a deo dicēte vobis. ¶ Ego sū deus abrahā: et deus ysaac: et deus iacob. Nō est deus mortuoꝝ: sed viuentiū. Et audiētes turbe mirabant in doctrina ei⁹ ¶ Pharisei aūt audiētes q silentium imposuisset saduceis cōuenerūt in vnū: et interrogauit eū vnus ex eis legis doctor tēptans eū. Magister. qḋ est mandatū magnū in lege. Ait illi iesus. ¶ Diliges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: et in tota aia tua et in tota mente tua. Hoc est maximū et primū mandatū. Secūdū aūt simile ē huic. ¶ Diliges proximum tuū sicut teipm. In his duobus mādatis vniuersa lex pēdet et pphete. Congregatis aūt phariseis interrogauit eos iesus dicēs. Quid vobis videt de xp̄o: cuius filius est. Dicunt ei Dauid. Ait illis ¶ Quomodo ergo dauid in spiritu vocat eū dn̄m dicēs. ¶ Dixit dn̄s dn̄o meo: sede a dextris meis. donec ponā inimicos tuos: scabellum pedū tuorū. Si ergo dauid vocat eū dn̄m. quomō filius ei⁹ est. ¶ Et nemo poterat ei respōdere verbū: neq; ausus fuit quisq; ex illa die eum amplius interrogare.

Capitulum. XXIII.

Tunc iesus locutus est ad turbas et ad discipulos suos dicēs. ¶ Sup cathedrā moysi sederūt scribe et pharisei. Oia ergo quecūq; dixerint vobis seruate et facite: secundū opera vero eorum nolite facere. Dicūt eni et nō faciunt ¶ Alligant aūt onera grauia et importabilia: et imponūt in humeros hominū digito autē suo nolunt ea mouere. ¶ Oia vero opera sua faciūt vt videant ab hoībus. Dilatant eni phylateria sua: et magnificant fimbrias. ¶ Amāt aūt primos recubitus i cenis: et primas cathedras in synagogas: et salutationes in foro et vocari ab hominibus rabbi. Vos autē nolite vocari rabbi. Vnus est eni magister vester: omnes autē vos fratres estis. Et patrē nolite vocare vobis super terram: vn⁹ est eni pater vester q i celis ē. ¶ Nec vocemini magister: quia magister vnus est xp̄s. Qui maior est vestrū: erit minister vester. ¶ Qui aūt se exaltauerit humiliabit: et qui se humiliauerit exaltabitur. ¶ Ve autē vobis scribe et pharisei hypocrite qui clauditis regnum celorum ante homines. Vos enim non intratis nec introeuntes sinitis intrare. Ve vobis scribe et pharisei hypocrite qui comeditis domus viduarum: orationes longas orantes: ppter hoc amplius accipietis iudiciū Ve vobis scribe et pharisei hypocrite qui circuitis mare et aridam: vt faciatis vnum proselitum: et cum fuerit factus: facitis eum filium gehēne duplo q̄ vos. Ve vobis duces ceci q dicitis quicunq; iurauerit p tēplū nihil est: q aūt iurauerit in auro tēpli debitor est. Stulti et ceci: qḋ eni magis est: aurū an templū qḋ sanctificat aurū. Et qcunq; iurauerit i altare nihil est: qcūq; aūt iurauerit in dono qḋ est super illud: debet. Ceci quid eni maius est: donum: an altare qḋ sanctificat donū Qui ergo iurauerit in altari iurat in eo et in oibus que sup illud sunt. Et qcūq; iurauerit in tēplo: iurat in illo et in eo q habitat in ipso. Et qui iurat in celo iurat in throno dei et in eo qui sedet sup eū. ¶ Ve vobis scribe et pharisei hypocrite qui decimatis mentā et anethū et ciminū: et reliqstis que grauiora sunt legis iudiciū et misericordiā: et fidē. Hec oportuit facere: et illa nō omittere. Duces ceci excolātes culicē. camelū aūt glutiētes: ¶ Ve vob scribe et pharisei hypocrite: qui mūdatis qḋ de foris est calicis et parapsidis: intus aūt pleni estis rapina et immunditia. ¶ Pharisee cece mūda prius qḋ intus est calicis et parapsidis: vt fiat et id qḋ de foris ē mūdū. ¶ Ve vobis scribe et pharisei hypocrite: quia similes estis sepulchris dealbatis: que a foris parent hominibus speciosa. intus vero plena sunt ossibus mortuorū et omni spurcitia. ¶ Sic et vos a foris quidē paretis hominibus iusti: intus autem pleni estis hypocrisi et iniquitate. ¶ Ve vobis scribe et pharisei hypocrite: qui edificatis sepulchra prophetarum et ornatis monumēta iustoꝝ et dicitis. Si fuis

Marginalia: E — Titū.3.b. — Exo.3. Mar.12.e — F — Mar.12.e Luc.10.f — Deut.6. — B — Leui.19. Mar.12.e Ro.13.c — Ja.2.b — Mar.12.f Luc.20.g Ps.109. — Mar.12.f Luc.20.g — A Luc.11.f. Mar.12.g — Luc.11.g. — Mar.12.g Luc.14.b — Ja.3.a — Luc.14.c Jac.4.c Luc.11.g — C — D — Luc.11.f. — E — Luc.11.f — Luc.11.f. Ac.23.a — Ro.1.e.8 7.b. — Luc.11.g — F

fuissemus in diebus patrum nostroꝝ: nō eē
mus socij eoꝝ in sanguine prophetaruꝫ.
Luc.xi.g.
i. Thes.ii.d.
¶ Itaqꝫ testimonio estis vobisimetipsis:
qꝛ filij estis eoꝝ qui ꝓphetas occiderunt
Et vos iplete mensuraꝫ patrꝝ vestroꝝ.
s.3.c.L.3.b
¶ Serpentes genimia viperaꝝ: quomo
do fugietis a iudicio gehenne? Ideo di/
Mr.13.g.
co vobis. ¶ Ecce ego mitto ad vos ꝓphe
tas ꝛ sapiētes ꝛ scribas: ꝛ ex illis occide/
Act.5.d.
2.Cor.xi.c.
tis ꝛ crucifigetis ¶ ꝛ ex eis flagellabitis in
synagogis vestris: ꝛ ꝑsequimini de ciui
tate in ciuitatē vt veniat suꝑ vos ois san
Heb.xi.a.
B
guis iustus qui effusus ē suꝑ terrā ¶ a san
guine abel iusti vsqꝫ ad sanguinē çacha/
rie filij barachie: quē occidistis inter tem
plum ꝛ altare. Amen dico vobis veniēt
Luc.13.g.
hec oia suꝑ generationē istā. ¶ Hierusa
lem hierusalē: q̃ occidis ꝓphetas ꝛ lapi/
das eos q ad te missi sunt quotiēs volui
congregare filios tuos quēadmodū galli
na cōgregat pullos suos sub alas: ꝛ no/
luisti. Ecce relinq̄t vobis dom⁹ vestra de
serta. Dico enim vobis non me videbi/
tis āmodo donec dicatis. Bn̄dictus qui
venit in noie domini. XXIIII.

A
Mar.13.a.L
19.g.ꝛ.21.b.
Et egressus iesus de tēplo ibat.
Et accesserūt discipuli eius vt ostē
derēt ei edificatōes tēpli. Ipse āt
respondēs: dixit illis. Videtis hec oia?
Amē dico vobis: nō relinquet hic lapis
super lapidē qui nō destruat. Sedēte āt
eo super montē oliueti: accesserunt ad eū
discipuli secreto dicētes: Dic nobis quā
do hec erunt: ꝛ q̄d signū aduentus tui et
cōsumationis seculi. Et respōdens iesus
Mar.13.b.L
21.b.eph.5.
b.i.Cor.3.d.
Col.2.d. B
Mr.13.b.
Luc.21.c.
dixit eis. ¶ Videte ne quis vos seducat.
Multi enim veniēt in noie meo dicētes
Ego suꝫ christus: ꝛ multos seducēt. Au
dituri eni estis ꝓlia ꝛ opiniōes ꝓlioꝝ: vi
dete ne turbemini. ¶ Oportet eni hec fieri:
sed nōdū est finis. Cōsurget eni gēs i gē
tem: ꝛ regnū in regnū: ꝛ erunt pestilētie
ꝛ fames ꝛ ?remot⁹ ꝑ loca. Hec aūt omia
Mar.13.b.
Lu.21.c.Io.
15.f.
initia sunt doloꝝ. ¶ Tunc tradēt vos i tri
bulationē: ꝛ occidēt vos: ꝛ eritis odio oi
bus gētibus ꝓpter nomē meū. Et tunc
scādaliçabunt multi: ꝛ inuicem tradēt: ꝛ
odio habebunt iuicē: Et multi pseudo ꝓ
phete surgēt ꝛ seducēt multos: ꝛ qm̄ abū
dabit iniqtas: refrigescet charitas multo
rū. ¶ Qui autē ꝑseuerauerit vsqꝫ in finē
s.10.e.Mr.
13.c.Ro.10.
hic saluus erit. Et ꝑdicabit h̄ euangeliuꝫ

r.Ac.2.b.
Mr.13.d.L
regni i vniuerso orbe i testimoniū oibus
gētibus: ꝛ tūc veniet ꝯsumatio. ¶ Cum ḡ
videritis abhominationē desolatōis: que
dicta est a daniele ꝓpheta stātē in loco sā
Mr.13.d.
Lu.21.d.
Mr.13.d.L
21.d.esa.13.
Ezechiel.13.
Mar.13.d.
Mar.13.d.
Lu.21.e.
Mar.13.e.
Mar.13.e.
Luc.17.e.
Mar.13.e.
cto: q legit intelligat. ¶ Tunc q i iudea st
fugiant ad mōtes: ꝛ qui i tecto nō descen
dat tollere aliqd de domo sua: ꝛ q i agro:
nō reuertat tollere tunicā suā. ¶ Ve autē
pregnātibus ꝛ nutriētibus in illis dieb⁹
¶ Orate aūt vt nō fiat fuga vr̄a in hyeme
vel sabbato. ¶ Erit enim tunc tribulatio
magna q̄lis nō fuit ab initio mundi vsqꝫ
modo: neqꝫ fiet. ¶ Et nisi breuiati fuisset
dies illi: nō fieret salua ois caro: sed ꝓpt
electos breuiabūt dies illi. ¶ Tunc siquis
vobis dixerit: ecce hic ē xp̄s aut illic: noli
te credere. ¶ Surgent enim pseudo chri/
sti ꝛ pseudo prophete ꝛ dabunt signa ma
gna ꝛ prodigia: ita vt in errorem inducā
tur si fieri potest etiam electi. Ecce predi/
D
Luc.17.e.
xi vobis. ¶ Si ergo dixerint vobis ecce i
deserto est: nolite exire: ecce in penetrali
Lu.17.e.esa
5.ꝛ.13.Job
26.Dan.7.
Luc.17.g.
bus: nolite credere. ¶ Sicut enim fulgur
exit ab oriente ꝛ paret vsqꝫ in occidentem
ita erit ꝛ aduentus filij hominis. ¶ Vbi/
cunqꝫ fuerit corpus: illuc congregabunt
ꝛ aquile. Statim autem post tribulationē
Johel.2.
Mar.13.f.
dieruꝫ illoꝝ ¶ sol obscurabitur: ꝛ luna nō
dabit lumen suum: ¶ ꝛ stelle cadent de ce
lo ꝛ virtutes celoꝝ ꝯmouebuntur: ꝛ tūc
E
parebit signū filij hominis in celo. Et tūc
plangent oēs tribus terre ꝛ videbunt fili
um hois venientē i nubibus celi cū vir/
Mr.13.f.
tute ml̄ta ꝛ maiestate. ¶ Et mittet āgelos
suos cū tuba ꝛ voce magna: ꝛ ꝯgregabūt
electos eius a quattuor ventis: a summis
Mar.13.f.
Luc.21.f.
celoꝝ vsqꝫ ad terminos eoꝝ. ¶ Ab arbo
re aūt fici discite parabolā: cū iam ramus
eius tener fuerit ꝛ folia nata: scitis qꝛ pro
pe est estas. Ita ꝛ uos cum videritis hec
Mar.13.g.
Luc.21.f.
oia: scitote qꝛ ꝓpe est in ianuis. ¶ Amen
dico vobis: qꝛ nō ꝑteribit generatio hec
donec oia fiant. Celū ꝛ terra transibunt:
verba autē mea non preteribunt. De die
aūt illa ꝛ hora nemo scit: neqꝫ angeli celo
Lu.17.f.
2.Pe.3.b.
rū: nisi pater solus. ¶ Sicut aūt in diebus
noe: ita erit ꝛ aduentus filij hois. Sicut
enim erant in diebus añ diluuiū comedē
tes ꝛ bibētes nubētes ꝛ nuptui tradentes
F
vsqꝫ ad eum diem quo intrauit noe in ar
cam ꝛ non cognouerunt donec venit di/
luuium ꝛ tulit omnes: ita erit ꝛ aduentus

Lu.17.g. Mar.12.g Luc.12.e Apo.3.a Lu.12.e B Lu.e. Apo. 16.d. 1.Cor.5.a

filij hoīs. ¶ Tūc duo erūt in agro: vnus assumet̄ ⁊ vnus relinquet̄. Due molentes i mola: vna assumet̄ ⁊ vna relinquet̄ Duo i lecto vnꝰ assumet̄: ⁊ vnꝰ relinq̄t̄ ¶ Vigilate ergo q: nescit̄ qua hora dn̄s vester venturꝰ sit. Illud autē scitote: qm̄ si sciret p̄rfamilias q̄ hora fur venturꝰ eēt vigilaret vtiq3: ⁊ nō sineret pfodi domū suā. Ideo ⁊ vos estote parati: q: q̄ nescitis hora filiꝰ hoīs venturꝰ est. Quis putas est fidelis fuus ⁊ prudēs: quē ꝯstituit dn̄s supra familiā suā: vt det illis cibū in tpe. ¶ Btūs ille fuus: quē cū venerit dn̄s eiꝰ iueneret sic facientē. Amen dico vobis: qm̄ sup oia bona sua ꝯstituet eū. Si aūt dixerit malus fuꝰ ille i corde suo: morā facit dn̄s meus venire: ⁊ cepit percutere ꝯseruos suos: mādūcet autē ⁊ bibat cū ebriosis: veniet dn̄s serui illius in die q̄ non sperat: ⁊ hora q̄ ignorat: ⁊ diuidet eū: ptemq3 eiꝰ ponet cū hypocritis. ¶ Illic fletus ⁊ stridor dentiū.

XXV

a.12.f. 25.e A

Tunc simile erit regnū celoꝝ decē virginibus: q̄ accipiētes lampades suas exierūt obuiā sponso ⁊ sponse. Quinq3 aūt ex eis erāt fatue: et qnq3 prudētes. Sed qnq3 fatue acceptis lampadibus nō sumpserūt oleum secum Prudentes vero acceperūt oleū i vasis suis cū lampadibꝰ. Morā aūt faciēte spō so: dormitauerunt omnes ⁊ dormierūt. ¶ Media autem nocte clamor factus est ecce sponsus venit: exite obuiam ei. Tūc surrexerunt omnes virgines ille: ⁊ ornauerunt lampades suas. Fatue autem sapientibus dixerunt. Date nobis de oleo vestro: quia lampades nostre extingunt̄ Responderunt prudentes dicētes. Ne forte non sufficiat nobis ⁊ vobis. ite potius ad vendētes ⁊ emite vobis. Dū aūt irēt emere: venit spōsus: ⁊ q̄ parate erāt intrauerunt cū eo ad nuptias: ⁊ clausa ē ianua: Nouissime vero veniūt ⁊ reliq̄ue virgines dicētes. ¶ Domine dn̄e: aperi nobis. At ille r̄ndens ait. Amē dico vobis: nescio vos. ¶ Vigilate itaq3 q̄a nescitis diē neq3 horā. ¶ Sicut enim homo peregre proficiscens vocauit seruos suos: ⁊ tradidit illis bona sua. Et vni dedit quinq3 talenta: alij autem duo: alij vero vnum vnicuiq3 secundū ꝓpriam virtutem: ⁊ ꝓfectus est statim. Abijt autem

1.Thes.5.a. B .7.e. Luce. 3.e. 16.d. Luc.19.b. Mr.13.g C.

qui quinq3 talenta acceperat: ⁊ operatus est in eis: et lucratus est alia quinq3. Similiter qui duo acceperat: lucratus ē alia duo. Qui autem vnum acceperat: abiēs fodit in terram: et abscondit pecuniā domini sui. ¶ Post multum vero tp̄is venit dn̄s seruoꝝ illoꝝ et posuit rationē cū eis. Et accedens qui quinq3 talenta acceperat: obtulit alia quinq3 talenta. dicens Domie quinq3 talenta tradidisti mihi ecce alia quinq3 superlucratus sum. Ait illi dominus eius. ¶ Euge serue bone ⁊ fidelis: quia super pauca fuisti fidelis: sup multa te constituam intra in gaudiū domini tui. Accessit autem et qui duo talenta acceperat: et ait. Domine duo talenta tradidisti mihi: ecce alia duo lucratus sū. Ait illi dominus eius. Euge serue bone et fidelis: quia super pauca fuisti fidelis supra multa te cōstituam: intra in gaudium domini tui. Accedens autem et qui vnum talentū acceperat ait. Domie scio q: homo durus es: metis vbi non seminasti: et congregas vbi nō sparsisti et timēs abij et abscondi talentum tuum in terra. Ecce habes quod tuū est. Respondens autem dominus eius dixit ei: Serue male et piger: sciebas quia meto vbi non semino: et congrego vbi nō sparsi. O portuit ergo te cōmittere pecuniam meā nummularijs: ⁊ veniens ego recepissem vtiq3 quod meum est cum vsura. Tollite itaq3 talentum: ⁊ date ei qui habet decem talenta. ¶ Omni eni3 habenti dabit̄ ⁊ abūdabit: ei autem qui non habet: ⁊ quod videtur habere auferetur ab eo: ⁊ inutilem seruū eijcite in tenebras exteriores. ¶ Illic erit fletus ⁊ stridor dentium. Cum autem venerit filius hominis in maiestate sua ⁊ omnes angeli cum eo: tunc sedebit super sedem maiestatis sue. ⁊ congregabuntur ante eum omnes gentes ⁊ separabit eos ab inuicem: sicut pastor segregat oues ab edis. Et statuet oues quidē a dextris: hedos autem a sinistris. Tūc dicet his qui a dextris eius erunt. ¶ Venite benedicti p̄ris mei. possidete paratū vobis regnū. ¶ a constitutione mundi. Esuriui enim ⁊ dedistis mihi manducare. Sitiui. ⁊ dedistis mihi bibere. Hospes eram: ⁊ collegistis me. Nudus: et operuistis me. Infirmus. ⁊ visitastis me

Luc.16.a Luc. 19.c. D E a.13.b. L.8 c.7.19.d. Mar.4.e. Luc.13.f. F Apo.19.d Eph.1.a

Jn carcere eram: ꝛ venistis ad me. Tūc
respondebunt ei iusti dicentes. Domie
quando te vidimus esurientem: ꝛ paui/
mus sitientem: et dedimus tibi potum.
Quando autem te vidimus hospitem: ꝛ
collegimus te: aut nudū ꝛ cooperuimꝰ
te: Aut quando te vidimus infirmum:
aut in carcere ꝛ venimus ad te. Et respō
dens rex dicet illis. Amen dico vobis:
quandiu fecistis vni de his fratribꝰ meis
minimis mihi fecistis. Tunc dicet et his
qui a sinistris erunt. ¶ Discedite a me
maledicti in ignem eternum qui paratus
est diabolo et angelis eius. Esuriui eniꝫ
et non dedistis mihi manducare. Sitiui
et non dedistis mihi potū. Hospes eraꝫ
ꝛ non collegistis me. Nudus. et nō ope
ruistis me. Jnfirmus et in carcere. ꝛ nō
visitastis me. Tunc respondebūt ei ꝛ ip
si dicentes. Domine quando te vidimꝰ
esurientem: aut sitientem: aut hospitem:
aut nudum: aut infirmum. aut in carce/
re: et non ministrauimus tibi. Tunc re
spondebit illis dicens. Amen dico vo/
bis: quādiu non fecistis vni de minori/
bus his: nec mihi fecistis. ¶ Et ibunt hi
in supplicium eternum: iusti autem i vi
tam eternam.

s.7.f. L.13.f
B

Jo.5.e

XXVI

A

Mr.14.a
Luc.22.a.
Joh.12.a.

ET factum est cuꝫ consumasset ie
sus sermones hos omnes: dixit
discipulis suis. ¶ Scitis quia pꝰ
biduum pasca fiet: et filius hominis tra/
detur vt crucifigatur. Tunc congregati
sunt principes sacerdotuꝫ: et seniores po
puli in atrium principis sacerdotuꝫ: qui
dicebatur cayphas: et consilium fecerunt
vt iesum dolo tenerent et occiderent. Di
cebant autem. Non in die festo. Ne for
te tumultus fieret in populo. Cum auteꝫ
esset iesus in bethania in domo simonis
leprosi. accessit ad eū mulier habēs alab a
strum vnguenti preciosi: et effudit super
caput ipsius recumbentis. Videntes au
tem discipuli: indignati sunt dicētes: Vt
quid perditio hec. Potuit eniꝫ istud ve
nundari multo: et dari pauperibus. Sci
ens autem iesus ait illis. Quid molesti
estis huic mulieri. Opus eniꝫ bonū ope
rata est in me. Naꝫ semper pauperes ha
betis vobiscum: me autem non semp ha
bebitis. ¶ Mittens enim hec vnguentū

B

Mr.14.a

hoc in corpus meum: ad sepeliendū me
fecit. Amen dico vobis vbicunqꝫ predi
catum fuerit hoc euangelium in toto mū
do: dicetur et ꝙ hec fecit in mememoriaꝫ
eius. ¶ Tunc abijt vnus de duodecim q
dicebatur iudas scarioth: ad principes sa
cerdotum et ait illis. Quid vultis mihi
dare: et ego vobis eum tradam. At illi
constituerunt ei triginta argenteos: Et
exinde querebat opportunitatem vt eum
traderet. Prima autem die azymorum
accesserunt discipuli ad iesum dicentes.
Vbi vis paremus tibi comedere pasca.
At iesus dixit. Jte in ciuitatem ad quen
dam: ꝛ dicite ei. Magister dicit: tempus
meum prope est: apud te facio pasca cum
discipulis meis. Et fecerunt discipuli si/
cut constituit illis iesus. ꝛ parauerunt pa
sca: ¶ Vespere autem facto: discumbebat
cum duodecim discipulis suis. Et eden/
tibus illis dixit. Amen dico vobis: quia
vnus vestrum me traditurus est. ¶ Et
contristati valde ceperunt singuli dicere
Nunquid ego sum domine. At ipse re/
spondens ait. Qui intingit mecum ma/
num in parapside: hic me tradet. Filius
quidem hominis vadit sicut scriptum est
de illo. ¶ Ve autem homini illi: per queꝫ
filius hominis tradetur. Bonum erat
ei: si natus non fuisset homo ille. Respō
dens autem iudas qui tradidit eum dixit
Nūquid ego sum rabbi. Ait illi. Tu di
xisti. ¶ Cenantibus autem eis accepit ie/
sus panem ꝛ benedixit ac fregit: deditqꝫ
discipulis suis ꝛ ait: Accipite ꝛ comedite
hoc est corpus meum. ¶ Et accipiens ca
licem gratias egit: ꝛ dedit illis dicēs. Bi
bite ex hoc omnes. Hic est eniꝫ sanguis
meus noui testamēti: qui pro multis effū
detur in remissionem peccatorum. ¶ Di
co autem vobis: non bibam ammodo de
hoc genimine vitis vsqꝫ in diem illuꝫ cū
illud bibam vobiscum nouum in regno
patris mei. ¶ Et hymno dicto. exierunt
in montem oliueti. Tunc dicit illis iesus
¶ Omnes vos scandalum patiemini in
me in ista nocte. ¶ Scriptum est enim.
Percutiam pastorem: ꝛ dispergentur o
ues gregis. Postquam autem resurre/
xero: precedam vos in galileam. ¶ Re/
spondens autem petrus ait illi. Et si om
nes scādalizati fuerint in te: ego nūqꝫ scā

Luc.7.f
Joh.12.a.
Mr.14.b
Luc.22.a
Mr.14.b
Jo.13.c.
Mar.14.b
Luc.22.c.
Joh.13.c
s.18.b.
Mr.14.c
Luc.22.c.
C
Mr.14.c
Luc.22.b
Jo.6.f.
Mar.14.c
Luc.22.b
i.Cor.11.c
Heb.9.c
Mr.14.c
Mr.14.c.
Joh.18.a
Mar.14.c
Zach.13.
Mr.14.c.
Joh.16.g.
Mr.14.c.
Luc.22.d

daliçabor. Ait illi iesus: Amen dico tibi
q2 in hac nocte anteq̃ gallus cãtet: ter me
negabis. ¶ Ait illi petrus. Etiam si opor
tuerit me mori tecum: non te negabo. Si
militer ⁊ omnes discipuli dixerũt. ¶ Tũc
venit iesus cum illis in villam que dicit
gethsemani. Et dixit discipl'is suis. ¶ Se
dete hic: donec vadam illuc ⁊ orez. Et as
sumpto petro ⁊ duobus filijs çebedei ce/
pit contristari: ⁊ mestus esse. Tunc ait ill'
¶ Tristis est anima mea vsq̃ ad mortem
Sustinete hic: ⁊ vigilate mecum. ¶ Et p
gressus pusillum: procidit in faciem suaz
orans ⁊ dicens. ¶ Pater mi: si possibile
est transeat a me calix iste. Veruntamen
non sicut ego volo: sed sicut tu. ¶ Et vẽit
ad discipulos suos ⁊ inuẽit eos dormiẽtes
⁊ dicit petro. Sic non potuistis vna hora
vigilare mecum? Vigilate ⁊ orate: vt nõ
intretis in temptationem. ¶ Spiritus qui
dem promptus est. caro autem infirma.
¶ Iterum secundo abijt: ⁊ orauit dicens
Pater mi si ñ potest hic calix transire ni
si bibam illum: ¶ fiat voluntas tua. Et ve
nit iterũ: ⁊ inuenit eos dormientes. Erãt
enim oculi eorum grauati. Et relictis ill'
iterum abijt ⁊ orauit tertio eundem s'mo
nem dicens. ¶ Tunc venit ad discipulos
suos: ⁊ dicit illis: Dormite iam ⁊ requie/
scite. Ecce appropinquabit hora ⁊ filius
hominis tradetur in manus peccatorum
Surgite eamus. Ecce appropinquabit q
me tradet. ¶ Adhuc eo loqñte: ecce iudas
vnus de duodecim venit: ⁊ cum eo turba
multa cum gladijs ⁊ fustibus missi a pri/
cipibus sacerdotum ⁊ senioribus populi
¶ Qui autẽ tradidit euz: dedit illis signũ
dicens: Quẽcunq̃ osculatus fuero ipse
est tenete eum. Et confestim accedens ad
iesum dixit: Aue rabbi. Et osculatus est
euz. Dixitq̃ illi iesus. Amice ad quid ve
nisti? Tunc accesserunt ⁊ manus iniece/
runt in iesum: ⁊ tenuerunt eum. ¶ Et ec/
ce vnus ex his qui erant cum iesu: exten/
dens manum exemit gladium suum: ⁊ p
cutiens seruum principis sacerdotum am
putauit auriculam eius. Tunc ait illi ihs
Conuerte gladium tuum in locum suuz.
¶ Omnes enim qui acceperint gladium:
gladio pibunt. An putas quia non possũ
rogare patrem meum: ⁊ exhibebit mihi

Mr.14.d. / Ro.8.d. D / Mr.14.d. / Luc.22.d. / Joh.18.a. / Mr.14.d. / Mr.14.d. / Joh.12.d. / Mr.14.d. / Luc.22.d. / Mr.14.d. / Luc.22.c. / Mr.14.d. / Luc.22.c. / Mr.14.d. / Joh.6.g. / Mr.14.d. / 8.6.c. / Mr.14.e. / E / Mr.14.e. / Luc.22.e. / Jo.18.a. / Mr.14.e. / Mr.14.e. / Luc.22.e. / Jo.18.b. / Gen.9. / Apoc.13.c.

modo plusq̃ duodecim legiones angelo
rum? Quomodo ergo implebuntur scri
pture? Quia sic oportet fieri. In illa hora
dixit iesus turbis. ¶ Tãq̃ ad latronẽ exi
stis cum gladijs ⁊ fustibus comp̃hende/
re me. Quotidie apud vos sedebam do
cens in templo ⁊ non me tenuistis. Hoc
autez totũ factũ est: vt adimpleret' scriptu
re pphetaꝝ. ¶ Tunc discipuli oẽs relicto
eo fugerunt. ¶ At illi tenentes iesum du/
xerunt ad cayphan principem sacerdotũ
vbi scribe ⁊ seniores conuenerant. ¶ Pe
trus autem sequebatur euz a longe: vsq̃
in atrium principis sacerdotũ. Et ingres
sus intro sedebat cum ministris: vt vi/
deret finem. ¶ Principes autem sacerdo
tum ⁊ omne concilium querebant falsum
testimoniũ contra iesum: vt euz morti tra
derent: ⁊ nõ inuenerunt: cum multi falsi
testes accessissent. ¶ Nouissime autez ve
nerunt duo falsi testes ⁊ dixerũt: Hic di
xit. Possum destruere templum dei: et
post triduũ reedificare illud. Et surgens
pnceps sacerdotum ait illi: Nihil respon
des ad ea que isti aduersum te testificant'
Iesus autem tacebat. Et princeps sacer/
dotum ait illi. ¶ Adiuro te per deũ viuuz
vt dicas nobis si tu es christus filius dei
Dicit illi iesus. Tu dixisti. ¶ Verũtamẽ
dico vobis. ammodo videbitis filiũ hois
sedentẽ a dextris virtutis dei ⁊ venientẽ
in nubibus celi. ¶ Tunc princeps sacer/
dotũ scidit vestimenta sua dicens. Blas/
phemauit. Quid adhuc egemus testibus
Ecce nũc audistis blasphemiã: Quid vo
bis videtur. At illi respondentes dixerũt
Reus est mortis. ¶ Tunc expuerũt in fa
ciem eius: ⁊ colaphis eũ ceciderũt. Alij au
tem palmas in faciẽ eius dederunt dicen
tes: prophetiça nobis christe. Quis est q
te pcussit. ¶ Petrus vero sedebat foris i
atrio: ⁊ accessit ad eũ vna ancilla dicens.
Et tu cũ iesu galileo eras. At ille negauit
corã oibus dicens: nescio quid dicis. Ex
eunte aũt illo ianuã: vidit eũ alia ancilla:
⁊ ait his qui erant ibi. ⁊ hic erat cum iesu
naçareno. Et iterũ negauit cũ iuramento
quia non noui hominẽ. Et post pusilluz
accesserunt qui stabant: ⁊ dixerunt petro.
Vere ⁊ tu ex illis es: Nam ⁊ loquela tua
te manifestũ facit. Tũc cepit detestari ⁊ iu

Mr.14.e. / Luc.22.e. / F / Mr.14.e. / Mr.14.f. L / 22.f. Jo.18.c / Mr.14.f. L / 22.f. Jo.18.c / Mr.14.f. / Lu.22.g. / Mr.14.f. / Mr.14.f. / Luc.22.g. / Mr.14.g. / Lu.22.g. Jo / 6.g. G / Mr.14.g. / Mr.14.g. / Lu.22.g. Jo / 18.d. Esa.50 / Job.30. / Mr.14.g. / Luc.22.f. / Job.18.c.

Mr.14.g. Luc.22.g.

rare· quia non nouisset hominem. Et cō
tinuo gallus cantauit. ¶ Et recordatus ē
petrus verbi iesu qd dixerat: priusq̄ gal/
lus cantet ter me negabis. Et egressus fo
ras fleuit amare. XXVII

A Mr.15.a. Luc.23.a.

M ¶ Ane autem facto: consiliū inie
runt omnes principes sacerdotū
⁊ seniores populi aduersus iesū
vt eum morti traderent. ¶ Et vinctum ad
duxerunt eum: ⁊ tradiderunt pōtio pila/
to presidi. Tunc videns iudas qui eū tra
didit q damnatus esset penitētia ductus re
tulit triginta argēteos principibus sacer
dotū ⁊ senioribus dicens. ¶ Peccaui tra
dens sanguinem iustū. At illi dixerunt.
Quid ad nos: Tu videris. Et proiectis
argenteis in templo recessit: ⁊ abiens la/
queo se suspendit. Principes autē sacer
dotum acceptis argenteis dixerunt. Nō
licet eos mittere in corbonam quia preci
um sanguinis est. Concilio autem inito:
emerunt ex illis agrum figuli in sepultu/
ram peregrinorum: ¶ propter hoc voca/
tus est ager ille acheldemach: hoc ē ager
sanguinis: vsq̄ in hodiernum diē. Tūc
impletum est quod dictum ē per hieremi
am prophetam dicentem. ¶ Et acceperūt
triginta argenteos: preciū appreciati quē
appreciauerunt a filijs israel: ⁊ dederunt
eos in agrum figuli: sicut constituit mihi
dominus. ¶ Jesus autem stetit ante presi
dem: ⁊ interrogauit eum preses dicens.
Tu es rex iudeorū? Dicit illi iesus. Tu di
cis. ¶ ⁊ cum accusaretur a principibus sa
cerdotum ⁊ senioribus: nihil respondit.
Tunc dicit illi pilatus: Non audis quan
ta aduersum te dicunt testimonia. et non
respondit ei ad vllum verbum: ita vt mi/
raretur preses vehementer. ¶ Per diē aūt
sollennē cōsueuerat preses populo dimit
tere vnum vinctū quem voluisset. ¶ Ha
bebat autem tunc vinctum insignē qui di
cebatur barrabas. Cōgregatis ergo illis
dixit pilatus: Quem vultis dimittā vob
barrabam: an iesū q dicit christus. Scie
bat enim q per inuidiā tradidissent eum
Sedente autē illo pro tribunali. misit ad
eum vxor eius: dicens. Nihil tibi ⁊ iusto
illi. Multa enim passa sum hodie p visū
propter eum. ¶ Principes aūt sacerdotū
⁊ seniores persuaserunt populis vt pete/
rent barraban: iesum vero pderent. Res
pondens autē preses ait illis. Quē vul/
tis vobis de duobus dimitti? At illi di/
xerunt. Barraban. ¶ Dicit illis pilatus.
Quid igitur faciam de iesu qui dicit xps
Dicunt omnes. Crucifigat. Ait illis pre
ses. Quid enim mali fecit? At illi magis
clamabant dicentes crucifigatur. Videns
autē pilatus quia nihil proficeret sed ma
gis tumultꝰ fieret: accepta aqua lauit ma
nus corā populo dicens. Innocens ego
sum a sanguine huius iusti: vos videritis
⁊ respondens vniuersus populus dixit.
Sanguis eius super nos: ⁊ super filios
nostros. ¶ Tūc dimisit illis barraban: ie
sum aūt flagellatum tradidit eis vt cruci/
figeretur. ¶ Tūc milites p̄sidis suscipien
tes iesū in pretorio: cōgregauerūt ad eū
vniuersam cohortē: ⁊ exuentes eū: chla
mydē coccineam circumdederunt ei. Et
plectentes coronam de spinis posuerunt
super caput eius: ⁊ harundinē in dexte/
ra eius ⁊ genuflexu ante eū: illudebant ei
dicētes. ¶ Aue rex iudeorū. Et expuentes
in eum: acceperunt harundinem ⁊ percu
tiebant caput eius. Et postq̄ illuserunt ei:
exuerūt eum chlamydem ⁊ induerunt eū
vestimentis eius: ⁊ duxerunt eum vt cru
cifigerent. ¶ Exeuntes autē inuenerūt ho
minē cyreneū: nomine simonē: hunc an
gariauerunt vt tolleret crucem eius. ¶ Et
venerunt i locū qui dicitur golgotha: qd
est caluarie locus. ¶ Et dederunt ei vinū
bibere cum felle mixtum. Et cū gustasset
noluit bibere. ¶ Postq̄ autem crucifixe/
runt eum diuiserunt vestimēta eius sortē
mittentes: vt impleretur quod dictū est p
prophetam dicentē. ¶ Diuiserunt sibi ve
stimenta mea: ⁊ super vestem meā mise/
runt sortem. Et sedentes seruabant eū.
¶ ⁊ imposuerunt super caput eius causam
ipsius scriptam: hic est rex iudeorum.
Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones
vnus a dextris ⁊ vnꝰ a sinistris. ¶ Pre
tereuntes autem blasphemabant eū: mo
uentes capita sua ⁊ dicentes. Vah qui de
struis templum dei: ⁊ in triduo illud ree/
dificas. ¶ Salua temetipsū: si filius dei es
descēde de cruce. ¶ Silr̄ ⁊ pncipes sacer/
dotū illudētes cū scribis ⁊ senioribus dice
bant. Alios saluos fecit: seipsū non potest

Marginal references (left): Mr.15.a. Luc.23.a. Jo.18.c. — Gen.4. — Act.1.c. — B — Hie.32. Zach.11. — Mr.15.a. L 23.a. Jo.18.f — Mr.15.a. Joh.19.b. — Mr.15.a. Luc.23.c. Mr.15.b. Jo.18.g. — Mr.15.b. L 23.c. Jo.18.g

Marginal references (right): Act.3.c. C — Mr.15.b. Lu.23.c. — Mr.15.c. L 23.d. Jo.19.c Hie.11.⁊.26. Mr.15.c. Jo.19.a. — D Mr.15.c. — Mr.15.c. Luc.23.d. Mr.15.d. L 23.c. Jo.19.c Mr.15.b. Jo.19.c. Mr.15.d. L 23.e. Jo.19.d Ps.21. E — Mr.15.d. Luc.23.c. Jo.19.d. Mr.15.d. s.26.c. — Sapien.2. Mr.15.c. Luc.23.c.

Mr.15.e. saluum facere. ¶ Si rex israel est: descendat nūc de cruce: & credim⁹ ei. Cōfidit in deo: liberet nūc eū si vult. Dixit.n. qꝛ filius dei sum. Mr.15.e. Luc.23.f. ¶ Idipm autē & latrones qui crucifixi erāt cū eo iproperabāt ei. A sexta autē hora tenebre facte sunt sup vniuersam terrā: vsqꝫ ad horā nonam. Et circa horā nonā clamauit iesus voce magna dicens: F Mr.15.e. Heli: heli lama çabathani. Hoc ē. ¶ Deus meus: deus meus: vt qd dereliquisti me? Quidā autē illic stantes: & audientes dicebant. Mr.15.f. Luc.23.e. Jo.19.e. Heliā vocat iste. ¶ Et cōtinuo currēs vnus ex eis acceptā spongiam impleuit aceto: & imposuit harundini: & dabat ei bibere. Mr.15.f. ¶ Ceteri vo dicebāt Sine: videam⁹ an veniat helias liberās eum. Jesus autē iterū clamans voce magna: emisit spiritum. Mr.15.f. Luc.23.f. Apo.6.c. ¶ Et ecce velū tēpli scissum est in duas partes a summo vsqꝫ deorsum. ¶ & terra mota est: & petre scisse sunt: & monumenta aperta sunt: & multa corpora sanctoꝝ qui dormierant surrexerunt. Heb.11.d. ¶ & exeuntes de monumētis post resurrectionē eius venerunt in scām ciuitatē & appuerunt multis. Mr.15.f. Luc.23.g. ¶ Centurio autē & q cū eo erant custodientes iesū: viso terremotu & his que fiebant: timuerunt valde dicentes. Mr.15.f. Vere fili⁹ dei erat iste. ¶ erāt aūt ibi mulieres multe a longe: que secute erāt iesum a galilea ministrātes ei: inter quas erat maria magdalene: & maria iacobi: & ioseph mat: & mater filioꝝ çebedei G Mr.15.g. Luc.23.g. Jo.19.g. ¶ Cū aūt sero factū eēt: venit qdaꝫ homo diues abarimathia: noīe ioseph: qui & ipse discipulus erat iesu. Hic accessit ad pilatū: & petijt corpus iesu. Mr.15.g. Lu.23.g. Jo.19.g. Tunc pilat⁹ iussit reddi corp⁹. ¶ & accepto corpore ioseph inuoluit illud in syndone mūda: & posuit illud in monumēto suo nouo: qd̄ exciderat i petra. & aduoluit saxū magnū ad ostium monumēti et abijt. Mr.15.g. ¶ Erat autē ibi maria magdalene & alia maria: sedentes ɔ̄ sepulchꝝ. Altera aūt die que ē post parasceuē: cōuenerunt pncipes sacerdotū & pharisei ad pilatum dicētes. Dne recordati sum⁹ qꝛ seductor ille dixit adhuc viuens: p⁹ tres dies resurgā. Jube ḡ custodiri sepulchꝝ vsqꝫ in diē tertium: ne forte veniāt discipuli eius & furēt eum: et dicant plebi. surrexit a mortuis. et erit nouissimus error peior pore. Ait illis pilatus. Hētis custodiam. ite custodite sicut scitis. Jlli autem abeuntes. et munierunt sepulchrum signantes lapidē cū custodib⁹. XXVIII

A Mar.16.a. Lu.24.a. Jo.20.a. V ¶ Vespere autem sabbati que lucescit in prima sabbati. venit maria magdalene et altera maria videre sepulchrum. Et ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit de celo. et accedens reuoluit lapidem. et sedebat super eum. Erat auteꝫ aspectus eius sicut fulgur. et vestimenta eius sicut nix. Pre timore autem eius exterriti sunt custodes. Et facti sunt velut mortui. Respondens autem angelus dixit mulierib⁹. ¶ Nolite timere vos. Mr.16.c. Lu.24.a. Scio enim q̄ iesum qui crucifixus est queritis. non est hic. surrexit enim. sicut dixit. Venite et videte locum vbi positus erat dominus. Et cito eūtes dicite discipulis ei⁹ quia surrexit. et ecce precedet vos in galileam. Jbi eum videbitis. ecce predixi vobis. B Mar.16.c. Lu.24.b. ¶ Et exierunt cito de monumento cū timore & gaudio magno: currentes nunciare discipulis eius. Et ecce iesus occurrit illis dicens: Auete. Jlle autem accesserunt & tenuerunt pedes eius: & adorauerunt eum. Tunc ait illis iesus. Nolite timere. Heb.2.c. ¶ Jte nūciate fratribus meis vt eāt in galileam: ibi me videbunt. C Que cum abijssent: ecce quidam de custodibus venerunt in ciuitatem & nunciauerunt principibus sacerdotum omnia que facta fuerant. Et congregati cum senioribus consilio accepto: pecuniam copiosam dederūt militibus dicentes. Dicite quia discipuli eius nocte venerunt: & furati sunt euꝫ nobis dormientibus. Et si hoc auditum fuerit a preside: nō suadebim⁹ ei securos vos faciemus. At illi accepta pecunia: fecerūt sicut erant edocti. Et diuulgatum est verbum istud apud iudeos vsqꝫ in hodiernam diem. Vndecim autem discipuli abierunt in galileam in montem vbi constituerat illis iesus. D Mar.16.f. ¶ Et videntes eum adorauerunt: quidam autem dubitauerunt. Et accedens iesus: locutus est eis dicens Data est mihi omnis potestas in celo & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes S.11.g. Luc.10.f. baptiçantes eos in nomine patris & filij: & spiritusſancti. docentes eos seruare oia quecūqꝫ mandaui vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus: vsqꝫ ad cōsummationem seculi.

Explicit euangelium sm Matthеum.

Incipit prologus sancti hieronymi in euangelium sm marcum.

Marcus euãgelista dei electus ꝛ petri in baptismate filius: atq̃ in diuino sermone discipulus sacerdotium in israel agens secundum carnem leuita: ad fidem christi conuersus: euangelium in italia scripsit: ostendens in eo quid et generi suo deberet ꝛ christo. Nam initiũ principij in voce prophetice exclamationis instituens: ordinem leuitice electiõis ostendit: vt predicans predestinatum iohannem filiuz çacharie in voce angeli annunciantis emissum: non solum verbuz carnem factum: sed ꝛ corpus domini in omnia per verbum diuine vocis animatum in initio euangelice p̃dicationis ostẽderet vt qui hec legens sciret cui initium carnis in domino: ꝛ iesu aduenientis habitaculum caro deberet agnoscere: atq̃ in se verbum vocis quod in cõsonantibus perdiderat: inueniret: Deniq̃ cum perfecti euangelij opus intrans: ꝛ a baptismo domini predicare deuz incboans: nõ laborauit natiuitatem carnis quã in prioribus viderat dicere: s; totius exprimẽs expositionem deserti: ieiunium numeri: temptationem diaboli: congregationem bestiarum: ꝛ ministerium protulit angelorum: ꝛ instituens nos ad intelligendũ singula in breui compingens ne auctoritatez facte rei demeret: ꝛ perficiendi operis plenitudinem non negaret. Deniq̃ amputasse sibi post fidem pollicem dicit: vt sacerdotio reprobus haberetur: sed tãtum consentiens fidei predestinata potuit electio: vt nec sic in opere verbi perderet quod prius meruerat in genere. Naz alexandrie episcopus fuit. Cuius per singula opus fuit scire ꝛ euãgelij in se dicta disponere: ꝛ disciplinam legis in se agnoscere: ꝛ diuinam in carne domini intelligere naturam. Que in nos primum requiri oportet: dehinc ingsita volumus agnosci habentes mercedem exhortationis: quoniam qui plantat ꝛ qui rigat: vnum sunt: qui autem incrementum prestat deus est.

Explicit prologus. Incipit Registrum in euangelium marci.

De sancto iohanne baptista ꝛ victu ꝛ habitu eiusdem: baptiçat[9] iesus ꝛ temptatus vicit: predicans penitẽtiam. Petrum ꝛ ceteros sequi iubet: hoïe; ab immundo spiritu eripuit: socrum petri a febribus liberat: leprosum mundat.

Paralyticum iubet tollere grabatum: leui alphei sequi se iubet: ꝛ dicit non esse opus sanis medicuz: discipuli sabbato spicas euellunt.

3 In synagoga sabbato curat habentez aridã manum: ꝛ multos sanat: ꝛ spiritus immundi clamabant: Tu es filius dei: duodecim nomina apostolorũ. Scribe dicebãt q̃ i pricipe demonioꝝ eijceret demonia: matrẽ et fratres dicit q faciũt voluntatem dei.

4 Parabolam seminantis dicit de mensura: de semine iactato in terrã: de grano sinapis: nauigãs tẽpestatez sedat.

5 Demoniorum legionẽ ab homine expellit sanat mulierẽ a profluuio sanguinis: archisynagogi filiam mortuam suscitauit

6 Dicebãt iesum fabri filium: ꝓphetã nõ sine honore esse nisi in patria sua: vocat duodecim: ꝛ cepit eos mittere binos cum preceptis: herodes dixit iesum iohannem baptistã. Alij vero dicebant quia helias ẽ: alij quia propheta: de capite iohannis: de regressu apostolorum ad iesum: de quinq̃ panibus ꝛ duobus piscibus. Jesus supra mare ambulat ꝛ infirmos sanat: ꝛ q̃t quot tangebant eum salui fiebant.

7 De manibus non lotis: ꝛ ea magis coinquinare hominem que exeunt de ore: filiam syro phenisse a demonio liberat dicens: non est bonum sumere panem filiorum ꝛ mittere canibus: surdum ꝛ mutuz curat dicens ei effeta.

8 De septem panibus ꝛ pisciculis paucis

satiauit quattuor milia hominum: de si/gno ione: precepit caueri a fermēto phariseorum et herodis: et veniunt bethsaida et de sputo et impositione manus: ceci oculos aperit: petrum post confessionem: quia christus filius dei esset dure increpat: dicens: vade retro sathanas. Et turbe cum discipulis dixit. Siquis vult me sequi de neget semetipsum: et qui me cōfessus fuerit: et verba mea in generatione ista etc.

9 Jesus in monte transfiguratur: dixit quia helias venit. Eiecto surdo et muto spiritu dicit discipulis: hoc genus in nullo potest exire nisi oratione et ieiunio: predicit passionem suam humilitatem docet: et nō esse prohibendum qui in nomine eius virtutem facit de calice aque: de scandalo manus: pedis oculi: de sale.

10 Uxorem non dimittendā nisi ob fornicationem: iesus dixit: sinite paruulos venire ad me: dixit. Nemo bonus nisi vnus deus: dixit. vade vende quecunque habes et da pauperibus: difficile qui pecunias habent in regnum dei introibunt: qui si suis renunciauerit centuplum accipiet.

Erunt primi nouissimi: et venturam sibi passionem: petitio filiorum zebedei: quod voluerit in vobis primus esse: erit omnium seruus: filius hominis non venit vt ministraretur ei: sed vt ministraret: de ceco mendicante curato.

11 De pullo asine: de ficu quam dominus maledixit cum esuriit: de templo eiicit vēdentes et ementes. Sacerdotes et scribe querebant quomodo eum perderent: ficum aridam factam radicitus: non hesitādum in corde: credite: quia accipietis que petitis: dimittite siquid habetis aduersus aliquem in oratione. Interrogatus in quā potestate hec facis.

12 Parabolam de vinea et colonis: de denario cesaris: de muliere que septem fratres habuit: de primo mandato interrogatur et interrogantem dicit non esse longe a regno dei: dicit. Quomodo dicunt scribe christum esse filium dauid cum sit dominus dicit cauere a scribis: de vidua et gazophylatio.

13 De templi structura: de vēturis ante diē iudicii: de passione martyrum: de abhominatione et fuga et pregnantibus: de tribulationibus: abbreuiatio dierū: de pseudo christis et prophetis: sol obtenebratur et luna non dabit splendorem suum: stelle erunt decidentes etc. De aduentu christi: parabola ficus: diem et horā nemo scit vigilate et orate nescitis tempus.

14 De vnguento effuso super caput iesu: proditio iude: cum discipulis manducauit pascha: dicit vnus vestrum tradat me: de sacramento corporis et sanguinis etc. et captio iesu.

15 Vinctum iesum duxerunt ad pilatum: et illusio: et crucifixio: et mors: et sepultura iesu christi.

16 Resurrectio et ostensio eius: et quod predicare iubet euangelium.

Explicit Registrum. Incipit euangelium secundum marcum. Capitulum I

Initium euāgelii iesu christi filii dei: sicut scriptum est in Esaia propheta. ¶ Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam: qui preparabit viam tuam ante te. ¶ Vox clamantis in deserto. Parate viam domini: rectas facite semitas eius. Fuit in deserto iohānes baptizans et predicans baptismum penitentie in remissionem peccatorum. ¶ Et egrediebatur ad eū omnis iudee regio: et hierosolymite vniuersi et baptizabantur ab illo in iordanis flumine: et confitentes peccata sua. ¶ Et erat iohannes vestitus pilis camelorum: et zona pelicea circa lumbos eius: et locustas: et mel siluestre edebat: et predicabat dicēs ¶ Venit fortior me post me: cuius non sū dignus procumbens soluere corrigiā calciamentorum eius. ¶ Ego baptizaui vos in aqua: ille vero baptizabit vos spiritu sancto. ¶ Et factum est in diebus illis venit iesus a nazaret galilee et baptizatus est a iohanne in iordane. Et statim ascendēs de aqua: vidit celos apertos: et spiritum sanctum tanquam columbam descendentem et manentem in ipso. Et vox facta est

a Malach. 3. Mt. xi. c. Luc. 7. d. Esa. 40. Mat. 3. a. Jo. i. c.
Mat. 3. b. Luc. 3. a. Jo. 3. c. Mt. 3. a.
B Mt. 3. c. Lu 3. d. Jo. i. d. Mt. 3. c. L. 3. d. Jo. i. d. Act. 19. a. Mat. 3. f. Esa. 42. M. 3. g. et 17. b. L. 3. e.

2.Pe.i.d. Mt.4.a. Luc.4.a. Esa.43. Mt.4.c. Mt.4.d.

de celis. ¶ Tu es filius meus dilectus: in te cõplacui. ¶ Et statim spirit⁹ expulit eũ in desertum. Et erat in deserto quadraginta diebus ꝛ quadraginta noctibus: ꝛ temptabat a sathana. ¶ Eratq; cũ bestijs ꝛ angeli ministrabant illi. ¶ Postq̃ aũt traditus est iohãnes: venit iesus in galileam. Predicans euangelium regni dei: ꝛ dicens. Quoniam impletum est temp⁹ ꝛ appropinquabit regnum dei. ¶ Peniteminí ꝛ credite euangelio. Et preteriens secus mare galilee vidit simonem ꝛ andream fratrem eius mittentes retia i mare. Erant enim piscatores. ¶ Et dixit eis iesus. Venite post me ꝛ faciam vos fieri piscatores hominum. Et protinus relictis retibus secuti sunt eum. ¶ Et progressus inde pusillum vidit iacobum zebedei ꝛ iohannem fratrẽ eius ꝛ ipsos componentes retia in naui: et statim vocauit illos. Et relicto patre suo zebedeo in naui cum mercennarijs secuti sunt euz. ¶ Et ingrediuntur capharnaum: ꝛ statim sabbatis ingressus in synagogam docebat eos. ¶ Et stupebãt super doctrina eius. Erat enim docens eos quasi potestatem habens: ꝛ non sicut scribe. ¶ Et erat in synagoga eorum homo in spiritu imundo: ꝛ exclamauit dicens. Quid nobis ꝛ tibi iesu nazarene. ¶ Venisti perdere nos. Scio q͛ sis sanctus dei. Et cõminatus est ei iesus dicens. Obmutesce: et exi de homine. Et discerpens eum spiritus imundus: et exclamans voce magna: exijt ab eo. Et mirati sunt omnes: ita vt conquirerent inter se dicentes. Quid nam est hoc. Que nã doctrina hec noua. Quia in potestate spiritibus imundis imperat: et obediunt ei. Et pcessit rumor eius statim in omnem regionem galilee. ¶ Et protinus egrediẽtes de synagoga: venerunt in domum simonis et andree cum iacobo ꝛ iohanne. Recumbebat autẽ socrus simonis febricitans: ꝛ statim dicunt ei de illa. et accedens eleuauit eam apprehensa manu eius ꝛ continuo dimisit eam febris ꝛ ministrabat eis. ¶ Vespere autem facto cum occidisset sol afferebant ad eum omnes male habentes ꝛ demonia habentes erat oĩs ciuitas congregata ad ianuam ¶ Et curauit multos qui vexabantur varijs lãguoribus. Et demonia multa ejciebat ꝛ non

Mt.4.e. Ac.3.d. Mat.4.c. ꝛ.8.c.L.5.b Mar.4.f. D Luc.4.c. Mt.7.g. Luc.2.g. Luc.4.c. Luc.4.f. E Mt.8.c. L.4.f. Luc.4.g. i.3.c. F

sinebant ea loqui quoniam sciebant eum. Et diluculo valde surgẽs egressus abijt in desertum locum: ibiq; orabat. et prosecutus est eum simon: ꝛ qui cum illo erant et cum inuenissent eum dixerunt ei: quia omnes querunt te: ꝛ ait illis. Eamus in proximos vicos ꝛ ciuitates vt ꝛ ibi predicem. Ad hoc enim veni. et erat predicãs in synagogis eorum ꝛ in omni galilea ꝛ demonia eijciens. ¶ Et venit ad eum leprosus deprecans eum: ꝛ genuflexo dixit Si vis potes me mundare. Iesus autẽ misertus eius extendit manuz suam: ꝛ tãgens eum ait illi. Volo mundare. Et cũ dixisset statim discessit ab eo lepra ꝛ mundatus est. Et comminatus est ei statimq; eiecit illum: ꝛ dicit ei. ¶ Vide nemini dixeris: sed vade ostende te principi sacerdotum ꝛ offer pro emundatione tua que precepit moyses in testimonium illis. Et egressus cepit predicare: ꝛ diffamare sermonem: ita vt iam non posset manifeste introire in ciuitatem sed foris in desertis locis esse: ꝛ conueniebant ad euz vndiq;.

II

Et iterum intrauit capharnaũ post dies octo: ꝛ auditũ est q͛ in domo esset ꝛ conuenerũt multi: ita vt non caperet neq; ad ianuã: ꝛ loquebatur eis verbum. ¶ Et venerunt ad euz ferentes paralyticum: qui a quattuor portabantur. Et cum non possent offerre eum illi pre turba: nudauerunt tectum vbi erat ꝛ patefacientes submiserunt grabatuz in quo paralyticus iacebat. Cum autem vidisset iesus fidem illorum: ait paralytico. Fili dimittuntur tibi peccata tua. Erãt aũt illic qdã de scribis sedentes: ꝛ cogitãtes in cordibus suis. Quid hic sic loquitꝰ Blasphemat. ¶ Quis potest dimittẽ peccata nisi solus deus. ¶ Quo statim cognito iesus spiritu suo: quia sic cogitarent intra se: dicit illis. Quid ista cogitatis i cordibus vestris. ¶ Quid est facilius dicere paralytico: dimittuntur tibi peccata tua: an dicere surge tolle grabatum tuũ: ꝛ ambula. Vt autem sciatis quia filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata: ait paralytico. ¶ Tibi dico surge tolle grabatum tuum ꝛ vade in domum tuaz. Et statim surrexit ille: ꝛ sublato grabato abijt inde coram omnibus: ita vt mirarentur omnes: ꝛ honorificarent deum

B Mat.8.a. Luc.5.c. Mat.8.a Luc.5.c. A Mt.9.a. Luc.5.d. Jo.5.a. B Lu.7.g. Luc.5.d. i.Cor.2.d. Mat.9.a. Luc.5.c. C Mt.9.b. Luc.5.c. Jo.5.b.

dicētes: q2 nunq̄ sic vidimus. ¶ Et egressus ē rursus ad mare: oīsq3 turba veniebat ad eum: τ docebat eos: τ cum preteriret vidit leui alphei sedentem ad teloneū τ ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est eum. ¶ Et factu3 est cum accumberet in domo illius: multi publicani τ peccatores simul discumbebant cu3 iesu τ discipulis eius. Erant enim multi qui seq̄bantur eum. Et scribe τ pharisei videntes: quia manducaret cum publicanis τ peccatoribus: τ dixerunt discipulis eius ¶ Quare cum publicanis τ peccatoribus manducat τ bibit magister vester. Hoc audito iesus ait illis. Non necesse habēt sani medico: sed qui male habent. ¶ Nō enim veni vocare iustos: sed peccatores Et erant discipuli iohannis τ pharisei ieiunantes: τ veniunt τ dicunt illi. ¶ Quare discipuli iohannis τ phariseorum ieiunant: tui autem discipuli non ieiunant. ¶ Et ait illis iesus. Nunquid possunt filij nuptiarum quādiu sponsus cum illis est ieiunare. Quanto tempore habent secum sponsum non possunt ieiunare. Venient autem dies cu3 auferetur ab eis spōsus: τ tunc ieiunabunt in illis diebus. Nemo assumentum panni rudis assuit vestimento veteri. Alioquin aufert supplementum nouum a veteri: τ maior scissura fit. Et nemo mittit vinum nouum in vtres veteres: alioquin dirumpet vinum vtres τ vinum effundetur τ vtres peribunt. Sed vinum nouum in vtres nouos mitti debet. ¶ Et factum est iteru3 cum dominus sabbatis ambularet per sata: τ discipuli eius ceperūt pregredi τ vellere spicas. Pharisei autem dicebant ei Ecce quid faciunt discipuli tui sabbatis: quod non licet. Et ait illis. ¶ Nunquam legistis quid fecerit dauid quando necessitate3 habuit τ esurijt ipse: τ qui cū eo erāt quomodo introiuit in domum dei sub abiathar principe sacerdotum: τ panes ꝓpositionis manducauit quos non licebat manducare nisi solis sacerdotibus τ dedit eis qui cum eo erant. Et dicebat eis. Sabbatum propter hominem factu3 est τ non homo propter sabbatum. ¶ Itaq3 dominus est filius hominis etiam sabbati.

III

Mat.9.b. Luc.5.f. D Mat.9.b. Luc.5.f. Mat.9.c. Luc.5.f. E i.Timo.i.c. Luc.5.f. Mat.9.c. Luc.5.g. F Mt.13.a. Luce.6.a. B Mt.12.a. Luc.6.a. i.Reg.21. Mat.12.a. Luc.6.a.

Et introiuit iterum in synagoga3 τ erat ibi homo habens manum aridam. ¶ Et obseruabant eum si sabbatis curaret: vt accusarent illu3. Et ait homini habenti manum arida3: Surge in medium: dicit eis. ¶ Licet sabbatis benefacere an male: animam saluam facere an perdere. At illi tacebant. Et circūspiciens eos cum ira contristatus super cecitate cordis eoru3: dicit homini: extende manum tuam. τ extendit τ restituta ē manus illi. ¶ Exeuntes autem pharisei: τ statim cum herodianis consilium faciebant aduersus eum: quomodo eū perderent. Jesus autem cu3 discipulis suis secessit ad mare: τ multa turba a galilea τ iudea secuta est eu3. Et ab hierosolymis τ ab idumea τ transiordanem: τ qui circa tyru3 et sydonem: multitudo magna audientes q̄ faciebat venerunt ad eum. Et dixit iesus discipulis suis: vt in nauicula sibi deseruirent ꝓpter turbam ne comprimerent eū. Multos enim sanabat: ita vt irruerent in eum vt illum tangerēt quotquot habebāt plagas. Et spiritus immundi cum illum videbant procidebant ei τ clamabant dicentes. Tu es filius dei. Et vehementer comminabatur eis: ne manifestarent illū ¶ Et ascendens in montem vocauit ad se quos voluit ipse: τ venerunt ad eum. Et fecit vt essent duodecim cum illo τ vt mitteret eos predicare. Et dedit illis potestatem curandi infirmitates: τ eijciendi demonia. ¶ Et imposuit simoni nomen petrus. Et iacobum zebedei: τ iohannē fratrem iacobi: τ imposuit eis nōia boanerges: quod est filij tonitrui. Et andream τ philippum: τ bartholomeum τ mattheū τ thomam τ iacobum alphei: τ thadeum τ simonem chananeu3: τ iudam scarioth qui tradidit illum. et veniunt ad domum τ conuenit iterum turba: ita vt non poss3 neq3 panem manducare. τ cum audissent sui: exierunt tenere eum. Dicebant enim quoniam in furorem versus est. ¶ τ scribe qui ab hierosolymis descenderant dicebant: quoniam beelzebub habet: τ quia in principe demoniorum eijcit demonia. ¶ τ conuocatis eis: in parabolis dicebat illis. Quomodo potest sathanas sathanā eijcere. et si regnum in se diuidatur: non potest regnu3 illud stare. τ si domus sup

A Mt.12.b. Lu.13.c. et.14.a. Mt.12.b. Luc.6.b. et.14.a. B Mt.12.b. Jo.10.g. Mt.4.g. Luc.4.e. Jo.6.a. C Luc.4.g. Mt.10.a. Luc.6.c. D Mt.10.a. Luc.6.c. Act.i.b. E Mt.12.e. Luc.ii.b. Mt.12.b. Luc.ii.c.

F
ſemetipſam diſpertiatur: non pōt domus
illa ſtare. Et ſi ſathanas ꝯſurrexerit in ſe
metipſum: diſpertitus eſt : ⁊ non poterit
ſtare ſed finem habet. nemo poteſt vaſa
fortis igreſſus in domum diripere niſi ꝑ
B
us fortem alliget: ⁊ tunc domum eius di
Mt.i2.d. Luc.i2.b.
ripiet. ¶ Amen dico vobis: quoniam oia
dimittētur filijs hominum peccata ⁊ blaſ
phemie quibus blaſphemauerunt. Qui
autem blaſphemauerit in ſpirituz ſanctū
non habebit remiſſionem in eternum: ſʒ
reus erit eterni delicti: quoniam dicebāt
Mt.i2.g. Luc.8.c.
ſpiritum immundum habet. ¶ Et veniūt
mater eius ⁊ fratres: ⁊ foris ſtantes mi-
ſerunt ad eum vocantes euʒ. Et ſedebat
circa eum turba: ⁊ dicunt ei: Ecce mater
ſua ⁊ fratres tui foris querunt te. Et rn̄-
dens eis ait: Que ē mater mea ⁊ fratres
mei. Et circūſpiciēs eos q in circuitu eiꝰ
ſedebant ait. Ecce mater mea ⁊ frēs mei
Qui eni fecerit voluntatē dei: hic frater
meus ⁊ ſoror mea ⁊ mater eſt. IIII

A
Et iterum cepit docere ad mare ⁊
ꝯgregata eſt ad eum turba multa
ita vt in nauim aſcendēs ſederet
in mari. ⁊ oīs turba circa mare ſuꝑ terrā
erat: ⁊ docebat eos in parabolis multa ⁊
dicebat illis in doctrina ſua. Audite: ecce
Mt.i3.a Luc.8.a
exijt ſeminans ad ſeminandum. ¶ Et dū
ſeminat: aliud cecidit circa viā ⁊ venerūt
volucres celi ⁊ comederunt illud. Aliud
vero cecidit ſuper petroſa vbi non habuit
terrā multam: et ſtatiʒ exortū ē: quoniaʒ
Ec.i4. Eſaie 40. Ja.i.b. i.Pe.i.d.
non habebat altitudinē terre: ¶ ⁊ quādo
exortus eſt ſol exeſtuauit. Et eo quod nō
habebat radiceʒ exaruit. Et aliud cecidit
B
i ſpinas: ⁊ aſcēderūt ſpine ⁊ ſuffocauerūt
.2.Cor.9.b.
illud: ⁊ fructuʒ non dedit. ¶ Et aliud ceci
dit in terram bonaʒ ⁊ dabat fructum aſcē
dentem ⁊ creſcentem ⁊ afferebat vnū tri
ceſimum: ⁊ vnum ſexageſimum: ⁊ vnuʒ
centeſimum. Et dicebat: Qui habet au-
res audiendi audiat: Et cum eſſet ſingu
laris: interrogauerunt eum hi qui cuʒ eo
erant duodecim: parabolam. Et dicebat
Mt.i3.b. L. 8.b. Jo.i2.f. Eſa.6. Act. 28.d.
eis. ¶ Vobis datuʒ eſt noſſe myſteriuʒ
regni dei: illis aūt q foris ſūt i parabolis
omnia fiunt: ¶ vt videntes videant ⁊ nō
videant: ⁊ audientes audiant ⁊ non itelli
gāt: ne quādo ꝯuertātur ⁊ dimittātur eis
peccata. Et ait illis: Neſcitis ꝑabolaʒ hāc
C
Et quō omēs parabolas cognoſcetis.
Mt.i3.c. Luc.8.b
¶ Qui ſeminat verbū ſeminat. Hi auteʒ
ſunt qui circa viam vbi ſeminatur verbū
⁊ cum audierint cōfeſtim venit ſathanas
⁊ aufert verbum quod ſeminatum eſt in
cordibus eorum. Et hi ſunt ſimiliter qui
ſuper petroſa ſeminantur qui cum audie
rint verbum ſtatim cum gaudio accipiūt
illud ⁊ non habent radicem in ſe: ſed tem
porales ſunt: deinde orta tribulatione ⁊ ꝑ
ſecutione propter verbum: confeſtim ſcā
daliçantur. Et alij ſunt qui in ſpinis ſemi
D
nantur. Hi ſunt qui verbum audiunt ⁊
erumne ſeculi ⁊ deceptio diuitiaruʒ: ⁊ cir
ca reliqua concupiſcentie introeuntes ſuf
focant verbum: ⁊ ſine fructu efficitur. Et
hi ſunt qui ſuper terram bonam ſemina-
ti ſunt qui audiunt verbum ⁊ ſuſcipiunt:
⁊ fructificant vnum triceſimum: vnuʒ ſe
Mt.5.b. L.8.c.⁊.ii.e
xageſimum ⁊ vnum centeſimuʒ. ¶ Et di
cebat illis. Nūquid venit lucerna vt ſub
modio ponatur aut ſub lecto. Nonne vt
Mat.io.e. Luc.8.c
ſuper candelabrum ponatur. ¶ Non eſt
enim aliquid abſconditum quod non ma
E
nifeſtetur: nec factum eſt occultum quod
non veniat in palaʒ. Siquis habet aures
audiendi audiat. Et dicebat illis. Vide-
Mat.7.a. Lu.6.f.M. i3.b.⁊.25.c. L.8.c.⁊ i9.d
te quid audiatis. ¶ In qua menſura men
ſi fueritis: remetietur vobis: ⁊ adijcietur
vobis Qui enim habet dabitur illi: ⁊ qui
non habet: etiam quod habet auferetur
ab eo. Et dicebat: Sic eſt regnuʒ dei quē
admodum ſi homo iaceat ſementem i ter
raʒ: ⁊ dormiat: ⁊ exurgat nocte ⁊ die: ⁊ ſe
men germinat: ⁊ increſcat: dum neſcit il-
le. Vltro enim terra fructificat: primum
herbā: deide ſpicā deide plenū frumētū i
ſpica: Et cum ex ſe produxerit fructus ſta
F
tim mittit falcem: quoniam adeſt meſſis.
Et dicebat cui aſſimilabimus regnuʒ dei
aut cui parabole comparabimus illud.
Mt.i3.d. Luc.i3.d.
¶ Sicut granum ſinapis quod cum ſemi
natuʒ fuerit in terra minus eſt omnibus
ſeminibus que ſunt in terra. et cum natū
fuerit aſcendit in arborem et fit maius oi
bus oleribus: et facit ramos magnos: ita
vt poſſint ſub vmbra eius aues celi habi
Mt.i3.e.
tare. ¶ Et talibus multis parabolis loq̄-
batur eis verbum: prout poterat audire
ſine parabola autem non loquebatur eis
B
Seorſum auteʒ diſcipulis ſuis diſſerebat
Luc.9.b. Jo.6.a.
omnia. ¶ Et ait illis in illa die cum ſero
eſſet factum. Tranſeamus contra. Et di

mittentes turbam assumunt eũ ita vt erat in naui: ⁊ alie naues erant cum illo. ¶ Et facta est procella magna venti: ⁊ fluctus mittebat in nauim: ita vt impleretur nauis. Et erat ipse in pupi sup ceruical dormiens: et excitant euȝ: et dicunt illi. Magister non ad te pertinet: quia perimus. Et exurgens comminatus est vento et dixit mari. Tace obmutesce. Et cessauit ventus: et facta est tranquillitas magna: et ait illis. ¶ Quid timidi estis. Necdũ habetis fidem. Et timuerunt timore magno: et dicebant ad alterutruȝ. ¶ Quis putas est iste: qȝ ventus et mare obediunt ei: V

Et venerunt transfretum maris in regionem gerasenorum. ¶ Et exeunti ei de naui statim occurrit de monumẽtis homo in spiritu immundo: qui domicilium habebat in monumẽtis Et neqȝ catenis iam quisqȝ poterat eum ligare: quoniam sepe compedibus: et catenis vinctus dirupisset: catenas et compedes comminuisset: et nemo poterat eũ domare. Et semper die ac nocte i monumentis et in montibus erat clamans et cõcidens se lapidibus. Videns autem iesũ a longe cucurrit et adorauit eũ: et clamãs voce magna dixit. Quid mihi et tibi iesu fili dei altissimi. Adiuro te per deum ne me torqueas. Dicebat enim illi. Exi spiritus immunde ab homine isto. Et interrogabat eum. Quod tibi nomen est. Et dicit ei. Legio mihi nomẽ est: qȝ multi sumus. Et deprecabatur eum multuȝ ne se expelleret extra regionem. ¶ Erat autem ibi circa montẽ grex porcoꝝ magnus pascens in agris. Et deprecabant euȝ spũs dicentes. Mitte nos in porcos: vt in eos introeamus. Et ꝯcessit eis statim iesus. Et exeuntes spũs immundi introierunt in porcos: et magno impetu grex precipitatus est in mari ad duo milia: et suffocati sũt in mari. ¶ Qui autẽ pascebant eos fugerunt et nunciauerũt in ciuitatẽ et i agros Et egressi sunt videre qd esset facti: et venerunt ad iesum: et vident illum qui a demonio vexabaẗ sedentẽ vestitũ et sane mẽtis: et timuerunt. Et narrauerunt illis q viderant qualiter factuȝ esset ei qui demonium habuerat: et de porcis. Et rogare ceperunt eum vt discederet de finibus eorum. ¶ Cũqȝ ascenderet nauim: cepit illũ deprecari qui a demonio vexatus fuerat: vt esset cum illo. et non admisit eum: sed ait illi. Vade in domuȝ tuã ad tuos et annuncia illis quanta tibi dñs fecerit: et misertus sit tui. Et abijt ⁊ cepit predicare in decapoli: quanta sibi fecisset iesus et oẽs mirabantur. ¶ Et cum ascendisset iesus i naui rursus trans fretum: conuenit turba multa ad euȝ: ⁊ erat circa mare. Et venit qdem de archisynagogis nomine iayrus: ⁊ videns eum procidit ad pedes eiꝰ ⁊ deprecabatur eum multum dicẽs: quoniam filia mea in extremis est. Veni ipone manum tuam super eam: vt salua sit ⁊ viuat. Et abijt cum illo: ⁊ sequebatur euȝ turba multa: ⁊ comprimebant eum. ¶ Et mulier que erat in profluuio sãguinis annis duodecim ⁊ fuerat multa perpessa a compluribus medicis ⁊ erogauerat oia sua: nec quicqȝ profecerat: sed magis deterius habebat: cum audisset de iesu vẽit in turba retro: ⁊ tetigit vestimentuȝ eius Dicebat enim: quia si vel vestimentum eius tetigero: salua ero. Et confestim siccatus est fons sãguinis eius: et sensit corpore: qȝ sanata esset a plaga. Et statim iesus a semetipso cognoscens virtuteȝ que exierat de illo: conuersus ad turbã aiebat Quis tetigit vestimenta mea. Et dicebãt ei discipuli sui. Vides turbam cõprimentem tẽ: et dicis quis me tetigit. Et circunspiciebat videre eaȝ que hoc fecerat. Mulier vero timens et tremens sciens quod factum esset in se: venit et procedit ante eũ et dixit ei omnem veritatem. Ille autem dixit ei. ¶ Filia fides tua te saluaȝ fecit vade i pace: et esto sana a plaga tua. Adhuc eo loquente veniunt nuncij ad archisynagogum dicentes: quia filia tua mortua ẽ. Quid vltra vexas magistruȝ. Iesus autem audito verbo quod dicebatur: ait archisynagogo. Noli timere tñmodo crede. Et non admisit quẽqȝ se sequi. nisi petrum et iacobum et iohannem fratrẽ iacobi: et veniunt in domum archisynagogi. Et vidit tumultũ et flentes et eiulãtes mlˀtum ⁊ ingressus ait illis. Quid turbamini ⁊ ploratis. ¶ Puella non est mortua: sed dormit. Et irridebant eum. Ipse vero eiectis omnibus assumit patrem ⁊ matrem puelle: ⁊ qui secum erant ⁊ ingrediuntur vbi puella erat iacens: ⁊ tenens

Mat. 8. c. Luc. 8. c. — Mat. 8. c. — Mat. 8. f. Luc. 8. d. — A Mat. 8. f. — B — Mat. 8. g. Luc. 8. e. — Mat. 8. g. Lu. 8. e. — C — Luc. 8. e. — D — Mat. 9. d. L. 8. f. Jo. 4. g. — Mat. 9. d. Luc. 8. f. — E — F Mat. 9. e. L. 7. g. ⁊ 18. g. — G Mat. 9. e.

Mat.9.e. Mat.9.f.

manum puelle ait illi. Thabitacumi: qđ est interpretatum ¶ puella tibi dico surge τ confestim surrexit puella: τ ambulabat Erat autem annorum duodecim. Et obstupuerunt stupore magno. ¶ Et precepit illis vehementer vt nemo id sciret: τ iussit dare illi manducare.

VI

A — Mt.13.g. Luc.4.c. Jo.4.f.

E ¶ Tegressus inde abijt in patriã suam τ sequebant eum discipuli sui. Et facto sabbato cepit in synagoga docere τ multi audientes ãmirabant in doctrina eius dicentes. Vñ huic hec oĩa. Et que est sapientia que data est illi: virtutes tales que per manus eius efficiuntur. ¶ Nõne hic est faber filius marie: frater iacobi τ ioseph τ iude τ simõis Nõne τ sorores eius hic nobiscum sunt. Et scandalicabant in illo. ¶ Et dicebat illis iesus: qꝛ non est ꝓpheta sine honore nisi in patria sua: τ in domo sua: τ in cognatione sua. Et non poterat ibi virtutẽ vllam facere: nisi paucos infirmos ipositis manibus curauit: τ mirabat ꝓpter incredulitatem eoꝝ: τ circuibat castella ĩ circuitu docens. ¶ Et vocauit duodecim τ cepit eos mittere binos: τ dabat illis potestatem spirituum imundoꝝ. Et p̄cepit eis ne qđ tollerent in via nisi virgã tantũ nõ peram: non panem: neqꝫ in çona es: ¶ sed calciatos sandalijs: τ ne induerent duabus tunicis. ¶ Et dicebat eis. Quocunqꝫ introieritis in domum: illic manete donec exeatis inde: ¶ τ qcunqꝫ non receperint vos neqꝫ audierint: exeuntes inde excutite puluerẽ de pedibus vestris ĩ testimonium illis. Et exeuntes predicabant vt penitentiam agerent: τ demonia multa eiciebant ¶ τ vngebant oleo mltos egros τ sanabant. ¶ Audiuit rex herodes: manifestum.n. factum est nomẽ ei⁹ τ dicebat. Quia iohannes baptista resurrerit a mortuis: τ ꝓpterea virtutes operantur in illo. Alij autẽ dicebant qꝛ helias est. Alij vero dicebãt qꝛ ꝓpheta est q̄si vnus ex ꝓphetis. Quo audito herodes ait. Quem ego decollaui iohannem hic a mortuis resurrerit. ¶ Ipse.n. herodes misit ac tenuit iohannem τ vinxit eũ in carcerem ꝓpter herodiadem vxorem philippi fratris sui: qꝛ duxerat eã. ¶ Dicebat.n. iohãnes herodi. Nõ licet tibi habere vxorem fratris tui. Herodias aũt

[Margin: Mat.13.g. Jo.6.e. Mat.13.g. Luc.4.d. Jo.4.f. B Mat.10.a. Luc.9.a Eph.6.e. Mat.10.b. Luc.10.b. Mat.10.c. Luc.9.a Ja.5.e. Mat.14.a. Luc.9.a. Mat.14.a. Luc.9.b. C Mat.14.a. Luc.3.d Mat.14.a.]

insidiabatur illi: τ volebat occidere eum nec poterat. Herodes autẽ metuebat iohannem sciens eum virum iustum τ sanctum: τ custodiebat eum: τ audito eo multa faciebat τ libenter euꝫ audiebat. Et cũ dies oportunus accidisset herodes natalis sui cenam fecit principibus τ tribunis τ p̄mis galilee. Cunqꝫ introisset filia ipsius herodiadis τ saltasset τ placuisset herodi: simulqꝫ recumbentibus: rex ait puelle. ¶ Pete a me qđ vis τ dabo tibi. Et iurauit illi: qꝛ qcquid petieris dabo tibi: licet dimidium regni mei. Que cuꝫ exisset dixit matri sue. Quid petã. At illa dixit. Caput iohãnis baptiste. Cunqꝫ itroissꝫ statim cum festinatione ad regem petiuit dicẽs. Volo: vt ꝓtinus des mihi in disco caput iohannis baptiste. Et ꝯtristat⁹ est rex. Propter iusiurandũ τ ꝓpter simul discumbentes noluit eam cõtristare sed misso spiculatore p̄cepit afferri caput eius in disco: τ decollauit eum in carcere Et attulit caput eius in disco: τ dedit illđ puelle: τ puella dedit matri sue. ¶ Quo audito discipuli ei⁹ venerunt τ tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumento. Et ꝯuenientes apostoli ad iesum et annunciauerunt ei oĩa q̃ egerant et docuerant. Et ait illis. Venite seorsum i desertum locum: et regescite pusillũ. Erãt enim qui veniebant et redibãt multi. Et nec spacium manducandi habebant: et ascendentes in nauim abierunt in desertũ locum seorsum. Et viderunt eos abeuntes: et cognouerunt multi: et pedestres de oĩbus ciuitatibus cucurrerunt illuc et p̄uenerunt eos. ¶ Et exiens vidit turbam multam iesus: et misertus est super eos qꝛ erant sicut oues non habentes pastorem: et cepit illos docere multa. Et cũ iam hora multa fieret: accesserunt discipuli eius dicentes. Desertus est locus hic et iam hora p̄terijt. Dimitte illos: vt eũtes in ꝓrimas villas τ vicos emant sibi cibos quos manducent. Et rñdens ait illis ¶ Date illis manducare. Et dixerunt ei. Euntes emamus ducentis denarijs panes: τ dabimus illis manducare. Et dic eis. ¶ Quot panes habetis. Jte τ videte Et cum cognouissent dicunt. Quinqꝫ. Et duos pisces. Et p̄cepit illis vt accumbere facerent oẽs s̄m contubernia super

[Margin: 2.Reg.19. Hester.5. D Mt.14.e E Mat.9.g. 15.f.j.8.a. Mat.14.c Lcu.9.b. Mat.14.d. Luc.9.b. Jo.6.a. F]

viride fenu3. Et discubuerunt i partes p centenos ⁊ qnqgenos. ¶ Et acceptis qui q3 panibus ⁊ duobus piscibus intuēs in celū benedixit ⁊ fregit panes ⁊ dedit disci pulis suis vt ponerēt ante eos: ⁊ duos pi sces diuisit omnibus. Et manducauerūt oēs ⁊ saturati sūt. Et sustulerūt reliqas frag mētoꝝ duodecim cophinos plenos: ⁊ de piscibus. Erāt aūt qui manducauerūt qn q3 milia viroꝝ. Et statim coegit discipu/los suos ascēdere nauim vt precederēt eū transfretu3 ad besaidā: dū ipse dimitteret pplm. Et cū dimisisset eos abijt in mon tem orare. ¶ Et cū sero esset erat nauis in medio maris ⁊ ipse solus in terra Et vi/dit eos laborātes i remigando: erat enim ventus ꝯrius ei. ¶ Et circa quartā vigili am noctis venit ad eos ambulans supra mare: ⁊ volebat ꝑterire eos. At illi vt vi derunt eum ambulantē supra mare puta/uerūt fantasma eē ⁊ exclamauerunt. Oēs eni viderunt eū: ⁊ cōturbati sunt. Et sta/tim locutus est cū eis: ⁊ dixit eis. Confidi te: ego sū nolite timere. ¶ Et ascendit ad il los in nauim: ⁊ cessauit vent⁹: ⁊ plus ma gis intra se stupebant. Nō eni intellere/runt de panibus. Erat eni cor eoꝝ obce/catū. Et cū transfretassent venerunt i ter ram genasareth: ⁊ applicuerunt. Cunq3 egressi essent de naui: continuo cognoue runt eum: ⁊ pcurrētes vniuersam regio ne3 illam ceperant in grabatis eos qui se male habebāt circūferre vbi audiebant eū esse. Et quocūq3 introiebat in vicos vel i villas: aut ciuitates: i plateis ponebāt in firmos. ¶ Et deprecabātur eu3 vt vel fim briā vestimenti ei⁹ tangerent: ⁊ quotquot tangebant eum salui fiebant. VII

Et conuenerunt ad eū pharisei et qdā de scribis venientes ab hiero solymis. Et cū vidissent quosda3 ex discipulis ei⁹ cōmunibus manibus id est non lotis manducare panes: vitupa/uerūt. Pharisei āt ⁊ oēs iudei nisi crebro lauerint manus non manducant: tenētes traditione3 senioꝝ: ⁊ a foro veniētes nisi baptizent nō comedūt ⁊ alia multa sunt q̄ tradita sunt illis suare: baptismata calicū ⁊ vrceoꝝ ⁊ eramētoꝝ ⁊ lectoꝝ. ¶ Et inter rogabāt eū pharisei ⁊ scribe: Quare disci puli tui nō ābulant iuxͣ traditionē senioꝝ s3 cōib⁹ manib⁹ mādu cāt panem: At ille

rñdens dixit eis. Bñ ꝓphetauit esaias ð vobis hypocritis: sicut scriptū est. ¶ Po pulus h labijs me honorat: cor aūt eoꝝ lō ge est a me. In uanū aūt me colunt: docē tes doctrinas ⁊ ꝓcepta hoium. Relinquē tes enim mandatū dei tenetis traditiōes hoiu3: baptismata vrceoꝝ ⁊ calicū: ⁊ alia his facitis multa. ⁊ dicebat illis. ¶ Bene irritū fecistis ꝓceptū dei: vt traditionē ve stram sueris. Moyses enim dixit. ¶ Ho nora prēm tuū ⁊ mrē3 tuā. ¶ ⁊ q maledixe rit prī vel matri morte moriatur. Vos āt dicitis. Si dixerit hō patri aut matri cor/ban quod est donū qdcūq3 ex me tibi pro fuerit: ⁊ vltra nō dimittitis eū quicq3 face re patri suo aut matri: rescindētes verbū dei p traditionē vrā3 quā tradidistis. Et similia huiusmodi multa facitis. Et aduo cās iteꝝ turbas dicebat illis: Audite me oēs ⁊ intelligite. Nihil est extra hoiem in troiens in eū quod possit eū coinqnare: s3 q̄ de hoie ꝓcedunt illa sunt que coinqnāt hoiem. Si quis habet aures audiendi au diat. ¶ ⁊ cū introisset in domū a turba: inter rogabant eū discipuli eius pabolā: ⁊ ait il lis. ¶ Sic ⁊ vos imprudētes estis: Non intelligitis q2 oē extrinsecus introiēs i ho minē nō pōt eū coinqnare q2 nō itrat i cor eius: sed in ventrē vadit ⁊ in secessu3 exit purgans oēs escas. Dicebat autē qm̄ illa q̄ de hoie exeunt illa coinqnāt hoie3. ¶ Ab intus eni de corde hoiu3 male cogitatōes ꝓcedunt: adulteria: fornicatōes: homici/dia: furta: auaritie: neqtie: dol⁹: ipudici/tie: oculus mal⁹: blasphemia: supbia stul ticia. Oia hec mala ab intus ꝓcedunt: et coinqnāt hoie3. Et inde surgens abijt i fi/nes tyri ⁊ sydonis: ⁊ ingressus domū ne minē voluit scire ⁊ nō potuit latere. ¶ mu lier eni stati vt audiuit de eo cui⁹ filia ha bebat spm̄ imundū itrauit ⁊ ꝓcidit ad pe des eius. Erat eni mulier gentilis syro/phenissa genere. Et rogabat eū vt demo niū eijceret de filia eius. Qui dixit illi. Si ne ꝑus saturari filios. ¶ Non ē eni bonū sumere panē filioꝝ ⁊ mittere cāibus. At illa rñdit: ⁊ dixit illi. Vtiq3 dñe. Nā ⁊ ca telli comedūt sub mēsa de micis pueroꝝ. Et ait illi. Propter hunc sermonē vade exijt demoniū a filia tua. Et cū abisset do/mu3: inuenit puellā iacentē supra lectū: et demonium exijsse. Et iteꝝ exiens de finib⁹

Margin notes: Mat.15.g. Lu.9.b. Jo.6.b. | B Mat.14.e. Lu.6.b. Jo.6.b. Mat.14.e. | Mat.14.g. Luc.8.c. | Mat.14.g. | A | B Mat.15.a. | Esa.29. Mat.15.b. | C Act.5.c. Exo.20.deu. 5.Exo.21. Leuit.20. | D Mat.15.d. Heb.5.d. | E Mat.5.c. | Mat.15.d. | F Mat.15.c.

tyri venit p sidonez ad mare galilee inter medios fines decapoleos. Et adducũt ei surdũ ꝛ mutũ. Et depcabanł eũ vt impo-

B

natilli manũ. Et apprehẽdens eũ de turba seorsum: misit digitos suos in auricula eius: ꝛ expuẽs tetigit linguã eius: ꝛ suspiciẽs in celũ ingemuit: ꝛ ait illi. Effeta: qđ est adapire. Et statim apte sunt aures eius: ꝛ solutũ est vinculũ lingue eius ꝛ loquebał recte. ¶ Et precepit illis: ne cui dicerent. Quãto aũt eis p̃cipiebat tãto magis plus p̃dicabant ¶ ꝛ eo amplius ammirabanł: dicẽtes. Bene oĩa fecit ꝛ surdos fecit audire: ꝛ mutos loqui.

Mat.9.f.ꝛ 12.b.ꝛ.17.c. l.9.b. Luc.9.e.

VIII

A

In diebus illis iterũ cũ turba mlta esset cũ iesu nec haberẽt qđ mãducarent: conuocatis discipulis ait illis: Misereor sup turbã: qꝛ ecce iam triduo sustinẽt me nec habẽt qđ mãducent: ꝛ si dimisero eos ieiunos i domũ suã: deficiẽt i via. ¶ Quidã enim ex eis de lõge venerũt. Et rñderũt ei discipuli sui. Vñ illos qs poterit hic saturare panibus i solitudine. Et interrogauit eos. Quot panes habetis. ¶ Qui dixerunt: Septẽ. Et p̃cepit turbe discũbere sup terrã. ¶ Et accipiẽs septẽ panes gr̃as agẽs fregit ꝛ dabat discipulis suis vt apponerẽt: ꝛ apposuerũt turbe. Et habebãt pisciculos paucos: ꝛ ipsos bñdixit: ꝛ iussit apponi. Et manducauerũt ꝛ saturati sunt: ꝛ sustulerunt qđ supaurat de fragmentis septem sportas. Erãt aũt qui manducauerãt quasi quattuor milia: ꝛ dimisit eos. Et statiz ascẽdẽs naui cũ discipulis suis: venit i partes dalmanutha. ¶ Et exierũt pharisei ꝛ ceperunt conquirere cum eo: querẽtes ab illo signũ de celo tẽptantes eũ. Et ingemiscens spũ ait: ¶ Quid gnãtio ista signum querit. Amen dico vobis: si dabił generationi isti signum. Et dimittens eos ascendit iterum naui: ꝛ abijt transfretũ. Et obliti sunt panẽ sumere: ꝛ nisi vnũ panẽ non habebant secũ in naui. ¶ Et precipiebat eis dicens. Videte ꝛ cauete a fermento phariseorum: ꝛ fermento herodie. Et cogitabant ad alterutrũ dicentes: quia panes non habemus. Quo cognito: ait illł iesus. Quid cogitatis quia panes nõ habetis: Nondũ cognoscitis nec intelligitis?

D

Adhuc cecatuz habetis cor vestrũ. ¶ Oculos habentes non videtis ꝛ aures habentes non auditis. ¶ Nec recordamini quãdo quinqꝫ panes fregi in quinqꝫ milia: ꝛ quot cophinos fragmentorum plenos sustulistis: Dicunt ei. Duodecim. Quãdo ꝛ septem panes in q̃ttuor milia: quot sportas fragmentorum tulistis. ¶ Et dicũt ei. Septẽ. Et dicebat eis. Quomodo non dum intelligitis. ꝛ veniunt bethsaida: et adducunt ei cecum: ¶ ꝛ rogabant eum vt illum tangeret. Et apprehensa manu ceci eduxit eum extra vicum: ꝛ expuens i oculos eius impositis manibus suis interrogauit eum si quid videret. ꝛ aspiciens ait Video homines velut arbores ambulantes. Deinde iterum imposuit manus super oculos eius ꝛ cepit videre: ꝛ restitutus est: ita vt clare videret omnia. ꝛ misit illum in domum suam: dicens. Vade in domum tuam: ꝛ si in vicuz introieris nemini dixeris. ¶ ꝛ ingressus est iesus ꝛ discipuli eius castella cesaree philippi: ꝛ in via interrogabat discipulos suos dicens eis. Quem me dicũt esse homines. Qui responderunt illi dicentes. Alij iohannem baptistam: alij Heliam. Alij vero quasi vnum de prophetis. Tunc dicit illis. vos vero quem me esse dicitis. Respondens petrus ait ei. Tu es christus. ꝛ comminatus est eis: ne cui dicerent de illo. ¶ Et cepit docere eos quoniam oportet filiuz hominis pati multa ꝛ reprobari a senioribus ꝛ a summis sacerdotibus ꝛ scribis ꝛ occidi: ꝛ post tres dies resurgere. Et palam verbum loquebatur: ꝛ apprehendẽs eum petrus cepit increpare eum. Qui cõuersus ꝛ videns discipulos suos: comminatus est petro dicens. ¶ Vade retro me sathana: quoniam non sapis que dei sunt: sed que sunt hominum. ¶ Et conuocata turba cum discipulis suis: dixit eis. Si quis vult me sequi: deneget semetipsum ꝛ tollat crucem suam: ꝛ sequatur me. ¶ Qui enim voluerit animam suam saluam facere perdet eam: qui autem perdiderit animam suam propter me ꝛ euangelium: saluam faciet eam. Quid enim proderit homini si lucretur mundum totum: ꝛ detrimentum anime sue faciat. Aut quid homo commutationis dabit pro anima sua. ¶ Qui eniz me confessus

Marginal references: Mat.15.f. ꝫ.6.c. — Esaie.60. — l.eodẽ.d. ꝫ.6.f. Jo.6.b. — B — Mat.16.a. Joh.6.d. C Mat.12.f. Luc.11.d. — Mat.16.b. Luc.12.a. — Ps.113. — Jo.6.b. ꝫ.6.f. — ꝫ.eodẽ.a. — Mat.20.g. — E — Mt.16.d. Luc.6.c. — F — Mat.16.e. — B Mat.16.g. Mt.10.g.ꝛ 16.f. L.14. ꝛ.9.c.ga.2. Mat.19.f. Luc.17.g. — Mat.10.f.

fuerit ꝛ verba mea i generatione ista adultera ꝛ peccatrice: ꝛ filius confitebit͛ eū cum venerit in gloria pr̄is sui cum angelis sanctis. IX.

Et dicebat illis. ¶ Amen dico vobis: q2 sūt q̄dam de hic stantibus q nō gustabūt morte͂ donec videant regnū dei veniēs i ꝟtute. ¶ Et post dies sex: assumpsit iesus petrū ꝛ iacobū ꝛ iohāne͂: ꝛ ducit illos in monte͂ excelsū solos ꝛ trāsfiguratus est corā ipis. Et vestimēta eius facta sunt splēdentia ꝛ cādida nimis velut nix. qualia fullo nō pōt super terrā cādida facere. Et apparuit illis helias cū moyse: ꝛ erāt loq̄ntes cum iesu Et rn̄dens petrus ait iesu. Rabbi: bonū est hic esse: ꝛ faciamus tria tabernacula: tibi vnū: ꝛ moysi vnū ꝛ helie vnū. Non eni sciebat q̄d diceret. Erāt eni timore exterriti. Et facta est nubes obūbrans eos ꝛ venit vox de nube dicēs. Hic est filius meus charissimus audite illū. Et statim circūspiciētes nemine͂ ampli⁹ viderūt nisi iesū tm̄ secū. ¶ Et descēdentibus illis de mōte p̄cepit illis ne cuiq̄ q̄d vidissent narrarēt nisi cū fili⁹ hois a mortuis resurrexerit. Et ꝟbū ꝯtinuerūt apud se: ꝯq̄rētes q̄d eēt cū a mortuis resurrexerit. Et iñrogabāt eū dicētes. ¶ Quid ergo dicūt pharisei ꝛ scribe q2 heliā oporteat venire p̄mū. Qui rn̄dens ait illis. Helias cum venerit p̄mo restituet oia. ꝛ quō scriptū ē i filiū hois: vt mlt̄a patiat͛ ꝛ ꝯtēnat͛. Sꝫ dico vobis: q2 ꝛ helias venit ꝛ fecerūt illi quecūq̄ voluerūt sicut scriptū est de eo Et veniēs ad discip̄los suos vidit turbā magnā circa eos: ꝛ scribas ꝯquirētes cū illis. Et ꝯfestī ois ppl̄s vidēs iesū stupefactus est ꝛ expauerūt: ꝛ accurentes salutabāt eū. Et interrogauit eos. Quid inter vos ꝯquiritis. ¶ Et rn̄dēs vn⁹ d̄ turba dixit. Mḡr attuli filiū meū ad te habētem spm̄ mutū: q vbicūq̄ eū apprehēderit: allidit illū: ꝛ spumat ꝛ stridet dētibus ꝛ arescit. Et dixi discip̄lis tuis vt eijceret illū: ꝛ nō potuerunt. Qui rn̄dens dixit. ¶ O generatio incredula q̄diu apd̄ vos ero. Quādiu vos patiar. Afferte illū ad me. Et attulerūt eū. Et cū vidisset eū statī spūs ꝯturbauit illū ꝛ elisus in t̄rā volutabat͛ spumans. Et interrogauit p̄rem eius. Quātū tpis est ex quo ei hoc accidit. At ille ait. Ab infantia. Et freque͂ter eū in ignem ꝛ in aquā misit: vt eū p̄deret Sed siquid potes: adiuua nos misertus nostri. Jesus aute͂ ait illi. Si potes credere oia possibilia sunt credenti. Et continuo exclamans pater pueri cum lachrymis aiebat. Credo dn̄e: adiuua incredulitatem meam. Et cum vidisset iesus concurrentem turbam: cōminatus est spiritui imundo dicēs illi. Surde ꝛ mute spiritus: ego p̄cipio tibi exi ab eo: ꝛ amplius ne introeas in eum. Et clamās ꝛ mltū discerpens eum exijt ab eo ꝛ fact⁹ est sicut mortuus ita vt multi dicerent: quia mortuus est. Jesus aute͂ tenens manū eius eleuauit eum: ꝛ surrexit. Et cum introisset in domum: discipuli secreto interrogabāt eum. ¶ Quare nos non potuimus eijcere eum. Et dixit illis. Hoc genus in nullo potest exire: nisi in oratione ꝛ ieiunio. Et inde ꝓfecti p̄tergrediebātur galileam: nec volebat quem q̄ scire. ¶ Docebat aute͂ discipulos suos: ꝛ dicebat illis: q̄m filius hominis tradet͛ in manus hominū ꝛ occident eū ꝛ occisus tertia die resurget. At illi ignorabāt ꝟbū et timebāt iñrogare eū. Et venerūt capharnaū. Qui cū domi eēt iñrogabat eos Quid in via tractabatis. ¶ At illi tacebāt Si quidem in via inter se disputauerunt quis eorum maior esset. Et residens vocauit duodecim ꝛ ait illis. ¶ Si quis vult primus esse: erit oīum nouissimus ꝛ omnium minister. ¶ Et accipiens puerū statuit eum in medio eorum quem cum cōplexus esset ait illis. ¶ Quisquis vnū ex huiusmodi pueris receperit in noie meo me recipit: ꝛ quicunq̄ me susceperit: nō me suscipit sed eum qui misit me. ¶ Respondens illi iohannes dicens. Magister: vidimus que͂dam in nomine tuo eijcientē demonia q non sequitur nos: et ꝓhibuimus eum. Jesus aute͂ ait. Nolite ꝓhibere eū. ¶ Nemo est enim q facit virtutē in nomine meo. ꝛ possit cito male loqui de me. Qui enim non est aduersū vos pro vobis est. ¶ Quisquis enim potum dederit vobis calicem aque frigide in nomine meo: quia xp̄i estis. Ame͂ dico vobis nō perdet mercede͂ suā ¶. Et q̄squis scandalizauerit vnū ex his pusill' credētib⁹ i me bonū ē ei mag' si circūda

Lu.9.c.ꝛ.i2.b — A — Mt.16.g / Luc.9.d. — Mat.17.a. / Luc.9.d. — B — Mat.9.f.ꝛ / i2.b.ꝛ.17.c. / s.7.g. — Mt.17.c. — C — Mt.17.d / Luc.9.c. — Mat.7.e / Luc.9.e. — D — Mt.17.f. — E — Mt.17.f. / Luc.9.e.s.g / f.ꝛ.i.io.e — Mt.18.a. / Luc.22.c. / Mat.20.f — Mat.18.a. / Luc.9.f. / Mt.18.a. / Luc.9.f. / Luc.9.f. — F — i. Cor.12.a — Mt.10.g. — Mat.18.a / Luc.7.a.

retur mola asinaria collo eius ⁊ in mare
B
mitteret. Et si scādelizauerit te manꝰ tua
abscide illā. Bonū est tibi debilē itroire
in vitā ꝙ̄ duas manus habētem : ire in
Esa.66.
gehennā in ignē inextinguibilem ¶ vbi
Ezech.20
vermis eorū non moritur: ⁊ ignis nō ex
tinguit. Et si pes tuus te scandalizat: am
puta illū. Bonū est tibi claudū introire
E
in vitā eternā: ꝙ̄ duos pedes habentem
mitti in gehennā ignis inextinguibilis:
vbi vermis eoꝝ non moritur: ⁊ ignis ñ
Mat.18.b
extiguitur. Quod si oculus tuus scandi
zat te: eijce eum. ¶ Bonū est tibi luscum
introire in regnū dei: ꝙ̄ duos oculos ha
bentē: mitti in gehennā ignis: vbi ver/
mis eoꝝ non moritur: ⁊ ignis nō extin/
guitur. O is eni igne saliet: ⁊ ois victi/
Mat.5.b
ma sale salietur ¶ Bonū est sal. Quod si
Luc.14.g
sal in sulsū fuerit in quo illō ꝯdietis. Ha
bete i vobis sal: ⁊ pacē hēte iter vos. X
A
ET inde exurgēs venit in fines
Mat.19.a
iudee vltra iordanē: ⁊ cōueniunt
iteꝝ turbe ad eū: ⁊ sicut cōsueue/
rat iterū docebat illos: ⁊ accedētes pha/
risei introgabāt eū si licet viro vxorē di/
mittere: tēptantes eum. At ille rñdēs di
xit eis: Quid vobis p̄cepit moyses: Qui
Deut.24.
dixerunt. ¶ Moyses permisit libelluz re
Mat.5.c ⁊.19
pudij scribere ⁊ dimittere. Quibus rñ/
dens iesus ait: Ad duritiā cordis vestri
Gen.p̄.
scripsit vobis preceptū istud. ¶ Ab initō
Mat.19.b.
aūt creature masculū ⁊ feminam fecit eos
Gen.2.
deus. Propter hoc relinquet hō patrē
Eph.5.d
suū ⁊ matrē ⁊ adherebit ad vxorē suam
i.Cor.6.d
¶ ⁊ erunt duo in carne vna. Itaqꝫ iam
B
non sunt duo: sed vna caro. Quod ergo
deus cōiunxit: hō non separet. Et in do
mo iteꝝ discipuli eius de eodē interroga
uerūt eū. ¶ Et ait illis: Quicūqꝫ dimise
rit vxorē suā ⁊ aliaz duxerit: adulterium
cōmittit sup eaz. Et si vxor dimiserit vi/
Mat.5.e.⁊
rū suū ⁊ alij nupserit mechat. ¶ Et offere
19.b. L.16.d
bant illi puulos vt tangeret illos: disci/
Mat.19.c
puli aūt cōminabāt offerētibus. Quos
Luc.18.c.
cū videret iesus: indigne tulit. ¶ Et ait il
lis: Sinite puulos venire ad me: ⁊ ne ꝓ
Mat.19.d
hibueritis eos. Taliū eni est regnū dei.
Luc.18.c.
Amē dico vobis qsqs non receperit re/
gnū dei velut puulus: nō intrabit in il/
lud. Et ꝯplexās eos ⁊ imponēs manus
sup illos bñdicebat eos. Et cū egressus
esset in via ꝓcurrens quidam genuflexu

āt eū: rogabat euz dicens : ¶ Magister
Mat.19.d.
bone qd faciā vt vitā eternā percipiam:
18.d. E
Jesus aūt dixit ei: Quid me dicis bonū:
Exo.20.
Nemo bonus nisi vnus deus. ¶ Prece
8.a. B.4.
pta nosti: ne adulteres: ne occidas: ne fu
reris: ne falsuz testimonium dixeris: ne
fraudē feceris: honora patrē tuū ⁊ m̄rem
¶ At ille rñdēs ait illi: Magister hec oia
Ecc.3.
obseruaui a iuuētute mea. Jesus āt itui
tus eū dilexit eū ⁊ dixit ei. Vnū tibi deest
¶ Vade quecūqꝫ habes vende ⁊ da pau
Mat.19.c.
peribus ¶ ⁊ habebis thesaurum in celo: ⁊
12.d.⁊.18.d
veni sequere me. ¶ Qui contristatus in
Mat.6.d
verbo: abijt merēs. Erat eni habens mł
Luc.12.d
tas possessiōes. Et circūspiciēs iesus ait
2.Cor.7.c
discipulis suis. Quā difficile q pecunias
Mat.19.e
habēt: in regnū dei introibūt. Discipu/
li aūt obstupescebant in verbis eius. At
iesus rursus rñdens ait illis: Filioli: ꝙ̄
difficile est cōfidentes in pecunijs in re/
gnū dei itroire ¶ Facilius est camelū per
foramē acus transire: ꝙ̄ diuitē intrare i
Mat.19.f
regnū dei. Qui magis āmirabant dicē/
Luc.18.c.
tes ad semetip̄os. Et qs pōt saluus fieri
D
Et intuēs illos iesus ait. ¶ Apud hoies
impossibile est sed non apud deuz. O ia
Mat.19.f.
eni possibilia sunt apud deū: ⁊ cepit ei pe
L.1.d ⁊.18.
trus dicere. Ecce nos dimisimus oia: ⁊
Mat.19.f.
secuti sumꝰ ⁊c. ¶ Rñdēs iesus ait: Amē
Luc.18.c.
dico vobis: nemo est q reliquerit domū
Deut.33.
aut frēs: aut sorores: aut patrē: aut ma/
Mat.19.g.
trem: aut filios: aut agros: propter me ⁊
Lu.18.c
ꝓpt euāgeliū q nō accipiet cēties tm̄ nūc
in tpe h̄: domos ⁊ frēs ⁊ sorores: ⁊ m̄res
⁊ filios: ⁊ agros cū ꝑsecutiōibꝰ ⁊ i seculo
E
futuro vitā etnā. ¶ Mlti āt erūt ꝑmi no/
uissimi: ⁊ nouissimi ꝑmi. Erāt aut i via
ascēdēte hierosolymā: ⁊ p̄cedebat illos ie
Mat.19.g
sus ⁊ stupebāt ⁊ seq̄ntes timebant. ¶ Et
Luc.13.f.
assumēs iteꝝ duodeci cepit illis dicere q̄
eēnt ei vētura. Qr ecce ascēdimꝰ hieroso
Mat.16.c.
lymā: ⁊ filiꝰ hois tradet ꝑncipibꝰ sacerdo
17.f.⁊.20.d
tū ⁊ scribis ⁊ seniorībꝰ: ⁊ dānabūt eū mor
Luc.18.f.
te: ⁊ tradēt eū gētibꝰ ⁊ illudēt ei: ⁊ ꝯspuēt
eū ⁊ flagellabūt eū ⁊ iterficiēt eū ⁊ tertia die
resurget: ⁊ accedūt ad eū iacobus ⁊ iohā/
nes filij zebedei dicētes. ¶ Mgr volumꝰ
vt qdcūqꝫ petierimus facias nob. At ille
dixit eis. Quid vultis vt faciā vob: ⁊ dixe
Mat.20.c
rūt. Da nob vt vnꝰ ad dexterā tuā: ⁊ aliꝰ
ad sinistrā tuā sedeamꝰ i glīa tua. Jesus
aūt ait eis. Nescitis qd petatis. Potestis
F

F

bibere calicē quē ego bibo aut baptiſmo q̄ ego baptiꝫor baptiꝫari. At illi dixerunt ei. Poſſumus. Jeſus autē ait eis. Calicē q̄dē quē ego bibo bibetis: ⁊ baptiſmo q̄ ego baptiꝫor baptiꝫabimini: ſedere aūt ad dexterā meā vel ad ſiniſtrā nō eſt meū dare vobis: ſ; q̄bus paratū ē. ¶ Et audiētes decē idignati ſūt de iacobo ⁊ iohāne. Jeſus autē vocās eos: ait illis. ¶ Scitis q̄a hi q̄ videnť p̄ncipari gētibus dn̄anť eis: ⁊ p̄ncipes eoꝝ poteſtatē habēt ipſoꝝ. Nō ita ē autē in vobis: ſ; q̄cunq; voluerit fieri maior erit veſter miniſter: ⁊ q̄cunq; voluerit in vobis p̄mus eē: erit oīuꝫ ſeruus. Nā ⁊ filius hoīs nō venit vt miniſtraretur ei: ſ; vt miniſtraret: ⁊ daret aīam ſuā redēptionē ꝓ multis. ¶ Et veniunt hiericho. Et ꝓficiſcente eo de hiericho: ⁊ diſcipulis eius ⁊ pl'ima multitudine: fili⁹ thimei barthimeus cecus ſedebat iuxta viam mēdicans. Qui cuꝫ audiſſet q2 ieſus naꝫaren⁹ ē: cepit clamare ⁊ dicere. Jeſu fili dauid miſerere mei. Et cōminabanť illi multi vt taceret. At ille multo magis clamabat: fili dauid miſerere mei. Et ſtās ieſus p̄cepit illum vocari. Et vocāt cecuꝫ dicentes ei. Animequior eſto ſurge vocat te. Qui ꝓiecto veſtimēto ſuo: exiliēs venit ad eum. Et reſpōdens ieſus dixit illi. Quid tibi vis faciā. Cecus autē dixit ei. Rabboni vt videā. Jeſus autem ait illi Uade: Fides tua te ſaluum fecit. ¶ Et cōfeſtī vidit: ⁊ ſeq̄bať eum in via.

Mt.20.f. — Mt.20.f. Luc.22.c. — B — Mt.20.g. Luc.18.g. — Mt.20.g.

XI

A — Mt.21.a. L. 9.d. Jo.12.b

¶ Et cū appropinquarēt hieroſolyme ⁊ bethanie ad montē oliuaꝝ mittit duos ex diſcipl'is ſuis: ⁊ ait illis. Jte in caſtellū q̄d ꝯtra vos eſt: ⁊ ſtatim introeuntes illuc inuenietis pullū ligatū ſup quē nemo adhuc hoīum ſedit. Soluite illum: ⁊ adducite. Et ſiq̄s vobis dixerit q̄d facitis: dicite q2 dn̄o neceſſarius eſt: ⁊ ꝯtinuo illum dimittet huc. ¶ Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum āte ianuam foris in biuio ⁊ ſoluunt eum. Et q̄dam de illic ſtātibus dicebant illis. Quid facitis ſoluentes pullum. Qui dixerūt eis ſicut p̄ceperat illis ieſus: ⁊ dimiſerunt eis Et duxerunt pullum ad ieſuꝫ: ⁊ iponunt illi veſtimenta ſua ⁊ ſedit ſup eum. ¶ Multi autē veſtimenta ſua ſtrauerunt in via. Alij autem frōdes cedebāt de arboribus ⁊ ſternebant in via. Et q̄ p̄ibant: ⁊ q̄ ſequebanť clamabāt dicētes. O ſanna bn̄dictus q̄ venit in noīe dn̄i: benedictū q̄d venit regnū p̄ris nr̄i dauid: oſanna i excelſis. ¶ Et introiuit hieroſolymā i tēplum: ⁊ circūſpectis oīb⁹ cū iā veſpera eſſet hora exijt i bethaniā cū duodeci. Et alia die cū exirent a bethania eſurijt. ¶ Cūq; vidiſſ; a lōge ficū hn̄tē folia: venit ſi q̄d forte iueniret in ea: ⁊ cum veniſſet ad eā nihil iuenit p̄ter folia. Non. n. erat tp̄s ficoꝝ. Et rn̄dēs dixit ei. Jā nō amplius i eternum ex te q̄ſq; fructuꝫ manducet. Et audiebāt diſcipuli eius: ⁊ veniunt iteꝝ hieroſolymā. ¶ Et cū introiſſet in tēplū cepit eijcere vēdentes ⁊ emētes i tēplo ⁊ mēſas nūmularioꝝ ⁊ cathedras vēdentiū colūbas euertit. Et nō ſinebat vt quiſq; trāſferret vas p̄ tēplū: ⁊ docebat dicēs eis. Nonne ſcriptū ē: ¶ q2 domus mea domus orōnis vocabiť oībus gētibus. Uos aūt feciſtis eā ſpeluncā latronum. ¶ Quo audito: p̄ncipes ſacerdotū ⁊ ſcribe q̄rebant quō eum pderent. Timebant eni eū: qm̄ vniuerſa turba āmirabať ſup doctrina eius. Et cū veſp̄a facta eēt egrediebať de ciuitate. ¶ ⁊ cū mane tranſirent: viderūt ficū aridā factā a radicibus. Et recordatus petr⁹ dixit ei: Rabbi. ecce ficus cui maledixiſti aruit Et rn̄dēs ieſus ait illis. ¶ Habete fidem dei. Amē dico vob: q2 q̄cūq; dixerit huic mōti tollere ⁊ mittere i mare ⁊ nō heſitauerit in corde ſuo: ſ credideritq2 q̄dcūq; dixerit fiat: fiet ei. ¶ Propterea dico vob oīa q̄cūq; orātes petitis credite q2 accipietis: ⁊ euenient vobiſ. ¶ Et cū ſtabitis ad orandū: dimittite ſi q̄d habetis aduerſus aliquē vt ⁊ p̄r vr̄ q̄ i celꝭ ē dimittat vob peccata vr̄a. Q̄ ſi vos non dimiſeritis: nec p̄r vr̄ q̄ in celis eſt dimittet vobis peccata vr̄a. Et veniūt rurſus hieroſolymaꝫ. Et cum ambularet i tēplo: accedunt ad eū ſūmi ſacerdotes ſcribe ⁊ ſeniores: ⁊ dicūt ei ¶ Jn q̄ p̄tāte hec facis ⁊ q̄s dedit tibi hāc p̄tātē vt iſta facias: Jeſus aūt rn̄dens ait illis. Jnterrogabo vos ⁊ ego vnū v̄bū ⁊ rn̄dete mihi: ⁊ dicā vobis in q̄ p̄tāte hec faciā: Baptiſmū iohānis de celo erat: an ex hoīb⁹. Rn̄dete mihi. At illi cogitabāt ſecum dicētes. Si dixerimus de celo dicet nob: q̄re ḡ nō credidiſtis ei: Si dixerimus ex hoībus timem⁹ pplm. O ēs eniꝫ hēbant iohannē q2 vere ꝓpheta eſſet. Et

B — Mt.21.a. Luc.19.c. — Mt.21.b. Luc.19.f. Joh.12.b.

C — Mat.21.c. — Mt.21.c. Luc.13.b. — D — Mt.21.b. Luc.19.g. Joh.2.d. — Eſa.56. Hiere.7. Mat.21.g. Luc.16.g. Jo.7.e.⁊.g. — E — Mt.21.c. Luc.13.b. — Mat.17.e. .⁊.21.c. Luc. 7.b. — Mat.21.d. Jo.15.b. — F — Mat.6.c. — Mat.21.d. Luc.20.a. — B

rñdentes dicunt iesu. Nescimus. Et rñ/
dens iesus ait illis. Neqꝫ ego dico vobis
in q̄ ptāte hec faciam.

XII

A
Mat.21.f.
Luc.20.b.
Esaie.5.

E ¶ T cepit illis in parabolis loqui. ¶ Vineā pastinauit hō: ⁊ circūde dit septē ⁊ fodit lacū: ⁊ edificauit turrim ⁊ locauit eā agricolis: ⁊ pegre ꝓ/ fectus ē. Et misit ad agricolas in tpe suū vt ab agricolis acciperet de fructu vinee Qui apphensum eum ceciderūt ⁊ dimiserunt vacuū. Et iteꝝ misit ad illos aliū ser uum: ⁊ illū in capite vulnerauerunt ⁊ cō/ tumelijs affecerunt. ¶ Et rursum aliū mi sit ⁊ illum occiderunt ⁊ plures alios q̄sdā cedētes: alios vo occidētes. ¶ Adhuc g̊ vnum habens filiū charissimū ⁊ illum mi sit ad eos nouissimuꝫ dicēs: q: reuerebū tur filium meū. Coloni autē dixerunt ad inuicē. ¶ Hic est heres. Venite ⁊ occida/ mus eum ⁊ nr̄a erit hereditas. Et apphē dentes euꝫ ⁊ occiderunt ⁊ eiecerunt extra vineā. Quid g̊ faciet dñs vinee. Veniet ⁊ pdet colonos: ⁊ dabit vineā alijs. Nec scripturā hanc legistis: lapidē quē repro bauerunt edificātes hic factꝰ ē i caput an/ guli: a dño fc̄m ē istud: ⁊ ē mirabile i ocul nr̄is. ¶ Et q̄rebāt eum tenere. ⁊ timuerūt turbā. Cognouerunt eni qm̄ ad eos pa/ bolā hāc dixerit. ¶ Et relicto eo abierunt.

Mat.23.f.
Heb.1.a.
B
Gen.37.
Mat.21.f.
Mat.21.g.
Luc.20.c.
Act.4.b.1.
Pe.2.a.
Mat.21.g.
Luc.19.g.⁊.
20.c.⁊.22.a.
Jo.7.e.⁊.g.
Mat.22.c.
Luc.20.d.

¶ Et mittunt ad eū q̄sdā ex phariseis ⁊ he rodianis vt eū caperēt in vbo. Qui ve/ niētes dicūt ei. Magister scimus q: verax es ⁊ nō curas queꝫ. ¶ Nec eni vides in faciē hoium: sꝫ in vitate viam dei doces Licet dare tributuꝫ cesari: an nō dabimꝰ Qui sciēs vsutiam illoꝝ: ait illis. Quid me tēptatis? Afferte mihi denariū vt vi/ deā. At illi tulerunt ei. Et ait illis. Cuius ē imago hec ⁊ iscriptio? Dicūt ei Cesaris Rñdēs āt iesus dixit illis. ¶ Reddite igit q̄ sunt cesaris cesari. ⁊ q̄ sunt dei deo. Et mirabant sup eo. ¶ Et venerunt ad eū sa ducei q dicunt resurrectionē nō esse: ⁊ int rogabant euꝫ dicētes. Magister moyses nobis scripsit. ¶ vt si cuius frat mortuus fuerit ⁊ dimiserit vxorē: ⁊ filios nō reliq̄/ rit: accipiat frat eius vxorē ipsius: ⁊ resus citet semen fri suo. ¶ Septē g̊ frēs erant ⁊ pmus accepit vxorem: ⁊ mortuus est nō relicto semine. Et secundus accepit eā et mortuus ē ⁊ nec iste reliq̄t semen. Et ter tius silr. Et acceperunt eā silr septē: ⁊ nō

C
Mat.22.c.

Mat.22.d.
Ro.13.b.
Mat.22.d.
Luc.20.e.

Deut.25.

D
Mat.22.d.
Luc.20.e.

reliq̄runt semen. Nouissima oium defun cta est ⁊ mulier. In resurrectione g̊ cum resurrexerint: cuius de his erit vxor. Se ptem eni habuerunt eā vxorē. Et rñdēs iesus ait illis. Nōne ideo erratis: nō sciē tes scripturas neqꝫ vtutē dei. Cum eniꝫ a mortuis resurrexerint: neqꝫ nubent ne qꝫ nubent: sed sunt sicut angeli dei i celis De mortuis aūt ꝙ resurgant nō legistis in libro moysi super rubū: quō dixerit illi deus: inquiens ¶ ego sum deus abraaꝫ ⁊ deus isaac ⁊ deus iacob. Nō est deꝰ mor tuoꝝ: sꝫ viuoꝝ. Vos g̊ multum erratis. ¶ ⁊ accessit vnꝰ de scribis qui audierat illos cōquirentes: ⁊ videns qm̄ bene illis rñ/ derit: introgauit eum q̄d esset pmū oium mandatū. Jesus aūt respondit ei: q: pri/ mum oium mandatū est. ¶ Audi isr̄ dñs deus tuus: deus vnus est: ⁊ diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex tota aia tua ⁊ ex tota mente tua: ⁊ ex tota virtute tua. Hoc est pmum mandatū. Scdm̄ autem simile est illi. ¶ Diliges ꝓximum tuū tā/ q̄ꝫ teipsum. Maius hoꝝ aliud mandatuꝫ non est. ⁊ ait illi scriba. ¶ Bene magister i vitate dixisti: q: vnus est deus ⁊ nō est alius pter eum. ⁊ vt diligat ex toto corde ⁊ ex toto intellectu: ⁊ ex tota aia: ⁊ ex tota fortitudine: ⁊ diligere ꝓximum tāq̄ꝫ seip sum: maius est oibus holocaustomatibꝰ ⁊ sacrificijs. Jesus aūt videns ꝙ sapient rñdisset: dixit illi. Non es longe a regno dei. ¶ ⁊ nemo iam audebat eū interroga/ re. ⁊ rñdens iesus dicebat docens in tem plo. Quō dicunt scribe xp̄m filium eē da uid. ¶ Ipse enim dauid dicit in spiritu sā cto. ¶ Dixit dominus dño meo sede a dex tris meis: donec ponā inimicos tuos sca bellum pedum tuoꝝ. Ipse g̊ dauid dicit eum dñm: ⁊ vnde est filius eius? ⁊ multa turba euꝫ libenter audiuit. ¶ ⁊ dicebat eis in doctrina sua. Cauete a scribis: qui vo lunt in stolis ambulare: ⁊ salutari in foro ⁊ in primis cathedris sedere in synago/ gis: ⁊ primos discubitus in cenis. Qui deuorant domos viduarum sub obtentu prolixe orationis. Hi accipient prolixius iudicium. Et sedens iesus contra gaço/ philatium aspiciebat quomodo turba ia/ ctaret es in gaçophylatium: ⁊ multi diui/ tes iactabant multa. ¶ Cum venisset au/ tem vna vidua pauper: misit duo minu/

D
Exo.3.
Mat.22.e.
Mat.22.f.
Luc.10.f.

Deut.6.
Mat.22.f.
Luc.10.g.

Le.19. Mat.
22.d. Ja.2.b.
i. Cō.8.b.f
Eph.4.a.

Mat.22.g.
Luc.20.g.
Mat.22.g.
Luc.20.g.
Ps.109.

B
Mat.23.a.
Luc.11.f.⁊.
14.b.

Luc.21.a.

ta quod est quadrās. Et ꝯuocās discipulos suos: ait illis. Amen dico vobis. qm̄ vidua hec paup̄ plus oībus misit q̄ miserūt i gazophylatiū. Oēs eni ex eo quod abūdabat illis miserūt hec. Vo ꝺ penuria sua oīa q̄ hūit misit totū victū suū. XIII

E ¶ Tcū egrederet̄ de tēplo: ait illi vnus ex discipulis suis. Magister. aspice quales lapides: ⁊ quales structure. Et rn̄dēs iesus ait illi. Vides has oēs magnas edificationes. Non relinquet̄ lapis sup̄ lapidē q̄ nō destruat̄. Et cū sederet i monte oliuarū ꝯtra tēplū interrogabant eū sepatiȝ petrus ⁊ iacob⁹ ⁊ iohānes ⁊ andreas. Dic nobis qn̄ ista fient ⁊ qꝺ signū erit qn̄ hec oīa incipient ꝯsumari. Et rn̄dens iesus cepit dicere illis. ¶ Videte ne quis vos seducat. Multi eni veniēt in noīe meo dicētes: q꞉ ego sum ⁊ multos seducēt. ¶ Cū audieritis autē bella ⁊ opiniones belloꝝ: ne timueritis. Oportet eni hec fieri: sed nōdū finis. Exurget eni gens ꝯtra gentē: ⁊ regnuȝ sup̄ regnū: ⁊ erūt terremotus p̄ loca ⁊ fames. Initiū doloꝝ hec. ¶ Videte aūt vosmetipos. Tradent. n. vos in ꝯsilijs ⁊ in synagogis vapulabitis ⁊ ante p̄sides et reges stabitis ꝓpter me in testimonium illis. Et in oēs gētes p̄mū opoꝛtet p̄dicari euāgeliuȝ. ¶ Et cū duxerint vos tradētes: nolite p̄cogitare qd loquami: sed qꝺ datū vobis fuerit in illa hora id loq̄mini Non eni vos estis loq̄ntes: sed sp̄us sanctus. Tradet aūt frater frēm in moꝛtem: ⁊ pater filiū: ⁊ ꝯsurgēt filij in parētes: et moꝛte afficiēt eos. Et eritis odio oīb⁹: ꝓpter nomē meū. ¶ Qui aūt sustinuerit i finē: hic salu⁹ erit. Cū aūt videritis abbominationē desolatōis stantē vbi nō debȝ q̄ legit intelligat. Tūc q̄ in iudea sūt fugiant i mōtes: ⁊ q̄ sup̄ tectū: ne descendant in domū: nec itroeat vt tollat qd ꝺ domo sua: ⁊ q̄ in agro erit nō reuertat̄ retro: tollere vestimentū suū. ¶ Ve aūt p̄gnātib⁹ ⁊ nutriētibus i illis dieb⁹. ¶ Oꝛate vero vt hyeme n̄ fiāt. ¶ Erūt eni dies illi tribulatiōis tales q̄les nō fuerūt ab initio creature quā ꝯdidit deus vsq̄ nūc: neq̄ fiet ¶ Et nisi breuiasset dn̄s dies. nō fuisset salua oīs caro. Sed ꝓpter electos quos elegit breuiauit dies. ¶ Et tunc si q̄s vobis dixerit. Ecce hic est xp̄s: ecce illic. ne credideritis. ¶ Exurgēt eni pseudo christi ⁊ pseudo ꝓphete: ⁊ dabunt signa ⁊ poꝛtenta ad seducēdos si fieri pōt etiam electos Vos ergo videte. Ecce p̄dixi vobis oīa Sed in illis diebus post tribulatiōeȝ illā ¶ sol cōtenebrabit̄. ⁊ luna nō dabit splendorē suū. ¶ Et stelle celi erunt decidentes: ⁊ virtutes q̄ in celis sūt mouebunt̄. Et tūc videbūt filiū hoīs venientē i nubibus cū ꝟtute mlt̄a ⁊ gloria. Et tūc mittet āgelos suos: ⁊ congregabit electos suos a quatuoꝛ ventis ⁊ sūmo terre vsq̄ ad sūmum celi. ¶ A ficu aūt discite pabolā. Cū iā ramus eius tener fuerit ⁊ nata fuerint folia cognoscitis q꞉ in ꝓximo sit estas. Sic et vos cū videritis hec fieri scitote q̄ i ꝓximo sit in hostijs. Amen dico vobis qm̄ non trāsibit generatio hec donec oīa ista fiant ¶ Celū ⁊ terra transibunt verba aūt mea non transibunt. De die aūt illo vel hora nemo scit neq̄ angeli in celo neq̄ fili⁹ nisi pater. Videte: vigilate ⁊ oꝛate. Nescitis eni quando tempus sit. ¶ Sicut hō q̄ pegre ꝓfectus reliquid domū suā: ⁊ dedit seruis suis potestatem cuiusq̄ opis: ⁊ ianitori p̄cepit vt vigilet ¶ Vigilate ergo Nescitis enim qn̄ dominus domus veniat: sero an media nocte: an galli cantu: an mane: ne cum venerit repente iueniat vos dormientes. Quod autē vobis dico: oībus dico vigilate

Capitulum. XIIII.

E ¶ Rat autem pasca ⁊ azyma p⁹ biduum ⁊ querebant summi sacerdotes ⁊ scribe quomodo eum dolo tenerent ⁊ occiderent. Dicebant autem. Non in die festo ne foꝛte tumultus fieret in populo: ¶ Et cum esset bethanie in domo simonis leprosi ⁊ recumberet: venit mulier habens alabastrum vnguēti nardi spicati preciosi ⁊ fracto alabastro effudit super caput eius. Erant autem q̄dam indigne ferentes intra semetipsos ⁊ dicentes. Vt quid perditio ista vnguēti facta est ¶ Poterat enim vnguētum istud venundari plusq̄ trecētis denarijs ⁊ dari pauperibus. Et fremeban in eaȝ Jesus autem dixit: Sinite eam. Quid illi molesti estis. ¶ Bonum opus operata est in me. Semper enim pauperes habetis vobiscuȝ. Et cum volueritis potestis illis benefacere. Me autem non

Left margin: A Mat.24.a Lu.19.g.⁊ 21.b. — B Mat.7.d.⁊ 24.a. Lu.21. b.1.Coꝛ.3.d Eph.5.b Luc.21.b — Mat.10.c Job.6.a — C Mat.10.d Luc.21.b — Mat.10.c.⁊ 14.b Joh.15.c — D — Mat.24.c Luc.21.d. Mat.24.c Mat.24.c Luc.21.e. E Mat.24.c. — Mat.24.d Luc.17.e

Right margin: Mat.24.c — Johel.3.f Esa.5.⁊.13. Mat.24.d Luc.21.e Daniel.7. — Mat.24.e Luc.21.f — B Mat.24.e Luc.16.d ⁊.21.f. — Mat.25.b Luc.19.b — Mat.24.f Luc.12.e — A Mat.26.a Luc.22.a Joh.12.a. — Mat.26.a — Mat.26.a. — Mat.26.b

Mt.26.b. Luc.7.f. Joh.12.a. B Mt.26.b. Luc.22.a.

semp habebitis. ¶ Quod habuit hec fecit
puenit vngere corpus meū in sepulturā.
Amē dico vobis: vbicūqꝫ pdicatū fue/
rit euāgelium istud in vniuerso mūdo: ⁊
qd fecit hec: narrabit in memoriam eius.
¶ Et iudas scariothis vnus de duodecī
abijt ad sūmos sacerdotes vt pderet eū
illis. Qui audiētes gauisi sūt: ⁊ pmiserūt
ei pecuniā se daturos. Et querebat quo/
modo illū opportune traderet. Et primo
die azymoꝝ quādo pasca imolabāt: dicūt
ei discipuli. Quo vis eamus ⁊ paremus
tibi vt māduces pasca? Et mittit duos ex
discipulis suis ⁊ dicit eis. ¶ Ite in ciuita/
tē: ⁊ occurret vobis hō lagenā aque baiu
lans. Sequimini eū: ⁊ quocūqꝫ introierit
dicite dño domus: qr mgr̄ dicit. Vbi est
refectio mea vbi pasca cū discipulis meis
māducē? Et ipse vobis demōstrabit cena
culū grande stratū: ⁊ illic parate nobis. ⁊
abierunt discipuli eius: ⁊ venerūt in ciui
tatē: ⁊ inuenerunt sicut dixerat illis: ⁊ pa
rauerunt pasca. ¶ Vespe aūt facto: venit
cum duodecī. Et discūbentibus eis ⁊ mā
ducātibus ait iesus. Amē dico vobis: qr
vnus ex vobis tradet me: q māducat me
cum. At illi ceperunt ↄtristari: ⁊ dicere ei
sigillatī: Nūqd ego. Qui ait illis. Vnꝰ
ex duodecī q intingit mecū manum in ca
tino. Et filius quidē hoīs vadit: sicut scri
ptum ē de eo. ¶ Ve aūt hoī illi: p quē filiꝰ
hoīs tradeť. Bonum erat ei: si non esset
natus homo ille. ¶ Et māducātibus illis
accepit iesus panē: ⁊ benedicēs fregit: et
dedit eis ⁊ ait. Sumite hoc est corpus me
um. Et accepto calice: grās agens dedit
eis. Et biberunt ex illo omēs. ⁊ ait illis.
Hic est sanguis meus noui testamēti: q
p multis effundeť. ¶ Amē dico vobis: qr
iā nō bibam de genimine vitis: vsqꝫ i diē
illum cum illud bibā nouū in regno dei.
¶ ⁊ hymno dicto: exierunt i mōtē oliuaꝝ.
⁊ ait eis iesus. Oēs scādalizabimini i no
cte ista: qr scriptum est ¶ percutiam pasto
rē ⁊ dispergenť oues. Sed postea ꝙ re/
surrexero pcedā vos i galileā. ¶ Petrus
autē ait illi. ⁊ si oēs scādalizati fuerit: sed
nō ego. ⁊ ait illi iesus. Amen dico tibi: qr
tu hodie i nocte hac priusqꝫ gallus vocem
bis dederit: ter me es negaturus. At ille
amplius loquebať. ¶ ⁊ si oportuerit me si
mul cōmori tibi: nō te negabo. Silr̄ autē

Mt.26.b. Luc.22.a. Mt.26.b. Joh.13.c. C Mt.26.b. Luc.22.c. Mt.26.c. Luc.22.b. Mt.26.c. Mt.26.c. Joh.18.a. Zach.13. Mt.26.c. Luc.22.d. D Mt.26.c.

⁊ oēs dicebāt. ¶ ⁊ veniūt in pdium cui no
men Gethsemani: ⁊ ait discipulis suis.
¶ Sedete hic donec orē. ⁊ assumit petrū
⁊ iacobū ⁊ iohānē secum: ⁊ cepit pauere
⁊ tedere. ¶ Et ait illis. Tristis est aīa mea
vsqꝫ ad mortē. Sustinete hic ⁊ vigilate.
¶ ⁊ cum pcessisset paululū pcidit sup trā
⁊ orabat vt si fieri posset trāsiret ab eo ho
ra. ⁊ dixit. ¶ Abba pr̄: oīa tibi possibilia sꝫ
trāsfer calicē hunc a me. Sed nō qd ego
volo: sed qd tu. ¶ ⁊ venit ⁊ inuenit eos dor
miētes. ⁊ ait petro. Simō dormis? Non
potuisti vna hora vigilaŕ. Vigilate ⁊ ora
te: vt nō itretis i tētationē. ¶ Spūs quidē
pmptus est caro vero ifirma. ⁊ iterū abi
ens orauit eūdē sermonē dicēs. ⁊ reuersus
denuo: inuenit eos dormiētes. erant enim
oculi eoꝝ grauati: ⁊ ignorabāt qd respon
derent ei. et venit tertio: et ait illis: Dor/
mite iā et requiescite. Sufficit. Venit hora
ecce filius hoīs tradeť i manus peccatoꝝ
Surgite eamus. ecce q me tradet ppe ē.
¶ et adhuc eo loquēte: vēit iudas scarioth
vnus de duodecī et cū eo turba multa: cū
gladijs et lignis missi a summis sacerdo
tibus et scribis ⁊ senioribus. ¶ Dederat
aūt traditor eis signū dicens. Quēcūqꝫ
osculatus fuero ipse est tenete eū: ⁊ ducite
caute. ⁊ cū venisset stati accedēs ad eū ait
Aue rabbi. et osculatus ē eū. At illi manꝰ
iniecerunt i ipm: et tenuerunt eū. ¶ Vnꝰ
aūt qdā de circūstātibus educēs gladiū
pcussit puū summi sacerdotis: ⁊ amputauit
illi auriculā. ¶ Et rñdēs iesus ait illis. Tā
ꝙ ad latronē existis cū gladijs ⁊ lignis cō
phēdere me. ¶ Quotidie erā apud vos i
tēplo docēs ⁊ nō me tenuistis. Sed vt i/
pleanť scripture. ¶ Tūc discipuli eius re/
linquētes eum oēs fugerunt. Adolescēs
aūt qdā seqbať eum amictus syndone su
per nudo: ⁊ tenuerūt eum. At ille reiecta
syndone nudus pfugit ab eis. ¶ Et addu
xerunt iesum ad summū sacerdotē: ⁊ ↄue
nerūt omēs sacerdotes ⁊ scribe seniores.
¶ Petrus aūt a longe secutus ē eū vsqꝫ i
tro in atriū summi sacerdotis: ⁊ sedebat
cū ministris ad ignem ⁊ calefaciebat se.
¶ Sūmi vo sacerdotes ⁊ oē ↄcilium q̄re
bant aduersus iesū testioniū: vt eū morti
traderēt nec iueniebāt. Multi āt testimoniū
falsū dicebāt aduersus eū: ⁊ ↄuenientia te/
stimoīa nō erāt. ¶ ⁊ qdā surgētes: falsum

Mt.26.d. Mt.26.d. Mt.26.d. Joh.12.d. Mt.26.d. Luc.22.d. Mt.26.d. Luc.22.e. Jo.6.e. Mt.26.d. Luc.22.e. Mt.26.d. Jo.6.g. Mt.26.d. E Mt.26.e. Luc.22.e. Jo.18.a. Mt.26.e. Mt.26.e. Luc.22.e. Jo.18. Mt.26.e. Lu.22.e. Jo.18.d. Mt.26.f. F Mt.26.f. Luc.22.f. Mt.26.f. Luc.22.f. Job.18.c. Mt.26.f. Luc.22.g. Mt.26.f.

testimoniũ ferebant aduersus eũ dicẽtes Qm̃ nos audiuimus eũ dicentem. Ego dissoluã tẽplũ hoc manufactũ: ꝛ post tri/duũ aliud nõ manufactũ edificabo. Et nõ erat ꝯueniẽs testimoniũ illoꝝ. Exurgẽs aũt summus sacerdos ĩ mediũ interrogauit ie/sũ dicẽs. Nõ rñdes qcq̃ ad ea q̃ tibi obij/ciunt ab his. Ille aũt tacebat: ꝛ nihil re/spõdit. ¶ Rursũ summus sacerdos interro/gabat eũ: ꝛ dixit ei. Tu es xp̃s filius dei bñdicti. ¶ Jesus aũt dixit illi. Ego sũ ꝛ vi/debitis filiũ hoĩs sedentẽ a dextris vir/tutis dei ꝛ venientẽ cũ nubib⁹ celi. ¶ Sũ/mus aũt sacerdos scindẽs vestimẽta sua ait. ¶ Quid adhuc desideram⁹ testes. Au/distis blasphemiã Quid vobis vr̃. Qui oẽs ꝯdẽnauerũt eũ esse reũ mortis. ¶ Et ceperũt qdam ꝯspuere eũ ꝛ velare facieꝫ eius: ꝛ colaphis eũ cedere ꝛ dicere ei: ꝓ/phetiza. Et ministri alapis eũ cedebant. ¶ Et cũ eẽt petrus in atrio deorsuꝫ: venit vna ex ancillis sũmi sacerdotis: ꝛ cum vi/disset petrũ calefacientẽ se: aspiciẽs illum ait. Et tu cũ iesu nazarẽo eras. At ille ne/gauit dicẽs. Neq̃ scio: neq̃ noui qd di/cas. ¶ Et exijt foras añ atriũ: ꝛ gallus cã/tauit. Rursus aũt euꝫ vidisset illũ ancilla cepit dicere circũstãtibus: q2 hic ex illis ẽ At ille iteꝝ negauit. Et post pusilluꝫ rur/sus q astabãt dicebãt petro. Vere ex illis es. Nã ꝛ galileus es. Ille aũt cepit ana/thematizare ꝛ iurare: q2 nescio hoĩem istuꝫ quẽ dicitis. Et statim gallus iteꝝ cãtauit ¶ Et recordatus ẽ petrus ṽbi qd dixerat ei iesus: priusq̃ gallus cantet bis: ter me negabis. Et cepit flere.

XV.

E ¶ T ꝯfestĩ mane ꝯsiliũ faciẽtes sũ/mi sacerdotes cũ seniorib⁹ et scri/bis ꝛ vniuerso ꝯsilio: vinciẽtes ih̃m duxerũt ꝛ tradiderũt pilato. ¶ Et inter/rogauit eũ pilat⁹. Tu es rex iudeoꝝ. At il/le rñdẽs ait illi. Tu dicis. ¶ Et accusabãt euꝫ sũmi sacerdotes ĩ multis. Pilat⁹ aũt rursuꝫ interrogauit euꝫ dicẽs. Nõ rñdes qcq̃. Vides ĩ q̃tis te accusãt. Jesus ãt ampli⁹ nihil rñdit: ita vt miraret̃ pilatus ¶ Per diẽ autẽ festum solebat dimittere illis vnuꝫ ex vinctis quẽcunq̃ petijssent ¶ Erat autẽ q dicebat̃ barrabas: qui cum seditiosis erat vinct⁹ q in seditiõe fecerat homicidiuꝫ. et cuꝫ ascendisset turba cepit rogare sic̃ semꝑ faciebat illis. Pilatus ãt rñdit eis ꝛ dixit. Vult̃ dimittã vobis re/gẽ iudeoꝝ. Sciebat eni ꝙ ꝑ inuidiã tradi/disset eũ sũmi sacerdotes. ¶ Põtifices ãt ꝯcitauerunt turbã: vt magis barrabã di/mitteret eis. ¶ Pilat⁹ autẽ iteꝝ rñdens ait illis. Quid g̃ vult̃ faciã regi iudeoꝝ At illi iteꝝ clamauert. Crucifige eũ. Pila/t⁹ vo dicebat illis. quid eni malifecit. At illi magis clamabãt crucifige eũ. ¶ Pi/latus aũt volẽs populo satisfacere dimi/sit illis barrabam: ꝛ tradidit iesum flagel/lis cesum vt crucifigeret̃. ¶ Milites aũt duxerunt eum in atrium p̃torij ꝛ ꝯuocãt totam cohortem ꝛ induunt euꝫ purpura ꝛ imponũt ei plectentes spineam coronã ꝛ ceperunt salutare euꝫ. ¶ Aue rex iudeo/rum. Et ꝑcutiebant caput eius harundi/ne: ꝛ cõspuebant eum: ꝛ ponẽtes genua adorabant eum. Et postq̃ illuserunt ei: exuerunt illum purpura: ꝛ induerũt euꝫ vestimentis suis ꝛ educunt illum vt cru/cifigerent eum. ¶ Et ãgariauerunt p̃ter/euntẽ quẽpiam simonẽ cyreneum veniẽ/tem de villa: p̃rem alexandri ꝛ rufi vt tol/leret crucem eius. ¶ Et ꝑducunt illum in golgotha locũ qđ est interp̃tatuꝫ caluarie locus. Et dabant ei bibere myrrathũ vi/nuꝫ ꝛ non accepit. ¶ Et crucifigentes eũ diuiserunt vestimẽta eius mittentes sor/teꝫ sup eis qs quid tolleret. Erat autẽ ho/ra tertia: ꝛ crucifixerunt eum. ¶ Et erat ti/tulus cause eius inscript⁹ rex iudeorum. et cum eo crucifigũt duos latrones: vnũ a dextris ꝛ alium a sinistris eius. ¶ Et im/pleta est scriptura q̃ dicit: ꝛ cum iniquis reputatus est. et p̃tereuntes blasphema/bant eum: mouentes capita sua ꝛ dicen/tes. ¶ Vah qui destruis templum dei: ꝛ in tribus diebus reedificas. ¶ Saluũ fac temetipm̃ descendens de cruce. ¶ Simili/ter ꝛ sũmi sacerdotes illudentes ad alter/utrum cũ scribis dicebant. Alios saluos fecit seipsum non potest saluum facere. ¶ Christus rex israel: descendat nunc de cruce: vt videamus ꝛ credamus. ¶ Et qui cum eo crucifixi erant conuitiabantur ei et facta hora sexta: tenebre facte sunt per totam terram vsq̃ in horam nonaꝫ: ¶ Et hora nona exclamauit voce magna dicẽs Heloy: Heloy lamazabathani. Quod est interpretatum. Deus meus: Deus meus vt quid dereliquisti me. et qnidaꝫ

Mt.26.f. Lu.22.g B Mt.26.f. Luc.22.g Joh.6.g. Mt.26.g Mt.26.g Luc.22.g Mt.26.g Luc.22.g Joh.19.a Mt.26.g Luc.22.f. Joh.18.c Mt.26.g Luc.22.f Joh.18.c Mt.26.g Luc.22.g A Mt.27.a Luc.23.a. Joh.18.c Mt.27.b. Luc.23.a. Joh.18.f Mt.27.b Jo.19.b. Mt.27.b Luc.23.c. Jo.18.g B Mt.27.b Jo.19.g

Mt.27.b Luc.23.c. Jo.18.g Act.3.c C Mt.27.c Luc.23.d Joh.19.c Mt.27.c Joh.16.a Mt.27.d Mt.27.d Luc.23.d D Mt.27.d Luc.23.e. Joh.19.c Mt.27.d Joh.19.c Mt.27.d Luc.23.e. Joh.19.d Mt.27.e Luc.23.e Joh.19.d Esa.53. Mt.27.e Sapieñ.2 E Mt.27.e Luc.23.e. Mt.27.e Mt.27.e Luc.23.f. Mt.27.e

F Mt.27.f. Luc.23.e. Joh.19.e. Mt.27.f. Joh.19.f. Mt.27.f. Luc.23.f. Mt.27.f. Luc.23.g. Mt.27.f. B

de circunstantibus audientes dicebant. Ecce heliaȝ vocat. ¶ Currens aũt vnus ⁊ implẽs spõgiã aceto circũponensq; calamo: potum dabat ei dicẽs. ¶ Sinite videamus si veniat helias ad deponẽdũ eũ Jesus aũt emissa voce magna expirauit. Et velũ tẽpli scissum ẽ in duo: a sũmo vsq; deorsũ. ¶ Videns aũt centurio q ex aduerso stabat: q2 sic clamãs expirasset: ait. Vere hic hõ filius dei erat. ¶ Erant aũt ⁊ mulieres de longe aspiciẽtes: inter q̃s erat maria magdalene: ⁊ maria iacobi minoris: ⁊ ioseph mr̃ ⁊ salome ⁊ cũ eẽt in galilea seq̃bant cũ ⁊ ministrabant ei ⁊ alie multe que simul cum eo ascenderant hierosolymaȝ.

Mt.27.g. Luc.23.g. Jo.19.g.

¶ Et cũ iã sero eẽt factũ: q2 erat parasceue qđ est ante sabbatũ: venit ioseph abarimathia nobilis decurio: q ⁊ ipe erat expectãs regnũ dei. Et audacter introiuit ad pilatum ⁊ petijt corpus iesu. ¶ Pilatus aũt mirabat si iam obijsset. Et accersito centurione introgauit cũ si iã mortuus esset. Et cũ cognouisset a centurione: donauit corpus ioseph. ¶ Joseph aũt mercatus syndonẽ: ⁊ deponẽs eum inuoluit syndone: ⁊ posuit eũ in monumẽto qđ erat excisũ de petra: ⁊ aduoluit lapidẽ ad ostiũ monumẽti. ¶ Maria ãt magdalene ⁊ maria ioseph aspiciebãt vbi poneret.

Mt.27.g. Luc.23.g. Joh.19.g. Mt.27.g.

XVI

A Mt.28.a. Luc.24.a. Joh.20.a. B

Et cum transisset sabbatum: maria magdalene ⁊ maria Jacobi ⁊ salome emerũt aromata: vt veniẽtes vngerẽt iesum. ¶ Et valde mane vna sabbatoꝝ veniunt ad monumentuȝ: orto iam sole. Et dicebãt ad inuicẽ. Quis reuoluet nobis lapidẽ ab ostio monumẽti? Et respicientes viderũt reuolutum lapidem. Erat quippe magnus valde. Et introeuntes i monumentuȝ viderunt iuuenem sedenteȝ in dextris coopertum stola candida: ⁊ obstupuerunt. Qui dicit illis ¶ Nolite expauescere. Jesuȝ queritis nazarenum crucifixum: surrexit: non ẽ hic. Ecce locus vbi posuerunt eum. Sed ite dicite discipulis eius ⁊ petro: quia precedet vos in galileam. Ibi eum videbitis: sicut dixit vobis. ¶ At ille exeuntes fugerunt de monumento. Inuaserat enim eas tremor ⁊ pauor ⁊ nemini quicquam dixerunt. Timebant enim. Surgens autem iesus mane p̃ma sabbati apparuit primo marie magdalene de q̃ eiecerat septeȝ demonia. Illa vadens nũciauit his q̃ cũ eo fuerant lugẽtibus ⁊ flentibus: et illi audientes quia viueret ⁊ visus eẽt ab ea: nõ crediderũt. ¶ Post hec auteȝ duobus ex his ambulantibus ostẽsus est in alia effigie euntibus i villam: et illi euntes nunciauerunt ceteris: nec illis crediderunt: Nouissime aũt recũbentibus illis vndecim apparuit: et exprobrauit incredulitatem eoꝝ ⁊ duriciã cordis: q2 his qui viderant eum resurrexisse non crediderunt. ¶ Et dixit eis. Euntes in mundum vniuersum: predicate euangelium omni creature. Qui crediderit ⁊ baptiçatus fuerit: saluus erit: qui vero non crediderit condemnabitur. Signa autem eos qui crediderint hec sequẽtur. ¶ In nomine meo demonia eijcient: linguis loquentur nouis: serpentes tollent. Et si mortiferum quid biberint: non eis nocebit. Super egros manus imponent: ⁊ bene habebũt ¶ Et dominus quidem iesus postquã locutus est eis. Assumptus est in celum: ⁊ sedet a dextris dei. Illi autem profecti p̃dicauerunt vbiq;: domino cooperante: ⁊ sermonem confirmante: sequentibus signis.

C Mt.28.a. Luc.24.a. Mt.28.b. Luc.24.b. D E Luc.24.c. F Mt.10.b. B Luc.10.c. Act.i.b. Luc.24.g. Apoc.u.c.

¶ Explicit euangelium sm̃ Marcum.

¶ Incipit p̃fatio beati hieronymi presbyteri in euangelium sm̃ Lucam.

Lucas syrus natione antiocẽsis: arte medicus: discipulus apostolorum postea paulum secutus vsq; ad consũmationem eius seruiens domino sine crimine. Nam neq; vxorẽ vnq; habens neq; filios septuaginta ⁊ q̃ttuor annoꝝ obijt in bithynia plen⁹ spũ scõ. Qui cũ iaȝ scripta essent euãgelia p mattheũ qdẽ in iudea: p marcũ autẽ in italia s ő instigãte spũ in achaie partibus h̃ scripsit euãgeliũ: significãs etiã ipse in p̃ncipio ante suũ: alia eẽ dẽscripta. Cui ex ea q̃ ordo euangelice dispositiõis exposcit ea maxime necessitas laboris fuit: ut primum grecis fidelibus oĩ ,pphetatione vẽturi in carnẽ dei xp̃i manifestata humani

tate: ne iudaicis fabulis attenti: i solo le/gis desiderio tenerentur: ut ne hereticis fabulis et stultis sollicitationibus seducti ex cideret a veritate elaboraret: dehinc ut i pricipio euangelij: iohanis natiuitate presumpta: cui euangelium scriberet: et in quo electus scriberet indicaret: contestans in se completa esse: que essent ab alijs icboata. Cui ideo post baptismu filij dei a perfectione generationis in xpo implete: repetende a principio natiuitatis humane potestas pmissa est vt requirentibus demonstraret in quo apprehendens erat per nathan filiu dauid introitu recurrentis i deum generatiois admisso: indiscepabilis dei predicans in hoibus xpm suum: perfecti opus hois redire in se per filiu faceret: qui per dauid patre venientibus iter pbebat in xpo. Cui luce no imerito etiam scribendorum actuum apostolorum ptas in ministerio datur: vt deo in deu pleno: et filio perditionis extincto: oratioe ab aplis facta: sorte dni electionis numerus copleretur. Sicque paulus consummationem aplicis actibus daret: que diu cotra stimulum recalcitrante dns elegisset. Quod et legentibus ac requirentibus deum: et si per singula expediri a nobis vtile fuerat: sciens tame quod operantem agricolam oporteat pmum de fructibus suis edere: vitauimus publica curiositatem: ne non tam volentibus deum demonstrasse videremur: quam fastidientibus prodidisse.

Explicit pfatio. Incipit registru i Luca.

Ommedatio zacharie et elisabet. Angelus ait zacharie exaudita e oro tua: et elisabet pariet tibi filiu et vocabis nome eius iohanem: zacharias no credens gabrieli obmutuit. Elisabet post hec concepit et occultabat se mensibus qnque. In mese sexto: missus e agelus ad virgine maria: et dixit ei. Aue gratia etc. Maria conceptio saluatore exurgens abijt in montana et salutauit elisabet et dixit elisabet. Benedicta tu etc. Et ait maria. Magnificat etc Elisabet peperit filium: et octauo die circuncidit: zacharias loquela recuperat et prophetat dicens. Benedictus.

Edictu augusti vt describeretur orbis: maria peperit filium suum primogenitum. Angelus natiuitatem christi pastoribus nunciauit: et pastores dicebant ad inuice. Transeamus vsque ad bethleem iesus circuncidit. Symeon accepit iesum in vlnas suas dicens. Nunc dimittis etc. Et symeon dixit marie. Ecce positus est hic in ruinam etc. Et anna prophetissa superueniens confitebatur dno: et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem israel. Jesus iuentus in medio doctorum et quod subditus erat marie et ioseph.

Johanes predicat baptismum pnie: dicit turb. Genimina viperarum etc. facite fructus dignos penitetie etc. pot deus de lapidibus istis suscitare etc. Joanes turbis dicit et publicanis et militibus qd agere debeant dicit venit fortior me cuius ventilabru in manu. Johanes corripit herode: et baptiçat iesum: celu aperitur: vox patris audit. Jesus erat icipiens quasi annorum triginta ut putabatur filius ioseph qui fuit heli etc Jesus plenus spiritu sacto regressus e a iordane: ieiunas qdraginta diebus esurijt et temptatur a diabolo: consumata temptatioe diabolus recessit ab eo vsque ad tepus. Jesus regressus i virtute spus i galilea: et fama exijt p vniuersa regione de illo: venit nazareth et itrauit synagoga et legit in libro esaie pphete. Spus dni etc. oes testimoniu dabat illi: dicebant: nonne filius ioseph e: iesus dicit: Nemo propheta acceptus e in patria sua: dicit heliam missum cum fames esset in sarepta ad vidua: et heliseu curasse a lepra naama syrum. Eijcitur de ciuitate iesus: et ducitur vsque ad supciliu motis ut pcipitetur: demoniu eijcit ibi ab hoie socru symonis curat: et alios curat manus impones demones clamabat cu exirent. Tu es filius dei et icrepas no sinebat eos loqui dixit: oportet me euagelizare regnu dei.

Cu turbe irruerent ad eum: ut audirent verbu dei ascedit nauem petri: docebat de nauicula turbas. Jesus dixit petro: duc i altu et laxa te recia vra in captura: hoc facto cocluserut pisciu multitudine: et rete eorum rumpebatur: quod cum videret petrus dixit: Exi a me: peccator sum dne: dixit petro. ex hoc eris hoies capies: leprosum mudat: et paralyticu curat: dicit iesus leui sedeti ad teloneu. Sequere me: et fecit leui conuiuiu: pharisei murmurabant et iesus dicit. No eget qui sani sunt medico etc. pharisei dicunt iesu qre discipuli iohanis ieiunat frequenter

post h iesus dicit silitudinez de cōmissura vestimēti noui τ nemo mittit vinū nouū i vtres veteres.

6 Discipuli sabbato spicas vellūt: iesus di/cit q dauid i domo dei panes ꝓpositiōis sumpsit. Manū aridā hn̄tē curat: aplos elegit i mōte: in loco cāpestri multos cu/rat a lāguorib⁹: q2 virtus τc̄. Octo beati tudines: post h dicit: ve vobis diuitibus ve vobis τc̄. Dicit diligite iimicos vr̄os Qui te ꝑcutit i maxillā prebe τc̄. oi petē ti te tribue: ꝓut vultis ut faciāt vobis ho mies τc̄. Si diligitis eos qui vos diligūt q̄ vob grā est. Mutuū date: nihil inde spe rātes. Estote misericordes: nolite iudica re: eadem mēsura q̄ τc̄. Nūqd pōt cecus cecū ducere: nō ē discipul⁹ sup magistrū. Eijce ꝑmū trabē: vnaqueqz arbor de fru ctu suo cognoscit. Qui audit sermones τ non facit cui similis est.

7 Seruū cēturionis curat: filiū vidue mor/tuuz suscitat. Johānes misit ad iesū: Tu es q venturus es τc̄. Et dn̄s cōmēdat io hānē: pharisei τ leg sp ti ꝯsiliū dei sprceue runt. Jesus dicit phariseis: q2 dicūt iohā nē demonium hn̄s: τ filius hominis hō vorator est. Mulier peccatrix lachrymis pedes iesu lauit.

8 In itinē sequentib⁹ se viris ac mulierib⁹ ꝑabolā semināntis dicit de lucerna sup cā/delabrū: dicit abscōditū māifestet: q hz da bit illi: dicit τ matrē τ frēs suos eē q ver bū dei audiūt τ faciūt: nauigās tēpestatez sedat: legionē expellit: ab hoie et i porcos mittit τ dicit ei: redi domū tuā: de mulie re sanata a ꝓfluuio sanguis: et de filia iay ri resuscitata.

9 Cōuocatis duodeci discipul' dedit illis ꝑtā tez. Et misit eos ꝑdicare: egressi curabāt vbiqz. Audiuit herodes oia q̄ fiebāt de iesu: de qnqz panib⁹ et duob⁹ piscib⁹: in/terrogauit discipl'os quē dicūt eū eē tur/be: ꝑcepit discipulis ne cui dicerēt q xp̄s eēt de⁹: q2 oz filiū hois multa pati. Jubet tollere crucē. Qui erubuerit sermōes τc̄ In monte trāsfiguraf: demonium qd di scipuli eijcē nō poterāt eiecit: passionē su am ꝑdicit: cogitant qs eoꝝ maior sit: dicit iesus: q minor ē int vos hic maior ē. iohā nes dicit: vidimus quēdā i noie tuo eijci entez demonia. Johes τ iacob⁹ dicunt ie su: domie vis dicimus ut ignis descēdat de celo: dicit filius hominis nō hz vbi ca put reclinet: dicit cuidā ibs. Sine ut mor tui sepeliant mortuos suos.

10 Post hoc designauit iesus alios septua/ginta duos: messis mlta mitto vos agnos precepta itineris: dicit: ve tibi corozaim. Qui vos audit me audit: dicit: videbam sathanā sicut fulgur de celo cadentē: dic: ꝯfitebor tibi pater dn̄e τc̄. Nemo scit qs sit filius Beati oculi q vidēt q̄ vos vide tis: qdā legisperitus dicit tēptans. Jesus dicit: homo quidā descendebat τc̄.

11 Docet orare pat scificet nomē tuum. Cō moda mihi tres panes: ois q petit accipit erat iesus eijciens demonium: qdā dixe/runt in beelzebub eijcit demonia: regnuz in seipsuz diuisum desolabit: dicit spūs i/mundus reuertar in domum meā. Bea tus venter qui te portauit: de signo ione de lucerna. Lucerna corporis oculus: la uandum potius quod intus est dare ele/mosinaz pronunciat: ve multa dicit: pha risei q̄rentes capere aliquid ex ore eius.

12 A phariseis monet cauendum: τ non ti/mendum eos qui corpus occidunt: dicit qui me confessus fuerit τ qui me negaue rit. Blasphemia in spiritum sanctum nō remittetur. Spiritus sanctus docet respō dere τ loqui. Quidam dicit: magister dic fratri meo vt diuidat mecum hereditatez dicit cauere ab omni auaritia: similitudo diuitis. Stulte hac nocte morieris. Noli te solliciti esse: considerate lilia agri: queri te regnum dei. Nolite timere pusill⁹ grex vendite que possidetis τ date elemosynā facite sacculos. vbi thesaurus ibi τ cor. Sint lumbi vestri precincti: iesus petro dicit: felicem esse bonum dispensatorem: venit dominus serui in die qua non spe/rabit τ vapulabit plagis multis cui mul/tum datum est: multum queretur ab eo: ignem veni mittere in terram. Tres in duo τ duo in tres diuidet. Hipocrite fa/ciem celi τ terre nostis probare τc̄. cum vadis cum aduersario tuo: de nouissimo minuto.

13 Sub exemplo galileorum occisorum ma net agendam penitentiam: de ficulnea in fructuosa. Mulierem decez τ octo annis curuam erigit. Archisynagogo indignā ti quia curasset sabbato: respondit: regnū celoruz grano synapis τ fermento simile

esse: contendite intrare per angustaȝ portam. Nescio vnde sitis: nouissimi q erãt primi: herodẽ vulpem vocat: hierusalem que occidis prophetas.

14 Hidropicum curat: recumbe in nouissimo loco: qui se exaltat humiliabit: cuȝ facis prandium aut cenam noli vocare amicos ꝛc. Inuitati ad cenam excusant se: sequi: odire parentes: baiulare crucem: iubet: parabola volentis edificare turrem: ꝛ regis volentis cõmittere bellum: q nõ renunciat omnibus ꝛc. de sale.

15 Parabola centum ouiuȝ ꝛ drachme: de gaudio angeloꝝ super vno peccatore: parabola de filio ꝓdigo.

16 De villico cui dictũ est redde rationẽ villicationis: q fidelis est in minimo ꝛ in maiori fidelis est ꝛc. Nemo põt duobus dominis seruire: auari pharisei deridebant eũ. Jesus dicit: deus nouit corda: lex ꝛ ꝓphete vsqꝫ ad iohãnẽ: de apice legis vxorẽ nõ dimittere: de diuite ꝛ laçaro.

17 De scandalo: correptio fraterna: septies in die dimittendũ: si haberetis fideȝ sicut granũ synapis: dicite serui inutiles sumꝰ de decem leprosis mundatis. Regnum dei intra vos est: ventura predicit de seipso: sicut factum est in diebus noe de die iudicij ꝛc.

18 O portet semper orare: de iudice deũ nõ timente ꝛ de vidua: de oratione pharisei ꝛ publicani qui se exaltat humiliabit dicit finite venire paruulos ad me: nemo bonus nisi solus deus dicit q̃cũqꝫ habes vẽde ꝛ da pauperibus: q̃ꝫ difficile q pecunias habent in regnum dei intrabunt remuneratio illoꝝ qui dimittunt sua ꝓpter deum: ꝑdicit passionem suam ꝛ mortẽ ꝛ ipsi non intellexerunt: cecum illuminat.

19 De çacheo: decem minarũ similitudineȝ ponit: habẽti dabit: inimicos suos ãte se iubet occidere sup pullum asine sedet: turbe discipuloꝝ ceperunt deum laudare dicentes. Benedictus q venit rex: dicit iesus: si hi tacuerint lapides clamabunt: fleuit iesus super hierlm: ꝛ predicit destructionẽ eius. Ejicit vendentes ꝛ ementes de templo principes sacerdotum ꝛ scribe querebant perdere iesum.

20 Interrogatus iesus in q̃ ptãte hec facis: rñdit baptismũ iohãnis de celo erat: an ex hominibus de colonis vinee q occiderũt seruos: lapidẽ quem reprobauerunt ꝛc. Reddite q̃ sunt cesaris ꝛc. de muliere q̃ septẽ fratres habuit: deus nõ est mortuoꝝ sed viuoꝝ ꝛc. Quõ xp̃s sit filius dauid: attendite a scribis q volunt ambulare in stolis qui deuorant domus viduaꝝ.

21 Dicit hec vidua paup plus ꝛc. de templo dicit non relinquetur lapis ꝛc. quãdo hec erunt: ꝛ quod signum cum fieri incipient surget gens contra gentem terremotus erunt. inicient vobis manus: ponite i cordibus vr̃is: de capillo ꝛ patientia: de hierusalem: tunc qui in iudea sunt fugient: de pregnantibus: de pressura: hierusaleȝ calcabitur a gentibus. erunt signa in sole ꝛ luna. Virtutes celoꝝ mouebunt. ꝛ tũc videbunt filium hoĩs venientem. videte ficulneam. celum et terra trãsibunt. docet cauere a crapula ꝛ ebrietate vigilate ꝛc.

22 Appropinquabat pasca ꝛ querebant ꝑncipes sacerdotum eum interficere. sathanas intrauit in iudam ꝛ tradidit dñm. iubet pascha parari: dat discipulis corpus ꝛ sanguinem: orat in monte. sudat sanguinem. capitur: seruo auriculã amputatam sanat. petrus ter negat xp̃m. percutit blasphematur. illuditur. in concilium ducit. interrogatur si sit xp̃s ꝛc.

23 Ducitur ad pilatum. ꝛ accusatur coraȝ eo dicunt cõmouit populum docẽs. pilatus mittit ad herodem iesum. ab herode spernitur ꝛ remittitur ad pilatum. ꝛ facti sunt amici herodes ꝛ pilatus. barrabas dimittitur. iesus crucifigitur. moritur ꝛ sepelit.

24 Resurgit a mortuis. apparuit discipulis

Explicit registrum. Incipit prohemium beati Luce in euangelium suum.

Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationes que in nobis cõplete sunt rerum. sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt. ꝛ ministri fuerunt sermonis. visuȝ est ꝛ nihil assecuto oĩa a principio diligenter ex ordine tibi scribere optime theophile. vt cognoscas eorum verboꝝ de quibus eruditus es veritatem.

Incipit euangelium secunduȝ Lucam. Capitulum. .I.

a

Fuit in diebus herodis regis iudee: sacerdos qdam noie çacharias de vice abia: ꝛ vxoꝛ illius de filiabus aaron ꝛ nomẽ eius elisabeth. Erant aũt iusti ãbo ante deũ: icedentes i oibus mandatis ꝛ iustificatiõibus dñi sine querela. Et nõ erat illis filius: eo ꝙ eẽt elisabeth sterilis: ꝛ ambo ꝑcessissent i diebus suis. Factũ est aũt cũ sacerdotio fungeref çacharias in ordine vicis sue añ deum ẜm ꝯsuetudinez sacerdotij soꝛte exijt vt incensũ poneret: ingressus i templum dñi. Et ois multitudo ppl'i erat oꝛans foris hoꝛa incensi. ¶ Apparuit aũt illi angelus dñi stans a dextris altaris incensi. Et çacharias turbatus ẽ vidẽs ꝛ timoꝛ irruit sup eũ. Ait aũt ad illuz angelus. Ne timeas çacharia: qm̃ exaudita ẽ deprecatio tua. Et vxoꝛ tua elisabeth pariet tibi filiuz ꝛ vocabis nomẽ eius iohannẽ: ꝛ erit gaudium tibi ꝛ exultatio: ꝛ multi in natiuitate eius gaudebunt. Erit. n. magnus corã dño: ꝛ vinũ ꝛ siceră nõ bibet. Et spũ scõ replebif adhuc ex vtero matris sue: ꝛ multos filioꝝ israel cõuertet ad dñm deũ ipsorum. Et ipse ꝑcedet ante illũ in spũ ꝛ virtute helie vt cõuertat corda patrũ in filios ꝛ incredulos ad prudentiã iustoꝝ: parare dño plebẽ ꝑfectã. Et dixit çacharias ad angelũ. Vñ hoc sciã. ¶ Ego eni sũ senex ꝛ vxoꝛ mea ꝑcessit in diebus suis. Et rñdens angelus dixit ei. Ego suz gabriel q asto añ deum: ꝛ missus sum loq ad te: ꝛ h tibi euãgeliçare. Et ecce eris tacens ꝛ nõ poteris loq vsqꝫ in diẽ q̃ hec fiant ꝓ eo ꝙ nõ credidisti verbis meis: q̃ iplebunf in tẽpoꝛe suo. Et erat plebs expectãs çachariam ꝛ mirabanf ꝙ tardaret ipse in tẽplo. Egressus aũt nõ poterat loq ad illos. Et cognouerũt ꝙ visionẽ vidisset in templo. Et ipse erat inuens illis: ꝛ permansit mutus. Et factũ est vt ipleti sunt dies officij eius: abijt in domũ suã. Post hos autez dies ꝯcepit elisabeth vxoꝛ eius: ꝛ occultabat se mensibus qnqꝫ dicens. Quia sic fecit mihi dñs in diebus qbus respexit auferre opprobꝛium meuz inter hoies. In mẽse aũt sexto: missus ẽ angelus gabriel a deo i ciuitatẽ galilee cui nomẽ naçareth ad virginẽ despõsatã viro cui nomẽ erat ioseph: de domo dauid: ꝛ nomẽ virginis maria. Et igressus ãgelus ad eum dixit. Aue grã plena ¶ dñs tecũ bñdicta tu i mulieribus. Que cũ audisset: turbata ẽ i sermõe eius: ꝛ cogitabat q̃lis eẽt ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria: inuenisti. n. graꝫ apud deũ. ¶ Ecce ꝯcipies in vtero ꝛ pies filiũ: ꝛ vocabis nomẽ eius iesũ. Hic erit magnus ꝛ filius altissimi vocabif. Et dabit illi dñs deus sedẽ dauid pr̃is eius ¶ ꝛ regnabit i domo iacob in eternũ: ꝛ regni eius nõ erit finis. Dixit aũt maria ad angelũ. Quõ fiet istud: qm̃ virũ non cognosco. Et rñdens ãgelus dixit ei. Spũs scũs supueniet in te. ꝛ virtus altissimi obumbꝛabit tibi. ¶ Ideoqꝫ ꝛ qđ nascef ex te scm̃ vocabif filius dei. Et ecce elisabeth cognata tua: ꝛ ipsa ꝯcepit filiuz in senectute sua. Et h mẽsis ẽ sextus illi: q̃ vocaf sterilis: qꝛ nõ erit ipossibile apud deũ oẽ vbũ. Dixit aũt maria. Ecce ãcilla dñi fiat mihi ẜm vbũ tuum. Et discessit ab illa angelus. Exurgẽs aũt maria i diebus illis abijt in mõtana cũ festinatione i ciuitatẽ iuda: ꝛ itrauit i domũ çacharie ꝛ salutauit elisabeth. Et factũ ẽ ut audiuit salutatiõez marie elisabeth exultauit ifans in vtero eius. Et repleta ẽ spũ scõ elisabeth ꝛ exclamauit voce magna ꝛ dixit: Bñdicta tu int mulieres ꝛ bñdictus fructus vẽtris tui. Et vñ h mihi: ut veniat mr̃ dñi mei ad me: Ecce eni ut facta ẽ vox salutatiõis tue i auribus meis: exultauit i gaudio ifans i vtero meo. Et beata que credidisti: qm̃ ꝑficief ea q̃ dicta sũt tibi a dño. Et ait maria: Magnificat aia mea dñm: ꝛ exultauit spũs meus i deo salutari meo. Quia respexit humilitatez ancille sue: ecce eni ex h beatã me dicent oẽs generatões. Quia fecit mihi magna q potẽs ẽ: ꝛ scm̃ nomẽ eius. Et misericoꝛdia eius i progenie ꝛ progenies: timẽtibus euꝫ. Fecit potẽtiaꝫ in bꝛachio suo: dispsit supbos mẽte coꝛdis sui. Deposuit potẽtes de sede ꝛ exultauit humiles. Esuriẽtes ipleuit bonis: ꝛ diuites dimisit ianes. Suscepit israel puerum suum memoꝛari misericoꝛdie sue. Sicut locutus ẽ ad pr̃es nostros abraã ꝛ semini eius in scl'a. Mãsit autem maria cuꝫ illa q̃si mẽsibus tribus: ꝛ reuersa ẽ i domum suaꝫ. Elisabeth aũt

f.2.b.
Act.12.a.

b

Gen.18.
Judic.13.

c

Judith.13.
Judic.6.

Esaie.7.

Michee.4.

d

Esaie.6.

e

f

ĩpletũ ẽ tẽpus pariẽdi: ⁊ peperit filiũ. Et audierunt vicini ⁊ cognati ei⁹: q̄ꝛ magnificauit dñs miſẽcordiã ſuã cũ illa: ⁊ cõgratulabãt̃ ei. Et factũ ẽ ĩ die octauo venerũt circũcidẽ puerũ: ⁊ vocabãt eũ noĩe patris ſui zachariã. Et rñdẽs mr̃ ei⁹ dixit: Nequaꝗ̄: ſed vocabit̃ iohãnes. Et dixerũt ad illã. Quia nemo ẽ ĩ cognatiõe tua: q̄ vocet̃ h̄ noĩe. Innuebãt aũt patri eius quẽ vellet vocari eũ. Et poſtulãs pugillarẽ ſcripſit dicẽs: iohannes ẽ nomẽ ei⁹. ⁊ mirati ſunt vniuerſi. Apertum ẽ autez ilico os eius ⁊ lingua eius: ⁊ loquebat̃ bñdicẽs deũ. Et factũ ẽ timoꝛ ſup oẽs vicinos eoꝝ: ⁊ ſup oĩa montana iudee diuulgabant̃ oĩa v̄ba hec: ⁊ poſuerũt oẽs q̄ audierũt ĩ coꝛde ſuo dicentes: Quis putas puer iſte erit? ¶ Eteni man⁹ dñi erat cuz illo: Et zacharias pat̃ eius repletus ẽ ſpũ ſcõ: ⁊ ꝓphetauit dicẽs: Bñdict⁹ dñs de⁹ iſrael: q̄ꝛ viſitauit ⁊ fecit redẽptionẽ plebis ſue. Et erexit coꝛnu ſalutis nobis in domo dauid pueri ſui. Sicut locutus ẽ p̄ os ſanctoꝝ q̄ a ſeculo ſunt ꝓphetarũ eius Salutẽ ex ĩimicis noſtris ⁊ de manu oĩuz q̄ oderũt nos. Ad faciẽdã miſericoꝛdiam cũ patrib⁹ nr̃is: ⁊ memoꝛari teſtamẽti ſui ſancti. Iuſiurandũ qđ iurauit ad abraam patrẽ noſtrũ datuꝝ ſe nobis. ¶ Vt ſine timoꝛe de mãu inimicoꝝ nr̃oꝝ liberati: ſeruiamus illi. In ſcitate ⁊ iuſticia corã ip̄o oĩb⁹ dieb⁹ noſtris. Et tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis. ¶ p̄reibis. n. añ faciem dñi parare vias eius. Ad dandã ſcientiã ſalutis plebi eius in remiſſionẽ pctõꝝ eoruz. Per viſcera miſericoꝛdie dei noſtri in q̄bus viſitauit nos oꝛiẽs ex alto. Illuminare his q̄ in tenebris ⁊ vmbꝛa mort̃ ſedẽt: ad dirigẽdos pedes nr̃os in viam pacis. ¶ Puer autẽ creſcebat ⁊ ꝯfoꝛtabatur ſpũ: ⁊ erat in deſertis vſq̄ʒ in diẽ oſtẽſionis ſue ad iſrl̃.

B — Hiere. i. — Act. ii. c. — i. Mach. 9. — Mt. iii. c. — i. Reg. 2. — A

Capitulum. II

Factum ẽ autẽ in dieb⁹ illis: exijt edictũ a ceſare auguſto: vt deſcriberet̃ vniuerſus oꝛbis. Hec deſcriptio p̄ma facta ẽ a p̄ſide ſyrie cyrino. Et ibant oẽs vt ꝓfiterent̃: ſinguli in ſuã ciuitatẽ. Aſcẽdit autẽ ⁊ ioſeph a galilea đ ciuitate naçareth in iudeã ciuitatẽ dauid q̄ vocat̃ bethleẽ: eo q̄ eẽt de domo ⁊ familia dauid: vt ꝓfiteret̃ cũ maria deſpõſata ſibi vxoꝛe p̄gnante. ¶ Factũ eſt autẽ cum eſſent ibi: impleti ſunt dies vt pareret. et peperit filium ſuum p̄mogenitũ et pãnis eum inuoluit: ⁊ reclinauit eũ in p̄ſepio: q̄ꝛ non erat ei locus in diuerſoꝛio. Et paſtoꝛes erant in regione eadem vigilãtes ⁊ cuſtodientes vigilias noctis ſuper gregẽ ſuum. ¶ ⁊ ecce angelus dñi ſtetit iuxta illos: ⁊ claritas dei circũfulſit illos. ¶ ⁊ timuerunt timoꝛe magno. ⁊ dixit illis angelus. Nolite timere. ¶ ecce eniʒ euangeliço vobis gaudium magnum quod erit oĩ populo: q̄ꝛ natus eſt vobis hodie ſaluatoꝛ qui eſt xp̄s dominus in ciuitate dauid ⁊ hoc vobis ſignum. Inuenietis infantẽ pannis inuolutum ⁊ poſitum in p̄ſepio ⁊ ſubito facta eſt cum angelo multitudo militie celeſtis: laudantium deum ⁊ dicẽtium. Gloꝛia in altiſſimis deo: ⁊ in terra pax hominibus bone voluntatis. ⁊ factum eſt: vt diſceſſerunt ab eis angeli in celum paſtoꝛes loquebantur ad inuicem. Tranſeamus vſq̄ʒ bethleem: ⁊ videam⁹ hoc v̄bũ qđ factum eſt: quod fecit dominus ⁊ oſtendit nobis. ⁊ venerunt feſtinãtes: ⁊ inuenerunt mariã ⁊ ioſeph: ⁊ infantem poſitũ in p̄ſepio. Vidẽtes aũt cognouerũt de v̄bo: qđ dictũ erat illis de puero hoc. Et oẽs q̄ audierãt mirati ſũt: ⁊ de his que dicta erãt a paſtoꝛibus ad ipſos. Maria aũt ꝯſeruabat oĩa v̄ba hec ꝯferẽſ ĩ coꝛde ſuo. Et reuerſi ſunt paſtoꝛes gloꝛificãtes deũ in oĩbus q̄ audierãt: ⁊ viderant ſicut dictũ eſt ad illos. Et poſtq̄ʒ conſũmati ſũt dies octo ¶ vt circũcideret̃ puer vocatũ ẽ nomẽ ei⁹ ieſus. Qđ vocatũ ẽ ab angelo p̄uſq̄ʒ in vtero cõciperet̃. Et poſt q̄ʒ impleti ſunt dies purgatiõis ei⁹ ſm̄ legẽ moyſi tulerunt illũ ĩ hierl̃m vt ſiſterẽt eũ dño: ſicut ſcriptũ eſt ĩ lege dñi. ¶ Quia oẽ maſculinũ adaperiẽs vuluã ſctm̃ dño vocabit̃. Et vt darent hoſtiã ſm̄ qđ dcm̃ ẽ in lege dñi: par turturũ aut duos pulloſ colũbaꝝ. Et ecce hõ erat in hierl̃m cui nomẽ ſymeon. Et homo iſte iuſtus ⁊ timoratus expectans ꝯſolationẽ iſrael: ⁊ ſp̃us ſanctus erat in eo. ¶ Et reſponſum acceperat a ſp̃uſcõ: nõ viſurũ ſe moꝛtẽ: niſi p̄us videret xp̄m dñi: ⁊ venit ĩ ſpũ in tẽplum. Et cũ iducerent pueꝝ ieſuz parẽtes eius vt facerẽt ſm̄ conſuetudinẽ legis ꝓ eo: ⁊ ip̄e accepit eũ ĩ vulnas ſuas ⁊ bñdixit deũ

Mt. 2. b. — B — Act. i2. a. — Act. 9. a. — Eph. 2. b. — C — Gen. i7. — Hiere. 4. — Leuit. i2. — D — Exo. 34. — Deut. i5. — Leui. 5. 7. i2. — Act. i0. c.

τ dixit. Nunc dimittis seruū tuum dn̄e ƀʒ
ꝟbum tuuʒ in pace. Quia viderunt ocu
li mei salutare tuū. Qð parasti ante faciē

C

oium populoꝝ. Lumen ad reuelationeʒ
gentiū τ gloriaʒ plebis tue israel. Et erat
pr̄ ei⁹ τ mater eius mirantes sup his q̄ di
cebantur de illo. Et bn̄dixit illis simeō: τ

Sopho.i.
Zach.i4.

dixit ad mariā matrē eius. ¶ Ecce posit⁹
est hic in ruinā: τ in resurrectionē multo
rum in israel: τ in signū cui ꝯtradicet. Et
tuā ipsius aiam ptransibit gladius: vt re
uelentur ex multis cordibus cogitatiōes.
Et erat anna prophetissa filia phanuel de
tribu aser: hec ꝓcesserat in diebus multis

F

τ vixerat cū viro suo annis septē a ꝟgini
tate sua. Et hec vidua vsq̧ ad ānos octo
gintaq̄ttuor q̄ non discedebat de tēplo: ie
iunijs τ obsecrationibus seruiens nocte
ac die. Et hec ipsa hora supueniens ꝯfite
batꝛ dn̄o: τ loquebatꝛ de illo oibus q expe
ctabant redēptioneʒ israel. Et vt pfecerīt
oia ƀm legē dn̄i: reuersi sunt in galileā in
ciuitatem suā naçareth. Puer aūt cresce
bat τ ꝯfortabatꝛ plen⁹ sapia: τ gr̄a dei erat

ī.i8.b.esaie.
27.Act.3.a.

in illo. ¶ Et ibant parētes ei⁹ p oēs ānos
in hierl'm i die solēni pasce. Et cū factus
eēt ānoꝝ duodecim ascendētibus illis in
hierosolymā ƀm cōsuetudinem diei festi:
cōsūmatisq̧ diebus cū redirent: remansit
puer iesus in hierl'm τ non cognouerunt
parentes eius. Existimantes āt illum eē
in comitatu: venerunt iter diei: τ regre-
bant eū inter cognatos τ notos. Et non
inuenientes ingressi sunt in hierl'm: req
rentes eum. Et factum est post triduū in
uenerunt illū in templo sedentē in medio
doctoꝝ: audientē illos: τ interrogantem

Mt.7.g.

eos. ¶ Stupebant āt oēs q eum audiebāt
super prudentia τ responsis eius. Et vi-
dentes āmirati sunt. Et dixit mr̄ eius ad
illum. Fili qd fecisti nobis sic? Ecce pater
tuus τ ego dolentes q̄rebamus te. Et ait
ad illos. Quid est ꝙ me querebatis. Ne
sciebatis qꝛ i his q̄ pr̄is mei sunt oꝫ me eē
Et ipsi non intellexerunt ꝟbum qð locu
tus est ad eos. Et descendit cū eis τ venit
naçareth: τ erat subditus illis. Et mater
eius conseruabat oia ꝟba hec i corde suo

i.Reg.2.

¶ Et ih̄s ꝓficiebat sapia: τ etate: τ gratia
apud deum τ homines. III

A

Anno āt qntodecio impij tyberij
cesaris: ꝓcurante pōtio pilato iu-
deam tetrarcha āt galilee herode: philip-
po āt fr̄e ei⁹ tetrarcha iturec τ tracōitidis
regionis: τ lysania abiline tetrarcha: sub
ꝑncipibus sacerdotū āna τ caypha: factū
est ꝟbū dn̄i super iohānem çacharie filiū

Mt.3.a.
Mr.i.a.
Jo.3.e.
Esa 40.
Mat.3.a.
Mar.i.a.
Jo.i.c.
B

in deserto. ¶ τ venit in oēm regionē ior-
danis p̄dicans baptismū penitentie in re
missionē pctōꝝ: sicut scriptum est in libro
ƀmonū esaie ꝓphe. ¶ Vox clamantis in
deserto pate viā dn̄i: rectas facite semitas
eius. Ois vallis implebitꝛ: τ ois mons
τ collis humiliabitꝛ. τ erunt praua indire
cta τ aspa in vias planas: τ videbit omis
caro salutare dei. Dicebat g̊ ad turbas q̄

Mt.3.c.
τ.23.f.

exiebant vt baptiçarētꝛ ab ip̄o. ¶ Genimi
na vipaꝝ: qs oñdet vobis fugere a vētu
ra ira. Facite g̊ fructus dignos penitētie
τ ne ceperitis dicere pr̄em habem⁹ abraā
Dico.n. vobis qꝛ potens ē deus de lapi

C
Mat.3.d.
τ.7.d.

dibus istis suscitare filios abrahe. Jā.n.
securis ad radicē arboris posita ē. ¶ Ois
g̊ arbor non faciens fructum bonū excide
tur τ in ignē mittetꝛ. τ interrogabant euʒ
turbe dicētes: Quid g̊ faciemus? Rn̄dēs
āt dicebat illis. Qui hʒ duas tunicas det
nō hn̄ti τ q hʒ escas similiter faciat. Ve-
nerunt aūt τ publicani vt baptiçarentꝛ: τ
dixerunt ad illū. Mgr̄ qd faciemus. At
ille dixit ad eos. Nihil āplius q̄ʒ qð ꝯsti-
tutū est vobis faciatis. Interrogabant āt
eū τ milites dicentes. Quid faciemus et
nos? Et ait illis: Neminē ꝯcutiatis neq̧
calumniā faciatis: τ ꝯtenti estote stipēdijs
vr̄is. Existimante aūt pplo τ cogitātib⁹
oibus in cordibus suis de iohāne: ne for

D

te ipse eēt xp̄s: rn̄dit iohānes dicens oib⁹

Mat.3.c.
Mar.i.b.
Jo.i.d.
Mat.3.c.

¶ Ego qdē aqua baptiço vos: veniet aūt
fortior: cuius nō sū dignus soluere corri-
giam calciamētoꝝ eius: ipse vos baptiça
bit in spū scō τ igni. ¶ Cuius ventilabruʒ
in manu eius τ purgabit areā suam τ cō-
gregabit triticū in horreū suū paleas autē
ꝯburet igni inextinguibili. Multa qdeʒ
τ alia exhortans euangeliçabat populo.

Mt.i4.i.
Mar.6.c.
E

¶ Herodes aūt tetrarcha cuʒ corriperetꝛ ab
illo de herodiade vxore fratris sui: τ de oi
bus malis q̄ fecit herodes: adiecit τ h̄ sup

Mat.3.f.
Mr.i.b.
Jo.i.e.

oia: τ inclusit iohānem i carcerē. ¶ Factū
est autē cū baptiçaretur ois ppl's τ iesu ba
ptiçato τ orante: apertum est celum τ descē
dit spūs scūs corporali specie sicut colum-

Esa.42.

ba in ipsum: vox de celo facta est. ¶ Tu es

Mat.3.b. Mar.i.b.

filius meus dilectus in te cóplacuit mihi. Et ipse iesus erat incipiēs q̄si ānoꝝ triginta vt putabat̄ filius ioseph: q fuit heli: qui fuit mathat: q fuit leui: q fuit melchi: q fuit iānc: q fuit ioseph: q fuit mathathie: q fuit āmos: q fuit naum: q fuit hesli: q fuit nage: qui fuit maath: qui fuit mathathie: qui fuit semei: qui fuit ioseph: qui fuit iuda: q fuit iohanna: qui fuit resa. q fuit çoro babel: qui fuit salathiel: qui fuit neri. qui fuit melchi: qui fuit addi. qui fuit thosan. qui fuit helmadan. qui fuit her. q fuit iesu: qui fuit heliezer. qui fuit iorim: q fuit mathat q fuit leui. qui fuit symeon. qui fuit iuda. qui fuit ioseph. q fuit iona. qui fuit eliachi qui fuit melcha. qui fuit menna: q fuit mathatha. q fuit nathan. qui fuit dauid: q fuit iesse: qui fuit obeth. q fuit boos. qui fuit salmō. q fuit naason. qui fuit aminadab. q fuit aram. qui fuit esrom: q fuit phares qui fuit iude. q fuit iacob. qui fuit ysaac. q fuit abrae. qui fuit thare. q fuit nachor. q fuit saruth. qui fuit ragau. qui fuit falech. qui fuit heber. qui fuit sale. q fuit chaynan qui fuit arphaxat. q fuit sem. qui fuit noe. qui fuit lamech. qui fuit mathusale. q fuit enoch. qui fuit iareth. qui fuit malalehel. q fuit chaynā. q fuit enos. q fuit seth. qui fuit adam. qui fuit dei. IIII

Mt.4.a. Mar.i.b. Mt.4.a. Exo.34. Deut.8. Deut.6. 7.io. Apoca. 19.c. Mt.4.c Mr.i.b. Mt.4.b. Ps.90.

IEsus aūt plenus spū sancto egressus est a iordane: et agebat̄ in spiritu i deserto diebus quadraginta. ¶ et temptabat̄ a diabolo. ¶ et nihil mā ducauit i diebus illis: et ɔsumatis illis esuriit. Dixit aūt illi diabolus. Si filius dei es: dic lapidi huic vt panis fiat. Et rn̄dit ad illum iesus. ¶ Scriptum est: q2 non in pane solo viuit homo: sed in omni verbo dei. Et duxit illum diabolus et ostēdit illi omnia regna orbis terre in momento tēporis: et ait illi. Tibi dabo potestatē hanc vniuersam et gloriam illoꝝ. q2 mihi tradita sunt: et cui volo do illa. Tu ḡ ɔcidens si adoraueris corā me: erunt tua omnia. Et respondens iesus dixit illi: Scriptū ē ¶ Dominū deū tuū adorabis et illi soli seruies. Et duxit illū in hierl'm et statuit cū sup pinnā templi: et dixit illi: ¶ Si fili⁹ dei es: mitte te hinc deorsum. Scriptū est. n. ¶ q2 angelis suis mandauit de te: vt ɔseruent te: et q2 i manibus tollent te: ne forte offendas ad lapidē pedem tuum. Et respondens iesus ait illi. Dictum est. ¶ Nō temptabis dominum deum tuum. Et consumata omni temptatione: diabolus recessit ab illo vsq3 ad tempus. ¶ Et egressus est iesus in ꝟtute spūs in galileam: et fama exijt p vniuersam regionē de illo. et ipse docebat in synagogis eoꝝ: et magnificabat̄ ab oibus. ¶ Et vēit naçareth vbi erat nutritus: et itrauit ſm ɔsuetudinem suā die sabbati in synagogā: et surrexit legere. Et traditus ē illi liber esaie ꝓphete Et vt reuoluit librū: iuenit locū vbi scriptū erat. ¶ Spūs dn̄i sup me: ꝓpt qd vnxit me: euangeliçare paupibus misit me: sanare ɔtritos corde: p̄dicare captiuis remissionē: et cecis visū dimittere ɔfractos i remissionē: p̄dicare ānū dn̄i acceptu3: et diem retributionis. Et cū plicuisset librū reddidit mistro et sedit. Et oium in synagoga oculi erant intendentes i eum. Cepit aūt dicere ad illos: q2 hodie impleta ē hec scriptura i aurib⁹ vr̄is. ¶ Et oēs testimoniū illi dabant: et mirabātur i ꝟbis grē: q ɔcedebāt de ore ipsius et dicebant. ¶ Nōne h̄ ē fili⁹ ioseph: Et ait illis. Vtiq3 dicetis mihi hāc similitudinē. Medice cura teipsum. Quāta audiuim⁹ facta i capharnaū fac et hic in patria tua. ¶ Ait āt Amē dico vobis: q2 nemo ꝓpha accept⁹ ē in pr̄ia sua. ¶ In ꝟitate dico vobis: mlte vidue erant i dieb⁹ helie i israel qn̄ clausum ē celū annis tribus et mēsibus sex: cū facta eēt fames magna i oi terra: et ad nullā illaꝝ missus est helias nisi in sarepta sidonie: ad mulierē viduā. ¶ Et mlti lepro si erāt i isrl' sub heliseo ꝓpha et nemo eoꝝ mūdat⁹ ē nisi naamā syrus. Et repleti sūt oēs in synagoga ira hec audientes. et surrexerunt et eiecerūt illū extra ciuitatē et duxerunt illū vsq3 ad supciliū mōtis: sup quē ciuitas illoꝝ erat edificata: vt pcipitarent cū. ¶ Ipse aūt transiens p mediū illorum ibat. ¶ Et descēdit in capharnaū ciuitate3 galilee. Ibiq3 docebat illos sabbatis. ¶ et stupebāt in doctrina eius: q2 in ptāte erat ſmo ipsius. ¶ Et in synagoga erat hō habens demoniū imundū: et exclamauit voce magna dicēs. Sine. qd nobis et tibi iesu naçarene. Venisti pdere nos. Scio te q sis sanctus dei. Et increpauit illū iesus dicēs. Obmutesce et exi ab eo. Et cū ɔiecisset illud demoniū in mediū: exijt ab illo:

Deut.6. Mt.4.g. Mr.3.b. Jo.6.a. Mt.13.g. Esaie.61. Mt.13.g. Mar.6.a. Joh.4.f. Mt.13.g. Mar.6.a. Joh.6.e. Mt.13.g. Mar.6.a. Joh.4.f. 3.Reg.17.et 18. Ja.5.d. 4.Reg.5. Jo.io.g. Mar.i.d. s.2.g. Mat.7.g. Mar.i.d. 7.7.g. Mar.i.d.

nihilq3 illum nocuit. Et factus ē pauor in oibus: ⁊ colloquebanť ad inuicē dicentes. Quō ē hoc vbum q2 i ptāte ⁊ vtute imp/at imundis spiritibus ⁊ exeunt. Et diuul gabať fama de illo in oēm locū regionis.

B

Mar.i.c.

Surgēs aūt iesus de synagoga itroiuit in domū simonis. ¶ Socrus aūt simonis te nebať magnis febribus: ⁊ rogauerūt illū p ea. Et stās sup illā impauit febri ⁊ dimi sit illā: ⁊ cōtinuo surgens mistrabat illis.

Mar.i.c.

¶ Cū aūt sol occidisset oēs q habebāt ifir/mos varijs lāguoribus: ducebāt illos ad eum: at ille singulis manus imponēs cu/rabat eos. Exiebāt aūt demonia a multis

Mar.3.c.

¶ clamātia ⁊ dicētia: q2 tu es filius dei. Et increpās nō sinebat ea loqui: q2 sciebant ipsum esse xp̄m. Facta autē die egressus ibat i desertū locū: ⁊ turbe requirebant eū ⁊ venerunt vsq3 ad ipsum ⁊ detinebāt il/lum ne discederet ab eis. Quibus ille ait Quia ⁊ alijs ciuitatib9 oportet me euāge lizare regnū dei: q2 ideo missus sum. Et erat p̄dicās in synagogis galilee. V

A

Mar.4.a.

F ¶ Actū est autē cum turbe irrue/rēt in eum vt audirent vbum dei ⁊ ipse stabat secus stagnū geneza reth. Et vidit duas naues stantes secus stagnū piscatores āt descēderāt ⁊ lauabāt retia. Ascēdēs aūt in vnā nauiz que erat simonis rogauit eū a terra reducere pusil lum. Et sedens docebat de nauicula tur/bas. Vt cessauit aūt loqui: dixit ad simo/nē. Duc in altum: ⁊ laxate retia vr̄a in ca

Joh.2i.d.

B

pturā. Et r̄ndens simon dixit illi. ¶ Pre ceptor p totā noctē laborantes nihil cepi/mus: i vbo autē tuo laxabo rete. Et cum hoc fecissent: cōcluserūt pisciū multitudinē copiosam. Rūpebať autē rete eo2. Et an nuerūt socijs q erāt in alia naui: vt veni/rēt ⁊ adiuuarent eos. Et venerūt ⁊ imple/uerunt ambas nauiculas: ita vt pene mer gerenť. Quō cum videret simon petrus p cidit ad genua iesu dicens: Exi a me dn̄e: q2 homo peccator sum. Stupor enī circū/dederat eum ⁊ oēs q cū illo erant: i captu ra pisciū quā ceperāt. Similit̄ aūt iacobū ⁊ iohānē filios zebedei: q erāt socij simo

Mat.4.c.
Mar.i.c.
C

nis. ¶ Et ait ad simonē iesus. Noli time/re ex hoc iam hoīes eris capiens. Et sub ductis ad terrā nauibus relictis oibus se

Mt.8.a.
Mr.i.g.

cuti sunt eū. ¶ Et factum ē cum esset i vna ciuitatū: ⁊ ecce vir plenus lepra videns ie sum: ⁊ pcidens in faciē suā: rogauit eum dicēs. Dn̄e si vis potes me mundare. Et

J.17.c.

extendēs manuz tetigit eum dicēs: Volo mundare. Et cōfestim lepra discessit ab il lo. Et ipse precepit illi vt nemini diceret: sed vade ondē te sacerdoti: ⁊ offer p emū datione tua sicut p̄cepit moyses itestimo

Mt.4.g.
Mr.3.b.
Joh.6.a.
Mt.i4.c.
Mar.6.g.
Joh.6.b.
Mt.4.g.
Mr.6.g.

nium illis. ¶ Perambulabat autē magis sermo de illo: ⁊ cōueniebant turbe multe vt audirent: ⁊ curarenť ab infirmitatibus suis. ¶ Ipse autē secedebat in desertum ⁊ orabat. Et factū est i vna dierū: ⁊ ipse sede bat docēs. ¶ Et erant pharisei sedētes et legis doctores q venerant ex omi castello galilee ⁊ iudee ⁊ hierlm: ⁊ virtus domini erat ad sanandum eos. ¶ Et ecce viri por

Mt.9.a.
Mr.2.a.
Joh.5.b.

tātes in lecto hoiem q erat paralyticus: ⁊ q̄rebant eū iferre ⁊ ponere ante eū. Et nō inuenietes q̄ pte illū inferrēt p̄ turba: as cenderunt supra tectū: ⁊ p tegulas summi serunt eū cum lecto in medium añ iesum. Quo2 fidē vt vidit dixit. Hō remittunť tibi peccata tua. Et ceperunt cogitare scri be ⁊ pharisei: dicentes. Quis est hic q lo/quit blasphemias. ¶ Quis potest dimitte re peccata: nisi solus deus. Vt cognouit

J.7.g.
Mt.9.a.
Mr.2.b.

autē ih̄s cogitatōes eo2: r̄ndens dixit ad illos. Quid cogitatis in cordibus vr̄is: Quid ē facilius dicere dimittunť tibi pec

E

cata: an dicere surge ⁊ ābula. ¶ Vt autez sciatis q2 filius hoīs h3 ptātē in t̄ra dimit

Mat.9.a.
Mar.2.b.
Mt.9.b.
Mar.2.c.
Jo.5.b.

tēdi peccata: ait palytico. ¶ Tibi dico sur/ge tolle lectum tuū: ⁊ vade i domuz tuaz. Et cōfesti ↄsurgēs corā illis tulit lectum i quo iacebat ⁊ abijt i domum suā magnifi cans deum. Et stupor app̄hendit oēs: ⁊

F

magnificabāt deū. Et repleti sunt timore dicētes: q2 vidim9 mirabilia hodie. ¶ Et p9 h̄ exijt ⁊ vidit publicanū noīe leui sedē

Mat.9.b.
Mar.2.c.
Mt.9.b.
Mar.2.d.

tē ad teloneū: ⁊ ait illi. ¶ Seq̄re me. Et re lictis oib9: surgēs secut9 ē eū. Et fecit ei ↄuiuiū magnū leui i domo sua. ⁊ erat tur ba multa publicano2 ⁊ alio2: q cum illis erant discūbentes. Et murmurabāt pha risei ⁊ scribe eo2: dicētes ad discip̄los ei9 ¶ Quare cū publicanis ⁊ peccatorib9 mā

Mat.9.c.
Mar.2.d.

ducatis ⁊ bibitis: Et r̄ndēs iesus dixit ad illos. Nō egent q sani sunt medico: sed q male habent. Non veni vocare iustos s3 peccatores ad penitentiaz. At illi dixerūt ad eum. ¶ Quare discipuli iohannis ieiu

Mat.9.c.
Mar.2.e.

nāt frequenter ⁊ obsecratiōes faciunt: sil'i ter ⁊ phariseo2: tui āt edūt ⁊ bibūt. Q ui bus ipse ait. ¶ Nūqd potestis filios spon

B
Mat.9.c
Luc.2.c
Mat.9.d
Mar.2.f.

si dū cū illis est spōsus facere ieiunare. Veniēt aūt dies ⁊ cū ablatus fuerit ab il lis spōsus: tūc ieiunabunt in illis diebus Dicebat aūt ⁊ silitudinē ad illos. ¶ Q2 nemo cōmissurā a nouo vestimēto mit/ tit in vestimentū vetus: alioqn ⁊ nouum rūpit: ⁊ veteri nō ɔuenit cōmissura a no uo. ¶ Et nēo mittit vinū nouū i vtres ve teres alioqn rūpit vinū nouū vtres: ⁊ vi nū effundet̃ ⁊ vtres pibunt. Sed vinū nouū i vtres nouos mittēdū ē: ⁊ vtraqꝫ ɔſuant̃. Et nēo bibēs vetus statī vult nouū. dicit eni: vetus melius est.

Mt.9.d.
Mar.2.f.

Capitulum. VI

A
Mat.12.a
Mar.2.f.

F ¶ Actū est autē in sabbato secūdo primo cū trāsiret p sata vellebant discipuli eius spicas ⁊ manduca/ bāt ɔfricātes manib⁹. ¶ Quidā aūt phari seorum dicebant illis. ¶ Quid facitis quod nō licet i sabbatis ⁊ rūdēs ies⁹ ad eos dixit ¶ Nec hoc legistis qd fecit dauid: cū esu/ risset ipe ⁊ q cū illo erāt quō intrauit i do mū dei: ⁊ panes ꝓpositōis sumpsit ⁊ mā ducauit: ⁊ dedit his q cū ipo erāt quos nō licet māducare nisi tm̄ sacerdotib⁹. Et di cebat illis: ¶ q2 dñs est filius hois etiā sab bati. Factū est autē ⁊ i alio sabbato: vt in traret i synagogā ⁊ doceret. ¶ Et erat ibi hō ⁊ manus eius dextra erat arida. O b seruabāt aūt scribe ⁊ pharisei. ¶ si in sab/ bato curaret vt inuenirēt vñ accusarēt eū. Ipe vo sciebat cogitatiōes eoꝝ: ⁊ ait ho mini q habebat manū aridā. Surge ⁊ sta in mediū. Et surgēs stetit. Ait aūt ad il/ los iesus. Interrogo vos ¶ si licet sabbatis bñfacere an male: aiā saluā facere an p dere. Et circūspectis oib⁹ dixit hōi. Extē de manum tuam. Et extendit: ⁊ restituta est manus eius. Ipi aūt repleti sunt insi piētia: ⁊ colloq̄bant̃ ad inuicem quid nam facerent de iesu. ¶ Factum est autem in il lis diebus exijt in montē orare: ⁊ erat per noctans in orōne dei. ¶ Et cum dies fa/ ctus esset vocauit discipulos suos ⁊ elegit duodecī ex ipis quos ⁊ aplos noiauit: si monē quē cognomiauit petrū ⁊ andreā frē ei⁹: iacobū ⁊ iohānē: philippū ⁊ bar tholameū: mattheū ⁊ thomā: iacobum al phei: ⁊ simonē q vocat̃ zelotes: ⁊ iudā ia cobi: ⁊ iudā scarioth q fuit ꝓditor. Et de scēdens cum illis stetit in loco campestri ⁊ turba discipuloꝝ eius: ⁊ multitudo co/ piosa plebis ab oi iudea ⁊ hierusalē ⁊ ma

Mt.12.a
Mar.2.g
1.Reg.21.
Mat.12.a
Mar.2.g

Mat.12.a
Mr.2.g B
Mat.12.b
Mar.3.a
1.14.a.

Mt.12.b
Mar.3.

Mat.4.c
Mr.6.g. C
Mat.10.a
Mar.3.d
Act.1.d.

ritima: ⁊ tyri ⁊ sydonis. ¶ qui venerāt vt audirēt eum ⁊ sanarent̃ a languorib⁹ su/ is. Et qui vexabant̃ a spiritibus imun/ dis curabant̃. Et omnis turba querebat eum tāgere: q2 virtus de illo exiebat ⁊ sa/ nabat oēs. Et ipse eleuatis oculis i disci pulos suos dicebat. ¶ Bti pauperes qa vr̃m est regnum d ei. ¶ Bti q nunc esu/ ritis: q2 saturabimini. ¶ Bti q nunc fle/ tis: q2 ridebitis. Bti eritis cum vos ode rit hoies ⁊ cum sepauerint vos ⁊ expro/ brauerit: ⁊ eiecerint nomē vr̃m tāqꝫ ma lum ꝓpter filiū hominis. ¶ Gaudete in illa die ⁊ exultate: ecce eni merces vestra multa est in celo. Secundū hec eni facie/ bant ꝓphetis p̄res eoꝝ: veruntñ ve vo bis diuitibus q habetis ɔsolationē vr̃am Ve vobis q saturati estis: q2 esurietis. Ve vobis q ridetis nunc: q2 lugebitis ⁊ flebitis. Ve cū bñdixerit vobis oēs ho/ mines. Scdm̄ hec faciebant pseudo pro/ phetis p̄res eoꝝ. ¶ Sed vobis dico q au ditis. Diligite iimicos vr̃os. bñfacite his q vos oderūt. Bñdicite maledicētibus vobis: ⁊ orate ꝓ calūniātibus vos. Et q te pcutit i maxillā: pbe illi ⁊ altā: ⁊ ab eo q aufert tibi vestimētū: etiā tunicā noli ꝓ hibere. O i aūt petēti te tribue: ⁊ q aufert q̄ tua sūt ne repetas. ¶ Et ꝓut vultis vt fa ciant vobis hoies: ⁊ vos facite illud silr. ¶ Et si diligitis eos q vos diligūt: q̄ vob est gr̃a: Nā et pctōres diligētes se diligūt et si bñfeceritis his q vobis bñfaciūt: q̄ vo bis est gr̃a. Siqdē et pctōres hoc faciunt ¶ et si mutuū dederitis his a qb⁹ spatis re cipe: q̄ gr̃a ē vobis. Nā et pctōres pecca torib⁹ fenerāt̃: vt recipiāt eq̄lia. Verūtñ diligite iimicos vr̃os: bñfacite et mutuū date: nihil inde spātes: et erit merces vr̃a multa: et eritis filij altissimi. q2 ipe beni/ gn⁹ ē sup igratos et malos. Estote ergo misericordes: sicut et pr̃ vr̃ misericors est. ¶ Nolite iudicare: et nō iudicabimi. No lite ɔdēnare: et ñ ɔdēnabimi. Dimittite et dimittemi. Date: et dabit̃ vobis. Mē surā bonā et ɔfertā et cogitatā et supeffluē entē dabunt in sinū vr̃m. ¶ eadem qppe mēsura qua mensi fueritis: remetiet̃ vo/ bis. Dicebat autem illis et similitudinē Nunquid potest cecus cecū ducere. Nō ne ambo in foueam cadunt. Nō est disci pul⁹ sup mgr̄m: pfectus autē ois erit: si sit sicut mgr̄ ei⁹. ¶ Quid āt vides festucā

Mat.4.g
Mr.3.b.
Jo.6.a.

Mat.5.a
Mat.5.a
Ja.4.c
at.5.a

1.Pe.4.c.

Mat.5.g

E
Mat.7.e
Tobie.4.
Mat.5.g

Exo.22.
Deut.5.

F

Mat.7.a.

Mat.7.a.
Mr.4.e
Mt.15.c.
Mt.10.c
Joh.13.c
7.15.a

Mat.7.a
in oculos fris tui. trabem autez q̄ i oculo
tuo est nō ꝯsideras. Aut quō potes dice
re fri tuo frater sine eijciaz festucā de ocu
Job.iz.
lo tuo: ipē i oculo trabē nō vides. ¶ Hy
pocrita eijce ṗmum trabē de oculo tuo:
ꝛ tunc ꝑspicies vt educas festucam ď ocu
Mt.7.d
lo fris tui. ¶ Nō est eni arbor bona q̄ fa/
cit fructus malos: neqꝫ arbor mala faci/
B
ens fructū bonuz. Vna queqꝫ eni arbor
Mt.7.d.
de fructu suo cognoscit̃. ¶ Neqꝫ eni ď spi
nis colligunt ficus: neqꝫ de rubo vinde/
Mt.12.e
miāt vuā. ¶ Bonus hō de bono thesau
ro cordis sui ꝓfert bonū. ꝛ malus hō de
Mt.12.e
malo thesauro ꝓfert malū. ¶ Ex abūdā/
Mt.7.e
tia eni cordis os loqtur. ¶ Quid aūt vo/
Mt.7.g.
catis me dn̄e domine: ꝛ non facitis q̄ di/
co. ¶ O is qui venit ad me ꝛ audit sermo
nes meos: ꝛ facit eos: ostendā vobis cui
similis sit. Similis ē hōi edificāti domū
q fodit in altum ꝛ posuit fundamentū su/
pra petram. Inundatione aūt facta illisū
est flumen domui illi: ꝛ nō potuit eā mo/
uere. Fundata eni erat supra petrā Qui
aūt audit ꝛ nō facit sil'is ē hōi edificāti do
mū suā supra trā: sine fundamēto: i quaz
illisus est fluuius: ꝛ ꝯtinuo cecidit: ꝛ fa/
A
cta est ruina domus illi⁹ magna. VII

Mt.8.b
Job.4.g
CVm aūt implesset oia vba sua i
aures plebis. ¶ intrauit caphar/
nauz. Centuriōis aūt cuiusdam
seruus male habēs erat moriturus: q illi
erat ṗciosus. Et cū audisset de iesu: misit
ad eū seniores iudeoꝝ rogans eū vt ve/
niret et saluaret seruū eius. At illi cum ve
nissēt ad iesuz rogabāt eū sollicite dicētes
ei: qꝛ dignus est vt hoc illi ṗstes. Diligit
eni gentē nr̄am: ꝛ synagogā ipē edifica/
uit nobis. Jesus aūt ibat cū illis. Et cuz
iaz nō longe esset a domo: misit ad eū cē/
B
turio amicos dicens. Dn̄e: noli vexari.
Mt.8.b
¶ Non eni suz dignus vt sub tectū meuz
intres: ꝓpter qđ et meipsum nō sum di/
gnū arbitratus vt venirē ad te sed dic v
bo et sanabit̃ puer meus. Naz et ego ho
mo suz sub potestate ꝯstitutus habēs sub
me milites: ꝛ dico huic vade ꝛ vadit: ꝛ a
lio veni ꝛ venit: ꝛ seruo meo fac hoc ꝛ fa
cit. Quo audito iesus mirat⁹ est ꝛ ꝯuers⁹
Mat.8.c
seq̄ntibus se turbis dixit. ¶ Amē dico vo
bis: nec i isrl' tantā fidē iueni. Et reuersi
qui missi fuerant domū iuenerunt seruū
qui languerat sanū. Et factum est. dein/
ceps ibat iesus in ciuitatē que vocat̃ naym
ꝛ ibāt cū eo discipuli eius ꝛ turba copio/
sa. Cū aūt appropinquaret porte ciuitatis
ecce defunctus efferebat̃ filius vnic⁹ ma
4.Reg.4
tris sue. ¶ Et hec vidua erat: ꝛ turba ciui
tatis multa cū illa. Quā cū vidisset domi
nus: misericordia motus sup eaz dixit illi.
Noli flere. Et accessit: ꝛ tetigit loculum.
Hi aūt q portabāt steterūt. Et ait. ¶ Ado
Mr.5.c.g
lescēs: tibi dico surge. ¶ Et resedit q erat
4.Reg.4.
mortuus: ꝛ cepit loqui: ꝛ dedit illum ma
3.Reg.3.
tri sue accepit autez oēs timor ꝛ magni/
Jo.4.c.
ficabāt deū dicētes. ¶ Quia ꝓpheta ma/
ꝛ.6.b.
gnus surrexit in nobis: ꝛ qꝛ deus visita/
uit plebē suam. Et exijt hic sermo i vni/
uersam iudeā de eo: ꝛ oēm circa regiōez
Et nunciauerūt iohāni discipuli eius de
Mt.11.a
oibus his. ¶ Et ꝯuocauit duos de disci/
pulis suis iohānes: ꝛ misit ad iesū dicēs.
Tu es qui venturus es: an aliuz expecta
mus. Cuz autē venissent ad eū viri: dixe
runt. Johannes baptista misit nos ad te
Mt.11.a.
dicēs. ¶ Tu es qui vēturus es. an alium
expectamus. In ipa aūt hora multos cu
rauit a lāguorib⁹ suis ꝛ plagis: ꝛ spiriti/
bus multis: ꝛ cecis multis donauit visū.
Mt.11.a
Et respondēs dixit illis. ¶ Euntes renū
D
ciate iohāni q̄ audistis et vidistis. Quia
ceci vident: claudi ambulāt: leprosi mū/
dant̃: surdi audiunt mortui resurgūt pau
pes euangelizant̃: ꝛ beatus est quicunqꝫ
Mt.11.b.
nō fuerit scādalizatus in me. ¶ Et cuz di
scessissent nūcij iohānis: cepit de iohāne
dicere ad turbas. Quid existis in deser/
tuz videre. Arundinē vēto agitatā. Sz
quid existis videre: Hoiem mollib⁹ ve
stimentis indutum. Ecce qui in veste ṗ/
ciosa sunt: et delitijs: in domibus regum
sunt. Sed quid existis videre. ¶ Prophe
tam vtiqꝫ dico vobis: ꝛ plusqꝫ ꝓphetam
Malach.3
Hic est de quo scriptuz est. ¶ Ecce mitto
Mat.11.c
angelū meū an̄ faciē tuam q ṗparabit vi
Mar.1.a
am tuā an̄ te. Dico. n. vobis: maior iter
Mt.11.c
natos mr'ieꝝ ꝓpheta iohāne baptista ne
mo est. ¶ Qui aūt minor ē in regno dei:
maior ē illo. Et ois ppl's audiēs: et pu/
blicani iustificauerūt deū: baptizati baptis
E
mo iohānis. ¶ Pharisei aūt ꝛ legisꝑiti ꝯsi
liuz dei spreuerūt in semetipos nō bapti/
Mt.11.d
zati ab eo. Ait autē dominus. ¶ Cui er/
go similes dicam homines generatiōis
huius. et cui similes sunt. Similes sunt

pueris sedentibus in foro: et loquentibus ad inuicē et dicentibus. Cantauimus vobis tibijs et non saltastis: lamētauimus et nō plorasti. ¶ Venit aūt iohānes baptista neq̄ manducans panē neq̄ bibens vinum et dicitis. Demonium h3. Venit fili⁹ hominis manducans et bibēs: et dicitis. Ecce homo deuorator: et bibens vinū: amicus publicanoꝝ et pctoꝝ. Et iustificata ē sapia ab oib⁹ filijs suis. ¶ Rogabat autē illū qdā de phariseis vt māducaret cū illo. Et ingressus domū pharisei discubuit. Et ecce mulier q̄ erat i ciuitate peccatrix vt cognouit q꞉ iesus accubuit i domo pharisei: attulit alabastrū vnguēti: et stās retro sec⁹ pedes eius: lachrymis cepit rigare pedes eius: et capillis capitis sui tergebat: et osculabaꝛ pedes ei⁹: et vnguēto vngebat. Videns aūt phariseus q vocauerat eū: ait itra se dicēs. Hic si esset ꝓpha sciret vtiq̄ q̄ et qualis ē mlier q̄ tāgit eū q꞉ peccatrix ē. Et rn̄dēs iesus dixit ad illū: Simon habeo tibi aliqd dicere. At ille ait: magister dic. Duo debitores erant cuidā feneratori: vnus debebat denarios qngētos et alius quīquagīta. Nō habētibus illis vnde redderēt: donauit vtrisq̄. Quis ḡ eū pl⁹ diligit: Rn̄dens simon dixit. Estimo: q꞉ is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudicasti. Et ꝯuersus ad mulierē: dixit simoni. Vides hanc mulierē. Intraui in domū tuā: aquā pedibus meis nō dedisti Hec aūt lachrymis rigauit pedes meos: et capillis suis tersit. Osculū mihi nō dedisti: hec autē ex q̄ itraui nō cessauit osculari pedes meos. Oleo caput meū nō vnxisti: hec āt vnguēto vnxit pedes meos. Propt qd̄ dico tibi. Remittuꝛ ei pctā mlta: qm̄ dilexit multū. Cui āt minus dimittiꝛ minus diligit. Dixit aūt ad illā. ¶ Remittunꝛ tibi pctā. Et ceperūt q simul accūbebant dicere itra se. Quis ē hic q et pctā dimittit. Dixit āt ad mulierē. ¶ Fides tua te saluā fecit. Vade i pace. VIII

Et factū ē deinceps et ipse iter faciebat p ciuitates et castella p̄dicās et euāgelizans regnū dei: et duodecim cū illo: et mulieres aliq̄ q̄ erāt curate a spiritibus malignis et ifirmitatibus: maria q̄ vocaꝛ magdalene de q̄ septē demonia exierāt: et iohanna vxor chuze ꝓcuratoris herodis: et susanna et alie multe: que mīstrabant ei de facultatibus suis. ¶ Cū aūt turba plurima ꝯueniret et de ciuitatibus ꝓperarēt ad eū: dixit p silitudinem. Exijt qui seminat seminare semē suū. Et dū seminat: aliud cecidit secus viā: et cōculcatū ē: et volucres celi comederūt illud. Et aliud cecidit supra petrā et natū aruit: q꞉ nō hēbat humorē. Et aliud cecidit iñt spinas et silꝰ exorte spine suffocauerunt illud. Et aliud cecidit i trā bonā: et ortū fecit fructū cētuplū. Hec dicēs clamabat. Qui hab3 aures audiēdi audiat. Interrogabant aūt eū discipuli ei⁹: q̄ eēt hec pabola. Quib⁹ ipse dixit. ¶ Vobis datū ē nosse mysteriū regni dei ceteris āt i pabolis. ¶ vt vidētes nō videant et audiētes nō intelligant. ¶ Ē autē hec pabola. Semē ē vbū dei. Qui autē secus viā: hi sunt qui audiunt: deinde venit diabolus et tollit vbum de corde eoꝝ: ne credētes salui fiant. Nā qui supra petrā: qui cū audierint cū gaudio suscipiunt vbū. Et hi radices nō hn̄t: q꞉ ad tp̄s credunt: et in tpe tēptatiōis recedūt. Qd̄ autē i spinas cecidit: hi sūt qui audierunt: et a sollicitudinib⁹ et diuitijs et voluptatibus vite eūtes suffocanꝛ et nō referūt fructum. Qd̄ aūt i bonā terrā: hi sunt q i corde bono et optimo audiētes vbū retinēt et fructū afferūt in patiētia. ¶ Nemo autē lucernā accēdēs opit eā vase: aut subt⁹ lectū ponit: s3 supra cādelabꝝ pōit: vt itrantes videant lumē. ¶ Non ē.n. occultū qd̄ nō manifesteꝛ: nec abscōditū qd̄ nō cognoscaꝛ et i palā veniat. Videte ḡ qd audiatis ¶ Qui eni h3 dabiꝛ illi: et qcūq̄ nō h3: etiā qd̄ putat se habere auferꝛ ab illo. ¶ Venerunt autē ad illum mr̄ et frēs eius: et nō poterant adire eū p̄ turba. Et nūciatū ē illi. mr̄ tua et frēs tui stāt foris: volentes te videre. Qui rn̄dēs dixit ad eos: mr̄ mea et frēs mei hi sunt: q vbum dei audiunt et faciunt. ¶ Factū ē autē in vna dieꝝ et ipse ascendit in nauiculā: et discipuli eius et ait ad illos. Trāsfretemus trans stagnū. Et ascēderūt. Et nauigantib⁹ illis obdormiuit et descēdit ꝓcella vēti in stagnū: et cōpellebāꝛ et piclitabanꝛ. Accedētes autem suscitauerūt eū dicētes. Preceptor pim⁹. At ille surgēs increpauit vētum et tempestatē aque: et cessauit et facta ē tranqllitas. Dixit aūt illis. Vbi ē fides vr̄a: Qui timētes mirati sunt ad inuicem dicentes.

Mt.11.d. — Mat.26.a. Mr.14.a. Joh.12.a. — F — B — Mr.2.b. — Mat.9.c. Mar.5.f. l.j. 18.g. — A — Mat.13.a. Mar.4.a. — B — Mat.13.b. Mar.4.b. Esa.6. Act. 18.d. Jo.12.f. Mat.13.c. Mr.4.c. — C — j.11.c. Mat. 5.b. Mar. 4.b. Mt.10.e. Mr.4.d. Mat.13.b. 25.e. mr.4. c. l.19.d. Mt.12.g. Mr.3.g. — Mt.8.e. Mr.4.g. — D

Mt.8.f.
Mr.4.g.

Quis putas hic ē. ¶ Quia ꝛ vētis ꝛ ma/
ri imperat: ꝛ obediunt ei. Et nauigauerūt
ad regionē gerasenoꝝ: q̄ ē ꝫ galileaꝫ. Et
cū de naui egressus eēt ad trā: occurrit il
li vir qdā q habebat demoniū iā tēporib⁹
multis: ꝛ vestimēto nō iduebat: neqꝫ in
domo manebat: sed in monumentis. Is
vt vidit iesum ꝓcidit añ illuꝫ: ꝛ exclamās
voce magna dixit.

Mt.8.f.
Mr.5.b.

¶ Quid mihi ꝛ tibi est
iesu fili dī altissimi. Obsecro te: ne me tor
q̄as. Precipiebat eni spiritui imundo vt
exiret ab hoie. Mltis eni tpibus arripie
bat illū: ꝛ vinciebat catenis ꝛ ꝯpedib⁹ cu
stoditus: ꝛ ruptis vinculis agebat a de/
monio in deserta.

Mr.5.b.

¶ Introgauit aūt illū ie/
sus dicēs Qd tibi nomē ē? At ille dixit.
Legio. Quia itrauerunt demonia multa
in eū. Et rogauerunt illuꝫ: ne iperaret ill'
vt in abyssum irent.

E

Mt.8.g.
Mr.5.b.

¶ Erat autē ibi grex
porcoꝝ multoꝝ pascentiū in monte ꝛ ro/
gabant euꝫ vt pmitteret eis i illos igredi
Et pmisit illis. Exierunt ḡ demonia ab
hoie: ꝛ itrauerunt i porcos: ꝛ ipetu abijt
grex p preceps in stagnū: ꝛ suffocatus ē.

Mr.5.b.
Job.10.e.

¶ Quod vt viderunt factū q pascebant fu
gerunt. ꝛ nūciauerunt in ciuitatē ꝛ in vil
las. Exierunt aūt videre qd factum est: ꝛ
venerunt ad iesuꝫ: ꝛ inuenerunt hoiem se
dentē a quo demonia exierant vestitū: ac
sana mēte ad pedes eius ꝛ timuerūt. Nū
ciauerunt autē illis ꝛ q viderāt quō san⁹
factus esset a legione. Et rogauerunt illū
ois multitudo gerasenoruꝫ: vt discederet
ab ipsis: qꝛ magno timore tenebāt.

Mr.5.c.

¶ Ip
se autē ascendens nauim reuersus est. Et
rogauit illum vir a quo demonia exierant
vt cum eo esset. Dimisit autē euꝫ iesus di
cens. Redi in domum tuā: ꝛ narra quan
ta tibi fecit deus. Et abijt p vniuersā ciui
tatē p̄dicans quāta illi fecisset iesus.

F

Mat.9.d.
mar.5.d.
Jo.4.g.

¶ Fa
ctum est autē cum redisset iesus: excepit il
lum turba. Erāt aūt oēs expectātes eum.
Et ecce venit vir cui nomen iayr⁹: ꝛ ipse
p̄nceps synagoge erat ꝛ cecidit ad pedes
iesu: rogās eum vt intraret in domū eius
qꝛ vnica filia erat ei fere annoꝝ duodeciꝫ
ꝛ hec moriebat. Et cōtigit dum iret: a tur
bis cōprimebat.

mat.9.d.
mar.5.d.

¶ Et mulier q̄dam erat i
fluxu sanguis ab annis duodeci: q̄ in me
dicos erogauerat oēm subam suā: nec ab
vllo potuit curari. Accessit retro ꝛ tetigit
fimbriam vestimēti eius: ꝛ cōfestim stetit
fluxus sanguinis ei⁹. Et ait iesus. Quis
est q me tetigit? Negantibus aūt oib⁹: di
xit ꝛ petrus ꝛ q cū illo erant. Preceptor
turbe te ꝯprimunt ꝛ affligunt: ꝛ dicis qs
me tetigit. Et dixit iesus. Tetigit me ali/
quis. Nā ꝛ ego noui ꝩtutē de me exisse.

B

Videns autē mulier qꝛ nō latuit: tremēs
venit ꝛ ꝓcidit añ pedes ei⁹ ꝛ ob quā cām
tetigerit eū idicauit corā oi populo: ꝛ quē
admodū confestim sanata sit. At ip̄e dixit
ei.

mat.9.e.
mar.5.f.

¶ Filia fides tua saluam te fecit. Vade
in pace. Adhuc illo loquēte venit qdam
ad p̄ncipeꝫ synagoge dicēs ei: qꝛ mortua
est filia tua: noli vexare illum. Jesus aūt
audito hoc ꝩbo rn̄dit patri puelle. Noli
timere. Crede tātū: ꝛ salua erit. Et cū ve
nisset domū: nō pmisit intrare secum quē
quā nisi petꝛ ꝛ iacobū ꝛ iohānem: ꝛ pr̄eꝫ
ꝛ mr̄em puelle. Flebant aūt oēs ꝛ plāge
bant illā. At illi dixit. Nolite flere.

mat.9.e.
mar.5.d.
Job.11.b.
mat.9.c.
mar.5.g.

¶ Nō
est mortua puella ſꝫ dormit. Et deridebāt
euꝫ: sciētes qꝛ mortua eēt. Ipse aūt tenēs
manuꝫ ei⁹ clamauit dicens. Puella sur/
ge. Et reuersus ē spūs eius: ꝛ surrexit cō
tinuo. Et iussit illi dare mādůcare. Et stu
puerunt pentes eius qbus p̄cepit

mar.5.g.

¶ ne ali
cui dicerent qd factum erat.

IX

mat.10.a.

A

mar.6.b.
mat.10.a.
mar.3.a.
mat.10.b.
mar.6.b.

C ¶ Onuocatis autē iesus duodeciꝫ
apostolis: dedit illis ꝩtutem ꝛ po
testatem super oia demonia ¶ ꝛ vt
lāguores curarent. Et misit illos predica
re regnum dei: ꝛ sanare infirmos. ¶ Et
ait ad illos. Nihil tuleritis i via: neqꝫ ꝩ
gam: neqꝫ perā: neqꝫ panē: neqꝫ pecuniā
neqꝫ duas tunicas hēatis. Et in quācūqꝫ
domuꝫ intraueritis ibi manete: ꝛ inde ne
exeatis.

mat.10.c.
mar.6.b.
Act.13.d.
mar.6.b.
mat.14.a.
mar.6.b.
mat.14.a.
mar.6.c.

¶ Et qcunqꝫ non receperint vos
exeuntes de ciuitate illa: etiam puluerem
peduꝫ vestroꝝ excutite i testimoniū supra
illos. ¶ Egressi autē circuibant p castella
euangeliçantes ꝛ curātes vbiqꝫ. ¶ Audi
uit auteꝫ herodes tetrarcha oia q̄ fiebant
ab eo: ꝛ hesitabat eo q diceret a quibusdā
qꝛ iohannes surrexit a mortuis a qbusdaꝫ
vero qꝛ helias apparuit: ab alijs auteꝫ qꝛ
propheta vnus de ātiquis surrexit.

B

mar.6.c.
mar.6.d.
mat.14.c.
Jo.6.a.

Et ait
herodes. ¶ Johānē ego decollaui. Quis
est autem iste de quo ego talia audio? Et
querebat videre euꝫ. ¶ Et reuersi aposto
li narrauerunt illi quecunqꝫ fecerunt ¶ et
assūpt' illis secessit seorsuꝫ i locuꝫ dsertū q ē
bethsaide. Quod cuꝫ cognouissent turbe

secute sunt illum ꝛ excepit eos ꝛ loqueba
tur illis de regno dei. ꝛ eos q̄ cura indige
bāt: sanabat. ¶ Dies aūt cep̄t declinare.
Et accedētes duodecim dixerunt illi. Di/
mitte turbas: vt euntes in castella villasq/
q̄ q̄ circa sunt diuertāt ꝛ inueniāt escas: q2
hic i loco deserto sumus. Ait aūt ad illos
¶ Vos date illis mādūcare. At illi dixe/
rūt. ¶ Nō sunt nobis pluſq̄ qnq̄ panes
ꝛ duo pisces: nisi forte nos camꝰ ꝛ ema/
mus in oēm hāc turbam escas. Erāt au
tē fere viri qnq̄ milia. Ait autē ad disci/
pulos suos. Facite illos discūbere p̄ con
uiuia qnquagenos: ꝛ ita fecerūt. Et discū
buerūt oēs. ¶ Acceptis aūt qnq̄ panibꝰ
ꝛ duobus piscibus: respexit in celū ꝛ be
nedixit illis: ꝛ fregit ꝛ distribuit discipu/
lis suis vt ponerēt añ turbas. Et mādu/
cauerūt oēs: ꝛ saturati sunt. Et sublatum
est qd̄ sup̄fluit illis fragmentoꝝ cophini
duodecim. ¶ Et factum est cū solus esset
orans erāt cū illo ꝛ discipuli: ꝛ interroga/
uit illos dicēs. Quē me dicūt esse turbe.
At illi rñderunt ꝛ dixerūt. Johannē ba/
ptistā: alij aūt heliam: alij vero q2 vnꝰ p̄
pheta de priorībꝰ surrexit. Dixit aūt illis
Vos aūt quē me esse dicitis. Rñdens si
mon petrus dixit. Christū dei. ¶ At ille i
crepans illos p̄cepit ne cui dicerent hoc:
dicens: ¶ q2 oportet filiū hoīs multa pati
ꝛ reprobari a senioribus ꝛ p̄ncipibus sa/
cerdotū ꝛ scribis ꝛ occidi: ꝛ tertia die re/
surgere. ¶ Dicebat autē ad oēs. Si quis
vult post me venire: abneget semetip̄m:
ꝛ tollat crucē suā quotidie: ꝛ sequat̄ me
Qui eni voluerit aiam suā saluā facere
p̄det illā. Nā q̄ p̄diderit aiam suā p̄p̄ me
saluā faciet illā. Quid eni p̄ficit hōi si lu
cret̄ vniuersū mundū: se aūt ip̄m perdat
ꝛ detrimentū sui faciat. ¶ Nā qui me eru
buerit: ꝛ meos s̄mones: hūc filius hoīs
erubescet cū venerit in maiestate sua ꝛ pa
tris ꝛ sanctoꝝ angeloꝝ. ¶ Dico autē vob̄
vere sunt aliq̄ hic stātes q̄ non gustabunt
mortē donec videāt regnū dei. ¶ Factū
ē aūt post hec verba fere dies octo ꝛ assū
p̄sit petrum: ꝛ iacobū: ꝛ iohannē: ꝛ ascē
dit in montem vt oraret. Et facta est dū
oraret species vultus eius altera: ꝛ vesti
tus eius albus ꝛ refulgens. Et ecce duo
viri loquebant̄ cū illo. Erant autē moy
ses ꝛ helias visi in maiestate: ꝛ dicebāt ex
cessū eiꝰ: quē completurꝰ erat in hieru
salē. Petrus vero ꝛ qui cū illo erāt: gra
uati erant somno. Et euigilātes viderūt
maiestatē eius: ꝛ duos viros q̄ stabāt cū
illo. Et factum est cū discederent ab illo:
ait petrus ad iesum. Preceptor bonū est
nos hic esse: ꝛ faciamus tria tabernacula
vnum tibi: vnum moysi: ꝛ vnum helie.
Nesciens qd̄ diceret. Hec aūt illo loquē
te facta est nubes ꝛ obumbrauit eos: ꝛ ti/
muerunt intrantibus illis in nubē. ¶ Et
vox facta est de nube dicens. Hic est filiꝰ
meus dilectus: ip̄sum audite. Et dum fie
ret vox: inuentus est iesus solus: ꝛ ip̄i ta
cuerunt: ꝛ nemini dixerunt in illis diebꝰ
q̄cq̄ ex his q̄ viderant. Factū est aūt i se/
quenti die descendētibus illis de monte
occurrit illis turba multa. Et ecce vir de
turba exclamauit dicens. Magister ob/
secro te: respice in filium meū: q2 vnicus
est mihi. Et ecce sp̄ūs apprehendit eū ꝛ
subito clamat: ꝛ elidit ꝛ dissipat eum cum
spuma: ꝛ vix discedit dilanians eum: Et
rogaui discipulos tuos vt eijcerent illum
ꝛ non potuerunt. Respondens autem ie
sus dixit. ¶ O generatio infidelis ꝛ per/
uersa: vsq̄quo ero apd̄ vos ꝛ patiar vos
Adduc huc filium tuum. Et cum acce/
deret: elisit illum demonium ꝛ dissipauit
Et increpauit iesus spiritum immundum
ꝛ sanauit puerum: ꝛ reddidit illum patri
eius. Stupebant autē omnes in magni
tudine dei. Omnibusq̄ mirantibus in
omnibus que faciebat: dixit ad discip̄los
suos. Ponite vos in cordibus vestris s̄
mones istos. ¶ Filius enim hominis fu
turum est vt tradatur in manus hominū
At illi ignorabant verbū istud. ꝛ erat ve
latum ante eos vt non sentirent illud: et
timebant eum interrogare de hoc verbo
¶ Intrauit autem cogitatio in eos: quis
eorum maior esset. At iesus videns cogi
tationes cordis illorum apprehendit pue
rum: ꝛ statuit illū secus se ꝛ ait illis. Qui
cunq̄ susceperit puerum istum in nomi
ne meo. me recipit. Et quicunq̄ me re/
ceperit recepit eum qui me misit. Nam
qui minor est inter omnes vos: hic ma/
ior est. ¶ Respondens autē iohannes di
xit. Preceptor vidimus quēdam i noīe

Left margin: Mt.14.c / Mar.6.c / Jo.6.a / Mt.14.c / Mar.6.c / Mt.14.d / Mar.6.c / Jo.6.a. / Mt.14.d / Mar.6.f / Jo.6.b. / E / Mt.16.d. / Mar.8.c / Mt.16.e. / Mar.8.c / Mt.16.e. / Mar.8.f / Mt.16.f / Mr.8.g. / j.14.f / Mt.10.f. / Mr.8.g / D / Mt.16.g / Mar.9.a / Mt.17.a / Mar.9.a

Right margin: mt.3.g.ꝛ. 7.b.mar.1 b.ꝛ.9.a Esa 42.a. Pet.i. d.ꝛ.s.3.e / mt.17.d E mar.9.e / mt.17.e mar.9.c / mt.17.f. mar.9. F / mt.18.a mar.9.e / mar.9.f

tuo eijcientē demonia ꝛ ꝓhibuimus euȝ
q2 nō sequit̄ nobiscū. Et ait ad illos iesus
Nolite ꝓhibere. Qui.n. nō ē aduersum
vos ꝓ vobis ē. Factū est autē dū cōplerē
tur dies assūptionis eius: ꝛ ipse faciē suaȝ
firmauit vt iret in hierl'm. Et misit nunci
os añ ꝯspectū suū: ꝛ euntes itrauerunt in
ciuitatē samaritanoꝝ vt pararent illi. Et
nō receꝑunt eum: q2 facies eius erat eun
tis hierl'm. Cū vidissent aūt discipuli eius
B
iacobus ꝛ iohānes dixerunt. Dñe vis di
cimus vt ignis descēdat d̄ celo: ꝛ ꝯsūmat
illos. Et ꝯuersus icrepauit illos dicens.
Mt.18.b.
Nescitis cuius spūs estis. ¶ Filius hois
nō venit aias ꝑdere sed saluare. Et abie/
Mat.8.d.
runt in aliud castellū. ¶ Factū ē aūt ābulā
tibus illis in via dixit qdā ad illū. Seq̄r
te q̄cunqȝ ieris. Dixit illi iesus. Vulpes
3.Re.19.
foueas habēt: ꝛ volucres celi nidos. ¶ Fi
Mat.8.d
lius autē hois nō hȝ vbi caput suū recliet
Mat.8.e.
Ait aūt ad alterū. ¶ Seq̄re me. Ille autē
dixit. Dñe ꝑmitte mihi ꝓmuȝ ire: ꝛ sepe/
lire p̄rem meū. Dixitqȝ ei iesus. Sine vt
mortui sepeliant mortuos suos: tu aūt va
de ꝛ annuncia regnum dei. Et ait alter.
Sequar te dñe: sed ꝑmitte mihi primū re
nunciare his q domi sunt. Ait ad illuȝ ie/
sus. Nemo mittēs manū suā ad aratrum
ꝛ aspiciēs retro: aptus est regno dei.

X

A
Post hec aūt designauit dñs ꝛ ali/
os septuagitaduos: ꝛ misit illos
binos añ faciē suā in oēm ciuita/
tem ꝛ locū quo erat ipse venturus. Et di
Mt.9.g.
cēbat illis. ¶ messis qdeȝ multa: operarij
B
aūt pauci. Rogate ḡ dñm messis vt mit/
Mt.10.c.
tat oꝑarios in messeȝ suā. ¶ Ite: ecce ego
mitto vos sicut agnos iter lupos. Nolite
portare sacculum neqȝ peraȝ neqȝ calcia/
menta: ꝛ neminē per viam salutaueritis.
Mt.10.b
¶ In quācunqȝ domū intraueritis ꝓmuȝ
Mr.6.b.
dicite pax huic domui: ꝛ si ibi fuerit filius
pacis: reqescet suꝑ illū pax vr̄a: sin autem
ad vos reuertet̄. In eadē autē domo ma
E
nete: edentes ꝛ bibentes q̄ apud illos sūt
Mt.10.b
¶ Dignus est.n. operarius mercede sua
ꝛ.20.b.
Nolite trāsire de domo in domuȝ. Et in
quācunqȝ ciuitatē ītraueritis ꝛ susceperit
D
vos māducate q̄ apponunt̄ vobis: ꝛ cu/
Mt.10.b.
rate īfirmos q in illa sunt. ¶ ꝛ dicite illis:
Mr.16.f.
appropinq̄bit in vos regnū dei. In quā/
cunqȝ aūt ciuitatē ītraueritis ꝛ nō suscepe
rint vos: exeuntes in plateas eius dicite.
Etiā puluerē q adhesit nobis de ciuitate
vr̄a extergimus i vos. Tñ hoc scitote q2
appropinq̄bit regnū dei. Dico vobis: q2
sodomis in die illa remissius erit q̄ȝ illi ci/
Mt.11.e.
uitati. Ve tibi corozaim ve tibi bethsaida
E
q2 si in tyro ꝛ sidone facte fuissent v̄tutes
q̄ facte sunt in vobis: olim in cilitio ꝛ cine
re sedentes peniterent. Verūtñ tyro ꝛ si/
doni remissius erit i iudicio q̄ȝ vobis. Et
tu capharnaum vsqȝ ad celū exaltata vsqȝ
Mt.10.g.ꝛ
ad īfernum demergeris. ¶ Qui vos au/
18.a. Joh.
dit me audit: ꝛ q vos spernit me spernit.
14.e.
Qui autē me spernit: sꝑnit eum qui misit
me. Reuersi sunt aūt septuagintaduo cuȝ
gaudio dicentes. Dñe etiā demonia sub/
ijciunt̄ nobis in noie tuo. Et ait illis. Vi
debā sathanā sicut fulgur de celo cadentē
Mr.16.g
¶ Ecce dedi vobis p̄tātem calcandi supra
F
serpentes ꝛ scorpiones ꝛ suꝑ oēm virtu/
tē inimici: ꝛ nihil vobis nocebit. Verūtñ
in hoc nolite gaudere: q2 spūs vobis sub
ijciunt̄: gaudete auteȝ q̄ noia vr̄a scripta
sunt in celis. In ipsa hora exultauit i spū
Mt.11.f.
scō: ꝛ dixit. ¶ Cōfitebor tibi dñe p̄r celi ꝛ
terre: q̄ abscōdisti hec a sapiētibus ꝛ pru
dētibus ꝛ reuelasti ea ꝑuulis. Etiā pater
Mt.11.g.
qm̄ sic placuit añ te. ¶ Oia mihi tradita sūt
Jo.16.c.
a patre meo. Et nemo scit qs sit filius nisi
pater: ꝛ qs sit p̄r nisi filius ꝛ cui voluerit
filius reuelare. Et ꝯuersus ad discipulos
Mt.13.b
suos dixit. ¶ Beati oculi q vident q̄ vos
videtis. Dico.n. vobis: q̄ multi ꝓphete
ꝛ reges voluerunt videre q̄ vos videtis
ꝛ nō viderunt: ꝛ audire q̄ auditis ꝛ non
Mt.22.f
audierunt. ¶ Et ecce qdam legisꝑitus sur
Mr.12.e
rexit tēptans illum ꝛ dicēs. magister: qd
B
faciendo vitā eternā poss debo. At ille di
xit ad eum. In lege qd scriptuȝ est. Quō
Mt.22.f.
legis. ¶ Ille rñdens dixit. Diliges dñm
Mr.12.e.
deum tuum ex toto corde tuo: ꝛ ex tota aīa
Deutro.6.
tua: ꝛ ex oībus viribus tuis: ꝛ ex oī mēte
Ro.13.c.
tua: ¶ ꝛ ꝓximū tuū sicut teipsuȝ. Dixitqȝ
Ja.2.b.
illi. Recte respondisti. Hoc fac ꝛ viues.
j.16.d.
¶ Ille autē volens iustificare seipsū dixit
ad iesum. Et qs est meus ꝓximus. Su
spiciens autē iesus dixit. Hō qdaȝ descē
debat ab hierl'z i hiericho. ꝛ icidit in latro
nes: q ēt dispoliauerunt eū: ꝛ plagis ipo
sitis abierūt semiuiuo relicto. Accidit āt
vt sacerdos qdam descenderet eadē via ꝛ
viso illo p̄teriuit. Similiter ꝛ leuita: cum
esset secus locū: ꝛ videret eū ꝑtransijt. Sa

maritanus aūt qdā iter faciēs venit secus eū: ⁊ vidēs eū misericordia motus ē. Et appropiās alligauit vulnera ei9 ifundēs oleū ⁊ vinū: ⁊ iponēs illū in iumentū suū duxit in stabulū: ⁊ curā eius egit. Et alia die ꝓtulit duos denarios: ⁊ dedit stabulario: ⁊ ait: Curā illius habe: ⁊ qdcūqȝ supererogaueris ego cū rediero reddā tibi. Quis hoꝝ triū vr̄ tibi ꝓximus fuisse illi q icidit in latrones. At ille dixit. Qui fecit misericordiam in illū. Et ait illi iesus. Uade ⁊ tu fac similit. Factū ē autē dum irent: ⁊ ipē itrauit in qddā castellū ⁊ mulier qdā martha noīe excepit illum in domū suā: ⁊ huic erat soror nomine maria. Que etiā sedēs secus pedes dn̄i audiebat verbū illius: martha autē satagebat circa frequēs misteriū. Que stetit ⁊ ait. Dn̄e nō est tibi cure ꝙ soror mea reliquit me solā mistrare. Dic ḡ illi vt me adiuuet. Et rn̄dēs dixit illi dn̄s. Martha martha sollicita es: ⁊ turbaris erga plurima. Porro vnum ē necessarium. maria optimam partē elegit q̄ non auferet ab ea. XI

Et factū est cum eēt in quodā loco orās: vt cessauit: dixit vnus ex discipulis eius ad eum. Dn̄e doce nos orare sicut docuit iohānes discipulos suos. Et ait illis. Cū oratis dicite. Pr̄ scificet nomē tuum. adueniat regnū tuū. panē nr̄m q̄tidianum da nobis hodie. ⁊ dimitte nobis pctā nostra: siqdem ⁊ nos dimittimus debi orib9 nostris: ⁊ ne nos inducas in tēptationem. Et ait ad illos. Quis vestrum habebit amicum ⁊ ibit ad illū media nocte: ⁊ dicet illi: amice comoda mihi tres panes: q̄m amicus meus venit de via ad me: ⁊ nō habeo qd ponā ān illum: ⁊ ille deintus respōdens dicat: noli mihi molestus esse iam hostiū clausū ē ⁊ pueri mei mecū sunt i cubili: nō possū surgere ⁊ dare tibi. Et ille si pseuerauerit pulsans dico vobis: ⁊ si nō dabit illi surgens eo q amicus eius sit: ꝓpter iprobitatem tn̄ eius surget ⁊ dabit illi q̄tquot hȝ necessarios. Et dico ego vobis. Petite ⁊ dabit vobis: q̄rite ⁊ iuenietis: pulsate ⁊ aperiet vobis. Omnis eni q petit accipit ⁊ q querit iuenit: ⁊ pulsanti aperiet. Quis autē ex vobis patrē petit panē nunqd lapidē dabit illi. Aut piscē: nunqd ꝓ pisce serpentem dabit illi. Aut si petierit ouum nunquid porriget illi scorpionē. Si ergo vos cum sitis mali nostis bona data dare filijs vr̄is quātomagis pr̄ vester celestis de celo dabit spm̄ bonū petētib9 se. Et erat eijciēs demonium ⁊ illud erat mutū: ⁊ cū eiecisset demoniū locutus ē mutus ⁊ āmirate sunt turbe. Quidā autē ex his dixerunt. In beelzebub pncipe demoniorū eijcit demonium. Et alij tēptantes signum de celo q̄rebant ab eo. Ipse autem vt vidit cogitationes eoꝝ dixit eis. Omne regnum i se diuisum desolabit. ⁊ domus supra domum cadet. Si aūt ⁊ sathanas i seipm̄ diuisus ē: quō stabit regnū eius. q2 dicitis in beelzebub me eijcere demonia. Si autē ego in beelzebub eijcio demonia. filij vr̄i in q eijciūt. Ideo ipsi iudices vr̄i erunt. Porro si in digito dei eijcio demonia ꝓfecto puēit i vos regnum dei. Cū fortis armatus custodit atrium suū: i pace sunt ea q̄ possidet. Si autē fortior eo superueniēs vicerit eū: vniuersa arma ei9 auferet in qbus ꝯfidebat. ⁊ spolia ei9 distribuet. Qui nō est mecum ꝯ me ē: ⁊ q non colligit mecum dispgit. Cum imundus spūs exierit de hoīe ambulat p loca iaquosa q̄rens regem: ⁊ nō inueniēs dic. Reuertar in domum meā vn̄ exiui. Et cum venerit iuenit eā scopis mundatam. Tūc vadit ⁊ assumit septē alios spūs secum nequiores se: ⁊ igressi hitant ibi. Et fiunt nouissima hoīs illius peiora ꝓorib9. Factū ē autē cum hec diceret: extollens vocē q̄dā mulier de turba dixit illi. Beatus vēter qui te portauit ⁊ vbā q̄ suxisti. At ille dixit. Quinimo beati q audiunt vbū dei ⁊ custodiunt ilud. Turbis autē cōcurrentibus cepit dicere. Generatio hec generatio nequam ē: signum q̄rit: ⁊ signū nō dabit ei nisi signum ione. Nam sicut fuit ionas signū niniuitis: ita erit ⁊ fili9 hoīs generationi isti. Regina austri surget i iudicio cum viris generatōis huius ⁊ cōdēnabit illos: q2 venit a finibus t̄re audire sapientiam salomonis. Et ecce plusq̄ȝ salomon hic. Uiri niniuite surgent i iudicio cum generatiōe hac ⁊ cōdemnabūt illam: q2 pniam egerunt in pdicatōe ione Et ecce plusq̄ȝ iona hic. Nemo lucernā accendit ⁊ in abscondito ponit neqȝ sub modio sed supra candelabꝛ: vt q ingrediunt lumen videāt. Lucerna corpis tui

Marginalia: a; mat.6.c.; Ro.8.d.; Job.29.; Esa.8.; B; mat.7.b.; Ja.i.a.; Job.16.f.; mt.9.f.; ⁊.i2.c.; mat.i2.c.; mar.3.e.; mat.i2.c.; C; mat.i2.d.; mar.3.f.; mat.i2.f.; D; mat.i2.f.; mar.8.c.; 3.Reg.io.; 2.Paral.9.; Jone.3.; mat.i2.f.; E; S.8.c.; mat.5.b.; mar.4.d.; mat.6.c.

ē ocl'us tu⁹. Si oculus tu⁹ fuerit simplex totū corpus tuū lucidū erit: si āt nequā fuerit etiā corpus tuū tenebrosum erit. Vide ḡ ne lumē qd̄ in te ē tenebre sint. Si ḡ corp⁹ tuū totū lucidū fuerit nō habēs aliquā partem tenebrarū: erit lucidū totū. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit te. Et cū loqueret rogauit illū quidā pharise⁹ ut prāderet apud se. Jes⁹ aūt ingressus recubuit. Phariseus aūt cepit itra se reputās dicere: quare non baptizatus esset āte prādiū. Et ait dn̄s ad illum. Nūc vos pharisei qd̄ de foris ē calicis ⁊ catini mūdatis: qd̄ autē int⁹ ē vestrū plenū ē rapina ⁊ iniqtate. Stulte: nonne q fecit qd̄ de foris ē: etiā id qd̄ deintus ē fecit. Verūtamē qd̄ supest date elemosynā. ⁊ ecce oia mūda sūt vobis. Sed ve vob pharisei qui decimatis mentā ⁊ rutam et omne olus ⁊ preteritis iudiciū ⁊ charitate dei. Hec aūt oportuit facere: ⁊ illa nō omittere. Ve vobis phariseis: qui diligit̄ p̄mas cathedras in synagogis: et salutationes i foro. Ve vobis q̄ estis vt monumēta q̄ non parēt: ⁊ homines āmbulantes supra nesciūt. Respōdēs aūt qdā ex legisperitis ait illi. magister hec dicēs etiā ꝯtumeliā nobis facis. At ille ait. Et vob̄ legisp̄itis ve: q̄ oneratis hoīes oneribus q̄ portare nō possunt: ⁊ ipsi vno digito vr̄o nō tāgitis sarcinas. Ve vob̄ qui edificat̄ monumēta ꝓphetarū: patres āt vestri occiderūt illos. Profecto testificamini q̄ cōsentitis operibus patrū vr̄orū: qm̄ q̄dē ipsi eos occiderūt: vos aūt edificatis eorū sepulchra: Propterea ⁊ sapientia dei dixit. Mittā ad illos ꝓphetas ⁊ apl̄os: ⁊ ex illis occidēt ⁊ psequēt: ut inquirat̄ sanguis oiū ꝓphetarū q effusus ē a constitutione mūdi a generatione ista: a sanguine abel vsq̄ ad sāguinē zacharie q perijt inter altare ⁊ edem. Jta dico vobis: requiret̄ ab hac generatione. Ve vob̄ legisperit̄ q̄ tulistis clauē scientie: ipsi nō introistis: ⁊ eos q introibāt ꝓhibuist̄. Cū aūt hec ad illos diceret: ceperunt pharisei ⁊ legisp̄iti grauiter insistere: et os eius opprimere de multis isidiantes ei: ⁊ q̄rentes aliqd capē de ore ei⁹ ut accusarent eum. XII

Vlt̄ aūt turbis ꝯcurrētib⁹ ita ut se inuicē cōculcarent: cepit dicere ad discipulos suos. Attendite a fermēto phariseorū qd̄ ē hypocrisis. Nihil eni optū ē qd̄ nō reuelet̄: neq̄ absconditū qd̄ nō sciatur. Qm̄ que in tenebris dixistis i lumie dicetur: ⁊ qd̄ in aure locuti estis i cubiculis p̄dicabit̄ i tectis. Dico āt vobis amicis meis ne terreamini ab his q occidūt corp⁹: ⁊ post hec nō hn̄t ampli⁹ qd faciāt. Ostēdā aūt vobis quē timeatis. Timete eū q postq̄ occiderit h̄z ptātē mittere i gehēnā. Jta dico vobis hunc timete. Nōne qnq̄ passeres veneunt dipōdio: ⁊ vn⁹ ex illis nō est in obliuiōe corā deo? Sz ⁊ capilli capitis vr̄i oēs nūerati sūt. Nolite ḡ timere: multis passerib⁹ pluris estis vos. Dico aūt vobis ois q̄cūq̄ cōfessus fuerit me coram hoibus: ⁊ fili⁹ hois cōfitebit̄ illum corā āgelis dei. Qui aūt negauerit me corā hoibus: negabit̄ corā angelis dei. Et ois qui dicit verbū in filiū hois remittet̄ illi: ei āt qui i spm̄ scm̄ blasphemauerit non remittetur. Cū aūt inducēt vos in synagogas ⁊ ad magistratus ⁊ ptātes nolite solliciti eē q̄lit aut qd respōdeatis aut qd dicatis. Sp̄us .n. scūs docebit vos i ipa hora qd oporteat vos dicē. Ait āt ei qdā d̄ turba. Magist̄ dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē. At ille dixit ei. Homo: qs me cōstituit iudicem aut diuisorē supra vos? Dixitq̄ ad illos. Videte ⁊ cauete ab oi auaritia q̄ non in abūdātia cuiusq̄ vita ei⁹ est ex his q̄ possidet. Dixit āt similitudinē ad illos dicēs. Hoīs cuiusdā diuitis vbes fructus ager attulit ⁊ cogitabat itra se dicēs: Quid faciā q̄ nō habeo q̄ cōgregē fruct⁹ meos Et dixit. Hoc faciam. Destruā horrea mea: ⁊ maiora faciā: ⁊ illuc ꝯgregabo oia q̄ nata sunt mihi ⁊ bona mea: ⁊ dicā aīe mee. Aīa habes multa bona posita in annos plurimos requiesce comede: bibe: epulare. Dixit autē illi deus. Stulte hac nocte aiam tuā repetunt a te. Que autē parasti cuius erunt. Sic ē q sibi thesaurizat ⁊ nō ē in deum diues. Dixitq̄ ad discipulos suos. Jdeo dico vobis. Nolite solliciti esse aie vr̄e qd manducet̄ neq̄ corpori qd iduamini. Aīa plus ē q̄ esca ⁊ corpus plusq̄ vestimentū. Considerate coruos: q̄ nō semināt neq̄ metunt qbus nō ē cellariū neq̄ horreū ⁊ deus pascit illos Quātomagi vos pluris estis illis. Quis autē vr̄m cogitādo pōt adijcere ad staturam

Margin (left): F · Mt.23.c. · Mt.23.d. · Mt.23.b. · Mt.23.c. · B · Mt.23.a. · Mt.23.f. · Mt.23.b. · Act.23.a. · A · Mt.16.b

Margin (right): Mr.8.c. · Mt.10.e. · Mr.4.d. · Mt.12.c. · Mt.10.e. · Mt.10.f. · Mt.10.f. · B · Mt.10.f. · Mr.8.g. · Mt.10.f. · Mr.12.d. · Mr.3.g · Mt.10.d. · Mr.13.c. · Exo.2. · Act.7.b. · C · Eccle.5. · Mt.6.c. · Ro.12.c. · i.Pe.5.c. · D

ram suā cubitum vnū. Si ḡ neq₃ qd̄ mi/
nimū est potestꝭ: qd de ceteris solliciti estꝭ
Mt.6.f. ¶ Cōsiderate lilia quō crescunt. Nō labo
rant neq₃ nent. Dico aūt vobis: nec salo
mon in oi gloria sua vestiebat̄ sicut vnu₃
ex istis. Si autē fenū qd̄ hodie ē in agro:
ꝛ cras in clibanu₃ mittit̄ de⁹ sic vestit: q̄n
tomagis vos pusille fidei. Et vos nolite
q̄rere qd mādu cetis: aut qd bibatis: ꝛ no
lite in sublime tolli. Hec aūt oēs gentes
mundi q̄runt. Pr̄ aūt vr̄ scit q̄m his idi
Mt.6.g. getis. ¶ Verūtn̄ q̄rite pmum regnū dei ꝛ
iusticiam eius: ꝛ hec oia adijcient̄ vobis
Nolite timere pusillus grex: q̄z cōplacuit
Mt.19.e. patri vr̄o dare vobis regnū. ¶ Vēdite q̄
Mr.10.c. possidetis: ꝛ date elemosynā. ¶ Facite vo
Mt.6.d. bis sacculos q nō veterascunt: thesauru₃
nō deficientē in celis. Quo fur nō appro
Mat.6.e. piat: neq₃ tinea corrūpit. ¶ Vbi.n.thesau
E rus vr̄ est: ibi ꝛ cor vestrū erit. Sint lūbi
vestri p̄cincti ꝛ lucerne ardentes in mani
bus vestris: ꝛ vos siles hoibus expectā/
tibus dn̄m suu₃ q̄n reuertat̄ a nuptijs: vt
cum venerit ꝛ pulsauerit ꝯfestim apiēt ei
Mt.24.g ¶ Beati serui illi: q̄s cum venerit dn̄s in
uenerit vigilantes. Amen dico vobis ꝙ
p̄cinget se ꝛ faciet illos discūbere: ꝛ transi
ens mistrabit illis. Et si venerit in scd̄a
vigilia: ꝛ si in tertia vigilia venerit ꝛ ita:
Mt.24.f. iuenerit: beati sunt s̄ui illi. ¶ Hoc autē sci
mr.13.g. tote: q̄m si sciret pr̄familias q̄ hora fur ve
niret: vigilaret vtiq₃: ꝛ non sineret pfodi
domū suā. Et vos estote pati: q̄z q̄ hora n̄
putatis filius hois veniet. Ait autē ei pe/
trus. Dn̄e ad nos dicis hanc parabola₃
Mt.24.g. an ꝛ ad omnes. Dixit autē dn̄s. ¶ Quis
putas est fidelis dispēsator ꝛ prudēs quē
constituit dominus supra familiam suam
vt det illis in tempore tritici mensuram?
F Beatus ille seruus quem cū venerit dn̄s
inuenerit ita facientē. Vere dico vobis:
q̄m supra omnia que possidet ꝯstituet illū
Quod si dixerit seruus ille in corde suo:
morā facit dn̄s meus venire ꝛ cepit pcu/
tere seruos ꝛ ancillas: ꝛ edere ꝛ bibere ꝛ
inebriari: veniet dn̄s serui illius in die q̄
non speret ꝛ hora qua nescit: ꝛ diuidet eū
partem q₃ eius cum infidelibus ponet.
Jac.4.d. ¶ Ille autē seruus qui cognouit volūtatē
dn̄i sui: ꝛ nō se p̄parauit: ꝛ nō fecit secūdū
Osee.4. voluntatē eius vapulabit multis. ¶ Q aūt
nō cognouit ꝛ fecit digna plagis vapula/
bit paucis. Oi autem cui multū datum ē
multum q̄ret̄ ab eo: ꝛ cui cōmēdauerunt
multum plus petent ab eo. Ignem veni
mittere in trā: ꝛ qd volo nisi vt accendat̄
B Baptismo āt hēo baptiçari: ꝛ quō coar/
mat.10.f. tor vsq₃ dū pficiat̄. ¶ Putatis q̄z pacē ve
ni mittere in trā? Nō dico vobis s₃ sepa/
tionē. Erūt.n.ex h̄ gnq₃ in domo vna di
uisi tres in duos ꝛ duo in tres diuident̄:
pr̄ in filiū: ꝛ filius i pr̄em suū: mr̄ in filia₃
ꝛ filia in mr̄em: socrus in nurū suā: ꝛ nu/
mat.16.a. rus in socꝝ suam. ¶ Dicebat autē ad tur/
bas. Cū videritis nubē orientē ab occa/
su: statim dicitis nimb⁹ venit ꝛ ita fit: ꝛ cū
austꝝ flantē: dicitꝭ q̄z estus erit ꝛ fit. Hy
pocrite faciē celi ꝛ t̄re nostis pbare hoc āt
tempus quō non pbatis. Quid autē ꝛ a

vobisipsis nō iudicatis qd̄ iustu₃ est. Cū
autē vadis cu₃ aduersario tuo ad p̄ncipē
i via da opam liberari ab illo: ne forte tra
hat te ad iudicem ꝛ iudex tradat te exacto
mat.5.d. ri: ꝛ exactor mittat te in carcerē. ¶ Dico ti
c.18.g. bi: nō exies inde donec etiā nouissimum
minutum reddas. XIII
A Aderāt autē quidam i ipso tpe nū
ciantes illi de galileis: quoꝝ san/
guinem pilatus miscuit cum sacri
ficijs eoꝝ. Et rn̄dens dixit illis. Putatꝭ
ꝙ hi galilei p̄ oibus galileis pctōres fue/
mat.4.c. rint: q̄z talia passi sunt? ¶ Nō dico vobis
mar.1.c. Ac. s₃ nisi pniam hūeritis: oēs sil̄r pibitis sic
2.d.c.3.d. illi decē ꝛ octo ꝛ supra q̄s cecidit turris in
Apoc.2.d. syloe ꝛ occidit eos. Putatꝭ q̄z ꝛ ipsi debi
tores fuerint p̄ter oēs hoīes habitantes i
Ezech.18. hierl̄m. ¶ Nō dico vobis: sed si non peni
Eccl.17. A. tentiā habueritis: oēs sil̄r pibitis. Dice/
3.d. bat autē ꝛ hanc silitudinē. Arborē fici ha
B bebat qdam plantatam in vinea sua ꝛ ve
nit q̄rens fructū in illa ꝛ nō inuenit. Di/
mat.21.e. xit aūt ad cultorē vinee. ¶ Ecce āni tres sūt
mar.11.c. ex q̄ venio q̄rēs fructū i ficulnea hac ꝛ nō
Daniel. 4. inuenio. Succide ḡ illā. Vt qd etiam t̄ra₃
occupat. At ille rn̄dens dixit illi. Domie
dimitte illam ꝛ h̄ anno vsq₃ dum fodiam
circa illam ꝛ mitta₃ stercora ꝛ si qdem fece
rit fructū: sin autē in futuꝝ succides eam.
mat.9.b. ¶ Erat aūt docens i synagoga coꝝ sabba
mar.5.a. tis. Et ecce mulier q̄ habebat spiritū infir
J.14.a. mitatis annis decē ꝛ octo ꝛ erat inclinata
C nec omnio poterat sursū respicere. Quā
cum videret Jhesus vocauit eam ad se ꝛ
ait illi. Mulier dimissa es ab infirmitate

Mat.9.b
Mar.5.d
s.6.a.

tua. ¶ Et imposuit illi manus. et confestim erecta est: et glorificabat deum. Respondens autẽ archisynagogus indignans: quia sabbatis curasset iesus. dicebat turbe. Sex dies sunt in quibus oportet operari. In his ergo veite et curamini: et nõ in die sabbati. Respondens autem ad illum dñs dixit. Hypocrite vnusquisqꝫ vr̃z sabbato non soluit bouem suuz aut asinũ a presepio et ducit adaquare. Hanc autem filiam abrahe quam alligauit sathanas ecce decem et octo annis non oportuit solui a vinculo isto die sabbati. Et hec cum diceret erubescebãt oẽs aduersarij ei⁹ et ois ppl's gaudebat i vniuersis q̃ gloriose fiebãt ab eo. Dicebat ergo Cui simile est regnũ dei: et cui simile estimabo illd. ¶ Simile est grano synapis qd' acceptũ homo misit inhortũ suũ: et creuit: et factum est i arborem magnã et volucres celi reqeuerũt in ramis eius. Et iterũ dixit. Cui simile estimabo regnũ dei. ¶ Sile est fermento qd' acceptũ mulier abscondit in farine sata tria: donec fermẽtaret̃ totũ. ¶ Et ibat per ciuitates et castella docẽs. et iter faciẽs in irl'm. Ait autẽ illi qdam. Dñe si pauci sunt q saluant̃. Ipse autem dixit ad illos. ¶ Cõtendite intrare p angustã portã: qa multi dico vobis q̃runt intrare et nõ poterũt. Cũ aũt intrauerit paterfamilias et clauserit ostiũ: icipietis foris stare: et pulsare ad ostiũ dicentes dñe aperi nobis: et rñdens dicet vobis. ¶ Nescio vos vnde sitis. Tũc incipietis dicere. Mãducauimus corã te et bibimus: et in plateis nr̃is docuisti. Et dicet vobis. Nescio vos vnde sitis. ¶ Discedite a me oẽs oparij iniqtatis. ¶ Ibi erit fletus et stridor dentium cũ videritis abrahã et isaac et iacob et oẽs pphetas in regno dei. vos autez expelli foras. ¶ Et veniẽt ab oriente et occidente et aqlone et austro: et accumbẽt in regno dei. ¶ Et ecce sunt nouissimini q erãt primi: et sunt pmi q erãt nouissimi. In ipsa die accesserunt qdam phariseoꝝ dicẽtes illi. Exi et vade hic qz herodes vult te occidere. Et ait illis. Ite et dicite vulpi illi Ecce eijcio demonia et sanitates perficio hodie et cras. et tertia die cõsumor. Verũtñ oportet me hodie et cras et sequenti die ambulare: qz nõ capit pphetam perire extra hierusalẽ. ¶ Hierl'm hierl'm que occidis pphetas et lapidas eos q mittuntur ad te. Quotiẽs volui cgregare filios tuos queadmodũ auis nidum suum sub pẽnis et noluisti. Ecce relinquet̃ vobis domus vestra deserta. Dico autẽ vobis: qz nõ videbitis me donec veniat cũ dicetis: bñdictus q venit in noie dñi. XIIII

D

Mt.13.d.
Mar.4.f

Mt.13.d
E
Mt.9.g.

Mt.7.c.
Joh.7.c.

Mt.7.e.
c.25.b.
F

Mt.7.f.
c.25.g
Mt.8.c.

Mt.8.c

Mt.19.g
Mr.10.e
B

Mt.23.g

A

Et factũ est cuz introisset iesus in domũ cuiusdã pncipis phariseorũ sabbato mãducare panẽ et ipsi obseruabant eum. Et ecce homo qdã hydropicus erat añ illum. Et rñdens iesus. dixit ad legisperitos et phariseos dicens ¶ Si licet sabbato curare. At illi tacuerũt. Ipse vero apprehensum sanauit eum ac dimisit. Et respondens ad illos dixit. ¶ Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet et nõ cõtinuo extrahet illũ die sabbati. Et non poterant ad hec rñdere illi. ¶ Dicebat autẽ et ad iuitatos parabolam. intendens quõ accubitus eligerent: dicens ad illos. Cum inuitat⁹ fueris ad nuptias nõ discumbas in primo loco: ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo: et veniẽs is q te et illum vocauit: dicat tibi: dã huic locum: et tunc incipias cum rubore nouissimũ locũ tenere. Sed cum vocatus fueris: vade recũbe in nouissimo loco: vt cum venerit q te inuitauit dicat tibi Amice ascende superius. Tunc erit tibi gl'ia corã sil' discũbẽtib⁹: ¶ qz ois q se exaltat hũiliabit̃: et q se hũiliat exaltabit̃. Dicebat aũt et ei qui se inuitauerat. Cũ facis prãdiũ aut cenam: noli vocare amicos tuos: neqꝫ frẽs tuos: neqꝫ cognatos: neqꝫ vicinos: neqꝫ diuites: ne forte et ipsi te reinuitẽt et fiat tibi retributio ¶ Sed cũ facis cõuiuiũ voca paupes debiles claudos et cecos et beatus eris: qz nõ hñt retribuere tibi. Retribuetur eniz tibi in resurrectione iustoꝝ. Hec cuz audisset quidã de sil' discũbẽtibus dixit illi. ¶ Beatus qui mãducabit panẽ i regno dei. At ipse dixit ei. ¶ Hõ quidã fecit cenã magnã: et vocauit mltos. Et misit s̃uũ suũ hora cene dicere inuitatis vt venirẽt: qz iã pata sũt oia. Et ceperũt sil' oẽs excusare. Prim⁹ dixit ei. Villã emi: et necesse habeo exire et videre illã. Rogo te habe me excusatũ. Et alter dixit. Iuga boũ emi qnqꝫ: et eo pbar̃ illa. Rogo te. habe me excusatũ. et ali⁹ dixit. vxorẽ duxi: et iõ ñ possũ vẽire. Et re

Mt.12.b.
Mr.3.a.
s.6.b.
s.13.c.
B

Mt.23.b
Mr.12.g

C

Mt.23.b
Ja.4.c.

Tobic.4

D
Ps.77.

Mt.22.a.
Apoc.19.b

E uersus seruus nunciauit hec dño suo. Tunc iratus pr̄familias dixit seruo suo. Exi cito i plateas et vicos ciuitatis: et paupes ac debiles et cecos et claudos introduc huc. Et ait seruus. Dñe: factū ē vt impasti: et adhuc locus ē. Et ait dñs seruo. Exi in vias et sepes et cōpelle intrare. vt impleat domus mea. ¶ Dico aūt vobis: q2 nemo viroꝝ illoꝝ q vocati sunt gustabit cenā meā. Ibāt aūt turbe multe cū eo: et cōuersus dixit ad illos. ¶ Siqs venit ad me et nō odit patrē suū et matrē et vxorē et filios et fratres et sorores: adhuc aūt et aīam suā. nō pōt meus esse discipulus. ¶ Et q nō baiulat crucē suam et venit post me: nō pōt meus eē discipulus. Quis eni ex vobis volēs turri edificare: nōne prius sedēs cōputat sumptus q necessarij sunt si habeat ad pficiendū: ne postq̄ posuerit fundamētū et non potuerit pficere: oēs q vidēt incipiāt illudere ei dicētes: q2 hic hō cepit edificare: et non potuit ɔsūmare. Aut quis rex iturus cōmittere bellū aduersus aliū regē: nō sedens prius cogitat si possit cū decē milibus occurrere ei: q cū viginti milibus vēit ad se. Alioqn adhuc illo longe agēte: legatōnē mittens rogat ea q̄ pacis sunt. ¶ Sic ḡ oīs ex vobis q nō renūciat oībus q̄ possidet nō pōt meus esse discipulus. ¶ Bonū ē sal. Si aūt sal euanuerit: i q̄ cōdiet. Neq3 i terrā neq3 in sterquiliniū vtile ē: s3 foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat.

Mat.6.c. F Mt.10.g. Mat.10.g. Io.16.f. Mr. 9.g.8.9.c. B Mt.10.g. Io.12.c. Mt.5.b. Mr.9.g.

XV

A Mt.9.b. Mr.2.d. Mt.18.b. B

Erāt aūt appropinquātes ei publicani et pctōres: vt audirent illū. Et murmurabāt pharisei et scribe dicentes: q2 hic pctōres recipit et mādūcat cū illis. ¶ Et ait ad illos pabolā istā dicēs. Quis ex vobis homo qui h3 cētum oues et si pdiderit vnā ex illis: nōne dimittit nonaginta noue i deserto et vadit ad illā3 q̄ perierat donec iuenit eā. Et cū inuenerit eam: imponit in humeros suos gaudēs: et veniens domum conuocat amicos et vicinos dicens illis. Cōgratulamini mihi: q2 inueni ouē meā q̄ pierat. Dico vobis: q2 ita gaudium erit in celo super vno peccatore pniā3 agente: q̄3 supra nonagintanouem iustis qui non indigent penitentia.

C Aut q̄ mulier hñs drachmas decem: si pdiderit drachmam vnā: nōne accendit lucernam et euertit domum et querit diligenter donec inueniat eā. Et cu3 iuenerit: cōuocat amicas et vicinas dicens. Cōgratulamini mihi q2 iueni drachmā quā pdiderā. Ita dico vobis: gaudiū erit corā angelis dei sup vno pctōre pniam agēte. Ait aūt. Homo qdam habuit duos filios: et dixit adolescentior ex illis patri. Pat da mihi portionē sube q̄ me ptingit. Et diuisit illis substā3. Et nō post multos dies: ɔgregatis oībus adolescētior filius pegre pfectus ē in regionē longinquā et ibi dissipauit substā3 suā viuēdo luxuriose. Et postq̄ oīa ɔsūmasset: facta ē fames valida in regiōe illa: et ipse cepit egē. Et abijt et adhesit vni ciuiū regiōis illius: et misit illū in villā suā vt pasceret porcos. Et cupiebat iplere ventrē suū de siliquis quas porci manducabāt: et nemo illi dabat. In se aūt reuersus dixit. Quanti mercēnarij in domo pr̄is mei abūdant panibus: ego āt hic fame pereo. Surgā et ibo ad patrē meū et dicā ei. ¶ Pater peccaui i celū et coram te: iam nō sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut vnū de mercēnarijs tuis. Et surgēs venit ad patrē suū. Cū aūt adhuc lōge ess3: vidit illū pat ipsius: et misericordia motus ē: et accurrens cecidit sup collū eius: et osculatus est eu3. Dixitq3 ei filius. Pat peccaui i celū et corā te: ia3 non sum dignus vocari filius tuus. Dixit aūt pater ad seruos suos. Cito pferte stolā pmā3 et iduite illū: et date annulū in manu eius: et calciamēta in pedes eius. Et adducite vitulū saginatū et occidite: et mā ducemus et epulemur: q2 hic filius meus mortuus erat: et reuixit: pierat: et inuentus est. Et ceperunt epulari. Erat aūt filius eius senior in agro. Et cū veniret et appropinquaret domui: audiuit symphoniā et chorum: et vocauit vnum de seruis: et interrogauit qd hec essent. Isq3 dixit illi. Frater tuus venit: et occidit pat tuus vitulū saginatū: q2 saluū illum recepit. Indignatus ē aūt et nolebat introire. Pat ergo illius egressus cepit rogare illū. At ille rñdēs dixit patri suo. Ecce tot ānis seruio tibi: et nunq̄ mandatū tuū pteriui: et nunq̄3 dedisti mihi hedū vt cū amicis meis epularer. S3 postq̄ filius tuus hic q deuorauit substām suā cū meretricibus venit: occidisti illi vitulū saginatum. At ipse dixit illi. Fili tu semper mecum es: et oīa mea tua

D E Jo.18.c. F B

sunt. Epulari autē ⁊ gaudere oportebat: quia frater tuus hic mortuus erat: ⁊ reuixit: perierat ⁊ inuentus est. XVI

A

Dicebat aūt ⁊ ad discipulos suos Hō quidā erat diues q habebat villicū: ⁊ hic diffamatus est apud illū: qsi dissipasset bona illius. Et vocauit illum: ⁊ ait illi: Quid hoc audio de te. ¶ Redde rōnē villicationis tue. Iā eni non poteris villicare: Ait aūt villic⁹ itra se. ¶ Quid faciā: qr dn̄s me⁹ aufert a me villicationē. Fodere nō valeo: mēdicare erubesco. Scio qd faciam: ut cum amot⁹ fuero a villicatione: recipiāt me i domos suas. Cōuocatꝭ itaqꝫ singulis debitorib⁹ dn̄i sui: dicebat pmo: Quātum debes domino meo? At ille dixit: Cētū cados olei Dixitqꝫ illi: Accipe cautionē tuā: ⁊ sede cito scribe qnqginta. Deinde alio dixit: Tu vo quantū debes? Qui ait: centum choros tritici: Ait illi: Accipe lrās tuas: ⁊ scribe octoginta. Et laudauit dn̄s villicū iniqtatis qr prudeꝯ fecisset: qr filij hui⁹ seculi prudētiores filijs lucis i generatiōe sua sunt. Et ego vob dico. Facite vobis amicos d māmona iniqtatis: ut cū defeceritis: recipient vos in eterna tabernacula Qui fidelis ē i minimo ⁊ i maiori fidelis est: ⁊ qui i modico iniquus est: ⁊ i maiori iniqu⁹ ē. Si g i iniq māmona fideles nō fuistis: qd verū est: qs credet vobis? Et si i alieno fideles nō fuistis qd vestrū est qs dabit vobis? ¶ Nemo seru⁹ pōt duobus dn̄is seruire. Aut eni vnū odiet: ⁊ alterū diliget: aut vni adherebit: ⁊ alterū cōtēnet Non potestis deo seruire ⁊ mammone. Audiebāt aūt oia h pharisei q erāt auari ⁊ deridebāt illū. Et ait illis. ¶ Vos estis q iustificatis vos corā hoībus: deus autē nouit corda vrā. Quia qd hoībus altum ē: abhoīatio est añ deuꝫ. ¶ Lex ⁊ pphete vsqꝫ ad iohānē: ex eo regnū dei euangelizaꝯ: ⁊ oīs i illud vim facit. ¶ Facilius ē aūt celū ⁊ terrā pterire: qꝫ de lege vnum apicē cadere. ¶ Ois q dimittit vxorē suā: ⁊ alterā ducit: mechaꝯ: ⁊ qui dimissā a viro ducit mechatur. ¶ Hō qdam eratꝭ diues q iduebaꝯ purpura ⁊ bysso: ⁊ epulabaꝯ quotidie splēdide. Et erat qdē mēdicus noīe laçarus: q iacebat ad ianuā eius vlceribus plenus: cupiens saturari d micis q̄ cadebāt de mēsa diuitis: ⁊ nemo illi dabat. Sed ⁊ canes veniebant ⁊ lingebant vlcera eius. Factū est autē vt moreretur mendicus: ⁊ portaretur ab angelis in sinū abrae. Mortuus est aūt ⁊ diues: ⁊ sepultus est in inferno. Eleuans aūt oclos suos cum esset in tormentis: vidit abraaꝫ a longe ⁊ laçarū in sinu eius: ⁊ ipe clamās dixit. Pat abraā miserere mei: ⁊ mitte laçarū vt intingat extremū digiti sui in aquā vt refrigeret linguā meā: qr crucior i hac flāma. Et dixit illi abraā. ¶ Fili recordare qr recepisti bona in vita tua: ⁊ laçarus similit mala. Nunc aūt hic ꝯsolaꝯ: tu vero cruciaris. Et in his oībus iter nos ⁊ vos chaos magnū firmatū ē: vt hi q volūt hic transire ad vos nō possint: neqꝫ inde huc trāsmeare. Et ait. Rogo ergo te pater vt mittas eū in domuꝫ patris mei. Habeo eni qnqꝫ frēs: vt testeꝯ illis ne ipsi veniāt in hunc locū tormentorū. Et ait illi abraaꝫ Habēt moysen ⁊ pphetas: audiāt illos: At ille dixit. Nō pater abraā: sed siquis ex mortuis ierit ad eos: pniaꝫ agent. Ait autem illi. Si moysen ⁊ pphetas non audiunt: neqꝫ siquis ex mortuis resurrexerit credent. XVII

Et ait ad discipulos suos. ¶ Impossibile ē ut nō veniāt scandala Ve aūt illi p quē veniūt. Vtili⁹ ē illi si lapis molaris imponaꝯ circa collū eius: ⁊ pijciaꝯ in mare: qꝫ ut scandalizet vnū de pusillis istis. Attēdite vob. ¶ Si peccauerit in te fraꝯ tu⁹ increpa illum ⁊ si penitētiā egerit dimitte illi. ¶ Et si septies i die peccauerit i te: ⁊ septies i die conuersus fuerit ad te dicēs: penitet me: dimitte illi. Et dixerūt aplī dn̄o: Adauge nob fidē: dixit aūt dn̄s. ¶ Si habueritis fidem sicut granum synapis dicetis huic arbori moro: eradicare ⁊ trāsplantare in mare: ⁊ obediet vobis. Quis aūt vrm̄ habens seruū arantē aut pascentē boues q regresso de agro dicat illi stati transi ⁊ recūbe: ⁊ nō dicit: para qd cenē ⁊ pcinge te ⁊ ministra mihi donec manducē ⁊ bibaꝫ: ⁊ post hec tu māducabis ⁊ bibes. Nunqd grām hꝫ seruo illi: qr fecit q̄ ei impauerat. Nō puto. Sic ⁊ vos cū feceritis oia q̄ pcepta sūt vobis dicite: serui inutiles sumus. Quod debuimus facere fecimus. Et factū ē duꝫ iret in hierl'm trāsibat p mediū samariā ⁊ galileā. Et cuꝫ igrederet quoddā castellū

Mt.25.c.
Job.31.
B
C
Mt.6.c.
D
Mt.23.
Mt.11.d.
Mt.5.b.
Mr.13.g.
Mt.5 c.
et.19.b.
Mr.10.b.
Eccle.6.
Apoc.13.c.
E

F
Ps.77.
B
A
Mt.18.a.
Mr.9.f.
Leuit.19.
Mt.18.c.
Eccle.19.
Mt.18.d.
B
Mt.17.c.
et.21.c.
Mr.11.c.
C

occurrerunt ei decē viri leprosi. Qui ste/
terunt a longe: ꝛ leuauerunt vocē dicētes
Jesu pceptor miserere nrī. Quos vt vi/
dit dixit. Ite ostendite vos sacerdotibus
¶ Et fcm̄ ē dum irent: mundati sūt. Vn⁹
autē ex illis vt vidit qꝛ mundatus est: re
gressus ē cū magna voce magnificās de
um. Et cecidit i faciē añ pedes eius. grās
agēs. Et hic erat samaritanus. Rñdens
autē iesus dixit. ¶ Nōne decē mūdati sūt:
ꝛ nouē vbi sunt. Nō ē iuentus q rediret
ꝛ daret gloriā deo nisi hic alienigena. Et
ait illi. Surge vade: qꝛ fides te saluū fecit
Interrogatus autē a phariseis qñ venit
regnū dei: rñdens eis dixit. Non veniet
regnū dei cum obseruatiōe: neqꝫ dicēt: ec
ce hic aut ecce illic. Ecce. n. regnū dei in
tra vos ē. Et ait ad discipulos suos. Ve
nient dies qñ desideratis videre vnū diē
filij hoīs ꝛ nō videbitis. Et dicent vobis
¶ Ecce hic: ꝛ ecce illic. Nolite ire: neqꝫ se
ctamini. Nā sicut fulgur coruscans sub
celo in ea q̄ sub celo sunt fulget: ita erit fili
us hoīs in die sua. Primū autē oportet
illum multa pati: ꝛ reprobari a generatōe
hac. ¶ Et sicut factum ē in diebus noe: ita
erit ꝛ in diebus filij hoīs. Edebāt ꝛ bibe
bant: vxores ducebant: ꝛ dabanť ad nu/
ptias: vsqꝫ in diē qua intrauit noe in ar/
caꝫ ꝛ venit diluuium ꝛ pdidit oēs. Simi
liter sicut factuꝫ ē in diebus loth. Edebāt
et bibebant: emebant et vendebant: plan
tabant et edificabant: q̄ die autē exijt loth
a sodomis: pluit ignē ꝛ sulphur de celo:
et omnes pdidit. Scđꝫ hec erit qua die fi
lius hominis reuelabiť. In illa hora qui
fuerit in tecto et vasa eius in domo: ne de
scendat tollere illa: et q in agro similiť nō
redeat retro. ¶ Memores estote vxoris
loth. ¶ Quicunqꝫ quesierit aīam suaꝫ sal/
uam facere perdet illam. Et qcūqꝫ per/
diderit illam: viuificabit eam. Dico vo/
bis in illa nocte erunt duo in lecto vno:
vnus assumeť et alter relinquetur. ¶ Due
erunt molentes in vnum: vna assumetur
et altera relinquetur. Duo in agro: vnus
assumetur et alter relinquetur. Respōdē
tes dicunt illi. Vbi dñe. Qui dixit illis.
¶ Vbicunqꝫ fuerit corpus illuc cōgrega/
buntur et aquile.

XVIII

Dicebat autē et parabolā ad illos.
¶ qm̄ oportet semp orare et nō de
ficere dicens. Judex quidam erat in qua/
dam ciuitate q deū non timebat: ꝛ hoiem
non reuerebať. Vidua aūt quedā erat in
ciuitate illa: ꝛ veniebat ad eum dicēs. Vi
dica me de aduersario meo. Et nolebat p
multū tp̄s. Post hec autē dixit itra se. et
si deum nō timeo nec hoiem reuereor: tñ
qꝛ molesta ē mihi hec vidua vindicabo il
lā: ne i nouissimo veniēs sugillet me. Ait
autē dñs. Audite qd iudex iniqtatis dicit
De⁹ autē nō faciet vindictā electoꝝ suoꝝ
clamantiū ad se die ac nocte ꝛ patientiam
habebit i illis. Dico aūt vobis: qꝛ cito fa/
ciet vidictā illoꝝ. Verūtñ filius hoīs ve/
niēs: putas inueniet fidē in terra. Dixit āt
ꝛ ad q̄sdā q in se ꝯfidebāt tāqꝫ iusti ꝛ asp/
nabanť ceteros pabolā istā dicēs. ¶ Duo
hoīes ascēdebant i tēplū vt orarēt: vnus
phariseus ꝛ alť publicanus. Phariseus
stās: hec apud se orabat. De⁹ grās ago ti
bi: qꝛ nō sū sicut ceťi hoīum: raptores: iniu
sti: adulteri vult etiā hic publicanus. Je
iuno bis i sabbato: decias do oīum q̄ pos
sideo. ¶ Et publicanus a lōge stans nole
bat nec oculos ad celū leuare: sꝫ pcutiebat
pectus suū dicēs. De⁹ ꝓpitius esto mihi
pctōri. Dico vobis d̄scēdit hic iustificat⁹
in domū suam ab illo. ¶ qꝛ oīs q se exaltat
humiliabiť: ꝛ q se humiliat exaltabiť. ¶ Af
ferebant autem ad illum ꝛ infantes vt eos
tangeret. Q̄d cū viderēt discipuli icrepa
bant illos. Jesus aūt cōuocans illos dixit
Sinite pueros venire ad me: ꝛ nolite ve
tare eos. Taliū ē eni regnum dei. Amē
dico vobis: qcūqꝫ nō acceperit regnum
dei sicut puer nō itrabit in illud. ꝛ intro/
gauit eū qdā pnceps dicēs. ¶ Magr bo/
ne qd faciens vitā eternā possidebo. Di
xit autē ei iesus. Quid me dicis bonum.
Nemo bonus nisi solus deus. Mādata
nosti. ¶ Nō occides non mechaberis: nō
furtū facies: nō falsum testimoniū dices:
honora patrē tuū ꝛ mrēm. Qui ait. Hec
oīa custodiui a iuuētute mea. Quo audi/
to iesus: ait ei. ¶ Adhuc vnum tibi deest.
O ia q̄cūqꝫ habes vēde ꝛ da paupib⁹ et
habebis thesauꝝ i celo: ꝛ veni sequere me
His ille auditis contristatus est quia di
ues erat valde. Videns autem iesus illū
tristem factum: dixit. Quam difficile qui
pecunias habent in regnum dei itrabūt.
¶ Facilius ē eni camelum p forame acus

D — Mt.8.a. — Mr.1.g. — L.5.c. — Leuit.14. — E — F — Mt.24.d. — Mr.13.c. — F — Mt.24.e. — i.Pe.3.d. — G — Gen.19. — Mt.16.f. — Mr.8.g. — Mt.24.f. — Mt.24.d. — A — Eccle.18.

i.Tessal.5.b — B — S.2.f. Act.3. — a. Eccle.8. — Eccle.5. — S.15.c. — C — Mt.23.b. — Mt.19.c. — Mr.10.b. — D — Mt.19.d. — Mr.10.b. — Exo.20. — Mt.19.d. — Mr.10.c. — Mt.19.c. — Mr.10.c. — E — Mt.19.f.

Evangelium

Mr.10.c.
transire: q̄ȝ diuitem intrare in regnū dei.
Et dixerunt q audiebant. Et qs pōt sal/
uus fieri. Ait illis. ¶ Que iposſibilia sūt
Mt.19.f. Mr.10.d. Mt.19.g. Mr.10.d.
apud hoies: posſibilia sunt apud deum.
Ait aūt petrus. Ecce nos dimisimus oia
⁊ secuti sumus te. ¶ Qui dixit eis. Amen
dico vobis nemo est q reliquit domū aut
parentes aut fratres aut vxorē aut filios
ꝓpter regnū dei: ⁊ nō recipiat multo plu
ra in hoc tēpore ⁊ in seculo futuro vitam
eternā. ¶ Assumpsit aūt iesus duodecim:
Mt.20.d. Mr.10.e. F
⁊ ait illis. Ecce ascendimus hierosolymā
⁊ ꝯsūmabunt oia q̄ scripta sunt ꝑ ꝓphe/
tas de filio hois. Tradet enim gētibus:
⁊ illudet: ⁊ flagellabit: ⁊ ꝯspuet postquā
flagellauerint occidēt eum: ⁊ die tertia re
surget. Et ipsi nihil hoꝝ itellexerunt. Et
erat verbum istud abscōditū ab eis: ⁊ nō
itelligebant q̄ dicebantur. ¶ Factuȝ ē aūt
Mt.20.g. Mr.10.g. G
cum appropinq̄ret hiericho: cecus qdam
sedebat secus viam mēdicans. Et cuȝ au
diret turbam ꝑtereuntē interrogabat qd
hoc esset. Dixerunt autē ei: ꝙ iesus naça
renus transiret. Et clamauit dicēs. ¶ Je
Mt.20.g.
su fili dauid miserere mei. Et q preibant
icrepabant eum vt taceret. Ipse vero mꝉ
tomagis clamabat fili dauid miserere mei
Stans aūt iesus iussit illum adduci ad se.
Et cum appropinq̄sset: iterrogauit illum
dicens. Quid tibi vis faciam. At ille di/
xit. Dn̄e vt videā. Et iesus dixit ei. Res/
pice. ¶ Fides tua te saluū fecit. Et ꝯfestiȝ
Mt.9.e. Mr.5.f.
vidit ⁊ sequebatur illum magnificans de
um. Et omnis plebs vt vidit: dedit lau/
dem deo.

XIX

A
Et igressus pambulabat hiericho
Et ecce vir noie çacheus ⁊ h̄ ꝑn
ceps erat publicanoꝝ: ⁊ ipē diues
Et querebat videre iesum qs esset: ⁊ non
poterat pre turba: q: statura pusillus erat
Et ꝑcurrens ascendit in arboreȝ sycomo
rum vt videret eum: q: inde erat transitu
rus. Et cū venisset ad locum suspiciēs ie
sus vidit illum: ⁊ dixit ad illuȝ. Zachee fe
stinans descende: q: hodie in domo tua
oportet me manere. Et festinans descen/
dit: ⁊ excepit illum gaudens. Et cum vi/
derent oēs murmurabant dicentes ꝙ ad
hoiem peccatorē diuertisset. Stās autem
B
çacheus dixit ad iesum. Ecce dimidiū bo
noꝝ meoꝝ dn̄e do pauperibus: ⁊ si quid
aliquē defraudaui reddo q̄druplum. Ait
iesus ad eum. Quia hodie salus domui
huic facta est: eo ꝙ ⁊ ipse filius sit abrae.
Mt.15.c.
¶ Venit enim filius hois q̄rere ⁊ saluum
facere quod perierat. Hec illis audienti
bus adijciens dixit parabolam: eo ꝙ eēt
ꝓpe hierl'm: ⁊ q: existimarent ꝙ ꝯfestim
Mt.25.b. Mr.13.g.
regnuȝ dei manifestaretur. ¶ Dixit ergo
Homo qdam nobilis abijt in regionem
longinquā accipere sibi regnum: ⁊ reuer
ti. Vocatis autem decem seruis suis: de/
dit eis deceȝ mnas: ⁊ ait ad illos. Nego
ciamini dum venio. Ciues autē eius ode
C
rant eum: ⁊ miserunt legationē post illuȝ
dicentes. Nolumus hunc regnare super
nos. Et factum est vt rediret accepto re/
gno: ⁊ iussit vocare seruos quibus dedit
pecuniaȝ: vt sciret quantū quisq̄ȝ negocia
tus esset. Venit aūt ꝑmus dicens. Dn̄e
mna tua decem mnas acquisiuit. Et ait il
Mt.25.d.
li. ¶ Euge bone serue q: in modico fuisti
fidelis: eris potestatē habens supra decē
ciuitates. Et alter venit dicēs. Dn̄e mna
tua fecit quinq̄ȝ mnas. Et huic ait. Et tu
esto sup quinq̄ȝ ciuitates. Et alter venit
dicens. Dn̄e ecce mna tua quaȝ habui re
positam in sudario: Timui enim te q: hō
austerus es: tollis qd̄ non posuisti: ⁊ me/
tis qd̄ nō seminasti. Dixit ei. De ore tuo
D
te iudico serue nequā. Sciebas q ego hō
austerus sum: tollens qd̄ nō posui: ⁊ me
tens quod nō seminaui. Et quare nō de/
disti pecuniam meam ad mensam: ⁊ ego
veniens cum vsuris vtiq̄ȝ exegisseȝ illud
Et astantibus dixit. Auferte ab illo mnā
⁊ date illi qui decem mnas hȝ. Et dixerūt
Mt.13.b. 25.c. Mr. c.4.8.c.
ei. Dn̄e: hȝ decem mnas. ¶ Dico autem
vobis q: omni habenti dabit ⁊ abūdabit
ab eo autem qui nō hȝ ⁊ qd̄ hȝ auferetur
Deut.19.
ab eo. ¶ Verūtn̄ inimicos meos illos qui
noluerunt me regnare super se adducite
huc: ⁊ interficite ante me. Et his dictis ꝑ
Mt.21.a. Mr.11.a. Joh.12.b. Mt.21.a. Mr.11.a.
cedebat ascendens hierosolymam. ¶ Et
factum est cū appropinquasseȝ ad bethpha
ge ⁊ bethaniam ad montem qui vocatur
oliueti: misit duos discipulos suos dicēs
¶ Ite in castellū quod contra vos est. In
E
quod introeuntes: inuenietis pullum asi
ne alligatum: cui nemo vnq̄ȝ hoiuȝ sedit
Soluite illum ⁊ adducite. Et si quis vos
iterrogauerit quare soluitis: sic dicetis ei.
Quia dn̄s operam eius desiderat. Abie
runt aūt qui missi erant: ⁊ inuenerunt sic

dixit illis stantē pullū. Soluentib⁹ autē
illis pullū: dixerūt dñi ei⁹ ad illos. Quid
soluitis pullū. At illi dixerūt. Quia dñs eū
necessariū habet. Et duxerūt illū ad ihm
Et iactātes vestimēta sua supra pullū: im
posuerūt iesū. ¶ Eunte aūt illo subster/
nebāt vestimēta sua in via. Et cū appro/
pinquaret iā ad descensū mōtis oliueti ce
perūt oēs turbe descendētiū gaudentes
laudare deū voce magna sup oībus quas
viderāt virtutibus dicentes. Benedictus q
venit rex in noīe dñi pax in celo: ⁊ gloria
in excelsis. ¶ Et qdam phariseoꝝ de tur/
bis dixerūt ad illū. Magister increpa di
scipulos tuos. ¶ Quib⁹ ipe ait. Dico vo
bis qꝛ si hi tacuerit lapides clamabūt. Et
vt appropinquauit: vidēs ciuitatē fleuit su/
per illā dicēs. Quia si cognouisses ⁊ tu.
¶ Et qdam in hac die tua q̄ ad pacē tibi:
nūc aūt abscōdita sunt ab oculis tuis. Quia
veniēt dies in te. ⁊ circūdabūt te inimici
tui. vallo. ⁊ circūdabūt te: ⁊ coāgustabūt
te vndiq3: ⁊ ad terrā ꝓsternēt te: ⁊ filios
tuos q in te sunt. ¶ Et nō relinquēt in te la/
pidē sup lapidē: eo qꝛ nō cognoueris tē/
pus visitatiōis tue. ¶ Et ingressus i tem
plū cepit eijcere vendētes ⁊ emētes: di/
cēs illis. ¶ Scriptū ē: qꝛ domus mea do/
mus oratiōis est. Vos aūt fecistis illam
speluncā latronū. Et erat docēs quotidie i
tēplo. ¶ Principes aūt sacerdotū ⁊ scri/
be ⁊ pncipes plebis q̄rebāt illū pdere: et
nō inueniebāt qd facerēt illi. Omnis eni po
pulus suspēsus erat audiēs illū. XX

Et factū est in vna dierū docēte illo
ppl'm i templo ⁊ euāgelizāte: cō/
uenerūt pncipes sacerdotū ⁊ scri
be cū seniorib⁹: ⁊ aiūt dicentes ad illum.
¶ Dic nobis in q̄ ptāte hec facis. Aut qs
est q dedit tibi hāc ptātem. Rūdens aūt
iesus dixit ad illos. Interrogabo vos et
ego vnū vbū. Rūdete mihi. baptismus
iohānis de celo erat. an ex hoībus. At il
li cogitabāt intra se dicētes. Quia si dixe
rimus de celo dicet. Quare ergo nō cre/
didistis illi. Si aūt dixerimus ex hoībus
plebs vniuersa lapidabit nos. Certi sūt
eni iohānem ꝓphetā eē. Et rūderunt se
nescire vñ esset. Et iesus ait illis. Neq3
ego dico vobis in q̄ ptāte hec facio. ¶ Ce
pit aūt dicere ad plebē pabolā hāc. Ho
qdam plātauit vineā ⁊ locauit eā colonis

Mt.21.a / Mr.11.b / Job.12.b / F / Mt.21.c / Abachuc.2 / B / Naum.3. / Mt.24.a / Mr.13.a. / Mt.21.b. / Mr.11.c. / Job.2.d / Esa.56. / Iere.7. / Mt.21.g / Mr.11.b.I. / 12.a. Jo.7.c / 7.g.7.8.c / A / Mt.21.d. / Mr.11.f. / B / Mt.21.f. / Mr.12.a

⁊ ipe pegre fuit multis tpibus. Et in tpe
illo misit ad cultores suū vt de fructu vi/
nee darēt illi. Qui cesū dimiserūt cū ina
nē. Et addidit alterū suum mittere. Illi
aūt hūc q3 cedētes: ⁊ afficiētes ꝯtumelia
dimiserūt inanē. Et addidit tertiū mittere
q ⁊ illū vulnerātes eiecerūt. Dixit āt dñs
vinee. Quid faciā. Mittā filiū meū dile
ctū: forsitā cum hunc viderint verebunt
Quē cū vidissēt coloni: cogitauerūt itra
se dicētes. ¶ Hic est heres. Occidamus
illū: vt nostra fiat hereditas. Et eiectū il/
lū extra vineā occiderūt. Quid ergo faci
et illis dñs vinee. Veniet et perdet colo
nos istos et dabit vineā alijs. Quo audi
to dixerūt illi. Absit. Ille aūt aspiciēs eos
ait. ¶ Quid ē ergo hoc qd scriptū ē lapidē quē
reprobauerūt edificātes hic fact⁹ est in ca
put āguli. Omnis q ceciderit sup illū lapidē
ꝯquassabit: supra quē aūt ceciderit commi
nuet illū. Et q̄rebāt pncipes sacerdotū ⁊
scribe mittere i illū man⁹ illa hora ⁊ timu
erāt ppl'm. Cognouerūt eni qꝛ ad ipsos
dixerit similitudinē hāc. ¶ Et obseruātes mi
serūt insidiatores q se iustos simularent:
vt caperēt cū i sermonē: ⁊ traderēt illū pn
cipatui ⁊ potestati pñdis. Et introgaue/
rūt cū dicētes. ¶ Mgr scim⁹ qꝛ recte dicis
⁊ doces ⁊ nō accipis psonā: sz viā dei in
vitate doces. Licz nobis tributū dare ce
sari: an nō. Cōsiderās aūt dolū illoꝝ di/
xit ad eos. Quid me tēptatis. Ondite mi
hi denariū. Cui⁹ habz imaginē ⁊ inscri/
ptionē. Rūdētes dixerunt Cesaris. Et
ait illis. Reddite ergo q̄ sūt cesaris cesari. et
q̄ sūt dei deo. Et nō potuerūt vbū ei⁹ rep
hēdere corā plebe: ⁊ mirati i respōso eius
tacuerūt. Accesserūt aūt qdā saduceoꝝ q
negāt eē resurrectiōē: ⁊ introgauerūt eū
dicētes. ¶ Mgr: moyses scripsit nob: si
frat alicui⁹ mortu⁹ fuerit hñs vxorem: ⁊
hic sine liberis fuerit: vt accipiat eā frat
ei⁹ vxorē: ⁊ suscitet semē frī suo. Septē ergo
frēs erāt ⁊ pmus accepit vxorē ⁊ mortu⁹
ē sine filijs. Et sequēs accepit illā: ⁊ ipe
mortu⁹ ē sine filio ⁊ tri⁹ accepit illā. Sir ⁊
oēs septē: ⁊ nō reliquerūt semen: ⁊ mortui
sūt. Nouissime oiū mortua est ⁊ mulier.
In resurrectiōe ergo cui⁹ eoꝝ erit vxor. Si
quidem septem habuerunt eam vxorem
Et ait illis iesus. Filij hui⁹ seculi nubunt
⁊ tradūtur ad nuptias: illi vero q digni

E / Gen.37. / Mt.21.g / Mr.12.b / 1.P.2.a. / Act.4.b. / D / Mt.22.c. / Mr.12.b / Job.7.g / 7.8.c. / Mt.22.c. / Mr.12.c. / E / Mt.22.d / Mr.12.c. / F

habebuntur seculo illo: ꝛ resurrectione
ex mortuis: neqꝫ nubēt neqꝫ ducent vxo

mt.22.e.
mr.12.d.
Exo.3.

res neqꝫ vltra mori poterut. ¶ Equales
eni angelis sunt ꝛ filij sunt dei: cū sint fi/
lij resurrectiōis. Quia vo resurgāt mor
tui. ¶ ꝛ moyses ōndit secus rubū: sicut di
cit dn̄m deū abrahā ꝛ deū isaac ꝛ deum ia
cob. Deus aūt nō est mortuoꝝ sed viuo

B

rū. O ēs eni viuūt ei. Rn̄dētes aūt qdaꝫ
scribaꝝ dixerunt ei. Magister bene dixi

mt.22.g.
mr.12.f.

sti. ¶ Et amplius nō audebant eū quicqꝫ
introgare. Dixit aūt ad illos. Quō dicūt
xp̄m filiū esse dauid: ꝛ ip̄e dauid dicit i li/

Ps.109.

bro psalmoꝝ. ¶ Dixit dn̄s dn̄o meo sede
a dextris meis. Donec ponā iimicos tu

mt.22.g
mr.12.f.
mr.12.g.

os scabellum pedū tuoꝝ. ¶ Dauid ergo
dn̄m illū vocat: ꝛ quō filius eius ē. Audi
ente aūt oi pplo dixit disciplis suis. ¶ At
tendite a scribis qui volūt ambulare i sto
lis: ꝛ amant salutatiōes in foro ꝛ primas
cathedras i synagogis: ꝛ p̄mos discubi
tus in ꝯuiuijs. Qui deuorāt domos vi/
duarū: simulātes longā oratiōeꝫ. Hi ac
cipiēt damnationē maiorē. XXI

A
mr.12.g.

Respiciens aūt vidit eos q mitte
bant munera sua in gazophylati
uꝫ diuites. Vidit aūt ꝛ qndā vi/
duā paupculaꝫ mittentē era minuta duo
Et dixit. Vere dico vobis: qꝛ vidua hec
paup plusqꝫ oēs misit. Nā oēs hi ex abū
danti sibi miserūt in munera dei. hec aūt
ex eo qđ deest illi oēm victum suuꝫ quem

B

habuit misit. Et quibusdam dicentibus
de templo qꝫ bonis lapidibus ꝛ donis or

mt.24.a
mr.13.a.
mt.24.a.
mr.13.b.
mt.24.a
mr.13.b
Eph.5.b
i.Cor.3.d.
Col.2.d C
mt.24.b
mr.13.b.

natum eēt: dixit. ¶ Hec que videtis: ve/
niēt dies in qbus nō relinqꝫ lapis supra
lapidē: q non destruaꝫ. ¶ Interrogaue/
runt aūt illuꝫ dicētes. Preceptor qn̄ hec
erūt ꝛ qđ signū cū fieri incipiēt. qui dixit.
¶ Videte ne seducami. multi. n. venient
in noie meo dicētes: qꝛ ego sum: ꝛ tps ap
ꝓpinquauit. Nolite ire post eos. Cū aūt
audieritis p̄lia: ꝛ seditiōes: nolite terreri
O portet primuꝫ hec fieri: sꝫ nōdum stati
finis. Tunc dicebat illis. ¶ Surget gēs
ꝯtra gentē ꝛ regnū aduersus regnum et
terremotus magni erunt p loca ꝛ pestilē
tie ꝛ fames: terroresqꝫ de celo: ꝛ signa ma/

mt.24.b
mr.13.b
Jo.15.f.

gna erunt. ¶ Sꝫ an̄ hec oia inicient vobis
manus suas ꝛ psequnꝫ tradentes in syna
gogas ꝛ custodias trahentes ad reges ꝛ
p̄sides pp nomen meuꝫ. Cōtinget autē
vobis in testimoniū. Ponite ergo i cor
dibus vr̄is nō p̄meditari quēadmodū re
spōdeatis. Ego. n. dabo vobis os ꝛ sa/
piam. cui nō poterūt resistere ꝛ ꝯtradiceꝛ
oēs aduersarij vr̄i. Trademini aūt a pa
rentibus ꝛ fr̄ibus ꝛ cognatis ꝛ amicis:
ꝛ morte afficiēt ex vobis. Et eritis odio

mt.10.f.

oibus hōibus pp nomē meū. ¶ Et capil

D

lus đ capite vr̄o nō p̄ibit. In patiētia ve

mt.24.c.
mr.13.d.
mt.24.c
mr.13.d.

stra possidebitis aias vr̄as. ¶ Cuꝫ aūt vi/
deritis circūdari ab exercitu irl'm. tūc sci/
tote qꝛ appropinquit desolatio ei9. ¶ Tūc
q i iudea sūt fugiāt ad mōtes: ꝛ q i medio
eius discedāt ꝛ q i regiōibus: nō intrēt i
cā: qꝛ dies vltiōis hi sūt vt impleāꝫ oia q̄

mt.24.c
mr.13.d.
Esa.13.
Ezech.13.

scripta sūt. ¶ Ve aūt p̄gnātib9 ꝛ nutrienti
b9 i illis dieb9. Erit. n. p̄ssura magna su
p trā: ꝛ ira pplo huic. Et cadēt i ore gla/
dij: ꝛ captiui ducēꝫ i oēs gētes. Et irl'm

E

calcabiꝫ a gētibus donec ipleanꝫ tpa na/

Esa.13.
Johel.12.

tionū. ¶ Et erūt signa i sole ꝛ luna ꝛ stel/
lis: ꝛ in tr̄is p̄ssura gētiū p̄ ꝯfusiōe soni/
tus maris ꝛ fluctuū arescētibus hōib9 p̄
timore ꝛ expectatiōe q̄ supuenient vniuer
so orbi. Nā vtutes celoꝝ mouebuntur.

mt.24.d.
mr.13.f
Job.26.
Esa.3. F
mt.24.e
mr.13.f

¶ Et tunc videbūt filiuꝫ hois venientēꝫ in
nube cuꝫ ptāte magna ꝛ maiestate. His
autē fieri icipiētibus: respicite ꝛ leuate ca
pita vestra: qm̄ appropinquat redemptio
vestra. ¶ Et dixit illis silitudinē. Videte
ficulneā ꝛ oēs arbores: cuꝫ ꝓducūt iam
ex se fructuꝫ: scitis qm̄ ꝓpe ē estas: ita et
vos cuꝫ videritis hec fieri scitote qm̄ ꝓpe
ē regnuꝫ dei. Amen dico vobis: qꝛ nō p̄

mt.24.e
mr.13.g. B
Ro.13.d.i
Tessal.5.a
Apoc.8.d

teribit generatio hec donec oia fiāt. ¶ Ce
lum ꝛ terra transibunt: verba auteꝫ mea
non transibunt. ¶ Attendite autem vo/
bis ne forte grauentur corda vestra i cra
pula ꝛ ebrietate ꝛ curis huius vite ꝛ sup
ueniat in vos repentina dies illa. Tāqꝫ
laqueus superueniet enim in omnes qui
sedēt sup faciē ois t̄re. Vigilate itaqꝫ oi
tpe orātes: vt digni habeami fugere ista
oia q̄ futura sūt ꝛ stare an̄ filiū hōis. erat
āt dieb9 docēs i tēplo: noctib9 vo exiens
morabaꝫ in mōte q vocaꝫ oliueti. Et ois
ppl's mānicabat ad eū i tēplo audire eum.

A
mt.26.a.
mr.14.a
Jo.12.a
&.19.g.ꝛ
20.c.
mt.21.g

¶ Appropinqbat āt dies XXII
fest9 azymoꝝ q dr̄ pasca. ¶ Et q̄rebāt
p̄ncipes sacerdotū ꝛ scribe quō eū i
terficerēt: timebāt vo plebē ¶ Intrauit āt
sathanas i iudā q cognomiābaꝫ scarioth
vnū de duodeci. ¶ ꝛ abijt ꝛ locut9 ē cum
p̄ncipib9 sacerdotū ꝛ mgr̄atib9 quēadmo

Mr.12.b.
Jo.7.c.ꝛ.g.
Jo.13.a.
Mt.25.b.
Mr.14.b.
Mt.26.b.
Mr.14.b.
B
Mt.26.c.
Mr.14.c.
i.Cor.11.c.
Mt.26.c.
Mr.14.c.
Act.17.d.
Mt.26.c.
Mr.14.c.
Heb.9.c.
Mt.18.b.
Mt.26.b.
Mr.14.c.
Mt.26.b.
Mr.14.b.
Jo.13.c.
Mt.18.a.
Mr.9.c.
Mt.20.f.
Mr.10.f.
Mt.20.f.
Mt.19.g.

dum illum traderet eis. Et gauisi sunt et pacti sūt pecuniā illi dare. Et spopondit. ¶ Et q̄rebat opportunitatē: vt traderet illum sine turb̄. Uenit aūt dies azymoꝝ: i q̄ necesse erat occidi pasca. Et misit petrū ꝛ iohānem dicens: Eūtes pate nobis pasca: vt manducem⁹. At illi dixerunt. Ubi vis paremꝰ? Et dixit ad eos. ¶ Ecce itroeuntibus vobis in ciuitatē occurret vobis hō q̄dam āphoram aq̄ portans sequimini eū i domū i quā intrat ꝛ dicetis p̄rifamilias domus. Dicit tibi mg̃r. Ubi ē diuersorium vbi pasca cū discipulis meis manducē? Et ipse ōndet vobis cenaculū magnum stratū: ꝛ ibi parate. Euntes aūt inuenerunt sicut dixit illis: ꝛ parauerūt pasca. Et cū facta esset hora discubuit: ꝛ duodecim ap̄li cū eo. Et ait illis: Desiderio desideraui hoc pasca manducare vobiscū anteq̄ꝫ patiar. Dico.n. vobis q̄ ex h̄ nō manducabo illud donec impleat̄ in regno dei. ¶ Et accepto calice gr̄as egit ꝛ dixit: Accipite ꝛ diuidite inter vos. Dico eniꝫ vobis q̄ nō bibā de generatiōe vitis donec regnuꝫ dei veniat. ¶ Et accepto pane gr̄as egit ꝛ fregit ꝛ dedit eis dicēs. Hoc est corpus meum qd̄ ꝓ vobis dat̄. Hoc facite in meā cōmemoratiōnē. Similiter ꝛ calicem postq̄ꝫ cenauit dicens. ¶ Hic ē calix nouū testm̄ in sanguine meo qui pro vobis fundet̄. Uerūtn̄ ecce manus tradētis me mecū est in mensa. ¶ Et quidē fili⁹ hoīs s̄m quod diffinituꝫ est vadit. Uerūtamen ve hoī illi p̄ quē tradet̄. ¶ Et ipi ceperunt q̄rere inter se: q̄s eēt ex eis qui hoc factur⁹ esset. ¶ Facta ē aūt h̄ ɔ̄tētio int̄ eos q̄s eoꝝ videret̄ esse maior. Dixit aūt eis. ¶ Reges gētiū dn̄ant̄ eoꝝ: ꝛ q̄ p̄tātem habent sup eos benefici vocant̄. Uos autē non sic. Sꝫ q̄ maior ē i vobis fiat sicut minor: ꝛ q̄ p̄cessor ē: sicut ministrator. ¶ Nam q̄s maior ē q̄ recūbit: an q̄ ministrat. Nōne q̄ recūbit. Ego aūt in medio vr̄m sum sicut q̄ ministrat. Uos aūt estis q̄ p̄māsistis mecum in tēptationibus meis. ¶ Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnū: vt edatis ꝛ bibatis sup mensaꝫ meā in regno meo: ꝛ sedeatis sup thronos iudicantes duodeci tribus isr̄l. Ait autē dn̄s simoni: Simon: ecce sathanas expetiuit vos vt cribraret sicut triticum. Ego aūt rogaui ꝓ te: vt nō deficiat fides tua. Et tu aliq̄n ɔuersus: cōfirma fr̄es tuos. ¶ Qui dixit ei: Dn̄e tecū paratus sum ꝛ in carcerē ꝛ in mortem ire. Et ille dixit Dico tibi petre: nō cātabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. Et dixit eis. Qn̄ misi vos sine sacculo ꝛ pera ꝛ calciamentis: nunqd̄ aliqd̄ defuit vobis. At illi dixerunt. Nihil. Dixit ḡ eis: Sed nūc q̄ hꝫ sacculum: tollat siꝉr ꝛ perā. Et q̄ nō hꝫ vendat tunicā suam ꝛ emat gladiū. ¶ Dico eni vobis: q̄m adhuc h̄ qd̄ scriptum est oportet impleri in me. Et cū iniquis deputat⁹ ē. Eteni ea q̄ sunt de me finē hn̄t. At illi dixerunt. Dn̄e: ecce duo gladij h̄. At ille dixit eis: Satis est. ¶ Et egressus ibat s̄m ɔsuetudinem i mōtē oliuaꝝ. Secuti sunt aūt illum ꝛ discipuli. ¶ Et cū peruenisset ad locū: dixit illis. Orate: ne itretis i tēptationē. Et ipse auulsus ē ab eis quātū iactus est lapidis: ꝛ positis genib⁹ orabat dicēs. ¶ Pr̄ si vis transfer calicē istum a me: Uerūtn̄ nō mea voluntas: sꝫ tua fiat. Apparuit autē illi angelus de celo confortans eū. Et factus in agonia ꝓlixius orabat. Et factus est sudor eius sicut gutte sanguinis decurrētis in trām. ¶ Et cū surrexisset ab orōne ꝛ venisset ad discipulos suos. iuenit eos dormiētes p̄ tristicia. Et ait illis. Quid dormitis? Surgite orate: ne itretis i tēptationē. ¶ Adhuc eo loq̄nte ecce turba: ꝛ q̄ vocabat̄ iudas vn⁹ de duodecim antecedebat eos: ꝛ appropiquauit iesu: vt oscularet̄ eū. Jesus autem dixit illi: Juda: osculo filiuꝫ hoīs tradis. ¶ Uidētes autē hi q̄ circa ipm̄ erant quod futuꝝ erat dixerunt ei. Dn̄e: si pcutimus in gladio. Et pcussit vnus ex illis seruuꝫ p̄ncipis sacerdotū: ꝛ amputauit auriculaꝫ eius dexterā. R̄ndens āt iesus ait: Sinite. Usq̄ huc. Et cū tetigisset auriculā ei⁹ sanauit eū. Dixit autē iesus ad eos q̄ venerāt ad se p̄ncipes sacerdotū ꝛ magistratus templi ꝛ seniores. ¶ Quasi ad latronem existis cum gladijs ꝛ fustibus. ¶ Cū quotidie vobiscum fuerim in tēplo: non extendistis manus in me. Sed hec ē hora vestra: ꝛ potestas tenebrarum. ¶ Comprehendentes autem eum: duxerunt ad domum principis sacerdotum: petrus vero sequebatur eum a longe. ¶ Accenso autem igne in medio atrij circum sedētibus illis: erat petrus in medio eorum

D
Mt.26.c.
Mr.14.c.
Esa.53.
Mr.15.d.
Mt.26.d.
Joh.18.a.
Mt.26.d.
Mr.14.d.
E
Mt.26.d.
Mr.14.d.
Joh.6.d.
Mt.26.d.
Mr.14.d.
Mt.26.e.
Mr.14.e.
Joh.18.a.
Mt.26.e.
Mr.14.e.
Joh.18.
Mt.26.e.
Mr.14.e.
Joh.18.d.
F
Mt.26.f.
Mr.14.f.
Joh.18.c.
Mt.26.g.

Quē cū vidiſſet ancilla q̄dam ſedentē ad
lumē ⁊ cum fuiſſet intuita dixit. Et hic cū
illo erat. At ille negauit eu; dicēs. Mu/
lier nō noui illū. Et poſt puſillū alius vi/
dens euȝ dixit. Et tu de i lis es. Petrus
vo ait: O hō nō ſum. Et intuallo facto q̄
ſi hore vni⁹: alius qdaȝ affirmabat dicēs
Vere ⁊ hic cū illo erat: nā ⁊ galileus eſt.
Et ait petrus: Hō neſcio qd dicis. Et cō
tinuo adhuc illo loq̄nte cantauit gallus.
Et ɔuerſus dñs reſpexit petruȝ. ¶ Et re/
cordatus ē petrus vbi dñi ſicut dixerat:
q: p̄uſq̄ȝ gallus cantet: ter me negabis. ⁊
egreſſus foras petrus fleuit amare. Et vi
ri q tenebāt illū: illudebant ei cedētes. ¶ ⁊
velauerūt eum: ⁊ ꝑcutiebant faciē ei⁹: ⁊ i
terrogauerunt eū dicētes: Prophetiza.
Quis ē q te ꝑcuſſit? Et alia mlta blaſphe
mātes dicebant i euȝ. Et vt factus ē dies
ɔuenerunt ſeniores plebis ⁊ p̄ncipes ſa/
cerdotū ⁊ ſcribe: ⁊ duxerunt illū i cōciliū
ſuum dicentes. ¶ Si tu es xp̄s dic nobis.
Et ait illis: Si vobis dixero nō credetis
mihi: ſi autē ⁊ introgauero non rñdebit̄
mihi: neq̄ȝ dimittetis. ¶ Ex hoc autē erit
filius hois ſedēs a dextris vtut̄ dei. Di
xerunt aūt oēs. Tu ḡ es filius dei? Qui
ait. Vos dicit̄: q: ego ſum. At illi dixert
¶ Quid adhuc deſideramus teſtimoniū.
Ipſi. n. audiuim⁹ de ore eius. XXIII

Et ſurgēs ois multitudo eorum
duxerūt illū ad pilatū. Ceperunt aūt
illum accuſare dicētes. Hunc in
uenim⁹ ſubuertentē gentē nr̄am: ⁊ ꝓhi/
bentē tributa dare ceſari: ⁊ dicentē ſe xp̄ȝ
regē eſſe. ¶ Pilat⁹ autē introgauit eū di
cens: Tu es rex iudeoꝝ. At ille rñdēs ait
¶ Tu dicis: Ait auteȝ pilatus ad p̄ncipes
ſacerdotū ⁊ turbas. Nihil inuenio cauſe
i hoc hoie. At illi iualeſcebāt dicētes. Cō
mouit ppl̄m docens ꝑ vniuerſaȝ iudeam
icipiens a galilea vſq̄ȝ huc. Pilat⁹ auteȝ
audiens galileā: iterrogauit ſi homo ga/
lileus eſſet. Et vt cognouit ꝙ de herodis
ptāte eſſet remiſit eū ad herodem: q ⁊ ipſe
hieroſolymis erat illis dieb⁹. Herodes
aūt viſo ieſu gauiſus ē valde. Erat. n. cu
piens ex multo tpe videre eū: eo ꝙ audi/
ret multa de eo ⁊ ſpabat ſignū aliquod vi
dere ab eo fieri. Introgabat aūt euȝ mul
tis ſmonibus. At ipſe nihil illi rñdebat.
¶ Stabāt autem p̄ncipes ſacerdotū ⁊ ſcri
be cōſtant̄ accuſantes eum. Spreuit autē
illū herodes cū exercitu ſuo ⁊ illuſit indu
tum veſte alba: ⁊ remiſit ad pilatū. Et fa/
cti ſūt amici herodes ⁊ pilatus i ipa die. nā
antea inimici erāt ad iuicem. Pilatus āt
cōuocatis p̄ncipibus ſacerdotū ⁊ magſtrati
bus ⁊ plebe: dixit ad illos. ¶ Obtuliſt mi
hi hūc hoiem q̄ſi auertentem ppl̄m ⁊ ecce
ego corā vobis interrogās nullā cām in/
uenio i hoie iſto: ex his i qbus eū accuſa/
tis. Sed neq̄ȝ herodes. Naȝ remiſi vos
ad illum ⁊ ecce nihil dignū morte actū eſt
ei. Emendatū ḡ illum dimittā. ¶ Neceſſe
aūt hēbat dimittere eis ꝑ diem feſtū vnū.
Exclamauit aūt ſil' vniuerſa turba dicēs.
¶ Tolle hunc: ⁊ dimitte nobis barrabā.
¶ Qui erat ꝑꝑ ſeditionē quādā factā in ci
uitate ⁊ homicidiū miſſus i carcerē. Iteꝝ
aūt pilatus locut⁹ ē ad eos volēs dimittē
ihm. At illi ſuccłamabāt dicentes. Cru
cifige crucifige eū. Ille aūt tTMio dixit ad il
los. Quid. n. mali fecit iſte. ¶ Nullaȝ cāȝ
mortis iuenio i eo. Corripiaȝ ḡ illum ⁊ di
mittam. At illi iſtabant vocibus magnis
poſtulantes vt crucifigeret̄: ⁊ iualeſcebāt
voces eoꝝ. Et pilat⁹ adiudicauit fieri pe/
titionē eoꝝ. ¶ Dimiſit aūt illis eum q ꝑꝑ
homicidiū ⁊ ſeditionē miſſus fuerat i car
cerem quē petebant. Ieſum vo tradidit
voluntati eoꝝ. ¶ Et cū ducerēt eū: appre
henderunt ſimonem quēdā cyrenenſem
venientē de villa ⁊ ipoſuerunt illi cruceȝ
portare poſt ieſum. Sequebat̄ autē illum
multa turba ppl̄i ⁊ mulieꝝ: q̄ plangebāt
⁊ lamentabant̄ eū. Conuerſus āt ad illas
ieſus dixit: Filie hierl̄m nolite flere ſuper
me: ſ; ſuꝑ voſipſas flete: ⁊ ſuꝑ filios vroſ
Qm̄ ecce venient dies in quibus dicent.
¶ Beate ſteriles: ⁊ ventres q nō genuert
⁊ vbera q̄ non lactauerunt. ¶ Tunc icipi
ent dicere mōtibus: cadite ſuꝑ nos. ⁊ col/
libus opite nos. Quia ſi i viridi ligno h̄
faciunt in arido qd fiet. Ducebant̄ autem
⁊ alij duo nequā cū eo: vt interficerent̄. ¶ Et
poſtq̄ȝ venerunt i locuȝ q vocat̄ caluarie:
ibi crucifixerunt eū: et latrōes vnū a dex/
tris: alterum a ſiniſtris. Ieſus autē dice
bat: Pater dimitte illis. Non eni ſciunt
quid faciunt. ¶ Diuidētes vo veſtimēta
eius miſerunt ſortes. Et ſtabat ppl̄s expe
ctās: ⁊ deridebant eū p̄ncipes cū eis dicē
tes. Alios ſaluos fecit: ſe ſaluum faciat: ſi

Mr. 14. g.
Ioh. 18. c.
B
Mt. 26. g.
Mr. 14. g.
Mt. 26. g.
Mr. 14. g.
Ioh. 18. d.
Mt. 26. f.
Mr. 14. f.
Ioh. 6. g.
Mt. 26. f.
Mr. 14. g.
Ioh. 6. g.
Mt. 26. g.
Mr. 14. g.
A
Mt. 27. a.
Mr. 15. a.
Ioh. 18. c.
Mt. 27. b.
Mr. 15. a.
Ioh. 18. f.
Ioh. 18. g.
B
Mt. 26. f.

Mr. 14. f.
Act. 13. c.
C
Mt. 27. b.
Mr. 15. a.
Mt. 27. c.
Mr. 15. b.
Io. 18. g.
Act. 3. c.
Act. 28. c.
D
Mt. 27. c.
Mr. 15. c.
Ioh. 18. g.
Mt. 27. d.
Mr. 15. c.
s. 21. d. Sap
3. Eſa. 54.
Bar. 4. d.
Apoc. 6. d.
9. b. Eſa. 2.
Oſe. 10.
Mt. 27. d.
Mr. 15. d.
Ioh. 19. c.
Mt. 27. d.
Mr. 15. d.
Ioh. 19. d.

hic est xp̄s dei electus. ¶ Illudebant autē ei ꝛ milites accedētes: ꝛ acetum offerētes ei dicentes. Si tu es rex iudeoꝝ saluū te fac. ¶ Erat āt ꝛ supscriptio scripta sup eū lr̄is grecis: ꝛ latinis: ꝛ hebraicis: h̄ ē rex iudeoꝝ. ¶ Un⁹ autē de his q pendebant latronibus blasphemabat eū dicens. Si tu es xp̄s ¶ saluum fac teipm̄ ꝛ nos. Rn̄/dens autē alter increpabat eum dicens: Neq̄ tu times deū: q in eadē dānatōne es. Et nos qdē iuste: nā digna factis recipimus. Hic vo nihil mali gessit. Et di/cebat ad iesum. Dn̄e memēto mei cū ve/neris in regnum tuum. Et dixit illi iesus Amē dico tibi: hodie mecū eris in para/diso. Erat aūt fere hora sexta ꝛ tenebre facte sunt i vniuersā trā vsq̄ in horā nonā. ¶ Et obscuratus ē sol ¶ ꝛ velum tēpli scis/sum ē mediū. Et clamās voce magna iesus ait: Pr̄ ¶ in manus tuas ꝯmēdo sp̄m meū. Et hec dicēs expirauit. ¶ Videns āt centurio qd̄ factū fuerat: glorificauit deū dicēs: Vere hic hō iustus erat. Et omis turba coꝝ q simul aderāt ad spectaculum istud: ꝛ videbant q̄ fiebāt: ꝑcutientes pe/ctora sua reuertebanť. Stabant autē oēs noti eius a lōge: ꝛ mulieres q̄ secute eum erant a galilea hec videtes. ¶ Et ecce vir noīe ioseph q erat decurio vir bonus ꝛ iu/stus: hic non consenserat ꝯsilio ꝛ actibus eoꝝ: ab arimathia ciuitate iudee: q expecta bat ꝛ ipse regnū dei. ¶ Hic accessit ad pi/latum ꝛ petijt corpus iesu: ꝛ depositum i uoluit in syndone: ꝛ posuit eum i monu/mento exciso i quo nondū qsq̄ posit⁹ fue rat. Et dies erat parasceues: ꝛ sabbatum illucescebat. Subsecute aūt mulieres que cum eo venerant de galilea viderunt monumētum: ꝛ quēadmodū positū erat corpus eius: ꝛ reuertētes pauerūt aromata ꝛ vnguenta: ꝛ sabbato qdē siluerunt ꝺm mandatum.

XXIIII

Una autē sabbati valde d luculo venerunt ad monumentū portā tes q̄ parauerāt aromata: ꝛ iuenerunt lapidem reuolutū a monumēto: ꝛ ingresse nō inuenerunt corpus dn̄i iesu. Et factum est dū mēte cōsternate eēnt de isto ecce duo viri steteřt secus illas in veste fulgenti. ¶ Cum timerent autē ꝛ declinarēt vultū in trā: dixerunt ad illas. Quid q̄ritis: viuentē cū mortuis. Non ē hic: s; sur/rexit. Recordamini q̄liter locutus ē vobis cum adhuc in galilea eēt dicens. Quia oꝫ filium hoīs tradi in manus hoīū pctoꝝ: ꝛ crucifigi: ꝛ die tertia resurgere. ¶ Et recordate sunt vboꝝ eius: ꝛ regresse a monumento nūciauerunt hec oīa illis vndecim: ꝛ ceteris oībus. Erat aūt maria ma/gdalene ꝛ iohanna: ꝛ maria iacobi: ꝛ ce/tere q̄ cum eis erant: q̄ dicebāt ad ap̄los hec. Et visa sunt ante illos sicut deliramētū vba ista: ꝛ non crediderunt illis. Pe trus autē surgens cucurrit ad monumē tum ꝛ ꝓcūbens vidit lintheamina sola posita: ꝛ abijt secum mirās qd̄ factum fuerat Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellū qd̄ erat in spatio stadioꝝ sexaginta ab hierusalē noīe emaus. Et ipsi loquebanť ad inuicē de his oīb⁹ q̄ acciderant. ¶ Et factū est dum fabularentur ꝛ secum q̄re/rent: ꝛ ipse iesus appropinquans ibat cū illis. Oculi autē illoꝝ tenebanť: ne eū ag̅ scerent. Et ait ad illos. Qui sunt hi ꝺmones quos confertis ad inuicem ambulantes: ꝛ estis tristes? Et rn̄dens vn⁹ cui nomen cleophas dixit ei. Tu sol⁹ pegrin⁹ es in hierl̄m: ꝛ nō cognouisti q̄ facta sunt in illa his dieb⁹. Quib⁹ ille dixit. Que? Et dixerūt de iesu naçareno q fuit vir ꝓpha potens in opere ꝛ sermone corā deo ꝛ oī pp̄lo. ꝛ quō eum tradiderunt sūmi sacer/dotes ꝛ ꝑncipes nostri in dānationē mortis: ꝛ crucifixerunt eū. Nos aūt speraba/mus: q: ipse esset redēpturus israel. ꝛ nūc sup hec oīa tertia dies ē hodie q̄ hec facta sunt. Sed ꝛ mulieres q̄dā ex nr̄is terruerunt nos q̄ an̄ lucem fuerunt ad monumē tum ꝛ nō iuēto corpe eius venerūt dicentes: se etiā visionē angeloꝝ vidisse: q dicunt eū viuere. Et abierūt q̄dā ex nr̄is ad monumentū. ꝛ ita inuenerūt sicut mulie/res dixerunt ipsum vo nō inuenerūt. Et ipse dixit ad eos. O stulti ꝛ tardi corde ad credēdū in omibus q̄ locuti sunt ꝓphete. ¶ Nōne hec oportuit pati xp̄m ꝛ ita intrare in gloriā suā. Et incipiēs a moyse ꝛ oībus ꝓphetis: interpretabať illis i oīb⁹ scripturis q̄ de ipso erant. Et appropinqua/uerunt castello q̄ ibant: ꝛ ipse se finxit longius ire. ¶ Et coegerūt illū dicētes. Ma/ne nobiscū: qm̄ aduesperascit: ꝛ inclinata ē iā dies. Et intrauit cū illis. Et factū est dū recūberet cū eis: accepit panē ꝛ bn̄di/

Marginalia: Mt.27.f. Mr.15.f. Joh.19.c. Mt.27.e. Mr.15.e. Joh.19.d. F Mt.27.e. Mr.15.e. Mt.27.e. Mr.15.e. Apoc.6.e. Mt.27.f. Mr.15.f. Ps.30. G Mt.27.f. Mr.15.f. Mt.27.g. Mr.15.g. Jo.19.g. Mt.27.g. Mr.15.g. Jo.19.g. A Mt.28.a. Mr.16.a. Joh.20.a. Mt.28.a. Mr.16.c. B Mt.28.b. Mr.16.c. C Mr.16.c. D Act.14.d. Gen.19. E

xit ac fregit: ⁊ porrigebat illis. Et apti sũt
oculi eoꝝ: ⁊ cognouerunt eũ: ⁊ ipe euanu
it ex oculis eoꝝ. Et dixerũt adinuicẽ. Nõ
ne cor nostrũ ardẽs erat in nobis: dũ loq̃/
ret in via ⁊ aperiret nobis scripturas. Et
surgens eade hora regressi sũt i hier'l'm: ⁊
iuenerũt cõgregatos vndecim ⁊ eos q cũ
ill s erãt dicẽtes ꝙ surrexit dñs vere ⁊ ap
paruit simoni. Et ipsi narrabant q̃ gesta
erãt in via: ⁊ quõ cognouerũt eũ in fractõ
ne panis. Dum aũt hec loquũr stetit: ihs
i medio eoꝝ ⁊ dixit: Pax vobis. Ego sũ
nolite timere. Cõturbati vo ⁊ ɔteriti exi
stimabãt se spm̃ vidẽ. Et dixit eis. Quid
turbati estis: ⁊ cogitatiões ascẽdunt i cor
da vestra: Videte manus meas ⁊ pedes
qr ego ipse sum. Palpate ⁊ videte: qr spi
ritus carnem ⁊ ossa nõ hz sicut me videtis
habere. Et cum hec dixisset: ostẽdit ei ma
nus ⁊ pedes. Adhuc aũt illis nõ credẽti/
bus ⁊ mirantibus pre gaudio dixit: Ha
betis hic aliqd qd manducetur? At illi obtu
lerunt ei partẽ piscis assi: ⁊ fauũ mellis. Et
cũ manducasset corã eis sumens reliqas
dedit eis. Et dixit ad eos. Hec sũt vba q̃
locut⁹ sũ ad vos cũ adhuc essem vobiscũ

B

qm̃ necesse est ipleri oia q̃ scripta sunt i le
ge moysi ⁊ ꝓphetis ⁊ psalmis de me. Tũc
aperuit illis sensũ: vt intelligerent scriptu
ras: ⁊ dixit eis: ¶ Qm̃ sic scriptũ est ⁊ sic

Act.17.a.

oportebat xp̃m pati ⁊ resurgere a mortu/
is tertia die: ⁊ predicare in nomine eius
pniam ⁊ remissionẽ pctõꝝ in omnes gẽ
tes incipientibus ab hierosolyma. Vos
autem testes estis horum. ¶ Et ego mittã

Isa.44.
Act.1.a.

ꝓmissum patris mei in vos: vos autẽ se/
dete in ciuitate: quoadusqz iduamini vir/
tute ex alto. Eduxit aũt eos foras in betha
niam: ⁊ eleuatis manibus suis benedixit
eis. ¶ Et factũ est dũ benediceret illis re/

Mr.16.g.
Act.1.b.

cessit ab eis: ⁊ ferebatur in celum. Et ipsi
adorantes regressi sunt in hierusalem cũ
gaudio magno: ⁊ erant semper in templo
laudantes ⁊ benedicentes deum. Amen.

Explicit euangelium secundum Lucã
Incipit prologus in euangelium sm̃ Jo
hannem.

Hic est iohannes euangeli
sta vnus ex discipulis dñi
q virgo a deo electus est:
quẽ de nuptijs volentem
nubere vocauit de⁹. Cui
virginitatis in hoc du/
plex testimoniũ datur in euangelio: ꝙ ⁊
p̃ ceteris dilect⁹ a deo dicitur: ⁊ huic matrẽ
suã pendẽs in cruce cõmendauit dñs vt
virginẽ virgo seruaret. Deniqz manife/
stans in euãgelio ꝙ erat ipse icorruptibilis
verbi opus ichoans: solus verbũ carnẽ
factũ esse nec lumen a tenebris cõprehen/
sum fuisse testatur: primũ signũ ponẽs qd
in nuptijs fecit dñs ostendens ꝙ ipse erat
vt legentibus demonstraret ꝙ vbi dñs i
uitatus sit: deficere nuptiaꝝ vinũ debeat
⁊ veteribus imutatis: noua oia q̃ a xp̃o i
stituuntur appareant. Hoc aũt euangeliũ
scripsit in asia: postea q̃z i pathmos isula
apocalypsim scripserat: vt cui in ꝑncipio
canonis icorruptibile ꝑncipiũ ꝑnotatur i
genesi: ⁊ etiã icorruptibilis finis ꝑ virgi/
nem in apocalypsi redderetur dicente xp̃o:
ego sum alpha ⁊ o. Et hic ẽ iohãnes: qui
sciens superuenisse diẽ recessus sui: ɔuoca
tis discipulis suis in ephe so: p m̃lta signo
rũ experimenta ꝓmens xp̃m: descendẽs
in defossum sepulture lue locũ: facta ora/
tione positus ẽ ad p̃res suos: tã extrane⁹
a dolore mortis q̃z a corruptione carnis i/
uenitur alienus. Tñ post oẽs euangelium
scripsit: ⁊ hoc virgini debebatur. Quoꝝ tñ
vel scriptoꝝ tp̃is dispositio: vel librorum
ordinatio: ĩõ a nobis per singula nõ expo
nitur vt sciendi desiderio collato ⁊ querenti
bus fructus laboris: ⁊ deo magisterij do
ctrina seruetur.

Explicit prologus.
Incipit registrũ in euangeliũ Johãnis.

In principio erat verbũ ⁊c̃.
testimoniũ de xp̃o ꝑhibet io/
hãnes baptista: phariseoꝝ le
uite iterrogant iohãnẽ. Jo/
hãnes iesum videns agnum
dicit dei: ⁊ andreas petro dicit: iuenimus
messiã. Jesus dic̃ nathanael vidi sub ficu
Jesus vocat⁹ ad nuptias ⁊ discipuli eius
de aqua fecit vinũ: vendẽtes ⁊ nũmulari
os eijcit de tẽplo: dicit soluite tẽplũ hoc.

3 Iesus nicodemo dicit de baptismo: et aliis multis dicit q credit in eum nō diiudicabitur q autē nō credit iā diiudicatus ē: iesus i iudea baptizat: et iohānes i ennō: iohānes dicit xp̄m crescere: se autē minorari.

4 Iesus cum muliere samaritana loquitur: prophetā i patria sua sine honore esse: reguli filium a morte suscitat.

5 De piscina probatica sanat hoiem trigita et octo annos habentem infirmitatem: dicebāt iudei sanato nō licet tibi tollere grabatum tuum sabbato: quecunq̄ pater fecerit hec et filius siliter facit: dicit iesus quia vēit hora et nunc ē qn mortui audiūt vocem etc. dicit iesus iohānes est lucerna ardēs et lucens: scrutamini scripturas: dicit moyses accusat vos: et si crederetis moysi crederetis forsitan et mihi.

6 De quinq̄ panibus et duobus piscibus et q eum regē facē voluerūt: iesus sup mare ābulat. Operamini nō cibū q perit de māna et pane celesti loquitur ego sum panis q de celo descēdi: recedētibus ab eo discipulis vnum ex duodecim diabolum dicit.

7 Iesus in scenophegia ascēdit ad diē festū dicitur iesu: demoniū hēs: de turba multi credebāt in eum: clamat iesus si qs sitit veniat et bibat cū ministris et nicodemo principes contendunt.

8 De muliere adultera: iesus lucē mundi esse se predicat. iesus iterrogatus principium se esse respondit: q ois peccator seruus sit: et q iesus ante abraā sit.

9 Cecū a natiuitate curat: iesus dicit i iudiciū in hūc mūdum veni: ut q nō vidēt videant.

10 Qui nō intrat per ostiū in ouile dicit ego sum pastor bonus ptātem habeo ponendi aiam meam. Iudei dicunt si tu es xp̄s dic nobis palā: ego et pater vnū sumus: sustulerūt lapides iudei ut lapidarēt iesū et exiuit de manibus eorum.

11 De suscitatiōe lazari: collegerūt pricipes et pharisei conciliū: cayphas dicit: q expedit vt vnus etc.

12 Maria vnxit pedes iesu et extersit capillis suis iudas fur erat et loculos hēs: turba ex iudeis multa venit nō propter iesū tm̄: sed ut lazarū viderēt quē suscitauit a mortuis turba q venerat ad diem festum occurrit ie su sedēti sup pullū asine gētiles qdā rogabāt philippū dicentes: dn̄e venimus iesum videre: iesus rūdit nisi granū frumēti etc. aia mea turbata ē: pater clarifica nomen tuū: venit vox de celo dicit iesus nūc iudiciū ē mūdi: et multi ex principibus crediderūt in eū: sed propter phariseos nō confitebantur: dicit nō veni ut iudicem mundum: sed vt saluificem.

13 Pedes discipulorum lauat dicēs: et vos debetis alter alterius lauare pedes dic: q mā ducat pan ē meū leuabit contra me calcaneum suū: dicit vnus ex vobis tradet me: et subiūgit cui ego itinctū panē porrexero: tunc i troiuit in iudā sathanas: mandatū nouum do vobis vt diligatis iuicē: dicit petro: antequam gallus cantet ter me negabis etc.

14 Non turbetur cor vr̄m: dicit: ego sum via veritas et vita: dicit philippus dn̄e ostende nobis patrem: si diligitis me mandata mea seruate: ego in patre meo et vos i me et ego in vobis: siquis diligit me sermones meos seruat.

15 Dicit: ego sum vitis vera et pater meus agricola est: de dilectiōe precepta: si me psecuti sunt et vos psequentur: et odio habuerunt me gratis dicit cū venerit paraclitus.

16 Absq̄ synagogis facient vos. Nunc vado ad eum qui me misit et nemo ex vobis iterrogat etc. cū venerit paraclitus ille arguet mundū de pctō: oia q̄cunq̄ habet pater mea sunt modicū iā et nō videbitis me: vsq̄ mō nō petistis quicq̄: exiui a patre meo et veni in mundū: pater mecum est.

17 Subleuatis oculis in celum: dixit pater venit hora clarifica filium tuum. Iesus discipulos cōmendat patri: pater iuste mundus te non cognouit.

18 Egressus iesus cum discipulis suis trans torrentem cedron: q̄rentibus iuda eum cohorte iesum respondit ego sum: abierunt retrorsum et ceciderunt in terrā: captio xp̄i negatio petri: ab iudicatio xp̄i: et responsio eiusdem.

19 Pilatus iesum flagellauit: derisio: crucifixio inter duos latrones: cōmēdatio matris discipulo: et potatio aceti: et mors et sepultura.

20 Resurrectio: et qualiter apparuit marie magdalene: apparēs discipulis dedit eis pacē spiritū scm̄: post dies octo clausis ianuis apparuit discipulis et thome.

21 Postea iterum manifestauit se ad mare tyberiadis etc. de piscatione petri: dicit petro tertio pasce oues meas.

Explicit registrum.

Incipit euãgeliũ ∫m Johãnẽ. Capl'z. I

A

In principio
erat verbum: ⁊ verbũ
erat apud deuz: ⁊ deus
erat verbũ. Hoc erat i
prin cipio apud deum.
Oia p ipsuz f.cã sunt: ⁊
sine ipso factuz est nihil
Quod factũ ẽ in ipso vita erat: ⁊ vita erat
lux hoium: ⁊ lux in tenebris lucet ⁊ tene/
bre eã nõ cõphenderunt. ¶ Fuit hõ miss⁹
a deo cui nomẽ erat iohãnes. Hic venit
i testimoniũ vt testimoniũ phiberet de lu
mie: vt oẽs crederent p illum. Non erat
ille lux: ∫z vt testimoniũ phiberet de lumi
ne. Erat lux vera: q̃ illumiat oẽm hoiez
venientẽ in hũc mundũ. In mundo erat
⁊ mundus p ip̃m factus ẽ: ⁊ mundus eũ
nõ cognouit. In ꝓpria venit ⁊ sui euz nõ
receperunt. Quotq̃t autẽ receperunt eum de
dit eis ptãtem filios dei fieri his q credũt
in noie eius. Qui nõ ex sanguinib⁹ neq̃z
ex voluntate carnis neq̃z ex voluntate vi
ri: sed ex deo nati sunt. Et verbuz caro fa
ctũ est ⁊ hitauit in nobis. Et vidim⁹ glo/
riã eius. gloriã q̃si vnigeniti a patre plenũ
gratie ⁊ veritatis. Johãnes testimoniuz
phibet de ipso ⁊ clamat dicens. Hic erat
quẽ dixi q post me vẽturus ẽ: añ me fact⁹
ẽ q2 prior me erat. Et de plenitudie ei⁹ nos
oẽs accepimus grãm ꝓ gratia: q2 lex per
moysen data ẽ: gratia ⁊ veritas p iesũ xp̃z
facta ẽ. ¶ Deũ nemo vidit vnq̃z. Vnige
nitus filius q ẽ in sinu pr̃is: ipse enarra/
uit. ¶ Et hẽ ẽ testimoniũ iohãnis: q̃n mise
runt iudei ab hierosolymis sacerdotes ⁊
leuitas ad eũ vt iterrogarẽt eũ. Tu qs es
Et ↄfessus ẽ: ⁊ nõ negauit. Et ↄfessus ẽ:
q2 nõ suz ego xp̃s. Et iterrogauerunt eũ.
Quid ergo. Helias es tu. Et dixit nõ sũ
Propheta es tu. Et rñdit. Nõ. Dixerũt
ergo ei. Quis es vt rñsum demus his q
miserunt nos. Quid dicis de teipso. Ait
¶ Ego vox clamãtis i deserto: dirigite vi
am dñi: sicut dixit esaias ꝓpha. Et q mis
si fuerãt erãt ex phariseis. Et iterrogaue
runt eũ ⁊ dixerunt ei. Quid ergo bapti/
ças si tu nõ es xp̃s: neq̃z helias: neq̃z ꝓ/
pheta. Rñdit eis iohãnes dicẽs. ¶ Ego
baptiço in aqua. medius ãt vr̃z stetit quẽ
vos nescitis. Ipse ẽ q post me vẽturus ẽ
q añ me factus ẽ: cuius ego nõ sũ dignus
vt soluã eius corrigiã calciamẽti. Hec in
bethania facta sunt transiordanẽ vbi erat
iohãnes baptiçãs. Altera die vidit iohã/
nes iesuz venientẽ ad se ⁊ ait. Ecce agn⁹
dei: ecce q tollit pctã mũdi. Hic ẽ de quo
dixi. Post me venit vir q añ me factus ẽ
q2 prior me erat: ⁊ ego nesciebã eũ. Sz vt
manifestet̃ in isrl': ꝓpterea veni ego in aq̃
baptiçãs. Et testimoniũ phibuit iohãnes
dicẽs. ¶ Q2 vidi spũz descendentẽ q̃si co
lumbã de celo: ⁊ mãsit sup eum: ⁊ ego ne
sciebã eum: sed q misit me baptiçare in aq̃
ille mihi dixit. Sup quẽ videris spm̃ de/
scendentẽ ⁊ manentẽ sup eũ: hic ẽ q bapti
çat in spũ scõ. Et ego vidi ⁊ testimonium
phibui: q2 hic ẽ filius dei. Altera die iterũ
stabat iohãnes: ⁊ ex discipulis eius duo.
Et respiciẽs iesum ãbulantez dixit. Ecce
agnus dei. Et audierunt eũ duo discipuli
loq̃ntez: ⁊ secuti sunt iesũ. Cõuersus autẽ
iesus ⁊ vidẽs eos sequentes se: dicit eis.
Quid q̃ritis. Qui dixerũt ei. Rabbi: qd
dicit̃ iterp̃tatum mgr̃ vbi hitas. Dicit eis
Venite ⁊ videte. Venerunt ⁊ viderunt
vbi maneret: ⁊ apud eũ mãserunt die illo
Hora erat autẽ q̃si decima. Erat aũt an/
dreas frat̃ simonis petri: vnus ex duob⁹
q audierat a iohãne: ⁊ secuti fuerant eum
Inuenit hic p̃muz frẽm suũ simonẽ ⁊ di
cit ei. Inuenimus messiã: qd ẽ iterp̃tatuz
xp̃s. Et adduxit eũ ad iesum. Intuit⁹ ãt
eum iesus dixit. Tu es simon filius iohã
na. tu vocaberis cephas qd interp̃tat̃ pe
trus. In crastinũ voluit exire in galileaz
⁊ iuenit philippũ Et dixit ei iesus. Seq̃/
re me. Erat aũt philippus a bethsaida ci/
uitate andree ⁊ petri. Inuenit philippus
nathanael: ⁊ dicit ei. Quẽ scripsit moyses
in lege ⁊ ꝓphete iuenim⁹ iesũ filiũ ioseph
a naçareth. Et dixit ei nathanael. A naça
reth põt aliqd bõi eẽ. Dicit ei philippus.
Veni ⁊ vide. Vidit iesus nathanael ve/
nientẽ ad se ⁊ dicit de eo. Ecce vere israe
lita: in q̃ dolus nõ ẽ. Dicit ei nathanael.
Vñ me nosti. Rñdit iesus ⁊ dixit ei. Pri
usq̃z te philippus vocaret cũ esses sub ficu
vidi te. Rñdit ei nathanael ⁊ ait. Rabbi
tu es filius dei: tu es rex isrl'. Rñdit iesus
⁊ dixit ei. Q2 dixi tibi vidi te sub ficu cre/

Mat. 3. a. i. 3. f.

B

i. Jo. 4. c. L. i. 5. f.

Esa. 40. M 3. a. Mr. i. a Luc. 3. a.

D

Mat. 3. e.

Mar. i. b. Luc. 3. d. Act. i. a. ⁊ 19. a.

E

Mat. 3. g. Mar. i. b Luc. 3. c.

F

G

dis maius his videbis. Et dicit ei. Amē
amē dico vob. videbitꝭ celū aptū ꝛ āgelos
dei ascēdētes ꝛ descēdētes sup filiū hois.

II

A

E T tertia die nuptie facte sunt
in chana galilee: ꝛ erat mater iesu
ibi. Vocatus ē autē ꝛ iesus ꝛ di/
scipuli eius ad nuptias. Et deficiente vi
no dicit mater iesu ad eū. Vinū nō habēt
Et dicit ei iesus. Quid mihi ꝛ tibi ē muli
er. Nondū venit hora mea. Dicit mater

B

eius mistris. Qdcūqꝫ dixerit vobis faci
te. Erāt autē ibi lapidee hydrie sex posite
secundū purificationē iudeoꝝ: capientes
singule metretas binas vel ternas. Dicit
eis iesus. Implete hydrias aqua. Et iple
uerunt eas vsqꝫ ad sūmum. Et dicit eis
iesus. Haurite nūc: ꝛ ferte architriclino
Et tulerūt. Vt aūt gustauit architriclinꝰ
aquā vinū factū: ꝛ nō sciebat vn̄ eēt: mini
stri autē sciebāt q hauserāt aquam: vocat
spōsum architriclinus: ꝛ dicit ei. Ois hō

C

pmum bonuꝫ vinū ponit: ꝛ cum inebriati
fuerit: tunc id qd̄ deterius ē. Tu āt seruasti
bonum vinuꝫ vsqꝫ adhuc. Hoc fecit ini
tium signoꝝ iesus in chana galilee: ꝛ ma
nifestauit gloriā suā: ꝛ crediderunt i eum
discipl'i eius. ¶ Post hec descēdit caphar

Mt.4.d.
D

naum ipse ꝛ mater eius ꝛ frēs eius ꝛ disci
puli eius: ꝛ ibi māserunt nō multis diebꝰ
¶ Et ppe erat pasca iudeoꝝ: ꝛ ascēdit ie/

Mt.21.b.
Mr.11.d.
Luc.19.g.
Esa.56.
Hiere.7.

sus hierosolymā ꝛ inuenit in tēplo vēden/
tes oues: ꝛ boues: ꝛ columbas: ꝛ nūmu/
larios sedētes. Et cuꝫ fecisset q̄si flagelluꝫ
de funiculis: oēs eiecit de tēplo: oues q̄ꝫ ꝛ
boues ꝛ nummularioꝝ effudit es: ꝛ mē/
sas subuertit. Et his q columbas vende
bāt dixit. Auferte ista hic: ꝛ nolite facere
domum pr̄is mei domum negociationis

E
Ps.68.

Recordati sunt vo discipl'i eiꝰ qꝛ scriptuꝫ
ē: ¶ Zelus domus tue comedit me. Rn̄de
runt ergo iudei ꝛ dixerunt ei. Qd̄ signuꝫ

F
Mt.26.f.

ondis nobis: qꝛ hec facis. Rn̄dit iesus ꝛ
dixit eis. ¶ Soluite tēplum h̄: ꝛ i tribꝰ die
bus excitabo illud. Dixerunt ergo iudei.
Quadragita ꝛ sex ānis edificatum ē tem
plum h̄: et tu in tribus diebꝰ excitab illud
Ille autē dicebat de tēplo corpis sui. Cuꝫ
g resurrexissꝫ a mortuis: recordati sunt di

B

scipuli eiꝰ qꝛ h̄ dicebat: et crediderunt scri
pture et s̄moni quē dixit iesus. Cuꝫ āt eēt
hierosolymis i pasca i die festo mlt̄i credi
derunt in noie eius: videtes signa eius q̄
faciebat. Ipe aūt iesus nō credebat semet
ipsum eis: eo ꝙ ipse nosset oēs: ꝛ qꝛ opus
ei non erat vt qs testimoniuꝫ phiberet de
homine. Ipse enim sciebat qd esset in ho
mine.

III

A
J.7.g.
Mt.22.c.

E ¶ Rat aūt hō ex phariseis nicode/
mus noie: pnceps iudeoꝝ. Hic
vēit ad ihꝫ nocte ꝛ dixit ei. ¶ Rab
bi: scimus qꝛ a deo venisti magister. Ne
mo eni pōt hec signa facere q̄ tu facis: ni/
si fuerit deus cū eo. Rn̄dit iesus ꝛ dixit ei
Amen amē dico tibi: nisi qs renatus fue
rit denuo: non pōt videre regnū dei. Di

B

cit ad eum nicodemus. Quō pōt hō rena
sci cum sit senex. Nūquid pōt in ventrem
mr̄is sue iterato introire ꝛ renasci. Rn̄dit
iesus. Amē amē dico tibi: nisi qs renatus
fuerit ex aqua ꝛ spū scō: nō pōt itroire i re
gnū dei. Qd̄ natuꝫ ē ex carne caro ē: ꝛ qd̄
natum est ex spiritu: spūs ē. Nō mireris

J.6.g.

qꝛ dixi tibi: oꝫ vos nasci denuo. ¶ Spūs
vbi vult spirat: ꝛ vocē eius audis: sed ne
scis vn̄ veniat: aut q̄ vadat. Sic est ois q
natus ē ex spū. Rn̄dit nicodemus ꝛ dixit
ei. Quō pn̄t hec fieri: Rn̄dit iesus ꝛ dixit
ei. Tu es magister i israel ꝛ hec ignoras.

C

Amē amen dico tibi: qꝛ quod scimus lo/
quimur: ꝛ quod vidimus testamur: ꝛ te/
stimonium nr̄m non accipitis. Si terre/
na dixi vobis ꝛ nō creditis: quō si dixero

Eph.4.b.
Numeri.21.
J.12.e.

vobis celestia credetꝭ: ¶ Et nemo ascēdit
in celū: nisi q descēdit de celo: filius hois
qui ē in celo. ¶ Et sicut moyses exaltauit
serpentē in deserto: ita exaltari oportet fili
um hois. vt ois qui credit in ipso nō pere

i.Jo.4.b.

at: sed habeat vitā eternā. ¶ Sic eni deus
dilexit mundū vt filium suum vnigenituꝫ
daret: vt oēs q credit in eū nō pereat sꝫ hē
at vitā eternā. Nō eni misit deus filiū su/

D

um in mundū vt iudicet mūdū: sed vt sal
uet mundus p ipsum. Qui credit in euꝫ
non iudicat. Qui aūt non credit iā iudi/
catus ē: qꝛ non credit in noie vnigeniti fi
lij dei. Hoc est autē iudicium. qꝛ lux ve/
nit in munduꝫ: ꝛ dilexerunt hoies magis
tenebras q̄ꝫ lucē. Erāt eni coꝝ mala opa
Ois eni q male agit odit lucem ꝛ nō ve/
nit ad lucē vt non arguant opa eiꝰ. Qui
aūt facit veritatē venit ad lucē vt manife/

E

stentur opa eius: qꝛ i deo sūt facta. Post
hec venit iesus ꝛ discipuli eius in terrā iu
deā: ꝛ illic morabat cuꝫ eis ꝛ baptizabat.

Mt.3.b. Luc.3.a. Mt.4.d. Mar.i.c.

¶ Erat aũt ⁊ iohãnes baptiçans in ennõ iuxta salim: q2 aque multe erãt illic: ⁊ veniebant ⁊ baptiçabãt. Nõdũ eni missus fuerat iohãnes in carcerẽ. F acta ẽ aũt q̃o ex discipulis iohãnis cum iudeis de purificatione. Et venerunt ad iohãnem ⁊ dixerunt ei. Rabbi: q erat tecũ trans iordanẽ cui tu testimoniũ perhibuisti ecce hic baptiçat ⁊ oẽs veniunt ad eũ. Rñdit iohãnes ⁊ dixit. Non põt hõ accipe qcq̃3 nisi fuerit ei datũ de celo. ¶ Ipsi vos mihi testimonium phibetis qd dixerim: nõ sum ego xp̃s sed q2 missus sum añ illum. Qui h3 sponsam sponsus est: amicus aũt sponsi q stat ⁊ audit eu3: gaudio gaudet ꝓpter vocem sponsi. Hoc ḡ gaudium meum ipletũ est. Illũ oportet crescere: me aũt minui. Qui de sursu3 venit sup oẽs est. Qui de terra est de tra ẽ: ⁊ de terra loquit̃: q de celo venit sup oẽs est. Et qd vidit ⁊ audiuit hoc testat̃: ⁊ testimonium eius nemo accipit. ¶ Qui aũt acceperit ei᷒ testimoniũ signauit: q2 deus verax ẽ. ¶ Quẽ enim misit deus: vba dei loquit̃. Non.n. ad mensurã dat deus spm̃. ¶ Pater diligit filiu3 ⁊ oia dedit in manu eius. ¶ Qui credit in filiu3 habet vitam eternã: q autẽ incredulus ẽ filio: non videbit vita3: sed ira dei manet super eum. IIII

i.Jo.4.c. B Ro.3.a. I.8.c. Mt.ii.g. Luc.io.f. I.16.c. Esa.2i. Abacuch.2

Ut ḡ cognouit iesus q2 audierunt pharisei q2 iesus plures discipl'os facit ⁊ baptiçat q̃3 iohannes: q̃q̃3 iesus nõ baptiçaret s3 discipuli eius: ¶ reliq̃t iudeã ⁊ abijt ite3 i galileã. O portebat aũt eũ trãsire p mediã samariã. Venit ḡ i ciuitatẽ samarie q̃ dicit̃ sichar: iuxta p̃diũ qd dedit iacob ioseph filio suo. Erat autẽ ibi fons iacob. Jesus aũt fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontẽ. Hora autem erat q̃si sexta. ¶ Venit mulier de samaria haurire aquã. Dicit ei iesus. Da mihi bibere. Discipuli eni eius abierunt i ciuitatẽ vt cibos emerẽt. Dicit ḡ ei mulier illa samaritana. Quõ tu iudeus cũ sis bibere a me poscis q̃ su3 mulier samaritana. Nõ eni coutunt̃ iudei samaritanis. Rñdit iesus ⁊ dixit ei. Si scires donum dei: ⁊ qs ẽ q dicit tibi: da mihi bibere. tu forsitan petisses ab eo: ⁊ dedisset tibi aquã viuã. Dicit ei mulier: Dñe: neq̃3 in quo haurias habes: ⁊ puteus altus est. ¶ Vñ ḡ habes aquã viuã. Nũqd tu maiores p̃re nr̃o iacob q dedit nobis puteũ: ⁊ ipse ex eo bibit ⁊ filij eius ⁊ pecora eius. Respõdit iesus ⁊ dixit ei: O is q bibit ex aq̃ hac sitiet ite3. Qui aũt biberit ex aq̃ quã ego dabo ei: nõ sitiet i eternũ: sed aq̃ quã ego dabo ei: fiet i eo fons aque saliẽtis i vitã eternã. Dicit ad eũ mulier: ¶ Dñe da mihi hãc aquam: vt nõ sitiã neq̃3 veniã huc haurire. Dicit ei iesus: Uade voca virũ tuũ: ⁊ veni huc. Rñdit ei mulier ⁊ dixit: Nõ habeo vir. Dicit ei iesus: Bñ dixisti: q2 nõ habeo virum. Quinq̃3 eni viros habuisti: ⁊ nunc quẽ habes nõ ẽ tuus vir. Hoc vere dixisti. Dicit ei mulier. ¶ Dñe: video q2 propheta es tu. Patres nr̃i i mõte h̃ adorauerũt ⁊ vos dicit̃: q2 hierosolymis ẽ loc᷒ vbi adorar̃ o3. Dicit ei iesus. Mulier crede mihi: q2 veiet hora qñ neq̃3 in mõte h̃ neq̃3 i hierosolymis adorabitis p̃re3. Vos adoratis qd nescitis: nos adoram᷒ qd scimus: q2 salus ex iudeis ẽ. S3 venit hora ⁊ nũc ẽ qñ veri adoratores adorabũt p̃re3 in spũ ⁊ vitate. Nã ⁊ pat tales q̃rit q adorẽt eũ. ¶ Spũs ẽ deus ⁊ eos q adorãt eũ i spũ ⁊ vitate o3 adorare. Dicit ei mulier: Scio q2 messias venit q dr̃ xp̃s. Cũ ḡ venerit ille: nob nũciabit oia. Dicit ei iesus: ego sum q loquor tecũ. Et ꝯtinuo venerũt dicipuli eius: ⁊ mirabant̃ q2 cũ muliere loq̃bat̃. Nemo tñ dixit qd q̃ris aut qd loq̄ris cũ ea. Reliq̃t ḡ hydriã suã mulier: ⁊ abijt i ciuitatẽ: ⁊ dicit illis hoib᷒: Uenite ⁊ videte hoiem q dixit mihi oia quecũq̃3 feci. Nunqd ipse ẽ xp̃s. Exierunt ḡ de ciuitate ⁊ veniebãt ad eũ. Interea rogabãt eu3 discipuli dicẽtes: Rabbi: manduca. Ille aũt dixit eis: Ego cibũ hẽo mãducare quẽ vos nescit̃. Dicebãt ḡ discipl'i ad iuice3: Nũqd aliqs attulit ei mãducar̃. Dic eis ihs: Me᷒ cib᷒ ẽ vt faciã volũtatẽ ei᷒ q misit me vt pficiã op᷒ ei᷒. ¶ Nõne vos dicitis q2 adhuc q̃ttuor mẽ ses sũt ⁊ messis veit. Ecce dico vob leuate oculos vr̃os ⁊ videte regiões: q2 albe sũt iã ad messẽ. Et q metit mercedẽ accipit ⁊ ꝯgregat fructũ i vitã etnã: vt ⁊ q seminat sĩl gaudeat ⁊ qui metit. In h̃.n. ẽ vbũ ve3: q2 ali᷒ ẽ q seminat: ⁊ ali᷒ ẽ q metit. Ego misi vos metere qd vos ñ laborastis. Alij laborauerũt: ⁊ vos i labores eo2 introistis. Ex ciuitate aũt illa multi crediderũt i eũ samaritano2 ꝓpter vbũ mulieris testioniũ phibẽtis: q2 dixit

A Mt.4.d. Gen.24. B I.6.d. C Luc.7.c. D 2.Cor.3.b. E esa.40.⁊.5i. Luc.10.a.

mihi oia q̄cūq; feci. Cū venissent ḡ ad il/
lū samaritani rogauerūt eū vt ibi mane
ret. Et māsit ibi duos dies. Et mlto plu
res crediderūt ꝓpter ſmonē ei⁹. Et mu
lieri dicebāt q: nō ꝓpt tuā loq̄lā credim⁹
Ipsi eni audiuimus ⁊ scim⁹ q: hic est ve
re saluator mūdi. ¶ Post duos āt dies ex
ijt inde ⁊ abijt in galileā. ¶ Ipe eni iesus
testimōniū phibuit: q: ꝓpheta i sua patria
honorē nō hꝫ. Cū ḡ venisset i galileā ex/
ceperūt eū galilei: cū oia vidissēt q̄ fecerat
hierosolymis i die festo. Et ipsi eni vene
rāt ad diē festū. Venit ḡ itez i chana ga
lilee vbi fecit aquā vinū. ¶ Et erat qdam
regulus cui⁹ filius ifirmabaꝛ capharnaū
Hic cū audissꝫ q: iesus adueīret a iudea i
galileā abijt ad eū: ¶ ⁊ rogabat eū vt dscē
deret ⁊ sanaret filiū ei⁹. Incipiebat enim
mori. Dicit ḡ iesus ad eū. Nisi signa ⁊ ꝓ
digia videritis nō creditis. Dicit ad eum
regulus. Dn̄e descēde priusq̄ȝ moriaꝛ fi/
lius meus. Dicit ei iesus. Uade fili⁹ tu⁹
viuit. Credidit hō ſmoni quē dixit ei ie/
sus: ⁊ ibat. Iā autē eo descēdēte serui oc
currerūt ei: ⁊ nunciauerūt dicētes q: fili⁹
eius viueret. Introgabat ḡ horā ab eis i
q̄ melius habuerit. ¶ Et dixerūt ei: q: he/
ri hora septima reliqt eū febris. Cogno
uit ergo pater q: illa hora erat in q̄ dixit ei
iesus: fili⁹ tuus viuit: ⁊ credidit ipse ⁊ do
mus ei⁹ tota. Hoc itez ſm signum fecit
iesus cum venisset a iudea i galileā.

Capitulum. V

Post hec erat dies festus iudeoꝝ
⁊ ascēdit iesus hierosolymā. Est
autē hierosolymis ꝓbatica piscia
q̄ cognoiaꝛ hebraice bethsaida qnq; por
ticus hn̄s. In his iacebat multitudo ma
gna languētiū cecoꝝ: claudoꝝ aridoꝝ ex
pectātiū aq̄ motū: Angelus autē dn̄i de
scēdebat ſm tēpus in piscinā: ⁊ moueba
tur aq̄. Et q prior descendisset in piscinam
post motionē aq̄: sanus fiebat a q̄cūq; de
tinebaꝛ ifirmitate. Erat autē qdā hō ibi
triginta ⁊ octo ānos hn̄s in ifirmitate sua
Hūc cū vidisset iesus iacētē: ⁊ cognouit
q: iā multū tps hēret: dicit ei. Uis sanus
fieri. Rn̄dit ei lāguidus. Dn̄e hoiē non
hēo vt cū turbata fuerit aq̄ mittat me i pi
scinā. Dū vēio eni ego: alius añ me dscē
dit. Dicit ei iesus. ¶ Surge tolle grabatū
tuū ⁊ ābula ⁊ stati sanus fac⁹ ē hō ille. et
sustulit grabatū suū ⁊ ābulabat. Erat āt
sabbatū i die illo. Dicebāt ergo iudei illi
q sanatus fuerat. Sabbatū ē: non lꝫ tibi
tollere grabatū tuū Rn̄dit eis q me sanū
fecit ille mihi dixit: tolle grabatū tuū ⁊ am
bula. Introgauerūt ergo eū. Quis ē ille
hō q dixit tibi tolle grabatū tuum ⁊ ābu/
la. Is aūt q sanus fuerat effect⁹ nesciebat
qs eēt Iesus. n. dclinauit a turba ꝯstitu
ta i loco. Postea iuenit eū iesus i tēplo ⁊
dixit illi. Ecce sanus factus es iā noli pec
care: ne deteri⁹ tibi aliqd ꝯtingat. Abijt il
le hō: ⁊ nūciauit iudeis: q: iesus eēt q fec
eū sanū. Propterea psequebanꝛ iudei iesuꝫ:
q: hec faciebat i sabbato. Iesus aūt rn̄dit
eis. Pr̄ meus vsq; mō opaꝛ ⁊ ego opor
Propterea ergo magis q̄rebāt eū iudei in
terficere: q: nō solū soluebat sabbatū: sed
⁊ pr̄ez suū dicebat deū: eq̄lē se faciēs deo
Rn̄dit itaq; iesus ⁊ dixit eis. Amē amen
dico vobis: nō pōt filius a se facere qcq̄ȝ:
nisi qd viderit pr̄ez facientē. Quecunq;
n. ille fecerit: hec ⁊ fili⁹ silr̄ facit. Pr̄.n.
diligit filiuꝫ: ⁊ oia dmōstrat ei q̄ ipe facit
⁊ maiora his dmonstrabit ei opa vt vos
miremī. Sicut.n. pr̄ suscitat mortuos et
viuificat. Neq;.n. pr̄ iudicat quēq̄ȝ: sed
oē iudiciū dedit filio: vt oēs honorificent
filiū sicut honorificāt pr̄ez. Qui nō hono
rificat filiū nō honorificat pr̄ez q misit illū
Amē amē dico vob q: q vbū meū audit
⁊ crdit ei q misit me hꝫ vitā eīnā ⁊ iudiciū
ñ veit: s; trāsiet a morte i vitā. Amē amē
dico vob. q: veit hora ⁊ nūc ē qñ mortui
audiēt vocē filij dei ⁊ q audierit viuēt. Si
cut. n. pat hꝫ vitā i semetipo sic dedit ⁊ fi
lio hr̄e vitā i semetipo. Et ptātē dedit ei
iudiciū facere: q: fili⁹ hois ē. Nolite mi/
rari h: q: veit hora i q̄ oēs q i monumen
tis sūt audiēt vocē filij dei: ⁊ ꝓcedēt q bo
na fecerūt: i resurrectiōē vite: q vo ma
la egerunt: i resurrectiōē iudcij. ¶ Non
possuꝫ ego a meipo facere qcq̄ȝ. Sicut au
dio iudico: ⁊ iudiciū meū iustū ē. ¶ q a
nō q̄ro voluntatē meā s; voluntatē ei⁹ q
misit me ¶ Si ego testioniū phibeo d me
ipo testioniū meū ñ ē veꝝ. Ali⁹ ē q testio
niū phibꝫ d me. Et scio q: veꝝ ē testioni
uꝫ ei⁹ qd phibꝫ d me. Uos misisti ad io/
hannem ⁊ testimonium phibuit veritati.
Ego autem non ab homine testimoniū
accipio: s; hec dico vt vos salui sitis. Ille
erat lucerna ardēs ⁊ lucēs. Uos aūt vo
luistis ad horā exultare i luce ei⁹. Ego aūt

Mt.4.d. Mt.13.g. Mr.6.a Luc.4.d
B
Mt.8.b. Luc.7.a Mt.9.d Mr.5.d Luc.8.f
3.Reg.17
C
Mt.9.b Mar.2.c Luc.5.c
E
D
E
i.8.d. i.6.d. i.8.b
F

Jo. 14. c

habeo testimoniū maius ioāñe. ¶ O pa.n.
q̄ dedit mihi pr̄ vt pficiā ea: ipa opa que
ego facio testimoniū phibet de me: qꝛ pr̄
misit me. Et q misit me pr̄ ipe testimoni
um phibuit de me. Neqꝫ vocē ei⁹ vnq̄
audistis: neqꝫ spēm eius vidistꝭ. Et ver
bū ei⁹ nō hētis i vobis manēs: qꝛ quem
misit ille: huic vos nō creditꝭ. Scrutami
scripturas qꝛ vos putatis i ipis vitā eter
nā hēre. Et ille sūt q̄ testimoniū phibent

B

de me ⁊ nō vultis vēire ad me vt vitā ha
beatꝭ. Claritatē ab hoib⁹ nō accipio: sꝫ
cognoui vos qꝛ dilectiōeꝫ dei nō habetis
i vobis. Ego veni i noie pris mei: ⁊ nō
accepistis me. Si ali⁹ venerit i noie suo:
illū accipietꝭ. Quō vos potestis credere
q gl'iaꝫ ab iuicē accipitis: ⁊ gl'iaꝫ q̄ a solo
deo est nō q̄ritis. Nolite putare qꝛ ego ac
cusatur⁹ sū vos apd prēm. Est q accu/
sat vos moyses i quo vos spatis. Si enī
crederetis moysi: crederetꝭ forsitan ⁊ mi
hi. De me eni ille scripsit. Si aūt illi⁹ lrīs
nō creditꝭ quō vbis meis credetis. VI

A
Mt. 4. g.
Mar. 3. b
Luc. 4. b.

P ¶ Ost hec abijt iesus trās mare
galilee qd̄ est tyberiadis. Et seq̄
batᷣ eū multitudo magna. qꝛ vi/
debāt signa q̄ faciebat sup his q infirma/
banꝭ. ¶ Subijt ergo in mōtē iesus: ⁊ ibi
sedebat cū discipulis suis. Erat aūt pri/
mū pasca dies festus iudeoꝝ. ¶ Cū suble

Mt. 14. c
Luc. 9. b.
Mt. 14. c.
Mar. 6. e
Luc. 9. b

uasset ergo oculos iesus: ⁊ vidisset quia
multitudo maxia venit ad eū dicit ad phi
lippū. Vñ ememus panes vt māducent
hi. Hoc aūt dicebat tēptans eū. Ipe.n.
sciebat qd esset facturus. Rñdit ei philip
pus. Ducētoꝝ denarioꝝ panes nō suffi
ciūt eis: vt vnusqsqꝫ modicū qd accipiat.

Mt. 14. d
Mar. 6. e
Luc. 9. b.
B

Dicit ei vnus ex discipulis eius andreas
frater simōis petri. ¶ Est puer vnus hic
q hꝫ qnqꝫ panes hordeaceos ⁊ duos pi/
sces. Sed hec qd sūt inter tātos. Dicit ḡ
iesus. Facite hoies discūbere. Erat autē

Mt. 14. d. ⁊ 15. g. Mr. 6. f. ⁊. 8. a. Lu. 9. b.

fenū multū in loco. Discubuerūt ergo vi
ri numero q̄si qnqꝫ milia ¶ Accepit ergo
iesus panes: ⁊ cū grās egisset: distribuit
discumbētib⁹. Similiter ⁊ ex piscib⁹ q̄n
tū volebāt. Vt aūt impleti sūt dixit disci/
pulis suis. Colligite q̄ supauerāt fragmē
ta ne peant. Collegerūt ergo ⁊ ipleuerūt
duodeciꝫ cophinos fragmentoꝝ ex qnqꝫ
panibus hordeaceis ⁊ duobus piscibus
que supfuerūt his qui māducauerāt. Illi
ergo hoies cū vidissent qd̄ iesus fecerat si
gnum. dicebant. ¶ Quia hic est vere pro/
pheta q venturus est in mundū. Jesus er

S. 4. c.
Luc. 7. c.

go cū cognouisset qꝛ venturi eēnt vt rape
rent eū ⁊ facerēt eū regē. ¶ Fugit iteꝝ i mō
tē ipse solus. Vt aūt sero factū est descen
derunt discipuli ei⁹ ad mare. Et cum ascē

Mt. 14. e.
Mr. 6. g.
Luc. 6. b.
C

dissent naui. venerūt trāsmare i caphar
naū. Et tenebre iaꝫ facte erant ⁊ nō vene
rat ad eos iesus. Mare aūt vēto magno
flante exurgebat. Cuꝫ remigassent ergo
quasi stadia vigintiqnqꝫ aut triginta vi/
dent iesuꝫ ¶ ambulantē supra mare ⁊ p/
ximū naui fieri ⁊ timuerunt. Ille aūt di/

Mt. 14. e
Mr. 6. g.

cit eis. Ego sum nolite timere. Volue/
runt ergo accipe eū in naui: ⁊ statiꝫ nauis
fuit ad terrā quam ibant. Altera die tur/
ba q̄ stabat transmare vidit qa nauicula
alia nō erat ibi nisi vna: ⁊ qꝛ nō introisset
cum discipulis suis iesus in naui: sed soli
discipuli eius abissent. Alie vo superue/
nerunt naues a tyberiade iuxta locuꝫ vbi
manducauerant panem grās agens deo
Cū ḡ vidisset turba qꝛ iesus nō eēt ibi ne
qꝫ discipuli eius ascēderunt in nauiculas
⁊ venerunt capharnaū q̄rentes iesuꝫ. Et
cuꝫ iuenissent eū transmare: dixerunt ei
Rabbi: q̄n huc venisti. Rñdit eis iesus
⁊ dixit. Amen dico vobis. q̄ritis me: nō

D

qꝛ vidistis signa sed qꝛ māducastis ex pa
nibus: ⁊ saturati estis. Operamini non
cibuꝫ q perit: sed q permanet in vitā eter
nam quē filius hois dabit vobis. Hunc
n. pater signauit deus. Dixerūt ergo ad
euꝫ. Quid faciemus vt opemur opa dei
Rñdit iesus: ⁊ dixit eis. Hoc ē opus dei
vt credatis in eū quē misit ille. ¶ Dixerūt
ergo ei. Qd̄ ergo tu facis signū vt videa
mus ⁊ credam⁹ tibi. Quid oparis. Pa

Mt. 16. a.
Mr. 8. b

tres nrī manducauerūt māna in deserto
sicut scriptū est. ¶ Panē de celo dedit eis
māducare. Dixit ergo iesus. Amē amē

Ps. 77.
Sap. 16. f

dico vobis: non moyses dedit vobis pa
nē de celo: sed pater meus dat vobis pa/
nem de celo verum. Panis eniꝫ verus
est qui de celo descendit: ⁊ dat vitam mū/
do. Dixerunt ergo ad eū. Dñe sp da no
bis panē hūc. Dixit āt eis iesus. Ego sū
panis vite. ¶ Qui venit ad me: nō esuri/

Eccle. 24.

et: ⁊ qui credit in me non sitiet in eternuꝫ
Sed dixi vobis: quia ⁊ vidistis me ⁊ nō
credidistꝭ. O ē qd̄ dat mihi paī ad me ve

Mt.26.d. Mr.14.d. Luc.22.c. j.5.c.

niet: ꝛ eũ q vẽit ad me ñ eijciã foras: ¶ qꝛ descẽdi de celo nõ ut faciã volũtatẽ meã: ſʒ volũtatẽ ei⁹ q misit me. Hec ẽ. n. volũtas ei⁹ q misit me patris: ut oẽ qḋ dedit mihi ñ pdã ex eo: ſʒ resuſcitẽ illḋ i nouissimo die. Hec ẽ aũt volũtas patris mei qui misit me: ut oĩs q videt filiũ ꝛ credit i euʒ hẽat vitã etnã: ꝛ ego rſuſcitabo eũ i nouissimo die. murmurabant ğ iudei de illo: qꝛ dixiſſʒ ego ſũ panis viuus q de celo descẽdi. Et dicebant: ¶ Nõne h̃ eſt fili⁹ ioseph cuius nos nouim⁹ patrẽ ꝛ matrem. Quõ ğ dicit h̃: qꝛ ḋ celo descendi? Rñdit ğ ieſus ꝛ dixit eis: ¶ Nolite murmurare i inuicẽ. Nemo põt venire ad me nisi pat̃ q misit me traxerit eũ ꝛ ego resuſcitabo eũ i nouiſſimo die. Eſt ſcriptũ i prophetis. Erũt oẽs docibiles dei. O is q audiuit a patre ꝛ didicit venit ad me. ¶ Nõ qꝛ patreʒ vidit qſq̃: nisi is q ẽ a deo: hic vidit patrẽ. Amẽ amẽ dico vobis q credit i me hʒ vitã eternã. Ego ſuʒ pãis vite. Pr̃es veſtri manducauerunt mãna i deserto: ꝛ mortui ſt. Hic ẽ panis de celo deſcẽdẽs: ut ſi qs ex ipo mãducauerit nõ moriatur Ego ſũ panis viu⁹ q de celo deſcẽdi. Si qs mãducauerit ex h̃ pane viuet in etnũ. Et panis quẽ ego dabo caro mea eſt: pro mũdi vita. Litigabãt ğ iudei ad inuicem dicẽtes: Quõ põt hic nob carnẽ ſuã dare ad mãducãdũ? Dixit ergo eis ieſus. Amẽ amẽ dico vobis: niſi mãducaueritis carnẽ filij hoĩs ꝛ biberitis eius ſãguinẽ: nõ hẽbitis vitã i vob. ¶ Qui mãducat meaʒ carnẽ et bibit meũ ſanguinẽ: hʒ vitã etnã ꝛ ego resuſcitabo eũ i nouiſſimo die. Caro. n. mea vere ẽ cibus ꝛ ſanguis meus vere eſt potus. Qui mãducat meã carnẽ ꝛ bibit meũ ſanguineʒ i me manet ꝛ ego i illo. Sicut miſit me uiuẽs pat̃ ꝛ ego viuo ꝑpter patreʒ: ꝛ q mãducat me. et ipſe viuet ꝑpt me. Hic ẽ panis q de celo deſcẽdit. Nõ ſicut manducauerunt patres veſtri mãna: ꝛ mortui ſunt. Qui manducat hunc panem viuet in etnum. Hec dixit in ſynagoga docens in capharnaũ. multi ğ audiẽtes ex diſcipulis ei⁹ dixerũt Durus ẽ hic ſmo. Et qs põt eũ audire? Sciẽs aũt ieſus apud ſemetipm qꝛ murmurarent de hoc diſcipuli eius: dixit eis: Hoc vos ſcandalizat. ¶ Si ğ videritis filium hoĩs aſcẽdentẽ vbi erat ꝑus. ¶ Sp̃s

E — Mt.3.g. Mr.6.a. Luc.4. j.7.b. — Mt.11.g. Luc.10.k. j.16.c. — F — B — i.Cor.11.c. — Mt.26.f. Mr.14.g

ẽ q viuificat caro nõ ꝓdeſt qcq̃. Verba q̃ ego locut⁹ ſũ vobis ſp̃s ꝛ vita ſũt. Sʒ ſunt qdã ex vobis q nõ credunt. Sciebat eni ab initio ieſus q eẽnt credentes: ꝛ qs traditurus eet eũ. Et dicebat. Propterea dixi vobis: qꝛ nemo põt venire ad me niſi fuerit ei datuʒ a p̃re meo. Ex hoc multi diſcipuloꝝ eius abierunt retro: ꝛ iã nõ cũ illo ambulabãt. Dixit ğ ieſus ad duodeci Nũqd ꝛ vos vultis abire? Rñdit ğ ei ſimõ petrus. Dñe ad quẽ ibimus. Verba vite eterne habes. ¶ Et nos credim⁹ ꝛ cognouimus qꝛ tu es xp̃s filius dei. Rñdit eis ieſus. Nõne ego vos duodecim elegi ꝛ ex vobis vnus diabolus ẽ? Dicebat aũt de iuda ſimonis ſcariothis. Hic. n. erat traditurus eum cum eſſet vnus ex duodecim.

VII

Poſt hec aũ ãbulabat ieſus in galileam. Nõ enim volebãt in iudeam ãbulare: qꝛ q̃rebant eũ iudei interficere. Erat aũt in ꝓximo dies feſtus iudeoꝝ ſcenophegia. Dixerunt aũt ad eũ fr̃es eius. Trãſi hinc: ꝛ vade in iudeã: vt diſcipuli tui videant opa tua q̃ facis. Nemo qppe in occulto qd facit: ꝛ querit ipſe in palam eẽ. Si hec facis: manifeſta te ipſum mundo. Neq̃. n. fr̃es eius credebãt in eũ. Dicit ğ eis ieſus. Tp̃s meum non dum aduenit: tp̃s autẽ vr̃m ſemp ẽ patũ. Nõ põt mundus odiſſe vos. Me auteʒ odit: qꝛ ego teſtimoniũ phibeo de illo: qꝛ opa eius mala ſũt. Vos aſcendite ad dieʒ feſtũ hunc. Ego. n. nõ aſcendã ad diẽ feſtum iſtũ: qꝛ meum tp̃s nõdũ ipletum eſt. Hec cuʒ dixiſſet: ipſe mãſit in galilea. Vt aũt aſcenderũt fr̃es eius: tũc ꝛ ipſe aſcẽdit ad diẽ feſtũ nõ manifeſte: ſʒ q̃ſi i occulto. Iudei ğ q̃rebant eũ i die feſto: ꝛ dicebãt. Vbi ẽ ille. ¶ Et murmur multus erat in turba de eo. Quidã. n. dicebãt qꝛ bonus ẽ: alij autẽ dicebãt nõ: ſʒ seducit turbas. Nemo tñ palã loq̃baꝛ de illo ꝑꝑ metum iudeoꝝ. Iam aũt die feſto mediãte aſcendit ieſus in tẽplũ ꝛ docebat ꝛ mirabanꝛ iudei dicentes. Quõ h̃ lr̃as ſcit cũ nõ didicerit? Rñdit eis ih̃s: ꝛ dixit. Mea doctrina nõ ẽ mea: ſʒ eius q miſit me. Si qs voluerit voluntatẽ eius facere: cognoſcet de doctria vtꝝ ex deo ſit: an ego a meipſo loq̃r. Qui a ſemetipſo loqtur gl'iam ꝓpam q̃rit. Qui aũt q̃rit gloriam ei⁹ q miſit euʒ

Luc.22.g. Mt.26.d. Mr.14.d. — Mt.16.d. — A — B — s.6.c. — C

F

hic verax ē: ⁊ iniusticia in illo non ē. Nō
ne moyses dedit vobis legē. Et nemo ex
vobis facit legē. Quid me q̄ritis interfice/
re. Rñdit turba ⁊ dixit. ¶ Demoniū hēs

s.8.f.

Quis te q̄rit interficere. Rñdit iesus ⁊ di/
xit eis. Vnū opus feci ⁊ oēs miramini.
Propterea moyses dedit vobis circūci/
sionē: nō q2 ex moyse est: s3 ex prībus: Et
in sabbato circūciditis hoiem. Si circūci
sionē accipit hō in sabbato vt nō soluatur
lex moysi: mihi indignamini: q2 totū ho/
minē sanū feci in sabbato. ¶ Nolite iudi/

Deut.i.
D

care sm faciem: s3 iustū iudiciu3 iudicate.
Dicebant ḡ qdam ex hierosolymis. Nō
ne h est quē q̄runt interficere. Ecce palā lo
quit: ⁊ nihil ei dicunt. Nūqd vere cogno
uerunt pncipes: q2 h ē xp̄s. S3 hunc sci
mus vñ sit: xp̄s autē cū venerit nemo scit
vñ sit. Clamabat ḡ iesus in tēplo docens
dicēs. Et me scitis ⁊ vñ sim scitis: ⁊ a me
ipso nō vēi: ¶ s3 ē ver9 q misit me quē vos

s.8.c.
s.8.g.
E
Mt.21.g.
Mr.12.b.
Luc.19.g. ⁊.
20.c. ⁊.22.a.

nescitis. Ego scio eū ¶ ⁊ si dixero q2 nescio
eū ero similis vob mēdax. S3 scio eū: q2 ab
ipso sū ⁊ ipse me misit. ¶ Querebāt ḡ eu3
apphendere: ⁊ nēo misit in illum manus
q2 nōdum venerat hora eius. De turba
autē multi crediderunt i eum. Et dicebāt
Christus cū venerit: nunqd plura signa
faciet q̄3 q̄ h facit. Audierunt pharisei tur
bam murmurantē de illo hec ⁊ miserunt
pncipes ⁊ pharisei mistros vt apphende
rent iesum. Dixit ḡ eis iesus. Adhuc mo
dicum tp̄s vobiscum sum: ⁊ vado ad eu3

s.13.f.
Iere.29.
Mt.17.c.
Luc.13.c.

q me misit. ¶ Queretis me ⁊ nō inuenietis
¶ ⁊ vbi ego sū: vos non potestis venire.
Dixerunt ḡ iudei ad semetipsos. Quo h
iturus ē: q2 non inueniemus eum. Nun
qd in dispsionē gētium iturus ē ⁊ doctu/
rus gentes. Quis ē hic smo quē dixit: q̄
retis me ⁊ nō inuenietis: ⁊ vbi sū ego vos

F

nō potestis vēire. In nouissimo autē die
magno festiuitatis stabat iesus ⁊ clamabat
dicens. Si qs sitit: veniat ad me ⁊ bibat.
¶ Qui credit i me sicut dicit scriptura: flu

i. Jo.4.c.
s.4.b.

mina de ventre eius fluēt aq̄ viue. Hoc
āt dixit de spū quē accepturi erant creden
tes in eum. Nōdum. n. erat spūs datus
q2 iesus nondum erat glorificatus. ¶ Ex

Mt.21.c.

illa ḡ turba cū audissent hos smones ei9
dicebāt. Hic ē vere pphā. Alij dicebāt
Hic ē xp̄s. Quidā aūt dicebant. Nūqd
a galilea venit xp̄s? Nōne scriptura dic:
¶ q2 ex semine dauid ⁊ de bethleē castello
vbi erat dauid venit xp̄s. Dissensio itaq3

Michee.5.
B

facta ē in turba pp̄ter eū. ¶ Quidā aute3

s.eodē.c.

ex ipsis volebāt apphendere eū. s3 nemo
misit sup eū manus. Venerūt ḡ ministri
ad pōtifices ⁊ phariseos: ⁊ dixerūt eis illi
Quare nō adduxistis illū. Rñderunt mi/
nistri. Nunq3 sic locutus est hō: sicut hic
loquit. Rñderunt ergo eis pharisei. Nū
qd ⁊ vos seducti estis? Nūqd ex pncipi/
bus aliqs credidit in eū: aut ex phariseis
S3 turba hec q̄ n̄ nouit legē: maledicti sūt
¶ Dixit nicodemus ad eos ille q vēit ad

s.3.a.

eū nocte: q vn9 erat ex ipsis. nūqd lex nr̄a
iudicat hoie3: nisi pus audieīt ab ipo ⁊ co
gnouēit qd faciat: Rñderūt ⁊ dixerūt ei.
Nunqd ⁊ tu galile9 es? ¶ Scrutare scri/

s.5.f.

pturas ⁊ vide: q2 a galilea pphetā n̄ sur/
git: ⁊ reuersi sunt vnusqsq3 i domu3 sua3

Capitulum. VIII

A

Iesus aūt perexit i mōte3 oliueti ⁊
diluculo iteṝ venit i tēplu3 ⁊ ois
popul9 venit ad eū: ⁊ sedēs doce
bat eos. Adducunt autē scribe ⁊ pharisei
mulierē i adultēio dephēsā ⁊ statuerūt eā
i medio: ⁊ dixert ei: Mgr̄: hec mlier mō
dephēsa ē i adulterio. In lege āt moy/
ses mādauit nobis huiusmodi lapidare.
Tu ḡ qd dicis. Hoc āt dicebāt tēptantes
eū: vt possēt accusare eū. Jesus āt iclinās
se deorsū: digito scribebat in terrā. Cu3 ḡ
pseuerarent iterrogātes: erexit se: ⁊ dixit
eis. Qui sine pctō est vestrum primus in
illam lapidem mittat. Et iterum se incli/
nans scribebat in terram. Audientes aūt
hec vnus post vnum exibant incipientes

B

a senioribus: ⁊ remāsit solus iesus: ⁊ mu
lier in medio stans. Erigens autem se ie
sus dixit ei. Mulier: vbi sunt qui te accu
sabant. Nemo te condemnauit. Que di/
xit. Nemo domine. Dixit autem iesus.
Nec ego te ɔdemnabo. Vade ⁊ iam am
plius noli peccare. Iterum ergo locutus
est eis iesus dicens. Ego sum lux mundi
Qui sequitur me non ambulat in tene/
bris: sed habebit lumen vite. Dixerūt er
go ei pharisei. Tu de teipso testimonium
perhibes: testimonium tuum nō est verū
Respondit iesus ⁊ dixit eis. ¶ Et si ego te

s.5.f.

stimonium perhibeo de meipso: verū est
testimonium meum: q2 scio vnde veni ⁊
quo vado. Vos aūt nescitis vnde venio

aut quo vado. Vos ꝓm carnē iudicatis: ego nō iudico quemq̄. Et si iudico ego: iudicium meū verū ē: q2 solus non sum: ſʒ ego ⁊ q misit me pař. ¶ Et i lege vestra scriptū ē: q2 duoꝝ hoium testimoniū verū est. Ego sū q testimoniū ꝑhibeo de meipso ⁊ testimonium ꝑhibet de me q misit me pater. Dicebāt ḡ ei. Vbi ē pař tu⁹. ¶ Rñdit iħs: Neq3 me scitis neq3 patrē meū. Si me sciretis forsitan ⁊ patrē meū sciretis. Hec vba locutus ē iesus i gazophilatio docēs in tēplo. ¶ Et nemo apphēdit eū: q2 necdum venerat hora eius. Dixit ḡ iterū eis iesus: ego vado ⁊ q̄ritis me: ⁊ i pctō vr̄o moriemi. Quo ego vado vos nō potestis venire. Dicebāt ḡ iudei. Nūquid iterficiet semetipsū: q2 dicit quo ego vado non potestis venire. Et dicebat eis Vos deorsū estis: ego de supius sū. Vos de mundo h estis: ego nō sum de h mundo. Dixi ḡ vobis: q2 moriemini in pctis vestris. Si.n. nō credideritis q2 ego sū: moriemini i pctō vr̄o. Dicebāt ḡ ei. Tu q̄s es. Dicit eis iesus. Principiū q ⁊ loq̄r vobis. Multa habeo de vobis loq ⁊ iudicare. ¶ sed q me misit verax ē: ⁊ ego que audiui ab eo hec loq̄r in mundo. Et non cognouerūt q2 patrē eius dicebat deū. Dixit ḡ eis iesus. ¶ Cū exaltaueritis filiū hominis: tunc cognoscetis q2 ego sū: ⁊ a me ipso faciā nihil: sed sicut docuit me pr̄ hec loquor. Et q me misit mecū est: ⁊ nō reliquit me solū: q2 ego q̄ placita sunt ei facio semp. Hec illo loq̄nte multi crediderunt in eū. Dicebat ḡ iesus ad eos q crediderūt ei iudeos. Si vos māseritis in sermone meo: vere discipuli mei eritis ⁊ cognoscetis veritatē ⁊ veritas liberabit vos. Rñderūt ei. Semen abrahe sumus: ⁊ nemini seruiuimus vnq̄. Quō tu dicis: liberi erit̄. Rñdit eis iesus. Amē amē dico vobis q2 oīs qui facit pctm̄ seruus est pcti. ¶ Seruus aūt nō manet in domo in eternum. Filius autē manet in eternū. Si ḡ vos filius liberauerit: vere liberi eritis. Scio q2 filij abrae estis: sed q̄ritis me iterficere: q2 sermo meus nō capit in vobis. Ego qđ vidi apud patrē loquor: ⁊ vos q̄ vidistis apud patrē vestrū facitis. Rñderunt ⁊ dixerunt ei. Pater noster abraā ē Dicit eis iesus. Si filij abrae estis: opera abrae facite. Nunc aūt q̄ritis me iterficere hoiem q veritatē vobis locutus sum: quā audiui a deo. Hoc abraā non fecit. Vos facitis opa patris vr̄i. Dixerūt itaq3 ei. Nos ex fornicatione nō sumus nati Vnū patrē habemus deū. Dixit ḡ eis iesus. Si deus pater vester eēt: diligeretis vtiq3 me. Ego.n. ex deo processi ⁊ veni. Neq3 enim a meipso veni. sed ille me misit. Quare loquelā meam nō cognoscit̄. Quia non potestis audire sermonē meū ¶ Vos ex patre diabolo estis: ⁊ desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio: ⁊ i veritate nō stetit: q2 ñ est veritas i eo. Cū loquitur mēdacium ex ꝓprijs loquit̄: q2 mendax ē ⁊ pař eius Ego aūt si veritatē dico nō creditis mihi. Quis ex vob arguet me de pctō? Si veritatē dico: q̄re nō credit̄ mihi? Quis ex deo est: verba dei audit. ¶ Propterea vos nō auditis: q2 ex deo nō estis. Rñderūt ergo iudei: ⁊ dixerūt ei: Nōne bene dicimus nos: q2 samaritanus es tu et demoniū habes. Rñdit iesus: ¶ Ego demoniū non habeo sed honorifico patrem meū ⁊ vos inhonorastis me. Ego autem nō quero gloriā meā est qui querat ⁊ iudicet. Amē amē dico vobis: si q̄s sermonē meum ſuauerit: mortē nō videbit in eternum. Dixerunt ḡ iudei. Nūc cognouimus q2 demoniū habes. Abraā mortuus est ⁊ ꝓphete: ⁊ tu dicis: si q̄s sermonē meū seruauerit: non gustabit mortem in eternum. Nunquid tu maior es patre nostro abraam qui mortuus est. Et ꝓphete mortui sunt. Quem teipsum facis. Rñdit iesus. Si ego glorifico meipsum gl'ia mea nihil est. Est pater meus q glorificat me quem vos dicitis: q2 deus noster est: ⁊ nō cognouistis eū. Ego autē noui eū. ¶ Et si dixero q2 nō scio eū: ero similis vobis mēdax. Sed scio eū: ⁊ sermonē eius seruo. Abraam pater vester exultauit vt videret diem meū: vidit ⁊ gauisus ē. Dixerunt ergo iudei ad eū. Quinq̄ginta annos nondū habes ⁊ abraam vidisti. Dixit eis iesus. Amen amē dico vobis: antequā abraam fieret ego sū. Tulerunt ḡ lapides vt iacerent in eum. Jesus aūt abscondit se: ⁊ exiuit de tēplo. IX

Et pteriēs iesus vidit hoiem cecū a natiuitate: ⁊ iterrogauerūt eū discipuli eius. Rabbi q̄s peccauit:

Marginalia: C Deut.17. Mt.18.c. Heb.10.d. 1.Cor.13.a. Mt.11.g. Luc.10.f. s.7.d. Mt.21.g. Mr.12.b. Luc.19.g s.7.g. Ro.3.a. D 1.3.c. Job.3.c. Ro.6.d. E 1.Joh.3.b. F 1.Joh.4.a. s.7.c. B s.7.d. A

hic aut parentes eius vt cecus nasceret. Rñdit iesus. Neqz hic peccauit neqz parentes eius: sed vt manifestent opera dei in illo. Me opz operari opa eius q misit me donec dies ē. Venit nox qñ nemo potest opari. Quãdiu suz in mundo: lux suz mundi. Hoc cum dixisset expuit in terrã z fecit lutum ex sputo: z liniuit lutum sup oculos eius: z dixit ei. Vade laua in natatoria syloe qđ iterpretat missus. Abijt ğ z

B

lauit: z venit videns. Itaqz vicini z q viderant eũ pus qꝛ mendicus erat dicebãt. Nõnc hic ē q sedebat z mendicabat Alij dicebant qꝛ hic est: alij autē nequaqz: sz similis est eius. Ille vero dicebat qꝛ ego sũ Dicebant ğ ei. Quõ apti sunt tibi oculi. Rñdit. Ille hõ q dicitur iesus lutum fecit: z vnxit oculos meos z dixit mihi. Vade ad natatoriam syloe: z laua. Et abij z laui: z video. Et dixerunt ei. Vbi est ille Ait nescio. Adducunt euz ad phariseos

C

qui cecus fuerat. Erat autē sabbatum qñ lutuz fecit iesus z aperuit oculos ei⁹. Iterum ergo iterrogabant euz pharisei quõ vidiss. Ille autē dixit eis. Lutũ mihi posuit sup oculos: z laui z video. Dicebãt ergo ex phariseis quidam. Nõ est hic hõ a deo q sabbatũ nõ custodit. Alij autē dicebant. Quõ põt hõ peccator hec signa fa

D

cere. Et scisma erat inter eos: Dicunt ergo ceco iteꝝ. Tu qđ dicis de illo q apuit oculos tuos. Ille autē dixit. qꝛ ppheta ē Nõ crediderunt ergo iudei de illo qꝛ cecus fuissz z vidisset: donec vocauerũt parentes eius q viderat: z interrogauerunt eos dicẽtes. Hic ē filius vester quē vos dicitis qꝛ cecus natus ē. Quõ ergo nunc videt. Rñderunt eis parentes eius: z dixerunt. Scimus qꝛ hic est filius noster z qꝛ cecus natus est. Quõ ergo nunc videat nescimus: aut qs eius apuit oclos nos nescimus. Ipsum iterrogate. Etatem hz ipse de se loquat. Hec dixerunt parẽtes eius: qm timebant iudeos. Iam. n. ꝯspi

E

rauerant iudei. vt siquis eum cõfiteretur esse xpm: extra synagogam fieret. Propterea parentes eius dixerunt: qꝛ etatem hz ipsum iterrogate. Vocauerunt ğ rursuz hoiez q fuerat cecus: z dixerũt ei. Da gloriam deo. Nos scimus qꝛ hic hõ peccator ē. dicit ergo eis ille. Si peccator est nescio: vnum scio quia cecus cum essem mõ video. Dixerunt ergo illi. Quid fecit tibi. Quõ apuit tibi oculos. Rñdit eis. Dixi vobis iam z audistis. Quid iteruz vultis audire. Nunqđ z vos vultis disci

F

puli eius fieri. Maledixerũt ergo ei z dixerunt. Tu discipulus illius sis: nos aũt moysi discipuli sumus. Nos scimus qa moysi locutus est deus: hunc autē nescimus vnde sit. Rñdit ille hõ: z dixit eis. In hoc. n. mirabile est: qꝛ vos nescitis vñ sit: z aperuit meos oculos. Scimus autē qꝛ peccatores deus nõ audit: sed si quis dei cultor est: z voluntatē eius facit: hunc exaudit. A seculo nõ est auditũ: qꝛ quis aperuit oculos ceci nati. Nisi esset hic a deo: nõ poterat facere quicqz. Rñderunt z dixerũt ei. In petis natus es tot⁹: z tu doces nos Et eiecerunt euz foras. Audiuit iesus qꝛ eiecerunt eum foras: z cum inuenisset eũ dixit ei. Tu credis in filiũ dei. Rñdit ille

G

z dixit. Quis est dñe vt credam in eum? Et dixit ei iesus. Et vidisti eum: z q loqt tecum ipse est. At ille ait. Credo dñe. Et pcidens adorauit eum. Et dixit ei iesus. In iudicium ego in hunc mundum veni vt q non vident videant: z q vident ceci fiant. Et audierunt qđam ex phariseis qui cum ipso erant: z dixerunt ei. Nũquid z nos ceci sumus. Dixit eis iesus. Si ceci essetis non haberetis pctm. Nunc vo dicitis: qꝛ videmus pctm vestrũ manet. X

A

Amen amen dico vobis: q nõ intrat per ostium in ouile ouium: sz ascendit aliunde ille fur est z latro Qui autē itrat per ostium pastor est ouiũ Huic ostiarius apit: z oues vocem eius audiunt. Et pprias oues vocat noiatim z educit eas. Et cũ pprias oues emiserit añ eas vadit z oues illum sequunt: qꝛ sciunt vocem eius. Alienũ autē non sequũt sed effugiunt ab eo: qꝛ non nouerunt vocem alienoꝝ. Hoc puerbiũ dixit eis iesus Illi autē nõ cognouerunt qđ loqueretur

B

eis. Dixit ergo eis iteꝝ iesus: Amē amē dico vobis: qꝛ ego sum ostiuz ouiũ. Oēs quotquot venerunt fures sunt z latrones: sz non audierunt eos oues. Ego sũ ostiũ: p me siqs itroierit saluabit z igredietur z egredietur z pascua iueniet. Fur nõ venit nisi vt furet z mactet z perdat. Ego veni vt vitam habeant: z abundantius habeant. ¶ Ego suz pastor bonus. Bonus pastor

2. Cor. 9. c

i. Jo. 3. c.

C Mt.8.g. Mr.5.b. Luc.8.e. Mt.11.g. Luc.10.f. Mt.12.b.

aiam suaz dat p ouibus suis. Mercena
rius aut ⁊ qui non e pastor cuius no sunt
oues ppe videt lupu veniente ⁊ dimittet
oues ⁊ fugit: ⁊ lupus rapit: ⁊ dispgit oues
¶ Mercenarius aut fugit: q2 mercenari9
est: ⁊ no ptinet ad eu de ouibus. Ego su
pastor bonus ⁊ cognosco oues meas: ⁊ co
gnoscut me mee. ¶ Sicut nouit me pater:
⁊ ego agnosco prem: ⁊ aiam mea pono p
ouibus meis. ¶ Et alias oues habeo q no
sut ex h ouili ⁊ illas oz me adducere ⁊ vo
cem mea audiet: ⁊ fiet vnu ouile ⁊ vnus
pastor. Propterea me diligit pr q2 ego po
no aiam meam vt iterz suma caz. Nemo
tollet ea a me: sz ego pono eam a meipso.
Ptate habeo ponendi ea: ⁊ ptate habeo
iterz sumedi ea. Hoc madatu accepi a pa
tre meo. Dissensio iterz facta e int iudeos
ppt smones hos. Dicebat aute multi ex
ipsis. Demoniu hz ⁊ insanit. Quid eum
auditis? Alij dicebat: Hec vba no sunt
demoniu hntis. Nunqd demoniu pot ce
coz oculos apire. Facta sut aute encenia
i hierosolymis: ⁊ hyems erat. Et ambula
bat iesus i tep o i porticu salomois. Cir
cudederut g eu iudei: ⁊ dicebat ei. Quous
qz aiam nram tollis? Si tu es xps dic no
bis pala? Rndit eis iesus. Loqr vobis ⁊
no creditis. O pa q ego facio i noie pris
mei: h testimoniu phibet de me. Sz vos
no creditis: q2 non estis ex ouibus meis.
Oues mee voce mea audiunt ⁊ ego cog
nosco eas: ⁊ sequunt me. Et ego vita eterna
do eis: ⁊ n phibut i eternu: ⁊ no rapiet eas
qsqz de manu mea. Pater me9 qd dedit
mihi maius oibus est: ⁊ nemo pot rape d
manu pris mei. Ego ⁊ pr vnum sumus
Sustulerut g lapides iudei vt lapidarent
eu. Rndit eis iesus. Multa bona opa ostē
di vobis ex pre meo. Propt qd coz op9
me lapidatis? Rnderut ei iudei. De bo
no ope no lapidam9 te: sz de blasphemia
⁊ q2 tu ho cu sis: facis teipm deuz. Rndit
eis iesus. Nonne scriptu est in lege vra:
Q2 ego dixi dij estis. Si illos dixit deos ad
qs smo dei factus e: ⁊ no pot solui scriptu
ra: que pr sctificauit ⁊ misit i mundu vos
dicitis q2 blasphemas: q2 dixi filius dei su
Si no facio opa pris mei nolite credere
mihi. Si aut facio: ⁊ si mihi no vultis cre
dere: opib9 credite: vt cognoscatis ⁊ cre
datis: q2 pr i me est: ⁊ ego in pre. ¶ Que

D

E

F

G Ps. 81.

Mt.12.b. Mr.5.b.

rebat g eu apphendere: ⁊ exiuit de mani
bus eoz. Et abijt iterz tra iordane i eum
locu vbi erat iohanes baptizas pmum: ⁊
masit illic. Et multi venerut ad eu: ⁊ dice
bant: q2 iohanes qde signu fecit nullum.
oia aut qcuqz dixit iohanes de hoc: vera
erat: ⁊ multi crediderut in eu. XI

A

Erat at qda langues lazarus a be
thania de castello marie ⁊ marthe
sororis ei9. Maria at erat q vnxit
dnm vngueto ⁊ extersit pedes eius capil
lis suis: cuius frater lazarus infirmabat.
miserut g sorores ei9 ad eu dicetes: Dne
Ecce que amas ifirmat. Audies at iesus
dixit eis: Infirmitas hec no e ad mortem
sz p gl'ia dei: vt glificet filius dei p eam.
Diligebat aut iesus martha ⁊ sorore eius
maria ⁊ lazarz. Vt g audiuit q2 ifirmabat
tuc qde masit i eodez loco duob9 diebus.
Deinde p9 hec dic discipulis suis: Eam9 i
iudea iterz. Dicut ei discipuli: Rabbi nuc
qrebat te iudei lapidare: ⁊ iterz vadis illuc
Rndit iesus: Nonne duodecim sut hore di
ei? Si qs ambulauerit i die: no offendit: q2
luce hui9 mudi videt. Si aut ambulauerit
i nocte offendit: q2 lux no est i eo. Hec ait
⁊ post hec dixit eis: Lazar9 amicus nr dor
mit: ¶ sz vado vt a somno excite eu. Dixe
rut g discipuli eius: Dne si dormit saluus
erit. Dixerat at iesus de morte eius: illi at
putauerunt q2 de dormitioe somni diceret
Tuc g iesus dixit eis manifeste. Lazarus
mortuus e: ⁊ gaudeo ppter vos vt creda
tis: qm no era ibi. Sz eam9 ad eu. Dixit
g thomas q dr dydimus ad codiscipulos
Eam9 ⁊ nos ⁊ moriamur cu eo. Venit ita
qz iesus: ⁊ inuenit eu qtuor dies iam i mo
numeto hntem. Erat aute bethania iuxta
hierosolyma qsi stadijs quindeci. Multi at
ex iudeis venerat ad martha ⁊ maria: vt
osolaret eas de fre suo. Martha g vt au
diuit q2 iesus venit occurrit illi: maria aut
domi sedebat. Dixit g martha ad iesum.
Dne si fuisses h fr me9 non fuisset mortu
us. Sz ⁊ nuc scio q2 qcuqz poposceris a
deo dabit tibi deus. Dicit illi iesus. Re
surget frat tu9. Dicit ei martha. Scio q2
resurget in resurrectione i nouissimo die.
Dicit ei iesus. Ego suz resurrectio ⁊ vita
Qui credit i me etia si mortu9 fuerit viuet
⁊ ois q viuit ⁊ credit in me: no morie in
eternum. Credis h: ait illi. Vtiqz dne.

B Mt.9.e. Mr.5.g.

C

Ro.10.b.

¶ Ego credidi qꝛ tu es xp̄s filius dei viui
qui in hunc munduʒ venisti. Et cum hec
dixisset: abijt ⁊ vocauit mariā sororē suaʒ
silentio dicens. Magister adest: ⁊ vocat
te. Illa vt audiuit surrexit cito ⁊ venit ad
eum. Nōdū .n. venerat ih̄s in castellū: sʒ
erat adhuc i illo loco vbi occurrerit ei mar

D

tha. Judei ḡ q erāt cū ea in domo ⁊ ꝯsola
bant̄ eā: cū vidissent mariā qꝛ cito surrexit
⁊ exijt: secuti sūt eā dicētes. Quia vadit ad
monumentū vt ploret ibi. Maria ḡ cum
venisset vbi erat iesus: videns eū: cecidit
ad pedes eius ⁊ dixit ei. Dn̄e si fuisses hic:
nō eēt mortuus frat̄ meus. Jesus ḡ vt vi
dit eā plorantē ⁊ iudeos q venerant cum
ea plorātes: īfremuit spū ⁊ turbauit seipm
⁊ dixit. Vbi posuistis eū. Dicūt ei. Dn̄e
veni ⁊ vide. Et lachrymatus ē iesus. Di

E

xerūt ḡ iudei. Ecce quō amabat eū. Qui/
dam autē ex ipsis dixerūt. Nō poterat hic q
apuit oculos ceci nati facere vt hic nō mo
reret̄. Jesus ḡ rursum fremēs in semetip
so: venit ad monumētū. Erat aūt spelun
ca: ⁊ lapis supposit⁹ erat ei. Ait ih̄s. Tol
lite lapidē. Dicit ei martha soror eius qui
mortu⁹ fuerat: Dn̄e iam fetet: q̄triduan⁹
est eni. Dicit ei iesus. Nōne dixi tibi: qm̄
si credideris videbis gloriā dei. Tulerūt
ḡ lapidē. Jesus aūt eleuatis sursum ocul̄
dixit: Pater grās ago tibi qm̄ audisti me
Ego aūt sciebā qꝛ semꝑ me audis: sed ꝑꝑ
popl̄m q circūstat dixi: vt credāt qꝛ tu me
misisti. Hec cuʒ dixisset voce magna cla
mauit. Laçare veni foras. Et statim pro
dijt q fuerat mortuus ligatus mā9 ⁊ pe
des institis: ⁊ facies illius sudario erat li/

F

gata. Dixit eis ih̄s. Soluite eum: ⁊ sinite
abire. Multi ḡ ex iudeis qui venerant ad
mariā ⁊ martham ⁊ viderant q̄ fecit iesus
crediderunt i eū. Quidā aūt ex ipsis abie
runt ad phariseos: ⁊ dixerūt eis q̄ fecit ie
sus. Collegerunt ḡ pontifices ⁊ pharisei
ꝯciliū ⁊ dicebāt. Quid facimus. Quia hic
hō multa signa facit. Si dimittimus eum
sic: oēs credēt in eū. Et venient romani:
⁊ tollēt nr̄m locū ⁊ gentē. Vnus aūt ex ip
sis cayphas noīe: cū eēt pōtifex āni illius
dixit eis. Vos nescitis q̄cq̄ʒ nec cogitatis
qꝛ expedit vobis vt vnus moriat̄ hō pro

B

pplo. ⁊ nō tota gēs pereat. Hoc aūt a se/
metipso nō dixit sed cū esset pōtifex anni il
lius ꝓphetauit: qꝛ iesus moriturus erat ꝓ
gente. Et non tm̄ ꝓ gente: sed vt filios dī
q erant dispersi ꝯgregaret in vnuʒ. ¶ Ab
illo ḡ die cogitauerūt vt interficerēt eū. Je/
sus ḡ iā nō i palaʒ ambulabat apud iude/
os: sʒ abijt i regionē iuxta desertū i ciuita
tem q̄ dr̄ effrem: ⁊ ibi morabat̄ cum disci/
pulis suis. ¶ Proximū aūt erat pasca iu/
deoꝝ ⁊ ascēderūt multi hierosolymam de
regione ante pasca vt scificarent se ipsos.
Querebāt ḡ iesum: ⁊ colloq̄bant̄ ad iuicē
in tēplo stantes. Quid putatis. qꝛ nō ve
nit ad diē festum istum. Dederāt autem
pontifices ⁊ pharisei mandatum: vt si qs
cognouerīt vbi sit indicet: vt apprehēdāt
eum.

Mt.12.b.
Mr.3.b.
Mt.26.a.
Mr.14.a.
Lu.22.a.

XII

I ¶ Esus ḡ ante sex dies pasce vēit
bethaniā vbi laçarus fuerat mor/
tuus quē suscitauit iesus. Fecerūt
autē ei cenam ibi: ⁊ martha mīstrabat la/
çarus vo vnus erat ex discūbentibus cū
eo. ¶ Maria ḡ accepit libraʒ vnguēti nar
di pistici p̄ciosi: ⁊ vnxit pedes iesu: ⁊ exter
sit pedes eius capillis suis: ⁊ domus iple
ta est ex odore vnguēti. Dixit ḡ vnus ex
discipulis ei⁹ iudas scariothis qui erat eū
traditurus. Quare hoc vnguentū non ve/
nijt trecentis denarijs ⁊ datuʒ est egenis.
Dixit autē hoc non qꝛ de egenis pertine/
bat ad eum: sed qꝛ fur erat: ⁊ loculos hn̄s
ea que mittebantur portabat. Dixit ergo
iesus: Sinite illam: vt in diem sepulture
mee seruet illud. Pauperes eni semper
habebitis vobiscum me autē non semper
habebitis. ¶ Cognouit ergo turba multa
ex iudeis qꝛ illic est: ⁊ venerunt non ꝓpt
iesū tantuʒ: sed vt laçaꝝ viderent quē sus
citauit a mortuis. Cogitauerunt autē p̄n
cipes sacerdotuʒ vt ⁊ laçaꝝ interficerent:
qꝛ multi ꝓpter illum abibant ex iudeis: ⁊
credebant in iesuʒ. ¶ In crastinum auteʒ
turba multa que venerat ad diē festuʒ: cū
audissent qꝛ venit iesus hierosolymā: ac/
ceperunt ramos palmaꝝ ⁊ ꝓcesserunt ob
uiam ei ⁊ clamabant. O sanna bn̄dictus
qui venit in noīe domini rex israel. ¶ Et i
uēit iesus asellum ⁊ sedit super eum sicut
scriptuʒ est. ¶ Noli timere filia syon: ecce
rex tuus venit sedens super pullum asine
Hec non cognouerunt discipuli eius pri
muʒ: sed quādo glorificatus est iesus: tūc
recordati sunt qꝛ hec erant scripta de eo: ⁊
hec fecerunt ei. Testimonium ergo perhi

A
Mt.26.a.
Mr.14.a.
Mt.26.b.
Mr.14.a.
Luc.7.f.
B
Mt.21.a.
Mr.11.a.
Luc.19.d.
Mt.21.a.
Mr.11.b.
Luc.19.f.
Mt.21.a.
Zach.9.
Esa.62.
C

bebat turba q̄ erat cū eo qñ lazarū voca
uit d̄ monumēto ⁊ suscitauit eū a mortuis
¶Propterea ⁊ obuiā venit ei turba. q2 au
dierūt eū fecisset hoc signū. ¶Pharisei er/
go dixerūt ad semetipos. Videtis q2 ni/
hil pficimus. Ecce mūdus totus post eū
abijt. Erāt aūt qdā3 gētiles ex his q ascē
derāt vt adorarēt i die festo. Hi ḡ accesse
rūt ad philippū q erat a bethsaida galilee
⁊ rogabāt eū dicētes. Dn̄e volum⁹ iesu3
videre. Venit philippus ⁊ dicit andree.
D
Andreas rursū ⁊ philippus dixerūt iesu
Jesus aūt rn̄dit eis dicēs. Venit hora vt
clarificet̃ fili⁹ hoīs. Amē amen dico vob
nisi granū frumēti cadēs i trā mortuum
fuerit ipsum solū manet. Si autē mortuū
fuerit: multu3 fructu3 affert. ¶Qui amat
aiam suā: pdet eā: ⁊ q odit aia3 suā in hoc
mūdo i vitā etnā custodit eā. Si qs mihi
mistrat: me seq̄tur. Et vbi sum ego: illic
⁊ mister meus erit. Si qs mihi mistraue
rit: honorificabit eum pater me⁹. ¶Nūc
aia mea turbata ē. Et qd dicā. ¶Pater sal
uifica me ex hac hora. Sed ppterea veni
in horā hāc. ¶Pater clarifica nomē tuum
Venit ḡ vox de celo dicēs. Et clarificaui
⁊ iterum clarificabo. Turba ergo q̄ stabat ⁊
audierat: dicebat tonitruū ee fcm̄. Alij āt
dicebāt. Angelus ei locut⁹ ē. Rn̄dit ies⁹
E
⁊ dixit. Nō ppter me h vox venit sed p
pter vos. Nūc iudiciū ē mūdi: Nūc prī/
ceps hui⁹ mundi eijciet̃ foras. Et ego si
exaltatus fuero a trā: oīa trahā ad meip3
Hoc autē dicebat significās q̄ morte eēt
moriturus. Rn̄dit ei turba. Nos audiui
mus ex lege q2 xp̄s manet i etnū. Et quō
tu dicis o3 exaltari filium hoīs. Et qs est
iste filius hoīs. Dixit ḡ eis iesus. Adhuc
modicum lumē i vobis est. ¶Ambulate
F
dum lucē hētis: vt nō vos tenebre cōpre
hēdāt. Et q ābulat i tenebris nescit q̄ va
dat. Du3 lucē hētis credite i lucē: vt filij
lucis sitis. Hec locut⁹ ē ihs ⁊ abijt ⁊ ab/
scōdit se ab eis. Cum autē tanta signa fe
cisset corā eis: nō credebant i eum: vt ser
mo esaie iplerer̃ quē dixit. ¶Dn̄e qs cre
didit auditui nr̄o: ⁊ brachium dn̄i cui re/
uelatū est. ¶Propterea nō poterant credere
q2 iterum dixit esaias. ¶Excecauit oculos eo
rū ⁊ indurauit cor eo3 vt nō videant oclis
⁊ nō itelligant corde. ⁊ 9uertant̃ ⁊ sane3
eos. Hec dixit esaias qñ vidit glām ei⁹

Mt.10.g ⁊.16.f. Mr. 8.g. Luc. 17.g. Mt.26.d Mr.14.d Eph.5.b 1.Thes.5.a Esa.53. Mt.13.b. Mr.4.b Luc.8.b. Act.28.d.

⁊ locut⁹ ē de eo. Verūtn̄ ⁊ ex pncipibus
multi crediderūt i eū: sed ppter pharise/
os nō 9fitebant̃: vt de synagoga nō eijce
rent̃. Dilexerūt. n. glā hoīu3 mag̃ quā
glā dei. Jesus āt clamauit ⁊ dixit. Qui
B
credit i me: nō credit i me: sed i eū q misit
me. Et q videt me. videt eu3 q misit me.
Ego lux i mundū veni: vt oīs q credit i
me: i tenebris nō maneat. Et si qs audie
rit v̄ba mea ⁊ nō custodierit: ego nō iu/
dico eū. Nō. n. veni vt iudicē mundū: s3
vt saluificē mundū. Qui spnit me: ⁊ nō
accipit v̄ba mea: h3 q iudicet eū. Sermo
quē locut⁹ sū: ille iudicabit eū i nouissimo
die. Q2 ego ex meipso nō su3 locutus: s3
q misit me pr̄. ipse mihi mādatū dedit qd
dicā: ⁊ qd loq̄r. Et scio q2 mādatū ei⁹ vita
eterna est. Que ergo ego loquor sicut di
xit mihi pater sic loquor.

¶Capitulum. XIII

A
Ante diē festū pasce sciēs iesus q2
venit hora ei⁹ vt trāseat ex h mū
do ad patrē: cū dilexisset suos qui
erāt i mundo i finē dilexit eos. ¶Et cena
facta cū diabolus iam misisset i cor vt tra
deret eum iudas simonis scariothis: ¶Sci
ens quia omnia dedit ei pater in manus:
⁊ quia a deo exiuit: ⁊ ad deum vadit sur/
git a cena ⁊ ponit vestimenta sua: ⁊ cū ac/
cepisset lintheum precinxit se. Deinde mi/
B
sit aquam in peluim: ⁊ cepit lauare pedes
discipulorum: ⁊ extergere linthe ō q̄ erat
precinctus. Venit ergo ad simonem pe
trum: Et dixit ei petrus. Domine tu mi
hi lauas pedes. Respondit iesus ⁊ dixit
ei. Quid ego facio tu nescis modo: scies
autem postea. Dicit ei petrus. Nō laua
C
bis mihi pedes in eternum. Respōdit ei
iesus. Si non lauero te non habebis par
tem mecum. Dicit ei simon petrus. Do
mine non tantum pedes meos: sed ⁊ ma
nus ⁊ caput. Dicit ei iesus. Qui lotus ē
non indiget nisi vt pedes lauet: sed ē mū
dus totus. Et vos mundi estis sed non
omnes. Sciebat enim quis nam esset qui
traderet eum. Propterea dixit: non estis
mundi omnes. Postq̄ ergo lauit pedes
eorum: accepit vestimenta sua: ⁊ cum re/
cubuisset iterum dixit eis. Scitis quid fe
cerim vobis. Vos vocatis me magister
⁊ domine ⁊ bene dicitis. Sū etenim. Si ḡ

Esa.6.d Luc.22.a Mt.ii.g Luc.10.f s.6.e

Gal. 6. a
D
Mt. 10. e
Luc. 6. f
ī. 15. f.
Ps. 40
E
Mt. 10. g
Luc. 10. c.
Mt. 26. b.
Mr. 14. b
Luc. 22. c.
ī. 21. f.
F
s. 7. f. e
G
i. Cor. 4. d
Ephe. 5. a
Phil. 3. c
i. Tessa. 4. b
Mt. 26. e
Mr. 14. d
Luc. 22. e

ego laui pedes vros dñs τ magister: ¶ et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplū eni dedi vobis: vt quēadmodū ego feci vobis ita τ vos faciatis. ¶ Amē amē dico vobis: nō ē seruus maior dño suo neqȝ apls maior ē eo q misit illū. Si hec scitis beati eritis si feceritis ea. Nō de oībus vobis dico. Ego scio quos elegeriȝ Sȝ vt adimpleat scriptura. ¶ Qui mādu/cat mecū panē: leuabit ɔtra me calcaneuȝ suū. Amodo dico vobis pusqȝ fiat vt cū factū fuerit credatis: qȝ ego suȝ. ¶ Amen amē dico vobis: q accipit si quē misero: me accipit. Qui aūt me accipit: accipit eū q me misit. Cū hec dixisset iesus turbatus est spū: τ ɔtestatus ē τ dixit. ¶ Amē amē dico vobis: qȝ vnus ex vobis tradet me. Aspiciebāt ergo ad inuicē discipuli: hesitā tes de q̄ diceret. ¶ Erat aūt recūbēs vnꝰ ex discipľis eiꝰ i sinu iesu: quē diligebat iesus. Innuit ḡ huic simō petrus τ dixit ei Quis est de q̄ dicit. Itaqȝ cū recubuisset ille supra pectus iesu dicit ei. Dñe quis ē Rñdit iesus. Ille est cui ego intinctū panē porrexero. Et cū intinxisset panē: dedit iu de simōis scariothis. Et post buccellā in troiuit i eū sathanas. Et dic ei iesus. Qd facis fac citius. Hoc aūt nemo sciuit di/scūbētiū ad qd dixerit ei. Quidā .n. puta bāt qȝ loculos hēbat iudas: qȝ dixisȝ ei ie sus: eme ea q̄ opus sūt nobis ad diē festū aut egenis vt aliqd daret. Cū ḡ accepissȝ ille buccellā: exiuit ɔtinuo. Erat aūt nox Cū ḡ exisset: dixit iesus. Nūc clarificatꝰ est filius hoīs τ deꝰ clarificatꝰ ē i eo. Si deus clarificatus ē i eo τ deus clarificabit eū i semetipō: τ ɔtinuo clarificabit eū. Fi lioli adhuc modicū vobiscū suȝ ¶ Queritis me τ sicut dixi iudeis: q ego vado vos nō potestis venire. Et vobis dico mō ¶ Mā datū nouū do vobis. vt diligatis inuicē sicē dilexi vos vt τ vos diligatis inuicē. In hoc cognoscent oēs qȝ discipľi mei estis: si di lectionē habueritis ad inuicē. Dicit ei simō petrꝰ. Dñe q vadis. Rñdit iesus. Quo ego vado nō potes me mō seq: seqris aūt postea. Dicit ei petrus. Quare nō possū te seq mō. Aiā meā ɔ te ponā. Rñdit ei iesus. Aiam tuaȝ ɔ me pones. ¶ Amen amen dico tibi: non cantet gallus donec ter me negabis. XIIII

A
B
Esa. 45.
C
s. 5. f.
ī. 16. d.
D
Mt. 21. d.
Mr. 11. e
ī. 5. b. τ. 16.
E
Mt. 10. g.
τ. 19. a. τ. 25.
Luc. 10. c.

ET aūt discipulis suis. Nō turbet cor vrm. Creditis i deū τ in me credite. In domo pris mei man siōes multe sūt. Si q minus dixissē vob: qȝ vado parare vobis locū. Et si abiero τ pparauero vobis locū: iteȝ venio τ acci piā vos ad meipm vt vbi sū ego τ vos si tis. Et q ego vado scitis τ viā scitis. Di cit ei thomas. Dñe nescimus q̄ vadis: et quō possumꝰ viā scire Dicit ei iesus Ego sū via τ veritas τ vita. Nemo venit ad pa/ trē nisi p me. Si cognouissetis me. τ preȝ meū vtiqȝ cognouissetis. Et amodo co/ gnoscetis eū: τ vidistis eū. Dicit ei philip pus. Dñe ostēde nobis prem τ sufficit no bis. Dicit ei iesus. ¶ Tāto tpe vobiscū sū τ nō cognouistis me. Philippe q videt me videt τ preȝ. Quō tu dicis ostēde nob pa trē. Nō credis qȝ ego i pre. τ pr in me ē Verba q̄ ego loqr vobis: a meipo nō lo quor. Pater āt i me manēs ipe facit opa Nō creditis: qȝ ego i patre τ pater i me ē ¶ Alioqn ɔpter opa ipa credite. Amen amē dico vobis: q credit i me: opa q̄ ego facio τ ipe faciet τ maiora hoȝ faciet. ¶ qȝ ego ad prem vado. Et qdcunqȝ petieritis prem in noie meo hoc faciā: vt glorificet pater i filio. ¶ Si qd petieritis i noie meo hoc faciā. Si diligitis me mādata mea s uate. Et ego rogabo patrē τ aliū paracly tuȝ dabit vobis vt maneat vobiscū i eter num spm veritatis: que mundus non pōt accipe qȝ nō videt eū: nec scit eū. Vos āt cognoscetis euȝ: qȝ apd vos manebit: τ i vobis erit. Nō relinquā vos orphanos veniā ad vos. Adhuc modicū: τ mūdus me iā nō videt. Vos autē videtis me: qȝ ego viuo τ vos viuetis. In illo die vos cognoscetis: qȝ ego suȝ i pre meo: τ vos in me τ ego i vobis. Qui hȝ mandata mea τ seruat ea. ille ē q diligit me. ¶ Qui autem diligit me: diliget a patre meo. Et ego diligā eū: τ manifestabo ei meipm. Dicit ei iudas: non ille scariothis. Dñe qd factuȝ est qȝ manifestaturus es nobis teipm τ non mundo. Rñdit iesus τ dixit ei. Si quis diligit me sermonē meum ser uabit: τ pater meus diliget eum: τ ad euȝ veniemus: τ mansioneȝ apud eum facie mus. Qui non diligit me sermones me os non seruat. Et sermonem quem audi stis nō est meus sed eius qui misit me pa

f tris. Hec locutus sum vobis apud vos manens. Paraclytus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo. ille vos docebit oia: et suggeret vobis oia q̄cūq3 dixero vobis. Pacē relinquo vobis: pacē meā do vobis. Non quomodo mūdus dat ego do vobis. Nō turbet̄ cor

B vestrū neq3 formidet. Audistis q2 ego dixi vobis: vado et venio ad vos. Si diligeretis me gauderetis vtiq3: q2 vado ad patrē: q2 pater maior me est. Et nūc dixi vobis priusq3 fiat: vt cū fcm̄ fuerit credatis. Jā nō multa loquar vobiscum. Venit. n. pnceps mūdi hui9: et i me nō h3 gc q̄3. Sed vt cognoscat mundus q2 diligo prē3: et sicut mandatū dedit mihi pater sic facio. Surgite eamus hinc. XV

A Ego sum vitis vera: et pr̄ meus agricola est. Oēm palmitē i me nō ferentē fructū tollet eū et oēm q fert fructū purgabit eū vt fructum plus

B afferat. Jā vos mundi estis ppter smonē quē locut9 su3 vobis. Manete i me et ego in vobis. Sicut palmes nō pōt ferre

Ezech. 17 fructū a semetipo nisi māserit in vite: sic nec vos nisi i me māseritis. ¶ Ego sū vitis: vos palmites. Qui manet i me et ego in eo hic fert fructū multū: q2 sine me nihil potestis facere. Si qs i me nō māserit mittet foras sicut palmes et arescet: et colligēt eū: et in ignē mittēt et ardet ¶ Si māseritis in me et vba mea i vobis māserit qdcūq3 volueritis petet̄ et fiet vobis. In hoc clarificatus est pr̄ meus vt fructū plurimū afferatis: et efficiamini mei discipuli.

Mt. 7. d
Mar. 11. c
Lu. 4. d
Jo. 16. f

C Sicut dilexit me pr̄: et ego dilexi vos. Manete i dilectiōe mea. Si pcepta mea seruaueritis: manebitis i dilectiōe mea: sicut et ego pris mei pcepta seruaui. et maneo in eius dilectiōe. Hec locutus su3 vobis vt gaudiū meū i vobis sit: et gaudiū vestru3 ipleat̄. ¶ Hoc est pceptū meū vt diligat̄ inuicē sicut dilexi vos. Maiorem hac dilectiōe nemo h3: vt aiam suā ponat qs pamicis suis. Vos amici mei estis: si feceritis q̄ ego pcipio vobis. Jā ñ dicā vos seruos: q2 seruus nescit qd faciat dñs ei9. ¶ Vos aūt dixi amicos: q2 oia q̄cūq3 audiui a patre meo nota feci vob. Nō vos

1. Cor. 4. d
Eph. 5. a
Phil. 3. d
Tessa. 4. b
1. Jo. 4. c D
1. Joh. 3. c
Mt. 20. f
Mr. 10. g

E me elegistis s3 ego elegi vos et posui vos vt eatis et fructū afferatis: et fruct9 vester maneat: vt qd̄cūq3 petieritis patrē i noie

1. Joh. 3. d

F meo det vobis. ¶ Hec mando vobis vt diligatis inuicē. Si mūdus vos odit scito te q2 me priore3 vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis: mūdus qd̄ suū erat diligeret. Quia vo de mundo nō estis: sed ego elegi vos d̄ mūdo: ppterea odit vos mundus. Mementote smonis mei quē ego dixi vobis. ¶ Non est seruus maior dño suo. ¶ Si me psecuti sunt. et vos psequent̄ si smonē meū suauerūt et vestru3 seruabūt. Sed hec oia facient vobis ppi nomen meū q2 nesciūt eu3 q misit me. Si nō venissē et locutus fuissē eis pctm̄ non

Mt. 10. e
Luc. 6. f
Mt. 24. b
Mr. 13. b
Luc. 21. c

B haberēt. Nunc aūt excusationē non hñt de pctō suo. Qui me odit et patrē meum odit. Si opa nō fecissē in eis q̄ nemo ali9 fecit: peccatū nō haberent. Nunc autem et viderūt et oderūt et me et prē3 meū. S3 vt adipleat̄ sermo q i lege eor̄ scriptus ē q2 odio habuerūt me gratis. Cū aūt venerit paclytus quē ego mittā vobis a patre spm̄ veritatis qui a patre procedit: ille testimoniu3 perhibebit de me. Et vos testimonium perhibebitis q2 ab initio mecum estis. XVI

A Hec locutus sū vobis vt nō scādalizemini. ¶ Absq3 synagogis facient vos. S3 venit hora vt ois q interficit vos arbitret̄ obsequium se pstare deo. Et hec faciēt vobis q2 nō nouerunt

Mt. 10. a.
Mr. 3. b
Luc. 12. b

B prēm neq3 me. S3 hec locutus sū vobis vt cū venerit hora eor̄: reminiscamini q2 ego dixi vobis. Hec aūt vob ab initio nō dixi: q2 vobiscū erā. Et nūc vado ad eū q misit me: et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. S3 q2 hec locutus su3 vobis tristicia iplebit cor vrm̄. S3 ego veritatē dico vobis expedit vobis vt ego vadam

C Si. n. nō abiero paclyt9 nō vēiet ad vos Si aūt abiero: mittā eū ad vos. Et cū venerit ille arguet mūdū de pctō: et de iusticia: et de iudicio. De pctō qdē: q2 nō crediderūt i me. De iusticia vo q2 ad prēm vado et iā nō videbit̄ me. De iudicio autē: q2 pnceps mūdi hi9 iā iudicat9 ē. Adhuc mlta hēo vobis dicere. s3 nō potestis portare mō. Cū aūt venerit ille spūs vitatis: docebit vos oēm vitatē. Nō. n. loquet̄ a semetipo: sed quecūq3 audiet loquetur: et q̄ ventura sunt annunciabit vobis Jlle me clarificabit: q2 de meo accipiet et anūciabit vobis. ¶ Oia q̄cūq3 h3 pr̄ mea

Mt. 11. g

Luc.10.f
D

sūt. Propterea dixi: qꝛ de meo accipiet ꝛ annūciabit vobis. Modicū ꝛ iā nō vide bitis me: ꝛ iteꝝ modicū ꝛ videbitꝭ me: qꝛ vado ad prēꝫ. Dixerūt ḡ ex discipl'is eius ad iuicē. Quid est h̄ ꝙ dicit nobis: modicū ꝛ ñ videbitꝭ me ꝛ iteꝝ modicū ꝛ videbitis me: qꝛ vado ad prēm. Dicebāt ḡ. Quid ē h̄ ꝙ dicit modicū. Nescimus qd loqͣ. Coḡuit aūt ih̄s qꝛ volebāt eū intro garc: ꝛ dixit eis. De h̄ q̄ritis inter vos qꝛ dixi modicū ꝛ nō videbitꝭ me: ꝛ iteꝝ modicū ꝛ videbitꝭ me. Amē amē dico vob. qꝛ plorabitis ꝛ flebitis vos: mūdus autē gaudebit. ¶ Vos āt ↄtristabimi: ſꝫ tristicia vr̄a vteꝛ i gaudiū. Mulier cū pit tristiciā hꝫ: qꝛ vēit hora ei⁹ Cū āt pepit puerū: iā nō mēinit p̄ssure ꝓpter gaudiū: qa nat⁹ ē hō i mūdū. Et vos igiꝛ nūc qdem tristiciā hētis. Iteꝝ autēꝫ videbo vos. ꝛ gaudebit coꝛ vr̄ꝫ: ꝛ gaudiū vr̄m nēo tollet a vobis. Et i illo die me nō introgabitis qcq̄ꝫ. ¶ Amē amē dico vobis: si qd petieritꝭ prēꝫ i noie meo dabit vobis. Vsq̄ꝫ mō nō petistis qcq̄ꝫ i noie meo. Petite ꝛ accipietis: ¶ vt gaudiū vr̄ꝫ sit plenū. Hec in ꝓuerbijs locut⁹ sū vobis. Vēiet hora cū iā nō i ꝓuerbijs loqr vobis. ſꝫ palā de prē meo ānūciabo vobis. In illo die in noie meo petetis. Et nō dico vob: qꝛ ego rogabo prēm de vob. Ipē eniꝫ pr̄ amat vos: qꝛ vos me amastis: ꝛ credidistis qꝛ a deo exiui. Exiui a prē ꝛ veni i mundū: iteꝝ relinq̊ mundū: ꝛ vado ad prēꝫ. Dicūt ei discipl'i ei⁹. Ecce nūc palā loq̄ris: ꝛ ꝓuerbiū nullū dicis Nūc scimus: qꝛ scis oia: ꝛ ñ opus ē tibi vt qs te introget. In hoc credimus: qꝛ a deo existi. Rn̄dit eis iesus. Nō creditis. ¶ Ecce venit hora: ꝛ iā vēit vt dispgami vn⁹qsq̄ꝫ i ꝓpria ꝛ me solū relinq̄tis: ꝛ nō sū solus: qꝛ pr̄ mecū ē Hec locut⁹ sū vob. vt i me pacē hēbitis. In mūdo p̄ssuraꝫ hēbitis: ſꝫ ↄfidite: ego vici mundū.

E

Miche.3.
Ja.4.c.

F

Mt.11.d.
Mr.11.c
S.14.d
i. Joh.1.b

G

Mt.26.c
Mr.14.c
Zach.13.

XVII

A

B

Hec locut⁹ ē iesus: ꝛ subleuatꝭ oculis i celū dixit. Pater vēit hora: clarifica filiū tuū vt fili⁹ tuus clarificet te. Sicut dedisti ei ptātem ois carnis: vt oē qđ dedisti ei det eis vitā etnā. Hec est aūt vita etna vt cognoscāt te solū deū veꝝ: ꝛ quē misisti iesū xp̄m. Ego te clarificaui sup trām: opus ↄsūmaui qđ dedisti mihi vt faciā. Et nūc clarifica me tu paꝛ apđ temetip̄m claritate quā habui p̄usq̄ꝫ mūdus fieret apđ te. Manifestaui nomē tuū hoibus q̊s dedisti mihi de mundo. Tui erāt ꝛ mihi eos dedisti ꝛ s̄monē meū s̄uauerūt. Nūc coḡuerūt qꝛ oia q̄ dedisti mihi abs te sūt. Qꝛ v̄ba q̄ đdisti mihi: dedi eis: ꝛ ipsi acceperūt ꝛ coḡuerunt vere: qꝛ a te exiui: ꝛ crediderunt qꝛ tu me misisti. Ego ꝓ eis rogo Nō ꝓ mūdo rogo: ſꝫ ꝓ his q̊s dedisti mihi qꝛ tui sūt. Et mea oia tua sūt ꝛ tua mea sūt ꝛ clarificat⁹ sū i eis. Et iā nō sū i mūdo ꝛ hi i mūdo sꝛ ꝛ ego ad te venio. Pater scē s̄ua eos in noie tuo q̊s dedisti mihi vt sint vnū sicut ꝛ nos. Cū essē cū eis: ego s̄uabaꝫ eos in noie tuo. Quos dedisti mihi: ego custodiui: ꝛ nēo ex eis pijt nisi fili⁹ pditionis: vt scriptura ipleaꝛ. Nūc autē ad te vēio. ꝛ hec loq̊r i mundo vt hēant gaudiū meū ipletuꝫ i semetip̄is. Ego dedi eis s̄monē tuū: ꝛ mūdus eos odio hūit: qꝛ nō sunt đ mundo sic̄ ꝛ ego nō sum de mundo. Nō rogo vt tollas eos de mūdo. ſꝫ vt serues eos a malo. De mūdo nō sūt: sic̄ ꝛ ego ñ suꝫ de mundo. Scifica eos i v̄itate. Sermo tu⁹ v̄itas ē. Sicut tu me misisti i mūduꝫ: ita ꝛ ego misi eos i mūdū. Et ꝓ eis ego scifico meip̄ꝫ: vt sint ꝛ ip̄i scificati in v̄itate. Nō ꝓ eis autē rogo tm̄: ſꝫ ꝛ pro eis q credituri sunt p v̄buꝫ eoꝝ i me: vt oēs vnuꝫ sint sic̄ tu pater i me ꝛ ego i te: vt ꝛ ip̄i i nobis vnuꝫ sint: vt credat mund⁹: qꝛ tu me misisti. Et ego claritatē quā tu dedisti mihi: đdi eis vt sint vnuꝫ sicut ꝛ nos vnū sum⁹. Ego i eis ꝛ tu in me vt sint ↄsūmati i vnū: ꝛ coḡscat mundus: qꝛ tu me misisti: ꝛ dilexisti eos sic̄ ꝛ me dilexisti. Pr̄ q̂s đdisti mihi volo vt vbi sum ego: ꝛ illi sint mecuꝫ: vt videāt claritateꝫ meā quaꝫ dedisti mihi: qꝛ dilexisti me āte ↄstitutiōeꝫ mundi. ¶ Paꝛ iuste mūd⁹ te nō cognouit. Ego autē te coḡui ꝛ hi coḡuerꝛ: qꝛ tu me misisti. Et notū feci eis nomē tuū ꝛ notū faciā: vt dilectio q̄ dilexisti me: in ip̄sis sit. ꝛ ego i ip̄is.

E

D

E

F

G

Mt.11.g
Luc.10.f

XVIII

A

Mt.26.e
Mr.14.e
Luc.22.d.

¶ Hec cū dixiss̄ꝫ ih̄s egressus ē cuꝫ discipl'is suis trās torrētē cedron vbi erat hortus i quē itroiuit ip̄e ꝛ discipl'i ei⁹. Sciebat āt ꝛ iudas q tradebat euꝫ locū: qꝛ freq̄nꝛ ih̄s ↄuenerat illuc cū discipl'is suis. ¶ Judas ḡ cū accepiss̄ꝫ cohortē ꝛ a pōtificib⁹ ꝛ ꝓphariseis vēit illuc cū laternis

Mt.26.e.
Mr.14.e
Luc.22.e.

B

τ facibus τ armis. Jesus itaq₃ sciens oia
q̄ ventura erāt sup eū ꝓcessit τ dixit eis.
Quē q̄ritis. Rn̄derunt ei: Jesum naza/
renū. Dicit eis iesus. Ego sū. Stabat āt
τ iudas q tradebat eū cū ipsis. Ut g̊ dixit
eis: ego sū abierūt retrorsu₃ τ ceciderunt
in trā. Itex̄ g̊ interrogauit eos. Quē q̄/
ritis. Illi aūt dixerūt. Jesum naçarenu₃.
Rn̄dit iesus. Dixi vobis: q: ego sū. Si g̊
me q̄ritis sinite hos abire. Ut ad iplerer̄
ꝯmo que dixit: q: q̄s dedisti mihi nō pdi/
di ex eis quēq̄₃. ¶ Simō g̊ petrus habens
gladiū eduxit eū τ pcussit pōtificis ꝯuum
τ abscidit auriculā eius dexterā. Erat aūt
nomē ꝯmo malchus. Dicit g̊ iesus petro
Mitte gladiū tuū in vaginā. Calicē quē
dedit mihi pr̄ nō vis vt bibā illum. ¶ Co
hors āt τ tribunus τ mistri iudeox̄ ꝯphē
derunt iesum: τ ligauerūt eū τ adduxerūt
eū ad ānā pmū. Erat. n. socer cayphe qui
erat pōtifex āni illi⁹. Erat āt cayphas qui
ꝯsiliū dederat iudeis: q: expedit vnū hoīe₃
mori ꝓ pplo. ¶ Seq̄baꝛ āt iesum simō pe
trus: τ ali⁹ discipulus. Discipulus āt ille
erat not⁹ pōtifici: τ itroiuit cū iesu i atriū
pōtificis. Petr⁹ āt stabat ad ostiū foris.
Exiuit g̊ discipul⁹ ali⁹ q erat notus pōtifi/
ci: τ dixit ostiarie: τ itroduxit petx̄. ¶ Di
xit g̊ petro ācilla ostiaria. Nunqd τ tu ex
discipulis es hoīs istius: Dicit ille. Non
sū. Stabāt āt ꝯui τ mistri ad pr̄nas: q: fri
gus erat τ calefaciebāt se. Erat āt cū eis τ
petr⁹ stans τ calefaciēs se. Pōtifex g̊ int
rogauit iesum de discipulis suis τ de do/
ctria ei⁹. Rn̄dit ei iesus ego palā locutus
sū mundo. ¶ Ego sēp docui i synagoga τ
i tēplo q̄ oēs iudei ꝯueniūt: τ i occulto lo/
cutus sū nihil. Quid me interrogas. Jnt/
roga eos q audierūt qd locut⁹ sim ipis ecce
hi sciunt q̄ dixerim ego. ¶ Hec āt cum di
xisset: vnus assistēs mistrox̄ dedit alapa₃
iesu dicens. Sic rn̄des pontifici: Rn̄dit
ei iesus: Si male locutus sū: testimoniu₃
phibe de malo: si autē bene qd me cedis:
¶ Et misit eū annas ligatum ad caypham
pontifice₃. Erat autē simon petrus stans
τ calefaciēs se. Dixerunt ergo ei. Nūqd
τ tu ex discipulis eius es: Negauit ille et
dixit. Nō sum. Dicit ei vnus ex ꝯuis pō
tificis cognat⁹ eius cuius abscidit petrus
auriculā. Nōne ego te vidi i horto cū illo
Itex̄ g̊ negauit petrus: τ stati gallus can

Mt.26.e.
Mr.14.e.
Luc.22.e.
C
Mt.26.f.
Mr.14.f.
Luc.22.f.
Mt.26.f.
Mr.14.f.
Luc.22.f.
Mt.26.g.
Mr.14.g.
Luc.22.f.
D
Mt.26.f.
Mr.14.e.
Luc.22.f.
Mt.26.g.
Mr.14.g.
Luc.22.g.
Mt.26.f.
Mr.14.f.
Luc.22.f.

tauit. ¶ Adducūt g̊ iesu₃ a caypha i ptoriū
Erat āt mane τ ipi nō itroierūt i ptorium:
vt nō ꝯtamiarent: s₃ vt mādu carēt pasca
Exiuit g̊ pilat⁹ ad eos foras: τ dixit. Quā
accusationē affertis aduersus hoīem hūc
Rn̄derunt τ dixerunt ei. Si nō eēt hic male
factor: nō tibi tradidissem⁹ eum. Dixit g̊
eis pilatus. Accipite eū vos: τ ꝯm legem
vr̄a₃ iudicate eū. Dixerūt g̊ ei iudei. Nob
nō l₃ interficer̄ quēq̄₃. Ut ꝯmo iesu ipleret
quē dixit: significās q̄ morte eēt moritur⁹
¶ Introiuit g̊ itex̄ i ptoriū pilatus: τ voca
uit iesū: τ dixit ei: Tu es rex iudeox̄: Rn̄
dit iesus. A temetipso h̄ dicis an alij dixe
runt tibi d̄ me: Rn̄dit pilat⁹. Nūqd ego
iude⁹ sū. Gens tua τ pōtifices tradiderūt
te mihi. Quid fecisti: Rn̄dit ihs̄. Regnū
meū n̄ ē d̄ h̄ mūdo. Si ex h̄ mundo eēt re
gnū meū mistri mei vtiq₃ decertarēt vt n̄
traderer iudeis. Nūc āt regnu₃ meu₃ nō
ē hic. Dixit itaq₃ ei pilat⁹. Ergo rex es tu
Rn̄dit iesus. Tu dicis: q: rex sū ego: ego
i h̄ natus su₃: τ ad h̄ veni i mundū vt testi
moniu₃ ꝑhibeā ṽitati. O is q ē ex ṽita/
te: audit vocē meā. Dicit ei pilat⁹. Quid
ē ṽitas: Et cum h̄ dixisset itex̄ exiuit ad
iudeos: τ dicit eis. Ego nullā iuēio in eo
cām. ¶ Est āt ꝯsuetudo vobis vt vnū di/
mittam vobis in pasca: vultis ergo dimit
tam vobis rege₃ iudeorum. ¶ Clamaue/
runt oēs dicentes: Non hunc sed barra/
ban. Erat autem barrabas latro. XIX.

Tunc g̊ apphēdit pilatus iesum
τ flagellauit. Et milites plectētes
coronā de spinis ipsuerunt capiti
eius: τ veste purpurea circūdederunt eū.
Et veniebant ad eū τ dicebant: Aue rex
iudeox̄. Et dabāt ei alapas. ¶ Exiuit itex̄
pilat⁹ foras: τ dicit eis. Ecce adduco vob
eū foras vt cogn̄oscatis: q: nullā inuenio i eo
cām. ¶ Exiuit g̊ iesus portās spineā coro
nā: τ purpureu₃ vestimentū: τ dicit eis.
Ecce hō. ¶ Cū g̊ vidissent eu₃ pōtifices τ
mistri clamabāt dicētes: Crucifige cruci
fige eu₃. Dicit eis pilatus: Accipite eum
vos τ crucifigite. ¶ Ego eni nō inuenio i
eo cām. Rn̄derunt ei iudei: Nos legē hē
mus: τ ꝯm legē d₃ mori: q: filium dei se fe
cit. ¶ Cum g̊ audisset pilat⁹ hunc ꝯmonē
magis timuit. Et igressus ē ptoriū itex̄:
τ dicit ad iesu₃. Vn̄ es tu. Jesus āt rn̄su₃
nō dedit ei. Dicit g̊ ei pilatus. Mihi n̄ lo

Mt.27.a.
Mr.15.a.
Luc.23.a.
F
Mt.27.b.
Mr.15.a.
Luc.23.a.
G
Mt.27.b.
Mr.15.b.
Mt.27.b.
Mr.15.b.
Luc.23.c.
A
Mt.27.c.
Mr.15.c.
Luc.23.a.
Mt.27.c.
Mr.15.c.
Mt.27.c.
Mr.15.b.
Lu.23.c. B
Luc.23.a.
Mt.27.b.
Mr.15.a.
Luc.23.a.

q̄ris? Nescis q꞉ ptātē hēo crucifigere te:
⁊ ptātem hēo dimittere te? Rn̄dit iesus:
Nō hēres ptātē aduersum me vllā nisi ti/
bi datū eēt desuper. Propterea q me tradi/

C

dit tibi: maius pctm̄ hʒ. Et exinde q̄rebat
pilatus dimittere eū. Judei āt clamabant
dicentes: Si hūc dimittis nō es amicus ce
saris. ¶ Ois. n. q se regē facit ꝯtradicit ce

Act. iʒ. b.

sari. Pilatus āt cū audisset hos ſmones
adduxit foras iesū: ⁊ sedit ꝓ tribunali i lo
co q dr̄ lichostratos hebraice aūt gabatha
Erat aūt parasceue pasce hora q̄si sexta: ⁊

Luc. 23. c.
Mr. 15. b.

dicit iudeis. Ecce rex vester. ¶ Illi auteʒ
clamabāt. Tolle tolle crucifige euʒ. Dicit
eis pilatus. Regē vr̄m crucifigam. Rn̄
derunt pontifices. Nō habemus regē ni
si cesareʒ. Tūc ḡ tradidit eis illum vt cru

Mt. 27. d.
Mr. 15. c.
Luc. 23. d.
D

cifigeret. ¶ Susceperūt autē iesum ⁊ edu/
xerunt eū. Et baiulās sibi crucē exiuit i eū
qui dicit caluarie locū hebraice aut golga
tha: Vbi crucifixerūt eū: ⁊ cū eo alios du

Mt. 27. e.
Luc. 23. e.
Mr. 15. d.
Mt. 17. e.
Mr. 15. d.
Luc. 23. e.

os hic ⁊ hic mediū āt iesum. ¶ Scripsit āt
⁊ titulū pilatus: ⁊ posuit suꝑ crucē. ¶ Erat
autē scriptū. Jesus naçaren⁹ rex iudeoꝝ
Hunc ḡ titulū multi iudeoꝝ legerūt: q꞉ ꝓ
pe ciuitatē erat locus vbi crucifixus ē ihs
Et erat scriptum hebraice: grece: ⁊ latine
Dicebāt ḡ pilato pōtifices iudeoꝝ. Noli
scribere rex iudeoꝝ: sʒ q꞉ ipse dixit: rex sū
iudeoꝝ. Rn̄dit pilatus. Qd̄ scripsi: scri/

Mt. 27. g.
Mr. 15. d.
Luc. 23. e.

psi. ¶ Milites ḡ cum crucifixissent eū acce
perunt vestimēta eius: ⁊ fecerūt quattuor
ptes vnicuiqʒ militi ptem: ⁊ tunicā. Erat
autē tunica incōsutilis: desuꝑ ꝯtexta ꝑ totū
Dixerunt ḡ ad inuicē. Non scindam⁹ eā

E
Ps. 21.

sʒ sortiamur de illa cuius sit. Vt scriptura
ipleret dicēs. ¶ Partiti sūt vestimēta mea
sibi: ⁊ in vestem meā miserunt sorteʒ. Et
milites qdē hec fecerunt. Stabāt autē iux
ta crucē iesu mr̄ eius ⁊ soror mr̄is ei⁹ ma/
ria cleophe ⁊ maria magdalene. Cū vidis
set ḡ iesus mr̄em ⁊ discipulū stātē quē dili
gebat dicit mr̄i sue: mulier, ecce filius tu⁹.
Deinde dicit discipulo: Ecce mater tua.
Et ex illa hora accepit eā discipulis in suā
Postea sciens iesus q꞉ oia cōsumata sūt:
vt ꝯsumeretur scriptura dic̄. Sitio. Vas

Mt. 27. f.
Mr. 15. f.
Luc. 23. f. F
Mt. 27. f.
Mr. 15. f.

autem erat positū aceto plenū. ¶ Illi ergo
spongiam plenā aceto hysopo circūponē
tes obtulerunt ori eius. Cum ergo acce/
pissent iesum acetū dicit: Consumatū est
¶ Et inclinato capite tradidit spirituʒ. Ju

Luc. 23. f.

dei ergo q̄m parasceue erat vt non rema/
nerent i cruce corpora sabbato. Erat eniʒ
magnus dies illa sabbati rogauerūt pila/
tuʒ vt frangerent eoꝝ crura ⁊ tollerent.
Venerunt ergo milites: ⁊ primi quidem
fregerunt crura ⁊ alterius q crucifixus ē
cuʒ eo. Ad iesum aūt cū venissent vt vide
runt eū iā mortuuʒ non fregerunt ei⁹ cru
ra: sʒ vnus densituʒ lancea latus eius aꝑu
it: ⁊ continuo exiuit sanguis ⁊ aqua. Et q
vidit testimoniū perhibuit ⁊ veꝝ est testi/
moniū eius. Et ille scit quia vera dicit: vt

Exo. 12. Nu/
meri. 9.
Zach. 12.

⁊ vos credatis. ¶ Facta sunt eni hec vt scri
ptura ipleret. Os nō cōminuetis ex eo.
Et iteꝝ alia scriptura dicit. ¶ Videbūt in
quē trāsfixerūt. ¶ Post hec auteʒ rogauit

Mt. 27. g.
Mr. 15. g.
Luc. 23. g.

pilatū ioseph ab arimathia eo ꝙ esset disci/
pulus iesu: occultus autē ꝓpter metuʒ iu
deoꝝ vt tolleret corpus iesu. Et ꝑmisit pi
latus. Venit ḡ ⁊ tulit corpus iesu. Venit
aūt ⁊ nicodemus q venerat ad iesuʒ nocte
ꝑmum ferens mixturā myrrhe ⁊ aloes q̄
si libras centū. ¶ Acceperūt aūt corpus ie

Mt. 27. g.
Mr. 15. g.
Luc. 23. g.

su ⁊ ligauerunt eū lintheis cū aromatib⁹:
sicut mos ē iudeis sepelire. Erat āt i loco
vbi crucifixus ē: hortus: ⁊ in horto monu
mentū nouū in q̄ nōduʒ q̄sq̄ȝ positus erat
Ibi ḡ ꝓpt parasceuē iudeoꝝ: q꞉ iuxta erat
monumētuʒ posuerunt iesum.

C Capitulum. XX

A
Mt. 28. a.
Mr. 16. a.
Luc. 24. a.

Vna autē sabbati maria magda/
lene venit mane cuʒ adhuc tene/
bre essent ad monumentū: ⁊ vidit
lapidē sublatuʒ a monumēto. Cucurrit ḡ
⁊ venit ad simonē petꝝ ⁊ aliuʒ discipuluʒ
quē amabat iesus: ⁊ dicit illis: Tulerūt do
minū de monumēto: ⁊ nescimus vbi po/
suerunt eū. Exijt ḡ petrus ⁊ ille alius dis/
cipulus: ⁊ venerūt ad monumētuʒ. Cur
rebāt autē duo simul: ⁊ ille alius discipu/
lus p̄cucurrit citius petro: ⁊ venit ꝑmus
ad monumētuʒ. Et cū se inclinasset vidit

B

posita lintheamina: nō tn̄ introiuit. Venit
ḡ simō petrus sequens eū ⁊ itroiuit in mo
numētuʒ. Et vidit lintheamina posita et
sudariū qd̄ fuerat suꝑ caput ei⁹ nō cū lin/
theaminibus positū: sʒ separatim inuolutū
in vnuʒ locuʒ. Tunc ḡ itroiuit ⁊ ille disci
pulus q venerat ꝑmus ad monumētū: ⁊
vidit ⁊ credidit. Nōduʒ enim sciebāt scri

C

pturā q꞉ oportuit eum a mortuis resurge
re. Abierunt ḡ iteꝝ discipuli ad semetip/

fos. Maria āt stabat ad monumētum foris plorās. Dū ḡ fleret iclinauit se ꝛ ꝓspexit in monumentum. ¶ Et vidit duos angelos in albis sedentes: vnū ad caput ꝛ vnū ad pedes: vbi positū erat corpus iesu. Dicunt ei illi: Mulier qd ploras? Dicit eis. Quia tulerūt dñm meū ꝛ nescio vbi posuerunt eū. Hec cū dixisset cōuersa ē retrorsū: ꝛ vidit iesū stantē: ꝛ non sciebat q2 iesus ē. Dicit ei iesus. Mulier qd ploras: Quē q̄ris? Illa existimās q2 hortolanus eēt: dicit ei: Dñe si tu sustulisti eū dicito mihi vbi posuisti eum: ꝛ ego eū tollā. Dicit ei iesus: Maria. Cōuersa illa dicit ei: Rabboni: qḋ dr̄ magr̄. Dicit ei iesus. Noli me tāgere. Nōdū eni ascendi ad p̄rem meum. Vade āt ad frēs meos: ꝛ dic eis. Ascendo ad patrē meum: p̄rēz vr̄m: deum meū ꝛ deum vestꝝ. Vēit maria magdalene ānunciās discipulis q2 vidi dñm ꝛ hec dixit mihi. ¶ Cū ḡ sero esset die illo vna sabbatoꝝ ꝛ fores essent clause vbi erant discipuli cōgregati ꝓpter metū iudeoꝝ: venit iesus ꝛ stetit i medio ꝛ dixit eis: Pax vobis. Et cum hec dixisset ōndit eis manus ꝛ latus. Gauisi sunt ḡ discipuli viso dño. Dixit ḡ eis iteꝝ pax vobis Sicut misit me paťr: ꝛ ego mitto vos. hec cum dixisset insufflauit: ꝛ dicit eis. Accipite spm̄ scm̄. ¶ Quoꝝ remiseritis pctā remittunť eis: ꝛ quoꝝ retinueritis retēta sunt Thomas autē vnꝰ ex duodeci q dr̄ didymus nō erat cū eis q̄n venit iesus. Dixerunt ḡ ei alij discipuli. Vidimus dñm. Ille autē dixit eis. Nisi videro i manibꝰ eiꝰ fixurā clauoꝝ ꝛ mittā digitū meū i locū clauoꝝ: ꝛ mittā manum meā in latꝰ eius nō credā. Et post dies octo iteꝝ erāt discipuli eius itus ꝛ thomas cum eis. Vēit iesus ianuis clausis ꝛ stetit i medio ꝛ dixit eis: Pax vobis. Deide dicit thome. Infer digitum tuū huc: ꝛ vide manus meas ꝛ affer manū tuā ꝛ mitte in latus meum ꝛ noli esse icredulus sed fidelis. Rñdit thomas ꝛ dixit: Dñs meus ꝛ deꝰ meus. Dicit ei iesus. Quia vidisti me thoma credidisti: beati q nō viderunt ꝛ crediderunt. Multa quidē ꝛ alia signa fecit iesus i conspectu discipuloꝝ suoꝝ q̄ nō sunt scripta i libro h̄. Hec autē scripta sunt vt credatis q2 iesus ē fi. dei: ꝛ vt credētes vitā habeatis in noīe eius.

XXI

Post ea māifestauit se iteꝝ ihs ad mare tyberiadis. Manifestauit āt sic. Erāt sil' simō petrus ꝛ thomas q dicit' didimus ꝛ nathanael q erat a chana galilee: ꝛ filij zebedei: ꝛ alij ex discipulis eius duo. Dicūt ei simō petrus: Vado piscari. dicūt ei. Venimus ꝛ nos tecū. ¶ Et exierūt ꝛ ascēderūt i naui: et illa nocte nihil p̄diderūt. Mane aūt iā facto stetit iesus i littore: nō tñ cognouerunt discipuli: q2 iesus est. Dicit ergo eis iesus Pueri: nunqd pulmentarium habetis? Rñderūt ei: Non. Dicit eis: Mittite in dexterā nauigij rete ꝛ iuenietis Miserūt ḡ: ꝛ iā non ualebāt illud trahē p̄ mltitudine piscīū. Dicit ḡ discipulus ille quē diligebat iesus petro. Dñs est. Simō petrꝰ cum audisset: q2 dñs eēt: tunica succinxit se Erat enī nudus ꝛ misit se in mare. Alij aūt dscipuli nauigio venerūt Nō eni lōge erāt a t'ra: s3 q̄si cubit' ducētis trahētes rete pisciū. ¶ Vt ḡ dscēdert i t'raz viderūt prunas positas et piscē suppositū et panē Dicit eis iesus: Afferte de piscibꝰ qs p̄rehendistis nūc. Ascēdit simō petrus et traxit rete i terrā plenum magnis piscibus centū qnqginta tribus. Et cū tanti eēnt: non ē scissū rete. Dicit eis iesus: ¶ Venite prādete. Et nemo audebat discūbētiū interrogare eū tu qs es: sciētes q2 dñs ē. ¶ Et venit iesus et accepit panē et dabat eis: ꝛ pisce3 sil'r. Hoc iā tertio māifestatꝰ ē iesus discipulis suis cū surrexisset a mortuis. Cū ḡ prādidissent: dixit simoni petro iesus: Simon iohānis diligis me plus his Dicit ei: Etiā dñe: tu scis q2 amo te. Dicit ei: Pasce agnos meos. Dicit ei iterū Simō iohānis diligis me? Ait illi: Etiā dñe tu scis q2 amo te. Dicit ei iteꝝ Pasce agnos meos. Dicit ei tertio: Simon iohānis amas me? Cōtristatꝰ ē petrus: q2 dixit ei tertio amas me: ꝛ dixit ei: Dñe tu oia nosti: tu scis qa amo te. Dicit ei: Pasce oues meas. Amen amen dico tibi cū esses iunior cigebas te ꝛ ambulabas vbi volebas. Cū āt senueris: extēdes manus tuas: ꝛ aliꝰ te ciget: ꝛ ducet q̄ tu non vis. Hoc āt dixit significās q̄ morte clarificaturꝰ eēt deū. Et cū h̄ dixisset: dic ei: Sequere me. ¶ Cōuersus petrus vidit illū discipulū quē diligebat iesus sequētē: q ꝛ recubuit i cena sup pectus eiꝰ ꝛ dixit: Dñe

Act. i. b. D E Luc. 24. f. Mt. 16. c. ſ. 18. d. F B

A B Luc. 5. a C Luc. 24. f. D Luc. 24. f. Luc. 24. f E F S. 13. e.

B qs ē q tradet te? Hunc ḡ cū vidisset petrꝰ
dicit iesu: Dn̄e hic autē qd. Dicit ei iesus
Sic eū volo manē donec veniā: Quid
ad te: Tu me seq̄re. Exijt ḡ ſmo iste iter
frēs: qꝛ discipulus ille non morit̄. Et nō
dixit ei iesus: nō morit̄ sed sic volo eū ma
nē donec veniā: qd ad te: Hic ē discipulꝰ
ille q testimoniū ꝑhibet de his: ⁊ scripsit
hec. Et scimꝰ qꝛ verū ē testimonium eius.
Sunt aūt ⁊ alia multa q̄ fecit iesus q̄ si scri
bant̄ ꝑ singula nec ipsum arbitror mūdū
capere posse eos qui scribēdi sunt libros.

Explicit euangelium ſm iohannem.
Incipit p̄facio sancti Hieronymi i oēs
epistolas sancti Pauli.

PRimū q̄rit̄: q̄re post euange
lia q̄ supplemētū legis sūt ⁊ i
qbus nob exēpla ⁊ p̄cepta vi
uēdi plenissime digesta st̄: vo
luerit apl̄s has epl̄as ad sin
gulas eccl̄ias destinare. Hac āt cā factū
videt̄: vt. s. initia nascētis eccl̄ie nouis cau
sis existētibus preueniret ⁊ vt p̄ntia atq̄
orientia resecaret vitia ⁊ post futuras exclu
deret q̄stiones exēplo ꝓphetarū q pꝰ edi
tā legē moysi i q̄ oia dei mādata legebant̄
nihilominus tn̄ doctrina sua rediuiua sēꝑ
ppl̄i cōpressere pctā: ⁊ ꝓpter exēplū viuē
di libros ad nostrā etiā memoriā trāsmise
rūt. Deide q̄rit̄. Cur nō āplius q̄ decem
epl̄as ad eccl̄ias scripserit. Decē sunt. n.
cū ea q̄ dicit̄ ad hebreos. Nā reliq̄ q̄tuor
ad discipulos spāliter sūt porrecte. Vt osn̄
deret nouū nō discrepare a veteri testō: ⁊
se ɔ̄ legē nō facere moysi ad numerū pri
morū decalogi mādatorū suas epl̄as desti
nauit: ⁊ q̄t ille p̄ceptis a pharaone istituit
liberatos totidē h̄ epl̄is a diaboli ⁊ idola
trie seruitute edocet acq̄sitos. Nā ⁊ duas
tabulas lapideas duorū testamētorū figu
rā habuisse viri eruditissimi tradiderunt
Epl̄aꝫ sane q̄ ad hebreos scribit̄ qdā pau
li nō eē ɔtendunt: eo q̄ nō sit eius noie ti
tulata: ⁊ ꝓpt̄ ſmonis stiliq̄ distantiā: sed
aut barnabe iuxta tertulianū: aut luce iux̄
q̄sdā: vel certe clemētis discipuli aplorū ⁊
epi romane eccl̄ie pꝰ apl̄os ordinati. Qui
bus r̄ndendū ē: si ꝓpterea pauli nō erit:
qꝛ eius nō hꝫ nomē: ḡ nec alicuius erit: qꝛ
nullius noie titulat̄. Qd̄ si icōueniēs ab
surdūq̄ ē: ipsius magis eē credēda est q̄
tāto doctrie sue fulget eloq̄o. Sꝫ qm̄ apd̄
hebreorū ecclesias q̄si destructor legis fal
sa suspitione habebat̄: voluit tacito noie d̄
figuris legis ⁊ v̄itate xp̄i reddere rōnem
ne odiū nois i frōte p̄titulati vtilitatē ex
cluderet lectōis. Nō ē sane mirū si eloquē
tior videat̄ in ꝓprio. i. hebreo q̄ꝫ in pegri
no. i. in greco q̄ cetere epl̄e sunt scripte ser
mone. Mouet etiā q̄ sdā q̄re romanorū
epistola in primo sit posita cum eam non
primo scriptam ratio manifestet. Nam
hāc se ꝓficiscentē hierosolymaꝫ scripsisse
testat̄: cū corinthios ⁊ alios iā an̄ vt mini
steriū qd̄ secū portaturus erat colligerent
litteris adhortatus sit. Vn̄ ⁊ itelligi qdaꝫ
volunt ita oēs epl̄as ordinatas: vt prima
poneret̄ q̄uis posterior fuerit destinata:
vt ꝑ singulas epl̄as gradibus ad ꝑfectio
ra veniret̄. Romanorū nāq̄ pleriq̄ tam
rudes erant vt nō itelligerent dei se grā:
⁊ nō suis meritis eē saluatos: ⁊ ob h̄ duo
iter se ppl̄i ɔflictarent. Idcirco illos indi
gere asserit corrigi vitia gētilitatis priora
ɔmemorās. Corinthijs āt iā dicit scic gra
tiaꝫ eē ɔcessā: ⁊ nō tam oēs icrepat q̄ cur
peccātes nō icrepauerunt: rep̄hēdit: sicut
ait. Audit̄ iter vos fornicatio. Et iterum
Cōgregatis vobis cū meo spū: tradē hu
iusmodi sathane. In secunda vero laudā
tur: ⁊ vt magis ac magis ꝓficiant cōmo
nent̄. Galathe v̄o iam nullius criminis
arguunt̄ nisi h̄ tm̄ q̄ callidissimis pseudo
apl̄is crediderunt. Ephesij sane nulla re
p̄hensione: sed multa laude sunt digni: qꝛ
fidem apl̄icā seruauerunt. Philippēses
etiā multo magis collaudant̄ q nec audi
re qdem falsos apl̄os voluerunt. Thessa
lonicēses nihilominꝰ in duabus epl̄is oi
laude ꝓsequit̄: eo q̄ nō solū fidē icōcussā
seruauerint v̄itatis: sed etiā in ꝑsecutiōe
ciuiū fuerit ɔstantes iuenti. Colossenses
autē tales erant vt cū apl̄o visu corporalit̄
nō fuissent hac laude digni haberent̄. Et
si corpore ingt absens sū: sꝫ spū vobiscum
sum gaudēs ⁊ vidēs ordinē vestrū. De
hebreis v̄o qd dicendū ē: q̄rū thessaloni
censes q plurimū laudati sunt imitatores
facti eē dicunt̄. Sicut ipse ait. Et vos fra
tres imitatores facti estis ecclesiarū dei q̄ sūt
in iudea. Eadem enim passi estis ⁊ vos a
contribulibus vestris: que ⁊ illi a iudeis
Apud ipsos q̄ꝫ hebreos eadem cōmine

vat dicens. Nam et vinctis cōpassi estis: et rapinam bonorum vestrorum cum gaudio suscepistis cognoscentes vos habere meliorem et manentem substantiā.

¶ Incipit prologus specialis in epistolā ad Romanos.

Romani sunt q ex iudeis et gentibus crediderunt. Hi superba ptentione volebant se alterutrum superponere. Naz iudei dicebant. Nos sumus populus dei quos ab initio dilexit et fouit: nos circuncisi ex genere abrahā sancta descēdimus ex stirpe: et notus retro apud iudeam tm̄ deus. Nos de egypto signis dei et virtutibus liberati: mare sicco ptransiuimus pede: cū inimicos nostros grauissimi fluctus iuoluerent. Nobis pluit māna dn̄s in deserto: et q̄si filijs suis celeste pabulum mistrauit. Nos dic noctuqʒ in columna nubis ignisqʒ precessit: vt nobis in iuio iter ostēderet. Atqʒ vt cetera eius circa nos immensa beneficia taceamus nos soli digni fuimus dei legem accipe: et vocē dei loquentis audire eiusqʒ cognoscere voluntatem In q̄ lege nobis pmissus ē xp̄s: ad quos etiā ipse se venisse testatus ē dicens: non veni nisi ad oues q̄ perierant domus israel cum vos canes potius q̄ hoīes appellauerit. Equū ne ergo ē vt idola hodie deserentes qbus ab initio deseruistis nobis cōparemi: et nō potius in pselitorum locum ex legis aucte et psuetudinē deputemini: Et h ip̄m nō merebami: nisi q: larga semp dei clemētia voluit vos ad nostrā imitatione admittere. Gētes ēt ecōtrario rn̄debant. Quanto. n. maiora erga vos dei bn̄ficia narraueritis: tāto maioris vos criminis reos esse mōstrabitis. Semp eniz his oibus extitistis igrati. Nā ip̄is pedibus qbus aridū mare trāsistis: ludebatis an̄ idola q̄ fecistis: et ipso ore q̄ paulo ante ob necē aduersariorum dn̄o cātaueratis simulachra vobis fieri poposcistis: illis oculis qb⁹ venerādo deū i nube vel igne cōspicē solebatis: simulachra ituebamini. Māna q̄z vobis fastidio fuit: et sēper in deserto p dn̄m murmurastis ad egyptum: vn̄ vos manu valida eiecerat redire cupientes. Qui plura. Ita patres vestri crebra puocatione dn̄m irritauerunt vt omnes in heremo morerentur nec plus ex senioribus eorum q̄ duo hoīes terrā repromissiōis intrarēt. Sz qd antiq replicamus: cū ēt si illa minime fecissetis: de h solo nemo vos dignos venia iudicaret q dn̄m xp̄m pphetarum sp vobis vocibus repromissuz nō solum suscipe noluistis: sz ēt morte pessima peremistis. Quē vt nos cognouim⁹ statim credidim⁹: cū nobis de eo antea nō fuerit p̄dicatū. Vn̄ pbatur q idolis seruiuimus nō obstinatiōi mentis. sz ignorātie deputandū. Qui. n. cognitū ilico sequimur: oliz vtiqʒ seqremur si antea cognouissemus. Sic aūt vos de generis nobilitate iactatis qi nō morum imitatio magis q̄ carnalis natiuitas filios vos faciat esse sctōrum. Deiqʒ esau et bismael cū de stirpe sint abrahe minime tn̄ in filijs reputantur. His taliū altercātibus: apl's se mediū impōnēs ita partiū dirimit q̄stiones: vt neutrum eorum sua iustitia salutem meruisse pfirmet: ambos vo ppl'os et sciēter et grauiter deliquisse. Iudeos qdē q p p̄uaricationē legis deo ihonorauerit: gētes vo q cū cognitū de creatura creatorē vt deū debuerit venerari gloriam ei⁹ in manu facta mutauerit simulachra. Vtrosqʒ ēt silr veniā psecutos: eq̄les eē verissima rōne demōstrat: p̄sertim cū i eadē lege p̄dictū sit et iudeos et gētes ad xp̄i fidē vocandos esse ostendat. Quā obrem vicissim eos humilians ad pacem et concordiā cohortatur.

Explicit plog⁹. Incipit argumētū.

Romani sūt ptes italie. Hi p̄uenti sunt a falsis apl'is: et sub noīe dn̄i n̄ri iesu xp̄i in legē et pphetas erāt iducti. Hos reuocat apl's ad verā et euāgelicā fidem: scribens eis a corintho.

Explicit argumētū. Incipit ep̄l'a bt̄i Pauli apl'i ad Romanos. Cap̄lm. I

a Paulus seruus iesu xp̄i vocatus apostolus segregatus i euangeliū dei qd an̄ pmiserat p pphetas suos i scripturis scis de filio suo q factus ē ei ex semine dauid sm carnē: q p̄destinatus ē filius dei in vtute sz spm̄ scificationis ex resurrectione mortuorū iesu xp̄i dn̄i n̄ri p quē accepimus grāz et apostolatū ad obediendū fidei in oibus gentibus p nomie eius in quibus estis et

vos vocati iesu xp̄i: oībus q sūt rome di/
lectis dei vocatis scīs. Gr̄a vobis ⁊ pax
a deo pr̄e ⁊ dn̄o nr̄o iesu xp̄o. Primū q
dē gr̄as ago deo meo p iesū xp̄m pro oib⁹
vobis: q2 fides vr̄a ānunciat in vniuerso
mūdo. ¶ Testis. n. mihi ē deus cui seruio
i spū meo i euāgelio filij eius: q3 sine iter/
missiōe memoriā vr̄i facio sēp in orōni/
bus meis: obsecrās si q̄ mō tandē aliqn̄ p
sperū iter habeā i voluntate dei veniendi
ad vos. Desidero. n. vidē vos vt aliqd i
partiar vobis gr̄e spiritalis ad ɔfirman/
dos vos. i. simul ɔsolari i vobis p eā q̄ in
uicē ē fidē vr̄am atq3 meā. Nolo aūt vos
ignorare fr̄es: q2 sepe pposui venire ad
vos: ⁊ phibitus sū vsq3 adhuc: vt aliquē
fructū habeā i vobis sicut ⁊ i ceteris gēti
bus: Grecis ac barbaris: sapiētibus ⁊ i
sipientibus debitor sū: itaq3 qd̄ in me pm
ptū ē ⁊ vobis q rome estis euangeliçare.
Nō. n. erubesco euāgeliū. Virtus. n. dī
ē in salutē oī credēti: iudeo pmū ⁊ greco.
Justicia. n. dei i eo reuelat̄ ex fide in fidem:
sicut scriptū est. ¶ Justus āt ex fide viuit.
Reuelat̄. n. ira dei de celo sup oēm ipie/
tatē ⁊ iiusticiā hoīum eoꝝ q vitatē dei in
iiusticia detinēt: q2 qd̄ notū ē dei: manife
stū ē in illis. Deus. n. illis manifestauit.
Jnuisibilia. n. ipi⁹ a creatura mūdi p ea
q̄ fcā sūt itellecta ɔspiciunt̄: sēpiterna q̄q3
eius vtus ⁊ diuinitas: ita vt sint iexcusa
biles. Q2 cū cognouissent deū nō sic deū
gl'ificauerūt aut gratias egerūt: s3 euanue
rūt i cogitatōibus suis: ⁊ obscuratū ē isipi
ens cor eoꝝ. ¶ Dicētes. n. se cē sapiētes:
stulti facti sūt. Et mutauerūt gl'iaȝ icorru/
ptibilis dei i sil'itudinē imagis corruptibi
lis hois. ⁊ volucrū ⁊ q̄drupedū ⁊ spētiū.
Propt̄ qd̄ tradidit illos deus i desideria
cordis eoꝝ i imunditiā: vt ɔtumelijs affi
ciūt corpora sua i semetipsis. Q2 cōmuta
uerūt vitatē dei i mēdaciū: ⁊ coluerunt ⁊
seruierūt creature poti⁹ q̄3 creatori: q ē be
nedict⁹ i secl'a amē. Propterea tradidit il/
los de⁹ i passiones ignominie. Nā femie
eoꝝ imutauerūt naturalē vsū in eū vsū3 q
ē ɔ̄ naturā. Silr̄ aūt masculi relicto nāli
vsu femie: exarserūt i desiderijs suis in i/
uicē: masculi i masculos turpitudinē ope
rātes: ⁊ mercedē quā oportuit erroris sui
in semetipsis recipiētes. Et sicut nō pba
uerūt deū habere i noticia: tradidit illos d̄
us i reprobū sensū vt faciāt ea q̄ nō ɔueni
unt: repletos oī iniqtate: malicia: fornica
tio: auaricia: neqtia: plenos inuidia: homi
cidijs: ɔtentōe: dolo: malignitate: susur/
rones: detractores: deo odibiles: ɔtume
liosos: supbos: elatos: iuentores maloꝝ
parētibus nō obediētes: isipiētes: icōpo
sitos sine affectōe: absq3 federe: sine mise
ricordia. Qui cū iusticiā dei cognouissēt:
nō itellexerunt. qm̄ qui talia agunt: digni
sunt morte: nō solum q ea faciunt: s3 etiā
qui ɔsentiunt facientibus. II

Propt̄ qd̄ iexcusabilis es o hō oīs
q iudicas. Jn q̊. n. alteꝝ iudicas
teip̄m ɔdēnas. Eadē. n. agis q̄
iudicas. Scimus. n. qm̄ iudiciū dei ē s̄m
vitatē i eos q talia agūt. Existimas aūt h̄
o hō q iudicas eos q talia agunt ⁊ facis ea
q2 tu effugies iudiciū dei. An diuitias bo
nitatis eius ⁊ patiētie ⁊ lōganimitatis cō/
tēnis. Jgnoras qm̄ benignitas dei ad pe
nitentiā te adducit. Scd̄3 aūt duritiā tuā
⁊ ipenitēs cor thesauriças tibi irā i die ire
⁊ reuelatōis iusti iudicij dei q reddit vni/
cuiq3 s̄m opa eius. Hijs qdē q s̄m patiē
tiā boni operis gl'iam ⁊ honorē ⁊ icorru/
ptionē q̄rētibus vitā eternā. Hijs autē q
sunt ex ɔtētiōe ⁊ q nō acqescūt vitati cre/
dunt aūt iniqtati: ira ⁊ idignatio: tribula/
tio ⁊ angustia in oēm aiam hois opantis
malū: iudei pmū ⁊ greci. Gloria āt ⁊ ho
nor ⁊ pax oī opanti bonū: iudeo pmū ⁊
greco. ¶ Nō. n. ē acceptō psonaꝝ apd̄ dū
Quicūq3. n. sine lege peccauerit: sine lege
pibūt. Et qcūq3 i lege peccauerūt p legē
iudicabūt̄. ¶ Nō. n. auditores leg' iusti
sūt apd̄ deū: s3 factores leg' iustificabunt̄.
Cū. n. gētes q̄ legē nō hn̄t nālit̄ ea q̄ leg'
sūt faciūt: eiusmōi legē nō hn̄tes ipi sibi sūt
lex q ostēdūt op⁹ leg' scriptū i cordib⁹ suis
testimoniū reddēte illis ɔsciā ipoꝝ: ⁊ iter
se iuicē cogitationū accusātiū aut ēt defen
dentiū: i die cū iudicabit de⁹ occulta hoīū
s̄m euāgeliū meū p iesū xp̄m. Si āt tu iu/
deus cognominaris ⁊ reqescis i lege: ⁊ gl'i
aris i deo ⁊ nosti volūtatē ei⁹: ⁊ pbas vti
liora istructus p legē: ɔfidis teip̄m cē du
cē cecoꝝ: lumē eoꝝ q in tenebris sūt erudi
torē isipientium: magistꝝ infantiū: habē
tē formā sciē ⁊ vitatis in lege. Qui ergo
aliū doces teip̄m nō doces. Qui p̄dicas
nō furādū furaris. Qui dicis nō mechā/

2. Timo. i. a
B
Abachuc. 2.
Heb. io. d.
C
i. Cor. 3. d.
Ephe. 4. c.
D
a
B
i. Pe. 2. c.
Col. 3. d.
Eph. 6. b
Act. io. c
Ja. 2. b.
Mt. 7. g
Ja. i. d.
C
D

dũ mecharis. Qui abominaris idola: sacrilegiũ facis. Qui i lege gl'iaris: p puaricationẽ legis deũ inhonoras. Nomen.n. dei p vos blasphemat inť gẽtes: sicut scriptũ ẽ. Circũcisio qdẽ ꝓdest si legẽ obfuesi: si autem puaricator legis sis: circuncisio tua preputium facta est. Si igitur preputium iustitias legis custodiat: nõne ppuciuz illius i circũcisionẽ reputabit. Et iudicabit id qđ ex nã ẽ ꝑputiũ legẽ ɔsũmãs te: q p litterã ⁊ circũcisionẽ puaricator legis es. Non.n.q in manifesto iude⁹ ẽ: neq; q̃ in manifesto i carne ẽ circũcisio: sꝫ q i abscõdito iudeus ẽ: ⁊ circũcisio cordis in spũ nõ lrã: cuius laus non ex hoibus. sed ex deo est.

III

A Qvid g̃ ampli⁹ iudeo ẽ: aut q̃ vtilitas circũcisiõis? Multũ p omnez modũ. Primũ quidẽ: q2 credita sunt illis eloquia dei. Quid eni si qdã illorũ non crediderunt? Nunqd icredulitas illoꝝ fidẽ dei euacuauit. Absit. ¶ Est aũt deus verax: ¶ ois aũt hõ mẽdax: sicut scriptũ ẽ. ¶ vt iustificeris i ſmonib⁹ tuis ⁊ vincas cũ iudicaris. Si aũt iniquitas nr̃a iustitiã dei cõmẽdat: qd dicemus? Nunqd iniqu⁹ ẽ deus q infert irã. Scđm hoiem dico? Absit. Alioqn quõ iudicabit deus B hũc mundũ. Si.n. Vitas dei i meo mẽdacio abundauit i gloriã ipsius quid adhuc ⁊ ego tãq; peccator iudicor: nõ sicut blasphemamur: ⁊ sicut aiunt qdam nos dicẽ: faciamus mala vt veniant bona? Quorũ damnatio iusta ẽ. Quid g̃? Precellimus eos. Nequaq;. Causati eni sumus iudeos ⁊ grecos oẽs sub peccato eẽ: sicut scriptũ ẽ. ¶ Quia non est iustus quisq; non ẽ intelligens: nõ ẽ requirẽs deuz. Oẽs declinauerunt sil': inutiles facti sunt: non est qui facit bonum: non est vsq; ad vnum. Sepulchrũ patens est guttur eoꝝ: linguis suis dolose agebant: venenũ aspiduz sub labijs eoꝝ. Quoꝝ os maledictiõe ⁊ amaritudine plenũ est: veloces pedes eorum ad effundendum sanguinem. Contritio C ⁊ infelicitas in vijs eorum: ⁊ viam pacis non cognouerunt: non est timor dei ante oculos eorum. Scimus autem quoniam quecunq; lex loquitur: his qui in lege sũt loquitur. Vt omne os obstruatur ⁊ subditus fiat omnis mundus deo: quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo. Per legem enim cognitio peccati. Nũc autẽ sine lege iusticia dei manifesta est: testificata a lege ⁊ ꝓphetis. Justicia aũt dei p fidẽ iesu christi: i oẽs ⁊ sup omnes q credũt in eũ. Nõ eni ẽ distinctio. Omnes enim peccauerunt: ⁊ egent D gloria dei. Justificati gratis p gratiã ipi⁹ p redẽptionẽ q̃ est i christo iesu. quẽ ꝓposuit de⁹ ꝓpitiatorẽ p fidẽ i sãguie ipsi⁹ ad oñsione iusticie sue pp remissionẽ pcedẽtiũ delictoꝝ i sustentatõe dei ad ostẽsionẽ iusticie eius in h tpe vt sit ipse iust⁹ ⁊ iustificãs eum q ex fide ẽ iesu xpi. Vbi ẽ g̃ gl'atio tua? Exclusa est. Per quaz legem ſ actoꝝ? Non. Sed p legem fidei. Arbitramur eni iustificari hoiem p fidẽ sine operibus legis. An iudeorum deus tm̃? Nonne et gentium? Immo et gentium. Qm̃ quidem vnus est deus qui iustificat circuncisionẽ ex fide: et preputiuz p fideꝫ. Legẽ g̃ destruim⁹ p fidem? Absit. Sed legem statuimus.

IIII

A Qvid g̃ dicemus inuenisse abrahã patreꝫ nostruz ſm carneꝫ? Si.n. abrahaz ex opib⁹ legis iustificat⁹ ẽ habet gloriã: sed nõ apud deuz. Quid eni dić scriptura? ¶ Credidit abraã deo ⁊ reputatuz ẽ illi ad iusticiã. Ei autẽ q opať merces non imputať ſm grãm: sed scđm debitũ. Ei vo qui non opať: credẽti autẽ i eũ qui iustificat impiũ reputať fides eius ad iusticiã ſm ꝓpositũ grẽ dei: sicut ⁊ dauid dić btitudinẽ hois cui de⁹ accepto fert iusticiã sine opibus. ¶ Bti quoꝝ remisse sunt iniquitates: ⁊ q̃ru; tecta sunt peccata B Btũs vir cui non iputauit dñs peccatuz Btitudo g̃ hec in circũcisione tm̃ manet: an etiã in preputio? Dicim⁹ eni q2 reputata est fides abrae ad iusticiã. Quõ g̃ reputata ẽ? In circũcisiõe: an i ꝑputio? Nõ in circũcisione: sed in ꝑputio. Et signuz accepit circũcisiõis signaculũ iusticie fidei q̃ est in ꝑputio: vt sit pr oiuz credẽtiũ p ꝑputiũ vt reputeť ⁊ illis ad iusticiaz. Et sit pr circũcisiõis nõ his tm̃ q sũt ex circũcisione: sꝫ ⁊ his qui sectanť vestigia fidei q̃ ẽ in preputio patris nr̃i abrae. Nõ eni p legeꝫ ꝓmissio abrae aut semini ei⁹ vt heres eẽt mũdi: sed p iusticiã fidei. Si.n. qui ex C lege heredes sũt: exinanita ẽ fides: abolita ẽ ꝓmissio. Lex eni i;ã opať. Vbi eni nõ est lex: nec puaricatio. Jo ex fide: vt ſm

Job.4.d. 1.s.c. Ps.115. Ps.50. Ps.13. Gen.15. Gal.3.a. Ps.31.

grãm firma sit ꝓmissio omni semini. Nõ ei q ex lege ẽ solũ: sed ⁊ ei q ex fide ẽ abrae q pater est oium nostrũ: sicut scriptum ẽ. ¶ Qꝛ patrẽ multaꝝ gentiũ posui te añ deũm cui credidisti: qui viuificat mortuos ⁊ vocat ea q̃ nõ sunt: tanq̄ꝫ ea q̃ sunt. Qui ꝯ̃ spem in spẽ credidit: vt fieret pat̃ multaꝝ gentiũ: ẜm ꝙ dictũ est ei. ¶ Sic erit semen tuũ sicut stelle celi ⁊ arena maris. Et nõ ĩfirmatus ẽ in fide nec ꝯsiderauit corpus suũ emortuũ: cum iã fere centũ eẽt annoꝝ: ⁊ emortuã vuluã sare. In repromissione etiã dei nõ hesitauit diffidẽtia: sꝫ cõfortatus ẽ fide: dãs gloriã deo plenissime sciens qꝛ q̃cunq̄ꝫ ꝓmisit deus potẽs est ⁊ facere. Ideo ⁊ reputatũ ẽ illi ad iusticiaꝫ. Non ẽ autẽ scriptum tm̃ ꝓpter ip̃ꝫ: qꝛ reputatũ est illi ad iusticiã: sꝫ ⁊ ꝓpter nos q̧bus reputabit̃ credentibus in eũ: q suscitauit iesũ xp̃m dñm nr̃m a mortuis: q traditus est ꝓpter delicta nostra: ⁊ resurrexit ꝓpter iustificationẽ nostram. V

Iustificati ergo ex fide pacem habeamus ad deũ p dñm nr̃m iesuꝫ xp̃m p quẽ habemus accessũ p fidẽ in gratiã istã: in q̃ stamus ⁊ gloriamur in spe glr̃ie filioꝝ dĩ: ñ solũ aũt sꝫ ⁊ glr̃iamur in tribulatõibus: sciẽtes ꝙ tribulatio patientiã operat̃. ¶ patientia aũt ꝓbationẽ: ꝓbatio vero spẽ. Spes aũt nõ confundit: qꝛ charitas dei diffusa ẽ i cordib⁹ nostris: p spm̃ scm̃ q datus ẽ nobis. Ut qd eni xp̃s cũ adhuc infirmi essemus ẜm tẽpus ꝓ ipiis mortu⁹ ẽ. Uix. n. ꝓ iusto qs morit̃. Nã ꝓ bono forsitan qs audeat mori. Cõmendat aũt charitatẽ suã deus i nobis: ¶ qm̃ si cũ adhuc pctõres essemus ẜm tẽpus xp̃s ꝓ nobis mortuus ẽ: mlt̃o igit̃ magis nunc iustificati in sanguie ip̃ius salui erimus ab ira per ip̃m. Si. n. cũ inimici essemus: recõciliati sumus deo p mortẽ filij eius: multomagis reconciliati salui erimus in vita ipsius. Nõ solũ autẽ sed ⁊ gloriamur in deo p dñm nr̃m iesum xp̃ꝫ: p quẽ nunc recõciliationẽ accepim⁹. ¶ Propterea sicut p vnũ hoiem pctm̃ i hũc mundũ itrauit: ⁊ p pctm̃ mors: ⁊ ita i oẽs hoies mors ptransijt: in q̊ oẽs peccauert. Usq̄ꝫ ad legem. n. pctm̃ erat in mundo. Pctm̃ autẽ nõ iputabat̃: cum lex nõ essꝫ sed regnauit mors ab adã vsq̄ꝫ ad moysẽ etiã in eos q nõ peccauerunt in similitudinẽ ꝑuaricationis ade: q est forma futuri. Sed nõ sicut delictum: ita ⁊ donum. Si enim vnius delicto multi mortui sũt: multomagis grã dei ⁊ donũ in grã vnius hominis iesu xp̃i: in plures abundauit. Et nõ sicut per vnũ pctm̃: ita ⁊ donum. Naꝫ iudiciũ qdem ex vno in ꝯdẽnationẽ: grã aũt ex multis delictis in iustificationẽ. Si enim vnius delicto mors regnauit p vnũ multomagis abundantiã grẽ ⁊ donatõis ⁊ iusticie accipientes in vita regnabunt p vnum iesũ xp̃m. Igit̃ sicut p vnius delictum in oẽs hoies in ꝯdẽnationem: sic ⁊ p vnius iusticiã in oẽs hoies in iustificationẽ vite. Sicut. n. p inobedientiaꝫ vnius hoĩs pctores cõstituti sunt multi: ita ⁊ p vnius obeditionẽ iusti cõstituent̃ multi. Lex aũt subintrauit: vt abundaret delictum. Ubi aũt abundauit delictum: superabundauit ⁊ grã: vt sicut regnauit pctm̃ i mortẽ: ita ⁊ grã regnet p iusticiã in vitam eternã: p iesum xp̃m dñm nostrũ. VI

Quid ergo dicemus. Manebim⁹ in pctõ vt gratia abundet. Absit. Qui. n. mortui sumus pctõ: quõ adhuc viuemus in illo? An ignoratis fratres: qꝛ qcunq̄ꝫ baptiçati sumus in xp̃o iesu: in morte ipsius baptiçati sumus. Consepulti. n. sumus cũ illo p baptismũ i mortem: vt quõ xp̃s surrexit a mortuis p gloriã patris: ¶ ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Si. n. cõplantati facti sumus similitudini mortis eius. simul ⁊ resurrectionis erimus. Hoc scientes qꝛ vet⁹ hõ noster simul crucifixus ẽ vt destruat̃ corpus pcti: vt vltra nõ seruiam⁹ pctõ. Qui enim mortuus est: iustificatus est a pctõ. Si aũt mortui sumus cũ xp̃o: credim⁹ qꝛ simul etiam viuemus cum illo: sciẽtes ꝙ xp̃s resurgens ex mortuis iam nõ morit̃ mors illi vltra non dñabit̃. Quod enim mortuus est pctõ: mortuus ẽ semel: ꝙ aũt viuit viuit deo. Ita ⁊ vos existimate vos mortuos quidẽ esse pctõ: viuentes autem deo in xp̃o iesu. Non ergo regnet pctm̃ i vestro mortali corpore: vt obediatis cõcupiscentijs eius. Sed neq̄ꝫ exhibeatis mẽbra vestra arma iniquitatis peccato: sꝫ exhibete vos deo tanq̄ꝫ ex mortuis viuẽtes ⁊ membra vestra arma iusticie deo. Peccatum. n. vobis nõ dñabit̃. Non. n. sub lege estis: sed sub gratia. Quid ḡ. Pec-

Gen. 17. — Gene. 13. ⁊ 26. D — A — Jac. 1. a. — B — Heb. 9. d. — 1. Pe. 3. d. — C — A — Eph. 4. c — Col. 3. b. — B — C

tabimus qm̄ non sumus sub lege: sȝ sub gratia. Absit. An nescitis qm̄ cui exhibetis vos seruos ad obediendū: serui estis eius cui obedistis: siue peccati ad mortem siue obeditionis ad iusticiā. Gratias aūt deo qꝫ fuistis serui pctī: obedistis autē ex corde in eam formā doctrine in q̄ traditi estis. ¶ Liberati aūt a pctō serui facti estis iusticie. Humanū dico: ꝓpter īfirmitatē carnis vestre. Sicut n. exhibuistis membra vestra seruire imundicie ꝛ iniqtati ad iniqtatem: ita nunc exhibete membra vestra seruire iusticie in sāctificationē. ¶ Cū enim serui essetis peccati liberi fuistis iusticie. Quem ergo fructum habuistis tūc in illis: in qbus nunc erubescitis. Nam finis illoꝝ mors est. Nunc vero liberati a pctō: serui autē facti deo: habetis fructū vestrū i sanctificationem: finē vero vitā eternā. Stipendia enī pctī mors: gratia āt dei vita etna: in xp̄o iesu dn̄o nr̄o. VII

Baruch.4. D

Job.8.a. Ezech.36. Esa.i.

A

i.Cor.7.d.

AN ignoratis fratres: scientibus enim legem loquor: q: lex in hoīe dn̄atur quāto tēpore viuit. ¶ Nā que sub viro est mulier viuente viro alligata est legi. Si aūt mortuꝰ fuerit vir eiꝰ soluta est a lege viri. Igitur viuente viro vocabitur adultera: si fuerit cū alio viro si autem mortuus fuerit vir eius: liberata est a lege viri: vt non sit adultera: si fuerit cū alio viro. Itaqꝫ fratres mei ꝛ vos mortificati estis legi p corpus xp̄i vt sitis alterius: q ex mortuis resurrexit vt fructificetis deo. Cum enim essemus in carne: passiones peccatoꝝ que per legem erant operabant̄ in membris nostris: vt fructificarent morti. Nunc autē soluti sumus a lege mortis in qua detinebamur: ita vt seruiamus in nouitate spūs ꝛ non in vetustate littere. Quid ergo dicemus. Lex peccatum est. Absit. Sed peccatū non cognoui nisi per legem. Nam concupiscentiam nesciebam: nisi lex diceret. ¶ Nō cōcupisces. Occasione autē accepta. pctm̄ per mandatum operatum est in me oēm concupiscentiam. Sine lege enim pctm̄ mortuum erat. Ego autem viuebā sine lege aliquando. Sed cum venisset mandatum: peccatum reuixit. Ego autē mortuus sum: ꝛ inuentū est mihi mandatum qd̄ erat ad vitam: hoc esse ad mortē. Nā peccatum occasione accepta per mandatū

B

Deut.5.c.7

E

seduxit me ꝛ p illud occidit. ¶ Itaqꝫ lex qdem sancta: ꝛ mandatū sanctū ꝛ iustum ꝛ bonū. Quod ḡ bonū est: mihi factum est mors? Absit. Sed peccatum vt appareat pctm̄ p bonū operatū est mihi mortē: vt fiat supra modū peccās pctm̄ p mandatū. Scimus enī q: lex spiritualis est. Ego aūt carnalis sū: venūdatꝰ sub peccato. Qd̄ enī operor nō intelligo. Nō enī qd̄ volo bonū: hoc ago: sed qd̄ odio malū: illud facio: Si autem quod nolo illud facio consentio legi quoniā bona ē. Nunc autem iā nō ego operor illud: sed qd̄ habitat ī me peccatū. Scio. n. q: nō habitat in me hoc est i carne mea bonū. Nā velle adiacet mihi pficere aūt bonū nō inuenio. Nō enī qd̄ volo bonū h facio: sed qd̄ nolo malū hoc ago. Si āt qd̄ nolo illud facio: iā non ego operor illud. sȝ qd̄ hītat in me pctm̄. Inuenio igit̄ legē volenti mihi facere bonū qm̄ mihi malū adiacet. Cōdelector enī legi dei ſm interiorē hoiem. Video autē aliā legē in mēbris meis: repugnātē legi mētis mee: ꝛ captiuātē me in lege pctī q̄ ē i mēbris meis. Infelix ego hō qs me liberabit de corpe mortis huius. Gra dei: p iesum xp̄m dn̄m nr̄m. Igitur ego ipse mēte ſuio legi dī: carne āt legi pctī. VIII

i.Timot.i.

D

A

NIhil ḡ nunc dānatiōis ē his q sūt in xp̄o iesu q nō ſm carnē ambulant. Lex enī spūs vite i[illegible]o i[illegible] liberauit me a lege pctī ꝛ mortis. [illegible] ipossibile erat legi in q̄ infirmabat̄ p carnē: deus filiū suū mittens i silitudinē carnis pctī: ꝛ de pctō dānauit pctm̄ in carne vt iustificatio legis ipleret̄ i nobis: q non ſm carnē ambulamus: sed ſȝ spm̄. Qui enī ſm carnē sunt que carnis sunt sapiūt: q vo ſm spm̄ sunt: que sunt spūs sentiūt. Nam prudentia carnis mors ē: prudētia aūt spūs vita ꝛ pax. Qm̄ sapientia carnis inimica est deo. Legi enī dei non est subiecta: nec enī pōt. Qui autē in carne sunt deo placere non possunt. Vos autem in carne non estis sed in spiritu: si tamen spiritus dei habitat in vobis. Si quis autem spm̄ christi non habet: hic non est eius. Si aūt christus in vobis est: corpus qdē mortuū est ꝓpter peccatum spiritus vero viuit propter iustificationē. Quod si spiritus eius q suscitauit iesū a mortuis: habitat in vobis qui suscitauit iesum chri/

stum a mortuis: viuificabit ⁊ mortalia cor
B
pora vestra: ꝓpter inhabitantẽ spũʒ eius
in vobis. Ergo frẽs debitores sumꝰ: nõ
carni vt ꝭm carnem viuamus. Si enim
ꝭm carnem vixeritis: moriemini: si autẽ
spũ facta carnis mortificaueritis viuetis.
Quicunqʒ.n. spũ dei aguntur: hi sũt filij
dei. Non.n. accepistis spũʒ seruitutis ite
rum in timore: sed accepistis spũm adop
tionis filioꝝ dei: in quo clamamus abba
pater. Ipse.n. spũs testimoniũ reddit spi
ritui nostro: ꝙ sumus filij dei. Si autem
i. Cor.12.b.
filij ⁊ heredes: ¶ heredes quidem dei: cohe
Heb.4.d.
redes autẽ xp̄i: si tamẽ cõpatimur vt ⁊ cõ
glorificemur. Existimo.n. ꝙ nõ sunt cõ/
digne passiones huius tẽporis ad futurã
Esa.40.
gloriã q̃ reuelabit̃ in nobis. ¶ Nam expe
C
ctatio creature reuelationẽ filioꝝ dei expe
ctat. Vanitati.n. creatura subiecta ẽ non
volens: sed ꝓpter eũ q subiecit eam in spe
qr ⁊ ipsa creatura liberabit̃ a seruitute cor
ruptionis in libertatem glorie filioꝝ dei.
Scimus.n. ꝙ ois creatura ingemiscit ⁊
parturit vsqʒ adhuc. Nõ solum aũt illa: sʒ
⁊ nosipsi primitias spũs habentes: ⁊ ipsi
intra nos gemimus adoptionẽ filioꝝ dei
expectantes redẽptionẽ corporis nostri.
Spe.n. salui facti sumus. Spes aũt que
videt̃: nõ est spes. Nam qꝺ videt qs qd
sperat? Si aũt qꝺ nõ videmus: speramꝰ:
per patientiã expectamus. Similit̃ autem
⁊ spũs adiuuat infirmitatẽ nostram. Nã
D
quid oremus sicut oportet: nescimus: sed
ip̄e spũs postulat ꝓ nobis gemitibus in/
enarrabilibus. Qui autem scrutat̃ corda:
scit quid desideret spũs: qr ꝭm deum po/
stulat ꝓ sanctis. Scimus autẽ qm̃ diligẽ
tibus deũ oia cooperant̃ in bonum: his q
ꝭm ꝓpositum vocati sunt sancti. Nam q̊s
p̄sciuit: ⁊ p̄destinauit cõformes fieri ima/
ginis filij sui: vt sit ip̄e p̄mogenitꝰ i mult̃
fribꝰ. Quos aũt p̄destinauit hos ⁊ vocauit
⁊ q̊s vocauit: hos ⁊ iustificauit. Quos aũt
iustificauit illos ⁊ magnificauit. Quid g̊
dicemus ad hec. Si deus ꝓ nobis: quis
ꝯtra nos. Qui etiam ꝓprio filio suo non
pepercit: sed ꝓ nobis omnibus tradidit
illum. Quõ non etiam cum illo oia nobis
donauit. Quis accusauit aduersus elec/
tos dei. Deus q iustificat. Quis est qui
cõdemnet. Christus iesus q mortuus est
immo q ⁊ resurrexit: q est ad dexteram dei:
q etiam ĩterpellat ꝓ nobis. Quis g̊ nos
separabit a charitate xp̄i. Tribulatio an an/
gustia: an fames: an nuditas: an pericu/
lum: an p̄secutio: an gladius. Sicut scri/
Ps.43.
ptum est. ¶ Quia ꝓpter te mortificamur
tota die: estimati sumus sicut oues occisio
nis. Sed in his oibus superamus ꝓpter
eum q dilexit nos. Certus sum.n. qr neqʒ
mors: neqʒ vita: neqʒ angeli: neqʒ p̄nci/
patus: neqʒ virtutes: neqʒ istantia: neqʒ
futura: neqʒ fortitudo: neqʒ altitudo: ne/
qʒ ꝓfundũ: neqʒ creatura alia poterit nos
separare a charitate dei: que ẽ in xp̄o iesu
dño nostro.

IX

A
Veritatẽ dico in xp̄o iesu non mẽ/
tior: testimoniũ mihi p̄hibente cõ
scientia mea in spũ sancto: qm̃ tri/
sticia mihi magna est: ⁊ continuus dolor
cordi meo. Optabam.n. ego ipse anathe
ma esse a xp̄o ꝓ fratribus meis q sunt co/
gnati mei ꝭm carnem q sunt israelite: q̈ꝝ
adoptio est filioꝝ: ⁊ gloria ⁊ testm̃ ⁊ legis
latio ⁊ obsequium ⁊ ꝓmissa: quoꝝ p̄res
ex quibus est xp̄s ꝭm carnem: q est sup̄ oia
deus bñdictus in secula amen. Nõ autem
ꝙ exciderit verbum dei. Non.n. omnes
B
q ex circuncisione sunt israel: hi sunt israe
lite: neqʒ qui semen sunt abrahe oẽs filij.
Gal.4.d.
¶ Sed in isaac vocabit tibi semen. i. non
q filij carnis: hi filij dei: sed q filij sunt ꝓ/
missionis: estimant̃ in semine. Promissi
onis.n. verbum hoc ẽ. Scd̃m h̄ tempus
veniã ⁊ erit sare filius. Non solum autem
illa: sed ⁊ rebecca ex vno ꝯcubitu habens
isaac patris nostri. Cum.n. nondum nati
fuissent: aut aliquid boni egissent aut ma
li: vt ꝭm electionem ꝓpositum dei mane
ret: nõ ex operibus: sed ex vocatiõe dictum
Gen.25.
est ei: ¶ qr maior seruiet minori: sicut scri/
Malachie.
ptum est. ¶ Jacob dilexi: esau autem odio
habui. Quid ergo dicemus. Nunqd ini
quitas apud deum. Absit. Moysi.n. di/
Exo.33.
cit. ¶ Miserebor cui misertus sum: ⁊ mi/
C
sericordiam p̄stabo cui miserebor. Igit̃
non volentis neqʒ currentis: sed miseren
tis est dei. Dicit.n. scriptura pharaoni.
Quia i hoc ip̄m excitaui te vt ostendam in
te virtutem meã: ⁊ vt annunciet̃ nomen
meũ in vniuersa terra. Ergo cuius vult
miseret̃: ⁊ quẽ vl't idurat. Dicis itaqʒ mi
hi. Quid adhuc q̄rit̃. Voluntati.n. eius
quis resistit. O hõ: tu q es: qui respõdeas

Esaie. 45
Eccl. 8.
Hiere. 18

deo. ¶ Nũqd dicit figmentũ ei q se finxit: qd me fecisti sic ¶ An nõ hʒ ptãtem figlꝰ luti ex eadẽ massa facere aliud qdẽ vas i honorẽ: aliud ꝟo i ꝯtumeliã. Qḋ si deꝰ volẽs oñdere irã ⁊ notã facere potẽtiã su aʒ: sustinuit i multa patiẽtia vasa ire apta in iteritũ: vt oñderet diuitias glie sue i va sa mie q̃ pparauit i gl'iã. Quos ⁊ vocauit nõ solũ ex iudeis sed ẽt ex gẽtibus sicut in osee dicit. Vocabo nõ plebẽ meã: plebeʒ meã: ⁊ nõ dilectã: dilectã ⁊ nõ miam ꝯse cutã: miam ꝯsecutã. Et erit i loco vbi di/ ctũ ẽ eis nõ plebs mea vos: ibi vocabun tur filij dei viui. Esaias aũt clamat ꝓ isrl' Si fuerit numerus filioꝝ isrl' tãq̃ arena maris reliq̃e salue fiãt. Verbũ eni ꝯsum mãs ⁊ abbreuiãs i eq̃tate: q2 ꝟbũ breuia tũ faciet dñs sup t'rã. ¶ Et sicut p̃dixit esa ias: nisi dñs sabaoth reliq̃sset nob semen sicut sodoma facti essemus ⁊ sicut gomor ra siles fuissemus. Quid ĝ dicemꝰ. Qḋ gẽtes q̃ nõ sectabãt iusticiã: apphẽderũt iusticiã: iusticiã aũt q̃ ex fide ẽ: isrl' ꝟo se/ ctando legẽ iusticie i legẽ iusticie nõ pue/ nit. Quare. Q2 nõ ex fide: sed q̃si ex opi bus. Offenderũt eni i lapidẽ offẽsionis sic scriptũ ẽ. Ecce pono i sion lapidẽ offẽ siõis ⁊ petrã scãdali: ⁊ ois q credit i eũ nõ confundetur. X

Esaie. i.

A

Fratres: volũtas qdã cordis mei ⁊ obsecratio ad deũ fit ꝓ illis i sa lutẽ. Testimoniũ eni phibeo ill' q' emulationẽ qdẽ dei hñt sed nõ ẜm sciẽ tiã. Ignorãtes eni iusticiã dei ⁊ suã q̃ren tes statuere. iusticie dei nõ sũt sbiecti. Fi/ nis eni legis xp̃s: ad iusticiã oĩ credenti. Moyses. n. scripsit: q̃m iusticiã q̃ ex le/ ge ẽ: q fecerit hõ viuet i ea. Que aũt ex fi de est iusticia sic dicit Ne dixeris i corde tuo: qs ascendet in celũ. i. xp̃m deducere aut quis descẽdet in abyssũ. hoc ẽ xp̃m a mortuis reuocare. Sed qd dicit scriptu/ ra. Prope ẽ ꝟbũ i ore tuo ⁊ i corde tuo. Hoc ẽ ꝟbũ fidei qḋ p̃dicamus: q2 si ꝯfi tearis in ore tuo dñm ihm: ⁊ in corde tuo credideris q' deus illũ suscitauit a mortu is. saluus eris. Corde eni credit' ad iusti ciã: ore aũt ꝯfessio fit ad salutẽ. Dicit eni scriptura. Ois q credit in illũ: nõ ꝯfũdet' Nõ. n. ẽ distinctio iudei ⁊ greci. ¶ Nam idẽ dñs oium. diues in oẽs q iuocãt illũ. ¶ Ois eni qcũq' iuocauerit nomen dñi

B

C
1. Cor. 8. b.
Ja. i. a
Johe. 2. Mt
... e. 2. 24. b.

saluus erit. Quõ ĝ iuocabũt: i quẽ nõ cre diderũt. Aut quõ credẽt ei quẽ nõ audie rũt. Quõ aũt audiẽt sine p̃dicante. Quõ ꝟo p̃dicabũt: nisi mittant'. sicut scriptum est. Quã speciosi pedes euãgelizãtiũ pa cẽ euãgelizantiũ bona. Sed nõ oẽs obe diũt euangelio. Esaias eniʒ dicit. ¶ Dñe quis credidit auditui nr̃o. Ergo fides ex auditu: auditus aũt p ꝟbum xp̃i. Sʒ di/ co. Nũqd nõ audierũt. Et qdã. ¶ In oẽs terrã exiuit sonus eoꝝ: ⁊ i fines orbis t're ꝟba eoꝝ. Sed dico. Nunqd isrl' nõ cog̃ uit. Primus moyses dicit. Ego ad emu lationẽ vos adducã in oẽm gentẽ: i gen tẽ isipientẽ in irã vos mittaʒ. Esaias aũt audit ⁊ dicit. Inuẽtus sũ a nõ q̃rentibus me: palã apparui his q me nõ interroga bant. Ad isrl' aũt dicit. Tota die expandi manus meas ad populuʒ nõ credentẽ: sʒ ꝯtradicentẽ mihi. XI

Mr. 13. c.
Act. 2. b.

D

Esaie. 53.

Ps. 18.

Dico ĝ. Nũqd deꝰ repulit poplm suuʒ. Absit. Naʒ ⁊ ego israelita sũ ex semie abrahã de tribu benia min. Nõ repulit deus plebẽ suã quã pre sciuit. An nescitis in helia qd dicit scriptu ra queadmodũ interpellat deũ aduersuʒ is/ rael. ¶ Dñe, pphetas tuos occiderũt: alta ria tua suffoderũt: ⁊ ego relictus suʒ solꝰ ⁊ q̃runt aiaʒ meã. Sʒ qd dicit illi diuinũ rñsuʒ. Reliq mihi septẽ milia viroꝝ: qui nõ curuauerũt genua añ baal. Sic ĝ ⁊ in hoc tpe reliq̃e ẜm electionẽ grẽ dei salue facte sunt. Si aũt grã: iaʒ nõ ex operibus Alioqn grã iaʒ nõ ẽ grã. Quid ĝ. Qḋ q̃ rebat isrl' h nõ est ꝯsecutus: electio aũt cõ secuta est. ceteri ꝟo excecati sũt sicut scri ptuʒ est. Dedit illis deus spm̃ ꝯpunctõis oculos vt nõ videãt: ⁊ aures vt nõ audi ant: vsq' in hodiernũ diẽ. Et dauid dic. ¶ Fiat mẽsa eoꝝ corã ipis i laq̃uʒ: ⁊ i capti onẽ ⁊ in scãdalũ ⁊ i retributionẽ ill'. Ob scurent' oculi eoꝝ ne videant ⁊ dorsũ eoꝝ semp icurua. Dico ergo. Nũqd sic offẽ/ derunt vt caderẽt. Absit. Sed illoꝝ deli cto: salus est gentibus vt illos emulent'. Qḋ si delictũ illoꝝ diuitie sunt mundi et diminutio eoꝝ diuitie gentiũ. q̃tomagis plenitudo eoꝝ. Vobis eni dico gentibꝰ Quãdiu qdem ego sum gentiũ apl's mi/ nisterium meum honorificabo: si quomõ ad emulandũ ꝓuocẽ carnẽ meã ⁊ saluos faciam aliquos ex illis. Si enim amissio

A

3. Reg. 19

B

Ps. 68.

eoꝝ recõciliatõ ē mũdi q̃ assũptio nisi vita
ex mortuis. Q̃ȯ si delibatio scã ē ⁊ massa

C

Et si radix sca ⁊ rami. Q̃ȯ si aliq ex rãis
fracti sũt: tu aũt cũ oleaster cēs i certus es
i illis. ⁊ socius radicis ⁊ pinguedis oliue
factus es. Noli gl̃ari aduersus ramos.
Q̃ȯ si gl̃aris nõ tu radicē portas sed ra
dix te. Dicis ḡ. Fracti sũt rami vt ego in
serar. Bñ ꝓpter icredulitatē fracti sunt
Tu aũt fide stas. Noli altũ sapꝫ: sꝫ time.
Si eni deus naturalibꝰ ramis nõ pepꝑcit
ne forte nec tibi parcat: vide ḡ bonitatē et
seueritatē dei. In eos qdē q ceciderũt se-
ueritatē: i te autē bonitatē dei: si pmanse
ris i bonitate: Aliogn ⁊ tu excideris. Sꝫ
⁊ illi si nõ pmanserit i incredulitate isererꝫ
Potēs ē eni deus iteꝝ isērere illos. Nã
⁊ si tu ex naturali excisus es oleastro: ⁊ cõ
tra naturã isertus es i bonaꝫ oliuaꝫ q̃to-
magis hi q ſm naturaꝫ insererꝫ sue oliue.

D

Nolo eni vos ignorare frēs mysteriuꝫ
h̃ vt nõ sitis vobisipis sapiētes: qꝛ cecitas
ex pte ꝯtingit in isrl̃ donec plenitudo gen
tiũ itraret: ⁊ sic oīs isrl̃ saluꝰ fieret sic̃ scri
ptũ ē. Veniet ex sion: q eripiat ⁊ auertat
ipietateꝫ ab iacob. Et h̃ illis a me testm̃:
cũ abstulero pctã coꝝ. Scd̃m euangeliũ
qdē inimici ꝓpter vos: ſm electionē aũt
charissimi ꝓpter prēs. Sine penitentia
eni sunt dona ⁊ vocatio dei. Sicut eni ali
qñ ⁊ vos nõ credidistis deo nunc aũt mi
sericordiã: ꝯsecuti estis ꝓpter icredulita-
tē illoꝝ ita ⁊ isti nũc nõ crediderũt i vr̃aꝫ
mīscordiaꝫ: vt ⁊ ipi mīscordiam ꝯseq̄n
tur. Cõclusit eni deus oia i incredulitate
vt oium misereatꝫ. O altitudo diuitiaruꝫ
sapie ⁊ scie dei q̃ꝫ incõprehēsibilia sũt iu-
dicia eius ⁊ iuestigabiles vie eiꝰ. ¶ Quis

i. Cor. 3. d

eni cognouit sensuꝫ dñi. aut qs ꝯsiliarius
eius fuit. Aut quis prior dedit illi: ⁊ retri
buetur ei. Qm̃ ex ipso ⁊ p ipm̃ ⁊ in ipso
sunt oia ipsi honor ⁊ gloria in secula secu
lorum. Amen. XII

A

Phil. 4. d

O Bsecro itaq̃ꝫ vos frēs p miseri
cordiã dei. ¶ vt exhibeatis corpo
ra vestra hostiã viuentē sanctam
deo placentē rationabile obsequiũ vestꝝ

Eph. 5. c.
i. Tessal. 4. a

Et nolite cõformari huic seculo: sed refor
mami in nouitate sensus vr̃i. ¶ vt ꝓbetis
q̃ sit voluntas dei bona ⁊ bñplacens ⁊ p
fecta. Dico eni p gratiam q̃ data est mihi
oibus qui sunt inter vos: nõ plus sapere
q̃ꝫ oportet sapere sed sapere ad sobrietatē

B

i. Cor. 12. b
Eph. 4. a

⁊ vnicuiq̃ꝫ sicut deus diuisit mensuram fi
dei. ¶ Sicut eni in vno corpore mlt̃a mē-
bra habemus omnia auteꝫ membra non
eundem actuꝫ habent: ita multi vnũ cor
pus sumus in christo: singuli auteꝫ alter
alterius membra habentes donatiões se
cundũ grãm q̃ data est nobis differentes

C

Siue ꝓphetiã: ſm rationem fidei. Siue
ministerium in ministrando. Siue q do
cet in doctrina. Qui exhortatur in exhor
tando. Qui tribuit in simplicitate. Qui
prestet in sollicitudie. Qui miseretꝫ in hi-
laritate. Dilectio sine simulatiõe. ¶ O di
entes malum adherentes bono. ¶ Cha-
ritatem fraternitatis inuicem diligentes:
honore inuici p̃ueniētes. ¶ Sollicitudic
nõ pigri spũ feruētes dño ſuiētes. Spe
gaudentes: in tribulatione patiētes: ora-
tioni instantes. Necessitatibus scõꝝ cõ-
municantes. ¶ hospitalitatem sectantes

Esaie. 7.
Amos. 5.
Eph. 4. c
i. Pe. 2. c
Luc. 12. c
i. Pe. 5. b
Heb. 13. a

D

Mat. 5. a

Bñdicite psequentibus vos. Bñdicite
⁊ nolite maledicere. ¶ Gaudere cũ gau-
dentibus flere cũ flentibus. Id ipm iui-
cem sentientes. Nõ alta sapientes sꝫ hu-
milibus consentientes. ¶ Nolite esse pru
dentes apud vosmetipos. ¶ Nulli malũ
pro malo reddentes: ¶ prouidētes bona
non tantum coram deo sed etiam corã oi
bus hominibꝰ. ¶ Si fieri potest quod ex
vobis est cum omnibus hominibus pa-
cem habentes. Non vosmetipos defen-
dentes charissimi sed date locũ ire. Scri
ptum est enim. ¶ Mihi vindictaꝫ: ⁊ ego
retribuaꝫ dicit dominus. Sed si esurierit
inimicus tuus ciba illum si sitit potum da
illi. Hoc enim faciens carbones ignis
congeres sup caput eius. Noli vinci a
malo: sed vince i bono malũ. XIII.

Prouer. 3
Esaie. 5.
Prouer. 20.

i. Pe. 3. b
2. Cor. 8. d
Heb. 12. c
Deut. 32.

¶ Capitulum.

A

i. Pe. 5. c

O Mnis aia potestatibus sublimi
oribus subdita sit. ¶ Nõ est eniꝫ
potestas nisi a deo. Que autē sũt
a deo ordinata sunt. Itaq̃ꝫ q resistit ptãti
dei ordinationi resistit. Qui autē resistũt
ipsi sibi dãnationē acquirũt. Nam p̃nci-
pes non sunt timori boni operis sed mali
Vis autem non timere potestatem. Bo
num fac ⁊ habebis laudem ex illa. Dei
enim minister est tibi in bonum. Si au-
tem malum feceris time. Non eniꝫ sine
causa gladiũ portat Dei eni mister ē vin

dex in irã ei qui malũ agit. Jdeoq̃ necef
sitate subditi estote nõ solũ ꝓpt irã ʒ etiaʒ
ꝓpter cõsciam. Jdeo eni ⁊ tributa presta
tis. Ministri eni dei sunt in hoc ipsuʒ ser
uientes. ¶ Reddite ergo oibus debita. Cui
tributũ tributuʒ: cui vectigal vectigal: cui
timorẽ timorẽ: cui honorẽ honorẽ. ¶ Ne
mini qcq̃ʒ debeatis: nisi vt inuicẽ diliga
tis. Qui eni diligit ꝓximũ: legẽ ĩpleuit.
¶ Nã nõ adulterabis: nõ occides: nõ fu
raberis: nõ falsũ testimoniũ dices: nõ con
cupisces: ⁊ si qđ est aliud mandatũ in hoc
vbo instauratur: ¶ diliges ꝓximũ tuum
sicut teipm. Dilectio ꝓximi malũ non o
peratur. ¶ Plenitudo ergo legis est dile
ctio. Et hoc scientes tp̃s: q2 hora ẽ iã nos
de somno surgere. Nũc eni ꝓpior ẽ nr̃a
salus: q̃ʒ cũ credidim⁹. Nox pcessit: dies
aũt appropinquauit. Abijciamus ergo opera
tenebrarũ ⁊ induamur arma lucis: sic vt i
die honeste ambulem⁹. ¶ Nõ i comessatõ
nibus ⁊ ebrietatibus: nõ in cubilibus ⁊ i
pudicitijs: nõ in cõtẽtione ⁊ emulatione:
ʒ iduimini dñʒ iesũ xp̃m: ¶ ⁊ carnis curã
ne feceritis in desiderijs. XIIII

Mat. 22. d.
1. Joh. 3. d.
C
Deut. 5.
Gal. 5. c.
Mat. 22. g.
Leuit. 19.
Ja. 2. b.
D
Luc. 21. g.
Gal. 5. c.
1. Pe. 2. b.
A

I Nfirmũ aũt in fide assumite non in disceptatiõib⁹ cogitationũ. Ali
us eni credit manducare se omia.
Qui aũt infirmus ẽ olus mãducet. Js q
mãducat nõ mãducãtẽ non spernat ⁊ qui
nõ manducat mãducãtẽ nõ iudicet. De⁹
eni illũ assumpsit. ¶ Tu qs es qui iudicas
aliẽnũ suuʒ: Dño suo stat aut cadit. Sta
bit aũt. ¶ Potẽs est eni deus statuere illuʒ
Nã alius iudicat diẽ inter diẽ: alius autẽ
iudicat oẽm diẽ. Vnusqsq3 in suo sensu
abundet. Qui sapit diẽ: dño sapit ⁊ q mã
ducat: dño mãducat. Grãs eni agit deo.
Et qui nõ mãducat dño nõ manducat: et
grãs agit deo. Nemo eni nostrũ sibi viuit
⁊ nemo sibi moritur. Siue eni viuim⁹: dño
viuimus: siue morimur: dño morimur.
Siue ergo viuimus siue morimur dñi sum⁹
In hoc eni xp̃s mortu⁹ ẽ ⁊ resurrexit: vt
⁊ viuorũ ⁊ mortuorũ dñetur. ¶ Tu aũt qđ iu
dicas fratrẽ tuũ aut tu quare spernis fra
trẽ tuũ: Oẽs eni stabimus ante tribunal
xp̃i. Scriptũ est eni. ¶ Viuo ego dicit dñs
qm̃ mihi flectetur oẽ genu ⁊ oĩs lingua cõ
fitebitur deo. ¶ Jtaq3 vnusqsq3 nostrũ ꝓ
se rationẽ reddet deo. Nõ ergo amplius iui

Ja. 4. c.
B
Ja. 4. c.
Phil. 2. b.
C
2. Cor. 5. b

cẽ iudicem⁹. Sʒ hoc iudicate magis ne po
natis offẽdiculũ fratri vel scandalũ. Scio
⁊ confido in dño iesu: q2 nihil cõe ꝑ ipsuʒ
nisi ei qui existimat quid cõe eẽ: illi cõe ẽ.
Si eni propter cibũ fratr tu⁹ ꝯtristatur iã
non sʒ charitatẽ ambulas. Noli cibo tuo
illum perdere: ꝓ quo christus mortuus ẽ
Non ergo blasphemetur bonũ nostrum.
Non est eni regnũ dei esca ⁊ potus: ʒ iu
stitia pax ⁊ gaudiũ in spiritu sancto. Qui
enim in hoc seruit christo placet deo: ⁊ ꝓ
batus est hoibus. Jtaq3 q̃ pacis sũt secte
mur: que edificationis sunt in inuicẽ cu
stodiamus. Noli propter escaʒ destruere
opus dei. Oĩa quidẽ sunt mũda: sed ma
lũ est homini qui per offendiculũ mandu
cat. Bonũ est non mãducare carnẽ ⁊ nõ
bibere vinũ: neq3 in quo frater tu⁹ offẽdi
tur aut scandalizat aut infirmat. Tu fidẽ
quã habes penes temetipsũ: habe coram
deo. Beatus qui nõ iudicat semetipsũ in
eo q ꝓbat. Qui aũt discernit: si mãduca
uerit damnatus est: q2 nõ ex fide. Oẽ aũt
quod non ẽ ex fide: peccatum est. XV

D

D Ebemus autẽ nos firmiores ĩbe
cillitates infirmorũ sustinere: ⁊ nõ
nobis placere. Vnusquisq3 vestrũ
ꝓximo suo placeat i bonũ: ad edificationẽ
Eteni christus nõ sibi placuit: ʒ sicut scri
ptũ est. ¶ Jmproperia improperantiũ tibi
ceciderũt sup me. Quecũq3 eni scripta sũt
ad nostrã doctrinã scripta sũt: vt ꝑ patien
tiã ⁊ ꝯsolationẽ scripturarũ speʒ habeam⁹
Deus aũt patiẽtie ⁊ solatij det vobis idip
sum sape i alterutrũ sm iesuʒ xp̃m: vt vna
nimes vno ore honorificetis deũ ⁊ patreʒ
dñi nostri iesu christi. ¶ Propter qđ suscipi
te inuicem: sicut ⁊ christus suscepit vos in
honoreʒ dei. Dico enim christũ iesum mi
nistrũ fuisse circuncisionis ꝓpter verita
tem dei ad confirmandas ꝓmissiones pa
trum gentes autẽ super misericordia ho
norare deũ sicut scriptũ est. ¶ Propterea
ꝯfitebor tibi i gentibus dñe ⁊ nomini tuo
cãtabo. Et iterũ dicit. Letamini gẽtes cuʒ
plebe eius. Et iterũ. ¶ Laudate oẽs gẽtes
dñm ⁊ magnificate eũ oẽs popli. Et rur
sus esaias ait. ¶ Erit radix iesse ⁊ q exurget
regere gentes: in eũ gẽtes sperabũt. De
us aũt spei repleat vos omni gaudio ⁊ pa
ce in credendo vt abũdetis in spe ⁊ vtute

A
Ps. 68.
B
2. Reg. 22.
Ps. 116.
Esaie. 11.

spũſſancti. Certus ſum aũt fratres mei: ꝛ
ego ipſe de vobis: qm̃ ꝛ ipſi pleni eſtis di
lectione: repleti oĩ ſcia ita vt poſſitis alte/
rutrũ monere. Audacius aũt ſcripſi vo/
bis frẽs ex parte: tanq̃ʒ in memoriã vos
reducens ꝓpter gratiã q̃ data eſt mihi a
deo vt ſim miniſter xp̃i ieſu in gentib⁹ ſã
ctificans euangelium dei: vt fiat oblatio
gentiũ accepta ꝛ ſanctificata in ſpũ ſancto
Habeo igitur gloriã in xp̃o ieſu ad deuʒ
Non enim audeo aliquid loqui eoꝝ que
per me non efficit xp̃s in obedientiã gen
tium in verbo ꝛ factis: in virtute ſignoꝝ
ꝛ prodigioꝝ: in virtute ſpũſſãcti: ita vt ab
hierl'm per circuitũ vſq̃ʒ ad illyricũ reple
uerim euangeliũ xp̃i. Sic autẽ predicaui
euangeliũ hoc: non vbi noĩatus eſt xp̃s:
ne ſuper alienũ fundamentũ edificarẽ: ſʒ
ſicut ſcriptuʒ eſt. ¶ Qm̃ quibus non ẽ an
nunciatum de eo videbunt: ꝛ q nõ audie/
runt de eo itelligent. Propter qd̃ ꝛ ipe/
diebar plurimũ venire ad vos: ꝛ ꝓhibi/
tus ſum vſq̃ʒ adhuc. Nunc vero vlterius
locũ nõ habens in his regionibus: cupi/
ditatẽ aũt hẽns veniendi ad vos ex mul/
tis iã p̃cedentib⁹ ãnis: cũ hiſpaniã ꝓfici/
ſci cepo ſpero q̈ p̃teriẽs iudeã vos ꝛ a vo
bis deducar illuc: ſi vobis p̃muʒ ex parte
fruitus fuero. Nũc igit̃ ꝓficiſcar in irl'm
miſtrare ſcis. Probauerunt.n. macedo
nia ꝛ achaia collationẽ aliquã facere i pau
pes ſanctoꝝ q ſunt in hierl'ʒ. Placuit.n.
eis ꝛ debitores ſunt eoꝝ. Nã ſi ſpũalium
eoꝝ p̃ticipes facti ſunt gẽtiles: debẽt ꝛ in
carnalibus miſtrare eis. Hoc igit̃ cũ cõ/
ſumauero ꝛ aſſignauero eis fructũ hunc:
p vos ꝓficiſcar in hiſpaniã. Scio ãt: qm̃
veniẽs ad vos in abundantia bñdictiõis
xp̃i veniã. Obſecro g̊ vos frẽs per dñm
noſtrũ ieſũ xp̃ʒ: ꝛ p charitatẽ ſancti ſpũs:
vt adiuuetis me in oronibus vr̃is ꝓ me
ad dcũ vt liberer ab ĩfidelibus q ſunt i iu/
dea: ꝛ obſequij mei oblatio accepta fiat in
hierl'm ſanctis: vt veniã ad vos i gaudio
p voluntatẽ dei vt refrigerer vobiſcum.
De⁹ ãt pacis ſit cũ oib⁹ vob amẽ. XVI
Commẽdo aũt vobis phebẽ ſoro
rẽ noſtrã q̃ ẽ in miniſterio eccl'ie
q̃ ẽ cenchris vt eã ſuſcipiat' i dño
digne ſanctis: ꝛ aſſiſtatis ei in q̃cunq̃ʒ ne
gocio veſtri idiguerit. Eteni ipſa q̃ʒ aſſti/
tit multis ꝛ mihiipſi. Salutate priſcã: ꝛ aq
lam adiutores meos in xp̃o ieſu: q ꝓ aĩa
mea ſuas ceruices ſuppoſuerũt: q̄bus nõ
ſolum ego gratias ago: ſed ꝛ cuncte eccle
ſie gentiũ ꝛ domeſticã eccleſiam eoꝝ. Sa
lutate ephenetũ dilectũ mihi q ẽ p̃mitiuus
eccleſie aſie in xp̃o ieſu. Salutate mariã q̃
multũ laborauit in vobis. Salutate ãdro
nicum ꝛ iuliã cognatos ꝛ cõcaptiuos me
os qui ſunt nobiles in apoſtolis: q ꝛ ante
me fuerunt in xp̃o ieſu. Salutate amplia
tuʒ dilectiſſimũ mihi in dño. Salutate vr
banũ adiutorẽ noſtrũ in xp̃o ieſu: ꝛ ſtachĩ
dilectũ meũ. Salutate appellen ꝓbum in
xp̃o. Salutate eos qui ſũt ex ariſtoboli do
mo. Salutate herodionẽ cognatuʒ meuʒ
Salutate eos qui ſunt ex narciſci domo:
qui ſunt in dño. Salutate triphenã ꝛ tri/
phoſam: que laborant in dño. Salutate p
ſidam chariſſimaʒ q̃ multum laborauit in
dño. Salutate rufum electũ in dño: ꝛ ma
trem eius ꝛ meam. Salutate aſyncretum
phlegontaʒ hermẽ patrobã hermã: ꝛ qui
cum eis ſunt fratres. Salutate philologũ
ꝛ iuliã nereum ꝛ ſororẽ eius ꝛ olympiadẽ
ꝛ oẽs qui cum eis ſunt ſanctos. Salutate
inuicẽ in oſculo ſancto. Salutãt vos oẽs
eccleſie xp̃i. Rogo autẽ vos fratres vt ob
ſeruetis eos qui diſſenſiones ꝛ offendicu
la preter doctrinã quã vos didiciſtis faci/
unt ꝛ declinate ab illis. Huiuſcemodi.n.
xp̃o dño noſtro non ſeruiunt: ſed ſuo vẽ
tri ꝛ per dulces ſermones ꝛ bñdictiones
ſeducunt corda innocentiũ: Veſtra enim
obediẽtia in omni loco diuulgata ẽ. Gau
deo igitur in vobis: ſed volo vos ſapien
tes eſſe in bono: ꝛ ſimplices in malo. De
us autẽ pacis conterat ſathanã ſub pedi/
bus veſtris velociter. Gratia dñi noſtri
ieſu xp̃i vobiſcũ. Salutat vos timotheus
adiutor me⁹: ꝛ lucius ꝛ iaſon ꝛ ſoſipater
cognati mei. Saluto vos ego tertius qui
ſcripſi epiſtolã in dño. Salutat vos caius
hoſpes meus ꝛ vniuerſa eccleſia. Salu/
tat vos eraſtus arcarius ciuitatis: ꝛ q̈rtus
frater. Gratia dñi noſtri ieſu xp̃i cũ oib⁹
vobis amen. Ei aũt q potẽs ẽ vos cõfir/
mare iuxta euãgeliũ meũ ꝛ p̃dicationẽ ie/
ſu xp̃i: ſcḋm reuelationẽ myſterij tp̃ib⁹ eter
nis taciti qd̃ nunc patefactum ẽ p ſcriptu/
ras prophetaꝝ ſcḋm p̃ceptum eterni dei ad
obeditionem fidei in cunctis gentibus co
gniti ſoli ſapienti deo per ieſum xp̃m: cui

C

Eſa. 52.

D

A

honor et gloria in secula seculorum amen.

Explicit epistola pauli ad Romanos Incipit prologus in primam epistolam ad Corinthios.

Epistola prima ad corinthios multas causas diuersasque complectitur. Quarum partem relatione fratrum cognouit apostolus. Partim ipsorum corinthiorum sunt litteris indicate. Nonullas vero pro officii sui cura: aut ordinat: aut emendat: et variis curationibus medetur: diuersa infirmitate languentibus. Nam apud eos primum curatur dissensionis vitium: quod multi pseudo apostolorum vnitatem intulerunt scindentes ecclesie vt proprii nominis facerent sectatores: quod his exprobratur verbis apostolus. Hoc autem dico quod vnusquisque vestrum dicit. Ego quidem sum pauli: ego autem apollo: ego vero cephe: ego autem christi. Et ob hoc quidem horum se dicit facere nominum mentionem et multomagis erubescant id se facere sub falsorum apostolorum nominibus quod etiam si sub pauli et petri fieret noie displiceret. Secunda causa eius inducitur qui paterne oblitus reuerentie vxorem sibi non erubuit facere de nouerca. Quod facinus licet fornicationem appellauerit apostolus. tamen ita condemnauit vt in vltionem facti auctorem talis operis diabolo iudicauerit deputandum imposita iudiciorum et litium tertia questione. Quarto loco matrimoniorum iura tractantur. His quinto loco virginitatis consilium velut ex vicino coniungitur. Sexto loco de escarum licentia disputatur. Septimo atque octauo loco de attondendo viris: et mulieribus velando capite ac sacramentorum communione precipitur. Nono loco emulatio que diuersitate donorum spiritualium nascebatur sub exemplo membrorum et corporis castigatur. Decimo resurrectionis spes multis et argumentis et rationibus approbatur. Vltimo de colligendis ad necessitatem sanctorum noie charitatis cura: vel edificatio cultui imponitur. Interseruntur his pauca que aut vt quibusdam videtur: pendent ex superioribus aut habent licet proprias tamen paruulas actiones.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

Corinthii sunt achaici et hi similiter ab apostolo audierunt verbum veritatis: et subuersi sunt multifarie a falsis apostolis. Quidam a philosophie verbosa eloquentia: alii secta legis iudaice inducti sunt. Hos reuocat apostolus ad veram fidem et euangelicam sapientiam scribens eis ab epheso per timotheum discipulum suum.

Explicit argumentum.

Incipit epistola Pauli ad Corinthios Capitulum. I

a

Paulus vocatus apostolus iesu christi per voluntatem dei: et sosthenes frater ecclesie dei que est corinthi: sanctificatis in christo iesu vocatis sanctis: cum omnibus qui inuocant nomen domini nostri iesu christi in omni loco ipsorum et nostro. Gratia vobis et pax a deo patre nostro: et domino iesu christo. Gratias ago deo meo semper pro vobis in gratia dei que data est vobis in christo iesu quia in omnibus diuites facti estis in illo in omni verbo: et in omni scientia sicut testimonium christi confirmatum est in vobis ita vt nihil vobis desit in vlla gratia expectantibus reuelationem domini nostri iesu christi: qui et confirmabit vos vsque in finem sine crimine in die aduentus domini nostri iesu christi. Fidelis deus per quem vocati estis in societatem filii eius iesu christi domini nostri.

B

Obsecro autem vos fratres per nomen domini nostri iesu christi vt idipsum dicatis omnes et non sint in vobis scismata. Sitis autem perfecti in eodem sensu: et in eadem scientia. Significatum est enim mihi de vobis fratres mei ab his qui sunt cloes: quia contentiones sunt inter vos. Hoc autem dico: quod vnusquisque vestrum dicit: Ego quidem sum pauli: ego autem apollo: ego vero cephe: ego

C

aũt christi. Diuisus ẽ xp̄s? Nunqd pau-
lus crucifix⁹ est ꝓ vobis? aut in noĩe pau
li batiçati estis? Gr̃as ago deo meo ꝙ ne
minẽ vestꝝ baptiçaui: nisi crispũ ⁊ caiũ
ne quis dicat ꝙ in noĩe meo baptiçati estis
Baptiçaui aũt ⁊ stephane domũ: ceteꝝ ne
scio si quẽ aliũ vr̃m baptiçauerim. Nõ eni
misit me xp̄s baptiçare: sed euangeliçare
non i sapiẽtia vbi vt nõ euacuet̃ crux chri-
sti. Verbũ eni crucis ꝑeuntib⁹ qdẽ stulti
tia est: his autẽ q salui fiunt idẽ nobis dei
virt⁹ est. Scriptũ est eni. ¶ Perdã sapiaꝫ
sapientiũ ⁊ prudentiã prudentiũ reproba
bo. Vbi sapiens: vbi scriba: vbi inqsitor
huius seculi? Nonne stultã fecit deus sa-

B

pientiã huius mundi? Nã qꝛ in dei sapiẽ
tia non cognouit mũdus ꝑ sapiam deũ:
placuit deo per stulticiã predicationis sal
uos facere credentes. Qm̃ ⁊ iudei signa
petũt: ⁊ greci sapiam querũt. Nos auteꝫ
predicam⁹ xp̄m crucifixũ: iudeis qdẽ scã
dalũ gentibus aũt stulticiã: ipsis aũt voca
tis iudeis atqꝫ grecis xp̄m dei virtuteꝫ ⁊
dei sapiam. Quia qđ stultũ est dei sapien
tius est hominibus: ⁊ qđ infirmuꝫ est dei
fortius est hominib⁹. Videte eni vocatõ
nẽ vr̃am fratres: quia non multi sapien-
tes ꝯm carnẽ non multi potẽtes: nõ mul
ti nobiles sꝫ q̃ stulta sunt mundi elegit de
us: vt confundat sapiẽtes: ⁊ infirma mũ
di elegit deus: vt ꝯfundat fortia: ⁊ igno-
bilia mundi: ⁊ ꝯtẽptibilia elegit deus: et
ea q̃ nõ sunt: vt ea que sunt destrueret: vt
non gloriet̃ oĩs caro in cõspectu eius. Ex
ipso autẽ vos estis in christo iesu qui fact⁹
ẽ nobis sapientia ⁊ iustitia ⁊ sanctificatio
⁊ redẽptio: vt queẽadmodũ scriptũ est: ¶ q
gloriatur: i dñ̃o glorietur. II

2. Cor. 10. d.
Hiere. 9.
A

Et ego cũ venisseꝫ ad vos fratres
veni nõ in sublimitate sermonis:
aut sapientie annũcians vobis te
stimoniũ xp̄i. Non enim iudicaui me sci-
re aliqd inter vos nisi iesum xp̄m: ⁊ hunc

B

crucifixũ. Et ego in infirmitate ⁊ timore:
⁊ tremore multo fui apud vos: ⁊ ꝯmo me
us ⁊ predicatio mea: non in ꝑsuasibilib⁹
humane sapiẽ vbis sed in [illegible]ensione spi
ritus ⁊ vtutis: vt fides vr̃a nõ sit in sapi
tia hoĩum: sꝫ i vtute dei. Sapiam aũt lo-
qmur iter ꝑfectos. Sapiam vo nõ hui⁹
seculi neqꝫ principum huius seculi qui de
struuntur: sed loqmur dei sapientiam in
mysterio q̃ abscondita est: quã predestina
uit deus ante secula in gloriã nr̃am: quaꝫ
nemo principũ huius secl'i cognouit. Si
enim cognouissent nunqꝫ dñm glorie cru
cifixissent. Sicut scriptũ est: ¶ ꝙ oculus ñ

Esa. 64.
C

vidit nec auris audiuit nec in cor homis
ascendit: q̃ p̄parauit deus his qui diligũt
illum. Nobis autẽ reuelauit deus ꝑ spm̃
suum. Spiritus enim oĩa scrutat̃ etiaꝫ ꝓ
funda dei. Quis eniꝫ scit hominũ q̃ sunt

D

hominis nisi spũs hoĩs q in ipso est? Ita
⁊ q̃ dei sũt nemo cognouit nisi spũs dei.
Nos aũt nõ spm̃ huius mundi accepim⁹
sed spm̃ qui ex deo est: vt sciamus q̃ a đo
donata sunt nobis: q̃ ⁊ loqmur non i do
ctis humane sapiẽ vbis: sed in doctrina
spũs spũalibus spũalia ꝯparãtes. Aialis
aũt homo non ꝑcipit ea que sunt spũs dei
Stulticia eni ẽ illi ⁊ non põt intelligere qꝛ
spiritualiter examinatur. Spũalis autem
iudicat omnia ⁊ ipse a nemine iudicatur:
sicut scriptum est. ¶ Quis eni cognouit sẽ
sum domini aut qs instruxit eum? Nos
autem sensum christi habemus. III

Ro. 11. d.
A

Et ego fratres non potui vobis lo
qui quasi spiritualibus: sed quasi
carnalibus. Tanquã paruulis in
christo lac vobis potum dedi non escam.
Nondum enim poteratis: sed nec nunc q
dem potestis. Adhuc enim carnales estis
Cum enim sit inter vos çelus ⁊ conten-
tio nonne carnales estis ⁊ ꝯm hoĩem ãbu
latis? Cũ eni qs dicat ego qdẽ sum pauli
alius aũt: ego apollo: nonne hoĩes estis?

B

Quid igit̃ est apollo? Quid vo paulus?
Ministri ei⁹ cui credidistis. Et vnicuiqꝫ
sicut dominus dedit. Ego plantaui apol
lo rigauit sed deus nunc incremẽtũ dedit
Itaqꝫ neqꝫ q plãtat ẽ aliqd: neqꝫ q rigat:
sꝫ q incrementũ dat deus. Qui plantat aũt
⁊ q rigat vnũ sunt. Vnusqsqꝫ aũt ꝓpriaꝫ
mercedẽ accipiet ꝯm suum laborem. Dei
eni sum⁹ adiutores. Dei agricultura estis
dei edificatio estis. Scđm gr̃am dei q̃ da
ta est mihi: vt sapiens architectus funda-
mentuꝫ posuit alius autem superedificat
Vnusquisqꝫ autem videat quomodo su-
peredificet. ¶ Fundamentum enim aliud

2. Timo. 2. c.
C

nemo potest ponere preter id quod posi-
tum est quod est christus iesus. Siquis
autem superedificat supra fundamentum
hoc aurum argentũ lapides preciosos li-

gna fenum stipulam vniuscuiusqȝ opus
manifestum erit. Dies eni dñi declarabit
qꝛ in igne reuelabit᷑: ⁊ vniuscuiusqȝ opus
quale sit ignis probabit. Sic cuius opus
manserit: qḋ supedificauit mercedem ac/
cipiet. Si cuius opus arserit detrimentū
patiet᷑ ipe autē saluus erit: sic tamē quasi
per ignē. ¶ Nescitis qꝛ templū dei estis: [1.Cor.6.d / Col.2.d]
⁊ spūs dei habitat in vobis. Si quis aūt
templū dei violauerit: disperdet illum de
us. Templū eni dei sanctū est quod estis
vos. Nemo se seducat. Si quis videt᷑ in [D]
ter vos sapiens esse in hoc seculo stultus
fiat vt sit sapiens. ¶ Sapientia enim hui⁹ [Ro.1.c]
mundi stulticia est apud deum. Scriptū
est eni. Comprehendā sapientes in astu
tia eoꝝ. Et iterū dñs nouit cogitationes
sapiētū qm̄ vane sunt. Nemo itaqȝ glo/
riet᷑ in hominibus. Oia. n. vestra sūt si/
ue paul⁹ siue apollo siue cephas siue mū/
dus siue vita siue mors siue p̄sentia siue
futura. Oia eni vestra sunt: vos autem
xp̄i xp̄s aūt dei. IIII

[A / 1.Timot.3.c / 2.Cor.6.a.⁊ 11.c / Eph.3.a]

S ¶ Ic nos existimet homo: vt mi/
nistros xp̄i: ⁊ dispensatores mini
strorꝝ dei. Hic iam querit᷑ inter
dispensatores: vt fidelis quis iueniatur.
Mihi aūt ꝓ minimo est vt a vobis iudi
cer aut ab humano die. Sed neqȝ meip̄z
iudico. Nihil eni mihi ꝯscius sum. ſȝ nō
in hoc iustificatus sum. Qui autē iudicat
me dñs est. Itaqȝ nolite ante tēpus iudi
care. quoadusqȝ veniat dñs qui ⁊ illumia
bit abscondita tenebrarum: ⁊ manifesta/
bit ꝯsilia cordiuȝ: ⁊ tunc laus erit vnicui
qȝ a deo. Hec autē fratres transfigura/ [B]
ui in me ⁊ apollo ꝓpter vos: vt in vobis
discatis: ne supra qȝ scriptū est vnus ad/
uersus alterū inflet᷑ ꝓ alio. Quis eniȝ te
discernit. Quid autē habes qḋ non acce
pisti. Si autē accepisti qd gloriaris quasi
nō acceperis. Iam saturati estis: iā diui/
tes facti estis. Sine nobis regnatis. Et
vtinam regnetis vt ⁊ nos vobiscū regne
mus. Puto enim qꝙ deus nos aplos no
uissimos ostendit tanqȝ morti destinatos
qꝛ spectaculum facti sumus mundo ⁊ an/
gelis ⁊ hoibus. Nos stulti ꝓpter christū [C]
vos autē prudentes in christo. Nos ifir
mi vos aūt fortes. Vos nobiles: nos āt
ignobiles. Vsqȝ in hanc horam ⁊ esuri/
mus ⁊ sitimus ⁊ nudi sumus ⁊ colaphis
cedimur ⁊ instabiles sumus ⁊ laboram⁹
opantes māibus nr̄is. Maledicimur et
bn̄dicimus. Persecutionē patimur ⁊ su
stinebim⁹. Blasphemamur ⁊ obsecra/
mus. Tanqȝ purgamēta hui⁹ mundi facti
sumus oium pipsima vsqȝ adhuc. Non
vt ꝯfundā vos hec scribo ſȝ vt filios me/ [D]
os charissimos moneo. Nā si decē milia
pedagogoꝝ habeatis in xp̄o sed nō mul
tos p̄res. Nam in xp̄o iesu ꝑ euangeliuȝ [Eph.5.a.]
ego vos genui. ¶ Rogo vos imitatores [Phil.3.d]
mei estote sicut ⁊ ego xp̄i. Ideo misi ad
vos timotheū q est filius me⁹ charissim⁹
⁊ fidelis i dño: q vos cōmonefaciat vias
meas q̄ sūt i xp̄o iesu: sicut vbiqȝ in oi ec
clesia doceo. Tanqȝ nō venturus siȝ ad vos
sic inflati sunt qdā. Veniā aūt ad vos ci/
to si dñs voluerit ⁊ cognoscā nō ſmonē
eoꝝ q inflati sunt: sed virtutē. Non eniȝ
in sermone est regnum dei sed in virtute
Quid vultis: in virga veniā ad vos: an
in charitate ⁊ spū māsuetudinis. V.

O Mnino audit᷑ inter vos fornica [A]
tio: ⁊ talis fornicatio q̄lis nec iter
gētes. ita vt vxorē p̄ris sui aliqs [B]
hēat. Et vos inflati estis ⁊ nō magis lu/
ctū habuistis vt tollat᷑ de medio vr̄m q h
opus fecit. Ego qdē absēs corpore: p̄ns
aūt spū iā iudicaui vt p̄ns eū q sic opat⁹ ē
in noie dñi nr̄i iesu xp̄i ꝯgregatis vobis
⁊ meo spū cū ꝟtute dñi iesu tradere hui⁹
mō i hoiem sathane in interitū carnis vt
spūs salu⁹ fit i die dñi nr̄i iesu christi. Nō
est bona gl̄iatio vr̄a. ¶ Nescitis qꝛ modi/ [Gal.5.d]
cū fermentū totā massā corrūpit. Expur/ [C]
gate vet⁹ fermentū vt sitis noua cōspsio
sicut estis azimi. Et eni pasca nr̄m imola
tus est christ⁹. Itaqȝ epulemur non i fer
mēto veteri neqȝ in fermēto malicie ⁊ ne
qtie: ſȝ i azimis sinceritatꝭ ⁊ ꝟitatꝭ. Scri [D]
psi vobis i epl'a. ne ꝯmisceamini fornica
riis. Nō vtiqȝ fornicariis hui⁹ mūdi aut
auaris aut rapacibus. aut idolis ſuienti/
bus aliogn debueratis de hoc mundo ex
isse. Nūc autē scripsi vobis nō ꝯmisceri.
Si isqȝ frat noiat᷑ inter vos ē fornicator:
aut auar⁹ aut idolis ſuiēs aut maledicus
aut ebrio[illegible]ut rapax: cū hmōi nec cibū
sumere. Quid eni mihi de his q foris sūt
iudicare. Nōne de his q intus sūt vos iu
dicatis. Nā eos q foris sūt deus iudicabit
Auferte malū ex vobisip̄is. VI.

A

AUdet aliqs vr̃m habens negociũ aduersus alterũ iudicari apud ini quos ꝛ nõ apud sanctos: An ne/ scitis qm̃ sancti de h̃ mundo iudicabunt? Et si i vobis iudicabitur mundus: indi/ gni estis qui de minimis iudicetis? Nesci tis qm̃ angelos iudicabimꝰ: quanto ma/ gis sclaria? Secularia igitur iudicia si ha bueritis: cõtemptibiles q sunt in ecclesia il los ꝯstituite ad iudicandũ. Ad verecũdiã vestrã dico. Sic non est int vos sapiens qsq̃ꝫ q possit iudicare int frẽm suũ: s; frat cũ fratre iudicio ꝯtẽdit: ꝛ h̃ apud ifideles Iã qdẽ oio delictũ est in vobis: ꝙ iudicia habetis int vos. Quare non magis iniu riã accipitis? Quare nõ magis fraudem patimini: Sed vos iniuriã facitis ꝛ frau/ datis: ꝛ hoc fratribꝰ. An nescitis: q₂ iniq regnũ dei nõ possidebũt? Nolite errare: neqꝫ fornicarij: neqꝫ idolis ꝟuiẽtes: neqꝫ adulteri: neqꝫ molles: neqꝫ masculoꝝ cõ cubitores: neqꝫ fures: neqꝫ auari: neqꝫ e briosi: neqꝫ maledici: neqꝫ rapaces rgnũ dei possidebũt Et hec aliqñ qdẽ fuistis: s; abluti estis: s; sanctificati estis: s; iustifica ti estis i noie dñi nr̃i iesu xp̃i: ꝛ in spũ dei nostri. O ia mihi licẽt: sed nõ oia expedi/ unt. O ia mihi licẽt: sed ego sub nullꝰ re digar potestate. Esca ventri: ꝛ vẽter escis deus aũt ꝛ hũc ꝛ hãc destruet. Corpus ãt nõ fornicatiõi s; dño: ꝛ dñs corpori. Deꝰ vo ꝛ dñm suscitauit: ꝛ nos suscitabit per virtutẽ suã. Nescitis qm̃ corpa vestra mẽ bra sunt xp̃i? Tollens g̃ mẽbra xp̃i faciã; mẽbra meretricꝭ. Absit? An nescitꝭ: qm̃ q adheret meretrici: vnu; corpus efficit: ¶ Erũt eni ingt duo in carne vna. Qui ãt adheret dño: vnus spũs est. Fugite forni cationẽ. O ẽ enim pctm̃ qdcũqꝫ fecerit hõ extra corpus est: q aũt fornicat: in corpus suũ peccat. ¶ An nescitis qm̃ mẽbra vr̃a tẽplũ sũt spũssancti qui in vobis ẽ quẽ ha betis a deo: ꝛ nõ estis vestri. ¶ Empti. n. estis precio magno: glorificate ꝛ portate deũ in corpore vestro.

C

D

Gen. 2.
Eph. 5. d.
Mat. 19. b.
Mar. 10. a.
s̃. 3. c.
2. Cor. 6. d.
s̃. 7. c.
i. Pe. i. d.

VII

A

DE quibus aũt scripsistis mihi: bo nũ est hoi mulierem nõ tangere. Propter fornicationẽ aũt vnusqs qꝫ suã vxorẽ habeat ꝛ vnaqq̃ꝫ suũ virum habeat. Vxori vir debitũ reddat: silr aũt ꝛ vxor viro. Mulier sui corpis ptãtẽ non h; s; vir. silr aũt ꝛ vir sui corpis ptãtem nõ h;: sed mulier. Nolite fraudare iuicẽ nisi forte ex ꝯsensu ad tp̃s vt vacetis oro ni: ꝛ iteꝝ reuertimini in idipsu; ne tẽptet vos sathanas ꝓpter incõtinẽtiã vestra;. Hoc aũt dico ꝟm indulgẽtiã: ꝛ nõ ꝟm im periũ. Volo aũt oẽs vos homines eẽ sic meipsum. Sed vnusqsqꝫ ꝓpriũ donũ h; ex deo: alius qdẽ sic: aliꝰ vo sic. Dico ãt nõ nuptis ꝛ viduis: bonũ ẽ illis si sic pmã serint sicut ꝛ ego. Qd si nõ se cõtinent nu bant. Meliꝰ ẽ eni nubere q̃ꝫ vri. His ãt q m̃rimonio iuncti sunt p̃cipio non ego: s; dñs vxorẽ a viro non discedere. Qd si discesserit manere innupta;: aut viro suo recõciliari. Et vir vxorem non dimittat

B

Nam ceteris dico ego non dominus si/ quis frater vxorem h; in fidelem: ꝛ hec consentit habitare cũ illo: nõ dimittat illã. Et si q̃ mulier fidelis habet virũ infidelẽ: ꝛ hic ꝯsentit habitare cũ illa: non dimittat virũ. Sanctificatus est. n. vir infidelis p mulierẽ fidelẽ: ꝛ sanctificata ẽ mulier ifi/ delꝭ p virũ fidelẽ. Alioqn filij vr̃i i mũdi essent: nunc aũt sancti sunt. Qd si ifidelis discedit discedat. Nõ eni ꝟuituti subiectꝰ est frater vel soror in eiusmõi. In pace ãt vocauit vos deus: vnde eni; scis mulier si virũ saluu; facies? Aut vnde scis vir si mulierẽ saluã facies? Nisi vnicuiqꝫ sicut diuisit dñs. Vnũquẽqꝫ sicut vocauit deꝰ ita ambulet: ꝛ sicut in oibus ecclesijs do/ ceo. Circũcisus aliqs vocatꝰ ẽ: nõ addu/ cat p̃putiũ. In p̃putio aliqs vocatꝰ ẽ: nõ circũcidat. Circũcisio nihil ẽ ꝛ p̃putiũ ni/ hil ẽ: s; obseruatio mãdatoꝝ dei. ¶ Vnus qsqꝫ in q̃ vocatione vocatꝰ ẽ: in ea pmane at. Seruus vocatus es: non sit tibi cure. S; ꝛ si potes fieri liber magꝭ vtere. Qui eni i dño vocatus ẽ ꝟuus libertus ẽ dñi. Silr q liber vocatus ẽ: ꝟuꝰ ẽ xp̃i. ¶ Pre cio ẽpti estis nolite fieri ꝟui hoiu;. Vnus qsq; g̃ in quo vocatus ẽ frater: in h̃ pma/ neat apud deũ. De virginibꝰ aũt p̃ceptũ dñi non habeo: ꝯsiliũ aũt do tãq̃ꝫ misicor diã consecutus a deo: vt sim fidelis. Exi/ stimo enim h̃ bonũ eẽ ꝓpter instantẽ ne/ cessitatẽ: qm̃ bonum ẽ hoi sic esse. Alliga tus es vxori: noli q̃rere solutionẽ. Solu/ tus es ab vxore: noli q̃rere vxorẽ. Si aũt acceperis vxorẽ nõ peccasti ꝛ si nupserit vgo non peccauit. Tribulationẽ tamen carnis habebũt huiusmodi. Ego aũt vo/

C
Eph. 4. a.

s̃. 6. d.
i. Pe. i. d.

bis parco. Hoc itaq; dico frēs. Tēpus breue est. Reliquum ē vt ⁊ q habent vxores tanq̄ n̄ hn̄tes sint: ⁊ q flēt: tanq̄ n̄ flētes ⁊ q gaudēt tanq̄ n̄ gaudētes ⁊ q emūt tanq̄ n̄ possidētes: ⁊ q vtunt̄ hoc mūdo: tanq̄ nō vtant. Preterit enim figura hui⁹ mūdi. Volo autē vos sine sollicitudine esse. Qui sine vxore est sollicit⁹ ē q̄ dn̄i sūt quō placeat dō: q āt cū vxore ē sollicitus est q̄ sunt mundi: quō placeat vxori. ⁊ diuisus ē. Et mulier inupta ⁊ ꝟgo cogitat q̄ dn̄i sunt: vt sit sancta corpore ⁊ spiritu. Que autē nupta est cogitat q̄ sunt mundi quō placeat viro. Porro h̄ ad vtilitatē vestrā dico nō vt laqueū vobis iniciā: sed ad id qd̄ honestū ē: ⁊ quod facultatem p̄beat: sine impedimento dn̄m obsecrandi. Si qs āt turpem se videri existimat sup ꝟgine sua q̄ sit supadulta ⁊ ita oportet fieri: qd̄ vult faciat. Nō peccat si nubat. Nā q sta tuit in corde suo firmus non habens necessitatē: potestatē autem habens sue voluntatis: ⁊ hoc iudicauit in corde suo fuare virginē suam bene facit. Igitur ⁊ qui matrimonio iungit virgine; suam: bene facit: ⁊ qui non iungit: meli⁹ facit. ¶ Mulier alligata est legi: quanto tempore vir eius viuit. Quod si dormierit vir eius liberata est a lege. Cui autem vult nubat: tantum in domino. Beatior autem erit: si sic permanserit ſm meum consilium. Puto autem q̄ ⁊ ego spiritum dei habeam.

Ro. 7. a.

VIII

De his autem que idolis sacrificantur scimus: quia omnes scientia; habemus. Scientia inflat charitas vero edificat. Si quis autem se existimat scire aliquid nondum cognouit quēadmodum oporteat eū scire. Si quis autem diligit deum: hic cognitus est ab eo. De escis autem que idolis immolantur scimus: quia nihil est idolum in mundo: ⁊ quod nullus deus nisi vnus. Nam ⁊ si sunt qui dicantur dij: siue in celo siue in terra. Siquidem sunt dij multi ⁊ domini multi: nobis tamen vn⁹ deus pater ex q̄ omnia ⁊ nos in illo: ⁊ vn⁹ dn̄s iesus xp̄s per quem omnia: ⁊ nos per ipsum. Sed non in oībus est scīa. Quidā autē cū cō scientia vsq; nunc idoli: quasi idolotitu; manducant: ⁊ ꝯscientia ipsoꝝ cū sit infirma polluit. Esca autē nos nō cōmendat deo. Neq;. n. si manducauerimus abundabimus: neq; si non manducauerimus deficiemus. Videte aūt ne forte hec licentia vestra offendiculū fiat infirmis. Si qs eni viderit eū qui h; sciam in idolio recūbentē nōne ꝯscientia eius cū sit infirma edificabit̄ ad māducandū idolotita. Et pibit infirmus in tua ꝯscientia frater ꝑpter quē xp̄s mortuus ē. Sic aūt peccantes i frēs ⁊ percutientes ꝯsciam eoꝝ infirmā in xp̄; peccatis. ¶ Qua ꝑpter si esca scandalizat frēm meū: nō māducabo carnē in eternū ne frēm meum scandalizē.

Ro. 14. d.

IX

Non sum liber: Nō sū apl's. Nōne xp̄m iesum dn̄m nostru; vidi. Nōne opus meū vos estis i dn̄o. Et si alijs nō su; apostolus: sed tamē vobis sum. Na; signaculū apostolatus mei vos estis in dn̄o. Mea defensio apd̄ eos q me interrogant: hec ē. Nunqd non habemus ptātem manducandi ⁊ bibendi. Nunqd non hēmus ptāte; sororē mulierculam circunducendi: sicut ⁊ ceteri apl'i ⁊ frēs dn̄i ⁊ cephas. Aut solus ego ⁊ barnabas non hēmus ptāte; hoc operandi. Quis militat suis stipēdijs vnq̄. Quis plantat vineā: ⁊ de fructu eius non edit. Quis pascit gregē: ⁊ de lacte gregis non manducat. Nunquid ſm hoiem hec dico An ⁊ lex hec non dicit. Scriptum est. n. in lege moysi. ¶ Non alligabis os boui trituranti. Nūquid de bobus cura ē deo An ꝑpter nos vtiq; hoc dicit. Nam propter nos vtiq; scripta sunt: qm̄ deb; i spe qui arat arare: ⁊ qui triturat in spe fructus ꝑcipiendi. Si nos vobis sp̄ualia seminauimus: magnū est si nos carnalia vestra metamus. Si alij ptāt s vestre participes sunt: quare non potius nos. Sed nō vsi sumus hac ptāte. Sed oīa sustinem⁹: ne quod offendiculū demus euangelio xp̄i. Nescitis qm̄ qui in sacrario operant̄ que de sacrario sunt edunt. Et qui altario deseruiunt cu; altario participant. Ita ⁊ dominus ordinauit his qui euangeliū annūciant de euangelio viuere. Ego aūt nullo hoꝝ vsus sum. Non scripsi aūt hec: vt ita fiāt in me. Bonum est enim mihi magis mori: q̄ vt gloriā meā quis euacuet. Nā ⁊ si euangelizauero non est mihi gloria. Necessitas eni; mihi incūbit. Ve eni mihi est: si non euangelizauero. Si eni vo/

Deut. 25.

lens hoc ago: mercedē habeo: si autē inuitus: dispensatio mihi credita est. Que est ergo merces mea. Vt euangeliū predicans: sine sumptu ponam euangeliū: vt non abutar ptāte mea in euangelio. Naz cuz liber essez ex omnibus oium me seruū feci: vt plures lucrifacerē.

D

Et fact9 suz iudeis tanq̄ȝ iudeus: vt iudeos lucrarer. His qui sub lege sunt: q̄si sub lege essem cū ipse non essē sub lege: vt eos qui sub lege erant lucrifacerem. His qui sine lege erant tanq̄ȝ sine lege essez: cū sine lege dei non essez: sed in lege essez xp̄i: vt lucrifacerē eos q sine lege erant. Factus suz īfirmis infirmus: vt infirmos lucrifacerez. Omnibus oīa factus sū: vt oēs facerem saluos. Oia autem facio propter euangeliū: vt particeps eius efficiar. Nescitis ꝙ hi qui in stadio currunt oēs quidē currūt sed vnus accipit brauium. Sic currite: vt cōprehendatis.

Phil. 3. c.

Omis enim q in agone contendit ab omnib9 se abstinet: ⁊ illi quidem vt corruptibilez coronam accipiant: nos aūt incorruptam. Ego igit̃ sic curro non quasi in incertū: sic pugno non quasi aerem verberans. Sed castigo corp9 meum: ⁊ in seruitutē redigo: ne forte cū alijs p̄dicaueriz: ipse reprobus efficiar.

X

A

Nolo eni vos ignorare frēs: qm̄ patres nostri oēs sub nube fuerūt ⁊ omnes mare transierūt: ⁊ oēs in moyse baptiçati sunt in nube ⁊ in mari Et oēs eandē escā spiritalē manducauerunt: ⁊ oēs eundē potuz spiritalē biberūt Bibebant aūt de spiritali consequēte eos petra: petra aūt erat xp̄s.

B

Nume. 20.

Sed nō in pluribus eoꝝ beneplacitū est deo. ¶ Nā prostrati sunt in d̄serto. Hec aūt in figura facta sunt nostri vt non simus ꝯcupiscētes maloꝝ: sicut ⁊ illi cōcupierunt. Neq̄ȝ idolatre efficiamini sicut quidā ex ipsis quēadmodū scriptum est.

Exo. 32.
Nume. 25.

¶ Sedit ppl̄s manducare ⁊ bibere: ⁊ surrexerūt ludē. ¶ Neq̄ȝ fornicemur sicut qdam ex ipsis fornicati sūt ⁊ ceciderunt vna die viginti tria mil̃lia.

Nume. 21.
Iere. 8.

¶ Neq̄ȝ tēptemus xp̄m sicut qdam eorum temptauerunt ⁊ a serpentibus perierunt. Neq̄ȝ murmurauerītis sicut qdam eoꝝ murmurauerūt: ⁊ perierūt ab exterminatore. Hec aūt oia in figura ꝯtingebant illis.

Esa. 37. ⁊ 38

¶ Scripta sūt aūt ad correptionē nostraz: in quos fines seculoꝝ deuenerūt Itaq̄ȝ q se existimat stare: videat ne cadat

C

Temptatio vos nō apprehendat nisi humana. Fidelis aūt deus ē: q non patietur vos tēptari supra id qđ potestis: sed faciet etiam cū tēptatione ꝓuentū: vt possitis sustinere. Propter qđ charissimi mihi fugite ab idoloꝝ cultura. Vt prudentib9 loquor: vos ipsi iudicate qđ dico. Calix benedictionis cui benedicimus nonne communicatio sanguinis xp̄i ē? Et panis quē frangimus: nonne participatio corporis dn̄i est? Qm̄ vnus panis ⁊ vnū corp9 multi sumus oēs q de vno pane ⁊ de vno calice participamus. Videte israel ſm carnē Nōne qui edunt hostias: ꝑticipes sunt altaris? Quid ergo? Dico ꝙ idolis imolatuz sit aliquid: aut ꝙ idolū sit aliqd? Sed que imolant gentes demonijs imolant ⁊ non deo.

Deut. 32.

D

¶ Nolo aūt vos socios fieri demonioꝝ. Non potestis calicez dn̄i bibere ⁊ calicē demonioꝝ: nō potestis mense dn̄i participes esse: ⁊ mense demoniorūz. An emulamur dn̄m? Nunqd fortiores illo sumus. Omnia mihi licent: sed non om̄ia expediunt. Omnia mihi licent: sed non omnia edificant.

i. 13. b.

¶ Nemo quod suū est querat sed qđ alterius. Omne quod i macello venit manducate nihil interrogantes propter conscientiam. Dn̄i est terra ⁊ plenitudo eius. Siquis vocat vos i fideliū ad cenam ⁊ vultis ire: omne quod vobis aponit̃ manducate: nihil interrogantes propter conscientiam. Siquis autem dixerit hoc imolatum est idolis nolite manducare propter illum qui indicauit: ⁊ propter conscientiam. Conscientiā autez dico: non tuaz sed alterius. Vt quid eniz libertas mea iudicat̃ ab aliena consciētia. Si ego cū gratia participo: quid blasphemor ꝓ eo ꝙ gratias ago? Siue ergo mā ducatis siue bibitis: vel aliud quid facitis omnia in gloriam dei facite: Sine offensione estote iudeis ⁊ gētibus ⁊ ecclesie dī sicut ⁊ ego per omnia omnib9 placeo: nō querens qđ mihi vtile est: sed quod multis vt salui fiant.

XI

A

Imitatores mei estote: sicut ⁊ ego christi. Laudo autez vos fratres ꝙ per omnia mei memores estis ⁊ sicut tradidi vobis precepta mea tenetis Volo aūt vos scire: ꝙ ois viri caput xp̄s est: caput autem mulieris vir: caput vero

christi deus. Omnis vir orans aut ꝓphe
tans velato capite: deturpat caput suum.
Omnis aũt mulier orans aut prophetãs
non velato capite deturpat caput suum.
Unum est enim ac si decaluetur. Nam ⁊
si non velatur mulier tondeatur: vero tur
pe est mulieri tonderi aut decaluari velet
caput suum. Vir quidem non debet vela
re caput suũ: quoniã imago ⁊ gloria dei
B est mulier aũt gloria viri est. Non eni vir
ex muliere est: sed mulier ex viro. Eteniꝫ
non est creatus vir propter mulierẽ: sed
mulier propter virum. Ideo debet muli
er velamen habere super caput suũ: ⁊ ꝓ
pter angelos. Verũtamen neqꝫ vir sine
muliere: neqꝫ mulier sine viro in domio
Nam sicut mulier de viro: ita ⁊ vir ꝑ mu
lierem. Omnia autẽ ex deo. Vosipsi iu
dicate: decet mulierẽ non velatam orare
deũ? Nec ipsa natura docet vos. Quod
vir quidẽ si comã nutriat ignominia est
illi: mulier vero si comã nutriat gloria ẽ
illi: qm̃ capilli pro velamine ei dati sunt.
Siquis autem videtur contentiosus esse
nos talem consuetudinem non habemus
neqꝫ ecclesia dei. Hoc autẽ precipio nõ
laudans ꝙ non in melius: sed in deterius
conuenitis. Primũ quidẽ conuenienti
bus vobis in ecclesiã: audio scissuras eẽ
inter vos ⁊ ex parte credo. Nã oportet ⁊
hereses esse vt ⁊ qui probati sunt manife
sti fiant in vobis. Conuenientibus ergo
vobis i vnum: iã non est dominicã ce
nã manducare. Vnusquisqꝫ enĩ suã ce
nã presumit ad manducandũ: ⁊ alius q
dẽ esurit: alius autẽ ebrius est. Nunqd
C domos non habetis ad manducandũ ⁊
bibendũ? Aut ecclesiã dei contemnitis
⁊ confunditis eos qui nõ habent. Quid
dicã vobis? Laudo vos: in hoc non lau
do. Ego enĩ accepi a dño quod ⁊ tradidi
vobis: quoniã dñs iesus in qua nocte tra
debatur: accepit panẽ ⁊ gratias agẽs fre
git ⁊ dixit. ¶ Accipite ⁊ mãducate. Hoc
Mt.26.e. est corpus meũ quod pro vobis tradet.
Mar.14.c. Hoc facite in meã cõmemorationẽ. Si
Luc.22.b. militer ⁊ calicẽ postqꝫ cenauit dicens.
Heb.9.c. Hic calix nouũ testamentũ est in meo sã
guine. Hoc facite quotienscunqꝫ bibetis
in meã cõmemorationẽ. Quotienscũqꝫ
enĩ manducabitis panẽ hunc ⁊ calicem
bibetis mortẽ dñi ãnunciabitis donec ve
niat. Itaqꝫ quicunqꝫ manducauerit pa
nẽ ⁊ biber ⁊ calicẽ dñi indigne reus erit
corporis ⁊ sãguinis domini. ¶ Probet aũt D Mat.26.b.
seipsum homo: ⁊ sic de pane illo edat ⁊ dẽ
calice bibat. Qui enĩ mãducat ⁊ bibit idi
gne iudiciũ sibi manducat ⁊ bibit: non di
iudicans corpus dñi. Ideo inter vos mł
ti infirmi ⁊ imbecilles: ⁊ dormiunt multi.
Quod si nosmetipsos diiudicaremus: nõ
vtiqꝫ iudicaremur. Dũ iudicamur autẽ
a dño corripimur: vt nõ cũ hoc mũdo dã
nemur. Itaqꝫ frẽs mei cũ ꝯuenitis ad mã
ducãdũ inuicẽ expectate. Siqs esurit do
mi mãducet: vt nõ i iudiciũ ꝯueniatis. Ce
tera aũt cũ venero disponã.

Capitulum. XII

A De spiritalibus aũt nolo vos igno
rare fratres. Scitis aũt qm̃ cũ gẽ
tes eẽtis: ad simulacra muta ꝓut
ducebamini: euntes. Ideo notũ vobis fa
cio: ꝙ nemo in spiritu dei loquẽs dicit ana
thema iesu. Et nemo põt dicere dominus
iesus: nisi in spũ sancto. Diuisiones vero
grãꝝ sunt idẽ aũt spiritus. Et diuisiones
ministrationũ sunt: idem aũt dñs. Et di
uisiones operationũ sunt: idẽ vo deus q
opaꝛ oia in oibus. Vnicuiqꝫ aũt daꝛ ma
nifestatio spiritus: ad vtilitatẽ. Alij qdẽ
B ꝑ spm̃ daꝛ ꝫmo sapie alij autẽ scie ꝫm cũ
dẽ spm̃. Alteri fides in codẽ spũ: alij gra
sanitatũ in vno spiritu. Alij opatio vtu
tum: alij ꝓphetia: alij discretio spirituũ:
alij genera linguaꝝ: alij interptatio ꝫmo
num. Hec autem oia opatur vnus atqꝫ
idem spiritus: diuidens singulis ꝓut vlt
¶ Sicut enĩ corpus vnum est ⁊ membra Ro.12.b.
habet multa: oia ãt mẽbra corporis cum Eph.4.a.
sint multa: vnũ tamen corpus sunt: ita ⁊
christus. Etenim in vno spiritu omnes
nos in vnum corpus baptiçati sumus: si
ue iudei: siue gentiles: siue serui: siue libe
ri: ⁊ omnes in vno spiritu potati sumus.
Nam ⁊ corpus non est vnũ membꝝ: sꝫ
C multa. Si dixerit pes: quoniã non sum
manus non sum de corpore: non ideo nõ
est de corpore? Et si dixerit auris: quoniã
non sum oculus: non sum de corpore: nũ
iõ non est de corpore? Si totum corpus
oculus: vbi audit⁹? Si totũ audit⁹ vbi o
doratus? Nũc aũt posuit de⁹ mẽbra: vnũ
quodqꝫ eoꝝ in corpe sicut voluit. Quod
si eẽnt omnia vnũ membrũ: vbi corpus

Nunc aũt multa qdẽ mẽbra: vnum autẽ
corpus. Non põt autẽ oculus dicere ma/
nui: opa tua nõ indigeo: aut itez caput pe
dibus nõ estis mihi necessarij. Sz multo
magis q̃ vident̃ mẽbra corpis infirmio/
ra esse: necessariora sunt: Et q̃ putamus
ignobiliora mẽbra eẽ corpis: his hono/
rẽ abundantiorẽ circũdamus. Et q̃ inho
nesta sũt nr̃a: abundãtiorẽ honestatẽ hñt.
Honesta aũt nr̃a nullius egẽt. Sed de⁹
tẽꝑauit corpus ei cui deerat abundãtiorẽ
tribuẽdo honorẽ: vt nõ sit scisma i corpe
sed i idipm ꝓ inuicẽ sollicita sint mẽbra.
¶ Et si qd patiat̃ vnũ mẽbrũ: cõpatiunt̃
oia mẽbra. Siue gloriat̃ vnũ mẽbꝝ con
gaudẽt oia mẽbra. Vos autẽ estis corp⁹
xp̃i: ⁊ mẽbra de mẽbro. Et quosdã qdez
posuit deus i ecclesia. pmo apl'os: secũdo
ꝓphetas: tertio doctores: deinde virtu/
tes: ex inde gr̃as curationũ: opitulatiões
gubernatiões: genera linguaꝝ: interp̃ta
tiões sermonũ. Nunqd oẽs apl'i. Nun/
qd oẽs ꝓphete. Nunqd oẽs doctores.
Nunqd oẽs virtutes. Nunqd oẽs gra
tiã hñt curationuz. Nunqd oẽs linguis
loquunt̃. Nũqd oẽs interp̃tant̃. ¶ Emu
lamini aũt charismata meliora. Et adhuc
excellentiorẽ viã vobis demõstro. XIII

Si linguis hoium loquar ⁊ ãgelo
rũ charitatẽ aũt nõ habeã: factus
sum velut es sonãs aut cymbaluz
tinniẽs. Et si habuero ꝓphetiã: ⁊ noue
riz mysteria oia: ⁊ oẽm sciam: ⁊ si habue
ro oẽm fidẽ ita vt montes transferã: cha
ritatẽ ãt nõ habuero nihil sum. Et si di/
stribuero in cibos pauperum oẽs faculta
tes meas: ⁊ si tradidero corpus meuz ita
vt ardeã: charitatẽ aũt nõ habuero nihil
mihi ꝓdest. Charitas patiẽs ẽ: benigna
est. ¶ Charitas nõ emulat̃: nõ agit ꝑpe/
ram: non inflat̃: non est ambitiosa: non
querit q̃ sua sunt. Non irritat̃: non cogi
tat malum: non gaudet super iniquitate
congaudet autez veritati. Omnia suffert
omnia credit: omnia sperat: omnia susti/
net. Charitas nunq̃ excidit Siue ꝓphe
tie euacuabunt̃: siue lingue cessabunt: si/
ue scientia destruet̃. Ex parte eniz cogno
scimus: ⁊ ex parte ꝓphetamus. Cuz au
tẽ venerit qd' perfectum est: euacuabitur
quod ex parte est. Cum essem paruulus:
loquebar vt paruulus: sapiebam vt par/
uulus: cogitabam vt paruulus. Qñ aũt
factus sũ vir: euacuaui que erant paruuli
Videmus nunc ꝑ speculum in enigma/
te: tũc aũt facie ad faciẽ. Nũc cognosco ex
ꝑte: tunc aũt cognoscã sicut ⁊ cognitus sũ
Nũc aũt manẽt fides: spes: charitas: tria
hec. Maior aũt hoꝝ ẽ charitas. XIIII

Sectamini charitatẽ: emulamini
spiritalia: magis aũt vt ꝓphetetis
¶ Qui enim loquit̃ lingua nõ ho
minibus loquit̃: sed deo. Nemo eniz au
dit. Spiritus aũt loquit̃ mysteria. Nam
qui prophetat hominibus loquit̃ ad edifi
cationẽ ⁊ exhortationẽ ⁊ consolationem.
Qui loquit̃ lingua semetip̃z edificat: qui
autẽ ꝓphetat: ecclesiam dei edificat. Vo
lo autẽ omnes vos loqui linguis: magis
autẽ ꝓphetare. Naz maior est qui ꝓphe
tat q̃ qui loq̃t linguis: nisi forte interpre
tet̃ vt ecclesia edificationez accipiet. Nũc
autem fr̃es si venero ad vos linguis lo/
quens: quid vobis ꝓdero: nisi vobis lo
quar aut in reuelatione: aut i scia: aut in
ꝓphetia: aut in doctrina. Tñ q̃ sine ani
ma sunt vocẽ dãtia: siue tibia: siue citha/
ra: nisi distinctionez sonituum dederint:
quõ scietur id quod canit̃: aut quod citha
rizat̃. Etenim si incertã vocez det tuba:
quis parabit se ad bellum. Ita ⁊ vos per
linguam nisi manifestũ sermonem dede
ritis: quõ sciet̃ id qd' dicit̃. Eritis eni in
aera loquentes. Tã multa vt puta gene
ra linguarũ sunt in hoc mundo ⁊ nihil si
ne voce est. Si ergo nesciero virtutẽ vo/
cis: ero ei cui loquor barbarus: ⁊ qui loq
tur mihi barbar⁹. Sic ⁊ vos qm̃ emula/
tores estis spirituũ ad edificationẽ eccl'ie.
q̃rite vt abũdetis. Et iõ q loquit̃ lingua:
oret vt interp̃tet̃. Nã si orez lingua spũs
meus orat mẽs autem mea sine fructu est
Quid ẽ est. Orabo spũ. orabo ⁊ mente.
Psallã spũ: psallã ⁊ mẽte. Ceterũ si bene
dixeris spũ: qs supplet locũ idiote. Quõ
dicet amẽ sup tuã benedictionẽ. Qm̃ qd
dicas nescit. Nã tu qdem bene gr̃as agis
sed alter non edificat̃. Gratias ago deo
meo q̃ oium vr̃m lingua loquor. Sed i
ecclesia volo qnq̃ verba sensu meo loqui
vt ⁊ alios istruam: q̃z decez milia vboꝝ
in lingua. Fr̃es: nolite pueri effici sensi/
bus: sz malicia puuli estote: sensibus aũt
ꝑfecti estote. In lege eni scriptũ ẽ. Qm̃ i

D
Ro. 8. b.
Heb. 4. d.
j. 14. a
A
B
s. 10. d.
C
D
A
s. 12. d.
B
C

alijs liguis τ i labijs alijs loqr pplo huic τ nec sic exaudiēt me dicit dn̄s. Itaqȝ lingue i signū sunt nō fidelibus: sȝ ifidelib⁹ ꝓphetie aūt nō ifidelibus: sȝ fidelib⁹. Si ḡ ꝯueniat vniuersa ecclesia i vnū τ oēs liguis loquanť: itrent aūt idiote aut ifideles nōne dicēt qd isanit͛. Si āt oēs ꝓphetēt itret aūt qs ifidelis vel idiota: ꝯuincitur ab oibus: diiudicať ab oib⁹. Occulta .n. cordis eius manifesta fiūt: τ ita cadens in faciē adorabit deū ꝓnunciās ꝙ vere de⁹ in vobis sit. Quid ḡ ē frēs. Cū ꝯuenitis vnusqsqȝ vestrū psalmū hȝ: doctrinaȝ hȝ apocalypsim hȝ: linguā hȝ: iterp̄tationeȝ hȝ: oia ad edificationē fiant. Siue lingua qs loquiť. ſm duos: aut vt multū tres: τ ꝑ partes τ vnus iterp̄teť. Si aūt nō fuerit iterpres: taceat in ecclesia: sibi aūt loq̄ť τ deo. ¶ Prophete aūt duo aut tres dicant τ ceteri diiudicent. Qđ si alij reuelatū fuerit sedēti: prior taceat. ¶ Potestis .n. oēs ꝑ singulos ꝓphetare vt oēs discant: τ oēs exhorteť. Et spūs ꝓphetaꝝ ꝓphet͛ subiectus est. Nō .n. dissensionis est de⁹: sed pacis: sicut τ in oibus ecclesijs sāctoꝝ doceo. Mulieres in ecclesijs taceant. Non eni ꝑmittiť eis loq: ¶ sȝ subditas eē sicut τ lex dicit. Si qd aūt volunt discere: domi viros suos iterrogēt. Turpe est .n. mulieri loq in ecclesia. An a vobis verbū dei ꝓcessit: aut in vos solos ꝑuenit. Siqs videť ꝓpheta eē: aut spūalis cognoscat que scribo vobis: qȝ dn̄i sunt mādata. ¶ Siqs aūt ignorat: ignorabiť. Itaqȝ fratres emulamini ꝓphetare: τ loqui liguis nolite ꝓhibere. Omnia aūt honeste: τ ſm ordinē fiant in vobis.

XV

Notū aūt vobis facio frēs euangeliū qđ predicaui vobis qđ τ accepistis: in quo τ statis: ꝑ qđ τ saluami: q̄ rōne p̄dicaueri vob si tenet͛: nisi frustra credidist͛. Tradidi .n. vobis i primis qđ τ accepi: qm̄ xp̄s mortu⁹ ē ꝓ p̄ctis nr̄is ſm scripturas: τ qa sepultus ē: τ qa resurrexit tertia die ſm scripturas: τ quia visus est cephe: τ post hoc vndeci. Deinde visus ē plusqȝ qngētis fratribus simľ ex qbus multi manent vsqȝ adhuc: qdam aūt dormierūt. Deide visus ē iacobo: dei de apl̄is oibus. ¶ Nouissime āt oiuȝ tāqȝ abortiuo visus ē τ mihi. Ego .n. sū minimus aploꝝ: q nō sū dignus vocari apl̄us qm̄ ꝑsecutus sū ecclesiaȝ dei. Gr̄a aūt dei sū id qđ sū: τ gr̄a eius in me vacua nō fuit sed abundanti⁹ illis oib⁹ laboraui. Non ego aūt: sȝ gr̄a dei mecū. Siue .n. ego: siue illi: sic p̄dicauimus τ sic credidist͛. Si aūt xp̄s predicať ꝙ resurrexit a mortuis: quō qdam dicūt in vobis: qm̄ resurrectio mortuoꝝ nō ē: Si aūt resurrectio mortuoꝝ nō ē: neqȝ xp̄s resurrexit. Si aūt xp̄s nō resurrexit inanis ē p̄dicatio nr̄a: ianis est τ fides vr̄a. Inueīmur āt τ falsi testes dei: qm̄ testimoniū dixim⁹ aduersus deuȝ ꝙ suscitauerit xp̄m queȝ non suscitauit: si mortui nō resurgūt. Nā si mortui non resurgūt: neqȝ xp̄s resurrexit. Qđ si xp̄s n̄ resurrexit vana ē fides vr̄a. Adhuc eniȝ estis i p̄ctis vr̄is. Ergo τ q dormierūt in xp̄o ꝑierunt. Si i hac vita tm̄ in xp̄o spātes sum⁹: miserabiliores sumus oib⁹ hoibus. Nūc aūt xp̄s resurrexit a mortuis p̄mitie dormientium: quoniaȝ quidem per homineȝ mors τ per hominem resurrectio mortuoꝝ. Et sicut in adā oēs moriūť ita τ in xp̄o oēs viuificabunť. Vnusqsqȝ aūt in suo ordie p̄m tie xp̄s. Deide hi q sūt xp̄i q in aduentū eius crediderūt. Deide finis cū tradiderit regnū deo τ pr̄i: cū euacuauerit oēȝ p̄ncipatū τ ptātē τ ꝟtutem. Opȝ aūt illū regnare: donec ponat oēs inimicos sub pedib⁹ eius. Nouissime auteȝ inimica destrueť mors. Omia .n. subiecit sub pedibus eius. Cū aūt dicat oia subiecta sunt ei: sine dubio p̄ter euȝ q subiecit ei oia. Cū aūt subiecta fuerint illi oia: tunc τ ipse filius subiectus erit illi q subiecit sibi oia: vt sit deus oia in oibus. Alioqn qd facient q bapticant pro mortuis: Si oino mortui nō resurgūt: vt qd τ bapticēť pro illis: Vt qd τ nos ꝑiclitamur omi hora. Quotidie morior ꝑꝑ vr̄aȝ gloriam frēs quā habeo in xp̄o iesu dn̄o nostro. Si ſȝ hoieȝ ad bestias pugnaui ephesi: qd mihi ꝓdest si mortui nō resurgūt. ¶ Māducemus τ bibamus cras .n. moriemur. Nolite seduci. Corrūpunt mores bonos colloga mala. Euigilate iusti τ nolite peccare. Ignorātiā .n. dei qdā hn̄t. Ad reuerētiā vob loq̄r. Sȝ dicit aliqs. Quō resurgunt mortui. Quali aūt corpe veniēt. Insipiēs tu: qđ semias nō viuificať nisi p̄us moriať. Et qd semias: Nō corpus qđ futuꝝ est semias: sȝ nudū granū vt puta tri-

D

Gen.3.

Job.19.

a

Gal.i.c.
Act.22.b.
B

C

Esa.22.c.56.

tici: aut alicuius ceterorum. Deus autem
dat illi corpus sicut vult et vnicuiq; semi
num proprium corpus. Non omnis ca/
ro eadem caro: s; illa hoiu;: alia pecor;:
alia volucrũ: alia autẽ pisciũ. Et corpora
celestia et corpora trestria. S; alia qdem
celestiũ glia: alia aũt terrestriũ. Alia cla/
ritas solis: alia claritas lune: et alia clari/
tas stellar;. Stella. n. a stella differt i clari
tate: sic et resurrectio mortuor;. Seminat
in corruptiõe: surget i icorruptõe. Semi
nat in ignobilitate: surget i gloria. Semi
nat i ifirmitate: surget i vtute. ¶ Semiat
corpus aiale: surget corpus spũale. Sic ẽ
corpus aiale: ẽ et spũale: sicut scriptum est
¶ Factus ẽ pmus hõ adã in aia; viuentẽ
nouissimus adã in spm viuificantẽ: s; nõ
pus qd spũale ẽ sed qd aiale: deide quod
spũale. Primus hõ de terra terrenus: se
cundus hõ de celo celestis. Qualis terre
nus tales et terreni: et qlis celestis: tales et
celestes. Igit sicut portauimus imaginẽ
trreni: portemus et imaginẽ celestis Hoc
aũt dico frẽs: qr caro et sanguis regnũ dei
possidere nõ pñt: neq; corruptio incorru/
ptelã possidebit. Ecce mysteriũ vobis di
co. Oẽs qde resurgemus: s; nõ oẽs i/
mutabimur. In momẽto: in ictu oculi: i
nouissima tuba. Canet. n. tuba: et mortui
resurgent incorrupti: et nos imutabimur
Oportet. n. corruptibile h induere incor
ruptiõnẽ: et mortale h iduere imortalitatẽ
Cũ autẽ mortale h iduerit imortalitatem
tunc fiet sermo q scriptus est. Absorta est
mors i victoria. Ubi ẽ mors victoria tua
Ubi est mors stimulus tuus. Stimulus
aũt mortis pctm est: Vtus vero peti ler.
¶ Deo aũt gras: q dedit nobis victoriam
per dñ; nostrũ iesu; xp;. Itaq; frẽs mei
dilecti: stabiles estote et imobiles: abun/
dãtes in oi ope dñi sp scictes q labor ve
ster nõ est inanis in domino. XVI

D
1. Cor. 9. b.
Hiere. 11.
prouer. 22.
Gal. 6. b.
Geñ. i.
i. Io. 5. b.
A
B

De collectis aũt q fiunt in scõs: sic
ordinaui in ecclesijs galatie: ita et
vos facite p vnã sabbati. Unus/
qsq; vrm apud se reponat: recondens qd
ei bñ placuerit vt nõ cũ venero tunc colle
cte fiant. Cu; autẽ presens fuero: quos p
baueritis per epl'as hos mittã pferre gra
tia; vra; in hierl'z. Qd si dignũ fuerit vt
ego ea;: mecu; ibunt. Veniã aũt ad vos
cum macedoniã pertransiero. Nam ma
cedoniã ptransibo. Apud vos aũt forsitã
manebo vel ẽt hyemabo: vt vos me de/
ducatis q̃cũq; iero. Nolo. n. vos modo i
trãsitu videre. Spero. n. me aliquãtulu;
tpis manere apud vos: si dñs permiserit
Permãebo ãt ephesi vsq; ad pentecostẽ
Ostium. n. mihi apertum est magnum et
euidens: et aduersarij multi. Si autẽ ve/
nerit timotheus: videte vt sine timore sit
apud vos. Op9 eni dñi opat sicut et ego.
Ne qs g illu; spernat. Deducite aũt illũ
in pace: vt veniat ad me. Expecto eni illũ
cũ fratribus. De appollo aute; fratre vo
bis notũ facio: qm multum rogaui eũ vt
veniret ad vos cũ fribus: et vtiq; nõ fuit
volũtas eius vt nũc veniret. Veniet aũt
cũ ei vacuũ fuerit. Uigilate: state in fide:
viriliẽ agite et confortami: omnia eni ve/
stra in charitate fiãt. Obsecro ãt vos fra/
tres. nostis domũ stephane: et fortunati:
et achaici. qm sunt primitie achaie: et i mi/
nisteriũ scõru; ordinauerunt seipsos: vt et
vos subditi sitis eiusmodi: et oi cooperãti
et laborãti. Gaudeo aute; in psentia ste/
phane et fortunati et achaici: qm id quod
vob deerat: ipsi suppleuerũt. Refecerũt
enim et meũ spiritũ et vestrum. Cogno/
scite ergo q eiusmodi sũt. Salutãt vos oẽs
ecclesie asie. Salutat vos in dño multum
aqla et prisca cum domestica sua ecclesia:
apud q̃s et hospitor. Salutãt vos omnes
fratres. Salutate inuicem in osculo san/
cto. Salutatio mea mãu pauli. Si qs nõ
amat dñm nostrũ iesum christum: sit ana
thema maranatha. Gratia dñi nostri iesu
christi vobiscu;. Charitas mea cum oib9
vobis in christo iesu. Amẽ

¶ Explicit epistola Pauli ad Chorinthi
os pma. Incipit prologus in secundam
epistolam ad chorinthios.

In secunda ad Chorinthios
epistola q̃si in pte supiori post
tribulationu; suar; relatiões
reddit cãs q̃re ad eos secũdo
nõ ierit: qm non leui mutati/
one ɔsilij fecisse se asserit: sed
ne aduentu suo tristiciã icurreret cũ i pctõ
pmanere discipulos repisset. Deide post
agnitos fructus pnie reconciliat eũ eccl'ie
quẽ i pma pp fornicatiõ; a ɔsortio scõru;
iusserat amoueri. Tertio cõtra pseudo a/
p'los officij sui dignitatẽ tuet; et noui testa

mēti ministros: tanto anteire grā ondit: q̄z to euāgeliū ē lege pstātius. Immorat̄ et in cā illa plurimū quā breuiter i pma pti/ gerat vt pmpto ac libēti aio necessaria p̄ sentis vite non hn̄tibus largiāt̄: et vtili/ tatē spūalis pmertij pmutēt pn̄tia cū futu ris: atq̄z abūdantia sua scōz iopiā supple/ ant vt vicissim eoz iopia scōruz abūdātia supplcat̄. In fine repetit qd̄ supius cōtra pseudo aplos egerat et iactatioēz eoz pdi/ catioēsq̄z d̄ se gl'iosas vel collata antiqtate generis: vel catalogo iniuriaz ac piculo rum suorum euacuat dicitq̄z eos oparios subdolos q ad imitatōē satbane transfigu rent̄ in aplos christi: sub predicatōis spe lucra pecuniaria q̄q̄z sectantes.

Incipit argumentum.

Post actā a chorinthijs pniāz cō solatoriā scribit eis eplāz apo stolus a troade p titū et collau dās eos hortat̄ ad meliora: cō tristatos qdē eos: s̄z emēdatos ondēs.

Explicit argumentū. Incipit epistola Pauli ad Chorinthios scd̄a. Cap. I

a Paulus apo stol⁹ christi iesu p volū tatez dei ꝛ thimotheus frater ecclesie dei que ē chorinthi cuz oibus scis q sunt in vniuersa acha ia. Grā vobis ꝛ pax a deo p̄re nostro ꝛ dn̄o iesu xp̄o. Bn̄dictus deus ꝛ pat̄ dn̄i nostri iesu xp̄i: pater mise b ricordiaz ꝛ deus totius psolationis: qui psolatur nos in omni tribulatione nostra vt possumus ꝛ ipsi psolari eos q in omni pressura sunt per exhortationē qua exhor tamur ꝛ ipsi a deo: qm̄ sicut abundant pas siones xp̄i in nobis: ita ꝛ per xp̄m abun/ dat consolatio nostra. Siue autem tribu/ lamur p vestra exhortatiōe ꝛ salute: siue psolamur p vestra consolatione: siue ex/ hortamur p vestra exhortatione ꝛ salute que operatur tollerantiā earundez passio num quas ꝛ nos patimur vt spes nostra firma sit p nobis: scientes qm̄ sicut socij passionum estis: sic eritis ꝛ consolatiōis.

Non eni volumus ignorare vos fr̄es de tribulatione nostra q̄ facta ē in asia: qm̄ su pra modum grauati sumus supra virtutē ita: vt tederet nos etiam viuere. Sed ipsi in nobisipsis responsū mortis habuimus c vt non simus fidētes in nobis sed in deo qui suscitat mortuos: qui de tātis pericul̄ nos eripuit ꝛ eruit: in quem speram⁹: qm̄ ꝛ adhuc eripiet: adiuuātibus vobis i ora tione p nobis: vt ex multaz psonis facie rū eius q̄ i nobis ē donationis: p multos grē agant̄ p nobis. Nā gl'ia nostra hec est testimoniū cōscientie nostre: q in sim/ plicitate cordis ꝛ sinceritate dei: ꝛ non in sapientia carnali: sed in grā dei cōuersati sumus in hoc mūdo: abūdantius autē ad vos. Nō. n. alia scribimus vobis q̄z que legistis ꝛ cognouistis. Spero aūt q vsq̄z i finē cognoscetis sicut ꝛ cognouistis nos ex parte: q gl'ia vestra sumus: sicut ꝛ vos nostra in die domini nostri iesu christi. Et hac pfidentia volui p̄us vēire ad vos vt secundam grām haberetis ꝛ p vos trā sirem in macedoniaz: ꝛ iterz a macedonia d venirem ad vos ꝛ a vobis deduci in iude am. Cū ergo hoc voluissem: nunquid le/ uitate vsus sum. Aut q̄ cogito f̄m carnez cogito: vt sit apud me est ꝛ non. Fidelis autē deus: q sermo noster qui fuit apud vos: non est in illo: est ꝛ non sed est: in il lo est. Dei enim filius iesus christus qui i vobis per nos predicatus est per me ꝛ sil uanuz ꝛ thimotheū: non fuit in illo est et non: sed est in illo fuit. Quotquot eni p/ missiones dei sunt: in illo est. Ideo ꝛ per ipsum amen deo ad gloriam vr̄am. Qui autem confirmat nos vobiscū in christo: ꝛ qui vnxit nos deus: ꝛ qui signauit nos ꝛ dedit pignus spūs in cordibus nostris Ego autē testē deū inuoco in aiaz meā q parcens vobis nō veni vltra chorinthū: nō quia dominamur fidei vestre: sed adiuto res sumus gaudij vestri. Nam fide sta/ tis.

II

a Statui aūt hoc ipsuz apud me: ne iterz in tristitia venirem ad vos. Si enim ego pristo vos: ꝛ quis est qui me letificet nisi qui contristatur ex me. Et hoc ipsum scripsi vobis vt nō cuz venero tristiciā super tristiciam habeam: de quibus oportuerat me gaudere: confi dens in oibus vobis: q meuz gaudium

B omniū vr̄m ē. Nam ex ml'ta tribulatione ⁊ angustia cordis scripsi vobis per multas lachrymas: nō vt contristemini: sed vt sciatis quā charitatē habeā abundantius in vobis. Siquis autē contristauit me non me contristauit: sed ex parte: vt non onerē oēs vos. Sufficit illi qui eiusmodi est obiurgatio hec que fit a pluribus: ita vt contrario magis donetis ⁊ consolemini ne forte abundantiori tristicia absorbeatur qui eiusmodi est. Propter quod obsecro vos: vt confirmetis in illum charitatē. Ideo eni ⁊ scripsi vobis vt cognoscā experimentum vestr̄: an in oibus obedientes sitis. C Cui autē aliquid donastis ⁊ ego. Nā ⁊ ego qđ donaui siqd dōaui pp vos i psona christi: vt nō circūueniamur a sathana. Non eni ignoramus cogitationes eius. Cū venissez aūt troadē propter euangeliū christi: ⁊ ostiū mihi apertuz eēt D in dn̄o: non habui requiē spiritui meo eo q̄ non inuenerim titū fratrē meū: sed valefaciens eis: pfectus sū in macedoniā. Deo autē gratias qui semper triumphat nos in christo iesu ⁊ odorē noticie sue manifestat per nos in oī loco: q2 christi bon⁹ odor sumus deo in his qui salui fiunt: ⁊ in his qui pereunt. Alijs quidem odor mortis in mortē: alijs autē odor vite in vitaz. Et ad hec quis tā idoneus? Non eni sumus sicut plurimi adulterātes verbū dei s3 ex sinceritate sicut ex deo corā deo i xp̄o loquimur.

III

A Incipimus iter nosmetipsos cōmendare. Aut nunquid egemus sicut quidā cōmendatitijs epistolis ad vos: aut ex vobis? Ep'la nostra vos estis scripta in cordibus nostris: que scit ⁊ legitur ab omnibus hoib⁹: manifestati qm̄ epistola estis xp̄i ministrata a nobis: ⁊ scripta non atramēto: sed spiritu dei viui: non in tabulis lapideis: sed in tabulis Heb. 4. d. cordis carnalibus. ¶ Fiduciā aūt talē habemus per xp̄m ad deū: non q̄ sufficientes simus cogitare aliquid a nobis quasi B ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo ē. Qui ⁊ idoneos nos fecit ministros noui testamenti: non l'ra sed spiritu. L'ra enim occidit spiritus autem viuificat. Quod si ministratio mortis litteris deformata i lapidibus fuit in gloria: ita vt non possent intendere filij israel in faciez moysi propter gloriam vultus eius que euacuatur: quō non magis ministratio spiritus erit i gloria? Nam si ministratio damnationis in gloria est: multomagis abundat ministerium iusticie in gloria. Nam nec glorificatum est quod claruit in hac parte: ppt̄ C excellentem gloriā. Si eni3 quod euacuatur per gloriā est: multomagis quod manet in gloria est. Habentes igitur talem spem: multa fiducia vtimur. Et non sicut moyses ponebat velamen super faciē suā D vt non intenderent filij israel in faciē eius quod euacuatur. sed obtusi sunt sensus eorum. Vsq3 in hodiernū diē idipsum velamen in lectione veteris testamenti manet non reuelatum: quod in xp̄o euacuatur: sed vsq3 in hodiernū diē cum legitur moyses: velamē positū est super cor eor̄. Cū autē conuersus fuerit ad deu3: auferetur velamē. Dominus aūt spūs est. Vbi autem spūs domini ibi libertas. Nos vero omnes reuelata facie gloriā domini speculantes: in candē imaginē transformamur a claritate in claritatem tanquā a domini spiritu.

IIII

A Ideo hn̄tes hanc āministrationē iuxta quod misericordiā consecuti sumus: non deficimus: sed abdicamus occulta dedecoris: non ambulātes in astutia: neq3 adulterantes verbum dei: sed in manifestatione veritatis cōmēdantes nosmetipsos ad oēm consciā3 hominu3 corā deo. Quod si etiā opertu3 est B euangeliū nostr̄ in his que pereunt ē optum: in quibus deus huius seculi excecauit mentes infidelium: vt non fulgeat illuminatio euangelij glorie xp̄i: qui ē imago dei. Non eni nosmetipsos predicam⁹ sed iesum xp̄m dn̄m nostr̄. Nos autē seruos vestros per iesu3: qm̄ deus qui dixit de tenebris lucē splendescere: ipse illuxit i cordibus nostris ad illuminationem sciē claritatis dei in facie xp̄i iesu. Habemus autē thesaur̄ istum in vasis fictilibus: vt C sublimitas sit virtutis dei: ⁊ non ex nobis. In omnibus tribulatione3 patimur: sed non angustiamur. Aporiamur: sed non destituimur. Persecutionē patimur: sed non derelinquimur. Humiliamur: sed non confundimur. Deijcimur: sed non perimus. Semper mortificationem iesu christi in corpore nostro circumferentes:

vt ꝛ vita iesu mãifesteť in corporib⁹ nr̃is
Semꝑ eni nos q viuimus i mortẽ tradi/
mur ꝓpter ihm: vt ꝛ vita iesu manifesteť
i carne nr̃a mortali. Ergo mors i nob ope
rať: vita aũt i vobis. Habẽtes aũt eũdẽ
spm̃ fidei sicut scriptum ẽ. ¶ Credidi ꝓpt
qđ locutus sum: ꝛ nos credimus: ꝓpter
quod ꝛ loqmur: scientes qm̃ q suscitauit ie
sum: ꝛ nos cũ iesu suscitabit: ꝛ ꝯstituet vo
biscum. Omia eni ꝓpter vos: vt grã abun
dãs ꝑ multos in grãꝝ actione abundet i
gloriã dei. Propter qđ non deficimus.
Sed licet is q foris ẽ noster hõ corrũpať:
tñ is q intus ẽ renouatur de die i diẽ. Id
eni qđ in p̃nti est momẽtaneũ ꝛ leue tribu
lationis nostre: supra modum in sublimi
tate eternum glorie pondus operatur in no
bis: non contẽplantibus nobis q̃ videnť
sed que non videnť. Que enim videnť:
tempalia sunt: que aũt non videntur: eter
na sunt.

Ps.115.

D

V

A

Scimus eni qm̃ si terrestris dom⁹
nostra huius habitationis dissol/
uať q edificationẽ ex deo habem⁹
domũ non manufactã: sed eternã in celis
Nam ꝛ in hoc ingemiscimus habitatiõeꝫ
nr̃am q̃ de celo est supindui cupientes: si
tamen vestiti ꝛ nõ nudi ieniamur. Naꝫ
ꝛ qui sumus in hoc tabernaculo: ingemi/
scimus grauati: eo q nolumus expoliari
sed supuestiri: vt absorbeať quod mortale
est a vita. Qui autẽ efficit nos in hoc ipm
deus: q dedit nobis pignus spũs. Audiẽ
tes igitur semꝑ ꝛ scientes qm̃ dum sumus
in hoc corpore: pegrinamur a dño. Per
fidẽ eni ambulamus ꝛ non ꝑ speciẽ. Au
demus autem ꝛ bonã voluntatẽ habem⁹
magis pegrinari a corpore ꝛ presentes ẽe
ad dñm: ꝛ ideo cõtendimus siue absentes
siue p̄sentes placere illi. ¶ Omes enim nos
manifestari oportet añ tribunal xp̄i: vt re
ferat vnusqsq ꝓpria corporis ꝓut gessit
siue bonũ siue malũ. Scientes ergo timo
rem dñi hoibus suademus: deo autẽ ma
nifesti sumus. Spero aũt ꝛ in ꝯscientijs
vestris manifestos nos esse. Nõ iteꝝ cõ
mendamus nos vobis: sed occasionẽ da
mus vobis gloriãdi pro nobis: vt habea
tis ad eos q in facie gloriant ꝛ non in cor
de. Siue enim mẽte excedimus deo: siue
sobrij sumus vobis. Charitas.n. xp̄i vr
get nos estimantes hoc: qm̃ si vnus ꝓ oi

B

Ro.14.c.

C

bus mortuus est q̃ oẽs mortui sunt ꝛ pro
oibus mortu⁹ ẽ xp̄s: vt ꝛ q viuunt: iam
non sibi viuant: sed ei q ꝓ ipsis mortuus
est ꝛ resurrexit. Itaq nos ex hoc neminẽ
nouimus ſm carnem. Et si cognouimus
ſm carnẽ xp̄m: sed nunc iã non nouim⁹.
Si q̃ ergo in xp̄o noua creatura: vetera
transierunt: ¶ ecce facta sunt omnia noua
Omia autem ex deo q nos reconciliauit per
xp̄m: ꝛ dedit nobis ministeriũ reconcilia
tionis. Qm̃ quidẽ deus erat in xp̄o mun
dum recõcilians sibi: non reputans illis
delicta ipsoꝝ: ꝛ posuit in nobis verbũ re
ꝯciliationis. Pro xp̄o ḡ legatione fungi
mur tãq deo exhortante ꝑ nobis. Obse
cramus ꝓ xp̄o: reconciliamini deo. Eu
qui non nouerat peccatum ꝓ nobis pecca
tum fecit vt nos efficeremur iustitia dei in
ipso.

D

Esa.43.

Apoc.21.a.

VI

A

Adiuuantes aũt exhortamur ne in
vacuũ grãꝫ dei recipiatis. Ait.n.
¶ Tempore accepto exaudiui te ꝛ
in die salutis adiuui te. Ecce nunc temp⁹
acceptabile: ecce nũc dies salutis. Nemi/
ni dantes vllã offensionẽ: vt nõ vitupere
tur ministeriũ nr̃m: ¶ sed in oibus exhi/
beamus nosmetipsos sicut dei ministros
In multa patientia: in tribulationibus: i
necessitatibus: in angustijs: in plagis: in
carcerib⁹: in seditionib⁹: in laborib⁹: i vi
gilijs in ieiunijs. In castitate: in scia: in
lõganimitate: in suauitate: in spũ scõ: i cha
ritate nõ ficta: in ꝟbo veritatis: in ꝟtute
dei. Per arma iustitie: a dextris ꝛ a sini/
stris. Per gloriã ꝛ ignobilitatẽ: ꝑ infa/
miã ꝛ bonã famã. Vt seductores ꝛ vera/
ces: sicut q ignoti ꝛ cogniti. Quasi moriẽ
tes ꝛ ecce viuimus: vt castigati ꝛ nõ mor
tificati: quasi tristes: semꝑ aũt gaudentes
sicut egẽtes multos aũt locupletãtes: tan
q̃ nihil habentes: ꝛ oia possidentes. Os
nr̃m patet ad vos o chorinthij: cor nostꝝ
dilatatũ est. Nõ angustiamini in nobis:
angustiamini autẽ in visceribus vestris.
Eandẽ aũt habẽtes remunerationẽ: tan
q̃ filijs dico: dilatamini ꝛ vos. ¶ Nolite
iugũ ducere cũ infidelib⁹. Que eni ptici/
patio iustitie cuꝫ iniqtate aut que societas
luci ad tenebras? Que aũt conuentio xp̄i
ad belial? Aut que ps fideli cum infideli.
Qui aũt consensus tẽplo dei cum idolis.
¶ Vos eni estis templũ dei viui: sicut dic

Esaie.49.

B

i.Cor.4.a.

ij.ii.c.

i.Timo.3.c.

C

Eccle.13.

Gal.5.a.

Act.15.a.

D

i.Cor.3.c.

ꝛ.6.d.

deus: qm̄ inhabitabo in illis ꝛ inambula/
bo int eos: ꝛ ero illoꝝ deus: ꝛ ipi erūt mi
hi ppl's. Propter qd̄ exite de medio coꝝ
ꝛ separamini dicit dñs: ꝛ inmundū ne teti/
geritis ꝛ ego recipiā vos: ꝛ ero vobis in
patrē: ꝛ vos eritis mihi in filios ꝛ filias:
dicit dñs oipotens. VII

A Has ergo habentes promissiones
charissimi mundemus nos ab oi
inquinamēto carnis ꝛ spūs: pfici
B entes sanctificationē in timore dei. Capi/
te nos. Neminē lesimus: neminē corru/
pimus: neminē circūuenimus. Nō ad cō
dēnationē vrāȝ dico. Prediximus.n. ꝙ
in cordib⁹ nr̄is estis ad cōmoriendū ꝛ ad
cōuiuendū. Multa mihi fiducia est apud
vos: multa mihi gloriatio ꝑ vobis. Re
pletus sum ꝯsolatiōe: supabundo gaudio
in oi tribulatiōe vr̄a. Nā ꝛ cū venissem⁹
in macedoniā nullā requiem habuit caro
nostra: sed oēȝ tribulationē passi sumus.
Foris pugne: intus timores. Sed qui cō
solat̄ humiles: ꝯsolatus est nos deus i ad
uentu titi. Nō solū aūt in aduētu eius: ſȝ
etiā in consolatione qua consolatus est in
vobis referens nobis vr̄m desideriū: ve
strū fletū: vestrā emulationē ꝓ me: ita vt
C magis gauderē. Qm̄ ꝛ si cōtristaui vos i
epl'a nō me penitet. Et si peniteret vidēs
ꝙ epistola illa ꝛ si ad horā vos contrista/
uit: nunc gaudeo: nō qꝛ cōtristati estis: ſȝ
qꝛ cōtristati estis ad penitentiā. Cōtrista
ti eni estis ſm deū: vt in nullo detrimētū
i. Pe.2.c. patiamini ex nobis. Que eni ſm deum
Ja.5.c. tristitia est pniam in salutē stabilē operat̄
seculi aūt tristitia mortē operat̄. Ecce eniȝ
hoc ipȝ ſȝ deū cōtristari vos: quātā i vob
opat̄ sollicitudineȝ: sed defensionē: sed i
dignationē: sed timorē: sed desideriū: sed
emulationē: sed vindictā. In oibus exhi
buistis vos incontaminatos esse nego/
D cio. Igit̄ ꝛ si scripsi vobis: nō ꝑpter euȝ
qui fecit iniuriā: nec ꝑpter euȝ q passus ē
ſȝ ad māifestandā sollicitudinē nr̄am quā
habemus ꝑ vobis corā deo. Ideo con/
solati sumus. In consolatione aūt nr̄a a/
bundantius magis gauisi sumus sup gau
dio titi: qꝛ refectus ē spūs eius ab oib⁹ vo
bis. Et si quid apud illū de vobis gloria
tus sum: nō sū confusus: sed si ut oia vo/
bis in ꝟitate locuti sumus: ita ꝛ gloriatio
nr̄a que fuit ad titū ꝟitas facta ē. Et visce
ra eius abundātius in vobis sunt: remi/
niscētis oiuȝ vr̄m obedietiā: quō cū timo
re ꝛ tremore excepistis illum. Gaudeo ꝙ
in omnibus confido in vobis.

Capitulum. VIII

Notam aūt facimus vobis fratres
A gratiā dei q̄ data est i ecclesijs ma
cedonie: ꝛ ꝙ in multo experimen
to tribulationis abūdantia gaudij ipsorū
fuit: ꝛ altissima paupertas coꝝ abūdauit in
diuitias simplicitatis coꝝ. Quia ſm ꝟtu
tē testimoniū illis reddo ꝛ supra ꝟtutem
volūtarij fuerūt cū multa exhortatiōe obse
crātes nos grām ꝛ cōicationē ministerij
qd̄ fit in scōs. Et non sicut sperauim⁹: ſȝ
semetipsos dederūt: ꝑmū dn̄o: deinde no
bis ꝑ volūtatē dei: ita vt rogaremus titū
vt queadmodū cepit: ita ꝛ pficiat i vobis
etiā grām istā. Sed sicut in oibus abūda
tis fide ꝛ sermone ꝛ scia ꝛ oi sollicitudine
insup ꝛ charitate vestra in nos: vt ꝛ i hac B
grā abundetis. Nō qsi imperās dico: sed
ꝑ alioꝝ sollicitudinē etiā vr̄e charitatis in
geniū bonū comprobās. Scitis.n. gra
tiā dn̄i nostri iesu xp̄i: qm̄ ꝑpter vos ege Ro.10.c.
nus factus ē cū esset diues: vt illius iopia Ja.1.a.
vos diuites essetis. Et ꝯsiliuȝ in hoc do.
Hoc.n. vobis vtile ē: q nō solū facere ſȝ
ꝛ velle cepistis ab āno priore. Nunc vo ꝛ
facto pficite: vt queadmodū ꝑmptus est
anim⁹ volūtat̄: ita sit ꝛ pficiēdi ex eo qd̄
habetis. Si.n. volūtas ꝑmpta est: ſm id
quod habet accepta est non ſm id quod
nō habȝ. Nō.n. vt alijs sit remissio: vob C
aūt tribulatio: sed ex q̄litate i pn̄ti tpe: vr̄a
abūdātia illoꝝ inopiā suppleat: vt ꝛ illoꝝ
abundantia vr̄e inopie sit supplementū:
vt fiat equalitas sicut scriptū ē. Qui mul
tū nō abūdauit: ꝛ q modicū nō minorauit
Grās aūt ago deo q dedit eandē sollicitu
dinē ꝑ vobis i corde titi: qm̄ exhortatiōe
qdē suscepit: sed cū sollicitior esset: sua vo
lūtate ꝑfectus ē ad vos. Misimus etiam
cū illo frēȝ nostꝝ: cuius laus ē in euāge/
lio per omnes ecclesias. Non solum au/
tem: sed ꝛ ordinatus est ab ecclesijs co/
mes peregrinatiōis nostre in hanc grati
am que ministratur a nobis ad domini
gloriam: ꝛ destinatam voluntatem no/
stram. Deuitantes hoc: ne quis nos vi/ D
tuperet in hac plenitudine que ministra/
tur a nobis in domini gloriam. Pro/ Ro.12.d.

uidemus enim bona: non solum coram deo sed etiā corā hoibus. Misim⁹ aūt cū illis frēm nrm quē pbauimus in multis sepe sollicitū eē: nūc aūt multo sollicitiorē ꝯfidentia multa i vos: siue ꝓ tito q est socius me⁹: ⁊ i vobis adiutor: siue frēs nri apli ecclīaꝝ glie xpi. Ostēsionē ḡ que ē charitatis vrē ⁊ nrē glie ꝓ vobis: i illos oñdite i facie ecclīarū. IX.

a Nam de misterio qd̄ fit in scōs: ex abundāti ē mihi scribere vobis. Scio eni ꝓmptū animū vrm ꝓ quo de vobis glorior apud macedones: qm̄ ⁊ achaia parata ē ab anno ꝑterito: et vestra emulatio ꝓuocauit plrimos. Misimus aūt frēs: vt ne qd̄ gloriamur d̄ vobis euacuet̄ in hac pte vt quē admodū dixi pati sitis: ne cū venerint macedōes mecū: ⁊ iuenerint vos imparatos: erubescamus nos vt nō dicam⁹ vos in hac suba.

B Necessariuꝫ ḡ existimaui rogare frēs vt ꝑueniāt ad vos ⁊ ꝑparent rep̄omissā benedictōeꝫ hāc paratā eē: sic q̄si bn̄dictōeꝫ nō: q̄si auaritiā. Hoc āt dico. ¶ Qui parce seminat parce ⁊ metet: ⁊ q seminat in bn̄dictiōbus: de bn̄dictōibus ⁊ metet: Vn⁹ q̄sq̄ꝫ ꝓut destinauit i corde suo nō ex tristicia aut ex necessitate. ¶ Hilarē. n. datore diligit deus. Potēs ē aūt de⁹ oēꝫ gratiā abūdare facere i vobis: vt i oibus sēp oēm sufficiētiā hn̄tes: abūdetis in oē op⁹ bonū sicut sc̄iptū est. ¶ Despsit d̄dit pauperibus: iusticia ei⁹ mācet in seculū seculi Qui āt āministrat semē semināti ⁊ panē ad mādūcandū p̄stabit. Et multiplicabit semē vestrū: ⁊ augebit incremēta frugū iusticie vestre: vt i oibus locupletati abūdetis in oēm simplicitatē: q̄ operat̄ ꝑ nos gratiaꝝ actionē deo. Qm̄ ministeriū huius officij nō solū supplet ea q̄ desunt scīs

D sed etiā abūdat ꝑ multas grāꝝ actiones in dn̄o ꝑ ꝓbationē misterij huius glorificātes deū in obedientia ꝯfessionis vestre in euāgelio xpi ⁊ simplicitate coicationis vestre i illos ⁊ in oēs: ⁊ in ipoꝝ obsecratiōe ꝓ vob: desiderātiū vos ꝓpter eminentē grām dei in vobis. Grās ago deo sup inenarrabili dono eius. X.

a Ipse aūt ego paulus obsecro vos ꝑ māsuetudinē ⁊ modestiaꝫ xpi: qui in facie qdē humilis sū inter vos: absens aūt ꝯfido i vobis. Rogo aūt vos ne p̄sens audeā ꝑ eā ꝯfidentiaꝫ qua existimor audere in quosdā: q arbitrātur nos tāq̄ꝫ s̄m carnē ambulemus. In carne eni ambulātes: nō tamē s̄m carnē militamus. Nā arma militie nostre nō carnalia sūt: sed potētia deo ad destructionē munitionū: ꝯsilia destruētes ⁊ oēm altitudinē extollentē se aduersus sciam dei: ⁊ in captiuitatē redigētes oēm intellectū in obsequm xpi: ⁊ in ꝓmptu hn̄tes vlcisci oēm inobedientiam: cū ipleta fuerit vestra obedientia. Que s̄m faciē sunt videte. Si qs confidit xpi eē hoc cogitet iterū apud se. quia sicut ⁊ ipe xpi est ita ⁊ nos. Nam ⁊ si amplius aliqd gloriatus fuero de ptāte nostra quā dedit nobis dn̄s i edificationē ⁊ nō in destructionē vestrā: nō erubescā. Vt aūt nō existimer tāq̄ꝫ terrer̄ vos ꝑ eplās: qm̄ quidē eplē inquiūt graues sunt ⁊ fortes: p̄sentia aūt corporis infirma: ⁊ sermo contēptibilis hoc cogitet q eiusmōi est: q2 quales sumus vbo per eplās absētes: tales ⁊ p̄ntes in facto. Nō eniꝫ audemus inserere aut cōparare nos qbusdam q seipos cōmendāt: sed ipsi in nobis nosmetipos metiētes: ⁊ cōparātes nosmetipsos nobis. ¶ Nos aūt nō in immēsum gloriabimur: sed s̄m mēsurā regule: qua mensus ē nobis deus mēsurā ꝑtingendi vsq̄ ad vos. Nō. n. q̄si nō ꝑtingētes ad vos superextendimus nos. Vsq̄ꝫ ad vos eni ꝑuenimus i euangelio xpi: nō imensum gloriātes i alienis laboribus. Spē aūt habentes crescētis fidei vestre in vobis magnificari s̄m regulaꝫ nostrā i abūdātia: etiā i illa q̄ vltra vos sūt euangelizare nō in aliena regula in his q̄ preparata sunt gloriari. ¶ Qui autē gloriat̄ in domino glorie̊t. Non. n. q seipm cōmēdat ille ꝓbatus est: sed quem deus commendat. XI

a Utinam sustineritis modicum quid insipientie mee sed ⁊ supportate me. Emulor eniꝫ vos dei emulatione. despondi enim vos vni viro virginem castam exhibere christo. Timeo autē ne sicut serpens seduxit euā astutia sua: ita corrumpantur sensus vestri: Et excidant a simplicitate que est in christo iesu. Nam si is qui venit: alium christum predicat queꝫ non p̄dicauimus

Margin notes: puer. xx. / i. Cor. ix. d / Gal. 6. b. / Hiere. ix. C / Eccle. 35 / Ps. iii. / B / C / Eph. 4. a / Apo. xi. c / D / i. Cor. i. d / Hiere. 9.

aut aliũ spm̃ accipitis quẽ non accepistis: aut aliud euangeliũ qd̕ nõ recepistis: recte pateremini. Existimo. n. nihil me minus fecisse a magnis ap̃l'is. Nã ⁊ si imperitus s̃mone sȝ nõ scia. In oĩbus aũt manifestus sum vobis. Aut nũqd pctm̃ feci meipsum humilians: vt vos exaltemini: Qm̃ gratis euangeliuȝ dei euangelizaui vobis: alias eccl'ias expoliaui accipiẽs stipendiũ ad ministeriũ vr̃m ⁊ cũ essem apd̕ vos ⁊ egerẽ nulli onerosus fui. Nã, qd̕ mihi deerat suppleuerũt fr̃es q venerãt a macedonia ⁊ in oĩbus sine onere me vobis seruaui ⁊ seruabo. Est v̱itas xp̃i in me qm̃ hec gloriatio nõ infringet̃ in me i regionib⁹ achaie. Quare: Quia non diligo vos: Deus scit. qd̕ aũt facio: ⁊ faciaȝ vt amputẽ occasionẽ eoꝝ q volũt occasionẽ: vt i q gloriant̃: tales inueniant̃ sicut et nos. Nã eiusmodi pseudo ap̃l'i sunt operarij subdoli: trãsfigurãtes se i ap̃los xp̃i Et nõ mirũ. Ipse eniȝ sathanas trãsfigurat se in angelũ lucis. Nõ est g̃ magnũ si ministri eius transfigurent̃ velut ministri iustitie: quoꝝ finis erit s̃m opa ipsoꝝ. Iterũ dico: ne qs me putet isipientẽ eẽ. Alioqn velut insipientẽ accipite me: vt ⁊ ego modicũ qd glorier. Qd̕ loq̄r nõ loquor s̃m deuȝ: sed quasi in insipientia: in hac substantia glorie. Qm̃ multi gloriant̃ s̃m carneȝ: ⁊ ego gloriabor. Libent̃ eni sufffertis insipientes: cuȝ sitis ipsi sapientes. Sustinetis enim siqs vos in s̃uitutẽ redigit: siqs deuorat: si qs accipit: siqs extollit̃: siqs in faciẽ vos cedit. Scd̕m ignobilitatẽ dico: q̃si nos infirmi fuerimus in hac pte. In q̃ qs audet: in insipientia dico: audeo ⁊ ego Hebrei sunt: ⁊ ego. Israelite sunt ⁊ ego Semẽ abrahe sũt: ⁊ ego. ¶ Ministri xp̃i sunt: ⁊ ego. Vt minus sapiens dico plus ego. In laborib⁹ plurimis: in carcerib⁹ abundantius: in plagis supra moduȝ: in mortibus freq̄ter. A iudeis qnqes quadragenas vna minus accepi. Ter v̱gis cesus sũ: semel lapidatus suȝ: ter naufragium feci. Nocte ⁊ die in pfũdo maris fui. In itineribus sepe: periculis fluminum: piculis latronum: piculis ex genere: periculis ex gentibus: periculis in ciuitate: periculis in solitudine: periculis in mari: periculis in falsis fratribus. ¶ In labore ⁊ erumna in vigilijs multis. In fame ⁊ siti: ⁊ ieiunijs multis. In frigore ⁊ nuditate: preter illa que extrinsecus sunt istantia mea quotidiana: sollicitudo oĩuȝ eccl'iaꝝ. Quis ifirmat̃: ⁊ ego nõ ifirmor Quis scãdalizat̃: ⁊ ego nõ vror: Si gl'iari opꝫ: q̃ ifirmitatis mee sunt gl'iabor. Deus ⁊ pat dñi nr̃i iesu xp̃i scit q ẽ bñdictus in secula q nõ mẽtior. Damasci ppositus gentis arethe regis custodiebat ciuitatem damascenoꝝ: vt me ꝯprehenderet: ¶ ⁊ p fenestrã in sporta dimissus sũ per muruȝ: ⁊ sic effugi manus eius.

XII

Si gloriari opꝫ: nõ expedit qdem Veniã aũt ad visiones ⁊ reuelationes dñi. Scio hoieȝ i xp̃o ãte annos q̃ttuordecim siue in corpore siue ex̃ corpus nescio deus scit: raptũ huiusmodi vsq; ad tertiũ celũ. Et scio huiusmõi hominẽ: siue in corpore: siue extra corpus: nescio deus scit: qm̃ raptus est in paradisum: ⁊ audiuit arcana verba q̃ nõ licet homini loqui. Pro huiusmõi gloriabor: p me aũt nihil in ifirmitatibus meis. Naȝ ⁊ si voluero gloriari: nõ ero isipiẽs. Veritatẽ eni dicã. Parco aũt: ne quis me existimet supra id qd̕ videt in me: aut audit aliquid ex me. Et ne magnitudo reuelationum extollat me: datus est mihi stimulus carnis mee ãgelus sathane qui me colaphizet. Propter qd̕ ter dñm rogaui vt discederet a me: ⁊ dixit mihi. ¶ Sufficit tibi gratia mea. Nã virtus in ifirmitate pficit̃. Libenter igit̃ gloriabor in ifirmitatibus meis: vt ihabitet in me virtus xp̃i. Propter qd̕ placeo mihi in ifirmitatibus meis: in contumelijs: in necessitatibus: i psecutionibus: in angustijs p xp̃o: Cuȝ eni infirmor tunc potens sũ. Factus sum insipiens: vos me coegistis. Ego eniȝ a vobis debui cõmendari. Nihil. n. min⁹ feci ab his q sunt supra modũ ap̃l'i. Tam ⁊ si nihil sũ signa tñ apostolatus mei facta sunt super vos in oĩ patientia: in signis ⁊ prodigijs ⁊ virtutibus. Quid ẽ eniȝ qd̕ minus habuistis pre ceteris eccl'ijs: nisi q egoipse non grauaui vos: Donate mihi hanc iniuriã. Ecce tertio h̕ paratus sũ venire ad vos ⁊ non ero grauis vobis. Nõ eni quero q̃ vestra sũt sed vos. Nec eni debẽt filij parentibus thesaurizare: sȝ parentes filijs. Ego aũt libentissime ipẽdã: ⁊ supipendar egoipse p aĩabus vr̃is

B C E i. Cor. 4. a. s. 6. a. i. Timo. 3. c. D 2. Thessa. 3. d Deut. 25.

Act. 9. c. A B Deut. 3. C

licet plus vos diligens: minus diligar. Sed esto. Ego vos nō grauaui sʒ cū essē astutus dolo vos cepi. Nunqd ꝑ aliquē eoꝝ quos misi ad vos circūueni vos. Rogaui titū ⁊ misi cū illo fratrē. Nūqd titus vos circūuenit. Nōne eodē spū ābulauimus. Nōne eisdē vestigijs? Olī putatis q excusemus nos apud vos? Corā deo i xpo loqmur. Oia.n. charissimi ꝓpt edificationē vrā. Timeo.n. ne forte cū venero: nō qles volo iueniā vos: ⁊ ego iueniar a vobis qualē nō vultis: ne forte ꝯtentiones: emulatiōes: aiositates: dissensiones: detractiōes: susurratiōes: iflationes seditiōes sint iter vos. Ne iterū cū venero humiliet me deus apud vos ⁊ lugeam multos ex his q ante peccauerūt ⁊ nō egerunt pniam sup imundicia ⁊ fornicatiōe ⁊ ipudicitia quā gesserūt. XIII

D

Ecce tertio hō venio ad vos: ¶ Vt i ore duoꝝ vel triū testiū stabit oē verbū. Predixi.n. ⁊ pdico: vt p̄sens vobis: ⁊ nunc absens his q ante peccauerūt ⁊ ceteris oibus: qm̄ si venero iterū nō parcā. An experimentū qritis eius q in me loqtur xps? Qui in vobis nō infirmat: sed potēs ē in vobis. Nā ⁊ si crucifixus ē ex ifirmitate: sed viuit ex virtute dei. Nā ⁊ nos ifirmi sumus in illo: sʒ viuemus in eo ex virtute dei in vobis? Vosmetipsos tēptate. si estis in fide: ipsi vos ꝓbate. An non cognoscitis vosmetipsos q: xps iesus in vobis ē? Nisi forte reprobi estis. Spero aūt q cognoscitis: q: nos non sumus reprobi. Oramus aūt deū vt nihil mali faciatis: nō vt nos ꝓbati parcamus: sed vt vos qd bonū ē faciatis. Nos aūt vt reprobi simus. Nō possumus eni aliqd aduersus veritatē: sed ꝓ veritate. Gaudemus.n. qm̄ infirmi sumus: vos aūt potētes estis. Hoc ⁊ oramus: vrām ꝯsumationē. Ideo.n. hec absens scribo vt nō pn̄s durius agā sm ptātem quam dn̄s dedit mihi in edificationē ⁊ nō in destructionē. De cetero fratres gaudete: pfecti estote: exhortamini: idipsum sapite. ¶ Pacē habete: ⁊ deus pacis ⁊ dilectiōis erit vobiscū. Salutate iuicē in osculo scō. Salutant vos oēs sancti. Gratia dn̄i nostri iesu xpi: ⁊ charitas dei: ⁊ cōicatio sctī spūs: sit cum oibus vobis. Amen.

A
Deut.17.
Mt.18.c.
Heb.10.d.
Joh.8.c.

B

C

D

Mt.5.a.

¶ Explicit epistola Pauli ad Corinthios secunda. Incipit argumentum in epistolam ad Galathas.

GAlathe sunt greci. Hi verbū veritatis pmū ab apostolo acceperūt: sed post discessū eius tēptati sunt a falsis aplis: vt in legem ⁊ in circūcisione verterent. Hos apostolus reuocat ad fidem veritatis: scribens eis ab epheso.

¶ Explicit argumentum. Incipit epla Pauli ad Galathas. Capl'm. I

PAulus apostolus nō ab hoībus: neqꝫ p hoiem: sed per iesū xp̄m ⁊ deū patrē q suscitauit eū a mortuis: ⁊ q mecū sunt oēs frēs: eccl'ijs galathie. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nr̄o ⁊ domino iesu xpo: q dedit semetipsum ꝓ pctis nostris vt eriperet nos de pn̄ti seculo nequā sm voluntatē dei ⁊ pris nostri: cui ē glia in secula seculoꝝ amē. Miror q sic tā cito trāsferimini ab eo q vos vocauit in grām xpi in aliud euāgeliū: qd nō est aliud nisi sunt aliq q vos ꝯturbant: ⁊ volunt ꝯuertere euangeliū xpi. Sed licet nos aut angelus de celo euangeliçet vobis pter ꝙ qd euangeliçauimus vobis. anathema sit. Sicut pdixi ⁊ nunc iterū dico: siquis vobis euangeliçauerit pter id qd accepistis: anathema sit. Modo eni hoibus suadeo: an deo? An qro hoib⁹ placere? Si adhuc hominib⁹ placerē: xpi seru⁹ nō essē. Notū eni vobis facio frēs euangeliū qd euāgeliçatū est a me: q: nō ē sm hoiē. Neqꝫ.n. ego ab hoie accepi illud neqꝫ didici: sed p reuelationē iesu xpi. Audistis.n. ꝯuersationē meā aliqn̄ in iudaismo: qm̄ sup modum psequebar ecclesiā dei: ⁊ expugnabā illam: ⁊ ꝓficiebā in iudaismo supra multos coetaneos meos in genere meo: abundantius emulator existens paternaꝝ mearū traditionū. ¶ Cum autē placuit ei qui me segregauit ex vtero matris mee: ⁊ vocauit p grām suam vt reuelaret filiū suū

A

B

C

.i. Cor.15.b.
Act.9.a.
⁊.22.b.

D

in me: vt euangeliçarē illū in gētibus ꝯti nuo nō acqeui carni ⁊ sanguini. Neqꝫ ve ni hierosolymā ad ātecessores meos apłos sed abij in arabiā ⁊ iterū reuersus suꝫ da/ mascū. Deide post ānos tres veni hiero solymā videre petrū ⁊ māsi apud eū die/ bus q̄ndecim. Aliū aūt apłoꝝ vidi nemi nē nisi iacobū frēm dn̄i. Que autē scribo vobis: ecce corā deo q꞉ nō mentior. Dei/ de veni in partes syrie ⁊ cilitie. Erā autē ignotus facie ecclesijs iudee: q̄ erāt in xp̄o Tm̄ aūt auditū habebant: qm̄ qui ꝑseque batur nos aliquādo: nunc euangeliçat fi dem quam aliquādo expugnabat: ⁊ in me clarificabant deum.

II

A

D Einde post ānos q̄ttuordeciꝫ ite/ rū ascendi hierosolymā cū barna ba assumpto ⁊ tito. Ascendi auteꝫ ꝯm reuelationē ⁊ cōtuli cū illis euangeliū qd̄ predico in gentibus. Seorsū aūt his q̄ videbanť aliqd esse: ne forte in vacuū cur rerem aut cucurrisseꝫ. Sed neqꝫ titus q̄ mecū erat: cū esset gētilis cōpulsus est cir cuncidi: sed ꝓpter subintroductos falsos fratres qui subintroierunt explorare liber tateꝫ nostrā quā habemus in xp̄o iesu: vt nos in seruitutē redigerēt. Quibꝰ neqꝫ ad horā cessimus subiectioni: vt veritas euangelij ꝑmaneat apud vos. Ab his āt q̄ videbanť esse aliqd: quales aliq̄n fuerit nihil mea interest. ¶ Deus eni ꝑsonā ho minis nō accipit. Mihi.n. qui videbanť esse aliquid nihil ꝯtulerunt: sed ecōtra cū vidissent q꞉ creditū ē mihi euangeliū ꝑpu tij: sicut ⁊ petro circūcisionis q̄ eni opera tus est petro ī apostolatū circūcisiōis opa tus est ⁊ mihi iter gentes: ⁊ cū cognouis/ sent grām q̄ data est mihi iacob ⁊ cephas ⁊ iohānes q̄ videbanť colūne eē: dextras dederunt mihi ⁊ barnabe societatꝭ: vt nos in gentes: ipsi aūt in circūcisionem: tm̄ vt pauperū memores essemus. Quod etiaꝫ sollicitus fui hoc ipsū facere. Cum aūt ve nisset petrus antiochiaꝫ: in faciē ei restiti: q꞉ reprehensibilis erat. Prius.n. q̄ꝫ ve/ nirent quidā a iacobo: cū gētibus edebat Cum aūt venissent subtrahebat ⁊ segre/ gabat se: timens eos qui ex circuncisione erant. Et simulationi eius consenserunt ceteri iudei: ita vt ⁊ barnabas duceretť ab eis in illam simulationem. Sed cum vi/ dissem q꞉ nō recte ambularent ad verita/ tem euangelij: dixi cephe coram oībus.

B

Ro.2.b.
Eph.6.b.
Col.3.d.
Act.10.c.
Ja.2.b.

C

D

Si tu cum iudeus sis: gentiliter viuis: ⁊ non iudaice quō gentes cogis iudaiçare? Nos natura iudei: ⁊ non ex gentibꝰ pec/ catores. Scientes autem q꞉ non iustificať hō ex operibus legis: nisi per fidem iesu xp̄i: ⁊ nos in xp̄o iesu credimus: vt iustifi cemur ex fide xp̄i: ⁊ non ex operibus legꝭ Propter quod ex operibus legis non iu stificabitur omnis caro. Quod si q̄rētes iustificari in xp̄o inuenti sumꝰ ⁊ ipsi pctō/ res: nunqd xp̄s peccati minister est? Ab/ sit. Si.n. que destruxi iterū hec reedifico: preuaricatorem me constituo. Ego enim per legem legi mortuus sum: vt deo viuā Christo confixus sum cruci. Viuo auteꝫ iam non ego: viuit vero in me xp̄s. Qd̄ autem nunc viuo in carne: in fide viuo fi lij dei. q̄ dilexit me ⁊ tradidit seipsū ꝓ me Non abijcio grām dei. Si.n. per legem iusticia: ergo gratis xp̄s mortuus est.

Capitulum. III

A

O Insensati galathe. quis vos fasci nauit non obedire veritati? Ante quoꝝ oculos xp̄s iesus ꝓscriptus est: ⁊ in vobis crucifixus. Hoc solū a vo bis volo discere: ex operibus legis sp̄ūm accepistꝭ an ex auditu fidei? Sic stulti estꝭ vt cum spiritu ceperitis: nunc carne con/ sūmamini. Tanta passi estis sine causa: si tamen sine causa. Qui ergo tribuit vobis sp̄ūm ⁊ operatur virtutes in vobis ex ope ribus legis: an ex auditu fidei? Sicut scri ptum est: ¶ abraham credidit deo: ⁊ repu tatum est illi ad iusticiam. Cognoscite er/ go: q꞉ qui ex fide sunt: hi sunt filij abrahe. Prouidens auteꝫ scriptura: q꞉ ex fide iu stificat gentes deus: prenunciauit abrahe q꞉ benedicentur in te omnes gentes. Igi tur qui ex fide sunt: benedicentur cum fi/ deli abrahā. Quicunqꝫ.n. ex oꝑibus legꝭ sunt: sub maledicto sunt. Scriptuꝫ est.n. ¶ Maledictus omnis qui non perman/ serit in omnibus que scripta sunt in libro legis: vt faciat ea. Quoniā autem in lege nemo iustificatur apud deum: manifestū est: ¶ q꞉ iustus ex fide viuit. Lex autē nō est ex fide: sed qui fecerit ea: viuet in illis. Christus nos redemit de maledicto legꝭ factus pro nobis maledictum: q꞉ scriptuꝫ est: ¶ maledictus omnis qui pēdet ī ligno vt in gentibus benedictio abrahe fieret in xp̄o iesu: vt pollicitationem sp̄ūs accipia/ mus per fidem. ¶ Fratres ꝯm hominem

Gen.15.
Ro.4.a.
Ja.2.d.

B

Deut.27.

Abachuc.2

Deut.21.

Heb.9.c

dico: tamen hominis confirmatum testamentum nemo spernit aut superordinat. Abrahe dicte sunt promissiones: et semini eius. Non dicit et seminibus quasi in multis: sed quasi in vno: et semini tuo qui est christus. Hoc autem dico testamentum confirmatum a deo que post quadringentos et triginta annos facta est lex non irritum facit ad euacuandam promissionem. Nam si ex lege hereditas: iam non ex promissione. Abrahe autem per repromissionem donauit deus. Quid igitur lex. Propter transgressionem posita est: donec veniret semen cui promiserat: ordinata per angelos in manu mediatoris. Mediator autem vnius non est: deus autem vnus est. Lex ergo aduersus promissa dei? Absit. Si enim data esset lex que posset viuificare: vere ex lege esset iusticia. Sed conclusit omnia sub peccato: vt promissio ex fide iesu xpi daretur credentibus. Prius autem quam veniret fides sub lege custodiebamur: conclusi in eam fidem que reuelanda erat. Itaque lex pedagogus noster fuit in xpo: vt ex fide iustificemur. At vbi venit fides: iam non sumus sub pedagogo. Omnes enim filij dei estis per fidem que est in xpo iesu. ¶ Quicunque enim in xpo baptizati estis xpm induistis. Non est iudeus neque grecus: non est seruus neque liber: non est masculus neque femina. Omnes enim vos vnum estis in xpo iesu. Si autem vos xpi: ergo semen abrahe estis: secundum promissionem heredes. IIII

Dico autem. Quanto tempore heres paruulus est: nihil differt a seruo cum sit dominus omnium: sed sub tutoribus et actoribus est vsque ad prefinitum tempus a patre. Ita et nos cum essemus paruuli sub elementis mundi eramus seruientes. ¶ At vbi venit plenitudo temporis: misit deus filium suum factum ex muliere factum sub lege: vt eos qui sub lege erant redimeret: vt adoptionem filiorum reciperemus. Quoniam autem estis filij dei: misit deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem: abba pater. Itaque iam non est seruus: sed filius. Quod si filius et heres per deum. Sed tunc quidem ignorantes deum his qui natura non sunt dij: seruiebatis. Nunc autem cum cognoueritis deum: imo cogniti sitis a deo: quomodo conuertimini iterum ad infirma et egena elementa quibus denuo seruire vultis? Dies obseruatis et menses et tempora et annos. Timeo vos: ne forte sine causa laborauerim in vobis. Estote sicut ego quia et ego sicut vos. Fratres obsecro vos nihil me lesistis. Scitis autem quia per infirmitatem carnis euangelizaui vobis iam pridem: et temptationem vestram in carne mea non spreuistis neque respuistis sed sicut angelum dei excepistis me sicut xpm iesum. Vbi est ergo beatitudo vestra? Testimonium enim perhibeo vobis: quia si fieri posset oculos vestros eruissetis et dedissetis mihi. Ergo inimicus vobis factus sum verum dicens vobis? Emulantur vos non bene: sed excludere vos volunt: vt illos emulemini. Bonum autem emulamini in bono semper: et non tantum cum presens sum apud vos. Filioli mei: quos iterum parturio donec formetur xps in vobis. Vellem autem esse apud vos modo et mutare vocem meam: quoniam confundor in vobis. Dicite mihi: qui sub lege vultis esse. Legem non legistis. ¶ Scriptum est enim: quia abraham duos filios habuit: vnum de ancilla: et vnum de libera. Sed qui de ancilla secundum carnem natus est: qui autem de libera: per repromissionem. Que sunt per allegoriam dicta. Hec enim sunt duo testamenta. Vnum quidem in monte sina in seruitutem generans que est agar. Sina enim mons est in arabia qui coniunctus est ei: que nunc est hierusalem et seruit cum filijs suis. Illa autem que sursum est hierusalem libera est que est mater nostra. Scriptum est enim. ¶ Letare sterilis que non paris erumpe et clama que non parturis: quia multi filij deserte magis quam eius que habet virum. Nos autem fratres secundum ysaac promissionis filij sumus. Sed quomodo tunc is qui secundum carnem natus fuerat persequebatur eum qui secundum spiritum: ita et nunc. Sed quid dicit scriptura? ¶ Eijce ancillam et filium eius. Non enim heres erit filius ancille cum filio libere. Itaque fratres non sumus ancille filij: sed libere: qua libertate nos christus liberauit. V

State: et nolite iterum iugo seruitutis contineri. Ecce ego paulus dico vobis: quoniam si circumcidamini xps vobis nihil proderit. Testificor autem rursus omni homini circumcidenti se: quoniam debitor est vniuerse legis faciende. Euacuati estis a christo: qui in lege iustificamini a gratia excidistis. Nos enim spiritu ex fide spem iustitie expectamus. Nam in christo ihesu neque circuncisio aliquid

Marginalia: E; D; Ro.6.a.; A; i.Timo.i.b.; B; E; Gene.xi.; D; Sap.3. Esa 54. Lu.23.d; Gen.xi.; A; 2.Cor.6.c. act.15.a. Eccle.13.

valet: neq; ꝑputiũ: sed fides que p charitatẽ opat. Currebatis bene. Quis vos impediuit veritati nõ obedire? Memini ꝯsenseritis. Persuasio hec nõ est ex eo q vocat vos. Modicũ fermentũ totã massaꝫ corrumpit. Ego ꝯfido in vobis i dño: q nihil aliud sapietis. Qui aũt ꝯturbat vos portabit iudiciũ qcũq; ẽ ille. Ego autẽ fratres si circũcisione adhuc pdico: qd adhuc persecutionẽ patior. Ergo euacuatũ ẽ scãdalũ crucis. Vtinã abscindãt qui vos cõturbãt. Vos eni in libertatẽ vocati estis fratres: tñ ne libertatẽ in occasionẽ detis carnis: sꝫ per charitatẽ spũs seruire inuicẽ. Ois.n. lex i vno sermone implet: Diliges ꝓximũ tuũ sicut teipsum. Quod si inuicẽ mordetis ꝛ comedetis: videte ne ab inuicẽ ꝯsumamini. Dico aũt in xpo Spiritu ambulate. ꝛ desideria carnis nõ pficietis. Caro eni concupiscit aduersus spiritũ: spũs autẽ aduersus carnẽ. Hec eni sibi inuicẽ aduersant: vt nõ quecũq; vultis illa faciatis: Quod si spiritu ducemini non estis sub lege. Manifesta sunt autẽ opera carnis que sunt fornicatio: imunditia: ipudicitia: luxuria idoloꝝ seruitus: veneficia: inimicitie: ꝯtentiões: emulatiões ire: rixe: dissensiões: secte: inuidia: hõicidia ebrietatis: comessationes: ꝛ his similia: que predico vobis sicut predixi: quoniaꝫ qui talia agunt regnum dei non ꝯseqntur. Fruct⁹ aũt spũs est charitas: gaudiuꝫ: par patiẽtia: bẽignitas: bonitas: lõganimitas: mansuetudo: fides: modestia continentia: castitas. Aduersus huiusce modi non est lex. Qui aũt sunt christi carnem suam crucifixerunt cum vitijs ꝛ cõcupiscentijs. VI

Leu.19. Mt 22.g. Mar. 12.c. L.10.g. Ro.13.c. Ja 2.b. Ro.13.d i. Pe.2.b.

Ezech.47. Apo.22.a. Ro.13.d. i. Pe.2.b.

I. Cor.5.b.

Si spiritu viuim⁹: spiritu ambulemus. Nõ efficiamur ianis glorie cupidi inuicẽ ꝓuocantes: inuicẽ inuidẽtes. Frẽs: ꝛ si ꝓocupat⁹ fuerit hõ in aliquo delicto: vos q spũales estis hi⁹ instruite in spũ lenitatis: ꝯsiderans teipꝫ ne ꝛ tu tẽpteris. Alt alti⁹ onera portate: ꝛ sic adipleoitis legẽ xpi. Nã si qs existiat se aliqd eẽ cũ nihil sit: ipe se seducit. Op⁹ ãt suũ ꝓbet vnusqsq; ꝛ sic in semetipõ tñ gloriã hẽbit ꝛ nõ in altero. Vnusqsq; eni onus suũ portabit. Comunicet ãt his qui cathecizat verbo: ei q se cathecizat in oib⁹ bonis. Nolite errare: deus non irridet.

Mt.28.c. Luc.17.a.

Que eni semiauerit homo: hec ꝛ metet Qm si seminat i carne sua: de carne ꝛ metet corruptionẽ: qui aũt seminat i spiritu: de spũ metet vitã eternã. Bonũ aũt facientes non deficiamus: tpe eni suo metemus nõ deficiẽtes. Ergo dum tẽpus habem⁹ operemur bonũ ad oẽs: maxime aũt ad domesticos fidei. Videte qualib⁹ litteris scripsi vobis mea manu. Quicũq; eni volũt placere in carne: hi cogũt vos circuncidi tñ vt crucis xpi ꝑsecutionẽ non patiant. Neq;.n. q circũcidunt: legẽ custodiunt: sed volũt vos circũcidi: vt i carne vrã glorient. Mihi aũt absit gloriari nisi in cruce dñi nři iesu xpi: p quẽ mihi mũdus crucifixus est: ꝛ ego mundo. In xpo.n. iesu neq; circũcisio aliqd valet: neq; ꝑputiuꝫ: sed noua creatura. Et qcũq; hãc regulam secuti fuerint: par sup illos ꝛ misericordia ꝛ sup israel dĩ. De cetero nemo mihi molestus sit. Ego.n. stigmata dñi iesu i corpore meo porto. Grã dñi nři iesu xpi cũ spiritu vřo fratres. Amen.

Prouer. i. Cor.15. Hiere.12. 2. Cor.9.b 2. Thes.3.

Explicit epl'a Pauli ad Galathas. Incipit argumentum in epistolam ad Ephesios.

Ephesij sunt asiani. Hi accepto verbo veritatis: perstiterunt in fide. Hos collaudat apl's: scribens eis a roma de carcere per tychicum diaconem.

Explicit argumentũ. Incipit epistola Pauli ad Ephesios. Capl'm. I

Paulus apostolus xpi iesu p volũtatẽ dei: oibus sanctis q sunt ephesi ꝛ fidelibus in xpo iesu. Grã vobis ꝛ par a deo pře nřo ꝛ dño iesu xpo. Bñdictus deus ꝛ př dñi nři iesu xpi qui bñdirit nos i oi bñdictione spũali i celestibus i xpo: sicut elegit nos i ipso ante mũdi cõstitutionẽ: vt essemus sancti ꝛ imaculati i ꝯspectu ei⁹ i charitate. Qui predestinauit nos i adoptionẽ filioꝝ p iesum xpꝫ in ipsũ sm ꝓpositũ volũtatis sue i laudeꝫ

glīe grē sue: in q̃ gratificauit nos i dilecto
filio suo: in quo habem⁹ redēptionē p sā
guinē eius remissionē pctō℞ ẛm diuitias
grē eius q̃ super abūdauit in nobis in oi
sapia ⁊ prudētia: vt notū faceret nobis sa
cramētū volūtatis sue ẛm bn̄placitū eius
qđ ꝓposuit in eo in dispensatione plenitu
dinis tp℞ istaurare oia i xp̄o q̃ in celis et
q̃ in terra sunt in ipso. ¶ In quo etiā nos
sorte vocati sum⁹ predestinati ẛm ꝓposi/
tū eius q opat̃ oia ẛm ꝯsiliū volūtatis sue
vt simus in laudē glorie eius nos q anī spe
rauimus i xp̄o. In quo ⁊ vos cū audisse
tis ṽbū ṽitatis euāgeliū salutis vr̄e: i q̃
⁊ credētes signati estis sp̄ū ꝓmissionis sā
cto: qui ē pignus hereditatis nr̄e in redē
ptionē acq̄sitionis i laudē glorie ipsius.
Propterea ⁊ ego audiēs fidē vr̄am q̃ est
in xp̄o iesu: ⁊ dilectionē in oēs sanctos: n̄
cesso gratias agens ꝓ vobis memoriam
vr̄i faciens i oronibus meis: vt de⁹ dn̄i
nr̄i iesu xp̄i pr̄ glīe det vobis sp̄m sapie ⁊
reuelationis in agnitionē ei⁹ illuminatos
oculos cordis vr̄i: vt sciat̃ q̃ sit spes vo/
cationis eius: ⁊ q̃ diuitie glorie hereditat̃
ei⁹ in scīs: ⁊ q̃ sit sup eminēs magnitudo
ṽtutis eius i nos q credimus ẛm opatō
nē potentie ṽtutis ei⁹ quā opatus est in
xp̄o suscitans illum a mortuis: ⁊ ꝯstituēs
ad dexteram suā in celestibus supra oēm
principatum ⁊ potestatem ⁊ virtutē ⁊ do/
minationem: ⁊ omne nomen qđ noiatur
non solum in hoc seculo: sed etiam in futu
ra: ⁊ omnia subiecit sub pedibus eius. Et
ipsum dedit caput supra omnem ecclesiā
que est corpus ipsius: ⁊ plenitudo eius q
omnia in omnibus adimpletur.

Col.i.b. C D

Capitulum. II

Et vos ꝯuiuificauit cū essetis mor
tui delictis ⁊ peccatis vr̄is: in qui
bus aliquando ambulastis ẛm se
culum mundi huius ẛm principem ptāt̃
aeris huius: sp̄us q nūc opat̃ in filios dif
fidentie: in qbus ⁊ nos oēs aliqn̄ cōuersa
ti sumus in desiderijs carnis nostre faciē
tes voluntatem carnis ⁊ cogitationum ⁊
eramus natura filij ire sicut ⁊ ceteri. De
us autem qui diues est in misericordia ꝓ
pter nimiam charitatem suam qua dilexit
nos: ⁊ cum essemus mortui peccatis: ꝯui
uificauit nos in christo cuius gratia estis
saluati: ⁊ conresuscitauit ⁊ consedere fecit
in celestibus: in christo iesu vt ostenderet
in seculis supuenientibus abundātes di/
uitias gratie sue in bonitate sup nos i xp̄o
iesu. Gratia.n. estis saluati per fidē ⁊ hoc
non ex vobis. Dei enim donum est: non
ex operib⁹: vt nequis glorietur. Ipsius
enim sumus factura: creati in xp̄o iesu in
operibus bonis: q̃ preparauit deus vt in
illis ambulemus. Propter qđ memores
estote q aliqn̄ vos qui gentes erat̃ in car/
ne qui dicebamini preputium ab ea q̃ dici
tur circuncisio in carne manufacta: q era
tis illo in tēpore sine christo alienati a con
uersatione israel ⁊ hospites testamento℞
ꝓmissionis spem non habētes ⁊ sine deo
in hoc mundo. Nunc aūt in xp̄o iesu vos
q aliquando eratis longe: facti est̃ ꝓpe i
sanguine xp̄i. Ipse enim est pax nostra q
fecit vtraq₃ vnum ⁊ medium parietē ma
cerie soluens inimicitias in carne sua: le/
gē mandato℞ decretis euacuans: vt du
os condat in semetipso in vno nouo hoīe
faciens pacem: vt recōciliet ābos in vno
corpore deo p crucē interficiens inimiciti/
as in semetipso. ¶ Et veniens euangeliza/
uit pacem vobis q longe fuist̃: ⁊ pacē his
q ꝓpe: qm̄ per ipsū habem⁹ accessū ambo
in vno sp̄u ad patrem. Ergo iam nō est̃
hospites ⁊ aduene: sed est̃ ciues sancto℞
⁊ domestici dei supedificati super funda/
mentum apostolo℞ ⁊ ꝓpheta℞ ipso sum
mo angulari lapide xp̄o iesu: in quo ois
edificatio ꝯstructa crescit in templum scm̄
in dn̄o. In quo ⁊ vos coedificamini i ta/
bernaculū dei in spiritusancto.

A B C D Luc.2.b.

III

Hui⁹ rei grā ego paul⁹ victus xp̄i
iesu ꝓ vobis gētibus: si tn̄ audi/
stis dispensationem grē dei q̃ da
ta est mihi in vobis qm̄ ẛm reuelationem
notum mihi factum est sacrm̄: sicut supra
scripsi in breui ꝓut potest̃ legentes itelli
gere prudentiā meā i misterio xp̄i: quod
alijs gnātionib⁹ nō est agnitū filijs hoiū
sicuti nunc reuelatū est scīs apl'is ei⁹ ⁊ ꝓ/
phet̃ in sp̄ū esse gētes coheredes ⁊ ꝯcor/
porales ⁊ ꝯticipes ꝓmissionis in xp̄o ie
su p euangeliū: ¶ cuius factus sū ego mini
ster ẛm donum grē dei q̃ data ē mihi ẛm
opatōē ṽtutis ei⁹. Mihi.n. oiū sācto℞
minimo data ē grā hec: in gētibus euāgeli/
zare iuestigabiles diuitias xp̄i: ⁊ illumina
re oēs q̃ sit dispensatio sacri abscōditi a se/

A B 1.Cor.4.a.

culis in deo q oia creauit vt innotescat pn/cipatib⁹ et ptatibus i celestibus p ecclesiã multiformis sapiã dei: fm pfinitionẽ se/culorũ quã fecit i xpo iesu dño nro: in quo habem⁹ fiduciã et accessum i ofidẽtia p fi dẽ eius. ¶ Propter qd peto ne deficiatis i tribulationib⁹ meis p vobis que ẽ gloria vrã. Huius rei grã flecto genua mea ad prẽm dñi nri iesu xpi ex q ois pñitas i ce lis et i tra noiatur: vt det vobis fm diui/tias glie sue vtutẽ corroborari per spiri/tũ eius i interiori hoie xpm habitare p fi dem cordibus vris: in charitate radicati et fundati: ¶ vt possitis oprehẽdere cũ oi/bus sanctis que sit latitudo et longitudo et sublimitas et pfundum. Scire etiã super eminẽtẽ sciẽtie charitatẽ xpi et ipleamini i omnẽ plenitudinẽ dei. Ei aũt qui potens est oia facere supabundanter q̃ petim⁹: aut intelligimus fm vtutẽ que operat in no bis: ipsi gloria in ecclesia et in xpo iesu in omnes generationes seculi seculorum. Amen. IIII

Obsecro itaq3 vos ego vinctus in dño: vt digne ambuletis voca tione q vocati estis: cũ omni humi litate et mansuetudine: cũ patiẽtia suppor tantes inuicem in charitate. Solliciti sua/ re vnitatẽ spũs in vinculo pacis. ¶ Vnũ corpus et vnus spũs: sicut vocati estis in vna spe vocatõis vestre. Vnus dñs: vna fides: vnũ baptisma. Vnus deus et pr oi um qui sup oẽs et per omnia: et i omnib⁹ nobis. ¶ Vnicuiq3 aũt nrm data est grã f3 mensurã donatiõis xpi. Propt qd di cit: ¶ Ascẽdens in altũ captiuã duxit capti uitatẽ dedit dona hoibus. Qd ãt ascẽdit qd est nisi qr et descendit pmũ in inferio/res ptes terre. ¶ Qui descẽdit: ipse est et q ascendit sup oẽs celos vt adimpleret oia. Et ipse dedit quosdam qdem apostolos: quosdam aũt pphetas: alios vo euãgeli stas alios aũt pastores et doctores ad con sumationẽ sanctorũ in opus ministerij in edificationẽ corporis xpi: donec occurra mus omnes in vnitatẽ fidei et agnitionis filij dei ¶ in virum pfectũ in mensurã eta tis plenitudinis xpi vt iam non simus p/uuli fluctuantes: et circũferamur oi vento doctrine in nequitia hoium: in astutia ad circũuentionẽ erroris. Veritatẽ aũt faciẽ tes in charitate crescam⁹ in illo p oia q est caput xps: ex quo totũ corpus cõpactũ et cõnexũ p omnẽ iuncturã sũministratiõis fm opationẽ in mensurã vniuscuiusq3 mẽ/bri augmentũ corporis facit: in edificatio nẽ sui in charitate. Hoc igitur dico et testi ficor in dño: ¶ vt iã nõ ambuletis sicut gẽ tes ambulãt i vanitate sensus sui tenebris obscuratũ hñtes intellectũ: alienati a vita dei p ignorãtiã q̃ est in illis pter cecitatẽ cordis ipsorũ: qui desperãtes semetipsos tradiderũt impudicitie in opationẽ immun dicie oĩs: in auaritiã. Vos ãt non ita di/dicistis xp3: si tñ illũ audistis et in ipso edo cti estis sicut ẽ veritas in iesu. Deponite vos fm pstinam oũersationẽ veterẽ ho/minẽ q corrũpit f3 desideria erroris. Re nouamini aũt spiritu mentis vestre: et in duite nouũ hoiem q fm deũ creatus ẽ i iu stitia et scitate vitatis. ¶ Propter qd de/ponẽtes mendaciũ: loqmini vitatẽ vnus/ qsq3 cũ pximo suo: qm sum⁹ inuicẽ mem bra. ¶ Irascimini et nolite peccare. Sol nõ occidat sup iracũdiã vrãm. Nolite locũ dare diabolo. Qui furabat iam nõ furet magis ãt laboret opando manib⁹ suis qd bonũ est: vt hẽat vñ tribuat necessitatẽ pa tiẽti. Ois fmo malus ex ore vro nõ pce dat: sed si qs bon⁹ ad edificationẽ fidei vt det grãm audiẽtibus. Et nolite otristare spm scm dei in q signati estis in die redẽ/ptionis. Ois amaritudo et ira et idigna/tio: et clamor: et blasphemia tollat a vobis cũ omni malicia. ¶ Estote aũt inuicem be nigni: misericordes: donantes inuicem: sicut et deus in christo donauit vobis.

Capitulum. V

Estote ergo imitatores dei sicut filij charissimi: et ambulate in di/lectione sicut et xps dilexit nos et tradidit semetipsum p nobis oblationem et hostiã deo in odorẽ suauitatis. ¶ Forni catio autem et omnis immundicia aut aua ricia nec nominetur in vobis: sicut decet sanctos: aut turpitudo: aut stultiloquium aut scurrilitas que ad rem non pertinet: sed magis gratiarum actio. Hoc enim scitote intelligentes: q omnis fornicator: aut immundus: aut auarus quod est ido/lorum seruitus: non habet hereditatẽ i re gno christi et dei. Nemo vos seducat ina nibus verbis propter hec enim venit ira dei in filios diffidentie. Nolite ergo effici

Marginalia (left): C — D — Apoc.xi.c. — Job.xi. — A — i.Cor.7.c. — Ro.xi.b. — .i.Cor.xii.b. — Apoc.xi.c. — 2.Cor.io.c. — Ps.67. — B — Jo.3.c. — Esaie.45.

Marginalia (right): C — Ro.i.c. — i.Pe.2.a. — Col.3.b. — Ro.6.a. — Heb.xi.a. — Col.3.b. — Ps.4. — D — Ja.4.b. — i.Pe.4.a. — Col.3.b. — A — i.Cor.4.d. — Phil.3.c. — i.Jo.4.d. — Jo.13.g. — Ja.i.c. — B

Job.12.c. participes eorū. ¶ Eratis. n. aliqñ tenebre: nunc autē lux in domino. Ut filij lucis ambulate. Fructus enim lucis est in omni bonitate & iusticia & veritate. Probantes qd sit bñplacitū deo. Et nolite coicare operib⁹ infructuosis tenebrarū: magis aūt redarguite. Que eni in oculto fiunt ab ipsis turpe est & dicere. Oia autē q̄ arguunt a lumie manifestant. Omne enim qd̄ manifestat lumen est. Propter qd dic. Surge q dormis & exurge a mortuis. & illuminabit te xp̄s. ¶ Videte itaq₃ fratres quō caute ambuletis non quasi insipientes sed vt sapientes. redimentes tēpus: qm̄ dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes. ¶ Sed intelligētes q̄ sit voluntas dei. Et nolite inebriari vino in quo est luxuria: sed implemini spū scō loquētes vobismetipsis in psalmis. hymnis: & cāticis spiritalibus cātantes & psallentes in cordibus vr̄is dño: gratias agētes semp ꝓ oibus in nomie dñi nostri iesu xp̄i deo & patri. Subiecti inuicē: in timore xp̄i. ¶ Mulieres viris suis subdite sint sicut dño. qm̄ vir caput est mulieris sicut xp̄s caput est eccl'ie: ipse saluator corporis eius. Sed sicut ecclesia subiecta est xp̄o. ita & mulieres viris suis in omnib⁹. ¶ Viri diligite vxores vestras sicut & xp̄s dilexit ecclesiā: & seipm̄ tradidit ꝓ ea vt illā sanctificaret: mundans eam lauacro aque in verbo vite: vt exhiberet ipse sibi gloriosam eccl'am non habentē maculam: aut rugā: aut aliquid huiusmōi: sed vt sit sācta & imaculata. Ita & viri debent diligē vxores suas: vt corpa sua. Qui suam vxorem diligit: seipm̄ diligit. Nēo enim vnq̄ carnē suā odio habuit. sed nutrit & fouet eā sicut & xp̄s ecclesiā: q2 mēbra sumus corporis eius de carne ei⁹ & de ossibus ei⁹. ¶ Propter hoc relinquet hō patrē & matrem suam: & adherebit vxori sue: & erūt duo i carne vna. Sacrm̄ hoc magnum est. Ego aūt dico in xp̄o & in ecclesia. Verūtñ & vos singuli vnusqsq₃ vxorem suā: sicut seipm̄ diligat: vxor autem timeat virum suum.

VI

Filij obedite parētibus vr̄is in domio. Hoc. n. iustū est. ¶ Honora patrem tuum & matrem tuam. quod est mandatum primum in promissione: vt bene sit tibi: & sis longeu⁹ super terrā. Et vos patres nolite ad iracūdiam prouocare filios vestros: sed educare illos in disciplina & correptione dñi. ¶ Serui obedite dominis carnalibus cū timore & tremore: In simplicitate cordis vestri sicut xp̄o: non ad oculum seruientes quasi hoibus placentes: sed vt serui xp̄i faciētes volūtatē dei ex aīo cum bona voluntate seruiētes sicut dño: & nō hoib⁹ sciētes qm̄ vnusqsq₃ qdcūq₃ fecerit bonū hoc recipiet a dño siue seruus siue liber. Et vos dñi eadē facite illis remittētes minas: sciētes q2 & illorū & vester dñs ē i celis. ¶ & psonarū acceptio nō est apud deū. De cetero frēs cōfortamini in dño: & i potentia vtutis eius. ¶ Induite vos armaturā dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli: qm̄ nō ē nobis colluctatio aduersus carnē & sanguinē: s₃ aduersus pncipes & ptātes: aduersus mundi rectores tenebrarū harū: ɔtra spiritalia neqtie in celestibus. Propterea accipite armaturā dei: vt possitis resistere in die malo. & i oibus pfecti stare. State ergo succincti lumbos vr̄os in veritate: & induti loricā iusticie: & calciati pedes in pparationē euāgelij pacis. ¶ In oibus sumētes scutū fidei in quo possitis oia tela nequissimi ignea extinguere: & galeā salutis assumite: & gladiū spūs qd̄ est verbū dei: p oēm oratione & obsecrationē orantes oi tpe in spū: & in ipso vigilātes in oi instantia & obsecratiōe ꝓ oibus sanctis & ꝓ me: vt det mihi sermo in apertiōe oris mei cū fiducia notū facere mysteriū euangelij: ꝓ quo legatione fungor in cathena ista. ita vt in ipso audeā ꝓut oportet me loqui. Ut autē et vos sciatis q̄ circa me sūt: qd agā: oia vobis nota faciet tychicus charissimus frat & fidelis mister i dño: quē misi ad vos i hoc ipm̄ vt cognoscatis q̄ circa nos sunt & cōsolet corda vr̄a. Pax fribus: & charitas cū fide a deo patre nr̄o & dño iesu xp̄o. Grā cū oibus q diligūt dñm nostrum iesū xp̄m i incorruptione. Amen.

Explicit epl'a Pauli ad ephesios. Incipit argumētū in epl'ā ad philippēses.

Philippēses sūt macedōes. Hi accepto vbo vitatis pstiterūt i fide: nec receperūt falsos aplos. hos collaudat apo

Marginal references: Job.12.c. — C — Col.4.b. — Ro.12.a — Thessa.4.a. — Col.3.c. — i.Pe.3.a — D — Col.3.c. — Gen.2. — 2.Esdre.4 — Mt.19.b. — Mr.10.a — i.Cor.6.d — A — Col.3.d — Exo.20 — Mt.19.c — Luc.13.d — Mr.10.c — Eccle.3. — Col.3.d — i.Pe.2.c — B — Leuit.19. — Ro.2.b — Col.3.d — Act.10.c — Ja.2.b — i.Pe.i.c. — Col.3.b — C — Esaie.59. — i.The.5.b — D

stolus. scribens eis a roma de carcere p(er) epaphroditum.

¶ Explicit argumentu3. Incipit epistola Pauli ad Philippẽses. Capl'm. I

a

Paulus et timotheus sui iesu xp̄i oi̇bus sanctis i xp̄o iesu q sunt philippis cū ep̄is ⁊ diacōib⁹. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nostro ⁊ dn̄o iesu christo. Gratias ago deo meo in oi memoria vestri semp in cūctis oratiōibus meis p oibus vobis cū gaudio dep̄catione faciēs sup cōicatione vestra in euāgelio xp̄i a p̄ma die vsq3 nunc cōfidēs hoc ip̄m: q2 q cepit in vobis opus bonū: pficiet vsq3 in diem xp̄i iesu. Sicut est mihi iustū hoc sentire p oibus vobis: eo q habeā vos i corde ⁊ n vinculis meis ⁊ i defensiōe ⁊ cōfirmatiōe euangelij: socios gaudij mei oēs vos eē.

B

Testis eni mihi est deus: quō cupiā oēs vos esse in visceribus iesu xp̄i. Et hoc oro: vt charitas vestra magis ac magis abūdet in oi scia ⁊ in oi sensu: vt pbetis potiora vt sitis sinceres ⁊ sine offensa in die xp̄i. repleti fructu iusticie p iesu3 xp̄m in gloriā ⁊ laudē dei. Scire aūt vos volo frēs q2 q̄ circa me sunt: magis ad pfectū venerūt euangelij: ita vt vincula mea manifesta fierēt in xp̄o in oi ptorio ⁊ i ceteris oibus: vt plures e frībus in dn̄o ꝯfidentes in vinculis meis: abūdantius auderent sine timore v̄bū dei loq.

C

Quidā qdē ⁊ ppter inuidia3 ⁊ ꝯtentionē: qdē aūt ⁊ ppter bonā volūtatē xp̄m pdicant. Quida3 ex charitate: sciētes qm̄ i defensiōe euāgelij positus sū. Quidā aūt ex ꝯtētiōe xp̄m annūciant nō sincere: existimātes p̄ssurā se suscitare vinculis meis. Quid eni. Dū oimodo siue p occasionē: siue p veritatē xp̄s annūciet: ⁊ in h gaudeo: s3 ⁊ gaudebo. Scio eni q2 hoc mihi pueniet ad salutē: p vestra3 orationē ⁊ submistrationem sp̄us iesu christi: sm expectationē ⁊ spem meā q2 i nullo ꝯfūdar: sed in oi fiducia sicut semp ⁊ nūc magnificabit christus in corpore meo: siue p vitā: siue p mortem. Mihi eni viuere christus est. ⁊ mori lucrū. Qd si viuere in carne: hic mihi fructus opis est. Et quid eligam ignoro: coartor aūt e duobus desideriū hñs dissolui ⁊ esse cū christo multomagis melius permanere aūt in carne: necessarium ppter vos. Et hoc cōfidens scio q2 manebo et pmanebo oibus vobis ad pfectū vestrū ⁊ gaudiū fidei: vt gratulatio vestra abundet in christo iesu in me: p meū aduentu3 iterū ad vos. Tm̄ digne euangelio xp̄i ꝯuersamini: vt siue cū venero ⁊ videro vos siue absens audiā de vobis: q2 statis in vno spiritu vnanimes: collaborantes fidei euangelij: ⁊ in nullo terreamini ab aduersarijs q̄ est illis causa pditiōis. vobis aūt salutis. Et hoc a deo. Q2 vobis donatū est p christo: nō solū vt in eū credatis. sed vt etiam p illo patiamini: ide3 certamē habētes quale ⁊ vidistis in me: ⁊ nunc audistis de me. II

2.Reg.2.
Daniel.13

a

Si qua ḡ ꝯsolatio in christo: si qd solatiū charitatis. si q̄ societas spiritus si qua viscera miserationis implere gaudium meū. vt idem sapiatis eandem charitate3 habentes. vnanimes idipsum sentientes. Nihil per contentionē neq3 per inanem gloria3. sed in humilitate superiores sibi inuicem arbitrātes nō q̄ sua sunt singuli ꝯsiderantes. sed ea q̄ aliorum. Hoc. n. sentite in vobis. qd christo iesu. Qui cū in forma dei esset. nō i rapinam arbitratus est esse se equalem deo. sed semetipsum exinaniuit formā serui accipiens in similitudinē hoium factus ⁊ habitu inuētus vt homo. humiliauit semetipsū factus obediens vsq3 ad morte3 mortem autē crucis. ¶ Propter qd ⁊ deus exaltauit illū ⁊ donauit illi nomē quod est super oē nomen. ¶ vt in nomine iesu oē nomen flectat celestium terrestriū ⁊ infernoꝝ. ⁊ ois lingua ꝯfiteat q2 dn̄s iesus christus in gloria est dei pr̄is. Itaq3 charissimi mei sicut semper obedistis. non in p̄ntia mei tm̄. sed multomagis nunc i absentia mea cum metu ⁊ tremore vestra3 salutem opamini. Deus est. n. q opat in vobis ⁊ velle ⁊ pficere p bona voluntate Oia aūt facite sine murmuratōib⁹ ⁊ hesitatiōibus. vt sitis sine q̄rela ⁊ simplices filij dei sine reprehensione in medio nationis praue ⁊ peruerse. inter quos lucetis sicut luminaria in mundo verbu3 vite ꝯtinētes ad gloriā meā in die christi. q2 n̄ in vacuū cucurri neq3 in vacuū laboraui

Heb.2.c B
Ro.14.b

C

Sed si emulor supra sacrificiū ⁊ obsequꝫ fidei vr̄e: gaudeo ⁊ ꝯgratulor oībus vobis. Id ipsū aūt ⁊ vos gaudete: ⁊ ꝯgratulami mihi. Spero aūt in dn̄o iesu timotheū me cito mittere ad vos: vt ⁊ ego bono aīo sim cognitis q̄ circa vos sūt. Neminē .n. habeo tā vnanimē q sincera affectōe ꝓ vobis sollicitus sit. Oēs .n. q̄ sua sūt q̄rūt: nō q̄ iesu xp̄i. Experimentū āt ei⁹ cognoscite: qm̄ sicut prī filius mecū ſuiuit in euangelio. Hunc igit̄ spo me mittere ad vos: mox vt videro q̄ circa me sūt. Cofido aūt i dn̄o: qm̄ ⁊ ip̄e veniā ad vos cito Necessariū aūt existimaui epaphroditūꝫ frēm ⁊ coopatorē ⁊ cōmilitonē meū: vrꝫ āt apl'm ⁊ mistrū necessitatis mee: mitter̄ ad vos: qm̄ qdem oēs vos desiderabat: ⁊ mestus erat ꝓpterea q̄ audieratis illuꝫ infirmatū. Nā ⁊ infirmatus est vsqꝫ ad mortē: sꝫ deus mistus ē eius. Nō solum aūt ei⁹: veꝝ etiā ⁊ mei: ne tristiciā sup tristiciā haberē. Festinātī⁹ g̊ misi illū vt viso illo iteꝝ gaudeatis: ⁊ ego sine tristicia sim. Excipite itaqꝫ illū cū oī gaudio i domino: ⁊ eiusmōi cū honore habetote: qm̄ ꝓpter opus xp̄i vsqꝫ ad morteꝫ accessit: tradēs aīam suaꝫ. vt iplerēt id qḋ ex vobis deerat erga meū obsequm. III

De cetero frēs mei gaudete i dn̄o eadē vobis scribere mihi qdem nō pigrū: vobis aūt necessarium Videte canes: videte malos oparios videte ꝯcisionē. Nos eni sumus circūcisio q spū ſuimus deo ⁊ gloriamur i xp̄o iesu ⁊ nō i carne fiduciā hn̄tes: q̄q̄ ⁊ ego habeā ꝯfidentiā i carne. Si qs alius videt̄ ꝯfidere in carne: ego magis circuncisus octaua die ex genere isrl' de tribu bēiami. Hebreus ex hebreis: ſm legē phariseus ſm emulationē ꝑseq̄ns ecclesiā dei: ſꝫ iusticiā q̄ i lege ē ꝯuersatus sine q̄rela. Sꝫ q̄ mihi fuerūt lucra: hec arbitratus suꝫ ꝓpter xp̄m detrimenta. Veruntn̄ existimo oia detrimentū ec̄ ꝓpter eminentē sciam iesu xp̄i dn̄i mei: ꝓpter quē oia detrimentū feci ⁊ arbitror vt stercora vt xp̄m lucri faciā: vt ⁊ iueniar in illo nō hn̄s meaꝫ iusticiā q̄ ex lege est: sed illā q̄ ex fide est xp̄i iesu. q̄ ex deo est iusticia in fide ad cognoscē dū illū: ⁊ ꝟtutē resurrectiōis ei⁹ ⁊ societatē passiōis illius: ꝯfiguratus morti ei⁹ si quō occurrā ad resurrectionem q̄ est ex mortuis nō q̄ iaꝫ accepꝑiꝫ: aut iā ꝑfect⁹ sim. Sequor aūt quomō cōprehendaꝫ in quo cōprehēsus suꝫ a xp̄o iesu. Frēs ego me nō arbitror cōprehēdisse. Vnū autē q̄ qdem retro sunt obliuiscēs: ad ea vero q̄ sunt priora extendēs meipsuꝫ: ad destinatuꝫ ꝑsequor ad brauiū supne vocationis dei in xp̄o iesu. Quicūqꝫ g̊ ꝑfecti sumus h̄ sentiamus: ⁊ si qd aliter sapit̄: ⁊ h̄ vobis de⁹ reuelabit. Veruñ ad qḋ ꝑuenim⁹ vt idē sapiam⁹ ⁊ i eadē ꝑmaneam⁹ regula. ¶ Imitatores mei estote frēs ⁊ obseruate eos q ita ambulāt sicut habetis formaꝫ nr̄am. Multi .n. ambulāt quos sepe dicebā vobis: nūc aūt ⁊ flens dico inimicos crucis xp̄i quoꝝ finis interitus. quoꝝ deus venter ē. ⁊ gloria in ꝯfusione ipsorū q terrena sapiūt. Nostra aūt ꝯuersatio i celis est. ¶ Vnde etiā saluatorem expectamus dn̄m nr̄m iesū xp̄m: qui reformabit corpus humilitatis nr̄e ꝯfiguratū corpori claritatis sue. ſm opationē ꝟtutis sue qua etiaꝫ possit subijcere sibi oia.

Capitulum. IIII

Itaqꝫ fratres mei charissimi ⁊ desiderātissimi. gaudiū meū ⁊ corona mea: sic state in domino charissimi. Euchodiā rogo ⁊ sinticē deꝑcor idipꝫ sapere in dn̄o. Etiā rogo ⁊ te germane cōpar. adiuua illas q̄ mecū laborauerūt in euāgelio cū clemēte ⁊ ceteris adiutoribus meis: ¶ quoꝝ noia sūt in libro vite. Gaudete in dn̄o semꝑ: iterum dico gaudete. Modestia vr̄a nota sit oīb⁹ hōibus. Dn̄s .n. ꝓpe est. ¶ Nihil solliciti sitis sꝫ in oī oratiōe ⁊ obsecratiōe cū gr̄arū actiōe petitōes vr̄e inotescāt apḋ deū. Et pax dei q̄ exuperat oēm sensuꝫ custodiat corda vr̄a ⁊ intelligētias vr̄as in xp̄o iesu. De cetero frēs q̄cunqꝫ sūt vera: q̄cūqꝫ pudica: q̄cūqꝫ iusta: q̄cūqꝫ scā: q̄cūqꝫ amabilia: q̄cūqꝫ bone fame: si qua virt⁹ si qua laus discipline: hec cogitate: que et didicistis ⁊ accepistis ⁊ audistis ⁊ vidistis in me. Hec agite ⁊ deus pacis erit vobiscum. Gauisus sum autem in domino vehementer: quoniaꝫ tandem aliquādo refloruistis pro me sentire sicut ⁊ sentiebatis. Occupati autem eratis. Non quasi propter penuriam dico. Ego enim didici in qbus sum sufficiens esse. Scio ⁊ hūiliari: scio ⁊ abūdare. Vbiqꝫ ⁊ i oibus

D — A — At.13.a. — B

C — i. Cor. 4. d — Eph. 5. a. — i. Tessa. 4. b — Joh. 13. g — D — Gen. 41. ⁊. 49. — Esaie. 19 — 4. Reg. 13 — A — Eccle. 24. — Baruch. 4. — B — Mt. 5. g — E

institutus sũ: ⁊ satiari ⁊ esurire: ⁊ abũdare ⁊ penuriã pati. Oia possũ i eo q me cõfortat. Verũtñ bñ fecistis: cõicantes tribulationi mee. Scitis aũt ⁊ vos philippenses q in pncipio euãgelij qñ pfectus sũ a macedonia: nulla mihi eccl'ia cõicauit in rõe dati ⁊ accepti: nisi vos soli: q: ⁊ thessalonicã semel ⁊ bis in vsum mihi misistis. Nõ q: qro datũ: sed reqro fructũ abundantẽ in rõne vestra. D Habeo aũt oia: ⁊ abundo. Repletus sũ acceptis ab epaphrodito: q misistis in odorẽ suauitatis. Ro.12.a. hostiã acceptã placentẽ deo. Deus aũt meus impleat oẽ desideriũ vrm ſm diuitias suas i gloria in xpo iesu. Deo aũt ⁊ patri nostro gl'ia in secula seculoꝝ amẽ. Salutate oẽm scm in xpo iesu. Salutant vos q mecũ sũt fratres. Salutant vos oẽs sancti: maxie aũt qui de cesaris domo sunt. Gratia dñi nostri iesu xpi cum spũ vestro. Amen.

¶ Explicit ep'la Pauli ad Philippẽses. Incipit argumẽtũ i ep'laȝ ad colossẽses.

Colossenses: ⁊ hi sicut laodicẽses sunt asiani: ⁊ ipsi preuenti erãt a pseudo ap'lis. Nec ad hos accessit ipse ap'ls: sȝ ⁊ hos per epistolaȝ corrigit. Audierant eniȝ verbũ ab archippo: qui ⁊ ministerium in eos accepit. Ergo apostolus iaȝ ligatus scribit eis ab ephe so per tychicum diaconem ⁊ onesimum acolythum.

¶ Explicit argumentum. Incipit epistola Pauli ad Colossenses.

Capitulum. I

A Paulus apostolus iesu christi per voluntatem dei ⁊ timotheus frater: his q sunt colossis sanctis ⁊ fidelibus fratribus in christo iesu. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nostro. Gratias agim⁹ deo ⁊ patri domini nostri iesu christi semper pro vobis orantes: audientes fidem vestrã in xpo iesu ⁊ dilectioneȝ quã habetis in scõs oẽs, pter spẽ q̃ reposita ẽ vobis in celis: quã audistis in vbo veritatis euãgelij: qd puenit ad vos sicut ⁊ in vniuerso mũdo ẽ: ⁊ fructificat ⁊ crescit sicut in vobis ex ea die q̃ audistis ⁊ cognouistis grãȝ dei in vitate: sicut didicistis ab epaphra charissimo cõseruo nostro q est fidelis p vobis minister xpi iesu. Qui etiã manifestauit nobis dilectionẽ vrãȝ in spũ. B Ideo ⁊ nos ex q̃ die audiuimus: nõ cessamus p vobis orãtes ⁊ postulantes: vt impleamini agnitiõe voluntatis eius in oi sapia ⁊ itellectu spirituali: vt ambuletis digne deo p oia placentes in oi opere bono fructificantes ⁊ crescẽtes in scia dei: in oi virtute cõfortati ſm potentiã claritatis ei⁹ in oi patientia ⁊ lõganimitate cuȝ gaudio grãs agẽtes deo ⁊ pri: q dignos nos fecit in ptem sortis scõꝝ in lumie. Qui eripuit nos de ptãte tenebraꝝ: ⁊ trãstulit i regnũ filij dilectiõis sue: in q hẽmus redemptionẽ ⁊ remissionẽ pctõꝝ. Eph.i.b. Qui est imago di inuisibilis pmogenitus ois creature: qm i ipso cõdita sunt vniuersa in celis ⁊ i terra visibilia ⁊ inuisibilia. Siue throni: siue dominatiões: siue pncipatus: siue ptãtes: oia p ipsũ ⁊ i ipo creata sũt. C Et ipse ẽ añ oẽs: ⁊ oia in ipso cõstant. Et ipse ẽ caput corporis eccl'ie q ẽ pncipiũ pmogenitus ex mortuis: vt sit in oibus ipse primatũ tenens. Quia in ipo cõplacuit oẽm plenitudinem inhitare ⁊ p eũ recõciliari oia in ipȝ pacificans p sanguinẽ crucis eius: siue que in terris: siue q̃ in celis sũt. Et vos cũ essetis aliqñ alienati ⁊ inimici sensu in opib⁹ malis: nunc aũt recõciliauit in corpore carnis eius p mortẽ: exhibere vos scõs ⁊ imaculatos ⁊ irreprehensibiles corã ipo: si tñ permanetis in fide fundati ⁊ stabiles ⁊ imobiles a spe euãgelij qd audistis: qd pdicatũ ẽ in vniuersa creatura q̃ sub celo ẽ: cui⁹ D factus sũ ego paulus mister: q nunc gaudeo in passionibus p vobis: ⁊ adimpleo ea q̃ desunt passionuȝ xpi in carne mea p corpore eius qd est eccl'ia. Cuius fact⁹ sũ ego mister ſm dispensatione dei q̃ data ẽ mihi i vobis vt impleã verbũ dei: mysteriũ qd abscõditũ fuit a seculis: ⁊ gñationibus nunc aũt manifestatũ ẽ scis eius qbus voluit deus notas facere diuitias gl'ie sacramẽti hui⁹ in gẽtibus: qd ẽ xps in vobis spes gl'ie: quẽ nos ãnunciauimus corripientes oẽm hoieȝ ⁊ docẽtes in oi sapia vt

exhibeamus oēm hoīez pfectū in xp̄o ieſu in q̄ ꝛ laboro certādo ſm opationē eius quā operat̄ in me in virtute. II

A Volo eni vos ſcire qlē ſollicitudinē habeā ꝓ vobis ꝛ ꝓ his q ſunt laodicie: ꝛ qcunqꝫ nō viderūt faciē meā in carne ꝛ ꝯſolent̄ corda ipſoꝝ inſtructi in charitate: ꝛ in oēs diuitias plenitudinis itellect⁹ i agnitiōe myſterij dei ꝛ pr̄is ꝛ xp̄i ieſu: in q̄ ſūt oēs theſauri ſapie ꝛ ſcie abſconditi. Hoc aūt dico: vt nemo vos decipiat i ſublimitate ſmonū. Nā ꝛ ſi corpore abſens ſū: ſꝫ ſpū vobiſcū ſū gaudens ꝛ videns ordinē veſtrū: ꝛ firmamētū eius q̄ in xp̄o eſt fidei vr̄e. B Sicut ḡ accepiſtis ieſuꝫ xp̄m dn̄m noſtꝝ: in ip̄o ambulate: radicati ꝛ ſup edificati in ip̄o: ꝛ ꝯfirmati in fide: ſicut ꝛ didiciſtis: abūdantes in illo in gratiaꝝ actiōe. Videte neqs vos decipiat p philoſophiā ꝛ inanē fallaciam ſm traditionē hoium ſm elemēta mūdi: ꝛ nō ſm xp̄m. C Quia in ip̄o inhabitat ois plenitudo diuinitatis corporalit̄ ꝛ eſtis in illo repleti q ē caput ois p̄ncipatus ꝛ ptātis: in q̄ ꝛ circūciſi eſtis circuncisione non manufacta i expoliatiōe corpis carnis: ſed i circūciſione xp̄i ꝯſepulti ei in baptiſmo: i q̄ ꝛ reſurrexiſt̄ p fidē opatiōis dei q ſuſcitauit illū a mortuis. Et vos cuꝫ mortui eſſetis i delictis ꝛ p̄putio carnis vr̄e conuiuificauit cū illo donans vobis oia delicta: delens qđ aduerſus nos erat cyrographū decreti qđ erat ꝯtrariū nobiſ. Et ipꝫ tulit de medio affigens illud cruci: ꝛ expolians p̄ncipatus ꝛ ptātes: traduxit ꝯfidenter palā triūphans illos i ſcip̄o. D Nemo ḡ vos iudicet i cibo: aut in potu: aut in pte diei feſti: aut neomenie: aut ſabbatoꝝ que ſūt vmbra futuroꝝ: corpus aūt xp̄i. ¶ Nemo vos ſeducat volēs in hūilitate ꝛ religione angeloꝝ q̄ nō vidit ābulans fruſtra iflatus ſenſu carnis ſue: ꝛ nō tenēs caput ex quo totū corpus p nexus ꝛ ꝯiunctiōes ſūminiſtratū ꝛ ꝯſtructū creſcit in augmētuꝫ dei. Si ḡ mortui eſt̄ cū xp̄o ab elemētis huius mūdi: qd adhuc tāq̄ꝫ viuentes mūdo decernitis. Ne tetigeritis: neqꝫ guſtaueritis: neqꝫ ꝯtrectaueritis: q̄ ſūt oia i interitu ip̄ſo vſu ſm p̄cepta ꝛ doctrinas hominū: q̄ ſunt rōnē qdē hn̄tia ſapie in ſuꝑſtitione ꝛ hūilitate ꝛ nō ad p̄cend ū corpi

Mt.14.a.
Mr.1ȝ.b.
Luc.11.b.
i.Cor.3.b.
Eph.5.b.

nō i honore aliq̄ ad ſaturitatē carnis: III

A Igitur ſi conſurrexiſtis cum xp̄o que ſurſuꝫ ſunt querite vbi xp̄s ē in dextera dei ſedens que ſurſum ſunt ſapite: non que ſuper terrā. Mortui eni eſtis: ꝛ vita veſtra abſcōdita eſt cum xp̄o in deo: cum aūt xp̄s apparuerit vita veſtra: tunc ꝛ vos apparebitis cum ipſo in gloria. Mortificate ergo membra veſtra q̄ ſunt ſuper terrā: fornicationē: imūdiciaꝫ: libidinē: concupiſcentiā malam: ꝛ auaritiaꝫ que eſt ſimulacroꝝ ſeruitus: ꝓpter que venit ira dei ſuper filios incredulitatis: B in qbus ꝛ vos ambulaſtis aliqn̄ cū viueretis in illis. ¶ Nunc aūt deponite ꝛ vos oia: irā: indignationē: maliciā: blaſphemiā: turpē ſmonē de ore vr̄o. ¶ Nolite mentiri inuicē: expoliātes vos veterē hoiem cū actibus ſuis: ꝛ induentes nouū: eū qui renouat̄ in agnitiōe dei ſm imaginē eius q creauit euꝫ: vbi non eſt gentilis ꝛ iude⁹: circūciſio ꝛ p̄putiū: barbar⁹ ꝛ ſcytha: ſeru⁹ ꝛ liber: ſed oia ꝛ in oib⁹ xp̄s ¶ Induite vos ḡ ſicut electi dei ſācti ꝛ dilecti viſcera miſericordie: benignitatē humilitatē: modeſtiā: patiētiā. ¶ ſupportātes inuicē ꝛ donātes vobiſmetipſis ſi qs aduerſus aliquē hꝫ querelā: ſicut ꝛ dn̄s donauit vobis: ita ꝛ vos. C Sup oia autē hec charitatē habete qđ eſt vinculū pfectionis ꝛ pax xp̄i exultet i cordibus vr̄is: i qua et vocati eſtis i vno corpore: ꝛ grati eſtote. Verbū xp̄i habitet in vobis abundant̄: i oia ſapia docētes ꝛ cōmonētes voſmetipſos i pſalmis ꝛ hymnis ꝛ cāticis ſpūalib⁹ i gr̄a cantantes in cordibus veſtris deo. Oē qđcūqꝫ facitis in v̄bo aut i ope: oia i noīe dn̄i noſtri ieſu xp̄i: gratias agentes deo ꝛ pr̄i per ipſum. ¶ Mulieres ſubdite eſtote viris: ſicut oportet in domino. D Viri diligite vxores veſtras ꝛ nolite amari eſſe ad illas. ¶ Filij obedire parentibus p omnia. hoc enim placitum eſt in domino ¶ Patres nolite ad indignationem prouocare filios veſtros vt non puſillo animo fiant. ¶ Serui obedite per omnia dominis carnalibus: non ad oculum ſeruiētes quaſi hominibus placentes: ſed in ſimplicitate cordis timentes dominū. Qđcūqꝫ facitis: ex anio operamini: ſicut domino et non hominibus ſcientes q̄ a domino

Heb.12.a.
i.Pe.2.a.
Eph.4.c.
Ro.6.a.
Eph.4.c.
Eph.4.d.
Eph.4.d.
Eph.5.c.
i.pe.3.a.
Eph.6.a.
Eph.6.a.
i.Pe.2.c.

Leui.19. Ro.2.b. Eph.6.b Act.10.c. Ja.2.b. 1. Pe.1.c.

accipietis retributionē hereditatis. Dn̄o xp̄o seruite. Qui.n. iniuriā facit: recipiet id quod inique gessit. ¶ Et nō est psonarꝫ acceptio apud deum. IIII

A D omini: qd̄ iustū est ꝛ equū seruis prestate: sciētes qm̄ ꝛ vos dn̄ꝫ habetis in celo. Orationi instate: vigilantes in ea in gratiarꝫ actione: orantes simul ꝛ ꝓ nobis vt d e⁹ aperiat nob ostiū sermonis ad loquendū mysteriū xp̄i: ꝓpter quod etiaꝫ vinctus sū: vt manifesteꝫ illud ita vt oportet me loqui. B ¶ In sapientia ābulate ad eos qui foris sunt tēpus redimentes. Sermo vester sēper in gratia sale sit conditus: vt sciatis quō oporteat vos vnicuiqꝫ respondere. Que circa me sunt: oīa vobis nota faciet tychicus charissimus frater ꝛ fidelis minister ꝛ cōseruus in dn̄o: quē misi ad vos ad hoc ipsuꝫ vt cognoscat que circa vos sunt: ꝛ consoletur corda vestra cū onesimo charissimo ꝛ fideli fratre: q ex vobis est: qui oīa que hic aguntur nota facient vobis. C Salutat vos aristarchus: concaptiuus meus. Et marcus consobrinus barnabe: de quo accepistis mandata. Si venerit ad vos suscipite illum. Et iesus qui dicitur iustus: qui sunt ex circuncisione. Hi soli sunt adiutores mei in regno dei: qui mihi fuerūt solatio. Salutat vos epaphras qui ex vobis est seruus xp̄i iesu: semper sollicit⁹ ꝓ vobis in orationibus: vt stetis perfecti ꝛ pleni in omni voluntate dei. Testimoniū eniꝫ illi perhibeo ꝙ habet multū laborem ꝓ vobis ꝛ pro his qui sunt laodicie ꝛ qui hierapoli. D Salutat vos lucas medic⁹ charissimus ꝛ demas. Salutate fratres q sūt laodicie: ꝛ nympham ꝛ que in domo eius est ecclesiam. Et cum lecta fuerit apd̄ vos epistola hec: facite vt in laodicensiū ecclesia legatur: ꝛ ea que laodicensiū est vobis legatur. Et dicite archippo. Vide ministeriū quod accepisti in dn̄o: vt illud impleas. Salutatio mea manu pauli. Memores estote vinculorꝫ meorꝫ. Gratia dn̄i nostri iesu xp̄i vobiscum Amen.

Eph.5.c.

2. Timo.4.c

¶ Explicit epistola Pauli ad Colossenses. Incipit argumentū in epistolam ad Thessalonicenses primā.

T Hessalonicenses sunt macedones: qui accepto verbo veritatis perstiterūt in fide: etiā in persecutione ciuiuꝫ suorū. Preterea nec receperunt falsos apostolos: nec ea que a falsis apostolis dicebantur. Hos collaudat apostolus scribens eis ab athenis: per tychicuꝫ diaconem: ꝛ onesimū acolythuꝫ.

¶ Explicit argumentum. Incipit epistola Pauli ad Thessalonicenses pma. Capitulum. I

A P Aulus et siluanus ꝛ timotheus: ecclesie thessalonicensiū in deo patre nostro ꝛ dn̄o iesu xp̄o: gratia vob ꝛ pax. Gratias agimus deo semper ꝓ omnibus vobis: memoriā vestri faciētes in orationibus nostris sine intermissione: B memores operis fidei vestre: ꝛ laboris ꝛ charitatis ꝛ sustinentie spe dn̄i nr̄i iesu xp̄i: ante deū ꝛ patrē nostrū. Scientes fratres dilecti a deo electionē vestrā: quia euangeliū nostrū non fuit ad vos in sermone tm̄: sed ꝛ in virtute ꝛ in sp̄ūsancto: ꝛ in plenitudine multa: sicut scitis quales fuerimus in vobis propter vos. C Et vos imitatores nostri facti estis: ꝛ domini: excipientes verbū in tribulatione multa cuꝫ gaudio sp̄ūsancti: ita vt facti sitis forma oībus credentibus in macedonia ꝛ in achaia. D A vobis eni diffamatus est sermo dn̄i non solum in macedonia ꝛ in achaia: sed ꝛ in omni loco fides vestra que est ad deū ꝓfecta est: ita vt non sit nobis necesse quicꝙ loqui. Ipsi eniꝫ de nobis annunciant qualē introitū habuerimus ad vos ꝛ quō conuersi estis ad deuꝫ a simulacris seruire deo viuo ꝛ vero: ꝛ expectare filiuꝫ eius d celis queꝫ suscitauit ex mortuis iesū q eripuit nos ab ira ventura. II

A N Am ꝛ ipsi scitis frēs introituꝫ nostrū ad vos qꝛ non inanis fuit: sꝫ ante passi multa ꝛ contumelijs affecti sicut scitis in philippis: fiduciā habuimus in deo nostro loqui ad vos euange

lium dei in multa sollicitudine. Exhorta/
tio enim nostra non de errore neq̃ de im
mundicia: neq̃ in dolo. sed sicut ꝓbati su
mus a deo vt crederetur nobis euangeliũ
ita loquimur non quasi hoĩbus placentes
s3 deo qui probat corda nostra. Neq̃.n.
aliquando fuimus in sermone adulatiõis
sicut scitis: neq̃ in occasione auaricie de⁹
testis est: nec querentes ab hoĩbus gl'iam
neq̃ a vobis neq̃ ab alijs cu3 possemus
vobis oneri esse vt xp̄i apostoli. S3 facti
sumus paruuli in medio vestru3 tanq̃ si
nutrix foueat filios suos ita desiderantes
vos cupide: volebamus tradere vobis:
non solum euangelium dei: sed etia3 aĩas
nostras: q̃m charissimi nobis facti estis.
Memores.n. facti estis fratres laboris
nostri ⁊ fatigationis: nocte ⁊ die operãtes
ne quem vestrum grauaremus: predica/
uimus in vobis euangelium dei. Vos te
stes estis: ⁊ deus q̃ sancte: ⁊ iuste: ⁊ sine
querela vobis q credidistis affuim⁹ sicut
scitis qualiter vnũquẽq̃ vestrum sicut pr̃
filios suos deprecantes vos ⁊ consolãtes
testificati sumus: vt ambularetis digne deo
qui vocauit vos in suum regnum ⁊ gl'ia3.
Ideo ⁊ nos gratias agimus deo sine in/
termissione: q̃m cum accepissetis a nobis
verbũ auditus dei: accepistis illud non vt
verbũ hoĩum: sed sicut est vere verbũ dei
qui operat̃ in vobis qui credidistis. Vos
enim imitatores facti estis frẽs ecclesiaꝝ
dei q̃ sunt in iudea in xp̄o iesu: q2 eadem
passi estis ⁊ vos a contribulibus vestris
sicut ⁊ ipsi a iudeis qui ⁊ dñm occiderunt
iesum ⁊ ꝓphetas ⁊ nos ꝑsecuti sunt ⁊ deo
non placent: ⁊ oĩbus hoĩbus aduersantur
ꝓhibentes nos gentibus loq vt salui fiãt
vt impleant peccata sua semp. Peruenit.n
ira dei super illos vsq̃ in finem. Nos aũt
fratres desolati a vobis ad tẽpus hore as/
pectu non corde abundantius festinaui/
mus faciem vestram videre cu3 multo de
siderio: q̃m voluimus venire ad vos ego
quidem paulus ⁊ semel ⁊ iterũ: sed ipedi/
uit nos sathanas. Que est enim nr̃a spes
aut gaudium: aut corona glorie? Nonne
vos ante dñm nr̃3 iesũ xp̄m in aduẽtu ei⁹
Vos.n. estis gl'a nr̃a ⁊ gaudiu3. III

PRopter qđ nõ sustinẽtes ampli⁹
placuit nobis remanere athenis
solis: ⁊ misimus timotheũ fratre3
nostꝝ ⁊ ministrum dei in euangelio xp̄i:
ad ꝯfirmandos vos ⁊ exhortãdos ꝓ fide
vr̃a: vt nemo moueat̃ in tribulationibus
istis. Ipsi eni scitis q2 in hoc positi sumus
Nam ⁊ cũ apud vos essemus: predicebã
mus vobis passuros nos tribulatiões: si
cut ⁊ factũ est ⁊ scitis. Propterea ⁊ ego am
plius nõ sustinẽs: nisi ad cognoscendũ fi
dem vr̃am: ne forte tẽptauerit vos is qui
temptat: ⁊ inanis fiat labor nr̃. Nunc au
tem veniente Thimotheo ad nos a vo/
bis ⁊ annunciante nobis fidem ⁊ charita
tem vr̃a3 ⁊ q2 memoriã nostri habetis bo
nã semper desiderantes nos videre sicut
⁊ nos quoq̃ vos: ideo ꝯsolati sumus fra
tres in vobis in omni necessitate ⁊ tribu/
latione nostra per fidẽ vr̃am: q̃m nunc vi
uimus: si vos statis cum dño. Quã eni3
grãꝝ actionẽ possumus deo retribuere ꝓ
vobis i omni gaudio quo gaudem⁹ pro/
pter vos añ deũ nostꝝ: nocte ac die abun
dantius orantes vt videamus faciẽ vr̃a3
⁊ compleamus ea que desunt fidei vestre
Ipse aũt de⁹ ⁊ pr̃ noster ⁊ dñs iesus xp̄s
dirigat viã nostrã ad vos. Vos aũt dñs
multiplicet: ⁊ abũdare faciat charitatẽ ve/
stram in inuicẽ ⁊ in oẽs: quẽadmodum ⁊
nos in vobis ad ꝯfirmanda corda vestra
sine querela in sanctitate ante deũ ⁊ patrẽ
nostꝝ in aduentu dñi nostri iesu xp̄i cũ oĩ
bus sanctis eius. Amen. IIII

DE cetero ergo fratres rogamus
vos ⁊ obsecramus i dño iesu: vt
quẽadmodum accepistis a nobis
quomodo oporteat vos ãbulare ⁊ place/
re deo: sic ⁊ ambuletis: vt abundetis ma
gis. Scitis eni que precepta dederim vo
bis per dñm iesum. ¶ Hec est eni volun/ Ro.12.a.
tas dei sanctificatio vestra vt abstineatis Eph.5.c.
vos a fornicatione: vt sciat vnusq̃sq̃ vr̃3
vas suum possidere in sanctificatiõe ⁊ ho
nore: nõ in passione desiderij sicut ⁊ gen/
tes que ignorant deũ. Et ne quis supgre
diatur neq̃ circũueniat in negocio fratrẽ
suum: quoniã vindex est dominus de his
omnibus sicut prediximus vobis: ⁊ testi
ficati sumus. Non enim vocauit nos de
us in immundiciam: sed in sanctificatio/
nem. Itaq̃ qui hec spernit: non hominẽ
spernit: sed deum: qui etiam dedit spiritũ
suum sanctum in nobis. ¶ De charitate Jo.15.c.
autem fraternitatis non necesse habuim⁹ i.Cor.4.d.

Eph.5.a. Phil.3.c 1.Jo.4.c.

scribere vobis. Ipsi enim vos adeo didicistis vt diligatis inuicem. Etenim illud facitis in omnes fratres: in vniuersa macedonia. Rogamus autē vos fratres: vt

C

abundetis magis: τ operam detis vt quieti sitis: τ vt vestrum negociū agatis: τ operemini manibus vestris sicut precepim⁹ vobis: τ vt honeste ambulantes ad eos q foris sunt: τ nullius aliquid desideretis. Nolumus autē vos ignorare fratres de dormientibus: vt non contristemini sicut τ ceteri qui spem non habent. Si eniʒ credimus q̄ iesus mortuus est: τ resurrexit ita τ deus eos qui dormierunt per iesum adducet cum eo. Hoc eniʒ vobis dicim⁹ in verbo domini: quia nos qui viuimus qui residui sumus in aduentu domini nō preueniemus eos qui dormierunt. Quoniam ipse dn̄s in iussu τ in voce archangeli τ in tuba dei descendet de celo: τ mortui qui in xp̄o sunt resurgent primi. Deinde nos qui viuimus qui relinquimur simul rapiemur cum illis in nubibus obuiam xp̄o in aera: τ sic semper cum domino erimus. Itaqꝫ consolamini inuiceʒ i verbis istis.

V

A

Ro.13.d. Apo.3.a 2.Pe.3.c.

De temporibus autē τ momentis fratres nō indigetis vt scribam⁹ vobis. ¶ Ipsi enim diligenter scitis qr dies domini sicut fur in nocte ita veniet. Cum enim dixerint pax τ securitas tunc repentinus eis superueniet interit⁹: sicut dolor in vtero habentis: τ non effugient. Vos autem fratres non estis in tenebris vt vos dies ille tanq̄ fur comprehendat. Oēs enim vos filij lucis estis: τ

B

filij dei. Non sumus noctis neqꝫ tenebrarum. Igit̄ non dormiamus sicut τ ceteri: sed vigilemus τ sobrij simus. Qui enim dormiunt: nocte dormiunt: τ qui ebrij sūt

Esa.59. Eph.6.c.

nocte ebrij sunt. ¶ Nos aūt qui diei sum⁹ sobrij simus: induti loricam fidei τ charitatis τ galeam spem salutis: qm̄ non posuit nos de⁹ in iram: sed in acquisitione salutis per dn̄m nostrum iesum xp̄m q mortuus est pro nobis: vt siue vigilemus siue dormiamus: simul cū illo viuamus. Propter quod consolamini inuicem: τ edificate alterutrum: sicut τ facitis. Rogam⁹ aūt

C

vos fratres vt noueritis eos qui laborant inter vos: τ presunt vobis in dn̄o: τ monent vos vt habeatis illos abundantius in charitate ꝑpter opus illoꝝ: τ pacem habete cum eis. Rogamus autem vos fratres corripite inquietos consolamini pusillanimes: suscipite infirmos: patiētes estote ad oēs. Videte ne quis malum pro malo alicui reddat: sed semper quod bonum est sectamini in inuicem τ in omnes: ¶ Semp

D Eccle.18. Luc.18.c.

gaudete: sine intermissione orate: in oībus gratias agite. Hec est enim volūtas dei in xp̄o iesu: in omnibus vobis. Spūm nolite extinguere: ꝓphetias nolite spernere. Omnia auteʒ ꝓbate quod bonum est tenete ab oī specie mala abstinete vos. Ipse autem deus pacis sanctificet vos per oia vt integer spūs vester τ anima τ corp⁹ sine querela in aduentu dn̄i nostri iesu xp̄i seruetur. Fidelis est qui vocauit vos q etiaʒ faciet. Fratres orate pro nobis. Salutate fratres omnes: in osculo sancto. Adiuro vos per dn̄m vt legatur epistola hec oībus sanctis fratribus. Gratia dn̄i nostri iesu xp̄i vobiscum. Amen.

¶ Explicit epistola Pauli ad Thessalonicenses prima. Incipit argumentum in epistolam secundam.

Ad thessalonicenses secundaʒ scribit epistolam apostolus: τ notū facit eis de temporibus nouissimis τ de aduersarij deiectione. Scribit hanc eplām ab atheniis per titum diaconeʒ τ onesimuʒ acolythum.

¶ Explicit argumentū. Incipit epistola Pauli ad Thessalonicenses secunda.

Capitulum. I

A

Paulus et siluanus τ timotheus: eccl'ie thessalonicēsiū i deo patre nr̄o τ dn̄o iesu xp̄o: gr̄a vobis τ pax a deo pr̄e nr̄o

B

τ dn̄o iesu xp̄o. Gratias agere debemus semper deo ꝓ vobis fratres: ita vt dignū est quoniā supercrescit fides vestra τ abūdat charitas vniuscuiusqꝫ vestrū in inuicē ita vt τ nosipsi in vobis gloriemur in ec-

clesijs dei ꝓ patientia vr̃a ꝛ fide ꝛ in om/
nibus ꝑsecutionibus vestris: ꝛ tribulati
onibus quas sustinetis in exemplū iusti iu
C
dicij dei: vt digne habeamini in regno dī
ꝓ quo ꝛ patimini: si tamen iustū ē apud
deum retribuere retributionem his q vos
tribulant: ꝛ vobis qui tribulamini requiē
nobiscum in reuelatione dn̄i iesu de celo
cum angelis virtutis eius in flāma ignis dā
tis vindictam his qui non nouerunt deū
ꝛ qui non obediunt euangelio dn̄i nostri
iesu xp̄i. Qui penas dabunt in interitu eter/
D
nas a facie dn̄i ꝛ a gloria virtutis eius: cū
venerit glorificari in sanctis suis ꝛ admira
bilis fieri in omnibus q crediderunt: qa
creditum est testimonium nostrū sup vos
in die illo. In quo etiam oramus semper
ꝓ vobis: vt dignet vos vocatione sua de
us noster: ꝛ impleat oēm voluntatē bonita
tis sue: ꝛ opus fidei in virtute: vt clarifice
tur nomen domini nostri iesu xp̄i in vo/
bis: ꝛ vos in illo: ſm gratiam dei nostri:
ꝛ domini iesu xp̄i. II

A
Rogamus aūt vos fratres per ad
uentū dn̄i nostri iesu xp̄i ꝛ nostre
ꝯgregationis in ipsum: vt nō cito
moueamini a vestro sensu neqꝫ terreami
ni neqꝫ per spūm neqꝫ per sermonē: neqꝫ
per epistolam tanqꝫ per nos missam: q̄si i
B
stet dies dn̄i. ¶ Ne quis vos seducat vllo
Mt.24.a
Mr.13.b
Luc.21.b.
Eph.5.b
.i.Cor.3.d.
Col.2.d.
modo. Qm̄ nisi venerit discessio primū
ꝛ reuelatus fuerit homo peccati filius p/
ditionis q aduersat ꝛ extollit supra omne
quod dicit deus: aut quod colitur: ita vt
in templo dei sedeat: ostēdens se tanqꝫ sit
deus. Non retinetis qꝫ cū adhuc essem
apud vos: h dicebā vobis. Et nunc quid
detineat scitis: vt reuelet in suo tp̄e. Nā
mysterium iam operatur iniqtatis tm̄: vt
q tenet: nunc teneat: donec d medio fiat.
C
Esa.11.
¶ Et nunc reuelabit ille iniquus quē dn̄s
iesus interficiet spū oris sui: ꝛ destruet illu
stratione aduentus sui eū cuius ē aduēt⁹
ſm opationē sathane i oī virtute ꝛ signis
et ꝓdigijs mendacibus: ꝛ in oī seductio/
ne iniquitatis his q pereūt: eo qꝫ charita/
tem veritatis nō receperūt vt salui fierent
Ideo mittet illis deus opationē erroris:
vt credāt mendacio: vt iudicent oēs qui
nō crediderūt veritati sed ꝯsenserūt iniq
D
tati. Nos aūt debemus gratias agere deo
semp ꝓ vobis fr̄es dilecti a deo qꝫ elege/
rit nos deus p̄mitias in salutē i sanctificati
one spūs ꝛ in fide veritatis: in qua ꝛ vo/
cauit vos p euangeliū nr̄m in acq̄sitione
glie dn̄i nr̄i iesu christi. itaqꝫ fr̄es state et
tenete traditiones q̄s didicistis: siue p ser
monē: siue p epistolā nr̄am. Ipse aūt dn̄s
nr̄ iesus christus ꝛ de⁹ ꝛ pater nr̄ q dilexit
nos: ꝛ dedit ꝯsolationē eternam ꝛ spem
bonā in grā: exhortet corda vestra ꝛ ꝯfir
met in omni opere ꝛ sermone bono. III

De cetero fr̄es orate ꝓ nobis vt ſmo
A
dei currat ꝛ clarificetur sicut et
apud vos: ꝛ vt liberemur ab im
portunis ꝛ malis hoib⁹. Nō eni oīum est
fides. Fidelis aūt deus ē q confirmabit
vos: ꝛ custodiet a malo. Cōfidim⁹ autem
B
de vobis fr̄es i dn̄o: qm̄ quecūqꝫ precipi
m⁹: ꝛ facitis ꝛ facietis. Dn̄s aūt dirigat cor
da vestra in charitate dei: ꝛ patientia xp̄i
Denūciamus aūt vobis fratres i nomie
dn̄i nr̄i iesu xp̄i: vt ſb trahatis vos ab oī fr̄e
ambulāte inordinate: ꝛ nō ſm traditionē
quam acceperunt a nobis. Ipsi eni scitis
queādmodum oporteat imitari nos: qm̄
nō iquieti fuimus int vos neqꝫ gratis pa
2.Cor.11.d.
nē manducauim⁹ ab aliq: ſꝫ in labore ꝛ
fatigatione: nocte ac die opantes: ne quē
vestrū grauaremus. Nō q̄si nō haberi
C
mus ptātē: ſꝫ vt nosmetipsos formā da/
remus vobis ad imitandū nos. Nā ꝛ cū
eēmus apud vos: hoc denūciabamus vo
bis: qm̄ si qs non vult opari: nec mādu/
cet. Audiuimus eni int vos q̄sdā ābulā
tes in qete: nihil opātes: ſꝫ curiose agē/
tes. His aūt q eiusmodi sunt denūciam⁹
ꝛ obsecramus i dn̄o iesu christo: vt cū si/
lentio operātes suum panē manducent.
Gal.6.b
¶ Vos aūt fr̄es nolite deficere bn̄facientes
D
Qd si qs non obedierit ṽbo nr̄o: p epi/
stolā hūc notate: ꝛ non commisceamini cū
illo vt confūdat. Et nolite q̄si inimicum
existimare: ſꝫ corripite vt fratrē. Ipse aūt
deus pacis det vobis pacē sempiternam in
oī loco. Dn̄s sit cū oībus vobis. Saluta/
tio mea manu pauli: qd est signū in omni
epistola. Ita scribo. Gratia dn̄i nr̄i iesu
christi cum omnibus vobis. Amen.

Explicit ep̄la Pauli ad Thessalonicē/
ses secūda. Incipit argumētū in ep̄lā ad
Timotheū primā.

Timotheū instruit ꝛ docet de ordinatione episcopatus ꝛ diaconij: ꝛ oīs ecclesiastice disci/pline scribens ei a laodicia ꝑ tychicum diaconem.

¶ Explicit argumētū. Incipit epl'a pauli ad Timotheum prima. Caplm. I

A Paulus apostolus iesu xp̄i: ſm̄ imperiū dei ſaluatoris nostri ꝛ xp̄i iesu ſpei nr̄e timotheo dilecto filio in fide: gratia ꝛ miſericordia ꝛ pax a deo patre ꝛ xp̄o iesu dn̄o nr̄o. Sicut rogaui te vt remaneres ephesi cū irem in macedoniā: vt denunciares qbusdā ne aliter docerent: neqꝫ itenderēt fabulis ꝛ genealogijs iterminatis: q̄ questiones preſtant magis q̄ edificationem dei q̄ est in fide. Finis aūt precepti ē charitas: de corde puro ꝛ conſcientia bona: ꝛ fide non ficta. B A quibus qdam aberrātes conuerſi ſunt in vaniloquiū: volentes eē legis doctores: nō intelligentes: neqꝫ que loquunt̄: neqꝫ de quibus affirmāt. ¶ Scimus aūt qꝛ bona est lex ſiquis ea legitime vtat̄: ſcientes hoc qꝛ lex iuſto non eſt poſita: ſed iniuſtis ꝛ non ſubditis: ¶ impijs ꝛ pctōribus: ſceleratis ꝛ ꝯtaminatis: patricidis ꝛ matricidis: homicidis: fornicarijs: maſculoꝝ ꝯcubitoribus: plagiarijs: mēdacibus ꝛ periuris: ꝛ ſiqd aliud ſane doctrine aduerſat̄: q̄ eſt ſm̄ euangeliū glorie beati dei qd̄ creditū eſt mihi. C Grās ago ei q me ꝯfortauit in xp̄o iesu dn̄o nr̄o: qa fidelē me exiſtimauit ponens in miniſterio. Qui prius blaſphemus fuit ꝛ perſecutor ꝛ contumelioſus: ſed miſericordiaꝫ dei perſecut⁹ ſū: qꝛ ignorāns feci in icredulitate. Supabundauit autē gratia dn̄i nr̄i cum fide ꝛ dilectione que eſt in xp̄o iesu. Fidelis ſermo ꝛ oī acceptione dignus: qꝛ chriſtus iesus venit in hunc mundū peccatores ſaluos facere: quoꝝ prim⁹ ego ſuꝫ D Sed ideo miſericordiam conſecutus ſum vt in me primo oſtēderet xp̄s iesus oēm potentiā ad informationē eoꝝ qui credituri ſunt illi in vitam eternam. Regi autēꝫ ſeculoꝝ imortali inuiſibili ſolo deo honor ꝛ gloria: in ſecula ſeculoꝝ amen. Hoc p̄ceptū cōmendo tibi fili timothee ſm̄ precedentes in te prophetias: vt milites in illis bonam militiam habens fidē ꝛ bonā conſcientiam. Quā quidam repellentes circa fidem naufragauerūt ex quibus eſt hymeneus ꝛ alexander: quos tradidi ſathane: vt diſcāt nō blaſphemare. II

Rom.7.c. Gal.4.a. Exo.20.ꝛ.21 Leuit.19. i.Cor.6.c.

A Obſecro igitur ꝑmum oīum fieri obſecratōes: orōnes: poſtulatōes gratiaꝝ actiones ꝓ oibus hoīb⁹ ꝓ regib⁹ ꝛ omnibus qui in ſublimitate cō ſtituti ſunt: vt quietam ꝛ tranquillaꝫ vitā agamus in omni pietate ꝛ caſtitate. B Hoc enim bonum eſt ꝛ acceptum coram ſaluatore noſtro deo: qui oēs hoīes vult ſaluos fieri: ꝛ ad agnitionem veritatis venire. Vnus enim deus: vnus ꝛ mediator dei ꝛ hoīum homo xp̄s iesus: q dedit redemptionem ſemetipm̄ ꝓ omnibus. Cuius teſtimonium temporib⁹ ſuis confirmatū eſt: in quo poſit⁹ ſū ego predicator ꝛ apl's C Veritatem dico non mentior: doctor gentium in fide ꝛ veritate. Volo ergo viros orare in omni loco: leuantes puras manus ſine ira ꝛ diſceptatione. Similiter ꝛ mulieres in habitu ornato cum verecundia ꝛ ſobrietate ornantes ſe: non in tortis crinibus: aut auro: aut margaritis vl' veſte precioſa: ſed qd̄ decet mulieres ꝓmittentes pietatem ꝑ opera bona. D Mulier in ſilentio diſcat: cum oī ſubiectione. Docere autē mulieri non permitto neqꝫ dn̄ari in virum: ſed eſſe in ſilentio. Adam eniꝫ primus formatus ē: deinde eua: ꝛ adā nō eſt ſeductus: mulier aūt ſeducta in p̄uaricatione fuit. Saluabitur aūt per filioꝝ generationē ſi ꝑmanſerit in fide ꝛ dilectiōe ꝛ ſāctificatione cū ſobrietate. III

A Fidelis ſermo. Siquis ep̄atuꝫ deſiderat bonum opus deſiderat. ¶ Oportet enim ep̄m irrep̄henſibilem eſſe: vnius vxoris virum: ſobrium ornatum: prudentem: pudicum: hoſpitalem: doctorem: non vinolentuꝫ: non percuſſorem: ſed modeſtum: non litigioſum non cupidum: ſed ſue domui bene prepoſitum: filios habenteꝫ ſubditos cuꝫ omni caſtitate. Siquis autem domui ſue p̄eſſe neſcit: qūo eccleſie dei diligentiā habebit: B Non neophituꝫ ne in ſuperbiā elatus in iudicium incidat diaboli. Oportet auteꝫ

Ad Titū.i.b

τ illū teſtimoniū habere bonū ab hisq fo/
riſſunt: vt non in opprobriū incidat τ in
laqueū diaboli. Diaconeſ ſimilit̄ pudicos
non biliguesſ: nō multo vino deditos: nō
turpe lucrū ſectanteſ: habenteſ myſteriuꝫ
fidei in cōſciētia pura. ¶ Et hi aūt ꝓben/
tur primū: τ ſic miniſtrent nullū crimen
habenteſ. Mulieres ſil'iter pudicas: non
detrahēteſ: ſobriaſ: fideleſ i omnib⁹. Di
aconeſ ſint vniuſ vxoriſ viri qui filijſ ſuiſ
bene preſint: τ ſuis domibus. Qui.n.bñ
adminiſtrauerint gradū bonuꝫ ſibi acqui
rent: τ mltam fiduciā in fide q̄ eſt in xp̄o
ieſu. Hec tibi ſcribo fili timothee ſperās
me venire ad te cito. Si aūt tardauero: vt
ſcias quō oporteat te in domo dei conuerſa
ri: que eſt eccleſia dei viui colūna τ firma
mentū veritatis. Et manifeſte magnū eſt
pietatis ſacramentū quod manifeſtatū eſt
in carne: iuſtificatum eſt in ſpiritu: appa/
ruit angelis: predicatuꝫ eſt gentibus: cre
ditū ē in mūdo: aſſūptū ē i gloria. IIII

Spiritus aūt manifeſte dicit: ¶ qꝛ
in nouiſſimis tēporibus diſcedāt
quidā a fide: attendentes ſpiritib⁹
erroris τ doctrinis demonioꝝ in hypo/
criſi: loquentium mendacium τ cauteria/
tam habentium ſuam conſcientiam ꝓhi/
bentium nubere: abſtinete a cibis quos d̄
us creauit ad percipiendū cum gratiaruꝫ
actione fidelibus: τ his qui cognouerunt
veritatem. Quia oīs creatura dei bona ē
τ nihil reijciendū qd̄ cum gratiaꝝ actiōe
percipitur. Sanctificatur enim per ver/
bū dei τ orationem. Hec proponens fra
tribus: bonus eris miniſter xp̄i ieſu: enu
tritus verbis fidei τ doctrine quam aſſe/
cutus es. ¶ Ineptas aūt τ inanes fabulaſ
deuita. Exerce aūt temetipſum ad pietatē
Nam corporalis exercitatio ad modicum
vtilis eſt. Pietas aūt ad omnia vtilis: ꝓ
miſſionem habens vite: que nūc eſt τ fu/
ture. Fidelis ſermo: τ omni acceptiōe di
gnus. In hoc enim laboramus τ maledi
cimur: qꝛ ſperamus in deuꝫ viuum q eſt
ſaluator oium hominū: maxime fidelium
Precipe hec τ doce. ¶ Nemo adoleſcen/
tiam tuam contemnat: ſed exemplo eſto fi
delium in verbo: in conuerſatione: i cha/
ritate: in fide: in caſtitate. Dum venio at
tende lectioni: exhortationi τ doctrine.
Noli negligere gratiam que in te eſt que
data eſt tibi per ꝓphetiam cum impoſitio
ne manuū preſbyterij. Hec meditare in
his eſto: vt ꝑfectus tuus manifeſtus ſit
omnibus. attende enim tibi τ doctrine: in
ſta in illis. Hoc enim faciens: τ teipſū ſal
uū facies: τ eos qui te audiunt. V

Seniorem ne increpaueris: ſꝫ ob
ſecra vt patrē. Iuuenes vt frēs
anus vt matreſ: iuuenculas vt ſo
rores in oi caſtitate. Viduas honora: q̄
vere vidue ſunt. Si qua aūt vidua filios
aut nepotes habet diſcat primū domū ſuā
regere: τ mutuam vicē reddere parenti/
bus. Hoc enim acceptū ē corā deo. Que
aūt vere vidua ē: τ deſolata ſperet in deū
τ inſtet obſecrationib⁹ τ orōnibus nocte
τ die. Nā q̄ i delicijs ē: viuēs mortua ē.
Et h̄ precipe: vt irreꝑhenſibiles ſint. Si
qs autem ſuorum τ maxime domeſticoꝝ
curaꝫ non habet fidem negauit: τ eſt in fi
deli deterior. Vidua eligatur nō minus
ſexaginta annoꝝ: que fuerit vnius viri
vxor: i operib⁹ bonis teſtimoniū habens
ſi filios educauit: ſi hoſpitio recepit: ſi ſan
ctoꝝ pedes lauit: ſi tribulationē patiētib⁹
ſūminiſtrauit: ſi oē opus bonū ſubſecuta
ē. Adoleſcentiores autēꝫ viduas deuita.
Cum eni luxuriate fuerint in xp̄o nubere
volūt habentes dānationem: quia primā
fidem irritā fecerunt. Simul aūt τ ocioſe
diſcūt circuire domos: non ſolum ocioſe:
ſed τ verboſe τ curioſe: loquentes que nō
oportet. Volo autēꝫ iuniores nubere: fili
os ꝓcreare: matreſfamilias eſſe: nullam
occaſioneꝫ dare aduerſario maledicti grā
Iam enim quedam conuerſe ſunt retro
poſt ſathanā. Siquis fidelis habet vidu/
as ſūminiſtret illis: ut nō grauet eccleſia:
vt his que vere vidue ſunt ſufficiat. Qui
bene preſunt pſbyteri duplici honore di/
gni habeant: maxime q laborant i xbo τ
doctrina. Dicit eni ſcriptura. ¶ Nō alli/
gabis os bouis triturantis: τ dignus ē opa
rius mercede ſua. Aduerſus preſbyterū
accuſationē noli recipere: niſi ſub duob⁹
aut tribus teſtibus. Peccantes corā om
nib⁹ argue: ut ceteri timorē habeāt. Te/
ſtor corā deo τ xp̄o ieſu: τ electis āgelis ei⁹

C
Cor.4.a.
Cor.6.a.
ii.c.
D
A
1.Timo.3.a
1.Pe.3.a.
B
Timot.2.d.
C
Prouer.24.
Job.13.c.
D
A
Deut.25.
D

ut hec custodias sine preiudicio: nihil faciens in alterã partẽ declinando. Manus cito nemini iposueris: neqȝ cõmunicaueris peccatis alienis. Teipsuȝ castum custodi. Noli adhuc aquam bibere sed modico vino vtere: propter stomachum tuũ et frequentes tuas infirmitates. Quorundam hominum peccata manifesta sunt precedentia ad iudicium: quorundam autem et subsequuntur. Similiter et facta bona manifesta sunt: et que aliter se habent abscondi non possunt. VI

a Quicunqȝ sũt sub iugo serui dominos suos omni honore dignos arbitrentur: ne nomẽ domini et doctrina blasphemetur. Qui autem fideles habent dominos nõ contemnant quia fratres sunt: sed magis seruiant: quia fideles sunt et dilecti: qui beneficii participes sunt hec doce et exhortare. Si quis aliter docet: et non acquiescet sanis sermonibus domini nostri iesu xpi et ei que secundum pietatem est doctrine: superbus: nihil sciens: sed languens: circa questiones: et pugnas verborum: et quibus oriuntur inuidie contentiones: blasphemie: suspiciones male conflictationes: hominum mente corruptorum qui a veritate priuati sunt: existimantium questum esse pietatẽ. ¶ Est aũt questus magnus pietas cũ sufficientia. Nihil enim intulimus in hũc mundum: haud dubium quia nec auferre quid possumus. Habentes autem alimenta et quibus tegamur: his contẽti simus. Nam qui volunt diuites fieri: incidunt in temptationem et in laqueum diaboli: et desideria multa inutilia et nociua: que mergunt homines i interitum et perditionem. ¶ Radix enim omnium malorum est cupiditas quam quidam appetentes errauerunt a fide: et inseruerunt se doloribus multis. Tu autẽ o homo dei hec fuge. ¶ Sectare vero iusticiam: pietatem fidem: charitatem: patientiam: mansuetudinem. Certa bonum certamen fidei: apprehende vitam eternam in qua vocatus es: et confessus bonam confessionem coram multis testibus. ¶ Precipio tibi coram deo: qui iustificat omnia et christo iesu qui testimoniuȝ reddidit sub pontio pilato bonam confessionem: vt serues mandatum sine macula irreprehẽsibile vsqȝ in aduẽtum domini nostri iesu xpi: quẽ suis temporibus ostendet beatus et solus potens: ¶ rex regum et dñs dominantiũ: qui solus habȝ immortalitatẽ: et lucem habitat inaccessibilem: quem nullus hominum vidit: sȝ nec videre põt: cui honor et iperiũ sempiternum. Amen. Diuitibus huius seculi precipe non sublime sapere: neqȝ sperare in incerto diuitiarum: sed in deo viuo qui prestat nobis omnia abunde ad fruendum bene agere: diuites fieri in bonis operibus facile tribuere: cõicare thesaurizare sibi fundamentũ bonũ in futurum: vt apprehendant bonam vitã. O timothee depositũ custodi deuitans prophanas vocum nouitates et oppositiones falsi nominis sciẽtie quam quidam promittentes circa fidẽ exciderunt. Gratia tecum. Amen.

Marginal notes: b; C; Eccle. v. Job. i; Eccle. x; 1. Timo. 2. d; D; Apoc. 19. c.

Explicit epl'a pauli ad Timotheuȝ p'ma.

Incipit argumentũ in epl'aȝ secundam.

Item timotheo scribit de exhortatiõe martyrii et omni regula veritatis: et quid futuruȝ sit temporibus nouissimis: et de sua passiõe: scribẽs ei ab vrbe romana

Explicit argumentum.

Incipit epistola Pauli ad Timotheum secunda. Capitulum. I

a Paulus apostolus iesu xpi p voluntatẽ dei sȝ pmissiõeȝ vite q̃ est in xpo iesu: timotheo charissimo filio: gratia et misericordia et pax a deo pre nro. Gras ago deo meo cui seruio a pgenitoribus meis i consciẽtia pura: q sine intermissiõe habeã tui memoriã i orõnibus meis: nocte ac die desiderãs te videre. Memor lachrymarum tuarũ vt gaudio iplear. Recordationẽ accipiẽs eius fidei que ẽ in te nõ ficta: que et habitabit

b

uit primũ in auia tua loide et mrẽ tua euni/ce: certus sũ aũt quod et in te. Propter quã cãz amoneo te: vt resuscites grãz dei q̃ est in te per impositionẽ manuũ mearum. Non enim dedit nobis deus spiritum timoris. sed virtutis et dilectionis et sobrietatis. ¶ Noli itaque erubescere testimonium dñi nostri neque me vinctũ eius: sed collabora euangelio secundum virtutem dei: qui nos liberauit et vocauit vocatione sua sãcta: nõ secundum opa nr̃a: sed secundum propositũ suũ et grãm q̃ data ẽ nobis in christo iesu añ tpa secularia. Manifestata ẽ aũt nunc per illuminationẽ saluatoris iesu christi qui destruxit quidez mortem: illuminauit autez vitã et incorruptionẽ per euangelium in q̃ positus sum ego predicator et apostolus et magister gẽtiũ Ob quã cãm etiã hec patior: sed non confundor. Scio enim cui credidi: et certus sum quia potens ẽ depositũ meũ seruare i illuz diem. Formam habe sanorum verboruz q̃ a me audisti i fide et in dilectiõe: i christo iesu: Bonũ depositum custodi per spiritũ sanctum qui habitat in nobis: Scis eniz hoc quod auersi sunt a me oẽs qui in asia sũt ex quibus est philetus et hermogenes. Det misericordiaz dñs onesifori domui: quia sepe me refrigerauit: et catenam meã nõ erubuit: sed cũ romam venisset sollicite me quesiuit et inuenit. Det illi dominus inuenire misericordiã a deo i illa die. Et quanta ephesi ministrauit mihi tu melius nosti.

II

Tu ergo fili mi confortare i gratia q̃ est i christo iesu: et q̃ audisti a me per multos testes hec commẽda fidelibus hominibus qui idonei erunt et alios docere. Labora sicut bonus miles christi iesu. Nemo militãs deo implicat se negocijs secularibus vt ei placeat cui se probauit. Nam et qui certat i agone non coronabitur: nisi qui legitime certauerit. ¶ Laborantem agricolam oportet primum de fructibus accipere. Intellige q̃ dico: dabit enim tibi dominus in oĩbus intellectuz. Memor esto dñm iesum christum resurrexisse a mortuis ex semine dauid secundum euangelium meum in quo laboro vsque ad vincula: quasi male operans: sed verbum dei non est alligatum. Ideo omnia sustineo propter electos: vt ipsi salutem consequatur que est in christo iesu cũ gloria celesti. Fidelis sermo. Nam si cõmorati sumus: et conuiuemus: si sustinebimus et conregnabimus: si negauerimus et ille negabit nos: si non credimus ille fidelis permanet. negare seipsum nõ potest. Hec commone testificans coram deo. Noli contendere verbis: ad nihil enim vtile est nisi ad subuersionem audiẽtium Sollicite autem cura teipsum probabilẽ exhibere deo: operarium inconfusibilem recte tractantis verbum veritatis. Prophana autez et vana eloquia deuita. Multũ enim proficiunt ad impietatem: et sermo eorũ vt cãcer serpit. Ex quibus est hymeneus et philetus: qui a veritate exciderũt dicentes: resurrectionem iam factaz et subuerterunt quorundam fidem. ¶ Sed firmum fundamentum dei stat. habens signaculum hoc. Cognouit dominus qui sunt eius: et discedit ab iniquitate omnis qui inuocat nomen dñi. In magna autez domo non solum sunt vasa aurea et argẽtea: sed lignea et fictilia: et q̃dam quidez in honorem: quedam autem in contumeliã Siquis ergo emundauerit se ab istis. erit vas in honorem sanctificatum: et vtile domino: ad omne opus bonum paratuz ¶ Iuuenilia aũt desideria fuge: sectare iusticiam fidem: spem: charitatem: et pacez cum his qui inuocant dñm de corde puro Stultas autem et sine disciplina questiões deuita: sciens aũt quia generant lites. Seruuz autẽ domini non oportet litigare: sed mãsuetũ eẽ ad oẽs: docibilem: patientẽ: cum modestia corripientem eos qui resistunt veritati: ne quãdo deus det illis penitentiam ad cognoscendaz veritatem: et resipiscãt a diaboli laqueis a quo captiui tenentur ad ipsius voluntatem.

III

Hoc autez scio quod in nouissimis diebus instabunt tempora periculosa et erunt homines seipsos amantes cupidi: elati superbi blasphemi: parentibus non obedientes ingrati: scelesti: sine affectione: sine pace: criminatores: incontinentes: immites: sine benignitate: proditores: proterui: tumidi: et voluptatuz amatores magis quam dei: habentes speciem quidem pie/

Marginalia: C; Ad titũ. 3. b; D; A; i. Cor. 9. b. B; C; i. Cor. 3. b.; D; i. Timo. 3. b; i. Timo. 6. c.; Ad titũ. 3. c.; A; i. Timo. 4. a; 2. Pe. 3. a.

latis: virtutem autem eius abnegantes. Et hos deuita. Ex his enim sunt qui penetrant domos: et captiuas ducunt mulierculas oneratas peccatis que ducuntur varijs desiderijs: semper discedentes nunquam ad scientiam veritatis peruenientes. Quemadmodum autem iamnes et mambres restiterunt moysi: ita et hi resistunt veritati: homines corrupti mente: reprobi circa fidem sed vltra non proficient. Insipientia enim eorum manifesta erit omnibus sicut et illorum fuit. Tu autem assecutus es meam doctrinam: institutionem: propositum: fidem: longanimitatem: dilectionem: patientiam: persecutiones passiones: qualia mihi facta sunt antiochie iconio listris: quales persecutiones sustinui: et ex omnibus me eripuit dominus: et omnes qui volunt viuere in christo iesu persecutionem patientur.

D

Mali autem homines et seductores proficiunt in peius: errantes et in errorem mittentes. Tu vero permane in his que didicisti et credita sunt tibi: sciens a quo didiceris. Et quia ab infantia sacras literas nosti: que te possunt instruere ad salutem per fidem que est in christo iesu. Omnis enim scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad docendum: ad arguendum: ad corripiendum ad erudiendum in iustitia: vt perfectus sit homo dei ad omne opus bonum instructus. IIII

A

Testificor coram deo et iesu christo qui iudicaturus est viuos et mortuos: et per aduentum ipsius et regnum eius: predica verbum: insta oportune: importune argue: obsecra: increpa in omni pacientia et doctrina. Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt: sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus: et a veritate quidem auditum auertent: ad fabulas autem conuertentur.

B

Tu vero vigila in omnibus labora: opus fac euangeliste: ministerium tuum imple: sobrius esto. Ego enim iam delibor: et tempus resolutionis mee instat. Bonum certamen certaui: cursum consumaui: fidem seruaui. In reliquo reposita est mihi corona iustitie quam reddet mihi dominus in illa die iustus iudex. Non solum autem mihi: sed et his qui diligunt aduentum eius. Festina ad me venire cito. Demas enim me reliquit diligens hoc seculum: et abijt thessalonicam: crescens in galatiam: titus in dalmaciam: lucas est mecum solus. ¶ Marcum assume et adduc tecum: est enim mihi vtilis in ministerio. Tichicum autem misi ephesum. Penulam quam reliqui troade apud carpum veniens affer tecum: et libros: maxime autem et membranas. Alexander erarius multa mihi ostendit: reddet illi dominus secundum opera eius quem et tu deuita. Valde enim restitit verbis nostris. In prima mea defensione nemo mihi affuit: sed omnes me dereliquerunt: non illis imputetur. Dominus autem mihi astitit: et confortauit me: vt per me predicatio impleatur: et audiant omnes gentes: et liberatus sum de ore leonis. Liberauit me dominus ab omni opere malo: et saluum faciet regnum suum celeste cui gloria in secula seculorum. Amen. Saluta priscam et aquilam et onesifori domum. Erastus remansit corinthi: trophimum autem reliqui infirmum myleti. Festina ante hyemem venire. Salutant te eubolus et pudens et linus et claudia et fratres omnes. Dominus iesus christus cum spiritu tuo. Gratia vobiscum. Amen.

Col. 4. c.

Explicit epistola Pauli ad Timotheum secunda. Incipit argumentum in epistolam ad Titum.

Titum commonefacit et instruit de constitutione presbyteri et de spirituali conuersatione et hereticis vitandis qui traditionibus iudaicis credunt: scribens ei a nicopoli.

Explicit argumentum. Incipit epistola Pauli ad Titum. Capitulum. I

A

Paulus seruus dei: apostolus autem iesu christi secundum fidem electorum dei et agnitionem veritatis: que secundum pietatem est in spem vite eterne quam promisit qui non mentitur deus ante tempora secularia: manifestauit autem temporibus suis verbum suum in predicatione: que credita est mihi secundum preceptum saluatoris nostri dei: tito dilecto filio secundum communem fidem gratia et pax a deo patre et christo iesu saluatore nostro. Huius

B

rei grã reliq̃ te crete: vt ea que desũt corri gas: τ cõstituas p ciuitates pŕbyteros sic τ ego disposui tibi: si q̃s sine crimine est vnius vxoris vir filios habẽs fideles nõ i accusatione luxurie: aut non subditos. ¶ Oportet. n. epm sine crimine esse sicut dei dispensatorẽ: nõ sugbũ: nõ iracũduʒ: nõ vinolẽtũ: nõ pcussorẽ: non turpis lu- cri cupidũ: sed hospitalẽ: benignũ: sobriũ iustũ: scm̃ continentẽ: amplectentẽ euʒ q̃ s̃m doctrinã ẽ: fidelẽ sermonẽ: vt potẽs sit exhortari in doctrina sana: τ eos q̃ con tradicunt arguere. Sũt eni multi etiã ino bedientes vaniloq̃: τ seductores maxie q̃ de circũcisione sũt: quos oʒ redargui: qui vniuersas domos subuertunt: docentes q̃ nõ oportet turpis lucri grã. Dixit qui- dã ex illis ,pprius ipsoꝝ ,ppheta. Creten ses semp mendaces: male bestie: ventris pigri. Testimoniũ h̃ veꝝ ẽ. Quã ob cãʒ increpa illos dure: vt sani sint in fide: nõ intendẽtes iudaicis fabulis: τ mandatis hoium auersantiũ se a veritate. Oia mũ da mundis: coinquinatis aũt τ infidelibus nihil ẽ mũdum: sed coinquinate sunt eoꝝ τ mẽs τ conscientia. Confitentur nosse de um factis autẽ negãt cũ sint abhominati i credibiles: τ ad omne opus bonum re- probi.

II

Tu aũt loquere q̃ decẽt sanam do ctrinã. Senes vt sobrij sint pudi ci prudẽtes: sani in fide: in dilecti one: in patientia. Anus similiter in habi tu scõ non criminatrices: nõ multo vino seruientes bene docentes vt prudẽtiã do ceant. Adolescẽtulas vt viros suos amẽt filios suos diligant prudẽtes: castas: so- brias: domus curã habentes benignas: subditas viris suis: vt nõ blasphemetur ṽbũ dĩ. Juuenes sil'r hortare vt sobrij sint. In oibus teipm̃ p̃be exẽplũ bonoꝝ opeꝝ: in doctrina: in integritate: in graui tate. Verbũ sanum irreprehensibile: vt is qui ex aduerso ẽ vereat̃: nihil hñs maluʒ dicere de nobis. ¶ Seruos dñis suis sub ditos esse: in oibus placẽtes: nõ cõtradi- centes: nõ fraudãtes: sed in oibus fidem bonã ostendentes: vt doctrinã saluatoris nostri dei ornẽt in oibus. Apparuit eniʒ grã dei: τ saluatoris nr̃i oibus hoib' eru diens nos: vt abnegãtes impietatẽ τ secu laria desideria: sobrie τ iuste: τ pie viua- mus in hoc seculo: expectãtes beatã spem τ aduentũ glorie magni dei: τ saluatoris nr̃i iesu xp̃i: q̃ dedit semetipsum ,p nobis: vt nos redimeret ab oi iniq̃tate: τ mũda- ret sibi populũ acceptabilẽ sectatorẽ bono rũ opeꝝ. Hec loquere τ exhortare: τ ar- gue cũ oi ipio. Nemo te cõtẽnat.

III

Admone illos p̃ncipib' τ potesta tibus subditos esse dicto: obedire ad oẽ opus bonũ paratos eẽ: ne- minẽ blasphemare: non litigiosos eẽ: sed modestos oẽm ostẽdentes mansuetudinẽ ad oẽs hoĩes. Eram'. n. aliquãdo τ nos insipiẽtes τ increduli: errãtes: seruientes desiderijs τ voluptatibus varijs: in mali cia τ inuidia agẽtes: odibiles: odientes i uicẽ. Cũ aũt benignitas τ humanitas ap paruit saluatoris nr̃i dei. ¶ nõ ex operib' iustitie q̃ fecim' nos: sed s̃m misericordiã suã saluos nos fecit: p lauacrũ regenera tionis τ renouationis sp̃ũsancti: quẽ effu dit in nos abũde p iesum xp̃m saluatoreʒ nr̃ʒ: vt iustificati grã ipsius heredes sim' s̃m spem vite eterne. Fidelis s̃mo est. Et de his volo te ɔfirmare: vt curent bonis opibus preesse q̃ credũt deo. Hec sũt bo na τ vtilia hoibus. ¶ Stultas aũt questio nes τ genealogias τ contẽtiões τ pugnas legis deuita. Sunt eniʒ inutiles τ vane. Hereticum hoiem post vnã τ secundam correptionẽ deuita sciẽs q̃: subuersus est q̃ eiusmodi ẽ: τ delinq̃t cũ sit ,pprio iudi- cio ɔdẽnatus. Cũ misero ad te arteman aut tychicũ: festina ad me vẽire nicopoliʒ Ibi enim statui hyemare. Zenaʒ legispe ritũ τ apollo sollicite p̃mitte: vt nihil illis desit. Discãt aũt τ vestri bonis operibus p̃esse ad vsus necessarios: vt nõ sint ifru ctuosi. Salutãt te q̃ mecũ sunt oẽs. Salu ta eos q̃ nos amant i fide. Gratia dei cũ omnibus vobis. Amen.

Explicit epistola Pauli ad Titum.

Incipit argumentum in epistolam ad Philemonem.

i. Timo. 3. a. · C · D · A · B · C · Eph. 6. a. Col. 3. d. i. Pe. 2. c. · D · A · B · 2. Timo. i. c. · C · i. Timo. i. s · D

P P

Philemoni familiares lr̄as facit p onesimo seruo eius: scribēs ei ab vrbe Roma de carcere p suprascriptū onesimū.

Explicit argumentū. Incipit epistola Pauli ad Philemonem. Caplm. I

A

P P

Aulus uinct⁹ xp̄i iesu ꝛ timotheus frater: philemoni dilecto adiutori nr̄o ꝛ appie sorori charissime ꝛ archippo cōmilitoni nr̄o: ꝛ eccl'ie q̄ in domo tua est gratia vobis ꝛ pax a deo patre nr̄o ꝛ dn̄o iesu xp̄o. Gratias ago deo meo semp memoriā tui faciēs in orōnib⁹ meis audiēs charitatē tuā ꝛ fidē quā habes in dn̄o i su: ꝛ i oēs sanctos: vt cōicatio fidei tue euidens fiat in agnitiōe omis opis boni in xp̄o iesu.

B

Gaudiū eni magnū habui ꝛ consolationē in charitate tua q: viscera scōꝝ requieuerūt per te frater. Propter qd̄ multā fiduciā habēs in xp̄o iesu imperādi tibi qd̄ ad rē ptinet: ꝓpter charitatē mag' obsecro cū sis talis vt paulus senex: nūc aūt ꝛ vinctus iesu xp̄i: obsecro te p meo filio quē genui in vinculis onesimo q tibi aliqn̄ inutilis fuit: nūc aūt ꝛ mihi ꝛ tibi vtilis: quē remisi tibi.

C

Tu āt illū vt mea viscera suscipe. Quē ego voluerā mecū detinere: vt p te mihi ministraret in vinculis euāgelij. Sine ꝯsilio autē tuo nihil volui facere vti ne velut ex necessitate bonū tuū esset: sed volūtariū. Forsitā eni ideo discessit ad horā a te: vt in eternū illū recipies: iā nō vt seruū sed p seruo charissimū frēm: maxime mihi.

D

Quanto aūt magis tibi: ꝛ in carne ꝛ in dn̄o. Si ḡ habes me sociū: suscipe illuz sicut me. Si aūt aliqd nocuit tibi aut debet: h̄ mihi imputa. Ego paulus scripsi mea manu: ego reddā vt non dicā tibi q ꝛ teipsū mihi debes. Ita frater ego te fruar in dn̄o: refice viscera mea in xp̄o. Cōfidēs in obedientia tua scripsi tibi: sciēs qm̄ ꝛ sup id qd̄ dico facies. Simul ꝛ para mihi hospitium: nā spero p orōnes vr̄as donari me vobis. Salutat te epaphras cocaptiuus meus in xp̄o iesu: marcus aristarchus: demas: et lucas adiutores mei. Gratia dn̄i nr̄i iesu xp̄i cū spiritu vestro. Amen.

Explicit ep'la Pauli ad Philemonē.

Incipit argumentum in epistolam ad Hebreos.

I

In primis dicendum est cur apostolus paulus in hac epistola scribenda non seruauerit morem suū vt vel vocabulum nominis sui vel ordinis describeret dignitatem. Hec causa est: q ad eos scribens qui ex circuncisione crediderant quasi gentium apostolus ꝛ non hebreoꝝ: sciens quoq3 eorum superbiam: suamq3 humilitatem ipse demonstrans meritum officij sui noluit anteferre. Nā simili modo etiam iohannes apostolus propter humilitatem in epistola sua nomen suum eadem ratione non pretulit. Hanc ergo epistolam fertur apostolus ad hebreos conscriptam hebraica lingua misisse: cuius sēsum ꝛ ordinem retinens lucas euangelista post excessum apostoli pauli greco sermone composuit.

Expliciꞇ argumentum.

Incipit epistola Pauli ad Hebreos. Capitulum. I

A

m

Multiphariē multisq3 modis olim deus loquens patribus i prophetis: nouissime diebus istis locutus est nobis in filio quem: constituit heredē vni

B
Sap. 7.
Eccle. 47.

uersorum per quem fecit ⁊ secula. ¶ Qui cum sit splendor glorie ⁊ figura substan/tie eius: portansq; omnia verbo virtutis sue: purgationem peccatorum faciens se/det ad dexteram maiestatis in excelsis: tā to melior angelis effectus: quanto differē tius pre illis nomen hereditauit. Cui enī dixit aliquando angelorum: ¶ Filius me us es tu: ego hodie genui te? Et rursum. ¶ Ego ero illi in patrem: ⁊ ipse erit mihi ī filium. Et cum iterum introducit primo genitum in orbem terre dicit. Et adorent eum omnes angeli dei. Et ad angelos quidem dicit. ¶ Qui facit angelos suos spiritus: ⁊ ministros suos flammā ignis Ad filium autem. ¶ Thronus tuus deus in seculum seculi: virga equitatis virga regni tui. Dilexisti iustitiam ⁊ odisti ini/quitatem: propterea vnxit te deus: deus tu us oleo exultatiōis pre participibus tuis. ¶ Et tu in principio domine terram fun/dasti: ⁊ opera manuum tuarum sunt celi. Ipsi peribunt tu autem permanebis: et omnes vt vestimentum veterascent. Et velut amictum mutabis eos ⁊ mutabunt tu autem idem ipse es ⁊ anni tui non defi cient. Ad quem autem angelorum dixit aliquando: ¶ sede a dextris meis: quoad usq; ponam inimicos tuos scabellum pe dum tuorum. Nonne omnes sunt am/ministratorij spiritus in ministerium mis si propter eos q hereditatē capiūt salutis.

Luc. 3. e.
Ps. 2.
2. Reg. 7.
C
Ps. 103.
Ps. 44.
Ps. 101.
D
Ps. 109.

Capitulum. II

A

PRopterea abundantius oportet obseruare nos ea que audiuimus ne forte perfluamus. Si enim q per angelos dictus est sermo: factus ē fir mus: ⁊ si omnis preuaricatio ⁊ inobediē tia accepit iustam mercedis retributionē quomodo nos effugiemus si tantam ne/glexerimus salutem? Que cum initium accepisset enarrandi per dominū ab eis qui audierunt in nos confirmata est con/testante deo signis ⁊ portentis ⁊ varijs v tutibus ⁊ spiritussancti distributionibus secundum suam voluntatem. Non enim angelis subiecit deus orbem terre futurū de quo loquimur. Testatus est autem in quodam loco quis dicens. ¶ Quid est ho mo q memor es eius: aut filius hominis quoniam visitas eū. Minuisti eū paulo minus ab angelis gloria ⁊ honore coro/nasti eum: ⁊ constituisti eum super opera manuū tuarū. Omnia subiecisti sub pe dibus eius. In eo enim q omnia ei sub/iecit: nihil dimisit non subiectū ei. Nunc autem needū videmus omnia subiecta ei ¶ Cum autem qui modico q angeli mi/noratus est videmus iesum propter pas/sionem mortis gloria ⁊ honore coronatū: vt gratia dei pro omnibus gustaret mor/tem. Decebat enim eum propter quem omnia ⁊ per quē oia: qui multos filios ī gloriam adduxerat: autorem salutis eorū per passionē consummari. Qui enim sā ctificat ⁊ qui sanctificantur ex vno omnes Propter quam causā non confunditur fratres eos vocare: dicens. ¶ Nunciabo nomen tuū fratribus meis: in medio ec clesie laudabo te. Et iterum. Ego ero fi/dens in eum. Et iterum. ¶ Ecce ego et pueri mei quos dedit mihi deus: q ergo pueri cōicauerunt carni ⁊ sanguini: ⁊ ip/se similiter participauit eisdem: ¶ Vt per mortem destrueret eū qui habebat mor/tis imperium. i. diabolum: ⁊ liberaret eos qui timore mortis per totam vitam obno xi erant seruituti. Nusquā enim angelos apprehendit: sed semen abrahe appreben dit. Vnde debuit per omnia fratribus si milari: vt misericors fieret ⁊ fidelis pon/tifex ad deum: vt repropitiaret delicta po puli. In eo enim in quo passus est ipse ⁊ temptatus potens est: ⁊ eis qui temptant auxiliari.

B
Ps. 8.
C
Phil. 2. a.
Ps. 21.
Mt. 28. b.
D
Esa. 8.
Osee. 13.

Capitulum. III

A

VNde fratres sancti: vocationis celestis participes ɔsiderate aplm ⁊ pontificē confessionis nostre ie sū qui fidelis est ei q fecit illū: sicut ⁊ moy ses in omni domo eius. Amplioris enī glorie iste pre moyse dign⁹ habitus ē: quā/to ampliorem honorem habet domus: qui fabricauit illam. Omnis nanq; do/mus fabricatur ab aliquo. Qui autē oia creauit: deus est. ¶ Et moyses quidem fi delis erat in tota domo eius: tanq; famu/

B
Numeri. 12.

lus in testimonium co℞ q̄ dicenda erant. Christus vero tanq̄ filius in domo sua. Que domus sumus nos: si fiduciā ꝛ gloriam spei vsq̄ ad finem firmā retineam⁹. Quapropter sicut dicit spūssanct⁹. ¶ Hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra: sicut in exacerbatione fm̄ diem temptationis in deserto. Ubi temptauerunt me patres vestri, ꝓbauerunt ꝛ viderūt opera mea q̄draginta ānis. Propter quod infensus fui generationi huic: ꝛ dixi: semper errant corde. ¶ Ipsi aūt nō cognouerūt vias meas: q̄bus iuraui i ira mea: si introibūt in requiē meam. Uidete fratres ne forte sit in aliquo vestrū cor malū incredulitatis discedendi a deo viuo. Sed adhortamini vosmetipsos p singulos dies donec hodie cognominat: vt non obduretur qs ex vobis fallacia peccati. Participes enim xp̄i effecti sumus: si tamen initiū substantie eius vsq̄ ad finē firmū retineamus dum dicit: hodie si vocem eius audieritis: nolite obdurare corda vestra: quēadmodum in illa exacerbatione. Quidā enim audientes exacerbauerunt: sed non vniuersi qui ꝓfecti sūt ab egypto per moysen. Quibus aūt infēsus est quadraginta annis. Nōne illis q peccauerunt: quo℞ cadauera ꝓstrata sunt in deserto. Quibus aūt iurauit nō introire i requiem ipsius: nisi illis q increduli fuerunt. Et videmus q2 non potuerunt introire in requiem ipsius ꝓpter incredulitatem.

Ps̄.94.
Ps̄.94.

IIII

Timeamus ḡ ne forte relicta pollicitacione introeundi in requiem eius existimet aliqs ex nobis deesse. Etenim ꝛ nobis nunciatū ē quemadmodū ꝛ illis: sed non profuit illis sermo auditus nō admixtus fidei ex his q̄ audierūt. Ingrediemur .n. i requiē q credidimus: quēadmodū dixit: Sicut iuraui in ira mea: si introibūt in requiē meā. Et q dē operibus ab institutione mundi perfectis: dixit eni i quodam loco de die septima sic. ¶ Et requieuit de⁹ die septima ab oibus operibus suis. Et in isto rursum: Si introibunt in requiem meā. ¶ Qm̄ ḡ superest introire quosdā in illā: ꝛ hi qb⁹ p̄oribus annūciatum est: non introierūt ꝓpter incredulitatem: iterū termiat diē quedā hodie in dauid dicendo: post tātū tp̄is sicut supra dictū ē: hodie si vocē eius audieritis: nolite obdurare corda vestra. Nam si eis iesus requiem p̄stitisset: nūquā de alia loq̄ret post hac die. Itaq̄ relinquit sabbatissim⁹ ꝓplo dei. Qui eni ingressus est in requiem eius: etiam ipse requieuit ab operibus suis sicut ꝛ a suis deus. Festinemus ergo ingredi in illam requiē: ut ne in idipsum qs incidat incredulitatis exemplū. Uiu⁹ est eni s̄mo dei ꝛ efficax ꝛ penetrabilior omni gladio ancipiti ꝛ ptigēs vsq̄ ad diuisionē aie ac sp̄s cōpagum q̄z ac medullarum: ꝛ discretor cogitationum ꝛ itentionum cordis. ¶ Et nō est vlla creatura iuisibilis i conspectu eius: oia aūt nuda ꝛ apta sunt oculis ei⁹ ad quē nobis sermo. ¶ Habentes ergo pontificem magnum q̄ penetrauit celos iesum filium dei: teneamus spei nr̄e cōfessionē. Non eni habemus pontificē q non possit compati ifirmitatibus nr̄is temptatū aūt per oia pro silitudine absq̄ pctō. Adeamus ergo cū fiducia ad thronū gratie eius: vt misericordiā consequamur: ꝛ gratiam inueniamus in auxilio opportuno.

Gen̄.2.
s.io.c.
Eccle.15.
Ps̄.33.
s.8.a.
Ro.8.b.
i.Cor.12.b.
2.Cor.3.c.
Ephe.b.

V

Omnis nāq̄ pontifex ex hoibus assumptus ꝓ hoibus constituit in his que sunt ad deū: ut offerat dona ꝛ sacrificia pro pctis. Qui ꝯdolere possit his qui ignorant ꝛ errant qm̄ ꝛ ipse circundatus ē infirmitate: ꝛ propterea debet quēadmodum ꝓ ꝓplo: ita etiā ꝛ ꝓ semetipso offerre ꝓ pctis. Nec q̄sq̄ sumit sibi honorē: sed q vocat a deo tanq̄ aarō. Sic ꝛ xp̄s non semetipsum clarificauit vt pontifex fieret: sed q locutus est ad eum. ¶ Fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie ḡeui te. Quēadmodū ꝛ i alio loco dicit. ¶ Tu es sacerdos i et̄nū: fm̄ ordinē melchisedech. Qui i dieb⁹ carnis sue p̄ces supplicatiōesq̄ ad eū q possit illū saluū facē a morte: cū clamore valido ꝛ lachrymis offerēs: exauditus ē ꝓ sua reuerētia. Et qdē cū eēt fili⁹ dī didicit ex his q̄ passus ē obediētiā: ꝛ ꝯsūmatus fcūs ē oibus obtēperātib⁹ sibi causa salutis eterne: appellatus a deo pōtifex iuxta ordinem melchisedech. De quo nobis

Ps̄.2.
Ps̄.109.

grãdis sermo ⁊ interp̃tabilis ad dicendũ
qm̃ imbecilles facti estis ad audiendũ. Et
enim cũ deberetis magr̃i esse ꝑpter tp̃s:
rursum indigetis vt vos doceamini q̃ sint
elementa exordij sermonũ dei: ⁊ facti estis
q̃bus lacte opꝰ sit: nõ solido cibo. Omis.n.
q lactis est particeps: expers ē sermonis
iustitie. Paruulus enim ē. Perfectoꝝ
aũt est solidus cibus eoꝝ q ꝓ ipsa cõsuetu-
dine exercitatos habent sensus ad discre-
tionẽ boni ac mali. VI.

A

f.io.d.

Q Ua propter intermittẽtes inchoa
tionis xp̃i sermonẽ: ad ꝑfectionẽ
feramur: ¶ nõ rursum iacientes fũ
damentũ pn̄ie ab operibꝰ mortuis ⁊ fidei
ad deũ baptismatũ doctrine: impositiõis
quoq̃ manuũ: ac resurrectiõis mortuoꝝ
⁊ iudicij eterni. Et hoc faciemus: si q̃dez
ꝑmiserit deus. Impossibile.n. ē eos qui
semel sunt illuminati gustauerũt etiã do-
nũ celeste: ⁊ participes facti sunt spũssan-
cti: gustauerunt nihilominus bonum dei
v̱bũ virtutesq̃ seculi ṽturi: ⁊ ꝓlapsi sũt
rursus renouari ad pn̄iam: rursum cruci
figẽtes sibimetipsis filiũ dei ⁊ ostẽtui ha-
bentes. Terra.n. sepe venientẽ sup̱ se bi
bens imbrẽ ⁊ germinãs herbã opportu-
nã illis a quibus colit̃: accipit bñdictionẽ
a deo: ꝓferẽs aũt spinas ac tribulos repro

B

ba ē ⁊ maledicto ꝓxima: cuius ꝯsumatio
in cõbustionẽ. Confidimus aũt de vobis
dilectissimi meliora ⁊ viciniora saluti: tã ⁊
si ita loq̃mur. Nõ.n. iniustus deus vt ob
liuiscat̃ operis vr̃i ⁊ dilectionis quã ostẽ-
distis in noīe ipsius: q ministrastis sãctis
⁊ ministratis. Cupimꝰ aũt vnũquẽq̃ ve

C

strũ eandẽ ostentare sollicitudinẽ ad exple
tionẽ spei vsq̃ in finẽ: vt nõ segnes effici
amini: veꝝ imitatores eoꝝ q fide ⁊ patiẽ-
tia hereditabũt ꝓmissiones. abrahe nãq̃
ꝓmittẽs deus: qm̃ neminem habuit per
quẽ iuraret maiorẽ: iurauit p̱ semetipsuz
dicẽs: nisi bñdicens benedicã te: ⁊ multi
plicãs multiplicabo te: ⁊ sic longanimiter
ferẽs adeptus ē repromissionez. Homines
eni p̱ maiorẽ sui iurant: ⁊ ois ꝯtrouersie
eoꝝ finis ad ꝯfirmationem est iuramẽtũ

D

In quo abundantius volẽs deus osten-
dere pollicitationes heredibus imobilita
tẽ consilij sui interposuit iusiurandũ: vt p̱
duas res immobiles q̃bus impossibile ē
mentiri deũ: fortissimũ solatiũ habeamus
q ꝯfugimus ad tenendã ꝓpositam spem
quã sicut anchorã habemus anime tutaz
ac firmã ⁊ incedẽtẽ vsq̃ ad interiora ve-
laminis: vbi p̃cursor ꝓ nobis introiuit ie
sus s̄m ordinẽ melchisedech: pontifex fa-
ctus in eternum. VII

A

Gen.14.

H Ic eni melchisedech rex salẽ sa-
cerdos dei sũmi q obuiauit abra-
he regresso a cede regũ: ⁊ bñdixit
ei: cui ⁊ decias oium diuisit abraham: pri
mũ q̃dem qui interp̃tat̃ rex iustitie: dein-
de aũt ⁊ rex salem: quod ē rex pacis: sine
patre: sine matre: sine Genealogia: neq̃
initiũ dieꝝ: neq̃ finẽ vite habens: assimi
latus aũt filio dei manet sacerdos in ꝑpe-
tuũ. Intuemini aũt quantus sit hic: cui et
decimas dedit de p̃cipuis abrahã patriar
cha. Et q̃dẽ de filijs leui sacerdotiũ accipi
entes mandatũ habent decimas sumere a
populo s̄m legẽ.i. a fratribus suis: q̃q̃ ⁊
ipsi exierint de lumbis abrahe. Cuius aũt
generatio nõ annumerat̃ in eis: decimas

B

sumpsit ab abraham: ⁊ hunc q habebat re
promissiones benedixit. Sine vlla aũt cõ
tradictione qđ minꝰ ē a meliore benedicit̃
Et hic quidẽ decimas moriẽtes hoies ac
cipiunt: ibi autẽ ꝯtestat̃ q: viuit. Et vt ita
dictũ sit: p̱ abrahã ⁊ leui q decimas acce-
pit: decimatus est. adhuc enim in lumbis
pr̄is erat: qñ obuiauit ei melchisedech. Si
ergo ꝯsumatio p̱ sacerdotiũ leuiticũ erat:
populus eni sub ipso legẽ accepit: q̃d ad-
huc necessariũ fuit s̄z ordinẽ melchisedech
aliũ surgere sacerdotẽ: ⁊ nõ s̄m ordinem
aaron dici? Translato.n. sacerdotio: ne-
cesse ē vt ⁊ legis trãslatio fiat. In quo.n.
hec dicũt̃: de alia tribu est: de qua nullus

C

altario p̃sto fuit. Manifestũ est.n. ꝙ ex iu
da ortus sit dñs noster: in qua tribu nihil
de sacerdotibꝰ moyses locutus ē. Et am
plius adhuc manifestũ ē si s̄m si̾litudinez
melchisedech exurgat alius sacerdos: q ñ
s̄m legẽ mandati carnalis factus est: s̄z s̄z
v̱tutẽ vite insolubilis. Contestat̃.n. qm̃ tu
es sacerdos in eternũ s̄m ordinẽ melchise
dech. Reprobatio q̃dem fit p̃cedentis mã
dati: ꝑpter infirmitatẽ eius ⁊ inutilitatẽ.
Nihil.n. ad ꝑfectũ adduxit lex. Introdu
ctio v̱o melioris spei p̱ quã ꝓximamꝰ ad
deũ. Et quãtũ est non sine iureiurando?
Alij quidẽ sine iureiurãdo sacerdotes fa
cti sunt. Hic aũt cũ iureiurãdo p̱ eũ q di-

Ps.109. D

xit ad illum. ¶ Iurauit dñs τ non penitebit eum: tu es sacerdos in eternũ. In tantum melioris testamenti sponsor factus ē iesus. Et alij quidē plures facti sunt sacerdotes: iccirco ꝙ morte ꝓhiberenť ꝑmanere: hic aũt eo ꝙ maneat in eternũ: sempiternum habeat sacerdotium. Unde τ saluare in ꝑpetuũ pōt accedēs ꝑ semetipsuʒ ad deũ: semp viuens ad interpellandũ ꝓ nobis. Talis.n. decebat vt nobis esset pontifex: sanctus: inocēs: impollutus: segregatus a peccatoribus: τ excelsior celis factus. Qui non habet necessitatem quotidie queadmodũ sacerdotes prius ꝓ suis delictis hostias offerre: deinde ꝓ populi. Hoc eni fecit semel se offerendo. Lex.n. ꝯstituit hoies sacerdotes infirmitatem habentes: sermo aũt iurisiurãdi qui pᵒ legē est filium in eternum perfectum.

Capitulum. VIII

A S.4.b.

Capitulum aũt sup ea que dicunť ¶ Talem habemus pontificē: qui consedit in dextera sedis magnitudinis in celis sanctoꝝ minister: τ tabernaculi veri quod fixit deus τ non homo. Omnis enim pontifex ad offerendũ munera τ hostias constituitur. Unde necesse est τ hunc habere aliqd qđ offerat. Si ergo eēt sup terrã: nec esset sacerdos cum essent q offerrent ẜm legem munera q exemplari τ vmbre deseruiunt celestium: sicut respõsum est moysi cũ consumaret tabernaculum. ¶ Vide inquit omnia facito ẜm exemplar: quod tibi ostensũ est in mõte. Nunc autem melius sortitus est ministeriũ quãto τ melioris testamentũ mediator est: qđ in melioribus repromissionibus sancitur est. Nam si illud prius culpa vacasset: nõ vtiqꝫ secundi locus inquireretur. Vituperans enim eos dicit: Ecce dies venient dicit dominus: τ consumabo super domũ israel: τ super domũ iuda testamentũ nouum: non ẜm testamentum quod feci patribus coꝝ in die qua apprehendi manuʒ coꝝ: vt educerem illos de terra egypti: qm ipsi non permanserunt in testamẽto meo τ ego neglexi eos dicit dñs. Quia hoc est testamentum quod disponã domui israel post dies illos dicit dñs: dando leges meas in mentē coꝝ: τ in corda coꝝ superscribã eas: ¶ τ ero eis in deum: τ ipsi erũt mihi in populũ. ¶ Et non docebit vnusquisqꝫ ꝓximum suum: τ vnusquisqꝫ fratrem suum dicens: cognosce dñm: quoniã oēs scient me a minore vsqꝫ ad maiorē: qꝛ propitius ero iniquitatibus coꝝ: τ peccatoꝝ coꝝ iam nõ memorabor. Dicendo autem nouum: veterauit prius. Quod autem antiquatur τ senescit: prope interitum est.

B

Exo.25. Act.7.c.

C

D

Esa.43. Apoc.21.b.

Hiere.31.

Capitulum. IX

A

Habuit quideʒ τ prius iustificationes culture: τ sanctum seculare. Tabernaculum enim factũ est primum: in quo erant candelabra τ mensa τ ꝓpositio panũ que dicitur sancta: post velamentũ autē ẜm tabernaculum quod dicitur sancta sanctoꝝ: aureum habens thuribulum τ arcam testamenti circũtectam ex omni parte auro: i qua vrna aurea habens mãna: τ virga aaron que fronduerat: τ tabule testamenti: superque erant cherubin glorie obumbrantia ꝓpiciatorium: de quibus non est modo dicenduʒ ꝑ singula. His vero ita compositis i priori quidem tabernaculo semp itroibant sacerdotes sacrificiorum officia cõsumãtes in secundo autem semel in anno solus põtifex non sine sanguine quē offerret ꝓ sua τ populi ignorantia: hoc significante spiritusancto: nondũ ꝓpalatam esse sanctoꝝ viam adhuc priore tabernaculo habente statum. Que parabola est tpis instantis: iuxtaquã munera τ hostie offerunť: que non possunt iuxta consciam ꝑfectum facere seruientem: solũmodo in cibis τ in potibus τ i varijs baptismatibus τ iusticijs carnis vsqꝫ ad tempus correctionis impositis. Christus aũt assistens pontifex futuroꝝ bonoꝝ peramplius τ ꝑfectius tabernaculũ non mãufactũ idest non huiᵘ creationis: neqꝫ per sanguinem hircoruʒ aut vituloꝝ: sed ꝑ propriũ sanguinem introiuit semel in sancta: eterna redemptione inuenta. Si.n. sanguis hircoꝝ τ tauroꝝ τ cinis vitule aspsus: inquinatos sãctificat ad emundationem carnis: ¶ Quantomagis sanguis xp̃i q per spirituʒ sanctum semet ipsum obtulit imaculatũ deo: emũdauit cõsciam nostram ab operibus mortis ad seruiendũ deo viuenti: Et ideo noui testamēti mediator est: vt morte intercedente i redemptioneʒ eaꝝ preuaricationũ que erãt sub priori testamento repromissionem accipiant qui vocati sunt eterne hereditatis

B

1.Joh.1.d. Apoc.1.b. 1.Pe.1.d.

C

Mat.3.b.

Ubi enim testamentum est mors necesse est intercedat testatoris. ¶ Testamentum enim in mortuis confirmatum est. Alioquin nondum valet: dum viuit qui testatus est. Unde nec primuꝫ quidem sine sanguine dedicatum est. Lecto eni omni mādato legis a moyse vniuerso populo: accipiens sanguinem vitulorum ꝛ hircorum cum aqua ꝛ lana coccinea ꝛ hysopo: ipsū quoqꝫ librum ꝛ omnem pplm aspersit dicēs. ¶ Hic sanguis testamenti quod mandauit ad vos deus. Etiam tabernaculum ꝛ omnia vasa ministerij sanguine similiter aspersit. Et omnia pene in sanguine ſm legem mundantur: ¶ ꝛ sine sanguinis effusiōe non fit remissio. Necesse est ergo exemplaria quidem celestiū his mundari ipsa autem celestia melioribus hostijs ꝙ istis. Non enim in manufacta sancta ihs introijt exemplaria verorum: sed in ipsum celum: vt appareat nunc vultui dei ꝓ nobis. Neqꝫ vt sepe offerat semetipsuꝫ: quēadmodum pontifex intrat in sancta ꝑ singulos annos in sanguine alieno: Alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi. Nunc aut͂ m semel in consummatione seculorum ad destitutionem peccati per hostiam suam apparuit. Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori: post hoc autem iudicium. ¶ Sic ꝛ christus semel oblatus est ad multorum exhaurienda peccata: secundo sine peccato apparebit omnibus expectātibus se in salutem.

Mt.26.c. Mr.14.c. Luc.22.b. i.Cor.ii.c. D i.Joh.i.d Apo.i.b. i.Pe.i.d.

Ro.5.b. i.Pe.3.d.

Capitulum. X

A

Umbram enim habens lex futurorum bonorum non ipsam imaginē rerum per singulos annos eisdē ipsis hostijs quas offerunt indesinenter: nūqꝫ potest accedentes perfectos facere. Alioquin cessassent offerri: ideo ꝙ nullā haberent vltra conscientiam peccati cultores semel mundati. Sed in ipsis commemoratio peccatorum per singulos annos fit. ¶ Impossibile enim est sanguine taurorum ꝛ hircorum auferri peccata. Ideo ingrediens mundum dicit. ¶ Hostiam ꝛ oblationem noluisti: corpus autem aptasti mihi. Holocaustomata ꝛ pro peccato non tibi placuerunt. Tunc dixi: Ecce venio. In capite libri scriptuꝫ est de me: vt faciam deus voluntatem tuam. Superius dicens: quia hostias ꝛ oblatiōes ꝛ holocaustomata ꝛ pro peccato noluisti: nec placita sunt tibi que ſm legem offeruntur tunc dixi: ecce venio: vt faciam deus voluntatem tuam: aufert primum vt sequēs statuat. In qua voluntate sanctificati sumus per oblationem corporis christi iesu semel. Et omis quidem sacerdos presto est quotidie ministrans: ꝛ easdem sepe offerens hostias que non possunt auferre peccata. Hic autem vnam pro peccatis offerens hostiaꝫ in sempiternū sedet i dextera dei: de cetero expectans donec ponātur inimici eius scabellum pedum eius. Una enim oblatione consūmauit in sempiternum sanctificatos. Contestatur aūt nos ꝛ spiritus sanctus. Postqꝫ enim dixit: Hoc auteꝫ testamentū quod testabor ad illos post dies illos: dicit dominus dabo leges meas in cordibus coruꝫ: ꝛ i mētibus eorum supscribam eas ꝛ peccatorum iniquitatū eorum iam non recordabor amplius. Ubi aūt horum remissio: iam non ē oblatio ꝓ peccato. ¶ Habentes itaqꝫ fratres fiduciam: in introitu sanctorum i sāguine xpi quam initiauit nobis viam nouam ꝛ viuentem: per velamen idest carnem suam ꝛ sacerdotem magnum super domum dei: accedamus cū vero corde in plenitudie fidei aspersi corda a ꝯscia mala: ꝛ abluti corpus aqua munda: teneamꝰ spei nr̄e confessionē indeclinabilē. Fidelis eni est qui repromisit. Et cōsideremꝰ inuicē in ꝓuocationem charitatis ꝛ bonoruꝫ operum: non deserentes collectionē nostraꝫ sicut consuetudinis est qbusdā: ſꝫ cōsolantes ꝛ tantomagis ꝙto videritis appropinquantē diē. Uoluntarie eni peccantibus nobis post acceptaꝫ noticiaꝫ veritatis iā non relinquit ꝓ peccatis hostia: terribilis autem quedam expectatio iudicij ꝛ ignis emulatio: que consumptura ē aduersarios. ¶ Irritam quis faciens legem moysi sine vlla miseratione: duobus vel tribus testibus moritur quantomagis putatis deteriora mereri supplicia q filiū dei conculcauerit: ꝛ sāguinem testamenti pollutum duxerit: in quo sanctificatus est ꝛ spiritui gratie contumeliam fecerit. Scimus enim qui dixit. ¶ Mihi vindictam: et ego retribuā. Et iterum q2 iudicabit dn̄s populum suum. ¶ Horrendum est inci/

Leuit.9.

Ps.39.

s.4.b.

C

D

Deut.17. Mt.18.c 2.Cor.13.a.

Deut.32.

Tobie.3.

Ro.12.d.
s.6.a.

dere in manus dei viuẽtis. Rememora
mini aũt pristinos dies in qbus illuminati
magnũ certamẽ sustinuistis passionũ: ⁊ i
altero qdez opprobrijs ⁊ tribulatõib⁹ spe
ctaculũ facti in altero aũt socij taliter ↄuer
santiũ effecti. Nã ⁊ victis ↄpassi estis: et
rapinã bonoꝝ vr̃oꝝ cum gaudio suscepi
stis: cognoscẽtes vos hẽre meliorẽ ⁊ ma
nentẽ sbam. Nolite itaqz amittere ↄfidẽ
tiã vr̃am: q̃ magnã hꝫ remunerationem
Patiẽtia eni vobis necessaria est: vt vo
lũtatẽ dei faciẽtes reportetis ꝑmissionez
Adhuc enĩ modicũ aliqñtulũqꝫ q vẽtu/
rus est veniet ⁊ nõ tardabit: Iustus aũt
meus ex fide viuit. Qd si sbtraxerit se nõ
placebit aĩe mee. Nos aũt nõ sumus sub
tractionis filij in perditionem: sed fidei i
acquisitionem anime.

Abachuc.2.
Ro.1.b.

XI

A

Est aũt fides sperandarũ sba reꝝ
argumentũ nõ apparentiuz. In
hac eni testimonium cõsecuti sũt
senes. Fide. intelligimus aptata esse se
cula verbo dei: vt ex inuisibilibus visibi
lia fierẽt. Fide plurimã hostiã abel quã
cayn obtulit deo: per quã testimoniũ con
secutus est esse iustus. testimoniũ ꝑhiben
te mũeribus eius deo: ⁊ ꝑ illã defunctus
adhuc loquit̃. Fide. enoch trãslatus est
ne videret mortez ⁊ nõ inueniebat̃: quia
transtulit illũ dñs. Ante trã flationẽ eniz
testimoniuz habuit placuisse deo. Sine
fide aũt ipossibile est placere deo. Crede
re enĩ oportet accedentẽ ad deum. quia ẽ
⁊ inquirẽtibus se remunerator sit. Fi/
de. noe responso accepto de his q̃ adhuc
non videbant̃: metuens aptauit arcã i sa
lutem domus sue: per quã dãnauit mun
dum: ⁊ iusticie que per fidem est heres ẽ
institutus. Fide. q vocat̃ abrahã obe/
diuit in locum exire quẽ accepturus erat
in hereditatem: ⁊ exijt nesciens quo iret.
Fide. demoratus est i terra repromissio
nis tãqꝫ in aliena: in casulis habitãdo cũ
ysaac ⁊ iacob coheredibus repromissiõis
eiusdẽ. Expectabat eni fundamẽta habẽ
tem ciuitatẽ cui⁹ artifex ⁊ conditor deus.
Fide. ⁊ ipsa sara sterilis virtutẽ in con
ceptiõe seminis accepit etiã preter temp⁹
etatis. qm fidelem credidit esse eũ qui re/
promiserat. Propter qd ab eo vno orti
sunt: ⁊ hoc emortuo tãqꝫ sidera celi i mul
titudinem: ⁊ sicut arena est ad oram ma/

Gen.1.
Gen.4.
Gen.5.
Sap.4. Ecc
44. B
i Macha.2.
Gen.6.
Gen.12.⁊13
Gen.21.

ris innumerabilis. Iuxta fidẽ defuncti
sunt omnes isti: nõ acceptis repromissio
nibus: sed a longe eas aspicientes ⁊ salu
tantes ⁊ ↄfitentes: qꝛ peregrini ⁊ hospi/
tes sunt super terrã. Qui eni hoc dicunt
significant se patriam inquirere. Et si q/
dem ipsius meminissent de qua exierunt
habebant vtiqꝫ tempus reuertẽdi. Nũc
aũt meliorẽ appetunt idest celestẽ. Ideo
nõ cõfundit̃ de⁹ vocari deus eoꝝ. Pa/
rauit enim illis ciuitatem. Fide optulit
abraaz ysaac cũ temptaretur ⁊ vnigenitũ
offerebat in q̊ susceperat repromissiones
ad quem dictũ est: qꝛ in ysaac vocabit̃ tibi
semen: arbitrans qꝛ ⁊ a mortuis suscitare
potens est deus. Unde cum ⁊ in parabo
lam accepit. Fide: ⁊ de futuris benedixit
ysaac iacob: ⁊ esau. Fide: iacob moriẽs
singulos filiorũ ioseph benedixit: ⁊ ado/
rauit fastigiũ virge eius. Fide: ioseph
moriẽs de ꝑfectõe filioꝝ isrl̃ mẽoratus ẽ:
⁊ de ossibus suis mandauit. Fide: moy
ses natus occultatus est mensibus tribus
a parentibus suis: eo qꝙ vidissent elegan/
tem infantem: ⁊ non timuerunt regis edi
ctum. Fide moyses grandis factus nega
uit se esse filium filie pharaõis: magis eli/
gens affligi cum populo dei: qꝫ tẽporalis
peccati habere iocunditatem: maiores di/
uitias estimans thesauro egyptioꝝ ipro
perium xp̃i. Aspiciebat enim in remune
rationem. Fide reliquit egyptum: nõ ve
ritus animositatem regis. Inuisibilẽ. n.
tanqꝫ videns sustinuit. Fide celebrauit
pascha ⁊ sanguinis effusionem: ne qui va
stabat primitiua tangeret eos. Fide: trã
sierunt mare rubrum tanqꝫ per aridã ter
ram: quod experti egypti deuorati sunt.
Fide: muri hiericho corruerunt circui/
tu dierum septem. Fide: raab meretrix
non perijt cum incredulis excipiens ex/
ploratores cum pace. Et qd adhuc dicam
Deficiet enim me tempus enarrantem:
de gedeon: barach: samson: iepte: dauid:
samuel: ⁊ ꝓphetis: qui per fidem vicerũt
regna: operati sunt iusticiam: adepti sunt
repromissiones. Obturauerunt ora leo/
num: extinxerunt impetum ignis. Effu/
gauerunt aciem gladij: conualuerunt de i
firmitate: fortes facti sunt in bello. Castra
verterunt exterorum. Acceperunt mulie
res de resurrectione mortuos suos. Alij

C
Gen.22.
Gen.27.
Gen.48.
⁊.46.
Gen.50.
Exo.2.
D
Exo.12.
Exo.15.
Josue.6.
Josue.2.⁊.6
Mt.27.f.

aũt distenti sũt nõ suscipiẽtes redẽptionẽ vt meliorẽ inuenirẽt resurrectionẽ. Alij vo ludibria ⁊ uerbera experti: insuper ⁊ vincula: ⁊ carceres: lapidati sunt: secti sũt tẽptati sunt: in occisione gladij mortui sũt ¶ Circuierũt i melotis: in pellib⁹ caprinis egẽtes: angustiati: afflicti: quib⁹ dignus nõ erat mundus i sollitudinibus errãtes in montibus ⁊ speluncis: ⁊ i cauernis tre Et hi omnes testimonio fidei probati: nõ acceperunt repromissionez: deo pro nob melius aliquid prouidente: vt non sine nobis cõsummarentur. XII

Dat.3.a. Dar.i.a.

A Eph.4.c. Col.3.b. 1.Pe.2.a Hiere.17.

Ideoqz ⁊ nos tantam habentes ipositaz nubem testium: ¶ depo/nẽtes oẽ pondus ⁊ circũstãs nos peccatũ per potẽtiã curramus ad ꝓpositũ nobis certamen: aspiciẽtes in autorẽ fidei ⁊ ꝯsumatorez iesuz. q propofito sibi gau/dio sustinuit crucẽ cõfusione ꝯtẽpta atqz in dextera sedis dei sedet. Recogitate eni eũ qui talem sustinuit a peccatoribus ad/uersus semetipsũ ꝯtradictionẽ: vt ne fati/gemini animis vestris deficientes. Non dum enim vsqz ad sanguinẽ restitistis ad uersus peccatũ repugnãtes: ⁊ obliti estis ꝯsolationes q̃ vobis tanq̃ filijs loquit̃ di cens. ¶ Fili mi: noli negligere disciplinã dñi: neqz fatigeris dum ab eo argueris. Quẽ enim diligit dñs: castigat: flagellat aũt oẽm filium quẽ recipit. In disciplina ꝑseuerate. Tanq̃ filijs vobis offert se de us. Quis eni filius quẽ nõ corripit pater Qd si extra disciplinã estis: cuius partici pes facti sunt oẽs: ergo adulteri ⁊ nõ filij estis Deinde p̃res qdem carnis nr̃e erudito/res habuimus ⁊ reuerabamur eos. Nõ m̃ltomagis obtẽperabimus p̃ri spirituũ ⁊ viuemus? Et illi quidẽ in t̃pe paucorũz diez̃ ſm voluntatẽ suã erudiebant nos: hic aũt ad id qd vtile est in recipiendo san ctificationẽ eius. Ois aũt disciplina in p̃ senti qdem videt̃ non esse gaudij: sz me/roris: postea aũt fructũ pacatissimũ exerci tatis per eaz reddet iusticie: Propter qd remissas manus ⁊ soluta genua erigite ⁊ gressus rectos facite pedibus vestris: vt non claudicans quis erret: magis autem sanet̃. ¶ Pacẽ sequimini cũ oibus ⁊ san/ctimoniã sine q̃ nemo videbit deũ. Con/tẽplantes ne qs desit grẽ dei ne qua radix amaritudinis sursũ germinãs ipediat ⁊ p

Prouer.3. B C Ro.12.d.

illam inquinent̃ multi. ¶ Ne qs fornicator: aut ꝓphanus vt esau q ꝓpter vnã escam vendidit primitiua sua. Scitote eni qm̃ ⁊ postea cupiens hereditare bñdictionez re probatus est. ¶ Nõ eni inuenit penitẽtie locũ: q̃q̃ cuz lachrymis inquisisset eam. Nõ.n. accessistis ad tractabilẽ ⁊ accessibi lẽ ignem ⁊ turbinẽ ⁊ caliginem ⁊ ꝓcellaz ⁊ tube sonuz ⁊ vocẽ verboz: quã q audie runt excusauerunt se ne eis fieret verbuz Nõ.n. portabant qd dicebat̃: ⁊ si bestia te tigerit montẽ lapidabitur. Et ita terribile erat qd videbat̃. Moyses dixit. Exterri tus sum ⁊ tremebundus. Sz accessistis ad sion montẽ ⁊ ciuitatẽ dei viuentis hierl'm celestem ⁊ multoz miliũ angeloz frequẽ tiam: ⁊ ecclesiã p̃mitiuoz q ꝯscripti sunt i celis: ⁊ iudicem oium deũ: ⁊ spũ iustoruz ꝑfectoz: ⁊ testi noui mediatorez iesum: ⁊ sanguinis aspersionẽ: melius loquentez q̃ abel. Videte ne recusetis loquentem. Si eni illi non effugerunt recusantes eũ qui sup terrã loquebat̃: multomagis nos qui de celis loquentẽ nobis auertimus cuius vox mouit terram tũc: nunc aũt repromit tit dicẽs. Adhuc semel ⁊ ego mouebo nõ solũ terrã: sed ⁊ celum. Qd aũt adhuc se/mel dicit: declarat mobiliũ trãslationez tã q̃ factoz vt maneãt ea que sunt imobilia Itaqz regnum imobile suscipientes ha/bemus grãm: per quã seruiamus placen tes deo cũ metu ⁊ reuerentia. ¶ Eteni de/us noster ignis consumẽs est. XIII

Gen.25. Gen.27. D

Charitas fratnitatis manet in vo bis. ¶ ⁊ hospitalitatem nolite obli uisci. Per hanc enim placuerũt qdam angelis hospicio receptis. Memẽ tote vinctoz tanq̃ simul vincti: ⁊ laborã tiũ tanq̃ ⁊ ipsi in corpore morãtes. Ho norabile cõnubiũ in oibus: ⁊ thorus ima culatus. Fornicatores.n. ⁊ adulteros iu/dicabit deus. Sint mores sine auaricia: ꝯtenti p̃sentibus. Ipse.n. dixit: Non te deserã neqz derelinquã: ita vt ꝯfidenter dicamus. Dñs mihi adiutor est: nõ time bo qd faciat mihi hõ. Mementote ꝓposi toz vestroz q vobis locuti sunt verbum dei: quoz intuentes exituz ꝯuersationis: imitamini fidem. Jesus xp̃s heri ⁊ hodie ipse ⁊ in secula. Doctrinis varijs ⁊ pere/grinis nolite abduci. Optimũ.n. est grã stabilire cor: non escis q̃ non profuerunt

Deut.9. A Ro.12.c. B

ambulantib⁹ in eis. Habemus altare: d quo edere nō habent ptātem q taber nacu lo deseruiunt. Quoꝝ. n. aialium infertur sanguis ꝓ pctō in sancta p pontificē: hoꝝ corpora cremāt ex castra. Propter qd ⁊ iesus vt sāctificaret p suū sanguinē ppl'm extra portaȝ passus est. Exeamus igit ad eū extra castra: iproperiū eius portantes. Non. n. habem⁹ hic manentē ciuitatem: sed futurā iquirimus. Per ipsū ergo offeramus hostiā laudis semp deo idest fructum labioꝝ ɔfitentiū nomini eius. Beneficentie auteȝ ⁊ cōionis nolite obliuisci. Talibus. n. hostijs ꝓmeret deus. O bedite prepositis vestris ⁊ subiacete eis. Ipi enim puigilant quasi rōneȝ ꝓ aiab⁹ vestris reddituri: vt cum gaudio hoc faciāt ⁊ non gementes. Hoc eni nō expedit vobis. O rate ꝓ nobis. Confidimus enim qꝛ bonā ɔsciam habemus in omnib⁹ bene volentes conuersari. Amplius auteȝ deprecor vos hoc facere: quo celerius restituar vobis. Deus autem pacis q eduxit de mortuis pastorem magnū ouium in sāguine testamenti eterni dn̄m nostrū iesuȝ xp̄m: aptet vos in omni bono: vt faciatis eius voluntatem: faciens in vobis qd placeat coram se p iesum xp̄m: cui est gloria i secula seculoꝝ. Amen. Rogo aūt vos fratres vt sufferatis verbū solacij. Eteniȝ p paucis scripsi vobis. Cognoscite fratreȝ vestrū timotheū dimissum: cū quo si celerius venerit videbo vos. Salutate oēs p̄positos vestros: ⁊ oēs sāctos. Salutāt vos de italia fratres. Gratia cum omnibus vobis. Amen.

Explicit ep'la Pauli ad Hebreos.
Incipit prefatio beati Hieronymi p̄sbyteri in librum Actuum ap'lorum.

Canit psalmista: ambulabunt de virtutib⁹ in virtutes. Ps⁹ ap'li Pauli epistolas dudum vobis vno volumine translatas dūmodo ⁊ rogatione charissimi: act⁹ apostoloꝝ cōpellitis vt transferam in latinum: queȝ librū nulli dubiū ē a luca antioceno arte medico: qui postea inseruiens paulo ap'lo xp̄i factus est discipul⁹: fuisse editū. Ceruicē ꝓmit iposita sepius oneris magnitudo: qꝛ studia inuidoꝝ reprehensione digna putant ea que scribimus. Illoꝝ nunqȝ odio ⁊ detractione: iuuante xp̄o [illegible] silebit eloquium.

Actus ap'loꝝ nudā quidē vident sonare historiā: ⁊ nascentis ecclesie infantiaȝ texere: sed si nouerimus scriptorē eoꝝ lucaȝ esse medicum cuius laus est in euangelio: aiaduertimus pariter oia verba illi⁹ anime languentis esse medicinam.

Item alius prologus.

Lucas antiocensis natione syrus cuius laus in euāgelio canitur: apud antiochiā medicine artis egregius: ⁊ apostoloꝝ xp̄i discipulus fuit: postea vsqȝ ad confessionē paulum secutus ap'lȝ sine crimine i ṽginitate ꝑmanēs: deo maluit seruire. Qui septuaginta ⁊ q̄ttuor annis etatis agens in bithinia obijt plenus sp̄ūsancto: quo instigante in achaie partibus euangeliū scribens grecis fidelibus incarnationem dn̄i fideli narratione ostēdit eundēqȝ ex stirpe dauid descendisse monstrauit. Cui nō imerito scribendoꝝ actuū apostolicoꝝ ptās in misterio daṫ: vt deo i deū pleno: ⁊ filio pditionis extincto: oratione ab ap'lis facta: sorte dn̄ice electiōis numerus compleret. Sicqȝ paulus consūmationem ap'licis actibus daret: quem diu cōtra stimulū calcitrantē dn̄s elegisset. Qd legentib⁹ ⁊ requirentibus deū breui pott⁹ volui ostendere sermone: qȝ pliri⁹ aliqd fastidientibus ꝓdidisse: sciens q operantē agricolā oporteat primū de suis fructibus edere. Quem ita diuina subsecuta est gr'a vt non solum corporibus: sed etiam aiab⁹ eius proficeret medicina.

Incipit liber actuum ap'loꝝ beati Luce euangeliste. Capitulum. I

a
i. Esdre. 7.
Mi. 5. c.
Ja. i. d.
Ro. 2. c.

Primum qdem sermonē feci de oibus o theophile q̄ cepit iesus facere ⁊ docere vsqȝ in diē q̄ p̄cipiens ap'lis p sp̄m sc̄m: q̄s elegit assūptus

e. Quibus et prebuit seipsum vivum post passionem suam in multis argumentis: per dies quadraginta apparens eis: et loquens de regno dei. Et convescens precepit eis ab hierosolymis ne discederent: sed expectarent promissionem patris quam audistis inquit per os meum. Quia iohannes quidem baptizavit aqua: vos autem baptizabimini spiritu sancto non post multos hos dies. Igitur qui convenerant interrogabant eum dicentes. Domine si in tempore hoc restitues regnum israel. Dixit autem eis. Non est vestrum nosse tempora vel momenta que pater posuit in sua potestate: sed accipietis virtutem supervenientis spiritus sancti in vos. Et eritis mihi testes in hierusalem et in omni iudea et samaria: et usque ad ultimum terre. Et cum hec dixisset. videntibus illis elevatus est: et nubes suscepit eum ab oculis eorum. Cumque intuerentur in celum euntem illum: ecce duo viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis: qui et dixerunt. Viri galilei quid statis aspicientes in celum. Hic iesus qui assumptus est a vobis in celum: sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in celum. Tunc reversi sunt hierosolymam a monte qui vocatur oliveti qui est iuxta hierusalem sabbati habens iter. Et cum introissent in cenaculum ascenderunt ubi manebat petrus: et iohannes: et iacobus: et andreas: philippus et thomas: bartholomeus et mattheus: et iacobus alphei: et simon zelotes: et iudas iacobi. Hi omnes erant perseverantes unanimiter in oratione cum mulieribus et maria matre iesu et fratribus eius.

Lu.14.g. J.11.c.et.10.d. mr.16.g. B. Apoc.11.c. Job.20.c. Mt.10.a. Mr.3.d. Luc.6.c. Judith.5. J.ii.b.et.19.a

C. In diebus illis exurgens petrus in medio fratrum dixit. Erat autem turba hominum simul fere centum viginti. Viri fratres: oportet impleri scripturam quam predixit spiritus sanctus: per os david de iuda qui fuit dux eorum qui comprehenderunt iesum: qui connumeratus erat in nobis et sortitus est sortem ministerii huius. Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis: et suspensus crepuit medius: et diffusa sunt omnia viscera eius. Et notum factum est omnibus habitantibus hierusalem: ita ut appellaretur ager ille lingua eorum acheldemach: hoc est ager sanguinis. Scriptum est enim in libro psalmorum. Fiat commoratio eorum deserta: et non sit qui inhabitet in ea. Et episcopatum eius accipiat alter. D. Oportet ergo ex his viris qui nobiscum sunt congregati in omni tempore: quo intravit et exivit inter nos dominus iesus: incipiens a baptismate iohannis usque in diem qua assumptus est a nobis: testem resurrectionis eius nobiscum fieri unum ex istis. Et statuerunt duos: ioseph qui vocatur barsabas: qui cognominatus est iustus: et matthiam. Et orantes dixerunt. Tu domine qui corda nosti omnium: ostende quem elegeris ex his duobus unum accipere locum ministerii huius: et apostolatus: de quo prevaricatus est iudas ut abiret in locum suum. Et dederunt sortes eis. Et cecidit sors super matthiam: et annumeratus est cum undecim apostolis. II

Ps.108. J.4.d.

A. Et cum complerentur dies pentecostes erant omnes pariter in eodem loco. Et factus est repente de celo sonus. tamquam advenientis spiritus vehementis: et replevit totam domum ubi erant sedentes. Et apparuerunt illis dispertite lingue tamquam ignis: seditque supra singulos eorum. Et repleti sunt omnes spiritu sancto et ceperunt loqui variis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Erant autem in hierusalem habitantes iudei viri religiosi: ex omni natione que sub celo est. Facta autem hac voce convenit multitudo et mente confusa est: quoniam audiebat unusquisque lingua sua illos loquentes. Stupebant autem omnes et mirabantur dicentes. Nonne ecce omnes isti qui loquuntur galilei sunt? Et quomodo nos audivimus unusquisque linguam nostram in qua nati sumus. Parthi: et medi: et elamite: et qui habitant mesopotamiam: iudeam: et cappadociam pontum: et asiam: phrygiam: et pamphiliam egyptum: et partes libye: que est circa cirenem: et advene romani iudei quoque et proseliti: cretes et arabes: audivimus eos loquentes nostris linguis magnalia dei. Stupebant autem omnes: B. et mirabantur ad invicem dicentes. Quidnam vult hoc esse? Alii autem irridentes dicebant quia musto pleni sunt isti. Stans autem petrus cum undecim elevavit vocem suam: et locutus est eis. Viri iudei et qui habitatis hierusalem universi: hoc vobis notum sit: et auribus percipite verba. Non enim sicut vos estimatis hi ebrii sunt: cum sit hora diei tertia. Sed hoc est quod dictum est per prophetam iohel. Et erit in novissimis diebus dicit dominus: effundam de spiritu meo super omnem carnem. Et prophetabunt filii vestri et filie vestre: et iuvenes vestri visiones videbunt et seniores vestri somnia somniabunt. Et quidem super servos meos et ancillas meas in diebus illis effundam de spiritu meo et prophetabunt et dabo prodigia in celo sur

J.4.d.et.19.a. Johel.2. Esa.44.

Johel.2.c.3 Mt.10.c. ꝛ 24.b. Johel. 2. Ro.10.c. ſ.5.d.

ſum ꝛ ſigna i terra deorſū: ſanguinem ꝛ ignē ꝛ vaporē fūi. ¶ Sol cōuertet̄ i tene/ bras ꝛ luna i ſanguinē: añq̄ veniet dies dñi magnus ꝛ mãifeſtus. ¶ Et erit oīs q̄ cunq̄ inuocauerit nomen dñi ſaluus erit. ¶ Viri iſraelite audite v̄ba hec. Jeſū na zarenū virū approbatū a deo i vobis vir tutib⁹ ꝛ ꝓdigijs ꝛ ſignis q̄ fecit deus per illū in medio veſtri: ſicut ſitis: hūc defini to ꝯſilio ꝛ p̄ſcia dei traditū p manus ini quoꝝ: affigentes interemiſtis. ¶ Quē de us ſuſcitauit ſolutis doloꝛib⁹ inferni: iux ta qd̄ impoſſibile erat teneri illum ab eo.

ſ.10.d.

C

Ps̄.15.d.

Dauid eni dicit in eū. ¶ Prouidebā do/ minū in ꝯſpectu meo ſemp q̄m a dextris eſt mihi ne cōmouear. Propter hoc leta tū ē coꝛ meū: ꝛ exultauit lingua mea: inſu per ꝛ caro mea requieſcet in ſpe. Quoniã nō derelinques aiam meā in iferno. nec dabis ſcm̄ tuū videre coꝛruptionē. No/ tas mihi feciſti vias vite: replebis me io/ cūditate cū facie tua. Viri frēs: liceat au/ dēter dicere ad vos de patriarcha dauid q̄m defunctus eſt. ꝛ ſepultus eſt. ꝛ ſepul/ chrū eius ē apud nos vſq̄ in hodiernum diē. Propheta igit̄ cū eſſet ꝛ ſciret: q2 iu reiurādo iuraſſet. illi deus de fructu lūbi eius ſedere ſup ſedē eius. ꝓuidēs locut⁹ eſt de reſurrectiōe xp̄i q2 neq̄ derelictus eſt i inferno. neq̄ caro ei⁹ vidit coꝛruptio nē. Hūc ieſū reſuſcitauit deus. ¶ cui⁹ om nes nos teſtes ſumus. ¶ Dextera igit̄ dī exaltatus. ꝛ ꝓmiſſiōe ſpūſſancti accepta a patre. effudit hoc donū qd̄ vos videtis et auditis. Nō eni dauid aſcendit in celos. Dicit aūt ip̄e. ¶ Dixit dñs dño meo. ſe/ de a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos. ſcabellū pedū tuoꝝ. Certiſſime ſci/ at ergo oīs domus iſrael. q2 ꝛ dñm euꝫ ꝛ xp̄m fecit deus hūc ieſū. quē vos crucifi/ xiſtis. His aūt auditis cōpuncti ſunt coꝛ de. ꝛ dixerūt ad petrū ꝛ ad reliquos ap̄l'os Quid faciemus viri fratres. ¶ Petrus autē ad illos. pn̄iam inquid agite ꝛ bapti ꝫet̄ vnuſq̄ſq̄ v̄rm in nomie ieſu xp̄i in re miſſionē peccatorum veſtroꝝ: ꝛ accipie/ tis donum ſpūſſancti. Vobis enim eſt re promiſſio ꝛ filijs veſtris. ꝛ omnibus qui longe ſunt quoſcunq̄ aduocauerit domi nus deus noſter. Alijs etiã verbis plu rimis teſtificatus eſt. ꝛ exhoꝛtabat̄ eos di cens. Saluamini a generatione iſta pra/

ꝫ.1.a. ſ.10.d.

Ps̄.109.

D

Mt.4.c. Mr.1.c. Luc.13.a. Apo.2.d.

ua. Qui ergo receperūt ſermonē eius ba ptizati ſunt: ꝛ appoſite ſunt in die illa aie circiter tria milia. Erant autē pſeuerātes in doctrina apoſtoloꝝ ꝛ cōicatiōe fractio nis panis ꝛ oratiōibus. Fiebat autē om ni anime timoꝛ. Multa quoq̄ ꝓdigia et ſigna per ap̄l'os in hieruſalem fiebant. et metus erat magnus i vniuerſis. ¶ Oēs etiā qui credebant erant pariter. ꝛ habe/ bant oīa cōmunia. Poſſeſſiones ꝛ ſub/ ſtantias vendebant. ꝛ diuidebant illa oī/ bus ꝓut cui opus erat. Quotidie quoq̄ ꝑdurantes vnanimiter in templo ꝛ fran gentes circa domos panem. ſumebant ci bum cū exultatione ꝛ ſimplicitate coꝛdis. collaudantes deum ꝛ habentes grām ad oēm plebē. Dñs autē augebat q ſalui fie bant quotidie in idipſum. III

ſ.4.d.

Petrus aūt ꝛ iohannes aſcende/ bant i templū. ad hoꝛā orationis nonā. ¶ Et quidā vir q erat clau dus ex vtero matris ſue baiulabat̄ quem ponebant quotidie ad poꝛtã tēpli q̄ dicit̄ ſpecioſa. vt peteret elemoſynā ab intro/ euntibus in tēplū. Js cū vidiſſet petrum ꝛ iohannē incipientes introire in tēpluꝫ rogabat vt elemoſynā acciperet. Jntuēs aūt in eū petrus cū iohāne dixit. Reſpice in nos. At ille intēdebat in eos. ſperans ſe aliqd accepturū ab eis. Petrus aūt di xit. Argentū ꝛ aurū nō eſt mihi. qd̄ autē habeo hoc tibi do. ¶ Jn noīe ieſu xp̄i na/ zareni ſurge ꝛ ambula. Et apphēſa ma/ nu eius dextera alleuauit eū. ꝛ ꝓtinus cō ſolidate ſunt baſes eius ꝛ plante. Et exili ens ſtetit ꝛ ambulabat. ꝛ intrauit cuꝫ illis in tēplū. ambulans ꝛ exiliēs ꝛ laudās de uꝫ. Et vidit oīs populus cū ambulantē ꝛ laudantē deū. Cognoſcebāt aūt illū q̄ ip ſe erat q ad elemoſynā ſedebat ad ſpecio/ ſā poꝛtā tēpli. Et ipleti ſunt ſtupoꝛe. ꝛ ex taſi. in eo qd̄ ꝯtigerat illi. Cū tenerēt aūt petrū ꝛ iohāneꝫ. Cucurrit oīs popul⁹ ad eos ad poꝛticū q̄ appellat̄ ſalomonis ſtu/ pentes. Videns autē petr⁹ reſpondit ad populum. Viri iſraelite qd miramini in hoc: aut nos qd intuemi. q̄ſi nr̄a virtute aut ꝑtāte fecerim⁹ hūc ambulare. Deus abrahā ꝛ de⁹ iſaac ꝛ deus iacob. deus pa trum noſtroꝛum gloꝛificauit filiū ſuuꝫ ie/ ſum. quem vos quidē tradidiſtis ꝛ nega ſtiſ ante faciem pilati iudicante illo dimit

A ſ.14.b.

ſ.9.d.

B

C

Mt.27.b
Mr.15.b
Luc.23.c
Joh.18.g

ti. ¶ Vos aūt scm̄ ⁊ iustū negastis: ⁊ petistis virū homicidā donari vobis autorē v̄o vite interfecistis. Quē deus suscitauit a mortuis: cuius nos testes sumus: ⁊ in fide nois eius hūc quē vos videtis ⁊ nostis cōfirmauit nomē eius: ⁊ fides q̄ p eū est dedit integrā sanitatē istā i cōspectu oīuz vestrū. Et nūc frēs scio q: p ignorantiaz fecistis: sicut ⁊ pncipes vrī. Deus aūt q pnunciauit p os oīuz pphetarū pati xp̄z suū: sic impleuit. ¶ Penitemini igit ⁊ conuertimini vt deleant pctā vrā: vt cū venerint tpa refrigerij a cōspectu dn̄i: ⁊ miserit eū q p̄dicatus est vobis iesū xp̄m. quē oportet qdem celū suscipe vsq3 in tpa restitutiōis oīum: q locutus est de⁹ per os sanctoꝝ suoꝝ a seculo pphetaꝝ. Moyses qdem dixit. ¶ Qm̄ pphetā suscitabit vobis dn̄s de⁹ vr̄ de fribus vrīs. tanq̄ me ipm audietis iuxta oīa q̄cūq3 locut⁹ fuerit vob Erit aūt ois aīa q̄ nō audierit pphetā illū exterminabit de plebe. Et oēs pphete aut samuel ⁊ deinceps: q locuti sunt annūciauerūt dies istos. Vos estis filij prophetarū ⁊ testamenti: qd̄ disposuit de⁹ ad patres vrōs dicēs ad abrahā: ¶ Et in semine tuo bn̄dicent oēs familie tre. Vob pmū de⁹ suscitans filium suum misit euz bn̄dicentē vobis: vt conuertat se vnusqsq3 a nequitia sua.

D
Eccle.17.
Ezech.18
Mt.4.c
Mr.1.c.
Luc.13.a
Apoc.2.d.
Deu.18.
Gen.12.

IIII.

A

Loquentib⁹ aūt illis ad populuz supuenerunt sacerdotes ⁊ magistrat⁹ templi ⁊ saducei: dolentes q docerēt pplm ⁊ annūciarēt in iesum resurrectionē ex mortuis: ⁊ iniecerūt in eos man⁹: ⁊ posuerunt eos in custodiā in crastinū. Erat aūt iā vespera. Multi aūt eorum q audierant verbum crediderunt: ⁊ factus est numer⁹ coꝝ quinq3 milia. Factū est aūt in crastinū vt ꝯgregarent principes coꝝ ⁊ seniores ⁊ scribe in hierusalē ⁊ annas pnceps sacerdotū: ⁊ cayphas et iohannes ⁊ alexander: ⁊ quotquot erant de genere sacerdotali. Et statuētes eos i medio interrogabāt. In qua virtute: aut in quo noie fecistis hoc vos. Tūc replet⁹ spūscō petr⁹ dixit ad eos. ¶ Principes populi ⁊ seniores israel audite si nos hodie diiudicamur in bn̄facto hois infirmi in quo iste salu⁹ factus est: notum sit oibus vobis ⁊ oī plebi israel: q: in noie domini nostri iesu xp̄i nazareni quem vos crucifixistis quē de⁹ suscitauit a mortuis: i hoc iste astat corā vobis san⁹. ¶ Hic est lapis q reprobatus est a vob edificātib⁹ q fact⁹ est in caput anguli. ⁊ nō est in alio aliquo salus. Nec. n. aliud nomē est sub celo datum hoīb⁹ in quo oporteat nos saluos fieri. Videntes aūt petri ꝯstantiā ⁊ iohānis compto q hoīes eēnt sine litteris ⁊ idiote āmirabant. ⁊ cognoscebant eos: qm̄ cuz iesu fuerāt. Hoiem q3 vidētes stantē cū eis q curat⁹ fuerat nihil poterāt ꝯtradicere. Iusserūt aūt eos foras extra ꝯsiliū secedere: ⁊ ꝯferebāt adiuicē dicētes. Quid faciem⁹ hominib⁹ istis. Qm̄ qdem notū signū factū est p eos oib⁹ habitantib⁹ hierusalē. Manifestū est. ⁊ nō possumus negare. Sed ne amplius diuulget in populū: cōminemur eis ne vltra loquant i nomie hoc vlli hoium. Et vocantes eos: denunciauerūt ne oīno loquerent neq3 docerēt in noie iesu. ¶ Petr⁹ vero ⁊ iohannes rn̄dentes dixerūt ad eos. Si iustū est in ꝯspectu dei vos poti⁹ audire q̄3 deum iudicate. Nō eni possum⁹ q̄ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ n̄ loq. At illi cōminantes dimiserūt eos nō iuēiētes quō punirēt eos pp populū: q: oēs clarificabant id qd̄ factū fuerat in eo qd̄ acciderat. Annoꝝ eni erat āpli⁹ quadragita homo in q̄ factū fuerat signū istud sanitatis. Dimissi aūt venerūt ad suos: ⁊ annūciauerunt eis q̄nta ad eos pncipes sacerdotū ⁊ seniores dixissent. Qui cū audissent: vnanimiter leuauerunt vocem ad deū ⁊ dixerūt. Dn̄e tu q fecisti celū ⁊ terrā. mare. ⁊ oīa q̄ in eis sūt: q spū scō per os pr̄is nr̄i dauid pueri tui dixisti ¶ Quare fremuerūt gētes. ⁊ populi meditati sunt inania. Astiterunt reges tre ⁊ pncipes ꝯuenerunt in vnū aduersus dominū ⁊ aduersus xp̄m ei⁹. Conuenerūt eni vere i ciuitate ista aduersus scm̄ puerū tuū iesum quem vnxisti. herodes ⁊ pōti⁹ pilat⁹ cum gentib⁹ ⁊ populi israel. facere que man⁹ tua ⁊ consilium tuum decreuerunt fieri. Et nunc domine respice in minas eorum. ⁊ da seruis tuis cum oī fiducia loqui verbum tuum. in eo q manum tuam extendas ad sanitates ⁊ signa ⁊ pdigia fieri per nomen sancti filij tui iesu. Et cum orasse nt motus est locus in q̄ erant cōgregati. ¶ Et repleti sunt oēs spiritus. s̄. ⁊ loqbant verbum dei cū fiducia

B
Mt.21.g.
Mr.12.b
Luc.12.c
i. Pe.2.a

ī.5.c.

C

Ps.2.

D
s.2.a.⁊.
ī.19.a.

Hiere.32. Ezech.6. i.Pe.3.b. Esaie.7. Amos.5. Ps.96. Prouer.17. Ro.12.d. s.2.d. Deut.15. Tobie.1. s.1.a.

¶ Multitudinis aũt credẽtiũ erat cor vnũ et aĩa vna nec q̃sq̃ eorum que possidebat aliqd suũ esse dicebat: sed erãt illis oĩa cõia. Et virtute magna reddebãt apl'i testimoniũ resurrectiõis iesu xp̃i dñi nr̃i: et gratia magna erat ĩ oĩbus illis. Neq3 enĩ q̃sq̃ egens erat iter illos. Quotquot enĩ possessores agrorum aut domorum erant: ¶ Vendentes afferebãt p̃cia eorum q̃ vendebãt: et ponebãt ante pedes apostolorum. ¶ Diuidebat autem singulis put cuiq3 opus erat. ¶ Joseph aũt q cognominatus est barsabas ab apostolis: qd̓ est interpretatũ filius ꝯsolatiõis: leuites: cypri⁹ genere cũ habẽt agrũ vendidit eũ: et attulit preciũ: et posuit ante pedes apostolorum.

A

Vir autẽ qdã noĩe ananias cum saphyra vxore sua vendidit agrum et fraudauit d̓ precio agri cõscia vxore sua: et afferens ptem quandã: ad pedes apostolorum posuit. Dixit aũt petr⁹ ad ananiã. Anania cur tẽptauit sathanas cor tuu3 mẽtiri te spiritui sancto: et fraudare de p̃cio agri? Nõne manẽs tibi manebat: et venũdatum ĩ tua erat ptãte? Quare posuisti in corde tuo hanc rẽ? Non es mẽtit⁹ hoĩbus sed deo. Audiẽs aũt ananias hec v̓ba cecidit et expirauit. Et fact⁹ est timor magnus sup oẽs q audierũt. Surgẽtes ãt iuuenes amouerũt eũ: et efferentes sepelierũt. Factũ ẽ aũt quasi horarum triũ spaciũ et vxor ipsius nesciens qd̓ factũ fuerat introiuit. Dixit ãt ei petrus. Dic mihi mulier: si tanti agrum vendidistis? At illa dixit Etiam tanti. Petrus aũt ad eam. Quid vtiq3 ꝯuenit vobis tẽptare spm̃ dñi? Ecce pedes eorum q sepelierũt virũ tuũ ad hostiũ: et efferent te. Confestim cecidit ante pedes eius: et expirauit. Intrantes aute3 iuuenes inuenerunt illam mortuam. et extulerunt et sepelierunt ad virũ suũ. Et factus est timor magnus in vniuersa eccl'ia et in oẽs q audierũt hec. Per manus aũt apostolorum fiebant signa et ꝓdigia multa ĩ plebe. Et erant vnanimiter oẽs in porticu salomõis. Ceterorum aũt nemo audebat se ꝯiũgere illis: sed magnificabat eos populus. Magis aũt augebat̃ credentium in domino multitudo virorum ac mulierũ: ita vt in plateas eijcerent infirmos et ponerẽt in lectulis ac grabatis: vt veniente petro saltem vmbra illius obũbraret quẽq̃ illorum: et liberarent̃ oẽs ab infirmitatibus suis. Concurrebat aũt multitudo vicinarum ciuitatũ hierusalẽ: afferentes egros et vexatos a spiritibus imundis q curabãtur oẽs. Exurgẽs aũt p̃nceps sacerdotũ et oẽs q cũ illo erant q̃ e est heresis saduceorum repleti sunt zelo: et iniecerũt manus in apostolos et posuerũt eos ĩ custodia publica.

B

¶ Angelus ãt dñi p noctẽ aperiens ianuas carceris et educens eos dixit. Ite et stantes loquimini in templo plebi omia verba vite huius. Qui cũ audissent intrauerunt diluculo in tẽplũ: et docebant. Adueniens aũt p̃nceps sacerdotũ: et q cu3 eo erant: ꝯuocauerunt ꝯciliũ et oẽs seniores filiorum israel: et miserunt ad carcerẽ vt adducerent̃. Cum aũt venissent mĩstri et aperto carcere nõ inuenissent illos: reuersi nũciauerunt dicẽtes: ¶ Carcerẽ qdem inuenimus clausum cũ oĩ diligentia: et custodes stantes ante ianuas: apientes aũt neminẽ intus inuenimus. Vt aũt audierũt hos s̓mones magistratus tẽpli et p̃ncipes sacerdotũ ambigebãt de illis qd nã fieret Adueniẽs aũt quidã nũciauit eis: qr ecce viri quos posuistis in carcerẽ sunt in templo stantes: et docẽtes ppl'm. Tunc abijt magistratus cũ ministris et adduxit illos sine vi. Timebant enĩ ppl'm: ne lapidarẽtur. Et cũ adduxissent illos statuerunt in ꝯcilio Et interrogauit eos p̃nceps sacerdotũ dicens. ¶ Precipiendo precepimus vobis ne doceretis in noĩe isto: et ecce replestis hierl'm doctrina vr̃a: et vultis iducere super nos sanguinẽ hominis istius. ¶ Respondens autem petrus et apostoli dixerunt. Obedire o3 deo magis q̃ hoĩbus: deus patru3 vestrorum suscitauit iesum: quem vos interemistis suspendentes in ligno. Hunc principem et saluatorem deus exaltauit dextera sua ad dandã pniam israel: et remissionem peccatorum et nos sumus testes horum verborum: et spiritussanctus quem dedit deus omnib⁹ obedientibus sibi. Hec cum audissent dissecabantur et cogitabant interficere illos. ¶ Surgẽs aũt quidam in concilio phariseus nomine Gamaliel legis doctor honorabilis vniuerse plebi iussit foras ad breue homines fieri. Dixitq3 ad illos. ¶ Viri israelite. attẽdite vobis super hoĩbus istis: qd acturi sitis. Ante hos enim

j.12.a. C j.12.a.7.16.c Mar.7.c. s.4.b. D j.22.a. s.2.b.

dies extitit theodas dicēs se esse aliquem cui ꝯsensit numerus viroꝝ circiter q̄dra ginta oꝝ: qui occisus est: ⁊ oēs q credebāt ei dissipati sūt. ⁊ redacti ad nihilū. Post hūc extitit iudas galileus in diebus pro/ fessionis. et auertit populū post se. Et ipe pijt ⁊ oēs quotquot ꝯsenserunt ei dispersi sunt. Et nūc itaqꝫ dico vobis: discedite ab hoibus istis: ⁊ sinite illos. Q̄m si est ex hoibus consiliuꝫ hoc aut opus: dissoluet̄ si ṽo ex deo est nō poteritis dissoluere ne forte ⁊ deo repugnare videami. Cōsen/ serunt aūt illi: ⁊ ꝯuocantes apostolos ce/ sis denūciauerunt ne oino loq̄rent̄ in no mic iesu: ⁊ dimiserunt eos. ¶ Et illi qdeꝫ ibāt gaudentes a ꝯspectu ꝯcilij q̄m digni habiti sunt ꝓ noie iesu ꝯtumeliā pati. O i aūt die nō cessabāt in tēplo ⁊ circa domos docētes: ⁊ euāgelizātes xp̄m iesum.

Esa. 51.

Capitulum. VI.

In diebus aūt illis crescēte nume ro discipuloꝝ: factū est murmur grecoꝝ aduersus hebreos eo q despice/ rent̄ in misterio quotidiano vidue eoꝝ. Cōuocantes aūt duodeciꝫ multitudineꝫ discipuloꝝ dixerūt. Non est equū nos de relinquere ṽbū dei: ⁊ mistrare mensis. Cōsiderate ergo frēs viros ex vobis bo ni testimonij septē plenos spūscō ⁊ sapia quos ꝯstituamus sup hoc op⁹. Nos ṽo oroni ⁊ misterio ṽbi instantes erimus. Et placuit sermo corā oi multitudie. Et elegerūt stephanū virū plenū fide. ⁊ spū/ scō: ⁊ philippū: ⁊ ꝓcoꝝ: ⁊ nicanorē: ⁊ thi monē: ⁊ pharmenā. ⁊ nicolaū aduenam anthiocenū. Hos statuerūt an̄ ꝯspectum apostoloꝝ. ⁊ orantes imposuerūt eis ma nus. Et ṽbū dn̄i crescebat. ⁊ multiplica bat̄ numerus discipuloꝝ in hierusalē val de. Multa etiā turba sacerdotū obedie/ bat fidei. ¶ Stephanus aūt plenus grā ⁊ fortitudie faciebat ꝓdigia ⁊ signa magna in populo. Surrexerūt aūt qdā de syna/ goga q̄ appellat̄ libertinoꝝ: ⁊ cyrenensiū ⁊ alexandrinoꝝ. ⁊ eoꝝ q erant a cilicia ⁊ asia disputātes cū stephano: ⁊ nō poterāt resistere sapie ⁊ spūi q loq̄batur. ꝓp qd̄ re darguerent ab eo cū oi fiducia. ¶ Tūc sū miserūt uiros q dicerēt se audiuisse eū di centē ṽba blasphemie in moysē. ⁊ deuꝫ Cōmouerunt itaqꝫ plebē. ⁊ seniores. ⁊ scribas. ⁊ ꝯcurrentes rapuerūt eū. ⁊ ad duxerunt in ꝯciliū. ⁊ statuerunt falsos te stes q dicerent. Homo iste nō cessat loq ṽba aduersus locū scm̄ ⁊ legē. Audiui/ mus eni eū dicentē. q̄m iesus nazarenus hic destruet locū istū. ⁊ mutabit traditio/ nes. q̄s tradidit nobis moyses. ¶ Et ituē tes eū oēs q sedebāt in ꝯcilio uiderūt fa/ ciē eius tanq̄ꝫ faciē angeli. Dixit aūt p̄n/ ceps sacerdotū. si hec ita se hērēt. Q ait

A

B

C

J.lg.1.

D

J.7.d.

Judic. 14

Capitulum VII.

Uiri frēs ⁊ p̄res audite. De⁹ glie apparuit patri nr̄o abrahe cū eēt in mesopotamia p̄usq̄ꝫ moraret̄ i carran: ⁊ dixit ad illū. Exi de terra tua ⁊ de cogna tiōe tua. ⁊ ueni in terrā quaꝫ mōstrauero tibi. Tūc exijt de terra chaldeoꝝ. ⁊ hita/ uit i carran. Et inde post q̄ꝫ mortu⁹ ē pa ter eius trāstulit illū in terrā istā in q̄ nūc vos hitatis. Et nō dedit illi hereditatē in ea nec passū pedis: sed repromisit dare il li eā in possessionē ⁊ semini eius post ip̄ꝫ cū nō hēret filiū. Locutus est aūt ei deus q2 erit semē eius accola i terra aliena: ⁊ s̄/ uituti eos sbijciēt ⁊ male tractabunt eos ānis q̄dringentis: ⁊ gentē cui fuierint iu dicabo ego dicit dn̄s. Et post hec exibunt ⁊ seruiēt mihi i loco isto Et dedit illi testa mētū circūcisiōis ⁊ sic genuit ysaac ⁊ circū cidit eū die octauo: ⁊ ysaac iacob: ⁊ iacob duodeci p̄riarchas. ¶ Et p̄riarche emulā tes ioseph vēdiderūt in egyptū: ⁊ erat de us cū eo. Et eripuit eū ex oibus tribula/ tiōibus ei⁹ ⁊ dedit ei gratiā ⁊ sapiam i cō spectu pharaōis regis egyptioꝝ: ⁊ ꝯstitu it eū p̄positū super egyptū ⁊ sup oēm do/ mū suā. Uenit autē fames in vniuersam egyptū ⁊ chanaan ⁊ tribulatio magna: et nō iuēiebāt cibos p̄rēs nr̄i. ¶ Cū audissꝫ āt iacob eē frumentū i egypto misit p̄rēs nostros p̄mū. ¶ ⁊ in secūdo cognit⁹ est io seph a fribus suis: ⁊ manifestatū est pha raōi gen⁹ ei⁹. Mittēs aūt ioseph accersi/ uit iacob p̄rēꝫ suū ⁊ oēm cognationē suaꝫ in aiab⁹ septuagintaqnqꝫ. ¶ Et descēdit iacob i egyptū ⁊ defūctus ē ipe ⁊ p̄rēs no stri. Et trāslati sūt i sichē: ⁊ positi sūt in se pulchro qd̄ emit abrahā p̄cio argenti a fi/ lijs emor filij sichem Cū āt appropinq̄ret tps ꝓmissiōis quā ꝯfessus erat de⁹ abra/ he creuit ppl's ⁊ multiplicat⁹ ē i egypto q̊ adusqꝫ surrexit ali⁹ rex i egypto q nō scie bat ioseph. Hic circūueniēs gen⁹ nr̄ꝫ af

A

Gen. 37.

Gen. 41

Gen. 45

Gen. 49

flixit patres nostros: vt exponerēt īfātes suos ne viuificarent. Eodē tpe natus est moyses: ⁊ fuit gratus deo q nutritus ē tribus mensibus in domo pr̄is sui. Exposito aūt illo sustulit eū filia pharaonis: ⁊ nutriuit eū sibi in filiū. Et erudit⁹ ē moyses oī sapia egyptioꝝ: ⁊ erat potēs in verbis ⁊ in opibus suis. Cū aūt impleret̄ ei q̄draginta annoꝝ tēpus: ascendit in cor ei⁹ vt visitaret frēs suos filios isrl'. Et cū vidisset quēdā iniuriā patientē vindicauit illū ⁊ fecit vltionem ei q iniuriā sustinebat ꝑcusso egyptio. Existimabat aūt itelligere frēs: qm̄ deus ꝑ manū ipsius daret salutē illis. At illi nō itellexerūt. Sequēti vero die apparuit illis litigantibus ⁊ reconciliabat eos in pace dicens. Viri frēs estis. Vt qd nocetis alterutrū. Qui aūt iniuriā faciebat ꝓximo: repulit eū dicēs. ¶ Quis te ↄstituit p̄ncipem ⁊ iudicē sup nos. Nūquid iterficere me tu vis queadmodū interfecisti heri egyptiū. Fugit aūt moyses in verbo isto: ⁊ factus ē aduena in tra madian: vbi generauit filios duos. Et expletis annis q̄draginta: apparuit illi in deserto mont' sina angelus in igne flāme rubi. Moyses aūt videns āmiratus est visum. Et accedente illo vt ↄsideraret: facta ē ad eū vox dn̄i dicens. Ego sum deus patruꝫ tuoꝝ: deus abrahā deus isaac deus iacob. Tremefactus aūt moyses: nō audebat cōsiderare. Dixit aūt illi deus. ¶ Solue calciamētū pedū tuoꝝ: locus. n. in q̄ stas terra sancta ē. Videns vidi afflictionē ppl'i mei q est in egypto: ⁊ gemitū eoꝝ audiui ⁊ descendi liberare eos. Et nunc veni ⁊ mittā te in egyptū. Hunc moysen quem negauerūt dicentes qs te constituit p̄ncipem ⁊ iudicē: hunc deus p̄ncipem ⁊ redēptorē misit cū manu angeli q apparuit illi in rubo. Hic eduxit illos faciens ꝓdigia ⁊ signa in terra egypti ⁊ in rubro mari: ⁊ in deserto annis q̄draginta. Hic ē moyses qui dixit filijs israel. ¶ Prophetā suscitauit vobis deus de fratribus vestris: tanq̄ meipsū audietis. Hic ē q fuit in ecclesia in solitudine cuꝫ angelo q loquebat̄ ei in monte sina ⁊ cū patribus vr̄is q accepit verba vite dare vobis. Cui noluerunt obedire p̄res vestri: sed repulerunt ⁊ auersi sunt cordibus suis in egyptū: dicentes ad aaron. Fac nobis deos q p̄cedant nos. ¶ Moysi enī huic q eduxit nos de terra egypti: nescimus qd factuꝫ sit ei. Et vitulū fecerunt in diebus illis: ⁊ obtulerunt hostiā simulacro: ⁊ letabant̄ in opibus manuū suaꝝ. Conuertit aūt deus: ⁊ tradidit eos seruire militie celi: sicut scriptū est in libro ꝓphetaꝝ. Nungd victias aut hostias obtulist' mihi annis q̄draginta in deserto domus israel. Et suscepistis tabernaculū moloch ⁊ sidus dei vestri rēpham: figuras qs fecistis adorare eas: ⁊ transferā vos trans babylonē. ¶ Tabernaculū testimonij fuit cū patrib⁹ vestr' in deserto sicut disposuit illis deus loquens ad moysen vt faceret illud ſm formā quā viderat. Qd ⁊ induxerūt suscipientes patres vr̄i cū iesu in possessionē gentiū quas expulit deus a facie patꝝ vestroꝝ vsq₃ i diebus dauid. Qui iuenit grām an̄ deuꝫ ⁊ petijt vt iueniret tabernaculū deo iacob. Salomō autē edificauit illi domū. Sꝫ nō excelsus in manufactis habitat: sicut ꝑ ꝓphetam dicit. ¶ Celuꝫ mihi sedes ē: terra aūt scabellū pedū meoꝝ. Quā domū edificabitis mihi dicit dn̄s: aut qs locus requietionis mee est. Nōne manus mea fecit hec oīa? Dura ceruice ⁊ icircuncisi cordibus ⁊ auribus: vos semp spūisancto restitistis: sicut p̄res vr̄i: ita ⁊ vos. Quem ꝓphetaꝝ nō sunt ꝑsecuti patres vr̄i. Et occiderunt eos: q p̄nunciabant de aduentu iusti: cuius vos nunc ꝓditores ⁊ homicide fuistis: q accepistis legē in dispositionē angeloꝝ: ⁊ non custodistis. ¶ Audientes aūt hec dissecabant̄ cordibus suis: ⁊ stridebant dentib⁹ in eū. Cū autē esset plen⁹ spū scō: itendēs i celum vidit glīam dei. ⁊ iesum stantē a dextris virtutis dei. Et ait. Ecce video celos apertos ⁊ filiū hois stantē a dextris virtutis dei. Exclamātes aūt voce magna ↄtinuerunt aures suas ⁊ ipetū fecerūt vnanimit̄ in eum. ¶ Et eijciētes eū extra ciuitatē lapidabāt: ⁊ testes deposuerunt vestimēta sua secus pedes adolescentis: q vocabat̄ saulus. Et lapidabāt stephanū iuocantē ⁊ dicentē. Dn̄e iesu suscipe spm̄ meum. Positis autē genubus clamauit voce magna dicens. Dn̄e ne statuas illis hoc pctm̄. Et cuꝫ hoc dixiss₃: obdormiuit in dn̄o.

VIII

Saulus autē erat cōsentiens neci eius. Facta ē autē in illa die ꝑse/

Luc.12.b
Exo.2.
Exo.3.
Josue.5.
E
Deut.18.
Exo.32.
Exo.25.
D
Esa.66.
S.6.d.
Mat.16.g
J.22.c.
A

cutio magna in ecclesia que erat hierosolymis: et omnes dispersi sunt per regiones iudee et samarie: preter apostolos. Curauerunt autem stephanum viri timorati: et fecerunt planctum magnum super eum. ¶ Saulus vero deuastabat ecclesiam per domos intrans: et trahens viros ac mulieres tradebat in custodiam. Igitur qui dispersi erant pertransibant euangelizantes verbum dei. ¶ Philippus autem descendens in ciuitatem samarie predicabat illis christum. Intendebant autem turbe his que a philippo dicebantur vnanimiter audientes et videntes signa que faciebat. Multi enim eorum qui habebant spiritus immundos: clamantes voce magna exibant. Multi autem paralytici et claudi curati sunt. Factum est ergo gaudium magnum in illa ciuitate. Vir autem quidam nomine simon qui ante fuerat in ciuitate magus seducens gentem samarie dicens se esse aliquem magnum: cui auscultabant omnes a minimo vsque ad maximum dicentes: hic est virtus dei que vocatur magna. Attendebant autem eum propter quod multo tempore magicis suis dementasset eos. Cum vero credidissent philippo euangelizanti de regno dei: in nomine iesu christi baptizabantur viri ac mulieres. Tunc simon et ipse credidit: et cum baptizatus esset adherebat philippo. Videns etiam signa et virtutes maximas fieri: stupens admirabatur. Cum autem audissent apostoli qui erant in hierosolymis quia recepisset samaria verbum dei miserunt ad eos petrum et iohannem. Qui cum venissent orauerunt pro ipsis: vt acciperent spiritum sanctum. Nondum enim in quenquam illorum superuenerat: sed baptizati tantum erant in nomine domini iesu. Tunc imponebant manus super illos et accipiebant spiritum sanctum. Cum vidisset autem simon quia per impositionem manus apostolorum daretur spiritussanctus obtulit eis pecuniam dicens. Date et mihi hanc potestatem: vt cuicunque imposuero manus accipiat spiritum sanctum. Petrus autem dixit ad eum. Pecunia tua tecum sit in perditionem: quoniam donum dei existimasti pecunia possideri. Non est enim tibi pars neque sors in sermone isto. Cor enim tuum non est rectum coram deo. Penitentiam itaque age ab hac nequitia tua: et roga deum si forte remittatur tibi hec cogitatio cordis tui. In felle enim amaritudinis et obligatione iniquitatis video te esse. Respondens autem simon dixit. Precamini vos pro me ad dominum: vt nihil veniat super me horum que dixistis.

Et illi quidem testificati et locuti verbum dei redibant hierosolymam: et multis regionibus samaritanorum euangelizabant. Angelus autem domini locutus est ad philippum dicens. Surge et vade contra meridianum ad viam que descendit ab hierusalem in gazam: hec est deserta. Et surgens abiit. et ecce vir ethiops eunuchus potens candacis regine ethiopum qui erat super omnes gazas eius venerat adorare in hierusalem et reuertebatur sedens supra currum suum: legensque esaiam prophetam. Dixit autem spiritus philippo. Accede et adiunge te ad currum istum. Accurrens autem philippus: audiuit eum legentem esaiam prophetam et dixit. Putasne intelligis que legis? Qui ait. Et quomodo possum: si non aliquis ostenderit mihi? Rogauitque philippum vt ascenderet et sederet secum. Locus autem scripture quam legebat erat hic. ¶ Tanquam ouis ad occisionem ductus est: et sicut agnus coram tondente se sine voce: sic non aperuit os suum. In humilitate iudicium eius sublatum est. Generationem eius quis enarrabit. Quoniam tolletur de terra vita eius. Respondens autem eunuchus dixit philippo. Obsecro te de quo propheta dicit hoc? De se an de alio aliquo? Aperiens autem philippus os suum: et incipiens a scriptura ista: euangelizauit illi iesum. Et dum irent per viam: venerunt ad quandam aquam. Et ait eunuchus: Ecce aqua. ¶ Quis prohibet me baptizari. Dixit autem philippus. Si credis ex toto corde: licet. Et respondens ait. Credo filium dei esse iesum christum. Et iussit stare currum. Et descenderunt vterque in aquam philippus et eunuchus: et baptizauit eum. Cum autem ascendisset de aqua spiritus domini rapuit philippum: et amplius non vidit eum eunuchus. Ibat enim per viam suam gaudens. Philippus autem inuentus est in azoto: et pertransiens euangelizabat ciuitatibus cunctis: donec veniret cesaream.

IX

S¶ Aulus autem adhuc spirans minarum et cedis in discipulos domini accessit ad principem sacerdotum: et petiit ab eo epistolas in damascum ad synagogas. ¶ vt si quos inuenisset huius vie viros ac mulieres vinctos perduceret in hierusalem. Et cum iter faceret contigit vt appropinquaret damasco. Et subito circumfulsit eum lux de celo: et cadens in terram audiuit vocem dicentem sibi. ¶ Saule saule quid

Margin notes: s.9.a — B — C — Esa.53. — D — s.10.b. — A — s.22.a. — s.8.a. — s.22.b.

i. Cor. 15. b.
Gal. i. c.

me psequeris? Qui dixit. Quis es dñe? Et ille. Ego sum iesus quē tu psequeris Durū est tibi contra stimulu3 calcitrare. Et tremens ac stupens dixit. Domie qd me vis facere? Et dñs ad eum. Surge τ ingredere ciuitatem: τ ibi dicet tibi quid te oporteat facere. Viri autē illi qui comitabant cum eo stabant stupefacti: audientes quidē vocem neminē aūt videntes. Surrexit autē saulus de terra: apertisq3 oculis nihil videbat. Ad manus aūt illu3 trahentes introduxerunt damascum. Et erat ibi tribus diebus non videns. Et non manducauit neq3 bibit. Erat autem

B

quidam discipulus damasci noie ananias Et dixit ad illu3 in visu dñs. Anania. At ille ait. Ecce ego dñe. Et dñs ad eū. Surge τ vade in vicū qui vocat rectus: τ quere in domo iude: saulu3 noie tharsensem. Ecce enim orat. Et vidit virū ananiā nomine introeuntē τ iponentē sibi manus vt visum recipiat. Rñdit autem ananias Dñe audiui a multis de viro hoc quāta mala fecerit sanctis tuis in hierl'm. Et hic h3 ptātem a principibus sacerdotū: alligādi oēs qui inuocant nomē tuum. Dixit aūt ad eū dñs. Vade qm vas electionis ē mihi iste: vt portet nomē meum coram gentibus τ regibus τ filijs israel. Ego enim ostendam illi: quanta oporteat eū p noie meo pati. Et abijt ananias τ introiuit in domū: τ imponens ei manus dixit: Saule frater: dñs misit me iesus: q apparuit tibi i via qua veniebas: vt videas τ implearis spūsancto. Et cōfestim ceciderunt ab oculis eius tanq3 squame: τ visu3 recepit Et surgens baptiçatus est: τ cum accepisset cibum confortatus ē. Fuit autē cū discipulis q erant damasci p dies aliquot. Et continuo ingressus in synagogas pdicabat iesum: qm hic ē filius dei. Stupebant aūt oēs q cū audiebant τ dicebant. Nonne hic est qui expugnabat in hierusalē eos qui inuocabant nomen istud? Et huc ad hoc venit: vt vinctos illos duceret ad principes sacerdotum. Saulus aūt multomagis conualescebat τ cōfundebat iudeos q

C

habitabant damasci: affirmans qm hic est xp̄s. Cū aūt iplerent dies multi consiliu3 fecerūt in vnū iudei vt eum interficerent. Note aūt facte sunt saulo isidie eor. Custodiebant aute3 τ portas die ac nocte vt eum interficerent. ¶ Accipiētes aūt eū discipuli nocte per murū dimiserunt eū summittentes in sporta. Cū aūt venisset i hierusalē tēptabat se iungere discipulis: τ oēs timebant eū: nō credentes q esset discipul9

2. Cor. ii. d.

Barnabas aūt apprehensū illū duxit ad apostolos: τ narrauit illis quō in via vidisset dñm: τ q2 locutus est ei: τ quō in damasco fiducialit egerit i noie iesu. Et erat cū illis intrās τ exiēs in hierusalem fiducialit agens in noie dñi. Loquebat q3 gētibus τ disputabat cu3 grecis: illi aūt qrebāt occidere eum. Qd cum cognouissent fratres: deduxerūt eum cesareā τ dimiserunt tharsum. Ecclesia qdem per totā iudeam τ galileam τ samariā habebat pacē τ edificabat ambulans in timore dñi τ cōsolatione sanctispūs replebat. Factum ē aūt vt petrus dum transiret vniuersos deueniret ad sanctos q habitabant lydde. Inuenit aūt ibi hoiē quendā noie eneam ab annis octo iacentē in grabato: q erat palyticus. Et ait illi petrus. Enea: sanet te dñs iesus xp̄us. ¶ Surge τ sterne tibi.

D
s. 3. a.

Et continuo surrexit. Et viderūt eū oēs q habitabant lydde τ sarone: q cōuersi st ad dñm. In ioppe aūt fuit qdam discipla noia thabita: q interpretata dicit dorcas. Hec erat plena opibus bonis τ elemosynis qs faciebat. Factū est aūt i dieb9 illis vt ifirmata moreret. Quā cū lauissēt: posuerunt eā in cenaculo. Cum aūt ppe eēt lydda a ioppe: discipuli audientes q2 petrus eēt in ea miserunt duos viros ad eū rogātes ne pigriteris venire vsq3 ad nos Exurgēs aūt petrus venit cū illis. Et cū aduenisset: duxerūt illū in cenaculū: τ circunsteterūt illū oēs vidue flentes τ ostendentes ei tunicas τ vestes qs faciebat illis dorcas. Eiectis aūt oibus foras: petrus ponens genua orauit: τ cōuersus ad corpus dixit. Thabita surge. Et illa aperuit oculos: τ viso petro resedit. Dās aūt illi manū erexit eā: τ cū vocasset scōs τ viduas assignauit eā viuā. Notū aūt factū est per vniuersā ioppen: τ crediderūt mlti i dño Factū est aūt vt dies multos moraret i ioppe apud simonē quendā coriariū.

X

A

Vir aūt qdam erat in cesaria noie cornelius cēturio cohortis q dicit italica: religiosus τ timēs deum cū oi domo sua: faciens elemosynas mul

Tobie.12.
f.ii.a.

tas plebi ⁊ deprecās deū semp. Is vidit
in visu manifeste q̄si hora diei nona an/
gelū dei itroeuntē ad se ⁊ dicētē sibi. Cor
neli. At ille ituens eū: timore cōcept⁹ di/
xit. Quis es dñe? Dixit aūt illi. ¶ Oratio
nes tue ⁊ elemosyne tue ascenderūt in me
moriā i ꝯspectu dei. ¶ Et nūc mitte viros
i ioppē: ⁊ accersi simonē q̄ndā q cogno
minaꝰ petrus. Hic hospitaꝰ apud simo/
nem quendā coriariū: cuius est dom⁹ iux̄
mare. Hic dicet tibi: qd te oporteat facer̄
Et cū discessisset angelus q loquebaꝰ illi:
vocauit duos dōesticos suos: ⁊ militē me
tuentē dñm ex his q illi parebant. Quib⁹
cū narrasset oīa: misit illos in ioppē. Po
stera aūt die iter illis facientibus ⁊ appro
pinq̄ntib⁹ ciuitati: ascendit petrus i supe
riora vt oraret circa horā sextā. Et cuz esu
riret voluit gustare. Parantibus aūt illis
cecidit sup eū mentis excessus. Et vidit ce
lū apertū: ⁊ descendens vas quoddā ve/
lut lintheū magnū q̄ttuor initijs sūmitti d̄
celo in terrā in quo erāt oīa q̄drupedia ⁊
serpētia terre ⁊ volatilia celi. Et facta est
vox ad eū. Surge petre: occide ⁊ mandu

B

ca. Ait aūt petrus. Absit dñe: q2 nunq̄
mādúcaui oē cōe ⁊ imundū. Et vox iterū
secundo ad eū. Q̄d deus purificauit: tu cō
mune ne dixeris. Hoc factū ē per ter. Et
statim receptū est vas in celū. Et dū intra
se hesitaret petrus qd nā esset visio quam
vidisset: ecce viri q missi erant a cornelio i
grētes domū simonis: astiterūt ad ianuā
Et cū vocassent: iterrogabant si simon q
cognominaꝰ petrus illic haberet hospitiū
Petro autem cogitante de visione: dixit
spiritus ei. Ecce viri tres q̄runt te. Sur/
ge itaq̄ ⁊ descēde: ⁊ vade cū eis nihil du
bitans: quia ego misi illos. Descendens
autē petrus ad viros dixit: Ecce ego sum
quem queritis. Que causa est ꝓpter quā
venistis. Qui dixerunt. Cornelius cen/
turio vir iustus ⁊ timens deum ⁊ testimo
nium habens ab vniuersa gente iudeoꝝ

Luc.2.d.

¶ responsum accepit ab angelo sancto ac/
cersiri te in domum suam: ⁊ audire ver/
ba abs te. Introducens ergo eos recepit

C

hospitio. Sequenti autem die surgens: ꝓ
fectus est cum illis: ⁊ quidam ex fratribus
ab ioppe comitati sunt eum. Altera au/
tem die introiuit cesaream. Corneli⁹ v̄o
expectabat illos: ꝯuocatis cognatis suis

⁊ necessarijs amicis. Et factū est cū itroiss
set petrus obui⁹ venit ei cornelius: ⁊ ꝓci
dens ad pedes eius adorauit eū. Petrus
v̄o eleuauit eū dicēs. Surge: ⁊ ego ipse
hō sū. Et loquens cū illo intrauit: ⁊ inuēit
multos qui conuenerant dixitq̄ ad illos.
Vos scit̄ quō abhominatū sit viro iudeo
ꝯiungi aut accedere ad alienigenam. Sz
mihi oñdit deus neminē cōem aut imun
dum dicere hoiem: pp q̄d sine dubitatiōe
veni accersitus. Interrogo ḡ quā ob cāz
accersistis me. Et corneli⁹ ait. A nudius
q̄rta die vsq̄ ad hāc horā orans erā hora
nona in domo mea: ⁊ ecce vir stetit añ me
in veste cādida: ⁊ ait. ¶ Corneli exaudita

Tobie.j.2.

ē oratio tua ⁊ elemosyne tue cōmemorate
sunt in cōspectu dei. Mitte ḡ in ioppen ⁊
accersi simonez q cognominaꝰ petr⁹: hic
hospitatur in domo simōis coriarij iuxta
mare. Confestim ḡ misi ad te: ⁊ tu bñ feci
sti veniēdo. Nūc ḡ oēs nos in conspectu
tuo adsumus: audire oīa quecūq̄ tibi pre
cepta sunt a dño. Aperiens āt petrus os
suū dixit. ¶ In v̄itate ꝯperi: q2 nō ē ꝑso/
naꝝ acceptor de⁹: s3 in oī gente q timet eū
⁊ opaꝰ iustitiā: acceptus ē illi. Verbū mi
sit deus filijs israel: annūcians pacē p ie/
sum xp̄m: hic est oīum dñs. Vos scit̄ q̄d
factū ē v̄bū p vniuersā iudeā. ¶ Incipiēs
eni a galilea post baptismū q̄d ꝑdicauit io
hannes iesū a nazareth quō vnxit eū de⁹

Leuit:19.
Ro.2.b.
Eph.6.b.
Col.3.d.
i.Pe.i.c.
Jac.2.b. D
Esa.6i.

spūscō ⁊ v̄tute q ptrāsijt benefaciēdo ⁊ sa
nādo oēs oppressos a diabolo: q̄m deus
erat cū illo. ¶ Et nos testes sumus oīuz q̄
fecit in regione iudeoꝝ ⁊ hierl'm quē occi
derūt suspēdentes in ligno. ¶ Hunc de⁹
suscitauit tertia die ⁊ dedit eū māifestū fieri ñ
in oī poplo: s3 testibus ꝑordinatis a deo:
nobis q mādúcauim⁹ ⁊ bibimus cuz illo
postq̄ resurrexit a mortuis. Et p̄cepit no
bis ꝑdicare pplo ⁊ testificari: q2 ipse est q
cōstitutus ē a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuo
rū. Huic oēs ꝓphe testimoniū ꝑhibēt re
missionē pctoꝝ accipere p nomē ei⁹: oēs
q credūt in eum. Adhuc loquēte petro v̄
ba hec: cecidit spūssanct⁹ sup oēs q audie
bāt verbū. Et obstupuerūt ex circumcisio
ne fideles q venerant cū petro: q2 in natō
nes gratia spiritussancti effusa est. Audie
bant enim illos loquentes linguis: ⁊ ma
gnificantes deum. Tunc respondit petr⁹
¶ Nunquid aquā quis prohibere pōt vt

Esa.43.
s.i.a.
s.2.b.

s.8.d.

nō baptiçent̄ hi q̄ spm̄ scm̄ acceperūt sicut
⁊ nos? Et iussit eos baptiçari in noīe dn̄i
iesu xp̄i. Tunc rogauerunt eū vt maneret
apud eos aliquot diebus. XI

A

AVdierunt autē apl̄i ⁊ frēs q̄ erāt
in iudea: qm̄ ⁊ gentes receperunt
v̄bū dei. Cū aūt ascendisset petr⁹
hierosolymā disceptabant aduersus illuz
qui erant ex circūcisione dicētes. Quare
introisti ad viros p̄putiuz habētes: ⁊ mā
ducasti cū illis? Incipiens aūt petrus: ex

s.io.a.

ponebat illis ordinē: dicens. ¶ Ego eraz
in ciuitate ioppe orās: ⁊ vidi i excessu mē
tis mee visionē: descendēs vas quoddā
velut lintheū magnū quattuor initijs sum
mitti de celo ⁊ vēit vsq̄ ad me. In quod
intuēs considerabā: ⁊ vidi quadrupedia
terre ⁊ bestias ⁊ reptilia ⁊ volatilia celi.
Audiui aūt ⁊ vocē dicentem mihi. Sur-

B

ge petre: occide ⁊ manduca. Dixit autez
Nequaq̄ dn̄e: q2 cōe aut imundum nūq̄
introiuit in os meū. R̄ndit aūt vox secun
do de celo. Que deus mundauit: tu ne cō
mune dixeris. Hoc aūt factum est p̄ ter ⁊
recepta sunt oīa sursum in celū. Et ecce vi
ri tres confestim astiterūt in domo in qua
eraz missi a cesarea ad me. Dixit aūt spūs
mihi: vt irem cū illis nihil hesitans. Ve-
nerunt aūt mecū ⁊ sex fratres isti: ⁊ igressi
sumus in domum viri. Narrauit aūt no
bis quō vidisset angelū iu domo sua stan
tem: ⁊ dicentē sibi. Mitte in ioppen: ⁊ ac
cersi simonē q̄ cognominat̄ petrus: q̄ loq̄
tur tibi v̄ba in q̄bus saluus eris tu ⁊ vni
uersa domus tua. Cū aūt cepissem loq̄ ce
cidit spūsscūs sup̄ eos: sicut ⁊ in nos i ini
tio. Recordatus sū aūt v̄bi dn̄i: sicut dice

s.i.a. j.19.a.
C

bat. ¶ Johānes q̄dē baptizauit aqua: vos
autē baptizabimini spiritusancto. Si ḡ eā
dē grām dedit illis deus sicut ⁊ nobis qui
credidimus in dn̄m iesum xp̄m: ego quis
eram qui possem p̄hibere deū? His au-
ditis tacuerunt: ⁊ glorificauerūt deum: di
centes. Ergo ⁊ gentibus penitētiā dedit
deus ad vitā. Et illi quidez q̄ dispersi fue
rant a tribulatione que facta fuerat sub ste
phano perambulauerūt vsq̄ phenicez et
cyprum: ⁊ antiochiam nemini loquentes
v̄bū nisi solis iudeis. Erant aūt quidam
ex eis viri cyprij: ⁊ cyrenei: q̄ cū introissēt
antiochiam loq̄bant̄ ⁊ ad grecos annun-
ciātes dn̄m iesum. Et erat manus dn̄i cuz
eis: multusq̄ numerus credentiū cōuer-
sus ē ad dn̄m. Peruenit aūt s̄mo ad au-
res eccl̄ie q̄ erat hierosolymis sup̄ istis: et
miserunt barnabā vsq̄ ad ātiochiā. Qui

D

cū p̄uenisset ⁊ vidisset grām dei: gauisus
est ⁊ hortabat̄ oēs i p̄posito cordis p̄māe
re in dn̄o: q2 erat vir bonus ⁊ plenus spū
scō ⁊ fide: ⁊ apposita ē multa turba dn̄o.
Profectus ē aūt tharsū vt q̄reret sauluz:
quē cū iuenisset p̄duxit ātiochiā. Et ānuz
totū cōuersati sūt ibi in eccl̄ia: ⁊ docuerūt
turbā multā: ita vt cognominarent̄ p̄mū
ātiochie discipuli xp̄iani. In his aūt die-
bus sup̄uenerūt ab hierosolymis p̄phete
antiochiā: ⁊ surgens vnus ex eis nomine
agabus significabat p̄ spm̄: famē magnā
futurā i vniuerso orbe terrar̄: q̄ facta est
sub claudio. Discipuli aūt p̄ut q̄sq̄ hēbat
p̄posuerūt i misteriū mittere habitantib⁹
i iudea frībus qd̄ ⁊ fecerūt mittētes ad se-
niores p̄ manus barnabe ⁊ sauli. XII

A

EOdem aūt tp̄e misit herodes rex
manus: vt affligeret q̄sdā de eccle
sia. Occidit āt iacobū frēm ioban
nis gladio vidēs autē q2 placeret iudeis
apposuit app̄hendere ⁊ petrū. Erāt autē
dies açimor̄. Quē cū app̄hēdisset misit i
carcerē: tradēsq̄ quattuor q̄ternionibus
militū ad custodiēdū eum volens post pa
sca p̄ducere eū pp̄lo. Et petrus q̄dē s̄ua
bat̄ i carcere: orō aūt fiebat sine intmissio
ne ab eccl̄ia ad deū p̄ eo. Cū āt p̄ducturus
cū eēt herodes: i ip̄a nocte erat petrus dor
miens int̄ duos milites vinctus catenis

s.5.c.j.16.c
Luc.2.b.

duabus: ¶ ⁊ custodes aūt custodiebāt car
cerem. ¶ Et ecce angelus dn̄i astitit: ⁊ lu-
men refulsit in hītaculo: p̄cussoq̄ latere

B

petri excitauit eū dicēs: Surge velociter
Et ceciderūt catene de manib⁹ eius. Di-
xit āt āgelus ad eū. Precingere: ⁊ calcia
te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi.
Circūda tibi vestimētū tuuz: ⁊ seq̄re me.
Et exiēs seq̄bat̄ eū: ⁊ nesciebat q2 verū ē
qd̄ fiebāt p̄ angelū. Existimabat aūt visuz
se videre. Transeuntes aūt p̄mam ⁊ secū
dam custodiam venerunt ad portam fer-
ream q̄ ducit ad ciuitatem: que vltro apta
est eis. Et exeuntes processerunt vicum
vnum ⁊ continuo discessit angelus ab eo

Gen.28.
Daniel.3.

Et petrus ad se reuersus dixit. ¶ Nunc
scio vere quia misit dominus angelum su
um ⁊ eripuit me de manu herodis ⁊ de oi

x.15.d.

expectatione plebis iudeoꝝ. Cōsiderāsq;
venit ad domū marie mr̄is iohānis q co/
gnominat⁹ ē marcus: vbi erāt multi con
gregati ⁊ orātes. Pulsante aūt eo ad osti
uꝫ ianue: ꝓcessit puella ad videndū noīe
E
rhode. Et vt cognouit vocē petri p̄ gaudio
nō apuit ianuaꝫ sed introcurrēs nūciauit
stare petrū añ ianuā. At illi dixerūt ad eā
Insanis. Illa aūt affirmabat sic se hr̄e.
Illi aūt dicebāt. Angelus ei⁹ ē. Petrus
aūt pseuerabat pulsans. Cū aūt apuissent
ostiū: viderūt eū ⁊ obstupuerūt. Annuēs
aūt eis manu vt tacerēt: narrauit quō dn̄s
eduxisset eū de carcere. Dixitq;. Nūcia/
te iacobo ⁊ frīb⁹ hec. Et egressus abijt i
aliū locū. Facta aūt die erat nō pua turba
tio int̄ milites qd naꝫ factū esset de petro.
Herodes aūt cū regsisset eū ⁊ nō inuenis
set: inqsitione facta de custodib⁹ iussit eos
duci: descēdēsq; a iudea i cesarea: ibi cō/
D
moratus ē. Erat aūt iratus tyrijs ⁊ sido/
nijs. At illi vnanimes venerūt ad eū: et
psuaso blasto q erat sup cubiculū regis po
stulabāt pacē: eo q alerent̄ regiones eoꝝ
Eccle.ii.a.
ab illo. ¶ Statuto aūt die herodes vestit⁹
veste regia sedit p tribunali: ⁊ cōtionaba
tur ad eos. Ppl's aūt acclamabat dei vo
ces ⁊ nō hoīs. Cōfestim āt pcussit eū an/
gelus dn̄i eo q nō dedisset honorē deo: ⁊
cōsūptus a vermib⁹ expirauit. Verbū āt
dn̄i crescebat ⁊ multiplicabat̄. Barnabas
aūt ⁊ saulus reuersi sunt ab hierosolymis
expleto misterio: assumpto iohāne q cog/
A
minatus ē marcus.

XIII

Erant aūt i eccl'ia q̄ erat antiochie
ꝓphete ⁊ doctores: in qbus bar/
nabas ⁊ simō q vocabat̄ niger: et
lucius cyrenēsis ⁊ manahen q erat hero/
dis tetrarche collactaneus ⁊ saulus. Mi/
nistrātibus aūt illis dn̄o ⁊ ieiunantibus:
dixit illis spūssanct⁹. Segregate mihi sau
lū ⁊ barnabā i opus ad qđ assumpsi eos.
Tunc ieiunātes ⁊ orātes iponentesq; eis
manus: dimiserūt illos. Et ipsi qdē missi
a spū scō abierūt seleutiā: ⁊ inde nauigaue
runt cypꝝ. Et cū venissent salaminā: p̄di
cabāt vbū dei i synagogis iudeoꝝ. Ha/
bebāt aūt ⁊ iohānē i ministerio. Et cum
pambulassent vniuersā insulā vsq; ad pa
phū: iuenerūt quedā viꝝ magnū pseudo
ꝓphetā iudeū cui nomen erat barieu. qui
erat cū ꝓcōsule sergio paulo viro pruden
te. Hic accersitis barnaba ⁊ paulo: desi/
derabat audire vbū dei. Resistebat autē
illis elimas mag⁹: sic.n. in ip̄retat̄ nomē
eius q̄rēs auertere ꝓcōsulē a fide. Saul⁹
aūt q ⁊ paulus: replet⁹ spūscō intuēs i eū
Eccle.i.a.
dixit. ¶ O plene omi dolo ⁊ oī fallacia fili
diaboli: inimice oīs iustitie: nō desinis sb
uertē vias dn̄i rectas. Et nūc ecce man⁹
dn̄i sup te: ⁊ eris cecus nō vidēs solē vs/
q; ad tp̄s. Et cōfestim cecidit in eū caligo
⁊ tenebre: ⁊ circuiēs q̄rebat q ei manū da
ret. Tūc ꝓcōsul cū vidisset factū: credidit
āmirās sup doctrina dn̄i. Et cuꝫ a papho
B
nauigasset paulus ⁊ q cū eo erāt: venerūt
pgen pāphylie. Iohānes aūt discedēs ab
eis reuersus ē hierosolymā. Illi vo per
trāseuntes pgen venerūt ātiochiā pisidie
⁊ igressi synagogā die sabbatoꝝ sederūt.
Post lectionē aūt legis ⁊ ꝓphetaꝝ: mise
rūt p̄ncipes synagoge ad eos dicētes. Vi
ri frēs: si qs ē i vobis s̄mo exhortationis
ad plebē dicite. Surgēs āt paulus: ⁊ ma
nu silētiū idicēs ait. Viri isrl'ite ⁊ qui ti
metis deū audite. Deus plebis israel ele
git p̄res nr̄os ⁊ plebē exaltauit cū essent i
cole i t̄ra egypti: ⁊ i brachio excelso eduxit
eos ex ea: ⁊ p q̄dragita ānoꝝ tp̄s mores
eoꝝ substinuit in deserto. Et destruēs gē
tes septē in t̄ra chanaā sorte distribuit eis
t̄rā eoꝝ q̄si post q̄dringentos ⁊ qnq̄ginta
ānos: ⁊ post hec dedit iudices vsq; ad sa
muel ꝓpham. Et exinde postulauerūt re
gē: ⁊ dedit illis: saul filiū cis viꝝ de tribu
bēiami: ānis q̄dragita. Et amoto illo sus
citauit illis dauid regē: cui testimoniū p/
hibens dixit. Inueni dauid filiū iesse viꝝ
s̄m cor meū: q faciet oēs volūtates meas.
Huius deus ex semie s̄m ꝓmissionem
eduxit isrl' saluatorē iesum: p̄dicāte iohā
ne ante faciē aduētus ei⁹ baptismuꝫ pnie
oī pp'lo israel. Cū ipleret āt cursū suū: di
C
Mar.i.b.
Io.i.d.
cebat. ¶ Quē me arbitramini eē: nō sum
ego: sꝫ ecce venit post me: cuius nō suꝫ di
gnus calciamēta pedū soluere. Viri frēs
filij generis abrahā ⁊ q i vobis timēt deū
vobis vbū salutis h⁹ missū est. Qui eni
hitabāt hierl'm ⁊ p̄ncipes eius hūc igno/
rantes: ⁊ voces ꝓphaꝝ q̄ p oē sabbatū le
gunt̄: iudicātes iplcuerunt. ¶ Et nullam
Luc.23.c.
s.3.c.
cām mortis iueniētes i eo: petierūt a pila
to vt iterficerent eū. Cūq; ꝯsumasset oia
q̄ de eo scripta erāt: dponētes eū de ligno

pŏsuerūt eū in monumento. Deus autē suscitauit eū a mortuis tertia die: q visus ē p dies multos his q simul ascenderāt cū eo de galilea in hierl'm: q vsq3 nūc sunt testes eius ad plebē. Et nos vob annunciam⁹ eā q̄ ad p̄res nr̄os repromissio facta est: qm̄ hāc deus adimpleuit filijs vr̄is resuscitās iesum: sic̄ τ in psalmo scd̄o scriptū ē. Filius meus es tu: ego hodie genuite. Q̄d āt suscitauit eū a mortuis ampli⁹ iā nō reuersurū in corruptionē3 ita dixit. Quia dabo vobis scā dauid fidelia. Jdcq3 τ alias dic. ¶ Nō dabis scm̄ tuū videre corruptionē. Dauid eni in sua generatiōe cū3 ammini strasset volūtati dei: dormiuit τ appositus ē ad p̄res suos: τ vidit corruptionē. Quē vo deus suscitauit a mortuis: nō vidit corruptionē. Notū igit sit vobis viri fr̄es: q: p hūc vobis remissio pctōꝝ ānunciat ab oībus: quibus nō potuistis i lege moy si iustificari. Jn hoc oīs qui credit iustificat. Videte ergo ne supueniat vobis qd̄ dictū est in ꝓphetis. Videte cōtēptores τ āmiramini τ dispdimini: q: opus operor ego in diebus vr̄is: op⁹ qd̄ non credetis si qs enarrauerit vobis. Exeūtib⁹ aūt illis rogabant vt sequēti sabbato loquerent si bi vba hec. Cūq3 dimissa eēt synagoga: secuti sunt multi iudeoꝝ τ colentiū deum aduenaꝝ paulū τ barnabā3: q loquentes suadebant eis vt permanerēt in grā dei. Sequēti vo sabbato pene vniuersa ciuitas cōuenit: audire vbū dei. Vidētes āt turbas iudei repleti sunt zelo: τ ɔ̄dicebāt his que a paulo dicebant blasphemantes Tūc cōstanter paulus τ barnabas dixert Vobis oportebat p̄mū loq vbū dei: sed qm̄ repellitis illud: τ indignos vos iudicatis eterne vite: ecce ɔuertimur ad gentes. Sic enim nobis precepit dn̄s. ¶ Posui te in lucem gentiū: vt sis in salutē vsq3 ad extremū terre. Audientes autē gentes gauise sunt: τ glorificabant vbū domini τ crediderunt quotquot erant pre ordinati ad vitā eternā. Disseminabat aūt verbū dn̄i per vniuersam regionē. Judei āt cōcitauerūt mulieres religiosas τ hōestas τ p̄mos ciuitatis: τ excitauerūt psecutiōe3 in paulū τ barnabā: τ eiecerunt eos de finib⁹ suis. ¶ At illi excusso puluere pedū in eos venerūt iconiū. Discipuli q̄3 replebantur gaudio τ spūsancto. XIIII

Factum est aūt in iconio vt simul introirent synagogam iudeoꝝ τ loquerent: ita vt crederet iudeoꝝ τ grecoꝝ copiosa multitudo. Qui vo incre duli fuerūt iudei: suscitauerūt τ ad iracundiā cōcitauerunt aīas gentiū aduersus fratres. Multo igit tpe demorati sūt fiducialiter agētes i dn̄o: testimoniū p̄hibēte vbo grē sue: dante signa τ prodigia fieri p manus eoꝝ. ¶ Diuisa ē aūt multitudo ciuitatis: τ qdā qdē erant cū iudeis qdā vo cū apostolis. Cū aūt factus eēt impetus gentilium τ iudeoꝝ cū principibus suis vt cōtumelijs afficerent τ lapidarēt eos: intelligentes cōfugerunt ad ciuitates lycaonie: lystram: τ derben: τ vniuersam i circuitu regionē: τ ibi euangeliçātes erāt. Et commota ē oīs multitudo i doctrina eoꝝ: paulus āt τ barnabas morabāt lystris. ¶ Et q dam vir lystris ifirmus pedibus sedebat claudus ex vtero mr̄is sue: q nunq3 ambulauerat. Hic audiuit paulū loquētē. Qui intuitus eū τ vidēs: q: fidē hēret: vt salu⁹ fieret: dixit magna voce. Surge super pedes tuos rect⁹. Et exiliuit: τ ambulabat. Turbe āt cū vidissent quod fecerat paulus leuauerūt vocē suā lycaonice dicētes. Dij similes facti hoībus descēderunt ad nos. Et vocabant Barnabā3 iouē3 paulū vo mercuriū: qm̄ ipse erat dux vbi sacerdos q̄3 iouis q erat añ ciuitatē: tauros τ corōas añ ianuas offerēs cū populis: volebat sacrificar. Q̄d vbi audierūt apostoli barnabas τ paul⁹ ɔcissis tunicis suis exilierūt i turbas clamātes τ dicētes. Viri qd hec facitis? Et nos mortales sum⁹ similes vobis hoīes: ānūciātes vobis ab his vanis ɔuerti ad deū viuū: ¶ q fecit celū τ terrā τ mare τ oīa q̄ i eis sunt: q i p̄teritis generatoīb⁹ dimisit oēs gētes igredi vias suas. Et qdē nō sine testimōio semetip̄3 reliqt bn̄faciēs: de celo dās pluuias τ tpa fructifera iplēs cibo τ leticia corda eoꝝ. Et hec dicentes vix sedauerūt turbas ne sibi imolarēt. Supuenerūt aūt qdā ab antiochia τ iconio iudei: τ p̄suasis turbis lapidātes paulū traxerūt extra ciuitatem estimantes eum mortuū eē. Circūdātib⁹ aūt eum discipulis: surgēs intrauit ciuitatē: τ postera die ꝓfectus est cū barnaba in derben. Cūq3 euāgeliçassent ciuitati illi: τ docuissent multos: reuersi sunt lystrā τ iconiā τ antiochiā: ɔfirmātes aīas disci/

Ps̄.15. §.2.c.
D
Esa.49.
Mt.10.c. Mr.6.b. Luc.9.a.
§.6.c.
B
§.3.a.
C
Ps̄.145. Apoc.14.b.
D

c.14.d

pulorꝝ exhortantesq̃ꝫ vt ꝑmanerēt in fide: ¶ ꝛ qm̄ ꝑ multas tribulatões oꝫ nos intrare in regnū dei. Et cū ↄstituissent illis ꝑ sin/gulas ecclesias presbyteros ꝛ orassent cū ie/iunationib⁹: commēdauerunt eos dño in quē crediderūt. Transeuntesq̃ꝫ pisidiā ve nerūt i pāphyliā: ꝛ loquētes verbū dñi in pergen: descēderunt i nataliā ꝛ inde naui gauerunt antiochiā: vñ erāt traditi gratie dei in opus qđ cōpleuerūt. Cū aūt venis/sent ꝛ ↄgregassent ecclesiaꝫ: retulerūt quā ta fecisset deus cum illis: ꝛ q2 aperuisset gē tibus ostiū fidei. Morati sunt autē tēpus non modicum cū discipulis. XV.

A
Eccle.13
1.Cor.6.c
Gal.5.a

Et quidā descēdentes de iudea do cebāt frēs: ¶ q2 nisi circūcidamini ꝯm morem moysi nō potestis saluari. ¶ Facta ḡ seditiōe nō minima paulo ꝛ bar nabe aduersus illos: statuerūt vt ascēderēt paulus ꝛ bernabas ꝛ qdaꝫ alij ex alijs ad apostolos ꝛ presbyteros i hierusalē: super hac questione. Illi ḡ deducti ab ecclesia ꝑ trāsibāt phenicē ꝛ samariā narrātes ↄuer sionē gētiū: ꝛ faciebāt gaudiū magnū oi/bus fratribus. Cū aūt venissent hierosoly mā suscepti sūt ab ecclesia ꝛ ab apostolis ꝛ senioribus: annunciantes quāta deus fe cisset cū illis. Surrexerūt aūt quidā de he resi phariseoꝝ q crediderūt dicētes: q2 oꝫ circūcidi eos: ꝑcipe quoq̃ꝫ seruare legem moysi. Cōuenerūtq̃ꝫ apostoli ꝛ seniores videre de verbo hoc. Cuꝫ aūt mag[n]a cō q̄sitio fieret: surgens petrus. dixit ad eos Viri frēs vos scitis qm̄ ab antiq̄s dieb⁹ deus in nobis elegit ꝑ os meū audire gē tes vbū euāgelij ꝛ credere: Et qui nouit corda deus testimoniū ꝑhibuit dans illis spm̄ scm̄ sicut ꝛ nobis: ꝛ nihil discreuit in ter nos ꝛ illos fide purificās corda eoruꝫ

B

Nūc ergo qd tēptatis deuꝫ: imponere iu gū super ceruices discipuloꝝ qđ neq̃ꝫ nos neq̃ꝫ patres nr̄i portare potuimus. Sed per grām dñi iesu xp̄i credimus saluari quēadmodū ꝛ illi. Tacuit aūt oīs multitu do ꝛ audiebāt barnabā ꝛ paulū narrātes quanta deus fecisset signa ꝛ ꝓdi[g]ia i gen tibus per eos. Et postq̃ꝫ tacuerunt rñdit iacobus dicens. Viri frēs audite me. Si mon narrauit quēadmodum primum de us visitauit sumere ex gentibus populuꝫ nomini suo: vt huic ↄcordant vba ꝓphe tarū sicut scriptū est. Post hec reuertar ꝛ reedificabo tabernaculum dauid qđ de cidit: ꝛ diruta eius reedificabo: ꝛ erigā il lud: vt requirāt ceteri hoīum dñm: ꝛ oēs gētes super quas inuocatū est nomen me um dicit dñs faciēs hec. Notum a secu/lo est domino opus suum. Propter qđ ego iudico non inquietari eos qui ex gen tibus conuertunt ad deū: sed scribere ad eos v[t] abstineant se a cōtaminationibus simulacrorum: ꝛ fornicatione: ꝛ suffoca/tis ꝛ sanguine. Moyses.n.a temporib⁹ antiquis habet in singulis ciuitatibus q eum ꝑdicent in synagogis: vbi per om/ne sabbatum legit. Tunc placuit aposto lis ꝛ senioribus cuꝫ omni ecclesia eligere viros ex eis ꝛ mittere antiochiā cum pau lo ꝛ barnaba: iudam qui cognominabat barsabas ꝛ sylam: viros primos in fratri bus: scribentes ꝑ manus eoruꝫ. Aposto li ꝛ seniores fratres: his q sunt antiochie ꝛ syrie ꝛ cilicie fratribus ex gentibus salu tem. Qm̄ audiuimus q2 quidā ex nobis

C

exeuntes turbauerunt vos verbis euer/tentes aīas vestras: quib⁹ nō mādauim⁹ placuit nobis collectis in vnū eligere vi/ros: ꝛ mittere ad vos cū charissimis no stris barnaba ꝛ paulo: hominibus q tra diderunt animas suas pro nomie dñi no stri iesu xp̄i. Misim⁹ ergo iudam ꝛ sylā qui ꝛ ipsi vobis verbis referēt eadē. Vi sum est eni spūisancto ꝛ nobis nihil vltra imponere vobis oneris q̃ꝫ hec necessaria vt abstineatis vos ab imolatis simulacro rū ꝛ sanguine ꝛ suffocato ꝛ fornicatione: a quibus custodientes vos bene agetis. Valete. Illi ergo dimissi descenderūt an/tiochiā: ꝛ ↄgregata multitudine tradide/rūt ep̄lam. Quā cū legissent: gauisi sūt su per ↄsolatiōe. Iudas aūt ꝛ sylas ꝛ ipsi cū eēnt ꝓphete vbo plurimo ↄsolati sūt fra tres: ꝛ ↄfirmauerūt. Facto aūt ibi aliq̄n/to tp̄e: dimissi sūt cū pace a frib⁹ ad eos q miserāt illos. Visū est aūt syle ibi remāe/re: iudas aūt sol⁹ abijt hierl'm. Paulus

D

aūt ꝛ barnabas ꝺmorabant antiochie do centes ꝛ euangelizantes cum alijs pluri/bus verbum dñi. Post aliquot autē di es dixit ad barnabam paulus. Reuerten tes visitemus fratres per vniuersas ciui tates in quibus predicauimus verbū do/mini: quomodo se habeant. Barnabas aūt volebat secū assumē ꝛ iohānē: q cog/

minabatur marc⁹. Paulus aūt rogabat eū vt q discessisset ab eis de pāphylia ⁊ nō esset cū eis: in opus nō debere recipi. Facta ē aūt dissensio: ita vt discederēt ab inuicē: ⁊ barnabas qdē assumpto marco nauigaret cypꝝ. Paulus ṽo electo syla ꝓfectus est: traditus grē dei a frībus. Perambulabat aūt syriā ⁊ ciliciā ɔfirmās ecclesias: p̄cipiens custodire precepta apostoloꝝ ⁊ senioꝝ.

XVI

A

Peruenit aūt in derben ⁊ lystraz. Et ecce discipulus qdā erat ibi nomine timotheus fili⁹ mulieris vidue fidelis: pr̄e gentili. Huic testimoniū bonū reddebant q i lystris erant ⁊ iconio frēs. Hunc voluit paulus secū ꝓficisci: ⁊ assumēs circūcidit eū ꝓpter iudeos qui erant in illis locis. Sciebant.n. oēs ꝙ pr̄ eius erat gentilis. Cū aūt ptransirent ciuitates: tradebant eis custodire dogmata q̄ erant decreta ab ap̄lis ⁊ senioribus qui erant hierosolymis. Et ecclesie quidez cō firmabanť fide: ⁊ abundabāt numero q̊ti die. Transeuntes aūt phrygiaz ⁊ galacie regionē: vocati sunt a spū scō loq ṽbum dei in asia. Cū venissent autem i mysiam tēptabant ire in bithyniā: ⁊ nō pmisit eos spūs iesu. Cuz autē pertransissent mysiā descenderunt troadē: ⁊ visio p noctē paulo ostēsa est. Vir macedo qdā erat stans ⁊ dep̄cās eū ⁊ dicens: Transiens i macedoniā adiuua nos. Vt autē visum vidit: statim q̄siuim⁹ ꝓficisci in macedoniā certi facti ꝙ vocasset nos de⁹ euāgeliçare eis.

B

Nauigātes autē a troade recto cursu venimus samothraciā: ⁊ sequenti die neapolim ⁊ inde philippis: q̄ est prima ptˀ macedonie ciuitas colonia. Eram⁹ autem in hac vrbe diebus aliq̊t consistentes. Die autem sabbatoꝝ egressi sumus foras portam iuxta flumē: vbi videbatur oīo esse: ⁊ sedentes loquebamur mulieribus que conuenerant: ⁊ quedā mulier noie lydia purpuraria ciuitatˀ thiathirenoꝝ colens deū audiuit: cuius dn̄s aperuit cor intendere his q̄ dicebanť a paulo. Cum autez baptiçata esset ⁊ domus eiu⁹: deprecata ē dicens. ¶ Si iudicastis me fidelē dn̄o eē introite in domum meā ⁊ manete. Et coegit nos. Factum est autē euntib⁹ nobis ad orationē puellam quandā hn̄tem spm̄ phitonē obuiare nobis: que q̄stū magnuz p̄stabat dn̄is suis diuinādo. Hec subsecuta paulū ⁊ nos clamabat dicens: Isti homines serui dei excelsi sunt q annunciant vobis viam salutis. Hoc aūt faciebat mltis diebus. Dolens aūt paulus: ⁊ conuersus spūi dixit. Precipio tibi in noie iesu xp̄i exire ab ea. Et exijt eadem hora.

Gen.18.
i.Reg.28.

C

Videntes aūt dn̄i eius: qꝛ exiuit spes quest⁹ eoꝝ: apprehendentes paulū ⁊ sylā perduxerunt in forū ad principes: ⁊ offerentes eos magistratibus dixerunt. Hi homies conturbant ciuitatem nostrā cum sint iudei: ⁊ annunciant morem quē non licz nobis suscipere neqꝫ facere cū simus romani. Et cucurrit plebs aduersus eos: ⁊ magistratus scissis tunicis eoꝝ iusserunt eos virgis cedi. Et cum multas plagas eis i posuissent miserunt eos in carcerem: p̄cipientes custodi vt diligēter custodiret eos. Qui cū tale preceptū accepisset misit eos in interiorē carcerem: ⁊ pedes eoꝝ strinxit ligno. Media aūt nocte paulus ⁊ sylas adorantes laudabant deū: ⁊ audiebāt eos qui in custodia erant. Subito vero terre motus factus est magnus: ita vt mouerētur fundamenta carceris. Et statim apta sunt omnia ostia: ⁊ vniuersoꝝ vincula soluta sunt. ¶ Expergefactus aūt custos carceris ⁊ vidēs ianuas apertas carcerˀ euaginato gladio volebat se interficere estimans fugisse vinctos. Clamauit aūt paulus voce magna dicēs. Nihil tibi mali feceris. Vniuersi enim hic sumus. Petitoqꝫ lumine introgressus est: ⁊ tremefactus ꝓcidit paulo ⁊ syle ad pedes ⁊ ꝓducens eos foras ait. Dn̄i: qd me oportet facere vt saluus fiam? At illi dixerunt. Crede in dn̄m iesum: ⁊ salu⁹ eris tu ⁊ domus tua. Et locuti sunt ei verbū dn̄i: cū oibus qui erant in domo.

s.5.c.a.12.b

D

Et tollens eos in illa hora noctis lauit plagas eoꝝ: ⁊ baptiçat⁹ est ipse ⁊ omnis domus eius continuo. Cumqꝫ perduxisset eos in domum suam apposuit eis mensam: ⁊ letatus est cum oi domo sua credens deo. Et cum dies fact⁹ esset miserunt magistratus lictores dicentes. Dimitte hoies illos. Nunciauit autē custos carceris verba hec paulo: qꝛ miserunt magistratus: vt dimittamini. Nunc igitur exeuntes ite in pace. Paulus autē dixit eis. Cesos nos publice indemnatos hoies romanos miserunt in carcerem: ⁊

nūc occulte nos eijciūt. Nō ita. s; veniant
⁊ ipi nos eijciāt. Nūciauerūt āt magistra
tib⁹ lictores vba h. Timuerūtq; audito
q romani eēnt ⁊ veniētes depcati sūt eos
⁊ educētes rogabāt vt egrederent de vr
be. Exeūtes aūt de carcere: itroierūt ad li
diam: ⁊ visis fratribus consolati sunt eos
⁊ profecti sunt. XVII.

A

Cum aūt pābulassent āphipolim
⁊ appolloniā venerūt thessaloni
cā vbi erat synagoga iudeorum.
Scdm ꝯsuetudinē aūt paulus itroiuit ad
eos: ⁊ p sabbata tria disserebat eis de scri
pturis adapiēs ⁊ insinuās. ¶ Qr xp̄z opor
tuit pati ⁊ resurgere a mortuis: ⁊ qr hic ē
iesus xp̄s quē ego ānūcio vobis. Et qdā
ex eis crediderūt ⁊ adiūcti sūt paulo ⁊ sy
le: ⁊ de colētib⁹ gētilibusq; multitudo ma
gna ⁊ mlieres nobiles nō pauce. Zelātes
aūt iudei assumētesq; de vulgo viros qs
dā malos ⁊ turba facta ꝯcitauerūt ciuita
tē: ⁊ assistētes domui iasonis q̄rebāt eos
ꝓducere i ppl'm. Et cū nō iuenissent eos
trahebāt iasonē ⁊ qsdā frēs ad pncipes ci
uitatis clamātes: qm hi q vrbē cōcitant ⁊
huc venerūt qs suscepit iason. ¶ Et hi oēs
ꝯtra decreta cesaris faciūt regē aliū dicen
tes eē iesū. Cōcitauerūt aūt plebē ⁊ pnci
pes ciuitatis audiētes hec. Et accepta sa
tisfactiōe a iasone ⁊ a ceteris dimiserūt eos

Luc.24.g

Joh.19.g

B

Frēs vo ꝯfestim p noctē dimiserūt pau
lū ⁊ sylā i beroam. Qui cū veīssēt i syna
gogā iudeorum itroierūt. Hi aūt erāt nobi
liores eorum q sūt thessalonice q susceperūt
vbū cū oi auiditate. qtidie scrutātes scri
pturas si hec ita se haberēt. Et multi qdē
crediderūt ex eis ⁊ mlierum gētiliū honesta
rū ⁊ viri nō pauci. Cū āt cognouissēt i thessa
lonica iudei: qr ⁊ beree pdicatū ē a paulo
vbū dei: venerūt ⁊ illuc cōmouētes ⁊ tur
bātes multitudinē. Statiq; tūc paulū di
miserūt frēs: vt iret vsq; ad mare. Sylas
aūt ⁊ timotheus remāserūt ibi. Qui āt de
ducebāt paulū: pduxerūt eū vsq; ad athe
nas: ⁊ accepto mādato ab eo ad sylā ⁊ ti
motheū vt q̄ celeriter venirēt ad illū: ꝓ
fecti sūt. Paulus aūt cū athenis eos expe
ctaret: icitabat spūs ei⁹ in ipo vidēs ido
latrie deditā ciuitatē. Disputabat igit in
synagoga cū iudeis ⁊ colentib⁹ ⁊ in foro
p oēs dies ad eos q audierant. Quidam
aūt epicurei ⁊ stoici philosophi disserebāt
cū eo: ⁊ qdam dicebāt. Quid vult semini
uerbius hic dicere. Alij vo: nouorum de
moniorum videt annūciator esse. qr iesum ⁊
resurrectionē annūciabat eis. Et apphē
sum eū ad ariopagum duxerunt dicentes.
Possumus scire q̄ est hec noua q̄ a te di
cit doctrina. Noua eni qdam infers au
ribus nostris. Volumus ergo scire quid
nā velint hec esse. Athenienses aūt oēs ⁊
aduene hospites ⁊ ad nihil aliud vocabāt
nisi aut dicere aut audire aliquid noui.
Stans aūt paulus in medio ariopagi ait
Viri athenienses per oia qsi supsticiosos
vos video. Preteriens. n. ⁊ videns si
mulacra vestra: iueni ⁊ aram i qua scriptū
erat. Ignoto deo. Qd ergo ignorantes
colitis. hoc ego annūcio vobis. Deus q
fecit mundum ⁊ oia q̄ in eo sūt: hec celi ⁊
terre cū sit dn̄s non in manufactis tēplis
habitat: nec māibus humanis colit indi
gēs aliquo cū ipe det oibus vitā ⁊ inspi
rationē ⁊ oia fecitq; ex vno oē genus ho
minū: inhabitare sup vniuersā faciē tre.
definiēs statuta tpa: ⁊ termios habitatio
nis eorum q̄rere deū si forte attrectēt eū aut
iueniant: q̄uis nō lōge sit ab vnoquoq;
nr̄m. In ipo eni viuimus ⁊ mouemur ⁊
sum⁹: sicut ⁊ qdā vr̄orum poetarum dixerunt
Ipsius eni gen⁹ sum⁹. Gen⁹ ḡ cū sim⁹
dei. nō debem⁹ estimare auro ⁊ argento
aut lapidi: sculpture artis ⁊ cogitationis
hōis diuinū eē simile. Et tpa quidē hui⁹
ignorantie despiciēs de⁹ nūc annūciat ho
minib⁹: vt oēs vbiq; pniam agāt eo q sta
tuit diē in quo iudicatur⁹ est orbē in eqta
te in viro in q̄ statuit fidē pbens oibus su
scitās eū a mortuis. Cū audissent autē re
surrectionē mortuorum: qdam quidē irride
bāt: qdem vo dixerunt. Audiem⁹ te de
hoc iterum. Sic paulus exiuit de medio eorum
Quidā vo viri adherētes ei crediderūt
in qb⁹ ⁊ dionysius ariopagita ⁊ mlier no
mine damaris: ⁊ alij cum eis. XVIII

C

D

A

Post hec egressus ab athenis ve
nit corinthū: ⁊ iueniēs quedā iu
deū noie aqlā pōticū genere q nu
per venerat ab italia ⁊ pscillā vxorē eius
eo q pcepisset claudi⁹ discedere oēs iude
os a roma: accessit ad eos ⁊ qr eiusdē erat
artis: mābebat apd eos: ⁊ opabat erāt aūt
scenofactorie artis. ¶ Et disputabat i syna
goga p oē sabbatū: interponēs nomen dn̄i

S.6.C.

lesu suadebatq; iudeis z grecis. Cū ve/
nissēt aūt de macedonia sylas z timothe⁹
istabat vbo paulus testificās iudeis esse
xp̄z iesū. Cōtradicētib⁹ aūt eis z blasphe
mātibus: excutiēs vestimēta sua: dixit ad
B eos. Sāguis vester sup caput vr̄z. Mū
dus ego ex h ad gētes vadā. Et migrās
inde itrauit i domū cuiusdā noīe titi iusti
colētis deū: cuius domus erat ɔiuncta sy
nagoge. Crispus aūt archisynagog⁹ cre
didit dn̄o cū oī domo sua: z multi corīthio
rū audiētes credebāt z baptizabanꝛ. Di
xit aūt dn̄s nocte p visionē paulo. Noli ti
mere: sed loq̄re z ne taceas. Propter q̄d
ego suz tecū: z nemo apponeꝛ tibi vt no/
ceat te: q̄m popul⁹ ē mihi mult⁹ in hac ci
uitate. Sedit aūt ibi annū z sex menses:
docēs apd̄ eos vbū dei. Galliōe aūt pro
cōsule achaie: isurrexerūt vno aīo iudei i
paulū: z adduxerūt eū ad tribunal dicen/
tes: q2 ɔtra legē hic psuadet hoībus cole
re deū. Incipiēte aūt paulo apire os: di/
xit gallio ad iudeos. Si qdem eēt iniquū
aliqd aut facin⁹ pessimū o viri iudei. re/
cte vos sustinerē: si vo q̄stiōes sūt d̄ ver
bo z nominib⁹ legis vr̄e: vosipsi videri
C tis. Iudex ego hoꝝ nolo eē. Et minauit
eos a tribunali. Apphendētes aūt oēs so
sthenē pncipē synagoge pcutiebāt cuz añ
tribunal z nihil eorum gallioni cure erat.
Paulus vo cuz adhuc sustinuisset dies
multos. frībus valefaciēs nauigauit i sy
riā: z cū eo p̄scilla z aqla q sibi totōderat
in cēchris caput. Habebat eni votū De
uenitq; ephesū: z illos ibi reliqt. Ipē vo
ingressus synagogā disputabat cū iudeis
Rogātibus aūt eis vt ampliori tpe mane/
D ret: nō cōsensit: sed valefaciēs z dicēs ite
rū reuertar ad vos deo volēte, pfect⁹ est
ab epheso. Et descēdēs cesareā ascēdit z
salutauit ecclesiā: z descēdit ātiochiā. Et
facto ibi aliq̄nto tpe: pfectus ē pābulās
ex ordine galatiā regionē: z phrygiā con
firmās oēs discipulos. Iudeus aūt qdaz
apollo noīe alexādrin⁹ genere vir eloq̄ns
deuēit ephesū: potēs in scripturis. Hic
erat edoctus viā dn̄i: z feruēs spū loq̄bat
z docebat diligenter ea q̄ sunt iesu: sciens
tantū baptismū iohānis. Hic ergo cepit
fiducialiter agere in synagoga. Quē cuz
audissent priscilla z aquila assumpserunt
eum. z diligentius exposuerunt ei viam
dn̄i. Cū aūt vellet ire achaiam: exhortati
frēs scripserūt discipulis vt susciperēt eū
Qui cum venisset contulit multū his qui
crediderunt. Vehementer enim iudeos
reuincebat. publice ondens per scriptu/
ras esse xp̄m iesum.

XIX.

A Factum est aūt cū apollo esset cori
thi: ut paulus pagratis supiori
bus ptibus veniret ephesum. z i
ueniret quosdam discipulos. Dixitq; ad
eos. Si spm̄ sc̄m accepistis credentes. At
illi dixerunt ad eum. Sed neq; si sp̄s san
ctus est audiuimus. Ille vo ait. In quo
ergo baptizati estis. Qui dixerūt. In io/
hannis baptismate. Dixit autez paulus.
¶ Iohānes baptizauit baptismo pnie po (ẽ.i.a.z.ii.b)
pulū dicens in eum q venturus esset post
ipm vt crederent: hoc est in iesum. His
auditis baptizati sunt in noie domini iesu
Et cuz iposuisset illis manus paulus ve/
nit spirit⁹ sanctus sup eos z loq̄banꝛ lin/
guis z pphetabāt. ¶ Erant autē oēs viri (ẽ.2.a.z.4.b)
fere duodecim. Introgressus synagogā
cū fiducia loquebaꝛ p tres menses: dispu
tans z suadens de regno dei. Cū autem
qdam indurarenꝛ z nō crederent maledi
centes viā dn̄i coram multitudine disce/
dens ab eis segregauit discipulos: quoti
die disputans in schola tyranni cuiusdā.
Hoc autē factū est p biennium: ita vt oēs
qui habitabāt in asia audirēt verbum dn̄i
iudei atq; gentiles. Virtutesq; nō modi
cas q̄slibet faciebat deus p manuz pauli:
ita vt etiā super lāguidos deferrenꝛ a cor
pore eius sudaria z semicincia z recede/
bāt ab eis languores: z sp̄s neq̄ egre/
diebanꝛ. Tēptauerūt autē qdam z de cir
cūeuntibus iudeis exorcistis iuocare sup
eos q habebant sp̄s malos nomē dn̄i ie
su dicentes. Adiuro vos p iesum quem
paulus p̄dicat. Erant aūt cuiusdam iudei
noīe sceue pncipis sacerdotū septē filij: q
h faciebāt. Rn̄dēs āt sp̄s neq̄ dixit eis.
Iesū noui z paulū scio. Vos aūt q estis.
Et isiliēs hō i eos i q̄ erat demoniū pessi
mū z dn̄atus amboꝝ: iualuit ɔ̄ eos ita vt
nudi z vulnerati effugerēt de domo illa.
Hoc āt notū fcm̄ ē oībus iudeis atq; gē
tilib⁹ q hitabāt ephesi: z cecidit timor sup
oēs illos: z magnificabat nomē dn̄i iesu
¶ Multiq; credētiū vēiebāt ɔfitētes z ānū (Mt.3.b)
ciātes act⁹ suos. Multi āt ex eis qui fue/
rāt curiosa sectati: cōtulerūt libros z com
busserūt eos corā oīb⁹: z cōputatis preciis

illorum inuenerũt pecuniã denariorum quinquaginta milium. Ita fortiter crescebat verbum dei et confirmabatur. His autem expletis proposuit paulus in spiritu transita macedonia et achaia ire hierosolymam dicens: quoniam postquam fuero ibi: oportet me et romam videre. Mittens autem in macedoniam duos ex ministrantibus sibi timotheum et erastum: ipse remansit ad tempus in asia. Facta est autem illo tempore turbatio non minima de via domini. Demetrius enim quidam nomine argentarius faciens edes argenteas diane: prestabat artificibus non modicum questum: quos conuocans et eos qui eiusmodi erant opifices: dixit. Viri scitis quia de hoc artificio est nobis acquisitio: et videtis et auditis quia non solum ephesi: sed pene totius asie paulus hic suadens auertit multam turbam dicens: quoniam non sunt dij qui manibus fiunt. Non solum autem hec periclitabitur nobis pars in redargutionem venire: sed et magne diane templum in nihilum reputabitur: et destrui incipiet maiestas eius quam tota asia et orbis colit. His auditis repleti sunt ira et exclamauerunt dicentes: magna diana ephesiorum. Et impleta est ciuitas tota confusione: et impetum fecerunt vno animo in theatrum rapto gaio et aristarcho macedonibus comitibus pauli. Paulo autem volente intrare in populum: non permiserunt discipuli. Quidam autem et de asie principibus qui erant amici eius miserunt ad eum: rogantes ne se daret in theatrum. Alij autem aliud clamabant. Erat enim ecclesia confusa: et plures nesciebant qua ex causa conuenissent. De turba autem detraxerunt alexandrum: propellentibus eum iudeis. Alexander autem manu silentio postulato: volebat reddere rationem populo. Quem vt cognouerunt iudeum esse: vox facta est vna omnium quasi per horas duas clamantium. Magna diana ephesiorum. Et cum sedasset scriba turbas dixit. Viri ephesij: quis enim est hominum qui nesciat ephesiorum ciuitatem cultricem esse magne diane iouisque prolis? Cum ergo his contradici non possit: oportet vos sedatos esse: et nihil temere agere. Adduxistis enim homines istos: neque sacrilegos: neque blasphemantes deam vestram. Quod si demetrius et qui cum eo sunt artifices habent aduersus aliquem causam: conuentus forenses aguntur: et proconsules sunt: accusent inuicem. Siquid autem alterius rei queritis: in legitima ecclesia poterit absolui. Nam et periclitamur argui seditionis hodierne: cum nullus obnoxius sit de quo possimus reddere rationem concursus istius. Et cum hec dixisset: dimisit ecclesiam.

XX

Postquam autem cessauit tumultus: vocatis paulus discipulis et exhortatus eos valedixit: et profectus est vt iret in macedoniam. Cum autem perambulasset partes illas et exhortatus eos fuisset multo sermone: venit ad greciam: vbi cum fecisset menses tres: facte sunt illi insidie a iudeis nauigaturo in syriam: habuitque consilium vt reuerteretur per macedoniam. Comitatus est autem eum sosi pater pirrhi beroensis: thessalonicensium vero aristarchus et secundus et gaius derbeus et timotheus: asiani vero tychicus et trophimus. Hi cum precessissent sustinuerunt nos troade: nos vero nauigauimus post dies azymorum a philippis: et venimus ad eos troadem in diebus quinque: vbi demorati sumus diebus septem. Vna autem sabbati cum conuenissemus ad frangendum panem: paulus disputabat cum eis profecturus in crastinum: protraxitque sermonem vsque in mediam noctem. Erant autem lampades copiose in cenaculo vbi eramus congregati. Sedens autem quidam adolescens nomine eutychus super fenestram: cum mergeretur somno graui disputante diu paulo ductus somno cecidit de tertio cenaculo deorsum: et sublatus est mortuus. Ad quem cum descendisset paulus incubuit super eum: et complexus dixit. ¶ Nolite turbari. Anima enim ipsius in ipso est. Ascendens autem frangensque panem et gustans: satisque allocutus est vsque in lucem: et sic profectus est. Adduxerunt autem puerum viuentem: et consolati sunt non minime. Nos autem ascendentes nauem nauigauimus in asson: inde suscepturi paulum. Sic enim disposuerat: ipse per terram iter facturus. Cum autem conuenissemus in asson: assumpto eo venimus mytilenem. Et inde nauigantes sequenti die venimus contra chium: et alia die applicuimus samum: et sequenti die venimus myletum. Proposuerat enim paulus transnauigare ephesum: ne qua mora illi fieret in asia. Festinabat enim si possibile sibi esset: vt diem pentecostes faceret hierosolymis. A myleto autem mittens ephesum vocauit maiores natu ecclesie: qui cum venissent ad eum et simul essent: dixit eis. Vos scitis a prima die qua ingressus sum in asiam qualiter vobiscum per omne tempus fuerim seruiens domino cum omni humilitate et lachrymis et temptationibus que mihi acciderunt ex insidijs iudeorum: quomodo nihil subtraxerim vobis vtilium: quo minus annunciarem

Marginal letters: C; D; A; B; C

3. Reg. 17.
4. Reg. 4.

rē vob ⁊ docerē vos publice ⁊ ꝑ domos:
testificās iudeis atq; gētilib⁹ i deū pniāz
⁊ fidē i dñm nr̄m iesum xp̄m. Et nūc ecce
ego alligatus spū: vado i hierl'm: q̄ in ea
ventura sūt mihi ignorās: nisi ꝙ spūssctūs
ꝑ oēs ciuitates mihi ꝓtestaṫ dicēs: qm̄ vi
cula ⁊ tribulatiōes hierosolymis me ma/
nēt. Sz nihil hoꝝ vereor: nec facio aīam
meā p̄ciosiorē ꝙ̄ me: dūmodo ꝯsumē cur
sū meū ⁊ ministeriū ꝟbi qd̄ accepi a dño
iesu testificari euāgeliū grē dei. Et nūc ec
ce ego scio qꝛ amplius nō videbitis faciez
meā: vos oēs ꝑ q̄s trāsiui p̄dicās regnū
dei. Quapꝓpter ꝯtestor vos hodierna die
qꝛ mūdus sū a sanguine oium. Nō.n.sb
terfugi q̄ min⁹ annūciarē oē ꝯsiliū dei vo
D bis. Attendite vobis ⁊ vniuerso gregi in
q̄ vos spūssanctus posuit ep̄os regere ec
clesiā dei: quā acq̄siuit sanguie suo. Ego
scio qm̄ intrabūt post discessionē meā lu/
pi rapaces in vos: nō parcentes gregi. ⁊
ex vobisipsis exurgēt viri loquētes puer
sa: vt abducāt discipulos post se. Propt̄
qd̄ vigilate memoria retinētes: qm̄ ꝑ triē
nium nocte ⁊ die nō cessaui cū lachrymis
monēs vnūquēq; vr̄m. Et nūc cōmēdo
vos deo ⁊ ꝟbo grē ipsi⁹: q potēs ē edifi/
care ⁊ dare hereditatē in scificatis oibus.
Argētū ⁊ auꝝ aut vestē nulli⁹ concupiui
sicut ipsi scitis: qm̄ ad ea q̄ mihi opus erāt
⁊ his q mecū sunt: ministrauerūt manus
iste. Oīa ostēdi vobis: qm̄ sic laborātes
oportet suscipe i firmos: ac meminisse ꝟ/
bi dñi iesu: qm̄ ipse dixit. Beatius ē ma/
gis dare ꝙ̄ accipe. Et cū hec dixisset posi
tis genib⁹ suis orauit cū oibus illis. Ma
gnus aūt fletus fact⁹ ē oium: ⁊ ꝓcūbētes
sup collū pauli osculabanṫ eū dolētes ma
xime i ꝟbo qd̄ dixerat: qm̄ amplius faciē
eius nō eēnt visuri. Et deducebant eum
ad nauem.

XXI

A Cum aūt factū eēt vt nauigarem⁹
abstracti ab eis: recto cursu veni
mus choum ⁊ sequēti die rhodū:
⁊ inde patharā. Et cū inuenissemus nauē
transfretantē in phenicē: ascendentes na
uigauimus. Cuz apparuissem⁹ aūt cypro
relinquētes eā ad sinistrā nauigauimus i
syriā ⁊ venimus tyrū. Ibi eni nauis ex/
positura erat onus. Inuentis autē discipu
lis māsimus ibi dieb⁹ septem. Qui paulo
dicebāt ꝑ spm̄: ne ascēderet hierosolymā.
Et expletis diebus ꝓfecti ibamus: deducē
tibus nos oibus cū vxoribus ⁊ filijs vsq;
foras ciuitatē ⁊ positis genib⁹ i littore oraui
mus. Et cū valefecissemus iuicē ascendi/
mus nauē: illi aūt redierūt i sua. Nos vo
nauigatione explicita a tyro descēdimus
ptolomaidā: ⁊ salutatis fratribus māsim⁹
die vna apud illos. Alia aūt die ꝓfecti ve
nimus cesareā. Et intrātes domū philip/
pi euāgeliste q erat vn⁹ de septē: māsim⁹
apud eū. Huic aūt erāt q̄ttuor filie ꝟgi/
nes ꝓphetantes. Et cū moraremur ꝑ di/
es aliq̄t: superuenit qdā vir a iudea ꝓphe/
ta noie agabus. Is cū venisset ad nos tu
lit ȝonā pauli: ⁊ alligās sibi pedes ⁊ man⁹
dixit: Hec dicit spūssanctus. Viꝝ cuius ē B
ȝona hec sic alligabunt in hierl'm iudei: et
tradent in manus gentiuꝫ. Qd̄ cuz audis
semus rogabam⁹ nos: ⁊ q loci illius erat
ne ascēderet hierosolymā. Tūc respondit
paulus ⁊ dixit. Quid facitis flentes ⁊ af/
fligentes cor meū? Ego aūt nō solum alli
gari: sed ⁊ mori in hierusalē paratus sum
ꝓpter nomē dñi iesu. Et cū ei suadere nō
possem⁹: quieuimus dicētes. Dñi volūtas
fiat. Post dies aūt istos p̄pati ascēdeba/
mus in hierusalē. Venerūt aūt qdā ex di
scipulis a cesarea nobiscū: adducētes secū
apud quē hospitaremur iasonē quēdā cy
priū antiquū discipulū. Et cū venissemus
hierosolymā: libenṫ exceperūt nos fratres
Sequēti aūt die itroibat paulus nobiscuz
ad iacobuz: omēsq; collecti sunt seniores.
Quos cū salutasset: narrabat ꝑ singula q̄
deus fecisset in gētibus ꝑ ministeriū illi⁹.
At illi cū audissent magnificabāt deū dixe
rūtq; ei. Vides frat q̄t milia sīt in iudeis
q crediderūt: ⁊ oēs emulatores sūt legis.
Audierūt aūt de te: qꝛ discessionē doceas
a moyse eoꝝ q ꝑ gentes sūt iudeoꝝ: dicēs
nō debere eos circūcidere filios suos: ne
q; s̄m ꝯsuetudinē igredi. Quid ḡ ē. Vti C
q; oꝫ ꝯuenire multitudinē. Audiēt.n. te
superuenisse. Hoc ḡ fac qd̄ tibi dicimus.
Sūt nobis viri q̄ttuor votū habentes sup
se. His assumptis scifica te cū illis: ⁊ ip̄e
de i illis vt radāt capita: ⁊ sciēt oēs: qꝛ q̄
de te audierṫ falsa sūt sz ambulas ⁊ ipse cu
stodiēs legē. De his āt q crediderṫ ex gē
tibus nos scripsimus indicantes: vt absti
neāt se ab idolis imolato ⁊ sanguine ⁊ suf
focato ⁊ fornicatione. Tūc paulus assūptis

viris postera die purificatus cū illis itra/ uit i tēplū: annūcians expletionē dierū purificatiōis: donec offerret̄ pro vno q3 eorū oblatio. Dū aūt septē dies ↄsūmarent̄ hi q de asia erāt iudei cū vidissent eu3 i tēplo cōcitauerūt oēm pplm̄: τ iniecerūt ei manus clamantes: Viri israelite adiuuate. Hic ē hō q aduersus pplm̄ τ legē τ locū hūc oēs vbiq3 docēs: insup τ gētiles idu xit i tēplū: τ violauit scm̄ locū istū. Viderāt. n. trophimū ephesum i ciuitate cū ipso: quē estimauerūt: qm̄ i tēplū introduxisset paulus. Cōmotaq3 ē ciuitas tota τ facta ē cōcursio ppli. Et apphēdētes paulū trahebāt eū ext a tēplū: τ stati clause sūt ianue. Querētib⁹ aūt eū occidere nūciatū ē tribuno cohortis: q2 tota ↄfundit̄ hierusalē. Qui stati assumpt̄ militibus τ cēturiōib⁹ decurrit ad illos. Qui cū vidissēt tribunū τ milites: cessauerūt pcutē paulū. Tūc accedēs tribunus apphēdit eū τ iussit alligari catenis duabus: τ introgabat qs eēt: τ qd fecisset. Alij aūt aliud clamabāt in turba. Et cū nō posset certū cogscē p̄ tumultu: iussit duci cū i castra. Et cū venisset ad gradus ↄtigit vt portaret̄ a militibus ppi vim ppli. Seqbat̄. n. multitudo ppl'i clamās: tolle eū. Et cū cepisset iduci i castra paulus: dicit tribuno. Si li3 mihi lo q aliqd ad te: Qui dixit ei grece nosti Nōne tu es egyptius q añ hos dies tumultū ↄcitasti: τ eduxisti in desertū q̄ttuor milia viroꝝ siccarioꝝ: Et dixit ad eu3 paulus. Ego hō sū qdē iudeus a tharso cilicie: nō ignote ciuitatis municeps. Rogo aūt te: pmitte mihi loq ad pplm̄. Et cū ille pmisisset paulus stans i gradibus ānuit mānu ad plebē: τ magno silentio facto: allocutus est lingua hebrea dicens. XXII

A

Viri frēs τ pres: audite quam ad vos nūc reddo rōnē. Cū audissēt aūt q2 hebrea ligua loquit̄ ad illos magis ꝑstiterūt silentiu3. Et dixit. Ego sū vir iudeus natus tharso cilicie: nutritus aūt i ciuitate secus pedes gamalielis: eruditus iuxta ꝟitatē patne legis: emulator legis sicut τ vos estis hodie: ¶ q hāc viā p secutus sū vsq3 ad mortē: alligās τ tradēs i custodias viros ac mlieres sicut pnceps sacerdotū mihi testimoniū reddit τ omēs maiores natu: a quibus τ epistolas accipiens ad frēs damascū pgebā: vt adducerē inde vinctos i hierl'm vt punirent̄. Factū ē aūt eunte me τ appropinquāte damasco media die: subito de celo circunfulsit me lux copiosa: τ decidēs in trā audiui vocē dicētē mihi: ¶ Saule saule qd me ꝑsequeris: Ego aūt rńdi: Quis es dñe. Dixit ad me. Ego sū ihs naçaren⁹ quē tu ꝑsequeris. Et q mecū erāt lumē qdē viderūt: vocē aūt nō audierūt ei⁹ q loqbat̄ mecu3. Et dixi. Quid faciā dñe: Dñs āt dixit ad me. Surgēs vade damascū: τ ibi tibi dicet̄ de oib⁹ q̄ te oportcat facere. Et cu3 nō viderē p̄ claritate luminis illi⁹. ad manū deductus a comitib⁹: veni damascū. Ananias āt qdā vir ꝑm legē testimoniū habēs ab oib⁹ cohabitantib⁹ iudeis: veniēs ad me τ stās dixit mihi. Saule frat̄ respice. τ ego cadē hora respexi in eū: At ille dixit. Deus patꝝ nr̄oꝝ ꝑordinauit te vt cognosceres volūtatē eius: τ videres iustū τ audires vocē ex ore eius q2 eris test̄ illi⁹ ad oēs hoies eoꝝ q̄ vidisti τ audisti. Et nūc qd moraris: Exurge τ baptiçare: τ ablue peccata tua iuocato noie ipsius. Factū est aūt reuertēti mihi i hierl'm: τ orāti i tēplo fieri me in stupore mētis τ videre illū dicētē mihi Festina τ exi velocit ex hierl'm qm̄ nō recipiēt testimoniū tuu3 de me. Et ego dixi: Dñe ipi sciūt q2 ego erā ↄcludēs i carcerē: τ cedēs p synagogas eos q credebant i te. ¶ Et cū funderet̄ sanguis stephani testis tui: ego stabā τ cōsentiebā: τ custodiebā vestimēta inficientiū illū. Et dixit ad me. Vade: qm̄ ego in natōes longe mittā te. Audiebāt aūt eū vsq3 ad hoc ꝟbū: τ leuauerūt vocē suā dicētes. Tolle de tra huiuscemodi. Nō eni fas ē cum viuere. Vociferātib⁹ aūt eis τ ꝓijcientibus vestimēta sua: τ puluerē iactātibus i aerē: iussit tribunus iduci eū i castra τ flagellis cedi τ torq̄ri eū: vt sciret pp quā cā3 sic acclamarēt ei. Et cū astrinxisset eū loris dixit astāti sibi cēturioni paulus. Si hoie3 romanū τ indēnatū licet vobis flagellare Quo audito cēturio accessit ad tribunu3: τ nūciauit ei dicēs. Quid actur⁹ es. Hic eni hō ciuis roman⁹ ē. Accedēs aūt tribunus dixit illi. Dic mihi si tu romanus es. At ille dixit. Etiam. Et rńdit tribunus. Ego multa sūma ciuilitatē hāc cōsecutus sum. Et paulus ait. Ego aūt τ natus su3. Protinus ḡ discesserūt ab illo q eū torturi

B

s. 9. a. i. Cor. 15. b. Gal. i. c.

C

D

s. 7. d.

s 8. a. τ. 9. a

erāt. Tribunus q̄ꝫ timuit postq̄ꝫ resciuit
qꝛ ciuis romanꝰ eēt: ⁊ qꝛ alligasſꝫ eū. Po
stera aūt die volēs scire diligentiꝰ q̄ ex cā
accusaret a iudeis soluit eū: ⁊ iussit sacer/
dotes cōuenire ⁊ oē̄ conciliuꝫ ⁊ ꝓducens
paulū statuit inter illos. XXIII

a

Intendēs aūt in cōciliuꝫ paulus
ait. Viri frēs: ego oī ꝯscia bona
ꝯuersatus sū añ deū vsq̄ꝫ in ho/
diernū diē. Princeps aūt sacerdotū ana
nias p̄cepit astātibus sibi ꝑcutere os eius
Tūc paulus dixit ad eū. Percutiet te de
us paries dealbate. Et tu sedēs iudicas
me ſm legē: ⁊ ꝯ legē iubes me ꝑcuti. Et
q astabāt dixerūt. Sūmū sacerdotē dī ma
ledicis. Dixit aūt paulus. Nesciebā frēs
qꝛ p̄nceps est sacerdotū. Scriptū est eniꝫ
Exo.22. ¶ Principē ppl'i tui nō maledices. Sci/
ens aūt paulus qꝛ vna ꝑs eēt saduceoꝝ ⁊
altera phariseoꝝ: exclamauit in concilio.
Phil.3.a ¶ Viri frēs. ego phariseus sū: filiꝰ phari
seoꝝ. De spe ⁊ resurrectōe mortuoꝝ ego
iudicor. Et cū hec dixisset. facta est dissen
sio inter phariseos ⁊ saduceos ⁊ soluta est
Mat.22.d multitudo. ¶ Saducei aūt dicūt nō eē re/
surrectiōeꝫ mortuoꝝ: neq̄ꝫ angeluꝫ neq̄ꝫ
spm̄ pharisei aūt vtraq̄ꝫ ꝯfitent. Factꝰ ē
aūt clamor magnꝰ ⁊ exurgētes qdā pha/
riseoꝝ: pugnabāt dicētes. Nihil mali in
b uenimꝰ in hoie isto. Quid si spūs locutꝰ
est ei aut angelus. Et cū magna dissensio
facta eēt timēs tribunꝰ ne discerperet pau
lus ab ip̄is: iussit milites descēdere ⁊ ra/
pere eū de medio eoꝝ: ac deducere eū i ca
j.27.c. stra. ¶ Sequēti aūt nocte assistēs ei domi
nus ait. Cōstās esto. Sicut eni testificatꝰ
es de me i hierl'm. sic te oꝫ ⁊ rome testifi/
cari. Facta aūt die collegerūt se qdā ex iu
deis ⁊ deuouerūt se dicētes neq̄ꝫ māduca
turos neq̄ꝫ bibituros: donec occiderent
paulū. Erāt aūt plusq̄ꝫ q̄draginta viri q
hāc cōiurationē fecerāt. q accesserunt ad
p̄ncipē sacerdotū ⁊ seniores: ⁊ dixerunt.
Deuotiōe deuouimꝰ nos nihil gustatu/
ros: donec occidamꝰ paulū. Nūc g̊ vos
notū facite tribuno cū ꝯcilio: vt ꝓducat il
lū ad vos tāq̄ꝫ aliqd certius cogni turi de
eo. Nos vo priusq̄ꝫ appropiet parati su
c mus interficere illū. Qd cū audisset filiꝰ
sororis pauli isidias. venit ⁊ intrauit i ca
stra. nūciauitq̄ꝫ paulo. Vocās aūt paulꝰ
ad se vnū ex cēturionibus ait. Adolescē

tē hūc adduc ad tribunū. Habꝫ. n. aliqd
indicare illi. Et ille qdē assumēs eū: du/
xit ad tribunū: ⁊ ait. Vinctꝰ paulus roga
uit me hūc adolescētē ꝑducere ad te: habē
tē aliqd loq tibi. App̄hēdēs aūt tribunꝰ
manū illiꝰ secessit cū eo seorsū: ⁊ introga/
uit illū. Quid ē qd̄ habes indicare mihi.
Ille aūt dixit. Iudeis ꝯuēit rogare te vt
crastina die ꝓducas paulū i ꝯciliū: q̄si ali
q certiꝰ inq̄situri sint de illo: tu vo ne cre
dideris illis. Insidiant. n. ex eis viri am
pliꝰ q̄ꝫ q̄draginta: q se deuouerūt nō mā/
ducare neq̄ꝫ bibere donec interficiāt eum ⁊
nūc parati sūt expectātes ꝓmissū tuū. Tri
bunꝰ igit dimisit adolescētē p̄cipiēs ei ne
cui loq̄ret: qm̄ hec nota sibi fecisſꝫ. Et vo
catis duobꝰ cēturiōibus. dixit illis. Pa
rate milites ducētos vt eāt vsq̄ꝫ cesareā ⁊
eqtes septuaginta ⁊ lāccarios ducentos a
tertia hora noctis ⁊ iumēta p̄parate: vt im
ponētes paulū: saluū ꝑducerēt ad felicē p̄
sidē. Timuit eni ne forte raperēt eū iudei
d ⁊ occiderēt: ⁊ ip̄e postea calūniā sustinēt:
tāq̄ꝫ acceptusꝰ pecuniā: scribēs ei ep'lam
ꝯtinētē hec. Claudiꝰ lysias: optimo p̄si/
di felici salutē. Viꝝ hūc cōp̄hēsū a iudeis
⁊ incipiētē interfici ab eis supueniēs cū ex/
ercitu eripui. cognito qꝛ romanꝰ ē volēs
q̄ꝫ scire cām quā obijciebāt illi deduxi eū i
ꝯciliuꝫ eoꝝ. Quē iueni accusari de q̄stio
nibꝰ legis ip̄oꝝ nihil vero dignū morte
aut vīculis hētem crimē. Et cū mihi ꝑla/
tū eēt de isidijs q̄s parauerāt illi misi euꝫ ad
te: denūciās ⁊ accusatoribꝰ vt dicāt apd̄ te
Vale. Milites vo ſm p̄ceptū sibi assu/
mētes paulū duxerūt ꝑ noctē i antipatri/
dē. ⁊ postera die dimissis eqtibus vt cum
eo irēt: reuersi sūt ad castra. Qui cū ve/
nissēt cesareā ⁊ tradidissēt ep'laꝫ p̄sidi: sta
tuerūt añ illū ⁊ paulū. Cū legisset aūt ⁊ in
terrogasset de qua ꝓuincia eēt ⁊ cog̊scēs
qꝛ de cilitia: audiā te inqt cum accusatores
tui venerint. Iussitq̄ꝫ in pretorio herodis
custodiri eum. XXIIII.

a

Post qnq̄ꝫ āt dies d̄scēdit p̄nceps sa
cerdotū ananias cū senioribꝰ qbus
dā ⁊ tertullo q̊dā oratore: q adierūt p̄sidē
aduersus paulū. Et citato paulo. cepit ac
cusare tertullus dicēs. Cū in multa pace
agamꝰ ꝑ te: ⁊ multa corrigant ꝑ tuā ꝓui
dentiā. semꝑ ⁊ vbiq̄ꝫ suscipimꝰ optime fe
lix cū oī graꝝ actiōe. Ne diutiꝰ āt te ꝓtra

bā: oro breuit audias nos ꝓ tua clemētia
Inuenimus hūc hoīez pestiferū ⁊ ꝯcitan
tem seditionē oībus iudeis i vniuerso or
be ⁊ autorem seditiōis secte naçarenoꝝ: q
ēt tēplum violare conat⁹ est: quē ⁊ app/
hensū voluimus ſm legem nr̄am iudica/
re. Superueniēs aūt tribunus lysias cū vi
magna eripuit eū de manibus nr̄is iubēs
accusatores eius ad te venire a q̄ poteris ipe
iudicans de oībus istis cognoscere: de qbus
nos accusamus eū. Adiecerūt āt ⁊ iudei:
dicētes hec ita se hr̄e. Rn̄dit autē paulus
annuēte sibi p̄side dicere. Ex multis ānis
te eē iudicē genti huic sciens: bono aīo ꝓ
me satisfaciā. Potes eni cognoscere quia
nō plus sūt mihi dies q̄ȝ duodeci ex q̄ ascē
di adorare in hierl'm: ⁊ neq̄ȝ in tēplo iue/
nerūt me cū aliq̄ disputātē aut ꝯcursū faciē
tē turbe neq̄ȝ i synagogis neq̄ȝ i ciuitate:
neq̄ȝ ꝓbare p̄nt tibi de qbus nūc me accu
sāt. Cōfiteor aūt h̄ tibi q̄ ſm sectā quā di
cūt heresim sic deſuio p̄ri ⁊ deo meo: cre/
dēs oībus q̄ in lege ⁊ ꝓphis scripta sunt
spem hn̄s in deū quā ⁊ hi ipsi expectāt re
surrectionē futurā iustoꝝ ⁊ iniqꝝ. In h̄
⁊ ipse studeo sine offendiculo ꝯsciam hr̄e
ad deū: ⁊ ad hoīes semp. Post ānos aūt
plures elemosynas facturus in gētē meā
veni ⁊ oblatiōes ⁊ vota: in qbus inuene
rūt me purificatū i tēplo: nō cū turba neq̄ȝ
cū tumultu. Et apprehēderūt me: clamā
tes ⁊ dicētes. Tolle inimicū nr̄m. Qui/
dā aūt ex asia iudei q̄s oportebat apud te
p̄sto eē: ⁊ accusare siqd hr̄ent aduersū me
aut hi ipsi dicant siqd inuenerūt i me iniq
tatis cū stem in ꝯcilio nisi de vna hac solū
modo voce qua clamaui int̄ eos stās: q̄m
de resurrectiōe mortuoꝝ ego iudicor ho/
die a vobis. Distulit āt illos felix: certissi
me sciens de via hac dicēs. Cū tribunus
lysias descēderit audiā vos. Iussitq̄ȝ cen
turioni custodire eū: ⁊ hr̄e requiē nec quē
q̄ȝ de suis ꝓhibere mistrare ei. Post ali
q̄t āt dies veniēs felix cū drusilla vxore sua
q̄ erat iudea vocauit paulū: ⁊ audiuit ab
eo fidē q̄ est in xp̄m iesum. Disputāte aūt
illo de iustitia ⁊ castitate: ⁊ de iudicio futu
ro: tremefactus felix respondit. Q̄d nunc
attinet: vade: tēpore aūt opportuno accer
siā te: simul ⁊ sperans q̄ pecunia ei daret̄
a paulo: ꝓpter qđ ⁊ frequenter accersiēs
eū loquebat̄ cū eo. Biēnio āt expleto: ac/
cepit successorem felix portium festū. Vo
lens aūt gratiā prestare iudeis felix: reli/
quit paulū vinctum.

XXV

Festus ḡ cū venisset i ꝓuinciā p⁹
triduū ascendit hierosolymā a ce/
sarea. Adieruntq̄ȝ eū p̄ncipes sacer
dotū ⁊ p̄mi iudeoꝝ aduersus paulū: ⁊ ro
gabant eū postulātes grām aduersus euȝ
vt iuberet ꝑduci eū in hierl'm: insidias tē/
dentes vt interficerēt eū in via. Fest⁹ aūt
rn̄dit ſuari qdē paulū i cesarea: se āt matu
rius ꝓfecturū. Qui ḡ in vob ait potētes
sunt descendētes sil' si qđ ē in viro crimē
accusent eū. Demoratus aūt inter eos di
es nō amplius q̄ȝ octo aut decē descendit
cesareā: ⁊ altera die sedit ꝓ tribunali: ⁊ ius/
sit paulū adduci. Qui cū ꝑductus eēt: cir
cūsteterunt eū q ab hierosolyma descēde/
rant iudei: multas ⁊ graues cās obijcien/
tes q̄s nō poterāt ꝓbare: paulo rōnē red
dente: q2 in legē iudeoꝝ: neq̄ȝ in tēplum
neq̄ȝ i cesarē qcq̄ȝ peccaui. Festus aūt vo
lens grām p̄stare iudeis: rn̄dēs paulo di
xit. Vis hierosolymā ascendere: ⁊ ibi de
his iudicari apud me? Dixit aūt paulus.
Ad tribunal cesaris sto ibi me oȝ iudicari
Iudeis non nocui: sicut tu melius nosti.
Si eni nocui aut dignuȝ morte aliqđ feci
nō recuso mori. Si vo nihil est eoꝝ q̄ hi
accusant me: nēo pōt me illis donare. Ce
sarē appello. Tūc festus cū ꝯsilio locutus
rn̄dit. Cesarem appellasti: ad cesarē ibis
Et cū dies aliquot trāsacti essēt: agrippa
rex ⁊ bernice descēderūt cesareā ad salutā
dū festū. Et cum dies plures ibi morarēt̄
festus regi iudicauit de paulo dicēs. Vir
qdā ē derelictus a felice victus: de q̄ cum
essē hierosolymis adierūt me p̄ncipes sa/
cerdotū ⁊ seniores iudeoꝝ postulātes ad
uersus illum dānationē. Ad q̄s rn̄di q2
nō ē romāis ꝯsuetudo donare aliquē ho/
minē p̄usq̄ȝ is q accusat̄ p̄ntes hēat accu/
satores locūq̄ȝ defendendi accipiat ad ab/
luenda crimina q̄ ei obijciunt̄. Cūȝ ergo
huc conuenissent: sine vlla dilatione in se
quenti die sedens ꝓ tribunali iussi addu
ci virū. De q̄ cū stetissent accusatores nul
lā cām deferebāt de qbus ego suspicabar
malum questiones vero quasdam de sua
sup̄stitione habebant aduersus eum: ⁊ de
quodam iesu defuncto quem affirmabat
paulus viuere. Hesitans autem ego de

h'i qõne dicebã: si vellet ire hierosolymã ꝛ ibi iudicari de istis. Paulo aũt appellã te vt ſuaret̃ augusti cognitioi. iussi ſuari eũ donec mittã eũ ad cesarẽ. Agrippa aũt dixit ad festũ. Volebã ꝛ ipse hoiem audi/re. Cras inqt audies eũ. Alia aũt die cuꝫ venisset agrippa ꝛ bernice cũ multa ãbi/tiõe ꝛ itroisset i auditoriũ cũ tribunis ꝛ vi ris principalibus ciuitatis iubente festo adductus est paul⁹. Et dixit fest⁹. Agrip pa rex ꝛ oẽs q simul adestis nobiscũ viri videtis hunc hoieꝫ de q̃ ois multitudo iu deoꝝ iterpellauit me hierosolymis peten tes: ꝛ acclamantes nõ oportere eũ viuere ãplius. Ego vo cõperi nihil dignũ mor te eũ admisisse. Ipso aũt h̃ appellante: ad augustũ iudicaui mittere. De q̃ qd certuꝫ scribã dño nõ hẽo: ꝑpter qđ pduxi eũ ad vos ꝛ maxime ad te rex agrippa: vt inter rogatione facta habeã qd scribã. Sine ra tione eni mihi videtur mittere vinctuꝫ: ꝛ causas eius nõ significare. XXVI

Agrippa vo ad paulũ ait. Per/mitit̃ tibi loq ꝓ temetipõ. Tunc paulus extẽta manu cepit rõnem reddere. De oibus qbus accusor a iudeis rex agrippa: estimo me btm̃ apud te: cum sim defẽsurus me hodie: maxie te sciente oia q̃ apud iudeos sũt ↄsuetudies ꝛ qõnes ꝓpť qđ obsecro patiẽter me audias. Et q dẽ vitã meã a iuuẽtute q̃ ab initio fuit i gẽ te mea i hierosolymis nouerũt oẽs iudei: ꝑscientes me ab initio si velint testimoniũ ꝑhibẽ: qm̃ ſꝫ certissimã sectã nr̃e r̃ligiõis viri phariseus. Et nunc in spe q̃ ad p̃res nr̃os repromissionis fcã ẽ a deo sto iudi cio subiectus in q̃ duodeci tribus nr̃e no/cte ꝛ die deseruiẽtes sperãt deuenire. De q̃ spe accusor a iudeis rex. Quid icredibi le iudicat̃ apud vos si de⁹ mortuos susci tat. Et ego qdẽ estimauerã me aduersus nomẽ iesu naçareni debẽ multa ↄ̃ria agẽ qđ feci hierosolymis. Et mľtos scõꝝ ego i carcerib⁹ iclusi a ꝑncipibus sacerdotum ptãte accepta: ꝛ cũ occiderent̃ detuli sniaꝫ Et p oẽs synagogas freq̃nter puniẽs cos cõpellebã blasphemare: ꝛ ãplius isaniẽs i eos: psecq̃bar vsq̃ꝫ i exteras ciuitates. In qb⁹ dũ irẽ damascũ: cũ ptãte ꝛ pmissu ꝑn cipũ sacerdotũ: die media i via vidi rex d̃ celo sup splendorẽ solis circũfulsisse me lu mẽ: ꝛ eos q mecũ simul erãt oẽsq̃ꝫ nos cũ decidissemus i terrã audiui vocẽ loq̃ntẽꝫ mihi hebraica ligua. ¶ Saule saule qd me ꝑseq̃ris. Duꝝ ẽ tibi ↄ̃ stimuluꝫ calcitrare Ego aũt dixi. Quis es dñe. Dñs aũt di/xit. Ego suꝫ iesus naçarenus quẽ tu ꝑseq̃ ris. Sꝫ exurge: ꝛ sta sup pedes tuos. Ad h̃ eni apparui tibi ꝛ ↄstituã te mistrũ ꝛ te stẽ eoꝝ q̃ vidisti: ꝛ eoꝝ qbus apparebo ti bi: eripiẽs te de pplis ꝛ gẽtibus i q̃s nũc ego mitto te aperire oculos eoꝝ: vt ↄuer/tant̃ a tenebris ad lucẽ: ꝛ de ptãte sathane ad deũ: vt accipiãt remissionẽ pctõꝝ ꝛ sor tẽ iter scõs p fidẽ q̃ ẽ i me. Vñ rex agrip pa nõ fui icredulus celesti visioni: sꝫ his q sunt damasci primũ ꝛ hierosolymis ꝛ in oẽm regionẽ iudee: ꝛ gẽtibus ãnunciabã vt pniaꝫ agerẽt: ꝛ ↄuerterent̃ ad deuꝫ: di gna pnie opa faciẽtes. Hac ex cã me iu/dei cũ essẽ i tẽplo ↄ̃phensũ tẽptabant vo/lentes me iterficere. Auxilio aũt adiutus dei vsq̃ꝫ in hodiernũ diẽ sto testificãs mi/nori atq̃ꝫ maiori: nihil ex̃ dicẽs q̃ꝫ ea q̃ ꝓ/phete locuti sũt futura eẽ ꝛ moyses: si pas sibilis xp̃s: si ꝑmus ex resurrectione mor tuoꝝ lumẽ ãnunciaturus ẽ pplo ꝛ genti/bus. Hec loq̃nte eo ꝛ rõnẽ reddente fe/stus magna voce dixit. Insanis paule. Mlte te lr̃e ad isaniã ↄuertũt. Et paulus nõ isanio iquit optime feste: sed vitatis ꝛ sobrietatis vba eloquor. Scit.n. de his rex: ad quẽ ꝛ ↄstant̃ loquor. Latere.n.eũ nihil hoꝝ arbitror. Neq̃ꝫ.n. in ãgulo qe q̃ꝫ hoꝝ gestũ ẽ. Credis rex agrippa pro/phetis: Scio q2 credis. Agrippa autẽ ad paulũ. In modico suades me xp̃ianũ fie ri. Et paulus. O pto apud deũ ꝛ i modi/co ꝛ i magno: nõ tm̃ te: sꝫ etiã oẽs q audi/unt hodie fieri tales q̃lis ꝛ ego sũ: exceptis viculis his. Et exurrexit rex ꝛ p̃ses ꝛ ber nice ꝛ q assidebant eis. Et cũ secessissent: loq̃bant̃ ad iuicẽ dicentes: q2 nihil morte aut vinculis dignũ qd fecit hõ iste. Agrip pa aũt festo dixit. Dimitti poterat hõ hic: si nõ appellasset cesarem. XXVII

Vt aũt iudicatũ ẽ nauigare eũ i ita liã ꝛ tradi paulũ cũ reliq̃s custo/dijs cẽturioni noie iulio cohortis auguste ascẽdentes nauẽ hadrumetinam icipiẽtẽ nauigare circa asie loca sustuli/mus ꝑseuerante nobiscũ aristarcho mace done thessalonicẽse. Sequẽti aũt die ve nimus sidonẽ. Humane aũt tractans iu

lius paulū pmisit ad amicos ire ⁊ curam sui agere. Et inde cū sustulissemus subnauigauimus cyprū ,ppterea q̄ essent venti cōtrij. Et pelagus cilicie ⁊ pāphilie nauigātes venimus lystrā q̄ ē lycie: ⁊ ibi inueniēs cēturio nauē alexandrinā nauigantē i italiā: trāsposuit nos in eā. Et cū multis diebus tarde nauigaremus ⁊ vix deuenissemus ꝯ gnydū ,phibente nos vēto adnauigauimus crete iuxͣ salmonem. Et vix iuxta nauigātes venimus i locū quendaꝫ q̄ vocat̄ boniportus: cui iuxta erat ciuitas thalassa.

B

Multo aūt tp̄e pacto ⁊ cū iaꝫ nō esset tuta nauigatio eo q̄ ieiuniū iam ptērisset: ꝯsolabat̄ eos paulus dicēs eis. Viri: video qm̄ cū iniuria ⁊ multo dāno nō solū oneris ⁊ nauis: ſꝫ etiā aīaꝝ nostraꝝ incipit eē nauigatio. Centurio aūt gubernatori ⁊ nauclero magis credebat q̄ his q̄ a paulo dicebant̄. Et cū aptus portus non eēt ad hyemandū plurimi statuerūt ꝯsiliū nauigare inde si q̄ mō possent deuenientes phenicē hyemare portū crete respicienteꝫ ad affricū ⁊ ad choꝝ. Aspirāte aūt austro estimātes ,ppositū se tenere: cū sustulissēt de asson: legebāt cretā. Nō post multum aūt misit se ꝯ ipaꝫ ventus typhonicus: q̄ vocat̄ euro aqlo. Cūq̄ꝫ arrepta eēt nauis ⁊ nō possꝫ conari i ventū data naue flatib⁹ ferebamur. In isulā autē quandā decurrētes: q̄ vocat̄ cauda: potuim⁹ vix obtinē scaphā. Qua sublata adiutorijs vtebant̄ accingētes nauē: timentes ne i syrtiꝫ inciderent sūmisso vase sic ferebant̄. Ualida autē nobis tēpestate iactatis: sequenti die iactuꝫ fecerunt: ⁊ tertia die suis manibus armamēta nauis ,piecerunt. Neq̄ꝫ auteꝫ sole neq̄ꝫ sideribus apparētibus p plures dies: ⁊ tēpestate nō exigua iminente: iam ablata erat spes oīs salutis nostre. Et cuꝫ multa ieiunatio fuisset: tunc stans paulus in medio eoꝝ dixit. O portebat qdeꝫ o viri audire me non tollere a creta: lucriq̄ꝫ facere iniuriā hanc ⁊ iacturā. Et nunc suadeo vobis bono aīo esse. Amissio eni nullius anime ērit ex nobis preterq̄ nauis. ¶ Astitit. n. mihi hac nocte āgelus dī cui⁹ sum ego: ⁊ cui deseruio dicens. Ne timeas paule: cesari te oportet assistere. Et ecce donauit tibi deus omnes qui nauigant tecum. Propt̄ qđ bono aīo estote viri. Credo eni deo: q̄ sic erit queādmodū dictū est mihi. In insulā aūt quādā oportet nos deuēire. Sꝫ postea q̄ qrtadecia nox superuenit nauigātib⁹ nobis i hadria circa mediā noctē suspicabāt naute apparere sibi aliquā regionē. Qui ⁊ summittētes bolidē: inuenerūt passus viginti: ⁊ pusillū inde separati inuenerūt passus qndeci. Timētes aūt ne in aspera loca inciderem⁹: de puppi mittētes anchoras q̄ttuor optabāt dieꝫ fieri. Nautis vo q̄rētib⁹ fugere de naui cū misissent scaphā i mare sub obtentu q̄si inciperet a ,pra anchoras extēdere: dixit paulus cēturioni ⁊ militib⁹. Nisi hi i naui manserint: vos salui fieri nō potestis. Tūc absciderunt milites funes scaphe: et passi sūt eā excidere. Et cū lux incipet fieri rogabat paulus oēs sumere cibū dicēs

D

Quartadecima die hodie expectātes ieiuni pmanetis: nihil accipietes. Propt̄ qđ rogo vos accipe cibū ,p salute vr̄a q̄ nullius vr̄m capillus de capite pibit. Et cuꝫ hec dixisset: sumēs panē grās egit deo in ꝯspectu oium: ⁊ cū fregisset cepit mānducare. Animęquiores aūt facti oēs: ⁊ ipsi assūpserunt cibū. Eram⁹ vo vniuerse aīe i naui ducente septuagintasex. Et saciati cibo alleuiabāt nauē: iactātes triticū in mare. Cū aūt dies factus eēt terrā nō agnoscebāt: sinū vo quēdā ꝯsiderabāt habētē littus: i quē cogitabant si possent eijcere nauem. Et cū anchoras sustulissent ꝯmittebant se mari: simul laxantes iuncturas gubernaculoꝝ ⁊ leuato artemone fm̄ aure flatū tēdebāt ad littus. Et cū incidissemus i locū bithalassum ipegerūt nauem: ⁊ ,pra quidē fixa manebat imobilis: puppis vo soluebat̄ a vi maris. Militū aūt ꝯsiliū fuit vt custodias occiderent ne qs cū enatasset effugeret: cēturio aūt volēs suare paulū ,phibuit fieri. Iussitq̄ꝫ eos q̄ possent natare emittere se pmos ⁊ euadere ⁊ ad terrā exire: ⁊ ceteros alios in tabulis ferebāt: quosdaꝫ sup ea q̄ de naui erāt. Et sic factum est. vt oēs aīe euaderēt ad terrā. XXVIII

A

Et cū euasissemus tūc cognouimus: q̄ mytilene insula vocabat̄. Barbari vo p̄stabant nō modicā hūanitatē nobis. Accēsa eni pira reficiebant nos oēs: ,ppter imbrē q̄ iminebat ⁊ frig⁹. Cū cōgregasset aūt paulus sarmētoꝝ aliquātā multitudinē: ⁊ iposuisset sup ignē: vipera a calore cum ,pcessisset inuasit ma

Ex.i?.a.
?.?.3.b.

num eius. Ut vō viderūt barbari pēdē
tē bestiā de manu eius: ad iuicē dicebant:
Utiqꝫ homicida est hō hic: q cū euasit de
mari vltio nō finit cū viuere. Et ille qdez
excutiēs bestiā in ignē: nihil mali passus
ē. At illi existimabāt eū in tumorē conuer
tendū: ꝛ subito casurū ꝛ mori. Diu autez
illis expectantibus ꝛ vidētibus nihil mali
in eo fieri: ꝯuertētes se dicebāt eū eē deū.
In locis aūt illis erāt ꝑdia ꝓncipis insule
noīe publij: q nos suscipiēs: triduo beni/
gne exhibuit. Cōtigit āt prēz publij febri
bus ꝛ disenteria vexatū iacere. Ad quem
paulus itrauit: ꝛ cū orasset: ꝛ iposuisset ei
manus saluauit cū. Quo facto oēs q in i/
sula habebant ifirmitates accedebāt ꝛ cu/
rabanť. Qui etiā multis honoribus nos
honorauerūt: ꝛ nauigantibus iposuerūt
q̄ necessaria erāt. Post mēses āt tres na
uigauimus i naui alexandrina q̄ in isula
hyemauerat: cui erat insigne castroꝝ. Et
cū venissemus syracusā mansimus ibi tri
duo. Inde circūlegētes deuenim⁹ regiū:
ꝛ post vnū diē flante austro secūda die ve
nimus putheolos: vbi iuentis fratribus
rogati sumus manere apud eos dies se/
ptē: ꝛ sic venimus romā. Et inde cū au/
dissent frēs occurrerūt nobis vsqꝫ ad ap
pij foꝝ: ꝛ tribus tabernis. Quos cū vidis
set paulus grās agens deo accepit fiduciā
Cū autē venissem⁹ romā ꝑmissuz ē pau/
lo ꝑmanere sibimet: cū custodiēte se mili
te. Post tertiū aūt diem ꝯuocauit ꝓmos
iudeoꝝ. Cūqꝫ venissent dicebat eis. Ego
viri frēs nihil aduersus plebē faciens aut
morē paternū: vinctus ab hierosolymis
traditus sū i manus romanoꝝ: q cū iter/
rogationē de me habuissēt voluerunt me
dimittere: eo ꝙ nulla eēt cā mortis in me.
Cōtradicētibus aūt iudeis coactus sū ap/
pellare cesarē: nō q̄si gentē meā hñs ali/
qd accusare. Propť hāc igiť cām rogaui
vos videre ꝛ alloq. Propť spē. n. israel
catena hac circundat⁹ sū. At illi dixerunt
ad eū. Nos neqꝫ lrās accepim⁹ de te a iu
dea: neqꝫ adueniens aliqs fratrū nuncia
uit aut locut⁹ est qd de te malū. Rogam⁹
autē a te audire q̄ sentis. Nā de secta hac
notū ē nobis: qꝛ vbiqꝫ ei ꝯdiciť. Cū ꝯsti/
tuissent autē illi diē: venerunt ad eū i hos
pitiū plurimi: qbus exponebat testificans
regnū dei suadēsqꝫ eis ď iesu ex lege moy
si ꝛ ꝓphetis a mane vsqꝫ ad vesperā. Et
qdam credebant his q̄ dicebanť: qdaz ve
ro nō credebant. Cūqꝫ inuicē nō esset cō/
sentientes discedebāt dicente paulo vnuz
verbum. Quia bñ spūssanctus locutus ē
ꝑ esaiā ꝓphetā ad prēs vr̄os dicēs. ¶ Va
de ad pplm istum ꝛ dic. Aure audietis ꝛ
nō itelligetis: ꝛ vidētes videbitis ꝛ nō ꝑ
spicietis. Incrassatū ē. n. cor ppli huius
ꝛ auribus grauiť audierunt ꝛ oculos suos
cōpsserunt ne forte videāt oculis ꝛ auri/
bus audiāt ꝛ corde itelligāt: ꝛ ꝯuertanť:
ꝛ sanē eos. Notum ḡ sit vobis: qm̄ genti
bus missū est h̄ salutare dei: ꝛ ipsi audiēt.
Et cum hec dixisset: exierunt ab eo iudei
multā habētes iter se q̄stionē. Mansit āt
biennio toto in suo cōducto: ꝛ suscipiebat
oēs q ingrediebanť ad eum: ꝑdicans re/
gnuz dei: ꝛ docens q̄ sunt de dño iesu xp̄o
cum oi fiducia sine ꝓhibitione.

Esa. 6.
Mt. 13. b
Mr. 4. b
Luc. 8. b
Joh. 12. f

Explicit liber actuū aploꝝ. Incipit ꝓlo/
gus in septem epistolas canonicas.

Non ita est ordo apud gre/
cos q itegre sapiūt: fidēqꝫ
rectā sectanť epistolaꝝ se/
ptē: q̄ canonice nuncupāť
sicut in latinis codicib⁹ iue
niť: vt qꝛ petrus ē ꝓmus in ordine aploꝝ
ꝓme sint etiā eius epistole in ordine cete/
raꝝ. Sed sicut euangelistas duduz ad ve
ritatis lineā correximus: ita has ꝓprio or
dini deo iuuante reddidimus. Est. n. pri
ma eaꝝ vna iacobi: due petri: tres iohan
nis: ꝛ iude vna. Que si sicut ab eis dige/
ste sunt ita quoqꝫ ab interpretibus fideliť
in latinum ꝯterenť eloquium: nec ambi/
guitatē legētibus facerent: nec sermonuz
sese varietas ipugnaret: illo precipue lo/
co vbi de vnitate trinitatis in ꝓma iohan
nis epla positū legimus: in q̄ etiā ab infi/
delibus trāslatorib⁹ multū erratū eē a fi/
dei ꝟitate cōperimus: triū tm̄mō vocabu
la: h̄ ē aq̄ sāguinis ꝛ spūs in ipsa sua edi/
tiōe ponētibus: ꝛ prīs verbiqꝫ ac spūs te
stimoniuz omittētib⁹ i q̄ marie ꝛ fides ca
tholica roborať: ꝛ patris ꝛ filij ꝛ spūssācti
vna diuinitatis substātia cōprobať. In ce
teris vero epistolis quantū a nr̄a alioꝝ di
stet editio: lectoris prudentie derelinquo.
Sed tu virgo xp̄i eustochium dum a me

ipensius scripture veritatē igris: meā quo dāmodo senectutē iuidoꝝ dētibus corro dēdā exponis: q me falsariū corruptorēqꝫ sanctaꝝ pnunciāt scripturaꝝ. Sꝫ ego in tali ope nec emuloꝝ meoꝝ iuidentiā pti mesco nec sancte scripture veritatē poscen tibus denegabo.

¶ Explicit plogus in septē eplas canonicas. Incipit argumentū in easdem.

Jacobus: petrus: iohānes: z iudas septē eplas ediderunt tā mysticas qꝫ succinctas: z breues pariter ac lōgas. breues in vbis: lōgas i sententijs vt rarus sit qui non in eaꝝ caecutiat lectione

¶ Explicit argumentū in septē eplas canonicas. Incipit argumentū in eplaꝫ canonicam beati Jacobi apostoli.

Jacobus aplus scm̄ istruit clerū de cultura celestiū pceptoꝝ z regula catholice obseruātie: z de iuicte patientie maiestate z de reuelatiōe plurimoꝝ: z de mendacio magistroꝝ.

¶ Explicit argumentū. Incipit epla canonica beati Jacobi apli. Cap. I

A Jacobus dei z dñi nři iesu xpi fuus duodeci tribub9 q̄ sūt i dispsione: salutē. O ē gaudiū existimate frēs mei cū i tēptatiōes varias icideritis: sciētes q pbatio fidei vře patientiā operaꝛ. ¶ Patientia aūt opus pfectū hēat: vt sitis pfecti z integri i nullo deficiētes. ¶ Siquis aūt vřm indiget sapia: postulet a deo q dat oibus affluent: z nō iproperat: z dabiꝛ ei Postulet aūt i fide nihil hesitās. Qui. n. hesitat sil'is ē fluctui maris: q a vento mouetꝛ z circūferaꝛ. Nō g estimet homo ille q accipiat aliqd a dño. Vir duplex aio in constans ē in oib9 vijs suis. (Ro.5.a. Ro.10.c. 2.Cor.8.b.)

B Gloriet āt frater humilis i exaltatiōe sua: diues autē in humilitate sua: qm̄ sicut flos feni transibit. ¶ Exortus. n. est sol cū ardore: z arefecit fenū: z flos ei9 decidit: z decoꝛ vultus eius depijt. Ita z diues i itineribus suis marcescet. ¶ Btūs vir q suffert tēptatiōē qm̄ cū pbatus fuerit accipiet coronā vite quā repromisit de9 diligētibus se. Nemo cū tēptaꝛ dicat: qm̄ a deo tēptaꝛ. De9 eni itēptatoꝛ maloꝝ ē. Ipse aūt neminē temptat. Vnusqsqꝫ vo tēptaꝛ a cōcupiscētia sua: abstractus z illectus. Deinde ꝯcupiscētia cū cōceperit parit pctm̄: pctm̄ vero cum ꝯsumatū fuerit generat mortē. (Eccle.14. Esaie.40. i.Pe.i.d. Job.5.)

C Nolite itaqꝫ errare fratres mei dilectissimi. Omne datum optimū z omne donū pfectū desursū est descendēs a prē luminū: apud quē nō est trāsmutatio: nec vicissitudinis obūbratio. Volūtarie. n. gēuit nos vbo vitatis: vt simus initiū aliqd creature ei9. Scitꝭ frēs mei dilectissimi. ¶ Sit āt ois hō velox ad audiēdū: tardus āt ad loquēdū: z tardus ad irā. Ira. n. viri iustitiā dei nō opaꝛ. ¶ Propter qđ abijcientes oēm imunditiā z abūdantiā malitie: i mansuetudie suscipite isitū vbū: qđ pōt saluare aias vřas. (Prouer.17. Ecc.7.z.n. Eph.5.a. Eccle.5.)

D ¶ Estote āt factores vbi z nō auditores tm̄ fallētes vosmetipos q: si qs auditoꝛ ē vbi z nō factoꝛ h ꝯpabitur viro ꝯsiderāti vultū natiuitatis sue in speculo: ꝯsiderauit eni se z abijt: z statim oblitus ē q̄lis fuerit. ¶ Qui āt pspexerit i lege pfecte libertatꝭ z pmāserit i ea nō auditoꝛ obliuiosus factus: sꝫ factoꝛ opis: h beatus i facto suo erit. ¶ Si qs āt putat se religiosū esse nō refrenās linguā suā: sꝫ seducens coꝛ suū: huius vana ē religio. Religio mūda z imaculata apud deū et prēm hec ē: visitare pupillos z viduas in tribulatiōe coꝝ: z imaculatū se custodire ab hoc seculo. (Ro.2.c. Mat.7.g. i.Esdre.7. Act.i.a. Mat.5.c. i.Pe.3.c.)

II

A Fratres mei: nolite i psonaꝝ acceptiōe hre fidē dñi nři iesu xpi glie Et eni si itroierit i ꝯuētū vřm vir aureū ānulū hñs in veste candida itroierit āt z paup i soꝛdido hītu: z intēdatis in eū q indutus ē veste pclara: z dixeritis ei tu sede h bñ: paupi aūt dicatis: tu sta illic aut sede sub scabello pedū meoꝝ: nōne iudicatis apud vosmetipsos: z facti estis iudices cogitationū iniqꝝ. Audite frēs dilectissimi.

B Nōne deus elegit paupes in h mūdo: diuites i fide z hēdes regni qđ repromisit de9 diligentib9 se. Vos āt exhonorastis pauperē. Nōne diuites p potentiā opprimunt vos z ipsi trahūt vos ad iudicia? Nonne ipsi blasphemant bonū nomen quod inuocatum est super vos. Si tñ legem perficitis regalē fm scripturas. ¶ diliges proximum tuum sicut teipsū: bñ (Leuit.19.)

Leuit. i9
Ro.2.b.
Eph.6.b
Col.3.d
Act.i0.c
i.Pe.i.c.
3.i.d.
C

facitis. ¶Si aũt ꝑsonã accipitis. pctm̃ opa/
mini redarguti a lege q̃si transgressores.
Quicũqꝫ aũt totã legẽ ſuauerit. offendat
aũt i vno: factꝰ ẽ oĩuꝫ reus. Qui.n.dixit
nõ mechaberis dixit ⁊ nõ occides qd̕ si ñ
mechaberis occides aũt: factꝰ es trãſgreſ
ſor legis. ¶Sic loqmini ⁊ sic facite. sic̃ ꝑ
legẽ libertatꝭ icipiẽtes iudicari. Judiciũ
eni sine miſicordia illi.q nõ facit miſicor
diã. Superaltet aũt misericordia iudicio
Quid ꝓderit frẽs mei si fidẽ qs dicat se
hr̃e. opa aũt nõ hẽat. Nũqd poterit fides
saluare eũ. Si aũt fratꝰ ⁊ soror nudi sint et
idigeãt victu quotidiano dicat aũt aliquis
et vobis illis ite i pace calefacimĩ ⁊ satura
mini. nõ dederitis ãt eis q̃ necessaria sũt
corpori. qd ꝓderit. Sic ⁊ fides si nõ hẽat
opa. mortua ẽ in semetipa. Sed dicet qs

D

Tu fidẽ habes. ⁊ ego opa hẽo. Ostende
mihi fidẽ tuã sine opibus. ⁊ ego oñdã ti/
bi ex opibꝰ fidẽ meã. Tu credis qm̃ vnꝰ
est deus. bñfacis. Et demones credũt et
cõtremiſcũt. Uis aũt scire o hõ ianis. qm̃
fides sine opibus ociosa est. Abrahã patꝰ
noster nõne ex opibus iustificatus ẽ offe
rẽs ysaac filiũ suũ sup altare. Uides qm̃
fides coopabatꝰ opibus illius: ⁊ ex opibꝰ
fides ꝯsũmata est. Et suppleta est scriptu
ra dicẽs. ¶Credidit abrahã deo ⁊ reputa
tũ est illi ad iusticiã. ⁊ amicus dei appella
tus est. Uidetis qm̃ ex opibus iustificatꝰ
hõ. ⁊ nõ ex fide tm̃. ¶Similit ⁊ raab me
retrix. nõne ex opibus iustificata est susci
piẽs nũcios ⁊ alia via eijciẽs. Sicut eniꝫ
corpus sine spũ mortuum est. ita fides si/
ne operibus mortua est.

Gen̄.i5
Gal.3.a
Ro.4.a
Josue.2.

III

A

NOlite plures mgr̃i fieri frẽs mei
sciẽtes qm̃ maius iudiciũ sũmitꝭ
In multis eni offendimus oẽs.
¶Si qs in ꝟbo nõ offendit. hic ꝑfectꝰ est
vir. Põt etiã freno circũducere totũ cor
pus. Si aũt eqs frena i ora mittimꝰ ad cõ
sentiẽdũ nobis oẽ corpus illoꝝ circũferi/
mus. Et ecce naues cũ magne sint ⁊ a vẽ
tis validis minentꝰ. circũferuntꝰ aũt a mo
dico gubernaculo vbi ipetus dirigentis
voluerit. Ita ⁊ lingua modicũ qdẽ mem
brũ est ⁊ magna exaltat. ecce quãtꝰ ignis
q̃ꝫ magnã siluã icendit. Et lingua ignis
est vniuersitas iniqtatis. Lingua ꝯstitui
tur i mẽbris nostris q̃ maculat totũ corpꝰ
⁊ iflãmat totã natiuitatis nr̃e inflãmata a

Ecc.i9.⁊.25.

B

gehẽna. Ois eni natura bestiarũ ⁊ volu
crũ ⁊ serpentiũ etiã ⁊ ceteroꝝ domãtꝰ ⁊ do
mita sũt a natura humana: linguã aũt nul
lus hoĩum domare põt. Inqetũ malum
plena veneno mortifero. In ipa bñdici/
mus deũ: ⁊ patrẽ: ⁊ in ipa maledicimꝰ ho
mies q ad imaginẽ ⁊ similitudinẽ dei fa/
cti sunt. Ex ipo ore ꝓcedit bñdictio ⁊ ma
ledictio: Nõ oꝫ frẽs mei hec ita fieri. Nũ
qd fons d̕ eodẽ foramine emanat dulcẽ ⁊
amarã aquã. Nũquid põt frẽs mei ficus
vuas facere: aut vitis ficus. Sic neqꝫ sal
sa dulcẽ põt facere aquã. Quis sapiens ⁊
disciplinatus inter vos. Ostẽdat ex bõa
cõuersatione opationẽ suã i mansuetudi
ne sapientie. Quod si celũ amarũ habetꝭ
⁊ ꝯtentiones sint in cordibus vestris no
lite gloriari ⁊ mẽdaces esse aduersus ve
ritatẽ. Nõ est eni ista sapiẽtia desursũ de
scendẽs a patre luminum: sed terrena aĩa
lis diabolica. Ubi eni zelus ⁊ contentio:
ibi incõstãtia ⁊ omne opus prauũ. Que
aũt desursũ est sapiẽtia primũ qdem pudi
ca est deinde pacifica modesta: suadibilis
bonis consentiens: plena misericordia ⁊
fructibus bonis: iudicans sine simulatõe
Fructus aũt iusticie in pace seminatur fa
cientibus pacem.

C

D

IIII.

A

VNde bella ⁊ lites i vobis. Non
ne ex ꝯcupiſcẽtijs vr̃is q̃ militãt
in mẽbris vr̃is. Cõcupiſcẽtis et
nõ hẽtis: occiditis ⁊ zelatis. ⁊ nõ potestis
adipisci. Litigatis ⁊ belligeratis ⁊ nõ ha/
betis ꝑꝑ qd̕ nõ postulatꝭ. Petitis ⁊ non
accipitis: eo qd̕ male petatꝭ: vt i ꝯcupiscẽ
tijs vr̃is isumatis. Adulteri. nescitis qa
amicitia huiꝰ mũdi inimica ẽ dei. Quicũ
qꝫ g̊ voluerit amicꝰ eẽ seculi huiꝰ: inimi/
cus dei ꝯstituitꝰ. An putatꝭ q inanitꝰ scri
ptura dicat: ad iuidiã ꝯcupiscit spũs q ha
bitat i vobis. Maiorẽ aũt dat grãz. Pro
pter qd̕ dicit. Deꝰ supbis resistit: hũilibꝰ
aũt dat grãz. ¶Subditi g̊ estote deo: resi
stite aũt diabolo ⁊ fugiet a vobis. Appro
piate deo. ⁊ appropinq̃bit vobis. Emũ/
date manꝰ pctõres: ⁊ purificate corda du
plices aĩo. ¶Miseri estote ⁊ lugete ⁊ plo
rate. risus vester i luctũ ꝯuertatꝰ ⁊ gaudi
um i merorẽ. ¶Hũiliamini in ꝯspectu dñi
⁊ exaltabit vos. Nolite d̕trahere alteru/
trũ frẽs mei Qui d̕trahit frĩ: aut q iudicat
frẽꝫ suũ: d̕trahit legi ⁊ iudicat legẽ. Si ãt

B

Eph.4.d
i.Pe.5.c
C
Hiere.3i.
Jo.i6.e
i.Pe.5.e
Hiere.i3.

iudicas legē: nō es factor legꝭ: sed iudex. Vnus est. n. legislator ꝛ iudex: q pōt pde re ꝛ liberare. ¶ Tu aūt q̄s es q iudicas ꝓximū tuū? Ecce nūc q dicitis: hodie aut cra stino ibim⁹ in illā ciuitatē: ꝛ faciemus ibi qdem ānum ꝛ mercabimur ꝛ lucruꝫ facie mus. q ignoratis qd erit i crastinuꝫ. Que est. n. vita vr̄a? Vapor ē ad modicuꝫ pa rens: ꝛ deinceps exterminabitur ꝓ eo vt dicatis: si dn̄s voluerit: ꝛ si vixerim⁹: facie mus hoc aut illud. Nunc aūt exultatis in superbijs vestris. Omnis exultatio talis maligna ē. ¶ Scienti igitur bonuꝫ facere ꝛ non facienti peccatum est illi. V

Ro.14.a. 1.b. D Luc.12.f. a

Agite nūc diuites plorate vlulātes i miserijs vr̄is q̄ aduenient vobis Diuitie vr̄e putrefacte sunt ꝛ vestimēta vr̄a a tineis comesta sunt. Auruꝫ ꝛ argentū vr̄m eruginauit: ꝛ erugo eoꝝ i testimoniū vob erit: ꝛ mādúcabit carnes vr̄as sicut ignis. Thesaurizastis vob irā in nouissimis dieb⁹. Ecce merces operario rū q messuerūt regiōes vr̄as q̄ fraudata ē a vobis: clamat: ꝛ clamor eoꝝ i aures dn̄i sabaoth introiuit. Epulati estis sup terraꝫ ꝛ i luxurijs enutristis corda vr̄a. In die occisionis adduxistis ꝛ occidistis iustū: ꝛ nō restitit vobis. Patiētes igit̄ estote fra tres vsqꝫ ad aduentū dn̄i. Ecce agricola expectat p̄ciosū fructū t̄re patiēt ferēs do nec accipiat tēporaneū ꝛ serotinū. Patiē tes igit̄ estote ꝛ vos: ꝛ confirmate corda vr̄a: qm̄ aduent⁹ dn̄i appropinqbit. Nolite igemiscē frēs i alterutrū vt nō iudicemini. Ecce iudex an̄ ianuā assistit. ¶ Exē plū accipite frēs exitus mali ꝛ lōganimi tatis ꝛ laboris ꝛ patiētie ꝓphetas: q locu ti sunt in noīe dn̄i. Ecce beatificamus eos q sustinuerunt. Sufferentiā iob audistis: ꝛ finē dn̄i vidistis: qm̄ misericors ē dn̄s: ꝛ miserator. An̄ oia aūt frēs mei nolite iu rare: neqꝫ p celū: neqꝫ p terrā: neqꝫ alid̄ qdcunqꝫ iuramentuꝫ. ¶ Sit aūt s̄mo vr̄ est ē: nō nō: vt nō sub iudicio decidat̄. ¶ Tristat̄ aūt aliqs vr̄m oret eq̄ aio ꝛ psallat. Infirmat̄ qs in vob iducat p̄sbyteros eccl'ie ꝛ orent sup eū: vngentes euꝫ oleo in noīe dn̄i. Et oratio fidei saluabit īfirmuꝫ: ꝛ alleuiabit euꝫ dn̄s: ꝛ si i pctis sit remittēt̄ ei Cōfitemini g alterutꝝ pctā vr̄a ꝛ orate ꝓ inuicē vt saluemini. Multū. n. valꝫ dep̄catio iusti assidua. ¶ Helias hō erat sīlis nobis

B Prouer. 24 Jo.13.c. 1.Timo.4.c. Mat.5.f. 2.Cor.7.c. 1.Pe.2.c. D 3.Reg.17.ꝛ

passibilis: ꝛ orōne orauit vt nō plueret sup t̄rā ꝛ nō pluit ānos tres ꝛ menses sex. Et rursū orauit: ꝛ celū dedit pluuiā: ꝛ t̄ra dedit fructuꝫ suū. Frēs mei: siqs ex vob errauerit a veritate ꝛ ꝯuerterit qs eū: scire dꝫ qm̄ q ꝯuerti fecerit pctōrem ab errore vie sue saluabit aiaꝫ ei⁹ a morte: ꝛ opit multitudinē pctōꝝ.

18.Luc.4.d.

¶ Explicit epistola beati Jacobi apl'i.

¶ Incipit argumētū in ep'laꝫ beati Petri primam.

Discipulos saluatoris iuicti toto orbe diffusos ꝛ p̄egrinos i h̄ seculo mōstrat: ꝛ p̄terite vite penitere suadet: ꝛ in nouaꝫ vitā ꝓficere tota cū sollicitudine exhortat̄ simon petr⁹ fili⁹ iohānis ꝓuincie galilee vico bethsaida frater andree apostoli.

¶ Explicit argumentū. Incipit epistola beati petri apostoli prima. Cap. I

Petrus apostolus iesu xp̄i: electis aduenis disp̄siōis pō ti galatie: cappadotie: asie: ꝛ bithynie: s̄m p̄sciaꝫ dei pr̄is in s̄ctificationē sp̄us i obedientiā ꝛ asp̄sionē sanguinis iesu xp̄i gr̄a vobis ꝛ pax multiplicet. Bn̄dictus deus ꝛ pr̄ dn̄i nostri iesu xp̄i q s̄m misericordiā suā magnā regenerauit nos in spē viuam p resurrectionem iesu xp̄i ex mortuis in hereditatē incorruptibilē ꝛ icōtaminatā ꝛ imarcessibilē con seruatā in celis: in vobis q in virtute dei custodimini p fidē in salutē paratā reuelari in t̄pe nouissimo. In quo exultabitis ¶ modicum nunc si oꝫ ꝯtristari i varijs tē ptationib⁹ vt ꝓbatio vr̄e fidei multo p̄cio sior sit auro qd̄ p ignē ꝓbat̄: inueniat̄ i lau dē ꝛ gloriā ꝛ honorē in reuelatōe iesu xp̄i quē cum nō videritis diligitis. In quem nuncqꝫ non videntes creditis: credentes autē exultabitis leticia inenarrabili et glorificata: reportantes fineꝫ fidei vestre salutē aiaꝝ vestraꝝ. De q̄ salute exq̄sierūt atqꝫ scrutati sunt ꝓphete q de futura i vo bis gr̄a ꝓ phetauerunt: scrutantes in qd̄ vel q̄le t̄ps significaret in eis spiritus xp̄i

a B Jo.16.c.

p̄nuncians eas q̄ in xp̄o sūt passiōes ꝛ po
steriores glīas: qbus reuelatū est: q2 sibi/
metipsis: vob̄ āt ministrabāt ea q̄ nūc nūcia
ta sūt vob̄ p eos q euāgelizauerunt vobis
spūscō misso de celo: i quē desiderāt āgeli
ꝓspicere. ¶Propt̄ qd̄ succincti lūbos mē/
tis vr̄e sobrij pfecti spate in eā q̄ offert vo
bis grām i reuelatōe iesu xp̄i: q̄si filij obe
diētie nō cōfigurati prorib⁹ ignorātie vr̄e
desiderijs: sꝫ ſm eū q vocauit vos scm̄: vt
ꝛ ipsi in oi ꝯuersatōe sci sitis: qm̄ scriptuꝫ
ē: ¶sci eritis: qm̄ ego scūs sū. ¶Et si pr̄eꝫ
inuocatis eū q sine acceptiōe psonaꝝ iudi/
cat ſm vniuscuiusqꝫ opus i timore icola/
tus vr̄i tpe ꝯuersami. Sciētes qꝫ nō cor/
ruptibilibus auro vel argēto redēpti estis
de vana vr̄a ꝯuersatiōe paterne traditiōis
¶sed p̄cioso sanguine q̄si agni imaculati
xp̄i ꝛ icōtaminati: p̄cogniti qdeꝫ añ mūdi
ꝯstitutionē: māifestati āt nouissimis tpi/
bus pp vos q p ipsuꝫ fideles estis in deo
suscitauit eū a mortuis: ꝛ dedit ei glīam: fi
des vr̄a ꝛ spes eēt i dō aias vr̄as castificā
tes: i obediētia charitatis i fraternitatis amor
simplici ex corde iuicē diligite attētius: re
nati nō ex seīe corruptibili sꝫ icorruptibili
p vbū dei viui ꝛ pmanētis i etnū: ¶q2 ois
caro vt fenū ꝛ ois glīa eius tāq̄ flos feni
¶Exaruit fenū ꝛ flos eius decidit: vbuꝫ
āt dn̄i mañet in etnū. Hoc est aūt vbū qd̄
euangelizatum est in vos. II

D ¶Eponētes igit oēm malitiam ꝛ
oēm dolū ꝛ simulatiōes ꝛ iuidias
ꝛ oēs detractiōes: sicut mō geni/
ti īfantes rōnabiles ꝛ sine dolo lac ꝯcupi
scite vt in eo crescatis in salutē: si tñ gusta
tis: qm̄ dulcis ē dn̄s. Ad quē accedentes
lapidē viuū ab hoibus qdē reprobatuꝫ a
deo aūt electū ꝛ honorificatū: ꝛ ipsi tanq̄
lapides viui supedificamini domos spūa
les in sacerdotiū scm̄: offerētes spirituales
hostias acceptabiles deo p iesū christum.
Propter quod cōtinet scriptura. ¶Ecce
pono in sion lapidem sūmum angularē
probatum electum p̄ciosum ꝛ q credide/
rit in eū non ꝯfundetur. ¶Vobis igitur
honor credentibus: non credentibus aūt
lapis quē reprobauerunt edificantes hic
factus ē in caput anguli ꝛ lapis offensio/
nis: ꝛ petra scandali: his qui offendunt
verbo nec credunt in quo ꝛ positi sunt.
¶Vos autem genus electum regale sacer
dotiū: gens sancta populus acquisitiōis
vt virtutes annūcietis eius q de tenebris
vos vocauit i āmirabile lumē suū. ¶Qui
aliqñ nō ppl's dei: nunc aūt ppl's dei: qui
nō ꝯsecuti misericordiā: nunc aūt miseri/
cordiā ꝯsecuti. ¶Charissimi obsecro vos
tanq̄ aduenas ꝛ pegrinos abstinere vos
a carnalib⁹ desiderijs q̄ militāt aduersus
aiam: ꝯuersatiōnē vr̄am iter gētes hñtes
bonā: vt in eo qd̄ detractāt de vobis tāq̄
de malefactoribus: ex bonis opibus vos
ꝯsiderantes: glorificent deū in die visita/
tionis. ¶Subiecti igit estote oi humane
creature pp deū. Siue regi q̄si p̄cellenti:
siue ducib⁹ tāq̄ ab eo missis: ad vindictā
malefactoꝝ: laudē vo bonoꝝ. Quia sic
ē voluntas dei: vt bñfacientes obmutesce
re faciatis iprudentiū hoium ignorantiaꝫ
Quasi liberi ꝛ nō q̄si velamen habentes
malicie libertatē: sꝫ sicut serui dei. ¶Oēs
honorate: fraternitatē diligite. Deū time
te: regē honorificate. ¶Serui subditi esto
te in oi timore dn̄is: nō tm̄ bonis ꝛ mode
stis: sꝫ ēt discolis. ¶Hec ē.n. grā si ꝓpt
dei ꝯsciam sustinet qs tristicias patiēs in/
iuste. Que.n. est grā: si peccātes ꝛ colla/
phizati suffertis. Sꝫ si bñfacientes patien
ter sustinetis: hec ē grā apd̄ deū. In h.n
vocati estis: q2 ꝛ xp̄s passus ē ꝓ nob̄ vob̄
relinquēs exēplū vt seqmini vestigia eius
¶Qui pctm̄ nō fecit nec inuentus ē dolus
in ore eius. Qui cū malediceret nō male
dicebat cū pateret nō ꝯminabat. Trade/
bat autē iudicanti se iiuste. ¶Qui pctā no
stra ipse ptulit i corpore suo sup lignū: vt
pctis mortui iusticie viuam⁹: cui⁹ liuore
sanati estis. Eratis.n. sicut oues errantes
sed ꝯuersi estis nunc ad pastorem ꝛ epm̄
animarum vestrarum. III

S ¶Imiliter ꝛ mulieres subdite sint
viris suis: vt ꝛ si qui nō credunt
verbo per mulierum conuersatio
nem: sine verbo lucrifiant considerantes
in timore sanctam conuersationē vestrā
Quarum sit non extrinsecus capillatura
aut circundatio auri. aut indumenti vesti
mentorum cultus: sed qui absconditus ē
cordis homo in corruptibilitate quieti ꝛ
modesti spiritus qui est in conspectu dei
locuplex. Sic enim aliquādo ꝛ sancte mu
lieres sperantes in deo ornabant se sub/
iecte proprijs viris: sicut sara obediebat

C
Leuit.xi.
Leuit.19.
Deut 10.
2.pal.19.
Col.3.d.iac
2.b.Act.10.c
Ro.2.b.
eph.6.b. D
Heb.9.b.
i.Joh.1.d.
Apoc.i.b.

Esa.40.
Esa.40. Ec
14. Ja.i.b.

A
Eph.4.c.
Col.3.b.
Heb.12.a.
Hiere.17.

Esa.28.

Mt.21.g.
Mr.12.b.
Luc.20.c.
Act.4.b. B
Exo.19.

Osee.2.
Deut.10.
Ro.13.d.
Gal.5.c.
C
Ro.13.a.
Ro.12.c.
Eph.6.a.
Col.3.d
Titu.2.c
.2.Cor.7.c.
Ja.5.c.
D
i.Jo.3.a.
Esa.53.
Esa.53.
A
Col.3.c.
Eph.5.e.

abrahe dñm eũ vocãs: cuius estis filie bñ
facientes: ⁊ nõ ptimẽtes vllã pturbatõez
Viri silr cohabitãtes fm sciam: q̃si ifirmi
B
ori vasculo muliebri ipertiẽtes honorem
tanq̃ʒ coheredibus grẽ vite: vt nõ ipediã
Prouer.20. tur orõnes vr̃e. ¶ In fide aũt oẽs vnani/
Ro.12.d. mes ꝯpatiẽtes: fraternitat amatores: mi
Ps̃.96. sicordes: modesti hũiles: ñ reddẽtes ma
C
lũ ꝓ malo: nec maledictũ ꝓ maledicto: sʒ
ecõtrario bñdicẽtes: q̃z in h̃ vocati estꝭ vt
Ps̃.33. bñdictionẽ hẽditate possideatis: ¶ q cniʒ
Ja.1.d. vult vitã diligere: ⁊ dies videre bonos: co
erceat linguã suã a malo: ⁊ labia eius ne lo
quãẽ dolũ. Declinat ãt a malo ⁊ faciat bo
nũ: iqrat pacẽ ⁊ seq̃t eã: q̃z oculi dñi super
iustos: ⁊ aures eius in p̃ces eoꝝ: vultus
aũt dñi sup faciẽtes mala. Et qs ẽ q vobis
Mat.5.a. noceat si bõi emulatores fueritꝭ. ¶ Sʒ ⁊ si
qd patimi ꝓpt iustitiã beati. Timorẽ aũt
eoꝝ ne timueritꝭ vt nõ ꝯturbemini. Dñʒ
ãt xp̃m scificate i cordibus vr̃is pati semp
ad satisfactionẽ oi poscẽti vos rõnẽ de ea
q̃ i vob ẽ spe: sʒ cũ modestia ⁊ timore con
sciam hñtes bonã: vt i eo qd detrahũt de
vob ꝯfũdãẽ q calũniãẽ vr̃am bonã i xp̃o
D
ꝯuersationẽ. Melius ẽ.n. vt bñfaciẽtes
si volũtas dei velit pati q̃ʒ malefacientes:
Heb.9.d. ¶ q̃z ⁊ xp̃s semel ꝓ pctis nr̃is mortuus ẽ
Ro.5.b. iustus ꝓ iniustꝭ: vt nos offerret deo mor
tificatos qdẽ carne: viuificatos autẽ spũ.
In q̊ ⁊ his q in carcere erãt spũ veniẽs p̃
Mt.24.e. dicauit ¶ q increduli fuerãt aliq̃n q̃n expe
Luc.17.f. ctabã dei patiẽtiã in diebus noe cũ fabri/
careẽ arca: in q̃ pauci.i. octo anie salue fa
cte sũt p aquã. Qd ⁊ vos nũc silis forme
saluos facit baptisma: nõ carnis depositõ
sordiũ sʒ ꝯscie bone introgatio in deũ per
resurrectionẽ iesu xp̃i a mortuis q ẽ i dex
tera dei: deglutiẽs mortẽ vt vite etne he/
redes efficeremur: ꝓfectus in celũ subie/
ctis sibi angelis ⁊ potestatibus ⁊ virtuti/
bus. IIII

A
Christo igiẽ passo in carne: ⁊ vos
eadẽ cogitatiõe armami: q̃z q pas
sus est i carne desijt a pctis vt nõ
iã desiderijs hoium: sʒ volũtate dei qd re
Eph.4.d. liquũ ẽ in carne viuat tpis. ¶ Sufficit eni
Jo.4.b. p̃teritũ tp̃s ad volũtatem gentiũ ꝯsumã
dã his q ãbulauerũt i luxurijs desiderijs
vinolẽtijs: comessatiõib⁹: potatõib⁹: ebri
B
etatib⁹ ⁊ illicitꝭ idoloꝝ cultibus. In q̊ am
mirãẽ nõ ꝯcurrentib⁹ vobis in eandeʒ
luxurie ꝯfusionẽ blasphemãtes q reddẽt
rõnẽ ei q patus ẽ iudicare viuos ⁊ mortu
os. Propt h̃ eni ⁊ mortuis euãgelizatuʒ
est: vt iudiceẽ qdẽ fm hoies in carne: vi/
uant aũt fm deũ in spũ. Oiuʒ aũt finis ap
propinquabit. Estote itaq̃ʒ prudẽtes ⁊ vi
gilate in orõnibus añ oia aũt mutuã i vo
Prouer.10. bismetipsis charitatẽ ꝯtinuaʒ hñtes: ¶ q̃z
charitas opit multitudinẽ pctõꝝ. Hospi
tales inuicẽ sine murmuratiõe. Vnusqs/
q̃ʒ sicut accepit grãm in alterutꝝ illã ãmi/
strãtes sicut boni dispensatores multifor/
C
mis grẽ dei. Si qs loqtur: q̃si fmões dei
Si qs ministrat tãq̃ʒ ex vtute quã ãmini
strat deus: vt in oib⁹ honorificeẽ deus p
iesũ xp̃m: cui ẽ glĩa ⁊ iperiũ i secula secu/
loꝝ amẽ. Charissimi nolite pegrinari in
feruore q ad tẽptationẽ vobis sit: q̃si no/
ui aliqd vobis ꝯtingat: sed cõicãtes xp̃i
passionib⁹ gaudete: vt ⁊ in reuelatõe glo
rie eius gaudeatꝭ exultantes. Si expro/
brami in noie xp̃i beati eritis: qm̃ qd ẽ ho
D
noris glĩe ⁊ vtutꝭ di: ⁊ q ẽ eius spũs sup
vos requiescet. Nemo aũt vr̃m patiaẽ q̃si
homicida: aut fur aut maledic⁹ aut alieno
rũ appetitor. Si ãt vt xp̃ian⁹: ñ erubescat
glorificet aũt deũ i isto noie: qm̃ tp̃s ẽ vt i
cipiat iudiciũ a domo dei. Si aũt p̃muʒ a
nobis: qs finis eoꝝ q nõ credũt dei euan
gelio? Et si iustus qdẽ vix saluabiẽ: ipius
⁊ pctõr vbi parebũt? Itaq̃ʒ ⁊ hi q patiunẽ
fm volũtatẽ dei: fideli creatori cõmendẽt
aias suas in benefactis. V

A
Seniores ẽ q i vobis sunt obsecro
cõsenior ⁊ testis xp̃i passionũ: q ⁊
eius q̃ in futuro reuelãda est glĩe
cõicator. Pascite qui i vobis est gregem
B
dei ꝓuidẽtes nõ coacte: sʒ spontanee: fm
deũ: neq̃ʒ turpis lucri grã: s, voluntarie:
neq̃ʒ vt dominãtes i cleris: sʒ forma facti
gregis ex aio: ⁊ cũ apparuerit p̃nceps pa
C
stoꝝ pcipietꝭ imarcessibilẽ glĩe coronam
Silr adolescẽtes subditi estote seniorib⁹.
Oẽs eni inuicẽ hũilitatẽ isinuare: q̃z dñs
supbis resistit: humilibus aũt dat grãm.
Jac.4.c. ¶ Humiliamini igiẽ sub potẽti mãu dei: vt
Ieremie.12. vos exaltet i tpe visitatiõis: ¶ oẽm solici
Luc.12.c. tudinẽ vr̃am ꝓijciẽtes in eũ: qm̃ ipsi cu/
Ro.12.c. ra est de vobis. Sobrij estote ⁊ vigilate:
q̃z aduersarius vr̃ diabolus tanq̃ʒ leo ru/
D
giens circuit: q̃rẽs quẽ deuoret. Cui resi
stite fortes i fide sciẽtes eandẽ passionẽ ei

q̄ in mundo ē vr̄e fraternitati fieri. Deus autē ois grē q vocauit nos in eternā suā gloriā in xp̄o iesu modicū passos: ipse pficiet ɔfirmabit: solidabitq̄z. Ipsi gloria τ imperiū: in secula seculoꝝ amē. Per siluanū fidelē frēm vobis vt arbitror breuiter scripsi obsecrans τ contestans hanc esse veram gratiam dei in q̄ statis. Salutat vos ecclesia que est i babylone collecta: τ marcus filius meus. Salutate inuicē in osculo sancto. Gratia vobis omnibus q estis in christo iesu. Amen.

Explicit epistola beati Petri apostoli prima. Incipit argumentum in epistolam secundam.

Simon petrus p fidē huic mūdo sapiētes mortuos esse declarat: eisdēq̄z pietatis quāta sit magnitudo luce ipsa clarius manifestat.

Explicit argumētū. Incipit epl'a secunda beati Petri apostoli. Capl'm. I

a

Simon petrus seruus τ apl's iesu xp̄i: his q coeq̄lē nobiscū sortiti sūt fidē i iusticia dī nr̄i τ saluatoris iesu xp̄i. Gr̄a vobis τ pax adimpleat in cognitiōe dei τ xp̄i iesu dn̄i nr̄i. Quō oia nobis diuine ꝟtutis sue q̄ ad vitā τ pietatē donata sunt p cognitiōez eius q vocauit nos ,ppria gl'ia τ virtute: p quē maxia τ p̄ciosa nobis ,pmissa donauit vt p h̄ efficiamini diuine ɔsortes nature: fugientes ei⁹ q̄ i mūdo ē ɔcupiscentie corruptionē. Vos aūt curā oēm subiferētes mistrate i fide vr̄a virtutē: i ꝟtute aūt sciam: in scia aūt abstinentiā: i abstinētia autē patientiā: i patiētia aūt pietatē: i pietate aūt amorē fraternitatis: in amore aūt fraternitatis charitatē. Hec.n si vobiscū assint τ superent: nō vacuos nec sine fructu vos ɔstituent in dn̄i nr̄i iesu xp̄i cognitione. Cui.n.nō p̄sto sunt hec: cecus est τ manu tēptans obliuionē accipiēs purgationis veteꝝ suoꝝ delictoꝝ. Qua,pp̄t frēs magis satagite: vt p bona opa certaz

b

vestrā vocationē τ electionē faciatis. Hec eni faciētes non peccabitis aliqñ. Sic eni abūdanter ministrabit vobis introit⁹ i eternū regnum dn̄i τ saluatoris nr̄i iesu xp̄i. Propter qđ vos incipiā semp ɔmonere de his: τ qdē sciētes τ ɔfirmatos vos i p̄nti ꝟitate. Iustū aūt arbitror q̄zdiu sum in h̄ tabernaculo suscitare vos i cōmonitiōe cert⁹ q̄ velox ē depositio tabernaculi mei fm q̄ τ dn̄s nr̄ iesus xp̄s significauit mihi. Dabo aūt operā τ frequēt h̄re vos p⁹ obitū meū: vt hoꝝ oium memoriaz faciatis. Nō eni indoctas fabulas secuti notā fecimus vob dn̄i nr̄i iesu xp̄i ꝟtutē τ p̄sciam: sz speculatores facti illius magnitudis. Accipiēs eni a deo p̄re honorē τ gloriā voce delapsa ad eum huiuscemodi a magnifica gloria: Hic ē filius meus dilect⁹ i q̄ mihi ɔplacui: ipsū audite. Et hāc vocē nos audiuimus de celo allatā cū essemus cū ipso in mōte scō. Et habemus firmiorē ,pphetic ū sermonē cui benefacitis attendētes q̄si lucerne lucenti i caliginoso loco donec dies elucescat τ lucifer oriat i cordibus vestris: h̄ p̄mū itelligētes q̄ ois ,pphetia scripture ,ppa inťpretatione nō fit. Nō enim volūtate hūana allata ē aliqñ ,pphetia sed spū scō ispirati locuti sūt sci dei hoies. II

a

Fuerūt ꝟo τ pseudo ,pphe in populo: sicut τ i vob erūt magrī mēdaces: q itroducēt sectas pditōis τ eū q emit eos deū negāt: supducētes sibi celerē pditionē. Et multi sequent eoꝝ luxurias p q̄s via ꝟitatis blasphemabit: τ i auaricia fictis ꝟbis de vobis negociabūtur. Quibus iudiciū iā oliz nō cessat: τ pditio eoꝝ non dormitat. Si eni deus angelis peccātibus nō pepcit: sz rudētibus iferni detractos i tartarū tradidit cruciandos in iudiciū reseruari τ originali mūdo nō pepcit: sed octauū noe iustitie p̄conem custodiuit diluuiū mūdo ipioꝝ inducēs: τ ciuitates sodomoꝝ τ gomorreoꝝ in cinerē redigens euersiōe damnauit: exēplum eoꝝ q ipie acturi sūt ponēs: τ iustū loth oppressū a nephādoꝝ iuria ac luxuriosa ɔuersatiōe eripuit. Aspectu eni τ auditu iustus erat: habitās apud eos q de die i diem aiam iustā iniqs opibus cruciabant. Nouit deus pios de tēptatiōe eripe: iniquos ꝟo in diē iudicij reſuare cruciādos. Magis aūt eos q post carnē in ɔcupiscētia

b

Mt.3.g. τ.17.b. Mr.i.b. Luc.3.e.

Gen.19.

Ps.36.

immunditie ambulāt dn̄ationē q̄ꝫ ꝯtēnunt audaces: sibi placētes sectas nō metuunt introducere blasphemantes. Ubi angeli fortitudie ꝛ ꝟtute cū sint maiores nō por tāt aduersū se execrabile iudiciū. Hi ꝟo velut irrationabilia pecora naturaliter in captionē ꝛ in pniciē in his que ignorant blasphemātes incorruptiōe sua peribunt pcipientes mercedē iiusticie. Voluptatē existimātes diei delitias coingnationis ꝛ macule: delitijs affluētes in ꝯuiuijs suis luxuriātes vobiscū: oculos habentes ple nos adulterij ꝛ incessabilis delicti pellici entes aīas istabiles. cor exercitatū i aua/ ritia habētes: maledictionis filij derelin quētes rectā viā errauerūt secuti viā ba/ laā ex bosor: q mercedē iniqtatis amauit: correptionē ꝟo habuit sue vesanie. Sub iugale mutū animal i hōis voce loquens ꝓhibuit ꝓphete insipiētiā. ¶ Hi sūt fon/ tes sine aqua: ꝛ nebule turbinib⁹ exagita te qbus caligo tenebrarꝫ reseruat̄. Sup/ bia eni vanitatis loquentes pelliciunt in ꝺsiderijs carnis luxurie eos q paululum effugiūt: q in errore ꝯuersati libertatē il/ lis ꝓmittētes cū ipsi serui sint corruptōis A quo eni qs supatus est: hui⁹ ꝛ seruus est. Si eni refugiētes coingnationes mū di i cognitiōe dn̄i nr̄i ꝛ saluatoris iesu xp̄i his rursus implicati supant̄: facta sūt eis posteriora deteriora ṗoribus. Meli⁹ eni erat illis nō cognoscere viā iusticie q̄ꝫ p⁹ agnitionē retrorsū conuerti ab eo qđ illis traditū est scō mādato. Cōtingit eni eis il lud veri ꝓuerbij. ¶ Cāis reuers⁹ ad suū vomitū ꝛ sus lota i volutabro luti. III

Hanc ecce vobis charissimi secun dā scribo ep̄lam in qbus vrāꝫ ex cito i commonitiōe sincerā men/ tē: vt memores sitis eorꝫ q̄ ṗdixi ꝟborꝫ a sanctis ꝓphetis ꝛ aplorꝫ vr̄orꝫ ṗcepto/ rū dn̄i ꝛ saluatoris. ¶ Hoc primū scientes q̄ veniēt i nouissimis diebus i deceptiōe illusores iuxta ꝓprias ꝯcupiscētias am/ bulātes dicētes. Ubi est ꝓmissio aut ad/ uent⁹ eius. Ex quo eni patres dormierūt oīa sic ꝑseuerāt ab initio creature. Latet eni eos hoc volentes: q̄ celi erāt prius et terra de aqua ꝛ ꝑ aquā ꝯsistēs dei verbo per que ille tunc mūdus aqua inundatus perijt. Celi aūt q nunc sunt ꝛ terra eodēꝫ verbo repositi sūt igni seruati in die iudi/ cij. ꝑditionis impiorꝫ hoīum. Unū vero hoc nō lateat vos charissimi: q̄ vn⁹ dies apđ dn̄m sicut mille anni: ꝛ mille anni si/ cut dies vnus. Non tardat dn̄s ꝓmissio nē suā sicut qdam existimant sed patiēter agit ꝓpter vos nollens aliquos pire sed oēs ad pniam reuerti. ¶ Adueniet aūt di es dn̄i vt fur. in quo celi magno īpetu trā sient: elementa vero calore soluent̄: terra aūt ꝛ q̄ in ipsa sunt opera: exurent̄. Cum igit̄ hec oīa dissoluenda sint quales opor tet vos esse in sanctis cōuersationibus ꝛ pietatibus expectātes ꝛ ꝓperātes in ad/ uentū diei dn̄i: per quē celi ardētes soluē tur ꝛ elemēta ignis ardore tabescēt. ¶ No uos vero celos ꝛ nouā terrā ꝛ ꝓmissa ip sius expectamus in qbus iusticia habitat ¶ Propter qđ charissimi hec expectantes: satagite imaculati ꝛ inuiolati ei inueniri in pace ꝛ dn̄i nostri iesu xp̄i longanimitatēꝫ salutē arbitramini: sicut ꝛ charissim⁹ fra ter noster paulus ꝺm datā sibi sapiāꝫ scri psit vobis: sicut ꝛ in oībus ep̄lis: loquēs in eis de his in qbus sunt q̄dam difficilia ītellectu q̄ indocti ꝛ instabiles deprauant sicut ꝛ ceteras scripturas ad suā ipōrꝫ per ditionē. Vos igit̄ fratres ꝑsciētes custo dite ne insipientiū errore traducti excida tis a ꝓpria firmitate. Crescite vero i grā ꝛ in cognitiōe dn̄i nostri ꝛ saluatoris iesu christi. Ipsi gloria ꝛ nunc ꝛ in diem eter nitatis. Amen.

Marginalia: C; D; Jude. i. c.; puer. 26.; Esa. 19. ꝛ. 56; Hiere. 48; A; i. Timo. 4. a; ii. Timo. 3. a; B; C; i. Tessa. 5. a.; Apoc. 3. a; Esa. 65. ꝛ. 66; Apoc. 21. a.

¶ Explicit epistola beati Petri aposto li secunda. Incipit argumentū in episto lam beati Johannis apostoli primā.

A

Rationeꝫ verbi ꝛ q̄ deus ip se sit charitas manifestat: et susurrones fratrum: nec de um scire nec pios fieri posse eo vsqꝫ dissertat vt esse com probet homicidas eo q̄ odi um sit interfectionis occasio.

¶ Explicit argumentuꝫ. Incipit episto la beati Johannis apostoli prima.

¶ Capitulum. I

A

QUod fuit ab initio: qđ audiuim⁹ qđ vidimus oculis nostris qđ pspeximus: ⁊ manus nře contrectauerūt de verbo vite: ⁊ vita manifestata ē: ⁊ vidimus ⁊ testamur ⁊ ānunciamus vobis vitā eternā q̄ erat apud prēm: ⁊ apparuit nobis.

B

Qđ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ ānūciamus vobis: vt ⁊ vos societatē habeatꝭ nobiscū: ⁊ societas nostra sit cum patre ⁊ cū filio eius iesu xp̄o. Et hec scribimus vobꝭ vt gaudeatis ⁊ gaudiū vestrum sit plenū. Et hec est annūciatio quā audiuimus ab eo ⁊ annūciamus vobis: qm̄ deus lux est: ⁊ tenebre in eo non sūt vlle. Si dixerimus qm̄ societatē habemus cū eo: ⁊ in tenebris ambulam⁹: mētimur ⁊ veritatem nō facimus.

Job.16.f.

D

Heb.9.b.
Apoc.1.b.

Si aūt in luce ambulam⁹ sicut ⁊ ipse est in luce societatē habem⁹ ad inuicē: ⁊ sanguis iesu xp̄i filij eius emūdat nos ab oī pctō. Si dixerimus qm̄ pctm̄ ñ habemus: ipsi nos seducimus ⁊ ỽitas in nobis nō ē. Si cōfiteamur peccata nostra fidelis ē ⁊ iustus vt remittat nobis peccata nřa: ⁊ emūdet nos ab oī iniquitate. Si dixerimus qm̄ nō peccauimus: mēdacē facimus eum: ⁊ verbū eius non est in nobis.

II

A

FIlioli mei: hec scribo vobis vt nō peccetis. Sz ⁊ si qs peccauerit aduocatū habemus apud prēm iesū xp̄m iustum. Et ipse ē ꝓpitiatio ꝓ peccatis nřis: non ꝓ nřis aūt tm̄: sed etiā ꝓ totius mūdi. Et in hoc scimus qm̄ cognouimus eum: si mandata eius obseruamus.

I.4.d.

¶ Qui dicit se nosse eum: ⁊ mādata ei⁹ nō custodit: mēdax ē: ⁊ in hoc ỽitas nō est. Qui aūt seruat ỽbū eius: vere in hō charitas dei pfecta est. In hoc scimus qm̄ in ipso sumus. Qui dicit se in xp̄o manere: debet sicut ille ambulauit ⁊ ipse ambulare. Charissimi nō mandatū nouū scribo vobis: sed mandatū vetus qđ habuistis ab initio. Mandatū vetus est: verbū qđ audistis.

Job.13.g. B
I.4.d.

¶ Iterū mādatū nouū scribo vobis qđ verū ē in ipso ⁊ in vobis: q2 tenebre trāsierunt ⁊ verū lumē iam lucet. ¶ Qui dicit se in luce eē: ⁊ frēm suum odit in tenebris est vsq3 adhuc. Qui diligit fratrem suum in lumine manet: ⁊ scandalū in eo non ē.

¶ Qui aūt odit fratrē suū in tenebris est: ⁊ in tenebris ambulat: ⁊ nescit q̄ eat: quia tenebre obcecauerunt oculos eius.

I.3.e.

Scribo vobis filioli: qm̄ remittunt vobis peccata pp nomen eius. Scribo vobis pres qm̄ cognouistis eū q ab initio est. Scribo vobis adolescentes: qm̄ vicistis malignū. Scribo vobis infantes: qm̄ cognouistis prēm. Scribo vobis iuuenes: qm̄ fortes estis: ⁊ ỽbum dei manet in vobis: ⁊ vicistis malignum. Nolite diligere mūdum: neq3 ea q̄ in mūdo sunt. Si qs diligit mūdum: non est charitas patris in eo. Quoniā oē qđ est in mundo cōcupiscentia carnis est ⁊ ɔcupiscia oculoꝝ: ⁊ supbia vite q̄ non est ex prē: sed ex mundo est.

C

Et mundus transit ⁊ ɔcupia eius. Qui autē facit voluntatē dei manet in eternum. Filioli nouissīma hora est. Et sicut audistis quia antichristus venit: nunc antichristi multi facti sunt. Unde scimus q2 nouissima hora est. Ex nobis prodierunt: sed non erāt ex nobis. Nā si fuissēt ex nobis permāsissent vtiq3 nobiscum. Sed vt māifesti sint quoniā non sunt oēs ex nobis. Sed vos vnctionē hētis a scō: ⁊ nostis omia.

D

Nō scripsi vobis q̄si ignorantibus ỽitatē: sz quasi scientibus eā: ⁊ qm̄ oē mendaciū ex veritate non est. Quis est mendax nisi is q negat qm̄ iesus non est xp̄s? Hic ē antichristus q negat prēm ⁊ filiū. Oīs q negat filiū: nec prēm hz: q ɔfitet filium ⁊ patrē hz. Vos qđ audistis ab initio in vobis permaneat: q2 si in vobis pmāserit qđ audistis ab initio ⁊ vos in filio ⁊ prē manebitis. Et hec est repromissio quā ipse pollicitus est nobis vitā eternā. Hec scripsi vobis de his q seducūt vos: ⁊ vos vnctionem quā accepistis ab eo maneat in vobis. Et non necesse habetis vt aliquis doceat vos: sed sicut vnctio eius docet vos de oibus: ⁊ verū est: ⁊ non est mendacium. Et sicut docuit vos manete in eo. Et nunc filioli manete in eo vt cū appuerit habeam⁹ fiduciam: ⁊ non confundamur ab eo i aduentu eius. Si scitis quoniam iustus est: scitote quoniā ⁊ omnis qui facit iustitiam ex ipso natus est.

III

A

VIdete q̄lem charitatē dedit nobis pater: vt filij dei noiemur ⁊ sim⁹. Propter hoc mundus non nouit nos: q2 non nouit eum. Charissi

mi nunc filij dei sumus: et nondum appa
ruit qd erimus. Scim⁹ qm cū appuerit
similes ei erim⁹: qm videbim⁹ eū sicuti
est. Et ois q hȝ hāc spē in eo scificat se sic
et ille scūs est. Omis q facit pctm: et iniqta-
tē facit. Et pctm est iniqtas. ¶ Et scitis qr
ille apparuit vt pctā tolleret: et pctm in eo
nō ē. Omis qui in eo manet nō peccat. Et
ois q peccat nō vidit eū nec cognouit eū.
Filioli. ¶ nemo vos seducat. ¶ Qui facit
iusticiā iustus est: sicut et ille iust⁹ ē. Qui
facit pctm ex diabolo est: qm ab initio dia
bolus peccat. ¶ In hoc appuit filius dei:
vt dissoluat opa diaboli. Omis q natus est
ex deo pctm nō facit: qm semen ipsius in
eo manet: et nō pōt peccare. qm ex deo na
tus est. In hoc manifesti sunt filij dei et fi
lij diaboli. Omis q nō est iustus nō est ex
deo et q nō diligit frēm suū. Qm hec ē an
nūciatio quā audistis ab initio vt diligatis
alterutrū. ¶ Non sicut cayn q ex maligno
erat: et occidit frēm suū. Et ppt qd occidit
eū. Qm opa eius maligna erāt fris autē
ei⁹ iusta. ¶ Nolite mirari frēs si odit vos
mūdus. Nos scimus qm translati sum⁹
de morte ad vitā. qm diligim⁹ frēs. Qui
non diligit manet in morte. ¶ Omis q odit
frēm suū. homicida est. Et scitis qm ois
homicida nō hȝ vitā eternā in se manētē
¶ In hoc cognouim⁹ charitatē dei: qm il
le aiā suā p nobis posuit et nos debem⁹
p fribus aias ponere. Qui hūerit sbam
hui⁹ mūdi: et viderit frēm suū necesse ha
bere: et clauserit viscera sua ab eo: quomō
charitas dei manet in eo. ¶ Filioli mei: nō
diligamus vbo neqȝ lingua: sed opere et
veritate. In hoc cogscimus qm ex vita-
te sum⁹: et in ɔspectu eius suadebim⁹ cor
da nrā. Qm si rephenderit nos cor nrm
maior ē de⁹ corde nrō et nouit ois. ¶ Cha
rissimi: si cor nrm nō rephenderit nos fi-
duciā hēmus ad deū: et qcqd petierimus
accipiemus ab eo: qm mādata ei⁹ custodi
mus. et ea q̄ sunt placita corā eo facimus.
¶ Et hoc est mādatū ei⁹ vt credam⁹ i no
mine filij ei⁹ iesu xpi: et diligamus alteru
trū sicut dedit mādatū nobis. Et q seruat
mādata ei⁹ i illo manet: et ipse in eo. Et i
hoc scimus quoniā manet in nobis d spi
ritu quem dedit nobis. IIII.

Charissimi. nolite oi spūi credere
sed pbate spūs si ex deo sint: qm
multi pseudo prophete exierunt in mun
dum. In hoc cognoscit spirit⁹ dei. Omis
spūs q ɔfitetur iesū xpm in carne vēisse
ex deo est. Et ois spūs q soluit iesū ex deo
nō est: et hic est antixps de quo audistis:
qm venit: et nūc iā i mūdo est. ¶ Vos ex
deo estis filioli: et vicistis eū. quoniā ma-
ior est q in vobis est: q̄ q in mūdo: ipi de
mūdo sunt: ideo de mūdo loquūt et mūd⁹
eos audit. Nos ex deo sum⁹. ¶ Qui no-
uit deū audit nos: q nō est ex dō nō audit
nos. In hoc cognoscim⁹ spm veritatis et
spiritū erroris. Charissimi. diligam⁹ nos
inuicē: qr charitas ex deo est. Et ois q di
ligit: ex deo natus est et cognoscit deum.
Qui nō diligit: nō nouit deū: quoniā de
us charitas est. ¶ In hoc apparuit chari
tas dei in nobis. quoniā filiū suū vnigeni
tū misit deus in mundū vt viuam⁹ p eū
In hoc est charitas. nō quasi nos dilexe
rimus deū. sed quoniā ipe pōr dilexit nos
et misit filiū suū ppitiationē p pctis nris
¶ Carissimi: si de⁹: dilexit nos. et nos de-
bem⁹ alterutrū diligere. Deū nemo vidit
vnqȝ. Si diligam⁹ iuicē: de⁹ i nobis ma
net et charitas ei⁹ in nobis pfecta ē. ¶ In
hoc cogscim⁹: quoniā in eo manem⁹ et ip
se in nobis. quoniā de spūscō suo dedit no
bis. ¶ Et nos vidim⁹ et testificamur quo
niā pr misit filiū suum saluatorem mūdi.
Quisqs ɔfessus fuerit quoniā iesus ē fili
us dei: de⁹ i eo māct. et ipe i deo et nos co
gnouim⁹ et credidim⁹ charitati quā hȝ deus
in nobis. De⁹ charitas ē: et q mācet i cha
ritate i deo mācet: et de⁹ i eo. In hoc pfecta ē
charitas dei nobiscū vt fiduciā hēamus i
die iudicij. qr sic ille ē et nos sum⁹ in hoc
mūdo. Timor nō ē i charitate: sed pfecta
charitas foras mittit timorē: quoniā timor
penā hȝ. Qui aūt timet nō ē pfect⁹ i cha-
ritate. Nos g diligam⁹ deū: qniā de⁹ pōr
dilexit nos. ¶ Si qs dixerit. qniā diligo d
eū: et frēm suū oderit: mēdax ē. ¶ Qui. n.
nō diligit frēm suū quē videt: deū quē nō
videt quō pōt diligere. ¶ Et hoc manda-
tū habemus a deo: vt qui diligit deū: di
ligat et fratrem suum.

Capitulum. V.

Omnis q credit qniā ihs ē xps ex
deo nat⁹ ē. Et ois q diligit eū q ge
nuit. diligit et eū q nat⁹ ē ex eo. in

EE 2

i. Pe. 2. d
Esaie. 53.
B
Mt. 24. a
Mr. 13. b
Luc. 21. b
Eph. 5. b
i. Cor. 3. d
Col. 2. d
Apoc. 22. c
Jo. 8. c.
Gen. 4
C
Jo. 15. c
Leuit. 19
s. 2. b.
Jo. 15. c.
D
Ro. 13. b
Jo. 16. f.
Jo. 15. c
s. 4. c.
A
Jo. 8. f.
s. i. a Jo. 8. f
B
Jo. 3. c.
C
i. Cor. 4. d
Eph. 5. a
Phil. 3. c
i. Thes. 4. b.
Jo. 13. g
Jo. 7. f.
Jo. 3. f.
D
s. 2. a.
s. 2. b
Job. 13. g
i. Cor. 4. d
Eph. 5. a
Phil. 3. c
i. Thes. 4. b
A

hoc cognoscimus: qm diligim⁹ natos dei cū deū diligamus: ⁊ mandata eius faciamus. Hec enim ē charitas dei vt mādata eius custodiamus: ⁊ mādata ei⁹ grauia nō sūt. ¶ Qm oē qd natū est ex deo vincit mūdum: ⁊ hec ē victoria q̄ vincit mundū fides nr̄a. Quis ē aūt q vincit mundū: nisi q credit qm iesus ē filius dei? Hic est q venit p aquā ⁊ sanguinē iesus xp̄s. Non in aq̄ solū: s3 in aq̄ ⁊ sanguine. Et sp̄s ē q testificat: qm xp̄s ē vitas. Qm tres sūt q testimoniū dant in celo: pr̄. vbū ⁊ sp̄s scūs: ⁊ hi tres vnū sūt. Et tres sūt q testimoniū dant in tra: sp̄s aq̄: ⁊ sāguis ⁊ hi tres vnū sunt. Si testimoniū hoīum accipim⁹ testimoniū dei maius est. Qm hoc ē testimoniū dei qd maius est: qm testificatus ē de filio suo. ¶ Qui credit in filiū dei: h3 testimoniū dei in se. Qui nō credit filio: mēdacē facit eū q2 non credit in testimonium qd testificatus est deus de filio suo. Et h ē testimoniū: qm vitā etnā dedit nobis de⁹ ⁊ hec vita in filio eius ē. Qui h3 filiū dei: hab3 vitam qui non habet filium dei vitā non habet. Hec scribo vobis vt sciatis qm vitā habetis eternā: q creditis i noie filij dei. Et hec est fiducia quā hēmus ad deū: q2 qdcunq3 petierim⁹: fm voluntatem eius audit nos. Et scimus quia audit nos: qcqd petierimus. Scimus: qm hēmus petitiones quas postulamus ab eo. Qui scit frēm suum peccare peccatum nō ad mortem: petat ⁊ dabit ei vita peccanti nō ad mortē. Est pctm̄ ad mortē nō p illo dico vt roget quis. Ois iniquitas peccatum ē: ⁊ ē pctm̄ ad mortē. Scimus: q2 ois q natus est ex deo nō peccat: sed gr̄a dei cōseruat eū: ⁊ malignus nō tanget eum. Scimus: qm ex deo sumus: ⁊ mundus totus in maligno positus est. Et scimus: qm filius dei venit ⁊ dedit nobis sēsum: vt cognoscamus deū verū: ⁊ simus i vero filio eius. Hic ē verus deus ⁊ vita etna. Filioli: custodite vos a simulacris.

B — i. Cor. i5. d.
C — Jo. 3. f.
D

Explicit ep̄la beati Johannis apostoli prima. Incipit argumentū in epistolā eiusdem scdam.

Usq3 adeo ad sctām feminam scribit: vt eandem dn̄am nō dubitet litteris appellare: cuius de3 filijs testimoniū ꝙ ambulent in vitate pbibet.

Explicit argumentum. Incipit epistola beati Johannis apostoli secunda.

Capitulum. .I.

Senior: electe dn̄e ⁊ natis eius q̄s ego diligo in vitate: ⁊ nō ego solus: sed ⁊ oēs q cognouerunt vitatem ppter vitatē q̄ pmanet i vobis: ⁊ vobiscū erit in eternū. Sit vobiscū gr̄a misericordia pax a deo pr̄e: et a xp̄o iesu filio pr̄is in vitate ⁊ charitate. Gauisus sū valde: qm inueni de filijs tuis ambulātes i vitate: sicut mandatū accepimus a pr̄e. Et nūc rogo te dn̄a nō tā q̄3 mandatum nouū scribēs tibi: s3 qd hūimus ab initio vt diligamus alterutrū. Et hec ē charitas vt ambulemus fm mādata eius. Hoc. n. est mandatū: vt quēadmodū audistis ab initio in eo ambuletis: qm multi seductores exierūt in mūdum q non ꝯfitent iesū xp̄m venisse in carnem. Hic est seductor ⁊ antixp̄s. Uidete vosmetipsos ne pdatis q̄ opati estis: s3 vt mercedē plenā accipiatis. Ois q recedit ⁊ nō pmanet in doctrina xp̄i: deū nō h3. Qui pmanet in doctrina: h pr̄em ⁊ filiū habet. Si qs venit ad vos ⁊ hāc doctrinā nō affert: nolite recipe eū in domū nec aue ei dixeritis. Qui. n. dic̄ illi aue cōicat opibus eius malignis. Ecce pdixi vobis vt i die dn̄i non ꝯfundamini. Plura hn̄s vobis scribere: nolui p charta3 ⁊ attramentum. Spero. n. me futurū apd vos: ⁊ os ad os loqui. ¶ vt gaudiū vr̄m plenū sit. Salutāt te filij sororis tue electe.

A
B
C
D
Job. i6. f.
i. Jo. i. d.

Explicit epistola beati Johannis apostoli secunda. Incipit argumentum in epistolam eiusdem tertiam.

Gaiu3 pietatis causa extollit atq3 vt in ipsa pietate maneat exhortatur: diotrepem impietatis ⁊ superbie causa obiurgat demetrio autem bonum testimonium perhibet cum fratribus vniuersis.

Explicit argumentum. Incipit epistola beati Johannis apostoli tertia.

Capitulum. I

A

Senior: gaio charissimo quem ego diligo in veritate. Charissime de omnibus orationem facio prospere te ingredi et valere sicut prospere agit anima tua. Gavisus sum valde venientibus fratribus et testimonium phibentibus veritati tue sicut tu in veritate ambulas. Maiorem

B

horum non habeo gratiam: quam vt audiam filios meos in veritate ambulare. Charissime: fideliter facis quicquid operaris in fratres et hoc in peregrinos qui testimonium reddiderunt charitati tue in conspectu ecclesie: quos benefacies deducens digne deo. Pro nomine enim eius profecti sunt

C

nihil accipientes a gentilibus. Nos ergo debemus suscipere huiusmodi: vt cooperatores simus veritatis. Scripsissem forsitan ecclesie: sed is qui amat primatum gerere in eis diotrepes: non recipit nos. Propter hoc si venero commoneam eius opera que facit verbis malignis garriens in nos. Et quasi non ei ista sufficiant: neque ipse suscipit fratres: et eos qui suscipiunt prohibet et de ecclesia eiicit. Charissime noli imi-

D

tari malum: sed quod bonum est. Qui benefacit: ex deo est: qui malefacit non vidit deum. Demetrio testimonium redditur ab omnibus et ab ipsa veritate: sed et nos testimonium perhibemus: et nosti quoniam testimonium nostrum verum est. Multa habui tibi scribere: sed nolui per attramentum et calamum scribere tibi. Spero autem protinus te videre: et os ad os loquemur. Pax tibi. Salutant te amici. Saluta tu amicos noiatim.

¶ Explicit epistola beati Johannis apostoli tertia. Incipit argumentum in epistolam beati Jude apostoli.

Judas apostolus: fratres de corruptoribus vie veritatis ita informat. vt illicitum esse differtet de sub iugo semel erutos servitutis denuo operam suam officiis nouare ferulibus.

¶ Explicit argumentum. Incipit epistola beati iude apostoli. Capitulum. I

A

Judas iesu xpi seruus: frater autem iacobi: his qui sunt in deo patre dilectis: et xpo iesu conseruatis et vocatis. Misericordia vobis et pax et charitas adimpleatur. Charissimi omnem sollicitudinem faciens scribendi vobis de communi vestra salute necesse habui scribere vobis deprecans supercertari semel tradite sanctis fidei. Subintroierunt n. quidam homines qui olim prescripti sunt in hoc iudicium impii domini nostri gratiam transferentes in luxuriam et solum dominatorem et dominum nostrum iesum xpm negantes.

B

Commonere autem vos volo scientes semel omnia: quoniam iesus populum de terra egypti saluans: secundo eos qui non crediderunt perdidit. Angelos vero qui non seruauerunt suum principatum: sed dereliquerunt suum domicilium. in iudicium magni dei vinculis eternis sub caligine reseruauit. Sicut sodoma et gomorra et finitime ciuitates simili modo exfornicate: et abeuntes post carnem alteram facti sunt exemplum ignis eterni penam sustinentes. Similiter et hi carnem quidem maculant: dominationem autem spernunt: maiestatem autem blasphemant. Cum michael archangelus cum diabolo disputans altercaretur de moysi corpore. non est ausus iudicium inferre blasphemie sed dixit. Imperet tibi deus. Hi

Zach. 3.
Eccle. 21.

C

autem quecunque quidem ignorant blasphemant quecunque autem naturaliter tanquam muta aialia norunt: in his corrumpuntur. Ve illis qui in via cayn abierunt: et errore balaam mercede effusi sunt: et in contradictione chore abierunt. ¶ Hi sunt in epulis suis macule conuiuantes: sine timore: semetipsos pascentes: nubes sine aqua que a ventis circumferuntur: arbores autumnales infructuose: bis mortue: eradicate: fluctus feri maris: despumantes suas confusiones: sidera errantia: quibus procella tenebrarum seruata est in eternum. Prophetauit autem et de his septimus ab adam enoch dicens: ¶ Ecce venit dominus in sanctis milibus suis facere iudicium contra omnes: et arguere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt: et de omnibus duris que locuti sunt contra deum peccatores impii. Hi sunt murmuratores querulosi: secundum desideria sua ambulantes et os eorum loquitur superbiam mirantes personas questus causa. Vos autem charissimi me-

2. Pe. i. d.

Esa. 3.
Mat. 24. d.
Apoc. i. b.

D

i. Timo. 4. a
2. Timo. 3. a
2. Pe. 3. a

mores estote verborum que predicta sunt ab apostolis domini nostri iesu christi: qui dicebant vobis. ¶ Quoniam in nouissimis temporibus venient illusores secundum desideria sua ambulantes in impietatibus. Hi sunt qui segregant semetipsos animales spiritum non habentes. Vos autem charissimi super edificantes vosmetipsos sanctissime vestre fidei in spiritu sancto orantes: vosmetipsos in dilectione dei seruate: expectantes misericordiam domini nostri iesu christi in vitam eternam. Et hos quidem arguite iudicatos illos: vos saluate de igne rapientes. Alijs autem miseremini in timore: odientes et eam que carnalis est maculatam tunicam. Ei autem qui potens est vos conseruare sine peccato: et constituere ante conspectum glorie sue immaculatos in exultatione: in aduentu domini nostri iesu christi: soli deo saluatori nostro: per iesum christum dominum nostrum gloria magnificentia imperium et potestas ante omnia secula: et nunc et in omnia secula seculorum. Amen.

¶ Explicit epistola beati Jude apostoli. Incipit prologus in apocalypsim beati Johannis apostoli.

Omnes qui pie volunt viuere in christo: sicut ait apostolus: persecutionem patiuntur iuxta illud. Fili accedens ad seruitutem dei: sta in timore: et preparā animam tuam ad temptationem. Temptatio nanque est vita hominis super terram. Ne autem fideles deficiant in his: consolatur eos dominus atque confirmat dicens. Vobiscum sum vsque ad consumationem seculi: et nolite timere pusillus grex. Propterea videns deus pater tribulationes quas passura erat ecclesia ab apostolis fundata supra petram christum vt minus timeatur: disposuit vna cum filio et spiritu sancto eas reuelare. Reuelauit autem tota trinitas christo secundum humanitatem Christus vero iohanni per angelum. Johannes ecclesie: de quo reuelatione hunc librum composuit. Unde et liber iste Apocalypsis dicitur: idest reuelatio: quia hic continentur que deus reuelauit iohanni et iohannes ecclesie: quanta scilicet ecclesia passa sit in tempore primitiuo: et nunc patiatur: et nouissime temporibus antichristi passura sit: quando tanta erit tribulatio vt si fieri posset etiam moueantur electi. Et que pro his et nunc et in futuro premia sit susceptura vt quos denunciata supplicia terrent: promissa premia letificent. Ideo iste liber inter reliquas scripturas noui testamenti prophetie nomine censetur quod alijs est excellentior prophetijs. Sicut enim nouum testamentum prestat veteri: euangelium legi: ita hec prophetia prophetijs veteris testamenti: quia de christo et ecclesia magna ex parte iam adimpleta sacra denunciat. Vel etiam ideo: quia cum alijs vnipharia: isti tripharia data est prophetia simul. scilicet preterito et presenti et futuro. Ad cuius confirmandam auctoritatem occurrit iam auctoritas mittentis deferentis et accipientis. Mittentis. scilicet trinitatis: et deferentis scilicet angeli. et accipientis. scilicet iohannis. Cum autem iohanni hec in visione fuerunt reuelata: et sint tria genera visionum: sub quo genere continetur videndum est. Visio enim alia corporalis quando videlicet corporalibus oculis aliquid videmus. Alia spiritualis seu imaginaria cum videlicet dormientes vel vigilantes imagines rerum cernimus quibus aliquid significatur: sic vidit pharao spicas et moyses rubum ardere: ille dormiens: iste vigilans. Alia intellectualis: quando videlicet spiritu sancto reuelante intellectui mentis veritatem mysteriorum sicut est capimus: quo vidit iohannes que in hoc libro referuntur. Non enim figuras tantum spiritu vidit: sed et earum significata mente intellexit. Vidit autem iohannes et scripsit in pathmos insula relegatus a domitiano in exilio principe impijssimo: hac eum ad scribendum compellente causa: quia dum exul teneretur a domitiano in pathmos insula in ecclesijs quibus preerat multa pullularunt atque inoleuerunt vitia atque diuerse hereses. Erant enim quidam heretici ibi dicentes christum non fuisse ante mariam: quia temporaliter de ea natus erat: quos iohannes in principio euangelij sui redarguit dicens. In principio erat verbum. Et in hoc libro cum dicit alpha et o. idest principium et finis. Dicebant etiam quidam ecclesiam pondere tribulationum ante finem seculi defituram: et pro labore non premium eternum suscepturam. Horum ergo errores volens destruere iohannes: ostendit christum principium esse et finem. Unde esaias. Ante me non est formatus deus et post me non erit. Et ecclesiam per exercitium tribulationum non desinere: sed proficere: et pro his brauium eternum recipere. Scribit autem iohannes septem ecclesijs asie. et earum septem episcopis de predictis instruens: et in eis per camtotam generalem ecclesiam docens. Est ita que ma

teria iohãnis in h ope status spãliter asia
ne eccl'ie: necnõ ⁊ totius videlicȝ q̃ in pñti
patiat: ⁊ in futuro receptura sit. Intẽtio
vero eius est monere ad patientiã q̃ seruã
da est. Tum qr breuis labor: tuȝ qr pmiũ
magnũ. Modus tractandi talis: primo
pmittit plogũ ⁊ salutationem: vbi reddit
auditores benignos ⁊ attentos: q̊ pmisso
accedit ad narrationẽ. Ante narrationeȝ
vero oñdit xp̃m esse ab eterno sine pnci-
pio ⁊ fine. Inducẽs ip̃m loquentẽ. Ego
sum alpha ⁊ o. i. principiũ ⁊ finis. Po-
stea accedens ad narrationẽ distinguit se
ptẽ visiones qbus terminatis iste liber cõ
sũmatur. Premittit aũt plogum dicens.
Apocalypsis iesu xp̃i: subaudis hic est: si
cut in alijs: visio esaie hec est ⁊ parabole
salomonis sunt hec.

Item alius plogus in Apocalypsim.

IOhannes ap̃l's ⁊ euangelista
a xp̃o electus atq̃ȝ dilectus in
tanto amore dilectionis vbe-
rior habitus ẽ: vt in cena sup̃
pectus ei⁹ recũberet: ⁊ ad cru
cẽ astanti soli matrẽ ppriam cõmendasseȝ
vt quẽ nubere volentem ad amplexũ vir
ginitatis asciuerat: ipsi etiaȝ custodiendã
virginem tradidisset. Hic itaq̃ȝ cum pro
pter verbũ dei ⁊ testimoniũ iesu xp̃i i pa-
thmos īsulam sortiret exiliũ: illic ab eodẽ
apocalypsis põstensa describit: vt sicut in
pncipio canonis: idest libri geneseos: in
corruptibile pncipiũ pnotatur: ita etiã in-
corruptibilis finis per virginẽ in apoca-
lypsi redderet dicentis. Ego suȝ alpha ⁊
o: initium ⁊ finis. Hic est iohãnes: q sci-
ens superuenisse sibi diem egressionis de
corpore: conuocatis in epheso discipulis
descendit in defossum sepulture sue locuȝ
oratione q̃ȝ completa reddidit spũm: tam
a dolore mortis factus extraneus q̃ȝ a cor
ruptione carnis noscitur alienus. Cuius
tamen scripture dispositio vel libri ordina
tio ideo a nobis per singula non exponit
vt nescientibus inquirendi desideriũ col
locetur: ⁊ querẽtibus laboris fructus: ⁊
deo magisterij doctrina seruetur.

¶ Explicit plogus. Incipit argumẽtũ.

APocalypsis iohannis tot ha
bet sacramenta quot verba.
Paruȝ dixi: ⁊ pro merito vo
luminis laus omnis inferior
est. In verbis singulis mul-
tiplices latent intelligentie.

¶ Explicit argumentum. Incipit liber
Apocalypsis beati Iohannis apostoli.
Capitulum. I

a

APocalypsis
iesu christi quam dedit
illi deus palaȝ facere ser
uis suis que oportet fie
ri cito. Et significauit
mittens per angelũ suũ
seruo suo iohãni qui te-
stimoniuȝ perhibuit verbo dei: ⁊ testimo
nium iesu xp̃i q̃cunq̃ȝ vidit. Beatus qui
legit ⁊ audit verba pphetie huius: ⁊ ser-
uat ea que in ea scripta sunt. Tempus. n.
ppe est. Iohannes septẽ ecclesijs q̃ sunt
in asia. Gratia vobis ⁊ pax ab eo qui est

b

⁊ qui erat ⁊ qui venturus est: ⁊ a septẽ spi
ritibus qui in ɔspectu throni eius sunt: ⁊
a iesu xp̃o qui est testis fidelis primogeni
tus mortuorꝝ ⁊ princeps regum terre: ¶ q
dilexit nos ⁊ lauit nos a peccatis nostris
in sanguine suo: ⁊ fecit nos regnum ⁊ sa-
cerdotes deo ⁊ pr̃i suo: Ipsi gloria ⁊ im-
perium in secula seculorꝝ. Amen. ¶ Ecce
venit cum nubibus: ⁊ videbit eũ omnis
oculus: ⁊ qui eum pupugerunt. Et plan
gent se super eum oẽs tribus terre: etiam
amẽ. ¶ Ego sũ alpha ⁊ o: pncipiuȝ ⁊ finis
dicit dñs deus qui est ⁊ qui erat ⁊ qui vẽ-
turus est oĩpotens. Ego iohãnes frater
vester ⁊ particeps in tribulatiõe ⁊ regno
⁊ patientia in iesu christo fui in insula que
appellatur pathmos propter verbum dei
⁊ testimimonium iesu. ¶ Fui in spiritu in
dominica die. Et audiui post me vocem
magnam tanq̃ȝ tube dicentis. Quod vi-
des scribe in libro: ⁊ mitte septem eccl'ijs
que sunt in asia epheso ⁊ smyrne ⁊ perga
mo ⁊ thiatyre ⁊ sardis ⁊ philadelphie ⁊ la
oditie. Et conuersus sum vt viderẽ vocẽ
que loquebat mecum. Et conuersus vi-
di septem candelabra aurea: ⁊ in medio se
ptem candelabrorum aureorꝝ similẽ filio

Heb. 9. b.
i. Ioh. 1. d.
Esa. 3.
Mat. 24. d.
Iudc. i. c.
ĩ. 22. c.

c

ĩ. 4. a.

ī.2.c.⁊.19.c — D — ī.19.c. — Mt.17.a — Esa.44. — ī.22.c. — Esa.22. — ī.3.b. — Job.12.

hoīs vestitum podere: ⁊ p̄cinctū ad mammillas zona aurea. Caput aūt ei⁹ ⁊ capilli erāt cādidi tāq̄ lana alba ⁊ tāq̄ nix. ¶ Et oculi ei⁹ velut flāma ignis: ⁊ pedes eius similes aurichalco sicut ī camino ardenti Et vox illi⁹ tāq̄ vox aquarū multaruz. ⁊ habebat ī dextera sua stellas septē. ¶ Et de ore ei⁹ gladi⁹ vtraq̄ parte acutus exibat ¶ ⁊ facies ei⁹ sicut sol lucet ī virtute sua. Et cū vidissem eū: cecidi ad pedes ei⁹ tanq̄ mortuus. Et posuit dexteram suā sup me dicēs: Noli timere. ¶ Ego suz primus ⁊ nouissimus ⁊ viuus: ⁊ fui mortuus: ⁊ ecce suz viuēs ī secula seculoꝝ. ¶ ⁊ habeo claues mortis ⁊ inferni. Scribe ergo q̄ vidisti ⁊ que sūt: ⁊ que oportet fieri post hec Sacramentū septem stellarū q̄s vidisti in dextera mea ⁊ septē cādelabra aurea septē stelle angeli sūt septē ecclesiarū: ⁊ cādelabra septē: septez ecclesie sunt.

II

A — ī.3.a. — Luc.15.a — B — ī.3.b.

ET āgelo ephesi eccl'ie scribe Hec dicit q tenet septem stellas in dextera sua q ambulat ī medio septē cādelabroꝝ aureorum. Scio opera tua ⁊ laborē ⁊ patiētiā tuā: ⁊ q2 nō potes sustinere malos. Et tēptasti eos q se dicūt apostolos esse ⁊ nō sūt: ⁊ iuenisti eos mēdaces. Et patiētiā habes. ⁊ sustinuisti ꝓpt nomē meū: ⁊ nō defecisti. Sed habeo aduersū te pauca: q᷑ charitatē tuā primā reliquisti. Memor esto itaq̄ vnde excideris. ¶ ⁊ age pniam ⁊ p̄ma opera fac. Sin aūt venio tibi ⁊ mouebo cādelabrū tuum de loco suo: ¶ nisi pniam egeris. Sz hoc habes: q2 odisti facta nicolaitarū: q̄ ⁊ ego odi. Qui habet aurē audiat: qd spūs dicat ecclesijs. Vincēti dabo edere d̄ ligno vite: qđ est in paradiso dei mei. Et angelo smyrne ecclesie scribe. Hec dicit p̄m⁹ ⁊ nouissimus: q fuit mortu⁹ ⁊ viuit. Scio tribulationē tuā ⁊ paupertatē tuā: sed diues es ⁊ blasphemaris ab his q se dicunt iudeos esse ⁊ nō sunt: sed sunt synagoga sathane. Nihil hoꝝ timeas q̄ passurus es Ecce missurus ē diabolus aliquos ex vobis in carcerē vt tēptemini: ⁊ habebitis tribulationē dieb⁹ decē. Esto fidelis vsq̄ ad mortem: ⁊ dabo tibi coronam vite. Qui hz aurē audiat: qd spūs dicat ecclijs ¶ Qui vicerit nō ledet a morte secūda. Et angelo pergami ecclesie scribe. Hec dicit q habet rhumpheā ex vtraq̄ pte acutā

C — ī.1.c.⁊19.c. — D — Job.24. — Esa.22. — Eccle.17. — Ezech.18. — Mt.4.e — Mr.1.c. — Luc.15.a — Act.3.d. — ī.19.c — Ps.2.

Scio vbi habitas: vbi sedes est sathane: ⁊ tenes nomen meū ⁊ nō negasti fidē meam. Et in dieb⁹ illis antiphas testis me⁹ fidelis q occisus ē apud vos vbi sathanas habitat. Sz habeo aduersus te pauca: q2 habes illic tenentes doctrinā balaam qui docebat balac mittere scādalū coram filijs israel edere ⁊ fornicari: ita habes ⁊ tu tenētes doctrinā nicolaitarū. Similiter penitētiā age: si quo minus: veniā tibi cito ⁊ pugnabo cū illis ī gladio oris mei. Qui habet aurē audiat: qd spūs dicat ecclesijs Vincēti dabo māna absconditū: ⁊ dabo illi calculū candidū ⁊ in calculo nomē nouum scriptū: quod nemo scit nisi q accipit Et āgelo thiatyre ecclesie scribe. Hec dicit filius dei. ¶ qui habet oculos tanq̄ flāmā ignis ⁊ pedes ei⁹ similes aurichalco. Noui opera tua ⁊ fidē ⁊ charitatē tuam ⁊ ministeriū ⁊ patientiā tuā: ⁊ opera tua nouissima plura p̄oribus. Sz habeo aduersus te pauca: q2 pmittis mulierē hiezabel q̄ se dicit ꝓphetem docere ⁊ seducere seruos meos fornicari ⁊ manducare de idolotitis. ¶ Et dedit illi tēpus vt penitentiā ageret: ⁊ nō vult penitere a fornicatione sua. Ecce ego mitto eā in lectū ⁊ q mechātur cū ea in tribulatiōe maxima erūt. ¶ nisi pniam ab operibus suis egerint: ⁊ filios eius interficiā in mortem: ⁊ scient oēs ecclesie q2 ego sum scrutans renes ⁊ corda: ⁊ dabo vnicuiq̄ vestrū ſm opera sua Vobis aūt dico ⁊ ceteris q thiatyre estis quicūq̄ nō habent doctrinā hanc ⁊ q nō cognouerunt altitudinem sathane quēadmodum dicunt: non mittam super vos aliud pondus: tamen id quod habetis tenete donec veniaz. Et qui vicerit ⁊ custodierit vsq̄ in finem opera mea: dabo illi potestatem super gentes: ¶ ⁊ reget eas in virga ferrea ⁊ tanq̄ vas figuli cōfringētur: sicut ⁊ ego accepi a patre meo ⁊ dabo illi stellam matutinam. Qui habet aurez audiat: quid spiritus dicat ecclesijs.

Capitulum. III

A

ET angelo ecclesie sardis scribe. Hec dicit qui habet septem spiritus dei ⁊ septez stellas. Scio opera tua. quia nomē habes q᷑ viuas: ⁊ mortuus es. Esto vigilans: ⁊ confirma cetera que moritura erant. Non enim inuenio opera tua plena coram deo meo. In

i. Thessa. 5. a
i. Pe. 3. c
B

mente ergo habe qualiter acceperis et audieris et serua: et penitentiā age. ¶ Si ergo nō vigilaueris veniā ad te tanquam fur et nescies qua hora veniā ad te Sed hēs pauca noīa in sardis q nō inquinauerūt vestimenta sua: et ambulabūt mecum in albis: quia digni sūt. ¶ Qui vicerit sic vestiet vestimētis albis: et nō delebo nomē ei9 de libro vite: et confitebor nomē ei9 coram pre meo et coram āgelis ei9. Qui hȝ aurē audiat. qd spūs dicat eccl'ijs. Et āgelo philadelphie ecclesie scribe. ¶ Hec dicit sanct9 et verus q habet clauē dauid q aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit. Scio opa tua Ecce dedi corā te ostiū apertū qd' nēo pōt claudere. quia modicā habes virtutē. et seruasti verbū meū et nō negasti nomē meū Ecce dabo de synagoga sathane q dicunt se iudeos esse et nō sūt. sed mētiunt. Ecce faciā illos vt veniāt et adorēt añ pedes tuos: et sciēt quia ego dilexi te. Qm̄ fuasti verbū patientie mee. et ego seruabo te ab hora tēptationis q̄ vētura est in orbē vniuersum tēptare habitantes in terra. Ecce venio cito. Tene qd' habes: vt nemo accipiat coronā tuam. Qui vicerit faciā illū colūnam in tēplo dei mei. et foras nō egredietur amplius. Et scribā sup eū nomē dei mei et nomē ciuitatis dei mei noue hierusalē: q̄ descendit de celo a deo meo: et nomē meum nouū. Qui habet aurē audiat qd spiritus dicat ecclesijs. Et angelo laodicie eccl'sie scribe. Hec dicit amen testis fidelis et verus: q est pncipium creature dei. Scio opera tua: quia neq3 frigidus es neq3 calidus: vtinam frigidus esses aut calidus: sed quia tepidus es: et nec frigidus nec calidus. incipiam te euomere ex ore meo: quia dicis q3 diues sum et locupletatus et nullius egeo: et nescis quia tu es miser et miserabilis: et pauper et cecus et nudus. Suadeo tibi emere a me aurū ignitū probatum vt locuples fias: et vestimentis albis induaris: vt nō appareat cōfusio nuditatis tue et collyrio iunge oculos tuos vt videas. Ego quos amo: arguo et castigo Emulare ergo et pniam age. Ecce sto ad ostiū et pulso: Si quis audierit vocē meā et aperuerit mihi ianuā intrabo ad illū: et cenabo cū illo. et ipe mecum. Qui vicerit dabo ei sedē mecū i throno meo sic et ego vici et sedi cū pre meo i throno ei9. Qui hȝ aurē audiat: qd spūs dicat eccl'ijs.

i. 2. b.

i. i. d.
Esa. 22.
Job. 12.

C

D

Capitulum. IIII.

A

Post hec vidi: et ecce ostiū aptū in celo: et vox pma quā audiui tanquam tube loquētis mecū dicēs. Ascende huc et ostēdam tibi q̄ oportet fieri cito. ¶ Post hec statim fui in spū. Et ecce sedes posita erat in celo et supra sedē sedēs. Et q sedebat silis erat aspectui lapidis iaspidis et sardinis: et iris erat in circuitu sedis silis visioni smaragdine. Et in circuitu sedis sedilia vigintiquattuor. et sup thronos vigintiquattuor seniores sedentes circuamicti vestimētis albis: et i capitib9 eoꝝ corōas aureas. Et de throno pcedebāt fulgura et voces et tonitrua: et sepē lāpades ardētes añ thronū q̄ sūt septē spūs dei. Et i cōspectu sedis tanquam mare vitreū sile crystallo: et i medio sedis et i circuitu sedis quattuor aialia plena oculis añ et retro. Et aial pmū sile leoni et scdm sile vitulo: et tertiū aial hñs faciē qsi hois: et quartū animal sile aqle volanti. Et quattuor aialia singula eoꝝ habebāt alas senas: et in circuitu et intus plena sūt oculis. Et requiē nō habebāt die ac nocte dicētia. ¶ Sanctus scūs sanctus dñs deus oīpotens: q erat et q ē et q vēturus est. Et cū darēt illa aialia gl'iam et honorem et benedictionem sedenti sup thronū viuēti in secula seculoꝝ pcidebāt vigintiquattuor seniores añ sedentē i throno et adorabāt viuētē i secula seculoꝝ: et mittebāt coronas suas añ thronū dicētes Dignus es domine deus noster accipere gloriam et honorem et virtutem: quia tu creasti omnia: et pper voluntatē tuam erant et creata sunt.

5. i. c.

B

C

D
Esa. 6.

V

A

Et vidi in dextera sedentis supra thronum librum scriptum intus et foris signatum sigillis septem. Et vidi angelum fortem et predicantem voce magna. Quis est dignus aperire librum et soluere signacula eius. Et nemo poterat neq3 in celo neq3 i terra neq3 subtus terram aperire librum: neq3 respicere illum. Et ego flebam multum. quoniā nemo dignus iuentus est aperire librum nec videre eū. Et vnus de seniorib9 dixit mihi. Ne fleueris. Ecce vicit leo de tribu iuda radix dauid apire libꝝ et soluē septē signacula ei9. Et vidi et ecce i medio thro

ni τ q̄ttuoꝛ aialiū τ in medio seniō ꝙ agnū stātē tanq̄ occisum habentē coꝛnua septem τ oculos septē q̄ sunt septē spūs dei missi i oēm terraꝫ. Et venit τ accepit de dextera sedētis in thꝛono libꝝ. ¶ τ cū aperuisset libꝝ: quattuoꝛ aialia τ vigintiquattuoꝛ senioꝛes ceciderūt coꝛā agno habentes singuli citharas τ phialas aureas plenas odoramētoꝝ q̄ sunt oꝛationes sanctoꝝ: τ cātabāt canticū nouum dicentes. Dignus es dñe accipere libꝝ τ aperire signacula ei⁹ ¶ quoniā occisus es τ redemisti nos deo i sanguine tuo ex oī tribu τ lingua τ populo τ natione: τ fecisti nos deo nostro regnū τ sacerdotes τ regnabimus super terram. Et vidi τ audiui vocē āgeloꝝ multoꝝ in circuitu thꝛoni τ aialiū τ senioꝛuꝫ. ¶ τ erat numerus eoꝝ milia miliū dicētiū voce magna. Dignus est agnus qui occisus est accipere v̄tutē τ diuinitatē τ sapiētiā: τ foꝛtitudinē τ honoꝛē τ gloꝛiā τ bñdictionē. Et oēm creaturā q̄ in celo est τ super terrā τ sub terra: τ que sunt in mari: τ que in eo: oēs audiui dicentes sedenti i thꝛono τ agno. Bñdictio τ honoꝛ τ glīa τ ptās in secula seculoꝝ. Et q̄ttuoꝛ aialia dicebāt amen. Et vigintiq̄ttuoꝛ senioꝛes ceciderūt in facies suas: τ adoꝛauerūt viuentē in secula seculoꝝ.

[Margin: j.6.a. C — j.7.d. — D — Job.25. Daniel.7. Zach.9.]

VI

Et vidi ꝙ aperuisset agnus vnuꝫ de septē sigillis: τ audiui vnū de q̄ttuoꝛ aialibus dicens tanq̄ vocē tōitrui. Veni τ vide. Et vidi: τ ecce equ⁹ albus τ qui sedebat sup illū habebat arcū: τ data ē ei coꝛona: τ exiuit vincēs vt vinceret. Et cū aperuisset sigillū secundū audiui secūdū animal dicens. Veni τ vide. Et exiuit alius equus rufus: τ q̄ sedebat sup illū datū est ei vt sumeret pacē de tra: τ vt inuicē se interficiant: τ dat⁹ ē ei gladius magnus. ¶ Et cū aperuisset sigilluꝫ tiū audiui tertiū aial dicēs. Veni τ vide Et ecce equus niger: et q̄ sedebat sup illū habebat staterā in manu sua. Et audiui tanq̄ vocē in medio q̄ttuoꝛ aialiū dicentiuꝫ. Bilibꝛis tritici denario vno: et tres bilibꝛes hoꝛdei dēario vno: et vinū et oleū ne leseris. Et cū apuisset sigillū q̄rtū audiui vocē q̄rti aialis dicētis. Veni τ vide. Et ecce equus pallidus: et q̄ sedebat sup euꝫ nomē illi moꝛs: et infernus seq̄baꝛ eum. Et data est illi ptās sup q̄ttuoꝛ ptes terre: et interficere gladio fame et moꝛte et bestijs terre. Et cū aperuisset sigillum q̄ntū: vidi subtus altare aīas interfectoꝝ ꝓpter verbum dei: et ꝓpter testimoniuꝫ qđ hēbāt. Et clamabāt voce magna dicētes. ¶ Vſq̄ꝫ dñe scūs et verus nō iudicas et nō vidicas sanguinē nr̄m de his q̄ habitāt i terra? Et date sunt illis singule stole albe: et dictū est illis vt requiescerēt adhuc tp̄s modicū donec cōpleanꝛ ꝯserui eoꝝ et fratres eoꝝ q̄ interficiendi sunt sicut et illi. Et vidi cū apuisset sigillū sextū: ¶ Et ecce terre motus magn⁹ factus est. Et sol factus ē niger tanq̄ saccus cilicinus: et luna tota facta est sicut sanguis: et stelle de celo ceciderunt sup terrā: sicut fic⁹ emittit grossos suos cū a vento magno moueꝛ. Et celuꝫ recessit sicut liber inuolutus et oīs mons et insule de locis suis mote sunt. Et reges terre et p̄ncipes et tribuni et diuites et foꝛtes: et oīs s̄uus et liber abscōderunt se in speluncis: et in petris mōtiū. ¶ Et dicunt montibus et petris cadite sup nos: et abscōdite nos a facie sedentis sup thꝛonum et ab ira agni: q̄m venit dies magnus ire ipsoꝝ. Et q̄s poterit stare.

[Margin: A — s.5.b. B — C — j.19.a. — Mt.27.f. D — j.9.b. Esa.2. Luc.23.e. Osee.10.]

VII

Post hec vidi quattuoꝛ āgelos stātes super quattuoꝛ angulos terre tenētes quattuoꝛ ventos terre ne flarent sup terrā: neq̄ꝫ super mare neq̄ꝫ i vllā arboꝛē. Et vidi alterū angelū ascendentē ab oꝛtu solis habentē signū dei viui: et clamauit voce magna q̄ttuoꝛ angelis q̄bus datū ē nocere terre et mari dicens. ¶ Nolite nocere terre et mari neq̄ꝫ arboribus quoadusq̄ꝫ signemus s̄uos dei nr̄i in frontibus eoꝝ. Et audiui nūeꝝ signatoꝝ centū quadragintaq̄ttuoꝛ milia signati ex omi tribu filioꝝ israel. ¶ Ex tribu iuda. xij. milia signati. Ex tribu ruben. xij. milia signati. Ex tribu gad. xij. milia signati. Ex tribu Aser. xij. milia signati. Ex tribu neptalim. xij. milia signati. Ex tribu manasse. xij. milia signati. Ex tribu symeon. xij. milia signati. Ex tribu leui. xij. milia signati. Ex tribu isachar. xij milia signati. Ex tribu çabulō. xij. milia signati. Ex tribu ioseph. xij. milia signati. Ex tribu beniamin. xij. milia signati. Post hec vidi turbā magnam quā dinumerare nemo poterat ex oibus gentibus et tribubus et populis et linguis stantes

[Margin: A — B — j.9.a. Ezech.9. Exo.10. B j.19.a.]

ante thronū et in cōspectu agni amicti sto
lis albis: et palme in manibus eorum. Et cla
mabant voce magna dicētes. Salus deo
nr̄o q sedet super thronū et agno. Et oēs
angeli stabāt in circuitu throni et seniorū
et quattuor aialiū: et ceciderūt i cōspectu thro
ni in facies suas: et adorauerunt deū dicē
tes. Amē. Bñdictio et claritas et sapia:
et gratiarum actio: honor et virtus et fortitudo
deo nr̄o in secula seculorum. Amen. Et rñ
dit vnus de senioribus et dixit mihi. Hi
q amicti sunt stolis albis q sūt et vñ vene
rūt? Et dixi illi. Dñe mi tu scis: et dixit mi
hi. Hi sūt q venerūt de tribulatione mag
et lauerūt stolas suas: et dealbauerūt eas
in sanguine agni. ¶ Ideo sūt ante thronū
dei et seruient ei die ac nocte in tēplo eius
et q sedet in throno habitabit super illos.
Nō esuriēt neqȝ sitient amplius: neqȝ ca
det sup illos sol neqȝ vllus estus: qm̄ agnus
q in medio throni ē reget illos: et deducet
eos ad vite fontes aquarum: et absterget de
us omnem lachrymā ab oculis eorum.

Capitulum VIII.

Et cū aperuisset sigillū septimū:
factū est silentiū in celo q̄si media
hora: et vidi septē angelos stātes
in conspectu dei: et date sunt illis septē tu
be. Et alius angelus venit et stetit añ al
tare hñs thuribulū aureum et data sunt il
li incēsa multa: vt daret de orōnibus sctōrum
oium sup altare aureū qd̄ est añ thronū dī
Et ascēdit fumus incensorum de orōnibus
sctōrum de manu angeli coram deo. Et acce
pit angelus thuribulū aureū: et impleuit
illud de igne altaris: et misit in terrā: et fa
cta sunt tonitrua et voces et fulgura et ter
remotus magnus: et septem angeli q ha
bebant septē tubas pparauerunt se vt tu
ba canerent. Et pmus angelus tuba ceci
nit. Et facta ē grādo et ignis: mixta i san
guine: et missum est in terra. Et tertia ps
terre combusta est. et tertia pars arborum
concremata est: et omne fenum viride cō
bustum est. Et secundus angelus tuba ce
cinit. et tanqȝ mōs magnus igne ardens
missus est in mare. Et facta est tertia pars
maris sanguis: et mortua est tertia pars
creature eorum que habebant animas in
mari: et tertia pars nauium interijt. Et ter
tius angelus tuba cecinit et cecidit de celo
stella magna ardens tanqȝ facula. Et ce
cidit in tertiam partē fluminum et in fon
tes aquarum: et nomen stelle dicitur absin
thium. Et facta est tertia pars aquarum i ab
sinthiū: et multi hoium mortui sunt de aqs
q2 amare facte sunt. Et qrtus angelus ce
cinit: et pcussa ē tertia ps solis et tertia ps
lune et tertia pars stellarum: ita vt obscura
retur tertia ps eorum et diei nō luceret pars
tertia et noctis similiter. Et vidi et audiui
vocem vnius agle volantis per medium
celi dicentis voce magna. Ve ve ve habi
tantibus in terra de ceteris vocibus triū
angelorum qui erant tuba canituri. IX

Et qntus angelus tuba cecinit: et
vidi stellā de celo cecidisse i terrā
et data ē ei clauis putei abyssi. ¶ Et
apuit puteū abyssi. ¶ Et ascēdit fumus putei
sicut fumus fornacis magne: et obscuratus
est sol et aer de fumo putei. Et de fumo pu
tei exierunt locuste in terrā: et data est illis
potestas sicut habent ptātem scorpiones
terre. ¶ Et pceptum est illis ne lederēt fe
num terre: neqȝ omne viride neqȝ omnē
arborem: nisi tm̄ hoies qui non habēt si
gnum dei in frontibus suis. Et datum est
illis ne occiderent eos: sed vt cruciarent
mensibus quinqȝ. Et cruciatus eorum vt cru
ciatus scorpij: cū percutit hoiem. Et i die
bus illis q̄rent hoies mortē: et nō inueniēt
eā: et desiderabūt mori et fugiet mors ab
eis. Et similitudies locustarum similes eqs
paratis in prelium: et super capita earum
tanqȝ corone similes auro: et facies earum
sicut facies hoium. Et habebant capillos
sicut capillos mulierū: et dentes earum sicut
dentes leonū erant. Et habebant loricas
sicut loricas ferreas et vox alarum earum si
cut vox curruum equorum multorum cur
rentium in bellum. Et habebant caudas
similes scorpionum: et aculei erant in cau
dis earum: et potestas earum nocere ho
minibus mensibus quinqȝ. Et habebāt
super se regem angelum abyssi cui nomē
hebraice abaddon: grece autem apollion
et latine habens nomen exterminās. Ve
vnum abijt et ecce veniunt adhuc duo ve
post hec. Et sextus angelus tuba cecinit:
et audiui vocem vnam ex quattuor cor
nibus altaris aurei quod est ante oculos
dei dicentem sexto angelo qui habebat tu
bam. Solue quattuor angelos qui alli
gati sunt in flumine magno eufraten.

D · I.5.c. · Esa.31. · Hiere.5. · [illegible] · A · B · C · D

A · I.20.a. · I.14.c. · I.19.a. · Exo.10. · Ezech.9. · S.7.a. · B · S.6.d. · Esa.2. · Osee.10. · Luc.23.e · Sap.16. · C

Et soluti sunt quattuor angeli qui parati erant in horam et diem et mensem et annum vt occiderent tertiã partẽ hoium. Et numerus eqstris exercitus vicies milies dena milia: ꝛ audiui numerũ eoꝝ. Et ita vidi equos in visione: ꝛ q sedebãt super eos: hebant loricas igneas ꝛ hyacinthias ꝛ sulphureas: ꝛ capita eqꝝ erãt tãq̃ capita leonũ: ꝛ de ore eoꝝ ꝓcedit ignis ꝛ fumus ꝛ sulphur. Et ab his tribus plagis occisa est tertia pars hoium de igne ꝛ de fumo ꝛ sulphure q ꝓcedebant ex ore ipsoꝝ. Potestas. n. equoꝝ in ore eoꝝ est: ꝛ in caudis eoꝝ. Nã caude eoꝝ similes serpẽt ibꝰ habentes capita: ꝛ in his nocent. Et ceteri hoies q nõ sunt occisi in his plagis: neq̃ pniam egeruut de operibus manuũ suaꝝ vt nõ adorarent demonia ꝛ simulacra aurea ꝛ argentea ꝛ erea ꝛ lapidea ꝛ lignea q̃ neq̃ videre possunt neq̃ audire neq̃ ambulare: ꝛ nõ egerũt pniam ab homicidijs suis: neq̃ a veneficijs suis: neq̃ a fornicatione sua: neq̃ a furtis suis.

X

A — Et vidi aliũ angelũ fortẽ descendentẽ de celo amictũ nube ꝛ iris i capite eius. Et facies eius erat vt sol ꝛ pedes eius tãq̃ colũna ignis. Et habebat in manu sua libellũ apertũ: ꝛ posuit pedẽ suũ dextrũ supra mare: sinistrũ autẽ sup terrã: ꝛ clamauit voce magna quẽ ad modũ cũ leo rugit. Et cũ clamasset: locuta sunt septẽ tonitrua voces suas. B — Et cũ locuta fuissent septẽ tonitrua voces suas: ꝛ ego scripturus erã. Et audiui vocẽ de celo dicentẽ mihi. Signa q̃ locuta sũt septem tonitrua: ꝛ noli ea scribere. C (Daniel. 12.) — Et angelus quẽ vidi stantẽ supra mare ꝛ supra terram leuauit manũ suam ad celum. ¶ ꝛ iurauit p viuentẽ in secula seculoꝝ q creauit celum ꝛ ea q̃ in eo sunt: ꝛ terrã ꝛ ea que in ea sũt ꝛ mare ꝛ ea que in eo sunt: q꞉ tempus nõ erit amplius: sed in diebus vocis septimi angeli: cũ ceperit tuba canere: ꝯsũmabit mysteriũ dei: sicut euangeliçauit p seruos suos ꝓphetas. D — Et audiui vocẽ de celo iterũ loquentẽ mecum ꝛ dicentẽ. Uade ꝛ accipe librũ apertũ de manu angeli stantis supra mare ꝛ sup terrã. Et abij ad angelũ dicens ei vt daret mihi librum: ꝛ dixit mihi. (Ezech. 3.) ¶ Accipe librũ ꝛ deuora illum: ꝛ faciet amaricari ventrẽ tuũ: sed in ore tuo erit dulce tanq̃ mel. Et accepi librum de manu angeli ꝛ deuoraui illum: ꝛ erat in ore meo tanq̃ mel dulce. Et cum deuorassem eum amaricatus est venter meus. Et dixit mihi. Oportet te iterum prophetiçare gentibus ꝛ populis ꝛ linguis ꝛ regibus multis.

XI

A — Et datus est mihi calamus similis virge ꝛ dictum est mihi. Surge ꝛ metire templũ dei ꝛ altare: ꝛ adorantes in eo. Atrium ãt quod est foris templum eijce foras: ꝛ ne metiaris illud: qm̃ datum est gentibus. Et ciuitatem sanctam calcabunt mensibus quadragintaduobus Et dabo duobus testibus meis: ꝛ ꝓphetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis. Hi sunt due oliue ꝛ duo cãdelabra in conspectu dñi terre stãtes. Et siquis voluerit eos nocere: ignis exiet de ore eoꝝ: ꝛ deuorabit inimicos eoꝝ: ꝛ siqs voluerit eos ledere: sic oportet eum occidi. B — Hi habent potestatẽ claudendi celum ne pluat diebus ꝓphetiẽ illoꝝ: ꝛ ptãtem habent sup aquas conuertendi eas in sanguinem: et percutere terram omni plaga quotienscunq̃ voluerint. (Daniel. 7.) ¶ Et cum finierint testimonium suum. Bestia q̃ ascendit de abysso faciet aduersus eos bellum ꝛ vincet illos: et occidet eos. Et corpora eorũ iacebunt in plateis ciuitatis magne: q̃ vocatur spiritaliẽ sodoma et egyptus vbi et dñs eoꝝ crucifixus est. Et videbunt de tribubus et populis et linguis et gentibꝰ corpora eoꝝ per tres dies et dimidium: et corpora eoꝝ non sinent poni in monumẽtis. C — Et inhabitantes terram gaudebunt super illos et iocundabuntur: et munera mittent inuicem: quoniam hi duo ꝓphete cruciauerunt eos qui habitabant sup terram. Et post dies tres et dimidium spũs vite a deo intrauit in eos. (Ezech. 37.) ¶ Et steterunt super pedes suos et timor magnus cecidit super eos qui viderunt eos. Et audierunt vocem magnam de celo dicentẽ eis Ascendite huc. Et ascenderũt in celũ i nube: et viderũt illos inimici eoꝝ. (Act. 1. b. Luc. 24. g.) ¶ Et i illa hora factus est terremotus magnus: et decima pars ciuitatis cecidit. D — Et occisa sunt in terremotu nomina hominum septem milia: et reliqui in timorẽ sunt missi: et dederũt gloriã deo celi. Ue scd̃m abijt: et ecce ve tertiũ venit cito. Et septimꝰ ãgelus tuba cecinit. et facte sũt voces magne i ce/

to dicētes. Factū ē regnū huius mūdi dn̄i nostri et xp̄i eius: et regnabūt in secula seculoꝝ. Amē. Et viginti quattuor seniores q in ꝯspectu dei sedent in sedibus suis ceciderūt in facies suas et adorauerūt deū dicētes. Gratias agimus tibi dn̄e deus nr̄ oipotens q es et q eras et q venturus es: q2 accepisti virtutē tuā magnā et regnasti. Et irate sunt gētes: et aduenit ira tua: et tēpus mortuoꝝ iudicari: et reddere mercedē seruis tuis ꝓphetis et scis et timētibus nomē tuū pusillis et magnis: et exterminādi eos q corruperunt terrā. Et apertū est tēplū dei in celo et visa est arca testamenti eius in tēplo eius. Et facta sunt fulgura et voces et tremotus et grādo magna. XII

Et signū magnū appuit in celo. Mulier amicta sole et luna sub pedibus eius: et in capite eius corona stellaꝝ duodeci. Et in vtero habēs et clamabat parturiēs et cruciat vt pareat. Et visū ē aliud signū in celo. Et ecce draco magnus rufus habens capita septē et cornua decē: et in capitibus suis septē diademata et cauda eius trahebat tertiā partē stellaꝝ celi: et misit eas in terram. Et draco stetit ante mulierē q̄ erat paritura vt cū peperisset filiū eius deuoraret. Et pepit filiū masculū q recturus erat oēs gentes in virga ferrea. Et raptus ē filius eius ad deum et ad thronū eius: et mulier fugit in solitudinē vbi habebat locū paratū a deo: vt ibi pascat eā diebus mille ducentis sexaginta. Et factū est preliū magnū in celo. Michael et angeli eius ꝓliabant cū dracone: et draco pugnabat et angeli eius: et nō valuerūt: neq̄ locus iuentus ē eoꝝ amplius in celo. Et ꝓiectus ē draco ille magnus: serpens antiquus q vocat diabolus et sathanas: q seducit vniuersū orbē et ꝓiectus ē in terrā et angeli eius cū illo missi sunt. Et audiui vocē magnā in celo dicentē. Nunc facta est salus et virtus et regnū dei nr̄i et ptās xp̄i eius: q2 ꝓiectus est accusator fratrum nostroꝝ. q accusabat illos an̄ ꝯspectū dei nostri die ac nocte et ipsi vicerunt eum ꝓpter sanguinem agni: et ꝓpter verbū testimonij sui et nō dilexerunt aias suas vsq̄ ad mortem. Propterea letamini celi et qui habitatis in eis. Ve terre et mari: qa descendit diabolus ad vos habens iram magnam sciens q modicū tempus habz.

Et postq̄ vidit draco q ꝓiectus eēt in terrā ꝓsecutus est mulierē q̄ pepit masculū. Et date sunt mulieri ale due aq̄le magne vt volaret in desertū i locū suū vbi alit per tp̄s et tp̄a et dimidiū tp̄is a facie serpentis. Et misit serpēs ex ore suo post mulierem aquā tanq̄ flumē vt eā faceret trahi a fluie. Et audiuit terra mulierem: et apuit terra os suū: et absorbuit flumē qd misit draco de ore suo. Et iratus ē draco i mulierē: et abijt facere ꝓliū cū reliqs de semine eius qui custodiunt mādata dei: et hn̄t testimoniū iesu xp̄i. Et stetit super arenam maris. XIII.

Et vidi de mari bestiā ascēdētem hn̄tem capita septē et cornua decē et sup cornua eius decē diademata et sup capita eius noia blasphemie. Et bestia quā vidi silis erat pardo et pedes eius sicut pedes vrsi: et os eius sicut os leonis et dedit illi draco virtutē suā et ptātē magnā. Et vidi vnū de capitibus suis quasi occisum in mortē: et plaga mortis eius curata est. Et amirata est vniuersa terra post bestiā. Et adorauerūt draconē q dedit potestatem bestie: et adorauerunt bestiam dicentes. Quis similis bestie: et qs poterit pugnare cū ea? Et datū ē ei os loquens magna et blasphemias et data ē ei ptās facere menses q̄draginta duos. Et apuit os suū in blasphemias ad deū blasphemare nomen eius et tabernaculū eius: et eos q i celo hītant. Et est datū illi bellū facere cū sanctis: et vincere eos. Et data ē illi ptās i oēm tribū et pp̄lm et linguā et gentē: et adorauerūt eā oēs q inhabitāt terrā. Quoꝝ non sūt scripta noia in libro vite agni qui occisus ē ab origine mundi. Si qs hz aurē audiat. Qui in captiuitatē duxerit: in captiuitatē vadet: Qui in gladio occiderit oz eū gladio occidi. Hic est patientia et fides scoꝝ. Et vidi aliā bestiā ascendentē d terra et hēbat cornua duo silia agni. Et loq̄bat sicut draco. Et ptātē prioris bestie oēm faciebat in ꝯspectu eius: et fecit terrā et habitantes in ea adorare bestiā primā: cuius curata est plaga mortis. Et fecit signa magna vt etiā ignē faceret de celo descendere in terrā in ꝯspectu hoium. Et seduxit habitantes in terra ꝓpter signa que data sunt illi facere in ꝯspectu bestie dicēs habitantibus in terra vt faciant imaginē

A B C D
Jo.20.b. Phil.4.b. Mt.26.e. Gen.9.

bestie q̄ hꝫ plagā gladij ⁊ vixit. Et datū ē illi vt daret spm̄ imagini bestie: ⁊ vt loq̄t imago bestie: ⁊ faciet vt qcūq3 nō adorauerit imaginē bestie occidat. et faciet oēs pusillos ⁊ magnos ⁊ diuites ⁊ paupes et liberos ⁊ seruos hr̄e characterē i dextera manu aut in frōtibus suis: ⁊ ne qs possit emere aut vēdere: nisi q hēat characterē aut nomē bestie: aut numeꝝ nomis eiꝰ. Hic sapia ē. Qui hꝫ intellectū ꝯputet numeꝝ bestie. Nūerꝰ .n. hois ē ⁊ numerus eius sexcenti sexagintasex.

Capitulum. XIIII

A

Et vidi: ⁊ ecce agnus stabat supra mōtē syon: ⁊ cū eo cētū q̄draginta quattuor milia hn̄tes nomē eiꝰ et nomē pr̄is eiꝰ scriptū in frōtibꝰ suis. Et audiui vocē de celo tāq3 vocē aquaꝝ multaꝝ ⁊ tāq3 vocē tonitrui magni: ⁊ vocem quā audiui sicut citharedoꝝ citharicātiū i citharis suis. Et cātabāt q̄si cāticū nouu3 an̄ sedē ⁊ an̄ q̄ttuor aīalia ⁊ seniores: ⁊ nemo poterat dicere cāticū nisi illa cētū quadragintaquattuor milia q ēpti sūt de terra Hi sūt q cū mulieribꝰ nō sunt coinqnati: ꝟgines eni sunt. Hi sequūt agnū q̄cūq3 ierit. Hi empti sūt ex oībꝰ ꝑmitie deo ⁊ agno: ⁊ in ore coꝝ nō ē inuentū mēdaciu3

B

Sine macula eni sūt an̄ thronū dei. Et vidi alteꝝ angelū volantē p mediū celū habentē euangeliū eternū vt euāgeliçaret sedētibus sup terrā ⁊ sup oēm gētē ⁊ tribū ⁊ linguā ⁊ ppl'3: dicēs magna voce. ¶ Timete dn̄m: ⁊ date illi honorē: q2 venit hora iudicij eius: ⁊ adorate eū: ¶ q fecit celu3 ⁊ terrā: mare ⁊ fontes aquaꝝ. Et aliꝰ angelus secutꝰ ē dicēs. ¶ Cecidit cecidit babylō illa magna: q̄ a vino ire fornicatiōis sue potauit oēs gentes. Tertius angelus secutus ē illos: dicēs voce magna. Siqs adorauerit bestiā ⁊ imaginē eiꝰ: ⁊ acceperit characterē in frōte sua aut in manu sua h bibet de vino ire dei qđ mixtū ē mero i calice ire ipsius. Et cruciabit igne ⁊ sulphure in ꝯspectu āgeloꝝ scōꝝ: ⁊ an̄ ꝯspectū agni. ¶ Et fumꝰ tormētoꝝ eoꝝ ascendet in secula seculoꝝ. Nec hn̄t requiē die ac nocte q adorauerūt bestiā ⁊ imaginem eius: ⁊ si qs accepit characterē nois eius. Hic patiētia scōꝝ ē q custodiūt mandata dei ⁊ fidē iesu. Et audiui vocē de celo dicētē mihi. Scribe. Beati mortui q i dn̄o moriunt. Amodo iā dicit spūs vt requiescant a laboribus suis. O pa eni illoꝝ sequunt illos. Et vidi ⁊ ecce nubē cādida3 ⁊ sup nubē sedētē silēm filio hois hn̄tē in capite suo coronā aureā ⁊ in manu sua falcē acutā. Et alius angelus exiuit de tēplo clamans voce magna ad sedētē sup nubē

C

Ps.33.

Ps.145.
Act.14.c.
ī.18.a.
Hiere.51.
Esa.21.

ſ.9.a.
⁊.ī.19.a.

D

Mitte falcē tua3 ⁊ mete: q2 venit hora vt metat qm̄ aruit messis terre. Et misit qui sedebat sup nubē falcē suā in terra: ⁊ messuit cā. Et alius angelꝰ exiuit de tēplo qđ ē i celo hn̄s ⁊ ipse falcē acutā. Et alius angelꝰ exiuit de altari q hēbat ptātē sup ignē ⁊ clamauit voce mag̃ ad eū q hēbat falce3 acutā dicēs. Mitte falcē tuā acutā: ⁊ vindemia botros vitee ire: qm̄ mature sīt vue eius. Et misit angelus falcē suam acutam i terrā: ⁊ vindemiauit vineā terre: ⁊ misit in lacū ire dei magnū. Et calcatus ē lacus extra ciuitatē: ⁊ exiuit sanguis de lacu vsq3 ad frenos equoꝝ per stadia mille sexcenta. XV

A

Et vidi aliud signū i celo magnū ⁊ mirabile: angelos septem habētes plagas septe3 nouissimas: quoniam in illis consūmata est ira dī Et vidi tāq3 mare vitreu3 mixtum igne: ⁊ eos q vicerūt bestiā ⁊ imagine3 eius: et numeꝝ nois eiꝰ stātes supra mare vitreū hn̄tes citharas dei: ⁊ cantātes cāticū moysi serui dei: ⁊ canticū agni dicentes.

B

Magna ⁊ mirabilia sunt opa tua dn̄e deus oīpotens iuste ⁊ vere sunt vie tue dn̄e rex seculorum. Quis nō timebit te dn̄e: ⁊ magnificabit nomen tuum. Quia solus piꝰ es: quoniam omnes gentes veniēt ⁊ adorabunt in conspectu tuo: quoniam iudicia tua manifesta sunt. Et post hec vidi: ⁊ ecce apertum est templum tabernaculi testimonij in celo. Et exierunt septem angeli habentes septem plagas de templo: vestiti lapide mundo ⁊ candido: ⁊ precincti circa pectora çonis aureis. Et vnum de quattuor animalibus dedit septem angelis septem phialas aureas plenas iracundie dei viuentis in secula seculorum. Et impletum ē templum dei fumo a maiestate dei ⁊ de virtute eius: ⁊ nemo poterat introire in templum: donec cōsūmarentur septem plage septem angelorum. XVI

C

a Et audiui vocē magnā de tēplo dicentē septē angelis. Ite ⁊ effū-dite septe phialas ire dei in terrā Et abijt pmus angelus ⁊ effudit phialā suā i terrā: ⁊ factū est vuln⁹ seuū ⁊ pessimū i hoies q habebāt characterē bestie: ⁊ in eos q adorauerūt bestiā ⁊ imaginē ei⁹ Et scdus angelus effudit phialā suam in mare: ⁊ fact⁹ est sanguis tanq̄ mortui: ⁊ ois aia viuēs mortua ē i mari. Et tertius effudit phialā suā sup flumina ⁊ sup fontes aquaꝝ: ⁊ factus ē sanguis. Et audiui angelū aquaꝝ dicentē. Iustus es dñe q es ⁊ q eras scūs: q hoc iudicasti: q2 sāguinē scōꝝ ⁊ pphetaꝝ effuderūt: ⁊ sāguinē b eis dedisti bibere. Digni eni sunt. Et audiui alteꝝ dicentē. Etiā dñe de⁹ oipotēs vera ⁊ iusta iudicia tua. Et quartus angelus effudit phialā suam i solē ⁊ datū ē illi estu affligere hoies ⁊ igni. Et estuauerūt hoies estu magno. ⁊ blasphemauerūt nomen dei habētis ptātem sup has plagas neq3 egerūt pniāz vt darēt illi gloriā. Et c quintus angelus effudit phialā suā sup sedē bestie: ⁊ factū est regnū eius tenebrosum: ⁊ cōmanducauerūt linguas suas p̄ dolore: ⁊ blasphemauerūt deū celi p̄ doloribus ⁊ vulneribus suis: ⁊ nō egerūt penitētiā ex operib⁹ suis. Et sextus angel⁹ effudit phialā suā i flumē illud magnū eufratē. ⁊ siccauit aquā eius vt p̄pararetur via regibus ab ortu solis. Et vidi de ore draconis ⁊ de ore bestie ⁊ de ore pseudo pphete exire spiritus tres immundos in modū ranarū. Sūt eni spiritus demoniorū facientes signa: ⁊ procedunt ad reges d totius terre cōgregare illos in p̄lium ad diē magnum oipotentis dei. ¶ Ecce venio sicut fur. ¶ Beatus q vigilat ⁊ custodit vestimēta sua ne nudus ambulet ⁊ videant turpitudinē eius. Et congregabit illos in locū q vocat hebraice hermagedon. Et septimus angelus effudit phialam suam in aerē: ⁊ exiuit vox magna de templo a throno dicens. Factum est. Et facta sūt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua ⁊ terremotus factus est magnus qualis nūq̄ fuit ex quo hoies fuerūt sup terram talis terremotus sic magnus. Et facta est ciuitas magna in tres partes ⁊ ciuitates gentiū ceciderūt. Et babylon magna venit i memoriā ante deū: dare illi calicē vini indignatōis ire eius. Et ois insula fugit: ⁊ montes non sunt iuenti. Et grando magna sicut talentum descendit de celo i homines: ⁊ blasphemauerunt hoies deum ppter plagam grandinis: quoniam magna facta est vehementer.

§.3.a. i. Thessa.5.a 2.Pe.3.c Mt.24.g Luc.12.c 2.Cor.5.a.

¶ Capitulum. XVII

a Et venit vnus de septem angelis q habebāt septē phialas: ⁊ locut⁹ est mecum dicens. Veni ⁊ ostendā tibi dānationē meretricis magne que sedet super aquas multas cū qua fornicati sunt reges terre: ⁊ inebriati sunt q inhabitant terrā de vino pstitutionis ei⁹. Et abstulit me in spiritu in desertū. Et vidi b mulierem sedentē super bestiam coccineam plenā noībus blasphemie habentem capita septē ⁊ cornua decē Et mulier erat circūdata purpura ⁊ coccino et inaurata auro et lapide precioso et margaritis: habens poculū aureum in manu sua plenū abhominatione et imunditia fornicatōis eius. Et in fronte eius nomen scriptum mysteriū babylon magna. mater fornicationū ⁊ abhominationum terre. Et vidi mulierem ebriam de sanguine sanctorū et de sanguine martyrū iesu. Et miratus sum cum viderem illam ammiratiōe magna. Et dixit mihi angelus. Quare miraris. Ego dicā tibi sacramentū mulieris c et bestie q̄ portat eā: q̄ habet capita septē et cornua decem. Bestia quam vidisti fuit: et nō est: et ascensura est de abysso: et in interitum ibit: et mirabuntur inhabitantes terram quorum non sunt scripta nomina in libro vite a constitutione mundi videntes bestiam que erat: et non est. Et hic est sensus. qui habet sapientiam. Septem capita septem montes sunt. sup q̄s mulier sedet: et reges septem sunt. Quinq3 ceciderunt. vnus est. et alius nondū venit. Et cum venerit oportet illum breue tempus manere. Et bestia que erat et nō est et ipsa octaua est: et de septem ē. Et in interitum vadet Et decem cornua que d vidisti: decem reges sunt qui regnum nōdum acceperunt: sed potestatem tanquā reges vna hora accipiēt post bestiā. Hi vnum cōsiliū hūt: et virtutē et potestatē

j.19.c.
i. Timo.6.d

suam bestie tradent. Hi cu3 agno pugnabunt: τ agnus vincet illos: ¶ quonia3 dominus dominorum est: τ rex regu3 τ qui cum illo sunt vocati τ electi τ fideles. Et dixit mihi. Aqs qs vidisti vbi meretrix sedet ppli sunt τ gẽtes τ lingue: τ decem cornua q̃ vidisti in bestia hi odiet fornicariã τ desolatã faciẽt illã τ nudã: τ carnes eius manducabũt: τ ipsam igni cremabũt. Deus eni dedit i corda eoꝝ vt faciant qđ placitũ est illi vt dent regnũ suum bestie donec cõsumenť verba dei. Et mulier qua3 vidisti est ciuitas magna que h3 regnũ sup reges terre. XVIII.

A

Et post hec vidi aliũ angelũ descẽdẽtẽ de celo: habẽtẽ ptãtẽ magnã τ terra illuminata ẽ a gloria eius Et exclamauit in fortitudine dicẽs. ¶ Cecidit cecidit babylõ magna τ facta ẽ habitatio demonioꝝ τ custodia oĩs spũs imũdi: τ custodia oĩs volucris imũde τ odibilis qz de vino ire fornicationis eius biberũt oẽs gentes. Et reges terre cũ illa fornicati sunt: τ mercatores terre de ꝟtute delitiaꝝ eius diuites facti sunt. Et audiui aliã vocẽ de celo dicentẽ. Exite de illa popl's meus: τ ne participes sitis delictoꝝ eius τ de plagis eius nõ accipiatis. Qm̃ peruenerũt pctã eius vsq3 ad celũ: τ recordatus ẽ dñs iniquitatũ eius. Reddite illi sicut τ ipsa reddidit vobis: τ duplicate duplicia fm opa eius. In poculo q̃ miscuit vobis miscite illi duplũ. ¶ Quãtũ glorificauit se τ in delitijs fuit: tm̃ date illi tormẽtũ τ luctũ: qz in corde suo dicit. ¶ Sedeo regina τ vidua nõ sum: τ luctũ non videbo. Jõ in vna die venient plage eius: mors τ luctus τ fames: τ igne cõburet: qz fortis est deus q iudicabit illam. Et flebũt τ plãgẽt se sup illã reges terre q cũ illa fornicati sũt τ in delitijs vixerunt cũ viderint fumũ incẽdij eius: lõge stãtes ppter timore3 tormẽtoꝝ eius dicẽtes. ¶ Ve ve ciuitas illa magna babylõ: ciuitas illa fortis: qm̃ vna hora venit iudiciũ tuu3. Et negociatores terre flebunt τ lugebũt sup illã: qm̃ merces eoꝝ nemo emet amplius: merces auri τ argenti τ lapidis pciosi τ margarite τ byssi τ purpure τ serici τ cocci τ omẽ lignũ thinũ: τ oĩa vasa eboris τ oĩa vasa ꝺ lapide pcioso τ eramento τ ferro τ marmore. Et cinamomũ τ amomũ τ odoramẽtoꝝ τ vnguenti τ thuris τ vini τ olei τ simile τ tritici τ iumentoꝝ τ ouiũ τ eqꝝ τ rhedaꝝ τ mãcipioꝝ τ aiaꝝ hoium. Et poma desiderij aie tue discesserunt a te: τ oĩa pinguia et preclara perierũt a te: τ amplius illa iã nõ inueniẽt mercatores hominũ. Qui diuites facti sunt ab ea: longe stabunt ppter timorẽ tormentoꝝ eius: flẽtes ac lugentes τ dicentes. ¶ Ve ve ciuitas illa magna q̃ amicta erat bysso τ purpura τ cocco τ deaurata est auro τ lapide pcioso τ margaritis: qm̃ vna hora destitute sunt tãte diuitie: τ oĩs gubernator τ oẽs qui in lacũ nauigãt τ naute τ qui in mari opanť longe steterũt: τ clamauerũt vidẽtes locũ incẽdij eius dicẽtes. Que similis ciuitati huic magne? Et miserũt puluerẽ sup capita sua: τ clamauerunt flentes τ lugentes dicẽtes. Ve ve ciuitas illa magna in qua diuites facti sunt oẽs q habebãt naues in mari de pcijs eiꝰ: qm̃ vna hora desolata ẽ. Exulta sup eã celũ τ sancti apli τ pphete: qm̃ iudicauit deus iudiciũ vr̃3 de illa. Et sustulit vnus angelus fortis lapidẽ quasi molarẽ magnu3 τ misit in mare dicẽs. ¶ Hoc impetu mitteť babylon ciuitas illa magna: τ vltra iã nõ inueniet. Et vox citharedoꝝ τ musicoꝝ τ tibia canentiũ τ tuba nõ audieť in te amplius: et oĩs artifex oĩsq3 ars non inuenieť in te amplius τ vox mole non audieť i te ampliꝰ. Et lux lucerne nõ lucebit in te ampliꝰ: et vox sponsi τ sponse nõ audieť adhuc in te qz mercatores tui erãt pncipes terre: qz i veneficijs tuis errauerũt oẽs gentes. Et in ea sanguis pphetaꝝ τ scõꝝ inuentus ẽ: τ omnium qui interfecti sunt in terra.

s.14.b.
Hiere.51.
Esa.21.
B
Deut.25.
Esa.47.
Hiere.51.
C
Hiere.51.
D
Hiere.51.

Capitulum. XIX.

A

Post hec audiui quasi vocem magnam tubarum multarum in celo dicentium Alleluya. Laus et gloria τ virtus deo nostro est: quia vera τ iusta iudicia sunt eius: qui iudicauit de meretrice magna. ¶ Que corrupit terra3 in prostitutione sua: τ vindicauit sanguinem seruorum suorum de manibus eius. Et iterum dixerunt alleluya. ¶ Et fumus eius ascendit in secula seculorum. Et ceciderunt seniores vigintiquattuor τ quattuor animalia: τ adorauerunt deum sedentem super thronum: dicentes amen alleluya. Et vox de throno exiuit dicens.

s.6.c.
s.9.a.τ.14.c

Laudem dicite deo nostro oēs sancti eiꝰ:
⁊ qui timetis deū pusilli ⁊ magni. Et audi
ui quasi vocē tube magne ⁊ sicut vocem
aquaꝝ multaꝝ: ⁊ sicut vocem tonitruoꝝ
magnoꝝ dicentiū alleluia: qm̄ regnauit
B
dn̄s deus noster: omnipotens. Gaudea
mus ⁊ exultemus ⁊ demus gloriam ei: qꝛ
venerunt nuptie agni ⁊ vxor eius prepa/
rauit se. Et datū est illi vt cooperiat se bys
sino splendenti ⁊ candido. Byssinū eniꝫ
iustificationes sunt sanctoꝝ. Et dixit mi/
Mt.22.a.
bi: Scribe: ¶ beati qui ad cenam nuptiaꝝ
Luc.14.b.
agni vocati sunt. Et dixit mihi. Hec ver
ba dei vera sunt. Et cecidi ad pedes eius
j.22.b.
vt adorarem eum. Et dixit mihi. ¶ Vide
ne feceris. Conseruus tuus sum: ⁊ fratꝝ
tuoꝝ habentiū testimoniū iesu. Deū ado
C
ra. Testimoniū .n. iesu est spūs ꝓphetie.
Et vidi celum apertum: ⁊ ecce equus al/
bus: ⁊ qui sedebat super eū vocabat̄ fide/
lis ⁊ verax: ⁊ cū iusticia iudicat ⁊ pugnat
J.i.c.⁊.2.c.
¶ Oculi aūt eius sicut flāma ignis: ⁊ i ca
pite eius diademata multa: habēs nomē
Esa.63.
scriptū qđ nemo nouit nisi ipse. ¶ Et ve/
stitus erat veste aspersa sanguine: ⁊ voca
bat̄ nomē eius verbū dei. Et exercitus q
sunt in celo sequebant̄ eum in equis albis
J.i.d.
vestiti byssino albo ⁊ mūdo: ¶ ⁊ de ore eiꝰ
ꝓcedit gladiꝰ ex vtraqꝫ parte acutus. vt
Ps.2.
in ipso percutiat gentes. ¶ Et ipse reget
eas in virga ferrea: ⁊ calcat torcular vini
furoris ire dei oipotentis: ⁊ hꝫ in vestimē
i.Timo.6.d
to ⁊ in femore suo scriptū. ¶ Rex reguꝫ ⁊
D
dn̄s dn̄antium. Et vidi vnū angelū stan
tem in sole: ⁊ clamauit voce magna dicēs
omnibus auibus q volabant per mediuꝫ
celi. Venite ⁊ cōgregamini ad cenā ma/
gnam vt manducetis carnes regū ⁊ car/
nes tribunoꝝ ⁊ carnes fortium ⁊ carnes
equoꝝ ⁊ sedentiū in ipsis: ⁊ carnes oium
liberoꝝ ⁊ seruoꝝ ⁊ pusilloꝝ ⁊ magnoꝝ.
Et vidi bestiam ⁊ reges terre ⁊ exercitus
eoꝝ congregatos ad faciendū p̄lium cum
illo q sedebat in equo: ⁊ cum exercitu eiꝰ.
Et apprehensa est bestia ⁊ cum ea pseudo
ꝓpheta: ⁊ qui fecit signa corā ipso quibꝰ
seduxit eos q acceperūt characterē bestie:
⁊ q adorauerunt imaginē eiꝰ. Viui missi
sūt hi duo i stagnū ignis ardētis ⁊ sulphu
ris: ⁊ ceteri occisi sūt in gladio sedētis sup
equū q ꝓcedit de ore ipsius: ⁊ oēs aues sa
turate sunt carnibus eoꝝ. XX

A
Et vidi angelum descendentē de
celo habentē clauē abyssi ⁊ catenā
magnā in manu sua. Et app̄hen
dit draconē: serpentē antiquū q est diabo
lus ⁊ sathanas: ⁊ ligauit eū p annos mil/
le: ⁊ misit eū in abyssū ⁊ clausit ⁊ signauit
sup illū vt nō seducat amplius gentes: do
nec ꝯsumment̄ mille anni: ⁊ post h̄ oportet
B
illū solui modico tpe. Et vidi sedes: ⁊ se/
dert̄ sup eas: ⁊ iudiciū datū ē illis. Et ani
mas decollatoꝝ ꝓpter testimoniuꝫ iesu ⁊
ꝓpter vbū dei: ⁊ q nō adorauerūt bestiā
neqꝫ imaginē eius: nec acceperūt chara/
cterem eius in frontibus aut in manibus
suis: ⁊ vixerūt ⁊ regnauerunt cū xp̄o mil
le annis. Ceteri mortuoꝝ nō vixerūt do/
nec ꝯsumment̄ mille anni. Hec ē resurre/
ctio p̄ma. Beatus ⁊ sanctus: q habet par
tem in resurrectione prima. In his secūn
C
da mors nō hꝫ ptātem: sed erunt sacerdo
tes dei ⁊ xp̄i: ⁊ regnabunt cū illo mille an
nis. Et cū ꝯsumati fuerint mille anni: sol
uetur sathanas de carcere suo ⁊ exibit: et
seducet gētes q̄ sunt super quattuor angu
los terre gog ⁊ magog: ⁊ cōgregabit eos
in prelium quoꝝ numerus est sicut arena
maris. Et ascenderunt sup latitudinē ter
re: ⁊ circuierūt castra sanctoꝝ ⁊ ciuitatem
dilectā. Et descendit ignis a deo de celo:
⁊ deuorauit eos ⁊ diabolꝰ q seducebat eos
missus ē in stagnū ignis ⁊ sulphuris vbi
⁊ bestia ⁊ pseudo ꝓphete cruciabūtur die
ac nocte i secula seculoꝝ. Et vidi thronuꝫ
magnū candidū ⁊ sedentē sup eū a cuius
D
ꝯspectu fugit terra ⁊ celū: ⁊ locus non est
īuetus ab eis. Et vidi mortuos magnos
⁊ pusillos stantes in conspectu throni: et
libri aperti sunt: ⁊ alius liber apertus ē q
est vite ⁊ iudicati sunt mortui ex his q̄ scri
pta erant in libris s̄m opa ipsoꝝ. Et de/
dit mare mortuos q in eo erāt: ⁊ mors et
infernus dederunt mortuos suos q in ip
sis erāt ⁊ iudicatū est de singulis s̄m opa
S.13.b.
ipsoꝝ. Et infernus ⁊ mors missi sunt i sta
gnū ignis. Hec est mors secunda. ¶ Et
qui non inuentus est in libro vite scriptꝰ:
missus est in stagnū ignis. XXI.
A
Esa.65.⁊.66
2.Pe.3.c.
Et vidi celum nouum ⁊ terrā no/
uam. ¶ Primū enim celū ⁊ p̄ma
terra abijt ⁊ mare iaꝫ non est. Et
ego iohannes vidi sanctam ciuitatē hieru
salem nouā descendentē de celo: a deo pa

ratã: sicut sponsam ornatam viro suo. Et audiui vocẽ magnã de throno dicentem. Ecce tabernaculũ dei cũ hoibus: ꝛ habitabit cũ eis. Et ipsi populus eius erũt: ꝛ ipse deus cum eis: erit eoꝝ deus. ¶ Et absterget deus oẽꝫ lachrymã ab oculis eoꝝ ꝛ mors vltra nõ erit neqꝫ luctus neqꝫ clamor neqꝫ dolor erit vltra: q̃ pͥma abierũt ꝛ dixit q sedebat i throno. ¶ Ecce noua facio oĩa. Et dixit mihi. Scribe: qꝛ hec ṽba fidelissima sunt ꝛ vera. Et dixit mihi. Factum est. Ego sum alpha ꝛ o: initium ꝛ finis. Ego sicienti dabo de fonte aque viue gratis. Qui vicerit: possidebit hec. ¶ Et ero illi deus ꝛ ille erit mihi filius. Timidis autem ꝛ incredulis ꝛ execratis ꝛ homicidis ꝛ fornicatorib⁹ ꝛ veneficis ꝛ idolatris ꝛ oĩbus mendacibus: pars illorum erit in stagno ardenti igne ꝛ sulphure: qđ est mors secunda. Et venit vnus de septẽ angelis habentibus phialas plenas septẽ plagis nouissimis ꝛ locutus ẽ mecũ dicẽs Ueni ꝛ ostẽdam tibi sponsã vxorẽ agni. Et sustulit me in spiritu in montẽ magnũ ꝛ altũ: ꝛ ostendit mihi ciuitatẽ sanctã hierusalem descendentẽ de celo habentẽ claritatẽ dei. Et lumen eius siẽ lapidi p̃cioso tãqꝫ lapidi iaspidis: sicut cristalluꝫ. Et habebat murũ magnũ ꝛ altum habentem portas duodeciꝫ: ꝛ i portis angulos duodecim: ꝛ noĩa inscripta que sunt noĩa duodecim tribuum filiorũ israel. Ab oriente porte tres: ꝛ ab aquilone porte tres. ꝛ ab austro porte tres: ꝛ ab occasu porte tres Et murus ciuitatis hñs fundamenta duodecim: ꝛ in ipsis duodecim nomina duodecim apostolorum ꝛ agni. Et qui loquebatur mecũ habebat mensurã arundineã auream vt metiretur ciuitatẽ ꝛ portas ei⁹ ꝛ murum. Et ciuitas in quadro posita est ꝛ longitudo eius tanta est quanta ꝛ latitudo. ¶ Et mensus est ciuitatem de arundine aurea per stadia duodecim milia: ꝛ longitudo ꝛ altitudo ꝛ latitudo eius equalia sunt. ¶ Et mensus est muros eius centum quadragintaquattuor cubitorum: Mensura hominis que est ãgeli. Et erat structura muri eius ex lapide iaspide: ipsa vero ciuitas aurum mundum: simile vitro mundo: ꝛ fundamenta muri ciuitatis omni lapide precioso ornata. Et fũdamentum primũ iaspis: secundum saphyrus: tertiũ calcedoneus: quartũ smaragd⁹ quintũ sardonix: sextũ sardius: septimum chrysolithus: octauũ berillus: nonũ topacius: decimũ chrysopassus: vndecimum hyacinthus: duodecimũ amethystus. Et duodecim porte duodeci margarite sunt per singulas. ¶ Et singule porte erant ex singulis margaritis: ꝛ platea ciuitatis aurum mundũ tanqꝫ vitrũ pluciduꝫ. Et tẽplum nõ vidi in ea. Dñs eni deus omnipotens templũ illius est ꝛ agnus. ¶ Et ciuitas nõ eget sole neqꝫ luna: vt luceant in ea. Nam claritas dei illuminabit eaꝫ: ꝛ lucerna eius est agnus. Et ambulabunt gẽtes in lumine eius: ꝛ reges terre afferent gloriã suã ꝛ honorẽ in illã. ¶ Et porte eius nõ claudenť p diẽ. Nox enim nõ erit illic Et afferẽt gloriã ꝛ honorẽ gentiũ in illaꝫ. Non intrabit in eaꝫ aliqđ coinquinatũ aut abominationẽ faciens ꝛ mendaciũ nisi q scripti sunt in libro vite agni.

XXII

Et ostendit mihi fluuiũ aque viue splendidũ tanqꝫ crystallũ ꝑcedentem de sede dei ꝛ agni. ¶ In medio platee eius ꝛ ex vtraqꝫ parte fluminis lignũ vite afferens fructus duodeci p mẽses singulos reddens fructũ suũ: ꝛ folia ligni ad sanitatẽ gentiũ. Et oẽ maledictuꝫ nõ erit amplius: sed sedes dei ꝛ agni i illa erunt: ꝛ serui eius seruient illi. Et videbunt faciem eius: ꝛ nomen eius in frontibus eoꝝ. ¶ Et nox vltra nõ erit: ꝛ nõ egebunt lumine lucerne neqꝫ lumine solis: qm̃ dñs deus illuminabit illos: ꝛ regnabũt in secula seculoꝝ. Et dixit mihi. Hec verba fidelissima sunt ꝛ vera. Et dñs deus spirituũ ꝓphetaꝝ misit angeluꝫ suum ostendere seruis suis q̃ oportet fieri cito. Et ecce venio velociter. Beatus q custodit verba ꝓphetie libri huius. Et ego iohãnes q audiui ꝛ vidi hec. Et postqꝫ audissem ꝛ vidissem cecidi vt adorarem ãte pedes angeli qui mihi hec ostẽdebat. Et dixit mihi. ¶ Uide ne feceris. Conseru⁹ enim tuus sum ꝛ fratrũ tuoꝝ ꝓphetaꝝ: ꝛ eoꝝ qui seruant verba ꝓphetie libri hui⁹ Deum adora. Et dixit mihi. Ne signaueris verba ꝓphetie libri huius. Tempus enim prope est. Qui nocet noceat adhuc ꝛ qui in sordib⁹ est: sordescat adhuc. ¶ Et qui iustus iustificeť adhuc: ꝛ sanctus sanctificeť adhuc. Ecce venio cito: ꝛ merces

Marginal references (left): s.7.d. Esa.25. Hiere.31. Esa.43. 2.Cor.5.d. B Esa.43. Heb.8.d. C Job.11. Eph.3.d. 2.Cor.10.c. Eph.4.a.

Marginal references (right): D Tobie.13. Esa.60. Esa.60. A Gal.5.d. Ezech.47. B Esa.60. s.19.b. C .i.Job.3.b.

Esa.44. l.i.d.

mea mecum est reddere vnicuiqꝫ ſm opa ſua. ¶ Ego ſum alpha ⁊ o: primus ⁊ nouiſſimus: principium ⁊ finis. Beati qui lauant ſtolas ſuas in ſanguine agni vt ſit poteſtas eoꝝ in ligno vite: ⁊ per portas itrent ciuitatem. Foris canes ⁊ venefici ⁊ impudici ⁊ homicide ⁊ idolis ſeruientes: ⁊ omnis qui amat ⁊ facit mendaciū. Ego ieſus miſi angelum meum teſtificari vobis hec in eccleſijs. Ego ſum genus ⁊ radix dauid: ſtella ſplēdida ⁊ matutina. Et ſpūs ⁊ ſpōſa dicunt veni. Et qui audit dicat veni. ¶ Et qui ſitit veniat ⁊ qui vult accipiat aquā vite gratis. Conteſtor enim omni audienti verba ꝓphetie libri huius Siquis appoſuerit ad hec: apponet deus ſuper illum plagas ſcriptas in libro iſto: ⁊ ſiquis diminuerit de verbis libri ꝓphetie huius: auferet deus partem eius de libro vite: ⁊ de ciuitate ſancta: ⁊ de his que ſcripta ſunt in libro iſto. Dicit qui teſtimonium perhibet iſtorum. Etiam venio cito Amen. Veni dn̄e ieſu. Gratia dn̄i noſtri ieſu xp̄i cum omnibus vobis. Amē.

D

Esa.55.

Finis Laus deo.

¶ Explicit biblia Venetiis impreſſa per Georgium de riuabenis Mantuanum al's Parentē. Anno dn̄i. Mcccclxxxvij iij. Cal. Martij.

Regiſtrum huius operis.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t u x y z ⁊ ꝯ ꝝ. A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z ; AA BB CC DD EE aa bb cc dd

Quelibet ſupraſcriptaꝝ hꝫ chartas quattuor. Exceptis. Q que habet tres. EE quinqꝫ ⁊ dd quinqꝫ.

Incipiunt interpretationes hebraicoꝝ nominū ſꝫ ordinē alphabeti

Aaç: apphēdēs. vl' apphēſio
Aad: teſtificās vl' teſtimoniū
Aadbar depctō vl' depcatōi
Aalma: virgo abſcōdita: vl' abſcōſio virginitatis.
Aara: mōtana: vel mōs fortitudinis
Aaron: mōs fortis: vel mōs fortitudinis ſiue mōtanus.
Aaronite: mōtes robuſti: vel mōtiū fortitudines: ſiue montani aut montes coꝝ.
Aars: ſol vel lumen: ſiue illuminās: aut illuminatio.
Aathat: de patre tuo: vel tpe tuo ſiue tu ante: aut tpalis tuus.
Aaç: apphēdēs: vel fortitudo ſeu fortis: aut apphenſio.
Aazaias: patruꝰ vel patruel': ſeu apphēdens dominū: aut fortitudo dñi

Hic. b poſt. a.

Abba: paī vl' paternitas. Syrū ē: nō hebreū.
Abbacuc: luctator fortis vel rigidꝰ ſiue ꝯplexās eos: aut ſuſceptio coꝝ.
Abbadia: fuꝰ dñi: vel ſuiēs dño.
Abbaga. pr̄ ſolēniſ. vl' pr̄is ſolēnitaſ ſeu pr̄ loquēs: aut patris locutio.
Ab ia: pr̄ dñs. vel pr̄ abūdans. ſiue paī meꝰ iſte. aut pr̄is mei abūdātia.
Abaim. paī eis vel paternitatis coꝝ
Abana pr̄ gtꝰ. vel lapides colligens
Abani. pr̄is reges vel pr̄ ꝯmotꝰ. ſeu pr̄ gratꝰ mihi. vel paī gtificans me
Abania paī gratus domino. vel paī gratificās deū.
Abaria. trāſiēs dñi. vl' i trāſitu dñi ſiue pr̄ ſuſcitās dñꝫ aut pr̄ vigilās dño
Abari. ptrāſiēs aut ptrāſitio. ſeu mōtes i trāſitu vel mōtes trāſeūtiū.
Abaron. pr̄ ſuſcitans dolorē. vel paī vigilās murmuratiōi ſiue paī ſuſcitās iniqtatē. aut pr̄ vigilāſ iutilitati.
Abaſbai. pcēs vel pepercit. ſeu parcēs mihi. aut parſimonia mea.
Abda. ſeruiēs vel ſeruitiū. ſiue ſeruꝰ eius. aut ſeruiēs ei.
Abdai. fuꝰ meꝰ l' ſuiēs mihi. ſiue ſeruiēs eiꝰ vl' fuitꝰ me vl' fuitiū eiꝰ mihi
Abdebel. ſeruus dei vel ſeruiēs deo
Abdemelech: fuꝰ regis l' ſuiēs r̄gno ſiue fuꝰ regius aut ſuus regnator.
Abdenago. fuꝰ taceſ vel ſuiēs taceo vel dñi auxiliūꝫ. aut dñs auxiliator.
Abdi. ſeruus meꝰ vel ſeruiens mihi
Abdias ſeruus dñi. vel ſeruiēs dño ſiue dñi teſtis. aut dño electus.
Abdiel ſeruus dei. vel ſeruiens deo.
Abdo. ſeruus eius vel ſeruiēs ei.
Abdom. ſeruiēs eis. vel ſeruus coꝝ
Abdon. ſuus merēs. vel fuꝰ iniquꝰ
Abdon. ſuus muſitāſ vel fuꝰ iniquꝰ
Abdon. ancilla dolens. vel ſeruiens murmurādo.
Abed. ſuus ppl'i. vel ſeruiēſ populo
Abedia. ſeruiēs dño. vel ſuitiū dñi.
Abel. cōmittēs vel cōmiſſio.
Abel. luctus vel vapor ſeu vanitas. aut miſerabilis.
Abela. cōmittēs ei. vel cōmiſſio eius ſiue lugēs cū. aut miſerabilis ei.
Abega. vapor valliū. vl' luctꝰ duoꝝ
Abelmarim. vanitas habitaculi. vel luctus inhabitātiū.
Abelmeola. vapor vallis ſalſe. vl' luctus parturientiū. ſeu vanitaſ domicilij. vel miſerabilitas ihabitatiōis.
Abelmeula. idē ē.
Abelſati. vapor ſpinoſus vl' luctꝰ germinās. ſeu miſerabilis poſitio. aut vanitas reſurrectiōis.
Abemboen. lapis pollicis coꝝ. vl' lapis in medio coꝝ.
Abeneçer: lapis adiutorij: vel lapis auxiliator.
Abener: lapis lucidꝰ vel pr̄ lucerne.
Aber: cōmiſit: vel certamē inijt: ſeu pnceps: aut participatio.
Aber: vulnus: vel liuor: ſiue liuidus aut vulneratus.
Abeſſalon: pax pr̄is vel pr̄ pacī: ſiue pr̄is luctꝰ: aut patris amaricatio.
Abeſſan: pr̄ abūdās vl' pr̄is egreſſio
Abethan patris repulſio: vel via exploratiōnis.
Abetbſethim: luctus lictoꝝ vel vanitas germinis.
Abgatha: pater tangēs ridentē: vel patris tactus ridētis.
Abia. paī dñs: vel patris dñm: ſiue dñi paternitas: aut vbi pater fuit.
Abiail: pater meus exultans: vl' patris mei exultatio.
Abial: pater meus ꝯtēptus: vel patris mei deſpectio.
Abiaſbori: pater meus ſupitelligēs vel patris mei ſupintelligētia.
Abiā: pr̄is mei pp'is: vel pr̄ meꝰ coꝝ
Abiaſab: pater meus colligēs: vl' patris mei collectio.
Abiaſaph: pater meus ꝯgregās: vel patris mei ꝯgregatio.
Abiathar: pr̄ meꝰ ros: vel pr̄ meꝰ ſupfluus: ſiue pr̄ meꝰ ſuſcitās pctm̄: aut pater meus peccato vigilāſ.
Abida: pr̄ meꝰ ſciēs vel pr̄is mei ſcia
Abidam: pater meꝰ ſciēs eos: vel pater meus ſcia eoꝝ.
Abidan: pater meus iudex: vel patr̄ mei iudiciū.
Abiel: pr̄ meꝰ deꝰ vel pr̄is mei deitaſ
Abieꝫ. pr̄iſ mei mr̄ vl' pr̄ meꝰ matnꝰ
Abieçer: pater meꝰ fortis: vel patris mei auxiliū: ſiue pater meꝰ ſepatus: aut patris mei ſanctificatio.
Abieçeri: patris mei auxiliū: vel paī meus auxiliator meus.
Abigabaon: pr̄ collis merēt̄: aut pr̄ vallis meſticie: ſiue paī meus vallis meſta: vel paī meus collis merētiū
Abigail: pater meus exultās: vel patris mei exultatio.
Abigal: pr̄ roris vel erroris ſiue pr̄iſ mei aceruus: aut pr̄is mei iuolutio.
Abihel: pr̄ meꝰ deꝰ vel pr̄i mei deitas
Abilma: lugēs vel plorās ſiue luctuſ aut ploratio.
Abilmei: lugētes: vel plorantes: ſeu vani aut mirabiles.
Abilmes: idē.
Abimahel: pater meus a deo: vel pater meus exaudiēs deū.
Abimelech: pater meus rex: vel patris mei regnū.
Abim: pater mēſure. vel pater mēſuratus: ſiue pater fuit. aut pater erit.
Abinaan: patris mei decus vel pr̄is mei cōmotio.
Abinadab: patris mei votū: vel paī meꝰ ſpōtaneꝰ.
Abinoem: patris mei fidelitas vl' patris mei requietio.

Abira. pater meus magister. vel patris mei magisterium.
Abirā: pater meus excelsus: vel pat meus exaltatus siue pater meus sublimis: aut patris mei sublimitas.
Abiron: pr̄ meꝰ mgr̄ mussitās: vł pat meꝰ mgr̄ murmurās. siue pr̄ meus mgr̄ iiquꝰ: aut pr̄ meus mgr̄ iutilis
Abisa pater salutis: vł patris salutare
Abisa. pat meus sacrificans: vel pris mei sacrificiū: siue pris mei icensum aut patris mei holocaustum.
Abisai. pater salutis mee. vel patris salutare mihi.
Abisai. pater meus icensum mihi: vł pater meus sacrificium meum.
Abisai. pr̄ meus sup̄fluus vel patris mei rugitus.
Abisag. pris mei incensum vel pris mei holocaustum.
Abisue. pater meus cantās vel patris mei cātilena siue pater meus loquēs aut patris mei locutio.
Abisur. pater meus murus vł pater meus directus.
Abisur. pater meus robustus vel pater meus āgustiatus: siue pat meus ꝯtinens: aut patris mei acerbitas
Abithal. pat meus ros vel pat meus irroratus siue prēm meū app̄hēdēs aut pris mei apprehensio.
Abiu. pat meus est: vł pat meus ip̄e
Abiud. pris robur: vel pris roboꝝ: siue pat eoꝝ: aut pater meus iste
Abner pat lucidus: vel pris lucerna
Aboli. pat icātator: vł pris āplexatio
Abor pat montiū vel patris foramen seu pat lumīs. aut pr̄ meus iracūdus
Abra. pris mgr̄iuz. vł pris exaltatio
Abrahā: pat vides ppl'z. vł pat vidēs multitudinē: seu pater multitudinis aut pater multaꝝ subintelligit̄ gētiū nō est. n. in nomine.
Abrahā: pater excelsus vel pat exaltatꝰ seu pat sblimis: aut pris sblimitas
Abrech: pr̄ dlicatꝰ vel pat tenerrimꝰ Ip̄e est ioseph q p̄latus egypto cū eēt tener ac delicatus etate iuuētutis factꝰ est pater senum merito sapientie ꝛ p̄latus sapientibus.
Absalon. patrē meum pacificans vel patris mei amaricatio.
Absonias: pater egressꝰ dn̄o vel pris
Absalon. pax pris vel pater pacis vel pris luctus. aut patris amaricatio. abundantia domini.
Abur: patris lumen vel pater igneus seu pater incēdēs: aut patris aptio.
Abur: liuor vel plaga seu liuidus: aut vulneratus. Hic. c. post. a.

Achab. frater patris vel fraternitas paternitatis.
Acham: frater patris sui vel fraternitas paternitatis sue.
Acchabim: decenter vel scorpiones.
Achaia: soror laborās vel soror q̄ siue soror dn̄i: aut frater eius dn̄s.
Achaici: fratres laborātes vel frēs q seu fratres dn̄i: aut frater eoꝝ dn̄s.
Achaim. p̄rupta vel vmbraculū siue soror laboris: aut fraternitas eoꝝ.
Achal: oia vel in oībus seu frater cōceptus: aut fratris cōmixtio.
Achā: labor vel necessitas: seu coluber insidians: aut fraternitas eoꝝ.
Achāmōi: fr̄ sapic vel fr̄ sapiētissimꝰ
Achan tribulator vel necessarius.
Accan. necessitas vel tribulatio.
Acharan: retinēs vel app̄hēdēs siue retinēs gratiā: aut app̄hēsio gratie.
Achar: merces vel turbator siue tumulus: aut peruersio.
Acharā turbans populū vel p̄uersio ppl'i siue p̄uertēs eos aut turbatio eoꝝ
Acharan: merces gratie: vel turbās gratificatos.
Accharcha: infernus vel pauimentū
Acharis: sterilis vel ingratus seu sterilitas: aut gratitudo.
Acharob: mures vel demolitio.
Accarō: i pascuis vel gregis pascua seu sterilitas: aut eruditio tristicie:
Accarōite: i pascuis vel pascua gregū siue steriles aut erudimēta tristiciaꝝ
Achas: tenēs: aut apprehēdens siue retentio: aut apprehensio.
Achaç ꝯuertēs vel app̄hēdēs siue cōuersus visiōi aut app̄hēdēs fortitudiez
Achaçias: app̄hēdēs dn̄m vel apprehēsio dn̄i seu ꝯuersus fortit dn̄o: aut app̄hendens visionē domini. ā.
Achaçib: fr̄ lupi vel fr̄ deuorās seu tenēs lupū aut app̄hēdēs rapacitatē.
Acsa: claudicans vel factura.
Acsaph: clauda collectio: vel factura cōgregatiōis.
Acces: hamus vel retentio siue humilis aut humilitas.
Acces: idē.
Accereth: dissipans vel disperdēs siue demoliens: aut interficiens.
Accerethi: dissipās me vł disp̄dēs me siue d̄molitio mea aut inifectio mea
Achela: suscipiēs eū vel susceptio eiꝰ
Acheldemach: ager sāguis vel ager sanguineus. Syrū ē. nō hebreum.
Accherubi: cognosce vel itellige siue sciēs multitudinē aut scie multitudo
Achi: frat meus vel fraternitas mea
Achia: vmbraculum vel p̄ruptio seu frater dn̄i aut fraternitatis dn̄s.
Achiā: fr̄ populi vel frīs populꝰ siue vmbraculū eis: aut p̄ruptio eoꝝ.
Achias: merces vel retributio: seu frat dn̄s: aut fraternitas dn̄i.
Achie: vmbraculū vel in collibus.
Achila: suscipiēs eū vel susceptio eiꝰ.
Achilai: suscipiēs eum: vel susceptio eius mea.
Achim: fletus vel plorās: siue frater eius aut fraternitas eoꝝ.
Achimaas: fratris mei onus: vel fratris mei assūptio.
Achimai: frater meus reductus: vel fratris mei reductio.
Achimau: fr̄ meꝰ qs vel fr̄ meus quō
Achimelech. frater meus rex. vel fratris mei regnū.
Achimoth. fratris meus mortuꝰ. vel fratris mei desertio.
Achimaan. frīs decor vel frat decorꝰ
Achinoē. frīs decꝰ ł fr̄nitati dlectabilis
Achior: fratris mei lumē: vel fr̄ meꝰ mōtanus seu fratris mei foramē aut fratris mei iracūdia.
Achis: frater meus: vel quō est.
Achis. frater vir vel verūtn̄ vir. seu frater meus aut fraternitas viri.
Achisamech. fratrē meū corroborās vel fratris mei firmamentū.
Achisamech. fratrē adiuuans. aut fr̄nitatis adiutor seu fraternitatis fultura aut fraternitatis erectio.
Achitob fr̄ meꝰ bonꝰ ł frīs mei bōitas
achitophel fr̄ meꝰ ruēs ł frīs mei ruia
Achitophel. frater meus cadens vel frater irruens. siue frat meꝰ tractās aut frater meus cogitans.
Achiçib. stulticia vel mēdaciū. seu fr̄

meus deuorans. aut fris mei hostia
Accho. hamus vel vsqꝫ huc. siue hu
militas. aut retentio.
Acchoe: hamus vel vsqꝫ huc. seu re
tinens eũ. aut humilitas eius.
Acchoite: hami vel vsqꝫ huc. siue hu
miles aut retenti.
Acchos. hamus vel vsqꝫ huc siue hu
militas. aut retentio.
Acchabor. mures vel deuastatio.
Achor. turbatio vel tumultus seu ꝑ/
uertẽs. aut peruersio.
Achor. fris lumen. vel fris altitudo.
seu fris foramẽ. aut fris iracũdia.
Achoron: retentio vel apprehensio
seu retinẽs aut apphendens.
Acchub: hami grauitas vel humili/
tatis condemnatio.
Acchupha hamꝰ sbitꝰ l' hũil' eructatio
Acchꝰ retinẽs ɔsiliũ vel hũil' ɔsiliator
acchur. retinẽs lumẽ l' hũilitas ignea.
Achçib. retẽtio vel derelicta seu men
daciũ aut stulticia.
Achçiba. mentiẽs ei. vel stulticia eiꝰ
seu retinẽs eũ. aut derelicta ei.

Hic. d. post. a.

Ada. testificãs vel testimoniũ.
Adad. testis vel patruus siue
p̃cipuus aut patruelis.
Adada. testis eiꝰ vel vsqꝫ ad testimo/
niũ siue p̃cipuꝰ ei aut patruelis eius
Addabarim. deuteronomium grece
secũda legislatio latine.
Adadezer. decoꝝ auxiliũ. vel p̃cipuꝰ
separator.
Adadezer testioniũ fortitudis vel pa
truelis scificatio siue fortitudine p̃ci
puus aut testificatio scificatiõis.
adaglã: ɔgregãs eos. l' ɔgregatõ eoꝝ
Adai. robustus vel sufficiẽs. siue te/
stis meus. aut fortitudo mea.
Adaia. fuiẽs dño vel testimoniũ dñi
Addaia. fuus dñi vel testificãs dñm
Adalia. fuus laborãs: vel testimoni
um laboriosum.
Adalia test' laborãs: l' fuꝰ laboriosus
Adã. testificãs eos vel testioniũ eoꝝ
Adã. hõ aut terrenus siue indigena
vel terra rubra.
Adama. humus aut terra siue terre/
na vel desiderabilis.
Adame. cruores vel sanguines plu/
rali numero.
Adami. magnificãs vel que ẽ magni
ficẽtia. siue fuiens populo meo aut
testificans populũ meũ.
Adar. grex vel populus.
Adar. palliũ vel sublimis: siue testis
vigilans. aut seruus suscitator.
Adar. palliũ vel magnificus.
adarsa testificãs solẽ uel fuꝰ illũinator
Adassa. noua vel nouitas seu test' fa
cture. aut fuitus plasmationis.
adassor. fuꝰ fortis vel testis angustiatꝰ
seu seruiens petre: aut testificans sa
gittam luminis.
Adgã: pat' sordis vel testis sordidus
Admatha. seruus donator vel testifi
cans consummationem.
Adrach. stola vel decorus siue indu/
mentũ: aut induitio.
Adrai. mũdans pessimos: vel mun/
datio pessimoꝝ.
Adramelech: stola regis vel decor re
gni seu rex idutꝰ aut regnator dcorꝰ
Adenabeth: seruus ꝓphetizans: vel
testificator ꝓphetie.
Ader: rex effusus: vel turris gregis
siue testis vigilãs: aut fuꝰ ɔsurgẽs
Adesa. testis facture: vel fuus plas/
mator siue fuitus nouitatis: aut te/
stificatio sanctificationis.
adema. fuus domini: vel testificans
dominũ.
adrehel. greges dei vel oues diuine:
seu decorãs deũ. aut induitio dei.
adremelech: stola regis vel decor re/
gni. siue rex indutus. aut regnator
decorus.
adrẽmon. testis sublimis. vel fuus
ecclesie.
adrezer. stola fortis vel decor sepatus
seu decorum auxilium. aut indumẽ
tũ sanctificationis.
Adi. seruus meus. vel testimonium
meum.
adiada. fuiens testibus. vel fortitudo
testificantium.
adihel. fuus dei vel testificans deum
deorum.
adin. fuiens cãe vel testis iudicij.
adina. fuiens cause eius. vel testis iu
dicij eius.
adino. tenellus vel delicatus seu fort'
iudex: aut fortis causator.
adithai. fuitus duplex vel testificatio.
adrias. ɔtinens mala vel locus malo
rum: seu decor facture: aut induitio
plasmationis.
adrihel. ppl's dei vel oues diuine seu
decorans deũ: aut induitio dei.
ado. seruus seu testis vel seruiens do
mino: aut fortitudo eius.
adoar. seruus vigilans vel seruus su
scitator.
adoch. seruum tenens vel testificatio
nis apprehensio.
adollam. cõgregans eos vel congre/
gatio eorum: seu testimonium aque
aut testificatio in aqua.
adolamin. idem quod adollam.
adollamites. congregans eos vel cõ/
gregatio eorum seu testis aque: aut
testificatio in aqua.
adom. seruiẽs eis vel fortitudo eoruꝫ
adomim. rubra vel ascensus ruforum
Iste est locus ille cruentus ꝛ sangui
narius quo deuẽit homo qui ab hie
rusalem descendit in hiericho ꝛ inci
dit in latrones.
adon. seruus merens vel murmurãs
siue fortis iniquus: aut fortitudo in/
utilis
adonai: dominus vel dñator.
adonaia. dominus dominans vel do
mini dominatio.
adonias. dominator est dominus vel
domini est dominatio.
Adonibezech: dominꝰ micãs vel do
minus fulgurãs: vel dominus do
miator egestatis: aut dominus do
minator vani cõtemptus.
adonicham: dominus callidus vel do
minator calliditatis.
adoniram: dominus exaltatus vel do
minator sublimis
adonisedech dominus pacis vl' domi
nator iusticie.
adopsithe: libertas vel gaudium.
ador: seruitus generans vel testifica/
tio generationis.
adulam. testimoniũ prius vel seruiẽs
eternitati.
aduraz. decor excelsi vel generatio ex
celsa: seu decor excelsus: aut fluuij ex
altatio.

Adrumētia: viſio ſublimis vel vidēſ
ſublimiſ.

Hic.e.poſt.a.

AEgla: vitula vel iuuēcula: ſi/
ue ſolēnis. aut feſtiuitas eiꝰ.
Aegyptus: tenebꝛe vel angu
ſtia: ſiue tribulatio coanguſtās: aut
tribulatiōis coanguſtatio.
Aegyptij. tenebꝛe vel anguſtiantes.
ſeu tribulātes coanguſtatos. aut tri
bulatores coanguſtoꝝ.
Aeglon. iuuēcula vel vacca eoꝝ: ſeu
vacca merēs. aut iuuēcula inutilis.
Aelam. veſtibuluꝫ vel antefores. ſeu
poſtis. aut ſuplimīare.
Aelamite. veſtibula vľ antefores. ſeu
poſtes. aut ſupliminaria.
Aelam. appoſita vel obiecta. ſeu ꝺſpi
ciēs. aut ꝯparata.
Aelamite. appoſiti vel obiecti. ſeu de
ſpiciēs. aut ꝯparati.
Aelmoth. taberne vel officine. ſeu ta
berne mortis. aut officine mortuoꝝ
Aena. fons vel biuiū. ſeu fons eius:
aut oculus eiꝰ.
Aendor. fons generāſ vel oculus ge
neratiōis.
Aeneas. pauꝑ vel miſer ſeu reſpon/
dēs. aut reſpōſio.
Aenganim. fons hortoꝝ. vel oculus
elatoꝝ.
Aenom. fons eoꝝ vel oculus eoꝝ.
Aerim. aceruus lapidū vel aceruati
lapides.
Aeſdrelon: auxiliū meroris vel miſe
ricordia dolentium.
Aeſmon. terra deſerta. vľ terra īcuta
ſeu terra merēs: aut terra inutilis.
Aethan. valia vel antiqua. ſiue aſcē
dēs. aut fortitudo.
Aethi. obſtupefaciēs vel ꝑterrēs ſeu
terror patris mei. aut obſtupefaciēſ
pater meus.
Aethiopia. tenebꝛe vel caligo ſeu te/
nebꝛans. aut caligās.
Aethiopes. tenebroſi vel caliginoſi.
ſeu tenebꝛātes. aut caligantes.
Aethonodoſai. via īferior vel viātes
inferius.

Hic.ph.poſt.a.

APhai. humꝰ eoꝝ ľ volatꝰ eoꝝ
ſeu liberāſ eoſ aut ſecuritaſ eoꝝ
Apha: idē.
Aphain. humꝰ vel volatꝰ ſeu liberāſ
pauperes. aut ſecuritas gratie.
Aphan. humus mea volatus meus.
ſeu liberans pauperes meos. aut ſe
curitas gratie mee.
Aphar. terra vel puluis ſiue humus
aut fodiens.
Aphar. puluis ſuſcitās vel humꝰ vi
gilie ſeu liberās vigiles. aut ſecuri/
tas ſuſcitatoꝝ.
Aphara. terra eius vel puluis eiꝰ. ſi
ue humꝰ eius aut fodiēs eū.
Aphara. puluis ſuſcitās eū vľ humꝰ
vigilie eiꝰ ſeu liberans vigilātes eis
aut ſecuritas ſuſcitatoꝝ eius.
Aphara. taurus vel vitulus ſiue pul
uis eius. aut fodiēs eū.
Apharā. fodiēſ humū vľ puluis īutiľ
Apharaim. puluis ſuſcitās eos vľ hu
mꝰ vigilie eoꝝ ſeu liberās vigilātes
eis. aut ſecuritas ſuſcitatoꝝ eius.
Aphari. fodiēſ mare vľ mar effoſio
Apharai. puluis ſuſcitās eos. vel hu
mus vigilie eoꝝ. ſeu liberās vigilā
ten eis aut ſecuritas ſuſcitatoꝝ eius.
Apharaſa. ira dig̃ vľ fodiēs eleuatōꝫ
ſeu libalitas ſoľ aut liberās illūinatos
Apharſacei. terreni digne vel fodien
tes eleuatos. ſeu liberi ſolis. aut libe
rātes illuminatos.
Apharſual. tellus ſaluata vel terra ſa
lutis ſiue puluis ſuſcitans ſalutē aut
humus vigilans ſaluationi.
Aphaſothi ſecuritas vľ libertaſ ſeu li
beꝝ germē aut ſecuritaſ reſurrectiōiſ
Apharias iudicāſ dn̄s vel iudiciū dei
Aphech. continuit vel continentia. ſi
ue continens. aut furor nouus.
Aphech. continebit vel appꝛehendet
ſiue continēs. aut appꝛehenſio.
Apheca. ꝯtinebit eū vel ap̄p̄hēdet eū
ſiue ꝯtinētia eiꝰ aut appꝛehēſio eius
Aphee. furor alienꝰ vel vita diſſipata
ſeu vitā diſſipās. aut vite diſcuſſio.
Aphelethi. mirabilis vel admirāduſ
ſeu viuificāſ. aut excludēſ.
Apher. humus vel fodiēs ſeu puluiſ
aut vitulus.
Aphereçei. ſeꝑati vel abſq̃ꝫ muro ſeu
fodiētes oliuā aut vituli fornicanteſ
Aphes. in finibus vel in extremis.
Aphes. donū i finibus rubētiū vel i
extremis aſcenſionis ruforū.
Aphſeſ. libere egrediēs vel ſecuritas
egreſſionis.
Aphia liberaľ dn̄s vľ liberalitas dn̄i.
Aphꝛica fertilis vel augmentata.
Aphꝛicani fertiles vel augmētati.
Aphiba colligēs recte vľ ꝯgregās cō
uerſionē ſeu liber egreſſus aut ſecu/
ra egreſſio.
Aphith ſecurus vel liber ſeu ſecuri/
tas aut liberalitas.
Aphō. volās iniq̄ ľ volatꝰ meroris
ſeu libē murmurās aut ſecuritas iutiľ
Aphōite volātes iniq̄ ľ volādo merē
tes ſeu ſecuri inutiliter aut libē mur
murantes.
Aphꝰ volās ꝯſilio vľ volatꝰ ꝯſilij ſeu
libē ꝯſulēs aut ſecurꝰ feſtinator.
Aphuth eiꝰ idumētū vľ eiꝰ declinatio
Aphuthei eiꝰ idumētū ľ eiꝰ decliatōes

Hic.g.poſt.a.

ABa: feſtiua vel ſolēnis.
Aga loquēs vel meditās ſeu
meditatio aut loquela.
Agaba feſtiuꝰ pr̄ vel ſolēnitas patris
Agabus nūcius tribulans vel tribu/
lationis annūciatio.
Agad plāctꝰ egypti ľ plāctꝰ egyptioꝝ
ſeu fuitꝰ feſtiua aut ſolēne teſtioniū.
Agag doma vel tectū ſeu feſtiue ſolē/
nis aut feſtiua ſolēnitas.
Agagite domata vľ tecta ſiue ſolēnes
feſtiue. aut feſtiui ſolēniter.
Agai. queſtio aut feſtiuitaſ ſeu loquēſ
mihi aut meditatio mea.
Agla vitula vel iuuēcula ſeu ſolēnis
aut feſtiuitas eius.
Agar. aduena vel conuertēſ ſeu feſti
ſuſcitāſ. aut ſolēnitas vigilie.
Agareni. aduene vel ꝯuerſi ſeu feſta
ſuſcitantes aut ſolēnitates vigiliaꝝ.
Agarai: aduena vulť. vel cōuerſio ꝺ
uoratoris: ſiue feſtiuus magr̄ meus
aut ſolēnitas magiſtri mei.
Age. queſtio vel ſolēnis ſeu medita/
tio aut loquela.
Ageba. ſolēnis pr̄ vel feſtiuitaſ pr̄is
Agedgad. accinctꝰ vel annūciāſ ꝑdc
Agedgad: feſtiua ſeruitꝰ ꝑ̄donis vel
ſolēne teſtimoniū accinctionis.
Agelom. ſolēnis candor vel annun
cia iniquitatē meā.

Aggeus: festiuus vel solēnis: seu q̄rens consiliū: aut letus festinator.
Agi. questio vel solēnis seu sciēs me aut festiuitas mea.
Agia. querēs dn̄m vel solēnitas dn̄i.
Agia. solēnis dn̄o vel festiuitas dn̄i.
Agiremō. fons sublimis vel fons ecclesie seu fons congregans aut fons maloꝝ granatoꝝ.
Agrippa. congregans subito vel cōgregatio subita.
Agrith. aduene vel incola siue aduena meus aut incola meus.
Agith. festiua vel solēnis seu meditatio: aut loquela.
Agithe. festiui vel solēnes siue loquētes aut meditantes.

Hic. b. post. a.

Habab. fr̄ p̄ris l' fr̄nitas p̄rnitat!
Abaiō cāpi vl' aulōes seu valles grādes aut valles cāpestres
Abalath. mons diuidens vel mons leuis idest limpidus siue lubricus.
Abamon. sapientia vel sapientissim⁹
Abara. fratris odor vel frater odoris
Abarel p⁹ exercitū vl' sequēs exercitū dei ipe ē obab cogt⁹ moysi q̄ ietro
Abares. testa vel sol seu siccitas: aut ariditas.
Abas. patruus vel patruelis seu fortis aut apprehendens.
Abaçias. patru⁹ dn̄s vl' patruel' dn̄o siue apphēdēs dn̄z aut fortitudo dn̄i
Abeb rim. hebreoꝝ vel transeuntiū seu transitus aut transitores coꝝ.
Abei. vmbraculū vel infecūditas.
Aberi. declinans vel declinatio.
Abesam. volūtas vel consiliū seu volūtati: aut consilio eoꝝ.
Abi fr̄nitas vl' vbi h̄ seu vall' aut qō.
Abi. viuet vel viuit seu vita vallium aut questio vite.
Abia. frater eius vel vbi h̄ ei seu vita eius aut viuit.
Abaia. querēs eū vel vallis eius: seu vita valliū ei⁹ aut questio vite eius.
Abialim. cerui vel ceruoꝝ lapides siue vallis fermēti aut q̄stio malitie.
Abialon. admirās vel admiratio seu vita merens aut vallis iniq̄tatis.
Abias. vita plasmata vel vita factur seu fr̄ sustollēs aut fr̄is plasmatio.
Abidad. viuens gloria vel vita glorie seu frater meus glorians aut fratris mei gloriatio.
Abie. sterilitas vel obūbratio seu frater obūbrans aut fr̄is obūbraculū.
Abiel. viuens deo vel viuēs dn̄i: seu vita valliū dei aut q̄stio vite diuine.
Abierc. vall' amica vel vita amici seu fr̄ me⁹ amic⁹: vel fr̄is mei amicitia.
Abieçer. frater meus fortis. vel fris mei auxiliator seu vita valliū sepatorū aut questio vite sanctificationis.
Abilā. dolens vel parturiens seu ante fores vel ante vestibulū.
Abiloth. frater vinciens vel frater ligatus seu vallis declinans: aut vite vocatio.
Abiluth. vallis inclyta: vel q̄stio nobilis: seu frater inclytus: aut fraternitatis nobilitas.
Abiman. vita qualis vel q̄stio q̄: seu frat qs: aut fraternitas quomodo.
Abimelech. vita regis vel vall' regia seu frat me⁹ rex: aut fr̄is mei regnū
Abim. fons vel oculus.
Abinadab. frater sponte vel frat spōtaneus. seu uita uallium spontanearum. aut questio uite spontanee.
abin. frater merens: vel frat iniquus seu uita ualliū dolētium: aut questio vite inutilis.
Abiram. vallis excelsa vel vita exaltata seu frater meus sublimis aut fratris mei exaltatio.
Abiran. sculptor aut sculpens.
Abiranite. sculptores vel sculpentes
Abiroth. sculptū vel scalptū.
Abisamech. fratris mei sculptura vel fratris mei erectio. seu frater meus adiuuās aut fratrem meū roborans
Abisar. frater meus p̄ceps vel fr̄is mei leuamen seu vita valliū p̄ncipis aut questio vite angustiantis.
Abitub. frater meus bonus vel fr̄is mei bonitas seu vita valliū deserentiū aut questio vite deserte.
Aboi. spina vel cōpunctio.
Aboites. spinosi vel compūgentes.
Aboiban. spina sapientie vel cōpunctio intelligentis.
Aboiman. perturbatus vel pturbator seu pūgēs qs aut spina quō.
Abim. inutile vel iniq̄tas.

Hic. i. post. a.

Aï. vultur vel deuorator.
Aia. vultur eius vel deuorās eum.
Aiath. vult' vel ↄdēnatio: seu vultur declinans: aut deuoratio peccatoꝝ.
Aicham. frater meus surgēs: vel fratris mei resurrectio seu vult' callid⁹ aut deuorator calliditatis.
Aihel. vult' dei vel deuorator de⁹.
Ailath. dolēs vel parturiēs seu vult' vinctus aut deuorator declinās.
Ailon. vallis admirans siue vbi erāt visi aut vbi visi sūt.
Ailud. vult' vtinā vtilis vel deuorator vtinam declinatus.
Ailul. vbi erant vrsi vel vbi vrsi sūt
Aim inutilis aut idolatra.
Aiman. idolū gratū. vel inutilis donatio seu vultur quis: aut deuorator quomodo.
Ain. fons vel oculus.
Ainaam. vultur decorus vel deuoratio pulchritudinis.
Ainagallim. oculus vituli. vel fons i undās siue oculus reuelat⁹ aut fons transmigratiōis.
Aion. vultur merēs vel vult' iniqu⁹ seu deuoratus murmure: aut deuorator inutilis.
Air. ciuitas vel oppidū.
Airsames. ciuitas solis: vel oppiduz illuminatū.
Aismoth. dsertio vel adductio mort'
Aith. ↄdēnatus vel ↄdēnatio.
Aiud. vultur inclytus vel deuorans gloriosum.

Hic. l. post. a.

Ala. cōmixtio vel ↄscendens siue infirmus: aut infirmitas
Alab. lactea vel dulcedo.
Alach. lubricū vel pars mea.
Alacarnasū. fermentū ↄcidens duces vel cōmixtio diuidēs p̄ncipes.
Alal. laritas vel lassitas siue leuitas: aut latitudo.
Alala. laxitas eius vel lassitas ei⁹ seu leuitas eius aut latitudo ei⁹.
Alā. infirmās eos vel cōmixtio coꝝ.
Alamath despiciens virem vel cōtenens indignationē.

Alamon. despectio vel desuper mul
titudinem: siue infirmans eos dolo
ri aut cõmiscens eos iniquitati.
Alas. cõmixtio vel fermentum.
Alasam: triplicem vel consternatam
seu cõmiscens populum aut fermen
tatio populi.
Albialbon. patris mei dolor vel pai
meus superintelligens.
Alchiinus. fermentũ vani consilij vel
cõmiscens callidam festinationem.
Alc. consensio vel cõmiscens siue in
firmus aut infirmitas.
Aleph. mille vel doctrina tẽptationũ
Alephsim. ignis vel igne⁹ seu doctri
na mandati: aut milia temptationũ.
Allel. laus vel laudatio.
Alleluia. laudate dominũ vel lauda/
tio domini.
Alexander. alleuãs tenebras vel au/
ferẽs angustias tenebrarum.
Alexandria. idem.
Alexandrini. tenebras alleuãtes vel
tenebrarum angustias auferentes.
Alphalthi. bitumẽ vel aq̃ bituminis.
Alpheus. doctus vel documentũ: si/
ue fugitiuus aut millesimus.
Alian. contemnens domum vel de/
spectio gratie.
Alian. eiectus vel eiectio.
Alimis. vestibulis vel superlimina/
ribus.
Alinath. vter vel indignatio.
Alinathan. contemptor doni vel de/
spiciens donatorem.
Almon. contemptus vel despiciens.
Almondeblathaim. contemptus pa
latarum. vel despiciens opprobria.
Almoth. vter vel indignatio.
Aloes. laus facture vel laudatio pla/
smatoris.
Allon. laus doloris vel laus meroris
siue laudator iniquus: aut laudator
inutilis.
Alua. despiciens vel contemnens: si
ue contemptus aut despectio.
Aluam. contemnens eos vel despici
ens eos seu contemptus eis aut de/
spectio eorum.
Alus. fermentũ vel cõmixtio seu con
temnens consilium aut despectus fe
stinator.

Dic. m. post. a.
A. gens vel populus.
Ama gens mea vel populus
meus.
Amaa. gens eius vel populus ei⁹ seu
populi testis aut populũ testificans.
Amaad. populũ testificans vel popu
li testificatio.
Amad. populus adhuc vel populus
seruiens siue populus testis aut po
pulare testimoniũ.
Amadathi. populus seruiens pecca
to vel populus testificans tempore.
Amador: populus testes generãs vel
populus seruiens generationi.
Amal. gens cõmixta vel populus cõ
scendens siue populus infirm⁹: aut
populi despectio.
Amalasar. dixit pnceps vel dictũ pn
cipis siue gens cõmixta carceri: vel
populus despecte carceratus.
Amalech. gẽs bruta vel ppl's lãbẽs.
Amalechite. gentes brute vel populi
lambentes.
Aman. iniqu⁹ vel coangustãs seu cõ
primens me aut coangustatio mea.
Amana. iniquus ei vel coangustãs eũ
seu comprimens eũ aut coangusta/
tio eius.
Amanite. iniqui vel coangustantes:
seu comprimẽtes eos aut coangusta
tio eorum.
Aman. populo donatus: vel populi
gratificatio.
Amanite. populo donati: vel populi
gratificationes.
Amman. cubitus vel mensura seu po
pulus quis aut gens quomodo.
Ammanite. cubitati vel mẽsurati seu
gentes que aut populi quomodo.
Amansame. cubitus fultiẽs vel mẽsu
ra erectionis siue populi dono adiu
tus: aut ppl's gratificatiõe firmatus
Amaraphal: dicto cadens vel dixit vt
caderet seu populus curat⁹ deo: aut
populus medicamentũ dei.
Amaran. temulentus vel rubricatus
sordidus siue populus laudatus tri
tico aut populus aceruatus.
Amarias. dicente domino: vel verbũ
domini seu gens suscitas dominum
aut pepulus vigilans domino.

Amarite. dicentes domino vel verbũ
domini: seu populi dominũ suscitan
tes aut populi domino vigilantes.
Amas. furor vel indignatio seu ppl's
tollens: aut populus plasmationis.
Amasa. furor eius: vel indignans ei
seu sustollens gentem: aut popula/
ris plasmatio.
Amasai. furor eius me⁹: vel indigna
tio eius mihi: seu gentem sustollens
mihi aut populi plasmatio mea.
Amasi. furor me⁹ vel indignatio mea
siue populum tollens mihi: aut pla/
smatio populi mea.
Amasia. indignans dominus vel fu
ror domini seu gentem sustollẽs do
mino aut populi plasmator domin⁹
Ammath. vter vel idignatio siue po
pulus donat⁹ aut ppl's cõsumatus.
Amath, veritas vel indignatio: siue
populus peccator aut ppl's tpalis.
Amatha. veritas eius vel indignatõ
bilis eius siue populus declinãs eũ
aut populus peccans ei.
Amatheus. populus peccans vel in
dignator rigidus.
Amathi. veritas mea vel indignatio
bilis mee seu populus peccans mi/
hi aut populus declinãs. Iste ama
thi est iona pphεta sareptane vidue
filius quem resuscitauit helias ma/
tre postea dicente ad eum. Nunc in
isto cognoui. qr vir dei es tu: et ver
bum dei verum est in ore tuo.
Amathio. veritas mea dño vel fideli
tas mea domini: siue populus pec/
cãs dño aut ppl's declinans dñm.
Amathim. veritas vel indignatio bi
lis eorum siue populus peccans eis
aut populus declinans eos.
Amathitis. veritas viri vel idignatũ
bilis assumpte: seu populus peccãs
viro vel ppl's declinãs assũptionẽ.
Amadan. concupiscibilis: vel concu
piscens siue populus iudicans eos
aut populus iudex eorum.
Amauui. populum abijciens vel po
puli abiectio.
Amaus. populus abiectus vel popu
li abiectio.
Amẽ: vere vel veritas seu fiat aut fideliter
Amesso. populum tollens: vel popu

si ablatio.
Amessia. populū leuans domini: vel populi subleuatio.
Ameseth. populus timens vel populus prolongatus seu populi germen aut populi resurrectio.
Ametha. luctus vel indignatio: siue populi donum aut populi perfectio
Amethen. populus ascendēs vel populi fortitudo.
Amethi. luctus meus vel indignatio mea siue populus mecum aut populus obstupefactus.
Amphibolis. populus corruens vel populus ore corruens.
Amia. populus dñi vel ppli dñatio.
Amiel. populus meus dei vel populus meus deo.
Amiel. populus meus dei vel populi mei deus.
Amim. gens mea vel populus me⁹.
Aminadab. populus meus sponte: vel populus meus spontaneus siue populi mei vota aut populus meus vrbanus.
Aminod. populus meus inclyt⁹ vel populus meus gloriosus.
Amisaddai. populus meus sufficiēs vel populi mei sufficientia.
Amithal. calefactus ros vel calefactō roris siue populus meus irroratus aut populi mei irroratio.
Amiuth. populus meus inclytus vl populi mei gloriatio.
Amizadab. populi mei fluens torris vel populo meo torris fluitio.
Amnes. robust⁹ vel fortis siue ppls fugitiuus aut populi temptatio.
Amob. parcēs vel sustinēs siue ppls dilectus aut populi amplexatio.
Amoch. populus tenens: vel populi apprehensio.
Amolum flos farine vel deflorata farina.
Amon. onerans vel onustus siue nutriens aut fidelis.
Amon. donans vel nutritius siue donatio aut matris fetus.
Amon. populus dolens vel popul⁹ murmurans siue populus iniquus aut populus inutilis.
Ammon. populus parcens: vel populus meroris: siue filius generis mei aut filius populi mei.
Ammona. comprimens vel coangustatio eius.
Ammona. popul⁹ parcens ei vel populus meroris eius siue filius generis eius aut filius populi eius.
Ammoni. comprimens me vel coangustatio mea.
Ammoni. populus parcens mihi vl populus meroris mei siue filius generis mei aut filius populi mei.
Ammonite. comprimentes me vl coangustantes me.
Ammonite. populi parcētes mihi vl populus dolorum meorum seu filij generis mei: aut filij populorum meorum.
Amora. loquens vel amaricans siue populi scitus aut populi illuminatio
Amorrei. amari vel loquētes seu populi sciti aut populi illuminati.
Amos. fortis vel potens siue onerās aut vir robustus.
Amos. onerauit vel fortitudo seu populum auellens aut populi diuulsio
Amesa. fortis ei vel potes ei siue onerans eum aut fortitudo eius.
Amosa. vir robustus ei vel onerauit eum seu populum auellens ei aut diuulsio populi eius.
Amoth. calefactio vel calefaciens.
Amothdor. calefactio generationis: vel calefaciens generationem.
Ampliatus. populi malleum: vel populus malleator. siue popul⁹ ore cōtundens.
Amraphel. dicto cadens vel dixit vt caderet: siue populus curatus deo: aut populi medicamentum deus.
Amram. populus excelsus vel populi celsitudo siue populus exaltatus: aut populi exaltatio.
Amramite. populi excelsi vel populi exaltati.
Amri. amaricans vel lacescens: siue populus magister: aut populi magisterium.
Amsi. populus indigens vel populi dormitatio.
Amthar. populus patens: vel populus ambigens siue populus explorator odoris aut populus explorator ascensionis.
Amuel. populus calefactus deo: vel populus cum quo est deus.
Amul. populus dolens vel populus parturiens.
amula. populus dolens ei vel populus parturientium.
amulite. populi dolentes: vel populi parturientes.
amutal. calefact⁹ ros vel calefactio roris siue ppls irrorat⁹ aut ppli irroratio. Hic. n. post. a.

Ana. donat⁹ vel gratificatus: seu donū aut gratificatio.
anna. gratia vel respondens siue donans aut donatio.
anab. vua vel humilitas siue donum patris aut gratia paternitas.
anaba. vua eius vel humilitas eius siue donum patris eius aut gratia paternitas eius.
anacham. humilis vel exurgens seu donū calidū aut gratificata caliditas
anazeb cognomētū vl cognominatio
anachim. non est innocens vel humilitas renuens siue monile collo sublimi aut humilitatis renuitio.
anac. nunquid cōmotus est: vel nunquid cōmotio.
anaphilim. cadentes vel violenti: siue gigantes aut gratiā declinantes.
anabe. nunquid cōmotus est ipe: vel nunquid est cōmotio ista: siue donatus vite aut gratificatus susceptioni
anam. nubes vel obumbratio siue donum populi: aut gratificatio eorum.
anamelech. donum regni vel responsio regis siue donans regnator: aut gratificatio regia.
ananim. respondentes aque: vel gratificationes aquarum.
anan. donū grē vel dōata gratificatio
ananehel. grat⁹ deo vl rñsio dei: siue cui donauit de⁹ aut qui ē donat⁹ deo
ananeth. dono viuēs vel gra pauid⁹
anani. donat⁹ mihi vl gratificatio mea.
anani. rñdēs mihi vl gratificatio mea.
Ananias. donum gratie domini vel donata gratificatio domino.
ananias. respondens gratie deo: vel gratificans grate dominum.
anani. rñdētes aq vl donatiōes aquarum

Anas donās vel donatus: seu gratiā
tollens: aut respondens.
Anath gratia vel respondēs seu grē
peccans aut responsio temporis.
Anatha rñdēs ei vl' gratificās eū seu
grē peccās eius: aut rñsio tpis eius
Anathim rñdēs eis vl' gratificās eos
seu gr̄a peccās eoꝝ aut rñsio tpis eoꝝ
Anathim: hūilitas vana vel rñsio va
na seu monille colli: aut humiles cō
surgentes.
Anathoth rñsio l' obediētia aut rñdēs
signo aut gratificatio designātis.
Anathothia rñsio dñi vl' obediēs dño
siue rñdēs signo dñi aut gratificans
designantē dominū.
Anathothite: rñdētes vel obediētes:
siue respōdētes signo aut gratificā/
tes designatorē.
Andreas respōdēs pabulo vel deco/
rus in statiōe siue decus aut ꝓm gre
cam ethimologiā apotoy andros id
est a viro virilis.
Andronicus respōdēs pabulo aut de
corus ad standū siue cogitās pastio/
nē aut responsio pastionis.
Anebgaba sollicitauit vel humiliauit
siue sollicitans valles: aut humiliās
colles.
Anegeb auster vel meridies siue au/
stralis aut meridianus.
Anei nūqd cōmotus ē mihi vel nun
quid cōmotio mea.
Aneliab: donū dei patris vel gratifi/
cās deum patrem.
Aneni circuli vel corone seu pꝛecinēs
aut pꝛeconatoꝛ.
Aneni donū meū vel gratiic ꝫtō mea
Aner lumē vel illuiatio seu dono vi
gilās aut gratificatiōe cōsurgēs.
Ange donū pꝛeruptū vel gratificatio
pectoris.
Anad gr̄a vel rñsio siue rñdēs testi/
bus aut gratificatio seruitutis.
Ani paup vel egenus siue donū meū
aut gratificatio mea.
Anis donū dei vel gratificās dñm.
Anian donū ppl'i vel gratia eoꝝ.
Anibel donat⁹ deo vl' gratificās deū
siue gratificans eos vel paupertas
eorum.
Ano donās eis vel gratificās eos: si
ue doloꝛ eoꝝ aut laboꝛ eoꝝ.
Anob dono seruiens vel gloꝛificatio
seruientis.
Anon donatoꝛ merens vl' gratis ini
quus seu gratie inutilis aut gratifica
tioni murmurans.
Antiphas dans transitum vel dantis
transitio.
Antiochus pauper silens vel paupe
ris silentium.
Antiochia paupertas silēs vel pau/
pertatis silentium.
Antiocheni pauperū silētia vel paup
tate silentes.
Antipat dās laudē vl' dātis laudatio
Antipatridē donū laudatū vel dantis
laudationem.
Aniula dolens vel parturiens.
Anium donū vnicum vel gratifica/
tio sempiterni.

Hic o. post a.

Aocen: nidus vel cubiculū.
Aod: inclyt⁹ vel gloꝛiosus.
Aobi: spina vel cōpunctio.
aobite spinosi vel cōpungentes.
aobiaban: spina sapientie vel cōpun/
ctio intelligentis.
aobiman ꝑturbatus vel perturbatio
seu pungēs quis: aut pūgēs quō.
aoth: nobilitas vel gloꝛiatio.

Hic p. post a.

Appaim humus eoꝝ: vel vo
latus eorum.
apparam: liber onager vl' cō/
tinens feritatem.
appaima libertas populi dñi vel con
tinens populū dño.
appelles congregans eos vel cōgre/
gatio eorum.
appia: libera vel libertas siue ꝯtinēs
aut continentia.
appiforū: libera vel foris libertas.
appolo mirabilis aut āmirandus.
appollophanes: mirandus facie: vel
āmirabilis contemplatoꝛ.
appolonia disciplina ⁊ synagoga eoꝝ
appoloni⁹ miraculū vel āmirabilis.
appollos: congregans eos vel cōgre
gatio eorum.
apostolus missus vel legatio.
apses libere egrediens vel continen/
tia egressionis.
apsiba: continens rectitudinē: vel li/
bertas conuersationis.

Hic q. post a.

a Quila: dolēs vel parturiens
seu doloꝛ aut parturitio.

Hic r. post a.

AR: suscitatio vel vigilie.
ara: elect⁹ vel electio seu vigi/
lans ei: aut suscitans eum.
arab: insidie vel calliditas seu vigilās
patri aut suscitans patrē.
araba insidie eius vel calliditas eius
siue suscitans patrē: siue vigilia pa/
tris eius.
araba: multa vel vespera siue occidēs
aut inhabitabilis.
araba: plana vel campestris seu deser
ta aut occidentalis.
arabath deserta tpe vl' planities pecca
catoꝝ siue suscitans patrē peccati:
aut vigilans patri declināti.
arabathite desti tpe vel planities pec
catoꝝ siue suscitantes patrem pecca
ti: aut vigilātes patri declināti.
arabes: humiles vel occidētales siue
callidi aut insidiatoꝛes.
arabathane humile robur vel deser/
ta foꝛtitudo siue suscitans patrē ro/
bustum: aut vigilans patri foꝛtitu/
dinis.
arabia: callida vel insidiatrix: siue hu
milis aut occidētalis.
araboth: plana vel humilia siue cam/
pestria aut equalia.
arach: longitudo vel longanimitas:
siue suscitās fratrē aut vigilia fris.
aracheus: longitudo cōsulēs vel lon
ganimitas festinās aut vigilās fra/
tri consilij: aut suscitans fratrem fe/
stinantem.
arachi: longitudo mea vel longanimi
tas mea seu fratri meo vigilans aut
suscitans fratrem meū.
arachites: longus vel longanimitas
seu vigilans fratri conuersio aut su
scitans fratrem captiuū.
arad descendit vel defensio siue susci/
tauit descendens aut suscitauit descē
sionem.
arad descēdēs vel descēsio siue susci/
tās seruū aut vigilās testimonio.
arada miraculū vel admiratio siue ob

stupuit: aut admiratus est.

aradam: descendens ei vel descensio eius seu vigilans seruituti: aut suscitans testimoniũ.

aradi deponentes vel depositiones siue vigilans seruituti mee: aut suscitans testimoniũ meũ.

aradius: deponẽs consiliũ vel descendens festinanter seu vigilans seruituti festinanti aut festinans testificationem consilij.

aradius: admirãs vel obstupescens seu vindemiator meus sufficiẽs aut vindeamiatoris mei sufficiẽtia.

arado miraculũ vl' depositio seu suscitans seruũ aut vigilia testificatiõis.

arapha: suscitans terram vel vigilanter fodiens.

araphite: suscitatores terre vel vigilãter fodientes.

arabath negociator vl' negociatio seu vigilãs vite: aut suscitãs pauorẽ.

araia: eligens dominũ vel electio dñi seu vigilans domino: aut suscitatio domini.

aral: suscitans infirmũ vel vigilanter cõscendẽs siue suscitãs cõtẽnẽtẽ aut vigilia despectionis.

aram suscitans excelsum vel vigilans exaltationi.

aram: res cum archa vel res cũ capsa siue irascens aut indignatio.

aram suscitans gentem vel vigilia populi.

aram excelsus vel iracũdus seu decor aut electio eorum.

arama suscitans gentem eĩ vel vigilia populi eius

arama: excelsa vel irascens seu decorans cũ aut deiectio eius.

aramathi: deijciens aut deiectio eius seu decore pauidus: aut excelse consumans.

aramelech: suscitans gentem regi vel vigilia populi regni.

aramelech: excelsum regnum vel erectus rex: seu decor regni: aut iracundia regis.

aran: res cum archa vel res cũ capsa siue suscitãs excelsum: aut vigilans exaltationi.

aran: aceruus tritici vel laus frumenti seu suscitans donum: aut vigilans gratie.

aranon: laus frumẽti vel aceruus triticie seu suscitans donũ iniquũ: aut vigilans gratie inutili.

ararath mons vulsus vel mons vellicatus seu suscitãs cõsurrectionẽ descendentem: aut vigilans testimonio descendenti.

arari: mons vel sublimitas seu vigilans vigili meo aut suscitans suscitãtem me.

ararite: montani vel sublimes seu vigilantes vigili meo: aut suscitatores suscitatoris mei.

aras elatio vel superbia siue suscitans sustollẽtẽ: aut vigilãs plasmatiõi.

arasti artifex vel artificiũ.

arath testimonium descendens vl' cõsurrectio descensionis siue suscitans peccatũ aut vigilans temporaliter:

arbat bruc⁹ vel locuta seu brucus peccati aut locusta temporalis.

arbathite: locuste vel bruci siue bruci peccantes aut locuste tẽporales.

arbathis: locusta viri vel brucus assũptus siue ham⁹ pauidus aut humilitas superiorũ.

arbee quarta vel quattuor.

arbella suscitans vetustatem auri vel vigilia siue assumptione.

arbi: locusta vel brucus siue hamus me⁹: aut humilitas eius.

arborgamus vel vsq; huc siue humilis aut humilitas mea.

arboth humilis vel cãpestris siue hamus tenens aut hami retẽtio.

arbona locusta iniqua vel brucus inutilis siue humilitas merẽs eũ: aut retentio doloris eius.

archab insidie: vel insidians.

archab insidiator seruus vel insidiãs testimonio.

archelaus: agnoscens leo vel agnitio leonis.

archiatharoth: mora corona vel longitudo circuli.

archippus insidie oris vel longitudo operis siue insidie dilatati: aut insidiarum dilatatio.

ardon suscitans iudices vel vigilia iudicandorum.

area: eligens eum vel electio eius seu suscitans descendentem: aut vigilia descensionis.

areba: plana vel campestris seu deserta vel inhabitabilis.

arebia: humilis domino vel retentio domini.

arebla: insidians vel insidiatio.

arebna: humilis pulcher vel insidiãs pulchritudo.

arech: longitudo vel longanimitas.

arechon: longanimitas merens vel longitudo iniqua siue ãmiratio possessionis: aut descensio negociationis.

ared descẽdẽs vel descẽsio siue ascẽsus montiũ aut ascẽsus saltuũ.

areph: suscitator mensure vel vigilia dissolutionis.

areli: declinãs me vel declinatio mea siue suscitans deum meum: aut vigilia dei mei.

arelite declinati mihi vel declinatiões mee siue suscitantes deum meũ aut vigilantes deo meo.

arem: acerui lapidũ vel lapides aceruati.

aren filius meus vel filiatio mea siue suscitãs fontẽ aut vigilia oculi.

ares elect⁹ vel electio seu suscitans facturã vel vigilia plasmationis.

areth stupor vel descẽsio siue suscitãs pauorẽ ei aut vigilia vite.

areuna archa vel repositio.

arphasa suscitans transitum vel vigĩlia transgressionis.

arphasei suscitatores transeuntiũ. vel vigilia transgressionũ.

arphat sanans vel saluans siue sanitas aut saluatio.

arpharat saluans vel sanans depopulationem.

arga. mensura vel mensurator.

argob maledicens excelsum vel maledicta sublimitas.

aridai: suscitans dilectum meum. vel vigilia amabilis mei.

aridatha. leo donatus vel leonis donũ sufficiens.

ariel. leo deus vel leo dei.

arieli leo deus meus vel leo dei mei.

ariph. vigilia germinis floridi vel su

scitatio visionis buccelle.
Arim: aceruus lapidum vel lapides
aceruati.
arimatheus: altitudo eius: vel ipse ex
altatus est.
arimathia: suscitans donum domino
vel vigilia donationis domini.
arioch: ebrietas vel ad sollicitudinem
dirigens.
ariopagus: primitiua solennitas: vel
primitie solennitatis.
ariopagita: primitiue solennis vel p̃/
mitiua solennitas.
ariopagos: primitiua solennitas: vel
primitie solẽnitatis: sed hoc violen/
tũ cum atheniensis curie nomen sit
que a marte nomen accepit.
arisai: leo tẽptans vel leonis tẽptatio
aristarchus: suscitans coronam vel
mons facture superflue.
aristobolus: suscitans dolorem vel su
scitatio germinis.
arina: sublimis vel consurgens siue
sublimitas aut consurrectio.
ariageddon: mons est latrunculis vl'
mons globosus siue consurrectio te
cti: aut consurrectio in propria ara.
arinathaim: sublimitas deorum vel
altitudo eorum siue humiles duo:
aut consurgentes bini.
armenia mons vulsus vel mons vel
licatus seu montis auulsio: aut mon
tis vellicatio.
armenij: montes vulsi vl' montes vel
licati seu montium vulsiones: aut
montium vellicationes.
armon: anathema meroris vel ima/
go tristicie.
armon: domus vel cellarium siue il/
luminans aut anathema.
armon: anathema meroris mei: vel
imago tristicie mee.
armoni. domus mea vel cellarium
meum siue illuminans me: aut ana
thema meum.
arnaphet: vigilia conuertens vel su/
scitatio conuersionis.
arnan: vigilia doni vel suscitatio gra
tie seu archa meroris aut maledictio
eorum.
arnon: archa meroris vel maledictio
siue lumen eorum: aut maledictio eorum

arod: maledictio sufficiens. aut male
dicta sufficienter.
arodi. maledict⁹ sufficienter vel male
dictio sufficiens mihi.
arodite. maledict⁹ sufficienter vel ma
ledictionum sufficientia.
aroedi: vindemiator sufficiẽs vl' vin/
demie sufficientia.
aroer: suffossio vigilie vl' vacuefactio
vigilis.
aroer: mirice vel exurgens siue sub/
leuans aut suffossa.
arocrite: vacuefactiones vigilum vel
suffossiones vigiliarum.
aroerite: mirice vel subleuantes siue
suffossi aut exurgentes.
arom: nequã vel versipellis.
aremath. nequam tempus vel versi/
pellis peccator.
arori. mons vel sublimitas.
arorites: sublimis vel montanus.
aroseth: nequam semẽ vel iniqua posi
tio seu vigilans germen. aut suscita
tio resurrectionis.
arsa: sol eius vel illuminatio.
arsaces: solis duricia vel illuminatio
vomitus.
arselem: silens circũcisio vel silentiũ
circũcisionis seu suscitans nomẽ do
mini aut vigilans auditioni diuine.
arth: mora v elimmorans.
arthaba. mora p̃ris vel morans p̃rem
artaxerxes. lumen silentio tẽptãs vel
lumine silentio temptatus.
artheman. anathematiçantẽ vel con/
turbantem eos.
arthemis. i. diana cõturbans vl' ana/
thematiçans siue suscitans egrota/
tiones. aut egrotationũ suscitatio.
aruces. circumrodens me vel circun
cisio mea.
arun. aceruus tritici vel laus frumẽti
arunas. illuminans vel illuminatio.
arur. suscitãs ignẽ vl' vigilia luminis
arus incisa vel aurea seu vigilans cõ
silio aut suscitans festinationẽ.

Hic s. post. a.

Asa tollens vel factura siue su
stollens aut plasmatio.
asaba. eius captiuitas vel ei⁹
conuersio siue sustollens patrez aut
plasmatio patris.

asabias. colligens dominũ vel cõgre
gatus dño siue sustollens patrẽ do/
minũ. aut plasmatio patris domini.
asach. factura prerupta vel plasmatio
nis vmbraculũ siue sustollẽs fratrẽ
aut tollens fraternitatem.
asadias. factura seruiens dño vel su/
stollens testimoniũ domini.
asael. sustollens deũ vl' plasmatio dei
asaph. colligens vel congregans siue
collectio aut congregatio.
asaia. facit dñs vel faciente dño. siue
sustollens dñm aut plasmatio dñi.
asaias. idem.
asani. delictum fumus siue sustollens
pplm aut plasmatio eorũ.
asama. delictum eius vel fumigãs eũ
siue sustollens populum eius. aut
plasmatio eorum.
asan. tollens donũ vel plasmatio grẽ
asana. tollens donum ei vel plasma/
tio gratie eius.
asar. carcer vel carceratus seu facturã
suscitãs aut sustollẽs vigilantes.
asaradan. vincens vel exacut⁹ siue su
stollens vigiles iudices aut plasma
tionem suscitans iudicio.
asarel. carcer dei vel carcerat⁹ deo seu
factura suscitans deum. aut sustol/
lẽns vigiles dei.
asarela. factura suscitans maledictum
vel plasmatio tollens vigiliam ma/
ledictionis.
asaronthamar. beatitudo palme: vel
beatitudo cõmutans siue atriũ ama
ritudinis aut vestibulũ cõmutatiõis
asarsualim. diuites vulpes vel atriuz
vulpiũ seu factura suscitans salutẽ aut
plasmatio vigilans saluationi.
asarsusim. diuites obtinens vel beate
reuertẽs seu factura suscitãs equuz
aut plasmatio vigilãs reuersioni
asasonthamar. os amarũ vel silentiũ
cõmutatũ seu factura faciens iniqta
tẽ cõmutationis aut plasmatio tollẽs
dolorem amaritudinis.
asaar. diluculum vel mane diluculo.
seu facturam estimans aut plasma/
tionis existimatio.
asaradon. victor vel exacut⁹ seu factu
ra suscitans seruos iniquos aut pla
smatio vigilãs testimonio merẽtiũ.

asarabel. beatus deꝰ vl' beatitudo dei seu factura vigilans deo aut plasmatio suscitans deum.
asaramel. sustollens excelsum deum. vel plasmatio excelsi dei.
asbaal. plasmans virum vel tollens vetustatem.
asbel. captiuꝰ dei vel atriũ vetustatis.
asbebel. captiuꝰ dei vl' factura vetusta
ascalon. appẽsa vl' impẽsa siue ignis infamis aut ignis ignobilis.
ascalonite appẽsi vl' impẽsi siue ignes infames. aut ignes ignobiles.
ascenes. tollens possessorẽ cõtemptibiliter vel sustollens cõtemptibilem possessorem.
aschenes ignis aspersio. vel ignis sic aspersus.
ascod. dissolutio vel effusio siue incendens aut incendium.
ase. tollens vl' factura siue sustollens. aut plasmatio.
asebam. sustollens semper excelsum. vl' plasmatio semper excelsa.
asebias sustollens dominum vl' plasmatio domini.
asebin. facture statio vl' plasmatio stationis.
asebonias. tollens pollicem dñi vl' factura in medio dominatoris.
asech. factura p̃rupta vl' plasmatiõis vmbraculũ siue sustollens fratrem aut tollens fraternitatem.
asedech. testa vel sol siue ariditas aut siccitas ardoris.
assedim. siccitas ardoris vl' suburbana eorum.
asedemoth. arua vel suburbana.
asedochphasgan. abscisio vl' os delicti siue tollens abscisum aut plasmationis donatio.
asedoch. factura pabuli vl' plasmatio viriditatis.
asedothphasga. dolatio facture viridis vl' faciẽs pabulũ abscisionis.
asepha. trium. vl' vestibulũ seu colligens aut congregatio.
asem. sustollẽs eos vl' plasmator eoꝝ
asemona. festinans vel os eius. ab osse non ab ore.
asem. sustollens fontem vl' plasmatio oculi.

asena. ignis aspersus vel ignis aspersio siue sustollens fontem eius: aut plasmatio oculi eius.
asenna. ruina eius vel p̃cipitatio.
asennaa: ruina eiꝰ vel precipitãs eum
asenaphar ruens onager vl' p̃cipitãs feritas.
asenech. ruina vel p̃cipitatio seu factura dedicãs aut plasmatiõe edificãs
asennes. leuãs me vl' subleuatio mea
aseneth. ruẽs vel p̃cipitãs siue ignis aspersus aut ignis aspersio.
aser. atrium vel diuitie seu beatitudo aut beatus.
aserite. atria vel diuitie seu beatitudines: aut beati erunt.
asera. atrium vulturis vel diuitie deuoratoris.
aserai. beatitudo mea vl' beatꝰ erit mihi. siue atriũ meũ aut diuitie mee.
aserdan. exacutꝰ vl' vinculũ cutis seu beatũ iudiciũ aut diuitie iudicande.
aserim. atrium vl' vestibuliũ seu diuitie aut beatitudo eorũ.
asermachimath. beatitudo doni vel q̃ est beata donatio.
asermoth. atrium mortis vel diuitie mortales.
aseroth. atrium angustie vel diuitie tẽporales.
aseroth. atria vel vestibula sine ville aut beatitudines.
asersual. beata salꝰ. aut diuitie salutis
asersua. atrium gaudij vel beatitudo leticie.
asem. nominatus vel faciens nomen siue sustollens auditum. aut plasmatio famose auditionis.
asema. os ab osse nõ ab ore vl' sustollens nomen eius. aut faciens famosam auditionem.
asen. factura dentiũ vl' plasmatio supvulnus seu tollens nomẽ aut sustollens amphorã temptationis.
aseremoth. suburbana vl' suburbibꝰ seu atrium indignatiõis rigide. aut beatitudo formidationis eorũ.
aser gadai: atriũ accincti vulturis vel diuitie temptationi deuorantis
aspha. tollens subito vel factura cruciens.
asphanar. equorũ domitor vel factura apprehendens.
asphanes. equorum domitor vel factura conuersionem apprehendẽs.
asphar. tollens onagrum vel plasmatio ferocitatis.
asia. sustollens dominum vel plasmatio domini.
asia. gradiens vel eleuans seu auferens aut elatio.
asiani. facture dñi vl' sustollens dñm
asiani. elati vel auferẽtes seu gradiẽtes aut eleuati.
asias sustollens dñm vl' plasmatõ dñi
asidia. miluus vel herodiꝰ seu factura dilecta aut plasmatio amabilis.
asiel. sustollens deũ vel plasmatio dei
asiel. gradiens deo vel eleuatio dei.
asim sustollẽs eos vel plasmatio eoꝝ
asima. sustollens eos ei vel plasmatio eorum eius.
asinchristus. dirigens thuribulum: vel directio thuribuli.
asiongaber. lingua viri: vel dolatio hominis seu faciens merentes colles sublimes aut sustollens dolores collium sublimium.
asir. vinculũ vl' vinculatus seu factura vigilãs aut sustollens vigilãtes.
assidei. milui vel herodij: seu facture dilecte aut plasmationes amabiles.
assyria. factura vigilans domino aut sustollens vigilias domini.
assyria. diligens vel dilecta: siue dirigens aut directio.
assyrij. facture vigilantes domino vl' sustollentes vigilias domini.
assyrij. directi vel dirigentes: seu dilecti aut diligentes.
aslia. factura laborans. aut sustollens laborantes.
asmo. nouissimũ eiꝰ l' factura p̃turiẽs
asmodeus. facture i iudicium vel plasmatio iudicantis.
asmona. festinãs vel celerit numerãs
asnaa. tollens serpentem: vel plasmatio colubri.
asoph. collectio vel vestibulum seu festinans aut festinatio.
asom. siliẽs vl' os ab ore non ab osse.
asometh. os viuax ab osse non ab ore vel siletiũ vite aut festinatio pauoris
asan. factura pupille vl' plasmatio coc

cines.
Asor. atriũ vel sagitta luminis seu tollẽs foramen aut plasmatio iracũdie
Asoradon victor vel exacut⁹ seu atriũ serui iniqui aut tollens foramẽ testimonij inutilis.
Asorã. atriũ excelsũ vel sagitta luminis exaltati seu tollens foramẽ excelsũ aut plasmatio iracũdie exaltate.
Asoth. sustollẽs signũ: aut plasmatio temporalis.
Asothite. tollens signa vel facture tẽporalis.
Asra. diminutio vel diminut⁹ seu tollẽs mgr̃z aut plasmatio magisterij.
Asrael. diminutus deo: vel sustollẽs magisteriũ dei.
Asrahi. beatũ faciẽs vel beata cõmotio seu diminutus ip̃e: aut diminutioni patens.
Asrahel. beat⁹ deo vel beatitudo dei siue tollẽs magistrũ deũ aut plasmatio magisterij dei.
Asrahelite. beati deo vel beatificãtes deũ aut plasmati magisterio dei.
Asraol. ignis gementiũ vel ignis parturientiũ.
Astari. caula mea vel p̃sepe meũ.
Astari. ouile meũ. vel cubiculũ meũ siue atriũ meũ aut factura exploratio nis mee.
Astaroth oliue vl factura exploratorũ
Astaroth. atriũ vel cubiculũ seu caule aut p̃sepis.
Astarothites. oliue vel factura.
Astarothites. caula vel atriũ seu p̃sepe aut cubiculũ.
Astarten. factura suꝑflua vel plasmatiõis superfluitas.
Astrages. volũtas festiua vl consiliũ festiuitatis.
Asub. factura incendij vel plasmatio conuersionis.
aspha. tollẽs subito vl factura eructãs
Asuerus. beatitudo vel atriũ eius.
Asum. os eorũ vel fumigans eos.
Asum. factura coccinea vel tollẽs pupillam eorũ.
Asur. diues vl beatus siue factura luminis: aut tollẽs incẽdiũ.
Asuri. diues mihi vel atriũ meũ: seu factura luminis mei: aut tollens incendium meum.
Asurim. diuitie eorũ vel beatitudo eorum siue factura illuminãs eos: aut tollens incendiũ eorũ.
assur tollẽs robustũ l tollẽs acerbitatẽ
Assur. sustollẽs murũ vel tollens angustiam: seu factura continens: aut plasmatio directionis.
Assur. negociator vel negociatio siue nemus aut ignis illuminatio.
Assur. dirigens vel diligens: siue beatus aut gradiens.
Assurim. sustollens murum eis: vel tollens acerbitatẽ.
Assurim. faciẽs robustos eos vl plasmatio directa eis siue tollẽs angustias eorũ aut sustollẽs ꝯtinẽtiã eorũ.
Assuri. nemora vel igniũ illũinatiões seu negociatores aut negociationes
Assuri. dirigẽtes vl diligẽtes: seu beati aut gradiẽtes.

Hic. t. post. a

Atha. tp̃s vel peccatũ seu delinquẽs aut tp̃alis.
Athac. peccator humilis: vel peccati retẽtõ seu delinquens fratri aut temporalis frater.
Athad. bam⁹ vel testimoniũ.
Athaia. peccãs dño vel tp̃alis dñi.
Athalia. tp̃s dñi vel tp̃s eius seu peccãs dño aut declinatio dñi.
Athania. cõcupiscentia vel desideriũ
athanael. tp̃s meũ dei l pctm̃ meũ deo
Athanai. tp̃s fluctuãs vel peccator cõmot⁹ seu corona donati mei: aut exploratio gratificatiõis mee.
Athar. pctor suscitãs vel tp̃al vigilia
Athara. peccatũ suscitãs ei: vel peccatoris vigilia eius.
Atharim. explorator vel exploratio.
Atharoth. corone vel circuli.
Athath. pctm̃ tp̃is vel tp̃s peccatoris
Athene. disperse vel dissipate.
Athenẽses. dissipati vel dispgentes
Athenobius. peccator latrans vel tẽporalis latratio.
Ather. ip̃e consurgens contrari⁹ vel peccator effundens aduersa.
Athicon. tp̃s mediũ vel peccatoris dimidiatio siue tp̃s ꝯgregate inĩqtatis aut pctm̃ cõgregatiõis inutilis.
Athipha. tp̃s subitũ vel pctm̃ eructãs
Athil. peccati germẽ vel tp̃s iucterãs
Athita. tp̃s querẽs vel dilecti filẽtiũ.
Athol⁹. tp̃s ꝯsilij vel peccati ꝯmixtio
Athomiel. rñdẽs deo vel tp̃s ei⁹ dei.
Athupha. tempus subitum vel peccati infirmitas.
Athul. tp̃s ꝯsilij vel peccator festinãs

Hic. u. post. a.

Ua. iniquus vel iniquitas.
Auã. fons vel mot⁹: siue mouẽs eos: aut subuersio eorũ.
Aui. ferox. vel ferocitas siue iniquus mihi: aut iniquitas mea.
Auil. insipiens vel stulticia.
Auin. aceru⁹ lapidũ vel iniqtas eorũ
Auisa. voluntas mea vel iniquitatis mee saluatio.
Auith. iniqua vel iniquitas.
Auoth. sedes vel cõmoratio seu viniculum.
Auoth. vita vel gloria seu ville: aut ciuitates.
Auothiair. vinculum vigilis: vel sedes vigilie seu cõmorãs illuminatõ aut icunabula illuminatiõis.
Auothiair. gloria luminis vel vita illuminans seu ville vigilantium aut oppida illuminatorum.
Auphrathõ. frugifera vl puluerulẽta siue vbertas: aut de cinere veniens
auphrathõite. frugiferi vl puluerulẽti seu vberes: aut de cinere veniẽtes.
Augusti. solẽniũ stantes vl solẽnitas addita.
Aulon. vallis grandis vel vallis cãpestris.
Aunam. meror eorũ vel labores eorũ
Aunam. non est vel inutile.
auram. iracundia vel iracundus.
auran. irascens vel iracundia.
ausitidis: consilium uel consiliatrix.

Hic. x. post. a.

Xa. furor uel furibunda.
Axan. claudicãs uel irascens
axath medicia l medicamẽtũ.

Hic. z. post. a.

Za. uidẽs uel ꝯbust⁹ seu fortĩ dñi aut fortitudo eius.
Azabias uidẽs patrem dñm uel fortitudo patris domini.
azabel. uidens deũ uel fortitudo dei.
azam. uidens eos uel fortitudo eorũ:
azanoe. fortitudo ꝯmotionis uel uisio

requietionis.
Azara. deorsum vel crepido.
Azaria. auxiliũ domini vel auxiliator est dominus.
Azarias. idem.
Azaran adiuuãs pplm vel auxiliũ populi siue dorsũ cox a ut crepido cox
Azaz ꝯtinẽs vel apphẽdẽs seu vidẽs fortiter aut visio fortis.
Azazias. ꝯtinẽs dñm vel apphensio domini seu videns fortiter dñm aut robusta visio dñi.
Azbel vidẽs vetera vel robustus vetustate.
Azbelite vidẽs vetera vel robusti vetustatibus.
Azboth videns vomẽtũ vel vidẽs in vomitu seu fortis vetustas. aut fortitudo lugentiũ.
Azchad. videns mare vel fortitudo maris.
Azchath. videns dolẽtẽ vel videns cõponẽtẽ seu fortis de⁹ molaris aut fortitudo penitentie.
Azeb pgens vel ãbiens seu vallis deuorãs aut vallis rapacitas.
Azecha fortitudo aut decipula siue robusta aut clausula pessulo.
Azer auxiliũ vel scificatio seu fortis cõsurgens aut vidẽs vigilias.
Azagad fortis tẽptatio vel vidẽs accinctum latrunculũ.
Azi fortis meus vel visio mea.
Aziã vidẽs pplm vel fortitudo eorũ.
Azias vidẽs dñm vel fortitudo dñi.
Aziel pergẽs vel pficiscẽs seu vidẽs deũ aut fortitudo dei.
Azia. fortis vidẽs vel visionẽ.
Aziel pergẽs vel abiens seu videns deũ aut fortitudo dei.
Azir forti vigilãs seu vidẽs vigilias
Aziza fortis iste vel visio ista.
Azmath vidẽs mortẽ vel fortis mortuus.
Azmaueth. idem.
Azmoth. fortis morte vel apprehendens mortẽ.
Azmoth fortis inclusio vel apphẽdẽs decorem.
Azor adiut⁹ vel auxiliator seu vidẽs lumen aut fortiter iracũdus.
Azozia incendens domino vel incendium domini.
Azothus incendiũ vel incendens: siue ignis patrue lis. aut ignis patrui mei.
Azotij incẽdẽtes vel icẽdia siue ignes patruelis aut ignes patrui mei.
Azotide incẽdiũ vel ignis patruelis.
Azarael adiuuans deum vel fortitudo dei.
Azuba relicta vel deserta siue relictio aut desertio.
Azur: adiutor lucidus vel auxiliũm igneũ siue videns lumen: aut robustũ incendiũ.

Sequũt interpretationes hebraicorũ noium incipiẽtiũ per. B. litteram.

Baabana: venit respõdẽs vel venit responsio.
Baal: vir vel vetustas siue biãs aut deuorator.
Baala: venit hec vel hñs eã seu vir eius: aut deuorans eũ.
Baalaanan: vẽit hoc donũ vel hñs eã grãz seu vir grat⁹ ei: aut dỽorator gratificationis.
Baalasor vetustas deuorãs atriũ vel vir habens sagittã luminis: seu vetustas tollẽs foramẽ: aut vir plasmator iracũdie.
Baalath vir ascẽdẽs vel habẽs ascẽsionẽ seu vetustas tẽporis aut deuoratio peccatoris.
Baalberith. vir habẽs pactũ vel vetustas deuorans fedus.
Baalpharasim: viros deuorãs diuidẽs vel habentiũ vetustatẽ diuisio.
Baalpheor vir habẽs hiatũ vel vetustas deuorãs os pellis superi⁹.
Baalgad vir fortunat⁹ vel hñs tẽptationẽ siue vir accinctus latrunculis aut vir deuorator.
Baalia vir habẽs dñm vel vetustas dỽorans dominationẽ:
Baalim ascendẽtes vel superiores.
Baalim viri vel hñtes siue in superiorib⁹ aut deuorãtes.
Baalis vetustas viri vel habẽs assũptionẽ seu deuorans virũ aut vetustatis assumptio.
Baalmaon descẽdẽs hũilis vel descensio humiliat⁹ seu vir hũilis habens domiciliũ aut vetustas deuorans habitaculũ.
Baalmeon descensio humilis vel descensio humilitatis.
Balmesar habens eam vel vir ex pñcipe seu vetustas eius: aut deuoratio principis.
Baaloth: ascẽdẽs vel in ascensionibus seu vir habẽs tẽp⁹ aut vetustas deuorans responsionẽ.
Baalsalisa habẽs vitulã ꝯsternãtẽ vel habẽs vitulã ꝯsternatã seu vetustas deuorans tertiũ aut vir habẽs vitulam triẽnalẽ.
Baalthamar vir hñs palmã vel vir habẽs amaritudinẽ seu vetustas deuorans cõmutatos aut vetustas deuorans cõmutationẽ.
Baana venit donatus vel venit gratificatus.
Baanã fili⁹ ei⁹ vel veniẽs ei seu venit respõdens aut venit responsio.
Baani venit donatus mihi vel venit gratificatio mea.
Baani veniẽs mihi vel fili⁹ me⁹ seu venit rñdẽs mihi aut rñsio mea.
Baara venit respõdẽs vel venit responsio.
Baari venit respõdẽs mihi vel venit responsio mea.
Baari fontes vel putei siue in ventre aut in cõmutando.
Baarias. venit respõdẽs domin⁹ vel venit respõsũ domini.
Baasa vẽit tollẽs vel veniẽte factura
Babatha trãslat⁹ tpe vel cõfusus peccator seu trãslatio tẽporalis aut confusio peccatoris.
Babel cõfũdẽs vel cõfusio seu transferens aut trãslatio.
Babylon: idem.
Babyloni: ꝯfusi vel trãslati seu ꝯfũdentes aut trãsferẽtes.
Bachar insaginate vel ingressus est
Bachacar vetustas insaginate vel lugens ingressus est agnus.
Bachenor: lucẽs lucerna vel ingressus est agnus lucerne.
Bacci vetus vel luctus siue lugens: in vomitu.
Bachides luctus fortis vel vetustas in vomitu.
Baldachar vẽit ꝯpũgi vel vẽit tumul

tus fiū vēit merces aut vēit turbatō
Badad marimꝰ vľ excellētissimꝰ siue
venit testis. aut venit sufficiens.
Badadi. maximus mihi vel excellen
tissimus meus seu robur meū aut suf
ficientia mea.
Badaias p̄cipuꝰ dño vľ ī iudicio dñi
seu venit dñs. aut venit dñator.
Badal. p̄cipuꝰ vel sublimis seu vēit
cōscendēs aut venit infirmitas.
Badā. solus aut in iudicio seu venit
populus aut aduētus eoꝝ.
Badā. p̄cipuus vel ī iudicio seu vēit
donū aut venit gratificatio.
Badazer maximū auxiliū vel excellē
tissimus sanctificator seu venit fortis
aut venit separatio.
Badseba filia septē vel filia iuramēti
seu vēit eloquēs aut venit cōuersio.
Badsuba filia d̄p̄catōis vel filia satic
tatis seu vēit ꝯuertēs aut vēit icēdiū
Ista. n. badsuba vel badseba ipsa est
bersabee mater salamonis.
Barē locus vite mee vel locus susci/
piens mihi.
Baen iniquꝰ oculꝰ vel iiqtas fontis seu
venit fons aut venit oculus.
Bagad vēit accinctꝰ vľ vēit in fortūa
seu vēit latrūculꝰ aut venit tēptatio.
Bagal onus vel iugū seu vēit accer/
uus aut venit inuolutio.
bagaba excelsꝰ tpe vľ sblimitas pctōris
Bagathan: venit tactus vidētis vel
venit risus tangentium.
Bagazim: in excelso cōtēptus vel ve
nit aut fortitudo.
Bagoaim sublimitas deuorans eos
vel iugū vulturis eoꝝ.
Babem. locus vel in eis seu venit lo
cus aut locus eorum.
Bai: filius meus vel veniēs mihi.
Bala: absorta vel inueterata seu ab/
sorbens vel inueterans.
Balaa absorbēs eū vľ iueteratio eiꝰ
Balaach deuorans vel p̄cipitās siue
absorbēs frēm aut inueterās eos.
Balaā vanꝰ populꝰ vľ sine pplo siue
in eis aut p̄cipitās fraternitatē.
Balaā turbās gētē vel deuorās po/
pulum siue absorbēs eos aut absq̄
substantia eorum.
Balaā turbās donū vel d̄uorator do
ni siue absorbens gratos aut inuete
ratio gratie.
Balaanā bñs grāz vľ iueterās rñsionē
siue absorbēs donū aut p̄cipitatio grē
Balach ligens vel ludēs siue inuol/
uens: aut clisio.
Balada absorbēs testes vel īueterās
fraternitatē siue veniēs eā iudicare
aut precipitatio testimonij.
Baladad vetustas sola vel deuorās
testimoniū siue absorbens p̄cipuos
aut precipitans patrueles.
baladā venit sibimet iudicās vel va/
nitas ꝑ semetipso seu absorbēs iudi
ces aut iueterator iudicij.
balagad absorbēs latrūculos vel p̄ci/
pitans temptationem.
balagad vir accinctꝰ vel bñit accinctū
seu vir fortunatꝰ aut vir pirata.
balam turbatio vel precipitiū.
balamā: turbator populi vel precipita
tor eorum.
balanā: turbās donū vľ p̄cipitās grām
balasor ascēdēs domū vel hñs sagittā
luminis siue absorbens fortes: aut
inueterator angustie.
balad absorbēs peccatū vel inuetera/
tus tempore.
balad: lingens vel inuoluens seu li
gens aut elisio.
baldad vetustas sola vel vetustatis so
litudo.
baldan venit sibimet iudicās vel va/
nitas ꝑ semetipso seu absorbēs iudi
ces aut inueterator iudicij.
bale: p̄cipitās vel deuorator.
baleite deuoratores vel p̄cipitatores.
bales absorbens vel precipitans.
balaida varietates cognit vel variato
rū cognitio siue absorbēs testimoniū
aut inueterator seruitutis.
baloth ascēdēs vel in ascensiōibꝰ siue
absorbēs aut inueterate responsioni
balsalisa bñs vitulā ꝯsternātē vľ hñs
vitula cōsternataz seu vetustas de/
uorās tertium: aut vir habens vitu
lam triennalem.
balthasar capillis capitis vel absorbēs
diuitias.
balslus bñs luctū vel habēs premiū.
bama: in quo vel quis siue in quibus
aut semper excelsa.
bamoth: ī morte vel excelsa siue mors
adueniēs aut mortis aduentus
bamothbal excelsa ī morte viri habētis
vľ mors aduēiētis vetustati d̄uorati.
bana. vēit rñdēs vel venit responsio
banaa vēit rñdēs ei vel vēit rñsio eiꝰ
banai: venit respondēs mihi vel vēit
responsio mea.
banaai: idem.
bananias edificās dño vel cemētariꝰ
dñi seu rñdēs dño aut rñsio dñi.
banaza filiꝰ vidēs vel fortitudis filiꝰ.
banea vēit rñdēs ei vel vēit rñsio eiꝰ
baneas venit responsū tollēs vel ve/
nit respōsio plasmationis.
banebarach filius fulminis vel filius
fulguris seu filius fulgurātis: aut fi
lius percutiētis.
banebarath vēit rñdēs fulmi vel ve/
nit rñdēs fulguri: siue venit rñdēs
fulgurāti aut vēit rñdēs percutiēti.
baneiachan: filius stridoris vel filius
necessitudinis seu vēit firmitas aut
venit preparatio.
bani filius meus vel veniēs mihi.
banni pollex meus vel ī medio mei.
bannimi filius meus vnicus vel filiꝰ
meus sempiternus.
baon ī iniqtate vel iniquitatibus.
baon venit dolor vel vēit iniqtas seu
venit murmurās vel venit inutilis
baor: in pelle vel in pellibꝰ.
baor vēit lumē vel vēit foramē seu ve
nit pellis aut venit iracūdia.
bar. filius vel filiatio. Syruz est non
hebreum.
bara luctus vel creatura siue filius eiꝰ
aut malitia.
barrabas filius p̄ris vel filius mgrī.
Syrū ē pariter ⁊ hebreū
barach fulmen vel fulgur siue fulgu/
rās aut percutiens.
barachel fulgur dei vel fulmē dei siue
fulgurās deū: aut percussio dei.
barchemini tribuli vľ creatura iudeoꝝ
barachias benedictus dño vel bene/
dictus domini.
barachias: fulgur dñi vel fulgurans
dñs siue fulgurans dño aut percus/
sio domini.
barachiel bñdictꝰ deo vľ bñdictus dei
barachiel fulgur dei mei vel fulmen

dei mei fulgurās deo meo: aut ꝑcus sio dei mei.
barada filius decoris vel filius decorus seu filij fuus aut filius testionij
barabel. bñdixit deū uel bñdictio dei siue lectus deo aut creatura dei.
barasa haurientes uel egestate seu veniēs ad faciēdū aut filius sustollens plasmationē.
barath grando uel tēpestas seu filius peccati aut filius temporalis.
baraca filius videns uel filius fortitudis
barech grando uel tēpestas seu filius viuax aut filius pauidus.
baremij fugit cū q̇spiā l' q̇piā fuga ei⁹
baria: in malis vel filius dñi siue i clamore eius aut in cōmotione ipsius.
barie fili⁹ i malo uel fili⁹ maleficij quē ꝛ ip̄s nōnulli bariesu corrupte noiāt
baribenfilius ip̄e uel filius pcēs seu filius cōmotus aut filius faciēs.
bariona. filius colūbe aut filius simplicitat. Syrū ē ꝑiter ꝛ hebreū: barq̄ppe sicut ꝑdictū est syriace filius: ꝛ iona columba.
baritha phitoissa uel subitanea siue os abyssi aut ꝓfundū.
barnabas fili⁹ ꝯcludēs ul' filius ꝓphe seu filius vēiēt aut filius ꝯsolatōis.
barne fili⁹ motiōis uel filius mutatōis
barnee electa cōmotio uel filius electe mutationis.
barsabas filius reuertens uel filius quietis ex syro ꝛ hebreo s̄mōe cōpositū seu fili⁹ iuramēti aut filius ꝯsolatōis
barsemia filius cecus uel filius cecitatis quē corrupte q̄dā bartineē legūt.
barthimeus: filius pinguedinis vel filius ruminantis.
bartholome⁹ filius suspēdēt me vel fili⁹ suspēdēt aq̄s. Syꝝ ē nō hebreū.
baruch bñdictus vel benedictio.
barzaith filius oliue eius vel filius fornicationis coꝝ.
basan: brucus uel pinguedo seu siccitas aut confusio.
basar: infantia uel in angustia siue infans aut angustiatus.
basara infās vel infantia eius siue angustians cū aut in angustia eius.
baschama confusio caloris vel angustia caliditatis eius.
baschat adeps uel defecatio.
basechat adipē uel defecationē.
basechath adeps uel defecatio seu defecans aut defecatio.
basemath: deposita vel delinquēs seu veniens aut delictio.
basemoth veniens aut delinquēs siue in oibus aut in nominibus.
basias adeps dñi vel defecatus dño.
basmath deposita vel delinquens seu veniens aut delictio.
bathai domus rñdētiū uel domus humilitatis eorum.
bathuel visio uel castus deo.
baurim: electi uel electorum seu iuuenes: aut robusti.
bauranites: forti uel electus seu iuuenis aut robustus.
bazatha ꝯtenēs tp̄s uel ꝯspectus pctōꝛ
bazeotha ꝯtenēs eū uel ꝯspectio eius
bazothia ꝯtenēs dñz uel ꝯspectō dñi.

Hic. e. post. b.

Bead: iniquus testis uel edificator precipuus.
Bean: iniquus gratie uel iniquitas donationis:
bebā: os uultur uel ꝯfusio deuorator
bechechias iclytus deo uel ꝑgēitus dei
becher inclytus uel ꝑmogenitus.
becherite inclyti uel primogeniti.
becherias iclytus dño uel ꝑgēit⁹ dñi.
bechor: ꝑgenitus uel vnigenitus.
bechori ꝑgēitus meus uel ꝑgēit⁹ mihi.
bechorcti ꝑmogenitus forti vel primogenitus timidus.
bechuch inclytus grauis vel ꝑmogeniti condemnatio.
bed: filia uel mensura.
beded istauratō uel istauratus seu mēsura diuitiaꝝ aut filia voluptuosa.
bedsabee filia septia uel filia iuramēti seu mensura saturitatis aut filie satietatis.
besan filia dura uel mēsura iniqua. seu filia iniqtatis aut ipsa iniquitas.
bedelliū lapis uel carbūculus.
beel. Vetustus deus uel vir deuorator siue dñs vetustatis aut vir habēs vetustatem.
beelphegor vir hñs hiatū uel vetustus deus hiās siue dñs vetustatis hiantis. aut vetustas deuorās os pellis supius
Ip̄e ē ꝑapus uel simulachꝝ ignoie.
beelsephō vir hñs archana uel dñs aq̄lōis seu vetustus hñs speculā aut vetustas deuorās ascēsionē speculi.
beelzebub vir muscarum uel ꝑnceps muscaꝝ siue vetustus deus hñs muscas aut vetustas deuorās muscas.
Beemoth. aial vel aialis seu bestialis aut bestia.
Beera. fons eius vel puteus eius siue in lumine. aut putei eius.
Beeri. fons vel puteus meus. siue i lumine. aut putei mei.
Bega. sublimis vel excelsa siue sublimitas. aut celsitudo.
begoai. iugum vulturis vel sublimitas deuoratoris.
beguai. excelsus meus vel sublimitas mea seu fabrica vulturis: aut fabrica deuoratrix.
begui. excelsus me⁹ uel sblimitas mea
begumim fabrica cemetarij uel fabrica cementariorum.
behelmō. uetusti decus habitaculi. uel dñs habens domiciliū uetustatis.
bel. uetustas uel absq̄.
bela. habitus uel indumentum seu uetustas eius. uel absq̄ eo.
belath. hñs l' hit⁹ ab hñdo nō ab hitu.
belath. uetustas peccati uel absq̄ tpe.
belathala. habens uel habita genere feminino ab habendo participiū est non uerbū imperatiuum.
bethala. habitum apprehendens uel idumentum irroratum.
belbecia. uetustas ꝑmogeniti dñi. uel absq̄ nobilitate dominus.
belga. absq̄ motu uel uetusta ꝯmotio
belge. idem.
belguai: absq̄ ualle uel absq̄ prerupto seu uetustas uoraginis. aut uetustas deuorationis.
belia. uetustus dñs. uel absq̄ dño.
belia. puteus eius. uel in clamore eius siue in malis: aut ꝯmutatio ip̄ius.
belial. absq̄ iugo uel absq̄ dño.
beliar. cecū lumē: aut ceca āgustia seu uetustas deficiēs uel absq̄ ꝯtinentia
belmelech deus meus rex vel vetustas mea regnans.
belma: habens desiderium vel absq̄ domicilio.

Belmeula. dn̄s domicilium vel absq̃ in habitatione.
Belsan: vetustas dura vel ipsius vetustatis iniquitas.
Belsar: absq̃ principe vel absq̃ carbone seu vetustum velamen seu vetustatis angustia.
Belsathim: absq̃ germine vel absq̃ positione seu vetustas spinarum: aut vetustas resurrectionis eorum.
Ben: filius vel filiatio.
Benabinadab. filius patris mei votiuus vel filius patris mei spontaneus.
Benadab. filius votiuus vel filius spontaneus:
Benael. edificatus deo: vel edificatio dei seu filius eius deo: aut filius eius dei.
Benail. filius doloris. vel filius parturientis
Bendagar. cecum lumen. vel filius preuaricationis.
Benbarach. filius fulminis vel filius fulguris vel filius fulgurans. aut filiorum percussio
Benecham. filius callidus: vel filius surgens: siue filius necessarius: aut filius necessitatis.
Benennan. filius in eis. vel filius in medio eorum.
Benenon. filij ecce. siue filij ecce hi sunt
Benree: filij tonantis. vel filij tonitrui: quod corrupte boanerges vsus obtinuit
Bensed: filius mittens: vel filius confirmationis
Bengaber: filius viri fortis: vel filius iuuenis virilis.
Benhur: filius lucis: vel filius ignei.
Beni. filius meus: vel filiatio mea
Beni. filius regescens: vel filius regetionis
Beniamin: filius dextre vel filius virtutum: siue filius amaritudinis: vel amarum
Beniamin. filius dextre: vel filius virtutis siue filius asininus: aut filius asinorum.
Beniar: cecum lumen: vel ceca angustia seu filius deficiens. aut filius preuaricationis
Benoi: filius commotus: vel filius regetionis
Benon. filius merens: vel filius doloris seu filius murmurans. aut filius inutilis.
Benoni. filius merens: vel filius inutilis mihi siue filius doloris mei: aut filius iniquitatis mee.
Benni. filius meus. vel filiatio mea.
Bennui: filius requiescens: vel filius requietionis.

Bennum filius seruus vel filius piscis siue filius vnicus aut filius sempiternus.
Benir filius incendens vel filius lucidus: seu filius luminis aut filius igneus.
Benzoeth filius huius pauidi vel filius huius viuacis.
Beon pollex vel in medio siue iniquus murmurans aut iniquitate dolens.
Beor impellens siue impulsio vel iniquus luminis aut iniquitas iracundia.
Ber fons vel puteus.
Bera fons eius vel puteus eius.
Berameth fons exaltatus vite vel puteus alti pauoris.
Berchos fontis calix vel putei potus.
Berthan: puteus iudicans vel fons iudicij.
Berea puteus eius vel filia eius hebreum est pariter atq̃ syrum.
Beri puteus meus vel putei pluraliter.
Beria fons domini vel puteus domino.
Berith fedus vel pactum.
Bernice puteus innocens vel filia eleganter commota.
Beronice idem est vtrumq̃ hoc nomen ex hebreo syroq̃ compositum est.
Beroca puteus eius vel filia eius.
Beroenes filij eius vel putei eius.
Berom filia que vel puteus quis Et hec tria nomina ex hebreo pariter syroq̃ composita sunt.
Beroth fontes vel putei seu fons respondens aut puteus temporalis.
Barotha fontes eius vel putei eius seu fons respondens ei aut puteus temperans eum.
Berothai: fontes mei vel putei mei seu fontes vulturum aut putei deuorantes.
Berothi fontes vel putei mei seu fons respondens mihi aut puteus temperans me.
Berothite fontales: seu puteales seu fontes respondentes mihi aut putei temperantes me.
Bersa puteus federis vel fons iuramenti.
Bersabee fons septimus vel fons iuramenti siue puteus satians aut puteus saturitatis.

Bresith. in capite vel in capitulo idest genesis que in capite omnium librorum posita est.
Berthan. fons altus vel puteus altissimus
Berzellai: ferrum meum vel fortitudo mea.
Besai. pinguedo mea. vel ignominiosus mihi.
Besaia. pinguis dominus. vel ignominiosus domino.
Besamath. derelinquens. vel derelictio seu pigue donum aut confusio donatoris
Besamath. adeps vel defecatio.
Besec. pinguis. vel ignominiosus.
Besellaz: obumbrans eos. vel obumbraculum eorum.
Beseleel. vmbra dei vel vmbraculum diuinum.
Besodia angustia mensure domini vel tribulans mensuram dominicam.
Besioth. pinguis ligatus vel ignominie declinatio.
Besor. tribulatio vel angustia seu carnalis aut pelliceus.
Beth. domus vel habitaculum.
Betha reges vel regetio siue domus eius. aut habitaculum ei.
Bethacarem domus sterilis vel domus eruditionis tristicie.
Bethaphaleth domus salutis vel domus viuificans. siue domus excludens aut domus mirabilis.
Bethaphe. domus erroris vel domus mali non a malicia sed ab arbore.
Bethaphe. domus oris vel domus decipule siue domus laquei aut domus discipline.
Bethaphua domus induens eos vel domus declinans os eorum seu requiesca borum eius: aut requietio indutionis eorum.
Bethagan domus horti vel domus elationis
Bethagla. domus vitule vel domus festiuitatis eius vel domus defectionis. aut domus plangentium.
Bethaglam. domus planctus vel domus festiuitatis eorum.
Bethiam. domus idoli vel domus idolatrie siue domus deuorans eos: aut domus vulturis eorum.
Bethaismoth domus deserta vel domus adducens mortem.

Bethaloth.domus campeſtris: vel
domus in campeſtribus ſeu requici
vacans aut requietionē declinans.
Bethamoth.domus moꝛtua: vel do
mus moꝛtaliũ: ſeu requies moꝛtis:
aut requieſcens moꝛtuus.
Bethanara. domus pardoꝛũ vel do
mus amaritudinis ſeu requies ama
ricans aut requietio pardi.
Bethanan.domus doni vel domus
gratie ſeu requies donatoꝛis aut re/
quietio gratificationis.
Bethanath.domus reſpõdentis vel
humilitatis: ſiue domus vbi eſt re/
ſpondens dominus:aut domꝰ vbi
eſt gratia dei.
Bethania.domus obediẽtie: vel do
mus afflictionis eius ſiue domꝰ do
ni domini aut domꝰ gratificata dño
Bethanoth.domuſ gratie vel domꝰ
reſponſionis ſeu domus pꝛecinens
vel domus pꝛecinentiũ.
Bethara.domꝰ aque vel domꝰ putei
Bethara.domus electionis: vel do/
mus electa ſiue domus ſuſcitans cũ
aut domus vigiliarũ eius.
Betharaã.domus montiũ vł domꝰ
ſublimitatis coꝝ ſiue domꝰ ſuſcitãs
gentẽ aut domus vigilans populo.
Betharaba domus ſuſcitans patreſ
vel domus vigilans patribus.
Betharaba.domꝰ grãdis ł domꝰ mł
ta ſiue domꝰ hũił aut domꝰ veſptia.
Betharapha.domus ſanans vel do
mus medicine ſeu requies medici:
aut requietio ſanitatis.
Betharã.domꝰ ire vł domꝰ ĩ ſolimiũ.
Betharã.domus decoꝛa vel domus
electa: ſiue domus ſuſcitans gentẽ.
aut domus vigilans populo.
Betharan.domus vigilãs dono vł
domus ſuſcitans gratificationẽ.
Betharã.domꝰ ire ł domꝰ arche ſiue
domꝰ mõtiũ aut domꝰ aſcẽſuſ hũiliũ
Bethaſan.domus fami: vel domus
delicti ſiue domus tollens donũ: aut
domus plaſmata gratie.
Bethaſan.domus deponens vel do
mus depoſita ſiue domus deponẽs
donũ: aut domus depoſita gratie.
Bethauẽ .domus idolatra vł domꝰ
inutilis.

Bethara.domus fontis eius: vel do
mus putei eius.
Bethberai.domus putei mei vel do
mus in lumine meo.
Bethbeſſe.domus cõfuſa vel domꝰ
pinguedinis.
Betheacon.domus ſculpta: vel do/
mus ſculpture.
bethear domꝰ agni ł domꝰ cognitiõis
Betheur.domus frigida: vel lapis
adiutoꝛij.
Bethdagari.domus tritici: vel do/
mus frumenti.
Bethdagon.domus piſcis triſtis vł
domus piſciũ triſticie.
Bethe.domus eius vel habitaculũ.
Bethel.domꝰ dei vel habitaculũ dei.
Bethemelech.domus vallis: vel do
mus ꝓfunditatis: ſiue vterus vultꝰ
aut ventris ſuſtentaculũ.
Bethen.venter vel vterus: ſeu do/
mus fontis aut domus oculi.
Betheſimoth.domuſ deſerta vel do
mus adducens moꝛtẽ.
Bethphage.domꝰ oꝛis vł domꝰ buc
ceſiu e domꝰ oꝛis valliũ aut domus
maxille vł labij. Syꝝ ẽ ⁊ nõ hebꝛeũ
Bethphalech.domus ſaluãs vel do
mus excludens ſeu domus viuificãſ
aut domus admirabilis.
Bethphaſes. domus tranſcendens
vel domus tranſitionis.
Bethpheoꝛ: domus hianſ vel domꝰ
hiatus ſeu domus hians pellitij aut
domus oꝛis pelliũ.
Bethpheſe.domus tranſienſ vel do
mus tranſcendens ſiue domus oꝛiſ
aut domus odoꝛis floꝛentis.
Bethgadar.domus muri vel domꝰ
macerie.
Bethgamul.domus retribuens vł
domus retributionis.
Bethieſemoth.domus deſiderij dul
cis vel domus deſiderate dulcedis.
Bethim.domibꝰ vel domꝰ pluralit̃.
Bethia domꝰ dñi vł domꝰ illũinatõiſ
Bethlabaoth.domus venientiũ vel
domus ingredientiũ.
Bethleem.domus panis vel domuſ
refectionis.
Bethleemite.domus panũ: vel do/
mus refectionũ.

Bethlenaboth.domus venientium
vel domus edificantiũ.
Bethmacha.domus mollis vel do/
mus confracta ſiue domus percuti/
ens aut domus ingenioſa.
Bethmaon.domus habitaculi: vel
domus inhabitationis.
Bethmarchabeth.domꝰ curruũ vel
domus quadrigarũ.
Bethmarchaloch.domus quadriga
rũ vel domus quadrigantiũ.
Bethmatha.domus tributi vel do/
mus humilis foꝛi.
Bethmoꝛeth.domuſ archani vel do
mus conſilij ſiue domus archanoꝝ
aut domus conſilioꝝ.
Bethnẽra.domus pardoꝝ: aut do/
mus amaricans.
Bethoꝛabo.domꝰ hũilis vel domus
veſpertina ſiue domus heremi: aut
domꝰ locoꝝ q̃ ſunt iuꝝ inhabitabilẽ
Bethoro.domꝰ ire vel domus mgr̃i
Bethoꝛon domꝰ ire vł domꝰ arche ſi
ue domꝰ mõtiũ aut domꝰ aſcẽſꝰ hũiliũ
Betholath.domus coccinea vel do/
mus vermiculata.
Bethꝛoob. domus platearũ vel do/
mus latitudinis.
Bethſabee. domus ſeptẽ: vel domꝰ
iuramenti ſeu domus abundantie:
aut domus ſaturitatis.
Bethſachat.domus curuãtiũ vel do
mus ſinguloꝝ.
Betſaida.domus frugũ vel domus
pedicum ſiue domus peculialis aut
domus venatoꝝ.
Bethſamis domꝰ ſolꝰ vł illũinationis
Bethſamite. domus ſolis pluraliter
vel domus illuminate.
Bethſan.domus doꝛmientis vel do
mus ſecuritatis ſiue domus abun/
dantie ſiue domus egreſſionis.
bethſemes.domꝰ ſolꝰ ł domꝰ illũinãs.
Bethſimon.domꝰ obediens vel do/
mꝰ obedientie ſiue domꝰ audiẽs me
roꝛẽ aut domus deponens triſticiã.
Bethſimuth.domus loci vel domuſ
locoꝝ ſiue domus moꝛtificans: aut
domus moꝛtificationis.
Bethſur.domus acerba vel domus
anguſtie ſiue domus continens aut
domus foꝛtitudinis.

Bethsur. domꝰ fortis vl' domꝰ directa siue domꝰ mural' aut domꝰ ꝯtinētic.

Bethsura. domus muri eius vel domus dirigens eū.

Bethsura. domꝰ acerba ei vel domꝰ angustie eius siue domus continēs eū aut domus fortitudinis eius.

Bethsurā. domus dirigens eos vel domus muri eoꝝ.

Bethsurā. domus robusti ppl'i: vel domꝰ angustiās ppl'm siue domꝰ cōtinēs eos aut domꝰ acerbitatis eoꝝ.

Bethula. virgo vel casta siue domus dolēs ei vel domus parturiens eū.

Bethula. virgo domini vel casta domino siue domus dolēs dn̄o aut domus parturiens dn̄m.

Bethurlarina. domus ignis sublimis vel incendij consurgentis.

Bethçacharā. domus memorie: vel domus memoratoꝝ.

Beçeth. fulgur vel egestas seu micās aut contēptus vanus.

Beçecha. micās ei vl' egestas eiꝰ siue fulgurās eū aut ꝯtēnēs vāitatē eiꝰ.

Hic. i. post. b.

B

Iblij. librarij vel litterati.

Bithalassu. filios cōmiscens vel filioꝝ cōmixtio.

Bithia. filia dn̄i vel filia dn̄ans. ipa ē filia pharaōis q̄ adoptauit moysen.

Bithima. filia iutilis vel filia speciosa

Brie. sobrius vel moderatus.

Brierte. sobrij vel moderati.

Hic. o. post. b.

B

Oanerges. filij tonantes vel filij tonitrui.

Boaneries. idē.

Bocci. vetustas vel vetus.

Bocci. lugens vel luctus seu vomēs vel in vomitu.

Bochian. luctus dn̄i est vel lugēs dominū est seu vomens dn̄o est: aut in vomitu domini est.

Bochor. ingressus est angelus: vel primogenitus mihi.

Bochoorath. inclyttus peccato: vel ꝓmogenitus tpe.

Bochri. dilectꝰ mihi vel ꝓgenitꝰ meꝰ

Bochur. ꝓmogenitus vel dilectus.

Boem. poller eoꝝ vel in medio eoꝝ

Bon. pollex vel in medio.

Boni. pollex meus vel in medio mei

Bonni. digitus vel in medio.

Boos. i quo robur vel in q̊ virtꝰ siue in ipo fortitudo aut ipe i fortitudine

Boruth. fedus vel pactū.

Boses. abscisus vel abscisio: aut ipe florēs aut in ipo floruit.

Bosphor. angustia succrescens: vel tribulatio feritatis.

Bosor. tribulatio vel angustia: siue carneus aut pelliceus.

Bosora. tribulās eū vel i āgustia eiꝰ siue caro eius aut annūcians ei.

Bosori. caro vel annūciatio siue tribulans me aut in angustia mea.

Bosra. in angustia vel in tribulatōe

Hic. u. post. b.

B

Vbastus. os exprimens: vel labiū exprimentis.

Bugatus excelsus vel sublimitas vel germen vel germinās.

Buna. venit rn̄dēs vel venit rn̄sio.

Bunos vēit rn̄dēs vl' collis ꝓputioꝝ

Busa. confusio vel ignominia.

Bus. despiciens vel contēnens.

Buzi. ꝯtēptus vel despectus: seu despexit me aut ꝯtēptibilis mihi.

Buzites. despectus vel ꝯtēptibilis.

Sequit' interꝓtatio nominū incipientiū a littera. C.

C

Aalaba. voces vel veloces: subaudit' venerūt: seu ecclesia venit aut ecclesie aduentus.

Caath. penitencia vel patientia.

Caath. dolēs vel dolās seu ꝯponēs

Cathite. dolentes vel patientes: aut dentes molares.

Caathite. dolentes vel dolantes siue cōponentes aut dentes molares.

Cabalaaz. ꝓceps vel ꝓcipitiū seu ꝓcipitauit aut ꝓcipitabit.

Cabaroth. memoria vel sepulchrū.

Cabarothi. memoria mea vel sepulchrū meuȝ aut sepulchra vel memorie plurali numero.

Cabarothiathanai. memorie desiderij vel sepulchra cōcupiscentie.

Cabasan. ꝯgregās eos vel ecclia eoꝝ

Cabratha. quasi graue vel q̄si elicitū

Cad. mare vel ꝓncipiū.

Cademoth. mare mortuū vel ꝓncipium mortis.

Cades. translata vel fons iudicij.

Cades. sācta vel mutata seu mare tollens aut ꝓncipiū plasmationis.

Cadesa. trāsferēs eā vl' fons iudicij eiꝰ

Cadesa. scortū vel sāctitas eiꝰ siue mutata ei aut ꝓncipiū plasmatiōis eiꝰ.

Cadesbarne. sanctitas motienis: vel sanctitas electe mutatiōis.

Cadesim. cōmutati vel exterminati.

Cadumim. mare rubrū vel mare antiquoꝝ ꝓpter antiqua que facta sunt in eo miracula.

Cadrātes. caligo vel tenebre qd' nos per litterā. q. r. v. quadrātes dicimꝰ

Caph. incuruans vel incuruatio.

Caph. vola vel palma siue manus.

Capharnaū. ager pinguedinis: vel villa consolationis.

Capharsamala. manus suscitans vestimentū vel operatio vigilās retributionis.

Caphereta. manus robusta vel operatio perfectionis.

Caphira. expiatio vel manꝰ dissipata

Cayphas. sagax vel inuestigator siue vomens ore aut vomitus oris.

Caym. possessio vel lamentatio: siue acquisitus aut acquisitio.

Caynam. possidens populum vel lamētatio populi siue acquirens eos: vel acquisitio eoꝝ.

Caynan. possidens donū vel lamentatio gratie siue acquirēs gratiā aut acquisitio donationis.

Caleb. canis vel quasi viride siue q̄si cor aut quasi omne cor.

Caleph. idem.

Cilitha. quasi viridis aut quasi oē cor

Calistenes. miseria humiliū vel cōsumatio responsionis.

Calubi. canis meꝰ vl' q̄si viridis meꝰ siue q̄si cor meū: aut q̄si oē cor meū.

Claudius. spes trāquilla vel spes trāquillitatis.

Claudia. idem.

Clauthomon. locꝰ fletꝰ vel locꝰ fletuū

Camna. statio vel resurrectio.

Camuel. stās deo vel resurrectio dei

Camuelite. stantes deo vel resurrectiones dei.

Camō. statio iniq̄ vel r'surrectio iutil'

Canna. fundū vel calamꝰ seu ꝓparās

vel pparatio. Notandū itaqʒ q̄ no strū latinū canna de lingua hebrea sumptū sit.
Canaan: cōmutatus: vel cōmutatio.
Cananeus. idem.
Canath. elatio vel zelotipia.
Candacis. cōmutans vel cōmutatio
Canden. clangor vel recursus seu retinens aut retentio.
Cappadoci. manus tortoris vel manus exploratoris seu manus dño redimēs: aut manus redempta dño.
Cappadoces. manus tortorū vel manus exploratorū siue māu redempti dño aut manu dño redimentes.
Capparis. manus redempta vel manus redemptio siue manus tortoris aut manus exploratoris.
Capseb. ecclesia vel congregatio.
Capseel. ꝯgregās deo vel ecclesia dei
Captor cappador vł cappadocia siue man⁹ tortoris aut man⁹ exploratoris.
Capturim. cappadoces vel manu torquentes siue manus tortorū aut manus exploratorū
Carchamis. vrbs attrectās vel ciuitas congregatorū.
Carchā ciuitas gře ł oppidū dōatiōis
Carchar. inuestigator vel inuestigātes siue oppidū vigilans.
Carce. caluus vel caluitiens siue occurrēs ignis: aut occursus igneus.
Carcim. dcaluāseos ł dcaluatio corū
Cariath. vrbs murata vel ciuitas seu oppidū vel villa.
Cariathaim. pfecte vocata seu perfecta vocatio seu villa corū aut oppidū corū.
Cariathma villa corū ł ciuitas pplosa
Cariatharbe. villa quattuor vel ciuitas quattuor. idest adā abrahā ysaac ⁊ iacob q ibi sepulti sunt.
Cariathbaal. vrbs virorū vel ciuitas habens seu villa deuorans aut oppidū vetustū.
cariathdēna. villa silēs vł villa silētij
Cariathari. villa deficiens vel oppidū defectionis.
Cariathiarim. villa siluarū vel ciuitas saltuū seu villa deficiens eis: aut villa defectionis corū.
Cariathim. ciuitas mar̄ vel oppidū marium.
Cariatsepher. villa pulchritudis vel ciuitas litterarum.
Cariachaa. ciuitas penitentie vel oppidū patientie seu villa dolentiū: aut ciuitas dolatorum.
Carie. caluus vel caluitiū: siue occurrens ignis aut occursus igneus.
Carioth. occurrens igneum vel occursus igneus siue caluus rñdēs aut caluitium temporale.
Carith. occurrēs ignis vel occursus igneus.
Carmel⁹ moll' vł tenell⁹ siue cogscēs circūcisionē aut scia circūcisionis.
Carmelite. moll es vel tenelli seu sciētes circūcisionem aut cogniti circūcidentibus.
Carmi. vinea mea vel cognitio mea siue aqua agnoscēs aut cognitio aq.
carmite. vinee mee ł cogniti mei: siue agnoscētes aqs aut cognitiōes aqꝝ
Carnaim. cornua ł defensiōes seu cōscidēs fluctū aut diui sio cōmotiōis.
Carmo. cornua vel defensio.
Carmon. cornu iniquū vel defensio inutilis seu conscidens merentes: aut diuisio murmurantium.
Caromel. mollities: vel teneritudo: seu cognoscens circūcisionem: aut scientia circūcisionis.
Caromelite. molles vel teneri siue scientes circuncisionē aut cogniti circuncidentibus.
carpū. sciētē dar̄ ł cognoscētē pspiciue
Carthago scrutatio vel ꝯsumatio seu vrbs meditās aut ciuitas solēnis.
Carthaginenses. scrutantes: vel consumati seu ciues solēnes: aut vrbane meditantes.
Carthā. pfecta vocatio vel vocatiōeʒ pfecit siue vrbs ppli vel ciuitas corū
carthus. pfecte vocatus vel pfecta vocatio qd apud nos meli⁹ effert p. q. litteram vt dicatur quartus.
casaia. sūmus dñs vel pncipiū dñi
caseon: dure fortes vel duri fortitudie seu sūmitas inutilis aut principium murmurationis
casphia. sūmitas liberans dñm: vel pncipium liberationis domini.
casphor. sūmitas liberās montes vel principium liberalis iracundie.
casia. sūmus dñi vel pncipiū domini
casim. sūmitas vel pncipium siue summitas corū aut principium corū.
casis. messis vel mensis seu sume vigilans aut principiū vigilie.
casis. summitas viri: vel principium assumptionis.
cathat. morsus pcti vel ꝯgregans tpe
Cathet. mordens vitam vel congregans paude.
cauda. clangor robustus: vel patiētia fortis.
cauere. clāgor tube aut clāgēs cānore
caue. penitentia vel patientia seu buccina. Ex isto hebreo videtur esse tractum nostrum latinum.

Hic. e. post. c.

Cedar. meror vel tenebre seu merens aut tenebrosus.
Cedemoth antecedēs vł pus siue orientalis aut oriens.
Ceden. oriens vel orientalis.
Cedes. antecedēs vel orientalis.
Cedma. antiquorū vel antecedens siue orientalis aut oriens.
Cedmonei āncedētes: vł antiq̄ tristicia seu priores aut orientales.
Cedmihel oriēs deo vel āncessio dei.
Cedron tristis meror vł inutilis dolor
Celatha ꝯgregatio vel ecclesia venit
Cephas petr⁹ vel firmitas. Syrū est non hebreum.
Cephira expiatio vł man⁹ dissipata.
Cephiara. expians vigilē ei⁹ vel manū dissipatā suscitans.
Ceila ad fūdā iaciēs vel suscitās eam siue tollens sibimet aut sustollēs semetipsam.
Celaia vox dñi ł extollēs sibimet dñʒ
Celastitham vallis gigantū vel humilitas fortium.
Celeab vidicās přeʒ vł vidicatio pr̄is
Celeia. vallis dñi vel ꝯgregat⁹ dño. seu vindicās dñʒ aut vidicatio dñi.
Celeon vindicans dolorem vel vindicatio inquitatis:
Celesyria vindicans aram vel vindicatio sublimitatis.
Celethei occidētes vel exterminatores
Celeuma āncedēs vel orientale.
Celita q̄si viridis vel eccl'ia veniens.

Celmo. vallis robusta vel congregatio fortitudinis.
Clemens. ecclesiastes vel cōcionator
Cleophas. contionē transcendēs vl' congregatio transeuntis.
Cleopatra. congregans agnitos vel contionē dissoluens.
Cenibel. oriēs deo vel antecessio dei
Cenna. zelotes vel zelotipus.
Cenereas. possidens sectatores: vel possessio sectatoꝝ.
Cendebeus. zelotes sufficiēs ad itellectū vel zelotipꝰ abūdans intelligens
ceneroth. signū citbare vl' q̄si lucerna
cenereth. q̄si lucerne l' citharaꝝ signa
Cenes. zelotipus vel zelotes siue possessor contemptus aut possessio contēptibilis.
Cenezi. zelotipi vel zelotes siue possessores contempti aut possessiones contēptibiles.
Ceni. es meū vel erarius meus: siue nidus meus aut possessio mea.
Cepsam. ecclesia vel congregatio.
Cepsam. ꝯgregās eos vel venatores
Cereas. occidens facturaꝫ vel exterminator plasmationis.
Cerethi. occidētes vel eximinatores
Cerezeꝰ. tenebrosus vel tenebrescēs
Creta. vocata vel vocatio consumata inter syrū ꝛ hebreū mixtū est.
Cretes vocati vel vocatiōe cōsumati
Cretenses. idē.
Cesar. possidens ꝑncipes vel possessor ꝑncipatus.
Cesarea. possessio ꝑncipis vel possessio ꝑncipalis.
Ceselethaor. possessa ꝑncipi lucis vel possessio luminis aduenientis.
Cesion. durus fortitudine: vel duritia fortitudinis.
Cethus. fixus vel abscisus: siue confractus aut mentis excessio.
Cethim. fixi vel abscisi vel confracti. aut mente excedentes.
Cethimoth. figens tempus vel abscidens responsione seu confracta tēpore aut insania responsionis.
Cethron. tenebre vel thymiama
Cethron. tenebrans eos vel thymiama eoꝝ.
Cethura: iūcta vel copulata siue thymiama offerēs aut mēte excedēs lui.

Hic. i. post. c.

C Ilicia. cecus vel luctus: siue assūptio vel vomitus eius.
Cina. lugens vel luctus: seu possidēs aut possessio.
Cinā. lugens eos vel possidens eos siue luctus eoꝝ: aut possessio eoꝝ.
Cineus. luctus vel possessio.
Cinei. lugentes vel possidentes.
Cinothi. lamentatio vel lamentationes seu lugens tēpore.
Cintus. luctus vel possessio qđ apud nos melius effertur per. q. litterā vt dicat' quintus.
Cyprus. meror vel tristicia.
Cyprius. merens vel tristris.
Cypriarches. merens princeps: vel tristicia ꝑncipis. inter hebreū ꝛ grecū mixtū est.
Circus. hereditans vel hereditator.
Cirinꝰ. heres vel hereditas qđ apud nos melius effert' per. q. litteraꝫ vt dicatur quirinus.
Cirene. hereditas vel hereditatio.
Cirenei. heredes vel hereditantes.
Cirenēses. hereditās vel hereditātes
Crispus. sciens vel cognitio.
Cis. vir vomens vel durus.
cison. durꝰ iniquꝰ l' vir vomēs dolorē
Cison. letificans eos vel duritia eoꝝ siue impegerūt in eos: aut vomitus murmurationis.
Cisij. amentes vel stupentes seu mirantes aut admiratio.
Cithij. cōscisi vel plage cōsumatiōis

Hic. o. post. c.

C Oph. vocatio vel cōclusio: siue auis aut excussio.
Cobath. mordentes vel congregati siue morsus: aut cōgregatio
Cobila. inueterans: aut inueteratio.
Cobilaā. inueterās populū aut inueteratio populi.
Coho. excussio vel ꝑstolatio: siue prestolans aut excutiens.
Colaia. vox facta siue vocis factio seu vox dn̄i aut vox dn̄ica.
Colaza. vox vidēt' vl' vox fortitudis
Colonia. vox eoꝝ vel reuelatio eoꝝ.
Colonienses. voces eoꝝ vel reuelationes eoꝝ.
Colossis. vocis facte obediēs vel vocis facte obedientia.
Colossenses. vocis facte obedientes vel vocis facte obedientie.
Colozai. vox fornicaria vel fictio ductionis.
Coloes. omnes vel conclusio siue inuestigantes aut consumatio.
Condimeus. scyphus vel phiala.
Corban. donū vel oblatio.
Corbana. donū eius vel oblatio eiꝰ.
Corbanam. donū gratie: vel oblatio gratificationis.
Cornelius. intelligens circūcisioneꝫ vel intelligentia circūcisionis.
Cosam. diuinans vel diuinatio: seu diuinans eis aut diuinatio eoꝝ.
Cozbi. calix imensus vel imola mihi

Hic. u. post. c.

C Ur. gelu vel frigus.
Cus durus vel vomens vir
Cutha. biuiū vel duplicitas.
Cuthei. duplices vel in biuio.
Cuba. canis vel latrator.
Cubai. canis meus vel latrans mihi
Hucusqꝫ ꝑ simplicem. c. lr̄aꝫ. i. sine aspiratiōe lecta sunt ꝑncipia noiuꝫ. Ex hinc q̄ sequūt' aspiratiōe addita idest ꝑ. ch. grecū legēda sūt. Sciendū tn̄ ē ꝙ hebreꝰ s'mo nō hꝫ. ch. lr̄aꝫ sed noia q̄ apud nos ꝑ hanc legunt' apud eos scribunt' per. heth. qua duplici aspiratione ꝓfert'.
Cabol. q̄si germē vel q̄si germinans
Chabō. q̄si itelligēs vl' q̄si itelligētia.
Chabonim. liba l' crustula seu q̄si intelligens eos aut quasi itelligētia eoꝝ.
Chaboni. manꝰ spinaꝝ vl' aceruꝰ spinarū siue preparantes aut preparationes.
Chabor. cōiūgens vel incantator seu cōiunctio aut incantatio.
Chabul. displicitū vel indignatio.
Chabri. q̄si grauitas vel quasi elatio.
Chachon. sculpens vel sculptura.
Charsaar. fortis vir vel robusta viri suscitatio.
Chalaal. ꝯtecta regio cōmixtiōis vel cōtectio regionis fermentate.
Calachath. pascēs vel nutriēs seu pabulū aut nutrimentū.
Chalad. pascēs martyrem vel ꝯsu-

natio testimonij.

Chamalach. omnem fortitudinez habens vel ois fortitudinis habitudo

Calamar. omne amarum vel omnis amaritudo.

Chalamath. mensus est vel consumauit siue consumatus aut consumatio

Chalime. omnes vel omnis: seu omnes nos aut consumatio futura.

Chalchal. pascēs vel nutriēs seu pabulum aut nutrimentū.

Chaldea. q̄si fera vel q̄si feritas seu q̄si demoniū aut quasi mamilla.

Chaldei. q̄si fere vel quasi feroces. siue quasi demones: aut q̄si mamille.

Chalc. contecta regio vel contectio regionis.

Chaleb. canis vel quasi viride siue q̄si cor aut quasi omne cor.

Chalech. idem.

Chaleselum. cōtegens regio eos vel contecta regio eorum.

Calphi. contegēs regionem erroris contectio regionis illaqueate.

Cham. calidus vel callidus: siue calor aut calliditas.

Cham surgēs vel resurrectio seu necessitas aut necessarius.

Chamaal. fidelis cōmixtio vel similitudo despectionis.

Chamam. fidelis vel fidelitas: seu fidelis populo aut fidelitas populi.

Chaman. similis vl' fidelis dono aut similitudo gratificationis.

Chamoam. fidelis populo aut similitudo coꝝ.

Chamon. surgens dolor vel callid⁹ meror seu callida iniqtas aut necessitas murmurationis.

Chamos. congregans vel congregatus siue quasi attractans aut quasi attrectatio.

Chamuel. calēs deo vel calidus dei: seu dei necessitas aut dei resurrectio

Camuelite. calētes deo vel calidi dei siue deo necessarij aut deo r̄surgētes

Camul. calefact⁹ ros l' calefactio roris

Chamul. surgens dolor vel necessarie parturiens seu calens dolore aut calliditas parturientis.

Chana. zelus vel emulatio: seu possedit eos aut possessio coꝝ.

Chanaan. suspirans vel motus coꝝ siue humilis aut negociator.

Chanaan. zelus populi vel emulans populum siue possidens populus: aut possessio populorum.

Chanaan. possidēs donum vel emulator gratie.

Chanaan. erubescēs vel reuersus ē. siue q̄si monētes aut quasi r̄ndētes.

Chanaan. pauperculus vel negociator siue possidens donum aut emulator gratie.

Chanana. humilians eum vel negocians ei seu possidens domum eius aut emulator gratie eius.

Chananeus. possidens vel possessio

Chananeus emulator vel zelotes: siue p̄paratus aut negociator.

Chananei. possidētes vel possessiōes

Chananei. zelotipi vl' emulatores seu p̄parati aut negociatores.

Chanam. humilitas vel ip̄o pauperculus siue mutabilis.

Chanam. pauperculus meus vel negocians mihi siue possidēs donum meū aut emulator gratie mee.

Chananei. humiles: vel possidentes seu zelotipi aut emulatores.

Chapsael. ꝯgregās deo vel eccl'ia dei

Characha. ira furens vel foramē irascibile.

Charada. exercit⁹ vl' castra filioꝝ isrl'

Charalla. ciuitas laudis: vel oppidū laudationis.

Charan. lyra vel foramen: siue furibūdus aut irascibilis.

Charraz. fodiēs eos vel effossio coꝝ

Charran. lyra vel ira. siue furor: aut foramina.

Carchath. inuestigans peccatum vel inuestigatio temporis.

Charith. diuisio vel concisio siue cognitus vel cognitio.

Charmamos. agnus congregatus: vel agnitio quasi armentū.

Charnū. vinea grata aut cognitio aq̄

Charsana. furor abundās vel occursus angustie.

Charcha. perfecta vocatio vel perfecit vocationem.

Charchan. perfecta vocatio doni vel perfecit vocationem gratie.

Chasaloth. spes ē coꝝ l' q̄si populātes

Casbi. calix in me vel imola mihi: siue calix meus aut imolatio mea.

Chasbon. calix meroris vel imolatio iniquitatis siue calix murmurans: aut imolatio inutilis.

Chased. q̄si copulātes vl' q̄si populātes sūt X̄o ipi chaldei mutato noie.

Chasalcu. spes eius vel sperās in eū

Chaselon. fortis duritia vel fortitudine durus.

Chaseth. messor vel messio: seu dure fortis aut durus fortitudine.

Chasphi. imolās ori vel calici inuēs

Chasleu. spes eius vel sperans in eū

Chasloim. consumatio vel ois dolor siue incendens aut incendiū.

Chasson. scelus vel tristitia siue ꝑtectus aut ꝑtectio.

Chazbi. mendaciū vel iniquitas:

Chazib. fictio vel mendaciū.

Chebron. ꝯiugiū vel incātatio seu vidēs sempiterne aut visio sempit̄na.

Chedel. signū pauperis: vel scientia tabularum.

Chelbon. lactei vel labentes.

Chelcia. pars dn̄i vel partiens dn̄s.

Chelcian. ꝑs dn̄i ē vel ꝑtiens dn̄s ē.

Chelian. incendiū domini est vel cōsumatio domini est.

Chelion. incendiū vel cōsumatio.

Chelimath. ꝑs doni vel dōatio ꝑtita

Chelon. ab initio vel consumatio: siue ois dolor aut reuelatio eorum.

Chelud. signū destinans vel sciētia.

Chēne. quasi cithara vel q̄si lucerne

Cheneret. signū cithare l' q̄si lucerna

Chennereth. idem.

Cheneroth. quasi lucerne: vel signa citharaꝝ.

Chenneroth. idem.

Chennor. cāticū vel cithara seu agnitum lumen aut cognitio luminis.

Chereloth. visio signi l' vidisti signū

Cherethim. disponentes vel dispositiones eorum.

Cherethoro. cognite auferens vel cognita ablatō.

Chermel. molle vel teneꝝ siue agn⁹ teneri aut cognitio circūcisionis.

Cheros. glacies vel solitudo.

Cherub. scientia multiplicata vel sci

entie plenitudo.
Cherubim. imaculata pictura vel scientia multiplicata seu scie plenitudo aut quasi plures scie ⁊ intellectus.
Cherubin. idem
Chesion. ꝓtegens vel ꝓtectio seu scelus aut tristitia.
Chesluũ. ↄsumatio vel oīs dolor siue incendens eos aut incendium eoꝝ.
Chet. percutiens vel percussio.
Chethealud. signum insanie vel fortitudo iniquitatis.
Chetlis. percussa generatio vel percutiens generationem.
Chetim. signati vel metum seu formidantes aut insanientes.
Chidon. scutum vel clypeus.
Chiphara. expians vel expiatio: seu catulus eius aut manus dissipata qđ autē diximus catuluꝫ leonē significat quem greci dimeon vocant.
Chilaab. vindicans patrem: aut vindicatio patris.
Chisil. robustus vel fortitudo.
Chisloth. stulti signum: vel stulticie significatio.
Chiuñ. vidicās eos vel vindicatio eoꝝ

Hic. o. post. ch.

Coa. ecclesia vel cōgregatio
Choadad. maximū ł ꝑcipuū
Chobal. ↄdēnās ł ↄdēnatio
Chobar. gratitudo vel iuxta electum
Chodchod. carthago ł cartaginēses
Chodonaçer. capiens plasma viuū: vel captura viui plasmatis.
Chodorlagomer. q̄si generatio manipuli vel q̄si hñs decoꝝ manipulum
Chodorlaomor. idem.
Choelet. eccl'iastes grece ↄtiator latīe
Chomarim. editui vel ianitores.
Chomor. lacescens vel ꝓuocans: siue lacessiones aut ꝓuocationes.
chonenias. ꝑcussus dño ł ꝑcussio dñi
chobar. decaluās pr̄eꝫ ł caluaria pr̄is
Chore. clamans vel caluus siue glacies aut caluitium.
Choreb. ardor vel siccitas siue coruꝰ aut solitudo.
Choreb. mensa vel massa siue tēptās aut temptatio.
Choreus. iracundus vel liber: siue farinatus aut de foramine.
Chorei. liberi vel iracundi: siue farinati aut de foraminibus.
Choreththi. disperdens vel dispersio seu dissipans aut dissipatio.
Chori. caluus meus vel clamās mihi siue caluitiū meū aut glacies mea.
Chorite. glaciosi mei vel clamātes mihi siue calui mei aut caluities mea.
Chorei. farina vel farinatus seu post me aut foramina mea.
Chorinthꝰ. vrbanꝰ ł ořit ipe seu ↄuersatio eoꝝ aut admīstratō rei publice
Chorinthij. ciues: vel conuersantes sibi: seu decuriones eoꝝ aut publici administratores.
Chorographia. regiões descripte vł regionum descriptio.
Chorocai. hoc secretuꝫ mihi vel hoc misterium meum.
Chorozaim. idem.
Chos. calix vel potatio.
Chosi. calix meus vel potatio mea.
Chosan, calix donatus vel potus gratificationis.
Choū. ↄgregās eos ł ↄgregatio eoꝝ
Chozbi. iniquitas vel mendacium.
Chorabeth. iniq̃ domꝰ vel mendacij habitaculum.

Hic. u. post. ch.

Cub. grauitas vel ↄdēnatō
Chun. ꝑcutiēs vel percussio
Chus ethiops vł tenebrosus
Chusai. niger vel tenebrosus vultur vel deuorans.
Chusam. tenebrās eos ł nigredo eoꝝ
Chusan. tenebrās donum: vel nigredo gratificationis.
Chusamasathaam: tenebrosa iniquitas vel nigredo impietatis.
Chusi. niger mihi vel tenebrans me
Chusi. secretum vel silentium siue arcanum aut ꝓfunditas.
Chusa. duritia ista ł tenebrosus iste.

Sequuntur interpretationes hebraicorum nominum incipientium a D. littera.

Daba. cliuus vel ꝓcliuum.
Dabai. cliuus meus vel proclíuum meum.
Dabath. cliuus vel ꝓcliuium.
Dabrath. oraculum vel loquela.
Dabereth. oraculum fontium vel locutio puteorum.
Dabreiami. paralypomenon grece verba dierum latine.
Dabir. loquens vel loquela siue loquens deo aut oraculum dei.
Dabira. loquēs ei vel loquētia eius: siue loquit̃ ei deus aut ciuitas liraꝝ.
Dabri. loquens vel locutio siue oraculum aut eloquentia.
Dachar. compungēs vel cōpunctio siue cōpungētes aut cōpunctiones.
Dadan. iudicans vel iudicium: siue solitarius aut fratruelis eoꝝ.
Daea. fortis malicia vel iudiciū maledictionis.
Daeci. fortes maligne vł iudices maledicti.
Daphcea. adhesio vel remissio: siue adherens aut pulsatio.
Daphenen. pulsans oculus vel adhesio fontis.
Daphnim. signuꝫ operum vel signi operatio.
Dagan. triticum vel frumentū seu piscis donatꝰ aut piscis gratificatus.
Dagon. piscis meroris vł piscis tristicie seu piscis iniquꝰ aut piscis inutilis
Daias. fortis domino vel pauperculus domini
Dalaias. hauriens domino vel pauperculus dominus.
Dalaiam. hauriens domino est: vel pauperculus domini est.
Dalani. egēs paup ł egena paupꝑtas
Damula. situla vel paupercula.
Dalmatia. grandis egestas vel magnitudo egestatis.
Dalmatica. grandis egestas vel magnitudo paupertatis.
Dalmanuta: situla quō paup vel paupertas requiescens superius.
Damaim. sanguis vel sāguines: seu sanguinum aut sanguineus.
Damaris. silens caput vel silentium capitis.
Damascus. sanguis sacci vel sanguineus saccus.
Damascus. sanguinē bibens vel sanguinem ꝓpinans siue sanguis petꝰ aut sanguinis osculum.
Damasceni. sanguinum sacci vel sanguinum oscula.

Damasceni, sanguinez bibentes vel sanguinē ꝓpinantes: siue sanguinū potatores: aut sanguinee potationes
Dāna. causa ve iudicium seu silens aut silentium.
Dan. causa vel iudicium.
Dana: causa eius vel iudicium eius.
Danite: iudices vel causatores.
Daniel: causa dei vel iudicium dei: si ue iudicās deo: aut iudicauit me de⁹
Daram: australis vel africanus.
Dardabe: generatio cognita vel generatio cognitionis.
Darius. fertilis aut augmentatus.
Daron. africa vel plaga australis.
Dasem: frenum vel retinaculum.
Dathan: donū coꝝ vel donū sufficiēs
Datheman. donum formidoloso vel doni sufficientiam accipiens.
Dauid. fortis manu vel vultu desiderabilis.

Hic. e. post. d.

De Ebalam: delectans seculo vl' delectatio secularis.
Debabaleth: apes defecans vel eloquentia defecata.
Deblata: palata l' opprobriū: greco āt smōe dblata iouis ciuitas inꝑ̄tat̄
Deblathaim. palate vl' opprobria seu palate coꝝ: aut opprobria eorum
Debela. delectans seculo vel delectatio secularis.
Debelathaim: lateres vel masse quas solent cōpingere de recentibus ficis quas hebrei debelath nuncupant.
Debera. locutio vel visum timens
Debir. loquens vel loquela: siue vrsum timens aut vrsi timor.
Debon. sufficiens ad intellectum vel abundanter intelligens.
Debongad. sufficiens ad intellectum tēptationis vel abūdanter intelligēs accinctum latrunculum.
Delbora. apis vl' loquar: seu eloquēs aut eloquentia.
Deda. adherēs vel pulsans seu remittens aut remisso.
Deda. plantata vel plasmata: siue subtilitas aut plasmatio.
Dedan. hoc iudicium vl' tale iudiciū.
Dedana. generatio ei⁹ vl' gnātio coꝝ
Dephea: pulsans vel adherens: siue pulsatio. aut remissio.
Delaia. hauriens dominum vel pauperculus domini.
Delcan. egens vel egestas.
Delethan. egens vel egestas eorum
Deleth. tabule vel tabularū seu pauper aut ianua.
Delphō. paup facie l' egen⁹ ꝑtēplatoꝛ
Delo: ianua vel paupertas.
Delthi. pauper egens vel paupertatis egestas.
Demas. silens vel terrenus: siue silētium aut sanguineus.
Demetrius. nimium ꝑseqns vel vehemēter incendēs seu fortis ad ꝑsequēdū: aut robustus virga deijcere
Dēna. causa vel iudicium seu silens: aut silentium.
Demophon. silentium subiti meroris vel sanguineus eructans.
Demon. sanguineus meroꝛ vel sufficiens iniquitas.
Demonium: sanguineus meroꝛ eis vel sufficiens iniquitas eorum.
Dēaba. iudiciū ferēs l' iudiciū afferēs
Dennaba. idem.
Dēnababa. causa patris vel silentiū fraternitatis.
Derben. loq̄ uel ꝑel filiꝰ generatiōis
Derbens. loquar vel generatus.
Derth on. loquela percutiens vel generatio percussionis.
Desan. fortis elephantus vel fortitudo elephantis.
Dessan. fortis dignitas: vel pinguedo eleuationis.
Deseth. murus vel micatio: seu piēs aut calcatio.
Deson. fortis pupilla vel calcauit eaꝫ syro smone. hebraico āt pinguedo interꝑ̄tat̄ aut cinis i. fauilla holocaustorum.
Denbel. agnoscant deum vel agnoscitur deus.

Hic. i. post. d

Di Jabolus. defluēs vel deorsū grece autem dicitur crimina toꝛ: aut clausus in ergastulo.
Diaphanes. illuminās vel dilucidū.
Diana egritudines suscitās vel egrotationum suscitatio.
Diapsalma. percantatio vel spūs sancti cessatio: siue amen aut fiat: greco autem sermone interpꝛetatur vocuꝫ disiunctio.
Dibon. sufficiens ad intellectum vel abundanter intelligens.
Dibongad. sufficiens ad intellectum temptationis vel abundanter intelligens accinctum latrunculum.
Dimaon. sufficit eis doloꝛ vel sufficit eis memoꝛ siue sufficientia murmurationis eorum aut sufficientia iniquitatis eorum.
Dimona. sublimitas vel satis numerans.
Dina. causa hec vel iudicium istud.
Dinei. iudices hi vel causidici isti.
Dionysius. diiudicatus vel vehemēter fugiens.
Dioscore. pulchri ad tegendū vel pulchre contegentes sunt autem gemini castores.
Dioscorus. pulchre cōtegens vel pulchre ad tegendum.
Diospolis. abnuēs vel abrenūciatio
Diotrepes. speciosus insulsus vel de coꝛ insaniens.
Disan. fortis elephantus vel fortitudo elephantis.
Dison. cinis aut pinguedo seu fortis pupilla aut calcatio eius.
Disinc. ad occidētem vel occidētales
Disir. quercus vel ilex.

Hic. o. post. d.

Do Och. cōmotus siue sollicitus aut sollicitudo.
Dodam. patruus domino est vel patruelis domini est.
Dodanim. patruus vel patruelis.
Dobec. motus vel mortuus siue sollicitus aut sollicitudo.
Domim. rubra vel ascensus rufoꝝ.
Domna. silens vel silentium.
Don. iudicium vel iudicatoꝛ.
Doꝛ. natiuitas vel generatio.
Doran. generans populos vel generatio populorum.
Dorchas. caprea vel damula.
Dorda natiuitas fortis vel generatio desiderabilis.
Dormin. generatus excelse vel generatio exaltata.
Dormin. generatiōes excelse vel ge/

nerationum exaltatio.
Dorix: genitus furor vel generationis medicamentum.
Dorchapheth: natiuitas aduentꝰ humilis: vel generatio paruuli venientis.
Deficheus: calcatio stupida vel vnctionem formidans.
Dothaim: pabulum vel viride coruz siue sufficiens defectio aut sufficientia defectionis.

Hic. v. post. d.

Dudi: solitariꝰ fratruelis.
Dui: decꝰ vel pulchritudo.
Dubel: decorans dominū vl' pulchritudo dei.
Duina: tacens vel silentiū: siue gaudium ⁊ leticia.
Durach loqx aut locutio seu loquens frater vel locutio fratris.
Durā: pulchritudo vel loquela seu loquēs populo aut pulchritudo coruz.
Drusilla: generis pacifica vel generationem pacificans.

Sequit̃ de littera. E.

Ebal: vallis vetus: vel vetus vorago seu vallis deficiēs aut aceruus lapidum.
Ebrona: transiēs vel trāsitio siue trāscendens aut trangressio.
Ebrona: incantator vel incātatio siue coniugiū aut visio sempiterna.
Ebroni: transiens mihi: vel transitio mea: siue transcēdens aut trāsgressio mea.
Ebroni: transiens mihi: vel transitio mea: siue coniugium meum aut visio sempiterna.
Ebronite: trāseuntes me vel mihi seu trāsitꝰ mei aut transgressiones mee.
Ebronites: incantatores mei vel incantationes mee: seu cōiugati mihi: aut videntes semper me.
Edadā: ornata vel voluptuosa.
Edema: voluptas eius: vel delitiose ornata.
Edemium: voluptates delitiose vl' ornata diuitiose.
Eden: voluptas vel ornatꝰ seu diuitie aut delicie.
Edenna: voluptas pulchra: vel delitie pulchre: siue ornatus pulchri: aut diuitie pulchritudinis.
Eder: voluptas vigilie vel ornatꝰ cōsurgens: seu diuitie effuse aut delicie resurgentes.
Edes: delitias tollens vl' voluptuosa plasmatio.
Edissa: delicata mulier vel voluptuosa assumptio.
Edna: voluptuosa pulchra vel ornamentū pulchritudinis.
Ednas: ornatum tollens vel delitiosa plasmatio: siue delicatus serpēs aut voluptuosus coluber.
Edom. rufus vel fuluus: siue terrenus aut sanguineus.
Edoma: rufa vel terrena: siue rubēs aut sanguinea.
Edrax: inundatio pascit me: vel inundatio pastus mei.
Edraim: inundatio malorum vel natiuitas pessimorū: siue descensio pastorum aut inūdatio pabulorum eorum.
Ephraim: crescēs vel auctus: siue augmentum aut fertilitas.
Effraemite: augentes vel aucti: siue fertiles aut crescentes.
Effra: videns vel frugifera: seu fertilis aut puluerulenta.
Effrata. idem.
Effratei. fertiles vel frugiferi: siue videntes aut puluerulenti.
Effrem. auctus vel crescens seu fertilis aut fecundus.
Effron puluis meroris vel puluis inutilis siue puluis coruz aut vltio iniquitatum.
Effeta: adaperire vel apertus sis.
Effa: mensura vel effundens: siue resolutus aut resolutio.
Effai mensura mea: vel defectio mea siue effundens me aut dissolutus mihi.
Effarath: dissolutio vmbraculi vel effusio visionis cōsumate.
Ephenerus: effundens decorem vel dissoluens imagines.
Epher: mensura consurgens vl' effusus vigilijs siue dissolutꝰ pelliceus aut resolutio.
Efferite: effusi vigilijs vel mēsure cōsurgētes siue dissoluti pellicei aut resoluentes consurrectionē.
Ephermesta: mensura effundens varium vel consurrectio dissoluēs varietatem.
Ephesum. consiliū meum vel anima mea: seu finis eorum aut voluntas mea in ea.
Ephesij: volūtas mea vl' anima mea in eis: seu fines eorum aut consiliatores mei.
Effree: fecunditas vel augmentatio.
Ephi: mensura trium modiorum vel tres modij mensurati.
Ephot: superindumentuz: vel superhumerale.
Ephisiba: mensura rectitudinis vel volūtas mea in ea.

Hic. g. post. e.

Egbathan: solenne mandatū humile vel leta domus respōsionis.
Egbathanis: solenne mandatū humilis viri vel leta domus responsionis assumpte.
Egens: letus vel solennis.
Egyptus: tenebre vel angustia: siue tribulatio coangustans aut coangustatio tribulationis.
Egyptiacus: tenebrosus vel coangustiatus: siue tribulatione coangustatus aut coangustatione tribulatus.
Egla: vitula vel iuuenca: siue solēnis aut festiuitas eiꝰ. ipsa ē michol vxor dauid que genuit ei iethram in cuiꝰ partu occubuit.
Eglaim: vitule vel iuuencule: siue solēnes eis aut festiuitates eorum.
Eglon: vitulus meroris vel iuuenculus iniqtatis. siue solenne murmur aut festiuitas inutilis.

Hic. l. post. e.

Ela: maledicta vel ipse seu terebinthꝰ aut arbuscula.
Elaod: ad solum vel ad solitarium: siue ad vnum aut maledictio peccati.
Elada: dei seruꝰ vel dei testimonium seu maledictio fortis aut terebinthꝰ desiderabilis.
Eilada: ad scientiā vel ad sensum seu laus seruituti aut dei scientia. Syro

aut sermone interp̄tat̄ super hanc.
Elade: ascensio vel ad ascensū siue domini seruit⁹ aut maledictio testionij
Elam orbis vel seculū. aut postis aut superliminare.
Elam: vestibulū vel comparatio seu despiciens aut oppositio.
Elamite: orbes vel secula seu postes aut superliminaria.
Elamite: vestibula vel comparati seu despicientes aut oppositi.
Elas. maledictus ipse vel faciēs operationes.
Elasa. operatio vel ad faciendū. seu laudem faciens aut laudabilis plasmatio.
Ellasa. operatio ad faciendū: siue deū sustollens aut dei plasmatio.
Ellasar. hanc separans vel hec separatio. siue deum declinās aut dei declinatio.
Ellasar. laudās carcerē vel laus sustollentiū vigilantes aut laudās plasmationem suscitantes.
Elath. vnū vel vnitas siue solitarius aut solitudo.
Elath. aulones vel terebinthus. siue deo peccans aut maledictus ipse peccator.
Ellaue applicans vel persecutio. siue applicabit̄ aut persequet̄.
Elbon. deo fortis vel robustus fortitudine.
Elchā. pars eorum vel testimonium eorum. siue deo surgens aut dei necessarius.
Elchan. pars eorum vel testimoniū eorum. seu dei portionū aut dei possessio.
Elchath portio vel portiuncula: seu portio temporis aut portiuncula peccatoris.
Elchesc. aduocatio vel aduocata.
Elchesens. aduocans vel aduocatus
Elchesi. aduocatus meus vel aduocatio mea.
Eldea. ad scientiam vel de scientia.
Elcale: consensio vel ad ascensionē.
Eleaman. dei mei decus vel dei mei pulchritudo.
Eleazar. deus meus adiutor vel dei mei adiutorium.
Eleazarus. de⁹ me⁹ adiutor cōsilij vel deus me⁹ adiuuans festinanter.
Eleb. deus pater vel dei paternitas.
Elech. portio vel portiuncula.
Elechite. particule vel portiones.
Electe: ascendentes vel ascensiones. siue ascendens vel ascensio.
Ellel. laudans vel laudatio.
Elem. postes vel secula siue vestibulū aut superliminare cor.
Elama. postis eius vel seculum eius vel deum accipiens: siue deum colens.
Elemon. scientia dei vel ascensio.
Ellenon. greci vel grecorum.
Elcon. diuinitas vel ad laborātes ipse est mons oliueti de quo domin⁹ coram discipulis ascendit in celum.
Elesa ad insulam vel ad faciendū siue deum sustollens aut dei plasmatio.
Eleutherus seculum honorans vel exercituum cohabitatio.
Eliab deus meus pater vel dei mei paternitas.
Eliab vna absconsio vel nequaq̄ absconditus siue deus meus pater ei⁹ aut dei mei paternitas ei.
Eliachim deus meus resuscitabit vel deus meus frater eorum.
Eliada. deus me⁹ cognouit vel deus meus audiet: seu dei mei seruus aut dei mei testimonium.
Eliade: idem.
Eliadā: deus meus cognouit eos vel deus meus audiet eos: siue de⁹ me⁹ seruiet eis aut de⁹ meus testificator eorum.
Eliā: de⁹ me⁹ ppl's vel dei mei pplo siue deus meus mirabilis eis. aut deus meus miraculum eorum.
Eliasub: de⁹ me⁹ facturā icēdēs: aut deus meus plasmationem conuertens.
Eliatha: de⁹ me⁹ tu vel de⁹ me⁹ veni siue deo meo peccans: aut deo meo tempus.
Eliathan: deo meo calēs vel dei mei calidus: vel deo meo surgēs: aut dei mei necessarius.
Elicu: vestibula vel maledicti: seu postes aut superliminaria.
Elida: deus meus nouit: aut scia dei mei.
Elidad: dei mei patruus vel de⁹ me⁹ patruelis.
Elidabe: de⁹ meus scit ipsum esse vel deus meus scit ipsum viuere: siue deus meus nouit susceptos: aut de⁹ meus nouit suscipiendos.
Elidelach: aceru⁹ emissus germinis vel emissio germinis aceruati: siue deus meus scit portionem: aut deus meus nouit particulam.
Eliezer. deus me⁹ fortis: vel de⁹ me⁹ adiutor. siue deo meo separatus aut dei mei sanctificatio.
Eliphal. de⁹ meus mirabilis vel dei mei miraculum.
Eliphaleth. de⁹ meus diuidēs vel dei mei diuisio. siue deus me⁹ mirabiliter saluans viuentes aut deus me⁹ mirabiliter liberans pauidos.
Eliam. dei mei populus vel dei mei congregatio.
Eliaman. de⁹ me⁹ donans vel deus me⁹ dominans siue deo meo donāte
Elimas: trāsgredi faciens vel ad trāsgressionem ingrediens.
Elimelech ad regē vel ad p̄ncipē siue dei mei regnū aut de⁹ me⁹ regnator
Eliō. excelsus vel sublimitas siue dei dolor aut deo inutilis.
Elinat: sublimis vultur vel excelsus deuorator.
Elioreb. dei mei hyems. aut dei mei tempestas.
Elisa. ad insulam aut dei mei saluatio
Elisabeth. dei mei septima. vel deus meus cognouit siue dei mei iuramētum. aut dei mei saturitas.
Elisaph. dei mei specula vel de⁹ me⁹ speculator siue de⁹ me⁹ abscondens aut dei mei absconsio.
Elisaph dei mei labiū vel dei mei vinculum. seu dei mei speculum aut dei mei angustia.
Elisaphan. dei mei lep⁹ vel dei mei hericius siue dei mei speculator aut dei mei vinculum.
Elisabe. dei mei salus. vel deus meus defendit me.
Elisama. deus meus adiuuit vel deus meus exaudiuit.
Elisar. dei mei p̄nceps vel dei mei ve

lamen: siue pater meꝰ fortis: aut pa/
ter meus coangustās.
Elise. dei mei salus vł dei mei ꝓtectio
Eliseth. dei mei salus. vł deus meus
hic est. siue deus meus saluans vitā
aut deus saluans pauidos.
Elisua dei mei salꝰ vł d ei mei ꝓtectio
Elisue: idem.
Elisuer. dei mei murꝰ vł deo meo cō
tinens. siue pater meꝰ fortis: aut pa/
ter meus coangustans me.
Eliud. deus meus dominus vel deꝰ
meus iste.
Elmadan. dei mensura. vel dei enu/
meratio.
Elmelech. dei mei regnum. vł deus
regnator.
Elmodad. dei regnatio vł dei nati/
uitas.
Elmodad. dei mensura. vel ad ma/
trem eius precipuam.
Elmon. contemnens vł contemptus
Elmon. locus vel ille. siue hic aut cō/
temnens me.
Elmondablathaim. cōtemnēs pala/
tas: aut cōtemptus opprobriū.
Elnathan: addens vel adiectio siue
ad dantē: aut dei donatio.
Elnathan: dei donatio vł deo donatꝰ
Elo: deo vel deitas: siue exercitꝰ eius
aut exercitus eorū.
Elocuporia: turme militū ł opes eoꝝ
Eloi: deus meꝰ: vel deitas mea.
Eloim: deus eis vel deitas eorū.
Elom: exercitū fortitudinis vel exer
citatus fortitudine.
Elon: quercꝰ vel roboreꝰ seu regio cā
pestris aut exercitꝰ fortitudinis.
Eloth: arietatio vł arietis signū: siue
deo rñdēs aut dei temporalis.
Elsabba: vna absconsio vel nequaꝗ̄
absconditus.
Elthaci: vanis vomitus vł nequaꝗ̄
vomens.
Elthee: ꝓferens vel ꝓlatio eorum.
Elthecem: ꝓtulit vel ꝓlatio.
Elthecem: proferens fontem vel pro
latio oculi.
Eltholed: natiuitas vel ad natiuitatē.
Eluan: exaltatus vel exaltatio.
Elud: gloriabūdꝰ vel accipiēs gloriā
Elul: dei dolens vel dcū parturiens.

Dic m. post. e.

Emach: vallis vel ꝓfunditas
Emachim: valles vel ꝓfūdi/
tates eorum.
Emachuel: vallis diuina: vel ꝓfūdi/
tas dei.
Eman: callidus vel accipiēs siue ca/
lor eoꝝ aut formido eoꝝ.
Emath: formidās eos: vel acceptio
eorū. siue indignans rigide: aut in
dignator rigidus.
Emaththeus: formido eorū vel acci/
piens eos: siue indignās rigide aut
indignatio rigida.
Emaus: mater festinans vel deside/
riū consilij.
Emma: mater vel desideriū.
Emmam: mater eorum vel deside/
rans eos.
Emanuel: nobiscum deus vel nobi/
scum diuinitas.
Emmaus: mater festinans: vel desi/
derium consilij.
Emathasis: vallis concidens vel val
lis concisionis.
Emmer: verbū vł sermo: siue sermo
cinans aut sermocinatio.
Emim: gentes vel populi: siue horrē
di aut terribiles.
Emmim: idem.
Emona: calor eius vel accipiens euꝫ
Emor: asinus vel asineꝰ: siue loquax
aut amaricans.
Emorim: asini vel asinei seu loquen/
tes aut amaricati.
Emorith: mater lux mea vel deside/
rans desideriū.

Dic. n. post. e.

Na: fons vel oculus.
Ena: ecce hec sūt: vel ecce ocu
lus: siue fons ei aut oculꝰ eius
Enach: fortis vel potēs: siue gigas
aut terribilis.
Enachim fortes vel potēs: seu gigan
tes aut terribiles.
Enada: fons acutus vel oculi exacu/
tio siue fons sufficiens: aut oculꝰ te/
stimonij.
Enadda: idem.
Enadab: fons spontaneus vel oculꝰ
voluntarius.
Enadan: oculus iudicans: vel oculꝰ
iudicij.
Enagallim: fons tristicie vel oculus
vitulorum.
Enai: fons meus vel oculus meꝰ.
Enaim: ecce hec sūt vel ecce sunt oculi
siue fontes eoꝝ: aut oculi eoꝝ.
Enan: nubes vel ecce hec sūt siue fon
tes eoꝝ aut oculi eoꝝ.
Enarrath. ecce concepit vel ecce con/
ceptio.
Enathan: ad dantē vel deo dāte: siue
fons datus eis: aut oculus donatio/
nis eorum.
Enathon. dans gratiā vel danti gra/
tia. siue fons datꝰ iniquus: aut ocu/
lus datus responsioni.
Encenia renouata dedicatio vel reno
uamina dedicationis.
Endad. fons solitarius vel locꝰ sub/
tilis.
Endor. fons generationis vel oculꝰ
naturalis.
Eneā. ecce ista vel ecce hec sunt.
Eneas. pauper vel miser siue respon
dens aut responsio.
engaddi: fons hedi vł oculꝰ tēptatōis
engallim. fons mūdās vel oculꝰ trās/
migrās siue fons reuelatōis aut ocu
lus transmigrationis.
enganni. fons horti vł oculꝰ electiōis
enganim. fons hortorum vel oculus
elationis eorum.
enihel gratia mea deo: vel gratia mea
dei.
enech. dedicauit vel dedicatio siue edi
ficans aut cū deo ambulans.
enochite. dedicātes vel dedicauerūt si
ue edificās aut cū deo ambulantes.
enom: ecce sūt vł ecce hec sūt seu fons
robustus aut oculus fortitudinis.
enon. cursus meroris vel oculꝰ mero
ris. seu fons tristicie aut fons mur/
murationis.
ennon. cursus meroris vel oculꝰ ini/
quus seu fons tristicie aut fons mur
murationis.
ennos. homo desperans seu inuocās
aut violentus.
enremon. fons congregans vel ocu
lus sublimis.
ensames. fons solis vel oculus man
dans humilia.

Dic.p.poſt.e.

EPafras.creſcens vl' augmētum. ſiue frugifer aut equidē videns.
epafroditon : fertile vel frugiferum. ſeu fecunditas.
epafroditus frugifer aut fecūdus: ſeu fertilis aut fecunditas.
epicinia. ſupra luctū vl' ſupra lugentia
epicurei. ſupra cutē vel ſupra curātes
eponcchon. ſupra vel ſupindumētū.

Dic.r.poſt.e.

ERan: vacuefecit l' vacuefactio
erastus. frater meꝰ videns vl' fratris mei viſio ſatis abſurdū vocabulū figuratū.
ereth. vigil vita vel effuſus pauore.
ergab. lapis vel lapideus.
erioch: ebrietas vel ſolitudinē.
erma. anathema meroris vel anathema triſticie.
ernan . auferens vel ablatio vel anathema noſtrum : aut anathematizatio gratie.
erimen. anathema triſticie vel anathematizans merorem.
erohon. dolor vel dolorum. ſiue in facie eorum. aut in facie dolorū.

Dic.ſ.poſt.e.

ESaan. confirmās vel initens ſiue ſuſtollēs gratiam aut plaſmatio donationis.
eſaban. ignis in eo vel ignis in eis.
eſabam. confirmo vel initor. ſeu innitens aut cōfirmatus.
eſabim. volūtas meroris vel volūtas fortitudinis.
eſai. incenſum vel inſule libatio.
eſſai. idem.
eſſaion. voluntas meroris vel cōſiliū triſticie.
eſaon. idem.
eſſaminai . innitens mihi vel confirmatio mea.
eſaongaber. voluntas vel iuuenilis. ſeu fortis operatio aut conſilium cōfortate triſticie.
eſau. faciens vel factura.
eſau . vanus vel fruſtra. ſiue rubens aut aceruus lapidum.
eſoaal. ignis maritꝰ l' ignea maritatio
eſoan. ignis in eo vel ignis in eis.
eſben. ventꝰ vel flatus ſiue ignis vanus aut ignis vetꝰ.
eſbon . flatus meroris vel cingulum triſticie.
eſcha. contemnens vel habitantes deſpectionem.
eſchani . contemnentes vel habitātes deſpectionem.
eſchaboth. ve glorie vel cecidit gloria ſeu ve glorioſo aut gloriatio habet occaſum.
eſchol. botrus vel ignis omnis ſeu totus ignis. aut totus igneus.
eſda miſericors vel miſericordia.
eſdod. effuſio vel incendiū.
eſdom. incendia vel incendentes ſiue ignis patruelis aut ignis patrui mei
eſdras. adiutor vel auxilium: ſiue miſericordia domini. aut miſericordia matutina.
eſdrelon miſericordia dei vel miſericordia mea deus meus.
eſdrin. addiuuans merentes vel miſericors iniquitatibus.
eſebon. cingulum triſticie vel cogitatio meroris.
eſel. vicinus vel vicinitas.
eſeli. vicinꝰ meꝰ vel vicinitas mea.
eſelian. ꝓpe dominꝰ eſt vel domino propinquans eſt.
eſemel. gemma vel electrū.
eſer. plaſma vel electio.
eſphara. facturā aperiēs vel plaſmatio regionis.
eſli. vicinus meꝰ vel vicinitas mea. ſeu factura laborans aut plaſmatio laborioſa.
eſmona. feſtinans vel feſtinatio.
eſna ignis vel fecundās ſeu ediſſerēs aut ediſſertio.
eſrai. indigena vel orientalis.
eſribel . auxilium dei vel auxiliatus a deo.
eſrom. ſagittam videns vel ſagitta viſiōis ſiue iraſcēs fortis iaculo gregū
eſron. atrium eius vel atrium eorum ſiue atrium triſticie aut atrium iudicantis iudicia.
eſromite ſagittam videntes vel ſagitte viſionum ſiue iraſcentes aut fortes iaculis gregum.
eſronite. atria eius vel atria eorū. ſeu atria triſticie aut atria iudicantis iudicia.
eſtha. ignis vel cogitatio.
eſthama. ignis manens vel cogitatio doloris.
eſthamo. idem.
eſthamoha. ignis manens vel cogitatio dolorum eius.
eſthabol. ignis gementium vel ignis parturientium.
eſtholite. ignee gemētes vel ignee parturientes.
eſthabome. cogitans dolorem vel cogitatio doloris.
eſthabul. ignis dolentium: vel ignis parturientium.
eſthomina. cogitans vel cogitatio: ſiue concitans aut contignatio.
eſthemo. ignis manens vel cogitatio doloris.
eſthemon. idem.
eſthemoe. femina vel veni mulieris.
eſthō. ignis meroris vel cogitatio iniquitatis.

Dic.th.poſt.e.

EThai, robuſtus meus vel ꝓtectio mea.
ethaia. fortis dominus vel ꝓtectio domini.
ethalon. incunabula meroris vel repoſitio triſticie.
etham. fortis vel robuſtus ſiue fortis eorum aut ꝓtectio eorum.
ethan. aſcēdens vel aſcēſio ſeu fortis dono aut robuſtus gratie.
ethani. robuſti vel robuſtorum: ſeu fortes dono vel fortes gratie.
ethchel. robuſtus deo vel ꝓtectio dei
ethema merēs vel lugens ſine meror aut luctus.
ether formido vel incunabulum.
ethcus. ſtupēs vel formidās ſiue ſtupidus aut formido.
ethi. metū vel timuerunt ſiue ſtupor: aut obſtupuerunt.
ethei. metum vel timuerunt ſeu ſtupidi aut obſtupuerunt.
ethim. perfectio vel fortitudo: ſeu fortis eis aut perfectio eorum.
ethiopia. caligo vel tenebre.
ethiopes tenebroſi vel caliginoſi.
ethnici. pagani vel gentiles. E

thuel: robuſtus deus vl' fortitudo dei

Hic.v.poſt.e.

EVa: ve vl' vita: ſeu clamitas aut mater viuentium.
Eubolus. cohabitator vel cohabitatio
Euchodia: apprehendens dominum vel apprehenſio domini.
Eud. gloriabundus vel accipiēs gloriam.
Eudoma. apprehendens dominum vel apprehenſio domini:
Euech: ē vel deſiderat: ſeu deſiderās aut deſideraui.
Euergens: torcular peſſimum vel vera oppreſſio.
Eueus. ferus vel peſſim⁹: ſiue ferox aut lapides colligens.
Eufrata: frugifera vel pulueruleuta: ſeu equidez videns aut de cinere veniens.
Eufratites: creſcens vel frugifer ſiue humus aut puluerulentus.
Eufrates. idem.
Euis ve mihi. aut calamitas mea
Euith. ferales vel feroces: : ue deſiderāt aut deſiderium meum.
Eu l: ſtultus vel inſipiens.
Euila. dolens vel parturiens ſiue ſtolidus aut in principio.
Euilath. idem.
Euilmerodath: ſtulte amarus: vel inſipienter amaricans.
Euim. iniqui vel iniquitas: ſeu ve eiſ aut calamitas eorum.
Eumenis. orans viſcera viri: vel cōmiſcens ex ipis aſſumptum.
Eunice. honorans vel honoramentū
Eupater: honoratos ſeparans vel cōmiſcens ſeparatores:
Eupolemus. honorans ore cōtuſos.
Eulis. cōmiſcens ora malleatorum
Eurichon. ducens inferius vel commiſcens deorſum.
Euthices. amens vel inſulſus: grece autē dicitur fortunatus.
Euthicus idem.

Hic.x.poſt.e.

EXbathanis: ſolenne mandatuz humile vel leta domus reſponſionis.
Extaſis. mente excedens: vel mentis exceſſio.

Hic.z.poſt.e.

EZaba: hyſopus vel humilitaſ
Ezabi. hyſopus me⁹: vel humilitas mea.
Ezabo: videns vel viſio.
Ezazon: videns ſurſum vel videns ī ſuperioribus.
Ezead: videns ſeruitutem: vel fortis teſtificator.
Ezecha. auxilium vel confortatio.
Ezechias: auxilium domini vel confortauit me dominus.
Ezel videns deum vel fortitudo dei.
Ezer: auxilium vel fortitudo: ſiue ſeparatus aut ſanctificatus.
ezia: videns dominum vel fortitudo: domini.
Eçiel. vidēs deum vel fortitudo dei.
ezion. videns dolorem vel vidēs iniquitatem.
ezir ſanctificatus vigilem: vel fortitudo vigilie.
ezrael: ſemen dei vel atrium: ſiue auxilium dei aut auxiliatus a deo.
ezrai. ſeminans mihi vel atrium meū
ezraites: atrium meum vel ſeminator meus.
Eçras. auxilium vel ſeminator.
Eçrel. ſemen dei vel auxiliator deus.
Eçri. ſemen meū vel auxiliator me⁹.
Eçricham. ſemen meum vel auxiliator meus neceſſarius.
Eçriel. ſemen meum deo vel auxiliator meus deus.
Eçro. ſemen eius vel atriū eius: ſiue auxilians cū aut auxiliatus ab eo.

Sequitur de incipientibus ab F. littera.

FAce. aperiens vel oris aſſūptio.
Facee. idem.
Faceia. aperiēs domino vel aſſumēſ deum.
Facia. aperiente domino vel os aſſumens ei.
Fachud. viſitans vel viſitatio.
Fada. redemptus vel redemptio.
Fadai. redemptus meus vel redemptio mea.
Fadaia. redemptus domino vel redemptio domini.
Fadaſſur. vallatus vl' redemptio fortis ſeu redimens anguſtiatos aut redemptio acerbitatis.
Fadaſſurite. vallati vel redempti fortiter ſeu redimens anguſtias aut redemptiones acerbitatum.
Fadath. redimens tempus vel redēptio peccatoris.
Fadias. redemptus domino vel redemptio domini.
Fado. redimēs cū vel redemptio ei⁹
Fadon. redimens merentes vel redemptio iniquitatum.
Fagiel. occurſio dei vel occurrit mihi deus.
Fagur. hiatus vel os pelliceum: ſiue occurrens lumini aut occurrens incendio.
Fahad. cuidēs teſtis vel opari⁹ vite.
Faded. idem.
Falathi. ſaluator me⁹ vl' ſaluatio mea
Falaia. cadens dño vel occaſus dñi.
Falaſar. cadēs pnceps l' occaſus dñi
Faldas. cadēs germē vel ruina paupertatis.
Faleam. cadens populus: vel occaſus eorum.
Falce. diuidens vel diuiſus ſeu diuiſit me aut diuiſio mea.
Falel. cadēs domino vel occaſus dei
Faleſar. cadente principe vel occaſus arbonis.
Faleth. ſaluans vel ſaluatio ſiue occaſus vite aut cadens pauore.
Falethi. ſaluans me vel ſaluatio mēa ſeu occaſus vite mee aut cadens pauore mei.
Falnaſar. cadens princeps vel occaſus inutilis.
Falon. cadens merore vel caſus iniquitatis.
Falonites. cadens murmurans: vel caſus inutilis.
Falthi. euadens vel liberatus ſiue ſaluatori meo aut ſaluationi mee.
Falthias. euadens a domino: vel liberatus domini ſeu ſaluat me dominus aut ſalus mea domino.
Falthiel. euadens a deo vel liberatuſ dei ſeu ſaluat me de⁹: aut ſalus mea deo.
Fallu. mirabilis aut admiratio.
Falluite. mirabiles aut admirantes.

Fanuel: contemplans deũ vel facies dei.
Fara: ferox vel ferus: ſiue onager: aut ferocitas.
Farai: gluto vel inſaciabilis ſiue onager meꝰ: aut ferocitas mea.
Farao: nudauit virum vel diſſipauit eum: ſeu denegans virum: aut diſcooperiens eum.
Faraonecbao: denudãs pcuſſus vel diſſipans preparatos: ſeu denegãs percuſſionez aut diſcooperiens preparationem.
Faras. auctus vel ſuccreſcẽs ſeu diuidens aut diuiſio.
Faraſim. ſuccreſcẽs eis vel augmentum eorum: ſeu diuidens eos aut diuiſio eorum.
Farati: hiatus vel hiauit ſeu hiante me aut hiatio mea.
Farathon. hiatus iniquus vel auolatus triſticie.
Farenath. diſceſſio mea vel vitulus saginatus.
Fares diuidens vel diuiſus ſeu diſſipans aut violentus.
Fareſite. diuiſi vel diuidẽtes. ſeu violenti aut diſſipantes.
Farſar. talpa vel fodiẽs. ſeu diſſipãs aut diſſipatio.
Fariſei. diuiſi vel diuidentes. ſeu violenti aut diſſipantes.
Farnath. diſcedens a me vel vitulus saginatus.
Faros. violentia vel diſſipatio.
Farſandatha onager abũdãs donis vel feritas egreſſa ſufficiens.
Farſath. onager cerarius vel ferocitas preuaricationis.
Farſathei. onagri contrarij vel feri p̄uaricatores.
Farſin. ſermocinãs vel ſermocinatio
Faruda. ferocitas iudicis vel cõſilio iudicantis.
Farue. ferocitas vel conciſio.
Farurin. feroces vel conciſi.
Faſae. trãſcẽdẽs vel trãſcenſio. ſiue tranſgrediẽs aut trãſgreſſio.
Faſe. tranſcenſio vel tranſitus. Pro iſto faſe noſtri paſca legunt.
Faſca. tranſiẽs cũ vel tranſcenſio ciꝰ
Faſe. tranſgrediens cum vel tranſgreſſio eius.
Faſeth. tranſgreſſor vel tranſgreſſus ſiue tranſgrediẽs augures aut trãſgreſſio augurum.
Faſelida. trãſgreſſio vtilis vel tranſgrediens edificatos.
Faſeron. tranſgrediẽs mõtes meroris vel trãſgreſſio iracũdie inique.
Faſpha. aperiens ſubito vel dolatio aſſumptionis.
Faſga. dolatus vel exciſus. ſiue abſciſio.
Faſor. tranſiens montes. vel tranſitio iracundie.
Faſta. tranſitus veniens vł tranſcenſio venientis.
Faſſur. paſtor vndiq̧ȝ vel aperiens acerbitatem.
Fath. clima vel plaga velut cum dicimus. ſeptẽtrionalis plaga vel meridiana regio.
Fathaia. clima domini vel plaga domino. ſiue aperiens dominus. aut apertio domini.
Fathmoab. aperiens ex p̄re genitos aut apertio de patre genitorũ.
Fathiel euadẽs a deo vel latitudo dei ſeu aperiens deus aut apertio dei.
Fathuel. idem.
Fathures. decepti calcatus vel calcati deceptio ſiue buccellã cõfirmans.
Fau. nihil vel ſubito ſeu eructãs. aut eructatio.

Hic. e. poſt. f.

E: diſciplina: vel os ab ore. ſiue error. aut decipula.
Feben. ore edificans vel decipule filia.
Fedahel. redemptus deo vel redemptio dei.
Fegor. hiauit vel oris pellis. ſiue os pelliceum. aut oris hiatus:
Feldas. excludens frenum vel excluſio retinaculi.
Felech. ſaluatus domino vel viuificatio domini.
Feleias. ruina vel deiectio.
Feleth. excludens vel mirabilis. ſeu viuificans. aut ſaluatio.
Felethe. excludẽs cũ vel mirabilis ei
Felethi. ſaluãs me vel mirabilis mihi ſeu excludẽtes aut viuificantes.
Felethia ſaluatꝰ dño vel ſaluatio dñi ſeu excludẽs dñz aut mirabilis dñs
Felethite. excludentes vel ſaluati ſeu mirabiles aut viuificati.
Felix excludẽs vel ſaluatꝰ ſeu mirabilis aut viuificatus.
Felicẽ ruinã facture vel timorez eius Non eſt latinũ ſed hebreũ.
Felmonialinon. ille vel iſte locus. ſiue neſcio qs. aut neſcio qualis.
Fellon cadẽs merore vł caſꝰ iniqtatꝭ
Fellonites. cadens murmurans vel caſus inutilis.
Fellonem. faciem dei vel faciẽ meã.
Felthi. euadeus vel liberatꝰ ſeu ſaluatori meo aut ſaluationi mee.
Felthias. euadẽs a dño vel liberatꝰ dñi ſeu ſaluat me dominꝰ aut ſalus mea domino.
Felgon: diuidẽs vel diuiſio ſeu diſſecans aut diſſectio.
Fenach motus vel minuens.
Fendagar conuerſa generatio vel cõuerſio generationis.
Fenenna. conuerſa vel conuerſio.
Fenicis nutus vel abnuerũt.
Fenidũ. diſciplina aſcendentium vel diſciplina aſcenſionis eorũ.
Feor. os iracũdũ vel diſciplina luminis ſeu erroris foramẽ aut diſciplina montium.
Ferezeus ſeparatio. vel diſſeminatio ſiue ſeparatꝰ aut diſſeminatꝰ.
Ferezei. ſeparati vel diſſeminati: ſiue ſeparãtes aut diſſeminatores.
Feros. diſſipãs vel violentus. ſiue diſſipatio aut violentia.
Ferſur. violẽtia anguſtie vel diſſipatio acerbitas.
Feſe. tranſiens vel tranſcendẽs. ſiue os aut odor florens.
Feſſe. idem.
Feſga. dolatio vel preſcitio. ſiue oris muti. aut oris multi.
Feſor os nigrũ vel error facture ſiue laqueꝰ fortꝭ aut diſciplina anguſtie.
Feſtus. ore multoꝝ vel os multitudinis. Et hoc latinũ nomen violẽter hebraice figuratum eſt.
Feſur. os acerbũ vel laqueus ſiue errãs robuſtꝰ aut diſciplina diſcretõis
Feth. aperiens vel apertio.

Fetha: aperi vel aperite: siue aperiēs eum aut apertio eius.
Fetheste: diuidens: vel discooperiēs siue os inclinans: aut libicꝰ vitulus
Fethcia: aperiēs dñm vel aptio dñi.
Fethmoab: aperiēs ex parte genitos vel apertio de patre genitorū.
Fethoras: os turturis vel ore explo/rans seu buccella luminis: aut oris exploratio.
Fethros dissoluēs mensurā vel disso lutio mensure.
Fethrosim: dissoluens mensuraꝫ eis vel dissolutio mensure coꝝ.
Fethrusim: idem.
Fethuel: aperiēs deo vel latitudo dei
Fethusim apiēs eis vel latitudo coꝝ
Feziel: os meū dei vel os meū deus: siue os germinans deo aut os disci/pline dei.
Fezielite ora mea dei vel ora mea deꝰ siue ora germinantia deo: aut ora di sciplinarum.

Hic .i. post .f.

Fiabiroth: cor nobiliū vel cor nobilitatis.
Fichol: os oē: vel os oium.
Fiēnon: ori ficto vel ori coꝝ siue con iūctio aut os alligatū.
Figelus: cōtrariꝰ vel occurrens.
Figolus: os p̄ncipis: vl' os p̄cipuū.
Filadelphia: saluās herētē dño vl' sal uans adhesionem dñi.
Filarches: declinās principē: vel de clinatio p̄ncipis.
Filemonen: mire donatꝰ vl' mira do natio: siue os panis coꝝ: aut panis oris eorum.
Filetus: declinās vel declinatio: siue os meū: aut caro mea.
Filippus: os lāpadis vel os manuū
Filippis: os manuū vel os lāpadarū
Filippēses ora manuū l' ora lāpadaꝝ
Filistea: cecidit vel cadēs potione seu ruina duplex aut ruina poculi.
Filistijm ceciderūt vel cadētes potōe seu ruina duplex aut ruina poculi.
Filogolus ore p̄cipuus vel os meuꝫ ei mortuum.
Filethor. cadēs Vga vel casus lectuli
Finees ori parcens siue os requieuit aut ori pepercit.
Finees. os mutū vel os silēs: siue os augurās aut oris auguriū.
Finon. os meū inutile vel os meum ineptū ab ore non ab osse.
Fisidia os sonans vel oris sonitꝰ: seu cognoscens dominum: aut cognitio domini.
Fison. caterua vel os pupille siue os mutatū. aut oris mutatio.
Fithon. subito vel subitaneꝰ. siue os abyssi: aut ore profūdus.
Fithonia subita vel subitanea siue os abyssi aut oris ꝓfunditas.
Fithonissa. idem.
Frigia: scindens pecora vel scissio pe corum.
Frigenses: scindentes pecora vel scis siones pecoꝝ.

Hic .o. post .f.

Focereth: euidenter occidens vel operariꝰ exterminator.
Focereth: euidēter occidens me vl' opariꝰ exterminator mei.
Fodasur: vallatio vel fortis redēptio
Focden ore edificās vl' disciplinefiliꝰ
Fogor. hians vel hiatus: siue os pel liū aut os pelliceum.
Foha. hic aduerbiū loci vel rubū siue sonitus aut apparebo.
Fobij. euidens vel operariꝰ
Foratha ferus tempore vel ferocitas peccatoris.
Forthomin: diuisio perfecte glr̃ie po/puli vel diuisio ꝑfecta ppl'i gl'iosi.
Fortunatꝰ. diuidens perfecte: vel di uisio perfectionis.
Fosech. dolatio vite: vel abscisio pa/uoris.
Fosga: dolatio vel abscisio siue os mutū vel os multū.
Fothiel. hic declinans deū.
Fohel. hic declinatio dei. Hic aduer biū nō ꝓnomē.

Hic .v. post .f.

Fuha. labia eius vl' induite eū siue induitio eiꝰ: aut declina/tio oris eorum.
Fuhabite: labia coꝝ vl' induite eos si ue indumēta eorum: aut declinātes ora eorum.
Ful. addens vel adiectio siue cadens aut ruina.
Funi. os meum vel os mihi. ab ore non ab osse.
Funiel. os meū deo. vel os meum dei
Fur. sors vel vrna.
Fura. frugifer vel laguncula. siue sors eius aut vrna eius.
Furim. sortiū vel vrnarū seu sors eorū aut vrna eoꝝ.
Futh. labia vel induite siue indumētū aut declinatio oris.
Futhisar oris inclinatio vl' os inclinās ad desiccandum.

Seqr̃ de noibꝰ incipiētibꝰ .a. G. lr̃a

Gaa. vallis estꝰ vl' vall' estuās
Gaad. abijciēs fututē vl' re uelata testificatio.
Gaal. abiectio vel reuelatio.
Gaala abijciēs eū vl' reuelatio eius.
Gaā. abijciēs ppl'm l' reuelatio ppl'i seu vallis estꝰ coꝝ aut vall' estuās eis
Gaas. cōmotꝰ vel cōmotio.
Gaasar comota tēpestas vl' cōmotio
Gaba. vallis vel procliuiū.
Gabaa vallis eiꝰ vel ꝓcliuium eius.
Gabaab vallis patrui l' collis patrue lis. seu vallis testificās. aut ꝓcliuiū seruiens.
Gabaath vallis pctī vl' ꝓcliuiū tpale
gabai. vallis mea vel ꝓcliuiū meum.
gabao. vallis alta vel procliuium sub lime.
gabaon. vallis mesticie vel procliuiū iniquitatis.
gabaonite. vallis mesticie vel procli/ues iniquitatis.
gabath sepes vel colonie siue in sepi bus aut in colonijs.
gabatha collis altꝰ l' ꝓcliuiū sublime.
gabathite colles alti vel procliuia sub limia.
gabathon. collis mesticie vel sublimi tas eorum.
gabce. collis sublimis vel collis sub/limium.
gabelus. vallis deo festinās vel col/lis diuini consilij.
gaber. vir vel iuuenis vel fortis.
gabis altitudo confusionis vel alta cō fusio.
gabli. terra allophiloꝝ vel terra incir cuncisorum.
gabriel. virtꝰ mea deus vel fortitudo dei seu cōfortauit me deꝰ aut confor/tatio mea deus.

gaboam sublimitas vel altitudo.
gad. succinctus latro vel succinct9 la/trunculus.
gad temptatio vel in euentu seu feliciter aut in fortuna.
gaddite succincti latrones vel accincti latrunculi.
gadite temptati vel fortunati seu felices aut in euentibus.
gadda temptatio vel accinctio.
gaddam: temptatus populus vel accinctio populi.
gaddel. hedus dei vel temptat9 de9
gader murus vel sepes.
gadera. murus ei vel sepes eius.
gaderite. muri vel macerie.
gaderoth. sepes respondens vel maceria temporalis.
gadgad concisio vel accinctio siue nūcius aut expeditus.
gaddi. hed9 me9 vel accinctio mea siue accinct9 me9 aut tēptatio mea.
gaddite. hedi mei vl' accinctiões mee siue accincti mei aut tēptatiões mee.
gaddiel. temptauit me deus vl' accinctio mea deo.
gaddielite tēptati deo aut accincti dei.
gaddis. accinctus vir vel temptationem assumens.
gador. accinctio luminis vel temptatio iracūdie.
gaer. vorago consurgens vel deuoratio resurrectionis.
gai. vallis vel preruptū seu deuorās. aut vorago.
gail. exultans vel exultatio.
gail. vallis vel collis seu deuoratio.
gailath. exultans tempore vel exultatio responsionis.
gailoth. valles vel colles seu voragines aut deuorationes.
gaius. mobilis vel cōmotus seu vallensis aut defensibilis.
gal. aceruus vel inuolutio.
galaad. tumulus testis vel aceruus testimonij siue trāsmigrātes testes aut transmigratio testium.
galaadite. tumuli testiū vel acerui testimoniorū siue testes trāsmigrātes aut testiū transmigrationes.
galadad vet9 hō vel vetustas sola.
galadithim. vetuste aque vel possessiones aquarum.
Galal. volutabrum vel volutatio
galali. volutabra vel volutatiões seu volutabrū meum vel volutatio mea
galalai. volutabrum vulturis vel volutatio deuoratoris.
galathamai. aqua possessa vel aq̄ possessio.
galathia. magnifica vel translata siue transmigratio: aut transmeatio.
galathe. magnifici vel trāslati seu trāsmeantes: aut transmigrati.
galathenses: idem.
galgal. rota vel reuolutio.
galgala: collis preputiorum vel collis circuncisionis.
galgala. rota eius vel reuolutio eius siue volutabrum aut inuolutatio.
galgalis. rota viri vel reuolutio assūptionis.
galgalis volutabris vel reuolutōibus seu rotis: aut inuolutationibus.
galilea: rota vel volubilis siue transmeans: aut transmigratio facta.
galilei. volubiles vel rotati siue transmeantes: aut in trāsmigratiōe facti.
galim: acerui lapidū vel loca palustria
galiloth: reuolutiones: aut trāsmigrationes seu reuolutio tpis: aut transmigratio respondentis.
gallia. transferens vel trāslata seu trāsferens. transferentes: aut translatio transmeantium.
gallim: mūdatio vl' reuolutio siue trāsferentes eos: aut trāsmigratio eorū.
galion. transferens iniquitatē vl' trāslatio inutilis.
gamalias: redditio domini vel retribuet mihi deus.
gamaliel: redditio dei: vel retribuet mihi deus.
gamariae: retributio domini vel retribuet mihi dominus.
gamul: retribuens vel retributio.
gamuel. retribuens deo vel retributio dei.
gan: hortus vel elatio:
ganges. hortus complutus vel elatio irrigata.
gani. hortus meus vel elatio mea.
ganim. horti vel elationes.
gaom. vallis estus vel vallis cōmota seu vallis estuās: aut vallis cōmotō
gara: ruminās vel peregrinus.
garab. scabies vel scabiosus siue incolatus multus: aut incolatus multorū
gareb. idem.
gareth. alienus descendens vel aliena descensio.
garizim: diuisio vel abscisio.
gariz. accola vel aduena eius seu diuidens eos: aut prescisio eorum.
garim: alienus directus vel incolatus humilitatis.
gaspha. vallis eructuans vel commotio subita.
gatham. tangens risit vel tangentis risus: siue tactus ridentis: aut risus tangentium.
gather: torcular videns vel accola explorationis.
gatheron. torcular videns dolorē vl' accola explorans iniquos.
gatheron: torcular vidēs tempore vl' accola explorans responsionem.
gatherothithe: torcular videntes tempore. vel accole explorantes responsionem.
gaulon. volutabrum vel volutatio: siue inuoluens eū: aut inuolutio eius.
gaza robusta dñi vel fortitudo eius.
Sciendū tamē q̄ hoc nomē apud hebreos. g. lrām in pncipio nō h3 sz incipit a vocali ain. & dicit aza non gaza subtracta. g. littera.
gazabar. robustus filius vel fortitudo filij. Mixtum est ex hebreo et syro.
gazan. nux vel amygdalū seu robustus dono aut fortitudo gratie.
gazara diuidēs eū. aut prescisio eius
gazarias diuidēs virum vel prescisio assumptionis.
gazec. archa dei vel fortitudo ei9.
gazei: robusti dño vel fortes eius.
gazenses. idem.
gazem. roborās eos vl' fortitudo eorū
gazer. robuste consurgens vel fortiter vigilans.
gazera robuste consurgens ei vel fortis vigilia eius.
gazer p̄scisus vl' diuisus siue prescisio aut ordinatio.
gazera. diuidens eū vel p̄scisio eius

siue ordinans eum aut ordinatio eiꝰ
Gazer. tonsor vel tonsio. Ipse ē na/
bel carmeli cuiꝰ vxorē accepit dauid
Hic. e. post. g.

Geba: vallis vel procliuium.
Gebal. preruptum vel defi/
ciens siue vallis vetus aut vo
rago exterminans.
Gebar fodiēs filios vł effossio filioꝝ
Gebeth. vallis fortitudinis vel col/
lis testimoniorum.
Gebethon: vallis mesticie vel collis
merentium.
Gebin: fossa vel effossio.
Gebin: fosse vel effossiones.
Geboch: lucta vel arena siue puluis
aut inutilis.
Gebel: accinctꝰ deo vel maceria dei.
Geddel: temptans deo vel accinctio
dei.
Gedelias: magnificꝰ domini vel ma
gnificus domino.
Gedeon: circuiens in vtero vel ex/
perimentū iniquitatis siue tempta/
tio humilitatis mee: aut tēptatio ini/
quitatis eorum.
Gedera: spes vel maceria.
Geddi: temptatus vel accinctio.
Gedmihel: accinctio dei vel fortuna
tus deo.
Geddo accinctio vel temptatio.
Gedor: accedens vel applicans siue
sepium: aut maceriarum.
Gedori: accessus meus vel applica/
tio mea siue sepes mee: aut maceria
rum mearum.
Gedud: latrūculus vel expeditus: si
ue accinctio aut latronum cuneus.
Gedur sepes ignea vł maceria icēdēs
Gehēna vallis enno vł vallis gratui
ta seu de valle sūt aut vallis tristicie.
Gelboe: volutatio vł decursus: siue
acerūꝰ pluens aut acerūꝰ pluuiarū.
Gelon: migrans vel migratio.
Gelōites trāsmigrās ł trāsmigratio
Gemallus: vallis salsa vel vallis sa/
lis seu mare aut amaritudo.
Gemalli: idem.
Gemallite: valles salse vł valles sa/
lis seu maria aut amaritudines.
Gemela: vallis salsa vel vallis salis
Gemuel mare dei vel amaricās dñi.

Gennasar: ortus principiū vel nati/
uitatis initium.
Genebath. ortus filius vel principiū
filiorum.
Genesar: ortus vel principium: siue
inita natiuitas aut initiū natiuitatis.
Genesareth: idem.
Genneus: ortus germinis vel ꝓnci
pium motionis.
Genthon: ortus responsionis vł ꝓn
cipium humilitatis.
Gedeon: pectus vel preruptum.
Gera: incola vel peregrinus siue ru
minans aut incolatꝰ.
Gerra: incolatꝰ vel peregrinatio.
Gerara. incolatus visio vel rumina
tione vidit.
Geraris: aduene ꝓpinquantes.
Geraseni: suburbāi vel coloni ibidē
seu icole mei aut pegrinatiōes mee.
Gerreni: incole vel peregrini.
Gergeseus ꝓpinquans aduena vel
colonū eijciēs: siue colonū applicās
aut colonie applicatio.
Gerian: ruminans domino ē vel pe
regrinus domini est.
Geriel: ruminās deo vł pegrinꝰ dei
Gerimoth: timens mortem vł metu
ens altitudinem mortis.
Germanꝰ: ruminans quid cōsilij vł
peregrinꝰ complens numerū.
Geron: accola inutilis vel ruminās
iniquitatem.
Gersan: aduena vel alienus: siue ꝓ
fugi aut eorum eiectio.
Gersanite: aduene vel alieni: siue ꝓ
fugi aut eorum eiecti.
Gersu aduena domini vł alienꝰ dño
Gerson: aduena ibi vel eiectio eorū.
Gersoni: aduena meus ibi vł electio
mea eorum.
Gersonni: idem.
Gersonite: aduene ibi vł eiectio eoꝝ
Gerusa. pegrinatio vel incolatꝰ siue
ruminans aut ruminatio.
Grecia: incolatus vel ruminatio.
Greci: incole vel ruminantes.
Gregoriꝰ: grece latine vigilantius.
Gesbaam: defluēs vel sedens in po
pulo siue populꝰ despiciēs aut popu
lus sedens in tenebris.
Gessen: terra compluta vel hymber
vicinus: siue appropinquans plan
tationi: aut appropinquans planta
tioni eorum.
Gessemani: vallis pinguis: vel val
lis pinguedinum.
Gessori: applicans lumē mihi vł ap
plicans dirigentem me.
Gessur: applicans lumen vel appli/
cans dirigentem.
Gessuri: applicans lumen mihi vel
applicās dirigentem me.
Gessuri: iuxta lumen vel vicini lui.
Gessurim: iuxta lumen meū vel ap
plicantes e lumine meo.
Geth: torcular vel opprimens.
Getheus: torcular vel oppmēs siue
oppressus aut oppressio.
Gethaan: defluēs gēs vel despiciēs
populus.
Gethaasar: humi vel fossū siue torcu
lar eius aut effossio eiꝰ.
Gethai: opprimens signū vel torcu/
laris consumatio.
Gethai: torcular populi vel oppri/
mens pplm: siue applicuerunt eos
aut applicatio eorum.
Gethedelthi: torcular egenū vel op/
pressio paupertatis.
Gethepher: torcular separās vel op
pressio disseminationis.
Gethei: opprimentes vel torcularia
Gethma: torcular frangens vel op/
pressio congregationis.
Gether murale vel sepes siue murꝰ
aut circundatio.
Gethera murꝰ eiꝰ vel circūdans eū.
Getheremon: torcular excelsum vel
oppressio sublimitatis.
Gethremon: opprimens vel torcu/
lar mali punici.
Gethsemani: vallis pinguis vel val
lis piguedinū siue oppmēs nomen
hūile aut torcular famose auditiōis.
Gethson: opprimēs pupillā vel tor
cular coccineum.
Gezabel: ē iter vel ē fluxꝰ sanguinis
Gezabel. fluxus vanus vel fluens
sanguine siue cohabitatrix.
Gezem: vicinus palpatiōi vel appro
pinquans plantationi.
Gezphe: robustus laqueus vel for/
titudo discipline.

Gezon: flux⁹ doloris vl'cohabitatio iniquitatis.
Gezonites: fluens merore vl'cohabitatoꝛ inutilis.

Hic.i.post.g.

Gderoth: sepes uel maceria.
Giderothaim: sepes duoꝝ vel macerie bine.
Giezi: vallis visio vl'ꝑruptū videns
Gigaal. redemptio uel redemptus.
Gilon: migra uel migrans.
Gilonites: transmigrans uel trāsmigratus.
Gimel: plenitudo uel retributio.
Gineth: ort⁹ vite ul'ꝑncipiū pauoris
Gio: luctatio uel luctare.
Gion: luctatio uel harena.
Gir: diuisio uel ꝑcisio.
Gissai: sacrificans uel sacrificium.
Guidum: inflatio uel ascensio.

Hic.o.post.g.

GOatha: gens peccatrix uel populus peccatorum.
Gob: lacus uel locusta.
Godolias: magnificans dominū uel magnificus domini.
Godoliati magnificentia peccati mei vel magnificus in tempore meo.
Gog: doma uel tectum.
Gobel: ꝑpinqu⁹ deo ul'redēptio dei
Goim: gens uel populi.
Golaz: transmigrans eos ul' volutatio eorum.
Golgotha: locus calui ul'locus caluarie. Syrum est non hebreum.
Golias: transmigrās ul'transmigratio seu reuelās eos aut robust⁹ eoꝝ.
Goliath: idem est.
Golim: acerui uel loca palustria.
Gom fouea ul'decipiens: siue laque⁹ aut decipula.
Gomer: assumptio ul'ꝑfectio siue cōsumatus aut consumatio.
Gomorr: perfectio siue cōsolatio ul'ꝑficiens aut venundatio. Mēsura ē antiquorum que mensura est decima pars ephi.
Gomorra: cecitas ul'seditio seu timēs populū aut timor popularis. Et sciēdum q̄ hoc nomen in hebreo nō habet.g.litteram: sed scribit per vocalem ain ⁊ dicitur gomorra.

Gonath ortus peccati uel arrogantie temporalis.
Goneabat furtum filie uel furās filiā
Gom. horti mei uel arrogantie mee:
Gorgias: diuidens luctā ul'ꝑscisio luctantium:
Gortinā: ꝑscidēs dona uel diuidēs castra eorum.
Gosem: applicans eos: uel appropinquans plantationi eorum
Gosen: applicans eos ul'applicatio: siue appropinquans palpationi aut appropinquans plantationi.
Gosnā: applicata uel iuxta eam: siue applicans aut applicatio.
Goson: appropinquās palpationi ul' appropinquans plantationi.
Gothoniel: torcular respōdēs deo ul' oppressio applicans signo.
Gothor: murus uel circundatio.
Gozar: amigdalum uel nux eoꝝ. siue tonsio aut fortitudo eorum.

Hic.u.post.g.

GVbel: propinquans deo ul'redemptio dei.
Gubelite redemptio dei ul'ꝑpinqui deo.
Gulias: ꝑpinquus domino ul'redēptio domini.
Gun: hortus meus ul'arrogātia mea
Gonite: orti mei uel arrogantie mee
Gurbaal: diuidēs viros uel ꝑscisio vetustatis.

Sequitur de nominibus incipientibus ab. H. littera.

HAben: in filio uel in ꝑncipio
Haber ꝑticeps ul' participatio: siue cōmisit: aut certamen iniit.
Haberite ꝑticipes ul' participatiōes seu cōmiserunt aut certamen inierūt
Habi: pater meus vl'frater me⁹ iste.
Habiel. pater me⁹ de⁹ vel frater me⁹ dominus.
Hachan. necessitas vel necessarium
Hacharan. turba vel turbatio.
Hachin: retinens eos vl'retētio eoꝝ
Hachor. excelsum vel sublimitas.
Hadada testi vl'vsq₃ ad testimoniū.
Haditū: inundans pessimos vel inundatio pessimorum.
Hadrebel. greges dei vel aggregati deo.
Hadrin. testis mensure vel inundātio mensuratio.
Hafar ira vl'puluis: siue humēs aut fodiens.
Hafara: taur⁹ vel vitul⁹: siue puluis eius aut fodiens eū.
Hafarim: mare effodiens vel maris effossio.
Haga: loquens vel meditans: siue locutio aut meditatio.
Hagegath. annuncia vel annūciatio siue accinctus aut latrūculus.
Hagiel aduena meus vel incola dei.
Habilō: vita vallium quercuum vel questio vite roborce.
Habul. iste dolens vel vitā ꝑturiēs
Hai. vita vallium vel questio vite.
Haia: vita vallium eius vel questio vite eius.
Haiam. vita vallium eoꝝ vel vita questio eorum.
Hailon vbi erāt vrsi vel vbi vrsi sūt
Haiman. vita valliū mirandarū vel questio vite mirabilis.
Hain. fons vel oculus.
Haio. vita vallium eius vel questio vite eius.
Halaa. fermentū eius vel cōsternās eum.
Halaac: portio vel pars mea: siue lubricū aut impeditio.
Halasa: triplex vel cōsternata: siue cōsternās aut cōsternatio.
Halda: deprecans dominū vel deprecatio domini.
Halus: fermentum vel consternatio
Hamas: indignās vel furens: siue furor aut indignatio.
Hamiel populus meus deo vel populus meus dei.
Hamora. populus scitus vel populus illuminans.
Hamul. calefact⁹ ros vel calefactio roris siue populus dolens: aut populus parturiens.
Homulite: calefacti rores vel calefactiōes irrorationū seu populi dolentes aut populi parturientes.
Hanam. respondēs pplo vel responsio populi.

Hanan. reddens donum: vel respō sio gratie.
Hanath. reddens vel respondens: seu reddidit aut respondit.
Haneb gaba. sollicitās vel humiliās siue sollicitauit aut humiliauit.
Haniel. paup̱ dei vel respōdēs deo.
Hanon. respondens merori vel red dens iniquitatem seu reddens dolo rem aut responsio inutilis.
Haoi. spine vel compunctiones.
Haoites. spina vel compunctio.
Haphron. puluis meroris vel terra inutilis.
Harada. miraculum vel admiratio.
Harem. filius meus vel filiatio mea
Hares. testatio mea vel testamentū.
Harun. exaltatio vel exaltatus.
Hasermoth. atrium mortis vel atriū angustie.
Haseroth. atria vel vestibula seu vil le aut beatitudines.
Hason. festinatio vel festinantes.
Hathat. ramus vel dissipatio siue te stimonium aut dissipator.
Hatharoth. circuli vel corone.
Hathoniel. respondens deo: vel re/ spondit ei deus.
Hauna. ip̄a iniquitas: vel susceptio iniquorum.
Hauan. fons vel motio siue subuer/ tens eos aut subuersio eorum.
Hauil. stulticia vel insipientia: siue stultus aut insipiens.
Hauoth. sedens vel cōmoratio: seu vinculum aut incunabula.
Haxan. claudꝰ vel irascens siue clau dicans aut claudicatio.
Haxath. medicus vel medicamen/ tum.
Haxia. videns vel ꝓuisio.
Hazaç. continentia vel apprehensio siue continens aut apprehēdens.
Hazbi. mendacium vel iniquitas.
Hazeb. pergens vel abiens siue ꝓ/ fectio aut ꝓficiscens.
Hazuba. deserta vel relicta: siue de/ sertio aut relictio.

H
Hic. e. post. h.
E. esse vel viuere.
He. ip̄a vel ista siue suscipi/ ens aut susceptio.

Heber: victor vel trāsiēs: siue tran/ situs aut transitio.
Hebreus: vincens vel trāsitor: siue trāsiens: aut transitorius.
Hebion: paup̱culus vel paup̱ sensu
Hebionite: paup̱culi vel paup̱essēsu
Hebri: victor meus vel trāsitio mea
Hebron incātās vel icātatio: siue cō iugium: aut visio sempiterna.
Hebronite ꝯiugati vel icātatores: si ue icātatōes: aut visiōes sēpiterne.
Hecethan: ipse mēte excedēs vel iste suscipiens humilitatem.
hedai: ornatꝰ mihi ꝉ voluptuosꝰ meꝰ.
Heddo panidꝰ F̄nꝰ ꝉ testificator vite.
Hefer: fouea vel p̄cipitium.
Heie: qui est vel q existit.
Hela: vallis quercꝰ vel maledictio.
Helai vallꝭ q̄rcꝰ mee ꝉ maledicta mihi
Helam: abiectio vel superliminare
Helam. oppositi vel compositi.
Helan: deo gratus vel dō donatꝰ seu vallis q̄rcus. aut roboratus gratia
Helbid. dei filiꝰ: vel dei excelsus
Helchal. portio vel porticula.
Helchana: dei zelus vel dei possessio
Helcheia. p̱s dn̄o vel vindicatꝰ dn̄o.
helchese. aduocata vel aduocatio.
helchesens. aduocans vel aduocatus
helchi. ptitꝰ mihi vel vendicatio mea.
hechian. pars domini est vel vendica tio domini est.
helchias. p̱s dn̄i vel vendicatus dn̄o.
heldaa. atriū eius vel exacuens cū.
heldad. atrium vel exacuens.
heldai. atriū meū vel acutio mea.
heleanā. dei mei donū vel dī mei gr̄a.
heled. acceptio gl̄ie vel accipiēs gl̄am
helem. postes vel secula seu vestibulū aut superliminare.
helesa. cōsternatio vel cōsternatus.
helles. exiens vel exitio.
hellesmoth. grece exodus: latine autē exitus mortis.
helleth accipiens vitam vel susceptio pauoris.
helphaal. deo exclusus vel dei mutatō pauoris.
heli. deus meus vel deitas mea.
helia: deus dn̄s vel dei dominatio.
heliab. deꝰ meꝰ pr̄ vel dei mei p̄rnitas
helias: deꝰ dn̄s vꝉ dei dn̄atio: siue ascē dens dn̄s: aut robustus dominator.
heliasaph. dei mei collectio vel dei mei congregatio.
heliasaphan. dei mei facies vel dī mei conuersio.
heliatha: deo meo peccans vel dei mei temporalis.
heliathi. deum meum videns vel dei mei visio: siue dei mei auxilium vel dei mei fortitudo.
helizel. deo meo ptitꝰ vꝉ dī mei pticula
heliuel. deꝰ meꝰ deꝰ vel dei mei deitas
heliphal. deꝰ meꝰ cadēs vel dī mei casꝰ
heliphales. deus meus diuidens: vel dei mei diuisio.
heliphalu. deꝰ meus mirabilis vel dī mei miraculum.
heliphelec. dei mei ruina vel dei mei deiectio.
helibas. deus meus mirabilis vel dei miraculum.
helibel. deus meus dei vel dī mei deꝰ
helim. deficiens vel fortis eorum siue arietes. aut robusti.
helimaidis. dei mei ꝯtradictio vel dei mensura sufficiens.
Heliodorus. deo meo generans vel dei mei generatio.
Heliocnai. dei mei fons meꝰ vel dei mei oculus meus.
Heliopolis. sol ciuiū vel solis ciuitas
Helioreb. dei mei coruus vꝉ dei mei solitudo: siue dei mei ardor: aut dei mei temptatio.
Helisa. ad insulam vel deus saluator
Helisabe. dei mei salus: vel dei mei defensio siue dei iuramētum aut dei mei abundantia.
Heliseus. deus meꝰ saluator vel dei mei salutare.
Helisu. dei mei salꝰ vꝉ dei mei ꝓtectō
Heliu. deꝰ dn̄s vel deꝰ dn̄ator siue de us meus iste aut deus meus ip̄e.
Heliezer. dei mei auxiliū vel dei mei fortitudo.
Helmodā. deo natꝰ vel dei natiuitas
Helnaē. deo fidelis vel dei requietio
Helnathan. deo datꝰ vel dei donat
Heloe. deus vel deitas.
Helon. ꝯmotus fortiter vel exerci tus fortitudine.
Helon. exercitus fortitudo vel exe

tatus fortitudine.
Helonite. exercitium fortitudinis vel exercitati fortitudinibus.
Helsaphan. deo vict⁹ vel dei vinculū siue deū speculās aut speculator dei.
Helthebe. proferens vel platio.
Heltheben. idem.
Heltolath. atrium coccineū vel acumen ruboris.
Heman. perturbās vel perturbatio siue suscipiens aut formido eorum.
Hemech. vallis vel abyssus siue profundus aut profunditas.
Hen. ecce fontem: vel ecce oculum.
Henach. gigas vel fortis siue hūilis cōsurgēs aut humilis consurrectio.
Henachim. gigātes vel robusti siue potentes aut humiles cōsurgentes.
Henā. cursus meroris l' fōs tristicie
Hennō. vall' tristicie l' vall' infectōis
Her. vigilās vel pelliceus siue psurgens aut effusio.
Heran. vacuefactus vel vacuefaciēs aut vacuefecit aut vacuefactio.
Heranite. vacuefacti vel vacuefaciētes siue vacuefecerūt aut vacuefactiōes
Herasus. vigilans vel effusus siue frat' meus vidēs aut fr̄is mei visio.
Herchusa. consurgens mendacium vel vigilia fictionis.
Hercusei. psurgentes mendacio vel vigilantes fictionibus.
Hered. vigil vita cōsurgēs pauore.
Heredite. vigilantes vite vel cōsurgentes pauoribus.
Herē. vigilās eis vl' resurrectio eorum
Heri. vigilās mihi l' resurrectio mea
Herias. vigilās dn̄o l' resurrectio dn̄i.
Herite. effusi vel vigiles siue pelliceι aut consurgentes.
Herithophet. vacuefaciēs os ptectū vel vacuefactio oris ptegentis.
Hermagedon. consurgens temptatio vel vigilia inhabitationis.
Herman. anathema meroris eorum vl' anathematizatio tristicie eorum.
Hermes. anathema meroris vl' anathema tristicie.
Hermogenes. mons scrutat⁹ vel vomens eos in valle.
Hermō. anathema meroris vel anathema tristicie.

Herodes. pellibus glorians vel pelliceus gloriosus.
Herodiani. pellibus gloriantes: vel pellicei gloriosi.
Herodias. pellibus gloriās vel pellicea gloriosa.
Herodion. formido vel pauor.
Hesdrelon. misericordia dei vel auxilium meum deus meus.
Helli. vicin⁹ me⁹ vel vicinitas mea.
Hesdron. atrium vel amplitudo.
Hester. abscōdita vel abscōdens seu eleuata in ppl'is aut pparata in tpe.
Heth. vita vel vapor.
Hethan. fons vel ascensus siue pauidus dono aut viuens gratie.
Hethan. cōsūatio vel cōsumat⁹: siue auis eorum aut suscipiēs nauigationē
Hetheus. viuax vel pauidus seu formidans aut stupidus.
hethnas. pauor colubri vl' vita spēcl
Hethi. vita mea vel pauor meus.

Hic. i. post. h.

h

Ia. sublimis: vel exaltatus.
Hiarite. sublimes l' exaltati.
Hichutiel. ipe ē duplex deo vel ipe sperans in deum.
Hielon. ipe est parcens vel ipe ē faciens siue ipe ē cōmouens fortiter: aut ipe est excitatus fortitudine.
Hiemla. parcens maledictio vel cōmouens accipientem.
Hierchon. ipa possessio vel vigilantia negociationis.
Hiesana. ipe faciēs dona vel ipe parcens gratificato.
Hieu. ipe vel est.
Hieu. parcens vel faciens: siue cōmotus aut commotio.
Hieus. cōmotus aut commotio: seu ipe est parcens aut ipe est faciens.
Hiezer. ipe est fortis vel ipe est auxiliator siue ipe est separatus: a ut ipse est sanctificatus.
Hiezerite. ipi sunt fortes vel ipi sunt auxiliatores siue ipi sunt separati: aut ipi sunt sanctificati.
Higal. aceruatio exaltata vel exaltationis inuolutio.
Hiel. faciens deo vel cōmotio dei.
Hila. exaltatus vel exaltatio.
Hilai. exaltat⁹ mihi vl' exaltatio mea

Himene⁹. ipe numerās festinans vel suscipiēs adimpletionē co[illegible]
Hin. mensura vel mensuratio lo[illegible] tis materie siue fuit aut erit.
Hir. vigilans vel vigilatus ei.
Hira. fratris visio vel vigilans.
Hirā. vigilās pplo l' vigilie ppl'i seu viuit excelsus aut viuēs est excelse.
Hiras. fratrem meum vidit vel fratris mei visio seu vigilantem sustollens aut vigilans plasmationi.
Hircanus. consurgens possessio vel vigilia emulationis.
Hisbaal. ipse vir vetustus: vel ipse vir deuorator.
Hisimiel. ipe nominatus dei vel ipe postulatus a deo.
Hisimoth. ipe mortē adducens: vel ipe est mortis adductio.
Hispania. accinctio vel expeditio.
Hispaniēses. accincti vel expediti.
hithai. pmouēs bina vel pcēs duob⁹
Hizadab. ipe fluens torris: vel ipsa torris fluitio.
hiziel. ipe fort' de⁹ l' ipa fortitudo dei.
Hismael. vir auditus a deo vel assumens auditionem dei.

Hic. o. post. h.

h

Oba. incātator vel incātatio siue dilectus: aut amplexatio
Holda. destruens vel discernens mihi siue diuerticulum meum seu discretio aut diuerticulum.
Holdai. destruens me vel discernēs mihi siue diuerticulum meum.
Holofernes. infirmitas discessionis vel infirmans vitulum saginatum.
Homar. populum amaricās: vel populi amaricatio.
Homer. crispans vel manipulus.
Hoon. labor vel dolor siue laborās: aut dolens.
Horeb. mensa vel massa siue temptatio aut temptatus.
Horeb. ardor vel siccitas siue coru⁹ aut solitudo.
Horei. liberi vel iracundi siue de foraminibus aut farinarij.
Horez. dolor vel ira. seu ve excelsa: aut ve iracundie.
Horei farina vel farinatus seu post me aut foramen meum.

Horim. fortes vel excelsi siue gigantes aut robusti.
Horodi. maledictio sufficiēs vel maledicta sufficienter.
Horthosiada. recte indigēs testimonio: vel lumen positū testificationi.
Hosa. spes vel saluatio.

Hic. u. post. h.

Huchac. sculpens vel sculpsit siue sculptor aut sculptura.
Huphiz. penetral' l' thalamꝰ
Huma. festinans sibi vel manipulus
Huri. lōgitudo mea vl' illuiator meꝰ
Hus. festinans vel consiliator.
Husā. festinās pplo vl' ꝯsiliator ppli
Husathi. festināte me l' festiatio mea
Husi. festinans mihi vel consiliator meus.

Sequit' de incipiētibꝰ ab. J. littera.

IA. dominus vel dominator.
Jalebel. incipiens laudare deum vel expectatio laudis dei.
Jaalon. ilex vel quercus.
Jaamena. extremus i coitu calor vel extrema coeuntis delectatio.
Jaā. rñdēs vel respōsū siue respōsio
Jaare. saltus vel silua.
Jaas. fuit vel dimidiū siue dimidiās aut dimidiator.
iaasel. dimidiauit deꝰ l' dimidiatio dei
Jaat. expectans tempus vel expectatio peccatoris.
Jaazraber. auxiliū: vel auxiliabitur.
Jaaziā. auxiliū dñi vl' auxiliabit' dñs
Jaba luctatio vel intelligentia.
Jabes. dolor vel dolens seu siccitas: aut exsiccata.
Jabin. sapiens vel sapientia siue intelligens aut intelligentia.
Jabina. sapiēs dño vel ītelligētia dñi
Jabir. ciuitas doctrie vel ciuitas lsꝝ
Jabob. puluis vel lucta siue lucians aut luctatio.
Jaboch. idem.
Jachabed. gloria dñi vel vbi est gloria seu est grauis aut ē grauitudo.
Jachala. fortis eius vel cōfortans cū
Jachalia. fort' dñs vel fortitudo dñi
Jacham. tribulatio vel tribulatus.
Jachan. tribulator vel tribulatio.
Jachanen. preparās firmitatem: vel preparatio firmitatis.
Jachin. preparans vel preparator: siue preparatus aut preparatio.
Jachim. firmus vel firmitas.
Jachin. idem.
Jachinite. firmi vel firmitates.
Jacob. supplantator vel supplātatio.
Jacoba. supplantans euz vel supplātatio eius.
Jacobus. supplantans festinantem: vel supplantatio consilij.
Jachon. preparans: vel prēparatio.
Jachoma. populi vltio vel populum vlciscetur siue preparans domino: aut preparatio domini.
Jadae. sciens vel scientia siue cognoscens aut cognitio.
Jadai. sciens me vel cognitio mea.
Jadaia. sciēs dñm vel cognitio dñi.
Jadasan. sciens egressum vel cognoscens abundantiam.
Jadaias. cognitꝰ dño vel scientia dñi
Jadiel. sciens dñm vel cognitus dñi
Jado. sciēs testimonium vel expectatio seruitutis.
Jadō. sciēs dolorē l' cognitio iniqtat'
Japhe expectans laqueum: vel expectatio discipline.
Japhe. eligens: vel electio. siue ostendens: aut illuminatio.
Japhet. latitudo: vel dilatatio.
Japhia. ostēdens vel ostēsio. seu apiens: aut apertio.
Jephie. ostendens vel aperiēs seu expectans eos. aut superficies.
Jagaal: propinquitas vel ꝓpinquus
Jagur: aduena vel colonus.
Jael. expectans deum: vel expectatio dei: aut incipiēs seu carnale ꝯiugiū
Jabel. ascendēs vel ascensio seu ascēdit deus: aut ascensio dei.
Jabelite. expectātes deū: vel expectationes dei: siue incipientes: aut carnalia coniugia.
Jabelite: ascēdētes vel ascēsiōes siue ascēdentes deo: aut ascensiones dei
Jabelel. viuēs deo: vel expectatio dī siue postulās deū: aut reqescēs i deo
Jair. vigilans vel illuminans: seu illuminauit. aut illuminatio.
Jairus. illuminās vel illuminatio siue vigilie: aut vigilantes.
Jalam. expectans humilia vel expectator percusionis.
Jalelel. expectās dū vl' expectatio dei
Jalech. expectans pauorem: vel expectatio vite.
Jalon expectans dolorem: vel expectatio iniquitatis.
Jam: mare vel dies.
Jambri: mare lacescēs vel dies amaricans.
Jami: dies plurali nūero: vel amaria seu amaritudies: aut amaricationes
Jamin. virtus vel dextera siue asini: aut asinei.
Jaminite. dextere vel virtutes: seu asini aut asinei.
Jamna. mare vel dextera siue marinus aut vbi est signum.
Jamne. idem.
Jamnes. marinus: vel vbi est signū
Jamnia. dextera dñi vel vbi ē signuz
Jamnite. v'tutes dñi vl' i qbꝰ ē signū
Jamnor. amaricans lumen. vel dextera. iracundie.
Jamram. mare coꝝ pelliceuz vel mare eorum in capite.
Jamres: mare pelliceum: vel mare i capite.
Jāsuph. mare rubrū vel dies i capite
Jamuel. dies eiꝰ deus vel dies eiꝰ dī:
iamuelite. dies coꝝ deꝰ vl' dies coꝝ dī
Janai. gubnator meꝰ l' gubnatio mea
Jamni. pparator meꝰ vl' pparatō mea
Janoa. gubernator vel gubernatio
Janoe. expectans commotionem: vel expectatio requietionis.
Janoe. gubernatio vel gubernaculuz
Janon. dormitans merore vel gubernator doloris.
Janna. requies vel requietio.
Janum: dormitans vel dormitatio
Jaod. cōfitens vel glorificās siue cuiꝰ est frater: aut cuiꝰ est fraternitas.
Jaoe. factura fratris vel frater dñi siue vbi est frater: aut vbi ē fraternitas
Jara. deficiens vel defectio.
Jaraia. timēs dñm vel timor dñi seu deficiens dño: aut deficiēs dominus
Jaramoth. timens mortem vel defectio mortis.
Jare. luna vel defectio.
Jarre. idem.

Jared. roborans vel roboratus: siue descendens aut continentia.
Jareden. descensio eorum vel visio iudicis
Jarc. silua vel saltus.
Jarphael. dimisit deus vel dimissio dei
Jarphel. idem.
Jarib. vltio vel diiudicans siue vlciscens aut diiudicatio.
Jaram. saltuum vel siluarum siue mons saltuum aut mons siluarum.
Jas. dominus vel dominator.
Jasa. factura mandati vel factus in mandato siue factum mandatum aut inhabitatio eius.
Jassa. dimidium vel dimidiatio seu factum mandatum aut factum in mandato.
Jasaph. habitator vel habitatio: siue sedens aut confidentia.
Jasabel. dimidium dei vel dimidiauit deus
Jasen. domitor vel domatio.
Jasi. equalitas vel desiderium
Jasiel. equalis deo vel desiderium dei.
Jaso. factura mandati vel factus in mandato
Jason. desiderans vel qui mandatum fecerit
Jasu. conuertens vel conuersio.
Jasub. reuertens vel reuersio siue reuocans aut reuocatio.
Jasubite. reuertentes vel reuersi seu reuocantes aut reuocati.
Jathaba. peccantes in ea vel peccatum in eis
Jathan. domini perfectus vel domino consumatus siue domini perfectio aut domini consumatio.
Jathan. dominus humilis vel dei responsio seu expectans humilitatem: aut expectatio responsionis.
Jathanael. expectans humilem deum vel respondens humilitati dei.
Janadiab. columba defluens tempore vel columbaris deficiens peccato.
Janathi. columba vel est. Syrum est non hebreum.
Jaur. expectans incendium: vel expectatio luminis.
Jaus. expectans consilium: vel expectatio festinantis.
Jazer. adiutus vel adiutorium: siue auxilians vel auxiliator.
Jazias. audiens dominum vel auscultatio domini
Jaziel. audiens deum vel auscultatio dei

Hic. b. t. c. post. i.

Ibaar. mons fortis vel vir suscitator.
Ichaiman. vere requiescenti vel translata est requietio.
Ichabod. cecidit gloria vel translata est gloriatio.
Ichainaan. durum habitaculum vel consolatio inhabitantis.
Ichonium. dura vel vocata siue vbi est thalamus: aut preparatio consolationis.
Ichutbiel. spes dei vel sperans in deo

Hic. d. post. i.

Idaia. dilectus domini vel amabilis
Idaias. dilectus domini vel amabilis domino.
Idida. dilectus domini propter dominum vel amabilis domino propter dominum. Ipse est Salomon qui dilectus domini propter dominum vel amabilis domino propter dominum. dicitur propter suam misericordiam scilicet gratuitam qua cum diligere dignatus est: cum vtique dilectione et misericordia indignus existeret quem constabat manzer esse: et quem reprehendit scriptura diuina pro peccato idolatrie et inmoderato amore mulierum.
Ididia. dilectio domini vel amabilitas eius
Iditum. saliens vel transiliens eos
Idor. dilectus voluntarie vel amabilis violentia.
Idumea. rufa vel rubea seu terrena aut sanguinea.
Idumei. rufi vel rubei siue terreni: aut sanguinei.

Hic. e. post. i.

Ieabarim. lapides transeuntes vel aceruí lapidum transeuntium
Iebaar. mons fortis vel electio suscitata.
Iebanias. sapiens domino vel intelligentia domini
Iebee. presepium vel exsiccatio.
Ieber. imutans fontem vel expectatio putei.
Iebethon. vallis mesticie: vel collis merentium.
Iebgar. eligens vel electio.
Ieblaam. absortus vel absortio: seu absorbens populum aut populus desipiscens.
Iebnael. edificans deo vel edificatio dei
Iebocb. arena vel luctatio.
Iebus. presepe vel calcata siue conculcans aut conculcatio.
Iebusei. presepe meum vel conculcatio mea.
Iebusei. presepia vel conculcata.
Iecha. torcular vel oppressio: siue opprimens aut oppressa.
Iechaa. torcular eius vel opprimens eum
Iechbaa. luctans ei: vel arena eius.
Iechda. magnificus vel magnificentia.
Iechdalian. magnificus domino est: vel magnificentia domini est.
Iechdon. incubans populus vel incubatio populi.
Iechelta. torcular laboris vel oppressio laboriosa.
Iechenias. preparans domino vel preparatio domini.
Iechiman. possedit populum vel possessio populi.
Iechiman. vindicans populum vel vindicatio populi.
Iechinan. acquirens populum vel acquisitio populi.
Iechinaan. possidens populum vel vindicatio populi.
Iechinam. possidens populum vel preparatio populi.
Iechomam. idem.
Iechonias. sic factus vel preparator seu preparans domino aut preparatio domini.
Iechan. extensio: vel inclinatio: seu merces aut mercimonium.
Iechel. cetus dei vel auxilians deum
Iechze. torcular lupi vel opprimens lupum.
Iedala. manus maledicta: vel manus maledictionis.
Iedebos. manus maledicta tribulans vel manus maledictionis angustiantis.
Iedeia. sciens dominum vel cognitio domini.
Iedi. sciens me vel cognitio mea.
Iediel. sciens deum vel magnificus deo
Iedlaph. manum tollens vel manum ad os seu manus subleuans aut manuum subleuatio.
Ieddoa. sciens eum vel cognitio eius
Ieddan. paruulus vel minoratio.
Iedri. accedens vel applicans siue accessus aut applicatio.
Ieddu. accinctus vel temptatio.
Ieddua. temptans eum aut accinctio eius
Iedula. manus maledicta vel manus maledictionis.
Iephdaia. innuens domino vel aper

rio domini.
Jepbebel. aptio dei vel aperiet deus
Jepblad. exclusio peccati vel apertio deiectionis.
Jepbleti. excludens peccatū meū vel apertio deiectionis mee.
Jepbon. dominus mirabilis vel dominus viuificatorum.
Jepbone. nutus vel innuens.
Jepbonne. annuens vel innuitio
Jegal. ppinquus vel redimens: seu ppinquitas aut redemptio.
Jegali. ppinquus mihi vel redēptio mea.
Jeglam. despiciens vel despectus: siue contemptus.
Jebel. viuens deo vel postulatio dei siue mutatus deo aut expectatio dei
Jebeli. viuens deo meo vel postulatio dei mei siue mutat⁹ deo meo aut expectatio dei mei.
Jebi. vita vel exordium siue requies aut postulatio.
Jechiel. vita dei vel exordiū dei: siue requiescens deo: aut postulatio dei.
Jelada. cognoscēs dñs ł cognitio dñi
Jeleph. manum tollens vel manum ad os siue manus subleuans aut manuum subleuatio.
Jemda. plenitudo vel circuncisio.
Jemei. deus meus vel robur meum
Jemias. nūer⁹ dñi vel nūerabil' dño
Jemim. robur meū vel dextera mea
Jemla. parcens maledictio vel cōmouens accipientem.
Jemleth. numerus vite vel amaritudo pauorıs.
Jemna. mare vel amara siue numerus aut numerabilis.
Jemnaite. maria vel amari siue nūerabiles aut marini.
Jemubel. dies ei⁹ dei vel dies ei⁹ de⁹
Jepsem. aptū nomē vel apta auditio
Jepta. aperiens vel apertio
Jeptbael. aperiēs deo vel aptio dei.
Jepte. aperiens vel apertus siue aperuit aut apertio.
Jeptbon. aperiens dolorem.
Jera. timēs vel timor siue misericors aut misericordia.
Jeraa. timēs cū vel misericordia. ei⁹
Jerecbo. aurugo vel demolitio.
Jerameleth. timens deum: vel misericordia dei.
Jeramebel. idem.
ieramel. idem.
ierameli. timens deum meum vel misericordia dei mei.
ieramiel. idem.
ieramieli. idem.
ieraon. timores ł timebūt seu timēs iniquitatē aut misericors meretib⁹.
ierapolis. iudicium superius vel fine timore mesericors ciuitas.
ierebaā. aurugo populi vel demoliēs populum.
ierebebel. iudicium dei vel d iiudicās superiora.
ieremiā. excelsus domino est vel sublimitas domini est.
ieremias. excelsus domino vel sublimitas domini.
ieremibel. excelsus domino deo: vel sublimitas domini dei.
ierian. timēs iutile vel timor dñi est.
ierias. timēs dñm vel timor domini
ierib. odor vel luna.
ieribai. odor vulturis vel defectio deuorationis.
iericho. luna vel dolor eius.
iericōtini. odorātes cū vel deficiētes ei
ieribel. timens deum vel timor dei.
ierimoth. timens mortem vel metuēs altitudinem mortis.
ierinuth. idem.
ierioth. iurgium signi vel iudiciū designatio.
iermai. dñs excelsus ł dñi excelsitudo
ieroā. timēs pplm vel iudiciū populi
ierobaal. iurgiū habēs vel iudiciū habentis aut iudiciū superioris.
ieroboal. timor viri vel timor vetustatis siue timens habentē: aut timens deuoratione.
ieroboā. cā ppli vel diuisio ppli: siue discernēs pplm aut supi⁹ diiudicās
ieroboseth. iudicans ignomiam. vel diiudicans confusionē.
ieron. timor vel peregrinatio siue timidus aut peregrinus.
ieronymus. visio pulchritudinis vel diiudicans locutiones.
ierosolyma. pacifica vel visio pacis.
ierosolymite. pacifici vel pacē vidētes
iersia. aduena dñi vel alienus dño
ieruel. collis dñi ł vallis bñdictionis
ierusa. ruminans vel ruminatio: siue incolatus aut peregrinatio.
ierusalem. pacifica vel pacis visio siue timor perfectus: aut timebit pfecte.
iesa. vetustas vel planities: siue salutio aut desiderium meum.
iessa. incensū vel sacrificium seu insule sacrificiū aut insule holocaustū.
iessaar. incensum suscitans vel holocausti vigilia.
iessarite. incensa suscitantes vel holocaustoꝝ vigilie.
iessai. incēsū meū ł sacrificiū meū siue isule sacrificiū: aut isule holocaustū.
iesamari. vetustas amara vel desiderij amaritudo.
iesan: vetustas vel veterans.
iesana. vetustas ei⁹ vel inueterans eū
iesar. figmentū vel tribulatio siue isule sacrificiū aut insule oblatio.
iessar. meridies vel vnctio mea: siue meridianus aut metaphoricus olei.
iesba. collaudans vel collaudatio.
iesbaan. collaudans populum vel collaudatio populi.
iesbachasa. collaudans sūmū: vel collaudatio principij.
iesbi. est in me vel coequatus mihi.
iesbinedob: est in me spontaneus vel coequatus mihi spōtanee.
iesboch. est cinis vel est tactus.
iescha. tabernaculū: vel vnctio eius.
iesse. incendens vel incendiū siue insule libamē aut insule holocaustum.
iesema. salus desiderij vel saluatio requiescentis.
ieser. finxit vel plasmauit siue finctio: aut plasmatio.
ieserite. fictores vel plasmatores.
iesesi. equalis saluator vel desiderium saluationis.
iesem. desideriū vel desideraui.
iesu. equalis me⁹: aut equalitas mea.
iespha. vnctio vel tabernaculū.
iesphan. idem.
iesi. equalitas vel tabernaculū.
iessi. incensū mihi vel sacrificiū meū
iesias. equalis dño vel salutaris dñi.
iesiel. incensus deo vel sacrificiū dei.
iesielite. incensi deo vel sacrificia dei.

infimuth. desiderium dulce vel deside rata dulcedo.
iesmachias: vetustas pcutiēs dominū vel figmentū percussionis domini
iesmaras. salus desiderantis dominū vel saluatio requietionis domini.
iesrel. sacrificans deo vel liberatio dei
iesua. planities vľ ē ďsideriū meū sal⁹
iesue. saluatio vel desiderium.
iesui. equalis mihi vel eq̄litas mea
iessui. desideraui vel desiderium.
iessuite. desiderantes vel desideria
iesur dolor vel ē i dolore siue salus lu/minis: aut equalitas ignea.
iesuri. salus doloris mei: vel salutatio in dolore meo siue salus illuminans me aut equalitas mea.
Jesus. saluator vel salutaris: siue sal⁹ aut salutare.
Jetha. extensio vel iclinatio, siue super fluens: aut superfluitio.
Jethaam. supfluus populus: aut sup fluitas populi: siue inclinans popu/lum: aut extensio eorum.
Jethaba. bonitas vel declinatio.
Jethabatha. bonitas. vľ bōitates seu declinauit vt veniat: aut declinatio p uentionis.
Jetham. merces vľ mercimoniū: seu inclinās eos: aut extensio eorum.
Jetheba. bōitas vel decliatio vēient͂
Jethebata. bonitas vel bonitates si/ue declinauit vt veniat: aut declina/tio peruentionis.
Jethebeth. bona domus vel declina/tio venientis
Jethela. inclinatio palme vel extensio iniquitatis.
Jether. modicum residuum vel mo/dica residuitas.
Jetheth. donans vel donatio.
Jethanaā. possidēs pplꝫ ľ fluēs pplo
iethra: supfluens: vel honorabilis.
iethraā. honor ppľi vel supfluēs pplo
iethrael. honor dī vel supfluens deo.
iethrai. honor me⁹ vel supfluēs mihi
iethrā. honorās eos vel supfluus eoꝝ
iethran. honor dei vel supfluitas grē.
iethri. supfluum vel honorabiles.
iethrites. superfluus vel honorabilis
iethro. superfluēs vel honorabilis.
iethur. vsus vel ordo siue ordinatus. aut ordinatio.
iethus. extensio vel sublimitas.
ieu. parcens vel commotio seu malefi cus. aut maleficium.
ieus. idem.
ieusa. ip̄e parcēs ei vľ ip̄a cōmotio ei⁹
ieuhel. ip̄e parcēs de⁹ ľ ip̄a cōmotō ei⁹
iezam. durus vel durities.
iezabel. est iter vel est fluxus sanguis
iezabel. flux⁹ van⁹ vel fluēs sanguine siue cohabitatrix: aut sterquilinium
iezanias. vires eius vel aures ei⁹ siue audiēs dñm. aut auscultatio domini
iezar. fortitudo vel adiutoriuꝫ.
iezarite: fortes vel auxiliarij.
iezecel. fortis dei vel apph̄endēs deū
iezechias. fortis dñi vel apprehendēs dñm confortauit eum dñs. aut domi nus confortatio eius.
iezechiel. fortis dei vel apprehendēs deum siue deus confortauit euꝫ. aut deus confortatio eius.
iezer. fortitudo vel adiutorium.
iezerite. fortes vel auxiliarij.
ieziel. audiens deū vel auscultatio dei
iezilia. fortis labor: vel adiutorium la borantis.
iezonias. vires eius vel aures eius si ue audiēs dñm: aut auscultatio dñi.
iezra: semen vel seminator.
iezrael. semē dei vel seminauit deus.
ieçrahelite. seminantes deo vel semi/natores dei.
ieçraia. semen dñi vel seminans dño

Hic. g. post. i.

Sael. vir abiciēs: vel vir re uelationis.
igar. aceruus vel inuolutio. Syrum est non hebreum.
igarsedutha. aceruus testimonij vel i uolutio testimonioꝝ. Hoc syrū est
igbathanis. solēne mandatū humile. vel leta domus responsionis.
illyricū. aduena vel elementū siue sub uersus aut secunda subuersio.
indi. nutus dilucidi vel concessiones illuminationū.
india. nudus dilucidus vel concessio illuminans.
infamie. nutus vel innuit siue innuēs aut concessio.

Hic. o. post. i.

Ioa. retinens vel retentio.
ioaa. retinens eum vel reten tio eius.
ioaas. retinens fortitudines: vel vbi est retinere siue dominum videns: aut domini fortitudo.
ioab. inimicus vel inimicitie siue ē pa ter aut est paternitas.
ioachas. fortis vel robustus: seu dño fortis aut domini fortitudo.
ioachim. vbi est preparatio vel cuius est preparatio siue domino prepara tus aut domini resurrectio.
ioabaç. retinens fortitudinē: vel vbi est retinere siue dominū videns aut domini fortitudo.
ioabe. ip̄e cognoscens vel domini co gnitio siue cognoscens scientiā: aut cognoscens p̄ncipiū.
ioanā. dñi decus vel dñi pulchritudo
ioarib. dominus suscitans mōtes vel dominus vigilans fortitudine.
ioari. dño exaltatus vel dñi exaltatio.
ioas. sperans vel temporalis siue do minū sustolleus aut dñi plasmatio.
ioathā. pfectus vel perfectio siue con sumatus aut consumatio.
ioathan. idem.
ioathas. perfecte sustollens vel consu mata plasmatio.
ioas. dñm videns vel domini fortitu do siue vbi est retinere eum aut vbi est reprehensio eius.
iob. dolor vel ociositas.
iob. magus vel magnus siue dolens aut vlulans.
iobab. distillans vel mago patre: seu magnus pater aut doloris vel vlu lationis distillatio.
iobal. delatus vel delatio: siue dimit/tens aut dimissio.
iobama. magus donatus dñi vel do lor gratie dei.
iobel. magus dei vel dolens deo.
iochabed. dñi germē vel dñi p̄patio. siue dñi libamē aut dñi intelligētia.
iochel. germen diuinū vel p̄patio dei
iocelā. cōpmēs eos vel oppressio eoꝝ
iod. scia vel p̄ncipiū seu donatio dei.
iodae. ip̄e cognoscens vel dñi cogni tio siue cognoscens scientiam aut co gnoscens p̄ncipiū.

Joed. dño ſeruſens vel dñi teſtificãs
Joezer: dñi fortis vel dño ſepatus.
Jophe. dñi os vel dñi diſciplina ſiue dñs elegit aut dñs illuminauit.
Jogli: contemptus vel deſpiciens.
Joba: dño rñdens vel dñi rñſio: ſiue dñans ei aut dominatio eius.
Johana: dñi donũ vel domini gratia
Johãna: dñs miſericors: ſiue dñi miſericordia ſeu dño graꝰ aut dominꝰ gratia eius.
Johannã: dñs gratus eius vel dominus miſericordia eorũ.
Johanan: erat donãs vel dñi donũ.
Johannã: cuiꝰ ē donũ vel dñi grã.
Johãnē dño donatꝰ ł dño gratificatꝰ
Johãnes: dñi gratia vel in quo ē gratia: ſiue cui donatũ eſt aut cui donatio a domino facta deꝰ.
Jobel: dimittēs vel mutatus: ſeu defluens aut decipiens.
Johel: fuit dei vel incipiēte deo: ſiue ē deus aut eſt dominus deus
Johachim: qui ē conſurgens vel dñi reſurrectio ſiue dñs ſuſcitans aut domino ſuſcitante.
Joiada: dñz cogſcēs aut dñi cognitio
Joiadae: dñi cognitio vel ipſo domino cognoſcente.
Joiaden: dñs cognoſcens fontē vel dñs cognoſcens oculũ.
Joiarib: dñi vltio vel dñi iudiciũ.
Joiarim: dñm exaltãs vel domini exaltatio: ſiue dñs ſaltuum.
Jomna: matutina vel dextera eiꝰ.
Jona: colũba vel donans: ſiue vbi ē donatꝰ aut vbi eſt donatio.
Jonadab dño obediēs ł dñi ſpõtaneꝰ
Jonadab: columba precipua vel donatio patruelis.
Jonas: donans vel donatus: ſiue cui ē donatio aut qui donatꝰ eſt deo.
Jonathã: columba veniēs vel colũbe donum: ſiue columba dans aut domini donatio.
Joni colũba mea vel donãs mihi: ſiue donũ meũ aut donatio mea.
Joppe. pulchra vel pulchritudo.
Joppite: pulchri vel decori.
Jor. riuus vel fluuius.
Jora: riuꝰ eiꝰ vel fluuiꝰ eius: ſeu manus ſublimiũ aut dñi celſitudo.

Jorabeth: domus excelſa vel domus ſublimium.
Jorarei: riuus ſpinarum vel fluuius compunctionis.
Jorã qui ē excelſus vel vbi ē excelſus ſiue dñs excelſus aut dñi ſublimitas
Joran: riuus vel fluuius gratie.
Jordanis riuꝰ iudicij vel fluuiꝰ iudicantis: ſiue deſcēſio eorum aut apprehenſio eorum.
Jore riuꝰ excelſus vel fluuij exaltatio.
Jorim: riuꝰ eoꝝ vel fluuiꝰ eoꝝ: ſiue excelſus riuꝰ aut fluuiꝰ exaltatꝰ.
Jora factura mãdati vel dñi ſaluatio.
Joſabeſeth vbi ē ſaturitas germinis vel vbi ē ſaturitas reſurrectionis.
Joſabeth: domini ſaturitas vel domini iuramentum.
Joſabia: vbi eſt incenſũ domini vel in quo eſt iuramentũ.
Joſaph dñi ſpeculũ vł dño vinculatꝰ ſiue dñi labium aut dño anguſtiatꝰ.
Joſaphat: ipe iudicãs vł ipſe iudicat ſiue dñi iudiciũ aut dñs iudicabit.
Jeſech: dñi iuſtus vel dñi iuſtificatus
Joſedech: idem.
Joſeph: augmentũ vel appoſitio.
Joſephus: augens conſilio vel apponens feſtinationem.
Joſphias: ipſe liber dño vel ipſa libertas domini.
Joſias vbi eſt incenſũ dñi vel in quo eſt ſacrificium.
Joſophonias: dño abſconditꝰ vel domini ſpeculator.
Joſoias: vbi eſt ſalus domini vł in q̃ eſt ſaluator dominus.
Joſue ſalus vel ſaluatio: ſiue ſaluator aut ſaluaturus.
Joth: ſcientia vel principiũ: ſiue dominator aut dominatio.
Jotha: ē pfectꝰ vel eſt perfectio. ſiue ē dñi pfect aut ē dñi pfectio.
Jothã: dñi pfectio vel dñi cõſumatio ſiue pfectio eoꝝ aut ꝯſumatio eorũ.
Jothan: ſcia dñi vel principiũ gratie
Jouis inimicus hic vel dñs ille.
Jozabaad. dño dotatꝰ vel dñi dotatio
Jozbad: domini fluens torris vel domino torris fluitio.
Jozabad. dñi dotatꝰ vel qui ē dotatꝰ a domino.

Jozabeth. dñi dos vel que eſt dotata a domino.
Jozachar. dñi vltio vel dñi iudicium
Jozaded dñi fortis ſeruꝰ vel dñm fortem teſtificans.
Jozarib. dñi vltio vel dñi diiudicatio
Joziam dñi ductio ē vel dñi oliua eſt

Hic. r. poſt. i.

I Rad. ciuitas deſcendēs vł ciuitatis deſcenſio ſiue vigilãs ſeruꝰ aut ſuſcitãs teſtimoniũ.
Jras. frater meus vidēs vel fratris mei viſio ſeu vigilantē ſuſtollēs aut vigilans plaſmationi.

Hic. ſ. poſt. i.

I S. vir vel aſſumptus.
Jſſa. mulier vel aſſumptio.
Jſaac. riſus vel gaudiũ.
Jſaar vir vigilãs vel ſuſcitator.
Jſaarite. viri vigilãtes vel viri ſuſcitatores.
Jſachar. q eſt memor vł dñz mēorãs ſeu vir mercedis aut ē merces mea.
Jſacharite. qui ſũt memores vł dñm memorantes. ſeu viri mercedũ aut ſunt mercedes mee.
Jſai. ſalus mea vel dñi ſalutare. ſeu vir deuorator aut vir aſſumens.
Jſaias. dñi ſalus vel dñi ſalutare.
Jſar. vir paruulus vel vir imminutus ſeu vir vigilãs aut vir ſuſcitator.
Jſari. vir puulus mihi vel vir minorationis mee. ſeu vir ſuſcitans me. aut vir vigiliarũ mearũ.
Jſoaal vir vetuſtus vł vir deuorator
Jſooam. vir deuorans populum vel aſſũptus in fortitudine populi.
Jſboſeth. vir confuſionis vel aſſũpta confuſio.
Jſcarioth. vir memorie vel ē merces eius. ſeu memoria mortꝭ eius aut memoriale domini.
Jſimuth deſtꝰ vł aſſumēs diſſipatõz
Jſmabel. vir auditꝰ deo vel aſſumēs exauditionez dei.
Jſmabelite viri auditi deo vł aſſumētes exauditiones dei.
Jſrabel mēs vidēs deũ vł ē vidē dei
Jſrabel vir videns deuz vel pncep cum deo. ſiue dei viſio eſt aut fortis directus dei.
Jſrabela. mēs vidēs deũ ſuũ vel pn/

ceps cū deo ſuo. ſiue ē videre deum
eius aut directio dei ſui.
Iſrabelite. viri vidētes deū vel aſſū/
pti pncipes cū deo.
Iſuar. vir puulus vel vir iminutus
ſiue vir ſalutis aut aſſūptio ſalutaris
Iſui vir loquēs vł aſſūptio ſalutꝭ mee
Iſtob. vir bonꝰ vł aſſūptio bonitatis
Italia mēs excedēs vł mētis exceſſꝰ
Italica. mente excedens vel mentis
exceſſio.
Italici. mentium exceſſus vel mente
excedentes.
Ithamar. inſule palma vł inſule ama
ritudo. ſiue vbi eſt amarus aut vbi
eſt cōmotio.
Iturea. montana vł ſublimis. Syrū
eſt non hebreum.
Iturei. montani vel ſublimes.
Ithꝰ mōs excelſꝰ vł mōs ſublimitatꝭ

Dic. v. poſt. i.

Ubileus. annꝰ remiſſus vel
annus remiſſionis.
Iuchal. potētia vel fortitudo.
Iuchadam. poteſtas opprimens eos
vel fortis oppreſſio eorū.
Iudaia. confitens dominū vel glori/
ficatio domini.
Iudaiſmus. laus vel cōfeſſio.
Iudaite. cōfitētes vc glorificantes.
Iudas cōfitens vel glorificans.
Iudea. cofeſſi vel glorificatio.
Iudei. laudantes vel cōfitentes.
Iudi. laudans vel confitens.
Iudith. confitens vel glorificās.
Iulius. incipiens vel principiū.
Iulia. idem.
Iunius. incipiens vel principium.
Iunia. idem.
Iupiter. inimicus ſeparans vł domi
nus ſeparator.
Iuſtus. elatus vel elatio. ſiue parcēs
aut ipſe alleuatus.
Iudith. principiū vel dominatio.

Sequitur de incipientibus ab. L
littera.

Aabaddon appollió grece ex
terminās vł exterminator latie.
Laabim. deuſti vel inflāmā/
tes. ſeu deuſtio aut inflāmatio.
Laada. flāma iudicij vel deuſtio iudi
cantis.
Laadon. perdēs vel interficiēs.
Laamas. iniquitas vel ad iniquitatē
Labaddom. perdens vel interficiēs
ſiue ſolitariꝰ aut ſolitudo eorū.
Laban. albū vel albedo. ſiue candi/
dus aut candidatio.
Labana dealbās eū vel cādidatio eiꝰ
Labaoth: veniētes vel egrediētes.
Labeth acceptās vel acceptabilis.
Labem. candor vel candidū ſiue cor
cor aut corfilio meo.
Labū. deuſti vel inflāmātes ſiue de/
uſtio aut inflāmatio.
Labo ingreſſus vel ingreſſio ſeu ve/
niētes aut ingrediētes.
Laboth. idem.
Lacedemonia cōſurgēs ſilētiū vel cō
ſurrectio ſanguinea.
Lacedemones. conſurgētes ſilentio
vel cōſurgentes ſanguinei.
Lachis intereſt vel ſibimet vir.
Lachor. cōſurgens vel conſurrectio.
Lachū. ꝯſurrectio vł ad cōſurgēdū.
Labed. ipſe ſibimet vir: vel ipſemet
vir ſuus.
Lapbidoth. lāpas quaſi os cultri ab
ore non ab oſſe.
Label in deo vel in deum.
Lais leo. vel filiꝰ leonis ſiue ipſe ſibi
met vir aut ipſemet vt ſuus.
Laiſa. leena vel in ſalutē. ſcit filia leo
nis aut filia leene.
Lamathara. ſignū vel condictio. ſiue
ad ſignū aut condictū.
Lamazabathani vt quid der eliquiſti
me vel vt quid derelictio mea.
Lamazabathami. idem.
Lamech. quādo eſt nomen littere ful
tura vel adiutorium. ſiue erectio aut
firmamentum.
Lamech. quādo eſt nomen hominis
percutiēs vel percuſſio ſiue humilis
aut humiliatus.
Lamuel. cum quo eſt deus vel in quo
eſt benedictio.
Laodicia. ſicut in vomitu vel natiui/
tas expectata ſiue tribꝰ amata a dño
aut tribus amabilis domini.
Laodicēſes ſūt in vomitibꝰ vel nati/
uitates expectate ſeu tribus amate a
dño aut tribus amabiles dñi.
Laonimim. tribꝰ vel matres ſeu phi
larchi multarum tribuum aut prin/
cipes multorum populorum.
Lapidoch. fulgor vel fulgur ſiue ful
gurans aut fulguratio.
Larma. ſublimitas vel conſurrectio.
Laſa. ſalus vel ſaluatio ſiue in ſalutē
aut in ſaluationem.
Laſabi. ſperauit in me vel in domino
ſpes eius.
Laſtenis. ſalus donata vel ſaluator a
domino.
Latuſim. fabri vel malleatores.
Lazarus. adiutus domini vel auxili
atus a domino.

Dic, c. poſt. l.

Ebana. albedo vel cādidatio
Leben. cādidū vel cādidatio
Lebeꝰ. corculū vel quaſi cor.
Lebna. later vel cementum.
Lebni. lateres vel cementa.
Lebniticij. latericij vel cementarij.
Lebona. albedo vel candidatio.
Lecha. gena eius vel maxilla eius.
Lechi. gena mea vel maxilla mea.
Lechis. gena viri vł maxilla aſſūpta.
Lechū. conſurgens vel conſurrectio
Ledan. flāma iudicās vel exurgens
Ledibel. flamma iudicans deo vel ex
urgens iudicium dei.
Leedan. flammam iudicans vel ex/
urgens iudicium.
Leemas. iniquitas vel ad iniquitatē
Leeth. flāma vite vel exuſtio pauoris
Legbatha ignis vel incendium.
Leem. panis vel refectio.
Lemazabathani. vt quid dereliquiſti
me vel vt quid derelictio mea.
Lem. additio vł frequēs bona opatō
Leſa. ſalus vel ſaluatio: ſiue in ſalutē
aut in ſaluationem.
Leſem. ad nomē iudicij ł ad auditioꝫ
Leſemdan. ad nomen iudicij vel ad
auditionem iudicantis.
Leuaboth. venientes vel edificātes.
Leui. additus vel appoſitꝰ ſiue aſſū/
ptus aut applicatus.
Leuite. additi vel appoſiti ſiue aſſū/
pti aut applicati.
Leuites. adiectio vel appoſitio: ſiue
applicatio aut ꝓſecutio.
Leuiatham. ꝓſequēs eos vel addita
mentum eorum.

Hic. i. post. l.

Lia. laborans vel laboriosa.
Libanus. albus vel candid⁹ siue candor aut candidatio
Libertini factura palee. vel facientes paleas.
Libia. veniens vel introiens.
Liebaonia. suscitās vel suscitatio siue ad suscitandū aut ad suscitationem.
Liebaonij. suscitantes vel ad suscitandum.
Lici. cōsurgēs vel lachrymas fūdēs
Licia. lachrymas fūdēs ei vel cōsurrectio eius.
Licius. consurgens vel ipse suscitās siue lachrymas fundens aut lachrymarum effusio.
Licij. consurgētes vel ipsi suscitātes siue lachrymas fundētes aut lachrymarum effusiones.
Liconia. suscitans vel suscitatio.
Liconienses. suscitātes vel suscitati.
Lidi. geniti vel edificati.
Lidia. nata ei vel edificatio eius.
Lidij. nati vel edificantes
Lidda: vtilis vel edificata.
Liddij. nati vel edificantes.
Linus. tibicen vel candidatus.
Lisama. nata temptatio uel natiuitas temptationis.
Lisias. generans uel generatus.
Lisimachus. generans percussionē uel generationis percussio.
Listra. genus decorum uel generās decorem.
Listris. utilitas angustie uel utilis tribulatio.
Lichostratos. sublimitas uel procliuiū. seu generans latitudinem aut utilitas seruitutis.

Hic. o. post. l.

Lobna alba uel cādida siue albor aut candidatio.
Lobeni. albus uel candidat⁹ siue cor mihi aut cor filij mei.
Lobni. albus: uel candidus siue albor aut candidatio.
Lobnitici. albi uel cādidi. siue albedines aut candidatores.
Lobni. albus uel candidatus siue cor mihi aut cor filio meo.
Lod. uinculum uel declinatio.
Lodabar: ipsi verbū vel ipsi sermocinatio.
Lodadid: ipsi seruitus vel ipsi testificatio.
Loddadim: ipsi causa vel ipsi iudiciū
Loide: consecutio vtilitatis vel q̄ consecuta est vtilitatem.
Lomna. lateres candidati vel laterū candidatio.
Loomnū: philarchi multarū tribuū vel pnceps multoꝝ populoꝝ.
Loth vacans vel declinās seu vinct⁹ aut ipse cōclusus.
Lotham: ipse cōcludens eos vel ipse vinculum eoꝝ.
Lothan: vinculum vel conclusio seu declinās donū aut vacās gratie.
Lothe: vinculum eius vel ipsa conclusio.

Hic. v. post. l.

Lucas: ipse eleuās vel ipse cōsurgens.
Lucius: idem.
Lud: vinctus vel declinans siue vtinam natus aut vtinā vtilis.
Ludim: vinculati vel declinātes siue fortiter ꝓsūt aut vtinā ꝓficiētes.
Luith. gene vel maxille.
Luza: nux vel amygdalū.

Sequitur de incipientibus a littera. M.

Maabeel: congregauit de⁹ vel congregatio dei.
Maacha: mollities vel confractio.
Maachati: fracta est mihi: vel cōfracti sūt mihi seu venter cesus aut ventris percussio.
Maadi: mensura serui mei vel q̄s sufficiens testimoniū meū.
Maabi: cōgregatus mihi vel cōgregatio mea.
Maala. chorus vel infirmitas.
Maalaph: de mille vel doctrina.
Maalath: chorus peccatorū vel infirmitas temporalis.
Maalehel. laudans deum: vel laudatio dei.
Maalmeon: de habitatione vel habuerunt habitationē.
Maalon de fenestra vl'a pncipio seu cōsumatus aut securitas.
Maalon: idem.
Maama. cōgregat⁹ popul⁹ ei vel cōgregatio populi eius.
Maamite: cōgregati populi ei vl' cōgregationes populorū eius.
Maamad: desiderium vel desiderabilis.
Maanath. requiescens vel requietio
Maaria amara vel domus mea siue ex visione aut ex iussione.
Maaroth: fouce vel spelunce.
Maasias. onus domino vel assūptio domini.
Maath: desiderium vel desiderabilis.
Mabar: munitum suscitans vel munimen vigilie.
Mabdihel. munitus deo vel munitio dei.
Mabdihelite: muniti deo vel munitiones dei.
Mabsan: munitus vel ꝓtegens siue munimen aut ꝓtectio.
Mabsar: muniens vel munitio.
Macha: ingeniū vel percussio.
Machabeus. ꝓtegēs vel ꝓtectio siue percutiens aut ingeniosus.
Machabei: ꝓtegētes vel ꝓtectiones siue percutiēs aut ingeniosi.
Machati: subact⁹ mihi vel mollities mea.
Maceda. exustio vel orientalis: siue ꝑus aut in antecessum.
Macedan: exurens vel exustio: siue oriens aut antecedēs.
Macedonia. combusta vel cōbustio. siue antecedēs aut orientalis.
Macedones cōburētes vel cōbusti: siue antecedētes aut orientales.
Macceloth: cetus vel ecclesie: siue cōgregati aut cōgregationes.
Macelloth. idem.
Macema: exurēs dn̄s vl' oriētal' dn̄i.
Maces: finis vel definitio.
Macces: idem.
Maceth. oriēs vita vel antecedens.
Machi. quid est vel quia est. siue rex meus aut regnū meū.
Machiel: rex me⁹ de⁹ vl' r̄gnū meū dei
Machimath: qd ē donū l' qd ē donatio

Machir: venūdabit vel restituet siue videns aut de infirmitate.
Machirite: venūdabūt vel restituēt seu vidētes aut de infirmitatibus.
Machmas: humilitas vl' attrectatio.
Machinathai: humilis vl' attrectata: siue tangēs aut vilitas tributoꝝ.
machosis ꝯcupiscētia vl' ꝯcupiscibilis
Mada: mēsura vel q̄s sufficiēter.
Madabas mēsurā venietē sustollēs vel sufficiētie veniētis plasmatio.
Madabena a saltu eius vel a nemore ei⁹: siue salus eoꝝ aut nemus eorū.
Madai: mensura mea q̄s sufficienter mihi.
Madaliel turris mea deus vel defensio mea deus meus.
Madan: ꝯdictio vel habitaculū: seu mēsura doni aut sufficiētia gratie.
Madbares: herem⁹ vel solitudo.
Madia: mēsura dn̄i vel sufficiēs dn̄o
Madiā: de causa vel de iudicio: siue in causam aut in iudiciū.
Madian: respōdēs vel diiudicās: siue iniquitas aut cōtradictio.
Madiane: rn̄dētes vel diiudicantes: seu iniqui aut cōtradicentes.
Madianite: idem.
madid: turr' testiū vl' mēsura futur'
Maddim: iudiciū vel diiudicatio.
Madmena mēsura viceꝝ vel q̄s sufficienter ex ipsis.
Madon. ꝯdictio vel habitaculū: siue inhabitatio aut inhabitātes.
Mapoa. speculator vl' speculatio siue de speculo aut de speculatione.
magal. colonia vel trāsmigratio.
magala trāsmigrās eū vl' colonia ei⁹
magalim colonie vl' trāsmigratiōes.
magbena. defendens filium sibi vel defensio filij eius.
magdal: magnitudo vel turris: seu ꝑmuniens aut premunitio.
magdael: turris dei vel magnificabit me deus.
magdalū. magnitudo vel turris. seu defendēs eos aut ꝑmunitio eorum.
magdalene: magnifica vel ꝑmunita. siue turrēsis aut defensibilis.
magdahel. turris dei vl' magnificās. deū siue multū accipit a deo aut magnificauit me deus.

magdalgad. turris pirate vel defendēs accinctū latrunculū.
magdol. turris vel magnitudo.
magdola turr' ei⁹ vl' magnificās eū.
magdola q̄s grādis vl' q̄ turris: siue q̄ ē magnitudo aut q̄ ē magnificētia
maggedda ānūciās vel annūciatio.
magedan. fruct⁹ doni vel annūciatio gratie siue poma eius.
maggeddo tēptatio vl' de tēptatione. siue pomoꝝ ei⁹ aut fructū cene eius.
maggedon. tēptās vel tēptatio: siue cenaculū aut inhabitatio.
mageth. cena pauor' vl' tēptatio vite
magmas tāgēs vel de tactu siue vile tributū aut vilitas tributoꝝ.
magog. doma vel tectū siue de tecto: aut de domate.
magro. guttur vel de fauce.
magron. guttur merozis vel de fauce iniquitatis.
machari. dom⁹ visiōis vel amaritudo mea.
mahelchiram. ex dei parte vel ex vita excelsa.
mahubihael. ex vita de⁹ vel quis est dominus deus.
maida. ꝯtradictio l' mēsura sufficiēs.
maimā. desiderat⁹ eis l' desideriū eoꝝ
Malach. angelus vel nuncius.
malachi. angel⁹ me⁹ l' annūciatio mea
malachias. angel⁹ dn̄i l' ānūciās dn̄m
Malachim. liber regum.
malachim. nūciās eis vel angel⁹ eoꝝ
Malachoth. liber regnorum.
malachoth. angelus tempore vel annuncians respōsionem.
malalai. laudator me⁹ vl' laudatio dei
malalehel. laudās deū l' laudatio dei.
malalehoth. angeli vel annūciatores
malasar. laudator ꝑncipis vel despector angustiarū.
malathra. visio vel de visione siue despiciens aut despectio.
malcha. regnum vel ꝑncipatus.
malchi. rex meus vel ꝑncipat⁹ mihi.
malchia. regnator dn̄s l' ꝑncipat⁹ dn̄i
malchon. rex mesticie vel ꝑnceps iniquitatis.
malch⁹. rex ꝯsilij, l' ꝑnceps festinator
maleth. nuncius vel regnator.
maleboth. angelus vinctus vel annūcians declinationem.

maloth. ꝑnceps vel annūciator.
maloboth. angeli vel annunciatores
mallothe. plenitudines vel adimpleti
mambre. diuidens vel diuisio siue claritudo aut perspicuitas.
mābres. mare i capite l' mare pelliceū
mamoazer. de longe vel delongatus seu alienatus aut alienatio.
māmon. luc rū pecunie vel cupiditas diuitiarum.
māmona. diuitie vel cupiditates.
Utrūq; hoc nomen syrū est pariter ꝛ hebreū vtrinq; mixtū.
mamucha. elongans calorē vel alienatio prestolationis.
mamuchā. idem.
man. quid vel quomodo.
manna. quid est hoc vel quō est istud
mana. donans vel requiescens.
manaa. munus vel consolatio: seu sacrificiū aut holocaustū.
manaath. munera vel ꝯsolatiōes seu numerās vitā aut pauoris cōpletio.
manad. sepulchrū vel monumentū.
manaem. consolans vel consolatio.
manaem. castrū vel tabernaculū siue requies aut consolatio.
manath. requies vel sepulchrū.
manaim. castra vel tabernacula: seu requietiones aut consolationes.
manasses. necessitas vel obstupescēs siue obliuiosus: aut qui oblitus est.
mane. numerus vel numeratū: siue cōpleuit aut cōpletio.
maneth. numerus vite vel numerās vitam seu complens pauorem: aut pauoris completio.
manhu. qd nā hoc ē vel quō est istud
manzaneroth. tridentes vel fuscinule seu complens pauorē.
manlius. quid laboras vel quō laboriosus es.
manne. requiescens vel requieuit.
maoth. curatus vel curatio.
maol. chorus vel plenitudo.
maon. habitaculū vel habitatio.
maozim. inhabitationē vidēs vel habitaculū fortitudinis eoꝝ.
mapsa. munimen vel ꝑtectio.
mapsam. muniēs eos vl' ꝑtectio coꝝ
mara. amaricans vel amaritudo.

maradath. amara cõtinentia vel ama ra iactantia: ſeu amare continẽs aut amarus arroganter.
marai. amaricans me vel amaritudo mea
maraioth. amara ſcientia vel amari/ cans dominatio.
marala. amara conceſſio vel amaricã ter concedens.
maranatha: in dñi nr̃i aduẽtu vel qñ dñs nr̃ aduẽiet. Syrũ eſt nõ hebreũ
marath. amaꝝ tp̃ſ: vel amaritudo pcti
marchaloth. q̃drige vel quadrigãtes
marcus. attritus vel defricatus.
marcus. amarus vel declinatus: ſiue certus aut ſublimis mandato.
mardath. amara contritio vel impu/ denter contritus.
mardochai. amare conterẽs vulturẽ vel amara contritio deuoratoris.
mardocheus. amare cõterens ipudẽ tem vel amara contritio impudẽtis
mares. amare tollens vel amara plaſ matio.
marcſa: a capite vel a principio.
mareth. amara vita: vel amaritudo pauoris.
maria. illuminata vel illuminatrix.
maria. ſmirna maris vel ſtella mariſ ſiue illuminans aut mare amarum. Syro aũt ſermõe dña interpretatur
mariboth. lites vel iurgia ſiue diſſen ſiões aut contradictiones.
marimuth. litigãs vel ꝯtradicẽs: ſiue amara mors aut amaritudo mortis.
mariſa. a capite vel a ꝑncipio ſeu a ma re tollens aut amara plaſmatio.
marina. amaꝝ onus vel amara retẽtõ
marodach: amara ꝓcacitas aut ama/ ra contritio.
maroioth. amara ſcientia vel amari/ cans dominatio.
marom. ſublimis: vel de excelſo: ſeu amare triſtis aut amara triſticia
marſana: amare abundans vel ama/ ra egreſſio.
martha. ꝓuocans vel irritans. Syro aũt ſermõe dominãs aut domiatrix
maſa. onus vel aſſumptio.
maſaa. onerãs eã vel aſſumptio eius.
maſſa. pondus vel alleuatio.
maſſada. retinẽs vel requirẽs. ſiue aſ ſumẽs ſuitutẽ aut onerãs teſtioniuz
maſaphot: roſtra incendentia vel de tribulatione roſtrorum.
maſai: onus meum vel aſſũptio mea
maſaia: onus dño vel aſſũptio domini
maſal: parabola vel ꝓuerbium.
maſan: iocũditates vł iocũditatibus ſiue onus doni aut aſſumptio gratie
maſech: pincerna vel ꝓpinatio.
maſepha: ſpeculator vel de ſpeculatõe
maſephat: ſpeculatio vel contẽplatio.
maſcia onꝰ dño vł aſſumptio domini.
maſena ꝓſpera vel ſecunda: ſeu ſecun dãs aut ſecundatio.
maſera: eruditio vel diſciplina.
maſerat eruditi vel diſciplinati.
maſerecha. libans vł attrahens ſiue li batio aut vectigal vanum.
maſerephot. ſpeculans ſuper indumẽ tum vel ꝯtemplator ſup humeralis.
maſerath ſpecula vel refugia ſiue mu nitiones aut ꝓtectiones.
maſpha ſpeculatio vel ꝯtemplatio ſiue de ſpeculatõe aut de contemplatione
maſphat cõtemplans tempus vel ſpe/ culator peccati
Maſphe. ſpeculatio vel contẽplatio.
Maſia. onus dño vel aſſũptio dñi.
Maſloth. ꝓuerbia vel parabole.
Maſma. exaudiens vel exauditio.
Maſmana. adiutor doni vel exaudi/ ens gratiam.
Maſob. onꝰ ſui vel aſſũptio ſuitutis
Maſobia. ſpeculãſ dñz ł aſſũptio dñi
Maſrecha. vectigal vanum vel attra cta libatio.
Maſrephot. ſpeculãs ſupindumẽtũ vel ꝯtẽplator ſuperhumeralis.
Maſreſa. onꝰ ipiũ ł aſſũptio iniqtatſ
Matha. donans vel donatio ſiue tri butum aut humilie forum.
Mathalã. ꝯſumãs eos ł ꝑfectio eoꝝ
Mathama. manus vel donatio.
Mathan. donãs vel donatus ſeu do nator doni aut donatio gratie.
Mathana. donans ei vel donatio eiꝰ
Mathanai. donum eius mihi vel do natio eius mea.
Mathania. donãs dño ł donatio dñi
Mathaniam. donatus dominus eis vel donatio domini eorum.
Mathanite. donatores vł donati ſeu donatores donoꝝ aut dõatores graꝝ
Matharis. cõpluta vel cõplutio: ſeu complutus aut cõplutio mea.
Mathat. donãs pctm̃ ł donatio tpis.
Mathatha. donans peccatum ei vel donatio temporis eius.
Mathathias. donatus a domino vel donum domini aliquando.
Matheba. dulcis ſaturitas vel dulce do ſatu itatis.
Mathetha. donãs ei vel donatio eiꝰ
Matheus. donator conſilij vel donũ feſtinationis.
Mathiama. donator gratie domini: vel donans donationem domino.
Mathias. donatꝰ dño vł donatio dñi ꝓ iuda ſcilicet i cuius loco poſitus ẽ
Mathimum. donum domini eſt vel donatio domini eſt.
Mathlam. conſumans eos.
mathrabith. ꝑſecutio ł vga deſcẽdẽs
Mathreth. iconomꝰ vel diſpenſator
Mathras. dono indigens vel dona tor dormitans.
Mathuſalam. mortem miſit vel mor tis emiſſio: ſiue mortuus interroga tor aut mortuus eſt ⁊ interrogauit.
Mathuſale. idem.
Mauthel. viuẽs deo ł viuẽs deꝰ ſeu ex vita dei aut qs eſt ſicut dñs deus
Mauman. quis eſt de lõge vel ex vi ta alienatus.
Maza. ex hoc vel ex iſtis.
Mazarathzodion. ideſt ſigna horo/ ſcopi per duodecim horas.
Mazarothzodiacon. que mathemati ci duodecim ſigna appellant.
Mazia. ex hoc dñs vł ex iſto dñatio.
Mazian. ex h̄ dñs ẽ ł ex iſto dñatio ẽ
Mazioth. ex h̄ tp̃s vel ex iſtis rñſio.
Mazuroth. vicula vel diſcipline ſeu ſucceſſiones aut excluſiones.

Hic. e. poſt. m.

Mechedem. ab exordio vel cõ tra orientem.
Mechia. percuſſus domino vel percuſſio domini.
Mechmas. humilitas vel attrectatio
Mechme. baſis quieſcens vel venũ datus cõmotioni.
Mechomoth. fulture ł ſuppoſitiões
Mechorath. venũdatus mihi vel ve

nundatio mea.
Mechurach: venūdatꝰ vl' venūdatio
Mechurabite: venundati vel venun
datores.
Medab: fames antiqua ei vl' fames
antiquarum.
Medaba. fames antiqua ei vl' fames
antiquarum eius.
Medabena: onus vel pondera: ſiue
de onere aut de ponderibus.
Medad: mēſus eſt vl' acquieuit: ſiue
metiens aut menſuratio.
Medala aque ſublimes vel menſura
in aqua.
Medam: mentiēs vel reſpōdēs ſiue
mendaciū aut reſponſio.
Medana: aque eminentes vel aqua-
rū eminentia.
Mede. mēſura vel aque eminentes.
Medemena. mēſura viſcerꝝ eius vel
aque eminētes ex ipſis.
Medena. aque ſublimes vel aquarū
ſublimitas.
Medi: adequati vel menſuratores.
Media: menſura vel adequatio.
Medin: menſurās cauſam vel ade-
quatio iudicij.
Medon: menſurās dolorē: vel ade-
quans murmurationē.
Medro: menſura vel menſuratio.
Meeber. de qua vel vlterior.
Meethabel: benigna dei: vl' benigni
tas domini.
Mezabel. benigna dei vl' bōitas dei.
Meiphaat. ipetꝰ aq̄ vel impetꝰ aq̄rū.
Mephat. ſpeculū vel ſpeculatio.
Mepheth: ſpeculū vite vel ſpeculatio
pauoris.
Megia deſpiciens vel deſpectio.
Megbis: dſpiciens cōfuſionē vel de
ſpectio ignominie.
Meida. ꝯdictio vel mēſura ſufficiēs
Meizabel. benigna dei, vel benigni-
tas domini.
Mela: vallis ſalis vel vallis ſalſa.
Melcha: regina vel regnatrix.
Melchā. regēs eos: vel rex eorꝝ.
Melchi. rex meus vel regnās mihi
Melchias rex dn̄s vel regnū dn̄i.
Melchiel. rex meus deꝰ vel regnum
meum dei.
Melchielite: reges mei deo vl' regna
mea dei.
Melchiſedech. rex iuſtꝰ vel rex pacifi
cꝰ ſiue rex pacis aut rex iuſticie.
Melchiſua rex ſaluator l' regnū ſalutꝭ
Melchiſue rex loq̄x vl' regnū cātilene
ſiue rex meꝰ tyrānꝰ aut rex meꝰ ꝑditio
Melchon. rex eorꝝ vel ꝑncipans eis
Melchon: rex meroris vel princeps
iniquitatis.
Melchonoth fulcra vel regna ſiue re
ges induti aut regū cubicula.
Melia. vallis ſalis vel vallis ſalſa.
Melech. chorus vel a principio.
Melech. regnū vel regnator.
Melechi chorꝰ meꝰ vl' a ꝑncipio meo
Melchias chorꝰ dn̄i vl' a ꝑncipio dn̄i.
Melithme. infirmitas vel de ifirmi-
tatibꝰ ſeu mādatū humile aut māda
tum humilitatis.
Mello plenꝰ vel plenitudo ſiue adim
pletus aut adimpletio.
Meloth. pleni aut adimpleti: ſiue ple
nitudines.
Melothi plēi mei vl' adi pletōes mee
Melloth. pleni vel adipleti ſeu pleni
tudines aut adimpletiones.
Mellothi plēi mei vl' adipletōes mee
Melſa: rixa vel i azimis.
Melluch. vallis ſalſa ignis mordētꝭ
vel vallis ſalis dolorē preſtolantiū.
Mellucharē vall' ſalſa mordētiū lapi
des vl' vall' ignea lapidū accruatorꝝ
Melluth: plēitudies vel adipletiōes
Mem: a quo vel ex ipſis.
Mēbrana aperta vel manifeſta ſeu:
aꝑtio vel manifeſtatio.
Memphis. os vel ab ore ſiue os eiꝰ
aut os ex ipſis.
Mēphiboſeth os ꝯfuſū vl' os ꝯfuſio
nis ſiue os igmie aut de ore igmia.
Mēphon os meroris l' de ore iiq̄tatꝭ
Mēmiꝰ ex quo qs vel ex ipſis iſte.
Memiz aq̄ mee l' viſcera mea ex ipīs
Memrath. ex q̄ deꝰ vel viſcera con-
motionis.
Men. viſcera vel ex ipſis.
Mena. viſcera mea vel ex ipſis inti-
mis meis.
Menelaus viſcera maledicta vel ex
ipſis maledictis.
Mer. apertus vel manifeſtꝰ ſiue illu
minans aut illuminatio.
Merab multitudo vel de multitudi-
ne ſiue manifeſtās patrē aut illumi-
natio patris
Merari. amaricās vel amaritudo. ſi
ue aperiens vigilias aut illuminans
ſuſcitationem.
Merarite amaricās vel amaricati: ſi
ue aperiētes vigilias aut illuminan
tes ſuſcitationē.
Mercuriꝰ aperiēs ciuitatibꝰ vel illu-
minans occurſum ſigni.
Mere apertꝰ vel māifeſtꝰ ſiue illumi-
nans eum aut illuminatio eius.
Mered rebellis vel aꝑtio ſiue illumi
nans aut manifeſtatio.
Merephet fouēs vel cubāſ ſiue cuba
bat aut confouebat.
Meremuth. aꝑiens mortē vel illumi
nans mortuos.
Meribaal. litigans cū marito vel liti
gans cū altiſſimo ſiue litigās in ma-
ritum aut litigans ꝯtra altiſſimum.
Merimuth aperiēs mortē vel illumi
nans mortuos.
Merob. multitudo vel multitudine.
Merodach. amara ꝓcacitaſ vel ama
ritudinem imittens ſeu amare cōtri
tus aut amara contritio.
Merom. aque vel ꝓfunditates.
Meren. illuminās merentes vel ma
nifeſtans iniquos.
Meronath. illuminās merentes tpe
vel manifeſtans iniquitatē peccati.
Meronathites. illuminās merentes
tpe vel manifeſtans iniquitatem.
Meros. aperiens viſionem vel imu
tatio fortitudinis.
Meros. conſulens vel conſiliuꝫ ſiue
archanū aut aque ſacramentorꝝ.
Mes. hoſpes vel hoſtis: ſiue menſu
rator aut menſuratio.
Meſa. euado vel aqua rara.
Meſa. hoſpes eiꝰ vel hoſtis eius ſiue
ue menſurans eū aut mēſuratio eiꝰ
Meſa. hoſpes ſaluans: vel menſura
ſalutis.
Meſara. aqua rara vel ꝓpinatio ſiue
dans potum aut ꝓpinator.
Meſach. propinans vel potuꝫ dans
ſiue hoſpes fratris aut hoſpes frat
nitatis.
Meſſalē. hoſpes miſſus vel reddēs

redditionem seu mensurans pacem
aut hospes iusticie.
Mesaloth: euadens vinculuz vel a q̃
rare declinatio.
Mesameleth. potum dans choro vel
propinans a principio:
Mesech. amens vel trahens siue cõ
pressus aut compressio.
Mesech. deficiens vel ꝓlongãs seu
defectio aut prolongatio.
Mesepha. speculator vel contempla
tor seu speculatio: aut contemplatio.
Mesellima. capiens eos domino vł
palpatio eorum deus.
Meseroth. vincula vel discipline seu
successiones aut exclusiones.
mesczabel. bẽignꝰ deo vel mẽsurator
domini.
Mesphar. speculatorem suscitãs: vel
contemplationis vigilia.
Mespharet. hospes hians vel hospi
tis hiatus.
Mesphe. hospitis laqueus vel hospi
tis discipline.
Messias. chrisma vł vnctio: ue xp̃s
aut vnctus.
Messolam. hospes seculi vel mensu
ra eternitatis.
messolã. capiẽs eos vel palpatio coꝝ
Mesopotamia eleuata voce quadã vł
eleuatio cuiusdam vocationis.
mesraim hospitãs eos vł mẽsura coꝝ
Scićdũ ꝙ mesrã egyptꝰ appellat̃
messhi varius vel varietas.
messulam. mẽsura doloris vel hostis
anterior.
metheba. dulcis vel dulcedo
methiba. virga vel lectulus.
methabaal. benignꝰ vir habẽs vel qꝫ
bona deuoratio vetustatis.
methael: qꝫ bonus deus vel qꝫ bona
diuinitas.
methabebel. idem.
methiri dulcedo vidẽs vel dulcꝭ visio
mensim saluãs eos vel attrectatio coꝝ
meza ex hoc vel ex isto.
mezaab. eleuata vel super eam: siue
aqua fluens aut aque fluitio.

Mic. i. post. m.

MJamin quis matris fetus vel
cui donatus.
mibaar. electus vel electio: si
ue de electis aut de electione.
micha. quis hic. aduerbium loci. vel
quis est iste.
michael. quis vt d us vel quis est si.
cut iste dominator.
michaia. qs vt deus vel qs vt deitas.
micharob: quis hic dilatans: vel que
est hec latitudo.
michas. quis est hic. ad uerbium loci
vel quis est iste.
micheas qs ẽ iste vel qs ẽ in hoc loco
michol. aqua oĩs vel aq̃ ex oibꝰ.
mido. metiens vel mensuratio.
miphat. aq̃ imperꝰ vel aq̃ꝝ impulsio.
miphibaal os duorãs vł os vetustatꝭ
miphiboset: os ꝯfusũ vel os verecũ
dũ siue os ꝯfusiõis aut os ignomie
mihabel. domꝰ dei vel domꝰ exercitꝰ.
milethene generans castra vel gene
ratio donantium.
miletum. generans vel generatio seu
generare aut onus eius est.
milicho. regnator vel regnum.
minamin: quis matris fetus: vel cui
donatus est.
myrrha: amara vel amaricans: seu
amaritudo aut amaricatio.
mirabaal litigãs cũ marito vel litigãs
cũ altissimo. siue litigãs in maritum
aut litigans contra altissimum.
misaal. tractans deo vel quis inter
rogauit deum.
misaã trahẽs populũ vł irrogatio coꝝ
misaach. qs vt risus vel qs vt frater.
siue qs vt risus aut qs de gaudio.
misael: populus dei vel quis est vt sal
uans deus.
misia: q̃ indigẽtia vel q̃ ẽ dormitatio.
misor. humilitas vel tribulatio. seu de
humilitate aut de tribulatione.
misor. plana vel directa siue humilis.
aut campestris.
mitilene. trãsmigrãs: vel declinans.
seu declinatio: aut transmigratio.
mitridates. declinãs donũ sufficiens
vel trãsmigratio doni sufficientis
mizaab. quis vt aurũ obrizum vel qs
est sicut aurum purissimum.

Mic. o. post. m.

MOab: de patre vel ex patre.
Moabite: de patre geniti vel
ex patre generati.
moiada mẽsura dñi vel sufficiẽs dño.
moaç: fortis vel robustus siue robur
aut fortitudo.
moazian. de adiutorio domini: vel do
minus auxiliator est.
mobomia. edificiũ vel edificator.
mobomiar. edificans mihi vel edifi
catio mea.
mobumia. edificiũ vel edificator.
mobumiar. edificans mihi vel edifi
catio mea.
mochebor. vulnerans patrẽ luminis
vel paterne iracundia.
mochona. suppositio vel sustentaculũ
mochori: venundator meꝰ vel venun
datio mea.
mochot plaga vel vulnera.
mochotha: plaga eiꝰ vł vulnerãs eũ.
modab. natiuitas vel generatio.
modabe: nascens patri vel generatio
eius.
modin: iudiciũ vel iudicatio.
modin: iudicans eos vel iudiciũ coꝝ
modollam: generationem testificans
vel natiuitatis testificatio.
moelath. dolens vel parturiens: siue
ab adolescente aut a parturiente.
moelathi: dolor meus vel parturiens
mihi.
mosci. palpatio vel attrectatio.
moscia: palpans eum vel attrectatio
eius.
moyses. aquaticus vel assumatus de
aqua.
moyses. vrgens vel liniens: siue at
trectans aut palpans.
molada: princeps piscium: vel dolor
parturientis.
molath: regnãs vel ꝑncipãs: seu do
lens: aut parturiẽs.
molathi: rex meꝰ vel ꝑnceps meꝰ siue
dolor meus: aut parturitio.
molathite: regnãtes vel ꝑncipantes:
siue dolẽtes aut parturiẽtes.
molchon. regens eos vel princeps eo
rum.
molid: infirmitas vel a principio.
moloch: rex vel ꝑnceps: siue rex nři.
aut princeps noster.
mool: infirmitas vel ad infirmitatem
siue chorus aut principio.
moola: chorus eius vel ab initio eius

siue infirmans eum: aut infirmitas
eius.
mooli. infirmitas mea vel de infirmi
tate mea: siue chorus me⁹: aut a prin
cipio meo.
mooli: chorus laborus uel a pncipio la
borioso: siue infirmus laborās: aut
de infirmitate laboriosa.
moolite chori mei: vel a pncipio meo
siue infirmitates mee: aut de infirmi
tatibus meis.
moos: infirmitas vel habitaculū.
moosa infirmans eum vel habitaculū
eius.
moosia: infirm⁹ domin⁹ vel habitacu
lum domini.
morath: heres vel hereditas.
morathi: heres me⁹ vel hēditas mea.
morathite: heres meus iste vel heredi
tas mea ista.
morasthi heres eoꝝ iste vł hereditas.
eorum ista.
morasthite: heredes mei isti vł iste sūt
hereditates mee.
moria: visio vel visiōis siue illūinans
aut dilucidās. Ipse ē loc⁹ in q̄ abra
he dictū ē vade in terrā visionis.
morithi: heres meus vel hereditas
mea.
morome: sublimitas vel celsitudo.
mosa: salus vel eruditio.
mosee. saluator vel saluificator: siue a
saluatore: aut saluificatore.
mosellamoth. capiens eos morti vel
palpatio mortis eorum.
mosera: eruditio vel disciplina.
moseroth: vincula vel discipline.
mosphetaiz. sortes vel vicinie: seu sor
tium aut viciniarū.
mosi: palpator vel attrectator.
mosoch captura vel capiēs: siue capiē
tes: aut capture.
mosollom: capiens eos: vel palpatio
eorum.
mosullamia capiēs eos dño vł palpa
tio eorum dominus.
mosollamoth: capiens eos morti vel
palpatio mortis eoꝝ.
mosollam: capiens eos vel palpatio
eorum.
mosura: vinculū vel disciplina.
mozel: eruditus deo: vel disciplina.

Mic. v. post. m.

Mmin: cōsolans eos vel vi
scera eorum.
musa: palpās vel attrectans:
siue palpatio: aut attrectatio.
musac: palpās frēm ł attrectatio fris.
muserot vincula vel discipline.
musithe palpātes vel cōtrectantes.

Seq̄r de noib⁹ incipiētib⁹ ab. N. lra

Na: pulchra vel pulchritudo
Naab abscōdit⁹ vel reqescēs
Naabi abscondit⁹ mihi vł re
quietio mea.
Naad. pulchra seruit⁹: vel pulchruꝫ
testimonium.
Naalal: laudāt vel laudabūt siue tor
rens aut laudatio:
Naalia. torrēs dei vel laudans deū.
Naaliel: torrēs dei vel laudatio dñi.
Naalon: de⁹ candoris vel pulchritu
do laterum.
Naama: decora vł pulcherrima siue
cōmouēs eos. aut cōmotio eorum.
Naaman: decor⁹ vel pulcherrim⁹: si
ue cōmouēs eos aut cōmotio eorū.
Naamath: mouens mortē vel decor
peccati.
Naamithe: mouentes mortem vł de
cori peccato.
Naamin pulcherrim⁹ ł cōmotio eoꝝ
Naar: puer: vel infantulus:
Naara. puer ei vel infantulus eius.
Naarath. pueritia temporis vel in
fantia peccatoris.
Naari. puer mihi vel infantul⁹ me⁹
Naarias: puer dño vel ifantul⁹ dñi.
Naas: serpēs vel coluber: siue augu
rans: aut augurium.
Naaron: requies sonās vel requie
tionis sonitus.
Naason. coluber murmurās vł ser
pens inutilis siue augurās doloreꝫ
aut auguriū iniquitatis.
Naath decor tpis vł pulchritudo pec
cati siue abscondēs peccatū: aut re
quiescens tempore.
Naazab: ex tūc pphta vel pphta
uit tūc: siue pulchrū auxiliū: aut ces
sionis initium.
Nabai. cōspicu⁹ vel requiescens.
Nabaioth sedēs vł excludēs: siue re
quiescēs tpe aut cōspicuus rīsione
Nabal: stultus vel insipiens.
Nabao: pphete vel venientes.
Nabaoth: sedēs vł excludēs: siue cō
spicuus aut requiescens.
Nabath: scādalū vel scandalizans: si
ue insipiens: aut insipientia.
Nabathei: insipientes vel scandali
zantes.
Nabau veniens vel includēs seu ve
nimus: aut inclusimus.
Nabdael: vrsus dei vel seruiēs deo.
Nabeoth pphetās vel pphetatio.
Nablath. organuꝫ vel laudatorium.
Nablion. psalterium grece laudato
rium latine.
Nablum. organū vel laudatorium.
Nabo. sessio vel pphetia siue cōclu
sio aut superueniens.
Nabohe. pphēta vel prophetia.
Naboth. sessio vel pphetia siue con
cludens aut superueniens.
Nabu. veniens vel includens.
Nabuchodonosor sedēs in angustiis
agnita vel sessio in agnitione angu
stie. siue pphetās istiusmodi signū
aut pphetia laguncule anguste.
Nabusabarai calcans tempus vł cal
catio temporis.
Nabusarachim. calcator fratrꝫ ł calca
tio fraternitatis.
Nabuthei. pphete vel pphetantes.
Nabusardan pphetauit paleas vł p
phetia alieni iudicij.
Nachem preparās eos vel prepara
tio eorum.
Nachon. pparans dolorē vel ppara
tio iniquitatis.
nachor. requiescente luce vel obscura
tio nouissima siue requies luminis
aut pparatio iracundie.
nad. ascendens vel ascensio.
nadab. votiuus vel spontaneus.
nadabias. vouēs dño vel spontane⁹
domini.
naeman. fidelis vel fidelitas siue mo
uens eos. aut motus eorum.
naeth. requiescens vel requietio.
naphador dispersa generatio ł disper
sio generationis.
naphecuub. nm vel maritima.
naphedor. conuersa generatio: vel cō
uersio generationis.

Napheg. marinus vel maritimus.
Naphei. maritimi vel animarum refrigerationes.
Naphes. anima vel refrigerium.
Naphis. idem.
Nagge. meridies vel meridianus.
Nageb. idem.
Nahaim. puer meꝰ vel infantia mea
Nahelel. hymnus vel laus siue laudans deum aut dei laudatio.
Naid. salum vel mare siue fluctuans aut instabilis ⁊ sedis incerte.
Naim. fluctus vel motus siue fluctuans aut cõmotio.
Naioth. conspicuus: vel excludens.
Nalol. torres vel laudatio.
Nama. deus vel cõmotio.
Namuel. dormiuit deus vel dormitio dei siue hi qui sunt dei: aut quos dormire facit deus.
Namra. pardus vel amaritudo: siue amaritudines aut amaricationes.
Namrim. pardi vel apostate: siue ꝓfugi aut transgressiones eorum.
Nampsi. palpans vel tangens: siue attrectans aut attrectatio.
Namuhel. loquens cum deo vel cuz quo loquitur deus.
Namuhelite. loquentes cum deo vel cum quibus loquitur deus.
Nance. piscis vel fetus siue germen pulchritudinis aut pascua eoꝝ.
Nartissus. colligẽs vel collectio siue lucerna scindens: aut accensus leticie.
Nasab. exsiccãs vel exsiccatio: aut germinatio eorum.
Nasarám. germen molle vel germẽ tenerum siue germinans eis.
Nasia. coluber domini vel serpẽs dominator.
Nasib. titulus vel statio.
Nasim. dux vel princeps siue principans eis.
Nason. consolans vel quiescẽs: siue augurans aut augurium.
Nasor. pulchritudo luminis vel cõsolans angustiatum.
Natham. donatus eis vel donatio eorum.
Nathamelech. donatꝰ regno vel donatio regnatoris.
Nathã. donãs donũ vel donatꝰ grẽ.
nathanahel. donũ dei ł dõauit eũ deꝰ
Nathinei. donãtes vł donati siue hypodiacõcs grece aut subministri latine.
Nathõ. donatus meron vel donatio iniquitatis.
Naua. semen vel germen siue latratus aut pulchritudo.
Naue. idem.
Naum. germinans vel consolator.
Nauũ. gerũinãs eis vł ꝯsolatio eoꝝ
Nazareth. flos vel virgultũ siue sanctitas aut consecratio.
Nazareth. vnctio vel mũdicia seu custodiens aut separatio.
Nazareus. virgultum vel floribus: siue custodiens aut separatus.
Nazareus. mũdus vel sanctus: siue vnctus aut consecratus. Vtrũqz hꝰ nomen apud hebreos non scribitꝰ ꝑ z. litteram sed per hebreum sade qđ nec. s. nec. z. litteram sonat.
Nazarei. virgulta vel floridi siue custodientes aut separati.
Nazarei. mundi vel vncti siue sancti aut consecrati.
Nazareni. idem

Hic. c. post. n.

Neapolis. mire cõmota vł mira cõmotio.
Nebaas. latratus apprehensus vel latrantis apꝑhensio.
Nebaial. latrans laxus vel latrãs laxatus seu latrantis leuitas: aut latrãtis latitudo.
Neballath. latratus temporis vel insipientia peccatoris.
Nebe. latrans vel latratus: siue psalterium aut mensura.
Nebal. latrans deo vel latratꝰ dei: siue mẽsura dei aut dei psalterium.
Nebo. latrans vel latratus.
Nebui. latrator meꝰ vł psalteriũ meũ
Nechao. paratꝰ iste vel paratio ista.
Neceb. statio vel attrectatio.
Necho. percutiens vel percussio.
Nechoda. includens iudicio.
Necophati. excludẽs ł exclusio siue inclusũ apiẽs aut ꝑcussionẽ euadens.
Nechota. aroma vel thymiama: siue storax eius aut aromatizatio eius.
Neele. scala vel torrens.
Neelamite. cuiusdam heredes vel cuiusdam hereditates.
Neelle. cuiusdam heredes vel cuiusdam hereditas.
Neellamite. scale vel torrentes.
Neelescol. torrẽs botri ł botrꝰ torrẽtis
Neema. consolans vel consolatio.
Neemias. consolatus a domino vel consolatio domini.
Neesta. es vel metallum.
nephael. spirãs deo ł applicãs ori dei
Nephei. spirans vel sufflans siue spiritus aut sufflatio.
Nephee. applicans ori: vel ligurius quod est nomen lapidis.
Nephec. pruna vel carbo siue seducens aut seductio.
Nepheg. idem.
Nephẽdor. marins vel maritima.
Nephi. purificans vel purificatio.
Nephsa. purificans aggrauatuz vel purificatio aggrauati.
Nephoa. deceptio vel dissolutio.
Nephusim. apertum nomẽ vel dissoluta auditio.
Neger. florens vel floridus.
Negoda. includens iudicio vel percussio iudicij.
Nechiel. stans deus vel statio dei.
Nebisoth. stans vel statio siue status temporis.
Neman. pulchritudo vel consolatio.
Nembra ꝓfugium vel apostasium siue apostata aut apostasia.
Nemra. ꝓfugiũ vel transgressio siue pardus aut amaricatio.
Nemri. pardi vel apostate siue amaricãtes eos aut ꝓfugia eoꝝ: seu pardoꝝ aut apostatarum.
Nemrith. pardi vel apostate.
Nemroth. tyrannus vel ꝓfugus: siue transgressor aut apostata.
Nemsi. palpans vel tangens: siue attrectans aut attrectatio.
Nemsib. stans vel attrectans siue statio aut attrectatio.
Nephtad. deceptio vel dissolutio.
Neptali latitudo mea vel ꝯuersio eiꝰ
Neptali. discretus vel seiunctus: seu conuoluit me aut conuolutio mea.
Neptalim. habitatio vel cõpatio siue conuertens eos aut latitudo eoꝝ.

Neptalim. iplicatio vel ꝯuersatio siue dilatauit me. aut dilatatio mea.
Neptalimite. conuertentes eos vel latitudines eorum.
Neptalite. habitacula vel comparationes seu dilatati mei: aut implicatiões eorum
Neptar. purificans vel purificatio.
Nepte. decipiens vel dissoluens siue deceptio: aut dissolutio.
Nepthee. decepti vel dissoluti siue deceptio. aut dissolutio.
Nephoim. sculpẽtes vel apiẽtes: siue decipiẽtes eos: aut dissolutiões coꝝ
Nepthupha. deceptio vite remisse vł dissolutione claudicans.
Neptuim. scalpẽtes vel apientes siue decipiẽtes eos. aut dissolutiões coꝝ
Nepthusim. apertum nomẽ vel dissoluta auditio.
Ner. lucidus vel lucerna.
Neregel. lucis aceruus: vel lucerne aceruatio.
Nereꝰ. lucis ꝯfiliũ ł lucerna festinãs
Nereth. cithara vel quasi lucerna seu lux vite: aut lucerna pauoris.
Nergal. lucis aceruꝰ ł lucẽna aceruata
Nergel. lucerna aceruata vel lucerne aceruatio.
Nerger. lucerna inuoluta: vel lucerne inuolutio.
Neri. lucens mihi vel lucerna mea.
Neria. lucens dño vel lucerna dñi
Nesia: coluber dñi vel serpẽs dñicus
Nesibi. titulus meus vel statio mea.
Neson: augurãs vel auguriũ siue augur fortis. aut auguris fortitudo
Nesrath. temptatio tenera vel fugitiuus tener.
Nestheus. erarius vel metallarius
Nethman: decus vel motio siue commouẽs eos: aut cõmotio eorum.
Nepthua. imago. vel imaginatio.
Netophati. icludẽs me: ł iclusio mea
Netophatite. icludẽtes vel iclusores mei.

Hic. i. post. n.

Nicanor. stans lucerna vel statura lucida.
Nicodemus: includens iudicio: vel effusio terrenitatis.
Nicholaus. effluens vel effluxio siue stultus ecclesie languentis: aut stulticia languoris ecclesie.
Nicholaite. effluentes vel effluxiões siue stulti ecclesie languẽtis: aut stulticia languoris ecclesie.
Nichopolis. germẽ protectiõis mee. vel protectio germinis mei.
Niger. ascendens vel ascensio.
Nimpha. os applicatum vel oris applicatio.
Niniue. feta vel speciosa seu germen pulchritudis: aut natiuitas pulchra
Niniuite. feti vel speciosi seu germia pulchritudis aut natiuitates pulchre
Nisan. augurãs gratiã. vel auguriũ donatiõis.

Hic. o. post. n.

Noa. mouens vel commotio.
Noadaida. mouẽs seruitutẽ dño vł cõmotꝰ testimonio dei
Noadiae. mouens diluculum. vel cõmotio illuminati.
Nobaba. mouẽs eos vł cõmotio coꝝ
Noratha. mouens imperium vel cõmotio consumationis visionum.
Nob. latrans vel latratus.
Nodab. vter vel inflatio.
Noe. requiescens vel requieuit: siue cõmotus aut cõmotio.
Noema. decor vel fides seu voluptas aut delectatio.
Noeman. pulchritudo seu pulcher: seu consolatus aut consolatio.
Noemanite. pulchri vel cõsolati: seu cõsolatores. aut cõsolationes.
Noemi. pulchra vel cõsolata.
Noestha. metallũ vel es eius.
Noesthã. es coꝝ vel metallũ coꝝ.
Noepheth. motꝰ apertus vel cõmotio latitudinis.
Noga. meridies vel meridianus.
Noge. idem.
Noom. decus vel cõsolatio.
Noorai. decorãs magistrũ meũ. vel cõsolatio magistri mei.
Noorari. decorãs currẽtẽ magistrũ. vel cõsolatio cõsumati magistri.
Norã. regescens excelse vel cõmotio exaltati.

Hic. u. post. n.

Nabath pulcher vł pulchritudo
Nũ. pascẽs eos ł pascua coꝝ.
Nun. fetꝰ vel piscis siue vnicus. aut sempiternitas.
Numeniꝰ decorus vel fidelis.

Sequit͛ de incipientibꝰ ab O. littera

Oad. vnitas vel laudatio.
Oal tabernaculũ vł inhibitatio
Oali. tabernaculũ meum. vel inhabitatio mea.
Oam. ve populo vel insaniens.

Hic. b. post. o.

Obab. sperãs vel amplexãs. siue dilectus aut dilectio.
Obadia. seruꝰ dñi vel seruiens domino.
Obag. magus vel phitonissa siue incantator aut incantatio.
Obdarẽ fuꝰ australꝭ vel fuꝰ africanꝰ
Obdias. seruiens dño vel fuitꝰ dñi.
Obed seruitus vel seruitor.
Obededom fuiẽs rufo. vel fuiens. fuluo seu fuiẽs terre aut fuꝰ sãguineꝰ
Obedia seruꝰ dñi vel seruiẽs dño.
Obediel. fuus dei. vel seruiens deo
Obia seruus dñi vel seruiẽs domino
Oboth phitõces vł magi siue lagene grandes aut lagenarũ granditas.

Hic. c. post. o.

Ochet diligẽs vł pscrutãs siue dilectio aut perscrutatio.
Ochol. tenẽs habitatõez vel apprehendens tabernaculũ.
Ochoza tenẽs mgr̃z vł retẽtio mgr̃i.
Ochozath. retentio vel apprehensio
Ochozias retinẽs dñm vel apphensio domini.
Ochrã tenẽs vł apphẽdẽs siue retẽtio aut apphẽsio.

Hic. d. post. o.

Odaita mẽsurãs vł mẽsuratio
Odema. seruus domini vel testificans dominũ.
Odia. idem.
Odoia. idem.
Odollã. testimoniũ coꝝ: vel testimonij approbatio.
Odollamites. cõtestans aliquem vel testimoniũ in aqua.
Oddor. contestans generationẽ vel testificatio generationis.
Odoma. fuus dñi vel testificãs dñz
Odsi. mẽsis meꝰ vel mẽsuratio mea
Odura. mẽsura magistri vł testificãs magistrũ.

Hic. e. post. o.

Oepha. mẽsura: vel effundẽs siue estus aut estuatio.
Oephi. mẽsura triũ modioꝝ

vel tres modij mensurati.
O eph. diligens vel perscrutans siue dilectio aut perscrutatio.

Hic. ph. post. o.

O Pha. effusio vel estuatio.
O phal. nebula ł obscuratio siue obscurās aut nebulosus
O pha. thalamꝰ coꝝ vł maritia coꝝ.
O phar. volans vel volatus siue volantes aut volationes.
O phat. auꝝ obrizū ł auꝝ purissimū.
O phas. idem.
O phel. nebula vel obscuratio: siue obscuratus aut nebulosus.
O pher. ignominia ł ignominiosus
O phi. infirmus vel ignominiosus.
O phim. tabernacula vel habitatiōes
O phimi. tabernacula mea vel habitationes mee.
O phir. infirmans vel infirmitas: siue irritū aut ebriosū.
O phin. discalciatꝰ: vel īsana ꝯuersio
O phra. volans vel thalamus.

Hic. g. post. o.

O G. ꝯgregās vel aceruās seu abscōditꝰ aut coaceruatio.
O ga. nobilis vel gloriosus: siue abscōdēs eū aut coaceruans ei.

Hic. h. post. o.

O Hia. ipe cognouit vel cognouit dominus.
O hiada. ipē cognouit seruitutē vel cognouit dñs testimonium
O holi. tabernaculū vel inhabitatio.

Hic. i. post. o.

O Ia. infirmans eum vel infirmitas eius.
O iam. infirmans eos vel infirmitas coꝝ.
O iam. seculū vel eternitas siue annꝰ iubileus aut annus remissionis.

Hic. l. post. o.

O Lda. destruēs vel discernēs siue dstructio aut diuerticulū
O ldai. destruens me vel discernens mihi siue diuerticulū meū aut discretio mea.
O ldam. discernēs donū vel diuerticulū gratie.
O li. infirmitas vel ꝓtectio.
O liab. īfirmās pr̄ez vel ꝓtectio p̄ris
O limpa. dolens vel parturiens.
O limpiadis. dolor tristium vel parturiens ſuitutem.
O lofernes. infirmitas discessionis: vel infirmans vitulum saginatū.

Hic. m post. o.

O Mar. populū amaricās: vel populus amaricatus.
O mer. crispās vel manipulꝰ
O mri. crispās me vel manipulꝰ meꝰ
O mroi. crispans magistrū meū: vel manipulus magistri mei.

Hic. n. post. o.

O N. dolor vel meror.
O n. iniqtas vel inutilitas.
O n. musitatio ł murmuratō
O na. merens cum vel dolor eius.
O na. inutilis ei vel iniquitas eiꝰ.
ona. murmurās ei ł murmuratio eiꝰ
O nā. meror populi vel meror coꝝ.
O nā. inutilis pplo vel iniqtas coꝝ.
onā. murmur ppli vel musitatio coꝝ
O nan. meror doni vel dolor gratie.
O nan. iniqtas doni vel inutilis gr̄e
O nan. murmurans domino vel musitans gratie.
O nesimus. decorus vel respondens siue decus aut responsio.
O nesiphorus. respondens litteris: vel decore adherens.
O ni. merens mihi vel dolor meus.
O ni. inutilis mihi vel iniquitas mea
oni. murmur meū vel musitatio mea
O nni. dolore cōmotꝰ vel merore requiescens.
O nni. iutilis reges vel iniq̄ cōmotio
O nni. murmure motus vel musitatione requiescens.
O nias. merens dño: vel dolor dñi.
O nias. iniquus domino vel inutilis dominus.
O nias. murmurās domino vel musitatio domini.
O no. merens eum vel dolor eius.
O no. inutilis ei vel iniquitas eiꝰ.
O no. murmurās ei vł musitatio eiꝰ
O non. murmure musitans vel musitatione murmurans siue dolor inutilis aut merens iniquitate.

Hic. o. post. o.

O Ola. tabernaculū vel inhabitatio.
O olla. idem.
O oli. tabnaculū meū ł inbitatio mea
O oliab. tabernaculū meū pater: vel inhabitatio mea patris.
O oliba. tabernaculū meū in ea vel ipa est tabernaculū meum.
O olibama. tabernaculi altitudo: vel habitaculum meum in aliquo.
O on. labor vel dolor siue dolēs: aut laboriosus.
O ozam. vidēs eos vel fortitudo coꝝ
O ozias. vidēs dominum vel fortitudo domini.

Hic. r. post. o.

O R. foramen vel iracundia.
O r. mons vel lumē siue pellis aut iracundus.
O raim. cōcipiens vel cōprehendēs siue cōceptio aut cōprehensio.
O ram. irati vel ne excelso seu ne iracūdie aut ne iracundo.
O ram. mōs populi vel lumen coꝝ.
O ram. pellis populi vel foramē coꝝ
O ram. iracundus populus vel iracundia coꝝ.
O rchath. estimans vel estimatio.
O rchathi. estimans mihi vel estimatio mea.
O rchiatharoth. longa corona: vel lōgitudo corone.
O reb. ardor vel siccitas siue coruus: aut solitudo.
O reb. mensa vel massa siue temptās aut temptatio.
O rem. dolor vel iracundia.
O reth. lōganimis vel diuturnus seu longanimitas aut diuturnitas.
O rpha. ceruix eius aut superbiēs ei
O ri. lux mea vel mons meus.
O ri. pellis mea vel foramen meū.
O ri. irascēs mihi vel iracundia mea
O ri. gigas vel excelsus.
O ri. coquens vel excludens.
O ri. apprehendens me vel apprehensio mea.
O rim. gigantes vel excelsi.
O rim. apprehendentes me vel apprehensiones mee.
O rim. loquentes vel excludentes.
O rma. anathema vel anathematizatio.
O rnam. lumen nobis vel illuminatio nostra.

Ornam. lumen gratie vel illumina/
tio donationis.
Oron. mons inutilis vel foramē tri
sticie.
Oron. pellis iniqua vel ira murmu/
rantium.
Oron. lumen meroris vel dolor mu
sitantium.
Oronite. montes inutiles: vel fora/
mina tristiciarum.
Oronite. pelles inique: vel dolores
musitantium.
Oronite. lumina meroris vel iracun
die murmurantium.
Oronim. lumen meroris eorum vel
iracundia iniquitatis eorum.
Oronom. mons inutilis eis vel fora
men tristicie eorum.
Ornaim. idem.
Oronaim. lumen meroris eoꝝ: vel
iracundia iniquitatis eorum.
Orthosiada. recte idigēs testimonio
vel lumen positum testificationi.

Hic.s.post.o.

Osa. spes vel saluatio.
Osai. spes mea: vel saluatio
mea.
Osaias. sperās in domino vel salua
tio domini.
Osanna. salua vel viuifica siue salui
fica nos aut saluatio nostra.
Ose. spes vel saluator.
Osee. sperās in eo vel saluatio eius.
Osia. sperans in domino vel saluatio
domini.

Hic.t.post.o.

Othan. tēpus eis vel designa
tio eorum.
Othei. signū meum vel tempo
ralitas mea.
Othio. dolor eius vel contristans eū.
Othir. peccato vigilans vel signū tem
porale.
Othin. stans peccato vel statio tempo
ralis.
Otholia. signū laboris: vel designatio
temporalis.
Othoniel. signū dei vel respōdēs deo
Othotam. signans eos: vel signatio
eorum.

Hic.x.post.o.

Ox. violenter vel voluntarie.

Hic.z.post.o.

Oza. vidēs: vel robustus: seu
visio. aut fortitudo.
Ozai: fortis meus: vel robur
meum siue videns me: aut fortitudo
mea.
Ozam: vidēs eos vel fortitudo eoꝝ.
Ozā. vidēs donū vel fortitudo grē.
Ozamoth. quasi signum vel fortis de
signatio.
Ozai. fortis ductor vel vidēs oliuam
Ozan: vidēs fortē vel fortis oculus.
Ozensera. vidēs fortem principis vł
fortis oculus angustiati.
Ozgi. vidēs luctā vł robust⁹ luctator
Ozi. videns vel robustus: seu visio
aut fortitudo.
Ozias. vidēs dñm: vel fortitudo dñi
Oziam. visio dñi ē vł fortitudo dñi ē
Oziph. germinās vel germinatio.
Oziel. vidēs deū vel fortitudo dei
Ozielite. videntes deum vel fortitu/
dines dei.
Ozin. auris mea: vel auditus meus.
Ozinite. aures mee vł auditores mei

Sequit de incipiētib⁹ a. P. littera

Aphum. redimēs cadentem
vel redēptio cadentis.
Palestina. ore cōtusa vel ore
cōtundens: siue os malleatoris. aut
oris contusio.
Palestini. ore ꝯtusi ł ore ꝯtūdētes si
ue ora malleatoꝝ: aut oris ꝯtusiōes
Palmirā: ore ꝯtūdēs ł os malleatorꝭ
Pāphilia. conuersio a ruina vel diui
sio cadentium.
Pamphiliēses: conuersi a ruina vel
diuisione cadentes.
Panarethos. liber ecclesie vł liber ec
clesiasticus.
Paraphrastes. garrul⁹ vel ꝓiectator
Parasceue. cena pura vel ꝑparatio.
Pari on. discoopertus: vel discoopiēs
Parmena: diuidens plenitudinē vel
diuisio plenitudinis.
Parthia. perfecte diuidens vel per/
fecta diuisio.
Parthi. perfecte diuidētes vel perfe/
ctio diuidentium.
Pasca. transcensus vel trāsgressio
Pathma. separatio vel separatrix
Pathmos. separatio hostis vel sepa/
ratio palpantium.
Patroba. vidēs cū vel dissolutio ei⁹
Patrodus. separans vel dissoluens
Patura. separatrix vel separatio.
Paulus. os tube vel os eoꝝ: seu ele/
ctū mirabile. aut electiōis miraculū

Hic.e.post.p.

Edno. tēptatio mouens vel
dissecatio cōmotionis.
Pellusiū. os malleās vel os
malleatoris.
Pentatheucum. qnqꝫ libri moysi. vł
qnqꝫ libri mosaici.
Pergamū. dissecans valles vel diui
dens cornua eorum.
Pergen. deuorans vel vorago.
Perybolus. saccus absortus vel re/
positio inueterata.
Perida. tēptatus dilectus. vel tēpta/
tio amabilis.
Perichopen. incisus vel incisio.
Peronc. sacculus. vel repositio.
Persida. temptans vel latera sua dis
suens.
Perse. tēptati vel latera sua dissuētes
Persipolis. tēptatio ciuitatū vel dis
suens latera ciuitatibus.
Petrus. agnoscēs vel discalcians. si
ue cognitus. aut dissoluens.

Hic.i.post.p.

Pignei. cogniti dño vel domi
nū cognoscentes.
Pila. os malleans: vel oris
contusio.
Pilat⁹. ore ꝯtūdēs ł os malleatoris
Pirrus. dissoluens vel dissolutus.
Pisida. cognita dño vł cognitio dñi
Pisticū: fidele vel fidelitas.
Prisca cognita vel cognoscens.
Priscilla. cognoscēs dñm vel cogni
tio domini.
Priscus. agnitus vel agnoscens.

Hic.o.post.p.

Obli⁹ tabernaculū ł ibitatio.
Pollan. ore contundēs: vel
os malleatoris.
Pontus. inclinans vel inclinatio.
Pontici. inclinātes vel inclinatiōes
Pontius. declinans consiliū vel de
clinans festinationem.
Portius. dura diuisio vel diuidens
duritiam eorum.

Possidonius. cognoscēs venationē vel cognitio cōmotionis.

Probꝰ. fructus cōfusus: vel fructuū ignominia.

Procorus. fructus congregans vel fructuū cōgregatio.

Ptolomeus. ad mensurā deducens vel ad mensurā reductus.

Ptolemai. ad mensurā deducēs vel ad mensurā deductio.

Ptolemaida. ad mensurā deducens vel ad mensurā reducta.

Ptolemais. idē.

Ptolemaidēses. ad mensurā deducti vel ad mensurā reducentes.

Pic. n. post. p.

Publiꝰ tabernaculū l' inhitatō

Pudēs. indutus ꝯsilio vel indumentū consilij.

Puteolis. declinans vel declinatio.

Putiphares. os inclinās vel oris inclinatio siue os inclinās ad dissecandū aut dissecās ad os inclinandum.

Hec oia noia greca vel latina: sm linguā hebraicaz violent interp̄tata sūt. Sciēdū nāqz ē q apud hebreos p. littera nō habet nec vllū nomen ē apud eos qd' hoc elementū sonet. abusiue igitur accipienda sunt.

Sequit de incipientibꝰ ab. R. littera

Raab. fames vel impetus.

Raab. lata l' dilatata siue latitudo aut dilatatio Si. n. raab p ain mediā lr̄az scribat famē significat siue ipetū. Si vo p beth. latitudinē vel dilatationē hoc autē euenit sm accentū. et lr̄aꝝ diuersitatē vt in tam varias et ꝯtrarias significatiōes nomina cōmutantur et in tam diuersa vertantur.

Raaba. fames eius vel ipetꝰ eiꝰ: siue dilatans eū aut dilatatio eiꝰ.

Raabia. ipetus dn̄i vel famelicꝰ dn̄o siue diiudicans dominū aut diiudicatio dn̄i.

Raabath. bucca vel maxilla seu bucce aut maxille.

Raam. multū vel visio siue tonitruū aut multitudo.

Raama. vidēs vel tonitruū eius: siue multū ei aut multitudo eius.

Raamas. multum dn̄o vel visio dn̄i seu vidēs dn̄m aut tonitruū dn̄i.

Raamses. malicia tinee vel malitia d' tinea siue intonuit letus aut intonantis leticia.

Raason. cursus vel placentia siue cōtēplatio aut consumatio.

Raatha. magister peccati vel magistratio tēporalis.

Raba. multa vel magna siue iudicās aut iudiciū.

Rabaā. multitudo populi vel magnitudo eoꝝ siue iudicās populos: aut iudiciū populoꝝ.

Rabai multū mihi l' magnitudo mea siue iudicās me aut iudiciū meū.

Rabath. multū tpis vel grande peccatū siue inpicās tp̄s aut iudiciū peccatoꝝ.

Rabi. doctor vel magister seu docēs me aut magister meus.

Rabiuth. doctrina multitudinis: vel magisteriū iudicātis.

Rabai. multa hec vel multitudo ista.

Rablath. multū vel multa siue multitudo aut multitudines.

rabmag. p̄nceps cibi l' dn̄ator edētiū

Raboni. doctor vel magister seu docens me aut magister meus.

Raboth. grande signū vel multū respōdēs siue iudicans respondētes: aut iudiciū respondentiū.

Rabsaces multus osculo vel p̄nceps deosculans.

Rabsaris. p̄nceps eunuchus vel magister eunuchoꝝ.

Rabares. multū alienus vel grādis descensio.

Racha. vanꝰ l' vanitas siue absqz cerebro aut signū subsannatiōis.

Rachab. concita vel quadriga seu visio aut ascensio.

Rachal. tristis vel deorsum ferēs: siue res aut negociatio.

Rachel. ouis vel visio seu vidēs deū aut videns p̄ncipiū.

Rachus. substantia vel pecunia.

Radai. vidēs me aut fortitudo mea.

Rapha. sanitas vel medicina dei.

Raphael. sanās deo vl' medicina dei

Raphaia. sanās dn̄o l' medicina dn̄i

Raphaim. gigantes vel medici: siue facture nostre aut laxati eoꝝ.

Raphao. sanās eū vel medicina eiꝰ.

Raphaza. sana visio vl' medicina fortitudinis.

Raphes. deflēs vel medicus: seu volucris aut cursus oris.

Raphidim. tēptatio vl' laxe manꝰ seu visio oris aut vidit os sufficiens eis

Raphadim. sanitas fortiū vel sanitas iudicij seu visiōes fortis aut dissolutio fortiū. Juxta ꝓprietatē vero lingue syre interpretat remisse manus vel remissio manuū.

Raphion. medicina doloris vel temptatio iniquitatis.

Raphu. tēptatio vel dissolutio: siue sanitas aut medicina.

Ragal. res vel negociatio seu tristis aut deorsū ferēs.

Ragau. pascens vel egrotans.

Rages pabulū vel egrotatio.

Ragon. hyems vel pabulū siue multū delectans aut multū delictū.

Raguel. pastor dei vl' egrotās deo siue pascens deū aut pabulū eiꝰ deus.

Rahubel. idē.

Rahaia. pastor dn̄i vel egrotās dn̄o siue pascens dominū aut pabulū eiꝰ dominus.

Rahelaia. idē.

Ram. excelsus vel exaltatus siue tonitruū aut exaltatio.

Rama. excelsa vel exaltata siue tonitruū aut exaltatio.

Ramale. sublimitas aut exaltatio: siue tonitruū aut exaltabit.

Ramalia. excelsus dn̄o vel tonitruū dn̄i siue excelse laborans aut exaltatio laborantis.

Ramasse. pabulū vel tinea siue malitia tinee aut malitia de tinea.

Ramath. excelsū signū: siue exaltata pctō seu mortē vidit aut mortis visio

Ramatha. idē.

Ramatham. excelsū signū populi vl' exaltatio peccati eoꝝ seu mortem vidit eis aut visio mortis eoꝝ.

Ramathaim. excelsa duo vel excelsa bina siue duo sublimes aut duo exaltati. Hec duo excelsa vel bina sublimia sūt due tribꝰ regia. s. ac sacerdotalis. Vnde helchana fuisse legit de ramathaim qr pr̄ eiꝰ d' tribu leui fuit

et mater eius de tribu iuda qd' notat in eo q effratcus dicit ab effrata vxore. s. caleph quam constat extitisse de tribu illa.

Ramathiechi. excelsum signum gene vel eleuatio maxille.

Ramathite. excelsa signa vel mortem videntes.

Ramalech. excelsa portio vel exaltata particula.

Ramesse: amaricans vel cōmotio turbulenta: siue corrosio tinee: aut tonitruum gaudij.

Ramechi. mortis visio vel excelsū: siue celsitudo pauoris aut exaltatio vite

Ramoth. excelsum signū vel exaltata responsio.

Raron. cursus magistri vel cōsumatio magisterij.

Raronites: currens magister vel cōsūmatus magisterio.

Raronite: currentes magistri vel cōsūmati magisterij.

Rasaia. impius dominus: vel varietas domini.

Rasathaim. varietas bina vel iniquitas duorum.

Rasim. varians eos vel iniqtas eorū.

Rasin. impius vel iniquus seu varietas aut pictura.

Rathanim. sonitus vel iuniperꝰ: siue visio ꝯsumata: aut visiois ꝯsumatio. Ferūt hoc lignū iuniperi multo tempore ignē cōseruare: ita vt si pruna eius cinere opta fuerit vsqz ad annū ignita perduret.

Razias. sacratus domino vel mysticus domini.

Razom. mysticus vel sacratus.

Razon. idem.

Pic. e. post. r.

R Eaias. magister dominus vl' dilatatio domini.

Reba. multa vel magna: siue iudicās: aut iudicium.

Rabai. multum mihi vel magnitudo mea: siue iudex meus: aut iudicium meum.

Rebe. quartus vel qu ttuor: siue ordinatus: aut ordinatio.

Rebee. idem.

Rebecca. patientia vel multum accepit. siue multa patientia, aut que multum accepit.

Rebla. cōmissum vel multitudo.

Reblata. multa hec vel multum iste: siue multum cōmisit hic, aut multuz cōmissum huius.

Rebmag. quartus ingeniosus vel ordinata percussio.

Recha. mollis vel delicatus. siue mollities. aut teneritudo.

Rechab. concedēs. vel excelsus. seu mollis pater. aut teneritudo patris.

Rechabite. concedentes vel excelsi seu teneri patribus: aut delitie patrū

Rechath. mollities vel sublimitas

Recem. pictura vel varietas: seu vacue fecit: aut vacuefactio.

Rechma. temptatio: vel militia quepiam.

Reesa. chamus vel frenū. siue retinaculum. aut cohibitio.

Rephan. fa tura vel requies: seu nostra reqes. aut nostra factura.

Regalim. pedes vel ambulatio. siue iter. aut itinera.

Regmen. cibus vel refectio siue pascens eos. aut pascua eorum.

Regma. temptatio vel militia q̄piam

Regmon. iter vel ambulatio.

Rechi. pastor meus. vel pabuluz meum.

Remma. excelsa vel videns aliquid

Rempha. excelsa eructans vel exaltatio nihili.

Remmi. excelsa cōmotio vel videns aliquid requiei.

Remia. excelsus dominus vel exaltatio domini.

Remon. excelsum murmur vel exaltatio inutilis.

Remono. excelse merens vel exaltatio iniquitatis.

Remmon. ecclesia vel congregatio.

Remmon. sublimis vel exaltata: seu malum punicū aut malū granatum

Remmonphares. diuidens ecclesiā vel dissipans congregationem.

Remonphares. sublimitas violēta vel exaltatio dissipata seu diuisio mali punici aut diuisio mali granati.

Remoth. vidēs mortē l' visio mortis

Rena. magister absconditus vel magisterium pulchritudinis.

Res. caput vel patientia.

Resa. caput eius vel patiens eū.

Ressa. chamus vel frenum siue stadium aut retinaculum.

Resatha. impietas vel iniquitas.

Resathaim. ipiꝰ eiꝰ vel iniqtas eorꝫ.

Reseph. iniquitas mēsure vel caput

Resen caput fontis vel patiētia oculi

Reseth. impietas vel iniquitas seu caput vite aut patientia pauoris.

Respha. currēs vel velox seu cursus aut velocitas.

Resia. caput dn̄i vel patiēs dominꝰ.

Rethma. sonitꝰ vel iuniperus: seu vidēs cōsumate aut visio consumata.

Reu. pascēs vel pastus est seu pauit me aut pastio mea.

Reum pascēs eum vel pabulū eorꝫ.

Rezer. magistri viscera fortia vel magistro viscera sanctificata.

Pic. i. post. r.

R Iba. multa vl' magna siue iudicans aut iudicium.

Ribai. multum mihi vel magnitudo mea seu iudex meus: aut iudicium meum.

Ripha. vidēs bona l' vidēs buccellā

Riphat. videns bona tēporis vel videns buccellam vite.

Riphet. videns bona pauoris vel videns buccellam vite.

Rithus. querēs vel bonus seu lumē aut inquisitio bonitatis.

Pic. o. post. r.

R O. magister vel magisteriū.

Roaga magister meditās vl' magistri locutio aut fortis susceptio.

Robaim. impetus vel latitudo.

Roboam. dilatās populum vel diss pane populos siue impetus populi aut inclinatio populorum.

Roboóth. platee vel latitudines: seu platee inclinate aut platearum inclinationes.

Rode. vid ns vel fortis seu visiōis. fortitudo aut visio fortitudinis.

Rodie. videns vitā vel videns essentiam seu videns iudicium.

Rodim. patruus iudicans vel visio iudicij patruelis.

Rodum. visio vel descēsio seu dissen tiens aut dissidium.
Rodij. videntes vel descēdentes seu dissentientes aut dissidia.
Rodochus. fortiter durus vel vidēs nigredinem.
Roegal. deorsum ferēs vel magister tristicie.
Rogel. deorsum ferēs vel negocia/ tio tristicie.
Rogelim. deorsum ferēs eos vel ne gociatio tristicie eorum.
Rogomelech. magister fouee partis vel magistrans decipulas portiōis.
Roma. magisterium frangēs vl' ma gisterij confractio.
Roma. tonans vel sublimis siue to/ nitruum aut sublimitas
Romani. tonātes vel sublimes: siue tonantes sublimiter aut tonitrua ex celsa.
Romelia. magister frangens laborā tes aut sublime tonitruū laborantiū
Roob. platee vel latitudines.
Roobia. platee domini vel latitudi/ nes dominantium.
Rooboth. platee inclinate vel platea rum inclinationes.
Roos. turris vel ꝑpugnacula.
Ros. caput vel initium.
Rosinophin. caput fortium vel initiū vicinarum.
Roth. visio vel festinatio seu deficiēs aut defectio.

Hic .u. post .r.

Ruben. videns filiū vel filius visiōis seu videns in media aut videns per medium.
Rubeni. vidēs filium meuȝ vel filij mei visio seu videte ini me aut vi/ dete p medium mei.
Rubenite. vidētes filios vel visiōes filiorum seu videntes per medium
Rufus. sanās vel reficiens siue nos sanans aut refectio nostra.
Ruma. excelsa vel videns aliquid.
Ruth. vidēs vel festinatio seu defici ens aut defectio.
Sequitur de incipientibus a littera. S.

Saaph. speculū vl' angustiat'
Saala. reddēs vel aggrauās
Saal. vola l' pugil seu vulpis aut ortus aquarum.
Saalabi. aggrauans intellectu m' vel aggrauatio intelligentie.
Saalim. vole vel pugiles seu vulpes aut ortus aquarum.
Saalum. reddens vel redditor: siue redditio aut reddidit eis.
Saar. estimans vel estimatio.
Saarite. estimantes vel estimatores.
Saarim. estimantes eos vel estima/ tores eorum.
Saasin. incubuit egrediens vel incu batio egressionis.
Saba. capita vel captius siue captiui tas aut conuersio.
Saba. clamans vel conuertens: siue clamor aut eloquentia.
Sabcha. rete vel retinaculuȝ siue lo quens ei aut eloquentia eius.
Sabias. captus domino: vel conuer sio domini.
Sabaim. clamantes vel eloquentes: siue captiui aut conuertentes.
Sabama. leua vel sinistra.
Sabama. excelsa vel cōuersio quedā siue tollens altitudinem aut tollens celsum.
Saban. tollēs altitudinem vel tollēs excelsum.
Sabana. leua meis vel cōuersio que piam seu tollens altitudinem aut tol lens excelsum.
Sabaoth. virtutes vel exercitus: siue virtutum aut exercituū.
Sabari. montes circuiens vel mōtiū circuitio.
Sabath. sceptrum vel virga siue ba/ culus aut ꝑncipatus.
Sabatha. gyrans vel circuiens. siue circuitus aut circuncidens.
Sabathaca. sedes tua vel circuiēs te siue circuitus aut circuncisio tua.
Sabathai. circuitus meus vel circun cisio mea.
Sabbatum. requies vel requietio.
Sabbatissimus. requietio vel requies
Sabe. agne vel oues siue septem: aut iuramentum.
Sabee. idem.
Sabe. septies vel abundans siue sa/ turitas.
Sabee. septem vel abūdans siue satu ritas aut abundantia.
Sabei. captiui vel clamantes siue cō uersi aut eloquentes.
Saber. captiuus vigilans vel cōuer sus resurgens.
Saber. virgultū vel iurans siue ouis aut satietas.
Sabeth. ouis vel satietas siue virgu tum aut adiuratio.
Sabeth. captiuus pauidus vel cōuer sio vite.
Sabia. damma vel caprea siue iurās dño aut satietas domini.
Sablath. requies vel intermissio.
Sablathaim. requies in eis vel inter missio eorum.
Saboim. dāme vel capree siue stātes aut statio.
Saboim. tollens altitudinem vel tol lens excelsum.
Sachar. cultum vel penitentia.
Sachat. singuli vel curuantes.
Sada. archanū vel latus a latere nō a latitudine.
Sadada. lateri adherēs vel archanū eius.
Sadaia. latus iniquū vel archanum iniquitatis.
Sadai. omnipotēs vel omnipotētia
Sade. regio vel iusticia siue cōsolatio aut veneratio.
Notandum est in hac littera scilicet. s. ꝙ sicut quedam vocales cuȝ apud nos sint eedem apud hebreos diuer sis caracteribus annotantur diuer/ sosꝗ sonos habent. ideoꝗ diuer/ sas significationes continent. ita eti am ipsa eadem. s. cū vna apud nos sit apud illos diuersa sortitur nomi/ na: diuersasꝗ figuras possidet ac di uersos sonos: ⁊ iccirco nemo mi/ rum existimet si ipsa eadem in va/ rijs interpretationibus commute/ tur. Tres sunt enim apud hebreos littere vna que vocatur samech: et simpliciter legitur quasi per. s. no/ stram litteraȝ proferatur: altera sin vel sen dicitur in qua stridor quidaȝ non nostri sermonis interstrepit ter

ria sacte nominatur quam nostre au res penitus reformidant.
Sademoth. regiões vel arua siue iu sticie aut consolationes.
Saderoth. porticus publica vel cõuẽ tio populorum.
Sadesor. vberum lumen vel lux vbe rum meor.
Sadith. archanũ iusticie: vel conso/ latio testificationis.
Sadoch. iusticia vel iustificatio.
Saducci. iusti vel iustificati siue iusti cie aut iustificationis.
Saesdema. pestilens aer vel pestilen tia aeris.
Saph. vinculum vel labium siue spe culũ aut angustia.
Sapha. vinciens eum: vel labium ei⁹ siue speculãs eũ: aut angustia ei⁹
Saphai. vinciens me: vel speculans me siue labiũ meũ aut angustia mea
Saphan. vinciens populum: vel la/ biũ populi siue angustians eos: aut speculũ eor.
Saphan. absconditus: vel pficiscẽs
Saphan. lepus vel hericius siue an/ gustians aut cyrogrillus.
Saphan. speculans donum vel labiũ gratie seu vinculũ superius aut bar ba superioris iudicij.
Saphane. vinculũ gratie vel specula tor donationis.
Saphane. labium eius vel labium su perius seu barba eius aut barba su perioris iudicij.
Saphanetphane. saluator mundi vel absconditorum repertor. Ipse est ioseph qui ⁊ egyptum saluauit: ⁊ ab scondita reuelauit pharaoni.
Saphama. abscondit dominus: vel pfectio domini seu speculans do/ nantem dñm aut labium gratie dñi
Saphat. iudicans vel iudicauit: siue iudicium aut diiudicatio.
Saphata. iudicans populum vel po pulum iudicauit siue iudicans eum: aut diiudicatio eius.
Saphatias. iudicat dominus vel iu/ dicatio domini.
Saphat noth. iudicans mortem: vel iudicatio mortuorum.
Sapher. decus vel pulchritudo: seu speculans vigiles aut labium resur gentium.
Saphyrus. narrans vel litteratus si ue librarius aut egregie speciosus.
Sapphyra. litterata: vel libraria: si/ ue narrans: aut egregie speciosa. Iuxta vero proprietatē syri sermo nis interptaꝛ formosa vl' formositas
Saphon. labiũ murmurans. vel pe culum inutile seu vinculū meroris aut angustia iniquitatis.
Saphtia. iudicat dominus vel iudici um domini.
Saga. locutio vel minoratio.
Sabis. temptans vel temptatio.
Sariath. dãma vel caprea.
Sala. leua vel missa siue tollens: aut missio.
Salabim. pacis grauitas vl' vestimẽ tũ graue siue aggrauans intellectũ: aut aggrauatio intelligentie.
Salabon. tollẽs merorem: aut aggra uatio iniquitatis.
Salabonite. tollentes merorē vel ag grauati iniquitatibus.
Salach. leua venit vel tollẽs venit si ue tulit sibimet aut tẽptatio itinerãtiũ
Salai. tollens me vel missio mea.
Salabum. sal⁹ cordis vel sanitas cor dium eorum.
Salama. vestimentũ vel pacificãs: si ue vestis pacis: aut tribulatio eius
Salamiel. pax mea deus vel retribuet mihi deus: siue deus vestimentum meũ aut retributio mea retributio dĩ
Salamim: perfecti vel consũmati: seu pfectio aut consũmatio.
Salamina. fluctus vel commotio: seu vmbra commotionis: aut salutatio iudicij.
Salathi. fruter vel petitio.
Salathiel. petens deum vel frutex dei.
Sale. egrediens vel egressio.
Salebim. pacis grauitas vel vestimen tum graue: siue aggrauans intelle/ ctũ aut aggrauatio intelligentie.
Salech. egrediens vel egressio.
Saled. egrediens vel emissio.
Saleph. missus vel redditus: siue con/ sũmatus pfecte: aut ɔsumate pfect⁹.
Salẽ. pax l' iusticia. seu misit aut missio
Salem. reddens vel reddita, siue con/ summata perfecte: aut consummatio perfectionis.
Salemoth. egrediens mortu⁹ vel egres sio mortui: siue tollens mortem: aut emissio mortis.
Salphaad. vmbra parit' vel vmbra for titudinis. seu vmbra formidãs. aut vmbra in idipsum.
Sali. missa vel leua seu tollẽs aut missio
Salim. leua vel vulpes: siue tollẽs eos aut missio eorum.
Salisa. vitula tertia vel vitula trienna/ lis: seu vitula consternans. aut vitu la consternata.
Salissa: idem.
Salma. perfecta vel pacificans. seu sen tiens aut sensibilis.
Salman: sentiens vel sensibilis. seu pa cificus aut consummatio.
Salmana. perfectus vel consummatus siue pacificãs eũ: aut sensibilitas ei⁹
Salmanasar. pfectus vinculo vel cõsũ matus ad vinciendũ siue sentiẽs car cerẽ aut pacificans angustiatos
Salmane. pacificans eum: aut consum matio eius: siue vmbra phibendi: aut vmbra cõmotionis.
Salmanoc sensus vite vel pacificans susceptos: siue vmbra offendiculi. aut imago fortitudinis.
Salmas. sentiens dominum: vel paci/ ficus domini.
Salmon. sensibilis vel pacificus. siue vmbra ꝟtutis aut imago fortitudis
Salmona: imagũcula eius. vel imago fortitudis eius: siue vmbra portiõis aut vmbra munerationis.
Salmonem. nomẽ habitaculi vel vm/ bratio muneris seu vmbra virtutis eorum aut imago fortitudis eorum.
Salo. tollens vel cõmissio eorum.
Salom. tollens eos vel emissio eorum
Salom. retribuens vel pacificus: siue retributio aut pacificatio.
Salome. pacificãs eũ vel retributio ei⁹
Salomi. retribuens mihi vel pacificatõ mea.
Salomi. par mea eis vl' retributio mea eorum.
Salomith. temptatio respiciens trans/ migrationem vel transmigratio re/ spiciens temptationem.

S Pringin [illegible]

Salomon. pacificus vel retributor: seu pacificans merentes aut retribuens iniquis.

Saltus. frutex vel petitio.

Salu. tẽptatio respiciẽs vel respectus temptationis. Juxta ethymologiam vero greci sermones interp̃tat vegetatus aut fortunatus.

Salumith. temptatio respiciens transmigrationem: vel transmigratio respiciens temptationem.

Salusa. vita consternata vel temptatio respiciens eum.

Sama. ibidem vel perditio siue exauditus aut exaudibilis.

Samaa. ibidem perditio eius vel ibidem exauditio eius.

Samacha. celi tui vel celos tuos.

Samachias. celi tui domine vel celos tuos domine.

Samath. nomen inclytum vel auditio testimonij.

Samagar. nomen aduene vel exauditio aduenarum.

Samai. exaudiens me vel ibidem exauditio mea.

Samai. celestis vel humilis: seu ve mihi aut ibidem perditio mea.

Samaia. humilis domino vel audiens dominũ siue ibidem adiutor dominus aut ibidem exauditio dñi.

Samaoth. audiens signũ vel ibidem perditio responsionis.

Samarari. lana mea l' custodia mihi

Samarath. nomẽ amarum vel exauditio amaritudinis.

Samareus. lana vel coniunctio: siue custos aut custodia.

Samari. lana mea vel cõiunctus mihi siue custos meꝰ aut custodia mea

Samaria. lana domini: vel cõiuncta domino siue custos domini: aut custodiens dominum.

Samaritanus. lana vel coniunctio seu custos aut custodiens.

Samaritani. lane vel cõiuncti seu custodes aut custoditi.

Samarite. idem.

Samaron. ibidem meror vel ibidem perditio iniquitatis.

Sambucea. sol vel lumen siue illuminans aut illuminatio.

Samech. fultura vel erectio siue adiutorium aut firmamentũ.

Samer. custodiens vel custoditꝰ siue custos aut custodia.

Sames. sol vel fons solis: seu mãdatũ humile aut mandatũ humilitatis

Sangar. nominatus incola vel noiatio aduenarum.

Samias. sustollens nomen domini: vel audiens dominũ plasmatorem.

Samir. vepres vel incultum siue nomen vigilie aut exaudiens vigilãtes

Samith. nomen temporale vel auditio peccati.

Samodi. nomina vel nominatiões.

Samoe. nomen vite vel exaudiẽs susceptionem.

Samathracia. audiens respõsionem vel audiens reuelationem seu auditio responsionis aut auditio reuelationis.

Samathraces. audiẽtes responsionẽ vel audiẽtes reuelationẽ seu auditores responsionum aut auditores reuelationum.

Samsari. nominatus ꝑnceps vel exauditor angustie.

Samri. nomen lacescens vel exauditio amaritudinis.

Samsame. nomẽ auditum vel famosa auditio.

Samson. sol fortis vel solis fortitudo seu sol coꝝ aut illuminans eos.

Samu. audiẽs vl' exaudibilis seu ibidem perditio aut ibidem exauditio.

Samua. audiens eũ: vel exaudibilis ei: siue ibidem perditio eius aut ibidem exauditio eius.

Samuel. nominatus deo vel postulatus a deo siue audiens deũ aut exauditio dei.

Samũ. audiens eos vel noiatio coꝝ

Samus. noiatus vel exaudibilis.

Samusathã. nominatus eis vel exautio coꝝ.

Samusathi. nominatus mihi vel exauditio mea.

San. dormiẽs vel securus: seu abundans aut egrediens.

Sanaballath. abundans vir tempore vel egressa deuoratio peccatoris.

Sanabia. dormiens dño vel egressio domini seu abundans domino: aut securitas domini.

Sanã. dormiens populus vel securitas populi: seu abundans eos: aut egressio coꝝ.

Sanan. dormiens domino vel egrediẽs gratia seu abundanter donatꝰ aut securitas gratificata.

Sanami. dormiens domino eis: vel egrediens gratia coꝝ siue abundanter donans eos aut securitas gratificationis coꝝ.

Sandicus. abundans cõpunctio vel egressio cõpunctionis.

Sanir. deus luminis vel deus lucerne seu leuans nouitatem aut nouitatem attollens.

Sapan. speculator vel labium eiꝰ siue iudicium superius aut barba supioris iudicij.

Sara. ꝑnceps vel carbo seu velamẽ aut angustia.

Sarra. idem.

Saraa. ꝑnceps eiꝰ vel carbo eius seu eiꝰ velamẽ aut angustia maloꝝ eius

Saraballa. ꝑncipatũ habẽtia vel carbonum deuorationes.

Sarabias. ꝑnceps patrũ dñi vel ꝑncipans domini patruus.

Sarad. descendẽs vel descensio: siue descendit aut vt descenderet.

Saraphat. incẽdens vel incendium.

Sarahe. ꝑnceps fratruꝫ vel velamẽ fraternum siue carbo suscipiẽs: aut angustia vite.

Sarai. ꝑnceps meꝰ vel carbo meꝰ seu velamen meũ aut angustia mea.

Saraia. ꝑnceps fuit vel ꝑncipãs dñs seu vinctus dño aut angustia dñi.

Saraias. ꝑnceps dñi l' ꝑncipãs dñs seu velamẽ dñans aut angustia dñi

Saraite. ꝑncipes vel angustiati: siue carbones aut velamina.

Sarar. porta vel candor seu cãtilena aut cantor introiens.

Sararim. porte eorum vel cãtantes eis seu cantilene coꝝ aut cantores introeuntes ad eos.

Sarasa. ꝑnceps tribulator l' ꝑnceps tribulatus seu ꝑnceps tribulationis aut ꝑncipatus tribulatio.

Sarasar. ꝑnceps fuit vel elatio angu

stie seu princeps tribulationis: aut prin cipans tribulationibus.
Sarath. vincens vel lepra: seu tribulatio aut morbus insanabilis.
Sarath. vincens venit vel lepra eius seu tribulans eum aut morbus insanabilis ei
Sarathan. lepra donata: vel victoria gratie: seu tribulans eos aut morbus eorum adueniens.
Sarathasar. vincens diuitem vel lepra diuitiarum: seu morbus insanabilem tollens aut tribulatio facturam suscitans
Sarathum. lepra mea vel tribulans me siue victor meus aut morbus insanabilis mihi.
Sarba. lepra vel morbus insanabilis
Sardis princeps pulchritudis vel principatus pulchritudo.
Sarcas. princeps tollens vel carbo sustollens: seu velamen facture aut angustia plasmationis.
Sarebias. princeps domini vel angustians dominus.
Sared. descendens vel descensio: siue descendit aut vt descenderet.
Saredite. descendentes vel descensiones siue descenderunt aut vt descenderent
Sareda. descensio eius vel descendens ei
Saredatha. descendens tempore vel descensio peccatoris.
Sarema. princeps sibilans vel princeps litigiosus.
Sarcon. princeps merens vel carbo inutilis: seu velamen tristicie aut angustia iniquitatis.
Sarepha. incensa vel incendium: seu tribulatio panis aut panis angustia nomen ex hebreo syroque compositum.
Sarelei. princeps vel angustiatus.
Sares. princeps vigilans vel princeps suscitans clationem angustie.
Sareth. vincens vel lepra. seu tribulatio aut reliquie principatus.
Sarphan. princeps incendens vel carbo incendij.
Sargan. princeps boni vel princeps virgulti.
Sargon: idem.
Sarigaur. rami vel propagines: seu princeps ramorum: aut princeps propaginum
Sarias. princeps domini vel principans dominus.
Sarim. hordeum vel cibarium: seu principans eis aut angustia eorum.
Sarion. princeps merens vel carbo inutilis: seu velamen tristicie aut angustia iniquitatis.
Sarith. reliquie vel princeps reliquiarum
Saronc. princeps meroris eorum vel cantans ei canticum tristicie.
Saron. princeps meroris vel cantans tristiciam.
Sarona: princeps tristicie, vel cantans tristiciam: seu princeps meroris eius aut cantilena tristicie eius.
Saronite. principes merentes vel cantantes tristiciam.
Saror. indutus vel indumentum: siue coangustans aut coangustatio.
Saroron. princeps montium: vel principans lumini: seu angustans pelles aut velamen iracundie.
Sarsathim. princeps cadaueris vel princeps ruine: seu princeps ruentium aut princeps cadentium.
Sarthan. princeps demolitorum eius vel princeps coangustatorum eius seu tribulans eum: aut coangustatio eius.
Saruch. lorum vel corrigia: seu dependens aut perfectio.
Saruia. vincta vel vinculum. seu angustians aut angustia.
Sasa: senarius vel longeuus.
Sasabasar: senarius infans vel longeuitas angustiata.
Sasagaci: senarius robustus vel longeuitas fortitudinis.
Sasai. senarius meus vel longeuitas mea.
Sason: ciuitas vel oppidum.
Sasonthamar. vrbs palmarum vel ciuitas amaritudinis: seu vrbs commutantium aut oppidum commutatorum.
Sathaim. libri vel librarij: siue historici eorum aut historie eorum.
Sathan. contrarius vel aduersarius seu transgressor aut preuaricator.
Sathanas. transgressor vel preuaricator seu contrarius facture aut aduersarius plasmationis.
Sau. digna vel eleuata: seu dignitas: aut eleuatio.
Sauce. cantionis vel cantilene.
Saue. digna vel eleuata: seu dignitas eius aut eleuatio eius.
Saupha. speculator vel speculatio: seu superessundens aut superessusio.
Saul. petitio vel expetitus: seu abutens aut abusiuum eorum
Saulite. petentes vel expetiti: siue abutentes aut abusiui eorum.
Saulus. temptatio respicientis vel temptationis securitas: siue abutens consilio aut expetitio festinationis.
Saura. dignitas magistri vel eleuatio magistri eius.
Sabacha. propago vel tabernaculum
Scharioth. merces vel mercedem accepit.
Spania. accinctio vel expeditio.
Spani. accincti vel expediti.
Sparthia. accinctio bona expeditio illuminationis.
Sparthiathe. accincti bene vel expedite illuminati.
Stachim. faciens cantilenas vel factor cantilenarum.
Stachim. faciens cantilenas eis vel factor cantilenarum eorum.
Starbuçanai: iudex contemptor gratie mee: vel speculator despiciens gratiam meam.

Hic e. post s.

Seba: statio vel eloquentia
Sebaste. vallans vel gyrans
Sebastianus. vallatus vel circuiens.
Sebe. statio vel eloquentia.
Sebedia. stat testans dominum vel statio serui domini.
Sebcia. stans iniquus dominus vel statio iniqui domini.
Sebemas. stat iniquus dominus vel statio iniqui domini.
Sebeon. stans merens vel statio dolens seu stat iniquitas aut eloquentia inutilis.
Sebethai. stans superior vel eloquentia pauida.
Sebia. stans dominus vel stans domino. seu sectans dominum aut sectator domini.
Sebihel. stans deus vel stans deo: seu sectans deum aut sectator dei.
Sebna. stans pulchre vel statio pulchritudinis

Sebim. statio maris vel sectatio eius mare.
Seboim. dãma vel caprea: seu caprea eorum aut dãmula eorum.
Seboleth. spica vel germinatio.
Sebom. damma vel caprea seu statio maris: aut sectatio eius mare.
Sebuhel: reuertens ad deum vel reuertitur ad eum deus.
Sechar: byssus vel cilitium.
Sechath. ramus vel propago.
Sechech: speculum vel speculatio.
Sechem. laborans vel humerosus
Sechemite. laboriosi vel humerosi.
Sechemas. varius dominus vel varietas domini.
Sechim. varius vel varietas.
Sechias. varius dominus vel varietas domini.
Sechiel. varius deo vel varietas dei
Sechimas. varius dominus vel varietas domini.
Sechothanoth. tabernacula filiarum vel obumbrans filias.
Sechri. ebrietas vel tabernaculum
Sechrona: ebrietas merens vel tabernaculum doloris eius.
Seccha. spine vl' cardi seu tribuli aut punctiones.
Sechin. fatuus vel fatuitas: siue isulsus aut infatuatus.
Secundus: eleuans vel eleuatus seu elatio vel eleuatio.
Seda. cibaria vel ex latere.
Sedada. cibaria testium vel ex latere seruitutis.
Sedecha: iusticia vel iustificatio.
Sedeche: iustificãs eum vel iustificatio eius.
Sedechias: iusticia domini vel iustificans dominum.
Sedeur. cibaria ignis vl' ex latere luminis.
Sedi. cibariũ meũ vl' ex latere meo.
Sedij. cibarium meum mihi vel ex latere meo meus.
Sedim. saliue vel amaritudines: seu nem⁹ amenũ aut amenitas nemoris
Sedius: cibarium festinantis vel ex latere consiliatoris.
Sadimihel. ex latere dei vel cibariuz quod est a deo.
Seddo. cibarium testium vel ex latere seuientis.
Sedrach. decor vel decorus.
Sedrachi. decus meum: vel decorus mihi.
Seducha: testimoniũ vel testificatio.
Sephana. humilis vl' campestris seu atterens eos aut attritio eorum.
Sephamoth. atterens mortẽ vel humiliãs mortuos: seu labium mortis aut iudicium mortuorum.
Sephan: speculatio vel aquilonaris.
Sephar: liber vel littera: seu librarius aut litteratus.
Sepharthalim. liber psalmorum vel volumen hymnorum.
Sepharuaim. libri ipi vel littere ipse seu librarij eorum aut ipi litterati eoruz
Sephat. iudicans vel iudicatio.
Sephata. iudicãs euz l' iudicatio ei⁹.
Sephathias. iudicans dominus vel iudicatio domini.
Sephala. humilis vl' campestris: seu vallis aut planities.
Sepher. libri vl' littere siue decus aut pulchritudo.
Sepheth. iudicium vel iudicatio.
Sepheus. spiculatus vel egrediens.
Sephi spiculatus vel vnipes.
Sephina: aquilo vel aquilonaris: seu temptans eos aut temptatio eorum.
Sephion. egrediens vel abditus: seu egredere os meroris aut egrediens os tristicie.
Sepho. spiculator vel bipes.
Sephon. specula vel aquilo. seu speculum aut archanum.
Sephonite. specula vel archanuz: seu aquilonares aut speculatores.
Sephor: auis vel spiculum: seu adherens aut placens.
Sephora. auis eius vel speculans eũ seu placens adhesit aut adhesio placuit.
Sephrai. placens signum vel adherens subterius.
Septhan. speculator humilis vel archanum responsionis.
Sephu: spiculum vel spiculator: seu bipes aut vnipes.
Sephutan. atterens naues vel attritio nauiũ: seu adumbrans iusticiam aut vmbraculum iusticie.
Segar. calidus vel minoratus.
Segim. spine vel tribuli: seu pungẽs eos aut punctiones eorum.
Segon: locutio murmurans vel loq̃la inutilis.
Segor: iunior vel paruula: seu calẽs aut meridiana.
Segur: spina paruula vel loquela inutilis.
Segur. iunior vel paruulus: seu calens aut meridianus.
Sephin. exitus vel exeuntes.
Seyr. hircus vel hirsutus: seu hispidus aut pilosus.
Seyra. hispida vel hirsuta: siue horribilis aut pilosa.
Seyrath. idem.
Sela. petitio vel vmbraculum: seu dimittens eum aut dimissio eius
Sela. semper vel in finem siue sempiternus aut in sempiternum.
Selachi. tollens sibimet vel temptatõ ambulantis.
Sella. petitio vel vmbra eius.
Sellai. petitio mea vel vmbraculum meum.
Sellata: petens dominuz vel vmbraculum domini.
Sellaite. petentes vel sempiterni. seu dimittentes eos. aut obumbracula eorum.
Selam: missus vel latus: a latere non a latitudine.
Selam. petitio vel sempiternitas: seu obumbrans eos aut dimissio eoruz.
Selcha. ramus vel propago: seu pacis suspirãs: aut pacificus erubescens.
Selebin: petens filios vel obumbraculum filiorum.
Selech. petens vel dimittẽs: seu vmbraculum aut sempiternitas.
Selecha. temptatio itineris vel tẽptatio ambulantis: siue obumbrãs eos aut sempiternitas eius.
Sellem. pacificus vel pacatus: seu pacificans: aut pacificatio.
Sellemite. pacifici vel pacati: seu pacificantes: aut pacificationes.
Selleman. redditus domino est.
Selemias: redditus dño: vl' redditio domini.

Selemi. temptatio respiciens trāsmi/grationem: vel transmigratio respi/ciens temptationem.

Selles. petitio vel pacificans.

Selethai. frutex vulturis vl' petitio d' norantis.

Seleucus. exiens aduocatus vl' exiēs aduocatio: seu tollēs semetipsos: aut itineris experimentum.

Seleucia. exiens aduocatio: vel exitus aduocationis: seu tollens semetipsaȝ aut itineris experimentum.

Selim. vulpes vel tollens: seu auul/sio aut dimissio.

Selma: sensus vel perfectio.

Selmai. sensus meus vel pfectio mea

Selmon: par vl' sēsus: seu fortis ima go: aut virtutis vmbraculum.

Selo. ve ei vel dimissio. eius: seu pe/tens eum.

Selom. auulsio vel diuisio: siue trās/latus: aut restituens.

Sellum. pacificus vl' pacatus: seu pa cificans: aut pacificatio.

Sem. audiens vel nomiatus: siue fa mosus: aut famosa auditio.

Sēma: nomen auditum vel famosa auditio.

Sema. idem.

Sēmaa: nomen auditum ei vel famo sa exauditio eius.

Sēmaia. nomen auditum domio vel famosa exauditio domini.

Semanoth. nomē humile: vel nomē humilitatis. seu nomen auditum: aut nominata auditio.

Semarith: nomen quesitum vel audi tio bonitatis.

Semath. nomen temporale vel exau ditio peccatoris.

Semathei. nomiati peccato vel exau/diti temporaliter.

Semadabe. nomen scitum vel nomē auditum seu nois auditio. aut nomi nis scientia.

Seme. audiēs vel auditio: seu nomē aut nominatio.

Semeber: nomen fontis vel exaudi/tio putei.

Semedab. nomen pditionis vl' ibi p ditio: seu nomen auditionis: aut ibi/dem exauditio.

Semegar. ibi aduena vl' ibi colon⁹ seu auditio aduene: aut nomē aduenaꝝ

Semei. audi mihi vel audi me: seu no men meum: aut auditio mea.

Semeias. audiens dominum vel no minatus domino.

Semeitici. nominati mihi vel exaudi tores mei.

Semel: sol vel idolum. Et notanduȝ q3 h' nomen in hebreis voluminibus quasi sermo latinus fit a similitudie. Unde et simulacra dicunt ipsa idola quasi simulata.

Semelias. idolum domini vel sol do minicus.

Semer. nomen amarum vel exaudi/tio amaricationis:

Semerias. coniunctus domino vl' cu stodia domini.

Semeron. vepres doloris vel terra i culta merentium: seu nomen magi/stri dolentis: aut audiens magistruȝ inutilem.

Semes. sol vel fons solis: seu māda/tum humile: aut mandatum humili tatis.

Semi. nomen auditum mihi vel fa/mosa exauditio mea.

Semida: nomen meum scitum vl' no men meum auditum: seu nominis mei auditio: aut nomen meum sciē/tia.

Semidabe: nomen meum scitum vel nomen meum auditum: seu nomen meum auditio: aut nomen meuȝ sci entia.

Semidate. nomina mea scita vel no/mina mea audita: seu nominuȝ meo rum auditiones. aut nominuȝ meo rum scientie

Semir. vepres vel incultum: seu ter/ra spinosa: aut terra inculta.

Semiramoth. nomen meum videns mortē: vel auditio mea visio mortis

Semoth. nomen mortuum: aut audi tio mortis.

Semna. nominatus vel exaudibilis

Senneser. blasphemus: vel blasphe/mia.

Sennoth. nomina vel auditiōes. seu nomen signi: aut exaudita responsio

Semram. audiens nomen excelsum vel famosa auditio exaltationis.

Semiramite. audientes nomia excel sa: vel famose auditiones exaltatio/num.

Semri. nomen lacescens vel auditus amarus.

Semron: nomē ei⁹ vl' auditio ei⁹ seu custos vidit: aut visionis custodia.

Semromarom: nomē amaretristicie vel audiēs amaꝝ merorē seu custos amari meroris: aut custodiens me/rorem amaritudinis.

Semsai: audiens nomen salutis vel famosa auditio saluatoris.

Semsbi: sol me⁹ vl' illuminatio mea.

Sen: dentes vel abundantia: seu sup vulnus: aut amphora temptationis

Senna. voluntas vel mandatuȝ: seu voluntas mandati: aut mandatū vo luntatis eius.

Sena: tollens vel angustia: siue de⁹ eius: aut abundantia eius.

Senaa: tollens eū vel angustia ei⁹ seu super vulnus eius: aut amphora tē ptationis eius.

Sennaab: voluntas patris vel man datum paternū: seu volūtas manda ti paterni: aut mandatum voluntatis paterne.

Sennaar: fertilis vel fetor eorum: si/ue excussio dentium: aut dentiū va/cue factio.

Sennacherib: tollens deserta vel al/leuans desertionem.

Senam: deus populi aut angustians populum: seu tollens eos: aut abun dantia eorum.

Sennaser: voluntas diuitiarum: vel mandatū beatitudinis.

Sene: deus eius vel angustians euȝ seu tollens eum: aut abundantia eius.

Senech: cymbalum vel tinnitus.

Senesarma: tollens rubrum vel tem ptationes tollens.

Senim: voluntas mandati eoruȝ vel mandatū voluntatis eorum.

Senron: nomen videns vel custos nominis.

Sensbi: sol meus vel illumiatio mea

Sennus: dentes mouēs vel ampho ra tēptationis commote.

Seon: color vel calidus: siue germen
qđ non est: aut germen inutile.

Seon: temptatio lacescēs vel allocu/
tio inutilis: seu germen temptatum
aut germinatio temptationis.

Seor: calens vel paruulus seu mior
aut meridianus.

Seorim: minorans eos vel caliditas
eorum.

Sephi: speculatus vel vnipes mol/
lis.

Sephima: spiculum fractum.

Seraphin: ardor vel incēdiuʒ seu ar
dentes aut incendentes.

Seraia: princeps domini vel angu/
stians dominum.

Serabias: idem.

Serefer: princeps principum vel an
gustians principes.

Sereth: princeps vel lepra seu tribu
latio aut reliquie principatus.

Sergius. princeps vallis vl' pnceps
hortuli seu pnceps horti hūiliati aut
angustians hortū humiliatum.

Serim: principans eis aut angusta
eorum.

Seron: princeps meroris vel cantās
tristitiam.

Ser. carbo murmurātiū aut āgustia
inutilium.

Serua: vinculum vel angustia.

Seruch: loruʒ vel corrigia siue depē
dens aut perfectio.

Seruia: victus vel vinctio seu āgu/
stians aut angustiatus.

Sesa: temptatio vel farinatus siue lō
geuus aut egrediens.

Sesach: manus vel byssus seu man⁹
sacci aut saccus byssinus.

Sesai: egrediens mihi vel lōgeuitas
mea seu farinatus meus aut tempta
tio mea.

Sesamor: tēptatio vrgens vel egres
sio attrectans.

Sesan: tēptatio domi vl' egressio gr̄e

Sesban: tribulatio veniēs vel tribu
lator edificationis.

Sesbalar: tribulator vel tribulat⁹ seu
tribulans aut egrediens.

Sesima: egressio mortificationis vel
egressum est os tristitie.

Sesion: egressio tristis oris vel egres
sum est os tristicie.

Seth: ponens vel positus seu posuit
aut resurrectio.

Seth: semen vel germē seu germen
aut poculum.

Sethar: poculū suscitans vel germē
vigilie.

Sethi. spīe vel germīa seu positiōes

Sethri: exactor meus ve abundantia
mea seu diuertēs mihi aut diuerticu
lum meum.

Sethrai. seminans magister meus vl'
resurrectio magistri mei.

Seethim: spine vel germina seu po/
sitiones.

Seema. loquēs vel tentoriū seu vul/
pecula clamans aut tabernaculum

Sene. loquentes vel tētoria seu vul/
pecule clamantes aut tabernacula.

Scenophegia. tentorioꝝ occursio vl'
tabernaculorum solennitas.

Scena. vulpecula hec vel tabernacu/
lum ipsum.

Sephanus. corona vel norma nostra
seu iudicans nos aut speculator nr̄

Stephanus. regula vel coronat⁹. seu
speculans aut ioculatio.

Stephana. corona vel norma nostra
seu iudicās nos aut speculatrix nr̄a

Stephana. regula vel corona: seu spe
culans aut iaculatio.

Hic. i. post. s.

SJa: dormitatio vl' indigētia seu
dormitantes aut indigentes.

Sia. dormitans ei vel indigen/
tia eius.

Siaba. indigens patre: vel dormita/
tio patris.

Siai. dormitās mihi vel idigentia mea

Siam. sitis vel sitiens: seu dormitās
aut indigentia eorum.

Siba. recte vl' ꝯuersio: seu vēit egres
sus aut venit egressio.

Siban: rectitudo domi vl' ꝯuersio gr̄e

Siboim. rectus vl' cōuersus: seu egre
diens eis aut conuersio eorum.

Siccha. insania vel ebrietas.

Siccharij. ebrij vel insani.

Sichar. penitens vel penitentia.

Sichar. ramus vel conclusio: seu bys
sus aut cilitium.

Sichelech. dfecatio vocis adducte vl'
adductio vocis defecate seu effūdēs
sextarium aut effusio sextarij.

Sichem. humerus vel humeri: seu la
bor aut laborantes.

Sicher. ebrius vel ebrietas.

Sichera: ebrius ei vel ebrietas eius.

Siecileg. effundens sextariuʒ vl' effu
sio sextarij: siue defecatio vocis ad/
ducte aut adductio vocis defecate.

Sicilia: ponderosa vel laboriosa.

Sicilienses. ponderosi vel laboriosi

Sichima. hūerosa vl' laboriosa. Ipsa
est que est ⁊ sichim. sed i latinum ⁊
grecum sonum vertitur vt sichima
pronuncietur.

Sichim: humerosi vel laboriosi.

Sicione: pondus doloris vel laborio
sa iniquitatis.

Siculus: pondus consilij vel labor fe
stinationis.

Sichem: ꝯiunctus vel venatio fontis
vel taciturnitas.

Sidon: salus vel tacens seu saluans.

Sidonij: salui vel tacentes: seu saluā
tes aut taciturnitas.

Sidon: venatio vel cōmotio: seu vēa
tio tristicie aut cōmotio iniqtatis.

Sidama: cōmouens eum: vel venatio
eius: seu cōmouēs tristiciā ei aut ve
natio iniquitatis eius.

Sidoma: venatio vel cōmotio: seu ve
natio meroris aut venatio inutilis.

Sidomij: venantes vel cōmouentes
seu venatores meroris aut venātes
inutile.

Sidrac: decor vel decorus: seu decus
meum aut decorus mihi.

Siene: sitis vel sitiēs: seu dormitatio
aut indigentia.

Sienenses: dormientes vel sitientes
seu idigentes aut indigentie.

Sihab: superatollens vel supattollē.

Sila: missus vel missio.

Silam: missio eius vel missio eoꝝ.

Silas: missa plasmatio vel missioneʒ
sustollens.

Sillem: recens vel nouus: seu recen/
ter: aut nuperrime.

Silliti: missus mihi vel missio mea.

Sila: auulsio vel vbi est ipsa.

Silo: auulsio vel translata: seu dimis/
sio aut restitutio.

Silonite: auulsi vel vbi sunt ipsi.

Silonite: transferentes vel auellẽtes seu dimittentes aut restituti.
Silloa: missus vel missio: seu missus ei: aut missio eius.
Siloe: idem.
Siloam: missus eis vel missio eorum
Siloni. transiens vel auellens: seu dimissio aut restitutio.
Silonite: transferentes vel auellẽtes seu dimissi aut restituti.
Siluan⁹: missus frater vl' emissio ad fraternitatem.
Simmaa. exauditio vel exaudibilis.
Simmach⁹ exaudit⁹ vel exaudibilis.
Simmaith: mortificãs vel mortificatio: seu mortificatus aut quicũq; moritur.
Symeon: audit⁹ vel exaudibilis: seu audiẽs merorẽ aut nomẽ habitaculi
Symeonite. audiẽt vel exaudibiles: seu audiẽtes tristiciam aut nomina habitaculorum.
Symon: obediẽs vel obediẽtia: seu ponẽs tristiciã aut auditor meroris
Simpalma vocum copulatõ vel vocum cõuenientia.
Simuth: locus vel loca.
Sin: temptatio egrediẽs vel egressio temptationis.
Sin: dẽtes vel dentosi. seu super paruulis aut amphora temptationis.
Sin: rubus vel odium seu mandatũ aut egrediens.
Sina. dentes eius vel dentiũ ei⁹. seu super vulnus eius aut amphora temptationis eius.
Sina mẽsura vel mandatũ. seu rub⁹ eius aut odiens eum.
Sina. temptatio egrediens mihi. vel egressio tẽptationis mee.
Sinai. mensura mea vel mandatum meum. seu rubi aut odia plurali numero.
Sinai. dẽtes mei vel dentiũ meorum seu sup vuln⁹ meũ aut amphora tẽptationis mee.
Sincus. egrediẽs vel odiosus. seu leuans me aut alleuatio mea.
Singagma. doctrina vel institutio.
Sinichien. victori deo palma. vel victoria dei triũphus.
Sinchichen. loquẽs vel loquela. seu charitas.
Sion. specula vel semen eius.
Sion. mandatũ vel numen siue speculũ aut speculatio.
Sior. paruulus vel turbulẽt⁹ seu turbidus aut firmamentũ nouũ.
Sior labanath paruulus candidatus vel firmamentũ noue albedinis.
Sir. aula vel lebes quã vulgo ollam vocant idest chaldariam.
Sira. aula eius vel lebes eius.
Sirath. murus vel maceria.
Siracusa. murus gladij vel maceria leticie.
Sirasirim. cantãtia cantica canticorum.
Syria. ara vel humecta seu sublimis aut sublimitas.
Syrij. are vel humecti seu sublimes. aut excelsi.
Syrophenissa. alte cõuersa mulier vl' sublimitas conuersionis assumpte.
Sirtes. tribulatiões vel angustie. seu potiões aut tractatiões. Sirtes. n. a tractu salustius dicit appellari.
Sis tẽptatio vel farina siue egrediẽs ei. aut longeuitas eius.
Sisai. tẽptãs me vel farina mea. seu egrediẽs mihi aut longeuitas mea.
Sisam. tẽptãs eos vel farina eorum seu egrediẽs eis aut lõgeuitas eorum.
Sisara. equi visio vel exclusio gaudij seu tollens cedentem aut excludens gaudentem.
Sissiriel. timẽs deũ vel benedict⁹ dei
Siuram. dignitas vel elatio.
Sizilia. ponderosa vel laboriosa.
Siziliensis ponderosi vel laboriosi.
Sithia. vulpes illuminata vel tẽtoriũ illuminatũ.
Sithe. vulpecule illuminate vel tabernacula illuminata.
Sitopolis. vulpes illuiata ciuib⁹ vel vulpecule illumina ciuitas.
Sitopolite. vulpecule illuminate ciuibus vel vulpib⁹ illuminati ciues.
Smirna. cõsumatio amaritudinis vl' amaricatio consũmata.
Smirnei. consũmati in amaritudine vel amaricati in cõsumatione.
Smirne. cantans canticum vel cantatio eorum.
Smirnẽses. cantãtes cantica vel cantationes eorum.

Hic. o. post. s.

So a. saluans eum vel locutio eius.
Soar. pusill⁹ vl' pusillanimis seu pusillitas aut pusillanimitas.
Soba. serra secans in ea vel mandatum in ea.
Sobab. conuertens vel conuersio.
Soboba. conuertens eum vel cõuersio eius.
Sobach. simplex vel columbaris seu conuertẽs te aut conuersio tua.
Sobai. serra mea secans vel mãdatũ meũ in ea.
Sobal spica vel vectes ad portandũ. seu vana vetustas aut vanitas vetustatis.
Sobi. serra secans me vel mandatum in me.
Sobnas. sedẽs vl' sedes seu diuertẽs aut diuerticulũ.
Soboch. irretinens conuersio.
Sobochai cõuersio mea vel incendiũ meum vel irretinens vulturem aut conuertẽs deuoratorem.
Socha. ramus vel propago.
Sochat. rami vel propagines.
Socho. ramus vel humilitas seu vmbraculum.
Soccho. idem.
Sochot. tentoria vel tabernacula. seu rami aut humilitates.
Soccothbenoth tentoria filij respõdẽtis vel tabernacula filij temporalis.
Sodac: excludens vel lat⁹ a latere nõ a latitudie seu archanũ aut exclusio.
Sodada latus eius vel excludens cũ seu archanũ eius aut exclusio ei⁹.
Sodi. latus meũ vel archanũ meum seu exclusio mea.
Soddi. idem.
Sodoma. pastio silẽs vel declinatio eorum.
Sodoma. fulua vel sterilis seu cecitas aut pecus silens.
Sodomie. pastiões silẽtij vel declinationes eorum.
Sodomite. fului vel steriles seu ceci: aut pecora silentia.
Soem. gyrus vel expectatio eorum.
Soen. gyrus vel expectatio.

Socne: gyrus eiꝰ vel expectatio eoꝝ. ſiue expectans eos.

Soer: expectãs vel expectatio: ſeu gyrans aut circũdatio.

Sophat: irretitus vel euiſceratus ſeu irretitio aut euiſceratio.

Sophai ſpeculum meum vel ſpeculator meus.

Sophan atterens vel attritio ſeu vmbraculũ aut vmbratio.

Sophar. ſpeculãs eũ vel ſpecule diſſipatio: ſiue diſſipans ſpeculatorem aut ſpeculatorẽ videbo.

Sophech: iudicans vel diiudicatio.

Sopher: liber vel narratio.

Sophera: narrans eũ vel liber eius.

Sopherech liber vite vel narratio pauoris.

Sophim: ſpeculans eos vel ſpeculator eorum:

Sophonias ſpeculum domini vel cognitor archanorũ dei.

Sophonias. abſcondens dominum vel abſconditus domino: ſeu ſpeculans dominum: aut ſpeculator domini.

Solemtes: auellens vel dimittẽs ſeu auulſio aut dimiſſio.

Solomuth. temptatio reſpiciens trãſmigrationẽ.

Somer: cuſtos vel cuſtodia ſeu cuſtodiens aut cuſtoditus.

Somorias: cuſtos domini vel cuſtodiens dominũ.

Sompthophanee. ſaluator mũdi vel abſconditorũ redemptor.

Son: pecus eoꝝ vel dentes eoꝝ.

Son pupilla eoꝝ vel ſecũdus eis ſeu coccus eoꝝ aut coccinũ eorum.

Sonar: coccinea vel ſubſiſtẽs eis ſeu pecora eorũ aut pecora rubea.

Soni. pecus vel dentes.

Soni: pupilla mea vel dentes mihi. ſeu coccus meus aut coccinũ meum

Sonũ. pupilla eorũ vel ſecundus eis ſeu coccus eorũ aut coccinũ eorum.

Soon ciuitas vel oppidũ.

Soonthanis. ciuitas egypti vel oppidum mandantis humilia.

Soor: petra puſilla vel fortis puſillanimis: ſeu mane plaſmatꝰ aut anguſtiatus fortiter.

Sooria pecora puſilla vel domini plaſmatio.

Sopthim: liber iudicum vel liber iudicantium.

Sor. plaſmatus vel anguſtiatus.

Sor: petra vel fortis ſeu tyrſꝰ aut meridianus.

Sorarath. hoſtes tui vel hoſtium tuorum: ſeu inimicorum tuorũ aut bellantium contra te.

Soreth: bona vel optima ſeu electio: aut eligens dona optima.

Soreth. bona vitis vel optima vinea ſeu electa vitis aut vinea electionis.

Sori: petra mea vel robur meũ: ſeu plaſmatus mihi aut anguſtia mea.

Sorim: horreũ vel cibarium: ſeu rorans eos aut plaſmatio eorum.

Soſipater: ſaluãs diſperſos vł narrãs diſperſionem.

Soſthenes: ſaluans eos vel ſaluans in tempore: ſiue gaudij dator aut da mihi gaudium.

Soſthratus ſaluans diſperſos vel ſaluans in tempore.

Sotha. archanũ vel excluſio.

Sothai archanuꝫ meum vel excluſio mea.

Sothelrei. radicans ſignuꝫ vł radix ſubterior.

Sothites: archanꝰ vel excludens.

Stoici: facientes cantilenas vł in porticibus diſputantes.

Hic. v. poſt. s.

SV: ſalus vel ſaluator.

Sua: ſalus eius vel ſaluãs eũ

Suaa: ſaluans eum vel ſaluator eius.

Sual: reddens vel ſaluans: ſeu ſalus aut redditio.

Suar: ſaluator ſuſcitans vel ſaluationis vigilia.

Suba: incendens vel incendiuꝫ: ſeu conuertens aut conuerſio.

Subach frutetum vel condenſum.

Subachai: frutetum meum vel condenſio mea.

Subabel: conuerſus deo vel incendium dei.

Sobochai: irretiens vel irretitꝰ: ſeu incendiũ meũ aut cõuerſio mea.

Subba: excelſus vel ſublimitas.

Subna: ſedens vel reuertens ſeu ſedes aut reuerſio.

Subnã. ſedens eis vel reuerſio eorum.

Subnel: conuerſus deo vel incendiũ dei.

Suchna: obumbrans eum vł tabernaculum eius.

Suddi: archanum meum vel de latere meo.

Sue: loquens vel locutio ſeu cantãs aut cantilena.

Suph. rubrum vel ſcirpus: ſeu ſpeculum aut effuſio.

Supha. ſcirpus eius vel rubrum ei ſeu effundens eũ aut ſpeculatio eiꝰ.

Supham. atterẽs vel attritio: ſeu vmbraculum aut vmbratio.

Suphamite atterentes vel obumbrãtes: ſeu attritiones aut obumbracula.

Suphan. atterens vel effuſio gratie ſeu vmbraculũ aut obumbratio.

Suphaphin. atterens naues vel ad umbraculum roſtrorum.

Supherethe. vanitas vite vel irritũ pauoris.

Suphim. vnctus vel vnctio: ſeu effũdens eos aut ſpeculũ eorum.

Suphir: vanitas vel irritum.

Supham. ſaluãs eos vel ſaluatio eorum.

Suphamite, ſaluantes eos vel ſaluationes eorum.

Sui. loquens vel locutio.

Suithes. idem.

Sun. petra vł lapis durꝰ aut durities

Sunam. lapideus populus vel duritia populi.

Sunamite. lapidei populi vel duritia populorum.

Sunamith. mortificata vel mortificatio. ſeu mortificans: aut quicũqꝫ morietur.

Sunamit. miſera vł captiua ſeu mortificans aut mortificata.

Sunem. coccinum vel coccineuꝫ. ſeu dentes aut elatio dentiũ.

Sunen. lapideus oculus vel duritia fontis.

Suni. petra mea vel lapis meus. ſeu durus mihi aut duritia mea.

Sunite. petre mee vel lapides mei seu duri mihi aut duritie mee.
Sur. murus vel robustus. seu contiuens aut directus.
Sur. angustia vel acerbitas. seu directio aut continentia.
Suri. angustia mea vel exacerbans seu murus meus directus aut continentia mea robusta.
Suriel. acerbans deum vel angustia dei.
Suribel. murus dei vel robustus deo seu continens deum aut directio dei
Suribelli fortis meus deus vel angustians me deus seu deus continens me aut deus directio mea.
Surisadde. fortis dominus vel contiuens mea vbera seu murus acerbus aut directio angustiarū.
Surisaddai. fortis dominus meus vel continentia vberū meorū siue murus acerbitatis mee aut directio angustiarum mearum.
Sua. gaudium vel leticia.
Susa. leta vel gaudens. siue gaudium aut leticia.
Susach. letus vel gaudens cilitio seu gaudiū aut leticia cilitij.
Susachim. letus vel gaudens cilitio eorum seu gaudium: aut leticia cilitij eorum.
Susan. gaudium boni vel leticia gratie.
Susanna. gaudium gratie vel leticia responsionis.
Susanna. lilium vel gratia seu obtētus lilij aut obtinuit gratiā.
Susannethanci. lilium possidentes vel gratie emulatores seu gaudium boni humilis. aut leticia grate emulationis.
Susi gaudium meum vel leticia mea siue obtinuit equū. aut obtinuit equitationem.
Susis gaudium viri vel leticia assumpta. seu reuertens mihi aut reuersio mea.
Susis gaudiū ꝯsilij vel leticia estimātis. seu obtinuit equum aut obtinuit equitationem.
Suthala. radix vel radicans.
Suthalam. radicatus eis vel radicatio eorum.
Suthalaite. radicantes vel radicati.
Suthale. poculum mixtum vel spina madida seu spina viridis aut spinarum madidatio.
Suir. faciens ignem vel augens incendium.

Sequitur de incipientibus a littera. T.

T Aaph pauor vel super seu pauidus aut superior.
Thabath. bona vel bonitas.
Tabeth. occidens vel interficiēs. seu occisio aut interfectio.
Tabebel. bonus deus vel bonitas dei.
Tabenensiothe. occidētes vel interficientes: seu occisores aut interfectores.
Tabita. dāma vel caprea.
Tachos. silens vel silentiū.
Taddeus. apprehendens principem vel apprehensio principis.
Taphath. aduentus parui uli vel paruulus veniet.
Taphia. claudicās vel claudicator seu vitā remittens aut remissio vite.
Taphne. malum ab arbore nō a malitia vel tympanū apertum. seu tympani apertio aut tympanum adaperiens.
Tala. ros vel irroratio.
Talā. irrorans eos vel irroratio eorum.
Tala. ager vel appensio eorū.
Tallā. appendēs eos vel ager eorum.
Tamath. pars perfecta vel perfectio partis seu datum cōsumatum aut cōsumatio data.
Tanameth. cōsolator vel consolatus seu consolans aut consolatio.
Tapsophs. specula vel speculum seu speculator aut speculatio.
Tarela. videns terebinthum vel visio arbuscule.
Targal. explorator vel exploratio seu sciens iugum aut scientia iugi.
Tartban. superfluus vel elōgās siue turturem dedit aut turturis datio.
Tau. signum vel subter seu signatus aut subterior.
Tarchonitidis. cogitans tristiciam: vel cogitatio tristicie.

Pic. e. post. t.

T Ertius. adiungens vel adiūctio. seu applicans aut applicatio.
Tertullius: ager eorum vel placens stercore.

Pic. i. post. t.

T Iberius. videns vel bonus seu videns eum: aut bonitas eius.
Tiberiadis. visio vel bonitas: seu videns testimonium aut bonitas testificationum.
Tiphonius. gehēnalis dolor vel latitudo iniquitatis.
Tigris. velox vel velocitas.
Timon. ruminās vel pinguedo seu pinguis aut ruminatio.
Timotheus. beneficus vel beneficiū seu benefaciens aut beneficientia.
Tyrannus. continens eos: vel confortatio eorum.
Tyranni. continentes eos vel cōfortationes eorum.
Tyrus. angustia vel tribulatio seu plasmatio aut fortitudo.
Tyrij. plasmati vel tribulati seu fortes aut angustiati.
Tithicus. tacens vel taciturnus seu silentium aut taciturnitas eius.
Titus. querens vel bonus siue lutū: aut lutatus.
Triphena. innuens vel reuertēs seu nutus aut reuersio.
Triphosa. clara vel perspicua seu clare videns aut perspicue attendens.

Pic. o. post. t.

T Ob. bonus vel bonitas.
Tobias. bonus domino vel bonitas domini: seu ductus ad luctum: aut conuersus ad vniuersa.
Tobis. bonus vir vel bona assūptio
Tophel. ruina vel cadens seu tractās aut irruens.
Topazion. bonum testamentum vel bonitas testamenti.
Troane. seruiens vel seruitiū: seu requies aut latitudo.
Trophimus. dissoluēs vel dissolutus

seu dissoluēs thalamo: aut dissolutio thalamorum.

Hic.u.post.t.

Tubal: ductus ad luctū: vel cōuersus ad vniuersa.
Tubal: deserēs: vel desertus seu deserens: aut delatus.
Tubalchaim. ductus ad luctū lamētationis vel cōuersus ad vniuersa acquisitionis.
Tubalchaim deserēs possessionē vel deserēs lamētationē: seu delatꝰ possessioni: aut desertꝰ acqsitiōi. Hucusq; per simplicem.t. litterā idest sine aspiratiōe lecta sunt pncipia noium exinde que sequunt aspiratione addita legenda sunt.

Hic.ha.post.t.

Thaamath dator indignatōis aut bilis vl' dedit indignationē aut bilē seu data ē bilis ei: aut data est ei indignatio.
Thaan diues bona vel pauidꝰ gratia
Thaas sup vel pauidus: seu diues: aut superior.
Thaasar. diues vel diuitie: seu pauorem suscitans. aut superius vigilās.
Thabee. bonus occisor. vel bene occidens: seu bene occisus aut bona occisio.
Thabelias. bonus deus dominꝰ vel bonitas dei domini.
Thaberne. bona visio. vel bone visiones.
Thabiana. bona donatio vel bonitas gratificationis.
Thabianci. bene donantes: vel bene gratificati.
Thabor. veniat lux vel veniat lumen seu aduentus luminis: aut lucis accessio.
Thabrēmon. bene sublimis: vel bona cōgregatio seu bonꝰ ad videndū aut bonitas visionis eoꝝ.
Thachasim. statere appensio: vel silētium eoruz.
Thadal. pnceps appendēs. vel principis appensor. seu pnceps appēsus aut pncipis appensio.
Thaphiphu. claudicans labilis vel tympanum aperiens.
Thaphnas signum opertū vel signi opertio: seu stupēs os serpētis. aut insanum os serpentiū. ab ore intelligendū est non ab osse.
Thaphnes. idem.
Thaphnathsare numerās operimētū nouū vel numerus operimēti noui
Thaphua. tympanū aperiēs vel tympani apertio.
Thai. pauor meus vel supior mihi.
Thai duo vel bini siue duo aut bina.
Thala. appēsio vel appēdēs seu irrorans: aut irroratio.
Thalamig ex ipso vl' p semetipso. seu ipsemet rūdit sibi aut sibimet responsio eius.
Thalassa appēdēs facturā vel appensio plasmatiōis seu irrorās facturaz aut irrorās plasmationē.
Thalasar. appēdit pncipē vel appensio pncipis. seu irrorās pncipē. aut pncipis irroratio.
Thale appēsio vel appēdēs siue irrorans. aut irroratio.
Thallim psalmi vl' hymni seu laudes aut laudationes.
Thabitacumi. puella tibi dico surge. Syrū est non hebreū.
Thalme. sulcus vel sulci. seu dependens aut suspensio.
Thalma. sulcus meꝰ vel sulci mei siue appēdēs me. aut suspēsio mea.
Thamar. palma vel amara seu cōmutans aut cōmutata.
Thāmas. cōsumātes vel cōtēnētes. siue cōtēptus aut cōsumatio.
Thāna numerꝰ vel fidelitas seu fidelis eis. aut cōsumatio eoꝝ.
Thānas. numerus vel deficiēs. seu vectans facturā aut cōsumatio plasmationis.
Thānatha vectans exploratores odoris vel vectans exploratores ascensionis.
Thānathei. vectantes exploratores odoris. vel vectantes exploratores ascensionis.
Thānathsara numerās operimētum nouū vel numerꝰ operimenti noui.
Thānes. numerꝰ vel deficiēs seu fidelis ei. aut consumatio eorum.
Thamni. numerans mihi vel consumatio mea.
Thana. humilis vel respondens. seu responsio. aut humilitas.
Thaana humilis e s vel respōsio eiꝰ.
Thanath. respondit tibi vel humilitas ad te. seu humilis tibi aut responsio tua.
Thanaias. humilians virum vel respondens assumptioni.
Thanath humilis vel respondēs seu humilitas. aut responsio: aut cōsolatio petitionis.
Thanathselo: humilitas dimissionis vel consolatio petitionis.
Thanis: mādās humilia vl' mādans humilitatē seu mandatū humile: aut mandatū humilitatis.
Thanthānei: rūsio fidelis mihi vl' humilis explorator ascensionis mee.
Thapsa: speculū vel indignatio.
Thapsar. speculū vigilie vl' indignationem suscitans.
Thapse. indignās vel indignatio seu sedes offendēs aut sessio offendiculi
Thara. pascens vel pastio: seu explorator odoris. aut exploratio ascensionis.
Tharacha: superfluus eius: vel elongans ab eo: seu supfluens eius: aut elongatio eiꝰ.
Tharasim: idola vel imagines: seu figure: aut imaginationes.
Tharana: nequā in dono vel abigēs gratiam.
Tharthat. superfluus vel elōgās: seu superfluitas. aut elongatio.
Thardema. grauis aut profundꝰ sopor vel grauitas aut profunditas soporis.
Thare. abactor vel depulsor seu neqꝫ aut nequitia.
Tharei. nequā aut nequitie seu abigētes: aut depellentes.
Tharei: pascens me vel pastio mea: seu explorator odoris mei: aut exploratio ascensionis mee.
Tharearsa: liber duodecim prophetarum.
Thares. explorator gaudij vel explorator leticie: seu gaudiū abigens aut leticiam.
Tharsis. explorās gaudium vl' explorans leticiam: seu dissipans speculū

aut dissipatio specule.
Tharsenses: exploràtes gaudiũ vł ex ploràtes leticiã: seu dissipàtes specu lũ: aut dissipatores specule.
Tharsum: exploratio gaudij vel dissi patio specule.
Thasi. positus mihi vel positio mea.
Thau: cõsumans vel cõsumatus: seu cõsumator: aut cõsumatio.
Thracia: requies vel latitudo.
Thraces: lati: vel requiescentes.
Thramathe seruiẽs dono vel dissolu tio donationis.
Thrasce dissoluẽs thalamos vł disso lutio thalamoꝝ. Hic. he. post. t.

Thebaida: ꝯuersa vł ꝯuersio
Thebacth. cõuertẽs tẽpꝰ vel conuersio peccatoris.
Thebath bonũ vel bonitas siue ꝯuer tẽs delinquẽtẽ: aut cõuersio pctõris
Thebel: insulsus vel insipiens.
Thebes: facta mea vel mea fuerunt.
Thebeth bonꝰ pauor vł bonitas vite
Thebin. palea mea vel oua feri.
Thebin: bonus mihi vel palea mea.
Theboleth: spica palee vel insulsitas germinationis.
Thebon: palee. vel sulsitas.
Thecbel. statere appensio vel appẽsũ est in statera.
Tecboe: tuba canẽs vel buccinator.
Thecua: tuba vel buccina: seu sonitꝰ aut percussio.
Thecuã tube vel buccine: seu sonan tes: aut percutiẽtes.
Thecuem: idem.
Thecuecuite: idem.
Thecuath: buccina delinquẽs vł per cussio peccatoris.
Thecuan patiẽs vel patiẽtia. seu ꝑcu ciens eos: aut buccina coꝝ.
Thedor: parillus vel infixio.
Theẽ. meridianꝰ vel statera mẽsure.
Theglath: trãsmigrãs vel trãsmigra tor. actiua significatiõe intelligẽdũ ẽ idẽ alios faciens trãsmigrare.
Theglathphalasar trãsmigrãs cadẽ tem principẽ vel trãsmigratio cadẽ tis principis.
Theglathphalisar: idem.
Theben. statera mensure. vel statera mensurata.

Thebenite. statera mẽsurata vel sta tera mensurationis.
Thelabin. dispersi vel dispergentes seu dispersio aut dispersiones.
Thelame agger aqꝫ vel riui fluuioꝝ
Thelassar: appendens principem vł appensio principis.
Thelem. ros eoꝝ vel agger aquarũ.
Thelmelathelarsa: agger aquaꝝ di spergentiũ solẽ vel riui fluuiorũ di spergentes illuminatos.
Thelmon: ros doni vel irroratio re quie centis.
Thelmũ: ros doni vel irroratio rege scentium.
Thema: auster vel africus seu austra lis: aut meridianus.
Theman: auster vel africus:
Themana. auster eiꝰ vel africꝰ eius.
Themani. auster meꝰ vel africꝰ mihi.
Themanites: australis vel africanus ab africo non ab africa.
Thẽna. vectans vel defectio.
Themor: smirna vel cõsumatio ama ritudinis.
Themora. smirna eiꝰ vel consũmatio amaritudinis eius.
Themorites. smirnensis vel cõsũma tus in amaritudine.
Thena. castra vel donata seu donatio nes aut dona eoꝝ.
Thenath. castra fris vel dona fletuũ.
Thenath. ficus vel amygdalũ.
Thenoemeth. ꝯsolatꝰ vel consolatio.
Theodas laudãs vel laudatio seu si gnũ capiẽs aut captura signaculi.
Theodarꝰ laudãs vel laudatio.
Theophilus cõuertẽs vel cõuersus. seu sursũ ferẽs aut sursũ portatꝰ.
Therath. ꝑculus vel elongatus.
Theraphi. idola vel incẽdia siue figu re aut imaginationes.
Therchath. subuertẽs vł subuersio.
Therphala. subuersiõe cadẽs vel ex plorata diuisio.
Therphalei. exploratores diuisi vel subuersione candentes.
Themath. explorata redẽptio vel ex ploratio redemptionis.
Thersa. pulchra vel placẽs seu cõpla citio aut cõplacens sibi.
Thesan posuit donũ vł depositio gr̃e

Thesis. posita vel depositio.
Thesbi. captiuãs vel cõuertens. seu captiuitas aut cõuersio.
Thesbites. ꝯuertẽs ł captiuator seu fe stinꝰ ad intelligẽdũ aut itelligẽtia fe stinata.
Thesbon festinata intelligentia vel fe stinatio ad intelligendũ.
Thesbues captiuãs vł captiuator seu captiuus aut captiuitas.
Thessalonica. festinãs vmbrã statue re vel festinãs vmbrã firmare.
Thessalonicẽses festinãtes vmbrã sta tuere vel festinãtes vmbrã firmare
Theth subi ł ifra seu bonũ aut exclusio
Thetim. boni vel exclusi. seu inferio res aut subteriores.
Theudas. laudãs vel laudatio seu si gnũ capiẽs aut captura signaculi.
Thezes agger horribilis vel tuba ter ribilis. Hic. hi. post. t.

Thiathira illuiata vł illumina trix seu illuians aut illuiatio.
Thiathirenĩ illuiãtes ł illuiati
Thiabath. forũ vel macellum.
Thichon. mediũ vel dimidiatio.
Thiconium. idem.
Thicbnu. spes vel desperatio.
Thijna. humilia vel respondẽtia.
Thicon dispergẽs merorẽ vel disper sio iniquitatis.
Thimeus. pinguis vel ruminans.
Thiras timor vel reditus seu timens aut superfluus.
Thiria timẽs dñm vel rediẽs dño.
Thriphon. dissoluẽs dolorẽ vel ser uiens iniquitati.
Thrimoth. dissoluẽs mortẽ vel rege tio mortis. Hic. ho. post. t.

Thob ablatio vel vniuersitas
Thobel. vanitas vel ablatio seu ductus ad luctũ aut ꝯuer sus ad vniuersa.
Thochaat. stridens vel stridor.
Thocẽ. stridor forti vł stridẽs oculꝰ.
Thooph. gehẽna vł stulticia seu lati tudo aut ampla pena stultorũ.
Thophee. oris opculũ vł oris ꝑtectio seu os ꝑtegens aut os ꝑtectũ.
Thophel os dei ꝑtegẽs vł dei ꝑtectũ seu oris di opculũ aut oris dei ꝑtectio
Thophet. gehẽna pauoris vł ampla

pena vite stultorum.
Thogorma auellēs vel interpres seu
gspiā incolatꝰ aut incolatꝰ auulsio.
Thola: coccinū vel vermiculus.
Tholad. coccineus filius vel rubeus
color testium.
Tholaite. coccinei vel rubicūdi.
Thole. coccineū vel rubeus color.
Tholmai. ad mensurā deducens vel
ad mensurandū reductio. seu sulcus
meus aut suspensio mea.
Tholomai. idem.
Tholomaida. ad mensurā deducens
vel ad mensuram reducta.
Tholomais. idem.
Tholomaidēses. ad mensurā deducti
vel ad mēsurā deducentes.
Tholomeꝰ. ad mensurā deducēs vel
ad mensurā reductus.
Tholus. rotūdus vel rotūditas.
Thomas. abyssus vel geminꝰ. Vñ
ꝛ grece didymꝰ appellat̄.
Thopho. manentia vel latitudo.
Thorath. lex vel pentateuchū.
Those. captiuitas vel festinatio.
Thosaites. captiuus vel festinator.
Thoth. error vel amentia.
Thothi. error meus vel amētia mea.
Thou. amēs vel errās seu error eoꝝ
aut amentia eorum.
Thorchade. requiescēs vel requietio
Thorgadite filii succincti vl' regescētes
latrūculi. Hic. hu. post. t.

Hubal. ductꝰ ad luctū vel cō
uersus ad vniuersa.
Tubal. deserēs vel desertus
seu deserēs aut delatus.
Tubalchaim ductꝰ ad luctū lamētatio
nis vel ꝯuersꝰ ad vniuersa acqsitiōis
Tubalchaim deserēs passionē vel de
serēs lamētationē. seu delatus pos/
sessioni aut desertus acquisitioni.
Tubin. deserēs vel desertio seu bene
metiens aut bona mensura.

Sequit̄ de incipiētibus ab. V. lr̄a.

Bil. festinans germē vel cō
siliū vetustatis.
Vchocha. ignis mordēs vel
dolor prestolationis.
Echocha. ifirmus vel debilis seu in
firmās eos aut infirmitas eoꝝ.
Ophanite. infirmi vel debiles: seu in
firmātes eos aut infirmitates eorū.
Ophir infirmus vel infirmitas: siue
irritū aut herbosum.
Vl dolens aut parturiens seu dolor
aut parturitio.
Vlai. cenū vel palus a palude non a
palo seu dolor femoris aut dolor vm
braculi.
Vlā ꝓus vel añ seu ꝓor aut anterior.
vr lumē l' ignis seu icēdiū aut fenestra
Vrai lumen meū vel ignis meus vel
incendium meum.
Vram. deus excelsus vel lumē excel
sū seu ignis eoꝝ aut fenestra eorum.
Vrā: lucēs pp'lo vel igneꝰ pp'ls eorū
seu incēdēs pp'lm aut icēdiū pp'loꝝ
Vratha. ignis pcti vel incēdēs pctm
seu lumē tpale aut aperiēs pctōꝝ.
Vrbanꝰ luce gaudēs vel luci gaudiū
seu gaudēs igne aut gaudēs icēdio
Vrei: lōgitudo mea vel illuiator meꝰ
seu ignis meꝰ aut incēdiū meū.
Vri: lux mea vel ignis meꝰ seu incen
dens me: aut aperitio mea.
Vrias lux mea dei vel lumē meū dñi
seu dñs ignis meꝰ aut dñs icēdiū meū
Vriel lucēs deo vel ignis dei seu ape
riēs deo aut incendiū dei.
Vs: consiliū vel consiliator seu festi/
nans aut festinatio.
Vsam: consulēs populo vel consiliū
pp'li seu festinās eos aut festinatō eoꝝ
Vsathi. festināte me vel ꝯsiliāte mihi
seu cōsiliū meū aut festinatio mea.
Vsathites: festinans vel consiliator.
Vsi: cōsulēs mihi vel cōsiliū meū seu
festinās me aut festinatio mea.
Vsim: festinās eos vel cōsiliū eoꝝ.
Vsin: cōsiliū vel festinatio seu festinꝰ
cōsilio aut festinator cōsilij.
Vthai: dolor signi vel cōsiliū errans
Vza: consiliū vel consiliator.
Vzal. cōsiliū eiꝰ vel cōsiliator eoꝝ.
Vaphs: finis vel definitio.
Vaphsi: finis meꝰ vel definitio mea.
Vaphisus: finis cōsilij vel definiens
festinationē.
Vaphisi: finis cōsilij mei vel defini/
ens festinationē meā.
Vagao. ipsi vallis estuās vel ipa val
lis estuatio.
vagethra liber leuitaꝝ l' liber leuiticꝰ
Vagedaber: liber numerans vel li/
ber numeri.
Vaizatha: ipse ducēs huc vl' ipse for
nicator.
Vasez: finis dētiū vl' ꝯstinatꝰ āgustie
Vasthi: finis signatus vel definitio
cōsūmata.
Vahu: hec vel ipsa seu ipse aut ille.
Velluth: finis vtilis: vel definitio de
clinationis.
Vur: vires vl' viriū seu ꝓuocatio ire
aut iracūdia prouocationis.

Sequit̄ de incipientibꝰ. a. z. littera.

Zab: aurū obrizum vel aurū
purissimum.
Zaba: mouens vel motꝰ: seu
fluctuās aut fluctuatio.
Zabad: fluēs torris vel torris fluitio
quē vulgo titionē vocant.
Zabadā. fluens torris inutilis: vel
fluens torris idolatrie.
Zabadei fluxꝰ torriū vel torriū fluitio.
Zabadia. fluens torris domini vel tor
ris fluens domino.
Zabbai motꝰ meꝰ vl' fluctuatio mea.
Zabaon. mouens dolorē vel fluctua/
tio iniquitatis.
Zabath: mouens delictum vel torris
fluens peccato.
Zabā: mouēs eos vel fluctuatio eorū
Zabel ista ꝯfusio vl' iste ignomiosus.
Zaber mouēs puteū vel fluctuatio fōtis
Zabdi fluxꝰ vehemēs vel fluxꝰ abun/
dās seu fluēs abundāter.
Zabdias: fluxus vehemēs dei vel flu
ens abūdanter deo.
Zabdibel: idem.
Zabina. iste venit respondens vl' ista
venit responsio.
Zabuth: fluēs torris vel torris fluitio
Zabulon. fluxꝰ noctis vl' iusiurādū eiꝰ
Zabulon. habitaculi sba vel habitacu
lū eoꝝ seu habitaculuz fortitudinis:
aut habitaculū pulchritudinis.
Zabulonite. fluxꝰ noctiū vel iuraiurā
da eorum.
Zabulonite hītaculoꝝ sbe vel habita/
cula eorū seu habitacula fortitudinū
aut habitacula pulchritudinū.
Zachai. iustꝰ meꝰ vel iustificatio mea.
Zacharias memorās dominū vel au/
xilium domini.

Zacher. memoria vel adiutoriũ seu iu
stus vigilãs aut iustificat⁹ cõsurgẽs
Zacheus iusticia vel iustificatio seu iu
stus ꝯsilio aut iustificat⁹ festinãs.
Zachur mẽoria vel adiutoriũ: seu iu/
stus igne⁹ aut iustificatus illuians.
Zadab. iste pater vel ista paternitas.
Zadabia. iste pater dñs vel ista pater
nitas domino.
Zaph: illuminare vel illuminatio.
Zaphi. lumẽ meũ vel illuiatio mea.
Zaphim illuians eos vl' illuiatio coꝝ
zai ducte l' huc seu oliua aut fornicatio
Zaim: ista vel hec.
Zaith ducte huc vel fornicaris tibi seu
oliua eius aut fornicatio coꝝ.
Zalmon. sub vmbra vel obumbrans
seu obumbratus aut obumbratio.
Zamma. iste fluens vel fluxus eius.
Zambri iste lacescẽs vl' iste amaricãs
Zamdi flux⁹ vehemẽs vl' flux⁹ abũdãs
Zamira. iste aptus vel iste illuminãs
Zamra. psallens ei vel canticũ eius.
Zamrã. psallens ei vel canticum coꝝ
Zamri. psallẽs mihi vel cantatio mea
Zamrim: psallens eis vel cãtatio coꝝ
Zamro psallẽs magistro vel canticuꝫ
magistri.
Zanoa. ista requies vel ista cõmotio.
seu iste repulit aut iste requieuit.
Zanoe. idem.
Zara. oriens vel orientales.
Zarad descendẽs vel alienus: seu de
scensio aut alienatio.
zaradai. descensio inutilis vel alien⁹
idolatra.
zarai. oriẽs mihi vel oriẽtalis meus.
zaraias. oriens dño vel oriẽtalis dñi.
zarath ort⁹ pcti vl' oriẽtalis delinquẽs
zarda alienat⁹ valde vl' alienat⁹ ab eo.
zare. ortus ẽ vel oriẽtalis est iste.
zared. descẽdẽs vel abalienatus.
zaride descẽdẽtes vl' oriẽtales sũt isti
zares ort⁹ facture vl' oriẽtal' plasmatio
zareth oriẽs pauor vel oriẽtalis vita.
zarias oriẽs dño vel oriẽtalis dñi.
zathan. iste humilis vel respõsio ista.
zaua. iniquus vel iniquitas.
zauath donatus vel donator.
zauadia dos dñi vel dos dño.
zazi. horridus vel terrendus.
zazim: horror vel terror seu horrendi
aut terribiles
zazomim: que ẽ hec aqua vel ꝑparati
in acie seu aciem ꝑparãtes: aut aciei
preparatio. Hic. e. post. z.

ZEb: lupus vel rapax seu de/
uorans aut deuorator.
zebad. fluens torris vl' torris
fluitio.
zebadia. fluẽs torris dñi vel torris flu
ens domino.
zebee. victima vel rapina: seu hostia
aut deuoratio.
zebedeus: donat⁹ vel dotat⁹ seu fluẽs
iste aut fluitio ista.
zeber. lupus vigilans vel deuorator
resurrectionis.
Zebi. lupus meus vel deuoratio mea
Zebida. dotis mee fortitudo vel dona
tio mea desiderabilis.
Zebub. musca: vel musce pluraliter.
Zebul. habitatio vel tabernaculum.
Zebulonites. tabernaculũ meroris:
vel inhabitatio iniquitatis.
Zeci. memor mei vel memoratio mea
Zechri. idem.
Zechrim. memorans eos vel memo/
ratio coꝝ.
Zechur. memoria luminis vel deuo/
ratio ignea.
Zephernua. hoc os vidisti vel huius
oris visio.
Zephrona. os hoc vidit vel oris hui⁹
visio.
Zei. iste meus vel iste mihi.
Zelpha. os hians vel os fluẽs seu os
ambulans aut oris fluitio.
Zemma. iste fluens vel iste fluxus ei⁹
Zemeri. iste amaricãs l' iste exacerbãs
Zembram. cantãs ei vel canticũ coꝝ:
seu tempus coꝝ ostendens aut tem
poris coꝝ ostensio.
Zemri. psallens mihi vel cãticũ meũ:
seu iste lacescens aut iste amaricans
Zena. cõmouens vel cõmotio seu ipe
requiescens aut ipa requietio.
Zenam. cõmouens eos: vel cõmotio
eorum seu ipe requiescẽs eis aut ipa
requietio eorum.
Zeribel. iste magister deus vel ista est
magistratio dei.
Zerimoth. iste timẽs mortem vel iste
metuens altitudinem mortis.
Zesum. iste lapis vel ista durities.
Zethaa. iste pauidus vel iste supior.
Zetham. iste amar⁹ vel ista cõmutatio
Zetheu. iste amens vel iste erroneus
zethua. iste errãs ei vel ista amẽtia ei⁹
Zehu. iniquus vel iniquitas:
Zeuã. iniquus eis vel iniquitas coꝝ.
Zeuoth. gentilis vel spũs.
Hic. i. post. z.

ZIph. florens vel germinans
Ziphei. florẽtes l' germinãtes
Zipha. germẽ vel illuminare
Ziphai. germẽ meũ vl' illũinatio mea
Zio. ductio vel oliua.
Ziza. horrendus vel terribilis.
Hic. o. post. z.

ZO. iste vel ista.
Zoara minor l' puula seu vitu
la ꝯsternãs aut vitula ꝯsternata
Zabadomas. fluẽs vel torrẽs iniqu⁹
dñs aut fluens torris merenti dño.
Zocho. ꝓpheta vel ꝓphetatio.
Zoc. attrahens vel attractio.
Zoeleth. tractus vel ꝯtrahẽs seu tra
ctum aut ꝯtractio.
Zoheth. iste pauidus: vel iste viuax.
Zolomim. ꝑparantes aciem vel ꝑpa
rati in acie.
Zommi. aciem ꝑparantes vel in acie
ꝑparati.
Zoob. aurum vel diuitie.
Zoon. iste iniquus vel iste inutilis.
Zoor. plasma vl' plasmator seu iste ap
ꝑhendens aut iste iracundus.
Zoori. plasma meũ vel plasmator me
us seu iste apphendens me: aut iste
iracundus mihi.
Zorobabel. aliena trãslatio vel ortus
in babylone seu iste pnceps transla
tiõis aut iste magister cõuersionis.
Zozomi. que hec est aqua vel que sũt
he cogitationes seu ꝑparantes aciẽ
aut in acie preparati.
Hic. v. post. z.

ZVsitidis. ꝯsiliũ vl' ꝯsiliatrix.
Zuzim. consiliantes eos: vel
consiliatores eorum.

¶ Expliciunt interpretationes
hebraicorum nominum.

Laus deo.

